

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì

Ditamari Bible

Contents

Tenketé	1
Mudennimù	50
Ikuó niùbè tǒmmú pátíri	93
Mukétímù	125
Ikuó kóntímù	171
Sosuwee	213
Bèbaatíbè	237
ODUTI	264
Sammuyèeri pátíri ketirì	268
Sammuyèeri pátíri didèrì	302
Bekpàatìbè pátíri ketirì	332
Bekpàatìbè pátíri déri	369
Bekpàatìbè tǒmmú pátíri ketirì	405
Bekpàatìbè tǒmmú pátíri déri	442
Èsitadasi	484
Nèemii	497
Èsitee	515
Isòbu	523
Yèsāā	558
Yekotinò	644
Meborime wéitì wàri dìl pátíri	668
Fecanyènfè	679
Esaii	686
Sedemii	760
Sedemii kó Isáútìi	835
Esekieri	843
Danniyèeri	898
Osee	915
Sowèeri	927
Amòosi	932
Abudiasi	942
Sonaasi	944
Misee	946
Naummu	953
Abakuku	957
Sofonii	961
Asee	965
Sakarri	968
Madasi	980
Matie wàrimè tináaḥsààtì	984
Mariki wàrimè tináaḥsààtì	1025
Duku wàrimè Tináaḥsààtì	1052
Isāā wàrimè Tináaḥsààtì	1094

Yesu Tõrè tõmmú pátíri	1122
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri Kirisi kɔbe bèè bo Odommu	1157
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri ketir̀̀ Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti	1173
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri d̀̀eri Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti	1188
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri Kirisi kɔbe bèè bo Kadasi	1198
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri Kirisi kɔbe bèè bo Efeesi	1204
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu	1210
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdɔɔsi	1214
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri ketir̀̀ Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki	1218
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri d̀̀eri Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki	1222
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri ketir̀̀ Timɔntee	1224
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri d̀̀eri Timɔntee	1229
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri Titi	1233
Pɔɔri wàri d̀̀i pátíri Fidemɔɔ	1236
Bè wàri d̀̀i pátíri Kirisi kɔbe bèè tu Ebedeebe	1238
Isaku wàri d̀̀i pátíri	1251
Pieri wàri d̀̀i pátíri diketir̀̀	1256
Pieri wàri d̀̀i pátíri d̀̀eri	1261
Isãã wàri d̀̀i pátíri ketir̀̀	1264
Isãã wàri d̀̀i pátíri d̀̀erĩnni	1268
Isãã wàri d̀̀i pátíri ditããnni	1269
Sudi wàri d̀̀i pátíri	1270
Isãã wàrimè Mudáammu	1272

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì

The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

Language: Ditammari

Provided by: SIM

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2001 SIM International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or excerpts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

20009398-0cb7-5022-a9eb-c5a82887369b

ISBN: 978-1-5313-0624-3

Tenketé

Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

Bè yu di mpátíri Tenketé ke yé dii nàammè Kuyie ndòò mèè botí kutenkù. Kàa dɔ́ kébanté kutenkù ti fòu kùu mieke kù dòmme nè onìti kó meffè ntúmè dii pátíri mieke nke de kó tináànti bomè.

Di pátíri múnke ti náa nKuyie ndómè kédeetè onìti ke tāātè benitibè mabè ke bè dònne metaummè, bèè mabè kó yeyètè tu: Abarahamu nè Isaki nè Sakɔbu, kè dè mboní ke kùu dònne metaummè Isidayeeribe.

Di ti náa nKuyie mbenkemè kumáa benitibè nè ku yóo bè bekenèmè nè kù nimè bèè kù tũ nke bè teennè.

De kó difɔ̀nkùò ke né ti náa nti bo yiemme kù yē mmù ke nyé ke dò nkù nàké tì yóo dɔ̀, ke nyíé nku tannò nè ku kú. Dii múnke ti náa ndimònni kɔ̀be bèè do tũ nKuyie mbè do kù tũ mmèè botí.

Di mpátíri náànti duó ke dómme

1. Kuyie ndòòmè kutenkù nè onìti 1:1-2:25

2. Onìti yetemè Kuyie nkè kù wète koò dɔ̀unnè dinùu kù yóo ò deetémè 3

3. Kayēē nè Abeedi be kó tináànti 4

4. Adammu kó kufuku kétuɔ̀kenè Nɔ̀wee 5

5. Menie nkùòmè benitibè kè Nɔ̀wee yenté nè o kɔ̀be 6-9

6. Nɔ̀wee kó kufuku 10

7. Benitibè maámè didènni Babèedi kè Kuyie ncánnè cánnè be náànti 11

8. Abarahamu kó tináànti 12:1-25:18

9. Sakɔbu kó tináànti 25:19-37:1

10. Sosefu kó tináànti 37:2-50:26

KUTENKÙ KETÉ MÈÈ BOTÍ

Kutenkù kó mudò̀rìmu

1 Kuyie nyóo dɔ̀ kutenkù kédɔ̀ tiwetì nti nè ketenkè.

² Kè ketenkè í mmòke kè dómme, dèmarè í mbo, kè do dò nkubinku nku ke dò mbi. Kè Kuyie nYaá nnònké ku ínkè ke nampú. ³ Kè Kuyie mbéi nke dò: Kuwenniku yènní! Kè kùu yènní. ⁴ Kè kùu pènsiri kuwenniku kè kù cánnè nè dibiinni, ⁵ kényú kuwenniku ke dò kuyie, nkényú dibiinni ke dò keyènkè. Kè kuyuokuu buoté kè dikúnweñni buoté. Diyiè ketiri ndi.

⁶ Kè Kuyie ndò: Tiwetii buoté kétoté menie kè mie nní mbo kéinkè kè metēmè bo ketenkè. ⁷ Kù béi mmemme kè tiwetii buoté kétoté menie, mie nkéinkè metēmè ketenkè. ⁸ Kè kùu yú kéinkè ke dò tiwetì. Kè kuyuokuu buoté kè dikúnweñni buoté. Diyiè déri ndi.

⁹ Kè Kuyie mbéi nke dò: Menie mmèè kpaá mèe tí ndèmarè máa, kè ketenkèe feitè. Kè dèe dɔ̀ kù yèmmè. ¹⁰ Kè kùu yú dèè waánni ke dò ketenkè, kényú menie nke dò dàméèri. ¹¹ Kè Kuyie ndò: Titietii nè timúti dèe yènní debotí debotí kémpéi yebe. Kè dèe dɔ̀ kù yèmmè. ¹² Timúti nè titietii kè dèe yènní kémpéi de be, de be. Kè kùu dè pènsiri. ¹³ Kè kuyuokuu buoté kè dikúnweñni buoté. Diyiè táánni ndi.

¹⁴ Kè Kuyie nyíé kébéi nke dò: Kuwenniku mbo kéinkè kèmbaàti keyènkè nè kuyie nnè yemòrè nè yewe nè yebie, ¹⁵ kémmí kéinkè nè ketenkè. Kè dèe dɔ̀ kù yèmmè. ¹⁶ Kè Kuyie ndò dèmarè dèdèrè dèè bo mmí, kè dèdèrè ntú diyiè dii bo mmí kuyie, kè desámpòrè ntú otànkù wèè bo mmí keyènkè, ke yíénè siwàã. ¹⁷ Kè Kuyie ndè ánnè kéinkè kè dè mmí ketenkè. ¹⁸ Kè dè mmí kuyie nnè keyènkè, ke baàti kuwenniku nè dibiinni. Kè kùu dè pènsiri. ¹⁹ Kè

kuyuokuu buoté kè dikúnweñni buoté. Diyiè naanni ndi.

²⁰ Kè Kuyie ndò: Desíntékperere demɔu buoté menie mmieke, kè sínɔ buoté kénheinte kéínkè, kè dèe dɔɔ kù béímmè. ²¹ Kè kùu dɔɔ siyí diesi nè dèè kó dimàà fòu menie mmieke, debotí debotí nè sínɔ siboí siboí. Kè kùu dè pénsiri, ²² kè dè pā mesàà nke dè dèe pié késúú, nkè siyí súú mmenie mmieke, kè sínɔ súú nketenkè ínkè. ²³ Kè kuyuokuu buoté kè dikúnweñni buoté. Diyiè nummuri ndi.

²⁴ Kè Kuyie ndò: Ketenkèe peité iwūɔ imɔu botí. Icēwūɔ dieyi nè isámpɔi nè ikpawūɔ ibotí ibotí nè debambaànnè debotí debotí. Kè dèe dɔɔ kù yēmmè. ²⁵ Kè Kuyie ndò iwūɔ ibotí ibotí nè icēwūɔ nè debambaànnè demɔu. Kè kùu dè pénsiri. ²⁶ Kè Kuyie ndò: Tí dɔɔnè oniti kòo nti dònne, kémbaké siyí nè sínɔ sùu pùti kéínkè, nè iwūɔ ì bo ketenkè nè debambaànnè demɔu.

²⁷ Kè Kuyie ndò oniti kòo nkù dònne. Kù do dɔɔ onitidùu nè onitipòkù nwe. Kù bè dɔɔ kè bè nkù dònne mu.

²⁸ Kè kùu bè pā mesàà nké bè nàké ke dò: Piénnè késúú nképíe nketenkè kemɔu, ké nkè baké, kémbaké siyí nè sínɔ sùu pùti kéínkè, nè iwūɔ imɔu ì bo ketenkè ínkè.

²⁹ Kè Kuyie ndò: N di duómumu timúti timɔu tii péi nè detie ndemɔu dèè péi, kè dè bo ntú di kó mudii. ³⁰ N duómumu timúti nè titieti kè tì bo ntú iwūɔ imɔu nè tinɔti timɔu, nè debambaànnè demɔu de kó mudii. Kè dèe dɔɔ kù yēmmè. ³¹ Kè kùu yà kù dɔɔ dè demɔu ké dè pénsiri. Kè kuyuokuu buoté, kè dikúnweñni buoté. Diyiè kuónni ndi.

2 Memme kéínkè nè ketenkè dè dɔɔmè nè dèè kó dimàà bo. ² Kuyie mpí nku tómmú mumɔu yewe yèkuɔ ndi, kéòmpe diyiè yiénni yiè. ³ Kù di pāmu mesàà nke di cànné kè di tu ku kperi, ke yé kù dèemè ku tómmú mumɔu ke òmpè dii yiè. ⁴ Mie mbotí nku Kuyie ndòmmè kéínkè nè ketenkè, nè dèè kó dimàà bo.

Kuyie nkànnemè oniti kupúú sààkù Edenni

Ti Yiè nKuyie ndò dè mònni ketenkè nè kéínkè, ⁵ titieti nè timúti dè do í bo, ti Yiè nKuyie mmu ndo í duónni fetaafé, oniti mu ndo í bo ke bo nkuuti. ⁶ Mupā mmamú muu do yièni ke yóori ketenkè.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò oniti nè mutáá, nkéfuute o ònni muyaá nkòo mɔte mufòmumu. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbuotí detie nkupúú sààkù Edenni, diyiè yièni kèè bíékè, kékanne kù dɔɔ wèè niti de mieke. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè detesààrè debotí debotí yiènni, kémpéi yebe kè yè wenni ke naati. Kè kùu soó nkupúú cuokè mutie mùu duó mmufòmumu nè mùu yíékunko mesàà ònè meyei.

¹⁰ Kè kukó ndiekù nyièni Edenni ke yóori de kó kupúú kétoté kuce mènàà.

¹¹ Kuketikù yètiri tu Pisɔɔ kè kù fité dihei bè tu di Afidaa. Kè mesɔ mbo de kó dihei mieke, ¹² mesɔ nkperimè nè tihúúnti fɔɔti nè yetásààyè yèè donku deu.

¹³ Kè kudéríkù yètiri tu Kiyɔɔ kuu fité dihei bè tu di Kuusi. ¹⁴ Kè kutáánkù kperi tú Tikidi, kuu pūú ndiyiè yièni kèè bíékè ke firí dihei bè tu di Asidii, kè kunaankù kperi tú Efadati.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nkanne oniti de kó kupúú mieke kòdò bo nkù kuuti ke kù bàa.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké yetannò ke dò: A bo na kényo ndetie ndemɔu dèè bo kupúú de kó yebe. ¹⁷ A né báá di mùu yíékunko mesàà ònè meyei mmu be, kàa yè di dii yiè a kumu.

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Dè í wenni oniti bo mbomè omáà, m bo ò dɔɔ wèè yó nhò dònne kod teénnè. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntúóté mutáá nkédònnè iwūɔ imɔu, nè tinɔti timɔu kédúú nkè dè nkòriní oniti borè, kè kù bo yà ò yóo dè yu yèè yètè. Bá dè, dè do dò nkémwákemu diyètiri. ²⁰ Kè Adammuu duó nyicēwūɔ i yètè kédúú nyikpakpeyi

i yètè, kéduś nsinɔ si yètè. Ò me nyí mpètè wèè bo nhò dònne koò teennè. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nduś nkòo yè nké-duś, kè kùu deite kucĩntóo kùmáà kéwète képōnnè tikōntì, ²² kètúóté de kó kucĩntóo kédɔ̀nè onitipòkù kòò duś nhonitidžù. ²³ Kòo ò yà ke dđ: èhèè! Nte wèè tu n kúđ kó dikđù, n kōntì kó tikōntì.

Bè bo nhò yu ke tú onitipòkù ke yé Kuyie nhò dđ̀nèmè onitidžù kó dikđù ndi.

²⁴ Deè te kòo nitidžù bo yóu o cice nè o yō, kétaunnè o pokù kè bèe naá nhonitì omáà.

²⁵ Onitidžù nè o pokù bèe do bo yefòkperè nye, ifei me nyí mbè bo.

Onitì yetènnèmè Kuyie

3 Fewààfè feè do ciinè tiwanwantì timɔu ti Yiè nKuyie ndžđ̀ tì. Kè fèe beke onitipòkù ke dđ: Mómumu nwe Kuyie nyèmmè di bá nyo nkupúú kó yetebe yemɔuà?

² Kòo nitipòkùu fè tēnné ke dđ: Ti yommu kupúú kó yetebe. ³ Mutie mùù né bo kupúú cuokè, Kuyie ntú ti báá di mu kó yetebe, ti keté ke báá yè kááké. Kè ti yè di ti bo kú.

⁴ Kè fewààfè dđ: Di í yóó kú bitì.

⁵ Kuyie nyému ke tú kè di yè di diì yiè, di nuw mbo wénté, kè di kù naánnè keyíété mesàà nnè meyei.

⁶ Kòo nitipòkùu wénté keyà yetebe bo nnaatimè, ke wenni fenɔnfè, ke bo na kòò duś mmeciì, kètōte, kèdi kéduś nho dɔ̀u wèè ò bonè, kòo di. ⁷ Kè be nuw nwénté, kè bèe banté bèe bomè yefòkperè, kéwaá ntifaàti keyi.

⁸ Kuyuoqu mōnni kè ti Yiè nKuyie nní nceñtì kupúú mieke ke náá nkè bèe yo, kēsori titieti mieke. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyú onitidžù ke dđ: A bore?

¹⁰ Kòo kù tēnné ke dđ: N kèè a tammè mme kupúú mieke kè kufōwaá nni mpī nkè n sōri, ke yé m bomè difòkperè. ¹¹ Kè

ti Yiè nKuyie ndž: We nda nàké ke tú a bo difòkperè, yáa a di ditebii n yè nha báá di di ndi?

¹² Kòo nitidžù dđ: Onitipòkù a me nni nduś nwè kè ti bo, weè ò duś nde kó ditebii kè ò di.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbeke onitipòkù ke dđ: Dè yíme kàa dđ̀d memme? Kòò dđ: Fewààfè feè ò soute kè ò di ditebii.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké fewààfè ke dđ:

Fōđ me ntemè kè dè dđ̀d mie n da cōsmu tiwanwantì timɔu mieke, a bo nfūri a pɔuti, ke yo mmutáá nsáá.

¹⁵ Nè a bo mbomè, fō nnè onitipòkù di báá narike, o fuku nè a koku dè báá narike. O fuku bo pɔnte a yuu, kàa koku dɔ̀nté o nacènkénni.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké onitipòkù ke dđ:

A peitímù bo yonke mediè. A ní bo fèúté mediè nke né na képeité, a bo mbúú a dɔ̀u kòò da baké.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké onitidžù ke dđ:

A mè nyiemme a pokù kpeti ke di ditebii n yè nha báá di di. M bo cōs ketenkè, a ní bo kúútí kéfèúté mediè nke né na képété kèdi.

¹⁸ Ketenkè bo mpei ipo nè tisampoti, kàa nyo ndepaa nkperere.

¹⁹ A ní yóó káté meyōđ mme kèna képété kèdi, ke yàa wētenè mutáá mmieke n da dđ̀nè mù.

N da dđ̀nè mutáá mmu kàa yóó wēte kènaá mmutáá.

²⁰ Kè Adammuu yú o pokù ke dđ Efu, dèè tu mufōmmu, ke yé weè tumè benitibè bemɔu yō. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nnukú tikōntì kè bèe dàtinné, ²² kébéi nke dđ: Onitì naánnè tí mbe ke yé mesàà nnè meyei, ti báá yie nkòo tōte ditebii dii

duò mmufòmму kédí kénfòu sáà. ²³ Kè kùu beti onìti kupúú Edenni mieke, kòo kòo kénkúútí ketenkè, kù ò dònè kè. ²⁴ Mèmmè ti Yiè nKuyie mbetimè onìti kupúú Edenni mieke, kécónné beínkèmbàribè diyè yìèní kèè bíékè kè bè mbaa mutie mùù duò mmufòmму, ke einko yese kè yè còú nke dò mmuháá.

Kayēē nè Abeedi

4 Kè Adammuu duónè o pokù Ëfu, kòo púo nképeité denitidabire ké dè yu ke dò Kayēē, ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù te kè m peité onìti. ² Kòo yí képeité o nantè Abeedi.

Kè Abeedi ntú owũcènti kè Kayēē tu otenkúti. ³ Kè tidiiti bi, kè Kayēē waá nképā ti Yiè nKuyie. ⁴ Kè Abeedi yie tóní o pedaké yeketiye kó òmari, dii ā mekùò nképā ti Yiè nKuyie. Kè kùu ò pénsiri kécouté o pānni, ⁵ kéyete Kayēē nè o pānni, kòo miekee peike mediè n kòo ìkèe soute. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke dò: Kayēē dè dòmme kàa mieke peike kàa ìkè sòute? ⁷ Kàa dòò mesàà nha yèmmè yóo narikemu, kàa me ndòò dèè í wenni, meyei mbo a bòri ke da díí, yetoo ké mè na.

⁸ Mèmmè kè Kayēē náké o nantè Abeedi ke dò: Tí kòté.

Bè kòté dii mòmni kè Kayēē pí nho nantè Abeedi kékuo.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbeke Kayēē ke dò: Yé a nantè Abeedi borè? Kè Kayēē dò: N yí yé tè borè, n túmu n nantè kóo bàràà? ¹⁰ Kè Kuyie ndò: A dòò ba? A nantè yí nkuò nketenkè ke tú m peite. ¹¹ Di mòmni n da cõmu kàa bo íté kédéténè ketenkè kèè yà a nantè kó meyiì nha kùu tè. ¹² A níí bo kúútí, a báá deite, a bo nfiri tipítì timou ke tú ociènti. ¹³ Kè Kayēē náké ti Yiè nKuyie nke dò: A n touú ndiì tãu cèèmu, m báá na ké di tã. ¹⁴ A me nni mbètimè yíe nketensààkè, kè n yóo da déténè kénfiri tipítì timou ke tú ociènti, kòo mòu ò yà ò yó n kuomu.

¹⁵ De mòmni kè ti Yiè nKuyie ndò: Kòò mòu kùu Kayēē m bo peite kuce mèyiekè.

Kè ti Yiè nKuyie ncanne Kayēē mecanimè mamè mèè yó nte kè wèè ò yà ò báá ò kùu. ¹⁶ Kè Kayēē íté ti Yiè nKuyie mborè, kékote kèmbò bè tu dè Nòdi, kupúú Edenni, diyè yìèní kèè bíékè.

Kayēē kó kufuku

¹⁷ Kè Kayēē duónè o pokù, kòo púo nképeité Enòki. Kòo maá diheì ké di yu o bire yètiri ke dò Enòki. ¹⁸ Kè Enòkii peité Idadi, kè Idadi peité Mèuyeedi. Kè Mèuyeedii peité Metusayeedi, kè Metusayeedii peité Demeki.

¹⁹ Kè Demekii puoke benitipòbè bèdébè, kòo ketiwè yètiri ntú Ada, kòo déri kperi ntú Sida. ²⁰ Ada wèè do peité Yabaadi bèè ā titouti, ke cèmmù inààke be yààri. ²¹ Yabaadi nantè do tú Yubaadi bèè bie ntikùtidùùti, ke eu itāri be yààri. ²² Kè Sida yie múnkee peité denitidabire, Tubaadi-Kayēē, kòo mmáatí tinenti tibotí tibotí, menatimè kpeti nè mebierime nè timátì. Kòo tãù yètiri ntú Naama.

²³ Kè Demekii náké o pobè ke dò:

Ada nè Sida,

kénténè n kpeti!

Díndi Demeki pobè keènè n tú mù!

Onìti n kòute kè nh ò kùu,

odapàà nni mpoté kè dè màtinnè kè nh ò kùu.

²⁴ Kè bè bo kuò benitibè bèyiekè képeite Kayēē bànni, bè bo kuò sipísiyiekè nè bèyiekè, képeite m bànni.

²⁵ Kè Adammuu duónè o pokù kòo púo nképeité denitidabire, kòo dè yu ke dò Seti, dèè tu Kuyie nhò duó ndebire kè dè còmú Abeedi f̄t̄iri Kayēē do kùu wè.

²⁶ Kè Seti múnkee peité denitidabire, ké dè yu ke dò Enòsi. De mòmni ndi benitibè ketémè bè bo mbáammè Kuyie nke kù yu ke tú ti Yiè.

Adammu kó kufuku kétuakenè Nōwee

5 Nte Adammu kó kufuku. Kuyie ndòò ò ddi m̀nni oniti kòò d̀onnenè kumàà ndi. ²Kù d̀òò onitidòò nè onitipòkù nwe ké bè p̄a mesàà, ke p̄ankee bè yu ke d̀ò oniti.

³Adammu mòke ddi m̀nni yebie ntekòtè nè sipisitàati (130) képeité denitidabire kè dè nhò d̀onnè sósó. Kòò dè yu ke d̀ò: Seti. ⁴Adammu peité ddi m̀nni Seti kédeè, kénfòù kétuake yebie nsikousini (800), képié initidabí nè initipobí. ⁵Ò do mòke yebie nsikousiwei nè sipisitàati (930) ndi kékú.

⁶Seti mòke ddi m̀nni yebie ntekòtè nè yènùmmù (105) képeité denitidabire Enosi. ⁷Ò peité ddi m̀nni Enosi kédeè kèmmòke yebie nsikousini nè yèyiekè (807), képié initidabí nè initipobí péu. ⁸Seti do mòke yebie nsikousiwei nè tepíítè nè yèdèè (912) ndi kékú.

⁹Enosi mòke ddi m̀nni yebie nsipisiwei, képeité denitidabire Kenanni. ¹⁰De kó dif̀nkúò kèmmòte yebie nsikousini nè tepíítè nè yènùmmù (815) képié initidabí nè initipobí. ¹¹Ò do mòke yebie nsikousiwei nè yènùmmù (905) ndi kékú.

¹²Kè Kenanni mmòke yebie nsipisiyiekè, képeité denitidabire Madadeyedi. ¹³De kó dif̀nkúò kèmmòke yebie nsikousini nè sipisinaà (840), képié initidabí nè initipobí. ¹⁴Ò do mòke yebie nsikousiwei nè tepíítè (910) nte kékú.

¹⁵Madadeyedi do mòke yebie nsipisikuò nè yènùmmù ndi, képeité denitidabire Yederi. ¹⁶Ò peité Yederi kédeè, kèmmòke yebie nsikousini nè sipisitàati (830), kèwète képié initidabí nè initipobí péu. ¹⁷Ò do mòke yebie nsikousini nè sipisiwei nè yènùmmù (895) ndi kékú.

¹⁸Kè Yederi mmòke yebie ntekòtè nè sipisikuò nè yèdèè (162), képeité deni-

tidabire Enoki. ¹⁹Ò peité Enoki kédeè kéyíé kèmmòte yebie nsikousini (800), ye mieke nke ò piémè initidabí nè initipobí péu. ²⁰Ò do mòke yebie nsikousiwei nè sipisikuò nè yèdèè (962) ndi kékú.

²¹Kè Enoki mmòke yebie nsipisikuò nè yènùmmù képeité denitidabire Matusademmu. ²²Ò peité Matusademmu kédeè, kèmmòke yebie nsikousitàati (300), kèntaunè Kuyie, képié initidabí nè initipobí péu. ²³Ò do mòke yebie nsikousitàati nè sipisikuò nè yènùmmù (365) ndi. ²⁴Ò do taunè Kuyie nku, kè kùu ò t̀oté kékònnè ku cie kè bèe ò m̀ntóo.

²⁵Matusademmu do mòke yebie ntekòtè nè sipisini nè yèyiekè (187) ndi képeité denitidabire Demeki. ²⁶Ò peité Demeki kédeè kèmmòke yebie nsikousiyiekè nè sipisini nè yèdèè (782), képié initidabí nè initipobí péu. ²⁷Ò do mòke yebie nsikousiwei nè sipisikuò nè yèwei (969) ndi kékú.

²⁸Kè Demeki mmòke yebie ntekòtè nè sipisini nè yèdèè (182), képeité denitidabire, ²⁹ké dè yu ke d̀ò Nōwee, kén-náá nke tú: Yie nweè yóó ti bántè nè mutòmmù ti pí mmù yewe yemou, ke yé ti Yiè nKuyie ncòòmè ketenkè. ³⁰Ò peité Nōwee kédeè, kèwète kèmmòte yebie nsikousinùmmù nè sipisiwei nè yènùmmù (595), képié initidabí nè initipobí péu. ³¹Ò do mòke yebie nsikousiyiekè nè sipisiyiekè nè yèyiekè (777) ndi kékú.

³²Nōwee do yóó mòte initidabí itàati ò yètè tu Semmu nè Kammu nè Safeti ke mòke yebie nsikousinùmmù (500) ndi.

Kuyie ndèmmumè kù d̀òmmè oniti

6 Benitibè sùú ndi m̀nni ketenkè ínke képié besapàmbè. ²Kè kéinkè kó bekperibèe yà de kó besapàmbè wènimè mesàà, kètánkè bè d̀ó bè, képuoke. ³Kè ti Yiè nKuyie ndò: M báá yóu kè benitibè bie nní nfòù kèmmòte, bè

tu benitibè mbe, bè bo mmake yebie ntekòtè nè sipísidé (120) kékú. ⁴Tidadieti ti do bo de mòmni kénsoké ke bo. Keínkè kó bekperibè do kòtení kédúñè besapàmbè kè bèe pié tinti, ti do no ndemu kè ti yetè feí.

⁵Kè ti Yiè nKuyie nyà benitibè borime í wennimè kè bè baa dó kéndòori meyei nsáá. ⁶Kè ti Yiè nKuyie nyèmmèe caàrè kè kùu demmu kù dòmè oniti. ⁷Kè ti Yiè nKuyie ndò: M bo kuo benitibè n dòm bè, kékua iwūō dieyi nè isámpòì nè sinò, n dèmmumu n dè dòmè. ⁸Kè Nòwee yie me mpétè mesà nti Yiè nKuyie mborè.

Nòwee dòmè tedabeeciètè

⁹Nòwee do tú onitisàù nwe ke dòri Kuyie ndómè ke kù tū, ¹⁰képeitè initedabí itāāti: Semmu nè Kammu, nè Safeti.

¹¹De kó dimòmni benitibè do dōrimu, ke mènke dōri mediè mbá dè í nnaati Kuyie. ¹²Kè kùu wénté kutekù kénsó nkù cààrè, kè benitibè bemou dōri bá be borime í wenni. ¹³Kè Kuyie nnáké Nòwee ke dò: M bo kuo di mmòmni benitibè bemou bè dōnnemu, kè be yonku deuke, m bo bè kùu. ¹⁴Á dò tedabeeciètè nè ideí ìi kpeñni, kéciéké tidieti kè ti nsū, kéwaá mmumòmnu kéfietí mefiè nte mieke nè te ínkè. ¹⁵Nte a yóó tè dòm mèè botí: Te okùmè míbo métiñi tekòtè nè sipísinummù (150), mepekùmè métiñi sipísidé nè bènummù, mecómmè métiñi tepítè nè bènummù. ¹⁶Á tè dòm képií ntipímpínti nè kumarí de cuokè, kè mefiè nní nfeí ke mánne métiñi kó dikéè. Kàa keuté dibòri te pikù, kéánné timummuntí tītāāti. ¹⁷De mòmni m bo duó nkè fetaafe ni kè menie mpie nkékua dèè kó dimàà fòu ketenkè ínkè. ¹⁸De mòmni m bo da dòmè metaummè kàa ta tedabeeciètè mieke nè a pokù nè a bí nè i pobè. ¹⁹Á tanné dèè kó dimàà fòu ketenkè ínkè tedabeeciètè mieke, dedaarè nè deniire kè dèe yenté. ²⁰Tiwanwanti timou botí nè iwūō dedaarè nè deniire,

sinò diesi nè sisámpòì, nè debambaàn- nè debotí debotí, dè yóó kòtenimu a borè ke bo yenté. ²¹Á waá mmudiì mubotí mubotí, a kōmu nè tiwanwanti kōmu kè dí nyo. ²²Kè Nòwee yie nkédòò Kuyie nhò nàké ti timou.

Nòwee tamè tedabeeciètè

7 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Nòwee ke dò: Ta tedabeeciètè fí nnè a ciètè kòbe. N sù nfóò máa yie n kpeti a kòbe cuokè. ²Á túóté iwūō ibotí ibotí bè n feu ì ideí ideí, fedaafe nè fenife kuce mèyiekè kétúóté bè í n feu ì ideí máa fedaafe nè fenife, ³kétúóté sinò sibotí sibotí sidési dési, tēdaatè nè teniite kuce mèyiekè, kè sū sōtè kubotí ketenkè ínkè. ⁴Yewe yèyiekè kó difōnkúò n yóó cúũnko fetaafe nfe kè fè nni ke dò yewe sipísinàà nè deyèn- nè sipísinàà, kékua n dòm dèè kó dimàà ketenkè ínkè. ⁵Kè Nòwee yie nkédòò ti Yiè nKuyie nhò nàké ti timou.

Menie mpiemmè ketenkè ke kùu denennè demou

⁶Menie ndo yóó pié nketenkè ke sù nNòwee mōke yebie nsikousikuò (600) ndi. ⁷Wenwe nè o pokù kè bèe ta tedabeeciètè nè o bí nè i pobè ke bo yenténè menédiemè, ⁸nè iwūō bè feu ì Kuyie nnè bè í kù feu ì, nè sinò nè dèè kó dimàà fòu ketenkè ínkè. ⁹Kè dè nkòrini dedaarè nè deniire, ke taà tedabeeciètè Nòwee borè Kuyie mbéi mmèè botí. ¹⁰Yewe yèyiekè kó difōnkúò kè fetaafe tuōkení, kénni kèpié nketenkè.

¹¹Nòwee do mōke yebie nsikousikuò (600) ndi, dibenni kóo tñnkù dériwè diyie tepítè nè diyénni, kè yebire ntōnní menie nkè iwetiborii kpeté. ¹²Kè fetaafe nni ke dò iyie nsipísinàà deyènnè sipísinàà. ¹³De mòmni Nòwee nè o pokù nè o bí Semmu nè Kammu nè Safeti nè be pobè, kè bè ta tedabeeciètè ¹⁴nè tiwanwanti tibotí tibotí, nè iwūō ibotí ibotí nè tinòti nè debambaànnè nè tipumpùti.

¹⁵ Dèè kó dimàà weí kè dè nkòrì Nòwee borè debotí debotí, dedaarè nè deniire. ¹⁶ Kè dèe kòtoo bá dè kè dè nneínè de pokù kéta tedabeciētè ti Yiè nKuyie ndo nàké Nòwee ke dò dè yóó ndòmmè. Kè Kuyie nkpetínné dibòrì.

¹⁷ Kè fetaafè nniu ke dò yewe sipísìnàà, kè menie nsúũnko kè tedabeciētè nònké me ínkkè. ¹⁸ Kè menie mpíe mmediè nkè tedabeciētè nnònké me ínkkè. ¹⁹ Kè menie ndòke píe nkédátínné yetārè dieyè, ²⁰ kédátínné yetārè yèè dòke deu mediè, késénté kè dèe pēēté métirì bēyiekè. ²¹ Kè dèè kó dimàà fòu ketenkè ínkkè, iwūō, nè tiwanwantì nè desíntékperè demou, dèè bo ketenkè ínkkè kè dèe kú demou. ²² Demou dèè bo ketenkè ínkkè ke weí kè dèe kú. ²³ Mèmmè dèè kó dimàà weí: Benitibè nè iwūō nè tiwanwantì, dè kumè. Kè Nòwee weè mada nkpaá nè o ciētè kòbe bèè do ò bonè tedabeciētè mieke.

²⁴ Kè menie nní mpíéké ketenkè ke dò yewe tekòtè nè sipísìnùmmù (150).

Nòwee yèmè tedabeciētè

8 Kuyie nyí nyè nNòwee kpéí nnè iwūō nè tiwanwantì dèè do ò bonè tedabeciētè mieke, kédúō nkè kuyaakù nfuu ketenkè kè menie nní nkékú. ² Kè yebiree yóu yè bo ntómmè menie, kè iwetiborìi ítínné kè fetaafèe cómmú. ³ Yewe tekòtè nè sipísìnùmmù (150) kó difònkúò kè menie nní nkékú sámpó sámpó. ⁴ Otànkù yiénwè diyìè tepítè nè diyìènni kè tedabeciētèe cómmú ditāri bè yu di ke tú Adadati di ínkkè. ⁵ Kè menie nní nkpaá yaari kétuòke otànkù pínwè diyìè ketirì yìè, kè yetārè yómmèe feité.

⁶ Diyìè sipísìnàà yìè kè Nòwee kpeté tebòtè ò do ànné tè, ⁷ kédénne dikākāà kè dii kòte kèwētení. Kòo nkpaá kèmmú menie mbo deèmè. ⁸ De kó difònkúò kòo denne tenònkpete ke bo yà kè menie ncòòte. ⁹ Tè me nyí mpètè tè bo cómmú dè, ke yé menie ndo kpaá píékémè

ketenkè kemou, kè tēe wētení o borè, kòo youte o nòtè ké tē pí nkétanné kudieku, ¹⁰ kényóu kè dè mmòke yewe yèyiekè kòo wēte ké tē dènne. ¹¹ Kè tē nwētíní kuyuoku ke tóní kufāāsùùkù makù, kè Nòwee banté menie ncòòtemè, ¹² kényóu kè dè mmòke yewe yèyiekè kòo wēte ké tē dènne, bá tē í nwētení.

¹³ Dibenni pànni kó diyìè ketirì yìè, ke sǒ nNòwee mòke yebie nsikousikuò nè dimáa (601) kè menie nkúú, kòo dáté tipímpínti kényà mè kúúmè. ¹⁴ Dibenni pànni kóo tǎnkù dérìwè, diyìè sipísídé nè diyìènni kè ketenkèe kpéí paíí.

¹⁵ Kè Kuyie nnáké Nòwee ke dò: ¹⁶ Yè nè a pokù nè a bí nè i pobè. ¹⁷ Denne iwūō ibotí ibotí tiwanwantì nè tinòtì nè debambaànnè, kè dèe pētè késúú nketenkè ínkkè. ¹⁸ Kè Nòwee yè nè o pokù nè o bí nè i pobè, ¹⁹ kédénne tiwanwantì nè iwūō debotí debotí nè sinò nè debambaànnè.

²⁰ Kè Nòwee maá diwūōtònni ti Yiè nKuyie nkpeí, kétúóté iwūō nè sinò bè feu dè ti Yiè nKuyie ndèmarè marè, ké dè fié ti Yiè nKuyie ndiwūōtònni ínkkè kétuo.

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nkeè de kó kufòku kè dèe kù narike kè kù dò: N ténke í yóó cōō ketenkè, ke yé onitì yèmmè í wennimè nè ò bomè. N ténke báa kuò dèè kó dimàà weí m me ndòò mèè botí.

²² Nè ketenkè bo mbomè, mubòtimù nè mudidèi, muséè nnè kuyiinkù, dipaà nè diyòò, kuyie nnè keyènkè, dè yó mbomu sáà.

Kutámmeyāri kó mebenkùmè

9 Kè Kuyie mpā Nòwee mesàà wenwe nè o bí ke dò: Pièné késúú nképíe nketenkè. ² Tiwanwantì timou: Iwūō nè sinò nè siyī, debambaànnè demou dè bo ndi dé, kè dí ndè baké. ³ Dèè kó dimàà nampú ke weí n dè ndi duómmu kè dè bo ntú di kó mudii, n di duó mmèè

botí titebiiti. ⁴Di né báá cááké feǝǝ yǝǝ, mmufòmму bo meè mieke. ⁵Nyéne ke tú n yóo peitemu bèè kǝǝ benitibè képeite iwǝǝ nè tiwanwanti tǝǝ kǝǝ benitibè.

⁶Weè kǝǝ onitǝ,

onitǝ weè múнке yóo ò kǝǝ.

Ke yé n dǝǝmè onitǝ

ke dǝǝnenè m máá ndi.

⁷Di pié mesàà nkésúú ketenkè ínkè, ké nkè baké.

⁸Kè Kuyie nyíé kénáké Nǝwee nè o bí ke dǝ: ⁹N di dǝǝnnè dinùù ndi fǝǝ nnè a yaǝbíó, ¹⁰nè iwǝǝ ìì do di bonè tedabǝǝcǝǝtè mieke sinǝǝ nè iwǝǝ nè tiwanwanti dèè yóo buoté. ¹¹N di dǝǝnnè dinùù ndi ke tú, n ténke báá duó nkè menie mpíe nketenkè kékuǝ dèè kó dimàà bo. ¹²Nte n yóo dǝǝ mèè benkùmè kè mè mbo sǝǝ, ke benkú mí nnè dǝǝndi nè dèè kó dimàà weí ti kó metaummè. ¹³Nh ánnè kutámmeyǝrí nku tiwetǝ kè kǝ bo mbenkú mí nnè dǝǝndi ti kó metaummè, ¹⁴kè fetaaǝ níí kpèri kǝǝ yènní, ¹⁵kè n dentení metaummè mèè bo mí nnè dǝǝndi nè dèè kó dimàà weí ketenkè ínkè ti cuokè, menie nténke báá pié nketenkè ké di kuǝ. ¹⁶Kutámmeyǝrí níí bo yènní yewetè ínkè, kè n kǝ yà, ké-dentení metaummè mèè bo mí nnè dǝǝndi nè dèè kó dimàà weí ketenkè ínkè ti cuokè. ¹⁷Kè Kuyie nnáké Nǝwee ke dǝ: Kutámmeyǝrí kuǝ yó mbenkú n taunèmè ketenkè kǝbe.

Nǝwee muǝmmè menaà

¹⁸Nǝwee bí ì do yènnímè tedabǝǝcǝǝtè ìnyi: Semmu nè Kammu nè Safeti. Kammu weè naá nKannahǝ kǝbe kóo cice. ¹⁹Nè Nǝwee bí itǝǝti mieke nke ibotǝ sǝǝmmè ketenkè ínkè.

²⁰Nǝwee weè tu otenkúti ketiwè weè fǝkú detie mbè tu dè fǝnyǝ, ²¹kéyǝ de kó menaà nkémuó nkédáté o yàǝti kénduó o dieku difǝkpèri. ²²Kè Kammu Kannahǝ kǝbe kóo cice yà o cice Nǝwee fǝǝ feímè, kéyè kénáké o tebíí sidé ditowaà. ²³Kè

Semmu nè Safeti kè bèè buuté kuyàǝkǝ kénkérǝ be fǝnkúò kétuǝke kóo dǝtinnè, bá bè í nyà be cice fǝǝ. ²⁴Nǝwee naà nyè dǝǝ mǝnni kòo keè o bíyǝǝtè dǝǝ dè, ²⁵kébéí nke dǝ:

A bo yà fǝ nKannahǝ!

A bo ntú a tebíí mieke kudaakǝ sǝnsǝnku,

²⁶Kòo yíé kébéí nke dǝ:

Ti Yiè nKuyie níǝǝ mesàà nSemmu kè Kannahǝ níú o kó kudaakǝ.

²⁷Kuyie níǝǝ mesàà nSafeti nè Semmu kè bè

níwǝ nke bo,

kè Kannahǝ níú be kó kudaakǝ.

²⁸Menie nkǝǝ dǝǝ mǝnni benitibè kédeè, kè Nǝwee mmǝke yebie nsikǝsǝtǝǝti nè sipísìnùmmù (350) ndi, ²⁹ké nyóó kú ke mǝke yebie nsikǝsǝwei nè sipísìnùmmù (950).

Nǝwee kó kufuku

10 Nte Nǝwee bí, Semmu nè Kammu nè Safeti kó kufuku menie ndo kǝǝ benitibè kédeè, kè bèè piému ibí.

²Safeti kó ibí tú: Kǝmǝ nè Makǝku nè Madaii nè Yafǝǝ nè Tubaadi nè Meseki nè Tidaasi. ³Kǝmǝ kó ibí tú: Asekenaasi nè Difati nè Tokadima. ⁴Yafǝǝ kó ibí tú: Edisaa nè Tadisisi nè Kitimmu nè Dodanimmu. ⁵Beè do sǝǝ nkéǝcǝtè kémaá dǝmǝǝri také kéǝánnè cánnè ibotǝ be náǝntǝ dǝ ndǝmmè.

⁶Kammu kó ibí tú: Kuusi nè Misidaimmu nè Puti nè Kannahǝ. ⁷Kuusi kó ibí tú: Sebaa nè Afidaa nè Sabitaa nè Dayemaa nè Sabitekaa. Dayemaa kó ibí tú: Sebaa nè Dedanni. ⁸Kuusi weè do wète képeité Nemmodoti wèè do naá nhokpǝri ketiwè ketenkè ínkè. ⁹Nemmodoti do tú opaawaà ndiewè nwe kè ti Yiè nKuyie nwúó. Deè te kè bè ǝǝ yǝ ti Yiè nKuyie nda teennè kǝa ntú opaawaà ndiewè Nemmodoti do dǝmmè. ¹⁰Nte yehékè ketiyè ò do baké yè: Babeedi nè Edesi nè Akadi nè

Kadinee. De kó yehékè do bo Sindeaa mieke nke. ¹¹ Kè Nemmodotii íté de kó dihei kékòte Asidii kémaá Ninifu nè Debotidii nè Kadaa. ¹² Kè Desāā èi dii ríbo Ninifu nè Kadaa diheidiè de cuokè.

¹³ Misidaïmmu yaábí tú Dudïmmu nè Anamïmmu nè Deabïmmu nè Nafutuyïmmu ¹⁴ nè Patidoosi nè Kasiduïmmu nè Kafutōō, bèè pié Fidisitēēbe.

¹⁵ Kè Kannahāā peité Sidonni o kódo Po nè Eti. ¹⁶ Kè Kannahāā yaábí ntú: Yebusiibe nè Amoriibe nè Kidikasiibe ¹⁷ nè Efiibe nè Adikiibe nè Siniibe ¹⁸ nè Adifadiibe nè Semadiibe nè Amatiibe. De kó difōnkúò kè Kannahāā kòbe cíté, ¹⁹ kékari Sidonni be tenkè de nketé kécuó nKedaadi nè Kasaa, Sodōmmu nè Komōō bíékè, Adimaa nè Seboïmmu kéntō ké-tuōke Desa. ²⁰ Kammu kó íbí nyi ìi do yàte tinaàmuntì, kékari yehékè be náàntì cáá ncáámmè nè be botí.

²¹ Kè Safeti kóo kóti Semmu múnkèe mōote íbí, weè tu Ebee kóo yààrì. ²² Kè Semmu kó íbí ntú Edammu nè Asuu nè Adipakisadi nè Dudi nè Aramu. ²³ Kè Aramu kó íbí ntú: Uusi nè Udi nè Ketee nè Maasi. ²⁴ Kè Adipakisadi ntú Sedaa cice, kè Sedaa ntú Ebee cice. ²⁵ Kè Ebee mmōke íbí ìdēi, kè deketirè yètiri ntú Pedeki (dèè tu meyatimè). De kó òmōnni ndi ibotí do yàtemè, kòo nantè yètiri ntú Yokitāā. ²⁶ Kè Yokitāā peité Adimōdadi nè Sedefu nè Asadimafeti nè Yedaki, ²⁷ nè Adodammu nè Usadi nè Dikida, ²⁸ nè Obaadi nè Abimayeedi nè Sebaa, ²⁹ nè Ofiidi nè Afidaa nè Yobabu. Bemōu memme bè tu Yokitāā bí nyi. ³⁰ Bè do bo Mesa èi ndi kéntō kētuōkenè Se-faadi tārì, diyie yìenì kèè bíékè. ³¹ Kè Semmu kòbe múnkèe yè kécānné yehékè, yehékè be náàntì dò mmèè botí.

³² Nōwee bí kó iwō nyi memme, bè ì cānnémè ibotí ibotí. Menie ndo kùo benitibè kédeè kè beè pié ibotí imōu ìi bo kútenkù mieke.

Didènni bè tu di Babeedi di kó mumarimù

11 Benitibè bemōu do náá ntināàntì timáá ndi, onitì náàntì do í cáá. ² Kè bèe kòte diyie yìenì kèè bíékè kéyá kubiriku makù, dihei bè tu di Sindeaa ke bo maá, ³ kénáké betòbè ke dō: Íténè kè ti píkkú yedombie, kè yè pūñné kè yèe kpenke kéndò nyetárè, kè tí waá nkùtìnōō kénsīékù. ⁴ Kè tí maá dihei, kémaá didènni kè dii kááké tiwetì, kè ti yètiri feité, kè ti báá cíté ketenkè kemōu.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténì ke bo yà benitibè maá dii èi nè didènni. ⁶ Ke dō: Bè mè ntúmè kubotí kùmáá kòbe ke náá ntināàntì timáá, dèmarè í yóó bè ditín-né bè yóó namu kédōō bè dómè. ⁷ Ti cúténè kékòké be náàntì, kè bè nnáá nke í yo betòbè tu mù. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbè cíe nketenkè kemōu, bá bè í mmaá de kó dihei. ⁹ Deè te kè bè yu de kó didènni ke tú Babeedi. Ti Yiè nKuyie nde nkòké benitibè náàntì, kè bè cíe nketenkè kemōu mieke.

Semmu kó kufuku kéntō kētuōkenè Abarammu kōku

¹⁰ Semmu kó kufuku tú kuu: Ò do mōke yebie ntekòtè (100) nte képeité Adipakisadi ke s̄́ ndè mōke yebie nyèdèè nè menie nkùòmè benitibè. ¹¹ De kó difōnkúò, kèmmōke yebie nsikōusinūmmù (500) képié bedapāmbè nè besapāmbè.

¹² Kè Adipakisadi mmōke yebie nsipísitāāti nè yènūmmù képeité Sedaasi. ¹³ De kó difōnkúò kèmmōke yebie nsikōusināā nè yètāāti (403), képié bedapāmbè nè besapāmbè.

¹⁴ Kè Sedaa mmōke yebie nsipísitāāti képeité Ebee. ¹⁵ De kó difōnkúò kè Ebee mmōke yebie nsikōusināā nè yètāāti (403) képié bedapāmbè nè besapāmbè.

¹⁶ Kè Ebee peité Pedeki kédeè kém-màke yebie nsipísitàāti nè yènàà képeité Pedeki. ¹⁷ De kó difōnkúò kè Ebee mmàke yebie nsikousinàà, nè sipísitàāti (430) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

¹⁸ Kè Pedeki mmàke yebie nsipísitàāti képeité Deyuu. ¹⁹ De kó difōnkúò kém-màke yebie nsikousidé nè yèwei (209), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²⁰ Kè Deyuu mmàke yebie nsipísitàāti nè yèdèè képeité Seduki. ²¹ De kó difōnkúò kém-màke yebie nsikousidé nè yèyiekè (207) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²² Kè Seduki mmàke yebie nsipísitàāti képeité Naɔɔ. ²³ De kó difōnkúò kém-màke yebie nsikousidé (200) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²⁴ Kè Naɔɔ mmàke yebie nsipísidé nè yèwei képeité Tedaa. ²⁵ De kó difōnkúò kém-màke yebie ntekòùtè nè tepíitè nè yèwei (119), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²⁶ Kè Tedaa mmàke yebie nsipísiyiekè, képeité Abarammu nè Naɔɔ nè Atāā.

²⁷ Tedaa kó kufuku nku, weè peité Abarammu nè Naɔɔ nè Atāā. Kè Atāā peité denitidabire Dɔti, ²⁸ kékú, bè ò peité diì eì Uudi Babidōnni kó ketenkè mieke, kòo cice Tedaa kpaá fòù. ²⁹ Kè Abarammu puoke Saraii kè Naɔɔ puoke Midikaa Atāā kóo sapàà. Atāā weè múnke do peité Isikaa. ³⁰ Saraii do tú tehāũnte nte kénkpa debire.

³¹ Kè Tedaa túóté o kóo dapàà nhAbarammu nè o yaàbire Dɔti Atāā bire nè o còkù Saraii o kóo dapàà nhAbarammu pokù. Kè bèè íté Uudi eì Babidōnni tenkè kékòte Kannahāā tenkè, kétuòke Anaa eì ké nke mbo. ³² Kè Tedaa nyóó kú ke mòke yebie nsikousidé nè yènùmmù (205).

ABARAHAMMU KÓ TINÁÁNTÌ

Kuyie nyēmmè

Abarammu íté o tenkè

12 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarammu ke dò: Íté a tenkè, a kòbe borè, a cice ciètè, kékòte n yóó da benke kèè tenkè. ² M bo da dɔɔ mesàà nkàa botíí sùú, kàa yètírri feité mediè. Fṣṣ yó nte kè ibotí imɔuu péte mesàà. ³ M bo dɔɔ mesàà mbèè yóó da dɔɔ mesàà, kédɔɔ meyei mbèè bo nda dónè meyei. Fṣṣ yó nte kè n dɔɔ ibotí imɔuu mesàà.

⁴ De mōnni ke ś nhAbarammu mòke yebie nsipísiyiekè nè yènùmmù. Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Íté Anaa eì. ⁵ Kòo yie nkéíté kénneínè o pokù Saraii nè o nantè bire Dɔti kénto o kperè demɔu nè o daati ò do donté ti Anaa eì, kékété kécuó nKannahāā bíékè, kétuòke Kannahāā.

Abarammu bomè

Kannahāā kékòte Esibiti

⁶ Meñme kè Abarammuu pēēté Sisemmu eì kétuòke dibòrì mari bè tu di Mòdee mutie mamù borè. De kó dimōnni Kannahāā kòbe beè do dè bo.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumáà Abarammu kóò nàké ke dò: N yóó dú nke ntenkè nke a yaàbí. Kè Abarammu maá ti Yiè nKuyiendiwūōtōnni de kó dibòrì. ⁸ Ò de nyité kékòte yetārè kó diheì Beteedi diyie yìenì kèè bíékè, kékari Beteedi nè Aii de cuokè ke tó maá ti Yiè nKuyie ndiwūōtōnni tērì kébántè ti Yiè nKuyie nké kù yu ke dò o Yiè. ⁹ Kè Abarammu níkàti ke sɔɔti ke wetí Nekuibu tempè mbíékè.

¹⁰ Kè dikōnni dierri tanní diheì kè Abarammuu íté, kékòte Esibiti tenkè kémbo ke dò yemòrè mayè. ¹¹ Bè tùòke diì mōnni Esibiti kéntati diheì, kè Abarammuu nàké o pokù Saraii ke dò: N yému

a tùmè oposáátí, ¹² Esibiti kɔbe yóó yà a wennimè ke dɔ a tú m pokù nwe, ké n kuɔ ké da yóu. ¹³ Á bè nàké ke dɔ n tú a tãù nwe kè bè nni ndɔɔri mesàa nha kpréí, kè nni nfòù.

¹⁴ Bè tũ̀̀koo diì m̀̀nni Esibiti mieke kè Esibiti kɔbe yà o pokù wennimè mediè. ¹⁵ Kè Esibiti kóo kpààti kó betɔm-bèe kɔte ké nhò sántí okpààti iikè, kòd tũ̀̀oté kékɔtenè okpààti cíètè. ¹⁶ Nè o kpréí nkòo kpààti d̀̀d̀d̀ mesàa nhAbarammu kóo pãmmú ipe nè sibɔɔ nè inààke nè tidaati benitipòbè nè benitidaabè nè sãmmarímúbè nè yòyóbè. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mpoté okpààti nè o cíètè kɔbe mediè nhAbarammu pokù Saraii kpréí. ¹⁸ Kè Esibiti kóo kpààti yú Abarammu kóo beke ke d̀̀: Dè yíme kàa n d̀̀d̀ mie? Dè d̀̀ommè kàa í n nàké ke tú a pokù nwe? ¹⁹ Dè d̀̀ommè kàa n nàké ke yè nha tãù nwe kè nh ò tũ̀̀oté ke bo puoke? Nto a pokù kèpèètè.

²⁰ Kòo kpààti duɔ nkòo tɔmbèe beti Abarammu nè o kperè demɔu dihei.

13 Meìme kè Abarammuu túóté o pokù nè o kperè ò m̀̀ke dè, kè Dɔti nwe neínè kè bèe wète Nekebu tempè mbíékè.

Abarammu nè Dɔti bè yàtemè

² Abarammu do m̀̀ke tikpàti nti mesàa, nnè timátí pèítí nè mesɔɔ. ³ Kè Abarammuu íte Nekebu tempè kètuɔke Betèedi nè Aii de cuokè ò do keté kébátè dè. ⁴ Ò do maá dè diwũ̀̀t̀̀nni kébántè ti Yiè nKuyie nké kù yu ke d̀̀ o Yiè.

⁵ Dɔti wèè do neínè Abarammu ò múnke do m̀̀kemu ipe nè sibɔɔ nè inààke. Ke m̀̀ke tiyààti bè d̀̀̀rinè ti titouti. ⁶ Bá ketenkè í mbè sannè ke yé bè do m̀̀kemè iwũ̀̀ mediè. ⁷ Kè Abarammu kó benaacẽmbe nè Dɔti kɔbe kè bèe kpa. Kannahã kɔbe nè Pedisiibe do de mbo. ⁸ Kè Abarammuu náké Dɔti ke d̀̀: Mí nnè f̀̀ ti í d̀̀ nkékpá, ti naacẽmbe me nyí d̀̀ nkékpá, ke yé ti wẽímè tecíètè. ⁹ Á wén-

té kédeite a d̀̀ kùù píkù kè tí yate. Kàa k̀̀te kubakù yóu n k̀̀te kucãnkú. Kàa me nk̀̀te kucãnkú í k̀̀te kuyóu.

¹⁰ Kè Dɔti wénté káyà Suditèè kó ketenkè kè kè boo bàmmùu kètuɔkenè Soaa eì. Ti Yiè nKuyie mu ndo í c̀̀u ndiì m̀̀nni Sodɔmmu eì nè Komɔ eì kè de kó ketenkè nè Soaa eì kè dè boomu, ke wenni ke d̀̀ nti Yiè nKuyie ndo d̀̀d̀ kùù púú, ke naati ke d̀̀nnè Esibiti kó ketenkè. ¹¹ Kè Dɔti tãátè Suditèè kó kubiriku bíékè, ké ke nkɔte. Meìme bè yàtemè. ¹² Kè Abarammu ríbo Kannahã kó dihei, kè Dɔti ríbo kubiriku kó yehekè, ke cónné tiyààti kó titouti kètuɔkenè Sodɔmmu. ¹³ Sodɔmmu kɔbe do tú benitiyonkɔbe mbe, ke d̀̀ɔri meyei ndiemè kè dè yóu Kuyie.

¹⁴ Dɔti nè Abarammu bè yàte diì m̀̀nni, kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarammu ke d̀̀: Wénté a c̀̀mmú dè, kèwénté diyè yèní kèè bíékè, kèwénté a bakù yóu nè kucãnkú. ¹⁵ A mè nwũ̀̀ nkèè tenkè n yóo kè nda duɔmmu f̀̀ nnè a yaábíó sãã. ¹⁶ M bo duɔ nkàa yaábíí sũ̀̀ mmesàa mmubirímú kɔme. Wèè bo na kékãa mmubirímú, wèè bo na kékãa nha yaábí. ¹⁷ Íte kéce, nde kó ketenkè kemɔu kè duómè n kè nda duɔmmu.

¹⁸ Kè Abarammuu íte deborè kèɔɔ nkékari dibòri marí bè tu di Mammudee kó mutie borè Ebunɔ také, kémaá di-wũ̀̀t̀̀nni kébántè ti Yiè nKuyie.

Abarammu kɔammè ke fietè Dɔti

14 De kó dim̀̀nni kè Amudafædi Sinda eì kóo kpààti nè Adiyɔki Edasaa eì kóo kpààti nè Kedɔɔdaomè Edammu eì kóo kpààti nè Tideadi Koyimmu eì kóo kpààti. ² Kè bèe íte kéndokùnè Bedaa Sodɔmmu kóo kpààti nè Bidisaa Komɔ kóo kpààti, nè Sineabu Adima kóo kpààti, nè Simmebe Seboimmu kóo kpààti nè Bedaa bè tu diì eì Soaa kóo kpààti. ³ Kè bèe tíí Sidimmu kóo kubiriku, dèè

naá nyíe ndàméèrì wèè kó menie ndò mmukókúú. ⁴Yebie ntepiítè nè yèdéè mieke kè Kedòdaomee mbè baké. Yebie ntepiítè nè ditáànni mieke kè bèe ò yete. ⁵Yebie ntepiítè nè dinaanni mieke kè Kedòdaomee nè bekpààtibè bèè ò wéñnè kè bèe íté kèponte Defaiibe bèè bo Asitadoti-Kannaïmmu eì, nè Susiibe bèè bo Ammu eì nè Emiibe bèè bo Kidiyataïmmu eì ⁶nè Oriibe bèè bo Seii kó yetàrè mieke, kè bè bèti kétuakenè Edi-Padanni kó dihei dii tókénè tedontè, ⁷kénküntiní kèponte Ammisipati bè tu dii eì Kadeesi, kèponte Amadesiibe kó ketenkè kemou, nè Amòriibe bèè bo Asasonni-Tamaa. ⁸Meimme kè Sodõmmu kóo kpààti nè Komõõ kou nè Adima kou nè Seboïmmu kóo kpààti nè Bedaa, nè Soaa kó bekpààtibè, kè bèe wénné kékote Sidimmu kóo kubiriku, ⁹kédokénè Kedòdaomee Edammu kóo kpààti, nè Tedeadi Koyimmu eì kóo kpààti Amudafædi Sinnea eì kóo kpààti nè Adiyõki Edasaa eì kóo kpààti. Kè bekpààtibè bènùmmù ndokùnè bekpààtibè bènàà. ¹⁰Sidimmu kóo kubiriku do mæke yefõtè nye kè kùtinjõ piéké ye mieke. Kè Sodõmmu kóo kpààti nè Komõõ kou kè bèe coké kéduó ye mieke, kè besõmbæe coké kédeke ditãri ìnkè. ¹¹Kè bèe na Sodõmmu nè Komõõ kòbè kétúóté be kpàti, nè be diiti kékõnnè. ¹²Ke múnkæe túóténè Dõti Abarammu nantè bire nè o kpàti timou kékõnnè.

¹³Kòò mõu coké kékote kénáké Abarammu, Ebedeebe botí kou, ò borè Amòriibe botí kou Mammudee kóo detie mborè. Mammudee tebí do tú Èsikõadi nè Anæ. Betããti memme bè do wéñnè Abarammu nwe didootitinnì. ¹⁴Abarammu kèè dii mõnni bè kõnnèmè Dõti koò kpetí, kéduó nkòo tõmbè bè pié bè o ciètè kè bèe báátí, sikõusitããti nè tepíitè nè bèni (318), kè bèe túnne kétuõke Danni tenké. ¹⁵Kè Abarammu

bè totí yetìrè yetìrè péu, kè bèe cétinne be dootitõbè kè bè na, kè bè bèti kétuakenè Obaa, dihei dii bo Damaasi bakú yóu bíékè, ¹⁶kéfiète bè do túóté dèè kó dimàà nè Dõti nè o kperè demou nè benitipòbè nè benitidaabè.

¹⁷Abarammu na dii mõnni okpààti Kedòdaomee nè bekpààtibè bèè ò wéñné kénkünti, kè Sodõmmu kóo kpààti yènní kóo co Safee kó kubiriku mieke, bè tu kù okpààti biriku.

¹⁸Kè Mesisedeki Sademmu kóo kpààti wèè tu Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè ku kuó niùti, kòo kòtènni péè nè menàà nkòò co, ¹⁹kémõõ Kuyie nkó mesàà nhAbarammu kpéi nke dõ: Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè kù da dõ mesàà. ²⁰Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè ke te kàa na a dootitõbè ku yetìri ndeu!

Kè Abarammu deite ò tóní dè bá tèè piítè mieke, demàà demàà kóo duó.

²¹Kè Sodõmmu kóo kpààti náké Abarammu ke dõ: N duó mbenitibè kènte tinenti a eì tí. ²²Kè Abarammu ò tènné ke dõ: N youte n nòutè nte, ti Yiè nKuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè ku ìikè, ²³ke pàrikè ke tú n yí yóo túóté a kperè marè bá fepààkonyièfè yoo kuneükù kó kuhõu, a yàà bo yí fõõ te mí nhAbarammu kè n naá nhokpààti. ²⁴N yí yóo túóté dèmarè, kè dè í tú n kó benitibè di dè. Bèè n cie mbeè tu: Anæ nè Èsikõadi nè Mammudee, beè bo túóté be kperè.

Kuyie ntaunnèmè kumàà Abarammu

15 Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumàà Abarammu kóo nàké ke dõ: Bá nyièkù! Mfi tu a kó kudõpikù, m bo da cú dè bo ndeu mediè. ²⁻³Kè Abarammu dõ: Ti Yiè nKuyie nha bo n duó mba? N yí mæke debire, kè n kóo tõtiti Ediesæe Damaasi eì kou, wèè bo n ciètè, wèè yóo túóté n kperè. ⁴Kè ti Yiè nKuyie nhò tènné ke dõ: Wèè í yóo túóté a kperè. A yóo peitè dèè bire deè yóo dè túóté.

⁵Kè Kuyie ndenne Abarammu di-towaà kòò nàké ke dò: Bóúté tiweti kéyà siwāā, a bo na ké si kàanaa? Kè kù yíé ke dò: Siwāā dōmmè, a yaàbí yóó súú mmeè botí.

⁶Kè Abarammuu yie nti Yiè nKuyie mbéi nti, kè deè nte kè kù dò, ò dōdri kù dómè. ⁷Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Míi da fíní Uudi ei, Babidōnni kó ketenkè, ke bo da duś ke ntenkè a mè mbo kèè mieke. ⁸Kè Abarammu dò: Ti Yiè nKuyie, m bo yíme kébanté n yóó tiekemè de kó ketenkè? ⁹Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Waanní dinaaseri nè diboseri nè dipedaà, dèè mōke yebie nyètāāti nè tenónkpete nè dikpetinónkperi.

¹⁰Kè Abarammu waanní iwūś inyi, kékéké i cuokè, ké ì dōú nkécuó nyitōbè, ò me nyí nkéké sinónkpeé. ¹¹Kè timancōn-ti kōtení, ke bo cō de kó imaa, nkòo ti bèti.

¹²Diyiè tati dii mōnni kè inuō mpí nhAbarammu kòo duś mediè, kè dibiiñni dieri marii ò sōnté, kè kufōwaā nhò pī mmediè. ¹³Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: A nyé ke tú a yaàbí bo kōte dihei mari dii í tú i kperi, ké nkè bo ke dō yebie nsikōusinàā (400), ke tú tidaati kè bè ì fēūnko. ¹⁴Kè n fēū nde kó kubotí kùù ì fēūnko, kàa yaàbí nyeti ke tō tikpāti mediè. ¹⁵Fí nha yó mbonè diwèi ndi ke yàa kóté kékú, kè bè da kunné a yembè borè. ¹⁶A yaàbí kó iyaàbí, ìi wētini ke ntenkè. Ke yé Amōriibe yei mu nyí sūūmmè ke tūðke m bo bè bèti dè.

¹⁷Diyiè ta dii mōnni kè dèe biite sàú, kè Kuyie nkōtení kéndò mmuhāā nnè kuyukú nè fehāādeñfè, ke pēnkù iwūś bè kéké ì saku. ¹⁸De yiè ndi ti Yiè nKuyie ntāunnèmè kumāā Abarammu ke dò: N yóó duś nde kó ketenkè a yaàbí nyi kè ì nkè te, kētúóté kukó kùù bo Esibiti mōnku, kékāá kukó ndiekù Efadati. ¹⁹Keniibe nè Kenisiibe nè Kadimōniibe, ²⁰nè Itiibe nè Pedisiibe nè Defaiibe, ²¹nè

Amōriibe nè Kannahāā kōbe nè Kidikasiibe nè Yebusiibe, bèe te de kó ketenkè.

Bè peitémè Isimayēeri

16 Abarammu pokù Saraii do í peité debire. Ke né mmōke kunitipodaakù makù, Esibiti kōku, kè ku yètiri tu Akaa. ²Kè Saraii nàké o dōu ke dò: A wúómmu ti Yiè nKuyie nyí m pāmè ibí. Duñnè n kó kudaakù, kè de yèmmè ò bo m peité debire.

Kè Abarammuu yie nde kó tināañti. ³Kè Saraii túóté o kó kudaakù Esibiti tenkè kōku Akaa képuó nho dōu Abarammu. Dè do ś nhò mōke yebie ntepiítè nte Kannahāā mieke. ⁴Kè Abarammuu duñnè Akaa kòo púó. Ò banté dii mōnni ò pùómmè késenkèri Saraii ò tu wèè kó kudaakù. ⁵Kè Saraii nàké Abarammu ke dò: Fíí te kè bè n sàá. Míi túóté n kó kudaakù ke da puó, nè kù bantémè ke dò nkù pùò nkù ténke í n wúó. Ti Yiè nKuyie kuù bo ti púté fí nnè mí. ⁶Kè Abarammuu nàké Saraii ke dò: A kó kudaakù nku, kè fíí kù te, dōò ku a dómè.

Meñme kè Saraii fēū nhAkaa mmediè, kòo coké keta dikpáá cuokè. ⁷Kè ti Yiè nKuyie ntōnni ò yà dikpáá cuokè tebinte matè také, Suudi kó kuce borè. ⁸Kòò beke ke dò: Akaa a bonní de, a kōri ke? Kòò dò: N cokù Saraii nwe n tú wèè kó kudaakù. ⁹Kè ti Yiè nKuyie ntōnni ò nàké ke dò: Wēte o borè kényiè nhò yē mmù. ¹⁰Kè dii yíé ke dò: Ti Yiè nKuyie mbo duś nkāa yaàbí súú mmediè, bá òmōu báá na ké ì kaa. ¹¹A púó nke yóó peité denitidabire nde, á dè yu ke dō Isimayēeri, ke yé ti Yiè nKuyie nkèèmè a sáútii. ¹²De kó debire yó ndò ndikpáá kóo sāmmarímú nwe, kénkpannè benitibè bemōu, kè bè nde kpānnè, kè dè ncáá nke ā demāá, ke dētirinè de kōbe.

¹³Kè Akaa yú Kuyie nkùù o béinnè ke dò Ata-Edii-Doyii (dèè tu: Ti Yiè nKuyie nkùù n wúó). Ke dò: M mēnke yāmu

Kuyie nke kpaá fòùà? ¹⁴Deè te kè bè yu tebinte tètè bo Kadeesi, nè Bededi de cuokè ke tú: Daayii-Doyii (dèè tu: Kuyie kùù ñ wùó nku kó tebinte). ¹⁵Kè Akaa peité denitidabire, kè de cice Abarammu dè yu ke dò Isimayeeri. ¹⁶Akaa do yóó peité Abarammu debire ke s̄̀ nhò m̀̀ke yebie nsipísini nè yekuò ndi.

Kuyie ntàunnèmè Abarammu koò cèete diyètiri

17 Abarammu m̀̀ke dii m̀̀nni yebie nsipíswei nè yèwei, kè ti Yiè nKuyie nhò benke kumáà, kòò nàké ke d̀̀: Mfi tu Kuyie mmuwèrímu mumou yiè. A ndoeri n dómè s̄̀̀. ²M bo da taunnè m máà, kéduó nkàa yaábíi súú mmediè.

³Kè Abarammu nínkú késinné ketenkè, kè Kuyie nhò nàké ke d̀̀: ⁴Nte n yóó da taunnè m̀̀è botí m máà, f̄̀̀ yóó naá nyibotí péu cice. ⁵A yètiri ténke í yó ntú Abarammu, bè yó nda yu ke tú Abarammu nwe, ke yé f̄̀̀ yóó naámmè ibotí péu cice. ⁶M bo duó nkàa yaábíi súú mmediè mmómme, kè bekpààtibèe ànné i mieke. ⁷N yó nda taummu, a kó difōnkúó kentaunè a yaábí, itōnti itōnti, ké nda te f̄̀̀ nnè a yaábí s̄̀̀. ⁸F̄̀̀ nnè a yaábí m bo di duó nketenkè a m̀̀ mbo kè kupòkù, di bo tieke Kannahā omou s̄̀̀, mí nKuyie nkè nní ndi te.

Kuyie ndóummè mucāmmù kó ikuó

⁹Kè Kuyie nyié kénáké Abarammu ke d̀̀: F̄̀̀ nnè a yaábí nè di bo mbomè, di mpí n kó metaummè. ¹⁰Nte di d̀̀ nkéndōrimè ti kó metaummè mieke: Di fuku mieke bèè kó dimàà tu benitidaabè bè ncāmmù. ¹¹Di kó mucāmmù muù yó mbenkú mí nnè díndi ti taumè, ¹²⁻¹³kéncāmmù nè tidaati bè pié ti di c̄̀̀ nè di do ntì, nè bepòbè bèè di bonè. Kè di níí peité denitidabire, dè mm̀̀ke yewe yèni ke dí dè cānté. Di yó mme nh̄̀ nkè

dè ntú ti kó metaummè kó mecannimè mí nnè díndi s̄̀̀. ¹⁴Kè wèè í cānté dí ò dènnè di cuokè, ò í tūnnè m̀̀è kpéi n taummè kó ikuó.

¹⁵Kè Kuyie nnáké Abarammu ke d̀̀: A ténke bá nyu a pokù ke tú Sarai, o yètiri yó ntú Saraa nwe. ¹⁶M bo ò d̀̀̀ mesàà nkòò da peité denitidabire, ò bo naá nyibotí péu yō. O yaábí mieke bekpààtibè bo buoté péu.

¹⁷Kè Abarammu nínkú késinné ketenkè, kédaá, kébéi nnè o yèmmè mieke ke d̀̀: M bo yíme képeité debire mí nwèè m̀̀ke yebie n tekdòtè (100), kè Saraa m̀̀ke yebie n sipíswei, ò bo yíme képeité? ¹⁸Kè Abarammu náké Kuyie nke d̀̀: Kè Isimayeeri cénke fòù, kàa ò d̀̀̀ mesàà, m báa beke òmou ténke! ¹⁹Kè Kuyie nnáké Abarammu ke d̀̀: A pokù Saraa bo da peité denitidabire, kàa dè yu ke d̀̀ Isaki. M bo nhò taunè nè o yaábí s̄̀̀. ²⁰A m beke ti Isimayeeri kpéi, n yiemmu ke yóó ò d̀̀̀ mesàà. Ò bo peité mesàà, nkòò botíi súú, bekpààtibè tepíité nè bèdébè bo yènní o botí mieke, kòò ntú kubotí diekù yààri. ²¹N né yó n taunè Isaki nwe, dè yàa yó nkááké mie nkè Saraa peité wè.

²²Kuyie nnáké dii m̀̀nni Abarammu kédeè, kéité kédeke kéínnè. ²³Kè Abarammu túóté o bire Isimayeeri nè tidaati tì pié o c̄̀̀ nè ò do ntì kó dimàà ké ti cāmmú de kó diyè Kuyie nhò nàké ke yè ndè ndòmmè. ²⁴⁻²⁵Abarammu do m̀̀ke yebie nsipíswei nè yèwei ndi, kòo bire Isimayeeri m̀̀ke tepíité nè yètāāti, kè bèè ò cānté. ²⁶Abarammu nè o bire Isimayeeri bè ènne kécānté diyè dimáà ndi, ²⁷nè tidaati bè pié ti o c̄̀̀ nè ò do ntì.

Abarammu cōutémè Kuyie ntōrè

18 De m̀̀nni kè ti Yiè nKuyie mbenke kumáà Abarammu dibòri bè tu di Mammudee kó detie mborè, ke s̄̀̀

ndiyiè còmúmú yeyo kè kuyiinkù bo, kòò kàri kutouku bòrinùù, ²kéyà benitibè bètāāti kè bè còmúmú o také. Kòò ítóo ké bè co kénínkú késínnó be ìikè, ³kénáké be kóò m̀òu ke d̀: Di báá pēēté mí nha kóo t̀nti n cīētè. ⁴Yóunè kè bèe waanní menie nkè dí jú di naàcèi, kéom̀pè mutie muu ntaké. ⁵M bo waá mmudiì kè di duú nkè dí di, kèpété muwērímú, kèna késòtè dí ce, di báá pēēté n cīētè memme. Kè bè d̀: D̀ò a béi nti.

⁶Kè Abarahamuu coké mecāā nkétaroo kutouku Saraa borè, kóò nàké ke d̀: Waá mmuyuo mm̀ù yó nsànnèmè kéānte kéd̀ò tipēmpēnti tītāāti mecāā.

⁷De kó dif̀nkúò kè Abarahamuu coké kèpíní dinaadabii diì wenni, ke ā mekùò nkéduú nho kóo n t̀nti m̀òu kòò di k̀òu kébénè mecāā. ⁸Imaa mbi diì m̀nni kòò ì t̀òtè kéwaá mmenaamiè mmèè kánté nè m̀è ùmmú bàmbà nké bè ìnnè, kè bè nyo nkòò còmúmú be také, ke díri mutie. ⁹Kè bèe beke Abarahamuu ke d̀: A pokù Saraa bore? Kòò d̀: Ò bo kutouku mieke. ¹⁰Kè Kuyie nt̀rè kó dimari d̀: Dè yàa bo nkááké mie, kè nní nwētini a cīētè ke s̀ nha pokù Saraa peitè denitidabire nde.

Kè Saraa còmúmú kutouku bòrinùù Abarahamuu f̀nkúò ke yo. ¹¹Abarahamuu nè Saraa bè do kòtè mediè mme, bá Saraa ténke í nyuo. ¹²Kè Saraa daá omáá borè ke d̀: N kòtému n ténke í yuo, kè n d̀òu múnke kòtè. ¹³Kè ti Yiè nKuyie mbeke Abarahamuu ke d̀: Dè yíme kè Saraa daá, ke tú ò kòtè ke pēētè ò bo peitémè debire? ¹⁴Dèmarè bo ti Yiè nKuyie nyīkú d̀à? Dè yàa bo nkááké mie nkè nní nwētini a cīētè ke s̀ nSaraa peitému denitidabire.

¹⁵Kè Saraa k̀m̀b̀ù̀t̀i do, kòò nenni ke d̀: N yí daá. Kè ti Yiè nKuyie nd̀: A daámu.

¹⁶Kè de kó benitibèe íté kécuó nSodammu bíékè, kè Abarahamuu bè cīe. ¹⁷Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: M

báá s̀onne Abarahamuu n yóò d̀ò ti. ¹⁸O kó kubotí yóò deuke mediè mme kénkpeñni. Weè yó nte kè ibotí im̀ou pété mesàà. ¹⁹N we ntāāté ke bo duú nkòò bí nè o yaábí kè bè nyíe n kuú, kè i borime ñwenni kè ì d̀òri n dómè, kè dèe yie nkè nh ò d̀ò mesàà n yē n yóò ò d̀ò mè.

²⁰Kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarahamuu ke d̀: Benitibè kuñnè Sodammu nè Kom̀o de kòbe mediè mme, be caàrimè deumu. ²¹M bo kote késíféké, kè bè m̀enke caarimu n yà.

²²Kè bèdébèe kété kénkòri Sodammu bíékè kè ti Yiè nKuyie nní nkpaánè Abarahamuu.

Abarahamuu bàámmè Kuyie nSodammu kpéi

²³Mèmmè kè Abarahamuu t̀s̀onko ti Yiè nKuyie mborè ké k̀ù beke ke d̀: A bo yie nkéwènnè onitisàù nè oyeiwe kékuà? ²⁴Kè benitisààbè bo Sodammu sipísìnùmm̀ù, a bo bè wènnénè kékuà? A báá bè cīē nkéyóu dihei be kpéináà? ²⁵Biti! A báá yie nké mè d̀ò. A báá yie nkétúótè onitisàù kéwènnè oyeiwe kékuo, kòò sàùu còtè oyeiwe kó tiyēiti. F̀s̀ nwèè bekùnè kutenkù kum̀ou, a báá yóu a bo d̀òmmè d̀èè wenni. ²⁶Kè ti Yiè nKuyie nd̀: Kè ñ yà benitisaàbè sipísìnùmm̀ù Sodammu mieke m bo cīé ndiheì dimou be kpéi. ²⁷Kè Abarahamuu d̀: Yóu kè n yíe da béinnè n Yiè nKuyie mí nwèè tu mutáá nke tú mutápeí. ²⁸Kè bè í t̀ùke sipísìnùmm̀ù, ke bo sipísìnàà nè bènùmm̀ù á pònte de kó diheìdà? Kè ti Yiè nKuyie nd̀: Kè n yà bèè wenni kè bè bo sipísìnàà nè bènùmm̀ù, m báá pònte dihei. ²⁹Kè Abarahamuu yíe kébéi nke d̀: Kè bèè wenni kè bè né bo sipísìnàà tá? Kè ti Yiè nKuyie nd̀: Kè bè bo sipísìnàà m báá pònte dihei. ³⁰Kè Abarahamuu d̀: A mieke báá peike n da báámmu, kè bè bo sipísitāāti tá? Kè ti Yiè nKuyie nd̀:

Kè bè bo sipísitàāti m báá dì pònte. ³¹ Kè Abarahammu dō: N da báámmu yóu kè n yíé kébéi, kè bè bo sipísidé tá? Kè ti Yiè nKuyie n dō: Kè bè bo sipísidé m báá pònte dihei. ³² Kè Abarahammu yíé kébéi nke dō: N Yiè nKuyie nha báá nh ɔunè, n yóó béi mmesomme mme. Bèè wenni kè bè bo tepííté tá? Kè ti Yiè nKuyie ndō: Kè bè bo tepííté m báá pònte dihei.

³³ Bè nàké memme kédeè, kè ti Yiè nKuyie nyíté, kè Abarahammuu kò nho cíètè.

Ti Yiè nKuyie nkùòmè Sodømmu nè Komɔɔ de ekè kɔbe

19 Kè Kuyie ntōrè yedèè tuɔkoo Sodømmu kuyuoku ke s̄́ nDɔti kàri dihei kó dibòri, ké yè yàní kéíté ké yè co, kénínkóo ketenkè. ² Ke dō: N di báámmu ke tú dí kɔte n cíètè késú di naàcèi, kényíé nkè dèe wenté kè dí pēēté. Kè yè dō: Áà, ti bo yíénko tikātītouti.

³ Kè Dɔtii yetoo kè bèe kò nho cíètè, kòo dɔɔ mudii nè pēè wèè í kɔorenè mutie mùù muuti kè bèe di.

⁴ Bè keté ke mu nyí nduɔ, kè Sodømmu kó benitidaabè bemɔu, ibí nè bekótíbè, kè bèe kɔtení kécéète tecíètè, ⁵ kébeke Dɔti ke dō: Yé benitìbè bèè bāté a cíètè kuyuoku? Dennení be kè tí bè duónè.

⁶ Kè Dɔtii yènní kécómmú ditowaà kékpetínné dicàù, ⁷ ké bè nàké ke dō: N népobè, báá dɔ̀nè meyei. ⁸ M mɔke besapàmbè bèdébè bèè mu nyí yé onitidù, m bo bè dènnení kè dí bè dònè di dómè, kè bie, n kó bepò̀bè mbe, di báá bè dò meyei mbè ta n cíètè nte. ⁹ Kè bèe nàké Dɔti ke dō: Ítè dende! A tú opò̀ nwe die. F̄̀ò̀ báá ti nàké ti dō nkédò̀mè. Kàa í yé tí da dɔ̀ meyei nkè mèe pēēté ti na mbè dò̀ mè.

Bè yí memme kòò tèntoo kéndó kèpònte dicàù. ¹⁰ Kè de kó benitìbè bedébèe dete Dɔti kètannò be borè, kékpetínné dicàù, ¹¹ ké bè bonté tiyù̀nti

bemɔu, ibí nè bekótíbè, kè bè nhàri ditowaà bá bè í nyà dibòri bo kèè bíékè.

¹² Kè Kuyie ntōrè yedèè nàké Dɔti ke dō: Kàa mɔke a kɔbe dihei dii mmieke, a cò̀bè nè inítidabí nè inítipobí, a bè dèenne. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkèè benitìbè kuònnèmè mme dihei dii nkɔbe, ke ti tṑnní kè ti yóó di pònte.

¹⁴ Kè Dɔtii yè kénáké o cò̀bè bèè do p̄́ o sapàmbè, ke dō: Yènnè dihei dii mmecā, ti Yiè nKuyie nyóó di pòntemu.

Kè be yèmmè ndò nhò nu nwántí.

¹⁵ Kukúnwentóo m̀nni kè Kuyie ntōrè nàké Dɔti ke dō: M̀nné mecā nkétúóté a pokù, nè a sapùmbí idé kè di yè dihei, kè dè í dò memme di bo kú meyei mbo tuòkení dii m̀nni dihei.

¹⁶ Kè Dɔti nhɔ̀ti kè ti Yiè nKuyie ntōrè bè dète, wenwe nè o pokù nè o sapùmbí idé, kényènnè dihei m̀nku, ke yé ti Yiè nKuyie ndómè kòò deeté.

¹⁷ Kuyie ntōrè bè dèenne dii m̀nni dihei m̀nku, kè òmari máá ò nàké ke dō: Coké kédeeté a f̀mmu, a báá wēète a f̀nkúò, a báá cómmú dèmarè kutempè nkuù mmieke. Á coké kèsari ditāri dii mborè kédonté a ɔ̀nni. ¹⁸ Kè Dɔti dō: Áà, m báá na! ¹⁹ A n dò̀m mesàà, ke n kuó mmesémmè ke n deeté. N yí yóó na kécoké kétuòke di ntāri kè meyei nkpaaní, n yó nkpaá cokù kè mè n nintemu ké n ku. ²⁰ Nte teheitè sàmpòtè tèè t̀kéní, n yóó na kécoké kétuòke tè. Tè mà sàmpòrè nde, yóu kè n coké ké de nsari kédonté nh ɔ̀nni. ²¹ Kè Kuyie ntṑnni dō: Èè, n yiemmu ke bo wēte ké da dɔ̀ mesàà nkéyóu de kó teheitè a yè ntè. ²² Kɔte mecā nkèsari, kàa í t̀òke n yí yóó dɔ̀ t̀matì. Kè bèe yú de kó dihei ke dō Soaa (dèè tu teheitè).

²³ Kè Dɔti nyóó tuòke Soaa ke s̄́ ndiyiè yènní. ²⁴ Memme kè ti Yiè nKuyie nciúnni muhāpò̀pòo nSodømmu ei nè Komɔɔ ei ínke, kè mù ncú. ²⁵ Kè de kó yehekè yedé cúté, nè ketenkè nè benitìbè nè detie. ²⁶ Kè Dɔti pokùu wēète o f̀nkúò kènaá ndikòkétári.

²⁷ Kè dèe wenté kè Abarahamuu yè dikúnweñni sèi, kékote ti Yiè nKuyie nwee ò nàánnè dè, ²⁸ kékówénté Sodammu nè Komɔɔ nè yehekè yèè dè táké kényà kuyukú kè kù yìè ke dò nfehāātofe kɔku.

²⁹ Kuyie ndó kécóu ndii mōnni yehekè Dɔti do bo kèè tenkè kpeye, kécóo mmu Dɔti kù yé mèè kpéi nhAbarahamuu kpéi.

Dɔti nè o sapàmbè

³⁰ De mōnni kè Dɔtii yote ò bo mbomè Soaa ei, kékíte nè o sapàmbè bedé kékote kénhā kutādènkù makù mieke. ³¹ Kè Nkɔɔ náké o nantè ke dò: Ti cice kòtému, òmòu me nyí bo wèè bo ti puoke kéndòn-nè ibotí imɔu dōdòrimè. ³² Yóu kè tí ò duó mmenaà nkòo yà kémuś, kè tí kɔ-too keyènkè, kòo ti duónè kè tí peité ibí kè ìi sɔoté o ciētè.

³³ De kó kuyuoku kè bèe duó mbe cice menaà nkòo muś, kè Nkɔɔ kote bá o cice í yé ò taroo dii mōnni yoo ò yè dii mōnni. ³⁴ Kè dèe wenté kòo náké o nantè ke dò: Nè n cice ti duómu keyènkè. Tí wète kòo duó mmenaà nkòo muś, nkàa me ntó kote ke nyènkè kòo duónè, ti yóo me nyí képeité ibí kè ìi sɔoté o ciētè.

³⁵ Kè bèe tó ò duó mmenaà nkòo muś, kòo sámpòu me ntó kote kòo duónè, be cice í nyé ò kòtoo dii mōnni nè ò ité dii mōnni.

³⁶ Mèmmè Dɔti pònnémè o sapàmbè bedé. ³⁷ Kè Nkɔɔ peité denitidabire ké dè yu ke dò: Mɔabu. Weè yaàbí tú Mɔabiibe yíe nkó diyìè. ³⁸ Kòo sámpòuu peité denitidabire ké dè yu ke dò: Beni-Ami. Bè yu weè kó iyaàbí ke tú Amōniibe.

Abarahamuu nè Abimedeki

20 Kè Abarahamuu íté Nekebu tempè kékari Kadeesi nè Suudi ei de cuokè, ké dè ité kékari Kedaari ei, ² kénnáá nke tú o pokù Saraa tu o tãù. Kè Abimedeki Kedaari kóo kpàtùu títóte Saraa kékònnè. ³ Kè Kuyie nnáké

Abimedeki nè tidòuñti keyènkè ke dò: A me ntúóté wèè nitipòkù a yóo kúmu, ò yemmu. ⁴ Ke sù nhAbimedeki mu nyí ò duónè, kénáké Kuyie nke dò: N Yiè, n yí cààrè, a bo sònté kè n kuɔà? ⁵ Abarahamuu n náké ke tú o tãù nwe, kòo nitipòkù múnke yè nho tãù nwe. N yí ò tóu ke yìèkù, n yí cààrè. ⁶ Kè Kuyie nyíe kòo béinnè tidòuñti ke dò: N yémme ke tú a ò tóu kè í yìèkù. N yí dɔ a n yeténèmu, deè te kè n yí yóu kàa ò duónè. ⁷ Tén-né de kóo nitipòkù o dòu. Ò dòu tu m pānānānti nānāntò nwe. Ò bo m bántè a kpéi kàa nfòu. Kàa me nyí ò tēñné, á nyé ke tú a yóo kúmu nè a kɔbe bemɔu.

⁸ Kè Abimedekii ente dikúnweñni sèi, kényú o kó betumbè, ké bèe náké dèè dōdò, kè kufōwáá mbè pī. ⁹ Kè Abimedekii yú Abarahamuu kòo beke ke dò: Dè yíme kàa ti dōdò mie? N da cààrè ba, kàa dɔ meyei ndiemèe do mí nnè n kɔbe ti ìnkè? A n dōdò oniti í dōdòrimè mme otɔu, ¹⁰ ba nte kàa dōdò memme? ¹¹ Kè Abarahamuu dò: N yèmmè do dò ndi nheì kɔbe í dému Kuyie nke yó n kuɔ m pokù kpéi. ¹² Ò tu n tãù nwe bake yie, kè ti wè nti cice omáá kè ti yōbè né cáá. Kè nh ò puoke. ¹³ Kuyie nduś ndii mōnni kè n yitè n cice ciētè, n náké dii mōnni m pokù ke dò: Kè ti kòte kèè bíékè a dò a tú n tãù.

¹⁴ Kè Abimedekii túóté ipe nè sibɔɔ nè inàake nè tidaati, benitidaabè nè benitipòbè, kédúo nhAbarahamuu, kòo tēñné o pokù Saraa. ¹⁵ Kòo náké ke dò: Nte diheì dimɔu, wénté a dɔ kèè bíékè kémaá.

¹⁶ Kòo náké Saraa ke dò: N duómmu a tãù medítibii ntekupítè (1000), kè dè bo benke a kɔbe bemɔu a í dōdòmè mme tìmatì tinānānti tii mmieke.

¹⁷ Kè Abarahamuu bántè Kuyie, kè Abimedeki nè o pokù nè o bí kè bèe mieté, képié ibí. ¹⁸ Ke yé ti Yiè nKuyie ndo duómmè kè Abimedeki ciētè kɔbe bemɔu ténke í mpeí, Abarahamuu pokù Saraa kpéi.

Isaki kó mupeitímù

21 Ti Yiè nKuyie nyí nyè nkù do yè nkù yóó dɔ̀dò tì Saraa, ké tì dɔ̀dò. ² Kè Saraa púo nképeité denitidabire Kuyie ndo yè nhò yóó dè peité dìi m̀ǹǹni. Ke s̀s̀ nhAbarahammu kòtè. ³ Kè Abarahammuu yú o pokù Saraa ò peité dèè bire ke d̀ Isaki. ⁴ Kè Abarahammu dè cànté diyie nínni yie Kuyie ntì nhò nàkémè. ⁵ Bè do yóó peité Isaki ke s̀s̀ nhAbarahammu mòke yebie ntekòtè (100) nte. ⁶ Kè Saraa béi nke d̀: Kuyie nni n d̀d̀ diwèi ndi. Bèè kó dimàà bo keè Isaki kpéi diwèi bo bè pī n kpéi.

⁷ Kòo yíé kébéi nke d̀: We ndo yé ke d̀ nSaraa bo pié Abarahammu ibí diyie mari! Nte mí nkoò peité denitidabire o kòtì cuokè.

Abarahammu bètimè Akaa nè o bire Isimayeri

⁸ Kè debiree kóté, dè càté dìi yie kè Abarahammuu ànné dibanni.

⁹ Kè Esibiti kóo nitipòkù peité dèè bire Abarahammu, Isimayeri ndaú Isaki kè Saraa dè yà, ¹⁰ kénáké Abarahammu ke d̀: Beti kudaakù kuè nnè ku bire. Dedaabire báá wènnénè n kperè Isaki kètieke a kperè a kúú nkó difònkúò.

¹¹ Kè de kó tináànti yonke Abarahammu mediè, ke yé Isimayeri múnke do tímè o bire nde. ¹² Kè Kuyie nnáké Abarahammu ke d̀: Kudaakù nè ku bire kó tináànti báá da yonke, yie nSaraa da náá ntì. Isaki kó kufuku mieke nke a yóó pètémè iyaabí, kè dèè d̀d̀ n da nàké tì. ¹³ N yóó duó nkè dedaabire kó kuwu mmúnke pèkèmu, ke yé dè tumè a bire nde.

¹⁴ Dikúnweñni sèi kè Abarahammuu túóté pèè kécúú menie nkudòkù mieke, kéduó nhAkaa, kóò duó nho bire, kóò bèti, kòo kote kénhàri dikpáa cuokè bè tu di Beerisebaa. ¹⁵ Menie ndèè dìi m̀ǹǹni kudòkù mieke kòo duó ndebire tetiète

matè také, ¹⁶ kékote kénkari medétimè kè dè mànnè a bo tãùmè kupie, ke kuò nke tú: N yí d̀s̀ n yà m bire kò ndè! ¹⁷ Kè Kuyie nkeè debire kuòmmè, kè ku tōnni m̀boní kéinkè kéyú Akaa ke d̀: Dè d̀omme? Bá nyièkù Kuyie nkèèmu debire kuòmmè. ¹⁸ Íté kéfi nha bire kè dè dète, deè yóó naá nkuwuò ndiekù cice.

¹⁹ Kè Kuyie nkpeté Akaa nuò nkòo yà tɛbinte matè, kékote képié mmenie nho d̀okù mieke kéduó nho bire kè dèè yà.

²⁰ Kè Kuyie nní nto debire, kè dèè kóté dikpáa cuokè ké náá nhohoditãuti diewè. ²¹ Bè do bo dikpáa bè tu di ndi Edi-Padanni, kòo yò ò puó nhEsibiti kóo nitipòkù.

Abarahammu taunnèmè Abimedeki

²² De kó dimònni, kè Abimedekii kotení Abarahammu borè ke neínè behããpòmbè kóo kòtì Pikòdi, kénáké Abarahammu ke d̀: Kuyie nda bonèmu a tōmmú mumòu mieke, ²³ béi nkéyú Kuyie nyètiri ke d̀, a í yó n souté mí nnè m bí nè n yaabí, ke yó nni n d̀wari mesàà nnè nh èi a bo dìi mieke, kéndònnè n da d̀d̀mè mesàà. ²⁴ Kè Abarahammu d̀: N yiemmu.

²⁵ Ke né béinnè Abimedeki tɛbinte matè kpéi, Abimedeki kó betòmbè do fiète tè. ²⁶ Kè Abimedeki d̀: N yí yé de kó tináànti, a í tì nni n nàké, yie nwe n tì kèèmmè.

²⁷ Kè Abarahammuu duó nyipe nè inàake Abimedeki, kè bèe taunnè betòbè. ²⁸ Kè Abarahammuu deite yepeserè yèyiekè kécánné. ²⁹ Kè Abimedeki d̀: Ba nkpeí nte kàa cànné yepeserè yèyiekè? ³⁰ Kè Abarahammu d̀: Còuté ye, kè dè mbenkú m̀fi keúmè tɛbinte tie nke tè te.

³¹ Kè bèe yú deborè ke d̀: Beerisebaa, ke yé bè de nwènnémè dinùù.

³² Bè de ntaunnè betòbè, kè Abimedekii íté kéwète Fidisitèèbe kó diheì, ke neínè Pikòdi o ããpòmbè kóo kòtì.

³³ Kè Abarahammuu fíikú Beerisebaa èi detie mbè tu dè tamadii, kébántè

ti Yiè nKuyie, ké kù yu ke dò o Yiè. ³⁴Kè Abarahammu mbo Fidisitēēbe ei kémante.

**Abarahammu yiemme ke
bo féuté Isaki Kuyie nkpéi**

22 Kè Kuyie nní nyóó yááké Abarahammu ke dò: Abarahammu! Kòò dò: Nte mí. ²Kè kù dò: Túóté a bire Isaki dèè bo demáà, kàa dè dó, kékotenè Mòdiyaa kó dihei, ditāri n yóó da benke di ínkè ké dè nni féuté kétua.

³Kè dè wenté, dikúnweñni sèi, ké Abarahammuu íté kéyarí ideí, kéān- né sāmmarímú tinenti, kétúóté o tōmbè bèdébè nè o bire Isaki, kè bèe kété kénkōri Kuyie nhò benke dè. ⁴Diyiè tāānni yiè, kòò wénté medétimè kéyà ditāri bè kōri di, ⁵kénáké o tōmbè ke dò: Nkpaánè die nnè sāmmarímú, mí nnè odapàà nkè tí deke ditāri kébántè Kuyie nkéwētení di borè.

⁶Kòò touú nho bire Isaki ideí kén- to muháá nnè disie, kè bè nkéri bedé. ⁷Kè Isakii yú o cice ke dò: N cice! Kòò dò: Nte mí. Kè Isaki dò: Ti tō muháá nnè ideí, yé fepièfè ti yóó kuò fè? ⁸Kè Abarahammu dò: M bire Kuyie nkuù yóó ti duó nfepièfè.

Meñme kè be nneí, ke kéri bedé. ⁹Bè tūòke dii mōnni Kuyie nhò benke dè, kè Abarahammuu maá diwūōtōnni, kédòò ideí kèdaá nkéboú o bire Isaki kénóó, ¹⁰kétúóté disie ke bo dè féuté. ¹¹Kè ti Yiè nKuyie ntōnni yúni Abarahammu kéinkè ke dò: Abarahammu! Abarahammu! Kòò dò: Nte mí. ¹²Kè di dò: Kuyie ntu, a báá dōò debire meyei mmamè, kù bantému di mmōnni a kù démè ke í kù yetenè a bire dèè bo demáà.

¹³Kè Abarahammuu wénté kéyà dipedaà, kè di cōmmú kè di yiè nsàke difapèù, kòò di dète kékua o bire Isaki kó difōtīri, ¹⁴kéyú de kó dibòri ke dò

Kuyie nduó. Deè te kè bè yu de kó ditāri nè yíenni ke tú: Ti Yiè nKuyie nduó.

¹⁵Kè ti Yiè nKuyie ntōnni yúni Abarahammu kéinkè kuce medérímè ¹⁶ke dò: Kuyie ntu kuù béi nke tú a í mè nkù yeténèmè a bire dèè bo demáà. ¹⁷Kù bo da dōò mesàà nkàa yaábfi súú nsiwáà kōme, kéndōnnè dāmèèri nùù kó mubirimú, kétieke i dootitōbè ekè, ¹⁸nè ì borè nde kù yóó dōòmè ibotí imōu mesàà, nha yie mmèè kpéi nku kpeti.

¹⁹Kè Abarahammuu wētení o tōmbè borè, kè bèe kò mBeerisebaa Abarahammu cie kēmo.

²⁰De kó difōnkúò, kè Abarahammuu keè o nantè Naō poku Midikaa ò piémè ibí, ²¹⁻²²Uusi, weè do tú Mpo kénante Buusi, nè Kemmuyeedi Aramu cice nè Kesedi, nè Asoo nè Pididaasi nè Idudafu nè Betuyeedi. ²³Kè Be- tuyeedi peité Debekaa, Midikaa bí nyi ò peiténè ì Naō Abarahammu nantè. ²⁴Kòò pocēnni Deyumaa múnkee ò pié ibí. Tebaa nè Kaammuu nè Taasi nè Maaka.

Saraa kumè kè bèe ò künne

23 Saraa do mōke yebie ntekùtè nè sipísidè nè yèyiekè (127) ndi kékú. ²Ò ku Kidiyati-Adiba kó dihei ndi, bè tu di Ebuōō Kannahāa kó kutem- pē mmieke, kè Abarahammuu dōò ikuó kékōmmú o poku kúú, ³kédeè kété kékōte kéyà Eti kó ibí Itiibe ke dò: ⁴M bo die nke tú opōò nwe, m pānè ketenkè kè n künne ocíi kóò díe. ⁵Kè Eti kó ibí Itiibee ò tēnné ke dò: ⁶Okóti a tú okpààti nwe ti cuokè, kè Kuyie nkó mesàà nda bonè. Künne a cíi a dó kùù fōti, òmōú í yóó da yetenè.

⁷Kè Abarahammuu nínkú dihei yem- bè Eti kōbe ìikè, ⁸ke dò: Kè di yie nkè m bo künne ocíi die, dí m bántè Efunōō Soaa bire, ⁹kòò n duó nho fōti kùù bo Makpedaa o paku nùù, kè n yietí

kudonku di ìikè kè kù ntú n kòku kè nní nkùrì becíribè.

¹⁰ Kè Efunṛṛ kàri o kòbe Itiibe borè, kéténné Abarahammu ditinnì dii tí ndiheì kó dibòrì borè ke dḁ: ¹¹ Áà, n Yiè! N da pāmu kupaku nè kufṛti n kòbe ìikè. Kūnné ocí.

¹² Kè Abarahammuu nínkú diheì yem-bè ìikè, ¹³ kénáké Efunṛṛ ke dḁ: N da báammu benitibè ìikè ke tú á n ffiténè ku kè n kūnné ocí.

¹⁴ Kè Efunṛṛ ténné Abarahammu ¹⁵ ke dḁ: Yie n yóó da náké tí, medítíbii nsikousinàà (400) kpeti tú ba fí nnè mí nti cuokè? Kūnné o cí.

¹⁶ Kè Abarahammu banté Efunṛṛ yèmmè, kékaa nyidíftí Itiibe ìikè, medítíbii nsikousinàà (400), de m̀nni kó idíftí, kóó duó. ¹⁷ Meṛṛme, Efunṛṛ paku kùù bo Makpedaa, kùù wetí Mammudee nè kufṛti kùù bo de mieke nè detie ndemṛu dèè dè bo, ¹⁸ kè dèe naá nhAbarahammu kperè, Itiibe bèè tí ndiheì kó dibòrì be ìikè.

¹⁹ Kè Abarahammuu kūnné o pokù Saraa kufṛti kùù bo kupaku Makpedaa, ke wetí Mammudee bè yu dè Ebuṛṛ, Kannahā kó ketenkè mieke. ²⁰ De m̀nni, kè Abarahammuu tieke kupaku nè kufṛti dèè do tú Itiibe kperè, kénkùrì o círibè.

Isaki puokemè Debekaa

24 Abarahammu do kòté mediè mme, kè ti Yiè nKuyie nhò dḁḁ mesàà ndemṛu mieke. ² Diyie marì kòó náké o kóó tṛnti kóti wèè bàà o cíètè, ke baa o kpàti ke dḁ: Seu nha ǹtùtè n kpèrì*. Be kó dim̀nni bè do ò nkàa bo parikè a ṛṛ me ndḁḁ kè dèe benke ke dḁ nha yóó dḁḁ a béi nti. ³ Béi nkéyú ti Yiè nKuyie Mpakedaa yètiri ke dḁ a í yóó waá m bire onitipòkù Kannahā kòbe m

bo bèè cuokè, be mieke. ⁴ Kàa kòri n cie nke, n naàm̀nkù mieke ke yóó ke nwaá nhonitipòkù, képuó m bire Isaki. ⁵ Kòó tṛnti dḁ: Kè dè yèmmè onitipòkù báá yie nké n neinèni die di nheì, a bire yó nni nneinèmu de bíékàà? ⁶ Kè Abarahammu dḁ: A báá dífínné a máà kéneinè m bire. ⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa wèè n dènneni n cice cíètè nè nh èi ke n náké ke tú: M bo da duó di nheì kàa yaábí di tieke. Kù bo duṛnní ku tṛnni kè di nda ní kàa waanni onitipòkù képuó m bire. ⁸ Kòó nitipòkù yete ò bo nda neínnímè, a béi ndiì nùù í yóó da pí. A cénke bá nneinè m bire de bíékè.

⁹ Kòó tṛntii seu nho ǹtùtè Abarahammu kpèrì kébéi nke dḁ: M bo dḁḁ a béi nti. ¹⁰ Kòó tṛntii túóté Abarahammu yòyóbè tepítè nè yepāre sààye, kékòte Mesopotamii, Naṛṛ cie.

¹¹ Ò t̀t̀ke dii m̀nni tebinte diheì m̀nku kéduó nkè yòyóbèe nínkú. Dè do tú kuyuoku nku dikónnétari m̀nni. ¹² Kòó bántè ti Yiè nKuyie nke dḁ: N Yiè nKuyie nhAbarahammu tú nkù n da báammu yóu kè n yà n wanti dè yie. Dḁḁ n yiè nhAbarahammu mesàà. ¹³ M bo tebinte také nke kè diheì kó besapám-bè yó ntaànì mudúò. ¹⁴ M bo mṛṛ wèè sapàà nke dḁ: Bfi nha dúú kè ò yà, kòo n ténné ke yí: Yà kè n duó nha yòyóbè kè bèè yà. M bo banté ke dḁ weñwe a t̀t̀t̀mè a kóo tṛnti Isaki kpéi, ke dḁḁ mesàà n yiè nhAbarahammu.

¹⁵ Ò kpaá me nnáá nkè Abarahammu nantè Naṛṛ pokù Midikaa bire Betuyædi kóo sapàà Debekaa yènni ke tṛ didúú. ¹⁶ De kóo sapàà ndo wenni mediè mme, ke mu nyí yé onitidḁḁ, kòó dó menie nképie nho dúú kétṛ nkénkũnti. ¹⁷ Kè Abarahammu kóo tṛntii coké kóó co kóó náké ke dḁ: Yóu kè n yà a dúú kó menie nsámpṛ. ¹⁸ Kòó sapàà dḁ: Yà.

*24:2 Seu nha ǹtùtè n kpèrì:

Ke bíi mmecāā nho dúú kòò duś nkòò yà. ¹⁹ Ò dèè diì m̀nni kòò d̀: M bo duś nha yòyòbè, kè bèè yà k̀ensànnè.

²⁰ Kòò uté menie mmecāā nyiwūō ỳ ndè, kécoké kédónnì kédúś nyòyòbè beməu. ²¹ Kè dèè di Abarahammu kóo t̀nti kòò nhò wùò nke d̀ nyúóó, ke bo yà kè ti Yiè nKuyie nkuù d̀̀ri ò kù beke tì. ²² Kè yòyòbèè yà kèdeè kòò túóté mumámáá mmesəu nkōmu bè tũ̀m̀ di-h̀nni nè sineí sidésì mesəu nkpesi, ²³ kòò beke ke d̀: We nkóo sapàà nda tú? N da báámmu meffè mbo mbo a cice c̀t̀tè nè n k̀be kè tí yienáá? ²⁴ Kòò d̀: N tú Midikaa nè Naə be kóo dapàà Betuyeedi kóo sapàà nwe. ²⁵ Kòò ỳé kébéi nke d̀: Timúkpeti bomu nè tisũ̀ti péu, kè di bo duś dè bo.

²⁶ Kòò t̀nti nínkú kébántè ti Yiè nKuyie, ²⁷ kébéi nke d̀: Ti Yiè nKuyie, n yiè nhAbarahammu tũ̀ nkù ỳt̀ri ndeu, kuù ò kuś mmesém̀m̀ koò d̀̀ mesàà, ke n niité kè n t̀̀kení o k̀be borè.

²⁸ Kòò sapàà ncokóo t̀c̀t̀tè kénáké o ỳ de kó tináantì. ²⁹⁻³⁰ Debekaa do m̀ke o t̀ũ̀ m̀ nwe kòò ỳt̀ri tu Damaa kòò yà mumámáá nnè sineí kèkèè ò náá nti k̀t̀tè mecāā nkékte t̀binte borè kè yà de kóo niti nè o yòyòbè. ³¹ Ke d̀: F́ nti Yiè nKuyie nkó mesàà mbonè wè, k̀tení kè tí kò. Dè ỳme kàa bo dikpáá? N t̀ntem̀u t̀c̀t̀tè ke waá nyòyòbè yó mborè.

³² Kòò tuokoo t̀c̀t̀tè kè Damaa duś nkè bèè bouté yòyòbè tinenti, kòò bè duś ntímúkpeti nè tisũ̀ti, kédúś mmenie nhAbarahammu kóo t̀nti nè o neínè bè, kè bèè zú be naàcèi. ³³ Kè bèè ò duś mmudiì kòò yete ke d̀: Kè n ỳ nàké n t̀ tì m báá di. Kè Damaa d̀: Béi! ³⁴ Kòò d̀: N tú Abarahammu kóo t̀nti nwe. ³⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù d̀̀ n yiè nhAbarahammu mesàà, kòò kpenke ke m̀ke tikpàti mediè. Ke m̀ke iwũ̀ nè idífti nè mesəu nnè bet̀mbè benitidaabè nè benitipòbè nè yòyòbè nè sãmmarímúbè. ³⁶ Kè Saraa o pokù ò peité denitidabire o

kòti cuokè, kòò dè duś nhò m̀ke dèè kó dimàà. ³⁷ Kè n yiè nhAbarahammu duś nkè m béi nke yu ti Yiè nKuyie nỳt̀ri ke ỳ n ỳ yóó túóté onitipòkù Kannahāā k̀be ò bo bèè cuokè kèpuó nho bire. ³⁸ Kè n yóó k̀te o naám̀nkù k̀be borè nde, o cice c̀t̀tè kéwaá nhonitipòkù kèpuó nho bire. ³⁹ Kè nh ò nàké ke ỳ kè dè yèmmè onitipòkù báá yie nkè n neínè. ⁴⁰ Kòò n t̀nné ke tú o Yiè nKuyie nhò tú nkù yó n niitému kè m pété onitipòkù o k̀be cuokè, o cice c̀t̀tè mieke, kékònnènkò kèpuó nhò kòò dapàà. ⁴¹ Kè n k̀te o c̀t̀tè k̀be borè, kè bè í yie, ò béi ndiì nùú bá m pí. ⁴² N t̀̀kení t̀binte borè yie nke bántem̀u Kuyie nke ỳ: Ti Yiè nKuyie nhAbarahammu tũ̀ nkù yóu kè n yà n wanti dè, ⁴³ n yó mbo t̀binte také nke, osapàà nwèè bo tanní mudúú kè nh ò m̀ke menie nke ỳ: Yóu kè n yà a dúú kó menie nsãmpó. ⁴⁴ Kòò n t̀nné ke d̀: Yà kè n dó kàa yòyòbèè yà, n yóo bantem̀u a we ntãátèm̀è kòò yóo yenke n yiè mbire. ⁴⁵ N kpaá me nnáá nkè Debekaa t̀̀kení ke t̀ didúú ke dó t̀binte, kè n ỳ: N da báámmu m pã menie nkè n yà. ⁴⁶ Kòò touté o dúú mecāā nke béi nke ỳ: Yà, kàa yà ke dèè, n dó kédúś nha yòyòbè. Kè n yà kèdeè kòò duś n yòyòbè. ⁴⁷ Kè nh ò beke ke ỳ: We nkóo sapàà nda tú? Kòò yè nNaə nè Midikaa be bire Betuyeedi kóo sapàà nhò tu, kè n t̀nné o ̀nni mumámáá koò ̀nné sineí. ⁴⁸ De m̀nni ndi n nínkúmè ke d̀unnè mut̀mmú ti Yiè nKuyie nhAbarahammu tũ̀ nkù, kù n niitém̀è weti weti kè m bo túóté o t̀binte kóo sapàà nkèpuó nho bire. ⁴⁹ Kè di yie nke bo d̀̀ n yiè mmesàà nweti weti dí n náké, kè di me nyete dí n náké kè n s̀. ⁵⁰ Damaa nè Betuyeedi kè bè d̀: Ti Yiè nKuyie nkuù yè ndè mmè ndò! Ti báá na kébéi ntimatì. ⁵¹ Nte Debekaa, túóté we kékònnè kèpuó nha yiè nkóo dapàà, kéndònnè ti Yiè nKuyie nti nda nàkémè. ⁵² Abarahammu kóo t̀nti kèè diì m̀nni de kó tináantì, kénínkú késante

ti Yiè nKuyie nnè mutōmmú, ⁵³ kédeite timátì péfìti nè mesɔɔ nkó tinentì nè tiyààti kéduś Debekaa, kápā yepārè sààyè o tãù nè o yō. ⁵⁴ Kè bèè di kényã, wenwe nè bèè ò cíe, kédeè kényié.

Kè dèe wenté dikúnweñni kòò dò: Yóunè kè n kò n yiè mborè. ⁵⁵ Kòò sapàà ntãù nè o yō kè bèè dò: Yóu kòò nti kpaánè ke dò yewe tepíítè kè di né kò. ⁵⁶ Kòò tōnti dò: Ti Yiè nKuyie nni nteennèmu kè ñ yà n wanti dè, bá nni nhɔɔtínè, yóunè kè n kò n yiè mborè. ⁵⁷ Kè bèè dò: Ti yúnè ospàà nkòò beke.

⁵⁸ Kè bèè yú Debekaa kóò beke ke dò: A dó kéneinè oniti yie nkè dí kònàà? Kòò dò: ĒĒ, m bo ò neinè!

⁵⁹ Kè bèè yóu Debekaa nè kudaakù kùù ò yɔ, kè bèè bo neinè Abarahammu kóo tōnti nè bèè ò cíennì kè bèè kò. ⁶⁰ Kè bèè mɔɔ Kuyie nkó mesàà nDebekaa kpéfì nke dò:

A bo pié kè dè nsù mesàà, kàa yaàbíi tieke a nĩmbè èkè.

⁶¹ Kè Debekaa íté nè o tōmbè kédeke yòyòbè, kètūnne de kóo niti kè bèè kò.

⁶² De mōnni nè Isaki íté Daayii-Doyii ke konní ke bo Nekebu. ⁶³ Kuyuo ku makù kè Isakii yè kécenti dikpáà, kéwénté kényà yòyòbè kè bèè kèríní. ⁶⁴ Kè Debekaa wénté kényà Isaki kécúténí yòyó ínkè, ⁶⁵ kébeké Abarahammu kóo tōnti ke dò: Wenninwe wèè kèríní ti bíékè? Kòò dò: N yiè nwe.

Kè Debekaa kãã nkuyàakù o ìikè. ⁶⁶ Kòò tōntii náké Isaki ò dòò dèè kó dimàà. ⁶⁷ De kó difōnkúò kè Isakii tanné Debekaa o yō Saraa kó kudieku képuoke, ké nhò dó kòò yèmmèe cáté ke yé o yō kumè kòò yèmmèe cààrè.

Abarahammu bí tei

25 Kè Abarahammuu puoke oni-tipòkù tòu kè bèè ò tu Ketudaa. ² Kòò o peité Simmudanni Yokisãà nè Medanni nè Mandiyãà nè Isibaki nè Saa. ³ Kè Yokisãà peité Sebaa nè

Dedanni. Kè Dedannii pié Asudiibe, De-tusiibe nè Deumiibe. ⁴ Kè Mandiyãà peité Efaa nè Efee nè Enoki nè Abidaa nè Edidaa. Bəmɔu memme bè tu Ketudaa yaàbíi nyi.

⁵ Kè Abarahammuu duś nyIsaki o kperè demɔu, ⁶ kénkpaá fòù kápāmmú o pocēmbí yepārè, kéduś nkè ìi kɔte diyie yiení kèè bíékè. ⁷ Abarahammu do yóo kú ke mɔke yebie ntekòtè nè sipisíyiekè nè yèñumù (175) ndi. ⁸ Ò do kòtè mediè mme kémbò diwèi mieke kékúnè. ⁹ Kòò bí Isaki nè Isimayèeri kè bèè o kūnné Makpedaa kó kufōti, Efunɔɔ, Soaa bire, Itiibe èi kou paku mieke, kùù wetí Mammudee, ¹⁰ Abarahammu do donté kùnkù nè Itiibe. Dende bè múnke do kūnnémè Abarahammu nè o pokù Saraa. ¹¹ Abarahammu ku diì mōnni kè Kuyie nkó mesàà nɔɔtè o bire Isaki ínkè kòò mbo Daayii-Doyii kó tebinte také.

Isimayèeri kó ibi

¹² Nte Abarahammu pokù Saraa kó kudaakù, Esibiti èi kou Akaa kó debire Isimayèeri kó kufuku, bè bè peí kè bè tūmmè betòbè: ¹³ Nebayɔti nè Kedaa nè Adiberi nè Mibisammu ¹⁴ nè Misemaa nè Dumaa nè Masa ¹⁵ nè Adadi nè Temaa nè Yetuu, nè Nafisi nè Kedimaa. ¹⁶ Isimayèeri kó ibi nyi tepíítè nè ìdèí. Bá wè kòò m̀baké o botí kéduś nho yètirì o kari, o eité. ¹⁷ Isimayèeri do mɔke yebie ntekòtè nè sipisítãiti nè yèyiekè (137) ndi, kékú kè bèè ò kūnné o yembè borè. ¹⁸ Kòò bí nkari Afidaa kētukenè Suudi kéntókénè Esibiti, ke wetí Asidii, ke cáá mbemáà ke kari.

SAKɔBU KÓ TINÁÁNTÌ

Esayuu nè Sakɔbu be kó tináàntì

¹⁹ Nte Abarahammu bire Isaki kó tináàntì, Abarahammu wèè do peité Isaki. ²⁰ Isaki do mɔke yebie nspisínàà

ndi képuoke Debekaa, Betuyeedi Aramu botí kou kóo sapàà, Damaa tãù. Bè do ã Mesopotamii nwe. ²¹ Isaki pokù Debekaa do tú tehãunte nte, kòo bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkòo pùò nyitáátébí. ²² Kè ibí mbokù itòbè i yò pòuti mieke, kòò dò: Kè dè dò mmie mme, ba nte kè m pùò?

Kòo kòte kébeke ti Yiè nKuyie. ²³ Kè kù dè:

A púo nyibotí idèi nyi,
kè ì bo yènní kénccáá,
kè kùmakù nkpeñinè kutekù.

Osámpòù bo mbaké okótì.

²⁴ Kòo peité yièe tuakení, kòo peité itáátébí. ²⁵ Kòo ketiwèe yènní ke wũò nè o yùtòo, ke dáátí ticiti o kònti timòu, kè bèe ò yu ke dò Esayuu. ²⁶ Kòo nantè nyetini ke pí nho nacènkènni, kè bèe ò yu ke dò Sakòbu. Bè yóò bè peité ke sò nyIsaki mòke yebie nsipísikuò ndi.

Esayuu fitémè wenwe Mpo ò na nte dè

²⁷ Kè bèe kóté kè Esayuu naá nhopaawaà ndièwè wèè nò nkupaawaá, nke níí ntúú ndikpáà, kè Sakòbu ntú onitiyòònwè ke kari teciètè. ²⁸ Kè Isaki ndó Esayuu o tãù mèè kpéí nsiweí kòò cáá, kè Debekaa ndó Sakòbu.

²⁹ Diiyè mari kè Esayuu mboní kupaawaá nke òu mediè nkénsó nSakòbu bèrì itù. ³⁰ Kè Esayuu dò: N da báámmu nh òu mediè mme, yóu kè ò cááké itù iwũòlì ii. Dèè te kè bèe ò yu ke dò Edómmu. ³¹ Kè Sakòbu dò: N fíténè Mpo ò nte dè yíe. ³² Kè Esayuu dò: Dikònni yó n kuò kè Mpo ò nte dè ñ dò ba? ³³ Kè Sakòbu dò: Bèi nkéyú Kuyie nyètìrì.

Kè Esayuu yú Kuyie nyètìrì kòò fiténè Mpo ò nte dè. ³⁴ Dè mònni ndi Sakòbu duómmè Esayuu pèè nè itù kòo cááké, kéyà menie. Mèmmè ò sènkèrimè Mpo ò nte dè.

Isaki nè Abimedeki be kó tináantì

26 Kè dikònni dierii tanní kéndòn-nè dè do tanní Abarahammu kó dimònni, kè Isakii kòte Fidisitèèbe kóo kpààti Abimedeki borè Kedaari èi. ² Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumáà Isaki, kòò nàké ke dò: A báá kòte Esibiti, mbo n yóò da benke dèi èi, ³ á ndi mbo, n yó nda bonèmu ke da dòò mesàà, n yóò duó nfó nwe nè a yaàbí de kó yehèkè, kédòò n do yè n yóò dòò ti a cice Abarahammu. ⁴ M bo duó nkàa yaàbí sùú nsiwàà kòme, kè n yì duó nde kó yehèkè yemòu. Nè a yaàbí borè nde n yóò dòòmè ibotí imòu mesàà. ⁵ Ke yé Abarahammu yíémme n kuó imòu nè n tannò yemòu, nè n tié nnè nh ò nàké tí.

⁶ Kè Isaki mbo Kedaari èi. ⁷ Kè benitibè nhò bèkú o pokù kpéí, kòò dò: N tãù nwe. Ke yé ò do yièkùmè de kó dihei kòbe bo ò kùòmè Debekaa wenniku kpéí.

⁸ Kè bè mbo deborè kémònte, kè Abimedeki nsiéké diyiè mari fenéti, kéyà Isaki kòò kpèitinè o pokù Debekaa. ⁹ Kòo ò yu kòò nàké ke dò: A pokù nwe! Dè yíme kàa yè nha tãù? Kòò dò: N yièkù bè bo n kuòmè mme o kpéí ke yè n tãù. ¹⁰ Kè Abimedeki dò: A ti dòò ba? Dè kpaá sámpòrè nde òmòu na nduònmè a pokù, kàa ti tanné meyei mmieke. ¹¹ Kè Abimedekii náké benitibè bemòu ke dò: Wèè kàáké onitì yie nyoo o pokù ti yóò ò kùòmè.

¹² Dè benni kè Isakii buotí tidiiti, kékóú kè dè mmànnè ò do buotí dè kuce tekòùtè (100). Ke yé ti Yiè Kuyie nhò dòòmè mesàà. ¹³ Kòo kpàtìi deuke kòo mòòte o kperè mesàà, ¹⁴ kémòòte iwũò nè tidaati. Kè Fidisitèèbe mieke nhò pèi.

Isaki taunnèmè Abimedeki

¹⁵ Kè bèe ítinné mutáá sibií o cice Abarahammu tòmbe do keú sì. ¹⁶ Kè Abimedekii náké Isaki ke dò: Ítè ti èi, a kpenke ke ti pèètému.

¹⁷ Kè Isakii íté deborè kékòte kékari Kedaari kó kubiriku, ¹⁸ kékéwète kékíté o cice Abarahammu do keú sù bíí, kè Fidisitēēbe sù ítinné. Kòo wète ké sù duó nsi yètè. ¹⁹ Kè Isaki tōmbèe keú tebinte kubiriku kéképéte menésààmè. ²⁰ Kè benaaceṁbe bèè bo Kedaari kè bèe kprannè Isaki kòbe ke dō: Tí te tebinte.

Kè Isakii yú de kó tebinte ke dō Es-eki (dèè tu dikpànni). ²¹ Kòo tōmbèe keú tebinte tetè kè bèe yí kékpa nte kprí nke Isakii tē yu ke dō Sitinaa (dèè tu me-bootimè). ²² Kòo sòó nkékeú tebinte tetè bá bè í nkpa, kòo tē yu ke dō Deoboti (dèè tu meoṁpùnè), kébéi nke dō: Ti Yiè nKuyie nti oṁpùnne kè ti bo péte mesàà.

²³ Kòo íté deborè kékòte Beerisebaa. ²⁴ Kè Kuyie nhò benke kumáà keyènkè kòdò béinnè ke dō: Mí tu Kuyie, a cice Abarahammu do tū nkù, bá nyīkù n da bonèmu nè n kóo tōnti Abarahammu kprí m bo da dōd mesàà, kàa botíi sùú.

²⁵ Kòo maá diwūōtōnni, kébántè ti Yiè nKuyie, kécónné o touku, kòo tōmbèe keú tebinte.

²⁶ Kè Abimedekii íténí Kedaari èi ke bo yà Isaki ke neínè o népo Ausati nè Pikodi wèè baké o āāpòmbè. ²⁷ Kè Isaki dō: Di kōtení ke yē mba? Díndi bèè í n dō ke m bèti di cie? ²⁸ Kè bè dō: Ti yà a Yiè nKuyie nda bonèmmè mme ke dō ti tau ntínti nè fí. ²⁹ Béi nke yú a Yiè nKuyie nyètiri ke dō a í yóó ti dōd meyei mmamè. Ti mómmambe ti í da dōd meyei, ti da yóumu, kàa íté nè diwèi, kè Kuyie nda dōd mesàà.

³⁰ Kè Isakii bè ānné kupòòkù kè bèe di kéká, ³¹ kékíté dikúnweñni sèi ke cannenè betòbè yenò ke dō, bè báá dōd betòbè meyei, kè bèe cau nyIsaki kékònnè diwèi.

³² Diì yiè dimáà mieke nke Isaki tōmbèe ò nàkémè ke dō: Ti ninte menie nti keú tètè binte.

³³ Kè Isakii yú de kó tebinte ke dō Sibaa (dèè tu menucannimè). Kè de kó dihei

kpaá tō de kó diyètiri nè yíenní, kè bèe di tu Beerisebaa.

Esayuu puokemè Itiibe botí kó benitipòbè

³⁴ Esayuu do mōke yebie nsipísinnà ndi képuoke Itiibe, Suditi Bedii kóo sapàà nnè Basimati Edonni kóo sapàà. ³⁵ Kè dèe yonke Isaki nè Debekaa.

Sakòbu cōutémè o kóo kóti kó mesàà

27 Kè Isakii kóté ke ténke í nwúó, kékýú o kóo Po Esayuu, kòdò dō: Nte mí. ² Kè Isaki dō: N kòtému, n yí yé n kúú nyiè. ³ Tútóté a tām̀m̀m̀ nè a pie nkéta dikpáà ké n kuóni tehontè, ⁴ kébénne n dō mùù dii kékòtenèni kè ò di, ké da pā mesàà nke né na kékú.

⁵ Kè Debekaa keè Isaki nàké tì Esayuu ke tú wèe ta dikpáà kòdò kùóni tehontè, ⁶ kénáké Sakòbu ke dō: N kèè a cice nàkémè a kóo kóti Esayuu ke tú ⁷ wèe ta dikpáà kòdò kùóni tehontè kébénne mudii ò dō mù, kòo di, kòdò pā tì Yiè nKuyie nkó mesàà nkéna kékú. ⁸ M bire kénté kékeè n yóó da nàké tì ké tì dōd. ⁹ Kòte kékínni yebòpàà nyèdèè kè m bénné a cice dō mùù dii. ¹⁰ Kàa ò duó nkòo di, ké da pā mesàà nkéna kékú. ¹¹ Kè Sakòbuu nàké o yō ke dō: N kóo kóti Esayuu mōke ticiti nti, mí m me nyí tì mōke. ¹² Kè dè yèmmè n cice n kááké kékýà n yí mōkemè ticiti kè n naá siyáàbìsì yiè, kòdò n dōd meyei nkè m mónté mesàà. ¹³ Kòo yō dō: Kòdò da dōd meyei mmèe do n yínkè. Cénke yie n da nàké tì kékínni yebòpàà.

¹⁴ Kè Sakòbuu kòte kékínni yebòpàà nkéduó nho yō, kòo bénné o cice dō mùù dii. ¹⁵ Kè be yō Debekaa tútóté o kòdò Po Esayuu yaàsààtì tìl bo tēcīētē kédátinné Sakòbu o bíyāātē, ¹⁶ kékítóté kubòkònkù kédátinné o nou nè o fñíí, ¹⁷ kòdò duó mmudiì ò bènné mù nè pèè. ¹⁸ Kè Sakòbuu kòte o cice borè ke dō: N cice! Kòdò dō: Nte mí! Fí nwenninwe? ¹⁹ Kè Sakòbu dō: N cice mínwe a kóo

Po Esayuu. N dɔ̀ɔ̀ a yē n dɔ̀ɔ̀ dē nde. N da báámmu, íté kékari kécááké iorimaa n kùóní ì, ké m pā mesàà. ²⁰ Kè Isaki dɔ̀: A pà̀nke pètému dende bàmbà ntehontàà? Kòd dɔ̀: A Yiè nKuyie nkuù tē kòtenèní n yìkè. ²¹ Kè Isaki dɔ̀: T́sónní kè n da kááké kèyà kè nsà kè f́f́ nwe m bire Esayuu.

²² Kè Sakɔ̀buu t́sónko, kòo cice Isakii ò kàáké ke dɔ̀: Metammè dònne Sakɔ̀bu kòme kè debaà ndònne Esayuu kperè.

²³ Bá ò í nhò banté, ke yé o baà ndo àmè ticiti ke dònne o kóo kóti Esayuu kperè, kòo ò dɔ̀ɔ̀ mesàà. ²⁴ Kòd beke ke dɔ̀: F́f́ nwe m bire Esayuàà? Kòd dɔ̀: Èē mínwe. ²⁵ Kè Isaki dɔ̀: Nh ànné, kè n cááké iorimaa nké da pā mesàà. Kè Sakɔ̀buu ànné o cice, kòo cááké, kòo ò duó mmènaà nkòo yà. ²⁶ Ke dɔ̀: T́sónní m bire ké nh órí.

²⁷ Kòo t́sónko kòd órí kòo keè o yà̀ti nńú, kòd pā mesàà nke dɔ̀: M bire kó kunńú dònne dikpáà ti Yiè nKuyie mpā di mesàà nkó kunńú nku.

²⁸ Kuyie nda pā kéinkè kó kubooku, kàa paa nní mpeí mesàà, kàa mmàke tidiiti nè menaà.

²⁹ Kàa mbaké ibotí imɔ̀, kè titenti timɔ̀ kòbe nninku a ìkè, kàa mbaké a tebií ke si ninku a ìkè. Kè wèè da dɔ̀ɔ̀ meyei nwèe pété meyei, kè wèè da dɔ̀ɔ̀ mesàà nwèe pété mesàà.

³⁰ Isaki pā dii m̀nni Sakɔ̀bu mesàà nke dèè kòo nyiti, kòo kóo kóti Esayuu konní kupaawaá, ³¹ kèbénné mudii kètɔ̀ kédúú nho cice ke dɔ̀: N cice íté kécááké iorimaa n kùóní ì ké m pā mesàà. ³² Kè Isakii beke ke dɔ̀: F́f́ nwen-ninwe? Kòd dɔ̀: Mínwe Esayuu a kóo Po.

³³ Kè dèè di Isaki mediè nkòo k̀ntii aá, kòd dɔ̀: Wenninwe wèè kùóní tēhontè ke n duó nkè n cááké ke dèè kàa kpaaní, kè nh ò pā mesàà nkòo yóo mè pété?

³⁴ Kè Esayuu keè o cice béi nti kòo yèmmè caàrè, kòo kuónko mediè nke dɔ̀: N cice múnke m pā mesàà! ³⁵ Kè Isaki

dɔ̀: A nantè teè kòtení ke souté ke cɔ̀uté a kó mesàà. ³⁶ Kè Esayuu dɔ̀: Bè ò yu ke tú Sakɔ̀bu osoùnti, deè te kòd n souté kuçe mèdémè ke cɔ̀uté Mpo ̄ nte dè ke wète ke cɔ̀uté n kó mesàà. Ke dɔ̀: Mesàà mmamè í kpaá n kpéináà? ³⁷ Kè Isaki dɔ̀: M béimmu ke tú ò bo n da baké, kàa tebií simɔ̀ ntú o kó betɔ̀mbè. M béimmu ke tú ò bo mmàke tidiiti nè menaà, n ténke bo na ké da dɔ̀ɔ̀ ba m bire! ³⁸ Kè Esayuu dɔ̀: N cice a màke meè sàà mmàà? Múnke n dɔ̀ɔ̀ mesàà.

De m̀nni kékuú. ³⁹ Kè Isaki dɔ̀:

A bo mbo kèè tenkè bá nnaati, kéinkè kó kubooku báá cúténí a tenkè.

⁴⁰ A níi yóo dokému kèpété kédí,

kéntú a nantè kóo t̀nti,

kénháante tipíti timɔ̀,

diyie mari ké né fiète amáà a nantè nou mieke.

Sakɔ̀bu cokémè kékote o maànnikù

⁴¹ Kè Esayuu miekee peike mediè nSakɔ̀bu o cice o pā mèè kpéi mmesàà, kòd nnáà nke tú: Dè í kpaá détiri n cice bo kúmè, kè ò kuɔ̀ n nantè Sakɔ̀bu. ⁴² Kè bèe náké Debekaa Esayuu nàà nti, kòo náké Sakɔ̀bu ke dɔ̀: A kóo kóti Esayuu mieke da peikemu kòd dɔ̀ ké da kuɔ̀. ⁴³ M bire kènté n yóo da náké ti, kécoké kékote n tãù Damaa cie Ana a èi, ⁴⁴ ké nke mbo kòo mieke yàa donè. ⁴⁵ Kòo yè nha ò dɔ̀ɔ̀ dè, kè n da náké kàa wètení. N yí dɔ̀ ndi paà didé diyie dimáà.

⁴⁶ Kè Debekaa náké Isaki ke dɔ̀: N demmu mufòmmu nè n cò̀bè Itiibe kó medò̀rimè kpéi, kè Sakɔ̀bu puoke di nhei kóo nitipòkù kè n ku dè ntɔ̀ù.

28 Kè Isakii yú Sakɔ̀bu kòd pā mesàà nke dɔ̀: A báa puoke Kannahā kòbe kóo sapàà. ² Íté kékote Mesopotamii Betuyeedi a yō tãù c̀tè, képuoke o kóo sapàà. ³ Kuyie mmuwèrímu mumɔ̀ yie mbo da dɔ̀ɔ̀ mesàà nkàa pié késúú, kènaá nyibotí péu cice. ⁴ Kuyie nda dɔ̀ɔ̀ mesàà nf́f́ nnè a yaàbí kù d̀̀mè

Abarahammu, kàa tieke dihei a mè mbo di kupòòkù, kù duó ndi Abarahammu.

⁵ Kè Isakii duó nkè Sakòbuu kòte Mesopotamii, Betuyeedi bire Damaa cie ò do tú Aramu botí kou nwe Debekaa tãù, Sakòbu nè Esayuu be yõ.

⁶ Kè Esayuu keè Isaki pãmè mesàà nSakòbu, ke duó nkòò kòte Mesopotamii ke bo túóté onitipòkù, kékeè ò nàkémè Sakòbu ke tú: A báá túóté Kannahāā kòbe kóo nitipòkù. ⁷ Kè Sakòbu yie nho cice nè o yõ be kpeti, ke kòte Mesopotamii. ⁸ Kè Esayuu banté o cice í dómè Kannahāā kó benitipòbè, ⁹ kékòte kétúóté onitipòkù Maadati, Abarahammu bire Isimayæeri kó debire Nebayotí tãù.

Sakòbu yàmè tidòuntì

¹⁰ Kè Sakòbuu íté Bærisebaa kénkòri Anaa ei, ¹¹ kémberínè dibòri mari kè diyie ta, kòo waá nditári kéceé nho yuu kénduó deborè, ¹² kényà tidòuntì mati kè kudièti cómmú ketenkè ke káá ntiwetì, kè Kuyie ntòrè dèkù ke cuuti. ¹³ Kè ti Yiè nKuyie ncòmú o také koò nàa nke tú: N tú a Yiè nKuyie nku a yààri Abarahammu nè Isaki bè do tú nkù. A duó kèè tenkè, n kè nda duómmu fí nnè a yaàbí. ¹⁴ A yaàbí bo súú mmubirímú kòme kèpitè tipítì timòu: Diyie yiení kè nè di taà kè, kubakù cànkù nè kuyouú. Fí nnè a yaàbí dí yó nte kè ò dòò ibotí imòu mesàà. ¹⁵ N yó nda bonèmu ke da kánkè bá kèè bíékè, ké da wètenèni di nhei. N yí yóo da yóu, n yóo da dòòmu n da nàkè tí.

¹⁶ Kè Sakòbuu entení ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù bo die mbá n do í yé.

¹⁷ Kè kufòwaá nhò pí nkòò dò: Dibòri dii ndò nkéndèmu, Kuyie ncíètè nte, kéinkè kó dibòri dii kpeté die. ¹⁸ Kè Sakòbuu íté dikúnweñni sèi kétúóté ditári ò do ceké di o yuu kéfíí, nkécóú mmekùò ndi ínkè ke bo ndenniní, ¹⁹ kényú

de kó dibòri ke dò Betæedi (dèè tu Kuyie ncíètè). Nè dimònni bè do de yu ke tú Duusi nwe. ²⁰ Kè Sakòbuu kannenè dinùù Kuyie nke dò: Kè Kuyie nni m bonè n cèmmu mieke, ke n kánkè ke n duó mmudiì nè tiyààti, ²¹ kè n wète ke kò n cice cíètè nè kukònnaatí, ti Yiè nKuyie bo ntú n Yiè. ²² M me ncónné dii tári bo ntú Kuyie ncíètè, kè kù n duó ndè n deite demáá tepíftè mieke ké kù duó.

Sakòbu tùòkemè Damaa

29 Kè Sakòbuu sòoté mucèmmu kénkòri diyie yiení kèè bíékè, ² kétuòke dibòri mari kényà tebinte matè. Kè ditári dierí pòke, kè tipecènti títāāti duó deborè, bè do de ntì niinko. ³ Tipecènti do òò de ntíí, nkè bèè poote ditári ké tí niì nkédeè kéwète képoo. ⁴ Kè Sakòbuu beke bæpecèmbè ke dò: Di cie borè? Kè bè dò: Ti cie bo Anaa ei ndi. ⁵ Kòò dò: Di yé Naoo bire Damaa? Kè bè dò: Ti ò yému. ⁶ Kòò dò: Ò bo kè dè naataa? Kè bè dò: Éé, dè naatimu! Nte o kóo sapàà nDaseedi ke kériní nè o pecènkù. ⁷ Kè Sakòbu dò: Diyie kpaá deumu nè di bo tímmè ipe, niinnè i ké ò kòtenè kè ò di. ⁸ Kè bè dò: Kè ipe í tí nyimòu ti báá na, ò òò tí nyimòu ndi kè tí poote ditári ké ò niì.

⁹ Kè bè nkpaá ke me nnáa nkè Daseedii tuòkení nè o cice pecènkù. Ò do tú opecènti nwe. ¹⁰ Kè Sakòbuu ò yà nè o yõ tãù Damaa pecènkù, képoote tebinte kénii nyipe. Daseedi do tú Sakòbu yõ tãù Damaa bire nde. ¹¹ Kè Sakòbuu ò orí ke dò ò bo pí nhomáa kényíèke, kékuú. ¹² Kè Sakòbuu náké Daseedi ke dò: N tú a cice tãù Debekaa bire nde. Kè Daseedii coké kékò nké tí nàké o cice. ¹³ Kè Damaa keè o tãù bire Sakòbu kpéí, kécoké kóò orí, kè bèè kò ntecíètè, kè Sakòbuu ò nàké dè dòmmè. ¹⁴ Kè Damaa dò: Ti cíètè temáa ndi.

Kè Sakòbu nhò bonè ke dò otànkù.

Sakɔbu puokemè Dea nè Daseedi

¹⁵ Kè Damaa dɔ: A bo nni mpí mmutɔmmú fààrè a tú mèè kpéí n cîètè kouà? Náké a dɔ n da yietí mù.

¹⁶ De m̀nni ke s̄́ nDamaa m̀ke besapàmbè bèdébè. Kòo kótì tu Dea, kòo sàm̀p̀òu tu Daseedi. ¹⁷ Kè Dea nu ný nnaati mesàà nkè Daseedi tu oposááti ke sànnè onitipòkù. ¹⁸ Kè Sakɔbu ndó Daseedi ke d̀: N d́ Daseedi nwe, a b́yáàtè, ke bo da pí mmutɔmmú yebie nyèyiekè, kòd puoke.

¹⁹ Kè Damaa yie nke d̀: Kè n we nda duś ndè wenninè m bo ò duómmè okpákpàri. Á mbo n cîètè.

²⁰ Kè Sakɔbu m̀bo koð pí mmutɔmmú ke d̀ yebie nyèyiekè, kè de kó yebie nní ndò nyè í m̀nte ò d́ mèè kpéí nDaseedi. ²¹ Kè Sakɔbuu náké Damaa ke d̀: De m̀nni t̀̀̀̀kemu, n duś m pokù kè nh ò puoke.

²² Kè Damaa d̀̀̀ dibanni ḱyú di-hei k̀be bem̀. ²³ Kuyuoqu m̀nni ḱtúóté Dea ḱduś nSakɔbu kòo ò duśnè keyènkè. ²⁴ Kè Damaa t́óté Sidipaa o kóo nitipot̀nti ḱduś nDea. ²⁵ Kè d̀e wenté kè Sakɔbu ns̄́ nDea nwe, kòo beke Damaa ke d̀: A n d̀̀̀ ba! N da pí mmutɔmmú yebie nyèyiekè Daseedi kpéí nke. Dè yíme k̀a n souté? ²⁶ Kè Damaa d̀: Ti cie osàm̀p̀òu ̀̀̀ í nyenke kòo kótì kpaá. ²⁷ Yóu kè dibanni kó yewe yèyiekè dèè kè ti da duś nhosàm̀p̀òu, k̀a s̀oté mutɔmmú yebie nyèyiekè.

²⁸ Kè Sakɔbuu yie, kè dè m̀ke yewe yèyiekè, kè Damaa ò duś nDaseedi, ²⁹ ḱtúóté o kóo nitipot̀nti Bidaa ḱduś nDaseedi. ³⁰ Kè Sakɔbuu duśnè Daseedi, kè nhò d́ kè dè p̄̀tè Dea. Kòo yíe pí Damaa mmutɔmmú yebie nyèyiekè o kpéí.

Sakɔbu piémè ibi

³¹ Kè ti Yiè nKuyie nyà Sakɔbu í dómè Dea ḱduś nkòo mpeí, kè Daseedi yie ntú

tehāunte. ³² Kè Dea púo nképeité denitidabire, kè dè yu ke d̀ Dubenni, dèè tu: Ti Yiè nKuyie nyà n sémmè. Ke d̀: N d̀̀̀ bo n d̀ke di m̀nni.

³³ Kòo w̄te ḱpúo nképeité denitidabire ke d̀: Ti Yiè nKuyie mbanté bè í n dómè, ke n yíe debire terè.

Kòo yu de kó debire kè d̀ Simmeɔ̄. ³⁴ Kòo w̄te ḱpúo nképeité denitidabire ke d̀: Di m̀nni n d̀̀̀ yèmmè bo mbo m bíékè.

Kè Sakɔbuu dè yu kè d̀ Defii.

³⁵ Kè Dea yíe ḱpúo nképeité denitidabire, ke d̀: Di m̀nni m bo s̄ntè ti Yiè nKuyie, kè dè yú ke d̀ Suda. De m̀nni ḱcóm̀m̀ kupeitío.

30 Daseedi yà dii m̀nni wè í peímè kè dèe ò yonke, kòo náké Sakɔbu ke d̀: Duś nkè m peité, kè meè d̀ke n kú.

² Kè Sakɔbu mieke peike Daseedi, kòo ò náké ke d̀: N t́ Kuyie nkuàà? Kuyie nkuu da m̀nte kupeitío. ³ Kè Daseedi d̀: Duśnè n kóo t̀nti kòo m pié ibí.

⁴ Kòo duś mBidaa Sakɔbu kòo ò duśnè. ⁵ Kè Bidaa púo nképeité denitidabire. ⁶ Kè Daseedi d̀: Kuyie nni ò kònné, ke kèè n s̄útii, ke m p̄ denitidabire.

Ke yu de kó debire ke d̀ Danni. ⁷ Kè Bidaa yíe púo nképeité denitidabire. ⁸ Kè Daseedi d̀: M manè n kóo kótì ke na, kè dè yu ke d̀ Nefutadii.

⁹ Kè Dea yà ò t́nke í peímè, ḱtúóté o kóo t̀nti Sidipaa ḱduś nSakɔbu kòo puoke. ¹⁰ Kè Sidipaa peité denitidabire. ¹¹ Kè Dea d̀: N yuu dii naati!

Kòo dè yu ke d̀ Kadi. ¹² Kè Sidipaa yíe ḱpeité denitidabire. ¹³ Kè Dea d̀: Dè ò narike, di m̀nni benitipòbè bo nni ntú diwèi yíe.

Kòo dè yu ke d̀ Asee.

¹⁴ Mudidèi m̀nni kè Dubennii k̄tè kupaku, ḱt̀̀ni yetebe bè tu yè man-

tidakó†, kētóní kédúó nho yó Dea, kè Daseedii ò mɔɔ ke dò: M pā a bire tóní yèè tebe. ¹⁵ Kè Dea dò: A fiète n dòu kè dè í da sannè kàa wète ke dó kécúté m bire tóní yèè tebeà? Kè Daseedi dò: Kàa m pā yetebe ò bo ta a borè ke nyènkè.

¹⁶ Kè Sakɔbu nkūntiní kupaku kuyuoku, kè Dea ò co ke dò: A tati m borè nde yíe, n da dontènè m bire tóní yèè tebe nye.

Kè Sakɔbuu ta o borè de kó keyènkè. ¹⁷ Kè Kuyie nteennè Dea kòo púó nképeité denitidabire nummurè, ¹⁸ kébéi nke dò: Kuyie nni nyietí n duó mmèè kpéi nke n kóo tǎnti n dòu.

Kòo dè yu ke dò Isakaa. ¹⁹ Kòo wète kúpúó nképeité denitidabire kuónnè. ²⁰ Kè Dea dò: Kuyie nni mpā dipānni sààrì, di mmònni n dòu bo m pènsiri ke yé nh ò peitémè initidabí ikuò.

Kòo dè yu ke dò Sabunɔɔ. ²¹ Kòo yíe képeité denitipobire ké dè yu ke dò Dina.

²² Kuyie nyí nyè nDaseedi kpéi, kóò teennè kòo bo pié. ²³ Kòo peité denitidabire, kébéi nke dò: Kuyie nni ndenne ifei.

²⁴ Kòo dè yu ke dò Sosefu, ke dò: Ti Yiè nKuyie nha n yíe denitidabire.

Sakɔbu kpàrikèmè

²⁵ Daseedi peité dii mònni Sosefu kédeè, kè Sakɔbuu náké Damaa ke dò: M pā kuce kè ò kò n cie. ²⁶ N duó m pobè nè m bí n da pī mutǔmmú bèè kpéi. A yému m pī mmùò tǔmmú a ciétè. ²⁷ Kè Damaa dò: Kénté n dó ké da náké tì, m bantému fǔ̀̀ temè kè ti Yiè nKuyie nni n dǔ̀̀ mesàà. ²⁸ Kè Damaa dò: Náké n yóó da yietí mù kè n da yietí. ²⁹ Kè Sakɔbu dò: A yému n da pī mmèè botí mutǔmmú kàa wū̀̀ sù̀̀. ³⁰ N do yóó tuòkení kàa wū̀̀ í sū̀̀, kè ò tǔ̀̀kení kè ò sù̀̀. Míi te kè ti Yiè nKuyie nda dǔ̀̀ mesàà. Yóu di mmònni

kè m pí n kó mutǔmmú. ³¹ Kè Damaa beke Sakɔbu ke dò: N yóó da yietí ba? Kòò dò: A í yó n yietí m̀̀mamù. Kàa yie n yóó da náké tì, n sɔ̀̀té kécèmmù a wū̀̀. ³² Ò béi memme ke dò: M bo bate yíe nha pe nè sibɔ́ kécánnè, dèè ā sisuɔ̀, nè dèè dò nyà̀yà̀u deè yó ntú n kó tiyeti. ³³ A bo kɔ̀tení dii m̀̀nni kényà m pecènkù, a bo banté n náám̀mè timómmònti. Kàa s̀̀nyipe nè sibɔ́ dèè í m̀̀ke sisuɔ̀ nè dèè í dò nyà̀yà̀u kè dè bo n kpeyi mieke, n dè ỳ̀ú̀kúmu. ³⁴ Kè Damaa dò: N yiemmu a béi ntí.

³⁵ De kó diyie m̀̀mmònni, kè Damaa bate ipe nè sibɔ́ dèè ā sisuɔ̀ nè dèè dò nyà̀yà̀u, kédúó nho bí. ³⁶ Kè bèe íté kém̀m̀ke mucèmmu yewe yè̀tá̀ti kédéténè Sakɔbu.

Kè Sakɔbu nkpaá cèmmú Damaa kpeyi ò kpaá, ³⁷ kéwaá ndetie mmarè detá̀ti kó ibake, ké ò ciku yepíè, ³⁸ kébúú nde kó ideí iwū̀ yè̀ ndè, kè ò nkòrini muyá̀ ke ò yà̀u ke dekù itòbè, ³⁹ ke péi sisuɔ̀ kpeyi nè ò dò nyà̀yà̀u. ⁴⁰ Kè Sakɔbu mbaàti ò ā sisuɔ̀ nè ò dò nyà̀yà̀u, ke cánninko.

Kè Sakɔbuu m̀̀ɔ̀te o kó kupecènkù kè kù ncáánnè Damaa kòku. ⁴¹ Iwū̀ ò kpeñni kè ò dó kédeke dii m̀̀nni wèe méú nde kó ideí ò yè̀ ndè kè ò ndekù ke ò wùó. ⁴² Kè icìrìyì dó kédeke ò báá méú nde kó ideí. Memme kè icìrìyì ntú Damaa kpeyi kè ikpéyiyi tu Sakɔbu kpeyi.

⁴³ Kè Sakɔbuu kparikè mediè, kém̀ɔ̀te ipe nè sibɔ́ péu, benitidatǔmbè nè benitipotǔmbè, yòyòbè nè sãmmarímúbè.

Sakɔbu itémè Damaa cie kécoké

31 Kè Sakɔbuu keè Damaa bí náám̀mè ke tú: Sakɔbu fiète ti cice kpàti nti, deè te kòò kpenke mie. ² Kòo yà Damaa yèmmè ténke í ò naatinèmè mè do ò ndòmmè nè dimònni. ³ Kè ti Yiè

†30:14 + mantidakó: De kó yetebe bè do yé nyè teennè benitipòbè mbe kè bè puo (wénté Fecanyènfè 7:14).

nKuyie nnáké Sakɔbu ke dɔ: Kò nha cice cie bè da peité dè. N yó nda bonèmu.

⁴Kè Sakɔbuu yú Daseedi nè Dea dikpáá ò cēmú dè o wū, ⁵ké bè nàké ke dɔ: N yà di cice yèmmè ténke í n naatinèmmè mè do ò ndòmme, Kuyie n cice tū nkù me nni m bonèmu. ⁶Di yému m pìmmè di cice mutómú nè n wérímú mumɔu. ⁷Kòd n ciité, ke cèete n yeti kuce tepítè, Kuyie mme nyí yóu kòd n dɔd meyei mmamè. ⁸Ò yí dìi m̀ǹǹǹǹ ì ã sisu ì bo ntú n kpeyi kè ì pié ì ã sisu, kòd dɔ ì dɔ nyàùyàù ì bo ntú n kpeyi, kè ì pié ì dɔ nyàùyàù. ⁹Kuyie nkuu cɔuté di cice wū ke n duó. ¹⁰Ipe nè sibɔ dè dèkù dìi m̀ǹǹǹǹ, kè n yà nè tidɔ̀ǹt̀i dè ã sisu nè dè dɔ nyàùyàù deè dèkùmè. ¹¹Kè Kuyie ntɔ̀ǹǹǹ n yú ke dɔ: Sakɔbu! Kè n dɔ: Nte mí. ¹²Kè di dɔ: Wénté kèyà yebɔdakè nè ipe dè dɔ nyàùyàù deè dèkùmè. N yàmu Damaa da dɔ̀r̀im̀è. ¹³Mí tu di Yìè nKuyie nha do yà kù Beteedi, kéfíí nditári, kécóú mmekùd nké n náké a dɔ tì. Di mm̀ǹǹǹǹ, íté kékò nha èi bè da peité di.

¹⁴Kè Daseedi nè Dea kè bè dɔ: Ti cice í yóó kú kè ti túóté dèmarè o ciètè. ¹⁵Ò ti wénté bep̀d̀b̀è mbe, ke tì fité ke di ti dífí, bá wè í ti duó nwe do dɔ nké ti duó nyi. ¹⁶Kuyie nɔuté tìi kpàtì ti cice borè ke da duó nti tu ti kpeti nti, tinti nè ti bí, dɔd Kuyie nda nàké tì.

¹⁷Kè Sakɔbuu báátí, kédee nho bí nè o pobè yòyóbè, ¹⁸kétúóté o wū nè o kpàtì tímɔu ò pètè tì Mesopotamii, kékété kénkúnti o cice Isaki borè Kannahā. ¹⁹Ke ś nDamaa kòte ke kēi o pe cìti, kè Daseedi yúúkú o bokè. ²⁰Kè Sakɔbuu souté Damaa Aramu botí kou, kéité bá ò í ò cau, ²¹kétúóté o kpere demɔu kécoké, késénté kukó ndiekù Efadati, kékété, kénwetí Kadaadi tãri.

²²Diyè tã̀ǹǹǹǹ yìè kè bèe náké Damaa Sakɔbu cokémè. ²³Kòo túóté o kɔbe, kètúnne Sakɔbu kém̀m̀m̀ke yewe yèyiekè, kóo ninte Kadaadi tãri. ²⁴Kè Kuyie

nnáké Damaa, Aramu botí kou nè tidɔ̀ǹt̀i ke dɔ: A báá dɔd Sakɔbu tímàtì.

²⁵Wè ò ninte memme ke ś nSakɔbu cònné o touku Kadaadi tãri ínke, kè Damaa múnke cónné o kɔku, ²⁶kébeke Sakɔbu ke dɔ: A n dɔd ba, ke n souté? Ke túóté n kó besapàmbè ke dɔ nha kpà nke bè éi. ²⁷Dè dòmme kàa n souté, ke s̀ri ke coké, bá a í n náké? Ti na n da cìemmu kéndiè, ke bie nyebàrè nè tikùtidùtùtì kè dè naati. ²⁸A í yóu kè nh orí n kó besapàmbè nè n yaábí. A dɔd deyeinkpere nde. ²⁹M m̀k̀em̀mu muwérímú ke na nda dɔd meyei, kè Kuyie nha cice tū nkù né n náké keyènkè kèè pèètè ke tú m báá da dɔd tímàtì. ³⁰A dɔ mecā mme ke bo kò nha cice ciètè, dè né yíme kàa yùúkú m bokè?

³¹Kè Sakɔbu dɔ: N yìèkù a bo fiète mèmme a kó besapàmbè. ³²Wénté n kó benitibè, kàa yà wèè borè a bokè bèe ò kù.

Sakɔbu do í yé ke dɔ nDaseedi wèè yè túóté.

³³Kè Damaa ta Sakɔbu kó kutouku, kèta Dea kɔku, kèta o kó benitipotòmbè bedé kpeti, ò í nyà m̀m̀mam̀m̀, kèyè kèta Daseedi kɔku. ³⁴Ke yé ba! Kè Daseedi wèè yè túóté ke s̀ǹǹne yesánkònkè mieke ke kari ye ínke. Kè Damaa wammú titouti tímɔu mieke kém̀ǹt̀è. ³⁵Kè Daseedi dɔ: N cice a mieke báá peike n yí mè nyitèmmè n kàri, m bo n t̀ǹnk̀k̀ yèire nde.

Kè Damaa wammú kém̀ǹt̀è. ³⁶Kè dèe yonke Sakɔbu kòo nkpannè Damaa, ke tú: N càke ba? N dɔd òmmè yei nkàa n t̀t̀t̀ nnè kemieke? ³⁷A fiému n nenti, a yà ba dèè tu a kpere? Benke de n kɔbe nè a kɔbe, kè bèe yà ké ti púté. ³⁸M bo a ciètè ke m̀k̀e yebie nsipísidè ndi, m me nyí càáké a pedaà mari. ³⁹Musimmù í pì nha òfè mafè, kè n fè tóni ke da benke, nh òfè yietímu. Kàa m békú bè yúúkú ì kuyie nnè keyènkè, kè ò da yietí. ⁴⁰Kè fewentaafè m poté, kè muséè nni m poté

keyènkè, kè n ní nyié nke wúó. ⁴¹Ye-
bie nsiplísídé ndi m bomè a ciêtè, ke pī
mmutōmmú yebie nteplíítè nè yèndà a kó
besapàmbè kpéí, nke cēmmú a wūó ye-
bie nyèkuò. Kàa cèète n yeti kuce tepíítè.
⁴²Kè Kuyie, n yààri Abarahammu do tū
nkù, n cice Isaki dé kù do í n teennè, a
na nni m bèti n nou sinùmmù ndi. Kù
me nyàmu n fèúútémè a ciêtè, ke n teennè
wenke keyènkè.

Sakɔbu nè Damaa bè taummè

⁴³De m̀̀nni kè Damaa ò tḗnnè ke d̀̀:
N kó besapàmbè tu bie, be bí tú n kpèyi
nyi, kè iwūó ii ntú n kpèyi, dem̀̀u a mè
nwùò ndè tu n kpere nde. M me nyí yóó
na kédòndè m̀̀mamù n kó besapàmbè nè
be bí. ⁴⁴Yóu kè ti tau mmí nnè f́́ nkédòò
mebenkùmè mamè.

⁴⁵Kè Sakɔbuu túóté ditári ḱ́fíí,
⁴⁶kénáké o kɔbe ke d̀̀: Waánnènní
yetárè! Kè bèe yè waanní kécóú
nditácóú, kè bèe kari bem̀̀u di ínke
kédi. ⁴⁷Kòo di yu ke d̀̀: Metaummè kó
mebenkùmè kó ditácóú. Nè Damaa kó
tináànti Yekaa-Saadutaa nè Sakɔbu
kpeti Kadedi. ⁴⁸Kè Damaa d̀̀: Di ntácóú
diì yó mbenkú mí nnè f́́ nti taummè.

Nè de kpéí nke bèe di yu ke d̀̀ Kadedi,
⁴⁹kéyíé ké di yu ke d̀̀ Misipaa. Kè
Damaa d̀̀: Ti Yiè nKuyie nní nti wúó nti
d̀̀ténè diì m̀̀nni titòbè. ⁵⁰Kàa f̀̀ũnko n
kó besapàmbè, ke t̀̀óké betòbè, a nyé ke
d̀̀ nhoniti weè í ti wúó, Kuyie nkuù ti
wúó. ⁵¹Kè Damaa d̀̀: Nte ditácóú n còú
ndi nè ditári n fíí ndi mí nnè f́́ nti cuokè.
⁵²Di ntácóú nè di ntári dè ntú ti taum-
mè kó dibenkèri. M báá dè p̀̀étté kékòte
a bíékè kédòò meyei, a me mbáá dè p̀̀étté
kékòtení m bíékè kédòò meyei. ⁵³Kuyie
nhAbarahammu nè Naɔɔ bè tū nkù n nti
wúó!

Kè Sakɔbuu parikè kéyú Kuyie nho cice
Isaki dé kù yètirí, ⁵⁴kéféúté fè̀fè Kuyie,
kéyú o kɔbe kè bèe cááké kényié nditári
ínkè.

32 Kè d̀̀e wenté dikúnweñni, kè
Damaa ɔ́́rí o kó besapàmbè nè be
bí, ké ì p̀̀a mesàà nkékò.

Sakɔbu bàmmùmè Esayuu nè yepārè

²Kè Sakɔbuu sɔ́́tè o cèmmu, kè Kuyie
nt̀̀rèe ò co. ³Kòo yè yà ke d̀̀: Kuyie nkó
dikàri ndi die. Mè̀mme ò dè yumè ke d̀̀
Maanaimmu (d̀̀è tu yekàrè yèdèè).

⁴Kòo t̀̀ mbenitibè Seii Edɔmmu kó
kutempè mmieke o kóo kóti Esayuu
borè, ⁵ké bè nàké ke d̀̀: Di nàké n yiè
nhEsayuu ke d̀̀: A kóo t̀̀nti Sakɔbu kòte
Damaa cie nke, ke ke mbo ke t̀̀̀kenèní
yíe. ⁶Ke m̀̀ke inààke nè sãmmarímúbè
nè ipe nè sibóó nè benitidatòmbè nè beni-
tipotòmbè, ke t́́ f́́ nho yiè nha ò còuté.

⁷Kè Sakɔbu do t̀̀ mbèe ẁ̀tení kóò
nàké ke d̀̀: Ti kòtemu ke yà a kóo
kóti Esayuu, kòò k̀̀ríní nè behããpòmbè
sikɔusinàà (400).

⁸Kè kuf̀̀wáa nhauté Sakɔbu mediè
nkòo toté bèè ò neínè yetirè yèdèè nè
iwūó ò do t̀̀ ì, ipe nè sibóó, inààke
nè yòyòbè. ⁹Ke náá nke tú: Kè Es-
ayuu k̀̀o ditinní mari, diterii coké. ¹⁰Kè
Sakɔbuu bántè Kuyie nke d̀̀: Kuyie n
yààri Abarahammu nè n cice Isaki do
tū nkù, f́́ò n nàké ke tú: Ẁ̀te a cie, a
kɔbe borè kè ò da d̀̀ò mesàà. ¹¹N yí
m̀̀nnè mesàà nha do yè nha yó n d̀̀ò
mè ke mè d̀̀ò, mí nha kóo t̀̀nti. N do
senti kukó nSuditèè ke pikú m pàati máà
ndi, di m̀̀nni ke naá nyetirè yèdèè. ¹²N
deeténè n kóo kóti Esayuu, n yièkù ò
bo kòtenímè mme ké n kuɔ nè m pobè
nè m bí. ¹³A do béimmu ke d̀̀ a yó
n d̀̀ò mesàà, nkè n yaàbí s̀̀úú nkéndò
ndàmèèri nùù kó mubirímú, bá bè báá
na ké ì kàa.

¹⁴Kè Sakɔbuu báté deborè kéyíé,
kédeite ò do m̀̀ke dè mieke ò yóò
p̀̀a dè o kóo kóti Esayuu. ¹⁵Sibòni-
isi sikɔusidè (200) nè yebòdakè sipísidè
nè ipeni sikɔusidè (200) nè yepedakè
sipísidè ¹⁶nè yòyòbè beniibe bèè t̀̀ ibi

sipísitāāti nè bè bío nè inaani sipísinàà nè yenaadake tepíítè nè sāmmarímúbè niibe sipísidè nè isāmmarímbí tepíítè. ¹⁷ Kòò dè toté de tōnti de tōnti, kédúú nho tōmbè ké bè nàké ke dō: Niiténè kè meffè nní nsoké di cuokè.

¹⁸ Kòò náké oketiwè ke dō: Kè n kóo kótí Esayuu da conè ke beke ke tú: We nda te? A kōri ke? We nte iwūš ì ni a ìkè? ¹⁹ A dō: A kóo tōnti Sakōbu weè dè te, ke dè nda pā ke tūnní.

²⁰ Kè Sakōbu me nnáké odéri nè otāánwè nè besōmbe bèè tū nke dō: Kè di yà n yiè nhEsayuu di me nhò nàké ke dō: ²¹ A kóo tōnti Sakōbu tūnnímu.

Sakōbu do náánnè o yèmmè mme ke tú, yepārè yiè mbo bónkùnne o mieke, kè tí máá kòò n cōuté nè diwèi. ²² Kè bèè kéténnè yepārè kè wenwe nkpaá de kó keyènkè bè bàtè dè.

Sakōbu manèmè Kuyie

²³ Meñme kòò íté de kó keyènkè kétúóté o pobè bedé nè o nitipotōmbè bedé nè o bí tepíítè nè demáá ke bo sénté tipètì-yèrì, bè tu kùù kó nSabōki. ²⁴ Kòò bè sée nkukò nkéséennè o mōke dèè kó dimàà, ²⁵ ké ndè kpaá omáá kényiè nke maùnè onitì mōù nè kukúnwentóo. ²⁶ Kè de kóo nitì nsí nwè í yóó na Sakōbu, képoté o kpeyuu kòò naá ndikpènni. ²⁷ Kè de kóo nitì dō: N yóu kè m pèètè! Kè Sakōbu dō: Kàa í m pā mesàà m báá da yóu. ²⁸ Kè de kóo nitì beke Sakōbu ke dō: A yètìrì tu ba? Kòò dō: Sakōbu. ²⁹ Kòò dō: Bè ténke í yó nda yu ke tú Sakōbu, bè yó nda tú Isidayeeri nwe, ke yé a manèmè ti Yiè nKuyie nnè benitìbè ke na. ³⁰ Kè Sakōbu dō: N da báámmu n náké a yètìrì, kòò dō: Ba nte kàa m bèkú n yètìrì?

Ò me nyí kòò dōò mesàà. ³¹ Kè Sakōbu dō: N yà Kuyie nke kpaá fòù. Meñme kòò yú de kó dibòrì ke dō Penniyeedi (dèè tu ti Yiè nKuyie nyìkè). ³² Kè dèè wenté kè Sakōbu nsentì Penniyeedi kó

kukó nkè diyie yènni kòò cènti dikpènni. ³³ Deè te nè yíenní kè Isidayeeri be í yo nfešfè kpeyuu kó kumaa nke yé ti Yiè nKuyie ndo de mpotémè Sakōbu.

Sakōbu conèmè Esayuu

33 Sakōbu yà dii mōnni Esayuu duunnímè, ke neínè behāāpōm-bè sikousinàà (400), kétotí ibí Dea nè Daseedi nè benitipotōmbè bedé, ² kéníí nhonitipotōmbè nè be bí, Dea nè o kpeyi kè bè mpokoo, Daseedi nè Sosefu kè bè ntū. ³ Kòò niitè o mómumu mbe ìkè, kéyá o kóo kótí Esayuu, kénínkóo o ìkè kuce mēyiekè ke yàa tóonnèko ò borè. ⁴ Kè Esayuu cokéní kòò orí, kè diwèi be auté, kè bèè kuú mbedé. ⁵ Kè Esayuu yà benitipòbè nè ibí, kébeke ke dō: Òmbe mbe bie mbèè da neínè? Kè Sakōbu dō: Ti Yiè nKuyie m pā bèmbe mí nha kóo tōnti.

⁶ Kòò nitipotōmbèe tóónní nè be bí kénínkóo o ìkè. ⁷ Kè Dea tóónní kénínkóo o ìkè nè o bí. Kè Daseedi nè Sosefu kè bè múnkee me nyí. ⁸ Kè Esayuu o beke ke dō: A dó kédòò nè ba m mè n conè ìi wūš? Kòò dō: N dó fí n yiè nhá n cōuté mesàà mme. ⁹ Kè Esayuu dō: M mōke kè dè sūmu n nantè, nte a kperè. ¹⁰ Kè Sakōbu dō: N da báámmu, kàa n cōutému, cōuté m pārè, n da yà kè dè dō n yà Kuyie nku, ke yé a n cōutéme nè diwèi. ¹¹ N da báámmu cōuté n da pā dè, ti Yiè nKuyie nni n dōòmu mesàà, kè m mōke demōu.

Kè Sakōbuu yetoo kè Esayuu cōuté. ¹² Kè Esayuu dō: Íténè kè tí nei kékò. ¹³ Kè Sakōbu dō: N yiè nha yému ke dō ny-ibí kpaá yōò, kè ipe bo nè inààke nè tinaabiiti, kè ti ì kéténnè mecāā ndiyie marì máá ì bo kú. ¹⁴ Fí n yiè nhá niitè, mí nha kóo tōnti kè nní ntū mme yōòm-mè nè iwūš nè ibí kētuokoo a cie Seii. ¹⁵ Kè Esayuu dō: M bo da yóunnè n kó benitìbè mabè. Kè Sakōbu dō: Kè bèè dōò ba? Fí n cénke n cōuténnè diwèi. ¹⁶ De

kó diyèè dimáà mieke kè Esayuu kété kénwēti Seii. ¹⁷ Kè Sakɔbuu kɔte Sukɔti kémaá teciētè, kédɔɔ o wūō titouti. Dèè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Sukɔti (dèè tu titouti).

Sakɔbu bàtémè Sisemmu

¹⁸ Sakɔbu de nyité Mesopotamii, ké-tuɔkenè kukɔ̀̀naatí Sisemmu Kannahāā kó ketenkè, kékari dihei mánku, ¹⁹ ké-donté ketenkè medífbii ntekɔ̀̀tè (100) Amɔɔ bí borè, ì te ketenkè Sisemmu, kécónnè o touku, ²⁰ kémaá diwūōt̀̀nni, kè di yu ke d̀̀ Ed-Edowèe-Isidayeerri (dèè tu ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̀̀ nkù).

Bè p̀̀mmè Dina ke duónè

34 Diyèè mari kè Dina, Dea kóo sapàà ñyè ke bo d̀̀u ndiheì kó besapàmbè. ² Kè Efiibe kóo kpààti Amɔɔ kóo dapàà Sisemmu o yà, kóò p̀̀ nké-duónè, ³ kóò pénsiri mediè, kéndó kényúó nhosapàà nyèmmè. ⁴ Meìme Sisemmu nàkémè o cice Amɔɔ ke d̀̀: Kɔte kényá osapàà nyie nyembè, n d̀̀ kóò puokemu.

⁵ Kè Sakɔbuu kèè Sisemmu duónèmè Dina, ke s̀̀ nho kó bedapàmbè bo kupaku ke cèmmú iwūō. Kòò ndò nyúóó ke kèmmú bè bo konnìmmè.

⁶ Kè Sisemmu cice Amɔɔ kɔte Sakɔbu borè ke bo ò nàké. ⁷ Kòò kó bedapàmbè nkúntiní kupaku kékéè dèè d̀̀, kè dèè bè yonke, kè bè mieke peike, ke yé Sisemmu d̀̀mè dèè tu isɔke Isidayeeribe mieke, ke duónè Sakɔbu kóo sapàà, dèè do ci Isidayeeribe cuokè. ⁸ Kè Amɔɔ d̀̀: N kóo dapàà nSisemmu yèmmè meè ta di kóo sapàà, di we nhò duó nkòo puoke. ⁹ Ti wènnénè kè tí mpuokú di kó besapàmbè kè di puokú ti kɔbe. ¹⁰ Kè tí nwè nke bo, kè dihei ntú di kperi, kè di ndɔri kupotaá nke m̀̀ke sibaa.

¹¹ Kè Sisemmu náké osapàà ncice nè o tábè ke d̀̀: Kè di n d̀̀ mesàà nke beke dèè kó dimàà n di duó. ¹² Kè di n yiennè

di kóo sapàà nke beke tipocònti kè ti deu ke mamè nè yepàrè n di duó.

¹³ Kè Sakɔbu kó bedapàmbè náké Sisemmu nè o cice nè mecii nke yé ò p̀̀mmè be tãù Dina nè muwèrimú ke duónè. ¹⁴ Kè bè d̀̀: Ti báá na kédusú nti tãù wèè í cãnté, dè tu meyei mme ti borè. ¹⁵ Ti í yóó yie ndi yè mmù, kè di í cãmmú benitidaabè bemɔu. ¹⁶ De m̀̀nni ndi ti bo di duómmè ti kó besapàmbè, kétúóké di kɔbe, kè ti ñwè nke bo, kénáá nkubotí kumáà. ¹⁷ Kè di me nyete ti yè mmù tí túóté ti tãù kèpèéte.

¹⁸ Amɔɔ nè o bire Sisemmu kè bèè pénsiri de kó tináantí. ¹⁹ Bá odapàà nyí nhɔte ò bo d̀̀mè bè béi nti, ke yé ò d̀̀mè osapàà mmediè. Bè do we ntá okpààti c̀̀tè mieke kè dè pèéte betɔbè.

²⁰ Amɔɔ nè o bire Sisemmu, kè bèè kɔte dihei kó dibòri, kénáké be kɔbe ke d̀̀:

²¹ Benitibè bie ntu diwèi kɔbe mbe, yóunè kè bè mbo ti ei, ke dɔri kupotaá, dihei í kènni, kè tí mpuokú be kó besapàmbè, kè bè puokú ti kɔbe. ²² Bè tu, kè ti yie mbè yè mmù, ke cãmmú benitidaabè bemɔu, bè bo ti wènnénè kè tí naá nkubotí kumáà. ²³ Kè ti yie mbè yè mmù, kè bè ti bonè, tí yóó tieke be wūō nè be kperi demɔu bè m̀̀ke dè.

²⁴ Bèè kó dimàà bo deborè kè bèè yie nhAmɔɔ nè o bire Sisemmu bè náké tí, kè dihei dimɔu kó benitidaabè cãmmú.

²⁵ Diyèè tãánni yiè, dè d̀̀ke yóú di yiè kè bè kàri ke í yé timati, Simmèōō nè Defii Dina tábè kè bèè túóté be kpàrise kéta dihei kékú benitidaabè bemɔu, ²⁶ kékú Amɔɔ nè o bire Sisemmu, kédeite be tãù Dina Sisemmu c̀̀tè kékonnè.

²⁷ Kè Sakɔbu bí t̀̀i ité kétúóté tikúntiní nè dihei kperi, ke yé bè p̀̀mmè be tãù nè muwèrimú ke duónè, ²⁸ kékpaake be pe nè be nààke nè sãmmarímúbè nè dèè kó dimàà bo dihei nè depaa, ²⁹ kéheí be kpàti timɔu, be bí nè be pobè nè dèè kó dimàà bo be c̀̀i mieke.

³⁰ Kè Sakɔbuu náké Simmeɔɔ nè Defii ke dɔ: Di n cākemu, kè ù naá nhoiwe Kannahā kɔbe nè Pedisiibe be ìikè. N kɔbe í sū, bè yóó tímmu ké n dokénè, ké n na, ké n kuɔ nè n cîètè temɔ. ³¹ Kè bè dɔ: Ti na nyóu kè bèe wénté ti tãũ onitpòkù wèè dɔuti dɔutinè benitidaabàà?

Sakɔbu itémè Sisemmu kékɔte Beteedi

35 Diyiè mari kè Kuyie nnáké Sakɔbu ke dɔ: Ítè kékɔte Beteedi ké m maá diwũɔtɔnni, n do de nda benke m máá a do cokùnè dii mɔnni a kóo kótí Esayuu.

² Kè Sakɔbuu náké o cîètè kɔbe nè bèè do ò bonè bemɔu ke dɔ: Bɔnténko yebákè kèwénkunne dimáà, kéceete di yààti.

³ Báátínè kè tí kɔte Beteedi kémaá diwũɔtɔnni Kuyie nkpéí, ke yé kuù do n teennèmè n do áárì dii mɔnni, ké nni mbonè n cèmmu mumɔu mieke.

⁴ Kè bèe duó mbe bókè yemɔu Sakɔbu nè be mámánnè bè do tũɔ dè be to, kòo dè kũnné mutie diemù také Sisemmu, ⁵ kèpèèté. Kè Kuyie mbɔnté kufɔwaa nyehékè yèè dè tóké, bá bè í ndàátí ké bè tũnne.

⁶ Sakɔbu nè o kɔbe bemɔu kè bèe tuɔke Duusi bè tu dè Beteedi, Kannahā kó diheì, ⁷ kémaá diwũɔtɔnni ké di yu ke dɔ Kuyie-mbo-Beteedi, ke yé kù do de nhò benkemè kumáà ò cokùnè dii mɔnni o kóo kótí.

⁸ Kè Deboraa, Debekaa kóo yuɔrii kú kè bèe ò kũnné Beteedi také, mutie diemù mamù yuu, bè tu mù yedabùò nkɔmu.

⁹ Sakɔbu kũntiní dii mɔnni Mesopotamii kè Kuyie nyié kòò benke kumáà, kòò pã mesàà. ¹⁰ Kòò náké ke dɔ: A yètiri tu Sakɔbu nwe, di mmɔnni ke yó ntú Isidayeeri.

Memme Kuyie nhò yúmè ke dɔ Isidayeeri. ¹¹ Kè kùu ò náké ke dɔ: Mfi tu Kuyie nke kpeñni. A bo pié kàa botii súú nkàa naá nyibotí péu cice, kè bekpààtibèe yènni i mieke. ¹² N duó ndii

èi Abarahammu nè Isaki, m bo di nda duó nké di duó nha yaabí.

¹³ Kuyie nhò náké memme kédeè kéíté.

¹⁴ Kè Sakɔbuu fii nditári, kécóú mmekùò nnè menà nke bo ndennini, ¹⁵ kényú Kuyie ndo ò nàánnè dii bòri ke dɔ Beteedi (dèè tu Kuyie ncîètè).

Daseedi peímè Bensamee kékú

¹⁶ Sakɔbu nè o kɔbe kè bèe íté Beteedi, kénkpaá díetirinè sámpó Efadata, kè Daseedi ndó képeité kè dèe yonke mediè. ¹⁷ Kè debire nyetini wèè ò peinko kòo náké Daseedi ke dɔ: Bá nyièkù a wète ke peité denitidabire nde.

¹⁸ Kè Daseedi mmaunè mukúú nkéyú debire ke dɔ: Beni-Oni (dèè tu: Meyei mbire). Kè Sakɔbuu dè yu ke dɔ Bensamee (dèè tu kubakù yóu).

¹⁹ Kè Daseedii kú kè bèe ò kũnné Efadata kó kuce, bè yu dè yie nke tú Betideemmu. ²⁰ Kè Sakɔbuu cónné ditári Daseedi fɔti ínkè ké di yu ke dɔ Daseedi fɔtitári, kè di kpaá bo nè yienni.

²¹ Kè Sakɔbuu íté deborè kékari Mikidaa-Edee, ²² kémbò de kó diheì kè Dubenni duónè Bidaa onitipotɔnti o cice po wè. Kè Sakɔbuu keè, kè dèe ò yonke.

Sakɔbu do mɔke ibí tepítè nè ìdèi nyi. ²³ Kè Dea kó ibí tú: Dubenni, Sakɔbu kòò Po nè Simmeɔɔ nè Defii nè Sudaa nè Isakaa nè Sabunɔ. ²⁴ Kè Daseedi kpeyi tú Sosefu nè Bensamee. ²⁵ Kè Bidaa Daseedi nitipotɔnti kpeyi tú Danni nè Nefutadii. ²⁶ Kè Sidipaa Dea kóo nitipotɔnti kpeyi tú Kadi nè Asee. Sakɔbu nitidabí nyi ò pié i Mesopotamii.

Isaki kumè

²⁷ Kè Sakɔbuu tuɔke o cice Isaki borè Mammudee, dèè tókénè Kidiya-Adiba. Bè tu dè yie nhEburnɔ. Abarahammu nè Isaki bè do borè. ²⁸ Isaki do mɔke yebie ntekòùtè nè sipísini (180) ndi, ²⁹ ò do yóo kú ke kòtè mediè mme. Kòo bí Esayuu nè Sakɔbu kè bèe ò kũnné.

Esayuu kàrimè Edõmmu

36 Nte Esayuu bè tu wè Edõmmu o kó kufuku: ²Ò do puoke Kannahāā kó benitipòbè mbe, Ada Edonni bire, Itiibe kó kubotí kou, nè Odibamaa Ana bire, wèè yààri tu Sibeṣṣ Efiibe kó kubotí kou ³nè Basimati Isimayēeri bire Nebayōti tāū. ⁴Kè Ada peité Edifasi, kè Basimatii peité Deuyēedi. ⁵Kè Odibamaa peité Yeusi nè Yaedammu nè Kodaa Esayuu nitidabí nyi ò pié i Kannahāā.

⁶Kè Esayuu túóté o pobè nè o nitidabí, nè o nitipobí nè bèè kó dimàà bo o cīētè nè o wūṣ nè ò pètè dèè kó dimàà Kannahāā, kékote dihei teri kédéténè o nantè Sakōbu. ⁷Bè do mōke tikpàti nti mediè, mbè báá na kénwē nke kari, bè bo kèè tenkè í sànnè be wūṣ. ⁸Kè Esayuu bè tu wè Edõmmu kòo kote kémbo Seii tārì.

Esayuu kó kufuku

⁹Nte Esayuu wèè tu Edõmiibe yààri wèè do bo Seii tārì o fuku: ¹⁰Edifasi Ada bire nè Deuyēedi Basimati bire.

¹¹Edifasi bí tú: Temaa nè Omaadi nè Sefoo nè Katammu nè Kenasi. ¹²Timuna do tú Edifasi pocēnñi ndi, kòò peité Amadeki. Ada Esayuu pokù yaàbí nyi.

¹³Deuyēedi bí tú: Naati nè Sedaa nè Samaa nè Misaa. Basimati Esayuu pokù yaàbí nyi. ¹⁴Nte Odibamaa Ana bire, Sibeṣṣ yaàbire Esayuu pokù bí: Yeusi Yaedammu nè Kodaa.

¹⁵⁻¹⁶Nte Esayuu yaàbí ì di tikpàti: Temaa nè Omaa nè Sefoo nè Kenasi nè Kodaa nè Katammu nè Amadeki. Beè do tú bekpààtibè Edõmmu, Esayuu nè o pokù Adaa be kòò Po Edifasi bí nyi.

¹⁷Naati nè Sedaa nè Samaa nè Misaa bè do tú bekpààtibè mbe Edõmmu. Esayuu nè o pokù Basimati be bire Deuyēedi bí nyi.

¹⁸Yeusi nè Yaedammu nè Kodaa bè do tú bèè baké bè mbe. Esayuu nè o pokù Odibamaa Ana bire be bí nyi.

¹⁹Esayuu yaàbí nyi ì di tikpàti beè kó bekpààtibè.

²⁰⁻²¹Seii botí kou bè tu wè Oditi o yaàbí, ì di keté kémbo Edõmmu. Oriibe kpààtibè do tú: Dotāā nè Sobadi nè Sibeṣṣ nè Ana nè Disṣṣ nè Esee nè Disāā. ²²Kè Dotāā bí ntú: Ḷri nè Emammu kòo tāū ntú Timuna. ²³Kè Sobadi bí ntú: Adifanni Manaati nè Ebaadi nè Sefoo nè Onammu. ²⁴Kè Sibeṣṣ kpēyi tú Aya nè Ana. Ana wèè do pètè tebinte tonnìtè dikpàà cuokè, ke cēmū o cice Sibeṣṣ sāmmarímúbè. ²⁵Ana bí tú Disṣṣ nè denitipobire Odibamaa. ²⁶Kè Disṣṣ kó ibí ntú: Emmutāā nè Esibanni nè Itidanni nè Kedanni. ²⁷Kè Esee kpēyi ntú: Bideanni nè Safāā nè Akanni. ²⁸Kè Disāā kpēyi ntú Uusi nè Adanni.

²⁹⁻³⁰Oriibe bèè do di tikpàti Seii beè tu: Dotāā nè Sobadi nè Sibeṣṣ nè Ana nè Disṣṣ nè Esee nè Disāā.

³¹Isidayēeribe mu ndo í mōke dii mōnni okpààti kè bèè ntou tikpàti Edõmmu tenkè ke feimmu betòbè, nte be yètè: ³²Beṣṣ bire Bedaa Dinabaa èi kou, wèè do keté kētō tikpàti Edõmmu, ³³kékú kè Bosedaa èi kou Sedaa bire Yobabuu cōuté tikpàti. ³⁴⁻³⁹O kó difōnkúò kè Temaa èi kou Usammuu cōuté tikpàti, kékú kè Afiti èi kou Bedadi bire Adadii cōuté tikpàti, kékú, wèè do dokénè Mandiyāābe Mōabu tenkè mieke ké bè na. O kó difōnkúò kè Masedekaa èi kou Sāmudaa cōuté tikpàti, kékú kè kukó ndiekú kó dihei Deobōti èi kou Saudii cōuté tikpàti kékú, kè Akibō bire Baadi-Ananni cōuté tikpàti kékú. Kè Pauu èi kou Adadii cōuté tikpàti, wèè do puoke Matideti kóo sapàà Metabeyēedi. O pokù yō kóti yètiri do tú Mesaabu.

⁴⁰⁻⁴³Esayuu wèè tu Edõmiibe yààri. Nte de kó bekpààtibè yètè: Timuna nè

Adifaa nè Yeteti nè Odibamaa nè Edaa nè Pinɔɔ nè Kenasi nè Temaa nè Mibisaa nè Makidiyeedi nè Idammu. Edɔmiibe kpààtìbè mbe bá wè nè o èi.

SOSEFU KÓ TINÁÁNTÌ

Sosefu yàmè tidɔuntì

37 Kè Sakɔbu míbo Kannahāā o cice do borè. ²Nte Sakɔbu bí kó tináantì. Sosefu do mɔke yebie ntepítè nè yèyiekè ndi, kénneitinè o kó bekótìbè Bidaa nè Sidipaa Sakɔbu pobè bí, kè bè cemmù iwūṣ, kè Sosefu kūunní ke náá nho cice o kó bekótìbè náante tì náányeiti. ³Sakɔbu do d́ Sosefu nwe kè dè pēēté o bí tei ke yé ò do ò peitémè o kóti cuokè nke, kód yá ndiyaàbòri sààri iníeke kperi. ⁴Kòo kó bekótìbèe yà o cice ò dómè mediè, kè be mieke nhò péì, bá bè í nhò dónè tináantì.

⁵Diyiè mari kè Sosefu duś tidɔuntì kénáké o kó bekótìbè. Kè be mieke dðkee ò peike. ⁶Nte de kó tidɔuntì do tú mù: ⁷Kòò dð: N duś kè ti bo kupaku nku ke bou yeyobuo, kè n kperi cómmú de cuokè, kè di kpeye di cēēte ke nínkú di ìkè, kè be mieke dðkee ò peike. ⁸Kòò kó bekótìbè dð: A yèmmè dð nf̣ṣ̣ yóó ti baatè, kénaá nti kóo kpàatà?

Kè be mieke dðkee ò peike nè ò yàù tì tidɔuntì ke bè náá nti kpéí.

⁹Kòò yíé duś tidɔuntì teti, ké bè nàké ke dð: N yà tidɔuntì teti nti. Diyiè nè otànkù nè siwāà tepítè nè temáá kè dè nínkú n yìkè.

¹⁰Kòò tí nàké o cice, kòò ò kpannè ke dð: Ba nkó tidɔuntì nti? A yèmmè dð mmí nnè a yō nè a kó bekótìbè ti bo nínkú a ìkàà?

¹¹Kòò kó bekótìbè mieke nhò péì, kòò cice yie me ntoti o yèmmè de kó tidɔuntì ìnkè.

Sosefu kó bekótìbè ò fitémè

¹²Diyiè mari kè Sosefu kó bekótìbèe kòte Sisemmu kéncēmmú be cice wūṣ. ¹³Kòò cice ò yu, ke dð: M bo da t̄ nkaà kòte Sisemmu káyà a kó bekótìbè cēmmú dè iwūṣ. Kòò dð: Ēē. ¹⁴Kòò cice dð: Kòte Sisemmu káyà be kōnnaatí, káyànè iwūṣ, kéwētení kè n náké dè dōmmè.

Kè Sosefu íté Ebunɔɔ kékòte Sisemmu. ¹⁵Kè òmòù ò yà kòò àri dikpáà mieke. Kè de yiè nhò beke ke dð: A wanti ba? ¹⁶Kè Sosefu dð: N wanti n kó bekótìbè mbe, n náké be cēmmú dè be wūṣ. ¹⁷Kè de kóo nitì ò nàké ke dð: Bè í kpaá die. N kèè kè bè tu bè kðri Dotāā.

Kè Sosefu kòte Dotāā ké bè yà. ¹⁸Kè bèe ò yàní medéitimè kédake ke bo ò kùu, ¹⁹kénnáà mbetòbè ke tú: Ntenè tidɔuntì yiè nke kéréni. ²⁰Yóunè kè tí ò kùu ké-dootóo tebinte mieke, ke dð musìmmú mu ò pí, nkéyà o dɔuntì yóó yíme.

²¹Kè Dubennii keè kéyete ke dð: Ti báá ò kùu. ²²Ánnénè we tebinte tie mmieke! Di báá ò kùu.

Ò do d́ kóò deetému kód kpènné o cice borè.

²³Sosefu tùðkoo dii mònni o kó bekótìbè borè, kè bèe ò pí nkédáté o yaàbòri sààri iníeke kperi. ²⁴Kòò dootóo tebinte mieke, de kóo tebinte do í ā menie mbá sámp̄. ²⁵Be dèè memme kénkari ke yo nkéyáni Isimayeeibe kè bè boní Kadaadi ke deke yòyòbè ke t̄ tihúúnti nè mekùò nnè detie nke kɔri Esibiti. ²⁶Kè Sudaà dð: Ti yóo s̄ri kékua ti nantè káyà ba? ²⁷Tí ò fiténè Isimayeeibe ti báá ò kùu, ò tu ti c̄tè kou nwe, ti nantè, kè ti wē mmyiì mmemáa.

²⁸Kè bèe yie nkód dènnení tebinte káfítènè Isimayeeibe medítìbii nsipìsìdè kè bèe ò kònnè Esibiti. ²⁹Kè Dubenni wētení késíéké tebinte kéns̄ s̄ Sosefu í dè kpaá. ³⁰Kòò yèmmèe caàrè kòò kēté o yaàbòri, kéwēte o kòbe borè ke dð: Debire í dè kpaá, n yóó yíme?

³¹ Kè bèe kuɔ dibɔdaà kétúóté Sosefu yaàbòrì kétef meyi, ³² ké di duónko be cice ke dɔ: Nte ti yà dii yaàbòrì, wénté kéyà a bire kperi bá nni ndi. ³³ Kòo di banté, ke dɔ: M bire yaàbòrì ndi. Musimmù mamù muù ò pī nke càáké.

³⁴ Kòo kēté o yaàbòrì kédáátí tífɔ̀tɔ̀nti, kékari o bire kúú nkè dèe mɔnte. ³⁵ Kòo kó bedapàmbè nè o kó besapàmbè kè bèe ò bàmmú kòo yete ke dɔ: N yó n kuɔmmu m bire ke yàa dè s̀ǹténko kudɔnkù, kénkuù.

³⁶ Kè Isimayeeribee kɔte kékíténè Sosefu Potifaa, behāāpàmbè bèè baà Esibiti kóo kpààti be kóo kóti.

Sudaa nè o còkù Tamaa be kó tináànti

38 De m̀nni kè Sudaa íté o tebìf borè kékɔte Adudammu Idaa borè, ² kéyà osapàà mmòu, Kannahāā kou bè tu wè Suaa bire kòd t̀t̀óté képuoke. ³ Kòo púo nképeité denitidabire kòd dè yu ke dɔ Èe, ⁴ kéyíé kápúo nképeité denitidabire ké dè yú ke dɔ Onaa, ⁵ kéyíé kápúo nképeité denitidabire ké dè yu ke dɔ Sedaa. Ò do bo Kesibu nwe kòd peité.

⁶ Kè Sudaa túóté onitipòkù bè tu wè Tamaa kòd puo nho kòd Po Èe. ⁷ Kè Èe ndɔ̀ri dèè í wenni ti Yiè nKuyie nkè kùu ò kù. ⁸ Kè Sudaa náké Onaa ke dɔ: Túóté a kóo kóti pokù, kòo pié ibí kè ii sɔ̀tè a kóo kóti c̀iètè.

⁹ Kè Onaa nyé ke dò nweè í yó nte ibí, ke níí ò duónè kédeite kéyēnke ketenke, kòo báá peité ibí o kóo kóti. ¹⁰ Kè de kó medɔ̀rimèe yonke ti Yiè nKuyie nkè kù múnkeè ò kù. ¹¹ Kè Sudaa náké o còkù Tamaa ke dɔ: Kò nha cice borè kém-baà Sedaa bo kótémè. Ò do yī̀kù Sedaa bo kúmè mme o kó bekótfibè kōme. Kè Tamaa kò nho cice c̀iètè.

¹² Kè dèe mɔnte kè Sudaa pokù Suaa biree kú, kòo kari mukúú nkédeè. Nè o népo Idaa Adudammu kè bèe kɔte Timuna ke bo yà bè kēi dè o pe citi. ¹³ Kè Tamaa keè o còkù kòrimè Timuna o pe

citi kēi, ¹⁴ kédeite tikúpoyà̀ti kédátinnè o ìikè kuyà̀kù, kékɔte kénkari Enaimmu ei mànkù, Timuna kó kuce ke yé ò do yàmè Sedaa kótémè bá bè í wè nhò duó nkòd bo ò yenke. ¹⁵ Kè Sudaa ò yà kényé ke tú onitipòkù wèè dɔuti dɔutinè wènwè benitidaabè, ke yé ò dàátimè o ìikè kuyà̀kù. ¹⁶ Sudaa í nyé ke dò nho còkù nwe, kékétóo o borè ke dɔ: Yóu kè n da duónè. Kòd dɔ: Kàa ò duónè a bo n duó mba? ¹⁷ Kòd dɔ: M bo da duó ndibɔbii. Kòo nitipòkù dɔ: ÈÈ, á né dɔú nha kperè marè, kàa duonní dii m̀nni dibɔbii á dè t̀t̀óté. ¹⁸ Kòd dɔ: N yóo da duó mba? Kòd dɔ: A cannimè nè a s̀u nè a pà̀ti.

Kòo dè nhò duó, kòd duónè, kòo púo, ¹⁹ kékíté kékò nkédáté kuyà̀kù kédáátí tikúpoyà̀ti. ²⁰ Kè Sudaa t̄n-nènní tebuotè o népo Idaa Adudammu kou kòd bo cɔutóo o nenti, bá wè í nhò yà, ²¹ kèbeke deborè kɔbe ke dɔ: Yé onitipòkù wèè dɔuti dɔutinè benitidaabè, ke ò nkari die? Kè bè dɔ: Onitipòkù m̀u ò buoté die ndiyiè marì ke dɔuti dɔutinè benitidaabè.

²² Kòo wète kénáké Sudaa ke dɔ: N yí ò yà, kè bèè dè bo kè bè tu onitipòkù m̀u keté ke í dè buoté diyiè marì ke dɔuti dɔutinè benitidaabè. ²³ Kè Sudaa dɔ: Wèe kɔtenè tinenti, ti báá yóu kè bè ti daá, n da duómmu tebuotè kàa kɔte koò m̀níté.

²⁴ Kè dè mmòke betà̀abè bètāāti, kè bèe náké Sudaa ke dɔ: A còkù dɔuti dɔutinè benitidaabè mbe ke púo. Kòd dɔ: Den-nenní we kòd cúu.

²⁵ Kè bèe ò dènnenní, kòo t̄s nkè bèe náké o còkù Sudaa ke dɔ: N da báámmu, banté wèè te mecannimè mie nnè kuh̄s̄u nè ku mpà̀ti, wèè m̀ pònnè.

²⁶ Kè Sudaa banté tinenti, kébéi nké dɔ: Ò t̄nnemu ikuó ke m pḕtè, n do dò nkóo duómmu n kóo dapà̀a nSedaa kòo yenke, m mè nyí wè nhò duó.

Sudaa ténke í nhò duónè.

²⁷ Kòò nyóó peité, képeité itáátébí.
²⁸ Kè deketirèe dennení de bakù, wèè peinko kòò dè ùnné mupààkonwúś nke dò: Die ndèè tu deketirè.

²⁹ Kè dèe wète kéténnó de bakù, kè deterèe yènní.

Kè Sudaà dè yu ke dò Pedesi (dèè tu Okpetíwè). ³⁰ De kó difōnkúò kè bè de ùnné dè mupààkonwúś nke dèe yènní, kè bèe dè yu ke dò Sedaa.

Sosefu bomè Esibiti Potifaa cîètè

39 Kè Isimayeeribee kōtenè Sosefu Esibiti, kòò fitèné Potifaa, Esibiti èi kou. Potifaa do tu tekpààticîètè kóo kótí nwe ke baké tihāāpòntí tì Esibiti kóo kpààtí. ² Kè ti Yìè nKuyie nni mbonè Sosefu, kòò dòò dè, dèe yie, kòò mbo o yiè ncîètè. ³ Kòò yiè Potifaa yà ti Yìè nKuyie nhò bonèmè kòò dòòrì dè demɔu yíé, ⁴ kòò pénsirì kòò duś mmutōmmú o cîètè kòò bānne o kperè demɔu. ⁵ Nè Sosefu kpéí nkè ti Yìè nKuyie ndòò Potifaa mesàà, kòò kperè demɔu nè o paa nkè dè nyíé. ⁶ Kè Potifaa túóté o kperè demɔu ké dè bānne Sosefu, ò ténke í ndɔ̀rì mùmamù kè dè í tú ò bo dimè.

Potifaa pokù dómè Sosefu ò duónè

⁷ Sosefu do tú fedaduonfe nfe ke tú odasáàtí, kè Potifaa pokù ò pénsirì kòò náké diyìè marì ke dò: N duónè. ⁸ Kè Sosefu yete, kénáké onitipòkù ke dò: N yiè nni nyárimu, ke n níí mmutōmmú mumɔu teciètè mieke. ⁹ Ò í de u ke m pēētè teciètè tie mmieke. Ò í n yetenè dèmarè kè dè í tú fí, ke yé a tímè o pokù. Dè bo yíme kè n dɔ̀ò meyei ndiemè mie nkéyetènè Kuyie?

¹⁰ Kòò nnáánnè Sosefu yewe yemɔu ke tú wèè ò duónè, kè Sosefu yetírí.

¹¹ Diyìè marì kè Sosefu ta teciètè, ke bo pí mmutōmmú ke ś nhotōntí mɔ̀ ò bo teciètè mieke. ¹² Kè Potifaa pokù pí nho yaàbòrì, ke dò: N duónè.

Kè Sosefu yóu o yaàbòrì kécoké keyè.
¹³ Kòò nitipòkù yà ò yóumè o yaàbòrì, ke coké ke yè, ¹⁴ kényú betōmbè ke dò: Wénténè n dɔ̀ò tóní Ebedeebe botí kou wè kòò ti daú, ò kōtení ke bo n duónèmu, kè m me nkuónko, ¹⁵ kòò coké ke yè ke yóu o yaàbòrì.

¹⁶ Kòò nitipòkù dɔ̀u ndè kó diyaàbòrì kèmbaà o dɔ̀ò bo konnìme. ¹⁷ Kòò konnì kòò me nhò náké ke dò: Ebedeebe botí kó kudaakù a tóní kù, kù kōtení m borè ke bo m pí nkéduónè. ¹⁸ Kè n kuónko kè kù yóu ku yaàbòrì ke coké ke yè.

Bè kpetínnémè Sosefu

¹⁹ Kòò dɔ̀u keè de kó tináàntí, kè dèe ò yonke mediè. ²⁰ Kòò duś nkè bèe pí nSosefu kékpetínnè bè kpeti dè bekpààtibè kó tikpetíntí. ²¹ Kè ti Yìè nKuyie nni mbonè Sosefu kóò dòò mesàà, kè kuhāāpònkù kù bè bàà kè kù ò pénsirì, ²² kéduś nkòò mbaké tikpetíntí timɔu dikpetíntou mieke. Dèmarè do ɔ̀ ɔ̀ í ndòò kè Sosefu í yé. ²³ Kuhāāpònkù kù baa tikpetíntí kè kù ò yóu kòò ndɔ̀rì ò dómè, ke yé ti Yìè nKuyie ndo bonèmè Sosefu kòò tōmmú kéri.

Tikpetíntí tìdèti yàmè tidòuntí

40 Wèè baké Esibiti kóo kpààtí naàkòtibè nè wèè baké bèè dòòrì pēēbè, kè bèe caàrè okpààtí. ² Kòò kpààtí mieke peike tekpààticîètè kó bekòtífbè bembe bedé, ³ kòò bè kpetínnè, wèè ni bèè bàà tikpetíntí o kó dikpetíntou, Sosefu kpeti dè. ⁴ Kè bèè bàà tikpetíntí be kóo kótí bè duś nSosefu, kè bè mbo dikpetíntou yemòrè mayè mieke.

⁵ Keyènkè makè, kè wèè baké okpààtí naàkòtibè nè wèè baké pēē dòòrìbè, kè bèe yà tidòuntí, bá wè kòò kpeti ncáá nti dòmmè. ⁶ Kè dèe wenté kè Sosefu bè yà ke ś mbe ìikè sòù. ⁷ Kòò bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di ìikè sòù yíe mmie mbotí? ⁸ Kè bè dò: Ti yà tidòuntí nti, òmɔ̀ me nyí bo die nwèè bo ti náké tì tu mù. Kè

Sosefu dɔ: Kuyie mbo na ké di náké tì tu mù. Di né tì nni nnáké.

⁹Wèè baké benaakòtibè kòò dɔ: N duɔ ke yà ffinyì kó mutie mmu kè mù cómmú n yìikè. ¹⁰Ke mɔke ibake itāāti, ke pòrí, ke peité yebe kè yè bi. ¹¹Kè ò tɔ okpààti bòòfè ke tɔū yebe ke niu fe mieke koò duɔ. ¹²Kè Sosefu dɔ: Nte a kó tidouñti tu mù: Ibake itāāti tú yewe yètāāti ndi. ¹³Yewe yètāāti kó difɔnkúò okpààti bo da kpeté kéwète ké da cónné a fɔtìrì, kàa nhò duɔ mmenaà nha sòò dòòrimè. ¹⁴A né nyé n kpéí nha bo di diì m̀nni diwèi, n da báámmu á n dòò mesàà nkénáké okpààti n kpéí, ké n denne dikpetíntou. ¹⁵Bè ò dèitení nè muwèrímu mmu Ebedeebe tenkè ke n tóní die. Bá bè me nni nkpetímè n yí c̀àrè m̀mamù.

¹⁶Wèè baké pèè d̀òòribè kòò yà Sosefu nàkémè otòù kó tidouñti kè dè wenni, ke dɔ: N duɔnè tidouñti ke tɔ titòtòd̀ti tìtāāti ndi, kè pèèbè ā de mieke. ¹⁷Kutòtòkù kùù sòké dèínkè kè kù pìéké pèèbè bebotí bebotí okpààti nɔnnè bè, kè tinòtì k̀òrìní ke bè sèi n yuu ínkè. ¹⁸Kè Sosefu dɔ: Nte a kó tidouñti tu mù: Titòtòd̀ti tìtāāti tú yewe yètāāti ndi. ¹⁹Yewe yètāāti kó difɔnkúò okpààti bo da féúté, ké da saa mmutie kè tinòtì da c̀.

²⁰Diyiè tād̀nni yìè kòò kpààti ānné o peitéyìè kó dibanni kèyú o kó betùmbè, kékpeté wèè baké benaakòtibè nè wèè baké pèè d̀òòribè, ²¹kéwète kécónné wèè baké benaakòtibè o fɔtìrì, kòò nhò duɔ mmenaà, ²²kéféúté wèè baké pèè d̀òòribè késaa mmutie, kè dèè d̀òò Sosefu nàkémè de kó tidouñti. ²³Wèè baké benaakòtibè kòò yè nSosefu kpéí.

Okpààti yàmè tidouñti

41 Kè dè mmɔke yebie nyèdèè, kòò kpààti duɔ kèyà tidouñti ke bo kukó ndiekù Niidi také, ²ke yà inààke ìyiekè kè ì wenni ke ā mekùò, ke yènní kukó nke diiti timúti. ³Kè itei ìyiekè ì ì wenni fenònfè ke kùò mmediè nkè ì ì

yènní késòntóo itei kukó mbènni. ⁴Kè ì ì í wenni ke kùò nkè ì c̀ááké ì wenni ke ā mekùò. Kòò ente.

⁵Kòò kpààti wète kèduɔ kèyà kuyòùkù kùmáà kè kù òte tiyòùti tiyiekè. ⁶Kè kuyòùkù tekù òte tiyòùti tiyiekè tì pòò, kè diyiè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù tì poté kè tì mòté. ⁷Kè tì maánko titeti tiyiekè tì wenni ke ā mebi. Kòò enteni ké ns̀ò ntidouñti nti.

⁸Kè dèè ò di, kè dèè wenté kòò yú Esibiti èi kó benitinòmbè nè mecii nyembè, ké bè nàké o d̀ouñti. Òmòù me nyí nna kòò nàké de kó tidouñti tu mù. ⁹Kè benaakòtibè kóò kòtìi béi nke dɔ: Okpààti n dèntení ti do da c̀àrèmmè, ¹⁰kàa miekee ti peike mí nnè pèè d̀òòribè kóò kòtì, kàa ti kpetínné wèè baké tikpetínti o kó dikpetíntou. ¹¹Kè tí yà tidouñti keyènkè kè máà bá wè kòò kpeti nc̀áá nti benkù mù. ¹²Ke s̀ó nhodapàà mmòù dè bo, ke tú Ebedeebe botí kou, wèè baké behāāpòmbè o kó kudaakù. Kè tí ò nàké de kó tidouñti, kòò nàké bá tì tì tu mù.

¹³Kè dèè d̀òò kéndò nhò ti nàkémè kè bèe wète ké n cónné n fɔtìrì, kékua otòù.

Sosefu nàkémè okpààti d̀ouñti tu mù

¹⁴Memme, kè Esibiti kóò kpààti duɔ nkè bèe kòte mecāā nkédennéni Sosefu dikpetíntou, kóò kuó, kóò cèete tiyààti, kóò k̀òtenè okpààti borè. ¹⁵Kòò kpààti dɔ: N yà tidouñti matì nti, òmòù me nyí na ke n nàké tì tu mù. Kè n kèè kè bè tu, kè bè da nàké tidouñti a s̀ó nàkèmu tì tu mù. ¹⁶Kè Sosefu dɔ: Mí í yóó da nàké, Kuyie nkuù yóó da nàké a d̀ouñti tu mù. ¹⁷Kòò kpààti dɔ: N yà tidouñti nti ke bo kukó ndiekù Niidi také, ¹⁸ke yà inààke ìyiekè kè ì wenni ke ā tik̀ònti kè ì yènní ke diiti timúti. ¹⁹Kè itei ìyiekè ì ì wenni fenònfè ke kùònni kè ì yènní, m mu nyí yà de kó inààke botí Esibiti mieke. ²⁰Kè ì ì í wenni fenònfè ke kùò nkè ì c̀ááké iketiyl ì wenni ke ā mekùò. ²¹Ke baa

ndò nyi do dòmmè ke kũõnni, meɓme kè ñh entení. ²² Kè n wête kɛyà tiduũnti teti kè kuyòukù kùmáà òte tiyòùti tiyiekè, kè ti ã meɓii nke wenni. ²³ Kè kutèkũu yènní kéote tiyòùti tiyiekè tii pòò kè diyèè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù ti poté kè ti m̀tè. ²⁴ Tii me mpòò kè tii maanko titeti tiyiekè tii wenni ke ã meɓii. Kè n ti náké benitinòmbè, òmòu me nyí na ke n náké tii tu mù.

²⁵ Kè Sosefuu náké okpààti ke d̀: De kó tiduũnti wè nti tu mù mmu. Kuyie nkuu da benke kù yóò d̀òmè. ²⁶ In-ààke iyiekè ìi wenni nè tiyòùti tiyiekè tii wenni dè tu yebie nyèyiekè ndi, tiduũnti tímáà ndi. ²⁷ Kè inààke iyiekè ìi í wenni fenònfè ke kũõnni, nè tiyòùti tiyiekè tii pòò, kè diyèè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù ti poté kè ti m̀tè, dè tu yebie nyèyiekè nye, dikònni kpɛye. ²⁸ M me nda náké ti, Kuyie nkuu da benke kù yóò d̀ò tii. ²⁹ Yebie nyèyiekè yó ntú tidiiti kpɛye nye Esibiti kó ketenkè kem̀. ³⁰ De kó difònkúò kè yebie nyèyiekè, dikònni kpɛyee tũn-není kèfèũ mbenitibè, kè bèe yè nyèè do m̀ke tidiiti ye kpéí. ³¹ De kó dikònni bo ndeu mediè, bè ténke bá nyé ke d̀ò ntidiiti do bo. ³² A yà de kó tiduũnti kuce mèdémè kè dè bo benke ke d̀ò nKuyie nkuu d̀ó ké dè d̀òò, kù me nyí yóò ɔte kù bo dè d̀òmè. ³³ Okpààti bàmbà mmie nhá yà onitì wèè ciì, kòò níí nhEsibiti tenké, ³⁴ kéwaá mbenitibè de kó yebie nyèyiekè tidiiti kpɛye mieke, kè bè níí kóú tidiiti kè tiyòùti bo tìnũmmù bèe ðeite kùmáà kécánné. ³⁵ Duó nkè bèe waá ntidiiti tibotí tibotí de kó yebie nsàayè mieke kéánné yebu, kàa ndake de kpéí nkè bè nti bàa. ³⁶ Kè de kó tidiiti m̀bo, kè yebie nyèyiekè dikònni kpɛye tũ̀kení di báa ku benitibè.

Sosefu naámmè okpààti kóò tũnti Esibiti

³⁷ De m̀nni okpààti nè o tũ̀mbè kè bèe pènsiri de kó tináànti. ³⁸ Kòò kpààti d̀:

Ti báa pété onitì m̀òu wèè dònnè yie, kè Kuyie nYaá nhò piéké.

³⁹ Meɓme ò nákémmè Sosefu ke d̀: Kuyie mmè nda benkemè dem̀, òmòu í bo wèè m̀ke meyèmmè ke ciì ke da dònnè. ⁴⁰ F̀óó yó mbaké nh èi dim̀, kè benitibè bem̀ nyíé nha kpeti, n kpààti yètirì dii máà yó nte kè nni nda ðeunè. ⁴¹ N da duómmu muwèrímu, kàa bo mbaké Esibiti om̀.

⁴² Kòò kpààti íté mukpààtimámáà nho nòtè kéúnné Sosefu, kòò dàtfn- né tiyaàkpeti, kòò dùú mmesɔfimme, ⁴³ kòò ðee ntekpàrisàntè kè tè nti nho kpete, kè benitibè piékù ke tú: Ñninkunè. Meɓme okpààti duómmè Sosefu muwèrímu kòò baaté dihei.

⁴⁴ Kòò kpààti náké Sosefu ke d̀: Mfi tu Esibiti kóò kpààti, òmòu báa d̀ò timatì Esibiti mieke kàa í duó ndinù.

⁴⁵⁻⁴⁶ Kòò kpààti yú Sosefu Esibiti kó diyètirì ke d̀ Safidati-Pennea, kòò puó Asenati dihei kóò kóti Potifedaa, Onni èi kó ikuó nùti kóò sapàà.

Sosefu do yóò tũ̀nne okpààti ke m̀ke yebie nsipísitáati ndi, kèité kéce nhEsibiti kó dihei dim̀. ⁴⁷ Yebie nyèyiekè tidiiti kpɛye mieke kè tidiiti pié mediè. ⁴⁸ Kè Sosefuu cuó tidiiti ðepaa nkécúú yebu yehekè ðeyè mieke. ⁴⁹ Kè Sosefuu kou kékou tidiiti kè dè nsú kéndò ndàmèèri nù kó mubirimù kè bèe yièke bè bo nkaàmmè.

⁵⁰ Kè dikònni kó yebie nní nkpaani kè Sosefu pokù Asenati, Potifeda biree ò peité initidabí idéí. ⁵¹ Kè Sosefuu yú deketirè ke d̀: Manasee ke yé Kuyie nhò teemmè kòò yè mmefféútimè nè ò yàtenèmè o kòbe, ⁵² kéyú dedéré ke d̀ Efadaimmu ke yé Kuyie nhò teemmè kòò pié ibí ò di dii èi mesémmè.

⁵³ Kè yebie nyèyiekè tidiiti kpɛyee pèèté. ⁵⁴ Kè yebie nyèyiekè dikònni kpɛyee tùkení kéndònnè Sosefu ti nákémmè. Kè tidiiti baa m̀bo Esibiti mieke. ⁵⁵ Kè dikònni pí nhEsibiti èi

kɔbe bemɔu kɛ bɛe kɔte kɛyà okpààti, kòdò dɔ: Kɔtenɛ kɛyà Sosefu, kòdò di nàkɛ tì, di ti ndò. ⁵⁶Kɛ dikònni ta dihei kɛ Sosefuu denneni tidiiti, kɛnfiitinɛ Esibiti kɔbe, kɛ dikònni dɔke déúkú. ⁵⁷Kɛ yehékè yemɔu kɔbe ñkòrini Esibiti Sosefu borè ke do ntidiiti, ke yé dikònni do tamè titenti timɔu ndi.

Sakɔbu tɔmmè o bí Esibiti kè i bo donté tidiiti

42 Meɛme kɛ Sakɔbuu keè tidiiti bomè Esibiti kɛnáké o bí ke dɔ: Dè dɔmmɛ kɛ di kari ke wúo nditɔbè? ²N yo kɛ bè tu tidiiti bo Esibiti. Kɔtenɛ kédonténi, kɛ tí nyo nkɛnfòu, ke báa kú.

³Kɛ Sosefu kó bekótibè tepítèe kɔte Esibiti ke bo donténi tidiiti. ⁴Sakɔbu me nyí nyie nkè Bensamee, Sosefu nantè nneí. Ó do yíèkù meyei mmamè yàa bo ò tùðkenimè mme. ⁵Kɛ Sakɔbu bí íté, kɛneinè bèè múnke kòri mudidommu Esibiti, ke yé dikònni do bomè Kannahā.

Sosefu màánèmè o kó bekótibè

⁶Sosefu weè do baké dihei, kɛ weè fiitinè bepòbè tidiiti, kòo kó bekótibèe tuɔkoo kɛnínkóo o ìlkè. ⁷Kɛ Sosefuu yà o kó bekótibè kɛ bè banté, kédò kéndò nwè í bè banté, kɛ bè béinnè mekperimè ke dɔ: Di yènni de? Kɛ bè dɔ: Ti yènni Kannahā nwe, ke dɔ kédonté tidiiti.

⁸Sosefu yie do bè bantému, bembe me nyí nhò banté. ⁹Kɛ Sosefuu denteni ò do yà tì dɔuntì, kɛ bè nàkɛ ke dɔ: Di tú benitiyeibe mbe, ke kòtení ke bo yà dihei cīnni kùu píkù. ¹⁰Kɛ bè dɔ: Áa, ti yiè, ti kòtení ke bo donté tidiiti nti. ¹¹Ti tú oniti omáa kó ibí nyi, ke tú benitisàabè, ti í tú benitiyeibe. ¹²Kɛ Sosefu dɔ: Bìtì! Di kòtení ke bo yà dihei cīnni kùu píkù nku. ¹³Kɛ bè dɔ: Mèè dɔke. Ti do bo benitibè tepítè nè bèdébè ndi, ti cice ti peitémè Kannahā. Kòo sàmpòu kpaá tecietè ti cice borè, kòo tɔu feti. ¹⁴Kɛ Sosefu dɔ: M baa di náammu ke tú di

tú benitiyeibe mbe. ¹⁵Di nantè sàmpótè bo tuɔkení dii mònni m bo de m banté di náammè timómmonti. Míi béi nnè okpààti kó diyètiri. ¹⁶Di yó nkpetímu die nkòo mɔu máa kò nkéyúni di nantè. Meɛme ti bo bantémè di náammè timómmonti ke mèè dɔke m béimmu nè okpààti kó diyètiri ke tú di kòtení ke bo paaté dihei ndi.

¹⁷Meɛme kòo bè kpetínné yewe yètāati. ¹⁸Diyiè tāánni yiè kɛ Sosefu dɔ: Dònnè n yóo di nàkɛ tì kɛnfòu ke yé n demè Kuyie nku. ¹⁹Kɛ di mènke tú benitisàabè mbe di kòdò mɔu nkpaá kpetí, kɛ besɔmbèe tɔ tidiiti kékò nkéduó ndi cēi kɔbe kɛ bèe di. ²⁰Kɛ dí tɔni di nantè, kɛ m banté di náammè timómmonti, ke dí cooté.

Kɛ bèe yie nhò yí mù, ²¹kénnáa mbemáa ke tú: Ti dɔdò mèè yei nti nantè mèe te kɛ bè ti kpetí, ò do kuɔmmu ke ti békú meciémme kɛ tí yete, deè ti tùðkení di mmònni.

²²Kɛ Dubenni dɔ: N do di nàkému kɛ ñ dɔ, ti báa dɔdò meyei ndebire, kɛ dí yete. Mèè yei nkó tiyeti tì tùðkení.

²³Bè do í yé ke do nSosefu yo bè tu mù. Ke yé ò do ò mbè nàánnèmè kɛ bè tùðnkomu. ²⁴Kɛ Sosefuu kenté kékuó, kéwètení kɛpí nSimmeɔ be ìlkè kékpetínné.

Sakɔbu bí kònnèmè tidiiti Kannahā

²⁵Kɛ Sosefu dɔ: Bèe píe ntidiiti be yòti, kéwète kɛ bè tɛnné be dífí be yòti mieke, kɛ bè duó mmudii kuce kpéi. Kɛ bèe mè ndò. ²⁶Kɛ bèe bou be diiti sàmmarímubè ñnkè kékété.

²⁷Bè yóo yiè ndè kuce kòdò mɔu be mieke bouté kuyòrikù ke bo duó nsàmmarímú mudii kɛyà idíítí kuyòrikù nùu, ²⁸kɛnáké o tebíi ke dɔ: Bè ñ tɛnné idíítí! Nte i kuyòrikù mieke.

Kɛ kufɔwaa mbè pī nkè be kònti nhau. Kɛ bè dɔ: Kuyie nti dɔdò ba!

²⁹ Kè bèe tuòke be cice Sakɔbu borè Kannahā, kòd nàké dèè kó dimàà dɔ̀. ³⁰ Ke dɔ̀: Onitì wèè baké de kó dihei, wè ti kpannèmu ke yē nti tú benitiyeibe, ke dɔ̀ képaaté dihei ké di p̄nte. ³¹ Kè ti yī: Ti í k̄tení ke bo paaté dihei, ti tú benitisààbè mbe. ³² Ti do bo benitibè tepítè nè bèdébè ndi ti cice ti peitémè, kòo sámpɔ̀ kpaaní teciētè ti cice borè Kannahā, kòo t̄u feti. ³³ Kòd dɔ̀: Di bo yīme kè m banté di t̄umè benitisààbè. Yóunè di kòd m̄u kòo nkpaá m borè, kè dí waá ntidiiti kékò nkéduú ndi c̄í k̄obe k̄et̄óni di nantè. ³⁴ De m̄nni ndi, m bo bantémè ke dò ndi í tú benitiyeibe ke tú benitisààbè, ke di t̄énné di tebite kè di ce ndihei dim̄u di dɔ̀ m̄è botí.

³⁵ Mēmme kè bèe yóóté tidiiti, bá wè kòo yà o dífí ti o ȳrik̄ú mieke, kè kuf̄swáá mbè p̄i mbembe nè be cice Sakɔbu. ³⁶ Kè Sakɔbu dɔ̀: Di yóo deè m bí nyi. Sosefu í kpaá, kè bè p̄i nSimmēɔ̀ kè di w̄te ke dɔ̀ k̄et̄úóté Bensamee. De kó meyei mmem̄u duò m̄i yuu ín̄kè.

³⁷ Kè Dubenni dɔ̀: Kè n yí w̄tenèni Bensamee, a kuɔ m bí idé. N duó nwe kè n yóo ò w̄tenènimu. ³⁸ Kè Sakɔbu dɔ̀: M bire báá di neinè. Kè meyei mmamè dè t̄ùk̄ení kuce dí d̄ò ba? Di bá ntanné kud̄nk̄ú mí nhodakóti nè tiȳup̄éti.

Bè k̄tenèmmè Bensamee Esibiti

43 Kè dik̄onni baa nsóké ke déúku Kannahā. ² Sakɔbu nè o bí kè bèe deè tidiiti bè sòd donténí ti Esibiti, kè Sakɔbu dɔ̀: W̄tenè kédonténí tidiiti. ³ Kè Sudaa dɔ̀: De kóo niti ti nàkému weti weti ke tú kè ti í neinko ti nantè ò báá ti c̄uté. ⁴ Kàa yie nkè ti nantè bo ti neinè tí k̄ote ké da donténí tidiiti. ⁵ Kàa me nyí wè nti duó nti báá k̄ote, ke yé wè ti nàkémè ke tú kè ti í t̄o ti nantè ò í yóo ti c̄uté. ⁶ Kè Sakɔbu dɔ̀: Ba nte kè di nàké de kóo niti ke yē ndi nantè bo? Di cààrèmu. ⁷ Kè bè dɔ̀: Weè ti biéké tináàn̄ti péu ti c̄iētè kpeti ke tú: Di cice

kpaá boà? Di ȳf̄f̄ k̄ou m̄u boà? Kè ti t̄énné ò ti beke ti. Ti do yēmu ke dò nhò bo yí tí t̄óni ti nantàà? ⁸ Kè Sudaa náké be cice ke dɔ̀: N duó ndebire, kè tí k̄ote, ke báá k̄únè dik̄onni, f̄s̄ nnè t̄inti nè ti bí. ⁹ Mí m bo ndake de kp̄éi nkè n yí dè w̄tenèni ke da duó, nni ntú ocaàriwè a ìlkè s̄áa. ¹⁰ Kè ti do í c̄otí nè mie nti do k̄otemu ke yí kuce m̄édémè. ¹¹ Kè be cice dɔ̀: Kè dè d̄o mmemme waán-nè mek̄opemmemè nè mecek̄ùd̄ nnè ti-húnti nè mutie nè yetebe bè càá nyè, ke bí p̄a de kóo niti. ¹² Dí waá nyidífí t̄èi ke yínè di yà ì di ȳt̄i mieke k̄ent̄o, kè dè yèmmè bè yetému. ¹³ Túóténè di nantè k̄éw̄te de kóo niti borè. ¹⁴ Kuyie mmuw̄erímú mum̄u yiè nyóo di teen-nèmu kè de kóo niti dí kuó mmesémmè, kè di duó ndi tebite t̄èè kpaaní nè Bensamee kè dí konní. Kè m me ndò nké paá m bí nyi, n yí p̄à.

Sosefu c̄utémè o kó bekótibè

¹⁵ Mēmme kè bèe túóté yep̄àrè nè idífíti kuce m̄édémè, nè Bensamee kékété kék̄ote Esibiti Sosefu borè. ¹⁶ Kòo yà bè neinèmmè Bensamee kénáké o t̄ombè kóo kóti ke dɔ̀: Kp̄ènné be nnitibè n c̄iētè kékuo fēf̄é k̄ébènné, bè yóo di n c̄iētè nte kuyie m̄nni.

¹⁷ Kè de kóo niti bè t̄o ke bo kp̄ènné Sosefu c̄iētè. ¹⁸ Kè bè ntati Sosefu c̄iētè, kè bè nàá mbemáà ke tú: Bè sòd w̄te k̄éçú̄ ì dífí tiȳt̄i mieke ì te kè bè ti tatinè die, ke bo ti f̄éu nkéfeke ti s̄am-marím̄ubè, kè ti d̄ò tidaati. ¹⁹ Bè tati dii m̄nni teciētè kè bèe náké Sosefu t̄ombè kóo kóti ke dɔ̀: ²⁰ Ti yiè nti sòd k̄tenímu die nkédonté tidiiti, ²¹ kénk̄unti ké nyóo yiè nkuce, k̄ebouté ti ȳt̄i, bá wè kòo yà o dífí, kè ti ì t̄óni im̄u. ²² Ti í yé wèè sòd ì ànné ti ȳt̄i mieke. Ti t̄ónímu itei ke bo w̄te kédonté tidiiti. ²³ Kòd dɔ̀: Diw̄è ndi bo, di bá nyièk̄u. Kuyie ndi cice t̄u nk̄u kuè ànné idífíti di ȳt̄i mieke. N sòd c̄utému di yietí ì.

De m̀nni k̀ Sosefu t̀mb̀ k̀o k̀t̀ii kpet́ńi Simmeṣṣ, ²⁴kéduṣ nk̀ è è ta Sosefu c̀t̀t̀ kudièku, k̀ è è duṣ mmenie nk̀ è è zú be naàc̀èi, k̀ è è duṣ mmudī s̄m̄marímúb̀. ²⁵K̀ è è nt̀nni be p̀r̀ è ke k̀mm̀ Sosefu bo konnì m̀ kuyie mm̀nni, ke ỳ è è ǹk̀ém̀ è ke t̀ è yóo we nẁnǹǹ è k̀di. ²⁶Sosefu t̀̀k̀ǹi d̀i m̀nni t̀c̀t̀t̀t̀, k̀ è è duṣ nyep̀r̀ è, k̀do, k̀ǹf̀nk̀ú o ìk̀. ²⁷K̀ Sosefuu bè d̀unǹ è diẁèi ke d̀: Di k̀nt̀i naataà? Di cice odakòt̀i di sòd̀ ǹá nẁèè k̀p̀éí, ò k̀p̀á f̀ò k̀ò k̀nt̀i naataà? ²⁸K̀ è è d̀: A k̀o t̀nt̀i ti cice f̀òmu k̀ò k̀nt̀i naati.

K̀ è è ẁt̀ è k̀do k̀ǹf̀nk̀ú o ìk̀. ²⁹K̀ Sosefuu ẁnt̀ è k̀ỳá Bensamee o nant̀ è nè ẁ è ẁ m̀ è ỳ ke d̀: Di sòd̀ ǹá ndi nant̀ è tie nk̀p̀éí nkaà? K̀òd̀ bèinǹ è ke d̀: Kuyie nda d̀d̀ mesàà m bire.

³⁰K̀ò k̀nt̀i d̀ ỳr̀r̀r̀, k̀ò ta kudièku mecāá nk̀ékuṣ, ³¹k̀édeè k̀ỳuut̀ è o ìk̀, k̀ỳènǹi k̀emmi nke bè k̀ariǹ è, ke d̀: Ànǹǹ è mudii. ³²K̀ è è ànǹ è Sosefu k̀écánǹ è, k̀éánǹ è o teb̀i k̀écánǹ è, k̀éánǹ è Esibiti k̀obe k̀écánǹ è. Esibiti k̀o ikuṣ do í ỳ è m̀ è bo ẁnǹǹ è m̀ è Ebedeebe k̀di. ³³K̀ è è k̀anne bè d̀ ndòm̀ m̀ è, k̀éket̀ è Mpo k̀édente t̀ỳáàt̀ è, k̀ è è nkari koḍ wət́i ke ẃf́i betòb̀ è k̀ è d̀ è bè di. ³⁴K̀ Sosefuu bè duṣ mmudī, k̀ Bensamee k̀omu ns̀u kuce m̀ǹǹmm̀u k̀ép̀èt̀ è betòb̀ è k̀omu, k̀ è è ỳ menaà nk̀ è è ỳemm̀ è cáte.

Sosefu ỳáákém̀ è o k̀o bekòt̀ib̀ è

44 De m̀nni k̀ Sosefuu náké o t̀m̀ b̀ è k̀o k̀ot̀i ke d̀: Píe m̀ è ỳt̀i tidiiti bè yóo na k̀t̀o m̀ è botí, k̀éánǹ è bá ẁ è o k̀o idíft̀i o ỳr̀ik̀u ǹu, ²k̀étúót̀ è n s̀ob̀òd̀f̀ è k̀éánǹ è t̀ỳáàt̀ è k̀o kuỳr̀ik̀u, k̀éǹs̀o nho díft̀i kuỳr̀ik̀u ǹu.

K̀ò t̀nt̀i me nd̀d̀. ³K̀ è è ẁnt̀ è dik̀únwènni s̀èi k̀ è è duṣ nk̀ è è k̀ét̀ è nè be s̄m̄marímúb̀. K̀ è è nk̀ünt̀i, ⁴ke mu nyí ndét̀èǹ è diheì k̀ Sosefuu náké o

k̀o t̀nt̀i ke d̀: T̀unne be. K̀àa bè nint̀ è a d̀: D̀ è ỳime k̀ è è di d̀d̀ mesàà nk̀ è di d̀d̀ meyei? ⁵D̀ è d̀omme k̀ è di t̀òt̀ è n ỳ è mbòd̀f̀ è o ỳnǹ è f̀ è ke f̀ è p̀áuǹ è, di cààr̀emu.

⁶K̀ò t̀nt̀i bè nint̀ è k̀ è t̀i m̀ è ǹk̀ è. ⁷K̀ è è è t̀énǹ è ke d̀: Ti ỳ è nd̀ è ỳime k̀àa ǹá m̀memme? Ti báá yie nk̀édòd̀ memme kòd botí. ⁸Ti t̀ǹimu ti sòd̀ k̀ò nKannahāā k̀ỳá ì díft̀i ke da duṣ, ti bo ỳime k̀ỳúúku idíft̀i yoo mes̀o nha ỳ è ncìt̀t̀ è. ⁹K̀àa ỳ à ẁ è bor̀ è de k̀o febdòf̀ è á o k̀u, t̀nt̀i besòmb̀ è k̀ è t̀i naá ndi k̀o tidaat̀i. ¹⁰K̀ Sosefu t̀nt̀i d̀: N yiemmu di ỳim̀u n né bo ỳ à ẁ è bor̀ è de k̀o febdòf̀ è ẁ è yóo naá n k̀o kudaak̀u, d̀indi besòmb̀ è k̀ è di kpeti bá mbo.

¹¹K̀ è è c̀úünǹi be ỳt̀i k̀ébout̀ è mecāá. ¹²K̀ò ket̀ è k̀éfié be k̀o Po k̀oku k̀édente ǹ t̀ỳáàt̀ è Bensamee k̀oku, k̀ è f̀ è ỳ à de mieke. ¹³K̀ è be ỳemm̀ è càr̀ è k̀ è bè k̀èr̀i be yaàbòr̀ è, k̀éboú be nent̀i be s̄m̄marímúb̀ è k̀éẁt̀ è diheì.

Sudaa bàámm̀ è Sosefu k̀òd̀ bo f̀i m̀Bensamee

¹⁴Sudaa nè o k̀obe k̀ è è t̀uok̀o k̀ésònt̀ è Sosefu, k̀do k̀ǹf̀nk̀ú o ìk̀. ¹⁵K̀ Sosefu d̀: Di d̀d̀ ba? Di í ỳ è ke do nhonit̀i ẁ è d̀ m̀ è ndòm̀ m̀ è ò bo na k̀énỳ è dem̀oà? ¹⁶K̀ Sudaa d̀: Okòt̀i, ti bo da náké ònt̀i k̀àa bant̀ è t̀i í cààr̀è m̀ è? Kuyie m̀benkemu ti yei, k̀ è t̀i bo nt̀u a k̀o tidaat̀i, t̀nt̀i nè bè ỳ à ẁ è k̀o tinent̀i mieke febdòf̀ è. ¹⁷K̀ Sosefu d̀: Kuyie mbáá yie nk̀ è n d̀d̀ dende. Bè ỳ à ẁ è nent̀i mieke febdòf̀ è ẁ è yóo nt̀u n k̀o kudaak̀u, d̀indi besòmb̀ è di kpeti í bo, k̀onǹ è di cice bor̀ è.

¹⁸K̀ Sudaa t̀s̀ǹko Sosefu bor̀ è ke d̀: Okòt̀i, n da bàámmu, ỳou k̀ è m̀ béi, a mieke báá peike, ke ỳ è a í cáánǹ è m̀ è okp̀ààt̀i. ¹⁹Okòt̀i a sòd̀ ti bekemu ke d̀: Ti cice k̀p̀á boà? K̀ è t̀i t̀ebite mat̀ è k̀p̀ánáà? ²⁰K̀ è t̀i da t̀énǹ è ke d̀: Ti cice bomu ke kòt̀ è mediè nk̀ è t̀i nant̀ è bo, ti

cice peité tẹ o kóti mieke, kẹ te kóo kóti nẹ wẹ bẹ wẹ mbe yō kòò ku, kòò kpaá omáà, kẹ ti cice ò tá mediè. ²¹Kàa dọ: Ti ò kòtenèni kàa ò yà. ²²Okóti, kẹ ti da ténne ke dọ: Ò báá na kéíté o cice borè, kòò ité o cice yóó kúmu. ²³Kàa dọ: Kẹ ti í neinèni ti nantè a báá ti cọté. ²⁴Kẹ tí wẹte a kóo tǎnti ti cice borè kòò nàké a yẹ mmù. ²⁵De kó difǎnkúò kẹ ti cice dọ: Kòtenè kédonté tidiiti. ²⁶Kẹ tí ò nàké ke dọ: Kẹ ti í neinèni ti nantè ti báá na kékote. Kẹ ti kòte wẹè baké ò báá ti cọté. ²⁷Kàa kóo tǎnti ti cice ti ténne ke dọ: Di yému ke tú m pokù m peiténi ibí idéi nyi. ²⁸Kẹ dẹmarè máá yẹ kẹ dẹ yẹ nyúóó, kẹ n yèmmè dọ mmusimmù muù bo ndè cááké. ²⁹Kẹ di tùóté yie nkẹ meyei mmamè ò tùòkení di bo duş nkẹ dẹ n yonke mí nhodakóti kẹ n ta kudǎnkù nẹ tiyùpéfi.

³⁰Okóti kẹ ti wẹte ti cice borè ke í neinèni debire die nhò dş dẹ mediè. ³¹Kẹ ti wẹto ke í neinèni debire dẹ yóó ò yonkemu wenwe odakóti, kòo ta kudǎnkù nẹ tiyùpéfi, dende bàmbà nkẹ dẹ ntú ti kó meyei. ³²N sòò ò nàkému ke dọ: Kẹ n yí wẹtenko debire m bo ntú ocaàriwè sáà o ìkè. ³³N da báámmu yóu kẹ mí cọté debire fǎtiri kẹ n tú a kó kudaakù kẹ dẹ neinèni betóbè kékò. ³⁴M báá na kéwete n cice borè ke í tọ debire, n yí dş n yà o yehcaàrimè.

Sosefu benkemè omáà o kó bekótibè

45 De mǎnni Sosefu í nna ke bo pí nhomáà, kéduş nkẹ benitibè yẹ bemu.

Kòò nkpaá nẹ o tebí, ké bẹ nàké ò tumè be kou nwe, ²kékuş mmediè nkẹ Esibiti kọbe kẹ, kẹ tináantii tuoke okpàati cǐtè. ³Kẹ Sosefuu náké o tebí ke dọ: Míi tu Sosefu, n cice kpaá fòùà?

Kẹ dẹ bẹ di ké bẹ kpeí bá bẹ í nna kóò ténne timati. ⁴Kòò dọ: Tşşnnèni.

Kẹ bẹ tşşnni, kòò dọ: Míi tu Sosefu di nantè di fité tẹ kẹ bẹ tẹ kòtenèni Es-

ibiti. ⁵Di yèmmè né báá caàrè, kẹ dẹ di yonke di n fité mèè kpeí, Kuyie nkuù n niinni die nkẹ m bo di deeté. ⁶Yebie nyèdèè ndi dikònni bomè, dẹ kpaá yènummù, oniti í yóó buotí ò me nyí yóó kşí. ⁷Kuyie nkuù ò niinni kẹ m bo di deeté, kẹ di kó kubotí báá kú. ⁸Dfi í n duşnni die, Kuyie nkuù ò duşnni, kẹ n tş nhokpàati ke ni o cǐtè nẹ Esibiti omu. ⁹Ítènè mecāà nkékò nkénáké n cice ke dọ: Kuyie nkànnè a bire Sosefu Esibiti, kẹ dẹ baké, ke tú a íté mecāà nkékotoo o borè. ¹⁰Ke tú a kotoo nẹ á bí nẹ a yaàbí nẹ a pe nẹ a nàake nẹ a kperè demu, kékari Kosenni tempè ké nhò tókè. ¹¹Kòò n da duş mmudii fş nnè a cǐtè kọbe kàa nfòu, ke yé yebie nkpaámè yènummù dikònni kpeye.

¹²Di bantému weti weti ke dọ mmí nSosefu míi di náánnè, fş mBensamee n nantè kàa múnke banté. ¹³Kònnè kénáké n cice n yo ntii kpàti Esibiti, kóò nàké di yà dèè kó dimàà, kóò kòtenèni die mmecāà.

¹⁴Kẹ Sosefuu ǎri Bensamee o nantè kẹ diwèi ò auté kòo kuş, nkòò múnke kuş. ¹⁵Kẹ Sosefu híhri o kó bekótibè tóbè ke kuş, nde mǎnni ndi bẹ dàátimè kóò béinnè.

Okpàati duşmmè kẹ Sakọbu bo kònkò

¹⁶Kòò kpàati keè Sosefu tebí kòtenimè, kẹ dẹ ò narike wenwe nẹ o kó betumbè. ¹⁷Kòò kpàati náké Sosefu ke dọ: Náké a tebí ke tú, n yẹ mbèe boú be nenti sǎmmarímúbè kékò nKannahā, ¹⁸kétúóténi be cice nẹ be cǐ kọbe, kéwètení kẹ m bẹ benke dikari sàari Esibiti kẹ bẹ nkari ke yo ndesààrè. ¹⁹Á bẹ nàké kẹ bẹ tşóté sinaasǐ kǐtònni be pobè nẹ be bí nẹ be cice. ²⁰Bè bá mboti bẹ yóó yóu dẹ kpeti, desààrè dèè bo Esibiti dẹ tu be kperè nde.

²¹Kẹ Sakọbu bí dọ bẹ yèmmè kẹ Sosefuu bẹ duş nsinaasǐ okpàati yèmmè, kẹ bẹ duşnnè mudii bẹ bo nyo mmù kuce,

²²képā bá wè diyaàbòrì pànnì, kápā Bensamee yie yènummù nè medítíbbii nsikousitāāti (300), ²³kéduś nho cice sāmmarímúbè tepíítè, kè bè ntɔ Esibiti kperè desààrè, betɔbè tepíítè kè bè ntɔ tidiiti nè pèè nè mudii tēmù bè bo nkérí ke diiti mù kuce. ²⁴Kè Sosefuu náké o tebíí ke d̀: Kònnè, di né báá kpa nkuce.

²⁵Kè bèè íté Esibiti kékò nKannahāā be cice Sakɔbu borè, ²⁶ké ò náké ke d̀: Sosefu kpaá fòumu, kè weè ni Esibiti omɔu.

Dè me nyí nnampè be cice, ò í nyie nde kó tináahtì. ²⁷Kè bèè ò náké Sosefu do bè náké tì timɔu, kóò benke sinaaséí ò duɔnní s̀ kè s̀ bo ò tɔo, de m̀nni ndi o yèmmè t̀ɔnnímè. ²⁸Kòò d̀: M bantému m bire Sosefu fòumè, m bo kɔte kóò yà ke né na kékú.

Sakɔbu kòrimè Sosefu borè

46 Mèmmè kè Sakɔbuu túóté o kperè demɔu kékété kemberínè Bèerisebaa, káféúté feǎfè Kuyie nho cice Isaki do tū nkù. ²Kè Kuyie nhò yu keyènkè ke d̀: Sakɔbu! Sakɔbu! Kòò d̀: Nte mí. ³Kè kù d̀: Mfi tu Kuyie nha cice do tū nkù. Bá nyiékù a bo kɔtemè Esibiti. N yóó duś nkàa botfi nsúummu mediè. ⁴N yó nda neínèmu ke, kèwète ké da ténéní. Sosefu weè yó mbo a kō ndè.

⁵Kè Sakɔbuu íté Bèerisebaa kòò bí ò dèè nsinaaséí wenwe nè benitipòbè nè íbì. ⁶Kè bè ntɔ be wūś nè be kperè demɔu bè do m̀ke dè Kannahāā kékɔtenè Esibiti. ⁷Mèmmè Sakɔbu kòmmè Esibiti nè o bí. Initidabí nè initipobí nè o yaábí initidabí nè initipobí.

Sakɔbu kó kufuku

⁸Nte Sakɔbu bí ì itè Kannahāā ke kò nhEsibiti i yètè: Dubenni be kóò Po. ⁹Dubenni kó íbì initidaai tu: Enɔki nè Paduu nè Etisidonni nè Kadimii. ¹⁰Simmeǎǎ kó íbì initidaai tu: Yemmuyeedi nè Yaminni nè Oadi nè Yakinni nè Soaa nè

Sauri Kannahāā kóo nitipòkù kó debire.

¹¹Defii kó íbì initidaai tu: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ¹²Sudaa kó íbì initidaai tu: Kedaà nè Pedesi nè Sedaa. Sudaa kó íbì t̀: Èe nè Onaa bè do kumu Kannahāā. Kè Pedesi kó íbì ntú Etisidonni nè Amudi. ¹³Isakaa kó íbì initidaai tu: Todaa nè Puwaa nè Yobu nè Simudonni. ¹⁴Sabunɔ kó íbì initidaai tu: Sedeti nè Edonni nè Yadeyeedi.

¹⁵Sakɔbu pokù Dea ò pié bèè dapàm̀bè mbe nè be tãù Dina Mesopotamii tenkè. Bembe nè be bí bè wènné sipísitāāti nè bètāāti ndi. ¹⁶Kadi kó íbì initidaai tu Se- fonni nè Akii nè Suni nè Esibonni nè Edi nè Adodi nè Adedii. ¹⁷Asee kó íbì initidaai tu Immuna nè Isifaa nè Isifi nè Bediya nè be tãù Sedaa. Kè Bediya kó íbì ntú: Ebee nè Madikiyeedi.

¹⁸Sidipaa, Damaa do duś nwèè nitipotɔnti nwe o kóo sapàà nDea kó íbì nyi tepíítè nè ìkuò.

¹⁹Sakɔbu pokù Daseedi kó íbì tú: Sosefu nè Bensamee. ²⁰Kè Sosefu pokù Potifeda, diheì Onni kóo kóti kóo sapàà nhAsenatii o peiténè initidabí idèi Esibiti: Manansee nè Efadaimmu. ²¹Kè Bensamee peité initidabí tepíítè: Bedaa nè Bekee nè Asebeedi nè Keda nè Naamaa nè Eii nè Odoki nè Upimmu nè Mupimmu nè Adidi. ²²Sakɔbu pokù Daseedi yaábí nyi tepíítè nè inàà. ²³Kè Danni kó debire ntú: Usimmu. ²⁴Nefutadii kó íbì tú: Yasiyeedi nè Kunni nè Yesee nè Sidemmu.

²⁵Bidaa, Damaa do duś nwèè nitipotɔnti Daseedi kó iyaábí nyi iyiekè.

²⁶Sakɔbu bí nè o yaábí ì do k̀te Esibiti ì do bo sipísikuò nè ìkuò ndi. Bè í kàannè íbì nè benitipòbè, ²⁷kéwènné nSosefu nè o peité ì bí idèi Esibiti, kè bè m̀bo bemɔu benitibè sipísiyiekè.

Sakɔbu kòmmè Esibiti

²⁸Kè Sakɔbuu t̄ nSudaa kòò náké Sosefu ke tú bè t̀̀kení Kosenni, kòò

kɔtoɔ. ²⁹Kè Sosefuu túóté o naasántè kékɛte kòd co, kòd yà kécokóo kòd ɔrí kè diwèii ò auté kòo ñkuò nkè dèe mɔnte. ³⁰Kè Sakɔbu dɔ: Di mmònni n yí yete m bo kúmè ke yé n da yàmè kàa kpaá fòu.

³¹Kè Sosefuu náké o tebíi nè o cice nè o kɔbe ke dɔ: M bo kɔte kénáké okpàtì ke dɔ di ité Kannahā ke kòtení m borè. ³²M bo ò náké ke dɔ: Di tú benaacēmbè mbe, ke tɔ di pe nè di nààke nè di kperè demou. ³³Kòo kpàtì di yu ke di beke ke tú: Di tōmmú tú ñmmu? ³⁴Di dɔ, di tú benaacēmbè mbe nè di bomè. Di yembè beè do ò cēm̀m̀m̀ kè di múnke ò cēm̀m̀m̀. Meṃme, di bo namè kəmbo Kosenni ke yé Esibiti kɔbe wúóm̀m̀ munaacēmmu meyei mme.

47 Meṃme kè Sosefuu kɔte kénáké okpàtì ke dɔ: N tebíi nè n cice bè iténí Kannahā ke tù̀kəní ke tɔ be pe nè be nààke nè be kperè demou, ke bàté Kosenni.

²Kè Sosefuu túóté o kó bekótìbè bènùmm̀ kèbenke okpàtì. ³Kòo bè beke ke dɔ: Di pí nhòmmu tōmmú botí? Kè bè dɔ: Okpàtì, ti cēm̀m̀m̀ inààke nyi ti yembè do ò cēm̀m̀m̀. ⁴Kè bèe náké okpàtì ke dɔ: Dikònni dii bo ti cie kè timúti dèè Kannahā kè ti kòtení ke yé nha tí pā Kosenni kó kutempè, kè tí ñbo.

⁵Kòo kpàtìi náké Sosefu ke dɔ: A cice nè a tebíi bè kòtení a borè nde. ⁶Fòò te Esibiti, kanne be dibòri sààri Kosenni, kè bèmabè bo be mieke ke bo na, á bè duó n kó iwūò kè bè ncēm̀m̀.

⁷Kè Sosefuu kòtenè o cice Sakɔbu, kòd benke okpàtì kè Sakɔbu ò dou nke dɔ: Kuyie nda pā mesà. ⁸Kòo kpàtìi o beke ke dɔ: A bie mbo yède? ⁹Kè Sakɔbu dɔ: M bie mbo tekòutè nè sipìsitàti (130) ndi, kè n kàti ke sɔɔti tipífti timou, ke féúrì, m bie nyí tù̀ke n yembè kpeye.

¹⁰Kè Sakɔbuu cau nhokpàtì kèdeè kèíté.

¹¹Kè Sosefuu kanne o cice nè o tebíi dibòri sààri Dammusesi, kè bè pā

ketenkè, kéndònnè okpàtì do béimmè. ¹²Kè Sosefuu pā tidiiti o cice nè o tebíi nè be kɔbe, bè sū ke màmè.

Sosefu dontémè Esibiti ei kɔbe ke wēnnènè be tenkè

¹³Kè dikònni deuke mediè nhEsibiti nè Kannahā kè benìtìbè nkònnè dikònni. ¹⁴Kè Sosefuu tí nyidífti Esibiti kɔbe nè Kannahā kɔbe donnè ò tidiiti, kékɔtenè okpàtì cífètè. ¹⁵Kè idífti deè Esibiti nè Kannahā, kè Esibiti kɔbe kɔte káyà Sosefu ke dɔ: Ti duó ntidiiti, báá yóu kè tí kú dikònni, idífti í kpaá. ¹⁶Kè Sosefu dɔ: Kè idífti í kpaá n duónnè di wūò kè n di duó ntidiiti.

¹⁷Kè bè ñtouní be wūò, siséi nè ipe nè inààke nè sām̀marím̀bè, kè Sosefu bè duó ntidiiti de kó dibenni. ¹⁸Kè de kó dibennii deè kè bèe kòtení Sosefu borè ke dɔ: Okòti, ti báá da sɔnne, tidiiti í kpaá kè ti da duó nti wūò imou, tñ kpaá ti móm̀m̀m̀be nè ti tenkè. ¹⁹Báá yóu kè tí kú dikònni kè ti tenkèe yei, tí donté tínti nè ti tenkè kè tí ntú okpàtì tōmbè kè ti duó ntidiiti nè tidiboti kè ti báá kú, kè ti tenkèe yei.

²⁰Kè Sosefuu do nhEsibiti kó ketenkè kemou, kéduó nhokpàtì. Dikònni dii do bo, bá wè kòo fíté o tenkè. Meṃme kè ketenkè kemou naá nhokpàtì kɔke. ²¹Kè Sosefuu do nhEsibiti kɔbe bemou kè bèe naá ntidaati. ²²Bè í ndo nyikuó nù̀bè kó ketenkè ke yé okpàtì do ãn-némè ikuó mai kè bè mbè duó nkè bè yo, dè í ndò mbèe fíté be tenkè.

²³Kè Sosefuu náké benìtìbè ke dɔ: N di dontému dindi nè di tenkè kè okpàtì di tieke. Ntonè tidiboti di yóo buɔtí tì. ²⁴Kè di kóú tidiiti, kè tiyòti bo tìnùmm̀ di deite kùmáá kéduó nhokpàtì, kè tìnàà ntú di kpeti, di yó nti nyonnè di bí nè di cèi kɔbe. ²⁵Kè bè dɔ: Okòti, a ti deetému kè ti cénke pètè mesà, ti yiemmu ke bo ntú okpàtì kó tidaati.

²⁶ Kè Sosefuu dɔ́ú nde kó dinùù kè di kpaá bo nè yíenní kè wèè dèite tidi-ití tiyòtí tinùmmù wèe duó nkuyòrikù kùmáà okpààti. Ikuó nùbè beè máá kó ketenkè do í tú okpààti kòke.

Sakɔbu dómè bèè ò kùnné Kannahāā

²⁷ Kè Isidayeeribe mbo Kosenni, Esibiti kó ketenkè, kémɔte be kperè képié késúú mmedìè. ²⁸ Kè Sakɔbu mbo Esibiti ke dɔ́ yebie ntepiítè nè yèyiekè. Sakɔbu do yóó kú ke mɔke yebie ntekòtè nè sipísìnàà nè yèyiekè (147) ndi.

²⁹ Kè Sakɔbu tóónnè mukúú nkéyú o bire Sosefu ke dɔ́: N da báámmu kàa n dɔ́ seu nha nùtè n kpèrè[‡], kébéi nke dɔ́: A í yó n kùnné die nhEsibiti mieke. ³⁰ Kè ñ kú a n tɔ́ kényènnè Esibiti ké n kùnné n yembè kó kufɔ́ti. Kè Sosefuu yie. ³¹ Kòo yíé ke dɔ́: Béi nkéyú Kuyie nyètiri.

Kè Sosefuu yú Kuyie nyètiri kòo sínnɔ́ o dɔ́ú ònkè.

Sakɔbu pāmè mesàà nSosefu

48 Kè bèè náké Sosefu ke dɔ́: A cice kòntí í naati. Kòo túóté o bí idé Manansee nè Efadaimmu. ² Kè Sakɔbuu keè o bire Sosefu kòroomè o borè kéyetoo kéíté kékari o dɔ́ú ònkè, ³ kénáké Sosefu ke dɔ́: Kuyie nkpeñnimu ke m benke kùmáà Duusi, Kannahāā kó ketenkè ke m pā mesàà, ⁴ ke béi nke yí kù bo duó nkè m pié késúú, kénáá nyibotí péu yààrì, kè n yaàbii tieke de kó ketenkè sáá.

⁵ Ibí a peité ì die nhEsibiti Efadaimmu nè Manansee ke m mu nyí tùðkení ì tu n kpeyi nyi ke dònne Dubenni nè Simmeɔ́. ⁶ Kè ñ tùðkení kàa pié ì tu a kpeyi. Be kó bekóftibè kó ketenkè mieke nke bè yóó pètémè be kòke. ⁷ N dɔ́ memme, n do dɔ́ mèè kpéi nke a yó Daseedi. N yiténí Mesopotamii nwe kéemberínè Efadata, Kannahāā kó dihei kòo kú n nùtè mieke, kè

nh ò kùnné Efadata kuce nùù bè tu dè yíe mBetideemmu.

⁸ Kè Sakɔbuu yà Sosefu bí idé kébeke Sosefu ke dɔ́: Òmbe mbe bie? ⁹ Kè Sosefu dɔ́: Kuyie nni m pā ì bí nyi die nhEsibiti. Kè Sakɔbu dɔ́: Duó nkè bèè tóónní kè m bè pā mesàà.

¹⁰ Sakɔbu do kòtému mesàà mbá o nuò nténke í nnaati, kè Sosefuu duó nkòo bí tóónko Sakɔbu borè, kòo ì ɔ́rì, ¹¹ kénáké Sosefu ke dɔ́: N do í yé ke dɔ́ m bo wète ké da yà, kè Kuyie nduó nkè n da yà nè a bí.

¹² Kè Sosefuu finní o bí o cice kpèrè ònkè, kénínkú o ònkè, ¹³ kétúóté ibí idé kétóónko o cice borè. Kè Efadaimmu mbo Sosefu bakù youú, Sakɔbu kó kucàanku, kè Manansee mbo Sosefu bakù cāanku, Sakɔbu kó kuyouú. ¹⁴ Kè Sakɔbu petinne o baà nkénɔ́o nho nùtè youte Efadaimmu osámpɔ́ú, kénɔ́o ntecāankutè Manansee okóti. ¹⁵ Kòo pā Sosefu Kuyie nkó mesàà nke dɔ́:

Kuyie n yembè Abarahammu nè Isaki bè do tū nkù,

kuù m bonè ke n tɔ́ nè yíenní.

¹⁶ Kuyie nkùù ñ deeri nè meyei mmemɔ́, kùu dɔ́ ì mbí mesàà, nè de kpéi nkè n yètiri ònké, kédònnè n yààrì Abarahammu nè n cice Isaki be kpeye.

¹⁷ Kè Sosefuu yà o cice nòómmè o nùtè youte Efadaimmu ònkè bá dè í nhò narike, kòo tè nòóté ke bo nóó mManansee ònkè. ¹⁸ Ke dɔ́: N cice a yetému, yie nweè tu Mpo, nóó nha nùtè youte o ònkè.

¹⁹ Kòo cicee yete ke dɔ́: M bire n yému. Manansee kó kubotí múnke yó ndeumu kòo sámpɔ́ú né ò pèēté mediè, kénáá nyibotí péu yààrì.

²⁰ Kè Sakɔbuu bè pā Kuyie nkó mesàà nke dɔ́: Kuyie ndi dɔ́ mesàà ny-Isidayeeribe cuokè, kè bè ní yí Kuyie

[‡]47:29 + seu nha nùtè n kpèri: Wénté 24:2 kéyà bè wènkùnnemè mùù me ntí.

nda dɔ̀̀ mesà̀ nkù d̀̀̀̀mè Efadaimmu nè Manansee.

Meɔ̀mme ò nímmè Efadaimmu kèt̀̀nne Manansee. ²¹ Kè Sakɔ̀buu náké Sosefu ke d̀̀̀: N yóó kúmu kè Kuyie nní ndi bonè, kédúó nkè di wète di yembè tenkè. ²² N da duómmu Sisemmu n dokénè Amɔ̀ri-ibe ke cɔ̀tè kèè tenkè kè kè pè̀̀tè a tebíí kòke.

**Sakɔ̀bu pã̀mè mesà̀̀
nho bí tepí̀tè nè idéí**

49 Meɔ̀mme, kè Sakɔ̀buu yí o bí ke d̀̀̀:

Tíinnènní kè ò di náké tì yóó di tuɔ̀kení diyìè mari.

² Tíinnènní kékeè,

mí ndi cice Sakɔ̀bu n tú mù,

mí nyIsidayeeri n yóó di náké tí.

³ Dubenni, f̀̀̀̀ tu n kóo Po,

m peitè wè nè n dacèntì mieke,

kàa pè̀nkù besɔ̀mbe muwèrímu kè bè da dé.

⁴ A dònne fenéwuonfe nfe.

A ténke né í yóó ntú Mpo.

Ke yé a duónèmè m pokù[¶],

ke s̀̀nk̀̀nne n d̀̀̀.

⁵ Simmeɔ̀ nè o nantè Defii,

di tú bekpàribè mbe ke kpannè muwèrímu.

⁶ N yí kòké di kpeti mieke,

n yí di wènnè,

di kùò benitìbè mbe nè kemieke,

ke kèké yenaadakè duɔ̀ti detetirè.

⁷ Di báá pétè mesà̀̀,

di kùò benitìbè mbe nè kemieke,

di ténke í yóó nwènnè Isidayeeri.

N yóó di ciemmu Isidayeeri eì dimɔ̀ mieke.

⁸ Sudaa, a tebíí yóó nsántí f̀̀ nwe,

a bo nno nha dootitòbè,

kàa tebíí nninku a iikè.

⁹ M bire Sudaa, a dònne dicirìcirì ndi,

diì kòte kupaawaá nke kùò ke duó de také.

We mbo dáátí ke di íi.

¹⁰ Dikpààtikàri nè fekpààtipàtìfè

dè yó mbo Sudaa kó kufuku mieke nke,

ke tikpàti yìè mmómmuò nyàa tuɔ̀kenní, ibotí yó nyíè nwèè kpeti.

¹¹ Sudaa, a bo mpiiti a sã̀mmarímú nè de bii

ffnyí kó mutie.

A bo mmòke menaà mpéu,

ke níí yà keyíèke kèhóúnè a yà̀tì.

¹² A nuò mbo wũ̀ténè menaà,

nkàa nìi mpeikenè menaamiè.

¹³ Sabunɔ̀, a bo mbo dà̀mèèri také

bàtòòbè commu dè,

kàa tenkè nkááké Sidonni.

¹⁴ Isakaa, a tú sã̀mmarímú nwe, wèè kpeñni,

ke né d̀̀ medèè.

¹⁵ Bè bo nda tounko yetuò dieyè

kàa yàa naánnè kudaakù.

¹⁶ Danni, a yóó ntú obeénti nwe

Isidayeeri tɔ̀bè d̀̀mmè,

¹⁷ kéndò nfewàáfè fèè duó kuce

ke d̀̀ ndidautiri, ke d̀̀mmú sisèí kpè̀tè, kè si dèèbè duò.

¹⁸ Ti Yiè nKuyie nf̀̀̀ yóó n deetè.

¹⁹ Kadi, a dootitòbè yóó da pimu,

kàa kónté ké bè pi ké bè bèti.

²⁰ Asee, a paa mbo mpeí tidiiti sà̀tì,

tì d̀̀ mbekpàtìbè kpeti.

²¹ Nefutadii, a yóó ndò nteyúótè nte

ke te a máa kàa náànti né nnaati.

²² Sosefu a dònne mutie mmu

mùù còmmú menie ntaké,

kè mu bake yè ke pè̀tè iduotí.

²³ Kàa dootitòbè da cè̀tè ke da tã̀ ipie.

²⁴ Kàa còmmú tei tei, ke tɔ̀ a tã̀mmú,

Kuyie mmí nSakɔ̀bu n tú nkù kpeñnimu ke da ni

ke da kã̀ké ke tú a kó muwèrímu.

²⁵ Kuyie nha cice do tú nkù da teennè,

[¶]49:4 + a duónèmè m pokù: Wénté 35:22.

Kuyie mmuwērímú mumɔu yiè nda dɔ̀dɔ̀ mesàà,

ké da duɔ̀ nfetaafè kè menie nní mbo, kàa pobè m̀péí ke m̀oke memiè, kàa wūɔ̀ m̀péí.

²⁶ A paa mbo pié nè yetārè ìnkòo, kè yetārè dieyè da dɔ̀dɔ̀ mesàà.

De kó mesàà mmemɔu tu ñ́ nSosefu wèè baké a tebíí a kōme mme.

²⁷ Bensameɛ a tú kumuntũnkũ nku, ke kòu dikũnweñni nè kuyuoku ke cáá.

²⁸ Isidayeri bí nyi tepítè nè idíí. Be cice bè nàké tinti ké bè pã Kuyie nkó mesàà mbá wè ò dɔ̀ nképété mè.

Sakɔbu kúmè

²⁹ Kè Sakɔbuu náké o bí ke dɔ̀: Kè ñ n kú dí n kũnné n yembè f̄iti Makpedaa, Efunɔɔ, Itiibe botí kou paku borè, ³⁰ kéntɔ́kénè Mammudee Kannahã kó ketenkè. Abarahammu wèè do donté de kó kupaku nè de kó kuf̄iti Efunɔɔ, Itiibe tenkè. ³¹ Bè de nkũnné Abarahammu nè o pokù Saraa, ké de nkũnné Isaki nè o pokù Debekaa, ke de nkũnné Dea. ³² De kó kupaku bè kù donténè Itiibe mbe.

³³ Kè Sakɔbuu duɔ̀ nho bí itíí, nkédeè kéduɔ̀ o dɔ̀ kékú, kékò nho yembè kũũ nkè.

Sakɔbu kumè kè bèè ò kɔute

50 De m̀nni kè Sosefuu ò ɔ̀rí kékú, ² kéduɔ̀ nkè bed̀d̀òtòribè bèè p̄i nho t̄mmú, kè bèè ãnné o cice Isidayeri mutie kòd b́áá p̄ãake. ³ Kè bèè nhò ã̀ mu-tie ke dɔ̀ yewe sipísìnàà, kè Esibiti kɔ̀beɛ kari o kṹ nke dɔ̀ yewe sipísiyiekè.

⁴ Kè de kó yewee p̄ēté kè Sosefuu náké okpà̀ti t̄mbè ke dɔ̀: N di báámmu kè di bo yie ndi náké okpà̀ti ke dɔ̀: ⁵ N cice yóó kú ke béimmu ke tú, kòd ku nh ò kũnné kuf̄iti o donté kù Kannahã tenkè, kè n yie nke yu Kuyie nyètiri. N dɔ̀ kékɔte ke we nkũnné ḱewētení.

⁶ Kòo kpà̀ti dɔ̀: Kɔte kékũnné a cice, kéndònnè ò béim̄mè, kàa yie. ⁷ Kè Sosefu

nk̄ari ke bo kũnné o cice, kè Esibiti kó beheikènkótíbè nè okpà̀ti t̄mbè diebè kè bèè ò cícé. ⁸ Sosefu c̄iētè t̄mɔu nè o tebíí nè si kɔ̀be, nè o cice kɔ̀be kè bèè íté bemɔu késús nyibí màá ndi nè iwūɔ̀ Kosenni. ⁹ Kè diñni ndeu mediè nkè sinaaséí nè besándèèbè kè dè m̀bo.

¹⁰ Kè bèè sénté kukó nSudit̄ē kè-tuɔke Ataadi kó kuwenniku, kékúú nyekúdabùò, kè Sosefu ndɔ̀ri ikúkuú o cice ke dɔ̀ yewe yèyiekè. ¹¹ Kannahã kɔ̀be bèè bo deborè kè bèè yà ikúkuú bè dɔ̀ ò Ataadi kó kuyíé ke dɔ̀: Ntenè Esibiti kɔ̀be kó ikúkuú dieyi.

Deè te kè bèè yu deborè ke tú Abedi-Misidaimmu. Kukó nSudit̄ē kó diyàà do ndi.

¹² Mèmmè Sakɔbu bí d̀d̀mè ò do ò náké tì, ¹³ kòd t̄ kékònnè Kannahã, kòd kũnné Makpedaa kupaku, kuf̄iti Abarahammu do donté kù nè Efunɔɔ Iti-ibe botí kou, Mammudee také.

¹⁴ Kè Sosefuu kũnné o cice kédeè. O tebíí nè bèè ò cícé nkè bèè w̄te Esibiti.

Kuf̄waa mp̄im̄mè Sosefu kó bekótíbè

¹⁵ Sakɔbu ku memme, kè Sosefu tebíí yà be cice kumè ke dɔ̀: Kè dè yèmmè Sosefu bo ti f̄ókè meyei nti ò d̀d̀ mè. ¹⁶ Kè bèè duɔ̀ nkè bèè náké Sosefu ke dɔ̀: A cice yóó kú kébéimmu ke dɔ̀: ¹⁷ Tí da náké kàa ti c̄iē mmeyei nti da d̀d̀ mè. A ti c̄iē nti yei, ti tú Kuyie nha cice do tũ nkù kó bet̄mbè mbe.

Kè Sosefuu keè de kó tináanti kékúú. ¹⁸ Kòo kó bekótíbè k̄tooo bem̄m̄m̄mbe ke nínkú o ùkè ke dɔ̀: Ti tú a kó tidaati nti. ¹⁹ Kè Sosefu dɔ̀: Di bá nyièkù, m̄í í tú Kuyie. ²⁰ Di do dɔ̀ ké n dɔ̀dɔ̀ meyei mme kè Kuyie mme mmè p̄ente mesàà, ke bo deeté kubotí p̄éu, kéndònnè di wúómmè yíe. ²¹ Bá nyièkùnè n yó ndi t̄mɔu d̄indi nè di bí.

Mèmmè, ò bèè bàntèmè, kénáríkùnne be yèmmè.

Sosefu kumè

²² Sosefu nè o kɔbe kè bè mbo Esibiti, kè Sosefu dɔ yebie ntekɔ̀tè nè tepíítè (110), ²³ kényà o bire Efadaimmu yaàbí kényɔ o bire Manansee bire Makii bí.

²⁴ Kè Sosefuu náké o kɔbe ke dɔ: N yóó kúmu. Kuyie nyó nyému di kpéí, ke dí wētenè kù do yē nkù yóó duó ndìi èi

Abarahammu nè Isaki nè Sakɔbu. ²⁵ Kè de yiè tù̀̀ke, kè Kuyie ndi dènnè, kè di yeti dí ntɔ n kú̀̀. Ke bèe yie nkéyú Kuyie nyètìrì.

²⁶ Sosefu yóó kú ke mɔke yebie ntekɔ̀tè nè tepíítè (110) nte kékú kè bèe ò ānné mutie mù̀̀ bo nte kòò báá pā̀̀ke, kóò ānné ditɔu Esibiti tenkè mieke.

Mudennimù

Di mpátiri tɔ tii náànti

Dikònni dii do tanní kè Sakɔbuu túóté o bí sonyi kètúnne Sosefu ò bo dii m̀nni Esibiti ke tú okpàtì kóo túnti. Kè bèe pié késúú kénáá nkuwu ndiekù. Kè Esibiti kóo kpàtì t̀uu buoté wèè í yé Sosefu kénfèúngo Isidayeeribe kè bè d̀d̀ tidaati. Kè Kuyie nyà bè fèúrimè kètɔ mM̀yiisi kòo bo bè niitè kè bèe yè Esibiti. Okpàtì me nyí nyie nké bè fii. Kuyie nnè ku kó tikpeti kè kùu d̀d̀ tidietì péu kè dè nsàn-nè, kè Esibiti kɔbee bè yóu kè bèe yè.

M̀yiisi weè do bè ni kè bè k̀ri Kuyie mbè nàké ke yè nkù yóo bè duó nkèè tenkè. Nè be kó itookperí kpéi nkè besúkùbè í nna ke ta ketenkè Kuyie mbè duó nkè, kékú dikpáà mieke. Kè Kuyie nní mbè k̀nké ke bè ni bè k̀ri dii m̀nni Sinaii kó dikpáà mieke. Kè Kuyie mbè d̀d̀nè metaummè kè bè nàké ku kuó. De kó dipátiri d̀ntenè Kuyie ncíètè kó mumarimù kó tináànti nti, tecíètè Kuyie nyó mbenkú t̀è mieke ku ẁrimú.

Di mpátiri náànti duó ke d̀mmè

1. Isidayeeribe fèútémè Esibiti nè dimàù dii ànné Esibiti kóo kpàtì nè M̀yiisi be cuokè 1:1-15:21

2. Isidayeeribe yèmè Esibiti k̀ntɔ k̀tuɔkenè Sinaii t̀ri 15:22-18:27

3. Kuyie mbè d̀d̀nèmè metaummè ke bè duó nyikuó 19:1-24:18

4. Kuyie nyè mbèe d̀d̀ mèè boti metaummè tou 25-31

5. Bè t̀temè metaummè Kuyie mbè d̀d̀nè mè 32-34

6. Bè d̀d̀mè Kuyie ntaummè tou 35-40

KUYIE NDÈNNEMÈ ISIDAYEERIBE ESIBITI

Esibiti kɔbe fèúmmè Isidayeeribe

1 Nte Sakɔbu bí ìi do ò neínè kékò nhEsibiti i yètè, bá wè nè o ciètè kɔbe: ²Dubenni nè Simmeɔɔ nè Defii nè Sudaa, ³nè Isakaa nè Sabunɔ nè Bensamee, ⁴nè Danni nè Nefutadii nè Kadi nè Asee. ⁵Sakɔbu bí nè o yaàbí bemɔu bè do bo sipisiyiekè ndi. Sosefu do die nkémbomu Esibiti. ⁶Kè Sosefuu kú kè dè m̀boní kòo tebí kú, be kó kutɔnkù kumɔu. ⁷Kè Isidayeeribe pié, késúú nképíe ndiheí, kénkpénkú.

⁸Kòo kpàtì p̀nwè m̀u buoté wèè í yíèté Sosefu, ⁹kénáké o kɔbe ke d̀: Wén-ténè Isidayeeribe s̀úunkomè ke kpénkú ke ti p̀nkù. ¹⁰Tí yànnè dè yóo yímè kè bè bá nsúunko. Dikpànni mari yàà bo ànné kè bèe wènné nè ti dootitɔbè kè ti dókénè kéyè diheí.

¹¹Meimè kè bèe waá mbèè yó mbaa betɔmbè kè bè mbè bàa, ke bè fèúngo. Meimè kè bèe maá Pitommu nè Dam-musesi kó yehékè, kòo kpàtì bo nhàà tidiiti. ¹²Kè bè mbè fèúngo kè bè nè d̀ke s̀úunko ke kpénkú, kè bè bè dé. ¹³Kè Esibiti kɔbe nfèúngo Isidayeeribe nè muwèrimú kè bè p̀ mmutɔnkperimù. ¹⁴Bè do bè fèúngo mediè mme, kè bè nàù titátí ke piiku yedombie nke pí ndepaa nkó mutɔmmú. Bè do bè d̀d̀ri memme nè kuyonku nku.

Bèe peinko bè yetemè okpàtì kpeti

¹⁵Kòo kpàtìi nàké Sifaa nè Puaa bèe peinko Ebedeebe ke d̀: ¹⁶Kè di ní peinko Ebedeebe ke yà kè denitidabire nde, dí dè kùɔ, kè denitipobire me nni nde, di yóu kè dè nfòù.

¹⁷Benitipòbè bèe peinko kè bèe depe Kuyie nkéyete okpàtì bè nàké tì, ke ní yóu initidabí kè ì nfòù. ¹⁸Kòo kpàtìi

bè yu ké bè beke ke dð: Dè dòmme kè di dɔɔri memme ke you initidabí kè ì fòù? ¹⁹ Kè bè dð: Ebedeebe kó benitipòbè í dònne Esibiti kòbe, bè kpeñnimu ke ÿ nyóó peité kè wèè peinko kòò mu nyí tùòkoo.

²⁰ Memme kè Isidayeeribe sùú nkékpenke kè Kuyie ndɔɔ bèè peinko mesàà. ²¹ Kè bèè pié ibí be céí ke yé bè démé Kuyie. ²² Kòò kpààtìi duş ndinùu o kòbe ke dð bè mbuñko Ebedeebe pef ì nitidabí kukó nNiidi mieke, ke you initipobí.

Bè peitémè Mɔyiisi

2 Kè Defii naàmùnkù kou mɔu puoke be naàmùnkù kóo sapàà mmɔu. ² Kòò púó nképeité denitidabire, kéyà dè wennimè, ké dè sònne betààbè bètāāti. ³ Ò ténke í nna ke bo ndè sòri, kétef dikùmànni kùtìnşđ, ké dè ānné di mieke, kéta kéđú nkukó nNiidi tipènti mieke. ⁴ Kè debire tāù ñsori mekentímè ke bo yà dèè yóó tuəkení debire.

⁵ Kòò kpààtì kóo sapàà nta kukó mmuhòrimù ke neínè o dúòbè. Kòò dúòbè ñcenti kukó ntaké, kòò yà dikùmànni, kéťñ nho kóo tñnti kòò di tùóténí. ⁶ Kòò pooté kéyà denitidabire kè dè kuð, kè mesémme è ò pí nkòò dð: Ebedeebe kó debire nde.

⁷ Kè debire tāùù ò beke ke dð: A dş kè ñ kote ké da waanní Ebedee kóo nitipòkù mɔu kòò ndè nda yāānkoàà? ⁸ Kòò dð: Ĕē, kote!

Kòò kote kéyúni debire yō. ⁹ Kòò kpààtì kóo sapàà ndð: Túóté debire die nké ndè nni nyāānko kè n da yietí.

Kòò nitipòkùu dè tùóté kényāānko. ¹⁰ Kè dèe kóté kòò dè duş nhokpààtì sapàà, kè dèe naá nho bire, kòò dè yu ke dð: Mɔyiisi, dèè tu ò dè dèite menie mmieke.

Mɔyiisi cokémè ke kàte Mandiyāā tenkè

¹¹ Kè Mɔyiisi kóté kékote o kòbe borè, kéyà bè bè fèũnkonèmè mutōmmú, kéyà Esibiti kou mɔu puotimè o kou Ebedee. ¹² Kòò wénté wénté, ò í nyà òmɔu, képoté Esibiti kou kékuo, kékunnè mubirímú mieke. ¹³ Kè dèe wénté kòò tó yè diyè teri kéyà Ebedeebe máà kè bè kpà nkòò beke wèè í naati ke dð: Dè dòmme kàa puoti a tebite? ¹⁴ Kòò ò tēñné ke dð: We nda pí ntkpàtì kàa bo nti bekùnè? A dş ké n kuo a wee kùmmè mme Esibiti kouà? Kè Mɔyiisi kōmbùòtìi do, kòò dð: Benitibè kèemu ti nnàantàà? ¹⁵ Kòò kpààtìi keè dèè dðð, kéndó kékuo Mɔyiisi. Kòò coké kékote Mandiyāā kó ketenkè kénkari tebite bè keú tē borè.

¹⁶ Mandiyāā tenkè kòbe do mɔke ikuş nùtì mɔu nwe kòò mɔke besapàmbè bèyiekè, kè bèe tanní tebite ke bo dó kénii mbe cice wūş. ¹⁷ Kè benaacēm-bee bè bèti, kè Mɔyiisi yete kénii mbe wūş. ¹⁸ Kè bèe wēte kékò mbe cice borè Deuyeedi, kòò bè beke ke dð: Dè dòmme kè di konni mecāā nyie? ¹⁹ Kè bè dð: Esibiti kou mɔu weè ti deetēnè benaacēmbe, ke nni nti wūş. ²⁰ Kè bè cice dð: Ò bore? Dè dòmme kè di kè nhò yóu? Kōtenè kóò yuní kòò di.

²¹ Memme kè Mɔyiisi mbo de kóo niti borè, kòò ò duş nho kóo sapàà nSefodaa kòò puoke. ²² Kòò púó nképeité denitidabire, kòò dè yu ke dð Mbo-Kupòòkù.

Kuyie ntāātémè Mɔyiisi kòò bo deeté Isidayeeribe

²³ Kè dèe mɔnte kè Esibiti kóo kpààtìi kú, kè Isidayeeribe baa nfèũrinè mutōmmú ke kuð, kè be dabùò ntuoke Kuyie. ²⁴ Kè kùu keè be dabùò nkédentēní metaummè kù do dðñnèmè Abarhammu nè Isaki nè Sakɔbu, ²⁵ kéwénté kéyà Isidayeeribe kébanté bè fèũrimè.

3 Mëmme kè Mɔ̀yisii ñcēm̀m̀ú o còk̀u Mandiyā̀abe kuó ñùt̀i Setidoo wū̀, kék̀otenè dikpá̀á, kétuəke Odebu, Kuyie ntà̀rì. ² Kè ti Yiè nKuyie nhò benke kumá̀á, kòo yà difā̀pèù marì kè di còu nfhā̀adeḕnfè, bá ti fā̀àt̀i í còú. ³ Kè Mɔ̀yisii yà difā̀pèù còúm̀m̀è kédauté ke bo yà mùù d̀ò̀rì, mùù te kè difā̀pèù còú mbá tifààt̀i í còú. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyà ò dautém̀è ke bo yà, kóó yu ke d̀: Mɔ̀yisii, Mɔ̀yisii! Kòò d̀: Nte mí. ⁵ Kè Kuyie nd̀: Báá tó̀nnì die. Deite a neùt̀i, a cómm̀ú d̀ì b̀ò̀rì cā̀mm̀u, ⁶ ke yí ke d̀: N tú Kuyie nku, a yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu, bè do tũ nk̀u.

Kè Mɔ̀yisii sɔ̀nne o ìk̀è, ò í ndā̀at̀i ke bo nwúó nKuyie. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nd̀: N yā̀mu n kó benit̀ibè yo mmèè sémm̀è Esibiti, n kèèmu bè bè f̀eũ̀komè kè bè kuò, n yā̀mu bè f̀eũ̀rimè. ⁸ Deè te kè n cùténì ke bo bè deeténè Esibiti kɔ̀be, kè bè kòtenè ketenèkè sà̀akè kèè deu, menaamiè nnè mecekù̀d̀ ndè pũ̀ ñkè. Kannahā̀a kɔ̀be nè Itiibe nè Amɔ̀riibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe bè bo kèè tenkè. ⁹ Isidayeeribe kuómm̀u kè n kèè bè dabù̀ò, ke yà Esibiti kɔ̀be bè f̀eũ̀nko m̀èè botí. ¹⁰ N da tōmm̀u Esibiti kóo kpà̀at̀i borè. Kote kédenne n kó ibí Isidayeeribe Esibiti mieke.

Kuyie nnàkémè ku yètìrì Mɔ̀yisii

¹¹ Kè Mɔ̀yisii náké Kuyie nke d̀: N tú we, kè m̀fi bo kote Esibiti kóo kpà̀at̀i borè kédenne Isidayeeribe? ¹² Kè Kuyie nd̀: N yó nda bonèmu, nte dèè yóó benke m̀fi da tōmm̀è: Kàa bè dènnè d̀ì m̀nnì di mpí n tōmm̀ú di ntà̀rì ìnkè. ¹³ Kè Mɔ̀yisii d̀: M bo kote kè bè nàké ke d̀ Kuyie ndi yembè do tũ nk̀u, kuù n tōnnì di borè. Kè bè né yí: Ku yètìrì tu ba? N d̀ ba?

¹⁴ Kè Kuyie nhò nàké ke d̀: N tú wèè bo wè nwe. Kè bè da beke a d̀: Wèè yètìrì tu Mbo, wèè n tōnnì di borè. ¹⁵ Kè Kuyie nwète kénáké Mɔ̀yisii ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie di yembè Abarahammu

nè Isaki nè Sakɔ̀bu bè do tũ nk̀u, m̀fi da tō mbe borè, n yètìrì me ntú, di yó mme nni n yu sá̀. ¹⁶ Kote kətíí ny-Isidayeeribe kó bekótìbè ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie ndi yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu bè do tũ nk̀u m̀fi tu n yā̀mu bè di f̀eũ̀komè Esibiti ke d̀ kè di deetè. ¹⁷ N d̀ kè di dennemu Esibiti bè di f̀eũ̀nko dè, n yóó di kòtenè menaamiè nnè mecekù̀d̀ ndè pũ̀ ñdè nde, Kannahā̀a kɔ̀be nè Itiibe nè Amariibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe bè bo kèè tenkè. ¹⁸ Kàa bè nàké bè í yóó yete. Á nneínè Isidayeeribe kó bekótìbè kè di kote káyà Esibiti kóo kpà̀at̀i, kòò nàké ke d̀ mí ndi Yiè nKuyie d̀ndi Ebedeebe di tũ nk̀u, m̀fi di benke m máá ke tú ò di yóó kè di ce nyewe yètā̀at̀i kékote dikpá̀á cuokè kè n f̀íe iwū̀. ¹⁹ N yému ke tú okpà̀at̀i í yóó yie nkè dí yè kè n sàà í ò d̀ò̀nnè muwèrímú mmu. ²⁰ Deè te kè n yóó benke n wèrímú, kédò̀d̀ tidietì péu, kòo kpà̀at̀i di yóó kè di yè. ²¹ M bo duó nkè Esibiti kɔ̀bee di d̀ò̀d̀ mesà̀á, di í yóó yè di nɔ̀u sitetìrì. ²² Bá wèè nitipòk̀u bo m̀ɔ̀ɔ̀ o p̄̄et̄̄it̄̄ò̀ yoo wèè bo o c̄̄ī̄t̄̄è id̄̄it̄̄í nè mesɔ̀ɔ̀ nnè tiyā̀at̀i, kè di tou ndi kó bedapà̀mbè nè besapà̀mbè. Di yó nyeti ke tɔ̀mu Esibiti kɔ̀be kperè.

Kuyie mbenkemè ku wèrímú Mɔ̀yisii

4 Kè Mɔ̀yisii ténné ke d̀: Bè í yóó yie, bè í yóó n kénté. Bè yóó yímu ti Yiè nKuyie mmakù í m benke kumá̀á. ² Kè ti Yiè nKuyie nd̀: A tɔ̀ ba? Kòò d̀: Kupà̀at̀i. ³ Kè kù d̀: Dóu nku ketenèkè.

Kòo kù dóu nkè kùu naá nfewà̀afè, kòo coké. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nd̀: Pí nfe yóú.

Kòo pí nfe yóú kè fèe wète kénáá nkupà̀at̀i. ⁵ Kè kù d̀: A yóó me nyí kè bèe banté mí ndi Yiè nKuyie, nha yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu bè do tũ nk̀u m̀fi da benkemè m máá. ⁶ Ke yíe kébéi nke d̀: Baá a nùtè a p̄̄et̄̄mp̄̄ièk̀u.

Kè Mɔ̀yisii baá, kè nyóó deitení o nùtè ke s̄̀s̄̀ ntikònt̀i tè p̄̀i nkè tè peike ke

do ntipààkòntì. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Wēte kébaá a pètémpìèkù.

Kòo baá ké nyóó deitení o nùtè ke sù ntè naá ntè do dòmmè. ⁸ Kè kù dò: Kàa dḡḡ tidietì ketitì kè bè yete, a yóó dḡḡ dedèrè kè bèe yiemmu. ⁹ Kàa dḡḡ dedé memme, kè bè yete á yēnté kukó nNiidi kó menie nkécóú nketenkè mè yóó naá mmeyiì mme.

Kuyie ntāātémè Anḡḡ kòò bo mpékénè Mḡyiisi

¹⁰ Kè Mḡyiisi dò: N da báámmu n Yiè nKuyie, n yí tú onáañti. Dè í tú yíe nyoo wenke yoo sòke, nè m bomè mme. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: We nhānné onitì dinùù? We nhō nte kòo nitì nōndenfēe dari yoo wèe s̄? Yoo wèe nwúó? Yoo wèe yēi? Dè í tú mí nKuyie nnaà? ¹² Kḡte! Mfi yó nda náa nha yó nnáá ntì, ke da benkú a yó nnáá ntì. ¹³ Kè Mḡyiisi dò: Kuyie, n da báámmu, t̄s̄ nhotòu mḡu.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mmiekee peike Mḡyiisi mediè. Kè kù dò: Defii kó kuwuo nkou a kóo kótì Anḡḡ nḡmmu ke náá. Ò kèrínímu ke bo da co, ke da yà kòo yèmmèe narike. ¹⁵ Á ò nàké n da nàké tì, kòò t̄uò n náañti, mfi yó ndi bonè, ke di náa ndi yó nnáá ntì, ke di benkú di yó nnáá ntì nè di yó ndḡḡri dè. ¹⁶ Anḡḡ weè yó ncómmú a f̄t̄irì ke náánnè benit̄ibè, kè nfi nda duḡḡ ntináañti kàa ò náá. ¹⁷ A yó ntḡḡ ku mpààti nku ke dḡḡrinè tidietì.

Mḡyiisi wētémè Esibiti o kḡbe borè

¹⁸ Kè Mḡyiisi kò nho còkù Setidoo borè, kòò nàké ke dò: N dḡḡ kékḡte n kḡbe borè nde Esibiti kḡyà bè bo nkpaá fòu. Kè Setidoo dò: Kḡte kè dè nnaati.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mḡyiisi Mandiyāá kó ketenkè mieke ke dò: Wēte Esibiti, bèè do dḡḡ ke da kuḡ bè kumu bemḡu.

²⁰ Kè Mḡyiisi t̄uóté o pokù nè o bí kédee nsāmmarímúbè, két̄uóté Kuyie nkó kupààti kḡpikù kè bè nwētì Esibiti.

²¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N da duómmu muwērímú kàa bo dḡḡ tidietì tibotí tibotí okpààti iikè, n né yóó kpénkūnnemu o to kòo yete di bo yèmmè. ²² Á nàké okpààti ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú: Isidayeeribe kó kuwuo ntú m bire nde, n kóo po, ²³ mfi tu á yóu m bire kè dḡe yè, kè n fié iwūḡ, kàa yete m bo kuḡ a kóo po.

²⁴ Kè Mḡyiisi nkérì kéndó kḡyíé nkuce dibòrì mari, kè ti Yiè nKuyie nkḡtení kéndó kòò kuḡ. ²⁵ Kòo pokù Sefodaa t̄uóté dit̄ari dii ā menatimè kécānté o bire, kékááké kutakḡnkù Mḡyiisi také ke dò: A tú n kpéi mmeyiì nkóo dḡu nwe. ²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyóu Mḡyiisi kḡíté. Memme Sefodaa yumè Mḡyiisi ke dò: Meyiì nkóo dḡu, mucāmmú kpéi.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anḡḡ ke dò: Kḡte kḡco Mḡyiisi dikpáá.

Kè Anḡḡ kḡte, kòò yà Kuyie nt̄ari kòò ḡrì. ²⁸ Kòo ò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké t̄i kó dimàà kòò nàké kù yē nwèe dḡḡ t̄i dietì. ²⁹ Memme kè bèe nei kékḡte kḡtí nyIsidayeeribe kó bekót̄ibè. ³⁰ Kè Anḡḡ bè nàké ti Yiè nKuyie nnàké t̄i kó dimàà Mḡyiisi, kédḡḡ tidietì kè bèe yà, ³¹ kḡyíe. Kòo bè nàké ti Yiè nKuyie nyāmè bè f̄ḡḡrimè ke dḡḡ kḡ bè deeté, kè bèe do kénínkú Kuyie n yìikè kḡ kù bāntè.

Mḡyiisi nè Anḡḡ bè kḡtemè okpààti borè

5 Mḡyiisi nè Anḡḡ kè bèe kḡte kénáké okpààti ke dò: Ti Yiè nKuyie, t̄inti Isidayeeribe ti t̄u nkù tu á ti yóu kè tí kḡte dikpáá kédḡḡ dibanni, kédéúkūnne ku yèt̄irì. ² Kè Esibiti kóo kpààti dò: We ntú di Yiè nKuyie nkè m bo yie nho kpeti kḡ di yóu kè dí yè? N yí ò yé, m me nyí yóó di yóu kè dí yè. ³ Mḡyiisi nè Anḡḡ kè bè dò: Ti Yiè nKuyie nt̄inti Ebedeebe ti t̄u nkù ti benkemu kumáa. Á ti p̄a kuce kè tí ce nyewe yèt̄āāti kékḡte dikpáá kḡ kù fié iwūḡ, kè meè dḡke kù bo duḡnní mumḡmmú kè ti kú, yoo ti dootit̄ḡbèe tí kuḡ. ⁴ Kòo kpààti dò: Dè

dòmme kè di sukíí Isidayeeribe kè bè bo you mutómmú? Kótenè di tómmú. ⁵Di mmònni ndi bè súúmmè kè di wètè ke dó kédúú nkè bèè you mutómmú.

**Esibiti kóo kpààti yíémè
Isidayeeribe mutómmú**

⁶De kó diyìè mómmònni kóo kpààtii náké bèè ni mutómmú nè bèè bè bàà ke dò: ⁷Di ténke bá nduò nyIsidayeeribe tímúkpèti kè bè piikunè yedombie. Bè íkòrì be mómmòmbè ke tí waà. ⁸Bè me mbaa yó mpiiku yedombie nkè yè tùòkù yè sòò mààmè mme, di báá yaate. Betón-nékótíbè mbe, deè te kè bè tu, tí bè yóu kè bèè kóte kéfíé Kuyie nyiwū. ⁹Kè bè pí mmutómmú mediè mbè í yóó pèté bemáá kéndakenè tiyáàbìsínáànti.

¹⁰Bèè baké mutómmú nè bèè mù paké, kè bèè kóte kè bè náké ke dò: Okpààti tu bè ténke bá ndi duò ntimúkpèti. ¹¹Kótenè kéwammú tímúkpèti! Dfi yé di yóó tí pèté dè, ke baa né mpiiku yedombie nkè yè mmànnè yè sòò ò mmàmè, tí í yóó yaate.

¹²Kè Isidayeeribee cíété Esibiti omòu mieke kénwaà ntimúkpèti. ¹³Bèè bè bàà kè bè mbè kpànnè ke tú: Pííkinè yedombie nkè yèe tuòke bè sòò di duò ntimúti kè yè mààmè. ¹⁴Kòo kpààti kòbe bèè baké, kè bè mpuotì Isidayeeribe bèè bàà betómbè ke tú: Dè yíme wenke nè yíe nkè di í pííki yedombie nkè yè tùòke di sòò piiku kè yè mààmè?

¹⁵Kè Isidayeeribe bèè bàà betómbè, kè bèè kóte kényà okpààti ke dò: Dè dòmme kàa tí fèúko memme, tínti a kó betómbè? ¹⁶Bè ténke í tí duò ntimúti ke tú tí mpiiku yedombie nkè yè tùòkù yè sòò mààmè, ke tí puotì ke dò nti cààrè? ¹⁷Kòo kpààti dò: Di tú betón-nédíébé mbe, betónnékótíbè. Deè te kè di tú di bo kóte kéfíé di Yiè nKuyie nyiwū. ¹⁸Kótenè kèpí ndi tómmú, bè í yó ndi duò ntimúti, di me mbaa né yó mpiiku ye-

dombie nkè yè tùòkù yè sòò ò mmàmè mme.

¹⁹Kè Isidayeeribe bèè bàà betómbè, kè bèè banté bè baa bè fèúkomèmu ke dó bè mpiiku yedombie nkè yè tùòkù yè sòò ò mmàmè, bè í yóó yaate. ²⁰Kè bè nyetini okpààti borè kényà Mòyiisi nè Anò, kè bè bè bàà. Kè bèè bè náké ke dò: ²¹Ti Yiè nKuyie ndi wúómmu ke yóó di bekénè, dfi te kòo kpààti ténke í dó tí kpèti, dfi ò duò ndisiè, kòò yóó tí ku.

²²Kè Mòyiisii béinnè tí Yiè nKuyie nke dò: Dè yíme kàa fèúko ku mbotí? Dè dòmme kàa n tónni die? ²³Nè n kòtemè ke yà okpààti kòò béinnè a kó diyètiri, ò fèúkomu tí kó kubotí, a me nyí kù deeté.

6 Kè tí Yiè nKuyie nyíe kénáké Mòyiisi ke dò: A bo yà di mmònni n yóó dò dè okpààti.

M bo ò dònè muwérímú kòò di yóu kè dí yè. M bo ò èúté kòò di beti.

Kuyie nyáúkunnemè Mòyiisi kònti

²Kè tí Yiè nKuyie nyíe kóò náké ke dò: Mfi tu di Yiè nKuyie. ³M benkemu m máá Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu n tímè di Yiè nKuyie nkè kpeñni. Bè né do í yé ke dò mmfi tu be Yiè nKuyie. ⁴N do bè taunnèmu m máá, ke dò n yóó bè duò nKannahā, ketenkè bè do bo kè kupòòkù. ⁵N kèemu Esibiti tenké kòbe di fèúkomè kè di kuò nkè n dèntení tí kó metaummè kpéí. ⁶Deè te kè n tu a kóte kénáké Isidayeeribe ke dò n tú: Mí ndi Yiè nKuyie n yóó di deeténemu mudaatómmú Esibiti kòbe di duò mmù, kè di ompunne. N yóó benkemu Esibiti kòbe n wérímú kè bè poté, kè di deeté. ⁷Kè di ntú n kòbe kè n di te. Kè di n yé mfi di dènnemè Esibiti kó mudaatómmú. ⁸Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi nke tú m bo di kótenè n do yè n yóó duò nkè tenké Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu kè di kè tieke.

⁹ Kè Mɔ̀yìisii tì nàkè Isidayeeribe. Kè bè í nyie, ke yé bè fèúrìnèmè mutòm̀m̀m̀ mediè.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yìisi ke d̀: ¹¹ Kɔ̀te kénáké okpà̀t̀ti ke d̀, wèe yóu Isidayeeribe kè bèe yè o tenkè. ¹² Kè Mɔ̀yìisi d̀: Isidayeeribe í yie n kpeti, kè m bo na kénákénè okpà̀t̀ti nwe, mí nwèè í nò nke náánná?

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yìisi nè Anɔ̀wè bè yóo náké tì Isidayeeribe nè Esibiti kóo kpà̀t̀ti, kè d̀e yie nkè bèe denne Isidayeeribe Esibiti tenkè.

Mɔ̀yìisi nè Anɔ̀wè yà̀aribè yètè

¹⁴ Nte Isidayeeribe bèè baké Isidayeeribe naàm̀m̀nk̀ be yètè:

Sakɔ̀bu kóo po Dubenni bí: Enòki nè Paduu nè Etisidonni nè Kadimii bèe do tú Dubenni naàm̀m̀nk̀ kó beyà̀aribè.

¹⁵ Simmeɔ̀ɔ̀ bí tú: Yemmuyeedi nè Yaminni nè Oadi nè Yakinni nè Soa nè Saudi Kannahã kóo nitipòk̀u bire bèe do tú Simmeɔ̀ɔ̀ naàm̀m̀nk̀ kó beyà̀aribè.

¹⁶ Kè Defii peité initidabí itã̀ati: Kerisonni nè Keati nè Medadi kè bèe múnke pié ibí. Defii do yóo kú ke m̀ke yebie ntek̀d̀t̀è nè sipísitã̀ati nè yèyiekè (137) ndi. ¹⁷ Kerisonni bí tú: Dibinii nè Simeii. Bèe do tú be kó beyà̀aribè.

¹⁸ Kè Keati bí ntú: Amudamu nè Isaadi nè Ebuɔ̀wè nè Usiyeedi. Keati yóo kú ke m̀ke yebie ntek̀d̀t̀è nè sipísitã̀ati nè yètã̀ati (133) ndi. ¹⁹ Kè Medadi bí ntú: Madi nè Musi. Bèe do tú Defii naàm̀m̀nk̀ kó beyà̀aribè.

²⁰ Kè Amudamuu puoke o cice tã̀u Yokebeti kòo ò peité initidabí idèi, Anɔ̀wè nè Mɔ̀yìisi. Amudamu do yóo kú ke m̀ke yebie ntek̀d̀t̀è nè sipísitã̀ati nè yèyiekè (137) ndi.

²¹ Kè Isaadi bí ntú: Kodee nè Nefeki nè Sikidii. ²² Kè Usiyeedi kpèyi ntú: Mikayeedi nè Edisafã̀ nè Sitidi.

²³ Kè Anɔ̀wè puoke Edisebaa Amminadabu kóo sapà̀, Nasɔ̀ɔ̀ tã̀u kòo

ò peité initidabí inà̀: Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa.

²⁴ Kè Kodee bí ntú: Asii nè Edikanaa nè Abiyasafu, Kodee naàm̀m̀nk̀ kɔ̀be kó beyà̀aribè mbe.

²⁵ Kè Edeasaa, Anɔ̀wè biree puoke Pusiyeedi kóo sapà̀ nkòo ò peité denitidabire kè d̀e yu ke d̀ Pinasi.

Defiibe yà̀aribè kó yeyètè nye memme.

²⁶ Anɔ̀wè nè Mɔ̀yìisi nwe ti Yiè nKuyie nnákémè ke tú: Dennenè Isidayeeribe Esibiti be naú d̀o ndòm̀m̀. ²⁷ Bèe do náké Esibiti kóo kpà̀t̀ti ke d̀o wèe yóu kè Isidayeeribe yè Esibiti.

Kuyie ndèntemè Mɔ̀yìisi kù ò d̀óunnè dii nùu

²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔ̀yìisi Esibiti tenkè ke d̀: ²⁹ Mfi tu di Yiè nKuyie, á náké Esibiti kóo kpà̀t̀ti n da náké tì timɔ̀u. ³⁰ Kè Mɔ̀yìisi d̀: N yí nò nke náá nhokpà̀t̀ti bo yie n kpetà̀?

7 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yìisi ke d̀: N yóo da duóm̀mu n kó muwèrimú kàa kɔ̀te okpà̀t̀ti borè, nè n kó diyètiri, kàa kóo kóti Anɔ̀wè nnáa nha ò náa ntì. ² Fɔ̀ɔ̀ yóo nnáa nha kóo kóti n da náa ntì, kòd̀ tì cèinko okpà̀t̀ti, kòo di yóu kè di yè o tenkè. ³ N yóo kpénkunnemu okpà̀t̀ti to, kédɔ̀ tidietì nè mebenkùmè péu Esibiti mieke. ⁴ Okpà̀t̀ti yóo yetemu di kpeti, kè m benke n wèrimú Esibiti mieke kè bèe poté, kèdenne díndi n nitibè Isidayeeribe. ⁵ M bo benke dii m̀nni n wèrimú Esibiti tenkè kɔ̀be kè di denne Esibiti tenkè. De m̀nni bèe bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁶ Mɔ̀yìisi nè Anɔ̀wè kè bèe d̀o ti Yiè nKuyie mbè náké tì weti weti. ⁷ Bèe do yóo nnáánnè okpà̀t̀ti kè Mɔ̀yìisi m̀ke yebie nsipísini ndi kè Anɔ̀wè m̀ke yebie nsipísini nè yètã̀ati.

Anɔ̀wè pà̀t̀ti naám̀m̀m̀ fewà̀afè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yìisi nè Anɔ̀wè ke d̀: ⁹ Kòo kpà̀t̀ti di beke ke tú dí

dɔɔ tidietì matì, fʃ mMɔyiisi á náké Anɔɔ kòo túóté o pààti kédɔúnko okpààti ìikè, kè kùu naá nfewààfè.

¹⁰ Mɔyiisi nè Anɔɔ kè bèe kɔte okpààti borè kédɔɔ ti Yiè nKuyie mbè nàké tì. Kè Anɔɔ dɔúnko o pààti okpààti nè o tɔmbè be ìikè, kè kùu naá nfewààfè. ¹¹ Kòo kpààtìi yúnì beheikènkótìbè nè benitinɔmbè nè betetiebe Esibiti kɔbe. Kè bè múnkee dɔɔ mebotí, ¹² kédɔú ndɔú mbe kó ipààti ke ìi naá nyiwààke. Kè Anɔɔ kó kupààtìi maá mmaánko be kpeyi. ¹³ Kòo kpààtìi kprénkúnne o to, ò í nyie mMɔyiisi nè Anɔɔ be kpeti kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nàkémè.

Menie nnaámme meyiì

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dɔ: Okpààti to kpenkemu, kòo yete Isidayeeribe bo yèmè. ¹⁵ Túóté kupààti kùu do naá nfewààfè kékɔte dikúnweñni sèì okpààti taà diì m̀nni kukó nNiidi, kè dí m̀m̀. ¹⁶ Kàa ò nàké ke dɔ: Ti Yiè nKuyie ntínti Ebedeebe ti tũ nkù ku n tɔnní, ke tú n da náké kàa ti yóu kè tí kɔte dikpáà kè kù fié iwúɔ, a me nyí yie. ¹⁷ Deè te kè kù béi nke tú, nè me ndòòrimè mieke nke a yóó bantémè kù tumè ti Yiè nKuyie. M bo poté kupààti m me ntɔ kù menie nkè m̀e naá mmeyiì. ¹⁸ Kè siyì kú, kè menie nhánnè kunɔú, kè Esibiti kɔbe yíèke me muyàà.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisii ke dɔ: Náké Anɔɔ kòo youte o pààti Esibiti kó ikó ndieyi nè isámpɔì nè yebire nè sikondakesí de bíékè Esibiti omɔu mieke. Kè de kó menie nnaá mmeyiì nkédátínné ketenkè kemɔu kétaunnè yedɔ nè yedíe nde miékoo.

²⁰ Mɔyiisi nè Anɔɔ kè bèe dɔɔ ti Yiè nKuyie mbè nàké tì, kè Anɔɔ youte kupààti kèpoté menie nhokpààti nè o tɔmbè be ìikè, kè kukó nkumɔuu naá mmeyiì. ²¹ Kè siyì kú, kè menie nhánnè kunɔú, kè Esibiti kɔbe yíèke muyàà.

²² Kè Esibiti kó benitinɔmbè múnkee dɔɔ mebotí. Kòo kpààti to baa ñkpeñni kòo yete Mɔyiisi nè Anɔɔ be kpeti, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo bè nàkémè. ²³ Kòo kpààtìi íté kékò nho cíètè, kékété ke í ndake be terè kpeti. ²⁴ Kè Esibiti tenkè kɔbe dammú sibií kukó ntaké ke bo pété menesààmè, ke yé kukó nkɔme do í dómme kèyà.

²⁵ Menie ndo naá mmeyiì nkè dè mmàke yewe yèyiekè ndi.

Yecedakè píemmè Esibiti tenkè

²⁶ Kè ti Yiè Kuyie nnáké Mɔyiisi ke dɔ: Kɔte kénáké okpààti ke dɔ: Ti Yiè nKuyie ntu, á yóu kè ku kó benitibèe kɔte kè kù fié iwúɔ. ²⁷ Kàa yete kù bo duɔ nkè yecedakèe píe nha tenkè kemɔu mieke. ²⁸ Yecedakè bo píe nkukó nkéyènni kéta a kpààtìicíètè, a dieku a dɔu dè nè a dɔú ñnkè nè a tɔmbè kó sicéí nè a kɔbe kpesi, nè bè pũù dè pèè nè bè ò piiku dè. ²⁹ Yecedakè bo ndekú a ñnkè nè a tɔmbè ñnkè nè a kɔbe ñnkè.

8 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dɔ: Náké Anɔɔ kòo youte o pààti ikó nnè sikondakesí nè yebire de bíékè, kè yecedakèe píe nhEsibiti kó ketenkè.

² Kè Anɔɔ youte o nùtè Esibiti kó ikó mbíékè, kè yecedakèe píe nhEsibiti tenkè. ³ Kè benitinɔmbè múnkee dɔɔ mebotí, kédennéí yecedakè Esibiti. ⁴ Kòo kpààtìi yú Mɔyiisii nè Anɔɔ ke dɔ: Bántè nè di Yiè nKuyie nkè kù ti denne yecedakè mí nnè n kɔbe, kè n di yóu kè di kɔte kè kù fié iwúɔ. ⁵ Kè Mɔyiisii náké okpààti ke dɔ: N náké a dɔ m bántè diì m̀nni Kuyie nʃ nnè a tɔmbè nè a kɔbe di kpéí, kè yecedakèe yè dihei, kénkpáá kukó mmáa. ⁶ Kòo kpààti dɔ: Nanke. Kè Mɔyiisi dɔ: N yiemmu ke bo kù bàntè, kàa banté ke dò nhòmɔú í dònne ti Yiè nKuyie. ⁷ Yecedakè yóó yèmu fʃ nnè a tɔmbè nè a kɔbe di cèí, kénkpáá kukó mmáa.

⁸Mɔ̀yɔ̀isi nè Anɔ̀ɔ̀ kɛ̀ bèe íté okpààtì borè kɛ̀ Mɔ̀yɔ̀isi bántè ti Yiè nKuyie nke d̀ò kùu deite yecedakè kù do tanné yè di-hei. ⁹Kè ti Yiè nKuyie ndòò Mɔ̀yɔ̀isi kù beke tì kè yecedakèe kù sicéí mieke nè yetowaarè nè depaa. ¹⁰Kè bèe yè tikú kécóú nyecúó yecúó, kè diheii dátínné kunjú.

¹¹Kòo kpààtìi yà yecedakè dèèmè kòo toò kpenke, kòo yete Mɔ̀yɔ̀isi nè Anɔ̀ɔ̀ be kpèti, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàkémè.

Inaméi píemmè Esibiti tenkè

¹²Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yɔ̀isi ke d̀ò: Náké Anɔ̀ɔ̀ kòo youte o pààti kèpoté mutáá nkè mùu naá nyinaméi Esibiti tenkè kemɔ̀.

¹³Kè bèe yie nKuyie mbè nàkè tì, kè Anɔ̀ɔ̀ youté o pààti kèpoté mutáá nkè mùu naá nyinaméi kèpònné benitìbè nè iwūó, kè mutáá mmumɔ̀ naá nyinaméi Esibiti tenkè kemɔ̀ mieke. ¹⁴Kè benitinòmbè múnke ndó kédennení be kó inaméi kényièke, kè inaméi mpūó benitìbè nè iwūó. ¹⁵Kè benitinòmbèe náké okpààti ke d̀ò: Kuyie nkó tenòtè nte.

Kòo kpààti baa kpénkúnne o to kèyete Mɔ̀yɔ̀isi nè Anɔ̀ɔ̀ be kpèti.

Tidòndòntì píemmè Esibiti tenkè

¹⁶Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yɔ̀isi ke d̀ò: A naa yè dikúnweñni sèi késónté okpààti ò yèti dìi m̀nni ke tati kukó, kàa ò náké ke d̀ò: Kuyie ntú a yóu ku kòbe kè bèe kòte kè kù fié iwūó. ¹⁷Kàa me nyete, kù bo dennení tidòndònti yeiti, kè tì nda d̀ommù nè a t̀mbè nè a nitìbè, tì bo píe nhEsibiti kòbe kó sicéí, kédátínné ketenkè. ¹⁸Kè de kó tidòndònti yènní, kù í yóó yie nkè tì mbo Kosenni, ku kòbe èi, kàa banté kù bè bonèmè. ¹⁹Kù bo nkánkè ku kòbe kèyóu a kòbe. Dè naa yóó d̀òmu.

²⁰Kè ti Yiè nKuyie ndòò kù béi ntì, kè tidòndònti yeitii tanní kénsù kèpíe nhokpààti c̀iètè nè o t̀mbè kpesi nè Esibiti tenkè kemɔ̀ mieke. ²¹Kè diheii cake kòo kpààtìi yú Mɔ̀yɔ̀isi nè Anɔ̀ɔ̀ ke d̀ò: Kòtenè kèfié nyiwūó Kuyie ndi tenkè mieke. ²²Kè Mɔ̀yɔ̀isii yete ke d̀ò: Dè báa yie! Ti yóó fié ì wūó tì Yiè nKuyie nyi d̀ò nhEsibiti kòbe borè isòke nyi, kè tì í feu kè bè tì yà bè yóó tì búótí yetárè nye kékua. ²³Ti yó mmòke kuçe yewe yètàati ndi dikpáa mieke, kèfié tì Yiè nKuyie nyiwūó kù yè dè ndòmmè. ²⁴Kòo kpààti d̀ò: N yiemmu ke bo di yóu kè di kòte dikpáa kèfié iwūó di Yiè nKuyie, di né báa dété, dí kù bántè n kpéi. ²⁵Kè Mɔ̀yɔ̀isi d̀ò: N yóó íté a borè kébántèmu tì Yiè nKuyie nkè kù naa denne tidòndònti a c̀iètè nè a t̀mbè kpesi nè a nitìbè kpesi. A né báa tì souté kèyete Isidayeeribe bo kòtemè kèfié iwūó tì Yiè Kuyie.

²⁶Kè Mɔ̀yɔ̀isii íté okpààti borè kébántè tì Yiè nKuyie. ²⁷Kè ti Yiè nKuyie ndòò wè kù beke tì, kédenne tidòndònti okpààti nè o t̀mbè nè o nitìbè be c̀éi, kudòndònkù makù í nkpaá bá kumáa. ²⁸Kòo kpààti baa wète kékpénkúnne o to kèyete Isidayeeribe bo yèmè.

Iwūó kumè

9 Mèmmè kè tì Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yɔ̀isi ke d̀ò: Kòte okpààti c̀iètè kòó nàkè ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie, tínti Ebedeebe tì tū nkù tu á yóu tínti kù kó benitìbè kè tí yè kè kù fié iwūó. ²Kàa yete bè bo yèmè, kàa baa kpaá yetírí, ³kù bo duó nkè muwūóókúú ntanní mediè nkékua a wūó: Siséí nè sámmarímúbè nè yòyóbè nè inààke nè ipe nè sibóó. ⁴Ti Yiè nKuyie nyó nyému tínti Isidayeeribe tì kó iwūó kpéi mbá fèmafè báa kú.

⁵Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò: Nanke nwe n yóó d̀òmmè de kó tidietì Esibiti tenkè mieke.

⁶Kè dèe wenté kè tì Yiè nKuyie mme ndòò kè Esibiti kòbe kó iwūó kú, bá

Isidayeeribe kɔfe mafê í nku bá fêamáà.
 7 Kòo kpààtìi t̄s nkè bèe síéké kéns̄s̄ ny-
 Isidayeeribe kó iwū̄s̄ í ku bá fêamáà, kòo
 to baa ñkpeñni, kòo yete Isidayeeribe bo
 yèmè.

Mekpàà mp̄im̄mè benitibè nè iwū̄s̄

8 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄yisii nè
 Anɔ ke d̄: Kouténè mutápeí, nkè M̄yisii
 mù útóo kéínkè okpààtì ìkè. 9 Kè
 mùu naá nkutáayukú kédátinné Esibiti
 tenké kemɔ, kédari benitibè nè iwū̄s̄
 kénáá nyenúútè.

10 M̄yisii nè Anɔ kè bèe kouté
 mutápeí nkékote okpààtì borè kè M̄yisii
 mù útóo kéínkè okpààtì ìkè kè mùu
 dátinné benitibè kénáá nyenúútè nè ye-
 mu. 11 Esibiti kó benitinòmbè í nna ke
 kòte M̄yisii borè ke yé yenúútè múnke
 do bè p̄im̄mè, yè p̄i mmèè botí betɔbè.
 12 Kè ti Yiè nKuyie nképénkunne okpààtì
 to, kòo yete M̄yisii nè Anɔ be kpeti
 kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè
 M̄yisii.

Yemátárè kùòmè benitibè

13 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄yisii ke
 d̄: Á yè dikúnweñni sèi kénáké okpààtì
 ke d̄: Ti Yiè nKuyie t̄nti Ebedeebe ti t̄u
 nkù tu, á ti yóu, kè t̄i yè ké kù fíé iwū̄s̄.
 14 Kè dè í dò mmemme kù bo da poté, f̄s̄
 nnè a t̄ombè nè a nitibè, kàa banté òmɔ̀ù
 í bomè ketenkè ke kù m̄annè. 15 Kè kù
 do tú kù bo duɔnní mumɔmmú kè mù
 da kuɔ f̄s̄ nnè a kɔbe nè mie ndi do í
 kpaá bo ketenkè ìnkè. 16 Kù né da yóu
 kàa kpaá fòu, ke bo yà ku w̄erímú mmu
 kè bèe déúkunne ku yètirì ketenkè ìnkè.
 17 Kàa me mbaa d̄ó kemp̄í nku nitibè ke
 yetírí bè bo yèmè. 18 Dè naa bo nkááké
 mie nkè kùu duɔnní fetaafè nè yemátárè
 dieyè, di mu nyí dè yà nè Esibiti bomè.
 19 Á tanné a kó iwū̄s̄ tecîètè nè dèè kó
 dimàà tu a kperè, iwū̄s̄ ìi bo mbo dikpáà
 nè benitibè ke í nta tecîètè, yemátárè yeè
 yóo dè bùstí kè dèe kú.

20 Kòo kpààtì t̄ombè mabèe depe Kuyie
 nnáké tì, kétanné be wū̄s̄ nè be t̄ombè de
 yiè. 21 Bèè sènkèrì de kó tináantì kè bem-
 bee yóu be wū̄s̄ nè bè kó bet̄ombè dikpáà.

22 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄yisii
 ke d̄: Youte a n̄ùtè kéínkè, kè
 yemátárè duoní Esibiti tenké kemɔ
 mieke, benitibè nè iwū̄s̄ nè depaa ntidiiti
 ìnkè.

23 Kè M̄yisii youte o pààtì tiwetì
 bíékè, kè ti Yiè nKuyie nduɔ nkè fetaafe
 mmí nke péú kè yemátárè duoní Esibiti
 tenké kemɔ mieke. 24 Esibiti kɔbe mu
 ndo í yà de kó fetaafe botí nè bè bomè,
 f̄èè m̄ií nke péú kè yemátárè duoní. 25 Kè
 yemátárèe bústí benitibè nè iwū̄s̄ kékuɔ,
 kécake tidiiti nè detie. 26 Kè Kosenni
 Isidayeeribe kó dikari dii máà nsoké.
 27 Kòo kpààtìi yú M̄yisii nè Anɔ ke d̄:
 Di mm̄nni mí nnè n kɔbe ti càdrèmu, di
 Yiè nKuyie nkuù wenni. 28 Bántènè ku,
 kè yemátárè nè itapíe kè dèe cómmú kè
 n di yóu kè dí yè.

29 Kè M̄yisii d̄: N yóo yeromu dihei
 kéyoute n n̄u kébántè ti Yiè nKuyie, kè
 itapíe nè yemátárè kè dèe cómmú, kàa
 banté kuù temè ketenkè. 30 N né yému ke
 tú f̄s̄ nnè a t̄umbè di mu nyí depe ti Yiè
 nKuyie.

31 Dè do s̄s̄ ntidiiti òtemu, kè tit̄òntì
 pòrì, kè fetaafe mátárè dè poté. 32 Tidini-
 iti t̄ií máà do yenté ke yé ti mu ndo í
 òtemè.

33 Kè M̄yisii íté okpààtì borè, kéta
 dikpáà, kébántè ti Yiè nKuyie nkè itapíe
 nè yemátárè kè dèe cómmú, bá fetaafe
 ténke í nni.

34 Kòo kpààtìi yà fetaafe nè yemátárè
 nè itapíe dè dèemè, kòo too w̄ete
 kékpenke wenwe nè o t̄umbè. 35 Kòo
 baa n kpaá yetírí Isidayeeribe bo yèmè
 kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè
 M̄yisii.

Fecofe tannímè Esibiti

10 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyi-isi ke dò: Kɔte okpààti borè, mfi kpénkúnne o to nè o tùm̀bè kpeye ke bo dɔ̀dɔ̀ tidièti be cuokè. ² Kàa ti nàké a bí nè a yaàbí n d̀d̀d̀ dè Esibiti kɔ̀be nè n d̀d̀d̀ tii dièti be cuokè. Kè di nyé n tùm̀mè di Yiè nKuyie.

³ Mɔyiisi nè Anɔɔ kè bèe kɔte okpààti borè kóo nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntínti Ebedeebe ti tú nkú tu, a yóo kékúnne òm̀m̀ǹnì amàà ku ìikè, ké ti yóu kè tí yè ke kù fié iwū̀? ⁴ Kàa yete ti bo yèmè, kù bo duɔ̀nni fecofe nanke a tenkè. ⁵ Kè f̀f̀e dátínné ketenkè bá kè ténke bá nfeí, f̀f̀e bo cááké yemátárè sùs ndè, kécááké detie ndemou kó tifaàti dikpáà. ⁶ Fè bo píe nha cífètè nè a tùm̀bè kpesi nè a nitìbè kpesi. A cicebè nè a yà̀arìbè bè mu nyí yà de kó kubotí nè bè bomè.

Mɔyiisi béi mmemme kéité okpààti cífètè kényè. ⁷ Kòo kpààti tùm̀bèe ò nàké ke dò: Onitì yiè nyóó yóu òm̀m̀ǹnì ò bo nti buòmmè meyei? Yóu be kè bèe yè kékíé be Yiè nKuyie nyiwū̀. A í wúó nhEsibiti kɔ̀be deumàà!

⁸ Kè bèe yúní Mɔyiisi nè Anɔɔ okpààti borè kòo bè nàké ke dò: Kɔtenè kékíé iwū̀ di Yiè nKuyie. Ìm̀be kɔ̀ri? ⁹ Kè Mɔyiisi d̀: Ti kɔ̀ri timou ndi. Ibí nè bekótí̀bè benitidaabè nè benitipò̀bè nè ti nà̀ke nè ti pe nè ti bɔ̀. Ti Yiè nKuyie mbanni ndi. ¹⁰ Kòo kpààti d̀: Di yèmmè d̀ m bo di yóumu kè di kɔte dimou, di pobè nè di bíàà? M báá dè d̀d̀! N yému ke d̀ ndi d̀ tì í wenni. ¹¹ Bìtì! M báá di yóu. Kɔtenè d́ndi benitidaabè máá kékíé iwū̀ di Yiè nKuyie di do me nyè.

Kè bèe bè bèti okpààti cífètè.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke d̀: Youte a ǹt̀t̀t̀ Esibiti ìnkè, kè fecofe kɔtení kécááké yemátárè sùs ndè.

¹³ Kè Mɔyiisi youte kupààti Esibiti tenkè ìnkè, kè diyè yìèni kèè bíékè kó kuyaakù ntúú nke fuuti, kényié nke

fuuti kè dè nyóó wenté kè kù tóní fecofe dihei. ¹⁴ Kè f̀f̀e tanní Esibiti tenkè kénsù, kédátínné Esibiti tentáá mmumou mieke. Bè mu nyí yà fe kóo botí Esibiti, fe kóo botí me nyí kpaá bo buoté. ¹⁵ Kè fecofe dátínné ketenkè kemou, kè dèe bitoo, kè f̀f̀e cááké tidiiti nè yetebe yemátárè do sùs ndè. Timúti nè tifaàti dè ténke í nkpaá Esibiti tenkè kemou mieke.

¹⁶ Kòo kpààti yú Mɔyiisi nè Anɔɔ ke d̀: N yeténè di Yiè nKuyie nku, ke di yeténè di m̀m̀m̀m̀be. ¹⁷ Di wète ké n cífè n yei nké́bántè di Yiè nKuyie nkè kùu fúu mmeyei nsìmmè mie.

¹⁸ Kè Mɔyiisi íté okpààti borè, kébántè ti Yiè nKuyie. ¹⁹ Kè kùu duó nkè diyè yìèni kèè bíékè kó kuyaakùu fuute kétúóté fecofe kètanné tipènti kóo dà̀m̀è̀eri, bá f̀mafè í nkpaá Esibiti tempè nkumou mieke. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nképénkúnne okpààti to, kòo yete Isidayeeribe bo yèmè.

Dibiinnì tannímè Esibiti

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke d̀: Youte a ǹt̀t̀t̀ kè dibiinnì tanní Esibiti tenkè kemou mieke kécéè ke d̀ nhonitì bo na ké di kááké.

²² Kè Mɔyiisi youte o ǹt̀t̀t̀ kè dibiinnì dierii tanní Esibiti tenkè kemou mieke kèmmake yewe yètàati. ²³ Òm̀ou ténke í nwúó nhotòu, òm̀ou í nyitè o kà̀ri, kè kuwenniku né mbo Isidayeeribe kó dikari. ²⁴ Kòo kpààti yú Mɔyiisi kóo nàké ke d̀: Di bo na kékote dimou, di pobè nè di bí kékíé iwū̀ di Yiè nKuyie. Di wū̀ ìi máá yó nkpaá die. ²⁵ Kè Mɔyiisi d̀: F̀d̀ yóo ti duó nti yóo fié ìi wū̀ ti Yiè nKuyie nnè ti yóo kù pā ì kétu. ²⁶ Ti yóo ntoumu ti wū̀ imou, f̀mafè í yó nkpaá, ìi mieke nke, ti yóo tãátémè kékíé ti Yiè nKuyie. Ti me nyí yé ti yóo tãáté ì, ti yóo ke ntouke ké ì yà.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie nképénkúnne okpààti to, kòo yete bè bo yèmè, ²⁸ kébéi nke d̀: Ítè m borè, kàa wètení d̀i yiè a

kumu. ²⁹ Kè Mɔ̀ȳiisi d̀ò: A b́eí nt̄i t̄ìnt̄i, n t̄enke í w̄et̄iní a borè.

**Kuyie nnákémè bèè
tu Mpo bè yóó kúmè**

11 De m̀nn̄n̄ kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀ȳiisi ke d̀ò: M bo yíé ḱepoté mesomme okpààti nè o k̀obe kè bè di yóo kè dí yè, bè yóó di betimu kè dí yè. ² Náké bá wèè nitid̀d̀ù, bá wèè nitipòkù k̀oo m̀ɔ̀ɔ o c̀ep̄eit̄it̄ò ȳesɔ̀ɔbɔ nè timát̄i p̄éft̄i k̄peye.

³ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Esibiti k̀obe d̀ò Isidayeeri be mesàà. Okpààti t̀umbè nè benit̄ibè b̄em̄ou Esibiti tenkè mieke kè bè ndé Mɔ̀ȳiisi.

⁴ Kè Mɔ̀ȳiisii náké okpààti ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie ntu kù bo tanní Esibiti keyènkè cuokè, ⁵ k̀ekuɔ̀ bèè tu Mpo b̄em̄ou Esibiti tenkè mieke, k̀ekuɔ̀nè a k̀oo Po, wèè yóó da c̀outé tikpàti, k̀ent̄o k̀etuɔ̀kenè kunitipodaakù k̀ùu te munàmmù ku k̀óo po nè iw̄ũ idaaí im̄ou ìi tu iketiyl̄i. ⁶ Yekúdab̀ùò mbo dát̄inné Esibiti tenkè kem̄ou mieke, ye k̀oo botí mu nyí ànné, yè me nyí kpaá bo ànné. ⁷ Isidayeeri be k̀ó dikari náké bè báá keè tem̀oté oomè onit̄i yoo f̄eḏ̄f̄e. Kè di banté ti Yiè nKuyie nc̄án̄n̄inkomè Esibiti k̀obe nè Isidayeeri be. ⁸ De m̀nn̄n̄ a t̀umbè bo k̀otení kénínkù n ỳilkè ke d̀ò: Yè, f̄́ nnè a k̀obe. Kè n yè.

Mɔ̀ȳiisi b́eí memme ḱeyènnè kemieke diekè okpààti c̀iḏ̄t̄è.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀ȳiisi ke d̀ò: Kè n yí d̀ò̀ tidiet̄i Esibiti tenkè, okpààti í yóó di yóo kè dí yè.

¹⁰ Mɔ̀ȳiisi nè Anɔ̀ bè do d̀ò̀mu tidiet̄i p̄eu okpààti ìikè, kè ti Yiè nKuyie nné k̀p̄enkunne okpààti to k̀òo yete bè bo yè̀mè.

Bè baám̄mè diyentéban̄ni

12 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀ȳiisi nè Anɔ̀ Esibiti tenkè mieke ke d̀ò: ² We nt̀ankù wèè yóó nt̄u di borè dibenni k̀oo t̀ankù ketiwè. ³ Á náké Isidayeeri be,

we nt̀ankù k̀ó diyie pínn̄n̄i bá t̄èè c̀iḏ̄t̄è t̄èè t̄āāté fep̄ièf̄e. ⁴ Kè tec̄iḏ̄t̄è matè k̄ēnn̄i ke í yóó na k̀ec̄ááké te k̀ó fep̄ièf̄e k̀edeè, t̄èè yà tec̄ep̄eit̄it̄obè kè bèè w̄enné ḱeyà bè m̀amè ke bo na kè f̄e c̀ááké k̀edeè. ⁵ De k̀ó fep̄ièf̄e yóó nt̄u f̄èè kpa f̄enf̄e kuyènkù k̀ent̄u fedaafè, k̀emm̄oke dibenni dimáà. Dè nt̄u fep̄ièf̄e yoo tebuotè. ⁶ Dí nf̄è w̄eí ke d̀ò yewe tep̄it̄è nè ȳenàà. De yiè ndi bá t̄èè c̀iḏ̄t̄è yóó kuò̀mè te k̀ofe dihúrík̀ep̄ann̄i m̀nn̄n̄i. ⁷ Kè bèè níéte meȳī̀ ndibòri tip̄it̄i tidé nè dibòri ín̄kè. ⁸ Kè bèè pínn̄n̄e de k̀ó imaa nkè ì c̀ááké keyènkè nè p̄èèbè bèè í k̀w̄renè mutie mùu muuti nè tikūnf̄ā̀t̄i tiiti. ⁹ Í bá nkpaá ke be nkè dí ì c̀ááké, di me mbáá ì b̄enné, dí ì pínn̄n̄e im̄ou, diyuu nè it̄àake nè tinauti. ¹⁰ Dí báá c̀ááké k̀esús̄ ndèmarè. Kè d̄èè kpaá kè dè wenté dí dè c̀ou. ¹¹ Dí nf̄è c̀àà nke yi di naàkũ̀ nke níé di neut̄i ke t̄o di pààti, kè nf̄è c̀àà nke d̀ó mec̄ā. Diyentéban̄ni ndi.

¹² De k̀ó keyènkè m bo fité ketenkè kem̄ou k̀ekuɔ̀ bèè tu Mpo Esibiti mieke nè iw̄ũ idaaayi iketiyl̄i. M̄i tu di Yiè nKuyie. ¹³ Di niéké mèè ȳī̀ ndi b̀orè, meè yó nte kè m p̄èḏ̄t̄e di c̀éi k̀ekuɔ̀ Esibiti bèè tu Mpo kè di yóo.

¹⁴ Di yó mbaàm̄mu de k̀ó diyie ke den̄iní n k̀p̄éí ns̄ā̀, ikuó nyi n di duó nyi kè ì yó mbo.

**Isidayeeri yó mbaám̄mè p̄èè
wèè í k̀w̄renè mutie mùu
muuti p̄èè de k̀ó dibanni**

¹⁵ Yewe yèyiekè mieke di bá nyo mp̄èè wèè k̀w̄renè mutie mùu muuti p̄èè, diyie ketiri yiè dí mù d̄enne di c̀éi, yewe yèyiekè yenyè mieke. Kè wèè c̀ááké p̄èè wèè k̀w̄renè mutie mùu muuti p̄èè bèè ò d̄enne Isidayeeri be cuokè. ¹⁶ De k̀oo t̀ankù yiè ketiri nè diyien̄n̄i di níí tí nkébaá ndibanni, di báá pí mmut̄ommù mamù de k̀ó yewe kè dè í tú di bo b̄en̄némè mudii.

¹⁷ Di yó mbaà nde kó dibanni ke den-
niní n di dènnè dii yiè ndi Esibiti tenkè.
De kó ikuú yó mbomu sáà kè di nyi dòdri.
¹⁸ De kóo tãnkù diyie tepíítè nè dinaanni
yie kuyuoku kétuakenè sipísidè nè dimáá
yie kuyuoku, di bo ncáá mpéèbè bèè í
kòorenè mutie mùu muuti bèmbe. ¹⁹ De
kó yewe yèyiekè mieke mutie mùu ò nte
kè pèè mútí m̀ù bá mbo di cèí. De
kó yewe mieke wèè bo cááké pèè wèè
kòorenè mutie mùu muuti bèè ò dènnè
Isidayeeribe cuokè, bá kòd tu opòd yoo
Isidayeeri. ²⁰ Bá kè di bo kèè bíkèkè di
bá ncáá mpéèbè bèè kòorenè mutie mùu
muuti de kó yewe.

²¹ Kè M̀oyiisii yú Isidayeeribe kó
bekótibè ké bè nàké ke d̀: Kònnè
képímmú ipe yoo sibóó bá tèè c̀íètè,
kéfíé diyentébanni. ²² Dí waá ìsópù
kó tifáàtì képòdètè meyiì ndinaabuu
mieke kéníétè dibòrì tipíitì tidé nè dibòrì
ínkè. Òm̀òù báá yè ditowaà kè dè yàa
wenténè. ²³ Di Yiè nKuyie ntatinímu
keyènkè ke bo kuó Esibiti kòbe, kè kù
yà meyiì ndibòrì kù báá yóu kòo k̀ùtìi
ta di cèí. ²⁴ Di yó ndòorimu de kó ikuú
sáà nè di yaábíó. ²⁵ Kè di ta ketenkè di
Yiè nKuyie nyè nkù yóó di duó nkè, dí
ndòori de kó ikuú. ²⁶ Kè di bí di beke ke
tú, ònyi kuú nyi di d̀òorimè? ²⁷ Di d̀:
Ti d̀òori diyentébanni kó ikuú nyi ke
déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri, kù do
pèètémè ti cèí kékuó Esibiti kòbe ké ti
yóu.

De m̀onni kè Isidayeeribe sínnoó
kénínkú, ²⁸ kéíté kékúú mbe cèí kédóó
Kuyie ndo nàké ti M̀oyiisii nè Anoo.

Kuyie nkùómè Esibiti bèè tu Mpo

²⁹ Keyènkè cuokè kè ti Yiè nKuyie
nkòtení kékuó bèè tu Mpo Esibiti tenkè
mieke, kékuó okpàtì kóo po, wèè do yóó
ò còuté tikpàtì kéntò kétuakenè kudaakù
kùu bo dikpetíntou ku kóo po nè iwúó
idaaí iketiýì. ³⁰ Okpàtì nè o tumbè nè o
nitibè kè bèè ente keyènkè kénkuó nhEsi-

biti yekúdabùò, ke yé tecíètè matè do í
sokémè tèè kou í ku. ³¹ Kòo kpàd̀tìi yú
M̀oyiisii nè Anoo de kó keyènkè ké bè nàké
ke d̀: Díndi nè di kòbe yènnè n kòbe
cuokè, kòtenè kéfíé iwúó di Yiè nKuyie
kéndònnè di béimmè. ³² Túóténè di wúó
imòu kéyè kéndònnè di béimmè. Di bántè
Kuyie nkè kù n d̀òd mesàà.

³³ Kè Esibiti kòbe níkuú nke tú, ti yóó kù
timòu ndi, kémpéinko Isidayeeribe ke tú:
Yènnè mecāá. ³⁴ Kè bèè túóté tipéècòotì
tìi í mùtíi nè yebo kéditinnè kétò.

³⁵ Kè bèè d̀òd M̀oyiisii bè nàké ti
kémúóké Esibiti kòbe yeòòò nè timátì
péti kpeye nè tiyàatì. ³⁶ Kè ti Yiè nKuyie
ndòd Isidayeeribe mesàà, kè Esibitii
kòbe mbè pāá mbè m̀óú dè. Memme
kè Isidayeeribe tò Esibiti kòbe kperè
kéyènnè.

Isidayeeribe yèmè Esibiti

³⁷ Kè Isidayeeribe íté Dammusesii
kékòte Sukòti, bè do bo ntùòke benitibè
sikòupíkòusikuú (600000). Bè í nkàa
mbenitipòbè nè ibí. ³⁸ Kè s̀òntíke kòbe
mabè mbè neínè nè iwúó péu nè ipe
nè inààke. ³⁹ Kè bèè púnne péèbè bèè í
kòorenè mutie mùu muuti, ké yé bè do
bè bètimè Esibiti, kè bè nyeti mecāá,
mbè í ntò tidiiti matì.

⁴⁰ Isidayeeribe do bo Esibiti ke d̀ ye-
bie sikòusínàà nè sipísitāāti (430) ndi,
⁴¹ kéyè be naàmuntì t̀ù nt̀ù mmèè botì
titòbè. Bè do yè yebie nsikòusínàà nè
sipísitāāti kperi kó diyie s̀onni ndi. ⁴² De
kó diyie kó keyènkè bè yó nkè baammu
sáà ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri, kù
bè deetè kèè yènkè nke Esibiti tenkè.

Diyentébanni kó ikuú

⁴³ Kè ti Yiè nKuyie nnàké M̀oyiisii nè
Anoo ke d̀: Nte diyentébanni kó ikuú:
Opòd m̀òù báá di de kó mudii.

⁴⁴ Kè kudaakù bo bè donté kù, dí kù cān-
té kè kùu di de kó mudii.

⁴⁵ Opòd nè otònti bè báá mù di.

⁴⁶De kó imaa ndi yóó ì càáké kudieku mieke nke, di báá ì yènnè ditowaà, di me mbáá kééte dikúù mari.

⁴⁷Isidayeeribe bemou beè yó mbaà nde kó dibanni.

⁴⁸Kòo pòò m̀ou d́ ḱe baá nde kó dibanni kédéú kúnne mí ndi Yiè nKuyie nyètiri, wée cámmú o cîètè benitidaabè bemou. Meimè ò bo namè ké ndi kòkénè, kòò í cántè ò báá di de kó mudii.

⁴⁹De kó ikuú yó mbo díndi Isidayeeribe di kpéí nke nè bepòòbè bèè bo di cuokè.

⁵⁰Kè Isidayeeribeè d̀ò M̀oyiisi nè Anòò bè náké tí weti weti. ⁵¹De kó diyìè ndi ti Yiè nKuyie mbè dènnemè, ké bè túnne be naú be naú, bè d̀ò nkéndòm̀m̀è.

Kuyie nyèmmè bèè cánné bèè tu Mpo ku kpéí

13 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀ò: ²Dí nni nduò mbèè tu Mpo nè iwúò ketiyì, dè tu n kperè nde.

³Kè M̀oyiisii náké benitìbè ke d̀ò: Dí ndenniní diyìè dii nkpéí, di yè di Esibiti. Di do kè tu tidaati nti, kè ti Yiè nKuyie ndi dènnení nè ku kó muwèrímú. Kè di baà nde kó dibanni di bá nyo mpéèbè bèè kòorenè mutie mùù muuti. ⁴Di yèmu nyíe nhEsibiti mudidèi kóo t̀ankù. ⁵Kè ti Yiè nKuyie nti tanné kù do yè nkù yóó duú nkèè tenkè ti yembè, menaamiè nnè mecekùò ndè p̀úò ndè, Kannahā botí kòbe borè, Itiibe nè Am̀riibe nè Efiibe nè Sebusiibe. Dí mbaà nde kó dibanni bá dii benni de kóo t̀ankù Kuyie nkpéí. ⁶Yewe yèyiekè mieke dí ncáá mpéèbè bèè í kòorenè mutie mùù muuti diyìènni yìè ḱe baá ndiyentébanni. ⁷De kó yewe yèyiekè mieke di bá ncáá p̀éèbè bèè kòorenè mutie mùù muuti, de kóo p̀éè me mbá mbo di ćí mieke, de kó mutie me mbá mbo dihei dimou. ⁸De kó diyìè di nnáá ndi bí ke tú: Ti baà nde kó dibanni ti Yiè nKuyie nti d̀ò dè kpéí nke ti yeti dii m̀onni Esibiti. ⁹De kó dibanni

yó ndò ndibenkèrì ndi di kpéí, kè dí di d̀òò mecannimè ké mmè ù di nou ke mè ìrì di t̀í, kè mè di denniní di Yiè nKuyie nkó ikuú kù di dènnè Esibiti nè ku wèrímú.

¹⁰Bá dii benni di ní d̀ò de kó ikuú de kó dimònni.

¹¹Kè ti Yiè nKuyie nti tanné Kannahā tenkè kù d̀ò yè nkù yóó duú nkè ti yembè nè t̀inti. ¹²Tí nkù duú mbèè tu Mpo nè iwúò daai ketiyì, kuù dè te. ¹³Disám-marímbii didaari ketiri di ní di cèète nè dipebii. Kàa me nyí yóó di cèète, a pité di f̀níní ḱekuò, ke ní kù donténè bèè tu Mpo.

¹⁴Kè ti bí ti beke ke tú de kó medòòrimè tu ba? Ti d̀ò: Kuyie nti dènnè dii yìè ndi Esibiti nè ku wèrímú ti do tú dè tidaati.

¹⁵Okpààti weè do kpénkúnne o to ḱeyete ti bo yèmmè kè ti Yiè nKuyie nkuò Esibiti kòbe bèè tu Mpo nè iwúò ketiyì. Deè kpéí nte kè ti kù duú nyiwúò ketiyì ke òò kù donténè bèè tu Mpo. ¹⁶De kó ikuú yó ntú dibenkèrì ndi di kpéí, kè di ì d̀òò mecannimè ḱéú di nou ke ì ìrì di t̀í nkè ì ndi denniní ti Yiè nKuyie ndi dènnemè Esibiti nè ku kó muwèrímú.

Kuyie nduóm̀m̀è kè ku kòbeè kónté tipènti kóo dàmmèèrì

¹⁷Okpààti yóu dii m̀onni Isidayeeribe kè bèe yè, kè Kuyie nyí nyóu kè bèe yè Fidisitèèbe tenkè kó kuce kùò t̀òké, bè yàà bo yote mudodó kèwète Esibiti. ¹⁸Kè kùu duú nkè bèe kónté dikpáà kèwetfnné tipènti kóo dàmmèèrì. Isidayeeribe do yeti Esibiti tenkè ke t̀i mbe naú be naú nyi, bè d̀ò nkéndòm̀m̀è. ¹⁹Kè M̀oyiisii túóté Sosefu kúù ke yé ò do duóm̀m̀è kè Isidayeerii bí yú Kuyie nyètiri, kòò d̀ò: Kuyie nyóó di dennemu die, kè di yeti dí nto n kúù.

²⁰Kè bèe íté Sukòti kékari Etammu dikpáà nù. ²¹Kè ti Yiè nKuyie nní mbè ni, ke ní ndò ndiwetiri kuyie mmònni, kéndò ndihāātinni keyènkè. Kè bèe na kénkérì keyènkè nè kuyie. ²²De kó di-

wetiri do 55 í nyité be ìkè kuyie mmònni, keyènkè dihāātinni me mbáá íté.

Esibiti kóo kpààti tũnnemè Isidayeeribe

14 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyi-isi ke dò: ²Náké Isidayeeribe kè dí kónté kébáté Pi-Aidoti, Mikidodi nè dāmèèri de cuokè. Di yóo de mbáté, kénco Baari-Sefōō, kéntókénè dāmèèri. ³Okpààti yèmmè yó ndò ndi fetimu dikpàa cuokè. ⁴Kè n kpénkũnne o to, kòo di tũnne kè nh ò kũn nè o āāpòmbè kédéúkkũnne n yètiri, kè Esibiti kòbee banté mfi tumè di Yiè nKuyie.

Memme kè Isidayeeribee dōō Kuyie mbéi ntì.

⁵Kè benitibèe náké okpààti ke dò: Isidayeeribe cokému, kòo yèmmèe ceete, wenwe nè o tũmbè, kè bè dò: Ti dōō ba ke yóu kè bè yè, ke yóu mutōmmú. ⁶Kòo kpààti tũnte o kpàrisántè kébáátí nè o āāpòmbè, ⁷kétúóté Esibiti kó sikipàriséí simɔu sii kpeñni kè si mbo sikɔu sikuò (600), bá tēe kpàrisántè nè te dèèbè. ⁸Kè ti Yiè nKuyie nkpénkũnne o to, kòo bè tũnne. Isidayeeribe do í yè disòri. ⁹Okpààti nè o āāpòmbè nè sikipàriséí nè si dèèbè kè bèe bè tũnne ké bè ninte Pi-Aidoti také kè bè co Baadi-Sefōō, kéntókénè dāmèèri.

¹⁰Kè Isidayeeribee wénté ké bè yà, ke sũ nhokpààti autóo, kè kufōwaá mbè auté kè bè nkuò nke yu ti Yiè nKuyie, ¹¹kénáké Mɔyiisi ke dò: Ifōti í bo Esibitāà? Dè dōmmè kàa ti dènnení Esibiti kè ti bo kú dikpàa mieke. ¹²Ti sòo da nàkému ti kpaá bo dii mōnni Esibiti ke dò: A ti yóu ti bo mpímmè Esibiti kó mutōmmú, dè tōũnè ti bo kúmè dikpàa dii mmieke. ¹³Kè Mɔyiisi dò: Di bá nyièkũ, yínè só káyà Kuyie nyóo di deeténèmè Esibiti kòbe di me nwúo mbè, di ténke í yóo bè yà diyie mari bitì! ¹⁴Ndōnnè béu! Ti Yiè nKuyie nkuu yóo kpa ndi kpéí.

Kuyie nkeutémè kuce dāmèèri mieke

¹⁵Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Dè yíme kàa n yu? Náké Isidayeeribe kè bèe kété. ¹⁶Youte a pàati dāmèèri ínkè kè menie nkéété, kè bèe na dekerè késénté. ¹⁷N yóo kpénkũnnemu Esibiti kòbe to, kè bè di tũnne, kè n kuò okpààti nè o āāpòmbè nè o naaséí nè si dèèbè kédéúkkũnne n yètiri. ¹⁸M bo kuò mèe botí okpààti nè o āāpòmbè nè o kpàriséí nè si dèèbè bo nte kè Esibiti kòbee banté mfi tumè di Yiè nKuyie.

¹⁹Kuyie ntōnni dii ni Isidayeeribe kè dii íté be ìkè ketũnne be fñkúò. Kè diwetiri dii ni be ìkè kè dii íté kétũnne bè fñkúò, ²⁰késooté Esibiti kòbe nè Isidayeeribe be cuokè, kéntú dibiinni Esibiti kòbe bíékè, ke tú kuwenniku Isidayeeribe bíékè. Bè í ntōōnnè betòbè keyènkè kemou.

²¹Kè Mɔyiisii youte o nòutè dāmèèri ínkè, kè ti Yiè nKuyie nduōnni diyie yìèni kèe bíékè kó kuyaakũ, kè kũ nyie nke fuuti, kékéété menie. ²²Kè mèe kpénnè tipĩti tidè kéndò nyiduotí, kè Isidayeeribee na dekerè késénté bá be naacèi í mbùuté. ²³Kè Esibiti kòbee bè tũnne nè okpààti nè o kpàriséí nè si dèèbè, kéta dāmèèri cuokè. ²⁴Kukũwentóo mōnni kè ti Yiè nKuyie nwénténi dihāātinni nè diwetiri mieke káyà Esibiti kòbe kó fehāāpònnafe, ké bè bonté dikonkōōnni. ²⁵Kè be kpàriséíi cake kè bèe yíèke mucèmmu, ke dò: Tí cokénè, be Yiè nKuyie nkuu bè kōmũmũ ke ti kpānnè.

²⁶Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Youte a nòutè dāmèèri ínkè kè menie nwēte kédátinné Esibiti kòbe nè be kpàriséí nè si dèèbè.

²⁷Kè Mɔyiisii youte o nòutè dāmèèri ínkè kukũwentóo mōnni kè menie nwētení mè do dōmmè, kè Esibiti kòbee mè yà kécokũ kè ti Yiè nKuyie nduó nkè mèe bè pōnténè. ²⁸Kè menie dátinné sikipàriséí nè si dèèbè nè okpààti āāpòm-

bè bèè tū nyIsidayeeribe, bá òmòù í nyen-té bá omáà. ²⁹ Menie ndo kpènné kéndò nyiduotí nyi, kubakù yoù nè kucànkù, kè Isidayeeribe na dekperè késénté.

³⁰ De yìè ndi ti Yìè nKuyie ndeeténèmè Isidayeeribe Esibiti kòbe kè Isidayeeribe yà Esibiti kòbe kumè dàméèrì nùù, ³¹ kèyà ti Yìè nKuyie nkpeñnimè ke kùò Esibiti kòbe ké kù yòte, kèyie nku kpeti nè ku kóò tǎnti M̀oyiisi kpeti.

M̀oyiisi kó feyènfè

15 M̀oyiisi nè Isidayeeribe kè bèè dentè feyènfè fie nkésāntenè ti Yìè nKuyie nke d̀:

M bo ndiè nke sánti ti Yìè nKuyie, kù benkemè ku wērimú deumè, ke diu ntesāntè nè te deèti kè dè pǎnté dàméèrì mieke.

² Ti Yìè nKuyie nkuù tu n wērimú n yó ndiè nke ku nsánti, kuù n deeté, kuù n te, n yó nku ndonti, n cice do ku ntū, n yó ndéúkùnkò kuù yètiri.

³ Ti Yìè nKuyie ntú okpàrì nwe, ke sànnè o yètiri.

⁴ Kuù diu nhokpààti kpàriséí nè o āpòmbè dàméèrì mieke kuù duó nkè iwēi yembè pǎnté tipènti kóò dàméèrì mieke.

⁵ Kè dàméèrì fùù kó menie mbè dàtinné, kè bè diu ke cùtòò ditári kòme.

⁶ Ti Yìè nKuyie nha kpeñnimu, Ti Yìè nKuyie nfǒǒ kèkíí a dootitòbè.

⁷ A kó tikpeti tii te kàa na a dootitòbè, kàa mieke kó muhāá mbè cùtè timúkpeti kòme.

⁸ Kuyie fǒǒ wei kè menie nkpeñné kè yenéfinfirè naá nyiduotí, ke còmmú ke ténke í pūǒ.

⁹ Ti dootitòbè do náámmu ke tú: Ti bo bè tūnne ké bè ninte, kéfeke be kpere, kèdi kénsānnè.

Ti bo kpatè ti se ké bè kùò bemou.

¹⁰ Kuyie nkàa wei kè dàméèrì bè dàtinné, kè bè diu ke cùtòò dibierimínni kòme menékpèrimè cuokè.

¹¹ We mbo ke da dònne fǒ nti Yìè nKuyie? Ke dò mpáíí, ke kpa meyei nke kpeñni, ke d̀ori tidieti kè bè ò dé. Fǒǒ nò nke d̀ori tidieti.

¹² Kuyie nfǒǒ yòtè a nùtè mèmáà kè ketenkè bè maáanko.

¹³ Nè a kó mesàà nke niité a nìtibè a donté bè nè a wērimú, ke bè kòrinè a tenké sààkè.

¹⁴ Kè benitibè ti kèè kè bè kònti au, kè Fidisitèèbe kòmbùd̀ti duò.

¹⁵ Kè Edõmmu kó bekpààtibè yìèkù, kè kufõwaá mpì M̀oabu kó bekpààtibè, kè Kannahā kòbe kònti yārike.

¹⁶ Kufõwaá ndiekù nè kukòmbòdorí kè dè bè auté.

A nùtè kpeñnimu teè te kè dè bè kpeí, ke bè dò nkáré, ke kémúnè a nìtibè bo pèètémè, a nìtibè a donté bè.

¹⁷ Kàa bè kòrinè a tārì ínke, ke bo bè kànnè a ā dè.

Ti Yìè nKuyie nfǒǒ tunte dikari a yó mborè, nè a nùtè nte a maámè a cìètè.

¹⁸ Ti Yìè nKuyie nfǒǒ yó ntú okpààti sáà.

¹⁹ Okpààti séí nè o kpàriséí nè si deèbè dè diu dii m̀onnì menie, kè ti Yìè nKuyie nduó nkè dèè pǎnté, kè Isidayeeribe bie sénté bá be naàcèi í bùutè.

²⁰ Kè Midiyammu, Anõ tãù Kuyie mpāānāantì náantò túóté dibari kè Isidayeeribe kó benitipòbè bemouu ò tūnne, kòò mbie nkè bè au.

²¹ Kòò diè nke tú:

Nsāntínè ti Yìè nKuyie kù benkemè ku wērimú deumè, ke duó nkè tesāntè diu nè tè deèti kè dè pǎnté dàméèrì mieke.

**ISIDAYEERIBE DO KÉRÍMÈ
DIKPÁÀ TEDONTÈ MIEKE**

Isidayeeribe yàmè menétiime

²² Kè Mɔyiisii bè íi ntipènti kóo dàmèèrì kè bèe kété kénwetí dikpáà dierí Suudi, kémwàke yewe yètáati bá bè í pèté menie, ²³ kétuàke Maara keyà menie mbè í nna ke mè yà, ke yé mè tiimè. Me tiiku kpéí nte kè bè mè tu Maara. ²⁴ Kè benitibè ñkpannè Mɔyiisii ke tú: Ti yóó yà ba? ²⁵ Kè Mɔyiisii kuónnè ti Yiè nKuyie, kè kùu ò benke kudóu makù, kòo kù mèú nkè mèe narike.

Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nyikuó kébenke bè yó ndɔrimè. Deñde Kuyie mbè yáákémè, ²⁶ ké bè nàké ke dò: Kè di kémú mí ndi Yiè nKuyie n kpeti, ke dɔri n dómè, ke kémú n di náá ntì, ke dɔri n kuó yémme, m báá di bonté mumɔmmú m bonté mù Esibiti kɔbe. Míi tu di Yiè nKuyie nkùu di miékunko.

²⁷ Kè bèe tuàke dibòri marì bè tu di Ed-immu kè sibií dè bo tepítè nè sidési nè depuonne sipísíyiekè kè bèe dè báté kén-tókéne menie.

**Kuyie mbè duómme
mánni nè yepèpéré**

16 Kè Isidayeeribe ité bemɔu Ed-immu kétuàke Sinni kó dikpáà, Edimmu nè Sinaii de cuokè, otánkù déríwè diyie tepítè nè dinummurì nè bè yèmè Esibiti. ² Kè Isidayeeribe ñkpannè Mɔyiisii nè Anɔ ke tú: ³ Dè yíme kè ti Yiè nKuyie nyí ti kùu Esibiti tenkè, ti do ò nkari dè kè simankúumboó íikú kè ti yo nke sannè? Kè di ti tóní die ndikpáà dii mmieke kè ti bo kú timɔu nè dikònni?

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisii ke dò: M bo cúũnko kéínkè kó mudii, bá wè ò níi yè kékou ò yóó na kédimè de kó diyie.

Meimè n yóó di yáákémè keyà kè di yie n náantì. ⁵ Diyie kuónni yie, di níi yóó benné kè dè mmànnè di òó benné mèmme kuce mèdémè.

⁶ Mɔyiisii nè Anɔ kè bèe náké Isidayeeribe ke dò: Kuyuoku kuù ndi bo banté ti Yiè nKuyie nkuù di dènnenímè Esibiti tenkè. ⁷ Nanke dikúnweñni keyà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti, kù kèemu di kù kpànnèmè. Ti tú òmbe kè di ti kpànnè? ⁸ Kè Mɔyiisii dò: Kuyuoku kuù nti Yiè nKuyie nyóó di duómmu imaa nkè di cááké, nanke dikúnweñni kè kù di duó mmudii kè di di kénsànnè. Kù kèemu di kù kpànnèmè. Ti tú òmbe kè di ti kpànnè? Di kpànnè Kuyie nku.

⁹ Kè Mɔyiisii náké Anɔ ke dò: Náké Isidayeeribe bemɔu kè bèe tóónni Kuyie mborè, kù kèemu bè kù kpànnèmè.

¹⁰ Kè Anɔ nkpaá náánnè Isidayeeribe, kè bèe wéete dikpáà bíékè keyà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti diwetiri mieke. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisii ke dò: ¹² Náké Isidayeeribe ke tú: Di níi bo cááké imaa nkuyuoku, dikúnweñni kédi mudii kénsànnè, kébanté míi tumè di Yiè nKuyie.

¹³ Kuyuoku mònni kè yepèpéré yènni képie mbe kari. Dikúnweñni kè bèe yà dè màntèmè ke bè fité. ¹⁴ Timaantì yòte dii mònni kè dèmarè nkpaá nónké ketenkè ke dò mmedibii nke dò mmupáa. ¹⁵ Kè Isidayeeribe dè yà kénwúo nke békú betɔbè ke tú: Bá nni mmu? Kè Mɔyiisii bè nàké ke dò: Kuyie ndi duó mmùu dii mmu. ¹⁶ Nte ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmme: Bá wè ò níi kou benitibè màmmè ò cìtè. Demómbire dèmmáa oniti.

¹⁷ Kè Isidayeeribe kou, kè bèmabè kperè nsù kè betɔbè kperè kéñni. ¹⁸ Kè bèe berinè demómbire, kè wèe do kou péu ò kperè í mpéete demómbire, wèe do kou sám-pò ò kperè í ndònté demómbire. Bá wè kè dè nhò sànnè ò bo dimè.

Ti Yiè nKuyie nyē mbè ñwaa mmánni mēè botí nē yèè we

¹⁹ Kè Mɔ̀yisii bè nàkè ke d̀: Òm̀òù báá sú́s mmudiì nanke dikúnweñni kpéí.

²⁰ Kè bèmabèe yete késús nkè yebiè dè ta, kè dèe ànnè kunóú. Kè Mɔ̀yisii miekee bè peike. ²¹ Kè bè níí pike kóú bè d̀ò nkédi kè dè mmamè, kè diyiè tònkè dèe yenté.

²² Diyiè kuónni yiè kè bèe kóú demóm-bire mēdémè démè onití. Kè bekótífbèe kate kénáké Mɔ̀yisii. ²³ Kè Mɔ̀yisii d̀: Kuyie nyē ndí ndɔ̀ori mēmme. Nanke tú teom̀pùtè ntè, diyiè sàari Kuyie ntááté d̀i. Ciennè di d̀ó kécie ndè, kébénné di d̀ó kébénné dè. Kè di di kè dèè sú́s ndí dè ñnné kémbaà nanke dikúnweñni.

²⁴ Kè bèe sú́s nnanke kpéí, kéndònnè Mɔ̀yisii bè nàkémè. Kè dèe wenté dè í nhānné kunóú, yebiè me nyí ndè ta. ²⁵ Kè Mɔ̀yisii d̀: Dinè teom̀pùtè nte yíe, Kuyie nkó diyiè. Kè di yè di í yóó pété. ²⁶ Di níí yóó kóú yewe yèkuò ndí. Diyiénni yiè mù í yó mbo. Teom̀pùtè nte.

²⁷ Kè bèmabèe nciééké kéyè diyiè yiénni yiè ke bo kóú kémónté. ²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbeké Mɔ̀yisii ke d̀: Di yóó yie nhòm-mònni, n di nàkè tì nè n kuó? ²⁹ N di duómme teom̀pùtè, deè te kè nh ɔ̀ɔ di duó mmudiì diyiè kuónni yiè kuce mēdémè. Teom̀pùtè yiè bá wè ò níí nkari o cîètè ò báá yè.

³⁰ Mēmme kè Isidayeeribe nhompu diyiè yiénni.

³¹ Kè Isidayeeribe yú de kó mudii ke d̀: Mánni. Mù do dònne medibii mme, ke weeti ke dònne mucekɔ̀yuo.

³² Kè Mɔ̀yisii d̀: Nte ti Yiè nKuyie ntu mù: Bennénè mánni demóm-bire mēmáà kòo mbo kè di yaábí níí ò yà kébanté mí nKuyie n di dènnè Esibiti ké ndi duó mmùù diì dikpáà mieke.

³³ Kè Mɔ̀yisii náké Anɔ̀ ke d̀: Benné mánni demóm-bire mēmáà kéuté di-conkuri kéínné ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu mieke kè di bí nhò yàu.

³⁴ Kè Anɔ̀ yie nti Yiè nKuyie nnáké tì Mɔ̀yisii kéánné mánni diconkuri kéínné metaummè tɔu mieke ikuó nentí ñikè.

³⁵ Isidayeeribe do yo mmánni nwe ke d̀ò yebie nsipísínàà. Bè do yo mmánni nwe ke yàa tuɔkenè Kannahāā.

³⁶ (Bè do bennénè dèè móm-bire mánni ke ínné dè do mánne dífiri mēnàà ndi.)

Isidayeeribe m̀óntémè menie

(Wénté Mukétimù 20:2-13)

17 Kè Isidayeeribe yie nti Yiè nKuyie mbè nàkè tì, kéíté Sinni kó dikpáà, kénkerí kébáté Defidimmu, bè í mpètè menie nke yà. ² Kè benitibèe í ndikpànni nè Mɔ̀yisii, kéntú: Tí duónnè menie nkè tí yà. Kè Mɔ̀yisii d̀: Dè dòmme kè di n kpannè? Dè dòmme kè di yáú ti Yiè nKuyie?

³ Kè sinéyēi auté benitibèe kè bè ò kpannè ke tú: A ti dènnení Esibiti kè sinéyēi siì bo ti kuó tinti nè ti bí nè ti wūɔ̀à?

⁴ Kè Mɔ̀yisii kuónnè ti Yiè nKuyie nke d̀: N yóó d̀ò ba benitibèe bie? Dè kpaá sámpó nwe kè bè m bústí yetárè kékúo.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke d̀: Deite Isidayeeribe kó bekótífbèe mabè, kétúóté a pàati a do poténè kù kukó nkéniité de ñikè. ⁶ N yó mbomu ditāri Odebu kó dipèri borè, kàa di poté, kè menie nyènni kè benitibèe yà.

Kè Mɔ̀yisii d̀ò Kuyie nhò nàkè tì Isidayeeribe kó bekótífbèe ñikè.

⁷ Kè bèe yú de kó dibòri ke d̀: Masa nè Mediba, dèè tu Dikpànni nè meyáàmè. Bè do de nyíinnè dikpànni Mɔ̀yisii, kéyááké ti Yiè nKuyie, kémbékú bemáà ke tú: Kuyie nti bonàa kè kù í ti bonè?

Isidayeeribe namè Amadesiibe

⁸ Kè Amadesiibe dinté Isidayeeribe mudò Defidimmu. ⁹ Kè Mɔ̀yisii náké Sosuwee ke d̀: Tāáté benitibèe kékɔte kékpannè Amadesiibe. N naa yó mbo ditāri ñnkè nke, ke tɔ Kuyie mpàati.

¹⁰ Kè Sosuwee dɔ̀ Mɔ̀yiisi ò nàké tì, kékɔ̀te kénkpannè Amadesiibe, Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ nè Uuri kè bè bo ditàri ínkè. ¹¹ Kè Mɔ̀yiisi yùo o bakù Isidayeeribe ñnɔ̀, kè kù c̀nnè Amadesiibe ñnɔ̀. ¹² Kè Mɔ̀yiisi baà nhɔ̀, Anɔ̀ nè Uuri kè bèe waà nditári, kòo kari, kè yiè nni mpí nho bakù yóú, kòo tɔ̀ pì nkucànku. Kòo baà nni nyuo kè diyè yàa tannè. ¹³ Kè Sosuwee na Amadesiibe, kè bè kùo.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi ke d̀: Wári de kó tináantì dipátíri mieke kè dí ntì yé. N yóó kuɔ̀mu Amadesiibe páí páí, bá òmɔ̀ ténke bá ndenniní be kpéí ketenkè ínkè.

¹⁵ Kè Mɔ̀yiisii maá diwũ̀t̀nni ké di yu ke d̀: Ti Yiè nKuyie ntú n kó mecan-nimè. ¹⁶ Ke béi nke d̀: Amadesiibe mè ndàátímè ke kpannè ti Yiè nKuyie, kuù yó mbè kpànnè sáá.

Mɔ̀yiisi c̀kù Setidoo ò siékémè

18 Kè Setidoo Mandiyāābe kuš niùtì, Mɔ̀yiisi c̀kùu keè ti Yiè nKuyie ndò̀ dè Mɔ̀yiisi nè Isidayeeribe, kékèe kù bè dènnemè Esibiti, ² kétúóté Mɔ̀yiisi pokù Sefodaa ò do duš nkè wèe kònko, wenwe nè o bí idé. ³ Deketirè yetìri do tú Kedisɔ̀mmu (dèè tu Mbo-Kupò̀kù). ⁴ Kòo sámpó̀u kperi tú Kù-Nteennè (Nè bè kó tináantì Ediesee). Kòo d̀: Kuyie n cice do tũ̀ nkù, kuù n teennè, kè n yenténè okpàtì siè.

⁵ Kè Setidoo Mɔ̀yiisi c̀kùu túóté Mɔ̀yiisi pokù nè o bí idé, kékɔ̀te Mɔ̀yiisi borè, ke ś mbè bàtè Kuyie ntári také. ⁶ Kòo náké Mɔ̀yiisi ke d̀: Mí nSetidoo a c̀kù, mfi tóní a pokù nè a bí idé, ke k̀tenení a borè. ⁷ Kè Mɔ̀yiisi ò co, kòo ɔ̀rí, kè bèe beke betòbè k̀nnaatí, kéta Mɔ̀yiisi tou. ⁸ Kòo náké ò c̀kù ti Yiè nKuyie ndò̀mè Esibiti kóo kpàtì nè o kòbe, Isidayeeribe kpéí nnè bè màánè mèè áárimè, kè ti Yiè nKuyie mbè deeté. ⁹ Kè dèe narike Setidoo ti Yiè nKuyie ndò̀mè mesàa nyIsidayeeribe, ke bè deeténè Esi-

biti kòbe. Kòo d̀: ¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyètìri ñdeu, kunku kùu di deeténè okpàtì nè Esibiti kòbe be nɔ̀u mieke. ¹¹ M ban-tému di mm̀nni ti Yiè nKuyie pèētémè yebòkè, kù benkemè ku wèrímu Esibiti kòbe fèũnko diì m̀nni Isidayeeribe.

¹² Kè Setidoo Mɔ̀yiisi c̀kùu kuɔ̀ Kuyie nfeḏ̀fè kétuɔ̀ nké kù kùo fetefè kébènnè. Anɔ̀ nè Isidayeeribe kó bekótìbè kè bèe ò wènnénè, kè bèe di Kuyie nyiikè.

Mɔ̀yiisi t̀nkémè bèmabè kè bè mbekù

¹³ Kè dèè wenté kè Mɔ̀yiisii kari kèmbekùnè benitìbè dikúnweñni nè kuyuokoo, kè bè còmmù o iikè. ¹⁴ Kòo c̀kùu yà dèè d̀d̀ri kòo beke ke d̀: A d̀ɔ̀ri ba? Dè yíme kàa kàri amáa kè benitìbè da murí, dikúnweñni nè kuyuokoo. ¹⁵ Kè Mɔ̀yiisi d̀: Bè k̀tení m borè ke d́ kékèe Kuyie mbo bè nàké tì nti. ¹⁶ Kè bè mòke timati bè ɔ̀ k̀tení m borè nde, kè n tì mbè tũ̀nte, ké bè nàké Kuyie nkuš nè ku tié. ¹⁷ Kòo c̀kù d̀: A d̀ɔ̀ri dè í wenni. ¹⁸ A bo ɔ̀u, kè benitìbè múnkee ɔ̀u kèyíeke. De kó mutòmmù da deunèmu, a báa na ké mù pì nhamáa. ¹⁹ Yie n yóó da duš nyiì tié nkè Kuyie nda teennè. F́ḏ̀ yó ntɔ̀u benitìbè kpèti tìl yóú ke k̀rinè Kuyie mborè. ²⁰ Náké be Kuyie nkuš nè ku tié, ké bè benke kuce bè d̀ nkéntũ nkù. ²¹ Tāātè benitìbè mómmɔ̀mbe, bèe dé Kuyie nke náa ntimómmanti, bèe í d́ tìcuuti kó mudii, kè bè mbaké yetìrè. Yie mbenitìbè tekɔ̀píftè (1000), otɔ̀u tek̀t̀tè (100), otɔ̀u sipisínømmù, otɔ̀u tɔ̀píftè. ²² Beè yó mbekùnè benitìbè. Kè tìl deu bèe tì nda náké, kè tìl kèñni bèe tì beké bemáa. Yaate a tɔ̀u kè bèe di nda toténè. ²³ Kàa d̀d̀ memme ke tũ̀ nKuyie nda nàké tì a báa ɔ̀u. Benitìbè níí bo nkũnti kè diwèlè bè bo.

²⁴ Kè Mɔ̀yiisii yie nho c̀kù ò nàké tì, ké tì d̀d̀ timɔ̀u. ²⁵ Mèmmè ò t̀nkémè Isidayeeribe mieke benitìbè mómmɔ̀mbe, kè bè mbaké benitìbè. Yiè

ntekoupiítè (1000), otòu tekòùtè (100), otòu sipísìnùmmù, otòu tepíítè. ²⁶Kè be mbekùnè benìtibè sáà ke kòrìnèní Mòyiisi borè tìi ðeu, ke bekù tìi kènni bemáà.

²⁷Kòo còkùu ò cau nkékò nho cie.

KUYIE NDÒÒMMÈ METAUMMÈ NÈ ISIDAYEERIBE

Kuyie nyèmmè kù bo taunnè Isidayeeribe

19¹⁻²Kè Isidayeeribe ité Defidimmu, kétuòke Sinaii tãri kpáà, otànkù tǎánwè kó diyìè diketiri do ndi nè bè yèmè Esibiti, kè bèe báté ditãri také. ³Kè Mòyiisii deke ditãri ìnkè, ke bo yà ti Yiè nKuyie.

Kè kùu ò yu ditãri ìnkè ke dð: Á náké Sakòbu kòbe, Isidayeeribe ke dð: ⁴Di yàmù n dðò dè Esibiti kòbe, ke di tò fetúúfè tóu mèè botí fè bí, ke kòtenèni die. ⁵Kè di yie n kpeti, ke pí n kó metaummè, di bo ntú n kòbe ibotí imòu mieke. Míi te ketenkè kemòu. ⁶Di botí bo ntú mí nKuyie n kuò niùbè, kubotí n cǎáné kù, kè kù pí n tómmú.

⁷Kè Mòyiisii cútèní kényú Isidayeeribe kó bekótíbè kè bè nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké tì timòu. ⁸Kè benìtibèe yie mbemòu ke dð: Ti yóó dðòmu ti Yiè nKuyie mbéi ntì. Kè Mòyiisii kpénté kè tì nàké ti Yiè nKuyie. ⁹Kè ti Yiè nKuyie ndò: M bo kòtení kémbo diwetiri mieke ke da náánè, kè bè yo n tammè, kényíé nha kpeti sáà.

Kè Mòyiisi yíé kè kù nàké benìtibè ò nàké tì.

Kuyie nkòtenímè Sinaii tãri

¹⁰Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dð: Náké benìtibè kè bèe dðò bemáà mewénkùmè kó ikuú yíe nnanke kéhóú be yààtì. ¹¹Kè dí nni mbaa diyìè tǎánni yìè, n cutoomu Sinaii tãri ìnkè, kè

benìtibè bemòu bo n yà. ¹²Á níté kumànkù, káfii nditãri kè bè nàké ke dð: Òmòu báá deke ditãri yoo wèe di kàáké, kè wèe di kàáké bèe ò kùu. ¹³Kè fèðfè nfe yoo onitì, di báá dè kàáké, di dè bùstí yetárè yoo di dè tǎá ipie. Di báá yóu kè dè nfòu. Di bo keè diì mònni ditáteheù, bèè dð nkédekení ditãri de mònni ndi bè deètínimè.

¹⁴Kè Mòyiisii cútèní kénáké benìtibè kè bèe dðò bemáà mewénkùmè kó ikuú, kéhóú be yààtì. ¹⁵Kòo bè nàké ke dð: Dí mbaati yewe yètǎāti mieke, òmòu báá duónè onitipòkù.

¹⁶Diyìè tǎánni yìè dikúnwehni sèi, kè fetafè mpéú, ke míi nkè kuyukú fí nditãri ìnkè kè ditáteheù kuò mmediè nkè Isidayeeribe bemòu kònti au sicéi.

¹⁷Kè Mòyiisii bè dènne kè bè bo kòte kényà Kuyie nkè bèe tuòkoo kéncommú ditãri pèri.

¹⁸Kè Sinaii tãri fí nkuyukú, ti Yiè nKuyie nkuù do cútèní muháá mmieke, kè de kó kuyukú ñyíè ke dð nfepéèpún- nétofe kòku, kè ditãri dimòu sǎnti. ¹⁹Kè ditáteheù tammè dðke kpénkú, kè Mòyiisi nnàánnè Kuyie nkè kù ò ténninko ke péú metammè.

²⁰Kè ti Yiè nKuyie ncútèní Sinaii tãri kényú Mòyiisi kòo dekoò. ²¹Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dð: Cúté kénáké benìtibè kè bèe báá cokéni ke bo n yà, kusúikù yàà bo kú. ²²Bá ikuú niùbè bèè dð nké n tóónnè bèe dðò bemáà mewénkùmè kó ikuú. ²³Kè Mòyiisi dð: Benìtibè í deètíní. A sòò ti nàkému ke tú ti níté kumànkù kè benìtibè mbo ditãri pèri. ²⁴Kè ti Yiè nKuyie ndò: Cúté kénáké ikuú niùbè nè benìtibè kè bèe báá dekení bèe yàà bo kú, nè Anòò kè dí dekení.

²⁵Kè Mòyiisii cútèní kénáké benìtibè.

Kuyie ntannò tepíítè

(Wénté Ikuú kòritímù 5:6-21)

20 Meñme kè Kuyie nnáké Isidayeeribe ke dð: ²Míi tu di Yiè

nKuyie, kè mî di dènnení Esibiti di do tú kè tidaatì. Onìtì fí:

³ A bá ntù ndeterè marè kè dè í tú mí nKuyie.

⁴ A báa dɔ̀ tetenkaanìtè kédonnenè dèè bo kéínkè, yoo ketenkè kperè, yoo menie mmieke kperè. ⁵ A báa nínkú de ìkè ké dè bàntè, mî máu tu a Yiè nKuyie! Ke yóó kpetínné wèè yete n kpeti nè o bí nè o yaábí nè i kó íbí. ⁶ N yóó dɔ̀omu mesàà nwèè yie n kpeti nè o bí nè o yaábí, kuce tekoupítè (1000).

⁷ A báa yú mí nha Yiè nKuyie nyètiri s̀ntíke, ke yé n yí yóó yóu wèè bo yú n yètiri detetirè.

⁸ A nyé teompùtè yie kpéí, kè di ncáá nkéntú n kperi. ⁹ A níí pí nha tómmú mumɔu yewe yèkuɔ̀. ¹⁰ Diyiénni yie tu mí nha Yiè nKuyie n kperi ndi. A báa pí mmutómmú mamù de yie. Bá a bire, bá a kóo tónti onitidòu yoo onitipòkù, bá a òfè, bá opòdè wèè bo a cífètè. ¹¹ Ke yé n d̀òmè kéínkè nè ketenkè nè dèè kó dimàà bo yewe yèkuɔ̀ ndi ke ompè diyiénni, deè kpéí nte kè n di pã mesàà, ke tú di ncáá nke tú n kperi.

¹² A ndé a cice nè a yò, kè dèè yie nkàa fòmmu okè, mí nha Yiè nKuyie n yóó da duɔ̀ nkèè tenkè mieke.

¹³ A báa kuɔ̀ onìtì.

¹⁴ A báa duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀u.

¹⁵ A báa yúúku.

¹⁶ A báa souté kécaàrè a kou t̀u yètiri.

¹⁷ A báa yaa nhot̀u kperè marè, o cífètè, yoo o pokù, yoo o kóo tónti, yoo o nààfè, yoo o sãmmarímú.

¹⁸ Kè benitibèe keè fetaafè pèúmè kè ditàteheù kuɔ̀, kéyà fetaafè miímmè kè ditāri fi nkuyukù, kè kufōwáà mbè pī nkè bè ncómmú mekentímè, ¹⁹ kénáké M̀yiyisi ke d̀: Nti náánnè a mómmuɔ̀ nti yóó yiemmu, Kuyie mbá nti náánnè ti yàà bo kú. ²⁰ Kè M̀yiyisi d̀: Di bá nyièkù, Kuyie ndi tóónnè ke bo di benkemu kè di ban-

té kù kpeñnimè ké kù depe, ké bá ndɔ̀ri meyei.

²¹ Kè benitibè ncié, kè M̀yiyisi tóónnè diwetiri Kuyie mborè.

Bè yó mmaà mèè botí yewū̀tòrè

²² Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀yiyisi ke d̀: Náké Isidayeeribe ke d̀ n tú: Di yàmu n di béinnènnimè kéínkè. ²³ Dí n tú mmfi máa, di báa dɔ̀ timátì péftì nè mesɔ̀ nkó sitenkaani. ²⁴ Di níí m maá di-wū̀tònni n tãātè dii b̀ri, ké nni nfeu ipe nè inààke, kénkòu itei ke tuɔ̀, kè n k̀rini ke di pã mmesàà. ²⁵ Kè di yóó maá di-wū̀tònni nè yetárè di báa yè cíféké, kè di yè cíféké di yè s̀nkùnnemu. ²⁶ Di níí báa maá diwū̀tònni kéánnè yedetisàkè, bè yàà bo yà wèè dèèti o fèi.

Ikuɔ̀ ì tukúnè tidaatì

21 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀yiyisi ke d̀: N te ikuɔ̀ a yóó duɔ̀ nyi Isidayeeribe: ² Kè wèè donténè Ebedeebe kudaakù, kù mpí mmutómmú yebie nyèkuɔ̀, kéyè diyiénni bá kù báa yietí m̀mamù. ³ Kè wèè yóó donté kudaakù kè kù k̀kè, kùu yè kutetiri, kè kù mè ndo po kùu yènnè ku pokù. ⁴ Kè ku yiè nweè me nkù duɔ̀ nhonitipòkù kòd peitè íbí, ku yiè nweè yó nyi te kè kùu yè kutetiri. ⁵ Kè kudaakù me nyi: N dómu n yiè nke d̀ m pokù nè m bí, n yí d̀ kéyè. ⁶ Ku yiè nkù cònnè dibòrinùu kéyú Kuyie nyètiri kékeutè ku toɔ̀, kè kù ntú o kóo tónti sã̀.

⁷ Kòd m̀u me nfitè o kóo sapàà nkòd tu kudaakù, ò báa na kéyè tidaatì yie mèè botí. ⁸ Kòd me nkù donté ke yóó puokemu, ke ténke í kù d̀, wèè wète ké kù fiténè ku cice. Ò báa kù fiténè kubotí tekù. Kòd d̀d̀ memme wè kù yeténèmu. ⁹ Kòd me nkù donté ke bo duɔ̀ nho bire nde, wè nkù d̀d̀ri ò d̀d̀rimè o kó besapàmbè. ¹⁰ Kè dè boní kè de kó debire wáà nhonitipòkù t̀u, dè báa yaate dè do pã mmùu dii okóti nè tiyàati nè mudómmú. ¹¹ Kòd í ò d̀d̀ri

denennè dètāāti dende, ò bo na káyè bá ò báá yietí idííftí.

Meyei mmèè mànnè mukúú

12 Kè wèè poté onití ke kùò bèè ò kùò.

13 Kòò me nyí ó kùò ke dó, kòò nùtè tètè ò yeténè, wèè sòri n yóó di benke diì èi. 14 Kòò me nhò kùò ke dómu, yoo wè ò kùònè mecii, bá kòò coké ke sòri n wūōtōnni borè, dí ò dèite kékua.

15 Wèè poté o cice yoo o yō, bèè ò kùò.

16 Wèè yùúké onití koò fité yoo ò bo o cîètè, bèè ò kùò.

17 Wèè sàá nho cice yoo o yō bèè ò kùò.

A bo potémè onití yoo a bo ò kùutemè

18 Kè benitibè kpà nkòò mōu poté otōu kòò do ke í ku. 19 Kòò na ke itè ke centinè kupàditi, bè báá kua wèè ò kùute, wèè ò kùute wèè ò yietí ò ò kùutemè, ké nhò taà nkòò miété.

20 Kòò mōu puotí o kó kudaakù, kunitidaakù yoo kunitipòrikù, kè kù ku bèè peite. 21 Kè kù me mmòke diyie yoo yewe yèdéè ke ku bè báá peite kè yé wèè kù dontémè.

22 Kè benitibè kpà nke bòòte onitipòkù wèè pùò nkòò pouti donni kòò í kùute, o dōu bè yu bebeémbè borè, kè bèè ò yietí ò kèéte ìi dííftí. 23 Kè meyei mmamè me ntùòkení onitipòkù kòò ku, bèè kua wèè ò kùò. 24 Kè wèè kpèéte otōu nñfè, bèè kpèéte o kɔfe, kè wèè feuté otōu ninni, bèè feuté o kperi, kè wèè kèéte otōu nùtè, bèè kèéte o kpete, kè wèè kèéte otōu naàcètè bèè kèéte o kpete.

25 Kè wèè cōu nhotōu, bèè ò cōu, kè wèè kùute otōu, bèè ò kùute, kè wèè ānné otōu kuyènkù, bèè kù nhò ānné.

26 Kòò niti poté o daakù, kunitidaakù yoo kunitipòrikù, ke kpèéte ku nñfè, wèè kù fíi nkù ténke bá ntù kudaakù ò kpèéte mèè kpéi nku nñfè. 27 Kòò feuté ku ninni wèè kù fíi nhò feuté mèè kpéi nku ninni.

28 Kè fenààfè kùò onitidōu yoo onitipòkù, dè í tú fe yiè nkó meyetimè, bèè fè bùótí yetárè kékua, bè me mbáá fè càáké.

29 Kè de kó fenààfè me nkùmmùmu, kè bè nàké fe yiè nkòò í fè pī nkè fè kùò onití, bèè fè bùótí yetárè kékua, kékuaonè fe yiè. 30 Kè bè yè nfe yiè nyietí kécooté, wèè yietí bè ò beke dèè kó dimàà. 31 Kè fè kùò denitidabire yoo denitipobire, bèè dōò mèè maa. 32 Kè fè me nkùò kudaakù kunitidaakù yoo kunitipòrikù, bèè yietí ku yiè mmedítftibii nsipísitāāti, ké fè bùótí yetárè kékua.

33 Kòò mōu kpeté tebinte yoo wè tè keú, ke í pòò nkè fenààfè yoo sām-marímú do de mieke ke ku, 34 wèè yietí de yiè nké dè tūóté.

35 Kòò mōu nààfè kùute otōu kɔfe, kè fè ku bèè fè fité kètoté idííftí, kètoté fèè ku.

36 Kè de kó fenààfè me ndo kùmmù itei nyi, kè bè nàké fe yiè nkòò í fè pī nwèè yietí fè kùò wèè kɔfe fenààfè, kétúóté fèè ku.

Ikuó ìi tukúnè iwūō kó muyóò

37 Kòò mōu yùúké otōu nààfè ke kùò yoo ò fité, wèè yietí fenààfè yiè nyinààke ìnùmmù. Kè fepièfè me nni nfe wèè yietí ipe ìnàà.

22 Kòò yúókù yùúké keyènkè, kè bè ò sònké koò kùò, dè í tú munitikòu. 2 Kè diyie me nyènní kè bè ò kùò, munitikòu mmu. Kòò yúókù mōu me nyi mɔke dèmarè ke bo yietí ò yùúké dè bèè ò fité kèyietí.

3 Kòò yùúké fenààfè nfe yoo sām-marímú yoo fepièfè, kè dè kpaá o cîètè wèè dè ténne kénso ndeterè.

Kuyie nyèmmè Isidayeribe ndake be kɔbe kperi kpéi

4 Kòò mōu yóu kòò wūō càáké otōu diiti yoo o tebe, wèè te feòfè wèè deite o kó kupaku tidiiti sààti yoo o tebe sààyè kèyietí o òfè di wèè diiti.

⁵ Kòdò m̀òu c̀su ndikp̀aá, k̀è d̀è c̀òut̀é òm̀òu diiti, t̀ì c̀òu d̀è yoo t̀ì kp̀aá cómmù d̀è, ẁèe yietí tidiiti yiè.

⁶ Kòdò m̀òu s̀onne o diiti yoo o kpere otòu borè, kòdò m̀òu d̀è yùúkú k̀è b̀è ò yà, ẁèe yietí kuce mèdémè. ⁷ K̀è b̀è í yà ẁèe yùúkú, d̀è do duó ẁèe c̀ièt̀èe yú mí nKuyie nyètiri k̀ébéi nke d̀ò: N yí t̀uóté n kou kpere. ⁸ K̀è b̀emabè ǹenni fenààfè kpéi nyoo s̀ammarímú, yoo fepièfè, yoo kuyàákù, yoo d̀èmarè kpéi, b̀èe kote m borè, k̀è n yí ẁèe í naati, ẁèe yietí kuce mèdémè.

⁹ Kòdò m̀òu tannènè otòu fenààfè, yoo s̀ammarímú, yoo fepièfè, yoo feǎfè tefè mafè, k̀è fè ku yoo fè k̀éété, yoo b̀è fè yùúkú, bá b̀è í fè yà. ¹⁰ Feǎfè taà ẁèe borèe yú n yètiri ke d̀ò, ò í fè t̀uóté. Kòdò ì memme ẁèe te feǎfè ẁèe yie nhò béi nti bá ò báá yietí. ¹¹ Kòdò m̀e nyóu k̀è b̀è fè yùúkú o c̀ièt̀è, ẁèe yietí feǎfè yiè. ¹² K̀è musimmù muù m̀e nfè p̀i nwèe t̀oní mù càáké ke s̀ùò ndè, k̀ébenke fe yiè nhò báá yietí d̀èmarè.

¹³ Kòdò m̀òu yāūtè otòu feǎfè, k̀è fè k̀éété, yoo fè ku, bá fe yiè nyí d̀è bo, ẁèe fè yāūtè ẁèe yietí fe yiè. ¹⁴ K̀è feǎfè yiè ndè bo, ò báá yietí m̀umamù, kòdò m̀e nfè yāūtè ke yietímu, de kó tiyeti nsannè.

Kuyie nduómmè ikuá ibotí ibotí Isidayeribe

¹⁵ Kòdò m̀òu ciitè osapàà nwèè í yé onitidù, ò m̀e nyí m̀ake didacènni, kòdò duónè, ẁèe yietí tipocònti kòdò t̀uóté k̀épuoke. ¹⁶ Kòdò sapàà ncice m̀e nhò yetenè o kóo sapàà nwèe yietí idíítí k̀è ì mmànne osapàà nkó tipocònti kpeyi bake.

¹⁷ Dí kuò benitipòbè b̀èè tu benitinòm̀- b̀è di cuokè.

¹⁸ Kòdò m̀òu duónè feǎfè b̀èe ò kùò.

¹⁹ Kòdò m̀òu fèutè feǎfè díbò, ke yóu mí nKuyie, mbèe ò kùò.

²⁰ Di bá nfèũnko bepòòbè yoo dí mbè cíí. Ke yé di do t̀umè bepòòbè m̀e Esi-

biti tenkè. ²¹ Di bá nfèũnko bekúpòbè ǹè iciribí. ²² K̀è di b̀è fèũnko, k̀è b̀è saute ke n yu n yóó keemu. ²³ K̀è m miekee di peike, k̀è n duó nkè di dootitòbè di kuò, k̀è di pòbèe naá mbekúpòbè, k̀è di bíí naá nyiciribí.

²⁴ K̀è ẁèe p̀ente ocìri idíítí o kó kubotí mieke o bá ndó ẁèe ò yietí k̀énóó mbetòbè òmmè.

²⁵ K̀è ẁèe kou yóó ò yāūtè d̀èmarè kòdò t̀uóté o yàákù ẁèe kù nhò t̀ènné k̀è diyie mu nyí ta. ²⁶ Ke yé ò ku mmakemè kumáà ke daati, k̀è kù í bo ò bo duónè ba, ò yóó sautemu k̀è n keè, ke yé m makemè mesémmè.

²⁷ Di báá s̀áá mmí nKuyie, di m̀e mbáá s̀áá ndi kóo kpààti.

²⁸ Di níí n duó ndi diiti ketiti ǹè di tebe ketiyè ǹè b̀èè tú Mpo.

²⁹ K̀è ẁèe nààfè yoo o pièfè peité fe bire ímmake yewe yèyiekkè, diniínni yiè kòdò d̀è nni nféutè.

³⁰ Di tú n kó benitibè m̀be, ídònnè páíí! Di bá ncáá mmusimmù p̀i nfèè òfè, di níí fè duó n simòó.

Ti bo ndakemè becìribè kpéi

23 Òm̀òu báá keè siyáábisi k̀é nti s̀akénè. Òm̀òu báá kónné oyeiwe. ² Òm̀òu báá t̀unne kusúkù kédòò meyei. Òm̀òu báá yie nkusúkù kpèti kédòò d̀èè í wenni. ³ Òm̀òu báá kónné òm̀òu kòdò ì naati, bá kòdò tu ocìri.

⁴ K̀è ẁèe yà o dùòntòu nààfè, yoo o s̀ammarímú k̀è d̀è feti, ẁèe d̀è nhò t̀oní. ⁵ K̀è ẁèe dùòntòu s̀ammarímú ònè ditou ke do, ẁèe ò teennè k̀è b̀èe d̀è bouté tinenti.

⁶ Kòdò c̀iri naati di báá yóu di bo ò kònnémè. ⁷ Di bá nyíe nsiyáábisi, di báá kuò ẁèe í d̀òò meyei. N yí kómmú ẁèe cààrè. ⁸ Di bá ncóú ticuuti, t̀ì yèikunkomu b̀èe nuò nwúò, ke s̀inkunko ẁèe naati.

⁹Di bá nféũnko bepòòbè, di yému kupòòkù dòmme, Di do tú bepòòbè mbe Esibiti tenkè.

Ketenkè kó meòmpùmè nè yedidèibaa

¹⁰Di yó nkuuti yebie nyèkuò yèkuò ndi ke deì di diiti. ¹¹Dibenni diyieni kényóu ketenkè kè kèe òmpè, kè dihei kó beçiribèe pété kèdi, kè tikpasintii di desonne.

¹²Di níf yóo pí ndi tómmú yewe yèkuò ndi, kéòmpè ndiyieni, kè di nàake nè di sãmmarímúbè kè dèe òmpè. Kòo pòò nè kudaakù nè ku bire kè dèe wei.

¹³Di m̀pí n di nàké tì timou, di bá nyu yebòkè yètè, di bá nnáá nye kpeti.

**Kuyie nyē nyIsidayeeribe
m̀baà nyèè baa**

(Wénté 3:18-26, Ikuú kòntimù 16:1-17)

¹⁴Bá dii benni dí ãnné yebaa nyètããti kédeúukunne n yètiri. ¹⁵Dibanni ketiri yó ntú pèèbè bèè í kòorenè mutie be kperi ndi. Kè di ndi baà nke dò yewe yèyiekè ke cáá mpèèbè bèè í kòorenè mutie mùu muuti, kéndonnè n di nàkémè di yeti dii m̀nni Esibiti. Di n di baà ndididèi kóo tãnkù. Kè di níf korini m borè di báá kotení di nou sitetisi. ¹⁶Di m̀baà ntidipanti kó dibanni, ke baà ndididèi banni dibenni kúú mmieke, di dèite dii m̀nni tidiiti. ¹⁷Kuce mètããti dibenni mieke benitibè níf kotení mí ndi Yiè nKuyie m borè.

¹⁸Òmòu bá n féúté fèfè kéwënnè fe yì mpèè wèè kòorenè mutie mùu muuti, fe kùd mme mbá nyíkkú keyènkè kè dèe wenténè. ¹⁹Di ntouni tidipanti mí ndi Yiè nKuyie nciètè nè yetebe ketiyè. Di níf báá bennénè dibòbii di yò miè.

Kuyie ntõnni do nimè Isidayeeribe

²⁰N duónkomu n tõnni kè di bo ndi ni ke di kãnké kè dí tuokenè ketenkè n tũntè kè di kpéí. ²¹Di ndake ke báá yete

n tõnni kpeti, kè di tì yete di í yóo di cíé ndi yetimè ke yé mfi di tõnkomè. ²²Kè di yíe ndi kpeti ke tũ n di nàá ntì, m bo níf mbèè di níf, kè di dùòntòbè ntú n dùòntòbè.

²³N tõnni yóo di niitèmu, Amòriibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Kannahãa kòbe nè Efiibe nè Sebusiibe borè kè m bè kùu. ²⁴Di báá nínkú be bøkè iikè, di báá yè fié iwũ, di me mbáá teeté be borime. Dí bè kùu képuo mbe bøkè. ²⁵Dí ntú mmí ndi Yiè nKuyie mmáa, kè n di dòò mesàa nké ndi duò ntidiiti nè menie, ké ndi péiri mumòmú. ²⁶Di kó ketenkè mieke onitipòkù pouti báá donní, tehãunte bá mbo, kè n yíe di fòmму kè dí nfòu kémante.

²⁷M bo nni di iikè ke ãà benitibè kufõwaá, kè di tũòke kùu botí cie kùu coké, di dootitòbè bo ndi cokù. ²⁸M bo níf nyecãnkèndèèsùò di iikè, kè yè mbeti Efiibe nè Kannahãa kòbe nè Itiibe. ²⁹N yí yóo be bèti dibenni dimáa mieke dihei yàa bo naá ndikpáa, kè depímpín-nèe súú. ³⁰N yó mbè bèti sãmpó sãmpó nwe, kè di yàa súúnnè kètieke ketenkè. ³¹Di tenkè yóo keté dãmèèri wũswè nwe kènto kètuokenè Fidisitèèbe kóo dãmèèri, kètuóté dikpáa kènto kètuokenè kukó ndiekù Efadataa bèè dè bo, n yóo duò nkè di bè bètimu. ³²Di bá mbè m̀kenè metaummè mamè di me mbáá fié iwũ be bøkè. ³³Bè bá nkpaá di tenkè mieke, bè yàa bo di tente kè di dòò meyei nké n yeténè, kéfié iwũ be bøkè, kè dè di bo.

**Kuyie nyumè M̀yiyisi
nè o kòbe ditãri ínke**

24 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀yiyisi ke dò: Fí nnè Anoo nè Nadabu nè Abiu nè Isidayeeribe kó bekótibè sipisiyiekè dí dekení ditãri. Kè di kpaá díétiriní di nínkú. ²Kè betòbè nde nkpaá, kàa tóónní m borè amáa, kubotí me mbáá dekení.

³ Kè Mɔ̀yisii kɔ̀te ké tì nàké benitìbè, kè bèe wènné bemɔ̀u ke dɔ̀: Ti yiemmu ke bo dɔ̀ɔ̀ ti Yiè nKuyie nyè mmù.

⁴ Kè Mɔ̀yisii wàri ti Yiè nKuyie nhò nàké tì timɔ̀u, kéíté dikúnweñni sèi kémaá diwũɔ̀tɔ̀nni ditàri pèri kéfíi nyetáre tepíítè nè yèdèè, Isidayeeribe waa ntepiítè nè idéi kpeye, ⁵ kètááté Isidayeeribe mieke bedapàmbè, kè bèe fíé ti Yiè nKuyie nyiwũ kétuɔ̀ nkéfié yenaadakè metaummè kpeye. ⁶ Kè Mɔ̀yisii ceé mmeýiì ndibuu mieke, kètúóté mesomme kémíéte diwũɔ̀tɔ̀nni, ⁷ kètúóté metaummè kó dipátiri⁸, kékkaa mbenitìbè bemɔ̀u iikè. Kè bèe wènné bemɔ̀u ke dɔ̀: Ti yiemmu ke bo dɔ̀ɔ̀ ti Yiè nKuyie mbéi nti.

⁸ Kè Mɔ̀yisii túóté meýiì nkémíéte benitìbè ke dɔ̀: Me nyiì mmeè benkú ti Yiè nKuyie ndi taunnèmè kumáá nè ku náah̀ti mieke.

⁹ De kó difɔ̀nkúò Mɔ̀yisii nè Anɔ̀ nè Nadabu nè Abiu nè Isidayeeribe kó bekótìbè sipísiyiekè, kè bèe deke ditàri, ¹⁰ káyà Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù, kè ku naàcèi na dè dò nditàsàari ke mieti, ke dò ntiwetì ke wenni páfi. ¹¹ Kuyie mme nyí ndòɔ̀ meyei mmamè Isidayeeribe kó bekótìbè, kè bèe kù yà, kédeè kèdi káyà.

Kuyie nyumè Mɔ̀yisii ditàri ìnkè

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke dɔ̀: Dekení m borè ditàri kè n da duó ntitápiéti n wàri tìl ìnkè ikuó, kàa ì tié nyIsidayeeribe.

¹³ Kè Mɔ̀yisii neinè Sosuwee o kóo tɔ̀nti, kè bèe deke Kuyie ntàri. ¹⁴ Kè Mɔ̀yisii nàké Isidayeeribe kó bekótìbè ke dɔ̀: Nkpaánè die nkè ti wètení. Kòò mɔ̀u m̀ke timati wèe yà Anɔ̀ nè Uuri. ¹⁵ Kè Mɔ̀yisii ñdeèti ditàri kè diwetirri di kááanko. ¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti

mbo Sinaii tãri ìnkè, kè diwetirri ndi dàátí ké dɔ̀ yewe yèkuò, diyiénni yiè, kè ti Yiè nKuyie nyú Mɔ̀yisii diwetirri mieke.

¹⁷ Kè Isidayeeribe nwúò nti Yiè nKuyie nkó tikpeti kè tì dò mmuháá mmù còu.

¹⁸ Kè Mɔ̀yisii ta diwetirri mieke, kédekoo ditàri ìnkè ke dɔ̀ iyie nisipísinaà, deyènnè sipísinaà.

BÈ DÒ NKÉDÒÒ MÈÈ BOTÍ METAUMMÈ TOU

Bè dò nképámmú yèè pãre metaummè tou dɔ̀ðrimù kpéi

25 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke dɔ̀: ² Náké Isidayeeribe kè bè n cuó yepãre, bèè dó ké m pã be kperè nè bè yèmmè memɔ̀u dí cuó beè kó yepãre. ³ Nte di yóó cuó yèè pãre: Mesɔ̀ nnè timáti péfíti nè disɔ̀wũ, ⁴ nè mupààkómmú mùù dò mmebèrimè nè mùù dò nfetɔ̀nfè nè mùù dò mmeýiì nnè mupààkonkperimù nè tibɔ̀citi, ⁵ nè tipekɔ̀nti wũɔ̀ti nè detekperè kó ideí, ⁶ nè mefitíkùò nnè mekoutékùò mmèè kòkénè tũdàari nè tihúúnti bè tũò nti, ⁷ nè yetáre yèè sòu ke do ndimantɔ̀nni nè yetàsàayè teyè nè dikoutéyaàbòri sámpòri nè dicìncìnkɔ̀nni ikuó niùti kpéi. ⁸ Kè dí n dɔ̀ɔ̀ metaummè tou n yó mbo di di cuokè. ⁹ Di yóó di dɔ̀ɔ̀ nè di nenti kè di ndònnè n yóó da benke mè mme.

Metaummè tɔ̀u

¹⁰ Dí dɔ̀nnè ditɔ̀u nè detekperè kó ideí, kè di okùmè mbo métiri omáa nè sãntimétiri sipísidé nè mènùmmù, kè di pèkùmè mbo sãntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù, di cómmè sãntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ¹¹ Kè dí di dàri mesɔ̀ mmómmɔ̀mme di mieke, nè di ìnkè ké mè kpèè ndi nùù, ¹² kédòɔ̀

§24:7 + *dipátiri*: Bè náà mèè taummè pátiri kpéi ndie bè yè mMɔ̀yisii wàri dindi. Wénté dináahkèè 4.

desɔɔmámánnè dènàà bá kùù mànkú mùmáà, ¹³kédɔɔ detekperè kó ideí kó ipààti idéi, ké ì dári mesɔɔ. ¹⁴Kè dí ì tɔ́n- né demámánnè dèè càátí ditɔu, kè bè ndi tóúnè. ¹⁵De kó ipààti yó nde ntúš sáà, di báá ì dèite. ¹⁶Di yóó de nhánné n tannò kó titápièti n yóó da duó nti.

¹⁷Kè dí dɔɔ kupòkù nè mesɔɔ mmóm- mɔmme, kè ku okùmè mbo métiiri òmáà nè sántimétiiri sipísidé nè mènùmmù, ku pèkùmè sántimétiiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ¹⁸Kè dí má beínkèmbàribè bèdébè kó tifènti nè mesɔɔ mmáà, kécón- né ditɔu pòkù ínke, ¹⁹kécónné kuu ku mpíkù, kutekù kupíkù tekù, kè ti ntaunè ditɔu pòkù, ²⁰kéncó titɔbè ke wetí ditɔu pòkù, ke yuo ti fièti ke dáátí ditɔu. ²¹Kè dí ánné n tannò kó titápièti n yóó da duó nti ditɔu mieke, képoo nkupòkù. ²²N níí yóó kɔtoo ditɔu ínke nke beínkèmbàribè bèdébè fènti saku, tii còmúmù n taum- mè tɔu ínke, ké da náké n dɔ á náké ti Isidayeeriibe.

**Tábùri bè bo ndakù
dè pèèbè bè pā mbè Kuyie**

²³Dí baaké tábùri, nè detekperè kó ideí kòo okùmè mbo métiiri òmáà, mepèkùmè métiiri kó dikéè, mecómme sántimétiiri sipísiyiekè nè mènùmmù, ²⁴kè dí ò dári mesɔɔ mmóm-mɔmme, ké mè kpè nho nùù. ²⁵Kè dí ò ánné kuperí kéfii ntipíti tinda kè mepèkùmè mbo sán- timétiiri mèni, kè dí kù kpè mmesɔɔ. ²⁶Dí dɔɔ desɔɔmámánnè kécátínné tábùri mànke inàà, o tààke berí ndè. ²⁷De kó demámánnè yó ncáátí ke tókèné kuperí nku, kè bè níí tónné ipààti kétúóté tábùri, ²⁸kédɔɔ detekperè kó ideí kó ipààti idéi ké ì dári mesɔɔ, nyii yó ntóúnè tábùri. ²⁹Dí dɔɔ tisɔɔnenti móm-mɔnti: Yesékébo nè ibòòke nè yebo di yó ndɔɔri ndè ikuó. ³⁰Weè tábùri ínke nke di yó ndakùmè pèèbè di m pā mbè, kè bè mbo sáà n yiikè.

**Kuyie nyèmmè bèè dɔɔ
tefitíkèkètè ibake iyiekè kpete**

³¹Dí dɔɔ tesɔɔfitíkèkètè ké tè mánè mesɔɔ mmáà, te tàri nè tè bake nè te tòkè nè dèè dò mmutepóó nnè te kèkèe dè yó ntaumu. ³²Kè te bakèe yate ikuó, ku mpíkù itāāti, kutekù itāāti nè de cuokè kòku. ³³Kè de kó ibake ikuó mmòke bá kù yetòkè yètàāti, kè yè ñdònnè yetebe bè tu yè amandi nè dèè dò mmutepóó. ³⁴Kè de cuokè kòku mmòke yetòkè yènàà, nè dèè dò mmutepóó nke dònne yetebe, bè tu yè amandi. ³⁵Te bake itāāti tuuté ndè de cuokè kó kudɔú kè dè mmòke yetòkè yètàāti. ³⁶Yetòkè nè te bake kè dè ntú mesɔɔ mmóm-mɔmme ke tau. ³⁷Kè dí dɔɔ sikèkèe siyiekè kétoú ntoú nkè si ncóú nkè dè wenni de iikè. ³⁸Dí dɔɔ ihaaké nè dèè yó nkounè mutápei nkè dè ntú mesɔɔ mmóm-mɔmme. ³⁹Tefitíkèkètè nè te nenti dè yóó dɔɔnnè mesɔɔ mmóm- mɔmme mme, cidòòbè sipísitāāti. ⁴⁰Fó mMɔyiisi, á tünne n da benkemè die nditāri ínke kè dí tè dɔɔ.

Kuyie ncēsàatè

26 Di dɔɔ n taummè tou nè tiyaáyónti tepíítè tii dùòkenè mupààkonkperímù nè tipeçiti tii dò mmebèrimè, nè tii dò mmeyii nne tii dò nfetònfè, dí kpè mbeínkèmbàribè kó tifènti. ²Kè ti okùmè mbo métiiri tepíítè nè mènàà, ti pèkùmè métiiri mèdémè. Timɔu ti yó mme mmà. ³Kè dí ti tau ntinùmmù, tinùmmù, ⁴kécátínné tiketiti mànkú tipeçiti kó iwēi ìi dò mmebèrimè, ké me ndɔɔ tisɔnti. ⁵De kó iwēi yó mbo sipísinùmmù ndi, ku mpíkù nè kutekù ke dò nyitɔbè. ⁶Dí dɔɔ desɔɔmámánnè sipísinùmmù dèè seùnè, kè dèe tau nde kó tiyààti tidé, kè tii naá nkùmáà.

⁷Kè dí duòkenè tibɔçiti tiyaáyónti tepíítè nè kùmáà. De kó tiyààti tii yó nkānké n taummè tou. ⁸De kó

tiyaáyónti okùmè yó mbo métiri tepíítè nè mènùmmù ndi, kè ti pèkùmè mbo métiri mèdé mèdé. ⁹Kè dí tau ntìnùmmù, kétau ntiteti tikuò, kukuònkù kunku kuò yó nkānké metaummè tou ìikè. ¹⁰Kè dí cātínné kuyààkù ketikù mǎnku kù tuuténè dè kudéríkù iwēi sipísìnùmmù, kécátínné kudéríkù mǎnku iwēi sipísìnùmmù. ¹¹Kè dí dǎò dibierimínni kó demámánné sipísìnùmmù, késeunnè de kó iwēi, kè dèe naá nkuyààkù kùmáá, ¹²kè dí ti dàtínné kè ti okùmè nsúó nke beke metaummè tou fǎnkúò bíékè. ¹³Kè ti pèkùmè nsúó nke beke tipíiti tidé, kénkānké n taummè tou mesàà. ¹⁴Kè dí waá ntipedakǎnti wūòti kétau, kéwaá nkukǎnkù kperíkù kénǎó.

¹⁵Kè dí waá n taummè tou kó tidabeeti kó ideí, kè ì ntú detekperè kó ideí. ¹⁶Bá kù, kè ku okùmè mbo métiribè bènùmmù kè kù pèkùmè mbo sǎntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ¹⁷Dí ti waá nkè ti mmǎke meyàà mmédémè démmè mèè yó seunnè timáti péfíti kó yecaube. Di ti dǎò timǎu kè ti mme ndò. ¹⁸Dí ti waá nkè ti mbo sipísidé, kécómmú ke wetí kubakù cǎnku. ¹⁹Kè dí dǎò timáti péfíti kó yecaube sipísinàà, késeu mbá dii sǎà fùò yèdéè yèdéè. ²⁰Kè tidabeeti teti múnke mbo sipísidé kubakù youú bíékè. ²¹Kè dí dǎò timáti péfíti kó yecaube sipísinàà késeu mbá dii sǎà fùò yèdéè yèdéè. ²²Kè dí waá ntidabeeti tikuò kécónné de ìikè bíékè, ²³kéwaá ntiteti tidéti metaummè tou kentímè de ìikè bíékè kpeti. ²⁴Kè ti ntau tidéti déti ti fùò, kétau meyómmè nè mumámáá, ke mme ndò tipíiti tidé. ²⁵Kè dèe wēnné tidabeeti tini, timáti péfíti kó yecaube tepíítè nè yèkùò, bá kùò dabekù yèdéè yèdéè.

²⁶Dí cíéké detekperè kó ideí kó ipǎnní inùmmù kápánné metaummè tou mieke kupíkù ketikù. ²⁷Kè kupíkù déríkù kpeyi mbo inùmmù, de ìikè kpeyi inùmmù. ²⁸Kè de cuokè kó kupǎnní tǎnné yesǎnkè

cuokè ku mmǎnku nè kutekù. ²⁹Kè dí dari yesǎnkè nè ipǎnní mesǎo nkédǎò desǎomámánné a yóó tǎnné dèè mieke ipǎnní. ³⁰Á tǎnne n da benkemè die nditári ìnkè kè dí tē dǎò.

³¹Dí dǎò kuyààkpenkpetínkù nè mupààkonkperímù nè tipeciti tii dò mmebèrimè nè tii dò mmeyii nnè tii dò nfetǎnfè, kékpè nkè dè ndò mbeínkèmbàribè. ³²Kè dí kù núnne detekperè kó ideí kó yesǎnkè yènàà kó ibaaké ì dǎri mesǎo, késeunè timáti péfíti kó yecaube yènàà, ³³kénúnné kuyààkù ibaaké, kétánné n taummè tǎu de mieke.

De kó kuyààkù kuò yó nyaati ikuò dieku nè ikuò nenti kó kufáá. ³⁴Kè dí poo nkupòkù n taummè tǎu kéínné ikuò nenti kó kufáá mieke. ³⁵Kàa ìnné tábùri kudieku tekù, kubakù youú bíékè, kéínné tefitíkèkètè kubakù cǎnku bíékè, kéwetínné tábùri.

³⁶Dí dǎò dibòri kó kuyààkù nè mupààkonkperímù mùù kǎkénè tipeciti, tii dò mmebèrimè nè tii dò nfetǎnfè nè tii do mmeyii. ³⁷Dí dǎò kuyààkpenkpetínkù kó ideí detekperè kpeyi inùmmù, kè ì dǎri mesǎo, kéánné yesǎobákè yènùmmù nè dibierimínni kó yecaube yènùmmù.

Diwūòtǎnni bè tūò ndii ìnkè iwūò

27 Dí dǎò diwūòtǎnni nè detekperè kó ideí, kè di okùmè mbo métiri mèdé nè dikèè. Di yó mmà di píiti timǎu ndi, kè di cómmè mbo métiri mēmáá nè dikèè. ²Kè dí ánné yebákè di kentímè menàà de ìnkè, kè yè ntaunè diwūòtǎnni, kàa yè dǎri disǎowūò. ³Dí dǎò diwūòtǎnni kó tinenti nè disǎowūò: Dèè kounè mutápeí nnè yekā nè yebò bè yó mméínné yè meyii nnè sikúmmoó, ⁴kédǎò disǎowūò kó teditè nè de kó demámánné dènàà kécátínné di kentímè menàà. ⁵Kè dí tē sǎa nkè tē mberínè diwūòtǎnni cuokè, ⁶kédǎò detekperè kó ideí kó ipàati

idéi, ké ì dári disɔwũḏ, ⁷ ké ì tōnné di-wũḏtōnni kó demámánnè tipífti tidé kè dí ndi tounè. ⁸ Di yóó di dḏḏ kè di nhorímu kéndò n da benkemè die nditāri ínkè.

Metaummè tou kó kuperi

⁹Nte di yóó dḏḏmè kuperi nè mupààkonkperímù kécēēte n taummè tou: Kubakù cānku bíékè kó meokùmè mbo métiri sipísínømmù. ¹⁰ Kè yesānkè mbo sipísidé nè disɔwũḏ kó yecaube sipísidé nè timáti péfti kó ibaaké nè ti kó ipàati tiyàati yóó núnne ì. ¹¹ Kubakù yóú bíékè kó meokùmè mma, kéndò mmetēmè dōmmè. ¹² Kè de ìikè bíékè kó mepēkùmè mbo métiri sipísidé nè mènømmù nè yesānkè tepíftè nè ye kó yecaube. ¹³ Kè didonfũḏ bíékè kó mepēkùmè mbo métiri sipísidé nè mènømmù. ¹⁴⁻¹⁵ Dibòri pifti tidé bá kù, kù mmɔke métiri mēyiekè nè dikéè, nè yesānkè yētāati nè ye kó yecaube yētāati. ¹⁶ Kuperi kó dibòri kó kuyààkù yó mbo métiri tepíftè nte, kéndò mmebèrimè, ke dō nfetōnfè, ke dō mmeyii, ke dùḏkenè mupààkonkperímù, ke kpè. Kè yesānkè mbo yènàà nè ye kó yecaube. ¹⁷ Yesānkè yemɔu yó ntaunè yetòbè timáti péfti kó iwēi nyi. Kè ibaaké ntú timáti péfti kè yecaube ntú disɔwũḏ. ¹⁸ Kuperi okùmè yó mbo métiri sipísínømmù ndi, kè mepēkùmè mbo métiri sipísidé nè mènømmù, kè mecómme mbo métiri mēdēmè nè dikéè. Kuperi yóó dḏḏnè mupààkonkperímù mmu, kè yesānkè kó yecaube ntú disɔwũḏ. ¹⁹ Bè yó mpīinnè tii nenti n cīfètè tōmmú nè yesānkè teciētè kpeye nè kuperi kpeye yó ntú disɔwũḏ ndi.

Tefitíkèkètè kó mekùḏ

²⁰ Fḏ mMɔyiisi á duḥ nkè Isidayeeribe da díi mekḥsàamè odifè kó yetebe kōme, kè dēe yie nkè fitirè ncóú nsáá. ²¹ Anɔo nè o bí beè níí yóó dè tūo nkéinnè kuyààkù kùḏ kānké mí ndi Yiè nKuyie ntou

kupíkù tekù bíékè, kè dè ncóú nkuyuoku nè dikúnweinnḏo mí nKuyie nyiikè. Dè yó ntú Isidayeeribe kuḥ nyi sáá.

Bè dḏḏmè ikuḥ niùbè kó tiyàati

28 Kè Kuyie mbéi nke dḏ: Fḏ mMɔyiisi á yú a kóo kóti Anɔo nè o bí Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa ké bè cānné nè Isidayeeribe tòbè, kè bè ntú ikuḥ niùbè ke pí n tōmmú. ² Á dḏḏ a kóo kóti Anɔo tiyaàkpeti ikuḥ kpeti, tii yó mbenkú ò cānnēmè betòbè. ³ Á náké beyaàdùḏbè n duḥ mbè mecii nkè bèe dḏḏ Anɔo tiyàati kòḏ nti daati ke píinnè n tōmmú kè ti mbenkú ò cāammè. ⁴ De kó tiyàati yó ntú dicincinkōnni, nè tekoutéyaàbòtè, nè dikoutéyaàbòkūpuri nè dikoutéyaàbòhokūri dii kpè, nè feitòdòdáfè nè fenaàkōnfè. A kóo kóti Anɔo nè o bí bè níí yó nti ndáátí ke pínnè ikuḥ tōmmú. ⁵ Bè yóó tii kpè nnè tipeciti nti tii dō mmebèrimè nè tii dō nfetōnfè nè tii dō mmeyii nnè musɔɔpààkómmú.

Tekoutéyaàbòtè

⁶ Á duḥ nkè bèe dḏḏ tekoutéyaàbòtè nè mupààkonkperímù nè tipeciti tii dō mmebèrimè, nè tii dō nfetōnfè nè tii dō mmeyii nnè musɔɔpààkómmú. ⁷ De kó tekoutéyaàbòtè yó mmɔke ibaati nyi tipifti tidé. ⁸ Kuyaàbomboúnkù múnke yóó dḏḏ nè muu paàkómmú boti, kentaunè tekoutéyaàbòtè. ⁹ Á waá nyetárè yèdèè yèè dō ndimantōnni kékeri Isidayeeribe bí yètè ye ínkè. ¹⁰ Yeyètè yèkuḥ ditáketiri ínkè, yeteyè yèkuḥ didéri ínkè, kè yè ntú nyetòbè bè bè pié mèè boti. ¹¹ Otáciéti weè yóó kéri yeyètè yetárè yedé ínkè ké yè dānne nè mesɔ. ¹² Wèe yè cātínè tekoutéyaàbòtè baati idé, kè yè mbenkú Isidayeeribe boti tepíftè nè idéi, kè Anɔo níí ntati n taummè tou kè di ā, mí ndi Yiè nKuyie nkè m báá di yè. ¹³ A yóó danne dèè

ínkè yetárè yó ntú mesɔɔ mme. ¹⁴ Á dɔɔ mesɔɔfimme mɔ́nmɔ́mme mɛ́démè kè mè ndò nyiwēī, kàa mè càtinné yetárè dàri dèè ínkè.

Dicìncìnkònni

¹⁵ Á duś nkè bèe dɔɔ dicìncìnkònni nè mupààkonkperímù mùù kòkénè tipecìti, tìl dò mmebèrimè nè tìl dò nfetònfè nè tìl dò mmeɣìi nkékpènnè musɔɔpààkómmú tekoutéyaàbòtè kòme. ¹⁶ Di yóo poo mmèdémè mme, di okùmè nè di pèkùmè kè dè mbo sántimétiri sipísidè nè mènùmmù. ¹⁷ Kè dí dè dàri itácuś inàà. Kucus kuketikù kpèye, diketiri ndò ntisēūmíétì, kè didéri ndò ntiyāpemiétì, kè ditāánni ndò mmenɔ́nnú. ¹⁸ Kè kucus déríkù kpèye, dii dò mmeɕùmè, nè dii dò ntiwetì nè dii dò nsàncirè. ¹⁹ Kucus ntāánkù kpèye, dii dò ncòdòdò, nè dii dò mpùtìpùtì, nè dii dò mmetekā. ²⁰ Kucus nnaankù kpèye, dii dò ntinóbèntì nè dii dò ndimantōnni nè dii dò nditáwū. Bá dii tári yóo danne mesɔɔ nyínkè nke. ²¹ Otáciétii kerí Isidayeeri bí tepítè nè idéi bá dè de yetìri ditári ínke.

²² Kè dí ānné dicìncìnkònni mesɔɔfimme mɔ́mmɔ́mme mɛ́démè kè mè ndò nyiwēī, ²³ nè desɔɔmámánnè dèdèrè ké dè càtinné dicìncìnkònni yómmè. ²⁴ Kè dí dè càtíné mesɔɔfimme kó iwēī idé nè dicìncìnkònni kó demámánnè. ²⁵ Kè dí tuuté iwēī yómmè tēmè yebakóyo borè, de ìlkè bíékè. ²⁶ Dí dɔɔ desɔɔmámánnè terè dèdèrè kécátinné kè defùù bíékè nkáá ntekoutéyaàbòtè. ²⁷ Kè dí dɔɔ desɔɔmámánnè terè dèdèrè kécátinné tekoutéyaàbòtè fùù, fenaàkònfè yá nde kó diyuu. ²⁸ Kè dí dɔɔ kuhō késeu ndicìncìnkònni kó demámánnè nè tekoutéyaàbòtè kpere kè dè nwē nke tau, kè dicìncìnkònni báá tote.

²⁹ Kè Anɔɔ níi ntati n taummè tou ke dáátí dicìncìnkònni, kè Isidayeeri bí

yetè ndari o cìncìnni, mí ndi Yiè nKuyie nkè m báá di yè. ³⁰ Fɔ́ mMɔ́yiisi á ānné udimmu nè tumimmu Anɔɔ cìncìnkònni mieke, kè Anɔɔ níi nkòri m borè kè di dàátí, kè dèe yie nkòo banté n dónè tì Isidayeeri.

Tikoutéyaàtì teti

³¹ Dikoutéyaàbòkùpuri Anɔɔ yó nhāà di yóo duòkenè tipecìti ntí tìl dò mmebèrimè. ³² Kè diyuu yó nyiè dè borèe duòke yéke yéke ke báá kété. ³³ Kè dí kpè ndiyaàbòri fùù kéfítè nè tipecìti tìl dò mmebèrimè nè tìl dò nfetònfè nè tìl dò mmeɣìi nkè dè ndò nyetebe bè tu yè kedenátì kécátinné isɔɔdede. ³⁴ Kè ì nsoké kedenátìbè cuokè. Die nkedénátì, die nfesɔɔdedefè. ³⁵ Anɔɔ yó ndáátí dii yaàbòri ke pínnè n kuś tómmú. Ò tati dii mōnni nè ò yetì dii mōnni bè nyo idedeké kuðmmè kè dèe yie kòd báá kú.

³⁶ Dí dɔɔ mesɔɔ mmómmɔ́mme kó temátìpètè kékeri te ínke ke dɔ: Wèè càá nti Yiè nKuyie nképí. ³⁷ Kè dí tè pínnénè kuhō kùù dò mmebèrimè kuyaàbom-bouñkù ínke o tìnni níi yó mberínè dè. ³⁸ De kó tesɔɔmátìpètè níi yó mberínè o tìnni ndi ò kòri dii mōnni m borè, teè yó mbenkú ke dò nhAnɔɔ tɔ Isidayeeri kó meyei mbè dōdri mè nè be pāre mieke teè yó nte kè ñ cɔutè be pāre.

³⁹ Dí dɔɔ Anɔɔ dikoutéyaàbòhokùri dii dùòkenè mupààkonkperímù, nè kuyaàbomboúñkù nè fenaàkònfè fèè kpè.

⁴⁰ Dí dɔɔ Anɔɔ bí yeyaàbòrè nè in-aakū nne tiyaàbomboúnti kè dèe bè cànné nè betòbè.

⁴¹ Á dátinné Anɔɔ nè o bí tiyàtì kécóu mmekùd mbè yo ínke, ké bè wénkùnne, kè bè ntú ikuś niùbè. ⁴² Dí bè dōd yeyaàtàakékè kè bèe káá mbe fū. Yè yó mberínè be ka nye ke káá mbe kpèrè. ⁴³ Anɔɔ nè o bí kè bè níi ānné kétannè n taummè tou, yoo kèpínnè diwūòtōnni kó mutómmú, kè bè báá ya be fei kè bèe

kú. Dè yó ntú Anɔɔ nè o bí nè o yaábíó be kó ikuṣ nyí sáá.

Bè cǎnnémè Anɔɔ nè o bí ikuṣ tǔmmú kpéí

29 Nte a yóó yímè kécǎnné Anɔɔ nè o bí n tǔmmú kpéí:

Tǎātè dinaadaà nè yepedakè yèdèé yèè kra kuyènkù. ² Á dǎḍ pèèbè bèè í kǎorenè mutie mùu muuti, kéwaá mmuyuo nké mù àntenè mekùḍ nképèmmú, ké tí waare mekùḍ, á dè dǎḍnè demɔu muyuo mmùù í kǎorenè mutie mùu muuti pèè, ³ ké dè ànné dimámmù yáá kèwènnénè dinaadaà nè yepedakè yèdèé kètanné n taummè tou.

⁴ Kàa dèè a kǎtenè Anɔɔ nè o bí n taummè tou borè ké bè wùò, ⁵ kédátínné Anɔɔ tikɔuté yààtì: Diyaàbòrì okùrì, nè dikùpuri nè disámpòrì nè dicìncìnkǎnnì, kéboú teyaàbòtè kó fenaàkǎnnfè, ⁶ kéboú o yuu kuyaàbomboúnkù, kòḍ ínné metǎātímè kó feyítòḍdáfè. ⁷ Kàa dèè á túóté ikuṣ kó mekùḍ nkécóú nho yuu kòḍ cǎnné n tǔmmú kpéí. ⁸ De kó difǎnkúò kàa duṣ nkè Anɔɔ bí tǔǎnnì kàa ì dàtín- né yekɔuté yaàbòhokùyè, ⁹ ké bè boú in- aakùṣ, nkéboú be yɔ tiyaàbomboúntì kè bèè naá n tǔmbè sáá.

Nte a yóó dǎḍmè Anɔɔ nè o bí kè bè nè n kékètè be tǔmmú.

¹⁰ Á túóté dinaadaà kékǎtenè n taum- mè tou bòrì, Anɔɔ nè o bí kè bèè nǔṣ mbe nɔu di yuu ínkè. ¹¹ Kàa dì fèúté n yìlkè n taummè tou bòrì, ¹² képòḍtè a nǔmbii meyiì nkéwaare diwùṣtǎnnì bàkè, kécóú mmesomme diwùṣtǎnnì fùṣ, ¹³ kètúóté tinautì kó mekùḍ nnè yeṣ, yeceumbè nè yè kó mekùḍ nké dè nni ntuo ndi- wùṣtǎnnì ínkè, ¹⁴ kètúóté desɔnne, imaa nnè kukǎnkù nè tinautì ké dè tùò ndi- towaà ikuṣ nìùbè yei ncíèmmè kpéí.

¹⁵ De kó difǎnkúò kètúóté dipedaà ke- tirì, Anɔɔ nè o bí kè bèè nǔṣ mbe nɔu di yuu ínkè. ¹⁶ Kàa dì fèúté kètúóté meyiì nkémíété diwùṣtǎnnì ínkè di pítì timɔu,

¹⁷ kékéké imaa, kéhóú tinautì nè itààke nè diyuu kèwènnénè imaa nkédaá ndi- wùṣtǎnnì ínkè, ¹⁸ kétuo nfeḍfè femɔu, dè yó ntú dipǎnnì ndi, mí ndi Yiè nKuyie n dǎḍ dèi kó kufṣṣku.

¹⁹ Kàa dèè a túóté dipedaà terì. Anɔɔ nè o bí kè bèè nǔṣ mbe nɔu di yuu ínkè. ²⁰ Kàa dì fèúté képòḍtè meyiì nkékááké Anɔɔ todayouri kó meyómme nè o bí kǔme, be nǔmbíðakè be nɔu nè be naàcèi kpeye, kémíété mesomme diwùṣtǎnnì pítì timɔu. ²¹ Kàa dèè á waá mmeyiì nsámpò diwùṣtǎnnì ínkè, kéwaá nyikuṣ kó mekùḍ nsámpò kémíété Anɔɔ nè o yààtì nè o bí nè ì kpeti, kè bèè wenke bembe nè bè yààtì. ²² A yóó ku fepièfè dérífè nfe ké bè tanné ikuṣ tǔmmú. Kàa fè kùò á túóté kuyóú nè tinautì kó mekùḍ nnè yeṣ nè yeceumbè nè ye kó mekùḍ nnè dikpèrì youri, ²³ kédeite pèè òmáà nè dikàtindàà nè kupémpènkù, ²⁴ ké dè duṣ nhAnɔɔ nè o bí, ké bè nàké kè bèè dè nni mpā ikuṣ kó dipǎnnì ké dè nni mbenke. ²⁵ De kó difǎnkúò kàa dè cǔuté be nɔu mieke kèwènnénè dipǎnnì bè m pā dì ké- tuo ndiwùṣtǎnnì ínkè. Dipǎnnì ndi dèi kó kufṣṣku n naati, ²⁶ kètúóté mecǎnnímè kó fepièfè a cǎnnénè fè Anɔɔ nè o bí fe cǎncǎnnì, ké m benke ikuṣ yèmmè, kè dì dèè á dì túóté a kó kumaa nku.

²⁷ A túóté dipedaà bè cǎnnénè dì Anɔɔ di kó imaa mmieke dicìncìnnì nè dikpèrì, bè dè nni mpāmu, ké dè nni mbenke, á dè cǎnné. ²⁸ Isidayeeribe yó ndeimu de kó kumaa mbè feu ì wùṣ metauummè kpéí nke kù duṣ nhAnɔɔ nè o yaábíó sáá.

²⁹ Kè Anɔɔ ku bèè duṣ nyikuṣ yààtì o bí, kè ì tì dàátí bè ì cǎnninko dèi yiè, kè ì bo ta ikuṣ tǔmmú. ³⁰ Anɔɔ bí mieke bè tǎātè wè kòḍ bo ntú ikuṣ nìùtì ke taà mí nKuyie n kuṣ nenti bo kùù fáá, ke pí nyikuṣ tǔmmú, ò ndáátí ikuṣ yààtì ke dǎ yewe yèyiekè.

³¹ Kàa túóté fepièfè fèè bè tanninko ikuṣ tǔmmú fe maa, ké ì bènné dibòrì bè tǎātè dì de kpéí. ³² Anɔɔ nè o bí kè bèè ì

càáké n taummè tou kó dibòrì nè pèèbè bèè ã demómbire mieke. ³³ Beè màá yóó cááké bè dððnè ìì maá nyikuú be yei ncíémmè kpéí, ké bè cànné kè bèè ta ikuú tómmú. Otòù mòù báá ì càáké, bè ì cànnému ke ì nni mpā. ³⁴ Kè dè wenté kè imaa nyoo pèè, kè dè sùs ndí dè tùò, di báá dè càáké. Bè dè cànnému ke dè nni mpā.

³⁵ A dɔɔ Anɔɔ nè o bí kéntù nweti weti n da nàké tì, ké bè tanné ikuú tómmú, a yóó bè dðð ìì kuú yó mmàke yewe yèyiekè ndi.

³⁶ Bá diì yìè a níí kuú dinaadaa meyei ncíémmè kpéí, kéwénkùnnè diwūstònni, ké di còù mmekùò nké di cànné, kè di ntú n kperi. ³⁷ Á yó mme ndɔɔri ke dð yewe yèyiekè, kè diwūstònni wenke mediè, kòò niti yoo dèmarè di kàáké dèè kú.

Bè yó nfeu ìì wūstò Kuyie nyewe yemou ke tuð

³⁸ Bá diì yìè a níí n féuté yepedakè yèdéè, yèè mðke dibenni dimáà dimáà a yó mme nhō nsáà. ³⁹ Ke níí féuté dimari dikúnweñni diteri kuyuoku. ⁴⁰⁻⁴¹ Dipedaà a yóó féuté di dikúnweñni nè kuyuoku kperi, a níí waá mmuyuo ncidóò bètāati, kéāntenè mekòsààmè dífìrì òmáà nè menaà mbè tu mè dífèè, dífìrì òmáà. Dipānni ndi diì kó kufòòku n naati. ⁴² Di yó nni nfeumu de kó iwūstò sáà n taummè tou kó dibòrì borè kè n kòrìní ke da náánnè.

⁴³ N níí yóó de nkòtení kémáánè Isidayeeribe kè n kó kuwennikuu wénkùnnè de kó dibòrì. ⁴⁴ Míi mómumu nyóó wénkùnnè de kó dibòrì kéwénkùnnè Anɔɔ nè o bí kè bè mpí nyikuú tómmú. ⁴⁵ Mí nKuyie kè nní mbo Isidayeeribe cuokè. ⁴⁶ Kè bèè banté míi tumè be Yiè nKuyie nkè míi bè dènnení Esibiti, ke bo mbè bonè.

Míi tu be Yiè nKuyie.

Dihúúntònni

30 A dɔɔnè detekperè kó ideí dihúúntònni di yó ntuð ndi ìnkè tihúúnti. ² Kè di mma di pítì timɔu, di pèkùmè mbo métìrì kó dikèè, meokùmè métìrì kó dikèè, mecómme métìrì omáà, ké di ànné yebàkè tipfìtì tinàà kè yè ntaunè diwūstònni. ³ Kàa di dāri mesɔɔ ndi pítì timɔu nè di ìnkè kèkpè mmesɔɔ nkéfitè nè di bàkè, ⁴ ké di ànné desɔɔmámánnè dèdèrè bá kùù píkù, mesɔɔ nkpè nde kó difùù. Di yóó de ntònnè ipàati ké ndi tounè. ⁵ A cíké detekperè kó ideí kó ipàati idéi ké ì dāri mesɔɔ. ⁶ Á di ìnné kudieku kùù bakéni kuyààkù kpeti kùù fáá metaummè tɔu ìikú kù. N níí yóó kɔtooo ikuú dieku nku kè ti máá. ⁷ Anɔɔ níí yóó cóú ndi wūstònni ìnkè tihúúnti bá diì kúnweñni, ò dð kéuté diì mðnni n taummè tou kó ifití. ⁸ Kuyuoku kòò yóó cóú nfití wèè tɔu tihúúnti. Di yó ntuðmmu tihúúnti n kpéí nsáà. ⁹ Di bá ntuð bá tìi únti de kó diwūstònni ìnkè, yoo iwūstò di n feu ì ke tuð, yoo yepārè tidiiti kpeye di m pā nyè. Di bá m pā menaà nke cóú nde kó diwūstònni ìnkè. ¹⁰ Bá diì benni Anɔɔ níí túóté feðfè bè féuté fè kè m bo bè cìè mbe yei, fe kó meyiì, nkémíété diwūstònni bàkè ké di wénkùnnè kè di ncáá nke tó n kperi ke wenni páfí. De kó ikuú yó mbomu sáà bá diì benni kuce mèmáà.

Bè do cuómè idíítì Isidayeeribe wūstò nkpeí

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyi-isi ke dð: ¹² Kè mukàmmù níí bo diì mðnni bá wèè nitii yietí o ònni kpéí, mumómumú mamù yàà bo di tɔkení mukàmmù mieke. ¹³ Bá wè wèè tùðke bè bo ò kàa ndè wèè yietí fedífè, bè kéété kè fè màmè n taummè tou kpéí. Di yóó cuó de kó idíítì n kpéí nke. ¹⁴ Bè kàa mbèè kó dimáà kétúóté yebie nsipísidé

yembè kèndeètinko, bá wè wèe yietí de kó fedífè. ¹⁵ Okpààti nè fedawanfè bá wè wèe yietí fedífè bè kèéte kè fè màmè. Okpààti kafe báa pēēté, fedawanfè kafe me mbáa dónté, bá wè wèe yietí o ònni kpéí. ¹⁶ Kàa còutè de kó idíítí imòu Isidayeeribe borè, á nyi túnninè n taummè tou. Memme n yó nyémè Isidayeeribe kpéí kénkánkè be fòmmu.

Bè dòòmè disòwùḽ kó kunankú

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò: ¹⁸ Dòḽ disòwùḽ kó kunankú, kè ku tàrì ntú disòwùḽ, kàa kù ìnné diwùḽtònni nè n tou de saku kéānné menie. ¹⁹ Anò nè o bí kè bè ñniiti ke òu be naàcèi. ²⁰ Kè dèe yie nkè bè báa kú bè tati dii mònni n taummè tou ke bo tuo nyepārè diwùḽtònni ìnkè. ²¹ Bè ñniiti ke òu be naàcèi. Dè yó ntú be kó ikuḽ nyi sáá.

Ikuḽ kó mekùḽ

²² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò: ²³ Waá ntihúúnti tii kó kufḽḽku naati, tibotí tibotí mírì kpeti cidóòbè bènnùmmù nè sinamònni kpeti cidóòbè bèdébè nè dikéè nè kanédi kpeti cidóòbè bèdébè nè dikéè ²⁴ nè kaási kpeti cidóòbè bènnùmmù. Ké dè benné n yē ndí dè benné mèè botí, nè odífè kó mekùḽ ndítiribè bèkuḽ. ²⁵ Wèè pī nde kó mutḽmmú kòḽ mè kòre kè mè ntú mecánímè kó ikuḽ kōme. ²⁶ A yóó me mmieté n tou nè n tōu, ²⁷ nè tábùrì nè o kó tinenti, tefitíkèkètè nè te kó tinenti diwùḽtònni bè yó ntuḽ ndè tihúúnti, ²⁸ nè diwùḽtònni bè yó ntuḽ ndè iwūḽ, nè di kó tinenti, nè disòwùḽ kó dibuu nè di tàrì. ²⁹ Á dè cànné dii mònni dè ntú dèè wenni páíí. Dèè kó dimàà bo dè tḽònnè dè ntú dèè wenni páíí. ³⁰ A yóó me mmíété Anò nè o bí ké bè cànné kè bè ntú ikuḽ niùbè kémpí n tḽmmú.

³¹ Á náké Isidayeeribe ke tú de kó mekùḽ ntú ikuḽ kōme mme, bè yó mmè pínnè ikuḽ tḽmmú máà ndi sáá nè bè

bo mbomè. ³² Di bá mmè pe, òmòu me mbáa kòre o kōme me kóo botí. Mè tu n kōme mme. ³³ Kòḽ mòu kòre o kōme me kóo botí, kòḽ mòu mè pe mbè í cànné wè n kuḽ tḽmmú kpéí, bèè ò dèenne o kòbe tinnì mieke.

Bè bo ndòrinè dè ikuḽ kóo tùdààrì

³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò: Waá ntihúúnti tii kó kufḽḽku naati tibotí tibotí, sitodási kpeti, oníkisi kpeti nè kadibanúmmù kpeti kéwaá nhānsási kpeti kè ti mmà. ³⁵ Wèè pī nde kó mutḽmmú kòḽ tì kòrenè mukókus kè tì ntú n kpeti ke wenni páíí. ³⁶ Kàa tì nàa mmuyuo mbè yó nyóòrìmù n tou, n tōu ìíkú dè, n kòrìni dè kè ti mau. De kó tihúúnti yó ntú n kpeti nti, kè di yé ti kpéí. ³⁷ Òmòu báa kòre o kó tihúúnti me botí. Tì yó ntú n kuḽ tḽmmú máà kpeti nti. ³⁸ Kòḽ mòu dòḽ ti botí ke bo nyo kufḽḽku, bèè ò dèenne o kòbe tinnì.

Bè yóó dòòmè metaummè tou nè di nenti

31 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò: ² Míi tāté Besadedi Uuri yaàbire, Uuri kó debire, Sudaa naàmùnkù kou. ³ Kòḽ duḽ mmeciì kòḽ bo nyé demòu ke nò nke dè dòḽrì. ⁴ Kòḽ níí bo na kékeutè dèè mu nyí bo, ké dè dòḽnè mèbierime, nè mesò nnè disòwùḽ. ⁵ Kòḽ bo nno ke céú yetárè ke yè dàrì, ke nò nke sḽú ideí ke nò ndemòu. ⁶ Kòḽ yìénè Odiyabu Ayisamaki bire Danni naàmùnkù kou nè betòbè n duḽ mbè mecìi. Beè yó ndòri mutḽmmú mumòu n da duḽ mmù. ⁷ Mùu tu metaummè tou kōmu, n taummè tōu, nè di yààkù nè di nenti ⁸ nè n tábùrì nè o nenti, nè tesòfitíkèkètè nè te nenti nè diwùḽtònni be yó ntuḽ ndi tihúúnti, ⁹ nè bè yó tuḽ ndi iwūḽ nè di nenti nè disòwùḽ kó dibuu nè di tàrì. ¹⁰ Ikuḽ kó tiyààti Anò nè o bí bè yó ndaati tì ke pí n kuḽ tḽmmú.

¹¹ Mecánnímè kó mekùd̀ nnè metenie n taummè tou kpéí. Dende kó dimàà bè yó ntù n da benke mè mme ké dè d̀d̀.

Bè bo nyémè teòmpùtè kó diyie kpéí

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀: ¹³ Náké Isidayeeribe kè bè nhompu teòmpùtè yiè. De kó diyie yó ndò ndibenkèrì ndi, mí nnè d́ndi ti cuokè, dii yó mbenkú m̀fi di t̀aátémè kè di bo ntú n k̀be. ¹⁴ Di nyé de kó diyie kpéí nkè di ncáá, di ní báá pí mmutóm̀m̀ de kó diyie. Kè wèè pí mmutóm̀m̀ bèè ò dènnè o k̀be cuokè kóò k̀. ¹⁵ Mutóm̀m̀ kó yewe bo yèkuò ndi seménni mieke. Diy-iénni tu n kperi ndi. Wèè pí mmutóm̀m̀ de kó diyie bèè ò k̀. ¹⁶ Isidayeeribe nyé teòmpùtè kó diyie kpéí, kè di ntú ti kó metaummè sáá. ¹⁷ De kó diyie yó ndò dibenkèrì ndi mí nnè Isidayeeribe ti cuokè ke benkú n d̀d̀mè kéínkè nè ketenkè yewe yèkuò ndi ke om̀pè diyiénni.

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi Sinaii t̀ari ínkè kédeè kóò duó ntítápìtè tidéti kumóm̀m̀nku k̀ ẁari t̀i ínkè k̀ kuó.

**ISIDAYEERIBE
T̀OTÈMÈ METAUMMÈ
KUYIE MBÈ D̀D̀NÈMÈ**

Bè do maámè feswámátinààfè

32 Mèmmè kè Isidayeeribe nsó m̀M̀oyiisi í c̀aríke ke bo cúténi dit̀ari, kè bèè tíí nhAnwò borè kóò nàké ke d̀: Ti í yé t̀i t̀ùdkení M̀oyiisi wèè ti dènnení Esibiti. Tí d̀d̀ kuyie nkùu yó nti ní. ² Kè Anwò d̀: T̀óténè di pobè toot̀re nè di bí initidabí nè initipobí kpeye ké n duó.

³ Kè Isidayeeribe bəm̀ouu t̀oté be toot̀re kéduó nhAnwò. ⁴ Kòo yè yiè nkéutè kè dèe naá nfeswámátinààfè. Kè Isidayeeribeè píèké ke d̀: Ntenè ti kó kuyie nkùu ti dènnení Esibiti!

⁵ Kè Anwò maá diwùd̀t̀nni fe ìnkè kédeè ke d̀: Nanke, ti ànné dibanni ti Yiè nKuyie nkpéí.

⁶ Kè dèe wenté dik̀unweñni sèi kè bèe kuò iwùò kétuò ndiwùd̀t̀nni ínkè, kékuò itei metaummè kpéí, kè bèe kari kédí kèyá menaà nkéíté kénhau.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi dit̀ari ínkè ke d̀: Cúté mecáá, benitibè a dènnení bè Esibiti bè d̀d̀ meyei ndiemè mme. ⁸ Bè p̀anke bútinénu kuce m̀ bè benke k̀. Bè d̀d̀ feswámátinààfè nfe ke ninku fe ìnkè, ke fié iwùò, ke náa nke tú: Isidayeeribe, ntenè ti kó kuyie nkùu ti dènnení Esibiti. ⁹ De kó benitibè to yeè kpeñni. ¹⁰ Yóu kè m̀ miekee bè ye kè m̀ bè k̀, ké da d̀d̀ kubotí diek̀.

¹¹ Kè M̀oyiisi bántè ti Yiè nKuyie nke d̀: N Yiè ba nkpéí mbo nte kàa mieke ye a nitibè a benke bè a ẁerímú nè a kpeti ke bè dènnè Esibiti? ¹² Kàa bè k̀ Esibiti k̀be yóó yí a bè dènnè nè kemieke nke ke bo bè k̀ yetàre mieke ké bè dèè, n Yiè m̀bonkúnne a mieke kèyóu a bo bè cààremè. ¹³ Dentení a t̀ombè Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu be kpéí nha do nàké bè ke d̀: M̀fi béi nke tú: M bo duó nkè di botí sùú, kè n di duó nketenkè n ye n yóó di duó nkè, kè dí nkè te sáá.

¹⁴ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nyóu k̀ bo d̀d̀mè ku nitibè meyei nkù na mbè d̀d̀ mè.

¹⁵ Kè M̀oyiisi ncutiní dit̀ari ke t̀ titápìtè tidéti kè t̀i ẁari tipíti tidé Kuyie ntannò. ¹⁶ Kuyie nkuu do d̀d̀ de kó titápìtè kè t̀i ẁari nè ku ǹutè. ¹⁷ Kè Sosuwee keè kutoweku kénáké M̀oyiisi ke d̀: N yo dik̀pànni kó kutoweku Isidayeeribe kari. ¹⁸ Kè M̀oyiisi d̀: Dè í tú bè namè be dootitòbè kó kutoweku, yoo bè dootitòbè bè namè kòku, dibanni kó iyie nyi.

¹⁹ Bè t̀d̀nní dii m̀nni Isidayeeribe kari, kè M̀oyiisi yà feswámátinààfè kè benitibè au, kòo miekee peike mediè

nkòo dootóo titápíèti ditāri pēri kè tii pōnte pōnte. ²⁰ Kòo túóté fesoómátinààfè kécóu kè dè nsús nkòo dè nàa kéān- né menie mmieke ké bè duó nkè bèe yā. ²¹ Kòo beke Anɔɔ ke dò: Benitibè da dḏḏ ba kàa bè tannè meyei ndiemè mie mmieke? ²² Kè Anɔɔ dḏ: N da báámmu a mieke báa peike, a yēmu a mómmuo mbe nnitibè nōnnēmè meyei. ²³ Bè kōtení m borè nde ke yí: Tí í yē tii tūḏkení Mōyiisi wèè ti dènneni Esibiti. A ti dḏḏ dèè yó ntú ti kó kuyie nke ti ni. ²⁴ Kè m bè beke ke yí: Di we mmòke mesɔɔ? Tḏténèni di tootōre ké n duó. Kè bè n duó ke n yè ānné muhāá mmieke kè dè naá fesoómátinààfè.

Kuyie mpotémè Isidayeeribe

²⁵ Kè Mōyiisii banté Isidayeeribe dómè meyei, kè Anɔɔ bè yóu kè bè dḏḏri bè dómè, ke yáúkūnne bemáà be dootitòbè ìkè. ²⁶ Kè Mōyiisii kote kécómmú Isidayeeribe karì ìkè kébéi nke dḏ: Bèè dḏ ti Yiè nKuyie mbèe kōtení m borè.

Kè Defii naámunkù kōbeɛ kōtoo. ²⁷ Kòo bè nàké ke dḏ: Nte ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù tu mù: Bá wè wèè túóté o siè kè dí ce ndi karì tipífti timɔu, bá wè kòo kuɔ o tebite, o népo, o cíètè kōu.

²⁸ Kè Defiibeɛ yie mMōyiisii bè nàké tì, kékúu Isidayeeribe sikɔpísitāáti (3000). ²⁹ Kè Mōyiisii nàké Defiibe ke dḏ: Di duó ndimáà ndí yíe Kuyie ntōmmú kpéí, dí í yete di bo kuḏmè bá dí bí mómmɔnyi yoo dí tebíí. Ti Yiè nKuyie ndí dḏḏ mesàà.

Mōyiisii bántèmè Kuyie nyIsidayeeribe kpéí

³⁰ Kè dèè wenté kè Mōyiisii nàké Isidayeeribe ke dḏ: Di cààrè kè dè deumu, n yóó wēte kédekemu ditāri ínkè ti Yiè nKuyie mborè, ké kù bántè kè kù bo yie nkù dí cíé.

³¹ Meḡme kè Mōyiisii wēte ti Yiè nKuyie mborè ké kù nàké ke dḏ: Áú! N Yiè, de kó benitibè cààrèmu mediè, bè

dḏḏ fesoómátinààfè nfe. ³² N da báámmu cíé mbe, kè meè dōke, á úté n yètiri a pátiri mieke. ³³ Kè ti Yiè nKuyie ndḏ: Áà! N yóó úté bèè cààrè be kó yeyètè nye m pátiri mieke. ³⁴ Kote kéniiitè n nitibè n yē nhá bè kōtenè kè, n tōnni yó nda bonèmu kè m mḏnni tūḏke dii yiè m bè potè be cààrè mè kpéí.

³⁵ Kè ti Yiè nKuyie ípoté Isidayeeribe bè duó nkè Anɔɔ bè dḏḏ fèè sōómátinààfè kpéí.

Isidayeeribe wantimè Kuyie mbo bè cíémmè

33 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyi- isi ke dḏ: Íténè deborè fí nnè Isidayeeribe a dènneni bè Esibiti, kè dí kote ketenkè n do yē n yóó duó nkè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔbu nè be yaábíó. ² M bo duó n tōnni kè di ndi ni ke beti Kannahāá kōbe, nè Amōriibe, nè Itiibe, nè Efiibe nè Pedisiibe nè Sebusiibe. ³ Kè dí ta ketenkè menaamiè nnè mecekùḏ ndè pūḏ nkè, n né í yó ndi neínè m mómmuo, di to yeè kpeñni, n yàà bo di kuɔ kuce kédeè.

⁴ Kè bèe keè de kó tináantì kè bè yèmmè cààrè, òmɔu ténke í ndáatí ke bo nsári. ⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàkému Mōyi- isi ke dḏ: Nàké be ke dḏ, be to yeè kpeñni, kè m bè neínè n yàà bo bè kùu kuce bemɔu dimḏnni dimáà. Bèe deite be sātì ke n yà n dḏ nkè bè dḏḏmè. ⁶ Kè bè nyiti Odebu bá Isidayeeribe ténke í ā be sātì.

Kuyie ntou

⁷ Kè bè bàté dè Mōyiisii cónnè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè di nciénnè bè bàté dè mesàà, kè bè ndi yu ke tú: Kuyie ntaummè tou. Wèè dḏ kébéin- nè Kuyie nwèe yènni bè bàté dè kékote Kuyie ntou borè. ⁸ Kè Mōyiisii ité ke bo ta Kuyie ntaummè tou, bá wè wèè íté kécómmú o tou bòri kè bè nwúó mMōyi- isi kòo yàa tannè Kuyie ntaummè tou. ⁹ Kòò ta, diwetirií kōtení kékáá nti Yiè

nKuyie ntaummè tou kó dibòrì kè Mɔyi-isi nnáánnè Kuyie. ¹⁰ Kè Isidayeeribe yà diì m̀ǹnni diwetirì, bá wè wèe nínkú késínnɔ́ ketenkè o tou b̀r̀r̀. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáánnè Mɔyiisi onitì 5 nnáánnèmè o népo. Kù dèè diì m̀ǹnni kè Mɔyiisii wète bè bàtè dè, kòo kóo t̀nt̀ti Sosuwee Nunni bire nkpaá Kuyie ntu mieke.

Kuyie nnè Mɔyiisi bè nàámmè

¹² Kè Mɔyiisi náké ti Yiè nKuyie nke d̀: N Yiè, f̀s̀ yè n niité be nnitibè, a me nyí m benke wèè bo n teennè. F̀s̀ me mbéi nke tú: A yému kàa kó mesàà nni mbonè. ¹³ Kàa kó mesàà mènke m bonèmu, m benke amáa kè n da yíéte weti weti, kèmmake a kó mesàà. A nyé be nnitibè tumè a kobe mbe. ¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nd̀: N kroomu m mómmuɔ nha bá nyíèkù. ¹⁵ Kè Mɔyiisi d̀: Kàa í k̀r̀nì a mómmuɔ nha báa yóu kè ti íté die. ¹⁶ Kàa í ti neínè bè bo yíme kèbanté a sàa nti bonèmè mí nnè a kó benitibè. A borime ti cuokè meè yó nti yaàti t́nti nè ibotí tei ketenkè ínke. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nd̀: N yóo d̀d̀mu a béi nti, n sàa nda bonèmu ke yé mfi da t̀at̀emè. ¹⁸ Kè Mɔyiisi d̀: M benke a kpetì. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nd̀: N yóo pèétèmu a borè nè n sàa, n yóo da nákému n yètiri. Nh 55 kuɔ mmesém-mè n d́ ké mè kuɔ nwènwe, kécíé n d́ kécíé nwè. ²⁰ Á né í yóo yà n yìikè, ke yé onitì í yó n yàmè kénfòu. ²¹ Dipèri mari bomu die n také, á ncómmú di ínke. ²² Kè m pènkè diì m̀ǹnni nè n kpetì n yóo da sonne dipèri fiè mmè ké n da kánkè n ǹt̀tè ke yàa pèétènè. ²³ Kè m pèétè n deite n ǹt̀tè kàa yà n yínkè ke yé onitì í yóo namè keyà n yìikè kénfòu.

Mɔyiisi wàrimè Kuyie nkuɔ titápièti pànti ínke

34 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke d̀: Cíéké titápièti t̀d̀t̀ti kè ti ndònnè tiketiti a p̀nte t̀ti kè n wàri

tináantì n do wàri t̀ti tiketiti ínke. ² Báátí nanke dikúnweñni kédekení Sinaii t̀ri ké nni mbaa. ³ Òm̀u báa da neinèni, òm̀u me mbáa deke ditàri kupíkú makù. Inàake nè ipe me mbáa dekení.

⁴ Kè Mɔyiisi cíéké titápièti t̀d̀t̀ti kè t̀ti ndònnè tiketiti. Kòo pike cute dikúnweñni sèi kédeke ditàri Sinaii, ke to titápièti t̀d̀. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncútèni diwetirì mieke kécómmú Mɔyiisi také. Kè Mɔyiisii yú ku yètiri. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie mpèétè Mɔyiisi borè ke béi nke d̀: Mfi tu di Yiè nKuyie nke kuɔ mmesém-mè ke cíénko, ke m mieke boo, kè n sàa ndeu, kè n d̀d̀ri m béi nti. ⁷ Mfi 55 d̀d̀ mesàà nhonitì nè o yaábí, tidap̀nt̀nt̀ti tit̀nt̀ti t̀k̀p̀it̀ti (1000). Nh 55 cíémmu onitì o yei nnè o caàrimè nè o yetimè, m me nh55 í nwúonko oyeiwe ke d̀o nhò í caàrè demarè nh 55 potèmu oyeiwe nè o yaábío tidap̀nt̀nt̀ti titáati yoo tinàa.

⁸ De m̀ǹnni kè Mɔyiisii nínkóo kèbántè Kuyie, ⁹ ke ítèni kèbéi nke d̀: N Yiè nkàa sàa m mènke m bonèmu n da báámmu á nti neínè. N yému ke d̀o mbe nnitibè to kpeáni, a né ti cíé nké nti wúo nha kobe.

Kuyie nwète ke taunnèmè ku ǹt̀tè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke d̀: N yóo di d̀d̀nè metaummè mme. M bo d̀d̀ dè a ǹt̀tè cuokè, dè mu n yí buotè ketenkè ínke yoo kubotí makù mieke. Isidayeeribe yóo yàmu mutómmú n yóo da p̀nné mù mù deumu.

¹¹ Ntünne weti weti n di náa nti yíe, kè m beti Kannahãa kobe nè Am̀riibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. ¹² Dí ndake ke báa taunnè dimáa de kó benitibè bè yàa bo naá ndidíntàri di kpéi. ¹³ Dí puɔ mbe wúòt̀r̀r̀ kéu yetàrè bè fiíkú yè kékéké be tewuó. ¹⁴ Di báa fié be bokè, mí ndi Yiè nKuyie n d́ di ntú mmí nwe m máa. ¹⁵ Di báa bè m̀d̀tenè metaummè mamè, kè di bè taunnè bè yóo fiému yebokè ké di yú kè dí wènné kèdi, ¹⁶ Kè dí túóké be kó besapàmbè

képuó ndi kó bedapàmbè kè bèe bè tanné mubɔɔféú mieke.

¹⁷ Di bá mmáátí yemátibòkè.

¹⁸ Dí níí báá mpéè wèè í kɔɔrenè mutie mùù muuti de kó dibanni ke dɔ yewe yèyiekè n di benné yèè we dididèi kóo tánkù mieke di ncáá mpéè wèè í kɔɔrenè mutie mùù muuti, kéndò n di nàkémè weè tánkù mieke nke di yèmè Esibiti.

¹⁹ Di bí ìl tu Mpo i yó ntú n kɔbe mbe nè di wúɔ ketiyi ìl tu idaaì, inààke nè ipe nè sibɔɔ, dí ndè nni duɔ. ²⁰ Disámmarím-bii didaari ketiri di níí di cèètenè dipebii didaari, kàa mè nyí yóó di cèète a pité di fíníí kékuo, ke nni ndonnè di bí ìl tu Mpo.

Di níí bá nkɔríní m borè di nɔu sitetisi.

²¹ Di níí pí mmutómmú yewe yèkuɔ, diyiénni yiè kéom̄pè bá mudòrimù mɔnni, bá mudidèi mɔnni.

²² Di níí ánné tidipànti kó dibanni kéánné dididèi banni dipaà.

²³ Di nitìbè níí kɔtení m borè dibenni mieke kuce mètááti, mí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù. ²⁴ N yóó betimu ibotí kèpèkúnne di tenkè, di kɔtení dii mɔnni m borè dibenni mieke kuce mètááti, de kó mefiè mmieke òmɔu báá cɔutè di tenkè.

²⁵ Di báá féúté feɔ̀fè kéwènnénè fe yíi mpéè wèè í kɔɔrenè mutie. Diyentébanni ɔ̀fè kó imaa mbá nkpaá kétuɔkenè dikúnweñni. ²⁶ Di níí tóní tidipànti mí ndi Yiè nKuyie ncíètè nè yetebe ketiyè. Di níí báá bénnénè dibɔbii di yɔ miè.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie náké Mɔyiisi ke dɔ: Wári de kó tináànti tii tu mí nnè fí nnè Isidayeeribe ti kó metaummè kúnni.

²⁸ Kè Mɔyiisi mbonè ti Yiè nKuyie nditári ínke ke dɔ yewe sipísínàà nè deyènnè sipísínàà, ò í di, ò me nyí yà menie. Kè ti Yiè nKuyie nwári titápiéti tidéti ínke ku tannò tepíftè.

Mɔyiisi cùténímè Sinaii tári kuce medérímmè

²⁹ Kè Mɔyiisi ncutiní Sinaii tári ke tɔ Kuyie ntannò kó titápiéti tidéti. Bá ò í yé ke dɔ nho ìkè miéti ò do náánnè mèè kpéí nKuyie. ³⁰ Anɔɔ nè Isidayeeribe kè bèe yà o ìkè mietimè kéyɔte bè bo ò tɔ́nnèmmè. ³¹ Kè Mɔyiisii yú Anɔɔ nè Isidayeeribe kó bekótífbè kè bèe kɔtení kòo mbè náánnè. ³² De kó difónkúò kè Isidayeeribe bemouu kɔtení kòo mbè náá nti Yiè nKuyie nhò duɔ nti Sinaii tári.

³³ Mɔyiisi bè nàké dii mɔnni ke dèè kékǎá nkuyààkù o ìkè. ³⁴ Kòò tati dii mɔnni ti Yiè nKuyie ncíètè wèe deite kuyààkù. Kòò ta ke yènni wè mbè náá nKuyie nhò duɔ nti. ³⁵ Kè Isidayeeribe nwúó nho ìkè mietimè. Kòò bè nàké ke dèè wèe kǎá nkuyààkù kémbaanè ò bo wète kétamè ti Yiè nKuyie mborè.

KUYIE NTAUMMÈ TOU KÓ MUDÒRÌMÙ

Diyiè yiènni tumè teom̄putè

35 Kè Mɔyiisi tíí nyIsidayeeribe bemɔu ké bè nàké ke dɔ: Ntenè ti Yiè nKuyie nni nduɔ nti ke yè ntí nti tū: ² Yewe bo yèkuɔ ndi seménni mieke mutómmú kpèye. Diyiénni tu teom̄putè nte, ke tú ti Yiè nKuyie nkperi. Wèè pí mmutómmú de kó diyie bèe ò kù. ³ Bá kè di borè di báá tɔtinne muháá nteom̄putè yiè.

Isidayeeribe pám̄mú yèè pǎrè Kuyie ntaummè tou kpéí

⁴ Kè Mɔyiisii sɔɔté kénnáá nyIsidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò duɔ nti ke tú: ⁵ Wèè yèmmè dɔ wèè pǎ nyepǎrè ti Yiè nKuyie nyebotí yebotí, mesɔɔ nyoo ntimáti péfti yoo disɔɔwúɔ, ⁶ nè mupààkómmú mùù dɔ mmeberimè nè mùù dɔ nfetónfè nè mùù dɔ mmeyíi

nnè mupààkonkperímù nè tibòciti. ⁷Tipedakònti wùòti nè tikònkpeti nè detekperè kó ideí. ⁸Fitírè kó mekùd nnè tihúúnti kè bèè kòorenè ikuú kó mekùd nnè tihúúnti bè tùd nti. ⁹Yetáàrè yèè dò ndimantònni nè yetásààyè teyè nè dikoutéyaàbòri sám̀pòri nè dicìncìnkònni ikuú niùti kpéí. ¹⁰Kè meciì nyembèè kòtení bemòu kédò mutòmmù ti Yiè nKuyie nyè nti dò mù. ¹¹Mùu tu Kuyie ntu nè di yààkù nè di mamànnè nè di bòrè kó ideí nè ticádòoti nè yesànhkè nè yecaube. ¹²Kuyie ntu nè di pààti nè di pòkù nè kuyaàkpenkpetínkù. ¹³Tábùri nè o pààti nè o nenti nè pèèbè bè pà bè Kuyie. ¹⁴Tefitíkèkètè nè te nenti nè te bake nè mekùd mbè yó ntè tùdnnè mè. ¹⁵Diwùòtònni bè yó ntuò ndi tihúúnti nè di pààti nè ikuú kó mekùd nnè tihúúnti bè yó ntuò nti, nè kuyaàkpenkpetínkù. ¹⁶Diwùòtònni bè yó ntuò ndi iwùò nè disòwùò kó teditè nè di kó ipààti nè di nenti nè di buu nè di tàri. ¹⁷Kudànkù kó kuperí nè ku kó yesànhkè nè yecaube nè kudànkù kó dibòri kó kuyaàkpenkpetínkù. ¹⁸Kuyie ntaummè tou nè kuperí de kó yesànhkè nè ye wèí, ¹⁹nè ikuú yààti bè bo mpínnè ti Kuyie ncíètè mutòmmù nè ikuú yààti Anò nè o bí bè yó ndaati ti ke pínne Kuyie ncíètè mutòmmù. ²⁰Kè Isidayeeribe bemòu ité Mòyiisi borè. ²¹De kó difònkúò bèè kó dimàà yèmmè dó bè bo pàmè kè bè ntouní be pàrè bè pà yè ti Yiè nKuyie, nke bo dònne ku taummè tou, nè tinenti bè yó mpínnè ti ku tómmù nè tikoutéyààti. ²²Benitidaabè nè benitipòbè bèè yèmmè dó kè bè ntouní mesò nkó tisàti tibotí tibotí: Yetootòre nè demámán-nè nè sipapáheú nè mefimme ke dè nkù pāā. ²³Bèè m̀òke tipeciti tii d̀ò mmebèrimè nè tii d̀ò nfetònfè nè tii d̀ò mmeyii nè mupààkonkperímù nè tibòciti nè tikònkpeti kè bè ndè touní. ²⁴Kè

betòbè touní timátì péfítì nè disòwùò ke pāā nti Yiè nKuyie. Bèè m̀òke detekperè kó tidabeeti kè bè nti touní ke bo dònne Kuyie ntu. ²⁵Benitipòbè bèè nò nke duòkù kè bè ntouní mupààkonkperímù bè duòkù mù nè mùu dùòkenè tipeciti tii d̀ò mmebèrimè nè tii d̀ò mmeyii nè tii d̀ò nfetònfè. ²⁶Kè benitipòbè tòbè bèè nò nke duòkù tibòciti kè bè nti dùòkù. ²⁷Kè Isidayeeribe kó bekótfè ntouní yetásààyè yebotí yebotí yèè yóó dari tekoutéyaàbòtè nè dicìncìnkònni. ²⁸Ke touní mekùd mmeè còunkonè fitírè nè ikuú kó mekùd nnè tihúúnti tii tùd. ²⁹Isidayeeribe bemòu benitidaabè nè benitipòbè bèè yèmmè dó, kè bè ntouní be pàrè ke pāā nti Yiè nKuyie, kè bè bo dònne ku tómmù kù ti nàkémè Mòyiisi.

**Betisadiedi nè Odiyabu
bè pínmè mutòmmù**

³⁰De kó difònkúò kè Mòyiisi náke Isidayeeribe bemòu ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie nkuù tãátè Sudaa naàm̀nkù mieke Uuri kó debire Besadedi. ³¹Koò píe nku Yaá nkoò duò mmeeciì nkòò yé mutòmmù mumòu. ³²Ke 55 na kékeuté meciì, ke nò nke máátí mesò nnè timátì péfítì nè disòwùò. ³³Ke nò nke céú yetásààyè ke yè dàri ò yè dònne dè, ke nò nke céú ideí. Ò do tú oyánti nwe. ³⁴Kè múnke me ndò Danni naàm̀nkù kou Ayisamaki bire Odiyabu kè bè nno nke benkú benitibè mutòmmù. ³⁵Kuyie mbè duòmmu meciì nkè bè nò nke céú yetásààyè, ke nò nke d̀òri tifènti, ke kpènti mupààkómmù mùu d̀ò mmebèrimè, nè mùu d̀ò mmeyii nè mùu d̀ò nfetònfè nè mupààkonkperímù, ke nò nke duòkù tiyààti. Bè do nòmmu ke yánti demòu botí.

36 Mèmmè kè Betisadiedi nè Odiyabu nè beyántibè tòbè ti Yiè nKuyie nduò mbè meciì nkè bè nò nke yánti, ke bo na kédò tikouténenti bè yó mpínnè ti ti Yiè nKuyie n tou mieke

mutõmmú kéntũ nKuyie ntì nàkémè M̄ȳiisi.

²Kè M̄ȳiisi yú Betisadiedi nè Odiyabu nè benitibè tɔ̀bè ti Yiè nKuyie nduó mbè mecii nkè bè nɔ nke yántí, ke duó mbemáà ke bo pí nde kó mutõmmú.

³Kòo bè duó nyIsidayeeribe p̄ā nyèè p̄ārè, kè bè bo dɔ̀nè Kuyie ntaummè tou. Bá dìl kúnweñi kè benitibè baa ntɔ̀uní be p̄ārè bè p̄ā yè Kuyie.

⁴De m̀nni betõmbè bemɔ̀u bèè duó mbemáà ke dɔ̀ri Kuyie ntaummè tou kè bèe kúnné be tõmmú, kékɔ̀te M̄ȳiisi borè kòd nàkè ke d̀:

⁵Benitibè p̄āmmú yèè p̄ārè s̄annèmu ke p̄ēté ketíke ti bo dɔ̀nèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kù yèmmè.

⁶Kè M̄ȳiisi p̄ānkee duó nkè bèe p̄īké Isidayeeribe karì ke d̀: Onitid̀ù yoo onitipòkù, òm̀òu ténke báá p̄ā dèmarè Kuyie ntou kp̄éí. De m̀nni kè bèe yóu bè bo mp̄āmmè.

⁷Bè do p̄āmu kè dè ns̄ānnè bè bo dɔ̀nèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou késú.

Bè d̀d̀mè Kuyie ntaummè tou

⁸Meñme kè beyántibè mómmɔ̀mbee dɔ̀d̀ Kuyie ntou, kèduɔ̀kenè mup̄à̀̀konkperimù tiyaáyònti tepíttè tii d̀ mmeberimè nè tii d̀ mmeýiì nnè tii d̀ nfetònfè, kè ti kp̄è nkè dè ndò mbeínkembàribè.

⁹Kè ti okùmè m̄bo métiri tepíttè nè mènàà kè ti p̄ékùmè m̄bo métiri mèdémè, kè ti mmà timɔ̀u tepíttè tente.

¹⁰Kè bèe ti tau ntinùmmù tinùmmù, ¹¹kécátiné tiketiti tinùmmù m̀nku iw̄ēi ì d̀ mmeberimè kè me nyí titeti tinùmmù.

¹²Kè de kó iw̄ēi m̄bo sipisìnùmmù ku mpíkù nè kutèkù ke d̀ nyitɔ̀bè. ¹³Kè bèe dɔ̀d̀ mesɔ̀ nkó iyári kè ì ndò nyifòd̀inyári ì yó mp̄ēünè sipisìnùmmù kè bèe taunnè de kó tiyà̀ti kè tii naá nkùmáà.

¹⁴De kó dif̀nkúò kèduɔ̀kenè tibɔ̀citi tiyaáyònti tepíttè nè kùmáà, de kó kuyaàd̀éríkù kuù yó nkānké Kuyie ntou.

¹⁵Kè de kó tiyaáyònti okùmè m̄bo

métiri tepíttè nè mènùmmù kè ti p̄ékùmè m̄bo métiri mèdè mèdè. ¹⁶Kè bèe keté kétau ntinùmmù kè me nyí tis̄nti tikuò, ¹⁷kécátinné kuyà̀kù ketikù makù kù tu-

uténè dè kutèkù iw̄ēi sipisìnùmmù, kè me nyí kutèkù, ¹⁸kédɔ̀d̀ dis̄ɔ̀wũ̀ kó iyári sipisìnùmmù késeunnè de kó iw̄ēi kè dèe naá kuyà̀kù kùmáà.

¹⁹Kè bèe nukú tipek̀nti kè tii c̀ké kè tii wũ̀tè kè bèe dátinné Kuyie ntaummè tou kè ǹó kuk̀nkperíkù.

²⁰Kè bèe deè kédɔ̀d̀ nKuyie ntou nè detekperè kó tidabeeti. ²¹Bá kùù dabekù kè ku okùmè m̄bo métiri mènùmmù,

mep̄ékùmè s̄antimétiri sipisiyekè nè mènùmmù. ²²Bá kùù dabekù kè kù mm̄ke meyà̀ mmédémè démè mèè yóo seunè timáti pétti kó yecaube.

Kuyie ntaummè tou kó tidabeeti timɔ̀u do me ndò. ²³Kè bèe dɔ̀d̀ tidabeeti sipisidè tii yó mbo diyè yìèni kè kubakù c̀nku bíékè.

²⁴Kè bèe dɔ̀d̀ yemáticaube sipisindà tidabeeti yó ncómmù yèè ìnkè, bá kùù dabekù yecaube yèdèè yetōre d̀ mmèè botí.

²⁵Kè bèe dɔ̀d̀ tidabeeti teti sipisidè tii yó mbo kubakù you bíékè. ²⁶Yemáticaube péiyè sipisindà bá kùù dabekù yecaube yèdèè,

²⁷kédɔ̀d̀ tidabeeti tikuò tii yó mbo de kó ditou fitimè dè ìlkè bíékè. ²⁸Kè titeti ncáà nke bo tidèti tii bo ditou kentimè mefitimè de ìlkè bíékè.

²⁹Kè de kó tidabeeti ndétirinè titɔ̀bè kè dè s̄ānnè kédekoo kémáà de ìnkè kè bèe tii pínnénè mumámáà. Ti do me ndò ntidé ditou kentimè.

³⁰Kè ditou f̀nkúò bíékè mm̄ke tidabeeti tini timáti pétti kó yecaube tepíttè nè yèkuò bá kùù dabekù yecaube yèdèè.

³¹Kè bèe cíéké detekperè kó tidabeeti ipà̀ti kè ì mbo ìnùmmù bá kùù píku, kè ì bo mpí nKuyie ntaummè tou, ³²iteyi ìnùmmù kupíkù tekù. Itei ìnùmmù de ìlkè bíékè.

³³Kè de cuokè kó kupān- níi t̄nné yesānkè cuokè ku mm̀nku nè kutèkù. ³⁴Kè bèe tii dàri timɔ̀u mesɔ̀

ntidabeeti nè ipānní kédòò desɔɔmámán-
nè ipānní yó ntúù dèè mieke.

³⁵ Kè beyántibèe dɔɔ
kuyaàkpenketínkù nè
mupààkonkperímù nè tipeçiti tii dɔ
mmeberimè nè tii dɔ mmeyii nnè tii
dɔ nfetònfe. Kè bèe kù kpē ntifenti kè
dè ndò mbeínkèmbàribè. ³⁶ Kè bèe cíéké
detekperè kó ideí yesànkè yènàà, ké yè
dàri mesɔɔ, nkéánné yebákè bè ní yóó
saa nyè kuyààkù, kédòò yemáticaube
nè timátí péfíti yesànkè yó ncómmú yèè
ínkè.

³⁷ Kè bèe dɔò kuyaàkpenketínkù
kùù yó nkpetí ikuó dieku ké kù kpē
mmupààkonkperímù nè tipeçiti tii
dɔ mmeberimè, nè tii dɔ mmeyii nnè
tii do nfetònfe. ³⁸ De kó difōnkúò
kédòò bá dii sãà dibàù nè meyaà nè
ideí pámpánníyì, ké dè dàri demɔu
mesɔɔ, nkédòònè disɔɔwũù kó yecaube
yènnùmmù, bá dii sãà di kó dicaubii.

Bè dɔ̀̀mè Kuyie ntaummè tɔu

37 De kó difōnkúò kè Betisadiedii
dɔò Kuyie ntaummè tɔu ké di
dɔ̀̀nè detekperè kó tidabeeti, kè di
okùmè mbo métiri òmáà nè sántimétiri
sipísidé nè mènùmmù, mepèkùmè
sántimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù,
di cómmè sántimétiri sipísiyiekè nè
mènùmmù. ² Kè bèe di dàri mesɔɔ ndi
ínkè nè di mieke ké di kpē mmesɔɔ ndi
ínkè kékíté, ³ kédòò desɔɔmámánnè
dènàà, bá kùù mánku mùmáà. ⁴ Kòò
cíéké detekperè kó tidabeeti ipààti ké ì
dàri mesɔɔ, ⁵ ké ì tōnné di pítii ke bo ndi
tɔunè.

⁶ Ò dèè memme kédòò te pòkù nè mesɔɔ
mmáà kè ku okùmè mbo métiri òmáà nè
sántimétiri sipísidé nè mènùmmù, kè ku
pèkùmè mbo sántimétiri sipísiyiekè nè
mènùmmù, ⁷ ké kù dɔ̀̀nè mesɔɔ mmáà
kédòò tifenti tidéti ku ínkkè kè tì ndò
mbeínkèmbàribè ke cómmú metaummè
tɔu pítii tidé. ⁸ Kè ku nfènkù mbo ku

mpíkù kutekù kupíkù tekù, kè tì nwē nke
dì taunè, ⁹ ke cómmú ke weti titɔ̀̀bè, kè tì
iikè co ditɔu, kè tì fièti dì diéké.

**Bè dɔ̀̀mè tábùri bè yó ndakù
dè pèèbè bè pãã mbè Kuyie**

¹⁰ De kó difōnkúò kédòò tábùri nè
detekperè kó tidabeeti, kòò okùmè
mbo métiri òmáà, mepèkùmè métiri kó
dikéè, mecómmè sántimétiri sipísiyiekè
nè mènùmmù. ¹¹ Kòò ò dàri mesɔɔ
nsààmè, kòò mmòke kukākú kékíté, kè
bèe kù kpē mmesɔɔ, ¹² kédòò kudabekù
kè kù pèkùmè mmánnè tenòtè kōme ké-
fii nyi mánke inàà ké kù kpē mmesɔɔ
nkékíté. ¹³ Kòò dɔò desɔɔmámánnè dènàà
kétōnnè ì mánke inàà tábùri tuuté ndè
o tààke. ¹⁴ Kè dè ntókénè kudɔ̀̀ú bè fí
nkù kè bèe tōnnè ipààti bè yó nhò tɔunè
ì. ¹⁵ Kòò cíéké detekperè kó tidabeeti
ipààti, ké ì dàri mesɔɔ mbè yó ntɔunè ì
tábùri, ¹⁶ kédòò yebo kéinné tábùri ínkkè
nè ibòòke nè icuutí nè sibúkúsi bè ní yóó
míéténè dè. Kè bèe dè dɔ̀̀nè demɔu mesɔɔ
nsààmè.

Bè dɔ̀̀mè tesɔɔfitíkèkètè

¹⁷ De kó difōnkúò kè bèe dɔò tesɔɔ-
fitíkèkètè nè mesɔɔ nsààmè, ké tè uté kè tè
nwē ntimátii tímáà, tè tàri nè te bàkkè nè
te tòkè nè te kèkèe nè dèè dɔ̀̀ mmutepóò.
¹⁸ Kè te cuokè kó kudɔ̀̀ú mbo kè ibake
bo ku mpíkù itāāti, kutekù itāāti. ¹⁹ Bá
kùù bàku kè kù mòke yetòkè yètāāti kè
yè dōnnè mutie bè tu mù amandíè kó
mupóò. ²⁰ Kè dè cuokè kó kudɔ̀̀ú mòke
yetòkè yènàà kù tuuténè dè ibake, kè yè
dōnnè mutie bè tu mù amandíè mu kó
mupóò. ²¹ De kó ibàke ku mpíkù itāāti
kutekù itāāti tuuténè dè, de cuokè kó
kudɔ̀̀ú kè dè mòke yetòkè. ²² Yetòkè nè
ibake kè dè wē nke tú mesɔɔ nsààmè máà
bè yiemme ke uté. ²³ Kè bèe dɔò sikèkèe
kè sì mbo siyiekè nè tinenti teti: Ihaaké
nè dèè yó nkounè mutápeí. Demɔu kè dè
ntú mesɔɔ nsààmè. ²⁴ Bè do dɔ̀̀nè mèè

sɔɔ ntefitíkèkètè nè te nentì, me céékù do bo cidóòbè sipísitāāti ndi, mesɔɔ nsààmè màá.

Bè dɔ̀dɔ̀mè diwū̀ɔ̀tɔ̀nnì bè yó ntuò ndì ìnkè tihúúntì

²⁵ De kó difɔ̀nkúò kòo dɔ̀ dɔ̀ diwū̀ɔ̀tɔ̀nnì bè yó ntuò ndè tihúúntì ké di dɔ̀dɔ̀nè detekperè kó tidabeeti, kè di okùmè mbo métìrì kó dikéè, mepèkùmè métìrì kó dikéè. Di do màmù tipfítì tinàà, mecóm-mè métìrì òmáá. Kè bèè di ànné yebàkè kè yè ndì taunè. ²⁶ Kè bèè di dàri mesɔɔ nkéfité di pítì timɔ̀, di ìnkè nè di mieke nè di biè nké di kpè mmesɔɔ nkéfité nè di bàkè. ²⁷ Kè bèè dɔ̀ desɔ̀mámánnè dèdèrè ke di tɔ̀nné di pítì, kukákù bè kpè nkù kó difúù ké dè tɔ̀nné idèi ke bo ndi tounè, ²⁸ kécéféké detekperè kó tidabeeti ipààti idèi ké ì dàri mesɔɔ.

²⁹ Bèè dɔ̀dɔ̀ri tihúúntì kè bèè dɔ̀ ikuó kó mekùò nnè tihúúntì tìl fɔ̀ɔ̀ku naati bè yó ntuò ntì diwū̀ɔ̀tɔ̀nnì ìnkè.

Bè dɔ̀dɔ̀mè diwū̀ɔ̀tɔ̀nnì bè yó nfeu òù ìnkè iwū̀ nè de kó kunankú

38 De kó difɔ̀nkúò kè Betisadiedii dɔ̀ diwū̀ɔ̀tɔ̀nnì bè yó ntuò ndì ìnkè iwū̀ bè feu ì Kuyie, ké di dɔ̀dɔ̀nè detekperè kó tidabeeti, kè di okùmè mbo métìrì mèdémè nè dikéè, kè di pèkùmè mme mbo, di do mamù di pítì tinàà. Kè di cómmè mbo métìrì òmáá nè dikéè. ² Kè bèè dɔ̀ bá kùù mànkù de ìnkè kòku bá kù dibàù kè yè ntaunè diwū̀ɔ̀tɔ̀nnì ke wē ntimátì timáá kè bèè yè dàri disɔ̀wū̀. ³ Kòo deè ké dɔ̀ de kó titɔ̀nnenti tibotí tibotí: Yebɔ nè tikāpentì nè yebɔ dieyè nè simátìkūmpéè yenì nkpesì nè tikàdàabuuti. Demɔ̀u kè bèè dè dɔ̀dɔ̀nè disɔ̀wū̀. ⁴ Kè bèè dɔ̀ disɔ̀wū̀ kó tedité kè tè pànné diwū̀ɔ̀tɔ̀nnì cuokè, fekpēntifè fū̀, ⁵ ké dɔ̀ demámánnè dèndà ké cātín-né tedité mànkè inàà bè yó ntū̀ dè ipààti. ⁶ Kè bèè céféké idèi nè detekperè kó tidabeeti ké ì dàri disɔ̀wū̀, ⁷ bè ní yó

tɔ̀nné ì diwū̀ɔ̀tɔ̀nnì pítì kéna ké di tùóté. Bè do di dɔ̀dɔ̀nè tidabeeti nti kè meffè nni mbo di mieke.

⁸ Kè bèè dɔ̀ disɔ̀wū̀ kó dibuu nè di kó ditàri kè di ntú benitipòbè bèè do ɔ̀ mbo Kuyie ntou bòri be kó tēwéitè.

Bè céètemè metaummè tou tiyààti

⁹ De kó difɔ̀nkúò kòo dɔ̀ kuyààkù nè mupààkonkperímù kéfii nKuyie ntaummè tou difɔ̀nkúò kubakù cānkù bíékè. Kè ku okùmè mbo métìrì sipísìnūmmù, ¹⁰ ké kù pítinné ipààti sipísidè de kó ipààti nè yecaube yè ì tɔ̀, kè dè tu disɔ̀wū̀. De kó ipààti kó yebàkè nè ipààti ì pāmmù kè dè tu timátì péfítì. ¹¹ Kè kubakù cānkù bíékè kperè me ndò. Kè dè okùmè me mma, ke baa cáátì meè botí. ¹² Kè diyè taà kèè bíékè kperè me ndò, kè de kó meokùmè mbo métìrì sipísidè nè mènūmmù, kè baa pífítì meè botí, kè de kó idèi bo tepítè nè yecaube tepítè. ¹³ Diyè yìèni kèè bíékè dibòri bo kùù píkù kè ku pèkùmè múnke mbo métìrì sipísidè nè mènūmmù. ¹⁴⁻¹⁵ Dibòri pítì tidé bá kùù píkù kè kuyààkù okùmè mbo métìrì mèyiekè nè dikéè. Bá kùù píkù ipààti itāāti nè yecaube yètāāti.

¹⁶ De kó kuyààkù kumɔ̀u bè fii nkù Kuyie ntaummè tou, kù do tú kùù dù̀kenè kùnkù mupààkonkperímù. ¹⁷ De kó idèi kó yecaube do tú disɔ̀wū̀ ndi, yebàkè nè idèi ì pāmmù kè dè tu timátì péfítì ke tuuténè ì pāmmù. ¹⁸ Kè beyántibèè kpè nkuyààkpenkpetínkù mupààkonkperímù mùù dò mmebèrimè nè mùù dò meyì nnè mùù dò nfetònfè. Kè ku okùmè mbo métìrì tepítè, mecóm-mè métìrì mèdémè nè dikéè. Kè ku pèkùmè mànnè kuyààkù kùù fité Kuyie ntaummè tou. ¹⁹ Kè kù mpífítì yesānkè yèndà kè yè cómmù yecaube yèndà ìnkè, demɔ̀u kè dè tu disɔ̀wū̀, kè yebàkè tu timátì péfítì, ye yatimè, nè idèi ì pāmmù ke ì dàri timátì péfítì. ²⁰ Idèi

bè fii nyi Kuyie ntu nè de kó kudànkù kè dè tu disɔɔwũ.

**Bè bàtemè tinenti bè dɔ̀̀nè tì
Kuyie ntaummè tou**

²¹Nte bè do dɔ̀̀nè tì nenti Kuyie ntaummè tou tì mà̀mè: Ikuú nenti do bo dii mieke. Mɔ̀yisi weè do duú nkè Kuyie nkuú niùti Anɔɔ bire Itamaa nè Defiibe kè bèe kaa nde kó tinenti. ²²Sudaa naàmùnkù kou Uu yaàbire Uuri kó debire Betisadiedi, weè do pí mmutɔ̀mmú mumɔu kéndɔ̀nè tì Yiè nKuyie ndo mù duúmmè Mɔ̀yisi. ²³Kè Danni naàmùnkù kou Ayisamaki bire Odiyabu nhò teennè, ò do tú oyánti nwe ke nɔ nke céú ideí, ke dɔ̀ri tifènti, ke kpèntinè tipeciti tì dɔ̀ mmebèrimè nè tì dɔ̀ mmeɔ̀yì nne tì dɔ̀ nfetɔ̀nfè.

²⁴Isidayeeribe do pā mēè sɔɔ nkó dimàdà kè bè bo dɔ̀nè Kuyie ntaummè tou mè do bo cidóòbè sikɔu sini nè sipisìyiekè nè bèyiekè (877) nè kadámmù sikɔu sitāāti (300) ndi. Bè do beúnè tēè biètè tinenti tì yóò dɔ̀nè Kuyie ntaummè tou tē do cáámmu.

²⁵Isidayeeribe bè do kàa mbè kè bèe pā timátì pèfítì kè tì mbo cidóòbè sikɔupísitāāti nè tepíítè nè bèyiekè (3017) nè kadámmù sikɔu siyiekè nè sipísìnùmmù (750) de kó tebiètè ínke. ²⁶Benitibè bè do kàa mbè do bo sikɔupíkɔu sikuú, nè sikɔupísitāāti nè sikɔu sinùmmù nè sipísìnùmmù (603550) bèè do mɔ̀ke yebie nsipísidè kèndeètinko beè do pā sámpó sámpó kè dèe wēnnè memme. ²⁷Kè bèe túóté cidóòbè sikɔupísitāāti (3000) timátì pèfítì kédɔ̀dɔ̀ yecaube tekɔ̀tè (100) Kuyie ntaummè tou kó yesā̀nkè kpéí, nne kuyaàkpenketínkù, de mieke kɔku, bá dii caubii kè di m̀m̀ke cidóòbè sipísitāāti. ²⁸Cidóòbè tepíítè nè bèyiekè nè dikéè beè do kpaá, kè bèe tì túóté kédɔ̀nè yesā̀nkè kó yebàkè kédari ye

yatimè timátì, kè tì ndɔ̀̀nè ipà̀ti ìi yóò pánné.

²⁹Disɔɔwũ bè do pā di kè dindi mbo cidóòbè sikɔupísidè nè tekɔ̀tè nè sipísidè nè bènàà (2124). ³⁰Kè bèe di túóté kédɔ̀nè Kuyie ntaummè tou bòri kó yecaube, kè di ntúóté kédɔ̀nè di-wũ̀t̀ǹni, nè teditè nè diwũ̀t̀ǹni nenti sɔ̀nti. ³¹Kè bèe di ndɔ̀̀nè yesā̀nkè yèè fité Kuyie ntaummè tou kó yecaube nè dibòri kpeye demɔu nè Kuyie ntaummè tou kó yesā̀nkè nè yèè di fité.

**Bè dɔ̀̀mè ikuú niùbè
kó tiyà̀ti: Dikɔ̀tèyaàbòri**

39 Kè bèe túóté tipeciti tì dɔ̀ mmebèrimè nè tì dɔ̀ mmeɔ̀yì nne tì dɔ̀ nfetɔ̀nfè, kédɔ̀nè ikuú niùti Anɔɔ tiyà̀ti ò yó mpínnè tì tì Yiè nKuyie ntaummè tou mieke mutɔ̀mmú, kè bèe tì dɔ̀ kéndɔ̀nè Kuyie ndo tì nàkémè Mɔ̀yisi.

²Kè bèe dɔ̀nè dikɔ̀tèyaàbòri nè mupà̀akɔ̀kperimù mùù kòkèné tipeciti tì dɔ̀ mmebèrimè nè tì dɔ̀ mmeɔ̀yì nne tì dɔ̀ nfetɔ̀nfè, kè di kpè mmesɔɔ, ³kè di detí mesɔɔ nkó iwēi, kénkɔ̀nnè mupà̀akɔ̀kperimù mùù dɔ̀ mmebèrimè nè mùù dɔ̀ mmeɔ̀yì nne mùù dɔ̀ nfetɔ̀nfè. ⁴Kè bèe dɔ̀ iyaà̀bòbaatí idèi kètu-utè diyaà̀bòri mánke bè ní bo di bàátínè ì. ⁵Kè bèe dɔ̀ kuyaà̀bomboúnkù ke kù nwēnnè diyaà̀bòri ke tau ke dɔ̀ nde tɔ̀bè. Bè do di dɔ̀ kè di ndɔ̀̀nè tì Yiè nKuyie ndo tì nàkémè mme Mɔ̀yisi, ⁶kédɔ̀dɔ̀ yetásà̀yè bè tu yè kòdinadínni kèwēnné kè yè dā̀nne nè mesɔɔ yebaɔɔ, kèkerí ye ínke Sakɔbu bí yètè. ⁷Kè bèe yè càtínè diyaà̀bòri kó iwēi yebaɔɔ ínke kòdò bo nyé Isidayeeribe botí tepíítè nè idèi kōme. Bè tū̀nne tì Yiè nKuyie ndo tì nàkémè mme Mɔ̀yisi kè dè dɔ̀.

Bè dɔ̀̀mè dicìncìnkònni

⁸Kè beyántibèe dɔ̀ dicìncìnkònni nè mupà̀akɔ̀kperimù mùù kòkèné tipeciti

tii dò mmèbèrimè nè tii dò mmeyii nne tii dò nfetònfè. ⁹ Kè bèe ti pòo mmédémè kè di okùmè nè di pèkùmè kè de mmàn-nè sántimétiri sipísidé nè mènùmmù. ¹⁰ Kè bèe di dári itácuś inàà. Kucus ketikù kpeye, kè diketiri ndò ntisèumíeti, kè didéri ndò ntiyápemiéti. Kè ditáánni ndò mmenzónnú. ¹¹ Kucus dérikù kpeye kè dii nni ndò mmecùmmè kè diteri dò ònùsí kè diteri dò nsáncirè. ¹² Kucus táánkù kpeye kè dii nni ndò ntiwetì kè diteri dò mpùtìpùti kè diteri dò mmetekáà. ¹³ Kucus naankù kpeye kè dii nni ndò tinóbènti kè diteri dò ntimantònti kè diteri do nditáwũ kè bèe danne bá dii tári mesɔ nyínkè. ¹⁴ Kè bèe kerí Isidayeri bí tepíitè nè idéi yetè de kó yetárè ínkkè. Bá dii tári diyètiri dimáà, bè do yè kerí bè 55 kerí mèè botí nku oniti cannimè tàmpóó ínkkè.

¹⁵ Kè bèe ánné dicìncìnkònni mesɔfimme mèdémè kè mè ndò nyiwēi, ¹⁶ kédò isɔwēi idéi nè desɔmámánnè dèdèrè kè de càtinné diyaàbòri mànke déínkè kpeyi idé. ¹⁷ Kè bèe càtinné mesɔfimme kó iwēi idé dicìncìnkònni kó demámánnè. ¹⁸ Kè bèe tuuté iwēi yómmè tēmè yebakóyo borè, de bo yiemme kè tekoutéyaàbòtè ní mbo o cìncìnni. ¹⁹ Kè bèe dɔ desɔmámánnè terè dèdèrè kécátinné de fũ tekoutéyaàbòtè de mieke bíékè. ²⁰ Kè bèe dɔ desɔmámánnè terè dèdèrè kécátinné tekoutéyaàbòtè baati fũ kuyaàbomboúnkù yá ndè yuu. ²¹ Kè bèe dɔ kuhō kùù dò mmèbèrimè késeu ndicìncìnkònni kó demámánnè nè tekoutéyaàbòtè kpere kè de íwē nke tau kè dicìncìnkònni báá tote. Bè do de dɔ kè de ndònnè ti Yiè nKuyie nti nákémmè mme Mɔyiisi.

Tikoutéyaàti teti

²² Kè bèe duákenè tipeciti tii do mmèbèrimè dikoutéyaàbòri tekoutéyaàbòtè yó nnónké dii ínkkè,

²³ kéduáke diyuu yó nyiè de, kè de ndò nyékéyéké ke báá kété, ²⁴ kékpè ndiyaàbòri fũ kéfíté nè tipeciti tii do mmèbèrimè nè tii dò mmeyii nne tii dò nfetònfè nè mupààkonkperimù kè de ndò nyetebe bè tu yè kèdènáti. ²⁵ Kè bèe dɔnnè mesɔ nsàámè isɔdède kécátinné diyaàbòri fũ kéfíté, kénsokù die nkèdènáti, die nfededefè. ²⁶ Bè do càtinné kèdènáti nè idedeké késoó nsoó nde tɔbè cuokè nke, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè Mɔyiisi.

²⁷ Kè bèe yíé kéduáke yeyaàbòrè nè mupààkonkperimù Anɔ nè o bí kpéi, ²⁸ kédò feyitoodáfè nè mupààkonkperimù nè tiyaàbomboúnti nè ifietí. ²⁹ Kè bèe dɔ kuyaàbomboúnkù kè kù kpè nne mmupààkonkperimù mùù kókèné tipeciti tii do mmèbèrimè nè tii do mmeyii nne tii dò nfetònfè. Kè bèe de dɔ kè de ndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè Mɔyiisi.

³⁰ De kó difónkúò kè bèe dɔ mesɔ nsàámè kó temátipètè, kékerí ikuó kó mecannimè ke dɔ: Wèè càá nti Yiè nKuyie nkpéi. ³¹ Kè bèe tè pínnénè kuhō kùù dò mmèbèrimè o tinni kuyaàbomboúnkù ínkkè kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè Mɔyiisi.

Bè dèèmmè mutòmmú ke mù benke Mɔyiisi

³² Isidayeribe do tinnemu nweti weti ti Yiè nKuyie nnákè ti Mɔyiisi, kédò Kuyie ntaummè tou.

³³ Bè dèè dii mðnni kè de tóni demɔu kédú mMɔyiisi Kuyie ntaummè tou nè di kó tinenti timɔu:

Yesánnkè nè yebàkè nè idéi ipámpánniyi nè tidabeeti nè yemáticaube.

³⁴ Kupekònkù kó kuyaàwũkù nè kukòkperikù, nè kuyaàkù kùù kpetí de mieke.

³⁵ Kuyie ntaummè tɔu nè di nenti tii bo di mieke nè di pàati nè di pòkù

³⁶ nè tábùrì nè o nentì nè pèè bè yó mpāã mbè Kuyie nnè de kóo pèè.

³⁷ Tesɔɔfitikèkètè nè te kó sibúkúsí nè te nentì nè mekùd mbè yó ntè tùnnè mè.

³⁸ Diwūɔtɔnnì nè ikuɔ kó mekùd nnè tihúúntì bè yó tuɔ ntì nè kuyaɔkpenkpetínkù kùù yó nkpetí Kuyie ntaummè tou.

³⁹ Disɔɔwūɔ kó diwūɔtɔnnì nè di ditè, demɔu disɔɔwūɔ nè de kó ipàati nè di nentì, nè dinaabuu bè yó nniitì di nè di kó ditàri.

⁴⁰ Nè tiyàati bè fii ntì Kuyie ntaummè tou kó kudànkù nè de kó yesànkè, nè de kó yecaube, nè kuyaɔkpenkpetínkù kùù yó nkpetí dibòrì kudànkù kperi, nè ku kó iwēi nè yesànkè,

nè tinentì timɔu tìl yó mpínnè Kuyie ntaummè tou mieke mutɔmmú.

⁴¹ Tikɔutáyàati ikuɔ niùbè níí yó ndáátì tì ke pínnè Kuyie ncíètè mieke mutɔmmú. Nè ikuɔ niùtì diwèwè Anɔɔ nè o bí bè yó ndaati tì ke pínnè be tɔmmú.

⁴² Isidayeeribe do túnne ti Yiè nKuyie nnáké mè mme Mɔyiisi kédɔɔ de kó mutɔmmú mumɔu. ⁴³ Kè Mɔyiisi yà bè dɔ̀mè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke yē ndè ndòmmè, ké bè pā Kuyie nkó mesàà.

**Bè bo cónné mèè botí
Kuyie ntaummè tou**

40 De mɔ̀nnì kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dɔ̀: ² Dibenni kóo tãnkù ketiwè kó diyè ketirì yiè á cónné metaummè tou, ³ kéínnè metaummè tɔu, ikuɔ nentì bo diì mieke, a di ìnnè kufáá mbè í yó ndì wúó ndè. ⁴ A yóó de nyínnè tábùrì, kedaá mpèèbè di m pā bè, kètɔní tefitkèkètè kécɔu nte fitíyì. ⁵ Kàa dè tanné disɔɔhúúntɔnnì di yó ntuɔ ndiì ìnkè tihúúntì, ké di ìnnè kè di nwetì metaummè tɔu. Kàa núnnè kuyààkù kùù yó nkpetí ikuɔ tou kó dibòrì, ⁶ kécónné diwūɔtɔnnì di yó ntuɔ ndiì ìnkè iwūɔ di n feu ì, kè di mbo n taummè tou bòrì ìikè. ⁷ Kàa ìn-

nè dinaabuu di níí yó nniitì diì mieke ditou nè diwūɔtɔnnì de saku, ké di píe mmenie. ⁸ A fii metaummè tou tiyàati kéánnè dibòrì ké di kpetínnè kuyààkù.

⁹ Kàa dèè memme á túóté mekùd nkéyɔɔre metaummè tou ìnkè nè tinentì tìl kó dimàà bo di mieke ké tì cànné, kè tìl wenke, kénwenni. ¹⁰ A múnkeɔ yɔɔre mekùd ndiwūɔtɔnnì ìnkè, ké di cànné ké di wénkúnne, kè di ntú diì wenni páíí.

¹¹ Nè meè kùd mmáà ndi a yóó wénkún-nemè dinaabuu nè di kó ditàri.

¹² Kàa dèè memme á yú Anɔɔ nè o bí ké bè kɔtenè metaummè tou bòrì ké bè wúɔ, ¹³ kédátínnè Anɔɔ ikuɔ yàati, kóó cànné kòo ntú ikuɔ niùtì ke pí n tɔmmú. ¹⁴ Kàa duɔ nkè Anɔɔ bí tɔ́nnì kàa bè dàtínné sikɔutéyaàbòo, ¹⁵ ké bè còú mmekùd nké bè cànné a dɔ̀mè be cice, kè bè ntú ikuɔ niùbè kémpí n tɔmmú. A yóó bè còú mmèè kùd, mmeè yó nte bembe nè be yaàbíó kè bè ncáá ke tú ikuɔ niùbè sáà.

Mɔyiisi cónné mè Kuyie ntaummè tou

¹⁶ Kè Mɔyiisi dɔ̀ ti Yiè nKuyie nhò nàké tì weti weti. ¹⁷ Kè bèè cónné Kuyie ntaummè tou dibenni déri kóo tãnkù ketiwè diyè ketirì nè bè yèmmè Esibiti.

¹⁸ Kè Mɔyiisi fíi nyecaube nè tidabeeti nè ideí pãmpãnníyì nè de kó yesànkè, ¹⁹ kè bèè di dàtínnè kuyààkù kénɔ́ nkutèkù kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàkémè.

²⁰ Kè Mɔyiisi túóté Kuyie ntannò tɔpítè wàri tìl tãpítè ìnkè kéánnè ku taummè tɔu mieke kè bèè tɔnnè ipàati, ké di pòo ndi pòkù, ²¹ ké di tanné ti Yiè nKuyie ntaummè tou mieke, kékpetínnè kuyààkù kè benitibè bá ndi yàu, Kuyie ndo tì nhò nàkémè.

²² Kòo tanné tábùrì de mieke, kóó ìnnè kubakù yóú bíékè képéénnè kuyààkù kùù kpetí dibòrì, ²³ kedaá nde ìnkè pèèbè bè pā bè ti Yiè nKuyie, kù do tì nhò nàkémè.

²⁴ Kòo tanné tefitíkèkètè Kuyie ntu mieke, kéínné kubakù cànku bíékè kéwetínné tábùrì, ²⁵ kétuò nte fitíyì ti Yiè nKuyie nyìikè, kéndònnè kù tì nhò nàkémè.

²⁶ Kòo ínné disòhúúntònni de mieke kéwetínné kuyààkù kùù kpetí dibòrì, ²⁷ kécóu nti húúnti de ínkè, Kuyie tì nhò nàkémè.

²⁸ Kòo núnné kuyààkù dibòrì kòku, ²⁹ kécónné diwũtònni bè yó ntuò ndii ínkè ti Yiè nKuyie nyiwũ kè di ntókénè dibòrì, kè bèe féuté Kuyie nfeòfè kétuò nké kù pānè yepārè teyè. Kù do tì nhò nàkémè.

³⁰ Kòo ínné dinaabuu diwũtònni nè Kuyie ntaummè tou de saku, ké di píe mmenie nkè bè bo nhounè bemáà.

³¹ Mòyiisi nè Anòò nè o bí bè do me nni-itinè ke me nhounè be naàcèi. ³² Bè do òò me nhóúnè bemáà bè tati dii mònni ti Yiè nKuyie ntaummè tou, yoo bè dó kètóón-

nè dii mònni diwũtònni. Kuyie ndo me ntì nàké Mòyiisi.

³³ Kè Mòyiisii fíí nyideí Kuyie ntaummè tou nè di húúntònni kékpetínné kudànkù kó dibòrì kuyààkù. Ò do me ndèè o tómmú.

Kuyie nkó tidietì do píemmè ku taummè tou

³⁴ De mònni kè diwetirìi kòtení kédátínné ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè ku dietii di píe. ³⁵ Mòyiisi í nna ke bo ta ti Yiè nKuyie ntaummè tou mieke.

³⁶ Kè diwetirìi ité, bèe íté, bè do me nhò mbe cèmmu mumòu mieke. ³⁷ Kè diwetirìi í nampe bè báá íté bè mbaà di bo íté dii yiè.

³⁸ Kè di ní ndáátí ti Yiè nKuyie ntaummè tou kuyie mmònni, keyènkè kéndò ndihãtinni, be cèmmu mumòu mieke. Bè do òò nkè bè bàtè dè, dè mme ndò.

Ikuś niùbè tǝmmú pátiri

Di mpátiri tǝ tii náànti

Dináànkéè ketiri ikuś niùbè pátiri mieke ti náá nKuyie ndo 55 yúmè mme Mɔyiisi metaummè tou mieke ké nhò náánnè. De kó dipátiri dimɔu mieke ti yóó yámu Kuyie nnákémè Mɔyiisi ku kuś nè ku tannò péu Isidayeeribe kpéí. Nè kù bè dǝunnèmè dinùu ke tú kè wèè tǝ nku tannò ke dǝɔri yè yēm̀m̀è deè yó nte kè wè nfòu (18:5, de kó tináànti bomu Odømmu mukàmmù 10:5). Kuyie nné náké mu Isidayeeribe ke bè wénkúnne bè bo deite m̀è botí yedíntárè yèè yó mbè díti bembe nè ku be kó metaummè nè bè dò nkéndømmè, kè metaummè tou menke ntú metaummè tou. Bèè feu iwũs Kuyie nkè bè ntú nyikuś duś ke dømmè kè ikuś niùbè ndake de kó mutǝmmú kpéí, ké ntú benitibè. Bá wèè nitii Isidayeeribe mieke kè wèè yenténè omáá medǝrimè yeime kù yetemè ke bá ncaári ikuś nè be kó medǝrimè mieke. Kuyie nyí tú meyei nkòku, kù sàmu, ke dǝ benitibè. Kuù tu mufømmu, deè te kè kù dǝ ku nitibè nsà kù dømmè, kè deè yie nkè be mǝmmɔmbe kè bèe mǝɔte mufømmu, kémɔɔte medǝkùmè kù duś nyèè tannò Isidayeeribe.

Meñme Yesu yè nti dèntemè ke íkú yè ínkè ke béi nke tú: Dí ndó di kǝbe tǝbè di dǝ m̀è botí di mǝmmɔmbe (Matie 22:39).

Di mpátiri náànti duś ke dømmè

1. Iwũs féu kó ikuś 1-7
2. Mɔyiisi cǝánnèmè ikuś niùbè ketibè Kuyie ntǝmmú kpéí 8-10
3. Dèè ci nè dèè í ci 11-16
4. Isidayeeribe cǝámmè ke tú Kuyie nkǝbe:
Mùu te kè bè í dò nkényo mmeyii 17

Kuyie ndonté bè bo ndó m̀è botí betǝbè 18-20

Ikuś tǝmmú nè yebaa nyèyiekè Sifube dò nke níí baá nyè bá dii benni 21-23

Kuyie ntannò nè ku kuś nè kù bè dǝún- nè dii nùu 24-27

IWŪS FÉU KÓ IKUŚ

Bè yó nfeu ìi wũs ke tuś

1 Ti Yiè nKuyie ndo yúo Mɔyiisi ku taummè tou borè nde kóó ndáké ke dǝ: ²Á náké Isidayeeribe ke dǝ mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Kè di kóó mǝu dǝ ké n féuté feǝfè, fè bo na kéntú fediefè yoo fesámpǝfè.

³Kè wèè dǝ ké n féuté feǝfè kétuɔ, fè ntú fedaafè kénkpa kuyènkù, kòo fè kù metaummè tou bǝrinùu kè n cǝuté o pǝnni. ⁴Wèè daá nho ndùtè fe yuu ké fè nni nféuté kétuɔ kè n cǝuté o pǝnni kóó cíè nho yei. ⁵De kó difǝnkúò kòo n féuté o ǝfè metaummè tou ìikè kè ikuś niùbè Anɔɔ bíi míété meyií ndiwũtǝnni dii bo metaummè tou bǝrinùu kéfité, ⁶ké fè fèté kékéké fe tǝòti. ⁷Kè ikuś niùbè Anɔɔ bíi tǝtinne muháá ndiwũtǝnni kétéí nyideí, ⁸kétúóté itǝòti nè diyuu nè mekùd nkperè kédaá ndiwũtǝnni muháá ñyínkè, ⁹késhúté tinauti nè yekpáa nkè ikuś niùtii de tuɔ ndemɔu diwũtǝnni ínkè. De kó feǝfè yóó tuɔmmu kéntú dipǝnni dii kó kufǝɔku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

¹⁰Kòo mǝu me ndó kéféuté fepièfè yoo tebuatè ké m pǝ kétuɔ ndè ntú dedaarè kénkpa kuyènkù. ¹¹Kòo dè nni n féuté diwũtǝnni bakù cǝnku bíékè metaummè tou bǝrinùu, kè ikuś niùbè Anɔɔ bíi míété meyií ndiwũtǝnni kéfité. ¹²Kòo kéké fe tǝòti kè ikuś niùtii ì daá ndiwũtǝnni muháá ñyínkè nè diyuu nè mekùd nkperè, ¹³késhúté tinauti nè yekpáa nkè ikuś niùtii dè nni mbenke kè dí dè tuɔ ndemɔu diwũtǝnni ínkè. De

kó feḏḏe yóo tuɔmmu kɛntú dipānni dii kó kufḥḥku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

¹⁴ Kòò mɔ̀u me ndó kékua tenḏte ké m pā kétua, wée tɔní tenónkpete yoo dikpetinónkperi. ¹⁵ Kè ikuś niùtì tē kōtenē diwūḥḥḥnī borē kényíútē te fīnī kētōte te yuu ké di tūo ndiwūḥḥḥnī ínkē, kédeite te yīi nkémíétē diwūḥḥḥnī pīkū, ¹⁶ kédeite te bōtīri nē te citi, ké dē ùtōo diwūḥḥḥnī pīkū diyīe yiēnī kēē bíékē bē uutoo dē mutapéi mmekūḥ nkōmu, ¹⁷ kényatē tenḏte te fītē saku, kényóu kē dē nkpaá cáátí kòo tē tūo ndiwūḥḥḥnī ínkē, tē yóo tuɔmmu kɛntú dipānni dii fḥḥku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

Tidiiti kó yepārē

2 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi ke dḥ: Kòò mɔ̀u dó ké m pā tidiiti tì ntú tisàdàtì, kòò tì nàa nkéyɔ̀re mekūḥ nkécōnnē tihúúntì, ² kētɔní de kó muyuo nkéduś nyikuś niùbē Anɔ̀ bí, kē bēe yētē de kó muyuo mmùu me nkòkénē mekūḥ nkéyóótē tihúúntì timɔ̀u de ínkē kétua nkē dēe benke ke dō ndipānni dimɔ̀u tú n kperi. De kó dipānni yóo tuɔmmu kɛntú dipānni dii fḥḥku n naati mí ndi Yiè nKuyie. ³ De kó muyuo mmùu sùś, mmù yó ntú Anɔ̀ nē o bí bē kōmu mmu ke yē bē mù nni mpāmē mu kē mù cāá.

⁴ Kē wēē dó ké m pā tidiiti kó dipānni, kòò dó kēpúnḥḥḥmū de kó tidiiti wēē āntenē de kó muyuo nsààmù nē mekūḥ nke báá ānnē mutie mùu muuti pēē, kēpúnḥḥḥ de kó mudii kēwaare mekūḥ.

⁵ Kē kupēmpēhíkū me nni nku, wēē āntenē muyuo nsààmù nē mekūḥ mmáà, ke báá ānnē mutie mùu muuti pēē, ⁶ kē kù wērì kényɔ̀re mekūḥ nku ínkē. Tidiiti kó dipānni ndi.

⁷ Kē wēē dó ké m pā tidiiti kó dipānni, kòò dó ké tì ciemmu wēē āntenē mekūḥ nde kó muyuo.

⁸ Wēē me ndó ké m pā de kó dipānni, kòò di tūnte ke dēē wēē tɔní kēduś nyikuś niùtì kòò di kōtenē diwūḥḥḥnī

borē. ⁹ De kó dipānni mieke nke, ikuś niùtì yóo yētémē kétua, nkē dēe benke ke dō ndipānni dimɔ̀u tú n kperi. De kó dipānni yóo ntú dii tūo dindi dii kó kufḥḥku n naati mí ndi Yiè nKuyie. ¹⁰ De kó muyuo mmùu sùś mmù yó ntú Anɔ̀ nē o bí bemáá kōmu mmu, ke yē bē mù nni mpāmēmu.

¹¹ Di yóo m pā tì diiti kó dimàà tì ní bá nkòkénē mutie mùu muuti pēē, di báá tì kōrenē mutie mùu muuti yoo mecekūḥ nkétua. ¹² Di bo na ké m pā di paa nkó tidiketiti, tì né bá ntú tìi yóo tuɔ ntìi kó kufḥḥku n naati.

¹³ Di ní ānnē mukókuś nyepārē yemɔ̀u di yóo nni mpāā nyē, di ní báá yóu di bo ānnémē mukókuś nyepārē yemɔ̀u yēē tu tidiiti. Mukókuś mbenkú metaummē n di dḥḥnē mē yó mbomē mme sáá. Yepārē yemɔ̀u di m pāā nyē níi nhā mukókuś.

¹⁴ Kē di yóo m pā di paa nkó tidiketiti dí tì pūnnē kēuntē kēpuɔ mbá di báá fūúítí, ¹⁵ kényɔ̀re mekūḥ nkécōnnē tihúúntì. Tidiiti kó dipānni ndi. ¹⁶ Kē ikuś niùtìi yētē de kó muyuo mmùu me nkòkénē mekūḥ nkéyóótē tihúúntì timɔ̀u de ínkē kétua, nkē dēe benke ke dō ndipānni dimɔ̀u tú n kperi.

Kuyie nnákémē bē níi bo kù féútē mēē botí feḏḏe metaummē kɔfe

3 Kè ti Yiè nKuyie nni nsòké ku náànti kēbéi nke dḥ: Kòò mɔ̀u yó n féútē feḏḏe metaummē kɔfe, kē dinaadaà ndi yoo fenife fē ntú fēē kpa kuyènkū. ² Wēē tɔní o ḥḥḥ metaummē tou bōrinùu kénóś nho nou fe yuu ké fē féútē, kē ikuś niùtì Anɔ̀ bíi míétē meyīi ndiwūḥḥḥnī kēfítē, ³ kédeite metaummē kó feḏḏe kó imaa mmieke bē yó n tuɔ nyi: Tinauti kó mekūḥ nnē mēē tì dāátí. ⁴ Nē yeceumbē yedē nē ye kó mekūḥ nnē kutúúku nē mekūḥ mmēē cāátínē yeḥ nē yeceumbē. ⁵ Kē Anɔ̀ bíi dē tūótē kēwēnnēnē bē yóo tuɔ nfē kēdaá ndiwūḥḥḥnī ideí ínkē kē-

tuo. Dè tu dipänni ndi dii kó kufɔ̄ku n naati.

⁶ Kè feɔ̄fè sámpófè me nni nfe ò dɔ́ ké n féútémè metaummè kpéí, kè fedaafè nfe yoo fenife fè ntú fèè kpa kuyènkù. ⁷ Kè fepièfè me nni nfe ò dɔ́ ké n féútémè, wèe fè tóni metaummè tou ìikè, ⁸ kénɔ́ nho nòtùtè fe yuu ké fè féúté metaummè tou bòrinùù, kè Anɔ́ bí míété meyiì ndiwũtɔ̄nni kéfité. ⁹ De kó feɔ̄fè metaummè kɔ́fè, bèe deite mekùd nkperè kè dè ntú n kperè, kè bèe dè tũ nkékééte kuyóú kumɔ́ kù tuuténè dè kudiiku, nè mekùd mmèè càátínè tinauti nè mèè tì dàátí. ¹⁰ Yeceumbè yedé nè ye kó mekùd nnè kudiiku nè mekùd mmèè càátí yeɔ̄ nè yeceumbè. ¹¹ Kè ikuó nìtùtì dè nni ntuo ndiwũtɔ̄nni ìnkè, n kperè nde.

¹² Kè tebuɔ̄tè me nni nte, wèe tè tóni metaummè tou ìikè, ¹³ kénɔ́ nho nòtùtè te yuu ké tè féúté metaummè tou bòrinùù. Kè Anɔ́ bí míété meyiì ndiwũtɔ̄nni kéfité. ¹⁴ De kó difɔ̄nkúò, nte ò yóó tuo ndè n kpéí, mekùd mmèè càátínè tinauti nè mèè tì dàátí. ¹⁵ Yeceumbè yedé nè ye kó mekùd nnè kudiiku nè mekùd mmèè dàátí yeɔ̄ nè yeceumbè. ¹⁶ Kè ikuó nìtùtì tuo nde kó imaa ndiwũtɔ̄nni ìnkè. N kperè nde dipänni dii kó kufɔ̄ku n naati.

Mekùd nkperè kó dimàà, mí ndi Yiè nKuyie mmfi dè te. ¹⁷ Òmòù bá nyo mmekùd nnè meyiì mbá kè di bo kèè bíékè, dè tu ikuó nyi di kpéí nnè di yaábíò sáá.

**Ikuó nìùbè bo nfeu ìi wũɔ̄
meyei nciém̄mè kpéí**

**DÈÈNNÌ: Ikuó nìtùtì diewè kó
meyei nciém̄mè kpéí**

4 Kè ti Yiè nKuyie nyíe kébéinnè Mɔ́yi-isi ke dɔ́: ² Náke Isidayeeribe ke dɔ́:

Kè dè kpeténè òmòù kòd dɔ́ ikuó yete dè, kòd dɔ́ n yè di báá dɔ́ de kó dèmarè.

³ Kè dè dò nyikuó nìtùtì bè cànné wè n tōmmú kpéí weè yeté ke dɔ́ meyiè

nke tanné n nìtùbè meyiè mmieke. Wè n féúté dinaadaà dii kpa kuyènkù, meyiè nho dɔ́mè kó meciém̄mè kó feɔ̄fè nfe.

⁴ Wèe fè tóni metaummè tou ìikè, kédaá nho nòtùtè di yuu ìnkè ké di nni nféúté, ⁵ kéyènté meyiì nkétannè metaummè tou, ⁶ képɔ̄tè o nómbii kémiéte kuce mèyieke kuyààkù kùù kpetí metaummè tou bòri de mieke kperi, ⁷ kéccɔ̄nné de kó meyiì nho yèntémè dihúúntɔ̄nni dii bo metaummè tou mieke di kó yebákè ìnkè. Kòd dèe wèe cóú mmeyiì nsomme diwũtɔ̄nni dii bo metaummè tou bòrinùù di fũ. ⁸ Nte bè yóó dɔ́mè de kó dinaadaà bè n féúté di meyiè nciém̄mè kpéí, mekùd mmèè càátínè tinauti nè mèè tì dàátí, ⁹ nè yeceumbè yedé nè ye kó mekùd nnè kudiiku nè mekùd mmèè dàátí yeɔ̄ nè yeceumbè yedé, ¹⁰ kéndònnè bè baa ɔ̄ deite dè feɔ̄fè bè n féúté fè metaummè kpéí nkè ikuó nìtùtì dè tũ mbè tũ ndè bè n feu ìi wũɔ̄. ¹¹ De kó dinaadaà kɔ̄nkù nè di maa nnè di yuu nè di kpáà nnè di nauti nè di piti, ¹² di maa nyimòu cénke, bèe ì tɔ́ kédenne bè kari, kékɔ̄tenè dibòri dii càá, bè uutoo dè iwũ kó mekùd nkó mutapéí, kétɔ̄tinne muháá ndibòri bè tãátè di ke uutoo iwũ kó mutapéí mbè yóó de ndi tũ.

**DÈÈNNÌ: Isidayeeribe bemòu kó
meyei nciém̄mè kpéí**

¹³ Kè dè dò ndè kpeténè Isidayeeribe bemòu ndi, kè bè dɔ́ n yè mbè báá dɔ́ de kó dèmarè bá bè í yé. ¹⁴ Kè bè banté dii mɔ̄nni de kó meyiè mbèe waá ndinaadaà dii kpa kuyènkù ké di kɔ̄tenení metaummè tou ìikè. ¹⁵ Deñde Isidayeeribe kó bekóftbè yóó nɔ́mmè be nɔ́u dinaadaà yuu ìnkè metaummè tou ìikè ké di nni nféúté kè n di cíé ndi yei. ¹⁶ Kè ikuó nìtùtì diewè waá mmeyiì nkétannè metaummè tou mieke, ¹⁷ képɔ̄tè o nómbii meyiì nkémiéte kuce mèyieke kuyààkù kùù kpetí metaummè tou bòri de mieke kperi. ¹⁸ Kòd dèe wèe cōnné de kó meyiì nho

mìétémè dihúúntònni dii bo metaummè tou mieke di kó yebàkè, kòd dèè wèe cóu mmeyiì nsómme diwūstònni dii bo metaummè tou bòri di fùḽ. ¹⁹ Kòo deite de kó dinaadaà kó mekùd mmeməu ké mè tùò ndiwūstònni ínkè. ²⁰ Ó baa do dḽmè o kó dinaadaà meyei nciém-mè kperi ò yóo me ndòd be kperi, ké bè dḽḽ meyei nciém-mè kó ikuḽ, ké m bè cǐé. ²¹ Wèe denne de kó dinaadaà Isidayeribe kari ké di tùò nhò do tùò mmèè botí o kperi. Isidayeribe beməu yei nciém-mè kperi ndi.

TĀĀTI: Wèè baké o kó meyei nciém-mè kpéí

²² Kè dè dò ndè kpeténè wèè baké, kòd dḽḽ mí ndi Yiè nKuyie nyí dḽ de kó dèmarè. ²³ Kè bè ò nàkè o yei nhò dḽḽ mè, wèe tóní dibòdaà dii kpa kuyènkù, ²⁴ kénḽḽ nho nòtè di yuu ínkè ké di nni nféúté bè feu dè iwūḽ bè tùò nyí. O yei nciém-mè kó feḽfè nfe. ²⁵ Kè ikuḽ niùti diewèe pòtè meyiì nho nóm-bii kémíété diwūstònni bàkè, kécóu mmeyiì nsómme de kó diwūstònni fùḽ, ²⁶ kétuə nfe kùd mmeməu de kó diwūstònni ínkè bè ḽḽ dḽmè metaummè kəfe kəme, kòd dḽḽ meyei nciém-mè kó ikuḽ kòd deeténè o yei nkè nh ò cǐé.

NĀĀ: Benitibè sòmbe, bá wè o kó meyei nciém-mè kpéí

²⁷ Kè dè dò ndè kpeténè benitibè mieke nke òməu, kòd dḽḽ n yè mbè báa dḽḽ de kó dèmarè. ²⁸ Kè bè ò nàkè ò dḽḽ mèè yei nwèe waá teboniite tèè kpa kuyènkù, ²⁹ kénḽḽ nho nòtè te yuu ké tè nni nféúté bè feu dè iwūḽ bè tùò nyí. ³⁰ Kè ikuḽ niùti diewèe pòtè meyiì nho nóm-bii kémíété diwūstònni bàkè, kécóunko meyiì nsómme de kó diwūstònni fùḽ, ³¹ kédei dèè kó dimàd tu mekùd mbè ḽḽ dei mèè botí feḽfè bè kùə fè metaummè kpéí nfe kəme, ké mè tùò ndiwūstònni ínkè mè tu dipānni ndi dii fḽḽku n naati,

kòd dḽḽ meyei nciém-mè kó ikuḽ kè nh ò cǐé.

³² Kè de yiè mme ndḽ kéféúté fepièfè nfe ké m pā, wèe tóní fenife fèè kpa kuyènkù, ³³ kénḽḽ nho nòtè fe yuu ké fè nni nféúté bè feu dè iwūḽ bè tùò nyí. ³⁴ Kè ikuḽ niùti pòtè o nóm-bii fe yiì nkémíété diwūstònni, bè tùò ndiì ínkè iwūḽ di bàkè, kécóunko mesómme di fùḽ, ³⁵ kédei mekùd mmeməu bè ḽḽ deimè metaummè kó feḽfè kəme ké mè wènnénè dèè ḽḽ tuə nkétuə ndiwūstònni ínkè n kpéí, kédòd de yiè mmeyei nciém-mè kó ikuḽ kè nh ò cǐé.

NŪMMŪ: Medonnimè mamè meyei nciém-mè kó ikuḽ ínkè

5 Kè dè dò ndèmarè dḽḽ kè bè waá mbèè yà, ke náa nke tú de yiè mbo yà, kàa yé ke cǐéké ke yete a bo béimmè, fḽḽ te meyei.

² Kòo məu wèè me nkàáké dèmarè ikuḽ yè ndèè sǐ, kè kuwanwankù makù nku yoo feḽfè yoo debambaànnè, kòd dè kàáké bá ò í yé, ke sǐnkunne omáa ke tḽ de kó meyei.

³ Kòd me nkàáké onitì məu nwe ikuḽ yè nwèè sǐ mbá ò í dake, kè dè boní kòd banté ò təmè de kó meyei.

⁴ Kòd məu wèè nùə me nhò fíténè kòd pàrikènè mí nKuyie n yètiri, bá ò í totí o yèmmè, kè dè boní kòd banté ò təmè de kó meyei.

⁵ Kòd tḽ de kó meyei nkó mèmamè ò dò nké mè dáammu. ⁶ Wèe tóní fepenife yoo teboniite kéúte de kó meyei, kè ikuḽ niùti o dḽḽ meyei nciém-mè kó ikuḽ, kòd deeténè de kó meyei.

KUḽ: Beciribè bo nfeu ù wūḽ meyei nciém-mè kpéí

⁷ Kè dè dò nhòməu í məke fepièfè yoo tebuəte ke bo n féúte ò dḽḽ mèè yei nkpeí kè nh ò cǐé, wèe tóní sínònkperipíe sidési yoo yekpetinónkperere yèdéè, ké n féúte temáa kétuə nkénféúte tetetè ò dḽḽ mèè yei nkpeí kè nh ò cǐé. ⁸ Wèe dè tóní ké-

duó nyikuó nùtì kòo keté kéféúté meyei nciémme kpete. Wèe íúte te fíní ò me mbáá t̄te te yuu, ⁹kédeite te yíi nkémíété diwūst̄nni píkù kécóúnko mesomme diwūst̄nni fū̄, meyei nciémme kpete nte, ¹⁰kékuo tedéte kétuo nyikuó yémme. Kè ikuó nùtì ò d̄d̄ meyei nciémme kó ikuó, kè nhò c̄é nho yei.

¹¹Kè de me ndò nhòmòu í m̄ke sinónkpeé yoo yekpetinónkperere, wèe tóní muyoo ncidóòbè bènàà, ò báá mù ȳore mekùd̄ nhò me mbáá c̄nnè tihúúnti mu ín̄kè, ke yé meyei nciémme k̄omu mmumè. ¹²Wèe mù tóní kédúo nyikuó nùtì, kòo mù yéte dinacekutiri, kèwēn-nénè dèè yóo tuo nkétuo, kè dèe benke mumòu mù tumè n k̄omu mmu, mù yóo ntu meyei nciémme k̄omu mmu. ¹³Kè ikuó nùtì ò d̄d̄ meyei nciémme kó ikuó kè nhò c̄é nho yei.

Kè ikuó nùtì nte musommu ò ̄ nte mèè botí tidiiti kó yepārè k̄omu.

Bè bo nfeumè iwū̄ meyei nhūtímù kpéí

¹⁴Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄oyiisi ke d̄:

¹⁵Kè dè d̄ò ndè kpeténè òmòu kòò k̄áké yepārè bè m p̄ā nyè, wèe tóní dipedaà dii kpa kuyènkù dii donku m̄annè bè kèété ì d̄ítí n taummè tou kpéí, mmeyei nhūtímù kó fēf̄e nfe. ¹⁶Wèe yietí ò yùúkù dè n taummè tou kénóó nkè dè mm̄annè ò bo totémè ò yùúkù dè yewétiyè yènummù kó dimáà kòo dè duó nyikuó nùtì. Kè ikuó nùtì feúte dii pedaà kòò d̄d̄ meyei nhūtímù kó ikuó kè nh ò c̄é nho yei. De kó ikuó nyi memme.

¹⁷Kòò mòu yeté ke d̄d̄ n yè n yí d̄ó dè, ke í yé, de kó meyei mbaa bo o yuu ín̄kè nke. ¹⁸Kè dè boní kòò banté wèe deite o wū̄ mieke dipedaà dii kpa kuyènkù kè di donku m̄annè bè kèété ì d̄ítí meyei nhūtímù kpéí nkè ikuó nùtì ò d̄d̄ meyei nhò d̄d̄ mè ke í yé me kó ikuó kè nh ò c̄é. ¹⁹De kó dipedaà tu meyei nhūtímù kperi ndi. Ke yé de yiè nni nyeténemu.

²⁰Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke d̄:

²¹Kè dè me ndò nhòmòu weè ciité o kou ke n yeténè, kòo kou ò d̄óunnè dèmarè yoo ò dè nhò bànnè, kòò ò ciité ke di o kperere, ²²kòò me mpeté dèmarè nde ke nenni, ke parikè ke bo s̄onne, nè de kó medòrimè yeime botí. ²³Kòò d̄d̄ de kó meyei mbotí ò d̄ò nké dè f̄ómmu, ò yùúkù dè yoo ò fiete dè yoo bè ò d̄óunnè dè, yoo ò pèté dè, ²⁴yoo ò sou nke pariku. Nè de kpéí nwèe yietí kénóó nkè dè mm̄annè kòò do dè toté kuce m̄ènummù dèmará na mm̄amè. Bè ò yà dii yiè dimómm̄onni ndi ò dòmmè keyi-eti wèe te denennè. ²⁵Kòò dèè memme ò né deitení dipedaà o wū̄ mieke dii kpa kuyènkù, dii m̄annè ikuó nùtì kèété ì d̄ítí meyei nhūtímù kpéí. ²⁶Kè ikuó nùtì ò d̄d̄ meyei nhūtímù kó ikuó kè nhò c̄é mbá kòò do d̄d̄ mèè yei mbotí.

Ikuó ì tukúnè muwū̄sfèu nè tidiiti kó yepārè

DÈENNÌ: Iwū̄ ì feu ke tuó

6 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̄oyiisi ke d̄: ²Náké An̄o nè o bí ke tú:

N yé nkè bè n feúte fēf̄e ke tuo ndiwūst̄nni ín̄kè bè báá yie nkè de kó muhāá nkú. Mù nyíé nke c̄óú nkè dèe wenténè. ³Kè ikuó nùtì dáátí dik̄otéyaàbòri, dii dùðkenè mupaàkonkperímù, keyi defetire dèè dùðkenè mupaàkonkperímù, kédeè ke né kouté mutapéi mmekùd̄ nk̄omu bè n t̄u nfèè ð̄f̄e k̄omu ké mù ín̄né diwūst̄nni píkù, ⁴kédeite o yàati kéannè titeti ké mù t̄o kédenne bè kari, kék̄otenè dibòri bè tāāté di de kpéí. ⁵Diwūst̄nni kó muhāá mbáá kú. Bá dii kúnweñni ikuó nùtì níi mù tíi nkénóó nfēf̄e fèè ̄̄ tuo nke né na kétuo mmekùd̄ mmetaummè kó ikuó k̄ome. ⁶Diwūst̄nni kó muhāá nyó nc̄óummu nsāà mù báá kú.

DÉENNÍ: Tidiiti kó yepārè

⁷Nte tidiiti kó yepārè kó ikuś yo ndòmme:

Anɔɔ bí ì ní yóó yè tóní dihúúntònni borè. ⁸Bè ní yētè muyuo nnè mekùd nnè tihúúnti timɔu bè ɔɔ cōnné tì mu ìnkè, kétu ndihúúntònni ìnkè, dèè benkú mumɔu mù tumè n kōmu, dipānni ndi ìlì kó kufɔ̀ɔku n naati. ⁹Anɔɔ nè o bí kè bèè di desonne, bè me mbáá kɔ̀ɔrenè mutie mùu muuti pèè, bè báá kari s̀ntíkoo kó dibòri ké mù di. Bèè kari metaummè tou kó kudànkù nku ké mù di. ¹⁰De kó mudii bè báá mù kɔ̀ɔrenè mutie mùu muuti kèpúnné ke yé bè m pā tì diiti ke tũ nti s̀uómme, tì tu n kpeti nti ke dòn-nè bè ɔɔ m pā fèɔ̀fè meyei ncíémme kpéi nyoo meyei nhútímù kpéi nkè dèè sú. ¹¹Anɔɔ kó kuwu nkɔ̀be beè yóó nyo nde kó mudii bè m pā ke yētè ke s̀uò mmù, dè yó ntú di kó ikuś nyi s̀áà.

¹²Kè ti Yiè nKuyie nyíé kèbéinnè Mɔ̀yiisi ke d̀:

¹³Nte Anɔɔ nè o bí be yó m pā ìlì pānni bè yóó bè cānné ìlì yiè ikuś tōmmú kpéi. Bèè waá mmuyuo nsààmù cidóòbè bètāati, kètoté mu cuokè, muu ndikúnweñni mutèmù kuyuoku. ¹⁴Bèè mù àntenè mekùd nképèmmù kèwérí ké m pā. Dipānni ndi ìlì kó kufɔ̀ɔku n naati.

¹⁵Anɔɔ wuɔ mmieke kè bè yóó cānné òmɔ̀ kòò ntú ikuś niùti, wèè me ndɔ̀. De kó ikuś yó mbo s̀áà ndi, de kó dipānni ní yó ntú ìlì tũ ndindi páfí. ¹⁶Kè ikuś niùti m pā tidiiti kó dipānni bèè di tũ, mbè báá ì di.

TÁATI: Meyei ncíémme kó iwũ

¹⁷Kè ti Yiè nKuyie nni nsóké ku náànti kénáké Mɔ̀yiisi ke d̀: ¹⁸Náké Anɔɔ nè o bí ke tú: N yè nkè bè yó n féúté fèɔ̀fè meyei ncíémme kpéi mbèè fè nni nféuté metaummè tou ìkè bè n feu dè bè tũd nyi. Bè fè nni mpāmu. ¹⁹Ikuś niùti wèè kù

de kó fèɔ̀fè, wèè d̀ nké fè di ò me mbáá kari s̀ntíkoo kó dibòri ké fè cāáké, wèè kari metaummè tou kó kudànkù. ²⁰Kòò tũ mɔ̀ kááké de kó kumaa nhò kúmu, kè meyi mmèè me ndari o yàati, wèè tì òú dibòri bè tāté di de kpéi. ²¹Kè bè ì bèñnè tiyaati kó tekúmbotè ke dèè bèè tè p̀nte. Kè disɔ̀wũ̀ kpete me nni nte bèè tè òú mesà. ²²Ikuś niùbè céí kɔ̀be beè bo na ké ì di, de kó imaa ntu bè m pā ì nyi. ²³Kè bè n féuté fèè ɔ̀fè meyei ncíémme kpéi nke tannè fe yì mmetaummè tou mieke ke d̀d̀ meyei ncíémme kó ikuś bèè fè c̀u.

NÀÀ: Meyei nhútímù kó iwũ

7 Nte meyei nhútímù kó ikuś yó ndòmme: De kó fèɔ̀fè ní yó ntú bè m pā fè nfe. ²Bèè fè nni nféuté bè feu dè bè tũd nyi, kè ikuś niùti míéte meyi ndiwũ̀tònni kéfité. ³Kè bè n duś ndèè tu mekùd nkperè, kuyóú nè mekùd mmèè dàátí tinauti ⁴nè yeceumbè nè mekùd mmèè yè dàátí nè kutúúkú nè yeɔ̀ kó mekùd nnè yeceumbè. ⁵Kè dí dè nni ntuo ndiwũ̀tònni ìnkè. Meyei nhútímù kó fèɔ̀fè nfe. ⁶Ikuś niùbè céí kɔ̀be beè m̀á bo na kèdi de kó imaa. Bè me mbá nkari s̀ntíkoo kó dibòri ké ì di, bè fè nni mpāmu. ⁷Meyei nhútímù nè meyei ncíémme kó ikuś demáà ndi, ikuś niùti wèè d̀d̀ de kó ikuś wèè ní yó nte fe kó imaa.

NÛMMÛ: Dèè d̀ nkéntú ikuś niùbè kperè

⁸Kè bè n féuté fèɔ̀fè ke tũ, nyikuś niùti wèè d̀d̀ de kó ikuś wèè yó nte fe k̀nkù. ⁹Kè bè me nni mpā tidiiti nti, ke tì p̀nné nyoo ke tì fiu nyoo ke tì pèmmú, ikuś niùti wèè d̀d̀ ikuś wèè yó ntì te. ¹⁰Kè bè me nni mpā tidiiti tìlì kɔ̀renè mekùd nnè tìlì í mè kɔ̀renè tìlì kó dim̀à ì p̀nné Anɔɔ bí tì totí kè dè mm̀.

KUŚ: Metaummè kó iwū

¹¹ Nte ikuś di yó nni n feu mèè botí iwū metaummè kpéí:

¹² Kòò mǎu dǎ ké n féuté feǎfe dis-
ānni kpéí nwèe yíénè yekàtindà yèè
í kǎorenè mutie mùù muuti, bè ān-
tenè yèè cootí mekùù nnè tipémpéñtí
tíì waare mekùù nnè muyuo nsààmù
ké mù kǎorenè mekùù nképííté kápún-
né, ¹³ kéwáánnè péè wèè kǎorenè mutie
mùù muuti káyíénè feǎfe bè yó n féuté
fè metaummè kpéí nyoo disānni kó feǎfe
¹⁴ Kè bèè deite de kó mudii mieke dèè
yó ntú n kperè, ikuś niùtí wèè miété
metaummè òfè kó meyiì ndiwūǎtǎnni
weè dè te. ¹⁵ Bè n féuté diì yìè de kó
feǎfe diìndi bè yóò fè càákémè, bè báá súú
ndèmarè kè dè nyííkú kéwenté.

¹⁶ Kòò niti wèè me nni ncānnèndè dinùù
ke dǎ ké fè nni nféuté yoo ò baa dǎ ké fè
nni nkuo nè o yèmmè mme, bèè fè càáké
de yìè nè nankoo. ¹⁷ Kè fe maa nkpaá ke
tùòke diyìè tǎánni yìè bèè ì cǎu. ¹⁸ Kè bè ì
càáké diyìè tǎánni yìè de kó dipānni naá
ndetètirè nde, n ténke báá di cǎuté, de kó
imaa ntú ì sìnte ì nyi, kè wèè ì di wèè
tǎ de kó meyei. ¹⁹ Kè imaa mmai kááké
dèmarè ikuś yè ndèè sí mbè báá ì di, bèè
ì cǎu.

Wèè wenni ikuś yèmmè wèè bo na
kédi metaummè kó feǎfe kó imaa. ²⁰ Kè
wèè sí nyikuś yèmmè ke ì càáké bèè ò
dènnè Isidayeeribe tinnì mieke. ²¹ Kòò
mǎu kááké dèmarè ikuś yè ndèè sí kòò
niti nwe yoo kuwanwankù yoo dèterè
marè ikuś yete dè, ke càáké feǎfe bè n
féuté fè metaummè kpéí nfe kó imaa,
de yìè mbèè ò dènnè Isidayeeribe tinnì
mieke.

Isidayeeribe dò nkéncimè iwū kó mekùù nè meyiì

²² Kè ti Yiè nKuyie nni nsóké ku
naāntí kénáké Mǎyiisi ke dǎ: ²³ Náké
Isidayeeribe ke tú:

Di bá nyo mmenaakùù nnè ipe nè
sibǎǎ de kǎme. ²⁴ Kè feǎfe mafè ku yoo
musimmù fè pǎ, di báá cááké fe kùù,
di né bo na ké mmè pínnè mutǎmmú.
²⁵ Kòò mǎu càáké mekùù mbè ǎǎ n ku
feǎfe kédeite mè kétuo. Bèè ò dènnè
Isidayeeribe tinnì mieke. ²⁶ Bá kè di bo
kèè bíéké di bá nyo mmeyiì, bá tenòtè
kǎme yoo itáàke inàà kperè kǎme. ²⁷ Kè
wèè di meyiì mbá kòò tu wè bèè ò dènnè
Isidayeeribe tinnì mieke.

Ikuś niùbè dò nké te dè

²⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mǎyiisi
ke dǎ: Náké Isidayeeribe ke dǎ:

²⁹ Kòò mǎu n féuté feǎfe wèè deite
kumaa nkùù tu n kǎku. ³⁰ Wèè deite o
mǎmmuo nyii tu n kpeyi, mekùù nkperè
nè dicìncìnni ké dè nni mbenke. ³¹ Kè
ikuś niùtí tuò mmekùù ndiwūǎtǎnni ínké
Anǎ nè o bí kè bèè túóté dicìncìnni.
³² Metaummè kó iwū di n feu ì mieke,
di ní deite dikpèrì youri kéduś nyikuś
niùtí. ³³ Anǎ bí ì yóò miété metaum-
mè kó feǎfe kó meyiì nkétuo mmekùù.
Bèè yó nte de kó dikpèrì. ³⁴ Mí ndi Yiè
nKuyie mmú tu: Di ní deite di n feu ì
wū metaummè kpeyi mieke dicìncìnni
ké m benke kédeite dikpèrì Anǎ nè o bí
be kperè nde. Dè yó ntú di kó ikuś nyi
sáá.

³⁵ Nè bè cǎnné diì yìè ndi Anǎ nè o
bí n tǎmmú kpéí n dèitemè de kó imaa
nyiwū bè n feu ì ke tuò nyi mieke ke dǎ,
ì bo ntú be kpeyi. ³⁶ Diì yìè ndi m béimmè
ke dǎ bè ní dè mbè duś, ke dǎ: De kó ikuś
yó mbomu sáá.

³⁷ Nte bè yó nni nfeu ì wū ke tuò nnè
bè yó nni mpāà ntí diiti ke tuò nnè bè
yó nni nfeu ì wū meyei ncíèmmè kpéí
nnè meyei nhūtímù kpéí, nè bè ní bo
nyóò cǎnnémè ikuś niùtí, nè metaummè
kpeyi de kó ikuś duś ke me ndò. ³⁸ Ti Yiè
nKuyie ndo náké tì nti Mǎyiisi Sinaii tǎri
ínké kù bè náá ndiì yìè ke tú bè nkù feu
iwū Sinaii kó dikpáà.

MỌYIISI CÀNNÈMÈ IKUÓ NÌÙBÈ KETIBÈ KUYIE NTŌMMÚ KPÉÍ

**Bè níí bo cánnè mèè botí
bèè yó ntú ikuó niùbè**

8 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mọyiisi ke dò: ²Yú Anɔɔ nè o bí kétúóté ikuó yààtì nè ikuó kó mekùd nkéwaá ndinaadaà meyei nciémme kperi nè yepedakè yèdèè, kéánnè pèèbè bèè í kɔɔrenè mutie mùù muuti kuhonku mieke, ³kéyú Isidayeeriibe tinni dimɔu kè dii tíí mmetaummè tou bòrì borè.

⁴Kè Mọyiisii túnne ti Yiè nKuyie nhò nàkè tì kətíí nyIsidayeeriibe bemɔu metaummè tou bòrì borè, ⁵ké bè nàké ti Yiè nKuyie nyè nwèe dɔ̀d̀mè, ⁶kédeè kéduó nhAnɔɔ nè o bí kè bèè tɔ̀ɔnní kòo bè wùo ikuó yèmmè, ⁷kédátínnè Anɔɔ dikɔ̀utéyaàbòrì kéboú fenaàk̀ǹfè, kénɔ̀ɔ̀ ndikɔ̀utéyaàbòkùpuri, kénɔ̀ɔ̀ ntekɔ̀utéyaàbòtè kéboú fenaàk̀ǹfè, ⁸kédeè kénɔ̀ɔ̀ ndic̀nc̀nk̀nni, kéánnè di mieke ikuó nentì bè tu tì udimmu nè tumimmu ⁹kéboú o yuu kuyaàbomboúnkù, kòd ìnné fesɔ̀yítòd̀d̀áfè, deè yóó benke ke d̀ò mbè ò cánnè n kó mutɔ̀mmú kpéí. Ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mọyiisi.

¹⁰Kè Mọyiisii túóté ikuó kó mekùd nkémíété metaummè tou ké di cánnè dindi nè dèè kó dimàà bo di mieke, ¹¹kémíété diwùɔ̀t̀nni kuce mèyiekè, dindi nè di nentì, kunankú nè ku tàrì, ¹²kécóú nyikuó kó mekùd nhAnɔɔ yuu ìnkè, kòd cánnè. ¹³Kè Mọyiisii duó nkè Anɔɔ bíí kɔ̀tení kòo ì dàtínnè yekɔ̀utéyaàbòrè kéboú inaakùɔ̀ nké bè boú tiyaàbomboúntì be yɔ, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkémè.

¹⁴De kó dif̀nkúò kétúóténí dinaadaà meyei nciémme kperi, Anɔɔ nè o bí kè bèè nɔ̀ɔ̀ mbe nɔ̀u di yuu ìnkè. ¹⁵Kè Mọyiisii di fèúté képòtè meyiì nho nómbii kémíété

diwùɔ̀t̀nni bàkè kéfíté, ké di wènk̀unne ké di cánnè kè di ntú meyei nciémme kperi kécóúko mesɔ̀mme diwùɔ̀t̀nni fùù, ¹⁶kédeè kétúóté mekùd mmèè dàátí tinautì, nè mèè càátí yeɔ̀ nè yeceumbè yedé nè mekùd mmèè yè càátínè ké dè tùo ndiwùɔ̀t̀nni ìnkè, ¹⁷kétúóté di k̀nk̀k̀ nè di maa nnè di piti kédenne Isidayeeriibe kari kétuɔ̀ nti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè Mọyiisi.

¹⁸Kè Mọyiisii duó nkè bèè túóténí dipedaà bè yóó kuɔ̀ di kétuɔ̀. Anɔɔ nè o bí kè bèè nɔ̀ɔ̀ mbe nɔ̀u di yuu ìnkè. ¹⁹Kè Mọyiisii di fèúté kémíété meyiì ndiwùɔ̀t̀nni kéfíté, ²⁰ké di kèké kéwènnénè di yuu nè di kùd nkétuɔ̀, ²¹késúté di nautì nè di kpáà nké dè wènnè demɔu kétuɔ̀. Di tu fèfè fèe tùo nfènfe dipānni ndi dii kó kuf̀ɔ̀ku naati ti Yiè nKuyie, kéndònnè kù do tì nàkémè Mọyiisi.

²²Kè Mọyiisii túóté dipedaà terì ikuó niùbè kó mucánnímù kperi, Anɔɔ nè o bí kè bèè nɔ̀ɔ̀ mbe nɔ̀u di yuu ìnkè. ²³Kòo di fèúté kéfeté meyiì nhAnɔɔ tofékèrì youri nè o nùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi, ²⁴kédeè kéyú Anɔɔ bí kéfeté meyiì mbe tofékèrè youye nè be nɔ̀u yousi kó yenómbídakè nè be naàcèi yousi kpeye kémíété meyiì ndiwùɔ̀t̀nni kéfíté, ²⁵kétúóté mekùd nnè kuyóú nè mekùd mmèè dàátí tinautì nè mèè càátí yeɔ̀ nè yeceumbè nè ye kó mekùd nnè dikpèrì youri, ²⁶kédeite pèèbè bèè í kɔ̀renè mutie mùù muuti, bè pā bè ti Yiè nKuyie mbe mieke omáà nè dikàtindàà nè kupèmpènkù ké dè wènnénè dikpèrì youri, ²⁷ké dè duó nhAnɔɔ nè o bí kè bèè dè nni mbenke, ²⁸kédeè kè Mọyiisii dè còuté kéwènnénè fèfè fèe yóó tuɔ̀ nkétuɔ̀ ndiwùɔ̀t̀nni ìnkè. Ikuó niùbè cánnímù kó fèfè nfe, dipānni ndi dii kó kuf̀ɔ̀ku naati ti Yiè nKuyie. ²⁹Kè Mọyiisii túóté dic̀nc̀nni kébenke mí ndi Yiè nKuyie. Ikuó niùbè kó mucánnímù kó fepièfè nfe, kè de kó kumaa ntu Mọyi-

isi kòku. Ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mɔyiisi.

³⁰ Kè Mɔyiisii túóté ikuó kó mekùd nne meyiì mmèè do bo diwũtònni kémíété Anɔw nè o yààti nè o bí nè i yààti ké bè cááné.

³¹ Ò dèè memme kénáké Anɔw nè o bí ke dò: Bénénè imaa mmetaummè tou bòrìnùù ké de nyi càáké, kèwènnénè ikuó kóo pèè, bè ɔɔ cánnénè wè ikuó niùbè, kù n nàké ke yè ndi níf dè di mèè botí. ³² Imaa nyi bo sús nne pèè wèè bo sús ndi dè tù. ³³ Dí mbo metaummè tou bòrìnùù ke dò yewe yèyiekè, di báá íté deborè kénkémúnè di cánnímù kó yewe bo deèmè. Di cánnímù kó yewe yó mbo yewe yèyiekè ndi. ³⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù yè ntí dɔd, ti mè ndòdòmè yíe. Di yei nciémme kó ikuó nyi. ³⁵ Dí mbo metaummè tou bòrìnùù ke dò yewe yèyiekè nè deyènnè dèyiekè ke dɔri ti Yiè nKuyie ndi nàké tì, kè dèe yie nkè di báá kú. Kù n nàké dii nùù ndi.

³⁶ Anɔw nè o bí kè bèe dɔd ti Yiè nKuyie nna ké Mɔyiisi ke yè mbèe dɔdòmè.

Anɔw nè o bí bè ketémè ikuó tɔmmú

9 Diyè nínni yiè kè Mɔyiisii yú Anɔw nè o bí nè Isidayeeribe kó bekótfbè, ² kénáké Anɔw ke dò: Waanní dinaadabii meyei nciémme kperi nè dipedaà a yóó féúté di ti Yiè nKuyie nkétu. Dédé kè dè ntú dèè kpa kuyènkù, kàa dè tóni metaummè tou ìkè. ³ Kàa dèè a náké Isidayeeribe ke dò: Waánnè dibɔdaà meyei nciémme kperi nè dinaadabii nè dipedabii dèè m̀ke dibenni dimáà dimáà, ke kpa kuyènkù ké dè féuté ti Yiè nKuyie nkétu. ⁴ Kè di dèè di tóni dinaadaà nè dipedaà metaummè kpeye ké yè nkù féuté metaummè tou ìkè kéwaá nne muyuo mmùù àntenè mekùd. Yíe nkù yóó di benkemu ku máà.

⁵ Kè bèe waanní Mɔyiisi yè mbèe waanní dè kédeè kétéinní bemɔu metaummè tou ìkè kéncómmú. ⁶ Kè

Mɔyiisi dò: Nte ti Yiè nKuyie nyè ndí dɔdòmè kéyà ku kpetì.

⁷ Kè Mɔyiisii náké Anɔw ke dò: Tóónní diwũtònni borè kéféuté a ʒfè meyei nciémme kafe kéféuté fetefè kétu, kédaà meyei nciémme kó ikuó a mómmuɔ nkprí nne a cífètè kɔbe kprí. Kàa dèè a féuté benitibè yei nciémme kafe, ké bè dɔd meyei nciémme kó ikuó, kéndònnè ti Yiè nKuyie mbéimmè.

⁸ Kè Anɔw tóónní diwũtònni borè kéféuté ti Yiè nKuyie ndinaadabii o mómmuɔ nho yei nciémme kprí. ⁹ Kòo bí ò duó mmeyiì nkòo pòtè o nómbife kéfeté diwũtònni bàkè, kédeè kécóúnko mesomme di fũd, ¹⁰ kédeite mekùd nkperè nè yeceumbè nè ye kùd nne yeɔ kɔme, ké dè tù ndiwũtònni ìnkè, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mɔyiisi. ¹¹ Kè bèe denne imaa nne kuk̀nkù Isidayeeribe karì kétu.

¹² Kè Anɔw féuté dipedaà bè yóó tuu ndi, kòo bí ò duó ndi yiì nkòo míété diwũtònni kéfité. ¹³ Kè bèe ò duó nde kó feʒfè kó imaa nne diyuu, kòo dè wènné kétu ndiwũtònni ìnkè, ¹⁴ kéjú tinauti nè yekpáà nkéwènnénè feʒfè fèè yóó tuu nkétu.

¹⁵ Ò benke dii m̀nni ti Yiè nKuyie mbenitibè kù pã yèè pãrè kédeè kétúóté dibɔdaà meyei nciémme kperi ké di féuté ò do féuté mèè botí diketiri, ¹⁶ kétu nde kó iwũ idé ikuó yèmmè, ¹⁷ kétúóténi bè pã mùù yuo nti Yiè nKuyie nkéyété kécóú ndiwũtònni ìnkè nè iwũ bè ɔɔ fíé ì bá dii kúnweñni kétu. ¹⁸ Memme ò féutémmè benitibè tóni dii naadaà nè dipedaà metaummè kprí kòo bí ò duó mmeyiì nkòo míété diwũtònni kéfité. ¹⁹ De kó dinaadaà kó mekùd nne dipedaà kɔme nè kuyóú nè ku kó mekùd nne yeceumbè nè mekùd mmèè cáátínè yeɔ. ²⁰ Kòo dè daá nyiwũ idé inyi kó yec̀nc̀rè ìnkè, kédeè ké dè tù ndiwũtònni ìnkè, ²¹ kétúóté de kó yec̀nc̀rè nè dikpèri

youri ké dè benke ti Yiè nKuyie nkù do tì nàkémè Mɔyiisi.

²² Kè Anɔɔ fié ti Yiè nKuyie nyiwū meyei nciémme kpéí, nnè ì yóo tuɔ mmetaummè kpéí, kéyoute o nɔu benitibè bíékè ké bè pā ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkécúténi diwūōtōnni ínkè.

²³ Mɔyiisi nè Anɔɔ kè bèe nei kéta metaummè tou, kénei kéyènni kēpā ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbenitibè. Kè Isidayeeribe yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti. ²⁴ Kè kéínkè kó muhāá ncùténí kétuɔ mmekùò nnè iwūō bè fié ì ke bo tuɔ nde kó diyè. Kè Isidayeeribe dè yà kéii bemɔu kénínkú késínnɔɔ ketenkè.

Nabaadi nè Abiyu bè kumè

10 Anɔɔ bí Nadabu nè Abiyu kè bèe túóté bá wè tesɔsékébuute kéwaa mmuhāá nɔ́ntíke kōmu, ikuɔ yete mù kétuɔ ntilhúúnti ti Yiè nKuyie. ² Kè muhāá nyènni ikuɔ nenti kó kufáá nkó dibòri ké bè cùté kè bèe kú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìlkè. ³ Kè Mɔyiisii náké Anɔɔ ke dō:

Ti Yiè nKuyie ndo ti nnáá
kù tu diì mōnni bèè kù tǎkénè
kù bo bè benke kù dōmmè páí páí,
kè Isidayeeribe bemɔu nkù dēúkunko.
Kè Anɔɔ ndò nkáré.

⁴ Meñme kè Mɔyiisii yú Anɔɔ cice nantè Usiyeedi bí Mikayeedi nè Edisafāā ké bè nàké ke dō: Kōtenè kētúóté di cice nantè bí ì ku ke duɔ metaummè tou bōrìnù, kédenne Isidayeeribe kari. ⁵ Kè bèe dɔɔ Mɔyiisi bè nàké tì ké bè túóté nè be kuɔ yaábòrè kédenne Isidayeeribe kari.

Ikuɔ nìùbè níí bo nkari mèè botí betòbè kúú

⁶ Kè Mɔyiisii náké Anɔɔ bí ì kpaá, Edeasaa nè Itamaa ke dō: Di báa yóu kè di yùtì yēké. Di me mbáá kēri di yaábòrè ke bo benke di karimè mukúú di yà bo kú kè ti Yiè nKuyie mmiekee peike Isidayeeribe bemɔu. Isidayeeribe

sɔmbe bèe yóo kōmmú ti Yiè nKuyie nkùonè bè muhāá mbe kpéí. ⁷ Díndi báa íté metaummè tou bōrìnù di yà bo kú! Bè di còu nyikuɔ kó mekùò mme ke di cā́nné ti Yiè nKuyie ntōmmú kpéí.

Kè bèe yie nkédɔɔ Mɔyiisi bè nàké tì.

Ti Yiè nKuyie ndo bàamè ikuɔ nìùbè menaà mmèè muò

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anɔɔ ke dō: ⁹ Fí nnè a bí kè di níí kōri metaummè tou di báa yà diféè yoo menaà ntēmè mamè mèè muò nkè dèe yie nkè di báa kú. De yó ntú ikuɔ nyi di kpéí nnè di yaábíó sáá. ¹⁰ Kè dèe yie nkè di na kémbaàtì dèè tu n kpere, nè dèè í tǔ n kpere. Dèè ci nè dèè í ci, ¹¹ kéna kébenke Isidayeeribe bemɔu n duɔ nyì tié mMɔyiisi kòò ì ndi nàké.

Ikuɔ nìùbè níí yó nte dè bè pāā nyèè pāre Kuyie nye mieke

¹² De mōnni kè Mɔyiisii náké Anɔɔ nè o bí ì kpaá Edeasaa nè Itamaa ke dō: Kè bè pā ti Yiè nKuyie ntidiiti, ke tǔo ntìl kpaá di kpeti nti. Dí cááké pēēbè bèè í kōorenè mutie mùu muuti diwūōtōnni borè, bè bè nkù pāmu, kè dè cāá. ¹³ Di bá nkari sǔntíkoo kó dibòri kóò cāáké, ke yé bè kù pā tì diiti mieke nke kù dèitemè ke di duɔ. Kù ti nni nnáké. ¹⁴ Di níí cááké dicìncìnni bè benke di Kuyie nnè dikpèri bè dèite di, di báa kari sǔntíkoo kó dibòri ké dè cāáké. Bè kù fié ì wūō metaummè kpéí nyi mieke nke bè dèitemè ke di duɔ. A bí initipoi bo na ke di wēnnénè ké ì cāáké. ¹⁵ Dicìncìnni bè kù benke di nè dikpèri bè dèite di bè níí dè wēnnénè mekùò mmèè yóo tuɔ nkè dè benke Kuyie nkédeè, kè dí dè túóté fí nnè a bí, di kpere yó nni nde sáá, kù ti nni nnáké.

¹⁶ Kè Mɔyiisii bè beke bè yímè dibɔdaà bè do kùò di meyei nciémme kpéí. Kè bèe ò nàké ke dō bè di tǔōmmu, kòo miekee peike Anɔɔ bí ì kpaá, Edeasaa nè Itamaa. ¹⁷ Kòo be beke ke dō: Dè dōmmè kè di í kari bè tāáté diì bōri de kpéí nke di

càáké. Ke yé bè dì pāmè ti Yiè nKuyie nku kè dì càá, kè di dì dònè meyei nciémme kó ikuó, ke dèite Isidayeeribe kó meyei. ¹⁸Di í me ntannémè meyi mmetaummè tou di na nkàri dibòrì bè tãátè dindi de kpéí nke di càáké.

¹⁹Kè Anɔɔ náké Mɔyiisi ke dò: Bè di fèuté ti Yiè nKuyie nku meyei nciémme kpéí nke tɔ. A mómмуɔ nha yému tì n tùðkení kè n càáké yie nfeðfè bè kùò fè meyei nciémme kpéí, dè bo narike ti Yiè nKuyie nnaà?

²⁰Kè Mɔyiisi nsó nde kó tináànti wenni.

DÈÈ CI NÈ DÈÈ Í CI

Isidayeeribe bo nyo nyii wúó nè bè bo nci í

11 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi nè Anɔɔ ke dò: ²Nákénè Isidayeeribe ke dò n tú:

Ntenè iwúó nè tiwanwanti di yó nyo ndè: ³Fèðfè yoo kuwanwankù dèè kó yekpèètè yàte yèdèè kè dè dukii, di bo na ké ndè yo, ⁴iwúó yoo tiwanwanti dèè mòke yekpèètè ke dùkii. Nte di yó nci dè: Di bá nyo nyóyó bá nè ò me ndukiimè o kpèètè í yàte.

⁵Di bá nyo ndisetiri bá nè di me ndukiimè di í mòke yekpèètè.

⁶Di bá nyo ntehòntè bá nè tè me ndukiimè te í mòke yekpèètè.

⁷Di bá nyo ndifònkèrì bá di me mmòkemè yekpèètè kè yè yàte, di í dukii, ikuó dè yetemu.

⁸Di bá ndè yo nkè dè me nku di báá dè kàáké, ikuó dè yetemu.

⁹Nte tiwanwanti menie mmieke kpeti di bo nyo ntì: Siyí sii kó dimàà mòke icietì nè yeyíékè kè sì bo menie mmieke, dàméèrì yoo ikó mmieke di bo na ké nsi yo. ¹⁰Sii me nyí mòke icietì nè yeyíékè ke bo daméèrì mieke yoo ikó mmieke, nè desíntékpere menie mmieke kperè, di bá

ndè yo ikuó dè yetemu. ¹¹Di bá ndè yo nkè dè me nku di báá dè kàáké, ikuó dè yetemu. ¹²Tiwanwanti tii kó dimàà bo menie mmieke ke í mòke icietì nè yeyíékè ikuó dè yetemu.

¹³Sinɔɔ mieke, nte di yó nci sì, di bá nsi yo ikuó dè yetemu: Kumancònkù nè ditúsù nè dàméèrì kó fetúúfè.

¹⁴Kuwànkù nè kutúbotí kumɔ. ¹⁵Nè kukákābotí kumɔ. ¹⁶Fecònfè diefè nè dihondùò nè tekónnèntè nè fecirife nè kucintibotí kumɔ, ¹⁷nè fekonkpànfè, ¹⁸kucáduonku nè dikonnéyou nè kuyómúpékù. ¹⁹Kutenkatíkàdàákù nè kuyīnwuokù kó kubotí kumɔ, nè dikūntibári nè kudéíku.

²⁰Yecandúú nyèè mòke tibààti tinàà ke í nɔ nke puù, ikuó dè yetemu.

²¹Yecandúú mmieke di bo nyo nyè tu: Yèè mòke tibààti tinàà ke nɔ nke puù.

²²Di nyo nkucádómbotí kumɔ nè fe-cofe nè sibeí. ²³Desonne dèè mòke tibààti tinàà ikuó dè yetemu.

Iwúó nè tiwanwanti bè í dò nké ní kááké dè, dè ku dii mòmni

²⁴Iwúó bomu nè tiwanwanti kè dè ku kàa dè kàáké a sɔntemu de kó diyíè kèntò kétuòkenè kuyuoku. ²⁵Kè wèè dè tɔ wèè sù o yààti, ò sɔntemu de kó diyíè kèntò kétuòkenè kuyuoku. ²⁶Iwúó yoo tiwanwanti dèè mòke yekpèètè bá yè í yaati dè me nyí dukii ikuó dè yetemu. Kè wèè dè kàáké ò sɔntemu. ²⁷Iwúó yoo tiwanwanti dèè mòke itààke inàà ke centi de naàcèi yómme ikuó dè yetemu. Kè wèè dè kàáké ò sɔntemu de yiè kèntò kétuòkenè kuyuoku. ²⁸Ikuó dè yetemu, kè wèè dè kàáké wèè sù o yààti, o sɔntemu de yiè kèntò kétuòkenè kuyuoku.

²⁹Nte tiwanwanti tii bàànte di yó nci tì: Tekòcààtè nè diyíú nè kuhurím-botí kumɔ. ³⁰Didukpènni nè dikpe-unnì nè dikúri nè kudaàtikonkonkù nè kuwààtòntónkù. ³¹Tiwanwanti mieke di bá nyo nde kó tiwanwanti, kè kumakù

ku kè wèè kù kàáké ò s̀ntemu de kó diyìè ḱnto ḱtuaḱenè kuyuoku. ³² Kè de kó kuwanwankù makù ku ke kàáké kunenkù makù, de kó kunenkù s̀ntemu, tinentì ideí kpeti nè tiyààtì nè kukònkù nè tidoutì tinemp̀imp̀intì timo bá kè kùù nenkù botí nku. Dí kù ùt́é kè kù nsí nde kó diyìè ḱnto ḱtuaḱenè kuyuoku. De kó difònkúò kéwenke. ³³ Kè de kó kuwanwankù makù ta kunenkù titáti kaku mieke dí kù p̀nt́e. Dèè bo ku mieke di báá dè di, dè s̀ntemu. ³⁴ Kè bè me nyènt́énè de kó kunenkù makù menie nke ànné tidiitì bè yo ntì, tì s̀ntemu bá kè menésààmè mme bè yò mmè mè s̀ntemu, bá kè mè ã kùù nenkù botí mieke. ³⁵ Kè de kó tiwanwantì kó kùmakù do kunenkù makù mieke kù s̀ntemu, ke tefiuntè mieke nke yoo kedekè makè dí dè p̀nt́e, dè s̀ntemu ke yó ntú dèè sí ndi kpéí. ³⁶ Kè dè me ndò nkuwanwankù makù do kufòtikù yoo tebinte yoo kubinku makù, menie mmie yó nwennimu, wèè kù wuoté wèè s̀nt́e. ³⁷ Kè kù me ndo tidibotí mieke nke, tì yó nkpaá ke wennimu. ³⁸ Kè dè me nsó mbè tì búú nke bo dimu, tì s̀ntemu.

³⁹ Bá kè kuwanwankù di yo nk̀nku, kè kù ku kè wèè kù kàáké ò s̀ntemu de kó diyìè ḱnto ḱtuaḱenè kuyuoku. ⁴⁰ Kè wèè kù càáké wèè jú o yààtì, ò s̀ntemu de yiè ḱnto ḱtuaḱenè kuyuoku, wèè kù t̀óté wèè jú o yààtì, ò s̀ntemu de yiè ḱnto ḱtuaḱenè kuyuoku.

⁴¹ Debambaànnè kó dimàà di bá ndè yo nyikuó dè yetemu. ⁴² Dèè kó dimàà f̀rì de p̀uti ínke nè dèè bàante, debambaànnè kó dimàà ćenke, di bá nde yo, ikuó dè yetemu. ⁴³ Di báá ànné dimáà isòke nè de kó debambaànnè yoo di yóu kè dè di s̀nk̀nne di báá yóu kè dè di cake. ⁴⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te kè di dò nkéncáá nke tú n kòbe ke dò mpáíí n dómme páíí, di báá yóu kè de kó debambaànnè kó demarè di s̀nk̀nne. ⁴⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m̀í di dènnení Es-

ibiti, ke bo ndi te, ñdònnè páíí ke yé n dómme páíí.

⁴⁶ Kuyie mbè duó nyìi kuó nyi, iwúó nè tiwanwantì nè sinóo nè dèè kó dimàà bo menie mmieke nè debambaànnè de kpéí. ⁴⁷ Tì kuó yó nte kè bè mbaàtì dèè ci nè dèè í ci, bè bo nyo ndè nè bè bo nci dè.

Ikuó ìi tukúnè onitipòkù wèè peité

12 Kè ti Yiè nKuyie nní nsòké ku náantì ḱbéinnè M̀yíisi ke d̀: ² Náké Isidayeeribe ke tú:

Kòo nitipòkù peité denitidabire ò s̀ntemu ḱnto ḱtuaḱenè yewe yèyiekè, kéndònnè ò ò nyúó nke dómme. ³ Diyìè nínni yiè bèe cãnté debire. ⁴ De kó difònkúò kòo mbaà yewe sipísitããtì nè yèããtì kòo né na kéwenke. De kó yewe mieke ò báá kááké dèè cãá nke tú n kperè, ò me mbáá kòte n taummè tou, ḱmbaanè de kó yewe bo deèmè.

⁵ Kòò me mpeité denitipobire nde ò s̀ntemu ḱnto ḱtuaḱenè seménni bédébè kéndònnè ò ò nyúó nke dómme. De kó difònkúò ḱmbaa yewe sipísikuó nè yekuó kòo né na kéwenke.

⁶ Kè de kó yewe p̀èté, kè denitidabire nde yoo denitipobire, wèè tóni dipedabii di m̀ke dibenni dimáà, ò yó n kùò di ḱtuó, ḱduó nyikuó nùtì metaummè tou b̀r̀ǹǹ, ḱwaánnè dikpetinònkperì yoo tənònkpete t̀è yó ntú mewénkùmè kpete. ⁷ Kè ikuó nùtìi dè nni mbenke, ḱdòò mewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

Ikuó ìi tukúnè ìnyi onitipòkù wèè peité denitidabire yoo denitipobire.

⁸ Kòò í na ke bo pété dipedabii wèè waá nyekpetinònkperè yèdèè yoo sinònkpeé, kè t́màà ntú bè yó n féuté t̀ ḱtuó, nkè tetetè ntú mewénkùmè kpete. Kè ikuó nùtìi ò d̀ò mewénkùmè kó ikuó kòo naá nwèè nùtè feité.

Bè bo mbéi dè tikònti pí nwe

13 Kè ti Yiè nKuyie nyíe ḱbéinnè M̀yíisi nè Anó ke d̀: ² Kè dimu-

tiri marì yènní onítì kǎntì ke dò nteçètè yoo tinaandotì, kè di sǎ ndè dò ntikǎntì, dí ò kǎtenè ikuś nìùtì Anǎ borè, yoo o bí ikuś nìùbè kòd mǎu borè. ³Kè ikuś nìùtì wénté de kó mumǎmmú mùtù bo o kǎntì ìnkè kè deborè kó ticìtì cèètè ke peike, kè deborè sǎke naá ntefǎtè, tikǎntì nti ò mǎmmè, ikuś nìùtì ò nàké ke tú o mǎmmú tú musìmmù mmu. ⁴Kè dè me ndò nde kó diciitirì pèi mǎa ndi, bá deborè í do ntefǎtè, bá ticìtì í peike, ikuś nìùtì ò cǎnné omǎa kè dè dǎ yewe yèyiekè. ⁵Diyiè yíènni yìè kòd wète kòd wénté, kòd sǎ nde kó mumǎmmú baa dò mmu dǎntì ke í pèkè, wèe wète kòd kǎnne kè dè dǎ yewe yèyiekè. ⁶Kòd wète kòd wénté diyiè yíènni yìè, kòd sǎ nde tǎuke ke í pèkè, wèe ò nàké ke tú o mǎmmú í tú musìmmù. Dè tu tecètè nte cénkoo, wèe júté o yàdàtì mǎa ndi kéwenke. ⁷Kè ikuś nìùtì ò nàké ke tú o mǎmmú í tú musìmmù, kòd ítoo kè de kó tewūǎtè pèkè, wèe wète kébenke omǎa ikuś nìùtì. ⁸Kòd ò wénté kòd sǎ nde kó tewūǎtè pèkè, wèe ò nàké ke dǎ: A mǎmmú tú tikǎntì nti, a sǎntemu.

⁹Kè tikǎntì feitè òmǎu, bèe ò kǎtenè ikuś nìùtì borè. ¹⁰Kòd ò wénté, kòd sǎ ndinútírì marì ànné o kǎntì, kè ticìtì wūǎtè deborè kè dè tǎtè. ¹¹De kó mumǎmmú ò bimu. Ikuś nìùtì ò nàké ke dǎ ò sǎmmu, ò báa benné kòd cǎnné omǎa borè ke bo ò wènní ò sǎmmu. ¹²Kè de kó inútíbì me mpité o kǎntì timǎu ìnkè, o yuu nè o naàcèio, ikuś nìùtì bo na kéwénté dèè kó dimǎa. ¹³Kòd wénté ke sǎ nde kó mumǎmmú bo o kǎntì timǎu ndi wèe ò nàké ke dǎ ò í sǎ. Ke yé o kǎntì timǎu tii peikemè, ò í sǎ. ¹⁴Kè dè me mboní kè dèmarè tǎtè ke naá ndemǎnne ò sǎntemu. ¹⁵Kè ikuś nìùtì wénté de kó ditǎtírì wèe ò nàké ke dǎ ò sǎmmu, tikǎntì nti. ¹⁶Kè de kó ditǎtírì wète ke peike wèe yà ikuś nìùtì. ¹⁷Kòd ò wénté kòd sǎ nde kó ditǎtírì peike wèe ò nàké ke dǎ o mǎmmú í tú musìmmù, ò í sǎ.

¹⁸Kè dè me ndò ndinútírì dii yè òmǎu ke mieté. ¹⁹Kè dimutiri dii me nhǎnné dinútírì do borè, ke dǎ kémpèi ke wète ke wūǎ, de yìè mbenke omǎa ikuś nìùtì. ²⁰Kòd ò wénté, kòd sǎ ntikǎntì dǎ kénáa ntefǎtè deborè kè ticìtì peike, wèe ò nàké ke tú: Mumǎmmú sǎmmu muu dǎ kéfeitè dinútírì do yè dè. ²¹Kòd me nhò wénté ke sǎ nticìtì í peike, tikǎntì me nyí naá ntefǎtè deborè kè dè dǎ kéceete, wèe ò kǎnne kè dè dǎ yewe yèyiekè. ²²Kè mù pèkè o kǎntì wèe ò nàké ke tú de kó mumǎmmú tú musìmmù mmu, tikǎntì nti. ²³Kè dè me ndò ndè í pèkè o kǎntì ìnkè, dinútírì kó kuffèkù nku, wèe ò nàké ke dǎ ò í sǎ.

²⁴Kè dè me ndò nhòmǎu wèe cǎuté kè dinútírì yè de kó kuhǎātǎntǎnkù ìnkè, ke wète ke dǎ kénwūǎ, ke dǎ kémpèi yoo dè pèi, ²⁵ikuś nìùtì ò wénté, kòd sǎ nticìtì dǎ képeike yoo tikǎntì dǎ kénáa ntefǎtè deborè, tikǎntì tii ò pí. Ikuś nìùtì ò nàké ke dǎ o mǎmmú tú musìmmù mmu, ò sǎmmu. ²⁶Kè dè me ndò nyikuś nìùtì ò wénté ke sǎ nticìtì í peike deborè, tikǎntì me nyí naá ntefǎtè deborè ke cèètè ke peike, wèe ò kǎnne kè dè dǎ yewe yèyiekè. ²⁷Diyiè yíènni yìè wèe wète kòd wénté, kè de kó tewūǎtè pèkè, wèe ò nàké ke dǎ o mǎmmú tú musìmmù mmu, ò sǎmmu, tikǎntì nti. ²⁸Kè de kó tewūǎtè me nyí deuke, ke dò nteǎdǎntì ke pètinke dǎ kéceete, muhǎa mmu ò cǎuté kè dè dǎ képeike, ikuś nìùtì ò nàké ke dǎ o mǎmmú í tú musìmmù, kuhǎātǎntǎnkù kó kuffèkù nku.

Yeyukǎrè kó mumǎmmú

²⁹Kè yemuǎ nhǎnné onitidǎu yoo onitipòkù yuu yoo o kúònni: ³⁰Ikuś nìùtì wénté de kó demǎnne, kòd sǎ ndè dǎ kénáa ntefǎtè deborè, kè ticìtì wūǎtè ke yè ntima tima, wèe ò nàké ke dǎ o mǎmmú tú musìmmù mmu, yeyukǎrè kó mumǎmmú mmu yoo dikúònni kǎmu. ³¹Kè dè dò nyikuś nìùtì ò wénté ke

só nyeyukòrè í ànné tefṣṣè deborè yoo tiyùti í sùute, wèe ò kànnè kòò dṣ yewe yèyiekè. ³² Diiyè yiénni yiè kòò ò wènté kòò só nde kó mumómmú í pèkè tiyùti me nyí wūṣṣé, dè me nyí naá ntefṣṣè deborè, ³³ omuontii kuó késoó nde kó dibòri kè ikuó niùtiii yíé kòò kànnè kòò dṣ yewe yèyiekè. ³⁴ Diiyè yiénni yiè kòò ò wènté ke só mmù í pèkè, dè me nyí naá ntefṣṣè deborè, wèe ò náké ke dṣ ò wenkemu, kòò jú o yààti kéwenke. ³⁵ Kòò me nhóú o yààti ke dèè kè de kó mumómmú pèkè. ³⁶ Ikuó niùtiii wēte kòò wènté kòò só nde kó mumómmú pèkè kè tiyùti wūṣṣé ò símmu. Ikuó niùti báa benné kénwéi tiyùti bo wūṣṣémè. ³⁷ Kè mù í tòte, ke baa dò mmudònti. Kè tiyusùtiii yè, ò mietému, ò í sí. Ikuó niùtiii ò náké ke dṣ: A í sí.

³⁸ Kòò nitidùu nwe yoo onitipòkù, kòò só nho kònti ànné tepéíté. ³⁹ Ikuó niùtiii ò wènté. Kè de kó tepéíté dò ntedònti ke í cèète, mùmamù í ò dò ntepéíté teè cénke ànné o kònti, ò í sí.

Meyukánkámmè

⁴⁰ Kòò niti yuu fṣū ò mōke meyukánkámmè mme, ò í sí. ⁴¹ Kòò tínni kó tiyùti tii me nfṣū meyukánkámmè mme ò í sí. ⁴² Kè diciitiri mari me nhānné meè yukánkámmè mieke, kòò bōri ndi yoo o tínni ke dṣ kempéi ke wète ke dṣ kénwūṣ, tikònti nti. ⁴³ Ikuó niùtiii ò wènté, kòò só ndiciitiri ànné o bōri yoo o tínni, ke wète ke dṣ kénwūṣ, kòò só ndè dò ntikònti, ⁴⁴ dikònni ndi, ikuó niùtiii ò náké ke tú ò símmu, tikònti tii pí nho yuu.

⁴⁵ Kè tikònti pí nwè ndáátí tiyààti tii kéri ke yóu kòò yùtiii yéké kòò nkānké o nucitii, ke píékù ke tú: N símmu! N símmu! ⁴⁶ Kè de kó mumómmú kpaá koò bo yèè we mieke ò yó símmu, ò bá mbo Isidayeeribe karì, ò mbo mekentímè.

Tiyààti bo pūūtímè

⁴⁷ Kè tiyààti bè dùòkenè tii tipeciti yoo mupaàkonkperimù kè tii pūūti. ⁴⁸ Kè dè tu kuyààkù yoo kuyaàdándátínkù nku bè dùòkenè kù tipeciti yoo mupaàkonkperimù, kè dè me ntú kukònkù nku yoo kunenkù makù bè dṣdṣnè kù kukònkù, ⁴⁹ deè pūūti kuyààkù ínkè yoo kukònkù yoo kuyaàdándátínkù yoo kunenkù kukònkù koku ínkè, kè dè dò mmenònnùṣ nyoo dè dṣ ké nwūṣ, bèè dè benke ikuó niùti. ⁵⁰ Kòò wènté de kó kunenkù pūūti dè, ké kù dṣú nkumáà kè dè dṣ yewe yèyiekè. ⁵¹ Diiyè yiénni yiè kòò só ndè pèkè de kó kuyààkù ínkè yoo kuyaàdándátínkù yoo kukònkù yoo kunenkù makù bè dṣdṣnè kù kukònkù, bá kè de kó kunenkù tu kùu botí dè í yóó deè, de kó kunenkù síntemu. ⁵² Ikuó niùtiii tuṣ nde kó kuyààkù, yoo kuyaàdándátínkù kùu dùòkenè tipeciti, yoo mupaàkonkperimù, kè dè me ntú kukònkù kó kunenkù makù nku, bá kè kù tu kùu botí ke né pūūti dè í yóó deè bèè kù tū. ⁵³ Kè ikuó niùti me nsó ndèè pūūti dè í pèkè kuyààkù yoo kuyaàdándátínkù yoo kunenkù bè dṣdṣnè kù kukònkù ku ínkè. Bá kè kù tu kùu botí, ⁵⁴ wèe duṣ nkè bèè kù ðuté kòò kù dṣú nku máá borè, kè dè dṣ yewe yèyiekè. ⁵⁵ De kó difònkúò dèè pūūti kè dè baa dò nde dōnti ke í pèkè, de kó kunenkù símmu, wèe kù tū. Bá kè kù pūūti ku ínkè yoo ku mieke. ⁵⁶ Kòò me nsó mbè kù ðú kè dè dṣ kédeè ke kánté, wèe kēté de kó dibòri. ⁵⁷ Kè dè me ndò nkù sṣo nke pūūti kupíkù tekù de kó kuyààkù ínkè yoo kuyaàdándátínkù ínkè yoo kunenkù bè dṣdṣnè kù kukònkù ku ínkè, dè tūòtumu, wèe kù tū.

⁵⁸ Kè bè me nkù ðuté ke dèè kè dè ténke í wètení bèè yíé ké kù ðuté. De kó difònkúò kù í sí.

⁵⁹ De kó ikuó tukúnè tiyààti tii pūūti tinti, tii dùòkenè tipeciti

yoo mupaàkonkperímù yoo kuyaàdándátínkù yoo kunenkù tekù makù bè dð̀nè kù kukònkù. Bá kè kù tu kùù botí. Deè yó nte kè bè níí na kébate kùù sí nnè kùù wenni.

Bè bo wénkúnne mètè botí tikònti pí nwè

14 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dð̀: ²Nte ikuú di níí yóó túnne ì kéwénkúnne tikònti pí nwè. Di níí ò kòtenè ikuú nùtì borè, ³kè ikuú nùtìii yènnì Isidayeeriibe karì kóò wènté. Kòò ò wènté ke sù nhò mieté, ⁴wèè duó nkè bèè waanní sínwò sidési bè n feu sí, bè yóó wénkúnne wè kpéí, nnè sètìrì kó kudú nè tipeciti tì tò mmewù ò nnè isópù kó tifaàti. ⁵Kè ikuú nùtìii duó nkè bèè waá ndibuu tiyaati kperi kéánnè menésààmè di mieke kè n féúté tenòtè temáa me ínkè. ⁶Kòò dèè wèè túóté tenòtè tètè kpaá fòù nè sètìrì kó kudú nè tipeciti tì tò mmewù ò nnè isópù kó tifaàti kè dè wènné demou nè tenòtè tètè kpaá fòù képpòtè bè féúté tè menésààmè mieke te kó meyií, ⁷kémíété bè dò kéwénkúnne wè kuce mèyiekè, kòò wenke ke ténke bá nsí kòò fíinko tenòtè tètè kpaá fòù kè tètè puu kéta dikpáa. ⁸Kè bè wènkúnko wèè sú o yààti kékuó o citi timou kéwuó, ò ténke í sí. Kòò dèè memme ò bo na kéta Isidayeeriibe karì ò me mbáa ta o tou ke dð̀ yewe yèyiekè. ⁹Diyiè yiénni yie kòò kuó o citi: O yùti nè o deñfè nè o nonciti, o citi timou cénke, kéjú o yààti, kéwuó. Ò ténke í sí.

¹⁰Diyiè níínni yiè wèè waá nyepedabe yèdèè nè dipeseri diì mòke dibenni dimáa, kè dè nkpa kuyènkù, nè muyuo nsààmù bè yó m pā mù, cidóòbè bèwei, kè mù àntenè mekùù ndítìrì kó dikéè. ¹¹Kè ikuú nùtì wèè dð̀rì mewénkùmè kó ikuú kòò cónné oniti ò dð̀ kéwénkúnne wè nè o pāre metaummè tou ìikè. ¹²Kè ikuú nùtìii túóté yepedabe kó dimari kéféúté meyei nhútìmù kpéí. Kòò dèè

wèè túóté mekùù ndítìrì dikéè kè dè nni mbenke. ¹³Ikuú nùtì wèè yó n féúté dè kó dipedabii metaummè tou ìikè, bè n feu dè meyei ncíémmè kpeyi nè bè tùù nyi. De kó feòfè ikuú nùtì wèè yó nfè te, bè ò ntemè meyei ncíémmè kofe. Bè fè nni mpāmu. ¹⁴Kè ikuú nùtìii waá mmeyií nkéfeté bè wènkúnko wè tofékèri youri, nè o nùtè youte kó dinómbídaa nè o naàcètè youte kperi. ¹⁵Kòò dèè wèè báúté o nùtè cànkutè mekùù, ¹⁶képpòtè o nùtè youte kó dinómbii mari kémíété metaummè tou kuce mèyiekè. ¹⁷Kòò dèè wèè pòtè mekùù mmèè kpaá o nùtè mieke, kéfeté ò wènkúnko wè tofékèri youri nè o nùtè youte kó dinómbídaa nè o naàcètè youte kperi, ò do feté dè meyei nhútìmù kó feòfè kó meyií. ¹⁸Kòò dèè, mekùù mmèè kpaá wèè mè waare ò wènkúnko wè yuu, kóò dð̀ mewénkùmè kó ikuú, metaummè tou ìikè. ¹⁹Kè ikuú nùtìii féúté meyei ncíémmè kó feòfè kóò ùtè meyò ò, kòò dèè ò né n féúté fèè yóó tuó. ²⁰Kè bèè fè wènnénè muyuo mbè m pā mù kétuó, kóò dð̀ meyei ncíémmè kó ikuú. Ò ténke í sí.

Tekòntè tètè cīnni tètè bo waá ndè kè bèè tètè wénkúnne

²¹Kòò me ntu ocìrì nwe, wèè waá ndipedabii dimáa meyei nhútìmù kpéí, kè bèè di féúté kè m benke kòò dð̀ mewénkùmè kó ikuú, kéwaánnè muyuo nsààmù cidóòbè bètāati kè mù àntenè mekùù mbè yó m pā mùù yuo mmu kéyíénè mekùù ndítìrì dikéè. ²²Kòò waánnè sínónkpeé sidési yoo yekpet-inónkpedípàa nyèdèè. Kòò na ke sì pètè, tètè ntú bè yó n féúté tètè meyei ncíémmè kpéí nké n féúté tetetè kétuó. ²³Diyiè níínni yiè ndi, ò yóò dè tónimè kéduó nyikuú nùtì metaummè tou ìikè mewénkùmè kpéí. ²⁴Kè ikuú nùtìii túóté dipedabii meyei ncíémmè kperi nè mekùù ndítìrì dikéè kè dè nni mbenke metaummè tou ìikè, ²⁵kéféúté

de kó dipedabii meyei nhūtīmù kperi, képòtè meyi nkéfeté bè wénkùnkò wè tofékéri youri nè o nùtè youte kó dinóm-bídaà nè o naàcètè youte kperi, ²⁶ kéciú nho nùtè cànkutè kébáúté mekù, ²⁷ ké mè pòtè kémiété metaummè tou kuce mèyiekè, ²⁸ ké mè feté ò wénkùnkò wè tofékéri youri nè o nùtè youte kó dinóm-bídaà nè o naàcètè youte kperi, ò do feté de meyei nhūtīmù kó feḥḥé kó meyi, ²⁹ kédeè, mekù mmèè kpaá o nùtè mieke wèe mè waare ò wénkùnkò wè yuu kóò dḥḥ mewénkùmè kó ikuó mí ndi Yiè nKuyie n taummè tou ìlkè. ³⁰ Sinónkpeé sidsi sinsi kó tēmatè yoo yekpetinónkperè yèdé kó dimari ò na ke pètè dè. ³¹ Kè ikuó nùtì n féúté tēmaá meyei nciémè kpeí, ke n féúté tetetè ké-tuò nkéwēnnèné muyuo mbè m pā mù nè ò na ke pètè dè, kóò dḥḥ mewénkùmè kó ikuó, mí ndi Yiè nKuyie n taummè tou ìlkè.

³² De kó ikuó tukúnè tikònti bo pí nwè nwe kòò í mpètè ò dḥ nké na nwaá ndè kéḥḥḥ mewénkùmè kó ikuó.

Teciētè bo pūūtimè

³³ Kè ti Yiè nKuyie nni nsóké ku náànti kénáké Mōyiisi nè Anḥ ke dḥ:

³⁴ Kè di tūḥke dii mōnni Kannahā èi n yóó di duó ndi kè dí di tieke, kè n duó nkè sicēi di yóó tieke si kó tēmatè pūūti. ³⁵ Kè teciētè yiè nkòte ke nàké ikuó nùtì ke yī: N yà n cīètè mieke nke dēmarè femarife pūūtimè. ³⁶ Ikuó nùtì duó nkè bèe denne tinenti de kó teciētè mieke, kòò né na kéta ké tē wēnté. Kè dèe yie nkè dèe kó dimàà bo teciētè kè dè báá sīnte, kè ikuó nùtì mu nyí kòte ke tē wēnté. ³⁷ Kòò tē wēnté ke sḥ nsifḥḥ ānné imarí ínkè ke dḥ mmenḥḥḥ nḥḥ wēte ke dḥ kén-wūḥ. ³⁸ Ò nyetiní dibòri kéduó nkè bèe tē kpetinné kè tē dḥ yewe yèyiekè ke kpetí. ³⁹ Kòò wēte diyie yiènni yiè ké tē wēnté kòò sḥ ntefḥḥ pèkè imarí ínkè, ⁴⁰ wèe duó nkè bèe dei yetárè yèè pūūti ké yè útòo di-

hei mànkú bè uutoo dè desinnè, ⁴¹ kéduó nkè bèe kūrí teciētè mieke imarí kékouó bè kūrí dè kédenne dihei mànkú kéútóo bè uutoo dè desinnè. ⁴² Kè bèe waá nyetárè tēyè kéánnè bè dèi yè kó yefḥḥé kébí tibítì teti.

⁴³ Kè bèe dèite yetárè ke kūrí dèè pūūti ke bi tibítì teti, kè dè wēte ke feíté teciētè mieke. ⁴⁴ Ikuó nùtì wēte ké tē wēnté, kòò sḥ ndè pèkè dè í yóó deè, de kó teciētè sḥmmu. ⁴⁵ Bèe tē pūò nké kou te táá nnè te dèi nè tē bíti kédenne dihei kéútóo bè uutoo dè desinnè.

⁴⁶ Kè wèe ta de kó teciētè tē kpaá kpeti dii mōnni ò sḥntemu de kó diyie kénḥ ké-tuḥkenè kuyuo, ⁴⁷ kè wèe duó te mieke yoo ò di te mieke wèe jú o yààti.

⁴⁸ Kè ikuó nùtì me nkòte ke wēnté ke sḥ ndè í pèkè nè bè tē bimè ke dèe, wèe béi nke dḥ: Tè í sḥ, ndèe do pūūti dè dèemu.

⁴⁹ Kè te yiè nwaá nsinḥ sidsi nè sētiri kó kudú nè ticipiti tì to mmewūḥ nnè isópù kó tifāàti ké tē wénkūnne. ⁵⁰ Kè ikuó nùtì ānné menésàamè tiyaati kó dibuu mieke, kéféúté tenḥ tēmaá de mieke, ⁵¹ kédeè kētúóté sētiri kó kudú nè isópù kó tifāàti nè ticipiti tì to mmewūḥ nnè tenḥ tēè kpaá ke fòu, képòtè tenḥ tē bè féúté tē menésàamè mieke te yī, nkémiété teciētè kuce mèyiekè. ⁵² Ò dḥ dii mōnni teciētè mewénkùmè kó ikuó nè tenḥ tē ò féúté tē menésàamè mieke te kó meyi nnè sētiri kó kudú nè isópù kó tifāàti nè ticipiti tì to mmewūḥ. ⁵³ Kòò dèe wèe fīnko tenḥ tēè kpaá ke fòu dihei mànkú kè tē ta dikpáa. Bè dḥ dii mōnni mewénkùmè kó ikuó ke dèe teciētè ténke í sḥ.

⁵⁴ De kó ikuó tukúnè tikònti nè yeyukḥḥé ínkè kó mumḥmmú mmu, ⁵⁵ nè tiyààti nè sicēi dè bo pūūtimè. ⁵⁶ Nè yenúútè bo da yèè nè tecètè bo da pímmè nè diciitiri bo ānnémè a kònti ínkè. ⁵⁷ De kó ikuó ì yó mbaàti dèe sḥ nnè dèe í sḥ. Tikònti nè dēmarè bo pūūtimè kó ikuó nyi.

Dèè bo sɪnkùnne onitidòù

15 Kè ti Yiè nKuyie mbaa nsóké ke náánnè Mɔyiisi nè Anɔ kébéi nke dɔ: ²Nákénè Isidayeeribe ke tú:

Kòo nitidòù mɔù tùtì yefɔtè kè menie nyiè, de kó menie nhò sɪnkùnnemu. ³Nte dè yó nhò dòmme ò mɔ nyèè we mieke: Kè menie nyiè yoo me í yiè ò sɪmmu. ⁴Kòò duó dìi dɔù ònkè dì sɪntemu, kòò kàri dìi kàri ònkè dì sɪntemu. ⁵Kè wèè kàáké de yiè ndòù wèè sù o yààti kéwu, ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ⁶Kè wèè kàri dikàri ò kàri dìi ònkè wèè sù o yààti kéwu, ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ⁷Wèè kàáké de yiè nwèè sù o yààti kéwu, ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ⁸Kè de yiè ntíúté òmɔù, ò me ntíúté wèè sù o yààti kéwu, ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ⁹Kòò kàri mucèmmu ke kari dìi sànkàri dì sɪntemu. ¹⁰Kè wèè kàáké kunenkù makù ò yàke kùù ònkè, ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. Kè wèè tùóté de kó kunenkù wèè sù o yààti kéwu, ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ¹¹Kè de kóo niti kàáké òmɔù ke í nite, ò kàáké wèè sù o yààti, ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ¹²Kè de kóo niti kàáké kunenkù tiyaati kɔku bèe kù pònte, kè kudòù kɔku me nní nku bèe kù eité.

¹³Kè dè yiè mmieté ò mbaa yewe yèyiekè ke né na kéwenke. Wèè sù o yààti nè menie mmèè pùò nke né wenke. ¹⁴Diyiè nínni yiè kéwaá nsinónkpeé sidési yoo yekpetinónkperipàà nyèdéè, ké dè tóni kéduó nyikuó niùti metaummè tou bòrinùù. ¹⁵Kòò tùóté tèmáá kékuo meyei nhútímù kpéí, kétúóté tetetè kékuo kétuá nkóò dɔ̀̀ mewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

¹⁶Kòò nitidòù duó ke yénke omáá wèè sù o yààti kéwu ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ¹⁷Kè tiyààti nti yoo

kè kukònkù nku o taniè ndàrimè wèè dè sù, dè sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku.

¹⁸Kòò nitidòù duónè onitipòkù bèe wu. Bè sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku.

Dèè bo sɪnkùnne onitipòkù

¹⁹Kòò nitipòkù yúó nhò sɪntemu ke dɔ̀̀ yewe yèyiekè, kè wèè ò kàáké ò sɪntemu de yiè, kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ²⁰Kòò duó dìi dɔù ònkè dì sɪntemu, kòò kàri dìi kàri ònkè dì sɪntemu. ²¹Kè wèè kàáké o dɔù wèè sù o yààti kéwu. Ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ²²Kè wèè kàáké kunenkù makù ò kàri kùù ònkè wèè sù o yààti kéwu, ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ²³Kè kunenkù makù bo o dɔù ònkè yoo ò kàri dèè ònkè, kòò mɔù dè kàáké ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku. ²⁴Kòò nitidòù duónè onitipòkù ò yúó ndiè mòmni ò sɪntemu ke dɔ̀̀ yewe yèyiekè kòò duó dìi dɔù ònkè ònkè ònkè.

²⁵Kòò nitipòkù yúó nkè dè pèēté de we kè ti mu nyí dèè, yewe yèè sɔ̀̀tè ye mieke ò baa yó nsí nhò ò nyúó nkè dè dòmme mme. ²⁶De kó yewe yèè sɔ̀̀tè ye mieke kòò duó dìi dɔù yoo ò kàri dìi kàri ònkè, ò sɪntemu kéndòmni o yónti kó yewe ò ndòmme. ²⁷Kè wèè kàáké o dɔù yoo o kàri, wèè sù o yààti kéwu, ò sɪntemu de yiè kɛntɔ kɛtuɔkenè kuyuoku.

²⁸Kòò yónti còmú ò mmòke yewe yèyiekè ke né na kéwenke. ²⁹Diyiè nínni yiè kòò waá nsinónkpeé sidési yoo yekpetinónkperipàà nkè dè tóni kéduó nyikuó niùti metaummè tou bòrinùù. ³⁰Kòò kuò tèmáá meyei nhútímù kpéí nkékuo tetetè kétuá mmetaummè tou ònkè, kòò dɔ̀̀ mewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

³¹Dí náké Isidayeeribe kè bè níí ncié mbè sɪ nyèè we, bè báá ta n taummè tou bè yàà bo ònkè sɪnkùnne kékú.

³²De kó ikuó tukúnè onitidù wèè bo tuwti wènwe yefatè kè menie nní nyiè nè wèè bo duó kényènke omáà, ³³nè onitipòkù wèè yús, nè onitidù yoo onitipòkù wèè bo tuwti yefatè kè menie nní nyiè, nè onitidù wèè bo duónè onitipòkù ò yùò ndii m̀nni.

Meyei nciém̀m̀è kó diyìè dieri

16 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinè M̀yiyisi. Dè do s̀́ nhAnwó bí idé kumu, ì do tùò nti húúnti ti Yiè nKuyie ntaummè tou mieke nè muháá nsóntíkoo k̀m̀u.

²De m̀nni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀yiyisi ke d̀: Nákè a kóo kóti Anwó ke d̀ n yè nhò bá ntaà metaummè tou yewe yemou ke fiiti kuyààkù f̀nkúò metaummè t̀u íkú dè, ò yàà bo kú, ke yé n níí yóò dè k̀toomè diwetiri mieke kè bè benke m máà.

³Kòò níí tati metaummè tou wèè waá ndinaadaà meyei nhútímù kpéí, kéwaá ndipedaà ò yó n féúté di kétuó, ⁴kédáátí dikoutéyaàbòri dii dù̀kenè mupaàkonkperimù kéinè de kó defetire kéboú mu kó fenaàk̀nfè, kéboú o yuu mu kó kuyaàbomboúnkù. Ikuó nenti nti, ò níí wuó ke né na kè tì ànné. ⁵Kè Isidayeeribe ò duó nyebòdakè yèdèè meyei nhútímù kpéí nnè dipedaà dimáà ò yó n féúté di kétuó.

⁶Kè Anwó keté kè n féúté dinaadaà o m̀mmuó nhò kó meyei nhútímù kpéí nnè o ciètè kabe k̀me, ⁷kédeè kétúóté yebòdakè yèdèè kè yè cònné metaummè tou bòrinùù, ⁸kétáũ tété ḱyà dii yó ntú n kperi nè bè yóò f̀inko di kè dii ta dikpáà. ⁹Kè Anwó n féúté n kperi meyei nhútímù kpéí, ¹⁰kétúóté bè yóò tanné di dikpáà kécónné metaummè tou ìikè, kédòò meyei nciém̀m̀è kó ikuó kédeè kè bèè di tanné dikpáà tedòntè.

¹¹De kó dif̀nkúò kétúóténi dinaadaà o m̀mmuó nho yei nhútímù kpéí nnè o ciètè kabe k̀me kpéí nké di nni mbenke

kédòò meyei nhútímù kó ikuó kè di nni nféúté. ¹²Kòò dèè wèè túóté teswósekébuute, kékouté yehāākūō ndiwūōt̀nni dii bo metaummè tou ìikè kēānné de mieke, ḱyēté tihúúnti dinacekutiri m̀démé, kè dè tanné demou metaummè tou kó kufáá nkuyààkù kpetí kù, ¹³kétuó nti húúnti metaummè t̀u ikuó nenti ā dè ìikè, kè kuyukúu dátinné di ínkè nè di pòkù, kè dèe yie nkòò báá kú. ¹⁴De kó dif̀nkúò ḱpòòtè dinaadaà kó meyi nkémíété metaummè t̀u kó kupòkù diyìè yièni kèè bíkè m̀máà, di ìikè m̀yiekè. ¹⁵De kó dif̀nkúò kè n féúté kubotí kó meyei nhútímù kó dibòdaà, kétanné di yiè nkuyààkù kpetí kù f́áá nkédòònnè di yiè nhò do d̀òmmè dinaadaà k̀me kémíété metaummè t̀u pòkù f̀nkúò nè di ìikè, ¹⁶kédòò meyei nhútímù kó ikuó kufáá mmieke. Isidayeeribe caàrimè kpéí nnè be yetírímè n kpeti nè be caàrimè, ke múnkee me ndòò metaummè tou dimou ke yé di bomè benitibè bèè s̀ mbe cuokè. ¹⁷Omou bá mbo metaummè tou mieke ò tati dii m̀nni ke bo d̀ò meyei nhútímù kó ikuó, nè ò bo tamè kényènnènni, kòò d̀ò o m̀mmuó nho kó meyei nhútímù kó ikuó nè o ciètè kabe k̀me nè kubotí k̀me kpéí nke dèè. ¹⁸Wèè yènni kékote diwūōt̀nni dii bo metaummè tou ìikè kè di d̀ò meyei nhútímù kó ikuó, kéwaá ndinaadaà nè dibòdaà kó meyi nkémíété diwūōt̀nni bàkè ḱfité, ¹⁹képòòtè o nóm-bii de kó meyi nkémíété diwūōt̀nni kuce m̀yiekè kè di wénk̀nne Isidayeeribe kó meyei mmèè do di s̀nk̀nne.

²⁰Kòò wènk̀nne dii m̀nni metaummè tou kufáá nnè ditou dimou nè diwūōt̀nni ke dèè, bèe túóténi dibòdaà dii kpaá ke f̀òu. ²¹Kè Anwó ǹs̀ nho nou di yuu ínkè nè Isidayeeribe bemou kó diyètiri, ḱyie mbe caàrimè nè bè yetírímè n kpeti, kè di tou nde kó meyei nkédeè kè di duó nhoniti bè tāātè wè kòò di tanné dikpáà. ²²Kè dibòdaà t̀ be yei memou kétanné dikpáà tedòntè ke dèè.

²³ Kè Anṳṳ kṳṳe metaummè tou kédeite mupààkonkperimù kó tiyààtì, ò do àn-né tì kètannè metaummè tou kó kufáá, kè tì dṳú ndeborè, ²⁴ kécómmú dibòrì bè tãátè di kéwuṳ kéwēte kédáátí o yààtì teti kényènní kékṳṳe kè n féúté feṳṳè kétuṳ nké n féúté kubotí kṳṳe kétuṳ, kédṳṳ meyi nhūtímù kó ikuṳ, o mómumuṳ nho kpéí nnè kubotí kpéí, ²⁵ kétuṳ nyiwūṳ bè n kùṳ ì meyi nhūtímù kpéí nyi kó mekùṳ ndiwūṳtònnì ínkè.

²⁶ Wèè do tannè dibṳṳdàà dikpráà tedṳṳntè kòṳ óú o yààtì kéwuṳ ke né na kéta Isidayeeribe kari. ²⁷ Dinaadaà nè dibṳṳdàà bè do n féúté dè meyi nhūtímù kpéí, nkétannè meyi mmetaummè tou kédṳṳ meyi nhūtímù kó ikuṳ, bèe dè dènnè Isidayeeribe kari kétuṳ nde kṳṳnti nè de maa nnè de piti. ²⁸ Wèè dè tūṳ nwèe óú o yààtì kéwuṳ, ke né na kéta Isidayeeribe kari.

²⁹ De yó ntú ikuṳ nyi di kpéí nsáà, dibenni tãnkù oyiénwè kó diyèe pínnì, di níí bouṳ dinùṳ di báá pí mmutómmú mamù, dihei yembè nè bepṳṳbè dimṳṳ.

³⁰ De yiè ndi bè yóó di dṳṳmè meyi nhūtímù kó ikuṳ kè di wénkúnne di yei memṳṳ. ³¹ De yiè yó ndònnè teomṳṳpùtè kperi ndi di kpéí, kè di níí bouṳ dinùṳ. De kó ikuṳ yó mbomu sáà.

³² Ikuṳ niṳtì bè càáné wè kòṳ còú mmekùṳ nkòṳ cṳtè o cice kó difṳṳtìrì, wèe níí yóó dáátí ikuṳ yààtì mupààkonkperimù kpeti kédṳṳ meyi nhūtímù kó ikuṳ. ³³ Wèe níí yóó dṳṳ ikuṳ kékéwénkúnne metaummè tou kó kufáá nnè di mómónni nè diwūṳtònnì wèe níí yóó dṳṳ ikuṳ kékéwénkúnne ikuṳ niṳbè nè kubotí kumṳṳ.

³⁴ Dè yó ntú ikuṳ nyi di kpéí nsáà kè di níí ì dṳṳ kuce memáà dibenni mieke. Isidayeeribe bemṳṳ kó meyi nhūtímù kpéí.

Kè Anṳṳ dṳṳ Mṳyiisi ò nàké tì timṳṳ.

ISIDAYEERIBE CÀÁMMÈ KÈ TÚ KUYIE NKṳṳÈ

Mùṳ te kè Isidayeeribe í dṳṳ nké nyo mmeyi

17 Kè ti Yiè nKuyie nni nsóké ku náàntì kénáké Mṳyiisi ke dṳṳ: ² Náké Anṳṳ nè o bí nè Isidayeeribe ke dṳṳ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

³ Di mieke kòṳ mṳṳ féúté fenààfè yoo fepièfè yoo tṳṳwètè di kari, yoo ò dè yènnè di kari ke dè féúté, ⁴ kòṳ í dè kṳṳtenènní metaummè tou ìkè ke dè nni mbenke, dè doti o yuu ínkè nke, di ò dènnè Isidayeeribe mieke. ⁵ Kè di níí dṳṳ kè n féúté dè, dí dè tṳní kédúṳ nyikuṳ niṳtì metaummè tou bṳrìnnùṳ, kòṳ dè nni fíe metaummè kpéí, ⁶ kécóú mmeyi ndiwūṳtònnì ínkè dii bo metaummè tou ìkè kétuṳ mmekùṳ ndipánnì ndi dii kó kufṳṳku n naati. ⁷ Di bá m búttín-né kénfeu iwūṳ sibṳṳtenkaani sùṳ dṳṳ nyebṳṳdakè. De kó ikuṳ yó mbomu sáà di kpéí nnè di yaábíṳ.

⁸ Á tì mbè nàké kè be kòṳ mṳṳ yoo bepṳṳbè bèè bè bonè, kòṳ mṳṳ n féúté feṳṳè ke tūṳ nyoo ò baa fè nni nféútému, ⁹ ke í fè kṳṳtenènní metaummè tou bṳrìnnùṳ, ke fè nni nféúté bèe ò dènnè Isidayeeribe mieke.

¹⁰ Di mieke kè di kòṳ mṳṳ di meyi nyoo bepṳṳbè bèè di bonè kè beè kòṳ mṳṳ mè di, bá mùṳ botí kó meyi, m mieke bo ò yè, kè nh ò dènnè Isidayeeribe mieke. ¹¹ Ke yé mufómumu bomè meyi mmieke nke. Deè te kè n yé ndí mme ndṳṳrìnnè ikuṳ diwūṳtònnì ínkè di yei nhūtímù kpéí, kénfòṳ, meyi mmeè ò nte kòṳ niṳtì wenke. ¹² Deè te kè n tu díndi Isidayeeribe nè bepṳṳbè bèè di bonè, di bá nyo meyi.

¹³ Kè Isidayeeribe yoo opṳṳ wèè di bonè, kòṳ kṳṳe kupaawaá nke kùṳ tṳhontè yoo tenṳṳtè di yo ndè, wèe yóú kè de yi nyè

kòd mè dàtínné mutáá. ¹⁴Ke yé bá dè de fòmmu bomè de yìi mmieke nke. Dèè te kè n tu dínđi Isidayeeribe di báá di feǝǝ mafè kó meyiì, bá dè de fòmmu bo de yìi mmieke nke, kè wèè di meyiì mbèè ò deite Isidayeeribe mieke.

¹⁵Bá wè diheì yìè nyoo opòđ kòd di dèè ku, yoo mušimmù pī ndè wèè jú o yààti kéwuò, ò sǝntemu de yìè kénťo ké-tuǝkenè kuyuoku. De kó difǝnkúò ò ténke í sǝ. ¹⁶Kòd me nyí jú o yààti ò me nyí wùò de kó meyei mbo o yuu ínkè nke.

Kuyie nyetemè ti bo ndounèmè bèè í tú ti pobè nè bèè í tú ti daabè

18 Kè ti Yiè Kuyie nní nsòkè ku náànti kébéinnè Mǝyiisi ke dò: ²Náké Isidayeeribe ke tú n yè mmí ndi Yiè nKuyie mmí di te. ³Di báá tǝnne Esibiti kǝbe di do bo bèè cuokè be kó meborime nè Kannahǝ n di kǝrinè kèè tenkè kǝbe kǝme nè be kuś. ⁴N di nàké tì dí nti mpī nke tǝ n kuś. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁵Dí ntǝ n kuś nè n tannò, wèè dǝđri n kuś nè n tannò dè yèmmè, wèè yó nfòù. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁶Di kòd mǝù báá duǝnè nè wè bè tu meyiì mmemáá kǝbe! Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁷Di mieke òmǝù báá duǝnè o yǝ, kéǝǝkǝnne o cice, ò báá duǝnè o yǝ kǝyà o ǝi.

⁸Di kòd mǝù báá duǝnè o cice pokù kòd ǝǝkǝnne, o cice pokù nwe.

⁹Òmǝù di mieke báá duǝnè o tǝù, kè bè wè mbe yǝ yoo bá kòo yǝ yanto kou nwe. Kè bè ò peitè tecǝtè yoo bè ò peitè kupǝkù makù, ò báá ò duǝnè.

¹⁰Di mieke òmǝù báá duǝnè o bire kóo sapàà nyoo o kóo dapàà nkou, o mǝmmuò nho kóo sapàà nwe.

¹¹Òmǝù báá duǝnè o tǝù nè wè bè wè mbe cice, o cice bire nde, kòd tu o tǝù, ò báá ò duǝnè.

¹²Di kòd mǝù báá duǝnè o cice tǝù, ke yé o cice nè o tǝù bè tumè meyiì mmemáá kǝbe mbe.

¹³Di mieke òmǝù báá duǝnè o yǝ nantè yoo o yǝ kóo kóti nè o yǝ bè tu meyiì mmemáá kǝbe mbe.

¹⁴Òmǝù báá duǝnè o cice nantè pokù, ke yé o cice nantè pokù nwemè.

¹⁵Di mieke òmǝù báá duǝnè o bire pokù, o kóo dapàà mpokù nwe, ò báá ò duǝnè.

¹⁶Di mieke òmǝù báá duǝnè o nantè pokù. O nantè pokù nwe, ò báá ò duǝnè.

¹⁷Di kòd mǝù báá duǝnè onitipòkù mǝù kéwète kéduǝnè o kóo sapàà nyoo o kóo dapàà mbire, bè tu meyiì mmemáá kǝbe mbe, dè tu isòke nyi.

¹⁸Di mieke òmǝù báá túóté o pokù nantè yoo o kóo kóti, kòo pokù kpáá ke fòù kè bèè yante.

¹⁹Di mieke òmǝù báá duǝnè onitipòkù ò yùś ndii mǝnni, ò sǝmmu.

²⁰Òmǝù báá duǝnè otǝù pokù, kòd ò duǝnè ò sǝntemu.

²¹Di mieke òmǝù báá ǝéuté o bire dibǝđ Mǝđǝki kétuǝ kécake n yètirì. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

²²Di mieke òmǝù báá duǝnè onitidǝù bè dǝunè mèè botí onitipòkù. De tu isòke nyi.

²³Di mieke òmǝù báá duǝnè ǝéǝǝ kéśǝnkǝnne omáá, onitipòkù me mbáá yóu kè ǝéǝǝ ò duǝnè. Dè tu isòke nyi.

²⁴Di báá śǝnkǝnne dimáá nè de kó meborime botí, yebotè yèè bo di ìkè n yóo beti yè, yè me ndǝđ ke sǝnte. ²⁵Diheì di mǝmmǝnni kè di sǝnte kè ndi poté, di yei nkpéi nkè di tǝ di nitibè.

²⁶Díndi mpí ndi nàké tì nè n kuś. Diheì yembè nè bepǝđbè bèè di bonè be kóo mǝù báá dǝđ de kó isòke. ²⁷Ke yé bèè di niiténení de kó diheì mieke bè i ndǝđ, kè diheì sǝnte. ²⁸Kè di dǝđ de kó isòke diheì múnke yóo di tǝmu di tǝ mèè botí bèè di niiténení. ²⁹Kè wèè dǝđ de kó isòke botí, bèè ò dènnè Isidayeeribe mieke.

³⁰ Mpínnè n kuś ke báá dǎǎ de kó isǎke bèè di niiténèní bè do dǎǎri ì. Di báá sǐnkúnne dimáà. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

Kuyie ndó ti mpí mmèè botí ku tǔmmú

19 Kè ti Yiè nKuyie nni nsǎké ku náahtì kébéinnè Mǎyisi ke dǎ: ²Náké Isidayeribe bemǎ ke tú:

Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te, ndǎnnè mpáíí, ke yé n dǎmmè páíí nwe.

³ Bá wè, wè ndé o yǎ nè o cice kǎntǔ n di náké ti teomǔpùtè kó diyie kpéí, mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁴ Di báá duś ndimáá yebǎkè, di báá yiè ntimátì kéuté sibǎntenkaani, mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁵ Kè di yó m pǎ feǎǎfè metaummè kpéí ndi fè nni mpǎ dè bo yiennèmè kè n fè cǔuté. ⁶ Kè di fè nni nféúté di fè cǎáké de yiè nè dè bo wentémè, kè fè kpaá ke tǔǎkenè diyie táánni di fè tǔǎ. ⁷ Kǎdǎ mǎu fè cǎáké diyie táánni, de yiè n ténke báá ò cǔuté, dè ò sǐnkúnne mu. ⁸ Kè wèè ì cǎáké wèè tǎ de kó meyei, nke yé ò í ì wènté ke dǎ mbè ì nni mpǎ. Bèè ò dènnè Isidayeribe mieke.

⁹ Kè di ní dèite di paa nkó tidiiti di báá taunnè tǐ bo di paa mmǎnku, kè di dèite di diiti ke dèè di báá kǎnté kédérí. ¹⁰ Kè di me ntǔǎ detie mbè tu dè fnyǐ de be nye, di báá kǎnté kǎtǎnké yebe yèè duǎ yoo dí dérí. Di ní yè yóu becǐrǐbè nè bepǎǎbè kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

¹¹ Di mieke òmǎu báá yúúkú o kou, yoo wèè ò souté yoo wèè ò ciité. ¹² Di ní báá parikè nè n yètiri ke né sou, kè di dǎǎ memme di cǎàrè n yètiri ndi mí ndi Yiè nKuyie.

¹³ Di mieke òmǎu báá ciité otǎu kédì o kperè, ò me mbáá ò yúúkú, otǎntì kó tiyeti me mbáá wenté di kǎdǎ mǎu borè.

¹⁴ Di mieke òmǎu báá sǎá ndiǎnni, òmǎu me mbáá dǎu mmedíímmè kuyǎǎnkú

kó kuce mieke. Di nni ndé. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

¹⁵ Òmǎu báá beké tibeéntì meyei. Mibatimè bá mbo, òmǎu báá kǎnné ocǐri, òmǎu me mbáá yǎte okperi. Bá wè ò níí beké tibeéntì tǐ dǎ nwèè tǐ beké mèè botí. ¹⁶ Di mieke òmǎu báá wátí o kou, òmǎu báá tou nho kou tinǎahtì kénke kè bèè ò kǎu. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

¹⁷ Òmǎu bá nníí nho kou tǎu, kè dè né dǎ nha ò kpannè, a báá yóu a bo ò kpannèmè kè dèè yie nkǎa báá tǎ meyei mmamè. ¹⁸ Di mieke òmǎu báá peite yoo ò nhu o kou medǎmmè, bá wè, wè ndó o kou tǎu ò dǎ mèè botí omáà. Mí tu di Yiè nKuyie.

¹⁹ Di ntǔ n kuś, òmǎu di mieke báá yóu kǎo wǔǔ ì cǎá nkubotí kè ì deke itǎbè, òmǎu báá buǎtí kupaku kǎmáá idibotí idéí ì cǎá. Òmǎu di mieke níí báá dáátí tiyǎàtì tǐ dǎǎkenè mupaǎkómmú mùù cǎá nyibotí.

²⁰ Kǎdǎ mǎu duǎnè kudaakú, kè dè sǎ nhòmǎu kǎ cè, ò me mmu níí wète ke kǎ donté ku yiè mborè ku yiè mme mmu níí kǎ fǐí, nwèè yietí kǎfǎǎ, mbè me mbáá bè kǎu, ke yé ò do kpaá tǔmè kudaakú nku.

²¹ Wèè waá ndipedaà meyei nhǔtǐmù kpéí, kè di kǎtenèní metaummè tou bǎrinùu. Meyei nhǔtǐmù kó feǎǎfè nfe. ²² Kè ikuś niùtǐ dǎǎ de yiè mmeyei nhǔtǐmù kó ikuś kè nh ò cǐé mmeyei nhò dǎǎ mè.

²³ Kè di ta dii mǎnni Kannahǎa kó dihei ke fǐfǐkú detie nde botí de botí dèè péí, dè péí yèè be yó ntǔ yesǎnye nye di kpéí yebie nyètǎàtì di bá nyè yo. ²⁴ Dibenni naanni kè dí ánné dibanni kè n dǎunnè mutǎmmú kè yè nni mpǎ yemǎu. ²⁵ Dibenni nummuri ndi di yóǎ dimè de be, kè yè dèite kè yè ntǔ di kpeye. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

²⁶ Òmǎu báá cǎáké feǎǎfè bè í fèúté fè kè fe yǐí ncǎú. Òmǎu bá mpǎu yoo wè ndǎǎri denitinǎnkperè. ²⁷ Di níí báá kuǎ kécíúté, di me nníí báá kuǎ di nucitì kè-

soó nfeɔeɛnfɛ. ²⁸ Di ní bá ndɔɔri ikúsié ke yú dimáá, di bá ndóú dimáá. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

²⁹ Òmòù báá duś nho bire teɔɔcífɛtɛ kénte kè dɛe túnne yebákè, kénte kè dihei dimòuu nde dounè ke dɔɔri isòke kperɛ. ³⁰ Dí ntú ndi náké tì teomputè ínkè, kém-mòke metaummè tou kó kufɔwáá.

³¹ Di bá nkòri bèè bourí tinùbootì nè bepāābè borè, dè di sìnkùnkomu. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

³² Kòò kótì ní tùðkení á íté kòò feí ndikàrì kéndé odakótì nè deè mieke nke di bo benkemè ke dò ndi n dé, mí ndi Yiè nKuyie.

³³ Kòò pòò kàtení ke di bonè di bá nhò cií. ³⁴ Opòò wèè di bonè dí nhò wúo nke dò ndi kou, ké nhò dó di dó mèè botí dimáá, ke yé di múnke do tùmè bepòòbè mbe Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

³⁵ Di dɔɔrìmè ntú mèè wenni demòu mieke. Kè di dó dii m̀nni kébenné demarè de p̀kùmè yoo de céékù dí benné kè dè nwnni. ³⁶ Di biepeé nè di cidóòbè dè ní ntú dèè wenni, kè dí benné kè dè nwnni. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te, ke di dènnení Esibiti.

³⁷ Dí mpí n di náké tì timòu nè n tié nyimòu, kéndɔɔri dè yèmmè. Mí tu di Yiè nKuyie.

Kuyie nyí dómè tí nfeu yebákè

20 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké M̀yíisi ke d̀: ² Náké Isidayeribe ke tú, kè di kòò mòu yoo opòò wèè di bonè kòò feúté o bire dibɔɔ M̀dɔki bèè ò kù. Dihei yembèè ò bùstí yetárè kékua. ³ Kòò mòu mè d̀ò mí m mómumu m mieke yóò ò yèmu, kè nh ò dènnè o kòbe mieke. Ke yé ò feútémè o bire dibɔɔ M̀dɔki ke sìnkùnne metaummè tou, ke c̀ke n yetisààrì. ⁴ Ke dihei yembè bùútoó de kpeti, ke í dó kòò kù. ⁵ Mí m mómumu mmí mieke yóò ò yè, wenwe nè o fuku

kumòu, kè m bè dènnè be kòbe mieke, nè bèè kó dimáà ò túnne ke fié de kó dibɔɔ.

⁶ Kè wèè bùtínné mí ndi Yiè nKuyie nke kòri bèè bourí tinubootì nè bepāābè borè, m mieke yóò ò yèmu kè nhò dènnè o kòbe mieke.

⁷ Ncáánnè ke dò mpái páí mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

Kuyie nku yete dè

⁸ Dí ntú n tié nke ndɔɔri n yèmmè mí ndi Yiè nKuyie mmí di tãáté kè di cáá.

⁹ Wèè sáá nho cice yoo o yò bèè ò kù. Ò kù omáà ndi ke yé o sáámmè o cice nwe yoo o yò.

¹⁰ Kè wèè duónè otòu pokù bèè bè kù bedé, wenwe nè de kóo nitipòkù.

¹¹ Kòò mòu duónè o cice pokù bèè bè kù bedé wenwe nè de kóo nitipòkù. Bè kù bemáá ndi.

¹² Kè wèè duónè o bire pokù ò d̀ò isòke nyi bèè bè kù. Bè kù bemáá ndi.

¹³ Kòò mòu duónè onitid̀ò bè dounèmè onitipòkù, bè d̀ò isòke nyi, bèè bè kù bedé. Bè kù bemáá ndi.

¹⁴ Kòò mòu po onitipòkù ke wète ke t̀óté de kóo nitipòkù yò, isòke nyi bèè bè c̀u nwenwe nè de kóo nitipòkù kédeite isòke di cuokè. Bè kù bemáá ndi.

¹⁵ Kòò mòu duónè feɔfè bèè ò kù kékua de kó feɔfè.

¹⁶ Kòò nitipòkù mòu yóu kè feɔfè ò duónè bèè ò kù kékuanè de kó feɔfè. Dè kù demáà ndi dedé.

¹⁷ Kòò mòu puoke o tãù kè bè cáá mbe yò yoo be cáá mbe cice, kòò ò duónè ifei kperɛ nde. Bèè bè dèite be botí kòbe mieke bá wè kòò nwúo, de kó meyei mbo be yò ínkè nke.

¹⁸ Kè wèè me nduónè onitipòkù ò yùs ndi m̀nni, ke yà o yánti bèè bè dènnè Isidayeribe mieke. Ke yé bè yémèmu bedé ò yùómmè ke duś.

¹⁹ Òmòù báá duónè o yò nantè yoo o yò kóo kótì yoo o cice tãù. Di tú meyí mmémáá kòbe mbe, kòò mè d̀ò bèè yóò

to de kó meyei. Wèè mè dḡḡ wenwe nè ò duḡnè wè bè to bedé ndi de kó meyei.

²⁰ Kè wèè puoke o cice nantè pokù yoo o cice kóo kóti kou bedé bèe to de kó meyei. Bè bo kú bá bè í mḡḡte debire.

²¹ Wèè puoke o nantè pokù yoo o kóo kóti pokù ò sḡnkunne omáa ndi, bè báa pété debire.

²² Dí mpí n di nàkè tì timḡu nè n tié nkéndḡori dè yē mmù kè dēe yie nkè di-hei n di kḡrinè di báa di tḡ. ²³ Di báa tūnne ibotí n yóo beti ì de kó diheì mieke ì borime, bè me ndḡḡ kè m bè pè. ²⁴ N di nàkèmu ke tú:

Mí mómḡu nyóo di duḡ nde kó ketenkè,

menaamiè nnè mēcekùḡ ndè pūḡ nkè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te ke di cānné nè ibotí tei. ²⁵ Mbaḡtìnè tūnké iwūḡ, n yē ndí nyo nyi nè n yē ndí nci ì. Di báa di n yē ndí nci kùḡ wanwankù yoo tēè nḡtè yoo dèè bambaḡnnè kēsḡnkunne dimáa.

²⁶ Ndḡnnè páíí, kēncáa nke tú n kḡbe, ke yē mí ndi Yiè nKuyie ndḡmmè páíí nwe, kè mī di cānnénè ibotí tei, kè di bo ntú n kḡbe.

²⁷ Di mieke kḡo nitidḡḡ mḡḡ yoo onitipòkù tu opāḡ yoo ò boorí tinubooti, bèe ò bùḡtí yetārè kēkuḡ. Ò kḡo omáa ndi.

Ikuó ìi tukúnè ikuó nìùbè

DÈÈNNÌ: Ikuó nìùbè bo nci dè

21 Kè ti Yiè nKuyie nní nsáké ku náaḡtì kénáké Mḡyiisi ke dḡ: Náké ikuó nìùbè Anḡ bí ke dḡ:

Ikuó nìùti mḡḡ báa tḡḡnnè o cīḡḡtè kóo cī mḡḡ kēsḡnkunne omáa. ² Kè dè sàa í tú o cīḡḡtè kou mómḡu nwe. O cice yoo o yḡ yoo o bire yoo o nantè yoo o kóo kóti. ³ Nè o tāḡ wèè kpaá tecīḡḡtè ke mu nyí yīḡḡtè onitidḡḡ ke yē ò mu nyí yenkemè, ò bo na kḡd kááké. ⁴ Wenwe wèè ni benitibè, ò báa dḡḡ dèè ci o cīḡḡtè mieke kēsḡnkunne omáa.

⁵ Ikuó nìùbè níí báa fenté fenté tiyùti be yḡ ínkè, yoo bèe kuó be nuciti kēsḡo mbe debi, bè me mbáa dúḡké bemáa.

⁶ Bè cāmmu ke bo n kó mutḡmmú kpéí. Bè báa cake n yētiri, beè n feu iwūḡ bè m pāa nyi. Nè de kpéí mbè dḡ nkéndḡ mpáíí nwe.

⁷ Dè cimu ikuó nìùti bo puokemè onitipòkù wèè dḡuti dḡutinè benitidaabè yoo osapàa mbè cāke wè, yoo onitipòkù wèè yenke ke yenté, ikuó nìùti cāmmu ke tú n kóo nìti. ⁸ Di dḡ nkénwúo nyikuó nìùbè benitibè n tāāté bèmbe n tḡmmú kpéí bè cāmmu, ke yē beè n feumè iwūḡ di m pāa nyi. Dí mbè wúo mbenitibè bèe cāa nke dḡ mpáíí. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bè cānné.

⁹ Kè ikuó nìùti mḡḡ kóo sapàa ncàke omáa ke dḡuti dḡutinè benitidaabè ò ān-né o cice nwe ifei, bèe cḡu nde kóo sapàa.

¹⁰ Ikuó nìùti diwèè wèè baké besḡmbe, bè cḡu nwèè yuu mekùḡ nkoḡ cānné kḡd daati ikuó yàḡtì, ò báa yóu kḡo yùtìi yēké ò me mbáa yóu kḡo yàḡtìi kēri.

¹¹ Ò báa tḡḡnnè ocíi kēsḡnkunne omáa, bá kḡo cice nwe yoo o yḡ. ¹² Ò báa yè metaummè tou, ò yàa bo di sḡnkunne mēè kpéí. Bè ò cḡu mmekùḡ mme kḡd cānné mí nKuyie n kpéí. Mí tu di Yiè nKuyie.

¹³ Wèe puoke osapàa nwèè mu nyí yē onitidḡḡ. ¹⁴ Ò báa puoke okúpokù yoo wèè yenke ke yenté yoo wèè dḡuti dḡutinè benitidaabè ke cāke omáa. Ikuó nìùbè botí mieke nke ò dḡ nkétāātémè osapàa nwèè mu nyí yē onitidḡḡ, kēpuoke. ¹⁵ Ò yàa bo sḡnkunne o fuku. Mí ndi Yiè nKuyie mmí ò cānné.

DÈÈNNÌ: Bèè báa na kéntú ikuó nìùbè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mḡyisi ke dḡ: ¹⁷ Náké Anḡ ke tú n yē nnè bè bo mbomè nè be yaábíi ikuó nìùti wèè mḡke kuyènkù ó bá n féúté feḡḡ yoo ò m pā tidiiti. ¹⁸ Kḡd mḡke kuyènkù bá kùḡ botí ò báa na kēpí nde kó mutḡmmú, kḡd

tu kuyùḽnkù yoo dikpènni yoo dèmarè yeté o ìikè. ¹⁹ Kòò tààku kuù me nkèété yoo o bakù. ²⁰ Kòò tu tēhùtè yiè, yoo ò dò ndeciirè yoo ò ā dinompènni yoo mekpàā, yoo tewùṣtè matè ā o kḽnti yoo o takuò mpònte. ²¹ Anḽ kó kufuku mieke ikuṣ nùtì mḽu bá n féúté feṣṣè yoo ò m pā tidiiti kénsà kòò mḽke kuyènkù, ò báá na kèpí nyikuṣ nùtì kó mutōmmú. ²² De yiè mbo na kèdi bè m pā tì diiti yoo bè m pā dè ke yētè ke tu nke sùs. ²³ Ò me mbáá ta metaummè tou kuyààkù kpetí dè yoo wèe tḽónnè diwùṣtōnni, ò tu kuyènkù yiè nwe, ò yàà bo sīnkunne metaummè tou nè di nenti. N tú di Yiè nKuyie nku ke mī dè cànné.

²⁴ Mèmmè, kè Mḽyiisi tì nàké Anḽ nè o bí nè Isidayeeribe sḽmbe.

TĀĀTI: Bèè báá di bè pā dè Kuyie

22 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mḽyiisi ke dḽ: ² Náké Anḽ nè o bí, n yē nkòò niti ní dōmmè ò báá di Isidayeeribe m pā dè kēsīnkunne n yetisààri. Mí ndi Yiè nKuyie mmī di te. ³ Náké be ke tú, n yē mbe kó kufuku nè be yaábíò kè wèè sī nke kááké bè m pā dè, bèè ò dènnè n kḽbe mieke mī tu di Yiè nKuyie. ⁴ Anḽ kó kufuku mieke kè tikḽnti pī nhòmḽu yoo ò tḽḽti yefḽtè kè mu nyí wenke ò báá di bè m pā dè. Dè me ndò nè wèè kááké ocfi ke sīntè nè wèè bo nduṣ kèyēnke nè omáà, ⁵ nè wèè bo kááké debambaàn-nè marè kēsīntè, yoo òmḽu wèè kááké dèè sī nkēsīnkunne omáà. ⁶ Kòò sīnkunne omáà mebotí ò sīmmu kéntḽ kétuḽkenè kuyuoku. Ò báá na kèdi bè m pā dè kēmbaanè ò bo wuḽmè. ⁷ Kuyuoku mḽnni ò wenkemu ò bo na kèdi bè m pā dè ke yé ò kó mudii mmumè. ⁸ Òmḽu di mieke báá di feṣṣè fèè ku yoo musīmmú pī nfè. Kòò fè di ò sīntemu. Mī tu di Yiè nKuyie.

⁹ Bè ntú m bè nàké tì kè dèe yie nkè bè báá di ikuṣ yete dè kētḽ de kó meyei, kè bè dè di, bè yàà bo kú. Mī tu di Yiè nKuyie mmī di cànné.

¹⁰ Kè bè m pā dèmarè wèè í tú ikuṣ nùtì ò báá dè di. Bá kè ikuṣ nùtì kóo pḽḽ nwe yoo o kóo tḽnti ò báá dè di. ¹¹ Kè ikuṣ nùtì me ndonté kudaakù, kù bo na kè dè di kéndōnnè bè peité kù teciētè. ¹² Kè ikuṣ nùtì mḽke osapàà nkòò yenke wèè í tú ikuṣ nùtì ò báá na kèdi bè m pā dè. ¹³ Kòò dḽu me nku yoo bè ò bèti kòò konnī bá ò í mḽke debire, ke wètení ke bo o ciētè ò do bè bonè ke dōmmè. Ò bo na kèdi o cice yo ntii diiti. Ikuṣ nùtì ciētè kou í tú wèe báá na kè tì di.

¹⁴ Kòò mḽu di bè m pā dè bá ò í yé, kè dè boní kòò yīétè wèe dè yietí ikuṣ nùtì kénṣṣ nkè dè mmànnè ò yietí de kó yewétiyè yènnūmmú kó dimáà.

¹⁵ Ikuṣ nùbè báá yóu kè bèè í dò nkédi bè m pā dè, kè bèè dè di. ¹⁶ Kè bè dè di, ikuṣ nùbè bè tou mmeyei mme bèe yietí kèfṣṣ. Mí ndi Yiè nKuyie mmī dè cànné.

Kuyie nyè mbè bá nkù feu ìi wùṣ

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nní nsókè ku náànti kénáké Mḽyiisi ke dḽ: ¹⁸ Náké Anḽ nè o bí nè Isidayeeribe bemḽu ke tú n yē ndi mieke yoo opḽḽ wèè di bonè, kè wèè dḽ kè m pā dipānni yoo ò dḽ kè n féúté feṣṣè kétuḽ nhò n dḽunnè dii nùù kpéi nyoo kòò me mbaa dḽ kè fè nni nféútému. ¹⁹ Kòò dḽ n cḽuté de kó dipānni dè ntú dinaadaa yoo dipedaà yoo dibodaà dèè kpa kuyènkù. ²⁰ Kè di n féúté feṣṣè fèè mḽke kuyènkù m báá cḽuté de kó dipānni. ²¹ Kè feṣṣè metaummè kḽfe nfe òmḽu dḽmè ke n féúté yoo ò dḽ kèdeite ò n dḽunnè dii nùù yoo ò baa dḽ kè m pā dipānni ndi, de kó feṣṣè dò nkéntú di n feu fè nfe, kénkpa kuyènkù kè n né fè cḽuté. ²² Mí ndi Yiè nKuyie ndi bá n féúté feṣṣè fèè yēi yoo fè ā dikpènni yoo bè fè fète yoo fè ā mekpàā nyoo fè ā tifiētè yoo fè ā yemuḽ. Di báá daá nde kó feṣṣè botí kó kumaa ndiwùṣtōnni kéntú di kù nni mpā. ²³ Di bo na kè n féúté di-wèi kó dipānni: Fèndàfè yoo fepièfè dèè mḽke kuyènkù yoo dè pusi yoo de tààke

okù ke tonté. Di me mbáá dè nni nféuté di n dɔ́unnè diì nùù kpéí, nkè di dè nni nféuté m báá dè cɔuté. ²⁴Di bá n féuté feḽḽe fèè kó yetakuò nta yoo bè fè fɔ́nte yoo bè yè kèété. Di kó dihei mieke òmɔ̀ù báá dè dḽḽ. ²⁵Kòò pḽḽ mɔ̀ù me ntɔ̀ni de kó feḽḽe botí dí báá fè cɔuté ké fè nni nféuté, mí nKuyie mmí di te, kè bè fè fɔ́nte dè naá nkuyènkù nku, m báá fè cɔuté.

²⁶Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náànti kénáké Mɔ̀yiisi ke dḽ:

²⁷Kè fenààfè yoo fepièfè yoo tɛbuɔ̀tè kè dè peité debire dɛdaarè, dè mbo de yḽ borè ke dḽ yewe yèyiekè, diyie nínni yie kè di dè nni nféuté, m bo cɔuté de kó dipānni. ²⁸Di báá kuɔ dɛnaabire yoo depebire yoo debɔ̀bire nè de yḽ diyie dimáá.

²⁹Kè di dḽ ké n féuté feḽḽe ké n sãnte dí fè nni nféuté dè bo yiennèmè kè n fè cɔuté. ³⁰Kè di fè nni nféuté dí fè càáké de yie, di báá súú nkè dèe wenté. Míi tu di Yiè nKuyie.

³¹Dí mpí n tannḽ nkéndɔ̀ri yè yè mmù míi tu di Yiè nKuyie. ³²Di báá cake n yètisààri dɛndi Isidayeeribe n dḽ dí nyèmu n dòmme páíí mí ndi Yiè nKuyie mmí di càáné. ³³Míi di dènnení Esibiti kè di bo ntú n kɔ̀be. Míi tu di Yiè nKuyie.

Isidayeeribe kó yebaa

23 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi ke dḽ: ²Náké Isidayeeribe bè yo mbaà nyèè baa n kpéí.

De kó yebaa mmieke di níí tíí nké n sãnte. N yóó di benkemu de kó yemḽrè di níí yoo tíí nyè.

³Di níí píí ndi tōmmú yewe yèkuḽ mieke, diyiénni tu teoḽpùtè nte. Di níí tíí nde yie ké n sãnte, de yie di báá píí mmutōmmú bá kè di bo kèè bíéké de kó diyie tu n kperi ndi.

⁴Nte yebaa nkó yemḽrè teyè di níí yóó tíí nyèè mieke ké n sãnte.

Diyentébanni

⁵Dibenni tãnkù ketiwè kó diyie tepíítè nè dinaanni kó dihuri mḽnni yó ntú diyentébanni ndi.

⁶De kóo tãnkù omáá kó diyie tepíítè nè dinummuri yó ntú pèèbè bèè í kɔ̀renè mutie mùù muuti be kó dibanni ndi. Dí nyo mpèèbè bèè í kɔ̀renè mutie mùù muuti ke dḽ yewe yèyiekè. ⁷Diyie ketiri yie di tíí nké n sãnte, de yie di báá píí mmutōmmú. ⁸Yewe yèyiekè mieke ké nni mpā nyepārè ke tuḽ. Diyie yiénni kétíí nké n sãnte, di báá píí mmutōmmú.

Tidiketiti kó dibanni

⁹Kè ti Yiè nKuyie nyié kébéinnè Mɔ̀yiisi ke dḽ: ¹⁰Náké Isidayeeribe ke tú n yè nkè di ta diì mḽnni dihei n di duḽ ndi ke kùúti, ke dèi tidiketiti, di bou dibou kéduḽ nyikuḽ niùti. ¹¹Kòò dè nni mbenke, kè dèe yie nkè n di cɔuté. Teoḽpùtè yie kó diwentéteri ndi ikuḽ niùti yóó dè nni mbenkemè, ¹²ké n féuté dipedabii diì mḽke dibenni dimáá ke kpa kuyènkù kétuḽ, ¹³kéwaá mmuyuo ncidóòbè bèkuḽ ké mù àntenè mekuḽ, nkéwaá mmenaà mbè tumè difèè dítiri dikéè kécóú ndeínkè kétuḽ. N dɔ̀ke dḽ diì pānni ndi. ¹⁴Di báá di di paa nkó tidiiti, di báá ti dḽḽnè pèè, di me mbáá ti pūnné kécááké, yoo dí nti càá ntibénti ke í keté ke dè bou dibou ke m pā. De kó ikuḽ yó mbomu sáá nè di yaábíó bá kè di bo kùù píku.

Dididèibanni

¹⁵Kè di níí m pā tidipanti diì yie, di báá kaa nde kó diyie kè dèe wenté kè di keté kékkaa nke dḽ seménnibè bèyiekè, ¹⁶Seménni oyienwè wenwe kó teoḽpùtè yie, dè yóó mbo yewe sipísìnummù ndi, kè di m pā tidiiti. ¹⁷De yie bá wè wè waá ntidipanti kó muyuo nsààmù cidóòbè bètāāti kédḽḽnè pèèbè bèdébè kékɔ̀renè mutie mùù muuti kè di tɔ̀ni

de kó dipān̄ni ké m benke. ¹⁸Péè kó difōnkúò kè dí n féúté yepedabe yèyiekè yèè mòke dibenni dimáà dimáà, ke kpa kuyènkù nè dinaadapān̄ni dimáà nè yepedakè yèdèè ké yè wēnnénè tidiiti di m pā tì, ké dè còu mmenaà mbè tu mè diféè kétuò, dipān̄ni ndi dii kó kufōkú n naati. ¹⁹Kè di dèè dí waá ndibòdaà meyei nhūtímù kpéi nnè yepedabe yèdèè yèè mòke dibenni dimáà dimáà ké n féúté metaummè kpéi. ²⁰Kè ikuó nùtíi dè nni mbenke ké dè nni nféúté metaummè tou borè, kéwēnnénè tidipānti kóo péè nè yepedabe yedé. Dè tu n kperè nde bè m pā dè ikuó nìùbè yóo nte dè. ²¹De kó diyìè kétéí nké n sante, dí báá pí mmutōmmú de yìè. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéi nsáà nè di yaábíó bá kè di bo kèè bíékè.

²²Kè di dei tidiiti di báá deite kétaunnè tii bo di paa mmānku, di me mbáá kónté kédéí, dí tì yóu becìribè nè bepòòbè kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

Siheú kó dibanni

²³Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: ²⁴Náké Isidayeeribe ke tú:

Dibenni tǎnkù yiénwè kó diyìè ketiri níí yó ntú teompútè nte, di níí tíí nké n sante nè tipíétì nè siheú. ²⁵De yìè di báá pí mmutōmmú, dí n féúté feǒfè kétuò.

Meyei nhūtímù kó diyìè dieri

²⁶Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisi ke dò:

²⁷Otǎnkù yiénwè yìè pínni yó ntú meyei nhūtímù yìè ndi, di níí tíí nké n sante, kéboú dinùù ké n féúté feǒfè kétuò. ²⁸Di báá pí mmutōmmú mamù de yìè meyei ncíémmè kó diyìè ndi, bè yóo di dɔ̀̀ di meyei ncíémmè kó ikuó kè n di cíé mmí ndi Yiè nKuyie. ²⁹Kè wèè í boú dinùù de yìè bèè ò dènnè o kɔ̀̀be mieke. ³⁰Kè wèè pí mmutōmmú de yìè m bo ò dèite o kɔ̀̀be mieke. ³¹Di báá pí mmutōmmú de yìè dè yóo ntú ikuó nyi di kpéi nsáà bá kè di bo kèè

bíékè. ³²De kó diyìè yó ntú n kperi ndi, otǎnkù yìè weínni kó kuyuoku nku di yóo boumè dinùù kén̄tɔ̀̀ kétuòkenè diyìè teri kuyuoku.

Dibanni bè tu di titouti kperi

³³Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náan̄ti kénáké Mɔyiisi ke dò: ³⁴Náké Isidayeeribe ke tú n yè nhotǎnkù yiénwè yìè tepítè nè dinummurì di níí ānné titouti kó dibanni ké n sante, kè di mbo ke dò yewe yèyiekè. ³⁵Diyìè ketiri yìè di tíí nké n sante, de yìè òmɔ̀̀ báá pí mmutōncéémù. ³⁶Yewe yèyiekè yenye mieke, bá di di níí n féúté feǒfè kétuò. Diyìè nínni yìè kétéí nké n sante ké n féúté feǒfè kétuò. Di báá pí mmutōncéémù dibanni denni dii yìè.

³⁷Kè ti Yiè nKuyie ndò: M me ntāātè yèè we di níí yóo ye ntíí ké n sante, ké n fíé iwūò kétuò ké m pā tidiiti kó yepārè, ké n fíénè iwūò metaummè kpeyi, kécóú mmenaà nkétuò kén̄tú mbá dii yìè di kuó dōmmè. ³⁸Ke né yíénè iwūò di n feu ì sioṃpùsi kó yewe nè yepārè di m pāa nyè nè iwūò di n feu ì, di n dɔ̀̀unkonè yèè nò kpéi nnè yepārè diwèi kpeye.

³⁹De kó difōnkúò otǎnkù yiénwè kó diyìè tepítè nè dinummurì ke s̄́ ndi dèite di diiti ke dèè, dí ānné titouti kó dibanni ké nni nsāntí ke dò yewe yèyiekè. Dibanni yìè ketiri nè diniínni yó ntú teompútè nte. ⁴⁰Diyìè ketiri, dí waá nyetebe sà̀̀yè nè tipuonti nè kukó nkó titieti, kényānku metaummè tou di Yiè nKuyie nyìkè ke dò yewe yèyiekè. ⁴¹Dibenni mieke di níí ānné dibanni ké nni nsāntí ke dò yewe yèyiekè. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéi nsáà nè di yaábíó. Dibenni tǎnkù yiénwè mieke nke di níí yóo ānnémè de kó dibanni. ⁴²Isidayeeribe di níí yó mbo titouti mieke nke ke dò yewe yèyiekè. ⁴³Kè dèè yie kè di yaábíi banté ke do ndi dò ā titouti mieke nke, n di dènné dii mōnni Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁴⁴Kè Mɔ̀yisii náké Isidayeeribe yemàrè bè yó mbaà nyè ti Yiè nKuyie nkó yebaa.

**Bè bo mpí mmèè botí
metaummè tou kó tefitíkèkètè**

24 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke dò: ²Náké Isidayeeribe kè bè da duò nhodifè kó mekòsààmè di bo ntuònnèmè tefitíkèkètè deyuo ndemou. ³Kè Anɔ̀w tè ìnné metaummè tou mieke kuyààkù kùù pì metaummè tou ìkú dè ku ìkè, kè tè níf nyié nke cùú mí ndi Yiè nKuyie n yìkè kéwenténè. Dè yóó ntú ikuó nyi di kpéí nnè di yaábíó sáà. ⁴Anɔ̀w yóó de nyínné tefitíkèkètè mesɔ̀w nsààmè kpete kécōnnè te búkúsí kè dè níf ncóú nkeyènkè kemou n yìkè.

Péèbè bè yó mpáā mbè Kuyie

⁵A waá mmuyuo nsààmù kédònnè péèbè tepíítè nè bèdébè bá wèè péè kòo yuo ncéékù mbo cidóòbè bèkuò. ⁶Kàa bè daá mmesɔ̀w nsààmè kóo tábùrì ìnkè icuó idéí bèkuò bèkuò mí ndi Yiè nKuyie n yìkè, ⁷kécóú mbá kùù cuó ìnkè tihúúnti sààtì bè yóó tuò ntì, kè dèe benke péè omou tùmè mí ndi Yiè nKuyie n kou.

⁸Bá tètè òmpùtè nte bè níf yóó daám-mè de kóo péè mesɔ̀w nsààmè kóo tábùrì ìnkè mí ndi Yiè nKuyie n yìkè. Díndi Isidayeeribe di dò nké mme ndɔ̀rì sáà. ⁹Anɔ̀w nè o bí beè yó nte de kóo péè, bè níf nkari metaummè tou kó kudànkù ké bè càáké ke yé bè bè nni mpámèmu kè beè cǎá nkè beè dò nké bè di. De kó ikuó yó mbomu sáà.

**Bè dò nkédòòmè wèè sáá nKuyie
nè wèè bo poté otòù kékuo**

¹⁰⁻¹¹Danni kóo nitipòkù m̀òu wèè do bo Isidayeeribe cuokè kòo yètìrì tu Dibidi, kòo peitè osapàà nkòo yètìrì ntu Sedonii, kòo peiténè Esibiti kou m̀òu odapàà. Diyè marì kè dè kóo dapàà nnè Isidayeerì kou, kè bè nkpa nkè de

kóo dapàà nsáá nKuyie, kè bèe ò kàtenè Mɔ̀yisii borè. ¹²Kè bèe ò kànnè ké nhò bàa ke kèmmúnè ti Yiè nKuyie mbo bè nàkémè bè dò nkòò dòòmè.

¹³Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔ̀yisii ke dò: ¹⁴De kóo dapàà wèè n sáá mmí nKuyie, á ò dènnè Isidayeeribe kari, bèè kó dimàà kèè ò n sáammè mí nKuyie nkè bèe nɔ̀s mbe nɔ̀u o yuu ìnkè kè Isidayeeribe bemou ò bùstí yetárè kékuo. ¹⁵Kàa náké Isidayeeribe ke t́ú n yè nkè wèè n sáá mmí nKuyie nkùù ò te wèè tɔ̀ de kó meyei. ¹⁶Kè wèè n sáá mbè dò nkòò bùstí yetárè nye kékuo, kòò tu opòò yoo dihei yiè nke né n sáá mbèe ò kùò.

¹⁷Kè wèè poté otòù ke kùò, bèe ò kùò.

¹⁸Kè wèè kùò otòù kó feǎ̀fè wèe ò yietí fefòùfè.

¹⁹Wèè kòùte otòù bè múnkeè ò kòùte.

²⁰Wèè kèéte otòù kúú bèe kèéte ò kperi. Kè wèè kpééte otòù nònfè bèe kpééte ò kɔ̀fè. Kè wèè feuté otòù nìnni bèe feuté ò kperi. Kè wèè ànné otòù kuyènkù bèe kù nhò ànné múnke.

²¹Kè wèè poté feǎ̀fè ke kùò wèe yietí kéfóó, kè wèè poté oniti ke kùò bèe ò kùò.

²²Di bekùnè mèè botí dihei yembè di yó mme mbekùnè bepòòbè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

²³Mɔ̀yisii tì nàké diì m̀ònni Isidayeeribe kè bèe denne de kóo dapàà nwèè sáá nKuyie mbe kari kòò bùstí yetárè kékuo. Meñme bè dòòmè ti Yiè nKuyie nnáké tì Mɔ̀yisii.

Dibenni ketenkè bo òmpè di

25 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔ̀yisii Sinaii tārì ìnkè ke dò: ²Náké Isidayeeribe ke t́ú n yè nkè di ta diì m̀ònni dihei n di duó ndi, dí soó mmukútímù, kè ketenkèe òmpè kè dè ntú n kó disánni. ³Dí nkuuti ke dò yebie nyèkuò, kémbuotì di diiti, kèpíenko fínýì kó detie nke t̀òù de be. ⁴Dibenni yiènni mieke ketenkè kó dioñpùbenni ndi, di báá buotí, di me

mbáá píe nfinyì kó detie. Dè yó ntú n kó disānni ndi. ⁵Kè tididenti yè di báá tì dèite, bá nè di í me mpiemmè di tie nkè dè peité, di báá tōū de be, ketenkè òmpùbenni ndi. ⁶Dí nyo ntididenti dínidi nè di kó tidaatì nè di kó betōmbè nè bepòòbè bèè di bonè. ⁷Nè de kó tidiiti mieke nke di wūyó yóó pètémè kédì nè di-hei kó tiwanwantì timou.

Tidaatì fīmmù kó dibenni

⁸Di níi kaà nyebie nyèyiekè yèyiekè kuce mèyiekè. De kó yebie nyó mbo yebie nsipísìnàà nè yèwei ndi. ⁹Dibenni sipísìnàà nè diweínì kóo tánkù yiénwè kó diyìe pínnì, diyìe dierì ndi, meyei nhūtímù kpéi. Dí duó nkè bèè eé ditāteheù dihei dimou mieke, ¹⁰képīkéké, dibenni sipísìnùmmù kperi yó ntúmè tidaatì fīmmù kperi ndi, dibanni dierì kó dibenni ndi, òmòu ténke bá ntú kudaakù n kó ketenkè kemou mieke. De kó dibenni bá wè ò bo na kéwēte kétieke o tenkè, bá wè kòo kò nho ciētè. ¹¹Dibenni sipísìnùmmù kperi yó ntú tidaatì fīmmù kperi ndi, dibanni dierì kó dibenni ndi. De benni di báá buotí di me mbáá deite tididenti yoo dí tōū detie mbè tu dè finyì de be, di í píe nde kó yebe. ¹²De kó dibenni tú tidaatì fīmmù kperi ndi, de kó dibenni mieke di yó nyo ntididenti nti. Diwèi kó dibenni ndi, dí ndi wùò ndìi cáá.

¹³De kó dibenni mieke bá wè ò bo na kéwēte kétieke o tenkè. ¹⁴Kòò mòu fiitinè o kou ketenkè yoo ò kè nhò donnè, ò báá ò ciitè. ¹⁵Wèè wéntè dè kpaá yebie nyèdè kè n kó dibennii tuakení, de mieke nke ò yóó namè kòò kèétè idífí. ¹⁶Kè yebie nsū idífí nsū kè yè me nkēnni idífí nkēnni, di yó nwéi yebie mmamè mme ke kékí idífí. ¹⁷Di mieke òmòu báá ciitè otòu. Di nni ndé, mí ndi Yiè nKuyie mmí di te. ¹⁸Dí mpí n tié nnè n kuó kéndòri dè yèmmè, memme di bo mbomè di tenkè ke

bá nyièkù dèmarè. ¹⁹Kè di paa nní mpeí, kè di yo nke sànnè kémbo ke í yièkù.

²⁰Kè dè yèmmè di bo beke dimáà ke dò: Ti né yó nyo mba kè ti í kùtí dibenni yiènni ke dèite tidiiti? ²¹N yóó duó nkè n kó mesàa mmeè níi mbo di ínkè, dibenni kuōnni mieke kè di paa nní peité, kè dè nsànnè di bo nyommè ke dò yebie nyètāāti. ²²Kè di buotí dibenni nínni mieke di bo na kényo ntidikóti kétuakenè dibenni wénni di bo deitemè tipantì.

A bo wēte kédontémè a tenkè

²³Òmòu báá fité ketenkè sáà kè dè deè ke yé mī temè ketenkè kè di tú bepòòbè ke bo ke mieke. ²⁴Dihei n yóó di duó ndi mieke, dí dōu nyikuó kòò mōu fité o tenkè wèè na kéwēte ké kè donté.

²⁵Kòò mōu tebite ta ticiti ke fité ketenkè, o ciētè kou wèè ò tōkénè wèè dò nkéwēte ké kè donté. ²⁶Kòò mōu me nyí mōke wèè ò tōkénè ke bo na ké kè donté, kòò wēte ke pètè dii yiè idífí ò bo na kéwēte kédonté o tenkè. ²⁷Bèè kaà nyebie nyèè pēētè kēbate yèè kpaá, kè tidaatì fīmmù benni né na kétuakení kòo ò tēnné, kéwēte kétieke o tenkè. ²⁸Kòò me nyí pètè ò bo yietí mù wèè kè donté wè nkpaá ke kè te, ke baanè tidaatì fīmmù benni kòò né na kéwēte kécouté o tenkè.

²⁹Kòò me nfité teciētè kè tè bo dihei iduotí fité di, dibenni dimáà kó mukúú mmieke nke ò bo namè kéwēte ké tè donté. Kòò dō kéwēte ké tè donté dè báá pēētè dibenni nè ò tè fitémè. ³⁰Kè dè pēētè dibenni kòò í wēte ke tè donté, wèè tè donté wèè yó ntè te sáà nè o yaábíó. Te yiè mbáá wēte ké tè cōutè tidaatì fīmmù bo tuakemè. ³¹Kè sicēi sīi bo yehekè iduotí í fité yè si yó ndònnè depaa ndòmmè mme, te yiè nní bo na kéwēte ké tè donté yoo wèè wēte ké tè cōutè tidaatì fīmmù bo tuakemè.

³²Defiibe bie yó mmakemu kuce ke níi na kéwēte kédonté be tenkè yoo be cēi sáà. ³³Bá kè Defii botí kou wèè don-

ténè o tebite təcìètè, kè tidaati fíimmù benni tù̀̀̀ke wèe wète ké tè duó nte yiè, ke yé be cèí sù̀̀ tumè be kpere bè m̀̀̀ke dè Isidayeribe tenkè mieke. ³⁴ Bè báá fíté be pénnè be kó ketenkè yó nni nke sáá.

Bè bo mpenni m̀̀̀e boti becì̀̀̀rìbè be kpere

³⁵ Kòd m̀̀̀u kou ta ticì̀̀̀ti mieke ke ténke í m̀̀̀ke m̀̀̀mamù, wè nhò tɔ, kòd me ntú op̀̀̀d nwe ò nhò tɔ, kè dèe yie nkòd mbo o borè. ³⁶ Ò bá nwanti muc̀̀̀ntimu o ínke, ò bá nwanti ke bo ò di. Ò ndé mí ndi Yiè nKuyie nkè o kou nhò bonè. ³⁷ Kòd me nhò pènte idííti nyi ò bá nwanti kéc̀̀̀nte, kè tidiiti me nni nti ò bá nwanti wèe ò ténne kénj́. ³⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te kè di dènnení Esibiti ke bo di duó nKannahá tenkè, kè di ntú n kobe.

Oniti bo wète kédontémè otù̀̀

³⁹ Kòd m̀̀̀u kou ta mesémme mieke ke ténke í m̀̀̀ke m̀̀̀mamù, ke fiténè omáa otù̀̀ ke bo mpí nho tómmú, wèe ò donté ò báá ò pínnè mudaatómmú. ⁴⁰ Wè nhò bonè ke dònne o kóo t̀̀̀nti yoo wèe k̀̀̀tení ke ò taànè. Wè nhò pínnè mutómmú kè tidaati fíimmù benni yàa tuakenni. ⁴¹ Kè tidaati fíimmù benni tù̀̀̀kení, wèe kò nwenwe nè o bí o kobe borè, kékari o yembè tenkè. ⁴² Di tú n kó betómbè mbe, kè n di dènnení Esibiti, òm̀̀u báá fíté omáa bè 55 fítémè kudaakù. ⁴³ Di mieke òm̀̀u báá d̀̀̀nè otù̀̀ muwèrímu. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te, di nni ndé!

⁴⁴ Di kó tidaati tinitidaati nè tinitipòti tì yóo yènní yehèkè yèè di fité yènye. Di yó mbe ndonnè tidaati. ⁴⁵ Bep̀̀̀d̀̀̀bè bèè k̀̀̀tení ke di bonè, di bo na ke ní don-té be bí, yoo bèè do di bonè nè dim̀̀̀nni be yaábí. Bè bè peité di tenkè nke díi bè te. ⁴⁶ Di bo kú kèyóu dè di bí ì̀̀̀ dò nkè dè tù̀̀̀tè, kè bembe ntú di kó tidaati sáá. Kè di tebíi Isidayeribe t̀̀̀bè, òm̀̀u báá d̀̀̀nè otù̀̀ muwèrímu.

⁴⁷ Kè dè me ndò mbep̀̀̀d̀̀̀bè yoo bèè k̀̀̀tenè ke di bonè be kóo m̀̀̀u m̀̀̀ke idííti, kè di tebite matè ò m̀̀̀kenè dibànni, kòd fiténè temáa yoo bá kè bep̀̀̀d̀̀̀bè kó deyaábire marè nde tè fiténèmè temáa. ⁴⁸ Di m̀̀̀kemu kuce ke bo na kèwète kédonté di tebite, di kou m̀̀̀u bo na kèwète kédonté di tebite. ⁴⁹ O cice kou yoo o cice kou kó debire bo na kèwète ké tè donté, yoo otù̀̀ m̀̀̀u nè wè bè tu meyíi mmémáa kobe. Kè dè í̀̀̀ dò mmemme tè wète ke pèté tɛ kpere tè bo na kèwète kédonté temáa. ⁵⁰ Kè tè yóo donté temáa bèe náké nè wèe do nkè tè donté, kè bèe kaa nyebie nwèe do tè donté ò tè donté kè yèè bie sooté de cuokè, kè n kó dibenni né na kètuakeni. Bè yóo wénté yebie nyèè soké yènye de cuokè ke né na kékééte idííti bá díi yie kè idííti mmànnè bè 55 yietí ì̀̀̀ ot̀̀̀nti diyie dímaà mieke. ⁵¹ Kè de kó yebie nkpaá ke sù̀̀ ò yóo yietí kè ì̀̀̀ nsùmu kè di tebite na kèwète kédonté temáa. ⁵² Kè yebie mme nyí kpaá sù̀̀ kè tidaati fíimmù benni tù̀̀̀kení tè tó yietí kè dè mmànnè yebie mmàmè, kè tèe wète kédonté temáa. ⁵³ Kè bè donté òm̀̀u ò ní yó mbo wèe ò donté o cì̀̀̀tè ke dò nho t̀̀̀nti nwe, di báá yie nkè bè nhò d̀̀̀drinè muwèrímu. ⁵⁴ Kòd me nyí na ke bo wète kédonté omáa de kó meborime medé mieke wè mbaa tidaati fíimmù benni kèyè wenwe nè o bí.

Kuyie nyèmmè ku kobe dò nké nku ntú nkumáa

⁵⁵ Díndi Isidayeribe di tú n kó betómbè mbe kè n di dènnení Esibiti kó ketenkè. Mí ndi Yiè nkuyie mí di dènnení Esibiti tenkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

26 Di báá d̀̀̀d̀̀ sitenkaanì kè sì fííku yoo di fííku yesimpókè, di báá cíékè yetárè kè yè kèrì tifènti kèfííku kènninku ye ì̀̀̀kè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

²Dí mpí n di nàké tì sioṁpùsi ínkè, kéndé n taummè tou. Míi tu di Yiè nKuyie.

Kuyie nyěmmè nkù yóó bè dòò mesàà

³Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Isidayeeriibe ke dò: Kè di yie nke pí n tié nnè n tannò ke dɔɔri dè yěmmè, ⁴m bo ndi duò nfetaafè fe m̀nni, kè di paa nní mpeí mesàà nkè di tebiiti mpeí mesàà. ⁵Kè di níí mpuoti tidiiti kè di tebiitii binè, kè di ntũ di tebiiti kétuakènè di bo buɔtíimè tidiiti, kè di nyo ke sànnè kэмbo bá dèmarè í di kɔ́onnè. ⁶Kè n di duó ndiwèi dihei mieke, kè di níí nduó ke í yíèkù. Kè n kei ndesìnnè, mudod ténke báá ànné di kó ketenkè mieke. ⁷Kè di mbeti di dootitòbè ke bè kòù. ⁸Di mieke benitibè bènùmmù níí bo mbeti tekòùtè (100), kè tekòùtè mbeti tekoupiíítè (10000) kè di bè kòù. ⁹Kè nní mbo difónkó kéduó nkè di pié kè nní mpí n di dònè m̀è taummè. ¹⁰Kè di níí nyo ndi diiti kè tipàntii bi, kè di cúünní tikóti kéánnè tipànti. ¹¹Kè n cìètè mbo di cuokè sáà, m báá di pè. ¹²M bo mbo di cuokè, ke di te kè di tú n kɔbe. ¹³Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te, ke di dènnení Esibiti. Kè dè bo yie nkè di ténke bá ntú tidaati, ke touté di tuò Esibiti kɔbe do di tou nyè, ke dí na ke ò nkéí ke yíéo.

Kuyie nyè kù yóó bè poté tii yěiti

¹⁴Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náan̄ti kébéi nke dò: Kè di me nyete n kpeti ke í tũnne n tannò yemɔ, ¹⁵kè di búttinnè n kuó ke pè n tié, kè di t̄te n di dònè m̀è taummè, ke yóu ke ténke í dɔɔri n tannò yemɔ yěmmè. ¹⁶Nte n yóó di dɔ̀mè:

M bo duó nkè meyei ndiemè di do ké di kũó nkè kukɔntononɔ diekù di pí nkè di nuɔ nta, kè kùu ta kéncáá ndi kònti. Kè di níí buɔtí tidiiti kè tii bi kè di dootitòbè kɔtení ké tì dèite bá di báá c̄nte. ¹⁷Kè n di búttinnè kè di dootitòbè di na, di n̄imbè bo di baatè kè di ncooti bá bè í di beti.

¹⁸Bá nè memme kè di í kènté n kpeti, nní ndi sóké tiyèiti di yei nkpeí, ¹⁹kéɔnte di w̄erímú mùù te kè di mɔke tefentè, m bo duó nkè tiwetii kpenke timátii tēmè bá fetaafè bá nniu, kè ketenkèe kpenke kédontenè disɔwũ. ²⁰Kè di s̄nté kénde di w̄erímú detetirè bá di paa mbá mpeí. Di paa nkó titebiiti me mbá mpeí.

²¹Nè memme kè di yete, ke í dó ké n kènté, nní ndi sóké tiyèiti di yei mmamè, ²²kéduó nkè desìnnè yènní kémpī ndi bí, kédeè di wũ, desìnnè bo di yaate kè di ce di do kerii k̄pánnè.

²³Kè n yí memme kè dè í sànnè ke bo di tié, kè dè dò ndi kpaá sóké ke yetírí n kpeti. ²⁴De m̀nni mí mmóm̄muɔ mmí né yóó cómmú ké di poté di yei nkpeí, ²⁵kéduó nkè di dootitòbè ndi kòù, ke peiri di t̄te m̀è képi n di dònè m̀è taummè. Kè di coké ke tii ndi ekè mieke, n duónko mutenkúú nnè de képi nkè di ta di dootitòbè n̄u mieke. ²⁶Kè n di m̄nte mudii, kè benitipòbè tepíítè níí wènné képúnnè p̄è dip̄èfiunn̄i dimáà mieke, ké wè ndi duó nkè dí ò berí kéw̄erí kécááké bá di bá nsànnè.

²⁷Kè n yí memme kè di baa yete ke í dó ke n kènté, ²⁸m mieke bo di yè, kè n di ànné tiyèiti di yei nkpeí, ²⁹kè di nkòù di bí ke cáá, initidaai nè initipò, ³⁰ke puɔ ndi bɔwũt̄rè nè di wũt̄rè di tuò nyèè ínkè tihúúnti ké di kuɔ kéw̄ènnénè di bókè m p̄uò nyè. ³¹M mieke bo di yè kè n duó nkè di ekèe naá ntidobontii, kè m puɔ ndi wũt̄rè, n ténke bá nkém̄mú tihúúnti di tuò nti kó kufɔ́ku. ³²Míi móm̄muɔ nyóó p̄nte di kó dihei kédéité, kè dèe di di dootitòbè bèè k̄riní ke bo mbo de kó dihei mieke. ³³Kè n duó nkè mudod tanní kè dí c̄tété, kè di c̄éii naá ntidobontii, kè di tenkèe d̄únko.

³⁴Di bo mbo dii m̀nni di dootitòbè tenkè mieke, de m̀nni di tenkè bo pété teom̄p̄tè di do kè m̄nte t̄e, ³⁵kè bo

om̀pè, de m̀ǹǹni ḱéǵǵ ndi do k̀è yetenè t̀èè om̀p̀t̀è di bo dii m̀ǹǹni ke mieke.

³⁶Di k̀obe bèè bo yenté di dootitòbè ekè mieke m bo bè ànné kuf̀waaá, mbá k̀è kuf̀k̀p̀èrikù nampe bèe coké kéndò nhòm̀òu bè bèti nè disie, k̀è bè ncokù ke duò bá òm̀òu í bè bèti. ³⁷Bè bo ncokù ke bétírí betòbè ke d̀ò mbe dootitòbè bè bèti, òm̀òu me nyí bè bèti. Di báa na k̀ébaao di dootitòbè. ³⁸K̀è di yei ndi dootitòbè tenkè mieke, k̀è k̀è di di. ³⁹Di mieke bèè bo yenté k̀émbò be dootitòbè ekè mieke bè bo ncítiri, be m̀ómm̀ombe be yei nkpéí nnè be yembè k̀óme kpéí.

Kuyie nyóó daatenímè kù d̀ò̀ǹnè Isidayeeribe m̀èè taummè kpéí

⁴⁰De m̀ǹǹni ndi Isidayeeribe bèè yó nkpaá bè yóó bantémè bembe nè be yembè bè d̀ò̀m̀è meyei nké mè dáa nke d̀ò̀: Ti caàrèmu ti yetemè a kpeti. ⁴¹De m̀ǹǹni k̀ébanté ke d̀ò mmí còm̀m̀ú ke bè d̀enne be tenkè, ke bè k̀òtenè be dootitòbè cie. De m̀ǹǹni bembe bèè to do kpeñni k̀è bèe k̀ék̀unne bemáa k̀éyie mbe caàrimè. ⁴²De m̀ǹǹni k̀è n daatení n d̀ò̀ǹnè m̀èè taummè Sakòbu nè Isaki nè Abarahammu nè n do nàké ti be kó dihei kpéí. ⁴³Bè í bo yèè m̀d̀rè mieke be ei, di bo om̀pè. Ke s̀ǵ mbè ìtè k̀è di d̀ò̀unko, de m̀ǹǹni k̀è bèe yà meyei nkó muc̀ntimu bè yete m̀èè kpéí n tié nke p̀è n kuó. ⁴⁴Bá nè bè yó mme mbomè be dootitòbè cie n yí yóó bè dootóo, yoo m miekee bè yè k̀è mbè kù páíí, k̀ét̀te metaummè n do bè d̀ò̀ǹnè mè. Mí mbe Yiè nKuyie mmí bè te. ⁴⁵N yóó daatemu be kpéí nkédaatení n do d̀ò̀ǹnè m̀èè taummè be yembè k̀è bè d̀enne Esibiti ibotí t̀èi nuò mmieke ke bo ntú be Yiè nKuyie. Mí tu di Yiè nKuyie.

⁴⁶Yeè tannò nye ti Yiè nKuyie ndo nàkémè M̀ỳiisi nè ku tié nnè ku kuó Sinaii t̀ari íǹkè Isidayeeribe kpéí.

Bè bo ndei m̀èè botí bè d̀ò̀unnè yèè nò Kuyie

27 K̀è ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀ỳiisi ke d̀ò̀: ²Náké Isidayeeribe ke tú n yè nkòò m̀òu d̀ó kédèite dinùù ò n d̀ò̀unnè di, kòò n d̀ò̀unnè dinùù ke bennè nè oniti nwe. ³Oniti wèè m̀òke yebie nsipísidé k̀éntò k̀étuokenè yebie nsipísikuò ò dífí bo medítíbii nsipínùmmù ndi, bè k̀éété ì metaummè tou kpéí. ⁴Kòo nitipòkù nwe ò dífí bo medítíbii nsipísitáãti ndi.

⁵K̀è debire nde d̀èè m̀òke yebie nyènnùmmù k̀éntò k̀étuokenè sipísidé, k̀è d̀è tu denitidaare nde de dífí mbo medítíbii nsipísidé, k̀è denitipòrè me nni nde ì mbo medítíbii ntepítè.

⁶D̀èè m̀òke otánkù òm̀áa k̀éntò k̀étuoke yebie nyènnùmmù, k̀è denitidaarè nde de dífí mbo medítíbii mmènnùmmù, k̀è denitipòrè nde mè mbo mètáãti.

⁷Yebie nsipísikuò kó dif̀onkúò k̀obe, kòo nitidùù nwe medítíbii ntepítè nè mmènnùmmù, onitipòkù medítíbii ntepítè.

⁸Kòo m̀òu me ncíte ke í d̀ò nhò bo na k̀éyietí de kó idiítí, bèe ò t̀oní ikuó niùti borè, k̀è ikuó niùti k̀éété ò dífí.

⁹K̀è d̀è me ndò mbè m p̀a d̀è tu feǵ̀fè nfe bè n feu fè, fè tu n k̀ofe nfe. ¹⁰Bè báa na k̀é fè c̀èetenè fetefè fesààfè yoo fesìnfè. K̀è bè t̀uóté feǵ̀fè bè m p̀a fè ke c̀èetenè fetefè idé ì naa n kpeyi nyi.

¹¹K̀è de kó feǵ̀fè me ntu ikuó yete fènfè, bèe fè benke ikuó niùti bá k̀è fè tu fèè botí, ¹²kòo fè wènté k̀éyà fè wenni yoo fè s̀ì nkékéété fe dífí. ¹³K̀è fe yiè nweè me ndó k̀éwète k̀é fè donté wèe yietí bè fè k̀éété ì dífí kénǵǵ nke ì mmànnè ò bo totémè ò me nyietí ì yecúò yènnùmmù kó òm̀áa.

¹⁴Kòò m̀òu m p̀a ò c̀iètè, ikuó niùti t̀è wènté, k̀è t̀è wenni yoo t̀è s̀ì, kòò yí mù, mummu. ¹⁵K̀è t̀è yiè nweè me ndó k̀éwète k̀é t̀è donté wèe yietí bè t̀è k̀éété ì dífí kénǵǵ nkè ì mmànnè bè bo totémè ò yietí ì yecúò yènnùmmù kó òm̀áa k̀é ntè t̀è.

¹⁶ Kòò mọ̀u m pā ketenkè, dí wénté bẹ̀ bo kẹ̀ buotí tidibotí kẹ̀ tì mmàmè, kékéété ke dífí. Kẹ̀ kẹ̀ dọ̀ nke bo na kécouté tidi-botí cìdòòbè sikousitāāti (300) ke dífí mbo medítibii nsipísínùmmù. ¹⁷ Kòò yó m pā de kó ketenkè, ke s̄ tidaati f̄immù benni bo ke dífí baa mme mmà. ¹⁸ Kẹ̀ tidaati f̄immù benni me mpēēté, kòò kẹ̀ nni mpā, ikuó niùtìi kaà nyebie nyèè kpaá kẹ̀ tidaati f̄immù benni terii tuakení kékéété ke dífí.

¹⁹ Kẹ̀ kẹ̀ yiè nwète ke d́ kẹ̀ kẹ̀ donté wèe yietí ikuó niùtìi kèété ìi dífí kénj́ nke ì mmànnè bẹ̀ bo totémè ò yietí ì yecúò yènùmmù kó dimáá kẹ̀ kẹ̀ tieke.

²⁰ Kòò me nyí kẹ̀ donté o mómmuwo nkòò kẹ̀ fiténè otùu mọ̀u dè dèemu. Ò ténke báá na kẹ̀ kẹ̀ donté. ²¹ Kẹ̀ tidaati f̄immù benni me ntùòke, wèe me nkẹ̀ donté wèe kẹ̀ yóu, kẹ̀ naá n kọke nke. Ikuó niùbè beè kẹ̀ tieke. Bè kẹ̀ nni mpāmu.

²² Kòò mọ̀u m pā ketenkè ò donté kẹ̀, kẹ̀ dè í tú o yembè kọke, ²³ ikuó niùtìi wénté yebie nyèè kpaá kẹ̀ tidaati f̄immù bennii tuakení kékéété ke dífí wèe kẹ̀ nni mpā nkòò yietí ke dífí de yiè, ì tu n kpeyi nyi. ²⁴ Kẹ̀ tidaati f̄immù benni tùòke wèe do kẹ̀ te nè dimònni wèe wète kẹ̀ kẹ̀ couté, o yembè kọke nke.

²⁵ Bè ní yóó túnne idífí ìi kèété metaummè tou kpéí i kó kukperíkù nku, kékéété de kó idífí. De kó idífí kó fesám̀pófè c̄éékù bo kádammù tepíftè nte.

Yepāre yebotí yebotí

²⁶ Òmọ̀u bá m pā o òfè peité fè meke-timè kẹ̀ fè tu fedaafè, fè die nke tú n kọfe nfe. Kòò nàafè nfe yoo o pièfè yoo o buotè. ²⁷ Kòò mọ̀u m pā feòfè bẹ̀ í n feu fè, bẹ̀ bo na kẹwète kẹ̀ fè donté kẹyietí fe dífí kénj́ nke dè mmànnè bẹ̀ bo totémè o yietí ì yecúò yènùmmù kó dimáá. Kẹ̀ fe yiè me nyí d́ kẹwète kẹ̀ fè donté bẹ̀ fè fité fe dífí.

²⁸ Kòò mọ̀u m pā dèmarè ke tú, ò dè nni mpāmu s̄áà, bẹ̀ báá na kẹwète kẹ̀ dè donté yoo bẹ̀ dè fité. Kòò niti nwe yoo feòfè yoo o yembè o yóunè kèè tenkè, bẹ̀ m pā ndèè kó dimàà mebotí dè tu n kperè nde. ²⁹ Kòò niti nwe bẹ̀ m pāmè bẹ̀ báá na kẹwète kóò donté, bẹ̀ ò kùò.

Ti bo n duòmmè Kuyie nti mọke de kó dimàà kó depíndè

³⁰ Kẹ̀ di dèite di paa nkó tidiiti nè di tebiiti dí dè berí kèdeite dèè tu depíndè, dè tu n kperè nde. ³¹ Kòò mọ̀u d́ kẹwète kédonté o kó depíndè kó dèmarè wèe yietí kénj́ nke dè mmànnè bẹ̀ bo totémè ò yietí ì yecúò yènùmmù kó dimáá. ³² Dèè kó dimàà tu iwū̀, inààke nè ipe nè sibj́, fèè òfè ní tú fepíínfè fè tu nkọfe nfe. ³³ Dí ní báá fè cèètenè fesààfè yoo fesimfè. Kòò mọ̀u fè cèète, fenfe nè ò cèètenè fè idé ì naá n kpeyi nyi, bẹ̀ me mbáá na kẹwète kẹ̀ ì donté.

³⁴ Ti Yiè nKuyie ndo duó nyìi kuó nyi M̀oyiisi Sinaii t̄ari ínke Isidayeeribe kpéí.

Mukétímù

Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Mukétímù kó dipátíri ti náá mMɔ̀yi-isi do bè duś nKuyie nkuś Sinaii tãri kédeè kè bèè báátímè mme kékété ke bo ta Kuyie mbè duś ndìi èi. Bè de nkèté kétuəke Kadeesi Badinnea tenkè kè dè nkpaá bè bo tamè dihei máà, kè bè né depe bè bo tamè de kó dihei. Kè Kuyie nyúú mbe to, kè bèè fité ke dɔ̀ yebie nsipísínàà dikpáà mieke, kè dè mboní kè bè baa tuəke Mɔ̀abu tenkè mukókúś nkòd dàmə̀èrì bakù yoú. Isidayeeribe do dò nké de nyíté kéta Kuyie mbè duś nkèè tenkè Kannahā.

De kó dipátíri sɔ̀tɛ̀ Mudennimù kó dipátíri nè ikuś nù̀bè pátíri ye kó tináàntì nti, ke benkú Kuyie nkó benitìbè do cìnnimè, kè be tákùmè níí bonke di nyiè kéwète kétonkè diteri. Nè memme kè Kuyie nkuu me mpí nku nù̀ kù̀ bè dɔ̀un- nè di ke dɔ̀ ké di dɔ̀. Kè Mɔ̀yiisi ncómmú benitìbè cuokè ke náá mbenitìbè Kuyie nhò nàké tì, ke kù̀ bàá mbenitìbè kpéí.

Di mpátíri náàntì duś ke dòmme

1. Bè do kéréimè ditári Sinaii kó dikpáà mieke 1:1-10:10

2. Bè itémè Sinaii ke ta Mɔ̀abu biriku 10:11-21:35

3. Bè bomè Mɔ̀abu tenkè:

Badaki do yèmmè Badammuu bɔ̀nté Isidayeeribe kusínkù 22-24

Bè yeténèmè Kuyie, mucèmmu sɔ̀tɛ̀mè nè ikuś mai de kó tináàntì 25-36

ISIDAYEERIBE DO KÉRÍMÈ DITÁRÌ SINNAI KÓ DIKPÁÀ

Bè kàammè Isidayeeribe meketimè

1 Isidayeeribe yè Esibiti kè dè mməke dibenni ndi. Dibenni déri kóo tãnkù

odèrì kó diyie ketirì, kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔ̀yiisi Sinaii kó dikpáà ku taummè tou mieke ke dɔ̀: ²Kaannè Isidayeeribe kéntù mbe naàmùnti tùmme titə̀bè nè be cèí tū ntùmme sitə̀bè, di kaa mbèè kó dimàà tu benitidaabè kéwāri bá wè o yètìrì. ³Mɔ̀yiisi f̄́ nnè Anɔ̀ di kaa nyIsidayeeribe bèè m̄̀ke yebie nsipísidé kéntɔ̀ ke deètinko bèè bo na kékote mudod be tìrè dòmme. ⁴Bá kù̀ naàmùnkù be cèí mieke dí deite okóti òmáà òmáà kè bè ndi neínè. ⁵Nte bèè yóó di neínè be yètè:

Dubenni kó kunaàmùnkù mieke, Sedeuu bire Edisuu.

⁶Simmeɔ̀ kòku mieke, Sudisadaii bire Sedumieri.

⁷Sudaa kòku, Amminadabu bire Nasɔ̀.

⁸Isakaa kòku, Suaa bire Netanneyedi.

⁹Sabunɔ̀ kòku, Edonni bire Ediabu.

¹⁰Sosefu kó ibí Efadaimmu nè Manansee be kó tinaàmùnti kɔ̀be:

Efadaimmu kòku, Ammiudi bire Edisama.

Manansee kòku, Pedasuu bire Kammidiyedi.

¹¹Bensamee kòku, Kideonii bire Abidanni.

¹²Danni kòku, Amisadaii bire Ayiesee.

¹³Asee kòku, Okadanni bire Pakiyedi.

¹⁴Kadi kòku, Deuyedi bire Ediasafu.

¹⁵Nefutadii kòku, Enanni bire Aida.

¹⁶De kó benitìbè do tú bè tãáté bèmbe.

Bè do tú bèè kòtí bèmbe be botí mieke ke ni benitìbè sikɔ̀pí. ¹⁷Meñme Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ kè bèè túóté de kó benitìbè bè tãáté bè, ¹⁸kétíí nyIsidayeeribe bemɔ̀ otánkù déri kó diyie ketirì, kè Isidayeeribe bate be naàmùnti nè be cèí, kè bèè dei bèè m̄̀ke yebie nsipísidé sidé kendeètinko.

¹⁹Meñme Mɔ̀yiisi bè kàammè Sinaii kó dikpáà mieke ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàké ke yè ndè ndòmme.

Bè ketémè mukàmmù

²⁰ Bè bâte diì mònni Dubenni wèè tu Isidayeeribe kóo po kó kunaàmùnkù kédeè kè bèe kaa mbèè kó dimàà tùðke yebie nsipísidé kèndeètinko, bèè dò mbè bo na kékòte mudò.

²¹ Bè do kàa mbè Dubenni kó kunaàmùnkù bè do bo sikòupísìnàà nè sikòusinùmmù ndi (46500).

²² Kè bèe bate Simmeṣṣ kó kunaàmùnkù kékaa mbèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko benitidaabè máá kèwāri be yètè. ²³ Kè bè m̀bo sikòupísìnùmmù nè sikòupísiwei nè sikòusitāāti (59300).

²⁴ Kè bèe bate Kadi naàmùnkù kòbe be cēi dò ndòmmè benitidaabè, bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko bèè dò nkéna kékòte mudò. ²⁵ Kè bè m̀bo sikòupísìnàà nè sikòupísìnùmmù nè sikòusikuù nè sipísìnùmmù (45650).

²⁶ Kè bèe bate Sudaā naàmùnkù kòbe be cēi dò ndòmmè benitidaabè, bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko bèè dò nkéna kékòte mudò. ²⁷ Kè bè m̀bo sikòupísiyiekè nè sikòupísìnàà nè sikòusikuù (74600).

²⁸ Kè bèe bate Isakaa naàmùnkù kòbe be cēi dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko, bèè dò nkéna kékòte mudò, ²⁹ kè bè m̀bo sikòupísìnùmmù nè sikòupísìnàà nè sikòusinàà (54400).

³⁰ Kè bèe bate Sabunṣṣ naàmùnkù kòbe be cēi dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko bèè dò nkéna kékòte mudò, ³¹ kè bè m̀bo sikòupísìnùmmù nè sikòupísiyiekè nè sikòusinàà (57400).

³² Kè bèe bate Sosefu bire Efadaimmu kó kunaàmùnkù kòbe be cēi dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko, bèè dò nkéna kékòte mudò, ³³ kè bè m̀bo sikòupísìnàà nè sikòusinùmmù (40500).

³⁴ Kè bèe bate Manansee, Sosefu bire terè kó kunaàmùnkù kòbe, benitidaabè bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko, bèè dò nkéna kékòte mudò, ³⁵ kè bè m̀bo sikòupísiwāāti nè sikòupísidé nè sikòusidé (32200).

³⁶ Kè bèe bate Bensamee kó kunaàmùnkù kòbe be cēi dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko, bèè dò nkéna kékòte mudò, ³⁷ kè bè m̀bo sikòupísiwāāti nè sikòupísìnùmmù nè sikòusinàà (35400).

³⁸ Kè bèe bate Danni kó kunaàmùnkù kòbe be cēi dò ndòmmè, benitidaabè bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko, bèè dò nkéna kékòte mudò, ³⁹ kè bè m̀bo sikòupísiwāāti nè sikòupísidé nè sikòusiyiekè (62700).

⁴⁰ Kè bèe bate Asee kó kunaàmùnkù kòbe be cēi dò ndòmmè, benitidaabè bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko, bèè dò nkéna kékòte mudò, ⁴¹ kè bè m̀bo sikòupísìnàà nè tekòupíitè nè sikòusinùmmù (41500).

⁴² Kè bèe bate Nefutadii kó kunaàmùnkù kòbe be cēi dò ndòmmè, benitidaabè bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko, bèè dò nkéna kékòte mudò. ⁴³ Kè bè m̀bo sikòupísìnùmmù nè sikòupísiwāāti nè sikòusinàà (53400).

⁴⁴ Memme M̀yisi nè Anṣṣ nè Isidayeeribe kó tinaàmùnti tepítè nè tidéti kó bekótfbè kàammè Isidayeeribe be cēi dò ndòmmè. ⁴⁵ Kè bèe bate bèè m̀ðke yebie nsipísidé kèndeètinko bèè dò nkéna kékòte mudò, ⁴⁶ kè bèe wēnnè bemṣu kəmbo sikòupíkòusikuù nè sikòupísiwāāti nè sikòusinùmmù nè sipísìnùmmù (603550). ⁴⁷ Bè né í nwēnnénè Defii kó kuwṣ nke kàa.

Defiibe kó mutōmmù

⁴⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀yisi ke d̀: ⁴⁹ A báá kaa nDefii kó kuwṣ, a báá bè kàannè Isidayeeribe. ⁵⁰ Á bè duṣ mmetaummè tou kó mutōmmù, kè bè

ndake n nentì kpéi nnè dèè kó dimàà cénke tú metaummè tou kperè. Beè yó ntɔu n taummè tou nè di nentì, beè yó nte de kó mutõmmú, kè di báté dè beè yóó fité metaummè tou. ⁵¹ Kè metaummè tou do nkésɔɔ ndikari beè yóó di kpèété, kè di tũ̀kè di bo cómmú dè, bèè di cònné. Wèè í tú Defii botí kou kòò di tũ̀nnè bèè ò kùɔ. ⁵² Isidayeeribe bá dii tũ̀nni di ní báté di kó meffè, di kó mecannimè borè. ⁵³ Kè Defiibe beè báté kéfité metaummè tou, kè dèe yie mmí nKuyie nkè m mieke báá do Isidayeeribe. Defiibe beè yó mpí metaummè tou mieke mutõmmú.

⁵⁴ Meimè kè Isidayeeribe tũ̀nne weti weti ti Yiè nKuyie nnáké tì Mɔyiisi be kpéi nkòò tì mbè nàké.

Bè kànnè mèè botí Isidayeeribe

2 De kó difõnkúò kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: ² Isidayeeribe bá dii tũ̀nni di ní báté di wuɔ nkó mecannimè borè kéfité metaummè tou, ké ndi ciénnè.

³⁻⁸ Sudaa kó ditũ̀nni kɔbe nè Isakaa kperi kɔbe nè Sabunɔɔ kperi beè yóó wènné kébáté metaummè tou diyèè yìèni kèè bíékè, Sudaa kó mecannimè borè.

Kè Amminadabu bire Nasɔɔ nni Sudaa kɔbe kó dihāāpòntĩnni kè di mbo behāāpòmbè sikɔupísisiyiekè nè sikɔusikuò (74600).

Kè Suua bire Netanne yeedi nni Isakaa kɔbe kó dihāāpòntĩnni behāāpòmbè sikɔupísisinũ̀mmù nè sikɔupísinàà nè sikɔusinàà (54400).

Kè Edonni bire Ediabu ni Sabunɔɔ kɔbe kó dihāāpòntĩnni behāāpòmbè sikɔupísisinũ̀mmù nè sikɔupísiyiekè nè sikɔusinàà (57400).

⁹ Kè bèè wènné bemɔu kэмbo behāāpòmbè tekɔupíkòutè nè sikɔupísisini nè sikɔupísiikuò nè sikɔusinàà (186400). Beè kó dihāāpòntĩnni ní yóó niité kéíté.

¹⁰⁻¹⁶ Dubenni kó ditũ̀nni kɔbe nè Simmeɔɔ kó ditũ̀nni kɔbe nè Kadi kó ditũ̀nni

kɔbe beè yóó wènné kébáté metaummè tou bakù c̀anku bíékè, Dubenni kó mecannimè borè.

Kè Sedeuu bire, Edisuu nni Dubenni kó dihāāpòntĩnni behāāpòmbè sikɔupísisinàà nè sikɔupísiikuò nè sikɔusinũ̀mmù (46500).

Kè Sudisadaii bire Sedumieri nni Simmeɔɔ kó ditũ̀nni kɔbe behāāpòmbè sikɔupísisinũ̀mmù nè sipísiwei nè sikɔusitāāti (59300).

Kè Deuyeedi bire Ediasafu nni Kadi kó ditũ̀nni kɔbe behāāpòmbè sikɔupísisinàà nè sikɔupísisinũ̀mmù nè sikɔusikuò nè sipísinũ̀mmù (45650).

Kè bèè wènné bemɔu kэмbo behāāpòmbè tekɔupíkòupíítè nè sikɔupísisinũ̀mmù nè tekɔupíítè nè sikɔusinàà nè sipísinũ̀mmù (151450).

Beè yó mpokoo Sudaa nè o kɔbe be kó yetĩrè.

¹⁷ Be kó difõnkúò kè Defiibe tũ̀nne nè metaummè tou, Defiibe kó dikari dii ní yó mbo de cuokè. Bè yó ntũ̀ mbè báté mèè botí nku ke iiti, bá wè ò ní yó mbo o kó mecannimè borè nde.

¹⁸⁻²⁴ Efadaimmu kó ditũ̀nni kɔbe nè Manansee kperi beè yóó wènné kébáté metaummè tou diyèè taà kèè bíékè Efadaimmu kó mecannimè borè.

Kè Ammiudi bire Edisama nni Efadaimmu kɔbe kó dihāāpòntĩnni behāāpòmbè sikɔupísisinàà nè sikɔusinũ̀mmù (40500).

Kè Pedasuu bire Kammiyeeeri nni Manansee kɔbe kó dihāāpòntĩnni sikɔupísisitāāti nè sikɔupísidé nè sikɔusidé (32200).

Kè Kideonii bire Abidanni nni Bensamee kɔbe kó dihāāpòntĩnni behāāpòmbè sikɔupísisitāāti nè sikɔupísinũ̀mmù nè sikɔusinàà (35400).

Kè bèè wènné bemɔu behāāpòmbè tekɔupíkòupíítè nè sikɔupísisini nè tekòutè (108100).

Beè ní yó ntũ̀ ditũ̀nni tāānni kéíté.

25-31 Danni kó ditĩnni kɔbe nɛ Asee kó ditĩnni kɔbe nɛ Nefutadii kó ditĩnni kɔbe beɛ yóo wɛnné kɛbáté metaummè tou bakù you bíékè, Danni kó mecannimè borè.

Kè Amisadaii bire Ayiesee nni Danni kó dihāāpòntĩnni kɔbe behāāpòmbè sikɔupísikuɔ nɛ sikɔupísidè nɛ sikɔusiyiekè (62700).

Kè Okadanni bire Pakiyeedi nni Asee kó dihāāpòntĩnni kɔbe behāāpòmbè sikɔupísinà nɛ tekɔupítè nɛ sikɔusinùmmù (41500).

Kè Enanni bire Aida nni Nefutadii kó dihāāpòntĩnni sikɔupísinùmmù nɛ sikɔupísitāāti nɛ sikɔusinà (53400).

Kè bèe wɛnné bemɔu behāāpòmbè tekɔupíkùtè nɛ sikɔupísinùmmù nɛ sikɔupísiyiekè nɛ sikɔusikuɔ (157600).

Beè níí yó ntú besɔmbe kɛíté.

Bá dii āāpòntĩnni níí yó mbo di kó mecannimè borè nde.

32 Isidayeeribe mbe bè do kàa mbè ké bè bāte be cɛĩ dòmme, be kó yehāāpòntirè yemɔu kè yèe wɛnné kɛmbo behāāpòmbè sikɔupísikuɔ nɛ sikɔupísitāāti nɛ sikɔusinùmmù nɛ sipísinùmmù (603550). 33 Bè me nyí nkàannè Defiibe Isidayeeribe tɔbè cuokè ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Mɔyiyi ke yè ndè ndòmme.

34 Kè Isidayeeribe túnne weti weti ti Yiè nKuyie ndo nàké ti Mɔyiyi. Meĩmme kè bèe cómmú bema bema be cannimè dò ndòmme. Meĩmme bè itémè be karí bá wè o naàmùnkù dòmme nɛ o cĩtè.

Defiibe kó mutōmmú dò nkéndōmmè

3 Nte Mɔyiyi nɛ Anɔɔ be kó iwuɔ. Ti Yiè nKuyie ndo yóo béinnè Mɔyiyi Sinaii tārī ĩnkè kè Anɔɔ m̀dke ibí ĩnà ndi ìl yètè tu: ²Nadabu wèe do tú Mpo, kénante Abiu, kòo nante Edeasaa nɛ Itamaa. ³Anɔɔ kó ibí nyi memme, bè do còú mbèè yɔ mekùd nke bè cànnè kè bè bo mpí nyikuɔ tōmmú. ⁴Nadabu nɛ Abiu

kè bèe kú Sinaii kó dikpàà metaummè tou b̀d̀r̀ǹù, ke yé bè do t̀ù̀ǹǹè m̀ti Yiè nKuyie ntihúúnti muháá nsóntike kōmu. Bè do yóo kú ke í m̀dke ibí. Edeasaa nɛ Itamaa kè bèe sɔtè kɛmpĩnnè be cice Anɔɔ ikuɔ tōmmú.

⁵Meĩmme kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiyi ke d̀: ⁶Duɔ nkè Defii kó kuwu nkɔbe tĩnní, kàa bè duɔ nhAnɔɔ kè bè nwè nke pí mmutōmmú. ⁷Kè bèe nhò teénnè kè bè mpí mmutōmmú metaummè tou, Isidayeeribe bemɔu kpéí. ⁸Bèe yó ndake metaummè tou kó tinenti kpéí kɛmpí nyIsidayeeribe kó mutōmmú metaummè tou. ⁹Á duɔ nDefiibe Anɔɔ nɛ o bí, mĩ bè dèite Isidayeeribe mieke ke yè nhá bè mbè duɔ. ¹⁰Anɔɔ nɛ o bí beè máá yó ntú ikuɔ niùbè, kɛmpí nyikuɔ tōmmú, kè wèè í tú Defii botí kou kòd kàáké de kó mutōmmú bèe ò kù.

¹¹Kè ti Yiè nKuyie níí nsókè ku náantì kɛbéi nke d̀: ¹²Mĩ tāáté Defiibe Isidayeeribe sɔmbe cuokè, kè bè bo cɔuté bèè tu Mpo be kó dif̀t̀iri kɛmpí n tōmmú, mĩ bè te. ¹³Ke yé bèè tu Mpo be kó dimàà tumè n kɔbe mbe. M poté dii yiè Esibiti tenkè mieke bèè tu Mpo, de yiè ndi n cànnè Isidayeeribe mieke bèè tu Mpo nɛ be wũ pié ì bí ketiyi kè ì tu idaaì, kè dè bo ntú mí ndi Yiè nKuyie n kperè.

Bè kàammè Defiibe kó kubotí

¹⁴Meĩmme kè ti Yiè nKuyie nnákè Mɔyiyi Sinaii kó dikpàà mieke ke d̀: ¹⁵Á kaa nDefii kó ibí initidaaì be naàmùnti nɛ be cɛĩ, kèketénè ì m̀dke otànkù òmáà òmáà kéndèet̀nko.

¹⁶Kè Mɔyiyi túnne ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ké bè kàa.

¹⁷Nte Defii bí kó yeyètè: Kerisonni nɛ Keati nɛ Medadi. ¹⁸Kè Kerisonni kó ibí ntú: Dibini nɛ Simèi. Be kó tinaàmùnti nti memme. ¹⁹Kè Keati kó ibí ntú: Amudamu nɛ Isaadi nɛ Ebuɔɔ nɛ Usiyeedi. Be kó tinaàmùnti nti memme.

²⁰ Kè Medadi kpeyi ntú: Madi nè Musi. Defii kó ibí nyi memme be naàmùnti nè be cèí.

²¹ Kerisonni kó tinaàmùnti do tú: Dibunii kòku nè Semmeii kòku kè bè ntú Kerisonniibe. ²² Kè bèe bè kàa nké-tuoté initidabí ìi m̀̀ke otà̀̀nkù kéntò ke deètinko kè bè mbo sikòupísìyiekè nè sikòusìnùmmù (7500). ²³ Kerisonniibe kó tinaàmùnti kòbe beè do kari metaummè tou f̀̀nkùò diyìe taà kèè bíékè. ²⁴ Dayeedi bire Ediasafu weè do tú be kó t̀̀c̀̀iètè kóo kóti. ²⁵ Kerisonniibe kó mutòmmù do tú bè bo ndakemè metaummè tou kpéi nnè kuyà̀̀kù kùù dì dà̀̀tí nè kùù kpetí dibòri. ²⁶ Nè t̀̀i fitè kudà̀̀nkù nè kùù kpetí ditowaà kó dibòri nè de kó iwèi bè 55 pítinnè ì de kó tiyà̀̀tì.

²⁷ Keati kó tinaàmùnti do tú: Amudaabe nè Isaabe nè Ebunòobe nè Usiyeedibe be kó tinaàmùnti nti memme. ²⁸ Kè bèe bè kàa nkétúóté initidabí ìi m̀̀ke otà̀̀nkù òmáà kèndeètinko kè bè m̀̀bo sikòupísìni nè sikòusikuò (8600) beè do pí mmetaummè tou kó mutòmmù. ²⁹ Keatiibe kó tinaàmùnti kòbe beè do kari metaummè tou bakù c̀̀nku bíékè. ³⁰ Usiyeedi bire Edisafā weè do tú be c̀̀iètè kóo kóti. ³¹ Beè do te bè bo ndakemè metaummè tou kpéi nnè tábùri nè tefitíkèkètè nè yewù̀̀t̀̀rè nè tinenti teti bè p̀̀innè t̀̀i ikuò tòmmù nè kuyà̀̀kù de mieke kòku nè iwèi ìi kù pítinnè.

³² Beè do pí mmetaummè tou mieke mutòmmù kè be kóo kóti tu ikuò niùti Anò bire Edeasa, kè weè mbè baké.

³³ Medadi kó tinaàmùnti kòbe do tú: Madiibe nè Musiibe. Medadi kó tinaàmùnti nti memme. ³⁴ Kè bèe kaa nyinitidabí ìi m̀̀ke otà̀̀nkù kéntò ke deètinko kè bè mbo sikòupísìkuò nè sikòusidè (6200). ³⁵ Kè Abiyai bire Sudiyeedi weè ntú be kó t̀̀c̀̀iètè kóo kóti, beè do kari metaummè tou bakù yóu. ³⁶ Medadi kó tinaàmùnti kòbe

kó mutòmmù do tú bè bo ndakemè metaummè tou kó tidabeeti kpéi nnè ticá̀̀dò̀̀ti nè yesà̀̀nkè nè ye kó yeteitiyè nè dì kó tinenti teti timòu. ³⁷ Beè do dakenè metaummè tou kó kudà̀̀nkù kó yesà̀̀nkè kpéi nnè ye kó yeteitiyè nè de kó ibaakè nè de kó iwèi.

³⁸ M̀̀yiisi nè Anò nè be bí kè bèe kari metaummè tou diyìe ỳ̀èní kèè bíékè dibòri bo kèè bíékè, k̀̀mpí nyikuò tòmmù Isidayeeribe kpéi. Kè weè í tú Defii boti kou ke dè t̀̀ónko, bèe ò kù.

³⁹ Kè bèe kaa nDefiibe kétúóté initidabí ìi m̀̀ke otà̀̀nkù kèndeètinko, bemòu kè bè m̀̀bo sikòupísìsidè nè sikòupísìsidè (22000). M̀̀yiisi nè Anò beè do bè kàa kèntù mbe naàmùnti dò ndòmmè, ti Yiè nKuyie ndo bè nàkèmmè.

Bè cèètènèmè Defiibe bèe tu Mpo

⁴⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀̀yiisi ke d̀̀: Kaa nyIsidayeeribe bèe kó dimà̀̀ tu Mpo bemòu, kèketénè ibí ìi m̀̀ke otà̀̀nkù òmáà kèndeètinko, á bè kàa nkéwàri be yètè. ⁴¹ Kàa dèè, á t̀̀úóté Defiibe ké bè nni nduò, Isidayeeribe bèe tu Mpo be kó dif̀̀t̀̀iri kè bè ntú n kòbe, kétúóté be ẁ̀s kècèetenè Isidayeeribe kó iwùò pié ìi bí ketiyi kè ì tu idaaì.

⁴² Kè M̀̀yiisii kaa nyIsidayeeribe bèe tu Mpo ti Yiè nKuyie nhò nàkè ke yè ndè ndòmmè. ⁴³ Kè bèe kaa nkéwàri be yètè kétúóté ibí ìi m̀̀ke otà̀̀nkù kèndeètinko kè bè mbo sikòupísìsidè nè sikòupísìsidè nè sikòusidè nè sipísìyiekè nè bètā̀̀ti (22273).

⁴⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀̀yiisi ke d̀̀: ⁴⁵ T̀̀úóté Defiibe kècónnè Isidayeeribe bèe tu Mpo be kó dif̀̀t̀̀iri kè nni mbè te kétúóté Defiibe kó iwùò pié ìi bí ketiyi kè ì tu idaaì kècèetenè Isidayeeribe kpeyi Defiibe, m̀̀i yó mbè te, mí mbe Yiè nKuyie. ⁴⁶ Isidayeeribe bèe tu Mpo bèe ǹ̀nké Defiibe ìnkè sikòusidè nè sipísìyiekè nè bètā̀̀ti (273). ⁴⁷ A c̀̀uté bá wè yuu ìnkè med̀̀t̀̀ibii mmènùmmù

ìi kèéte metaummè tou kpéí. ⁴⁸ Kàa duş nde kó idíftí Anɔɔ nè o bí, kè bèe do mbèè tu Mpo bèè nònké.

⁴⁹ Kè Mɔyiisi cuş de kó idíftí kè bè bo donnè Isidayeeribe bèè tu Mpo bèè nònké. ⁵⁰ Kè bèe ì cuş kè ì mbo medítibii ntekupítè nè sikousitáati nè sipísikuş nè mènúmmù (1365) bè do kèéte ì díftí nyi metaummè tou kpéí. ⁵¹ Kòo ì duş nhAnɔɔ nè o bí ti Yiè nKuyie ndo tí nhò náké wenwe Mɔyiisi ke nyè bèe dɔdmè.

Defiibe naàmùnti kɔbe kó mutómmú

DÈÈNNÍ: Keati naàmùnkù kɔbe kó mutómmú

4 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi nè Anɔɔ ke dɔ: ² Kaannè Defiibe naàmùnti mieke Keati kó ibí be naàmùnti dòmmè nè be cèí, ³ kéketénè benitidaabè bèè mòke yebie nsipísitáati kéntɔ kétukenè bèè mòke yebie nsipísinúmmù ke dò nkéna képí metaummè tou kó mutómmú. ⁴ Keati naàmùnti kɔbe kó mutómmú yó ntú bè bo ndakemè ikuş nenti kpéí. ⁵ Kè dè ní tùðke di bo ítéme di bátè dè kéşóş, Anɔɔ nè o bí bèe kɔtení kénúnté kuyàðkù kùù pi ikuş nenti kó kufáá. ⁶ Bèe kù pşú mmetaummè tɔu. Kè bè dèè bèe di dátínné kukònkperíkù kénşóş nkuyàðkù kùù wùş tibedencèèti ké di tónné ipàati. ⁷ Kè bè dèè bèe dátínné kuyàðkù kùù do wùş tibedencèèti tábùri bè dakù dè pèèbè bè m pāa mbè mí ndi Yiè nKuyie, kéşóş yebɔ nè ibòðke nè yebɔ yèè yìènnè menie nnè yediè nyikuş kó menaà nhş nhā yèè mieke, bè yó nde ndakù pèèbè bè yó nni mpāa mbè sáà. ⁸ Bèe dátínné de ínke kuyàðkù kùù wùş tibedencèèti kénşóş nkukònkperíkù kótónné tábùri kó ipàati. ⁹ Kè bè dèè bèe dátínné tefitíkèkètè kuyàðkù kùù wùş tibedencèèti nè yefitibò nè de kó siseú nè dèè kounè mutápeí nnè mekùð ncùş sii bukúşí mieke. ¹⁰ Kè bèe dè wènné képşú

nkukònkperíkù, kédaá nkudabekù ínke, ¹¹ kédátínné disɔwùşòtònni kuyàðkù kùù wùş tibedencèèti ke nşó nkukònkperíkù kótónné ipàati. ¹² Kè bè dèè bèe túóté bè pşinnè tii nenti ikuş tómmú képşú nkuyàðkù kùù wùş tibedencèèti nkénşóş nkukònkperíkù ké dè wènné kédaá nkudabekù ínke. ¹³ Kè bè kouté diwùşòtònni kó mutápeí nke dèè bèe di dátínné kuyàwùşòkù, ¹⁴ bè yóó de ndaá nyikuş nenti timɔu bè tùðnnè tí tihúúnti nè simátikúmpeé yenii nkpesi nè tikāpenti nè ibòðke bè mēfnè ì meyiì, diwùşòtònni kó tinenti timɔu cénke, ké dè dátínné kukònkperíkù kótónné ipàati ke bo ndi tòúnè. ¹⁵ Anɔɔ nè o bí kè bè pşú ndii mònni ikuş nenti ke dèè. Kè dè tùðke di bo íté dè kéşóş, Keati kó ibí kɔtení ké dè tɔ, bè né báa yie nkè be nòtùtè kááké ikuş nenti, kè bè tí kááké bè yóó kúmu. Be kó mutómmú tú bè bo ntɔumè ikuş nenti. ¹⁶ Kè ikuş niùti Anɔɔ bire Edeasaa yie kó mutómmú yó ntú ò bo ndakemè mme tefitíkèkètè kó mekùð nkpeí nè tihúúnti kufşòku kpeti. Nè tidiiti bè m pāa ntii yewe yemɔu nè mekùð mbè şş cóu mmè oniti yoo dèmarè ké dè cāánnè n tómmú kpéí. Weè yó ndake metaummè tou dimɔu kpéí nnè dèè kó dimàà bo di mieke nè ikuş nenti timɔu.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisi nè Anɔɔ ke dɔ: ¹⁸ Dí ndake kè Keati naàmùnkù kɔbe báa kú. ¹⁹ Ntènè di bo yímè kè dèe yie nkè bè báa kááké ikuş nenti tii bo kufáá mmieke kékú. Anɔɔ nè o bí beè yóó bè benke bá wè o tómmú nè ò yó ntɔu tii nenti. ²⁰ Di báa yie nkè bèe yà ikuş nenti tii bo kufáá, kè bè tí yà bá sámpò bè kumu.

DÈÈNNÍ: Kedisonni naàmùnti kɔbe kó mutómmú yó ntú mù

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kèbéin-nè Mɔyiisi ke dɔ: ²² Kaa nKerisonni kɔbe be naàmùnti dò ndòmmè nè be

céi. ²³Á kaa mbenitidaabè bèè kó dimàà màke yebie nsipísitāāti kénto ké-tuɔkenè sipísìnùmmù ke dò nkéna képí mmetaummè tou kó mutōmmú. ²⁴Nte Kerisonni naàmùnti kɔbe kó mutōmmú yó ntú mù nè bè yó ntɔu dè. ²⁵Bè yó ntɔu metaummè tou kó tiyààti nti, kuyààkù kùù 55 di dàtínnè nè de kó kukōnkù nè kuyààkù kùù 55 kpetínnè metaummè tou kó dibòri. ²⁶Nè kuyààkù kùù fité metaummè tou nè diwūōtōnni nè kùù kpeti de kó kudànkù kó dibòri nè iwēi bè 55 núnne i kuyààkù nè ikuú nenti timɔu tìl pīnnè ikuú tōmmú. Beè yó nte de kó mutōmmú. ²⁷⁻²⁸Anɔɔ nè o bí beè yó mbenkú Kerisonni naàmùnti kɔbe be kó mutōmmú nè bè yó ntɔu tìl nenti, kè Itamaa ikuú niùti Anɔɔ bire mbè ni.

TĀĀTI: Bè kaàmmè Medadi naàmùnkù kɔbe

²⁹Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mɔyiisi ke dò: Kaa Medadi kɔbe be naàmùnti nè be céi dò ndòmmè. ³⁰Á kaà mbenitidaabè bèè màke yebie nsipísitāāti kénto kétuɔkenè yebie nsipísìnùmmù ke dò nkéna képí metaummè tou kó mutōmmú. ³¹Nte be kó mutōmmú yó ntú mù: Beè yó nte bè bo ntɔumè metaummè tou kó tidabeeti nè di kó ipààti nè di kó yesānkè nè ye kó yeteitiyè, ³²yesānkè yèè fité metaummè tou kó kudànkù nè ye kó yeteitiyè nè de kó ibaaké nè de kó iwēi nè de kó tinenti timɔu. Dí benke bá wè ò dò nkéntɔu tìl nenti. ³³Medadi naàmùnti kɔbe kó mutōmmú mmu bè yó mpí mmù metaummè tou mieke. Itamaa ikuú niùti Anɔɔ bire, weè yó mbè ni de kó mutōmmú mieke.

Bè kàammè Defiibe bèè pī mmetaummè tou kó mutōmmú

³⁴⁻⁴⁹Mɔyiisi nè Anɔɔ nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèè kaa nDefiibe be naàmùnti nè be céi dò ndòmmè. Keati naàmùnti kɔbe nè Kerisonni naàmùnti

kɔbe nè Medadi naàmùnti kɔbe, kékétenè bèè màke yebie nsipísitāāti kénto ké-tuɔkenè yebie nsipísìnùmmù ke dò nképi mmetaummè tou kó mutōmmú. Kuyie ndo nàké Mɔyiisi nwe kòo duó nkè bèè bè kàa nkè bè mbo:

Keati naàmùnti kɔbe sikɔupísidè nè sikɔusiyeikè nè sipísìnùmmù (2750). Kerisonni naàmùnti kɔbe sikɔupísidè nè sikɔusikuò nè sipísitāāti (2630).

Medadi naàmùnti kɔbe sikɔupísitāāti nè sikɔusidè (3200).

Bemɔu kè bèè wēnnè kémbo sikɔupísini nè sikɔusinùmmù nè sipísini (8580).

Kè bèè bè nàké bè dò nképi mmùù tōmmú nè tinenti bè dò nkéntɔu tì, ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Mɔyiisi ke yē ndè ndòmmè.

Dèè bo nte kè bèè denne oniti Isidayeeribe cuokè

5 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi ke dò: ²Náké Isidayeeribe ke tú kè tikònti pī nhòmɔu yoo ò tùòti yefòtè yoo ò kàáké ocí. ³Kòo nitidòu nwe yoo onitipòkù dí ò bèti kòò denne di kó dikari. Kè dèe yie ndíndi Isidayeeribe kè di bádá sinkùnnè di kó dikari, m borè di cuokè.

⁴Kè Isidayeeribeè dɔɔ ti Yiè nKuyie nnàké tì Mɔyiisi be kpéi kòò tì mbè nàké, kèmbeti be kó dikari bèè kó dimàà sɔnte.

A bo tūntemè a caàrimè

⁵Meɔmme kè ti Yiè nKuyie nnàké Mɔyiisi ke dò: ⁶Náké Isidayeeribe ke tú: Kòò mɔu cààrè o kou tɔu kperè yoo ò dɔɔ meyei mmamè, ò cààrè mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe. ⁷Wèe dáa nde kó meyei nhò dɔɔ mè kéténnè ò cààrè dè de yiè, kénjɔ nkè dè mmanè ò cààrè de kó metotímè yewétiyè yènùmmù kó dimáà. ⁸Kè bè cààrè wè me nkumu ke í mɔke o cédétè kou, bè na nhò yietí dè, bèè dè duó mmí ndi Yiè nKuyie nkè ikuú niùtii dè tùóté, ke né mbúúti dipedaà meyei nhútímù kperi, ò yóò dɔɔnè di

mewénkùmè kó ikuś. ⁹Kè Isidayeeribe níí dèite dèmarè dèè tu n kperè de mieke ke duś nyikuś niùtì o kperè nde, n yè ndi mbè duś ndènde. ¹⁰Kè bè cànné dè n kpéí bèe dè duś nyikuś niùtì, kè bè duś ndè ikuś niùtì o kperè nde.

Ikuś ìi tukúnè bè bo wátímè onitipòkù ke dṣ ò dṣuti dṣutinè benitidaabè

¹¹Kè ti Yiè nKuyie m béinnè Mɔyiisi ke dṣ: ¹²Náké Isidayeeribe ke dṣ: Kòo mṣù kóo pokù dṣuti dṣutinè benitidaabè, ¹³ke duśnè onitidṣù mṣù kòo dṣù í bè sṣínké, kòò sṣū nhomáá bá òmṣù í ò yà, bè me nyí ò sṣínké bè duś dè, ¹⁴yoo kòo dṣù yèmmè meè me yete kòò ò wátiri detetirè, yoo ò mènke dè dṣṣmu. ¹⁵Kè dè tṣṣkení ke dṣ mme botí de yiè nkṣtenè o pokù ikuś niùtì borè, kénṣnè muyuo ncidòòbè bètāāti, ò báá mù yṣṣe mekùṣ nyoo tihúúntì, ke yé dè tumè mepútímè kó medṣṣrimè mme, meè yóó benke bè wátiri wè dṣṣmè meyei nyoo ò í mè dṣṣ. ¹⁶Ikuś niùtìi kṣtenè de kóo nitipòkù mí ndi Yiè nKuyie nciétè kóò cònné n yìikè. ¹⁷Kè ikuś niùtìi yauté ikuś kó menie ndibuu mieke keyètè n ciétè kó mutáá nkéānné de mieke, ¹⁸kécónné onitipòkù n yìikè kédátè o yuu kuyààkù, kédúṣ nkòo ceé nṣo, kòo ānné mepútímè kó muyuo nhò dṣù waanní mù ke bo ò yàákénè, kè ikuś niùtì mṣmmuṣ nní ntṣ menétiime mèè tṣuní meyei. ¹⁹De mṣnni kè ikuś niùtìi béi nhonitipòkù ìikè ke dṣ: Kè nsá kàa í duśnè onitidṣù tṣù, kòò mṣù í da yùúkú ke duśnè ke da sṣū, menétiime miè mmèè tṣ kusìnkù mè báá da tṣnì meyei mmamè. ²⁰Kàa me nduśnèmu onitidṣù tṣù, ke sou nkè dè tu mṣmmuṣ nwe onitidṣù tṣù da duśnèmu, ²¹ti Yiè nKuyie nda cṣṣ kàa nitipòtìi kúú kàa naá ntehāunte, késuṣ nkénaá ndibenkèri, kàa botí kṣbe níí nnáá nha kpéí mbè dṣ dii mṣnni képarikè. ²²Kè menie mmiè nta a pṣuti a nitipòtìi kúú

kàa suṣ. Kòo nitipòkù cṣútè ke dṣ: Dè mme ndò.

²³Kè ikuś niùtìi wāri yetannò yeiye ò béi nyè kè yè ðúténè menétiime, ²⁴ke bo nii nhonitipòkù de kó menétiime memme mèè tṣuní meyei nkòo yà de kó menétiime. ²⁵Kè ikuś niùtìi cṣutè muyuo mepútímè kṣmu kè mù benke ti Yiè nKuyie kè mù kṣtenè diwūṣtṣnni borè, ²⁶kéṣṣótè de kó muyuo nkè mù ndò ndibenkèri kòo mù tṣu ndiwūṣtṣnni ìnkè ke né na kénii nde kó menie nhonitipòkù. ²⁷Kòò mè yà ke sṣ nhò mènke duśnèmu onitidṣù tṣù ke sou, kè de kó menétiime mèè tṣ kusìnkù ta o pṣuti mè bo nte kòo nitipòtìi kúú, kòo naá ntehāunte, késuṣ nkénaá ndibenkèri kòo botí kṣbe níí béi nṣo kpéí bè dṣ dii mṣnni képarikè. ²⁸Kè dè me nsṣ nhò í duśnè onitidṣù tṣù ke dṣ mpáí páí kè dè sṣ nhò í sṣū omáá meyei mmamè báá ò tṣṣkení kòò nsṣké ke péí ibí.

²⁹De kó ikuś tṣ mepútímè kpèyi nyi, ke tukúnè onitipòkù wèè bo nye nkòo nitidṣù tṣù ò duśnè kóò sṣnkunne. ³⁰Kè dè me ndò nhonitipòkù í dṣṣ dèmarè kòo dṣù yóú mèè kpéí nṣo ìnkè kè deè te, kòò ò kṣtenè ikuś niùtìi borè kè ikuś niùtì ò dṣṣ de kó ikuś. ³¹Bè í yóó sei nhonitidṣù ò wátì mèè kpéí nṣo pokù, kòo nitipòkù me mmènke me dṣṣmu wèè yóó tṣ de kó mucṣntimu.

Bèè cànnenè Kuyie ndinùù be kó ikuś

6 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi ke dṣ: ²Náké Isidayeeribe ke tṣ n yè nkòo nitidṣù yoo onitipòkù n cànnenè dinùù ke bo soó ntiyùtì kè dèe benke ò n cànnemè dinùù. ³Ò bá nyṣ mmenáá mbè tumè diféè nè metēmè mèè muṣ, ò bá nyṣ mmenacéduo, kè bè níú fínyì kó yebe ò báá yà de kó dinaabénni, ò me mbáá cááké fínyì kó yebe sṣùyè yoo yekperè. ⁴De kó yewe wè n cànnenè yè dinùù ye mieke, ò báá di fínyì kperè marè, yetebe kó tiwééti yoo ye kó mebi. ⁵De kó yewe

ò n cànnenè yè dinùù ye mieke kuponkù báá kááké o yuu yoo o deñfè kè de kó yewe ò n cànnenè yè dinùù yàa deènè. ⁶De kó yewe ò n cànnenè yè dinùù ye mieke ò báá t́ónnè ocí. ⁷Kòo cice nwe yoo o ȳ yoo o kóo kóti yoo o nantè yoo o t̄áù ò báá ò t́ónnè, késínkúnne omáá. Ò cáámmu n kó mut̄ómmú kpéí ke soké tiyùti.

⁸Ò soké yèè we tiyùti ye mieke ò cáámmu n kó mut̄ómmú kpéí. ⁹Kè dè me ndò nhòmòu ku o také metòntòmmè ke s̀nkúnne o yùti diyìe yiénni yiè wèe kuó o yùti kéwénkúnne omáá. ¹⁰Diyìe nínni yiè kéwaá nsínknpéé sidési yoo yekpetínkperè kó yepàà nyèdèè ké dè duó nyikuó nùti metaummè tou bòri nù. ¹¹Kè ikuó nùti féuté t̄emáá meyei n cíémmè kpéí, kékéféuté tetetè k̄etuó nkédeè kóò d̀ò ikuó mewénkùmè k̄peyi, kóò wénkúnne ò t́ónnè ocí ke s̄inte. De kó diyìe kòo w̄te k̄enaá nwèè cáá. ¹²Kòo w̄te k̄écánnè omáá mepàmmè k̄esoó ntiyùti k̄ewaá ndipedabii dii m̀ke dibenni dimáá ke di nni nféuté meyei nhütímù kpéí, yewe yèè p̄èté yè t̄énke í kaà nke ȳ ò sòò s̀nkúnnemè o yùti.

¹³Nte wèè n cànnenè dinùù de kó ikuó yó ndòmmè, kè de kó yewe dèè dii m̀nni wèe k̄ote metaummè tou, ¹⁴kén-t̄onè o w̄is ò yó n féuté ì dipedabii dii m̀ke dibenni dimáá ke k̄pa kuyènkù ké di nni nféuté k̄etuó, nnè dipeseri dii m̀ke dibenni dimáá ke k̄pa kuyènkù ke di nni nféuté meyei ncíémmè kpéí nnè dipedaà dii k̄pa kuyènkù metaummè kpéí. ¹⁵Muyuo nsààmù bè àntenè mù mekùò nkó yekàtindà demómbire nè muyuo mmùù í k̄orenè mutie mùù muuti p̄èè mu kó tip̄èmp̄èntí kè tì waare mekùò nnè muyuo, ò yó m p̄a mù nè menaà mbè ̄s̄ ȳore mè. ¹⁶Kòo dè t̄oo dem̄ou metaummè tou borè, kè ikuó nùti dè nni mbenke kékéféuté, meyei ncíémmè kó fēf̄è nè f̄èè yóo tuó nhò n cànnenè dii nù kpéí. ¹⁷Kòo dèè ò

n féuté dipedaà metaummè kpéí nké n duó mmuyuo mmùù í k̄orenè mutie mùù muuti mu kó yekàtindà demómbire, kè ikuó nùti n duó nde kó dipànni ké di ȳore menaà. ¹⁸Kòò dèè, wèè n cànnenè dinùù wèe kuó o yùti metaummè tou bòrinùù, k̄étúóté o yùti ò kuó tì kéwén-nénè metaummè kó fēf̄è k̄éc̄u. ¹⁹Kè ikuó nùti t̄úóté dipedaà kó kubakù kùù bènnè k̄édeite muyuo mmùù í k̄orenè mutie mùù muuti mu kó dikàtindàà dimáá demómbire mieke nè mu kó kup̄èmp̄ènkù kumáá, ké dè duó nwèè n cànnenè dinùù ò kuó dii m̀nni o yùti ke dèè. ²⁰Ikuó nùti m̀mmuó nwèè yóó dè benke mí ndi Yiè nKuyie nkédoò de kó ikuó, o k̄pere nde ke né mbúútí dic̄inc̄inni kó kumaa ndi yòute kù ke m benke nè dik̄p̄eri bè cànnè di. De m̀nni wèè n cànnenè dinùù ò bo na k̄ew̄te k̄eyà menaà.

²¹Wèè cànnenè mí ndi Yiè nKuyie ndinùù o kó ikuó nyi memme nè ò d̀ò nkékuó ìi w̄is ò d̄s k̄ékuó dii yie, kòò m̀ke yepàrè ke bo yíé, dè í yete, ò né d̀ò nkédoòmu o korimù yiè ò n cànnenè dii nùù kó ikuó beké dè.

Ikuó nùti ní bo p̄a mèè botí Kuyie nkó mesàà mbenitibè

²²Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̄oyiisi ke d̀ò: ²³Náké An̄o nè o bí ke t̄u n yè mbè ní p̄a mesàà n kó benitibè Isidayeribe ke d̀ò:

²⁴Ti Yiè nKuyie ndi doò mesàà nké ndi k̄ānké!

²⁵Ti Yiè nKuyie ndi wénté fen̄onsààf̄è ké di p̄a diwèi!

²⁶Ti Yiè nKuyie nwénténí di bíkè ke dí duó ndiwèi!

²⁷Bè ní yóo me nyú n yètirì Isidayeribe ín̄kè kè m̀ bè d̀ò mesàà.

Bè do p̄a s̄i naas̄í metaummè tou kó mut̄ómmú kpéí

7 M̄oyiisi dèè dii m̀nni metaummè tou kó mudòrimù ké di cóù mmekùò nké

di cànné nè di nenti timɔu nè diwũɔ̀tɔ̀nni nè di kó tinenti timɔu. Ò dè còú ndii m̀ǹnni mekùd nke dè cànné ke dèè, ² de yiè kè Isidayeeribe c̄ɛ́i kó bekótífbè bèè baké be naàm̀nti bèè do ni mukámmù kó mutámmù kè bèè pāmmù yepārè. ³ Kè bèè tɔ́nɪ be pārè metaummè tou ti Yiè nKuyie nyílké, sinaaséí sikuò ke sɪ dàátí tiyààti nè inààke tepíítè nè idéi, bekótífbè bèdébè, tenaasántè tēmáà, bá wè fenààfè fēmáà. Kè bèè dè tɔ́nɪ demɔu metaummè tou borè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyi-isi ke d̀: ⁵ Cɔuté de be borè, kè dè duó mmetaummè tou mí ndi Yiè nKuyie n t̄mmù kpéí. Á dè duó nDefiibe bá wè o t̄mmù d̀mmè.

⁶ Kè Mɔyiisii túóté sinaaséí nè inààke kè dè duó nDefiibe ⁷ kéduó nKerisonni naàm̀nti kɔbe sinaaséí sidésí nè inààke inàà kéntù mbe t̄mmù d̀mmè, ⁸ kéduó mMedadi naàm̀nti kɔbe sinaaséí sinàà nè inààke ini kéntù mbe t̄mmù d̀mmè. Ikuó niùti Anɔɔ bire Itamaa do bè ni kè bè pí mmù. ⁹ Bè í n duó nKeati kɔbe bie m̀mamù ke yé bembe do bukùmèmu ikuó nenti bè do d̀ nkéntɔu ti.

Bè pāmmù yèè pārè diwũɔ̀tɔ̀nni kpéí

¹⁰ Bè do cànninko dii yiè diwũɔ̀tɔ̀nni Kuyie nkpéí kè Isidayeeribe pāmmù yepārè diwũɔ̀tɔ̀nni kó mucánnímù kpéí, kè yè tɔ́nɪ diwũɔ̀tɔ̀nni borè. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke d̀: Bá dii yiè Isidayeeribe kó bekótífbè mieke òmáà níí tɔ́nɪ yepārè kè bèè cànnénè diwũɔ̀tɔ̀nni Kuyie nkpéí.

¹²⁻⁸³ Meímmè kè bè nkər̀nni bema bema be pārè.

Diyiè ketiri yiè Sudaa naàm̀nkù kou, Nas̄ɔ̄ bire Amminadabu.

Didéri yiè Isakaa naàm̀nkù kou Suaa bire nNetanneyeddi.

Ditáánni yiè Sabunɔɔ naàm̀nkù kou Edonni bire Ediabu.

Dinaanni yiè Dubenni naàm̀nkù kou Sedeuu bire Edisuu.

Dinumhuri yiè Simmēɔ̄ naàm̀nkù kou Sudisadaai bire Sedumieri.

Dikuónni yiè Kadi naàm̀nkù kou Deuyeedi bire Ediasafu.

Diyiènni yiè Efadaimmu naàm̀nkù kou Ammiudi bire Edisama.

Diniínni yiè Manansee naàm̀nkù kou Pedasuu bire Kammidiyeeri.

Diyiè weínni yiè Bensamee naàm̀nkù kou Kideoni bire Abidanni.

Diyiè pínni yiè Danni naàm̀nkù kou Amisadaai bire Ayiesee.

Diyiè tepíítè nè òmáà yiè Asee naàm̀nkù kou Okadanni bire Pakiyeedi.

Diyiè tepíítè nè didéri yiè Nefutadii naàm̀nkù kou Enanni bire Aida.

Nte bá wè ò do tɔ́nɪ yèè pārè:

Timátí péítí kó kubuuku c̄éékù do bo cidóò òmáà nè sámp̄ɔ̀rè nè timátí péítí kó dibuu dii yó mméínè meyií kè di c̄éékù mbo cidóò kó dikéè nè sámp̄ɔ̀ bè do kèeté wèè cidóò nwe ti Yiè nKuyie nc̄íé̄tè kpéí. Kè Muyo nsààm̀ mùù àn-tenè mekùd nkè mù piéké de kó yebɔ. Tidiiti kó dipānni ndi.

Fesɔɔbòðfè fēmáà fèè c̄éékù bo kàdàámmù tekòútè kè tihúúnti piéké de mieke bè ɔ̄ tuɔ̀ nti.

Dinaadaà òmáà nè dipedabii dii m̀ðke dibenni òmáà bè ɔ̄ kuɔ̀ di k̄etuɔ̀ nnè dibɔdaà meyei nc̄íé̄mmè k̄ere.

Inààke idéi, yepedakè yè̀nùmmù, yebɔdakè yè̀nùmmù nè yepedabe yè̀nùmmù yèè m̀ðke dibenni òmáà òmáà, bè ɔ̄ féúté yè ti Yiè nKuyie mmetaummè kpéí.

⁸⁴ Isidayeeribe kó bekótífbè do pāmmù yèè pārè ke bo cànnénè diwũɔ̀tɔ̀nni Kuyie nkpéí, nte yè do wènné yemɔu kém-bomè: Timátí péítí kó tibuuti tepíítè nè t̄idé nè yebɔ tepíítè nè yèdèè yèè yó mméínè meyií nnè isɔɔbòðke tepíítè nè idéi. ⁸⁵ Bá kùu buuku kó kuc̄éékù do bo cidóò òmáà ndi nè sámp̄ɔ̀, bá dii buu kè di k̄oku m̀bo cidóò òmáà kó dikéè

nè sàmpó, timàti péiti kó yebo yenye kè ye céèkùu wènné cidòòbè sipísídé nè bènàà. Bè kèéte wèè cidòó nwe ti Yiè nKuyie nciètè kpéí. ⁸⁶ Bá fèè sàòbòdòfè kó kucéèkù do bo káàdàammù tekòtè, kè ì mbo tepíítè nè idéí, kè de céèkùu wènné cidòó òmáà nè sàmpó, kè tihúúnti bè tùd nti piéké ì mieke. ⁸⁷ Ke né mbúúfí yenaadakè tepíítè nè yèdèé nè yepedakè tepíítè nè yèdèé nè yepedabe tepíítè nè yèdèé yèè mòke dibenni òmáà òmáà. Bè do yóo kuo yè kétuo kèwènnénè tidiiti kó yepàrè nè yebòdakè tepíítè nè yèdèé bè yóo kuo yè meyei nciémmè kpéí. ⁸⁸ Kè dèe wènné yenaadakè sipísídé nè yènàà, yepedakè sipísikuò, yebòdakè sipísikuò yepedabe sipísikuò yèè mòke dibenni òmáà òmáà. Bè yóo kuo yè metaummè kpéí. Bè do pà yèè pàrè nye kè bè bo cánné diwúòtònni Kuyie nkpéí.

⁸⁹ Mòyiisi ta dii mònni metaummè tou ke bo béinnè ti Yiè nKuyie kékeè ti Yiè nKuyie ntammè metaummè tɔu ìnkè beínkembàribè kó sitenkaanii sidési cuokè siì còmú metaummè tɔu ikuò nenti ã de kó kupòkù ìnkè. Meimè kòò nkù nàánnè.

Kuyie nciètè kó defitirè yó ntuò mmèè botí

8 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dò: ² Náké Anɔɔ ke tú, kòò yóo cónné tefitíkèkètè, wèè dɔɔ kè tè nwetí de ìlkè, kè ifití ìyiekè mmí de ìlkè bíékè.

³ Kè Anɔɔ dɔɔ ti Yiè nKuyie nti ndákémè Mòyiisi, kécónné tefitíkèkètè kè te fití nwetí deyìlkè bíékè. ⁴ De kó tefitíkèkètè bè do yie mmesɔ mme ké tè uté, te tàri nè te bàke nè dèè dò mmutepóó. Bè do tè dɔɔ kè tè ndònnè ti Yiè nKuyie ndo benke tèntè Mòyiisi.

Kuyie nnákémè bè yóo cánnémè Defiibe

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ⁶ Tāātè Isidayeeribe botí mieke De-

fiibe ké bè dɔɔ mewénkùmè kó ikuò. ⁷ Nte a yóo bè wénkunnè mèè botí: Á bè miéte ikuò kó menie kè bèe kuò be citi timɔu késú be yààti kéwenke. ⁸ Kàa dèè bèe tɔnì dinaadapànni nè muyuo nsààmù bè àntenè mù mekùò. Kàa túóté dinaadapànni teri a yóo kuo di meyei nciémmè kpéí. ⁹ Á duò nkè Defiibe kɔtení metaummè tou borè, kàa tí ny-Isidayeeribe bemɔu. ¹⁰ Kè Defiibe tɔónnì dii mònni metaummè tou bòri n yìlkè, á duò nkè Isidayeeribe bè nòò nsinɔu. ¹¹ Kè Anɔɔ bè túóté Isidayeeribe borè, ké bè nni m benke bè ɔɔ dɔòmè bè m pà dii pànni, kédeè kè bè né na kéta n kó mutòmmú. ¹² De kó difònkùò kè Defiibe nòò mbe nɔu yenaadakè yɔ ìnkè, kàa féúté òmáà meyei nciémmè kpéí, kéféúté diteri kétuo, kédɔɔ Defiibe mewénkùmè kó ikuò. ¹³ Kàa cònné dii mònni Defiibe Anɔɔ nè o bí be ìlkè, fí m Mòyiisi á bè nni mbenke di ɔɔ m benke mèè botí dipànni. ¹⁴ Meimè a yóo dɔòmè kécánné Defiibe Isidayeeribe cuokè kè bè ntú n kɔbe. ¹⁵ De mònni ndi Defiibe bo namè kéketé n tòmú metaummè tou mieke.

Meimè a yóo bè wénkunnemè nè mewénkùmè kó ikuò ké bè nni mbenke ké bè nni nduò. ¹⁶ Ke yé bè cáammèmu ke tú n kɔbe ke cɔutè Isidayeeribe bèè tu Mpo kó difòtiri. ¹⁷ Isidayeeribe bèè tu Mpo mfi bè te, kétúóté n kùò dii yè bèè tu Mpo Esibiti mieke nè yíenní, mfi te bèè tu Mpo nè iwúò péí ì bí iketi yì kè ì tu idaaì, de yèè ndi m bè tãātémè. ¹⁸ Isidayeeribe bèè tu Mpo be kó difòtiri ndi n túótémè Defiibe, ¹⁹ ke bè duò nhAnɔɔ nè o bí, m bè nhò duómmu kè bè bo mpí mmetaummè tou mieke mutòmmú Isidayeeribe kpéí. Bèè yó ndɔɔri mewénkùmè kó ikuò Isidayeeribe kè dèe yie nkè bè tɔónnè metaummè tou m báá bè poté.

²⁰ Mòyiisi nè Anɔɔ nè Isidayeeribe sɔmbe kè bèe túnne ti Yiè nKuyie ndo náké Mòyiisi ke dò bèe dɔòmè Defiibe, kè bèe me mbè dɔɔ. ²¹ Kè Defiibe wénkunnè

bemáá késú be yàtì kè Anɔɔ bè duɔ nti Yiè nKuyie nké bè dɔ̀ de kó ikuɔ́, kédeè ké bè dɔ̀ mewénkùmè kpeyi, ké bè wénkùnne. ²² Meɔme kè Defiibe né na kéketé be tɔmmú metaummè tou mieke. Anɔɔ nè o bí kè bè mbè ni ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mɔyiisi Defiibe kpéí, kè bèe me ndɔ̀.

²³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé náké Mɔyiisi ke dɔ̀: ²⁴ Defiibe ní yó mmɔke yebie nsipísidé nè yènúmmù ndi káa bè duɔ mmutɔmmú metaummè tou mieke. ²⁵ Kè wèè tù̀ke yebie nsipísínúmmù wèè yóu mutɔmmú ke ténke bá mpí. ²⁶ Ò né bo na kènteénnè o kɔbe mutɔmmú metaummè tou mieke, ò né ténke bá mmɔke o kɔmu ò wetí mù. Defiibe tɔmmú kó ikuɔ́ yó mme ndò.

Kuyie nnàkémè Isidayeeribe bè bo mbaàmmè diyentébanni

9 Isidayeeribe do bo be benni didéri mieke nke nè bè yèmè Esibiti otànkù ketiwè kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi Sinaii kó dikpáa mieke ke dɔ̀: ² Isidayeeribe dò nkémbaàmmu diyentébanni n yè mbè ndi baà ndii mɔnni. ³ Otànkù yie nkó diyie tepítè nè dinaanni yie ndi dihuri, di yóó ketémè de kó dibanni. Dí ntù nde kó ikuɔ́ nè de kó itié n di nàké ke yè ndè ndómmè.

⁴ Kè Mɔyiisii náké benitibè ke dɔ̀: Baánnè diyentébanni. ⁵ Kè bèe di baá nSinaii kó dikpáa mieke, otànkù ketiwè kó diyie tepítè nè dinaanni yiè kó dihuri. Kè Isidayeeribee dɔ̀ ti Yiè nKuyie nnàké ti Mɔyiisi timɔu.

⁶ Kè benitibè mabè mbo ke í nna ke baá ndiyentébanni bè kááké mèè kpéí nhocí ke sɔ̀nte kéíté de yiè kékɔte kéyá Mɔyiisi nè Anɔɔ. ⁷ Ke dɔ̀: Ti kááké mèè kpéí nhocí, ke sɔ̀nte deè bo nte kè ti báa pã ti Yiè nKuyie nyepãre Isidayeeribe tɔ̀bè kɔme diyentébanni yièa? ⁸ Kè Mɔyiisii bè ténne ke dɔ̀: Ncómúnè dende kè n yà ti Yiè nKuyie mbo n náké ti di kpéí.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Mɔyiisi ke dɔ̀: ¹⁰ Náké Isidayeeribe ke tú n yè ndíndi nè di yaábíò kòò mɔ̀ kááké ocí ke sɔ̀nte yoo ò bo kupɔ̀̀kù dedétirè ò dò nkébaàmmu diyentébanni. ¹¹ Otànkù déri kó diyie tepítè nè dinaanni kó dihuri ndi diyentébanni, de yiè di ní cááké dipedabii kó imaa nnè pèè wèè í kɔorenè mutie mù muuti, ké ò cááké nè tikúnfáàti tiiti. ¹² Di ní báa di cááké késú nkè dèe wenté, di me mbáa kéété dikɔ̀u mari. Dí ntù ndiyentébanni kó ikuɔ́ duɔ ke dómme. ¹³ Kòò mɔ̀ í sãu nhomáa, ò me nyí kɔte kupɔ̀̀kù ke né yóu ò bo baámmè diyentébanni kèpã mí ndi Yiè nKuyie ndipãnni, de yiè mbèe ò dèite o kɔbe cuokè, kòò sènté diyentébanni kó diyie n dɔ̀u ndi, o yei mbo o yuu ínkè nke. ¹⁴ Kòò pɔ̀d mɔ̀u bo di cuokè ke dɔ́ kèbaa ndiyentébanni, wèè tünne diyentébanni kó itié nnè de kó ikuɔ́ duɔ ke dómme. Diyentébanni kó ikuɔ́ imáa ndi, wèè tu Isidayeeri o kpéí, nnè wèè tu opɔ̀d.

Diwetiri dàtinnémè metaummè tou

¹⁵ Bè cònné dìi yiè Kuyie ntou metaummè tou bo dìi mieke kédeè kè diwetirii kotení ké di dàtinné kuyuoku kèndò mmuháa nkè dè yáa wenté. ¹⁶ Kè dìi sɔ̀té ké mme ndò, ke ní ntú kuyie mmɔnni diwetiri kèntú muháa nkeyènkè. ¹⁷ Kè diwetiri ité dìi mɔnni Kuyie ntaummè tou ínkè Isidayeeribee íté. Kè di kɔte ke cómму dè, bèe de mbáté. ¹⁸ Kè Isidayeeribe mme ndɔ̀ri, kè diwetiri ité bèe íté, kè di cómму bèe báté, kè diwetiri me nyí ité bè báa íté ti Yiè nKuyie ndo ti mbè nàké. ¹⁹ Kè diwetiri cómму Kuyie ntou ínkè ke yí yewe péu, Isidayeeribe múnke báa íté bè nde mbo ke pí ti Yiè nKuyie mbè nàké ti. ²⁰ Kè dè me ndò ndiwetiri í mɔnte bè mbo, kè ti Yiè nKuyie mme nyí bèe íté, bèe íté. ²¹ Di mɔnni mari diwetiri ní ncómму Kuyie ntou ínkè kuyuoku nè de bo wentémè, dikúnweñni kè di ité

bèe íté, yoo di ncómmú ke dò keyènkè këmáá, kuyie nkùmáá, kè diwetiri íté diì m̀̀nni bèe íté. ²²Yoo di d̀̀ yewe yèdèè, yoo otànkù yoo dibenni, kè diwetiri c̀̀m̀m̀ Kuyie ntou ínkè ke í íté Isidayeeribe nkari bè bàtè dè, bè báá íté. Kè di me nyité diì m̀̀nni bèe íté. ²³Isidayeeribe do 5 nkè bè bàtè bè nkarimu, kè ti Yiè nKuyie nyí yí: Íténè. Bè báá íté. Kè kù me nyi: Íténè! Bèe íté. Bè do tũ nti Yiè nKuyie mbè náá tì nti nè M̀̀yiyiisì nùù mieke.

Kuyie nyèmmè bèe d̀̀d̀ yemátitátehe

10 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀̀yiyiisì ke d̀̀: ²Duó nkè bèe yie ntimáti péítí kéd̀̀d̀ yemátitátehe yèdèè, bè ní yóo ye nheé kè dí tíí, yoo bèe eé kè dí íté di bàtè dè. ³Bè ní yóo ye nheé kè Isidayeeribe bem̀̀ou tíí nha borè metaummè tou borinùù. ⁴Kè bè ní eé ditáteheù dimáá Isidayeeribe kó bekótibè nè sikipààtibí beè d̀̀ nkétíí nha borè. ⁵Kè bè me nheé ke iinè bèè kàri metaummè tou diyie yiení kèè bíékè bèe íté kékété. ⁶Kè bè yíe ke eé ke iinè, kubakù c̀̀nku k̀̀be íté kékété. ⁷Kè di me ndó kétíí nyIsidayeeribe bem̀̀ou ndi, dí eé di báá iinè.

⁸Aǹ̀ bí ikuó nù̀̀bè beè yó nheu yetátehe, de yó ntú di kó ikuó nyi nè di yaábíó sáá.

⁹Kè di me mbáátí ke bo do di dootitòbè bèè di f̀̀ũnko bèmbè mudò, di eé ditáteheù kéinè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí nwèè di te n yóo dentenímu di kpéí nkè di deeténè di dootitòbè. ¹⁰Kè di me nhān- né tikpeiti nti yoo dibanni n kpéí nyoo otànkù p̀̀nwè kó dibanni, kè di yó n ffé diì m̀̀nni iwũ kétuo nyoo metaummè kpéyi, dí eé ditáteheù kè n dentení di kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

BÈ ÍTÉMÈ DITÁRÌ SINAI KÈ T̀̀̀KENÈ M̀̀ABU TENKÈ M̀̀ANKU

Bè d̀̀ nkényiiti mèè botí be t̀̀rè

¹¹Isidayeeribe do yè Esibiti k̀̀mbo be benni déri otànkù déri kó diyie sipisidè kó diyie ndi, diwetiri ítémè Kuyie ntaummè tou metaummè t̀̀ou bo diì mieke di ínkè. ¹²Kè Isidayeeribe íté Sinaii kó dikpáá kéd̀̀d̀tè bè d̀̀ nkékété mèè botí. Kè diwetiri k̀̀te kécómmú Padanni kpáá mieke. ¹³Meè do tú kuce meketimè bè ítémè k̀̀ntú ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè M̀̀yiyiisì kò tì mbè nàké.

¹⁴⁻¹⁶Sudaa kó dit̀̀nni k̀̀be nè Isakaa kperi k̀̀be nè Sabuǹ̀o kperi k̀̀be beè yó ntú beketibè kéíténè be kó mecannimè kè Amminadabu bire Nas̀̀o nni Sudaa k̀̀be kó dihā̀̀p̀̀nt̀̀nni. Kè Súa Netan-neyeedi nni Isakaa k̀̀be kó dihā̀̀p̀̀nt̀̀nni kè Edonni bire Ediabu nni Sabuǹ̀o k̀̀be kó dihā̀̀p̀̀nt̀̀nni.

¹⁷Kè bèe uutè metaummè tou kékéú. Kerisonni bí nè Medadi kpéyi beè do te bè bo ndi t̀̀umè kè bèe t̀̀ kékété.

¹⁸⁻²⁰Be kó dif̀̀nkúò kè Dubenni kó dit̀̀nni k̀̀be nè Simmè̀o kó dit̀̀nni nè Kadi kó dit̀̀nni k̀̀be kè bèe ntú bedéribè kékéténè be kó mecannimè kè Sedeu bire Edisuu nni Dubenni kó dihā̀̀p̀̀nt̀̀nni. Kè Sudisadaii bire Sedumieri nni Simmè̀o kó dihā̀̀p̀̀nt̀̀nni. Kè Deuyeedi bire Ediasifu nni Kadi kó dihā̀̀p̀̀nt̀̀nni.

²¹Be kó dif̀̀nkúò kè Keati naàm̀̀nkù k̀̀be bèè t̀̀ou Kuyie ntaummè t̀̀ou kè bèe kété, Defiibe t̀̀obè do niitému kécónnè metaummè tou kè bè bo ntù̀kò.

²²⁻²⁴Be kó dif̀̀nkúò kè Efadaimmu kó dit̀̀nni k̀̀be nè Manansee kó dit̀̀nni k̀̀be nè Bensamee kó dit̀̀nni k̀̀be kè beè ntú betáábè kékété nè be kó mecannimè kè Ammiudi bire Edisama nni Efadaimmu kó dihā̀̀p̀̀nt̀̀nni kè Pedasuu bire Kam-

midiyeeeri nni Manansee kɔbe kó di-hāāpòntìnni kè Kideonii bire Abidanni nni Bensamee kɔbe kó di-hāāpòntìnni

²⁵⁻²⁷ Be kó difōnkúò kè Danni kɔbe kó ditìnni nè Asee kɔbe kó ditìnni nè Nefutadii kɔbe kó ditìnni kè bèe yāā nfenafe fūū nè be kó mecannimè. Kè Amisadaii bire Ayesee nni Danni kó di-hāāpòntìnni kè Okadanni bire nni Asee kó di-hāāpòntìnni kè Enanni bire Aida nni Nefutadii kó di-hāāpòntìnni.

²⁸ Isidayeeribe kó yetirè do iiti miè mbotí nku be āāpònkare ke kerì.

Mɔyiisi do waámmè wèè bo bè niité kuce

²⁹ Meṁme kè Mɔyiisii náké o còkù Deuyeedi, Mandiyāā èi kou kó debire Obabu ke dò: Ti kəri ti Yiè nKuyie nyē nkù yóó ti duś ndii èi ndi, yóó kè tí nneí, a yóó pétému mesàà ti Yiè nKuyie nyē nkù yóó ti duś mmè. ³⁰ Kè Obabuu ò tēnnè ke dò: N báá nei n kúnti n cie nke n kɔbe borè. ³¹ Kè Mɔyiisi dò: Báá ti bɔntóo fṣṣ yé dikpáà mieke dèè dò nkébaté, fṣṣ dò nké tí niité. ³² Kàa ti neinè kè ti Yiè nKuyie nti dṣṣ dii mōnni kù do yē nkù yóó ti dṣṣ mèè sàà a í yóó mōnté a kōme.

³³ Meṁme kè bèe íté ti Yiè nKuyie ntāri kēmmoke yewe yetāāti mucēmmu kè Kuyie ntaummè tɔu ni be ìikè, de kó yewe yetāāti mieke ke bo yà bè bo báté dè. ³⁴ Bè do ité kuyie nku, kè Kuyie nkó di-wetirì mbè dàátí. ³⁵ Kuyie ntaummè tɔu keté dii mōnni kè Mɔyiisii kuśnko ke dò: Kuyie, nyíté kécómmu! Kàa dootitòbèe cíté, kàa níimbè ncokù a ìikè. ³⁶ Kè bè ìinnè dii mōnni metaummè tɔu wèè pīkè ke dò: Ti Yiè nKuyie nwētení kēmba a kɔbe kuwu ndiekù Isidayeeribe cuokè.

Isidayeeribe do tùutenèmè ti Yiè nKuyie

11 Diyiè marì kè Isidayeeribee tuute kékpannè ti Yiè nKuyie nkè kùu

dè kèè kè ku miekee bè peike kè kùu cùunní muháá nkè mùu còuté be kari kupíkù kùmáá. ² Kè bèe kuśnnè Mɔyiisi kòo bántè ti Yiè nKuyie nkè muháá nkú. ³ Kè bèe yú deborè ke dṣṣ Tabedaa (dèè tu kuhāātòntònkù), ke yé ti Yiè nKuyie ndo de ncóummè be kari.

Isidayeeribe do bekemè Kuyie nyimaa

⁴ Kè kuní pí mbesíntenìtibè bèè do neínè Isidayeeribe bè yeti dii mōnni Esibiti, Isidayeeribe mómmombe kè bèe tuute kénkpannè ti Yiè nKuyie nke tú: We mbo ti duś nyimaa nkè ti cááké? ⁵ Ti kpaá wúónnímu siyī ti do cáá nsi Esibiti fààrè nè yepèrè nè yeyaà nwetiyè nè tikūnfāāti nè yedimasirè debotí debotí. ⁶ Ti de mpàà die nke kōnnè dikōnni. Mánni máà máà baa né nwe yewe yemɔu.

⁷ Mánni do ò ndōnnè medibii mme ke péi. ⁸⁻⁹ Timaànti tiì òṣ nwēnnè de kó tidi-itì keyènni keyènkè mōnni. Kè dè wenté bèe cíétóo kékouíní, kénna nyoo bèe ti kébénne, kè bè me ndó bèe dṣṣ yepṣmpūṣ. De kó tidiiti naatí do ò ndōnnè yekàtindà kó kunaatí nku.

Mɔyiisi kuśnnèmè Kuyie

¹⁰ Kè Mɔyiisii keè Isidayeeribe tùutemè ke kpannè ti Yiè nKuyie mbá tēè cíètè te touku bōrínùu. Kè ti Yiè nKuyie mmieke peike mediè nkè Mɔyiisi yèmmèe caàrè, ¹¹ kòo kuśnnè ti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie mba nkpeí nte kàa yóó kè tiì nni ntùòkení? Dè yíme kàa n yetenè a kó mesàà, ke n tou nditɔu dii nke tú nni nni be nnitìbè? ¹² Mfi í pùò nde kó kubotí, mfi me nyí kù peité. Dè né yíme kàa tu nní mbè ùúkú kubíyòkù ò nhúúkúmè ku bire, ké bè tannè dihei a do yē nha yóó duś ndi be yembè? ¹³ M bo pété de imaa nkéduś nkubotí kuu? Bè n kuśnnèmu ke tú m bè duś nyimaa nkè bèe cááké! ¹⁴ M báá na m máà kētɔ benitìbè bie, de kó ditɔu n cēēnèmu. ¹⁵ Kè dè yó nni ndò

mmiè, a p̄anke n kuɔ. Kuyie mbáá yóu kè n ténke yà meyei mmie, n da báámmu.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke d̄: Tíi nyIsidayeeribe mieke bekotibaabè kè bè mbo sipísiyiekè. A yé kè bèè tu Isidayeeribe mieke bekótíbè nè bèè baké, kè di k̄tení metaummè tou f̄s̄ nnè be kécómmú. ¹⁷ N cutoomu ke bo da béinnè, n yóo bè duɔ mmuyaá nha m̄ke mù botí nku, de m̄nni kè bè da teenne be n̄nitibè kó ditɔu, k̄a ténke bá ndi tɔ amáá. ¹⁸ Á bè n̄kè kè bèe wénk̄unne bemáa: Nanke di yóo cáákému imaa nke yé d̄i n kuɔnnèmè mí ndi Yiè nKuyie nke tú: We mbo ti duɔ nyimaa nkè ti cááké? Ti do bo Esibiti ke yo nkunaatí nku! Nè de kpéí mí ndi Yiè nKuyie n yóo di duɔmmu imaa nkè di cááké. ¹⁹ Dè í tú diyìè òmáá mieke, yoo yèdèè yoo yènn̄mmù yoo tepíítè yoo sipísidé di yó nyi cáámmè. ²⁰ Di yó nyi cáá nkédeè ot̄ankù nwe, di bo ciè nkékeè i n̄ú kè ì p̄è ke yé mí ndi Yiè nKuyie ndi bonèmèmu kè di m b̄t̄inné ke kuɔ nke tú: Ba nte kè ti yènní Esibiti.

²¹ Kè Mɔyiisi d̄: Ben̄itibè bèè m bonè ke d̄o nkéna kék̄ote mudòò bè bo sikɔup̄k̄ousikuɔ ndi (600000) k̄a tu a bo mbè duɔ nyimaa nke d̄o ot̄ankàà! ²² Bá kè ti fié iw̄uɔ imɔu bèe cááké kén-sànnàà? Bá kè ti ūr̄i d̄améèr̄i kó siȳi simɔu bè bo cááké kén-sànnàà?

²³ Kè ti Yiè nKuyie nténné Mɔyiisi ke d̄: Mí ndi Yiè nKuyie n n̄ùtè k̄up̄ur̄imaà? A yóo ȳamu kén-sà kè n da n̄kè t̄i bo d̄ɔ yoo t̄i báá d̄ɔ!

Kuyie nc̄ūnnímè ku yaá bekotibaabè ín̄kè

²⁴ Kè Mɔyiisi yènní kénáké ben̄itibè ti Yiè nKuyie nhò n̄kè t̄i, kédeè k̄étíi nyIsidayeeribe mieke bekotibaabè sipísiyiekè kédúú nkè bèe cómmú k̄éfité metaummè tou. ²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nc̄uténí diwetir̄i mieke k̄ébéinnè Mɔyiisi kédúú mmuyaá nhò m̄ke mù botí

bekotibaabè sipísiyiekè bembe. Kuyie nYaá mbe ta d̄i m̄nni kè bè nnáá nKuyie mp̄ānāānti de kó òm̄nni òm̄nāā mieke, bè me nyí s̄k̄é.

²⁶ Dè do s̄ mbekotibaabè sipísiyiekè bembe mieke bèdébè beè kpaaní bè bàtè dè, kòò m̄u yètir̄i tu Edidadi kòò t̄u kperi t̄u Medadi, kè Kuyie nYaá nc̄uténí be ín̄kè, bá bè í me nk̄ōtenímè metaummè tou, kè bèe keté kénndá nKuyie mp̄ānāānti. ²⁷ Kòò dap̄àà mm̄u coké kénáké Mɔyiisi ke d̄: Edidadi nè Medadi bè n̄á nKuyie mp̄ānāānti.

²⁸ De m̄nni Nunni bire Sosuwee wèè do neitinè Mɔyiisi nè o b̄k̄émbénti, kòò béi nke d̄: Okóti paa mbe kè bè bá nnáá nKuyie mp̄ānāānti.

²⁹ Kè Mɔyiisi ò t̄énné ke d̄: A ȳièk̄umu n kp̄éināá? Mí n d̄s̄ Kuyie nduɔmmu ku Yaá mben̄itibè bem̄u kè bè nnáá nku p̄ānāānti.

³⁰ M̄em̄me Mɔyiisi nè Isidayeeribe kò bekótíbè kè bèe kò mbè bàtè dè.

Kuyie mbè duɔmmè yepèpèrè

³¹ Kè ti Yiè nKuyie nduɔnní kuyaakperik̄u mak̄u d̄améèr̄i bíékè, kè k̄u t̄oní yepèpèrè kécóú mbe kar̄i kè yèe fité tip̄it̄i tim̄u kédúú ntebàtè mesàà, k̄emmānnè a bo cemmè diyìè òm̄nāā mieke, k̄éncóú ke it̄énè ketenkè ke mmānnè m̄tir̄i òm̄á. ³² Kè ben̄itibè nt̄úú nke kou, ke yàa nyié nke kou kè d̄e yàa wenténko. Wèè tu ò í kou kè d̄e s̄u d̄e í nd̄nté cidóò sik̄u sik̄u kè bèe yè yenné k̄éfité be kar̄i. ³³ Kè yè nkpaá ke ā be n̄ mieke bá bè mu nyí cááké ye kó imaa nkè ti Yiè nKuyie mmieke be peike kè k̄u bè poté kuȳeiku diek̄u. ³⁴ Kè bèe yú deborè ke d̄o Kibodoti-Ataafa, d̄è tu kuníí kó kuf̄t̄i, ke yé bè do de nk̄ūnnémè kuníí do p̄i mbè kè bè nd̄s̄ kécááké imaa.

³⁵ Bè de nyitè kék̄ote k̄ebáté Asedoti kékari.

Midiyammu nè Anɔ̀ bɛ̀ tù̀tɛ̀mɛ̀

12 Ke Midiyammu nnáánnɛ̀ Anɔ̀ ke kpa Mɔ̀yiisi tù̀ótɛ̀ mɛ̀ɛ̀ kpɛ́i Kuusi botí kóo nitipòkù. ²Kɛ̀ bɛ̀ nnáá nke tú: Ti Yiè nKuyie nnáánnɛ̀ Mɔ̀yiisi máà ndi ke í ti náánnáá?

Kɛ̀ ti Yiè nKuyie nkeè. ³Mɔ̀yiisi do tú oniti wɛ̀ɛ̀ í mɔ̀ke wɛ̀nwe tɛ̀fɛ̀ntɛ̀ bá sámpɔ̀, bá òmɔ̀ù í bo kutenkù miɛ̀ke wɛ̀ɛ̀ ò ònnɛ̀. ⁴Dɛ̀ndɛ̀ bàmbà kɛ̀ ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ nè Midiyammu ke dɔ̀: Dí kɔ̀tɛ̀nɛ̀ dimɔ̀, di tǎáti memme metaummɛ̀ tou borɛ̀.

Kɛ̀ bɛ̀ɛ̀ kɔ̀tɛ̀. ⁵Kɛ̀ ti Yiè nKuyie ncútɛ̀nɛ̀ diwɛ̀tirì miɛ̀ke kécómú metaummɛ̀ tou bòrìnnù ke yú Anɔ̀ nè Midiyammu kɛ̀ bɛ̀ɛ̀ kɔ̀toò bɛ̀dɛ̀. ⁶Kɛ̀ ti Yiè nKuyie mbɛ̀ béinnɛ̀ ke dɔ̀: Kɛ̀ntɛ̀nɛ̀ n yóó di náké tì, kòò mɔ̀ù tu di miɛ̀ke mpǎánáànɛ̀ náànɛ̀tò mí nKuyie n yóó ò benke m máà nè mɛ̀benkùmɛ̀ miɛ̀ke nke, ké nhò náánnɛ̀ tidɔ̀uɛ̀ntì miɛ̀ke. ⁷N kóo tǎntì Mɔ̀yiisi kpɛ̀rɛ̀ í mɛ̀ ndò, ò pì n nitibɛ̀ mɛ̀sàà mme. ⁸Nɛ̀ wɛ̀nwe ti ò nnáá nke cùú ntitòbɛ̀ mbe kɛ̀ dɛ̀ feío, n yí ò náánnɛ̀ yɛ̀náánnhǎntíyɛ̀, nh ò ò benkemu m máà kòò yà n fɛ̀nkù. Dɛ̀ òmme kɛ̀ di í ò dé, wɛ̀nwe n kóo tǎntì Mɔ̀yiisi?

⁹Mɛ̀nme ti Yiè nKuyie mmieke bɛ̀ yɛ̀mɛ̀ kɛ̀ kùu íté. ¹⁰Diwɛ̀tirì kǎátɛ̀ dɛ̀i mǎnni metaummɛ̀ tou ònkɛ̀, kɛ̀ bɛ̀ nsɔ̀ ntikòntì pì mMidiyammu kòò kòntì pɛ̀ike ke naá ntikòntì kɛ̀ Anɔ̀ ò yà kɛ̀nsɔ̀ ntikòntì tii ò pì. ¹¹Kòò náké Mɔ̀yiisi ke dɔ̀: Áú n yiè! N da báámmu báá yóu kɛ̀ mɛ̀yɛ̀ nti dɔ̀dɔ̀ mɛ̀ɛ̀ do ti yɔ̀ ònkɛ̀, ti dɔ̀dɔ̀ tiyɛ̀ntì nti, ti cààrɛ̀mu. ¹²N da báámmu a báá yóu kòò kòntì dɔ̀ntɛ̀ dɔ̀ntɛ̀ bɛ̀ pɛ̀itɛ̀ wɛ̀ dɛ̀icrì kpɛ̀ti kɔ̀mɛ̀.

¹³Kɛ̀ Mɔ̀yiisi kuónnɛ̀ Kuyie nke dɔ̀: N da báámmu wɛ̀éeroo kòò miɛ̀kùnne.

¹⁴Kɛ̀ Kuyie ntɛ̀nnɛ̀ Mɔ̀yiisi ke dɔ̀: Kòò cice wɛ̀ɛ̀ do ntíútè o òikɛ̀ tinóntɔ̀ùtì, ifei naa bá nhò bo ke dɔ̀ yɛ̀wɛ̀ yɛ̀yiekàà? Mɛ̀ɛ̀ botí nku di òmme kòò dɛ̀nne di

kó dikarì, kɛ̀ yɛ̀wɛ̀ yɛ̀yiekɛ̀ pɛ̀ɛ̀tɛ̀ kòò wɛ̀tɛ̀nɛ̀.

¹⁵Mɛ̀nme kɛ̀ bɛ̀ɛ̀ denne Midiyammu be karì kɛ̀nkémú yɛ̀wɛ̀ yɛ̀yiekɛ̀ bo pɛ̀ɛ̀tɛ̀mɛ̀ kòò wɛ̀tɛ̀nɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ né na kɛ̀pɛ̀tɛ̀.

¹⁶De kó difònkúò kɛ̀ bɛ̀ɛ̀ íté Asɛ̀dɔ̀ti kékɔ̀tɛ̀ kɛ̀bátɛ̀ Padanni kó dikpáà.

Mɔ̀yiisi tǔmmɛ̀ benitibɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ bo paatɛ̀ Kannahǎ kó dihei

13 Kɛ̀ ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi ke dɔ̀: ²Á dɛ̀itɛ̀ Isidayɛ̀ribɛ̀ botí miɛ̀ke bɛ̀kotibaabɛ̀, bá kùù botí miɛ̀ke oniti òmáà òmáà ké bɛ̀ tɔ̀ nkɛ̀ bɛ̀ɛ̀ paatɛ̀ Kannahǎ kó dihei n yɛ̀ n yóó di duú ndi.

³Kɛ̀ Mɔ̀yiisi tǔnne ti Yiè nKuyie nhò náké tì dɛ̀ndɛ̀ Padanni kó dikpáà miɛ̀ke, kɛ̀dɛ̀i Isidayɛ̀ribɛ̀ miɛ̀ke bɛ̀kotibaabɛ̀ kɛ̀tɔ̀. ⁴Ntɛ̀ ò do tɔ̀ mbɛ̀ kó yɛ̀yɛ̀tɛ̀: Dubenni kó kubotí kou do tú Sakuu bire Sammua.

⁵Kɛ̀ Simmɛ̀ɔ̀ kó kubotí kou ntú Ɔ̀rì bire Safati.

⁶Kɛ̀ Sudaa kó kubotí kou ntú Yɛ̀fundɛ̀ɛ̀ bire Kadɛ̀bu.

⁷Kɛ̀ Isakaa kó kubotí kou ntú Sosɛ̀fu bire Ikadi.

⁸Kɛ̀ Efadaimmu kó kubotí kou ntú Nunki bire Osea.

⁹Kɛ̀ Bensamɛ̀ kó kubotí kou ntú Dafuu bire Paditi.

¹⁰Kɛ̀ Sabunɔ̀ kó kubotí kou ntú Sodi bire Kadiyɛ̀di.

¹¹Kɛ̀ Sosɛ̀fu kó kubotí nè Manansee kòku kɛ̀ be kou ntú Susi bire Kadi.

¹²Kɛ̀ Danni kó kubotí kou ntú Kemadi bire Amiyɛ̀di.

¹³Kɛ̀ Aɛ̀ɛ̀ kó kubotí kou ntú Mikayɛ̀ri bire Sɛ̀fudi.

¹⁴Kɛ̀ Nɛ̀futadii kó kubotí kou ntú Fofisi bire Nabi.

¹⁵Kɛ̀ Kadi kó kubotí kou ntú Makii bire Ketuyɛ̀di.

¹⁶Benitibɛ̀ Mɔ̀yiisi do tɔ̀ mbɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ bo paatɛ̀ dihei be yɛ̀tɛ̀ nye memme. Kɛ̀ Mɔ̀yiisi yú Nunki bire Osea ke dɔ̀ Sosuwɛ̀.

¹⁷ Kè M̄ȳiisii bè t̄s̄ nké bè nàké ke d̄: Di kété kéta Kannahāā tenkè kubakù c̄anku bíékè, k̄ép̄ēēté k̄édeke yetārè ín̄kè kó yehékè, ¹⁸ k̄épaaté dihei mesàà nkéyà di d̄ommè nè benitibè bèè bo di mieke bè d̄ommè, kè bè kpeñni yoo bè c̄iñni kè bè sū yoo bè í sū. ¹⁹ Dí paaté be tenkè d̄ommè, kè kè wenni yoo kè s̄i, nè bè bo yèè ekè d̄ommè, kè iduotí yè fité yoo yè feío, ²⁰ k̄éyà kè ketenkè naati yoo kè see, kè titieti bo yoo ti kpa, yáúkunnènè di k̄ñti. Dí ntoní be tenkè kó yetebe.

Dè do s̄́ ndetie mbè tu dè f̄inȳ de be ketiyè biì diì m̄ñni ndi.

²¹ Kè bèe k̄ote k̄épaaté Kannahāā tenkè, k̄étúóté Sinni kpáà k̄ént̄o k̄é-tūok̄enè Dēobu Amati tenkè m̄anku, ²² k̄ék̄ote k̄éta dihei kubakù c̄anku bíékè Ebun̄o kó diberímberí, Anakii yaabí tidadieti, Aiman̄ni nè Sesaii nè Tadimaii be kó dikari. Ebun̄o kó dihei maá kè dè mm̄oke yebie nyèyiekè ndi kè bè né na k̄émaá Esibiti kperi bè tu di Taniisi. ²³ Kè bèe tūoke Esik̄ōdi biriku k̄ék̄óú f̄inȳ kó yebe teyùtè k̄éseu nkud̄oú k̄ébuté benitibè bèdébè, nè yetebe teyè bè tu yè k̄ed̄en̄atí nè fikíè kó yebe. ²⁴ Kè bèe yú deborè ke d̄ Esik̄ōdi biriku, d̄èè tu siyuu biriku, bè dè k̄óú m̄èè kp̄éí yetebe kó siyuu.

M̄ȳiisii do t̄s̄ mbè kè bè bo paaté dihei bè konní kóò nàké tì

²⁵ Yewe sipis̄in̄àà kó dif̄ñk̄úò bèè do k̄ote dihei paatímù kè bèe konní, ²⁶ k̄ék̄ote k̄éyà M̄ȳiisii nè An̄o nè Isidayeeribe s̄ombe Padanni kó dikp̄àà Kad̄eesi kó kutemp̄e mmieke kè bè nàké bè yàni t̄i kó dimàà, kè bè benkenè yetebe bè t̄oní yè de kó ketenkè. ²⁷ Kè bèe bè nàké ke d̄: Ti k̄òtemu dihei a ti t̄s̄ ndi tenkè mieke. M̄ómmū nwe menaamiè nnè mecekùd̄ ndè p̄ū̄mmu. Nte ti t̄oní yèè tebe. ²⁸ Benitibè bèè bo de kó dihei mieke beè né kpeñni kè iduotí fité be ekè, kè ti yà ye mieke Anakii yaabí

tidadieti. ²⁹ Amadesiibe beè bo kubakù c̄anku bíékè kó kutemp̄e, kè Itiibe nè Sebusiibe nè Am̄riibe kè bè bo yetārè ín̄kè, kè Kannahāā k̄obe bo d̄am̄èèri nè Sudit̄ēē de pēemmè.

³⁰ De m̄ñni kè Kad̄ebuu duó nkè benitibè bèè kp̄annè M̄ȳiisii kè bè d̄o yúóó. Kòò d̄: Tí k̄otenè ti yóó bè namu k̄éfiete be tenkè.

³¹ Benitibè ò do neinè bè kè bembe d̄: Ti báa na k̄edok̄enè de kó benitibè, bè kpeñnimu ke ti p̄ēēté.

³² Kè bèe keté bè bo ns̄inkunkomè de kó ketenkè, k̄énnáa nyIsidayeeribe ke tú: De kó ketenkè yo mbenitibè mbe! Ti yà bèè nitibè ke mieke bè tu tidadieti nti. ³³ Anakiibe beè kè bo, ti do bo be ìk̄è ke do nyecád̄úú nye, kè bè múnke mme nti wúó.

Isidayeeribe yetemè Kuyie nkpeti

14 Kè Isidayeeribe kó dit̄ñni ti ité yedabùò nké nyié nke kuò nkeyènkè kem̄o, ² k̄énkp̄annè M̄ȳiisii nè An̄o ke náa nke tú: Kè ti do nku Esibiti nwe yoo dikp̄àà mieke dè nt̄o. ³ Ba nte kè ti Yiè nKuyie nti t̄oní dikp̄àà di mmieke kè ti dootit̄obè bo ti kuò k̄éheí ti pobè nè ti bí? Kè ti w̄ete Esibiti dè bá nt̄oú?

⁴ Kè bè nnáa mbet̄obè ke tú: Tí t̄āāt̄enè w̄èè bo ntú ti kóo kp̄àt̄i k̄éw̄ete Esibiti.

⁵ M̄ȳiisii nè An̄o kè bèe do k̄és̄inn̄o Isidayeeribe bem̄o ìk̄è. ⁶ Kè Nunni bire Sosuwee nè Yefundee bire Kad̄ebu bèè do k̄ote k̄épaaté ketenkè kè bèe k̄erí be yààti, ⁷ k̄énákè Isidayeeribe bem̄o t̄inn̄i ke d̄: Ketenkè ti k̄ote ke yà kè, kè tu ketens̄àk̄è nke, dihei s̄àari m̄ómm̄onni. ⁸ Ti Yiè nKuyie nti kómm̄umu ke yóó ti tané de kó ketenkè menaamiè nnè mecekùd̄ ndè p̄ū̄ nkè, kè kè nti duó. ⁹ Ti báa tuutenè Kuyie, ti báa ȳote de kó ketenkè k̄obe. Ti yóó bè aut̄ému dim̄onni dim̄áà mieke. Be bokè cok̄ému! Ti Yiè nKuyie nti bon̄emu, di bá mbè dé.

Kuyie mmieke peikemè Isidayeeribe kè Mɔyisii kù bántè

¹⁰ Meɔmme kè Isidayeeribe bemɔu tɔnni nnáá nkétú, bè bo búótí Mɔyisii nè Anɔɔ yetárè kékuɔ. Bè kpaá me nnáá nkè ti Yiè nKuyie nkó tikpetii cúténí metaummè tou ìnkè Isidayeeribe bemɔu nuɔ mmieke.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinè Mɔyisii ke dò: Dè yó nkááké de kè be nnitibè yóu bè bo nni nsenkumè? Dè yó nkááké de kè bèe yie n kpeti? M me ndòdumu tidietì be cuokè. ¹² N yóó bè bonté mutenkúú mmu kè bèe kú kédeè páí páí kè n duɔ nkàa botíi súú nké bè pēēté, kékpenke ké bè pēēté.

¹³ Kè Mɔyisii náké ti Yiè nKuyie nke dò: Esibiti kɔbe kèemu fɔ́ dènnemè a nitibè be ei mieke nè a kó muwērímú.

¹⁴ Dihei dii nkɔbe kèemu fɔ́ ti Yiè nKuyie nha bè bonèmè ke bè benkú amáá, kàa wetiri ɔ mbè diéké kuyie nké mbè mí keyènkè. ¹⁵ Kàa bè kùs dimònni dimáá mieke, bèè do kèè bè náammè a kpéi mbè bo yí, ¹⁶ fɔ́ nti Yiè nKuyie nha yīēke a bo bè tannémè mme ketenkè a do yē nha yóó bè duɔ nkè, deè te kàa bè kùs dikpáá mieke. ¹⁷ N Yiè nKuyie n da báámmu, benke a wērímú a béi nke yē ndè ndòm-mè. ¹⁸ A béimmu ke tú fɔ́ nti Yiè nKuyie nha mieke boo, kàa sàà ndeu, kè benitibè ɔ nda caari ke yetírí a kpeti, kàa mmi a me nhō í nwóónko oyeiwe ke ɔ́ kpetín-né íbí i yembè yei nkpéi nnè be yaábí kó iyaábí. ¹⁹ Ti Yiè nKuyie nha sémmè deumu, cíé mbe kéndonnè a bè cīēnkómè nè bè yèmè Esibiti ke tùdkenní yíe. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie ndò: A mè nni mbántèmè m bè cīēmmu. ²¹ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! Kè n kpeti piéké kutenkù kumɔu dè báá pā. ²² Bèè kó dimàà yà n kpeti nè n dòò tii dieti Esibiti nè dikpáá mieke, nè memme ke cíéké ke n yáú ke tùdke kuce tepíítè bá bè í yie n kpeti. ²³ M parikèmu be kóò mɔu báá yà dihei n do yē n yóó duɔ ndi be yembè, bèè n sènkèri,

be kóò mɔu báá di yà. ²⁴ N kóo tɔnti Kadebu yie kó meyèmmè me ncáámmè, kòò yíe n kpeti timɔu, n yóo ò tannému de kó dihei ò kòte ke yà di, kòo yaábí di tieke. ²⁵ Amadesiibe nè Kannahāa kɔbe mè mbomè kubiriku bíékè kó yehekè, di naa kónté kényè dikpáá kétunne kuce kùu yìèè tipènti kóo dāmèèri.

Kuyie nyúúmmè ku kɔbe to

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéinè Mɔyisii nè Anɔɔ ke dò: ²⁷ Dè yó nkááké de kè kubotí yeiku kuù nyóu kù bo nni nkpànnèmè ke yetírí n kpeti? N kèemu bè tùute ke náá nti. ²⁸ Náké be ke dò n tú: Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mfi béi, n yóó di dɔò di náké tinti. ²⁹ Di yóó kú dikpáá mieke nke dindi bè kàa mbè kó dimàà kétúóté bèè mòke yebie nsipísidé kéndèetinko. Dindi bèè kó dimàà tùute, ³⁰ di í tati ketenkè n do béi nképarikè ke dò n yóó di duɔ nkè, kè dè í tú Yefundee bire Kadebu nè Nunki bire Sosuwee. ³¹ Di yaábí di do yē mbè yóó di kuó kéhéí ì, n yóó i ntanné ketenkè di sènkèri kè, kè ìi kè tieke. ³² Kè dindi bie di yóó kú dikpáá mieke nke. ³³ Di n yete mēè kpéi nte kè di bí yó nháá ndikpáá mieke ke dò yebie nsipísìnàa ke fēūri ke baanè di bo kúmè dimɔu kédeè. ³⁴ Yewe sipísìnàa di do dòò yè di kòte dii mònni ke bo paaté ketenkè, yè bo naá nyebie nsipísìnàa. Dibenni dimáá diyèè dimáá kpéi, di bo yà di yei nkó tiyeti kèbanté di bo yetemè n kpeti dè mòke mùu còntimu. ³⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi nke yóó ti dòò, kubotí yeiku kuù nkɔbe bèè wēnné ke yete n kpeti, bè yóó kú dikpáá dii mmieke nke, bá òmɔu báá súú.

³⁶ De kó benitibè Mɔyisii do tō mbè kè bèe kòte képaaté dihei kēwētení kēsukú betɔbè kè bèe tuute kēsīnkūnko de kó ketenkè bè kòte ke yà kè. ³⁷ Bèè do tùute ke nnáá ntii í wenni de kó ketenkè kpéi ti Yiè nKuyie ndo bè potému kè bèe do ku ìikè kékú. ³⁸ Nunki bire Sosuwee nè

Yefundee bire Kadebu beè do kpaá ke í nku bèè do kòte képaatè ketenkè be mieke.

Isidayeeribe dèmmumè ke né s' ndè ɔɔte

³⁹ Kè Mɔyiisii kòte kénáké Isidayeeribe bemɔu ti Yiè nKuyie nhò nàké tí kè bèè tiiti yedabùò. ⁴⁰ Kè dèe wenté kè bèè pike cute kédeke ditāri ínkè kénnáante ke tú: Tí bantému ti cààrèmmè, tí né bàátímu ke kori tí Yiè nKuyie nti duó ndii èi. ⁴¹ Kè Mɔyiisii bè nàké ke dò: Dè dòmme kè di d'ó káyete tí Yiè nKuyie nkpeti. Di í yóó na. ⁴² Báá kòtenè tí Yiè nKuyie nyí di bonè, di báá benné kékote kè di dootitòbè di kuɔ. ⁴³ Amadesiibe nè Kannahā kòbe bèè bo di iikè, bè yóó di fíému, di bùtín-nému tí Yiè nKuyie, kù ténke í di bonè.

⁴⁴ Kè Isidayeeribe yete kékpénkùnne be to ke dò: Tí deètímu ditāri ínkè kó kutempè. Kè Mɔyiisii yie me nni nkpaá be kari nè Kuyie ntaummè tɔu. ⁴⁵ Meíme Amadesiibe nè Kannahā kòbe cùténímè képoté Isidayeeribe ké mbè bèti ke kòu kétuɔkenè ɔdimaa.

Kuyie nnàkémè bè yó nkù pāā mmè boti tidiiti kó yepārè

15 Kè tí Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisii ke dò: ² Náké Isidayeeribe ke dò n tú: Kè di ta dii m̀nni ketenkè n yē n yóó di duó nkè kè dí mbo, ³ kè di yó n féúté feṣṣe kétuɔ nyoo metaummè kpéí, kòò m̀u me nyó n féúté feṣṣe ò n cànnenè dii nùu kpéí, yoo ò baa d'ó kè m pā dipānni ndi, yoo dibanni mari kpéí, kòò yó n féúté feṣṣe dieṣe nfe, yoo fesámpṣṣe, dipānni ndi dii kó kufṣṣku n naati, ⁴ wèe te feṣṣe wèe waá mmuyuo nsààmù cidòò bètāāti ké mù àntenè mekòsààmè dítiri nè dikèè. ⁵ Kè dipebii me nni ndi de yiè nd'ó kè n féútémè kétuɔ nyoo metaummè kpéí, wèe waá mmenaà ndítiri òmáà nè dikèè. ⁶ Kè dipedaà me nni ndi wèe waá mmuyuo nsààmù

cidòò bèkuò ké mù àntenè mekòsààmè dítiri bèdébè, ⁷ kéyɔɔrenè menaà ndítiri bèdébè. Dipānni ndi dii kó kufṣṣku n naati. ⁸ Kè fenàáfè me nni nfe ò yó n féútémè kétuɔ nyoo metaummè kpéí, yoo ò d'ó kè n féúté feṣṣe ò n cànnenè dii nùu kpéí. ⁹ Dinaadaà dimáà wèe waá mmuyuo ncidòò bèwei, kéàntenè mekùò ndítiri bètāāti, ¹⁰ kéyɔɔrenè diféè dítiri bètāāti. Dipānni ndi dii kó kufṣṣku n naati.

¹¹⁻¹² Bá kè ì sū ke mamè di yó mme ndɔɔri bá fèè òfè ínkè kéntū nfe kuó duó ke dòmme, kè fenàáfè nfe yoo dipedaà yoo dipedabii yoo tɔbuɔtè. ¹³ Isidayeeribe ní yóó me ndɔɔ bè m pā nyèè pāre ke tuó. Yepārè nye yèè kó kufṣṣku n naati. ¹⁴ Bepṣṣbè bèè bo di cuokè yoo bèè kó beyààribè do kòtení ké ndi bonè, be mieke kòò m̀u d'ó kè m pā mí ndi Yiè nKuyie ndipānni kétuɔ ò yóó me ndɔɔ. Dipānni ndi dii kó kufṣṣku n naati. ¹⁵ De kó ikuó yó mbomu diínni dimɔu kpéí nsáà nè di yaábíò opṣṣ kpéí nnè teheikèmbite kpéí. Teheikèmbite dɔɔrimè opṣṣ yóó mme ndɔɔri. ¹⁶ Ikuó imáà yó nni nyi medɔɔrimè memáà, d'indi nè bepṣṣbè bèè di bonè.

Bè bo mpāāmmè Kuyie ntidi panti kóo pèè

¹⁷ Kè tí Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisii ke dò: ¹⁸ Náké Isidayeeribe ke dò n tú: Kè di ta dii m̀nni ketenkè n di kòrinè kèè mieke. ¹⁹ Kè di d'ò pèèbè ke bo cááké, dí deite mí ndi Yiè nKuyie n kpere. ²⁰⁻²¹ Kè di ní nàa mmuyuo ke d'ò tipémpénti dí deite n kòku, di ɔɔ deite mèè boti tidiketiti mieke n kpeta, di tí puotì dii m̀nni kuyié. Di yó mme ndɔɔri sáà nè di yaábíò.

Kè dè da kpeténè kàa càarè a dò nkéféúté fèè òfè

²²⁻²³ Kè tí Yiè nKuyie mbéi nke dò: Kè dè d'ò ndè di kpeténè ke di yetenè

n duş nyì kuş M̄yiyisi kòd ì ndi t̄uò i kó ìmai, k̄étúté yíe nnè di bo mbomè nè di yaàbíó, ²⁴kè dè dò ndè k̄p̄eténè òm̄ou kè dit̄innì dim̄ou í yé ke yeténè ikuş mai, di w̄enné k̄éwaà ndinaadaà, kè di nni nf̄éúté k̄éw̄ennénè muyuo mm̄ù ãntenè mekùd nnè menaà k̄étuò nyikuş ȳemmè. Dip̄ánni ndi diì kó kuf̄õku n naati, dí waànnè dibòdaà meyei n̄ciém-mè k̄peri. ²⁵Kè ikuş niùt̄ii d̄òd dit̄innì dim̄ou meyei n̄ciémmè kó ikuş, kè n di cié nke yé dè di k̄p̄eténèmm̄e. Kè dí t̄oní di diiti kó yep̄arè di yó m p̄a yè k̄étuò, k̄éffénè meyei n̄ciémmè kó iw̄ũ ke yé dè di k̄p̄eténèmm̄e. ²⁶De m̄nni n yóó di ciémmu di yei nd̄indi Isidayeeribe nè bep̄òbbè bèè di bonè ke yé dè di k̄p̄eténèmm̄e dim̄ou.

²⁷Kè dè me ndò ndè k̄p̄eténè onit̄i òm̄áà ndi kòd d̄òd meyei nwèe waà ndiboseri diì m̄òke dibenni dim̄áà kè di nni nf̄éúté o yei n̄ciémmè k̄p̄éí. ²⁸Kè ikuş niùt̄ii ò d̄òd meyei nh̄út̄im̄ù kó ikuş metaummè tou ìikè kè nhò cié, ²⁹d̄indi Isidayeeribe kè di kòd m̄ou nwe yoo op̄òd wèè di bonè ikuş im̄áà yóó nni nyi ìi tukúnè dè bo k̄p̄eténè wè, kòo yeténè ikuş.

³⁰Kè wèè yie bo ncaàri ke yé, kòd tu Isidayeeribe nwe yoo ò tu op̄òd ò càrè mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe. Dí ò d̄enne di cuokè. ³¹De kóo nit̄i botí ò s̄enk̄èri mí ndi Yiè nKuyie n náant̄i nti ke caari n kuş, dí ò d̄èite di cuokè, o yei mbo o yuu ìnkè nke.

Wèè do yeténè teomp̄utè kó ikuş

³²Isidayeeribe do bo diì m̄nni dikp̄áà mieke, diyie mari kè bèmabèe yà òm̄ou kòd kau ideí teomp̄utè yiè ³³kè bèe ò k̄òtenè M̄yiyisi nè An̄o nè Isidayeeribe s̄ombe borè, ³⁴kéduş nkè bè nhò bàa ke yé ikuş mu ndo í n̄akémè bè dò nkóò d̄òmmè. ³⁵Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄yiyisi ke d̄ò: De kóo nit̄i dò nkékuşmu,

Isidayeeribe dim̄ou dí ò d̄enne di kó dikari kòd bùstí yetárè k̄ékuò.

³⁶Meim̄me kè dit̄innì dim̄ou ò d̄enne be kari kè nhò buoti yetárè kòd yàa kúnè, ti Yiè nKuyie ndo n̄akémè M̄yiyisi ke nyè ndè ndómmè.

Kuyie nyémmè ku nit̄ibè nh̄áà iyaàyuş mbe yaàti

³⁷Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄yiyisi ke d̄ò: ³⁸Á náké Isidayeeribe ke d̄ò n tú: D̄indi nè di yaàbíó di nh̄áà iyaàyuş ndi yaàti, kè di níf ya ntiyaàti di ãnné mupaàkómmú mù w̄ũ tiõti t̄ii d̄onnè t̄ibedenc̄èti mu kó iyúş nti m̄anke. ³⁹Di yaàti níf nh̄a iyúş nkè di nyi yàu ke deniní n kuş mí ndi Yiè nKuyie nke t̄u nyi ȳemmè, ke bá nd̄oari di yèmmè d̄ó dè nè di nuò nd̄ó dè, dè yàà bo nte kè dí m búttinné mí ndi Yiè nKuyie. ⁴⁰Meim̄me di bo ndennimè n tannò yem̄ou. Ke d̄oari yè ȳemmè kè d̄ee benke ke dò ndi cáá nke tú n k̄obe. ⁴¹Mí ndi Yiè nKuyie m m̄i di te ke di d̄ennení Esibiti kè di bo ntú n k̄obe.

Kodee yetemè Kuyie nk̄peti

16 Defii m̄ou Keati naàm̄unkù kou wèè do peité Isaadi kè Isaadi peité Kodee. Kòo sukú Dubenni naàm̄unkù k̄obe bèt̄aati, Ediabu bí Datanni nè Abidammu nè Pedeti bire Onni. ²Nè Isidayeeribe sik̄usidé nè sip̄is̄in̄umm̄ù (250), bèè do tú be botí mieke bek̄ótf̄è ke ni be t̄irè kè be yèté feí. ³Kè bèe c̄ète M̄yiyisi nè An̄o kè mbè kp̄ànnè ke tú: Di terè tontému Isidayeeribe botí kum̄ou tu Kuyie nk̄obe mbe, kè kù bè bonè. Dè yime kè di d̄ó kè nti bakè.

⁴M̄yiyisi kèè diì m̄nni de kó tin̄aant̄i k̄édo k̄és̄inn̄o ketenkè, ⁵kénáké Kodee nè o kó dit̄innì k̄obe ke d̄ò: Nanke dik̄ún-w̄enni ti Yiè nKuyie mbo benke wèè tu ku kou, kù t̄aāté wè koò cànné, kòd bo nkù t̄akunè, de yiè nweè yó nkù t̄akunè. ⁶Né nte di dò nkédòmmè: F̄ş nKodee

nè a kó ditìnni kɔbe bɛmɔu túótɛnɛ sisɔsɛkɛbúkúsí, ⁷ di naa si ànné muháá nkéyɔɔrɛ tihúúnti mu ìnkè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìlkè, kè tí yà ti Yiè nKuyie nyóó tãátè wè, wèè tu ku kou kù cãáné wè. Díndi Defiibe di kperɛ deè tonté.

⁸ Kè Mɔyiisii wète kénáké Kodee ke dò: Kéntɛnɛ díndi Defiibe, ⁹ dè í di sànnè ti Yiè nKuyie nylsidayɛeribe tũ nkù di tãátémè Isidayɛeribe botí miɛke, ke di yu ke di dɔ̀̀̀̀ ku tɔmbè kè di pí nku taummè tou miɛke ku tɔmmú nè Isidayɛeribe bɛmɔu kó diyètìràà? ¹⁰ Kuyie nda yu f́́́ nKodee nè a kɔbe Defiibe bɛmɔu kè di kù tɔkénè kè di né tonté ke wanti kénáá nyikúú nùbàà? ¹¹ F́́́ nnè a kó ditìnni kɔbe di kpànnè ti Yiè nKuyie nku. Anɔ̀̀̀ tu we kè di bo nhò seí?

¹² Kè Mɔyiisii tɔ̀̀̀ nkè bè bo yúní Ediabu kó ibí Datanni nè Abidammu kè bèè ò tɛ́́́́́ ke dò: Ti í kɔroo? ¹³ A ti dènnení menaamiè nnè mecekùú** dè pũ̀̀̀ ndè, ke ti kòtɛnní dikpráà tɛdɔ̀̀̀ntè tiè mmieke kè dè í da sànnè kàa wète ke dɔ̀̀̀ kɛ nti kpraatìràà? ¹⁴ Ti yetemu! Biti bitì a í ti nitè menaamiè nnè mecekùú ndè pũ̀̀̀ ndè, a mɛ nyí ti duó nketenkè nè depaa nnè f́́́nyí kó detie. A ti wúó ntiyũ̀̀̀nti ntaà? Ti í kɔroo!

¹⁵ Kè Mɔyiisii miɛkɛe cɔ̀̀̀uté mediè nkòo náké ti Yiè nKuyie nke dò: A báá cɔ̀̀̀uté be pàrè, n yí cɔ̀̀̀uté be mɔ̀̀̀ kóo sãmmarímú, m mɛ nyí yetɛnɛ òmɔ̀̀.

Kuyie mpùtémè Kodee nè Anɔ̀̀̀

¹⁶ Mɛ̀̀̀mme kè Mɔyiisii náké Kodee ke dò: Nanke f́́́ nnè a kó ditìnni kɔbe nè Anɔ̀̀̀, dí kɔtɛní kécómmú metaummè tou ìlkè. ¹⁷ A kɔbe sikɔusidè nè sipìsìnùmmù (250), bá wè wèe túóté o sɔsɛkɛbuute kéánnè tihúúnti kɛtɔ̀̀̀ni ti Yiè nKuyie tou

ìlkè, f́́́ nKodee nè Anɔ̀̀̀ kè di múnke mɛ ndɔ̀̀̀.

¹⁸ Kè Kodee tí nylsidayɛeribe nè o kɔbe kè bèè yie mbá wè kòo túóté o sɔsɛkɛbuute kéánnè muháá, nkéyɔɔrɛ tihúúnti muháá nyínkè kékɔte kécómmú metaummè tou bòrìnùù, Mɔyiisii nè Anɔ̀̀̀ kè bè múnke mɛ ndɔ̀̀̀. ¹⁹ Kè Kodee tí nylsidayɛeribe bɛmɔu Mɔyiisii nè Anɔ̀̀̀ be ìlkè metaummè tou bòrìnùù.

Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetii cútɛní be ìnkè. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisii nè Anɔ̀̀̀ ke dò: ²¹ Kentɛnɛ dimáá de kó benitìbè, n yóó bè kù̀̀̀mu dimònni dimáá.

²² Mɔyiisii nè Anɔ̀̀̀ kè bèè do késínnɔ̀̀̀ ketenkè kékúú̀̀̀nko ke dò: Áú Kuyie! F́́́ nwèè duó mmufòmму dèè kó dimáá fò̀̀̀, a miɛke bo do kubotí kumɔu onitì omáá kó mecaàrimè kpéínáá?

²³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mɔyiisii ke dò: ²⁴ Á náké Isidayɛeribe botí kumɔu ke dò: Bèè kentɛnɛ Kodee cìtè̀̀̀ nè Datanni nè Abidammu be kpesi.

²⁵ Mɛ̀̀̀mme kè Mɔyiisii íté kénkɔri Datanni nè Abidammu be borè kè Isidayɛeribe kó bekótìbè ò tũ̀̀̀. ²⁶ Kòo náké diitìnni ke dò: Kentɛnɛ benitidònnibè bie ncéí borè, di báá kááké dɛmarè dèè tu be kperɛ di yàà bo kú be kó mecaàrimè kpéí.

²⁷ Kè bèè íté ke dé́tɛnɛ Kodee cìtè̀̀̀.

Datanni nè Abidammu bè do yènní kécómmú be touti bòrè nye nè be pobè nè be bí nè be yaábí. ²⁸ Kè Mɔyiisii béi nke dò: Di yóó banté die nde ke dò ti Yiè nKuyie nkuù n tɔ̀̀̀nní kè m pí nde kó mutɔ̀̀̀mmú mumɔu kè dè í tú m mù pìnnè m máá kó muwèrímú. ²⁹ Kè de kó benitìbè ku mukúú̀̀̀ mbetɔ̀̀̀bè kɔ̀̀̀ mmù ke í ku kè dè cãánnè betɔ̀̀̀bè kɔ̀̀̀mmè ti Yiè nKuyie nkuù í n tɔ̀̀̀nní. ³⁰ Kè dè dò nti Yiè

** **16:13 menaamiè nnè mecekùú:** Kuyie ndo dènnení Isidayɛeribe kè bè nàké ke dò kù yóó bè duó mmenaamiè nnè mecekùú ndè pũ̀̀̀ ndiì ei ndi. Bè berínè diì m̀̀̀nni dikpráà miɛke kè tidiitii bè dònté kè bè ñkpànnè Mɔyiisii ke wète ke náá nde kó ditanfɔ̀̀̀tìri ke né buò Esibiti ei, bè yènní kè. Wénté Mudennimù 3:8.

nKuyie mbo dɔ̀dɔ̀ tidietì kperɛ marɛ̀, kɛ̀ ketenkɛ̀e aate kɛ́maángo de kó benitìbɛ̀ nè dɛ̀ kó dimàà tu be kperɛ̀ kɛ̀ bɛ̀e ta kudɔ̀nkù befòùbɛ̀, di bo banté ke dò nde kó benitìbɛ̀ cààrɛ̀ ti Yiè nKuyie nku.

³¹Mɔ̀yiisi kpaá ke me nnáá nkɛ̀ ketenkɛ̀e yaté bɛ̀ còmmú dɛ̀, ³²kéaate kɛ̀ bɛ̀ maánko bembɛ̀ nè be cɛ́i kɔ̀be nè be Kodee nè o kó ditìnni kɔ̀be nè be kperɛ̀ demɔ̀. ³³Kɛ̀ bɛ̀e ta kudɔ̀nkù befòùbɛ̀ nè be kperɛ̀ bɛ̀ m̀d̀ke dɛ̀, kɛ̀ ketenkɛ̀e mutinne. Mɛ̀mme bɛ̀ kpaakemɛ̀ be kɔ̀be Isidayeeribe cuokɛ̀. ³⁴Bɛ̀è kó dimàà dɛ̀ bo kɛ̀ bɛ̀e keɛ̀ be dabùdò kén-cooti ke tú: Tí cokénɛ̀ ketenkɛ̀ yàà bo ti maánko! ³⁵Mɛ̀mme kɛ̀ ti Yiè nKuyie ncúúnni muháá nkɛ̀ mùù còútóo benitìbɛ̀ sikɔ̀usidé nè sipísínùmmù (250) bembɛ̀ bɛ̀è do tuɔ̀ nti húúnti.

Muháá ncútémɛ̀

Kodee kó ditìnni kɔ̀be

17 Kɛ̀ ti Yiè nKuyie mbéinnɛ̀ Mɔ̀yiisi ke dɔ̀: ²Náké Anɔ̀ bire Edeasaa ikuɔ̀ niùtì ke tú n yɛ̀ nwèe púté sisɔ̀sékébúkúsi kɛ́fúú mmuháá. Ke yɛ̀ bɛ̀ sɛ̀ nni nduóm̀m̀m̀m̀u kɛ̀ sɛ̀ tu n kpesi. ³Bɛ̀è sɛ̀ tɔ̀nɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ ku ke yietí be yei. Dí sɛ̀ ma timátipenti kédari n wũ̀ɔ̀t̀ǹǹni kɛ̀ dɛ̀ ndò mmebenkùmɛ̀ Isidayeeribe bemɔ̀ kpeí.

⁴Kɛ̀ ikuɔ̀ niùtì Edeasaa túóté disɔ̀wũ̀dò kó sisɔ̀sékébúkúsi de kó benitìbɛ̀ do tɔ̀nɛ̀ sɛ̀ kɛ̀ muháá nsi còuté, kɛ̀ bɛ̀e sɛ̀ ma timátipenti kédari diwũ̀ɔ̀t̀ǹǹni. ⁵Bɛ̀ do ma tìl mátipenti kédari diwũ̀ɔ̀t̀ǹǹni tìl do denniní Isidayeeribe òm̀ɔ̀ í dòm̀m̀m̀ kɛ̀ntuɔ̀ nti húúnti ti Yiè nKuyie nyìkɛ̀ kɛ̀ dɛ̀ í tú Anɔ̀ nè o yaábí, kɛ̀ wèè mè dɔ̀dɔ̀ tìl tũ̀dkení Kodee nè o kɔ̀be tìl yóo ò tũ̀dkení ti Yiè nKuyie ndo me nti náké Mɔ̀yiisi kòdò tì mbɛ̀ náké.

Isidayeeribe tùùtemɛ̀

⁶Kɛ̀ dɛ̀è wenté kɛ̀ Isidayeeribe íté be botí kumɔ̀ kénkpannɛ̀ Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ ke tú: Dfi kùò ti Yiè nKuyie nkɔ̀be.

⁷Bɛ̀ cɛ̀ɛ̀te dii m̀d̀ǹǹni Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ kɛ̀wɛ̀ɛ̀te metaummɛ̀ tou bíkɛ̀ kénsɔ̀ di-wetiri dátinnɛ̀ metaummɛ̀ tou, kɛ̀ bɛ̀e yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti. ⁸Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ kɛ̀ bɛ̀e kɔ̀te metaummɛ̀ tou ìikɛ̀ ⁹kɛ̀ ti Yiè nKuyie mbéinnɛ̀ Mɔ̀yiisi ke dɔ̀: ¹⁰Yènnɛ̀ de kó ditìnni cuokɛ̀, n yóo bɛ̀ kùom̀u dim̀d̀ǹǹni dimáá kɛ̀ Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ kɛ̀ bɛ̀e do késinnɔ̀ ketenkɛ̀. ¹¹Kɛ̀ Mɔ̀yiisii náké Anɔ̀ ke dɔ̀: Túóté tesɔ̀sékébuute kédɛ̀ite diwũ̀ɔ̀t̀ǹǹni ìnkɛ̀ kó muháá nkéánnɛ̀ te mieke kɛ̀tuɔ̀ nti húúnti kécokóo ditìnni borɛ̀, kédɔ̀dɔ̀ meyei ncíém̀m̀m̀ kó ikuɔ̀ ke yɛ̀ ti Yiè nKuyie mmieke còútémɛ̀ kɛ̀ benitìbɛ̀ keté mukúú.

¹²Kɛ̀ Anɔ̀ túóté tesɔ̀sékébuute nè muháá Mɔ̀yiisi tì nhò náké ke yɛ̀ ndɛ̀ ndòm̀m̀m̀, kécokóo ditìnni cuokɛ̀, kénsɔ̀ benitìbɛ̀ keté mukúú, kòo tuɔ̀ nti húúnti kédɔ̀dɔ̀ meyei ncíém̀m̀m̀ kó ikuɔ̀ Isidayeeribe kpeí, ¹³kéncóm̀m̀m̀ becírìbɛ̀ nè befòùbɛ̀ be cuokɛ̀ kɛ̀ ti Yiè nKuyie mbɛ̀ poté kùù yɛ̀inkuu cóm̀m̀m̀. ¹⁴Benitìbɛ̀ bɛ̀è do ku bɛ̀ do bo tekɔ̀upípítɛ̀ nè sikɔ̀upísínàà nè sikɔ̀usiyiekɛ̀ ndi (14700) kɛ̀ né mbúútí bɛ̀è do ku Kodee kó mecaàrimɛ̀ kpeí. ¹⁵Kɛ̀ Anɔ̀ wɛ̀tení Mɔ̀yiisi borɛ̀ metaummɛ̀ tou b̀òr̀ǹǹù, kɛ̀ ti Yiè nKuyie mbɛ̀ poté kùù yɛ̀inkuu cóm̀m̀m̀.

Anɔ̀ kó kupàati yèmɛ̀ tifáàtì

¹⁶Kɛ̀ ti Yiè nKuyie mbéinnɛ̀ Mɔ̀yiisi ke dɔ̀: ¹⁷Á náké Isidayeeribe wuɔ̀ ntepítɛ̀ nè ìdɛ̀i, bá kùù wuɔ̀ nkɛ̀ ku kóo kpàati da tɔ̀nɛ̀ kupàati. A yóo ì cuɔ̀ kɛ̀ ì mbo tepítɛ̀ nè ìdɛ̀i nyi, kàa wàri bá kùù wuɔ̀ nkóo kpàati tɔ̀nɛ̀ kùù pàati ìnkɛ̀ de kó kuwu nyètiri, ¹⁸kéwàri Defii kó kupàati ìnkɛ̀ Anɔ̀ kó diyètiri. Mɛ̀mme bá kùù wuɔ̀ nkóo kpàati yó mmɔ̀kemɛ̀ kupàati. ¹⁹A yóo ì dɔ̀u mmetaummɛ̀ tou mieke nke Kuyie ntaummɛ̀ tɔ̀u ìikɛ̀, mí nnè f̀s̀ nti ɔ̀ɔ̀ máá dɛ̀. ²⁰Onitì wèè kó kupàati bo ye tifáàtì weñwe n tãátémɛ̀. De m̀d̀ǹǹni kɛ̀ m paa nyesáàmbɛ̀ Isidayeeribe di sáá nyè.

²¹ Kè Mɔ̀yisii tì nàké Isidayeeribe wuɔ ntepiítè nè idéi mieke bá kùu wuɔ nkè ku kóo kpààtì tɔ̀nì kupààti be wuɔ ndò ndòmmè imɔ̀u kè ìl wènné tepíítè nè idéi, kè Anɔ̀w kɔ̀ku nsoké i cuokè. ²² Kè Mɔ̀yisii ì tannè metaummè tou mieke ké ì dɔ̀u ti Yiè nKuyie nyiikè metaummè tɔ̀u borè. ²³ Kè dèe wenté kè Mɔ̀yisii mbo tuɔ̀koo ke s̄́ nhAnɔ̀w Defii kó kuwuɔ nkou kó kupààti yè tifaàti ke pòrì ke peitè yebe kè yè bi. ²⁴ Kè Mɔ̀yisii ì koutè imɔ̀u ti Yiè nKuyie nyiikè kékɔ̀tenè kébenke Isidayeeribe kè bèè ì yà bemɔ̀u, bá wè kòo túóté o kɔ̀ku. ²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔ̀yisii ke dɔ̀: Dɔ̀u nhAnɔ̀w kó kupààti ikuɔ̀ tɔ̀u iikè, kè kù ndò ndibenkèrì de kó itookperì yembè kpéi. De m̀nni kè m paa nyesáàmbè bè di s̄́á nyè, kè yè t̀̀̀kení m borè kè bè ténke báa kú.

²⁶ Kè Mɔ̀yisii dɔ̀dɔ̀ ti Yiè nKuyie nhò nàké tì.

Ikuɔ̀ nùbè nè Defiibe dò nkémpí mmùu tɔ̀mmú

²⁷ De m̀nni kè Isidayeeribe náké Mɔ̀yisii ke dɔ̀: Ti yóo kúmu, ti kumu ke dèè. ²⁸ Kòdò m̀u t̀̀̀nnè metaummè tou ò ɔ̀ kúmu, ti yóo me nh̄ nke yàa deèà?

18 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anɔ̀w ke dɔ̀: Kòdò m̀u yeténè metaummè tou f̄́ nnè a bí d̄́i te meyetímè. Kòdò m̀u cààrè ikuɔ̀ tɔ̀mmú d̄́i te de kó mecaàrimè. ² A yú a cice naàm̀nkù kɔ̀be Defiibe kè bè da wènnénè ké nda teénè mutɔ̀mmú. F̄́ nnè a bí d̄́i níí yóo ta metaummè tou kèpí nyikuɔ̀ tɔ̀mmú metaummè tɔ̀u iikè. ³ Bèè yó nda teénè metaummè tou dimɔ̀u kó mutɔ̀mmú bè né báa t̀̀̀nnè ikuɔ̀ nenti matì yoo di-wũ̀t̀̀nni, kè dèe yie nkè di báa kú ké bè wènnénè. ⁴ Bèè yó nda wènné ke da teénè metaummè tou kó mutɔ̀mmú mumɔ̀u, wèè í t̀̀ Defii botí kou ò báa di wènnénè mutɔ̀mmú. ⁵ F̄́ nnè a bí d̄́i te metaummè tou nè diwũ̀t̀̀nni de kó mutɔ̀mmú kè

dèe yie nkè m mieke báa do Isidayeeribe. ⁶ Míi t̄́áatè a kɔ̀be Defiibe Isidayeeribe cuokè, bè tu n kɔ̀be mbe kè m bè nda duɔ̀ nkè bè bo mpí mmetaummè tou kó mutɔ̀mmú. ⁷ F̄́ nhAnɔ̀w nè a bí n duɔ̀ ndí mbe ikuɔ̀ kó mutɔ̀mmú diwũ̀t̀̀nni ínkè nè ikuɔ̀ nenti kó kufáá nkuyààkù pi kù, n duɔ̀ ndí mbe de kó mutɔ̀mmú, wèè í t̀̀ Defii botí kou ke dè t̀̀̀nnè ò kumu.

Ikuɔ̀ nùbè dò nkénte dè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anɔ̀w ke dɔ̀: Míi da duɔ̀ nkàa bo ndake Isidayeeribe m p̄́a nyèè p̄́arè kpéi, a níí yóo de ndeite dèè tu a kperè, n da còu mmekùd mmeè kpéi nke da cànné f̄́ nnè a bí n tɔ̀mmú kpéi, de kó ikuɔ̀ yó mbomu s̄́á nè a yaábí. ⁹ Nte dèè yó ntú a kperè, bè m p̄́a nyèè p̄́arè mieke, kémbúúti yèè yóo tuɔ̀. Muyuo nkó yep̄́arè nè bè n fié ìl wũ̀ meyei nc̄́émmè kpéi nnè meyei nh̄tímù kpéi. Bè m p̄́a nyèè p̄́arè kó dimàà tu a kpeye nye f̄́ nnè a yaábí. ¹⁰ D̄́i níí dè di dè tu n kperè nde, benitidaabè bèè bo di c̄́i bè bo na ké dè di. ¹¹ Nte deterè dèè níí yó ntú a kperè Isidayeeribe dèite dèè kó dimàà ke m p̄́a ke dè nni nyòute, n dè nda duɔ̀mmu f̄́ nnè a yaábí initidaa nè initipò. Bèè kó dimàà bo a c̄́iète ke wenni bè bo na ké dè di. ¹² N di duɔ̀mmu tidiketiti kó yep̄́arè sàà yè Isidayeeribe m p̄́a nyè: Mekùd nnè menaà nnè tidiiti bè tu tì bèdèé. ¹³ Be èi kó tidiketiti bè m p̄́a ntì kó dimàà, n ti n di duɔ̀mmu bèè kó dimàà bo di c̄́i ke wenni bè bo na ké dè di. ¹⁴ Kè Isidayeeribe níí m p̄́a dè ke t̀̀u bè dè nni m p̄́amu s̄́á, d̄́i yó ndè te. ¹⁵ Isidayeeribe bèè tu Mpo nè be wũ̀ ketiyi bè m p̄́a ndè tu di kperè nde. Bèè tu Mpo bè níí bè ndi donténè, kè fèf̄́e ketifè mafè tu bè í n feu fè bèè fè ndi donténè. ¹⁶ Denitidabire dèè m̀ke ot̄̀nkù omáa de donku dò nkémbo medítibii mmènùmmù ndi bè kèetémè metaummè tou kpéi, mèè c̄́éku bo kàdàammù tepíítè. ¹⁷ Kè fenàdè nfe

yoo fepièfè yoo tebuatè dè peité ì bí idaaì meketimè, bè ì nni nfeumu, bè bábá wète ké ì ndi donténè, dí ì nni nféuté kécóú mmeýì ndiwūōtōnni, kétuō ndèè tu mekùò nkperè, dipānni ndi dii kó kufōōku n naati.¹⁸ Imaa ntu di kpeyi nyi, kényénè di n yòutè ì, dicīncīnni nè dikpèri youri.

¹⁹ Isidayeeribe ōō deite yèè pāre ké m pā, n yè ndi duōmmu dīndi nè di yaábíó, inítidaaì nè inítipòì, de kó metaummè yó mbomu, n di dōūnnè dii nùù ndi sáā.

Ikuś niùbè Defiibe dò nkénte dè

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Anōo ke dō: N duś nkèè tenkè Isidayeeribe, ke mieke a í yó mmōke a kōke, mīi yó ntú a kperè Isidayeeribe cuokè.²¹ Dīndi Defiibe, kè Isidayeeribe níí dèite bè mōke dè mieke depííndè ke m pā, n dè ndi duōmmu di pí mmùù tōmmú kpéí metaummè tou.²² Isidayeeribe sōmbe bá ntōkunè metaummè tou bè yàà bo cé mbemáà meyei nkékú.²³ Dīndi Defiibe dīi máà yó mpí mmetaummè tou kó mutōmmú, kòò mōù yeténè metaummè tou dīi te de kó meyetímè, de kó ikuś yó mbomu sáā. Dí í yó mmōke di kó ketenkè Isidayeeribe tōbè cuokè.²⁴ Isidayeeribe ōō deite dè bè mōke de mieke dèè tu depííndè ké m pā, n dè ndi duōmmu. Deè te kè n tu di í yó mmōke di kó ketenkè Isidayeeribe cuokè.

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mōyiisi ke dō: ²⁶ Á náké Defiibe ke tú n yè nkè Isidayeeribe níí dèite bè mōke dè mieke dèè tu depííndè n yè mbè ndi duō ndè ke be duś, bèè deite de mieke dèè tu depííndè ké n duś.²⁷ Deè múnke yó ntú be kperè bè mōke de kó depííndè. Be kōbe dèite mèè botí tidiiti kó depííndè nè menaà nke dè mbè duś.²⁸ Bè níí deite Isidayeeribe dèite dè bè mōke dè mieke, dèè tu depííndè ké bè duś, bèè deite depííndè de mieke n kperè nde, dí dè duś nyikuś niùti Anōo.²⁹ Bè yó ndi duō nyèè pāre yemōu ínkè di

níí deite bá dii pānni ínkè dèè tu desààrè kécánnè n kpéí, n kperè nde.³⁰ Náké be kè bè dèite dii mōnni dèè tu desààrè n kperè tú dè, ke cānné dèè kpaá dè tu be kperè nde. Kéndōnnè Isidayeeribe ōō súómmè be diiti nè be naà.³¹ Di bo na ké dè di bá kèè bíékè nè di cēi kōbe bemōu. Dè tu di kó tiyeti ntu mutōmmú di pí mmù metaummè tou mu kpéí.³² Di dèite dii mōnni dèè tu desààrè n kperè tú dè, ke n duś, dí di desōnne. De mōnni dè í tú meyei, di yó mme ndōōri ke bábá sīnkūnne Isidayeeribe m pāā nyèè pāre kékú.

Fenaōwūōfè kó mutápeí nkó ikuś yó ndōmmè

19 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mōyiisi nè Anōo ke dō: ² Mí ndi Yiè nKuyie mīi di dōūnnè ikuś. Dí náké Isidayeeribe ke tú n yè mbèè waá nfenaōwūōfè fèè í mōke kuyènkù bá sámpó, bè mu nyí buú nfè kudóú kè fè dùò.³ Kè di fè duś nyikuś niùti Edeasaa kòò fè dèenne di-hei mánku kè dí fè feuté o ìikè.⁴ Kè ikuś niùti Edeasaa pōtè o nóm̄bii fe yīi nkémíéte metaummè tou bōrīnūù kuce mēyiekè.⁵ Kè dí fè tūò nkenke ikuś niùti ìikè kétuō nfe yīi nnè fe maa nnè fe kōnkù nè fe piti.⁶ Kè ikuś niùti waá mmutie bè tu mù sētīrī mu kó kudóú nè bè tu mù isópù mu kōku nè tipèciti tīl to mmewūō nké dè wēnné kēānné muhāā mbè tūò mmùù mieke fenāāfè.⁷ Kòò dèè wèè sū o yàātī kēwuō ke né na kékò mbè bāté dè. Ò yó nsīmmu kētūōkenè kuyūoku.⁸ Wèè tūò nfenāāfè kòò sū o yàātī, kēwuō. Ò yó nsīmmu kētūōkenè kuyūoku.⁹ Oniti wèè í sāū nhomāā kè wèè kouté mutápeí mbè tūò nfèè nāāfè kōmu, ké mù fūtenè be kari kécóú ndibōrī bè tāāté di de kpéí, kè mù mbo Isidayeeribe kpéí kè bè mmù dōōrīnè mewénkùmè kó menie. De kó ikuś yó ndōnnè meyei ncíémmè kpeyi nyi.¹⁰ Wèè kouté de kó fenāāfè kó mutápeí nwèè sū o yàātī ò yó nsīmmu kētūōkenè kuyūoku.

De kó ikuú yó mbomu Isidayeeribe kpéí nnè bepòòbè bèè bè bonè.

**Wèè sìnte ò bo wénkùnnè
mèè botí omáà**

¹¹ Kè wèè kàáké ocí, bá wèè cfi botí cénke ò sìntemu, kénsi nke dò yewe yèyiekè. ¹² Wèè wuònè mmewénkùmè kó menie diyèè táánni nè diyiénni ke né na kéwenke. Kòò í wùò diyèè táánni nè diyiénni ò báá wenke. ¹³ Wèè bo kàáké ocí ke í nwùònè mewénkùmè kó menie nhò sìnkùnkò mí ndi Yiè nKuyie n cífètè nte, de yiè mbèè ò dènnè Isidayeeribe cuokè, ò sìmmu ke yé ò í wùòmè ikuú kó menie.

¹⁴ Ntenè ikuú tei: Kòò m̀òu ku ditou mari mieke kè wèè ta di mieke ò sìntemu wenwe nè bèè bo di mieke kénsi nke dò yewe yèyiekè. ¹⁵ Tinenti tìl kó dimàà bo mbo de kó ditou mieke ke í poke ke bou teitei tì sìntemu. ¹⁶ Kòò m̀òu kèrí dikpáà mieke ke kàáké ocí bè kùò wè yoo ò na òm̀òu kó yekúú yoo kuf̀ti ò sìntemu ke yó nsì nke dò yewe yèyiekè. ¹⁷ Kòò niti sìnte kè di yóó ò wénkùnnè, dí waá nfenaawùòfè fenfe bè kùò fè kó mutápeí nkéánné dibuu mieke kéánné menie. ¹⁸ Kè di dèè oniti wèè í sãu nhomáà wèè waá isòpù kó kudú képòòtè de kó menie nkémíété mífété de kó ditou nè tinenti nè benitibè bèè kó dimàà bo de kó ditou mieke nè wèè kàáké bè kùò wè yoo ò na òm̀òu kó yekúú yoo ò na kuf̀ti. ¹⁹ Oniti wèè í sãu nhomáà wèè yóó míété menie nhoniti wèè sãu nhomáà diyèè táánni nè diyiénni. Diyiénni yiè wèè jú o yààti, kéwuó kéwenke kuyuoku m̀nni.

²⁰ Wèè bo sãu nhomáà ke í ndó kéwénkùnnè omáà bèè ò dènnè Isidayeeribe cuokè, ke yé ò sìnkùnnemè mí ndi Yiè nKuyie n cífètè nte. Ò me nyí wùònè ikuú kó menie, nnè de kpéí nhò sìmmu.

²¹ Dè yó ntú ikuú nyi sãà, wèè bo míété ikuú kó menie nwèè jú o yààti, kè wèè kàáké de kó menie nhò sìntemu kèntò kètuòkenè kuyuoku. ²² Wèè sãu nhomáà kòò kàáké dè, dè sìntemu, kè wèè kàáké dèè sí nhò sìntemu kèntò kètuòkenè kuyuoku.

**Isidayeeribe do m̀nítémè
menie nSinni kó dikpáà mieke**

20 Dibenni t̀nkù ketiwè kè Isidayeeribe t̀nni tuòke Sinni kó dikpáà kébáté Kadèesi kékari. Midiyammu de nku kè bèè ò kùnné.

² Bè í mpètè menie nke bo yà kétí nkénkpannè M̀yiyisi nè Anò ke tú: ³ Kè ti Yiè nKuyie ndo nti wènnénè ti kòbe bèè ku képoté, kè ti kú dè í ntũ̀à? ⁴ Dè yíme kè di t̀nì t̀nti ti Yiè nKuyie nkòbe ke k̀tennì dikpáà dii mmieke kè ti bo kú t̀nti nè ti wũ̀? ⁵ Ba nte kè di ti dènnení Esibiti ke ti t̀nì dibòri yeiri dii? Dè í dò mbuòtí dèmarè, detie mbè tu dè fikíè dè í bo kè ti né báá buónè fínyí nè kèdènáti kperè, menie nketé ke í bo ke dò nyà.

⁶ Mèmmè M̀yiyisi nè Anò bè itémè Isidayeeribe borè kékòte metaummè tou borinùù kèdo késínnòò ketenke kè ti Yiè nKuyie mbè benke ku kpeti, ⁷ kébéinnè M̀yiyisi ke d̀: ⁸ Túóté a pàati f̀ nnè a kóo kóti Anò kè di tíf nyIsidayeeribe, kè bè mbo ke wúó nkàa béinnè dipèri kè menie nyènní, kàa duó nkè bèè yà bembè nè be wũ̀.

⁹ Kè M̀yiyisi túóté o pàati metaummè tou mieke kèndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkémè. ¹⁰ Wenwe nè Anò kè bèè tíf nyIsidayeeribe dipèri borè, kòò bè nàké ke d̀: Kénténè d́ndi itookperí yembè! Ti bo dènnení menie ndipèri dii mmieke nke kè di yàà?

¹¹ Mèmmè ò yòùtemè o pàati képoté dipèri mèdémè, kè menie nyènní mediè. Isidayeeribe nè be wũ̀ kè dèè yà.

Kuyie nkpannèmè Mɔyiisi nè Anɔ̀ bɛ̀ yeté mɛ̀è kpéí

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi nè Anɔ̀ ke d̀: Di yèmmè í me nyiemmmè ke d̀ò ndè bo d̀d̀, di í me ndéúkunnemè n yetìrì Isidayeeribe ìkè, di ténke í yóó tannè n nitìbè ketenkè m b̀è duó nkè.

¹³ Deè do te kè b̀èe yú de kó menie nke d̀ò Mediba, d̀èè tu dikpànni, ke yé Isidayeeribe do d̀è nwèntémè ti Yiè nKuyie nkè kùu b̀è benke kù d̀ommè páí páí.

Edɔ̀mmu kóo kpà̀tì yetemè Isidayeeribe bo p̀èètémè o tenkè

¹⁴ Kè b̀è mbo Kadeesi kè Mɔyiisii deite benitìbè kè b̀è t̄ nke d̀ò beè kòte kénáké Edɔ̀mmu kóo kpà̀tì ke d̀: Tínti a tebìfì t̄fì tu a yému ti tamè meháárì m̀è mieke.

¹⁵ Ti yembè beè do kòte Esibiti kè ti nke bo kémònte kè Esibiti kòbe ti féú tínti nè ti yembè. ¹⁶ Kè ti kuónnè ti Yiè nKuyie nkè kùu keè ti dabònni kéduónnì ku t̄nni kè di ti d̀ennení Esibiti. Kè ti t̀ù̀kení die nKadeesi diheì dii bo a tenkè mànkù, ¹⁷ k̀aa bo yie, nyóu kè ti p̀èèté a ei mieke, ti í yetì depaa mmieke yoo f̄nyí kó detie mmieke, ti í yóó yà a kó sibií kó menie, ti yóó kété kuce diekù nku k̀épèèténè a ei, ti í yóó dauté kupíkù makù. ¹⁸ Kè Edɔ̀mmu kóo kpà̀tì b̀è t̀ènné ke d̀: Di í yóó p̀èèté die nh ei. Kè di me nyete n yóó báátóomu ké di co kè tí doké.

¹⁹ Kè Isidayeeribee ò t̀ènné ke d̀: Ti yóó kété kuce diekù máa ndi ke ti yà a ei kó menie tínti nè ti w̄ú ti bo da yi-etí. Dè í tú t̄imatì, ti yóó na a tenkè máa ndi k̀épèèté. ²⁰ Kè Edɔ̀mmu kóo kpà̀tì b̀è t̀ènné ke d̀: Di í p̀enké.

Kè Edomiibee báátí nè behā̀p̀ònkperibè péu ké b̀è co. ²¹ Meṁme Edɔ̀mmu kóo kpà̀tì yetemè Isidayeeribe bo p̀èètémè o ei, kè Isidayeeribe p̀éè nkupíkù tekù.

Anɔ̀ yóó kúme

²² Kè Isidayeeribee íté Kadeesi kékòte ditā̀rì b̀è tu di Ɔdi. ²³ Ti Yiè nKuyie nde mbéinnè Mɔyiisi nè Anɔ̀ Ɔdi tā̀rì Edɔ̀mmu temmā̀nku ke d̀: ²⁴ Anɔ̀ kũnti o yembè borè nde, ò í tati diheì n yé n yóó duó ndi Isidayeeribe ke yé di do yetemè n kpeti Mediba kó menie mborè. ²⁵ Túóté Anɔ̀ nè o bire Edeasaa kè di deke Ɔdi tā̀rì. ²⁶ K̀aa dáté Anɔ̀ yà̀tì kédátinné o bire Edeasaa. Anɔ̀ yóó de nkú.

²⁷ Kè Mɔyiisii d̀ò ti Yiè nKuyie nhò nàké ti Isidayeeribe bemou ìkè, kè b̀èe deke Ɔdi tā̀rì. ²⁸ Kè Mɔyiisii dáté Anɔ̀ yà̀tì kédátinné o bire Edeasaa. Anɔ̀ de nku Ɔdi tā̀rì ìnkè. Mɔyiisi nè Edeasaa kè b̀èe cúténí. ²⁹ Isidayeeribe t̄innì dimou kè b̀èe yà Anɔ̀ kumè kékòmmú o kúú nke d̀ò yewe sipísitā̀tì.

Isidayeeribe namè Kannahā̀ tenkè kòbe

21 Meṁme Kannahā̀ kóo kpà̀tì Adadi wèè do bo Nekebu ò kèè m̀è Isidayeeribe kèròomè Atadimmu kó kuce, k̀éiténí ké b̀è do k̀épímmú be mieke b̀emabè kédò̀ tidaatì. ² Kè Isidayeeribee d̀óunnè ti Yiè nKuyie nd-inù̀ ke d̀: Ti Yiè nKuyie nk̀aa ti duó mbe nnitìbè ti bo b̀è kùu páífì k̀épònte be ei kédéíté ti báa súú ndèmarè.

³ Kè ti Yiè nKuyie nkeè be báammii kèā̀nné Kannahā̀ kòbe be nou mieke, kè b̀èe b̀è kùu páífì k̀épònte be ekè kédéíté kè d̀è yu ke d̀ Ɔdimaa, d̀èè tu tidobontì.

Mɔyiisi d̀ò̀m̀è disɔ̀w̄ú̀ kó fewā̀afè k̀éçónné

⁴ Kè Isidayeeribee íté Ɔdi tā̀rì kétũnne kuce kùu yìènnè dāmèèrì tipentì kou ke bo kónté ke báa yènnè Edɔ̀mmu tenkè. ⁵ Bè kété meṁme kénkááké kuce kè meminnímèe b̀è d̀ónté. Kè b̀èe keté b̀è bo nkpannèmè ti Yiè nKuyie nnè Mɔyiisi ke tú: Ba nte kè di ti d̀ennení Esibiti kè ti bo kú

dikpáà dii mmieke? Tidiiti sààti matì í bo, menie mme nyí bo, kè ti baa né yó nyo tisenñindiiti tii nti yewe yemou.

⁶Meñme kè ti Yiè nKuyie nduonni iwaqeyiye kè ì mbè dämmù kè bèe kú kusúkù. ⁷Bèè kpáá kè bèe náké Mɔyiisi ke dò: Ti cààremu, ti tùutenèmè ti Yiè nKuyie nke da kpannè. Nè de kpéí, nhá bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu dètinne de kó iwààke.

Kè Mɔyiisii kuónnè ti Yiè nKuyie mbe kpéí. ⁸Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Túóté disɔwũ̀̀ kédòdònè fewààfè ké fè dänne kudɔ́ kécónné, kè fewààfè níí dɔnté wè kòd fè b̀̀úté ò báá kú.

⁹Meñme kè Mɔyiisii d̀̀d̀ disɔwũ̀̀ kó fewààfè kécónné, kè fewààfè níí dɔnté wè kòd fè b̀̀úté o báá kú.

Isidayeeribe do katimè ke sɔ̀ti ke yàa tuɔkenè Pisikaa tãri.

¹⁰Kè Isidayeeribe íté deborè kékɔte kébáté Obɔti, ¹¹kéíté dende kébáté Iyee-Abadimmu kpáá kénwetí Mɔabu diyie yìení kèè bíékè kó dikpáá. ¹²Kè bèe íté dende kébáté kukó nSedeti kó mepeém-mè. ¹³Bè íté dènde késénté kukó nhAdinɔ, kùu pũ̀̀ nke pēnkù dikpáá ke korì Amɔriibe tenkè. De kó kukó kuù tu Mɔabu kɔbe nè Amɔriibe be tenkè m̀̀nku. ¹⁴Deè kpéí nte kè tì wàri ti Yiè nKuyie nkó mudòd pátíri^{††} mieke ke tú...Waebu, Sufa tempē mmieke nè Adinɔ nè de kó ikó, ¹⁵nè ikó nte ì pũ̀̀ nke taà Adinɔ diheì Adi píkù ì tu Mɔabu tenkè m̀̀nku. ¹⁶Bè de nyité kébáté bè tu dè tebinte, ti Yiè nKuyie ndo nàkè dè Mɔyiisi ke dò: Tí nyIsidayeeribe kè m bè duó mmie.

¹⁷De m̀̀nni ndi Isidayeeribe dèntèmè feyènfè ke dò:

Tí dentè kè menie nyènni tebinte.

¹⁸Tebinte sikipààtibíí keú tè,

diheì kó bekótíbè tũ̀ tè nè be pààti nè be d̀̀.

Bè de nyité kékɔte kébáté Matana, ¹⁹kéíté dende kébáté Naadiedi, kéíté deborè kékɔte Bamɔti. ²⁰Bè íté Bamɔti nwe kékɔte Mɔabu kpáá kénwetí Pisikaa tãri, dii s̀̀í ntedontè kó dikpáá.

Isidayeeribe domè Amɔriibe kóo kpààti Sionni

²¹Meñme kè Isidayeeribe deite yetɔ̀rè kètɔ̀ nkè bèe náké Amɔriibe kóo kpààti Sionni ke dò: ²²Ti d̀̀s kèpēēté a ei mieke nke, ti í yóo ta depaa mmieke yoo finyì kó detie mmieke, ti í yóo yà menie nti yó mbókè kuce diekù nku, ti í yóo dauté ke yàa pēēténè.

²³Okpààti Sionni me nyí nyie nkè Isidayeeribe bo pēēté o tempē, kòo íténè kemieke kətíí nho nìtibè bemou kè bèe kəténí kécó Isidayeeribe dikpáá ké bè do mudòd Yaasi ei mieke. ²⁴Kè Isidayeeribe bè c̀̀ yese kékɔte kéfiete be tenkè, kətúóté kukó nhAdinɔ kénɔ kətuɔkenè Sabɔki kɔku kəsɔ̀tè kətuɔkenè Amɔniibe tenkè m̀̀nku kùu do kpetí mesàà. ²⁵Kè bèe fi-ete de kó yehekè yemou, kətieke Amɔriibe tenkè kemou kékari, kətaunnè Esibonni nè sihekesí s̀̀i dè t̀̀kè. ²⁶Esibonni do tú Amɔriibe kpààti Sionni bo dii ei ndi. Sionni weè do p̀̀nte Mɔabiibe kpààti ketiwè kéfiete o tenkè kemou kékɔte kédíténè kukó nhAdinɔ. ²⁷Deè te kè beyendèmbè diè nke tú:

Tí kotenè Esibonni ei, tí kɔte kèwète ke di maá, tí wète ké di c̀̀nnè.

²⁸Muháá mmuù yènni Esibonni, Sionni ei mieke nke mù t̀̀t̀t̀mè ke c̀̀úté Adi ei Mɔabu tempē mmieke, ke c̀̀úténè Baadi kó yetɔ̀rè yèè bo kukó nhAdinɔ peém-mè.

²⁹Díndi Mɔabu tenkè kɔbe di bo yà

^{††}21:14 *mudòd pátíri*: De kó dipátíri bè nàà ndi kpéí ndie ndi fetimu. Kè dè í tú die mbè í bèi nkupíkù tekù makù di kpéí.

di fetimu díndi dibòò Kemɔɔsi kɔbe
di dapàmbè cokému
kè bè p̄im̄mú di sap̄umbí ke kònne
ke duó nhAmɔriibe kpààti Sionni.
³⁰ Díndi Esibonni kɔbe bè di tǎǎ ipie nyi,
ke di bèti ke tùòkenè Dibonni
kè di ekè dɔúnko
kétúóténè Dofaa kéntɔ kétuɔkenè
Medeba.

³¹ Kè Isidayeeribe ta Amɔriibe tenké.
³² Kè Mɔyiisii t̄ɔ nkè bèe paatè Yasee ei
kédeè kè bèe di do, kèbeti Amɔriibe bèe
dè bo nè sihekesi s̄ii dè t̄òké si kɔbe kéfiete
be ekè kékari. ³³ Bè kàri meɔme kékété
kèwetinné Basāā ei bíékè. Kè Basāā kóo
kpààti Ōkuu íténì nè o n̄itibè ke bo do
Isidayeeribe mudòò Etedeei ei. ³⁴ Kè ti Yiè
nKuyie nnákè Mɔyiisi ke d̄ò: A bá nhò
ȳìékù, n wè ndi duómmu kè di bo ò na
wenwe nè o n̄itibè. Kàa ò d̄òò a d̄òòmè
Amɔriibe kpààti Sionni Esibonni ei kou.

³⁵ Meɔme Isidayeeribe namè Ōku kóò
kùò wenwe nè o bí nè o n̄itibè bá òm̄òù í
nyenté bá òm̄àà kè bèe tieke be tenké.

ISIDAYEERIBE BOMÈ MƆABU TENKÈ

Badaki yumè Badammu kòò bo bonté kusinkù Isidayeeribe

22 Kè Isidayeeribe ité deborè kébátè
Mɔabu kó kubiriku kukó nSu-
dit̄ē yàà kénwetí Sedikoo.

² Kè Mɔabu kóo kpààti Sipɔɔ bire
Badakii yà Isidayeeribe d̄òò dè Amɔri-
ibe. ³ Kè kuf̄waa mbè auté mediè wenwe
nè o kɔbe kè bèe ȳɔte Isidayeeribe ke
ȳé bè tumè kuwɔ ndiekù nku. ⁴ Kòò t̄ɔ
nkè bèe náké Mandiyāā ei kó bekótibè
ke d̄ò: Diñn̄i dii nyóò déútóomu d̄è kó
dimàà bo ti tenké, fenààfè ɔ̄ɔ déútóomè
memúpammè. Sipɔɔ bire Badaki weè do
tú okpààti Mɔabu tenké de m̄ònni.

⁵ Meɔme kè Badaki deite yet̄rè k̄ét̄
nho ei kót̄rì Petɔɔ dii bo kukó nhEfadati

borè, kè yè bo náké Beɔɔ bire Badammu
ke d̄ò: Kubotí makù kùù yènnì Esibiti
ke m̄ónke pitírì ketenkè ke bàtè die nh
ei m̄anku ke n wetí. ⁶ De kó kubotí
kpeñ̄im̄u ke m p̄ēt̄é, n da báámmu
k̄ɔtení kè bè bonté kusinkù kè dè naati
m bè na. N ȳému ke d̄ò nkàa ȳi wèè
yà meyi nhò ɔ̄ɔ mè yàmu. Kàa ȳi wèè
yà mesàà nwèe mè yà. ⁷ Mɔabu ei kó
bekótibè nè Mandiyāā ei kɔbe kè bèe k̄ɔte
k̄éyà Badammu ke t̄onè ticuuti ke bo ò
cu, kétuɔkoo kóò nàké bè t̄ɔ t̄i tim̄ɔ. ⁸ Kè
Badammuu bè nàké ke d̄ò: Duónè, kè dè
wenté n di náké m beé nti Yiè nKuyie
nkè kù n nàké t̄i. Meɔme kè Mɔabu ei
kó bekótibèe ȳié nho c̄iēt̄è. ⁹ Kè Kuyie
nk̄ɔtení k̄ébeke Badammu ke d̄ò: Ben̄it̄ibè
ñ̄mbe bo a c̄iēt̄è? ¹⁰ Kè Badammuu kù
t̄èñnè ke d̄ò: Sipɔɔ bire Badaki Mɔabu ei
kóo kpààti weè bè t̄onni ke tú: ¹¹ Kubotí
makù kuù yènnì Esibiti ke m̄ónke pitírì
ketenkè, kòò tu kè m bo yie n k̄ɔto kè
bè bonté kusinkù kè dè bo yie nwèe bè
na kè bè bèti. ¹² Kè Kuyie nhò nàké ke
d̄ò: A báá k̄ɔte, a báá bè bonté kusinkù,
m̄i bè d̄ò mesàà.

¹³ Kè d̄èe wenté kè Badammuu bè
nàké ke d̄ò: Kònnè di cie, ti Yiè nKuyie
nyetemu ke tú m báá di neinè.

¹⁴ Kè Mɔabu ei kó bekótibèe ité kékò
kénákè Badaki ke d̄ò: Badammu yetemu
ke tú ò báá ti neinnì. ¹⁵ Kè Badakii
ȳié k̄ét̄ɔ nkut̄onkù d̄ér̄inkù kè kù ns̄unè
kuketikù ke tú benitidiebè ke p̄ēt̄é
beketibè. ¹⁶ Kè bèe tuɔkoo Badammu
borè kóò nàké ke d̄ò: Sipɔɔ bire Badaki
weè ti t̄onni ke tú ò da báámmu a báá
yete a bo k̄ɔtoomè o borè. ¹⁷ Ò tu ò yóò
da déúkunnemu mediè nkéɔɔ a ò nàké
t̄i kó dimàà, ò tu ò da báámmu a báá
yete, á k̄ɔto kè bè nhò bonté kusinkù.

¹⁸ Kè Badammuu bè t̄èñnè ke d̄ò: Bá kè
Badaki n duó nho c̄iēt̄è kè tim̄at̄i p̄éit̄i t̄è
piékè nè mesɔ nyí yóò na kéd̄ɔò timat̄i
kè t̄i ndeu yoo t̄i nk̄ènni k̄épetenè ti Yiè
nKuyie n t̄u nkù bo n náké t̄i. ¹⁹ Di né ȳié

ndie nkeyènkè kè n yà ti Yiè nKuyie nyóó yíé ké n náké tì.

²⁰ Kè Kuyie nkɔtení keyènkè Badammu borè kóò náké ke dɔ: De kó benitìbè me nkɔtenimè ke bo da yú, íté ké bè neinè. A né yó ndɔɔri n da náá ntì máá ndi.

²¹ Kè dèe wenté kè Badammuu boú o sãmmarímú de kàri kéneinè Mɔabu eì kó bekótìbè.

Sãmmarímú béinnèmè de yiè

²² Kè Badammuu keté kénneínè o kó betɔmbè bèdébè, kè Kuyie mmieke ò yè mediè. Kè ti Yiè nKuyie nkó ditɔnni ò dinté kéncómmú kuce. ²³ Kè sãmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntɔnni còmímú kuce ke pikú mesebii kè sãmmarímú dauté kéta depaa mmieke kè Badammuu dè poté kè dèe bɔɔ nkuce. ²⁴ Kè ti Yiè nKuyie ntɔnni sɔɔ nkékɔte kécómú fínyì kó detie nkó kupaku makú kuce pèú dè kè bè máá ke pèíné ku òpíkú nè kutekú. ²⁵ Kè sãmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntɔnni kédauté kédín-nénè kumarí kéhéúté Badammu naɔcètè kumarí kòo wète ké dè poté. ²⁶ Kè ti Yiè nKuyie ntɔnni sɔɔ nkékɔte kécómú kuce pèú dè mefiè nyí borè ke dò nkɔnté kubakú yóú bíékè yoo kucãnkú bíékè. ²⁷ Kè sãmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntɔnni kéokoo, kè Badammu mieke yènní kòò dè poté kupààti. ²⁸ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè sãmmarímú na kébéi, nkébeké Badammu ke dɔ: N da càke ba kàa m puoti kuce metãámmè? ²⁹ Kè Badammu dɔ: A yete n yè mmù mmu deè te, kè n do ntɔ disìè nè yíe n do da kùdumu nè dimɔnni. ³⁰ Kè sãmmarímú ò tɛnné ke dɔ: N tú a sãmmarímú mmu kàa n dèkú sáà, n da dɔò miè mbotí diyie maràà? Kòò dɔ: Óó.

³¹ De mɔnni ndi ti Yiè nKuyie nkpetémè Badammu nuɔ nkòo yà ku tɔnni kè di còmímú kuce ke pikú mesebii nkòo do kénínkú késínno ketenke. ³² Kè ti Yiè nKuyie ntɔnni ò beke ke dɔ: Ba

nte kàa poté sãmmarímú ke tùòke kuce mètààti? Míi da dinté ke bo da péíté, ke yé a kérímè kuce yeiku nku. ³³ Sãmmarímú n yàmu ke kònté kuce mètààti kè meè dɔke nè yíe n do da kùdumu kè sãmmarímú nfòu.

³⁴ Kè Badammuu náké ti Yiè nKuyie ntɔnni ke dɔ: N cààremu n do í yé ke do n fòò n dinté kuce. Kè dè í da naati m bo kɔtemè de kó kuce m bo wète. ³⁵ Kè ti Yiè nKuyie ntɔnni dɔ: Neinè be kè dí kɔte, a né yó nnáá nh ànné tì nti a nùu mieke.

Meñme kè Badammuu neinè Badaki tɔnni bèè kpààtìbè kè bèe kɔte.

Badaki comè Badammu

³⁶ Kè Badakii keè Badammu kèròomè kékéténí kóò co diheì bè tu di Adi-Mɔabu dii tòkèné kukó nhAdinɔ kùu tu be tenké mànkú. ³⁷ Kòo beke Badammu ke dɔ: N tɔnko benitìbè ke tú bè da yúní, dè yíme kàa í kòtení? Yáa a yèmmè do dò n yí yóó da déúkunnemu? ³⁸ Kè Badammuu ò tɛnné ke dɔ: Bá nè mme nkɔtenimè m bo náké ònti nè mmáà? Kuyie nhànné tì n nùu n yóó ti nda náké.

³⁹ Meñme Badammu neinèmè Badaki kè bèe kò nKidiya-Usoo. ⁴⁰ Kè Badakii fié inààke nè ipe kèpãmmú imaa Badammu nè bekótìbè bèè do ò cie.

Badammu pãmè Kuyie nkó mesàa nyIsidayeribe

⁴¹ Kè dèe wenté kè Badakii túóté Badammu kè bèe deke Bamɔti-Baadi kó ditenni yetòrè borè, kòo na keyá Isidayeribe kó dikèe.

23 Kè Badammuu duó nkè Badaki máá yewūòtòrè yèyiekè deborè, kéwaá nyenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè. ² Kè Badakii dɔò Badammu ò náké tì, kè bèe féúté bá dii wūòtɔnni ínke dinaadaà nè dipedaà. ³ Kòo deè kè Badammuu náké Badaki ke dɔ: Ncómú die nha wūò a fié ò ke tũo nyi borè. Kè n kenté keyá ti Yiè nKuyie bo m béinné tì,

kè n wētení ke da náké kù yē mmù. Ò me nyí kédeke ditāri yómmè. ⁴ Kè Kuyie nkōtení o borè kòo kù nàké ke dō: M maá yewūōtōrè yèyiekè ndi ke fèuté bá diì ínkè dinaadaà nè dipedaà ke tūo.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké tináaanti ò bíí yóó náké tì Badaki, kédeè kóó náké ke dō: Wēte kénáké Badaki ke dō muu. ⁶ Kè Badammuu wētoo Badaki borè o cómmú dè o wūō ò flé ì ke tūo nyi borè, wenwe nè Mōabu kó bekótfbè bemōu. ⁷ Mēmmē Badammu dèntēmè o onnifè ke dō: Badaki duó nkè bè n yuní Aramu tenkè wenwe Mōabu kpàtì ò duó nkè bè n yuní

diyè yìenì kèè bíékè kó yetārè ínkè,
Ò tu n kōtení kóó bōnté kusìnkù nku
Sakōbu yaàbí,
ke tū nhò cààrè Isidayeeribe.

⁸ N né bo yíme kébōnté kusìnkù Kuyie nyí bōnté bè kusìnkù?

M bo yíme kè m miekee peike ti Yiè nKuyie mmieke í peike bè?

⁹ N wúónnì Isidayeeribe yetārè ínkè m bè paaténì ditennì ínkè nke bè tu kubotí kùù càá nkù nku bè í wēnné ibotí tei.

¹⁰ We mbo na ké bè kàa?

Be yaàbí dōnnè mubirímú mmu.

We mbo na kékaa nyIsidayeeribe kó dikéè

kénáké bè māmè?

N dó kéwēnnénè de kó benitisààbè mbe kékú.

N dó n fōmmu mánku ndōnnè be kōmu kōku nku.

¹¹ Kè Badakii náké Badammu ke dō: A n dōò ba? N da yuní kàa bo kōtení kébōnté kusìnkù n dootitōbè, kàa né bè duó mesààndà? ¹² Kè Badammuu ò tēñné ke dō: Ti Yiè nKuyie nhānné tì n nùù n dō nké tì mbéi.

Badammu yìé ke pāmè Isidayeeribe Kuyie nkó mesàà

¹³ Kè Badaki dō: Kōtení kè ti kōte kupíkù tekù, kàa bè yà bemōu, a do yà dikéè ndi, deborè a bo bè yàmu bemōu ké bè nni mbōnté kusìnkù.

¹⁴ Ò me nyí kóó kōtènè bèè paké di-hei be kó dikarì Pisikaa tāri yómmè, kémaá yewūōtōrè yèyiekè kéfèuté bá diì wūōtōnnì ínkè dinaadaà nè dipedaà kè-tu. ¹⁵ Kè Badammuu náké Badaki ke dō: Ncómú die a flé ì wūō borè kè n kōte cie nkéyà ti Yiè nKuyie nyó n náké tì.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkōtení Badammu borè kéānné tináaanti ò nùù mieke ke dō: Wētoo kóó náké ke dō muu. ¹⁷ Kè Badammu wētoo kénsí Badaki baa cómmú o wūō ò flé ì ke tūo nyi borè, wenwe nè Mōabu kó bekótfbè bemōu. Kè Badakii ò beke dō: Ti Yiè nKuyie nda náké ònti?

¹⁸ Kè Badammuu deñtè feyènfè ke dō: Badaki íté kékeè.

Fí nSipōo bire kénté kékeè.

¹⁹ Kuyie nyí tū onitì ke bo souté, kù me nyí do nhonitì dōmmè ke bo béi nkéceete,

kù 55 í nnáké timati kè tì í ntùòkení

kù béi ntì kù 55 tì dōòmu.

²⁰ Kuyie nkuù n náké ke tū m bè pā mesàà,

kè m me mbè pā, n yí yóó ceete.

²¹ Kù í yà Isidayeeribe cààrè mù

Kù í yà Sakōbu yaàbí kó meyei mmamè, be Yiè nKuyie mbè bonèmu,

kè bè kù sánti yekpààtisā.

²² Kuyie nkuù bè dènneni Esibiti

ke bè duó mmupaanàdāwērímú.

²³ Denitinònkperè báa na kédoò dèmarè Sakōbu yaàbí.

Tidietì kperè báa kááké Isidayeeribe.

Deè te kè bè 5 mbenkú Isidayeeribe ke tū: Nte Kuyie ndōò dè be kpéi.

²⁴ De kó kubotí 55 íténi musìmmù kōme mme

bè cònmú dicírìrì tēmè mme
kè bè í nintè ke pī nke càáké
ke yà meyī mbè ƿƿ í nduó.

²⁵ Kè Badaki dò: Kàa í yóó bè bonté
kusìnkù a yóu a bo mbè pāámmè mesàa.

²⁶ Kè Badammuu ò tēíné ke dò: N do
í da nàké ke tú kè Kuyie nni nnàké tí, n
dò nké ti nnákáa?

Badammu pāmè Isidayeeribe Kuyie nkó mesàa kuce metāámmè

²⁷ Kè Badaki dò: Kōtení kè tí kōte
kupíkù tekù kè dè naati Kuyie nyie nkàa
bè nni mbonté kusìnkù.

²⁸ Kè Badakii tō Badammu kè bèe deke
Peƿƿ tārì yómmè dìl sīí ndikpáa. ²⁹ Kè
Badammuu náké Badaki ke dò: Maá
die nyewūōtòrè yèyiekè kéféúté bá dìl
wūōtōnni ínkè dinaadaà nè dipedaà.

³⁰ Kè Badakii dōò Badammu ò nàké tí
kéféúté bá dìl wūōtōnni ínkè dinaadaà
nè dipedaà.

24 Kè Badammuu banté ti Yiè
nKuyie ndómè kēpā Isidayeeribe
mesàa nkéyóu ke ténke í nkòte ke bo
wammú ò dò nkénáké tí kēwēēte dikpáa
bíékè, ² kēwénté kēyà Isidayeeribe
bātémè ke kari be botí dò ndòmmè.
Mēmmē Kuyie nYáá ncūténímè ò ínkè.

³ Kòo deñtè feyènfè ke dò:

Mí mBeƿƿ bire Badammu m béimmu,
onitì wèè wùò ndisòrì kpeti mī bí.

⁴ Mí nwèè yo Kuyie ntammè

mí nwèè ƿƿ nínkú kébántè Kuyie nkè kùu
kpeté n nuƿ,

mí nwèè yàu muwērímú mumƿu yiè nkó
mebenkùmè

nte n tú mù:

⁵ Díndi bèè tu Isidayeeribe di karè
wennimu,

Díndi Sakɔbu yaábí di ā tìl touti
wennimu,

⁶ dè pité ikó nkōme mme,

ke do nkupúú dōmmè kukó ntaké,

ke dōnnè detekperè ti Yiè nKuyie nfí
ndè.

Ke sákénè sètìrì kó detie ndèè bo kukó
ntaké.

⁷ Ke dò mmenie nhōō píemmè kukó
kéyaaténí ketenkè kényóòrì tidiitì.

Be kóo kpààtì í wéí okpààtì Akaki
be kó dikpààtiyuu kpénkúmu.

⁸ Kuyie mbè dènnení Esibiti ke bè duó
mmupaanaàwērímú mmu

kè bè kòtì be dootitòbè

ke bè tãu ipie.

⁹ Bè ƿ nhoke yècírìcìrè kōme mme

ke duó mušimú kōme.

We mbo dáátí kè bè íi?

Mesàa nni mbonè bèè bè dónè mesàa.

Bèè bè dónè meyei mmèe do be ínkè.

¹⁰ Kè dèe yonke Badaki kòo poté o
nòtè ketenkè kénáké Badammu ke dò: N
do da yùni kàa bo bè bonté kusìnkù nku,
kàa né bè pā mesàa nkuce metāātaà?

¹¹ Di mmōnni kò nha cie! N do tú m bo
da déúkūnnemu, a Yiè nKuyie mme ndè
nda pāammu.

Badammu nàkémè Isidayeeribe yóo namè be dootitòbè

¹² Kè Badammuu ò tēíné ke dò: A do
tōnni benitibè kè n yí mbè nnákáa? ¹³ N
do bè nàkému kè n dò: Bá kè Badaki n
duó ntimátì péftì nè mesƿƿ ndèè píéké o
cīētè n yí yóó na kédòò timatì nè m máa,
tisìntì yoo tisààtì. Kuyie nni nnàké tí nti
n yóó dōòmè. ¹⁴ N kūntimu yíe n kɔbe
borè n né yóó da nàkému Isidayeeribe
yóó dōòmè a nitibè yewe yèè kpaaní ye
mieke.

¹⁵ Mēmmē ò dèntèmè feyènfè ke dò:

Mí mBeƿƿ bire Badammu m béimmu,
mí nhonitì wèè wùò ndisòrì kpeti mī bí.

¹⁶ Mí nwèè yo Kuyie ntammè,

mí nwèè yé Kuyie nkùu baké kēínkè nè
ketenkè kù dó kédòò tì,

mí nwèè ƿƿ nínkú kébántè Kuyie nkè kùu
kpeté n nuƿ,

mí nwèè yàu muwērímú mumƿu yiè nkó
mebenkùmè nte n tú mù:

¹⁷N yàmù dèè kèríní dè né í yóó tuakení bàm̀b̀a

n dè wùónnìmu dè né mu nyí t̀ù̀d̀k̀e.

Okp̀à̀t̀i wèè ỳèt̀ìnì Isidayeeribe mieke, tewà̀t̀è matè teè ỳèt̀ìnì Sakòbu yaàbí mieke,

ke yó mpuotì M̀oabu k̀òbe tempááti nè te p̀à̀t̀i

ke k̀ómmù Seti yaàbí ỳo.

¹⁸Weè yóó tieke Edómmu èi,

wèè yóó fiete be dootitòbè Seii èi k̀òbe ekè.

Isidayeeribe ẁèr̀ím̀ú dèumu.

¹⁹Sakòbu yaàbire dèè yóó baatè be dootitòbè,

k̀ékuò besòmbè bèè bo yenté k̀énkpáá dihei.

Badammu nàkémè bè yóó p̀òntemè Isidayeeribe dootitòbè

²⁰De kó dif̀ònkùò kè Badammuu yà Amadesiibe kédentè o onnifè ke d̀:

Amadesiibe bèè tu beketibè ibotí mieke ke né yóó dentenè bè bo bè p̀òntemè páfí.

²¹Kòo yà Keniibe ke d̀:

Díndi Keniibe di bomu ke í ỳè̀k̀ù di d̀ònnè tiǹòrìỳè̀nt̀i t̀ì s̀ì̀k̀é ntinti tipètì mieke.

²²Nè memme muháá mmuè né yóó cóúté di kó dihei Kaiinni

kè Asidii k̀òbeè di pímmù ke k̀ònnè.

²³Kòo s̀ò̀t̀è o onnifè ke d̀:

Kuyie mbo íté ke cómmù dii m̀ònni we mbo nkpaá bo?

²⁴Ketimmu itimu nè bàtòòbè

ke bo f̀é̀ú Asuu èi k̀òbe nè Ebeè èi k̀òbe be m̀ómm̀òmbè bèè me mmúnke í yóó cooté.

²⁵De kó dif̀ònkùò kè Badammuu íté k̀é̀k̀ò, kè Badakii múnkèe keté o kó kuce.

Isidayeeribe yetemè Kuyie nke fié iwũ yebòkè

25 Meimme kè Isidayeeribe m̀bo Sitimmu k̀éduó mbe máá mufòmmu yeimu k̀éndòuti d̀òutinè

M̀oabu èi kó benitipòbè. ²Kè beè nitipòbèè bè ỳù̀s̀ nkétanné mub̀ò̀f̀é̀ù mieke kè bèè ẁènné kèdi tib̀ò̀diiti k̀énninku ke yè bàá. ³Kè Isidayeeribeè fié iwũ dibòò Baadi-Peòò, kè ti Yiè nKuyie mmiekee bè cóúté. ⁴Kè k̀ùu náké M̀ỳiisi ke d̀: T̀ò̀ní die nyIsidayeeribe kó bekótfbè kè bè ǹúnné die n ỳì̀k̀è, k̀éwèt̀inné diyìè, kè dèè yie mmí ndi Yiè nKuyie nkè m miekee do.

⁵Kè M̀ỳiisii náké Isidayeeribe kó bekótfbè ke d̀: Di mieke bá wè wèè kuò o kó benitibè bèè fié iwũ dibòò Baadi-Peòò.

⁶Meimme M̀ỳiisi nè Isidayeeribe sòmbè kè bè m̀bo metaummè tou b̀ò̀r̀iǹù̀ ke kuò. Be nuò mmieke nke Isidayeeribe kóò m̀ò̀u t̀ò̀nìmè Mandiyāābe kóò nitipòkù m̀ò̀u. ⁷Kè ikuó niùtì Pinasi Edeasaa bire, Anòò kó deyaàbiree íté Isidayeeribe cuokè k̀é̀t̀ú̀ó̀t̀è de kpānni, ⁸kóò t̀ùnnòò o touku mieke kè bè t̀ā̀ dikpānni be p̀òutì bedé k̀ékuò. De m̀ònni Kuyie ndo poté k̀ùu ỳè̀iku Isidayeeribe kè k̀ùu cómmù. ⁹Ke me ns̀ mbenitibè kú sik̀òup̀ìp̀ìsìdè nè sik̀òup̀ìsìnàà (24000).

¹⁰Meimme kè ti Yiè nKuyie mbéin-nè M̀ỳiisi ke d̀: ¹¹Ikuó niùtì Pinasi Edeasaa bire Anòò yaàbire bónkunnemu m mieke ke yé Isidayeeribe n d̀òò dè ò yonkemè. Deè te kè n yí k̀ùu Isidayeeribe ke bè dèè bá nè dè do me nni nyonkemè. ¹²Nè de kpéí nnáké we ke t́ m bo ò taun-nè kè kunaatí mbo ti cuokè. ¹³Wenwe nè o yaàbí nè i kó iyaàbíò bè bo ntú ikuó niùbè s̀á̀á ke yé bè n d̀òò dè ò yonkemè, kòò t̀ùnte t̀ì do bo mí nnè Isidayeeribe ti cuokè.

¹⁴Isidayeeribe do ẁènnènè be kou wè nè Mandiyāā kóò nitipòkù k̀ékuò o ỳèt̀ìr̀i do t́ Simudi Saduu kó debire, ò do t́ Simmeòò kó kunaàm̀nk̀ù kóò kóti m̀ò̀u nwe. ¹⁵Kè Mandiyāābe kóò nitipòkù wenwe ỳèt̀ìr̀i ntú Kosibi, kòo cice

tú Mandiyāabe kó kubotí kóo kótí kòo yè̀tìrì tu Tisuu.

¹⁶Kè ti Yiè nKuyie nnàké Mɔ̀yiisi ke d̀: ¹⁷Donè Mandiyāa ei kɔ̀be mudòd kè bè kù. ¹⁸Ke yé̀ bè do di soutémè kè di fié iwū̀ dibɔ̀ Baadi Peɔ̀ tārì ìnkè, kè ti Yiè nKuyie ndi poté, nè tìl do d̀d̀d̀ kè bèe kuɔ̀ Mandiyāa ei kɔ̀be kóo kótí kòd̀ sapàa nKosibi.

Bè kàammè Isidayeeribe kuce medérímè

26 Kè ti Yiè nKuyie nnàké Mɔ̀yiisi nè ikú nù̀tì Edeasaa Anɔ̀ bire ke d̀: ²Kaannè Isidayeeribe botí kumɔ̀ be c̀éi d̀ò ndòmmè kéketénè bèè m̀ke yebie nsípísidé kèndeètinko, bèè d̀ò nkéna kékɔ̀te mudòd.

³⁻⁴Mɔ̀yiisi nè Edeasaa ikú nù̀tì kè bèe d̀d̀ ti Yiè nKuyie mbè nàké tì kékaa mbèè m̀ke yebie nsípísidé kèntɔ̀ ke deètinko. Bè do bè kàa m̀Mɔ̀abu biriku miéke nke kukó nSuditéé také, Sedikoo ei ìkè.

Nte Isidayeeribe bèè do yè Esibiti kó diheì: ⁵⁻⁶Sakɔ̀bu bè do yu wè ke d̀ Isidayeerì, o kóo po Dubenni weè peité Enɔ̀ki nè Paduu nè Etisidonni nè Kadimii. Kè Anɔ̀kii pié Anɔ̀kiibe. Kè Paduu pié Paduyiibe. Kè Etisidonni pié Etisidonniibe. Kè Kadimii pié Kadimiibe. ⁷Dubenni kó tinaàmùntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔ̀upísínàa nè sikɔ̀upísitāati nè sikɔ̀usiyiekè nè sipísitāati (43730).

⁸Paduu bire marè do tú Ediabu. ⁹Kè Ediabu kó ibí ntú Nemmuɔ̀edi nè Datanni nè Abidammu. Datanni nè Abidammu beè do niité Kodee kó kutɔ̀nkù kɔ̀be bèè do yete be Yiè nKuyie nè Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ be kpèti. ¹⁰Kè ketenkèe aate kè bè maánko, bembe nè Kodee, kè muháá ncóúté benitìbè sikɔ̀usidé nè sipísínùmmù (250), kè dè bo ndò ndibenkèrì. ¹¹Kè Kodee kó ibí ìi nkpaá, inyì do í ku de yiè.

¹²⁻¹³Nte Simmeɔ̀ naàmùnkù, weè do peité Yemmuyeedi nè Yaminni nè Yakinni nè Sedaa nè Saudi. Kòo bire Yemmuyeedii pié Yemmuyeediibe, kè Yaminnii pié Yaminniibe, kè Yakinnii pié Yakinniibe, kè Sedaa pié Sedaabe, kè Saudii pié Saudiibe. ¹⁴Simmeɔ̀ kó tinaàmùntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔ̀upísidé nè sikɔ̀upísidé nè sikɔ̀usidé (22200).

¹⁵⁻¹⁷Nte Kadi kó kunaàmùnkù, weè do peité Sefonni nè Akii nè Suni nè Osini nè Edi nè Adodi nè Adedii. Kòo bire Sefonni pié Sefonniibe, kè Akii pié Akiibe, kè Sunni pié Suniibe kè Osini pié Osiniibe, kè Edii pié Eðiibe, kè Adodii pié Adodiibe. Kè Adedii pié Adediibe. ¹⁸Kadi kó tinaàmùntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔ̀upísínàa nè sikɔ̀usínùmmù (40500).

¹⁹Sudaa weè do peité Ee nè Onanni kè bèe kú Kannahāa kó diheì. ²⁰Kòo yí képeité Sedaa nè Pedesi nè Seeda. Kè Sedaa pié Sedaabe, kè Pedesii pié Pedesiibe, kè Seeda pié Seedaabe. ²¹Pedesi weè do yí képeité Etisidonni nè Amudi. Kè Etisidonni pié Etisidonniibe, ke Amudii pié Amudiibe. ²²Sudaa kó tinaàmùntì nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔ̀upísíyiekè nè sikɔ̀upísikuɔ̀ nè sikɔ̀usínùmmù (76500).

²³⁻²⁴Isakaa weè do peité Toda nè Puwa nè Yasubu nè Simmudonni. Kè Todaa pié Todaabe kè Puwa pié Puwaabe, kè Yasubuu pié Yasubuube, kè Simmudonni pié Simmudonniibe. ²⁵Isakaa kó tinaàmùntì nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔ̀upísíkuɔ̀ nè sikɔ̀usitāati (64300).

²⁶Sabunɔ̀ weè do peité Sededi nè Edonni nè Yadæedi. Kè Sededi pié Sedediibe, kè Edonni pié Edonniibe, kè Yadæedi pié Yadæediibe. ²⁷Sabunɔ̀ kó tinaàmùntì nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔ̀upísíkuɔ̀ nè sikɔ̀usínùmmù (60500).

²⁸ Sosefu weè do peité Manansee nè Efadaimmu. ²⁹ Kè Manansee peité Maki-idi, kè Makidii pié Makidiibe ke yí képeité Kadaadi kòo pié Kadaadiibe, ³⁰ kényíe képeité Yesee nè Edeki. Kè Yesee pié Yeseebe, kè Edekii pié Edekiibe. ³¹ Asidiyeedi weè pié Asidiyeedibe, kè Sisemmu pié Sisemmube, ³² Kè Semidaa pié Semidaabe, kè Efee pié Efeebe. ³³ Efee bire Sedofadi í mpeité in-
tidabí képié inityobí màá. Nte i yètè: Mada nè Nɔa nè Okuda nè Midika nè Tidisaa. ³⁴ Manansee kó tinaàmuntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔupípisinùmmù nè sikɔupísidé nè sikɔusiyekè (52700).

³⁵ Kè Efadaimmu peité Sutedaa nè Bekee nè Taanni. Kè Sutedaa pié Sutedaabe, kè Bekee pié Bekeebe, kè Taannii pié Taanniibe, ³⁶ Kè Sutedaa yí képeité Edanni kòo pié Edanniibe. ³⁷ Efadaimmu kó tinaàmuntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔupípisitāāti nè sikɔupísidé nè sikɔusinùmmù (32500). Sosefu bí kó tinaàmuntì nti memme.

³⁸⁻³⁹ Kè Bensamee peité Bedaa nè Asebeedi nè Ayidammu nè Sufammu nè Ufammu. Kè Bedaa pié Bedaabe, kè Asebeedi pié Asebeediibe, kè Ayidammu pié Ayidammuube, kè Sufammu pié Sufammuube, kè Ufammu pié Ufammuube. ⁴⁰ Kè Bedaa yí képeité Adidi nè Namanni. Kè Adidi pié Adidiibe, kè Namanni pié Namanniibe. ⁴¹ Bensamee kó tinaàmuntì nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔupípisinàà nè sikɔupísinùmmù nè sikɔusikuò (45600).

⁴²⁻⁴³ Danni kó kunaàmunkù do bo kùmàá ndi, kuù do tú Suamiibe Suammu kó ibí, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔupípisikuò nè sikɔupísinàà nè sikɔusinàà (64400).

⁴⁴ Kè Asee peité Imuna nè Isefii nè Bediya. Kè Imuna pié Imunaabe, kè Isifii pié Isifiibe, kè Bediyaa pié Be-

diyaabe. ⁴⁵ Kè Bediyaa yí képeité Ebee nè Madikiyeedi. Kè Ebee pié Ebeebe, kè Madikiyeedi pié Madikiyeedibe. ⁴⁶ Kè Asee peité denitipobire ké dè yu ke dò: Sedaki. ⁴⁷ Asee kó tinaàmuntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔupípisinùmmù nè sikɔupísitāāti nè sikɔusinàà (53400).

⁴⁸⁻⁴⁹ Kè Nefutadii peité Yaseyeedi nè Kunni nè Yesee nè Sidemmu. Kè Yaseyeedii pié Yaseyeediibe, kè Kunnii pié Kunniibe, kè Yesee pié Yeseebe, kè Sidemmu pié Sidemmuube. ⁵⁰ Nefutadii kó tinaàmuntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔupípisinàà nè sikɔupísinùmmù nè sikɔusinàà (45400).

⁵¹ Isidayeeribe bemɔu kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikɔupíkɔusikuò nè tekɔupíitè nè sikɔusiyekè nè sipísitāāti (601730).

Kuyie mbè ndkémè bè bo totímè ketenkè

⁵² Kè ti Yiè nKuyie nsoóté kébéinnè Mɔyisi ke dò: ⁵³ Tii naàmuntì nti di yóo totímè ketenkè kéntù mbè sù ke dò ndòm-mè. ⁵⁴ Kè bèè kó kunaàmunkù deu be kó ketenkè ndeu, kè bèè kòku kéñni be kòke nkéñni, di bè totí bá wè o naàmunkù mààmè. ⁵⁵ Di yóo tǎá tété nwe kétotí de kó ketenkè, di ní yóo duó mbá wè o kó ketenkè dí kàa nho naàmunkù mieke benitibè kè bè mààmè mme. ⁵⁶ Tété weè ní yóo benke di yóo duó nkùu naàmunkù deu ketenkè kè kè mmamè, kéduó nkùu kéñni kè kè mmamè.

Bè kàammè Defii kó kuwuò nkɔbe medérímè

⁵⁷ Kè bèe kaa nDefii kó kuwuò, nte bè do kù kàa nkè kù ndò ndòm-mè. Kè Kerisonni kó kunaàmunkù ntú Kerisonniibe, kè Keati kòku ntú Keatiibe, kè Medadi kòku ntú Medadiibe. ⁵⁸ Defii kó tinaàmuntì teti do tú: Dibini-

ibe nè Ebedoniibe nè Madiibe nè Musi-ibe nè Kodeyiibe. Keati weè do peité Amudamu. ⁵⁹ Kè Amudamuu puoke Defii botí kóo sapàà mmàù, kòo yètiri tu Yokebeti bè do peité wè Esibiti kòò ò peiténè Anɔɔ nè Mɔyiisi nè be tãù Midiyammu. ⁶⁰ Kè Anɔɔ peité Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Idamaa. ⁶¹ Nadabu nè Abiu kè bèe tũɔ nti Yiè nKuyie nti-húúnti nè muháá nsóntíke kɔmu kékú. ⁶² Kè bèe kaa mbenitidaabè kétúóté ibí ì m̀̀ke otánkũ òmáà kéntɔ ke deètinko kè bè m̀̀bo sikɔupísísidé nè sikɔupísítãti (23000). Bè do í bè wènnénè Isidayeeribe sɔmbe kékaa, nke yé bè do í makemè ketenkè Isidayeeribe mieke. ⁶³ Mɔyiisi nè ikuú nùtì Edeasaa kè bèe bè kàa Mɔabu biriku Suditèè kó ntaké Sedikoo è ìkè. ⁶⁴ Mɔyiisi nè ikuú nùtì Anɔɔ bè do kàa mbè Sinaii kó dikpáà mieke be kòò m̀̀u ténke do í kpaá. ⁶⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù do béi nke d̀̀: Bem̀̀u bè bo kú dikpáà mieke, kè bè m̀̀nke kú bá òm̀̀u í nsú mbá òmáà, kè d̀̀ í tú Yefundee bire Kadebu nè Nunni bire Sosuwee.

Benitipòbè dò nkénte d̀̀

27 Sosèfu bire Manansee kó kunaàm̀̀nkũ kou m̀̀u bè tu wè Makiidi, weè do peité Kadaadi kòo me ntó peité Efee kè Efee peité Sedofadi kòo pié besapàmbè máà bèe yètè tu: Mada nè Nɔa nè Okuda nè Midika nè Tidisaa. ² Kè bèe kote kèyà Mɔyiisi nè ikuú nùtì Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekóft̀̀bè nè Isidayeeribe bem̀̀u metaummè tou borè, ké bè nàké ke d̀̀: ³ Ti cice ku dikpáà mieke nke, ò me ndo í kàké Kodee kó kut̀̀nkũ mieke bèe do yete ti Yiè nKuyie nkpeti. Ò ku omáà kó meyei nkó mukúú mmu ò me nyí m̀̀ke denitidabire. ⁴ Ti cice yètiri bo kpánnè o tebíi naàm̀̀nkũ mieke ò í m̀̀ke m̀̀e kpéí nhonitid̀̀ùà? Dí ti duú nti kó ketenkè ti cice tebíi kàke borè.

⁵ Kè Mɔyiisii beé nKuyie, ⁶ Kè kũu ò t̀̀nné ke d̀̀: ⁷ Sedofadi kó besapàmbè naatimu duú mbe be kó ketenkè, be cice tebíi kàke borè, bèe yó nte be cice kó ketenkè. ⁸ Kàa nàké Isidayeeribe ke tú: Kòo niti ní ku ke í m̀̀ke denitidabire, kòò m̀̀ke denitipobire deè yóó tieke o kperè. ⁹ Kòò me nyí m̀̀ke denitipobire o tebíi tieke o kperè. ¹⁰ Kòò í m̀̀ke o tebíi o cice kó sitebíi tieke o kperè. ¹¹ Kòò cice me nyí m̀̀ke o tebíi o naàm̀̀nkũ kou wè ò t̀̀kénè wèe d̀̀ tieke. Isidayeeribe kperè bè m̀̀ke de kó ikuú yó nni nyi, ti Yiè nKuyie ndo me nnàké Mɔyiisi.

Sosuwee cɔutémè Mɔyiisi mutõmmú

¹² Kè ti Yiè nKuyie nsɔɔtè kénáké Mɔyiisi ke d̀̀: Deke ditãri Abadimmu ìnkè, ke wénté kèyà dihei n duú ndi Isidayeeribe. ¹³ Kàa di yà ke deè a kũnti a yembè borè nde, a kóo kóti Anɔɔ kɔme. ¹⁴ Ke yé di do í yiem̀̀mè ke tũnne n nùtì Sinni kó dikpáà mieke. Isidayeeribe do tũute dii m̀̀nni ké nni nkpannè, kè di ndò nke bè duú mmenie nkè bèe yà n cáámmè ke kper̀̀ni, di me nyí m̀̀e d̀̀.

Kũ do buú dikpànni kó menie mme bè do bo dii m̀̀nni Kadèesi Sinni kó dikpáà mieke.

¹⁵ Kè Mɔyiisii nàké ti Yiè nKuyie nke d̀̀: ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nf̀̀ nwèe duú ndenennè dem̀̀u mufõmmu, tãátè oniti wèe yó mbaké a nitibè. ¹⁷ Oniti wèe yó mbè ni dem̀̀u mieke, wèe ní yóó bè dènnè ké bè tanné, kè d̀̀e yie nkè Isidayeeribee bá ndò ntiptèti t̀̀i kpa ocènti.

¹⁸ Kè ti Yiè Kuyie nnàké Mɔyiisi ke d̀̀: Túóté Nunni bire Sosuwee, n kó Muyaá mbonè wè, kòò ǹ̀s nsinɔu. ¹⁹ Kòò benke ikuú nùtì Edeasaa nè Isidayeeribe bem̀̀u kòo da cɔuté mutõmmú. ²⁰ Kàa ò yàate a kó muwèrimú kè d̀̀e yie nkè Isidayeeribe bem̀̀u nyíe nho kpeti. ²¹ Wenwe o mómmu ò ní yóó kote ikuú nùtì Edeasaa borè nde kòo m beé nnè

ikuś nentì bè tu tì udimmu. Sosuwee o mómumu nnè Isidayeeribe sòmbe bè ní yó ntù nweè kó dinù. Kòd yí: Yènnè! Bèe yè. Kòd yí: Tannè! Bèe ta.

²² Kè M̄yisii d̄ò tì Yiè nKuyie nhò nàké tì kékatenè Sosuwee ikuś niùti Edeasaa borè Isidayeeribe bəm̄u borè. ²³ Kòd n̄ò nsin̄u, kòd duś mmut̄mmú tì Yiè nKuyie ndo ò nàké ke yè ndè ndòm̄mè.

Kuyie mbè nàkémè bè bo nkù feumè iwūś

DÈÈNNÌ: Bè bo nkù feu ì yewe yem̄u

28 Kè tì Yiè nKuyie mbéinnè M̄yisii ke d̄ò: ² Nàké Isidayeeribe ke tú n yè nkè dè ní t̄ùke bè bo n fíe dè iwūś k̄etuò bè ndake ke ì nni nfíe k̄etuò dipānni ndi d̄i kó kuf̄ōku n naati.

³ Bá d̄i yìe bè ní n féúté dipedabii d̄i m̄ke dibenni dimáà ke kpa kuyènkù. Bá d̄i yìe yèdèè. ⁴ Di ní n féúté dipedapānni dimáà dikúnweñni, didèri kuyuoku di-huri. ⁵ Kè dí d̄i wènnènè muyuo nsààmù cidòdò bètāāti ké mu k̄orenè mek̄sààmè d̄it̄iri omáà nè dikéè kéante. ⁶ Di yó nyi nni nfeumu di do ì nni nfeumè Sinaii t̄ari nè dim̄nni ke tuò, dipānni ndi d̄i kó kuf̄ōku n naati. ⁷ Dikúnweñni kó dipedapānni ní yó nnefinè menaà mme d̄it̄iri nè dikéè. Metaummè tou mieke nke di ní yó me nni ncóummè. ⁸ Di ní féúté dipedapānni teri kuyuoku dihuri, ke yíénè yep̄rè di baa do m p̄ā nyè dikúnweñni kó dipedapānni ín̄kè, ke di nni ntuo, dipānni ndi d̄i kó kuf̄ōku n naati.

DÈÈNNÌ: Bè bo nfeu ì teom̄pùtè yìe

⁹ Teom̄pùtè yìe di ní n féúté yepedabe yèdèè, yèè m̄ke dibenni dimáà dimáà ke kpa kuyènkù, kéyíénè muyuo nsààmù cidòdò bèkuò, ke mù àntenè mek̄sààmè, ke yíénè menaà. ¹⁰ Bá t̄èè om̄pùtè yìe di

ní yó yíemu de kó iwūś di do n feu ì yewe yem̄u ì ín̄kè nè de kó menaà.

TĀĀTI: Bè bo nfeu ì otānkù yìe ketiri

¹¹ Otānkù yìe ketiri di ní n féúté yenaadakè yèdèè k̄etuò, nnè dipedaà dimáà nè yepedapàà yèyiekè yèè m̄ke dibenni dimáà dimáà ke kpa kuyènkù. ¹² Ke ní pānè bá f̄èè ðf̄è ín̄kè muyuo nsààmù mù àntennè mek̄ùd, ncidòdò bèwei bá d̄i naadaà ín̄kè, cidòdò bèkuò bá d̄i pedaà ín̄kè. ¹³ Cidòdò bètāāti bètāāti bá d̄i pedapānni ín̄kè, kè dí dè t̄uò, yep̄rè nye yèè kó kuf̄ōku n naati. ¹⁴ Menaà ndit̄iri bètāāti bètāāti bá d̄i naadaà ín̄kè, d̄it̄iri bèdè bá d̄i pedaà ín̄kè, d̄it̄iri òmáà òmáà nè dikéè bá d̄i pedapānni ín̄kè. Bá wèè t̄ānkù kó diyìe ketiri di ní yó n fíe ì wūś nyi nè de kó yep̄rè. ¹⁵ Di ní n féúté dibòdaà dimáà meyei ncíemmè kpéi, kémbúútí di n feu ì wūś ke tuò nyewe yem̄u nè de kó menaà di m p̄ā mmè.

NĀĀ: Bè bo nfeu ì diyentébanni yìe

¹⁶ Dibenni t̄ānkù ketiwè diyìe tepítè nè dinaanni di ní baá ndiyentébanni kédf̄úk̄unne mí ndi Yiè nKuyie n yèt̄iri. ¹⁷ Diyìe tepítè nè dinummurì yìe ndi, dibanni yó ketémè kè di ncáá mp̄èè wèè í k̄orenè mutie mù muuti ke d̄ò yewe yèyiekè. ¹⁸ Dibanni ketírí d̄i yìe di tí nkésānte mí ndi Yiè nKuyie di báá pí mmut̄mmú mamù de yìe. ¹⁹ De yìe di ní n féúté ì nwūś k̄etuò: Yenaadakè yèdèè, dipedaà dimáà yepedapàà nyèyiekè yèè m̄ke dibenni dimáà dimáà ke kpa kuyènkù. ²⁰ Di ní pānè bá f̄èè ðf̄è yuu ín̄kè muyuo nsààmù mù àntenè mek̄ùd ncidòdò bèwei bá d̄i naadaà ín̄kè, cidòdò bèkuò bá d̄i pedaà ín̄kè, ²¹ cidòdò bètāāti bètāāti bá d̄i pedapānni ín̄kè. ²² Kè di n féúté dibòdaà meyei ncíemmè kpéi, kè bè di d̄òd̄ò meyei ncíemmè kó ikuś. ²³ Di ní yó n fíe ì wūś nyi kémbúútí di n feu ì yewe yem̄u ke tuò. ²⁴ Di yó mme nhò

nke dō yewe yèyiekè, mudii mmu di ní yó m pā mù kétuò, mùù kó kufɔ̄ɔku n naati. De kó dipānni cáännè mu di n feu ì yewe yemɔu ke tuò nnè de kó menaà. ²⁵ Diiyè yíennì yìè di tíí nkésānte mí ndi Yiè nKuyie, di báá pí mmutɔ̄mmú mamù de yìè.

NÙMMÙ: Bè bo nfeu ì dididèibanni yìè

²⁶ Dididèibanni yìè, di yó m pā dii yìè tidipànti, de yìè di tíí nké n sante, di báá pí mmutɔ̄mmú mamù. ²⁷ De yìè di n féuté yenaadakè yèdèè nè dipedaà nè yepedapàà nyèyiekè yèè m̀̀ke dibenni òimáà òimáà ké dè tùò, dipānni ndi dii kó kufɔ̄ɔku n naati. ²⁸ Kè di waá mbá fèè òfè yuu ínke muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncidòò bèwei bá dii naadaà ínke, cidòò bèkuò bá dii pedaà ínke. ²⁹ Cidòò bètāāti bètāāti bá dii pedapānni ínke. ³⁰ Kè di kuonè dibodaà kè bè di dōò meyei ncíèmmè kó ikuú. ³¹ Di yó n fíé ì wūò nyi ke né mbúúti di ò n fíé ì nè tidiiti kó yepārè. De kó iwūò yó ntú ì kpa ìnyi kuyènkù kèyíénè de kó menaà.

KUÒ: Bè bo nfeu ì disānni kó dibanni yìè

29 Dibenni tãnkù yíénwè kó diiyè ketiri di níí tíí nké n sante de yìè, di báá pí mmutɔ̄mmú mamù. Disānni kó dibanni ndi. ² De yìè di n féuté dinaadaà nè dipedaà nè yepedapàà nyèyiekè yèè m̀̀ke dibenni òimáà òimáà ke kpa kuyènkù, ké dè tùò. ³ Di waá mbá fèè òfè kpéi muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncidòò bèwei dinaadaà ínke, cidòò bèkuò dipedaà ínke. ⁴ Cidòò bètāāti bètāāti bá dii pedapānni ínke. ⁵ Kè dí kuonè dibodaà òimáà meyei ncíèmmè kpéi, kè bè di dōò meyei ncíèmmè kó ikuú. ⁶ De kó iwūò cáännèmu di n feu ì yewe yemɔu ke tuò nnè di m pā mmù dii nè de kó menaà. De kó dipānni níí yó ntú di tuò ndi dii kó kufɔ̄ɔku n naati.

YIEKÈ: Bè bo nfeu ì meyei nhūtímù kó diiyè dieri

⁷ Dibenni tãnkù yíénwè kó diiyè pínni yìè di níí tíí nkéboú dinùù ké n sante. Di báá pí mmutɔ̄mmú mamù. ⁸ De yìè di n féuté dinaadaà nè dipedaà nè yepedapàà nyèyiekè yèè m̀̀ke dibenni òimáà òimáà, ke kpa kuyènkù ké yè nni ntuo. Dipānni ndi dii kó kufɔ̄ɔku n naati. ⁹ Dí waá mmuyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncidòò bèwei dinaadaà ínke, cidòò bèkuò dipedaà ínke, ¹⁰ cidòò bètāāti bètāāti bá dii pedapānni ínke, ¹¹ kékuonè dibodaà òimáà meyei nhūtímù kpéi kè bè di dōò de kó ikuú, ke né mbúúti di n féuté di meyei nhūtímù kó diiyè dieri nè di n feu ì yewe yemɔu ke tuò nnè de kó mudii nè de kó menaà.

NNI: Bè bo nfeu ì titouti kó dibanni yìè

¹² Otãnkù yíénwè kó diiyè tepíítè nè dinummuri, di níí tíí nké n sante, di báá pí mmutɔ̄mmú mamù. Di yó mbaà mmí ndi Yiè nKuyie n kó dibanni ndi ke dō yewe yèyiekè. ¹³ Diiyè ketiri ké n féuté yenaadakè tepíítè nè yètāāti kétuò nnè yepedakè yèdèè nè yepedapàà ntepiítè nè yèndà yèè m̀̀ke dibenni òimáà òimáà ke kpa kuyènkù. Dipānni ndi dii kó kufɔ̄ɔku n naati. ¹⁴ Kè di waá mmuyuo mmù àntenè mekùò ncidòò bèwei, bá dii naadapānni ínke. Cidòò bèkuò bá dii pedaà ínke. ¹⁵ Cidòò bètāāti bètāāti bá dii pedapānni ínke. ¹⁶ Kè di kuonè dibodaà òimáà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúúti di n feu ì yewe yemɔu ke tuò nè de kó menaà.

¹⁷ Diiyè dèri yìè dí n féuté yenaadapàà ntepiítè nè yèdèè nè yepedakè nyèdèè nè yepedapàà ntepiítè nè yèndà yèè m̀̀ke dibenni òimáà òimáà ke kpa kuyènkù. ¹⁸ Dí nòónnè tidiiti di òò nòò nkè ti mmamè bá fèè òfè ínke, kéndonnè di

məkemè de kó memantímè. ¹⁹Dí kuɔ̀nè dibɔ̀daà meyei nciém̀mè kpéí, kémbúúfí di n feu ì yewe yemɔu kɛtuɔ̀ nnè de kó tidiiti nè menaà.

²⁰Diyiè tā́nni yiè kè dí n féuté yenaadakè tepíítè nè ìmáá nè yepedakè yèdèè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè m̀ke dibenni ìmáá ìmáá ke kpa kuyènkù. ²¹Dí yíénè tidiiti nè de kó menaà, kè dè mmànnè yenaadakè nè yepedapàà ndè mà̀mè, kéndònnè di m̀kemè de kó memantímè. ²²Dí di kuɔ̀nè dibɔ̀daà meyei nciém̀mè kpéí kémbúúfí di n feu ì yewe yemɔu ke tuɔ̀ nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

²³Diyiè naanni yiè dí n féuté yenaadakè tepíítè nè yepedakè yèdèè, nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè m̀ke dibenni ìmáá ìmáá ke kpa kuyènkù. ²⁴Kè dí waánnè tidiiti nè menaà kè dè mmànnè iwū́s mamè, kéndònnè di m̀kemè de kó memantímè. ²⁵Kè dí kuɔ̀ dibɔ̀daà meyei nciém̀mè kpéí, kémbúúfí di n feu ì yewe yemɔu ke tuɔ̀ nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

²⁶Diyiè nummurì yiè dí n feuté yenaadakè yèwei, yepedakè yèdèè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè m̀ke dibenni ìmáá ìmáá ke kpa kuyènkù. ²⁷Kè dí yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmanè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè mà̀mè, kéndònnè di m̀kemè de kó memantímè. ²⁸Kè di kuɔ̀nè dibɔ̀daà meyei nciém̀mè kpéí, kémbúúfí di n feu ì yewe yemɔu ke tuɔ̀ nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

²⁹Diyiè kuɔ̀nni yiè kè dí n feuté yenaadakè yèni, yepedakè yèdèè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè m̀ke dibenni ìmáá ìmáá ke kpa kuyènkù, ³⁰ké yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmanè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè mà̀mè, kéndònnè di m̀kemè de kó memantímè. ³¹Kè dí kuɔ̀ dibɔ̀daà meyei nciém̀mè kpéí, kémbúúfí di n feu ì yewe

yemɔu ke tuɔ̀ nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

³²Diyiè yiénni yiè kè dí n feuté yenaadakè yèyiekè, yepedakè yèdèè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè m̀ke dibenni ìmáá ìmáá ke kpa kuyènkù.

³³Kè dí yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmannè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè mà̀mè, kéndònnè di m̀kemè de kó memantímè. ³⁴Kè dí kuɔ̀ dibɔ̀daà ìmáá meyei nciém̀mè kpéí, kémbúúfí di n feu ì yewe yemɔu ke tuɔ̀ nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

³⁵Diyiè nínni yó ntú dibanni denni ò̀i yiè ndi di bá mpí mmuɔ̀mmú mamù de kó diyiè. ³⁶De yiè dí n féuté dinaadaà ìmáá, yepedapàà nyèyiekè yèè m̀ke dibenni ìmáá ìmáá kɛtuɔ̀, dipā́nni ndi ò̀i kó kufɔ́ɔku n naati. ³⁷Kè dí yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmanè dinaadaà nè yepedakè nè yepedapàà ndè mà̀mè, kéndònnè di m̀kemè de kó memantímè.

³⁸Dí kuɔ̀ dibɔ̀daà ìmáá meyei nciém̀mè kpéí, kémbúúfí di n feu ì yewe yemɔu ke tuɔ̀ nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

³⁹Kè de kó dimònni ní t̀ò̀ke di yóo ì nni nfié kémbúúfí di n feu ì di n cànnenè yèè nò kpéí nè di n feu ì nè diwèi nè di n feu ì ke tuɔ̀ nnè de kó tidiiti nè de kó menaà nnè di n feu ì metaummè kpéí.

30 Kè M̀yisii náké Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò náké ti timɔu.

Ikuɔ̀ ìi tukúnè a bo cannemè Kuyie ndinù̀

²Mer̀me kè M̀yisii béinnè Isidayeeribe botí kó bekótífbè ké bè náké ke d̀: Ntenè ti Yiè nKuyie mbéi ntí.

³Kù tu kòo m̀u kù cànnenè dinù̀ ke pàrikè ke yu ku yè̀tìrì ke yè nhò yóo kù d̀d̀ mè, ò báá yóu ò bo mè d̀d̀ mè. Ò d̀ nké mè d̀d̀mu memɔu.

⁴Kè dè d̀ nhosapàà mm̀u kpaá ā nè o cice ke cànnenè ti Yiè nKuyie ndinù̀ ke yè nhò yóo kù d̀d̀ mè, ⁵kòo cice kèè ò cànnenèmè ti Yiè nKuyie ndinù̀ ke

pàrikè. Kòò cice í ò nàké tìmatì ò dò nké mè dḏḏmu memḗu ò yē nhò yóó dḏḏ mè. ⁶Kè dè me ndò nho cice ti kèè dii yie kòò ti yete ò ténke báá dḏḏ ò kù cànnenè dinùù ke pàrikè ke yē nhò yóó dḏḏmè, ti Yiè nKuyie nyóó ò cíém̄mu ke yé o cice weè yetemè.

⁷Kè dè me ndò nhosapàà mmḗu yenke, kòò nùù ò fitenè kòò cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ke pàrikè ke yunè ku yētīrī, ⁸kòò dḏḏu ti kèè dii yie ke í béi ntīm̄atī, de kó dinùù kpáá cammumu, kòò dò nkédḏḏ ò pàrikè ke yē nhò yóó dḏḏ mè. ⁹Kè dè me ndò nho dḏḏu ti kèè dii yie kòò ti yete, o nùù do ò fitenè kòò kù cànnenè dinùù képarikè ke yē nhò yóó dḏḏ mè, de kó dinùù ténke í yóó nhò pī, ti Yiè nKuyie nhò cíém̄mu.

¹⁰Kè dè me ntu okúpokù nwe yoo weè yenke kòò dḏḏu ò yete, kòò cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ò dò nké di dḏḏmu.

¹¹Kè dè me ntú o dḏḏu cíētè nte ò cànnènèmè dinùù ti Yiè nKuyie nke pàrikè, ¹²kòò dḏḏu ti kèè ke í ò béinnè tìmatì ò me nyí yete ò dò nkédḏḏmu ò kù cànnenè dii nùù nè ò pàrikè ke yē nhò yóó dḏḏu, bá kè ti tu ti. ¹³Kè dè me ndò nho dḏḏu ti kèè dii yie kòò ti yete ke pàa nde kó dinùù nè ò pàrikè ke yē nhò yóó dḏḏu mè, mè pàamu kè ti Yiè nKuyie nhò cíé. ¹⁴Onitipòkù cànnenè yèè nḗ Kuyie nyemḗu nè ò pàrikè ke béi nke yē nhò yóó fḗú mmèè botí omáú, o dḏḏu bo na ke ti pàa. ¹⁵Kè dè me ndò nho dḏḏu ti kèè ke cíékè ke í ò béinnè tìmatì, kè dè wenté ò yiemmu ò cànnenè ti ti Yiè nKuyie nyèè nò yemḗu, nè ò pàrikè ke béi nti timḗu, ke yé ò ti kèè dii yie ò í ò nàkémè tìmatì. ¹⁶Kòò dḏḏu me nyóó kè dè wenté kòò né ti pàa, weè yóó tḗ o pokù kó mecaàrimè kó tiyeti.

¹⁷Ikuḗ ti Yiè nKuyie nduḗ nyinyi Mḗyisi dèè tukunè onitipòkù weè yenke nè osapàà nwèè kpáá ā o cice cíētè.

Bè dokénèmè Mandiyāābe

31 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mḗyisi ke dḏḏ: ²Dokénè Mandiyāābe képeite bè dḏḏ mèè yei nyIsidayeeribe. Kàa dèè a kḗnti a yembè borè nde.

³Meḗme kè Mḗyisi náké Isidayeeribe ke dḏḏ: Bèmaḗe báátí di mieke kékḗte kédo Mandiyāābe mudòò képeite ti Yiè nKuyie nkó dipèi. ⁴Di tāātè Isidayeeribe wuḗ mmieke bá kù benitibè tekoupítè píttè (1000) kè bèè kḗte mudòò.

⁵⁻⁶Kè bèè deite Isidayeeribe wuḗ mmieke bá kù tekoupítè píttè kè bèè wēnnè bemḗu behāāpḓm̀bè tekoupítè nè sīkoupisidé (12000) kè Mḗyisi duḗ nkè bèè kḗte mudòò kòò bè neinnè Edeasaa bire Pinasi ikuḗ niḗtī, kòò nḗo ikuḗ nentī nè sīkpārīheú. ⁷Kè bèè do Mandiyāābe mudòò ti Yiè nKuyie ndo ti náké Mḗyisi ke yē ndè ndóm̄mè, kékḗu benitidaabè bemḗu, ⁸kékḗuḗnè Mandiyāābe kó bekpààtibè benùmmù, Efii nè Dekemmu nè Tisuu nè Uuri nè Debaa ke féúténè Beḗu bire Badammu, ⁹képímmú be pobè nè be bí kékōnnè, kápímmú be wūḗ imḗu kéhef be kpere demḗu, ¹⁰kécúu mbe ekè nè be āāpḓnkarè, ¹¹kéeínè be kpere bè yà dè demḗu nè benitibè nè iwūḗ, ¹²ké dè tḗnī demḗu be āāpḓnkari Mḗyisi nè Edeasaa ikuḗ niḗtī nè Isidayeeribe sḗmbe borè Mḗabu biriku, kukó nSuditēē borè Sedikoo èi òkè.

¹³Mḗyisi nè ikuḗ niḗtī Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekotibaabè kè bèè íté kéyeroo be āāpḓnkari ke bo bè co. ¹⁴Kè Mḗyisi mieke peike behāāpḓm̀bè iwēi yembè bèè ni behāāpḓm̀bè tekoupítè píttè nè tekḗutè kḗutè bèè kḗntinī mudòò. ¹⁵Kòò bè beke ke dḏḏ: Dè dòmmè kè di yóu benitipòbè ke í bè kḗu? ¹⁶Di yém̄u ke dò mbeè nitipòbè do tḗnne Badammu kó itié nkénte kè Isidayeeribe caàrè ti Yiè nKuyie mmediè mPeḗu tārī kén̄te kè kḗu bè poté. ¹⁷Kuḗnè di mmḏnnī initidabí

imɔu nè benitipòbè bemɔu bèè yenke. ¹⁸Di yóu isapùmbí ìì mu nyi yé onitidòù képuoke. ¹⁹Díndi bèè kó dimàà kùu onitì yoo di kàáké ocíi, di nciénnè di-hāāpònkari ke dò yewe yèyiekè, kè bè di dɔɔ mewénkùmè kó ikuú diyìè ditāánni nè diyíènni, díndi nè di pìnmú bè. ²⁰Kè di múnke wénkúnne di yààti nè di nenti tikònti kpeti nè tibociti kpeti nè ideí kpeti.

²¹Memme kè ikuú nùtì Edeasaa náké behāāpòmbè iwēi yembè bèè do kòte mudò ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie ndo náké ìì kuú Mɔyiisi: ²²Mesɔɔ nnè timáti péfíti nè disɔwùú nè timáti nè mebirime nè dibierimínni, ²³dèè kó dimàà í yóó cóúté di dè pìnné muháá nkè dèe wenke. Dèè yóó cóúté di de mpòtè mewénkùmè kó menie mmáà. ²⁴Diyìè yiènni yiè kè di jú di yààti kéwenke, de mōnni di bo na kékò ndi bàtè dè.

Bè níí bo totí mèè botí bè éí dè

²⁵Kè ti Yiè nKuyie nnàké Mɔyiisi ke dò: ²⁶Fó nnè Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekótibè dí kaa mbè pìnmúni bèè nitìbè nè ìì wūó, ²⁷kàa dè toté mèdémè, bèè kòte mudò kè bè nte dikèè dimáà, kè betòbè bèè do kpaá kè bè nte diteri. ²⁸Kàa deite bèè kòte mudò be kperi mieke onitì òmáà benitìbè sikòsinùmmù (500) mieke kòò cànné n kpréí, ke me nyí inààke nè sāmmarímú nè ipe nè sibɔɔ. ²⁹Kè di dè duú nyikuú nùtì Edeasaa, dè tu mí ndi Yiè nKuyie n kperè nde. ³⁰Isidayeeribe sɔmbe bèè do kpaá be kó dikèè mieke, á deite benitìbè sipísìnùmmù mieke òmáà, ke me nyí inààke nè sāmmarímú nè ipe nè sibɔɔ, kàa dè duú nDefiibe bèè pī n cīètè mutōmmú. ³¹Mɔyiisi nè Edeasaa ikuú nùtì kè bèe dɔɔ ti Yiè nKuyie nnàké tì Mɔyiisi. ³²Bèè kòte mudò bè éí dèè kó dimàà mieke dèè kpaá kè dè mbo sikòpíkòusikuú nè sikòpípísìyiekè nè sikòpísìnùmmù (675000) ipe nè sibɔɔ. ³³Inààke sikòpípísìyiekè nè

sikòpísìdè (72000). ³⁴Sāmmarímú sikòpípísìkuú nè tekòpíítè (61000). ³⁵Isapùmbí ìì mu nyí duónè onitidòù kè ì mbo sikòpípísìtāāti nè sikòpísìdè (32000). ³⁶Bè duú ndi kèè bèè kòte mudò ipe nè sibɔɔ kè dè mbo sikòpíkòusìtāāti nè sikòpípísìtāāti nè sikòpísìyiekè nè sikòu sinùmmù (337500). ³⁷Kè bèe deite de mieke sikòusikuú nè sipísìyiekè nè dènùmmù (675) be Yiè nKuyie nkpéí. ³⁸Inààke sikòpípísìtāāti nè sikòpísìkuú (36000) kè bèe deite sipísìyiekè nè idéí be Yiè nKuyie nkpéí. ³⁹Sāmmarímú sikòpísìtāāti nè sikòsinùmmù (30500) kè bèe deite sipísìkuú nè dèmáà be Yiè nKuyie nkpéí. ⁴⁰Benitìbè tekòpííítè nè sikòpísìkuú (16000) kè bèe deite sipísìtāāti nè bèdébè be Yiè nKuyie nkpéí. ⁴¹Kè Mɔyiisi duú nyikuú nùtì Edeasaa dèè tu ti Yiè nKuyie nkpere o Yiè nKuyie nhò náké ke yè ndè ndòmmè. ⁴²⁻⁴³Dikèè teri dii kpaá Isidayeeribe kpréí kè di mmànnè bèè do kòte mudò be kperi mamè, ipe nè sibɔɔ sikòpíkòusìtāāti nè sikòpípísìtāāti nè sikòpísìyiekè nè sikòu sinùmmù (337500). ⁴⁴Inààke sikòpípísìtāāti nè sikòpísìkuú (36000). ⁴⁵Sāmmarímú sikòpísìtāāti nè sikòsinùmmù (30500). ⁴⁶Benitìbè tekòpííítè nè sikòpísìkuú (16000). ⁴⁷Kè Mɔyiisi deite benitìbè sipísìnùmmù mieke òmáà òmáà, iwūó memme, kéduú nDefiibe bèè pī Kuyie ncíètè tōmmù ti Yiè nKuyie ndo ti náké ke yè ndè ndòmmè.

Bè pā yèè pāre Kuyie

⁴⁸Bèè do ni mudò ke baké behāāpòmbè tekòpííítè píítè, tekòtè kòtè kè bèe kòte kèyà Mɔyiisi kòò náké ke dò: ⁴⁹Ti kàa mbehāāpòmbè ti baké bè ke sò nhòmɔu í kpa bá òmáà. ⁵⁰Deè te kè ti tóni ti Yiè nKuyie nyepàrè ke bo mɔɔ ti yei ncíèmmè, mesɔɔ nkó tisàti ti éí ti ti ti

ntóní, yetoot̄re nè sineí nè mefimme, nè demámánnè nè dèè ò ncáátí mefimme.

⁵¹ M̄yíisi nè ikuó nùtì Edeasaa kè bèe cuó mes̄o nkó tisātì bè tóní tì. ⁵² Behāāp̄ombè bèè baké yet̄rè bè do duó nt̄i nenti kó kucéékù do bo cidóò tek̄ùtè nè sipísiyiekè (170). ⁵³ Kè behāāp̄ombè bè sām̄p̄òbè bie tieke bá wè ò éí dè. ⁵⁴ M̄yíisi nè Edeasaa kè bèe tanné mes̄o nkó tinentì behāāp̄ombè bèè baké yet̄rè tek̄up̄ítè píftè nè tek̄ùtè k̄ùtè bè duó nt̄i metauummè tou, kè dè bo yie nkè ti Yiè nKuyie mbáá yè nyIsidayeeribe kpéí.

Bè duómmè Dubenni nè Kadi naàmùnti kòbe ketenkè

32 Dubenni nè Kadi be naàmùnkù kòbe do m̄ke iwūó nyi kè ì sū mediè nkè bèe yà Yasee èi nè Kadaadi kperi ye tenkè bo yiènnèmè iwūó kó mucēmmu. ² Mēmme bè k̄temè k̄yà M̄yíisi nè Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekótibè ke bè nàké ke d̄: ³⁻⁴ Ti Yiè nKuyie nduó nt̄inti Isidayeeribe kè ti fiète yèè ekè yè yiènnè iwūó kó mucēmmu mmu, t̄inti a kó bet̄mbè ti me ntu iwūó kó becēmbè mbe, de kó yehekè tu: Atadoti, Dibonni, Yasee nè Nimuda, Esibonni nè Edeyade nè Sebammu nè Nebo nè Beonni.

⁵ Kè bèe deè ke d̄: M̄yíisi, k̄a bo yie nha ti duó nde kó ketenkè, di báá ti sée kukó nSuditē yà.

⁶ Kè M̄yíisi bè t̄éné ke d̄: Di tú ba? Di tebìí bo nk̄ori mudòò kè di né nkpaá diennaà? ⁷ Dè yíime kè di d̄ k̄yáríkunne Isidayeeribe k̄nti bè bo tamè dihei ti Yiè nKuyie mbè duó ndi. ⁸ Ti bo dii m̄nni Kadeesi-Bannea, kè n t̄o ndi cicebè kè bè bo paaté Kannahā èi kè bèe me ndòò. ⁹ M̄ bè t̄o mmemme kè bèe k̄te Esik̄oodi biriku k̄yà dihei k̄wētení k̄yáríkunne Isidayeeribe k̄nti bè bo tamè dihei ti Yiè nKuyie mbè duó ndi. ¹⁰ Mēmme kè ti Yiè nKuyie mmiekee peike kè k̄u parikè ke d̄: ¹¹ Benitibè bèè kó dimàà yènní Es-

ibiti, k̄túóté bèè m̄ke yebie nsipísidè k̄endeètinko òm̄òu naàcètè báá ta dihei n do yē n yóó duó ndi be yembè Abarahammu nè Isaki nè Sak̄obu, ke yē bè í yiemme ke n t̄unne sei. ¹² Kè dè í tú Yefundee Kadebu Kenasi naàmùnkù kou nè Nunni bire Sosuwee, beè m̄á di tati, ke yē beè yiemme ke n t̄unne sei. ¹³ Mēmme ti Yiè nKuyie mmiekee peikemè Isidayeeribe kè k̄u duó nkè bè nháá ndikpáà mieke ke k̄emmúnè de kó kut̄nkù kòbe bèè do d̄òò kù í d̄òò dè bè bo k̄úmè k̄edeè. ¹⁴ Becaàribè kó kubotí díndi, dè yíime kè di d̄ k̄es̄oáté di yembè t̄ómmú ke tikii ti Yiè nKuyie mmiekee kó muháá nyIsidayeeribe ínkè? ¹⁵ Kè di b̄t̄inné di Yiè nKuyie nkù bo yóu kè di nkpaá dikpáà dii mmiekee k̄em̄onte, kè díí né nte kè Isidayeeribe b̄em̄ouu feti. ¹⁶ Kè de kó benitibè t̄óonkoo M̄yíisi borè kóò nàké ke d̄: Ti d̄ k̄édòò ti wūó kó dibaakèrì ndi k̄émaá yehekè kè ti bí nhā. ¹⁷ Ti m̄ómm̄ombe kè ti túóté ti kp̄arinenti k̄eniitè fenafe ìlkè, k̄ék̄ote k̄étanné ti tebìí de kó yehekè, ti bí sām̄p̄òí ii yó mbo die nyehékè ti yóó maá yè k̄éfii nyiduotí k̄énsorinè de kó ketenkè kòbe. ¹⁸ Kè Isidayeeribe b̄em̄ou í k̄ari bá wè o tenkè ti í w̄etiní. ¹⁹ Kè di ti duó ndie nti kó ketenkè ti t̄énke í yó nwanti dí ti duó nketekè Suditē kó nyáà teri, ke yē ti k̄oke bomè die ndiyáá diyìè yìèni kèè bíékè kperi. ²⁰ Kè M̄yíisi d̄: Kè di pí ndi béí ndi nù, kè di túóté di kp̄arinenti ke doké ti Yiè nKuyie nyē ndè ndòmme. ²¹ Kè di bàátí ke s̄enté Suditē di Yiè nKuyie nyē ndè ndòmme ke baanè kù bo duómmè kè bèe na be dootitòbè ké bè bèti. ²² Kè ti Yiè nKuyie mbè duó ndi m̄nni be tenkè, de m̄nni di bo na k̄wētení di tenkè, Isidayeeribe báá di sei ndi Yiè nKuyie mme nt̄énke báá di sei. ²³ Kè di me nyí d̄òò mmemme di yeténè ti Yiè nKuyie nku, de m̄nni di nyé ke d̄òò ndi yei mbo di pí. ²⁴ Maánè t̄unkè yehekè k̄étanné di bí sām̄p̄òí, k̄édòò di

wūš kó yebaakūyè, di né báá yè ndi béi ndii nùù. ²⁵Kadi naàmùnkù nè Dubenni naàmùnkù kòbe kè bèe náké Mɔyisi ke d̄: A kó betòmbè t̄nti ti yóó d̄d̄mu f̄s̄ nti yiè nha ti nàké t̄. ²⁶Ti bí nè ti pobè nè ti pe nè ti wūš dè yó mbo die nde Kadaadi ekè mieke. ²⁷A kó betòmbè t̄nti bèè bàátí tikpàrinenti ti k̄rimu kè ti Yiè nKuyie nyóó ti niitè kè tí bè dokénè a yè ndè ndòmme.

²⁸Meḿme kè Mɔyisii náké ikuš nùiti Edeasaa nè Nunni bire Sosuwee nè Isidayeeribe kó bekót̄fbè de kó benit̄ibè kpéí nke d̄: ²⁹Kè Kadi naàmùnkù kòbe nè Dubenni k̄ku kòbe bèè baati tikpàrinenti kè bè di neinè késénté kukó nkè di Yiè nKuyie ndi niitè kè di doké, kè di tieke dii m̄nni di ekè, dí bè duš nKadaadi tenkè kè bèe tieke. ³⁰Kè bè me nyí bàátí ke di neinè Kannahāā kó ketenkè mieke nke di yóó bè dušmmè ketenkè di kòke mieke.

³¹Kadi naàmùnkù kòbe nè Dubenni naàmùnkù kòbe kè bè d̄: Ti Yiè nKuyie nnáké t̄ t̄nti a kó betòmbè ti yóó t̄ d̄d̄mu. ³²Ti yóó bàátímu ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmme kékòte Kannahāā, ti né d̄ t̄ tu, a tí duš nti kó ketenkè Sudit̄ēē kó nyāū dii ndi.

³³Meḿme kè Mɔyisi duš nKadaadi naàmùnkù kòbe nè Dubenni naàmùnkù kòbe nè Sosefu bire Manasee botí kòbe dikéè, Am̄riibe kpààti Sionni kó dikpààtiyuu nè Basāā kòbe kóo kpààti Ōku kperi nè yehékè yèè bo be tenkè m̄nku nè yehékè yèè dè t̄kè.

³⁴Meḿme kè Kadi naàmùnkù kòbee maá Dibonni nè Atadoti nè Adowee, ³⁵nè Atadoti-Sofanni Yasee nè Yoboa ³⁶nè Beti-Nimuda nè Beti-Adannii ke yè fii nyiduotí, kémaánè be wūš kó yetuo.

³⁷Kè Dubenni naàmùnkù kòbee wēte kémaá Esibonni Edeyade nè Kidiyataimmu ³⁸nè Nebo nè Baadi-Neōō nè Sibema ké yè cèete yeyètè.

³⁹Meḿme kè Manasee bire Makiidi naàmùnkù kòbee do Kadaadi èi kébeti Am̄niibe bèè do dè bo. ⁴⁰Kè Mɔyisi bè duš nde kó dihei kè bèe kari. ⁴¹Kè Manasee bire terè bè tu dè Yaii kó kunaàmùnkù kòbee túóté Am̄riibe ekè depaa nkpeye ké yè yu ke d̄: Yaii ekesi. ⁴²Kè Nòbaa kòbee do Kenati nè yehékè yèè ò t̄kénè ké yè yu o m̄mmuō nho kó diyètiri ke d̄ Nòba.

Isidayeeribe yè Esibiti kénkatimè ke s̄oti kētuōkenè kukó nSudit̄ēē

33 Nte Isidayeeribe do yeti Esibiti kéd̄s̄t̄émè be āp̄d̄nt̄ir̄è d̄o ndòmme, Mɔyisi nè Anōō kè bè mbè ni kè bèe kété kéyè yèè b̄rè. ²Kè Ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyisi kòo nwāū bè k̄ati dè ke s̄oti, nte ò do dè wāū mèè botí:

³Dibenni t̄nkù ketiwè do nwe diyè tepíftè nè dinummurì bè baámmè diyent̄ebanni, kè d̄e wenté kè Isidayeeribe ité Dammusesi èi kénkérí ke yeti kè Esibiti tenkè kòbe bè wūō nkè bè kérí. ⁴De m̄nni kè Esibiti kòbe k̄uri becír̄ibè, bèè tu Mpo ti Yiè nKuyie ndo poté bè ke bo benke Esibiti kòbe k̄u kpeñ̄in̄emè be kó yebòkè. ⁵Kè Isidayeeribe ité Dammusesi kékòte kébáté Sukoti, ⁶kéit̄é Sukoti kékòte kébáté Etammu èi tedòntè kó dikp̄à m̄nku. ⁷Bè ité Etammu èi ndi tedòntè kó dikp̄à m̄nku kékònté kēwēt̄ení Pi-Aid̄oti, Baadi-Sef̄ōō ìikè, kébáté kénwetí Mikid̄odi. ⁸Bè ité Mikid̄odi nwe késénté d̄am̄èèri tipènti kou, keta dikp̄à tedòntè kperi, kēmm̄oke mucèmmu yewe yèt̄āāti Etammu kó dikp̄à tedòntè kperi mieke, kékòte kébáté bè tu dè Mada. ⁹Bè ité Maara nwe kētuōke Edimmu sibií do borè tepíftè nè sidési nè depuonne sipisiyiekè, kébáté deborè. ¹⁰Bè ité deñde kébáté tipènti kóo d̄am̄èèri peémmè, ¹¹kéit̄é tipènti kóo d̄am̄èèri peémmè kébáté Sinni kp̄à mieke, ¹²kéit̄é Sinni kp̄à

tedòntè kperi kébáté Dofikaa, ¹³ kéíté Dofikaa kébáté Aduusi, ¹⁴ kéíté Aduusi kébáté Defidimmu ke í mpèté deborè menie nke yà.

¹⁵ Bè ité Defidimmu nwe kébáté Sinaii kó dikpáà tedòntè kperi mieke. ¹⁶ Bè ité deñde kébáté Kibodoti-Ataafa ¹⁷ kéíté Kibodoti-Ataafa kébáté Asedoti, ¹⁸ kéíté Asedoti kébáté Ditima, ¹⁹ kéíté Ditima kébáté Dimɔɔ Pedesi, ²⁰ kéíté Dimɔɔ Pedesi kébáté Dibuna, ²¹ kéíté Dibuna kébáté Disaa, ²² kéíté Disaa kébáté Keedata. ²³ Bè ité Keedata nwe kébáté Sefæedi tãri. ²⁴ Sefæedi tãri ndi bè itémè kébáté Adada, ²⁵ kéíté Adada kébáté Makidoti, ²⁶ kéíté Makidoti kékɔte kébáté Taati, ²⁷ kéíté Taati kébáté Teda, ²⁸ kéíté Teda kébáté Mitika, ²⁹ kéíté Mitika kékɔte kébáté Asimɔna, ³⁰ kéíté dende kékɔte kébáté Mɔsedoti, ³¹ kéíté Mɔsedoti kébáté Bendee-Yakanni, ³² kéíté Bendee-Yakanni kébáté Ɖdi-Kidikaadi, ³³ kéíté Ɖdi-Kidikaadi kébáté Yotibata, ³⁴ kéíté Yotibata kébáté Abudonna, ³⁵ Bè ité deñde kébáté Esiyonni-Kebee, ³⁶ kéíté Esiyonni-Kebee kébáté Sinni kpáà tedòntè kperi bè tu dè Kadeesi. ³⁷ Bè ité Kadeesi nwe kékɔte kébáté Ɖdi tãri Edɔmmu tenkè m̀nku.

³⁸ Deñde ti Yiè nKuyie nduóm̀mè kè ikuó nìtùti Anɔɔ deke Ɖdi tãri ín̄kè, ò de nku, ke s̄ ndè m̀ðke yebie n̄sip̄is̄in̄à nè bè yèmè Esibiti, dibenni t̀nk̀k̀ nummuwè do nwe diyìe ketiri. ³⁹ Dende Ɖdi tãri ín̄kè ò kumè, ke nyóó kú ke m̀ðke yebie n̄tekd̀t̀t̀ nè sip̄is̄idè nè yètããti. ⁴⁰ De kó dif̄n̄k̀uò ndi Kannahã k̀be kóo kp̀à̀t̀ Adadi Nekefu eì kou k̀em̀m̀ Isidayeeribe k̀eróom̀.

⁴¹ Kè Isidayeeribe ité Ɖdi tãri ín̄kè kékɔte kébáté Sadimɔna, ⁴² kéíté Sadimɔna kékɔte kébáté Punɔɔ, ⁴³ kéíté Punɔɔ kékɔte kébáté Obɔdi, ⁴⁴ kéíté Obɔdi kébáté Iyee-Abadimmu, Mɔabu tenkè m̀nku, ⁴⁵ kéíté Iye-Abadimmu

kébáté Dibonni-Kadi, ⁴⁶ kéíté Dibonni-Kadi kébáté Adimɔnni-Dibadataimmu, ⁴⁷ kéíté Adimɔnni-Dibadataimmu kébáté Abadimmu tãri ín̄kè kénwetí Nebo eì. ⁴⁸ Bè ité Abadimmu tãre nye kébáté Mɔabu tenkè kó kubiriku, kukó nSuditẽẽ také, kénwetí Sedikoo. ⁴⁹ Bè do b́tè kénhérinè kukó nSuditẽẽ nwe k̀t̀t̀uòt̀ Beti-Yesim̄ti k̀nt̀ k̀tuɔkenè Abeedi-Sitimmu eì Mɔabu biriku.

Isidayeeribe dò nkétotí m̀è botí ketenkè

⁵⁰ Dende Mɔabu biriku Suditẽẽ kó ntaké Sedikoo ìkè ti Yiè nKuyie mbéin-nèmè M̄yiisi ke dò: ⁵¹ Náké Isidayeeribe ke tú n yẽ nkè di s̀nt̀t̀ Suditẽẽ ke ta Kannahã tenkè, ⁵² dí beti de kó ketenkè k̀be b̄m̄ɔu, k̀mpuò mbe tenkaani yetãre k̄pesi kébókè timãti k̄pesi, k̀puɔ mbe w̄t̀t̀rè k̀c̄c̄ke be t̀rè, ⁵³ k̀t̄ieke dihei k̀mbo. N di ndi duóm̀mu kè di dò nkè ndi te. ⁵⁴ Di yóó tãu tété nwe k̀t̀otí di tenkè di naám̀nt̀i dò ndóm̀m̀, kè k̀u k̀u naám̀nk̀ s̄u ku kó ketenkè ndeu, kè k̀u k̀u k̄n̄ni ku k̀ke nk̄n̄ni, kè di tãu tété kè k̀u k̀u naám̀nk̀ do dè, ku kó ketenkè ke ntú. Di yó ntú ndi wuɔ ndóm̀m̀ mme k̀t̀otí di tenkè. ⁵⁵ Kè di me nyí b̄ti Kannahã k̀be b̄m̄ɔu, kè di yóu b̄m̄abè beè yó ndo n̄tipotí k̀nk̀u di nuɔ, k̀ndò nyinaac̄mp̀à̀t̀i ì c̀uòkè sikãu ke k̀u di p̄t̄i ke di é̄t̄t̄ dihei di bo dii mieke. ⁵⁶ De m̀nni n do na mbè d̀ð̀m̀ kè n né m̀ d̀ð̀ dí mbe.

Kannahã tenkè m̀nke

34 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄yiisi ke dò: ² Náké Isidayeeribe ke tú n yẽ nkè di t̀ð̀ke dii m̀nni Kannahã tenkè n di duó nkè kè di bo tieke, nte di tenkè m̀nke yóó díte dè.

³ Kubakù c̀nku bíékè di tenkè kó kum̀nku yóó díte tedòntè kó dikpáà Sinni nwe k̀mp̄ekènè Edɔmmu kó kutemp̄. Kè diyìe yìenì k̀è bíékè kó

kumànkúu díte mukókúú nkóo dàméèrì.

⁴Kù yóó fité kubakù cànku bíékè nke kékónté kédeke ináá nkó ditenni káyènnè Sinni, Kadeesi-Bannea kubakù cànku kétuòke Asaa-Adaa nè Asimòò, ⁵kékòte kédíté Esibiti kó kukó kénto kétuòkenè dàméèrì Meditedandee.

⁶Kè diyìè taà kèè bíékè kó kumànkú ntú Meditedandee kóo dàméèrì.

⁷Kè kubakù yóu bíékè kó kumànkú díte Meditedandee kóo dàméèrì kénto kétuòkenè Òdi kó ditàri, ⁸kéíté Òdi kó ditàri káyè Debo-Amati kénto kétuòkenè Sedati, ⁹képèèté kétuòkenè Sifunòò, kápèèté kékòte Asaa-Ananni di kó kutemmànkú kubakù yóu kòku yó nde kááké.

¹⁰Diyìè yìèní kèè bíékè kó kumànkú kunku di kù yènnè Asaa-Enanni kénto kétuòkenè Sefammu. ¹¹Kè kùu íté Sefammu káyènnè Dibuda Ainni diyìè yìèní kèè bíékè kénto kétuòkenè ditenni yúnímè Sennesadeti kóo dàméèrì diyìè yìèní kèè bíékè. ¹²De kó kumànkú yó mme ndò kétuòkenè Suditèè, kécáátínè mukókúú nkóo dàméèrì. Di kó ketenkè kó kumànkú yó nde nkááké.

¹³Meàmme kè Mòyiisi náké Isidayeeribe ti Yìè nKuyie nhò nàké tì ke dò: Nte ti Yìè nKuyie ndi duò nkèè tenké dínndi iwuò nyiwei nè dikéè kè di táá tété ké kè totí. ¹⁴⁻¹⁵Kè Dubènni kó kuwuò nkòbe nè be cèi nè Kadí kó kuwuò nkòbe nè be cèi káyíénè Manansee kó kuwuò ndikéè, bèmbè còutému be kó ketenkè kukó nSuditèè yáá diyìè yìèní kèè bíékè Sedikoo ìkè.

Bèè totí ketenkè be yètè

¹⁶Kè ti Yìè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ¹⁷Nte benìtìbè bèè yóó di totí di tenké be yètè: Edeasaa ikuò niùtì káyíénè Nunki bire Sosuwee. ¹⁸Dí deite bá kùu wuò mmieke wèè tu okòtì kòo di teen-nè ketenkè kó mutotímù. ¹⁹Nte de kó benìtìbè yètè:

Sudaa kó kuwuò Yefundee bire Kadèbu, ²⁰Simmeòò kó kuwuò, Ammiudi bire Semmuyeedi.

²¹Bensamee kó kuwuò, Kisinòò bire Edidadi.

²²Danni bí kó kuwuò, Yokidi bire Bukii.

²³Sosefu bire Manansee kó kuwuò, Efodi bire Anniyeedi.

²⁴Sosefu bire terè Efadaimmu kó kuwuò, Sifutāā bire Kemmuyeedi.

²⁵Sabunòò kó kuwuò, Padunaki bire Edisafāā.

²⁶Isakaa kó kuwuò Asāā bire Pedayeedi,

²⁷Asee kó kuwuò Sodomii bire Aiudi.

²⁸Nefutadii kó kuwuò, Ammiudi bire Pedayeedi.

²⁹Bèmbè ti Yìè nKuyie ntāātémè kè bè bo totí Kannahāā kó ketenkè.

Defii bí kó yehekè

35 Kè ti Yìè nKuyie nnáké Mòyiisi isi Mòabu kó kubiriku mieke Suditèè také, Sedikoo ìkè ke dò: ²Náké Isidayeeribe kè bèè duò nDefiibe ketenkè be kòke mieke nè bè yóó ncèmmù dè be wūò. ³Kè bè mbo de kó yehekè mieke ke cèmmù be wūò ye tenké. ⁴Ketenkè kèè fité de kó yehekè bè yó ncèmmù kenke be wūò, kétúóté dihei kó kuduotí borè, di kè benné kè kè mbo métìrì sikòusinùmmù (500). ⁵Kè dí túóté kuduotí borè dikpàà diyìè yìèní kèè bíékè kè kè mbo métìrì tekòupítè (1000), kébenné kubakù yóu bíékè kè kè mbo métìrì tekòupítè (1000), kébenné diyìè taà kèè bíékè kè kè mbo métìrì tekòupítè (1000), kébenné kubakù yóu bíékè kè kè mbo métìrì tekòupítè (1000). Kè dihei nsoké de cuokè. Bè yó mmòke kèè tenké nke be èi fitímè. ⁶Dí duò nDefiibe yehekè yèkuò disòrì kpèye, kè dè kpeténè òmòù kòò kùu onitì wèè coké késòri de kó yehekè mieke, káyíénè yehekè teyè sipísìnàà nè yèdèè. ⁷Yemòu kè yèè wènné kèmbò yehekè sipísìnàà nè yèni ke né yíénè ketenkè bè yó ncèmmù dè be

wū. ⁸ Isidayeeribe wuo mmieke bá kù kùu yaate ku ekè bè kù duó nyè mieke kédúó nDefiibe, kè kùu m̀̀ke kè yè sū ku kpeye nsū, kè kùu m̀̀ke kè yè kēñni ku kpeye nkēñni. Bá kùu wuo nkùu yaate ku tenkè kédúó nDefiibe bè kù duó nkè kè m̀̀m̀m̀.

Dis̀̀r̀ri kó yehèkè yó ntú yè

⁹ Kè Ti Yiè nKuyie nnáké M̀̀yiyisi ke d̀̀: ¹⁰ Náké Isidayeeribe ke tú n yè nkè di sēnté di m̀̀nni kukó nSuditēē ke bo ta Kannahā tenkè, ¹¹ di tāāté yehèkè yèè yó ntú di kó dis̀̀r̀ri, kè dè kpeténè òm̀̀u kòd kù oniti wèe coké ké di ta kēsori. ¹² De kó yehèkè yó ntú di kó dis̀̀r̀ri ndi kè dèe yie nkè dè kpeténè òm̀̀u kòd kù oniti, wèe coké kéta kéyenténè wèe d́́ képeite. Kè dè kpeténè òm̀̀u kòd kù oniti bè báá ò kù ke mu nyí ò t̀̀ní dit̀̀nni iikè kè di ò bekénè. ¹³ Di yóó bè duó nyèè ekè mieke dis̀̀r̀ri kpeye yó mbo yèkuò ndi. ¹⁴ Di tāāté yètāāti Suditēē kó nyáá, yètāāti Kannahā kó dihei. ¹⁵ De kó yehèkè yekuò yenyè yó ntú Isidayeeribe kó dis̀̀r̀ri ndi, nè bep̀̀òbè bèè bo di cuokè. Kè dè kpeténè òm̀̀u kòd kù oniti, de yiè mbo na kécoké kēsori ye mieke òm̀̀ari.

¹⁶ Kòd m̀̀u poté ot̀̀u nè kunenkù makù timátì kòku, kòd kù, de yiè nhonitik̀̀ùti nwe, bèè ò kù. ¹⁷ Kòd me nhò b̀̀té dit̀̀ari ndi kòd kù dè yiè nhonitik̀̀ùti nwe, bèè ò kù. ¹⁸ Kè dè me ndò nhò ò poténè kudúú nku kòd kù, de yiè nhonitik̀̀ùti nwe, bèè ò kù. ¹⁹ Wèè d̀̀ nképeite kòd ò m̀̀ánè dè wèè ò kù. ²⁰ Kòd m̀̀u níí nhot̀̀u koò t̀̀nte kòd do yoo ò díí nkòd b̀̀té d̀̀marè kòd ku, ²¹ yoo kòd mieke kèè me nhò p̀̀i kòd ò poté dinacekutiri kòd ku, onitik̀̀ùti nwe, wèè d̀̀ nképeite kòd ò m̀̀ánè dè wèè ò kù.

²² Kè dè me ndò ndè kpeténè òm̀̀u kòd t̀̀nte òm̀̀u kòd do ke ku, kè meǹ̀im̀̀m̀ è í bo be cuokè, ò me nyí ò díí nkòd

b̀̀té d̀̀marè, ²³ kòd me ndooté dit̀̀ari ndi kè di ò m̀̀ánè kòd ku, ke do í tú o dootit̀̀u, kòd do í ò d̀̀nè meyei, ²⁴ kè dè d̀̀ m̀̀memme dit̀̀nni t̀̀nne ikuó ì tukúnè wèè kù nè wèè d́́ képeite kè bèè bekénè de yiè. ²⁵ Kè dit̀̀nni deetè wèè kù wèè d̀̀ nképeite kòd báá ò kù. Dit̀̀nni ò t̀̀nè dihei ò do sori di, kòd nkè bo ke baanè ikuó niùti diwèè bè cóu nwe mek̀̀u nhò bo kúmè. ²⁶ Kè dè me ndò nwèè kù ò yènni dihei ò do sori di kó mutentáá. ²⁷ Kè wèè d̀̀ nképeite kòd ò yà kòd í bo dihei ò do sori di kó mutentáá nkòd ò kù ò í cààrè. ²⁸ Kè dè me nkpeténè òm̀̀u kòd kù oniti ò d̀̀ nkémbo dis̀̀r̀ri kó dihei ndi ke baanè ikuó niùti diwèè bè cou nwè mek̀̀u nhò bo kúmè kòd né wèe o ei.

²⁹ Di yó ntú nyii kuó nè di yaábíó bá kè di borè.

³⁰ Kè dè t̀̀̀keni ke d̀̀ m̀̀memme wèè kù oniti bè d̀̀ nké nyóó ò kù kè benitibè péu beè yé mùu te, bè báá kuò òm̀̀u kòd niti òm̀̀a wèe tu ò yé mùu te. ³¹ Òm̀̀u báá kuò oniti kéndò ndi ò kù kè dí c̀̀utè ticuuti kòd yóu, ò d̀̀ nkékuomu. ³² Di báá yie nkòd m̀̀u dí yietí ticuuti kéyènni dis̀̀r̀ri kó dihei kékonní o ei, kè ikuó niùti diwèè mu nyí ku.

³³ Di yóó kari dii ei di báá cóu m̀̀menitiỳ̀i, menitiỳ̀i ns̀̀nk̀̀unko dihei ndi, d̀̀marè í bo di bo d̀̀ dè kè dè wénk̀̀unne dihei menitiỳ̀i ns̀̀nk̀̀unne di, kè dè í tú di bo kuomè wèè kù. ³⁴ Di báá s̀̀nk̀̀unne dihei di yóó kari di, n yó mbo di, mí ndi Yiè nKuyie n yó mbomu díndi Isidayeeribe di cuokè.

Benitipòbè bèè tieke be yembè tenkè bè d̀̀ nkényenkú mèè botí

36 Kè Sosefu bire Manansee bire Makiidi kó debire Kadaadi naàm̀̀nk̀̀u kòbe nè Isidayeeribe kó bekotibaabè nè be c̀̀i kó bekótibèè kote kéyá M̀̀yiyisi kòd nàké ke d̀̀: ² Ti Yiè nKuyie nda nàkému ke tú di t̀̀á tétè

kétotí ketenkè Isidayeeribe kó iwuɔ ke da nàké ke tú: Á duɔ nti tebite Sedofadi kó ketenkè o sapàmbè. ³Kè bè me nyenke Isidayeeribe wuɔ mmieke kutèkù makù, ti kéété de kó ketenkè ke yíé bè yenke kùù wuɔ nkòke, de m̀nni ti kó ketenkè yóó yaatemu. ⁴Kè meténnimè kó dibenni t̀̀̀ke Kuyie nkó dibanni dieri, be kó ketenkèe naá mbè yenke kùù wuɔ nkòke ke ténke bá ntú be yembè kòke.

⁵Meḡme kè M̀̀̀yisii náké Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ke d̀̀̀: Sosefu yaábí béi nke naatimu. ⁶Nte Ti Yiè nKuyie nnàké ti t̀̀̀ tukúnè Sedofadi kó besapàmbè bèè yenke bè d̀̀̀ wè, kè de yiè ncénke tú be kó kuwuɔ nkou. ⁷Kè d̀̀̀e yie nkè Isidayeeribe kó ketenkè bá ntaà iwuɔ nteì kòke mieke, Isidayeeribe

bá kùù wuɔ kè kù nkari ku yembè tenkè. ⁸Isidayeeribe wuɔ mmieke benitipòbè bèè yóó tieke be yembè tenkè bè nyenkú be kó tinaàmunt̀̀̀ mieke nke, kè d̀̀̀e yie mbá wèè Isidayeeribe kòo nte o yembè tenkè. ⁹Meè botí nku bá kùù naàm̀̀̀nkù bo ntemè ku yembè tenkè.

¹⁰⁻¹¹Meḡme kè Tisododi kó besapàmbè Mada nè Tidisaa nè Okuda nè Midika nè Nɔa kè bèe t̀̀̀nne ti Yiè nKuyie ndo nàké ti M̀̀̀yisii kéyenke be cice tebí kó bedapàmbè. ¹²Sosefu bire Mananee kó ibí nyi bè do yenkemè kè be cicebè tenkè nkpaá ke tú be naàm̀̀̀nkù kòke.

¹³Isidayeeribe bo diì m̀̀̀nni M̀̀̀abu biriku mieke kukó nSuditēē p̀̀̀ém̀̀̀mè ke wetí Sedikoo, d̀̀̀ende ti Yiè nKuyie nduóm̀̀̀mè M̀̀̀yisii i nkuɔ nè ye ntannè kòo dè mbè t̀̀̀o.

Ikuó kóntímù

Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Mukétímù kó dipátíri ti náá ny-Isidayeeribe tùðkemè mme Kuyie mbè duó ndiì èi. Kè Ikuó kóntímù kperi sɔ̀tɛ̀ ke ti náá mMoyiisi nàkè tì Isidayeeribe. Moyiisi do denni Isidayeeribe Kuyie mbè dómè mme nè kù pì mmùù tòmú be kpéí.

Kù do bè dònèmmè metaummè ké mbè ni dikpàà mieke bè dò kéri dè, ké mbè kánkè be dootitɔ̀bè, ké mbè náá nku tan- nò, nè kù do bè dounnèmmè dinùù.

Dè né í tú kù cénke do bè dènni máá ndi tìi dòò, nè Kuyie nkuó ti die nke yà dè yepáte teyè miekení. Moyiisi do náán- nè dinitidaà ndi, nè keisòùkè, ke tú bèe kɔ̀tení ti Yiè nKuyie mborè kéwammú ké kù taunnè kunku Kuyie. Moyiisi do íkú tìi ìnkè tìi tu ò do bè nàámmè ke tú: Díndi Isidayeeri n nìtìbè kénténè Kuyie nkùù tu ti Yiè nKuyie nkù tu mù. Di dò nkéndómu ti Yiè nKuyie nkuù di te, dí nkù dó nè di yèmmè memou nè di wèrímú mumou (6:4-5, tì nàkému Matie 22:37).

Ikuó kóntímù kó dipátíri náàntì kó dikùnni tu ikuó nyi. Bè do di yà Sedisadèmmu nwe Kuyie ncíètè mieke Sosiasí tu diì mònni okpààti. (Wénté 2 Bekpààtibè 22). De kó dipátíri náàntì bomu metaummè kótímè kó yepáte teyè mieke nè metaummè pàmmè kpeye mayè mieke.

Bèè do kaà nde kó dipátíri dimònni nè tínti bèè di kàà nyíe, ndi ti denni tì tu: Onitì a bo mbomè kè de da naati tú: A bo nyíèmmè Kuyie nhOdeetiwè opatiwè da náá nti a borime memou mieke.

Di mpátíri náàntì duó ke dómme

1. Moyiisi do nàkè tì meketimè kukó nSuditèè yàá ke bè dèntení Kuyie ndòò dè be kpéí 1:1-4:43

2. Moyiisi nàkè tì medérímè:
Ò bè dèntemè Kuyie ntannò tepíítè 4:44-5:22

Itié nyitié Moyiisi bè dènte ì 5:23-11:32

Ti Yiè nKuyie nkó ikuó 12-26

3. Isidayeeribe do dómme kétáátè mesàà nyoo meyei, bè bo yiemme Kuyie nkpeti yoo bèe ti yete 27:1-28:68

4. Moyiisi nàkè tì mesómme 28:69-30:20

5. Moyiisi bè caummè ke dèè ke ku 31-34

MÓYIISI DO NÀKÉ TÌ MEKETIMÈ KUKÓ NSUDITÈÈ YÁÁ

1 Di mpátíri tɔ̀ tináàntì Moyiisi do nàkè tì nti Isidayeeribe bemou ke ś mbè bo kukó nSuditèè kó diyáá teri dikpàà tedòntè Adaba ke wetí Sufu, kè Padanni kpàà bo ku mpíkù. Tofèedi nè Dabanni nè Asedoti nè Disaabu kè yè bo kupíkù tekù. ²A bo ítémmè Odebu kékéte Seii tārè ìnkè kó kuce kénkòri Kadèesi-Bannea, dè m̀ke mucèmmu yewe tepíítè nè òmáá ndi. ³De do ś ndè m̀ke yebie nsipísìnàà ndi nè Isidayeeribe yèmmè Es-ibiti, dibenni t̀nkù tepíítè nè òmáá kó diyè ketiri. De yiè ndi Moyiisi nàkè tì Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò nàkè tì timou ke tú wèè tì mbè nàkè. ⁴Dè do ś mMoyiisi namu Amòriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou, ke na Basāá kóo kpààti Oku Etedèi èi kou wèè do bo Asitadoti.

⁵Bè do bo kukó nSuditèè yàá ndi Mòabu tenkè, deñde Moyiisi bè dèntemè Kuyie nkuó.

Kuyie nyèmmè

Isidayeeribe ité késɔ̀tɛ̀

⁶Kè Moyiisii bè nàkè ke d̀: Ti do bo diì mònni ditārì Odebu ìnkè kè ti Yiè nKuyie nkùù ti te kè kùu béimmu ke tú: Di bo die nkè dè m̀ntemu, ⁷íténè kékòte Kan- nahāá kòbe Amòriibe tārè nè yehèkè yèè

dè tóké, yèè bo kukó nSuditēē peémme nè tedontè Adaba yetārè ínke nè Nekefu nè dāmēēri peémme kó yehekè, kēsōtè ké-tuōke Dimaa tārè kēpētē kétuōke kukó ndiekù Efadati. ⁸Ntenè ketenkè ti Yiè nKuyie nkù di te kù di duó nkè. Kōtenè ké kè tieke! Ke yé kuù do béimmè kēparikè ke dō kù yóó ke duó ndi yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakōbu bembe nè be yaábíó.

Moyiisi ānnémè beniùbè

⁹De mōnni ndi, n di nākémè kè n dō: M báá na ké ndi ni m máá. ¹⁰Ti Yiè nKuyie nkù di te kù di dōmū mesàà nkè di sūú, nte dīndi yíe nke sūú nsi-wāā dōmmè. ¹¹N dōmū ti Yiè nKuyie ndi yembè do tū nkū yóu kè di sūú nkēpētē di mè mmāmè kuce tekōupítē (1000), kè kù di dō mesàà nkéndōnnè kù béimè. ¹²M bo yíme m máá kéntūnni di kpeti nè di kó iūūrii nè di kó mutuutimū. ¹³Tāāténè benitibè di kó iwuō mmieke bèè mōke meyèmmè ke ciì kè m bè duó ntikótì. ¹⁴Kè di yie nke dō m béi ntì wenni. ¹⁵Meñme ñ tāātémè di wuō mmieke bèè mōke meyèmmè ke ciì ké bè baá nyetirè nyetirè. Bie ntekōupítē (1000) betōbè tekōtè (100), betōbè sipisínūmmū, betōbè tepítē, ke né yíénè betōbè bèè ni di wuō. ¹⁶De mōnni ndi n nākémè bèè tu beniùbè di cuokè kè n dō, kè be kōbe níí toní tināānti bèè bè kēnté, kè bè dō ké bè beé ntimatì bèè ti tūnte. Kōo nitì nwe nè o kou, yoo onitì nè o kóo pōō bèè me ntì tūnte. ¹⁷Bè bá mbekù ke baāti, bè kēnté mèè botí os-ámpōū bèè me nkénté odiewè, bè bá ndé òmōu be mieke ke yé bè bekūmè nè Kuyie nkó diyētìrì ndi, kè timatì me mpētē be wērímú bèè tì toní m borè kè n tì kèè. ¹⁸De mōnni kè n di nākémú di dō nkéndōrimè.

Isidayeribe do yetemè Kuyie nkpeti ke ś mbè duúnnè ketenkè Kuyie mbè duó nkè

¹⁹Meñme kè ti íté Odebu tārì kéta fekpáfè tedontè kōfe di mè nkēténí fè, kényènnènni Amōriibe tārè ínke kó kuce kéndōnnè ti Yiè nKuyie nkù di te kù do tì nti nnākémè, kè ti tuōkení Kadēsī-Bannea. ²⁰Kè n di nāké kè n dō: Ti tūōke Amōriibe tārì ndi ti Yiè nKuyie nkù di te, kù ti duó ndi, ²¹ntenè ketenkè ti Yiè nKuyie nkù di te kù di duó nkè, ke bo di ìikè. Kōtenè ké kè cōuté kétieke ti Yiè nKuyie ndi yembè do tū nkū me nyē. Di bá nyièkù kè di kōmbùditi nduó.

²²Kè dí kōtení m borè ke dō: Tí tō mbenitibè kè bèè kōte kēpaatē ketenkè kēwēténí ké ti nāké ice ti dō nkéketé ì nè yehekè ti dō nkéta yè. ²³Kè m pēnsirì de kó tināānti kēdeite di wuō mmieke onitì òmáá òmáá kè bèè wēnné benitibè tepítē nè bèdébè kè m be tō. ²⁴Kè bèè kété kédeke ditārì, kétuōke Esikōdi biriku ké kù paatē, ²⁵kékōú de kó ketenkè kó yetebe kēntóní ké ti benke, ké ti nāké ke dō: Ti Yiè nKuyie nkù di te kù di duó ndi èi tu disāārì ndi. ²⁶Kè di me nyí nyie nke bo kōte, kēyete ti Yiè nKuyie nkù di te kù di nāké tì. ²⁷Kè dí tuute kēnná ndi touti mieke ke tū ti Yiè nKuyie nyí di dōmū deè te kè kù di dēnnení Esibiti, ke bo di duó nhAmōriibe kè bèè di kuō. ²⁸Di kōnti de nyārike kè di dō: Ti kōbe ti nāké tì tìl yārikūnne ti kōnti, ti yóó tan-né timáá ñnti mieke? Bè tu de kó benitibè kpeñnīmu ke deu, ke ti pētē. Kè tidadieti kè bo, kè be ekè deu iduotí ì yè fité kè ì deke kékáá ntiwetì. Kè tidadieti Anaki-ibe kè bo.

²⁹De mōnni kè n di nāké kè n dō: Di kōnti bá nhau di bá mbè yīèkù. ³⁰Ti Yiè nKuyie nkù di te kù di bonèmu ke yóó bè kpannè di kpéí, kù kpannè mèè botí Esibiti kōbe kè di dè yà nè di nuō. ³¹Di yāmu di mōmmōmbe kuù di tōmè

dikpráa tedóntè mieke di ce kumou onítì ò ntómè o bire, kè di mè ntùðkenní die. ³²Nè meñme di me nyí yie nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpeti. ³³Kunku kùù do di ni dikpráa mieke ke di benkú di dò nkém-bátírí dè, ke níí ndi mí keyènkè kè di wúo nkuce kuyie mmònni ke níí ndò ndiwetiri ke di ni.

³⁴Kè ti Yiè nKuyie nkeè di tùùte ke náá nti kè ku mieke yènní kè kùu béi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu, ³⁵kutònkù yeiku kuu nkòbe kó dimàà, òmòù báá yà ketensààkè n do béi nke dò n yóó duó nkè be yembè. ³⁶Yefundee bire Kadèbu weè máá yóó kè yà, wenwe nè o yaàbí, bèmbè n yóó duómme ketenkè ò ce nke paatè kè. Ke yé ò yiemme ke tünne n yè mmù weti weti.

³⁷Díi do te kè ti Yiè nKuyie mmieke n yènní kè kù dò bá mí m mómmuò n yí tati de kó ketenkè, ³⁸kè n kóo tónti Sosuwee Nunki bire weè yóó kè ta, ke dò, nh ò yìè dikòmbùù, kè weè yóó di tanné díndi Isidayeeribe di tenkè, kè dí kè tieke. ³⁹Di bí sámpòì di do yè mbè yóó túóké ì, ì ì í yé meyei nnè mesàà, ìi yóó ta de kó ketenkè. Ìnyi n yóó kè duómme, kè ìi kè tieke. ⁴⁰Díndi bie, wètenè kéwetínné dikpráa tedóntè tipènti kóo dàmeèrì.

⁴¹De mònni ndi di nàkémè ke dò, di càke ti Yiè nKuyie nku, di yóó báátímu, bá wè o kpàrinènti kékòte kè bè dokénè, di Yiè nKuyie nkùù di te kù ti ndi nàké ke yè mmù. Kè dí báátí di kpàrinènti ke bo deke ditàri, kè di yèmmè dò ndè í yóù di bo túótémè ketenkè. ⁴²Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Náké be kè bè báá kòte kédo be dootitòbè, ke yé n yí bè bonèmè. Bè báá benné kékòte kè be dootitòbèe bè kù. ⁴³Kè n ti ndi nàké bá di í nyie nke n kènté, kéyete ti Yiè nKuyie nkó dinùù, kékété nè di mómmòmbè kó dikòmbùù kèndeèti ditàri ke bo bè dokénè. ⁴⁴Kè Amòriibe bèè maá de kó ditàri kè bè me nyènní kè di munné ice kòme, kè ndi beti Seii tãri ke kòuti kétuakèné Òdimaa eì.

⁴⁵Di ke nkonní kékuónnè ti Yiè nKuyie, kè kù í nkèè di dabùò bá kù í ndake de kpeti. ⁴⁶Meñme kè dí mbo Kadèsi kémònte mediè.

2 De kó difònkúò ndi ti ìtémè kékón-té kètünne dikpráa kó kuce kùù yìèné dàmeèrì tipènti kou, ti Yiè nKuyie nti nàké ke yè ndè òdòmme. Meñme kè ti nfiri Seii tãri ke dò yewe pèu.

Isidayeeribe itémè Kadèsi kèntò kétuakèné Adinòò

²Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ³Di firi di ntãri kè dè mòntemu, kèténè kubakù youí bíékè. ⁴Náké Isidayeeribe ke tú. Bè itimu ke bo pèèté Seii tenkè be kòbe Esayuu yaàbí tenkè mànkù, bè yó mbè dému bè né dòò meyoómme. ⁵Bè báá bè dokénè, n yí yóó bè duó ndèmarè be tenkè mieke bá kè dè né mmànnè tenaàcètè kó mepèkùmè, ke yé n duómme Esayuu nwe Seii tãri kó ketenkè kè weè yó nke te. ⁶Bè yóó dontému Esayuu kòbe borè tidi-itì bè yóó di tì nè menie mbè yóó yà mè. ⁷Ke yé mí mbe Yiè nKuyie m bè dòòmè mesàà mbe tómmù mumòu mieke, yebie nsipísindà ndi yíe mí mbe Yiè nKuyie m bè bonèmè fekpáfè fie mmieke, dèmarè í bè dònté.

⁸Meñme ti ìtémè ti kòbe Esayuu yaàbí bèè bo Seii tãri be borè kèpèéte kèpèènnè kuce kùù yíe Edati nè Esiyonni-Kebee tenkè, kètünne dikpráa tedóntè Adaba kó kuce kùù yìèné Mòabu. ⁹Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Di báá do Mòabu kòbe mudòò di báá bè wènté, n yí yóó di duó ndèmarè be tenkè mieke. Dòti yaàbí nyi n duómme Adi tenkè kè bè kè te.

¹⁰Nè dimònni Emiibe beè do dè bo, bè do tú kuwuò ndiekù kòbe mbe, benitidiebè ke dònnè Anakiibe. ¹¹Bè do bè kóónnè Emiibe mbe nè Defaiibe. Kè benitibè yèmmè ndò nhAnakiibe tu Defaiibe mbe, kè Mòabu kòbe mbè yu ke tú Emiibe. ¹²Òriibe beè do bo Seii nè dimònni, kè Esayuu yaàbí bè bèti kè

bè kùo bemɔu páíí kékari be tenkè. Isidayeeribe do me ndòò ketenkè ti Yiè nKuyie mbè duş nkè.

¹³ De m̀ǹni ndi ti Yiè nKuyie nti ǹakémè ke d̀: Ítèné k̀sénté kukó nSedeki, k̀e tí kù s̀nté. ¹⁴ Ti de nyítè Kadeesi-Bannea k̀e nyóò tuǵke kukó nSedeki ke bo s̀nté, k̀e d̀e ti túóté yebie nspisitáati nè yèni. K̀e ti do iti Kadeesi-Bannea k̀e bèè d̀ò nk̀ena k̀ékote mudod k̀e bèè kù bemɔu k̀e ti mu nyí t̀ùǵke Sedikoo. Ti Yiè nKuyie ndo yè ndè yó ndòmmè. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù do bè poté ku m̀ómm̀onku k̀e bè d̀eè páíí bá bè k̀ód m̀òu t̀enke í nkpaá be k̀o dikari.

¹⁶ Bèè d̀ò nk̀ena k̀ékote mudod bè ku d̀ì m̀ǹni bemɔu k̀edeè, ¹⁷ k̀e ti Yiè nni mbéinnè ke d̀: ¹⁸ Di mm̀ǹni di yóó s̀ntému M̀abubu tenkè k̀éta Adi k̀oke, ¹⁹ Am̀oniibe tenkè di báá bè do mudod di báá bè ẁénté n yí yóó di duş ndèmarè be tenkè mieke, n k̀e duş nD̀oti yaábí nyi, bèè k̀e te.

²⁰ Defaiibe cie do nke nè dim̀ǹni beè do d̀e bo, k̀e Am̀oniibe bè yu ke tú S̀an-sumiibe, ²¹ bè do tú kuwuò ndiekù nku ke kpeñni ke deu ke d̀onnè Anakiibe, k̀e Am̀oniibe tuǵkení k̀e ti Yiè nKuyie nduş nkè bèè bè bèti k̀e bè kùo páíí kékari be tenkè. ²² Kù do d̀òòmè Esayuu yaábí bèè do bo Seii, ke duş nkè bèè beti Ɔriibe kékari be tenkè, ke kpaá k̀e d̀e bo nè yíenni. ²³ Afiiibe beè do bo Kasaa ei nè de k̀o sihekesí, k̀e Kafutuò ei k̀obe bè do tú bè Kafutodiibe k̀e bèè k̀otení k̀e bè kùo páíí kékari be tenkè.

²⁴ De k̀o dif̀onkúò k̀e ti Yiè nKuyie nni ǹaké ke d̀: Ítèné k̀sénté kukó nhAdinɔ, n di duşmmu Am̀oriibe kpàati Sionni Esibonni ei kou nè o tenkè. Donè we mudod, ²⁵ k̀étúóté yíe nnè yewe yèè kpaaní ibotí im̀u ì bo ketenkè ínkè k̀umakù í yóó di dáátí. Bèè k̀o dim̀à bo keè di kpéí kuf̀waá nkuù yóó bè auté k̀e bè nkpeutí.

Isidayeeribe fiètèmè okpàati Sionni k̀o dikpàatiyuu

²⁶ Mèmmè k̀e tí mbo Kedemɔti k̀o dikpàa tedontè k̀e deite benitibè k̀etɔ nhEsibonni ei k̀oo kpàati Sionni borè, k̀e bè bo ò ǹaké ke d̀: Nè diwèi ndi ti k̀eróomè. ²⁷ Ti d̀s k̀ena a tenkè nke k̀épèèté, ti yó mboké kuce mãà ndi ti í yóó dauté kubakù yóu yoo kucànkù. ²⁸ Ti yóó da donténèmu tidiiti ti yóó di ti nti k̀e da donténè menie nkéyà. Ti yóó na a tenkè mãà ndi k̀épèèté. ²⁹ Esayuu yaábí ì bo Seii tenkè nè M̀abubiibe bèè bo Adi ei bè ti d̀òòmè, ti d̀s k̀sénté Suditèè nwe k̀ékote ketenkè ti Yiè nKuyie nkuù ti te kù ti duş nkè. ³⁰ Esibonni k̀oo kpàati Sionni me nyí nyie nke bo ti p̀a kuce k̀e tí p̀èèté o tenkè, ti Yiè nKuyie nkuù do kpénk̀unne o to nè o yèmmè, k̀e d̀e bo yie nkè k̀uu bè ànnè ti ǹu mieke d̀e mè ndòmmè yíe. ³¹ Mèmmè ti Yiè nKuyie nni ǹakémè ke d̀: N da duşmmu okpàati Sionni nè o tenkè. Do we mudod k̀éfiete o tenkè. ³² K̀oo kpàati Sionni ítèné o ǹitibè k̀e ti do Yaasi ei. ³³ K̀e ti Yiè nKuyie nhò ànnè ti ǹu mieke, k̀e ti bè poté wenwe nè o ǹitibè, ³⁴ k̀éfiete be ekè yemɔu k̀ekuò benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, bá òm̀òu í nyenté bá òm̀áá. ³⁵ Íwúò mãà ndi nè tinenti ti do éimè de k̀o dihei mieke, ³⁶ k̀étúóté Adowe, dihei d̀ì bo kukó nhAdinɔ k̀o mepéèmmè nè dihei teri d̀ì bo Adinɔ biriku mieke, k̀énto k̀etuǵkenè Kadaadi tenkè, dihei mari í mbo ti yíèke d̀ì. Ti Yiè nKuyie nkuù do yè nti duş nyemɔu. ³⁷ Am̀oniibe tenkè mãà ndi ti do í k̀àákémè nè kukó nSaboki k̀o mepéèmmè nè yetàrè ínkè k̀o yehèkè nè yebòrè teyè ti Yiè nKuyie ndo ti ǹaké ke d̀ ti báá k̀ááké yè.

Bè fiètèmè okpàati Ɔku k̀o yehèkè

3 K̀e tí íté de borè k̀epí nkuce kénk̀ari Basāā. Mèmmè Ɔku Basāā k̀oo kpàati ítènimè nè o àǻpòmbè bemɔu k̀e

ti do mudò Etedeii eì. ²Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: A báá ò yòte, n we nda duómму wenwe nè o nitìbè nè o eì. A yóò ò dòò a dòmme mme Amòriibe kpààti Sionni Esibonni eì kou. ³Meḿme ti Yiè nKuyie nkùù ti te kù ti duómme Òku Basāa kóo kpààti nè o nitìbè ke ti bè poté kékuo bá òmòù í nyen-té bá òmáà. ⁴Kè ti tieke o ekè yemou, òmarì í nkpaá kétú o kperi, de kó yehékè do bo yemou sipísikuò ndi. Adikòbu kó kutempē Basāa tenkè kemou okpààti Òku kpààtiyuu dimou. ⁵De kó yehékè do tú yehékè dieyè nye kè iduotí yè fité kè yebòrè kpetí ke páké imátideí. Ke né mbúútí yehékè péu iduotí í fité yè. ⁶Kè tí yè pònte páíí kédéíté ti do yímè Sionni Amòriibe kpààti kékuo benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, ⁷képímmú iwūò nè dèè kó dimàà bo yehékè mieke.

Bè totímè Kadaadi tenkè

⁸Meḿme ti fiètemè Amòriibe kpààtibè bedé kó yehékè kukó nSuditēē kó diyáà, kétúóté kutekù bè yu kù ke tú Adino kénto kétuòkenè Edimou tārì. ⁹Sidonni eì kòbe do yu Edimou tārì ke tú Sidiy-onni nwe, kè Amòriibe di yu ke tú Senii. ¹⁰Kè tí fiète ditenni kó yehékè yemou nè Kadaadi tempē nkumou kpeye. Basāa omou kénto kétuòkenè Sadikaa eì nè Etedeii eì, okpààti Òku kó yehékè nye. ¹¹Òku Basāa kóo kpààti weè do yenté òmáà ke kpaá fòù Defaiibe botí mieke, kòo dòù ntú timátì kperi, kè di okùmè pēnkù métìrì mènàà, kè di pēkùmè bo mbo métìrì mèdémè, kè di mbo Adaba Amòniibe eidiè.

¹²Meḿme kè ti fiète de kó ketenkè kemou, kétúóté Adowee kukó nhAdino pēmmè, kénto kétuòkenè Kadaadi tārì nè de kó yehékè dikéè, kè tí yè duó nDubenniibe nè Kadiibe, ¹³kétúóté Kadaadi tenkè kèè kpaá nè Basāa kóo kpààti Òku kó dikpààtiyuu dimou. Adikòbu kó kutempē nkumou ké dè duó

mManansee kó kuwou ndikéè kòbe, bè múnke de nyu ke tú Defaiibe tenkè. ¹⁴Manansee bire Yaii weè do fiète Adikòbu tempē kumou, kékòte kédíté Kesuriibe nè Makatiibe be tenkè mánku, kényú de kó yehékè Basāa kpeye, o móm-mou nho kó diyètìrì ke dò Yaii ekè, kè bè kpaá ke me nyè yu nè yíenni. ¹⁵Kè n yè duó nKadaadi tenkè Maki-idi yaabí, Manansee bire, ¹⁶kétúóté Kadaadi eì kénto kétuòkenè kukó nhAdino kè n dè duó Dubenniibe nè Kadiibe. Kè de kó kukó nni ntú be tenkè mánku kubakù cànkù bíkè kénto kétuòkenè kukó nSabòki Amòniibe tenkè mánku. ¹⁷Kè kuù ntú Adaba nè Suditēē dè mánke dè kénto kétuòkenè Kin-nedeti ke mme ndò nkétuòkenè Adaba kóò dàmèèrì kénto kétuòkenè mukókúò nkóò dàmèèrì pēmmè nè Pisikaa tārì diyè yìèni kèè bíkè.

¹⁸De mòmni ndi m bè nàkémè kè n dò: Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duómму de kó ketenkè. Dindi bèè kó dimàà tu behāpòmbè di dò nkétúóté tikpàrinenti nti keniitè di kòbe Isidayeeribe tòbè, kè dí sénté kukó nSuditēē. ¹⁹Di pobè nè di bí nè di wūò deè yó nkpaá yehékè n di duó nyè mieke, n yému di wūò sùmè. ²⁰Kè dindii kòte kéteennè di kòbe, kémbaanè ti Yiè nKuyie nkùù di te bo bè duómme be kó yehékè kukó nSuditēē yáà, diyè taà kè, ké bè kànne ké bè òmpùnne, kù di yímè. De mòmni kè di né wētení bá wè o eì nh ò duó ndi.

²¹De mòmni ndi n nàkémè Sosuwee kè n dò: A yàmu nè a nuò nti Yiè nKuyie nkùù di te kù dòmme Amòriibe kpààtibè bie mbedé, kù yóò me ndòò yekpààtiyoo yemou a yóò sénté kukó nkéta yèè mieke. ²²Di báá bè yòte ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù yóò kpa ndi kpéí.

Mòyiisi kuónnèmè Kuyie

²³Dende n kuónnèmè ti Yiè nKuyie nké kù sautenè ke dò: ²⁴Áú! N Yiè nKuyie

nfɔ́ keté a bo benkemè mí nha kóo tɔ́nti a w̄rímú nè a kpetì. Keínkè nè ketenkè duómè òmòù í bo ke da dònnè wèè na ke dɔ́ a dɔ́ri dè. ²⁵N Yiè nKuyie, yóu kè n sénté kukó nSuditēē keyà ketensààkè nè yetārè sààyè, yèè kè bo, nè Dimaa kó ditāsààri. ²⁶Dí kprí nke ti Yiè nKuyie mmieke do m peikemè bá kù í nkèè n kù kuónnè diì dabònni, ké n náké ke dɔ́: Dè sannèmu memme, ténke bá m béinnè de kó tináantì. ²⁷Deke Pisikaa tārì yómè kéwénté diyìè taà kè, nè di yìèni kè, nè kubakù yóu nè kucànkù diyìè yìèni kèè bíékè, kéwénté ké dè yà nè a nuu, a né í senti kukó nSuditēē a mè nwùó nkù. ²⁸Duó nyitié nSosuwee, yáukúnne o kòntì, yí we dikòmbùd, wèè yóó bè nití ké bè tannè ketenkè a mè nwùó nkè.

²⁹Memme kè tí mbo Beti-Peɔɔ biriku ìikè.

Mɔ̀yisii yēm̀m̀è Isidayeeribe ntù nKuyie nkuó

4 Kè Mɔ̀yisii yí kébéi nke dɔ́: Díndi Isidayeeribe kénténè ti Yiè nKuyie nkuó nè kù di tiè ntì, kéndɔ́ri dè yēm̀m̀è, kè dèe yie nkè dí nfòu kéta ketenkè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tū nkù di duó nkè kè di bo tieke. ²M mè ndi duó nyì tié ndi báa yaate ìmai i mieke, di me mbáa yí ìmai. Di mpí nti Yiè nKuyie ntannò yemɔu kényíé nyè yē mmù, n yè ndí duó nkè yè dōmmè. ³Di yàmu nè di nuu nti Yiè nKuyie ndòò dè Baadi-Peɔɔ. Bèè kó dimàa do túnne dibɔɔ Baadi, di Yiè nKuyie nkùu di te, kù do bè kùɔmu bemɔu páíí. ⁴Díndi bèè do dɔ́ri ti Yiè nKuyie nkùu di te kù dɔ́ dè, dí mè nkpaá fòu yíe.

⁵N Yiè nKuyie nni nnàkému ku kuó nè ku tannò kè ò dè ndi tūo, kè dè bo yie nkè di ta diì m̀nni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè, di ndɔ́ri dè yēm̀m̀è. ⁶Mpín-nè Kuyie nkuó nè ku tannò ke dɔ́ri dè yēm̀m̀è. Memme di bo ntúmè bèè m̀ke meyēm̀m̀è ke ciì ibotí teì ìikè. Kè bèè

keè di náámmè Kuyie nkuó nè ku tannò kényí: Kuwuɔ ndiekù kɔbe biè ntu bèè m̀ke bèmbè meyēm̀m̀è ke ciì. ⁷Kuwuɔ ndiekù ñnku bo kè Kuyie mbè t̀kénè, ti Yiè nKuyie nti t̀kénè mèè botí? Bá kè ti kù kuónnè diì m̀nni kù ɔ́ keemu. ⁸Yáa kuwuɔ ndiekù ñnku bo ke m̀ke ikuó nè yetannò dèè tu timòmm̀nti ke dònnè m mè ndi duó nyìi kuó nè yèè tannò yíe?

Mɔ̀yisii nàkém̀è Isidayeeribe Kuyie mbè benkem̀è kumáa Odebu tārì ìnkè

⁹De m̀nni ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkém̀è ke dɔ́: Di né dò nkédɔ́ meyòmm̀m̀è mme kényé dimáa kprí, di báa yè n di nuu nyà dè kprí, di báa yóu kè dèe yè di yēm̀m̀è mieke nè di bo mbomè. Dí dè náké di bí nè di yaábíó. ¹⁰Dentenní di do cómmú diì m̀nni ditārì Odebu di Yiè nKuyie nkùu di te ku ìikè, kù do n nàkému ke dɔ́: Tíí n nìtibè n dɔ́ ké bè béinnèmu kè dèe yie nkè bè nni ndé sáa nè bè bo mbomè, kètuu n kuó be bí. ¹¹Kè n di náké kè di tínni kéncoómmú ditārì pèri kè di c̀u mmuháa nkè mù dèkù kéinkè. Kè dibìnni nè yewetisùd ke dè dàátí. ¹²Kè ti Yiè nKuyie nni ndi náánnè kè ku tammè yìèni muháa mmieke kè di nyo ku tammè máa bá di í yà ku ìikè. ¹³Kè kù di benke ku taummè kéwári ku tannò tepítè titápítè tidé ìnkè, ke yè ndí nyè t̀ nke dɔ́ri yè yē mmù. ¹⁴De m̀nni ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkém̀è ke dɔ́: N dí tié nku kuó nè ku tannò kè di ndè t̀ nke dɔ́ri dè yēm̀m̀è ketenkè kù di duó nkè mieke.

Kuyie ncaumm̀è Isidayeeribe mubɔ́fèu kprí

¹⁵Di báa yè nti Yiè nKuyie ndo di náánnè diì yìè ditārì Odebu kè di yo ku tammè muháa mmieke, di do í yà ku ìikè. ¹⁶Ndakenè mesàa! Di báa yie nkédɔ́ sitenkaani ké si dònnè benitidaabè yoo benitipòbè kè dɔ́: Kuyie me ndò. ¹⁷Yoo dí si dònnè feɔ́fè mafè, yoo

kuwanwankù makù, yoo tenòtè, ¹⁸yoo debambaànnè marè, yoo siyī. ¹⁹Di báá bóúté kéíngkè káyà diyìè nè otànkù yoo siwǎǎ, dèè kó dimàà bo kéíngkè, kè dèè yúú ndi yèmmè, kè dí nínkú ké dè bàántè. Ti Yiè nKuyie ndè yóunè ibotí tei nyi. ²⁰Díndi bié ti Yiè nKuyie ndi dènnení Esibiti muháá mmieke kè di bo ntú ku kòbe mbe di mè ndòmmè yíe.

²¹Dí te kè ti Yiè nKuyie mmieke m peike kè kù béi nke tú nyí senti kukó nSuditēē, m me n yí tati ketensààkè kù di duó nkè kè di bo kè tieke. ²²N yóó kù di nheì mieke nke n yí senti kukó nSuditēē, kè díndi yóó kù sènté kétieke ketensààkè. ²³Dònnè meyoómmè ke báá yè nti Yiè nKuyie ndi dònnè mèè taummè. Di báá dǎò tetenkaanitè yoo dèmarè, ti Yiè nKuyie ndè yetému. ²⁴Ti Yiè nKuyie ntú muháá mmu ke tuò, kù dǎ kuù máá ndi te.

²⁵Kè di kàri diì mǎnni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè ke mǎnte ke pié ibí, nè di yaábí kè di do meyei mmieke, ke dǎò sitenkaanii ke si donnènè dèmarè, kè dè dò ndi yete ke dǎò di Yiè nKuyie nyí dǎ dè kè dè kù yonke. ²⁶Kéíngkè nè ketenkè dè wùómmu ntì ndi nàkémè yíe, kè di mè dǎò, di yóó kúmu mecáá. Di bá nfòu kémǎnte ketenkè di senti Suditēē ke bo ta kè. Ti Yiè nKuyie mbo di kuó páfí! ²⁷Di bo nkpaá sámǎpǎ kè ti Yiè nKuyie ndi cíe nkè dí taá ibotí tei mieke. ²⁸De mǎnni kè dí nínkú kébántè sitenkaanii benitibè ciéké si ideí nè yetárè bá si í wúó si í mǎke yeto ke ǎǎ keè, si me nhǎǎ í ndi, si ǎǎ í nkèè kunú. ²⁹Di yó nke mbo kéwammú ti Yiè nKuyie, ké kù yà kè nsà kè di kù wammú nè di yèmmè memǎu nè di wérímú mumǎu. ³⁰N di nàké tii kó dimàà bo di tuókení diì mǎnni, kè dí ta meyeñcaàrimè mieke de mǎnni di bo wète kètúnne di Yiè nKuyie nkéyie nkù yè mmù. ³¹Ke yé ti Yiè nKuyie ndi kuómmè mesémmè ke di dǎ, kù í yóó di bǎntóo, kù í yóó di kuó ke di deè, kù í yóó

yè mmetaummè kù dǎònnèmè di yembè ke íkú me ínkè.

Kuyie ntǎǎtémè Isidayeeribe ke bè dǎò mesàà

³²Bekenè kè bè di náké! Nè ti Yiè nKuyie ndǎòmmè onitì ketenkè ínkè, kéíngkè nè ketenkè dè mè nduómè dèmarè dǎò diyìè mari ke mǎnnè diennàà? Òmǎu mu nkèè tii mǎbotí diyìè maràà? ³³Kuwuó mmakù kòbe bo nkeè Kuyie ntammè muháá mmieke di mè mmè kèè mèè botí ke kpaá ke fùàà? ³⁴Di mu nyà dibǎò mari dǎòmmè tidietì nè mebenkùmè ke ánnè kukǎmbòdoróo ke dèenne kubotí makù kutekù mieke, ti Yiè nKuyie nkùu di te kù mè ndǎòmmè Esibiti ke mà mèdiè nke di dènnenià? ³⁵Dímbe kù benkemè dende kó dimàà, kè dè bo yie nkè di banté ke dò nti Yiè nKuyie nkuù máá tu Kuyie nkè kutekù makù í bo. ³⁶Kéíngkè nke kù di béinnènnímè ke bo di tié. Nke di benke muháá ndiemù ketenkè kè di keè ku tammè mu mieke. ³⁷Kù do dǎ mèè kpéí ndi yembè deè do te kè kù di tǎáté díndi be yaábí, ke di dènnení Esibiti nè ku kó muwérímú, ³⁸ke bèti iwuó ndieyi di ìkè ì deu ke di pǎēté, ke kpeñni ke di pǎēté ke bo di kanne be èi kè dí di tieke, dè mè ndòmmè yíe. ³⁹Yíéténè ti yíe, ánnènè ti di yèmmè mieke, ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie nkeíngkè nè ketenkè duómè, ku kó difǎnkúò kutekù makù í bo. ⁴⁰Mpínnè ku kuó nè ku tannò n di duó ndè yíe nkè dèè yie nkè di mbo kè dè di naati díndi nè di bí, kè di fòmмуu mǎnte ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè kè di bo nkè te sǎà ke mieke.

Disòri kó yehèkè

⁴¹Meñme kè Mǎyiisii tǎáté yehèkè yètǎati kukó nSuditēē kó diyáà diyìè yìèni kèè bíékè. ⁴²Kè de kó yehèkè bo ntú disòri kpeye. Kè dè dò ndè kpeténè òmǎu kòò kùò otǎu, bè me ndo í mǎke tìmatì,

de yiè ncoké kéta de kó yehékè kó òmari mieke kédeetè o fòmmu. ⁴³Kè Dubenniibe nte Besèe èi dii bo dikpàà ditenni ìnkè, kè Kadiibe nte Damoti Kadaadi tempè nkè Manasee te Kodanni Basāa tempè.

MŌYIISI NÀKÉ TÌ MEDÉRÍMÈ KUKÓ NSUDITĒĒ YĀĀ

⁴⁴Nte Mōyiisi do duó nyìl kuó Isidayeeribe. ⁴⁵Ò do bè nàkémù ti Yiè nKuyie nkuó nè ku tannò nè ku tié, ò do ti mbè nàké bè yènní dii mōnni ndi Esibiti. ⁴⁶Dè do s̄ mbè bo kukó nSuditēē kó diyàà ndi Beti-Peəə biriku ìkè Amōriibe kpààti Sionni tenkè. Sionni do bo Esibonni nwe Mōyiisi nè Isidayeeribe kè bèe ò pònte bè yènní dii mōnni Esibiti, ⁴⁷kétieke o tenkè ke múnkee fietenè Ōku Basāa kóo kpààti kòke, Amōriibe kpààtibè bedé bèe do bo kukó nSuditēē diyàà diyè yènní kèè bíékè. ⁴⁸Kè be tenkè tūóté Adowee èi kukó nhAdino pèmmè kèntò kètuokenè Siyonni tārì bè tu di Ediməə, ⁴⁹Kè kùu kote kédíté tedontè Adaba kó dikpàà kèntò késénté kukó nSuditēē, diyè yènní kèè bíékè, kèntò kètuokenè dāmèèri mukókúú nkou nè Pisikaa tārì pèri.

Kuyie ntannò tepíté

(Wénté Mudennimù 20:1-17)

5 Kè Mōyiisi tí nyIsidayeeribe beməu ké bè nàké ke dò: Díndi Isidayeeribe kèntènè Kuyie kuó nè ku tié n di náá ndè yíe nké dè ànné di yèmmè mieke kéndəəri dè yē mmè. ²Ti Yiè nKuyie nti dṑnèmu metaummè Odebu tārì. ³Dè í tú nè ti yembè mbe ti Yiè nKuyie ndṑnèmmè de kó metaummè, nè tímbe bèè bo die nyíe nke kpaá fòu. ⁴Ti Yiè nKuyie ndo di wetín-nému ditārì Odebu ìnkè ké di béinnènní muháá mmieke, ⁵De mōnni kè n cōrmú díndi nè ti Yiè nKuyie ndi cuokè kè kù n nàánnè kè n di náá nke yé di do í

dàátímè muháá nkédekoo ditārì ìnkè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

⁶F̄́ nhoniti mí nha Yiè nKuyie mmî da te kè mî da dènnení Esibiti diheì a do tú di kudaakù,

⁷Kuyie ntekù makù í bo a dò nkéntù nkù kè dè í tú mí.

⁸A báá dṑ tetenkaanitè kédonnènè dèè bo kéinkè mieke yoo ketenkè ìnkè, yoo menie mmieke kperè. ⁹A báá nínkú de ìkè ké dè bāñtè, mî tu Kuyie nkè mî máa da te, ke yóo kpetínné wèè yete n kpeti nè o yaábí nè i kó ibí nè i kó iyaábí, ¹⁰kéndəəri mesàà nwèè n dó ke yíe n kpeti, nè o yaábíyúóo.

¹¹A báá yú mí nha Yiè nKuyie n yètìri s̄ntíke, ke yé n yí yóo yóumè wèè yu n yètìri detetirè.

¹²A nyé teompùtè kó diyè kpéí nkè di ncáá nke tú n kperi, mí nha Yiè nKuyie n da nàké ke yē ndè ndōmmè. ¹³A níí pí nha tōmmú muməu yewe yèkuó mieke.

¹⁴Diyiènni tu mí nha Yiè nKuyie nkperi ndi. A níí báá pí mmutōmmú mamù de yiè, bá a bire denitidaarè yoo denitipòbire bá a kóo tōnti onitipòkù yoo onitidòu bá a nààfè yoo a sāmmarímú yoo a wūō tei, yoo opòò wèè bo a cîètè, beməu bèe om̀pè de yiè a ompumè. ¹⁵A nyé ke dṑ nha mōmmuə nha do bo Esibiti nwe ke tú kudaakù, mí nha Yiè nKuyie nkè m benke n wèrímú ke da dènnení nè n kó muwèrímú. Deè te kè n tu a nhompu teompùtè yiè.

¹⁶A ndé a cice nè a yō. Mí nha Yiè nKuyie n ti n da nàkémè kè dèe yie nkàa fōmmu okè ketenkè n da duó nkè mieke, kàa mbo kè dè da naati.

¹⁷A báá kuə onitì.

¹⁸A báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dṑ.

¹⁹A báá yúúkú.

²⁰A báá soutè kécaarè otəu yètìri.

²¹A báá yaa nhotəu pokù, yoo o cîètè, yoo o paa, nyoo o kóo tōnti onitipòkù

yoo onitidùù yoo o nààfè yoo o sām-marímú, dèè kó dimàà cénké tú o kperè.

²²Ti nnáàntì, ti Yiè nKuyie nkuù do tì ndi nàké di do tíkú diì m̀ǹnni ditàri Odebu ínkè. Kù do náánnè metankperímè mme ditàri ínkè, muhā́á ncuokè, kè kuyukú fì nnè yewetisùù, kù í yíè tìmatì. Kù ti nwàri titápièti ínkè kè n duó nkè nti ndi nàké.

M̀ỳiisi do náámmè Kuyie nkpeti Isidayeeribe

²³Di kèè diì m̀ǹnni de kó metammè kè mè yìèni ditàri ínkè dibiùnni mieke, kè ditàri c̀ú mmuhā́á, bèè baké di naàm̀nt̀i nè beheikènkótìbè kè dí k̀tení m borè. ²⁴Ke d̀: Ti Yiè nKuyie nti benkemu ku kpeti nè kù deumè, ke ti béinnènni muhā́á mmieke, kè ti kèè ku tammè yíè nti yàm̀u ke dò nti Yiè nKuyie mbo na kébéinnè onitì kè wè nkpaá fòù.

²⁵Ba nkpeí nte kè ti bo yóu kè muhā́á ndiemù ti cóúté kè ti kú? Kè ti soké ke yo de kó metammè muhā́á ndiemù yóo ti cóútému kè ti kú. ²⁶Onitì m̀ou mu nyí kèè ti kèèmmè Kuyie ntammè kù ò béinnèmmè muhā́á mmieke ke kpaá fòù. ²⁷F̀s̀ m̀M̀ỳiisi, f̀s̀ m̀aá ní yóo k̀te kè ti Yiè nKuyie nda náké k̀a ẁtení kè tí náké kù yè mm̀, ti yóo yiemmu kè tì d̀d̀.

²⁸Meṁme kè ti Yiè nKuyie nkeè di náá nti kè n náké ke d̀: N kèèmu benitìbè bembe da náá nti, ti wennimu. ²⁹Kè bè do n yie nkémm̀ke de kó meyèmmè botí s̀á, kè nni ndé ke d̀ari n tannò yè mm̀ de na nwennimu, kè bè d̀d̀ri memme bè bo mbo kè dè bè naati bembe nè be yaábíó s̀á. ³⁰K̀te kè bè nàké ke d̀: K̀nnè di c̀í. ³¹Kè f̀s̀ nni nkpaá die m borè kè n da náké n tannò yem̀u nè n kuó nè n tié k̀a dè mbè nàké dem̀u kè bè nd̀ari dè yè mm̀ ketenkè m bè duó nkè kè bè bo kè tieke ke mieke.

³²Nyènnè t̀nkè kénd̀ari ti Yiè nKuyie ndi t̀ nkù yè ndi nd̀ari dè dem̀u, di báá dauté kuc̀nku yoo kuyóu. ³³Dí nt̀

nkuce ti Yiè nKuyie ndi t̀ nkù di benke kù mesàà, kè dèe yie nkè dí nf̀òù k̀mbo dihei kù di duó ndi kè dè naati, kè di f̀m̀mu m̀nte.

Ikuó im̀ou kó dik̀nni

6Ntenè ti Yiè nKuyie nni nduó nyèè tannò nè ì tié nke yè n dè ndi tié, kè dèe yie nkè di ta diì m̀ǹnni dihei kù yè nkù yóo di duó ndi kè di tieke, dí nd̀ari dè yè mm̀. ²Meṁme di bo ndémè ti Yiè nKuyie ndi f̀m̀mu mum̀u mieke, k̀nt̀u nku tannò yem̀u nè ku kuó n di tié ndè d̀ndi nè di bí nè di yaábíó kè dèe yie nkè di f̀m̀mu okè. ³D̀ndi Isidayeeribe k̀nt̀énè, kéndake kénd̀ari ku kuó yè mm̀, kè di d̀ari memme di bo mbo kè dè di naati kè dí súú nketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè, menaamiè nnè mecekùù ndè p̀ú nkè. Ti Yiè nKuyie ndi yembè do t̀ nku kù tu diì m̀ǹnni:

⁴K̀nt̀énè d̀ndi Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nk̀u tu kutenk̀ kum̀u yìè: ⁵Onitì f̀s̀, a ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè mem̀u nè a ẁnni dim̀u nè a ẁrim̀u mum̀u. ⁶Kuyie ntannò n di tié nyè yíè ndí yè ánnè di yèmmè mieke. ⁷Dí nti tié ndi bí di borè tec̀t̀è nè di borè kup̀d̀k̀ di yóo duó diì m̀ǹnni nè di èntè diì m̀ǹnni. ⁸Dí nti ú di ǹu teneite k̀me, kè nti írì bè ò nyírmè kuít̀ùk̀, ⁹kè ti ẁri di c̀í kó yesā̀nkè nè yebòrè.

Isidayeeribe í dò nkéyè mbe Yiè nKuyie

¹⁰Ti Yiè nKuyie nk̀u di te kù bo di tannè diì m̀ǹnni kù do nàké di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sak̀bu k̀íku ke d̀ kù yóo bè duó nkèè tenkè nè yèè ekè s̀àayè di í maá yè, ¹¹sic̀í borè ke píléké desà̀rè dem̀u botí, d̀i me nyí dè ánnè, sibií borè d̀i me nyí s̀i keú, detie mbè tu dè f̀nyè nè bè tu dè odif̀è dè borè d̀i me nyí dè f̀íku, ¹²ke yóo s̀nté kényo ndi d̀mè. Dí ndake ke báá yè nti Yiè nKuyie nk̀u di d̀nnèni Esibiti mieke di do t̀

kè tidaatì ku kpéí. ¹³Di yóó nku ndé ké nku mbáá nkumáá, di níí yóó parikè nè kuù kó diyètìrì. ¹⁴Di báá túnne ibotí teì ìì di fité ì tū nyèè bókè. ¹⁵Ti Yiè nKuyie mbomu di cuokè kù d́ kuù máá ndi te, dí ndake ke báá kù wě́nté kè ku miekee dí yè kè kùu di kuw páíí ketenkè di bo kèè ìnkè. ¹⁶Di báá yááké ti Yiè nKuyie ndi do kù yáákémè di do bo diì m̀nni Masa ^{¶¶}Bè bo diì m̀nni ndi dikpáá mieke kè menie nde mbè d̀nté kè Kuyie nduú nkè M̀yisii poté dipèrì kè menie nyenní, kè ifei bè pí, mbè do yièkù m̀èè kpéí. (Mudennimù 17:7, Ikuó kóntímù 6:16, 9:22, Yesā 95:8-9). ¹⁷Dí ndake kéntū nti Yiè nKuyie nkùu di te ku kó yetannò nè ku tié nnè ku kuú kù di duó ndè. ¹⁸Dí ndoóri dèè sié ti Yiè nKuyie ndó dè, kè dèe yie nkè dí mbo kè dè di naati, ketensàákè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke d̀ kù yóó duó nkè di yembè, ¹⁹kébéi nke d̀ kuù yóó beti di dootitòbè.

²⁰Kè di bí naa di beke ke yí: Ba nte kè ti Yiè nKuyie ndi duó ku tannò nè ku kuú nè ku tié? ²¹Dí ì nàké ke d̀: Ti do bo Esibiti nwe ke tú Esibiti kóo kpààti kó tidaatì kè ti Yiè nKuyie nti dènnení nè ku kó muwérímú. ²²Ti Yiè nKuyie ndo d̀ò tidietì kpere nde nè mebenkùmè diemè kécaàrè Esibiti kòbe nè be kóo kpààti nè o cìètè kòbe, ²³ké ti denne ke ti tóní die nketenkè kù do béi nkéikú ke d̀ kù yóó duó nkè ti yembè. ²⁴Meñme ti Yiè nKuyie nti nàkémè ke d̀, tí ndoóri ku kuú yèmmè, ké nkù dé kè dèe yie nkè tí mbo kè dè ti naati, ke d̀ nti mè nfòu kè dè ti d̀ommè yíe. ²⁵Kè ti duó nti yèmmè ke tū nti Yiè nKuyie ntannò nè ku kuú dè yèmmè, meñme ku yèmmè bo nti naatinèmmè.

Isidayeeribe cáámmè ke tú Kuyie nkòbe

7 Kè M̀yisii béi nke d̀: Kè ti Yiè nKuyie nkùu di te di tannè diì m̀nni

ketenkè di yóó tieke kè ke bèti ibotí ìì di sùnè, ìì tu Itiibe nè Kidikasiibe nè Amòriibe nè Kannahā kòbe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. Ibotí inyi iyiekè ìì di sùnè ke di kpeñnìnè. ²Kè ti Yiè nKuyie mbè ndi duó diì m̀nni kè di bè na, dí bè kùu bemou páíí ke báá súú nhòmou, di báá bè d̀ònnè metaummè, di báá bè kuú mmesémmè. ³Nè de kó ibotí kòbe di bá mpuokú, di báá duó ndi kóo sapàà mmou be kóo dapàà nkè wèe puoke, di me mbáá túóté be kóo sapàà mmou ké-duó ndi kóo dapàà nkè wèe puoke. ⁴Kè di d̀ò memme bè yóó déttinne di bí nyi Kuyie nkó kuce, kénte kè bèe fíe iwóó yebókè, kè ti Yiè nKuyie mmiekee di yè, kè kù di kuw bá dè báá oote. ⁵Nte di d̀ò nké bè d̀òmmè. Dí puo mbe wúótòrè, kébóké be boótàrè, kéu be boó Asedaa kó itedeí, kécsu mbe bókè. ⁶Di cáámmu ke tú ti Yiè nKuyie nkòbe, ti Yiè nKuyie ntááté dímbè ibotí teì mieke, kè di bo ntú ku kòbe kù d̀ò bè, ketenkè kemou duómè.

Kuyie mpímmè kù do d̀óunnè diì nùu

⁷Kè ti Yiè nKuyie ndi taunnè kumáá ke di tááté, dè í tú di sū m̀èè kpéí. Dfi pètínke tú kubotí sámpókù ibotí teì imou mieke. ⁸Kù né di d̀ómu deè kpéí nte, nè kù d̀ómè kémpí ndinùu kù do d̀óunnè di di yembè kébéi nkéikú, deè te kè kù benke ku wérímú ke di denne tidaatì mieke, ke di deetè Esibiti kóo kpààti nou mieke.

⁹Di tū mbanté ke d̀ò ndi Yiè nKuyie nkùu di te kuù tu Kuyie ke doóri kù béi nti kémpí mmetaummè kù di d̀ònnè mè ke doóri mesàà mbèè kù d̀ò, ke pí nku tannò nè be yaábíyúóó. ¹⁰Ke ɔ́ yúú nwèe yete ku kpeti o to, bá dè báá oote, wèe í kù d̀ò dè ɔ́ í ntùòke tepēnkpētè kè wèe yà o yetimè kó tiyeti. ¹¹Mpínnè tūnké Kuyie ntannò nè ku kuú nè ku tié, n di duó ndè yíe nkéndoóri dè yè mmù.

¶¶6:16 *Masa*: De kó diyètìrì tú meýáámè mme nè mebennímè.

¹² Kè di kemmu ku tié nke ì pī nke dɔɔri ì yěmmè. Mèmmè di Yiè nKuyie nkù di te kù bo mpímmè kù di dɔ̀nè mèè taum-mè ké ndi dɔɔri mesàà kù do béinnè di yembè ke íkù ke dɔ̀ kù yóó mbè dɔ̀ri mè. ¹³ Kù bo ndi dɔ̀ ke di dɔɔri mesàà nkè dí súú, kè kù di duś nkupeitoo, ké-duś nkè di paa nni mpeí, kè tidiiti mbo, kè fnyí di kó detie nnè odifè kó detie kè dè mpeí, kè di wūś mpeí inàake nè ipe nè sibɔ́ di tenkè Kuyie ndo béi nkéikú ke dɔ̀ kù yóó duś nkèè tenkè di yembè ke mieke. ¹⁴ Kù bo dɔ̀ di kó kubotí mesàà nkè dèè pēētè ibotí tēi. Di mieke onitidù mɔ̀ bá mbo wèè bo yīēke ò bo pónnèmè, tehāunte me mbá mbo. Di wūś mieke fēmafè báá āú. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbo kei mmumɔmmú mumɔ̀ di borè kù báá di bonté mumɔmmú yeimu kù do bonté mù Esibiti kɔ̀be di yé mùù kpéí, kù bo mù bonté bèè kó dimàà di níi mbe ínkè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nyóó duśmmu kè dí na ibotí tēi kɔ̀be, dí bè kùò dí báá kuś nhòmɔ̀ mesémmè, di me mbáá fíé iwūś be bɔ̀kè. Kè di dɔ̀ memme yè bo naá ndi kpéí ndidíntári ke di bɔ̀.

Kuyie nkánkémè bèè tu ku kɔ̀be

¹⁷ Kè dè yèmmè di bo yí nè di yèmmè mieke de kó ibotí me nti sūnèmè ti bo yíme kéfiete be tenkè? ¹⁸ Di báá bè yɔ̀te, dí dentení ti Yiè nKuyie nkù di te kù do dɔ̀mè Esibiti kóo kpààti nè o kɔ̀be bemɔ̀. ¹⁹ Di yàmu ti Yiè nKuyie nkù di te kù do bè yáákémè nè kù dɔ̀ tì dieti nè mèè benkùmè kó dimàà, ke di dènnè nè muwērímú Esibiti, kù yóó me nyí iwuś ndi mè ndé ì. ²⁰ Ti Yiè nKuyie nkù di te kù yóó nii nyecānkèdèèsùò nye di ìikè kè yè mbeti bèè yenté yenté ke wanti késɔ̀ri. ²¹ Di bá mbè dé ti Yiè nKuyie nkù di te kù di bonèmu, kù kpeñnimu ke dùò tikɔ̀mbùtì. ²² De kó iwuś ndi yóó nyi kùò sámpó sámpó nwe ké ì dèè. Di

báá na ké ì kùò dimònni dimáà, kè meè dɔ̀ke depímpínnè bo súú ndi tenkè ké di cááké. ²³ Ti Yiè nKuyie nkù di te kù yóó di duśmmu de kó iwuś kè di ì bèti kè kufɔ̀wáá ndiekùu ì auté kè dí ì kùò imɔ̀. ²⁴ Kù yóó ànnèmu ì kó bekpààtibè di nɔ̀u mieke kè dí bè kùò kè be yètèe kpánné kutenkù mieke. Be kóò mɔ̀ ì yóó dáátí kécómmú di ìikè di yóó bè kùòmu páfí kè bè dèè. ²⁵ Dí cɔ̀mu mbe bɔ̀ntenkaani, di báá túóté bè sì dàri tìl máti péfíti nè mèè sɔ̀, di báá dè tùóté kétieke, dè í yóó di dɔ̀ mesàà, ti Yiè nKuyie nkù di te kù dè wùò nyisake nyi. ²⁶ Di báá tanné de kó sibɔ̀ntenkaani di cēí mieke, di móm-mɔ̀mbe di yàà bo sì naánnè kè bè di kuś, bè yóó sì pùò mmèè botí. Dí nsi wùò nyisake kperè dèè dò nképuo.

Kuyie ntiémè Isidayeeri dikpáà tedɔ̀nté mieke

8 Dí mpí nyetannò m me ndi duś nyè yíe nkéndɔ̀ri yè yèmmè kè dèè yie nkè dí nfòu késúú nkétieke ketenkè, ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke dɔ̀ kù yóó duś nkè di yembè. ² Di báá yè nti Yiè nKuyie nkù di te kù duś nkè di ce mmùù cèmmu yebie nsipísìnàà dikpáà mieke, kè kù di tanné meháárimè mieke, ke di kékùnne ke di yááké ke bo yà di yèmmè dōmmè, kè nsà di bo mpí nku tannò yoo di bo yè yete. ³ Kuù yóu kè di ta meháárimè mieke kè dikònni di pī nkè kù di duś mmudiì bè tu mù mánni, di do í yé mù dín di nè di yembè, kè dè bo yie nkè dí banté ke dò nhoniti í fòunè mudii máà dɔ̀ke, kòò fòunè tìl yèní tinti ti Yiè nKuyie nnùù mieke. ⁴ Yèè bie nsipísìnàà mieke di yààti í kēri di naàcēi me nyi mùúfí. ⁵ Banténè ke dò nti Yiè nKuyie nkù di te kù di tié nhoniti ɔ̀ɔ̀ tiémme mme o bire. ⁶ Dí nyíé ti Yiè nKuyie nkù di te ku kuś kēntù nku kó kuce ké nkù dé.

**Bè bo ndakemè kè
mesoummè báá bè na**

⁷ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di tannému ketensààkè ikó mborè nè sibirí nè yenébòrè, kè menie nyièni itāfuo nnè yetārè ínkè. ⁸ De kó ketenkè tidiiti bè tu ti bèdèé nè titeti bè tu ti òdìsì nè detie mbè tu dè fínyì nè deterè bè tu dè fikfè nè deterè bè tu dè kèdènádiè, kè odiffè kó detie mbo kè mecekùò mbo. ⁹ De kó ketenkè mieke di yóó nyo ndi dómè mme dèmarè í yóó di dónté, bè í yó ndi beu tidiiti. De kó ketenkè kó yetārè m̀̀̀ke timáti nti, kè yetārè m̀̀̀ke disəwūš. ¹⁰ Kè di di ke sànnè dí ndóu nti Yiè nKuyie nkùù di te nè mutōmmú dihei sààrì kù di duó ndi kpéí.

¹¹ Dí ndake ke báá yè nti Yiè nKuyie nkùù di te, kényóu di bo ntūmmè ku tannò nè ku kuó nè ku tié n di duò ndè yíe, ¹² kè di di ke sànnè ke maá sicēsààsì ke ā, ¹³ ke m̀̀̀d̀̀te iwūš péu idieyi nè isám̀̀p̀̀òì, ke m̀̀̀d̀̀te timáti péfìti nè mesə, ke kpàrikè, demou kè dè bo. ¹⁴ Dí d̀̀̀d̀̀ meyođmmè ke báá m̀̀̀d̀̀te tefentè kényè nti Yiè nKuyie nkùù di te kùù di dènnení Esibiti di do tú dè tidaati, ¹⁵ ke duó nkè di cè nfekpáfè fie mmieke, iwaayeiyi bo dè nè inaá, kè sinéyēi di pī nkè menie nyí mbo, kè kùu dènnení menie nkupèrikù mieke. ¹⁶ Ke di duó mmudiì di yembè do í yé mù bè tu mù mánni kè di di. Kù yóu kè di ta meháàrimè kè kù bo di yáákému ke di kék̀̀k̀̀unne kédeè ke né di d̀̀̀d̀̀ mesàà. ¹⁷ Dí ndake ke báá yie nkè di yèmmè ndò di kó muwērímú mmu nè di kó mutōmmú mmu di pètémè de kó tikpàti. ¹⁸ Di báá yè nti Yiè nKuyie nkpéí, kuù di pāmè muwērímú kè di pèténè de kó tikpàti, kù mè d̀̀̀d̀̀ kè di bo banté kù pìmmè mme metaummè kù do béi nkéikù ke dè kù bo d̀̀̀d̀̀nèmmè di yembè, dè mè ndòmmè yíe.

¹⁹ Kè di yè nti Yiè nKuyie nkùù di te ke tūnne yebòkè ke yè fié iwūš, ke kōnkù yè ìkè ke yè báá ndi yóó kúmu. N di

caummu yíe. ²⁰ Timómmənti nti kè di í yie nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpeti di yóó kúmu kédeè ibotí tēi kù kòtùti ì di ìkè i kōme.

Isidayeeribe í tūnè ibotí tēi

9 Isidayeeribe, kénténè kékéè! Di yóó séntému yíe nkukó nSuditéé kékəte kébeti ibotí ì deu ke kpeñni ke di pēēté kětíeke yehékè dieyè yè kó iduotí okù ke káá ntiwetí. ² Di yóó namu Anakiibe bèè kpeñni ke tú tidadieti kè bè ̄ nnáá mbe kpéí nke di yo kè bè tu Anakiibaa? We mbo dáátí kécómmú be ìkè? ³ Dí nyé yie nke d̀̀̀d̀̀ nti Yiè nKuyie nkùù di te kuù ni di ìkè ke d̀̀̀d̀̀ mmuháá nke cóu ndeməu. Kù yóó kuəmu de kó iwuo nyiməu, kuù yóó duó nkè bè di b́́úté kè dí mbè b̀̀̀t̀̀ti, ké bè kùu kédeè bá dè báá cəte, ti Yiè nKuyie nti ndi nàkému.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te bè b̀̀̀t̀̀ti di ìkè di bá mpəti ke tú di wenni mè kpéí nte kè ti Yiè nKuyie ndi tanné de kó ketenkè, de kó ibotí d̀̀̀rimè kpéí nte kè kù ì b̀̀̀t̀̀ti. ⁵ Dè í tú di wetí m̀̀̀è kpéí nyoo di yèmmè wenni m̀̀̀è kpéí nte kè di yóó tieke de kó ketenkè, de kó ibotí kó tidənniti tii kpéí nte kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù yóó bè b̀̀̀t̀̀ti, kù d́́ m̀̀̀è kpéí nkéđəđ kù do d̀̀̀junnè diì nùù di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu. ⁶ Nyénè tūnké ke d̀̀̀d̀̀ nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù di duó nde kó ketenkè dè í tú di wetí m̀̀̀è kpéí nte kù di duómmè de kó ketensààkè, díi pètinke tú ku botí kùu to kpeñni.

**Isidayeeribe do d̀̀̀d̀̀mè fesəwátinààfè
kénkōnkù ke fè báá**

⁷ Díndi Isidayeeribe di báá yè ndi do íinkomè ti Yiè nKuyie nkuù di te ku mieke dikpáa tedəntè cuokè, kétúóté di yè diì yiè Esibiti kəntə kətuəkenənì yíe nti me mborè, di í yie nKuyie nkpeti.

⁸ Odebu tãri di do íimmu ti Yiè nKuyie mmieke mediè nkè kù ndó ké di kuə

dimɔu páíí. ⁹N do dèke dìi m̀ǹǹǹi ditāri kè ti Yiè nKuyie mbo n duś ntitāpìtèti ku taummè kuś wāri tìi ìnkè, kè nní mbo ditāri ìnkè ke d̀ d̀ yewe sipìsìnàà, deyènnè sipìsìnàà ke í yo m me nyí ỳ. ¹⁰Kè ti Yiè nKuyie nwāri titāpìtèti tìdèti ìnkè ku tannò kù do di nàkè yè di tìkú dìi m̀ǹǹǹi ditāri pēri ke kù di náánnènní kè di yo ku taummè muhāá mmieke.

¹¹Yewe sipìsìnàà nè deyènnè sipìsìnàà kó difōnkúò kè kù n duś nku taummè kuś kó titāpìtèti tìdè, ¹²kè n náké ke d̀: Íté kécúté mecāā nha nìtibè a dènnèni bè Esibiti bè n càkemu, bè yóumu dende bàmbà n kó kuce n do bè benke kù ke d̀ d̀ fesoamátinààfè. ¹³Ti Yiè nKuyie de nni nnáké ke d̀: N yàmu de kó benitibè ke s̀ s̀ mbe to yèè kpeñni. ¹⁴Yóu kè m bè kù bemɔu páíí kè be yètìrri kpánné kutenkù mieke kè n da d̀ d̀ kuwu nkpèrikù kùu yó nsù kèpèté kuu.

¹⁵Meṁme kè n cúténí ditāri dìi c̀u mmuhāá ndi ìnkè, ke t̀ Kuyie ntaummè kuś wāri tìi tāpìtèti ìnkè, n nɔu sidé. ¹⁶Kè nní nyóò tuəkení ke s̀ ndi b̀tinné dende bàmbà nti Yiè nKuyie nkùu di te ke ma fesoamátinààfè ke yóu kuce ti Yiè nKuyie ndi benke kù. ¹⁷De m̀ǹǹǹi kè m pí ntitāpìtèti n nɔu sidé kè tì b̀tè ketenkè di ìlkè, kè tìi pɔnte pɔnte.

**Məyiisi kuənnèmè
Kuyie nyIsidayeeribe d̀ d̀
fèè soamátinààfè kpéí**

¹⁸Kè n doroo ketenkè ti Yiè nKuyie nyìlkè, kèwēte ke d̀ yewe sipìsìnàà, deyènnè sipìsìnàà n yí yo, m me nyí ỳ, meyei ndi d̀ d̀ mè kpéí. Di cààremu deè te kè ti Yiè nKuyie mmieke di yè mediè. ¹⁹N do yìèkù ti Yiè nKuyie mmieke nke, ku mieke keè do c̀úté kè kù ndó kè di ku páíí, kè n kù bàntè kè kùu yie nkéwēte

kécúté m báammu de m̀ǹǹǹi. ²⁰Kè ku mieke peike Anɔ mediè nkè kù ndó kòò kù, kè n kù kuənnè o kpéí, ²¹kétúóté fesoamátinààfè di b̀tinné Kuyie nke d̀ d̀ fè, kè fè c̀ú nkè fèe c̀úté, kè n fè pùo nké fè nàa nkè fèe naá mmuyuo nkè m mù útóo kukó nkùu bonní ditāri ìnkè ku mieke.

²²Kè ti mbo Tabedaa[¶] nè Masa^{§§} nè Kibodoti-Ataafa^{*} kè di to í ti Yiè nKuyie mmieke. ²³Kè ti mbo Kadeesi-Bannea kè ti Yiè nKuyie ndi t̀ nke d̀: Kotenè kéfiète diheì kù di duś ndi, kè di í nyie nke d̀ nti Yiè nKuyie nkùu di te kù béi nti bo d̀ d̀, bá di í nyie nkù di nàké tì. ²⁴Nè m baa di yémè mme, di í yie ndiyiè marì ti Yiè nKuyie nkpeti.

²⁵Ti Yiè nKuyie ndo tāātè ke bo di kuəmu páíí, meṁme kè n do ke nínkú ku ìlkè kénínkú ke d̀ yewe sipìsìnàà, deyènnè sipìsìnàà, ²⁶ke báá nti Yiè nKuyie nke tú: Ti Yiè nKuyie báá ku kubotí kuè nkù tu a kəku nku a te kù. Nè a kó tikpeti mieke nke a bè deetémè nè a kó muwērimú mmu a bè dènnènimè Esibiti. ²⁷Dentení a kó betōmbè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu be kpéí, a bá ndake kubotí kuu nkó itookperí kpéí nnè be kó tidənniti nè bè d̀ d̀ri mèè yei. ²⁸Kàa d̀ d̀ memme, a ti dènnèni dìi èi kəbe bo yí f̀ nti Yiè nKuyie nha í na ke bo ti tanné diheì a do yè nha yóò ti duś ndi. Bè bo yí a ti nímmu deè kpéí nte kàa ti dènnèni ke bo ti ku dikpàa tedəntè mieke. ²⁹N Yiè nKuyie mbè tu a kəbe mbe, f̀ b̀ te, a be deetè nè a kó tikpeti nti nè a kó muwērimú.

**Kuyie mbè c̀émmè
fesoamátinààfè kó meyei**

10 Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Cíéké titāpìtèti tìdèti kè tì ndò

[¶]9:22 *Tabedaa*: Wénté Mukétímù 11:3.

^{§§}9:22 *Masa*: Wénté Mudennimù 17:1-7.

^{*}9:22 *Kibodoti-Ataafa*: Wénté Mukétímù 11:34.

tiketiti, kàa dekení ditāri ínkè, á nwaà nyideí kédòò ditou. ²N yóó wāri tináahti tii sòò bo tinti tiketiti a pònte tì ínkè, kàa tì dǎú nditou mieke. ³Kè n dǎò ditou nè detekperè kó ideí kécíéké titápíèti tidéti kè tì ndònnè tiketiti ke ntì tǎ tidé kédekenè ditāri ínkè. ⁴Kè tì Yiè nKuyie nwāri de kó titápíèti ínkè kù do wāri tii náahti tiketiti ínkè kè tì nni nduó. Ku tannò tepíítè kù do di náá nyè ditāri ínkè kè muháá ncóú nkè di tǎkú ditāri pēri. ⁵Kè n wēte kécúténí ditāri ke dǎú nde kó titápíèti ditou n dǎò di mieke kè tì de mbo. Ti Yiè nKuyie ndo n nàké ke yē ndè ndòmmè.

⁶Kè Isidayeeribe íté Bendee Yakanni kó sibií borè kékòte Musedaa. Anǎo de nku kè bèe ò kǎnné, kòo bire Edeasaa sǎoté kéntú ikuó nùtì. ⁷Kè bèe íté deborè kékòte Kudikodaa, kékíté dende kékòte Yotibata ikó mborè péu. ⁸Deñde ti Yiè nKuyie ncánnémè Defii kó kuwuo nkòbe kè bè bo ntou ku taummè tou kémbo ku cǎtè ke pí nku tǎmmú ke ní yú ti Yiè nKuyie nyètiri kápā benitibè mesàà. Bè me ndǎori nè yíenní. ⁹Deè te kè Defii kó kuwuo nkòbe í mǎke ketenkè be kòbe dòmmè be kperè tǎ bè bo mpímmè Kuyie ntǎmmú, ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nàkémè.

¹⁰Kè m baa mbo ditāri ínkè n do ke bo mèè botí meketimè mǎnni ke dǎ yewe sipísìnàà, deyènnè sipísìnàà kè tì Yiè nKuyie nyíé kécúté m báammu kényóu, ke í ndi kù. ¹¹Kè kù n nàké ke dǎ: Íté kécúté kéniié n nìtibè kè bè tanné ketenkè m béi nke íkú ke yē n yóó duó nkè be yembè.

Kuyie nduómmè ku kòbe ikuó ìi tu bè bo nkù dǎmè

¹²Díndi Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nkù di te kù dǎ dí dǎò ba? Ti Yiè nKuyie ndǎ tì tu: Onitì fǎ nha bo nkù démè, ke tǎ nku kó kuce, kè nkù dǎ ke pí nku tǎmmú nè a yèmmè memou nè a wènni dimou,

¹³kémpí nku kuó nè ku tannò n di duó ndè yíe, kémbo kè dè da naati. ¹⁴Ti Yiè nKuyie nkuú baké kéinkè nè tiwetì, ke te ketenkè nè dèè kó dimàà bo ketenkè ínkè. ¹⁵Kuú dǎke di yembè ke bè taunnè kumàà ke tǎáté díndi be yaábí ibotí imou mieke dè mè ndòmmè yíe. ¹⁶Ceetenè di yèmmè kédúu ndimáà ti Yiè nKuyie nke ténke báá kpénkúnne di to. ¹⁷Ti Yiè nKuyie nkuú tu Kuyie nke baké demou ke tǎ bekpààtibè kóo kpààti kù deumu ke kpeñni ke duò tikǎmbùditi kù í baàti òmǎu kù í cǎú ticuuti. ¹⁸Kuú kommu iciribí nè bekúpobè ke dǎ bepǎòbè, ke bè duó ntidiiti nè tiyàditi. ¹⁹Dí ndǎ bepǎòbè ke yé di do tǎmè bepǎòbè mbe Esibiti tenké mieke.

²⁰Ti Yiè nKuyie nku di yóó ndémè ke pí nku tǎmmú ke kù taunè, di ní yóó parikènnè kunku. ²¹Dí nkù sǎntí kuú di te, kuú dǎò di cuokè tidietì tii duò tikǎmbùditi kè di tì yà nè di nuu. ²²Di yembè do tati Esibiti ke bo sipísiyiekè ndi, kè tì Yiè nKuyie nkù di te kè kù duó nkè di sǎú nsiwǎà dòmmè tiwetì.

Bè dèntemè Isidayeeribe Kuyie ndǎò dè be kpéi

11 Dí ndǎ ti Yiè nKuyie nkù di te kè nkù tǎ nke dǎori ku kuó nè ku tié nnè ku tannò dè yē mmù yewe yemou. ²Di mómmambe di yǎmu nè di nuu ti Yiè nKuyie nkù di te kù deumè ke kpeñni nè kù pí mmù tǎmmú Esibiti tenké, dè í tǎ di bí. ³Di yǎmu yebenkùyè kù dǎò yè Esibiti kó ketenkè mieke nè ku dǎò dè Esibiti kóo kpààti nè o kòbe. ⁴Ke yà kù dǎò dè Esibiti kó diháāpǎntǎnni dii do di beti nè be sǎi nè be kpàrinaasǎi, ke yà kù duómmè kè dǎmèèri tipènti kou kó menie mbè dǎtǎnné, ke bè pǎnténè, ke bè kùo kè dè dèè. ⁵Di yému kù dǎò dè di kpéi ndikpáà tedǎntè mieke kè di na ke tǎkènnè die. ⁶Di í biinninè kù dǎò dè Dubenni botí kou Ediabu kó ibí idé Datanni nè Abidammu, ketenkè àatemè

ke bè maanko Isidayeeribe bemɔu nuɔ mmieke, bembe nè be cɛ́i kɔbe nè be touti nè benitibè bèè kó dimàà do tū mbe fɔnkúò. ⁷Di yàmu nè di nuɔ nti Yiè nKuyie mpí mmùtù tómmú diemù. ⁸Dí mpí nku tannò m me ndi duó nyè yie nyemɔu, meɛmme di bo mməkemè dikɔ̀mbùd kékɔte kécɔutè ketenkè di kɔri ke bo ta kè. ⁹Kè di dɔ̀d memme di bo mbo kémante ketenkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke yè nkù bo duó nkè di yembè nè be yaábíó, mecekùd nnè menaamiè ndè pũ̀ nkè.

Kuyie ndàke kèè tenkè kpéi kè ɔ̀ ndòmmè

¹⁰Di tati kèè tenkè kè í dònne Esibiti dòmmè, kè di níí bo buɔ́fí kupaku, kédammú kukó nkéyú́nní menie nkényó̀d̀rì, bè ɔ̀ nyó̀d̀rì mèè botí kukùmpaku. ¹¹Di kɔri ke bo ta kèè tenkè tu yetàrè nè tibiti kó ketenkè nke kè fetaafe niu, ¹²ti Yiè nKuyie nkùu di te kù dàkemu de kó ketenkè kpéi, ku nɔ̀nfè í iiti de kó ketenkè ínke, dibenni bo ketémè nè di bo deèmè.

¹³Bá wè kòd yie nke tū n di duó nyèè tannò yie ke dó Kuyie nke pí nku tómmú nè o yèmmè memɔu nè o wènni dimɔu. ¹⁴Kù bo ndi duó nfetaafe fe mɔ̀nni feínkèmbóntaafè kéntɔ ke tuɔkenè fetadentifè, kè di paa nní mpeí detie mbè tu dè fínýì nè bè tu dè fikíè kè dè mpeí, ke menaà mpàmmèe buoté nè mekùd. ¹⁵Kù bo ndènnimuní timúti di paa nkè di wũ̀ nyo nkè di nyo nke sànnè.

¹⁶De mɔ̀nni di né ndake ke báá bú́tín- né ku kó kuce, ke báá tú́nne yebòkè kénkɔ̀nkù ye iikè. ¹⁷Kè di dɔ̀d memme ti Yiè nKuyie mmieke bo di yè kè kùu kpetínné iwetibori bá fetaafe ténke bá nniu, tidiiiti ténke bá mpeí, bá di báá ɔ̀te di bo kúmè ketensàd̀kè ti Yiè nKuyie ndi

duó nkè mieke. ¹⁸Dí ànné Kuyie nnáànti di yèmmè mieke kè tii ta di wèrè, di nti ũ di nɔu teneite kɔme ké nti írì bè ɔ̀ nyírímè kuítùòkù. ¹⁹Dí nti tiè ndi bí di borè tecíètè, nè di borè kupò̀d̀kù di yóó duó dii mɔ̀nni nè di ènte dii mɔ̀nni. ²⁰Dí ti wári di cɛ́i kó yesà̀nkè nè yebòrè, nè di-hei kó dibòrì. ²¹Kè di dɔ̀d memme d́ndi nè di bí di bo nfòu kémante ketenkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú kényè nkù yóó duó nkè di yembè kè dí nkè te sáá.

²²Kè di pí nweti weti yetannò kù di duó nyè ke dɔ̀ri yè yè mmù ke dó ti Yiè nKuyie nkùu di te ke tū nku kó kuce ke kù taunnè dimàà. ²³De mɔ̀nni kù bo nni ke beti iwuo ndieyi imɔu ìi kpéni ke di pè̀tè, kè di tieke i ekè kékari, ²⁴di naàcètè bo na kèè tenkè kó dimàà yo ntú di kòke nke, kétúóté dikpáà tédɔ̀ntè kperi kubakù c̀nku bíékè kékɔte kédíté Dimaa tãrì kubakù you bíékè kéntɔ kétuɔke kukó ndiekù Efadati diyie yìèni kèè bíékè, kéntɔ kétuɔke dàmeèrì Meditedandee diyie taà kèè bíékè. ²⁵Di naàcètè bo na kèè tenkè kó dimàà òmòu báá dáátí ké di baao. Kuyie mbo duó nkè bè ndi dé kè be kɔ̀mbùd̀ti ndi duó Kuyie nti ndi nàké ke yè ndè yó ndònmè.

²⁶N di pãmu yie nkuce, tãáténè mesàà nyoo meyei, ²⁷Kè di yie ti Yiè nKuyie nkùu di te ku tannò kù di duó nyè yie, kù bo di pã mesàà. ²⁸Kè di me nyè yete ke bú́tínné ku kó kuce ke tú́nne yebòkè di do í yé yè, di bo yà meyei.

²⁹Kè ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di tannè dii mɔ̀nni ketenkè di yóó tieke kè, dí deke ditãrì Karisimmu képièké ku kó mesàà, kédeke ditãrì Ebaadi képièké meyei. ³⁰De kó yetàrè bo kukó nSuditèè yáà ndi diyie taà kèè bíékè. De kó kuce kuú yìènnè Kannahã kòbe kó ketenkè, tédɔ̀ntè kó dikpáà Adaba bo kukó nSuditèè kó kubiriku nku, ke tókènnè kutieku

sààkù Mòdee† ke wetí Kidikaadi. ³¹Di yóó séntému kukó nSuditēē kékote keta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè ké kè fiète kékari. ³²Dí ndake kéndɔɔri Kuyie nkuó imɔu nè ku tannò yemou n di duò ndè yé ndè yē mmù.

TI YIÈ NKUYIE NKÓ IKUÓ

12 Ntenè ti Yiè nKuyie nkuó nè itié ndi yó ndake dèè kpéí, kéndɔɔri de yē mmù di fòmmu mumɔu mieke, ketenkè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tú nkù di duó nkè kè di bo kari.

Isidayeeribe dōmmè kémbáá Kuyie dibòri dimáá

²Dí puo nyewūōtɔ̀rè nè yetòrè di yóó beti ìi wuo nkɔ̀be do feu yè yetārè nè sitáá de ínké nè detie nyɔ. ³Di puo mbe wūōtɔ̀rè kébóké be bɔɔtárè kécɔu mbe bɔɔ Asedaa kó kutédɔú, képuo nsitenkaanii kè bè ténke bá nnáá nsi kpéí de kó dibòri. ⁴Dí báá teké de kó ibotí báá mmèè botí i kó yebókè ké mme mbáá nti Yiè nKuyie nkùù di te. ⁵Ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù tãáté dii karì di botí mieke ke bo nde bo, kè di bo nde yu ku yetìri dí nkòri deborè ke kù bàá. ⁶Di níí de nkù fié iwūō kétuo ké kù fiénè metaummè kpéyi, ke de nkù duó ndi mɔke de kó depíndè nè di pãrè diwèi kpéye, yoo di kù cànnenè dii nùù kpéí nnè di wūō dieyi nè isámpɔi kó iketi yi. ⁷Di níí yóó dè nkari ti Yiè nKuyie nkùù di te ku ìikè díndi nè di cēi kɔ̀be kè dí wēnné kédi de kó mudii kényānkunè diwèi, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó ndè. Di Yiè nKuyie nkùù di te kù di dɔ̀ mèè sàà mme.

⁸De mōnni di ténke í yóó ndɔɔri ti mè ndò̀rimè yé, bá wè kòò dɔ̀dri o yèmmè dò ndèè wenni. ⁹Di mu nyí tù̀̀ke ketenkè di Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè kè

di bo kè tieke kékari kéom̀pè. ¹⁰Di yóó séntému kukó nSuditēē kékari ketenkè di Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè ké kè tieke. Di yóó kè kàrimu kè kù di om̀p̀unne ké di deeténè di dootitɔ̀bè bèè di fité, kè dí mbo kè dè di naati.

¹¹De mōnni di Yiè nKuyie nkùù di te kù bo tãáté dii karì kù yó mborè, ku yetìri yó nyu dè, di yó nde nkù duó n di nàké dèè kó dimáà dèè tu: Iwūō di yóó nkù feu ì ke tũo nnè metaummè kpéyi nè di kperè di mɔke de kó depíndè nè di yèmmè kó yepãrè, nè di kù cànnenè yèè nò kpéye. ¹²Kè dí nyānku di Yiè nKuyie nkùù di te ku ìikè díndi nè di bí initidaai nè initipòì, betɔ̀mbè benitidaabè nè benitipòbè kèwēnnénè Defiibe bèè di bonè ke yé bè í mɔkemè ketenkè di cuokè.

¹³Dí níí dake ke báá s̀nté ké nkù feu iwūō ke tuò mbá kè di nìnte dii b̀òri. ¹⁴Ti Yiè nKuyie ndi benke dii karì di kó iwuo mmieke, deñde di yóó nkù feumè iwūō ke tuò n di nàké ke yē ndè ndōmmè. ¹⁵Kè wèè níí d́ dii mōnni ò bo na kékua iwūō kécááké ti Yiè nKuyie nkùù di te kù ò pã kè dè màmmè. Bá kè di bo kùù píkù, yebòrè yemou, wèè sí nnè wèè í sí, mbè níí bo na kécááké de kó imaa ndi ɔ̀ɔ yímè iorimaa, dè í mɔke mebatimè. ¹⁶Di né níí báá cááké meyíi, di níí mè ùt́oo ketenkè di ɔ̀ɔ yímè menie.

¹⁷Di me nníí bá mbo di cēi mieke ke yo ndi diiti kó depíndè, di yàate dè, di naà mpàmmè nè mekùò nnè di wūō pié ìi bí idaaí kó iketi yi nè di wūō di kù feu ì di kù cànnenè yèè nò kpéí nnè di pãrè diwèi kpéye nè di do nképã yè. ¹⁸Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tãáté dii karì di níí yóó de nkari ké dè di díndi nè di bí initidaai nè initipòì nè di kó betɔ̀mbè benitidaabè nè benitipòbè, kèwēnnénè Defiibe bèè di bonè. Meñme di yó ndɔɔrimè kényānku Kuyie nkùù di te kù di duó ndè kpéí. ¹⁹Dí

†11:30 Mòdee: Araba do de mberínè. De kó mutie bo Kuyie ndo benke dè nde kumáá Abarhammu kè wèè maá diwūōtɔ̀nni Kuyie deborè.

dɔɔ meyɔɔmmè nè di bo mbomè di báá dootóo Defiibe.

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nkù di te duɔ ndii mɔnni kè di tenkè deuke kù di nàké ke yè ndè yó ndòmmè. Kè kuní di pí nkè di dɔ kécááké imaa ndi bo na kécááké di dɔ mèè botí. ²¹ Kè dè me ndò ndi dèténè ti Yiè nKuyie nkù di te kù tãáté dii karí kè di bo nyu ku yetiri, di bo na kédeite di wũ kù di duɔ nyi mieke kékuw kécááké di dómè, n di nàké ke yè ndè ndòmmè. Di bo na kémbo di cèí kè i càáké di dɔ mèè botí. ²² Di bo na ke ní i càáké bè càámmè iorimaa, mebatimè bá mbo wèè sì nnè wèè í sì, ndi bo na kéwènné kè i càáké. ²³ Di né ndake ke báá cááké meyií, nke yé mufòmmu bomè meyií mmieke nke. ²⁴ Di báá cááké imaa nkéwènnénè meyií, ndi ní mè còúnko ketenkè menie nkóme. ²⁵ Di bá ncáá mmeyií nkè dèe yie nkè di mbo kè dè di naati, díndi nè di bí nè di yaábíó ke yé di dɔɔrimè ti Yiè nKuyie ndó dènde.

²⁶ Di cáánné ìl wũ ti Yiè nKuyie nkpeí nke yóó kù nyi fié nè di kù cànnenè dii nùú kpéí, di ní dè tóni dikari kù tãáté di. ²⁷ Kè di ní fèuté feǔfè ti Yiè nKuyie nke bo tuo ndí tuo nfe maa nnè fe yií, kè di me nkù fèuté feǔfè metaummè kɔfe nfe dí tuo mmeyií ndiwũɔtɔnni, kédeè kécááké imaa.

²⁸ Kénténè itié n di náá nyi nkétünne i yèmmè, meímme di bo mbomè kè dè di naati, díndi nè di bí nè di yaábíó sáá, ke yé di dɔɔrimè Kuyie ndi tú nkù dɔ dènde.

Mɔyiisi caummè Isidayeeribe ibotí tei kó yebókè kpéí

²⁹ Ti Yiè nKuyie ndi tú nkù bo kuɔ dii mɔnni ibotí tei kè dí ta be tenkè. Kè di fiète dii mɔnni be tenkè ke karí, ³⁰ di báá dífínné dimáá kè bè teeténè, dí ndake kè be bókè báá di pí, di báá yè fié iwũ, di bá nwanti kéyíété bè do feu mèè botí iwũ be bókè kè yè tünne. ³¹ Di báá tünne

de kó ibotí báá mmèè botí i bókè kè mmè báá ti Yiè nKuyie nkù di te, ke yé ti Yiè nKuyie ndè wùómmè isòke nyi. Bè tũdn-nèmu be bí initibaai nè inipitò be bókè.

13 Dí ndake kèntú n di nàké tì, di báá yé timati, di me mbáá yaate timati.

Kuyie nyóó potémè Isidayeeribe bèè bo fié iwũ yebókè

² Kè dè dò nhòmzò buoté di cuokè ke náá Kuyie mpãánáanti, yoo ò yàu mebenkùmè, kòò di nàké ke yè ndèmarè càanne bo dɔɔ. ³ Kòò tu dí fié iwũ yebókè di do í yé yè, bá kòò do di nàké ke yè ndèè bo dɔɔ, kè dè dɔɔ, ⁴ di báá yie nkékénté de kóo niti wèè tu ò náá Kuyie mpãánáanti ke tú ò yàu Kuyie nkó mebenkùmè. Ti Yiè nKuyie nkù di te kuú di yáú ke bo yà ke nsà kè di kù dɔ nè di yèmmè memou. ⁵ Ti Yiè nKuyie nkuú di te, di yó nkù ntú kè n kù dé, kémpí nku tannò kényíé nku kpeti, kè nkù báá nké nkù taunè, ⁶ de kóo niti wèè tu ò náá Kuyie pãá náanti yoo wèè tu ò yàu Kuyie nkó mebenkùmè ke di sukíí kè di bo yete Kuyie nkpeti, Kuyie nkù di dènnení Es-ibiti ke di deeténè mudaatómmú. Kè wèè dɔ kè di dètínne kuce ti Yiè nKuyie ndi benke kù, dí ò kùw kédeite meyei ndi cuokè.

⁷ Kè dè me ndò nha yǔfũ kuu mɔu nwe yoo a bire denitidaarè yoo deni-tipòrè yoo a pokù yoo a népo saù mɔu, kòò katení a borè disòri ke da sukíí, ⁸ ke tú, dí fié iwũ yebókè di do í yé yé fí nnè a yembè, iwuw nyii di fité medétimè yoo metóómmè i kó yebókè, di tenkè kemou mieke. ⁹ A báá yie nho kpeti, a báá ò kènté, a báá ò kuɔ mmesémmè, a báá ò kpáké a báá sɔnne o yei. ¹⁰ A dò nkòò kùumu, fíí mómumu ndò nkéketé kòò bǔté ditári, kè betòbè né na kòò bùstí yetárè. ¹¹ Ò mànnè kébústí yetárè nye kékuw, ke yé ò da sukíímè kaa bo yóu ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù dèténè,

kunku kùù da dènnení Esibiti tenkè di do tú dè tidaatì. ¹²De m̀nni Isidayeeribe bem̀ou yóó tì kèemu kém̀oote kuf̀waa nke ténke báá d̀ò meyei.

¹³Kè dè me ndò ndiyiè mari bo kè di kèè ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè mieke, ¹⁴besínténitibè sukíí dè diheì mari mieke bèmabè kè bè bo fié iwū́o yekòbè di do í yé yè. ¹⁵Dí wammú kébíéké mesàà, ke nsà kè dè mènke d̀ò mebotí, kè di s̀ú nde kó meyei mbotí mènke d̀òmu di cuokè, ¹⁶dí kuò de kó diheì kòbe nè be wū́o dem̀ou di báá súú ndèmarè. ¹⁷Dí tíí ntinenti tì kó dimàà bo de kó diheì mieke kécóú ndiheì mieke benitibè kàri dè kèwènnénè diheì kécóú mí ndi Yiè nKuyie n kpéí, kè de kó diheì naá ntidobontì, bá òm̀ou ténke báá di maá. ¹⁸Di báá túóté dèmarè bá dèmaá de kó diheì mieke de d̀ò nkécóummu, kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè ku mieke do, kè kù di kuó mmesémmè, kédúú nkè di súú nkù do nàkè di yembè ke d̀ò dè yó ndòmmè. ¹⁹Kè nsà kè di yie nti Yiè nKuyie ndi tū nkù kó dinùù, ke tū nku tannò n di duó nyè yie, ke d̀oori ti Yiè nKuyie ndó dè kunku di tū nkù.

Kuyie nyí dómè ku kòbe ndoori ikúkuó

14 Ti Yiè nKuyie nkuù di te kè di tú ku bí. Di bá nduòku yoo dí nkuò di tū di kari diì m̀nni mukúú. ²Di tú ti Yiè nKuyie nkòbe mbe ti Yiè nKuyie nkuù di te, ke di tãáté iwuò nyimou ì bo ketenkè ínke i mieke kè di bo ntú kù te bè.

Isidayeeribe d̀ò nkéno nyiì wū́o nè tìi wanwanti nè bè d̀ò nkenci dè

³Kè ti Yiè nKuyie nyí di ci dè di báá dè di. ⁴Ntenè iwū́o di bo nyo nyi: In-ààke nè ipe nè sibóó. ⁵Tehontè yeyiè mpéu kpete nè tehontè péitè nè tehontè tèè dònne feperifè ke né m̀oke yeyiè nyèè yàati nè fesèfè nè tetabuotè nè tebuotè nè fewaurifè. ⁶Tiwanwanti nè iwū́o dèè

m̀oke yekpèètè yèè yàati ke dukii di bo na ké ndè yo. ⁷Di báá di yòyó nè tehontè nè disetiri dè dùkiumu dè me nyi m̀oke yekpèètè di dè cimú, ⁸def̀nkùrè, dè m̀okemu yekpèètè dè me nyi dukii, di bá ndè yo ndemou di dè cimú. Kè dè me nku di báá dè kàáké.

⁹Ntenè menie mmieke kperè di bo nyo ndè, siyí s̀ì kó dimàà m̀oke icietí nè yeyíékè. ¹⁰Di bá nyo nsì í m̀oke icietí nè yeyíékè di s̀ì cimú.

¹¹Di kó ikuó í ci sinò s̀ì kó dimàà di nsì yo. ¹²Di báá di kumancònkù nè kutámancònkù nè dàmèèrì kó fetúúfè. ¹³Ditúsùù nè kutúbotí kumou di bá ndè yo. ¹⁴Fetúúfè nè kukākābotí kumou. ¹⁵Fecònfè diefè nè yeondo kó kubotí kumou. ¹⁶Fecònfè diefè nè dionduò nè tiyàðkompéití kó kubotí kumou nè kuçírímbofí kumou. ¹⁷Dikonnyéyou nè yeondo kó kubotí kumou nè fekonkpanfè. ¹⁸Kutenkatíkádáákù nè kukunaakù nè dikùntibári nè kudéíku.

¹⁹Tipumpùti di bá nti yo ndi dè cimú. ²⁰Di kó ikuó í ci s̀ì nò kó dimàà di nsì yo.

²¹Kè fèfè kú di báá fè di, dí fè duó nhop̀ò wèè di bonè kè wèè di, yoo dí fè nhò fiténè. Di tú kubotí kùù càá nkù nku, kè ti Yiè nKuyie ndi te. Di níí báá bennè dibòbii nè di yò miè.

Ti bo nduòmmè Kuyie depíndè

²²⁻²³Bá diì benni di níí deite di paa nkperè demou dèè tu depíndè, tidiiti nè menaà mpàmmè nè mekùò, di níí dè tóní nè iwū́o ketiyi inààke nè ipe nè sibóó, ké dè k̀tenè dibòri kù tãáté di, ké dè di ku iikè, kè dèe yie nkè dí ndé ti Yiè nKuyie nkùù di te sáá. ²⁴Kè de yèmmè a ciètè bo ndétirìnè ti Yiè nKuyie nkùù da te kù tãáté diì b̀òri, kè ku yètìri bo ndè yu kè ti Yiè nKuyie nkùù da te kè kù da d̀ò mesàà nkè dè sū, ²⁵á túóté dèè tu depíndè ké dè fité kèntò idíítí de kó dibòri ti Yiè nKuyie nkùù da te kù

tāāté dii bōri de kpéí. ²⁶Deborè kédonté a dós dèè kó dimàà inààke, ipe nè sibós nè menaà nnè kunadaakù ké dè di, ti Yiè nKuyie nkùù da te ku ìikè, kè diwèì nda bo fí nnè a cíètè kòbe. ²⁷Di báá yè nDefiibe bèè di bonè be kpéí, ke yé bè í mækemè ketenkè.

²⁸Kè yebie nyètāāti ní pēēté, dí den-není depíndè di dèite dèè kó dimàà ké dè cōú ndihei. ²⁹Defiibe bèè di bonè ke í mæke be kó ketenkè nè bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè kè bèè péte kédí kénsànnè. Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di dòò mesàà ndi pí mùù tōmmú mumòu mieke.

Kuyie nduó nyìi kuó Isidayeeribe be bàà nyínkè

15 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Isidayeeribe ke dò: Yebie nyèyiekè yèyiekè kó difōnkùò di ní yóu di kòbe be bàà mbè di mækènè yè. ²Ntenè di yóo túnne mèè botí de kó ikuó: Kòò mòu pènte o kou tòu idííí wèè ì nhò yóunè de kó dibànni. Òmòu báá pínnè muwērímú o kou tòu ke dò wèè ò yietí o bànni, ke yé Kuyie nkùù dōummè de kó dinùù. ³Di bo na ke ní duó nkè opòò di yietí kè dè me ntu di kou nwe dí ò yóu.

⁴⁻⁵Kè nsà kè di kémúu weti weti ti Yiè nKuyie nyè mmù, ke tú nkù di duó nyìi kuó kè n yì ndi náá nyíe, ocìrì keté ké bá mbo di kó ketenkè, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóo di dòòmu mesàà nkù di duó kèè tenkè kè di yóo kè kàri ké kè tieke ke mieke. ⁶Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóo di dòòmu mesàà, kù tì ndi nàké ke yè nkù yóo di dòòmè. Di í yó mpenni idííí ibotí teì, ibotí teì péu ì yó ndi penni. Di bo mbaké yebotè kusúkù yè me mbá ndi baké.

⁷Kè di kou mòu bo ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè kó dihei mari ke tú ocìrì di báá ò yetenè di diiti, di nou me mbá nhò tēñinè. ⁸Dí ò cànnè di

nou kóò pènte dèè ò dónni. ⁹Ke né nyé kè meyèmmè yeime báá di ta kè di dò dibenni yiènni dii yètimí kè di dò nké bè yóunè yebàà mbè di mækènè yè. Dí báá yóu kè meyèmmè yeime di ta kè di yóu di bo cànnemè tenòtè di kou tòu ke í nhò duó ndèmarè. Kè di dòò memme kòò di kuónnè ti Yiè nKuyie ndíi yóo tò de kó meyei. ¹⁰Dí ò pā de kó idííí nè meyèmmè memáà nè diwèì, memme di Yiè nKuyie nkùù di te kù yóo di dòòmè mesàà ndi tōmmú mumòu mieke, ke di dōri dèè kó dimàà nyíe. ¹¹Becìrìbè yó mbomu di kó ketenkè mieke, deè kpéí nte kè n di duó nde kó dinùù kè n tu di báá yie nkè di nou mpikú, di kòbe bèè tu becìrìbè nè besén-nìbè ke bo di tenkè mieke be kpéí.

Isidayeeribe bo nfīnko mèè botí tidaati

¹²Kè wèè donté kudaakù di kòbe Ebe-deebe mieke kù mpí nho tōmmú, kém-mæke yebie nyèkuò, diyiènni kòò kù fīnko kè kùu kò. ¹³Kè kù kùnti dii mōnni ò báá yóu kè kùu kò nku nou sitetiri, ¹⁴kù nkùnti kè wèè deite ti Yiè nKuyie nkùù o te kù ò duó ndèè kó dimàà de mieke ké dè nkù pā, ipe nè sibós nè tidiiti nè menaà. ¹⁵Dí dentení di do bomè Es-ibiti ke tú tidaati kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kùu di deeté, deè kpéí nte kè n di duó nyíe nde kó ikuó.

¹⁶Kè dè me ndò nkudaakù bo fí nwèè cíètè kè dè tùòke kù bo kòmmè kè kù yete kù da dós mèè kpéí nè a cíètè, ke bo kè dè kù naati. ¹⁷De mōnni á túóté tekàùtè kédanne ku toò tecíètè bōri kó kudóu ké-duute, kè kù ntú a kó kudaakù sáà. Kè dè me ntu onitipòkù nwe a me nyí.

¹⁸Dè bá nda yóunè a bo kù fīmmè, ke yé kù da pímmè mutōmmú yebie nyèkuò mieke, kù da pí mmùù tōmmú pēētému a na nyietímè otōnti kuce mèdémè. Ti Yiè nKuyie nkùù da te kù yóo da dōmu mesàà a tōmmú mumòu mieke.

Isidayeeribe dõmmè kéncánninko iwũ ketiyi Kuyie nkpeí

¹⁹ Di nààke nè di pe nè di bɔɔ kè dè níí peité meketimè ì bí idaaí dí ì cánné ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpéí, yenaadapàà nketiyè di báá yè pĩnnè mutõmmú, di me mbáá kéí di pedakè ³ketyè kó ticiti. ²⁰ Bá diì benni di níí dè kùò ti Yiè nKuyie nkùù di te ku ciètè kékari kù tãáté diì bõrì de kpéí díndi nè di cèí kɔbe ké dè di. ²¹ Kè de kó fèṣṣè me nhā kuyènkù maku, kè fè tu dikpènni yoo fè yèì di báá fè fèúté ti Yiè nKuyie nkùù di te. ²² Di níí fè di di cèí, kòò mɔù dḡḡ di kó ikuó ci dè ke sì nhò bo na ke níí dí wènnénè ké fè di, di ɔɔ dimè fewaurifè nè tehontè yeyiè mpéu kpete. ²³ Di né báá di fe yìì ndi mè còúngo ketenkè menie nkõme.

Isidayeeribe dò nkémbaàmmè diyentébbanni

16 Dí nyé dididèi kóo tãnkù kpéí kémbaà ndiyentébbanni ke sãntí ti Yiè nKuyie nkùù di te ke yé dididèi kóo tãnkù mieke do nkemè keyènkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di dènnenímè Esibiti. ² Diyentébbanni kó diyè di níí fié iwũ ti Yiè nKuyie nkùù di te, inààke nè ipe nè sibɔɔ, ti Yiè nKuyie ntãáté diì bõrì kè ku yètiri dè yu. ³ De kó dibanni mieke di níí nyo mpèè wèè í kɔrenè mutie mùù muuti, di níí nhò càà nke dḡ yewe yèyiekè, de kòò pèè wèè yó ndi denniní di do di mèè sémmè Esibiti. Ke yé di do yetinímè Esibiti kè dè dḡ mmecā mme, di níí yó mme nhō ke denniní di do yè diì yìè Esibiti kó ketenkè. ⁴ Mutie mùù muuti mù bá mbo òmòu ciètè de kó yewe yèyiekè mieke di tenkè kemɔu duómè. Di fié ì wũ diyè ketiri kó kuyuoqu ì bá nkpaá kè dè wenté. ⁵ Di me mbáá fié de kó iwũ dihei mari cénkoo kperi, ti

Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyèè ekè mieke kè di bo. ⁶ Di níí ì fié diyentébbanni ti Yiè nKuyie kùù di te kù tãáté diì bõrì ndi kè ku yètiri dè yu, kuyuoqu diyè tatoo diì mḡnni, di do yetiní Esibiti kè dè dõmmè. ⁷ Di benné di wũ ké ì càáké ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tãáté diì bõrì de kpéí, kè dè wenté di wète ké kò ndi touti borè. ⁸ Dí ncáá mpèè wèè í kɔrenè mutie mùù muuti ke dḡ yewe yèkuò, diyè yíènni dibanni denni diì yè kè di tíí nkésante ti Yiè nKuyie kùù di te. Di báá pí mmutõmmú mamù de yèè.

Isidayeeribe dò nkémbaàmmè dididèi banni

⁹ Di níí kaà nyewe yèyiekè mēfitimè kuce mēyiekè, kētúóté di ketírí diì mḡnni mudidèi. ¹⁰ Dí mbaà ndididèi banni ke sãntí ti Yiè nKuyie kùù di te ké kù pãmmú diwèi kó yepãrè kè dè mmànnè kù di dḡḡ mesàà nkè mè màmmè. ¹¹ Kè dí dè tɔní kù tãáté diì bõrì de kpéí kè bè dè yu ku yètiri. Diwèi ndi bo mediè díndi nè di bí initidaaí nè initipòì nè di kó betõmbè benitidaabè nè benitipòbè, nè Defiibe nè bepḡḡbè bèè di bonè nè iciribí nè bekúpòbè. ¹² Dí ndenniní di do túmè Esibiti kó ketenkè tidaati. Mpĩnnè de kó ikuó.

Titouti kó dibanni

¹³ Kè di puotí diì mḡnni di diiti ke deè, ke kùḡti fnyí kó yebe menaà, dí baà ntitouti kó dibanni ke dḡ yewe yèyiekè. ¹⁴ Kè diwèi níí bo díndi nè di bí initidaaí nè initipòì nè di kó betõmbè benitidaabè nè benitipòbè nè Defiibe nè bepḡḡbè bèè di bonè nè iciribí nè bekúpòbè. ¹⁵ Di níí yóó kɔte di Yiè nKuyie kùù di te kù tãáté diì bõrì ndi kébaá nde kó dibanni ke dḡ yewe yèyiekè kénsãntí ti Yiè nKuyie nkùù di te ke yé kù di dḡḡmè mesàà nkè

³15:19 *Yepedakè*: Yepedakè bè nàá nyèè kpéí ndie nyé í dõnnè ti die kpeye yè mḡke ticiti nti kè ti òkù mediè, kè bè ɔɔ kéí de kó ticiti kédukenè tiyàati.

di diiti peité kè di kperè demou yie nkè diwèi ndi bo mediè.

¹⁶ Dibenni benitidaabè níi kote ti Yiè nKuyie nkùu di te kù tãáté dii bòri kuce mètàãti kébaá mpéèbè bèè í kwoenè mutie mùu muuti be kó dibanni nè dididèi banni nè titouti kperi, òmòu báá kote ti Yiè nKuyie mborè o nou sititiri. ¹⁷ Bá wè o níi pã kè dè mmànnè ti Yiè nKuyie nkùu ò te kù ò dðð mesàà nkè mè màmè.

Tibeénti kó ikuó

¹⁸ Di tãáté benùbè diebè nè besámpóbbè yehèkè ti Yiè nKuyie nkùu di te di duó nyè yemou mieke, di botí tùmme itòbè, kè be mbekùnè benitibè ke tũ ntimómmonti. ¹⁹ Bè báá yeténè tibeénti tì dò nkéndòmmè, di bá mbaàti benitibè, di me mbá ncou tucuuti ke yé tucuuti tii òò yéikunnemè mecii nyembè kè bè báá yà timómmonti. ²⁰ Dí mbekù ke tũ ntimómmonti, kè dèe yie nkè dí nfòu kémonte kéta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nkè kékari.

Kuyie nyí dó be nkù feu ìi wũ

²¹ Di báá cónné kutedóu diwòtònni di maá di ti Yiè nKuyie nkùu di te ku kpéí di také. ²² Di me mbáá fíi nditári mari ti Yiè nKuyie nyí dó dè.

17 Di báá féuté fenàáfè yoo fepièfè ti Yiè nKuyie nkùu di te kè dè nhá kuyènkù makù, ke yé kù dè wùóm-mè isòke nyi ti Yiè nKuyie nkùu di te.

² Kòdò mòu bo yehèkè ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nyè mieke, onitidùu yoo onitipòkù ke dɔɔri dèè í wenni ti Yiè nKuyie nkùu di te, ke caàri kù di dððnè mèè taummè, ³ ke kɔnkù ke báá nyebokè nè diyie nè otànkù nè siwã ti Yiè nKuyie nyete dè. ⁴ Kè bè tì ndi nàké, yoo di cénke tì kèemu, dí túnne de kó tináànti kó ice kéfié kéyà ti fòtùri kó dikùnni. Kè di yà kè tì mènke dððmu Isidayeeribe cuokè, ⁵ kòo nitidùu nwe yoo onitipòkù, dí ò dènne di-hei kó dibòri kòdò bùsúti yetáre kékua.

⁶ Onitì òmáá wèè báá béi nhò yàmè òmòu kè dí ò kùu, bèdébè yoo bètàãti kè beè béi ndí ò kùu. ⁷ Bèè ò yà beè dò nkéni-ité kòdò bòté yetáre, kè benitibè sɔmbe né na kòdò bùsúti yetáre kékua, kè dèe yie nkè dí deite meyei ndi cuokè.

Isidayeeribe dò nke níi beké dii màà tináànti tii yóu

⁸ Kè dè dò mbè kùu òmòu nwe, yoo bè puotí òmòu nwe koð kòute yoo yekpàrè kpeti matí tii tùkèni kè dè di yòunè di bo tì bekémè dihei kó dibòri, dí tì tóní ti Yiè nKuyie kùu di te ku ciètè kù tãáté dii bòri de kpéí. ⁹ Dí kote késónké ikuó niùbè Defiibe nè obeénti, bèè pí nde kó yewe mutómmú, kè bè beé nkè bèe di náké di dò nkédòòmè. ¹⁰ Kè dí túnne bè di duó ndii nùu, dende di Yiè nKuyie nkùu di te kù tãáté dii bòri de kpéí nkédòò bè yé ndí dòòmè. ¹¹ Bè yóó di duó ndii nùu nè bè yóó di náké tii náànti dí ndè tũ nweti weti ke báá súú ndèmarè, dí túnne bè yé ndí dɔɔ tii kó dimàà. ¹² Kè wèè mððte tefentè ke bùtinné ti Yiè nKuyie nkuó niùti wèè pí nku tómmú nè obeénti bè ò nàké tì. Dí ò kùu nkédeite meyei nyIsidayeeribe cuokè. ¹³ Kè Isidayeeribe botí kumou tí kèè kédepe ti Yiè nKuyie ke ténke báá mɔte de kó tefentè.

Isidayeeribe bo ntũ nyii kuó ke kanninko mbekpàatibè

¹⁴ Kè di ta dii mðnni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè ke kàri ke dèè ke dó di bo tãátémè okpàati kè wè ndi baké ibotí tei ì di fité ì dɔɔrimè. ¹⁵ Tì Yiè nKuyie nkùu di te kù di benke wè, di we mpí ntikpàti di báá pí nhòmòu wèè í tú di kó kubotí kou. ¹⁶ De kóo kpàati né bá ntú wèè mðke sikipàriséi mediè nhò me mbáá tɔ mbenitibè Esibiti kè bè bo waá nsisí ke yé ti Yiè nKuyie yetemè ke tú di báá na Esibiti kó mutentáá. ¹⁷ Ò me mbá ntú wèè mðke benitipòbè péu bè yàà bo ò

détinne Kuyie, ò me mbá mmọke timátí pẹítí nẹ mesọ mpéu.

¹⁸ Kẹ de kóo kpàtì tùóté diì m̀nnì tikpàtì ikuś niùbẹ nẹ Defiibe duś nkẹ bẹe wāri ikuś pátiri teri kóò duś. ¹⁹ Kẹ de kó dipátiri nduś o borẹ kẹ wẹ ndi kàà nyewe yemọu o fòmmu mumọu mieke. Kẹ dẹe yie nkẹ wẹ ndé ti Yiè nKuyie kùù ò te, kéntù nde kọ ikuś ò nàa nke yẹ ndé dómme, nẹ de kó itié nyimọu. ²⁰ Kòò d̀̀ri memme tefenté b́́á ò ta kòo yèm-mè ndò nhò pẹ́tẹ̀ o kọbe kẹ wẹe búfín-né ikuś mai, meḡme okpàtì yó nsakémè Isidayeeribe cuokẹ wenwe nẹ o yaábíó.

Ikuś niùbẹ bo nte dẹ

18 Ikuś niùbẹ Defiibe nẹ Defii kó kuwu nkumọu, bẹ í yó mmọke ketenkẹ Isidayeeribe kọme, Isidayeeribe pā́ ndè ti Yiè nKuyie ndèe yó ntú be kó mudii. ² Bẹ í yó mmọke ketenkẹ Isidayeeribe cuokẹ, bẹ yó mpí nti Yiè nKuyie ntómú mmu ke de nyo, ke yé kù do ti mbè nàkémè.

³ Nte ikuś niùbẹ dò nke ní nte dẹ Isidayeeribe feu ì wū Kuyie nyi mieke. Kẹ fenàáfẹ nfe yoo fepièfẹ bẹe duś nyikuś niùbẹ kubakù nẹ muyèi nẹ tinautì. ⁴ Dí mbè duś ntidipánti kó yepàrè nẹ menaà mpàmmè nẹ mekùò nnè di pecitì di kẹ́ tì meketimè. ⁵ Ke yé ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù t́́atémè Defii nẹ o bí ibotí imọu mieke kẹ bẹ bo pí nku tómmú.

⁶ Defiibe bẹe bo di tenkẹ yehekẹ yemọu be mieke, kòò mọu d́ kékatení ti Yiè nKuyie nkùù di te kù t́́até diì b̀̀ri, ⁷ ò baa nkẹ pī nti Yiè nKuyie nkùù di te ku tómmú o kọbe Defiibe tóbè bẹe bo Kuyie ncíètè mieke bẹ pímme. ⁸ Be diì ní yó mmàmu ke né yíènè ò yóó fíté o kperè kẹpété dẹ.

Bẹe sóu nke tú bẹ nàa nKuyie mpáánáànti nẹ bẹe mènke ti nàa

⁹ Kẹ di ta diì m̀nnì ti Yiè nKuyie nkùù di te, kù yóó di duś nkẹe tenkẹ di

b́́á teké de kó ketenkẹ yembè kétúnne be kó isọke bẹ d̀̀̀ri ì. ¹⁰ Di mieke òmọu b́́á ku o bire denitidaarè yoo denitipòrè kétu, òmọu me mb́́á kọte tipáàtì. Beyuwúòmbè me mb́́a mbo, yoo bẹe sòutinè yebọkẹ, yoo benitinòmbè. ¹¹ Òmọu b́́a bonté kusínkù otàù, òmọu me mb́́a mbekù yetenk̀̀rè, òmọu me mb́́a mboorí tinùbootì. ¹² Kẹ wẹe d̀̀̀ de kó isọke kó kubotí ò nàa nyisọke nyiè nwe, ì te kẹ ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó beti ibotí tẹi di ìkè. ¹³ Duśnnè dimáà ti Yiè nKuyie nkùù di te páfí.

¹⁴ Ke yé ibotí di yóó beti ì k̀̀rimè tipáàtì nti ke boorí tinùbootì, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù me nyí yie ndi bo ndè d̀̀̀rimè. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duśmmu wẹe yó nnáa ku ṕ́ánáàntì kòo nni ndònnè mí mM̀̀yi-isi, de yiè nyóó yènní di botí mieke nke, kẹ dí nyiè nhò di náa ntì. ¹⁶ Di do ti mbeke ti Yiè nKuyie nkùù di te di do t́́kú diì yiè ditāri Odebu ke d̀̀ dí í d́ kẹ nyo ti Yiè nKuyie nkùù di te ku tam-mè di mómmọmbe, di me nyí d́ kénwúó nfehāādeñfè di yàa bo kú. ¹⁷ Kẹ ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀̀: Bẹ béi ntì wen-nimu, ¹⁸ m bo bẹ duśnko wẹe yó nnáa m ṕ́ánáàntì, kẹ wẹ nda d̀̀nnè, ò yètini bẹ botí mieke nke kẹ m bo ò duś n náàntì kẹ wẹ ntì mbè nàa n yé ndè ndómme. ¹⁹ Kòò mọu í yie n yé wẹe yó nnáa m ṕ́ánáàntì ò nàké tì, mfi mómmu nyóó yúś nho to. ²⁰ Kòò mọu tu ò nàa m ṕ́ánáàntì, ke náa n yí yé nwèe náké tì, yoo ò nàa ntibwónáàntì de yiè dí ò kù.

²¹ Kẹ dẹ yèmmè di bo ntoti di yèm-mè ke tú: Yé ti ní bo yímè kébanté ti Yiè nKuyie nyí béinnè wè? ²² Wẹe nàa m ṕ́ánáàntì nẹ n kó diyètiri kòò nàké ke yé mmí nKuyie n tú timatí yóó d̀̀, kòò béi ntì í d̀̀, mí ndi Yiè nKuyie mfi í tì béi, de yiè nnáké tefenté kpeti nti. Di b́́á ò depe.

Disòri kó yehekè

19 Ti Yiè nKuyie nkù di te kù bo kuo yebotè yè ké di duó mbe ekè kè di kari kénhā be cǐ. ²⁻³ Dí toté ti Yiè nKuyie nkù di te kù yóó di duó nkèè tenkè itempē nyitāāti, kētāāté bá kùu tempē dihei dimáá kédòò ice kékotenè, kòò mǎu kùu onitì wèe coké kéta di mieke késori.

⁴ Kè dè fiténè wè kòò màánè o kou tǎu kè bè do í mǎke timati de yiè mbo na kékóké kéta de kó yehekè kó dimari. ⁵ Kè dè dò nhòmǎu ta dikpráa ke dó kékǎú ideí ke neínè o népo ke kǎú mutie, kè tepĩtè feuté ke màánè o népo kòò ku, de yiè mbo na kékóké kékote késori de kó yehekè kó dimari kédzeté omáá. ⁶ Bè kùu wèe kou kòò mieke yonke kòò ò bèti ke dó képeite. Kè de kó dihei détirì ò yàà bo ò ninte kuce kékuo, ò me ndo í dò nkékuo, ke yé ò do í ò mǎkenèmè timati. ⁷ Deè kpréí nte kè n di duó ndinùu kè di bo tǎāté disòri kó yehekè yètāāti.

⁸⁻⁹ Kè di yie nke tū nti Yiè nKuyie nkù di te ku kó yetannò n di duó nyè yie, ke kù dó, ke yie nku kpeti kù yóó yie kérékunnemu di tenkè, kù do béi nkéikú kényē nkù yóó duó nkè di yembè. Di yie kētāāté disòri kó yehekè yètāāti. ¹⁰ Memme di yó ndǎrimè kè bè báá kuo òmǎu wèe í càarè mùmamù.

¹¹ Kè dè me ndò nhòmǎu níí nho kou kòò díí nke dinté kòò poté. Kòò ku kè de yiè ncoké ke sòri de kó yehekè kó dimari, ¹² o eì kó bekótfbèe tǎ nkè bèe ò pĩ nkéduó nwèe dó képeite kòò ò kùu. ¹³ Di báá ò kuó mmesémme, di yó mme nhǎ nkéyenténè be bo nkòumè bèè í càari mùmamù Isidayeeribe cuokè, kè di dǎori memme di bo mbo kè dè di naati.

Isidayeeribe tenkè mánke

¹⁴ Kè di kàri diì mǎnni di Yiè nKuyie nkù di te kù di duó nkèè tenkè kè di bo kè tieke di báá tuo ndi pénnè kó yetárè

di yembè dǎu nyè, yèè benkú be tenkè mǎnku.

Ikuó ìi tukúnè wèe tu ò yà dǎmarè

¹⁵ Kòò niti òmáá wèe tu ò yé dèè dǎò, deè bá nsànnè kè dí kuo òmǎu. Benitibè bèdébèe yoo bètāāti beè dò nkényé de kó tináantì kè tí béi.

¹⁶ Kòò mǎu toú nho kou tǎu timati kòò í tì yé, ¹⁷ bedé bèe tì tǎ ti Yiè nKuyie ncíētè ikuó niùbè nè bebeémbè bèe pĩ mmutǎmmú de kó yewe kè bèe ti beké. ¹⁸ Bebeémbèe tì weǎní mesàà, kè bè yà wèe tu ò yé kòò sóummu ke toummu o kou tináantì, ¹⁹ dí ò dǎò ò do dó kédǎmmè o kou tǎu. Di yó mme nhǎ nkédeite meyei ndi cuokè. ²⁰ Kè betǎbèe tì kèè kémǎote kufǎwáá nke bá ndǎori meyei ndi cuokè. ²¹ Kè wèe mè dǎò di báá ò kuó mmesémme kè wèe kùu onitì bèe ò kùu, kè wèe kpréété o kou nǎnfè bèe kpréété o kǎfe, kè wèe feuté o kou ninnì bèe feuté o kperi, kè wèe kèété o kou nǎutè bèe kèété o kpete, kòò mǎu kèété o kou naàcètè bèe kèété o kpete.

Bèè í dò nkéna kékote mudòò

20 Di bàátí diì mǎnni ke kǎri ke bo dokénè di dootitǎbè, ke yà be kprǎriséí nè be kprǎrinaaséí nè kunitì kè kù sù ke di pèēté di bá ndé. Ti Yiè nKuyie nkù di te, kùu di dènnení Esibiti kù di bonèmu. ² Kè di duúnnè diì mǎnni di dootitǎbè ke tǎnni dimáá ke bo bè do mudòò, ikuó niùbèe niité kécómmú ditǎnni ìikè, ³ kébéí nke dǎ: Kémúnè Isidayeeribe āpǎmbè, yie ndè tǎðke di bo dokénè dènde di dootitǎbè di báá yie nkè di kǎmbùtù nduò, di bá ndé, di bá mbè yìèkù di báá bè yà kékpeute. ⁴ Ti Yiè nKuyie nkù di te kù di neínemu ke bo dokénè di dootitǎbè kè di deeté.

⁵ Kè behǎāpǎmbè iwēi yembèe beke behǎāpǎmbè ke dǎ: Di mieke òmǎu bomu wèe maá teçtèe ke í tè taà? De yiè níkò nho ciētè ò yàà bo kú mudòò mieke kòò

tòu mǎu tē ta. ⁶ Òmǎu bomu di mieke wèè bǎtinné mutie bè tumu ffinyì ke mu nyí tǔū mu beà? De yiè nwēte ò yàà bo kú kòò mǎu mu tǔū. ⁷ Òmǎu bomu di mieke wèè mǎke dipocēnni ke mu nyí di tǔótáà? De yiè nwēte ò yà bo kú kòò mǎu di tǔóté. ⁸ Kè behāāpǎnkótíbèe béi nke dǎ: Kòò mǎu bo di mieke ke í ā dikǒmbùò wèe kò nho cīētē ò yàà bo tonne betǎbè kufōwāá. ⁹ Behāāpǎnkótíbè nǎké dii mǎnni benitibè ke dèè, kè bèe tǔóté bèè ni yetirè kénii nde ìikè.

¹⁰ Kè di tǔòke dihei mari ke bo bè do mudoò, di pǎnke bá mbè dǎnè dikpǎnni, dí mbè wantinè kunaatí. ¹¹ Kè bè yie nke di kpeté yecǎkè, benitibè bèè kó dimàà bo de mieke, dí bè tǔóté kè bè dǎò tidaati kè bè pǎnné muheikēntǒmmú. ¹² Kè bè yete kunaatí ke dǎ kè di dokénè, de mǎnni di né pi be ei. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù yóó di duómmu de kó dihei kè dí kuò benitidaabè bémǎu nè disie, ¹⁴ kétúóté benitipòbè nè ibí nè inǎàke nè ipe nè sibǎó, kéheí be kperè bè mǎke dè. Di dootitǎbè kperè nde dí dè tieke, ti Yiè nKuyie nkùu di te kuù dè ndi duó. ¹⁵ Di yóó mme ndǎri yehekè yèè di dētirinè yèè í tú di yóó kari dii ei kpeye. ¹⁶ Di Yiè nKuyie ndi duó nyèè ekè de kó ibotí kpeye di báá yóu dēmarè ye mieke kè dè nfòu. ¹⁷ Dí bè kùò páíí Itiibe nè Amǎriibe nè Kannahā kǎbe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, ti Yiè nKuyie ndi nǎké ke yē ndi me ndǎò. ¹⁸ Kè di í dǎò memme kè di bè teeté ke tǔnne be kó isǎke kperè di bo yeténè di Yiè nKuyie.

¹⁹ Kè di do dihei mari ke di pi kè dè mǎnte di báá kǎú detie, dí nyo nde be ke báá dè kǎú, detie nyí tú benitibè kè di bo ndè dokùnè. ²⁰ Di bo na kékǎú detie ndi yé kè dèè í peí yebe bè yo nyè, kéonné dihei dii di dokùnè di kó iduotí kémbaanè di bo domè.

Òmǎu bo kúmè kè bè í nyé wèè ò kùò de kó ikuś

21 Kè di ta dii mǎnni ti Yiè nKuyie nkùu di te kù yóó di duó nkèè tenké ke kè kǎri, kè dè dǎ ndi yà kè bè kùò òmǎu, kòò duó dikpǎá, di me nyí yé wèè ò kùò, ² Ketenké kó bekótibè nè bebeémbè bèe kǎte kéberí meffé mmèè soké ocíi nè de kó yehekè de cuokè. ³ Kè bè yà dihei dii ò tǎkénè, de kó dihei kó bekótibèe wáá ndinaaseri bè í pǎnnè di mutǒmmú dii í buuté kunaàdǎdǎridǎú, ⁴ kè di kǎtenè kukó nkùu í kǎú ku také, bè í kùutí dè, bè me nyí buotí mǎmamù, kè dè pité di fǎnní kékua.

⁵ De mǎnni kè Defii yaábí ikuś niùbèe kǎte deborè, ti Yiè nKuyie nkùu di te kuù bè tǎāté, kè bè níí bo yú ku yetirí kǎpǎ benitibè mesàà. Bèe kǎte kǎyà bè ò kǎute kè dè mǎmè kénáké obeénti mǎnnè tii yeti.

⁶ Dihei kó bekótibè bèe tǎkénè ocíi duó dè, kè bèe niiti fenǎáfè bè kùò fè ínkè kukó, ⁷ kǎbéi nke dǎ: Dè í tú tǎi ò kùò, ti me nyí yà wèè ò kùò. ⁸ Ke béi nke dǎ: Ti Yiè nKuyie nti cǎé ntǎnti a kó benitibè Isidayeeribe, a báá yie nkòò niti wèè í cǎàrè mǎmamù kòò ti bǎnté meyei ntǎnti Isidayeeribe a deetè bè.

⁹ Ti Yiè nKuyie mme ndó. Di yóó mme dǎri ke báá tǎ bè kùò wè kòò í cǎke mǎmamù o kó ice.

Isidayeeribe bo mpuokúmè bè pǎ mbè mudoò mieke

¹⁰ Kè di do di dootitǎbè kè ti Yiè nKuyie mbè ānné di nǎu mieke kè di bè pǎmmú. ¹¹ Di mieke kòò mǎu yà di pǎmmú tii daati mieke, onitipòkù mǎu kòò yèmmè ò ta, ò bo na kóò tǔóté, ¹² kóò tanné o cīētè mieke, kòò nitipòkùu kuó o yùti kékéké o nónkúotí, ¹³ kédeite tidaayàati ò do ā tì, kéceete titeti, kénkuò nho cice nè o yǎ be kǎú nke dǎ otǎnkù, kòò né na kóò duónè. ¹⁴ Kè dè boní kòò ténke í

ò d́, wèe ò yóu, kè wèe kote ò d́ kè, ò báá ò fité kécoté idííí ò me mbáá ò d̀̀ kudaakù ke yé wè ò puokemè kè bè wènné did̀̀.

Mpo dò nkénte dè

¹⁵ Kòò nìtì m̀̀u po benitipòbè bèdébè ke d́ òm̀̀u kè dè pèēté ot̀̀u kè bè ò m̀̀kenè ibí, ò d́ wè mesàà nkè weè kó debire í t́ Mpo, ¹⁶ ò bo mbè toti dìi m̀̀nni bè dò nkénte dè, ò báá duó nhò d́ wèe nitipòkù kó debire dèè í t́ Mpo, wèe tu Mpo ò na nte dè, ḱyóu ò bo dè duómmè ò í d́ wè kó debire dèè tu Mpo. ¹⁷ Ò dò nkényému kédúó nhonitipòkù ò í d́ wè kó debire dèè tu Mpo, Mpo kperè, kè dè duó nkè dè mmànnè ò duó ndè ò d́ wè, ò duó ndè ò kó debire kuce m̀̀démè. Ke yé ò í d́ wèe nitipòkù kó debire dè tumè ò kó debiketirè ke dò nkétieke Mpo kperè.

Debire dèè yete ditoò

¹⁸ Kòò m̀̀u m̀̀ke debire kè de to kpeñni kè dè í yíe nde cice nè de yó be kpeti, kè bè dè tiè nkè dè í d́ ḱkèè bè yé mm̀̀, ¹⁹ de cice nè de yó bèe dè pì nkékotenè dihei kó dibòrì, dihei kó bekóftbè kàrì dè ke bekù, ²⁰ kè bè nàkè ke d́: Ntenè ti bire, de to yeè kpeñni dè í yie nti kpeti, dè í ti d́ ke yetírì ti kpeti, ke t́ kudikéontíki ke t́ kunaàyáké-muóñkù. ²¹ Kòò èi kabe bem̀̀u ò bústí yetárè ḱkuó kédèite meyei ndi cuokè, kè Isidayeribe bem̀̀u ti kèè kém̀̀ote kuf̀̀waá.

Bè nùnné wè kòò ku

²² Kè dè dò nhòm̀̀u d̀̀̀ meyei mmèè dò mbèe ò kù, kè bè ò nùnné, ²³ di báá yie nkè wè nyíe mmutie ínke de yiè, dí ò kúnné de yiè ke yé bè nùnné wè ò nte kè Kuyie ndò meyei mme dihei bè ò nùnné dìi mièke. Dí nyé ke báá s̀̀nkúnne ketenkè ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nkè kè di bo kè kàrì.

A kou kperè bo fetimè kàa dè pètè

22 Kàa yà a kou òfè, fenààfè yoo fepièfè kè dè cènti a báá dè yóu kè dèe feti, a dè tóni kédúó nde yiè. ² Kè de yiè mme ndiétiri, yoo a í ò yé, á dè tóni a ciètè kè dè mbo ke kém̀̀mùnè wèe dè te ò bo mbéketenímè kè dè tùóté. ³ Di yóó me nyí bá kè di yà musámmarímú mmu, yoo diyaàbòrì, yoo dèmarè cénke dèe feti, kàa dè yà a bá mbúútóo de kpéí.

⁴ Kè di yà di kou m̀̀u kó musámmarímú, yoo o nààfè, kè dè duó kuce, di báá yóu kè de yiè nnì nhàrì omáá, dí ò teennè kè dè í.

Deterè deterè péu Kuyie nyete dè

⁵ Onitipòkù m̀̀u báá ànné onitid̀̀u kó tiyààti, onitid̀̀u m̀̀u me mbáá ànné onitipòkù kó tiyààti. Kè wèe dè d̀̀̀ ti Yiè nKuyie nkùu di te kù ò wùó, nyisoke nyiè nwe.

⁶ Kàa kèrì kuce ke yà tinríyíènti mutie, yoo ketenkè kè tenòtè òke te bí a báá tè tùóté nè te bí. ⁷ Á yóu tenòtè kè t̀̀e íté, kàa deite te bí, kè dèe yie nkè dè nda naati kàa nfòu kém̀̀onte.

⁸ Kàa maá tecèpàntè á okúnne iduotí, kè dèe yie nkòò m̀̀u báá donní kékú, kàa tuoti ice.

⁹ Di bá mbuotí idibotí idéí fnyí kó depaa mmieke, kè di mè d̀̀̀ dè bo ntú dèè cãnné Kuyie nkpéí. ¹⁰ Di bá mbuummu kunaàd̀̀d̀̀rìd̀̀ú fenààfè nè musámmarímú, ¹¹ di bá nhã tiyààti tìi kókènè mupaàkonkperímù nè tipeçiti ke dùòke.

¹² Dí nhã di yaàbòrè m̀̀nke iyaàyuó nyinàà.

Ikuó ù tukúnè benitipòbè

¹³ Kòò m̀̀u tùóté onitipòkù kè bè duó, kè dè boní kòò ténke í ò d́, ¹⁴ ke s̀̀nkúnne ò yetírì ke yí: N tùóté de kóo nitipòkù kè ti wènné did̀̀, kè n s̀̀ nhò díé nke yiétému onitid̀̀. ¹⁵ Osapàà

ncice nè o yō, bèe túóté dèè benkú ke dò mbè kóo sapàà nýí yé onitidùù, kékatenè beheikènkótífbè kàri dè, ke bekù ké bè benke, ¹⁶ kòo cicee náké bekótífbè ke dō: N duómumu we nnitidùù n kóo sapàà, kòò puoke ke ténke í ò dō, ¹⁷ ke tú n kóo sapàà nfómumu í wenni, ke tú o yà n kóo sapàà nduónèmè onitidùù. Ntenè dèè benkú n kóo sapàà nýí yé ténkè onitidùù. Bè yóo me nýí kèpinte kuyàakù bè duó kùù ìnkè meketimè kè kù teí meyiì bekótífbè ìlkè. ¹⁸ Kè bekótífbè pí nde kóo nitidùù kòò puotí, ¹⁹ kéduó nkòo yietí osapàà ncice medítífbii ntekòùtè (100), ke fúú nhò sìnkùnèmè Isidayeeribe kóo sapàà nwèè í yé onitidùù o yètiri, kédeè ké nhò po ke ténke báá ò yete nè bè bo mbomè.

²⁰ Kè dè me ndò mbè nàà ntì tu timóm-mònti, kè bè í yà mùù benkú de kóo sapàà ndo í yémè onitidùù, ²¹ bèe ò dènne o cice cìtèè bòri, kè de kó dihei kòbeè ò bùstí yetárè kékua. Ke yé ò dòmè Isidayeeribe ci dè, ke duónè onitidùù ke kpaá bo o cice cìtèè. Di yó mme nhò nkédeite meyei nyIsidayeeribe cuokè.

²² Kè dè me ndò ndi yà onitidùù m̀òu kòo duónè onitipòkù wèè ye, bedé dí bè kùù. Kè meyei ndeite Isidayeeribe cuokè.

²³ Kè dihei marì mieke me nni nke di yàmè onitidùù m̀òu màánè dè osapàà nwèè m̀òke didacènni kòo ò duónè, ²⁴ di bè dènne dihei bòrinùù, ke bè bùstí yetárè kékua. Kè de kóo sapàà nkú ke yé bè ò pìmmè bá ò í kuó nkè bè bo ò teennè, kè onitidùù kú ke yé ò pìmmè o kou t̀òu pokù kédúonè. Di yóo mme nhò nkédeite meyei nyIsidayeeribe cuokè. ²⁵ Kè dikpáà mieke me nni nke onitidùù m̀òu màánèmè osapàà mm̀òu kòò m̀òke didacènni, kòo ò pí nke duónè, bèe kuó onitidùù omáà. ²⁶ Di báá kuó desapùmbire, dè í d̀ò meyei mm̀èè dò ndí dè kùù. Dè d̀onnè onitì bo dinté mèmme o kou t̀òu kòò poté kékua. ²⁷ Ke

yé bè màámè dikpáà ndi òm̀òu do í kè bo, kòo sapàà mbo kuó nkè wèè ò deeté.

²⁸ Kè dè me ntu onitidùù m̀òu wèè màánè osapàà nwèè í yé onitidùù, ke í m̀òke o dacènni kòò pí ke duónè, kòò m̀òu bè yà, ²⁹ de yiè nyietí osapàà ncice medítífbii sipísínùmmù kòò túóté képuoke, ke yé ò wè pìmmè ke duónè, ò báá ò yóu nè ò bo mbomè.

23 Òm̀òu báá duónè o cice pokù m̀òu. A báá fietè dèè tu a cice kperè.

Benitìbè bèè í k̀òké Kuyie nk̀òbe mieke

² Kè bè f̀ònte onitidùù m̀òu, yoo bè kèeté o takoncìè, ò bá nk̀òké ti Yiè nKuyie nk̀òbe mieke.

³ Kè Isidayeerì m̀òu túóté onitipòkù wèè í tú be kó kubotí kou, kè bè peité debire. De kó debire bá nk̀òké ti Yiè nKuyie nk̀òbe cuokè nè be yaábíó kè-tuòkenè kut̀ònkù tepítè kòku.

⁴ Am̀òniibe nè M̀òabiibe bè í yóo k̀òre diyie marì ti Yiè nKuyie nk̀òbe mieke bá nè be yaábíó, tit̀ònti tepítè bè báá k̀òre ti Yiè nKuyie nk̀òbe mieke. ⁵ Ke yé bè do í di conèmè menie nnè mudii di do yè dii m̀ònni Esibiti kénhā kuce. Bè do pètinke yúní Beòò bire Badammu nwe Peòò èi kou Mesopotamii tenkè kòò cu kòo bo di b̀ònté kusìnkù. ⁶ Ti Yiè nKuyie nk̀òu di te kù me nýí kènté Badammu kpeti, kòò bo di b̀ònté kusìnkù. Ti Yiè nKuyie nk̀òu di te kù do pètinkè ceete de kó meyei nkè m̀èe naá mmesàà mme, kù di yárf m̀èè kpéí. ⁷ Nè di bo mbomè di bá nwanti de kó ibotí idé bo m̀òòtemè mesàà nyoo bè bo mbomè kè dè bè naati.

⁸ Di báá wénté feǹònsìnfè Ed̀òmiibe, bè tu di k̀òbe mbe. Di me mm̀únke báá wénté feǹònsìnfè Esibiti k̀òbe ke yé di do bonímè bèè kó dihei. ⁹ Be yaábí kó kut̀ònkù t̀áánkù bo na kék̀òre ti Yiè nKuyie nk̀òbe mieke.

Desinnè í dòmmè kénkəké diháāpònkari

¹⁰ Kè di yeti dii m̀ǹni ke kəri ke bo dokénè di dootitòbè, dí ndake dèè bo s̀nk̀unne diháāpònkari de kpéí. ¹¹ Kè dè dò ndi mieke, kòo āāpònti m̀ù duó keyènkè ke yà tiduñti, kòo tanie nyè, ò s̀ntem̄u. Wèe yè diháāpònkari ke báá konní kè diyìè kpaá. ¹² Kè kuyuoku yuoté wèe wu. Kè diyìè ntatoo kè wèe konní diháāpònkari.

¹³ Di mməke dibòri dii cié, ke nke ntaà ke yō. ¹⁴ Bá wèè āāpònti mməke tekābùtè, kòò ta ke ni ke deè, wèe dátín-né. ¹⁵ Kè yé ti Yiè nKuyie mbomè diháāpònkari ke yóo ndi kánké, kéānné di dootitòbè di n̄u mieke. Diháāpònkari yó ntú dii cáá ndindi ke wenni. Kè ti Yiè nKuyie nkùu di te kè kù báá yà dèmarè kè dèe ku p̄i nyisíé kè kù di búfíné.

Kudaakù bo cokémè

¹⁶ Kè kudaakù makù cokénè ku yiè nke s̀ri di kó dihei, di báá kù dènnè ké kù t̀énnè ku yiè. ¹⁷ De yiè nni nkari di cuokè dihei marì ò d́ dii b̀ri, di bá nhò di-immu mesémmè.

Isidayeeribe í dòmmè kénsāūrí bemáà

¹⁸ Isidayeeribe mieke onitipòkù m̀ù báá naá nwèè d̄uti d̄utinè benitidaabè, onitid̀ù m̀ù me mmúnke báá nd̄uti d̄utinè benitipòbè. ¹⁹ Di báá yie nkè de kó benitibè kòò m̀ù t̄n̄i Kuyie nc̄ètè mieke de kó idífti ke bo deitenè dinùu ò d̄únnè di Kuyie, ke yé ti Yiè nKuyie nkùu di te kù dè ẁómmè isəke nyi.

A bo pentemè a kou dèmarè kéndó kécõnte

²⁰ Kàa pèntè a kou t̀ù idífti yoo tidiiti a bá nwanti ticõnti. ²¹ Di bo na kécõú ticõnti bepòbè borè kémbúúfti di kobe. Di

yóo ta dii m̀ǹni ketenkè kékari dí ntú nde kó ikuó kè dèe yie nkè di Yiè ndi d̀ò mesàa ndi t̄mmú mum̄u mieke.

Isidayeeribe bo nd̄ummunèmè Kuyie ndinùu

²² Kòò m̀ù d̄únnè Kuyie ndinùu ke yé nhò bo d̀ò timati, ò báá c̄te, kòò c̄te ò càkem̄u kè Kuyie nyóó ti nhò beké. ²³ Kè di í d̄ummu nè yenò Kuyie dè í t̄u meyèi. ²⁴ Di né nyé kè wèè d̄únnè Kuyie ndinùu, wèe di d̀ò k̄t̄unne weti weti ò di d̄únnè ti Yiè nKuyie ke yé nhò yóo d̀òmè. Ke yé nè a yèmmè mme a kù d̄únnèmè dinùu.

Ikuó ìi tukúnè Isidayeeribe bo nt̄òmè yetebe

²⁵ Kàa ta a kou t̀ù kó kupaku mieke a bo na k̄t̄u f̄nyí kó yebe kécááké kén-sànnè a d́ mèè botí, a né báá súó nkéto kékònnè. ²⁶ Meṁme kàa p̄nké a kou t̀ù kó kupaku mieke a bo na k̄únté nè a ǹt̄è tidiiti kécááké, a né báá túóté disie kékéí.

Oniti bo betimè o pokù

24 Kòò m̀ù t̀ùóté onitipòkù, kè dè boní kòò t̄énke í ò d́, ò yà mèè kpéí ndèmarè de kòò nitipòkù ínke, ke í dè p̄nsiri, wèe w̄ari dipátiri meyatimè kperi kòò duó nkòd b̄eti o c̄f̄tè. ² Kòò kò nhò bo na kéwaá nhonitid̀ù t̀ù kéyenke. ³ Kè de kóo nitid̀ù me ntó í ò d́, wèe w̄ari meyatimè kó dipátiri^f kòò duó nkòd b̄eti. Kè dè me ndò nhò kumu, ⁴ onitid̀ù wèe do ò t̀ùóté meketimè ò í m̄ke kuce ke bo w̄te kòò t̀ùóté képuoke ke yé wèè ò b̄etimè, kòò yenke onitid̀ù t̀ù ke s̄inte. Dende d̀ò nyisəke nyi ti Yiè nKuyie nyìkè. Di í d̀ò nk̄t̄unne de kó meborime botí, ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nkèè tenkè mieke kè di yóo kè kàri.

^f24:3 *Meyatimè kó dipátiri*: Wénté Matie 5:31 nè 19:7 nè Mariki 10:4.

Wèè bo túóté o pokù bàmbà nkó ikuó

⁵ Kòd m̀ẁ t̀t̀oté o pokù bàmbà di b́áá ò k̀tenèn tihāāp̀nt̀i ǹè muwēr̀ím̀ú yoo di nhò duó mmutōmm̀ú mam̀ù, di ò yóu k̀è wè mbonè o pokù k̀è bè yo ndiwèi k̀è d̀ ò dibenni òimáà.

A bo pentemè ot̀ẁ a kperè

⁶ K̀àa kou m̀ẁ p̀entè a kperè marè k̀è bo da yietí, a b́áá túóté ò ǹàà yoo o ǹan-t̀embiku k̀è yé deè temè kòd f̀òu.

Òm̀ẁ b́áá pí nhot̀ẁ ḱéfíté

⁷ Òm̀ẁ b́áá yúúúú k̀ò kou t̀ẁ kòd d̀d̀ k̀udaak̀ù yoo wèè ò fité, kòd m̀ẁ m̀è d̀d̀ de yiè mbèè ò k̀ù, di yó m̀m̀è nhō kédèite meyei ndi cuokè.

Ikuó ìi tukúnè mumōmm̀ú mùù d̀onnè tik̀nt̀i mù bo pí nwè

⁸ Dí mpí nyitíè n ǹàkè ì, ikuó ǹùb̀è Defiibe k̀è bè ì ndi náké, ìi tukúnè mumōmm̀ú mùù d̀onnè tik̀nt̀i. ⁹ Dí dentení ti Yiè nKuyie nk̀ùù di te k̀ù do d̀d̀ d̀è Midiyammu ⁸di do yè dii m̀ǹǹi Esibiti.

Ikuó ìi tukúnè a bo pentemè a kou t̀ẁ d̀emàrè

¹⁰ K̀àa p̀entè a kou t̀ẁ, a b́áá k̀ẁtè ḱeta o c̀iètè ḱétúté d̀emàrè o kperè a ò p̀entè d̀è kpéí, ¹¹ K̀àa k̀ẁtoó á mbo ditowaà, k̀è wèè túóté ò d̀ò nké da duó ndè, ḱé da duó. ¹² K̀è de yiè m̀m̀è ntu oc̀ìr̀i a b́áá yie nkòd da duó ndèè yiè nha c̀iètè. ¹³ A d̀è nhò t̀ènnè k̀è diyie mu nyí ta, k̀òo yaàb̀òr̀i ndi ò daati di, a di nhò duó nkè wèè dáátí, ḱém̀ẁ ti Yiè nKuyie nkó mesàà nha kpéí, k̀è ti Yiè nKuyie nk̀ùù di te banté a d̀d̀m̀è d̀èè wenni.

Di b́áá nsoú mbec̀ìr̀ibè k̀è bè yo

¹⁴ Di b́áá di wèè tu osènniwè, k̀è t̀ù oc̀ìr̀i o t̀ōmm̀ú kó idíítí k̀è nsà k̀è di kou

nwe yoo op̀d̀d̀ k̀è né bo di kó diheì mieke. ¹⁵ Di ò yietí o kperè k̀è diyie mu nyí ta, k̀è yé ò tumè oc̀ìr̀i nwe di b́á nhōtí di bo ò duómmè o kperè, k̀è meè d̀ake ò bo kuónnè ti Yiè nKuyie nk̀ùù di te k̀è k̀ùu dí toú nde kó meyei.

Bá wè ò d̀ò nkényé t̀i

¹⁶ Di í d̀ò nkékuo debire cice yoo de yō debire yei nkpéí. Di í d̀ò nkékuo debire de cice yei nkpéí, nyoo de yō k̀ōm̀. Bá wè ò d̀ò nkékú o m̀ómm̀uò nho yei nkpéí nke.

Isidayeeribe bo mbekùmè tibeénti k̀è d̀è m̀à

¹⁷ Di b́á mbekùnè siyáàbisí k̀è sou mbep̀d̀b̀è bèè di bonè ǹè iciribí, di b́áa fiete okúpokù kó tiyààtì ò túóté di kperè d̀è kpéí. ¹⁸ Di dentení di do túmè tidaati Esibiti k̀è ti Yiè nKuyie nk̀ùù di te k̀è k̀ù di deeté, deè kpéí nte k̀è n tu dí nt̀ù nku tié.

¹⁹ K̀è di dei dii m̀ǹǹi di diiti k̀è ìntè ntìmatì kupaku mieke, di b́áa wète ḱé t̀i túóté, dí t̀i yóu bep̀d̀b̀è ǹè iciribí ǹè bekúpobè kpéí nkè d̀èè yie nkè ti Yiè nKuyie nk̀ùù di te, k̀è k̀ù di d̀ẁ mesàà di kperè di d̀ẁr̀i d̀è dem̀u mieke. ²⁰ K̀è di ní t̀ẁ dii m̀ǹǹi odífíè kó yebe, di b́áa dérí yèè kpaá, dí yè yóu bep̀d̀b̀è ǹè iciribí ǹè bekúpobè kpéí. ²¹ K̀è di t̀ẁ f̀fnyì kó yebe, di b́áa dérí yèè kpaá, di yè yóu bep̀d̀b̀è ǹè iciribí ǹè bekúpobè kpéí. ²² Di b́áa yè ndi do túmè tidaati Esibiti, deè kpéí nte k̀è n di duó nde kó ikuó, k̀è di bo nyí t̀ù.

Tibeénti kó ikuó duó k̀è d̀ōmmè

25 K̀è bèmabè kpa nke k̀tení, di bè bekénè kédèite wèè í naati, ḱeyúú nho to. ² K̀è d̀è m̀e ntu wèè í naati d̀è d̀ò mbèè ò puotímu, obeénti duó nkè bèè ò t́áú nketenkè kó d̀ puotí, bè ò bekénè k̀è yà kòd càke k̀è d̀è m̀am̀è. ³ Di b́áa puotí

⁸24:9 Midiyammu: Wénté Mukétímù 12:10.

òmòù kè dèe pēētē tiyēiti sipísìnàà, ke yé kè di sàké koò puotì di yàà bo ò díi nyifei di ìikè.

Fenààfè kó medonnimè

⁴Di báá táú nfenààfè nùù fè puotì dìi mònni tidiiti.

Okúpokù wèè í màke debire

⁵Kè dè dò nteciētē matè kó bedapàmbè bo kè be kóò m̀òù ku ke í m̀okenè ò pokù debire, de kóo nitipòkù báá yé kéyenke dikpáá, o danàà nhò t̀t̀oté képuoke. ⁶Kòò peité dèè bíketiree s̀oté de cice yè̀t̀iri kè dèe yie nkòo cice yè̀t̀iri nkpaá bo Isidayeeribe cuokè.

⁷Kè de kóo nitidùù yete ò bo túótémè o ponàà nképuoke, de kóo nitipòkùu kote Isidayeeribe kó bekótìbè borè dihei kó dibòrì, ké bè nàké ke d̀: N danàà nyetemu ò bo n túótémè kòo kou yè̀t̀iri nkpaá Isidayeeribe cuokè. ⁸Kè dihei kó bekótìbè ò yu kóò beke, kòò baa yete ke tú, ò í d̀s kètúóté o ponàà nképuoke. ⁹De kóo nitipòkùu ò t̀ònnè kéúte o neùti késute o ìikè tinónt̀ũti kébéi nke d̀: Bè ̀̀̀ yí mie mme wèè yete ò bo maámè o kou ciētē. ¹⁰Kè bèè yú de kó teciētē ke d̀: Tenèh̀t̀eciētē.

Dèè í d̀ò nkéd̀ò dikpànni mieke

¹¹Kè benitidaabè bedé kpa, mbe mieke kòò m̀òù kóo pokù cokéni ke bo pate ke d̀s kédèetè o d̀ùù bè na wè, ke pī nho d̀ùù kprantídènt̀òu takuò, ¹²di báá kuś nde kóo nitipòkù mesémmè, dí kééte o ǹùtè.

Kàa d̀òò kupotaá á nt̀ú ntimómm̀ont̀i

¹³Di bá nc̀ti di ỳrè timát̀i t̀iì dakù cidóò ìnkè kè timat̀i n c̀èè kè titet̀i yau. ¹⁴Di bá mbeúnè di potant̀i yebo s̀ámp̀oyè nè yedieyè kè ye díft̀i mà. ¹⁵Di c̀ómm̀unè t̀iì máti cidóò t̀i nt̀ú t̀iì c̀èèk̀ù mà, kè di beúnè yèè bo nt̀ú yèè mà, kè dèe yie nkè di nf̀òù kém̀onte ti Yiè nKuyie nk̀ùù di te kù di duś nkèè tenkè ìnkè. ¹⁶Kè di d̀wri

memme ke sou ndit̀abè dè tu isòke nyi di Yiè nKuyie nk̀ùù di te ku ìikè.

Amadesiibe nè Isidayeeribe bè dokùmu s̀áà

¹⁷Dentenni Amadesiibe do di d̀òò dè kuce di yènni dìi m̀onni Esibiti. ¹⁸Bè do oke kuce nku ke dimm̀ù di kòbe bèè òu ke t̀úft̀i di f̀onk̀ùò, ke bè k̀òù, bá bè í dé Kuyie. ¹⁹Bàmbà mmie nti Yiè nKuyie nk̀ùù di te kù yóò di d̀eténèmu di dootit̀abè ké di kanne bàmm̀ùù ketenke kù yè nkù yóò di duś nkè mieke. Dí kuw Amadesiibe boti kum̀òu páfí, kutenk̀ù duómè. Di báá ti yè.

Ti d̀ò nkènduómmu Kuyie ntidiketiti nè dèè tu depíndè

26 Kè di ta dìi m̀onni ti Yiè nKuyie nk̀ùù di te kù di duś nkèè tenkè kè di kè c̀outé ke k̀ari. ²Kè di k̀úft̀i, di deite di diketiti kéánnè temámbòdè mieke kèt̀oni dibòrì ti Yiè nKuyie nk̀ùù di te kù t̀áatè di kè bè dè yu ku yè̀t̀iri. ³Dí kote k̀yà ikuś niùti wèè pī mmutómm̀ú de m̀onni kébéi nke d̀: M béimmu yie nha Yiè nKuyie nk̀ùù da te ku ìikè ke tú, n t̀ùòkemu kù do béi nkéik̀ú ke d̀ kù yóò duś nkèè tenkè ti yembè. ⁴Kè ikuś niùt̀i c̀outé a t̀oni dè, ke dè ìnnè ti Yiè nKuyie nwũòt̀onni ìikè. ⁵Kàa béi nti Yiè nKuyie nk̀ùù di te ku ìikè ke d̀: N cice do tú Aramu boti kou nwe, ke tú ociènt̀i, kèt̀uòke Esibiti, kè benitìbè s̀ámp̀ ò neínè. Kòo kari, kè ti boti s̀úú nképpenke. ⁶Kè Esibiti kòbe ti díi mmesémmè ké ti f̀éú ké ti d̀òò tidaati. ⁷Dè me nyi kè ti kuónnè ti Yiè nKuyie nti yembè do t̀i nkù, kè k̀uu keè ti dabùò, nkéyà ti bo mèè sémmè mieke, nè bè ti f̀éũkomè. ⁸Kè ti Yiè nKuyie nti dènneni Esibiti ke benk̀ù ku wèrim̀ú, ke d̀òò tidiet̀i nè mebenk̀ùmè mèè duò tikòmb̀ùòt̀i. ⁹Ti Yiè nKuyie nkuu te kè ti t̀ùòke kù ti duś ndiì ei menaamiè nnè mecek̀ùò ndè p̀ũò ndè. ¹⁰Deè kpéi nte kè m p̀áni ti Yiè

nKuyie nkùù n te tidipàntì, kù ti duó nkèè tenkè kpeti.

Kàa dèè memme á dè ìnné a Yiè nKuyie nkùù da te ku ìkè, kékònkè ké kù bántè. ¹¹De m̀̀nni kè diwèi nda bo ti Yiè nKuyie nkùù da te kù da d̀̀d̀ m̀̀è sàà nkpréi f̀̀ nnè a c̀̀f̀ètè kòbe nè Defiibe nè bep̀̀d̀bè bèè bo di kó ketenkè mieke.

Isidayeeribe dò nke ní duó ndè dibenni tǎánni Kuyie

¹²Dibenni tǎánni kè di dèite di diiti ke dèè, dí tì berí kédèite depíndè ke duó nDefiibe, nè bep̀̀d̀bè nè iciribí nè bekúpobè bèè di bonè, kè bèe pété kédí kénsànnè. ¹³Memme bá wè bo nákéme ti Yiè nKuyie nkùù di te ke d̀̀: N duómmu dèè dò nkéduó nDefiibe nè bep̀̀d̀bè nè iciribí nè bekúpobè, ke t̀̀nne a dóú nd-inùù ke yè ndè ní ndòmme, n yí yè ndèmarè, n yí yóu dèmarè. ¹⁴N do kari dii m̀̀nni mukúú, n yí di de kó dèmarè, m me ndo í dèite dèmarè n s̀̀ ndii m̀̀nni, yoo m pǎ de kó dèmarè ocí. N Yiè nKuyie nkùù n te, n t̀̀nnemu a kpeti timou, nè a tannò a n duó ndè. ¹⁵A c̀̀sààtè bo kéinkè nke, wéntení kédòó a nitibè Isidayeeribe mesàà nnè ketenkè a ti duó nkè, a do béimmu kéikú ke d̀̀, a yóó duó nti yembè ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè p̀̀ù nkè.

Kuyie ntǎátémè Isidayeeribe

¹⁶Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù duómmu yie nylsidayeeribe dinùù ke tú: Bá wè ò ntú ku kuó nè ku tié nkéndòori dè yè mmù nè o yèmmè memou nè o wènni dimou. ¹⁷Di duó nkè di Yiè nKuyie béimmu yie nke íkú ke yè nkù yóó ntú di Yiè nKuyie nkùù di te, ke nsà kè di t̀̀ nku kó kuce nè ku kuó, nè ku tannò nè ku tié nke d̀̀ori dè yè mmù. ¹⁸Ti Yiè nKuyie nduó nkè di béimmu yie ke íkú ke yè ndi yó ntú ku kòbe ke kù di te, kè di t̀̀ nku tannò yemou kù di nàké ke yè ndè ndòmme. ¹⁹Di Yiè nKuyie nkùù di te kù d̀̀

d̀̀i mbaké yebotè yemou kù d̀̀d̀ yè, ké nyè kpeíninè, kè di yètìri nyè feínè, kè di sǎnni nyè deunè. Kè dí ntú kubotí kùù c̀̀á, nti Yiè nKuyie nkùù di te, kù ti ndi nàké.

ISIDAYEERIBE BAÀMMÈ METAUMMÈ KÓ DIBANNI

Kuyie nyèmmè Isidayeeribe fíi nyetǎrè ditǎri Ebaadi

27 Kè M̀̀yiisi duó ndinùù Isidayeeribe ke d̀̀: Dí ntú n di duó nyii kuó yie nyimou. ²Kè di sènté dii m̀̀nni kukó nSuditèè ke bo ta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè, dí túóté yetǎrè dieyè ké yè fíi, ké yè m̀̀ mmumòmmu péimù, ³kéwári yè ínkè ikuó ndi tié nyi imou, kè di p̀̀ééte kukó nSuditèè ke bo ta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do béi nkéikú ke d̀̀ kù yóó duó nkè di yembè menaamiè nnè mecekùò ndè p̀̀ù nkè, ⁴kè di sènté kukó nSuditèè dí fíi nyetǎrè n di náá nyèè kpréi nyie Ebaadi tǎri ínkè, ké yè m̀̀ mmumòmmu péimù. ⁵Dí dè maá diwũst̀̀nni ti Yiè nKuyie nkùù di te nè yetǎrè di í ciéké yè nè timátì kó kunenkù makù. ⁶Yetǎrè di bo maánè yè diwũst̀̀nni ti Yiè nKuyie nkùù di te, di báá yè ciéké. De kó diwũst̀̀nni ínkè nke di yóó fiémè ti Yiè nKuyie nkùù di te iwũ kétuo. ⁷Dí kù fié iwũ metaummè kpeyi di yóó dè nyi di, ti Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè nè diwèi. ⁸Dí wári yetǎrè yenye ínkè Kuyie nkuó náànti timou, kè dè nfeí mesàà.

⁹Memme M̀̀yiisi nè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe náké Isidayeeribe bemou ke d̀̀: C̀̀íékénè, kémmúnè! Yie ndi náá nti Yiè nKuyie nkòbe mbe. ¹⁰Yiennè t̀̀nké kù di náá ntì yie nkét̀̀nne ku tannò nè ku kuó kù di náá ndè yie.

¹¹De kó diyie ndi M̀̀yiisi duómmè Isidayeeribe dinùù ke d̀̀: ¹²Kè di sènté

dìi m̀ǹǹǹi kukó nSuditēē: Ntenè bèè yóó deke ditāri Karisimmu kēpā mmesàà nyIsidayeeribe: Simmeṣṣ nē Defii nē Sudaa nē Isakaa nē Sosefu nē Bensamee naām̀unt̀i k̀obe. ¹³De m̀ǹǹǹi k̀e Dubenni nē Kadi nē Asee nē Sabunṣṣ nē Danni nē Nefutadii beè naām̀unt̀i k̀obe yóó deke ditāri Ebaadi ínk̀e k̀embuḍ nkusińk̀u.

Meyei ntepiítè

¹⁴Dendē Defiibe yóó pīēkémè Isidayeeribe bemou ìk̀e ke d̀:

¹⁵Wèè bo waá dibḍḍ mari yoo wèè bo yie ntimáti kéuté k̀e d̀e naá ntetenkaanitè, k̀oò t̀e s̀ǹǹe, d̀e d̀ò nyisake nyi di Yiè nKuyie nkùu di te ku ìk̀e. K̀e wèè d̀e d̀ḍ de yiè mbo yà. K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndò.

¹⁶K̀e wèè í dake o cice nē o yṣ be kpéí de yiè mbo yà. K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndò.

¹⁷K̀e wèè f̀iũ nho c̀ēp̄etitòu kó mupérím̀u m̀nku kó ditāri de yiè mbo yà. K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndò.

¹⁸K̀e wèè f̀étinne kuyũńk̀u, de yiè mbo yà. K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndò.

¹⁹K̀e wèè beké siyáàb̀isí kó tibeénti okúpok̀u ínk̀e, yoo deciribire, yoo opḍḍ, de yiè mbo yà. K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndò!

²⁰K̀e wèè duónè o cice pok̀u, de yiè mbo yà! Ke yé ò fietemè o cice k̀pere nde. K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndo!

²¹K̀e wèè duónè f̀eḍ̀f̀e maf̀e, de yiè mbo yà! K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndò.

²²K̀e wèè duónè o t̀āũ yoo o yṣ yanti kou nwe yoo k̀e bè wē mbe yṣ ke cáá mbe cice, de yiè mbo yà! K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndò!

²³K̀e wèè duónè o pok̀u yṣ de yiè mbo yà. K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndò!

²⁴K̀e wèè poté o kou t̀òu koḍ k̀òute, de yiè mbo yà! K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndò!

²⁵Wèè c̀uté ticuuti ke k̀uò wèè í cààrè m̀m̀m̀m̀u, de yiè mbo yà! K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndò!

²⁶K̀e wèè í t̀unne ikuś ìi nyēm̀m̀e, de yiè mbo yà! K̀e Isidayeeribe bemou c̀úté ke d̀: D̀e mme ndo!

Kuyie ntumè kù yóó dḍ Isidayeeribe mesàà

28 K̀e di k̀enté ti Yiè nKuyie nkùu di te ku tannḍ n di tiè nyè yíe nke yè yie nke d̀ḍri yè yē mm̀u. De m̀ǹǹǹi ti Yiè nKuyie nkùu di te k̀u bo duś nk̀e di botí kpenke k̀ep̄ēté ibotí imou ìi bo ketenk̀e ínk̀e. ²K̀e nsà k̀e di yie nke k̀enté k̀u tu m̀u, nte k̀u yóó di d̀ḍ m̀è sàà:

³K̀u yóó d̀ḍmu mesàà mbèè bo dihei mieke nē bèè bo depaa. ⁴K̀e di pié k̀ésúú nk̀e di diiti m̀p̄eí mesàà, di nààke nē di pièti k̀e d̀e súú. ⁵K̀e di ní k̀óú di diiti k̀ep̄ie ndi m̀emm̄eí, bá muyuo mbáá kuoté di konkuye mieke. ⁶Di ní yó nyeti k̀e ku sàà ndi bonèmu k̀e di nk̀untini k̀e m̀e di bonè.

⁷K̀e di dootitòbè m̀e ndi do dìi m̀ǹǹǹi ti Yiè nKuyie nkùu di te k̀u duś nk̀e dí bè na. K̀e bè do k̀orini ke k̀erini kuce k̀um̀d̀a bèe coké k̀etunne ice iyiekè. ⁸K̀u bo di d̀ḍ mesàà ketenk̀e k̀u di duś nk̀e mieke. K̀e di buo m̀p̄iéke tidiiti, k̀e di d̀ḍri de kó dimàà nyié.

⁹Ti Yiè nKuyie nkùu di te k̀u yóó di d̀ḍ kubotí k̀uò cáá nk̀unku ku kpéí k̀e nsà k̀e di yie nku tannḍ ke tũ nk̀u yē ndi ntũ nyii ce, k̀u ti mbéi nke ík̀u. ¹⁰Meḿme ibotí ìi kó dimàà bo ketenk̀e ínk̀e imou ìi yóó yàm̀e ti Yiè nKuyie ndi càáném̀e ku kpéí nk̀e ndi dé. ¹¹Di Yiè nKuyie nyóó di d̀ḍmu mesàà k̀u do béi nk̀eík̀u ke d̀ k̀u yóó duś nk̀e tenk̀e di yembè ke mieke, k̀e dí pié k̀ésúú k̀e di wũ súú nk̀e di diiti m̀p̄eí. ¹²Ti Yiè nKuyie nyóó k̀petému yewetibòrè k̀eduś nk̀e fetaafe

ñniù fe m̀nni k̀e k̀u di d̀d̀ mesà, di d̀wri d̀e dem̀u k̀e d̀e nyíe, d̀fi yó mm̀ke ke penni ibotí tei. Di báa m̀nté k̀e ì di pente. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkuù yóó di ní nyibotí im̀u ìk̀e di báa t̀nne de f̀nkúò, d̀fi yó nni ibotí im̀u bá d̀i m̀nni, k̀e nsà k̀e di yie n di tiè nku tannò yè yíe. ¹⁴ Di báa yóu di bo mpímm̀e n di tiè ntí yíe, k̀e ti bùtínné k̀éfié iwúò yeb̀k̀e.

Kuyie ntumè k̀e Isidayeeri yete ku kpeti k̀u b̀e poté

¹⁵ K̀e di yie nke k̀énté de kó itié, di yóó yà m̀è sàa mme ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó dinùù, m me ndi tiè ndi yíe. K̀e di me nyete ke í t̀nne ku tannò ǹe ku kuó ¹⁶ k̀u bo c̀s̀ b̀è bo di-hei ǹe b̀è bo depaa. ¹⁷ Tidiiti báa ta di m̀mméi mieke, muyuo mme mbáa buoté di conkuye mieke. ¹⁸ K̀u bo di m̀nte kupeitoo di diiti me mbá mpeí di nàake ǹe di pièti ǹe di b̀ó d̀e báa súú. ¹⁹ Di ní yóó yènè kusìnkù nku k̀ewètenni kusìnkù.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó di potému k̀e d̀e di di, k̀u yóó c̀s̀mu di d̀wrimè mem̀u, k̀e di kú kédeè bá d̀e báa wte di d̀wri m̀è k̀péi nke k̀u bùtínné. ²¹ K̀u bo di b̀nté mutenkúú ndi yóó ta k̀kari k̀è tenkè mieke, k̀e mù di deè. ²² K̀u bo di b̀nté tikúònti ǹe timíéti, ǹe mumómmú yeimu, k̀e fetaafe yietí k̀e fetùòrifè pí ntidiiti depaa ǹe ti kpeí. D̀e yó mme ndi ò ǹe di yàa deè. ²³ Tiwetì bo kpenke dis-awúò k̀me k̀e ketenkèe kpenke timáti t̀mè. ²⁴ Fetaafe na nniùmè kutáayukú kuù né ndáátí, d̀e yó mme ndi d̀ò ǹe di yàa kú kédeè. ²⁵ Ti Yiè nKuyie nyóó duómmu k̀e di dootitòbè ndi nò, k̀e di k̀wri mudoò ke k̀erí kuce k̀umáa b̀e di na k̀e dí coké k̀étunne ice iyiekè, kutenkù kó yekpàatiyo yem̀u bo yà t̀i di t̀ùkení k̀e ye k̀òmbùònti do. ²⁶ Di bo nkò tìnd̀ti ǹe tikpasìnti k̀e d̀e di yo mbá òm̀u í d̀e b̀onnè.

²⁷ Ti Yiè nKuyie nyóó di b̀nté yenúútè nye k̀u do b̀nté yè Esibiti k̀obe, di f̀ò bo nyièní, mekpàà bo di pí nnè yem̀u nsìnyè k̀e d̀e bá ndò nkétaa nkémieté. ²⁸ K̀u bo di b̀nté kuwáátóo ǹe tinonyùònti ǹe tifentiti. ²⁹ K̀e di nháante kuyie ncuokè tiyùònti k̀me. Di kpere marè bá nyíe b̀e yó ndi f̀éunkomu ke fekù di kpere, ke di sou nke yo ndi kpere bá òm̀u í di teennè.

³⁰ Di ní bo tãátè besapàmbè ke ndò képuoke k̀e betòbè b̀è b̀e duónè. Di ní bo maá sicéí ke báa sì ta, k̀ebuotí di paa ndetie mbè tu d̀e f̀inyí ke báa t̀u de be. ³¹ B̀e bo nkòu di nàake di ìk̀e k̀e di í ì yo, b̀e ní bo deite di sãmmarímú di ìke k̀e d̀e deè. Di dootitòbè bo kpaake di pe ǹe di b̀ó bá òm̀u báa di teennè. ³² Ibotí tei bo dei di nitidabí ǹe di nitipobí k̀ékònnè, k̀e di ní ntúú nkébuó kuce, k̀e di nuò nhòu k̀ekpeí, bá di báa na kédòò tìmatì. ³³ Di ní bo kúútí k̀e ibotí tei ii feke de kó tidiiti ǹe di paa nkó yetebe, k̀e d̀e di. B̀e bo ndi f̀éunko ke di naù sáà. ³⁴ Di bo yà b̀e di diimmu m̀è sèmmè, k̀e m̀e nte k̀e di wááté.

³⁵ Ti Yiè nKuyie mbo di b̀nté yem̀u nsìnyè, k̀e yèe pí ndi núú nnè di kperè ǹe di yo ǹe di taakoo bá yè bá ndò nkémieté.

³⁶ Ti Yiè nKuyie mbo duó ǹe b̀e di pímmú d̀indi ǹe di yembè ǹe di kóo kpààti k̀ékònnè dihei di í yé d̀i, k̀e di mbáa sibòotenkaanì b̀e d̀d̀nè sì ideí ǹe yetàrà. ³⁷ Ti Yiè nKuyie mbo di duó nyì botí mieke, d̀e bo ì di ǹe t̀i yóó di tuòkení, ì bo ndi sáá nke di daú.

³⁸ Di ní bo buotí péu kédeite sãmpó, ke yé fecofe yóó d̀e càakoomè. ³⁹ Di ní bo buotí f̀inyí kó detie di me mbáa t̀te de kó dibii k̀e n né báa buónè di bo yàmè de naà, ke yé yebiè yóó d̀e càakóomè. ⁴⁰ Di yó mm̀kemu detie mbè tu d̀e odífíe di me mbáa pe nde kó mekùò, ke yé de be de yuommè. ⁴¹ Di bo pié ibí initidaai ǹe initipò ì me mbá ntú di kpeyi, ke yé di dootitòbè yóó ì pímmúmè k̀ékònnè.

nè. ⁴²Yecádúò mbo cáákóo di tie nnè di tebiiti.

⁴³Beṛḏḏbè bèè di bonè bè bo ndeèti, kè di cuti. ⁴⁴Di bo kpaake di kpere kè bè ndi penni di me mbáá péte dèmarè kè bè pènte. Bè bo ntú diyuu kè di tú kuyóu.

⁴⁵De kó meyei mmemou yóo di tuokenímu, mè dotimu di ìnkè ke bo ndi kùò ke yàa di deenè, ke yé di í yiemme ke túnne ti Yiè nKuyie ntannò nè ku kuó, kù di duó ndè. ⁴⁶Di yóo de nyà kébanté Kuyie nyēiti ntimè díndi nè di yaábíó.

⁴⁷Kè di í yie nke pí nti Yiè nKuyie nkùu di te ku tómmú nè diwèi nè kuyeñaati di tuó ndii m̀nni, ⁴⁸ti Yiè nKuyie mbo di ãnné di dootitòbè nou mieke kè di mpí mbe tómmú nè dikònni nè sinéyēi bá di ténke báa péte dèmarè, kè kù di dii mmesémmè kè dí mme yo ke yàa kú kédeènè. ⁴⁹Kù bo ìnni kutemm̀anku kó ibotí, di í yo ìl kó tináantì kè ì di do fecirife ̄̄ pí mmèè botí fè d́ dè. ⁵⁰Bè yó ntú benitiyonkubè mbe bè í yó ndé bekótibè, bè me n yí yóo kuó ny-ibí mesémmè. ⁵¹Beè yó nyo ndi wū̄̄ nè di diiti bè í yóo di súó ndèmarè, tidiiti yoo menapammè mekùò nyoo di naabi-iti, yoo di pebí, yoo di bóbí beè yó ndè yo nkè di kōnnè dikònni ke yàa deènè. ⁵²Bè bo pi di ekè yemou ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nyè di tenkè kemou mieke kè di maá iduotí kperiyí ke yè fii nkè di yèmmè yè naatinè, bè bo ndi pi kè de kó iduotí yàa duónè. ⁵³Di dootitòbè bo di tanné mesémmè nè meyeñcaàrimè diemè mieke, kè di kuó di bí ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nyi initidaai nè initipòì kécááké. ⁵⁴De m̀nni oniti wèè tu onitisaù ke yò nhò bo nwúó o ȳfũ̄̄ kòbe nè o pokù ò dounè wè nè o bí fenòns̄infè. ⁵⁵Ke yé ò yóo kuómè o bí kéndó kécááké, ke í ndó kètóténè de kó imaa nho pokù nè o bí sonyi ìl kpaá, ke yé di dootitòbè yóo di diímmè mesémmè, kè di tanné meyeñcaàrimè mieke kè dèmarè ténke í kpaá di tenkè kemou mieke. ⁵⁶Oniti

wèè do ̄̄ ntú onitipoyòñnwè ke m̀ke diwèi, wèè do í daati ke naù ketenkè mekperímè, ò bo nwúó nde m̀nni o d̀uù nè o bí fenòns̄infè. ⁵⁷De m̀nni de kóo nitipòkù bo peiténí debire kékónté kè dè kùò kécááké disòri nè de neititòu, ke yé di dootitòbè yóo di diímmè mesémmè kè di tanné meyeñcaàrimè mieke bá dèmarè ténke bá nkpáá, di tenkè kemou mieke.

⁵⁸Kè di í dàate ke túnne ti Yiè nKuyie nkuó nè ku tannò dèè wàri dipátíri dii mmieke ke m̀òte ti Yiè nKuyie nkùu di te ku kó kufōwaá kunku kùu yètirì feí ke duò tikòmbùd̀ti. ⁵⁹Kè meè d̀ke kù bo di poté tiyēiti tibotí tibotí, kè di bonté mumòns̄immù mùu í deu nè yemou ns̄inyè yèè í mierí. ⁶⁰Kù bo di bonté tiyēiti kù do bonté ti Esibiti kòbe ke dí ti yà kénkpeutí. ⁶¹Tiyēiti nè mumòmmú mubotí mubotí mùu í wàri di mpátíri mieke, ti Yiè nKuyie mbo mù ndi bonté kè di nkō nke yàa deènè. ⁶²Benitibè sámpòrè di mieke beè yó nkpáá, d́ndi bèè né do sū siwáá dòmmè tiwetì, ke yé di í yiemme ti Yiè nKuyie nkùu di te ku kpeti. ⁶³Dè do kù naatimè kè kù di d̀ò mesàa, dè me nkù naati kè kù yóo di deè ke di deite ketenkè kù di duó nkè kè di yóo kari ke mieke. ⁶⁴Kù bo di cíe nkè di taá ibotí tei kó mutentáá mmieke kéfíe í kó yebkè iwū̄̄, sitenkaani ìdeí kpesi nè yetàrè kpesi d́ndi nè di yembè di do í yé dè. ⁶⁵Bá di bá mm̀ke de kó ibotí mieke tsōmpùtè, di me mbá mm̀ke difòtò̄̄, ti Yiè nKuyie nyóo di ãnné iyḕke nyi kè di yèmmè caàrè, kè dè di di. ⁶⁶Mukúú mbo ndi kétiri kè di nyḕkù di bo kúmè kè di kòmbùd̀ti duò keyènkè nè kuyie. ⁶⁷Di nuò mbo yà dè, dè bo nte kè di kòmbùd̀ti ìduò kè dè wenté di ntú: Dèe m̀nnè kéyuoté, kè dèe yuoté kè di ntú dèe m̀nnè kéwenté. ⁶⁸De m̀nni ti Yiè nKuyie mbo di tanné tesāntè tēè cènti menie nyínkè kè tē di sée kè di ténne Es-ibiti ketenkè di do bo kè kè kù di nàkè ke d̀ò: Di ténke báa yà de kó ketenkè, di

yó nke nfiitinè dimàà di dootitòbè kè bè di dɔɔri tidaatì kè di pí mbe tómmú, bá òmòù bá mbo wèè bo di donté.

MỌYIISI NÀKÉ TÌ MESOMME

⁶⁹Nte metaummè kó tináàntì ti Yiè nKuyie ndo nàké tì Mọyiisi, kòò bo mè dḡḡnè Isidayeeribe Mɔabu kó di-hei mieke, kẹmbúútí kù do bè dḡḡnèmè Odebu tārì ìnkè.

Kuyie ndòò tì Isidayeeribe kpéí

29 Tinti kó difɔnkúò kè Mọyiisi tí nyIsidayeeribe bẹmɔu ké bè nàké ke dḡ: Di yàmu di mómɔmbe ti Yiè nKuyie ndòò dè Esibiti kó ketenkè kemɔu kɔbe nè be kóo kpààtì nè o kó betùm-bè bẹmɔu. ²Di yàmu kù bè yàákémè nè yebenkùyè nè kù dḡò tì dieti. ³Nè yíenní ti Yiè nKuyie mme nyí di pā meyèmmè di bo banténè mè, kù me nyí di duó nyinuo ndi bo yànè ì, kù me nyí di duó nyeto di bo keènè yè. ⁴Meḡmme ò béimmè ke dḡ: Kù do di dènnenímu Esibiti kè di í dikpáà tedontè mieke yebie nsipísínàà, di yààtì mè nyí kẹrí, di neùtì me nyí ndèè. ⁵Dè do í békú di bo púnémè pèè kécááké, yoo di bo kuotimè menaà mbè tumè difèè kényà, yoo metèmè mèè muḡ. Ti Yiè nKuyie nkuù do dè ndi duḡ nkè di bo banté kù tumè ti Yiè nKuyie nkùù di te. ⁶Ti tùḡkení dii mḡnni di mbòri, kè Esibonni kóo kpààtì Sionni nè Basā kóo kpààtì Oku, kè bèè yènní ke ti do mudò kè tí bè na. ⁷Ti de nfiète be ei ké-duó Dubenniibe be kó ketenkè nè Kadibe nè Manansee kó kuwuo nkɔbe dikée. ⁸Deè kpéí nte kè di dò nkéndake kẹmpí tináàntì ti Yiè nKuyie ndi taunnè ke di nàké tì kè di bo ndɔɔri tì yèmmè. Meḡmme di dɔɔri dèè kó dimàà demɔu dè bo nyíemmè.

Isidayeeribe dòmmè kéndake Kuyie mbè dḡḡnè mèè taummè kpéí

⁹Díndi Isidayeeribe dimɔu yíe nkó diyíè di cómmú di Yiè nKuyie nyílkè nke nè di wuo nkó bekótíbè nè di naàmùnti kó bekótíbè nè di kó behāāpḡmbè iwēi yembè, ¹⁰nè di bí nè di pobè nè bepḡḡbè bèè bo di kó dikarì ke di kḡu ideí ke di do mmenie. ¹¹Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di dḡḡnèmu metaummè bàmbà, kè di yie nku taummè kó ikuó. ¹²Kù di taunnè ke dḡ dí ntú ku kɔbe mbe. Kù tì ndi nàké ke yè mmù, kù dḡunnè di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔbu dinùù ke íkú ke yè mmù. ¹³Dfi máá dɔke kù dḡḡnèmè de kó metaummè ke béi nke íkú, ¹⁴nè bèè cómmú die ti Yiè nKuyie nyílkè, kè kù bè wùò nè bèè í dè bo yíe, kù bè dḡḡnèmu metaummè.

¹⁵Di mómɔmbe di yému ti do bo Esibiti kó dihei ke dòmmè, nè di kēté mèè botí ibotí tēi kɔbe ke tùḡkení die. ¹⁶Di yàmu be kó isɔke bè dḡḡri ì nè be bɔɔtenkaanii, ideí kpesi nè yetárè kpesi nè timátì pèfítì kpesi nè mesɔɔ nkpesi. ¹⁷Tùnké di mieke òmòù bá mbo onitidḡù yoo onitipòkù yoo kuwuo makù, yoo kunaámùnkù makù kou wèè bo yete ti Yiè nKuyie nyíe nkétúnne de kó ibotí kɔbe, òmòù di mieke báá naá nfekekènfè tiife. ¹⁸Di mieke òmòù báá keè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù béi ntì kékí kén-sāntí omáà nè o yèmmè mieke ke tú: Bá kè n dɔɔri n dḡ dè m bo pété diwèi, bá kè n taunè òmòù mubɔɔféú mieke, de kpeti í bo. ¹⁹De yiè, ti Yiè nKuyie mbáá yie nkóò cīé. Dè kù yóumu kè kù mieke ò cḡú, meyei nkù nàké mèè kpéí meè ò doti, kè kù bo deite o yètiri ketenkè ìnkè. ²⁰Kù bo ò cāñnénè Isidayeeribe kó iwuo nteì kù bè dḡḡnè metaummè ke nàké mèè yei nkpéí nkè mè wàri di mpátiri mieke kè mèè ò do.

Ti Yiè nKuyie mpotémè Isidayeeribe

²¹ De m̀̀nni kubotí k̀̀u bo s̀̀oté di bí nè bep̀̀òbè bèè bo íténí yehekè détiyè k̀̀etanní di kó dihei bè bo yà di Yiè ndi b̀̀nté mù m̀̀mmú nè k̀̀u di puotí t̀̀i ỳ̀iti k̀̀ébéi nke d̀̀: ²² Be kó dihei muh̀̀ap̀̀òp̀̀o nnè muk̀̀ókú s̀̀ nnè muh̀̀áá ndeè di c̀̀útóo, d̀̀marè í d̀̀ mb̀̀otínné, d̀̀marè í peí, bá timúti í yiè. De kó dihei naánnè Sodõmmu nwe nè Komõõ nè Adima nè Seboimmu. Ti Yiè nKuyie mmieke do yè yè, kè k̀̀u yè c̀̀ú. ²³ Ibotí tei bo mbéku ke t̀̀: Yé dè d̀̀mmè kè Kuyie ndò mie mbotí de kó ketenkè? Dè d̀̀mmè kè ku mieke di c̀̀úté mie? ²⁴ Kè bèè bè t̀̀nné ke d̀̀, bè t̀̀te mèè kpéi nke Kuyie mbè d̀̀nnè mèè taummè kunku be yembè do t̀̀ nk̀̀. K̀̀u bè d̀̀nnéni d̀̀i m̀̀nni Esibiti. ²⁵ Kè bè t̀̀nne yebakè bè do í yé yè ke k̀̀nk̀̀ ke yè báá. Be Yiè nKuyie mme ndo í yie mbè bo yè t̀̀nnemè. ²⁶ Deè te kè ku mieke c̀̀úté de kó dihei, kè k̀̀u du s̀̀ nkè meyei nk̀̀ náké mèè kpéi, kè mè ẁ̀ri di mpátíri mieke kè mè bè do. ²⁷ Nè kemieke nke ti Yiè nKuyie mbè d̀̀imè be tenkè mieke, ke bè yóu ke bè yèètoo ketenkè tekè, bè mè mbo kè yíe.

²⁸ Ti Yiè nKuyie nk̀̀u di te ku yé d̀̀è s̀̀ri ke ti benke iku s̀̀ ti bo nyé ì t̀̀nti nè ti yaábíó s̀̀á, k̀̀ntú nyi yé mm̀̀.

Isidayeeribe yóó wète kétünnemè Kuyie

30 Kè M̀̀yiisii s̀̀oté k̀̀ébéi nke d̀̀: N t̀̀ ndi nákému kè n tu kè di yie ti Yiè nKuyie nkpeti dí yà mesàà, kè di t̀̀ yete dí yà meyei. Kè di baa c̀̀ééké ke yete ti Yiè nKuyie nk̀̀u di te ku kpeti, k̀̀u yóó di yeètoomu ibotí tei mieke kè dí nkè bo k̀̀etotí di yèmmè t̀̀i di t̀̀ùkení t̀̀ ínkè. ² De m̀̀nni kè di ẁ̀tení ti Yiè nKuyie nk̀̀u di te ku borè d́́ndi nè di bí nè di yaábí k̀̀ékénté ku kpeti nè di yèmmè memõu, bá

wè nè o yèmmè memõu m mè ndi tié nti yíe. ³ De m̀̀nni k̀̀u bo di ku s̀̀ mmesémmè kéwète k̀̀tíí mbèè do ciéte ke bè kp̀̀n-néní. ⁴ Bá kè bè di t̀̀ ke k̀̀tenè ketenkè m̀̀nku. Ti Yiè nKuyie nk̀̀u di te k̀̀u bo kè ndi t́́í nkè di túóté, ⁵ k̀̀kp̀̀nnéni di yembè tentáá nkè di kari ké mù tieke kè k̀̀u di d̀̀ò mesàà kè di s̀̀ú nképeéte di yembè do mamè. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nku m̀̀mmõnkũu wénkũnne di yèmmè d́́ndi nè di yaábí kè d̀̀e yie nkè dí k̀̀u d̀̀ke nè di yèmmè memõu bá wè nè o ẁ̀nni dimõu kè d̀̀e yie nkè di nfòu. ⁷ Meyei n di náké mèè kpéi nkè ti Yiè nKuyie nk̀̀u di te kè k̀̀u mè b̀̀nté di dootitòbè bèè di ní nke di f̀̀ũnko. ⁸ De m̀̀nni kè d́́ndi né wète ke yie nti Yiè nKuyie nk̀̀u di te ku kpeti ke t̀̀nne ku tannò n di tié nyè yíe. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nk̀̀u di te kè k̀̀u di d̀̀ò diwèi di t̀̀mmú mumõu mieke, kè mù nkéí séi, kè di pié péu kè di wũó pié mediè nkè di k̀̀útí, di deite mesàà. Dè do k̀̀u naatimè kè k̀̀u ndõri di yembè diwèi, dè bo wète ké me nk̀̀ narike kè k̀̀u di d̀̀ò mesàà. ¹⁰ Di bo yà de kó mesàà ke nsà kè di ẁ̀tení ti Yiè nKuyie nk̀̀u di te ku borè nè di yèmmè memõu, ke t̀̀nne ku tannò nè ku ku s̀̀ d̀̀è ẁ̀ri di mpátíri mieke, ke k̀̀u d́̀ nè di yèmmè memõu bá wè nè o ẁ̀nni.

Kuyie nnáànti í d̀̀ nkéyíèke a bo ti bantémè

¹¹ M me ndi tié nyèè tannò yíe nyè í yóu, di báá yíèke di bo yè t̀̀nnemè. ¹² De kó yetannò í bo tiwetí kè di né bo yí: We mbo deke kéinkè ké yè waanní ké ti náké ke t́́i yè t̀̀nne. ¹³ Yè me nyí bo d̀̀amèèri díyàà terí kè di bo n t̀̀: We mbo sénté d̀̀amèèri k̀̀kote ké yè waanní ké ti náké, kè ti yè kèè ké yè t̀̀nne. ¹⁴ Dè í d̀̀ mmemme. Kuyie ntannò di bonèmu, ke bo di nò mieke nè di yèmmè mieke. Ndõrinè yè yèmmè.

Isidayeeribe dòmme kétááté mufòmmu kó kuce

¹⁵ Díndi Isidayeeribe n dǒú mmufòmmu mmu nè mesàà, mukúú nnè meyei ndi ìikè. ¹⁶ Deè te kè n di náá nyíe nke tú dí ndó ti Yiè nKuyie nkùù di te kèntù nku kó kuce nè ku tannò nè ku kuş nè ku tié, meñme di bo nfòumè késúú, nké ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di dǒò mesàà di yóó ta kèè tenkè mieke kékari. ¹⁷ Kè di me mbùtínné ti Yiè nKuyie nke yete ku kpeti ke tǔnne yebókè ke kǔnkù ke yè bàá, ¹⁸ n di náámmu yíe nke n tu, di kòò mǒu í yó nkpaá ke bo bá omáà, di we báá yí yèdéè di yóó sénté kukó nSuditèè kékari kèè tenkè mieke.

¹⁹ Kéinkè nè ketenkè dè kèèmu n ti ndi náakémè, ke wúó n dǒúmmè mufòmmu nè mesàà, mukúú nnè meyei ndi ìikè. Tǎāténè mufòmmu kè dèe yie nké dí nfòù kémǎnte díndi nè di yaábíó. ²⁰ Bá wè kòò ndó ti Yiè nKuyie nkùù o te kényíe nku kpeti ké kù taunè omáà. Kù bo nte kòò nfòù kémǎnte wenwe nè o yaábí ketenkè ti Yiè nKuyie ndo dǒúnnè dinùù di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakǒbu kéikú ke dǒ kù yóó bè duş nké mieke.

MǒYIISI CAUMMÈ ISIDAYEERIBE NÈ Ò KUMÈ

Kuyie ntǎātémè Sosuwee
kòò bo cǒuté Mǒyiisi

31 Kè Mǒyiisi kǒtení kébéinnè Isidayeeribe bemǒu ké bè nàké ke dǒ: ² Yíe n tǔòke yebie ntèkǒùtè nè sipísidé (120) ndi, n ténke báá na kémbo n kó difǔtìrì ké ndi ni. Ti Yiè nKuyie nni nnákému ke tú, n yí yóó sénté kukó nSuditèè. ³ Ti Yiè nKuyie nkuu yó nni di ìikè ke pǎntì yehekè kè di katì, kè Sosuwee ndi ni. Ti Yiè nKuyie nkuu tì nàké. ⁴ Kù dǒò mèè botí

Amǒriibe kpààtìbè Sionni nè Òku, ke pǎnte be ekè ke bè kùò. Kù yóó me nyí de kó ibotí, ⁵ ti Yiè nKuyie nyóó bè ànnému di nǒu mieke kè dí bè dǒò n di nàké ke yè ndi yímè. ⁶ Tèínnè kémǎnte dikǒmbùù di bá nkpeutí be ìikè, di kǒmbùùtì bá mbè duò, ti Yiè nKuyie ndi bonèmu, kù í yóó di yóu bitì, kù í yóó di bǎntóo.

⁷ Meñme kè Mǒyiisii yú Sosuwee Isidayeeribe bemǒu ìikè kòò nàké ke dǒ tèí nkémǎnte dikǒmbùù! Fǒù yóó tanné Isidayeeribe diheì ti Yiè nKuyie ndo dǒúnnè be yembè dinùù kéikú ke dǒ kù yóó bè duş ndi kè bèe kari. Fǒù yóó di mbè totí. ⁸ Ti Yiè nKuyie nkuu yó nni a ìikè kù í yóó da yóu, kù í yóó da bǎntóo, a bá n yièkù kàa kǒmbùùtì níduò.

Kuyie nkuş pátiri Isidayeeribe dǒ nke ní kaa ndi yebie nyèyiekè yèyiekè

⁹ Meñme kè Mǒyiisii wǎri Kuyie nkuş pátiri diì, nké di duş nDefii bí ikuş niùbè ìi do tǒu Kuyie ntaummè tǒu nè Isidayeeribe kó bekótìbè. ¹⁰ Kòò bè duş ndinùù ké bè nàké ke dǒ: Yebie nyèyiekè yèyiekè di dǒu nyè ke ní bo yóu bèè di bannè be bàà. Di mbaà ntítouti kó dibanni. ¹¹ Kè Isidayeeribe bemǒu kǒtení diì mǎnni ti Yiè nKuyie nyìikè kù tǎáté diì bǒrì, dí kaa nde kó ikuş Isidayeeribe bemǒu ìikè kè bèe ì kèè. ¹² Dí tíí mbenitìbè bemǒu benitidaabè nè benitipòbè nè ibí nè bepǒòbè bèè bo di ekè. Kè bèe ti kèè kéyíété bè bo ndémè ti Yiè nKuyie, kétǔnne de kó ikuş imǒu kéndǒuri í yè mmù. ¹³ Kè bèe bí ìi í yè demarè, kè ìi tì kèè kéyíété ì bo ndémè ti Yiè nKuyie yewe yemǒu di yó nfòù yè, di yóó sénté kukó nSuditèè kéta diì eì kékari.

Isidayeeribe yetemè Kuyie

¹⁴ Meñme kè ti yiè nKuyie nnáké Mǒyiisi ke dǒ: Nte yewe a yóó kù yè ke duunní, yúní Sosuwee kè di kǒte metaummè tou borè kè nh ò duş ndinùù.

Meñme Mɔyiisi nè Sosuwee bè kòtemè kéta metaummè tou mieke. ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténní diwetiri ke cómmú metaummè tou bòrinùù, ¹⁶ kénáké Mɔyisi ke dɔ: A kúnti a yembè kùù nkè nke, a yóó kú kè Isidayeeribe n yóumu kètúnne ibotí tei bè tati kèè tenkè kɔbe kó yebɔkè, bè yó m butínnému, kètɔte m bè dɔ̀̀nè mèè taummè. ¹⁷ De yiè ndi m mieke yóó bè yèmmè kè m bè bütínné ké bè yóu, kè meyei ndiemè nè meyeñcaàrimè diemè kè dèè bè do. Kè bèe kuú nde yiè ke dɔ: Ti Yiè nKuyie nti yóu mèè kpéí nte kè meyei nti do. ¹⁸ De yiè mí nKuyie nkè n né dɔke bè bütínné bè dɔ̀̀ mèè yei nkpeí nke túnne yebɔkè. ¹⁹ Wári fe nyènfè ké fè benke Isidayeeribe kè bè nfè diè, feè yó ntú n kóo pútíwè mí nnè Isidayeeribe. ²⁰ N yóó bè tannému ketenkè n do béi nkéikú ke dɔ n yóó duó nkè be yembè menaamiè nnè mecekùù ndè pùù nkè. Kè bèe di kén-sànnè kéánnè tikòdò̀̀ti. De kó difónkúò ké n yóu kètúnne yebɔkè kénkɔnkù ke yè bàá, ké m butínné kètɔte metaummè m bè dɔ̀̀nè mè. ²¹ Meyei ndiemè nè meyeñcaàrimè dè bo bè do dii m̀̀nni de kó feyènfè feè yo ntú n kóo pútíwè, ke yé be yaábí yó nfè dièmmèmu sáá. M pánke yému be yèmmè kè bè mu nyí ta ketenkè n do béi nkéikú ke dɔ, n yóó bè duó nkè.

²² Meñme kè Mɔyiisii wári de kó feyènfè de kó diyèè ké fè benke Isidayeeribe.

²³ Kè ti Yiè nKuyie nduó ndinùù Nunnì bire Sosuwee ke dɔ: Tèí nkémɔte dikòmbùù! F́́́́ yóó tanné Isidayeeribe ketenkè n do béi nkéikú ke dɔ, n yóó bè duó nkè. M mómmu n yó nda bonèmu.

²⁴ Kè Mɔyiisii wári de kó ikuó imɔu dipátíri mieke. ²⁵ Ò wári dii m̀̀nni ikuó kédeè kénáké Defiibe bèè tɔu ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ke dɔ: ²⁶ Ntonè de kó dipátíri ké di dɔú nti Yiè nKuyie ntaummè tɔu borè, dii yó ntú di kó bepútíbe. ²⁷ Mí mMɔyiisi n yému di to kpeñnimè kè di yetíri ti Yiè nKuyie

nkpeti, n kpaá ke fòumu ke bo di cuokè, kè dè dò mmiè nkè n né bo kú kè dè ndòmmè? ²⁸ Tíínnénní dimɔu m borè di botí kó bekótíbe nè behāpònkótíbe kè m béi nti nnáantì kè tii ta di to, kéíkkè nè ketenkè kè dè nwíó. ²⁹ N yému n yóó kúmè kè di dɔke meyei mmudò̀̀rimù kébútínné n di benke kùù ce. Kè meyei ndi do yewe yèè kpaani ye mieke, ke yé di dɔ̀̀mè dèè í wenni ti Yiè nKuyie nyiikè, ke í nkù mieke nè meɔ̀̀̀rimè yeime.

Mɔyiisi kó feyènfè

³⁰ Meñme kè Mɔyiisii dentè fe nyènfè fèmu Isidayeeribe bəmɔu iikè.

32 Kéíkkè kénté n yóó béimmu, ketenkè keè n yóó béi nyèè tannò.

² N tié mpité fetaafe ɔ́́ cóunnímè mme, n náantì dàtínnému timaantì kɔme, fetadiefe ɔ́́ nniùmè memúpammè, yenésimbákè ɔ́́ nduòmè timúti ínkè.

³ N yóó píèké ti Yiè nKuyie nyètiri ndi, nsántínè Kuyie nti tū nkù.

⁴ Kuù tu dipèri ke ti kánké, ku kó ice tú isà̀̀yì nyi, kù tu Kuyie nku timómmɔnti yiè, kù ɔ́́ í nyeté, kù dò nsei nwe ke wetí.

⁵ Díndi kubotí yeiku, benitiyonkuba, di í mànnè kéntú Kuyie mbí. Di cààrèmu, ke sìn̄te.

⁶ Kubotí kùù yei nke í mɔke meyèmmè, di dò nké me nyí ti Yiè nKuyie nnaà? Di cice nwe wèè di dɔ̀̀ ke di te, di tú ku kɔbe mbe.

⁷ Denténní yewe yèè pèèté ye kpéí, Totínè di yèmmè yebie nyèè pèèté nè dimònni ye kpéí.

Bekénè di cicebè kè bè di náké, bekénè bekótíbe bè yó tì ndi tuommu.

⁸ Kuyie nkùù baké kéíkkè nè ketenkè kuù totí ibotí,

kuù cíe mbenitíbe ketenkè ínkè, kuù bè kèké itemmànke ke tū ny- Isidayeeribe kó iwuo mamè,

⁹ ke yé Kuyie nkperè tùmè ku nitíbe, Sakɔbu yaábí ìi tu kù te dè.

¹⁰ Kù do bè yà tedǎntè kó dikpàá ndi,
 kè tikpasìnti bè fité ke kuò,
 kè kù mbè kǎnké ke dake be kpéí,
 kù dǎke mǎè botí ku nǎnnìtè kpéí.
¹¹ Fecírife ǎ nheintemè fe bí yǎénti ínkè,
 ke ì bebíínè mupùrìmù,
 ke pínfe fe fèti,
 kè fe bire marè doti fèe de cǎuténè fe fièti.
¹² Ti Yiè nKuyie kuù do bè ni kumáà,
 díbǎǎ mari do í kù nǎínè.
¹³ Kuù do bè tanné yetǎrè kó dihei,
 kuù do bè piúnè depaa nkó tidiiti,
 kuù do bè duò nyitáfuo nkó ticièti
 nè detie mbè tu dè odifiè kè dè yìè yetǎrè
 kó ketenkè ínkè,
 dèè pǎí kè bè dii mmekùò.
¹⁴ Kè bè nyǎ nyipe nè inààke de kó
 memiè,
 ke cǎá yepebe nè yepedakè nè yebǎdakè
 dèè ā mekùò,
 ke yonnè tidisààti, ke yǎnnè fínyì kó
 menaà.
¹⁵ Yesudummu de ndi kéde nképoké,
 ò de ncǎèke kéǎnnè tikǎddòti,
 kéyete Kuyie nkùò ò dǎǎ,
 kòo kù sǎnkèri kunku kùò tu o kó dipèri,
 koò kǎnké, koò deerí.
¹⁶ Isidayeeribe do fié iwūò nyi ibotí tei kó
 yebǎkè,
 kè dèe yonke Kuyie.
 Bè do dǎǎ isǎke kperè nde kényí nku
 mieke,
¹⁷ kénfeu iwūò yebǎkè
 be yembè do í yé yè ke yóu Kuyie,
 kǎntù nyebǎkè yèè tanní bàmbà,
 be yembè do í dake yèè kpéti.
¹⁸ Isidayeeribe senkèrimu dipèri dǎi bè te,
 ke bè kǎnké,
 Isidayeeribe yèmmu Kuyie nkùò bè ānné.
¹⁹ Ti Yiè Kuyie de nyà, ke dè sǎnkèri,
 kè ku miekee yènní be bí initidaaì nè
 initipòì
 bè kù cǎàrè mǎè kpéí.
²⁰ Kè kùu béi nke dǎ: M bo bè bùtínné,
 kè bèe yà tii yóó bè tùòkení.
 Bè tu feyanfè yeife nfe,

bè í dò nkéntá.
²¹ Bè n yóumu ke tǎnne yebǎkè,
 kè dè n yóu.
 Bè tǎnne sitenkaanii nsi detetirè kpesi,
 ke íi m mieke.
 M múnke yóó bè yóumu,
 mbo túóté ibotí ìi í tú imai
 kè dè mbè yóu.
 M bo íi mbe mieke nè ibotí ìi í ciì.
²² M mieke kó muháá mmuù bè cǎúté,
 kè mu kó fehāādeñfè tùòke kudǎnkù,
 ke cǎúté ketenkè nè ke kperè demǎu,
 ke cǎúté ke tùòke yetǎrè kó yepūke.
²³ M bo bè ùté meyei,
 m bo kúóté n doò be ínkè,
²⁴ bè bo cǎitenè dikǎnni,
 timíétì nè mumǎnsimmù dè bo mbè kǎù,
 m bo duò nkè tikpasìnti mbè cǎá,
 kè iwààke bè dǎmmù.
²⁵ Mudoò bo tanní be èi kénkǎù be bí,
 kè kufǎwǎá nhauté bèè bo sicǎí,
 bedapǎmbè nè besapǎmbè kè bè nkǎ,
 yebíkémpíèttè nè bedakótíbè bè báá
 yenté.
²⁶ N do dǎ ké bè deemu,
 bá òmǎù bá ndenníní be kpéí.
²⁷ Kè n do í yǎèkù be dootitǎbè bo n fuom-
 mǎe ke tú:
 Tíi bè kùò, dè í tú be Yiè nKuyie nkuù bè
 kùò.
²⁸ Ke yé bè tumè kubotí nku kùò í yé kù
 dǎǎri tì,
 bemǎu, òmǎù í ciì.
²⁹ Kè bè do ntú benitìbè bèè ciì,
 bè na n totí tii nti be yèmmè,
 bè na ntotí be yèmmè ke tú:
 Yé ti yóó dentenè tì?
³⁰ Bè na mbékú bemáà ke tú:
 Onitì omáà bo yíime kébeti benitìbè
 tekǎupíítè (1000),
 dè dǎmmè kè benitìbè bèdébè
 bèti benitìbè tekǎupííítè (10000).
 Kuyie nkùò tu ti kó dipèri kuù í ti fitáà?
 Ti Yiè nKuyie nkuù í ti ānné ti dootitǎbè
 nǎu miekǎà?

³¹ Be kó yebokè í dònne ti kó dipèrì diì ti kánké,

be mómambe bè tì yému.

³² Bè tiimu ke dònne Sodammu kabe bembe nè Kómaw kabe be pókù nku, bè dònne fínyí wèè peité wènwè yebe kè yè tii ke dō mmedōmmè.

³³ Kè be naà nti ke dō mmewaàdōmmè, ke kòu ke dō mmedautidōmmè.

³⁴ N dè yému ke dè pī, n dè cūōmu n yòrì mieke.

³⁵ N yóó bè fókému, kè bè yietí meyei mbè dōò mè, be dorimù tùòkenímu, meyei mbo bè do diì yìè auténímu ke dèè, be mànkù í kpaá díetirì,

³⁶ Ti Yiè nKuyie nyóó bekénèmu ku nìtibè, mesémme me nyóó kù pínne mu ku tōmbè.

Kù bo yà diì mōnni kè be baà mbèitè, bekperibè nè becìribè bemaw kè bè duò.

³⁷ De mōnni kù bo béi nke dō:

Yé di bokè borè?

Yé di kó dipèrì diì di kánké?

³⁸ Yebokè yèè do yo ndi wūō di feu ì kò mekùò nyè bo de?

Yé yebokè yèè do yō ndi naà nyè kòte ke? Yèe íté kè di deaté,

yèe di káá nkè di pété disòrì.

³⁹ Di yàmu mí m màá mfi tumè Kuyie, n kó difōnkúò Kuyie mmakù ténke í bo, mfi te kòo nìtì fòu, kè mfi 55 ò kùò, mfi 55 koute kè mfi taà, òmaw í bo m bo pí nkè wèè fiète.

⁴⁰ M bomu nsáá,

nh 5 nkè n yòute n nùtè ke béi nti, m béimmu.

⁴¹ Nh 5 nkè n sùóté n kpàriseú, kè n nùtè pī ntimómwanti, nh 55 í nyóu m bo peitemè n dootitabè, n yóó yietímu bèè n níí mbè mànnè tii yeti.

⁴² N yóó nii m pie mmenitiyí mme, n kpàriseú bo cááké initimáa, m pie mbo muoti tidaati kó meyií,

kè n kpàriseú kéké n dootitabè kó bekpàatibè ya.

⁴³ Yebotè, pietenè Kuyie nkabe, ke yé kuò pèitemè ku dootitabè ku nìtibè kó dipèi,

kuò potè ku dootitabè ke pèite, ke dèite meyei nku kabe ei ke bè cìè.

⁴⁴ Meimè Mōyiisi nè Sosuwe Nunni bire bè kòtemè kénáké de kó feyènfè kó yetannò Isidayeeribe kè yèe ta be to.

⁴⁵ Mōyiisi náké diì mōnni Isidayeeribe de kó tináanti kèdeè, ⁴⁶ kényí ke dō: Ikuó kó tináanti n di náké tì yíe dí nti pī kè tì náké di bí, kè ì nti tū nke dōori tì yè mmù.

⁴⁷ Ke yé de kó tináanti í tùmè cénkoo kpeti, tì tu di fōmmu mmu, tì yó nte kè di fōmmu kó yewee oke diheì di yóó sènté kukó nSuditèé kéta diì mieke kékari.

Kuyie nnákémè Mōyiisi ò yóó kúmè

⁴⁸ De kó diyèè ndi ti Yiè nKuyie nni nnákémè mí Mōyiisi ke dō: ⁴⁹ Dekení ditāri Abadimmu yómmè bè tu di Nebo kè di bo Mōabu ei ke wetí Sedikoo, kèwénté diheì Kannahāa n duó ndi Isidayeeribe. ⁵⁰ A deētíní diì tāri ínkè a yóó de nkú kékò nha yembè borè, a kóo kóti Anaw kumè Ɔdi tāri ínkè ke kò nho yembè borè. ⁵¹ Ke yé Anaw nè fí ndi do í yiemme ke tūnne n nùò Isidayeeribe cuokè Mediiba kó dinéborì Kadeesi borè, Sinni kó dikpáa tēdōntè mieke, ke yé di do í benke Isidayeeribe n cáámmè ke kpeñi. ⁵² A yóó yàmu diheì n yóó duó ndi Isidayeeribe a me nyí di tati.

Mōyiisi mawmè Kuyie mmesàà Isidayeeribe waw ntepiitè nè idéi kpéi

33 Nte Kuyie nkóo tōnti Mōyiisi do yóó kú kè kù maw mēè sàà ny-Isidayeeribe kpéi:

² Kòo béi nke dō:

Ti Yiè nKuyie nyiténí Sinaii tāri ndi.

De ínkè nke kù iténimè Seii tāri diyèe kōme,

ke mīténí ditāri Padanni ínkè,

kù iténí Mediba Kadæesi nwe,
 kè ku nùtè youte tɔ ku kuó kó muhǎá.
³ Kuyie nha dómua a nìtìbè Isidayeeribe,
 ke kǎnké bèè kó dimàà tu a kɔbe,
 bèè kǎnkù a ìkè ke kémú a tié.
⁴ Mí mMɔyisii m bè duómumu ikuó.
 De kó ikuó tú Sakɔbu yaábí kó ditinni
 kpeyi nyi.
⁵ Kuù do tú Yesudummu kɔbe kóo
 kpààtì.
 Isidayeeribe wuɔ nkó bekóftbè do ɔɔ
 tímmè,
 nè Isidayeeribe kó iwuɔ nyimɔu.
⁶ Kè Mɔyisii yí kébéi nke dɔ:
 Dubenni kó kuwuɔ nni mbo sǎà ke báa
 kú.
 A kó feyanfèe súú.
⁷ Nte ò do nǎké tì Sudaa kó kuwuɔ
 nkɔbe:
 Ti Yiè nKuyie nkénté Sudaa kɔbe kó
 didabònnì
 kè bè tǎnnéní be kɔbe borè.
 Kè bèe fiete bemàà.
 Á bè deeténè be dootitɔbè.
⁸ Kòo nǎké Defii kó kuwuɔ nkɔbe ke dɔ:
 Ti Yiè nKuyie nha bè duó nyikuó nentì
 bè tu tì tumimmu nè udimmu,
 bè yie mmèè kpéi nha yè mmù.
 A do bè yàákému Masa,
 ké bè kpànnè Mediba kó menie mborè.
⁹ Bembe Defiibe bè benkemu bè da dómè
 kè dè pǎété be cicebè nè be yɔbè,
 nè be yɔfùè kɔbe nè be bí.
 Bè yiemmu a nù ke pǐ mmetaummè a
 bè dònnè mè.
¹⁰ Ke tiè nha tannò Sakɔbu yaábí,
 ke benkú a tié nyIsidayeeribe,
 ke bè tùò ntihiúnti kàa yo ti fɔku.
 Kè bè da feu iwúɔ ke tuò nha wúɔtònni
 ìnkè.
¹¹ Áú ti Yiè! Yíé be muwérímú.
 Dòò mesàà mbe tómmù bè pǐ mmù
 fète be dootitɔbè ka.
 Á báa yie nkè benímbèe wète kéíté.
¹² Kòo béi mBensamee kó kuwuɔ nkpréi
 nke dɔ:

Be kó kuwuɔ ntú ti Yiè nKuyie ndó kù
 nku mediè,
 bè bo Kuyie mborè ndè béu.
 Kuù dàke be kpéi mbá dìi mònni,
 ke bè bukú.
¹³ Kòo nǎké Sosefu kó kuwuɔ nkpréi nke
 dɔ:
 Ti Yiè nKuyie mpā mesàà ndi tenkè,
 kùu cúunní kéinké kó menie ndi tenkè,
 kè sibií nhā menie.
¹⁴ Diyiè níf nááté kè tidiiti kóté,
 bá wèè tǎnkù tidibiti níf bo mbo.
¹⁵ Tidisààtìi ànné yetārè ìnkè,
 o tenkè mboo sǎà.
¹⁶ Desààrèe buoté dihei mieke,
 Kuyie nkùu do náannè mí mMɔyisii
 difāpèù mieke
 ku kó mesàà n cùténí Sosefu kó kuwuɔ
 nyínkè,
 wenwe wèè do baké o kɔbe.
¹⁷ Sosefu yètìrì ndeu,
 ò kpeñnimu ke dònnè dinaadaà,
 kòo yìè ndònnè fepaanààfè kpeye,
 nè de kó yeyiè nye ò yóó nkümmùmè
 ibotí imɔu
 kéntɔ kétuɔkenè itemmànke imɔu.
 Diyènnì dimáà tu Efadaimmu kó kunìiti,
 kè diterì tu Manansee kó kunìiti.
¹⁸ Kè Mɔyisii béi Sabunɔɔ nè Isakaa be
 kó iwuɔ nkpréi nke dɔ:
 Sabunɔɔ kó kuwuɔ nkɔbe diwèi ndi bonè,
 kupotaá ndi pí nkù.
 Díndi Isakaa kó kuwuɔ nkɔbe dè ndi
 naati di touti mieke.
¹⁹ Dí yú di pǎetitɔbè ditàsààrì ìnkè,
 kè di fíé Kuyie nyiwúɔ, ku kuó yèmmè.
 Di bo mpieti di kó tikpàti dàméèrì mieke,
 ke yau mesàà mmèè bo mubirimú mieke.
²⁰ Kòo nǎké Kadi kó kuwuɔ nkɔbe kpéi
 nke dɔ:
 Kuyie nyètìrì ndeu
 kunku kùu duó nKadi wuɔ nkutempè
 ndiekù,
 kòò òke kuciriciriyòkù kòme,
 ke wáké ke bo nété kubakù nè diyuuo.
²¹ Weè tǎáté ketenkè mieke dikàrì sààrì

dì do dò nkéntú okpààti kperi,
weè baaté Isidayeeribe
ke túnne ku nùù kù nàké di Isidayeeribe
kpéí.

²² Kòo nàké Danni kó kuwu nkòbe
kpéí ke dò:

Danni kó kuwu nkòbe dònne diciriciri
pànni ndi,
ke putiní Basāā kpàà mieke.

²³ Kòo nàké Nefutadii kó kuwu nkòbe
kpéí nke dò:

Nefutadii kó kuwu nkòbe cie diwèi ndi,
ti Yiè nKuyie nkuù bè dòò mesàà,
kè be tenké deuke,
kétúóté dàméèri Kadidee diyie taà kèè
bíékè,
kèntò kètuòkenè kubakù cànku bíékè.

²⁴ Kòo nàké Asee kó kuwu nkòbe kpéí
nke dò:

Mesàà nni mbonè Asee kó kuwu nkòbe,
kè dèe pēēté be kòbe,
kè bè ntú diwèi yembè be kòbe cuokè,
mekùò mbo mpíéké be ei,
kè bè ncenti me mieke.

²⁵ Kè be ei kpetí yemáticàkè nè disòwūḏ
kpeye,

ke bè mmòke muwērímú nè be kúúngo.

²⁶ Yesudummu kòbe òmòù í bo wèè dòn-
nè Kuyie ndi tū nkù,
nè ku kó tikpeti nti kù dèkenímè ku sàntè
keínkè,

ke pènké yewetè nè tiwetì ke kòriní ke bo
di teennè.

²⁷ Kuyie mbomu sáà ke tú di kó disrì,
ku nòtè yòumu di ínkè nè dimònni,
kuù ḡḡ beti di dootitòbè
kuù ḡḡ béi nke dò: Kuonè be páíí.

²⁸ Kuù te dínidi Isidayeeribe kè di kari bá
tìmatì í di kòonnè,
kuù cānné dínidi Sakòbu yaàbí nè ibotí
teì,

kuù te kè fetaafè di pāā nkubooku tidiiti
bè tu tì bedéè kè tì bo.

Kè menaà mpàmmè bo.

²⁹ Dínidi Isidayeeribe mbonè kè dè di
naati,

kubotí makù í bo kùù di dònne
di tú Kuyie ndeeté bèmbè,
kuù tu di kó kudòpikù ke di kánké,
ku kó kukpàriseú kuù ḡ nte kè di na di
dootitòbè.

Di dootitòbè kòrinímu ke yó ndi cíí,
dí mbè nàù.

Məyiisi kó mukúú

34 Kè Məyiisi deke Nebo tāri
Pisikaa tāri yómmè di weti
Sedikoo. Kè ti Yiè nKuyie nhò benke
ketenkè kemou, Kadaadi tenké kèntò
kétuòkenè Danni kòke. ²Nefutadii kó
ketenkè kemou nè Efadaimmu kòke nè
Manansee kòke nè Sudaa tenké kemou
kèntò kètuòkenè dàméèri Mèditedandee.
³Nè Nekebu tenké kètannè kukó
nSuditēē kó kubiriku tipuonti kó dihei,
kèntò kètuòkenè Tisoadi. ⁴Ti Yiè nKuyie
nde nhò nàké ke dò: Ke ntenké nke n
do dounnèmè dinùù Abarahammu nè
Isaki nè Sakòbu ke dò n yóó duò nkè be
yaàbí, n kè nda benkemu kàa kè yànè a
nuò. A me nyí yóó ke ta.

⁵Ti Yiè nKuyie nkóo tōnti Məyiisi de
nku Məabu kó ketenkè mieke ti Yiè
nKuyie yē nde ndòmmè. ⁶Kè ti Yiè
nKuyie nhò kunnè Məabu kó kubiriku,
Betì Peoò iikè. Òmòù í yé Məyiisi kó
kufōti borè nè yíenní.

⁷Məyiisi do yóó kú ke məke ye-
bie ntekòtè nè sipísidé ndi (120), ké
nyóó kú kòo nuò nkpaá wúó nkòò
kperini. ⁸Kè Isidayeeribe nkuò mMəyiisi
kúú mMəabu biriku mieke ke dò yewe
sipísitāāti. De kó yewe mieke nke bè
kòmmúmè o kúú.

⁹Məyiisi do nòmmu o nòu Sosuwee
Nunni bire ínkè kè ti Yiè nKuyie nhò pā
meyèmmè. Mèmmè kè Isidayeeribe nyié
nho kpeti ke tū nti Yiè nKuyie ndo nàké
tì Məyiisi.

¹⁰Kuyie mpānāāntì náāntò mòù
ténke í buoté Isidayeeribe cuokè, ke dòn-
nè Məyiisi. Wèè do ḡ nwúó Kuyie nyiikè

ke kù náánnè. ¹¹ Weñwe Kuyie ndo t̄m-
mè Esibiti kòo d̄d̄o tidietì okpàtì ìkè nè
o t̄mbè nè o k̄be. ¹² M̄ȳiisi do d̄d̄omu

tidietì t̄i ã̄ kuk̄m̄b̄d̄doróo Isidayeribe
ìkè.

Sosuwee

Di mpátíri tɔ̀ tìl nààntì

De kó dipátíri tɔ̀ tìl nààntì tu: Mɔ̀yi-isi do ku kè Sosuwee weè sɔ̀tɛ kénitè Isidayeeribe, kè bèe doké kéfiete Kannahā́ kó ketenkè Kuyie mbè duó nkè. Kuyie nkuù do dɔ̀dɔ̀ tidietì bè dokùnè dīl m̀n̄n̄ni Kannahā́ kɔ̀be kè bèe bè na.

Yetanyɔ̀ yedieyè yèè bo de kó dipátíri mieke yeè t́: Bè sèntémè Suditèè. Bè dokénèmè Aii eì kɔ̀be. Bè t̄āāmè tété kè-totí ketenkè Kuyie mbè duó nkè. Kuyie nwète ke èntenè metaummè kù d̀d̀n̄n̄mè ku n̄it̄ibè. Sosuwee bè t̄immè ke d̀: Bèe t̄āātè bè d̀ kèt̄unne wè, bemɔ̀u kè bè d̀ d̀ bè d̀ kèt̄unne Kuyie nku.

Di mpátíri nààntì duó ke d̀mmè

1. Bè bàátímè ke bo ta diheì Kuyie mbè duó ndì 1-5
2. Bè dokémè ke fiète diheì 6-12
3. Isidayeeribe kó iwɔ̀ ntotémè ketenkè 13-22
4. Sosuwee nààntì s̄nti nè o kúú 23-24

Sosuwee nimè Isidayeeribe

1 Mɔ̀yiisi ti Yiè nKuyie nkóo t̄nt̄i do ku, kè ti Yiè nKuyie nnáké o kóo t̄nt̄i Nunn̄i birè Sosuwee ke d̀: ²Mɔ̀yi-isi n kóo t̄nt̄i kumu, íté nè n n̄it̄ibè kè di sénté kukó nSuditèè kéta diheì n duó ndì Isidayeeribe. ³Di naàcètè bo na kèè tenkè n kè ndi duómmu, kéndonnè n t̄i nàkémè Mɔ̀yiisi. ⁴Di kó ketenkè yóo keté dikpáà m̀n̄n̄ku nku kèt̄uóténè dit̄ari Dimaa, kédíté kukó ndiekù Efadati Iti-ibe kó ketenkè kemɔ̀u, kèt̄uɔ̀kenè d̄amèèri diewè Meditedandee diyie taà kèè bíékè. ⁵Òm̀u í yóo da dáátí a f̀mmu mumɔ̀u, n yó nda bonèmu n do bonè m̀è botí Mɔ̀yiisi. N yí yóo da búttinné, n yí yóo

da dootóo. ⁶Cómmú kèt̄éí nkéyáúkunnè a k̀nt̄i, f̄s̄̀ yóo tanné be n̄it̄ibè diheì n do yè n yóo duó ndi be yembè, kè bèe di tieke. ⁷F̄s̄̀ ncénkeè cómmú kèt̄éí, nként̄u n kóo t̄nt̄i Mɔ̀yiisi da duó nyì kuó, a báa wèète a bakù c̄nku yoo kuyóu. Meimè a t̄ommú mumɔ̀u bo nkérímè de ìikè. ⁸Ikuó pátíri dii mbáa dèténè a nù, á ndi kàa kuyie nnè keyènkè ke t̄u n̄t̄i w̄ari ke yèmmè. Meimè a t̄ommú mumɔ̀u bo nkérímè de ìikè kàa d̀d̀ri dè nyíé. ⁹N da nàkémú ke t̄u cómmú kèt̄éí nkéyáúkunnè a k̀nt̄i, a bá nyièkù kàa k̄m̀b̀ùd̄t̄i duò. Mí nha Yiè nKuyie n yó nda bonèmu a t̄ommú mumɔ̀u mieke.

Sosuwee duómmè kè bè bo sénté Suditèè

¹⁰Kè Sosuwee náké Isidayeeribe kó bekót̄ibè ke d̀: ¹¹Cennè kénáké benit̄ibè kè bèe báátí, kéwaá ntidiiti. Yewe yèt̄āiti mieke di yóo séntému Suditèè kéta diheì di Yiè nKuyie nkù di te kù di duó ndi. ¹²Kè Sosuwee náké Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔ̀be dikéè ke d̀: ¹³Dentenèni ti Yiè nKuyie nkóo t̄nt̄i Mɔ̀yiisi do di nàké t̄i ke d̀: Di Yiè nKuyie ndi duómmu di kó ketenkè Suditèè yáa diyie yìenì kèè bíékè, ke di omp̄unne. ¹⁴Di pobè nè di bí de yó nkpaá die nde Mɔ̀yiisi di duó nkèè tenkè, kè dí báátí kèneinè di tebìi kè dí sénté kukó nkè dí bè teennè dikp̄ann̄i, ¹⁵kémbaànè ti Yiè nKuyie mbo bè duómmè be kó ketenkè kù di duó mmèè botí di kɔ̀ke, kédeè kè dí w̄t̄enì kékari di kɔ̀ke ti Yiè nKuyie nkóo t̄nt̄i Mɔ̀yiisi do di duó nkè kukó nSuditèè kó diyáa diyie yìenì kèè bíékè.

¹⁶Kè bè d̀: Ti yièmmu a ti nàké t̄i timɔ̀u, kàa yí t̄i kɔ̀te kèè bíékè t̄i kɔ̀te. ¹⁷Ti yó nyiemmu a kpeti ti do yíé mmèè botí Mɔ̀yiisi kpeti ti Yiè nKuyie nn̄i nda bonè kù do bonèmè Mɔ̀yiisi. ¹⁸Kòò m̀u yete a kpeti bèe ò kù. Cómmú kèt̄éí nkéyáúkunnè a k̀nt̄i.

Sosuwee tōmmè benitibè bèdébè kè bè bo paaté Sedikoo

2 Kè Nunni bire Sosuwee tō mbenitibè bèdébè kè bè bo kote kébánné képaaté dihei. Kè bèe íté Sitimmu kékote Sedikoo kébáté onitipòkù mōu wèè dauti dautinè benitidaabè o cîètè kè bè ò tu Dahabu, ke bo yíé. ² Kè bèe náké Sedikoo kóo kpààti ke dō: Isidayeeribe mabè tanní die nkeyènkè ke bo paaté dihei. ³ Kòo kpààti tō mbenitibè Dahabu borè ke dō: Benitibè bèè kòtení a cîètè, bè kòtení ke bo paaté dihei ndi. Dennení be!

⁴ Kè Dahabuu sōnne de kó benitibè bedé ke dō: Bè kòtenímu yie n cîètè m me nyí yé bè yènní kè. ⁵ Bè yè dè urike dii mōnni ndi kè bè kpetí yecàkè, n yí yé bè kòte kèè bíékè. Tūnnenè be di yóó bè nintemu.

⁶ Ke yé kòò bè dèe ntimùmmùnti nti, ke bè sōnne titōnti matí mieke ò dōò tì. ⁷ Kòo kpààti tōnní bèe yè, kè bèe kpetínné dihei kó dibòrì, kè bèe bè tūnne kényè Suditēē tipètì borè diyèrì. ⁸ Kè de kó benitibè nsōri timùmmùnti ínkè, bè mu nyí nduó kè Dahabuu dekoo be borè, ⁹ kè bè náké ke dō: N yému ke tú ti Yiè nKuyie ndi duó ndi nheì. Benitibè bemōu kèè di kpéfì nkè kufōwáá nkuu bè auté kè bè kōnti au. ¹⁰ Ti kèèmu di yènní Esibiti kè di Yiè nKuyie ndòò dè, ke kèété tipènti kóo dāmèèrì kè dè kpéfì kè di sènté, ke kèè di kòmè Amōriibe kó bekpààtibè bedé Sionni nè Ōku kukó Suditēē kó diyàà ke bè pònte. ¹¹ Ti dè kèèmu kè ti kōmbùdì duò, òmōu ténke í mōke dikōmbùdì ke bo di baao. Di Yiè nKuyie ndi tū nkù kuù baké kéinkè nè ketenkè. ¹² N di báammu ke tú di yú Kuyie nyètìrì ke dō di yó n dōò mesàà n di dōò mè, kè m benke de kó mecannimè. ¹³ Dí béi nweti weti ke dō di yóó yóu n cice nè n yō nè n yōfūò kòbe nè be cēi kòbe benitidaabè nè benitipòbè.

¹⁴ Kè de kó benitibè dō: Ti bo kúmè bo ntōū kè fōò sàà í ti dáa. Kè ti Yiè nKuyie nti duó ndihei ti yóó da dōòmu mesàà.

Dahabu sōnnemè Sosuwee tō mbè

¹⁵ Kè Dahabuu bè cūūnnè kuhōū tebòtè. O cîètè do cómmú dihei kó kuduotí ínkè nke. ¹⁶ Kòo bè náké ke dō: Kòtenè ditāri bíékè kénsōri ke dō yewe yètāāti. Kè bèe wētení kè di né na kékété, kè di kèté di yàà bo bè conè.

¹⁷ Kè de kó benitibè dō: Nte a yóo dōòmè, kè tí na ké da dōò ti yu Kuyie nyètìrì ke béi nti. ¹⁸ Kè ti tatiní dii mōnni dihei á núnne mupàakonwūs ntebòtè a ti cūū ntè. Kàa dèè á tíí nha kòbe bemōu a cîètè mieke. A cice nè a yō, a yōfūò kòbe nè a cîètè kòbe benitidaabè nè benitipòbè. ¹⁹ Kàa cîètè kou mōu yè, kè ti ò kùò dè tu o kó meyei mme, kè ti me nkùò òmōu a cîètè mieke dè tu tíí kó meyei. ²⁰ Kàa me nti dáa, ti ténke báá da dōò ti yu Kuyie nyètìrì ke béi nti. ²¹ Kòò dō: N yiemmu di béi nti.

Kè bèe ò cau nkéíté, kòo pānkēe núnne mupàakonwūs ntebòtè. ²² Kè de kó benitibèe kòte kénsōri ditāri ínkè ke dō yewe yètāāti, bèè do bè tūnne kè bèe bè wammú kémónté kēwētení. ²³ Kè de kó benitibè bedéé cúténí ditāri, késénté kukó nSuditēē, kēwēte Nunni bire Sosuwee borè kòò náké dèè dōò. ²⁴ Ke dō: Ti Yiè nKuyie mmènke ti duómmu de kó ketenkè, bè ti yà ke be kōnti aumu bemōu.

Isidayeeribe sèntémè kukó Suditēē

3 Mèmmè Sosuwee nè Isidayeeribe kè bèe íté Sitimmu dikūnwēnní sèi kébáté Suditēē kényié nke baànè bè bo sèntémè. ² Yewe yètāāti kó difōnkùò kè Isidayeeribe kó bekóftibèe ce mbe kari dimōu, ³ kénáké benitibè ke dō: Kè di yà kè ikuó niùbè Defiibe tùóté ti Yiè nKuyie ntaummè tōu ke kèté, dí tūnne. ⁴ Diì yó nni kè di tū nke yé di í yémè kuce. Di bá

ndi tòkénè, dí di bo mmeffè nkè mè mbo cìdòmétìrì òmáà.

⁵ Kè Sosuwee náké benitibè ke dò: Dí wénkúnne dimáà, ti Yiè nKuyie nnaa yóó dɔɔ tidietì kperè nde di cuokè.

⁶ Díndi ikuú niùbè, túóténè Kuyie ntaummè tɔu kéniié, kè bèe di túóté kéniié. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: M bo da déúkúnne yíe ny-Isidayeeribe bemɔu iikè kè bèe banté n da bonèmè n do bonè mèè botí Mɔyiisi. ⁸ Kè kùu yíe ke dò: Náké ikuú niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu, kè bè ta dii m̀nni Suditèè bè ncómmú menie mmieke.

⁹ Kè Sosuwee yú benitibè ke dò: T́ón-nènní kékéè ti Yiè nKuyie nyè mmù, ¹⁰ kénáké benitibè ke dò: Nè die mmieke nke di yóó bantémè ti Yiè nKuyie ndi bonèmè, ke yóó beti Kannahāā kɔbe nè Itiibe nè Efiibe nè Pedisiibe nè Kidikasiibe, Amɔriibe nè Sebusiibe. ¹¹ Kuyie nkuu te ikuú niùbè ketenkè kemɔu, bèè tɔ ku taummè tɔu bèè yóó niité kéta Suditèè mieke. ¹² Tāāténè Isidayeeribe botí tepíítè nè idéi mieke onitì òmáà òmáà. ¹³ Ikuú niùbè bèè tɔ ti Yiè nKuyie nkùu baké ketenkè nè kéínkè ku taummè tɔu, bè bo nyóó na dii m̀nni kukó nSuditèè kó menie nkè mè pánke kèétému, mèè do pùù nde fùù kè mè mpēnkù, kè mèè do pùùnní kè mèe cómmú só kèpénné.

¹⁴ Kè benitibèe íté ke bo sénté Suditèè, ikuú niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bèe niité de iikè. ¹⁵ Dè do tú mudidèi m̀nni ndi, ke ś nSuditèè ta menie nke píe, ikuú niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bèe na menie. ¹⁶ Kè mèe cómmú kukó nyuu dedétirè Atāā Sadiitāā bíékè kè metēmèe pōnté káyún-né dāmèèrì mukóókúú nkou bíékè tedon-tè Adabu kó dikpáà, kè Isidayeeribe na dekperè késénté kénwetí Sedikoo. ¹⁷ Kè ikuú niùbè ncómmú kukó ncuokè ke tɔ Kuyie ntaummè tɔu, kè Isidayeeribe bemɔu yàa sénténè diyáà terì.

Bè fí nyèè t́arè Suditèè mieke ke bo ndennini

4 Isidayeeribe sénté dii m̀nni Suditèè kédeè, kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: ² Tāāténè Isidayeeribe botí tepíítè nè idéi mieke onitì òmáà òmáà. ³ Kè bèe ta kukó ncuokè ikuú niùbè cómmú dè, kéwaá nyetárè tepíítè nè yèdéè kéntɔ kédɔú ndi yóó yíe ndè.

⁴ Kè Sosuwee yú benitibè tepíítè nè bèdébè bè t́āté bè Isidayeeribe botí mieke ké bè nàké ke dò: ⁵ Tannè kukó nSuditèè cuokè bè cómmúnè dè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, bá wè kòo buuté ditárì, Isidayeeribe botí màmè. ⁶ Kè yè r̀bo, kè di bí di beke diyèè marì ke tú: Yetárè yie ñtu ba? Di dò: ⁷ Ti do senti Suditèè nwe nè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu kè menie ncómmú, de kó yetárè yó mbomu sáà ke denniní Isidayeeribe Kuyie ndòò tì dieti.

⁸ Kè Isidayeeribe dɔɔ Sosuwee bè nàké tì, kéwaá nyetárè tepíítè nè yèdéè be botí màmè kéntù nti Yiè nKuyie nnákémè Sosuwee kè bè nyè tɔ kédɔú mbè yóó yíe ndè. ⁹ Kè Sosuwee fí nyetárè teyè tepíítè nè yèdéè, ikuú niùbè do tɔ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ke cómmúnè dè, kè yè kpáà dè bo nè yíenní.

¹⁰ Ikuú niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bè ncómmú kukó ncuokè, kè ti Yiè nKuyie ndo duú nkè Sosuwee bè nàké tì timɔu dɔɔ. Sosuwee do t́unne Mɔyiisi ò nàké tì nti timɔu. Meñme kè benitibè bemɔu sénté kukó mmecāā. ¹¹ Bè sénté dii m̀nni bemɔu ke deè kè ikuú niùbèe niité be iikè nè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. ¹² Kè Dubenniibe nè Kadiibe nè Man-nasee kɔbe dikéè kè bèe niité fekpàrinafe iikè kéntù Mɔyiisi do bè nàkémè. ¹³ Kè behāāpòmbè sikɔupísisināà (40000) bèè do baati tikpàrinenti mudòò kpeti. Kè bèe sénté kukó nSuditèè kénwetí kubi-rikú kè ti Yiè nKuyie mbè bonè. ¹⁴ De kó diyèè kè ti Yiè nKuyie ndéúkúnne So-

suwee Isidayeeribe bemou ìikè, kè bèe ò yòte ké nhò dé o fòmму mumou mieke bè do dé mèè botí Mòyiisi.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: ¹⁶ Duó ndinùu ikuó niùbè bèè tó Kuyie ntaummè tou kè bèe yè Suditèè.

¹⁷ Kòo bèe duó ndinùu. ¹⁸ Ikuó niùbè bèè tó ti Yiè nKuyie ntaummè tou bè yènní dìi m̀nni ḱna dikonnèbènni, kè menie nwète kèp̀nté mè do dòmmè kè kukó nSuditèè píe. ¹⁹ Bè do sènté kukó nSuditèè otànkú ketiwè yìe pínni ndi, kèbáté Kidikaadi Sedikoo f̀nkúò.

²⁰ Kè Sosuwee fíi nKidikaadi yetárè tepítè nè yèdéè bè do t̀oté yè kukó nSuditèè mieke. ²¹ Ò dèè memme kénáké Isidayeeribe ke dò: Kè di bí di beke diyie mari ke tú ba nkó yetárè nye? ²² Dí ì nàké ke dò: Ti do senti kukó nSuditèè nwe kè menie ncómmú kè tí na dekperè késénté. ²³ Ti Yiè nKuyie nkuu do cònné kukó nSuditèè kó menie nkè dèe kpeí kè tí sènté, kù do d̀ò mèè botí tipènti kóo dàmèèrì kè tí sènté. ²⁴ Kù d̀ò memme kè benitibè bemou bo banté kù kpeñnimè mme, kè tí nkù dé sáà.

Am̀riibe kèmmè Isidayeeribe kpeí nkè kuf̀waá mbè pí

5 Kè Am̀riibe kpààtibè bèè bo Suditèè diyie taà kèè bíékè nè Kannahāa kòbe bèè bo dàmèèrì také, kè bèe keè ti Yiè nKuyie ncònnémè kukó nSuditèè kó menie, kè Isidayeeribe sènté, kè kuf̀waá mbè auté, bè í ndàátí ke bo baao Isidayeeribe.

Bè cāmmúmmè Isidayeeribe bè pié bè kuce mieke

² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: Dòò metántènsiè nkécāmmú Isidayeeribe bè pié bè kuce mieke.

³ Kòo dòò metántènsiè nké bè cāmmú dicāntétàri ìnkè. ⁴ Nte dèè do te kè Sosuwee cāmmú benitidaabè bè do yetiní Esibiti kè bèè kó dimàà ndò nkéna kékote

mudòò, bè do ku dikpáa cuokè nke. ⁵ Bè do yetiní Esibiti kè bèè bo bè do cāmmúmu, bè do pié bè kuce beè do í cāmmú.

⁶ Isidayeeribe do yènní Esibiti kèmmòke yebie nsipísìnàà ndi dikpáa, bè do yetiní kè bèè dò mbè bo na kékote dikpànni kè bèe kú, bè yete mèè kpeí ti Yiè nKuyie nkpeti, kè kù d̀ò bè í tati kù do yè nkù yóó duó ndièi èi be yembè, menaamiè nnè mecekùò ndè p̀ò ndè. ⁷ Be bí ì do còuté be f̀tè, kè Sosuwee bè cāmmú ke yè bè mu ndo í cāmmúmè. ⁸ Ò bè cāmmú kédeè kè bè mbo be karè nye ke yàa mieténè. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: N dèite yie ndi fei nyi, di yènnènni ì Esibiti.

Dèè te kè bèe yu de kó dibòrì ke tú Kidikaadi nè yíenní.

Bè baámmè diyentébanni Kannahāa

¹⁰ De m̀nni kè Isidayeeribe nkari Kidikaadi kébaá ndiyentébanni otànkú yìe tepítè nè dinaanni yìe kuyuoku, Sedikoo èi kó kubiriku. ¹¹ Kè bèe di de yìe diheì kó tidiiti, kécááké p̀éè wèè í kòorenè mutie mùu muuti nè tidiiti tii cie. ¹² Kè dèe wenté kè mánni ténke í mbo, kè bèe nyo nKannahāa kó mudii.

Sosuwee yàmè wèè baké Kuyie nhāāp̀nnafe

¹³ Diyie mari kè Sosuwee m̀bo Sedikoo také keyà oniti m̀ò kòò tó mesebii nke cōmmú, kè Sosuwee ò beke ke dò: A tú ti kouaà kè ti dootitò? ¹⁴ Kòò d̀ò: N tú wèè baké wènwè ti Yiè nKuyie nhāāp̀nnafe, m bo ke tuòkùnímu. Kè Sosuwee nínkóo o ìikè ke dò: N yìe, a dó ké n náké ònti?

¹⁵ Wèè baké ti Yiè nKuyie nhāāp̀nnafe kòò d̀ò: Dèite a neùti, a cōmmú dibòrì sààrì ndi.

Kè Sosuwee ti dèite.

Isidayeeribe p̀ntemè Sedikoo

6 Sedikoo èi do kpetí táu nwe ke páké Isidayeeribe kpeí, òmòu í taà òmòu

me nyí yiè. ²Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dð: N da duómmu Sedikoo èi nè di kóo kpààti nè o āāpòmbè kperibè. ³Fó nnè a āāpòmbè di ní fité Sedikoo èi kuce mèmáà diyìè mieke ke dð yewe yèkuð. ⁴Kè ikuú niùbè bèyiekè ntò yetātehe yèyiekè ke ni ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè, diyìè yíènni yiè kénheu kè di fité dihei kuce mèmáà. ⁵Kè ditāteheù kuú ndii mðnni dí uu dimɔu Sedikoo èi duotí yóo domu bá wè kòo wetínné o ìkè.

⁶Kè Nunni bire Sosuwee yú ikuú niùbè bèyiekè ke dð: Túóténè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, kè ikuú niùbè tɔbè bèyiekè ntò yetātehe yèyiekè ke ni.

⁷Kè behāāpòmbè nni ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè kè dí fité dihei.

⁸Kè ikuú niùbè bèyiekè tóuté yetātehe yèyiekè, kèniitè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè kénheu. ⁹Kè behāāpòmbè mabè nni ikuú niùbè bèè eu yetātehe, kè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bè tū nkè behāāpòmbè tūnni kè yetātehe kuð. ¹⁰Sosuwee do bè nàkému ke tú bè bábá wekii bè ndò nyúó ke kémú o bo yímè: Uunè! Kè bè né uu. ¹¹Kè bèè fité dihei kuce mèmáà diyìè mari máà mieke nè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, kékò mbè bàté dè kéduú.

¹²Kè dèe wenté dikúnweñni sèi, kè Sosuwee duó nkè ikuú niùbèe tɔ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. ¹³Kè behāāpòmbè mabè nni ikuú niùbè bèè eu yetātehe be ìkè, kè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bè tū, kè behāāpòmbè tɔbè tūnni, kè yetātehe kuð. ¹⁴Diyìè didèri yiè, kè bè tó fité dihei kuce mèmáà, ké mme nhɔ nke dð yewe yèkuð. ¹⁵Diyiènni yiè kèyè dikúnweñni sèi kèfité dihei ke dð kuce mèyiekè. De kó diyìè dimáà ndi bè fitémè kuce mèyiekè. ¹⁶Kè bè nfiti kuce meyiémmè, kè ikuú niùbè eu yetātehe, kè Sosuwee náké benitibè ke dð: Uunè! Ti Yiè nKuyie ndi duómmu dihei, ¹⁷dí di kù páí kè di éi dè ntú ti Yiè nKuyie nkperè. Dí yóu Dahabu onitipòkù wèè dɔuti dɔutinè

benitidaabè omáà nè bèè bo o cîètè, ò sòò sònne mèè kpéi nti tōnni bè kè bè bo paatè dihei. ¹⁸Dònnè meyòmmè di bábá yúúkú dèmarè, kè di tóuté dèmarè di yóó ànnè meyò mme Isidayeeribe kè bèè bè kù. ¹⁹Mesɔɔ nnè timátì péfìti, disɔɔwúú nè timátì dè yó ntú ti Yiè nKuyie nkperè nde, kè dí dè ànnè ku cîètè mieke.

²⁰Kè bèè eé yetātehe, kè bèè uu kè kuduotí do, kè Isidayeeribe ta dihei bá wè kòo wetínné o ìkè. ²¹Kè bèè ku benitibè bemɔu benitidaabè nè benitipòbè, ibi nè bekótibè, inààke nè ipe nè sámmarímúbè.

Sosuwee yóumè Dahabu

²²Kè Sosuwee náké benitibè bedébé do tɔ mbè ke dð: Tannè Dahabu onitipòkù wèè dɔuti dɔutinè benitidaabè cîètè kóo dènneni nè o cîètè kɔbe bemɔu kèntū ndi sòò ò nàké ti.

²³Kè bèè ta kédennení Dahabu nè o yembè nè o yòfúú kɔbe bemɔu, nè o kɔbe bemɔu. Kè bèè bè kànnè bè bàté dè kètóónnè bemáà, kéndake be kpéi. ²⁴Bè me nyí kécɔu ndihei nè dèè kó dimáà bo di mieke, kètúóté mesɔɔ nnè timátì péfìti, disɔɔwúú nè timátì kètanne ti Yiè nKuyie ncîètè. ²⁵Kè Sosuwee yóu Dahabu onitipòkù wèè dɔuti dɔutinè benitidaabè nè o kɔbe kè bè nfdù, ò sònne mèè kpéi nho tɔ mbè kè bè paatè dihei. Dahabu kó kufuku kpaá bomu Isidayeeribe cuokè nè yíènni.

²⁶De mðnni ndi Sosuwee béimmè kèyú ti Yiè nKuyie nyètiri ke dð: Wèè bo ndó kémaá dihei dii, nhò bo yà! Ò bo ndi pūúku kòo bíketirèe kú, kòo ndi kpeti yecàkè kòo bíyāātèe kú.

²⁷Kuyie ndo bonèmu Sosuwee kòo yètiri feité be tenkè kemɔu mieke.

Akãã dðòmè meyei nkè bèè ò kù

7 Kè Isidayeeribe dð meyei ndiemè, kètúóté ti Yiè nKuyie nyè mbè bábá túóté dè, kè ku mieke bè peike. Sudaa

naàmùnkù kou Sedaa bire Sabudi weè do peité Kadimii, kòo peité Akāā. Akāā weè do yùúkú.

²Kè Sosuwee tō mbenitibè kè bè bo paaté Aii èi, dihei dii bo Beteedi diyie yiení kèè bíékè, ke tókénè Beti-Afenni, kè bèe kote ké di paaté. ³Bè wētení meṁme kóò nàké ke dō: De kó dihei í deu a báá fēū mbenitibè bəmou. Sikoupsitááti (2000) yoo sikoupsitááti (3000) yó nsannèmu.

⁴Bèè do kote, bè bo ntùðke sikoupsitááti (3000). Kè Aii kòbee bè na kébeti. ⁵Bè kùò bèè nitibè bo ntùðke sipisitááti nè bèkuò, kè bèe bè bèti kédenne dihei kó dibòri Sebadimmu ké bè cúũnko, kè kufōwaá mbè auté kè dèe bè kpéí.

⁶Sosuwee nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèe kēri be yààti, kēpū mmutáá mbe yo kénínkú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìikè nè kuyuokoo. ⁷Kè Sosuwee béi nke dō: Áú, n Yiè nKuyie! Dè yíme kàa ti séenní kukó nkè Amōriibe yóó ti kuò? Ti na nkpaaní kukó nSuditēē kó diyáá. ⁸Kuyie nha báá yí n da càarè, m bo yí ba? Tínti Isidayeeribe ti dootitòbè ti namu. ⁹Kannahā kòbe nè yehekè teyè kòbe yóó tì kèèmu ké ti dinté kékuò, kàa nè yíme kébenke a yetidieri?

¹⁰Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dō: Íté! Dè yíme kàa nínkú ke sīí?

¹¹Díndi Isidayeeribe di dōò meyei mme ke yete n di nàké tì, ke yùúkú n do yē ndi báá yúúkú dè, ke dè sōnne di nenti mieke. ¹²Di ténke í yóó na di dootitòbè, di dootitòbè yó ndi betimu ke di kòu. N ténke í yó ndi bonè, kè di í dènne n yē ndi báá túóté dè di cuokè. ¹³Íté kéwénkunne benitibè! Náké be kè bèe wénkunne bémáà kè ti naa máá. Á bè nàké ke dō: Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayeeribe di tū nkù mīl tu n yē ndi báá túóté dè, deè bo di cuokè, kè di í dè dènne di báá na kébaao di dootitòbè.

¹⁴Nanke dikúnweñni, á tíí nyiwuò nyiwuò kētāu tété kè m benke kùu wuò

nkùu bate tinaàmuntì, kè m benke kùu naàmùnkù kùu bate sicéí, kè m benke tèè cíētè tèe bate benitibè. ¹⁵Kè m benke wèè nitì bèe ò còu nnè o kperè demou, ò yete mèè kpéí n nàké tì ke dōò meyei ndiemè Isidayeeribe mieke.

¹⁶Dikúnweñni sèi kè Sosuwee tíí ny-Isidayeeribe kó iwuò nyimou. Kè Kuyie mbenke Sudaa kó kuwuò. ¹⁷Kòo bè bate be naàmuntì, kè Kuyie mbenke Sedaa kòku, kòo bè bate be cēí, kè Kuyie mbenke Sabudi kpete. ¹⁸Kòo bè bate onitì onitì, kè Kuyie mbenke Akāā. Akāā cice do tú Kadimii, kè Kadimii cice tú Sabudi, kè Sabudi cice tú Sedaa. Sudaa kó kuwuò kòbe mbe. ¹⁹Kè Sosuwee ò nàké ke dō: Banté ti Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe tū nkù deumè ké n náké demou, a báá n sōnne dèmarè.

²⁰Kè Akāā dō: Ēē, mī dōò meyei ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù ìikè. Nte n dōò dè: ²¹N yà ti dootitòbè nenti mieke nke Mesopotamii kòbe kó diyaàbòri sààri marì nè medítibii nsikousidé (200) nè disòwènni cidòò kó dikéè, ke dè yaa nke tùóté, di bo dè yà n tou mieke, kè dè kūrì kè idíítí ni.

²²Kè Sosuwee tō mbenitibè kè bèe kote o dieku kénsí ndè me ndò nkè idíítí ni.

²³Kè bèe dè kütè o dieku kētóni Sosuwee nè Isidayeeribe bəmou borè, kè bèe dè còu ti Yiè nKuyie nyìikè. ²⁴Sosuwee nè Isidayeeribe bəmou kè bèe túóté Akāā nè idíítí nè diyaàbòri nè disòwènni nè o bí, initidaai nè initipòli nè o nàake nè o sām-marímúbè nè o pe nè o bój nè o touku nè ò mðke dèè kó dimàà, kékòtenè kubiriku bè tu kù Dikònkònni biriku. ²⁵Kè Sosuwee náké Akāā ke dō: Fṣṣ te kè meyei nti tūðkení, ti Yiè nKuyie mbo da dōò meyei nyíe.

Meṁme kè Isidayeeribe buótí Akāā yetárè kékuò, ké me ndòò o kòbe bəmou nè o kperè demou, ²⁶kétíí ndeborè ditán-ténkou dieri kè di kpaá bo nè yíenní,

deè te kè bè yu deborè ke tú dikònkònni biriku.

Meñme ti Yiè nKuyie mmieke domè.

Bè pòntemè Aii

8 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: A bá nyièkù, a kòmbùditi bá nduò, túóté a ãàpòmbè bemou kè dí kote képi Aii, n we nda duómmu nè o kóo kpàtiti nè o nitibè nè o ei nè o tenkè. ² Á pònte Aii nè o kóo kpàtiti a pònte mèè botí Sedikoo nè o kou, kè dí éf be kpere nè be wūō. A duó nkè behãàpòmbèè bè dèké diyie yiení kèè bíékè.

³ Kè Sosuwee báátí nè o ãàpòmbè ke bo pi Aii, kétãáté bekpàrinuømbe sikòupísisitããti (30000) kéní nkeyènkè, ⁴ ké bè nàké ke dò: Kòtenè kénhoke dihei fñnkùò, di báá dèténè dihei. Dí nwáké, kè dè fuute dí yènní. ⁵ Mí nnè n kòbe kè ti taroo dihei, kè bè yènní ke bo ti dokénè tí coké ti sòò yīmè. ⁶ Bè yóó ti betimu kè tí bè dèténè dihei kè be yèmmè ndò nti coké ti sòò yīmè. ⁷ De mōnni kè dí yènní kèpònte dihei. Ti Yiè nKuyie ndi ndi duómmu. ⁸ Kè di ta dihei dí di còu nkédòò ti Yiè Kuyie nyèmmè kéntü n di nàké ti.

⁹ Kè bekpàrinuømbeè kote Sosuwee bè benke dè, kénhoke Aii nè Betèedi de cuokè diyie yiení kèè bíékè, kè Sosuwee nkpaánè besømbe keyènkè.

¹⁰ Kè dèè wenté kè Sosuwee wénní o nitibè kétánké Isidayeeribe kó bekótfbè kè bèè niité fenafe. ¹¹ Kè bekpàrinuømbeè ò neinè kè bèè kote Aii kétónko kébáté Aii bakù cànkù bíékè kè kubiriku makù nsoké nè Aii be cuokè. ¹² Kè Sosuwee túóté benitibè bè bo ntùòke sikòupísinùmmù (5000) ké bè òo ndiyie yiení kèè bíékè Betèedi nè Aii de cuokè. ¹³ Kè ditinní dieri mbo dihei bakù cànkù bíékè, kè diteri bo diyie yiení kèè bíékè, kè Sosuwee yie mbo kubiriku de kó keyènkè. ¹⁴ Kè Aii kóo

kpàtiti yà Isidayeeribe, kébáátí mecãã nnè o ãàpòmbè ke bo bè dokénè ò sòò bè doké ndè Suditèè biriku, ke wetí tédòntè Adaba kó dikpáà. Bá bè í yé ke dò mbèmabè òke diyie yiení kèè bíékè. ¹⁵ Sosuwee nè o kòbe kè bèè dòò kéndò mbè coké kéwetinné dikpáà dieri bíékè. ¹⁶ Kè bèè péi nkè benitibèè íté dihei dimou, ké bè túnne kédéténè dihei. ¹⁷ Kè bèè yè bemou kétünne Isidayeeribe, bá òmòù í nkpaá Aii ke baa dihei. ¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: Youte a kpänni Aii bíékè, n da duómmu de kó dihei.

Kè Sosuwee yie. ¹⁹ Ò yòùte dii mōnni o nòùtè kè Isidayeeribe bèè do sari kè bèè yenni mecãã nkéta dihei ké di do, ké di còu ndende bàmbà.

²⁰⁻²¹ Kè Aii kòbeè wèète keyà kuyukú dátinnémè be ei, kémónté bè bo coké kécuó nkèè bíékè. Sosuwee nè o kòbe bèè do cokù kè bèè yà bèè do sari diyie yiení kèè bíékè bè yènnimè ke còu ndihei, kéwèète kédokénè bèè bè bèti. ²² Bèè còu ndihei kè bèè yènní kè bèè cètinne Aii kòbe de cuokè, òmòù í nyenté. Kè bèè bè kùò bemou, ²³ képi nhAii kóo kpàtiti kékòtenè Sosuwee borè.

²⁴ Isidayeeribe kùò dii mōnni bèè be túnne dikpáà mieke kédeè kéwètení dihei kékuò besømbe bemou. ²⁵ Aii kòbe, benitidaabè nè benitipòbè bè kùò bè do bo tækòupípiíte nè sikòupísidé ndi (12000). ²⁶ Kè Sosuwee ñyuo o kpänni Aii bíékè kè bè yàa kuònè benitibè bemou kédeè. ²⁷ Sosuwee nè o kòbe kè bèè éf be kpere nè be wūō kéndònnè ti Yiè nKuyie nti nhò nàkémè. ²⁸ Kè Sosuwee còu nhAii kòo còuté fuku fuku kènaá ntidobonti bá dèmarè í dè bo nè yiení, ²⁹ kénúnne Aii kóo kpàtiti mutie kòo nsake nè kuyuokoo. Diyie tati dii mōnni kè Sosuwee duó nkè bèè ò cùúnni kédòò ndihei mànkù dibòri, kètií nditánténkou o ínkè kè di kpaá bo nè yiení.

Sosuwee kàammè Kuyie nkuú imɔu Isidayeeribe

³⁰ Kè Sosuwee maá ti Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe tū nkú diwūōtōnni ditāri bē tu di Ebaadi di ínke. ³¹ Ō di maánè yetārè yèè í ciéké yènye. Timáti mati í kàáké yè kéndōnnè Mɔyiisi ti Yiè nKuyie tōnti do ti nàkémè Isidayeeribe, kè ti wāri o kuó pátiri mieke, kòo kù fié iwūō kétuá nkéfié metaummè kpeyi. ³² Kòo wāri Mɔyiisi kó ikuó yetārè ínke Isidayeeribe bemɔu iikè. ³³ Isidayeeribe nè be kó bekótfbè nè bepátíwāābè nè bebaatfè kè bēe cómmú kéfité metaummè tɔu kénwetí ikuó niùbè Defiibe bēè di tɔ. Isidayeeribe sɔmbe nè bepòòbè, kè bēe cómmú bie nKarisimmu tāri ínke betòbè Ebaadi kperi ínke, kéndōnnè ti Yiè nKuyie nkóo tōnti Mɔyiisi do yē mbè níí dòòmè kēpā Kuyie nkó mesàà ny-Isidayeeribe. ³⁴ Kè Sosuwee kaa nyikuó imɔu, kékaannè Kuyie nyé nkè bē dōò dè kùu bē dōò mesàà nnè kù yē nkè bē dōò dè kùu bē dōò meyei, tii kó dimàà wāri ikuó pátiri mieke, ³⁵ kékaa nKuyie ntannò yemɔu kù do duó nyé Mɔyiisi, benitfè bemɔu iikè nè benitipòbè nè ibi nè bepòòbè. Bá ò í nsúó ndimari.

Sosuwee do taunnèmè Kabaōō kɔbe

9 Kè bekpààtìbè bēè bo kukó nSuditēē diyie yìèní kèè bíékè: Yetārè ínke kɔbe nè kubiriku kɔbe nè bēè bo dāmèèri peémme kétuakenè Dimaa. Iti-ibe nè Amōriibe nè Kannahāā kɔbe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe kè bēe keè bē pòntemè Aii, ² kéwēnnè bemɔu ke bo kpānnè Sosuwee nè o kɔbe Isidayeeribe.

³ Kè Kabaōō kɔbe keè Sosuwee pòntemè Sedikoo nè Aii, ⁴ kēsouté kéndò mbè bonní dedétirè ke tɔ mudii, ke bou tiyòti tii kēri be sāmmarímúbè, ke tɔ menaà nkó tidɔuti kóti, tii kēri kè bē yá. ⁵ Ke dáátí tiyaacítí ke ánnè tineùti tii kēri kè bē yá, ke tɔ pēèbè bēè kpeí ke wèrí. ⁶ Kè

bēe tuɔkoo Kidikaadi kényà Sosuwee nè o kɔbe ke dō: Ti boní dedétirè nde ke dō nè dínđi tí tau.

⁷ Kè Isidayeeribe bē tēinné ke dō: We nyé kè di í ā die nde detóónnè. Ti bo yíme ké di taunnè.

⁸ Kè bēe náké Sosuwee ke dō: Ti tú a kó betómbè mbe. Kè Sosuwee dō: Di tú òmbe? Di bonní de?

⁹ Kè bē dō: A kó betómbè tínti ti bonní diheì détirì ndi, ke kèè a Yiè nKuyie nha tú nkú kpéí nnè kù dōò tii dieti Esibiti. ¹⁰ Nè kù dōò dè Amōriibe kó bekpààtìbè bedé kukó nSuditēē kó diyáà. Sionni, Esibonni kóo kpààti nè Ōku Basāā kou, wèè do bo Asitadoti. ¹¹ Ti èi kó bekótfbè ti nàkémú ke tú: Túótènè mudii kékɔte ké bē co, kēmpí mbe tōmmú kè dí dōò metaummè. ¹² Ntenè pēè, ti sòò yóó kéténi kòò kpaá tonnìmu, bàmbà mmie nke kpeí ke pūùti ke wèrí. ¹³ Ti sòò yóó túóté menaà nkó tidɔuti kè ti pàannìmu, di mmònni ke kēri, tineùti nè tiyààti kè dè kēri kuce okù mēè kpéí.

¹⁴ Kè Isidayeeribe kó bekótfbèe cɔutè be dii bá bē í beé ti Yiè nKuyie. ¹⁵ Kè Sosuwee bē dōònnè metaummè, kè bēe narike, kòò dō bē í yóó bē kùu. Kè Isidayeeribe kó bekótfbèe yie nke yú ti Yiè nKuyie nyètìri.

¹⁶ Yewe yētāāti kó difōnkúò bē taummè ke dèè, kè Isidayeeribe keè bē bomè dende nde detóónnè. ¹⁷ Kè bē mmòke yewe yētāāti mucèmmu kétuɔke de kó benitfè cie: Kabaōō nè Kefidaa nè Bedɔti nè Kidiya-Yeadimmu. ¹⁸ Bè í mbè kùu, ke yé Isidayeeribe kó bekótfbè do bē taunnèmè kényú ti Yiè nKuyie nyètìri, kè be kɔbe Isidayeeribe mbè kpānnè. ¹⁹ Kè bekótfbè bemɔu dō: Tfi bē taunnè ke yu ti Yiè nKuyie nyètìri, ti báá na ké bē kùu, ²⁰ ti yóó bē yóumu kè bē nfòu ke yé ti béímmè ke yu ti Yiè nKuyie nyètìri, ti yàà bo íi nti Yiè nKuyie mmieke. Ntenè ti yóó bē dōòmè. ²¹ Ti yóó bē yóumu kè bē nfòu ke ti do mmenie nke ti kau ideí.

Bekótìbè ti mbéi. ²²Kè Sosuwee yú Kabaṣṣ nìtìbè ké bè beke ke dṑ: Dè yíme kè di ti souté ke yé ndi cie díetiri ke né bo ti také? ²³Di yó ntú tidaatì nti sáà, ke kṑũ Kuyie nciètè kó ideí ké ndo mmenie.

²⁴Kè Kabaṣṣ nìtìbèe ténne Sosuwee ke dṑ: Ti kèè di Yiè nKuyie nduómme mme ku koo tṑnti M̀yiyisi ke ntenkè ke tú dí nkṑũ bèè kó dimàà dè bo, kè kufṑwaá nti pí nkè ti yièkù di bo ti kuómè, deè te kè ti dṑm memme. ²⁵Ti bo a nou mieke nke a p̀nsirimè, mèè da wenni dṑṑ me.

²⁶Nte Sosuwee do yete bè bo bè kùòmè kédṑṑ tì. ²⁷De yiè kè Sosuwee duṑ nkè bè nkau ideí ke do mmenie nyIsidayeeribe nè ti Yiè nKuyie nwũṑtṑnni kpéi nkù dṑ bèè di maá dè. De kó benitìbè kpaá pímmu de kó mutṑmmú nè yíenni.

Isidayeeribe namè Am̀riibe

10 Kè Adoni-Sedeki Sedisademmu kóo kpààtìi keè Sosuwee p̀ntemè Aii nè o kóo kpààtì ke bè kùṑ páíí ò do dṑmè Sedikoo nè o kóo kpààtì, kékeè Kabaṣṣ kṑbe taunnèmè Isidayeeribe ke bo be cuokè. ²Kè kufṑwaá mbè auté, ke yé yekpààtihekè mieke Kabaṣṣ do túmè dihei dieri ndi ke p̀ètè Aii, kè bekṑmb̀tiebe máa di bo. ³Kè Adoni-Sedeki Sedisademmu kóo kpààtìi tṑ nkè bèè náké Oammu Ebunṑṑ kpààtì, nè Pidammu Yadimuti kpààtì, nè Yafia Dakiiisi kpààtì nè Debii Ekunṑṑ kpààtì ke dṑ: ⁴Kṑtənni ké n teennè kè ti kpannè Kabaṣṣ kṑbe ke yé bè taunnèmè Sosuwee nè o kṑbe Isidayeeribe.

⁵Memme kè Am̀riibe kó bekpààtìbè bènùmmù wənnènè Sedisademmu kou nè Ebunṑṑ kou nè Yadimuti kou nè Dakiiisi kou nè Ekunṑṑ kou, kətúóté be āp̀ǹt̀r̀r̀ képi Kabaṣṣ kṑbe mudòṑ. ⁶Kè Kabaṣṣ kṑbe tṑ nSosuwee borè Kidikaadi kè bèè ò náké ke dṑ: Kṑtení

kédeetè a kó betṑmbè, báá yete Am̀riibe kó bekpààtìbè bèè bo yetārè ínke beè wənnè ke bo ti dokénè.

⁷Kè Sosuwee p̀ankeé íté Kidikaadi nè behāāp̀òmbè nè bekp̀arinuṑmbe. ⁸Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dṑ: A bá nyièkù m bè nda duṑmmu a yóó bè namu bemṑu páíí, òmṑũ báá da na.

⁹Sosuwee nè o kṑbe kè bèè íté Kidikaadi kényiè nke kéri keyènkè kemṑu képi Am̀riibe bá bè í yé. ¹⁰Kè ti Yiè nKuyie nduṑ nkè Am̀riibe b́t́f́nné kékoké kè Isidayeeribe na Am̀riibe, ké bè auté Kabaṣṣ, ké bè bèti Beti-Onṑṑ tār̀i, ké mbè kṑ̀t̀i kétuṑkenè Asekaa nè Makedaa. ¹¹Kè Am̀riibe coké kəncuti Beti Onṑṑ kè ti Yiè nKuyie ncuũnni yemátárè dieyè kè yèè bè kùṑ kè bè nsù kəp̀ètè Isidayeeribe kùṑ bè nè yese.

¹²Ti Yiè nKuyie nduṑ ndii yiè Am̀riibe Isidayeeribe kè bè nkpa nkè Sosuwee béi nyIsidayeeribe bemṑu iikè ke dṑ: Fṑ ndiyiè, cómmú Kabaṣṣ ínke, fṑ nhotànkù kàa cómmú Ayanṑṑ biriku! ¹³Kè diyièe cómmú, kòo t̀nk̀u cómmú, kè Isidayeeribe yàa nanè be dootitṑbè. Tì ẁrimu Owenniwe pátiri** mieke ke tú: Kè diyiè ncómmú tiwetì cuokè ke dṑ diyiè difò̀r̀i ke í ta. ¹⁴Kè de kó diyiè í dṑke ti Yiè nKuyie nyí yie ndiyiè mari onitì kpeti memme kó kubotí. Tì Yiè nKuyie nku mṑmmṑnku kuù do kpa ny-Isidayeeribe kpéi.

¹⁵Sosuwee nè o kṑbe Isidayeeribe bemṑu kè bèè wète be k̀ari dè Kidikaadi.

Bekpààtìbè bènùmmù do s̀rimè Makedaa tādènkù

¹⁶Kè Am̀riibe kpààtìbè bènùmmù coké kəs̀ri Makedaa tādènkù. ¹⁷Kè bèè náké Sosuwee ke dṑ: Ti yàmu bekpààtìbè bènùmmù kè bè coké ke s̀ri Makedaa tādènkù. ¹⁸Kè Sosuwee náké benitìbè ke

** **10:13 Owenniwe pátiri:** Iyie nkó dipátiri dikótiri mari ndi ke feti b̀mb̀. Bè múnke béimmu di kpéi 2 Samuuyeri 1:18.

dò: Biennè yetádieyè kékpetínné dibòri kémbaa. ¹⁹ Nkpaá betìnè di dootitòbè, ké bè dinté, di báa yie nkè bèe kò nti Yiè nKuyie mbè ndi duómumu.

²⁰ Sosuwee nè o kòbe Isidayeeribe kè bèe kuw Amòriibe kéndó ké bè dèè, kè bèmabèe na kéyanté kétaá be ekè iduotí fité yè. ²¹ Kè Isidayeeribe wète Makedaa bè bàté dè, òmòu ténke í ndàátí ke bè béinnè timati.

²² Kè Sosuwee dò: Kpeténè kutādènkù kédennéní bekpààtibè benùmmù bembe. ²³ Kè bèe kpeté ké bè dènnéní, Sedisadèmmu kóo kpààti nè Ebunoo kou nè Yadimuti kou nè Dakiiisi kou, nè Ekunoo kou, ké bè duó nSosuwee. ²⁴ Kòo yú Isidayeeribe bemou kénáké bèè do ò neínè ke ni mudoo ke dò: Kòtènní kéna be fñíí. Kè bèe ì na, kè Sosuwee dò: ²⁵ Di bá nyíèkù kè di kòm̀bùòti duò, t́éínnè kéyáúkùnnè di k̀nti, ti Yiè nKuyie nyóó d̀ò mie mme di dootitòbè bemou. ²⁶ De kó dif̀nkúò ké bè kùò, késaa ndetie ndènnùmmù. Kè bè nsake nè kuyuokoo.

²⁷ Diyie tati diì m̀nni kè Sosuwee duó nkè bèe bè cúnní kètanné kutādènkù bè do sori kùù mieke, kéíínné yetàré dieyè kè yè kpaá bo nè yiènní.

Sosuwee namè kubakù c̀nku kó yehékè

²⁸ De kó diyie dimáa mieke kè Sosuwee pi Makedaa kó dihei kékuw okpààti nè benitibè bemou ò í nsùò nhòmòu, kédòò okpààti ò do d̀òmmè Sedikoo kou.

²⁹ Sosuwee nè o kòbe Isidayeeribe kè bèe íté Makedaa kékòte képi Dibunaa èi kòbe. ³⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nde kó dihei kè bèe kuw okpààti nè benitibè bemou, bè í nsùò nhòmòu, kédòò okpààti bè do d̀òmmè Sedikoo kou.

³¹ Sosuwee nè o kòbe Isidayeeribe kè bèe íté Dibunaa kékòte kébáté Dakiiisi èi také ké di pi. ³² Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nde kó dihei kòbe kè bèe bè na diyie

dèri kékuw benitibè bemou bè d̀òmmè Dibunaa. Bè í nsùò nhòmòu. ³³ Kè Odammu Kesee kpààti báatí kéteennè Dakiiisi, kè Sosuwee ò kùò nè o kòbe bemou, ò í nsùò nhòmòu.

³⁴ Sosuwee nè o kòbe kè bèe íté Dakiiisi kébáté Ekunoo èi také ké bè pi ké bè dokénè, ³⁵ ké bè na kékuw benitibè bemou de yie bè d̀òò mèè botí Dakiiisi èi kòbe.

³⁶ Sosuwee nè o kòbe kè bèe íté Ekunoo kékòte Ebunoo èi ké bè pi ké bè dokénè, ³⁷ ké bè na kékuw okpààti nè o nitibè, képi yehékè yèè dè t̀kè kékuw benitibè bemou, ò í nsùò nhòmòu, ò d̀òò mèè botí Ekunoo èi kòbe.

³⁸ Sosuwee nè o kòbe kè bèe kónté kéwetínné Debii èi kòbe, ké bè pi, ké bè dokénè, ³⁹ ké bè na kékuw okpààti képuw nyehékè yèè dè t̀kè ò í nsùò nhòmòu, kédòò Dibii kpààti ò d̀òò mèè botí Ebunoo kou nè Dibunaa kou.

⁴⁰ Kè Sosuwee na yehékè yemou: Yetàré ínkè kó bekpààtibè nè kubakù c̀nku kòbe nè kubiriku kòbe nè diyie yièni kèè bíékè kòbe. Ò í nsùò nhòmòu. Kéndònnè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̀u nkù do bè nàkémè. ⁴¹ Kè Sosuwee na Kadeesi-Bannea kèntò kètuòkenè Kasaa diyie yièni kèè bíékè kubakù c̀nku, kéna Kòsenni kó kutempè kèntò nkètuòkenè Kabaòò diyie yièni kèè bíékè kubakù you. ⁴² Kè Sosuwee na bekpààtibè bemou nè be ekè kuwe mèmáa. Ti Yiè nKuyie nkuu do kpa nku kó benitibè Isidayeeribe kpànni. ⁴³ De kó dif̀nkúò Sosuwee nè o kòbe bemou kè bèe wète be kari Kidikaadi.

Bè dokémè Medommu bíí také

11 Kè Yabinni Asoo kpààti keè Sosuwee namè yehékè kètò nkè bèe náké Yobabu Matòò kpààti nè Simmudonni kou nè Akisafi kou, ² kètò nkè bèe náké tedòntè Adaba t̀arè fiè nkó bekpààtibè kubakù you kòbe nè Suditèè

biriku kɔbe nɛ bɛɛ tɔkɛnɛ Kinnadoti^{††} koo dɔmɛɛrɛ, nɛ yehɛkɛ yɛɛ sokɛ ditɔrɛ nɛ dɔmɛɛrɛ de cuokɛ kɛtuɔkenɛ Dɔɔ kɔ kutempɛ diyɛ yɛnɛ kɛɛ bɛkɛ. ³Koo taunnɛ Kannahɔ kɔbe diyɛ yɛnɛ kɛɛ bɛkɛ kɔbe nɛ bɛɛ bo yetɔrɛ ɛnkɛ, nɛ Amɔriibe nɛ Itiibe nɛ Pedisiibe nɛ Sebusiibe bɛɛ bo yetɔrɛ ɛnkɛ nɛ Efiibe bɛɛ bo Edimɔ tɔrɛ peɛmmɛ Misipaa kɔ kutempɛ mmieke. ⁴Kɛ bɛɛ bɔɔtɛ nɛ behɔɔpɔmbɛ kɛnsu mesɔ nke mɔnnɛ dɔmɛɛrɛ nɛ koo mubirɛmɛ nɛ sisɛɛ pɛu nɛ sinaasɛɛ. ⁵Kɛ bɛɛ wɛnnɛ bemɔu kɛbɔtɛ Medommu sibiɛ borɛ ke bo dokɛnɛ Isidayɛeribe.

⁶Kɛ ti Yiɛ nKuyie nnɔkɛ Sosuwee ke dɔ: A bɔɔ bɛ yɔtɛ, dɛ naa yoo nkɔɔkɛ mie nkɛ n duɔ nkɛ bɛɛ kumu bemɔu Isidayɛeribe ɛnkɛ. Kɔɔ kɛkɛ be sɛɛ duɔti kɛcɔu mbe naasɛɛ.

⁷Sosuwee nɛ o ɔɔpɔmbɛ kɛ bɛɛ bɛ do kɛ bɛ dɛɛtɛ dende bɔmbɔ mMedommu sibiɛ borɛ. ⁸Kɛ ti Yiɛ nKuyie nduɔ nkɛ Isidayɛeribe bɛ na kɛ bɛ bɛti kubakɔ yoo bɛkɛ kɛtuɔkenɛ diheɛ bɛ tu di Sidonni diwɛ, kɛtuɔkenɛ Misidɛɔti Misifɔɔ Mayimmu diyɛ yɛnɛ kɛɛ bɛkɛ, kɛtuɔkenɛ Misipee biriku diyɛ yɛnɛ kɛɛ bɛkɛ, kɛ bɛ kɔu bemɔu bɛ ɛ nsuɔ nhɔmɔu. ⁹Kɛ Sosuwee dɔɔ ti Yiɛ nKuyie nhɔ nnɔkɛ ti kɛkɛkɛ be sɛɛ duɔti kɛcɔu mbe naasɛɛ.

Sosuwee namɛ Asɔɔ

¹⁰Kɛ Sosuwee nwɛtinɛ kɛpi Asɔɔ ɛi kɛkɔu di koo kpɔɔti. Asɔɔ do tɔu kubakɔ yoo kɛ kpɔɔtibɛ koo diheɛ dierɛ ndi. ¹¹Koo kɔu benɛtibɛ bemɔu nɛ dɛɛ koo dimɔɔ wɛɛ, ɔ ɛ nsuɔ nhɔmɔu, kɛcɔu ndiheɛ. ¹²Kɛ bɛɛ na bekpɔɔtibɛ bɛɛ wɛnnɛ, kɛ bɛ kɔu bemɔu nɛ benɛtibɛ kɛndɔnnɛ Mɔyiisi ti Yiɛ nKuyie tɔnti do ti nnɔkɛ. ¹³Isidayɛeribe do ɛ cɔu nyetɔrɛ ɛnkɛ koo diheɛ marɛ, Asɔɔ mɔɔ ndi Sosuwe do cɔummɛ. ¹⁴Kɛ Isidayɛeribe kɔu benɛtibɛ bemɔu bɛ ɛ nsuɔ nhɔmɔu, kɛheɛ be kperɛ

demɔu nɛ be wɔɔ. ¹⁵Ti Yiɛ nKuyie ndo nnɔkɛ ti koo tɔnti Mɔyiisi ɔ do ti nnɔkɛ Sosuwee kɛ Sosuwee ti dɔɔ timɔu ɔ ɛ nsuɔ ntimatɛ.

Sosuwee namɛ yehɛkɛ yemɔu

¹⁶Memme Sosuwee namɛ yehɛkɛ yemɔu: Yetɔrɛ ɛnkɛ kperɛ Nekefu kperɛ nɛ Kosenni kperɛ dikpɔɔ tedɔntɛ Adabaa biriku kperɛ nɛ Sefedaa, nɛ kubakɔ yoo koo yetɔrɛ nɛ de koo kubiriku kperɛ. ¹⁷Kɛ bɛɛ na bekpɔɔtibɛ bɛɛ bo ditɔrɛ di ɛ ɔ timɔti, ke tɔkɛnɛ Seii, kɛtuɔke Badikaadi kubiriku, Dimaa nɛ Edimɔ tɔrɛ, kɛ bɛ kɔu bemɔu pɔɔɛ. ¹⁸Sosuwee do dokɛnɛ bekpɔɔtibɛ kɛ dɛɛ mɔntɛmu. ¹⁹Bɛmabɛ do ɛ ɔ taunnɛ kɛ dɛ ɛ tɔu Efiibe Kabaɔɔ ɛi kɔbe. Kɛ Isidayɛeribe kɔu yehɛkɛ sɔnyɛ kɔbe bemɔu, kɛtieke be ekɛ. ²⁰Ti Yiɛ nKuyie nkuu do kpɛnkunne be to, kɛ bɛ ndɔnɛ Isidayɛeribe dikpɔnnɛ. Kɛ Isidayɛeribe mbɛ kɔu. Ti Yiɛ nKuyie nkuu do ti nnɔkɛ koo tɔnti Mɔyiisi.

²¹De koo dimɔnnɛ dimɔɔ kɛ Sosuwee dokɛnɛ Anakiibe bɛɛ do bo yetɔrɛ koo yehɛkɛ nɛ Ebunɔ nɛ Debiɛ nɛ Anabu nɛ Sudaa nɛ Isidayɛeribe koo yetɔrɛ yemɔu kɔbe kɛkɔu de koo benɛtibɛ, kɛpuɔ mbe ekɛ pɔɔ pɔɔ. ²²Anakiibe tɛnke ɛ nkpɔɔ Isidayɛeribe ɛi, bɛ do kpɔɔ bo Kasaa nwe nɛ Kati nɛ Asidɔti. ²³Kɛ Sosuwee tieke ketenkɛ kemɔu kɛndɔnnɛ ti Yiɛ nKuyie ndo ti nnɔkɛ Mɔyiisi, kɛ Sosuwee kɛ totɛ be botɛ dɔmmɛ, kɛ dikpɔnnɛ deɛ kɛ dɛɛ bonke.

Isidayɛeribe na bɛɛ kpɔɔtibɛ koo yeyɛtɛ

12 Nte Isidayɛeribe do na yɛɛ ekɛ koo bekpɔɔtibɛ kɛtieke be ekɛ Suditɛɛ diyɛ yɛnɛ kɛɛ bɛkɛ, kɛtɔtɔtɛ kukoo nhAdinɔ nkɛtuɔkenɛ Edimɔ tɔrɛ nɛ Adaba biriku. ²Oketiweɛ tu Sionni Amɔriibe koo kpɔɔti wɛɛ do bo Esibonni ke te Ad-

^{††}11:2 *Kinnadoti*: De koo tedɔntɛ bo Sennesadeti koo menɛ mborɛ.

owee kētuakenè Adinɔ biriku kó dikéè nè Kadaadi kó dikéè kētuakenè kukó nSabaki nè Amɔniibe be mánku. ³Weè do te nè Suditēē biriku diyìè yìèní kèè bíékè Sennesadeti kóo dàméèrì kētuake dàméèrì mukɔkús nkou, Beti-Yesimɔti také, nè kubakù cǎnku Pisikaa tārì kó yehékè. ⁴Odérì do tú: Oku Defaiibe botí kóo sɔnwè, wèè do bàtè Basāā, ke ā Asetadoti nè Etedei. ⁵Weè do baké Edimɔ tārì, ke baké Sadikaa nè Basāā omɔ, kētuake Kesuriibe nè Makatiibe be mánku, nè Kadaadi kó dikéè kētuake Sionni Esibonni kpààtì mánku. ⁶Mɔyiisi ti Yiè nKuyie nkóo tǎntì nè Isidayeeribe bè do namu de kó bekpààtibè kè Mɔyiisii duó nde kó ketenkè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee botí kɔbe kó dikéè.

⁷Sosuwee nè Isidayeeribe kè bèè na bekpààtibè bèè bo Suditēē diyìè yìèní kèè bíékè. Bèè do te Badikaadi nè Dimaa kó kubiriku kɛntɔ kētuakenè ditārì dii í ā timútì kubakù cǎnku bíékè, ke tókénè Seii diyìè yìèní kèè bíékè. Kè Sosuwee totí de kó ketenkè Isidayeeribe be botí dómme. ⁸De kó yehékè yeè do tú yetārè kó kutempè nnè kubiriku nè Suditēē kó kubiriku nè ditārì pèri nè dikpàà bíékè kperi nè Nekefu kperi. Itiibe, nè Amɔriibe, Kannahāā kɔbe Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, beè do te de kó yehékè. ⁹Nte Sosuwee na yeè ekè kó bekpààtibè kó yehékè yètè: Sedikoo kou nè Aii kou dii tókénè Beteedi, ¹⁰nè Sedisademmu kou nè Ebunɔ kou ¹¹nè Yadimuti kou nè Dakiiisii kou ¹²nè Ekunɔ kou nè Kesee kou ¹³nè Debii kou nè Kedee kou ¹⁴nè Ddimaa kou nè Adadi kou ¹⁵nè Dibunaa kou nè Adudammu kou ¹⁶nè Makedaa kou nè Beteedi kou ¹⁷nè Tapua kou nè Efee kou ¹⁸nè Afeki kou nè Sanɔ kou ¹⁹nè Manɔ nè Asɔ ²⁰nè Simminɔ Menɔ kou nè Akisafi kou ²¹nè Tanaki kou nè Mekidoo kou ²²nè Kedesi kou nè Yokindeammu kou nè Kadimeedi kou ²³nè Dɔɔ dàméèrì také kou nè

Koimmu dii bo Kidikaadi kó kutempè mmieke. ²⁴Nè Tidisaa kou. Bemɔu bè bo bekpààtibè sipísitāāti nè òmāā ndi.

Isidayeeribe totí mèè botí ketenkè

13 Kè Sosuwee kóté kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dɔ: A kòtému mediè nkè yehékè kpaá sū a dò nkétiekie ye. ²Fidisitēēbe nè Kesuriibe kó itempè. ³Kannahāā kɔbe kó ketenkè kèè keté kukó nSiɔɔri nè Esibiti kɔbe dè mánku, kētuake Ekunɔ kubakù you. Fidisitēēbe kó bekpààtibè benummu borè, kè be ekè dieyè tu: Kasaa nè Asidɔti nè Asikanɔ nè Kati nè Ekunɔ nè Afiibe kó ketenkè, ⁴kétúóté kubakù cǎnku bíékè Kannahāā kɔbe kó ketenkè kemɔ, kétúóté Adaa Sidonniibe kó ketenkè kētuake Afeki, nè Amɔriibe de mánku. ⁵Kebaadi kó ketenkè nè Dimaa diyìè yìèní kèè bíékè, kétúóté Badikaadi Edimɔ tārì pèri, kētuake Debo Amati. ⁶Nè ditārì kó yehékè yeè bo Dimaa nè Misifɔ-Mayimmu de cuokè, Sidonniibe bemɔu ā ye. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ: N yó nni ke bè bètumu kè di tū. Kàa totí Isidayeeribe de kó yehékè kéndonnè n ti ndi nàkémè.

⁷Totí de kó ketenkè Isidayeeribe ibotí iweì nè Manansee botí kɔbe kó dikéè.

Bè totímè Suditēē diyìè yìèní kèè bíékè kó yehékè

⁸Manansee botí kɔbe kó dikéè nè Dubenniibe nè Kadiibe bè do be duómmu be kó ketenkè Suditēē yáà diyìè yìèní kèè bíékè. Mɔyiisi ti Yiè nKuyie nkóo tǎntì weè do kè mbè totí. ⁹Be tenkè mánku do tú Adowee, kubakù cǎnku bíékè, káyènnè kukó nhAdinɔ nè dihei dii soké de kó kubiriku de cuokè, beè do te nè Medebaa Dibonni tādánkù. ¹⁰Nè Amɔriibe kpààtì diewè Sionni kó yehékè. Weè do baké Esibonni kētuakenè Amɔniibe de mánku. ¹¹Beè do te nè Kadaadi kó dihei nè Kesuriibe kó kutempè nnè Maakaa nè Edimɔ tārì nè Basāā omɔ, kētuake

Sadikaa. ¹²Ke tenè okpààti Ōku Defaiibe botí kou sɔnwe kó ketenkè weè do baké Asetadoti nè Etedei Basā tempē mmieke. Mɔyiisi weè do bè na kécɔuté be tenkè. ¹³Isidayeeribe me nyí mbèti Kesuriibe nè Makatiibe, kè bè kpaá bo be cuokè nè yienni.

¹⁴Defiibe beè máú do í mɔke ketenkè bè do pāa nyèè pàrè ti Yiè nKuyie nyèè do tú be kperè kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tí mbè nàkémè.

Bè totímè Dubenniibe be tenkè

¹⁵Ntenè Mɔyiisi duómme Dubenniibe be kó ketenkè be botí dòmmè. ¹⁶Be tenkè mànkú do tú Adowee kubakù cǎnku bíkè káyènnè kukó nhAdinɔ nè dihei dii soké de kó kubiriku de cuokè beè do te nè Medebaa tādànkù kó ketenkè. ¹⁷Nè Esibonni nè yehékè yemɔu yèè bo kutādànkù: Dibonni nè Bamoti-Baadi nè Betibadimeɔɔ ¹⁸nè Yaasi nè Ketimoti nè Mefaa ¹⁹nè Kidiyataimmu nè Simbemaanè Sedesaa dii baké kubiriku ²⁰nè Beti-Pɛɔɔ nè Disikaa tārì pèri nè Beti-Yesimoti ²¹nè kutādànkù kó yehékè yemɔu. Amɔriibe kpààti Sionni wèè do baké Esibonni o kó yehékè bomu de mieke. Mɔyiisi weè do na Sionni nè Mandiyāá kpààti, kè bè ndò nho kó tidaatì ke bo o tenkè: Efiì nè Dekemmu nè Tisuu nè Uuri nè Debaa. ²²Opāú Badammu Beɔ bire do kókému Isidayeeribe kùò bè mieke. ²³Suditēē weè do tú Dubenniibe tenkè mànkú de ìkè bíkè. Bè do bè totí yèè ekè be botí dòmmè yèè kó yeyètè tu ti yānì yè.

Bè totímè Kadiibe be tenkè

²⁴Ntenè Mɔyiisi duómme Kadiibe be kó ketenkè be botí dòmmè. ²⁵Yeasee nè Kadaadi kó ketenkè kemɔu nè Amɔniibe kó ketenkè dikéè kétuakènnè Adowee èi dii tókènnè Dabaa, ²⁶kétúóté Esibonni kéntɔ kétuakènnè Damati-Misipee nè Betonimmu kéntɔ kétuakènnè Maanaimmu

kéntɔ kétuakènnè Debii tenkè mànkú. ²⁷Nè Suditēē kó kubiriku nè Beti-Adammu nè Beti Nimuda nè Sukoti nè Safɔɔ nè Sionni nè Esibonni kpààti do baké yèè ekè. De kó yehékè do bo Suditēē diyèè yìènni kèè bíkè nke, ke tú be mànkú kétuakènnè Kinnedeti kóò dāmèèri kubakù yóú. ²⁸Bè do totí yèè ekè nye Kadiibe be botí dòmmè.

Bè totímè Manansee kɔbe kó dikéè be tenkè

²⁹Ntenè Mɔyiisi duómme yehékè Manansee botí kɔbe kó dikéè be botí dòmmè. ³⁰Be mànkú do tú Maanaimmu kubakù cǎnku, kétúóté Basā Ōku kpààti tenkè kemɔu, nè yehékè sipísikuò yèè bo Yaii tempē mmieke, ³¹kétúóté Kadaadi èi kó dikéè nè Asetadoti nè Etedei nè Ōku Basā kpààti ekè dieyè do tú yè, kédúú nde kó ketenkè kemɔu Manansee yaábire Makii bí dikéè.

³²Mɔyiisi do bo Mɔabu biriku nku Sedikoo diyèè yìènni kèè bíkè ké bè totí de kó ketenkè. ³³Mɔyiisi do í duó nDefiibe ketenkè, ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tú nkù kuù do tú be kó ticónti kéndònnè kù do ti mbè nàkémè.

Bè totímè Kannahāá kó ketenkè

14 Nte bè do duó nkèè tenkè Isidayeeribe Kannahāá kó ketenkè mieke kè ikuú niùti Edeasaa nè Nunni bire Sosuwee nè Isidayeeribe botí kó bekóftbè, kè bèè kè mbè totí. ²Kè bèè tāū tété ibotí iwei nè dikéè kó ketenkè, kéntū nti Yiè nKuyie ndo tí nàkémè Mɔyiisi kòò bè nàké. ³Mɔyiisi do duómme ibotí idèi nè dikéè i kó ketenkè Suditēē diyèè yìènni kèè bíkè ò me nyí nduú nDefiibe. ⁴Bè do bè duó nyehékè máà ndi bè bo mborè nè be wūɔ bo ncenti dè nè be kperè bo mborè. Sosefu bí do toté tinaàmùnti tidéti nti. Manansee kòku nè Efadaimmu kòku. ⁵Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tú nkù

kuù do tì nàké M̄oyiisi kòo bè totí ketenkè.

Bè duóm̄mè Kadebu o kó ketenkè

⁶ D̄iyiè mari kè Sudaa botí k̄obe k̄otení Sosuwee borè Kidikaadi kè Kadebu Yefundee bire Kenaasi naàm̀nk̀k̀ kouu béinnè Sosuwee ke d̄: A kpaá yé ti do bo Kadeesi-Bannea kè ti Yiè nKuyie nnáké tì M̄oyiisi ku kóo n̄t̄i a kpréi nnè n kpréináá? ⁷ N do m̄oke yebie nsip̄isínàà ndi kè ti mbo Kadeesi-Bannea kè M̄oyiisi ti Yiè nKuyie nt̄nt̄i n t̄o nkè n k̄ote képaatè diheì k̄ewētení kóò nàké weti weti. ⁸ N k̄obe bèè do n neinè kè bèe yárf̄k̀unne ben̄it̄ibè k̄nt̄i, kè mí n yie ti Yiè nKuyie nkpeti. ⁹ Kè M̄oyiisi bíi nkéyú Kuyie nyèt̄iri ke d̄: M bo tieke n naàcètè na dii èi nè n yaàb̄io s̄áà, n yí mmèè kpréi nti Yiè nKuyie nkpeti. ¹⁰ Dè m̄oke yí nyebie nsip̄isínàà nè yèǹmm̀m̀ ndi nè ti Yiè nKuyie mbéinnèmè de kó tináant̄i M̄oyiisi Isidayeeribe bo dii m̄onni dikpráà cuokè. Kè ti Yiè nKuyie nni nt̄o kè n kpaá fòu nè yíenní, ke t̄ù̀k̄e yebie sip̄isini nè yèǹmm̀m̀. ¹¹ N kpaá m̄okemu muw̄ér̄ím̄ú ke d̄onnè M̄oyiisi do yó n t̄o nkè n d̄ommè, ke bo na kédoké, kéna k̄épr̄i mmut̄omm̄ú mum̄o. ¹² N duó nyet̄arè kó kutemp̄e, Anakiibe borè yehekè dieyè, iduotí fité yè. Ti Yiè nKuyie yó nni mbon̄emu kè m bè bèti kénd̄onnè kù béimmè.

¹³ Kè Sosuwee p̄a Kuyie nkó mesàà Yefundee bire Kadebu kóò duó nhEbuñ. ¹⁴ Kè Yefundee bire Kadebu Kenaasi naàm̀nk̀k̀ kouu tieke Ebuñ, ke kpaá koò te nè yíenní ò yíé mmèè kpréi nti Yiè nKuyie nyè mm̀m̀ weti weti. ¹⁵ Bè do yu Ebuñ nè dim̄onni ke tú Kidiya-Adiba nwe, Adiba do tú on̄t̄i diewè nwe Anakiibe mieke.

Meñme kè dikp̄annii deè kè d̄eè bonke.

Bè duóm̄mè Sudaa o kó ketenkè

15 Bè do t̄áá t̄été k̄éduó nkèè tenkè kèè bíékè nke kubakù c̄anku k̄étuoke Ed̄ommu m̄anku, Tis̄inni kó dikpráà k̄enwetí Kadeesi. ² Kè kubakù c̄anku kó kum̄ankuu keté ketenkè kèè c̄uò d̄am̄éèr̄i muk̄ókúó nkou borè k̄enwetí Nekefu. ³ Keè yè Akadabimmu tenni ke yè Tis̄inni, ke yè Kadeesi-Bannea bakù c̄anku, ke k̄ónté ke yè Etisidonni ke t̄ù̀k̄e Adaa, ke k̄ónté ke nwetí Kadikaa, ⁴ ke p̄éēté ke t̄ù̀k̄e Asim̄o, ke ta Esibiti kó kukó, nke p̄éēté ke ta M̄editandee, nte Sudaa tenkè m̄anku kubakù c̄anku bíékè.

⁵ D̄iyiè yìenní kèè bíékè kó kum̄anku do keté d̄am̄éèr̄i muk̄ókúó nkou nwe k̄ent̄o k̄étuokenè Sudit̄eè ò ta dè.

Dende kubakù c̄anku bíékè kó kum̄anku ketémè, ⁶ k̄étuoke Beti Okadaa nè Beti Adabaa bakù you, k̄ép̄éēté k̄étuoke Dubenni bire Bohāā t̄ār̄i. ⁷ Kuù yè kubiriku bè tu kù Dik̄onk̄oñni biriku ke t̄ù̀k̄e Debii, ke k̄ónté kubakù you bíékè ke yè Kidikaadi, ke wet̄inné Adumimmu ditenni, dii bo kukó mbakù c̄anku, ke p̄éēté ke yè Ā-Semesi bíi, ke t̄ù̀k̄e Ā-Dokedi, ⁸ ke yè In̄ommu biriku, ke yè Sebusiibe t̄ār̄i p̄eri nkubakù c̄anku Sedisad̄emmu borè. Kuù p̄éēté ke yè dit̄ār̄i ñnkè In̄ommu biriku diyie yìenní kèè bíékè, ke t̄ù̀k̄e Defaimmu biriku m̄anku kubakù you, ⁹ ke p̄éēté ke yè Nefutoa bíi, ke t̄ù̀k̄e yehekè yèè bo Efun̄o t̄ār̄e, ke cuó m̄Badaa bè tu wè Kidiya-Yeadimmu. ¹⁰ Be m̄anku do yè Badaa diyie yìenní kèè bíékè nke k̄enwetí Seii t̄ār̄i, k̄ép̄éēté k̄éyè dit̄ār̄i detie nkperi bè tu di Kesan̄o kubakù you k̄écuté Beti-Semesi k̄ép̄éēté Timuna, ¹¹ k̄ép̄éēté k̄éyè Ekun̄o kubakù you, k̄ék̄ónté k̄éyè Sikaan̄o, k̄ép̄éēté Badaa t̄ār̄i, k̄éyè Yabunneyeri k̄ék̄áá m̄Meditandee kóo d̄am̄éèr̄i.

¹²De ìkè bíkè kó kumànkú do tú dàméèrì Mèditedandee kou nwe.

Sudaa botí kòbe tenkè mànkú nku.

¹³Kè bè wété Sudaa botí kòbe tenkè kéduś nKadebu kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Sosuwee. Bè do ò duś nKidiya-Adiba nwe, Adiba do tú Anakiibe yààrì nwe. Kè bè yu de kó dihei di mmònni ke tú Ebunwò. ¹⁴Kè Kadebuu beti Anakiibe botí itàati Sesaii kòku nè Aimanni kòku nè Tadimaii kòku, ¹⁵kéíté Ebunwò képi Debii. Bè do yu Debii nè dimònni ke tú Kidiya-Sefee nwe. ¹⁶Kè Kadebu dò: Wèè bo na Kidiya-Sefee m bo ò duś n kóo sapàà nhAkisaa kòo puoke. ¹⁷Kè Otinniyeedi Kadebu yǎfũ̀̀ kou Kenasi birée di pònte, kè Kadebuu ò duś nho kóo sapàà. ¹⁸Ò tũ̀̀koo dii m̀̀nni Otinniyeedi cǎ̀tè kòd nàkè ke dò: Wèe m̀̀wò o cice Kadebu ketenkè. Kòo cúténi o sãmmarímú ìnkè kòo cice Kadebuu ò beke ke dò: A yē mba? ¹⁹Kòd dò: N da báammu, n yē nha m pā sibií nsi a n duś nkèè tenkè kubakù cǎ̀nku kè i m̀̀ke menie.

Kè Kadebuu ò duś nde ìnkè kó sibií nè de fũ̀̀ kpesi.

²⁰Bè duś nkèè tenkè Sudaa botí kòbe.

²¹Yehekè yèè bo kubakù cǎ̀nku Edõmmu bè duś nyè Sudaa Nekefu mièke tú: Kabuseyeedi nè Edeè nè Yakuu ²²nè Kina nè Dimwàna nè Adadaa ²³nè Kedesi nè Aswò nè Itina ²⁴nè Sifi nè Tedemmu nè Beadoti ²⁵nè Aswò-Adata nè Kediyoti-Esinwò dii tú Aswò ²⁶nè Amammu nè Semaa nè Mòdada ²⁷nè Asaa-Kadaa nè Esibonni nè Beti-Padeti ²⁸nè Asaa-Suadi nè Bèerisebaa nè yehekè teyè yèè dè t̀̀ké ²⁹nè Badaa nè Iyimmu nè Atisemmu ³⁰nè Editodadi nè Kesiidi nè Dìmaa ³¹nè Sikidaki nè Madimanaa nè Sanna ³²nè Debaoti nè Sidimmu nè Ainni nè Dimwò, kè dèe wènné yehekè sipísidé nè yèwei nè sihekesí sii dè t̀̀ké.

³³Kubiriku kó yeyètè tu: Esitaadi nè Sodaa nè Asena ³⁴nè Sanwaa nè Á-Kanimmu nè Tapua nè Enammu ³⁵nè Yadimuti nè Adudammu nè Sokoo nè Asekaa ³⁶nè Sadaimmu nè Aditaimmu nè Kededaa nè Kedeotaimmu, kè dèe wènné yehekè tepíítè nè yèndà nè sihekesí sii dè t̀̀ké. ³⁷Senaa nè Adasaa nè Mikidadi-Kadi ³⁸nè Dideanni Misipee nè Yokiteyedi ³⁹nè Dakíisi nè Bosikati nè Ekunwò ⁴⁰nè Kabonni nè Damasuu nè Kitidiisi ⁴¹nè Kededoti nè Beti-Dakwò nè Damaasi nè Makedaa. Kè dèe wènné yehekè tepíítè nè yekuò nè sihekesí sii dè t̀̀ké. ⁴²Dibunaa nè Eteè nè Asāā ⁴³nè Ifita nè Asena nè Nesibu ⁴⁴nè Keidaa nè Akisibu nè Madesaa. Kè dèe wènné yehekè yèwei nè sihekesí sii dè t̀̀ké. ⁴⁵Nè Ekunwò, nè o cèkarè nè sihekesí sii dè t̀̀ké, ⁴⁶kétúóté Asidoti nè yehekè yèè ò t̀̀kè nè ke soké Ekunwò nè Mèditedandee kóo dàméèrì de cuokè. ⁴⁷Asidoti nè Kasaa de kó yecèkarè nè sihekesí sii dè t̀̀ké kètuwke Esibiti kó kukò nnè dàméèrì Mèditedandee kou.

⁴⁸Yetàrè kó yehekè tu Samii nè Yatiidi nè Sokoo ⁴⁹nè Danna nè Kidiya-Sanna, bè do di nyu ke tú Debii. ⁵⁰Nè Anabu nè Esitemmwa nè Animmu ⁵¹nè Kosenni nè Onwò nè Kido. Kè dèe wènné yehekè tepíítè nè dimáa nè sihekesí sii dè t̀̀ké. ⁵²Adabu nè Dumaa nè Esehāā ⁵³nè Yanummu nè Beti-Tapuaa nè Afeki ⁵⁴nè Ummuta nè Kidiya-Adiba bè do yu di ke tú Ebunwò nè Siywò, kè dèe wènné yehekè yèwei nè sihekesí sii dè t̀̀ké. ⁵⁵Maōō nè Kadimeedi nè Sifi nè Yuta ⁵⁶nè Sisedeeri Yokindeammu nè Sanwaa ⁵⁷nè Kayēē nè Kíbea nè Timuna, kè dèe wènné yehekè tepíítè nè sihekesí sii dè t̀̀ké. ⁵⁸Adudi nè Beti-Sudi nè Kedwari ⁵⁹nè Madati nè Beti-Anoti nè Editekonnii. Kè dèe wènné yehekè yèkuò nè sihekesí sii dè t̀̀ké. ⁶⁰Kidiya-Baadi, bè do yu di Kidiya-Yeaimmu nè Dabaa, kè dèe

wënné yehékè yèdédé nè sihekesí sù dè tǎké.

⁶¹Dikpáà kó yehékè: Beti-Adaba nè Midinni nè Sekaka, ⁶²Nibesāā mukókúús nkó dihei nè Ā-Kedii. Kè dèe wënné yehékè yèkuò nè sihekesí sù dè tǎké.

⁶³Sudaa botí kǎbe do í na kébeti Se-busiibe bèè do bo Sedisademmu, kè bè kpaá bo be cuokè nè yíenní.

Bè duómme Efadayimmu kǎbe be kó ketenkè

16 Bè do tǎá tété kéduó nkèè tenké Sosefu yaàbí ke mànkú do tú: Suditēē kubakù cǎnku diyèè yìèní kèè bíékè Sedikoo také menie nyièni dè ke taà dihei kè kumànkú pēēté Sedikoo kéta dikpáà Beteedi tārì tempē, ²képēēté kénwetí Duusi, kényènnè Atadoti, Adiki-ibe cie, ³képēēté kécúté de ìkè Yafede-tiibe cie, késínné Beti-Onoo nè Kesee, kékáá mMeditedandee. ⁴Sosefu yaàbí Manansee nè Efadaimmu be kó ketenkè nke.

⁵Efadaimmu botí kǎbe tenké mànkú tú: Atadoti-Adaa kubakù cǎnku diyèè yìèní kèè bíékè, kétuòke Beti-Onoo yuu. ⁶Kuù pēēté ke tùòke Meditedandee kubakù you bíékè, ke yè Mikimbetaa také diyèè yìèní kèè bíékè, ke wetínné Taanati-Sidoo ke pēēté ke kòte Yanandaa, ⁷Ke pēēté ke kòte Atadoti nè Naada, ke yè Sedikoo ke tùòke Suditēē. ⁸Kuù ité Mikimbetaa ìkè Tapua, ke tùòke Kana kó kukó nke ta Meditedandee. Efadaimmu botí kǎbe tenké nke. ⁹Kè bèè bè yìe yehékè nè sihekesí sù bo Manansee botí kǎbe tenké mieke. Ye mànkú do díté kukó nku kè kumànkú tǎkù ntú dāmèèrì Meditedandee kou. ¹⁰Bè í mbèti Kannahāā kǎbe bèè bo Kesee, Efadaimmu botí kǎbe cuokè kè bè kpaá bo nè yíenní, ke pí muheikèntómú.

Bè duómme Manansee kǎbe tǎbè be kó ketenkè

17 Bè do duómme Manansee Sosefu kóo po kǎbe be kó ketenkè. Bè do niité kéduómme Makii okpàriteu, Manansee kóo po Kadaadi cie. Bè do bè duó nKadaadi nwe nè Basāā, Suditēē diyèè yìèní kèè bíékè. ²Bè do duómme Manansee botí kǎbe tǎbè be kó ketenkè. Bèè do tú Abiesee nè Edeki nè Dasi-idiyeedi nè Sisemmu nè Efee nè Semidaa nè Manansee Sosefu bire botí kǎbe.

³Manansee bire do tú Makiidi, kè Makiidi kperè ntú Kadaadi, kè Kadaadi kperè ntú Efee, kè Efee kperè ntú Sodofadi. Sodofadi do píé initipobí máà ndi. Nte i yetè: Mada nè Nǎa nè Okuda nè Midikaa nè Tidisaa. ⁴Kè bèè kòte késón-té Edeasaa, ikuú nùtù nè Nunni bire Sosuwee, nè Isidayeeriibe kó bekótíbe ke dò: Ti Yiè nKuyie ndo nàkémú Mǎyisi ke dò wè ti duó nti kó ketenkè ò duómme ti botí kǎbe benitidaabè.

Kè bèè bè duó mbe kó ketenkè kéndòn-nè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè Mǎyisi. ⁵Kè bèè duó Manansee botí kǎbe yehékè tepíté kényénè Kadaadi nè Basāā yèè bo Suditēē diyèè yìèní kèè bíékè. ⁶Bè do í duó mManansee botí kǎbe benitidaabè máà ndi ketenkè, bè do duónnèmu benitipòbè. Kadaadi do tú Manansee yaàbí tenké nke.

⁷Manansee kó kumànkú do keté Asee nwe kétuòke Mikimbetaa Sisemmu diyèè yìèní kèè bíékè, kétúóté Mikimbetaa kétuòke Tapua kubakù cǎnku bíékè, ⁸De kó kutempē ndo tú Manansee botí kǎbe kòku nku, kè bè né duó nTapua dihei dīi bo be tenké mànkú Efadaimiibe. ⁹Kè be tenké mànkú pēēté kétuòke Kana kó kukó. Yehékè yèè do bo kukó mbakù cǎnku bíékè do tú Efadaimiibe kpeye nye, kè yè mbo Manansee kǎbe kó ketenkè mieke, kè ye mànkú ndírínè kukó nkéko kéta dāmèèrì. ¹⁰Kè Efadaimiibe

nte kubakù cǎnku kè Manansee kǎbe te kuyóú, kè dǎmǎèrì Mǎditedandee tú be mǎnku diyìe yìèní kèè bíékè kǎku. Kè Asee botí kǎbe te kuyóú diyìe taà kèè bíékè. Kè Isakaa te kucǎnku diyìe yìèní kèè bíékè. ¹¹ Kè bèe dúó nyIsakaa nè Asee kó yehékè mayè Manansee yèè tú: Beti-Seanni, Ibedeammu nè Dǎǎ nè Á-Ndǎǎ nè Tanaki nè Mekidoo nè sihekésí sǐi dè tǎkè. Dǎǎ kó kutempè nku. ¹² Manansee kǎbe me nyí nna kǎbeti Kannahǎǎ kǎbe bèè do bo de kó yehékè kè bè nkpaá dè bo. ¹³ Kè Isidayeeribee kpenke, bè me nyí nna kǎbeti Kannahǎǎ kǎbe ke né bè pǐǎné muheikèntǎmmú.

¹⁴ Kè Sosefu botí kǎbee kǎte Sosuwee borè kóò beke ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nti dǎǎ mesàà nkè ti sū mediè, dè yíme kǎa ti dúó nkutempè nkùmáà?

¹⁵ Kè Sosuwee bè tǎǎné ke dǎ: Kè di sùú nke Efadaimmu tǎrì í di sǎnnè, kǎtenè Pedisiibe nè Defaiibe kó dikpáà kékúúfí.

¹⁶ Kè Sosefu botí kǎbee ò tǎǎné ke dǎ: Ditǎrì í ti sǎnnè, Kannahǎǎ kǎbe bèè bo kubiriku bè mǎkemu sǐkpǎrisǐí timátí kpsi nè Beti-Seanni kǎbe nè sihekésí kǎbe nè Sisedeedi biriku kǎbe.

¹⁷ Kè Sosuwee náké Sosefu yaàbí Efadaimmu nè Manansee botí kǎbe dikéè bèè bo diyìe taà kèè bíékè ke dǎ: Di sūmu ke kpeǎni di í dǎ nkémǎke kutempè nkùmáà. ¹⁸ Di yóó tiekemu yetǎrè ínke kó titúúfí kè ti kùúfí, bá Kannahǎǎ kǎbe me nkpeǎnimè ke mǎke sǐkpǎrisǐí timátí kpsi, di yóó bè namu kè bè bèti.

Bè tǎǎmè tété kédúó nyibotí ìi kpaá i kó ketenkè

18 Kè Isidayeeribee na ibotí kédeè kǎfí nSidoo kécónné ti Yiè nKuyie ntaummè tou. ² Kè ibotí iyiekè nkpaá Isidayeeribe mieke ìi mu nyí pèté i tenkè. ³ Kè Sosuwee dǎ: Dè yóó nkááké de kè dí tieke ti Yiè nKuyie ndi yèmbè tū nkù di dúó nkèè tenkè? ⁴ Tǎǎténè di botí

mieke benitibè bètǎǎti, bètǎǎti, kè m bè tǎ nkè bèe paaté yehékè kǎyà be karè kǎwètení kè n náké. ⁵ Bè yóó yè toté kuce mèyiekè ndi. Kè Sudaa kǎbe nkpaá be tenkè kubakù cǎnku, kè Sosefu kǎbe mbo kuyóú. ⁶ Kè dí yè wǎri yè dòmmè yeyiekè ke dèè dí kǎtení kè n náké, kè n yè tǎú tété ti Yiè nKuyie nyìikè. ⁷ Defii wuǎ nkǎbe í yóó mmǎke ketenkè, bè yóó mpí ti Yiè nKuyie ntǎmmú mmu. Kadiibe nè Dubenniibe nè Manansee botí kǎbe dikéè, Mǎyiisi Kuyie nkóó tǎnti bè duómmu be tenkè Suditǎǎ diyìe yìèní kèè bíékè.

⁸ Kè bè tǎǎté bèè nitibè nkǎri kè Sosuwee bè náké ke dǎ: Kǎtenè kǎpaaté di-hei weti weti kǎwètení kè n náké di dòmmè. Kè n tǎú tété ti Yiè nKuyie nyìikè die nSidoo kè di totí ketenkè.

⁹ Kè bèe kǎte kéce nyehékè yemǎu kǎyè wǎri yeyiekè kǎwètení Sidoo Sosuwee borè. ¹⁰ Kè Sosuwee tǎú tété ti Yiè nKuyie nyìikè kǎtotí Isidayeeribe yehékè.

Bè duómmè Bensamee kǎbe be tenkè

¹¹ Kè bèe tǎú tété kékéte kédúó mBensamee botí kǎbe be tenkè kè bè nsoké Sudaa botí kǎbe nè Sosefu botí kǎbe be cuokè. ¹² Kè kumǎnkuu íté Suditǎǎ bakù yóú bíékè kǎtuǎke Sedikoo bakù yóú, kǎyènnè yetǎrè diyìe taà kèè bíékè, kǎpǎǎtè kǎtuǎke Beti-Afenni kpáà. ¹³ Kè bèe pǎǎtè de borè kǎtuǎke Duusi kubakù cǎnku bíékè bè yu dè ke tú Beteedi, kǎnsǎké kǎtuǎke Atadǎoi-Adaa ditǎrì ínke Beti-Onǎǎ fùǎ kubakù cǎnku. ¹⁴ Kè kumǎnkuu kǎnté ditǎrì ìikè kǎwetinné kubakù cǎnku, kǎtuǎke Kidiya-Baadi bè tu dè Kidiya-Yeadimmu, Sudaa botí kǎbe tenkè. De ìikè kó kumǎnku do de nkááké.

¹⁵ Kè kubakù cǎnku bíékè kó kumǎnku kuu íté Kidiya-Yeadimmu kǎwetinné Kasǎǎ kǎtuǎke Nefutoa sibií borè, ¹⁶ kǎpǎǎtè kǎcúté Inǎmmu biriku tǎrì pǎri. Defaimmu biriku kubakù yóú bíékè, kǎpǎǎtè Sebusiibe tǎrè kǎcúté

kétuɔke Ā-Dokedi, ¹⁷ kékónté kékéwétínné kubakù yóú Ā-Semesi, kétuɔke Kedidoti Adumimmu tennì ìkè, kéképēēté kékúté kétuɔke Dubenni bire Bohāā tārì. ¹⁸ Kè kùu pēēté kékéde ditārì kékúté Suditēē biriku, ¹⁹ kéképēēté kékóte Beti-Okadaa tārì bakù yóú, kéképēēté kétuɔke dāmēēri mukókúú nkou bakù yóú Suditēē ò ta dè. Kubakù cānku bíékè kó kumānku nku. ²⁰ Kukó nSuditēē kuù do tú kumānku diyè yìèni kèè bíékè.

Bensamēe kóbe tenkè mánku do de ntú.

²¹ Bensamēe kóbe ekè do tú: Sedikoo, Beti-Okadaa, Emeki nè Kesisi. ²² Beti-Adaba nè Semadaimmu nè Beteedi. ²³ Afimmu nè Padaa nè Odidaa ²⁴ nè Kefaa-Amónai nè Ofinii nè Keba kè dèe wēnné yehékè tepíítè nè yèdéè nè sihekésí sù dè tóké. ²⁵ Kabaōō nè Damaa nè Bedoti ²⁶ nè Misipee nè Kefidaa nè Mōsaa ²⁷ nè Dekemmu nè Idipeyēedi nè Tadadaa ²⁸ nè Sedaa nè Edefu nè Sebusiibe kó dihei, bè yu di ke tú Sedisademmu nè Kibea nè Kidiya. Kè dèe wēnné yehékè tepíítè nè yèndà nè sihekésí sù dè tóké.

Bensamēe kóbe kó ketenkè nke memme.

Bè duómme Simmeōō kóbe be tenkè

19 Kè bèe tāū tété medérímè kéduó nSimmeōō kóbe ketenkè kè kè mbo Suda kóbe kóke cuokè. ² Yee ekè tu Beerisebaa kpēye nè Sebaa nè Mōdadaa ³ nè Asaa-Suadi nè Bada nè Esemmu ⁴ nè Editodadi nè Betudi nè Ōdimaa ⁵ nè Sikidaki nè Beti-Madikaboti nè Asa-Susa ⁶ nè Beti nè Debaoti nè Saduwā. Kè dèe wēnné yehékè tepíítè nè yètāāti nè sihekésí sù dè tóké, ⁷ nè Ainni nè Ā-Dimōnni nè Etee nè Asāā. Kè dèe wēnné yehékè yèndà nè sihekésí sù dè tóké, ⁸ kétuɔkenè Badati-Bēedi nè Damati-Nekēfu. Simmeōō kóbe tenkè nke. ⁹ Simmeōō kóbe tenkè do soké Suda kóbe kóke cuokè

nke, ke yé Suda kóbe tenkè do bè deummu mediè.

Bè duómme Sabunoo kóbe ketenkè

¹⁰ Kè bèe tāū tété metāāmmè kéduó nSabunoo kóbe ketenkè, kè kèè keté diyè yìèni kèè bíékè kétuɔke Sadidi. ¹¹ Kè kùu pēēté kécuó ndiyè taà kèè bíékè kétuɔke Madeyada, kéképēēté kétuɔke Dabibeseti, kéképēēté kéta kukó nYokindeammu ìkè, ¹² kékíté Sadidi kécuó ndiyè yìèni kèè bíékè, kétuɔke Kisidoti-Taboo temmānku kékéyennè Dabedati kékéde Yafia, ¹³ kékíté deborè ke baa nco diyè yìèni kèè bíékè, kétuɔke Kati-Efee nè Eti-Kasēē, kétuɔke Dimoo kù de nkónté kékéwétínné Neaa. ¹⁴ Kè kumānku ité deborè kétuɔke kukó nhAnatōō bakù cānku, kéta Ifita-Edi kondaa. ¹⁵ Kè de kó yehékè yìèni Kataa nè Naadadi nè Simmudonni nè Ideadaa nè Betideemmu. Kè yèe wēnné yehékè tepíítè nè yèdéè, nè sihekésí sù dè tóké. ¹⁶ Bè do duó nkèè tenkè nke Sabunoo kóbe nè be ekè nè sihekésí.

Bè duómme Isakaa kóbe ketenkè

¹⁷ Kè bèe tāū tété menaāmmè kéduó nyIsakaa kóbe ketenkè. ¹⁸ Bè tenkè do tú: Sisedēedi, nè Kesudoti nè Sunemmu ¹⁹ nè Afadayimmu nè Siyonni nè Annaadati ²⁰ nè Dabiti nè Kisiyōō nè Ebesi ²¹ nè Demeti nè Ā-Kanimmu nè Ā-Adaa nè Beti-Pasesi. ²² Kè be mánku tuɔke Taboo nè Kasaimmu nè Beti-Semesi kéta Suditēē. Kè dèe wēnné yehékè tepíítè nè yèkuò nè sihekésí sù dè tóké. ²³ Isakaa kóbe tenkè nke nè be ekè.

Bè duómme Asee kóbe ketenkè

²⁴ Kè bèe tāū tété menummumè kéduó nhAsee kóbe ketenkè. ²⁵ Kè be tenkè ntú Edikati nè Adii nè Betenni nè Akisafi ²⁶ nè Adamedeki nè Amadi nè Misadi. Kè de mánku de ìkè kóku ntú Kadimeedi tārì kèntù nSiōō-Dibunaa kó kukó. ²⁷ Kè diyè yìèni kèè bíékè kó kumānku kón-

té Beti-Dakōō, kētuake Sabunoo tenkè nè Ifita-Edi biriku, kèpèēté kubakù youú bíékè kētuake Beti-Emeki, nè Neyeedi késóoté kényè Kabuudi. ²⁸Ebudonni nè Deobu nè Ammoo nè Kana kētuake Sidonni diheidiè. ²⁹Kè kùu kónté kényè Damaa kētuake Tiiti dihei iduotí fité di, kèwéfinné Osaa kényè Maadabu nè Ak-isisibu kéta dàméèrì Meditedandee. ³⁰Kè yèe yíénè Uma nè Afeki nè Deobu. Kè dèe wènné yehékè tepítè nè yèdèé nè sihekesí sù dè tóké. ³¹Bè do duó nkèè tenkè nke Asee kòbe nè be ekè.

Bè duómme Nefutadii kòbe ketenkè

³²Kè bèe tãù tété mekuómme kèduó nNefutadii kòbe ketenkè. ³³Kè kubakù cãnkù kó kumànkùu íté Edefu nè Sanamimmu tãrì kényè Adami-Nekebu nè Yabunneyeeri, kētuake Dakummu kéta Suditèè. ³⁴Kè de ìikè bíékè kó kumànkù ntú Asinoti-Taboo, kētuake Okoku, kèmpékénè Sabunoo tempè nkubakù cãnkù kè Asee kòku mbo de ìikè, kè diyie yìèni kèè bíékè kó kumànkù ntú Suditèè. ³⁵Yehékè dieyè iduotí fité yè tu Sidimmu nè See nè Ammati nè Dakati nè Kinnedeti ³⁶nè Adama nè Damaa nè Asoo ³⁷nè Kedesi nè Ideii nè Á-Asoo ³⁸nè Inoo nè Mikidadi-Edi nè Odemmu nè Beti-Anati nè Beti-Semesi. Kè dèe wènné yehékè dieyè tepítè nè yèwei nè sihekesí sù dè tóké. ³⁹Bè do duó nkèè tenkè nke Nefutadii kòbe nè ke ekè.

Bè do duómme Danni kòbe ketenkè

⁴⁰Kè bèe tãù tété meyiémme kèduó nDanni kòbe ketenkè. ⁴¹Be tenkè tu Sodaa nè Esetaodi nè Idi-Semesi ⁴²nè Sadabinni nè Ayanoo nè Itida ⁴³nè Edonni nè Timuna nè Ekinoo ⁴⁴nè Editekee nè Kibetōō nè Badati ⁴⁵nè Yeudi nè Bendee-Bedaki nè Kati-Dimoo ⁴⁶nè Yadikōō kó kukó nnè Dakōō nè Yafa kó kutempè. ⁴⁷Kè Danni kòbe paà be tenkè kékòte kédokénè Desemmu kòbe ké bè

kùu páíí, kékari. Kè bèe yú Desemmu ke dò: Danni be yààrì yètìrì. ⁴⁸Bè do duó nyeè ekè dieyè nè sù ekesi Danni kòbe.

Bè do duómme Sosuwee ketenkè

⁴⁹Isidayeeribe totí dii mòmni ketenkè kèdeè kèduó Nunni bire nSosuwee o kòke be cuokè. ⁵⁰Bè do dōō ti Yiè nKuyie ndo béi ntì ntì, kóò duó nhò dó dii èi: Timinati-Sedaa Efadaimmu tãrì ínkè kòo wète ké dè maá dihei kémbo.

⁵¹Ikuú niùti Edeasaa nè Nunni bire nSosuwee nè Isidayeeribe kó bekóftibè bè do tãù tété nwe Sidoo ti Yiè nKuyie nyìikè ku tou borè, kètotí benitibè ketenkè kèdeè.

Bè tãātémè yesòrè kó yehékè

20 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: ²Náké Isidayeeribe kè bèe tãāté yesòrè kó yehékè n do nàké Mɔyiisi yèè kpéi nkòo di náké. ³Kòò mɔù nùtè ò yeténè kòò kùu onitì, wèe coké kéta de kó yehékè kó dimari, kèyenténè wèè dó képeite. ⁴Wèè nùtè ò yeténè kòò tùòkoo de kó dihei wèe cómmú dibòrì kénáké beheikènkótibè dèè dōō, kè bèe ò còuté kóò benke ò yó mborè be cuokè. ⁵Kòò kùu wèè kou ò bèti ke bo peite bè báá wè nhò duó, ke yé o nùtè teè ò yetémme, bè do í màke timati. ⁶Wè mbo de kó dihei kè ditinnì yàa ò bekénè, kòo mbo kè ikuú niùti diwè wèè pí mmutómú de kó dimòmni kòò ku. De mòmni ndi ò bo namè kèwète o èi ò do coké ndi, kémbo o ciètè.

⁷Kè bèe tãāté Kedesi Kadidee mieke nè Nefutadii tãrì nè Sisemmu Efadaimmu tãrì, nè Kidiya-Adiba bè tu di Ebunoo Sudaa tãrì. ⁸Kè bèe tãāté Suditèè yáa Sedikoo diyie yìèni kèè bíékè: Besèe Dubenni kòbe tādànkù dikpáà, Damoo Kadaadi mieke Kadi kòbe tenkè nè Kodanni Basāa mieke Manansee kòbe tenkè. ⁹Yehékè yie nye bè do tãnkémè Isidayeeribe kpéi nnè bepōōbè bèè bo be

cuokè be kpéí. Kòò mǎu nǎtùtè ò kpreténè kòò kùu onitì wèe coké kéta kéyenténè wèe dǎ képeite. Bè báá ò kùu kè ditǎnni í ò bekénè.

Bè duómmè yehékè Defiibe

21 Kè Defiibe kǎte kǎyá ikuú niùti diewè Edeasaa nè Nunni bire Sosuwee nè Isidayeeribe kó bekótfbè, ²kòò nàké Sidoo Kannahāā èi ke dǎ: Ti Yiè nKuyie ndo nàké Mǎyiisi ke dǎ: Dí ti duó nyehékè ti yó mborè nè ti yó ncǎmmù dè ti wūš.

³Kè Isidayeeribe tǎātè be tenkè mieke yehékè mayè nè bè yó ncǎmmù dè be wūš ké bè duó nkéndonnè ti Yiè nKuyie nti béimmè.

⁴Kè bèe tǎū tété Keatiibe Defiibe mieke, kè Anǎo kǎbee pété yehékè tepíítè nè yètǎāti yèè bo Sudaa nè Simmešš nè Bensamee be tenkè mieke. ⁵Kè bèe tǎū tété kè Keatiibe pété be tenkè Efadaimmu nè Danni nè Manansee kǎbe dikéè be tenkè mieke, diyiè taà kèè bíékè. ⁶Kè bèe tǎū tété kè Kerisonni kǎbee pété yehékè tepíítè nè yètǎāti yèè bo Basāā Isakaa nè Asee nè Nefutadii nè Manansee kǎbe dikéè be tenkè mieke. ⁷Kè Medadi kǎbee pété yehékè tepíítè nè yédèè yèè bo: Dubenni, nè Kadi nè Sabunǎo be tenkè mieke. ⁸Isidayeeribe do tǎū tété kédúú nyèè ekè nye Defiibe nè be wūš yó ncenti dè, kéndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mǎyiisi kòò bè nàké.

⁹Nte bè duó nyèè ekè Sudaa kǎbe nè Simmešš kǎbe ye kó yeyètè: ¹⁰Bè do tǎū tété Anǎo botí kè Keatiibe Defii yaábí iì pété ketenkè meketimè. ¹¹Kè bèe bè duó Kidiya-Adiba bè tu di Ebunǎo Sudaa tǎri nè be wūš yó ncenti dè. Adiba tu Anakiibe yààri nwe. ¹²Kè Yefundee bire Kadèbu nte dihei dièri kó depaa nnè de kó yehékè. ¹³Kè bèe duó nyikuú niùti Anǎo kǎbe Ebunǎo èi kè di ntú di sǎrè kó dihei Dibunaa, ¹⁴Nè Yatiidi nè Esitemǎo

¹⁵nè Onǎo nè Debii ¹⁶nè Ainni nè Yuta nè Beti-Semesi, kè dèe wǎnné yehékè dieyè yèwei nè be wūš yó ncenti dè, kè yè bo Sudaa nè Simmešš tenkè mieke. ¹⁷Bensamee kó ketenkè mieke, kè bèe bè duó nKabaš nè Kebaa ¹⁸nè Anatǎti nè Adimǎnni, kè dèe wǎnné yehékè dieyè yèndà nè be wūš yó ncenti dè. ¹⁹Kè Anǎo kǎbe ikuú niùbè ekè dieyèe wǎnné yemǎo tepíítè nè yètǎāti nè be wūš yó ncenti dè.

²⁰Kè bèe tǎū tété kè Keatiibe tǎbèe pété yehékè Efadaimmu tenkè mieke. ²¹Kè bèe bè duó nSisemmu nè Kesee ditǎri ínkè kó yehékè, kè yè ntú yesǎrè kpèye. ²²Kibusaimmu nè Beti-Onǎo, kè dèe wǎnné yehékè dieyè yèndà nè be wūš yó ncenti dè. ²³Danni kó ketenkè mieke, kè bèe bè duó nyehékè dieyè yèndà nè be wūš yó ncenti dè: Editekee nè Kibetšš, ²⁴Ayanǎo nè Kati-Dimǎo. ²⁵Manansee kǎbe dikéè kó ketenkè mieke kè bèe pété yehékè dieyè yédèè: Tanaki nè Ibedeammu nè be wūš yó ncenti dè. ²⁶Kè dèe wǎnné demǎo yehékè dieyè tepíítè nè be wūš yó ncenti dè. ²⁷Kè bèe duó nKerisonniibe yehékè dieyè yédèè nè be wūš yó ncenti dè, Manansee kǎbe dikéè kǎbe tenkè mieke nke bè do yè mbè duómmè yèè tu: Kodanni wèè bo Basāā mieke kòò ntú disǎri kó dihei nè Beset-eda. ²⁸Isakaa kó ketenkè mieke, kè bèe bè duó nyehékè yèndà nè be wūš yó ncenti dè, yèè tu: Kisiyšš nè Dabedati ²⁹nè Yadimuti nè Ā-Kanimmu. ³⁰Asee kó ketenkè mieke kè bèe be duó nyehékè yèndà nè be wūš yó ncenti dè yèè tu: Misadi nè Abudonni ³¹nè Edikaki nè Deǎbu. ³²Nefutadii kó ketenkè mieke kè bèe pété yehékè dieyè yètǎāti yèè tu Kedesi dii bo Kadidee kó kuteppè mmieke nè Amǎti-Dǎo nè Katanni kè yè ntú yesǎrè kpèye nè be wūš yó ncenti dè. ³³Kè Kerisonniibe kó yehékè dieyè yemǎou wǎnné tepíítè nè yètǎāti nè be wūš yó ncenti dè.

³⁴Kè Defii kǎbe sǎmbe, Medadii kǎbe kè bèe bè duó nyehékè yèndà nè be

wū yó ncenti dè Sabunɔ tenkè mieke yèè tu: Yokindeammu nè Kaditaa ³⁵ nè Dimuna nè Naadadi. ³⁶ Dubenni kó ketenkè mieke kèè bo Suditēē diyè yèni kèè bíékè ke wetí Sedikoo, kè bèe bèe duş nyehékè yèndà nè be wū yó ncenti dè yèè tu: Besèe èi dīi bo tɛdɔntè ke tú dis-òrì kó dihei nè Yaasi èi, ³⁷ nè Kedemɔti nè Mefaa. ³⁸ Kati kó ketenkè mieke kè bèe bèe duş yehékè dieyè yèndà nè bè wū yó ncenti dè yèè tu: Damɔti dīi bo Kadaadi tempē nke tú disòrì kó dihei nè Maanaimmu ³⁹ nè Esibonni nè Yasee. ⁴⁰ Bè tāū tété kéduş Medadi kɔbe yèè ekè wēnné yemɔu tepítè nè yèdèé ndi.

⁴¹ Bè duş nyèè ekè Defiibe be kɔbe cuokè do bo yemɔu sipísìnà nè yèni ndi, nè be wū yó ncenti dè. ⁴² Bá dīi èi do mɔkemu iwū yó ncenti dè.

⁴³ Kè ti Yiè nKuyie nduş nyIsidayeeribe kù do yē nkù yó duş nkèè tenkè be yembè. Kè bèe kari kémbo. ⁴⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbè òmpùnne kéndònnè kù do nàkémè be yembè kè bèe na be dootitòbè bemɔu kénkari bè dómè, bá òmɔu í mbè daati ⁴⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàké tinti Isidayeeribe kè ti dɔ̀̀ timɔu bá timati í nsùş.

Kukó nSuditēē kó diyáà kɔbe wētenímè be tenkè

22 Kè Sosuwee yú Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔbe dikéè, ² kè bè nàké ke dɔ̀̀: Di yiemmu Mɔyiisi ti Yiè nKuyie ntɔ̀nti di nàké tì, ke yie n kpeti timɔu ke dɔ̀̀ n yē mmù. ³ Di í yóu di kɔbe diyè marì nè yíenní ke tūnne di Yiè nKuyie ndi nàké tì. ⁴ Di mmònni ti Yiè nKuyie nhòmpùmmu di kɔbe kéndònnè kù do bè nàkémè, kònnè di ekè ti Yiè nKuyie ndo nàké ku tɔ̀nti Mɔyiisi kòo di duş nyè Suditēē yáà. ⁵ Mpínnè ti Yiè Kuyie ntannò mesàà nnè ku kuş, ku tɔ̀nti Mɔyiisi do di nàké tì. Ndónè ti Yiè nKuyie nkéntù nku kó kuce, ke yíe nku kpeti, ke

kù taunè, ke pí nku tɔ̀mmú nè di yèmmè memɔu nè di wérímú mumɔu.

⁶ Kè Sosuwee bè pā Kuyie nkó mesàà nkéduş nkè bèe kúú mbe cēi. ⁷ Mɔyiisi do duşmmu Manansee kɔbe dikéè be kó ketenkè Basāā mieke. Kè Sosuwee duş mManansee kɔbe dikéè sɔnni be tenkè be tebíi cuokè, Suditēē de ìikè bíékè. Kè Sosuwee bè pā Kuyie nkó mesàà nkéduş nkè bè bo kò. Kòo bè nàké ke dɔ̀̀: ⁸ Di éfmu di dootitòbè kè dè sū: Iwūş péu, nè mesɔ̀ nè timáti péiti nè mebieirime nè timáti nè tiyáàti. Túóténè de kékònnè nè di tebíi kè di totí.

Bè maámè diwūş̀̀tònni Suditēē také

⁹ Kè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔbe dikéè íté kényóu Isidayeeribe tɔ̀bè Sidoo Kannahāā kéwēte Kadaadi. Ti Yiè nKuyie ndo nàké ku tɔ̀nti Mɔyiisi kòo bè duş nkèè tenkè. ¹⁰ Bè tū̀̀ke dīi mònni Suditēē ke kpaá bo Kannahāā tempē nkémaá diwūş̀̀tònni dierì marì Suditēē také. ¹¹ Kè Isidayeeribe tɔ̀bèe keè bè tumè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔbe dikéè maá diwūş̀̀tònni kukó nSuditēē be kó diyáà Kannahāā tempē mmieke.

¹² Isidayeeribe tɔ̀bè tì kèè memme kətíi nSidoo ke bo bè dokénè. ¹³ Kè bèe tɔ̀ mP-inaasi ikuş nùiti Edeasaa bire, Kadaadi Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔbe dikéè borè. ¹⁴ Kè Isidayeeribe kó bekóftbè tepítèe ò cíe, oniti òmáà òmáà bá kùu wuɔ mmieke. Bá wè ò do tú wèè baké wènwè o wuɔ. ¹⁵ Kè bèe kɔte Kadaadi Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔbe dikéè borè kè bè nàké ke dɔ̀̀: ¹⁶ Isidayeeribe tinnì dimɔu tu: Dè yíme kè di cààrè ti Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe tū nkù ke yete ku kpeti yíe nke kù bùtínnè ke maá dimáà di-wūş̀̀tònni. ¹⁷ Ti do cààrè mè ti Yiè nKuyie mPɛɔ̀ kè Kuyie mpoté kù nìtibè, kè de kó mucòntimu kpaá bo nè yíenní, dè

í sànnàà? ¹⁸Dè dòmme kè di bùtínné Kuyie nyíe nke yete ku kpeti? Ku mieke naa yóó peike Isidayeeribe bemɔu ndi. ¹⁹Kè di yèmmè dò ti Yiè nKuyie nyí pènsìrì di kó ketenkè, kòtènní ti kòke mieke, ti Yiè nKuyie ntou borè kéwaá nketenkè. Di báá bùtínné ti Yiè nKuyie nké ti yatenè, kémaá diwūṣtònni teri ké nti èènnè. ²⁰Akáá Sedaa yaábire dṣṣ di mṣṣni meyei nke tṣṣóté ti Yiè nKuyie ndo yè mbè báá tṣṣóté dè. Di yému ke dò nku mieke do peike Isidayeeribe bemɔu ndi, weè do í ku omáá ò cààrèmmè kpéí.

²¹Kè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kòbe dikéè ténne Isidayeeribe tṣṣnni bè ke dò: ²²Ti Yiè nKuyie nkùu baké demɔu, kù yému mùu te kè ti dṣṣ mie nkè Isidayeeribe yóó tì yíèté, kè ti kù bùtínnému ke kù cààrè kù ti ku yíe. ²³Kè ti yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti ke maá timáá diwūṣtònni ke bo nkòu iwūṣ ke tuṣ nke pāā ntiidiiti, ke kòu iwūṣ metaummè kpèyi, ti Yiè nKuyie nti poté. ²⁴Ti mè dṣṣ ke yé ti yíèkùmè di bí naa bo náké mème ti kpèyi diyie mari ke dṣ: Òmme wènnímè bo díndi nè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù di cuokè? ²⁵Ti Yiè nKuyie nhānnému Suditèè kòdò tu kumànkù, di í kòké ti Yiè nKuyie nkó mutṣmmú mamù mieke. Dè bo na kénte kè ti bí yóu ti Yiè nKuyie. ²⁶Dè te kè ti maá diwūṣtònni, ti í di maá ke bo nfeu iwūṣ ti Yiè nKuyie nyoo ti nkù pāā ntiidiiti. ²⁷Ti di maá kè di bo benke ti taumè mme nè díndi, ke dò ntínti nè dínni nè ti yaábí ti mòke kuce ke bo mbáá nti Yiè nKuyie, nke nkù feu iwūṣ ke tuṣ nku wūṣtònni ínkè, ke kù feu metaummè kpèyi. De mṣṣni di bí báá na kénáké ti kpèyi ke dṣ ì í mòke kuce ke bo nkòké ti Yiè nKuyie nkòbe mieke. ²⁸Ti yèmmè dò nkè bè naa tì béi nti borè yoo ti yaábí bo dè, ti dṣ: Nte ti cicebè maá dii wūṣtònni ti Yiè nKuyie. Bè í di maá ke bo nkòu iwūṣ Kuyie nke tuṣ nyoo bè nkù pāā ntiidiiti, bè di maá

kè di bo benke ti taumè mme nè díndi. ²⁹Ti í di maá ke bo yete ti Yiè nKuyie nke kù bùtínné yíe, ti í di maá ke bo nkòu iwūṣ ke tuṣ nke kù pāā ntiidiiti, yoo ke kù feu iwūṣ. Ti í dṣ kénfeu iwūṣ kupíkù tekù makù ke yóu ku wūṣtònni dii bo ku cífèté.

³⁰Kè ikuṣ nùti Pinasi nè Isidayeeribe kó bekótfè nè bèè baké iwuṣ nkè bèe keè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kòbe dikéè béi nti kè dèe bè narike. ³¹Kè Edeasaa bire Pinasi ikuṣ nùti béi nke dṣ: Ti banté di mṣṣnni ke dò nti Yiè nKuyie mbo ti cuokè ke yé di í kù cààrèmmè ke kù mieke bo peike Isidayeeribe.

³²Kè Edeasaa bire Pinasi ikuṣ nùti nè Isidayeeribe kó bekótfè kè bèe cau nDubenniibe nè Kadiibe kéité Kadaadi kékò nKannahā Isidayeeribe borè ké bè náké. ³³Kè Isidayeeribe keè bè náké tì késānte ti Yiè nKuyie nke ténke í mbàátí ke bo dokénè Dubenniibe nè Kadiibe. ³⁴Kè Dubenniibe nè Kadiibe dṣ: Diwūṣtònni dii ndii benkú kedò nti Yiè nKuyie ntu Kuyie nké di yu ke dṣ Dibenkèrì.

Sosuwèe yàúkùnnemè benitibè kṣnti mesómme

23 Kè ti Yiè nKuyie nteennè Isidayeeribe ké bè deeténè be dootitòbè kè dèe mṣṣte mediè nkè Sosuwèe kóté mediè, ²kéyú Isidayeeribe kó bekótfè nè bekpààtibè nè bebeémbè nè bebaatibè, ké bè náké ke dṣ: N kòtému mediè. ³Di yàmu ti Yiè nKuyie ndṣṣ dè ibotí imɔu, kù kpa ndí kó dikpànni. ⁴Di yàmu n tāūmè tété n na bè kó ketenkè nè m mu nyí na be kòke, kèè tu Suditèè diyie yìèní kèè bíékè nè Meditedandee de iikè bíékè, ke kè ndi totí di botí dómme. ⁵Ti Yiè nKuyie nkuu yóó bè bèti kumómmṣnkù, kè bèe coké kédété, kè dí tieke be tenké, kéndònnè kù béimmè. ⁶Ntèínè kéndṣri

Mɔyiyi di duɔ nyii kuɔ yɛmmɛ imɔu, di bɔ́á ì dɛ́tɛ́nɛ. ⁷Di bɔ́á kɔ́rɛnɛ ibotí ìi kpaá di mieke, di bá nfeu be bɔ́kɛ, di bá nyɛ pàrikunɛ, di bá nninku ye ìikɛ ke ye bàá. ⁸Dí ntaunɛ tí Yiè nKuyie, di kù taunɛmɛ nè yíenní. ⁹Ti Yiè nKuyie nkuù bèti ibotí dieyi ìi kpeñni, bá òmòu í na ke di bàao nè yíenní. ¹⁰Di mieke oniti òmáá do 5 mbetì benitibè tekɔupítè nte (1000), ti Yiè nKuyie nkuù kpa ndi kpéí, kéndònnè kù béimmè. ¹¹Ndakenè dimáá kpéí nke ndó ti Yiè nKuyie. ¹²Kè di me nkù bùtinné ke taunè ibotí ìi kpaá di cuokè ke puoke be kó besapambè, kè bè puoke di kɔ́be, kè di taunnè ditɔ́bè. ¹³Di nyé ke dò nti Yiè nKuyie nyí yó nsɔ́ké ke beti di dootitobè. Bè yó ndò ndi kpéí mmudítimù mmu nè ntimáti dindínti, kéndò nyedá ke di puoti, ke dò nyipo ke kúu di nuɔ, kè dí kú képaá dihei sààri ti Yiè nKuyie ndi duɔ ndi. ¹⁴M mɔ́nni dii tù́ke kè m pɛ́nké, denennè demɔu pɛ́nkùmè. Di nyé nè di yɛmmè memɔu ke dò nti Yiè nKuyie ndo nàkè ti, timati í sùs, timɔu ti dɔ́dmu. ¹⁵Kù dɔ́d mèè botí ku náaásààti kù béi nti kù yóó me ndò kù di cau ntii kpéí ke dí beti ke dí kuɔ dihei sààri kù di duɔ ndi mieke. ¹⁶Kè nsà kè di yete ku kpeti, ke nińkú yebɔ́kè ìikɛ ke ye flé iwúŵ, ti Yiè nKuyie mmieke yóó peikemu kè kù di kuɔ bàmbà ndihei sààri kù di duɔ ndi mieke.

Isidayeeribe tãátémè ke bo ntú nti Yiè nKuyie

24 Kè Sosuwee yú Isidayeeribe kó iwɔ nyimɔu nè bekótibè nè bekpàatibè nè bebeémbè nè bebaatibè, kè bèe kɔ́te Sisemmu ti Yiè nKuyie nciétè. ²Kòo bè nàkè ke dɔ́: Ti Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe tũ nkù tu: Di yembè do bo kukó ndiekù Efadati yáà ndi ke feu yebɔ́kè, ke káá nTedaá Abarahammu nè Naɔɔ be cice kó dimònni. ³Kè kùu denneni Abarahammu kukó nyáà kó dihei,

kéduɔ nkòo ce nKannahá omɔu, kè kùu ò duɔ nyIsaki ke dɔ́: O botí bo sùú. ⁴Kè kùu duɔ nyIsaki Sakɔbu nè Esayuu, kékanne Esayuu Seii tãri, Sakɔbu nè o bí kè bèe kɔ́te Esibiti. ⁵Kè dè mboní kè kùu tɔ́nni Mɔyiyi nè Anɔɔ, kédoɔ Esibiti kɔ́be meyei nkédenne di kɔ́be. ⁶Kè kùu denneni di yembè Esibiti, kè bèe tuoke dàméèri, kè Esibiti kɔ́bee bè tũnne nè sinaaséi nè si dèèbè, ké bè ninte tipènti kóo dàméèri. ⁷Kè bèe kuɔ nkéyú ti Yiè nKuyie nkè kùu ánné dibìnni bembè nè Esibiti kɔ́be be cuokè, kéduɔ nkè Esibiti kɔ́bee pɔ́nté dàméèri. Di yámu kù bè dɔ́dmè. De kó difɔ́nkúò kè di yembè mbo dikpaá mieke kémonte. ⁸Kè kù di kɔ́tenè Amɔriibe tenkè kè bè di dokénè, kè kùu duɔ nkè dí bè na, kè kùu bè kùu di nuɔ mmieke, kè di tieke be tenkè. ⁹Kè Mɔabu kpààti Badaki Sipɔɔ biree íté ke bo di dokénè kéyú Badammu Beɔɔ bire kòò bo di bɔ́nté kusínkù. ¹⁰Kè ti Yiè nKuyie nyete kéduɔ nkòo di dɔ́d mesàá, kè kù di deeténè Badaki. ¹¹Kè di sénténi Suditèé kétuoke Sedikoo. Kè Sedikoo kɔ́be nè Amɔriibe nè Pedisiibe nè Kannahá kɔ́be nè Itiibe nè Kidikasiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, kè bèe íté ke bo di dokénè, kè kùu duɔ nkè dí bè na. ¹²Kù do ní nyecánkèndèèsùd nye di ìikè, kè yeè beti Amɔriibe kpàatibè bedé. Di í bè kùu nè di pie nyoo di se. ¹³Kè kù di duɔ nketenkè di í kùúti kè ke fèúté, yehekè di í maá ye, detie nfnyì nè odifè di í fífkú dè, kè di cáá nde be.

¹⁴Di mmònni ndénè ti Yiè nKuyie kém-pí nku tɔ́mmú nè di yɛmmè memɔu kè dè wenni, kéyóu di yembè do feu yèè bɔ́kè kukó nhEfadati yáà nè Esibiti mieke, kémpí ti Yiè nKuyie ntɔ́mmú. ¹⁵Kè di me nyí dɔ́ képí ti Yiè nKuyie ntɔ́mmú, tãáténè yíe ndi dɔ́ dè. Kè di dɔ́ di yembè do feu yèè bɔ́kè nye kukó nhEfadati yáà yoo Amɔriibe di me mbo bèe cuokè be kpeye. Mí nnè n ciétè ti bo ntú ti Yiè nKuyie.

¹⁶ Kè benitibè dò: Tínti báá yóu ti Yiè nKuyie nkéffíe yebòkè. ¹⁷ Ke yé ti Yiè nKuyie nkuù ti dènnenímè Esibiti tínti nè ti yembè ti do pí nkè mudaatõmmú, ke ti tɔ kuce ke ti kánkè ke dðð tidieti kè ti pēēténí ibotí. ¹⁸ Kuù bèti ibotí imɔu ti nuɔ mmieke, ke bèti Amɔriibe ti mè mbo bèè mieke. Ti yó ntú nti Yiè nKuyie nku.

¹⁹ Kè Sosuwee dò: Di báá na kápí nti Yiè nKuyie ntõmmú, kù í mɔke meyei, kù dɔ kuù máá ndi te. Kè di kù bùtinné kè dðð meyei nkù í yóó di yóu. ²⁰ Kè di kù yóu ke fié yebòkè kù yóó di dðð meyei mmè ke di kuɔ, bá kù me ndi dððmè mesàà. ²¹ Kè bèe náké Sosuwee ke dò: Bítí! Ti yó ntú nti Yiè nKuyie nku.

²² Kè Sosuwee dò: Dñi béi nnè di móm-mɔmbe ke tú di yó ntú nti Yiè nKuyie. Kè bè dò: Èè, tñi béi! ²³ Kè Sosuwee dò: Den-nenè yebòkè di cuokè, kéduɔ ndi yèmmè ti Yiè nKuyie.

²⁴ Kè bè dò: Ti yó ntú nti Yiè nKuyie nku ke yíe nkuù kpeti.

²⁵ Kè Sosuwee taunnè benitibè ti Yiè nKuyie nde yiè Sisemmu, ké bè duɔ nyikuɔ ké bè nàké bè yó ndɔɔrimè, ²⁶ ké ti wàri Kuyie nkuɔ pátíri mieke, kéffíi nditári mutie diemù také, mùù còrímú

dibòri sààri ti Yiè nKuyie nkperi. ²⁷ Kòo bè nàké ke dò: Ditári dii, dii tu dibenkèri, ke yé di kèèmè ti Yiè nKuyie nti nàké ti. Di yó ndi nyau ke denniní ke báá yeténè ti Yiè nKuyie.

²⁸ De mðnni kè Sosuwee duɔ nkè bèe kúú mbe cēi.

Sosuwee kúmè

²⁹ De kó difõnkúò kè Nunni bire Sosuwee ti Yiè nKuyie ntõnti nyóó kú ke mɔke yebie ntekðùtè nè tepítè (110). ³⁰ Kè bèe ò künne bè do ò duɔ nkèè tenkè Efadaimmu tārè, Kaasi tārì bíékè. ³¹ Kè Isidayeeribe ntú nti Yiè nKuyie nSosuwee kpaá fòu dii mðnni, kòo kú kè bekótíbè tɔbè bèè yà ti Yiè nKuyie ndðð mèè sàà nyIsidayeeribe kè bè nkpaá fòu kè bè kù tū.

³² Isidayeeribe do tɔmu Sosefu kúù ké yè künne Sisemmu, Sakɔbu do donté kèè tenkè nè Amɔ bí medítíbii ntekðùtè (100), kè bèe duɔ nde kó ketenkè Sosefu bí. Amɔ weè keté Sisemmu.

³³ Kè Edeasaa Amɔ biree kú kè bèe ò künne o bire Pinasi tātè ñnkè. Bè do ò duɔ nde kó ketenkè Efadaimmu tārì ñnkè nke.

Bebaatíbè

Di mpátírì tɔ̀ tìì náàntì

De kó dipátírì ti náá mbebaatíbè tepíítè nè bèdébè nè onitipòkù omáà Kuyie ndo tánkíí bè kè bè bo ndeeri Isidayeeribe nè be dootitòbè. Bemou memme be kòò m̀òù í nna ké bè niité Sosuwee do bè nimè. De kó bebaatíbè kó meffè mmieké kè Isidayeeribe nyetírì Kuyie nkpeti ke tũ̀ Kannahāā tenkè kɔ̀be kó yebòkè, kè Kuyie nníí bè poté, kè bè ceete kéwētení Kuyie mborè, kè kùu bè cī́é nkéwēte ké bè cònnè be f̄t̄írì.

De kó dipátírì náàntì náá nke kónnì mèè botí, bá wèè baatíwè nè o kó meborime do dòmmè.

Dipátírì náàntì duś ke dòmmè

1. Isidayeeribe tamè Kannahāā kéntɔ̀ kétuɔ̀kenè Sosuwee kó mukúú 1:1-2:10
2. Kuyie ndo ānnémè bebaatíbè kè bèè deetè Isidayeeribe 2:11-16:31
3. Dikɔ̀nkònnì diì do tanní Isidayeeribe cuokè 17-21

Isidayeeribe kàrimè Kuyie ndo yē nkù yóó bè duś ndiì èi

1 Sosuwee ku diì m̀ònnì kè Isidayeeribe beke ti Yiè nKuyie nke bo yà be mieke bèè yóó keté kékɔ̀te kédokénè Kannahāā kɔ̀be. ²Kè ti Yiè nKuyie mbè tḗnné ke d̀ò: Sudaa botí kɔ̀be beè d̀ò nkéketé kékɔ̀te. M bè duśmmu dihei.

³Kè Sudaa botí kɔ̀beé náké Simmeṣṣ Sudaa kóo kóti yaàbí ke d̀ò: Kɔ̀tenní kè tí wēnné kédokénè Kannahāā kɔ̀be, kéfiète dihei bè ti duś ndi. Kè ti deè ti múnkee di neiné kè tí fiète di kperi.

Kè Simmeṣṣ botí kɔ̀beé íté kéwēnnénè Sudaa botí kɔ̀be. ⁴Kè bèè kɔ̀te ké bè do, kè ti Yiè nKuyie mbè teennè kè bèè na Kannahāā kɔ̀be nè Pedisiibe, kékuo

benitibè tekoupiítè (1000) Beseki borè, ⁵kè bèè yà de kó dihei kóo kpààti Adoni-Beseki kóò dokénè kéna Kannahāā kɔ̀be nè Pedisiibe. ⁶Kòò coké kè bèè ò bèti, kóò nìnte kèpí nkékéké o nóm̀bídakè o nou kpeye nè o naàcèi kpeye. ⁷Kè Adoni-Besekii béi nke d̀ò: Bekpààtibè sipísiyiekè ti do kéké bèè kó yenóm̀bídakè be nou kpeye nè be naàcèi kpeye, kè bè níí nkou icabiri n yo nkè ìi duò. Kuyie nde nmi nyi-étí yíe.

Kè bèè ò kònnè Sedisademmu, ò de nku.

⁸Kè Sudaa botí kɔ̀beé do Sedisademmu mudoò kécɔ̀ benitibè yese kékuo, kécɔ̀u ndihei. ⁹De kó dif̄nkúò kékɔ̀te kédò Kannahāā kɔ̀be bèè bo Nekefu nè bèè bo yetārè ínke nè bèè bo kubiriku kó yehékè. ¹⁰Bè be ndèè kédò Ebunɔ̀ kɔ̀be bè do yu diì èi nè dim̀ònnì ke tú Kidiya-Adiba, kékuo Sesaii nè Aimanni nè Tadimaii be naàm̀untì kɔ̀be. ¹¹Kè bèè deè bembe, késɔ̀ nkédò Debii kɔ̀be, bè do yu dè nè dim̀ònnì ke tú Kidiya-Sefee. ¹²Kè Kadebuu béi nke d̀ò: Kè wèè dokénè Kidiya-Sefee kɔ̀be ke bè na ke fiète be èi m bo ò duś n kóo sapàà nhAkisaa, kòo puoke. ¹³Kè Kadebu nantè Kenasi bire Otinniyeedi bè dokénè ké bè na, kéfiète dihei, kè Kadebuu ò duś nho kóo sapàà nkòo puoke. ¹⁴De kóo nitipòkù tũ̀koo diì m̀ònnì Otinniyeedi borè, kóò nàké ke d̀ò wèè m̀ɔ̀ o cice Kadebu kupaku. Kè bèè tuòke Kadebu borè kòò cúténì o sām̀marím̀ú kénínkóo o ìikè kòò ò beke ke d̀ò: A d̀ó ba? ¹⁵Kòò d̀ò: N kuś mmesémmè ké m pā ketenkè menie mbo kè, ke yé menie nyí bomè Nekefu kó ketenkè a n duś nkè.

Kè Kadebuu ò duś nketenkè kèè mòke inéce idaatíyì nè icũmpuyi.

¹⁶De m̀ònnì kè M̀oyiisi c̀k̀k̀ kó iyaàbí Keniibeé íténì Sedikoo èi, bè tu di depuonne èi, ke neiné Sudaa botí kɔ̀be kè bèè kɔ̀te Sudaa tenkè, kubiriku kɔ̀be

Adadi bakù cǎnku diyè yìèni kèè bíékè, kénwēñnè Amadesiibe ke bo.

¹⁷Sudaa nè o kǎbe kè bèe íté kēwēn-nénè o kóo kótì Simmeṽṽ, nè o kǎbe kè bèe kpannè Kannahāā kǎbe bèè bo Sefaa, ké bè na kékua, képonte be èi kédéíté, ké di yu ke dǎ Didobonni. ¹⁸De kó difǎnkúò kè Sudaa naàmùnkù kǎbee yíé kéfiete Kasaa èi, Asikanǎo kperi nè Ekunǎo kperi, nè ye tenkè. ¹⁹Kè ti Yiè nKuyie nní mbè bonè kè bèe bè na, kéfiete yetārè ínkè kó yehékè, bè me nýí nna kéfiete kubiriku kpèye, bembè do mǎke sinaaséí timátì kpesi nsi. ²⁰Bè do tǔnne ti Yiè nKuyie ndo nǎkè tì nti Mǎyiisi, kédúó nKadèbu Eburnǎo tempē nkòo beti Anakiibe kó iwua nyitàāti ùi do dè bo, kékari. ²¹Bensamee kǎbe í nna kǎbeti Sebusiibe bèè do bo Sedisademmu kè bè wē nke bo nè yíenní.

²²Kè Sosefu bí Efadaimmu nè Manansee yaàbí nkǎri ke bo do Betæedi, kè ti Yiè nKuyie nní mbè bonè. ²³Kè bèe tǎ mbenitibè kè bè bo paaté dihei. De mǎnni bè do di yu ke tú Duusi nwe. ²⁴Kè bèe tuǎkoo kénsǎ nhonitì mǎu yènní kè bèe ò nǎkè ke dǎ: Tí benke ti bo yímè kéta dihei, kè tí da yóu.

²⁵Kè de kóo nitii bè benke. Mémme Efadaimmu nè Manansee be yaàbí kùòmè de kó dihei kǎbe, kényóu de kóo nitii nè o kǎbe. ²⁶Kòo kǎte Etiibe tenkè kémaá dihei, ké di yu ke dǎ Duusi, kè di kpáá tǎ de kó diyètiri nè yíenní.

²⁷Manansee kǎbe í nna kǎbeti Beti-Seanni kǎbe, nè Tanaki kǎbe, nè Dǎo kǎbe, nè Ibedeammu kǎbe, nè Mekidoo kǎbe, nè de kó yehékè. Kè Kannahāā kǎbe nkpaá bo de kó kutempē mmieke. ²⁸Bá nè Isidayeeribe kpenke dii mǎnni bè í nna ké bè bèti, ke né bè pǎnné muheikèntǎmmú.

²⁹Efadaimmu botí kǎbe í nna kǎbeti Kannahāā kǎbe bèè do bo Kesee. Kè bè nwē nke bo.

³⁰Sabunǎo kǎbe í nna kǎbeti Kannahāā kǎbe, bèè do bo Ketinǎo nè Naaǎdi kè bè nwē nke bo, kè bèe bè pǎnné muheikèntǎmmú.

³¹Asee botí kǎbe í nna kǎbeti Akoo nè Sidonni, nè Adabu, nè Akisibu nè Ediba nè Afeki, nè Deǎbu de kǎbe. ³²Mémme kè Asee kǎbee wēnnénè Kannahāā kǎbe bèè do dè bo kè bè nwēnko. Bè í na mēè kpéi nke bè bèti.

³³Nefutadii kǎbe í nna kǎbeti Kannahāā kǎbe bèè do bo Beti-Semesi nè Beti-Anati kè bè nwē nke bo kè bèe bè pǎnné muheikèntǎmmú.

³⁴Kè Amǎriibe beti Danni botí kǎbe, ké bè dèe nyetārè kó itempē, mbè í nyie nkè bè bo cúténí kubiriku. ³⁵Mémme kè Amǎriibe nkpaá bo Adi-Edesi nè Ayanǎo nè Sadibimmu. Kè dè mboní kè Efadaimmu nè Manansee kǎbee be tieke ké bè pǎnné muheikèntǎmmú. ³⁶Amǎriibe tenkè mǎnke do tǔóté Akadabimmu kénǎo kényènnè Seda kǎpǎēté kéndèèti ditenni bè tu di inaa nkó ditenni.

Kuyie nkpannèmè ku nitibè

2 Kè ti Yiè nKuyie ntǎnnii íténi Kídikaadi kétuǎkení Bokimmu kénáké Isidayeeribe ke dǎ: Kuyie ntu, kuù di dènneni Esibiti, ke di tǎní ke tannè dihei kù do béi nképarikè ke dǎ kù yóó duó ndi di yembè, kébéi nke dǎ kù í yóó tǎte metaummè mēè bo díndi nè ku di cuokè. ²Di me mmúnke í dǎ nkémǎotenè de kó dihei kǎbe metaummè, dí puǎ mbe bǎǎwǎṽtǎrè. Di me nýí nyie nku kpeti! Dè dǎmmè kè di me ndǎṽ? ³Kù né di náámmu di mǎnni ke tú, kù ténke í yóó beti Kannahāā kǎbe, bè yóó naá ndidǎntǎri ndi di kpéi nkè be bǎkè naá ntimátì dindínti ke di bǎ, kè di fíé be bǎkè.

⁴Ti Yiè nKuyie ntǎnni bè nǎkè dii mǎnni de kó tináahti kédeè, kè bèe tité yedabùò mbemǎu kénkuǎ. ⁵Kè bèe yú deborè ke dǎ Bokimmu (dèè tu

didabònkɔnnì), ké dè fié ti Yiè nKuyie nyiwũ.

Sosuwee kumè

⁶ Kè Sosuwee cau mbenitibè kè bèe cíeté kékúú mbá wè ketenkè bè ò duó nkè ké nkè te. ⁷ Sosuwee kpaá fòù dii mɔnni kè bè ntú nti Yiè nKuyie. Kòo kú kè bè nkpaá ke kú tũ mbekóftbè kpaá fòù dii mɔnni, bèè do yà tidietì ti Yiè nKuyie ndòò tì Isidayeeribe cuokè. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nkóo tɔntì Sosuwee Nnni bire nyóó kú ke mɔke yebie ntekdùtè nè tepítè (110), ⁹ kékú kè bèe ò kün-né Timunati-Edesi, bè do totí kóó duó nkèè tenké Efadaimmu temp̃ nyetārè ínke, Kaasi tāri kubakú cǎnku bíékè. ¹⁰ Kè bekóftbè bembè kó kutɔnkúu kú, kè kutɔnkú pǎnkúu yènní, bè ténke í nyé ti Yiè nKuyie kényè ntidietì kú do dòò tì Isidayeeribe cuokè.

Isidayeeribe do yetemè Kuyie

¹¹ De mɔnni kè Isidayeeribe dòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kékété kénfeu yebókè bè tu yè Baadibe, ¹² kényete ti Yiè nKuyie mbe yembè do tũ nkú, kùù bè dènnení Esibiti, kéké yebókè, benitibè bè bo kèè tenké kɔbe do feu yè, kénninke ye ìkè ke ínko ti Yiè nKuyie mmieke. ¹³ Bè do kú yóumu kénfeu Baadibe nè Asitaditeebe. ¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mmieke bè peike kè kúu deite ku ndùtè be ínke, kè befèèbè nkoríní ke fekú be kperè kè be dootitɔbè bè na. Bá bè ní í nna ke bè bàao. ¹⁵ Mudoò bè kòri mùù kó dimàà, kè ti Yiè nKuyie ndeite ku ndùtè be ínke kéndòn-nè kú ti mbè nákémmè ke pàrikè. Kè bèe ta meyencaàrimè diemè mieke. ¹⁶ Meñme kè ti Yiè nKuyie mbè duó mbebaatfè, kè bèe bè deeténè be dootitɔbè, bèè fèkú be kperè. ¹⁷ Isidayeeribe me nyí nyie mbebaatfè kpeti, kénsoké ke feu yebókè ke ninku ye ìkè, kébútinné dende bàmbà mbe yembè do tũ nkúu ce, bè ténke í nyie ti Yiè nKuyie nkuó be yembè do í yiem-

mè. ¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbè duónní dii mɔnni obaatfè kú nhò bonè o fòmmu mumɔu mieke, ke deerinè Isidayeeribe be dootitɔbè. Mesémmè do ɔɔ í nyóu mè bo pímmè ti Yiè nKuyie mbe dootitɔbè bè féunko dii mɔnni kè bè kuò. ¹⁹ Kè de kóo baatfè kú dii mɔnni bèe wète keta meyei mmudoòrimù, kè dèe pèètè be yembè kperè do dòmmè, kénfeu yebókè ke ninku ye ìkè ke ye bàá. Bè í nyóu bè bo ndòorimè meyei mbe yembè do dòori mè.

Kuyie ndo yàákémè Isidayeeribe

²⁰ De mɔnni kè ti Yiè nKuyie mmieke peike Isidayeeribe, kè kúu béli nke dò: Kubotí kuu ñkɔbe mè ncákemè metaummè n do yè mbe yembè n yé mèè kpréí, ke yete n kpeti. ²¹ Di mɔnni n ténke í yóó yóu kè bèe beti kubotí bá kùmáà ibotí tei Sosuwee do kpaá ke í bèti ì kékú. ²² Nè de kó benitibè borime be cuokè ti Yiè nKuyie ndo dó ké bè yàákémmè kényà kè bè bo yete ku kpeti yoo bè bo ti yie mbe yembè do tì yiemmmè.

²³ Deè do te kè ti Yiè nKuyie nyóu kè ibotí Sosuwee mu ndo í bèti ì kékú kè ì mbo be cuokè. Kú í mbè bèti mecāā.

3 Nte ti Yiè nKuyie ndo yóu kè ì botí mbo Isidayeeribe cuokè, kè kú bo bè yàáké, bembè kutɔnkú pǎnkú kɔbe bèè do í kóké mudoò bè ta dii mɔnni Kannahāá kédoké mù. ² Kú do dó kutɔnkú pǎnkú kɔbe bèè mu nyí kòte díkpànni bèe di bebímu. ³ Fidisitēēbe kó yekpààtiyo yènummù kɔbe mbe kú do yóumè beè tu Kannahāá kɔbe bemɔu nè Sidoniibe nè Efiibe bèè bo Dimaa kó yetārè ínke kétúóté Baadi-Edimɔ tāri kétuákenè Deboo-Amati. ⁴ Kú do dó ké bè yàákémmè, kényà ke nsà kè bè bo yie nkú do duó nkè Mɔyisi duó nyi kúó be yembè. ⁵ Meñme kè Isidayeeribe mbonè Kannahāá kɔbe nè Etiibe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Ifiibe nè Sebusiibe. ⁶ Kè Isidayeeribe túóké be kó besapámbe

képuoke, ké bè duó mbe kó besapàmbè ké bèe puoke, ké bèe fié iwūō be bókè.

KUYIE MBÈ DUŌNNÍMÈ BEBAATÍBÈ

Otinnyeedi

⁷ Kè Isidayeeribee dōd ti Yiè nKuyie nyí dó dè ké kù yóu, kénfeu iwūō yebókè ke báá nsibōōtenkaanií bè tu sí Baadi nè Asedaa. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie mmiekee bè peike kè kùu bè yóu, kè Mesopotamii kóo kpààti Kusāā-Disataimmuu bè na ké mbè baké yebie nyèni. ⁹ Kè bèe kuōnnè ti Yiè nKuyie kè kùu bè duōnní Kadebu nantè Kenasi bire Otinnyeedi kòd bo bè deeté. ¹⁰ Kè Kuyie nYáá nní nhò bonè, kòo mbaké Isidayeeribe, kékote kédokénè Kusāā-Disataimmu, kè ti Yiè nKuyie nduó nkòo ò na. ¹¹ Kè be èi mbo meoṃpùmè mieke ke dō nyebie nsipísìnà. Kè Kenasi bire Otinnyeedii kú.

Eudi

¹² Kè Isidayeeribee wēte kédōd ti Yiè nKuyie nyí dó dè kè kùu duó nkè M̄abu kóo kpààti Ekunō bo bè dokénè. ¹³ Kòo wēnnénè Amōniibe kou nè Amadesii kou kè bèe do Isidayeeribe mudò ké bè na, kéfiete Sedikoo. ¹⁴ Kòo mbè baké ke dō yebie ntepíítè nè yèni. ¹⁵ De kó difōnkúò kè bèe kuōnnè ti Yiè nKuyie nkè kùu bè duōnní Keda bire Eudi kòd bo bè deeté. Bensamee botí kou do nwe kòd tu dicānkurì.

Kè Isidayeeribee ò duó ndāmpòò díítí kòd bo kote ke ì duó m̄abu kóo kpààti Ekunō. ¹⁶ Kè Eudii duó nkè bèe ò má disìe menatimè mēdémè kperi, kè di okùmè mmānnè mētírì kó dikéè, kòo di yì o kpènténkpenkù youku, ke dáátí o yààti. ¹⁷ Meṃme ò kòtemè kéduó nyidíítí okpààti Ekunō. Ekunō do tú oniticééwè nwe. ¹⁸ Wè ò duó ndii mōnni dāmpòò

díítí kédeè, kéwēte kécíe mbèè do tōní de kó idíítí. ¹⁹ Bè tūòke dii mōnni Kidikaadi, sitenkaanií yetárè kpesi borè, kòo bè yóu deborè kéwētení okpààti borè kóò nàké ke dō: Okpààti m mōke timatì nti tidé kpeti ke bo da nàké.

Kòo kpààti duó nkòo tōmbèe yè kè bè nkpaá bedé ²⁰ ke kari muyaá nkó kudieku kùu do tú omáà kōku. Kè Eudi béinnè okpààti ke dō: N tōní tìi náan̄tì ti Yiè nKuyie nkuu tì nni nduōnní a kpeí.

Kòo kpààti iténí o kàri. ²¹ Kè Eudii pí ndisiè nè tēcānkutè kékrate kékúú o pounie. ²² Kè dii taroo dimōu nè di bōo kè mekùò ndi dàtinné, kè Euu yóu kè di nkpaá okpààti pouti mieke. ²³ Ò yì memme kédeè kéyè difōnkúò kékpetinné kápáá nkédeite tekpetintè kéfítè. ²⁴ Kòo kpààti tōmbèe tuōkení kéyà dibòrì kpetimè ke páké, kè be yèmmè ndo nhokpààti bo nyénkúmu de mieke. ²⁵ Kè bè ncómmú kébaa okpààti bo kpetémè bá ò í kpetírí, kè dēe bè di, kè bèe túóté tekpetintè kékpeté kén-só nhò ku ke duó ke cāanko. ²⁶ Bè do cómmú dii mōnni ke baa okpààti bo kpetémè, kè Eudi cokúmu ke pēētè yetárè kó sitenkaanií ke ta Seidaa tempē. ²⁷⁻²⁸ Ò tūòkoo dii mōnni deborè kéhéé ditāteheù Efadaimmu tempē nyetārè ínkè kè Isidayeeribee tíí nkòo bè nàké ke dō: Ti Yiè nKuyie ndi duómmu di dootitōbè M̄abiibe, n tūnnenè!

Ò yì memme kéniiitè kè bèe ò tūnne kè bèe do M̄abiibe kukó nSuditēē tepure, ké bè pí mbemōu bá òmōu í sēnté. ²⁹ De yiè kè bèe kuō M̄abiibe yedakperè nè yekōmbò yembè tekoupiríítè (10000) be kóò mōu í kpaá bá òmáà wèè fòu. ³⁰ De mōnni kè M̄abiibe bóúté Isidayeeribe kè dihei mbo meoṃpùmè mieke ke dō nyebie nsipísini.

Sānkaa

³¹ De kó difōnkúò kè Anati bire Sānkaa cōuté Eudi, kékuō Fidisitēēbe sikōusikuō

(600) nè tekàùtè bè 55 kúú tè inààke ìi dùò ke múnke deetè Isidayeeribe.

Deboraa nè Baaraki be kó tináànti

4 Eudi ku dii m̀nni kè Isidayeeribe wète kédòò ti Yiè nKuyie nyí d́ dè. ²Kè kùu bè duó nKannahā kóo kpààti Yamee Asɔɔ èi kou. Wèè baké Yabinni āāp̀mbè kòo yètirì tu Sisedaa kòò bo Adoseti-Koimmu. ³Okpààti Yabinni do m̀ke sinaaséí timátì kpesi sikousiwei (900) ndi, kénfèũnko Isidayeeribe ke d̀ yebie nsipísidé kè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie.

⁴De m̀nni dè do ś nDeboraa Dapidòti pokù wèè nàà nKuyie mpānānānti kè wèè baké Isidayeeribe. ⁵Ò do bo mupuummu mamù yuu ndi Damaa nè Beteedi de saku, Efadaimmu tārì ìnkè. Isidayeeribe do de nkòròò kòò bekù be kpeti. Kè dè mboní kè bèe yú de kó mupuummu ke d̀ Debora puommu. ⁶Kè Debora yú diyie marì Kedesi èi kou Abinnɔammu bire Baaraki, Nefutadii botí kou, kòò nàké ke d̀: Ti yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù da nàá ké tú a p̀immú behāāp̀mbè Nefutadii nè Sabunɔɔ botí mieke kè bè m̀bo tekɔupíítè (1000) kàa bè k̀tenè Tabɔɔ tārì. ⁷Kù tu kuù yóó duó nkè Sisedaa wèè baké Yamee āāp̀mbè kòò íténi nè o naaséí nè o āāp̀mbè kè bè di do mudòò kè kùu duó nkè dí bè na.

⁸Kè Baarakii ténné Debora ke d̀: Kàa bo n neinè í k̀te, kàa me mbá n neinè n yí k̀ri. ⁹Kè Debora d̀: M bo da neinè, a me nténke í yóó pété dis-ānni marì de kó mudòò mieke, ke yé nè onitipòkù borè nde ti Yiè nKuyie nyóó duómmè kè di na Sisedaa.

Meɔme kè Debora neinè Baaraki kè bèe k̀te Kedesi. ¹⁰Kòò tíí nNefutadii nè Sabunɔɔ botí k̀be kè benitibè tekɔupítè (1000) ò neinè kè Debora múnke ò neinè. ¹¹Ke ś nhonitì m̀u bo Kedesi

borè Keniibe botí kou kòo yètirì tu Ebee. Ò do yàtenèmu Keniibe t̀bè Obabu M̀yiisi c̀kù yaabí, kék̀te kécónné o touku kénfèũkénè Sadanimmu tārì.

¹²Meɔme kè Sisedaa keè Abinnɔammu bire Baaraki bomè Tabɔɔ tārì, ¹³kétíí nho naaséí sikousiwei (900) nè o nitibè Adoseti-Koimmu borè, kè bèe nei kék̀te Kisɔɔ kó mborè. ¹⁴De m̀nni kè Debora nàké Baaraki ke d̀: Báátí kék̀te! Ti Yiè nKuyie nyóó da duómmu yie nSisedaa, ti Yiè nKuyie nkuù da ni ku mómmɔnku.

Kè Baarakii neinè o nitibè tekɔupííítè (10000) kè bèe cíté Tabɔɔ tārì, ¹⁵kédo be dootitòbè kè ti Yiè nKuyie nduó nkè bèe na Sisedaa nè o k̀be nè be naaséí, kè bèe búttinné kécoké, kè Sisedaa cíténi o naasántè kécoké o naàcèi. ¹⁶Kè Baaraki mbeti o dootitòbè nè be naaséí kétuɔkenè Adoseti Koimmu, kè bèe kuɔ Sisedaa k̀be bem̀u, bá òm̀u í nsùú.

¹⁷Kè Sisedaa ícooti ke k̀ri Keniibe kou m̀u, bè tu wè Ebee, o pokù Yaeri c̀tètè, ke yé Ebeedi c̀tètè nè okpààti Yamee Asɔɔ èi kou bè do naatimèmu. ¹⁸Kè Yaerii yenni kóò co kébéi nke d̀: Ohāāp̀nkòtì tanní die! Tanní ke bá nyièkù.

Kòò taroo o tou mieke kòò ò dàttinné kuyààkù. ¹⁹Kòò nàké onitipòkù ke d̀: M pā menie nkè n yā.

Kòò poote menaamiè nkó kudɔukù kóò duó nkòò yā, kòò wète kóò dàttinné kuyààkù. ²⁰Kòò nàké onitipòkù ke d̀: Nkari dibòrì, kòò m̀u k̀tení ke da beke ke tú: Òm̀u k̀tení dienaà? A d̀: Óó.

²¹Sisedaa me ncèmmè ke òu kòò yé nkéduó kòò nuɔ ncèèke. Kòò nitipòkù títóte dimàatòòrì nè ditou kó febaafe, kébánné kètúúnko o borè ké fè baaké o yuu kédannenke ketenke kòò kú. ²²Kè Baaraki ntūnní Sisedaa kétuɔkení, kè Yaerii yenni kóò nàké ke d̀: K̀tení kè n dá benke onitì a wanti wè.

Kòo taroo ditou mieke ke sò nhò baaké Sisedaa yuu febaafe ke dānnenè ketenkè kòò duó ke ku.

²³ De yiè ndi Kuyie nduómme kè Isidayeeribe auté Yamee Kannahā kóo kpààti. ²⁴ Kè Isidayeeribe beti weti weti Kannahā kóo kpààti Yamee kóò fēnné kóò ninte kékuo.

Deboraa nè Baaraki bè dèntèmè feyènfè

5 De yiè Debora a nè Abinnɔammu bire Baaraki kè bèè dentè fe nyènfè:

² Isidayeeribe bá wè wákému mudòò kpéí,

bè duómme bemáà páíí mudòò kpéí!

Sāntenè ti Yiè nKuyie!

³ Díndi bekpààtibè, díndi bèè baké, kèntènè mesàà!

N yóó dentèmu kēsāntè ti Yiè nKuyie.

N yóó déúkūnne ti Yiè nKuyie ny-
Isidayeeribe tū nkū nku.

⁴ Ti Yiè nKuyie nha yèní dìì mōnni Edōmmu,

ke cùténí Seii tāri,

de mōnni ndi ketenkè aámè,

kè yewetèe cóúnni menie,

kè fetaafe diefèe cùténí tiwetì.

⁵ Kè yetārèe sàntè,

Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkū

kuù do bè benke kumáà Sinaii, kù
tùùkenímè.

⁶ Anati bire Sānkaa do bo dìì mōnni,

nè Yayeri kó dimōnni,

kè becièmbè ténke í nkeri dihei kó ice,

bè do kōnnimu.

⁷ Okpààti ténke do í bo dihei,

wèè baké Isidayeeribe ò ténke do í bo,

kénkémúnè mí nDeboraa m bo
buotémè,

kénaá nyIsidayeeribe yō.

⁸ Isidayeeribe do ò nkè bè fié iwūō
yebókè,

mudòò muù pānkee íté.

De mōnni kè Isidayeeribe bo sikɔupsinàà
(4000)

a báá yà dikpānni yoo disiè be cuokè.

⁹ N yèmmè naatinè bèè baké bè mbe
Isidayeeribe tūrè,

nè bèè duó mbemáà mudòò kpéí.

Sāntenè ti Yiè nKuyie!

¹⁰ Díndi bèè dèke sāmmarímúbè péfìbè,

díndi bèè kàri tiyààti ínkè,

nè díndi bèè kéri ice mieke pietenè ku!

¹¹ Bèè do mmenie nke niinko be wūō,

bè sántímu ti Yiè nKuyie,

kù do dōò mèè sàà nyIsidayeeribe kè bè
tieke dihei.

¹² Debora, ente, ente!

Íté, íté! Dentè fekpààiyènfè.

Abinnɔammu bire Baaraki íté kèto a
daati kékōnnè.

¹³ Bèè kpaá kè bèè tūnne bekpèrìbè

kè ti Yiè nKuyie nkòbe tí m borè nè
dikōmbùò ke bo kote mudòò.

¹⁴ Kè Efadaimmu kó bekpèrìbè bo
kubiriku,

a kó difōnkúò Bensamee wèè da tūnko
ke wēnnè o kòbe.

Makiidi botí kòbe bèè tu bekpààtibè

kè Sabunɔ kòbe to fekpààtipàtifè.

¹⁵ Kè Isakaa kpààtibè neinè Debora,

kè besòmbèe neinè Baaraki,

ke bè tūnne kè bè kòte kubiriku.

Dubenni botí kòbe bie í nyà bè bo tāāté
tì.

¹⁶ Dè dōmme kè di kpaá di naacēnhòò ke
kémú iwūō kuómme?

Dubenni botí kòbe do í yà be bo tāāté tì.

¹⁷ Kadaadi tempè nkòbe bèè bo kukò
nSuditēē diyèè yìèní kèè bíkè bèmbè
í nampe.

Danni kòbe í cùténí be bàtòòbè ínkè.

Asee kòbe í íté bàtòò commu dè,

bè de mbo.

¹⁸ Sabunɔ kòbe nè Nefutadii kòbe bèè
yie nke cìnne be bo

ke kòte mudòò.

¹⁹ Kannahā kó bekpààtibè domu Tan-
naki ei kòbe mudòò,

bè me nyí na kéheí dēmarè yoo bèè pété
idííí.

²⁰ Kè siwāā be wēnnénè kémbo tiwetí mieke ke kpannènní Sisedaa.

²¹ Kukó nKisṣṣ kó menékperímè mèè pōn-ténè ti dootitòbè

ke bè kàuté.

Tí kéténnè ke bá nyíékù.

²² Mèmmè siséí potémè yetàrè ketenkè, kè si kpèètèè kè dammú.

²³ Ti Yiè nKuyie ntōnni béimmu ke tú:

Mèdosi èi bo yà!

Bèè bo be kó diheí mieke bè bo yà!

Ke yé bè í wēnnémè yekōmbò yembè dikpànni.

Bè í tee nti Yiè nKuyie.

²⁴ Benitipòbè mieke mesàà nní mbonè

Keniiibe botí kou Ebeeri pokù Yaeri.

Benitipòbè bèè bo titouti mieke,

be mieke mesàà nní mbonè de kóo nitipòkù.

²⁵ Sisedaa we mmṣṣ menie,

nkòò ò pā menaamiè nfekpààtibòòfè mieke,

kòò ànné menaamiè mboome koò duó.

²⁶ De kó difōnkúò te nnòùtè febaafe,

tetetè dimàatòòrì,

kébaaké Sisedaa tempáákù ke dùùte o yuu.

²⁷ Kòò doroo ke duó ke cāanko ketenkè,

ò de ndo kékú.

²⁸ Kòò yō nsíékéní tebòtè,

kuyàákù fíè nke nkuò nke tú:

Ba nkpéí nte kòò sántè ɔtíní?

Dè dòmmè kè be séí í konní mecāā?

²⁹ Kòò pobè bèè cii kè bè nnáá nho yō ke tú:

³⁰ Bè bo mbè pòntemu ke éi ke totí tinenti,

bè bo ntotí besapàmbè òmòu mòu yoo bèdébè débè.

Bè bo nduó nSisedaa tiyààti tìl tò nke kpè,

diyaàbòrì dii kpè nke kònté mèdémè

bè yóò di nduó nwèè na.

³¹ Sisedaa ku mèè botí,

Ti Yiè nKuyie nha yóu kàa dootitòbèè me nkú,

nè bè di naati kè bè mmieti

ke dònnè diyìè ɔ nyetini ke dòmmè.

Mèmmè kè diheí mbo meom̀pùmè mieke ke dò yebie nsipísìnàà.

Mandiyāābe fēūmmè Isidayeeribe

6 Kè Isidayeeribe yíe kédòò ti Yiè

nKuyie nyí dó dè, kè kùu duó nkè Mandiyāābe mbè fēūnko ke dò yebie nyèyiekè.

² Kè bè mbè fēūnko mediè nkè bè cokù ke deku yetàrè ke taà titàdènti nè itāfuò mmieke.

³ Kè bè kùútí ke dèè Mandiyāābe nè Amadesiibe nè diyìe yìèni kèè bíkè kòbe bèè kòtení kè bè do.

⁴ Bè do ɔṣ bāté be tenkè kécake be paa nde kētuakenè Kasaa kápímmú be wūṣ:

Inààke nè ipe nè sāmmarímúbè bá bè báá bè sùs mmùmamù.

⁵ Bè do ɔṣ íténi nè be wūṣ nyi kéntònè be touti kó tiyààti kénsū ke dò nfecofe ɔ ndòmmè bá bè

bá ndò nkéna kékaa nkédeè, kè bè bàté dii èi bèè di pònte.

⁶ Kè Mandiyāābee dii nyIsidayeeribe mesémè mediè nkè bèè kuónnè ti Yiè nKuyie.

⁷ Isidayeeribe kuónnè dii m̀ǹnni ti Yiè nKuyie nke tú kùu bè deeténè

Mandiyāābe.

⁸ Kè kùu tōnni ku pānāaantì náaantò m̀òu kòò bè béinnè ke d̀:

Ti Yiè nKuyie ndi tū nkù tu kuù di dènnení Esibiti di do tú dè tidaati.

⁹ Kè kuù di deeténè Esibiti kòbe nè bèè kó dimàà do di fēūnko, ke bè bèti ke di duó ndiheí.

¹⁰ Ke di nàké ke tú: Dí nyé ke báá fíe Amədiibe di bo bèè cuokè be kó yebokè. Di me nyí yie nku kpèti.

Kuyie nyém̀m̀è Sedeṣṣ deeté Isidayeeribe

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ntōnnii kòtení Ofadaa èi kénkari Abiesee botí kou m̀òu

bè tu wè Soasi paku mutie mamù yuu, kè de yiè nkóo dapàà nSedeṣṣ puoti o

diiti kupèrikù makù fíè, bè do ɔṣ ūtí dè yetebe, késorinè Mandiyāābe.

¹² Kòò nyóò daatení káyà ti Yiè nKuyie ntōnni kè dii ò béinnè ke d̀:

Ti Yiè nKuyie nda bommu fí nhokpàriteu!

¹³ Kè Sedeṣṣ di tǝǝnné ke dṑ: N yiè! N da báammu, kè ti Yiè nKuyie nti bonè, ba nkpréi nte kè mehárìmè mie nti tuḍkùní, tidietì ti yembè do ti náá nti kpréi nti kṑte ke? Bè do ti náammu ti Yiè nKuyie mbè dènnemè Esibiti. Ti Yiè nKuyie nti dootóomu, deè te kè Mandiyāābe ti na.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nwēēte o bíékè kódo náké ke dṑ: Kṑte nè muwērímú a mṑke mù kédeetè Isidayeeribe Mandiyāābe nou mieke. Mfi da tūḍ. ¹⁵ Kè Sedeṣṣ di tǝǝnné ke dṑ: N Yiè n da báammu, n kó kunaàmùnkù kuù tu ku sámpókù Manansee naàmùnti mieke, kè mfi wēte ke tú teyāātè, m bo yíme kédeetè Isidayeeribe.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò tǝǝnné ke dṑ: N yó nda bonèmu kàa poté Mandiyāābe kè dè ndo nha poté oniti òmáá.

¹⁷ Kè Sedeṣṣ dṑ: N Yiè nKuyie nkàa m bonèmu m benke kè m banté ke dṑ nfṑṑ n náánnè. ¹⁸ Nkpaá die nkè n wētenèni dipānni n dṑ ke da pā di.

Kè ti Yiè nKuyie ndṑ: N yó nkpaámu kàa wētenèni. ¹⁹ Kè Sedeṣṣ kṑte ke pí ndibṑseri, kékuo kébénné, kéwaá mmuyuo ncidóòbè sipísitāáti, kédṑṑ pǝǝ ò í nkṑrenè mutie mùu muuti, kétúóté imaa nkéānné temómmùyáátè mieke, kéānné mekúmmè dibuu, kṑto kékṑtenè mutie yuu kéduṑ nKuyie ntṑnni. ²⁰ Kè dii ò náké ke dṑ: Kṑte kédáá nyimaa ndipèri dii nyínkè, kéyṑre mekúmmè í ínkè.

Kè Sedeṣṣ me ndṑṑ. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie ntṑnni youte kupàati di do tṑ kù kékááké imaa nnè pǝǝ, kè muháá nyenni dipèri ké dè cṑtúé. Kè Sedeṣṣ móntóo ti Yiè nKuyie ntṑnni. ²² De mṑnni ndi Sedeṣṣ bantémè ke dṑ nti Yiè nKuyie ntṑnni ndi, kékuónko ke dṑ: Áú! Ti Yiè Kuyie mmeyei mbá n tuṑkení m mè nyámè a tṑnni dṑ?

²³ Kè ti Yiè nKuyie ndṑ: A bá nyièkù! A kṑmbùṑti bá nduò, a í yóó kù.

²⁴ Kè Sedeṣṣ maá diwṑṑtṑnni deborè ti Yiè nKuyie nké di yu ke dṑ: Ti Yie

nKuyie ndei iyíèke. De kó diwṑṑtṑnni kpaá bomu Ofidaa Abiesee ei mieke.

Sedeṣṣ pṑntemè dibṑṑ Baadi wṑṑtṑnni

²⁵ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeṣṣ ke dṑ: Túóté a cice kó dinaadaà dii mṑke yebie nyèyieké, képṑnte a cice bṑṑ Baadi wṑṑtṑnni kékṑṑ kutewuo nkùu còmú di také. ²⁶ Kàa dèè á m maá n kperi de kó ditenni ínkè, kétúóté kutewuo nha kṑṑ kù kó ideí kṑtṑnni, ké n kuṑ fenàáfè kṑtuṑ.

²⁷ Kè Sedeṣṣ waá mbetṑmbè tepítè bèè yóó ò teennè mutṑmmú ti Yiè nKuyie nyè nwèe pí mmù. Kè bèè mù pí nkeyènkè ke yé ò do démè o ciétè kṑbe nè dihei kṑbe. ²⁸ Kè dèe wenté kè dihei kṑbee yà Baadi wṑṑtṑnni pṑntemè kè kutewuo nkṑṑ, kè bè maá diwṑṑtṑnni teri de ínkè, ke kùu fenàáfè ke tṑu ndi ínkè. ²⁹ Kè bè mbékú békú betṑbè wèè dṑṑ me kó kubotí.

Kè bèè bè náké ke dṑ: Sedeṣṣ nwe. ³⁰ Kè bèè náké Soasi Sedeṣṣ cice ke dṑ: Ti duṑ nha kóo dapàa nkè tí ò kùu, ò pṑu mmèè kpréi mBaadi wṑṑtṑnni ke kṑṑ o tewuó.

³¹ Kè Soasii bè tǝǝnné ke dṑ: Dfi bo kpa mBaadi kpānnà? Dfi bo peite o pèiá? Kè wèè kpa mBaadi kpānni dè báá ò wenté. Kè Baadi cénke tú Baadi nwe wèè yóó kpa nho kpānni, bè pṑnte wèè kó diwṑṑtṑnni.

³² De yiè ndi bè yumè Sedeṣṣ ke dṑ Yedubaadi (dèè tu Baadii peite). Bè do ò yu de kó diyètiri o cice do béi nti náānti kpréi nke ke dṑ: Baadii kpa nho kpānni bè pṑnte wèè wṑṑtṑnni.

Sedeṣṣ bekemè Kuyie mmēbenkùmè

³³ Kè Mandiyāābe nè Amadesiibe nè diyie yièni kèè bíékè kṑbe kè bèè tíí nkésenté Suditēē kébáté Sisedeedi biriku. ³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nYaá mpie nSedeṣṣ kòo kōnné ditāteheù kéyú Abiesee naàmùnkù kṑbe ké bè bo ò neinè, ³⁵ kṑtṑ nkè bèè náké Manansee kṑbe kè bèè kṑtení, kòo tṑ mbetṑbè Asee nè

Sabunɔ̀ nɛ̀ Nefutadii naàmùntì mieke, kɛ̀ benitìbɛ̀e yenni kɛ̀ bè wɛ̀nnɛ̀nɛ̀.

³⁶ Kɛ̀ Sedeɔ̀ɔ̀ náké ti Yiè nKuyie nke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nkɛ̀ fɔ̀ɔ̀ béi nke tú a yóó deetɛ̀ Isidayeeribe nɛ̀ n nùtɛ̀, ³⁷ n yóó yenné m pecitì nti kuyié, kɛ̀ dɛ̀ wen-niní kɛ̀ tii máá bùútɛ̀, kɛ̀ kuyié waánni m bantɛ̀ kɛ̀ dò nha mɛ̀nke dɔ̀ kɛ̀ bè deetɛ̀ nɛ̀ mfi kó tenɔ̀tɛ̀, kɛ̀ndonnɛ̀ a ti béimmɛ̀.

³⁸ Kɛ̀ dɛ̀e wenté kɛ̀ Sedeɔ̀ɔ̀ kɔ̀te kɛ̀nsɔ̀ ndɛ̀ me ndò, kòo kouté tipecitì kénítúte menie mmɛ̀è màntɛ̀ kɛ̀ mɛ̀e yɛ̀ kɛ́píe ndibuu. ³⁹ Kòo náké ti Yiè nKuyie nke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nha mieke bá m peike, kuce mesomme mme n yóó yíé kɛ̀ da bekemɛ̀, n yóó wɛ̀te ke yíé yennému tipecitì, di mmònni n dɔ̀ ketenkɛ̀ keɛ̀ bùútɛ̀ kɛ̀ ti áwaánni.

⁴⁰ Kɛ̀ ti Yiè nKuyie ndò Sedeɔ̀ɔ̀ kù beke tì, kɛ̀ dɛ̀ nwenniní kɛ̀ ketenkɛ̀ bùútɛ̀ kɛ̀ fité kɛ̀ tipecitì máá waánni.

Sedeɔ̀ɔ̀ kòtemɛ̀ mudò nɛ̀ benitìbɛ̀ sikɔ̀sitááti

7 Kɛ̀ dɛ̀ nkpaá uu kɛ̀ Sedeɔ̀ɔ̀, bè tu wɛ̀ Yedubaadi, kòo báátínɛ̀ o áápòm-bɛ̀ bemɔ̀u kɛ̀bátɛ̀ Adodi binte borɛ̀, kɛ̀ Mandiyāābe me ntó bátɛ̀ kubakù cǎnku bíékɛ̀ Mɔ̀dee tǎri bíékɛ̀ kubiriku mieke.

² Kɛ̀ ti Yiè nKuyie nnáké Sedeɔ̀ɔ̀ ke dɔ̀: A nitìbɛ̀ sùnɛ̀ m bo duómmɛ̀ kɛ̀ dí na Mandiyāābe, kɛ̀ n duó nkɛ̀ di bè na, Isidayeeribe bo na kɛ̀sǎnte bemáà ke dɔ̀ beɛ̀ bè na nɛ̀ be kó muwɛ̀rímú, kɛ̀cɔ̀utɛ̀ disǎnni dii na ntú n kperi. ³ Á náké a nitìbɛ̀ ke tú n yɛ̀ nkɛ̀ kufɔ̀waá mbo wɛ̀, kòo kǎmbùd̀ti duò, wɛ̀e kò nho cíɛ̀tɛ̀.

Kɛ̀ Sedeɔ̀ɔ̀ tì béi nkɛ̀ benitìbɛ̀ sikɔ̀pípisidé nɛ̀ sikɔ̀sidé (22000) wɛ̀te, kɛ̀ bè nkpaá tekɔ̀pípitɛ̀ (10000). ⁴ Kɛ̀ ti Yiè nKuyie nnáké Sedeɔ̀ɔ̀ ke dɔ̀ a nitìbɛ̀ kpaá sǔmu, tannɛ̀ be kukó nkɛ̀ m bè nda bate, kɛ̀ da náké bèè yóó da neinɛ̀ nɛ̀ bèè yó nkpaá.

⁵ Kɛ̀ Sedeɔ̀ɔ̀ bè tanné kukó nkɛ̀ ti Yiè nKuyie nhò náké ke dɔ̀: Bèè bo nkei

menie nnɛ̀ be nɔ̀u ke yɔ̀ ná bè bàte, kɛ̀bate bèè bo nínkú kɛ̀sǎnnɛ̀ kényɔ̀nnɛ̀ be nɔ̀.

⁶ Kɛ̀ benitìbɛ̀ sikɔ̀sitááti (300) beɛ̀ nkeinɛ̀ be nɔ̀u ke yɔ̀, kɛ̀ besɔ̀mbɛɛ̀ nínkú kényɔ̀nnɛ̀ be nɔ̀. ⁷ Kɛ̀ ti Yiè nKuyie nnáké Sedeɔ̀ɔ̀ ke dɔ̀: Bèè nínkú ke yɔ̀nnɛ̀ be nɔ̀ bèè kúú mbe cɛ̀í, sikɔ̀u sitááti (300) bèè kɛ̀inɛ̀ be nɔ̀u ke yɔ̀, fɔ̀ nnɛ̀ be dí yóó kɔ̀te mudò kɛ̀ n dí deetɛ̀ kédúɔ̀ nkɛ̀ dí na Mandiyāābe.

⁸ Kɛ̀ Sedeɔ̀ɔ̀ duó nkɛ̀ bèè cuó be diiti nɛ̀ be tǎtehe, kòo duó nkɛ̀ bèè kúú mbe cɛ̀í, kòo nkpaánɛ̀ benitìbɛ̀ sikɔ̀sitááti (300).

Kɛ̀ Mandiyāābe me mbátɛ̀ de fùú ku-biriku ke kari.

Kuyie mbenke mɛ̀ Sedeɔ̀ɔ̀ ò yóó namɛ̀ o dootitɔ̀bɛ̀

⁹ De kó keyɛ̀nkɛ̀ kɛ̀ ti Yiè nKuyie nnáké Sedeɔ̀ɔ̀ ke dɔ̀: Íté kɛ̀kɔ̀te kédoo Mandiyāābe m bè nda duómmu. ¹⁰ Kàa me nyí dàátí ke bo kɔ̀te kɛ̀ bè do, á neinɛ̀ a kóo tǔnti Pudaá kɛ̀ di kɔ̀te. ¹¹ Kàa keɛ̀ bè náá nti de bíékɛ̀, de mònni kɛ̀mɔ̀te dikɔ̀mbùd̀, ke né kɔ̀te kɛ̀ bè do.

Kɛ̀ Sedeɔ̀ɔ̀ neinɛ̀ o kóo tǔnti kɛ̀ bèè kɔ̀te Mandiyāābe kari dii tǎkéní. ¹² Kɛ̀ Mandiyāābe nɛ̀ Amadesiibe nɛ̀ diyie yìèní kɛ̀è bíékɛ̀ kɔ̀be kɛ̀ bè pitɛ̀ kubiriku ke sù ke mànnɛ̀ fecofe bá yòyòbɛ̀ í dò nkéna kékáa nkɛ̀deè, ke mɛ̀nke sù ke dònne dà mèèrì nùù kó mubírímú. ¹³ Bè tùd̀koo dii mònni kɛ̀nsɔ̀ nhòmɔ̀u náa nho népo tidɔ̀uhtì ke tú: N duó tidɔ̀uhtì nti kɛ̀ dɛ̀ dò mpɛ̀è mɔ̀u birimúní ditǎri ínke, ke b̀tɛ̀ kutouku makù kɛ̀ kù do ke kòntɛ̀ kóntɛ̀.

¹⁴ Kòo népoo ò náké ke dɔ̀: Isidayeeribe kou Soasi bire Sedeɔ̀ɔ̀ kó disiè ndi, Kuyie nti ánnɛ̀ o nɔ̀u mieke nke tinti nɛ̀ ti kó ditinnì dimɔ̀u.

¹⁵ Kɛ̀ Sedeɔ̀ɔ̀ keɛ̀ tidɔ̀uhtì nɛ̀ tì benkú mù, kénínkú kɛ̀sǎnnɔ̀ ketenkɛ̀, kédɔ̀un-nɛ̀ ti Yiè nKuyie mmutómmú, kɛ̀deè kɛ̀wɛ̀tení Isidayeeribe bàtɛ̀ dɛ̀, kɛ́píékɛ̀ ke

dò: Báátínè ti Yiè nKuyie ndi duómmu Mandiyāābe.

Kuyie nkpammè Sedeṣṣ kpéí

¹⁶De kó dimònni kòo toté benitìbè sikousitāāti (300) sinsi yetìrè yètāāti, kèpíí mbá wè ditāteheù nè defitírè nè de dúù, ¹⁷kédeè ké bè nàké ke dò: Dí nni nwúó nkè n tùòke be kari ke dòòmè, dí me ndò. ¹⁸Mí nnè n kó difinni kè ti eé diì mònni yetātehe di múnke eé kéfíté be kari, kèmpīèkù ke tú: Ti Yiè nKuyie nnè Sedeṣṣ beè na.

¹⁹Sedeṣṣ nè o nìtìbè kè bè ntuòkòo Mandiyāābe kari kè keyènkè dó kótóté ke cuokè, kè bè bo ke ceeri bèè bàa be kari. Kè bèe eé yetātehe kèpònte be fitídú. ²⁰Kè yetìrè teyè yèdéé me ndò kéntò be fitíyí nè sinou cānkusi, ke tò yetātehe siyouú, ke pīèkù ke tú: Ti Yiè nKuyie nnè Sedeṣṣ beè na!

²¹Bá wè kòo cómmú o kó meffè, kè bèe cētinne be kari, kè bè nkuò nde mieke ke cokù. ²²Kè benitìbè sikousitāāti (300) ncómmú ke eu yetātehe kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Mandiyāābe nkòu betòbè be kari dimou mieke. Kè dè nyóó dentenè bèè kpaá kè bèe coké kétuòke Beti-Ita kénwetí Sededaa ke yàa tuòkenè Abedi-Meodaa ei diì tókénè Tabaa.

²³Kè bèe yú Isidayeeribe sòmbe Nefutadii naàmunkù kòbe nè Asee kòku nè Manansee kòku kè bèe kotení kèbeti Mandiyāābe. ²⁴Kè Sedeṣṣ tó nkè bèe náké Efadaimmu tārì kòbe ke dò: Cúténèní mecāā nkéniitè kèbaa menie ntepure kétúóté Suditēē kétuòkenè Beti-Badaa.

Memme kè Efadaimmu kòbe bemou kote kèbaa kukó nSuditēē kétuòkenè Beti-Badaa, ²⁵képií mMandiyāābe kpàtìbè bèdé Odebu nè Sebu kékuo Odebu tārì také kékuo Sebu dinàà bè tú di Sebu nàa di také, késòoté kèmbeti Mandiyāābe, kètònni Odebu nè Sebu be yo késénténèni Suditēē, ké yè duó nSedeṣṣ.

Efadaimmu kòbe yèmmè cààrèmmè

8 De mònni kè Efadaimmu kòbe beke Sedeṣṣ ke dò: Dè yíme kàa í ti yu kè ti bo da teennè mudòò, ke kòte amáà ke dokénè Mandiyāābe?

Kè bè nhò kpànnè mediè. ²Kè Sedeṣṣ bè tēnné ke dò: N dòò dè báá na kétuòke di kpere. Díndi Efadaimmu kòbe di dòò dè pēētému ti dòò dè tínti Abiesee naàmunkù kòbe. ³Kuyie nhānné dí nou mieke Mandiyāābe kpàtìbè Odebu nè Sebu kè di bè pí, n né dòò ba ke dè pēēté memme.

Sedeṣṣ ti mbéi nkè Efadaimmu kòbe miekèe do.

Sedeṣṣ domè Suditēē diyìè yìèni kèè bíékè kòbe

⁴Sedeṣṣ nè o nìtìbè sikousitāāti (300) kè bèe tuòke Suditēē, kóò sènté ke sò mbè òu, ke me mbaa nsóké ke beti be dootitòbè, ⁵kétuòke Sukoti ei kè Sedeṣṣ náké de kó dihei kòbe ke dò: Pānè n nìtìbè mudii bè òumu, m beti Mandiyāābe kpàtìbè mbe, Seba nè Sadimuna.

⁶Kè dihei kó bekótìbèe ò tēnné ke dò: Ti di pā mudii ba nképí? A namu Seba nè Sadimuna ke dèèà? ⁷Kè Sedeṣṣ bè tēnné ke dò: Ti Yiè nKuyie mbo n duó ndiì mònni Seba nè Sadimuna m bo di puotínè dikpáà kó tipotí, ké dí yórí ipo.

⁸Kè Sedeṣṣ íté deborè kékòte Peniyēedi, ké bè mōò ò baa do mōò mèè botí Sukoti ei kòbe, kè bèe ò tēnné betòbè baa do ò tēnné ti. ⁹Kè Sedeṣṣ bè nàké ke dò: Kè n na n dootitòbè ke kùntiní n yóò pòntemu dihei kó ditou kperí dii.

¹⁰Seba nè Sadimuna bè do bo Kaadikòodi nwe, nè behāpòmbè tekòupípiítè nè sikòupísìnùmmù (15000), ke yé bè do kùòmè diyìè yìèni kèè bíékè kó behāpòmbè tekòupíkòtè nè sikòupípiísidè (120000) kè beè nsú. ¹¹Kè Sedeṣṣ túnne benaacèmbe kerì fèè cìèfè fèè yìèné Nòba nè Yokoa diyìè

yìenì kèè bíékè, kédò o dootitòbè ke sǎ mbe yèmmè dò mbè sǎri kòò mǎu í yóò bè yà. ¹² Mandiyāā kpààtìbè bedé Seba nè Sadimuna kè bèe coké. Kè Sedeṣṣ be bèti kǎpí nkè bèe na behāāpòmbè bemǎu kè bè auté.

¹³ Kè Sedeṣṣ nkúntíní mudòò kǎyènní Edesi tenní, ¹⁴ kǎpí nSukṓti kóo dapàà mmǎu kóò beke kóò ò wāri bekpààtìbè nè beheikènkótìbè yètè kè bè mbo sipísiyiekè nè bèyiekè. ¹⁵ De kó difōnkúò kè Sedeṣṣ kǎte kǎyà Sukoti èi kǎbe kè bè beke ke dǎ: Di kpaá yé di sòò n sǎámmè ke tú n namu Seba nè Sadimuna ke dèè, ke tú n nìtìbè òu kè di bè pā mudia? M me ndi tǎnǐmu Seba nè Sadimuna.

¹⁶ Mèmmè ò tǔótémè dikpáá kó tipoti nè ipo kǎpuotínè Sukṓti èi kó bekótìbè, ¹⁷ kǎdeè kǎpǎnte Penniyæedi èi kó ditou kperì, kǎkuo de kó diheì kǎbe.

¹⁸ De kó difōnkúò kè Sedeṣṣ beké Seba nè Sadimuna ke dǎ: Di do kǎu bèè nìtìbè Tabṓ bè do dòmmè? Kè bèè ò tǎnné ke dǎ: Bè do da dònnèmu ke dò nyikpààtìbì. ¹⁹ Kè Sedeṣṣ bè tǎnné ke dǎ: N tebií nsi ti yǎ òmáà, kǎdeè kǎbéi nke dǎ: Ti Yiè nKuyie mbomu kè m pàrikè nè ku yètiri ke tú kè di do mbè yóu kè bè nfòu n na bá ndi kǎu.

²⁰ Ò béi mèmmè kǎdeè kǎpéi nho kóo po Yete ke dǎ: A pí mba? Kuò bè!

Odapàà mme nyí ndáátì ò do kpaá bemmu. Kè deè nte kòò yǎte. ²¹ Seba nè Sadimuna kè bèe náké Sedeṣṣ ke dǎ: Ti ku a mómmu, bá wè nè o kó dikǎmbùò ndi.

Kè Sedeṣṣ íté kè bè kǎu kǎtúóté be yòyòbè do dúúku tì sǎti.

Sedeṣṣ yetemè tikpàti

²² Kè Isidayeeribe náké Sedeṣṣ ke dǎ: Fṣṣ yó nti baké, a kó difōnkúò kǎa biree sǎoté kè nti baké, kǎa yaábiree sǎoté kè nti baké. Fṣṣ ti deeténè Mandiyāābe. ²³ Kè Sedeṣṣ bè tǎnné ke dǎ: N yí yó ndi

baké, m bire me nyí yó ndi baké ti Yiè nKuyie nkuù yó ndi baké.

²⁴ De kó difōnkúò kè bè náké ke dǎ: N yóò di mǎo dǎmarè nde, bá wè di mieke ò m pā mumámáá ntinentì di éíní tì mieke.

Isimayeeribe do mǎke desǎmámánnè nde. Be kó meborime do mme. ²⁵ Kè bèe yienko ke dǎ: Ti bo dè nda pā. Kè bèe pité kuyààkù ketenkè kéndè bè éi nti nenti mieke mumámáá mùmáà mùmáà, ke dǎunko ku ínkè. ²⁶ Desǎmámánnè bè ò pǎmmú dè, de kó kucéékù do bo cidóòbè sipísidé ndi, kè bèe yí kóò pǎmmú yetootǎre nè tiyaàsààti tiwūṣṣti, Mandiyāābe kpààtìbè do daati tì nè tisǎti yòyóbè do duuku tì. ²⁷ Kè Sedeṣṣ tǔóté de kó mesǎ nkéðǎonè tetenkaanìtè kè tè cǎnné Ofidaa o èi mieke, kè Isidayeeribe mbáá nde kó tetenkaanìtè kè tèe naá ndidǎntǎri Sedeṣṣ nè o cǎtè kǎbe kpéi.

²⁸ Mèmmè Isidayeeribe namè Mandiyāābe, kè bè bo mbá bè ténke í nna ke íté, kè Isidayeeribe èi mbo meompùmè mieke ke dǎ yebie nsipísinàà, Sedeṣṣ fǎmmu mumǎu mieke.

²⁹ De kó difōnkúò kè Soasi bire Yedubaadi kò nkémbo o cǎtè. ³⁰ Sedeṣṣ do mǎke initidabí sipísiyiekè ndi ò peitémè, o pobè do í sénní. ³¹ Kòò pocǎnni dii bo Sisemmu kè dii ò peité denitidabire kòò dè yu ke dǎ: Abimedeki. ³² Soasi bire Sedeṣṣ do kǎtému mǎdiè nkè meborime nhò naati kòò yàa kúnè, kè bèe ò kúnné o cice Soasi fǎti, Ofidaa Abiesee tempǎ mmieke.

Isidayeeribe wète ke domè

³³ Sedeṣṣ ku dii mǎnni kè Isidayeeribe wète kǎfíe yebókè Baadibe kǎtúóté dibǎò Baadi Bediti kǎdǎò be kó kuyie. ³⁴ Isidayeeribe ténke í ndenníni ti Yiè nKuyie nképí kùu do bè deeténè be dootitòbè bèè bè fité. ³⁵ Bè ténke í ndake Yedubaadi Sedeṣṣ cǎtè kpéi, ò do bè

dòò mènè sàà ndo dò mbè ndakemu te kpéí.

Bè pìmmè Abimedeki tikpàtì Sisemmu

9 Kè Yedubaadi bire Abimedekii kòte Sisemmu o mannìkù kénáké o yō tābè kó kunaàmùnkù kumòu ke dō: ²Bekénè Sisemmu èi kó bekótífbè ke dō: Bè dō Yedubaadi bí sipísiyiekè bo mbè bakémàà, kè bè dō onitì òmáà bo mbè bakémè? Bè né báá yè n tumè be cìètè kou nwe!

³Kè bèe kòte ké tì nàké Sisemmu èi kó bekótífbè kè bèe tāāté Abimedeki ò tu mènè kpéí mbe kou. ⁴Kè bèe deite Baadi-Bediti kó idíftí mieke medíftíbbi nsipísiyiekè kóò duó, nkòò túóté de kó idíftí kéyietí benititibè nè becièmbè kè bèe ò neinè.

⁵Kè bèe kòte Ofidaa o cice Yedubaadi cìètè, kékuo o bí sipísiyiekè dimònni dimáà mieke, kòò sámpòù Yotammu weè máà na késòri kéyenté. ⁶Sisemmu èi kó bekótífbè nè dihei kòbe nè Beti-Mídoò kòbe kè bèe tí nkékòte Sisemmu kó mutie borè ditāri còmú dè, bè de mpí nhAbimedeki tikpàtì.

Yotammu kó dináànḥantìrì

⁷Yotammu tì kèè dii mònni kédeke Karisimmu tāri, képièké nè o wèrímú mumòu ke dō: Sisemmu èi kòbe, n kén-ténè kè Kuyie ndí kénté!

⁸Detie ndèè do yè ndè dō okpàtì, kénáké odifè ke dō: Á nti baké. ⁹Kè odifè dè tēnné ke dō: M bo yóu m bo mpeímè yebe kè bè diinè mekùò yebàkè nè benitibè dè dómè, kékòte kéntú m baké detiennaà? ¹⁰Kè detie nnáké fikíè ke dō: F́ nní nti baké! ¹¹Kè fikíè dè tēnné ke dō: M bo yóu m bo mpeímè yebe yèè wèèti kékòte kéntú m baké detiennaà? ¹²Kè dèe sòtè kénáké f́nyì ke dō: F́ ntú nní nti baké. ¹³Kè f́nyì dè tēnné ke dō: M bo yóu m bo mpeímè yebe menaà kpèye yebàkè nè benitibè dè dómè, kékòte kéntú m baké detiennaà?

¹⁴Kè detie nyóu kéwènné kénáké tipotì ke dō: F́ nni nti baké! ¹⁵Kè tipotì dè tēnné ke dō: Kè di mènke dómú m bo ntúmè di kóò kpàtì kòtenèni kéndíéké n kó medèè. Kè di me nyete muháá mbo yènni m mieke ké di còu nkétaunnè detie ndierè ditāri Dimaa kpere.

¹⁶Kè Yotammu nsàké o náànḥi kébéi nke dō: D́ndi tá? Di yèmmè í di bekùnè di pìmmè Abimedeki tikpàtì? Di dōò dè Yedubaadi cìètè dè wennimaà? Ò di dōò mènè sàà ndi me nhò yietáà? ¹⁷N cice do cínne o buu ndi kékpa ndi kpéi nke di deetè nè Mandiyāābe. ¹⁸Kè di né ité yíe nke dokùnè o cìètè ke kùò o bí sipísiyiekè dimònni dimáà ke pì nho pocèmbire Abimedeki tikpàtì ò tu mènè kpéi ndi kou. ¹⁹Kè di yèmmè í di bekùnè di dōò dè Yedubaadi nè o cìètè de kpéi ndí yà Abimedeki kó mesàà nkòò yà di kòme. ²⁰Kè meè dake Abimedekii tuo nSisemmu èi kòbe nè Beti-Mídoò kòbe muháá nkè bè múnkee ò tūò mmuháá.

²¹De kó difōnkúò kè Yotammuu coké kékòte kénsòri Bedaa, ò do dé o tebite Abimedeki nwe.

Sisemmu kòbe yetemè Abimedeki kpeti

²²Meḥme kè Abimedeki mbaké Isidayeeribe ke dō yebie nyètāāti. ²³De kó difōnkúò kè Kuyie nduōnní meyèmmè mènè bo nte kè Sisemmu èi kó bekótífbè nè Abimedeki kè bèe sīnte, meḥme kè bèe yete Abimedeki kpeti. ²⁴Yedubaadi bí sipísiyiekè Abimedeki do kùò ì kó kusìnkù kuù ò tūòkení wenwe nè Sisemmu èi kòbe. Ke yé beè do ò teennèmè kòò bè kùò. ²⁵Meḥme kè Sisemmu èi kòbee sòri kéhoo mbenitibè ditāri ínke kè bè ndimmù bèè pēnkù deborè ke fekù be kpere kè Abimedekii tì kèè.

²⁶Diyiè marì kè Ebeedi bire Kaadi tuòkení Sisemmu ke neinè o tebí. Kè Sisemmu èi kòbe bemòu ò duó mbe yèmmè, ²⁷kénkūòtì be paa, kètōù f́nyì kó

yèbe, bè dǝ̀rinè yè menaà, ke yè niú kédǝ̀ dibanni, kékɔte be kó dibǝ̀ tou kényo nke yǝ̀ nke sáá nhAbimedeki. ²⁸ De mǝ̀nni kè Ebeedi bire Kaadi bè beke ke dǝ̀: Abimedeki tu we kè weè bo mbaké Sisemmu kè ti ò bùs? Yedubaadi bire nè o āāpǝ̀nkòtì Sebuudi beè dǝ̀ nkémbúú, Amǝ̀ ba kǝbe beè te Sisemmu, ti bo nhò bùs ya nkpéí? ²⁹ Kè Ebeeri bire Kaarii sǝ̀oté ke dǝ̀: Kè Sisemmu èi kǝbe do bo yie nké n túnne n na mbǝ nhAbimedeki, n na nhò nàké ke dǝ̀: Fǝ̀ nnè a āāpǝ̀mbè báátínè kè ti kpa!

³⁰ Sebuudi weè do tú de kó dihei kóo kùmandáá, kékeè Ebeedi bire Kaadi nàá nti kè dèe ò yonke. ³¹ Kòò tǝ mbenitibè disǝ̀ri kè bèe nàké Abimedeki Ebeedi bire Kaadi tǝ̀kenímè ke sukii benitibè kè bè bo ò bo. ³² Kòò yí kòò nùù dǝ̀ nè de kpéí nwèe íte keyènkè nè o kó benitibè kékɔte dikpáá kénhoke. ³³ Kè bèe pike yè dikúwènni sèi kédó dihei, kè bè yènni ke bo ò dokénè wèe bè dǝ̀ ò dǝ̀mè.

³⁴ Mèmmè Abimedeki nè o kǝbe kè bèe íte keyènkè kètoté yetirè yènáà, kékɔte kénhoke ke tǝkénè Sisemmu. ³⁵ Ebeedi bire Kaadi yènni dii mǝ̀nni nè o kǝbe, ke cómmǝ̀ dihei kó dibòri, Abimedeki nè o kǝbe kè bèe ootení. ³⁶ Kaadi yà dii mǝ̀nni difinní kénáké Sebuudi ke dǝ̀: Dihāāpǝ̀n-tinní mari dii cutiní ditāri kè Sebuudii ò tǝ́nné ke dǝ̀: Ditāri fènkù nku a wúómmè ke tú benitibè.

³⁷ Kè Kaadi nyetiróo ke tú, benitibè mbe kè bè cutiní ditāri kè betǝ̀bè kèríní Mubǝ̀otie mbíékè.

³⁸ Kè Sebuudii ò tǝ́nné ke dǝ̀: Fǝ̀ǝ̀ baa do náá nke tú Abimedeki tu we kè weè bo nti bakáá? A do sènkèri wè weè tǝ̀kení nè o nitibè. Kǝte kóò dokénè.

³⁹ Mèmmè kè Kaadi báátí kèniitè Sisemmu èi kǝbe kè bè bo dokénè Abimedeki. ⁴⁰ Kè Abimedeki mbe bèti kè bèe coké kòò mbè kǝ̀titi ke bíi káá ndihei kó dibòri. ⁴¹ Mèmmè kòò mbo Aduma kè

Sebuudi bèti Kaadi nè o kǝbe bá bè í nna kèmmo Sisemmu.

⁴² Kè dèe wenté kè Sisemmu èi kǝbe yè ke bo dokénè Abimedeki. ⁴³ Kòò tǝ kèè kétúoté o nitibè kè bè toté yetirè yètāāti kè bèe kǝte kénhoke, kè bè nyetiní dihei kè bèe bè poté. ⁴⁴ Abimedeki nè o kǝbe kè bèe cārike kēbaa dihei kó dibòri kè yetirè teyè yèdèè yèè kpaá, kè yenye me ntó puoti dikpáá kǝbe ke kǝ̀. ⁴⁵ Kè Abimedeki ntúú kénkuuri dihei kè di pǝ̀nte páíi kékúo di nitibè, kédeè kè di yaá mukǝ̀kúú.

⁴⁶ Mikidadi Sisemmu èi kǝbe tǝ kèè dii mǝ̀nni kékɔte kéta dibǝ̀ E-di-Bediti tādènkù. ⁴⁷ Kè bèe nàké Abimedeki Mikidadi-Sisemmu èi kǝbe tímmè deborè. ⁴⁸ Kòò túoté o pǝ̀tè kèdeke Sadimǝ̀ tāri, kékǝ̀tú kudǝ̀ kēbuuté, kénáké o nitibè ke dǝ̀: Dǝ̀nnè n dǝ̀mè. ⁴⁹ Bá wè kòò kǝ̀tú kudǝ̀ kēbuuté kóò túnne kè bèe kǝte kè ì cǝ̀u mbè bo kùù tādènkù kécúu nkè dèe cǝ̀uté bèe bo de mieke. Bè bo ntǝ̀dke tekoupiítè (1000), benitidaabè nè benitipòbè.

Abimedeki kumè

⁵⁰ De kó difǝ̀nkúò kè Abimedekii kǝte kédó Tebesi èi kǝbe kè bè na kè di fiète.

⁵¹ Ditou kperì mari dii do bo de kó dihei cuokè, ke mummu kè bèe di kpetín-né kèdeke kudànkù, benitibè bəmǝ̀, beheikènkótibè nè benitidaabè nè benitipòbè. ⁵² Kè Abimedekii kǝtooo ke bo bè pi, kètǝ̀nkò ditou kó dibòri borè ke bo di cǝ̀. ⁵³ Dende onitipòkù mǝ̀ bǝ̀nténimè dinàà kébóté o yuu kèpǝ̀nte. ⁵⁴ Mèmmè Abimedeki pèimmè odapàà nwèe tǝ o kparinenti ke dǝ̀: Kpate a siè kè n kuò bè yàà bo nnáá nke tú onitipòkù weè n kùò.

Kòò kóò tǝntii ò kǝ̀tú disie kòò kú. ⁵⁵ Isidayeeribe yà dii mǝ̀nni Abimedeki kumè bá wè kòò kò nho cǝ̀tè.

⁵⁶ Mèmmè Kuyie nyetímè Abimedeki meyei nhò dǝ̀mè o cice ke kùò o tebii

sipísìyiekè. ⁵⁷ Sisemmu èi kòbe kó kuyonku kpéi ndo te kè bèe yà meyei nYedubaadi bire Yotammu do yè mmèè yóó bè tùòkení, demou kè dèe bè tùòkení.

Todaa

10 Abimedeki ku dii m̀nni kè Pua bire Todaa, Dodo yaàbire weè ò còuté kédèeté Isidayeeribe. Todaa do tú Isakaa naàm̀nkù kou nwe ke bo Samii Efadaimmu t̀ri íǹkè. ² Kòo nni Isidayeeribe ke d̀ yebie nsipísidé nè yètàati kékú kè bèe ò k̀nné Samii.

Yaii

³ De kó dif̀nkùò kè Yaii Kadaadi èi kouu ò còuté kèmbaké Isidayeeribe ke d̀ yebie nsipísidé nè yèdèè, ⁴ kèmmòke initidabí sipísitàāi kè ì dèkù sām-marímúbè sipísitàāi ke mòke yehèkè sipísitàāi Kadaadi tenkè mieke. Bè kpaá yu de kó yehèkè nè yíenní ke tú Yaii ekesi nsi. ⁵ Kòo kú kè bèe ò k̀nné Kam̀nni.

Am̀niibe domè Isidayeeribe mudò

⁶ Kè Isidayeeribee wète kédòò ti Yiè nKuyie nyí d̀s dè, kèffíe yebòkè Baadibe nè Asitaditeebe nè Sidii kòbe kpèye nè Sidoniibe kpèye nè M̀abiibe kpèye nè Am̀niibe kpèye nè Fidisitèèbe kpèye, kèyóu ti Yiè nKuyie mbá bè ténke í nkù t̀. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie mmieke bè peike, kè kuu bè ànné Fidisitèèbe nè Am̀niibe ncu mieke, ⁸ kètúóté de kó dim̀nni kètúòkenè yebie ntepitè nè yèni kè bè nfè̀nko Isidayeeribe, bèè kó dim̀a bo kukó nSuditèè yáà, Am̀riibe tenkè Kadaadi tempè nke bè diinko mesèmmè. ⁹ Kè Am̀niibe sénténí Suditèè ke bo dokénè Sudaa nè Bensamee nè Efadaimmu be naàm̀nti kòbe. Kè Isidayeeribe yèmmèe caàrè mediè. ¹⁰ Kè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie nke d̀: Ti cààrèmu mediè nti da yóumè f̀ nwèè ti te, ke feu yebòkè Baadibe.

¹¹⁻¹² Kè ti Yiè nKuyie mbè ténne ke d̀: Esibiti kòbe nè Am̀diibe nè Am̀niibe nè Fidisitèèbe nè Sidoniibe nè Amadesiibe nè Maòniibe bè do di fè̀nko kè di n kuónnè kè n yí di deetáà? ¹³ Nè memme kè di n yóu ke feu yebòkè, deè te kè n ténke í yóó di deeté. ¹⁴ Yebòkè nye di t̀atémè, yúnè ye t̀nké kè yè di deeténe mesèmmè.

¹⁵ Kè Isidayeeribee ténne ti Yiè nKuyie nke d̀: Ti cààrèmu, ti í d̀ò a dómè! A né ti deeté kuu.

¹⁶ Bè me nyí kèpíe nyebòkè, ti Yiè nKuyie nténke í nna ke bo yóu kè bè nsòké ke bè fè̀nko.

¹⁷ Kè Am̀niibee t̀i nkébaté Kadaadi, kè Isidayeeribe t̀i nkébaté Misipaa. ¹⁸ De m̀nni Kadaadi èi kòbe nè beheikènkóft̀bè kè bè mbékú betòbè ke tú: We nsàà bo kòte kédokénè Am̀niibe? Kè wèè bè dokénè wèè yóó naà nKaadaadi kóo kpàati.

Sefutee naámmè

Isidayeeribe kóo kpàati

11 Oniti m̀u weè do bo Kadaadi kè bè ò yu kè tú Kadaadi, kòo duónè onitipòkù m̀u wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè kè wèè ò peiténè denitidabire, kòo dè yu ke d̀ Sefutee, kòo ntú okp̀ritèu mediè. ² Kè Kadaadi pokù múnke ò peiténè ibí kè ì kóténí kèbeti Sefutee, kóò nàkè ke d̀: A báá ti wènnénè kétieke ti cice kperè ti í wè nti ỳ.

³ Mer̀mmè kè Sefutee ité kédéténè o tebíi kékòte kèmbò Tobu tempè. Kè itookperí yembèe ò s̀nkóo kè bèe wènné kènk̀ri dikp̀nni.

⁴ Kè dèe yíe kèmm̀ntoo sámpó kè Am̀niibee do Isidayeeribe mudò. ⁵ Mudò ité dii m̀nni kè Kadaadi èi kó bekóft̀bè kòte Tobu tempè nSefutee wammù, ⁶ kóò yà, kóò nàké ke d̀: Kòtení kèniitè ti kó behā̀pòmbè kè tí na kédokénè Am̀niibe. ⁷ Kè Sefutee bè ténne ke d̀: Dè í tú d̀i do n yete kè m beti n

cice cîètàà? Dè yîme kè di ta mesémmè mieke ke cokéní m bíékè?

⁸Kè bèe ò tènné ke dò: Ti kòtení a borè ke dó a kòtoo kè tí wènné kédokénè Amóniibe mbe kàa ntú ti kóo kpààti kémbaké Kadaadi omou.

⁹Kè Sefutee dò: Kè n di neinè mudodò kè ti Yiè nKuyie nyie nkè m bè na, mîl yó ntú di kòo kpààti.

¹⁰Kè Kadaadi kó bekótíbèe ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nti wúómmu, tî bíi nke tú ti bo dòò a béi nti timou.

¹¹Kè Sefutee neinè Kadaadi èi kó bekótíbè, kè bèe ò tùóté kòo mbaké behāāpòmbè, kè bèe kòte Misipaa kè Sefutee wète kébéi ti Yiè nKuyie nyiikè ò do nàké tí bekótíbè.

Sefutee nàké tí Amóniibe kpààti

¹²Kè Sefutee tō nkè bèe nàké Amóniibe kpààti ke dò: Sefutee tu, ònti bo di cuokè fí nnè we kàa bàátí ke bo ò do mudodò?

¹³Kè Amóniibe kpààti bè tènné ke dò: Isidayeeribe yènní dii mōnni Esibiti, de mōnni ndi bè fiètemè n tenkè, kétúóté Adinò biriku kétuokenè kukó nSabaki kétuokenè Suditēē biriku. Wè tí duó nti tenkè meyoómmè.

¹⁴Kè Sefutee wète kètō mbetòbè Amóniibe kpààti borè. ¹⁵Kè bè bo ò nàké ke tú: Isidayeeribe do í fiète Mòabiibe nè Amóniibe tenkè makè. ¹⁶Bè yènní dii mōnni Esibiti kéta dikpàà ndi dibiri mieke, kétuoke dāmēēri tipènti kou, kèpēēté kékote Kadēesi. ¹⁷Bè do de mbo kètō nkè bèe nàké Edōmmu kóo kpààti kòò bo bè pā kuce kè bèe pēēté o èi mieke, kòo yete kè bèe sòoté kémòò Mòabu kou kuce kòo múnkee yete, kè bèe yóu kémbo Kadēesi. ¹⁸Bè de nyité kékété dikpàà, kémpekénè Edōmmu nè Mòabu ekè, kétuoke Mòabu èi diyìe yìenì kèè bíékè, kébáté kukó nhAdinò yàà bè í nta diheì. Adinò weè do tú Mòabiibe tenkè mànkú. ¹⁹Bè de mbo kètō nkè bèe nàké Sionni Amòdiibe kpààti Esibonni

èi kou ke dò: Isidayeeribe tu a bè pā kuce kè bèe pēēté a èi mieke, kékote bè kòri kè. ²⁰Bá Sionni í nhò tá, kèyete kétíí nho āāpòmbè Yaasi èi kébáátí kédó Isidayeeribe mudodò. ²¹Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tú nkúu duó nkè bèe na Sionni nè o nìtibè, kèfiète o tenkè kemou, ²²kétúóté Amòriibe tenkè kemou kékété Adinò kubiriku kétuokenè kukó nYaaboku, kétúóté dibiri kó dikpàà kétuokenè Suditēē. ²³Ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeribe tú nkú, kuù duó nkè ti fiète Amòdiibe tenkè kè fí nnè dó kè kè còutàà? ²⁴A kó dibòò Kemòosi da duómmu ketenkè kàa kè te. Ti Yiè nKuyie nti duó nkè, ti kòke nke, kè ti dò nkè nkè te. ²⁵A yèmmè dò nha kpeñinèmu Sipò bire Badaki Mòabu èi kóo kpààtàà? Ò í wammú nè Isidayeeribe dikpànni, ò í bè dokénè. ²⁶Nè Isidayeeribe bomè Esibonni èi nè di pèémmè nè Adowee èi nè di pèémmè nè Adimòò pèémmè kpeye de mòke yebie nsikòusitāāti ndi (300), de yîme kè di í còuté de kó ketenkè nè yíenni? ²⁷N yí da cààrè mùmamù, fíóò n wènté ke n dónè dikpànni. Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti púté yíe ntínti Isidayeeribe nè díní Amóniibe.

²⁸Kè Amóniibe kpààti yete Sefutee nàké tí.

Sefutee dōúnnè Kuyie ndinù

²⁹De mōnni kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí Sefutee ínkè, kòo íté kéce nKadaadi tempē nyimou, nè Manansee kpeyi kèpēēté kékote Misipée késòoténè Amóniibe tenkè, ³⁰kédóúnnè ti Yiè nKuyie ndinù ke dò: Ti Yiè nKuyie nkàa duó nkè n na Amóniibe, ³¹m bo nkūntiní kè wèè niitè kèyènní oketiwè n cîèté kè n co, m bo wè nda pā, ke wè nda kuò kétuò.

³²Mèmmè Sefutee tamè Amóniibe tenkè kè bè do, kè ti Yiè nKuyie nduó nkòò bè na. ³³Kè kùu ò teennè kòò bè

poté kéfiete yehékè sipísidé kétúóté Adowee, dihei dii tókénè Miditi kén̄to kétuakenè Abedi-Kedaimmu ké bè auté mediè, kè Amóniibe bótúte Isidayeeribe.

³⁴Mudoò dèè dii m̀n̄n̄ni kè Sefutee nküntini o cîètè Misipaa, kòo kóo sapàà nweè yènni kóò co ke bie ndibàri ke auti. Ó do wo mmàke omáá. ³⁵Sefutee ò yàni dii m̀n̄n̄ni kékètè o yààti kékúonko ke d̀: M bire a cààrè n yèmmè mme ke n k̀ute, n d̀óunnè ti Yiè nKuyie nku dinùù, n t̀enke í yóó na ké di kpàte.

³⁶Kòo kóo sapàà nhò t̀ènnè ke d̀: Kàa d̀óunnè ti Yiè nKuyie ndinùù n d̀ònnè a di nkù d̀óunnè ke yè mmù ke yé kuù da teennèmè kàa na a dootitòbè Amóniibe, ³⁷kéyíé kébéi nke d̀: A né m p̄a mēfīe mbetaābè bédébè kè n deke ditāri ín̄kè nè n dúùbè kékómmú n yóó kúmè ke í yītè onitidòù.

³⁸Kè Sefutee ò p̄a kuce kòo deke ditāri nè o dúùbè, ke d̀ betāābè bédébè, ke kuò nhò yóó kúmè ke í yītè onitidòù. ³⁹Betaābè bédébè dèè dii m̀n̄n̄ni kòo wētení o cice borè kòo ò d̀ònnè ò d̀óunnè dii nùù ti Yiè nKuyie. Mèmmè ò kumè ke mu nyí yītè onitidòù. Kè dè naá nyIsidayeeribe kó ikuś. ⁴⁰Bá dii benni kè benitipòbè 55 kòte kékómmú Kadaadi kou, Sefutee bire kpéi nke d̀ yewe yènáà.

Efadaimmu kòbe kpannèmè Sefutee

12 Diyie mari kè Efadaimmu kòbe tíí nkénei, késénté kukó nkékote Saf̄55, kénáké Sefutee ke d̀: Dè d̀omme kàa kòte ke dokénè Amóniibe bá a í ti yu kè ti bo da teennè? Ti yóó c̀summu a cîètè ké da wènnénè.

²Kè Sefutee bè t̀ènnè ke d̀: Mí nnè n n̄itibè ti do m̀d̀tenè Amóniibe tináan̄ti kè n di yúmu, di me nyí nk̀tení ke bo n deeté. ³M banté dii m̀n̄n̄ni di í korinímè ke bo n teennè, de m̀n̄n̄ni ndi ncinnemè m buu ke kòte ke bè do, kè ti Yiè nKuyie

mme mbè ānné n nou mieke. Dè yímè kè di bàátí yíe nke bo n kpannè?

⁴Mèmmè Sefutee t̄immè Kadaadi kòbe bem̄ou kè bèè do Efadaimmu kòbe mudoò ké bè na. Efadaimmu kòbe bèè do nàké bèmbe Kadaadi kòbe ke d̀: Di tú Efadaimmu kòbe mbe ke coké ke kòte ke bo Manansee kòbe cuoké. ⁵De kó dif̄n̄kúò kè Kadaadi kòbeè d̄inté Efadaimmu kòbe kémbaa kukó nSuditēē tepure kè wèè cootíní ke d̀ késénté bèè ò beke ke d̀: A tú Efadaimmu kou nweà?

Kòò yī: Áá. ⁶Bè d̀ wèè béi nke d̀: Sibodæ. Kòò yī: Cibodæ. Ke í na ke béi nde kó ditannùù weti weti bèè ò p̄i nkéféuté kukó nSuditēē borè. Kè bèè kuò Efadaimmu kòbe sik̄oupīp̄is̄inàà nè sik̄oupīsidé (42000) de m̀n̄n̄ni.

⁷Kè Sefutee Kadaadi botí kou mbaké Isidayeeribe ke d̀ yebie nyèkùò, kékú kè bèè ò k̄nnè o ei Kadaadi bè ò peitè di.

Bè nàkémè Ibusāā nè En̄o nè Abun̄o be kpéi

⁸Sefutee kó dif̄n̄kúò kè Ibusāā Betideemmu kou weè ò c̀uté, kémbaké Isidayeeribe, ⁹képeitè in̄itidabí sip̄is̄itāāti, in̄itipobí sip̄is̄itāāti, kédúo n̄ho sapàmbè ibotí tei kè ii puoke, kòo túóté ibotí tei kó besapàmbè képuó n̄ho bí, kémbaké Isidayeeribe ke d̀ yebie nyèyiekè, ¹⁰kékú kè bèè ò k̄nnè Betideemmu.

¹¹Ibusāā kó dif̄n̄kúò kè Edonni Sabun̄o botí kou baatè Isidayeeribe ké mbè baké ke d̀ yebie ntepītè, ¹²kékú kè bèè ò k̄nnè Ayan̄o Sabun̄o tempè mmieke.

¹³O kó dif̄n̄kúò kè Ideedi bire Abudonni Pidat̄55 ei kou ò c̀uté kémbaké Isidayeeribe, ¹⁴képeitè in̄itidabí sip̄is̄inàà o yaabí sip̄is̄itāāti kè bè ndekù s̄ammarímúbè sip̄is̄iyiekè kòo mbaké Isidayeeribe ke d̀ yebie nyèni, ¹⁵kékú kè bèè ò k̄nnè Pidat̄55

Efadaimmu tempē mmieke Amadesiibe tãri.

Bè peitēmè Sãnsõ

13 De m̀nni k̀ Isidayeeribe tó d̀d̀ ti Yiè nKuyie nyí d̀s̀ d̀è, nè de kpéí nkè k̀u bo b̀ ànné Fidisitēēbe n̄u mieke yebie n̄sipisindà.

² Ke s̄ n̄honitì m̀u bo Sodaa èi mieke, Danni naàm̀nk̀, k̀o ỳt̀r̀ tu Mandoa. Bá o pok̀ í m̀ke debire. ³ Diyìè mari k̀ ti Yiè nKuyie ntõnni katení de k̀o nitipòk̀ borè k̀òd̀ nàké ke d̀: N ỳmu ke d̀ nha tú t̀hãũntè ke í m̀ke debire. Nè memme a yóó púómmu képeité denitidabire, ⁴ k̀t̀úóté yìe nnè yewe ỳè kpaaní a bá nyõ ndiféè nè menaà n̄s̄omme m̀è muð, a bá nyo ntidiiti iku yete ti. ⁵ A yóó púómmu képeité denitidabire, kuponk̀ báa kááké de yuu, a yó ndè peini k̀ è d̀ p̀nke tú ti Yiè nKuyie nkperè nde, weè yóó keté ò bo deetémè Isidayeeribe Fidisitēēbe n̄u mieke.

⁶ Kòo nitipòk̀u ta kénáké o d̀u ke d̀: Ti Yiè nKuyie nkóo nitì m̀u weè k̀tení m borè ke donnè ti Yiè nKuyie ntõnni k̀ nh ò yà k̀ n k̀m̀b̀t̀t̀ d̀ n yí na koò beké ò ỳnni d̀ è me nyí n nàké o ỳt̀r̀. ⁷ Ò n nàké ke tú m bo púó nképeité denitidabire, ke tú k̀t̀úóté yìe nnè yewe ỳè kpaaní mbá nyõ ndiféè nè menaà mmèè muð, m me mbá nyo nyiku yete t̀i diiti. Ke tú n yóó peité d̀è bire n yó ndè peini k̀ è d̀ p̀nke tú ti Yiè nKuyie nkperè nde, k̀ k̀u ndè te de fõmmu mumu.

⁸ De m̀nni k̀ Mandoa bántè ti Yiè nKuyie nke d̀: N Yiè nKuyie nyóu k̀o nitì a t̄nni wèe w̄tení ke ti nàké ti d̀ nkéd̀d̀m̀è debire ti yóó peité d̀ kpéí.

⁹ Memme k̀ ti Yiè nKuyie ndò Mandoa k̀ m̀s̀ t̀, k̀ ku kó ditõnni w̄tení onitipòk̀ borè k̀éns̄ nhò bo kupaku bá o d̀u í d̀ bo. ¹⁰ Kòo coké mecã nkénáké o d̀u ke d̀: Oniti wèe sòd̀ k̀tení m borè ò w̄tenímu.

¹¹ K̀ Mandoa p̀nke neinè o pòk̀ k̀ bèe k̀te de k̀o nitì borè k̀o ò beke ke d̀: F̄õ sòd̀ béinnè we n̄nitipòk̀à? Kòd̀ d̀: Èè, mí nwe.

¹² K̀ Mandoa d̀: A béi nti bo d̀d̀ dii m̀nni ti d̀ nkéd̀d̀ ìmme de kó debire kpéí? Ti bo t̄nne ìnyi kuó?

¹³ K̀ ti Yiè nKuyie nkó ditõnni d̀: N ỳ n̄honitipòk̀u yóu d̀è kó dimàa wèe d̀ yóu. ¹⁴ Ò bá nyo ndèmarè bè d̀d̀nè d̀ mutie bè tu mù f̄nyì mu be, ò me mbá nyõ mmu kó menaà mbè tu mè diféè yoo menaà mmèè kó dimàa muð. Ò bá nyo ntidiiti iku yete t̀, ò nt̄ n kuó mesàa.

¹⁵ K̀ Mandoa nàké ti Yiè nKuyie nkó ditõnni ke d̀: Nkpaá k̀ n da d̀d̀ kupòk̀u ke da kuó dibòbii.

¹⁶ K̀ ti Yiè nKuyie nkó ditõnni ò nàké ke d̀: Bá k̀ n kpaá k̀a n d̀d̀ kupòk̀u n yí yóó di, k̀a d̀s̀ a bo na ké d̀ p̄a ti Yiè nKuyie nkétu.

Mandoa í mbanté ke d̀ ti Yiè nKuyie ntõnni ndi, ¹⁷ kòd̀ beke ke d̀: A ỳt̀r̀ tu ba? K̀ d̀èe yie nkè ti na ke da s̄ante a béi nti bo d̀d̀ dii m̀nni.

¹⁸ Kòd̀ d̀: D̀ d̀omme k̀a bèkú n ỳt̀r̀? D̀i tu diyetidieri ndi.

¹⁹ K̀ Mandoa ò k̀u dibòbii nè dipãnni teri, ké d̀ t̄ni k̀edaá nkupèrik̀u ìnkè, ké d̀ p̄a ti Yiè nKuyie nkùu d̀d̀ri tidietì, ké d̀ t̀u, wenwe nè o pòk̀ k̀ bè n̄cóm̄mu ke wúó, ²⁰ nkè fehããdeñfè d̀k̀u kéinkè, k̀ bèe yà ti Yiè nKuyie ntõnni ìtémè ke deètì kéinkè fehããdeñfè mieke, k̀éninkú k̀és̄inn̄s̄o ketenkè. ²¹ K̀ Mandoa banté ti Yiè nKuyie ntõnni ndimè, di me nténke í nw̄tení be borè. ²² K̀ Mandoa nàké o pok̀u ke d̀: Ti me nyàmè ti Yiè nKuyie nti yóó kúmu, d̀ è í m̀ke kpèrè.

²³ Kòo pok̀u ò t̄nnè ke d̀: K̀ ti Yiè nKuyie ndo ndó ke ti kuó k̀u na bá n̄cútè ti p̄nni, k̀u me nna bá nti benke ti me nyà d̀, k̀u me nna bá nti nàké k̀u me nti nàké t̀.

²⁴ Memme k̀ Mandoa pok̀u peité debire ké d̀ yu ke d̀: Sãnsõ. Kòo kótè

kè ti Yiè nKuyie nkó mesàà nní nhò bonè.
²⁵ Kòo mbo Danni kòbe kó dikari Sodaa nè Esitaadi de cuokè. Ti Yiè nKuyie nYaá de ncúténí o ínkè, kòo keté o tómmú.

**Sānsōō dómè kétúóté
 Fidisitēēbe kóo sapàà**

14 Diyiè mari kè Sānsōō kòte Timuna keyà Fidisitēēbe kóo sapàà mmòu, ² kékonni kénáké o cice nè o yó ke dò: N yà Fidisitēēbe cie nke osapàà mmòu koò dó. Kòtenè kóò yà, n dó kóò puokemu.

³ Kòo yembè ò tēñné ke dò: A í pètè osapàà nti naàmùnkù yoo ti botí mieke ke bo kòte Fidisitēēbe itayéi yembè cie nke kéwáá nhonitipòkàà?

Kè Sānsōō dò: N we mpénsirì, kòtenè kóò yà kè ñh ò túóté.

⁴ O yembè do í yé ke dò ti Yiè nKuyie nkuu ò ànné de kó meyèmmè ke bo na kénintènè Fidisitēēbe. De m̀nni Fidisitēēbe bèè do baké Isidayeeribe.

⁵ Kè Sānsōō nkòri Timuna ke neinè o cice nè o yó kémberinè fínyì kó depaa mmarrè, kè diciricirii íténi kénhùntí koò wetí. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí o ínkè kòo di nèté nèté debòbire tēmè, ò me nyí nnáké o cice nè o yó, ⁷ kékòte kémáánè Fidisitēēbe kóo sapàà nkóò pénsirì mediè. ⁸ Kè dèe yíe sámpó kòo nwētíní Timuna ke bo túóté o pòkù, kénkérí kédauté ke bo yà ò sòò kùu dii ciriciri, kénsó nyice taà de kó kuciriciriciríkù kè ticièti ā mekùd. ⁹ Kòo dei ticièti kénkérí kécáante ke bíí pā o cice nè o yó kè bèe cááké, ò me nyí mbè nàké ò dèimè de kó ticièti kuciriciriciríkù mieke nke.

Sānsōō d̀d̀ wèè pètèmpè Fidisitēēbe

¹⁰ Meimè kè Sānsōō cicee tuòke Sānsōō pocènni cīètè, kè Sānsōō ànné dibanni ke bo túóté o pocènni, kéndònnè bedapàmbè bemòu do mòkemè de kó memantímè. ¹¹ Kè Fidisitēēbe tããté

bedapàmbè sipísitããti kè bè bo ò cie ndibanni. ¹² Kè Sānsōō bè nàké ke dò: N yóò di d̀d̀ pètèmpè nwe, dibanni kó yewe yèyiekè yie mmieke, kè di n nàké ò tu mù, n di duó nsiyaàbòo sipísitããti nè dibanni kó yeyaàbòrè sipísitããti. ¹³ Kè di me nyíēke díi yó n duó nsiyaàbòo sipísitããti nè dibanni kó yeyabòrè sipísitããti. Kè bè d̀: Petirè! Ti da kémùmú.

¹⁴ Kè Sānsōō d̀: Wèè cáá nho mieke nke bè cáá ndè yènnimè. Kè denatirè yènni dekperè mieke.

Kè yewe yà tuòkenè yètããti bá bè mu nyí pètè de kóo pètèmpè tu mù. ¹⁵ Diyiè naanni yiè kè bèe nàké Sānsōō pokù ke d̀: Yetoo kàa d̀u ti nàké pètèmpè tu mù. Kàa me nyete ti da còu nf́ nnè a cīètè. Di ti yu ke bo feke ti kperè ndeà?

¹⁶ Kè Sānsōō pokù nkònti kóò s̀ñkè kóò nàké ke d̀: A í n d̀ó bá sámpórè, a n níímmu, dè d̀omme kàa d̀d̀ pètèmpè m botí kòbe bá a í n nàké ò tu mù! Kè Sānsōō d̀: N keté ke í ò nàké n cice nè n yó ke bo ò nàké f́ nweà?

¹⁷ Kè Sānsōō pokù baa nkuò ndibanni kó yewe yèyiekè mieke, diyiè sònni yiè kè Sānsōō ò nàké pètèmpè tu mù, kè yé ò do ò òunèmmè. Kòo nitipòkù p̀nke ke kénáké o kòbe pètèmpè tu mù. ¹⁸ Diyiè yiènni yiè kè diyiè nkpaá ke mu nyí ta kè bè t̀òkení, kénáké Sānsōō ke d̀: Ba nténke naati ke pèētè mecekùd? Ba nténke kperíni ke pèētè diciriciri? Kè Sānsōō d̀: Kè di do í d̀uonè n naaseri, di na bá mbanté de kóo pètèmpè tu mù.

¹⁹ De m̀nni kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí Sānsōō ínkè, kòo kòte Asikanòo kékuo benitibè sipísitããti, kétúóté be yaàbòrè kéduú mbèè banté pètèmpè tu mù, kè bèe d̀d̀ tibanyàd̀ti. De kó difònkúò kè Sānsōō íté nè kemieke kékò nho cice borè. ²⁰ Kè bèe túóté o pokù kéduú nhodapàà nwèè do ni dibanni kó ikuú.

Sānsṓṓ kpannèmè Fidisitēēbe

15 Kè dèe yíeo sámṓ mudidèi m̀nni kè Sānsṓṓ kote ke bo yà o pokù, ke tònè dibṓseri ke bo bè pā, ke d̀ ò bo ta o pokù dieku nkòo c̀kù yete. ² Ke d̀: N yèmmè do d̀ nha ténke í ò d̀mu, kòò t̀tòté ke duṓ nhodapàà nwèè sòò ni dibanni kó ikuṓ. O nantè me nhò weninèmu, te nt̀tòté.

³ Kè Sānsṓṓ d̀: Di m̀nni kè n d̀ò Fidisitēēbe meyei nhòm̀ò ténke bá nsei.

⁴ Meṃme ò itémè kékote ḱpí nyiánkè sikousitāāti (300), ke ní wènnè idèi kó iyéi kécinnè kéwènnè kéboúnnè timúti.

⁵ Ke me nyí im̀u kédeè kécúu mmuháá nkéfiinko kè ìi ta depaa nkè tidiiti c̀úté, t̀i ḱi ke cóu nè t̀i kpaá cómmú, kétaun-nè detie mbè tu dè fínyì nè odifiè kécúúté.

⁶ Kè Fidisitēēbe beke wèè d̀ò memme, kè bè d̀: Sānsṓṓ nwe. O c̀kù Timuna èi kou wèè ò yetenè o pokù, kòò duṓ nhodapàà nwèè sòò ni dibanni kó ikuṓ.

De m̀nni kè Fidisitēēbe kote kécúu nde kóo nitipòkù nè o cice. ⁷ Kè Sānsṓṓ bè nàké ke d̀: Di mè nd̀ò dè, kè n yí pèite de kó dipèi, m báá om̀pè!

⁸ Meṃme ò bè potémè ké be na, ké bè auté mediè. De kó dif̀nkúò kékote kémbo Etammu tādènkù.

Sānsṓṓ k̀mè benitibè nè sām̀arímú kó muyèi

⁹ De m̀nni kè Fidisitēēbe kotení kébáté Sudaa tenkè ḱpité kétuakènnè Dei. ¹⁰ Kè Sudaa k̀be bè beke ke d̀: Dè d̀mme kè di k̀tení ke bo ti kpannè? Kè Fidisitēēbe d̀: Ti k̀tení ke bo pí nSānsṓṓ nwe kóò d̀ò ò ti d̀mme.

¹¹ Kè Sudaa k̀be sik̀púsitāāti (3000) kote Etammu tādènkù Sānsṓṓ borè, kóò nàké ke d̀: A í yé ke d̀ nFidisitēēbe bèè ti bakáà? A ti d̀ò ba memme náke? Kòò bè nàké ke d̀: Bè n d̀òmè, m me mbè d̀ò.

¹² Kè bèè ò nàké ke d̀: Ti k̀tení ke bo da boúmu kékote ké bè duṓ. Kè Sānsṓṓ d̀: Parikènnè ke d̀ di í yó n kuṓ di m̀mm̀mbe.

¹³ Kè bè d̀: Àà ti í yóò da kuṓ, ti d̀ ke dá boúmu kékote ké bè duṓ.

Meṃme bè ò boúmmè iwèi p̀nyì idèi kóò dènnèni kutādènkù mieke. ¹⁴ Bè t̀òkèni d̀i m̀nni Dei kè Fidisitēēbe kotení kóò co ke íútí. Kè ti Yiè nKuyie nYaá c̀téní o ínke kè iwèi bè do ò boú ìi naá mmutápeí nkéyote. ¹⁵ Kòò yà sām̀arímú bè k̀u wè bàmbà nho kó muyèi kétúóté kékuonè benitibè tek̀píté (1000). ¹⁶ Ò me ndèè kébéi nke d̀:

Nè sām̀arímú kó muyèi mmu n k̀onèmmè benitibè tek̀píté (1000). Nè sām̀arímú kó muyèi mmu m bè m̀nnè m̀nnèmmè.

¹⁷ De kó dif̀nkúò kédootóo musām̀arínyèi mmedétimè. Kè bèè yú deborè ke d̀ Damati-Dei (dèè tu Muyèi kó ditāri). ¹⁸ Ke ś nsinýèi ò potè mediè nkòo kuónnè ti Yiè nKuyie nke d̀: Áú! Ti Yiè nKuyie nṓṓ duṓ nkè n na n dootit̀bè, ke bè auté kè sinýèi né bo wète ké m bo nkè itayéi yembè n naá?

¹⁹ De m̀nni kè ti Yiè nKuyie nduṓ nkè Dei tār̀i yaté kè menie nyenní kè Sānsṓṓ pété ḱyā, ḱpété muwèrímú. Meṃme kè bèè yú de kó tebinte ke d̀: Áā-Koodee, kè tè kpaá bo nè yienni.

²⁰ Kè Sānsṓṓ mbakè Isidayeribe dokùnè d̀i m̀nni Fidisitēēbe ke d̀ yebie nsipísidè.

Sānsṓṓ kpetémè Kasaa kó dicàù

16 Diyèè marì kè Sānsṓṓ kote Kasaa ḱyā onitipòkù m̀u wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè kéta o borè. ² Kè dihei yembèè keè Sānsṓṓ dè bomè kécèète dihei kényié nke baa dibòri, ke náá nke tú: Dè bo wenté kòò nyetini kè ti ò k̀u. ³ Sānsṓṓ me nyí nde wenté, keyènkè toté d̀i m̀nni ke cuokè, kòò íté ḱpí ndihei

bòrì kó dicàù kéwènnénè di deí kéuuté, kébuuté, kédekenè ditàrì diì bo Ebuṅṅò èi ìkè kécónnè.

Dadidaa fitémè Sānsṳṳ

⁴ Kè Sānsṳṳ dṳke onitipòkù mṳu kòo yètìrì tu Dadidaa kòḁ bo Sodeki biriku.

⁵ Kè Fidisitēēbe kpààtìbè bènùmmùu kṳte kèyà Dadidaa kòḁ nàké ke dṳ: Yetoo kè Sānsṳṳ da nàké ò pètè dè muwèrímú diemù ò me mmàke mù, nè ti bo yímè kòḁ na, kòḁ bou, kòḁ yàkè, ti bo da duṳ mbá wè medítìbii tekṳpípítè nè tekṳtè (10100).

⁶ Kè Dadidaa beke Sānsṳṳ ke dṳ: N nàké a wèrímú bonní dè ke cáá. Bè bo da bouñè ba kè mùu yè?

⁷ Kè Sānsṳṳ dṳ: Kè bè m bouñè itānwēi sùùyi ì mu nyí kpeí, n wèrímú yèmu memme, kè n naánnè benitìbè tṳbè.

⁸ Kè Fidisitēēbe kpààtìbèe waanni itānwēi sùùì ì mu nyí kpeí, kéduṳ nDadidaa kòḁ ì nhò bouñè. ⁹ Ò yóó me nyí késṳnne benitìbè mbe o cītè mieke, kédeè kékuónko ke dṳ: Sānsṳṳ a dootitṳbè Fidisitēēbe tṳḁkení!

Kòo tṳte itānwēi kè dè ndò mmuhāá nhṳṳ cṳútémè kuhṳṳ. Bè í nna kèyítè o wèrímú bonní dè.

¹⁰ Kè Dadidaa yíe kòḁ nàké ke dṳ: A n daúmu ke n sou, n nàké di mmṳnni bè bo da bouñè mù. ¹¹ Kòḁ ò nàké ke dṳ: Kè bè m bouñè iwēi pànyì, bè mu nyí píñnè ì mutṳmmú mamù, de mṳnni n wèrímú yóó yèmu kè n naánnè benitìbè tṳbè.

¹² Kè Dadidaa waá nyiwēi pànyì, kòḁ bouñè, kédeè kékuónko ke dṳ: Sānsṳṳ a dootitṳbè Fidisitēēbe tṳḁkení.

Ke sṳ mbenitìbè tó sṳri o cītè mieke, kè Sānsṳṳ tṳte iwēi ì do ò bou o baà nkè dè ndò mmupàḁkommú.

¹³ Kè Dadidaa dṳ: A sàké ke n daúmu ke n souñnáá? Di mmṳnni n nàké weti weti bè bo da bouñèmu.

Kè Sānsṳṳ dṳ: Kàa bou n yùtì iyùpāātí iyiekè ke taunnè kuyaàdùḁdṳ ke baaké. De mṳnni n wèrímú yóó yèmu kè n naánnè benitìbè tṳbè.

¹⁴ Kè Dadidaa dṳ kè Sānsṳṳ yè nkéduṳ, kòḁ bou o yùtì iyùpāātí iyiekè kétaunnè kuyaàdùḁdṳ kébaaké, kédeè kékuónko ke dṳ: Sānsṳṳ a dootitṳbè tṳḁkení!

Kè Sānsṳṳ ente kéhuuténè iyùpāātí kuyaàdùḁdṳ.

¹⁵ Kè Dadidaa dṳ: A bo yíme kéntú a n dṳ ke ténke né í n tá. Kuce metáámmè mme mie nkàa n daú ke n sou, mbá a í yie nke n nàké a wèrímú bonní dè.

¹⁶ Ke baa nti kònni yewe yemṳ Sānsṳṳ borè koḁ kṳnnè, kòḁ ò òunè, kè dèe ò bi.

¹⁷ Kòḁ ò nàké ke dṳ: N tú ti Yìe nKuyie nkou nwe nè bè m peítémè kuponkù í kàáké n yuu, kè bè nkuo n wèrímú yóó yèmu kè n naánnè benitìbè tṳbè.

¹⁸ De mṳnni kè Dadidaa banté wè ò nàkémè o yèmmè kpeti nti, kètṳ nkè bèe nàké Fidisitēēbe kpààtìbè ke dṳ: Dadidaa tu di kṳtoo kè Sānsṳṳ ò nàkému o yèmmè kpeti.

Kè bèe kṳte ké bè nàké kè bè nkṳroo ke tṳnè idítí bè do yè mbè yóó ò duṳ nyì. ¹⁹ Meṳme Dadidaa dṳmmè kè Sānsṳṳ yè nkéduṳ o kpèrè ínke, kòḁ duṳ nkòo nṳtì mṳu kèi o yùpāātí iyiekè. De mṳnni kòḁ keté ò bo cītè, kòḁ wèrímú yè.

²⁰ Kè Dadidaa kuónko ke dṳ: Sānsṳṳ a dootitṳbè Fidisitēēbe tṳḁkení!

Kòḁ entení kòḁ yèmmè ndò nhò bo na képiùrè ò ṳṳ yímè. Bá ò í nyé ke dṳ ti Yìe nKuyie ndèite ku wèrímú o ínke.

²¹ Meṳme kè Fidisitēēbe ò pí nkékpéké o nuṳ nkòḁ kònnè Kasaa. Kòḁ bouñè disṳwṳṳ kó mefimme mèdémè, kòḁ mbo dikpetíntou mieke, ke fiinko dinà. ²² Kè dèe mṳntoo kòḁ yùtì wète kéketé ti bo yènnímè.

**Sānsõõ pèitemè o dootitòbè
mesomme ke ku**

²³ Diyiè mari kè Fidisitèèbe kpààtibèe tíí nke bo fíé be bõò Dakõõ kè dè ñdò ndibanni dieri, kè bè ndiè nke tú:

Ti kó dibõò Dakõõ weè ti deeténè ti dootitòu Sānsõõ,
ke duó nkè ti ò pí.

²⁴ Ke nwúó mbe bõò ke di sántí ke tú: Ti kó dibõò ti deeténè ti dootitòu, wèè do ti puo nke ti kòu.

²⁵ Bè me mbomè dibanni mieke nke kè dè bè naati, nè de kpéí nkè bè dò bèe tóni Sānsõõ, kòò yàa ndõori mudaá nkperere. Kè bèe kote dikpetintou, kètóni Sānsõõ, kétuokení kè bèe ò tannè bè bo dii tou mieke, yesānkè borè. Kòò ndõori mudaá nkperere be ìikè. ²⁶ Kè Sānsõõ náké dedapùmbire dèè ò dèri ke dò: N kōtenè ditou kó yesānkè borè kè n yè kàáké, n dó kédírímu.

²⁷ Benitibè beè do píéké de kó ditou mieke, benitidaabè nè benitipòbè, kè Fidisitèèbe kpààtibè bemou de bo. Benitibè bèè kōtení muwéimù, kè bè bo kudànkù. Bè bo ntùòke sikoupsitāati (3000), benitidaabè nè benitipòbè. ²⁸ Deñde Sānsõõ kuññemè Ti Yiè nKuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie n da báammu a bá m bōnko, wēte ké n duó mmuwērímú dimònni dimáà, kè m peite n dootitòbè Fidisitèèbe bè kpèké mèè kpéí n nuó.

²⁹ Sānsõõ me nyí kédeè kébautè yesānkè yèdé de cuokè kpèye yèè tō ditou, ké yè didóo kékōtinné dii nho bakù you, diteri kucānku, ³⁰ kébéí nke dò: Kè n kunè Fidisitèèbe dè n sànnè.

Ò me nyí kéfukii nè o wērímú mumou yesānkè kè ditouu do kényāke Fidisitèèbe kpààtibè nè benitibè bèè kó dimàà dè bo. Ò wēnné nè bèè nitibè ke ku, kè bè nsū kèpētè ò do kùò bè ò kpaá fòu dii mōnni.

³¹ O tebíí nè o naámùnkù kōbe bemou kè bèe kōtení kòò tùóté kékò nkékùnné o

cice Mandoa fōti, Sodaa nè Esetaodi de cuokè.

Sānsõõ do baké Isidayeeribe ke dò yebie nsipísidé ndi.

Mikaa dòòmè sitenkaanii ke nsì báá

17 Onitì mōu weè do bo Efadaimmu tempè nditārì ìnkè, kòò yètìrì tu Mikaa. ² Diyiè mari kòò náké o yō ke dò: N yō a kpaá yé bè sòò da yùúkùmè medítibii tekoupsííftè nè tepíftè (1010) kàa ntú de yiè mbo yà, yáa ba? Mfi do ì tùóté n kpaá ì tōmu.

De mōnni kòò yō dò: M bire ti Yiè nKuyie ndá dòò mesàà.

³ Kòò ò tēnné o díftí kòò yō dò: N do pā de kó idíftí ti Yiè nKuyie nku ke ì dōú nha kpéí nke bo da dòò tetenkaanitè. Bè yóó ì yìemmu kéuté kè ìì naá ntetenkaanitè, n yì nda duómmu, nto i.

⁴ Meñme ò wètemè ké ì tēnné o yō kòò deite medítibii nsikousidé (200) kédúú nhomáátì, kòò ò dōònè tetenkaanitè ké tē dāri timátì, ké tē cōnné Mikaa cīētè.

⁵ Ke s̄ nweè Mikaa mōke ò kōri dè ke báá nti Yiè nKuyie nnè sitenkaanii kényí kédòò tetenkaanitè tetè nè sitenkaanii sámpòsì, kétúóté o bire kédòò ikuú niùtì.

⁶ De kó dimònni Isidayeeribe do í mōke okpààtì, bá wè kòò ndõori ò dómè.

⁷ De mōnni dè do s̄ nDefiibe botí kóò dapàà mmòu weè bo Betideemmu Sudaa kōbe cie ke tú opòò be cuokè. ⁸ Kòò íté deborè kénwanti dikarì kupíkù tekù, kénkéri kétuòke Mikaa cīētè Efadaimmu tempè nyetārè ìnkè. ⁹ Kè Mikaa ò beke ke dò: A yènní de? Kòò dò: N tú Defii wuo nkou nwe, ke iténí Betideemmu Sudaa tempè. N wanti m bo mborè nde.

¹⁰ Kè Mikaa ò náké ke dò: Mbo m borè kénáá n cīētè kó ikuú niùtì kè n níí da duó ndibenni kúú mmedítibii ntepiítè, ké nda duònnè tiyààtì nè tidiiti dè da békú mèè botí.

Kè Defiibe botí kou taroo, ¹¹ kényie nkémbo Mikaa cīētè, kòò ò dòò o bire.

¹² Kòò dǎǎ ikuǎ nìtùtì, kòò mbo o cǐètè.
¹³ Kè Mikaa dǎ: Di mmǎnnì n yému ke dǎ nti Yìè nKuyie mbo n dǎǎ mesàà nDefii wuǎ nkou mè nnaámǎmè n cǐètè ikuǎ nìtùtì.

Danniibe wantimè be kó ketenkè

18 De mǎnnì Isidayeeribe do í mǎke okpǎàtì. Meǎmme kè Danni botí kǎbe nwanti be kó ketenkè, bè bo mborè. Bè mu ndo í mǎke ketenkè Isidayeeribe cuokè. ² Kè bèe tǎāté be botí mieke yekǎmbǎ yembè bènnùmmù, kètǎ nSodaa nè Esitaǎdi ke dǎ, bèe kǎte képaatè diheì ké di yìété. Kè bèe kété kétuǎke Efadaimmu tempè nditǎrì ìnkè, kébáté Mikaa cǐètè borè ke bo yíé. ³ Bè me ntǎkénèmè Mikaa cǐètè, kè bèe keè Defii wuǎ nkou tammè ké mè banté, kètǎǎnko kóò beke ke dǎ: We nda tǎnì die? A pí mba die? A kó mucǎntimu tu ìmmu deborè?

⁴ Kòò bè tǎǎné ke dǎ: Mikaa weè yè nní mbo o borè ke tú ikuǎ nìtùtì, kòò n yietì.
⁵ Kè bè dǎ: Tù mbeé nti Yìè nKuyie nkéyà kè kuce ti kéri kù bo ntú kusààkù.

⁶ Kòò dǎ: Kǎtenè ke bá nyìèkù ti Yìè nKuyie nyó ndi bonèmu.

⁷ Kè de kó benitìbè benùmmù pèètè kétuǎke Daiisi kénsǎ bèè dè bo bè tuǎmmu Sidoniibe tǎmè, ke kari bá timatì í bè kǎǎnnè. Bè í yìèkù dǎmarè, òmǎú í bè fǎũnko, bè me nyí tǎkénè Sidoniibe. Òmǎú do í bè baké. ⁸ Kè de kó benitìbè wǎtení Sodaa nè Esitaǎdi kǎbe borè kè bèe bè beke ke dǎ: Dè dǎnníme? ⁹ Kè bè dǎ: Tí kǎtenè ké bè do, ti kǎte ke yǎmu diheì ke sǎ ndi wenni mediè. Bá nkarinè detetirè, bá nhǎǎtǎnè! Tí kǎtenè ké bè do kǎfietè diheì. ¹⁰ Kè ti tùkoo di bo yà di nìtìbè tuǎmmè, bá be èi í sǎnní dè bèkú dèè kó dimàà onitì dǎmarè í kpa do kó diheì.

¹¹ Meǎmme kè Danniibe báátí Sodaa nè Esetaǎdi kǎmbo benitìbè sikǎusikuǎ (600), ¹² kékǎte kébáté

Kidiya-Yeadimmu Sudaa tenkè, dèe te kè bè yu de kó dibòrì ke tú: Danni kǎbe kari, ke me ndè yu nè yíenní, kè dè bo Kidiya-Yeadimmu èi ìkè. ¹³ Bè de nyitè kékǎte Efadaimmu tempè nditǎrì ìnkè kétuǎke Mikaa cǐètè. ¹⁴ Benitìbè bènnùmmù bèè do kǎte képaatè Daiisi èi, kè bèe náké be tebíí ke dǎ: Tetenkaanitè nè sisámpǎsì nè tetetè tèè dǎri timátì dèè bo die nteciètè matè mieke. Dǎí né yé di dǎ nkédǎǎmè.

¹⁵ Bè me nyí kédeè, kéta Mikaa cǐètè kédǎu nDefii wuǎ nkou. ¹⁶ De mǎnnì kè Danni botí kǎbe sikǎusikuǎ (600) bèè do báátí kè bè cǎmmú dibòrì. ¹⁷ Kè bèe ò dǎu nkédeè kǎpèètè kédeke kudǎnkù kéta kudieku kétúótè tetenkaanitè nè sisámpǎsì nè tetetè tèè dǎri timátì. De mǎnnì kè benitìbè sikǎusikuǎ (600) bo dibòrì kè ikuǎ nìtùtì bo be borè. ¹⁸ Kè ikuǎ nìtùtì yà bè tamè o cǐètè ke tùótè tetenkaanitè nè sisámpǎsì nè tetetè tèè dǎri timátì, kòò bè beke ke dǎ: Di dǎǎri ba dende? ¹⁹ Kè bè dǎ: Cǐéké kǎyí a nùù cǎú, ké tí tǎnne kǎnaá nti botí kuǎ nìtùtì. A bo ntúmè Isidayeeribe botí makù kuǎ nìtùtì, dè í tǎũnè a bo ntúmè tecǐètè tǎmáà kouà?

²⁰ Kè diwèèi pí nyikuǎ nìtùtì, kòò túótè tetenkaanitè nè sisámpǎsì nè tetetè tèè dǎri timátì, kékǎǎrenko ditǎnnì.

²¹ Meǎmme kè bèe pèètè kǎǎǎtè be ce kǎnìí nyibí nè iwũ nè tinentì. ²² Mikaa nè o cǎpǎetitǎbè kè bè nyóò bè yà kè bè dètè kè bè mbè bètì. ²³ Kè Danni botí kǎbe keè bè péikomè kǎwǎǎtení kǎyà Mikaa kóò beke ke dǎ: Dè dǎmmè? Ba nkó yeùdihure nye?

²⁴ Kòò bè tǎǎné ke dǎ: Di tùótè n tenkaanitè nè sisámpǎsì nè tèè dǎri timátì ke kǎrínè ke wète ke m bèkú dè dǎmmàà?

²⁵ Kè Danni botí kǎbe dǎ: Yíé kǎyí fǎéú, kǎa bo yà ti yóò da dǎǎ dè! Kǎa í yé a kú fǎ nnè a cǐètè kǎbe.

²⁶ Meṁme kè Danni botí kɔbe nsaké be ce kè Mikaa banté bè ò kpeñninèṁemu kényú kékò.

Danniibe pòntemè Daiisi ke maá be èi nè Kuyie ntaummè tou

²⁷ Meṁme Danni botí kɔbe tɔmè Mikaa nentí nè wèè do tú o kó ikuṣ niùtí kèpèētènè, kékɔte kédò Daiisi èi kékú di niñibè bèè do kari ke tuṣ nke í yìèkù, kédèè kécú ndiheì. ²⁸ Bá òmòu í mbè deetè ke yé bè do í tókénèmè Sidonni, òmòu me ndo í bè baké. Bè do bo Beti-Deɔbu biriku nku. Kè Danni botí kɔbe bè pònte kémaá be èi, ²⁹ ké di yu ke dò: Danni. Be yààrì wèè do te de kó diyètìrì, Sakɔbu bire marè kó diyètìrì do ndi. ³⁰ Kè Danniibe fíi ntetenkaanitè kè Mɔyiisi bire Kedisɔmmu bire Yonnatā ntú ikuṣ niùtí késɔtènè be kó ibío kétuakenè be dootitòbè bè pìmmú dii mònni ke kònnè. ³¹ Bè do fíimmu Mikaa do dòò tètè tenkaanitè ké ntè m̀ke Kuyie ntaummè tou do bo yèè m̀rè Sidoo.

Bensamee botí kɔbe do dòò ìi s̀ke

19 De m̀nni Isidayeeribe do í m̀ke okpàtì, kòo niṣ m̀u mbo Efadaimmu tempè nditāri ìnkè kó diheì, dii dètìrinè yeteyè. Ò do tú Defiibe botí kou nwe ke dè bo, kétúóté o pocènni marì Betideemmu Sudaa botí mieke. ² Nè di kè bèe kpa, kè dii ò yóu kékò ndi cice cìètè kэмbo ke d̀ betààbè bènàà. ³ Kòo d̀u ité kétunne ke bo ò bámmú kè bèè kò, kétúóté sāmmarímúbè bèdébè kòo kóo t̀nti ò neinè kè bèe tuɔkoo, kòo pocènni ò tanné di cice cìètè, kòo ò c̀utè nè diwèi, ⁴ kédú nkòo mbo o cìètè mieke, ke d̀ yewe yètāāti. Nè o kóo t̀nti kè bè nyo nke ỳ nke d̀u. ⁵ Diyie naanni yiè kè bèe ité dikúnweñni ke d̀, bè bo kò nkòo c̀kùu yete ke d̀: Karinè kédì kèpétè muwèrimú ke né na kékétè.

⁶ Kè bèe karoo kè bèe wènné kédì kényà, kédèè, kòo dapàà nc̀kùu ò nàké ke d̀:

Túóté meffè kényí kényie ndie nkàa yèmmèe cátè.

⁷ Kòo ndó kékò nkòo c̀kùu yetoo kòo yóu ke yí kényí. ⁸ Diyie nummuri yiè kè dè nkpaá uu dikúnweñni sèi kòo báátí ke bo kò nkòo c̀kùu yete ke d̀: Kari kédì, kuyuoku ke né kété.

Meṁme kòo kari kè bèe wènné kédì. ⁹ Bè di dii m̀nni ke deè kòo ndó kétúóté o pokù nè o t̀nti kè bèe kò, kòo c̀kù ò nàké ke d̀: Diyie die nke deè kè dè biiri, túóté meffè nkédú die nkàa yèmmèe cátè, kè dè nkpaá uu kàa kò.

¹⁰ De m̀nni odapàà mme nténke í nyie nke bo nkpaá, kétúóté o pokù nè o sāmmarímúbè bedé, kèbou tinenti de ìnkè, kénkéri kétuoke Sebusii, diheì bè tu di di m̀nni Sedisademmu. ¹¹ Bè t̀nkoo dii m̀nni diheì ke s̀ ndiyie deè, kòo kóo t̀nti ò nàké ke d̀: Tí kote Sebusiibe cie kényí. ¹² Kòo yete ke d̀: Ti báá kote diheì marì Isidayeeribe í bo di. Ti pèètè kékote Kibea.

¹³ Tí yetoo kétuoke Kibea yoo Damaa, yeè ekè kó dimarì ndi ti d̀ nkéyíemmè.

¹⁴ Kè bèe s̀otè be ce, kè diyie nyóo ta kè bè t̀nkoo Kibea, Bensamee botí kɔbe cie. ¹⁵ Bè t̀nkoo dii m̀nni diheì keta ke bo yiè nKibea kébátè, kénkari yaárè, òmòu me nyí mbè yu kè bè bo ta o cìètè.

¹⁶ Kè bèe ns̀ nhodakóti m̀u k̀ntini kupaku, o cie do bo Efadaimmu tempè nditāri ìnkè nke, kòo k̀tení ke bo Kibea Bensamee kɔbe cie. ¹⁷ Kòo yà opòò kòo k̀ri yaárè, kòo ò beke ke d̀: A yènni de? A k̀ri ke?

¹⁸ Kòo ò t̀nné ke d̀: Ti bonni Betideemmu nwe Sudaa botí kɔbe cie, ke k̀nti Efadaimmu ditāri ìnkè, diheì dii í tókénè yeteyè. N do k̀te Betideemmu nwe, ke k̀ntini òmòu me nyí n yu kè m bo yiè nho cìètè. ¹⁹ M me ntɔmu timúti n sāmmarímúbè kpéi nke m̀ke pèè nè menaà mmí nnè m pokù nè n kóo t̀nti ti kpéi, demarè í ti donni.

²⁰ Kòo dakòtì d̀̀: Diwèi nda bonè, mí yóo da duş ndè da békù dè, a báá yíe nyaáre.

²¹ Ò yí memme, kóò tanné o cîètè ké-duş ntimúti sãmmarímúbè kédeè kè bèè jú be naàcèi, kédì kèyã.

²² Bè kpaá me nyo nnè diwèi, kè di-hei kó itookperì yembèe kotení, kécèète tecîètè, kébente dicàù, kénáké odakóti tecîètè yíe nke d̀̀: Dennení onitì wèè ta a cîètè, ti d̀̀ kóò duşnèmu.

²³ Kòo dakòtìi yenní kè bè nàkè ke d̀̀: N kòbe báá d̀̀nnè meyei mmemme kó kubotí. Báá d̀̀nnè isòke inyi, nkóo p̀̀d̀̀ nwe. ²⁴ M m̀̀ke osapàà mbá ò mu nyí yé onitid̀̀ù, m bo wè ndi duş nkè dí d̀̀nnè di d̀̀mè. Di báá d̀̀nnè onitì yíe nyisòke kperè.

²⁵ De kó benitìbè í ndó kèkeè. Memme kè Defii wuò nkouu dennení o pokù, kè bèè ò p̀̀nnè muwèrímú, kényíe nkòò duşnè keyènkè kem̀̀, kóò f̀̀inkoo kukúnwentóo. ²⁶ Dikúnweñni kòo nitipòkùu kòte odakóti cîètè o d̀̀ù bo t̀̀è mieke kédoroo kéndúš kè diyíe yàa yennènní. ²⁷ Dè wenté dii m̀̀nni kòo d̀̀ùu yenní ke bo sòoté o ce, kéns̀̀ nho pokù duş dibòri ke cãanko, kòo n̄u daké dibòri. ²⁸ Kòò d̀̀: Ítè kè tí p̀̀èèt!

Kòo nduş kécíéké kòo ò t̀̀oté dicíri kédáá nho sãmmarímú ínkè, kèp̀̀ètè kékò nho cie. ²⁹ Ò t̀̀ùke dii m̀̀nni o cie, kétúoté disìe kékéétè ocíi yekékè tepítè nè yèdèè, kéduş nyIsidayeeribe botí bá kù dikèè dimáà. ³⁰ Bèè kó dimàà dè yà kè bè nnaá nke tú: Ti mu nyí yà diè mbotí ti me nyí dè kèè nè Isidayeeribe yènnímè Esibiti. De kó tináañti d̀̀ nti ti wèntému kèyà ti bo yímè.

Isidayeeribe dokénèmè Bensamee botí kòbe ke bo peite

20 Kè Isidayeeribee wènné bem̀̀u kétíí m̀̀Misipaa ti Yiè nKuyie nyiikè kétúoté Danni tenkè kétuàkenè Beerisebaa, kétuàkenè Kadaadi

kòkoo. ² Kè ti Yiè nKuyie nkó benitìbè Isidayeeribe botí im̀̀u nè be kó bekóti bè kè bèè tí ndit̀̀nni, kèmbò sik̀̀upík̀̀ùšìnàà (400000) bèè n̄o mmudòò. ³ Kè Bensamee botí kòbee kèè Isidayeeribe tímmè Misipaa.

Kè Isidayeeribee beke ke d̀̀: Ti náké de kó meyei mpeité mèè botí?

⁴ Defiibe wuò kou bè k̀̀u wèè pokù, kòo bè t̀̀ènnè ke d̀̀: N sòò t̀̀ùkení Bensamee tempè nku Kibea, mí nnè m pokù kè ti ndó kèyíe. ⁵ Kè Kibea ei kòbee kotení kécèète m bo t̀̀è cîètè keyènkè kéndó kè n kuò, kéduşnè m pokù muwèrímú ke ton-té kóò k̀̀u. ⁶ Kè m me nhò t̀̀oté ke kèkè, ke totí Isidayeeribe tenkè duş ke mamè. Ke yé bè d̀̀d̀mè meyei ndiemè mme isòke Isidayeeribe cuokè. ⁷ Díndi Isidayeeribe di tímmu die ndim̀̀u. Nákenè kèyà di bo yímè.

⁸ Kè bèè wènné bem̀̀u ke d̀̀: Ti kóo m̀̀u í k̀̀nti ke bo ta o fii yoo o cîètè. ⁹ Ti yóo do Kibea kòbe mudòò mmu. Tí tãũnnè tété. ¹⁰ Isidayeeribe botí im̀̀u mieke kè benitìbè bo tek̀̀ùtè (100) tí deite tepítè, kè bè me mbo tek̀̀upítè (1000) tí deite tek̀̀ùtè, kè bè bo tek̀̀upípiítè (10000) tí deite tek̀̀upítè (1000), bèè yó nwaànní tidiiti ke duş mbèè k̀̀ri ke bo do Kibea kèpeite Bensamee botí kòbe d̀̀ ìi sòke Isidayeeribe cuokè.

¹¹ Kè Isidayeeribee wènné diǹ̀ù dimáà ke bo kòte kédò Kibea. ¹² Kè Isidayeeribe botí im̀̀u kòbee t̄ nkè bèè náké Bensamee botí kòbe ke d̀̀: Yé dè yímè kè di d̀̀ ìi isòke ìi mbotí di cuokè? ¹³ Tí duşnè Kibea ei kó itokperì yembè, kè ti bè k̀̀u, kédeite meyei nyIsidayeeribe cuokè.

Bensamee botí kòbe me nyí nyie nke kènté be tebíí Isidayeeribe náá nti, ¹⁴ kèwènnè be ekè yem̀̀u kétíí nKibea, ke bo dokénè Isidayeeribe. ¹⁵ De yíe kèwáà mbehããp̀̀mbè sik̀̀upípišidé nè sik̀̀upísi kuð (26000) be ekè teyè kòbe kèmbúútí Kibea ei kòbe, bèè n̄o mmudòò mesàà nkè bembe mbo sik̀̀usi yiekè

(700). ¹⁶De kó behāāpòmbè bəmɔu kè yecānkuyè mbo sikɔusiyiekè (700) ke nɔ mmudòò mesàà. Bá kè kuyùrikù bo kumàà kòò dooté ditári ò báá kù nòò. ¹⁷Isidayeeribe kó ditinnì kè bembe me mbo behāāpòmbè sikɔupíkùsinàà (40000) bèè na mudòò kè deè.

¹⁸Kè Isidayeeribee kɔte Beteedi ke bo beé nti Yiè nKuyie nkéyà bè botí mieke kùù dò nkéniité kè bèe kɔte kédokénè Bensamee botí kɔbe. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Sudaa botí kɔbe bèè dò nkéniité. ¹⁹Kè Isidayeeribe báátí dikúnweñni sèi kékɔte kébáté Kibea také. ²⁰Meñme bè pèñnémè Bensamee botí kɔbe kudookɔti Kibea borè. ²¹Kè Bensamee botí kɔbee yenni képoté Isidayeeribe, kékua sikɔupípisidè nè sikɔu sidè de yiè (2200). ²²⁻²³Kè Isidayeeribee kɔte ti Yiè nKuyie nyiikè, kénkuò nnè kuyuokoo ke kù bekù ke bo yà kè bè bo wète kényí dokénè be tebí Bensamee botí kɔbe. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Èè bèe kɔte. Kè bèe wète kétúóté tikɔnyauti kèpén-né kudookɔti bè baa wee kù pènné dè, ²⁴⁻²⁵kéwète kédò Bensamee botí kɔbe mudòò, kè Bensamee botí kɔbee yenni képoté Isidayeeribe kékua behāāpòmbè tekɔupííftè nè sikɔupísini (18000). ²⁶De mɔnni kè Isidayeeribe bəmɔuu kɔte Beteedi kénkari ti Yiè nKuyie nyiikè ke kuò nke bou dinùù nè kuyuokoo, ke kòù ti Yiè nKuyie nyiwùò ke tuò, ke ku kòù itei metaummè kpeyi. ²⁷⁻²⁸De kó dimɔnni dè do sù ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu de mbo kè Anɔ bire Edeasaa kó debire Pinasi weè di bàa kè Isidayeeribe beé ti Yiè nKuyie nke bo yà bè bo wète kédokénè be tebí Bensamee botí kɔbe yoo be bo yóu. Kè ti Yiè nKuyie mbè nàké ke dò: Kɔtenè nanke n yóó duò nkè di bè namu.

²⁹Meñme kè Isidayeeribee oo mbehāāpòmbè Kibea kèfité. ³⁰Diyei táánni kè Isidayeeribee do Bensamee botí kɔbe mudòò, bè baa òò máá dè

Kibea ei iikè. ³¹Kè Bensamee botí kɔbee yenni kéndokùnè Isidayeeribe, kédéténè dihei, ke tó keté bè bo mbè kòùmè bè baa òò yímè yewe teyè, kékua benitibè sipísitáati Beteedi nè Kibea de kó ice ínkè. ³²Kè be yèmmè ndò mbè to namu Isidayeeribe, bè òò nè na mèè botí. Ke yé ba? Kè bè dó ké bè yùómmu kédéténè, ké bè tanné Kibea kpáà mieke. ³³Meñme kè Isidayeeribe tìrè wènné kémáá Baadi-Tamaa bèè do oke dihei také kè bèe ootení Kibea biriku bíékè. ³⁴De mɔnni kè Isidayeeribe kó behāāpòmbè bèè nɔ mmudòò mesàà nkè bèe tukení Kibea borè, ke bo tekɔupííftè (10000), kè mudòò binté, Bensamee botí kɔbe me nyí ndake ke dò ndè yóó bè di. ³⁵Kè ti Yiè nKuyie mbè ánné Isidayeeribe nɔu mieke, kè bèe kuò de yiè behāāpòmbè sikɔupípisidè nè sikɔupísinùmmù nè tekòùtè (250100). ³⁶De mɔnni kè Bensamee botí kɔbee banté bè bè namèmu.

Kè Isidayeeribee bè yóu, ke yé bè támè be kɔbe bè do òò mbè Kibea také. ³⁷Bèè do oke kè bèe ootení mecāá nkédo dihei kékua benitibè bəmɔu. ³⁸Bè me ndo nàkému nè Isidayeeribe tɔbè ke tú bè bo yà kuyukú nku dihei kébanté bè di domè. ³⁹Bensamee botí kɔbe yà dii mɔnni Isidayeeribe bóttirimè, kékua benitibè sipísitáati kè be yèmmè ndò mbè tó bè namu yewe teyè kɔme. ⁴⁰De mɔnni ndi kuyukú finnémè dihei, kè Bensamee botí kɔbee wèète kénsù mbe ei Kibea dii pí mmuháá nkè kuyukú fi. ⁴¹Meñme kè Isidayeeribee wèète kécuó mBensamee botí kɔbe, kè kufōwáá mbè auté, ke yé bè yàmè meyei mmèè bè do. ⁴²Kè bèe coké Isidayeeribe kéwetín-né dikpáà, kè bè mbè bèti, bèè itení dihei bíékè kè bè nkérini, kè bèe bè soó nde cuokè ké mbè puoti ke kòù. ⁴³Kè Isidayeeribee cèète Bensamee botí kɔbe ké bè fènné ké mbè kòùti, ke yàa tukenè Kibea diyè yìèni kèè bíékè bá

bè í mbè yóu kè bè bo wei. ⁴⁴Meñme kè bèe ku Bensamee botí kó behāpòm-bè yekōmbò yembè mād tekoupiítè nè sikoupsini (18000). ⁴⁵Kè besōmbee coké kénwetí ditāri Dimō, kè bèe ninte sikoupsinūmmū (5000) kékua, kēsōtè kémbeti besōmbe kétuakenè Kidommu kényí kékua sikoupsidé (2000). ⁴⁶Bensamee botí kōbe kó behāpōmbè bè kùu bè de yiè, bemōu bè do bo sikoupiísidé nè sikoupsinūmmū ndi (25000) yekōmbò yembè mād. ⁴⁷Bèè do coké kénwetí ditāri Dimō be mieke kè sikousikuò (600) na kényenté, kétuake di borè ké ndè bo ke dō betāābè bēnā. ⁴⁸Kè Isidayeeribee wēēte Bensamee botí kōbe bèè kpāā de bíékè ké mbè tū mbè bo yēè ekè mieke ke kōu, ke kōunè be wūō, ke cōunko yehékè be tempē nkumōu mieke.

Bensamee botí wēte ke ketémè

21 Isidayeeribe do tíí ndiì mōnni Misipaa képarikēmu ke dō, be mieke òmōu báá duó nho kóo sapāā mBensamee botí kou kōo puoke. ²De mōnni kè Isidayeeribee kōte Betēedi, kēntúú nke kari ti Yiè nKuyie nyiikè nè kuyuokoo, ke kuò ntinōnnieti. ³Ke náá nke tú: Ti Yiè nKuyie mba nkpéí nte Isidayeeribe botí mieke kè kùmakù kpānné?

⁴Kè dè nkpaā uu kè Isidayeeribee íté kémaā diwūōtōnni ti Yiè nKuyie nkpéí, ké kù fié iwūō kétu, ké nkù feu itei metaummè kpeyi, ⁵kébeke betōbè ke dō: Ti botí mieke kùmakù bo kùu sòò í bo ti tókú dè Misipaa?

Ke yé bè sòò nākēmēmu ke dō: Kè wèè í kōtení de kó metíimmè bèè ò kùu. ⁶Kè mesémmè bè pī mbe tebíí Bensamee botí kōbe kpéí nkè bè nnáá nke tú: Isidayeeribe botí makù dèēmu memmaā? ⁷Ti bo yíme náke bèè na ke yenté mudoò mieke kè bèe pété be pobè? Ti sòò pārikēmu ti Yiè nKuyie nyiikè ke dō:

Ti kóo mōu báá duó nho kóo sapāā mbe kóo mōu kōo puoke.

⁸Kè bèe bíékè betōbè ke bo yā be botí mieke kè kùmakù bo mbo kùu sòò í kōké bè tíí ndè Misipaa ti Yiè nKuyie nyiikè, kénsō nKadaadi tempē mmieke Yabesi èi kōbe sòò í bo de kó metíimmè. ⁹Kè bèe bate bèè sòò kōtení, ke í nyā Kadaadi tempē nYabesi èi kou mōu. ¹⁰Bèè sòò bo de kó metíimmè kè bèe deite yekōmbò yembè, kè bè mbo tekoupiítè nè sikousidé (12000), kè bèe bè tō nde kó dihei ké bè nāké ke dō: Kōtenè Kadaadi tenkè nYabesi èi kékua di nitibè nè benitipòbè nè ibí. ¹¹Dí ku benitidaabè nè benitipòbè bèè yíēté benitidaabè kēsús mbesapāmbè bèè mu nyí yíēté benitidaabè.

¹²Kè bèe pété Kadaadi tenkè Yabesi èi mieke besapāmbè sikousināā (400) bèè mu nyí yíēté benitidaabè. Ke bè kōtēnní Sidoo Kannahāā, bè borè.

¹³De kó difōnkúò bèè sòò bo bè tíí ndè, kè bèe tō mbenitibè Bensamee botí kōbe bèè sòò coké kēsōri ditāri Dimō bè borè, ke bo bè wammúnè metaummè. ¹⁴Kè Bensamee botí kōbee wēte kékonní mecāā nkè bèe bè duó mbesapāmbè, bè kùu Yabesi èi kōbe ke sūs mbè. Bè me nyí mbè cētine.

¹⁵Kè mesémmè pí nyIsidayeeribe Bensamee botí kōbe kpéí nke yé ti Yiè nKuyie ndo duómmè kè de kó kubotí fōtīrii feitè Isidayeeribe botí mieke. ¹⁶Kè Isidayeeribe tūnni kó bekótibè dō: Benitipòbè tēnke í bo Bensamee botí mieke. Ti bo pété de benitipòbè kédus mbèè yenté mudoò mieke? ¹⁷Bensamee botí mieke bèè yenté be fuku dō nkēsōtēmu. Kè dèe yíé nkè de kó kubotí báá kú Isidayeeribe botí mieke. ¹⁸Ti me nyí yóó na ké bè duó nti kó besapāmbè kè bèe puoke. Ti sòò pārikè mēè kpéí nke dō: Ti mieke kè wèè bè duó nho kóo sapāā nti Yiè nKuyie nhò cōō.

¹⁹ Kè bè dò: Ti Yiè nKuyie mbanni ò mme mbomè bá diì benni Sidoo Beteedi bakù yóú kuce kùù kòrinè Beteedi nè Sisemmu ku kó diyìè yìèní kèè bíékè Debona bakù cǎnku. ²⁰ Meñme kè bèe tié mBensamee botí kòbe ke dò: Kòtenè kénsoři fínyì kó depaa mmieke, ²¹ kénwéí, kè Sidoo èi kó besapàmbè yènní diì mðnni ke kòri tihauti di íténi, bá wè kòo pí nhosapàà nhòmáá kè di kònnè képuoke. ²² Be cicebè yoo be tǎbè kè bè ti sǎnkénní dikpànni, ti bo bè nàké ke dò: Bè di kuó mmesémme ke yé ti í namè ke pèténí besapàmbè Yabesi èi kè

bè di cétine. Beè me nyí yóó di duó mbe kó besapàmbè ke bo nyíèkù bè bo yíme bè yeténè dinùù bè do dǎnnè di ti Yiè nKuyie.

²³ Meñme kè Bensamee botí kòbe tūnne bè bè duó nyì tié Sidoo kó besapàmbè yènní diì mðnni ke bo kòte tihauti, kè bèe pímmú besapàmbè dè bè bèkú mèè botí kékònnè kémaá be èi kénkari. ²⁴ Kè Isidayeeri be sǎmbe cíté, bá wè kòo kòte o botí kòbe borè, nè o naàmùnkù kòbe. Bá wè kòo mbo o tenkè.

²⁵ De kó dimðnni Isidayeeri be do í mǎke okpàtì, bá wè kòo ndòori ò dómè.

ODUTI

Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Oduti kó dipátíri ti náá ntìi do dḍḍ tì nti Bebaatíbè do baké dii mḍnni Isidayeeribe.

Dikḍnni mari dii do tanní Isidayeeribe tenkè kòo niti mḍu bo Betideemmu eì, Sudaa tenkè mieke, kòo yètìri tu Edimedeki kòd mḍke inìtidabí idé, kòo íté wenwe nè o pokù Naomii nè be bí idé kékḍte Mḍabu eì, ketenkè naati dè kékari. Kòo nitidabí idé puoke Mḍabu eì kó benipòbè Ɖriipa nè Oduti.

Oduti kó dipátíri dḍ kè ti náké de kóo nitipopḍḍ Oduti wèè í tú Isidayeeribe botí kou ò tamè mmè Kuyie kḍbe mieke. De kpéí nkè de kó dipátíri ti náá nhO-duti do túnni mmèè botí o dḍu cìètè nè ò do tú mmè Kuyie nyIsidayeeribe tḍ nkù, wenwe wèè í tú Isidayeeribe botí kou.

Dì náámmu Kuyie nhḍḍ yietí mèè botí oniti wèè dḍrìimè wenni ò pí mmḍu tḍmmú kpéí. Di ti náámmu Oduti nè o cḍkù Naomii bè ta mèè sémmè mieke. Kè Kuyie nné bè dḍḍ mesàà ndiemè. Dèè benkú ò do taunnèmè benitìbè ke dḍri Kuyie ndó dè.

Okpàati Dafiti yààri tu wèè kó debire, wenwe Mḍabu eì kòd nitipòkù wèè te Dafiti yààribè, Odeetìwè Yesu yènní bèè kó kufuku mieke. (Matie 1:5).

Di mpátíri náàntì duś ke dḍmmè

1. Dè wḍókémè kè Oduti yàa neinè o cḍkù kékonní Betideemmu tì 1

2. Oduti kḍtémè kupaku ke bo dérí tidiiti 2

3. Dè wḍókémè kè Boasi yàa puokenè Oduti 3-4

Edimedeki nè o pokù bè kḍtemè Mḍabu

1 Bebaatíbè baké dii mḍnni Isidayeeribe tenkè kè dikḍnni dieri

mari tanní dihei, kòo niti mḍu íté Betideemmu eì Sudaa tenkè nè o pokù nè o nitidabí idéi kékḍte kémbo Mḍabu kḍbe tenkè. ²De kóo niti yètìri do tú Edimedeki (dèè tu Kuyie mbaké), kòo pokù kperi tú Naomii (dèè tu Diwèi yìè), kòo bire marè kó diyètìri tú Madonni (dèè tu Ocìri) kè detere kperi tú Kidionni (dèè tu Mumḍmmú). Bè do tú Efadata naàmùnkù kḍbe mbe. Bè do íténi Betideemmu eì ndi Sudaa tenkè kékḍte kémbo Mḍabu tenkè depaa. ³Kè Edimedekii kú kè Naomii nkpaá nè o nitidabí idé. ⁴Kòo bí puoke Mḍabu eì kó besapambè. Kòo mḍu yètìri ntú Ɖriipaa, kòo tḍu kperi tú Oduti. Kè bè ndè mḍke yebie ntepííte. ⁵Madonni nè Kidionni kè bèe kú kè be yḍ nkpaá omàà ke pàà o dḍu nè o bí.

Oduti neinèmè Naomii kè bèè kò mBetideemmu

⁶Meimè kè Naomii keè ti Yiè nKuyie ndḍḍmè o kḍbe mesàà nkè tidiiti buoté kéité Mḍabu kébáátí kénkḍnti ke neinè o cḍḍbè bedé. ⁷Kè bèe kété kemberinè kuce. ⁸Kè Naomii náké o cḍḍbè bedé ke dḍ: Bá wè wèè kò nho cìètè o yḍ borè, kè ti Yiè nKuyie ndi dḍḍ mesàà nkéndḍnnè di mè dḍḍmè bèè ku, nè mí m mómmu. ⁹Ti Yiè nKuyie ndi teennè kè di pété di daabè kéompè. Kòo bè kḍunnè kè bèe ku. ¹⁰Kè bè dḍ: Bitì, ti yó nda neinèmu a cie.

¹¹Kè Naomii dḍ: M bí, kḍnnè. Ba nte kè di dḍ kè nni neinè? N yí kraá ke dò m bo peité íbí kè ò di puoke. ¹²M bí, Wētenè, N kḍtemu mediè, n yí kraá ke dò nkéyenke onitidḍu, Bá kè n tu m bo yenke yíe nképié íbí, ¹³di bo na kémbaa kè ìi kótáà? Di báa yenke otḍu mḍuàà? N sémmè di pēētému. Ti Yiè nKuyie nkpaá-nè mí nwe.

¹⁴Kòo cḍḍbèe kuś mbedé kè Ɖriipaa kḍunnè o cḍkù kòd cau nkéwēte, kè Oduti nhḍ kraánè. ¹⁵Kè Naomii dḍ: Nte a dúḍ

ke wête o kɔbe nè o bɔkè de borè, múnkee wête.

¹⁶ Kè Oduti dɔ̀: Bá ntú n da yóu kèwête, a tati dè n de ntati, a kɔbe yó ntú n kɔbe mbe, Kuyie nha tū nkù n yó nku ntú. ¹⁷ A yóo kú dè, n yóo de nkú kè bè n kúnné. Kè n yí dè dɔ̀ ti Yiè nKuyie nni mpoté. Mukúú mmuù máa bo ti yate mí nnè f̄.

¹⁸ Kè Naomii yà ò yetoomè ke bo nhò neínè ke dɔ̀ yúó.

¹⁹ Kè bè nínei bedé kétuɔke Betideemmu, kénatoo dihei, kè dèe di benitibè. Kè benitipòbè ntú: Naomii nwea? ²⁰ Kòo dɔ̀: Di bá nni nyu ke tú: Naomii, di nni nyu ke tú: Meyencaàrimè. Ke yé muwērímú mumɔu yiè nni ndiímmè mesémmè. ²¹ N do iti ke tɔmu, ke konní n nɔu sinúmmù. Bá nni nyunè ke tú Naomii, ti Yiè nKuyie mmuwērímú mumɔu yiè nni mbùtinnému ke n tanné mesémmè mieke.

²² Meímme Naomii nè o còkù Oduti Mɔabu èi kou bè itémè Mɔabu kétuɔke Betideemmu, dididèi ketírí dii m̀nni.

Oduti dèémmè tidiiti Boasi paku

2 Naomii dɔ̀ Edimedeki naàm̀nkù kou m̀u wèè do bo ke m̀ke o kperè kòo yetírí feí, kè bè ò tu Boasi. ² Diyie mari kè Odutii náké Naomii ke dɔ̀: N dó kékɔté òm̀u paku nku, kòo yie n déri tidiiti. Kè Naomii dɔ̀: Kɔté m bire.

³ Kòo kɔté kupaku makù kè betɔmbè nni kòò tū nke déénte. O yuu yó nnaati dè ke s̄ nku paku tú Boasi kòku nku.

⁴ Kè Boasii ité Betideemmu kékɔtóo kédɔu mbetɔmbè ke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nni ndi bonè. Kè bèè ò t̄nné ke dɔ̀: Kù da dɔ̀ mesà.

⁵ Kè Boasii beke wèè bàa betɔmbè ke dɔ̀: We ntu onitipòkù yie?

⁶ Kòò dɔ̀: Naomii neínèní wènwe Mɔabu, ⁷ ò m̀ɔmu dinùu ke bo déri, nè dikúnweñni ndi ò dèémmè, ò yí còkè sámpó nwe.

⁸ Kè Boasii náké Oduti ke dɔ̀: N kóo sapàa nha báa kɔte òm̀u paku, m̀bo die nnè n nitipotɔmbè ke déé. ⁹ N nàkému betɔmbè ke tú bè báa da béinnè, kè sinéyèi da p̄i nhá kɔte kèyà bè d̀ni mèè nie.

¹⁰ Kè Odutii nínkù Boasi iikè kóò nàké ke dɔ̀: Dè yime kàa n d̀ò mesàa nke m p̄nsirì, mí nwèè tu op̀ò?

¹¹ Kè Boasi dɔ̀: Bè ò nàkému a d̀òmmè a còkù nè a d̀u kumè nè a yóumè a cice nè a ȳ nè a èi ke k̄tení ke bonè kubotí t̄kù, a do í yé kù. ¹² Ti Yiè nKuyie nda yietí mesàa nha d̀ò mè. Ti Yiè nKuyie t̄inti nyIsidayeeriibe tū nkù da d̀ò mesàa nkè mè ndeu, ké n da k̄nké.

¹³ Kè Oduti dɔ̀: N yiè a nni ndɔ̀ri mesàa nha n d̀òmmè ke nárík̀unne n yèmmè, ke n náánè diwèi ke d̀o nha kó betɔmbè m me nyí bè t̀òke.

¹⁴ Bè yóo di dii m̀nni kè Boasii náké Oduti ke dɔ̀: K̄tení kédi, p̀òtè a p̄éé tikúnti. Kòo ò duó ntidiiti bè p̄inné t̄i, kòò càáké kénsannè késú. ¹⁵ Ò wète dii m̀nni ke bo déri kè Boasii náké betɔmbè ke dɔ̀: Yóunè we kòo ndéé, di báa ò kòkénè. ¹⁶ Di yóu kè tidiiti nduò kòò dèé, di báa ò kpannè.

¹⁷ Kè Oduti ntúú nke déé nkétuɔkenè kuyuoku, képuotí kèp̄ie nteyàatè, ¹⁸ kèto kék̀onnè kèbenke o còkù, kòò duónnè tidiiti ò do di késú nti. ¹⁹ Kòo còkùu ò beke ke dɔ̀: A d̄erì we mpaku yie? A p̄i nde mut̄mmú? Ti Yiè nKuyie ndò mesàa nwèè da c̄uté.

Kè Odutii ò nàké dèè d̀ò, ke d̀ò ò d̄erì wèè paku o yetírí tu Boasi. ²⁰ Kè Naomii dɔ̀: M banté ke d̀o nti Yiè nKuyie nkuu ti d̀ò mesàa nkù do me d̀òmmè bèè ku, kùu d̀ò mesàa nde kóo niti. Ke yí béi nke dɔ̀: Boasi tu tinaàm̀nkù kɔbe kóò m̀u nwe wèè d̀ò nkéndake ti kp̄éi.

²¹ Kè Oduti dɔ̀: Ò béimmu ke tú nni mbonè o tɔmbè ke déé nke bè yàa deènè mudidèi.

²² Kè Naomii d̀̀: Mbonè Boasi t̀̀mbè, a báá k̀̀te kupaku tek̀̀ mak̀̀, bè yàà bo da kprannè.

²³ Kè Oduti nkũ̀stìnè Boasi nitipot̀̀m-bè ke déé nke yàa deènè tidiiti ketiti nè tiderítì, ke baa bonè o c̀̀k̀.

Naomii tiém̀̀mè Oduti

3 Diyèè mari kè Naomii náké Oduti ke d̀̀: M bire, n waà ndè bo yímè mme k̀̀a m̀̀bo kè dè da naati. ² Di mm̀̀nni a bantému ke d̀̀ mBoasi a nièè wèè kó benitipot̀̀mbè ke déé nho paku ò tu ti naàm̀̀nk̀̀ kou nwe, ò puoti yíe nkó keyènkè nke o yíé. ³ Wuó k̀̀ỳ̀ẁ̀re amáà t̀̀d̀ààrì kédáátì a yaàsààtì kék̀̀te o yíé, a né báá yie nkòò da yà ke mu nyí di ke yà. ⁴ Kòò yóó duó a nhò paké, kòò duó k̀̀a k̀̀tooo kédáa nho yààk̀̀ kédúó o naàcèi také kòò banté a dómè wèè daate a kpéí. Ò bo da náké a d̀̀ nkédáò dè. ⁵ Kè Oduti d̀̀: N yóó d̀̀m̀̀u a n náké tì tim̀̀u.

⁶ Kè Odutii íté kék̀̀te kuyié kédáò o c̀̀k̀ ò náké tì weti weti. ⁷ Kè Boasii di k̀̀ỳ̀yà kòò yèmmèe cáte kòò k̀̀te kéndúó o diiti còú dè. Kè Odutii bánné kék̀̀tooo kédáa nkuyààk̀̀ o naàcèi také kéndúó. ⁸ Keyènkè cuokè kè Boasii entení k̀̀ỳ̀yà onitipòk̀̀ duómè o naàcèi také kè dèe ò di. ⁹ Kòò d̀̀: Wenninwe?

Kè Oduti d̀̀: Mí nhOduti nwe a kóo t̀̀ntì, daate n kpéí, f̀̀ò tu ti naàm̀̀nk̀̀ kou wèè t̀̀kè, ke d̀̀ nké n tieke.

¹⁰ Kè Boasi d̀̀: N kóo sapàà ti Yiè nkuyie nda d̀̀ò mesàà, a d̀̀ò dè bàmbà ndè p̀̀èètému a d̀̀ò ndè a c̀̀k̀, dem̀̀u deè benk̀̀ a dómè ti naàm̀̀nk̀̀, a í wamm̀̀u bedapàmbè bèè m̀̀ke be kperè yoo idawaá. ¹¹ N kóo sapàà mbá nyíèk̀̀, n yóó d̀̀m̀̀u a d̀̀ tì. Benitibè bem̀̀u yèmu a tùmè onitiposààwè. ¹² M̀̀m̀muo nwe n dóm̀̀mè ke da t̀̀óté, òm̀̀u né bomu wèè da t̀̀kè n ke m p̀̀èté. ¹³ Nduó die nkè dèe wenté kè tì tì yà. Kòò d̀̀ kè da t̀̀óté, wè da t̀̀óté, kòò me nyí d̀̀, m

béimmu ke yu ti Yiè nkuyie nyètìrì ke tú, m bo da t̀̀óté.

¹⁴ Kè Oduti nduó kè dèe wenté kòò yè kè dè kpaá uu. Boasi do í d̀̀ bè nyé ò k̀̀tenímè kuyié. ¹⁵ Kòò d̀̀: N duanní a yààk̀̀.

Kè Odutii ò duó, kòò c̀̀ú tidiiti cidóòbè tepítè nè bènùmm̀̀ kóò toú. ¹⁶ Kòò kò ndiheì o c̀̀k̀ Naomii borè, kòò ò beke ke d̀̀: M bire ònti d̀̀ò?

Kè Odutii ò náké de kóo nitì ò d̀̀ dèe kó dimàà. ¹⁷ Ke d̀̀: Ò m p̀̀a tidiiti cidóòbè tepítè nè bènùmm̀̀ ke tú m báá wètení n ǹ̀unùmm̀̀ a borè.

¹⁸ Kè Naomii d̀̀: M bire nkari béu k̀̀ỳyà de kó tináàntì yóó kú dè. Boasi yóó t̀̀ntem̀̀u de kó tináàntì yíe.

Boasi s̀̀ẁtémè Edimedeki fuku

4 Mèmmè kè Boasii k̀̀te kénkari di-heì b̀̀rì bè kàri dè ke t̀̀nni tiheikènnáàntì. Wèè do d̀̀ nkéndake Oduti nè o c̀̀k̀ Naomii be kpéí kòò mpènké, kè Boasi d̀̀: N kou k̀̀tení kékari die!

Kòò kari. ² Kè Boasii yú beheikènkótf̀̀bè tepítè ke d̀̀: Karinè die, kè bèe kari. ³ Kè Boasii náké wèè d̀̀ nkéndake be kpéí ke d̀̀: Naomii wèè konní M̀̀abu wèè fiiti ti tebite Edimedeki bàtè. ⁴ Kè n né yè m bo da náké k̀̀a tè donté bèè kàri die nnè beheikènkótf̀̀bè be ìkè. K̀̀a me nyí yóó tè donté a n náké kè nni nyé, ke yé a kó dif̀̀nk̀̀ò m̀̀i baatém̀̀mè.

Kòò d̀̀: Kè n na m bo tè donté.

⁵ Kè Boasi d̀̀: K̀̀a donté tebatè, á t̀̀óté Oduti Moabu kou ok̀̀pòk̀̀, k̀̀s̀̀ẁtè wèè ku o c̀̀tè.

⁶ Kòò d̀̀: M báá na kè dè donté n yàà bo paà wèè bo t̀̀óté n kperè. Donté n na ndonté dè, n yí yóó na.

⁷ Nè dim̀̀nni Isidayeeribe do ò nkè bè donté dèmarè yoo bè cèète, òm̀̀u wèè òò deite o neùk̀̀ kédúó nhot̀̀, dèè benk̀̀ tináàntì t̀̀ntem̀̀. ⁸ Wèè do d̀̀ nkédonté tebatè kòò náké Boasi ke d̀̀: Donté,

kédeite o neùkù kòò duó. ⁹ Kè Boasii náké beheikènkótífbè nè bèè kó dimàà dè bo ke d̀̀: Di yàmu yíe n dontémmè Naomii, Edimedekí, Madonni nè Kidionni be kpere dem̀̀, ¹⁰ kétúóténè Oduti M̀̀abu kou Madonni wèè ku o pokù késóóté ocí c̀̀fètè, k̀̀o yètìrì báá feti o k̀̀be cuokè nè o èi.

¹¹ Bèè dè bo nè beheikènkótífbè kè bèè d̀̀: Ti yàmu! Ti Yiè nKuyie nd̀̀ò mesàà a yóó túóté wèè nitipòkù k̀̀o nd̀̀onnè Daseedi nè Dea bè do d̀̀ommè bèè maá Isidayeeri c̀̀fètè. Á kpenke Efadata tenkè mieke kàa yètìrìi feité Betideemmu. ¹² Ti Yiè nKuyie nyóu kè de kóo nitipòkù da pié ibí péu, kàa c̀̀fètè naánnè Sudaa nè Tamaa be bire di yà̀̀rì Pedesi kpete do d̀̀ommè.

Boasi tùótémè Oduti ke puoke

¹³ De m̀̀nni ndi Boasii tùótémè Oduti, kè ti Yiè nKuyie nhò d̀̀ò mesàà nk̀̀o púó

nképeité denitidabire. ¹⁴ Kè benitipòbè nnáá Naomii ke tú: Ti sántí ti Yiè nKuyie nku yóumè kàa pèté deyaàbire dèè ò da pií. De yètìrìi deuke Isidayeeri be mieke. ¹⁵ Deè yó nte a ònni, ké nda t̀̀o a k̀̀tì mieke. A c̀̀kù wèè dè nda peité ò da d̀̀omu. Ò p̀̀ētému initidabí ìyiekè.

¹⁶ Kè Naomii c̀̀uté debire k̀̀nt̀̀u ké dè ỳ̀. ¹⁷ K̀̀o c̀̀p̀̀eetitòbè d̀̀: Bè peité Naomii denitidabire, ké dè yú ke d̀̀ Obedi. Kè Obedii peité Sese kè Sese peité Dafiti.

Dafiti kó kufuku

¹⁸ Pedesi wèè peité Etisidonni. ¹⁹ Kè Etisidonni peité Adamu, kè Adamu peité Amminadabu. ²⁰ Kè Amminadabu peité Nas̀̀, kè Nas̀̀ peité Sadima. ²¹ Kè Sadimaa peité Boasi, kè Boasii peité Obedi. ²² Kè Obedii peité Sese, kè Sese peité Dafiti.

Sammuyeerì pátírì ketirì

Di mpátírì tɔ̀ tìl nààntì

De kó dipátírì ti náá nSammuyeerì kpéí nke, wèè do tú Kuyie ndo tãátè bèè baatíbè Isidayeeribe mieke be kóo sɔnwe. Wèè do tũnni dihei kó tináàntì, ke tú Kuyie mpããnáàntì náàntò kè wèè tu ikuó nìtì Kuyie ncíètè. Kè dè mboní kè Isidayeeribe ténke í ndó bebaatíbè bèè mbè baké, kéndó kéwáá nhokpààti wèè yó mbè baké ibotí tɛi kōme.

Kè Kuyie mbè duó nhokpààti ketiwè wèè tu Sauri. Sauri me nyí nhɔ̀tɛ ò bo d̀d̀mè Kuyie nyí ndó dè kè kùu ò dootóo kètãátè Dafiti. Mèmmè kè Sauri nkékú kè Dafiti dèúkú.

De kó dipátírì ti náá ntì tu: Kuyie nkuú máa tu ku kɔ̀be kóo kpààti. Nè de kpéí nkù báá na kèpínnè mutōmmú wèè í kù duó nhomáà.

Di mpátírì náàntì duó ke d̀m̀m̀è

1. Sammuyeerì kó tináàntì o bíkém-béntì nè o tōmmú ò do ni mèè botí Isidayeeribe 1-8

2. Sauri náá mmèè botí okpààti nè Kuyie nho dootómè 9-15

3. Dafiti kó tináàntì nè o do ã̃ yèn-tènèmè Sauri nè Sauri kó mukúú 16-31

Anni m̀ẁm̀è Kuyie ndebire

1 Onitì m̀ẁ weè do bo Damaa ei, Efadaimmu tempē nyetārè ínke kòku, kòo yètìrì tu Edikanaa. Ò do tú Efadaimmu kó kuwu nkou nwe. Sufu weè do peité Tou, kè Touu peité Ediu, kè Ediuu peité Yedokammu kòo né peité Edikanaa. ²Kòo m̀po benitipòbè bèdébè, kòo m̀ẁ yètìrì ntú Anni, kòo t̀ẁ kperi tú Peninna. Kè Peninna mm̀ke ibí bá Anni yie í m̀ke.

³Bá dii benni kè Edikanaa ní íté Damaa, kékɔ̀te Sidoo ti Yiè nKuyie

ncíètè ke bo nínkú ké kù bànté kunku Mpakedaa ké kù fié iwū̃. Dè do s̀ nhEdii bí idé Ōfinii nè Findee bèè tu ti Yiè nKuyie nkuó nìt̀bè. ⁴Kè Edikanaa ní féútè o òfè ti Yiè nKuyie nképã kumaa nkùmáà Peninna nè o bí, ⁵képã Anni yie ò pã Peninna kè dè màmè kuce mèdémè. Ò do we ndó mediè mbá ti Yiè nKuyie nyí me nhò pãmè ibí. ⁶Kè Peninna Anni yanti nhò cèí ke caári o yèmmè, kòo ã̃ ifei ò í m̀ke mèè kpéí nyibí. ⁷Bá dii benni kè bè kòte ti Yiè nKuyie ncíètè ke bo fié iwū̃ ti Yiè nKuyie, Peninna nwanti ke bo caàrè Anni yèmmè, kè dèe nyóu Anni kòo nkuó nkéyete mudii. ⁸Kòo d̀ẁ Edikana ò bàntè ke d̀: Anni dè d̀m̀m̀è kàa kuó nke yete mudii, kàa yèmmè caàrè? A me nni nte kè dè í pèētè inidabí tepíítàd?

⁹Kè Annii íté bè di dii m̀nni ke dèè kéta ti Yiè nKuyie ncíètè, ke s̀ ti Yiè nKuyie nkuó nìt̀ Edii kàri ti Yiè nKuyie ncíètè b̀ri. ¹⁰Kè Anni yèmmè caàrè, kòo kuó nkè ntingnietì yie kòo báá nti Yiè nKuyie nke tú: ¹¹N Yiè nKuyie nf̀ Mpakedaa, n kuó mmesèmmè, n wénté fencnsàdè mí nha kóo t̀nti sámp̀òu ké m pã denitidabire, kàa dè nni mpã, m bo dè n da duó nkè dè mpí nha tōmmú sãã bá kuponkù báá kááké de yuu. ¹²Kè Anni mbáá ti Yiè nKuyie nkè dèe m̀nte kè Edii ò ẁó nke ẁó nho bìè mmáà yè nampúmè. ¹³Ò me nyí yo ò náa nke tú mù, ò baa do báá nti Yiè nKuyie nnè o yèmmè mme, kè Edii yèmmè ndò nhò muó mmenaà mme, ¹⁴kòo nàké ke d̀: Dè yó nkááké de kàa náa m̀nté? Die ndòke a yóo dennemè a naà. ¹⁵Kè Annii ò t̀nné ke d̀: Okóti, n yí muó mmenaà, meyencaàrimè meè ò deuté, kè ò kuónnè ti Yiè nKuyie. ¹⁶Bá n wénté mufòmmu yeimu yie, iyentotí nè meyencaàrimè deè ò deuté, deè te kè m bàà nti Yiè nKuyie nkè dè m̀nte.

¹⁷Kè Edii ò t̀nné ke d̀: Kòte ke bá nyièkù, kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe

tū nkù da pā a kù mɔɔ dè. ¹⁸ Kè Annii ò tǝ́nné ke dò: N wénté fɛnɔnsààfè mí nha kóo tǝ́nti.

De mǝ́nni kè Anni yèmmèe cáté, kòo kò nkédi.

¹⁹ Kè dèe wenté Edikanaa nè o cǝ́tè kɔbe kè bèe piké cute kénínkú kébántè ti Yiè nKuyie nkédeè kékò nDamaa.

Bè peitémè Sammuyeerì kóò duó ti Yiè nKuyie

Edikana nè o pokù Anni kè bèe duó, kè ti Yiè nKuyie nduó nhAnni ò kù mɔɔ dè. ²⁰ Kòo púó nképeité denitidabire, ké dè yu ke dò Sammuyeerì (dèè tu Kuyie nkèè).

²¹ Mèmmè kè dibenni teri mboní, kè Edikanaa nwēti Sidoo nè o cǝ́tè kɔbe ke bo féúté fɛǝ́fè ti Yiè nKuyie, kéféúténè ò kù cànnenè dii nùù kɔfè. ²² Anni í nneínè o dɔù, kóò nàké ke dò: N dó debire deè cáté kè nní nkɔri ké ndè neínè ké dè duó ti Yiè nKuyie nSidoo kè dè nke mbo sáà. ²³ Kè Edikanaa ò tǝ́nné ke dò: Kàa me ndó dè wenni, nkpaá die nkè debire yàa cáténè. Ti Yiè nKuyie ndòò kù béi ntì.

Mèmmè kè Anni nkpaá kè debire yàa cáténè.

²⁴ Debire cáté dii mǝ́nni kénkpaá kénni, kòo dè kǝ́tenè ti Yiè nKuyie ncǝ́tè Sidoo, wenwe nè o dɔù, kè bè níto dinaadaà[‡] yebie nyètāāti kperi nè muyuo nnè nè menaà nkudɔukù.

²⁵ Kòo féúté fɛnààfè ti Yiè nKuyie, kédeè kékɔtenè debire Edii borè. ²⁶ Kè Anni béinnè Edii ke dò: N yiè nha bomu, denteni onitipòkù wèè yàa còmmú die nha ìkè ke báa nho Yiè nKuyie, mī yàa nwe.

²⁷ Nte debire n yàa sènni dè ké ndè mǝ́ú n Yiè nKuyie kù dè nni mpāmu. ²⁸ N yóó dè nkù duómmu kè kù ndè te de fòmmu mumɔu.

Kè bèe nínkú ti Yiè nKuyie nyìkè ke sǝ́nnó.

Anni sǝ́ntemè ti Yiè nKuyie

2 Kè Annii sǝ́nte ti Yiè nKuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù te kè m pètè diwèi,

kuù m̄ pā dikǝ́mbùò kè m bo ndaú n dootitɔbè,

kuù ñ teennè deè te kè n yèmmè naati.

² Ti Yiè Kuyie nkuù máá kpa meyei,

kuù máa tu dipèri dii n kǝ́nké,

òmɔù tǝ́ù í kù dǝ́nnè ke kpa meyei.

³ Di bá nsúũnko sipɔɔ kó tináaanti, tisǝ́nténáaanti ténke bá nyièni di nò mieke,

Ti Yiè nKuyie nyému demɔu,

kù yóó bekénè benitibè be dǝ́rímè dǝ́m-mè mme.

⁴ Kuù keku bekpàritiebe tǝ́nnè,

bèè do cǝ́nni kè bè kpenke.

⁵ Bèè do yo nke diè nkè bè wanti bè bo di mù ke mǝ́nté.

Bèè do fèùrinè dikǝ́nni kè bè òmpu.

Kè tehāunte peité kuce mèyiekè,

wèè do pei kòò naá ntehāunte.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù ɔɔ kuɔ kè kuù fòùkǝ́nne,

kuù ɔɔ tanné onitì kudɔnkù kè kuù ò dènneni kudɔnkù.

⁷ Ti Yiè nKuyie nkuù ɔɔ dǝ́ò onitì fedawanfè kè kuù ò kparikǝ́nne,

kuù ɔɔ kékǝ́nne onitì kè kuù ò déúikǝ́nne.

⁸ Kuù ɔɔ í nhocǝ́ri mutáá mmieke,

kédenne osénniwè mesémmè mieke,

ké bè wènnénè benitidiebè kè bè nkari,

ké bè duó ndikpààtikàri.

Ti Yiè nKuyie nkuù te ketenkè,

kuù ānnè yesānkè yèè kè tɔ.

⁹ Kuù dǝ́ke bèè kù dé be fòmmu kpéi,

kè benitiyeibe kǝ́ ndibiinnì mieke

ke yé onitì ɔɔ í nnamè nè omáa kó muwèrimú.

[‡]1:24 *dinaadaà*: Yèpáte mayè mieke bè wāri yenaadakè yètāāti, yeteyè ke wāri dinaadaà dimáa dii mǝ́ke yebie nyètāāti.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó p̄ntemu ku dootitòbè, fetaafe bo bè p̄e, Ti Yiè nKuyie nkuù yóó bekénè kute nkù kumɔu, kéduś nku kóo kpààti kù t̄āātè wè muwērímú, kédeú kùnne kù t̄āātè wè.

¹¹ Meñme Edikanaa nè o kòbe kè bèè kò nho cie Damaa, kè debire nkpaánè Kuyie nkuù niùti Edii ke pí nti Yiè nKuyie nt̄ómmú.

Edii bí kó meborime

¹² Edii bí borime í nwenni, ì do í dake ti Yiè nKuyie nkpeti, ¹³ bá nè bè do me ntúmè ikuś niùbè. Nte bè do d̄ɔri mèè botí: Bè do ñ nkòd m̄ɔu f̄éúté f̄éǎf̄é ti Yiè nKuyie nke kpaá b̄erí, be kóo t̄n-t̄ti tuakení ke t̄ɔ temátik̄umpete yenì nyèt̄āāti k̄pete, ¹⁴ kémbaunte sinakesí nè sikúmbóo nè sid̄ɔu nè tikàdd̄abuuti mieke. Kòd̄ n̄inte d̄èè kó dimàà be k̄pere nde. Bè do me nd̄ɔri Isidayeeribe bem̄ɔu bèè k̄roo Sidoo.

¹⁵ Bá kè bè mu nyí t̄uò mmekùd̄ nyikuś niùti t̄ónt̄ti k̄tení, kénáké wèè f̄éúté f̄éǎf̄é ke d̄: Ikuś niùti tu a ò p̄a imaa nhò yóó p̄unnè ì, ò í yóó c̄outé ibirí, ò d̄ó ibénní nyí. ¹⁶ Kòd̄ yí: N d̄ò nkétuɔ mmekùd̄ mme kédeè k̄aa túóté a d̄ó ì. Ot̄ónt̄ti d̄: Bàmbà nwe a d̄ò nké n duś mmè, k̄aa yete n yi fiète. ¹⁷ Kè Edii bí nd̄ɔri ti Yiè nKuyie nyí d̄ó d̄è, bá bè í nwúó mbè kù p̄ā nyèè p̄ārè ke d̄ò nyè tu ku k̄peye.

Sammuyeerì bomè Sidoo

¹⁸ Kè Sammuyeerì m̄bo Sidoo ke daati dik̄outéyaàb̄òri ke pí ti Yiè nKuyie nt̄ómmú. ¹⁹ Bá diì benni o ȳ nè o cice kè bè k̄ri Sidoo ke bo f̄íe iwūō ti Yiè nKuyie, nho ȳ ò d̄ùd̄ke diyaàb̄òri k̄ént̄ɔ. ²⁰ Kè Edii ní p̄ā Edikanaa nè o pokù ti Yiè nKuyie nkó mesàa nke d̄: Ti Yiè nKuyie nyóu kòo nitipòkù yie nyíe k̄epíe íbì, kè ì ìt̄innè ò me nkù p̄ā d̄è kó dif̄t̄iri. Kòo

deè kè bèè kò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nd̄ò mesàa nhAnni kòo yíe k̄epíte ititidabí it̄āāti nè initipóbí id̄éi.

Kè ti Yiè nKuyie nní mbonè Sammuyeerì kòd̄ kòt̄iri.

Edii do kpannèmè o bí

²² De m̄n̄ni Kuyie nkuś niùti Edii do kòt̄emu mediè nkékeè o bí d̄ɔri d̄è Isidayeeribe cuokè nè bè d̄ɔutinèmè benitipòbè bèè do ñ ntkíki ti Yiè nKuyie nc̄iēt̄è b̄òri nù. ²³ Kòd̄ bè beke ke d̄: Di d̄ɔri ba mbotí nku? Benitibè bem̄ɔu nàámmu di borime í wennimè. ²⁴ M bí yóunè d̄ende! Benitibè nàà nti di kp̄éi nti í wenni. ²⁵ Kòd̄ niti yeténè onit̄i ti Yiè nKuyie nkuù ññ bè p̄ut̄é. Kòd̄ né yeténè ti Yiè nKuyie nwe mbo ò p̄ut̄é?

Bè me nketé ke í ndake be cice bè nàà nti. Ti Yiè nKuyie nkuù do d̄ó kè bè kù.

²⁶ Kè Sammuyeerì baa kòt̄iri, ti Yiè nKuyie nnè benitibè kè bè ò d̄ó.

Kuyie nnàkémè Edii kù yóó ò d̄ɔ d̄è wenwe nè o bí

²⁷ Diyie marì kè Kuyie mp̄ān̄áant̄i n̄áant̄ò m̄ɔu k̄tení Edii borè kòd̄ n̄aké ke d̄: A ȳmu a yembè do bo diì m̄n̄ni Esibiti ke tú tidaati, kè ti Yiè nKuyie mbè benkemè kumáà, ²⁸ k̄ét̄āāt̄e Isidayeeribe bem̄ɔu mieke a yààri An̄ɔ kòo nt̄u ikuś niùti, ke daati dik̄outéyaàb̄òri, ke tóu iwūō bè kù feu ì ke tuò ndiwūōt̄n̄ni ìnkè ke tuònnè tihúunt̄i, ke kù nàánnè ke kù d̄ò, kè bè ní kù f̄éúté f̄éǎf̄é bè bo mm̄ake be kó kumaa. ²⁹ Ba nk̄p̄éi nnè te kè di caari kù ȳ mbè nkù feu ì wūō nè yep̄ārè kù ȳ mbè nkù p̄ā nyè ku ciēt̄è mieke? Dè yíme kè di t̄ānkíi imaa nsàayì, Isidayeeribe kù feu ì wūō mieke nè bè kù p̄ā nyèè p̄ārè, ke cūō di k̄ònt̄i? Dè d̄òmme k̄aa yàri a bí nyi ke kù p̄ēt̄é? ³⁰ Nè de kp̄éi, ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̄u nkù tu kuù do d̄ɔun̄nè dinùti a naàm̄nkù kòbe ke d̄ò bè bo nt̄u ikuś niùbè s̄á. Di mm̄n̄ni meè

ténke dɔke kù yetemu ke tú wèè kù déúkùnne kù ɔ̄ we ndéúkùnne, kè wèè kù sènkèrì kù múnkeɛ o sènkèrì. ³¹ Dè tùɔke ke deemu kù bo duómme kàa kɔbe nkɔ mmunantékúú, okóti ténke í yó mbo a ciètè. Kè kùu dɔ̄ mesàa nyIsidayeeribe. ³² Otɔ̀ mɔ̀u bo cɔutè ku ciètè. A ciètè mieke okóti me mbá ndè kpaá. ³³ Kù né yóó súɔ nhòmɔ̀u nwe a yaábí mieke kòo ntɔ̀kénè ku wũ̀tɔ̀nni, ke wúó nhò na mborè kè dè ò yóú ke caàri o yèmmè, kè besɔ̀mbe nkɔ mmunantékúú.

³⁴ A bí idé Ofinii nè Findee bè yóó kú diyèè dimàà ndi kàa banté kù béi nti yóó dɔ̀mè. ³⁵ De kó difɔ̀nkúò kè kùu tããtè ikuɔ̀ niùti kòo mpí nku tómmú kè dè wenni ke dɔ̀ri kù dómè. Kè kùu duɔ̀ nkòo yaábí ntú ikuɔ̀ niùbè sáà, kémbò okpàati kù yóó tããtè wè borè. ³⁶ A kɔbe bèè bo yenté, kè bèe kɔtení kéninku o borè ke bo péte dárè yoo mudii sámpró, ké nhò bàá nke tú: Ti duɔ̀ mbá mùu tómmú ti Yiè nKuyie nciètè mieke kè ti péte kédinè.

3 Kè Sammuyeerii mbo Edii borè ke pí nti Yiè nKuyie ntómmú.

Kuyie nyumè Sammuyeerii

De mɔ̀nni ti Yiè nKuyie ndo í náán-nè benitibè mecāā mmecāā nyoo nè mebenkùmè mieke.

² Keyènkè makè kòo kóti Edii nduɔ̀ o dɔ̀u. Ó do kòtému kòo nuɔ̀ nténke í nnaati. ³ Kè Sammuyeerii nduɔ̀ ti Yiè nKuyie nciètè ku taummè tɔ̀ také, ke s̄́ nku ciètè fitirè mu nyí ku. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò yu ke d̄: Sammuyeerii! Sammuyeerii! Kòò d̄: Nte mí. ⁵ Kòò cokóo Edii borè ke d̄: N kòtenímu. Kè Edii d̄: N yí da yu, kɔte kéduó. Kòò wète kéduó. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé keyú Sammuyeerii kuce medérímè, kòò kɔtooo Edii borè ke d̄: N kòtenímu, n kèè a n yumè mme ke kòtení. Kè Edii d̄: M bire n yí da yu, kɔte kéduó.

⁷ Sammuyeerii mu ndo í yé ke d̄o nti Yiè nKuyie nkuu ò yu, kù mu ndo í ò béinnè diyèè mari.

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíé keyú Sammuyeerii metáámmè, kòò íté kékɔtooo Edii borè ke d̄: N kèè a n yumè mme ke kòtení.

Kè Edii banté ti Yiè nKuyie nkuu ò yumè, ⁹ kòò nàké ke d̄: Wète kéduó, kè bè wète ke da yu a d̄: N yiè, béi nkàa kóo t̄nti kèmmúmu.

Kè Sammuyeerii wète kéduó.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nwètení kécómmú o borè keyíé kóo yu ke d̄: Sammuyeerii! Sammuyeerii! Kòò d̄: Béi nkàa kóo t̄nti kèmmúmu.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke d̄: N yóó poté Edii ciètè nte kuyèiku makù, kè Isidayeeribee ti kèè kè dèe kpééte be to.

¹² De kó dimɔ̀nni ndi n yóó dɔ̀mè Edii ciètè, n nàké ke yè n yóó tè dɔ̀mè bá m báá ínté timatì. ¹³ M béimmu ke tú: M bo poté Edii ciètè sáà nè o bí dɔ̀ri mèè yei nkpréi nke caàri n yètirì kòò yé ke ciéké.

¹⁴ Mí nKuyie m béimmu ke tú demarè í bo dèè bo ùte Edii ciètè yei mbá kè bè nfié iwũ̀ ke m pãmmú yepārè.

¹⁵ Kè Sammuyeerii nduɔ̀, kè dèe wente kòo kpeté ti Yiè nKuyie nciètè kó yebòrè. Ó í ndàátí ke bo nàké Edii ti Yiè nKuyie nhò nàké ti. ¹⁶ Kè Edii yú Sammuyeerii kòò nàké ke d̄: Sammuyeerii n kóo dapà! Kòò d̄: Nte mí. ¹⁷ Kè Edii d̄: Ti Yiè nKuyie nda nàké ònti? Bá n sɔ̀nne timatì bá timàà, kàa n sɔ̀nne timatì ti Yiè nKuyie nda poté.

¹⁸ Kè Sammuyeerii ò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké ti timɔ̀u bá ò í nsúɔ̀ ntimatì, kè Edii d̄: Kuu tu ti Yiè nKuyie, nkùu dɔ̀ò kù dómè.

¹⁹ Kè Sammuyeerii kóté kè ti Yiè nKuyie nní nhò bonè. Kù ò náá nti náànì kó dimàà kòò náá mbenitibè timatì í nduò ketenkè. ²⁰ Mèmmè Isidayeeribe kó ketenkè kemɔ̀u, kétúóté Danni kó kutempè nkétuakenè

Beerisebaa, kè bèe banté ke dò nSammuyeeeri mènke tú ti Yiè nKuyie mpānānānti náan̄tò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nsɔtè kēmbenkú kumàdā Sammuyeeeri Sidoo, kòo nnáá nku náan̄ti.

4 Meṁme kè Sammuyeeeri ntuonko Isidayeeeribe bem̄ou ti Yiè nKuyie nnáá nti.

Isidayeeeribe dootitòbè tùótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu

Diyeè mari kè Isidayeeeribe dinté Fidisitēēbe mudòò kébáté Ebenni-Esee, kè Fidisitēēbe báté Afeki. ² Kè mudòò binté mediè nkè Fidisitēēbe auté Isidayeeeribe, kékua benitibè sikɔupísìnàà (4000) de kó mudòò mieke. ³ Bèè yenté kè bèe coké kékonní bè do báté dè, kè Isidayeeeribe kó bekótibè dò: Ba nkpeí nte kè Fidisitēēbe ti auté mie mboti? Tí kɔtenè Sidoo kètúóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, kè di mbo ti borè ké ti deeténè ti dootitòbè.

⁴ Kè bèe tɔ nkè bèe túóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, ti Yiè nKuyie Mpakedaa kari dè beṁkēmbàribè bèdébè sàku. Kè Edii bí idé ɔfinii nè Findee kè bè dè bo. ⁵ Bè tùðkenè dii mōnni ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu Isidayeeeribe kari, kè Isidayeeeribe iite kè ketenkēe sântè.

⁶ Kè Fidisitēēbe keè bè iitemè Isidayeeeribe kari ke dò: Ba nte kè bè iṁf Ebedeebe kari?

Bè kèè dii mōnni ke dò ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu tùðkení be borè, ⁷ kè kufɔwaá mpí nFidisitēēbe kè bè nnáá nke tú: Ti Yiè nKuyie nkuù tùðkení be kari, ti pàkemu! Kù do í bè bonè, bàmbà nke tùðkení. ⁸ Dè ti dimu, we nyóó ti deeténè Kuyie nkperfíkù kùù do poté Esibiti kòbe tiyēiti tibotí tibotí dikpáà cuokè. ⁹ Fidisitēēbe yetenko kè ti bè bàao nè dikōmbùd, kè meè ðake ti yóó naá mbe kó tidaatí nti kéndonnè bè do tùmè ti kó tidaatí. Íténè kè ti bè bàao nè muwērímú.

¹⁰ Meṁme Fidisitēēbe nè Isidayeeeribe bè tamè betòbè mudòò kè bèe na

Isidayeeeribe, kè bèe coké kékúú mbe cēí, kè bèe bè auté mediè nkékua benitibè sikɔupísitāāti (30000), ¹¹ kètúóté ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. Edii bí idé ɔfinii nè Findee kè bèe kú.

Edii kumè

¹² Kè Bensamee naàmunkù kou mōu kērí o yààti, kēpū nho yuu mutáá nké-coké kētúake Sidoo de kó diyieè dimáà mieke. ¹³ Ke s̄ nkè Edii kàri o kàri ínkè kuce nùu ke paké ke yé o kōmbùd̄ti duòmè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu kpéí. Kè de kóo niti náké tìl bè tùðkení kè benitibè bem̄ou kuónko. ¹⁴ Kè Edii keè yedabùd nkébeke mùù dòdri, kè weè niti cokóo mecāā nkóò nàké dè dōòmè. ¹⁵ Dè do s̄ nhEdii m̄ðke yebie nsipísìwei nè yèni ndi, bá ò ténke í wúó mbá sámp̄s. ¹⁶ Kè de kóo niti ò nàké ke dò: M boní mudòò borè nde yie nke cokéní. Kè Edii dò: N kóo dapàà ndè dōnníme? ¹⁷ Kòò dò: Ti dootitòbè ti bètimu ke ti auté, dèè né ðake yóù deè tu a bí idé ɔfinii nè Findee bè kumè, kè bè tùóté ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu.

¹⁸ De kóo niti yu dii mōnni ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu kó diyètiri, ke s̄ nhEdii kàri o kàri ínkè, kédonní diyányanni ti Yiè nKuyie ntou borè ke kèété o f̄n̄í kékú. Ò do kòtému mesdà nkéncēè. Ò do baké Isidayeeeribe ke dò yebie nsipísìnàà ndi.

¹⁹ Edii còkù, o bire Findee pokù do púómmu ke duúnnè ò bo peitémè. Ò kèè dii mōnni Fidisitēēbe tùótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, kòo còkù nè o dōu kè bè kú kè kuyonkuu ò auté kòo kūù képeité, ²⁰ kēmmaùnè mukúú, bèè ò teénè kè bè dò: Bá nyièkù! A peité denitidabire nde. Ò í mbè tēnnè timati. Ò keté ke í ndake be terè kpéí. ²¹ Kòò béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nténke í bonè Isidayeeeribe, ké yú o bire ke dò Ikabòdi.

De kó diyètiri do tukúnè bè tùóté mēme ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu nè

o còkù Edii kó mukúú nnè o dòu kɔmu. ²²Kòo béi nke dò: Isidayeeribe pààmú muwērímú ke yé be dootitòbè tùòtémè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu.

**Fidisitēēbe kònnèmè ti Yiè
nKuyie ntaummè tɔu**

5 Kè Fidisitēēbee túóté ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu Ebeni-Èsee kékònnè Asidòdi. ²Ke bii di tanné be bɔ̀̀ Dakɔ̀̀ tou kéínné di také. ³Kè dèe wenté kè Asidòdi kɔ̀̀bee ente kénsí nDakɔ̀̀ do ke dú ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè kè bèe í mbe bɔ̀̀ kécónné di do borè. ⁴Di wentírí kè bè nsí nDakɔ̀̀ tó do ke dú ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè, di yuu nè di nou kè dè b̀̀ké ke cóú de kó kudieku b̀̀rì. ⁵Deè te nè yíenní kè de kó bebɔ̀̀yembè nè Asidòdi eì kɔ̀̀be bèè taà de kó kudieku kè bè í naù ku b̀̀rì.

⁶Kè ti Yiè nKuyie mbenke ku wērímú Asidòdi kɔ̀̀be, ké bè poté f̀̀kúú̀kúú̀rè kè be k̀̀mbù̀t̀t̀i do, bembe nè yehekè yèè bè t̀̀kénè ye kɔ̀̀be. ⁷Bè yà diì m̀̀nni t̀̀i bè t̀̀̀kení, kékuó nke d̀̀: Ti í d̀̀ ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̀̀i nk̀̀ taummè tɔu mbo ti cie, k̀̀ ti potému, t̀̀nti nè ti b̀̀̀ Dakɔ̀̀.

⁸Kè bèe yú Fidisitēēbe kp̀̀à̀t̀t̀bè bemɔ̀ kè bè beke ke d̀̀: Ti yóó yíme Kuyie ny-Isidayeeribe t̀̀i nk̀̀ taummè tɔu? Kè bè d̀̀: T̀̀nè di kék̀̀tenè Kati kó diheì.

Kè bèe di t̀̀ kék̀̀tenè Kati eì. ⁹Bè di t̀̀̀kenko diì m̀̀nni Kati, kè ti Yiè nKuyie mpoté de kó diheì kɔ̀̀be bemɔ̀, ibí nè bekó̀t̀bè kè f̀̀kúú̀kúú̀rèe bè pí nkè be k̀̀mbù̀t̀t̀i do. ¹⁰Kè bèe di t̀̀ kék̀̀sònnè Ekinɔ̀̀. Ekinɔ̀̀ kɔ̀̀be di yà diì m̀̀nni kékuó̀nko ke d̀̀: Bè t̀̀nì Kuyie ny-Isidayeeribe t̀̀i nk̀̀ taummè tɔu ke bo ti kuɔ̀ timɔ̀.

¹¹Ke múnkee yú Fidisitēēbe kp̀̀à̀t̀t̀bè ké bè nàkè ke d̀̀: Kp̀̀nnè Kuyie ny-Isidayeeribe t̀̀i nk̀̀ taummè tɔu, kè meè d̀̀ke ti yóó kú timɔ̀ ndi.

Kuf̀̀waá nkuù do auté benit̀̀bè di-heì mieke, ke yé ti Yiè nKuyie ndo bè potémè. ¹²Bèè kpaá ke í ku kè bèe muɔ̀ke f̀̀kúú̀kúú̀rè, kénkuònnè kuyonku, kè yedab̀̀ò ndèkù kéínkè.

**Fidisitēēbe kp̀̀nnèmè ti Yiè nKuyie
ntaummè tɔu Isidayeeribe cie**

6 Kè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu mbo Fidisitēēbe cie, ke d̀̀ betà̀̀bè bèyiekè. ²Kè Fidisitēēbee yú be kó bebɔ̀̀yembè nè be p̀̀ā̀bè ké bè beke ke d̀̀: Ti yóó yíme be Yiè nKuyie ntaummè tɔu? Ti nàkénè ti bo yíme ké di kp̀̀nné di yènní dè. ³Kè bèe bè nàkè ke d̀̀: Kè di d̀̀ kék̀̀p̀̀nné Kuyie nyIsidayeeribe t̀̀i nk̀̀ taummè tɔu, di báá di kp̀̀nné detetirè, di p̀̀ dèmarè Kuyie nyIsidayeeribe t̀̀i nk̀̀ di yei nh̀̀t̀m̀ú kp̀̀éí, de m̀̀nni ndi di yóó mietémè kébantè mùù do te kè Kuyie nni ndi puotì. ⁴Kè Fidisitēēbee beke ke d̀̀: Ba mbotí nku ti d̀̀ nkép̀̀amè Kuyie nké́f̀́s̀?

Bebɔ̀̀yembè nè bep̀̀ā̀bè kè bè d̀̀: Dí k̀̀ p̀̀a yesɔ̀̀wèrè kè yè mm̀̀nnè Fidisitēēbe kp̀̀à̀t̀t̀bè m̀̀mè kè dí má mesɔ̀ nkè dè ndò nyiti kèmbò dè̀nù̀mm̀ú ke yé meyei mmemáá meè di t̀̀̀kení d́́ndí nè di kó bekp̀̀à̀t̀t̀bè. ⁵D̀̀̀nè yenuú̀tè yèè do di yiè ye kó mebenkùmè nè iti ì do caàri di paa nyi kó mebenkùmè kébantè Kuyie nyIsidayeeribe t̀̀i nk̀̀ deumè. Kè dè naati k̀̀u yóu k̀̀ bo ndi d̀̀̀rimè meyei mnè di b̀̀kè nè di eì. ⁶Di báá kp̀̀nk̀̀nne di to Esibiti kóo kp̀̀à̀t̀t̀i nè o kɔ̀̀be bè do d̀̀̀mè, di yému k̀̀ do bè d̀̀̀mè kè bè yàa yóunè Isidayeeribe kè bèe yè. ⁷D̀̀̀nè tenaasāntè p̀̀antè, kéyà inaani idéí ì t̀̀ tibiiti, ì mu nyí buuté kudú, kè ìi dete tenaasāntè, kè dí pítinné i biiti tecíètè. ⁸Kè dí túóté be Yiè nKuyie ntaummè tɔu kéānné tenaasāntè mieke kéwaá nditɔu marì kéínné kèp̀̀énnè be Yiè nKuyie ntaummè tɔu, di yóó ānné diì mieke di p̀̀a mèè sɔ̀ be Yiè nKuyie nke f̀̀s̀. Kè di dèè memme dí yóu kè tenaasāntèe kété. ⁹Kè di yà kè ì kété Isidayeeribe cie kó kuce ke wetí Beti-

Semesi dí banté ke dò nKuyie nkuù do di d̄w̄ri de kó meyei. Kè ì me nkètè kupíkù makù dí banté ke do nkuù í mè ndi d̄d̄d̄ kè dè baa di t̄ùḍkenímu.

¹⁰Kè b̄èe d̄d̄d̄ b̄è b̄è nàké tì tim̄ou, kéwáa nyinaani ìd̄éi ì t̄o tibiiti ké ì buú nkudú kè ì dete tenaas̄antè, kè b̄èe p̄t̄ínné ì biiti tec̄f̄ètè, ¹¹kétanné ditou mes̄o nkó iti ā di nè yes̄ow̄èrè, yèè benkú f̄l̄kúùkúùrè d̄èè do b̄è p̄i.

¹²Kè in̄àake p̄an̄k̄ee k̄étè Beti-Semesi kó kuce k̄ém̄m̄unti bá ì í w̄k̄ii ì f̄onkúò bíékè yoo kubakù you yoo kuc̄anku kè Fidisit̄ēbe kp̄ààt̄ibè ntè t̄ù nkétuakenè Beti-Semesi temm̄anku. ¹³Kè de kó di-hei k̄obe bo kubiriku ke k̄ū be di-itì, k̄éyà ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou kè diw̄èi b̄è p̄i m̄mediè. ¹⁴Tenaas̄antè t̄ùḍkoo dii m̄nn̄ni Sosuwee paku k̄ecóm̄-m̄o kupèrikù diekù makù také b̄èè dè bo kè b̄èe k̄éké tenaas̄antè kó ideí ke f̄íé ti Yiè nKuyie nyinàake ì do t̄è d̄èri k̄étu.

¹⁵Kè Defiibe ciú ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou nè ditou mes̄o n̄nenti do ā di k̄édú ndem̄ou kupèrikù ìnkè. De kó diyèè kè Beti-Semesi k̄obe f̄íé iw̄ō nKuyie nkétu nk̄éku itei, metaummè kp̄éi. ¹⁶Fidisit̄ēbe kp̄ààt̄ibè dè yà dii m̄nn̄ni dem̄ou k̄ékò nde kó diyèè.

¹⁷Nte b̄è do totí m̄èè botí Fidisit̄ēbe do p̄a yèè s̄ow̄èrè ti Yiè nKuyie nke bo f̄ó. Kè b̄èe dúš nhAsid̄ri òimáà, Asikan̄o òimáà, Kati òimáà, Ekin̄o òimáà. ¹⁸Kè b̄è má dè mes̄o nkè dè d̄ò nyiti kè dè ns̄u ke m̄annè Fidisit̄ēbe kp̄ààt̄ibè ekè m̄amè, yedieyè iduotí fité yè nè yes̄amp̄oyè, Fidisit̄ēbe kp̄ààt̄ibè benùmmù baké yè. De kó kupèrikù b̄è do ìnné kù ìnkè ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou Sosuwee Beti-Semesi kou paku, kù kp̄aà ke bomu nè yíenni.

¹⁹Kè ti Yiè nKuyie m̄poté Beti-Semesi k̄obe, kè benit̄ibèe kú sip̄isyiekè, b̄è w̄ènté m̄èè kp̄éi nku taummè t̄ou, kè bes̄ombe yèmm̄èe caàrè Kuyie mbè poté m̄èè kp̄éi nkuyēiku diekù.

²⁰Kè b̄è d̄ò: Òm̄ou í yó nkpaá f̄òù, ti bo cuó nke k̄édétènè ti Yiè nKuyie nkùù nkpa meyei nku taummè t̄ou?

²¹Kè b̄èe t̄ō nkè b̄èe náké Kidiya-Yeadimmu ei k̄obe ke d̄ò: Fidisit̄ēbe kp̄ènn̄nímu ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou, k̄otenni ké di t̄ùóté k̄ékonnè di cie.

Isidayeeribe do w̄ètenímè Kuyie mborè kè kùu b̄è deetè

7 Kè Kidiya-Yeadimmu k̄obe k̄ote k̄étúóté ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou k̄ékonnè k̄étanné Abinnadabu cīètè dit̄ari ìnkè k̄étāātè o bire Edeasaa k̄òo ntè b̄aa.

²Bè kp̄ènné ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou Kidiya-Yeadimmu kè d̄èe m̄onte mes̄a nk̄ém̄m̄oke yebie nsip̄isid̄é. Kè Isidayeeribe w̄ète k̄ékuonnè ti Yiè nKuyie nké kù wammú. ³Kè Sammuyeerii b̄è nàké ke d̄ò: Kè di m̄enke d̄ó nè di yèmmè mem̄ou ndi k̄ew̄èteni ti Yiè nKuyie mborè, dooténko dib̄o Asitaditee nè yeteyè yem̄ou kó kubotí, k̄étaunnè òimáà ti Yiè nKuyie nk̄émp̄i nkuù máà t̄ōmmú kè kù di deeténè Fidisit̄ēbe.

⁴Kè Isidayeeribe útóo yeb̄okè yem̄ou Baadibe nè Asitaditeebe k̄éntú ti Yiè nKuyie mmáà. ⁵De m̄nn̄ni kè Sammuyeerii d̄ò, Isidayeeribe bem̄ou t̄í m̄Misipaa, k̄òo b̄antè ti Yiè nKuyie mbe kp̄éi.

⁶Kè Isidayeeribe t̄í Misipaa k̄éȳèntè menie nk̄écóúnko ti Yiè nKuyie nyiikè, k̄éboú dinùù k̄édáa mbe yei nke d̄ò: Ti yeténemu ti Yiè nKuyie. Deñde Misipaa Sammuyeerii bek̄ènnè Isidayeeribe.

⁷Kè Fidisit̄ēbe keè Isidayeeribe t̄ímmè Misipaa, k̄ébáátí yekp̄ààt̄iyò yènùmmù ke bo dok̄ènè Isidayeeribe, kè b̄èe ti k̄èè kè kuf̄swaá mbè p̄i. ⁸Kè b̄èe náké Sammuyeerii ke d̄ò: Báá ti b̄ontóo b̄antè ti Yiè nKuyie nkè kù ti deeténè Fidisit̄ēbe.

⁹Kè Sammuyeerii túóté dipedabii dii kpaá yáá nké di fèuté ti Yiè nKuyie nkétuo, ké kù bántè Isidayeeribe kpéi nkè kùu cúté o báammu. ¹⁰Sammuyeerii kpaá tuò nfeè pièfè kè Fidisitèēbe kèrini ke bo bè dokènè. Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè fetaafe mpéu mediè nkè kufwaaá mpí Fidisitèēbe kè bèe coké, kè Isidayeeribe bè na. ¹¹Kè bèe íté Misipaa ké bè bèti kétuakenè Beti-Kaa ké bè kù. ¹²Kè Sammuyeerii túóté ditári kéffí mMisipaa nè Senni de cuokè ké di yu ke dò: Meteèmmè-tári, kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nti teennènni ke káá ndie nde.

¹³Kè Fidisitèēbe yote Isidayeeribe, bè ténke í ndáátí kètanni be tenké mieke, kè ti Yiè nKuyie nni mbenkú ku wérímú Fidisitèēbe Sammuyeerii fòmmu mumou mieke. ¹⁴Kè Fidisitèēbe ténne Isidayeeribe be ekè bè do fèke ye, yèe soké Ekinoo nè Kati de cuokè, kè Isidayeeribe wete kètieke be tenké. Amóriibe nè Isidayeeribe kè bèe narike.

¹⁵Kè Sammuyeerii ntú Isidayeeribe kóo beénti o fòmmu mumou mieke. ¹⁶Bá dii benni ke ní fité Beteedi nè Kidikaadi nè Misipaa kó yehekè kébekènè Isidayeeribe. ¹⁷Kòò dèè wèe kò nho cífètè Damaa kémbekùnè Isidayeeribe. Ò do de mmaá ti Yiè nKuyie ndiwúṣṣònni.

Isidayeeribe bekémè okpààti

8¹⁻²Sammuyeerii kòté dii mṣnni kètúóté o bí idé, o kóo po Soweerii nè Abiya, ké bè kànnè Beerisebaa kè bè bo mbekùnè Isidayeeribe. ³Bè me nyí ntúnne wenwe be cice o kó meborime kéndó idífti ke cúu ticuuti ke caári tibeénti. ⁴Kè Isidayeeribe kó bekótibèe tíí nkékote kényà Sammuyeerii Damaa, ⁵kòò nàké ke dò: A kòtému, a bí me nyí tū nha borime, á ti pí nhokpààti kòo nti bekùnè ibotí tei kpere dómme.

⁶Dè í nnarike Sammuyeerii bè ò bekémè okpààti, kòo ti beé ti Yiè nKuyie.

⁷Kè kùu ò ténne ke dò: Yie mbè da beke ti. Dè í tú fí nwe bè yetemè, bè yete mí nwe, ke ténke í dó nní mbè baké.

⁸Nè m bè dènnemè Esibiti nè yíenni bè n yetírímu ke feu yebokè, bè n dṣṣmè bè me nda dṣori. ⁹Nè de kpéi nyie bè da beke ti, ke né bè cau nweti weti ké bè náké okpààti wèe yó mbè baké ò yó mbè dṣṣrimè.

Bekpààtibè yó ndṣorimè

¹⁰Kè Sammuyeerii náké bèè ò beke okpààti ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ke dò: ¹¹Nte okpààti wèe yó ndi baké ò yó ndi dṣorimè: Ò bo tánkè di mieke bedapàmbè kè bè nniù o kpàrinaaséí, kètánkè besàndèèbè bèe níí yó nni o kpàrinaasàntè ìkè. ¹²Kòò baá mbetobè benitibè tekoupiítè (1000), kébaá mbetobè benitibè sipisínùmmù, kè bè nhò kuuti ke kōu o diiti, koò mdatí tikpàrinenti nè sinaaséí kó tinenti. ¹³Ò bo túóké di kó besapàmbè kè bè nhò dṣṣri tūdààri, koò beri, koò pūu péè. ¹⁴Weè níí yó nte di paa nsààrè nè fínyí kó detie nsààrè nè odifé kpere sààrè kénduò nde be mbehāpòmbè. ¹⁵Kè di kōu tidiiti yoo di tōu fínyí kó yebe, wèe benné kédeite depínnè kéduò nho kpàaticifètè kó bekótibè nè o āpòmbè. ¹⁶Ò níí bo tánkè di tōmbè mieke benitidaabè nè benitipòbè nè di mieke yedakperè nè yesapunkperè ketaunnè di sāmmarímúbè kè bè mpí nho tōmmú. ¹⁷Kàa wūṣ bo tepíftè wèe deite fèmaá, ipe nè sibóṣ demou. Nè díndi di móm-mómbe kè dí ntú o kó tidaati. ¹⁸De mṣnni kè di kuṣnnè ti Yiè nKuyie ndi tāáté wèe kpààti kpéi, nkù me mbáá di ténne.

¹⁹Kè Isidayeeribe yete Sammuyeerii bè nàké ti ke dò: Ti baa dómu okpààti. ²⁰Ti dó kéndònnè ibotí tei nyi, kém-mòke okpààti kòo nti bekùnè kénni ti kó fekpàrinafe.

²¹ Kè Sammuyeerii keè Isidayeeribe nàké tì timɔu ké tì beé nti Yìè nKuyie. ²² Kè kùu ò tḗnné ke d̀̀: Duó mbe bè da békú dè, pí mbe okpààti.

De kó difōnkúò kè Sammuyeerii náké Isidayeeribe ke d̀̀: Bá wè wèe kò nho cī̀tè̀.

Sauri wantimè o cice sām̄marímúbè

9¹⁻² Onitì m̀̀u weè do bo Bensamee kó dihei ke t́́ Bensamee kó kuwu kou, kòo yè̀tìrì tu Afiya kòo peitè Bekoda, kòo peitè Sedo, kòo peitè Abiyèedi, kòo peitè Kiisi, kòo mm̄ke o kperè kè bè ò dé, kòo peitè o bire ké dè yu ke d̀̀: Sauri, kè dè ntú odasááti, òm̀̀u do í wenni Isidayeeribe mieke ke t̀̀̀ke Sauri, kòo mp̄nkù benitìbè bem̀̀u meokùmè.

³ Diyìè mari kè Kiisi sām̄marímúbè feti kòo náké o bire Sauri ke d̀̀: Túóté otōntì òm̀̀á kè dí k̀̀te kéwammú sām̄marímúbè. ⁴ Sauri nè o tōntì kè bèe k̀̀te kéketénè Efadaimmu tārè, kédeè kéta Sadisaa tempè mbè me nyí nyà m̀̀mamù, kép̄ēté kéta Sadimmu k̀̀ku kém̀̀nté kéta Bensamee k̀̀ku bè me mbaa í nyà m̀̀mamù. ⁵ Bè t̀̀̀ke dii m̀̀nni Sufu tempè nkè Saurii náké o tōntì ke d̀̀: Ti kò nteciētè n cice yàà bo ti m̀̀nté keyè nsām̄marímúbè kpéí kényī̀k̀̀kù t́́ kpéí.

⁶ Kòo tōntì ò tḗnné ke d̀̀: Dihei dii mè mbo ti ì̀̀kè Kuyie nkóo niti m̀̀u weè kè bo, kòo yè̀tìrì feí, kòo béi nti t́́ d̀̀, yóu kè t́́ k̀̀te kóò yà, kè dè yèmmè ò ti náké ti bo k̀̀te kèè bíékè muwammù. ⁷ Kè Sauri d̀̀: Kè ti né k̀̀ri ti bo nt̄̀ ba kóò p̄̀? Nte p̄̀éé í kpaá ti ỳ̀rè mieke. Ti me nyí m̀̀ke deterè marè ke bo ò p̄̀. ⁸ Kòo tōntì ò tḗnné ke d̀̀: M m̀̀kemu fedifè die nti bo fè nhò duó nkòò ti benke ti bo cuó nkè.

⁹⁻¹¹ Kè Saurii ò tḗnné ke d̀̀: Dè wenni, t́́ k̀̀te. Kè bèe kété kénk̀̀ri dihei Kuyie nkóo niti bo di, kéconè besapàmbè kè

bè tati kukó mmudúò kè bèe bè beke ke d̀̀: Oyuwúòntì bo dienaà? (De m̀̀nni Isidayeeribe do ò nkè bè d́́ kébeé ntimatì ti Yìè nKuyie mbè do ò yí: Ti k̀̀tenè oyuwúòntì borè. Ti yu wè yíe nKuyie mp̄̀á náàntì náàntò, be do we ntú oyuwúòntì.)

¹² Kè besapàmbèe bè nàké ke d̀̀: Ò bo ke tuòk̀̀nìmu, ò k̀̀tení ti cie nke yíe nke yé yé ntumè diyìè ndi benitìbè òó fié di iwúò ditōnni ì̀̀nkè. Cārikenè mecāā. ¹³ Di yóò ò yàmu, di bo ntati dihei kòò mu nyí t̀̀̀ke ditōnni bè yóò di dè. Òm̀̀u í yóò di kòò mu nyí t̀̀̀koo. Weè òó m̀̀u ti Yìè nKuyie nkó mesàà mbè kù fié ì̀̀ wúò ì̀̀nkè kè benitìbè né na kèdi. K̀̀tenè mie mbàmbà ndi yóò ò yàmu.

Sauri m̀̀ánè mè Sammuyeerii

¹⁴ Kè bèe s̀̀oté be ce, bè tatoo dii m̀̀nni dihei ke ś́ nSammuyeerii yènni ke k̀̀ri ditōnni borè ké bè conè.

¹⁵ Ke me nsó ti Yìè nKuyie nwee nàké Sammuyeerii ke d̀̀: ¹⁶ Dè naa bo nkááké mie nkè n duó nkàa máánè onitì m̀̀u Bensamee kó kuwu kou, a ò pí ntkpàti kòo mbaké n kó benitìbè Isidayeeribe, ké bè deeténè Fidisitè̀̀be, bè n kuònnèmu kè n yà be sémmè. ¹⁷ Sammuyeerii yà dii m̀̀nni Sauri kè ti Yìè nKuyie nhò nàké ke d̀̀: Nte onitì n wee da náá nwèè kpéí, weè yó mbaké n nitìbè Isidayeeribe.

¹⁸ Kè Saurii t́́onko Sammuyeerii borè dihei kó dibòri borè kóò beke ke d̀̀: N da báammu n náké oyuwúòntì borè? ¹⁹ Kè Sammuyeerii ò tḗnné ke d̀̀: Mí t́́ a wanti wè ti k̀̀te ditōnni borè, yíe nti yóò wènné kédimu, nanke dik̀̀n-wènni kè n da náké t́́ da t̀̀, k̀̀a kò. ²⁰ Sām̄marímúbè bèe feti kè dè m̀̀ke yíe nyewè yè̀tā̀ti, a bá nyī̀k̀̀kù, bè bè yàmu. Dèmarè né bomu dèè p̄̀éé memme, Isidayeeribe bùò t́́ nwe nè a cī̀tè̀.

²¹ Kè Sauri d̀̀: Mí nwèè tu Bensamee kó kuwu kunaàm̀̀nkù sām̄pó̀̀kù kou,

kè n ciètè tu tesàmpòtè. Dè yíme kàa n nàánnè de kó tináànti?

²² Meñme kè Sammuyeerii túóté Sauri nè o kóo tǒnti kè bèe ta kucadiitidieku, kòo bè kàanne yekotikàrè nè betòbè ò yu bè sipisitàāti. ²³ Kòo deè kénáké ocabén-níwè ke dǒ: Túóténi kumaa n do da duó nkù kàa cánnè. ²⁴ Kòo kòte kétúóténi dikpèri nè kudiiku kéinné Sauri ìlkè, kè Sammuyeerii náké Sauri ke dǒ: Nte kumaa nti da sùó nkù yíe nkó diyìe kpéí, túóté ku kè dí cááké fǒ nnè n yu bè.

Meñme kè Saurii wēnnénè Sammuyeerii kè bèe di de yìe. ²⁵ Kè bèe deè kéíté ditǒnni borè kékonni dihei. Bè kàri dii mǒnni kudànkù, Sammuyeerii nè Sauri kè bè nnáá.

Sammuyeerii pǐmmè Sauri tikpàti

²⁶ Meñme kè dèe wenté Sauri nè o kóo tǒnti kè bèe piké ente. Diyìe yènni dii mǒnni kè Sammuyeerii yú Sauri kudànkù ìnkè ke dǒ: Kété! N dǒ ké da ciemmu.

Meñme kè bèe néi kékéte. ²⁷ Bè tǔòke dii mǒnni dihei mànkù kè Sammuyeerii náké Sauri ke dǒ: Duó nkàa kóo tǒntii niité.

Kòo tǒntii niité kè Sammuyeerii dǒ: Fǒ nni nkpaá diè nkè n da tuo ti Yiè nKuyie nni n náké ti.

10 Meñme kè Sammuyeerii túóté mekùò nnè tedéntè kécóú nSauri yuu kóò ǎrí kébéi nke dǒ: Ti Yiè nKuyie nkuu da tǎáté yíe nkàa bo nkpaàtiri ku nitibè ké bè deeténè be dootitòbè bèè bè fité. Nte dèe yóó benke ti Yiè nKuyie nda tǎátémè kàa bo nkpaàtiri ku kòbe. ² A yóó ítóo yíe m borè, a bo mberínè Sedisaa kéconè benitibè bèdébè Daseedi fǒti borè, Bensamee ei mànkù, kè bè da náké ke dǒ: Bè yàmu a cice sǎmmarímúbè a do waà mbè. A cice ténke í buò be kpeti ò né yìèkù fǒ nwe ke mǒnté ò bo yímè ké da yà. ³ Kàa pèété dende kétuòke bè tu dè Tabòò-tie

borè, benitibè bètǎāti bo dè nda conè ke kǎri ti Yiè nKuyie nciètè Beteedi. Kòo mǎu tǒ yebòbe yètǎāti, kòo déri tǒ pèébè bètǎāti, kòo tǎānwè tǒ menàà nnè kudòukù. ⁴ Kè bè da dǒu nke da pǎ pèébè bèdébè a cǔté. ⁵ Kàa dèe a pèété Kibea Kuyie ntǎtè Fidisitèèbe āāpòmbè kǎri. Kàa tǒǎnnèko dii mǒnni dihei a bo conè Kuyie mpǎānǎānti náām̀bè mabè ditǐnni kè bè cutiní ditǐnni bífèkè, bèè ni kè bè bie nitikùtidùùti nè yebàrè ke eu sihéú nè itǎri, kè mepǎāyèmmè bè bo kè bè diè nke au. ⁶ De mǒnni ti Yiè nKuyie nYaá mbo da ta kàa yèmmèe dontenè be kǒme kàa ceete ké bè naánnè. ⁷ Kè dende kó dimàà dǒò dii mǒnni á dǒò a wúó nti, ti Yiè nKuyie nda bommu. ⁸ A niité kékòte Kidikaadi, n yóó tǔnnòommu kéfíe iwúó ti Yiè nKuyie nyìi bo tuo nnè metaummè kpeyi, a nni mbaa yewe yèyiekè mieke, n yóó kòtoomu ke da náké a dǒ nkédǒò dè.

⁹ Sauri ité dii mǒnni Sammuyeerii borè kè ti Yiè nKuyie nceete o yèmmè. Sammuyeerii do náké tii kó dimàà kè tii dǒò de yìe. ¹⁰ Ò tǔòke dii mǒnni Kibea, kè Kuyie mpǎānǎānti náām̀bè mabè péuu kǔtení kóò co, kè Kuyie nYaá nhò ta, kòo bè naánnè kéta Kuyie mpǎānǎānti náām̀mù. ¹¹ Bèè do ò yé nè dimǒnni kè bèe yà ò náámmè Kuyie mpǎānǎānti nè Kuyie mpǎānǎānti náām̀bè, kém-békú betòbè ke tú: Ònti tǔòkení Kisi bire, Sauri múnke naámmu Kuyie mpǎānǎānti náāntòà? ¹² Kè de kó dihei kou mǎu béi nke dǒ? Be kóo niùti né tú we? Deñde dináānhǎntiri dii nyènnimè dii tú: Sauri múnke naámmu Kuyie mpǎānǎānti náāntòà?

¹³ Sauri yèmmè tǔnnéní dii mǒnni kòo kòte ditǐnni bo kè. ¹⁴ Kòo cice sǎmpòúu ò beke ke dǒ: Di kòte ke fǒ nnè a kóo tǒnti? Kè Sauri dǒ: Ti kòte sǎmmarímúbè wammù mmu, ke mǒnté ke yóu ke kòte Sammuyeerii borè tipǎāti. ¹⁵ Kòo cice dǒ: N náké Sammuyeerii di náké ti. ¹⁶ Kè

Sauri dɔ: Ɔ ti nàké ke tú bè yàmu sãmmarímúbè.

Ɔ me nyí nhò nàké timatì tìl tukúnè tikpàtì.

Sauri naámmè okpàtì

¹⁷ Kè Sammuyeerii tí nyIsidayeeribe bemɔ Misipaa ti Yiè nKuyie mborè, ¹⁸ ké bè nàké ke dɔ: Ntenè ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeribe ti tú nkù béi nti: Ti Yiè nKuyie ntú kuù di dènne Esibiti ke di deeténè Esibiti kɔbe nè di dootibòbè bèè do di féũnko. ¹⁹ Yíe nkó diyìè kè di kù yete kunku kùù di deeténè meféútímè nè meyencaàrimè, ke yè n di pí nhokpàtì! Kotenní tũnké kítí ti Yiè nKuyie nyìkè di wuò ndòmmè nè di naàmùnti dòmmè.

²⁰ Memme kè Sammuyeerii tí ny-Isidayeeribe be wuò ndòmmè kètãũ tété. Kè ti Yiè nKuyie ntãáté Bensamee kó kuwuò. ²¹ Kòò mbè yu be naàmùnti dòmmè kè ti Yiè nKuyie ntãáté Matidi kɔku, kè bè mbè bàtì onitì omáà omáà kè Kuyie n tãáté Sauri Kiisi bire. Kè bèè ò wammú kémónté. ²² Kè bèè yóu kèwète kébeke ti Yiè nKuyie nke dɔ: De kóo niti baa kòtenímu dienaà? Kè ti Yiè nKuyie ndɔ: Nte we ke sɔri tinenti mieke.

²³ Kè bèè kɔte kòò tũóténí, kécónné benitibè cuokè, kòò mbè òkùnè bemɔ.

²⁴ Kè Sammuyeerii náké benitibè ke dɔ: Ntenè ti Yiè nKuyie ntãáté wè, ò í mánne òmɔ Isidayeeribe mieke.

Bemɔ kè bèè pīkè ke dɔ: Okpàtì mbo sãã. ²⁵ Kè Sammuyeerii né bè nàké bè dò nkéndɔrimè okpàtì, ké ti wàri dipátiri mieke, kédúú nti Yiè nKuyie ncíètè mieke, kédeè kécíe ny-Isidayeeribe bemɔ kè bèè kũú mbe cèi. ²⁶ Kè Sauri múnke kò nho cíètè Kibeaa ke neínè benitibè mómmombe ti Yiè nKuyie nkááké bèè yèmmè. ²⁷ Nè memme kè itookperí yembè mbo bèè tu: Onitì yiè mbo yíme ké ti deeté? Bè do ò sènkèrimu bá bembè í nhò pã yepãrè. Sauri me nyí mbéi ntimatì.

Sauri namè Aməriibe

11 Kè Naasi Amədiibe kpàtìti kòtení képi Yabesi èi kɔbe ke bo bè dokénè Kadaadi tempè mmieke, kè Yabesi èi kɔbee ò nàké ke dɔ: Tí dɔ̀̀nè metaummè, ti yó nyíemmu a kpeti. ² Kè Naasi Aməriibe kpàtìti bè nàké ke dɔ: N yiemmu ke bo di dɔ̀̀nè metaummè, n né dò nkékpéké di nuò nyoyi nyi kéánné ifei Isidayeeribe bemɔ.

³ Kè Yabesi èi kó bekóftibè dɔ: Tí pã yewe yèyiekè kè ti tɔ mbenitibè kè bèe ce nyIsidayeeribe tenkè kemɔ ké bè nàké. Kòò mɔú í bo wèè bo ti teennè ti né da duó ntimáà.

⁴ Kè bèè tɔ nkè bèè kɔte Kibeaa Sauri èi kénáké benitibè tìl tũ̀̀kení, kè bèè tité bemɔ yedabùò. ⁵ Ke sɔ̀̀ nde m̀̀nni Sauri kũ̀̀ntinní o nà̀̀kke kupaku kébeké mù̀̀u te kè benitibè bemɔ kù̀, kè bèè ò nàké Yabesi kɔbe bè nàké tì. ⁶ Sauri tì kèè diì m̀̀nni kè Kuyie nYáá nhò piè nkè dèè ò yonke mediè, ⁷ kòò pí nyinà̀̀kke idéi kékuò, kékéké, kéduó mbenitibè kè bèè cennè Isidayeeribe tenkè kemɔ, ke náá nkétú wèè bo yete ke í nneinè Sammuyeerii nè Sauri mudòò, bè yóó dɔ̀̀ miè mbotí nku o nà̀̀kke.

Kè ti Yiè nKuyie ndonné be kɔ̀̀mbù̀̀d̀̀ti kè bèè tí nkéndò nhonitì òmáà. ⁸ Kè Saurii bè kàa mBeseki kè bè mbo sikɔ̀̀píkò̀̀sità̀̀ti (30000), Sudaa kɔbe sikɔ̀̀pípísità̀̀ti (30000). ⁹ Kè bèè náké bè tɔ̀̀nní bè ke dɔ: Kòtenè kénáké Yabesi kɔbe ke dɔ: Nanke diyìè bo nyóó cónné yeyɔ kè di pété medeetímè. Kè yetɔ̀̀rèe kɔte kénáké Yabesi kɔbe kè diwè̀̀i bè pí. ¹⁰ Kè bèè náké Aməriibe ke dɔ: Nanke ti yóó di duómmu timáà kè dí ti dɔ̀̀nè di dómè.

¹¹ Kè dèè wenté kè Saurii toté Isidayeeribe yetìrè yètã̀̀ti, kè bèè pike cute kéta Aməriibe karì ké bè poté, kè diyìè nyóó cónné yeyɔ kè bè bè auté, bèè yenté kè bèè cíété bemáà bemáà. ¹² Kè

Isidayeeribee náké Sammuyeerii ke dò: Òmbe do tú: Sauri bá ntú ti kóo kpààti? Ti benkenè be kè tí bè kùu.

¹³ Kè Saurii yete ke dò: Yíe nwe ti Yiè nKuyie ndeetémè Isidayeeribe, ti í yóo ku òmòu.

¹⁴ De kó difònkùò kè Sammuyeerii náké Isidayeeribe ke dò: Tí kòtenè Kidikaadi kédòò kékíí nSauri kpàti.

¹⁵ Kè Isidayeeribe bəmouu kote Kidikaadi ti Yiè nKuyie taummè tou borè kédòò kékanne Sauri tikpàti kékíí iwūō ti Yiè nKuyie mmetaummè kpeyi. Sauri nè Isidayeeribe bəmouu kè bè nyānku.

Sammuyeerii caummè Isidayeeribe

12 Kè Sammuyeerii náké Isidayeeribe bəmouu ke dò: N dōōmu di m beke ti ke di pī nhokpààti. ² Di mmònni wèe yó ndi ni. Mí nkòtému kè n yùti peike, kè n kó bedapàmbè di bonè. N di niité nè m bíkémbénti nti ke tūòkenní yíe. ³ N cómmú yíe ti Yiè nKuyie nyiikè nke nè okpààti kù tāāté wè iikè, kè di m mōkenè ti, dí ti náké. Kè ñ cōuté òmòu nāāfē yoo o sāmmarímú, kè n ciitè òmòu ke di o kpere, yoo n fēū nhòmòu, kè ñ me ncōuté òmòu kó idíftí nyi kòo kòóné, kè ñ dè dōō m bo dè ndi yietí.

⁴ Kè Isidayeeribee ò tēnné ke dò: Óò, a í ciitè òmòu ke di o kpere, a me nyí fēū nhòmòu, a í cōuté òmòu kó ticuuti.

⁵ Kè Sammuyeerii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nnè okpààti bè yāmu di í yāmè n kó meyei mmamè. Kè bè dò: Ēē, kù yāmu.

⁶ Kè Sammuyeerii yíe kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nyāmu kunku kùu do tāāté Mōyiisi nè Anōo kè bèe denne di yembè Esibiti. ⁷ Di mmònni tínnènni ti Yiè nKuyie mborè kè n di benke kù di dōō mēè sàà ndíndi nè di yembè. ⁸ Sakōbu do kōte Esibiti kè bè nfēūnko di yembè kè bèe kuōnnè ti Yiè nKuyie, kè kùu bè duōnní Mōyiisi nè Anōo, kè bèe bè

dènne kè bè kòtenè di mè mbo dii èi. ⁹ Kè dè mboní kè di yembèe yè nti Yiè nKuyie, nè de kpéi nkè ti Yiè nKuyie nduó nkè Sisedaa Asōo Fidisitēēbe kóo āāpònkóti nè Mōabu kóo kpààti kè bèe bè kpānne kè bè na. ¹⁰ Kè di yembè tó kuōnnè ti Yiè nKuyie nkébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie, ti càārèmu, ti da yóu mēè kpéi nke tū nyebòkè Baadibe nè Asitadi-teebe, ti deeténè ti dootitòbè kè tí mpí nha tōmmú. ¹¹ Memme kè ti Yiè nKuyie nduōnní Sedeōō nè Edanni nè Sefutee nè mí nSammuyeerii, kè tí di deeténè di dootitòbè bèè do di fité, kè di na ke bonè diwèi di nhei mieke. ¹² Di yà dii mōnni Naasi, Amōriibe kpààti kòò kèríní ke bo di dòkèné ke dò di dó okpààti ke yè nti Yiè nKuyie ntumè di kóo kpààti. ¹³ Di mmònni ntenè okpààti di tāāté wè, dí yè ndi ò dó kè ti Yiè nKuyie mme nwè ndi duó. ¹⁴ Kè di dé ti Yiè nKuyie nke pí nku tōmmú, ke yíe nku kpeti, ke í yete tìmatì, memme díndi nè di kóo kpààti di bo ntaunèmè ti Yiè nKuyie. ¹⁵ Kè di me nyí yie nku kpeti kè di yete ku kuó, kù bo di benke ku wērimú kù do mù benke mēè botí di yembè. ¹⁶ Nkpāánè diè nkéyà tidietí ti Yiè nKuyie nyóó dōò ti. ¹⁷ Dè í dò ndididèi ndi ti bomàà? N yó mbáámmu ti Yiè nKuyie nkè fetaafēe kperi kèni, kè dí banté di càkemè mediè, di yèmmè di dó okpààti.

¹⁸ Kè Sammuyeerii mbáá nti Yiè nKuyie nkè fetaafēe kperi kèni de kó diyie, kè Isidayeeribee yote ti Yiè nKuyie nnè Sammuyeerii. ¹⁹ Kè bèe náké Sammuyeerii ke dò: Bántè a Yiè nKuyie nha tū nkù ti kpéi nkè ti báa kú, ke yé ti yei nyí sénnímè, kè ti wète ke yíe ke cààrè ke yè nti dó okpààti. ²⁰ Kè Sammuyeerii bè náké ke dò: Di cààrèmu yie mediè, di ténke né báa yie nkébutínnè ti Yiè nKuyie, mpín- nè ku tōmmú nè di yèmmè memou. ²¹ Di yóo kù bùtínnè kèntū nyebòkè nye yèè í yóo na ke di teennè yoo yè di deeté, yè tu detetirè nde. ²² Ti Yiè nKuyie ntu

Kuyie nku, kù í yóó di yóu ke yé kuù dómè ke di dòò ku kòbe. ²³Mí mmóm-muò nyí yóó yie nkéyeténè ti Yiè nKuyie nkéyóu m bo nsókémè ke di benkú kuce sààkù. ²⁴Dí ndé ti Yiè nKuyie kèmpí nku tómmú mesàà nnè di yèmmè memòu, di yàmèmu kù dòò tii dieti di cuokè. ²⁵Kè di me ndòòri meyei ndi bo kú díndi nè di kóo kpààti.

Bè dómè kédokénè Fidisitēēbe kè Sauri yeténè Kuyie

13 Sauri do yóó di tikpàti ke mòke yebie... ¹“kédi tikpàti kémbaké Isidayeeribe ke dò yebie nyèdèè, ²kétāāté Isidayeeribe cuokè behāāpòmbè sikòupísitāāti (3000), kè sikòupísidé (2000) nhò bonè Mikimasi Betēedi tāri ínkkè, kè tekòupíftè (1000) tetè mbonè o bire Sonnatāā Kibea Bensamee kó kutempē mmieke. Kè Saurii kpēnnè Isidayeeribe tòbè bá wè o cīētè.

³⁻⁴Diyiè marì kè Sonnatāā do mu-doò Fidisitēēbe kóò kùmāndāà wèè bo Kibea kóò kùò. Kè Fidisitēēbe ti kèè kè be mieke ncóú nyIsidayeeribe kè Saurii kōnnè ditāteheù ke dò Isidayeeribe bemòuu ti kèè. Kè bèe keè Sauri kùòmè Fidisitēēbe kóò kùmāndāà. Kè behāāpòmbè bemòu tíí nSauri borè Kidikaadi. ⁵Kè Fidisitēēbe múnkēe báátí ke bo dokénè Isidayeeribe, kèmmòke sikpārīnaasēí sikòupísitāāti (3000) nè sisēí sikòupísikuò (6000) nè si dèèbè, kè behāāpòmbè nsū ke mānnè dāmèèri kó mubirímú, kébáté Mikimasi Beti-Afenni diyie yiè kèè bíékè. ⁶Isidayeeribe yà dii mōnni dè bè pākémèmu kécokù ke taà titādènti nè yefōtè mieke nè yepèrè fiè nnè yebèmbiè nkó ifōti ke yé bè do bè èütémè. ⁷Kè bèmabè sei Suditēē ke bo

sari Kadi nè Kadaadi be kó kutempē mmieke.

Kè Sauri baa bo Kidikaadi kòo āāpòmbè bemòu kpeutí nè kufōwaá. ⁸Kè bè mbaa Sammuyeerii ke dò yewe yèyiekè, kòò bè benné dii mōnni ndò kèpēēté, kòo mu nyí tūòkení Kidikaadi, kè tihāāpòntii keté kéciféri ke yóu Sauri. ⁹Kè Sauri dò: Tōnēní iwūò kè n fié Kuyie nkétuo nkéfiénè metaummè kpeyi. Meimè ò ò fiémè Kuyie. ¹⁰Ò tūò ndiì mōnni dè kó iwūò kèdèè kè Sammuyeerii tuòkení kè Saurii yènní kóò co ke bo ò dōu. ¹¹Kè Sammuyeerii ò beke ke dò: A dòò ba? Kè Sauri dò: N yà Isidayeeribe n yóumè mme ke cīèrì, a mómumu nha me nyí tūòkení a m benné dii mōnni, kè Fidisitēēbe tikú Mikimasi. ¹²Kè n yèkù Fidisitēēbe yàà bo kōtenímè kè ti do Kidikaadi bá ti mu nyí beé ti Yiè nKuyie, dèè te kè n yóu ke fié m mómumu nKuyie nyiwūò ke tūò. ¹³Kè Sammuyeerii ò nàké ke dò: A dòò deyeinkpere nde bá a í pī nti Yiè nKuyie nda nàké dii nùù, kàa do tūnne ti Yiè nKuyie nda nàké dii nùù, a cīētè teè na ntú tekpààticīētè sáà Isidayeeribe cuokè. ¹⁴Di mōnni a kpàti ténke í yóó mōnte, ti Yiè nKuyie ntāātému ku yèmmè kóo niti kòò bo ntú ku nitiè kóo kpààti a í tūnne mèè kpéí nti Yiè nKuyie nda nàké ti.

¹⁵Kè Sammuyeerii íté Kidikaadi kékote Kibea Bensamee kó kutempē. Kè Saurii kaa mbenitibè ò kpaánè bè kè bè mbo sikòusikuò (600) ke bo kote kémáúténè be dootitòbè Kibea Bensamee tempē mmieke. ¹⁶Sauri nè o bire Sonnatāā nè benitibè bèè do ò kpaánè kè bè mbo Kibea Bensamee tempē nkè Fidisitēēbe báté ke bo Mikimasi. ¹⁷Kè Fidisitēēbe kó behāāpòmbèe toté yetirè yètàāti kè diketirri kété kénwetí Ōfidaa Suadi èi bíékè. ¹⁸Kè didérii wetinné

13:1 yebie... Bè wàri Sammuyeerii kó dipátiri kè wèè di cēí, kòò nyóó di cēí nke sò nSauri bie nkó fewārifè ütému, ò yí nna ke banté mesàà nke né yóu kesoó nde kó mefiè.

Beti-Onɔɔ kɛ ditáánni mbo ditāri ínke ke wetí be tenkè mànkú bè tu dè Yekoute kó kubiriku dikpáá bíékè.

¹⁹Bemáábè do í bo Isidayeeribe eì dimɔu mieke ke yé Fidisitēēbe do yetemè ke dɔ: Di báá yie nkè Isidayeeribe mmáátí yese nè yekpāā.

²⁰Kè Isidayeeribe nkɔri Fidisitēēbe borè nde ke netírí be naakā nè be tükusi nè be pēē.

²¹Kè bè ní ndò nkéyietí idífítí mai ke né na kéneté be tōnnenti: Yenaakā nè sipēē nè sitükusi nè sikāū. ²²Mudoò kó diyie kè bèe mónaté tikpàrinenti, Sauri nè Sonnatāā kè beè nkpaá mɔke yese nè yekpāā.

²³Kè Fidisitēēbe kó dihāāpòntinni marii kɔte kébáté Mikimasi tāri.

Sonnatāā namé Fidisitēēbe

14 Diyie mari kè Sonnatāā náké o kóo tōnti wèè tɔ o kpàrinenti ke dɔ: Kɔtení kè tí kɔte Fidisitēēbe kó behāāpòmbè karí dii mè mbo cie ndi borè.

Ò me nyí nnàké o cice Sauri. ²Dè do sǔ nSauri bo Kíbea nwe ke kari mutie bè tú mù kèdèndádíè mùù bo Mikinɔɔ mu yuu nè behāāpòmbè sikousikuð (600).

³Kè Aiyā Aitubu bire, Ikabòdi tebite, Edii Kuyie nkuó niùtì wèè do bo Sidoo o bire Findee kó debire deè do bo ke tɔ ikuó nenti. Isidayeeribe do í yé Sonnatāā kòte kè.

⁴Kè Sonnatāā ndó képi Fidisitēēbe, kékété yetārè mayè cuokè, kè dimari yètìrì tu Bosee, kè diteri kperi tú Sendee.

⁵Kè dimari bo kubakù cānku ke wetí Mikimasi kè diteri bo kuyou ke wetí Ke-baa.

⁶Kè Sonnatāā náké o kóo tōnti ke dɔ: Tí kɔte Fidisitēēbe itayéi yembè borè kéyà ti Yiè nKuyie mbo bè nti duó, kù í yīékú dèmarè, kè kù dó tí bè na, ti yóó bè namu bá tí í mè nsūmè. ⁷Kòo kóo tōntii ò tēnné ke dɔ: Dɔɔ a yèmmè da pā tì, m bo a fōnkúò ndi, n da tūmmu. ⁸Kè Sonnatāā ò náké ke dɔ: Ti yóó kòtemu ké bè

benke timáá. ⁹Kè bè ti nàké ke tú: Ncóm-múnè, kè ti di sǔnkóo! Ti ncómmú. ¹⁰Kè bè me nyí: Dekenèní! Tí dekoò, deè yóó benke ti Yiè nKuyie mbè nti duómmè.

¹¹Kè bèe kɔte kébenke bemáá Fidisitēēbe kè bè dɔ: Ntenè Ebedeebe ke yièní yefǔtè mieke bè do sɔri dè. ¹²Kè bèe yú Sonnatāā nè o kóo tōnti ké bè náké ke dɔ: Dekenni kè tí di benke.

Kè Sonnatāā náké o kóo tōnti ke dɔ: A ntú n fōnkúò kè tí deke, ti Yiè nKuyie mbè duómmu Isidayeeribe.

¹³Kè Sonnatāā ndeètò ke íkú nè o naàcèi nè o nou, kòo kóo tōnti ò tū, kè Sonnatāā mbè puotì kè bè duò, kòo kóo tōnti bè dèu. ¹⁴Sonnatāā nè o kóo tōnti kè bèe kuɔ benitibè sipísidé tepēkpèntè sámpótè mieke. ¹⁵Kè kufōwáá mpí nFidisitēēbe bemɔu nè behāāpòmbè bèè kpaá dikarì nè bèè kòte dikpānni, kè ketenkè nhau kè dèe kpeí benitibè mediè nkè be kònti nhau.

¹⁶Sauri kó behāāpòmbè bèè paké kè bè mbo Kíbea kéwénté kéyà Fidisitēēbe ciétémè tipítì timɔu. ¹⁷Kè Saurii náké behāāpòmbè ke dɔ: Kaannè benitibè kéyà bèè kpa ti cuokè.

Kè bèe kaa nkémónté Sonnatāā nè o kóo tōnti. ¹⁸Kè Saurii náké ikuó niùtì Aiyā ke dɔ: Tɔní ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu.

Dè do sǔ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bo Isidayeeribe karí ndi.

¹⁹Kè Saurii nkpaá ke náánnè ikuó niùtì, kè kutoweku dɔke déúkú Fidisitēēbe karì, kè Sauri náké Aiyā ke dɔ: Báá benné kébeé ntimatì ti Yiè nKuyie.

²⁰Kòò tíí nho āāpòmbè kè bèe kɔte mudoò kénsǔ mbè dootitòbè kpà mbemáá ke ānti kè kunɔdroo dáátí mediè. ²¹Isidayeeribe bèè do wēnnénè Fidisitēēbe kénkɔri dikpānni, kè bèe kónté kéwēnnénè Sauri nè Sonnatāā be tinnì.

²²Isidayeeribe sɔmbe bèè do sɔri Efadaimmu tāri ínke kè bèe keè Fi-

disitēēbe cokémè kéíténí ké bè bèti kékuo. ²³ Kè ti Yiè nKuyie nduo nkè Isidayeeribe bè na de kó diyie ké mbè bèti késénténè Beti-Afenni.

Isidayeeribe deetémè Sonnatāā

²⁴ De kó diyie kè Isidayeeribe feúté mediè nke yé Sauri do béimmè ke dō: Wèè bo déuté dèmarè kè diyie mu nyí ta, kòò mu nyí na o doootitòbè ke pèite, de yiè mbo yà! Nè de kpéi nhòmòu í ndi dèmarè de yiè. ²⁵ Kè bèe tuoke dikpáa mari kè mecekùò mpiéké ke counè ketenkè. ²⁶ Kè behāāpòmbèe ta de kó dikpáa keyà mecekùò nhòmòu me nyí ndàátí kékááké ke yé bè démmè Sauri béi ndii nùu. ²⁷ Sonnatāā me nyí nyé ke dō nho cice béi ndinùu mari keyà ticièti, kékúú kupàati yómmè kédéúté kòò ìlkèe wenke. ²⁸ Kè kuhāāpònkù makùu ò náké ke dō: A cice béi nke tú kè wèè di dèmarè yie nhò bo yà. Deè te kè muwérímú dònté benitibè.

²⁹ Kè Sonnatāā dō: N cice kóónnè benitibè mbe, wénté ndéútémè mecekùò nkè n yìlkè wenke, ³⁰ kéndò nkè benitibè né do ndi bè éi dè bè na nnamu be dootitòbè kè dè pèēté dè mè ndòmmè.

³¹ De kó diyie kè Isidayeeribe mbeti Fidisitēēbe ke kòu, ké bè bèti Mikimasi ké-tuokenè Ayanoo kéou mediè nkécirime. ³² Kè bèe pímmú bè na bè kó ipe nè be nàake, ké nyi feu ke cáá ndende meyiì ncóú dè. ³³ Kè bèe náké Sauri ke dō: Isidayeeribe dòò meyei mme ke feu iwūō ke cáá mbè í fié dè, meyiì ncóú dè, kè Saurii kuónkoo ke dō: Di cààrèmu! Biennèni ditàri mari die. ³⁴ Kè bèe kote kénáké benitibè ke dō: Bá wè wèe tóní o nàáfè yoo o pièfè deborè kékuo kécááké, kè di bá nyi cáá nyi yiì ncóú dè kényeténè ti Yiè nKuyie.

De kó kuyuoku kè bá wèe tóní o òfè ké fè feúté deborè. ³⁵ Meñme Sauri maámè ti Yiè nKuyie ndiwūōtònni ketiri kébéi nke dō: ³⁶ Ti sooté ke nyènkè kémpuò Fi-

disitēēbe ké bè kùo páíi kéhef be kpere, bá ti báá súo nhòmòu. Kè tihāāpònti dō: Dòò a dómè.

Kè ikuó nùtù dō: Ti keténè kébéé ti Yiè nKuyie.

³⁷ Kè Saurii beé nti Yiè nKuyie nke dō: Kuyie nti kote kédokénè Fidisitēēbaa? A bo duó nkè ti bè naà?

Ti Yiè nKuyie me nyí nhò tēnné timati de yiè. ³⁸ Kè Saurii tíi nyIsidayeeribe kó bekótibè ke dō: Wénténè keyà meyei mmèè dòò yie. ³⁹ Ti Yiè nKuyie mbomu ke deeri Isidayeeribe, m béi nti yóo dòomu. Wèè te de kó meyei nhò yóo kúmu bá kè m bire Sonnatāā nwe.

Diñni mieke òmòu í nhò tēnné timati. ⁴⁰ Kè Saurii náké Isidayeeribe ke dō: Di cómmú kupikù kùmáá, mí nnè m bire Sonnatāā kè ti cómmú kutekù. Kè diñni náké Sauri ke dō: Dòò a dómè.

⁴¹ Kè Sauri dō: N Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe tú nkù dè dòmmè kàa í n tēnné yie ntimati? Kè mecaàrimè bo mí n nè m bire Sonnatāā tí ìnkè yoo a nitibè Isidayeeribe ìnkè, kè ti bo nyipāādítí ìi benke.

Meñme kè bèè bo nyipāādítí kè ìi benke Sauri nè Sonnatāā. Kè behāāpòmbèe yè. ⁴² Kè Sauri dō: Tāūnè tété mí nnè m bire Sonnatāā ti ìnkè, kè bèe tāū kòo do Sonnatāā ìnkè. ⁴³ De mōnni kè Sauri dō: N náké a dòò mù.

Kè Sonnatāā dō: N kááké m pàati yómmè mme mecekùò nke dèúté. N yiemmu ke bo kú. ⁴⁴ Kè Saurii béi nke dō: Kuyie nni mpoté kè nsà kè Sonnatāā í ku.

⁴⁵ Kè tihāāpònti dō: Sonnatāā báá kú, wèe te kè Isidayeeribe auté be dootitòbè. Ti Yiè nKuyie mbomu! Dende báá dòò, ti báá yie nkòo yùrikù bá kùmáá do ketenkè. Nè Kuyie nkó meteemmè mme ò pímmè mutòmmú yie.

Meñme kè tihāāpònti deeté Sonnatāā bá ò í nku de kó mukúú. ⁴⁶ Meñme kè Saurii yóu Fidisitēēbe mubetimù kè bèe kúú mbe cēi.

Bè nàké tì Sauri kpàtì ìnkè

⁴⁷ Sauri naá ndì m̀ǹǹǹi Isidayeeribe kóo kpàtì kẹ̀ p̀ǹkẹ̀ dokénè o dootitòbè bèè ò fité: M̀aabiibe nè Am̀diibe nè Edomiibe nè Tisoba kó dikpàatiyuu nè Fidisitèèbe. Kòò cuó nkèè bíkè wèe na. ⁴⁸ Wèè do dokénè dik̀m̀b̀ù̀d̀ Amadesiibe bembe bèè do fekù Isidayeeribe kpere kòò bè na, kédèetè Isidayeeribe.

⁴⁹ Sauri kó ibí do tú Sonnatāā nè Isefii nè Madikisina nè initipobí idéi, kè deketirè ntú Medabu kè dèdèrè tu Mikaadi. ⁵⁰ Kòò pokù yètirì tu Ainɔmmu, Aimasi bire. Wèè baké behāp̀m̀b̀è kòò yètirì ntú Abunee, kòò cice kperi tú Nee, Sauri tebite kó debire. ⁵¹ Kiisi Sauri cice nè Nee nè Abunee cice, be cice do tú Abiyeeidi.

⁵² Sauri kpàtì tim̀ɔ̀ mieke ò do dokùnè Fidisitèèbe mbe kè dè tòǹǹi, kòò yà onitì wèè m̀kẹ̀ dik̀m̀b̀ù̀d̀ yoo ò kpeñnì wèè ò p̀i ntihāp̀òntì.

Sauri yetemè Kuyie nkpeti

15 Kè Sammuyeerii náké Sauri ke d̀: Ti Yiè nKuyie ndo t̀ǹǹi mí nwe kè n da p̀i nti kpàtì kàa bo mbaké Isidayeeribe, kénté kù yè n da náké tì: ² Ti Yiè nKuyie Mpakedaa tu kù yóó potému Amadesiibe kéf̀j̀j̀ mbè do dintémè Isidayeeribe bè yènnì d̀i m̀ǹǹǹi Esibiti kè bè poté. ³ Kote kè bè dokénè kè bè kù bem̀ɔ̀ páíf! A báá kuş nhòm̀ɔ̀ mesém̀m̀, á kuş dèè kó dimàà wéi, benitidaabè nè benitipòbè, ibí nè ibíbénnì, inàake nè ipe nè yòyòbè nè sām̀m̀arím̀úbè.

⁴ Kè Saurii tíí mbehāp̀m̀b̀è Tedaimmu, kè bè kaa nkè bè mbo sikɔupík̀ù̀p̀isidé (20000). Suda kòbe tekɔupírípítè (10000). ⁵ Kè bèe tuoke Amadesiibe èi ke déké kénhoke kudúókù ⁶ Kè Saurii náké Keniibe ke d̀: Yènnè Amadesiibe cuokè kédété. N yí d̀ kè di wènnè kunasáa ke yé di do d̀m̀m̀è Isidayeeribe mesàà mbè yènnì d̀i m̀ǹǹǹi Esibiti. Mèmmè kè Keniibe

ye Amadesiibe cuokè. ⁷ Kè Saurii poté Amadesiibe, kétúóté Afidaa kétuokenè Suudi Esibiti tenké diyè yènnì kèè bíkè, ⁸ kékua benitibè bem̀ɔ̀ késús mbe kóo kpàtì Akaki kòò p̀i nhofòuwè. ⁹ Sauri nè o āp̀m̀b̀è kè bèe yóo Akaki nè iwūš ìi kó dimàà tu isà̀ỳi: Inàake nè ipe. Iwūš ìi kó dimàà cénke tu isà̀ỳi, kékua dèè tu desíntékperè, dèè í d̀ò nkédò̀ǹǹè m̀m̀m̀m̀.

¹⁰ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéin nè Sammuyeerii ke d̀: ¹¹ N dèmmumu dè yímè kè n tãátè Sauri kòò bo ntú Isidayeeribe kóo kpàtì. Nte we ke m b̀t̀f̀nné, ò í yie nke t̀ǹǹǹe nh ò nàké tì.

Kè Sammuyeerii yèmmè caarè kòò nyie nke kušnnè ti Yiè nKuyie.

¹² Kè dèe wenté dik̀ǹwènnì sèi kòò kote ke bo yà Sauri, kè bèe ò náké ke d̀: Sauri kote Kadimeedi ke bo maá dic̀nc̀ǹǹǹ kéndenninì ò namè Amadesiibe, ke dèe ke pèètè ke kote Kidikaadi.

¹³ Kè Sammuyeerii ntú̀koo Sauri borè, kòò ò náké ke d̀: Ti Yiè nKuyie nda d̀d̀ mesàà, n d̀d̀m̀u kù n náké tì tim̀ɔ̀. ¹⁴ Kè Sammuyeerii ò beke ke d̀: M me n yo yèè pedab̀ù̀d̀ nnè inàake kpèye, yè bonnì de?

¹⁵ Kè Saurii ò t̀f̀nné ke d̀: Tihāp̀òntì tii soó nhAmadesiibe wūš sà̀ỳi ke ì t̀ǹi, ke ti bo fíe ti Yiè nKuyie nha tū nkù. Desònnè kó dimàà ti dè k̀m̀m̀ páíf. ¹⁶ Kè Sammuyeerii d̀: Dè sànnèmu memme. N yóó da náké ti Yiè nKuyie nni nnáké tinti keyènkè. Kè Sauri d̀: Béi.

¹⁷ Kè Sammuyeerii d̀: A do cìè ndìi m̀ǹǹǹi amàà kè ti Yiè nKuyie nkuù da tãátè, di m̀m̀ǹǹi kàa baké Isidayeeribe.

¹⁸ Kuù da t̄ nke tú: A kote kédokénè Amadesiibe de kó benitiyeibe, kè bèe kuş páíf ke báá súş ndèmarè. ¹⁹ Dè yíme kàa í yie nkù da náké tì, ke éi be kpere ke d̀d̀ kù í d̀s dè? ²⁰ Kè Sauri d̀: N yiem̀m̀m̀u kù n náké tì ke kù Amadesiibe bem̀ɔ̀, ke súş mbe kóo kpàtì Akaki máa ndi koò t̀ǹi die. ²¹ Kè n kó behāp̀m̀b̀è soó

nyiwūō sààyi ke ì tóní die nKidikaadi kè ti bo ò fié ti Yiè nKuyie nha tū nkù.

²² Kè Sammuyeerii ò tènné ke dò: Ti Yiè nKuyie ndò di bo nkù feumè mme iwūō ke pēēté di bo nyíemmè ku náàntàà? Kàa yie nti Yiè nKuyie mbéi nti deè kù naati ke pēēté a bo kù fiémè iwūō mekùd nkpeyi. ²³ A bo yetemè ti Yiè nKuyie nkpeti dè í cáánnè a bo pāāmè, itookperí me nyí cáánnè a bo fiémè yebòkè. A mè nyetemè ti Yiè nKuyie nkpeti, kù múnke da yetemu yíe. A ténke í yó ntú ku nitìbè kóo kpààti. ²⁴ Kè Saurii kuónko ke dò: N cààrèmu! N yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti ke yete a kó itié. N yòte tihāāpònti nti ke dōdò tì yē mmù. ²⁵ Di mmònni n da báammu! N cààrèmu, ncíé n yei, nkéwētení kè ti kòte kè m bántè ti Yiè nKuyie. ²⁶ Kè Sammuyeerii dò: Mí nnè fí nti báa neí, a yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti kè kù me nda yete, a ténke í yó ntú Isidayeeribe kóo kpààti.

²⁷ Kè Sammuyeerii búttinné ke bo íté, kè Saurii pí nho yaàbòrì kè dii kété. ²⁸ Kè Sammuyeerii ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie mmúnke kétému a kpàti yíe ny-Isidayeeribe cuokè, ke tì duó nhotòu mōu wèè wenni ke da pēēté. ²⁹ Isidayeeribe kó muwērímú tū ti Yiè nKuyie nku, kù í sóú nkù í tū oniti ke bo béi nkéwēte kéceete. ³⁰ Kè Saurii yíe kébéi nke dò: N cààrèmu, a n cíé nké n déúkúnne beheikènkótìbè nè Isidayeeribe bemōu ìkè kéwētení kè m bántè ti Yiè nKuyie.

³¹ Kè Sammuyeerii wētení kóò túnne kè bèè kòte kè Saurii bántè ti Yiè nKuyie.

³² Kè Sammuyeerii dò: Tóní die nhAkaki Amadesiibe kpààti n yìikè. Kè Akaki nkéríní kòo yèmmè naati, nè o yèmmè mieke kòò tu mukúú nkó kunóú dētému di mmònni. ³³ Kè Sammuyeerii né ò nàké ke dò:

A siè dii te kè tibýōtì pàà ti bí, a kóo yō múnke yóò pàamu o bire.

Deñde Sammuyeerii ò kòmè Kidikaadi ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè.

³⁴ De kó difōnkúò kè Sammuyeerii kò nDamaa, kè Saurii kò nKibeaa. ³⁵ Kè Sammuyeerii yèmmè caàrè mediè nSauri kpéí nkòò yàa kúnè ò ténke í ò yà. Kè ti Yiè nKuyie nyèmmè múnke caàrè kù tāté mēè kpéí Sauri kòò bo ntú Isidayeeribe kpààti.

Bè pìmmè Dafiti tikpàti

16 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sammuyeerii ke dò: Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nkuòmmè Sauri kpéí? Nh ò dootóomu, ò ténke í yó ntú Isidayeeribe kpààti, íté kétúóté a naayènni, kè di cúú mekùd nkékòte Seseè cie Betideemmu. O bí mieke nke n tātémè okpààti n yèmmè kou. ² Kè Sammuyeerii dò: Yé mbo yímè? Kè n kòte Sauri yóò keèmu kè n kuò. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Íté kèntò fenààfè, kàa tūòkoo a dò: N kòtení ke bo féúté feòfè nfe ti Yiè nKuyie. ³ A yú Seseè kòò nda neínè, mī yóò da benke a dò nkéédòmè, kàa pí n da benke wè tikpàti.

⁴ Kè Sammuyeerii dōdò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì kékòte Betideemmu, ké-tuòkoo kè dihei kó bekótìbè ò yà, kè dèè bè di kè be kòntì nhau, kè bèè kòtení kóò co ke dò: Kusààkù bakaà? ⁵ Kòò bè tènné ke dò: N kòtení ke bo féúté feòfè nfe ti Yiè nKuyie. Wénkúnne dimáá kè ti nei kéféúté feòfè.

Kè Sammuyeerii duó nkè Seseè nè o bí kè bèè wénkúnne bemáà, kóò neínè kè bè bo fié iwūō. ⁶ Bè tūòkoo dii mōnni kè Sammuyeerii yà Ediabu, nè o yèmmè mieke ke dò: Nte ti Yiè nKuyie ntāté wè mènke. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Bá nwúó nho dòmmè nè o okùmè, nyí we ntāté, n yí wúó mbenitìbè wùò ndè, benitìbè wèi tikònti nti kè mí nwéi meyèmmè.

⁸ Kè Seseè yúní Abinnadabu, kòò tuòkení, kè Sammuyeerii dò: Ti Yiè nKuyie nyí tāté yie.

⁹ Kè Seseè yúní Samaa, kè Sammuyeerii dò: Ti Yiè nKuyie nyí tāté yie.

¹⁰ Kè Sese nyuní o bí kétuakenè ìyiekè, ti Yiè nKuyie nyí ntāátè be kòd m̀ò.

¹¹ Kè Sammuyeerii beke Sese ke d̀: Bedap̀ambè bəm̀ou ndaà? Kòd d̀: Os-àm̀p̀òú wèè kpaaní ke cēmm̀u ipe. Kè Sammuyeerii d̀: T̄ ǹkè bèè ò yuní, kòd í t̀ù̀kəní ti í yóó di ikuó dii.

¹² Kè Sese t̄ ǹkè bèè ò yuní. Ò do tú onitiw̄úw̄è nwe kòo ìikè wenni, kòo yèmmè duó cátiŕe. Kè ti Yiè nKuyie nnáke Sammuyeerii ke d̀: Weñwe, pí nwe tikp̀atì. ¹³ Kè Sammuyeerii íté kétúóté o naàyènni kécóú mmek̀ùò nDafiti yuu íǹkè, o tebíí ìikè, kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí de kó diyie Dafiti íǹkè ké nhò bonè.

De kó dif̀nkuó kè Sammuyeerii kò nho cie Damaa.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkó muyaá nyítè Sauri íǹkè, kè k̀uò ò duónni meyèmmè yeime kè mè nhò k̀ónnè. ¹⁵ Kòo t̄mbèè ò nàké ke d̀: Ti Yiè nKuyie nkuú da duónni meyèmmè yeime kè mè da k̀ónnè. ¹⁶ Ti yiè nkàa ti p̄a dinùú t̄nti a kó bet̄mbè ti yóó waámmu onit̄i wèè nò nke bie nkuk̀ùtid̀k̀ù, kè meyèmmè yeime Kuyie nduónni mè níí da ité dii m̀ònni wèè bente kuk̀ùtid̀k̀ù kè dè da t̄úke. ¹⁷ Kè Sauri d̀: Yànè onit̄i wèè nò nke bie nkuk̀ùtid̀k̀ù mesàà nkòd k̀otení.

¹⁸ Kòo kóo t̄nti m̀òu b́i nke d̀: N ýmu onit̄i m̀ò, Sese Betideemmu eí kou kó debire kòd nò nke bie nkuk̀ùtid̀k̀ù mesàà, onit̄i m̀ómmu nwe kòd tu onitid̀ù ke náánnè mecíi, ke tú odasáátì kè ti Yiè nKuyie nhò bonè.

¹⁹ Kè Saurii t̄ ǹkè bèè náke Sese ke d̀: Sauri tu a ò duónko a bire Dafiti wèè cēmm̀u ipe. ²⁰ Kè Sese waá mp̄éè nè menaà nkécúú kud̀uk̀ù mieke, ḱpí ntebuatè kè dè tou nsámmarímú, kè Dafiti bii bo dè duó nSauri. ²¹ Kè Dafitii tuake Sauri cíètè ḱmpí nho t̄ómmú, kè Saurii ò pénsiri, kòd t̄átè kòd nt̄u o kp̀arinenti. ²² Kè Saurii t̄ ǹkè bèè náke Sese ke d̀: Sauri tu ò d̀ Dafiti mbo o

cíètè nte ke pí nho t̄ómmú ke yé wè ò pénsirimè mediè.

²³ Kè dèe yie nkè meyèmmè yeime Kuyie nduónnimè níí ò ité, Dafitii túótè kuk̀ùtid̀k̀ù kébente kè dèe t̄úke Sauri, kòo yèmmèe bonke kè meyèmmè yeimee ité.

Dafiti kpannèmmè Kodiyati

17 Kè Fidisit̄ēēbe tíí mbe kó behā̀p̀òmbè mudodò kp̄éi nSokoo Sudaa temp̄e mmieke, ḱkari Efesi-Damimmu, Sokoo nè Asekaa de cuokè. ² Sauri nè Isidayeeribe kè bembe múnkee báté kubiriku bè tu kù Tedementi biriku ḱmbaati ke bo dokénè Fidisit̄ēēbe. ³ Fidisit̄ēēbe nè Isidayeeribe kè bè ndeke yet̄arè ke weti bet̄abè, kè kubiriku soké be cuokè.

⁴ Kòo nit̄i m̀ò yìení Fidisit̄ēēbe kó behā̀p̀òmbè mieke Kati naàm̀nk̀ù kou, kòo yet̄irì tu Kodiyati, o ok̀ùmè bo nt̀ù̀ke métiri m̀et̄āatì nè sántimétiri sipísidé nè m̀eǹumm̀. ⁵ Kòd òké dis̄w̄ú kó dipiì kè dis̄w̄ú kó kupenku pi o c̄nc̄n̄ni kè ku c̄éék̀ù bo cidòd sipísiku. ⁶ Kòd kánkè o tàake dis̄w̄ú kó kupenku, ke báátì dis̄w̄ú kó dikp̀arisie. ⁷ Kòo kp̄anni kó kud̀ú m̀annè kucuud̀ú kè mekp̄ambii nkó kuc̄éék̀ù bo cidòd bèyiekè. Wèè t̄o o d̀pik̀ù kòd ni o ìikè. ⁸ Kòo cómmú ḱpíekè ke d̀: Di benné ke yènnimu ke bo ti dokénè, n tú Fidisit̄ēē nwe kè díndi tú Sauri kó tidaati. T̄āténè di mieke onit̄i òm̀á kòo k̀otení kè tí kpa! ⁹ Kòd n na tí naá ndi kó tidaati, kè m me nhò na dí naá nti kó tidaati ḱmpí nti t̄ómmú. ¹⁰ N yí di wúf nfen̄nfè kè di yete, dí deitení di mieke onit̄i òm̀á kè tí kpa.

¹¹ Kè Sauri nè Isidayeeribe kè bèe keè de kóo nit̄i náámmè, kè kuf̄w̄aá mbè auté.

¹² Dafiti cice do tú Sese Efadataa kó dihei kou nwe ke bo Betideemmu Sudaa temp̄e mmieke ke m̀ake ibí iyiekè.

Sauri kó dimònni do s̄ nhò kòtému mediè. ¹³⁻¹⁴ Kòò bí ikótí itāāti niènnè Sauri dikpànni, be kóo po Ediabu nè Abinnadabu nè Samaa. Dafiti weè do tú teyāātè. ¹⁵ Kè Dafiti ní mbo Sauri cīētè ke kũñni o cice cīētè Betideemmu ke cēm̀m̀u o pe.

¹⁶ Kè we è Fidisitēē nyiitini dikúnweñni nè kuyuoqu ke d̀ yewe sipisinaà.

¹⁷ De kó yewe mieke nke Seseè nákémmè o bire Dafiti ke d̀: Túóté tidiiti ti nnè kuyòrikù ti cie nti nè p̄ēēbè bie ntepitè, kékòte kédúo nha kó bekótf̀bè bè bàtè dè.

¹⁸ Á ntonè yenaakāā ntepitè tie kénto ke bí dúo nwèè bè baké. Kàa d̀ou nha kó bekótf̀bè ke wētini bè da duw̄nni dèmarè dèè benkú be k̀nti naatimè. ¹⁹ Bembe nè Sauri nè Isidayeeribe t̀bè, bè bo kubiriku bè tu k̀ Tedimenti biriku nku ke dokùnè Fidisitēēbe.

²⁰ Dikúnweñni sèi kè Dafitii pike cute kébanne ipe oniti m̀ou k̀túóté ò d̀ nkénto dè, kékété, kéndonnè o cice do ò nàké dii nù. Ò t̀d̀koo dii m̀nni bè bàtè dè, ke s̄ mbè d̀ k̀boote be dootit̀bè kéuu dikpànni kó fehúufè. ²¹ Fidisitēēbe nè Isidayeeribe kè bèe wetinnè bet̀bè. ²² Kè Dafitii d̀w̄nko o nenti o nemb̀ari borè kékòte mudò borè kéndou nho kó bekótf̀bè. ²³ Bè kpaá ke me nnáa nkè Kodiyati Fidisitēē, Kati naám̀unk̀u kouu íténi o ā̀p̀mbè ìkè k̀w̄te k̀bèi ò baa ò nnáa nti, kè Dafitii keè. ²⁴ Kè Isidayeeribe ò yàni kè kuf̀waá mbè autè kè bè ncok̀, ²⁵ ke nnáa nke tú: De kòo niti d̀ ke ti wéntému, deè te kòo iitini miè mboti, kòo m̀ou na koò k̀u okpàati bo ò p̄a tikpàti péu kòo dúo nho kóo sapàa nkòo puoke, kéd̀o de yiè ncīētè mesàa nyIsidayeeribe cuokè.

²⁶ Kè Dafitii beke behā̀p̀mbè bèè ò t̀kènnè ke d̀: Kòo m̀ou k̀u Fidisitēē yie nke dènnè Isidayeeribe ifei bè bo ò yietí ba? O yèmmè d̀o nhò tu we de kóo Fidisitēē, kutayóu yiè, kòo bo nsáa Kuyie nkòbe.

²⁷ Kè bèe ò t̀énnè kòo nàké bè baa do yè mbè yóo yietí dè wèè bo na de kóo niti. ²⁸ Kòo kóo kóti Ediabuu keè bè nàammè, kòo mieke peike kòo d̀: We nyè nha k̀tení die! A yóunnè we ipe dikpàa mieke? N da yému a í yo ditò, N yému a yèmmè d̀ommè. A k̀tení ke bo yà dikpànni ndi. ²⁹ Kè Dafitii ò t̀énnè ke d̀: N d̀ò ba dèè tu deyeire? N na bá mbekaá?

³⁰ Kè Dafitii íté oniti wenwe borè kékòte k̀bekè ot̀ou m̀ou kòo baa ò t̀énnè bet̀bè do ò nàké ti nti.

³¹ Kè benit̀bè bem̀ou keè de kó tináant̀i, dende b̀mbà nkè t̀i tuòke Sauri kòo dúo nkè bèe yúni Dafiti. ³² Kè Dafitii ò nàké ke d̀: Okpàati, a yèmmè báa caàrènnè de kóo Fidisitēē. A kóo t̀nti, mí, m bo kòte kòo kpànnè. ³³ Kè Sauri d̀: A báa na k̀kpànnè de kóo niti, a kpaá bemmu, wenwe me ntu okpàri nwe nè o bíkémbènti. ³⁴ Kè Dafiti d̀: Mí nha kóo t̀nti n tú opecenti nwe n cice cīētè, ke ò ncēm̀m̀u ipe, kè diciriciri k̀tení yoo mupímpímm̀u mam̀u ke bo pí m pièfè mafè, ³⁵ N fè pàte ké dè bèti, k̀fietè m pièfè, kè dè wētèni m bíékè, m pí de f̀nii ké dè potè k̀ku. ³⁶ N k̀u m̀è boti yeciricirè nè depímpínnè, n yóo me ndò Fidisitēē yie nwenwe kutayóu yiè nke yé ò s̀áammè Kuyie nkòbe. ³⁷ Ti Yiè nKuyie nk̀u n deetènnè diciriciri nè mupímpímm̀u k̀u yó n deetènnè Fidisitēē yie. Kè Sauri d̀: Kòte kè ti Yiè nKuyie nda teennè.

³⁸ Mèmmè Saurii duómmè Dafiti o kpàrinenti kòo òo ndisòw̄w̄ kó dipi kòo dàtinnè dicìncìnk̀nni. ³⁹ Kè Dafiti túóté Sauri siè k̀báatí dicìncìnk̀nni ìnkè, ò í nna ke bo centè ke yé ò do í dè mantènnè, kénákè Sauri ke d̀: N yèkemu! Kè bèe dè dàtè. ⁴⁰ Kòo túóté mutántèndit̀im̀u k̀eta kukó mpeém̀m̀è k̀tāatè yetàrè yènnèmm̀u k̀cúú o ỳri mieke k̀pikú o t̀ántèndit̀im̀u kékété k̀nweñi Kodiyati. ⁴¹ Kè Kodiyati múnke

mmó nke tóntonè Dafiti, wèè tɔ o dɔpikù kòò ni o ìikè. ⁴² Kòo wénté Dafiti kóò sènkèrì. Dafiti do tú dedapùmbire nde ke wūō kòo ìikè wenni. ⁴³ Kè Kodiyatii náké Dafiti ke d̄: A n wúo ntemətè nte ke tɔ kupààti ke kèríní m boràà? Kè Kodoyatii parìkè kényú Fidisitēēbe kó yebòkè yeməu yètè kè d̄: A bo yà! ⁴⁴ Kòtení kè n duš nha maa ndéinkè kó tin̄tì nè tikpas̄inti. ⁴⁵ Kè Dafiti d̄: F̄́ nkèríní m borè nè disìè ndi nè kukpānséú nè dikpānni, mí mme nkéroo a borè nè ti Yiè nKuyie nyètiri ndi, Mpakédaa Isidayeeribe tū nwè, a sáá nwè. ⁴⁶ Ti Yiè nKuyie nda ānné n n̄ùtè nte yíe, kè m bo da kuó kékééte a yuu. Yíe ntin̄tì nè tikpas̄inti deè yóó péte Fidisitēēbe kó behāāp̄ombè kéco. Kè kutenkù kuməu kəbɛɛ banté Isidayeeribe tūmmè Kuyie. ⁴⁷ Kè Isidayeeribeɛ banté ke d̄o ti Yiè nKuyie nyí deérinè disìè yoo dikpānni, ti Yiè nKuyie nkuù baké dikpānni ke di ānné ti n̄ou mieke yíe.

⁴⁸ Kodiyati kètè diì m̀nni kéwetínné Dafiti, kè Dafitii cokóo mecāā nho ìikè ke bo ò dokénè, ⁴⁹ kédeite ditári dimáà o yòrì mieke kéānné o tántèndit̄imù ké-dooté kébóté Kodiyati t̄inni kè ditárii taroo, kòò do o nuù ìnkè.

⁵⁰ Mèmmè Dafiti namè Fidisitēē nè ditántèndit̄itári kóò kùò bá ò í tɔ disìè.

⁵¹ Kè Dafitii cokóo Kodiyati duš dè kékpaté Kodiyati siè kóò fèúténè. Kè Fidisitēēbe yà be kóo kperi kumè kécoké. ⁵² Isidayeeribe nè Sudaa kəbe kè bèe yà Fidisitēēbe cokémè, kéuu fekpārìhúùfè, ké bè bèti kētuokenè Kati èi nè Ekin̄ɔ de ekè. Kè Fidisitēēbe kó becírìbè nnenkóo Sadaimmu kó kuce kētuokenè Kati nè Ekin̄ɔ.

⁵³ Isidayeeribe do be bèti kè dè futímu, kè bèe yóu kéwēténí kéhef tinenti Fidisitēēbe kó dikari. ⁵⁴ Kè Dafitii túóté Kodiyati yuu kékònnè Sedisademmu kètúóté kudadièkù kpàrinenti kétanne o touku mieke.

Bè benkemè Dafiti Sauri

⁵⁵ Dafiti do kəri diì m̀nni ke bo kpan-nè Kodiyati kè Saurii ò yàmu kébeke Abunee wèè baké behāāp̄ombè ke d̄: We nte odapàà nyie? Kè Abunee ò tḗnné ke d̄: Okpààti, n yí yé wèè ò te. ⁵⁶ Kòo kpààti d̄: Beké kényà wèè te de kóo dapàà.

⁵⁷ Dafiti kùò diì m̀nni Kodiyati kédeè, kénwētíní, kè Abunee ò kòtenè Sauri borè, kè Dafiti kpáá tɔ Kodiyati yuu. ⁵⁸ Kè Saurii ò beke ke d̄: N kóo dapàà nha tú we nkó dɛbire? Kè Dafiti d̄: N tú a kóo t̄nti Seseè wèè bo Betideemmu o bire nde.

Dafiti nè Sonnatāā bè dapemè

18 Dafiti nàkénè Sauri diì m̀nni kédeè kè Sonnatāā wēnnii p̄innè Dafiti kperi, kòo yèmmèe ò ta, kòo ò d̄ke kéndònnè ò d̄ómè omáà. ² Nè de kó diyie Sauri ténke í nyie nkè Dafitii wētè o c̄iētè o cice borè. ³ De m̀nni kè Sonnatāā taunnè Dafiti ke yé wè ò d̄ómè ke d̄onnè ò d̄ómè omáà. ⁴ Kè Sonnatāā dáté o yaàbòrì kéduš nDafiti, kóò dušnnè o āāp̄nyààti nè o siè nè o tām̀m̀ nè o naàk̄ònni.

⁵ Tip̄it̄i timəu kè Sauri bè t̄o nkèè bíékè mudòò Dafitii na kè Saurii ò baá nkòo mbaké behāāp̄ombè kè benitibè beməu ò d̄ó nè behāāp̄ombè iwēi yembè.

Sauri mieke do yonkemè Dafiti bè ò sante mèè kpéi

⁶ Dafiti do kùò diì m̀nni Kodiyati kékonní kè benitipòbè yehèkè yeməu kəbɛɛ yènni kéco Sauri, kéndiè nke au ke bie nyebàrè nè debémbénnè terè. ⁷ Kè benitipòbè diè nke c̄óu mbetòbè ke tú: Sauri kùò sik̄upí,

kè Dafiti kùò sik̄upí.

⁸ Kè Sauri miekeɛ peike mediè, ò í mpénsiri de kó tin̄aanti ke d̄: Bè me nhò duò nsik̄upí kè n duò sik̄upí, dè kpáá

sámǎ nwe kè bèe ò duś ntiƙpàtì. ⁹Nè de kó diyìè ndi Saurii wèntémè Dafiti fènǎnsìnfè.

¹⁰Kè dèe wenté kè meyèmmè yeime Kuyie ntǒnní mèe pí nSauri, kòo íté kénharì o cìètè mieke ke pikú o kpānnì, kè Dafiti tó nhò bie nkukùtidùkù ò 5 mbie mmèè botí, ¹¹kòo youte o kpānnì, nè o yèmmè mieke ke dò: M bo tā Dafiti kédannè femarife, kè Dafitii yenténè dikpānnì kuce mèdémè. ¹²Kè Saurii ò yòte ke yé ti Yiè nKuyie ndo ò yóumè kèmbonè Dafiti. ¹³Kòo túóté Dafiti kéní mbehāpǎmbè tekòupítè ke bo ò déttinnè omáà. Mèmmè kè Dafiti nni behāpǎmbè kè bè nkòri mudoò. ¹⁴Mudoò ò kòri mùu kó dimàà kè weè nǎ nke yé ti Yiè nKuyie nho bonèmè. ¹⁵Sauri yà dīi mǎnnì Dafiti nǎmmè o dootitòbè kóò depe mediè. ¹⁶Isidayeeribe bie bémǎu nè Sudaa kòbe kè bè ndó Dafiti ke yé weè bè nimè mudoò mieke.

Dafiti puokemè Mikaadi Sauri kóo sapàà

¹⁷De kó difǎnkúò kè Saurii náké Dafiti ke dò: Nte n kóo sapàà mMedabu, n wè nda duǎmmu kàa bo puoke, mpí n tǒmmú nè dikǎmbùò kénkpa nti Yiè nKuyie nkó dikpānnì. Ó do í dǎ kóò kùu o mǎmmu nke né ndó Fidisitēēbe beè ò kùu. ¹⁸Kè Dafiti dò: N yí tú òmǎu, ti naàmùnkù í tú kùmakù, ti wuǎ nyí tú kùmakù Isidayeeribe mieke, kè mǎi bo puoke okpàtì kóo sapààndà?

¹⁹Dè tùòke dīi mǎnnì Medabu bo yenkemè Dafiti kè Saurii ò duś nhAdidiedi Abeti Mèodaa èi kou.

²⁰Kè Sauri kóo sapàà ntòu Mikaadii dǎke Dafiti kè bèe tì náké Sauri, kè dèe o narike. ²¹Nè o yèmmè mieke kòò dò: M bo wè nhò duś kóò dīi nè Fidisitēēbe ò ninte. Kuce medérímmè mme Sauri nákémè Dafiti ke dò wèe puoke o kóo sapàà. ²²Kè Saurii náké o kó betùmbè ke dò: Nákénè Dafiti didé borè ke dò:

Okpàtì tu ò da dǎmu, tínti o kó betùmbè kè tì múnke da dǎ, yie nképuoke o kóo sapàà.

²³Kòo kpàtì tùmbeè tì náké Dafiti, kòò dò: Di yèmmè dò ndè tu diwántiri ndi a bo puokemè okpàtì kóo sapààndà? Nte mí nke í mǎke mùmamù m me nyí tú òmǎu.

²⁴Kòo kpàtì tùmbeè wètoo kénáké okpàtì Sauri Dafiti yè mmù. ²⁵Kòò dò: Kòtenè kóò náké ke tú: N yí wanti ò n yietí tipòcònti, n dǎ wèe kuǎ Fidisitēēbe mbe képeite kètǎni be tayéi tekòutè (100).

Sauri do dǎ Fidisitēēbe beè ninte Dafiti. ²⁶Kòo kpàtì tùmbeè kòte kè tì náké Dafiti, kòo ti yie. Bá de kó diyìè mu nyí tùòke, ²⁷kè Dafiti nè o kòbe kè bèe kòte kékua Fidisitēēbe sikòusidé (200), kètǎni be tayéi kédúǎ nhokpàtì, kòo ò kàa. De mǎnnì kòo ò duś nho kóo sapàà nkòo puoke.

²⁸Kè Saurii banté ke dò ti Yiè nKuyie nkuù bonè Dafiti kè Mikaadi o kóo sapàà nhò dǎ. ²⁹Kè Sauri dǎke yòte Dafiti, kè nhò nǎ mmediè.

³⁰Fidisitēēbe kpàtìbè doké mùu doò kó dimàà nè Isidayeeribe kè weè nno mmudoò képèēté Sauri kó behāpǎmbè iwēi yembè. Kòo yètirri feitè mediè.

Sonnatā kònnémè Dafiti

19 Diyìè mari kè Saurii náké o kóo dapàà nSonnatā nè o kó betùmbè ò dǎmè kékua Dafiti. Sonnatā nè do me ndómè Dafiti mediè nkòo ò náké ke dò: ²N cice Sauri dǎ ke da kuǎmu, á ndake nanke dikúnweñni, a báa yie nkòo da yà, á nsòri. ³Kè nh ò neinè ke tí kòte a sòri kèè bíéké, kè ñh ò béinnè a kpéi, kéyà ò yóo yímè, kè n da náké.

⁴Kè dèe wenté kè Sonnatā nsántí Dafiti o cice Sauri borè, koò nàa nke tú: Fǎ nhokpàtì a báa dǎdè meyei mmamè Dafiti, ò í da dǎdè meyei mmamè, ò pètinke dǎri dè tu a kó mesàa mme. ⁵Weè kááté

mukúú nke kùò Fidisitēē kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeribe bè na, kàa dè yà kè dè da narike. Ba nkpéí nte kàa bo dᵛᵛ meyei nkékuo onitisàù? Ba nte kàa sᵛᵛnté ke dᵛ kékúo Dafiti detetirè?

⁶ Kè Saurii yie nSonnatāā kpeti kébéí nkéyú ti Yiè nKuyie nyètiri ke dᵛ: M báá ku Dafiti.

⁷ Kè Sonnatāā kᵛte kényà Dafiti kóò nàké bè nàké tii kó dimàà, kóò tᵛ kékpēnnéní tēcīētē, kòo wēte késᵛᵛté o tōmmú ò ᵛ mmù pí mmèè botí.

Mikaadi deetémè Dafiti

⁸ Kè bèe wēte késᵛᵛté mudòò kè Dafitii auté o dootitòbè kè bèe coké.

⁹ Diyìè marì kè meyèmmè yeime Kuyie ntōnní mèe pí nSauri o cīētē mieke ke sᵛ nhò tᵛ o kpānni kè Dafiti ò bie nkukùtìdùkù. ¹⁰ Kè Saurii tāū dikpānni ke bo wēnnénè Dafiti kumarí kédannᵛᵛ, kè Dafitii yenté kè dikpānni tā kumarí kénfúúkú kè Dafitii yè kécoké de kó keyènkè késᵛri. ¹¹ Kè Saurii tᵛ mbenitìbè de kó keyènkè kè bè mbaa Dafiti cīētē ke bo ò kùò dikúnwēnni, kè Dafiti pokù Mikaadii ò nàké ke dᵛ: Kàa í coké ke sᵛri keyènkè kie mbè naa yóó pike da kuomu.

¹² Ò yí memme kóò cūū nfenéti, kòo coké kédēetè o fōmmu. ¹³ Kè Mikaadi túóté tetenkaanitè kédᵛú nDafiti dᵛú ínkè kédátínné kubòkònkù te yuu ké tē dātínné kuyààkù. ¹⁴ Sauri tᵛ mbè kè bè bo pí nDafiti bè tᵛᵛkoo dii mōnni kòo pokùu bè nàké ke dᵛ: O kᵛnti í naati.

¹⁵ Kè Saurii yíé ké bè tᵛ nke dᵛ: Kᵛtenko kòò tᵛtóténi o dᵛú ínkè kè nh ò kùò.

¹⁶ Kè bè ntᵛᵛkoo ke sᵛ ntetenkaanitè tēe duó o dᵛú ínkè kè kubòkònkù dàátí te yuu. ¹⁷ Kè Saurii beke Mikaadi ke dᵛ: Dè yíme kàa n souté memme botí ke yóu kè n dootitòu coké. Kè Mikaadi dᵛ: Wēe yí nh ò yóu, kè n yí ò yóu ò bo n ku.

Sauri tūnnemè Dafiti Nayᵛti

¹⁸ Mēmmè Dafiti namè kécoké kékᵛte Damaa Sammuyeerì borè, kóò nàké Sauri ò dᵛᵛ dèè kó dimàà. Kè bèe kᵛte kémbo Nayᵛti Damaa tempè mmieke.

¹⁹ Kè bèe nàké Sauri ke dᵛ: Dafiti bo Nayᵛti Damaa tempè mmieke. ²⁰ Kè Saurii tᵛ nkè bè bo ò pínní. Bè tᵛᵛkoo dii mōnni kényà Kuyie mpānānānti náam̀bè nè be kóo kótí Sammuyeerì kè bè nnáá nKuyie mpānānānti kè Kuyie nYáá mbè pí nkè bèe ta Kuyie mpānānānti náam̀m̀. ²¹ Kè Saurii tì kèè kényíé kētᵛ mbetòbè kè Kuyie nYáá mbè pí nkè bèe ta nKuyie mpānānānti náam̀m̀, kòò yíé kētᵛ mbetòbè meè máá. ²² Kòo yóu kēpí nkuce o mōmmu nkékᵛte Damaa kētᵛkoo tebinte dietè tēe bo Seku kēbeke ke dᵛ: Sammuyeerì nè Dafiti bè bore? Kè bè dᵛ: Bè bo Nayᵛti nwe Damaa èi také.

²³ Kòo kété kēmberrínè kuce cuoké kè Kuyie nYáá nhò pí nkòo sᵛᵛté kēnnāntoo Kuyie mpānānānti kētᵛkenè Nayᵛti Damaa také. ²⁴ Ke múnke dāté o yààti kēnnáá nKuyie mpānānānti Sammuyeerì ìlkè, kédó kénduó ketenkè o tetiri kuyie nkumᵛu nè keyènkè kemᵛu. Deè te kè bè nàá nde kó dikotinùu ke tᵛ: Sauri múnke kᵛkémú Kuyie mpānānānti náam̀bè miekaà?

Sonnatāā teemè Dafiti

20 Diyìè marì kè Dafitii íté Nayᵛti Damaa také kékᵛte Sauri bire Sonnatāā borè kóò beke ke dᵛ: N cààrè ba? N dᵛᵛ ìmmè yei nha cice kòo dᵛ kè n kuᵛ? ² Kè Sonnatāā dᵛ: Dende báá dᵛ, a í yóó kú, n cice ᵛᵛ í ndᵛᵛ dēmarè ke í n nàké, ba nte kòò bo n sᵛnne tii? Dè í bo! ³ Kè Dafitii béi nke dᵛ: Nè ti Yiè nKuyie nkó diyètiri m béimmu ke tᵛ a cice yèmmè tì bomu, ò né yému ke dᵛ nti dápú, deè te kòò í dᵛ kényóu kàa tì keè, a yèmmè yàà bo cààrè. N da náá ntimómmᵛnti nti nè mukúú nti tᵛké ke dᵛ fenᵛnfè nè

diɔnni ndi. ⁴ Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dɔ̀: Kàa dɔ́ n dɔ̀ dè n yóó dè dɔ̀mu. ⁵ Kè Dafiti dɔ̀: Nanke tú otànkù pànwè nwe n dò nkémbomu okpààti cîètè kè tí wènné kèdi. A né m pā dinùù kè n ta dikpàà kén-sɔ̀ri, nanke nè diyìè teri kuyuoku. ⁶ A cice yó m mótému, kòd beke, a ò nàké ke tú n yāūtè fí nwe kuce ke kòte Betideemmu n cie, ke bo wènnénè n cîètè kòbe kè ti fíé iwū̀ dibenni kó mukúú nkpeyi. ⁷ Kòd yī dè wenni, tìmatì í bo. Kòd miéke me mpeike, a banté ke dò nhò n dónè mukúú mmu. ⁸ Benke a n dómè mí nha kóo tɔ̀nti, ke yé a n dònè mè metaummè ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri. Kè m me ncààrèmu a n kuɔ a mómumu nha bá n duó nha cice.

⁹ Kè Sonnatāā kuónko ke dɔ̀: Kuyie mbáá dè tóni! Kè n kèè kè n cice dɔ́ ké da dɔ̀ meyèi m báá da sɔ̀nne, mfi béi.

¹⁰ Kè Dafitii beke Sonnatāā ke dɔ̀: Kàa béi nkàa cice bàani we mbo n náké?

¹¹ Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dɔ̀: Kòtení kè tí kòte dikpàà.

Kè bèe nei bedé kékote. ¹² Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dɔ̀: Nè Kuyie ny-Isidayeribe tú nkù yètiri, nanke yoo diyìè teri dè bo nkááké mie nkè n yááké n cice kèyà o yèmmè dòmmè. Kè tìmatì í bo fí nnè we di cuokè a báá keè tìmatì. ¹³ Kè n cice me ndó ké da dɔ̀ meyèi, kè n yí da náké ti Yiè nKuyie nni mpoté mediè. N yóó da pāmu kuce kàa íté, a bá nyièkù, ti Yiè nKuyie nni nda bonè kù do bonèmmè n cice. ¹⁴ Kè n kpaá fòu a nyé ti Yiè nKuyie nda dòd mèè sàà nkpeí nké n dòd mesàà nkè m báá kú. ¹⁵ De kó difɔ̀nkùò á nsáké ke dɔ̀ri n yaábí mesàà nkè ti Yiè nKuyie nduó nkàa nkòu a dootitòbè omáà omáà ketenkè ínkè.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkàa na a dootitòbè bemou, a báá tɔ̀te metaummè mèè bo ti cuokè mí nnè fí, kàa mè tɔ̀te ti Yiè nKuyie nda poté. ¹⁷ Kè Sonnatāā duó nkè Dafitii béi nkéyú Kuyie nyètiri kèbenke wè ò dómè ke yé wenwe Son-

natāā ò dómè Dafiti nè o yèmmè memou ndi.

¹⁸ Kè Sonnatāā ò nàké ke dɔ̀: Nanke tú otànkù pànwè kó dibanni ndi. A fíè nnaa yóó nfeimu kè bè da móté. ¹⁹ Nanke diyìè teri bè yóó da mótému, a kòtení a sòd sòri dè diyìè teri kécómmú ditāri Esedi také. ²⁰ N naa yóó tāumu ipie nyitāati ii nde bíkè kéfietí n dɔ́ dè, ²¹ kètō n kóo tɔ̀nti odapàà nkòd nyóó i tūóténí, kè nh ò nàké ke yí: Ipie nyí da dètirinè, wètení die nké i tūóté! Á banté ke dò ntìmatì í bo kèwètení. Ti Yiè nKuyie mbomu mfi béi. ²² Kè mme nnàké n kóo tɔ̀nti ke yí: Ipie nyí tóké dende, i bo de ìkè nke, á déte, ti Yiè nKuyie ndó á ítému. ²³ Metaummè ti dònè mí nnè fí, ti Yiè nKuyie nti wúómmu ke yó nyé me kpéí nsáà.

²⁴ Kè Dafiti nsɔ̀ri dikpàà.

Kòo tãnkù pànwèe yènni kè bèe ān-né dibanni kòo kpààtiti kari ke bo di dibanni, ²⁵ kénkari o kàri ke díri kumarí, kè behāāpòmbè kóo kóti Abunee kàri o také, kè Sonnatāā kàri o ìkè, kè Dafiti kó mefiè nfeí. ²⁶ Sauri í mbéi ntìmatì de yìè kòo yèmmè ndò nkè dè yèmmè ò bo nsāu omáà ndi, kè deè te kòd í kòtení. ²⁷ Otànkù yìè dèri kòo kpààti wète kèyà Dafiti kàri feímè kèbeke Sonnatāā ke dɔ̀: Dè yíme kè Dafiti wee í kòtení ke wète ke í kòtení yíe?

²⁸ Kè Sonnatāā dɔ̀: Dafiti n yāūtému ke tú nh ò pā kuce kòd dɔ́ kékote Betideemmu nwe, ke yetoo, ²⁹ ò m mɔ̀umu ke tú nh ò yóu kòo kòte kè bè mòke ikuó nyi be cîètè, kòo kóo kóti yé nwèe kòtoo. Nte dèè te kè Dafiti í na ke kòtení okpààti banni.

³⁰ Kòo kpààti Sauri miéke peike Sonnatāā kòo ò sàà nke dɔ̀: Temòtè kó debire fí! N yému ke dò nha tūóté Seseé kó debire nde ke dòd a népo! A fei ínkè nke nè a yō kpèyi. ³¹ A nyé ke dò nkè de kóo niti kpaá fòu a í yóó na kèdi tikpàti, tō nkè bèe we nni mpínni, ò dò nkékuomu.

³² Kè Sonnatāā ténne o cice Sauri ke dō: Ba nkpéi nte kòò dō nkékú? Ò cààrè ba?

³³ Kè Sauri youte o kpānni ke bo ò tā, kè Sonnatāā banté o cice baa dómèmu kékuo Dafiti. ³⁴ Kòò miekee peike kòò íté, bá ò ténke í ndi tibandiiti, diyie déri kpeti. Kòò yèmmèe caàrè mediè nho cice sāmúmú Dafiti.

³⁵ Kè dèe wenté kè Sonnatāā yè kékote bè wee benné dè betòbè wenwe nè Dafiti ke neínè dedapumbire, ³⁶ ké dè nàké ke dō: Coké kótúóténí ipie n yóó tāū ì.

Kòò dapàà ncoké kè Sonnatāā tāū kupie nkè kùu ò sènté. ³⁷ Odapàà tùðke dii mōnni kupie mborè kè Sonnatāā pīéké ke dō: Kupie nyí pēētè dendaà?

³⁸ Coké mecāā mbá cómmú!

Kòò dapàà ntúóté kupie nkéwētení. ³⁹ Odapàà nyí nyé tìmatì, Sonnatāā nè Dafiti kè bembe me nyé.

⁴⁰ Kè Sonnatāā duś nho duokè nè o tām̀m̀m̀u odapàà nke dō: Kpēnné de tēcētē. ⁴¹ Kòò dapàà nkò nkè Dafitii yènni ò do sori dè ditāri píkù, kubakù cānku bíékè, kénínkú késínnóo Sonnatāā ìikè kuce mètāāti, kè bèe kóunnè betòbè kékuś mmediè.

⁴² Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dō: Kote kè dè nnaati, a báa yé nti dōò mèè taummè ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri, kù yému de kó metaummè kpéi nkè mè yó mbo sáà nè ti yaábíó.

21 Meimè kè Dafitii íté kè Sonnatāā kò.

Dafiti kòtemè Nòbu ei

² Kè Dafitii kote Nòbu ikuś niùti Aimmèdeki borè. Kè Aimmèdekii ò yà kécokóo o borè nè iyìèke kòò beke ke dō: Dè dòmme kàa bo amáa bá òm̀m̀u í da neínè?

³ Kè Dafiti dō: Okpààti weè n duś mmutōmmú ke yè m báa yie nkòò m̀m̀u nyé ò yè n dōò dè. Deè te kè n yí n kó betōmbè nni mbaa dibòri mari. ⁴ A m̀m̀ke mudii mamàà? M pā pēèbè bènùmm̀u

yoo deterè marè a m̀m̀ke dè. ⁵ Kè ikuś niùti dō: N yí m̀m̀ke pēèbè s̀ntíke kòbe, bèè bo, bè bè pā Kuyie nku, m bo na ké bè n da duś nké nsà kàa yé ke dō nha kòbe í duśnè benitipòbè.

⁶ Kè Dafitii ténne ikuś niùti ke dō: Ti ò nkè ti kòri mudòò bè ti baamu benitipòbè, yíe nkó kuce tu cénkoo kòku nku yie, ke né cáá nke yé bè tò tìi kpàrinenti bè tì wénkùnnemè ikuś yèmmè. Bá kè de kó kuce do í tú kusàkù kù yóó wenkemu bè tò tìi kpàrinenti kpéi.

⁷ De m̀m̀nni kè ikuś niùti ò duś mpēèbè bè do pā bè Kuyie, kè bè ndaké tábùri ti Yiè nKuyie ncíètè mieke, kè bèe bè daaténí kéceète bepàmbè.

⁸ Ke s̀s̀ nSauri kóo niti m̀m̀u dè bo ti Yiè nKuyie ntaummè tou mieke ke d̀m̀ri Kuyie nkuś, kòò yètiri tu Doweki, kòò tu Edomiibe botí kou, weè do baké Sauri kó bepecēmbè.

⁹ Kè Dafitii yí kébeke Aimmèdeki ke dō: A í m̀m̀ke dikpānni mari yoo disièà? Okpààti m̀m̀ péi mmecāā mmecāā m̀m̀e n yí na ke t̀t̀óté n siè yoo kukpàrinenkù tekù makù. ¹⁰ Kè ikuś niùti dō: Kodiyati a kùu wè kubiriku bè tu kù Tedimenti biriku o kó disiè dii bo, ke duś ikuś nenti f̀nkùd, ke p̀s̀ kuyàkù, kàa d́ a bo di ntúóté, diteri mari í bo. Kè Dafiti dō: Duōnní di, n yí yóó pété òimari dii pēètè dii.

Dafiti kòtemè Fidisitēèbe ei

¹¹ De kó diyie kè Dafitii s̀oté kécokù Sauri kètúkenè Kati kóo kpààti Akiisi cie. ¹² Kè Akiisi tōmbèe ò beke ke dō: Dè í dō nDafiti nwe Isidayeeribe kpààti benitipòbè sòò diè nke sántí wè ke tú:

Sauri kùu sik̀cupí,
kè Dafiti kùu sik̀cupípià?

¹³ Kè de kó tinàantì pí nDafiti kè kuf̀waa nhò auté Akiisi Kati kóo kpààti ìikè. ¹⁴ Kòò d̀m̀ omáa wèe yèmmè í naati kénnaante náante ke k̀s̀ú k̀s̀ú dicàù kó ideí ìnkè kè tinónt̀t̀uùti yìè ke z̀ri o deèn-

fɛ. ¹⁵ Kè Akiisii náké o kó betũmbè ke d̀̀: Di yàm̀̀ onit̀̀ yie nyèmmè í naatimè, d̀̀ yíme kè di ò k̀̀tènni m borè? ¹⁶ M m̀̀nté tiwáátítí nti kè di n t̀̀ní yie mbotí kòd̀̀ bo ndɔ̀̀ri dewáátékperè n yìlkàà? Yie mbotí báá ta n ciètè!

Dafiti ketémè muceé

22 Kè Dafitii íté Kati kékote kénsɔ̀̀ri Adudammu kó kutàdènkù. O kó bekótf̀̀bè nè o k̀̀be bemɔ̀̀u bè t̀̀i kèè d̀̀i m̀̀nni kékotoo kòd̀̀ s̀̀ríké. ² Bèè kó dimàà bo mesém̀̀mè mieke nè yebàà nyembè nè d̀̀ í naati bè, kè bèè wènné bemɔ̀̀u kэмbo sikɔ̀̀usinàà (400) kè weè bè baké.

³ Kè Dafitii íté deborè kékote Misipaa Mɔ̀̀abu tenkè mieke kénáké Mɔ̀̀abu kpààti ke d̀̀: Yóu n cice nè n ỳ̀ kè bèè k̀̀tení kэмbo a borè ke baanè m bo ban-témè Kuyie nni ndónè t̀̀i.

⁴ Kòo bè niitè Mɔ̀̀abu kóo kpààti ciètè, kè bè ndè bo kòd̀̀ sɔ̀̀ri.

⁵ Diyiè marì kè Kuyie mpāānāānti náāntò Kadii náké Dafiti ke d̀̀: Bá nɔ̀̀ri dende, kò nha ciètè Sudaa tenkè.

Kè Dafiti íté kékote Edeti kó dikpáà.

Sauri kùɔ̀̀mè Kuyie nkuɔ̀̀ niùbè Nɔ̀̀bu kó dihei

⁶ Kè Saurii mbo Kíbea ke kari tetātè ínke mutie mamù d̀̀éè nke pikù o kpānni kòo kó betũmbè bemɔ̀̀u ò murí kòo keè bè yàm̀̀ Dafiti nè o k̀̀be. ⁷ Kè Saurii béi nke d̀̀: Kénténè d̀̀índi Bensamee wuɔ̀̀ nkɔ̀̀be! Sese kó debire bo di duɔ̀̀ ndepaa nnè finỳ̀ kó depaanaà? Di yèmmè bá ndò nhò yóo duɔ̀̀ ndímbe kè di mbaké o tenkarè, kòo di baati iwēi? Mpúti! ⁸ Dè d̀̀omme kè di d̀̀s kè m bo ndimɔ̀̀u? Bá di m̀̀u í n náá nkóo dapàà nnè Dafiti bè taummè. Dè d̀̀omme kè di m̀̀u í dààte n kpéi nke bo n náké m bire wènnénèmè de kóo niti kè bè bo m bo, yáa d̀̀ í me ndò nyíe?

⁹ De m̀̀nni kè Doweki Edomiibe botí kou de bo, ke béi nke d̀̀: N sòd̀̀ yàm̀̀u

diyiè marì Sesee bire kè d̀̀ k̀̀too Nɔ̀̀bu Aimmedeke Aitubu bire borè. ¹⁰ Kòo beé nKuyie nho kpéi nkòd̀̀ pā tidiiti, kòd̀̀ duɔ̀̀ nKodiyati, Fidisitēē kou kó disie.

¹¹ Kè Saurii t̀̀s nkè bèè p̀̀nni ikuɔ̀̀ niùti, Aimmedeke Nɔ̀̀bu kou nè o naàm̀̀nkù k̀̀be bèè tu ikuɔ̀̀ niùbè, ke bè k̀̀tènni bemɔ̀̀u okpààti borè. ¹² Kè Saurii náké Aimmedeke ke d̀̀: F̀̀s nhAitubu bire, kén-té kékèè. Kòd̀̀ d̀̀: Okpààti, nte mí. ¹³ Kè Sauri d̀̀: Ba nkpéi nte kè di d̀̀s kè m bo nf̀̀ nnè Sesee bire, kàa ò duɔ̀̀ ntidiiti, kòd̀̀ duɔ̀̀ ndikpānni, ke beé nKuyie nho kpéi nkòd̀̀ bo m bo? Mèè d̀̀kàà?

¹⁴ Kè Aimmedekeii ò t̀̀énné ke d̀̀: Òm̀̀u bomu a t̀̀mbè mieke wèè tu onitisàù ke d̀̀onnè Dafitaa? Ò tu a c̀̀kù nwe ke weè baké bèè da baa bemɔ̀̀u kè bè ò sántí a ciètè. ¹⁵ De yiè d̀̀ke ò ketémè m bo beém̀̀mè Kuyie nho kpéi. N yí d̀̀s ke da bo. Okpààti bá n tou ntimatì, mí nyoo n ciètè kou m̀̀u, n do í ỳ̀ ke d̀̀ ntimatì bo di cuokè, bá sámp̀̀. ¹⁶ Kòo kpààti d̀̀: F̀̀s nhAimmedeke a yóo kúmu, f̀̀s nnè a ciètè temɔ̀̀u.

¹⁷ Kòo náké behāāp̀̀mbè bèè ò bàa ke d̀̀: Kuɔ̀̀nè Kuyie nkuɔ̀̀ niùbè bemɔ̀̀u, bè me nwènnémè Dafiti nwe kòd̀̀ teennè. Bè do ỳ̀mu Dafiti cootimèmu, bè me nyí n nàké.

Behāāp̀̀mbè mieke òm̀̀u í ndàátí ke bo kááké ikuɔ̀̀ niùbè kè bè k̀̀u. ¹⁸ Kòo kpààti náké Doweki Edomiibe botí kou ke d̀̀: Kuɔ̀̀ be! A báá bè yóu.

Kè Dowekii be wetínné kékua ikuɔ̀̀ niùbè sipísini nè bènùmmù kè bè ā ikuɔ̀̀ yààti. ¹⁹ Kè Saurii kuɔ̀̀ ikuɔ̀̀ niùbè Nɔ̀̀bu eì mieke, benitidaabè nè benitipòbè nè ibí nè ibíbénni, inààke nè sām̀̀marím̀̀bè, ipe nè sibɔ̀̀ kè d̀̀ f̀̀uté demɔ̀̀u páíí. ²⁰ Kè Aimmedeke Aitubu bire kó debire Abiataa weè máa yenté kécoké kés̀̀nkóo Dafiti, ²¹ kòd̀̀ náké Sauri kùɔ̀̀mè ikuɔ̀̀ niùbè bemɔ̀̀u. ²² Kè Dafitii náké Abiataa ke d̀̀: N sòd̀̀ ỳ̀mu Edomiibe botí kou Doweki d̀̀ bomè ke yóo náké Sauri. Míí

te kè bè kùo a kòbe bemou. ²³Mbo die m borè a bá nyièkù, ti dootitòu omàa ndi Sauri weè dó kè ti kuò mí nnè f̄. M borè ðemare í yóo da d̄.

Dafiti deetémè Keidaa èi kòbe

23 Diyiè mari kòò m̄ou náké Dafiti ke d̄: Fidisitēēbe do Keidaa ke èi be diiti. ²Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke d̄: Kuyie, n d̄ò nkékote kè bè dokénàa? Kè ti Yiè nKuyie nd̄: Kote kédokénè be kéfiete Keidaa.

³Bèè neinè Dafiti kè bèè ò nàké ke d̄: Ti bo die nSudaa èi kè kufōwaa nti bo, ti bo dáátí Fidisitēēbe mbaa?

⁴Kòò yí kèbeé nti Yiè nKuyie nke kù d̄: Kote kè n yóo bè nda duómmu kaa bè na.

⁵Dafiti nè o kòbe kè bèè kote Keidaa kéta Fidisitēēbe mudoo kéfiete be wūō, kè bè aute mediè nkédeeté Keidaa èi kòbe.

⁶Aimmedeki bire Abiataa do yóo coké dii m̄nni ke bo kote Dafiti borè kéntomu ikuú nenti bè òō beennè ti Kuyie.

⁷Kè Saurii keè Dafiti tamè Keidaa kébéi nke d̄: Kuyie nwe nni nduómmu, ò p̄i nhomàa ndi, ò mè nyiémme ke ta dihei dii kó yebòrè kpetí ke páké.

⁸Kè Saurii báátí nè behāp̄ombè ke bo kote képi Dafiti nè o kòbe Keidaa èi mieke. ⁹Kè Dafitii keè Sauri bàátímè ke bo ò p̄i kénáké ikuú niùti Abiataa ke d̄: T̄oní ikuú nenti kè m beennè Kuyie.

¹⁰Kòò beé nKuyie nke d̄: N Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù, n kèè kè bè tú Sauri bàátí ke bo pi Keidaa èi ke di p̄ntè nè n kpéi. ¹¹Kòò k̄tení, dihei yembè bo m p̄i nkòò duónnaa? Ò bo k̄tení kéndòn-nè n yo kè bè nāammàa? N Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù n da báammu á n náké. Kè ti Yiè nKuyie nd̄: Èē ò k̄rinímu. ¹²Kè Dafiti d̄: Kòò k̄tení, dihei yembè bo m p̄i nkòò duónnaa? Kè ti Yiè nKuyie nd̄: Èē, bè yóo da pímmu kóò duó.

¹³De m̄nni kè Dafitii íté nè o kòbe, bè bo ntùòke sikousikuò (600) kè bèè íté kéta dikpáa kè Saurii keè Dafiti itémè kényóu ò ténke í mpi dihei.

¹⁴Kè Dafiti mbo Sifi kpáa yetārè ínke, kè Sauri nhò wanti yewe yemou duómè, Kuyie mme nyí nwè nhò duó. ¹⁵Kè Dafiti nyé Sauri ò waammè ke bo ò kùo kémbo Odisaa Sifi kpáa mieke.

¹⁶Diyiè mari kè Sonnatā, Sauri kóo dapàa nkotoo Dafiti borè Odisaa kényáukunne o k̄nti ke d̄, ò ntēí Kuyie mbíékè. ¹⁷Kòò náké ke d̄: Bá nyièkù n cice Sauri í yóo da ninte, f̄ō yóo naá ny-Isidayeeribe kpààti, kè nni ntú wèè da tū, n cice ti yému o mómmu.

¹⁸Kè bèè yú ti Yiè nKuyie nyètiri ketau, kè Sonnatā kò nho cíētè kè Dafiti nkpaá Odisaa.

Sauri bètimè Dafiti

¹⁹Meñme kè Sifi èi kòbee kote Sauri borè Kibea kóò náké ke d̄: Dafiti s̄ri ti cie nke yetārè ínke Odisaa borè Akidaa tārè, kubiriku kubakù c̄nku bíékè. ²⁰Okpààti, kaa dó ke bo ò p̄i nha k̄tení, t̄i yóo ò p̄i nke da duó. ²¹Kè Sauri d̄: Ti Yiè nKuyie ndi d̄ò mesàa nd̄indi bèè n kuú mmesémmè. ²²K̄tenè kényíe k̄wénni mesàa, k̄yà ò borè weti weti nè wèè ò yà, bè n náa nkétú ò ciimu mediè. ²³Di yà o s̄rè yemou ò bo na k̄s̄ri yè, k̄wētení kè n náké weti weti kè tí nneí kékote, kòò bo dihei ndi tí fié Sudaa boti kumou mieke kóò yà.

²⁴De kó difōnkúò kè Sifi èi kòbee íté Sauri borè keniité kékò mbe cie. De m̄nni Dafiti nè o kòbe kè bè bo Maōō kó dikpáa kubiriku kubakù c̄nku diyie yìeni kèè bíékè. ²⁵Sauri nè o āp̄ombè kè bèè kè k̄te o wammù kè bèè náké Dafiti kòò deke Maōō kpáa t̄ari k̄ns̄ri. Kè Saurii keè kè kè t̄unne o wammù. ²⁶Sauri nè o kòbe kè bè mbo dit̄ari píku kuu, Dafiti nè o kòbe kè bè bo kutekù, kè Dafiti nd̄o mecāa nke bo yenténè Sauri.

Sauri nè o kɔbe kè bè ò duúnnè ke dèè ke dɔ kòd cèète kéré. ²⁷ Kòd mɔ̀u tuɔkení kénáké Sauri ke dɔ: Kɔte mecā́ nFidisitèèbe bèè do dihei.

²⁸ Kè Saurii kúnnɔ́ Dafiti kó mubètìmù kécuó nFidisitèèbe. Deè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Dipatetāri.

Dafiti yetemè ò bo kuómè Sauri

24 Kè Dafitii íté deborè kékɔte kémbo Ānkedii yetārè ínkè. ² Kè Saurii beti Fidisitèèbe kédeè kékonní kè bèè ò nàké ke dɔ: Dafiti bo Ānkedii kó dikpáà. ³ Kòd tāāté Isidayeeribe mieke benitidaabè móm̄m̄m̄be kè bè mbo sikɔpísitāāti (3000) kè bèè kɔte Dafiti nè o kɔbe be wammù ke s̄ mbè bo ditāri bè tu di Sitābɔ́ kó ditāri ìikè. ⁴ Kè bèè tuɔke dibòri marì bè tu di Dipebaakèri kuce nù kè kutādènkù makù dè bo, kè Saurii ta ku mieke ke bo yēnke ke s̄ nDafiti nè o kɔbe kè bè bo kutādènkù fū̀. ⁵ Kè Dafiti kɔbee ò nàké ke dɔ: Ti Yiè nKuyie nda nàké dii yiè kpéi dii tū̀ke, kù do yē nkù yóo da duś ndi a dootitɔ̀ kàa ò dɔ̀nè a dómè.

Kè Dafiti íté meyođmmè kékééte Sauri yaàbòri fū̀, ⁶ ò di kèéte memme kédeè kòo kōmbù̀t̄ti do medìè nhò kèéte mèè kpéi nSauri yaàbòri. ⁷ Kòd nàké o kɔbe ke dɔ: Ti Yiè nKuyie mbáá yie kè n daá n nùtè n yiè nyínkè! Ti Yiè nKuyie nkuù ò tāāté kòd tu okpàt̄ti.

⁸ Dafiti béi memme kéréíté o kɔbe bá bè í ndò̀ meyei mmamè Sauri.

Kè Saurii yè kutādènkù késɔ́té o ce. ⁹ De kó difōnkúò kè Dafitii yènní kutādènkù mieke kérép̄kè ke dɔ: N yiè nhokpàt̄ti!

Kè Saurii wēētení kè Dafitii nínkú késín̄n̄, ¹⁰ kénáké Sauri ke dɔ: Dè yíme kàa yie mbèè tu n wanti a kó meyei mbe kpeti? ¹¹ A yàmù yíe nnè a nuɔ ti Yiè nKuyie nda p̄mmè ke n duś, bè do n tiémmu kutādènkù mieke ke tú n da kuɔ kè n da coo nke tú m báá daá n

nùtè a ínkè ke yé ti Yiè nKuyie nkuù da tāātémè kàa tu okpàt̄ti. ¹² Okpàt̄ti wén-té n kèétemè a yaàbòri ke pikú, m me nkèétemè a yaàbòri máa ke í da kù, a yàmù n yí dómè ké da kuɔ yoo n da dɔ̀ meyei, n yí da cààrè dèmarè, f̄ n wanti ke bo n kuɔ. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti púté mí nnè f̄ nkuù bo kpa n kpànni, m báá daá n nùtè a ínkè. ¹⁴ Dikotinù̀ marì tu: Kuyonku bonní benitiyonkubè borè nde. Mí mme báá daá n nùtè a ínkè. ¹⁵ Isidayeeribe kpàt̄ti wanti we? Weninwe a betimè mí ndemocrè, mí nfenacékòfàà? ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti púté, kuù bo ti wénté, kù n kónné kè m pate nè f̄!

¹⁷ Dafiti béi ndii mōnni kédeè kè Sauri dɔ: M bire Dafiti f̄ n nàánàá? Kékuś mmediè, ¹⁸ kénáké Dafiti ke dɔ: A tú onit̄isà̀ nwe ke m p̄ééte, a n wantinè mesà̀ mme kè n da wantinè meyei. ¹⁹ A m benkemu yíe nha n dónèmè mesà̀, ti Yiè nKuyie nni nhānnému a nùtè mieke yíe, a me nyí n kù. ²⁰ Òmò̀ ò̀ í nyà o dootitɔ̀ kòd yóu kòo íté. Ti yiè nKuyie nda yietí mesà̀ nha n dɔ̀ mè yíe. ²¹ N yému ke dò nf̄ yóo di Isidayeeribe kpàt̄ti, f̄ yóo tì tieke. ²² Di mmōnni béi nkéyú nti Yiè nKuyie nyèt̄iri ke dɔ, a í yóo kuɔ n c̄f̄tè kɔbe nè n yaàbí n kúú nkó difōnkúò kè n yèt̄iri kpānné.

²³ Kè Dafitii parikè nè ti Yiè nKuyie nyèt̄iri, kédeè kè Saurii kò. Dafiti nè o kɔbe kè bèè wète bè do s̄ri dè ditāri ínkè.

Nabaadi yetemè o bo teennèmè Dafiti

25 Kè Sammuyeerii kú kè Isidayeeribe bem̄u tíí nkò kōmmú kédeè kòd kúnnè o cie Damaa. Kè bèè deè kè Dafitii ta Panaa kó dikpáà.

² Kè Maṑ èi mieke kóo niti m̄u dè bo ke m̄ke o kperè mediè: Ipe sikɔpísitāāti (3000) nè sibɔ́ tekɔpít̄è (1000) ke s̄ nhò bo Kadimēdi o pecit̄i kēi kó dibanni. ³ De kóo niti yèt̄iri do tú

Nabaadi, kòo pokù kperi tú Abikayeedi kòò cii ke tú oposáátì, kòo dɔ̀u yie yó̀u bá ò í yo ditoò ke tú Kadebu naàm̀nk̀u kou.

⁴Kè Dafitii keè ò bomè Kadimeedi o peciti kēi, ⁵kétɔ̀ mbedapàmbè tepítè ké bè nàké ke d̀: Kòtenè Kadimeedi kè di yà Nabaadi dí wè nni ndɔ̀. ⁶Di ò dɔ̀u nke d̀: Dibenni ntú disà̀rì o kpéi. O kperè demou kè d̀e yie nnè o cìètè temɔ̀u d̀è kó dimà̀ tu o kperè. ⁷Di ò nàké ke d̀: Dafiti tu ò kèè o peciti kēibè bomè o cìètè. O pecēmbè do ti bonè dii m̀nni Kadimeedi, ti do í bè d̀d̀ meyei mmamè, be kperè marè do í feti. ⁸Beke be kè bè bo da nàké, ti da báammu ke tú a ti cɔ̀uté tínti a kó betōmbè kè ti pā a m̀ke dè ti kpéi nnè o kpéi. Ti kòtenì dibanni ndi a cìètè.

⁹Kè Dafiti tōmbèe kòte kénáké Nabaadi Dafiti yē mm̀, kédeè ké nhò kèmm̀. ¹⁰Kè Nabaadii bè tēnnè ke d̀: Dafiti Seseè biraà? We mme ntú? Tidaati í senní yie ntii iiti ti yembè borè. ¹¹Kè n né bo túóté n kóo pēè nè n kó menie nnè n kó imaa n waá ndè n tōmbè kpéi nkéduó mbēmabè n yí yē bèè yēnni dàà?

¹²Kè Dafiti tōmbèe wētení o borè kóò nàké Nabaadi bè nàké ti timɔ̀. ¹³Kè Dafitii nàké o tōmbè ke d̀: Bá wè wèe báátí o siè.

Kè bèe báátí, kòò múnke túóté o kperi, kè benitibè sikɔ̀usinàà (400) báátí kóò neinè kè sikɔ̀usidé (200) nkpaá ke baa tintenti.

Abikayeedi teemmè Dafiti

¹⁴Kè Nabaadi kó betōmbè kóò m̀ou kòte kénáké Abikayeedi Nabaadi pokù ke d̀: Dafiti bo dikpáà ndi ke tōnní benitibè kè bè dɔ̀u nti cice kòò bè bàao. ¹⁵De kó benitibè me ndo ti d̀d̀ mesà̀ mme ti do bè bonè dii m̀nni dikpáà, bè í ti d̀d̀ meyei mmamè. Ti kperè marè me nyí feti. ¹⁶Keyènkè nè kuyie mbè do ò ndò nti kó kuduotí nku ké nti kánké s̀á̀,

ti do bè bonè yèè m̀rè ke cēmm̀ ti pe. ¹⁷D̀d̀ a yóò namè, ti yēmu ke d̀o mmeyei nyóò tuakeni ti cice nè o cìètè temɔ̀. Ò me nyó̀umu bá ò í yo ditoò, ti í yóò dáátí kóò nàké timati.

¹⁸Kè Abikayeedii coké mecā̀ nkétúóténí pēè sikɔ̀usidé (200), menaà nkó tidɔ̀uti tidéti, ipe inummù ò bènné, tidiiti tii cie nkuyòrikù, fínyì kó yebe yekperè, siyuu tekòtè (100), fikíè kó yebe kó yekàtindà sikɔ̀usidé (200), ké dè toú nsāmmarimú. ¹⁹Kòo nàké o tōmbè ke d̀: Niiténè kè n yó ndi tūmmu.

Bá ò í n nàké timati o d̀u Nabaadi. ²⁰Kòo deke o sāmmarimú kénkerí ditari f̀ú̀, Dafiti nè o kòbe kè bè kéri koò wetini, kòo bè conè.

²¹Ke s̀ nDafiti nàa nhomàà ke tú: Detetirè nde n sòò bàamè onitì yie nkó iwū̀ dikpáà mieke bá f̀emafè í nfetaà? Nh ò d̀d̀ mèè sàà nhò me nni nyietí meyei. ²²Kè dè naa yóò wenté kòo nitì kpaá bá omàà Nabaadi cìètè mieke ke f̀òu Kuyie nni mpoté mediè.

²³Abikayeedi yàni dii m̀nni Dafiti kécúténí mecā̀ nho sāmmarimú ínke kèdo Dafiti òkè kénínkú késinnò o òkè, ²⁴ke béi nke d̀: N yiè mm̀i te meyei! N yiè, yóu mí nha kóo tōnti kè n da béinnè, kénté n náantì. ²⁵A bá ndake Nabaadi kpeti, kuyèinkù nku, kéndonnè o yètiri tumè Nabaadi, o yuu í bo. N yiè mí nha kóo tōnti n do í yē a tōnnimè benitibè ti borè. ²⁶Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, ti Yiè nKuyie nyí yóu kàa kùo oniti ke pèite a dootitobè nè bèè kó dimà̀ d́ a kó meyei nnè Nabaadi bè nwē nkunasáà kumàà. ²⁷N yiè cɔ̀uté yepàrè n da tōní yè kè dí totí f̀ nnè a tōmbè. ²⁸N da báammu a n cìè n yei, n yēmu ke d̀o nti Yiè nKuyie nyóò da duó nti kpaà f̀ nnè a cìètè ke yē a kpammè kuù kpànni nè mewetimmè. Òm̀u í yóò yà a kó meyei nha f̀ommu mumɔ̀u mieke. ²⁹Kòo m̀u ité ke da beti ke bo da kuɔ̀, a Yiè nKuyie nyó nkánkèmu a f̀ommu s̀á̀ ké mm̀u s̀ri

ku borè, kédootóo medétimè a dootitabè fòmму bè 55 dootóo mènè botí ditári nè mutántènditùmù. ³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nda dðð dii mòmni mesàà nkù yē nkù yóó da dðð mè, kàa di Isidayeeribe kpàti. ³¹ Kuyie mbáá yóu kè timatì nda kóón-nè a yèmmè mieke, yoo dè nsí nha kùu òmòu ke bo peite. N yiè, kè ti Yiè nKuyie nda dðð dii yè mesàà nha yé n kpéí.

³² Kè Dafitii ténné Abikayeedi ke dð: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù yètiri ndeu, kuù da fínni kàa n conè. ³³ M múnke da dɔummu nè mutómú fí nwèè pètè meyèmmè sààmè ke m pèité n na nkòmè benitibè ke pèite! ³⁴ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù bomu, kuù m bàa, kè n yí da dðð meyei. Kàa do í kòtení mecāā nké n co, diyie na nyóó yènni kòo mɔù í kpaá bá òmáà Nabaadi cìètè ke fòu.

³⁵ Kòo cɔuté Abikayeedi do pāni yèè pāre kóò nàké ke dð: Kò nke dè nnaati n kèèmu a báammii ke ì cɔuté nè diwèi.

Nabaadi kumè kè Dafiti puoke Abikayeedi

³⁶ Abikayeedi tùðke dii mòmni o cìètè kénsí nNabaadi dððri dibanni dieri mómmonni dikpàtibanni. Kè diwèi ò bo mediè nkòò yà menaà nke muó nhò í nhò nàké timatì. ³⁷ Kòò mbaa kòo naà mmonté dikúnweñni kòò né ò nàké. Nabaadi kèè dii mòmni de kó tináaanti kè dèè ò kpéí mediè mbá ò í nna ke nampe. ³⁸ Kè dè mmòke yewe tepítè kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo kú.

³⁹ Dafiti kèè dii mòmni Nabaadi kumè kénsánte Kuyie nke dð: ti Yiè nKuyie n da sántí fí nwèè ti pàte mí nnè Nabaadi wèè do n sáá. Fí nwèè m pèité kè n yí ò dðð meyei, fíð duó nkòo yei ndo o yuu ínkè.

Kè Dafitii deè kètɔ mbenitibè kè bè bo nàké Abikayeedi ke dð ò dð kòò puoke. ⁴⁰ Kè bèè tuɔke o cie Kadimeedi kóò nàké

ke dð: Dafiti weè ti tōnni ke tú á kɔtoò kòò da puoke.

⁴¹ Kè Abikayeedii nínkú késínnò be ìikè ké bè nàké ke dð: Mí nho kóo tōnti n yiemmu ke bo naá nho daakù kénhɔu o tōmbè naàcèi.

⁴² Kòò íté mecāā nkédeke o sām-marímú kòo kó benitipotōmbè bènùm-mùu ò cie. Meñme kè Dafitii ò puoke.

⁴³ Ke só nDafiti po Aínɔummu Sisedeedi kou, bædé kè bèè naá nho pobè. ⁴⁴ Dafiti pokù ketiwè Mikaadi Sauri kóo sapàà, Saudi do ò duó mPaditi nwe Dakaisi bire Kadimmu kou.

Dafiti coommè kuce medérímè Sauri

26 Meñme kè Sifi ei kɔbeɛ kɔte kénya Sauri Kibea kóò nàké ke dð: Dafiti bo Akidaa tārì ínkè kubiriku také.

² Kè Saurii báátí kéneinè behāāpòm-bè kperibè sikɔpísitāāti (3000), kè bèè kɔte Sifi kpáà Dafiti wammù. ³ Ke bii báté Adidaa tārì ínkè kuce také. Kè Dafiti mbo dikpáà kékeè Sauri kèrómè ke bo ò bèti, ⁴ kè Dafitii tɔ mbenitibè kè bèè paaté kébanté Sauri kèrómè weti weti. ⁵ Kòò kɔte bè báté dè képaaté Sauri nè Abunee Nee bire behāāpòm-bè kóo kóti bè dɔu dè, kè Sauri dɔu de cuokè kè benitibè ò cèètè.

⁶ Aimmeki Itiibe botí kou nè Abikaii Dafiti tãù Seduya bire Soabu nantè kè bè neinè Dafiti kòo bè beke ke dð: Di mieke we mbo n neinè kè tí kɔte Sauri kari? Kè Abikaii dð: M bo da neinè kè tí kɔte.

⁷ Kè bèè nei kékɔte Sauri kari keyènkè kè Sauri duó de cuokè, kòo kpānni cùóké o yuu také Abunee nè ditinnì kè bè duó kòò fité.

⁸ Kè Abikaii nàké Dafiti ke dð: Kuyie nkuù da duó nyíe nha dootitɔù yóu kè n kɔte kètúóté o kpānni kóò tā kédannenè ketenkè kuce mèmáà sànnèmu m báá yíe medérímè. ⁹ Kè Dafiti dð: Yóu we, báá ò kùu, ti Yiè nKuyie nyí yóó yóu wèè kùu

okpààti kù tǎāté wè. ¹⁰N da náámmu ti Yiè nKuyie mbomu, kuù yè o mǎnni ò yóó kúmu, o kǒmu yoo wèe kú dikpànni mari mieke. ¹¹Ti Yiè nKuyie mbáá yóu kè n kuò okpààti kù tǎāté wè, yóu kè tí túóté o kpānni ìi cùóké o yuu také nè menie nkó didénni ìi duó o také demáà kékíté.

¹²Kè Dafitii túóté Sauri kpānni o yuu také nè menie ìdénni kékítè, òmòu í nhènte, òmòu í mbè yà, òmòu í ndake dèè dǒrri. Ti Yiè nKuyie nkuù do bè bonté munòndómmú cǐémù. ¹³Kè Dafitii íté késénté kubiriku kédeke kécómmú ditāri ìnkè medétimè, ¹⁴képiéké Sauri tinnì bíéké kéyú Abunee Nee bire. Kè Abunee ò tǐnné ke dò: Weninwe wèè wèkíí memme ke kǒnnè okpààti? ¹⁵Kè Dafitii o tǐnné ke dò: Dè í do nǐóó tu onitidòùà? Isidayeeriibe mieke we nda dòn-nè? Dè yíme kàa í baa a yiè nhokpààti mesàà? Òmòu wèè kòtení ke bo ò kù. ¹⁶A dǒò dè í wenni, ti Yiè nKuyie mbomu di dò nkékúmu dimòu di í baa mèè kpéí mmesàà ndi yiè nhokpààti ti Yiè nKuyie ntǎāté wè. Wénté okpààti yuu také o kpānni nè o dénni dè bore?

¹⁷Kè Saurii banté Dafiti tammè ke dò: Fǒó n nàánàà? Kè Dafiti dò: Mínnwè okpààti.

¹⁸Kòo béi nke dò: Okpààti, dè yíme kàa m bèti? N da cààrè ba? ¹⁹Okpààti n da báámmu kénté n dó ké da náké tì. Kè ti Yiè nKuyie nkuù yè nha nni m beti kuù cǒuté m pānni kébónkúnne ku mieke, kè benitibè me nni mbe ti Yiè nKuyie mbè cǒó. Bè m bètimu yíe ndiheì ti Yiè nKuyie nduó ndi ku kǒbe, ke bo duó nkè n fíé yebókè. ²⁰N yí dó kékú dikpàa kéndétirìnè n Yiè nKuyie. Okpààti dè dòmmè kàa m bèti opaawaà nhǒ mbetimè tenahéitè yetārè ìnkè mí nfenacékòfè.

²¹Kè Sauri dò: Wétení m bire n ténke í yóó da dǒò meyei, a mè nni ncoommè ke

nyènkè. N dǒò ke dò nwèè yèmmè í naati wènwè. N yetému mediè.

²²Kè Dafiti dò: Okpààti nte a kpānni die, a tǒmbè kóò mòu bo na kékòtení ké dì túóté. ²³Ti Yiè nKuyie nyietí bá wè o dǒòrímè nè o sàà. Ti Yiè nKuyie nda ànnèmu n nòutè mieke yíe kè n yete m bo da daámmè tenòutè ke yé ti Yiè nKuyie nkuù da tǎātémè. ²⁴N wénté mèè botí a fòmmu dèmarè dierè, ti Yiè nKuyie mme nwénté n kǒmu ké nni ndeerí nè meyei memòu.

²⁵Kè Saurii béi nke dò: Kuyie nda dǒò mesàà m bire Dafiti kàa dǒò dè dèe yie. Ò béi memme kédeè kè Dafiti sǒoté o ce, kè Sauri kò nho cǐètè.

Dafiti cokémè ke kòte Fidisitēēbe cie

27 Kè Dafiti ntotí o yèmmè ke tú bá nè ìi yiè Sauri yó n nintemu, n yí mǒke m bo yíme kè n yí cokému ke kòte Fidisitēēbe cie koò yenténè, kòò n yóu mubètìmù Isidayeeriibe tenkè. ²Meimè kè Dafitii íté nè o kǒbe sikousikuò (600) kékòte Maòki bire Akiisi Kati kpààti borè. ³Ke bíí báté kémbo Kati Akiisi borè bá wè nè o cǐètè kǒbe, Dafiti nè o pobè bedé Ainnoammu Sisedeedi èi kou nè Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi kou wèè ku o pokù. ⁴Kè Saurii keè Dafiti bo mè Kati kéyóu, ò ténke í nhò bèti.

⁵Diyiè mari kè Dafitii náké Akiisi ke dò: Okpààti kàa yiemmu ke n cǒuté m pā ketenkè teheitè matè kè nní mbo, ba nte kè ti bo nwè nke bo dikpààtiheì mieke.

⁶De kó diyie kè Akiisi ò duó nSikidaa èi. Deè te kè de kó diheì naá nSudaa kpààtibè kperi nè yínní.

⁷Kè Dafiti mbo Fidisitēēbe tenkè ke dò dibenni ìimáà nè betààbè bèndà. ⁸Ke bo Sikidaa ke dokùnè bèè do bo de kó ketenkè, kèpònte Kesuriibe nè Kidisiibe yoo Amadesiibe bèè do dè bo nè ìimònni Suudi bíékè ke bíí tuòkenè Esibiti èi. ⁹Kè Dafiti nkòu benitibè bemòu, benitidaabè nè benitipòbè bá ò í nsùò nhòmòu kéheì

iwūš sámpšì nè idieyi, sámmarímúbè nè yòyóbè nè tiyàtì. Kòo konní wèe kɔte Akiisi borè. ¹⁰ Kè Akiisi ò beke ke yí a pñte òmbe yíe? Ò dð: Sudaa ei kubakù youú, kòo me ndó ò dð: Yedamediibe yoo ò dð: Keniibe ei kubakù youú. ¹¹ Dafiti do ʒʒ í nkonnènní Kati òmòu ofòuwè, onitidù yoo onitipòkù bè yàa bo náké Akiisi tímati ke dð: Nte Dafiti dðòmè. Dafiti borime do me ndò nhò bo diì mònñi Fidisitēēbe tenkè. ¹² Kè Akiisi nhò tá mediè nkéntú nè o yèmmè mieke Dafiti kòbe Isidayeeribe ténke bá nhò dó, ò bo ntú o kóo tñnti sáà.

28 Diyìè marì kè Fidisitēēbe wēn- né dihāpòntìnni òmàà ke bo dokènè Isidayeeribe, kè Akiisii náké Dafiti ke dð: Fʒ nnè a kòbe di bo n neinè mudò. ² Kè Dafiti dð: Okpààti n yiemmu, a mómumu nha bo yà m bo dð dè. Kè Akiisi dð: Dè wenni fʒ yó ntú n kóo bàrì sáà.

Sauri yumè onitipòkù wèè bourí kunùbokù

³ Dè do sʒ nSammuyeerii kumu, kè Isidayeeribe bemòu kàri o kúú nke dèè koò kunnè Damaa. Kè Saurii kuò bèè bourí tinùbootì Isidayeeribe mieke.

⁴ Diyìè marì kè Fidisitēēbe tí mbehāpòntìnni kébátè Sunemmu, kè Saurii tíi nho kòbe kè bèè kari Kidiboa. ⁵ Kè Saurii yà Fidisitēēbe āpòntìnni kè kufōwáà nhò auté kòo kòm̀bù̀d̀ti nduò. ⁶ Kòo beé nti Yiè nKuyie, kù me nyí nhò tēnné bá nè tidòuntì mieke yoo bá nè idííti kó mubòm̀m̀u yoo kùu duó nkè ku pāānāantì náantò mòu ò béinnè. ⁷ Kè Saurii náké o āpòmbè ke dð: Waánnènni onitipòkù wèè bourí kunùbokù kè n kòte kòo m pāá. Kè bèè ò náké ke dð: Òmòu bo Ā-Ndò.

⁸ Kè Saurii ceete tiyàtì kénéinè o tōm- bè bèdébè, kè bèe kòte Ā-Ndò, kétuòkoo keyènkè kòo náké onitipòkù ke dð: N dó a n yú ocíi mòu nwe kè nh ò beke tímati,

kè n da náké ke yí a yú wè, a we nyú. ⁹ Kòo nitipòkù ò tēnné ke dð: A yému a mómumu nSauri kòm̀m̀è benitibè bèè yu becírìbè Isidayeeribe tenkè mieke, yáa a dó ké n dímmu ké n kuò? ¹⁰ Kè Saurii ò tēnné ke dð: Ti Yiè nKuyie mbomu, mí béi nke tú a bá nyíèkù tímati. ¹¹ Kòo nitipòkù dð: N dò nké da yú we? Kòò dð: Á n yú Sammuyeerii.

¹² Onitipòkù yàni diì mònñi Sammuyeerii kékúónko ke dð: Dè yíme kàa n souté? Fʒ nSauri. ¹³ Kè Sauri dð: Bá nyíèkù, fʒ ncénke n náké a yà mù. Kòò dð: N yà kúkúkyéántkù makù nku kè kù yènni ketenkè mieke. ¹⁴ Kè Sauri dð: Ò dòmme? Kòo nitipòkù dð: N yà odakóti nwe kòò dàátí kuyaàbòrikù.

Kè Saurii banté Sammuyeerii nwe mè, kénínkù késínnò o òkè. ¹⁵ Kè Sammuyeerii náké Sauri ke dð: A n kóónnè ba nkpéi, ke duó nkè bè n yuní? Kè Sauri dð: Dè n dimu mediè, Fidisitēēbe beè ò do mudò, kè Kuyie nni ndèténè, kù í duó nkè ku pāānāantì náam̀bè kóo mòu bo m béinnè yoo kù m béinnè tidòuntì, kè n né da yuní kàa bo n náké n dò nkédòm̀m̀è.

¹⁶ Kè Sammuyeerii dð: A né m bekù ke yè mba, kè nsà kè ti Yiè nKuyie nda bùtín- né ke naá nha dootitò. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie ndò kù sòò n náké tì nti, kè n da náké ke tú kù còutè tikpàti a borè ke duó nDafiti. ¹⁸ A í yie nkù yè mmù ke bo kuò Amadesiibe bemòu, deè te kè ti Yiè nKuyie nda dð memme yíe. ¹⁹ Fʒ nnè a nitibè di bo Fidisitēēbe nou mieke nke, nanke fʒ nnè a bí di bo konní m borè kudònkù, kè Fidisitēēbe na Isidayeeribe kó dihāpòntìnni.

²⁰ Sauri kèè tíi náantì kè kufōwáà nhò auté kòò do. Ò ténke do í m̀ke muwērímù ke yé ò do túúmmè ke yàa yíènnè ò í di mùmamù. ²¹ Kòo nitipòkù kòtení o borè kèyà kufōwáà nhò autémè kòò náké ke dð: Mí nha kóo tñnti n yiemmu ke cìnne m buu ke dð a m beke tì. ²² Múnke kénté mí nha kóo tñnti n dó ke da náké tì, yóu kè n da waanní

mudii sámþó kàa di kèpété muwērímú kèna kékété kuce.

²³Kè Saurii yete ke dò ò báa di, o tōmbè nè onitipòkù kè bèe yetoo, kòo mbo kèyie nkéité ketenkè kékari dikàri ínkè. ²⁴Kòo nitipòkùu coké mecāā nkékuo dinaadabii ò do dùnne di kéwaá mmuyuo nkéānte kékake yekàtindà, ²⁵kéduó nSauri nè o tōmbè kè bèe cááké kédeè, kékò nde kó keyènkè.

Fidisitēēbe bètimè Dafiti

29 Kè Fidisitēēbe tí mbehāpòm-bè bemou kénkari Afeki kè Sauri kàri Sisedeedi ke tókénè tebinte. ²Kè Fidisitēēbe kpààtibè mabè ni yetirè sikoupi kpeye kè betòbè ni sikou kpeye. Dafiti nè o kòbe bèe cénko okpààti Akiisi kè bè tūnní. ³Kè Fidisitēēbe āpòmbèe beke ke dò: Ebedeebe bie nkpeti dòmmè? Kè Akiisii bè tēñné ke dò: Dafiti nwe Isidayeeri kè kpààti Sauri kóo tōnti, nè ti bomè yebie mbo ntùòke yèdèé, m me nyí yà meyei mmamè ò dòò mè.

⁴Kè Fidisitēēbe āpòmbè iwēi yembè miekee peike Akiisi kè bè dò: Beti de kóo niti kòò kòte kèmba a ò duó ndii ei mieke, ò báa ti neinè dikpànni, ò yàa bo kón-té kènaá nti dootitòu. Ó yóó yíme nè o yiè nkè bèe wète kénarike? Dè í tú ò kùu dli mōnni ndi ti kó benitibàà? ⁵Di báa yè nweè Dafiti nwemè benitipòbè sòò cēētēmè kéndiè nke au ke tú:

Sauri kùu sikoupi,

kè Dafiti kùu sikoupi.

⁶Kè Akiisii yú Dafiti ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu, a dōrìimè mèè sié kè n da pènsiri ke dó a na nni nneinè dikpànni ke yé nè a tùòkení dli yiè m borè m mu nyí yà a kó meyei mmamè. Fidisitēēbe kpààtitumbè me nyí da dó. ⁷Nè de kpéí nkò nkè dè nnaati, kàa báa íi mbe mieke.

⁸Kè Dafitii ò beke ke dò: N càke ba okpààti? Nè n kòtenimè a borè nda dòò ba? Deè te kàa tu m báa da neinè kè tí kòte kékpannè a dootitòbè. ⁹Kè Aki-

isi dò: N yému ke dò nha í càke dèmarè, mí nkpeí nha dò nKuyie ntōnni ndi kè n da dó. Fidisitēēbe kpààtitumbè bèe yete ke tú a báa bè neinè dikpànni. ¹⁰Nanke dikúnweñni sèi dí báatí fí nnè a kòbe bèe da cienní, kè diyie yènní dí kété.

¹¹Kè Dafitii báatí dikúnweñni sèi nè o kòbe kékété kénkünti Fidisitēēbe ei, kè Fidisitēēbe bie kòri Sisedeedi.

Dafiti dokénèmè Amadesiibe

30 Diyie tǎánni yiè Dafiti nè o kòbe kè bèe tuókoo Sikidaa Sudaa tempè ndiyie yièni kèè bíkèkè, kénso nhAmadesiibe bè do ke pònte dihei ke dèité ke còu, ²ke pímmú benitipòbè nè ibí nè bèè tú bèè mòke be kperè nè bèè tu becìribè bè do í kuó nhòmòu mesém-mè bè do bè pímmú máa ndi kèpèēténè. ³Dafiti nè o kòbe kè bè ntùòkoo ke sò mbè pònte dihei ke pímmú be pobè nè be bí initidaaì nè initipòl. ⁴Dafiti nè o kòbe kè bèe tiité didabònni kénkuò nkécìrime. ⁵Bè múnke do pínnèmu Dafiti pobè bedé Ainamma Sisedeedi kou nè Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi kou kóo kúpokù.

⁶Kè Dafiti kòbe bè pímmú bèè kó ibí initidaaì nè initipòl kè be miekee ò peike, kè bè ndó kóò bùòtí yetárè kékuo, kòo kōmbùòti nduo mediè nkè ti Yiè nKuyie nhò duó ndikōmbùò.

⁷Kòo náké ikuú nùtì Abiataa Aim-medeki birè ke dò: Tóní ikuú nenti bè òò beénnè tí Kuyie.

Kè Abiataa ti nhò duó. ⁸Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nkè n tūnne de kó benitibè bèè me nti pònte m bè nintaa? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Tūnne be kàa yóó bè nintemu kédeetè a kòbe.

⁹Kè Dafitii pí nkuce nè o kòbe sikousikuó (600) kétuòke kukó mBesoo. ¹⁰Kè benitibè sikousidè (200) òu ke í na ke bo sénté kukó ké nkpaá kè Dafitii sooté nè besòmbe sikousindà (400).

¹¹Kè behāpòmbèe yà Esibiti kóo dapàà mmòu dikpáa mieke, kóò tóní Dafiti

borè, kè bèe ò duó mpéè nè fínyì kó yebe nè menie ¹² nè fínyì kó yebe kperè siyoo sidési, kòo cááké kényà kápété muwērímú. Ò do í di dèmarè iyie nyitàāti, deyèn-nè dètāāti. ¹³ Kè Dafitii ò beke ke dò: A tú ãnkubotí kou? A bonní de? Kòò dò: N tú Esibiti kou nwe, Amadesiibe botí kou mòu kó kudaakù, ke muòke kòò n dootóo, dè mòke yíe nyewè yètāāti. ¹⁴ Tfi sòò pònte Sudaa tempè ndiyiè yèni kèè bíéké Kedetiibe nè Kadèbu botí kòbe kécúu nSikidaa kó dihéi. ¹⁵ Kè Dafiti dò: A bo yie nké n niité de kó benitibè boràà?

Kè de kóo nitii ò tēnnè ke dò: Kàa bēi nke yu Kuyie nyètiri ke yí a í yó n ku, a me mbá n duó n yiè, n da niité be borè.

Dafiti kùmmè Amadesiibe

¹⁶ Meṁme kè weè nitii niité Dafiti Amadesiibe borè kè bè ntuokoo ke s̄ mbè pitè de kó kutempē nkumou mieke ke ān-né dibanni nè bè éinì dè Fidisitēēbe cie nè Sudaa cie ke yo nke yè. ¹⁷ Kè Dafitii bè potè weti weti ké bè autè de kó diyè kénto kētuakenè diwentiri teri kó kuyuoku, òmòu í nna ke cooté kè dè í tú bedapàmbè bèè do dèke yòyóbè ké-coké. ¹⁸ Kè Dafitii fiète Amadesiibe do éi dè kó dimàà kéfietenè ò pobè bedé. ¹⁹ Bè í mmònté be kòò mòu, ibí nè bekótibè, inítidabí nè inítipobí, bè mu ndo í nampe bè éi dè kó dèmarè. Kè Dafitii dè tóni demou. ²⁰ Kè Dafiti tōmbèe kpaakenè Amadesiibe kó iwūō iyōnyì nè idieyi ké nyi cēm̀m̀u ke tú: Nte Dafiti éi dè.

²¹ Kè Dafitii wēte o kòbe sikousidé (400) bèè do òu ke kpaá kukó mBesoo borè, kè bèe kōtení kòò co nè o kòbe bèè do ò neinè, kè Dafitii tóonko ké bè dou. ²² Kè behāpòmbè bèè do ò neinè be mieke kè benitiyonkobe nè itookperí yembè kè bè dò: Bè do í mè nti neinè ti báá bè pā ti éinì dè kó dèmarè, tí bè duó mbe pobè nè be bí máá kè bèe íté.

²³ Kè Dafiti dò: N kòbe báá dōnè memme ti Yiè nKuyie nti duó ndè, kuù ti

kānké ke ti deeténè ti dootitòbè bèè pònte Sikidaa. ²⁴ Òmòu í yóo yie ndi kpeti. Wèè kòte dikpānni nè wèè bàa tinenti bè yóo bè totí kè dè mmāmu, bè yóo wēnnè kētótímu.

²⁵ Nè de yiè ndi Dafiti duómmè de kó ikuó Isidayeeribe kè ì kpaá bo nè yíennì.

²⁶ Kè bèe konní Sikidaa kè Dafitii deite bè éi dè be dootitòbè cie kēpā o népobè Sudaa botí kó bekótibè ke dò: Ntonè ti dèite ti éi dèè mieke nke ke di pā. ²⁷ Kòo pānè Beteedi éi kó bekótibè nè Damoti éi kòbe bèè bo Nekefu tempē nnè Yatiidi éi kòbe. ²⁸ Nè Adoee éi kòbe nè Sifemoti éi kòbe nè Esitimoo éi kòbe, ²⁹ nè Dakadii éi kòbe nè Yedamediibe nè Keniibe, ³⁰ nè Odimaa éi kòbe nè Boo-Asāā éi kòbe nè Ataki éi kòbe, ³¹ kēpā Ebunoo éi kòbe kēpāmmùnè yehéké yemou kòbe bè do kēté yèè mieke.

Bè kùmmè Sauri

31 Kè Fidisitēēbee do Isidayeeribe mudòò Kidiboa tārì kè bèe coké, kè bèe kuò besúkùbè. ² Kè Fidisitēēbe fēn-né Sauri kéna, kékuo o bí Sonnatāā nè Abinnadabu nè Madikisua. ³ Meṁme kè betāntāūbèe yà Sauri kè mudòò fuute kè bèe ò kòute. ⁴ Kòo náké wèè to o kpārinenti ke dò: Túóté a kpānni ké n ku, n yí dó Fidisitēēbe itayéi yembè n ku ké nni ndaú.

Wèè to o kpārinenti kòo yote kēyete, kè Saurii túóté o kpānni kéfíí nkédo di ínkè. ⁵ Wèè to o kpārinenti ò yà dii mōnni o yiè nkùmè, ke fíi nho kó dikpānni kédoo di ínkè ke múnkeé kú.

⁶ Meṁme kè Sauri nè o bí itāāti nè wèè tou o kpārinenti nè o āpòmbè bè kumè bemou diyè dimáá.

⁷ Isidayeeribe bèè kó dimàà bo kubiiriku kè bèe yà Isidayeeribe āpòmbè cokémè kè mudòò kōnnè Sauri nè o bí, kēíté kécoké kēyóu be ekè, kè Fidisitēēbee kōtení kékari.

⁸ Kè dɛɛ wenté kè Fidisitēēbɛɛ kɔtení ke bo fie becíribè kéyà Sauri nè o bí itāāti kè bè ku ke duś Kidíboa tārì ìnkè. ⁹ Kè bèe kéété Sauri yuu kétúóté o kpàrinenti kéfiténè be ekè yemou nè be bokè kó yetuo mieke ke náante bè bè namè. ¹⁰ De kò difɔnkúò kédóú nho kpàrinenti be bɔ̀̀ bè tu dì Asitadítee kó ditou mieke, kétúóté Sauri kédanne Beti-Seā kó kuduotí kébaaké.

¹¹ Kè Yabesi nè Kadaadi èi kɔbɛɛ keè Fidisitēēbe dɔ̀̀ dè Sauri. ¹² Kè benitidaabè yekɔ̀̀mbò yembèe íté kǎpí nkuce kényié nke kǎrí keyènkè kemou kétuɔke Beti-Seā kébaaté Sauri nè o bí kékònnè Yabesi ké bè cɔ̀̀, ¹³ kékouté be kú̀̀ kékúnné mutie mamù yuu bè tu mù Esedi Yabesi èi mieke, kéboú dinùù yewe yèyiekè.

Sammuyeeeri pátíri didéři Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

Bè yu de kó dipátíri ke tú Sammuyeeeri pátíri déři ndi, ke yé ye náànti túmmè titɔ̀bè mbe nè diketiri kpeti, ke náá nDafiti do tɔ̀mè tikpàti. Ò do túmè Sudaa kɔ̀be kóo kpààti. De kó difɔ̀nkúò kébaaté Isidayeeeribe bemɔ̀u be wuɔ̀ ntepiítè nè idéi.

Sammuyeeeri pátíri déři dii ti náá nDafiti dokénèmè o dootitɔ̀bè o cìètè kɔ̀be nè ditowaà kɔ̀be, kè dè bo yie nkɔ̀o fíi nho kpàti kédéúkúnne o kpààtiyuu. De kó dipátíri dii ti náá nDafiti do túmè oniti wèè tá Kuyie, wèè do na kényúú mbenitibè yèmmè o ínkè kè bè nhò dó. Dii pátíri ti náá nDafiti do túmè okpààti diewè ke kpeñni. Di me mmúnke í yóu di bo nákéme meyei nhò dòòmè.

Kuyie ndo pénsiri Dafiti dèè ínkè deè tu ò do bantémè o caàrimè kémɔ̀u Kuyie mmeciémè. Kè Isidayeeeribe bemɔ̀u pénsiri Dafiti dɔ̀ò dè nè ò bè deeténèmè be dootitɔ̀bè do bè fèúngo dii mònni.

Kuyie nné do ò dɔ̀únnèmu dinùu ke dò o kó kunaàmùnkù mieke okpààti í yóo pàà o kó difɔ̀nkúò.

Kuyie ntɔ̀nni Odætiwè Yesu o kó kunaàmùnkù mieke nke, deè te metaummè pammè kó dipátíri mieke kupikù makù kè bè yu Yesu ke tú: Dafiti kó debire (Matie mukàmmù 20:29-34, 21:9).

Di mpátíri náànti duó ke dòmme

1. Kétúóté Saudi kúú nkétuòkenè Dafiti kpàti kó diketiri 1-4

2. Bè pímmè Dafiti tikpàti kòo bo mbaké Isidayeeeri bemɔ̀u, kènto kétuòkenè Abusadɔ̀mmu yetemè o kpeti 5-14

3. Abusadɔ̀mmu yetemè Dafiti kpeti kènto kétuòke bè kaàmmè Isidayeeeribe 15-24

Dafiti kèmmè Sauri kúú

1 Dafiti do pònte Amadesiibe kékonni Sikidaa ke s̄ nSauri kumu, kòo báté kémmòke yewe yèdèè. ² Ditàänni yèè kòo dapàà mmòuu tuòkení ke bonni Sauri āāpònkari kòo yàati kèri kòò pū nho yuu mutáá, kétuòkení Dafiti borè kéninkú késinnɔ̀o o ìlkè. ³ Kè Dafitii ò beke ke dò: A bonni de? Kòò dò: N cokéni Isidayeeeribe āāpònkari ndi. ⁴ Kè Dafiti dò: N náké dè dònnimè de bíékè. Kòò dò: Isidayeeeribe kó behāāpòmbè cokému kè bè kùò besúkùbè, ke kùòne Sauri nè o bire Sonnatā. ⁵ Kè Dafiti dò: A yīme ke yé Sauri nè o bire Sonnatā bè kumè? ⁶ Kè de kóo dapàà ndò: Dè do s̄ m bo Kidiboa tāri ndi, kè Saurii íkú o kpānni ínkè kòo dootitɔ̀bè ò cèète ke deke sikpàriséi nè siséi. ⁷ Kòo wèète ké n yà, ké n yú kè n dò: Okpààti, nte mí! ⁸ Kòo m beke n tú wè, kè nh ò nàké ke dò: N tú Amadesii nwe. ⁹ Kòò dò n kɔ̀too kòò kùò ke yé kuyonku do ò autémè kòo wemmu né kpaá. ¹⁰ Kè nní nwúò nhò yīékemè ke í yóo foute kékɔ̀too kòò kùò kétúóté dikpààtipiì nè o neite ke dè nda tɔ̀ni f̄ n yiè.

¹¹ Kè Dafitii kètè o yàati kòo kɔ̀be múnke kèri be kpeti. ¹² Kè bè nkuò mmukúú ndikúnweñni nè kuyuokoo ke boú dinùu Sauri nè o bire Sonnatā kpéi nnè Isidayeeeribe bemɔ̀u, ti Yiè nKuyie nkó benitibè bèè ku dikpānni mieke be kpéi. ¹³ Kè Dafitii beke de kóo dapàà nke dò: A tú we? Kòò dò: N cice tú Amadesii nwe ke konni die ndi nheì mieke ke m peité. ¹⁴ Kè Dafiti dò: Bá a né í yòte a bo kuomè okpààti Kuyie ntāātè wèè?

¹⁵ Kè Dafitii yú o tòmbe kòò mɔ̀u ke dò: A báá ò yóu, ku wè!

Kòo tɔ̀ntii poté Amadesiibe boti kou wenwe kékuo. ¹⁶ Kè Dafitii béi nke dò: A kùò amáá ndi ke yé f̄ b́émme nè a nuù

ke tú fǒǒ kùo okpààti ti Yiè nKuyie ntāāté wè.

Dafiti kuðmmè Saudi kúú

¹⁷ Kè Dafitii dentè Sauri nè o bire Sonnatāā be kúú nkó feyènfè, ¹⁸ kéduó nké bēe fē benke Sudaa èi kǒbe. Bè fe ntú Mutāmmù kó feyènfè kè fē wāri Owen-niwe^{§§} pátíri mieke. Feè tu:

¹⁹ Isidayeeri be yé dè dōmmè kè di kó sinitidabí ku ditāri ínkè?

Ba nte kè bekpàritiebe yeyètè dieyè yembè duó sitāá ínkè?

²⁰ Di báá yie nké Kati èi kǒbēe keè ti!

Di báá yie nké tì yèè Asikanǎo kó ice mieke

Fidisitēēbe kó besapàmbè yàà bo tì bantè kè diwèi bè auté.

Itayéi yembè kó besapàmbè yàà bo nti nyānkunè.

²¹ Fetaafè ténke báá dúóté Kidiboa tāri, di ténke báá mantè

depaa ndèè bo di pēri dè ténke báá peitè. Bè de nsáú bekpàrinuombe diebè dǎpiti.

²² Sauri kó tidǎpiti nè o siè dè do ǎǎ í ndò nkéwaare mekùò.

Dè do ǎ mpūǎ nho dootitǎbè yīi mme nè be kùò nhǎri òri.

Sonnatāā tām̀m̀ múnke do í mǎke botire bitì bitì.

Sauri kó disìè do ǎǎ í nkonní dekerè bitì bitì!

²³ Sauri nè Sonnatāā bè do naatimu ke dó betǎbè,

kéntau be fōmmu mieke nè be kúú mmiekoo,

ke toñni ke dò nyicírí,

kè be kǎmb̀b̀ deu yecírìcìrè kpeye dōmmè.

²⁴ Isidayeeri be kó benitipòbè kōmmúnè Sauri kpéi,

Wèè do di daati tiyaðwūǎti mupààkònkperím̀ù kpeti

ke caati mesǎo nkó tisāti timǎu botí di yààti ínkè.

²⁵ Dè yíme kè bekpàritiebe ku mudòò mieke?

Ba nte kè Sonnatāā ku ditāri ínkè?

²⁶ N tebite Sonnatāā n kèè a kúú nkè n yèmmè cààrè mmediè mme, m mènke do da dǎmu.

N do da dǎ kè dè pēētému m bo ndǎm̀ onitipòkù.

²⁷ Ba nte kè be kpàritiebe ku?

Ba nte kè bekpàritiebe nenti me nyèinko dikpáà?

Sudaa kǒbe p̀ím̀m̀

Dafiti tikpàti Ebunǎo

2 Mèmmè kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dǎ: N dò nkékǎte Sudaa kǒbe ekè kó dimaràà? Kè ti Yiè nKuyie ndǎ: ĒĒ. Kòò dǎ: Ōndi? Kè kù dǎ: Ebunǎo.

² Kè Dafitii neinè o pobè bedé Ainǎammu Sisedeedi èi kou nè Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi èi kou do po wè ke kú, kòò ò tùóté. ³ Dafiti kǒbe nè be cēi kǒbe kè bè múnke ò neinè kè bēe kǎte kémbo Ebunǎo èi nè yèè di tǎkénè. ⁴ Kè Sudaa kǒbe kǎto Ebunǎo kèpí nDafiti tikpàti kòò còu mmekùò nkòò bo mbè baké.

Kè bēe náke Yabesi Kadasii tenkè kǒbe sòò kunnémè Sauri. ⁵ Kòò tǎ nkè bēe bè náke ke dǎ: Ti Yiè nKuyie ndi dǎò mesàà ndí kunnè mèè kpéi nhokpàti Sauri ke benke di ò dǎm̀. ⁶ Ti Yiè nKuyie ndí yietí mesàà ndi dǎò mè, m mǎmmu m múnke yóó mè ndi dǎòmu, di mè dǎò mèè botí. ⁷ Di mmònni yáúikunne di kǎnti, ntúnè yekǎmb̀b̀ yembè, okpàti Sauri kumu, mí nwe Sudaa naàm̀nkù kǒbe còúm̀ mè mekùò ke m pī ntikpàti kè m bo mbè baké.

Bè p̀ím̀m̀ Isiboseti tikpàti

⁸ Diyiè mari kè Nee bire Abunee Sauri ãǎp̀mb̀ kóò kótii tǎ Sauri bire Isiboseti kékǎtenè Maanaimmu, ⁹ kòò pī

§§1:18 *Owenniwe pátiri*: Wénté Sosuwe 10:13 nè bè wénkúnne tì deborè.

ntikpàtì kòò bo mbaké Kadaadi nè Asee nè Sisedeedi nè Efadaimmu nè Bensamee Isidayeeribe tenké kemɔu. ¹⁰ Isiboseti do mɔke yebie nsipísínàà ndi ke di tikpàtì, kémbaké Isidayeeribe ke dɔ yebie nyèdéè. Sudaa kó kunaàmùnkù kòbe bèè máà do tũ nDafiti. ¹¹ Dafiti do baké Sudaa kòbe máà ndi ke bo Ebunɔɔ ke dɔ yebie nyèyiekè nè betààbè bèkù.

Sudaa kòbe nè Isidayeeribe bè kparammè Kabaɔɔ

¹² Nee bire Abunee nè Sauri bire Isiboseti āāpòmbè bèè ò bàa kè bèè íté Maanaimmu kénwetí Kabaɔɔ. ¹³ Kè Seduya bire Soabu nè Dafiti āāpòmbè bèè ò bàa kè bè múnkee pí nkuce kè de kó yetirèe máa Kabaɔɔ binku kébáté bie ku mpíkù betòbè kutekù. ¹⁴ Kè Abunee náké Soabu ke dɔ: Yóu kè behāāpòmbèe yááké betòbè bèdébé débè ti ìikè. Kè Soabu dɔ: Dè wenni, bèe kpa.

¹⁵ Kè behāāpòmbèe íté kécómmú kè bèe kaa mBensamee naàmùnkù kou Isiboseti kòbe kè bè mbo tepítè nè bèdébé, kè Dafiti kòbe mbo tepítè nè bèdébé. ¹⁶ Kè behāāpòmbèe pí mbetòbè, bá wè kòo kúú o népo píku disìe, kè bèe duó bemɔu dimònni òmáà mieke kè bèe yú deborè ke dɔ Kabaɔɔ (dèè tu Yese kó dikpàà).

¹⁷ Kè mudòò binté de yiè kè Dafiti kó behāāpòmbèe na Abunee kòbe. ¹⁸ Kè Seduya bí itāāti de kòké Soabu nè Abikaii nè Asayeedi. Asayeedi do cāā muceé mmu ke dò ntehontè. ¹⁹ Kòò beti Abunee kóò fēnné fēnfē. ²⁰ Kè Abunee wēēte kóò beke ke dɔ: Asayeedi fí nweà? Kòò dɔ: Èè, mí nwe. ²¹ Kè Abunee ò nàké ke dɔ: Wēēte a bakù yóu yoo kucàñku kébeti behāāpòmbè kóò mɔu kéfiete o nentì.

Asayeedi me nyí nyie nke yóu ò bo nhò bètimè. ²² Kè Abunee yí ke dɔ: Asayeedi bá nni mbeti, báá duó nkè n da kuó bá nè a kóo kóti Soabu ti nuó mbáá máá.

²³ Asayeedi me nyí nyie nke bo ò yóu mubètimù. Mèmmè kè Abunee ò tā dikpānni o pɔuti kè dii yèroo o fōnkúò kòò do kékú. Bèè kó dimàà kerinì kè bè ncommu ò duó dè.

²⁴ Soabu nè Abikaii kè bè me ntó fēnné Abunee fēnfē. Kè diyie nyóó ta kè bè berínè Kibea Amma Kiyaa donfúò kuce kùu yièné Kabaɔɔ kpáá bíékè ku borè. ²⁵ Kè Abunee Bensamee botí kou āāpòmbè nhò kèrí ditāri ínkè. ²⁶ Kè Abunee yú Soabu ke dɔ: Ti yó nsóké ke kòumu titòbè nè yeseà? A í yé ke dò ndè bo ti dentenè meyeinaà? A baa ba? Náké a nitìbè kè bèe yóu bè bo nkòumè be tebí. ²⁷ Kè Soabu dɔ: Kuyie mbomu, kàa do í béi n kòbe na nsóké ke di betimu bá wè o tebite nè nankoo dikúnweñni.

²⁸ Kè Soabuu eé ditāteheù kòò āāpòmbèe kúnné bè bo mbetimè Isidayeeribe kè dikpānni deè. ²⁹ Abunee nè o kòbe kè bè nyie nke kéri keyènkè kemɔu Suditēē kó kubiriku, késénté kukó nképēēté Bitinɔɔ kétuoke Maanaimmu. ³⁰ Soabu yóu dii mònni ò bo mbetimè Abunee kətíí nho āāpòmbè kémónté Dafiti kó behāāpòmbè mieke tepítè nè bèwei kényiénè Asayeedi. ³¹ Kè Dafiti kó behāāpòmbè me nkúò Bensamee botí kó behāāpòmbè nè Abunee kòbe sikòusitāāti nè sipísikuò (360). ³² Kè bèe túóté Asayeedi kéntò ke bíí kúnné o cice fōti Betideemmu. Soabu nè o kòbe kè bèe sɔtè kényié nke kéri kétuokoo Ebunɔɔ kukúnwentóo kè diyie yètiní.

3 Mèmmè kè dikpānni ríbo Sauri kòbe nè Dafiti kòbe cuokè kémònte, kè Dafiti nsóké ke kpenkú kè Sauri kòbe cītiri.

Dafiti peité ìi bí Ebunɔɔ i yètè

(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 3:1-4)

² Dafiti do pié ibí péu nwe Ebunɔɔ. O kóo po do tú Amunɔɔ o pokù Ainɔammu Sisedeedi ei kou peité wè. ³ Kòò déri ntú Kidiabu Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi kou ò peité wè. Kòò tāánwè ntú

Abusadɔmmu Tamai Kesuu kpààti kóo sapàà mMaaka ò peité wè. ⁴Kòo naanwè ntú Adonniya Akiti bire. Kòo nummuwè ntú Sefatia Abitadi bire. ⁵Kòo kuónwè ntú Itedeammu Ekidaa bire. Dafiti pié ì bí nyi Ebunɔɔ.

Abunee nè Iboseti bè pètemè

⁶Sauri kɔbe nè Dafiti kɔbe be kpànni mieke kè Abunee yètiri mmɔnké feiri Sauri tinnì mieke. ⁷Sauri do mɔke o pocènni mari ndi kè di yètiri ntú Disipaa Aya kóo sapàà. Diyiè mari kè Isibosetii beké Abunee ke dò: Dè yime kàa duónè n cice pocènni?

⁸Kè Abunee keè de kó tináànti kè dèe ò yonke mediè, kòo béi nke dò: N tú Sudaa kɔbe kó temòtè ntaà? M benkemu n dómè Sauri cífètè nè o tebií nè o népobè kpesi ke bè taunè nè yínní ke da kánké bá a í do Dafiti nɔu mieke, kàa né dó ké n kpànnè yíe, we nnitipòkù kpéinàà? ⁹Kuyie nní ndòò kù dómè kè nsà kè n yí dòò Dafiti Kuyie nyè nkù yóó ò dòò dè. ¹⁰Kù béimmu ke tú kù bo fiete tikpàti Sauri borè ké tì duó nDafiti, kòo mbaké Isidayeeribe bemɔu nè Sudaa kɔbe be tenké duó ke mamè. Danni tenké kèntɔ kètuɔke Beerisebaa.

¹¹Isiboseti í ndàátí ke ténné Abunee timati ò wè dé mèè kpéí.

Abunee taunnèmè Dafiti

¹²Meimme kè Abunee tɔ nkè bèe náké Dafiti ke dò: Ti yému fɔ̀̀ temè dihei, yóu mí nnè fɔ̀̀ nkè ti tau nkè n da teen-nè kényũnní Isidayeeribe bemɔu a borè. ¹³Kè Dafiti dò: N yiemmu kè ti bo tau, n né da békú timati màa ndi, kàa kòriní a nneínní m pokù Mikaadi Sauri kóo sapàà. Kàa í neínní wenwe a báa kòtení. ¹⁴De kó difɔ̀̀nkúò kè Dafitii tɔ nkè bèe náké Isiboseti ke dò: Dafiti tu a ténnoo o pokù Mikaadi ò do yietí Fidisitèèbe kó itayéí tekòtè (100) képuoke wè. ¹⁵Kè Isibosetii tɔ nkè bèe túóténí Mikaadi o

dòu Paditiyedi Daiisi bire borè. ¹⁶Kè Paditiyedi nhò tũ nke kònti kètuɔkenè Baudimmu. Dende Abunee ò nàkémè ke dò wèe wète. Kòo wète.

¹⁷Kè Abunee tí nyIsidayeeribe kó bekótibè ké bè beke ke dò: Dè m̀ntè di dómè Dafiti bo naámme di kóo kpààti yáa ba? ¹⁸De m̀nni dii tũ̀̀ke ti Yiè nKuyie ndo béimmu ke tú nè Dafiti borè nde kù yóó deetémè ku ǹitibè Isidayeeribe Fidisitèèbe nɔu mieke, nè be bedootitòbè bemɔu.

¹⁹Ke múnkèe nákenè Bensamee botí kɔbe kédeè kénkòri Ebunɔɔ ke bo náké Dafiti ò tũ̀ntemè tináànti Bensamee botí kɔbe nè Isidayeeribe sɔmbe borè. ²⁰Kòo tuɔkoo Dafiti borè ke neiné benitibè sipísidè kè Dafitii be dòò kupò̀̀kù. ²¹Kè Abunee náké Dafiti ke dò: Okpààti n yóó kòmmu kətíí nyIsidayeeribe bemɔu a borè, kè dí taunnè ditòbè. De m̀nni kàa mbè baké a dó mèè botí.

Meimme Dafiti caummè Abunee kòo kò nnè diwèi.

Soabu kùɔmè Abunee

²²O kò meimme Dafiti aãpò̀̀mbè nè Soabu kè bè nkũntiní mudodò ke éí tinenti péu kénsɔ̀̀ nhAbunee ité, ke yé Dafiti do ò yóumu kòo ité nè diwèi. ²³Soabu tũ̀̀kení dii m̀nni nè dihããpò̀̀ntĩnni kè bèe ò náké ke dò: Nee bire Abunee kòtení die nhokpààti borè, kòo kpààti ò yóu kòò kònnè diwèi. ²⁴Kè Soabuu ta okpààti borè kòò beke ke dò: A dòò ba mbotí nku! Abunee weè kòtení a borè kàa ò yóu kòò kònnàà? ²⁵A yému Nee bire Abunee mesàà, ò kòtení ke bo da soutému, ò dó ké da paatému.

²⁶Soabu yènni dii m̀nni okpààti borè kéduó nkè bèe tũ̀nne Abunee, bá okpààti í yé. Kè bèe ò ǹntè Siida kó tebinte borè, kòò wètenní. ²⁷Abunee tũ̀̀kení dii m̀nni Ebunɔɔ kè Soabuu ò yu kètannè dihei kó dibòri bedé borè kéndò nhò dó kòò náké timati disòri, ò de nhò kũ̀̀ diisè o

pruti kékua, képeite ò do kùòmè o nantè Asayeedi.

²⁸ Dafiti kèè dii m̀nni Abunee kúú nkékuónko ke d̀: Ti Yiè nKuyie nyému ke d̀o mmí nnè n nitìbè tí í te kè bè kù Nee bire Abunee. ²⁹ Wèe kánkiri Soabu nè o cîètè, o cîètè mieke bè bo mmuókú yefòtè nè tikònti, kè beçiribè mbo kè betòbè nk̀ ndikpànni mieke, kè dikònni mbo o cîètè.

³⁰ Meemme Soabu nè o nantè Abikaii bè kùòmè Abunee ò do kù m̀èè kpéí mbe nantè Asayeedi dikpànni dii do àn-nè Kabaõ di mieke.

³¹ Kòo kpàati Dafitii náké Soabu nè bèè ò neínè ke d̀: Kérínè di yàati kédáati tifòtònti kè tí kouté Abunee.

Dafiti o mómmuò nkòo ntũ nho deenkù f̀nkúò. ³² Kè bèe kũnné Abunee Ebunoo, kòo kpàati Dafitii kuó nho f̀ti ínke kè dit̀nni dimou múnkeé kuó. ³³ De kó dif̀nkúò kòo kpàati kuó ndikúdabònni dii nhAbunee kpéí nke d̀: Abunee a do í d̀o nkéku onitisíntíwè k̀mè.

³⁴ Bè do í bou a nou,

a naàcèi do í táu mefímme.

Kè be né da kùò bè k̀ù m̀èè botí benitiyeibe.

Bèè kó dimàà dè bo kè bèe yíe kékú.

³⁵ Kè bèe tónni okpàati Dafiti borè ke bo o duó mmudii kòo parikè ke d̀: Kè n di bá sámp̀ kè diyie kpaá feí Kuyie nni ndò kù dómè.

³⁶ Kè benitibè bemou ti kèè ké ti pénsiri. Bè do õ pénsirimu ò d̀d̀ri tii kó dimàà. ³⁷ Kè Suda kòbe bemou nè Isidayeeribe bemou kè bèe banté de yiè Dafiti weè ì duómmè dinùù kè bè kù Nee bire Abunee. ³⁸ Kè Dafitii náké o tumbè ke d̀: Yíe ndi nyé ke d̀o nhoniti diewè iwēi yiè nwèè ku yíe nyIsidayeeribe cuokè. ³⁹ Bá mí nnè n kó tikpàti m mu nyí pètè de kó muwérímù mùù bo d̀d̀nè benitibè bie mmè ndò dè Seduya kó ibí, ti Yiè nKuyie nkuu bo ì yietí meyei nyi d̀d̀ mè.

Bè kùòmè Isiboseti

4 Kè Isiboseti Sauri biree keè Abunee kumè kè d̀e ò kpéí kè Isidayeeribe bemou k̀mbùd̀ti do.

² Ke s̀ nwee Isiboseti m̀ke benitibè bèdébè bèè baké yehāāp̀ntirè. Kòo m̀u yètiri tu Baana kòo t̀u kperi tú Dekabu Dimoo Bedoti ei kou, Bensamee botí kou bí d̀o nyi. ³ Be yembè do de ncoké kékò nKitaimmu, kè be yaábí kpaá ke dè bo nè yiénni. ⁴ Ke s̀ nSonnatā Sauri bire terè ku ke yóu debire marè kè de yètiri tu Mefiboseti kè dè tu kuhùkù. Dè do m̀ke yebie nyènumm̀ ndi bè bè náké dii m̀nni Sauri nè Sonnatā kúú nSisededi kè de yuəri ncooti ke d̀o mecāà nkè d̀e fité kédò kénáà nkuhùkù.

⁵ Dimoo Bedoti ei kou kó ibí Dekabu nè Baana kè bèe kòte Isiboseti cîètè kén-tuókoo kuyie ncuokè ke s̀ nhò duó ke ompu. ⁶⁻⁷ Kè bèe ta o cîètè kéndò mbè ò t̀o tidiiti ke s̀ Isiboseti duó kè bèe ò poté o pruti kóò kù kédeè kéféuté o yuu kécoké keyènnè kényiè nke kéri Suditē biriku kó kuce, ⁸ kétuòke Ebunoo kéduó nhokpàati Dafiti Isiboseti yuu ke d̀: Okpàati nte a dootit̀u Sauri wèè do d̀ a kúú nho bire Isiboseti yuu. Ti Yiè nKuyie mpèitemu yíe nha pèi Sauri ínke nè o yaábí. ⁹ Kè Dafitii bè t̀énné ke d̀: Ti Yiè nKuyie nkùù n deeté nè mehárímè memou, kù bomu. ¹⁰ Wèè do n náké Sauri kúú nho yèmmè do d̀o nhò n nàá ntinaansàati nti, kè n duó nkè bèe ò pí nkéku Sikidaa. O kúú mmuù do tú tináansàati ò yè nhò t̀ni tí kó tic-uuti. ¹¹ Bèè né kù onitisàù wèè í bè d̀d̀ demarè o d̀ú ínke tá? M bo di ku kéfóó mmeyei ndi d̀d̀ mè, di ténke bá nkpaá ketenkè ínke.

¹² Ò béi meemme kèpéi nho āāp̀mbè kè bèe bè pí nkéku ke kéké be nou nè be naàcèi kénúnné Ebunoo kó kubinku také, kétúóté Isiboseti yuu kékũnné Abunee f̀ti Ebunoo.

Bè do p̄immè Dafiti tikpàti kòo mbaké Isidayeeribe bemɔu

(Wénté 1 Bekpààtibè t̄ommú 11:1-3)

5 Kè Isidayeeri wuo nyimɔu kɔbee tí nDafiti borè Ebunɔɔ kóò nàké ke d̄: Ti tú a botí kɔbe mbe, meyīi mmemáá. ²Sauri do tɔ d̄i m̄nni tikpàti kè f̄s̄ niú Isidayeeribe mudò, ti Yiè nKuyie nda nàkému nè dim̄nni ke tu f̄s̄ yó mbaké ku nitibè Isidayeeribe ke tú be kóo kpààti.

³Kè Isidayeeribe kó bekótibè bemɔu kɔte Dafiti borè Ebunɔɔ. Kè Dafitii bè d̄d̄nè metaummè ti Yiè nKuyie nyiikè, kè bèe ò cóu mmekùd kóò pí ntikpàti. ⁴Dè do s̄ nhò m̄ke yebie nsipisitàāti ndi, ké di tikpàti ke d̄ yebie nsipisìnà. ⁵Ò do m̄ke yebie nyèyiekè ndi nè betāābè bèkuð ke bo Ebunɔɔ ke kpàatiri Sudaa kɔbe. De kó difōnkúð ke d̄ Sedisademmu yebie nsipisitàāti nè yētāāti ke kpàatiri Isidayeeribe bemɔu nè Sudaa kɔbe.

Dafiti tiekemè Sedisademmu

(Wénté 1 Bekpààtibè t̄ommú 11:4-9. 14:1-2)

⁶Sebusiibe bèe do ā Sedisademmu kè Dafiti nè o kɔbe kè bèe báátí ke bo bè p̄nte kè bèe ò nàké ke d̄: Tiyũ̀nti nè yekpiè ndeè yóó da baao.

Nè de kó tináañti mieke bè do d̄s ke d̄ Dafiti í tatimu be ei. ⁷Nè memme kè Dafiti ncíéké kéfiete dihei kperi Siyō̄̄ kè dè mboní kè bèe di yú ke d̄ Dafiti ei.

⁸De yiè ndi Dafiti béimmè ke d̄: Kè wèè d̄s kékpannè Sebusiibe wèè t̄ō̄ ndikondaa ké bè tũ̀ðke. De kó yekpiè nnè tiyũ̀nti n yí dè d̄s fen̄nfè. Deè te kè bè do ã nná nke tú yekpiè nè tiyũ̀nti bè í taà Kuyie ncíēt̄*.

⁹Kè Dafitii kari dihei kperi ké di yu ke d̄: Dafiti ei kperi. Ke yíé kémaá id-

uotí kékete bè do ìtinné kùù tādèikù borè kètannènko de mieke.

¹⁰Kè ti Yiè nKuyie Mpackedaa mbonè Dafiti kòo yètiri feiri.

¹¹Kè Idammu Tiiri kóo kpààti t̄n- nè benitibè tidabeekpeti Dafiti borè kóò duōnnè bedabeesúōbè nè betácíēbè kè bè bo ò maá tekpààticíēt̄. ¹²Kè Dafitii banté ke d̄ nti Yiè nKuyie kuù ò duó ntikpàti, kè kuù ti déúkunnè ku nitibè Isidayeeribe kpéi.

Dafiti peité ì bí Sedisademmu i yètè

(Wénté 1 Bekpààtibè t̄ommú 3:5-9. 14:3-7)

¹³Kè Dafitii íté Ebunɔɔ kékò nSedisademmu kótúóké benitipòbè tɔbè nè yepociē nkè bèe ò pié initidabí nè initipobí. ¹⁴Nte ibí ò pié ì Sedisademmu i yètè: Sammua nè Sobabu nè Natāā nè Sadomɔɔ, ¹⁵nè Ibadi nè Edisua nè Nefeki nè Yafiya, ¹⁶nè Edisamaa nè Ediada nè Edifedee.

Dafiti namè Fidisitēēbe

(Wénté 1 Bekpààtibè t̄ommú 14:8-16)

¹⁷Kè Fidisitēēbe keè Isidayeeribe còummè mekùd nDafiti koð pí ntikpàti kòo bo mbè baké kè Fidisitēēbe bemɔu íté ke bo o pí, kè Dafitii ti kèè kéta kutādènkù kēsari. ¹⁸Kè Fidisitēēbee tuokoo képité Defaiibe biriku mieke. ¹⁹Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke d̄: Kuyie n d̄o nkékote kékpannè Fidisitēēbaa? A bo bè ānné n nou miekaà? Kè ti Yiè nKuyie nd̄: Kote n yóó bè ānnému a nou mieke.

²⁰Kè Dafitii kote Baadi-Pedasimmu kένα Fidisitēēbe kébéi nke d̄: Ti Yiè nKuyie nkpēté n dootitòbè menie nh̄ō̄ kpēté mèè botí kukpéroo.

Deè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Bekpētibè yiè. ²¹Kè Fidisitēēbee coké

*5:8 +Dè benkú ke d̄o nde kó benitibè do tú Dafiti dootitòbè mbe, deè te kè Dafiti bè d̄nnonè ikuú niùbè pátiri náa mbèè kōme. (Ikuú niùbè pátiri 21:17-23).

kéyóu be bókè, Dafiti nè o kabe kè bèe yè tùóté.

²² Kè Fidisitēēbe wēte kébáátí kuce medérímè ke bo dokénè Isidayeeribe, ke tó báté Defaiibe biriku kápíté. ²³ Kè Dafiti tó beé nti Yiè nKuyie nkè kù dō: A báá bè wetínné, túnne be fñnkúò a bo bè ninte detedieriè tùúkù borè. ²⁴ Kàa kèè dìi mōnni kunampoo detie nyómme á tonkūnne amáà mfi tùòkoo ke bo poté Fidisitēēbe āpòmbè.

²⁵ Kè Dafitii dōò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì kèpoté Fidisitēēbe kè bè bèti Kebaa ké-tuòkenè Kesee borè.

Dafiti dómè kékpēnné Kuyie ntaummè tōu Sedisademmu

(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 13:4-14)

6 Kè Dafiti tó tí nyIsidayeeribe kó behāāpñkperibè bemōu kè bè mbo sikōupísisitāāti (30000). ² Kè bèe neinè Dafiti kè bèe kote Baada-Sudaa tempē mmieke kòò bo tùóténí Kuyie ntaummè tōu. Dii borè nde bè do 55 yúmè ti Yiè nKuyie Mpakedaa yètiri, Kuyie ntōrè yèdéè bè tu yè beínkèmbàribè ye fènti ínkè. ³⁻⁴ De kó ditōu do bo Abinnadabu ciētè nte ditāri ínkè. Kè bèe di dá ntenaasāntè pāntè ínkè, kè Abinnadabu bí Usaa nè Aiyo kè bè ntè neínè kè Usaa bo te píkù kè Aiyo tè dèri kè bè kèri. ⁵ Dafiti nè Isidayeeribe bemōu kè bè yānku ti Yiè nKuyie ntaummè tōu iikè, ke bie ntikūtūdūūtì tibotí tibotí, nè yebàrè ke sáári yecírè. ⁶ Bè tùòke dìi mōnni Nakōō yíé borè, kè inàake ndó kébo nKuyie ntaummè tōu, kè Usaa youte o nùtè ke bo di còuté, ⁷ kè ti Yiè nKuyie mmiekee ò peike kè kùu ò poté dende bàmbà o yetímè kpéi, kòò kú Kuyie ntaummè tōu borè.

⁸ Kè dèe yonke Dafiti ti Yiè nKuyie mpoté mèè kpéi nhUsaa. Kòò yú deborè ke dō. Pedesi-Usaa, kè de kó diyètiri kpáa bo nè yienní. ⁹ Kè Dafitii yote ti Yiè

nKuyie nde yiè ke dō: M báá dáátí kè ti Yiè nKuyie ntaummè tōu ta n ciētè.

¹⁰ Mēmme kòò yete bè bo di tannémè o ciētè kédúò nkè bèe di tanné Obedi-Edōmmu Kati kó diheì kou ciētè. ¹¹ Kè di mbo o ciētè ke dō betāābè bètāāti, kè ti Yiè nKuyie nhò dōò mesàa nwenwe nè o ciētè temōu.

Kuyie ntaummè tōu tùòkemè Sedisademmu

(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 15:25-16:3)

¹² Kè bèe náké Dafiti ke dō ti Yiè nKuyie ndōò Obedi-Edōmmu mesàa nkòò kperè demōu kèri séi, Kuyie ntaummè tōu bo mèè kpéi nho ciētè, kè Dafitii kote Obedi-Edōmmu cie kè bè bo di tùóté kékonnènni o cie kè bè ndi tō kè dè dō ndibanni mediè. ¹³ Bèè tō ti Yiè nKuyie ntaummè tōu kè bè dō yenacèná yèkuò kè Dafitii féúté dinaadapānni nè dipedaà dèè ā mekùò, ¹⁴ kédeè kénhau nè o wèrimú mumōu ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri ke dáátí ikuò yaàbòri. ¹⁵ Kè bè ntōní ti Yiè nKuyie ntaummè tōu ke íútí nè diwèi ke eu siheú ke kūntini Sedisademmu.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie ntaummè tōu tùòkení dìi mōnni Dafiti ciētè, kè Sauri kóo sapàà mMikaadi síékéni tebòtè kéyá Dafiti aumè ti Yiè nKuyie ntaummè tōu iikè, kóò sènkèri. ¹⁷ Kè bèe tanné ti Yiè nKuyie ntaummè tōu ditou Dafiti do di maá di, kéinné de cuokè di do dō nkényíikú dè, kéfié iwūō ti Yiè nKuyie nkétuò kéfié itei metaummè kpèyi. ¹⁸ Ò fié dìi mōnni iwūō kédeè nkéyú ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe báa nkù yètiri kè bè pā mesàa, ¹⁹ kédeè kétotí Isidayeeribe bemōu tidiiti benitidaabè nè benitipòbè, kédúò mbá wè pèè nè dikàtindàà bè dōònè di ditebii bè tu di dáti nè diteri bè dōònè di fñnyí kó yebe kperè. De kó difñnkúò bá wè kòò kò nho ciētè.

²⁰ Memme Dafiti tamè o cîètè ke bo dou nho kòbe, kè Mikaadii yènni kòd co ke dò: Isidayeeribe kpàati waá nhomáá disánni yíe nke fei nho kònti tidaati benitidaabè nè benitipòbè ìkè, denitisín-tékpere tèmè.

²¹ Kè Dafiti dò: N dòò memme ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri ndi, kunku kùu yóu a cice nè a cîètè temou ke n tãátè kè n tú Isidayeeribe kpàati, n yóó òke benkemu n wèi ku ìkè. ²² N yóó yíe ke òke kékunnemu m máa ku ìkè, kécè m máa, memme betombè a náa mbèe kpéi né yó n déúkunemè.

²³ Sauri kóo sapàa mMikaadi í mpeité ke yàa kúnè.

Kuyie mpãánáànti náàntò Natãã nàké ti Dafiti

(Wénté 1 Bekpàatibè tómmú 17:1-15)

7 Kè Dafiti mbo o cîètè kè ti Yiè nKuyie nkei nho dootitòbè bèè ò fité kòd òmpùnne. ² Diiyè mari kòo náké Kuyie mpãánáànti náàntò Natãã ke dò: Mí nh ã teciètè ideí kperí kpete kè Kuyie ntaum-mè tou né bo ditou dii dònè tiyàati di mieke. A yèmmè dòmmè? ³ Kè Natãã ò nàké ke dò: Okpàati kàa yèmmè dòmmè, dòò me, ti Yiè nKuyie nda bonèmu.

⁴ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nnáké Natãã ke dò: ⁵ Kòte kénáké n kóo tónti Dafiti ke dò weè í yó m maá teciètè n yó mbo tèè mieke. ⁶ M mu nyí buoté teciètè matè mieke nè n òenne dii yiè Isidayeeribe Esibiti mieke nè yíenni, n do bè neínè ke bo kutouku mieke nke. ⁷ Nè m bonè dii daa Isidayeeribe be cèmmu mieke m bá mbeke oniti mòu ke tú wè m maá teciètè nè ideí kperí.

⁸ Á náké n kóo tónti Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa mî tu ò do cèmmu ipe nyi kè nh ò tãátè kòd naá nyIsidayeeribe kóo kpàati. ⁹ Kè nni nhò bonè ò kòri yèè borè, kékuo o dootitòbè bemou, ke déúkunne o yètiri kè di màatenè kutekú kó benitidiebè kpeye.

¹⁰ N yóó duómmu n nìtibè Isidayeeribe dikari bè yó mborè ke í yièkú timati. Kubotí yeiku tekú makú kòbe ténke báa na ké mbè féunko bè do bè féunko mèè botí, ¹¹ nh ánné dii mònni bebaatibè kè bè nni n nìtibè Isidayeeribe. Di mmònni n fúmmu a dootitòbè ke da òmpùnne, n né da náammu ke tú mí ndi Yiè nKuyie m bo da duó nteciètè. ¹² Kàa yiè tòke dii mònni kàa kò nha yembè kùu nkè m bo tãátè a bí a peité ì mieke òmòu kéfíi nho kpàti. ¹³ Weè yó m maá teciètè, mí mmómmu nkè n fíi nho kpàti teii, kè ti mbo yemòrè yemou. ¹⁴ M bo ntú o cice kòd tu m bire, kòd dòò dèè í wenni nh ò potè oniti òò potè mèè botí o bire. ¹⁵ N né í yóó deite n kó mesàa nho ínkè kéndòn-nè m mè dèitemè Sauri ínkè, nh ò yóu dii mònni ke da tütóté. ¹⁶ Tikpàti yó mbomu a cîètè sáa kàa yaabí ntí sòké.

¹⁷ Kè Natãã kòte kénáké Dafiti Kuyie nhò nàké ti nè kù ò benke ti timou.

Dafiti bàámmè Kuyie

(Wénté 1 Bekpàatibè tómmú 17:16-27)

¹⁸ Kè Dafitii kòte ti Yiè nKuyie ntaum-mè tou ké kù bántè ke dò: N Yiè nKuyie, n tú we! N cîètè tu ònte kàa n dòò mesàa nha mè nni dòò mè. ¹⁹ Bá dè né mu nyí da sànnè kàa sòké ke náa ndè yó mboní kàa dòò dè mí nha kóo tónti n cîètè ke ti nni nnáa mmí nhoniti. ²⁰ Ti Yiè nKuyie, m bo yíe ke dò ba ténke, a n yémèmu mí nha kóo tónti. ²¹ A n dómu deè te kàa n nàké dè yó mboní kàa n dòò ti ke ti nni mbenke mí nha kóo tónti. ²² Ti Yiè nKuyie nha deumu òmòu í da mànnè, ti kèèmu nè ti to bè náammè ke tú, kè dè í tú fí nhòmòu í da dònnè. ²³ Kubotí makú me nyí bo kùu dònnè Isidayeeribe, a kòtení ke deetè bè Esibiti kòbe nou mieke nè be kó yebòké, ke bè dòò a bí, ke fei mbe yètiri, ke pí mmutómmú diemú a bè duó ndii ei mieke, ke mù duó tikòmbùtí. ²⁴ Kàa tãátè Isidayeeribe kè bè bo ntú a kòbe sáa kàa bè te. ²⁵ Ti Yiè nKuyie

nha béi ntii kó dimàà mí nha kóo tǒnti n kpéi nnè n ciètè kpéi, m pī nti kédòò kéndònnè a béimmè. ²⁶ A sānni nǎdeu sáà kè benitibè ntú ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe bàà nkù kuù tu Kuyie. Mí nha kóo tǒnti kè n ciètè mbo sáà. ²⁷ Fǎ nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe bàà nkù, fǎà béi nnè a nùu ke tú a bo n duǎ nyibí kè ii sǎotè n kpàtì, deè te kè n dàátí ke da béinnè mie mbotí mí nha kóo tǒnti. ²⁸ Á tú Kuyie nku, kàa béi ntii tii dǎò, fǎà béi nke tú a bo n dǎò mesàà. ²⁹ A dǎò n ciètè mesàà, kè n yaabí ii ntú bekpààtibè sáà, ti Yiè nKuyie nkéndònnè a béimmè a kó mesàà nni mbonè n ciètè sáà.

Dafiti namè ibotí tei

(Wénté 1 Bekpààtibè tǒmmú 18:1-13)

8 Kè Dafitii na Fidisitèèbe kè bèe ò bǒúté, ke ténke í mmòke muwǎrímú mamù de kó kutempǎ mmieke. ² Ke múnkee na Moabiibe, ké mbè tǎũnko ketenkè, ke ní benné kuhǒù mǎdémè kékuo kébenné mǎmáà kǎfǎi, nkè Moabiibe naá nDafiti kó betǒmbè ké nhò yieti dàmpòò. ³ Kòo yíe kǎna Adadesee Deǒbu bire Tisoba kpààti ke sǎ nhò dǎ kǎcǎuté Efadati kó kutempǎ. ⁴ Kè Dafitii pí mbesándèèbè tekupíítè nè sikǎusiyiekè (1700) kǎpí mbehǎǎpǒmbè sikǎupíísidé (20000) kǎkǎkǎ sikpǎrisǎi sù dǎrì sinaasǎi si duǎti, kǎsús nhòmáà sikpǎrisǎi nè de kó sinaasǎi tekǎùtè (100). ⁵ Kè Sidii kǎbe bèè bo Damaasi kè bèe íténí kǎtee nhAdadesee Tisoba kóo kpààti kǎbe, kè Dafitii kuo Sidii kǎbe sikǎupíísidé nè sikǎupíísidé (22000), ⁶ kǎtieke Sidii kó ketenkè kǎkanne kùmandáàbè Damaasi èi kè Sidii kǎbe nhò yieti dàmpòò. Kè ti Yiè nKuyie nhò duǎ mmuwǎrímú kòo nno nho dootitǒbè ò kǎrì kèè bíékè mudòò. ⁷ Kè Dafitii fiète Adadesee ǎǎpǒmbè sǎǎǎpíiti kǎkǎnnè Sedisadǎmmu, ⁸ kǎtúóté disǎǎwǎù mediè ndii do bo Betaa nè Bedotai Adadesee kó yehékè mieke.

⁹ Kè Amati èi kóo kpààti Touu keè Dafiti namè Adadesee ǎǎpǒmbè ¹⁰ kǎtǎnní o bire Yodammu kòò bo dǎu nDafiti kóò sǎnte ò kǎtemè mudòò ke na Adadesee. Tou dootitǎù múnke do tú weè Adadesee. Kè Yodammu nkǎrì ke tǎ disǎǎwǎù nè mesǎ nnè timátí pǎtí bè dǎǎrinè tì idíítí de kó tinentí kǎduǎ nDafiti. ¹¹⁻¹² Kòò dè duǎ nti Yiè nKuyie nhò do duǎ mmèè botí deketirè ò do na Sidii kǎbe nè Mǎabiibe nè Amǎniibe nè Fidisitèèbe kǎhéí dè, ke né yíénè ò do na Adadesee kǎéí dè. ¹³ Mǎmmè Dafiti yètiri deukemè.

Ò na dii mǎnni Sidii kǎbe kǎkonni kǎnamu Edomiibe kubiriku bè tu kù Kukǎkǎbiriku ku mieke kǎbe kǎkuo benitibè tekǎupííítè nè sikǎupíísini (18000), ¹⁴ kǎtieke Edǎmmu kǎkanne kùmandáàbè kè ti Yiè nKuyie nhò duǎ mmuwǎrímú, kòò kǎte kùù píkù weè na.

Dafiti kó betǒmbè

(Wénté 1 Bekpààtibè tǒmmú 18:14-17)

¹⁵ Kè Dafiti mbaké Isidayeeribe bemǎu, kǎmbekùnè benitibè bemǎu kè dè wenni. ¹⁶ Kè Soabu Seduya bire mbaké behǎǎpǒmbè kè Aidudi bire Yosafati ntú weè tǎ diheí kó yepáte. ¹⁷ Kè Aitubu bire Sadǎki nè Abiataa bire Aimmèdǎki kè bè ntú ikuǎ niùbè. Kè Seduyaa tu opátíwǎàtì. ¹⁸ Kè Yoyada bire Bennaya mbaké Kedetiibe nè Pedesiibe bèè bàa tekpààticíètè. Kè Dafiti bí nhò tũnko.

Dafiti cǎutémè Mefiboseti o ciètè mieke

9 Diyiè marì kè Dafitii beke ke dǎ: Òmǎù í kǎpá fòù Sauri naǎmũnkù mieke kè nh ò dǎò mesàà nnè Sonnatǎǎ kpéináà?

² Ke sǎ nSauri mǎke otǎnti mǎù kòo yètiri tu Sibaa kòo kǎtení Dafiti borè kòo ò beke ke dǎ: Fǎ nwe Sibaa? Kòò dǎ: Èè, mínwe a kóo tǒnti. ³ Kòò kpààti Dafiti dǎ: Sauri naǎmũnkù mieke òmǎù í kǎpá fòù kè nh ò dǎò mesàà nKuyie nkǎpéináà? Kòò tǒnti dǎ: Sonnatǎǎ bire

kpáamu ke tu kuhùkù. ⁴ Kòo kpààti d̀̀: Ò bore? Kòo t̀̀nti d̀̀: Ò bo Doo-Dabaa nwe Makiiri Amiyeedi bire c̀̀t̀̀t̀̀.

⁵ K̀̀ Dafitii t̀̀ nhòm̀̀u k̀̀ bèe k̀̀te Makiiri c̀̀t̀̀t̀̀ k̀̀t̀̀nì Mefiboseti. ⁶ Sauri k̀̀o dap̀̀a Sonnatāā bire, ò t̀̀̀kenì d̀̀i m̀̀nni okp̀̀àtì Dafiti borè k̀̀nìnkù k̀̀s̀́n-
ǹ̀o o ìk̀̀e k̀̀o ò beke ke d̀̀: F̀̀s̀̀ tu Mefibosetaa? K̀̀ò d̀̀: Ēē, m̀́nwe a k̀̀o t̀̀nti. ⁷ K̀̀o kp̀̀àtì Dafiti d̀̀: A bá nyìèk̀̀u n ỳ̀o da d̀̀̀mu mesàà nha cice Son-
natāā kp̀̀í, n ỳ̀o da t̀̀nǹ̀mu a ỳ̀àk̀̀u Sauri tenk̀̀e kem̀̀u k̀̀a nyo m borè yewe yem̀̀u.

⁸ K̀̀ Mefibosetii ǹ́nkù k̀̀s̀́ǹ̀o ke d̀̀: Okp̀̀àtì, d̀̀ d̀̀mme k̀̀a d̀̀ke n kp̀̀í m̀́i ndem̀̀cìr̀̀?

⁹ K̀̀o kp̀̀àtì dù́ nk̀̀e bèe ỳ́nì Sibaa Sauri k̀̀o t̀̀nti k̀̀o ò ǹ̀ké ke d̀̀: Sauri k̀̀pere dem̀̀u nè o c̀̀t̀̀t̀̀ k̀̀be k̀̀pere, n d̀̀ dù́ nho yà̀bire Mefiboseti nwe. ¹⁰ F̀̀s̀̀ nnè a bí d̀̀i ỳ̀o nhò kuuti, ke t̀̀unì ò bo nyo mm̀̀. Mefiboseti ỳ̀o nyo m borè nde s̀̀à.

Sibaa do m̀̀ke initidabí tep̀̀ítè nè ìnùmm̀̀ ndi, bet̀̀mbè sip̀̀sìdè. ¹¹ K̀̀o ǹ̀ké okp̀̀àtì Dafiti ke d̀̀: N ỳ̀o d̀̀̀mu a n ǹ̀ké t̀̀i k̀̀o dim̀̀à. Mè̀mme k̀̀e Mefi-
boseti nyo nhokp̀̀àtì Dafiti borè ke d̀̀n-
nè o bí.

¹² Mefiboseti do m̀̀ke dedap̀̀umbire d̀̀m̀̀a ndi k̀̀e de ỳ̀t̀̀rì tu Mikaa, k̀̀e Sibaa c̀̀t̀̀t̀̀ k̀̀be bem̀̀u tu Mefiboseti k̀̀o bet̀̀mbè. ¹³ K̀̀e Mefiboseti mbo Sedis-
ademmu k̀̀nk̀̀rì ke ỳ̀o nhokp̀̀àtì Dafiti borè. Ò do t̀̀ kuhùk̀̀u nku.

Am̀̀niibe feik̀̀nnemè Dafiti t̀̀mbè

(Ẁ̀nté 1 Bekp̀̀àtìbè t̀̀mm̀ú 19:1-5)

10 K̀̀e d̀̀e m̀̀m̀ke yewe mayè k̀̀e Am̀̀niibe k̀̀o kp̀̀àtì k̀̀u, k̀̀o bire Anunnii c̀̀utè tikp̀̀tì. ² K̀̀e Dafiti d̀̀: M bo d̀̀̀ Naasi bire Anunni mesàà nho cice do me nni nd̀̀̀ mè. Mè̀mme k̀̀e Dafitii t̀̀ nho t̀̀mbè k̀̀e bè bo d̀̀u nhAnunni nè o cice k̀̀o muk̀̀ú. O t̀̀mbè t̀̀̀koo

d̀̀i m̀̀nni Am̀̀niibe cie, ³ k̀̀e Am̀̀niibe kp̀̀àtì t̀̀mbè ò ǹ̀ké ke d̀̀: A ỳ̀emmè d̀̀o nDafiti t̀̀nnì o t̀̀mbè k̀̀e bè bo da d̀̀u nha cice k̀̀ú máà ndi ỳ̀a ba? Ò bè t̀̀nnì k̀̀e bè bo paatè dihei ndi k̀̀ẁ̀tèní k̀̀e d̀̀i p̀̀nte.

⁴ De m̀̀nni k̀̀e Anunnii dù́ nk̀̀e bèe bè p̀̀i, k̀̀e k̀̀uò bè dè̀mbii dik̀̀è, k̀̀k̀é k̀̀e be yà̀bòrè k̀̀ebennè be f̀̀, k̀̀édeè k̀̀o bè bèti. ⁵ K̀̀e bèe ǹ̀ké okp̀̀àtì Dafiti, k̀̀o t̀̀ mbenit̀̀bè k̀̀e bèe bè co ke ỳ̀e ifei do bè k̀̀umè. K̀̀e Dafitii bè ǹ̀ké ke d̀̀, bè nkpaá Sedikoo k̀̀e be dè̀mbii ỳ̀enni k̀̀e bè nè na k̀̀konnì.

Isidayeeribe kpannèmè Am̀̀niibe nè Sidii k̀̀be

(Ẁ̀nté 1 Bekp̀̀àtìbè t̀̀mm̀ú 19:6-19)

⁶ K̀̀e Am̀̀niibe bantè bè ẁ̀ntémè Dafiti k̀̀eyietì Sidii k̀̀o behā̀p̀̀mbè Beti-Debu nè Tisoba k̀̀be sik̀̀up̀̀sìdè (2000), okp̀̀àtì Maaka k̀̀be tek̀̀up̀̀ítè (1000), Tobu k̀̀be tek̀̀up̀̀ítè nè sik̀̀up̀̀sìdè (12000). ⁷ Dafiti t̀̀i k̀̀e d̀̀i m̀̀nni k̀̀ét nSoabu nè behā̀p̀̀mbè bèe ỳ̀e dikp̀̀ànni weti weti. ⁸ K̀̀e Am̀̀niibe ỳ̀e k̀̀épennè be k̀̀o kudook̀̀ti dihei k̀̀o dibòrì borè, k̀̀e Sidii k̀̀be nè Tisoba k̀̀be nè Beti-Debu k̀̀be nè Tobu k̀̀be nè Maaka k̀̀be k̀̀e bembe m̀̀bo kup̀̀k̀u tek̀̀u dikp̀̀à mieke. ⁹ K̀̀e Soabuu ỳ̀a ò d̀̀mme k̀̀ébootè o dootit̀̀bè tip̀̀tì tidèti nti, bie nho f̀̀nk̀̀uò bet̀̀bè o ìk̀̀e. K̀̀o t̀̀atè behā̀p̀̀mbè sà̀̀bè Isidayeeribe cuokè k̀̀e bèe wetinnè Sidii k̀̀be. ¹⁰ K̀̀o t̀̀otè behā̀p̀̀mbè s̀̀mbe k̀̀édù́ nho nantè Abikaii, k̀̀e bèe wetinnè Am̀̀niibe. ¹¹ K̀̀o ò ǹ̀ké ke d̀̀: K̀̀a s̀̀ nk̀̀e Sidii k̀̀be d̀̀ k̀̀e n na a k̀̀tenì k̀̀e n teennè, k̀̀e Am̀̀niibe beè me nd̀̀ ke da na n k̀̀toò k̀̀e da teennè. ¹² Ỳ̀áuk̀̀unne a k̀̀nti, k̀̀e tí kpannè dik̀̀mb̀̀ù k̀̀édeetè ti nit̀̀bè nè Kuyie nti báá nku èi. Kuyie nd̀̀̀ k̀̀u d̀̀mè.

¹³ Soabu nè o ā̀p̀̀mbè k̀̀e bèe k̀̀étè ke bo dokènè Sidii k̀̀be k̀̀e bèe cokè.

¹⁴ Amōniibe yà diì mōnni Sidii kōbe cokémè ke múnkee coké Abikaii kékò mbe eì. Kè Soabuu yóu Amōniibe mubètìmù kékò nSedisademmu.

¹⁵ Kè Sidii kōbee yà Isidayeeribe bè namè ke tí mbehāāpōmbè bemōu. ¹⁶ Kè Adadesee tō nkè bèe náké Sidii kōbe bèè bo kukò nhEfadati yáá, kè bèe tuōkení Edammu, kè Sobaki wèè baké Adadesee āāpōmbè kòò bè ni. ¹⁷ Kè Dafitii tì kèè kētíí nylsidayeeribe āāpōmbè késénté Suditēē kétuōke Edammu, kè Sidii kōbee ò pēfíné kudookōti kè bèe ta mudòò. ¹⁸ Dafiti nè o kōbe kè bèe bè na kékūo sinaasēí sikōusiyiekè (700), sisēí sikōupíísìnàà (40000) nè sì deèbè kékōute be kóo kóti Sobaki kòo kú deborè.

¹⁹ Adadesee kó behāāpōmbè bemōu s̄ ndiì mōnni Isidayeeribe bè na kēyóu kè bè narikenè, kēmpí mbe tōmmú. Sidii kōbe ténke í ndàátí ke bo teennè Amōniibe mudòò.

Dafiti duónèmmè Batisēbaa

11 Dibenni pānni bè s̄ keté diì mōnni mudòò, kòo kpààti Dafitii tō nSoabu wèè baké Isidayeeribe āāpōmbè, nè behāāpōmbè kè bè bo dokénè Amōniibe kè bè pōnte kēpi be eidiè Dabaa. Wenwe Dafiti kè wenwe nkpaá Sedisademmu.

² Kuyuoku makù ke s̄ nhò òmpè kētíéní kēdeke kudànkù kēncenti tekpààticìètè ínke kēyà onitipòkù mōu kòò wùò ke wenni mediè. ³ Kè Dafitii bíéké ke bo yà wèè nitipòkù nwe, kè bèe ò nàké ke dō: Batisēbaa Udii Itiibe botí kou pokù nwe Ediammu kóo sapàà. ⁴ Kòo tō nkè bèe ò yuní, kòo kōtení o cìètè ke s̄ nho yónti deè kòò wēnkūnne òmáà bàmbà, kòo ò duónè kēdeè kòo kò.

⁵ Kè de kóo nitipòkù púó nkētō nkè bèe náké Dafiti ò pùómme.

⁶ Kè Dafiti pānkee duó ntināànti behāāpōmbè kóo kóti Soabu ke dō: Duó nkè Itiibe botí kou Udii konní.

Kè Soabu duó nkòo konní. ⁷ Kè Udii tuōkení okpààti Dafiti borè, kòo ò beke Soabu kōnnaatí dōmmè nè behāāpōmbè kòku nè mudòò cènti mēè botí. ⁸ Ò ò beke memme kēdeè kóò náké ke dō: Kò nha cìètè kēompe sām̄p̄s̄.

Kè Udii íté okpààti cìètè, kòo ò pā dipānni kēduónko. ⁹ Udii me nyí nkò nho cìètè, kékōte kēduó mbehāāpōmbè bèè bàa okpààti cìètè be borè ditowàà. ¹⁰ Dafiti tì kèè diì mōnni, kēbeke Udii ke dō: A bonní kupòòkù dētíkù nku de dōmmè kàa í kò nha cìètè? ¹¹ Kè Udii ò tēnné ke dō: Okpààti, Kuyie ntaummè tōu nè Isidayeeribe nè Sudaa kōbe kó behāāpōmbè bá mbo titouti mieke, ti kóo kóti Soabu nè iwēí yembè bá mbo dikpáà mieke kè mí nné bo n cìètè ke yo nke yō nke dōunè m pokù, okpààti nè a yètiri kpéi n yetemu m báá dōò de kó kubotí, mī béi! ¹² Kòo kpààti Dafiti dō: Dè wenni nkpaá die nyíe nkè de wenté n né duó nkàa wētè.

Kè Udii nkpaá Sedisademmu kè de yàa wenténè. ¹³ Kè Dafitii ò yu kè bèe wēnné kēdi kēyà menaà nkòo ò duó mmenaà nkòo yà kēmuó, nè memme kuyuoku mōnni kè Udii kōte kēwēnnénè behāāpōmbè bèè bàa okpààti cìètè kēduó ò í nkò nho cìètè.

¹⁴ Kè dēe wenté kè Dafitii wāri dipátíri Soabu kè di duó nhUdii. ¹⁵ Kè di tú: Nífnè Udii fekpārínafè ìikè mudòò cēē de kēwēte difōnkúò kóò yóu de ìikè òmáà kè dēe yie nkè di dootitōbè ò kòute kòo kú.

Udii Batisēbaa dōu kumè

¹⁶ Soabu wèè paké dihei ke yé be dootitōbè kperibè bo diì bōri, kòo túóté Udii kēnií nde ìikè. ¹⁷ Kè dihei kōbee yēnní kēdo Soabu, kēkuo Isidayeeribe mieke benitibè kēkuōnè Dafiti kó behāāpōmbè kēkuo Udii Itiibe botí kou. ¹⁸ Kè Soabuu tō nkè bè bo náké Dafiti de wūōkémè mudòò mieke, ¹⁹ kénáké

ò tō nwè ke dō: Kàa nàké okpààtì dè wūōkémè mudòò miéke ke dèè, ²⁰ke s̄s̄ nkòò miéke peike kòò tu dè yīme kè di t̄ōnnè dihei, di í yé ke dō mbè bo na kэмbo kuduotí ínkè kètāūnàdà? ²¹We ndo kùo Abimedeki Yedubaadi bire Tebesi ei kou? Onitipòkù weè do bonténi kupèrikù kuduotí ínkè kè kùu donní kòò yāke kékua, dè dōmme kè di t̄ōnnè kuduotí mediè? Kè nsà kòò kpààtì da béinnè me kóo botí á ò nàké ke dō: A kóo t̄ōnti Udii Itiibe botí kou kumu múnke mudòò miéke.

²²Kè ditōnni kété kékò nkénáké Dafiti Soabu ò nàké tì timou. ²³Ke dō bèè bàa dihei bè kpeñnimu ke ti pēētē. Bèè yènni ke ti dinté dikpáa kè ti yetoo ke bè bèti ke tūōkenè dihei kó dibòri borè. ²⁴Dende detānnè yembè cōmmúmè kuduotí ínkè ke ti tāūni ke kùo behāpòmbè mabè kè a kóo t̄ōnti Udii Itiibe botí kou kóké be miéke.

²⁵Kòò kpààtì ténne ditōnni ke dō: Wēte kényáúkunnè Soabu k̄nti ke dō, o yèmmè báa caàrè nè dèè dōò de kpéi. Mudòò miéke benitibè í yóo paà mukúú, wèè yetoo kèponte de kó dihei.

²⁶Batisebaa kèè dii mōnni o dōu kumè kékōmmú o kúú. ²⁷Mukúú nkó yewe pēētē dii mōnni kè Dafitii tō nkè bèè ò yuní kòò ò puoke kòò peité denitidabire. Dè í nmarike ti Yiè nKuyie nnè Dafiti dōò dè kpéi.

Dafiti duónèmmè Batisebaa kè Kuyie nhò kpannè

12 Kè ti Yiè nKuyie ntō nku pānāaanti náahtò Natāā Dafiti borè, kè Natāā tuokoo kòò nàké ke dō: Benitibè beè do bo bédébè dihei mari, kòò mōu mōke o kperè kòò tōu tu ociri. ²Kè tikpàti yiè mmōke iwūō péu. ³Kòò c̄ri mōke fepièfè fēmàà ò dontémè ke fè piú kè fè wēñnè o bí ke bo, ke kótírí ke yo nhò yo mmùu dii, ke yō nhò yō mmèè nie, ke dōu o borè ke dō nho bire. ⁴Diyei

mari kè opòò né tuōkení okpààtì wenwe ciētè kòò yóu ò bo pímmè o wūō miéke fēmáfè ke né kote kétúóté ociri wenwe kó fepièfè fēmàà kékua kébénne opòò.

⁵Kè dèè yonke Dafiti mediè okpààtì wenwe dōò dè kpéi nkòò nàké Natāā ke dō: Nè Kuyie, wèè dōò memme de yiè ndò nkékúmu. ⁶Nè ò í kuš mmèè kpéi nhociri wenwe mesémmè, ò bo yietí ociri fepièfè ò tūóté fè ipe inàa. ⁷Kè Natāā né ò nàké ke dō: F̄s̄ nwe de kóo niti. Né nte ti Yiè nKuyie nyisidayeeribe tū nkù tu mù: Kù tu kuù da pí ntikpàti kàa baké Isidayeeribe kè kù da dēténè Sauri. ⁸Ke duš nkàa na Sauri nè o ciētè kè kù tūóté o pobè ke da duš, ke duš nkàa baké Isidayeeribe nè Sudaa kōbe, kè dè í da sànnè kù na nda yiému. ⁹Ba nkpéi nnè te kàa sènkèri ku nùu, ke dōò kù í dō dè, ke dōò dè bo yiennèmmè kè Amōniibe ke ku Udii, kè bè ò kùo kàa tūóté o pokù ke puoke? ¹⁰Di mmōnni mudòò í yóo fūtenè a ciētè, a me nkù sènkèrimè ke tūóté Udii Itiibe botí kou pokù ke puoke. ¹¹Kénté kèkèè ti Yiè nKuyie ntu mù. Kù tu kù bo duš nkè meyei nda tuōkení, mè yóo yènni a ciētè mōmmōnte nte. Kù bo tūóté a pobè a nuš mmieke kédúš nha tebii kè sii bè dušnè kuyie ncuokè. ¹²A dōò dè disòri, kunku bo dè dōò kuyie ncuokè kupiiti miéke Isidayeeribe bemou ikè.

¹³Kè Dafiti dō: N caàrèmu. Kè Natāā dō: Ti Yiè nKuyie mmúnke da ciémmu a í yóo kú. ¹⁴De miéke náke a caàrèmu ti Yiè nKuyie, nè de kpéi nha bire bè peiténnè dè bàmbà ndè yóo kúmu.

¹⁵Natāā ò nàké memme kédeè kékò nho ciētè.

Batisebaa bire kumè

Kè ti Yiè nKuyie mpoté Udii pokù Batisebaa peité dèè bire Dafiti kè dèè muoke kè dè ncèè mediè. ¹⁶Kè Dafitii bántè ti Yiè nKuyie nde kó debire kpéi nkéboú dinùu, ke ntúúngo kékonní kuyuo ku kényiè nke duš ketenkè. ¹⁷Kòò kó betōmbè kótibèè ò

bàntè ke dò wèe íté. Kòo yete, ò keté ke í nyie nke bo bè wènnénè kédí. ¹⁸ Kè debire mmàke yewe yèyiekè nè de muakemè kékú. Kè Dafiti tōmbè ñyīkù bè bo tí nhò nàkémè kénnaá mbe máà ke wéú ke tú: Debire sòò kpaá ke fòumu kè tí nhò nàánnè ò í nti kémú, ti bo yíme ke dáátí kòò nàkè debire kumè ò yàà bo dǎò omáà meyei. ¹⁹ Kè Dafitii yà bè náá nnáammè bemáà ke wéú kébanté tii tū̀kéní kè bè beke ke dò: M bire kumáà? Kè bè dò: Ẹ̀, dè kumu.

²⁰ De m̀nni kè Dafitii íté ketenkè kéwuo, kéánnè tūdààrí, kéceete tiyààti, kéta ti Yiè nKuyie ncíètè kébántè Kuyie. Ò konní dii m̀nni o cíètè kéduó nkè bèe ò waá mmudii kòo di. ²¹ Kòo kó betōmbèe ò beke ke dò: Okpààti a dǎari ba mbotí nku? A bire sòò kpaá fòu kàa bou dinùu kénkuò, kè dè né ku kàa itè ke yonnaà? ²² Kòò dǎ: M bire sòò kpaá fòu kè m bou dinùu kénkuònnè Kuyie nku ke tú kè dè naati kù n kuó mmesémmè kè dè báá kú. ²³ Dè né me nkumèmu ke dèè n né bo mboú dinùu ba nkpéí? N yí kpaá bo na kè dè fòuk̀unne, mfi sàà bo dè s̀nkóo dè í wētini m borè.

Bè peitémè Sodomoo

²⁴ Kè Dafitii kote kébámmú o pokù Batisebaa o bore kúú nkpéí, kòò duónè kòo peité denitidabire kòo dè yu ke dǎ Sodomoo, kè ti Yiè nKuyie nní ndè dǎ, ²⁵ kètō nku pāánaanti náantò Natāa kòo náké Dafiti Kuyie ndómè de kó debire, kè dè yú ke dǎ Yedia, dèè benkú ke tú Kuyie ndó wè.

Dafiti p̀ntemè Adaba

(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 20:1-3)

²⁶ De m̀nni kè behāp̀mbè kóo kóti Soabu do Adaba Amōniibe ei dieri kéfiete okpààti kó dicēkarì, ²⁷ kètō nkè bèe náké Dafiti ke dǎ: Soabu tu ò p̀ntemu Adabaa ke fiète menie mbo dii eikari. ²⁸ Kàa túóté behāp̀mbè kè di kotoo kép̀nte

dihei kàa di fiète ò í ndó wèe di túóté o m̀mmuo nkè di ntō weè kó diyètiri. ²⁹ Kè Dafitii túóté behāp̀mbè sōmbe kè bèe kote kédó dihei kè di p̀nte kòo di tieke, ³⁰ Kè bèe túóté be kóo kpààti òké dii sǎp̀ii, kè di cēékù tū̀ke cidóòbè bèkuò, kè di d̀ari ditāsàari dii donku kpeñni kè di òò nDafiti kééine tinenti teti péu. ³¹ Kè Dafitii pímmú benitibè kékònnè kè bè pínnè muheikèntōmmú, kè bè nsúú tidabeeti, ke céú yetàrè. Ke kōú ideí, ke piiku yedombie ke múnke mè dǎò Amōniibe ekè teyè. De kó difōnkúò Dafiti nè o āp̀mbè kè bèe kò nSedisademmu.

Amunoo duónèmè Tamaa

13 Dafiti kóo dapàà nhAb-usadōmmu do m̀ke o tǎu m̀u nwe, oposáàti mesàà, kòo yètiri tu Tamaa. Dafiti kóo dapàà ntōu m̀u bè tu wè Amunoo. Kòo dǎke de kóo sapàà mmediè. ² Ke m̀nkee ò dǎke kè dèe tonté kóò dǎò mumōmmú. Ò í nyà ò bo yíme kóò nĩte ke yé ò mu ndo í yìétémè onitidòu. ³ Kè Amunoo né m̀ke o népo m̀u Dafiti kóo kóti Simea bire, kòo yètiri tu Yonnadabu kòò cii mediè, ⁴ kébeke Amunoo ke dǎ: Ba nkpéí nte f̀ nhokpààti bire kàa ìikè ̄ nsòú yekúnwerè yemou? A bá n náké mùu teà? Kè Amunoo dǎ: N tebite Abusadōmmu tǎu Tamaa nwe n dómè. ⁵ Kè Yonnadabuu ò náké ke dǎ: Dǎò kéndò nha m̀ nkéndú a dǎú ìnkè kàa cice kōtení ke bo da siéké á ò náké ke dǎ: Duó nkè n tǎu Tamaa kōtení kè n yēnté. Wèe kōtení kēmbéri die m borè, kòò dèè wèe tōní o m̀mmuo nkè n duó nkè n di.

⁶ Kè Amunoo dǎò kéndò nhò m̀, kòo cice kōtení ke bo ò siéké, kòo ò náké ke dǎ: Duó nkè n tǎu Tamaa kōtení kè n kake yekàtinda yèdèé kè n duó nkè n cááké.

⁷ Kè Dafitii tō nkè bèe náké Tamaa ke dǎ: Kote kébénne a tǎu Amunoo kòo di.

⁸ Kè Tamaa kòte kénś ñhò duś o dśù ìnkè, kòo ãnte ticooti kénkaati kè Amunɔ wùo. ⁹ Kòo yè tùóté kéínné Amunɔ ìikè, kòo yete ke dś bèe denne benitibè bemɔu, kè bèe yie nkéyè. ¹⁰ De mǎnni kòo náké Tamaa ke dś: Tǎni de kó yekàtindà n dśù borè, fǎ yóó yè nni nduś nha mómumu nkè n cááké. Kè Tamaa yè tùóté kékotenko ò duś dè. ¹¹ Ò yè ñhò yùtooo dii mǎnni kòò bo cááké, kòo ò pǐ nke dś: Kǎtení n tǎù kè tí duś. ¹² Kè Tamaa yete kékuónko ke dś: Bá m pǐnnè muwǎrimú Isidayeeribe í dǎari memme, bá n dǎnnè isǎke inyí botí. ¹³ M bo cuónnè ke de kó ifei, fǎ nha mómumu mbè yóó da wénté onitiyeyiwe nwe Isidayeeribe cuokè. Béinnè okpààti ò í yóó yete a bo m puokemè.

¹⁴ Amunɔ í nyie nke bo kénté, kóò pǐnnè muwǎrimú kéduónnè. ¹⁵ De kó difǎnkúò ò ténke í ndó kóò yà fǎnnfè kóò sǎnkèri kè dèe pǎēté ò do ò dś mèè botí kòo ò bèti ke dś: Yè! ¹⁶ Kòo yete ke dś: Kàa m bèti de kó meyei mbo ndeu képǎēté meketimè a n dǎò mè.

Amunɔ me nyí nkènté, ¹⁷ kǎpéi nho kóo tǎnti ke dś: Denne we nsapàà nkékpetínné dicàù kǎpáá. ¹⁸ Kòo tǎntii ò dènnè kékpetínné kǎpáá.

Tamaa do dáátí disapunyaàbòri sàari ndi, de mǎnni kó bekpààtisapàmbè mu ndo fǎ í nyé onitidù kéndáátí yè. ¹⁹ Kòo pǔ nhomàà mutápeí nkékǎri o yaàbòri kǎmpi o ìikè ke kǎri ke kǎnti. ²⁰ Kòo tǎù Abusadǎmmu ò beke ke dś: Amunɔ da duónnemaà? Cǎkè a tǎù nwe a bá ndake de kpeti.

Ke tùóté de kó diyè kè Tamaa mbo o tǎù Abusadǎmmu cǎtè, bá òmɔù í ndake o kpeti. ²¹ Kòo kpààti Dafitii keè dèè dǎò kè dèe ò yonke mediè ñhò me nyí mbéi ntimatí, ke yé Amunɔ do tímè Mpo nwe kòo ò dś mediè. ²² Kè Abusadǎmmu mièke ímpéi Amunɔ ò càke mèè kǎri nho tǎù, bá ò ténke í ñhò náánnè.

Abusadǎmmu duómme kè bèe kuɔ Amunɔ

²³ Kè dè mmǎke yebie nyèdèè kè bè nkéi Abusadǎmmu pe citi Baa-Aso Efadaimmu tenkè mǎnku, kòo yú okpààti dapàmbè bemɔu mudii, ²⁴ kékòte okpààti cǎtè kóò nàké ke dś: N cice n da báámmu, n yikú m peciti kǎi mmu, ke dś fǎ nnè a tǎmbè di kǎtení de kó dibanni. ²⁵ Kòo kpààti dś: M bire kè ti kòte timu ditɔu yàà bo da cǎkè, ti báá na kékòte timu.

Kè Abusadǎmmu nyetíróo, kòo kpààti yete kébeke Kuyie nkó mesàà mmáa o ìnkè bá wenwe í nkòte o mómumu. ²⁶ Kè Abusadǎmmu dś: Kàa í kǎri a mómumu nyóu kè í tebite Amunɔ n neinè, kòo kpààti dś: Ò da neinè ba nkǎpéi?

²⁷ Kè Abusadǎmmu baa nyetíróo kòo kpààti mbo kǎyóu kòo kó bedapàmbèe ò neinè kékòte.

²⁸ Kè Abusadǎmmu náké o kò betǎmbè ke dś: Dí íwéi kè Amunɔ muś ndii mǎnni menaà nkòo ìikè kǎre, kè m péi nke yí poténè we, di ò kùu ke bá nyǎkù, mǐ me nyè. Di kǎmbùàti bá nduò, dǎnnè dinitidaà.

²⁹ Kòo tǎmbèe dǎò ò bè nàké tí kékúo Amunɔ, kòo kpààti dapàmbè sǎmbèe cǎtè bá wè kòo deke o sǎntè kékóké.

³⁰ Kè bè nkǎpáa ke mu nyí tùòkoo kè Dafiti tí kèè kè bè tu: Abusadǎmmu kùu okpààti dapàmbè bemɔu bá òmɔù í kpáa bá omáa. ³¹ Kòo kpààti yèmmèe caàre kòo kǎtè o yaàbòri, kédoroo ketenkè, kòo kó betǎmbè múnke kǎri be kpèye kè ñhò murí. ³² Kè Dafiti kóo kóti bire Yonnadabuu béi nke dś: Okpààti a yèmmèe bá ndò nha kó bedapàmbè ku bemɔu, Amunɔ máa ndi bè kùòmè, nè ò càke dii yè ndi Tamaa de kó meyèmmè tamè Abusadǎmmu. ³³ Tǔ mbá ntoti a yèmmèe ke tú a kó bedapàmbè bemɔu ndi bè kùòmè, Amunɔ máa ndi bè kùòmè. ³⁴ Kè Abusadǎmmu coké.

Odapàà nwèè paké dihei kòo yà dìtinnì mari cootinimè Odonnaïmmu tārì pēri, kékɔte kénáké okpààti ke dō: N yà benitibè mabè mbe kè bè cootini Odonnaïmmu tārì pēri.

³⁵ Kè Yonnadabuu náké okpààti ke dō: A bí ìi kèríní. N da náké tinti.

³⁶ Yonnadabu kpaá me nnáá nkòo kpààti dapàmbèe tuɔkení, kètiité yedabùdò, okpààti nè o tùmbe kè bè múnkeé tiité yedabùdò.

³⁷⁻³⁸ Kè Abusadɔmmu yie coké kékɔte Tamai Ammiudi Kesuu kpààti cie ké nke mbo ke dō yebie nyètããti, de kó yemdrè kè Dafiti kuò nho bire Amunɔɔ kúú. ³⁹ Kè bèe ò bántè Amunɔɔ kúú nkpréi mbá o mieke ténke í mpéi Abusadɔmmu.

Abusadɔmmu wètenímè Sedisadɔmmu

14 Kè Seduyaa bire Soabuu banté Dafiti yèmmè bomè Abusadɔmmu bíékè, ² kètɔ nkè bèe yúni onitipòkù mɔ̀u Tekoa ei, kòo ciì mediè, kòo ò náké ke dō: Dɔ̀dò kè dè ñdò nha tɔ tiyɔ̀ɔ̀ti, a báá yɔ̀ɔ̀re amáá tũdããrì, dɔ̀dò kéndò nha tɔ tiyɔ̀ɔ̀ti kè dè mɔ̀nte, ³ kékɔte kèyà okpààti kòdò náké n yóo me nda náké ti.

Meɔ̀mme kè Soabuu ò náké ò dò nke bíí náké ti. ⁴ Kòo nitipòkùu kɔte kèyà okpààti kénínkú késínné o ìikè, kòdò náké ke dō: N dɔ̀s a n teennèmu. ⁵ Kòo kpààti ò beke ke dō: A dɔ̀s ba? Kòdò dō: Okpààti n tú okúpokù nwe, n dɔ̀u weè ku, ⁶ ke s̄ m mɔ̀ke ibí ìdèí, kè ì né kpa nkupaku bá òmɔ̀u í dè bo ke bo ì pàte, kè dè màá kùu dèterè. ⁷ Kè n dɔ̀u naàmùnkù kɔbe né ité ke bo ò kùu, ke tú m bè duò nhonitikùdùti, kè bèe ò kùu képeite ò kùumè o nantè. Bè dɔ̀s kèkuɔmu oɔ̀ɔ̀nwe n kpaá wúo nwe kè n dɔ̀u kó kufukuu kpánnè.

⁸ Kòo kpààti dō: Kò nha c̄iètè, n yóo yàmu a kpeti. ⁹ Kòo nitipòkù dō: Okpààti, kè tìmatì tũ̀kení, de kó tináàntì ìnkè, mí nnè n c̄iètè kɔbe ti bo

ti tɔ, ti í yó ntú a kpeti yoo a kpààtiyuu kpeti. ¹⁰ Kòo kpààti dō: Kòdò mɔ̀u da kpánnè, a wè nni ntɔ̀ní ò ténke báá dè yíé nè ò bo mbomè. ¹¹ Kòo nitipòkùu yíé kébèí nke dō: Okpààti, béi nkéyú Kuyie nha báá nkù yètìri, wèè dɔ̀s képeite kòdò báá kuɔ m bire sɔ̀nne. Kòo kpààti dō: Kuyie mbomu kè n yú ku yètìri ke béi nke tú a bire kó kuyùrikù makù í doti ketenkè bá kùmáá.

¹² Kòo nitipòkù dō: Okpààti yóu kè n yíé ke da béinnè tìmatì. Kòo dō: Béi. ¹³ Kòo nitipòkù dō: A dɔ̀dò dè í yóo dɔ̀dò Kuyie nkɔbe mesàà, kéndònnè a bo ke náammè, nè a náàntì mieke a benke ke dò nha cààrèmu, a í yóumè kè bè bèti wè bo wètení. ¹⁴ Timɔ̀u ti yóo kúmu. Ti dòn-nè mekùdò mme, kè mekùdò ncòú nkouté í bo, meè botí nku Kuyie nyí yóo fò̀ukùnnè wèè ku. Okpààti, Kuyie nné í dɔ̀s bè bèti we bo yeinkoomè. ¹⁵ Benitibè beè don-né n kòmbùdùti deè te kè n kòtení ke da yà, ke tú kè dè bo yie n yiè nhokpààti á dɔ̀dò mí nha kóo tɔ̀nti sámpɔ̀u n da beke ti. ¹⁶ Okpààti n yému ke dò nha yó n deeténè wèè dɔ̀s ke ti kuɔ mí nnè m bire kè ti kperee deè dihei Kuyie nduò ndi ku kó benitibè di mieke. ¹⁷ Nè n yèmmè mieke n do yému ke dò nf̄ nhokpààti a bo nárikùnnè n yèmmè, ke yé a í cáánnèmè Kuyie ntɔ̀nni! A yému mesàà nnè meyei. Ti Yiè nKuyie nha tú nkù ñda bonè.

¹⁸ Kòo kpààti náké onitipòkù ke dō: N yóo da beke tìmatì nti, kè m me nti nda beke a bá n sɔ̀nne. Kòo nitipòkù dō: Okpààti béi. ¹⁹ Kòo kpààti ò beke ke dō: Soabu nòutè í kɔkè de mièkaá? Kòo nitipòkù dō: Okpààti a bomu! Weti weti nwe a béimmè, a kóo tɔ̀nti Soabu wèè n náké n dò nkénáké tì timɔ̀u. ²⁰ Ò me dɔ̀dò ke bo pente tináàntì nti mètèmmè, kè n yiè mme ncii ke dònne ti Yiè nKuyie ntɔ̀nni ke yé demɔ̀u dèè dɔ̀dòri ketenkè ìnkè.

²¹ Kòo kpààti kɔte kénáké Soabu ke dō: N yiemmu ke bo dɔ̀dò a m beke ti,

kɔte kɛyɛnɪ odapàà nhAbusadɔmmu kɛ̀ dɪ konnɪ.

²² Kɛ̀ Soabuu nɪnkú okpààtɪ ìikɛ̀ kɛ́sɪn-
nɔ̀ ketenkɛ̀ kóò dɔunnɛ̀ mutɔ́mmú ke
dɔ̀: Okpààtɪ n yɛ́mu ke dɔ̀ m pɛ̀tɛ̀ a kó
mesàà, a mɛ̀ nyiemɛ̀ ke dɔ̀ò mí nha kóò
tɔ̀ntɪ n da beke tɪ.

²³ Kɛ̀ Soabuu itɛ̀ kɛ́pɪ̀ nkuce kɛ́kɔte Ke-
suu kɛ́tɔnɪ Abusadɔmmu, kɛ̀ bɛ̀e konnɪ
Sedisadɛmmu. ²⁴ Kòò kpààtɪ bɛ́i nke dɔ̀:
Wɛ̀e kò nho cɛ̀tɛ̀tɛ̀ n yí dɔ̀ kóò yà.

Meɛ̀mɛ̀ kɛ̀ Abusadɔmmu kò mbá ò í
yà okpààtɪ.

Dafiti nè Abusadɔmmu bɛ̀ wɛ̀te ke taummɛ̀

²⁵ Isidayɛeribe mieke òmɔ̀u do í bo wɛ̀e
wenni ke dɔ̀nnɛ̀ Abusadɔmmu, kɛ́túótɛ̀ o
naàcɛ̀i kɛ̀dekenɛ̀ o yuu dɛ̀marɛ̀ do í bo a
bo yí dɛ̀e yetɛ̀. Dɛ̀e do te kɛ̀ bɛ̀ nhò sàntɪ.

²⁶ Bá dii benni kó mukúú nkòò ní kɛ́i o
yùtɪ, ke yɛ̀ tɪ ɔ̀ɔ̀ cɛ̀ɛ̀kemɛ̀ mediè nkòò ní tɪ
kɛ́i kɛ́cɔ́nnɛ̀ okpààtɪ kó tebiètɛ̀ kɛ̀ tɪ mbo
cidóò bɛ̀dɛ̀bɛ̀. ²⁷ Abusadɔmmu do mɔ̀ke
initidabɪ itààtɪ ndi denitipobire dɛ̀máà,
kɛ̀ de yètɪrɪ tú Tamaa kɛ̀ dɛ̀ wenni mediè.

²⁸ Kɛ̀ Abusadɔmmu mbo Sedis-
adɛmmu ke dɔ̀ yɛ̀bie nyɛ̀dɛ̀ɛ̀ bá ò í
kɔte okpààtɪ cɛ̀tɛ̀tɛ̀. ²⁹ Diyìè marɪ kòò
yú Soabu ke bo ò tɔ̀ nhokpààtɪ borɛ̀
kɛ̀ Soabuu yete ke í nkɔ́tenɪ. Kòò yíé
kɛ́tɔ́nko otɔ̀u kɛ̀ Soabu baa yete, ò í
nkɔ́tenɪ. ³⁰ De mɔ̀nnɪ kɛ̀ Abusadɔmmu
nákɛ̀ o kó betɔ́mbɛ̀ ke dɔ̀: Kupaku kùu
mɛ̀ mbo n kɔ̀ku borɛ̀ dí kù cɔ̀u. Kòò kó
betɔ́mbɛ̀ dɔ̀ ò bɛ̀ nàkɛ̀ tɪ. ³¹ Kɛ̀ Soabuu
kɔte dende bàmbà nhAbusadɔmmu borɛ̀
kóò beke ke dɔ̀: Dɛ̀ yíme kàa kó betɔ́mbɛ̀
cɔ̀u m paku? ³² Kɛ̀ Abusadɔmmu dɔ̀: N
da yumu kàa yete, n do dɔ̀ ke da tɔ̀
nhokpààtɪ borɛ̀ ndɛ̀ kàa ò beke ke tú, n
yɛ̀ mba nte kɛ̀ n yìtɛ̀nɪ Kesuu? Kɛ̀ n do
nkpaanɪ dɛ̀ na ntɔ̀u. Di mmɔ̀nnɪ n dɔ̀
kɛ́kɔtemu okpààtɪ borɛ̀, kɛ̀ n cààrɛ̀mu
kòò bo n kuɔ̀ wɛ̀ n kuɔ̀.

³³ Kɛ̀ Soabuu kɔte kɛ̀nákɛ̀ okpààtɪ
Abusadɔmmu ò nàkɛ̀ tɪ timɔ̀u. Kòò
kpààtɪ duɔ̀ nkɛ̀ bɛ̀e ò yùni kòò cokénɪ
kɛ̀nɪnkóo o ìikɛ̀ kòò ò kɔ̀unnɛ̀.

Abusadɔmmu dómɛ̀ kɛ́cɔ́utɛ̀ tikpàtɪ

15 Kɛ̀ Abusadɔmmu waá
ntekpàrinaasàntɛ̀ nè benitibɛ̀
sipísɪnùmmú kɛ̀ bɛ̀ nni o ìikɛ̀ ke cokù.
² Ke ní pike cute dikúnweñni sɛ̀i
kɛ̀nkari kuce nùu kùu kòrinɛ̀ diheɪ kó
dìbòrɪ, kòò mɔ̀u mɔ̀ke timatɪ ke kɔ̀ri ke
bo beé nhokpààtɪ, Abusadɔmmu ò
yu kɛ̀bekɛ̀ ò yènnɪ dɛ̀, kòò í: Okpààtɪ
dapàà m bonnɪ Isidayɛeribe botɪ mieke
nke. ³ Abusadɔmmu dɔ̀: Dɛ̀ wenni, fɔ̀ɔ̀
naati òmɔ̀u mɛ̀ nyí yóò da keɛ̀nɛ̀ a tɛ̀tɪ
okpààtɪ borɛ̀.

⁴ Kòò dɛ̀e mɛ̀mɛ̀ ò dɔ̀: Kɛ̀ mɪ né do
ntú obeɛ́ntɪ di nheɪ, bɛ̀e kòrinɪ tibeɛ́ntɪ n
na mbɛ̀ bekùnɛ̀ weti weti nwe.

⁵ Kɛ̀ de yìè nkɔ́tenɪ ke bo nɪnkú o ìikɛ̀
wɛ̀e ò ìinnɪ kóò kɔ̀unnɛ̀.

⁶ Meɛ̀mɛ̀ Abusadɔmmu do dɔ̀rimɛ̀
bɛ̀e kó dimàà kòrinɪ tibeɛ́ntɪ okpààtɪ
borɛ̀, ke yùɔ̀ nyIsidayɛeribe bɛ̀mɔ̀u yè̀m-
mɛ̀ o bíékkɛ̀.

⁷ Yɛ̀bie nyè̀nàà kó difɔ̀nkúò kɛ̀
Abusadɔmmu nákɛ̀ okpààtɪ ke dɔ̀
okpààtɪ m pā kuce kɛ̀ n kɔte Ebunɔ̀
kédɔ̀ tɪ Yiè nKuyie nkó ikuɔ̀, n do kù
dɔ̀unnɛ̀ dinùu ndi ⁸ n do bo dii mɔ̀nnɪ
Kesuu Sidii tempɛ̀ mmieke kédɔ̀unnɛ̀
Kuyie nku dinùu ke dɔ̀ kɛ̀ kù yie nke n
kpɛ̀nnɛ̀nɪ Sedisadɛmmu m bo kù fié
iwùɔ̀ Ebunɔ̀. ⁹ Kòò kpààtɪ dɔ̀: Kɔte kɛ̀
dɛ̀ nnaati.

Meɛ̀mɛ̀ kɛ̀ Abusadɔmmu kɔte
Ebunɔ̀. ¹⁰ Ò ke mbo kɛ́tɔ̀ nho kó
benitibɛ̀ disòrɪ Isidayɛeribe bɛ̀mɔ̀u borɛ̀
kɛ̀ bɛ̀e bɛ̀ nàkɛ̀ ke dɔ̀: Kɛ̀ di kɛ̀ dii mɔ̀nnɪ
ditàteheù kuómmɛ̀, dimɔ̀u di pìékkɛ̀
ke dɔ̀: Abusadɔmmu naá nhokpààtɪ
Ebunɔ̀. ¹¹ Benitibɛ̀ sikɔ̀upísídɛ̀ (2000)
bɛ̀e do ò nɛ́nɛ̀ Sedisadɛmmu kɛ́kɔte

Ebunwò bè me ndo í yé ke dò nhò dɔ kédòò tìmatì.

¹² Bè feu dii m̀nni Kuyie nyiwūō, kè Abusadɔmmu t̄ n kè bèe ýnì Aitofeedi wèè do ̄ nduò nyitié nDafiti, kòò bo Kido o ei mieke. Kè Abusadɔmmu kó benitibè mmó nke s̄ũnko, kòò bo b̄mmè okpàtì kó meyèmmè mmó nke déúké o mieke.

Dafiti yèmè Sedisadɔmmu

¹³ De m̀nni kè bèe náké Dafiti ke dò: Isidayeeribe bemou t̄nne Abusadɔmmu nwe. ¹⁴ Kè Dafiti p̄nke náké o kó betũmbè bèè ò bonè Sedisadɔmmu ke dò: Tí cokénè, Abusadɔmmu yàa bo ti kuɔ, tí cārike kòò yàa bo ti s̄nke kè meyei mpeité dihei kòò kuɔ kubotí kumou. ¹⁵ Kòò tũmbèè ò t̄nnè ke dò: Kàa t̄ātè tì ti bo a f̄nkúò ndi.

¹⁶ De m̀nni okpàtì nè o kɔbe kè bèe íté tekpàt̄ic̄ētè nè sinaàc̄ei, kòò yóu o poc̄iè ntepiítè máá kè yè mbaa o c̄iētè.

¹⁷ Okpàtì nè o kɔbe bè yènni dii m̀nni dihei kécómmú t̄c̄iētè s̄nte také, ¹⁸ kòò kó betũmbè mp̄enkù. Kedetiiibe nè Pedesiibe kè bè mp̄enkù nè Itaii nè Kati kó behāāp̄òmbè sik̄ousikuò (600) bèè do t̄nne Dafiti kè bèe d̄óóté k̄mp̄enkù o ìkè. ¹⁹ Kòò náké Itaii Kati ei kó behāāp̄òmbè kóo kótì ke dò: Dè ýme kàa d̄ó kè nti neínè? W̄te dihei k̄mbonè okpàtì p̄nwè, a tú op̄ò nwe ke k̄tení ke ompu die. ²⁰ A t̄ùkení ti cie dè í m̄nte p̄nke báa ti neínè, m me nkètè ke í yé n k̄ori kè. Neínè a kɔbe kè dí w̄te dihei kè Kuyie nní ndi bonè ké di d̄ò mesàa.

²¹ Kè Itaii ò t̄nnè ke dò: Okpàtì, ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, a yó mborè n yó nde mbo, kè mukúú mmu tí kú, kè mufòmmu mmu tí nfòù. ²² Kè Dafiti dò: Dè wenni niité, kòò niité nè behāāp̄òmbè nè be c̄i kɔbe nè be bí. ²³ Kè benitibè bemouu tiité yedabùò nk̄mp̄enkù Dafiti ìkè. O mómmuò nkòò sénté kukó nSetinwò, kòò kɔbe nhò t̄n kè bè k̄erí

kuce kùù dirínè dikpáa. ²⁴ Kè ikuó niùti Sad̄aki dè bo nè Defiibe bèè t̄o Kuyie ntaummè t̄ou, kè bèe di d̄ou nyikuó niùti Abiataa borè k̄embaanè benitibè bo yèmè dihei bemou. ²⁵ Kè bèe p̄ēté k̄édeè, kòò kp̄àt̄ii náké Sad̄aki ke dò: Kp̄enné Kuyie ntaummè t̄ou dihei, kè Kuyie nni nd̄onè mesàa nkù yóò duómmu kè n w̄tení k̄éyà ku c̄iētè nè ku taummè t̄ou. ²⁶ Kè kù me nd̄ó ké m m̄nte ku kó mesàa nkùu d̄òò kù d̄ómè.

²⁷ Kòò yé náké ikuó niùti Sad̄aki ke dò: W̄te dihei nè a bire Ayimasi nè Abiataa nè o bire Yonnatā kè dè nnaati. ²⁸ Mí n yó mbo kukó nSudit̄ē p̄émmè mme ke yàa keenè di kp̄eti d̄ommè.

²⁹ M̄emme Sad̄aki nè Abiataa kè bèe kp̄enné Kuyie ntaummè t̄ou Sedisadɔmmu ké nke mbo.

Dafiti t̄ommè Usaii kòò bo paaté Abusadɔmmu

³⁰ Kè Dafiti ñdeètì Odif̄fè t̄arì ke k̄onti, ke dáátí o yuu kuyàakù, ke k̄erí menac̄ebii, bèè ò neínè kè bè múnke dáátí be ȳo tiyàatì ke k̄onti. ³¹ Kè bèe náké Dafiti Aitofeedi k̄k̄émè bèè d̄ó kòò bo mbe mieke, ke w̄nné Abusadɔmmu. Kè Dafitii kuónko ke dò: Ti Yiè nKuyie, n da báámmu! Yóu kè Aitofeedi kó itié nnaá nyis̄int̄kpeyi. ³² Dafiti t̄ùke dii m̀nni dit̄arì yómmè, bè báa ndè Kuyie, k̄eyàní Usaii Adik̄ē ei kou wèè do ̄ nhò duò nyitié nkòò k̄eríní o ìkè, kòò yaàbòrì k̄erí kè mut̄áá ndáátí o yuu. ³³ Kè Dafitii ò nàké ke dò: A bá n t̄unne a yó ntú dit̄ou ndi n kp̄éi. ³⁴ W̄te dihei k̄énáké Abusadɔmmu ke dò: Okpàtì n d̄ó k̄emp̄í nha t̄ommú mmu, n do ̄ mp̄í nha cice k̄ómmu mmu. De m̀nni a bo na ké n teennè kédít̄inné Aitofeedi tié. ³⁵ Kàa nt̄ókenè ikuó niùbè Sad̄aki nè Abiataa, bè ke mbo, kàa kèè t̄i kó dimàa okpàtì c̄iētè a bè náké. ³⁶ Sad̄aki bire Ayimasi nè Abiataa bire Yonatāa bè ke mbo, a yó mbe nt̄únní kè bè n nàa nha yó t̄i kó dimàa.

³⁷ Usaii wèè do 5 nduò nDafiti itii nkòo ntùðkoo Sedisademmu ke mànnè Abusadõmmu tùðkoomè.

Dafiti dõmmè mesàà nSibaa

16 Dafiti pèètè dìi mònni ditàri yóm-mè sámpó kè Mefiboseti kóo tónti Sibaa tuokoo ke kpaake sámmarímùbè bèdébè kè bè tɔ pèèbè sikousidé (200), fínýí kó yebe kperè siyùu ntekòtè (100) yesùùyè tekòtè (100) nè menaà nkudòkù kumáá. ²Kòo kpààti Dafitii ò beke ke dò: A dó ké dè dònè ba? Kè Sibaa ò tènné ke dò: Okpààti a cîètè kòbe bo ndekù sámmarímùbè, kàa ããpòmbèe cááké pèèbè nè yetebe, bèè ce ndikpáá mieke ke òu kè bèe yā menaà.

³Kòo kpààti dò: Mefiboseti a yiè nSauri yaàbire bore? Kè Sibaa dò: Ò kpaá Sedisademmu nwe kòo yèmmè dò ndi mònni Isidayeeri bo ò duò nho yàðkù kpàti. ⁴Kòo kpààti dò: M bo da duò mMefiboseti kperè demòu kè Sibaa nínkóo okpààti ìikè ke dò: Okpààti fí nnè mutõmmú a nsóké ké nni nkuò mmesémmè.

Simeii nɔsìrìmè Dafiti

⁵Dafiti tùðke dìi mònni Baudimmu eì kè Sauri naámunkù kou mòu Keda bire, kòo yètirì tu Simeii, kòo yènní kèmbuò nDafiti kusìnkù. ⁶Kòo bõmmu yetárè koò uuti mutáá, bá nè Dafiti kò betùmbè nè behããpòmbè do me nhò murímè. ⁷Kòo nhò sáá nke pìèkù ke tú: Fùte, fùte desìnnè fí nhonitikòtùti! ⁸Ti Yiè nKuyie nda kpetínnè a kùu mèè kpéi nke Sauri cîètè a yùukúmu Sauri kpàti deè te kè ti Yiè nKuyie nti duò nha bire Abusadõmmu, kàa ta meháárì mēieke a tú onitikòtùti nwe.

⁹Kè Seduyaa bire Abikaii náké okpààti ke dò: Demòcìrè die mbá ntúú nke da sáá, yóu kè n kòte ké dè fèuté. ¹⁰Kòo kpààti Dafiti dò: Di báá ti ta fí nnè a kóo kóti Soabu kòo n sáá ti Yiè

nKuyie nkuù yè nhò nni nsáá nhòmòu báá na kòo bà. ¹¹Kè Dafitii náké o tùmbe nè Abikaii ke dò: Mí m bire mómmonne m peitè dè dó ké n kuò, kè Bensamee botí kou weè né bo n yóuà? Yóunè we kòo nni nsáá, ti Yiè nKuyie nkuù yè nhò nni nsáá. ¹²Kè dè yèmmè ti Yiè nKuyie mbo wéntè n sémmè kéduò nkè meyei nhò n dònè mēe naá mmesàà.

¹³Dafiti nè o kòbe kè bè nsóké be ce kè Simeii bè dirínè ditàri pèri ke bè bõmmu kusìnkù ke tú bè bo yà, ke bè bõmmu yetárè ke bè uuti mutáá. ¹⁴Dafiti nè o kòbe kè bèe ntukoo kukó nSuditèè peém-mè, ke òu mmucèmmu kékaroò kén-hompu deborè.

Usaii kòtemè Abusadõmmu borè

¹⁵De mònni Abusadõmmu nè Isidayeeri kè bèe kò nSedisademmu kè Aitofeedi mbè neínè. ¹⁶Usaii Adikiti eì kou wèè do 5 nduò nDafiti itii nhò tùðkoo dìi mònni Abusadõmmu borè ke dò: Okpààti mbo sáá!

¹⁷Kè Abusadõmmu ò beke ke dò: Nè a népo Dafiti di népoti deèmu dendaà? Dè dõmmè kàa í neínè a népo. ¹⁸Kè Usaii ò tènné ke dò: Ti Yiè nKuyie nnè Isidayeeri bemòu tãátè wè n we ndó n yó nwe mbonè. ¹⁹Kàa wète ke tú n népo bire, n yí sòtítè ke tū mbá wè, n do pí mmèè botí a cice tõmmú n yó mme mpí nha kõmu.

Abusadõmmu duónè mē Dafiti pocìè

²⁰Kè Abusadõmmu náké Aitofeedi ke dò: Nákenè keyá ti dò nkédòmmè.

²¹Kè Aitofeedi pãnkee ò tènné ke dò: Kòte kéduónè a cice pocìè nhò yóu yè kè yè bàa tekpààticìètè. Isidayeeri yóo tì kèemu kébanté a cice da yìèkemè kàa kòbe kòntii yauke.

²²Kè bèe cónné kutouku tiyààti kòku Abusadõmmu kpààticìètè kudànkù, kòo ta kéndòunè o cice pocìè nyIsidayeeri bemòu ìikè.

²³De kó dimònni Aitofeedi do 5 nkòò béi ntì bèe tì yienkomu kéndò nKuyie nkuu tì béi, Dafiti nè Abusadõmmu bè do tì yìemmu bemõu.

Abusadõmmu yiemme itié nyeyi

17 Kè Aitofeedii náké Abusadõmmu ke dò: M pã kuce kè n tãáté benitibè tekòupííftè nè sikõupísidé (12000), kè tí kòte Dafiti wammù ke nyènkè. ²Ti yóò ò nintemu ò bo õu dii mònni kòo wèrímú deè, kè tí bè cùte bèè kó dimàà ò neínè kè bèe coké kè tí ò kùõ omáà. ³N yóò me nyí kéténnéni Isidayeeribe bemõu a borè. Kàa ninte a do waà nwè ke dèè, benitibè bemõu yóò wètení a borè nde képété meõmpùmè.

⁴Abusadõmmu nè Isidayeeribe kó bekóftibè bemõu kè bèe pénsiri de kó tináànì. ⁵Nè memme kè Abusadõmmu duó nkè bèe yúni Usaii Adikiti èi kou kòò múnkè ò beke ke bo yà wenwe kó meyèmmè dòmmè.

⁶Kòo tuókoo kè Abusadõmmu ò náké Aitofeedi ò náké tì timõu kédeè kóò beke ke dò: Ti dò nkédò ò béi ntàa kè tí yóu? Ti náké fí nkó meyèmmè dòmmè.

⁷Kè Usaii náké Abusadõmmu ke dò: Aitofeedi me nduó nyii tié nyíe nyi í tú isàayi. ⁸A yému a cice nè o nitibè bè dòmmè, bè tu bekpàrinuõmbe mbe be kpeti yóumu, ke dò ndiciriciri dii bire feti dikpáa. Ketíke a cice wèè yè dikpànni dòmmè, ò í yóò yie nkéwènnènnè benitibè keyènkè kéduó. ⁹Kè dè yèmmè nè mie nhò sòri kutàdènkù makù nku yoo kupikù tekù, kè bè keté ti kòbe mukòu benitibè yóò tì kèemu ke dò: Abusadõmmu kòbe yíèke. ¹⁰De mònni bá bèè mòke yekòmbò yeciricirè kòme be kònti yóò yàrikemu, ke yé Isidayeeribe bemõu yémèmu ke dò nha cice tú okparinuõnti kòo kó behããpòmbè tu yekòmbò yembè. ¹¹Nte n yóò da náké tì: Túóté Isidayeeribe tenkè kemõu mieke behããpòmbè kè bè nsù ke mannè

dàmèèrì nùù kó mubirímú, kàa bè neinè a mómmu nkè dí kòte ke bè kpànnè. ¹²Ti yóò nintemu Dafiti bá kòò dó wèe sòri kè tí ò do timaànti 55 domè ketenkè, wenwe nè o kòbe bá òmòu báá cooté.

¹³Kòò sòri diheì marì mieke behããpòmbè bo waà nyiwèi kè tí di dète kétannè kukó mmieke bá ti báá súõ nditári marì.

¹⁴Abusadõmmu nè Isidayeeribe kè bèe pénsiri Usaii kó itié nke béi nke dò: Usaii kó itié nwennè Aitofeedi kpeyi.

Aitofeedi kó itié nyii do tú isàayi kè tí Yiè nKuyie nkuu ndó ì báá di, kè dè bo yie nkè kùu tanné Abusadõmmu meyeyi mmieke.

Dafiti sèntémè Suditèè

¹⁵Kè Usaii yí memme kénáké ikuó nùùti Sadõki nè Abiataa Aitofeedi duó nyii tié Abusadõmmu nè Isidayeeribe kó bekóftibè, kè wenwe né yè mmù. ¹⁶Ò dèè memme ké bè náké ke dò: Kòtenè mecãã nkénáké Dafiti kòò báá duó Suditèè kó kubiriku borè, wèe yetoo ké kù sènté bè yàà bo bè kùu wenwe nè o kòbe.

¹⁷Abiataa bire Yonatãã nè Sadõki bire Ayimasi kè bè bo Á-Dokedi kè bèe tònko onitipòkù mòu kòò bo bè náké, kè bèe kòte ke tì náké Dafiti. Bè do í dò nkéta diheì bè yàà bo bè yà. ¹⁸Nè memme kòo dapàa mmòu bè yà kékòte kénáké Abusadõmmu, kè bèe coké mecãã nkéta onitì mòu ciètè Baudimmu èi, kè tebinte matè bo de yiè ncíètè kè bèe ta te mieke késòri. ¹⁹Kè teciètè kóo nitipòkùu túóté diyaàkònni képitè déinkè keyènné tidiiti bá bè í mbanté ke dò mbenitibè bo de mieke. ²⁰Kè Abusadõmmu tórèe tuókoo de kóo nitipòkù ciètè kóò beke ke dò: Yé Ayimasi nè Yonatãã bè borè? Kòo nitipòkù dò: Bè pèètè ke ta menie.

Kè bèe bè wammú kémónté kékò nSedisadèmmu. ²¹Bè ité dii mònni, Ayimasi nè Yonatãã kè bèe yènni tebinte mieke, kékòte kénáké okpàati Dafiti Aitofeedi náké tì benitibè, kédeè kóò

nàké ke dò, bèe coké mecāā nkésenté Suditēē.

²² Dafiti nè o kɔbe bemɔu kè bèe íté páíí késénté kukó nSuditēē, kè dè nyóó wenté bá òmɔu í kpaá wèè í sènté.

²³ Kè Aitofeedii banté bèe í dðmmè ò bèe nàké tì, kébou o nentì o sãmmarímú kékò nho èi kénáké o kɔbe o kpèti, kédeè kénúnne omáà, kè bèe ò kunné o cice kó kufɔti.

Dafiti kòtemè Maanaimmu

²⁴ Abusadɔmmu nè o kɔbe Isidayeeribe kè bèe m̀pēnké Suditēē ke ś nDafiti t̀d̀ke Maanaimmu. ²⁵ Abusadɔmmu do tāāté Amasa nwe kòò mbaké o āāp̀mbè, weè do cɔuté Soabu f̀t̀rì. Amasa cice do tú Itira nwe, kè bèe ò tu Isidayeeri, kòo puoke Abikayeedi. Abikayeedi cice tu Naasi, kòo kóo kóti tu Seduya t̀ā̀ Soabu ỳ.

²⁶ Abusadɔmmu nè Isidayeeribe kè bèe báté Kadaadi èi.

²⁷⁻²⁹ Dafiti t̀d̀ke dii m̀nni Maanaimmu kè bèe ò tɔo yedúú nè tipeçiti kó tiyààti nè yebɔ nè tidiiti nè muyuo nnè tidiiti t̀i cìe nnè itù nè itù bèe tu ì Soyaa nè mecekùò nnè yenaakāā. Nè be yèmmè mieke ke tú de kó benitibè bo nhòunè dikònni nè sinéyēi. Bèè do dè mbè tɔo beè yètè tú: Sobii Naasi bire Adaba Am̀niibe èi dierì kou, nè Makiiri Amiyeedi bire Dodabaa èi kou nè Badisidaii Dokedimu èi kou kòò bonnì Kadaadi tempē mmieke.

Bèe namè Abusadɔmmu nè o kɔbe

18 Kè Dafitii kaà mbenitibè bèè ò bonè, kétāāté bèè yó mbè baké, yie nsikòpí otòu sikou, ² ké-toté behāāp̀mbè yetirè yètāāti kéduú ndimáà Soabu kéduú nditerì Seduya bire Abikaii Soabu nanté kéduú nditerì Itaii Kadi kou, kédeè ké bèe nàké ke d̀: N d́ ké ndi neínemu m mómumu. ³ Kè behāāp̀mbè d̀: A í d̀ò nké nti neínè,

bá kè tínti coké ti dootitòbè í yó mbɔti ti kpèti, bá kè bèe ti kùò dikéè, be kpèti í ti bonè. F́ mme mmànnè behāāp̀mbè tekòupípitè (10000) nte amáà. A d̀ò nkénkpaá dihei ndi, kè dè d̀ommè a ti teennè. ⁴ Kòo kpààti d̀: Dè wenni m bo d̀ò di d̀mè.

Meimme kòò nkpaá dihei kó dibòri borè kè behāāp̀mbè d̀ku ináú be t̀nti be t̀nti d̀ommè, bie nsikòpí betòbè sikou. ⁵ Kòo kpààtii nàké Soabu nè Abikaii nè Itaii ke d̀: N di báámmu, di báá koute m bire Abusadɔmmu d̀! Kè behāāp̀mbè bemɔou keè ò t̀i náámmè bèè baké.

⁶ Kè Dafiti kó behāāp̀mbèe báátí ke bo kote kédokénè Abusadɔmmu kɔbe, képénne kudookoti Efadaimmu kó kutúúkù. ⁷ Kè Dafiti kó behāāp̀mbèe na Abusadɔmmu kɔbe ké bèe auté mediè mmómumme de yiè, kè benitibèe duó ketenkè sikòupípisidé (20000). ⁸ Kè mudòò pité de kó kutempē mmieke, bèè ku kutúúkù mieke kè bèe nsùnè bèe kùò bèe mudòò mieke.

Soabu kùòmè Abusadɔmmu

⁹ Kè Abusadɔmmu nyóó daate kè Dafiti kó behāāp̀mbè ò dùti kòo sántèe dauté kutúúkù tidabiti mieke, kòo yuu sake tidabiti kè tesántèe pēēté kòo nsake dendé ke núú. ¹⁰ Kè Dafiti kó behāāp̀mbè kòò m̀ou ò yà kékote kénáké Soabu ke d̀: N yà Abusadɔmmu kòò sīéké mutie mamù. ¹¹ Kè Soabu d̀: A me nhò yà kè dè yīme, a p̀anke na nhò potémè ke kùò! N na nda cu medítibi ntepitè nte nè fenaàk̀n̄fè.

¹² Kè kuhāāp̀n̄kùu ò t̀ènné ke d̀: Bá kàa n duó medítibii ntekòupípitè (1000) m báá yie nkékote okpààti kóo dapàà. Ti do yomu timɔu ò di náámmè f́ nnè Abikaii nè Itaii ke tú: N di báámmu di báá kááké m bire Abusadɔmmu. ¹³ Kè n do nhò kùò bá ke souté ke tú n yí kèè,

okpààti yó m bantému, bá fí nha móm-muɔ nha ténke bá n kónné.

¹⁴ Kè Soabu dɔ: N díítí ba mmáà a borè!

Kè Soabuu túóté ikpāmbòké ìtāāti kékɔte ké ì kúú o píkù o dinni berí ndè, ke s̄s̄ nhò kpaá fòu ke s̄iéké titieti mieke.

¹⁵ Kè Soabu āāpòmbè tepítè bèè tɔu o kpārinenti kè bèè munnéni kóò dèè.

¹⁶ Kè Soabuu eé ditāteheù, kédúú nkè bèè yóu mudòò ke yóu bèè bo mbetímè Abusadɔmmu kó behāāpòmbè. ¹⁷ Kè bèè túóté Abusadɔmmu kédootóo difītiri mari mieke kutúúikù cuokè, kóò yāà nyetārè kè dèè naá nditānténkou. De m̀̀nni kè Abusadɔmmu āāpòmbè cokù bemáà bemáà ke kúù mbe cēi.

¹⁸ Abusadɔmmu do kpaá fòu ke cón-né ditāri mari ndi dibòri mari bèè tu di okpààti kó kubiriku, ké ndi commu ke náá nke tú ò í m̀̀ke debire dèè bo s̄ɔté o yètiri, ke yú de kó ditāri ò yètiri. Deè te kòò còinné de kó ditāri dii bo nte kè bèè ndennini o kpéi nké di yu o yètiri, kè bèè kpaá me ndi yu nè yíenní, ke tú Abusadɔmmu tári.

Bèè nàkémè Dafiti o bire kúú

¹⁹ Kè Sadɔki bire Ayimasi náké Soabu ke dɔ: Yóu kè n coké kénáké okpààti Kuyie nhò kònnémè koò pātenè o dootitòbè. ²⁰ Kè Soabuu yete ke dɔ: A yóó ò nàké tì yíe nti í yóó ò narike. Yóu a bo ò nàké titeti mati diyie mari, o bire kúú mmu yíe.

²¹ Kè Soabuu náké o kó kudaakù Etiopii eì kou ke dɔ: Kòte kénáké okpààti a yà dè!

Kè kudaakùu nínkóo o ìikè kédeè kékété. ²² Kè Ayimasi baa nyetíróo ke tú: M baa dó kékɔtemu, yóu kè n tünne Etiopii kou, bá kè dè bo ndòmmè, dè mme ndò. Kè Soabu dɔ: Ba nte kàa dó kékɔte? M bire ò í yóó da duó nticuuti mati de kpéi. ²³ Kè Ayimasi dɔ: Kè dè bo

ndòmmè n dó kékɔtemu. Kè Soabu dɔ: Kòte!

Kè Ayimasi coké kényè Suditēē biriku kédiénnè Etiopii kou.

²⁴ Ke s̄s̄ nDafiti bo dihei kó dibòri nè ditowaà kperi de cuokè kòò bàri kàri kuduotí ìnkè ke paké medétimè. Ke nyóó daate keyà onití m̀̀u omáà kòò cootini. ²⁵ Kòò píéké kénáké okpààti, kòò dɔ: Kòò bo omáà ò tɔ tináansààti nti.

Kè de yiè mm̀̀ nke tóóntení. ²⁶ Kòò bàrii yà otòu m̀̀u kòò kèriní kòò béi nke dɔ: Nte otòu m̀̀u ke cootini ke bo omáà. Kòò kpààti dɔ: Ò múnke tɔ tináansààti nti.

²⁷ Kòò bàrii yíe ke dɔ: M bantému oketiwè kó muceé, Sadɔki bire Ayimasi nwe. Kòò kpààti dɔ: Onitisààwè nwe, ò bo ntóni tináansààti nti.

²⁸ Kè Ayimasi tuɔkení kénáké okpààti ke dɔ: Dem̀̀u dè wennimu kédó kénínkú késinnɔ okpààti ìikè, ke dɔ: Ti Yiè nKuyie nha tū nkù yètiri ndeu! Kuù duó nkàa na bèè do dó a k̀̀u. ²⁹ Kòò kpààti dɔ: Odapàà nhAbusadɔmmu k̀̀nti naataà?

Kè Ayimasi dɔ: Soabu do yóó ti t̄s̄ ndii m̀̀nni mí nnè a kóo t̄nti t̄u kè n yomu kunòroo, m me nné í yé mùu d̀̀d̀ri.

³⁰ Kòò kpààti dɔ: Íté, a né báá dété.

Kè Ayimasi fūte kénkém̀̀mu. ³¹ Kè Etiopii kouu tuɔkení ke dɔ: Okpààti n da t̄n̄i tináansààti nti. Ti Yiè nKuyie n da kònnému yíe nke da deeténè a dootitòbè.

³² Kòò kpààti dɔ: Kè n kóo dapàà nhAbusadɔmmu k̀̀nti naataà? Kè Etiopii kou dɔ: Bèè kó dimáà dónè n yiè nhokpààti meyei ndèè bèè d̀̀d̀ bèè d̀̀d̀mè de kóo dapàà.

Dafiti kuòmmè o bire Abusadɔmmu kpéi

19 De m̀̀nni kòò kpààti yèmmèe caarè mediè nkòò ta kudieku kùu bo dihei kó kuduotí dibòri ìnkè kénkéri ke k̀̀nti ke tú: Áú yoo! Áú yoo! M bire

Abusadɔmmu. M bire Abusadɔmmu! Kè mfi do nku dè ntɔ̄. Áú yoo! M bire Abusadɔmmu. M bire!

²Kè bèe náké Soabu ke dò: Dafiti kuɔmu Abusadɔmmu kpéi nke í dɔ kécíéké. ³Diwèi dii do bè bo bè namè be dootitɔ̀bè, kè di né naá ndidabònni Isidayeeribe bemɔu kpéi nde yiè, ke yé benitibè bemɔu do kèemè okpààti yèmmè cààrèmè o bire Abusadɔmmu kpéi. ⁴Kè Isidayeeribe konní de yiè disòri kéndònnè be dootitɔ̀bè bè na, kè bè kùntinnì nè ifei, ⁵kòo kpààti kánké o ìlkè kuyàkù, ke ti didabònni ke tú: Áú yoo! M bire Abusadɔmmu. M bire!

⁶Kè Soabuu kɔte káyà okpààti o dieku mieke kòd nàké ke dò: A ã̄ a ã̄pòmbè mbe ifei, bembe bèè deeté a ònni, nè a bí nè a kó besapàmbè nè a pobè nè a pocíè nde kpeye. ⁷A dɔ bèè da ní mbèmbe ke ní mbèè da dɔ, a benkemu yíe nke dò nha kpeti í bonè bèè baké a ã̄pòmbè nè a kó betɔ̀mbè. M bantému yíe nke dò mbá kè ti do nku timɔu kè Abusadɔmmu nkpaá deè na nda naati. ⁸N da náámmu, cíéké kékote káyáúkùnnè behāāpòmbè kònti, kàa í kɔte òmòu ténke í yóo nda bonè, bemɔu bè bo cíété ke nyènkè. Kè dè né dake da yonkenè kèpèété dè mè ndòmmè kèpèété a yà mèè yei nnè bè da peitémè.

⁹Kòo kpààti íté kékote dihei kó dibòri kénkari kè bèe náké benitibè ke dò: Okpààti kàri dihei kó dibòri. Kè bè ñkòrò o borè.

Bè duómme kè Dafitii wētení

De mònni kè s̄ Abusadɔmmu ã̄pòmbè bèe coké kékúú mbe c̄i. ¹⁰Isidayeeribe kó ibotí imɔu mieke kè benitibèe keté kénséi mbetɔ̀bè ke tú: Okpààti Dafiti wèè do ti deeténe ti dootitɔ̀bè ke ti fiète Fidisitèèbe nou mieke, wèè coké Abusadɔmmu ke yè dihei. ¹¹Nte wèè Abusadɔmmu ti do p̄i nwè tikpàti ke ku

mudòò mieke. Ti ténke baa ba? Ti duón-nè kòo kpààti Dafitii konní.

¹²Kè Dafitii kèè Isidayeeribe náá ntì, kètɔ̀ nkè bèe náké ikuɔ̀ niùbè Sadɔki nè Abiataa kè bè bo beké Sudaa naámùnkù kó bekótibè ke dò: Dè yímè, kè dfi yó ntú besɔ̀mbe bèè tu bèe yuní okpààti? ¹³Di tú n tebíí nsi kè ti wè nti yó miè. Dè yime kè dfi yó ntú bedentibè bèè dɔ n wètimù? ¹⁴Kòo yíe ke dò: Kè di dèè di kote kénáké Amasa ke dò n yè nhò tu n tebite nte, kè ti wè nti yó mie, kòò í couté Soabu f̄t̄iri ke baké behāāpòmbè, Kuyie nní mpoté.

¹⁵Kè Sudaa kɔbe ye nDafiti bè nàké ti kèwènnè bemɔu dinùù dimàà ke dò: Okpààti wētení die nnè a tɔ̀mbè bemɔu.

Dafiti coommè Simeii

¹⁶Mèmmè kòo kpààti íté kénkūnti, kè nyóo tuɔ̀koo Suditèè, ke s̄ nSudaa kɔbe kòtení Kidikaadi ke bo ò co kòd teennè kòo sénté. ¹⁷Kè Simeii Keda bire Bensamee botí kou, wèè bonní Baudimmu, kòo íté mecāá nkè bè neinè kénkòri kè bo co okpààti. ¹⁸Ke neínè Bensamee kɔbe tekɔupítè (1000) nè Sibaa wèè do p̄i nSauri ciètè mutɔ̀mmú nè o bí tepítè nè inùmmù nè o tɔ̀mbè sipisidé kè bè bo kote mecāá nSuditèè kéco okpààti. ¹⁹Bè sée ndii mònni o ciètè kɔbe nè kudabekù kédòò ò dómè.

Okpààti senti dii mònni kè Sebaa bire Simeii nínkóo o ìlkè, ²⁰kòd nàké ke dò: N yiè nhokpààti, a bá n ténne n yei. Báá dentení a kóo t̄nti do da dòò mèè yei nha iti dii mònni Sedisademmu, okpààti bá ntì ã̄ a mieke. ²¹Okpààti n yému ke dò n do da cààrè, ke me n niitènni yíe ny-Isidayeeribe sɔ̀mbe ke bo da co.

²²Kè Abikaii Seduya bire náké okpààti ke dò: Deè bá nte kè ti yóu ti bo kuómè Simeii wèè do buò nkusìnkù okpààti ti Yiè nKuyie ntāátè wè.

²³Kè Dafitii náké Abikaii nè o tebite Soabu ke dò: Di kpeti tú ba de mieke Seduya bí d̄indi? Dè dòmmè kè di dɔ́ tí

nenni, n yí dɔ́ n cɔ́u dīi yiè tikpàti bèe kuɔ Isidayeeribe kóo mɔ̀u, we nyí yé yé nke dò mmí tu Isidayeeribe kóo kpààti?

²⁴ Kòo kpààti náké Simeii ke dɔ̀: Bè í yóo da kuɔ, mī béi.

Mefiboseti wète ke taunnèmè okpààti

²⁵ De kó dimònni kè Sauri yaàbire Mefiboseti múнке kɔte ke bo co okpààti, kétúóté okpààti itè dīi yiè Sedisademmu kétuɔkenè de yiè, ò do í kuó o deñfè, ò me ndo í ðúté o naàcèi yoo o yàti kòo kpààti yàa koñnènní kukòhnaatí.

²⁶ Ò tùkoo dīi mònni okpààti borè kòo ò beke ke dɔ̀: Mefiboseti de sòò yíme kàa í nni neinè? ²⁷ Kòò dɔ̀: Okpààti n kóo tɔ̀nti weè sòò n souté, n sòò nàámmu ke tú: N yí mè nnómè mucèmmu yóu kè m boú sāmmarímú kédeke kéneinè okpààti. ²⁸ Kòo kɔtoó kécake n yètirì a borè, n yiè nhokpààti a í cáánnè Kuyie ntɔ̀nni, dɔ̀ò a dómè. ²⁹ N yààrì Sauri cīètè kɔbe bemɔu do dò nha bè kùòmú nè memme kàa n dɔ̀ò mesàa nke n wènnénè bèè dò nkényo nha borè. N ténke bo da beke ba? ³⁰ Kòo kpààti dɔ̀: Dè wenni a náké kè dè sànnèmu, n tãātému ke tú fí nnè Sibaa dīi yóo toté Sauri tenkè.

³¹ Kè Mefiboseti dɔ̀: Sibaa bo na kétúóté demɔu. N yiè nha cénke mè nkonnímè nè kukòhnaatí.

Dafiti cumè Badisidaii

³² Kadaadi tempè Edokedimmu eì kou Badisidaii múнке do cíemmu okpààti késée nSuditèè ke né na kékpénté.

³³ Odakóti do nwe mesàa nke mɔke yebie nsipísini, ke mɔke o kpere mediè. Okpààti do bo dīi mònni Maanaimmu kòo nhò pí nkè dè wennimu. ³⁴ Kòo kpààti ò náké ke dɔ̀: Á n neinè kè ti kò nSedisademmu kè nní ndake a kpéi.

³⁵ Kè Badisidaii náké okpààti ke dɔ̀: M bie nkpaá yède kè m bo benné ke da neinè Sedisademmu? ³⁶ Yebie nsipísini kóo nitè ténke kpaá yé dèè naati nè dèè

seeà? M bo na kénsántí tidiiti n yo ntì nè menaà n yómàà? N ténke í yo bedèm-bè benitidaabè nè benitipòbè kó metam-mè. Okpààti m báa benné kényóu kàa nni ntɔ̀. ³⁷ A kóo tɔ̀nti mí, n dɔ́ ke da cie nkésée nkukó nku, n yí mǎnnè ticuuti tii nketíke. ³⁸ Yóu mí nha kóo tɔ̀nti kè n wète kékú n kɔbe borè, kè bè n kǔnné képéénè n cice nè n yɔ̀. Né nte a kóo tɔ̀nti Kimmammu, yóu kè weè da neinè, kàa we ndòò a pénsirímè. ³⁹ Kòo kpààti dɔ̀: Kimmammu tū n kotení kè ti kò nkè nh ò dɔ̀ò a dómè. Kàa dɔ́ tii kó dimàa m bo ti nda dɔ̀ò.

⁴⁰ Kè ditinní dimɔuu sénté kukó nkédeè, kòo kpààti sénté kékòúnnè Badisidaii kòò pā Kuyie nkó mesàa, kòò wète kékò nho cie.

Sudaa kɔbe nè Isidayeeribe bè pètemè

⁴¹ Kòo kpààti kɔte Kidikaadi ke neínè Kimmammu, kè Sudaa kɔbe bemɔu nè Isidayeeribe dikée ò neínè. ⁴² Kè bèe ò beke ke dɔ̀: Dè yíme kè Sudaa kɔbe beè máa da sée nkukó, timɔu kè ti né do da cénko?

⁴³ Kè Sudaa kɔbee bè ténne ke dɔ̀: Ti tú mèmme kubotí kùmáa kɔbe, dè di yonke ba nkpéí? Okpààti weè ti piáa? Yáa ò ti cumu demarè?

⁴⁴ Kè Isidayeeribe píēké ke dɔ̀: Ti temu okpààti ke di pèēté kuce tepíftè. Bá kòò tu di botí kou tī ò te. Di í dò nke ti senkèrì memme. Kè dè tu mùmamù tī sòò niitè kénnáa nke tú: Ténnéni okpààti.

Kè Sudaa kɔbe kó metammè baa yete kénkpènninè Isidayeeribe kōme.

Sebaa yetemè Dafiti kpeti

20 Kè sǎ nhonitidònniwè mɔ̀u bo Kidikaadi, Bensamee botí kou Bikidi bire kòo yètirì tu Sebaa, kòo eé ditâteheù képiēké ke dɔ̀:

Ti kpeti í bonè Dafiti, ti í kókè Seseè bire kpeti!

Isidayeeribe bá wè wèe kò nho cîètè.

²Kè Isidayeeribe bemou you Dafiti kêtünne Bikidi bire Sebaa, kè Sudaa kobe beè máá nkpaá nè be koo kpààti kóò neinè Suditèè borè kè bèe kò nSedisademmu.

³Okpààti Dafiti tùòke dii m̀nni o cîètè kéduú nkè bèe yúni o pocîè ntepíítè ò do you yè kéíté. Kòo yè tannè tecîètè bèe bàa tè, ké nyè duú ntidiiiti, ò me nyí nyè duónè, kè yè m̀bo bekúpobè kòme kè bèe nyè kpetí kè yè yàa kúnè.

Soabu kuómè Amasa

⁴Kòo kpààti Dafitii náké Amasa ke d̀: Tíi nSudaa kó behāāp̀mbè yewe yètàāti mieke kè n di yà die.

⁵Kè Amasa kote kéduú okpààti ò náké ti, ò me nyí nkonni, kòo kpààti Dafiti ò duú nyèè we yàa pèètè. ⁶Kòo kpààti Dafitii náké Abikaii ke d̀: Bikidi bire Sebaa bo ti duú mèè yei mbo pèètè Abusademmu kòme. Túóté nkó tihāāp̀nti kè di ò t̀nne kòò mu nyí dètè, kòo yàa bo ta dihei kperi mari kèsori kè ti ò m̀nté.

⁷Soabu kobe nè Kedetiibe nè Pediisibe yekòmbò yembè kè bèe yènni kètünne Abikaii kè bèe íté Sedisademmu kèmbeti Bikidi bire Sebaa. ⁸Kè bèe kété kèmbèrinè Kabaā kó kupèrikù borè, kè Amasa kotení be borè ke ś nSoabu dàátí tihāāp̀nyààti ke yinè o naak̀nfè o siè, kéketéní kè dii kpatè kédo. ⁹Kòo dou nhAmasa ke d̀: A kpeñna n népo? Képi nho deñfè nè o ǹùtè youte kèndò nhò yóò ò kòunnè. ¹⁰Bá Amasa í ndake Soabu t̀ótémè o siè nè o ǹùtè cànkutè ké di nhò kiú o p̀unie mmieke kè tinautii cóunní kòo doroo kékú bá bèe í nhò yié kuyèiku.

Bèe namè Sebaa

Soabu nè o nantè Abikaii kè bèe sòtè kèmbeti Sebaa. ¹¹Kè Soabu kó kuhāāp̀nkù makù nkpaá ocí borè ke

náa nke tú bèe kó dimàà tu Soabu kobe nè Dafiti kobe bèe ntù nSoabu.

¹²Ke ś nhocíi kpaá duú kuce cuokè ke mùditi meyi. Kè benitibè bèe keriní kè bèe ncommu ke wéi, kè kuhāāp̀nkù de yà, kóò fútè kètannè dikpáa kupaku makù mieke kóò dàtinnè diyaābòri. ¹³De m̀nni kè tihāāp̀nti nkeriní ke pènkù ke tũu nSoabu kè bèe bèti Bikidi bire Sebaa.

¹⁴Kè Soabuu pèètè Isidayeeribe kó yehèkè yemou kètuoke Abedi-Beti-Maaka kè yehèkè yèè dè t̀ké ye kobe bemou íténi kóò t̀nne. ¹⁵Soabu nè o kobe kè bèe cètinne Sebaa ta dii ei, kédammú mutáá nkèonnè dihei kó kuduotí ketikù keta kédammú kudèrikù ke bo b̀.

¹⁶Kè de kó dihei kóò nitipòkù m̀u dè bo ke ciì mediè nke péinní ke d̀: Kém-múnè! Nákenè Soabu kòo kotení, kè m m̀ke timatì nti ke d́ kóò béinnè.

¹⁷Kè Soabuu t̀onní kòò nitipòkù d̀: F́ Soabu nwea? Kòò d̀: Èè, mínwe. Kòò nitipòkù d̀: Okpààti n d́ ke da náké timatì nti, kènté! Kè Soabu d̀: Béi!

¹⁸Kòò nitipòkù d̀: Nè ti bomè kè dè d̀mmè ti s̀ yí ti bo beé nhAbèedi nwe kè tináaanti deè. ¹⁹Ti kó dihei í wantinè òm̀u tináaanti Isidayeeribe bèe dè bo bèe í d́ desíntèkperè kàa né d́ kèponte de kó dihei dim̀u? Di tú Isidayeeribe ekè dieyè kó dimari ndi. Ba nkpeí nte kàa d́ kèponte ti Yiè nKuyie nkobe ei? ²⁰Kè Soabu d̀: Nè Kuyie, n yí d́ kèponte dihei yoo n di càarè. ²¹N wanti onitè òm̀a ndi wèe yènni yetarè ínkè kó kutempè mmieke, Efadaimmu botí kou Bikidi bire Sebaa wèe d́ kébo nhokpààti. N duónnè we om̀a kè n you dihei. Kòò nitipòkù d̀: Dè wenni ti bo dooténí o yuu kuduotí.

²²Kòò nitipòkù wètoo kénákè o kobe itié nsàayì, kè bèe féuté Sebaa kèdooténí Soabu o yuu kuduotí. Kòò eé ditátheu kè behāāp̀mbèe you dihei kéité kékú mbe c̀i. Soabu mómmu nkòo wète okpààti borè Sedisademmu.

Dafiti kó betùmbè yètè

²³ Soabu weè do baké Isidayeeribe kó behāāpòmbè bemɔu, kè Yoyadaa bire Bennaya baké Kedetiibe nè Pedesiibe. ²⁴ Kè Adodammu baké benuntòmbè bè pìnné bè mutòmmú. Kè Aidudi bire Yosafati ntú weè tɔ dihei kó yepáte. ²⁵ Kè Sewaa tu opátíwāātì, Sadòki nè Abiataa kè bè tu ikuó nùbè. ²⁶ Kè Yaii yaàbire Idaa múnke tú ikuó niùti ke bonè Dafiti.

Kabaoniibe nè Sauri yaàbí be kó tináànti

21 Dafiti kó tikpàti mieke kè dikònni marii tanní ke dɔ yebie nyètāāti. Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nkè kùu ò tēnné ke dɔ: Dè di tùòkení, Sauri nè o cìètè bè tu mēè kpéí nke benitikòbè ke kùu Kabaoniibe.

² Kè okpàtì Dafitii yú Kabaoniibe ke bo bè nàké. Bè do í tú Isidayeeribe, Amɔriibe bèè do sùs bèmbè, kè Isidayeeribe dɔ bè í yóó bè kùu. Nè memme kè Sauri ndó ké bè kùu ò dɔ mēè kpéí nkénkánkè Isidayeeribe nè Sudaa kòbe meyei. ³ Kè Dafitii beke Kabaoniibe ke dɔ: N do nkédò ba di kpéí? M bo yíme meyei mmèè di do kè mēè nóté di ínkè, kè di pā ti Yiè nKuyie nkòbe mesàà?

⁴ Kè Kabaoniibe ò tēnné ke dɔ: Ti kó dipèl tìnti nè Sauri cìètè í yóó yietí nè idífti yoo nè mesɔ nyoo ti kuɔ Isidayeeribe mieke òmɔu. Kè Dafiti dɔ: N nákèné di dɔ ti, kè n yóó tì dòòmú.

⁵ Kè bè dɔ: Sauri do dɔ ke tí deèmu bá ti kou mɔu bá nkpaá Isidayeeribe tenkè mieke. ⁶ Ti duónnè benitibè beyiekè Sauri yaàbí mieke kè ti bè nùnné okpàtì ti Yiè nKuyie ntāátè wè èi, Kibea, kè Kuyie nyà. Kòo kpàtì dɔ n yóó bè ndi duómumu.

⁷ Kè Dafitii coo nSauri bire Sonnatāā bire Mefiboseti ò do dɔúnnè mēè kpéí nho népo Sonnatāā dinùu ke yú ti Yiè nKuyie

nyètìrì. ⁸ Ke duó nkè bèe yúní Adimònni nè Mefiboseti Disipaa Aya kóo sapàà mbí idé ò do peiténè ì Sauri, nè Sauri kóo sapàà mmɔu kó initidabí inùmmù ò do peiténè ì Badisidaii bire Adidiedi Abedi-Meodaa èi kou. ⁹ Kòo bè duó nKabaoniibe kè bèe bè nùnné kè bèe kú bemɔu beyiekè ti Yiè nKuyie nyìlkè. Bè do yóó bè kùu ke ś mbè ketírí mudidèi mmu.

¹⁰ Kè Disipaa Aya kóo sapàà ntúóté kufòòtònkù kèpitè dipèrì ínkè ke nde mbo, kètúóté mudidèi ketírí dii mònni kètúòkenè fetaafè bo domè ke bè nì. Kòò ní ntúú nke bè bàa tinòti kényiè nke bè bàa tikpasìnti.

¹¹ Mèmmè kè bèe nàké Dafiti Disipaa Sauri pocènni Aya bire dòò dè. ¹² Kòo kòte Kadaadi tempè Yabesi èi kòbe borè kécòutè Sauri nè Sonnatāā be kúò. Ke yé Fidisitēēbe do na dii mònni Sauri Kidiboa èi ké bè kùòmú wenwe nè Sonnatāā Beti-Seā tentémbii késaa nkè Yabesi èi kòbe sari ké bè tùóté. ¹³ Kè Dafitii túóté Yabesi èi Sauri nè Sonnatāā be kúò, kètíí mbetòbè bè múnke kùu bè ke sàà mbe kpeye, ¹⁴ kòo bè wènné kékúnné Sauri cice Kiisi fōti Sedaa èi Bensamee tempè mieke.

Bè dòò dii mònni okpàtì yē mmù kédeè kè ti Yiè nKuyie mmiekee do.

Isidayeeribe wètè kédokénèmmè Fidisitēēbe

(1 Bekpàtìbè tōmmú 20:4-8)

¹⁵ Kè mudòò wètè kéānné Isidayeeribe nè Fidisitēēbe be cuokè. Dafiti nè o kòbe kè bè ndokùnè Fidisitēēbe kòo ɔu. ¹⁶ Kè Benodi Adafaa yaàbire nnáá nke tú ò bo kuɔ Dafiti, ke báátí disìè pànni kòo kpāmbii ntú disɔwùò kè me cēékù bo cidòò bètāāti. ¹⁷ Kè Abikaii Seduya biree teennè Dafiti kèpoté Fidisitēē kékua. De mònni kè behāāpòmbèe yete ke dɔ: Dafiti bá mbè nièné mudòò, weè tu Isidayeeribe kó femìnfè bè me nyí dɔ fe kó muháá nkú.

¹⁸ Kè dèe yíe kè mudoò tēmùu wēte kéänné Isidayeeribe nè Fidisitēēbe be cuokè Kòbu tempē. Muù mieke nke Sibekaii Usaa èi kou kùòmè Safu Adaa yaàbire terè. ¹⁹ Kè mudoò tēmùu wēte ke yíe ànné Kòbu tempē mmieke bake kè Yadi Betideemmu tempē kou bire Edananni kuo Kodiyati tòu mòu Kati èi kou, kòo kpànni kó kudòu cēékù mán-nè kuyaàdùdòu. ²⁰ Kè mudoò tēmùu wēte kéänné Kati, Isidayeeribe dootitòbè mieke kè kuhāpònkù makù mbo ke nò ndikpànni mediè. Ke mọke inómbi ikuò o nɔu nè o naàcèi, imɔu kè ìi wēnné sipísidè nè inàà. Adafaa kó deyaàbire marè tó nde. ²¹ Kòò nsáá nyIsidayeeribe, kè Dafiti tǎù Samma bire Yonnatā ò kùu.

²² Dafiti nè o āpòmbè kè bèe kuo Fidisitēēbe kó behāpòmbè bèndà, bəmɔu Adafaa naàmùnkù kɔbe do mbe.

Dafiti dèntèmè ke sǎnte Kuyie

(Wénté Yesā 18)

22 Dafiti do dèntè fe nyènfè ti Yiè nKuyie nhò deeténè dii mǎnni ndi o dootitòbè, òkè Sauri.

² Kòò dò: Ti Yiè nKuyie nkuù tu n kó dipèri dii n kǎnké,

n kó tecèkpetè n sɔri tēè mieke, n deetiwè.

³ Kuù n te, n sɔri kuù borè,

kuù tu n kó kupèrikù kùu n kǎnké,

kuù tu n kó kudòpikù, kuù tu okperì wèè n deeri,

kuù tu n kó tecèkpetè n sɔri tēè mieke,

kuù tu n deetiwè wèè n deeténè beyeibe,

⁴ Nh ɔ̄ yí ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu nwe, kè kù n deeténè n dootitòbè.

⁵ Mukúú ndo n cèètemu menie nkɔme, kédonné n kɔmbùditi menéyeime kɔme.

⁶ Kudònkù kó iwēi ìi do n cèète, kè mukúú nkó ticùditi nduò n yìkè.

⁷ Dè do n di kè n yú ti Yiè nKuyie nku kè ku nkuónnè,

kè kùu kèè n tammè ku cìètè mieke kè m báamii tuòkoo ku borè.

⁸ De mǎnni kè ku miekee peike,

kè ketenkè aá, késántè,

kè kéinkè kó dipūu aá késántè.

⁹ Kè kuyukú nyièni Kuyie nwū, kè

kè fehāàdeènfe yìeni ku nùu nè ihāāpèmpéri.

¹⁰ Kè kùu kpéu ntiwetì kécúténi,

kécutiní ke na yewetisù.

¹¹ Ke deke oínkèmbàri, ke puù,

kémputi kuyaakù mieke.

¹² Kè dibìinni kù fité

kè yewetè dieyè kù cèète

kè dè sùu ke dò ndibinni cūmpuri.

¹³ Kè kuwenniku diekù yìeni ku ìikè

Kè ihāāpèmpéri yiè.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mpèu metammè,

Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè kè kù pèu metammè

¹⁵ Kè fetaafe nwéi tipítiti timɔu kè bè sòri

kè Kuyie ntāu ku pie ntipítiti timɔu ké bè cíe.

¹⁶ Kè kùu pee kè dàméèri fùù feité,

kè kùu wei kè ketenkè miekee feité.

¹⁷ Kè kùu youtení ku nùtè kéinkè,

kè n yúú mmenie mmieke kédenneni.

¹⁸ Kuù n deerínè n dootitòbè,

nè n sǐmbè bèè wèrímu pèètè n kɔmu.

¹⁹ N do bo mesémme mieke nke kè bè n cèète.

Kè ti Yiè nKuyie mme nní nni mbonè.

²⁰ Ke n dènneni difòtiri mieke,

ke nh òmpùnne kù n dó mèè kpéi.

²¹ Ti Yiè nKuyie nni nyietí n dɔri mèmme dèè sié

N wennimu kè kù n yietí mesà.

²² N tūmmu ti Yiè nKuyie nkó kuce,

n yí yete ku kpeti matí.

²³ N yí yete ku kuó mai,

m me n yí yete ku tannùu mari.

²⁴ N dɔrimu kù dómè.

N dakemu n yàà bo yeté mèè kpéi.

²⁵ Ti Yiè nKuyie nni nyietí n wetí kè dè mamè mme,

n wennimu kè kù n yietí mesà.

²⁶ Ti Yiè nKuyie nwèè da dɔri dèè wenni, a we ndɔri dèè wenni.

Wèè tu onitì mómmu a we ndɔɔri
timómṁanti.

²⁷ Kè wèè dò mpáíí, á ɔ̄ ɔ̄ ò benkemu
amáà paíí.

Kòò tu onitì ciñti a nyé a bo ò yímè.

²⁸ F̄ɔ̄ deerí besénnibè

f̄ɔ̄ ɔ̄ wénté sifeí yembè ke bèè kēke

²⁹ N Yiè nf̄ɔ̄ tu n fitírè,

f̄ɔ̄ m mí dibiñni mieke.

³⁰ F̄ɔ̄ te kè n do n dootitɔ̀bè.

F̄ɔ̄ te kè n sēnté kuduotí.

³¹ Kuyie nkó kuce dò mpáíí nwe,

kè ku náañti tu timómṁanti,

kè kù dò nkudɔ̀pikù ke kánkù bèè sòri ku
borè.

³² We ntu Kuyie nkè dè í tú f̄ nti Yiè.

We ntu ti kó dipèri dii ti kánké kè dè í tú
f̄ nKuyie.

³³ Kuyie nkuu tu n kó tecēkpetè,

kuu wēnkùnko n ce.

³⁴ Kuu kpénkùnko n tààke tehonté kpeyi
kōme.

Kuu te kè n còmú ditenni ínkè.

³⁵ Kuu m benkú dikpànni,

ke n teénnè kè n nɔ nke yū̄̄ ndisɔ̀wū̄̄
kó mutāmmù.

³⁶ N Yiè nha nòutè youte teè n tɔ,

ke n kánké kudɔ̀pikù kōme, ke n deerí,

nh ɔ̄ da yú kàa yiemmu ke n
kpénkúnne.

³⁷ F̄ɔ̄ te kè n kèrí mecāā,

bá n tààke í seítí.

³⁸ M bèti n dootitɔ̀bè mbe ke bè ninte,

kè n yí bè kù bemɔ m báá wēte.

³⁹ M bè kèété kéétému kè bè còú,

kè m bè nàù bè báá na kéíté, m bè namu.

⁴⁰ Kuu n duò mmukpàrìwèrimú,

ke te kè n dootitɔ̀bè m bòúté.

⁴¹ F̄ɔ̄ te kè n dootitɔ̀bè bùtinné ke coké,

kè nh auté n sìmbè ke bè kòù.

⁴² Kè bè kuò mbá òmɔú í bè teénnè,

kè bè kuðnnè ti Yiè nKuyie mbá kù í bè
còú.

⁴³ M bè nantemu kè bè náá nkutāyukú,

kè m bè nàù kuce kó tisàsàti kōme.

⁴⁴ Kuu n deeténè m botí kɔ̀be bèè yete n
kpeti,

ke n níí nyibotí ìikè,

kè kubotí n yí yé kù naá n kó tidaati.

⁴⁵ Kè bepòòbè n sántí,

kè m béí mmémáà bèè yie n kpeti,

⁴⁶ Bè citemu ke kpeutí,

ke yièni be sòrè mieke.

⁴⁷ N Yiè nKuyie mbomu, kuu tu n kó
dipèri,

ndéúkúnkò ke yètìri, kuu tu n deetíwè.

⁴⁸ Kuyie nkuu m pèiri,

ke te kè ibotí m bòúté.

⁴⁹ Kuu n deerínè n dootitɔ̀bè,

ke te kè n nɔ n dootitɔ̀bè,

ke n deerínè benitiyonkuba.

⁵⁰ Deè kpéí nte kè n yó nkù sántí ibotí
cuokè,

kéndiè nke déúkúnko ku yètìri.

⁵¹ Kuu deerí ku kóo kpààti kù tãáté wè,

koò dòòri mesàà,

kuu dòòri mesàà nDafiti nè o yaábío sáà.

Dafiti kó tináañti sɔ̀nti

23 Kénténè Isaii bire Dafiti kó
tináañti sɔ̀nti,

keènnè de kóo nitidiewè náañti,

wèè tu okpààti Kuyie nSakòbu do tū nkù
tãáté wè,

Isidayeeri be kóò dènti bè dɔ̀ wè.

² Ti Yiè nKuyie nYaá muè náà m mieke,

Kuyie nkuu āà ku náañti n nùù mieke.

³ Kuyie nyIsidayeeri be tū nkù béimmu,

Kuyie nkùù kánké Isidayeeri be kuu béi
nke tú

wèè baké benitibè nè Kuyie nkó
kufōwaá.

Wèè kó tikpàti wenni.

⁴ Ò dò ndiwennécànni kó kuwenniku
nku,

dikúnweñni dii caànni di kó kuwenniku.

Fetaafè ɔ̄ ni kédeè kè kùù wennikuu
míité,

kè tifààti yènní.

⁵ Mí nDafiti n ciētè kpere me ndò,

kè kù n dònè metaummè mèè yó mbo
sáá

ke dǎu nyikuú ì yó mme nkǎnké,
kuú te kè n no ndemǎu,

kuú yó n deeté kéndǎori n yèmmè dǎ dè.

⁶ Bèè borime í wenni bè dònè tipoti nti,
kè bè bè pfenko,

bè me nyí bè pǐnnè sínou kperi.

⁷ Wèè dǎ kè tí pí nhò ò nto temátidùtè
nte,

yoo kukpǎndǎu.

Kòò dèè wèè tí cǎú mpǎnke.

Dafiti kó behǎǎpǎmbè yekǎmbò yembè

(Wénté 1 Bekpǎàtibè tǎmmú 11:10-47)

⁸ Nte Dafiti ǎǎpǎmbè yekǎmbò yem-
bè kó yeyètè: Oketiwè kperi tú Ise-
baadi Akimǎniibe kou, wèè do baké
behǎǎpǎmbè kó ditǎnni. Wèè do kùò
benitibè sikǎusini (800) dimǎnni dimáà.

⁹ O kó difǎnkúò kè Aoa bire Dodo
kó debire Edeasaa nhò pòkoo. Yekǎmbò
yembè bètǎāti kóò mǎu nwe wèè do
neínè Dafiti Fidisitèèbe bè dintémè kè
Isidayeeribee bóti. ¹⁰ Kè Edasaa ncómmú
kébaao Fidisitèèbe ke pikú o siè kòò
nǎutè yàa tǎté kòò sonnè ké ndi pikú. Kè
ti Yiè nKuyie nduú nkè Isidayeeribe na be
dootitǎbè mediè ndè yiè. Kè behǎǎpǎmbè
tǎbèe wètení ké m bè tú nke eiti máà.

¹¹ O kó difǎnkúò kè Aada kou Akee
bire Samaa mbè pòkoo. Fidisitèèbe
do tíí ndi mǎnni Deií itú maí kó
kupaku borè kè Isidayeeribee coké. ¹² Kè
Samaa cómmú kébaao, kè ti Yiè nKuyie
nduú nkòò poté Fidisitèèbe kékua. Kè
Isidayeeribee bè na mediè.

¹³ Diyèè marí mudidèi mǎnni kè
benitibè bètǎāti yènni behǎǎpǎn-
sǎndèèbè tǎnni mieke, kékǎte kékya
Dafiti Adudammu tǎdènkù mieke, ke
yé Fidisitèèbe do bàtémè Defaií biriku.

¹⁴ Kè Dafiti mbo o sǎri, kè Fidisitèèbe
bo Betideemmu. ¹⁵ Kè Dafitií dǎke
Betideemmu kó menie, ke dǎ: We mbo

kǎte Betideemmu tebinte tèè bo dihei
bòri ke n dónni kè n yǎ?

¹⁶ Kè behǎǎpǎmbè yekǎmbò yembè
bètǎātií íté kékétè Fidisitèèbe cuokè bè
kǎri dè, kékǎte Betideemmu kó tebinte
kédónni menie nkékǎtènni kóò duú, ò
me nyí nyie nké mè yǎ, ké mè pǎ
Kuyie nkécóúnko ketenkè ¹⁷ ke dǎ: N Yiè
nKuyie, m báa yǎ de kó menie, mè dònè
benitibè bèè duú mbe fòmму ke kǎte ke
dónni de kó menie mbe kó meyíi mme.

Ò í nyie nké mè yǎ.

Behǎǎpǎmbè yekǎmbò yembè bètǎāti
bèè do pí nde kó mutǎmmú.

¹⁸ Kè Seduyaa bire Abikaii, Soabu
nantè mbaké behǎǎpǎmbè sipísitǎāti
tǎnni. Wèè do kùonè o kpǎnni o
dootitǎbè sikǎusitǎāti (300). Mèmmè
kòò yètirií feitè behǎǎpǎmbè sipísitǎāti
mieke. ¹⁹ Kòò naá nhodiewè be cuokè,
ké bè baaté, ò me nnè í nna kémaatènè
bètǎāti tǎnni kǎbe bembe.

²⁰ Yoyadaa bire Bennaya Kabuseedi èi
kou, ohǎǎpǎnkperi mǎu kó debire, kòò
kpa nkéna o dootitǎbè mediè. Wèè do
kùò Adiyeeidi bí idé Mǎabu èi kǎbe. Wèè
do ta yecíríçirè fǎtíri nè muséé nkékua
dicíríçiri. ²¹ Wèè múnke do kùò Esibiti
kǎbe kóò nitikperi mǎu, ke sǎ nkòò
tǎ dikpǎnni kòò kǎtenko kupǎati ké di
fiète kóò kùonè. ²² Bennaya do kpa ndi
kpǎnni kèpétè diyètiri sipísitǎāti kǎbe
tǎnni mieke. ²³ Kòò yètirií feitè mediè
nsipísitǎāti kǎbe tǎnni mieke, ò me nyí
nna ke tùòke bètǎāti tǎnni kǎbe. Kè Da-
fitií ò tǎté kòò mbaké tihǎǎpǎnti tii ò
bàa.

²⁴ Sipísitǎāti tǎnni kǎbe do tú: Asayeeidi
Soabu nantè nè Dodo Betideemmu èi kou
bire Edananni. ²⁵ Nè Samaa nè Edikaa
Adodi èi kǎbe. ²⁶ Edesi Pedeti èi kou
Ikési bire Idaa Tekoa èi kou. ²⁷ Abiesee
Anatǎti èi kou nè Mèbunnaii Usaa èi
kou. ²⁸ Sadimǎo Aoa èi kou nè Madaii
Netofaa èi kou. ²⁹ Baana bire Edebu
Netofaa èi kou tóke nè Dibaii bire Itaii

Kíbea èi kou, Bensamee tempē mieke. ³⁰Nè Bennaya Pídatōō èi kou nè Itaii Kaasi èi kou. ³¹Nè Abi-Adinōō Beti-Adaba èi kou nè Asimafeti Baudimmu èi kou. ³²Ediaba Sadimōō èi kou, Yasenni bí kó dēmarē, kē de yētiri tu Yonnatāā. ³³Samaa Aadaa èi kou nè Sadadi bire Aiyammu Aadaa èi kou. ³⁴Nè Edifedee Akasibaii bire Maaka èi kou nè Aitofeedi Kido èi kou bire Ediyammu. ³⁵Esidaii Kadimeedi èi kou nè Padaii Adabu èi kou, ³⁶nè Natāā bire Ikadi Tisoba èi kou nè Bani Kadi naàmunkù kou. ³⁷Sedeki Amōniibe botí kou nè Nadaii Bedōti èi kou wèè do tōu Seduya bire Soabu kpārinenti, ³⁸nè Idaa Yetee naàmunkù kou nè Kaarebu, tēè cīētē temáà kou. ³⁹Nè Udii Itiibe botí kou, kē bèe wēnnē bemou sipísitāāti nè bèyiekē.

Dafiti kàammè Isidayeeribe kè ti Yiè nKuyie mmieke bè peike

(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 21:1-6)

24 Diyie marì kè ti Yiè nKuyie mmiekee yènni Isidayeeribe, kè kùu nampe Dafiti yèmmè kòo dōō dèè yóó bè tōní meyei, kòò dō bèe kaa ny-Isidayeeribe nè Sudaa kōbe. ²Kòo náké behāāpōmbè kóo kótì Soabu wèè ò bonè ke dō: Ce nyIsidayeeribe tenkè kemou kékkaa mbenitidaabè n dō kényé bè māmè mme.

³Kè Soabuu ò tēnné ke dō: Okpààti n dōmu ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeribe sūú nképēētē mie nkuce tekòutē (100), kàa bè yà nè a nōnfē. Dè né dōmme kàa dō kēpí nde kó mutōmmú botí?

⁴Kòo kpààti baa mpí nho béi nti Soabu nè behāāpōmbè iwēi yembè tōbè. Kè bèe yóu kédōō okpààti yèmmè, kēítē o cīētē kékote benitibè kàmmù, ⁵késénté Suditēē kékete Adowee èi dii bo Kadi kó kubiriku cuokè, kédeè kékote Yasēe. ⁶Kè bèe ta Kadaadi kēpēētē kékote Itiibe èi Kadeesi nè Tāā-Yaani nè de kó sihekési

nè Sitōō, ⁷képēētē kékote Tiiri kó dihei kperi kuduoti fité di, Itiibe nè Kannahāā kōbe do te yè, kēpēētē kētūke Beerise-baa Sudaa tempē nkubakù cānku bíékè. ⁸Bè dèè dii mōnni be tenkè kemou kēwēte Sedisademmu ke sō ndè mōke betāābè bèwei nè yewe sipísidè nè bè ketémè mukāmmù. ⁹Kè Soabuu náké okpààti bè kàa nyIsidayeeribe kó behāāpōmbè kè bè māmè sikōupikōūsini (800000), Sudaa kōbe sikōupikōūsinnūmmù (500000).

Kuyie mpotémè Dafiti ò kàa mmèe kpéi mbenitibè

(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 21:7-17)

¹⁰Kè Dafitii banté ò cààrēmè kòo kōmbùtūti do, kòo náké ti Yiè nKuyie nke dō: N Yiè nKuyie n cààrēmou mediè n kàammè benitibè. M bantému n cààrēmè, n dōō tiyēinti nti, á n cīē. ¹¹Ò yī memme kénhennini dikūnweñni ke sō ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pānāānti náāntò Kadi wèè do ò bonè ke tú: ¹²Kōte kénáké Dafiti ke dō: N tú nh ò duó ntiyēiti tūtāāti ndi, ke tú wèe tāāté ò dō kù kè n kù nhò poté. ¹³Kè Kadii kōte kēyà Dafiti kóò náké Kuyie nhò náké ti ke dō: Kàa dō dikōnni bo tannímè a èi ke dō yebie nyèyiekè á tāāté. Kàa me ndó a dootitōbè bo nda betimè betāābè bètāāti mieke, á tāāté. Kàa me ndó mukúú mbo tannímè mme kè benitibè nkō nke dō yewe yētāāti, á tāāté. Totí a yèmmè kè n náké n dō nkénáké ti wèè n tōnni.

¹⁴Kè Dafitii náké Kadi ke dō: N yèmmè meè cààrè mediè. Kè ti do ti Yiè nKuyie nnòutē mieke dè tōūmu, ke yé kù sémmè deumè. M báá do n nititōu nōu mieke.

¹⁵Memme kè ti Yiè nKuyie nduōnni mumōmmú mùu kòu Isidayeeribe cuokè. De kó dikūnweñni kētūkenè kù dōu ndii mōnni Isidayeeribe tenkè kemou mieke kè benitibèe kú sikōupísitèyiekè (70000) de yiè. ¹⁶Kuyie ntōnni yòute dii mōnni di nòutē Sedisademmu ínke ke bo bè poté kuyēiku, kè ti Yiè nKuyie n náké ku tōnni

ke dò: Dè sànnèmu memme, a ténke báá poté.

Ke s̄ ndi berínè Sebusiibe kou m̄òu bè tu wè Adafunaa o kó kuyié borè. ¹⁷ Kè Dafitii yà ti Yiè nKuyie nt̄nni k̄òmè kékuónnè Kuyie nke dò: N cààrèmu. Mí yeté! Benitibè bie nyí cààrè mùmamù, mí nnè n c̄iètè t̄i dò nha ti poté.

Dafiti maámè diwũt̄nni Kuyie nkpeí

(Wénté 1 Bekpààtibè t̄mmú 21:18-26)

¹⁸ De kó diyie dimàà mieke kè Kadii k̄ote k̄yà Dafiti kòò nàké ke dò: Deke Adafunaa yie borè kémaá diwũt̄nni ti Yiè nKuyie.

¹⁹ Kè Dafiti k̄ote kéndonnè ti Yiè nKuyie nti nàkémè ku p̄ānān̄t̄i nān̄t̄o Kati kòò ò nàké. ²⁰ Kè Adafunaa s̄innéní k̄yà okpààti Dafiti kòò kèróo, kòò cokéní kénínkú késinn̄ó o ìikè. ²¹ Kòò beke ke dò: Okpààti dè d̄ommè kàa

k̄oríní m borè? Kè Dafiti dò: N d̄ó a n f̄iténè a yie nku kè m maá ti Yiè nKuyie ndiwũt̄nni kè d̄e yie nkè kù poté kùu yēiku Isidayeeribe kè kùu deè. ²² Kè Adafunaa dò: Okpààti túóté a d̄ó d̄è kó dimàà k̄epā Kuyie. Nte inààke, túóté i k̄éféúté, túóté tenaas̄antè kó ideí k̄etuon̄nè. ²³ Okpààti, n da p̄amu dem̄ou, ke t̄i a Yiè nKuyie nc̄outé a p̄anni, ké da d̄ò mesàà.

²⁴ Kòò kpààti Dafitii ò t̄ēnné ke dò: Yóu kè n d̄è donté ke da yietí, n yí d̄ó k̄epā n Yiè nKuyie ndèmarè n yí f̄éúté d̄è kpéí.

Meñme kè Dafitii donté kuyié nè inààke medít̄bii nsipis̄in̄ummù, ²⁵ kémaá diwũt̄nni debore k̄éfé ti Yiè nKuyie nyiwũ k̄etu k̄éffénè metaummè kpeyi. De m̄onni kè ti Yiè nKuyie mbè w̄énté f̄en̄ns̄àd̄fè, kè kuyēiku kù do bè poté kùu deè.

Bekpààtìbè pátíri ketiri

Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Meketimè m̀ǹǹni Bekpààtìbè pátíri ketiri nè di dèrì de kó yepáte yedé do wè ndimari máà ndi. Bekpààtìbè pátíri ketiri ti náá nSadomɔ̀ kó tikpàti kpéi nke nè betɔ̀bè bèè ò t̀ǹnení be kpeti, Sadomɔ̀ kó tikpàti kpeti tìi né ðake feí nè ò maámè Kuyie ncíètè nè tekpààtìcíètè. O f̀m̀mu kó kum̀nku, kòo né wète kéta mubɔ̀fèù, nè muf̀m̀mu yeimu mieke, kètúóké benitipòbè kè dèe tonté.

Meɔ̀me kè Kuyie nyóu kè be kpààtìyuu toté iwɔ̀ nyì do bo kubakù you bíkè ì ténke í nyie nke bo mbúú Sadomɔ̀ bire, kéwáá mbe kóo kpààti. Meɔ̀me kè dèe dɔ̀ yekpààtìyɔ̀ yàte yèdèè, Sudaa kɔ̀be kó dikpààtìyuu nè Isidayeeribe kperi kè yè ní nnaati di mm̀ǹni diteri kèsinte.

Diì pátíri ti náá nhokpààti d̀m̀m̀me kéndé Kuyie. Wèè kpààti dé Kuyie nweè ɔ̀ nto dihei kè dè naati. Kàa bo yetemè Kuyie nkéfié yebókè kè dè touni dihei kó mucààrimù. Kuyie ndo duɔ̀nnímu ku p̀ānānānti náambè péu kè bè bo ndenni bekpààtìbè ku náànti, wèè né do ðake ífeí mbe mieke weè tu Edii 17-19:21

Di mpátíri náànti duş ke d̀m̀m̀me

1. Dafiti kó yewe sɔ̀nye kó tináànti 1:1-2:12

2. Sadomɔ̀ kó tikpàti 2:13-11:43

3. Yekpààtìyɔ̀ totémè Odoboammu nè Sodoboammu be kó dim̀ǹni 12:1-14:31

4. Sudaa kɔ̀be kó dikpààtìyuu nè Isidayeeribe kperi ye kó tináànti kèntɔ̀ kètúakenè Akabu kó dim̀ǹni 15:1-16:28

5. Akabu kó tikpàti 16:29-22:40

6. Sosafati nè Sodammu nè Asadia 22:41-54

Adonniya d̀m̀m̀me kécɔ̀uté tikpàti

1 De m̀ǹǹni ke s̀s̀ nhokpààti Dafiti kòté ke m̀enke kòté, bá kè bè ò dàtínè tiyààti ò báá keè kuyiinkù. ²Kòo kó betɔ̀mbèè ò nàké ke ð: Okpààti yóu kè tí da waá nhosapàà nkòo nda pí mmutɔ̀mmú kéntú a pokù kè dí nwè nke dɔ̀u kòo nda deì muséé.

³⁻⁴Meɔ̀me kè bèè íté Isidayeeribe tenké kemɔ̀u mieke osapàà nsàawè wammù, kèpété Sunemmu eité mieke osapàà, kòo m̀enke wenni mediè, nkòo yètiri tu Abisaki, kè bèè ò k̀tènni kòo duş nhokpààti kòo mpí nho t̀m̀m̀m̀. Ò me nyí nhò duşnè.

⁵⁻⁶Abusadɔ̀mmu do ku kè Adonniyaa Akiti do peiténè wè Dafiti. Kè wèè naá Mpo, kéntú odasáàti, o cice do í ò bɔ̀nè nè tìmatì, kòo mpɔ̀ti ò túmè okpààti kóo dapàà nkénnáá nke tú: Míi yóo naá nhokpààti. Kòo waá ntenaasántè nè te dèèbè nè behāp̀òmbè sipisínùmmù, ⁷kédakenè Seduya bire Soabu nè ikuş nùtì Abiataa kè bèè ò t̀ǹne. ⁸Ikuş nùtì Sadaki nè Yoyada bire Bennaya nè Natāā ti Yiè nKuyie mpāānānti náàntò nè Simmei kèyíénè Dei nè Dafiti kó behāp̀òmbè bembe í nyie nkòo t̀ǹne.

Natāā nè Batisébaa

bè kònnémè Sadomɔ̀

⁹Diyiè mari kè Adonniyaa ānnè dibanni diyaàhúútàri borè, Ā-Dokedi binte také, kèfié ipe nè inàke nè iwūš ì ã mekùò, kèyú o tebií nè Sudaa tempè nkó bekótìbè bèè do pí nhokpààti Dafiti t̀m̀m̀m̀. ¹⁰Ò me nyí nyu ti Yiè nKuyie mpāānānti náàntò Natāā nè Bennaya nè behāp̀òmbè yekòmbò yèmbè nè o tebite Sadomɔ̀.

¹¹De m̀ǹǹni kè Natāā kote kèyà Batisébaa Sadomɔ̀ yō, kòo nàké ke ð: A kèè Akiti bire Adonniya d̀ð̀rimè ke dò nhò tu okpààti, bá n yiè nhokpààti me nyí tì yéà? ¹²N yóo da duş nyitié nyi, kàa

yie nke ì túnne a deeté amáà nè a kóo dapàà nSadomɔɔ. ¹³ Kɔte kényà okpààti Dafiti kóò nàké ke d̀̀: Okpààti a do n nàkému ke d̀̀ n kóo dapàà nweè yóó naá nhokpààti a kó dif̀̀nkúò kékari a kpààtikàrì, dè né yíme kè Adonniya weè naá nhokpààti?

¹⁴ A yó nkpaá kòò nàánnè kè n kɔtoomu m mómumu nkéyíé kónné a nù.

¹⁵ Mèmmè kè Batisebaa kɔte okpààti borè, ò do me nkòtèmèmu, kéns̀ nho bo kudieku kè Abisaki Sunemmu kou de bo ke pí nho tómmú. ¹⁶ Kè Batisebaa nínkú késínnɔ́ okpààti ìikè, kòo kpààti ò beke ke d̀̀: A yè mba? ¹⁷ Kòò d̀̀: Okpààti a do béimmu kényú ti Yiè nKuyie nyètiri ke d̀̀, n kóo dapàà nweè yóó naá nhokpààti a kó dif̀̀nkúò, kékari a kpààtikàrì. ¹⁸ N né bo ke yo kè bè tu Adonniya weè naá nhokpààti bá a í yé. ¹⁹ Ò ánné dibanni ndi ke kùò inààke péu nè iwúò ì ã mekùò nnè ipe, ke yu a kóo bedapàmbè bemɔu nè ikuó nùti Abiataa nè behāāpòmbè kóo kóti Soabu, ò me nyí yu a kóo dapàà nSadomɔɔ. ²⁰ Okpààti, Isidayeeribe bemɔu da kémumú a bo bè nàkémè weè yóó sɔtè a kpàti. ²¹ Kè meè d̀̀ke a bo kú dii m̀̀nni bè bo ti wén-té beyeibe mí nnè m bire.

²² Kè Batisebaa nkpaá me nnáánnè okpààti, kè Natāā tuokoo. ²³ Kè bèe náké okpààti ke d̀̀: Natāā k̀tení. Kè Natāā taroo kénínkú késínnɔ́ okpààti ìikè, ²⁴ kóò beke ke d̀̀: Okpààti, f̀̀s̀̀ yè nhAdonniya naá nhokpààti kékari a kpààtikàrì? ²⁵ Ò k̀temu yíe nDokeedi binte borè, ke ánné dibanni dierì, ke kùò inààke péu nè yenaadabe yèè ã mekùò nnè ipe, ke yu a kóo bedapàmbè bemɔu nè behāāpòmbè kóo bekótìbè nè ikuó nùti Abiataa. Bemɔu kè bè wè nke yo nke ỳ̀ mmenaà nke pīēkù ke tú: Okpààti Adonniya mbo sáá! ²⁶ Ò me nyí yu ikuó nùti Sadɔki nè Yeoyada bire Bennaya, bá a bire Sadomɔɔ nè mí m mómumu. ²⁷ Okpààti f̀̀s̀̀ yie nke tātè weè yóó

sɔtè a kpàti, bá a í ti nàké tínti a kóo betɔmbàà?

Dafiti tātèmmè weè yóó sɔtè o kpàti

²⁸ De m̀̀nni kòo kpààti Dafiti duó nkè bèe yúní Batisebaa kòo wētení kécóm-mɔ́ okpààti ìikè. ²⁹ Kòo kpààti b́i nke d̀̀: Ti Yiè nKuyie mbomu! M béimmu ke yu ku yètiri, kuò do n deeté m bo dii m̀̀nni meháárimè mieke. ³⁰ M béimmu ke tú n yóó d̀̀mu yíe n da d̀̀nnè dii nù, ke tú a bire Sadomɔɔ bo sɔtè n kpàti kékari n kpààtikàrì.

³¹ Kè Batisebaa nínkóo késínnɔ́ okpààti ìikè kébéi nke d̀̀: Okpààti, míbo sáá!

³² De kóo dif̀̀nkúò kòo kpààti Dafiti duó nkè bèe yúní ikuó nùti Sadɔki nè ti Yiè nKuyie mpāānāǹti náaǹto Natāā, nè Yeoyadaa bire Bennaya kè bèe tukení. ³³ Kòo bè náké ke d̀̀: Túóténè nhāāpòmbè bèe n kpaánè kè dí kɔte kédee m bire Sadomɔɔ sāmmarímú kóo k̀ten-nè Kiyōō. ³⁴ Kè ikuó nùti Sadɔki nè ti Yiè nKuyie mpāānāǹti náaǹto Natāā, kè bèe ò cóú mmekùò nkóò cānné, kòò ntú Isidayeeribe kóo kpààti. Kè bèe dèè dí eé ditāteheù kēhuu ke d̀̀: Okpààti Sadomɔɔ mbo sáá! ³⁵ De kóo dif̀̀nkúò kè di ò túnne kékonní diheì, kòo kari n kpààtikàrì, weè yóó sɔtè n kpàti, n we ntāātè kòò bo mbaké Isidayeeribe bemɔu nè Sudaa kòbe.

³⁶ Kè Bennaya tēnné okpààti ke d̀̀: Okpààti, dè wennimu mediè, ti Yiè nKuyie nha tū nkù kuè b́i nnè a kóo dinù mieke. ³⁷ Kù do da bonè mèè botí, kù mme mbonè okpààti Sadomɔɔ, kédéúk̀nnè o kpàti kè tìi pēētè f̀̀ n yíe nDafiti a kpeti.

Bè pīmmè Sadomɔɔ tikpàti

(Wénté 1 Bekpààtibè tómmú 29:21-25)

³⁸ Kè ikuó nùti Sadɔki nè ti Yiè nKuyie mpāānāǹti náaǹto Natāā nè Yeyoyada bire Bennaya nè Kedetibe nè Pedesi-

ibe, kè bèe kàte Sadomɔɔ borè, kòdò dèe nhokpààti kòdò sāmmarímú, kòdò kòtenè Kiyɔɔ. ³⁹ Kè ikuɔ̀ nùtì Sadɔ̀ki ta ti Yiè nKuyie ntou kètúóté dinaàyènnì ke di cùs̀ mekùdò, ké mè còú nSadomɔɔ yuu ínke, kòdò cānné kòdò bo ntú okpààti. Ò dèe meṁme kè bèe eé ditāteheù kèhuu ke dò: Okpààti, Sadomɔɔ mbo sáà! ⁴⁰ De kò difɔ̀nkúò kè bèe ò tūnne kè bèe wētení dihei. Kè benitibè eu itārì kè diwèi bèe bo mediè nkè bèe ùú kè ketenkè sànti.

Adonniya yīkèmè ò do dɔ́ kédòò tì

⁴¹ De m̀nnnì ke s̀́ nhAdonniya nè ò do yu bè kè bèe di ke dèe, kékeè kutoweku, kè Soabuu banté ditāteheù dab̀nnnì ke d̀̀: Ba nkò kutoweku dáátí dihei?

⁴² Ò kpaá me nnáá nkè ikuɔ̀ nùtì Abiataa bire Yonnatā tū̀kení, kè Adonniya d̀̀: A tú onitì m̀mmuɔ̀ nwe, tanní! N yému ke d̀̀ nha ti t̀́nì tináaṁsààti nti. ⁴³ Kòdò d̀̀: Áà, m̀ pètìnke d̀̀ ke da náké okpààti Dafiti tāātémè mme Sadomɔɔ kòdò bo sɔ̀tè o kpàti. ⁴⁴ Ò duɔ̀ nkè ikuɔ̀ nùtì Sadɔ̀ki nè ti Yiè nKuyie mpānāaṁti náaṁtò Natāā nè Yeyoyada bire Bennaya nè Kedetiibe nè Pedesiibe nè okpààti kò tihāp̀̀ntì kè bèe dee nSadomɔɔ wenwe okpààti o kòdò sāmmarímú kođó cíe Kiyɔɔ binte borè. ⁴⁵ Kiyɔɔ binte borè kè ikuɔ̀ nùtì Sadɔ̀ki nè ti Yiè nKuyie mpānāaṁti náaṁtò Natāā kè bèe ò còú mmekùdò nkođó pī ntipkàti. Ke dèe kè benitibè bemou ò cíenní nè diwèi, di do yo de kò kutoweku. ⁴⁶ Kòdò tū̀kení, ke dàátí ke kàri dikpààtikàri. ⁴⁷ Kòdò kpààti tū̀mbè kòtení ke sàntí okpààti Dafiti ke tú: Ti Yiè nKuyie nha tū̀ nkùu déú̀k̀unne Sadomɔɔ kpàti kè tìi pḕtè a kpeti do d̀̀mmè, ké nti cḕnè. Bèe yī meṁme kòdò kpààti s̀́nnoɔ ò d̀̀ú ínke, ⁴⁸ kébéi nke d̀̀, ò sàntí o Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū̀ nkùu kùu ò duɔ̀ nwèe yóo sɔ̀tè o kpàti, kòdò yà nè o nnfè dè d̀̀d̀mè.

⁴⁹ Kè Adonniya kòbe tì kèe kè be k̀̀n-tii aá, kè bèe cíéte bemáà bemáà bá wè o kò kupíkù. ⁵⁰ Kè kuf̀waà nhauté Adonniya kòdò coké Sadomɔɔ kékòte diwū̀t̀̀nnnì borè, kéncómmú kèpí ndi bàkè. ⁵¹ Kè bèe náké Sadomɔɔ ke d̀̀: Adonniya coké f̀́ nwe ke kòte ke cómmú ke pí ndiwū̀t̀̀nnnì kò yebàkè, ke náá nkétú ò í iti kàa í pàrikè ke tú a í yóo ò kùu.

⁵² Kè Sadomɔɔ bè tḕnnè ke d̀̀: Kòdò d̀̀ori kè dè wenni m̀ báá ò kàáké, kòdò me nyí d̀̀ori kè dè sié ò d̀̀ nkékúmu.

⁵³ Meṁme kè Sadomɔɔ t̀́ nkè bèe yuní Adonniya diwū̀t̀̀nnnì borè, kòdò kòtení ke nínkóo okpààti Sadomɔɔ ì̀̀kè. Kòdò ò náké ke d̀̀: Kò nha cíè̀tè.

Dafiti duɔ̀mmè o tié nsɔ̀nyi Sadomɔɔ

2 Dafiti banté dii m̀nnnì ò duú̀nnèmmè mukúú nkéduɔ̀ nyitié nsɔ̀nyi o bire Sadomɔɔ, ² kòdò náké ke d̀̀: N t̀́d̀nnè m̀ bo tū̀nne m̀mmè ti yembè kò kuce. Túóté tik̀nyauti a kòtému. ³ Á nd̀̀ori ti Yiè nKuyie nha tū̀ nkùu d̀̀mè, á ntū nku kò kuce, kèntū nku kuɔ̀ nè ku tannò, kèntū nku béi ntì nè ku kuɔ̀ ì̀ wàri M̀yiisi páte mieke. Meṁme a d̀̀ori dè demou bo nyíemmè. ⁴ Meṁme ti Yiè nKuyie mbo d̀̀mè kù do n náké tì ke d̀̀: Kàa yaabí d̀̀ori n d̀̀mè ke tū̀ n kò kuce nè tim̀m̀m̀nti ke n tū̀nnè be yèmmè memou, a cíè̀tè báá paá okpààti.

⁵ De kò difɔ̀nkúò a báá yè nYeduya bire Soabu n d̀̀d̀ dè, weè kùu Isidayeeribe kò behāp̀̀mbè iwēi yembè bèdè, Nee bire Abunee nè Yetee bire Amasa. Bè do kari bàmmùu nwe bá mudò í bo, kòdò bè kùu. De kò medađ̀rimè d̀̀nnè ò tēi meỳi mme n neùti nè n naàk̀̀nfè. De kò meyèi mbo o yuu ínke nke. ⁶ D̀̀d̀ meciì nha báá ò yóu kòdò kóté kékú. ⁷ Á nyé Badisidaii bí nKadaadi ei kòbe kèpí. N do cokù a kóo kótì Abusad̀mmu kè beè kòtení ké n teennè. Nè de kèpí nhá bè d̀̀d̀ mesà. ⁸ A múnke báá yè mBensamee botí kou Kedaa bire

Simeii kpéi mBaudimmu eì kou. N do cooti diì m̀nni ke k̄ri Maannaimmu k̄e weè ní nni mbòmmù kusìnkù ke tú m bo yà! Ke n w̄te kénküntiní k̄o k̄tení Sudit̄ēē k̄e n co. N de nh̄ò d̄óunn̄e dinùù ti Yìè nKuyie nyìk̄e ke d̄: M báá ò k̄ù. ⁹A tú mecìi nyiè nwe a bá nh̄ò w̄ò nhosààw̄e bá ò me nkòt̄ém̄e, a nȳé a bo ȳim̄e k̄ò d̄eite.

Dafiti kumè k̄e Sadom̄w̄ nsak̄én̄e o kp̄àtì

(Wént̄e 1 Bekp̄ààtìbè t̄mmù 29:26-28)

¹⁰K̄e Dafitii kú k̄e b̄e ò k̄unn̄e o eì Sedisad̄emmu. ¹¹Ò do bak̄é Isidaȳeribe ke d̄ yebie nsip̄isnàà ndi. Ò do bo Ebun̄w̄ ke d̄ yebie nȳeyiek̄e ndi k̄embo Sedisad̄emmu ke d̄ yebie nsip̄is̄it̄āāti n̄e ȳt̄āāti. ¹²Mēm̄me k̄e Sadom̄w̄ s̄w̄t̄e o cice Dafiti kó tikp̄àtì, k̄o kp̄àtì deuke mediè.

Sadom̄w̄ k̄um̄e Adonniya

¹³De m̀nni k̄e Adonniya, Dafiti pok̄u Akiti do ò peit̄én̄e w̄e k̄te k̄yà Batisebaa Sadom̄w̄ ȳ, k̄o ò beke ke d̄: A k̄t̄enn̄i kusààk̄u nku bakaà? K̄o ò t̄ēn̄e ke d̄: Èē, ¹⁴k̄e d̄e ke d̄: M m̄ke t̄imatì nti ke bo da náké. K̄ò d̄: Béi!

¹⁵K̄e Adonniya d̄: A ȳēmu a m̄óm̄mu, mm̄fi do d̄omm̄e k̄édi tikp̄àtì. Isidaȳeribe b̄em̄u do baa m̄fi bo naám̄m̄e okp̄àtì. D̄e me nyí yie nke m̄e d̄d̄. K̄e n tebite Sadom̄w̄ weè t̄i di, ti Yìè nKuyie nkuu me nȳē. ¹⁶N d̄s a n d̄w̄ t̄imatì nti, a báá yete! K̄e Batisebaa d̄: Béi! ¹⁷K̄e Adonniya d̄: N da báámmu, m̄w̄ okp̄àtì Sadom̄w̄ k̄o n duś nhAbisaki Sunemmu eì kou k̄e m puoke, n ȳemm̄e d̄ò nh̄ò báá w̄e nda yeten̄e. ¹⁸K̄e Batisebaa d̄: D̄e wenni, m bo k̄te k̄yà okp̄àtì, k̄ò b̄inn̄e a kp̄éi.

¹⁹Mēm̄me k̄o k̄te k̄yà Sadom̄w̄ ke bo ò b̄inn̄e Adonniya kp̄éi. K̄o kp̄àt̄ii Sadom̄w̄ íté o k̄ari ìnk̄e k̄ék̄ét̄ení o bíék̄e k̄én̄ínk̄u k̄és̄inn̄w̄ k̄éw̄ete k̄ékari, k̄éduś

nk̄e b̄e d̄w̄ ndikp̄àt̄ik̄ari teri o bak̄u yoū, k̄o ȳw̄ kari k̄ò d̄ p̄ēnn̄e, ²⁰k̄ò náké ke d̄: N d̄s ke da m̄w̄ t̄imatì nti s̄amp̄ór̄e a báá yete d̄ò! K̄o kp̄àt̄ii ò t̄ēn̄e ke d̄: N ȳ m̄w̄ a d̄s d̄e n yí ȳó d̄e nda yeten̄e. ²¹K̄o ȳ d̄: Ti báá duś nhAbisaki Sunemmu kou Adonniya k̄o puokàd̄?

²²K̄e Sadom̄w̄ ò t̄ēn̄e ke d̄: D̄e ȳime k̄a tu n duś nhAbisaki Sunemmu kou Adonniya k̄o puoke? A p̄anke na nyí nh ò duś ntikp̄àtì, weè me ntúm̄e Mpo. Duś nk̄e nh ò duś ntikp̄àtì wenwe n̄e o k̄obe n̄e ikuś niùti Abiataa n̄e beh̄āp̄òm̄b̄e k̄o k̄òt̄i Soabu.

²³K̄e Sadom̄w̄ parik̄e n̄e ti Yìè nKuyie nȳet̄iri ke d̄: Adonniya me nd̄àát̄i ke beke t̄i, k̄e n yí ò k̄u ti Yìè nKuyie nni mpot̄é! ²⁴N̄e ti Yìè nKuyie nk̄u n k̄anne n cice Dafiti kó dikp̄àt̄ik̄ari, ke f̄i n kp̄àtì, ke b̄e nke ȳ: Tikp̄àtì bo mbo n c̄īt̄e s̄áà. M p̄arik̄emu n̄e ku ȳet̄iri ke tú Adonniya bo kú ȳie, ²⁵k̄ét̄o nYeoyada bire Bennaya k̄o ò k̄u. Mēm̄me Adonniya kumè.

Sadom̄w̄ b̄etim̄e Abiataa Sedisad̄emmu

²⁶K̄o kp̄àt̄i Sadom̄w̄ náké ikuś niùti Abiataa ke d̄: Ít̄e die nk̄ék̄ò nhAnat̄oti a cie. A d̄ò nk̄ekuomu. M me nyí d̄s ke da ku ke ȳ f̄ī do t̄um̄e ti Yìè nKuyie ntaumm̄e t̄u n cice Dafiti kó dim̀nni, k̄e di w̄enn̄e ke ta meh̄áarim̄e mieke.

²⁷Mēm̄me Sadom̄w̄ ò b̄etim̄e bá ò t̄enke í nt̄u ikuś niùti. De m̀nni k̄e d̄e d̄w̄ ti Yìè nKuyie ndo náké t̄i Sidoo eì ke d̄ t̄i ȳó t̄ukeni Edii c̄īt̄e.

Sadom̄w̄ k̄um̄e Soabu

²⁸K̄e Soabuu keè t̄i t̄ùd̄keni Adonniya n̄e Abiataa k̄ecok̄e k̄eta ti Yìè nKuyie ntaumm̄e tou k̄encómm̄u k̄ep̄i ndiw̄ūst̄ōnni bàk̄e. Soabu do k̄ómm̄umu Adonniya n̄e dim̀nni, ò me ndo í k̄ómm̄u Abusad̄emmu. ²⁹K̄e b̄e náké

okpààti Sodomɔ ke d̀̀: Soabu coké ke k̀̀te ti Yiè nKuyie ntaummè tou ke c̀̀ommú ḱ́pí ndiwũt̀̀nni bàkè. Kè Sodomɔ t̄ nYeoyada bire Bennaya ke d̀̀: K̀̀te k̀̀d k̀̀u.

³⁰ Kè Bennaya k̀̀te ḱ́náké Soabu ke d̀̀: Okpààti tu a ỳ̀nni dende, k̀̀d yete ke d̀̀: N yí yeti! N d́́ ḱ́kú die nde.

Kè Bennaya ẁ̀te ḱ́náké okpààti Soabu nàkè tì. ³¹ K̀̀d kpààti d̀̀: Dè wenni, kuw we deborè ḱ́nd̀̀nnè ò béi ntì, k̀̀d k̀̀nné. K̀̀d k̀̀u bèè nitisààbè báá ti b̀̀nté kukúsìnkù, mí nnè n cice c̀̀t̀̀tè.

³² Nèe bire Abunee Isidayeeribe āāp̀̀mbè k̀̀o k̀̀tì nè Amasa Sudaā āāp̀̀mbè k̀̀o k̀̀tì. Bè do tú benitisààbè mbe koð p̀̀t̀̀tè, k̀̀d bè k̀̀u dis̀̀rì bá n cice í yé. De k̀̀ meyei mbo do o yuu ínkè. ³³ Bè ò b̀̀nté kusìnkù wenwe nè o c̀̀t̀̀tè k̀̀boo s̀̀á. Kè ti Yiè nKuyie nk̀̀ mesàà nnì mbonè Dafiti nè o yaàbíò ì ỳ́ ns̀̀ké o kpàti s̀̀á.

³⁴ Mèmmè kè Yeoyada bire Bennaya k̀̀te k̀̀d k̀̀u kè bèe o k̀̀nné o c̀̀t̀̀tè. O c̀̀t̀̀tè do bo dikpáá ndi. ³⁵ De m̀̀nni k̀̀d kpààti túóté Bennaya ḱ́c̀̀nné Soabu f̀̀t̀̀rì k̀̀d mbaké behāāp̀̀mbè, ḱ́t̀̀t̀̀tè Sadaiki ḱ́c̀̀nné Abiataa f̀̀t̀̀rì k̀̀d ntú ikú̀ ǹ̀tì.

Sodomɔ k̀̀mè Simeii

³⁶ Kè Sodomɔ duó nkè bèe ỳ́nì Simeii, k̀̀d ò nàkè ke d̀̀: Maá a c̀̀t̀̀tè Sedisademmú ḱ́mbo, a báá yè ḱ́ntú a bo k̀̀te d̀̀marè. ³⁷ Kàa yè diyè marì ke s̀̀nté kukò nSetinɔ a nyé ke d̀̀ nha kumu, dè me mbá ntú n kpeti, nè a yuu ndi. ³⁸ Kè Simeii d̀̀: Dè wenni okpààti, n ỳ́o d̀̀dmu a béi ntì. Mèmmè kè Simeii mbo Sedisademmú ḱ́mte. ³⁹ Yebie nyètāāti k̀̀ dif̀̀nk̀̀d k̀̀d k̀̀ tidaati matì tidétì coké, ḱ́k̀̀te Maaka bire Akiisi Kati k̀̀o kpààti borè. Kè bèe nàkè Simeii ke d̀̀: A daati bo Kati nwe. ⁴⁰ K̀̀d deke o s̄marimú ḱ́k̀̀te Kati, ḱ́c̀̀utè o daati Akiisi borè, ḱ́wète ḱ́k̀̀nnè Sedisademmú. ⁴¹ Kè bèe nàkè okpààti Sodomɔ ke d̀̀:

Simeii k̀̀te Kati ke ẁ̀te ke k̀̀d nSedisademmú. ⁴² K̀̀d duó nkè bèe ò ỳ́nì k̀̀d ò nàkè ke d̀̀: N s̀̀d duó nkàa parikè ti Yiè nKuyie nỳ̀kè ke d̀̀: A í ỳ̀tì dihei, kè n da nàkè ke d̀̀: Kàa yè bá ke k̀̀te kupíkù makù, a kumu. Kàa d̀̀: Èè, a kèemu. ⁴³ Dè ỳ́me kàa né í p̄ nha d̀̀nnè d̀̀ ǹ̀tì ti Yiè nKuyie? Dè d̀̀mme kàa yete n s̀̀d da nàkè d̀̀ ǹ̀tì? ⁴⁴ K̀̀d yé ḱ́náké Simeii ke d̀̀: A m̀̀mmú nha ỳ́mu, a yèmmè da náammú meyei nha d̀̀d mè n cice Dafiti, mè do a yuu ínkè, ⁴⁵ ti Yiè nKuyie mme nỳ́o nni nd̀̀rìmu mesàà nkè Dafiti kpàti nf̀̀k̀̀ s̀̀á.

⁴⁶ Mèmmè okpààti duómmè kè Yeoyada bire Bennaya denne Simeii k̀̀d k̀̀u.

De m̀̀nni kè Sodomɔ kpàti né d̀̀ke f̀̀k̀̀.

Sodomɔ puokemè Esibiti k̀̀o kpààti k̀̀o sapàà

3 K̀̀d kpààti Sodomɔ puoke Esibiti k̀̀o kpààti k̀̀o sapàà, nnè okpààti kè bèe m̀̀te metaummè, kè Sodomɔ konnènni o pokù Dafiti ei Sedisademmú, ḱ́mbaanè ò bo maámmè o k̀̀ tekpààtic̀̀t̀̀tè nè ti Yiè nKuyie nkpete, ḱ́maánè kuduotí ḱ́fitè Sedisademmú.

² De k̀̀ dim̀̀nni bè do feu iwũ ti Yiè nKuyie nyetārè ínkè nke yet̀̀rè borè. Ke yé bè mu ndo í maámè t̀̀c̀̀t̀̀tè ti Yiè nKuyie nkpete. ³ Kè Sodomɔ ndó ti Yiè nKuyie nkéntù nho cice Dafiti do nàkè tì, ke né nkpaá feu iwũ ti Yiè nKuyie nyetārè ínkè k̀̀ yet̀̀rè ke tù̀nnè tihúúntì.

Sodomɔ m̀̀mè ti Yiè nKuyie mmeciì

(Wénté 2 Bekpààtibè t̄mmú 1:2-13)

⁴ Diyè marì k̀̀d kpààti Sodomɔ k̀̀te Kabaāā ke bo f̀̀é iwũ ti Yiè nKuyie. Diwũt̀̀nni didieri do ke mbo k̀̀d f̀̀é iwũ ti Yiè nKuyie ntekupítè (1000) ḱ́tu nde ínkè. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nk̀̀tení Kabaāā Sodomɔ borè keyènkè. K̀̀d

béinnè tidouhnti mieke ke dò: M mɔ́ a dɔ́ dè kè n dè nda pã.

⁶Kè Sadomɔ́ dò: N Yiè nKuyie, a dɔ́mu a kóo tɔ́nti n cice Dafiti mesàà nke yé ò do túmmè a kó kuce nè tímóm-mɔ́nti, ke dɔ́ri dèè wenni kòo borime síé. Kàa ò dɔ́ mesàà nke duó nkòo bí kó dèmarè kàri yie nho kpààtikàri ínkè. ⁷Ti Yiè nKuyie nfɔ́ dò dɔ́ okpààti kè ñ sɔ́tè n cice Dafiti kpàti. M me nkpaá tú odapàà nwe, n yí yé m bo niité mèè botí benitibè. ⁸Nte mí nke dò nkéniité a nitibè a tãátè bè kè bè sū, ke í dò nkékaa nkédeè. ⁹N Yiè nKuyie duó mí nha kóo tɔ́nti mecii kè n na kéniié a nitibè, kéna kémbaàti meyei nnè mesàà, kè dè í dò mmemme we mbo na kéniié a nitibè, kunitisíku kuu.

¹⁰Kè ti Yiè nKuyie mpénsiri Sadomɔ́ kù mɔ́ tì, ¹¹kòdò nàké ke dò: A í me mmɔ́mè a fòmму bo mɔ́ntemè, a me nyí mɔ́ tikpàti yoo a dootitɔ́bè bo kúmè, ke m mɔ́ mecii, ke bo na kémbekùnè n nitibè, ¹²n yóo da duómmu a m mɔ́ dè, meyèmmè nè mecii nhòmòu mu nyí dè mɔ́dte, òmòu me nyí kpaá ke bo dè mɔ́dte. ¹³M bo da pãñ a í m mɔ́ dè, n yóo da duómmu tikpàti medié nkàa yètiri ncéè, képèètè bekpààtibè bemɔ́. ¹⁴Kàa tū n kó kuce ke dɔ́ri n kuó nè n tannò dè yèmmè, a cice Dafiti do dòmme, m bo duó nkàa fòmму okè.

¹⁵Kè Sadomɔ́ entení kénsó nti Yiè nKuyie nhò béinnè tidouhnti nti. Kòo konní Sedisademmu, kékote ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu borè, kéfié iwúó Kuyie nkétuó nké kù fié metaummè kpeyi, kéyú o tumbè ké bè ànnè dibanni.

Sadomɔ́ bekémè mecii nkó tibeénti

¹⁶Diyiè marì kè benitipòbè mabè bèdébè bèè dɔuti dɔutinè benitidaabèè kɔtení okpààti Sadomɔ́ borè. ¹⁷Kòo ketiwè dò: Okpààti n da báámmu kén-té kékeè n dɔ́ ké da náké tì. Mí nnè onitipòkù yie ntí bo tecíètè tidé, kè m peité

m bire. ¹⁸Kè dè mòke yewe yètããti kòo peité o kperè. Ti me mbo tecíètè tidé ndi, otòu mɔ́ í dè bo. ¹⁹Keyènkè mɔ́nni kòdò duó ke yàkè o bire kè dè ku. ²⁰Kòdò ité kè n kpaá duó, kòdò tùóté m bire ke duó nho kó didòu ke tùóténí o kperè dèè ku ke dɔu m borè. ²¹Kè nh èntení dikúnweñni ke bo yãá m bire, ke sɔ́ ndè ku. Kè dè wenke kè n dè wèñtè mesàà nke sɔ́ n kperè dake.

²²Kòo nitipòkù tòu dò: Ò soúmmu mífi kperè fòu, o kperè deè ku.

Kòdò tòu dò: Biti! N kperè deè fòu, a kperè deè ku.

Kè bè íneí okpààti Sadomɔ́ ìkè. ²³De mɔ́nni kòo kpààti Sadomɔ́ dò: Yie nhóó mè nyímè: Mífi kperè fòu kàa kperè deè ku. Kòo tòu dò: Mífi kperè fòu, kàa kperè deè ku. Ti yóo yàmu. ²⁴Túóténí disie! Kè bèè dè tùóténí. ²⁵Kòdò dò: Yaténè debire dèè fòu! Kéduó nwe nnitipòkù diyari otòu diteri.

²⁶Kè mesémmèe pí ndebire dèè fòu de yó kòdò dò: Okpààti n da báámmu! Báá kuonè debire, duónnè we de kè dè nfòu. Kòo nitipòkù tòu yie tú: Yaténè de kè tí paà tidé.

²⁷De mɔ́nni kòo kpààti dò: Báá kuonè debire, duónnè de onitipòkù ketiwè de yó we ntú.

²⁸Kè Isidayeeribe bemɔ́ keè Sadomɔ́ beké mèè botí de kó tibeénti, kòdò depe, kébanté ti Yiè nKuyie nkuò ò duómmè mecii nkòdò beké de kó tibeénti.

Bèè tu bekótibè Sadomɔ́ kpàti mieke

4 Kòo kpààti Sadomɔ́ mbaké Isidayeeribe bemɔ́. ²Nte bèè do ni o kpàti mieke be yètè: Sadaki bire Asadia, weè do tú ikuó niùti. ³Kè Sisaa bí Ediodefu nè Aiya, kè bè ntú bepátíwãábè. Kè Aidudi bire Yoyafati ntú dikpààtitònni. ⁴Kè Yeyoyada bire Bennaya mbaké behããpòmbè. Sadaki nè Abiataa kè bè ntú ikuó niùbè. ⁵Kè Natãã bire Asadia mbaké kùmãndãábè. Kè Natãã bire terè Sabudi ntú ikuó

niùti, okpààti népo, wèè ò duò nyitié. ⁶Kè Aisaa mbaké okpààti cîètè mieke. Kè Abuda bire Adonnidammu baké muheikèntõmmú.

⁷Sadomɔ do mɔke kùmàndáàbè tepíítè nè bèdébè ndi o kpààtiyuu mieke, kè beè nte bè bo nduðmmè tidiiti okpààti nè o cîètè temou, bá wèè kùmàndáà kòò níí nte otánkù òmáà dibenni mieke ò bo nduðmmè okpààti nè o cîètè kɔbe tidiiti. ⁸Nte de kóo kùmàndáàbè yètè: Uuri bire dèè do te Efadaimmu tempè nyetārè ínkè. ⁹Kè Dekeri bire nte Makaa tempè nè Sadibimmu kɔku nè Beti-Semesi kɔku nè Edonni Beti-Ananni kɔku. ¹⁰Kè Eseti bire nte Adibɔti Sokoo tempè nnè Efee kó ketenkè kemou. ¹¹Kè Abinnadabu bire nte Dɔɔ tempè nyetārè kɔku, képuoke Sadomɔ bire Tafati. ¹²Kè Aidudi bire Baana nte Tanaki èi nè Mekidoo kperi nè Beti-Seanni kó kutempè nkumou kùù tókénè Saditanni Sisedeedi bakù cǎnku kétuɔkenè Abedi-Meodaa nè Yokindeammu. ¹³Kè Kebee bire nte Damɔti èi dii bo Kadaadi tempè nnè Yaii Manansee bire kó sihekesí, kè wèè nte Adikɔbu Basāa tempè, nde kó kutempè ndo mɔke yehékè sipísikuò ndi kè iduotí yè fité kè yecákè kpetí ke páké nè disɔɔwũ kó imátideí. ¹⁴Kè Ido bire Ainnadabu nte Maannaimmu tempè. ¹⁵Kè Ayimasi nte Nefutadii tempè. Ò múnke do po Sadomɔ kóo sapàà nwe, kòò yètirí tu Basimati. ¹⁶Kè Usaii bire Baana nte Asee tempè nnè Beadoti èi. ¹⁷Kè Paduyaa Yosafati bire nte Isakaa tempè. ¹⁸Kè Edaa bire Simeii nte Bensamee tempè. ¹⁹Kè Uudi bire Kebee nte Kadaadi tempè nnè Amɔriibe kpààti Sionni èi nè Basāa kɔbe kpààti Ōku kperi. Kè kùmàndáà diwèè mbo òmáà wèè baké de kó yehékè tepíítè nè yèdèè.

²⁰Sudaa kɔbe nè Isidayeeribe bè do sù ke dònne dàméèrì nùù kó mubirímú

mmu ke mɔke ke yo nke yò nkè dè bè naati.

5 Sadomɔ wèè do baké kukó ndiekù Efadati kó yekpààtiyɔ yemou kèntɔ kétuɔkenè Fidisitèèbe tenkè Esibiti kó kutempè mmànkú. Kè de kó yekpààtiyɔ yemou ò b̀ùtè, ké nhò yieti dàmpòd.

²Kè bè ndò nké nhò duò mbá dii yìè muyuo mmùù nàa nke í yòkè mesàà ncidóòbè sikɔpísíwei (9000), mùù yòkè mesàà ncidóòbè tekɔpííítè nè sikɔpísíni (18000), ³yenaadakè bè soó nyè ke yè duò ntidisààti tepíítè, cénkoo kpeye sipísidé, ipe tekòùtè (100). Bè í kàannè iwũ tɛi, siwei iwauri nè iperí nè sikoó bè soó nsì ke sì duò ntidisààti.

⁴Sadomɔ wèè do baké diyè yìèní kè, kubakù cǎnku bíékè kó kutempè nkumou kétúóté Tifisaa kétuɔkenè Kasaa, kè de kó bekpààtibè bemou ò b̀ùtè. Mudò ò í mbo be cuokè wenwe nè yehékè yèè ò tókénè, kè bè mbo kè dè bè naati. ⁵Sadomɔ kpàti bie mmieke Sudaa kɔbe nè Isidayeeribe kè bè mbo bá bè í yìèkù be tenkè kemou mieke. Bá wèè kòò fiiku o tie mbè tu dè fínýì nè fikíè.

⁶Sadomɔ do mɔke sisèí nè si dèèbè tekɔpííítè nè sikɔpísídé ndi (12000) nè yetuo sisèí sikɔpísínàà bo na ke ta yè (4000).

⁷Kùmàndáàbè bè tǎátè bè kè bè bo nhò duò ntidiiti bá wèè otánkù òmáà òmáà dibenni mieke, kè bè ndake ké ntì nhò duò mbá dèmarè í nhò dònni, wenwe nè o népobè, ⁸ké nhò touní sisèí kó tidiiti nè timúti o sèí kpéi nnè inààke ìi dùù, kè bè ndè touní bá wèè o kó mēfíè nnè dè dò nkémàmè.

Ti Yiè nKuyie ndo duómmè Sadomɔ mecii

⁹Ti Yiè nKuyie ndo duó nSadomɔ mēè yèmmè nè mecii nde do í sènní, kòò nyé kè dè sù ke dònne dàméèrì kó mubirímú. ¹⁰Sadomɔ cii ndo pèētému

diyie yìenì kèè bíékè kɔbe kó mecii nyembè nè Esibiti kɔbe bemɔu kōme. ¹¹ Ò do pēnkūmu benitibè bemɔu mecii, nkēmpēnkūnè Etāā mómumu nhEdaasi ei kou, kēmpēnkū mecii mMaodii kó ibí, Emaa nè Kadikwadi nè Dadidaa. Nè de kpéí nkòo yètirì feité yehékè yemɔu mieke yèè bè fité. ¹² Kòo ànné yekot-inò sikɔupísitāāti (3000) iyie tekɔupítè nè ìnùmù (1005). ¹³ Kòo náké detie nkpéí, kētúóté detie ndierè Dimaa kpere, kétaunnè tifapèùti tìi yìè imarí ìnkè, kénáké tiwanwanti itàake ìnàà kpeti kpéí nè sinɔɔ nè debambaannè nè siyī. ¹⁴ Kè benitibè nyiitini ibotí imɔu mieke ke kòrini ke bo keè mecii nkó tináanti Sadomɔɔ náà nti. Kè bekpààtibè bemɔu keè o kpéí kēntūōnni benitibè kè bè kòrini ke yo o náanti.

**Sadomɔɔ bàátímè ti
Yiè nKuyie ncíètè marimù**

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 2:2-15)

¹⁵ Idammu Tiiri kóo kpààti do ò ndápúnèmu Dafiti. Ò kèè dii mōnni bè pīnmè Sadomɔɔ tikpàti kòo bo sɔtè o cice Dafiti kpàti kédeite benitibè kētō nkè bè bo ò dɔu nSadomɔɔ. ¹⁶ Kè Sadomɔɔ múnke tō nkè bè bo ò nàkè ke dō:

¹⁷ A yēmu ke dō n cice Dafiti do í na nè o dootitɔbè kémaá ti Yiè nKuyie ncíètè. Kè kù me nduó nkòò bè na. ¹⁸ Di mmōnni ti Yiè nKuyie mme nni nhòm-pūmmu, dēmarè tēnke í n kɔōnnè. ¹⁹ N yēmme dō ndi mmōnni m maámu ti Yiè nKuyie ntēcíètè bè yó nkù bàá ntèè mieke kēndōnnè kù do ti nàkémè n cice Dafiti ke dō: A bire dèè bo sɔtè a kpàti deè yó m maá tēcíètè. ²⁰ N da báámmu duó nkàa kó betōmbè n kōú Dimaa tārì kó detekperè. N yóo duónkomu n kó betōmbè kè bè teennè a kɔbe, kàa yí n yietí idè a tōmbè, m bè yietí. A yēmu ke dō mbēmabè í bo n cie bèè nɔ mmutekōú ke dōnnè a kɔbe Sidonniibe.

²¹ Kè Idammuu keè de kó tináanti kè dèe o narike, kòo sante ti Yiè nKuyie nke dō: Ti Yiè nKuyie nyètirì ndeu kunku kùu duó nDafiti debire dèè ciì, kè dè baké kubotí kudiekù Isidayeeriibe. ²² De kó difōnkúò kētō nkè bèe náké Sadomɔɔ ke dō: Okpààti tu ò kèèmu a yē mmù, ke tú ò bo da pā detekperè nè bè tu dè sètiri a dō dè mmamè. ²³ O tōmbè yóo dè cúunkomu ditārì Dimaa kékatenè dāmèèrì, kè dè boú kētannè dāmèèrì, kè dèe tuɔke a dō dè kè bèe dè cúú kàa dè tūóté. Ò dō tìi yeti tú: A bo nhò duōmmè tidiiti kòo piúnè o cíètè.

²⁴ Mēmme kè Idammuu duó nSadomɔɔ detekperè nè bè tu dè sipèrésì, ò dō dè mmamè. ²⁵ Kè Sadomɔɔ me nni nhò duó ntidiiti bá dii benni tōnni sikɔupísikuò (6000), detie mbè tu dè odifè de kó mekɔsāmè dítiribè sikɔupísini (8000). Sadomɔɔ do de nhò duó mbá dii benni.

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nduó nSadomɔɔ mecii nkéndōnnè kù do tì nhò nàkémè. Kè bè nnaati wenwe nè Idammu kédōōnnè betɔbè metaummè.

**Sadomɔɔ do pīnnè bèè
nitibè muheikèntōmmú**

*(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú
1:18. 2:1, 16-17)*

²⁷ Kè Sadomɔɔ pīnnè Isidayeeriibe sikɔupísitāāti (30000) muheikèntōmmú, ²⁸ kè mbè duōnko ditārì Dimaa bá wèè tánkù benitibè tekɔupííftè (10000). Bá dii tīnni kè di níí dō otánkù òmáà ditārì Dimaa, bèdébè tēcíètè. Adonidammu weè do bè baké bè pī ndè muheikèntōmmú. ²⁹ Bèè te mutòu kè bembe mbo sikɔupísiyiekè (70000). Bèè pùò nyetárè ditārì ìnkè kè bembe mbo sikɔupísini (80000). ³⁰ Ke né mbúútí bè do tātè bè, kè bè mpokoo bèè baké betōmbè, bembe do bo sikɔupísitāāti nè sikɔusitāāti ndi (3300). ³¹ Kòo kpààti duó nkè bè ndei yetásààyè yèè kpeñni kè yè ncáá nke

deu, bɛ bo púútɛnɛ yɛ ti Yiè nKuyie nciètɛ. ³²Meɛme Sadomɔwó kó betɔmbɛ nɛ Idammu kɔbe nɛ Bibudo eì kɔbe, bèè yɛ yetárɛ tɔmmú, kɛ bè ndɔwri yetárɛ nɛ ideí ke dɛ tũnni ti Yiè nKuyie nciètɛ marimù kpéí.

Sadomɔwó maámɛ ti Yiè nKuyie nciètɛ

(Wéntɛ 2 Bekpààtìbè tɔmmú 3:1-14)

6 Okpààti Sadomɔwó do yóó keté ti Yiè nKuyie nciètɛ mumarimù, kɛ dɛ m̀ɔke yebie nsikɔusinàà nɛ sipísini ndi nɛ bè yèmɛ Esibiti o kpàti benni naanni, otànkù odérì bè do tú wɛ Sifi†.

²Sadomɔwó do maá ti Yiè nKuyie ntɛ̀ɛ cìètɛ okùmɛ do bo métiri sipísitáati ndi, mepɛkùmɛ métiri tepíítɛ, mecóm-mɛ métiri tepíítɛ nɛ mènùmmù. ³Kòo maá kukpánkpánkù bè ɔɔ ta kù ke né tuɔke kudieku diekù, Kuyie nciètɛ kɔku. Kɛ de kó kukpánkpánkù okùmɛ mbo métiri tepíítɛ, kudieku okùmɛ bíékɛ métiri mènùmmù, kudieku pɛkùmɛ bíékɛ, métiri mènùmmù. ⁴Kòo keú sibòo kéánnɛ simátidii, ⁵kémaá ditou mari kékpeénnɛ kudieku diekù nɛ de fũ̀ɔ kɔku ké kù m̀nne mètáati. ⁶Kɛ kudieku de fũ̀ɔ kɔku mmɔke mepɛkùmɛ métiri m̀démɛ nɛ dikéè, kɛ de cuokɛ kɔku m̀ɔke métiri mètáati nɛ dikéè, kutáánkù métiri mètáati nɛ dikéè. Ke yé ti Yiè nKuyie nciètɛ kó imarí cɛ̀ɛ ndo í mamɛ imɔu de fũ̀ɔ nɛ de ínke. Femarife mafɛ do í m̀annɛ fetɛfɛ mecɛ̀ɛ nnɛ de kpéí mbè kpeé nkù dieku ku kó tipímpínti í nkáá nKuyie nciètɛ kó imarí. ⁷Bè do dɔ̀ɔ yetárɛ páíí nwe, kédeè ke né na kéketé mumarimù, bè maá dii m̀nni dihenkèri yoo tetùtè kó kunampoo í mbo, yoo timáti kó kutɔnnekù tekù makù. ⁸Ditou dii kpeké defũ̀ɔ kó kudieku kó dibòri do bo Kuyie nciètɛ bakù c̀anku nku. Kɛ yedetisákè bo ku mieke yèè dèkùnɛ kudérìkù, ke

pɛ̀étɛ ke t̀̀ɔke kutáánkù. ⁹Bè maá dii m̀nni kédeè, kɛ Sadomɔwó tɛ̀ m̀nne nɛ detekperè kó imundéí nɛ de kó tidabeeti. ¹⁰Bè do maá dii tou kékpeénnɛ ti Yiè nKuyie nciètɛ kɛ di m̀mmu késɔ̀ɔ nti-dieti, bá kù dieku kɛ ku cómmɛ mbo métiri m̀démɛ nɛ dikéè, kɛ bèè ti m̀nne nɛ detekperè kó imundéí, kétaunnɛ ti Yiè nKuyie nciètɛ.

¹¹Kɛ ti Yiè nKuyie mbéinnɛ Sadomɔwó ke dɔ̀ɔ: ¹²A m̀n nni mmaámɛ tecíètɛ, kàa t̀̀ n kuɔ ke dɔ̀ɔri n da nàké ti ke dake ke yé n tannɔ yemɔu, m bo da dɔ̀ɔ n do nàké ti a cice Dafiti a kpéí. ¹³M bo mbo n kɔbe Isidayeeribe cuokè, m báá bè yóu.

Bè sàrimɛ ti Yiè nKuyie nciètɛ te mieke

¹⁴Sadomɔwó maá dii m̀nni ti Yiè nKuyie nciètɛ kédeè, ¹⁵kécónnɛ detekperè kó tidabeeti kɛ deè ntú kumarí, de mieke ketenkè kɛtuɔkenɛ timùmmùnti, kédeè kéneé ndetekperè bè tu dɛ sipèrési de kó tidabeeti ketenkè, ¹⁶kédínnɛ detekperè kó tidabeeti de mieke kó kufáá nkè ku okùmɛ m̀bo métiri tepíítɛ kɛ bèè kù dàri tidaabeeti de fũ̀ɔ nɛ de ínke. De kó kufáá nku bè do tùmɛ ikuɔ nenti dieku. ¹⁷Bè do toté kutempìèti kédeè, kɛ kù dieku nkpaá ku okùmɛ do bo métiri sipísidé ndi. ¹⁸Kɛ bèè kù dàri tidabeeti, kékerí tifènti ti ínke, kɛ ti ndònnɛ yeyaà nnɛ ye póó, ti do dàri kufáá nkumɔu ndi bá kumarí í nfeí. ¹⁹Kɛ bèè dɔ̀ɔ kètunte kufáá nké kù wɛ̀nkunne kɛtannɛ ti Yiè nKuyie ntaummɛ tɔu. ²⁰⁻²¹De kó kufáá mpɛkùmɛ do bo métiri tepíítɛ nte, meokùmɛ meè máá, mecóm-mɛ meè máá, kɛ bèè kù dàri mesɔ̀ɔ nsààmɛ, kédɔ̀ɔ diwũ̀ɔt̀nni nɛ detekperè kó ideí, kɛ di dàri mesɔ̀ɔ nsààmɛ, kédɔ̀ɔ isɔ̀wɛ̀i ke núnne ikuɔ nenti dieku kó dibòri. ²²Meɛme bè do dàrimɛ ti Yiè nKuyie

†6:1 Sifi: Bè do kaá mmèè botí betáábè nɛ ti kaammɛ yé ndè í wɛ̀, bɛ kóo t̀̀nkù sifi berínɛ t̀̀nti kó betáábè onaanwè nɛ onummuwè de cuokè nke (dinɔ̀t̀ɔ̀ri nɛ tipɔ̀d̀d̀t̀i de cuokè).

nciētè temɔu mesɔɔ, temɔu páí páí nè diwũɔtɔnni dii bo kufáá mbòrì.

²³ De kó difɔnkúò kécíéké odifíè, dikpáá kou kó ideí sitenkaanii, kè si ndò mbeínkèmbàribè, kè si okùmè mbo métìrì mènùmmù. ²⁴ Kè teketitè fièti okùmè mbo bá kù métìrì mèdémè nè dikéè, kè ì wènné ì mbo métìrì mènùmmù. ²⁵ Kè tetetè kó ifièti okùmè múnke mme mmá, meokùmè mèmáá mepèkùmè mèmáá. ²⁶ Sidé kè si okùmè mma ke bo métìrì mènùmmù. ²⁷ Kòo si tanné kufáá nkécónné de cuokè kè tiè nkó kufièti nkáá nkummarí, kè tetetè kòku nkáá nkutekù kè ì kòtení ke màá de cuokè ²⁸ kòo si dàri mesɔɔ.

²⁹ Ti Yiè nKuyie nciētè kó tidieti tidé mieke, kédáɔ tifènti kè de kó tifènti ndònnè tipuonti nè mutepóó mmùù tite. ³⁰ Kòo dari mesɔɔ nfeɔcàrifè ti Yiè nKuyie nciētè dieti tidé, kuketikù nè kufáá.

³¹ Kè bèe dɔɔ dicàù dii kpetírì mèdémè ke bo kpetínné ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bo kùù dieku, ké di dònè detie mbè tu dè odifíè dikpáá kou kó tidabeeti, kédáɔ tidabeeti tii pìnnè dicàù kè ti pèkùmè mmànnè bè bo yarímè kudieku kó kumarí mènùmmù diyari òmáá kó mecéè. ³² Kè bèe cíéké tifènti yecàkè yèdé kó tidabeeti ínkè, kè ti ndònnè beínkèmbàribè nè tipuonti nè mutepóó mmùù tite, kédeè kòò dè dàri mesɔɔ. ³³ Ke múnke dari kudieku kó dicàù nè ì deí màá. Kè di kó tidabeeti tii di pìnnè, kè tinti kó mepèkùmè mmànnè bè bo yarímè kudieku kó kumarí mènàá diyari òmáá kó mecéè. ³⁴ Kè de kó yecàkè ntú ideí bè tu ì sipèrèsi ì kó tidabeeti, kè bèe yè dòò kè yè ntau nyèdèè yèdèè bá kùù píku, ké yè pìnnénè yecaube kè yè nyè fiinko. ³⁵ Kè bèe cíéké de kó yecàkè ínkè tifènti kè ti ndònnè beínkèmbàribè

nè tipuonti nè mutepóó mmùù tite. Kòo dè dàri mesɔɔ.

³⁶ De kó difɔnkúò kémaá kuduotí ké-fii nKuyie nciētè, ké kù maánè yetárè dieyè, kè yè ndóké inaú itááti ke sàké sàké yetɔbè ínkè, kédeè kécónné detekperè kó tidabeeti ye ínkè.

³⁷ Sadomɔɔ kpàti benni dinaanni mieke do nke, otánkù bè tu wè Sifí[‡] o mieke, bè pùútémè ti Yiè nKuyie nciētè. ³⁸ O kpàti benni tepíítè nè òmáá mieke, de kó dibenni otánkù onínwè bè tu wè Buudi[¶], ké tè dèè temɔu páíí ti Yiè nKuyie ndo bè ndàké ke dò tè ndòmmè.

Bè do tè màá ke dò yebie nyèyiekè ndi.

Sadomɔɔ maámè okpàati cīētè

7 Kè Sadomɔɔ màá tekpàaticīētè, ké ntè màá ke dò yebie ntepiítè nè yètááti ke né na ké tè dèè temɔu páíí, ²⁻³ kémaá kudieku kè ku okùmè mbo métìrì sipísínùmmù, mepèkùmè métìrì sipísidé nè mènùmmù, mecómmè métìrì tepíítè nè mènùmmù. Ò do cónné Dimaa kó detekperè kó yesànkè nye ké yè dɔɔ nyinaú inàá, képánné de kó yesànkè ínkè detekperè kó imundeí sipísínàá nè inùmmù, bá kùù cuó tepíítè nè inùmmù. Ì do pìnnè timùmmùnti. Deè do te kè bèe kù yu ke dò: Dimaa túúkù. ⁴ Kè sibòo mbo tipíiti timɔu icuó itááti itááti ke wetí sitɔbè. ⁵ De kó sibòo kó tidabeeti tii yè pìnnè kè ti okùmè mma tipíiti tidé, kè ti tɔnké bá dii càù kè di wetí diteri yèdèè yèdèè kuce mètàáti.

⁶ De kó difɔnkúò kécónné kudieku tekù yesànkè kémunne, kè ku okùmè mbo métìrì sipísidé nè mènùmmù, mepèkùmè métìrì tepíítè nè mènùmmù, kòo keuté dibòrì dieri kéánné kuhànhànkù ké kù cùúténè yesànkè.

[‡]6:37 *Sifi*: Wenté 6:1 nè tii wènkùnnè defùù de kóò tánkù kpéí.

[¶]6:38 + *Buudi*: Bè do kaá mmèè botí be kó betáábè nè ti kaummè dè í wè, bè kóò tánkù Buudi berínè ti kó betáábè opínwè nè tepíítè nè oketiwè de cuokè nke (tipeènti nè diyosèè de cuokè).

⁷ Kòò ànné dikpààtikàrì kó kudieku ò yó nkari dè ke bekù, kécónné Dimaa kó detekperè kó tidabeeti kédinné kumarí, kéketé ketenkè kétuakèné timùmmùntì.

⁸ Sodomɔɔ o mómumuɔ nhò yó nhà tètè cìètè tente do cáá ntemáa borè nde, tè do í wènné kubeëndieku. Sì né do maá kéndõmmu sidé.

De kó difõnkúò kòò maá o pokù Esibiti kóo kpààti kóo sapàa nho kpete kè tètè mme ndò.

⁹ De kó sicéi simɔu bè si maánè yetásààyè nye yedieyè, bè cìéké yè, ke yè kéké ke ènne ye pítì tidé. Kè bèe ye mpúútènè, ke ye ndeènè, kè ye mmaánè kuduotí kùù fité teciètè. ¹⁰ Dipūū móm-mɔnni dii, bè do di púútènè yetásààyè nye yedieyè, yèè okùmè bo métìrì mènàa yoo mènùmmù. ¹¹ Kè bèe deè késɔɔ nyetásààyè, bè benné yè kè yè mà, kédeè kécónné ye ínkè Dimaa kó detekperè kó yesànkè. ¹² Kuduotí kùù fité teciètè ku kó yetàrè do bo icuɔ nyitàāti ndi, ke sáké yetɔbè ínkè. Nè Dimaa kó detekperè kó tidabeeti, kucus nkùmáa. Kéndõnnè kuduotí ti Yiè nKuyie ncíètè kɔku nè de kó kuhànhan̄kù.

Bè do duɔ mmùù tōmmú Idammu

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 2:12-13)

¹³⁻¹⁴ Onìti mɔu wèè do bo Tiiri, kòò yètìrì tu Idammu, kòò cice tú de kó di-hei kou, kòò yō tú Nefutadii kó kuwu nkou ke tú okúpokù. Kòò ciì ke nɔ nke máátí demɔu nè disɔɔwũ. Kòò kpààti Sodomɔɔ duɔ nkè bèe ò yúni, kòò duɔ nkòò bo dɔɔ disɔɔwũ kó tinenti timɔu.

Bè dõmè disɔɔwũ kó yesànkè

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 3:15-17)

¹⁵ Meimè ò yiemè disɔɔwũ kéuté kè dèe naá nyesànkè yèdèè, kè dimari kó meokùmè mbo métìrì mèwei kè di cèékù bo métìrì mèkuɔ. ¹⁶ Kòò dɔɔ kéuté kè dèe naá disɔɔwũ kó yeteitiyè yèdèyè kè yè òò nyesànkè yómmè, kè de kó yeteitiyè

okùmè mbo métìrì mèdémè nè dikéè bá di. ¹⁷ De kó difõnkúò kòò dɔɔ disɔɔwũ kó mefimè kè mè sèu mmetèmè, bá dii teitiri ínkè mèyiekè mèyiekè. ¹⁸ Kòò seu nde kó yeteitiyè disɔɔwũ icuɔ idéi kéfíté kè dè ndõnnè yetebe bè tu yè kèdènátì. ¹⁹ Kòò yíè sɔɔ nde kó yeteitiyè yómmè yeteyè kè yè ndõnnè mutepóò mbè tu mù dísi kè ye okùmè mbo métìrì mèdémè. ²⁰ De kó yeteitiyè mefimè sèu yèè ínkè, kédɔɔ kè dè ndò nyebiè nkéfíté. Kè bèe yè kpè ndisɔɔwũ kéfíté kè dè ndò nyetebe bè tu yè kèdènátì, kémbo sikɔusidé bá kùù cuɔ ínkè. ²¹ Kòò deè kè yè cònné ti Yiè nKuyie ncíètè kó kuhànhan̄kù ìikè, dii nkubakù you diteri kucànku, kényú kuyóu kperi ke dɔ: Ti Yiè nKuyie nkprénkunko, kényú kucànku kperi ke dɔ: Ti Yiè nKuyie ntu muwèrimú.

²² Kòò sɔɔ dii teitiri ínkè yeteitiyè teyè kè yè ndò mmutepóò. Meimè bè dèèmè yesànkè kó mutōmmú.

Bè dõmè disɔɔwũ kó kunankú

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 4:2-5)

²³ Kè Idammu dɔɔnnè disɔɔwũ kunankú pèkùkù makù, kè ku pèkùmè mbo métìrì mènùmmù, mecómmè métìrì mèdémè nè dikéè. Kàa bo kù benné kéfíté dè mbo métìrì tepítè nè mènùmmù. ²⁴ Kè bèe kpè nde kó kunankú biè nkéfíté, kè dè ndò nyeyaa, kémbo bá wèè métìrì mieke sipísidé, métìribè tepítè nè bènùmmù bembè mieke, de kó kunankú nè de kó yeyaa mbè do dè wènné kéuténè dii sɔɔwũ máa ndi. ²⁵ Kòò di ndɔɔnnè inàake tepítè nè idéi, kè i cònné kè itāāti nwetí kubakù you bíékè, kè itāāti wetí diyie yìèni kèè bíékè kè itāāti wetí kubakù cànku, kè itāāti wetí diyie taà kèè bíékè, kè i fɔ bíékè máa de cuokè. Kè bèe cònné de kó kunankú i ínkè. ²⁶ Kè ku biè ncèékù mǎnnè tenɔtè kó mepèkùmè, ke yaa nke dò mmutepóò. Kè bè anté ku biè nfebòdɔfè kpeye kōme, kàa kù píe

mmenie, mè mbo dítìrìbè sikɔupísìni (80000).

Bè dɔ̀ǹnè mè disɔ̀wũ̀
sikpàrinaasɛ́ nɛ̀ si bo

²⁷ Kòo dɔ̀ǹnè disɔ̀wũ̀ sinaasɛ́ tepítè, bá tè kè tè mmɔke meokùmè métiri mèdémè. Kè mepɛ̀kùmè mme mma, mecómmè métiri òmáà nè dikéè. ²⁸ Bè do si dɔ̀ kɛ̀munnenè disɔ̀wũ̀ ndi, kɛ̀tɔ̀ǹné ipà̀tì. ²⁹ Kè bèe dè kpè ndisɔ̀wũ̀ kè dè ndò nycìrìcìrè nè inà̀ake nè bènkèmbàrìbè. De kó denennè detāāti dende bá dè kè de fũ̀ mmɔke ditàri, kè bèe si cātinné tisātì de ínkè nè de fũ̀. ³⁰ Bá tèe naasāntè kè tè mmɔke yecè̀tiyè yènàà nè yebàkè yèè pìnnè imànke inàà bè dɔ̀ǹnè yè disɔ̀wũ̀, kumátidóu pìnnè yèè cè̀tiyè kè dè wè nke uté ke tú disɔ̀wũ̀ máá. ³¹ Ke cōnné dèmarè te mieke kè dè ntōnke ke tè dōnnè, ke tè sɛ̀nté métiri kó dikéè, kè bèe cirime de nùu bè ní bo na mèè kpéi nkétɔ̀ dèè dò ncrícrí kè di pèkùmè mbo sãntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù kè bèe dè kerí. ³² Kè de kó yecè̀tiyè yènàà mbo tenaasāntè fũ̀. Kumátidóu kùu yè pìnnè kè kù tãunè tenaasāntè, kè te cè̀tiyè cōmmè mbo bá di sãntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ³³ Bè do yè dɔ̀ kè yè ndōnnè tekpàrinaasāntè kpeye ò ndōmmè mme, kè dè nwè nde kó ticè̀titi nè de kó idabí nè de kó yedó idabí túú yè kè dè wè nke uté disɔ̀wũ̀ máá. ³⁴ Yebàkè yènàà imànke kpeye ke dè wènnénè tenaasāntè ke uté disɔ̀wũ̀ dimáá. ³⁵ Kè kukākú makù mbo bá tèe naasāntè biè, kè ku cōmmè bo sãntimétiri sipísidé nè mènùmmù ke fité. Kè tè m̀ke yebàkè kè yè wè nke uté disɔ̀wũ̀ máá. ³⁶ Kè bèe dɔ̀ tidabeeti tipífti kpeti, nè yebàkè ínkè tifènti kè tì ndōnnè bènkèmbàrìbè, nè yecìrìcìrè, nè tipuonti, ke me nyí kécátincátinné tisātì kéfité. ³⁷ De kó sinaasɛ́ tepítè bè do si dɔ̀ kè si

ndōmmu, bá tè kè tè nwè nke uténè disɔ̀wũ̀ máá, ke mà simɔ ke dò nsimɔ.

³⁸ Kè bèe deè kédɔ̀ disɔ̀wũ̀ kó inankè tepítè, bá kù kè ku cōmmè mbo métiri mèdémè bè bo na kéánnè bá kùu mieke dítìrìbè tekɔupítè nè sikɔusikuè (1600). Kòo cōnné de kó inankè sinaasɛ́ ínkè bá tè kùmáá. ³⁹ Ò dèè meime kécónné sikpàrinaasɛ́ sinùmmù ti Yìè nKuyie nciètè bakù you, sinùmmù tòu kucānku, diyè yèni kèè bíékè kéinné kunankú diekù ti Yìè nKuyie nciètè diyè yèni kèè bíékè, kètɔ̀nnè ti Yìè nKuyie nciètè.

Bè bātemè tinenti bè yó mpīnnè ti mutōmmú ti Yìè nKuyie nciètè

(*Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 4:7-5:1*)

⁴⁰ Idammu dɔ̀ dii mōnni yenaabo, nè tikāpenti, nè yebò bè yó mméinè yè meyi. Meime ò dèè mè Sadomɔ do yè nwèe dɔ̀ tì nenti ti Yìè nKuyie nciètè kpéi. Tì tū:

⁴¹ Yemátisānkè yèdèè nè yetetiye yèdèè bè yó seu nyèè yómmè mesɔ̀fimme yetetiye ínkè.

⁴² Nè bè do dɔ̀ dè kè dè ndò nyetebe bè tú yè kèdènatìbè kèmbò sikɔusinàà, kè bèe dè cātinné mesɔ̀fimme seu dè icuú idéi kéfité.

⁴³ Sinaasɛ́ tepítè nè de kó yebò yèè cōmmú sí ínkè tepítè.

⁴⁴ Kunankú diekù nè disɔ̀wũ̀ kó inà̀ake tepítè nè idéi, kù cōmmú ì ínkè.

⁴⁵ Bè yó nkounè tì nenti mutapéi nne tikāpenti nè yebò bè yó mméinè yè meyi.

De kó tinenti timɔ Sadomɔ do yè nwèe dɔ̀ tì, ò do tì dɔ̀ǹnè disɔ̀wũ̀ ndi ké tì anté mesàá. ⁴⁶ Suditè kó kubiriku mieke nke bè do yiemme disɔ̀wũ̀, ké dè má Sukoti èi nè Sadianni kperi de cuokè. ⁴⁷ Kè bèe deè kè Sadomɔ tì tannè ti Yìè nKuyie nciètè. Tì do sū mediè mme, bá bè í nna ke bo bate disɔ̀wũ̀ bè tì dɔ̀ǹnè di kó kucéèkù.

⁴⁸ Kè Sodomɔɔ dɔɔnè mesɔɔ nsààmè tinenti teti bè yó mpīnnè tì ti Yiè nKuyie nciētè mieke mutōmmú. Tii tú:

Dihúúntōnni,

nè tábùri bè yó ndakú wèè ínkè pèèbè bè pāa mbè ti Yiè nKuyie.

⁴⁹ Sifitíkèkèe tepíítè sii do ííkú ke weti ikuú nenti kó kudieku,

sínùmmù kubakú yóú,

sínùmmù kubakú cǎnku.

Bè do si dɔɔnè mesɔɔ nsààmè mme nè si tòkè yèè dò mmutepóó

nè sibúkúsisì bè yóó ànnè sii mieke ifitíwēi nè de kó ihaaké,

demɔɔ mesɔɔ nsààmè máa.

⁵⁰ Nè yenaabo nè siseú,

nè yebɔ bè yó mméínè yè meyíi,

nè ibòòke nè tikàdààbuuti bè yó ntuú ntii mieke tihúúnti,

kè dè ntú mesɔɔ nsààmè.

Timátì tii pīnnè yecàkè yèè kpetí ikuú nenti kó kudieku nè ikuú dieku kpeye.

Demɔɔ kè dè ntú mesɔɔ.

⁵¹ Okpààti Sodomɔɔ dèè dii mōnni ti Yiè nKuyie nciētè kó mutōmmú, kètóni o cice Dafiti do cǎnnè dè Kuyie nkpéi: Timátì péfíti nè mesɔɔ nnè tinenti teti tibotí tibotí, ké dè tanné ti Yiè nKuyie nciētè kó tinenti do dò kémbo kùú dieku.

Bè tannémè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ku ciētè mieke

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 5:2-6:2)

8 Kè Sodomɔɔ tí nyIsidayeeribe kó bekótífbè nè bèè baké iwɔɔ nnè tinaàmuntì kè bè bo kɔte Dafiti eì bè tu di Siyōō kètúóténì ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. ² Kè Isidayeeribe bemɔuu tínni okpààti Sodomɔɔ borè. De kó dibenni tǎnkù oyiénwè do nwe bè tu wè Etanimmu⁸, kè bè mǎke dibanni. ³⁻⁴ Isidayeeribe kó bekótífbè bemɔuu tíi

ndii mōnni ke dèè, kè ikuú niùbèe túóté ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu kètɔ, kètúóténè ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè tikɔuténentì tii bo di mieke. ⁵ Okpààti Sodomɔɔ nè Isidayeeribe kè bèè tíi nKuyie ntaummè tɔu borè kǎfié inààke nè ipe kè dè nsú ke í dò nkéna kékaa nkédeè.

⁶ Kè ikuú niùbèe di tanné ti Yiè nKuyie nciētè mieke kéinné di kó kufáá mbè tú kù ikuú nenti dieku, bè dɔɔ tii fènti ke donnenè bèínkèmbàribè ti fièti déè. ⁷ Bè do ti dɔɔ tìdè kè ti fièti nyuo ke kǎnké ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ndi nè di pààti. ⁸⁻⁹ De kó ipààti do demumu, kàa ta ti Yiè nKuyie nciētè kudieku diekù, a nyi wùó, nkàa me mbo ditowàa a bá nyi wùó. Titápièti tìdétì máa tii do bo ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu mieke, kù do bè dèenne Esibiti kéduú ntì Mòyiisi, kù bè tàunnè dii mōnni kumáa ditàri Odebu kè tì kpaá bo nè yíenní.

¹⁰ Ikuú niùbèe yènni dii mōnni ti Yiè nKuyie nciētè kè diwetirii tè píe. ¹¹ Bá bè í nna késɔɔté be tōmmú. Ti Yiè nKuyie nkó tikpeti tii do píe nku ciētè. ¹² De mōnni kè Sodomɔɔ béi nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nha dɔ kémbo diwetisùuri mieke nke. ¹³ Kè n né da máa tekpààticíētè a yó mbo tè sáá!

Sodomɔɔ nàkè ti benitibè

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 6:3-11)

¹⁴ Kòò kpààti Sodomɔɔ wēēte Isidayeeribe tinnì còrímú dè kémɔɔ ti Yiè nKuyie nkó mesàa mbe kpéi, kédeè ke dɔ: ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nyètùri ndeu tínti Isidayeeribe ti tū nkù, kuú dɔɔ nè ku wèrímú kù do nàké tì n cice Dafiti ke dɔ: ¹⁶ Nè n dèenne dii yiè n niùbè Isidayeeribe Esibiti, n yí tǎāté diyie marì Isidayeeribe ekè mieke dimari, kè tú bè m máa tecíētè n yó mbo tèè mieke.

§8:2 Etanimmu: Bè do kaà mmèè botí be kó betáàbè nè ti kaammè yie ndè í wè, be kóo tǎnkù Etanimmu berínè ti kó betáàbè oweínwè nè opínwè de cuokè nke (kupɔɔsèikù nè tìpènti de cuokè).

N tãáté Dafiti nwe kòo bo mbaké n nìtìbè Isidayeeribe. ¹⁷ Kè n cice Dafiti yèmmè è ò pã kéndò nwèe maá teciètè ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeribe tū nkù. ¹⁸ Kè kùu ò nàké ke d̀̀: A yèmmè mè nda pãmè ke d̀̀ nhá m maá teciètè dè wennimu. ¹⁹ Dè né í t́́ yóó yóó t̀̀ wennimu. ¹⁹ Dè né í t́́ yóó yóó t̀̀ wennimu. ²⁰ Kù ti ndòò ke duó nkè n sɔ̀tè n cice Dafiti kpàtì, ke kàri o kpàtìkàri, ke baké Isidayeeribe, kéndònnè kù do ti nhò nàkémè. M maá te nciètè nè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù kó diyètìrì kpéí nke, ²¹ ke ànné kudieku ditɔ̀u ti Yiè nKuyie ndo tàunnè kumàà Isidayeeribe kù bè dènne dii m̀̀nni Esibiti ké bè duó nyì kuó ā dii mieke.

**Sadomɔ̀ bántèmè ti Yiè nKuyie
nku ciètè kpetimù yìè**

(Wéntè 2 Bekpààtìbè t̄mmù 6:12-40)

²² Kè Sadomɔ̀ cómmù diwũ̀t̀nni ìikè nè Isidayeeribe bemɔ̀u ìikè, kéyoutè o nou kéinkè bíékè kébántè ti Yiè nKuyie nke d̀̀: ²³ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù, otɔ̀u m̀̀u í bo ke da d̀̀nnè bá kéinkè mieke bá ketenkè ìnkè. F́́ nwèè pí mmetaummè a d̀̀̀nnèmè a t̄mbè ke d̀̀̀ri mesà̀u mbèè da tū nnè be yèmmè memɔ̀u. ²⁴ A d̀̀̀mu a kóo t̄nti n cice Dafiti a do ò nàké tì. A ti ndòò yíè nnè a w̄̀rímú. ²⁵ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù a báá yè nha do nàké tì a kóo t̄nti n cice Dafiti ke d̀̀: Kòo bí yie nke tū nha kó kuce ò kù t̄̀ mmèè botí, ìi yó nsókè o kpàtì kémbaké a nìtìbè Isidayeeribe. ²⁶ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù, d̀̀̀ di m̀̀̀nni a do nàké tì a kóo t̄nti n cice Dafiti.

²⁷ Kè Sadomɔ̀ sɔ̀tè kébéi nke d̀̀: Ti Yiè nKuyie mmènke bo na kémbonè benìtìbè ketenkà̀? Kéinkè kie deu ke í na ke t̄̀ ti Yiè nKuyie nkè m mè mmaá t̀̀è ciètè t̀̀è bo na ké kù t̄̀à? ²⁸ Ti Yiè nKuyie nkénté kékeè mí nha kóo t̄nti

n da báammè yíè! ²⁹ A ǹ̀nfè báá úú nkeyènkè nè kuyie nte nciètè ìnkè, a béi nke t́́ a yètìrì yó mbo t̀̀è mieke. Kénté a kóo t̄nti yóo da bántè ìi báammì te mieke. ³⁰ Ti Yiè nKuyie, n kénté mí nnè a nìtìbè Isidayeeribe, kè ti da bántè te nciètè mieke, á mboní kéinkè kékeè ké ti cíé.

³¹ Kòo nìtì cààrè otɔ̀u, kè de yìè nyì wèè parìkè, kòo k̀̀tení a ciètè ke parìkè a wũ̀t̀nni ìikè, ³² ti Yiè nKuyie nhá mboní kéinkè kékeè, ké bè p̀̀tè, kékpetinnè os̀̀nwè kédeetè wèè naati.

³³ Kàa nìtìbè Isidayeeribe da yeténè, kè be dootitɔ̀bè bè na, kè bè w̄̀ètení a ciètè bíékè ke da m̀̀o meciémè, ke da s̄̀ante, ke da bántè. ³⁴ Ti Yiè nKuyie nhá mboní kéinkè kékeè kécíé nha nìtìbè Isidayeeribe, kéwète ké bè kp̄̀nnéní dihei a do duó ndi be yembè.

³⁵ Kè bè me mbo da yeténèmu, kàa kpetinnè iwetibori kè fetaafè ténke í nni, kè bè banté bè yetémè a bè poté mèè kpéí, ke k̀̀tení te nciètè mieke ke da bántè ke da s̄̀ante. ³⁶ Ti Yiè nKuyie nhá mboní kéinkè, kécíé nha kóo t̄nti nè a nìtìbè Isidayeeribe, ké bè benke kuce s̄̀àkù bè d̀̀ nkétunne kù, kéyɔ̀re menie nketenkè a duó nkè a k̀̀be kè bè kè te.

³⁷ Kè dik̀̀nni dii me ntanní dihei yoo mutenkúú, kè tidiiti t̄̀i me nf̄̀u ndepaa nyoo kè fetũ̀rífè feè me nt̄̀ pí. Kè yecádúú nyeè me ntanní yoo fecofe. Kè Isidayeeribe dootitɔ̀bè bèè me mbo bè pí be èi ké mbè f̄̀ũnko. Kè meyei mmamè tanní yoo mumɔ̀mmú bá mù. ³⁸ Kàa nìtìbè Isidayeeribe yèmmè cààrè be yei nkpéí, kè bè wèè w̄̀ètení a ciètè bíékè ke da bántè, bá kòo da m̀̀o mù, yoo ò da bántè t̄̀matì kpéí. ³⁹ Ti Yiè nKuyie nhá mboní kéinkè a kari, kékeè, kécíé, nkéteennè, kédoò bá wè o borime d̀̀mmè, ke yé a yémèmu o yèmmè. F́́̀ máá yé benìtìbè bemɔ̀u yèmmè. ⁴⁰ Ǹ̀̀̀ri memme kè dèè yie nkè Isidayeeribe nda

dé be fõmmu mumɔu, bè yó nfòu mù di-hei a duó ndi be yembè di mieke.

⁴¹⁻⁴² Benitibè yóó keèmu a yetidieri nè a kpeñnimè ke pí mmutõmmú nè muwērímú. Bá opòò wèè í tú Isidayeeri, kòò itení dedétirè ke kòtení a cîètè nè a yètiri kpéí nke da báá. ⁴³ Ti Yiè nKuyie nha mboní keínkè kékéè kédòò o yē mmú. Meñme kutenkú kumɔu kɔbe bo bantémè, ke da depe a nitibè Isidayeeri da dé mèè botí. Kè bèè banté ke dò n da maá tètè cîètè mènke tú a kpete.

⁴⁴ Kàa duó nkàa kɔbe dokénè be dootitòbè, kè bè bo a be tō nkè ke wèètení a èi a tãátè dì, n da maá dì teciètè di bíékè ke da bántè, ⁴⁵ Ti Yiè nKuyie nha mboní keínkè kékéè be báammii ké bè teennè.

⁴⁶ Kè Isidayeeri beè me nda yeténè, ke yé òmòu í bomè wèè bo yí ò báá yeté. Kè dè dò mbè da yeténè, kàa mieke bè peike, kàa yóu kè be dootitòbè bè pímmú ke kònnè dedétirè yoo de tóón-nè, ke bè dòò tidaatì, ⁴⁷ kè bè kè bo ke totí be yèmmè ke da bántè ke tú: Tíi do kpénkúnne ti to, ti yetému, ti cààrèmu. ⁴⁸ Kè bè kè bo ke da mɔo mecíemmè nè be yèmmè memɔu ke wèètení dihei a duó ndi be yembè di bíékè, a tãátè dì, n da maá dì teciètè, kè bè da báá, ⁴⁹ ti Yiè nKuyie nha mboní keínkè kékéè be báammii ké bè teennè. ⁵⁰ Á bè cîè mbè da yeténèmè, nè be yetemè a kpeti, á duó nkè bè dootitòbè bè kuó mmesém-mè. ⁵¹ Bè tú a kɔbe mbe, kàa bè te, ke bè dènne Esibiti meháárimè mieke.

⁵² A nònfè báá íté mí nha kóo tǒnti nè a nitibè Isidayeeri ti ínkè. Nyo ti báammii, ti yóó nkuò nke da báá nyi. ⁵³ Ti Yiè nKuyie nfóò ti tãátè ibotí tēi mieke kè ti bo ntú a kɔbe, kéndònnè a do ti nàkémè a kóo tǒnti Mɔyiisi, a dènne dii mǒnni ti yembè Esibiti.

Sadomɔo mɔomè ti Yiè nKuyie nke tú kùu bè dòò mesàà

⁵⁴ Sadomɔo kuónnè dii mǒnni ti Yiè nKuyie nke kù sautenè, kédeè kéité ò do nínkú dè diwūstǒnni ílkè ke yuo o nou keínkè bíékè, ⁵⁵ kécómú kémɔo ti Yiè nKuyie nkó mesàà nyIsidayeeri be mɔu ínkè ke dò: ⁵⁶ N sántímu ti Yiè nKuyie nkùò òmpúnne ku nitibè Isidayeeri kéndònnè kù do ti nàkémè ku kóo tǒnti Mɔyiisi. Timɔu ti tì dòòmu tìmatì í sùú. ⁵⁷ Ti Yiè nKuyie nha nti bonè a do bonè mèè botí ti yembè, a báá ti bǒntóo! A báá ti yóu! ⁵⁸ Yúónni ti yèmmè a bíékè, kè ti ndòori a dómè, kéntú nha kuó nè a tannò a duó nyè ti yembè. ⁵⁹ Ti Yiè nKuyie nha báá yè n da báá nyi báammii, yóu kè ì mbo a yèmmè keyènkè nè kuyie, kè dèe yie nkàa nteennè a nitibè Isidayeeri nè mí nha kóo tǒnti yewe yemɔu. ⁶⁰ Meñme ibotí imɔu bo bantémè ke dò nfó nti Yiè nKuyie nfóò tu Kuyie, kòò mɔu í bo ke da dǒnnè. ⁶¹ Díndi Isidayeeri kè di duó ndi yèmmè memɔu ti Yiè nKuyie kényíé nku kuó nè ku tannò, kéndònnè dè mè ndòm-mè yie.

Bè do fié ì wūó ti Yiè nKuyie nku nciètè kpetímù yie

(Wénté 2 Bekpààtibè tǒmmú 7:4-10)

⁶² Okpààti Sadomɔo bántè memme ti Yiè nKuyie nkédeè, wenwe nè Isidayeeri be mɔu kè bèè fié ti Yiè nKuyie nyiwūó. ⁶³ Bè kpetírí dii yie ti Yiè nKuyie nciètè kè Sadomɔo fié ti Yiè nKuyie nyiwūó metaummè kpeyi. Yenaadakè sikɔupísidé nè sikɔupísidé (22000) ipe tekɔupíkòtè nè sikɔupísidé (120000). ⁶⁴ Disɔwūó kó diwūstǒnni í nsànnè, kè Sadomɔo duó nkè bèè túóté ti Yiè nKuyie nciètè kó kudànkù, ké de ntú nyiwūó ì dò nkétuò nnè yepàrè yèè tú tidiiti nè bè fié ì wūó metaummè kpeyi kó mekùò mmekùò nkperè.

⁶⁵ Sodomɔw nè Isidayeeribe bè do tíkú ditìnni dieri ndi, ke baà nde kó dibanni. Benitìbè do iténí Debo-Amati nwe kéntɔ kétuɔkenè Esibiti kó kukó nkè bè mbaà nde kó dibanni ke dɔ yewe yèyiekè. ⁶⁶ Diyiè nínni yiè kòo kpààtìi cau mbenitìbè, kè bèè katení kémwɔ Kuyie nkó mesàà nho ìnkè bá wè kòo kò nho cíètè. Kè diwèi mbè bo ti Yiè nKuyie ndòòmè mesàà nku kóo tǒnti Dafiti nè ku nitìbè Isidayeeribe.

**Ti Yiè nKuyie nyiè ke
benkemè kumáà Sodomɔw**

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǒmmú 7:11-22)

9 Sodomɔw maá dii mǎnni ti Yiè nKuyie ncíètè nè tekpààtìcìètè kédeè nè ò dɔ dèè kó dimàà. ² Kè ti Yiè nKuyie nyiè kóò benke kumáà kù do o benke mèè botí kumáà Kabaɔɔ, ³ kóò nàké ke dɔ: N kèemu a m báammè ke n kuɔnnè. N cǎnnému tecíètè a m maá tèn yó mbomu te mieke, n yèmmè nè n nuɔ ndè í yóó íté te ìnkè bití! ⁴ Fɔ nha mǒmmuɔ nha cénke ntú n kó kuce nè a yèmmè memɔu, kàa dǒɔri dèè síé, ke dɔɔri n da nàké ti timɔu, ke tú n kuɔ nè n tannò a cice Dafiti do dǒmmè. ⁵ A kpàtì yó mbomu sǎà kéndǒnnè n do ti nàkémè a cice Dafiti ke dɔ o bí ì yó nsókè o kpàtì sǎà kémbaké Isidayeeribe. ⁶ Fɔ nnè a bí kè di me nni mbùtínnè, kè di í pí n tannò nè n kuɔ n di duɔ ndè, kè di kɔte ke niínkú yebókè ìlkè ke yè fié. ⁷ De mǎnni m bo di beti díndi Isidayeeribe ketenkenè n di duɔ nkè mieke, kédootoo tecíètè a m maá tèn, ké di wámpúnne, kè ibotí tei di daá, ⁸ de mǎnni bèè bo mpēnkú tecēdietè tie mborè, dè bo bè di, kè bè mbékú mùu kpéi nte kè n dǒ mebotí de kó dihei nè de kó tecíètè tèn do deu ke wenni. ⁹ Kè bèè bè tēnnè ke dɔ: Bè dootoo be Yiè nKuyie nku, kùu do dènne be yembè Esibiti ke ninku ke feu iwūɔ yebókè ke pí nye tǒmmú. Deè te kè kù yóu kè de kó meyei mmemɔu bè tǔ̀kení.

Sodomɔw pī mmùu tǒmmú

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǒmmú 8:1-18)

¹⁰⁻¹¹ Idammu Tiiri kóo kpààtì weè do duɔ nSodomɔw detekperè nè bè tu dè sipèrésì nè mesɔw nhò dɔ mèè botí, kòò yàa maánè ti Yiè nKuyie ncíètè nè tekpààtìcìètè yebie nsiúsíde mieke. Sodomɔw dèè dii mǎnni mumarimú kápá Idammu yehékè sipísíde, yèè bo Kadidee kó kutempè mmieke. ¹² Kè Idammuu íté Tiiri kékɔte kényà de kó yehékè, ò me nyí nyè pénsiri, ¹³ kébéi nke dɔ: N népo Sodomɔw, a mè nni mpā yèè ekè í tú yèmayè. Kè bèè yè yu ke dɔ Kabudi ekè. Nè yíenni kè bè yè yu ke tú Kabudi ekè. ¹⁴ Kè Idammuu pā Sodomɔw mesɔw ntǒnni bètǎati nè dikéè.

¹⁵ Nte okpààtì Sodomɔw do pǎnné mèè botí benitìbè muheikèntǒmmú kè bèè maá ti Yiè nKuyie ncíètè, nè tekpààtìcìètè, nè kudànkù bè do tú kù Mído, nè Sedisademmu kó iduotí, nè Asɔw nè Mekidoo nè Kesee kó yehékè. ¹⁶ Esibiti kóo kpààtì weè do bè do kèpɔnte Kesee, kécɔu ndiheì kékɔu Kan-nahāa kɔbe bèè do dè bo, kápá de kó dihei o kóo sapàà nhò yèti dii mǎnni o dɔu Sodomɔw. ¹⁷ Deè te kè Sodomɔw do wète kémaá Kesee eì kèwète kémaánè Beti-Onɔw ekè defùò kpeye. ¹⁸ Nè Badati kperi, nè Tamaa kperi yèè bo be tenkè tempè ntedɔntè kɔku. ¹⁹ Nè yehékè o di-itì do ā yè nè o kpàrinaaséi do bo yè nè o séi. Kòo maánè ò dɔ dèè kó dimàà Sedisademmu, nè ditàri Dimaa, o tenkè kemɔu mieke cénke. ²⁰ Benitìbè mabè bèè do kpaá be tenkè mieke bèè í tú Isidayeeribe: Amɔriibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. ²¹ De kó ibotí do kpaá be cuokè ke yé Isidayeeribe do í namè ké bè kùu bemɔu. Sodomɔw do be mpǎnné muheikèntǒmmú, kè bè kpaá ke mù pī nnè yíenni. ²² Kè Sodomɔw soó nyIsidayeeribe ké be ndɔò behā̀pǎ̀d̀mbè nè tihā̀pǎ̀d̀nti tii ò bàa,

iwēi yembè nè bèè tɔu behāpòmbè bèè dèkù sikpàrinaasēí be kpàrinenti nè bèè bè baké. ²³ Kè kùmàndáàbèe waá mbèè yó mbaké muheikèntòmú kè bè mbo sikousinòmú nè sipísinòmú (550) kè bèè nni ditānni ñi pí mmutòmú.

²⁴ Esibiti kóo kpààti kóo sapàà nyitè ñi yìè Dafiti èi kéta Sodomɔɔ maá tēè cīētè, de mōnni ndi Sodomɔɔ maámè kudānkù bè tu kù Midoo.

²⁵ Kè Sodomɔɔ níí fíé iwū ti Yìè nKuyie kuce mètāāti dibenni mieke. Ke níí fíé ii nkétu nkéffé itei mētaummè kpeyi kēmpí nti Yìè nKuyie ncīētè kè dè wenni.

²⁶ Okpààti Sodomɔɔ do dōm̄u bātóòbè, kè bè mbo Esiyonni-Kebee Edoti borè, tipènti kóo dāmèèri také Edōmmu tenkè. ²⁷ Kè Idammuu duó nSodomɔɔ benitìbè bèè nɔ mmenie mmesàà nke pí ndāmèèri mieke mutòmú kè bèè neinè Sodomɔɔ kó betōmbè. ²⁸ Kè bèè kote Ofii èi kéwaá mmesɔɔ ntōnnibè tepítè nè bèdébè kété kéduó nSodomɔɔ.

Sebaa kóo nitipokpààti kòtemè ke dɔu nSodomɔɔ

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 9:1-12)

10 Mēmmè kè Sebaa tenkè kóo nitipokpààti keè Sodomɔɔ cii nkpéi nkékte ke bo ò yááké nè yenáahantíyè, ² kétuokoo Sedisadēmmu ke neinè betōmbè péu nè yòyóbè kè bè ntɔ mesɔɔ mpéu nè yetásààye yèè donku deu, kétuoke Sodomɔɔ borè kóò biéké tináanti o tóni tì péu. ³ Kè Sodomɔɔ ò tēnnè ti timɔu ò tōnni tì, ke í nyīēke timati. ⁴ Kòo nitipokpààti keè Sodomɔɔ náanti mecii nkpeti, káyànè tekpààticīētè ò maá tē, ⁵ nè tidiiti ò yo nti, nè o tūmbè ā sili cēi nè o tōmbè pí mmèè boti mutòmú, nè bè ā tii yàati, nè bèè ò duò mmenaà, káyànè bè feu ìl wū ti Yìè nKuyie ke tuò nkè dēe ò di mediè nkóò kpéi.

⁶ Kòo náké okpààti ke dò: N do kpaani n cie kè bè n nàkemu a kpéi nnè a ciimè. Kè ñ tūkeni ke mēnke sō ndè me ndo. ⁷ M mu ndo í yie, nkè n do í mè ntūkeni ke yà nè n nōnfè. N yāmu a cii ndeumè nè a mōke dè nè a yetidieri, ke sō mbè do n nàké tì í tūðke n yà dè kó dikéè. ⁸ A kōbe nè a tōmbè bèè da bonè sáà ke kēmmu a náanti tì bè duó diwèi ndi. ⁹ A Yìè nKuyie nyētiri ndeu, kùu da dōd mesàà nke da dōd okpààti kàa baké Isidayeeribe. Kù dōmu Isidayeeribe sáà dēe te kè kù da tāāté kàa bo mbè bekunè kè dè wenni.

¹⁰ Mēmmè kè Sebaa kóo nitipokpààti pā Sodomɔɔ mesɔɔ mmè bo ntūðke tōnnibè bètāāti nè dikéè, nè tūdāari kè dè í mmōke dè māmè, nè yetásààye yèè donku deu. De kó difōnkúò tūdāari tēnke í tūðkeni meboti Isidayeeribe tenkè.

¹¹ Okpààti Idammuu kóò bātóòbè bèè do kōte Ofii èi kētōni mesɔɔ, bè múnke do tōnīmu ideí péu bè tú ì sántádi nè yetásààye yèè donku deu. ¹² Kòo kpààti Sodomɔɔ túóté ìl deí kédōnnè ti Yìè nKuyie ncīētè kó yesānkè tekpààticīētè, nè tikūtidiūtì nè tibómbonti beyendēm-bè kpéi. Nè de kó diyè ideí bè tu ì sántádi ì tēnke í tūðkeni Isidayeeribe tenkè me kó kuboti.

¹³ De kó difōnkúò kòo kpààti Sodomɔɔ pāmmú Sebaa kóo nitipokpààti ò yē nhò dō dèè kó dimàà, kédeè kóò pāmmú yepāre òmɔu tōu í yóò na kēpā yè, kè dè í tú wenwe Sodomɔɔ. De kó difōnkúò kòo kòo nho cie nè o tōmbè.

Sodomɔɔ do mōke tii kpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú
1:14-17. 9:13-28)

¹⁴ Mesɔɔ mmèè do ò tōnni tūkeni Sodomɔɔ borè dibenni dimáà mieke me cēékù do ò mbo tōnni sipísidè ndi. ¹⁵ Ke né yiénè bepótambè diebè nè besāmpóbè do ò nyi-eti ìl diiti be potanti kpéi nnè Adabii kó bekpààtibè do ò cuó wèè dāmpòò kóò duó.

¹⁶Kòo kpààti Sodomɔɔ dɔɔ tidɔpiiti dieti sikɔusidé (200) kè tì ntú mesɔɔ mmàà bè yiemme ke uté, bá kùu dɔpikù kó mesɔɔ ncéékù do bo cidòò bèkuɔ ndi.

¹⁷Tidɔpiiti sámpɔ́ti sikousitáati (300) bè dɔ̀nne tì mesɔɔ mmàà, bá kùu dɔpikù mesɔɔ ncidòò òmáá nè dikéè. Kè bèe deè ké tì tanné kudiekù bè tu kù Dimaa kó kutúúku.

¹⁸De kó difɔ̀nkúò kédoɔ̀nne dikpààtikàri yepápani nké di dári mesɔɔ nsàámè.

¹⁹Kè di mmàke yedetisàkè yèkuɔ kòò ní yó nkari ke díri dè ndò ncírírí, ke màke o baà nní yó nyíkú dè kè bèe cíké yecíríçirè kó tifenti tidéti, kéçonné kuu nho bakù yóu kutekù kucànku.

²⁰Kè yeteyè ndóké diwũ̀tɔ̀nni detisàkè ke cútóo, ku mpíkù yèkuɔ kutekù yèkuɔ, kè tì wénné tepíítè nè tidéti. Bè í dɔ̀ò me kó kubotí dikpààtiyuu teri mari mieke.

²¹Okpààti Sodomɔɔ kó ibòòke do tú mesɔɔ mmàà ndi kè yebo yèè bo tecíètè bè tu tē Dimaa kó kutúúku, kè yè ntú mesɔɔ nsàámè. Dèmarè do í tú timáti péfíti kperè, ke yé Sodomɔɔ kó dimònni bè dòke do í wúó ntimáti péfíti dèmarè sààrè.

²²Ò do mòkemu bàtòòbè péu kè bè niènnè okpààti Idammu kòbe kè bè kòri dedétirè, ke ní dò yebie nyètáati kénwēt-iní ke tɔ mesɔɔ nsàámè nè timáti péfíti, nè yepápani, nnè iwaá nnè sinɔɔ sàasi.

²³Okpààti Sodomɔɔ do pēnkumu bekpààtibè sɔmbe mecii nnè tikpàti.

²⁴Ti Yiè nKuyie nkuu mēnke do ò duó mmecii mmediè, nnè de kpéí nkè benitibè nyiitini tipíiti timɔu ke kòri ní o borè, ke kemmu mecii nKuyie nhò duómè.

²⁵Memme kè bè nhò touni yebie yemɔu duómè tinenti mesɔɔ nkpeti, nè timáti péfíti kpeti, nè tyaàsààti nè tikpàrinenti, nè tihúunti nè siséí, nè siséí tesi masi, siséí deke sámmarímúbè kè dè peitè si.

²⁶Kè Sodomɔɔ tíi nsikpàrinaaséí nè siséí kè dè mbo sikpàrinaaséí tekɔupíítè

nè sikɔusinàà (1400) besāndèèbè tekɔupííítè nè sikɔupísidé (12000) kòo deite simasi kè si mbo o borè. Kòo totí sitesi yehāp̄ònkare teyè.

²⁷Nè Sodomɔɔ kpéí nkè timáti péfíti mbo Sedisademmu ke sū ke dōnnè yetárá, kè detekperè nsū ke mannè detie mbè tu dè sikomɔɔ, dèè yìè dāmèèri Meditedandee pèémme.

²⁸Sodomɔɔ kó siséí do bonni Esibiti nè Sidisi nwe, o kó bepótambè do ke nkòri ke si nhò donní.

²⁹Bè do fiti de kó sikpàrinaaséí tēmáà medítibi nsikɔusikuɔ ndi (600), tesāntè tēmáà medítibi ntekòtè nè sipísinũmmù (150). Bepótambè bèè do si tɔu ke múnke fiitine Itiibe kpààtibè nè Sidii kòbe.

Sodomɔɔ yeténèmè ti Yiè nKuyie

(Wénté 2 Bekpààtibè tɔmmú 11:18-12:1)

11 Kòo kpààti Sodomɔɔ yíe kétúóké benitipòbè tɔbè péu bèè í tú Isidayeeribe, kémbúúti Esibiti kóo kpààti kóo sapàà. Nte ò do tũóké ì boti kòbe: Mòabiibe nè Amòniibe nè Edòmiiibe nè Sidoniibe nè Itiibe.

²Ti Yiè nKuyie mme ndo nàkému Isidayeeribe ke dò bè báá túóté de kó ibotí mieke benitipòbè. Kù do bè nàkému weti weti ke dò: Di báá ta be mieke, bè me mbáá ta di mieke. Kè meè dɔke bè bo di yús nkè di fíé be bókè. Bá nè memme kè Sodomɔɔ be dɔke ké bè tàunne.

³Kòo mmàke o pòbè sikɔusiyiekè (700) bèè tu bekpààtibè kó besapàmbè o pociè nsikousitáati (300), kétũnne be yèmmè.

⁴Ò kòté dii mōnni kè bèe yús nho yèmmè kód tanné mubɔɔfèu mieke. Ò ténke í ntũ nti Yiè nKuyie nhò cice Dafiti do kù tũ mmèè botí.

⁵Kòo fíé Sidoniibe bɔɔ Asitaditee nè Amòniibe kó dibɔɔ yeiri Midikommu,

⁶kédɔɔ ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè, ò ténke í nkù tũ nsei o cice Dafiti do kù tũmmè.

⁷Yeè mòrè mieke nke Sodomɔɔ maámè ditònni Sedisademmu ìkè de kó ditāri ínke

Mɔabiibe kó dibɔ̀d̀ yeiri Kemɔ̀ɔsi kpéí, ke múnkɛe maánè ditɔ̀nni Amɔ̀niibe kó dibɔ̀d̀ yeiri Midikɔ̀mmu kpéí. ⁸ Ò do me ndɔ̀d̀ ke maá o pobè bèè í tú Isidayeeribe yetɔ̀rè kè bè ntuɔ̀ ntihiúúnti ke feu iwú̄s. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie mmiekee peike Sadomɔ̀ ɔ̀ kù bùtínnémè kunku ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù, kunku kùù ò benke kumáá kuce mèdémè, ¹⁰ kòd̀ nàkè weti weti ke d̀ ò báá tūnne yebɔ̀kè. Sadomɔ̀ me nyí nyie nke tūnne ti Yiè nKuyie nhò nàkè tì. ¹¹ Kè kùù ò nàkè ke d̀: A í mè nyiemmè ke pí mmetaummè n da d̀d̀nè mè, a me nyí yie nyitié n da duś nyi, n yóo cɔ̀tému a kpàti kéduś nha tɔ̀mbè kòd̀ mɔ̀. ¹² A cice Dafiti kpéí nte kè n yí yóo mè d̀d̀ kàa kpaá fòù, n yóo ti cɔ̀tè a bire nɔ̀ mieke nke. ¹³ N yí yóo cɔ̀tè tikpàti timɔ̀, n yóo súɔ̀mmu kubotí kumáá a cice Dafiti kpéí nnè Sedisademmu dihei n tãátè di kpéí.

Sadomɔ̀ dootitbè

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nduś nkè Sadomɔ̀ mɔ̀ɔte o dùntɔ̀ Edɔ̀miibe kó tekpàaticíètè kou, kòo yetìrì tu Adadi.

¹⁵ Dafiti do p̀nte dii m̀nni Edɔ̀mmu, ohããp̀nkóti Soabu nè behããp̀mbè kè bèe kɔ̀te ke bo kúnnè becírírbè, memme bè kùmmè Edɔ̀mmu eì kó benitidaabè bemɔ̀. ¹⁶ Bè do kè bo ke d̀ betããbè bèkùù ndi ke bè kùù ke yàa bè dèènè bemɔ̀ páíí. ¹⁷ De m̀nni ndi Adadi do cokémè kéneinè Edɔ̀miibe mabè bèè do tú o cice kó betɔ̀mbè, kè bèe kɔ̀te Esibiti, de m̀nni kòo kpaá tú dedap̀umbire. ¹⁸ Bè do itè Mandiyã nwe kétuɔ̀ke Padanni kétúótè de kó dihei kɔ̀be mabè kè bèe nei kétuɔ̀ke Esibiti kóo kpàti borè. Kòo duś nhAdadi tɛcíètè ké nhò piú kòd̀ pã ketenkè. ¹⁹ Kè de kóo kpàti p̀nsiri Adadi mediè nkòd̀ duś nho pokù Tapenesi nantè kòo puoke. ²⁰ Kòo kpàti pokù Tapenesi nantè peitè Adadi denitabire kòo dè yu ke d̀ Kennubati. Kè

Tapenesi ndè piú okpàti cíètè, kè dè níwènnè okpàti bí ke bo.

²¹ Adadi kèè dii m̀nni ke d̀ nDafiti ku kè ohããp̀nkóti Soabu múнке ku, kòo náké okpàti ke d̀: Yóu kè n kò n tenkè.

²² Kòo kpàti d̀: Ba nda d̀ntè n cíètè kàa d̀ kékò? Kòd̀ d̀: Dèmarè í n d̀ntè, m baa d̀ kékòmmu.

²³ De kó dif̀nkúò kè ti Yiè nKuyie nyíé kéduś nkè Des̄ Ediada biree naá nSadomɔ̀ dootitò. Des̄ do tú Tisoba eì kóo kpàti Adadesèe kó kudaakù nku kécoké, ²⁴ kéwaá nho kó dihããp̀nt̀nni kè Dafiti mbè kùù kòo kɔ̀te Damaasi kémbo ke yàa kè naánnè okpàti. ²⁵ Ò do dokùnèmu Isidayeeribe Sadomɔ̀ f̀mmu mumɔ̀ mieke.

Sedoboammu yetemè okpàti Sadomɔ̀ kpeti

(Wéntè 2 Bekpàatibè t̄mmú 9:29-31)

²⁶ Sedoboammu do tú Nebati bire ndè Efadaimmu naám̀nkù kou, Sededa eì kou. Kòo ȳ ntú okúpokù, kòo yetìrì tu Seduya. Sedoboammu do tú Sadomɔ̀ kóo t̄nti nwe, kéyete o kpeti.

²⁷ Nte dè wúskémè kòo yàa yetenè Sadomɔ̀ kpeti: Okpàti Sadomɔ̀ do maá dii m̀nni kudànkù bè tu kù Midoo kénfieti o cice Dafiti eì kuduotí kó iyie. ²⁸ Kè Sedoboammu ntú wèè kpefni kòo k̀nti naati kòo nɔ̀ mmut̄mmú ke mù pí nkè dè wenni. Kè Sadomɔ̀ ò p̀nsiri kòd̀ tãátè kòo mbaké Efadaimmu nè Manansee be naám̀nti kɔ̀be bèè pí mmut̄mmú. ²⁹ Diyiè mari kè Sedoboammuu yè Sedisademmu mucèmmu, kè Kuyie mpããnáantì náantò Aiya Sidoo eì kouu ò conè dikpàa bedé borè, ke s̄ nhAiya dàátí diyaàbòrì pànni mari. ³⁰ Kòo di dàtè kékètè yekètíyè tepíitè nè yèdèè, ³¹ kénáké Sedoboamu ke d̀: Túótè yeyaàbòkètíyè tepíitè, ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù tu, kù yóo fietemu dikpàtiyuu Sadomɔ̀ borè, ké da baá

nyibotí tepíítè. ³²Ti Yiè nKuyie ntu ku yóo súú nkubotí kùmáà ndi ku kóo tǒnti Dafiti kpéi nnè Sedisademmu dihei kù tāātè di ibotí imɔu mieke di kpéi. ³³Bè kù bùtinnè mèè kpéi nke fié yebàkè Sidoniibe bɔ̀̀ Asitaditee nè Mɔabiibe kperi Kemɔ̀̀si nè Amɔ̀̀niibe kperi Midikɔ̀̀mmu, bá bè í tǔ̀nne ku kó kuce, bè í dɔ̀̀ri dèè sié, bè í tǔ̀ nku kuú nè ku tannò be cice Dafiti do yè tǔ̀mmè. ³⁴Dè né í tǔ̀ kù yóo fietenè Sadomɔ̀̀ nwe tikpà̀ti, ò yó nkpàa ke ti tɔ̀mu o fòmmu mumɔ̀u mieke ku kóo tǒnti Dafiti kù tāātè wè, kòò yié nku kuú nè ku tannò o kpéi. ³⁵O bire nde kù yóo fietenèmè tikpà̀ti kéduú nf́̀ nSedoboammu ibotí tepíítè kàa mbaké. ³⁶Kù yóo yóumu kubotí kùmáà kòò nkù baké, kè ku kóo tǒnti Dafiti fuku báá pàa okpà̀ati wèè bo mbo Sedisademmu ku eì kù tāāté di ke bo mbo.

³⁷F́̀ nSedoboammu kù yóo da duómmu tikpà̀ti a dó mèè botí kàa mbaké Isidayeeribe. ³⁸Kàa yie nkù da náá ntí timɔ̀u, ke tǔ̀ nku kó kuce ke dɔ̀̀ri dèè sié, ke dɔ̀̀ri ku kuú yèmmè, ke tǔ̀ nkù tannò ku kóo tǒnti Dafiti do dǔ̀mmè. Kù yó nda bonèmu kàa yaàbí ntú bekpà̀atibè sá̀a Dafiti kó iyaàbí dǔ̀mmè, kè kù da duó nyIsidayeeribe, kàa mbè baké, ³⁹kè kùu yáúkúnne Dafiti yaàbí kpà̀ti, dè né í yó ntú sá̀a.

⁴⁰Mèmmè kè Sadomɔ̀̀ nwanti ke bo ku Sedoboammu, kòò coké kékɔ̀te Esibiti, kémbo be kóo kpà̀ati Sisaki borè kè Sadomɔ̀̀ yàa kúnè.

⁴¹Sadomɔ̀̀ tǔ̀mmú tēm̀m̀ nè o cii ndè wàrimu o tǔ̀mmú pátiri mieke. ⁴²Sadomɔ̀̀ do bo Sedisademmu nwe ke baké Isidayeeribe bemɔ̀u ke dǔ̀ yebie nsipísìnàà, ⁴³kékú kè bèè ò kǔ̀nnè o cice Dafiti eì, kòò bire Odoboammuu sɔ̀tè o kpà̀ti.

Bè tǔ̀mmè Sisemmu

(Wénté 2 Bekpà̀atibè tǔ̀mmú 10:1-15)

12 Kè Odoboammuu kɔ̀te Sisemmu kè Isidayeeribe tí nke bo ò pǐ ntikpà̀ti. ²Dè do ś̀ nNebati bire Sedoboammu kpaamí Esibiti nwe ò do cokénè okpà̀ati Sadomɔ̀̀ nwe kè kè kɔ̀te. Ò do ke mbo kékèè bè tǔ̀mmè kékonní. ³Kè bèè ò yu kòò kɔ̀tení Isidayeeribe tí ndè kè bèè wènné kénáké Odoboammu ke dǔ̀: ⁴A cice do ti f́̀ mudoatǔ̀mmú mmu kè mù ti kèite a mù nti yaate kè ti mpí nha tǔ̀mmú. ⁵Kè Odoboammuu bè tǔ̀nné ke dǔ̀: Cíéténè, yewe yètáati kó difǔ̀nkúò kèwètení.

Kè bèè cíété. ⁶Kòò tí mbekótibè bèè do bonè o cice Sadomɔ̀̀ kè bè beke ke dǔ̀: Di yèmmè dò n tǔ̀nné ònti be nnitibè.

⁷Kè bekotíbèè ò nàké ke dǔ̀: Kàa yie nke dǔ̀ amáà be kóo tǒnti ke bè nán-nè tináansà̀ati, bè yó mpímmu a tǔ̀mmú sá̀a.

⁸Okpà̀ati me nyí nyie mbekótibè ò duó nyii tié, kébeke bedapà̀mbè, o kó kutǔ̀nkù kɔ̀be bèè ò bonè ke dǔ̀: ⁹Be nnitibè tu m bè yàate ditɔ̀u n cice bè toú ndi cǔ̀ékù, di yèmmè dò m bè nàké ònti?

¹⁰Kè bedapà̀mbè o kó kutǔ̀nkù kɔ̀beè ò tǔ̀nné ke dǔ̀: Benitibè bèè tu a cice bè toú ndi tɔ̀u cǔ̀é, ke tǔ̀ á bè yàate di cǔ̀ékù, nàké be ke dǔ̀ a nómbyā̀are cǔ̀è̀nèmu a cice ka. ¹¹Kàa cice do bè toú ndi tɔ̀u cǔ̀é, a kperi bo pǔ̀tè memme. A cice do bè tiènnè idá nyi, kè f́̀ mbo mbè tiènnè yedá yèè ā timáti ye yómmè.

¹²Diyiè tā̀nni yié, Sedoboammu nè benitibè kè bèè wètení Odoboammu borè, ò sòò bè nàké ke yèmmè. ¹³Kòò sènkèri bekotíbè do ò duó nyii tié nkébaao benitibè nè metankperimè, ¹⁴kétúnne o kó kutǔ̀nkù kɔ̀be ò tié nti nti, kébéi nke dǔ̀: N cice do di toú nditɔ̀u cǔ̀è̀ri kè n kperi bo pǔ̀tè memme, n cice do di tiènnè idá nyi, kè mí m bo di tiènnè yedá yèè ā timáti ye yómmè.

¹⁵ Meṁme okpààti yetemè benitìbè ò beke ti. Ti Yiè nKuyie nkuù do dḍḍ memme dè bo yiemme kè kù do nàké ti Nebati bire Sedoboammu nè ku kóo tṅnti Aiya Sidoo kou nùù mieke kè tii dḍḍ.

Dikpààtiyuu totémè

(Wénté 2 Bekpààtìbè tṅmmú 10:16-11:4)

¹⁶ Isidayeeribe sḍ ndii mḍnni okpààti í yie mbe kpeti kóò nàké ke dḍḍ:

Ti kpeti tú nè ba Dafiti Seseè bire?

Ti múú mba tṅnti nè we?

Tṅnti Isidayeeribe tí kḍnnè,
kè Dafiti bire mbaké de ciétè.

Meṁme kè bèe ciété kékúú. ¹⁷ De mḍnni kè Odoboammu nkpaá baké Sudaa tempè nkḍbe máá, ¹⁸ kḗtḗ nhAdodammu wèè baké muheikèntṅmmú Isidayeeribe borè, kè bèe ò bùsṅtí bemḍu yetàrè kékua. Kè Odoboammu nsḍ ndè fuute, kòo deke o naasántè mecāā nkécoké kékḍte Sedisademmu. ¹⁹ Meṁme Isidayeeribe yatenèmè Dafiti ciétè nè yíenní.

²⁰ Isidayeeribe kèè dii mḍnni Sedoboammu konnámè, kḗtíí nkḗtḗ nkè bèe ò yùní. Kòo tuakení kè bèe ò pī ntkpàti. Kè Sudaa naámunkù kḍbe máá bèe nkpaá tū nDafiti ciétè kóo kpààti.

²¹ Meṁme Odoboammu tūḍkemè Sedisademmu kḗtíí nSudaa wuḍ nkḍbe nè Bensamee wuḍ nkḍbe kó behāāpḍmbè bèè nḍ mmudò, kè bèe mbo tekḍupíkḍtè nè sikḍupísisini (180000) kè bèe kḍte ke bo pḍnte Isidayeeribe kó dikpààtiyuu kòò mbè baké wenwe Sadomḍo kó debire. ²² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku kóo niti Semmaya ke dḍḍ: ²³ Náké Sudaa kḍbe kóo kpààti Sadomḍo bire Odoboammu nè o kḍbe nè Bensamee wuḍ nkḍbe nè besḍmbe ke dḍḍ: ²⁴ N tú di báá kḍte kékpannè di tebíí Isidayeeribe. Bá wè, wèe kò nho ciétè, mī yē ndèè dḍḍ dèe dḍḍ.

Kòo ti mbè nàké kè bèe tí kèè ke tí yie mbá wè kòo kò nho ciétè.

²⁵ Meṁme kè Sedoboammu máá kuduotí kḗfii nSisemmu Efadaimmu tāri kó dihei kḗmbo. Ò de nyité kékḍte kḗmáá kuduotí kḗfii mPenniyeedi.

Sedoboammu dḍḍmè meyei

²⁶ Kè Sedoboammu totí o yèmmè ke dḍḍ: Kè dè sḍké mie mbotí n kpààtiyuu wḗti ke bo tṅnne Dafiti ciétè kḍbe mbe.

²⁷ Kè benitìbè kpaá kḗri Sedisademmu ti Yiè nKuyie nciétè iwūḍ féu, be yèmmè bo wḗte kḗtṅnne Odoboammu Sudaa kḍbe kóo kpààti kè bèe n kuḍ. ²⁸ Ò totí dii mḍnni o yèmmè kḗdḍḍ isḍḍnàḍke idéi, kénáké Isidayeeribe ke dḍḍ: Di sḍú nSedisademmu nwe mukḍtimù. Di mḍnni ntenè kuyie nkùù ti dḗnnení Esibiti.

²⁹ Ò me nyí kḗcḍnné fḗḍḍnàḍfè mafè Beteedi, fetefè Danni tenkè. ³⁰ Meṁme ò tannémè Isidayeeribe meyei mmieke kè bèe tḍ fḗḍḍnàḍfè tefè kḗdentí kḗ fè kḍtenè Danni èi.

³¹ Kòo máá yewūḍtḗrè yetàrè ínke kédei be cuoké ikuḍ niùbè, bè tḗnke í ntú Defii botí kḍbe. ³² Meṁme Sedoboammu dḍḍmè dibanni otánkù nínnwè yie tepíitè nè dinummurí Sudaa kḍbe do baā mmèè botí, kédeke o mḍmmuḍ ndiwūḍtḗnni ínke kḗfíe iwūḍ isḍḍnàḍke ò do dḍḍ í, kḗwáá nyikuḍ niùbè kḗkanne Beteedi ò máá yèè wūḍtḗrè kpéí. ³³ Ò do dḗke ò máá dii wūḍtḗnni Beteedi di ínke otánkù nínnwè ò do tāātè wè kó diyie tepíitè nè dinummurí ndi. De yie ndi ò duḍmmè kè Isidayeeribeè ánné dibanni, kòo deke ke bo tuḍ nyepāre.

Ti Yiè nKuyie nkpànnèmè Sedoboammu Beteedi

13 Kè ti Yiè Kuyie ntḍnní ku kóo niti mḍu, kòo íté Sudaa tenkè kḗtuḍke Beteedi, ke sḍ nSedoboammu bo ke tuḍ nyepāre diwūḍtḗnni ínke. ² Kè ti Yiè nKuyie nduḍ nkè ku kóo tṅntii béinnè diwūḍtḗnni ke dḍḍ: Fḍ ndiwūḍtḗnni, keè ti Yiè nKuyie ntu mù. Ti Yiè nKuyie

ntu bè yóó peité debire marè nde Dafiti naàmùnkù miéke ké dè yu ke dò: Sosiasi, kè de kó debiree da fié ikuó niùbè bèè tùd nyiwūō a ínkè, kétuoy nyenitikúō a ínkè.

³ Kòo deè ke dò: Nte di bo banté dè ke dò nti Yiè nKuyie nkuù béi. Diwūōtōnni bo yaté kè mekùd nkó mutápeí mmùd còu di ínkè kè mùu nunté.

⁴ Kòo kpààtìi keè ò kpànnèmè di-wūōtōnni ke píèkù kóò fietí fenómbife ke dò: Pínnè we!

Kè de kó tenòtèe kpeíò ò ténke í nna ké tè tēñnéni. ⁵ Kè diwūōtōnni yaté, kè mutápeí nnunté kù tì nàkémè ku kóo niti kòo tì béi. ⁶ Kòo kpààtìi náké Kuyie nkóo niti ke dò: N da báámmu bántè ti Yiè nKuyie nha tū nkù kè n nòtèe wēte kéténné.

Kè Kuyie nkóo niti bántè ti Yiè nKuyie nkè tēe wēte kénaá ntè do dōmmè. ⁷ Kòo kpààtìi náké Kuyie nkóo niti ke dò: Kòtení kè ti kò n ciētè kàa di kè n da cú.

⁸ Kè Kuyie nkóo niti náké okpààtì ke dò: Bá kàa bo n duó nha kpàtì kó dikéè n yí kòri a ciētè ke bo di yoo n yà dèmarè die. ⁹ Ti Yiè nKuyie nni n nàkémù ke tú m báá di dèmarè, m me mbáá yà, m me mbáá wēte kētūnne n kēténí kùu ce kékò.

¹⁰ Ò me nyí kētūnne kuce tekù, ò ténke í ntūnne ò kòtēnní kù Betēdi.

Kuyie mpāānāāntì nāāntò yetemè ku kpeti

¹¹ De do sǐ nti Yiè nKuyie mpāānāāntì nāāntò mǎu weè bo Betēdi ke tú odakótì, kòo bíi kòte kòd nàké Kuyie nkóo niti dōd dè Betēdi nè ò nàké tì nāāntì okpààtì, ke tì nàké timòu be cice.

¹² Kòo beke ke dò: Ò kètè ñnkuce?

Kè bèe ò benke Kuyie nkóo niti wèè yènní Sudaa tenkè ò tūnne kùu ce. ¹³ Kòo náké o bí ke dò: Bouñè n sāmmarímú kàrì.

Kè bèe di bou kòo deke, ¹⁴ kētūnne Kuyie nkóo niti, kòd ninte ke sǐ nhò diéké mutie diemù mamù kó medéè. Kòo ò

beke ke dò: Fǒō tu Kuyie nkóo niti wèè yènní Sudaa tenkàà? Kòò dò: Èè, mí nwe.

¹⁵ Kè Kuyie mpāānāāntì nāāntò dò: Kòtení kè ti kò nkàa di. ¹⁶ Kè Kuyie nkóo niti dò: N yí yóó da neinè kè ti kò nkè ò di dèmarè yoo n yà die. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nni nnàkémù ke tú m báá di dèmarè die m me mbáá yà, m me mbáá wēte kētūnne ò kēténí kùu ce kékò.

¹⁸ Kòo népoo ò tēñné ke dò: M múnke tú Kuyie mpāānāāntì nāāntò nwe ke da dōnnè. Ti Yiè nKuyie nkuù tōnní ku tōnni kè di ò nàké ke tú n da yúní kè ti kò nkàa di kényà.

Ke yé kòò soúmmu! ¹⁹ Mēmme kè Kuyie nkóo niti ò neinè kè bèe kò nke bo di kényà.

Kuyie nkpāānèmè ku pāānāāntì nāāntò

²⁰ Bè kàri diì mōnni ke yo nkè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pāānāāntì nāāntò, wèè me ntūnne koò yūní, ²¹ kòo náké Kuyie nkóo niti ke dò: ti Yiè nKuyie ntu a mè nyetemè ku nāāntì, bá a í tūnne kù do da nàké tì. ²² Ke wētení ke di ke yà, kù do yē nha báá di dè, a me mbáá yà. A yóó naá nhokpadòutì nwe. Bè í yóó da kūnné a yembè fǒti.

²³ Bè di diì mōnni ke yà ke dèè, kè Kuyie mpāānāāntì nāāntò wèè do ò tēñnéni kòo bou o népo sāmmarímú kàrì, ²⁴ kòo deke kénkūnti. Kè dicírícírì ò dinté kuce kékua kédòúnko, kòo nduó kè sāmmarímú còmú kè dicírícírì còmú. ²⁵ Kè becepèmbè mpēnkù koò yàu kòd duó kè dicírícírì còmú, kè bèe kòte ke tì nàké Kuyie mpāānāāntì nāāntò wenwe kó dihei. ²⁶ Ti Yiè nKuyie mpāānāāntì nāāntò wèè do ò tēñnéni, ò tì kèè diì mōnni kébéi nke dò: Kuyie nkóo niti weè yete kù do ò nàké tì, kè kù duónní dicírícírì kè di ò kù, kéndōnnè kù do tì nhò nàkémè.

²⁷ Ò béi memme kédeè ke dò o bíi bou o sāmmarímú kàrì.

Kè ìi dì boú, ²⁸kòò kɔte kénsí nti Yiè nKuyie nkóo nìti dúš ke cāānko kuce mieke, diciriciri nè sāmmarímú kè dè còmú, bá diciriciri í ò càáké, ò me nyí kù sāmmarímú. ²⁹Kòò ò tùóté kédáá nsāmmarímú ínkè kékònnè ke bo ò sié, kòò kúnné. ³⁰Wè ò sié dii m̀nni kédeè kòò kúnné kuf̀ti ò do keú kù o m̀mmuo nho kpéí, ké nhò k̀ri ke sáúti ke tú: Áú! Ti népo kumu.

³¹Bè ò kúnné dii m̀nni kédeè kè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntòo náké o bí ke d̀: Kè ò ku dii yiè dí n kúnné di me nkúnné kù f̀ti Kuyie nkóo nìti ké n d̀ú nkéfénnè o kúš. ³²Ti Yiè nKuyie nhò dúš ǹi náānti kòò tì béi ǹi yóò d̀d̀mu, ò náké tì Betèedi kó diwūš̀t̀ǹni kpéí ǹnè yèè bo Sammarii tempè nye kpéí.

³³Nè memme Sedoboammu í ncèète, kòò baā nsóké ke waā nyikuš̀ ǹiùbè, kè wèè d̀š wèè ò d̀š̀ ikuš̀ ǹiùti, kòò nfeu iwūš̀ yewūš̀t̀rè yèè bo yet̀rè ínkè. ³⁴De kó meborime meè do tanné Sedoboammu c̀t̀t̀t̀ tem̀u meyei mmieke, kénte kè bèè t̀ kùò páí kè te yè̀t̀rii kpánné.

Kuyie mpāānāānti náāntò Aiya nākémè Sedoboammu bire yóó kúmè

14 Kè Sedoboammu bire Abiya muške. ²Kòò náké o pokù ke d̀: Ít kékɔte Sidoo ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò Aiya borè. Weè do n náké ke d̀ n yóó di tikpàti. Á ceete amáá kòò báá banté a tùmè m pokù. ³Nto p̀èèbè tepítè, nè yekàtindà, nè mecekùš̀ ndidènni, kékɔte kòò yà kòò da náké t̀i yóó tuškení debire.

⁴Kòò pokùu d̀š ò ò náké t̀i, kéíté kénk̀ri Sidoo Aiya c̀t̀t̀t̀. Aiya do kòtému ke ténke í nkpaá wúó. ⁵Kè ti Yiè nKuyie mme ndie nkòò náké ke tú: Sedoboammu bire deè m̀o nkòò pokù k̀rini a borè ke bo páá, kòò t̀škení á ò náké ke d̀ muu, ò í yó ndš á ò banté.

⁶Aiya kèè dii m̀nni o nacèna dibòri kébéi nke d̀: Tanní f̀š nSedoboammu pokù. Dè d̀omme kàa í d̀š bè da banté? N yóó da náké t̀i náānti c̀t̀t̀t̀. ⁷Kɔte kénáké Sedoboammu ke d̀: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̀i nkù tu kuù ò d̀èite Isidayeeribe mieke koò d̀š̀ okpàti. ⁸Kuù fiète Dafiti kó tikpàti ke t̀i nhò dúš, ò me nyí yie nke t̀i nku kóo t̀nti Dafiti yèmmè, ò do t̀mmu ku tannò yem̀u, ke kù t̀nnè ò yèmmè mem̀u ke d̀ori kù d̀mè m̀á. ⁹Kè wenwe me nd̀d̀ri meyei nkè dè p̀t̀t̀t̀ bèè ò niiténè ke di tikpàti, ke d̀š̀ yebòkè, ke maá sitenkaani, k̀yí nti Yiè nKuyie mmieke ke kù b̀t̀t̀t̀. ¹⁰Deè te kè kù yóó yóu kè meyei ndo o c̀t̀t̀t̀. Kù tu kù yóó kušmu o fuku kó benitidaabè, bekót̀bè nè ibi bəm̀u, tidaati nè bèè í tú tidaati kékáúte o c̀t̀t̀t̀t̀ bèè š̀š káúte m̀èè boti tiyontì nè kuhaa. ¹¹Sedoboammu c̀t̀t̀t̀t̀ kòbe bèè bo kù dihei simš̀ siì yóó bè càáké, kè bèè ku dikpáá tinš̀ti bè c̀. Ti Yiè nKuyie nkuù béi.

¹²Onitipòkù f̀š nyíté kékò. A naàcètè bo na dii m̀nni dihei kó dibòri debire yóó kù dii m̀nni. ¹³Kè Isidayeeribe bəm̀u kəm̀m̀ de kúú nké dè kúnné, deñde demáá Sedoboammu c̀t̀t̀t̀t̀ mieke bè yóó kúnnémè. Deè mieke nke demáá ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̀i nkù yámè meborime kù p̀nsiri m̀. ¹⁴Ti Yiè nKuyie nyóó waámmu okpàti Isidayeeribe mieke, wèè yóó ku Sedoboammu c̀t̀t̀t̀t̀ tem̀u. Dè yóó d̀d̀mu bāmbà. ¹⁵Ti Yiè nKuyie nyóó potému Isidayeeribe kè bèè sántè tipènti š̀š sántèmè menie mmieke, kuyaakù nampe dii m̀nni. Kè kùu bè bèti ku ei sàari kù dúš̀ ndi be yembè, ké bè cie nkè bèè sènté kukó nyáá bè fikú m̀èè kpéí ndibòš̀ Asedaa kó itedeí ke íi nku mieke. ¹⁶Ti Yiè nKuyie mbo dootóo Isidayeeribe Sedoboammu d̀š̀ m̀èè yei nkpeí nke te kè be múnke d̀š̀ meyei.

¹⁷Kè Sedoboammu pokùu íté kénk̀nti kétuške Tidisaa, ò nà dii m̀nni o c̀t̀t̀t̀t̀

kó dibòrì kè debiree kú. ¹⁸ Kè bèe dè kün-né kè Isidayeeribe bemou kómmú de kúú nkéndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè ku pānāaanti náantò Aiya kòo ti béi.

¹⁹ Sedoboammu pī mmùtù tōmmú temù, ò doké mèè botí nè ò di mèè botí tikpàti dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dōrìmè pátíri mieke. ²⁰ Sedoboammu do tú kpààti ke dō yebie nsípísidé nè yédéé ndi kékú kòo bire Nadabuu sōté o kpàti.

Odoboaammu naámmè Sudaa kɔbe koo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 12:1-16)

²¹ De mōnni ke s̄ nSadomɔɔ bire Odoboaammu tu Sudaa kɔbe koo kpààti. Ò do yóó di tikpàti ke mɔke yebie nsípísínàà nè ò dimàà ndi, kéntɔ tikpàti ke dō yebie ntepiítè nè yèyiekè, kэмbo Sedisademmu ti Yiè nKuyie ntāāté dii èi Isidayeeribe botí imou mieke kè ku yètiri bo ndi bo. O yō yètiri do tú Naama kòo tu Amōniibe botí kou. ²² Kè Odoboaammu dō ti Yiè nKuyie nyí dō dè, kényi nku mieke kè dèe pēēté o yembè kperè do dōmmè. ²³ Bembe bèè do maá yetrè ke fííkú yetārè nè dibɔ Asedaa kó itedeí yetārè yemou ínkè nè detie ndemou také. ²⁴ Kòo tonté kédōnnè titouti kétané benitipòbè bè yó nkòri ke dounè bè be kó ibɔkuú yèmmè. Bè do tekí ibotí ti Yiè nKuyie ndo duú nkè bèe beti ò kó isòke nyi.

²⁵ Mēmme Odoboaammu kpàti benni nummuri mieke Sisaki Esibiti koo kpààti domè Sedisademmu ké bè pōnte, ²⁶ kētúóté ti Yiè nKuyie nc̄ētè kó tinenti, nè tekpààtic̄ētè kpeti timou páíí, kētúóténè tisɔɔdopiiti Sadomɔɔ do dōò ti. ²⁷ Kòo kpààti Odoboaammu dōò disɔɔwúú kó tidopiiti kéfóó nde kó dif̄t̄iri, ké ti duú ntihāpōnti tii bà

tekpààtic̄ētè kó dibòrì. ²⁸ Kòo kpààti ní nkòri ti Yiè nKuyie nc̄ētè kè bè ti tɔ, kòo kò mbèe ti kōtenè tihāpōnti tii bà tekpààtic̄ētè ti kó kudieku.

²⁹ Odoboaammu dōrìmè tēmè ò dōò dèè kó dimàà, dè wàrimu Sudaa kpààtibè dōrìmè pátíri mieke. ³⁰ Odoboaammu nè Sedoboammu bè do dokumu s̄áá. ³¹ Kè Odoboaammu kú kè bèe ò künne o cie Dafiti èi, o yō yètiri do tú Naama Amōniibe èi kou, kòo bire Abiyammu sōté o kpàti.

Abiyammu tumè Sudaa kɔbe koo kpààti

*(Wénté 2 Bekpààtibè
tōmmú 13:1-3, 22-23)*

15 Nebati bire Sedoboammu kpàti benni tepíítè nè diniínni mieke nke Abiyammu naámmè Sudaa kɔbe koo kpààti, ² kéntɔ tikpàti ke dō yebie nyètāāti ke bo Sedisademmu. Abusademmu koo sapàà mMaaka weè do ò peité. ³ Kòo túnne o cice do dōò mèè yei mbá ò í nduú nho yèmmè memou ti Yiè nKuyie nho yààri Dafiti kōme. ⁴ Nè Dafiti kpéí nkè ti Yiè nKuyie nyóu kòo yaàbire baa sōté tikpàti kòo fuku báá paà tikpàti, nè Sedisademmu bo ntúmè be kó diheidè. ⁵ Dafiti do dōri ti Yiè nKuyie ndó mēmme, ò do í yóu ti Yiè nKuyie nhò nàké yèè nò kó ò dimari mudōrìmù, kè dè í tú Udii Itiibe botí kou kpeti.

⁶ Odoboaammu fōmmu mumou mieke ò do dokùnèmu Sedoboammu.

⁷ Abiyammu dōrìmè tēmè ò dōò dèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dōrìmè pátíri mieke. Abiyammu nè Sedoboammu bè do dokumu o fōmmu mumou mieke. ⁸ De kó dif̄nkuú kè Abiyammu kú kè bèe ò künne Dafiti èi, kòo bire Asaa sōté o kpàti.

Asaa tumè Sudaa kɔbe koo kpààti*(Wénté 2 Bekpààtìbè t̄mmú**14:1-2, 15:16-19, 16:1-6, 11-14)*

⁹Isidayeeribe kpààti Sedoboammu kpàti benni s̄ip̄isidé kperi mieke nke Asaa naám̄mè Sudaa kɔbe koo kpààti, ¹⁰kénto tikpàti ke d̄ò yebie nsip̄isínàà nè dimàà ke bo Sedisad̄emmu. O ȳò koo ȳò yèt̄iri do tú Maaka Abusad̄emmu koo sapàà. ¹¹Kè Asaa nd̄ɔ̄ri ti Yiè nKuyie nd̄óm̄è kéndònnè ò yààri Dafiti, ¹²kédennè o èi benitipòbè bèè d̄outi d̄outinè benitidaabè be kó ib̄ɔ̄kuú ȳemmè, kédèite sib̄ɔ̄tenkaan̄i o yembè do d̄ò s̄i, ¹³kédennènè ket̄ike o ȳò kóti tinitipokpàti, ke yé ò do c̄iékémè is̄ɔ̄ke kó teb̄ɔ̄tenkaan̄itè bè tu t̄è Asitaditee, kè Asaa t̄e k̄ɔ̄ú k̄é̄b̄o nké t̄è c̄óu nSetin̄ɔ̄ biriku mieke. ¹⁴Kè yet̄rè baa nè nkpaá, bá nè memme kè Asaa dúo n̄ho ȳemmè mem̄ɔ̄u ti Yiè nKuyie n̄ho f̄ommu mum̄ɔ̄u mieke. ¹⁵Kòo tanné ti Yiè nKuyie nc̄iēt̄è mieke o c̄ice ku p̄ā ȳèè p̄ārè nè o m̄óm̄muo nhò kù p̄ā ȳè, ȳèè tu timáti p̄éfīti nè mes̄ɔ̄o nnè tinenti.

¹⁶Mudoò mūi do bo Asaa nè Basaa be cuokè be f̄ommu mum̄ɔ̄u mieke. ¹⁷Kè Basaa Isidayeeribe kpààti do Sudaa kɔbe mudoò, kémaá kuduotí k̄éfité Damaa ke bo pénné kuce Asaa Sudaa kɔbe koo kpààti. ¹⁸Memme kè Asaa túóté timáti p̄éfīti tim̄ɔ̄u nè mes̄ɔ̄o mm̄em̄ɔ̄u nd̄èè do kpaá ti Yiè nKuyie nc̄iēt̄è nè tekpààtic̄iēt̄è k̄é d̄è toú n̄ho kó bet̄ombè, kè bè bo k̄ote Damaasi k̄é d̄è dúo nTabidim̄ɔ̄u bire Esiȳɔ̄ bire Benni-Adadi, Sidii koo kpààti, kóò nàkè ke d̄ò, ¹⁹wèe yóu kè bèè m̄ɔ̄te metaummè be nnè we, be yembè do mè m̄ɔ̄ke mèè botí, deè te kòò ò p̄ā de kó dip̄ānni ke tú wèe t̄ɔ̄tenè Basaa Isidayeeribe kpààti metaummè, kòo t̄énke báá ò do mudoò. ²⁰Kè Benni-Adadii yie nhokpàati Asaa ò nàkè t̄i, kédèite bèè ni okpàati āp̄òmbè k̄ét̄o nkè bèè k̄ote k̄é̄p̄onte

Isidayeeribe ekè, Iȳɔ̄ èi nè Danni kperi nè Abedi-Beti-Maaka kperi nè Kinne-doti kó kutemp̄è nkum̄ɔ̄u, k̄é̄p̄ontenè Nefutadii èi dim̄ɔ̄u. ²¹Basaa t̄i kèè d̄ii m̄ònni k̄ék̄únnè kuduotí marim̄u Damaa k̄éw̄ete Tidisaa. ²²Kòo kpààti Asaa t̄i nSudaa kɔbe bem̄ɔ̄u p̄áfī, ò í ns̄úò nhòm̄ɔ̄u, kè bèè túóté yet̄árè yem̄ɔ̄u nè ideí Basaa do maánè d̄è kuduotí k̄éfīi Damaa èi, kémaánè kuduotí Kebaa èi Bensamee temp̄è mmieke nè Misipaa kperi.

²³Asaa d̄ò̄rimè t̄émè, o k̄òmbùò, nè ò d̄òò d̄èè kó dimàà, d̄è w̄àrimu Sudaa kpààtìbè d̄ò̄rimè p̄át̄iri mieke. Asaa kòtè d̄ii m̄ònni k̄emūɔ̄ke sināàc̄èi. ²⁴Ò do ku kè bèè ò k̄únnè o yààri Dafiti èi ndi, kòo bire Sosafatii weè s̄ɔ̄tè o kpàti.

Nadabu naám̄mè Isidayeeribe kpààti

²⁵Sedoboammu bire Nadabu do naá nyIsidayeeribe kpààti Asaa Sudaa kɔbe koo kpààti kpàti benni d̄èr̄inn̄i ndi, k̄énto tikpàti ke d̄ò yebie nyèdéè, ²⁶kédòò ti Yiè nKuyie nyí d̄ó d̄è, k̄ét̄unne o c̄ice do d̄òò mèè yei nkétannè Isidayeeribe meyei mmieke. ²⁷Kè Isakaa naám̄unk̄u kou Aiya bire Basaa nd̄ó k̄é̄b̄o nNadabu ke s̄s̄ nyIsidayeeribe pi Kibet̄ɔ̄ Fidisit̄ēēbe èi, bè de nhò k̄u. ²⁸Basaa do k̄u Nadabu Asaa Sudaa kɔbe koo kpààti kpàti benni t̄áánni ndi, k̄éfiete tikpàti. ²⁹Ò c̄ɔ̄tè d̄ii m̄ònni tikpàti k̄éku Sedoboammu c̄iēt̄è t̄em̄ɔ̄u p̄áfī, ò í ns̄úò nhòm̄ɔ̄u, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti béimmè Sidoo èi mieke nè ku p̄ān̄áàn̄ti náàn̄tò Aiya n̄uò mieke. ³⁰Sedoboammu do d̄òò mèè yei nkétannè Isidayeeribe bem̄ɔ̄u meyei mmieke mèè do í nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̄u nk̄u mieke, mèè do te kè t̄i bè t̄ù̄kení.

³¹Nadabu d̄ò̄rimè t̄émè ò d̄òò mèè kó dimàà, d̄è w̄àrimu Isidayeeribe kpààtìbè d̄ò̄rimè p̄át̄iri mieke.

³²Asaa do dok̄un̄em̄u Isidayeeribe kpààti Basaa s̄áá.

Basaa naámmè Isidayeeribe kpààti

³³ Sudaa kɔbe kpààti Asaa kpàti benni tǎánni ndi Aiya bire Basaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kэмbo Tidisaa ke dɔ yebie nsipísidé nè yènàà, ³⁴ kédɔɔ ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè, ò do túnne o cice Sedoboammu kó meyei mme ò do dɔɔ mè kétanné Isidayeeribe meyei mmieke.

16 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Ananni bire Seuu ke dɔ wèe náké Basaa ke dɔ: ² Mí ndi Yiè nKuyie mmí ò kúténi mutáá mmieke koò dɔɔ okpààti, kòò baké n nìtìbè Isidayeeribe, ke túnne Sedoboammu kó meborime, ke tanné n nìtìbè Isidayeeribe meyei mmieke ke í mmieke. ³ N yóo káútému o cîètè kè tètè dontenè Nebati bire Sedoboammu kpete. ⁴ Á ò náké ke tú n yè nho cîètè kou wèe bo kú dihei simɔɔ sù yóo ò cááké, kè wèe ku dikpáá tinɔ̀tti ò cɔ.

⁵ Basaa dɔ̀rìmè tēmè ò dɔ̀ dèè kó dimàà nè ò doké mùù doò. Demɔ̀u dè wàrimu Isidayeeribe kpààtìbè dɔ̀rìmè pátíri mieke. ⁶ Kè Basaa kú kè bèè ò kün-nè Tidisaa. Kòo bire Edaa sɔ̀tè o kpàti.

⁷ Ti Yiè nKuyie ndo duɔ̀ nkè Ananni bire ku pānāaanti náaantò Seuu béin-nè Basaa nè o cîètè ò dɔ̀ dèè kè kfé mmeyei ke í nti Yiè nKuyie mmieke nSedoboammu do dɔ̀mè, nè ò kùomè Sedoboammu cîètè temɔ̀u.

Edaa tumè Isidayeeribe kpààti

⁸ Asaa Sudaa kɔbe kóo kpààti kpàti benni sipísidé nè dikuɔ̀nni mieke nke Basaa bire Edaa naámmè Isidayeeribe kpààti kэмbo Tidisaa ke dɔ yebie nyèdèè. ⁹⁻¹⁰ Kòo kóo āāpɔ̀nkóti Simmidi wèe do baké okpārinasēi dikèè kòo ndɔ̀ kóo bɔ. Asaa Sudaa kóo kpààti benni sipísidé nè diyienni mieke do nke. Diyie marì kè Edaa mbo Tidisaa wèe baké tekpààticîètè o cîètè mieke kényà

menaà nkémú. Kè Simmidii taroo kóò poté kékɔ̀u kécɔ̀tè tikpàti. ¹¹ Ò na dii mɔ̀nni kékari dikpààtikàri kékɔ̀u Basaa cîètè temɔ̀u pátí ò í nsùs nhonitidɔ̀u mɔ̀u o cîètè mieke yoo o cédétè kou, yoo òmɔ̀u wèe taunè Basaa. ¹² Kè Simmidii ku Basaa cîètè temɔ̀u kéndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè Basaa kféi nnè ku pānāaanti náaantò Seuu nùù mieke. ¹³ Dende kó dimàà dè ò tù̀kení o yei kféi nke nè o bire Edaa kɔ̀me ò do dɔ̀ mè kétanné Isidayeeribe meyei mmieke kényi nti Yiè nKuyie mmieke nè be kó mubɔ̀ɔfèù.

¹⁴ Edaa dɔ̀rìmè tēmè ò dɔ̀ dèè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtìbè dɔ̀rìmè pátíri mieke** ndè í tú Bekpààtìbè tōmmú pátíri ketiri yoo didéri, bè nàá nyèmayè kféi nke kè de kó yepáte í bo nkóké Kuyie nnāanti pátíri mieke.

Simmidi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹⁵ Sudaa kɔbe kóo kpààti Asaa kpàti benni sipísidé nè diyienni mieke nkè Simmidi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti, kèntɔ̀ tikpàti ke dɔ yewe yèyiekè. Dè do sɔ̀ mbè pi Kibetɔ̀ nwe Fidisitēēbe ei.

¹⁶ Behāāpɔ̀mbè kèè dii mɔ̀nni be kari ke dɔ̀ nSimmidi bɔ nhokpààti koò kù. De kó diyie dimàà mieke kè Isidayeeribe pí nhohāāpɔ̀nkóti Omidi tikpàti dende dihāāpɔ̀nkari. ¹⁷ De mɔ̀nni Omidi nè o āāpɔ̀mbè kè bèè íté be do kari dè kèpi Kibetɔ̀ kékɔ̀te kédò Tidisaa. ¹⁸ Simmidi sɔ̀ ndii mɔ̀nni behāāpɔ̀mbè do dihei kòo kɔ̀te kéta tekpààticîètè o kó kudieku kécɔ̀u nkè tètè ò wēnnènè kécɔ̀tè kòo kú. ¹⁹ Dende ò tù̀kení o yei nkféi nke, ò dɔ̀ mè ti Yiè nKuyie nyí dɔ̀ dè, ke túnne o cice Sedoboammu kó meyei nhò do dɔ̀ mè kétanné Isidayeeribe meyei mmieke.

**16:14 ...kpààtìbè dɔ̀rìmè pátíri: Bè nàá ndii pátíri kféi die

²⁰ Simmidi dɔ̀rìmè tēmè, ò bɔ̀m-mè okpààtì, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtìbè dɔ̀rìmè pátírì mieke.

²¹ De m̀nnì kè Isidayeeribee toté kè di-wétírì tũnne Kinati bire Tibinni ké we mpí ntkpàtì. Kè diwétírì terì nkpaá tũ nhOmidì. ²² Omidì kó ditĩnnì dii do na Tibinni kperi kè Tibinnii kú kè Omidii naá nhokpààtì.

Omidì naámmè Isidayeeribe kóò kpààtì

²³ Sudaa kàbe kóò kpààtì Asaa kpàtì benni sipísitããtì nè òmáà mieke nke Omidì naámmè Isidayeeribe kóò kpààtì kэмbo Tidisaa ke dò yebie nyèkuò. Ò do tɔ̀ tikpàtì ke dò yebie ntepiítè nè yèdéè ndi. ²⁴ De kó difɔ̀nkúò kédonté Simmedi borè Sammarii tãrì medítfbii nsikoupiisikuò (6000) kémaá diheì de kó ditãrì ìnkè, ké di yú ò di donténè wè kó diyètírì ke dò Sammarii. ²⁵ Kè Omidii dɔ̀ ti Yiè nKuyie nyí d́ dè kèpèéte bèè ò niténè ke di tikpàtì. ²⁶ Ò do tũnne Nebati bire Sedoboammu kó meborime mme, ò do dɔ̀ mèè yei nkétanné Isidayeeribe meyei mieke kéyí nti Yiè nKuyie mmieke nè be kó mubɔ̀ɔféú.

²⁷ Omidì dɔ̀rìmè tēmè nè ò doké mùù doò dè wàrimu Isidayeeribe kpààtìbè dɔ̀rìmè pátírì mieke. ²⁸ Kòò kú kè bèè ò kũnné Sammarii kòò bire Akabuu sɔ̀tè ò kpàtì.

Akabu naámmè Isidayeeribe kóò kpààtì

²⁹ Sudaa kàbe kóò kpààtì Asaa kpàtì benni sipísitããtì nè diniinnì ndi, Omidì bire Akabu naámmè Isidayeeribe kóò kpààtì, kéntɔ̀ tikpàtì ke dò yebie nsipísidé nè yèdéè, ke bo Sammarii. ³⁰ Kòò bire Akabuu dɔ̀ ti Yiè nKuyie nyí d́ dè kè dè pèéte bèè ò niiténè ke di tikpàtì. ³¹ Ò tũnnemè Sedoboammu borime kè dende ntú mpútì, kòò kɔ̀te kétúóté Sidoniibe kpààtì Itibaadi kóò

sapàà nSesabeedi képuoke kénínkú dibɔ̀ Baadi ìlkè ké di fié iwũs, ³² kémaá dibɔ̀ Baadi ditou Sammarii kémaá de kó ditou mieke diwũst̀nnì, ³³ kéfíinnè ndibɔ̀ Asedaa kó kutedɔ̀u kéyí ti Yiè nKuyie mmieke kè dè pèéte Isidayeeribe kpààtìbè sɔ̀mbe bèè ò niiténè ke di tikpàtì.

³⁴ De kó yemòrè mieke nke Iyedi Beteedi kou wète ke maámè Sedikoo kó kuduotí ké nkú pũũku kè o kóo po Abidammuu kú, kòò nkpetì yecàkè kòò bíyããtè Sikubuu kú, ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémú Nunnì bire Sosuwee.

NKuyie mpããnaãntì náãntò Edii nàkémè kutayietí kpéí

17 Kè Edii, Tisibii èi kou, Kadaadi tempè nkouu náké okpààtì Akabu ke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkú bomu kè n tu ku kóò tɔ̀ntì. Timaàntì í yóó mantè, fetaafè me nyí yóó ni, kè mĩ sàà í béi nke tú fèè ni.

Edii bomè Kediti kó tekóntè

² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii ke dɔ̀: ³ Íté kékɔ̀te diyie yìèní kèè bíékè kukó nSuditèè kénsɔ̀ri Keditii kó tekóntè mieke tèè bo Suditèè yáà diyie yìèní kèè bíékè. ⁴ A yó nte nyɔ̀ nkè n duɔ̀ nkè yekákã nda duɔ̀ mmudii.

⁵ Kòò dɔ̀ ti Yiè nKuyie nhò nàké ti kéitè kékɔ̀te kэмbo Keditii kó tekóntè mieke Suditèè diyie yìèní kèè bíékè. ⁶ Kè yekákã níí ò duɔ̀ mudii nè imaa ndikún-weñni nè kuyuoku.

Edii kòtemè Sadeputaa okúpokù cîètè

⁷ Kè dè mboní kè tekóntè kó menie nkúú ke yé fetaafè ténke do í niùmè. ⁸ De m̀nnì kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dɔ̀: ⁹ Íté kékɔ̀te Sitɔ̀ tempè nSadeputaa èi kэмbo, n nàkémú okúpokù m̀u deborè, kòò bo nda duɔ̀ nkàa yo.

¹⁰ Meṁme kòo íté kẹ́pí nSadeputa a kó kuce, kẹ́tuwoko dihei kó dibòrì kẹ́yà okúpokù m̀wù kòò kau ideí. Kòo o yu ke d̀: M p̄a menie nkè n yā.

¹¹ Kòo nitipòkù nkòri ke bo yènténi kòo wète kòò yu ke d̀: Á m p̄ani mudii. ¹² Kòo nitipòkù ò tẹ́nné ke d̀: Tí Yìè nKuyie nha tũ nkù yému n yí m̀ekemé mudii mamù mùò bẹ́nné, muyuo mmuù kpaá teconkute mieke ke m̀annè a bo pikúmè dinacekutiri, mekùd̀ nsám̀p̄ò dikòdènni mieke. M m̀è nkau idabí ke yóò de ndòò, nè m bire kè ti di kèdeè kẹ́mbaa mukúú. ¹³ Kè Edii ò tẹ́nné ke d̀: A bá nyièkù, kòte kédòò a d̀ó kédòòmè, kàa d̀òò á keté kékake dikàtindàà sám̀p̄ò kékòtènni ké n duó nke né na kékake f̄́ nnè a bire di kperi. ¹⁴ Tí Yìè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù béimmu ke tú: Muyuo nyí yóò deè teconkute mieke, mekùd̀ mme nyí yóò deè dikòdènni mieke, kè kù yàa duónnènni fetaafe.

¹⁵ Kòo kòte kédòò Edii ò nàké tí, kè bè nyo mbem̀wù wenwe nè o bire nè Edii. ¹⁶ Muyuo nyí ndèè teconkute mieke, mekùd̀ mme nyí ndèè dikòdènni mieke, ti Yìè nKuyie ndo ti nàkémè Edii kòo ti béi.

Edii fòuk̀nnemè okúpokù bire

¹⁷ Kè okúpokù Edii bo wèè cìètè, kòo biree muwke kè de ncèè mediè nkè dèe kú. ¹⁸ Kòo nàké Edii ke d̀: Tí kpeti d̀omme mí nnè f̄́ nti Yìè nKuyie nkóo niti? A kòtení n cìètè ke bo dente n yei mme ti Yìè nKuyie nkékuw m biraà?

¹⁹ Kè Edii d̀: N duónni a bire.

Kòo dè còuté onitipòkù ncu mieke kèdekenè kudànkù kudieku nhò ã dè, kè dè d̀wù nho d̀wù ìnkè, ²⁰ kébàntè ti Yìè nKuyie nke d̀: Tí Yìè nKuyie n tũ nkù, a d̀ó kédòòmu meyei nhonitipòkù yie nke kùo o bire, wenwe wèè n còuté o cìètè miekaà?

²¹ Kè Edii nhokù debire ìnkè ke d̀ kuce mètààti ke báá nti Yìè nKuyie nke tú: Tí

Yìè nKuyie n tũ nkù, n da báámmu yóu kè debire wènnii wètení de mieke.

²² Kè ti Yìè nKuyie ncòuté Edii báammii, kè debire wènnii wètení de mieke kè dèe foute. ²³ Kòo dè cùtènni kédúò nde yó ke d̀: A bire fòumu!

²⁴ Kòò nitipòkù ò nàké ke d̀: Di mmònni m bantému ke d̀o nha tú Kuyie nkóo niti, ke náá ntimòmmònti ti Yìè nKuyie nda duò nti.

Edii nàkémè fetaafe yóò wète kénimè

18 Kè dèe m̀onte kẹ́mmake yebie nyètáàti kè ti Yìè nKuyie mbéinnè Edii ke d̀: Kòte kẹ́benke amáà Akabu, n yóò duó nkè fetaafe nimu.

² Kè Edii nkòri ke bo benke omáà Akabu.

De do s̄́ ndikònni deukemu Sammarii. ³ Nè de kpéí nke Akabuu yú Abudiasi wèè baké tekpaàticìètè. Abudiasi do tú wèè dé wenwe ti Yìè nKuyie. ⁴ Sesabeedi do kòò dii m̀nni ti Yìè Kuyie mp̄ānāànti náambè kè weè s̄́onne Kuyie mp̄ānāànti náambè tekòutè (100) kè bè toté yetirè yèdèè, dii nsip̄is̄́nùmmù, diteri memme kè bè s̄́onne titādènti tìdèti mieke, kè mbè duò mmudii nè menie. ⁵ Kè Akabuu ò yu kòò nàké ke d̀: Tí ce ndiheì dim̀wù sibií borè nè ikò mborè, kẹ́yà ti bo péte timúti kédúò nsisèí nè s̄́ammarímùbè, kè dèe yie nkè ti báá ku iwū.

⁶ Kè bèè toté dihei yewétiyè bè yóò ce nyè. Kè Akabuu kété o kó kuce, kè Abudiasi keté o kó kupíkù. ⁷ Ò kètòo memme kéconè Edii kòò banté kénínkú késínnòò o ìlkè ke d̀: Okóti Edii, f̄́ nwea? ⁸ Kòò ò tẹ́nné ke d̀: Mí nwe! Kòte kénáké okpaàti ke tú n kéroomu. ⁹ Kè Abudiasi kuónko ke d̀: N da càke ba okóti kàa yó n fité kè Akabu m p̄í nkékuw? ¹⁰ Nè ti Yìè nKuyie nti tũ nkù, dihei marì í bo okpaàti í t̄́ ndi benitibè kè bè bo da wammú, kè dihei marì kòbe yoo dikpaàtiyuu marì yí a í dè bo, bèè duó

nkè bèe parikè ke dò bè í da ya. ¹¹ A né mè ntu n kòte kòdò nàké a kéréómè. ¹² Kè n yitè kè ti Yiè nKuyie nYaá nda tùóté bá n yí yé mù da kòtenè kè, kòo kpààti kòtení ke da mǎnté ò yóó n kuomu. M me ndému ti Yiè nKuyie nnè m bíkém-bénti. ¹³ Okóti bè í da nàké Sesabeedi do kòu Kuyie mpāānāahti náam̄bè kè n dǎradá? Mfi do sǎnne Kuyie mpāānāahti náam̄bè tekǎtè (100) kè bè toté yetirè yèdéè, kè bè sǎnne titadènti tìdèti mieke, kuu nsipísìnùmmù kutekù sipísìnùmmù, kè mbè duò mmudii nè menie. ¹⁴ A né mè ntu n kòte kòdò nàké a kéréómè, n yóó kòte kòo n kuomu.

¹⁵ Kè Edii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa bomu kè n tu ku kóo tǎnti. N korimu yie nke bo benke m máà Akabu.

Edii nè Akabu bè màútémè

¹⁶ Mèmmè kè Abudiasi kòte kéconè Akabu ke tì nhò nàké, kè Akabuu kòte Edii borè. ¹⁷ Ò ya dii mǎnni Edii kòdò nàké ke dò: N da yàmu! Fí nwèè te kè meyei ndo Isidayeeribe.

¹⁸ Kè Edii ò tǎnné ke dò: Mfi í te kè meyei ndo Isidayeeribe, fí nnè a cǐtè kòbe dfi te, ke yé di yetemè ti Yiè nKuyie, kàa feu iwūō yebòkè Baadibe. ¹⁹ A né kòte kénáké Isidayeeribe bemou kè di kòtení m borè Kadimeedi tǎri ínkè, kén-nénnèni Baadi kó bepāābè sikousinàà nè sipísìnùmmù (450), nè Asedaa kòbe sikousinàà (400) bèè yo nSesabeedi borè.

Bè fiémè iwūō Kadimeedi

²⁰ Kè Akabuu tí nyIsidayeeribe bemou nè Baadi kó bepāābè Kadimeedi tǎri ínkè. ²¹ Kè Edii kòtoo be borè ke béi nke dò: Dè yó nkááké de kè di yóu di bo nea-atimè tipíti tìdèti? Kè ti Yiè nKuyie nkuu tu, tǎnnenè ku! Kè Baadi weè me ntu, tǎnnenè we!

Bá bè í nhò tǎnné tìmatì. ²² Kè Edii baa nkpaá sǎké o náahti kébéi nke dò: Mí nwèè náà nti Yiè nKuyie

mpāānāahti n kpaá m máà ndi, dǎndi Baadi kó bepāābè kè di bo sikousinàà nè sipísìnùmmù (450). ²³ Ti duǎnnè yenaadakè yèdéè, kè dí deite di kperi dímáà, kè dí di kùo kékéké kédáa nyideí ínkè, di mè mbáá ànné muháá. Kè n kùo n kperi kékéké kédáa nyideí ínkè m mè mbáá ànné muháá. ²⁴ Kè dí yú di kó díbǎd Baadi kè n yú ti Yiè nKuyie. Kè Baadi duǎnni muháá nweè tu. Kè ti Yiè nKuyie nkuu me nduǎnni muháá nkuu tu.

Kè bèe yie mbemou ke dò: Dè wenni. ²⁵ Kè Edii náké Baadi kó bepāābè ke dò: Keténè kétāāté di kó dinaadaa ke yé dfi sǔmè, dí yú Baadi, di me mbáá ànné muháá.

²⁶ Kè bèe túóté dinaadaa kékua kédǎd kédeè, kényu be bǎd Baadi ke tú: Baadi keè ti da yumè! Kè bè nyu dikúnweñni kè diyie yàa cǎnnèné yeyo. Bè í nkèè tìmatì yoo bèe yà meténnimè mamè, kè bè nhau ke ninku diwūōtǎnni íikè. ²⁷ Diyie cǎmmú dii mǎnni yeyo kè Edii ndó kè bè daá ke dò: Yúnè mediè! Baadi me ntúmè nKuyie nku, ò bo ntoti o yèmmè mme, yoo o nǎtè í fei, bá ò mbo kupǎkù, yoo ò yè nke duó, yúnè we mediè nkòo ente!

²⁸ Kè bèe wekii mediè nkényóúnè bemáà yese nè yekpāā nkè meyi nyiè, kéndǎnnè bè do mǎkemè de kó memantimè. ²⁹ Diyie tǎntè dii mǎnni kè bèe íté ihúu kè kutoweku ndááti ke yà tuǎkenè kuyuo kè bè ōō fié dii mǎnni iwūō, bè me nyí nkèè tìmatì yoo meténnimè mamè yoo bèe yà mecannimè mamè.

³⁰ De mǎnni kè Edii bè nàké ke dò: Tǎǎnnènni m borè! Kè bèe tǎǎnni bemou o borè, kòo wète kétǎntè ti Yiè nKuyie nkó diwūōtǎnni dii do pǎnte, ³¹ kédeè kétuóté yetárè tepíitè nè yèdéè kè yè mbo Sakòbu bí do mamè. Ti Yiè nKuyie ndo nàké wè ke dò: Di mǎnni bè yó nda yu ke tú Isidayeeri nwe. ³² Mèmmè Edii maámè diwūōtǎnni nè yetárè ti Yiè nKuyie nkpeí, kékéú difǎtiri kǎfité, kàa bo dè cǔō menie

mmè mbo díṭiri sipísitàāti. ³³ Kòo daa nyideí kékúo o nààfè, kékéké kénjós nyi ínkè. ³⁴ Ke dò: Píennè menie nsicee sinàà kè bèe sì píe. Kòo dò: Cóúnnè ideí nè fenààfè de ínkè. Kè bèe cóú. Kòo dò: Yíénè kuce medérimè.

Kè bèe yíe. Kòo dò: Yíénè kuce metáámmè.

Kè bèe yíe. ³⁵ Kè menie mpōntè di-wūṭōnni, kèpíe ndifṭiri bè keú di ke fité.

³⁶ Dè tūṭke dii mōnni bè 55 fié dè kuyuoku iwūṭ kè Edii Kuyie mpānāaanti náaantò tónko be borè kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nhAbarhammu nè Isaki nè Sakabu bè do tū nkù, dōd yíe nkè benitibèe banté a tùmè ti Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe tū nkù, kè ñ tu a kóo tōnti, kè fṣṣ n nàké kè ñ dōd m mè ndōdmè. ³⁷ Ti Yiè nKuyie ndōd n yēmme, dōd n yēmme! Kè benitibèe banté fṣṣ tumè ti Yiè nKuyie nke ceeri benitibèe yēmme, kè mè wīētini a bíékè.

³⁸ Kè ti Yiè nKuyie nciūnni muhāá nkè mùu cóúté fenààfè nè ideí késūṭoo menie mmè bo difṭiri mieke. ³⁹ Kè benitibèe bemou yà dèè dōd kédó késinnōw ketenkè kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie! Ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie! ⁴⁰ Kè Edii béi nke dò: Pínnènni dibōd Baadi kó bepāābè, di báa yie nkòd mōu coké bá omáa.

Kè bèe bè pínni kòo bè kōtenè Kisṣṣ kó mborè ké bè fié.

Fetaafè wète ke nimè

⁴¹ Meṃme kè Edii náké Akabu ke dò: Kōte kédí káyà, n kèemu fetaafè kuṭmmè.

⁴² Kè Akabu nkōri ke bo di káyà. Kè Edii íté kédeke Kadimeedi tāri yómmè kénsii nkòo yuu soké o núu nsàku. ⁴³ Kòo náké o kóo tōnti ke dò: Íté kédekeo kéwénté dāmèèri bíékè.

Kòo dekoo kéwénté ke dò: N yí yà òmārè bá sámṣó.

Kè Edii ò nàké ke dò: Nwīēti ke dò kuce mèyiekè. ⁴⁴ Kuce meyiémmè mōnni kòo tōnti wēteni kóo nàké ke dò: N yāmu diwetiri dāmèèri bíékè kè di māmè nè tenṭùtè kó mepēkumè. Kè Edii dò: Dekoo kénáké Akabu kòo cātinné o sēi tenaasāntè kécúté fetaafè yàa bo ò pí.

⁴⁵ Kè dè nyóó yíe kè yewetèe ānnè, kè kéíkkèe soute, kè kuyaaakuu fuute kè fetaafèe ni mediè. Kè Akabuu deke o naasāntè kénkūnti Sisedeedi. ⁴⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkó muwērimúu cúténi Edii ínkè, kòo boú o naàkōnfè kécoké kēniiténè Akabu kētūke Sisedeedi.

Edii cokémè kékōte Odebu tāri

19 Kè Akabuu náké Sesabeedi Edii dōd dèè kó dimáa, nè ò fiémè Baadi pāābè bemou. ² Meṃme kè Sesabeedii tō nkè bèe náké Edii ke dò: Sesabeedi tu kè dè naa kááké mie nkòd í da kùu a kùu mèè botí Baadi pāābè o bōkèe ò dōd yè dómè! ³ Kè Edii ti kèè kè kufōwaa nhò pí nkòd coké. Ò tūṭke dii mōnni Beerisebaa Sudaa tempē mmieke ke de nyóo o kóo tōnti, ⁴ kēntúú ke centi dikpáa mieke kētūkoo mutie mamù také kékaroo kébeke Kuyie mmukúú nke dò: Dè ñ tontému! N Yiè nKuyie túóté n wēñni, n yí wenni ke pēēté n yembè.

⁵ Meṃme kòo duṣ, kè munōndōmmúu ò pí kòo yè nkéduṣ. Kè ti Yiè nKuyie ntōnni marii kōtení kóo bàùtè ke dò: Íté kédí!

⁶ Kòo íté kéwénté kénsjō nkupēmpēnkù duṣ o yuu do bo kùu píku, kè menie nyíikú nè didènni, kòo kù tūóté kécááké, káyà menie nkéwète kéduṣ. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ntōnni wēteni kuce medérimè kóo bàùtè ke dò: Íté kédí! A ce kpaa détirimu mediè.

⁸ Kòo íté kédí káyà, kè de kó tidiiti ò duṣ mmuwērimúu kòo ncenti ke dò iyie nsipísinàa, deyènnè sipísinàa ke yàa tuōkenè ti Yiè nKuyie ntāri Odebu.

Ti Yiè nKuyie mbenkemè kumáà Edii

⁹Kè Edii tuɔkoo Odebu tārì kéta kutādènkù ke bo yíé nkè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dò: Edii a dɔ ba die?

¹⁰Kòo kù tēnné ke dò: N kǎnti yaumu fí nti Yiè nKuyie Mpakedaa a kpéí nkè dè ò yóú Isidayeeribe dootóomè a bè dǎdǎnè mèè taummè, ke pùo nha wúɔtǎrè, ke kùo a pānánàntì náam̀bè kè n kpaá m máá kè bè dɔ ké n kuɔ. ¹¹Kè ti Yiè nKuyie ndò: Yènní kécómmú ditārì ínkè n yìikè, n yóó pēētému.

Meṃme kuyaakù diekù iténimè kénfu-utí ti Yiè nKuyie nyìikè kè yetārè yaú, kè yepèrè pùò. Ti Yiè nKuyie me nyí bo de mieke. De kó difǎnkúò kè ketenkèe aá, Kuyie mme nyí mbo de mieke. ¹²De kó difǎnkúò kè muháá ncóúté, ti Yiè nKuyie me nyí mbo mu mieke. De kó difǎnkúò kè muyaá nyɔðmmù mamùu tuɔkení. ¹³Edii mù kèè diì m̀nni kékǎá nho yaàbòrì o ìikè, kényènní kécómmú kutādènkù b̀rì, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dò: Edii a dɔ ba die?

¹⁴Kòo kù tēnné ke dò: N kǎnti yaumu fí nti Yiè nKuyie Mpakedaa a kpéí nkè dè ò yóú Isidayeeribe dootóomè a bè dǎdǎnè mèè taummè, ke pùo nha wúɔtǎrè, ke kùo a pānánàntì náam̀bè kè ò kpaá m máá, kè bè dɔ ké n kuɔ.

¹⁵Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Wète kètúnne kuce kùu yìèné dikpáà ke kǎrì Damaasi. Kàa t̀̀koo a pí nhAsayeedi tikpàti kòò mbaké Sidii. ¹⁶Kàa cóú mmekùò nNimmusi bire Seuú kóò pí ntikpàti kòò mbaké Isidayeeribe. Kàa pí nSafati Abedi-Meodaa kou bire Edisee, kòo còuté a f̀t̀t̀rì kéntú m pānánàntì náantò. ¹⁷Kè wèè yenténè Asayeedi siè Seuú ò kùo, kè wèè yenténè Seuú kperì Edisee ò kùo. ¹⁸N soómmu Isidayeeribe mieke benitìbè sikɔupísiyiekè (7000) bèè í nìnkú dibɔò Baadi tenkaanitè ìikè ke tè dɔu nke tè waare.

Edii tǎátémè Edisee kòo bo sɔtè o tǎmmù

¹⁹Kè Edii kɔte káyà Satati bire Edisee késú nhò dùd̀nè inàake idéi dei titǎnti tepíítè nè tidéti kòo tɔ kutǎnkù tepíítè nè kudérìkù kpeyi, kè Edii dáté o yaàbòrì kè di dootóo o ínkè. ²⁰Kè Edisee yóu o nàake kécoké túnne Edii, kóò nàké ke dò: Yóu kè n kɔte kécáu n cice nè n yó kèwètení ke da túnne. Kè Edii ò tēnné ke dò: Kote ke né nyé n da dǎd̀ dè.

²¹Kè Edisee kɔte kétúóté inàake ò do duàd̀nè ì, kè i fèúté ti Yiè nKuyie nkétúóté kudɔú ò do bukú kù kètɔtinnè kè ò bènné, kèduo nho kɔbe kè bèe cááké. Kòo íte kètúnne Edii kéntú o kóo tǎnti.

Sidii kóo kpààti pimè Sammarii

20 Kè Sidii kóo kpààti Benni-Adadii tíi mbehāāp̀mbè bemɔu, kè bekpààtibè sipísitǎāti nè bèdébè nhò bonè nè siséí nè sikipàrinaaséí kè bèe kɔte képi Sammarii kóo do. ²Kòo tɔ nkè bèe nàké Akabu Isidayeeribe kóo kpààti dihei mieke ke dò: ³Benni-Adadi tu weè te a máti péfítì nè a sɔɔ, nè a pobè nè a nitidabí sààyi. ⁴Kè Isidayeeribe kóo kpààti ò tēnné ke dò: Okpààti n yiemmu a béi ntì, f̀f̀ò n te nè n kperè demɔu. ⁵Kè bè do tǎnní bèe yíé wètení Isidayeeribe kóo kpààti borè kóò nàké ke dò: Benni-Adadi tu, ò do yē nhá ò duó nha máti péfítì ntì nè a sɔɔ nnè a pobè nè a bí. ⁶Dè naa bo nkááké mie nkòò tǎnní o tǎmbè kè bèe ta a ciètè nè a tǎmbè kpesi, kékuti, kétúóté a yèmmè naatinè dè.

⁷Kè Isidayeeribe kóo kpààti tíi nho èi kó bekótìbè, kè bè nàké ke dò: Banténè ke dò nhonitì yie nni ndónè meyei mme, ò m beke m pobè nè m bí, timátì péfítì nè mesɔɔ m me nyí yete.

⁸Kòo èi kó bekótìbè ò nàké ke dò: Nti bùútí! A báá tì yie.

⁹Kòo náké Benni-Adadi kó yetārè ke d̄: K̄tənè kénáké okpààti ke tú: N yē nhò m beke ti meketimè m bo ti d̄d̄, ti nti m báá na ké ti d̄d̄.

Kè bèe k̄te ké ti nhò nàké. ¹⁰Meṁme kè Benni Adadii t̄o nkè bèe ò nàké ke d̄: Benni-Adadi tu: Kòd̄ p̄ntè Sammarii, kòo táá nsannè bèè ò neinè bè bo pikúmè bá wè dinacekutiri o b̄kèe ò d̄d̄ yè d̄mè. ¹¹Kè Isidayeeribe kóo kpààti bè náké ke d̄: K̄tənè kóò nàké ke d̄: Bè ̄̄ í nk̄ōti ke euti.

¹²Benni-Adadi ti kèè d̄i m̀nni ke s̄ mbè k̄ari be touti ke ȳ mmenaà nwenwe nè bekpààtibè bèè do ò bonè. Kòo péi nho āp̄r̀mbè ke d̄: Bá wè wèe k̄te o c̀nni! Meṁme kè bèe c̀mmú k̄ewetinnè dihei.

Isidayeeribe namè Benni-Adadi

¹³Meṁme kè Kuyie mp̄ānāanti náantò m̄ou k̄tení Isidayeeribe kóo kpààti Akabu borè, kóò nàké ke d̄: A wúo nkunitisúkù kuu naà? Ti Yiè nKuyie ntu kù bè nda duómmu kè dè bo yie k̄a banté ke do nkù tú ti Yiè nKuyie.

¹⁴Kè Akabu d̄: Nè we mborè nde kù yóo bè nti duómmè? Kè Kuyie mp̄ānāanti náantò d̄: Ti Yiè nKuyie ntu bèè baké itemp̄è nnè be kó behāp̄r̀mbè borè nde. Kè Akabu d̄: We nyóo keté mudò? Kè Kuyie mp̄ānāanti náantò d̄: F̄́ nwe.

¹⁵Kè Akabuu kaa mbèè baké itemp̄è nnè be kó behāp̄r̀mbè kè bè mbo sikousidé nè sipisitàti nè bèdébè (232). De kó dif̄nkúò k̄kaa mbehāp̄r̀mbè nè Isidayeeribe bem̄ou kè bè mbo sik̄up̄is̄iyiekè (7000). ¹⁶Kè bèe yènni ke bo bè do, ke s̄ ndiyiè c̀mmú yeȳ, kòo kpààti Benni-Adadi nè o k̄be bekpààtibè sipisitàti nè bèdébè bèè do ò bonè kè bè k̄ari be touti mieke ke ȳ mmenaà nke mū. ¹⁷Bèè ni itemp̄è nnè be kó behāp̄r̀mbè beè do niité k̄yènni. Kè bèe t̄o nkè bèe náké Benni-Adadi ke d̄:

Benitibè yènni Sammarii. ¹⁸Kòo d̄: Kè bè yènni ke d̄ ti narikemu dí bè p̄i ndi báá bè k̄u, kè bè me ndó mudò mmu di bè p̄i ndi báá be k̄u.

¹⁹Bèè baké itemp̄è mbe kó besāmp̄òbè, beè do keté k̄yènni kè behāp̄r̀mbè s̄mbe mbè t̄u. ²⁰Bá wè kòo poté o dootit̄ou kè bèe coké kè Isidayeeribe bè bèti, kè be kóo kpààti Benni-Adadii deke o s̄antè k̄coké. ²¹Kè Isidayeeribe kóo kpààti yènni k̄t̄úóté sis̄í nè sikp̄arinaas̄í k̄eauté Sidii kóo kpààti mediè.

Akabu w̄ete ke namè Sidii kóo kpààti

²²Meṁme ti Yiè nKuyie mp̄ānāanti náantò k̄temè Isidayeeribe kóo kpààti borè kóò nàké ke d̄: A k̄nti báá ȳrike, daate k̄yà a yóo d̄d̄mè, dibenni yó nfitiní kè Sidii kóo kpààti w̄ete ké da domu.

²³Kè Sidii k̄beè náké be kóo kpààti ke d̄: Akabu nè o k̄be be Yiè nKuyie ntu yetārè k̄oku nku, deè te kè bè ti na, ti bè do kubiriku ti yóo bè namu. ²⁴Nte a d̄o nk̄éd̄d̄mè: A denne bekpààtibè k̄t̄úóté bèè ni itemp̄è nk̄éc̀onné be f̄t̄è, ²⁵k̄ép̄immú behāp̄r̀mbè kè bè nsū ke m̄annè a do m̄ake bè, nè sis̄í nè sikp̄arinaas̄í kè tí bè do kubiriku ti yóo bè namu.

Kòo yie mbe kpeti. ²⁶Meṁme kè dibenni nfitiní kè Benni-Adadii tí Sidii k̄be, kè bèe k̄te Afeki ke bo do Isidayeeribe mudò. ²⁷Kè Isidayeeribe tí mbet̄òbè k̄ewaá ntidiiti kénk̄ari ke bo dokènè Sidii k̄be, k̄etūkoo k̄ebáté be ìkè, kénk̄ari ke m̄annè tib̄c̄enti s̄amp̄t̄i tid̄t̄i. Kè Sidii k̄be pité ketenkè kem̄ou. ²⁸Kè ti Yiè nKuyie mp̄ānāanti náantò náké Isidayeeribe kóo kpààti ke d̄: ti Yiè nKuyie ntu Sidii k̄be mè mb̄éim-mè ke ȳ nkù tu yetārè k̄oku nku kè ku í bo kubiriku, kù ānnè de kó dīt̄nni dim̄ou a n̄ou mieke nke. Kè dè bo yie nk̄a banté ke do nkù tu ti Yiè nKuyie. ²⁹Kè bè nkari ke weti bet̄òbè ke d̄

yewe yèyiekè. De kó difōnkúò kè mudò keté kè Isidayeeribe ku Sidii kó behāāpòmbè, tekoupiákùpíítè (10000) diyìè òmáá. ³⁰ Kè besòmbè bèè do kpaá fòu kè bèè coké kéta Afeki ei kè kuduotíí donní kè bèè yáke.

Akabu coommè Sidii kòbe kóo kpààti

Bè do bo sikoupiásidé nè sikoupiásiyiekè (27000) ndi. Dè do ś mBenni-Adadi cokému ke ta dihei teçíètè matè ke sori kufáá mmieke. ³¹ Kòo kòbeè ò nàké ke d̀: Ti kèè kè bè tu Isidayeeribe kó bekpààtibè m̀ke benitibè kó mesémmè mme. Ti yóó yi tifòtònti nti kèmpí nti yò kékote kóò yà, kè dè naati ò da yóò kàa nfòu.

³² Meṁme kè bèè yi tifòtònti, kèmpí mbe yò, kékote Isidayeeribe kóo kpààti borè kóò nàké ke d̀: A kóo t̀nti Benni-Adadi weè tu á yóò kòo nfòu. Kòo bè tènné ke d̀: Ò kpaá fòumaá? Ò tu n tebite nte.

³³ Kè bèè banté o yèmmè képoo nhò yimù ke d̀: Benni-Adadi tu a tebite nte. Kè Akabu d̀: Kòtenè kóò yuní! Kè Benni-Adadii tuakení kòo ò dèè nho kpàrinaasantè ínke. ³⁴ Kè Benni-Adadii ò nàké ke d̀: M bo da tènné n cice do fiètenè yèè ekè a cice, kàa d̀ò yekààtè Damaasi kéndònnè n cice d̀òmmè Sammarii. Kè Akabu d̀: N yóó da fīnkomu, ti né d̀ò nkédòò metaummè mme.

Meṁme Akabu ò d̀ònnèmmè metaummè kòò fīnko.

Kuyie mpāānāānti náāntò m̀u nàkémè Akabu ò d̀ò dè í wennimè

³⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké ku pāānāānti náāmbè mieke òm̀u ke d̀ wèè nàké ot̀u kòo ò poté. Kòo ò nàké ke d̀: Ti Yiè nKuyie ntu á m poté! Kòo népoo yete, ò í nhò poté. ³⁶ Kòo ò nàké ke d̀: A í mè nyiemmmè ti Yiè nKuyie nda nàké tì, diciriciri bo da ku.

Kòo ítóo kéconè diciriciri kè d̀i ò pí nkéku. ³⁷ Kè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò kote ḱyà ot̀u ke d̀: M poté! Kòo ò poté kóò k̀ute. ³⁸ Kòo kote ḱmbaa okpààti kuce. Ò do bou kuyààku nku o iikè, dè í ndò nhokpààti bo na kóò banté. ³⁹ Kòo kpààti mpēnké, kòo kuónko ke d̀: Okpààti! Mí nha kóo t̀nti n do bo mudòò mieke nke, kòò m̀u yènní fekpàrinafe mieke ke t̀ onití ke wè nni nduó nke yè nni nhò b̀a, kè ñ yóò kòò coké, mí nwe bèè yóó kuómè, kè meè d̀ke n yietí medítibií nsikoupiásiāāti (3000). ⁴⁰ Okpààti mí nha kóo t̀nti n ǹutè í nfeí, kòo coké. Kòo kpààti d̀: A bekénè amáá ndi.

⁴¹ Kòo deite kuyààku k̀u do bou o iikè. Kè Isidayeeribe kóo kpààti banté ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāmbè kóò m̀u nwe mè. ⁴² Kòo nàké okpààti ke d̀: Ti Yiè nKuyie ntu, a mè nyóumè onití k̀u do yè mbèè ku wè. F́ò yóó cómmú o f̀t̀iri, kàa nitibèè cómmú o kòbe f̀t̀iri.

⁴³ Kè Isidayeeribe kóo kpààti iikèe soute, kòo kò nho cie Sammarii nè kemieke.

Naboti yetemè ò bo duómme o paku Akabu

21 Nte t̀i do d̀ò de kó difōnkúò: Sisedeedi ei kou m̀u weè do bo kòo yètiri tu Naboti, kòo paku t̀kénè Sammarii kóo kpààti Akabu c̀ètè. ² Diyìè mari kè Akabuu ò nàké ke d̀: N duó nha paku kè n d̀ò mupérimù k̀u me ntókenèmmè n c̀ètè, m bo da duó nkupaku tekù k̀u k̀u pēētè, kàa me ndó n k̀u donté.

³ Kè Nabotii nàké Akabu ke d̀: Ti Yiè nKuyie mbáá yie nkè n da duó n yembè tenké ti Yiè nKuyie mbè duó nkè.

⁴ Meṁme kè Akabu iikè soute kòo íté nè kemieke Naboti ò nàké t̀i náānti kpéí nke t̀u ò í yóó ò duó nho yembè kó ketenkè ti Yiè nKuyie mbè duó nkè. Nè de kpéí nkòò nduó ke c̀immu o iikè o d̀u

ínkè kéyete mudii. ⁵ Kòò pokù Sesabeedii o beke ke dò: A yèmmè cààrèné ba? Dè dòmme kàa yete mudii? ⁶ Kòò ò tènné ke dò: M béinnè Naboti nwe Sisedeedi èi kou ke tú ò n fíténè o paku, kòò me ndó nhò cèète kutekù. Kòò yete ke tú ò í yó n duó nho paku.

⁷ Kòò pokù dò: Kè fṣṣ baa tú Isidayeeribe kóo kpààtà? Íté kédì! Cátinne a yèmmè, mí n yóó kù nda duómmu.

⁸ Mèmmè kè Sesabeedii wàri yepáte nè okpààti yètìrì kékú okpààti kó mecanimè, ké yè duó ndiheì kó bekótìbè nè muwērimú yembè bèè bo Naboti bo dii èi. ⁹ Ò do wàri tì de kó yepáte mieke tii tu: Dóunnè menùboúmmè kó diyie, kè di tùðke di kanne Naboti de ìikè, ¹⁰ kékanne benitiyonkubè o ìikè bèè yóó yí ò sàá nti Yiè nKuyie nku nè okpààti, kè dí ò dènne ditowaà kóò bùótí yetárè kékua.

¹¹ Kè Naboti èi kó bekótìbè nè muwērimú yembè kè bèè dòò Sesabeedi bè wàri yèè páte yē mmù. ¹² Kè bèè dú mmenùboúmmè kó diyie kè dii tuòke kè bèè kanne Naboti diñni ìikè. ¹³ Kè benitiyonkubè bèdébèè kari kóò wetínné ke béi nke dò: Naboti sàá nti Yiè nKuyie nku nè okpààti.

Mèmmè kè bèè ò dènne diheì kóò bùótí yetárè kékua. ¹⁴ Kè bèè deè kètṣ nkè bèè náké Sesabeedi ke dò: Ti bùótímu Naboti yetárè ke kù. ¹⁵ Sesabeedi kèè dii mōnni Naboti kumè kénáké Akabu ke dò: Íté kètúóté Naboti Sisedeedi kou paku ò do yē nhò í yóó da fíténè kù. Ò kumu, ò ténke í kpaá fòu.

¹⁶ Kè Akabuu tì kèè kéíté kékòte Naboti Sisedeedi kou paku borè ke bo kù tùóté kétéke.

Kuyie nkpannèmè Akabu nè Sesabeedi

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii Tisibiti èi kou ke dò: ¹⁸ Íté kékòte Sammarii kéyà Isidayeeribe kóo kpààti Akabu, kòò

bo Naboti paku mieke, ò kòte ke bo kù tùótému kétéke. ¹⁹ Kòte kóò nàké ke dò: N tú ò kù onitì ke deè ke tóú o paku yáaba? Nè de kpéi mmí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú simṣó dié dè Naboti yī nsi yóó de ndié o kōme. Kè Edii kòte kéyà Akabu.

²⁰ Kè Akabu dò: Edii n dootitòu a wète ke m pìmmà? Kè Edii dò: Èē, n da pìmmu kéyé a dōòmè ti Yiè nKuyie nyí dṣ dè ke sōnne. ²¹ Kuyie ntu kù yóó duó nkè meyei mmeè dá tuòkení, kù yóó káútému a kó kubotí. A cìètè mieke òmòu í yó nkpaá, onitidòu yoo kudaakù yoo wèè te omáa. ²² Kù yóó dṣṣ a cìètè kù dōò mèmme Nebati bire Sedoboammu kpete nè Aiya bire Basaa ke yé a tannémè Isidayeeribe meyei mmieke ke íi ti Yiè nKuyie mmieke. ²³ Kè ti Yiè nKuyie n nàké tii yóó tuòkení Sesabeedi ke dò: Simṣó sii yóó cááké Sesabeedi kupaku bè tú ku Sisedeedi ku mieke. ²⁴ Akabu cìètè kou wèè bo ku diheì mieke simṣó sii yóó ò cááké, kè wèè kù dikpáá tinòtìi ò cò.

²⁵ Òmòu í bo wèè duó nhomáa meyei ndòòrìmu Akabu tēmè ke dōori ti Yiè nKuyie nyí dṣ dè ke sōri. O pokù Sesabeedi weè do ṣṣ duó nkòò mè dōò. ²⁶ Kòò dṣṣ isòke diheì ò fiémè yebòkè Amòriibe do dōòrìmè, kè ti Yiè nKuyie mbè bèti ke kanne Isidayeeribe.

Akabu bantémè o yei nke cèète

²⁷ Mèmmè kè Akabuu keè de kó tináahtì kékété o yaàbòrì kédáátí kufṣòtṣnkù máa, kéboú dinù, kéndounè de kó kufṣòtṣnkù, kòò ité wèè banné kénkéri meyoómmè. ²⁸ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii Tisibiti èi kou ke dò: ²⁹ A yà Akabu kékunnemè omáa n yìikàà? Ò me n kékunnemè omáa n yìikè, n ténke báá yóu kè meyei ntuòkení o kó dimōnni, o bire kó dimōnni ndi n yóó yóumè kè meyei ntuòkení o cìètè.

**Mudoò wète ke ànnémè Sidii
kòbe nè Isidayeeribe be cuokè**

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 18:1-3)

22 Kè dè dè yebie nyètāāti bá mudoò í bo Sidii kòbe nè Isidayeeribe be cuokè. ²Dibenni tǝánni mieke kè Sudaa kòbe kóo kpààti Sosafatii kòte kényà Isidayeeribe kóo kpààti. ³Kè Isidayeeribe kóo kpààti náké o kó behāāpǝmbè ke dǝ: Di yému ke dǝ nti te Damǝti eì dǝi bo Kadaadi tempǝ. Ti pí mba? Ti bo kǝtemè ké dǝ fiètenè Sidii kòbe kóo kpààti. ⁴Kè bèe beke Sosafati ke dǝ: A bo n neinè kè tí kǝte Damǝti eì Kadaadi tempǝ ndikpǝn-nǝà? Kè Sosafatii ò tǝnné ke dǝ: Ti yóo neimu, ti dǝ nhoniti omáà ndi n nitièbè nè a kòbe, n kó siséi nè a kpesi.

**Kuyie mpǝānǝānti
náambè soutémè Akabu**

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 18:4-11)

⁵De mǝnni kè Sosafatii náké Isidayeeribe kóo kpààti ke dǝ: N da báámmu keté kébeé nti Yiè nKuyie nkéyà.

⁶Kè Isidayeeribe kóo kpààti tí nti Yiè nKuyie mpǝānǝānti náambè kè bè mbo sikǝusinàà (400), kòo bè beke ke dǝ: Ñ kǝte kédo Damǝti diheì dǝi bo Kadaadi tempǝ mmudoòà, yáà n yóu? Kè bèe ò tǝnné ke dǝ: Kǝte kè ti Yiè nKuyie nyóó bè ànnému a nǝu mieke.

⁷Kè Sosafatii beke ke dǝ: Ti Yiè nKuyie mpǝānǝānti náāntò mǝu í kpaá ti bo na kékǝte wèè borè kébeé nKuyie nti dǝ tǝà? ⁸Kè Isidayeeribe kóo kpààti tǝnné Sosafati ke dǝ: Kuyie nkóo niti kpaámu ti bo na kékǝte wèè borè kébeé nti Yiè nKuyie nti dǝ tǝ, m me nyí dǝ o kpeti nh ǝǝ í nhò beé ntimatì kòdò n náké tisààti, ò ǝ n náké tiyeiti nti. Imida bire Misee nwe.

Kè Sosafati dǝ: Okpààti bá nnáá mmemme.

⁹Kòo kpààti yú bè fǝnte wè kòdò tu tekpààticiètè kóo kóti kòdò náké ke dǝ: Kǝte mecāā nkéyúni Imida bire Misee.

¹⁰Isidayeeribe kóo kpààti nè Sudaa kòbe kou kè be nkari bèdé be kpààtikàrè ínkè kédáátí yekpààtiyaàbòrè dieyè, ke kari Sammarii eì kó dibòri borè ditíínkari, kè Kuyie mpǝānǝānti náambè bemǝu náá mbe pǝānǝānti be ìlkè. ¹¹Kè Kenaana bire Sedesia duǝ nkè bè ò má timáti mati kè tí dǝ nyeyiè, kòo béi nke dǝ: Ti Yiè nKuyie ntu nè yè nyiè nye a yó nkǝmmùmè Sidii kòbe ke yàa bè dèènè.

¹²Ti Yiè nKuyie mpǝānǝānti náambè bemǝu kè bè ti nnáá nke tú: Kǝte Damǝti eì dǝi bo Kadaadi tempǝ, a yóo di namu, ti Yiè nKuyie nyóó di ànnému a nǝu mieke.

**Kuyie mpǝānǝānti náāntò Misee
nákémè Akabu ò yóo yièkemè**

¹³Meǝme bè tǝ nwè kòo bo yúni Misee kòo kǝte kòdò náké ke dǝ: Ti Yiè nKuyie mpǝānǝānti náambè bemǝu bè wè nd-inùù ndi ke náá ntimatì máá okpààti, a tǝnne be kpeti kòdò náké wèè yóo namè.

¹⁴Kè Misee ò tǝnné ke dǝ: Ti Yiè nKuyie mbomu, kè kù n náké tí n yóo ti mbéi!

¹⁵Ò tǝùke dǝi mǝnni okpààti borè kòo ò beke ke dǝ: Misee, í kǝte kédo Damǝti eì dǝi bo Kadaadi tempǝ mmudoòà, yáà n yóu? Kòo dǝ: Kǝte a yóo bè namu, ti Yiè nKuyie nyóó bè ànnému a nǝu mieke.

¹⁶Kòo kpààti ò náké ke dǝ: Nè yie ndǝke nda báámmè ke tú á n náké timómmǝnti ti Yiè nKuyie nda náké tí.

¹⁷De mǝnni ndi Misee béimmè ke dǝ: N yǝmu Isidayeeribe bemǝu ciètémè yetārè ínkè ke dǝnnè tipìèti tǝi kpa ocènti. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǝ bè tǝnke í mǝke wèè bè ni, bá wè wèè kò nho ciètè nè kunaatí.

¹⁸Kè Isidayeeribe kóo kpààti náké Sosafati ke dǝ: N do í da náké kè n dǝ ò ǝǝ í nni mpǝā tǝmatì kè tí ntú tisààti n

kpéínáà? Ò ̄ n náké tì timɔu baa ̄ ntú tɔyɛiti nti.

¹⁹ Kè Mísee sɔɔté o náàntì kébéí nke d̀: Okpààtì kénté kékeè ti Yiè nKuyie ntu mù: N yàmu ti Yiè nKuyie nkè kù kàri ku kpààtikàri kè kéínkè kó bekperibè còmúmú, bie nho bakù yóu betòbè kucànku. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nd̀: We mbo kote késouté Akabu kòo kote kédò Damɔti ei dii bo Kadaadi tempè nkè bèè ò na? Kè yie nd̀ muu nkòo t̀u d̀ mutēmù. ²¹ De m̀nni kè bèè kperibè kòò m̀u còmúmú ti Yiè nKuyie nyìikè kébéí nke d̀: Mí m bo kote kòò souté. Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke d̀: A yóó yíme? ²² Kòò d̀: M bo naá mmeyáàbisíyèm-mè kéta a pãánáàntì náàmbè bemɔu no mieke. Kè ti Yiè nKuyie nd̀: A yóó namu, kote kòò souté, kote kédòò memme. ²³ Ti Yiè nKuyie nkuu ànnè meyáàbisíyèmmè ku pãánáàntì náàmbè ǹ mieke bèè bo a borè, kù t̀ nd̀ ke da d̀ò meyei mmè.

²⁴ De m̀nni kè Kenaana bire Sedesia t̀ónko Mísee borè kòò bèntè ke d̀: Ònke bíékè nkè ti Yiè nKuyie nkó muyaá nyèmè m borè ke da béinnè?

²⁵ Kè Mísee d̀: A yóó dè yàmu a bo ntati dii yiè sicéí ke sɔɔti ke wanti a bo sori dè.

²⁶ Kè Isidayeeribe kóo kpààtì d̀: Pín-nè Mísee, kédúó nhAmɔ wèè do tú de kó dihei kòò kùmàndáà nè okpààtì kóo dapàà nSoasi, ²⁷ ké bè náké ke d̀: Okpààtì tu di kpetínnè de kóo niti ké nhò duò mpéè sámpó nè menie nkémbaanè ò bo wètennimè nè kukòhnaatí.

²⁸ Kè Mísee d̀: Kàa wètenní kukòhnaatí nè m̀i kó dinuù d̀ke, ti Yiè nKuyie mbéimmè kédeè ke d̀: Díndi benitibè dimɔu kénténè n tú mù.

**Akabu kumè Damɔti
ei Kadaadi tempè mmieke**

(Wéntè 2 Bekpààtibè t̀mmú 18:28-34)

²⁹ Meimme Isidayeeribe kóo kpààtì nè Sudaa kòbe kou kè bèè kote kédò Damɔti

ei Kadaadi tempè mmieke mudoò. ³⁰ Kè Isidayeeribe kóo kpààtì náké Sosafati ke d̀: N yóó ceete m máà ndi kéta mudoò mieke, kè f̀ nni nhà a kpààtìyàd̀ti.

Meimme Isidayeeribe kóo kpààtì cèètemè omáà kéta mudoò mieke. ³¹ Dè do s̀ Sidii kóo kpààtì nákému o kó behāāpòmbè bèè ni bèè deke o kparinaaséí ke yí bè bá nwanti behāāpòmbè sámpóbè yoo iwéi yembè, bè nwanti Isidayeeribe kóo kpààtì máà ndi. ³² Bèè ni sikpàrinaaséí kó bedèèbè kè bèè yà Sosafati kényé ke tú Isidayeeribe kóo kpààtì nwe, kékétóo o bíékè, kòo kuónnè ti Yiè nKuyie kè kùu ò teennè. ³³ Bèè ni sikpàrinaaséí kó bedèèbè kè bèè banté ke d̀ nyIsidayeeribe kóo kpààtì d̀ke kòò yóu kèpéēté.

³⁴ Kòò niti m̀u ntɔ mutāmmù kétāū cénkoo kémáánè Isidayeeribe kóo kpààtì, kè kupie nta dicincinkònni m̀nku di tuuténè dè ibaatí. Kòò náké wèè piú o kpàrisāntè ke d̀: Tũntè tesāntè kè tí ye fekpàrinafe mieke, bè n kòùtemu.

³⁵ Kè mudoò binté de yiè kòo kpààtì mbo o sántè mieke kè bè ò pī nkécóm-múnè ke wetí Sidii kó behāāpòmbè. Kè meyiì nyiè. Kè dè nyóó yí kuyuoku kòo kú. ³⁶ Diyìè tati dii m̀nni kè bèè piéké dihāāpònkari ke d̀: Bá wè wèè kò nho cie, o ei, ³⁷ okpààtì kumu.

Meimme kè bèè ò kòtenè Sammarii kékúnnè, ³⁸ kékòtenè o kpàrisāntè kubinkenkenkù makù Sammarii ei menie nsù dè ke tè òú, kè simóó díé de kó meyiì nkè benitipòbè bèè d̀uti d̀utinè benitidaabè kè bèè wuɔ, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti béimmè.

³⁹ Akabu borime tēmè ò d̀d̀ mèè kó dimàà, ò do maá tèè cìtè ké tè dàri yepápánii nnè yehekè ò maá yèè kó dimàà, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè d̀òrìimè pátíri mieke. ⁴⁰ Akabu do ku kòo bire Aasia wèè sɔɔté o kpàtì.

Sosafati tumè Sudaa kɔbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǒmmú 20:31-21:1)

⁴¹ Asaa bire Sosafati do naá nSudaa kɔbe kóo kpààti Akabu Isidayeeribe kóo kpààti kpàti benni naannì mieke nke.

⁴² Sosafati do mɔke yebie nsipísitǎati nè yènùmmù ndi kédì tikpàti, kэмbo Sedisademmu ke dɔ yebie nsipísidé nè yènùmmù. Sidii kóo sapàà Asuba weè do ò peité. ⁴³ Kòo tǔnne ò cice Asaa kó meborime weti weti kéndɔri ti Yiè nKuyie ndó dè. ⁴⁴ Yetòrè yeè màà do kpaá kè benitìbè feu iwū̄s ke tuðnnè tihúúntì. ⁴⁵ Sosafati nè Isidayeeribe kóo kpààti kè bèè narike.

⁴⁶ Sosafati kó meborime tēmè, ò do mɔke dii kǔmbùdò nè ò doké mùu doò. Dè wàrimu Sudaa kpààtìbè dɔ̀̀rìmè pátíri mieke. ⁴⁷ Benitipòbè bèè dɔuti dɔutinè benitidaabè bèè do sùs nho cice Asaa kó dimònnì, kòo bè dènne o èi. ⁴⁸ Okpààti do í bo Edǔmmu. ⁴⁹ Kè Sosafatii dɔ̀̀

bàtòòbè diebè tepítè Esiyonni-Kebee kè bè bo nkòrì Ofii ke waànní mesɔ. De kóo bàtòòbè me nyí nna ke bo kɔte, kè bèè puɔ Esiyonni-Kebee. ⁵⁰ De mònnì kè Akabu bire Aasia náké Sosafati ke dɔ̀̀: Yóu kè n kó betǔmbèè neinè a kɔbe kóo bàtòòbè, kè Sosafatii yete. ⁵¹ Meǔme kè Sosafatii kú kè bèè ò kǔnné o yà̀̀rì Dafiti èi. Kè Yodammuu sɔ̀̀tè o kpàti.

Aasia tumè Isidayeeribe kóo kpààti

⁵² Kè Akabu bire Aasia naá ny-Isidayeeribe kóo kpààti kэмbo Sammarii. Sudaa kɔbe kóo kpààti Sosafati kpàti benni tepítè nè diyiénnì ndi ò do naámmè okpààti, kémto tikpàti ke dɔ̀̀ yebie nyèdéè, ⁵³ kédɔ̀̀ ti Yiè nKuyie nyí dɔ̀̀ dè kètǔnne o cice nè o yǔ̀̀ bè do tǔ nkùu ce nè Nebati bire Sedeboammu do tǔ nkù kètannè Isidayeeribe meyei mmieke. ⁵⁴ Ò do fié iwū̄s nyi dibɔ̀̀ Baadi kénningku di ìikè kényí nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǔ nkù mieke, o cice do dǔ̀̀mè.

Bekpààtìbè pátírì dérí

Di mpátírì tɔ̀ tìì náàntì

Bekpààtìbè pátírì dérí sɔ̀tɛ̀ diketírì kó tináàntì nti. Ke ti náá nSudaa kɔ̀be nè Isidayeerì kɔ̀be de kó bekpààtìbè sɔ̀mbe kó tináàntì.

De kó dipátírì kó diwétírì ketírì ti náá nyIsidayeeribe kó bekpààtìbè do bütín-némè mme Kuyie nkè kùu pɔ̀nte be kó dikpààtìyuu. Asidii kóo kpààtì weè do bè do mudoò ké bè na kèpímmú benitìbè mabè kékònnè o cie.

De kó dipátírì ketírì mieke nke bè nákémmè Edisee pí mmùù tómmú. Edisee do tú Kuyie mpānānāntì náàntò nwe wèè do sɔ̀tɛ̀ Edii f̄t̄írì.

De kó dipátírì kó diwétírì diketírì mukàmmù 18-25 ti náá nSudaa kó dikpààtìyuu do kpaámè dimáá kémɔ̀nte mediè nkétuɔ̀ke yebie ntekòtùtè nè sipísitāāti (130) kè Babidònni kóo kpààtì Nebukannesaa yàà bè donè mudoò kéfiete Sedisademmu ei, kèpɔ̀nte Kuyie ncíètè, kèpímmú benitìbè mabè kékònnè Babidònni.

Di mpátírì náàntì duś ke dòmme

1. Edii tómmú kó kumànkù 1-2

2. Edisee kó mutómmú kéntɔ̀ kètuɔ̀kenè Isidayeerì kó dikpààtìyuu pɔ̀ntemè 3-17

4. Sudaa kpààtìyuu kó tináàntì kétúótè Esekiasi tɔ̀mè tikpàtì kéntɔ̀ kètuɔ̀kenè be dootitòbè bè pímmúmè ke kònnè 18-25

Okpààtì Aasia beémmè dibɔ̀ Baadi-Sebuudi

1 Okpààtì Akabu kúú nkó difɔ̀nkúò kè Mɔ̀abu kɔ̀be yetemu Isidayeeribe kpeti.

²Diyiè mari kòo kpààtì Aasia íbo Sammarii okpààtì c̄íètè kudànkù ínkè

kédonní kékɔ̀ute mediè nkétɔ̀ nyetɔ̀rè ké yè nàké ke dɔ̀: Kɔ̀tenè Ekunɔ̀ kébeè ndibɔ̀ Baadi-Sebuudi kèyà kè m bo mieté. ³Kè ti Yiè nKuyie ntónni ku tónni mari kè dii náké Edii Tisibiti ei kou ke dɔ̀: Íté kékɔ̀te kéconè Sammarii kóo kpààtì kó yetɔ̀rè ké yè beke ke dɔ̀: Kuyie nyí bomu Isidayeeribe tenkè kòò duś nkè di kɔ̀te Ekunɔ̀ ke bo beé mbe bɔ̀ Baadi-Sebuudaa? ⁴Nè de kpéí nti Yiè nKuyie ntu nh ò náké ke tú ò mè nduś dii dɔ̀ ò ténke í iti, ò yóó kúmu.

Edii ti mbè náké kèpēēté. ⁵Kòo kpààtì Aasia do tɔ̀ mbèe wētoó o borè kòo bè beke ke dɔ̀: Dè dòmme kè di wētēni? ⁶Kè bèe ò tēnné ke dɔ̀: Onitì mɔ̀u weè ti conè ke tú tí wētēni ke da beke ke tú, ti Yiè nKuyie nyí bomu Isidayeeribe tenkè kàa duś nkè ti kɔ̀te Ekunɔ̀ ke beé mbe bɔ̀ Baadi-Sebuudaa? Ò tu nè de kpéí nha mè nduś dii dɔ̀ a í yóó íté, a yóó kúmu.

⁷Kòo bè beke ke dɔ̀: Onitì wèè di conè ke di náké de kó tináàntì ò dòmme?

⁸Kè bèe ò tēnné ke dɔ̀: Onitì nwe ke dáátì diyaàbòrì bè dùòkénè di yòyó kó ticiti ke bou fenaàkònfè o ka.

Kòo kpààtì dɔ̀: Edii nwe Tisibiti ei kou.

Aasia dómè kèpí nhEdii

⁹Kòo kpààtìi deite kuhā̀pònkù nè behā̀pòmbè sipísìnùmmù kè bèe dekoó Edii kàri dè ditārì ínkè kóò náké ke dɔ̀: Kuyie nkóo niti, okpààtì tu a cúténí!

¹⁰Kè Edii bè tēnné ke dɔ̀: Kè mènke nwe n tùmè Kuyie nkóo niti, muhā̀á ncúténí kéinkè ke da cúté f̄́ nnè a kɔ̀be.

Kè muhā̀á ncúténí kóò cúté wenwe nè o kɔ̀be. ¹¹Kòo kpààtìi yíé kètɔ̀nko kuhā̀pònkù tekù nè behā̀pòmbè tɔ̀bè sipísìnùmmù kè bèe dekoó kóò náké ke dɔ̀: Kuyie nkóo niti, okpààtì tu a cúténí.

¹²Kòo bè tēnné ke dɔ̀: Kè mènke nwe n tùmè Kuyie nkóo niti muhā̀á ncúténí kéinkè ké da cúté f̄́ nnè a kɔ̀be!

Kè muhā̀á ncúténí kóò cúté wenwe nè o kɔ̀be. ¹³Kòo kpààtìi Aasia yíé kètɔ̀nko

kuhāāpònkù tāánkù nè behāāpòmbè tɔbè sipísìnùmmù. Kè bèe tuɔkoo Edii borè kénínkóo o ìikè kuhāāpònkù kùu bè ni kè kùu ò bàntè ke dò: Kuyie nkóo nìti, donté ti wūḍ, mmí nnè be nnitìbè sipísìnùmmù ti tú a kó betɔmbè mbe, a báá ti kuɔ, ¹⁴kéndònnè muhāá ncúténímè ke còuté titònti ketiti tidéti nè ti kó benìùbè bemɔ. Di mmònni donté nh ònni ke bá n kuɔ!

¹⁵De mònni kè ti Yiè nKuyie ntònni náké Edii ke dò: Neiné we kè dí cúté, a bá nhò yìèkù.

Kè Edii íté kóò neiné kè bèe cúté, kékɔte okpààti borè. ¹⁶Kè Edii ò náké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a mè nkòtemè Ekunɔɔ ke beé mbe bɔḍ Baadi-Sebuudi, nè de kpéí nha ténke í iti a mè nduó dii dóú ínke. A yóó kúmu.

¹⁷Kè Aasia mènkee kú ti Yiè nKuyie nti nákéme Edii, kòò ti béi. Ò ku memme kòo tebite Yodammu sɔtè tikpàti ke yé Aasia do í məkemè debire. Dè do sɔ nSosafati bire Yodammu tɔu Sudaa kòbe kóo kpààti bo o kpàti benni dèri ndi.

¹⁸Aasia dɔ̀rìmè tēmè nè o tōmmú dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀rìmè pátíri mieke.

Kuyie ntùótémè Edii

2 Nte dè do wūḍkémè ti Yiè Kuyie ndó kétúóté dii mònni Edii nè tefɔ̀dòntè kédekenè kéínkè.

Edii nè Edisee bè do iti Kidikaadi nwe, ²kè Edii náké Edisee ke dò: Nkpaá die, ti Yiè nKuyie nni ntɔ mBetæedi nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, n yí yóó da yóu!

Memme kè bèe nei kékɔte Betæedi. ³Ti Yiè nKuyie mpāānāānti náam̀bè tɔbè bèè tikú Betæedi kè bèe yènni kéco Edisee kóò beke ke dò: A yé ke dò nKuyie nyóó túóté yíe nha cice kédekenè kéínkàà? Kòo bè ténne ke dò: N yému, yínè yúóó.

⁴Kè Edii yíe kénáké Edisee ke dò: Nkpaá die, ti Yiè nKuyie nni ntɔ nSedikoo nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, n yí yóó da yóu! Kè bèe nei kékɔte Sedikoo. ⁵Ti Yiè nKuyie mpāānāānti náam̀bè tɔbè bèè bo Sedikoo kè bèe yènni kéco Edisee kóò beke ke dò: A í yé ke dò nti Yiè nKuyie mbo túóté yíe nha cice kédekenè kéínkàà? Kòo bè ténne ke dò: N yému, yínè yúóó.

⁶Kè Edii ò náké ke dò: Nkpaá die, ti Yiè nKuyie nni ntɔ nSuditēē nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, n yí yóó da yóu.

Kè bèe sɔtè kénneí bedé. ⁷Kè Kuyie mpāānāānti náam̀bè tɔbè sipísìnùmmùu kɔtení kéncom̀mú medétimè, Edii nè Edisee kè bè bo kukó nSuditēē také. ⁸Kè Edii dáté o yaàbòri ké di kpéú nképoté Suditēē kó mmenie nkè mèe kéété kécóm̀mú tipítì tidé kè bèe na dekperè késénté.

⁹Bè sèntóo dii mònni kè Edii beke Edisee ke dò: A dó ba? Kè n dè nda dɔ̀ kè Kuyie nnè na ké n túóté kédekenè kéínkè?

Kè Edisee dò: N dó kèpété Kuyie nYaá mmùu da bonè m̀mmu kuce m̀démè. ¹⁰Kè Edii dò: A m békú dè yóumu, kàa ñ wùò n yiti dii mònni ke deèti kéínkè a bo dè pèté, kè meè dɔ̀ke a báá dè pèté.

¹¹Bè neí memme ke náante ké nyóó daatení káyà tekpàrisāntè matè kè tè còú mmuhāá nkè siséí sii tè dèri kè si còú mmuhāá. Kè sii tuɔkení be borè kécóm̀mɔ be cuokè, kè fefɔ̀dónfèe túóté Edii nè tekpàrisāntè kédekenè kéínkè. ¹²Kè Edisee ndè wùò nkékuónko ke dò: N cice! N cice! Isidayeeribe kpàriséí nè si deèbè tu f́ nwe.

Ò me nyí kóò m̀hntóo ke pí nho yaàbòri kékété yekétyè yèdèé, ¹³kétúóté Edii yaàbòri ò bɔnténí di kèwēte kéncom̀mú kukó nSuditēē bènni, ¹⁴ke tɔ Edii yaàbòri ò túóté di, ké di poté

menie nke d̄: Ti Yiè nKuyie nhEdii t̄i nkù bore? Kéyíé képoté menie kè m̄e kéété, kòo sénté. ¹⁵ Kè Kuyie mpānānānti náam̄bè t̄bè bembè b̄è do t̄kú medétim̄e, kè b̄e ò yà k̄ébí nke d̄: Kuyie nYaá mm̄ù do bonè Edii, mūu bonè Edisee, k̄ékétóo kòd̄ conè kénínkú k̄ésín̄n̄s̄o ò ìlk̄e. ¹⁶ Kòd̄ nàk̄e ke d̄: T̄nti a kó bet̄mb̄è ti mieke yek̄ōmb̄ò yemb̄è bomu sipisín̄umm̄ù, dūs̄ nk̄è b̄e k̄ote k̄éwamm̄ú a cice k̄yà ti Yiè nKuyie nYaá mbá nh̄ò t̄ùóté ke k̄ote ke dootóo dit̄ari marì ìnk̄e yoo kubiriku mak̄ù mieke.

Kè Edisee yete ke d̄: Báá t̄ōnn̄è òm̄ò. ¹⁷ Kè b̄e yetoo ke baa nh̄ò k̄ōnn̄è kòo mbo ke d̄: T̄ōnn̄è be! Kè b̄e t̄ō mbenit̄ibè sipisín̄umm̄ù, kè b̄e k̄ote kénwaa nhEdii ke d̄ yewe ȳet̄āti bá b̄e í nh̄ò yà, ¹⁸ k̄éw̄etení Edisee borè Sedikoo, kòo b̄e nàk̄e ke d̄: N do di nàk̄emu k̄e n d̄ di báá k̄ote!

Edisee w̄ènk̄unnem̄e Sedikoo kó menie

¹⁹ Kè Sedikoo èi k̄obee nàk̄e Edisee ke d̄: Okóti, a wúómmu a m̄ómmu n̄ti èi wennim̄e, menie nné í wenni d̄marè í p̄í ti tenk̄e mieke. ²⁰ Kòo b̄e nàk̄e ke d̄: Waánn̄enní dibúp̄ann̄i, k̄éānn̄e muk̄ókúú nk̄e n dūs̄.

Kè b̄e d̄e nh̄ò dūs̄. ²¹ Kòo k̄ote diné̄b̄òri k̄éānn̄e muk̄ókúú ndi mieke k̄ébí nke d̄: Ti Yiè nKuyie ntu kù w̄ènk̄unnemu me n̄nie, mm̄e t̄énke í yó ntouní muk̄úú nyoo d̄marè í m̄p̄í di tenk̄e mieke.

²² Mēmm̄e kè menie nwenke kéndonn̄e Edisee béimm̄e, ke k̄p̄áá wenni n̄e yienní.

Íbí daám̄e Edisee kòo ì b̄onté kus̄ínkú

²³ Kè Edisee íté de borè k̄endeèti Beteedi, de kó dihei do bo ditenn̄i ndi. Ò k̄erì dīi m̄ōnn̄i ke deèti Beteedi k̄e idap̄umb̄íi ȳenn̄i Beteedi k̄e nh̄ò s̄áá nke t̄ú: Dekení a yuk̄ūstik̄ù! Dekení a yuk̄ūstik̄ù!

²⁴ Kè Edisee w̄ēēte k̄e nyi w̄ùó nk̄e ì b̄onté kus̄ínkú n̄e ti Yiè nKuyie nȳet̄ir̄i k̄e dep̄imp̄inn̄e ȳenn̄i d̄d̄éré k̄ép̄imm̄ú ìi dap̄umb̄i sipisín̄àà n̄e ìd̄éi k̄ét̄ote t̄ōte. ²⁵ Ò de nȳité k̄édeke Kadimeedi t̄ari, k̄éité dende k̄éw̄ete Sammarii.

Yodammu naám̄m̄e Isidayeeribe kóo kp̄àt̄i

3 Sosafati Sudaa k̄obe kóo kp̄àt̄i kp̄àt̄i benni tep̄ít̄e n̄e diniinn̄i mieke nke Akabu bire Yodammu naám̄m̄e Isidayeeribe kóo kp̄àt̄i, k̄embo Sammarii ke baké Isidayeeribe ke d̄ yebie n̄tep̄ít̄e n̄e ȳèd̄é. ² Kè Yodammuu d̄ò ti Yiè nKuyie nyi d̄s̄ d̄e, o yei nné í nt̄ùd̄ke o cice n̄e o ȳò b̄e do d̄ò m̄e. Weè do p̄ùo ndib̄ò Baadi kó diw̄ūōt̄ōnn̄i o cice do maá di. ³ Ke né nk̄p̄áá taun̄e meyei nNabati bire Sedoboammu do tann̄e Isidayeeribe m̄èè mieke. Ò do í m̄e yóu.

Isidayeeribe do dom̄e M̄abu k̄obe mudoò

⁴ De m̄ōnn̄i k̄e M̄abu kóo kp̄àt̄i Mesa tu opec̄enti, ke níí ndò nk̄édūs̄ mbá dīi benni Isidayeeribe kóo kp̄àt̄i ipeni tek̄oup̄ík̄òt̄è (100000), n̄e yepedak̄e ȳèè citi òkù tek̄oup̄ík̄òt̄è (100000). ⁵ Kè Akabuu kú kòo yete Isidayeeribe k̄peti. ⁶ De yiè kòo kp̄àt̄i Yodammuu ȳenn̄i Sammarii k̄ékaa nyIsidayeeribe bem̄òu, ⁷ k̄ét̄ō nk̄è b̄e nàk̄e Sudaa k̄obe kóo kp̄àt̄i ke d̄: Okp̄àt̄i Yodammu tu M̄abu kóo kp̄àt̄i weè yete o k̄peti, kòd̄ tu k̄aa bo yie nhá k̄otoo k̄e di ò dok̄én̄e. Kè Sudaa k̄obe kóo kp̄àt̄ii b̄e t̄énn̄e ke d̄: N k̄oroomu, mí nn̄e we ti t̄ú onit̄i òm̄áà ndi. N nit̄ib̄e tu o k̄obe m̄be k̄e n s̄éí t̄ú o k̄pesi. ⁸ Kè Yodammuu yíé kòd̄ beke ke d̄: Ònkuce nku ti yóo k̄ét̄ém̄e? Kòd̄ d̄: Ed̄ōmmu kó kuce k̄ùu yiè dik̄p̄áá.

⁹ Mēmm̄e kè b̄e w̄ènn̄e Isidayeeribe kóo kp̄àt̄i n̄e Sudaa k̄obe kou n̄e Ed̄ōmmu kou k̄ék̄eté, ke d̄ kuce yewe

yèyiekè kè menie ndónté behāāpòmbè nè iwūō ì tɔ be nentì. ¹⁰De mōnnì kè Isidayeeribe kóo kpààtìi kuŋnko ke dò: Ti pàkémú! Ti Yiè nKuyie nkuè ti tìí ntínti be nkpààtìbè titāāti ke bo ti ānné Mɔabu kɔbe nɔu mieke.

¹¹Kè Sudaa kɔbe kóo kpààtì dò: Ti Yiè nKuyie m pāānāāntì náāntò mɔu í bo die nke dò ntí kɔte o borè kòo beé nKuyie nti kpéíndá? Kè Isidayeeribe kóo kpààtì kóo tōntì mɔu dò: Safati bire Edisee bomu die nwèè do āā Edii menie nkòò nìtì. ¹²Kè Sudaa kɔbe kóo kpààtì dò, ò yóó ti nákému ti Yiè nKuyie nti dónè tì.

Memme kè bēe nei betāāti, Isidayeeribe kóo kpààtì nè Sudaa kɔbe kou nè Edɔmmu kou kékɔte kényà Edisee. ¹³Kè Edisee náké Isidayeeribe kóo kpààtì ke dò: Kè n kpeti né da dōnnè me? Kɔte kényà ti Yiè nKuyie mpāānāāntì náāmbè a cice nè a yō be kɔbe, kè Isidayeeribe kóo kpààtì dò: Dè í tú ti Yiè nKuyie nkuè ti tìí ndie ntínti be nkpààtìbè titāāti ke bo ti ānné mMɔabu kɔbe nɔu miekaà?

¹⁴Kè Edisee ò tēñné ke dò: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa, n tú kùù kóo tōntì, kè dè í tú ku kpéí nnè Sudaa kɔbe kóo kpààtì Sosafati kpéí, n na bá ndake a kpeti, n keté ke na bá nda wēnté bá sámpɔ. ¹⁵Kòo deè ke dò: Waānnènnì wèè bie nkukùtidùkù.

Kè bēe ò waānnì, kòo bente, kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténì Edisee ínkè. ¹⁶Kòo béi nke dò: Ti Yiè nKuyie ntu dí dammú yefōtè yefōtè dikondaa dii mmieke. ¹⁷Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú: Di í yóó keè kuyaakù, di me nyí yóó yà fetaafe nè memme kè menie nné píe ndikondaa dimɔu, kè di yà díndi nè di āāpòmbè nè di wūō ì tɔ di nentì. ¹⁸Dende keté ke né tú desámpórè nde ti Yiè nKuyie mborè, kù yóó ānnému Mɔabu kɔbe di nɔu mieke. ¹⁹Kè di puɔ mbe ekè dieyè nè iduotí fité yè, kékōú detie ndemɔu bè yo

ndèè be, kékínné be nébòrè yemɔu, kérie mbe paa ndemɔu yetárè kè dèe cake.

²⁰Kè dèe wenté dikúnweñni bè ōō fíe dii mōnnì iwūō Kuyie. Kè menie nyènnì Edɔmmu bíékè, kérie mbe tenkè kemɔu.

²¹Ke s̄s̄ mMɔabu èi kɔbe kèè bekpààtìbè bètāāti bàátímè ke yóó bè do mudò, kè bēe tíí mbèè kó dimàà dò nkéna kékɔte mudòò kè bēe kɔte kéoke be temmānku. ²²Dè wenté dii mōnnì kè diyìè yènnì, kè diwennécānnii tiitè menie nyínkè kè Mɔabu kɔbe yà menie nkó kuwūōkù, kè kù ndò mmeyi. ²³Kè bè dò: Meyi mme, beè kpààtìbè beè kònté ke kùò bemāà, tí kɔtenè kéheí be kpere.

²⁴Bè tūòkení dii mōnnì Isidayeeribe kari, kè bēe ootení ké bè do tiyēiti, kè bēe coké keta be tenkè, kè bēe bè dinté ké bè bèíté béíté, ²⁵képuɔ mbe ekè kédooté dooté bá wè ditári be paa nsààrè mieke ké dè píe nyetárè, kékínné sibií simɔu kékōú detie mbè yo ndèè kó yebe.

Kè dè nkpaá Kiidi-Adeseti èi mādā ndi, kè detāntēnditirè yembèe di cēēte ké di bùótí yetárè képuɔ. ²⁶De mōnnì kè Mɔabu kóo kpààtìi yà dè ò fuutenēmè kētúóté behāāpòmbè yesebábátè yembè sikɔsìyiekè (700) ke bo kēté benitìbè kékɔte Edɔmmu kóo kpààtì borè kényiēke. ²⁷Ò yīēke memme kényóu kētúóté o kóo po wèè na nsɔtè o kpàtì, kóò fēúté di-hei kó kuduotí ínkè kétuɔ, kè dèe yonke Isidayeeribe, kè bēe ò yóu kékò.

Edisee dōò tìi dieti okúpokù kpéí

4 Diyìè mari kè Kuyie mpāānāāntì náāmbè mieke kóò mɔu kóo pokùu kɔte kényà Edisee kóò bàntè ke dò: A yémú a kóo tōntì n dɔu wèè ku, ò do tùmè ti Yiè nKuyie nkóo nìtì nwe. Ò ku kè ti banteu wèè kòtení ke dó kētúóté m bí idé kédòò o daatì.

²Kè Edisee dò: M bo na kédòò ba a kpéí? Kédeè ke dò: Kàa mòke mù teciētè a n náké. Kòo nitipòkùu ò tēñné ke dò:

A kóo tǒntì mí, n yí mǎke dèmarè, kè dè í tú mekùd, meè kpaá sǎmpǒrè tedéntè mieke. ³ Kè Edisee ò nàké ke dǎ: Kǎte a cǎpǎetitǎbè borè kǎpente yemátidíè mpéu a bo na kǎpété kè yè mmamè. ⁴ Kǎa dèè dí ta kudieku fí nnè a bí, kǎa kpetín-né dibòrì, kénhuti mekùd mmemme yedíè nkè dii ní píe nhá dì kei nkéínné.

⁵ Kòo nitipòkùu ítóo kékò nkéta o dieku wenwe nè o nitidabí kékpetínné dicàù, kòo bí nhò duò nyedíè nkòd uti mekùd. ⁶ Yedíè mpíe ndii mǎnni kédeè kòo náké o bire marè ke dǎ: N duǎnní didénni!

Kòo bire dǎ: Didénni í kpaá. De mǎnni ndi mekùd ncòmúmù. ⁷ Kòo kǎte kè tí náké Kuyie nkóo nìti Edisee. Kòo dǎ: Kǎte kǎfíté de kó mekùd nkéyietí a bànni! Kè ìi sùs ndí nyo nfí nnè a bí.

Edisee nàkémè Sunemmu kóo nitipòkù ò yóo pǎitémè

⁸ Kè Edisee mpǎnké diyìè mari Sunemmu èi, kòo nitipòkù mǎu dè bo ke mǎke o kperè mesàà nkéyú Edisee ke dǎ wèè di, kǎtúóté de kó diyìè nè yewe teyè yèè kpaanì kè Edisee ní de mbáté kédì.

⁹ Diyìè mari kòo nitipòkùu náké o dǎu ke dǎ: N yǎmu ke dǎ nkuyie nkóo nitisàù wèè bàtírì tí cǎtè, ¹⁰ yóu kè tí ò ànné kudieku kòd dǎu mmutèi nè dikàrì nè tábùrì nè fitírè, kòd ní pǎnké wèè de mbáté.

¹¹ Mǎmme diyìè mari kè Edisee mpǎnké de borè kǎbáté kǎta kudieku kéndú, ¹² kǎnáké o kóo tǒntì Keasii ke dǎ: N yúnì te ncǎtè kóo nitipòkù. Kòo o yúnì, kòo kǎtení kǎcómúu o ìikè. ¹³ Kè Edisee dúo nkòo kóo tǒntì náké onitipòkù ke dǎ: A dǎdè dè tí kǎpéí ndè deumu, a dǎ tí dǎdè ba a kǎpéí? A dǎ tí náké okpǎàtì yoo ohǎāpǎnkòtì a kǎpéínád? Kòo nitipòkùu tǎnné ke dǎ: M bo n kǎbe cuokè kè dè n naatimu.

¹⁴ Kè Edisee náké Keasii ke dǎ: Tí nè bo dǎdè ba o kǎpéí? Kè Keasii dǎ: Ò í mǎke

debire, kòo dǎu me nkòtè. ¹⁵ Kè Edisee dǎ: Yúnì we! Kòo ò yúnì. Kòo cómúu o dieku bòrì, ¹⁶ kè Edisee dǎ: Dè yàa bo nkǎáké mie nkàa ùúkú denitidabire nde.

Kòo nitipòkù dǎ: Àà okòtì, Kuyie nkóo nìti a bá n souté, mí nha kóo tǒntì dǎ!

¹⁷ Mǎmme kòo nitipòkùu púo nkǎpéitè denitidabire Edisee baa do ò bennénè dii mǎnni.

Edisee fòukǎnnemè debire

¹⁸ Kè debiree kóté. Diyìè mari kékòtè de cice nè betǒmbè bè dèi dè tidiiti. ¹⁹ Bè de mbo kè debire kuónko ke dǎ: N yuu dii yóu! N yuu dii yóu!

Kè de cicee náké otǒntì ke dǎ: Túóté debire kékǎtenè de yǎ borè.

²⁰ Kòo dè tǎóté kékǎte kédúo nde yǎ, kòo ndè ùúkú kè diyìè nyóo cónné yeyo kè dèe kú. ²¹ Kòo dè dèe nkudànkú kǎtan-né Kuyie nkóo nìti dieku kédúu nho dǎu ìnkè kǎyènni kékpetínné, ²² kǎyú o dǎu ke dǎ: N dúo nhotǒntì mǎu nè sǎmmarímú n dǎ kǎcokóo Kuyie nkóo nìti borè nde kǎwètení.

²³ Kòo ò beke ke dǎ dè dómme? Kǎa kǎrì o borè yíe? Otǎnkú pǎnwè dǎke yíe, dè me nyí tú teomputè. Kòo dǎ: Dèmarè í dǎ.

²⁴ Kòo dúo nkè bèe bóu o sǎmmarímú dikàrì, kòo náké otǒntì ke dǎ: Kété! A báa cómúu kuce! Kè mfi sàà í yí á cómúu.

²⁵ Mǎmme ò kètemè kékǎte Kuyie nkóo nìti borè Kadimeedi tǎrì ìnkè. Kǎnkpaá díetiri kè Kuyie nkóo nìti ò yánì kǎnáké o kóo tǒntì Keasi ke dǎ: Sunemmu kóo nitipòkù wenwe kǎrínì. ²⁶ Cokóo kòd co, kòd beke ke dǎ: Kunaatí nku bakaà? A dǎu kǎpéinnàd? A bire kǎpéinnàd?

Kòo nitipòkùu ò tǎnné ke dǎ: Dèmarè í dǎ. ²⁷ Kòo nitipòkùu tuokoo Kuyie nkóo nìti borè kǎnínkóo kǎpí nho naàcèi, kè Keasi ndó kòd bèti. Kè tí Yiè nkuyie nkóo nìti ò náké ke dǎ: Yóu we! Ò bo meyeñcaàrimè mieke nke. Tí Yiè nkuyie mme nyí n náké o yèmmè cààrènnè tì.

²⁸ Kòò nitipòkù d̀̀: Okòtì n sòd̀ da m̀̀womu debiraà? N sòd̀ ti n da nàkè kè n tú a bá n soute mí nha kóo t̀̀ntì.

²⁹ M̀̀m̀me kè Edisee nàkè Keasii ke d̀̀: Báátí kétúóté m̀̀ pààti kékété, k̀̀a kèrì ke conè òm̀̀u a báá ò d̀̀u. Kòò m̀̀u me nda d̀̀u nha báá yie. K̀̀a t̀̀ùkoo a ǹ̀s m̀̀ pààti debire ìkè.

³⁰ Kè debire ỳ̀ d̀̀: Kuyie mbomu k̀̀a bo, n ỳ̀ yóó wète ke í da neínè.

M̀̀m̀me kè Edisee ò neínè. ³¹ Ke s̀̀ nKeasii ò niténè ke ǹ̀s nkupààti debire ìkè bá timati í d̀̀d̀. Debire í béi ndè mme nyí nampe. Kòò wètení k̀̀co Edisee kóò nàkè ke d̀̀: Debire í ènte.

³² Kè Edisee tuokoo, k̀̀ta o dieku ke s̀̀ ndebire duó o d̀̀u ìkè ke ku. ³³ Kòò taroo k̀̀kpetínnè kè bè mbo bedé de mieke, wenwe nè debire, kòò bántè ti Yiè nKuyie. ³⁴ Ke níí oke debire ìkè kè-tuú nho ǹ̀u de kperi, o nuò nde kpeyi, ke ǹ̀s nho ǹ̀u de kpesi ìkè, kénhoke debire ìkè kè d̀̀e wète kétonkè. ³⁵ Kè Edisee cúténí kudieku kécente, cente, k̀̀wète kédeke kéoke debire ìkè ke d̀̀ kuce m̀̀yiekè kè d̀̀e c̀̀e nkéwénténí.

³⁶ Kè Edisee ỳ̀ Keasii ke d̀̀: Yúní weè nitipòkù!

Kè Keasi ò ỳ̀ní. Kòò kotoo Edisee borè. Kè Edisee d̀̀: Túóté a bire.

³⁷ Kòò taroo kénínkóo Edisee ìkè k̀̀síǹ̀, k̀̀deè kétúóté o bire k̀̀yè.

Edisee do nàrikunnemè tikúnti t̀̀i tii

³⁸ Kè Edisee wète Kidikaadi, d̀̀ do s̀̀ ndikònni dii bo dihei. Kè Kuyie mp̀̀ānāanti náambè t̀̀bè k̀̀tení ke bo o borè, kòò nàkè o kóo t̀̀ntì ke d̀̀: Saa ntekúmbotè dietè kè ti b́́nné tikúnti k̀̀sori.

³⁹ Kè be kou m̀̀u yè k̀̀ta dikp̀̀a mukunwamm̀̀u k̀̀yà dikp̀̀a kó yeyaa mmayè bá ò í nyè banté kè yè t̀̀ù k̀̀cúú o yà̀ỳrì k̀̀konnènni k̀̀c̀u k̀̀uté tekúmbotè. ⁴⁰ Bè ànné dii m̀̀nni kè bè bo di kè bèe sote k̀̀kuónko ke d̀̀: Kuyie nkóo

niti mukúú mmuù ā de mieke bá d̀̀ í d̀̀ nkédi. ⁴¹ Kè Edisee d̀̀: Waánnènni muyuo. Kè bèe mù waanní. Kòò ànnè tekúmbotè ke d̀̀: Ànnénè kè bè duó.

Kè bèe ànné kè bè duó mbá t̀̀ ténke í d̀̀ mmèmamè.

Edisee píimè benitibè tekòutè

⁴² Diyìè marì kòò niti m̀̀u yènni Baadi-Sadisa ei ke t̀̀nì p̀̀éèbè bè d̀̀d̀nnè bè tidipànti kè bè bo sipísidé, ke t̀̀nè tidipànti teyàtè k̀̀kòtení kè d̀̀ duó nKuyie nkóo niti Edisee kòò d̀̀: Totínè kè bèe di. ⁴³ Kòò kóo t̀̀ntì d̀̀: M bo d̀̀ totí àmmè botí benitibè tekòutè (100)? Kè Edisee d̀̀: Totí be kè bèe di, ti Yiè nKuyie nni nnàkèmu ke tú bè yóó di kè d̀̀e sú.

⁴⁴ M̀̀m̀me kòò bè totí kè bèe di ke d̀̀e sú nkéndònnè ti Yiè nKuyie nti nhò nàkémè.

Naamaa mietémè

5 Naamaa do tú Sidii k̀̀be kóo ā̀p̀̀nkòtì nwe kè be kóo kp̀̀àtì ò t̀̀ mediè, ke ỳ̀ nè weè borè nde ti Yiè nKuyie ndo duómmè kè bèe na be dootitòbè kè weè nni fehā̀p̀̀nnafe, ke né m̀̀ ntikònti. ² D̀̀ do s̀̀ nSidii k̀̀be beè k̀̀te ke p̀̀nte Isidayeeribe ke p̀̀nni desapùmbire marè ke konní ke d̀̀ duó nNaamaa pokù, kè d̀̀ ò p̀̀ mmutómmú. ³ Diyìè marì kè desapùmbiree nàkè Naamaa pokù ke d̀̀: Kè n ỳ̀è ndo bo na k̀̀tuoke Sammarii Kuyie mp̀̀ānāanti náantò borè ò na nhò miekunnemu.

⁴ Kè Naamaa k̀̀te kè t̀̀ nàkè okp̀̀àtì ke d̀̀: Nte Isidayeeribe kó desapùmbire ỳ̀ mm̀. ⁵ Kè Sidii kóo kp̀̀àtì d̀̀: Báátí! N yóó wārimu dipátiri Isidayeeribe kóo kp̀̀àtì kè da duó nkàa bif ò duó.

Kè Naamaa túóté timati p̀̀tì cidòòbè sik̀̀usitāati (300) mes̀̀o ncidòòbè sipísiku, tiyàtì meānnimè tepítè, ⁶ k̀̀tuokoo k̀̀duó nyIsidayeeribe kóo kp̀̀àtì dipátiri kè di tu: M̀̀i duónko n

kóo tǒntì Naamaa dipátírì ke tú á ò miékúnne o kǒntì. ⁷ Isidayeeribe kóo kpààtì kàa ndii mǒnni dipátírì kékété o yààtì kékuónko ke dǒ: N tú Kuyie nku, ke nǒ nke kǒu ke nǒ nke fòùkùnkòd? Dè dǒmme kòd n duǒnni onitì ke tú nh ò miékúnne? Banténè ke dǒ nhò n wantinè dikpànni ndi.

⁸ Kuyie mpāānāāntì nāāntò Edisee kèè dii mǒnni okpààtì kētémè o yààtì kētō nkè bèè ò nàké ke dǒ: Ba nkpéf nte kàa kǐrì a yààtì? Yóo kòo kǒtení m borè kébanté Kuyie mpāānāāntì nāāntò bomè Isidayeeribe tenkè.

⁹ Kè Naamaa tuǒko nè o sēí nè o naasāntè kécómmǒ Kuyie mpāānāāntì nāāntò Edisee cíètè bǒrì nùu. ¹⁰ Kè Edisee tǒnni kè bèè ò nàké ke dǒ: Ò yē nha ta kukó nSuditēē kénduò ke kuri ke dǒ kuce mǎyiekè, a yóo miétému kàa kǒntii wenke!

¹¹ Kè Naamaa miéke peike kòd nkérì ke kpantì ke tú: N yèmmè do dǒ nhò yóo yènnímu o mǒmmu nkécómmú kébāntè o Yiè nKuyie nke n kááké o nǒtè ké m miékúnne. ¹² Damaasi kó ikó nhAbana nè Padipaa ì í pēētè Isidayeeribe kondakésìà? Kè n do nyi ta kéwu mbáá wenkaà?

Ò me nyí kékónténè o naasāntè nè kemieke ke bo kò. ¹³ Kòo kó betǒmbèè cokóo kòd nàké ke dǒ: Okòtì! Kè Kuyie mpāānāāntì nāāntò do nda beke dèmarè dèè yóu a na bá ndè dǒdǒ? Ba nnè te kàa báá dǒ ò da nàké tì ke tú a wuó kémieté?

¹⁴ Mèmmè kòo ta kukó nSuditēē, Edisee ò nàkémè kénduò ke kuri, ke dǒ kuce mǎyiekè, kòo kǒntii wēte kéwenke kēnaānnè debíbennè kpeti, kòo wenke.

¹⁵ De mǒnni kè Naamaa wētení Kuyie mpāānāāntì nāāntò borè wenwe nè o tǔmbè, kētaroo kécómmǒ Edisee ìlkè kóo nàké ke dǒ: M bantému di mmǒnni ke dǒ nketenkè kemǒ miéke Kuyie nyí bo dèmarè kè dè í tú Isidayeeribe tenkè.

Mí nha kóo tǒntì n da báámmu, cǒuté dipānni dii.

¹⁶ Kè Edisee dǒ: M pàrikèmu ke tú: Tì Yiè nKuyie mbomu kè n tú ku kóo tǒntì, n yí yóo cǒuté dèmarè.

Kè Naamaa yetoo, kòo yete. ¹⁷ Kè Naamaa dǒ: Kàa yetemu m pāre á yóu kè bè m pā a tenké kó mutáá mmùu bo nsānnè sinaasēí sidési ke yé mí nha kóo tǒntì n ténke í yóo féútémè feǒfe ké-tu nyoo metaummè kpèyi dibǒ mari kè dè í tú tì Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǔ nkù. ¹⁸ N né kù bèkù tì tǔ tu: Kè n kònkò, kè nh èi kóo kpààtì kǒrì ke bo fé iwūǒ dibǒ Dimǒ, kòo ò neinè kè n níríkú dibǒ Dimǒ ìlkè tì Yiè nKuyie nhá n cíé.

¹⁹ Kè Edisee dǒ: Kǒte kè dè nnaati. Kòo ítóo kédétè sǎmpó.

Naamaa kó mumǒmmú cǎátémè Keasi

²⁰ Kè Edisee kóo tǒntì Keasii totí o yèmmè ke dǒ: N cice Edisee mè nyetemè Naamaa Sidii tenké kou kó yepārè, tì Yiè nKuyie mbomu, m bo coké kóo nǐnte kǎyá ò bo m pā dèmarè. ²¹ Ò me nyí kécoké kēmbeti Naamaa, kè Naamaa ò yàní kécútè mecāā nho naasāntè ìnkè kékétóo kóo co ke dǒ: Kusààkù bakaà?

²² Kè Keasii dǒ: Dèmarè í dǒmmè. N cice weè n tǒnni ke tú n da nàké ke tú Kuyie mpāānāāntì nāāntè tǒbè bèè bo ke tuǒkùni bèdébè ke bonni Efadaimmu tāri, kòo tu kàa bo yie nhá ò duónko timátì péfìti cidóòbè sipísitāāti nè tiyààtì meānnimè mèdémè, kòo bè duó. ²³ Kè Naamaa dǒ: Nto timátì péfìti cidóòbè sipísikuò, kényetiróo ké tì cūś siyākési sidési kéboú kóo duónnè tiyààtì meānnimè mèdémè kéduó nkè bedapāmbè bèdébèè dè tǒ kóo ciennè. ²⁴ Bè tǔkè dii mǒnni Ofedi èi kè Keasii dè cǒuté demǒu kētannè tēcīètè kédeè ké bè cau nkè bèè ítè.

²⁵ O mǒmmu nkòo kǒte o yiè nhEdisee borè, kòo ò beke ke dǒ: Keasii a bonni

de? Kòò dò: Mí nha kóo tǒnti n yí kòtemè dèmarè.

²⁶ Kè Edisee né ò nàké ke dò: N wènni do dè bomu oniti mǎu cùténì dè tenaasǎntè ke da co. A í dò nkécǎuté di mmǎnni ndi tiyààti, kè n né báá buǎnè a bo cǎutémè idííti kédonnè odiffè kó depaa nnè fínyí kperè nè iwǔwǔ nè betǒmbè benitidaabè nè benitipòbè. ²⁷ Naamaa kó mumǎmmú yóó cǎnté fǐ nwe nè a yaábíó sǎá.

Kè Keasii ñyèti Edisee borè kè tikǎnti ò pí nkoò kǎntii peike kénáánnè tikónti.

Tepíètè domè dibinni

6 Kuyie mpǎánáànti náámbè tǒbè bèè bonè Edisee, kè bèè ò nàké diyie mari ke dò: Mèfiè nténke í ti sǎnnè a borè. ² Yóu kè tí kǎte Suditèè kékǎú bá wè kudǎú kédǎd titouti kémbo. Kòò dò: Kǎtenè!

³ Kè be kóò mǎu dò: A bá nti nefèné tínti a kó betǒmbàà? Kòò dò: Èè, n kǎrimu.

⁴ Kè bèè nei kétuǎke Suditèè kénkǎú ideí. ⁵ Kè be kóò mǎu ñkǎú, kòò píètèe feuté kédoroo dibinni mieke, kòò kuǎnko ke dò: Áú yoo n yiè! Dè n dimu. M me ntè yaüténímu.

⁶ Kè Kuyie mpǎánáànti náántòò ò beke ke dò: Yé tè do dè?

Kòò ò benke tè do dè, kòò kéété kudǎú kédootóo de borè, kè tèe nǎónní. ⁷ Kòò nàké de yiè nke dò: Deitení tè!

Kòò youtoo o nǎtè ké tè dèitení.

Edisee dǎummè Kuyie nkè kùu bǎnté Sidii kǎbe tiyǎnti

⁸ Sidii kǎbe kóo kpààti nè Isidayeeribe kou kè bèè mmǎke mudòò, kè Sidii kǎbe kóo kpààti tí mbehǎǎpǎmbè iwèi yem-bè ké bèè nàké ke dò: Kè di kètè dí bátè die nnè die. ⁹ Kè Kuyie mpǎánáànti náántò Edii nàké Isidayeeribe kóo kpààti ke dò: Á ndake, ke báá kètè ku mpíkù Sidii kǎbe bèè kè bo.

¹⁰ Kòò níí ò nàké kòò deite benitibè kètǎ nhEdisee ò benné dii bǎri.

Weè do ǎǎ ò nàké kòò yenté, dè í tú kuce mèmáá yoo mèdémè. ¹¹ Kè dèe di Sidii kǎbe kóo kpààti, kòò yú o ǎǎpǎmbè iwèi yembè, ké bèè beke ke dò: N nákénè di mieke wèè kǎmmú Isidayeeribe kóo kpààti! Kòò náá nti kpeti.

¹² Kòò tǒmbè kóò mǎu dò: Okpààti, tínti a kó betǒmbè tí kóò mǎu dǎke, Isidayeeribe kou, Kuyie mpǎánáànti náántò Edisee weè dáanko Isidayeeribe kóo kpààti a náá nti a dieku kufáá mmieke.

¹³ Kè Sidii kǎbe kóo kpààti dò: Kǎtenè kéyá ò borè, kè n tǎ nkè bèè ò pínní.

Kè bèè ò nàké ke dò: Ò bo Dotǎá nwe. ¹⁴ Kòò tǎ mbehǎǎpǎmbè péu nè sisèí nè sikipǎrinaasèí kè bèè tuǎkoo keyènkè kécètinne dihei.

¹⁵ Kè dèe wenté kè Kuyie mpǎánáànti náántò kóo tǎntii yènni sèi kénsǎ mbehǎǎpǎmbè cèète dihei nè sisèí nè sikipǎrinaasèí, kòò nàké Edisee ke dò: Áú n yiè! Yé ti yóó yímè? ¹⁶ Kòò ò ténné ke dò: A bá nyíèkù, bèè ti bonè bèè sǎmu ke pèètè bèè bèè bonè.

¹⁷ Edisee me nyí kébántè ti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nkpeté o nuǎ nkòò yà.

Kè Kuyie nyi kpeté, kòò yà sisèí nè sikipǎrinaasèí kè dè píéké ditǎri ke bèè fité kécǎu mmuháá.

¹⁸ Sidii kǎbe tǎónni dii mǎnni Edisee borè kòò bántè Kuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nfente be.

Kè Kuyie mbè fènte kéndonnè ò béimmè. ¹⁹ De mǎnni kè Edisee bèè nàké ke dò: Di yeté kuce nku, dè í tú dihei di dǎ di, n túnnenè kè n dí benke oniti di waà nwè.

Meǎme ò bèè kǎtenèmè Sammarii. ²⁰ Bè ta dii mǎnni Sammarii kè Edisee bántè ti Yiè nKuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nténné be be yèmmè.

Kè Kuyie mme mbè ténné, ke bèè nsǎ mbè bo Sammarii èi.

²¹ Kè Isidayeeribe kóo kpààtìi bè yà kébeke Edisee ke dò: n cice, m bè kùàà?

²² Kè Edisee dò: Báá bè kùò, bè ɔɔ í nkùò bè pìmmú bè mudoò mieke, duó mbe kè bèe di, kàa bè duó mmenie nkè bèe yà kékò mbe yiè mborè.

²³ Kòo kpààtìi duó nkè bèe bénné tidiiti kè bèe di kéyā kédeè kòo bè yóu kè bèe kò nSidii be kóo kpààtìi borè. Bè ténke í nwètení Isidayeeribe tenkè.

Dikònni tannímè Sammarii

²⁴ Kè Sidii kóo kpààtìi Benni-Adadii tíí nho āāpòmbè beməu kè bèe kote képi Sammarii èi, ²⁵ kè ndi pi weti weti kè dikònni dierii tanní kè bè nfiiti disāmarínyuu medítíbii nsipísidé. Ke níí ben-né dibuu sámpóri yèdimásè koò mbo medítíbii mmènùmmù.

²⁶ Diyèè marì kè Isidayeeribe kóo kpààtìi mpēnké kuduotí ínkè kòo nitipòkù məuù ò yà kékuúnko ke dò: Áú! Okpààtìi n deeté!

²⁷ Kòo kpààtìi ò tēnné ke dò: Kè ti Yiè nKuyie nyí da deeté, mfi báá na ké da deeté! Tidiiti í kpaá, yetebe me nyí kpaá.

²⁸ Kòo ò beke ke dò: Ba nda kòonnè?

Kòo dò: Onitipòkù yie nweè sòò yē ní cááké m bire ke naa cááké ò kperè. ²⁹ Kè ti bènné n kperè ke cááké, kè dè wenté kè n yē nwèe duonní ò kperè kè tí cááké, kòò dè sònnè.

³⁰ Okpààtìi tí kèè dii mōnni kékēté ò yààtì kéndáátí kufɔ̀tò̀nkù, ke centi kuduotí ínkè kè bèe ò yà, kòò dàátí kufɔ̀tò̀nkù. ³¹ Mēmme ò béímmè ke dò: Kè diyèè yóó ta yíe nkè Safati bire Edisee kpaánè ò yuu Kuyie nni ndòò kù dómè.

Edisee do nàkémè dikònni yóó deèmè

³² Dè do ś nhEdisee kàri ò cīètè nte nè dihei kó bekótíbè. Kòo kpààtìi tōnko ò kóo tōnti məù Edisee borè kòò nkpaá ke í tù̀koo kè Edisee nàkè dihei kó bekótíbè ke dò: Di yénnà? Weè nitikò̀tùti weè tōnní ke tú bè n féuté. N wākénè! Kòò tù̀kèní

di kpetínné dibòri, di báá yie nkòò tanní. N yo kè dè dò nhokpààtìi kó kunampoo kérínímu de yiè nfōnkùò.

³³ Ò kpaá ke me nnáá nkòo kpààtìi tuakení ò borè kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù te kè meyei mmie nkó dimàà tí tù̀kèní. N ténke né kù dó ba nkpréí?

7 Kè Edisee dò: Kénténè kékeè ti Yiè nKuyie nni nnàkè tí: Ti Yiè nKuyie ntu dè naa bo mmè nkàáké kè bè do mmuyuo ncidòòbè tepítè nè bèdébè medítíbii mmémáà ndi dihei kó dibòri. Kè medibii ncidòòbè sipísidé nè bèdébè do mmedítíbii mmémáà múnke.

² Kòo kpààtìi kóo tōnti wèè tou ò kpàrinenti, kòo beke Kuyie mpānānānti náanò ke dò: Bá kè ti Yiè nKuyie nkpeté yewetibòrè a mè nnàké tí bo na kédoòà? Kè Edisee dò: A yóó dè yàmu nè a nuu nha me mbáá dè di.

Sidii kòbe cokémè ke yóu be āāpònkari

³ Dè do ś mbenitìbè mabè beè mə ntikònti bènàà, ke bo dihei kó dibòri, kè bèe nàké bemáà ke dò: Ba nte kè ti yó mbo die nke yàà kúnè? ⁴ Kè ti tú ti bo ta dihei dikònni dii kè bo, kè ti me nkàri die nti baa yóó kúmu. Yóunè kè ti kote Sidii kòbe kó dihāāpònkari kè bè ti yóu tí nfòù, kè bè me nti kùò dè nsànnè.

⁵ Mēmme kè bèe íté dihuri kéntuòkoo Sidii kòbe āāpònkari mánku ke ś nhòməù í dè bo.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù do duó nkè bèe keè kunampoo makù, kè dè ndò nsisíè nè sikipàrinaasíè nè behāāpòmbè péu de koku. Kè bèe nàké bemáà ke dò: Isidayeeribe kóo kpààtìi wèè yietí Iti-ibe kpààtìbè nè Esibiti kòbe kè bè bo ti dokénè. ⁷ Kè bèe íté dihuri kécoké kéyóu be touti nè be séí nè be sāmmarímúbè kè dè mpíítí. Bè cénke do ité kécoké máà ndi ke bo deeté be fōmmu. Bè do yóu be āāpònkari kè di mme ndò.

⁸Memme kè beè nitìbèe tuokoo be āp̄pnkarì m̀nku ḱeta kutouku makù ḱedi ḱeyà, ḱeto mesɔɔ nnè timátì péítì nè mesɔɔ nnè tiyààtì ḱékote ḱésɔnne. Bè s̀nne memme ḱewētení ḱeta kutouku tekù ḱeto bè yà dèè kó dimàà ḱékote ḱésɔnne.

Sidii kɔbe itémè ke yóu Sammarii kè dikònni yè

⁹Benitìbè bèè me mmɔ ntikònti kè bèè náké bemáà ke d̀: Ti d̀ori dè í wenni, yíe ntu tináansààtì kó diyìè ndi, kè ti cíékénè de kó tináantì kè dè yà wenténè Kuyie mbo ti poté. Yóunè kè ti kote kè ti náké okpààtì.

¹⁰Memme bè k̀temè dihei ḱeyú wèè bàa dibòrì kóò náké ke d̀: Ti k̀te Sidii kɔbe kó dihāp̄pnkarì ti í yà òm̀, onitì kó kunampoo keté ke í bo, siséí nè sām-marímú deè bo ke píítì kè titouti duóo detetirè.

¹¹Bèè bàa dibòrì kè bèè píèké, kè bèè ti náké okpààtì o cíètè mieke.

¹²Kòo kpààtìi íté keyènkè kénáké behāp̄pnmbè iwēi yembè ke d̀: N di náammu Sidii kɔbe yému ke d̀ ndikònni ti bo, ke d̀d̀ ke d̀ mbè íté ke k̀te ke s̀ri, kè ti bo yeroo kè bè ti pímmú ḱeta ti ei.

¹³Kòo kpààtì t̀mbè kóo m̀ d̀: Siséí s̀i kpaá dihei si mieke ti deite sinùmmù ḱétɔnnè benitìbè kè bèè kote ḱeyà. Bá kè si kpaá t̀i t̀̀kení benitìbè t̀i yóo si t̀̀kení.

¹⁴Kè bèè túóté s̀kpàrinaaséí sidési nè si dèèbè bèdébè kè bè t̀ nke d̀: T̀nne Sidii kó behāp̄pnmbè ḱeyà. ¹⁵Kè bè ntù mbe nacènà ḱetukenè Suditèè tiyààtì nè tinentì Sidii kɔbe cooti ke bùnko dè, kè dè nenkoo kuce. Kè bè do t̀ mbèè wētení kè ti náké okpààtì.

¹⁶Kè benitìbèe yè ḱékote ḱehéi dèè bo Sidii kɔbe kó dihāp̄pnkarì kénfi-iti muyuo ncidóòbè tepítè nè bèdébè mèdífbii mmémáà. Mèdífbii ncidóòbè sipísidé nè bèndà mèdífbii mmémáà

múnke, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti mbè nákémè. ¹⁷Dè do s̀ nhokpààtì duó nkòo kó ditònni d̀i t̀u o kpàrinenti kè d̀i k̀te ke baà dibòrì ndi. Bè de ndi nàu ḱeku kéndònnè Kuyie mpānāantì náantò do náké ti okpààtì ò do k̀tení d̀i m̀nni o borè.

¹⁸Kòo ò náké ti ke d̀: Dè naa bo mmè nkàáké, kè bè do mmuyuo ncidóòbè tepítè nè bèdébè mèdífbii mmémáà ndi dihei kó dibòrì, kè mèdífbii ncidóòbè sipísidé nè bèndà do mmèdífbii mmémáà múnke. ¹⁹Wèè do beke Kuyie mpānāantì náantò ke d̀: Bá kè ti Yiè nKuyie nkpeté yewetibòrè a mè nnáké ti bo na kédòd̀? Kòo ò náké ke d̀: A yóo dè yàmu nè a nuɔ nha me mbáà dè di. ²⁰T̀i do t̀̀kení kè bèè ò nàu dihei kó dibòrì borè kòo kú.

Okpààtì duómmè kè bèè t́enné Sunemmu kóo nitipòkù o kpere

8 Dimònni marì mieke kè Edisee náké Sunemmu kóo nitipòkù ò do f̀òk̀unne wèè bire ke d̀: Íté f̀ nnè a cíètè kɔbe ḱékote dihei terì marì a d̀ d̀i ḱembo, ti Yiè nKuyie nkuù ỳnì dikònni kè di k̀riní dihei ke bo mbo ke d̀ yebie nyèyiekè.

²Kòo nitipòkùu d̀d̀ Kuyie mpānāantì náantò ò náké t̀i, ḱéfté wenwe nè o cíètè kɔbe, ḱékote ḱembo Fidisitèèbe tenkè ke d̀ yebie nyèyiekè.

³Yebie nyèyiekè kó dif̀nkúò kè de kóò nitipòkùu konnì ḱékote ke bo yà okpààtì, kóò beé nho cíètè nè o paku kpeti.

⁴Ke s̀ nhokpààtì nàánnè Kuyie mpānāantì náantò Edisee kóo t̀ntì Keasii kóò beke ke t̀: N náké Edisee d̀d̀ t̀i dietì tim̀. ⁵Kè Keasii nhò nàà nhEdisee do f̀òk̀unne debire. De m̀nni ndi onitipòkù ò do f̀òk̀unne wèè bire ò t̀̀koomè ke bo beé nhokpààtì o cíètè nè o paku kpeti. Kè Keasii d̀:

Okpààti nte de kóo nitipòkù nè o bire Edisee do fòùkùnne dè.

⁶ Kòo kpààtii beke onitipòkù, kòo ò nàké dè wūōkémè. Kòo kpààtii ò neínnè tekpààticíètè kóo kótí ke d̄: K̄ote kédúú nkè bèè ò t̄énné o kperè nè bè dèite d̄èè kó dimàà o paku mieke nè ò ìtémè nè yíenní.

Edisee nàkémè Asayeedi yóo naámmè okpààti

⁷ Kè Edisee k̄ote Damaasi ke s̄́ nSidii kóo kpààti Benni-Adadi m̄o nkè bèè ò nàké ke d̄: Kuyie mpānānānti nān̄tò k̄ōtení ti cie. ⁸ Kòo kpààtii nàké Asayeedi ke d̄: Túóté yepārè kék̄ote k̄yà Kuyie mpānānānti nān̄tò kòo beé nti Yìè nKuyie nk̄yà kè nsà kè m bo mieté.

⁹ Kòo k̄ote kék̄péé nDamaasi kperè dem̄ou d̄èè kó dimàà tu desààrè k̄e-tou nyòyòbè sipísìnàà kék̄ōtenè Kuyie mpānānānti nān̄tò borè k̄écóm̄m̄ó o ìkè ke d̄: A kóo dapàà mBenni-Adadi Sidii k̄obe kóo kpààti weè n t̄ōnní ke tú: N da beke kè nsà kòò bo mieté mum̄m̄m̄ú ò mè mm̄o mm̄ù.

¹⁰ Kè Edisee d̄: K̄ote kòò nàké ke tú ò yóo mieté, ti Yìè nKuyie nné n nàkém̄u ke tú ò yóo kú.

¹¹ Ò me nyí ke d̄ só kénwúó nfù! Kè tin̄ōnnietii yènní. ¹² Kè Asayeedi d̄: Ba nte okóti k̄aa ku?

Kè Edisee d̄: N yà meyei nha yóo d̄d̄ m̄emme Isidayeeribe. A yóo c̄óummè be ekè iduotí fité yè, k̄éfíé be kó bekpàritiebe ke nau íb̄b̄énní, k̄épuoti bep̄cupóm̄póm̄bè. ¹³ Kè Asayeedi d̄: Yé n tú wè mí nha kóo t̄ōnti? Mí ndem̄ocírè ke bo pí mm̄ut̄ōmm̄ú diem̄u mum̄mu? Kè Edisee d̄: Ti Yìè nKuyie nti nni nnàkém̄u ke tú: A yóo naá nSidii k̄obe kóo kpààti.

¹⁴ Mēm̄me kè Asayeedii íté Edisee borè kék̄ò n̄ho kóo kpààti Benni-Adadi borè. Kòo ò beke ke d̄: Edisee da nàké ñ̄nti? Kòo ò t̄énné ke d̄: Ò tu a yóo mietému.

¹⁵ Kè d̄èe wenté kè Asayeedii túóté kuyààkù k̄épōtè menie nk̄én̄s̄ó n̄ho-m̄w̄nti ìkè kòo kú. Kòo c̄outé tikpàti.

Yodammu naámmè Sudaa k̄obe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè t̄ōmmú 21:2-20)

¹⁶ Akabu bire Yodammu Isidayeeribe kóo kpààti kpàti benni nummuri ndi Sosafati bire Yodammu naámmè Sudaa k̄obe kóo kpààti. ¹⁷ Ò do yóo di tikpàti ke m̄ake yebie nisipísit̄āti nè yèd̄éé ndi, k̄ént̄o tikpàti k̄ém̄bo Sedisadem̄mu ke d̄ yebie nyèni, ¹⁸ k̄ét̄ūnne Isidayeeribe kpààtibè kó ice, Akabu c̄íètè k̄obe do d̄d̄m̄è. Ke ȳé ò do puokemè Akabu kóo sapàà nwe k̄éd̄ó̄ ti Yìè nKuyie nyí d̄s̄ d̄è.

¹⁹ Bá nè mem̄me ti Yìè nKuyie nyí nd̄ó kék̄uo Sudaa kó kubotí ku kóo t̄ōnti Dafiti kp̄éí. Kù do béim̄mu ke d̄: O c̄íètè báá paà okpààti dim̄ōnni marí.

²⁰ Yodammu kpàti mieke nke Ed̄ōmm̄u k̄obe yetemè Sudaa k̄obe bo mbè bakém̄è, k̄éwaá mbe kóo kpààti. ²¹ Kè Yodamm̄u íté nè s̄ikp̄àrinaas̄éí sim̄ou nè si deèb̄è kék̄ote Saii. Kè bèè íté keyènkè wenwe nè bèè baké s̄ikp̄àrinaas̄éí k̄époté Ed̄ōmm̄u k̄obe bèè do bè c̄èti. Kè Sudaa k̄obe kó beh̄āāp̄ōmbè s̄ōmbe bie coké kék̄úú mbe c̄éí. ²² Mēm̄me Ed̄ōmm̄u k̄obe fīet̄em̄è bem̄àà Sudaa k̄obe n̄ou mieke nè yíenní.

Di m̄ōnni dim̄áà mieke nke, Dibunaa eì k̄obe múnke yetemè Sudaa k̄obe kóo kpààti kpeti.

²³ Yodammu t̄ōmm̄ú s̄ōmm̄u ò d̄d̄ d̄èè kó dimàà dè w̄àrimu Sudaa kpààtibè d̄d̄rìmè p̄át̄íri mieke. ²⁴ Kòo kú kè bèè ò k̄ūnné Dafiti eì o yembè f̄t̄i. Kòo bire Aasia s̄c̄oté o kpàti.

Aasia naámmè Sudaa k̄obe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè t̄ōmmú 22:1-6)

²⁵ Akabu bire Yodammu Isidayeeribe kóo kpààti kpàti benni tep̄ítè nè did̄éri

ndi Suda a kɔbe koo kpààti Yodammu bire Asia naámmè okpààti. ²⁶ Ò do yóó di tikpàti ke mɔke yebie nsipísidé nè yèdéè ndi, kéntɔ tikpàti ke dɔ dibenni ke bo Sedisademmu. O yɔ yètírì do tú Atadii Omidì Isidayeeribe koo kpààti koo sapàà. ²⁷ Kè Aasia túnne Akabu cîètè kɔbe kó meborime kédɔɔ ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè, Akabu cîètè kɔbe baa do dɔ dè, ke yé ò do tùótémè be koo sapàà nwe képuoke.

²⁸ Mèmmè Aasia neinèmè Akabu bire Yodammu kè bèe kɔte Damɔti Kadaadi tempè nke bo dokénè Sidii kɔbe koo kpààti Asayeedi, kè Sidii kɔbee kɔte Yodammu. ²⁹ Kòo wètení Sisedeedi ke bo taà nhomáà Sidii kɔbe ò kòute yèè muɔ mbè kpà ndii mɔnni wenwe nè Sidii kɔbe koo kpààti Asayeedi. Ò de mbo kè Yodammu bire Asia Suda a kɔbe koo kpààti kɔte Sisedeedi ke bo ò dɔu nwenwe nè kuyonku.

Bè pìmmè Yeu tikpàti

9 Diyiè mari kè Kuyie mpānānānti nāāntò Edisee yú Kuyie mpānānānti nāāmbè tɔbè mieke odapàà mmòu kòò nàké ke dɔ: Báátí kètúóté tedéntè nè mekùò nkékɔte Damɔti Kadaadi tempè. ² Kàa tùòkoo á yà Nimmusi bire Sosafati bire Yeu, kòó yu kékenténè o kɔbe, kè dí ta kudieku dimáà borè. ³ Kàa cóú nho yuu mekùò nkòò nàké ke dɔ: Ti Yiè nKuyie ntu ku da tāātému kàa yó ntú Isidayeeribe koo kpààti, kàa dèè á yè ké-coké, a báá dè ɔɔte.

⁴ Kè weè dapàà nkɔte Damɔti Kadaadi tempè, ⁵ kétuɔkoo ke sɔ mbehāpònkótífbè wè nke kari dibòri dimáà. Kòo dɔ: Okóti m mɔke tìmatì nti ke bo da nàké, kè Yeuu o beke ke dɔ: A dɔ kèyà we ti mieke? Kòo dɔ: Okóti fɔ nwe n dɔ kèyàmè.

⁶ Kè Yeuu íté keta kudieku, kòo dapàà nhò còu mmekùò nho yuu kòò nàké ke dɔ: Ti Yiè nKuyie nyí Isidayeeribe tū nkù

tu kuù da tāāté kàa bo ntú ku nìtìbè Isidayeeribe koo kpààti. ⁷ Fɔ́ɔ́ yóó poté Akabu a koo kpààti cîètè képeite ku kó betɔmbè nè ku pānānānti nāāmbè Sesabeeɔ kùò bè. ⁸ Kù tu kù yóó kuɔmu Akabu cîètè benitidaabè bemɔu, tidaati nè bèè í tú tidaati, ⁹ kédɔɔ Akabu cîètè kù do dɔmè Nebati bire Sedoboammu kpete nè Aiyā bire Basaa kpete. ¹⁰ Kè Sesabeeɔ yie, simɔɔ sɔi yóó ò càáké kupaku bè tu kù Sisedeedi ku mieke, òmòu í yóó ò kùnnè.

Ò ti nhò nàké kékpeté dicàù kèyè ké-coké.

¹¹ Kè Yeuu yènni behāpòmbè tɔbè borè, kè bèè ò beke ke dɔ: Kusààkù bakaà? De kó kuwáátíkù da yè mba? Kòo bè ténè ke dɔ: Di yému de koo niti botí bo na kénáké tì. ¹² Kè bèe yete ke dɔ: A soúmmu, tí nàké ò yè mmù! Kè Yeu dɔ: Ò n nàké ke yè mmuu mmu nè muu nke n còu mmekùò nke tú ti Yiè nKuyie nni ntāāté kè m bo ntú Isidayeeribe koo kpààti.

¹³ Bá wè kòo pánkèe túóté o yaàbòri kédɔú ndikpààtikàri ínke kè Yeuu kari, kè bèe eé ditāteheù kèpīéké ke dɔ: Yeu weè tu okpààti!

Yeu fiètemè tikpàti Yodammu borè

¹⁴ Mèmmè Nimmusi bire Sosafati bire Yeu còmmùmè ke bo bo nhokpààti Yodammu. Dè do sɔ nYodammu nè Isidayeeribe bemɔu bè bo Damɔti nwe Kadaadi tempè nke baa dihei, Sidii kɔbe koo kpààti Asayeedi kpéi, ¹⁵ kè Yodammu yie kɔte Sisedeedi ke bo taà nho muɔ mbè ò kòute yè bè kpà ndii mɔnni wenwe nè Sidii kɔbe koo kpààti Asayeedi.

De mɔnni ndi Yeu bè nàkémè ke dɔ: Kè di yiemmu ke n kómmú, òmòu báá yè dihei kékɔtenè de kó tinānānti Sisedeedi eì.

¹⁶ Ò me nyí kédeè kédeke o kparinaasāntè kékɔte Sisedeedi

Yodammu mɔ nke duɔ dè, kè Aasia kòte ke bo ò dɔu. ¹⁷ Wèè bàa Sisedeedi èi kòo mbo didènni ìnkè, Yeu nè o tìnni kè bè nkéroo, kòo pīēké ke dɔ: N wúó ndit̃nni mari ndi kè di kèríní, kè Yodammu dɔ: T̃o nhoniti nè tesāntè kòo bè co, ké bè beke kèyà kè bè kèríní kusààkù.

¹⁸ Kòo tuɔkoo Yeu borè ke dɔ: Okpààti tu n da beke kèyà kàa kèríninè kusààkù? Kè Yeu dɔ: Kàa kpeti né tú ba de mieke? Wēte n f̃nkuò!

Wèè bàa dihei kòo pīēké ke dɔ: Dit̃nni t̃ùdkoomu be borè, di me nyí wētení.

¹⁹ Kòo kpààti yíe kèt̃o ndit̃nni teri kè dii tuɔkoo ke dɔ: Okpààti wèè n t̃ōnni ke tú n da beke kèyà kàa kèróo nè kusààkù. Kòo dɔ: A kpeti nè tú ba de mieke? Wēte n f̃nkuò!

²⁰ Wèè bàa dibòrì, kòo pīēké ke dɔ: Dit̃nni t̃ùdkemu, di me nyí wētení. De yiè nceé ndonnè Nimmusi yaàbire Yeu k̃ōmu mmu. Ò fimmúnímu!

²¹ Kè Yodammu dɔ: Pítinné sisēi n naasāntè! Kè bèe pítinné, wenwe Yodammu Isidayeeribe kóo kpààti nè Aasia Sudaa kɔbe kou, kè bèe kote kéco Yeu Naboti Sisedeedi kou paku mieke.

Bè kùòmè Yodammu

²² Yodammu yà dii m̃ōnni Yeu, kòò beke ke dɔ: Kunaatí bakaà? Kòo ò t̃ēnné ke dɔ: Kunaatí bo yíme kémbò kàa ỹo Sesabeedi bùtinné Kuyie nke feu yebòkè ke d̃ɔri munitiñd̃ōmmù.

²³ Yodammu ti nkèè kénáké Aasia ke dɔ: Bè ti fitému! Kékónténè o kpàrinaasāntè ke bo coké.

²⁴ Ke s̃o nYeu s̃eu nkupie nkét̃ū kēt̃ā Yodammu c̃inc̃innì, kè kupie nta kèpí nho dinni, kòo do ò kparinaasāntè mieke. ²⁵ Kè Yeuu náké Bidikaa wèè t̃o o kpàrinenti ke dɔ: Deitenè we, kédootóo Naboti Sisedeedi kou paku mieke! Dentenì ti do t̃ū ndiì m̃ōnni o cice Akabu kè ti Yiè nKuyie nnáké ti o kpéi. ²⁶ Kù do ò náké ti ke dɔ: Mí ndi Yiè nKuyie n yàmu

a kùòmè Naboti nè o bí, n yóo de nda f̃óó nde m̃ōmm̃onne de kó kupaku mieke. Mí nKuyie mm̃ū béi! Deite we t̃ūnké, kédootóo de kó kupaku mieke kéndōnnè ti Yiè nKuyie ndo ti béimmè.

Bè kùòmè Okosia Sudaa kɔbe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè t̃ōmmù 22:7-9)

²⁷ Sudaa kɔbe kóo kpààti Aasia dè yà dii m̃ōnni kécoké kèt̃ūnnè Beti-Akāā kó kuce kè Yeuu ò bèti ke dɔ: Poténè we! Kè bèe ò poté kóò kòute o kpàrinaasāntè mieke, Kuudi tenni ìnkè dii t̃òkénè Ibedeammu èi, kòo coké kékote Meki-doo èi, ò de nku, ²⁸ kòo kó bet̃ōmbèe ò t̃ùóté kékótenè Sedisademmu kóò k̃ūnnè o yembè f̃ōti Dafiti èi mieke.

²⁹ Akabu bire Yodammu kpàti benni tepítè nè òmáà mieke do nke Aasia naámè Sudaa kɔbe kóo kpààti.

Bè kùòmè Sesabeedi

³⁰ De kó dif̃nkuò kè Yeuu kote Sisedeedi kè Sesabeedi ti kèè kéānné còdòò kēsāri o yùti kénsiékéní o dieku kó tebòtè. ³¹ Yeu na dii m̃ōnni dihei kó dibòrì kòò dɔ: Kusààkù bakaà? F̃ó nnè Simmidi wèè k̃ūo o kóo kpààti di pòkù nku.

³² Kè Yeuu bóúté tebòtè bíékè kèpéi nke dɔ: We ntú n kou? We nni nkómmú!

Kè benit̃ibè bèdébè yoo bet̃āit̃i síékéní, ke tú bè f̃ōmmu bè kè tu tekpààtic̃iēt̃è kó bekót̃ibè. ³³ Kè Yeu dɔ: Tentenénì we!

Kè bèe ò t̃ētení, kòo donní kòo ỹi nseri kuduotí kè bèè na o ìnkè nè tenaasāntè.

³⁴ Kè bèe p̃ēté keta tekpààtic̃iēt̃è kèdi kèyà, kòo náké o kɔbe ke dɔ: Túóténè de kóo nitipòkù isòke yiè nkékūnnè bá nè memme ò tu okpààti kóo sapàà nwe.

³⁵ Kè bèe kote ke bo ò t̃ùóté kékūnné, kēs̃ónté kuyuk̃óú nè sinaàcèi nè sinou máà. ³⁶ Kè bèe wētení ké ti náké Yeu.

Kòò d̀̀: Ti Yiè nKuyie ndo nàké tì nè ku pānānāntì nānāntò Edii Tisibiti eì kou nùù mieke, tìi d̀̀. Ò do béimmu ke d̀̀ simwò s̀̀ì yóó cááké Sesabeedi kupaku bè tu kù Sisedeedi paku ku mieke. ³⁷Kòò naá ntikùtì Sisedeedi paku mieke, òm̀̀u ténke keté ke báá yie nke d̀̀ Sesabeedi nwe.

Bè kùòmè Akabu c̀̀tètè k̀̀be bem̀̀u

10 D̀̀ do s̀̀ nhAkabu bí ìi bo Sammarii sipìsiyiekè, k̀̀ Yeuu wāri dipátiri k̀̀duónko Sammarii kóo kùmandáà nè dihei kó bekótìbè nè Akabu bí inyi bo bèè c̀̀í, ké bè nàké ke d̀̀: ²D̀̀í mè mbonè mè di kóo kpààtì bí, k̀̀ di yà dii m̀̀nni di mpátiri di m̀̀kemu sisẽí nè s̀̀kpàr̀̀naasẽí nè dihei kuduotí fité di nè tikp̀̀r̀̀nenti. ³D̀̀í yà di kóo kpààtì bí mieke dèè m̀̀nnè tikpàtì k̀̀ tì ndè p̄́i nkè dí kpa ndi cice kpààtìyuu kpéí.

⁴K̀̀ bèè yà dipátiri k̀̀ kufwáá mbè auté k̀̀ bè d̀̀: Bekpààtìbè bèdébè í na ke c̀̀óm̀̀u o ìikè k̀̀ t̄́i bo naà? ⁵Wèè baké tekpààtìc̀̀tètè nè dihei kó bekótìbè nè kùmandáà nè Akabu bí bonè bè, k̀̀ bèè ténne Yeu dipátiri ke d̀̀: Ti tú a kó betwmbè mbe, á ti nàké tì ti yóó ti ndò, ti í yóó wáá nhokpààtì m̀̀u, d̀̀ a d̀̀mè.

⁶K̀̀ Yeuu wète k̀̀wāri dipátiri teri ké bè nàké ke d̀̀: K̀̀ di t̄́u nni nwènnèmu ke bo nyíé n kpeti, d̀̀ naa nkááké mie nkè di t̀̀̀kení Sisedeedi nè di kóo kpààtì bí ỳ̀.

Bè kóo kpààtì bí do bo sipìsiyiekè ndi k̀̀ dihei kó bekótìbè ì t̀̀.

⁷Bè k̀̀a ndi m̀̀nni dipátiri k̀̀p̄́im̀̀u be kóo kpààtì bí sipìsiyiekè k̀̀ffé k̀̀ān- né í ỳ̀ yem̀̀mm̀̀yáké ké yè nhò duónko Sisedeedi eì.

⁸K̀̀ dit̄́nni tuokoo k̀̀náké Yeu ke d̀̀: N t̀̀n̄́imu okpààtì bí ỳ̀. Kòò d̀̀: C̀̀óúnè yè yecúò yèdèè dihei bòri k̀̀ d̀̀e wen-

té. ⁹K̀̀ d̀̀e wenté kòò yènni k̀̀c̀̀óm̀̀wò benitìbè bem̀̀u ìikè k̀̀béi nke d̀̀: D̀̀ndi me nwennimèmu k̀̀ m̄́i d̀̀ri ke bo n kóo kpààtì Yodammu koò k̀̀u! We nné k̀̀u benitìbè bie? ¹⁰Banténè t̀̀nké ke d̀̀ nti Yiè nKuyie nh̄́ í mbéi nkè ku nùù do ketenkè. K̀̀ do nàké tì nè ku pānānāntì nānāntò Edii nùù mieke, tìi d̀̀.

¹¹Meimè ò k̀̀òmè Akabu c̀̀tètè k̀̀be bèè do kpaá Sisedeedi eì mieke ke tú benitidiebè, o c̀̀tètè k̀̀be kó dimàà nè bèè tú ikuó nù̀bè, òm̀̀u í ns̀̀s̀̀ nwèè tu Akabu c̀̀tètè kou.

Bè kùòmè Sudaa tenkè kó s̀̀kpààtìbì

(Wénté 2 Bekpààtìbè t̄́mm̀̀ 22:8)

¹²K̀̀ Yeuu íté deborè k̀̀kò nkénk̀̀ri Sammarii k̀̀k̀k̀tè k̀̀mberinè Beti-Ekedi dinaacènhòò. ¹³Ò de nyà Aasia Sudaa k̀̀be kóo kpààtì tebìí ké bè beke ke d̀̀: Di tú w̄́mbe? K̀̀ bè d̀̀: Ti tú Aasia tebìí nsi ti k̀̀ri ke bo d̀̀u nhokpààtì Akabu bí nyi nè onitipokpààtì Sesabeedi kpeyi. ¹⁴Kòò péi nkè bèè bè p̄́im̀̀u kòò bè f̄́ié Beti-Ekedi tebinte borè bem̀̀u.

Bè do bo benitìbè sipìsinàà nè bèdébè ndi. Ò í ns̀̀s̀̀ nhòm̀̀u.

Yeu nè Yonnadabu bè màútémè

¹⁵K̀̀ Yeuu íté deborè k̀̀conè Dekabu bire Yonnadabu kóò beke ke d̀̀: A yèmmè n naatinè n k̀̀me da naatinè m̀̀à? K̀̀ Yonnadabu d̀̀: N yèmmè da naatinèmu. Kòò d̀̀: K̀̀a yèmmè n naatinèmu, youteni a ǹ̀tètè!

K̀̀ Yonnadabuu youtoo kòò ò d̀̀enko o kparinaasantè mieke, ¹⁶kòò nàké ke d̀̀: Yóu k̀̀ tí nei k̀̀a yà m m̀̀ke tìi k̀̀nyauti ti Yiè nKuyie nkpeí.

Meimè k̀̀ bèè nei. ¹⁷Bè t̀̀̀ke dii m̀̀nni Sammarii k̀̀poté Akabu c̀̀tètè k̀̀be ké bè dèè, k̀̀ndonno ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè ku pānānāntì nānāntò Edii kòò tì béi.

**Bè kùnmè dibɔ̀ Baadi yembè ke
pùò mbe kó dibɔ̀ tou**

¹⁸ Kè Yeuu tí nyIsidayeeribe bemɔu ké bè nàké ke dɔ̀: Akabu do fié dibɔ̀ Baadi sámɔ́ nwe, kè m bo di fié kè dèe pēētē memme. ¹⁹ N yúnní dibɔ̀ Baadi kó bepāābè bemɔu nè bèè kó dimàà di tũ. N yóò ánnè dibanni dierì ndi, òmòu bá nkpa, kè wèè kpa bèè ò kùò.

Ò do dɔ̀rìnè mecìl mme ke bo ku Baadi kɔ̀be bemɔu. ²⁰ Kòò béi nke dɔ̀: Ikúnè dibɔ̀ Baadi kó mufèù kó diyè. Kè bèè ikú. ²¹ Kòò t̄ nkè bèè nàké di-hei dimɔu bèè kó dimàà tũ ndibɔ̀ Baadi, kè bèè kɔ̀tení, bá òmòu í nkpa. Kè bèè ta Baadi kó kudieku kèpíe nféi féi. ²² Kè Yeuu nàké wèè ni dibanni kó ikuó ke dɔ̀: Dennení dibɔ̀ Baadi kó tiyààti ké-duó mbenitìbè. Kòò tì dènnení kè bè duó. ²³ Yeu nè Nakabu bire Yonnadabu kè bèè ta Baadi kó kudieku kénáké Baadi kɔ̀be ke dɔ̀: Wénténè kèyà kè Baadi kɔ̀be bèè máà bo diè nkè ti Yiè nKuyie nkou mɔ̀u bá ndè kòké.

²⁴ Mèmmè bè tamè ke bo fié dibɔ̀ Baadi iwū́ kétu.

Dè do s̄ nYeu òo mbenitìbè mbe sipísini ke bè nàké ke tú: Kè wèè yóu kòò mɔ̀u yenté nè omáà ndi! Bè yóó we nkou de yiè nkó dif̄t̄iri. ²⁵ Bè fié dii m̀nni iwū́ kétu nkè Yeuu nàké behāāp̀mbè nè bèè bè bàa ke dɔ̀: Tannènní kè bè poté kékú, di báá yóu kòò mɔ̀u yè.

Kè bèè ta kè bè kùò kédokóo ditowaà kéta dibɔ̀ Baadi kó kudieku di borè, ²⁶ kéuuté kutedóu kùò dè bo kécú, ²⁷ kèp̀onte dibɔ̀ Baadi tenkaanitè kèp̀onte de kó dibɔ̀ tou, kédɔ̀ de borè ditáp̀uò kè di kpaá bo nè yiènni.

Yeuu do bakémè Isidayeeribe

²⁸ Mèmmè Yeu dènnemè dibɔ̀ Baadi Isidayeeribe tenké mieke. ²⁹ Ke né

taunnè Nebati bire Sedoboammuu do tanné Isidayeeribe m̀èè yei mieke. Isɔ̀mátinààke ìi do bo Beteedi ei nè Danni kperi.

³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Yeu ke dɔ̀: A d̀ò m̀èè kpéí nkè m̀ p̀nsiri, kàa d̀ò Akabu ciētè n do d́ kè t̀ d̀ò m̀èè, a yaábí nè a yaábíyúóó bo ntú bekpààtìbè.

³¹ Yeu me nyí ndàate ke bo tũnne ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkú nè o yèmmè memɔu. Ò í nyóu mmeyei nSedoboammuu do tanné Isidayeeribe m̀èè mieke.

³² De m̀nni kè ti Yiè nKuyie nketé kù bo yaatemè Isidayeeribe tenké, ké-duó nkè Asayeedii bè poté kédenne be tenké kemɔu mieke. ³³ Mèmmè bè pààmè Suditēē diyè yièni kèè bíékè kó kutempē nnè Adinɔ̀-Adowee bakù c̀nku Kadaadi kó yehékè nè Basāā kpeye nè Dubenni nè Kati nè Manansee botí kɔ̀be bo yè.

³⁴ Yeu kó medɔ̀rì m̀èè tēmè ò d̀ò d̀èè kó dimàà nè dik̀mb̀ùò ò do m̀ke di, dè ẁrimu Isidayeeribe kpààtìbè d̀òrì m̀èè pátiri mieke. ³⁵ Kòò kú kè bèè ò kũnné Sammarii kòò bire Yoakasi sɔ̀tè o kpàti. ³⁶ Ò do t̄ tikpàti ke d̀ò yebie nsipísidè nè yèni ndi ke bo Sammarii.

Atadii dimè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè t̄mmú 22:10-12)

11 Asia ȳ Atadii kèè dii m̀nni ò kumè kèitè kécómmú ke bo ku Suda kpààticiētè kɔ̀be bemɔu. ² Mèmmè Yodammú kóo sapàà nYeoseba Asia t̄ũ t̄uótēmè o t̄ũ Asia bire Soasi ikpààtìbí tei bè do d́ kékú ì mieke kék̀te kòò s̀nne Kuyie nciētè kó kufáá mmakù yedúò borè wenwe nè o yùri. Bá Atadii í nhò ninte kékú. ³ Kè Soasi ns̄ri ti Yiè nKuyie nciētè mieke ke d̀ò yebie nyèku, de m̀nni kè Atadii wèè ntú okpàti Isidayeeribe tenké mieke.

Bè pìmmè Soasi tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 23:1-21)

⁴Soasi kpàti benni yiénni mieke nke ikuṣ niùti Yeoyadaa tōmmè kè bèe yúni Asii kó behāāpòmbè iwēi yembè nè tihāāpònti tii bàa tekpààtìciētè. Kè bèe kōtení o borè ti Yiè nKuyie nciētè. Kòo bè dḡḡnè metaummè ké bè benke okpààti bire, ⁵ké bè nàké ke dḡ: Ntenè di yóó yímè: Díndi bèè bàa teòmpùtè yiè. Dí toté behāāpòmbè yetìrè yetāāti, difinnì dii te mubàrimù teòmpùtè yiè, bè mbaa okpààti ciētè. ⁶Kè difinnì déri mbaa dibòri bè tu di dipūú kó dibòri, kè difinnì tāánni mbo kuhāāpònkù kùu bàa okpààtìciētè ku ciētè fōnkúò, kè di ncóú ditòbè. ⁷Yetìrè ketiyè yèdèè yèè cuti mutōmmú teòmpùtè yiè kè yè mbaa ti Yiè nKuyie nciētè okpààti kpéí. ⁸Kè dí cēēte okpààti, bá wè kòò mpikú o kpàrinenti, kè wèè ta kukòriku mieke di ò kùu, kè di mmurí okpààti bá kòò kòri kùu pikù, dí nhò neínè.

⁹Kè bèè baké benitìbè tekḡùtè (100) kḡùtè kè bèe dḡḡ ikuṣ niùti Yeoyada bè nàké ti, bá wè kòò tíi nho kó benitìbè bèè dèèti mubàrimù teòmpùtè yiè, nè bèè cuti, kè bèe kōtení ikuṣ niùti Yeoyada borè. ¹⁰Kè ikuṣ niùti duṣ mbehāāpòmbè bèè baké benitìbè tekḡùtè kḡùtè Dafiti kó tikpàrinenti, yekpāā nnè tidòpìiti dèè do bo ti Yiè nKuyie nciētè mieke. ¹¹Kè bè mpikú tikpàrinenti ke cómmú Kuyie nciētè bakù youú nè kucānku, ke fité Kuyie nciētè nè diwūṣtònni. ¹²De mōnni kè Yeoyadaa dennení okpààti bire ké dè ìnné fesooyitòdòdáfè, ké dè duṣ nKuyie ntannò pátíri, ké dè còu mmekùḡ nkè bè mpīēkù ke tú: Soasi weè tu okpààti!

¹³Kè Atadii keè difinnì ùúmè kécokóo ti Yiè nKuyie nciētè benitìbè tikú dè. ¹⁴Ò tūḡkoo kénsó nhokpààti cómmú diwūṣtònni ìnkè, kéndònnè bè ṣ mməkemè de kó memantímè. Kè diheí kó bekótìbè nè bèè eu sihéú kè bè ò murí ke eu si-

héú, kè benitìbè bemḡu yèmmè naati. Kè Atadii kēté o yààti kékúonko ke dḡ: Bè m bōmmu! Bè m bōmmu!

¹⁵Kè ikuṣ niùti Yeoyadaa náké behāāpòmbè iwēi yembè ke dḡ: Dennenè we difinnì mieke, kòo mḡu ò tū ndí ò kùu. Ikuṣ niùti do í dḡ bèe ò kùu ti Yiè nKuyie nciētè mieke.

¹⁶Bèè ò pí mbè ò tūḡkenè dii mōnni tekpààtìciētè kó dibòri bè tu di siséí kó dibòri ké dè nhò kùu.

¹⁷Mēmme Yeoyada duṣmmè kè benitìbèe dōunnè ti Yiè nKuyie ndinùu ke bo ntú ku kòbe. De kó difōnkúò ke múnkeè dōunnè okpààti dinùu. ¹⁸Kè bèe wēnné bemḡu kékote dibḡḡ Baadi ciētè, ké tè pònte, képuḡnnè yewūṣtòrè nè sitenkaanií páfí, kékuanè o bḡoyiè mMatāā Baadi wūṣtòrè také. Kè ikuṣ niùti Yeoyada waá mbèè yó mbaa ti Yiè nKuyie nciētè.

¹⁹Kè Yeoyada tíi mbehāāpòmbè bèè baké benitìbè tekḡùtè kḡùtè nè diheí teri Asii kó tihāāpònti tii bàa okpààti ti Yiè nKuyie nciētè, kóò yènnè dibòri bèè bàa tekpààtìciētè bè bàa di, kóò tannè tekpààtìciētè kòo nkari dikpààtikari. ²⁰Kè benitìbè bemḡu bo diwèi mieke.

Bè do kùu dii mōnni Atadii bá kunampoo ténke í mbo diheí mieke.

Soasi do tùmè Sudaa kòbe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 24:1-3)

12 Soasi do yóó di tikpàti ke məkè yebie nyèyiekè ndi. ²Yeu kpàti benni diyiénni mieke nke ò do naám-mè okpààti kénḡo tikpàti ke dḡ yebie nsipísìnàà ke bo Sedisademmu. O yḡ yetìri do tú Sibia nwe Beerisebaa èi kou. ³Kè Soasi ndḡari Kuyie ndḡ dè o fōmmu mumḡu mieke, ke yé ikuṣ niùti Yeoyada do ò tièmmè mesàà. ⁴Nè memme bè í nyóu yewūṣtòrè muféú, kè benitìbè nkpaá feu iwūṣ yetòrè kó yewūṣtòrè ìnkè, ke tuḡ ntihúuntì.

Soasi tũntemè Kuyie nciētè

(Wéntè 2 Bekpààtìbè tōmmú 24:4-14)

⁵ Diiyè mari kè Soasii náké ikuú niùti Yeoyada ke dō: Idíítí ìi tu Kuyie nkpeyi, kè benitìbè ì touní Kuyie nciētè nè bè bèkú ì bá wè yuu ìnkè nè yepārè. ⁶ Di ní ì coute ikuú niùti bá wè ò yé bèè nitìbè, kè dí túóté de kó idíítí kètũntenè Kuyie nciētè dèè cãke.

⁷ Soasi do bo o kpàti benni sipísidé nè ditãánni ndi, bá ikuú niùbè mu nyí tũnte Kuyie nciētè. ⁸ Mèmmè kè Soasii yú ikuú niùti Yeoyada nè ikuú niùbè tɔbè ké bè beke ke dō: Ba nkpeí nte kè di í tũnte Kuyie nciētè? Di tũ mbá nsóké ke cɔú idíítí benitìbè borè. Di ní ì duú nKuyie nciētè tũntimù kpéí.

⁹ Kè ikuú niùbèe yie nhò béi ntí bá bè ténke í ncoú idíítí benitìbè borè. Beè ténke í nte ti Yiè nKuyie nciētè kó mutũntimù.

¹⁰ Kè ikuú niùti Yeoyada waá ntetɔute ké tè dùute te pòkù ké tè ìnné a bo ntatoomè Kuyie nciētè kubakù yóu di-wũtònni také. Bèè bàa ti Yiè nKuyie nciētè kè bè ncoú Kuyie nciētè kó idíítí ke ãã te mieke. ¹¹ Kè bè s̄ nyí s̄ú nhokpààti kóo pátíwããti nè ikuú niùti diewè bèe kote ké ì kàa, ¹² kè bè kàa nke dèè bèe ì duú mbèè ni mumarimù nè bèè yóó pí nde kó mutōmmú, kè bèe yietí bedabeesúòbè nè betōmbè, ¹³ nè bemaribè nè betácíèbè, kè bèe dofinè ideí nè yetáokùyè bè yóó dɔ̀nè yè ti Yiè nKuyie nciētè. Dèè kó dimàà dō nkétũnte ti Yiè nKuyie nciētè mieke.

¹⁴ Bè me nyí ndò̀nè tì Yiè nKuyie nciētè kó tinenti timátí pèítí yoo mesɔ̀. Yebo nè yese, nè yebo bè yó mméinè yè meyi nne sihéú. Kunenkù tekù makù do í dò̀nè timátí pèítí yoo mesɔ̀ mbè cuú dè Kuyie nciētè kpéí. ¹⁵ Bè do ɔ̀ duú nde kó idíítí bèè ni bèmbe mumarimù, kè bèe ì túóté kètũntenè Kuyie nciētè. ¹⁶ Bè duú mbè de kó idíítí kè bè bo nyietí betōmbè. Bè do ɔ̀ í mbeke be kòò mɔ̀u ke dō wèe

náké ò p̄innè mèè botí idíítí mutōmmú. Ke yé bè do ì p̄innèmè kè dè wennimu mesà̀.

¹⁷ Bè duú nyí meyei nciēmmè kpéí nne meyei nhútímù kpéí, bè do í ì duú nKuyie nciētè tũntimù kpéí, ì do tú ikuú niùbè kpeyi nyi.

Soasi kó tikpàti kó kumànkú

(Wéntè 2 Bekpààtìbè tōmmú 24:23-27)

¹⁸ De kó dimò̀nni ndi Asayeedi Sidii kóo kpààti domè Kati kɔ̀be mudò̀ ké bè na, kémbaati ke bo do Sedisademmu. ¹⁹ Kè Soasi Sudaa kɔ̀be kóo kpààti túóté dèè tu Kuyie nkperè. O yembè Sosafati nè Yodammu nè Aasia Sudaa kpààtìbè do cãnné dè Kuyie nkpeí nne o móm-muɔ̀ nhò do cãnné dè, nè mesɔ̀ mmèè kó dimàà do bo Kuyie nciētè kó ditɔu mieke, ké dè duónko Sidii kóo kpààti Asayeedii, kòo yóu Sedisademmu kéíté ò ténke í mbè do mudò̀.

²⁰ Soasi dɔ̀rìmè sɔ̀mme ò dò̀ dèè kó dimàà dè wãrimu Sudaa kpààtìbè dɔ̀rìmè pátíri mieke. ²¹ Kòo kó betũmbèe yete o kpeti kédake ke bo ò bo. Mèmmè kòo nkɔ̀ri Sida eì kè bèe ò poté Beti-Midoo borè. ²² Simmea bire Sosakaa nè Somèe bire Sosabati bèè do ò pòtè kékuɔ̀, kè bèe ò kũnné o yembè f̄ti Dafiti eì. Kòo bire Amasia sɔ̀tè o kpàti.

Yoakasi naámmè

Isidayeeribe kóo kpààti

13 Aasia bire Soasi Sudaa kɔ̀be kóo kpààti kpàti benni sipísidé nè ditãánni ndi Yeu bire Yoakasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti, kèntɔ tikpàti ke dō yebie ntepítè nè yèyiekè ke bo Sammarii. ² Kòo ndɔ̀ri ti Yiè nKuyie nyí dō dè kètũnne Nebati bire Sedoboammu borime, ò do tanné Isidayeeribe mèè mieke, ò í mmè yóu. ³ Mèmmè ti Yiè nKuyie mmieke bè yèmè kè kùu bè tanné Asayeedi Sidii kɔ̀be kóo kpààti nè o

bire Benni-Adadi be nɔu mieke be fõmmu mumɔu.

⁴De kó difõnkúò kè Yoakasi bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkébónkúnne ku mieke ke yé kù do yàmè Sidii kɔbe kóo kpààti bè fèũnkómè. ⁵Kè ti Yiè nKuyie mbè duş nwèè bo bè fiète Sidii kóo kpààti nɔu mieke kè Isidayeeribe sɔtè kénhā be touti mieke bè baa ɔ ndòmme. ⁶Bè me nyi nyóu meyei nSedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè mieke. Kè kut-edɔú Akabu do fíi nkù nkpaá fííkú Sammarii èi mieke.

⁷Yoakasi do kpaánè besāndèbè sipísìnùmmù ndi, sikpàrinaaséí tepítè, behāāpòmbè tekɔupírítè (10000) Sidii kóo kpààti wèè do bè na ké bè auté ké mbè nàu mutáá nkõme.

⁸Yoakasi dɔ̀̀rímè sɔmme ò dɔ̀̀ dèè kó dimàà, nè dikõmbùò ò do mɔke di dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀̀rímè pátíri mieke. ⁹Kòo kú kè bèè ò kunné Sammarii o yembè f̃ti, kòo bire Soasi sɔtè o kpàti.

Soasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹⁰Sudaa kɔbe kóo kpààti Soasi kpàti benni sipísitàāti nè diyíenní ndi Yoakasi bire Soasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kéntɔ tikpàti ke dɔ̀̀ yebie ntepítè nè yèkuò ke bo Sammarii, ¹¹kédòò ti Yiè nKuyie nyí dş dè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè mieke, ké mmè sɔké.

¹²Soasi dɔ̀̀rímè sɔmme ò dɔ̀̀ dèè kó dimàà, nè dikõmbùò ò do mɔke di nè ò do dokénè mèè botí Sudaa kɔbe kóo kpààti Amasia dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀̀rímè pátíri mieke. ¹³Kòo kú kè bèè ò kunné Sammarii Isidayeeribe kpààtibè f̃ti. Kè Sedoboammuu sɔtè tikpàti.

Edisee kumè

¹⁴Kè Edisee mɔke kéduúnne mukúú nkè Soasi Isidayeeribe kóo kpààti kɔto

o borè kénkuò nke tú: Áú n cice! Áú n cice! Isidayeeribe kpariséí nè si dèèbè tu f̃ nwe.

¹⁵Kè Edisee ò nàké ke dò: Kɔte kéwaanní mutāmmù nè ipie.

Kòo kɔte ké dè waanní. ¹⁶Kè Edisee dò: Seu nkupie nkòo kù sèu. Kè Edisee nşo nɔu o kpesí ínke, ¹⁷kòò nàké ke dò: Kpeté tebòtè diyie yìèní kèè bíkè.

Kòo tè kpeté. Kè Edisee dò: Tāú!

Kòo tāú. Kè Edisee dò: Kupie nkuu nkuu benkú ti Yiè nKuyie nyóo duşmmè kàa na Sidii kɔbe ké bè poté Afeki kékuu bemɔu páíí.

¹⁸Kè Edisee deè ke dò: Tùóté a pie!

Kòo ì tùóté. Kòò dò: Poté ketenkè!

Kòo kè poté ke dò kuce mètāāti kényóu.

¹⁹Kè Kuyie mpānāānti náāntò Edisee mieke ò peike. Kòò dò: A na nkè poté kuce mènùmmù ndi yoo mèkuò. A na nnamu Sidii kɔbe ké bè kùu kédeè páíí. Di mmònni a né yóó bè na kuce mètāāti máà ndi.

²⁰Kè Edisee kú kè bèè ò kunné. De do s̃ mMɔabu kɔbe bèè do ɔ̃ dşóté bá ði benni ké bè do mudoò kéfeke be kperè.

²¹Kè bèmabèè tɔ ocí kékɔte ke bo kunné, kè bèè bè yāní kédootóo ocí Edisee f̃ti mieke. Kòo c̃i kàáké Edisee kúú kényánté kéíté kécómmú.

Isidayeeribe namè Asayeedi

²²Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi kpàti timɔu mieke kè Asayeedi Sidii kóo kpààti mbè fèũnko mediè. ²³Kè ti Yiè nKuyie mme mbè kuş mmesémmè ké bè dɔ̀̀ mesàà nkéwētení be bíkè metaummè kù do dɔ̀̀nèmè be yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔbu me kpéí. Kù í ndó ké bè dèè, kù mu ndo í bè dootóo.

²⁴Kè Sidii kɔbe kóo kpààti Asayeedii kú kòo kóo dapàà mBenni-Adadi sɔtè o kpàti. ²⁵Meṁme Yoakasi bire Soasi wète kécútémè Asayeedi bire Benni-Adadi borè yehèkè Asayeedi do bè pònte

kéfeke yè o cice Yoakasi borè, kè Soasii wète ké bè na kuce mètāāti kécōutè Isidayeeribe ekè.

**Amasia naámmè Sudaa
kɔbe kóo kpààti**

(Wénté 2 Bekpààtibè tšmmú
25:1-4, 11-12, 17-28. 26:1-2)

14 Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi kpàti benni dèrì mieke nke Soasi bire Amasia naámmè Sudaa kɔbe kóo kpààti. ²Ò do yóó di tikpàti ke mɔke yebie nsipísidè nè yènummù ndi, kéntɔ tikpàti ke dɔ yebie nsipísidè nè yèwei ke bo Sedisademmu. Kòo yɔ yètìrì tu Yeoyadanni Sedisademmu ei kou. ³Kòo ndɔri ti Yiè nKuyie ndó dè, ò né í ntùðke o yààrì Dafiti, ò do tū nho cice Soasi borime mme weti weti. ⁴Kè yebɔwũḡtɔrè né nkpaá bo kè benitìbè nfeu iwũḡ ke tuḡ nti húnti ye ínke.

⁵O kpàti fífkú diì m̀nni kédeè kòo kuɔ bekperibè bèè do kùo o cice wèè do tú be kóo kpààti. ⁶Ò me nyí nkùo bèè do kùo o cice be bí, kéndònnè tì wàrimè ti Yiè nKuyie nkuḡ pátíri Mɔyiisi wàri di mieke. Kuyie ndo béimmu di mieke ke dɔ: Bè báá kuɔ debire cice debire yei nkpréí, bè me mbáá kuɔ debire de cice yei nkpréí. Bá wè ò d̀ nkékú o yei nkpréí nke. ⁷Weè Amasia do poté Edɔmmu kɔbe kubiriku bè tu kù kukɔkɛbiriku ku mieke, kékúo benitìbè tekɔupííftè (10000). Mudò tēm̀m̀ mam̀ mieke kòo fietè Sedaa ei ké di yu ke dɔ: Yoketeedi, kè de kó diyètìrì kpaá bo nè yíenní.

⁸Mēm̀me Amasia tšmmè kè bèè náké Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi Yeu yaàbire ke dɔ: Amasia tu a kɔtoò kè dí yááké ditɔbè. ⁹Kè Sudaa kɔbe kóo kpààti Soasii bè tšnnè ke dɔ: Ditāri Dimaa kó tipotì tìl do nàké diyèè marì Dimaa kó detedierè ke dɔ dèè tì duḡ nde kóo sapàà nkè tì puó nti kóo dapàà. Kè mupímpímm̀u yènní Dimaa ké tì na kéútiroo. ¹⁰Ò béi m̀memme kédeè ke dɔ:

N yému a namè Edɔmmu kɔbe mbe kè deè kó tefentè da bo. Né mbo a cīētè ke sánti amáà, báá dánté mudòò mùù yóó da dɔḡ meyei nkénte kè bè da na fš nnè Sudaa kɔbe bemɔu.

¹¹Amasia me nyí nyie. De m̀nni kè Isidayeeribe kóo kpààti Soasi báátí kè bèe yááké betɔbè Beti-Semesi Sudaa kɔbe tenké mieke. ¹²Kè Isidayeeribe na Sudaa kɔbe, ke bèe cīété kékúú mbe cēí. ¹³Kè Isidayeeribe pí nSoasi bire Amasia Aasia yaàbire Sudaa kɔbe kóo kpààti. Bè do ò pí mBeti-Semesi nwe kóò kònnè o cie Sedisademmu, kérɔnte Sedisademmu ei kó kuduotí, ku okùmè bo ntùðke mètìrì sikɔusidè (200), kétúóté Efadaimmu kó dibòrì kéntɔ kétuðkenè kuduotí kéntímè kó dibòrì. ¹⁴Kè bèe túóté ti Yiè nKuyie nciētè kó mesɔḡ mmemɔu nè timátí pšíti nè tinentì tìl kó dimàà bo te mieke nè dèè bo tekpààticiētè, kétúóténè bè pímm̀u bè mudòò mieke kèwète kékònnè Sammarií.

¹⁵Soasi kó medɔrímè sɔmme ò d̀d̀ dèè kó dimàà, nè dikɔmbùḡ ò do mɔke di nè ò dokénè mèè botí Amasia Sudaa kɔbe kóo kpààti, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔrímè pátíri mieke. ¹⁶Kòo kú kè bèe ò kũnné Sammarií Isidayeeribe kpààtibè fšti. Kòo bire Sedoboammuu sɔtè o kpàti.

¹⁷Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi ku diì m̀nni kédeè kè Sudaa kɔbe kóo kpààti Soasi bire Amasia nkpaá fòumu ke dɔ yebie ntepíftè nè yènumm̀u. ¹⁸Amasia dɔrímè sɔmme wàrimu Sudaa kpààtibè dɔrímè pátíri mieke.

¹⁹Kè bèe dake ke bo ò bo nkòò pi Sedisademmu, kòo coké kékɔte Dakiisi kè bèe tšnko benitìbè kè bèe kè nhò kùo. ²⁰Kè bèe ò túóténè sisēí kékonnènní Sedisademmu, kóò kũnnè o yembè fšti Dafiti ei mieke. ²¹Kè Sudaa kɔbe túóté Asadia kédúḡ nkòo sɔtè o cice kpàti, dè do sš nhò m̀m̀ke yebie ntepíftè nè yèkuḡ ndi. ²²Weè do wète kémaá Edati

èi ké dì tǝ́nné Sudaa kǝbe o cice kúú nkó difǝnkúò.

**Sedoboammu naámmè
Isidayeeribe kóo kpààti**

²³Sudaa kǝbe kóo kpààti Soasi bire Amasia kpàti benni tepíítè nè dinummuri ndi Soasi bire Sedoboammu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kǝntǝ tikpàti ke dǝ yebie nsipísìnàà nè dimáà ke bo Sammarii, ²⁴kédǝò ti Yiè nKuyie nyí dǝ dè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mǝè mieke. ²⁵Weè do wǝte kǝcǝuté Isidayeeribe tenkè kǝtúóté Amati kǝntǝ kǝtuǝkenè Adaba. Kéndonnè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǝ nkú do tǝ nàkémè nè ku pǝánáahtǝ náahtǝ Amitaii bire Sonaasi Kati-Efǝe èi kou nùu mieke. ²⁶Ti Yiè nKuyie ndo yà Isidayeeribe yo mmèè sémmè deummè mme. Onitǝ tǝnke do í kpaá bá omáà Isidayeeribe tenkè wèè bo bè teennè. ²⁷Ti Yiè nKuyie ndo í dǝ Isidayeeribe bo kúmè kǝdeè kè be yǝtirii kpánné ketenkè ínkè, dǝè do te kè kùu duó nkè Soasi bire Sedoboammuu bè deeté.

²⁸Sedoboammu dǝðrímè sǝmme ò dǝð dǝè kó dimàà, nè dikǝmbùò ò do mǝke dì nè ò doké mǝè botí ke wǝte ke fiǝte Damaasi nè Amati ekè ke yǝ tǝ́nné Isidayeeribe, dǝ wǝrimu Isidayeeribe kpààtibè dǝðrímè pátíri mieke. ²⁹Kòo kú kè bèè ò kǝnné Sammarii Isidayeeribe kpààtibè fǝti, kòo bire Sakarii sǝoté o kpàti.

**Asadia naámmè Sudaa
kǝbe kóo kpààti**

*(Wǝnté 2 Bekpààtibè
tǝmmú 26:3-4, 21-23)*

15 Isidayeeribe kóo kpààti Sedoboammu kpàti benni sipísidé nè diyíènni mieke nke Amasia bire Asadia naámmè Sudaa kǝbe kóo kpààti. ²Ò do yóo di tikpàti ke mǝke

yebie ntepiítè nè yǝkuò ndi kǝntǝ tikpàti ke dǝ yebie nsipísìnùmmù nè yǝdéè ke bo Sedisadammu. O yǝ yǝtirii do tú: Yekodiyauu nwe Sedisadammu èi kou. ³Kòo ndǝori ti Yiè nKuyie ndó dè o cice Amasia do dǝðrímè. ⁴Kè yetǝrè nè nkpaá bo kè benitibè feu iwúò ke tuò ntihúúntǝ ye ínkè.

⁵Kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo muǝke tikǝntǝ kè bèè ò cǝánné kòo mbo omáà borè kòo bire Yotammu weè mbaké tekpààticǝtè ke ni benitibè, kòo mme ndò nke yàa kúnè.

⁶Asadia dǝðrímè sǝmme ò dǝð dǝè kó dimàà dǝ wǝrimu Sudaa kpààtibè dǝðrímè pátíri mieke. ⁷Kòo kú kè bèè ò kǝnné o yembè fǝti Dafiti èi mieke. Kòo bire Yotammuu sǝoté tikpàti.

**Sakarii naámmè
Isidayeeribe kóo kpààti**

⁸Sudaa kǝbe kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísitǝàti nè diniínni mieke nke Sedoboammu bire Sakarii naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kǝntǝ tikpàti ke dǝ betǝàbè bèkuò ke bo Sammarii. ⁹Kòo ndǝori ti Yiè nKuyie nyí dǝ dè o yembè do dǝðrímè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mǝè mieke. ¹⁰Kè Yabesi bire Sadummuu cómmú ke bo ò bǝ. Meǝmme kóo ò poté Ibedeammu èi kǝkuo, kǝfiǝte tikpàti.

¹¹Sakarii kó tináahtǝ sǝntǝ wǝrimu Isidayeeribe kpààtibè dǝðrímè pátíri mieke.

¹²Ti Yiè nKuyie ndo nàké tǝ nti Yeu ke dǝ: A yaábí nè a yaábíyúo bo nkàri Isidayeeribe kpààtikàri ínkè.

**Sadummu naámmè
Isidayeeribe kóo kpààti**

¹³Sudaa kǝbe kóo kpààti Osiasi kpàti benni sipísitǝàti nè diweínni mieke nke Yabesi bire Sadummu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kǝntǝ tikpàti ke dǝ otǝnkù òmáà ke bo Sammarii.

¹⁴ Meṁme Kadi bire Mennaemmu itémè Tidisaa kékote kéta Sammarii képoté okpààti kékua kéfiete tikpàti.

¹⁵ Sadummu kó tináànti sɔnti ò bo mmèè botí okpààti dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀̀rimè pátíri mieke.

¹⁶ Meṁme Mennaemmu domè Tapua eì képoté bèè kó dimàà bo di mieke nè di tempè nyimou kobe ketaunnè Tifisa képuotí bɛ̀̀pɔ̀̀pɔ̀̀mbè bèè kó dimàà dè bo. De kó diheì kobe í yiemme koð kpeté yebòrè.

Mennaemmu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹⁷ Sudaa kobe kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísitáãti nè diweínni mieke nke Kadi bire Mennaemmu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kéntɔ tikpàti ke dɔ̀̀ yebie ntepiítè ke bo Sammarii. ¹⁸ Kòo dɔ̀̀ ti Yiè nKuyie nyí dɔ̀̀ dè, ò í nyóu meyei Nebati bire nSedoboammu do tanné Isidayeeribe mètè mieke.

¹⁹ Weè kó dimònni ndi Asidii kóo kpààti Pudi bè domè kè Mennaemmuu ò duý ntimáti péfí tónni sipísitáãti kòò bo ò teennè kékpénkúnne o kpàti. ²⁰ Mennaemmu do cuý de kó timáti péfí Isidayeeribe kó bekotibaabè borè nde bá wè yuu ínkè medítíbií nsipísínùmmù ké dè wènné kéduý nhAsidii kóo kpààti kòo bè yóu kéwète.

²¹ Mennaemmu dɔ̀̀rimè sɔ̀̀mme ò dɔ̀̀ dè dè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀̀rimè pátíri mieke. ²² Kè Mennaemmuu ku, kòo bire Pekayaa sɔ̀̀tè o kpàti.

Pekayaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

²³ Sudaa kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísínùmmù kperi mieke nke Mennaemmu bire Pekayaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kéntɔ tikpàti ke dɔ̀̀ yebie nyèdèé ke bo Sammarii.

²⁴ Kòo dɔ̀̀ ti Yiè nKuyie nyí dɔ̀̀ dè ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mètè mieke.

²⁵ Meṁme Demadia bire Pekaa wèè tɔu o kpà̀̀rinenti, kòo cómmù ke bo ò bo, kòo mbo Sammarii tekpà̀̀ticiéte kó kudieku makù, kòo ò poté kékua, kékua nè Adikòbu nè Adiyee, kéneinè Kadaadi eì kobe sipísínùmmù, ò me nhò kù kéfiete tikpàti.

²⁶ Pekayaa borime sɔ̀̀mme wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀̀rimè pátíri mieke.

Pekaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

²⁷ Sudaa kobe kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísínùmmù nè didérínni mieke nke Demadia bire, Pekaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kéntɔ tikpàti ke dɔ̀̀ yebie nsipísidé ke bo Sammarii. ²⁸ Kòo dɔ̀̀ ti Yiè nKuyie nyí dɔ̀̀ dè, ò í nyóu meyei Nebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mètè mieke.

²⁹ Isidayeeribe kóo kpààti Pekaa kpàti mieke nke Tekadati-Fadasaa Asidii kóo kpààti bè domè kéfiete Nefutadii tenkè kemou: Iyɔ̀̀ nè Abedi-Beti-Maaka nè Yannɔ̀̀ nè Kedesi nè Asɔ̀̀ nè yehékè dieyè Kadaadi nè Kadidee, kèpímmù benitibè kékònnè Asidii. ³⁰ Kè Edaa bire Osee cómmù ke bo bo nDemadia bire Pekaa kóo poté kékua, kéfiete tikpàti.

³¹ Pekaa dɔ̀̀rimè sɔ̀̀mme ò dɔ̀̀ dè dè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀̀rimè pátíri mieke.

Yotammu naámmè Sudaa kobe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpà̀̀tibè tòmú 27:1-3,7-9)

³² Isidayeeribe kpààti Demadia kpàti benni déri mieke nke Osiasi bire Yotammu naámmè Sudaa kobe kóo kpààti. ³³ Ò do yóo di tikpàti ke mɔ̀̀ke yebie nsipísidé nè yè̀̀nùmmù ndi, kéntɔ tikpàti ke dɔ̀̀ yebie ntepiítè nè yè̀̀kuò ke

bo Sedisademmu. O yō do tú Sadōki kóo sapàà nwe kòo yètìrì tu Yedusaa. ³⁴Kòo dḁḁ ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tũnne o cice Osiasi borime mme weti weti. ³⁵Kè yetḁrè nè nkpaá bo, kè benìtìbè feu iwūḁ ke tuḁ ntihúúnti ye borè.

Weè do keuté ti Yiè nKuyie nciētè kó dibòrì bè tu di Dibòrì dierì.

³⁶Yotammu dḁḁrimè sḁmme, ò dḁḁ dèè kó dimàà, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtìbè dḁḁrimè pátírì mieke. ³⁷De kó yemḁrè mieke nke ti Yiè nKuyie nduḁm-mè kè Sidii kóo kpààtì Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo kpààtì kè bè bo dokénè Sudaa kḁbe. ³⁸Kè Yotammuu kú kè bèè ò kũnnè o yembè fḁtì Dafiti èi mieke. Kòo bire Aasii sḁḁtè o kpààtì.

Aasi naámmè Sudaa kḁbe kóo kpààtì

(Wéntè 2 Bekpààtìbè tḁmmú 28:1-27)

16 Demadia bire Pekaa kpààtì benni tepíítè nè diyíènnì mieke nke Yotammu bire Aasi naámmè Sudaa kḁbe kóo kpààtì. ²Aasi do yóó di tikpàtì ke mḁke yebie nsipísidé ndi kéntḁ tikpàtì ke dḁ yebie ntepiítè nè yèkuḁ ke bo Sedisademmu, bá ò í ndḁrì ti Yiè nKuyie ndó dè, ò í ntũnne o yààrì Dafiti kó meborime. ³Ò do tũnne Isidayeeribe kpààtìbè borime mme kéféúténnè ketfke o bire kétuḁ, ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ì kè bè kánnè, ì do dḁrì ìi sḁke botí. ⁴Kòo nkḁu iwūḁ ke tuḁ ntihúúnti yetàrè ìnkè nè detie nyḁ.

⁵Meḁmme Sidii kóo kpààtì Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo kpààtì bè domè Sedisademmu èi kè di pì, bè me nyí ndi na. ⁶Dii mḁnnì dimàà mieke nke Sidii kóo kpààtì tēñnémmè Edḁmmu kḁbe be èi Edaa, kēbeti Sudaa kḁbe di mieke, kè Edḁmmu kḁbee di ta ke bo nè yíènnì.

⁷De mḁnnì kè Aasii tḁ nkè bèè náké Asidii kóo kpààtì Tekadati-Fadasaa ke dḁ Sidii kóo kpààtì nè Isidayeeribe kou

bèè do mí nha bire, a kóo tḁntì, kè n tu á kḁtení kè n deeté. ⁸Ò me nyí kétúóté timátì péítì nè mesḁḁ nnè dèè bo ti Yiè nKuyie nciētè kó dḁḁu mieke nè dèè bo tekpààtìciētè mieke kédúḁnko Asidii kóo kpààtì ke dḁ wè ò pāmu. ⁹Kè Asidii kóo kpààtìi yie nkéḁte kédó Damaasi èi kè di pḁnte képímmú di nìtìbè kékḁnnè Kidi, kékḁḁ okpààtì Desinni.

¹⁰De kó difḁnkúḁ kóo kpààtì Aasii kḁte Damaasi ke bo yà Asidii kóo kpààtì Tekadati-Fadasaa. Meḁmme ò yàmè di-wūḁtḁnnì dḁi bo Damaasi kḁwāri di dḁm-mè weti weti, kédúḁnko ikuḁ nḁtḁ Udii wèè bo Sedisademmu. ¹¹Kòo maá di-wūḁtḁnnì kè di ndò nhokpààtì Aasi ò duḁnnì itié nDamaasi ke yē nwè di maá kè di ndḁmmè, kè di maá kēdeè bá okpààtì Aasi mu nyí kḁnko. ¹²Kòo íté Damaasi kékḁnko kḁyà diwūḁtḁnnì kēdeke di ìnkè, ¹³kéféúté o ḁfè kḁ-tuḁ nkétuḁnnè tihúúnti nè muyuo nke cóu mmenaḁ mbè tu mè diféè mu ìnkè kḁmíété diwūḁtḁnnì iwūḁ ò fié ì metaummè kpɛyi ì kó meyiḁ, ¹⁴kétúóté disḁwūḁ kó diwūḁtḁnnì dḁi bo ti Yiè nKuyie nciētè ìikè kḁḁte kè di cḁnnè diwūḁtḁnnì pānni bakù yóu bíékè, ¹⁵kédeè kénáké ikuḁ nḁtḁ Udii ke dḁ: Diwūḁtḁnnì dierì ìnkè nke a yó ntuḁmmè di feu ìi wūḁ dikún-weñni nè kuyuoku, okpààtì kó iwūḁ nè o kó yepārè nè kubotí kó iwūḁ nè ku kó yepārè, muyuo nkpeye nè diféè bè ḁḁ yḁḁrè wè yepārè ìnkè. A ní yóó di mmíété iwūḁ di kù feu ì kó meyiḁ, kè disḁwūḁ kó diwūḁtḁnnì dḁi, mfi yó nyé di kpeti.

¹⁶Kè ikuḁ nḁtḁ Udii dḁḁ okpààtì Aasi ò náké tì timḁu. ¹⁷De kó difḁnkúḁ kòo kpààtì Aasii kéké sinaasēi bè do dḁḁ sḁi kó tifènti Kuyie nciētè kpéi si kó yetàrè kēdei yebo yèè cḁmmú sḁ ìnkè, kḁcḁnté disḁwūḁ kó kunankú diekù isḁmátìnààke kḁku, kè kù ìnné ketenke bè cè kè nè yetárè, ¹⁸kḁḁḁntè diwūḁtḁnnì

Kuyie nciètè okpààti do dɔunko dè o kpààtikàri kékpetínnè okpààti kó dibòri. ¹⁹Aasi dɔ̀̀rìmè sɔ̀̀mme ò d̀̀d̀ m̀̀è kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dɔ̀̀rìmè pátírì mieke. ²⁰Kòo kú kè bèè ò kùnnè o yembè f̀̀tì Dafiti èi mieke, kòo bire Esekiasii sɔ̀̀tè o kpàti.

Osee naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

17 Sudaa kóo kpààti Aasi kpàti benni tepítè nè didèrì mieke nke Edaa bire Osee naámmè Isidayeeribe kóo kpààti, kéntɔ tikpàti ke d̀̀d̀ yebie nyèwei ke bo Sammarii, ²kéd̀̀d̀ ti Yiè nKuyie nyí d̀̀s dè ò né í ntù̀̀ke Isidayeeribe kpààtibè bèè ò niiténè ke di tikpàti. ³De m̀̀ǹǹǹ kè Asidii kóo kpààti Sadimanasaa kɔ̀̀tení kéd̀̀o Osee kóo na, kòo ò b̀̀úútè kè nhò yietì dàm-pòd. ⁴Kè Asidii kóo kpààtii banté Osee damm̀̀m̀m̀ è o c̀̀ĩ nyi, ò s̀̀s̀ ndii m̀̀ǹǹǹ Osee t̀̀s mbenitibè Saii èi Esibiti kóo kpààti borè. Ò me nyí yietì de benni Asidii kóo kpààti dàm-pòd ò s̀̀ nhò yietì m̀̀è botí yebie nteyè. Meimme Asidii kóo kpààti duómmè kè bèè pí nhOsee kébóu mefimme kékpetínnè. ⁵Kè Asidii kòbe è íté képitè ketenkè kemɔ, kékɔte képi Sammarii èi kè ndi pi ke d̀̀d̀ yebie nyètáati. ⁶Osee kpàti benni weínni mieke nke Asidii kóo kpààti namè Sammarii kèpímmú benitibè kékònnè Asidii kè bè kànnè Adaa èi nè Abɔ̀̀ kó mpeém-mè Kosã tempè nnè Medii ekè.

Dèè te kè Isidayeeribe kpààtiyuu p̀̀nte

⁷Isidayeeribe yete m̀̀è kpéi mbe Yiè nKuyie nkùu bè dènnení Esibiti mieke ke d̀̀d̀ meyei ndèè te kè tii mbè t̀̀̀kení. Kuyie ndo bè fiètenè Esibiti kóo kpààti nwe kè bè dènnè kè bèè kù yóu ḱ́fíé yebòkè. ⁸Bè do t̀̀̀nne ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ì kè bè kànnè i borime mme, ⁹kéndɔ̀̀ri ti Yiè nKuyie nyè mbè báá d̀̀d̀ dè kémaá yet̀̀rè yehékè yemɔ mieke kètúótè bèè bàa dihei be kó yetuo

kéntɔ kétuòkenè yehékè dieyè iduotí fité yè, ¹⁰kéffíku yetárè, ḱ́fííku itedeí sitáá simɔu ínkè nè yeteyɔ yemɔ. ¹¹Kè bè nfeu iwú̄s yet̀̀rè ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ì kè bè kànnè, ì do dɔ̀̀rìmè, kéd̀̀d̀ dèè í wenni kè ti Yiè nKuyie miekèè bè yè. ¹²Bè do feu yebòkè nye ti Yiè nKuyie mme ndo bè nàkèmu ke d̀̀d̀ bè báá d̀̀d̀ de kó kubotí.

¹³Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè ku p̀̀ánáaǹ̀ti náambè bè caummu weti weti bembè Isidayeeribe nè Sudaa kòbe kè bè náké ke d̀̀d̀: Ceetenè ḱ́yóu di yei nkétunne n tannò nè n tié nnè n kuó n duó nkè m p̀̀ánáaǹ̀ti náambè bemɔ duó ndè di yembè.

¹⁴Bè me nyí nyie, kè bèè kpénk̀̀unne be to kè dèè p̀̀èètè be yembè do kpénk̀̀unne m̀̀è botí be kpeye, kè bèè yete ti Yiè nKuyie nkpeti. ¹⁵Bè dootóo ti Yiè nKuyie nkuó nyi nè metaummè kù do d̀̀d̀nè m̀̀è be yembè nè kù do bè nàké yèè tannò, ke t̀̀̀nne detetirè kpere, ke naá mbe mómmɔmbe detetirè. Bè t̀̀̀nne ibotí tei kó meborime mme Kuyie ndo yè mbè báá t̀̀̀nne m̀̀è. ¹⁶Bè do dootóomu ti Yiè nKuyie ntannò páíí, kéd̀̀d̀ isɔ̀̀mátinà̀̀ake idèi ḱ́fíí nkutedóu ḱ́nninku ke d̀̀u ndiyiè nè otánkù nè si-wáa ke feu iwú̄s dibɔ̀̀ Baadi. ¹⁷Ke tuò mbe bí initidaai nè initipòì ke p̀̀u ke d̀̀ɔ̀ri munitinòntómmú, kéd̀̀d̀ mbemáa meyei ndɔ̀̀rìm̀̀u mieke, kè ti Yiè nKuyie mmiekèè bè yè. ¹⁸Ke m̀̀ǹkèè bè yè mediè nkè kùu bè kei nku borè kè dè nkpaá Sudaa botí kòbe màa ndi.

¹⁹Weè Sudaa kòbe múnke í nt̀̀̀nne ti Yiè nKuyie ntannò, kétunne Isidayeeribe do m̀̀ke m̀̀è mantimè be kó dikpààtiyuu mieke. ²⁰Nè de kpéi nkè ti Yiè nKuyie ndootóo Isidayeeribe bemɔ kè bè ànné ifei, kéd̀̀d̀ nkè ibotí teii bè na kénfekù be kpere, kè kùu bè kei nku ì̀̀kè.

²¹Ti Yiè nKuyie nkuu do bè toté kédeite Isidayeeribe kécánnè̀̀nè Dafiti kó tecíètè, kè Isidayeeribeè pí nNabati

bire Sedoboammu tikpàti, kòo fétinne Isidayeeribe ké bè tanné meyei ndiemè mieke. ²²Kè Isidayeeribe ntú nSedoboammu do dḍḍ mèè yei, bè í mmè yóu. ²³Kè ti Yiè nKuyie nYaá mbè keinnè ku borè kéndonnè kù do ti nàkémè nè ku pāānāānti náāmbè nò mieke. Meḿme kù bè cíemmè ku tenké ínkè kè bèè kote Asidii ke ke mbo nè yíenní.

Kuyie ndènnemè Isidayeeribe kè ibotí tei kari be tenké

²⁴Kè Asidii kóo kpààtìi duó nkè Babidōnni kōbe nè Kutaa kōbe nè Awa kōbe nè Amati kōbe nè Sefawayimmu kōbe kè bèè kōtení kēmbō Sammarii kó yehékè mieke kéfiē Isidayeeribe ekè bè do bo yè Sammarii kēmbō. ²⁵Bè kàri dīi mōnni de kó yehékè mieke ke í ntú nti Yiè nKuyie nkè kùu duó nkè yecíríçirè mbè pīi. ²⁶Kè bèè tō nkè bèè náké Asidii kóo kpààtì ke dō: A tō bèè nītìbè ke kànne Sammarii bè í yé bè bāámmè Kuyie deè te kè kù duōnní yecíríçirè kè yè bè pīi. ²⁷De mōnni kè Asidii kóo kpààtìi duó ndinùu ke dō: Túóténè m pīimúní bèè nītìbè Sammarii be mieke Kuyie nkuó nītùti mōu kóó tēfínjō kóo nkè bo ké bè benke bè bāámmè Kuyie. ²⁸Meḿme kè bèè deite ti Yiè nKuyie nkuó niùbè mieke òmōu kédúñko kòo mbo Beteedi ke bè benkú bè bāámmè Kuyie.

²⁹Bá kùu botí kù do dḍḍ tebōtenkaanitè nte kéfíi nyetuo bè do maá yè Sammarii kó yetōrè ye mieke. Bá kùu botí kù do me ndḍḍ ku èi kù bo dīi mieke. ³⁰Kè Babidōnni kōbe mmōke be kpete kè tē tú Sukōti-Bennōti, kè Kuta èi kōbe kpete ntú Nedikadi, kè Amati èi kōbe kpete tú Asimati. ³¹Kè Awa èi kōbe kpesi tú Nibasi nè Taditaki, kè Sefawayimmu èi kōbe kpesi ntú Adadamadeki nè Annammedeki, kè bè sī kōu íbì ke tuò. ³²Kè bè ntú mbake ti Yiè nKuyie nke né waá mbe botí mieke

ikuó niùbè bèè yó mbo bè maá yèè tuo ke pí mmubōtōmmú nè be kpéi. ³³Kè bè ntú nti Yiè nKuyie nke feunè be bōkè bè do yè feu mèè botí be cie bè do boní kè, kè bè bè tōnì.

³⁴Nè yíenní bè kpaá tū mmeè mantímè, bè í tū nti Yiè nKuyie nséi bè me nyí tū mbe kó ikuó, bè me nyí tū nti Yiè nKuyie nkuó kù do duó nyí Sakōbu bí, kù do yu ì ke dō Isidayeeribe. ³⁵Ti Yiè nKuyie ndo bè dḍḍnè metaummè mme ké bè nàké ku nùu ke dō: Di bá mmōke yebōkè, di bá nninku ye ìkè, di bá nyè dōu ndi me mbá nyè feu iwūō. ³⁶Di dō nkémbáá mmí ndi Yiè nKuyie nku, mí nwèè di dènnení Esibiti nè muwēfímú. Di dō nkéndé mfi máá ndi, ke nni ntú nke n feu iwūō. ³⁷Dí mpí n di nàké tì nè n tié, nnè n tannò nè n kuó ké ndè tū nsáà, di báá fíé yebōkè. ³⁸Di báá yè mmetaummè n di dḍḍnè mè, kéfíé yebōkè. ³⁹Di ntú mmí ndi Yiè nKuyie m máá ndi kè nni ndi deerí nè di dootitōbè.

⁴⁰Bè me nyí nyie nkè bè baa nkpaá ke tū mbè do mōke mèè mantímè nè dimōnni. ⁴¹Meḿme kè bè ntú nti Yiè nKuyie nke feunè yebōkè, kè be bíi me nsōtè nè be yaábíō. Ke me ndōōri nè yíenní.

Esekiasi naámmè Sudaa kōbe kóo kpààtì

(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 29:1-2. 31:1)

18 Isidayeeribe kpààtì Edaa bire nke Aasi bire Esekiasi naámmè Sudaa kōbe kóo kpààtì. ²Ò do yóó di tikpàti ke mōke yebie nsipísidé nè yèñummù ndi, kéntō tikpàti ke dō yebie nsipísidé nè yèwei ke bo Sedisademmu. Sakarii bire Abi weè do tú o yō. ³Kòo ndōōri ti Yiè nKuyie ndó dè o yààri Dafiti do dōōrimè sósó. ⁴Weè do pūo nyetōrè képuo nsitenkaani kékōú Asedaa kut-edōu kébókè fesoōmátìwààfè Mōyiisi do dḍḍ fè, Isidayeeribe do kpaá ke fè

tùdmmu ntihúúnti kétuɔkenní de m̀ǹǹǹ, kè bè fè yu ke tú fɛsɔmátìwààfè. ⁵ Esekiasi do d́mu mediè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù kèpèēté Sudaa kpààtìbè sɔmbe, bèè ò niiténè nè bèè ò tūnní. ⁶ Kòo ntaunè ti Yiè nKuyie nwetì weti, ò í nkù yatenè kéntū nKuyie ntannò kù do duɔ nyè M̀ỳiisi. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nni nhò bonè kòò d̀ɔ̀ri dè demɔu yie. Kòo yete Asidii kóo kpààtì kpeti ke ténke í nhò búš. ⁸ Weè do poté Fidisitèēbe kèfi-ete be tenkè kétúóté bèè baa diheì be kó yetuo kénɔ kétuɔkenè yehèkè iduotí fité yè.

Sidii kóo kpààtì

Sadimanasaa pimè Sammarii

⁹ Sudaa kɔbe kóo kpààtì Esekiasi kpàtì benni naannì mieke nke Isidayeeribe kóo kpààtì Edaa bire Osee kó tikpàtì benni yiènnì mieke dò nke, Asidii kóo kpààtì Sadimanasaa domè Sammarii èi ké dì pi. ¹⁰ Kè dè mmɔke yebie nyètāāti kòo di na ke ś nhEsekiasi bo o kpàtì benni kuónnì, kè Isidayeeribe kóo kpààtì Osee bo o kpàtì benni weínnì. De benni ndi bè p̀ntemè Sammarii. ¹¹ Meṁme Asidii kóo kpààtì p̀im̀m̀m̀m̀m̀ Isidayeeribe kékònnè Asidii ké bè kànnè Adaa, Abɔɔ kó mpeémme Kosā tempē nnè Medii ekè. ¹² Bè do í yie mmèè kpéí nke ti Yiè nKuyie nnáantì, kètɔte metaummè kù do náké tìi kó dimàà ku kóo t̀nt̀i M̀ỳiisi bè do í kènté timatì, bè me nyí nyie nke d̀d̀ timatì.

Asidii kóo kpààtì Sānsedibu

domè Sudaa kɔbe tenkè

(Wénté Esaii 36:1 nè 2

Bekpààtìbè t̄mmú 32:1)

¹³ Sudaa kɔbe kóo kpààtì Esekiasi kpàtì benni t̀p̀íftè nè dinaannì mieke nke Asidii kóo kpààtì Sānsedibu domè Sudaa ekè iduotí fité yè ké yè fiètè.

¹⁴ De m̀ǹǹǹ kè Sudaa kɔbe kóo kpààtì t̄ mbenitìbè Dakii si èi kè bèè náké Asidii

kóo kpààtì ke d̀: Okpààtì tu ò cààrèmu a ò yóu ke ténke báá ò dokénè, kàa ò beke tì, ò yóó tì d̀d̀mu.

Kè Asidi kóo kpààtì d̀, wèè ò duɔ ntimátì p̀ft̀i cidóòbè sikɔupísiwei (9000), mesɔɔ ncidóòbè sikɔusiwei (900). ¹⁵ Kè Esekiasi t́óté timátì p̀ft̀i t̄i do bo ti Yiè nKuyie nciētè kó ditɔu mieke nè tekpààticiētè mieke timɔu. ¹⁶ Kòo p̀nte ti Yiè nKuyie nciētè kó yecàkè kédate mesɔɔ nwenwe Esekiasi o m̀m̀muɔ nhò do dànnemè tidabeeti t̄i p̀íǹǹǹ yecàkè. Kòo dè duɔ ndemɔu Asidii kóo kpààtì.

Wèè ni Senakedibe āāp̀mbè náké tì

(Wénté Esaii 36:2-22 nè 2

Bekpààtìbè t̄mmú 32:9-16)

¹⁷ Kè Asidii kóo kpààtì mbo Daki-isi kédeite wèè baké o kó fehāāp̀n- nafe nè wèè baké tekpààticiētè, nè wèè bàa wenwe okpààtì o m̀m̀muɔ, nè behāāp̀mbè péu, ké bè t̀nko Sedis- ademmu okpààtì Esekiasi borè. Kè bèe tuɔkoo kébáté kénɔkénè diyaàhóútári kó kuce, menie m̀p̀ú nkùu néce ke taà diheì kubiriku. ¹⁸ Bè de mbo ke d̀ bè d̀ ḱyà okpààtì kè Idikiya bire Ediakimmu wèè kòtí tekpààticiētè mieke kè wèè né yènnì nè Sebuna opátíwāàtì nè Asafu bire Soaa wèè t̄u diheì kó yepátè. ¹⁹ Wèè baké fehāāp̀n nafe kòo bè náké ke d̀: Nákénè okpààtì Esekiasi ke d̀ okpààtì diewè Asidii kóo kpààtì tu ti da beke ke d̀: A tá ba ke kari? ²⁰ Yáa a yèmmè dò ntínáantì detetirè kpeti tú itíe nyi nè dik̀mb̀ù a kpéí nkàa bo ò dòkénè? Yáa a yèmmè naatinè we, kàa dàátí ke yete wenwe Asidii kóo kpààtì kpeti? ²¹ Ò tu ò ýmu ke dò nha yèmmè naatinè Esibiti nwe a né í yé ke dò nhEsibiti dò ndipènnì dii p̀nte dindi, kè wèè di p̀ ndiì ò kùte. Esibiti kóo kpààtì me ndɔ̀ri bèè ò duɔ mbe yèmmè.

²² Kè dè yèmmè di bo ý di yèmmè naatinè di Yiè nKuyie ndi tū nkù dè né í

tú kuù kó yetòrè nye nè yewūṣṣòrè Esekiasì pùṣṣm̀m̀m̀ o m̀ṣṣm̀m̀ nke nàké Sudaa k̀be nè Sedisademmu k̀be ke tú bè nfeu be wūṣṣ diwūṣṣòṣṣǹǹǹ diì bo Sedisademmu máà? ²³ K̀aa yèmm̀m̀ d̀ò nnè n cice Asidii k̀óo kp̀ààtì di mà, a d̀ò f̀f̀f̀! K̀òo da duṣṣ nsisèí sikk̀up̀isidè (2000) k̀è nsà k̀aa bo p̀tè b̀èè bo sì d̀èk̀e! ²⁴ A í ỳóó na k̀ébaao n k̀óo kp̀ààtì k̀ó bet̀ṣṣmb̀m̀ mieke bá om̀àà bá ket̀f̀ke wèè tu os̀amp̀òu be mieke. K̀aa yèmm̀m̀ né naatinè Esibiti ỳóó da duṣṣm̀m̀ nè sisèí nè si d̀èb̀èè! ²⁵ Di yèmm̀m̀ d̀ò nh̀ò k̀òṣṣǹ ní nè om̀àà ndi ke bo p̀onte di nheì bá di Yiè nKuyie nyí d̀ṣ̀àà? Kuù ò nàké ke tú ò d̀ò nk̀é di p̀onte.

²⁶ De m̀nǹǹ Idikiya bire Ediakimmu nè Sebunaa nè Soaa, k̀è b̀èe nàké wèè ni Asidii k̀ó feh̀āp̀ònnafe ke d̀ò: Ti da báammu nti náánnè Aramu èi k̀be k̀ó tináaṣṣt̀i, b̀èè bo kuduotí ínk̀e k̀è b̀è bá nyo.

²⁷ Wèè baké Asidii k̀ó beh̀āp̀òmb̀m̀ k̀òo d̀ò: N k̀óo kp̀ààtì í n t̀nǹǹ k̀è m bo t̀i nàké f̀f̀ nnè a k̀óo kp̀ààtì díf̀i máà. Ò p̀etinke n t̀nǹǹ k̀è m bo t̀i nàké benit̀ib̀m̀ mbe b̀èè bo kuduotí ínk̀e, díndi nè b̀è, di ỳóó di di mínti k̀éỳà di ỳénk̀úm̀e.

²⁸ M̀m̀m̀m̀ wèè ni Asidii k̀ó feh̀āp̀ònnafe ò c̀òmm̀m̀m̀m̀ k̀épièk̀e nè Sudaa k̀be k̀ó tináaṣṣt̀i ke d̀ò: K̀énténè Asidii k̀óo kp̀ààtì díewè tu mù: ²⁹ Ò tu Esekiasì báá benné k̀é ndi soú nh̀ò í ỳóó na k̀é di fiète o ǹu mieke. ³⁰ Esekiasì bá ndi soú nke tú di duṣṣ ndi yèmm̀m̀ di Yiè nKuyie nk̀e k̀ù ỳóó di d̀eetè. Bá Asidii k̀be báá p̀onte diheì. ³¹ Asidii k̀óo kp̀ààtì tu dí báá yie nh̀Esekiasì kpeti, di taunnè wenwe Asidii k̀óo kp̀ààtì, k̀è d̀èe yie nk̀e di nyo mbá wè o paku k̀ó tidiiti ke cáá f̀f̀nỳ nè fik̀iè de be ke ỳ mbá wè o binte nie, ³² ke k̀émm̀m̀m̀ ò bo tuṣṣk̀ením̀m̀ k̀é di túóté k̀ék̀ònnè k̀ékanne diheì diì d̀ònnè di kperi, k̀è tidiiti nè detie mbè tu d̀è f̀f̀nỳ nè b̀è tu d̀è odiff̀iè b̀è dii d̀èè be mekos̀ààm̀m̀ k̀è d̀è bo, k̀è mecek̀ùd̀ mm̀únke bo di mieke, k̀è dí mbo deborè ke báá k̀ù die ndetetirè. Di

báá k̀énté Esekiasì di náá nti ke tú Kuyie nyóó di d̀eetè. Ò di f̀étinkomu. ³³ Yèhekè teyè k̀ó yeb̀k̀è na ke b̀è d̀eetè k̀è Asidii k̀óo kp̀ààtì í b̀è p̀ínnáà? ³⁴ Amati nè Adipadi k̀ó yeb̀k̀è bore? Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa de kpeye bore? Yè d̀eetè Sammarii k̀be k̀òd̀ í b̀è naà? ³⁵ Òndi èi k̀ó dib̀òd̀ na ke d̀eetè di k̀ó ketenkè k̀òd̀ k̀è ỳóu k̀è di Yiè nKuyie nnè bo na k̀édeetè Sedisademmu?

³⁶ K̀è b̀è ndò nk̀aré bá òm̀òu í mbè t̀énnè t̀imatì. Ke ỳ okp̀ààtì Esekiasì d̀ò b̀è nàkém̀e ke tú b̀è báá ò t̀énnè t̀imatì. ³⁷ K̀è Ikidiya bire Ediakimmu wèè k̀òtí tek̀p̀ààticiètè nè opátíwáàtì Sebuna nè Asafu bire Soaa wèè t̀u diheì k̀ó yepátè k̀è b̀èe k̀éri be yààtì k̀éwètoo Esekiasì borè, k̀òd̀ nàké wèè baké Asidii k̀ó feh̀āp̀ònnafe ò b̀è nàké t̀i.

Esekiasì beémm̀m̀ Kuyie mp̀ānāaṣṣt̀i náaṣṣt̀ò Esaii o kpeti

(Wénté Esaii 37:1-7)

19 Okp̀ààtì Esekiasì ti k̀èè diì m̀nǹǹ k̀òo yèmm̀m̀e caàrè k̀òo k̀éri o yààtì ke dáátí kuf̀ṣ̀òt̀ònk̀ù k̀éntati ti Yiè nKuyie nc̀iètè, ² k̀étṣ̀ nh̀Ediakimmu wèè k̀òtí tek̀p̀ààticiètè nè o pátíwáàtì Sebuna nè ikuṣ̀ niùb̀è b̀èè tu bek̀ótib̀è ke d̀ò b̀è ndáátí tif̀ṣ̀òt̀ònti k̀ékoṣ̀e Amoti bire Esaii Kuyie mp̀ānāaṣṣt̀i náaṣṣt̀ò borè. ³ K̀òd̀ nàké ke d̀ò: Okp̀ààtì Esekiasì tu tí da nàké ke d̀ò: Yíe nk̀ó diyie tu meyeṣṣcaàrimè kperi ndi, ti p̀akému, Kuyie nkuu ti potè ke ti di ifei. Ti kperi d̀ònnè kupeitèyonku ṣ̀ṣ̀ íté m̀m̀m̀m̀ onitipòk̀ù k̀è muwèrim̀m̀ né ò d̀ònté ò bo ǹòrim̀m̀ k̀è debiree yènni. ⁴ K̀è d̀è naati ti Yiè nKuyie nha t̀u nk̀ù bo nkeè Asidii k̀óo kp̀ààtì t̀nǹǹ wèè ni o āp̀òmb̀m̀, k̀òo k̀ù s̀āmm̀m̀ m̀èè botí ke bo ò potè yes̀ā̀mb̀m̀ ò k̀ù s̀āmm̀m̀ yèè kp̀éí. A né k̀ù bàntè ke k̀be b̀èe kpaá be kp̀éí.

⁵ K̀òo kp̀ààtì Esekiasì k̀ó yetòrèe tuṣṣkoo Esaii borè. ⁶ K̀òo yè nàké ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie ntu dí nàké okp̀ààtì

Esekiasi ke dò o kòm̀bù̀tì bá nduò ò kèè tìl nààntì nè yesáàmbè Asidii kóo kpààtì tǒnní kè bè kù sǎmmú yè kpéí. ⁷Ti Yiè nKuyie ntu kuù móm̃m̃nku yóó ò ànné meyèmmè mèè bo nte kòo keè tináàntì matì kékò nho cie kè kùu duó nkè bèè kè nhò kùu.

Asidii kóo kpààtì wàri d̀̀i pátírì ke bo donné Sedisademmu kòbe kòm̀bù̀tì

*(Wénté Esaii 37:8-13 nè
2 Bekpààtìbè tǒmmú 32:17)*

⁸Meṃme wèè ni Asidii kó behāp̀òm̀- bè ò kèèmè Asidii kóo kpààtì itémè Dakisi ke kòte ke do Dibuna mudodò, kòo ke nhò sǎntóo. ⁹Asidii kóo kpààtì do kèè Etiopii kóo kpààtì Tiidakaa k̀̀riní mèmme ke bo ò do mudodò. Kòo yí tǒ nke d̀̀ bèè náké Esekiasi ke d̀̀: ¹⁰Asidii kóo kpààtì tu ti da náké ke d̀̀: Kuyie nha duó nkù a yèmmè kù báa da souté kàa yèmmè ndò nhò í yóó p̀onte Sedisademmu. ¹¹A móm̃m̃u nha kèèmu wenwe Asidii kóo kpààtì ò d̀̀ d̀̀ de yehékè teyè, ò yè kùòm̀e yemou páíí, kè f̃́ nyèmmè né d̀̀ nkù bo da coonnaà? ¹²Kosāà nè Ana kperi nè Desefu kperi nè Edennibe bèè do bo Tedasaa de kó ibotí yembè ò kùu ì i b̀kè na ke ì deetáa? ¹³Amati nè Adipadi nè Dayii nè Sefadifaimmu nè Enaa nè Ifa yè kpààtìbè bo de?

Esekiasi bántèmè Kuyie

(Wénté Esaii 37:14-20)

¹⁴Kè Esekiasii còuté dipátírì yetǒrè ñou mieke kékaa nkédeè kéta ti Yiè nKuyie nciétè ké d̀̀ p̀inte ti Yiè nKuyie nyìkè, ¹⁵kè kù bántè ke d̀̀: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù, f̃́ nwèè k̀ari a taummè t̃ou beínkèmb̀arìbè f̀enti íñkè, f̃́ d̀̀ bakè yekpààtìỹo yemou yèè bo ketenkè. F̃́ nwèè d̀̀ d̀̀ ketenkè nè kéinkè. ¹⁶Ti Yiè nKuyie n da báámmu kénté kékeè! Síñnéní ḱyà! A bomu f̃́ nti Yiè nKuyie, keè Sennakedibu da sáámmè. ¹⁷Ti Yiè nKuyie! Móm̃m̃u nwe nhAsidii

kóo bekpààtìbè dèèmè ibotí tei kó yehékè yemou. ¹⁸Ke c̃ou mbe b̃oatenkaanii, benitìbè beè s̃i d̀̀ d̀̀, s̃i í da d̀̀onnè f̃́ nKuyie. S̃i tu ideí nyi nè yetáre. ¹⁹Ti Yiè nKuyie nha ti deeténè Sennakedibu kè d̀̀e yie nkè ketenkè kó yekpààtìỹo yemou banté f̃́ d̀̀ tumè ti Yiè nKuyie nhamáa.

Esaii nàkémè Esekiasi ò bántè Kuyie nkè kù ò tǔnné ti

(Wénté Esaii 37:21-35)

²⁰Meṃme Amati bire Esaii tǒmmè ke bèè náké Esekiasi ke d̀̀: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù tu kù kèèmu a kù kuónnèmè Asidii kóo kpààtì Sennakedibu kpéí. ²¹Nte kù n nàké tì o kpéí: Mí ndi Yiè nKuyie mm̃i tu: Siỹ d̀̀ kó desap̀umbire da s̀enk̀erimu, ke da daú ke da cokù, kè Sedisademmu kó desap̀umbire da c̃ú. ²²Wenninwe a sǎmmúmè? Wenninwe a ommúmè? Wenninwe a seém̃mè feñnfè? Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù? ²³A baa tǒnní a tǒrè kè yè sǎmmú mí ndi Yiè nKuyie nkuà? Ke náké ké tũ a naaséí kpeñní mèè kpéí nte kàa d̀̀ke Dimaa t̀ari yómmè, ke ta Dimaa túúkù cuokè ke k̃w̃ detekperè nè bè tu d̀̀ sip̀érésì. Ke t̀ù̀kenè dit̀ari yóntényómmè detie nsúdaa? ²⁴Ke béi nke tũ a keúmu sibíí betòbè cie, ke yà betòbè tenkè kó menie, ke na a naacètè memáa ke ìtinné Esibiti kó ikó nyil tukúnè kukó ndiekù Niiriá? ²⁵A né í yé ke d̀̀ mmí nKuyie mm̃i p̀í nde kó mutǒmmú. Nè dim̀nni kótírì mieke nke n t̃áátèmè ke yé n d̀̀ nkédòd̀mè, ke yóo mè d̀̀ d̀̀ di mm̀nni. Mí do da t̃ááté, kàa bo puo nyehékè iduotí fité yè ké yè d̀̀tè.

²⁶ Kè de kó yehèkè kòbèe dónté muwḗrímú,
 kè dèe bè kpeí kè bèe di ifei,
 késááténè timútì,
 bè í yó ncáánnè memúyòðmmè,
 bè yóó dòntenè tiyoyienti nti,
 nè timútì tìl 55 yè tecádopòtè ínkè ke
 kpeío bá ti m̀nni í t̀ðke.
²⁷ A kpeti matì í bo tìl m biininè, mí
 nKuyie.

Kàa kàri n yé́mu,
 kàa yèti n yé́mu,
 kàa me ntati n yé́mu,
 kàa mieke m peike n yé́mu.

²⁸ A n yè mèè kpeí nkemieke,
 kè tepòtè da deuté,
 deè te kè n yóó t̀nné a ònni mumámáá
 kéánné a nùù tisándánti,
 ké da dete képooné a nacefòtè kékpènné
 a cie.

²⁹ F́ nhEsekiasi, nte dèè yó ntú
 mebenkùmè: Di mbenni di yóó di tidi-
 itì tìl ènké tinti, dibenni terì kédì ti-
 didenti, dibenni tāánni kébuótì kékòú,
 kéfíí kú detie mbè tu dè f́nyí kètòú de be.
³⁰ De m̀nni Sudaa kòbe bèè bo nkpaá,
 be cìè mbo ta ketenkè kè be bakee peité
 yebe. ³¹ Sedisadèmmu nwe bèè bo yen-
 té bè yètinímè Siyòò tārì ndi bè yètinímè
 ti Yiè nKuyie Mpakedaa ti d́ mèè kpeí
 nkè dè de u te, kòò yóó mè d̀ð. ³² Kè
 tìl tukúnè Asidii kóo kpààti, nte ti Yiè
 nKuyie nnáké tì o kpeí. Kù tu ò í tati
 di nheì, ò báá dì tāú ipie, ò me mbáá
 di do nè tidòpìtì, yoo wèe ònné di duotí
 mutáá nkéna kéta. ³³ Mí ndi Yiè nKuyie
 mbéimmu ke tú ò í tati di nheì. Ò wēti ke
 bo poo nhò kèténì kùù ce nku kékònnè.
³⁴ N yó nkānkému di nheì ké dì deeté n
 yètirì kpeí nnè n kóo t̀nti Dafiti kpeí.

Sennakedibu yī̀ekemè dikpànni ke kò

(Wénté Esaii 37:36-38 nè 2
 Bekpààtibè t̀mmú 32:21-22)

³⁵ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie
 nkó dit̀nni kòtení Asidii kòbe kó di-

hā̀p̀nkari, kékuo benit̀bè tekòupííítè
 nè sikòupìsini (18000). Kè dèe wenté
 kè bè nś mbecírìbè beè máá duó duó.
³⁶ De m̀nni kè Asidii kóo kpààti Sen-
 nakedibuu uutè o ā̀p̀nkari kéíté kékò
 nkémbò Ninifu. ³⁷ Mèmmè ò tamè diyie
 mari o boò Nisidaki tou kénnínkú di ìikè,
 kòò bí Adadamadeki nè Sadetisee, kè bèe
 ò kòú disie kékua kékòkè kékòte Adadati
 èi, kòò bire Eda-Adonnii sòtè o kpàti.

**Esekiasi muòkemè kè
 Kuyie nhò miekùnne**

(Wénté Esaii 38:1-8 nè
 2 Bekpààtibè t̀mmú 32:24)

20 De kó dim̀nni ndi Esekiasi
 muòkemè kéduúnnè mukúú nkè
 Kuyie mpā́nā̀nti náàntò Amòti bire Es-
 aii kòte o borè, kòò nàké ke d̀: Ti Yiè
 nKuyie ntú a t̀ntè a cìètè kpeti, a í yóó
 foute a yóó kúmu.

² Kè Esekiasii t̀ntè o ìikè kécuó
 nkumari, kékuónnè ti Yiè nKuyie nke d̀:
³ Áú! Ti Yiè nKuyie. N da báámmu, n kuó
 mmesémmè. A yé́mu n da t̀mmè nè n
 yèmmè memòu ke d̀ori a dómè.

Ò me nyí kékuó.

⁴ Kè Esaii nkpaá ke mu nyí yè
 tekpààticìètè kó kudànkù, kè ti Yiè
 nKuyie nhò béinnè ke d̀: ⁵ Wète kénáké
 n nit̀bè kóo kpààti Esekiasi ke tú: N yè
 mmí ndi Yiè nKuyie nho yà̀rì Dafiti do
 tú nkù, n kèèmu ò n kuónnè ke yà o
 nònnietì, ke yóó ò miekùnne diyie tāánni
 yiè, kòò ta n cìètè mieke. ⁶ M bo ò yé
 yebie ntepíítè nè yènummù, kòò deeté
 wenwe nè di nheì, kè Asidii kóo kpààti
 báá dì na. N yó nkānkému di nheì n
 yètirì kpeí nnè n kóo t̀nti Dafiti kpeí.

⁷ Kè Esaii d̀, bèe nante fikìè kó yebe
 kéwaare okpààti m̀ ndè, kòò mieté.

⁸ Dè do ś nhEsekiasi bekemu Esaii ò
 yóó yà mù kébanté ke d̀ ti Yiè nKuyie
 nyóó ò miekùnne diyie tāánni yiè kòò
 wète kéta ku cìètè.

⁹ Kè Esaii d̀̀: Nte a yóó yà d̀̀ kébanté ke d̀̀ nti Yiè nKuyie nyóó d̀̀ d̀̀ kù b́́i nti, medéè mbo tote yedetisákè tepíítè tēmè. A d̀̀ m̀̀ keté de ìikàa kè de f̀̀nkúò? ¹⁰ Kè Esekiasi d̀̀: D̀̀ í yóùnè medéè mmè bo ketémè de ìikè, n d̀̀ m̀̀ botí dif̀̀nkúò ndi.

¹¹ M̀̀mme Esaii b̀̀antèmè ti Yiè nKuyie nkè medéè mbotire k̀̀tuòke yedetisákè tepíítè.

**Esekiasi c̀̀utémè Babid̀̀nni
kó yeheikènt̀̀rè
(Wénté Esaii 39)**

¹² De kó yem̀̀rè mieke nke Babid̀̀nni kóo kpààti Badadanni bire Medodaki-Badanni t̀̀nnènnimè benitibè yep̀̀rè kè bè bo d̀̀u nhEsekiasi o muòke m̀̀è kpéí. ¹³ Kè Esekiasi bè c̀̀uté kè bè benke o kpàti s̀̀ri kù dieku nè timáti péfíti nè mesoò nnè tihúúnti tibotí tibotí nè mekosààmè, kè bè benkenè o k̀̀p̀̀r̀̀inenti s̀̀ri d̀̀. Ò kó yes̀̀rè yem̀̀u c̀̀nke, d̀̀marè í nsùs nhò í bè benke d̀̀ tekpààticíètè mieke, yoo o m̀̀mmuò nho c̀̀ètè.

¹⁴ D̀̀ yí memme kè Kuyie mp̀̀ānāahti náantò Esaii k̀̀tooo o c̀̀ètè kóò beke ke d̀̀: Benitibè bèè k̀̀tení a c̀̀ètè bè yē mba? Bè yènní de? Kè Esekiasi d̀̀: Bè bonní di-hei d̀̀tíri ndi Babid̀̀nni. ¹⁵ Kè Esaii d̀̀: Bè yà ba a kpààticíètè mieke? Kè Esekiasi d̀̀: D̀̀marè í s̀̀s n yí bè benke d̀̀ n s̀̀rè yem̀̀u mieke.

¹⁶ De m̀̀nni kè Esaii d̀̀: Kénté ti Yiè nKuyie ntu n da náké tì. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie ntu: D̀̀ kpaanímu kè bè bo túóté d̀̀è kó dimàà bo a kpààticíètè mieke kék̀̀n- nè Babid̀̀nni, k̀̀túóté a yembè do kou d̀̀, k̀̀nto k̀̀tuòkenèni yíe nd̀̀marè í yó nkpaá. ¹⁸ A m̀̀mmuò nha bí a peité ì bè bo ì p̀̀mmú kék̀̀nnè Babid̀̀nni, kè bè f̀̀mmu kè bè p̀̀innè tekpààticíètè mieke mut̀̀mmú.

¹⁹ Kè Esekiasi d̀̀: Ti Yiè nKuyie nduó nkàa n ná nti wennimu. Nè o yèmmè

mieke ke né tú: Kè kunaatí c̀̀nke bo n kó dim̀̀nni kè timáti í n k̀̀ónnè.

²⁰ Esekiasi d̀̀̀rimè s̀̀mme, ò d̀̀̀ d̀̀è kó dimàà, ò do muòke dii k̀̀mbùò nè ò maá m̀̀è botí kubinku dihei k̀̀kéú kukondóú k̀̀kp̀̀nnéni menie ndi-hei, dende kó dimàà d̀̀ ẁ̀rimu Sudaa kpààtibè d̀̀̀rimè pátíri mieke. ²¹ Kòo kú kòo bire Manansee s̀̀oté o kpàti.

**Manansee naámmè
Sudaa k̀̀be kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè
t̀̀mmú 33:1-10,18-20)**

21 Manansee do yóó di tikpàti ke muòke yebie ntepiítè nè yèdèè ndi k̀̀nto tikpàti ke d̀̀ yebie nsipísínùmmù nè yè̀nùmmù ke bo Sedisademmu, o ỳ̀ yè̀tíri do tú Efisiba nwe. ² Kòo d̀̀ ti Yiè nKuyie nyí d̀̀ d̀̀. Ò do t̀̀nne ibotí kù do bèti ì kè bè k̀̀nne ì do d̀̀ori ì s̀̀ke nyi, ³ k̀̀wète kémaá o cice Esekiasi do p̀̀u nyèè ẁ̀ò̀̀rè, yet̀̀rè borè kémaá dibòò Baadi yet̀̀rè k̀̀cícíéké Asedaa tedóú k̀̀fíí, k̀̀nninku ke d̀̀u ndiyiè nè ot̀̀nkù nè siẁ̀ā Isidayeeribe kóo kpààti Akabu do d̀̀̀mè. ⁴ Kòo maá yebòòẁ̀ò̀̀rè ti Yiè nKuyie ncíètè mieke Sedisademmu, kù do bè náké ke d̀̀ kù d̀̀ ku yè̀tíri mborè. ⁵ Kòo maá ti Yiè nKuyie nkó tidànti tidé mieke yeẁ̀ò̀̀rè, diyiè nè ot̀̀nkù nè siẁ̀ā de kpéí, ⁶ k̀̀kuo o bire k̀̀tuò, k̀̀nk̀̀ri tip̀̀āti ke náánnè yebòkè, ke waà mbenitínòmbè bèè yu becírífbè, nè bèè bourí tinùbooti k̀̀ndòori medò̀̀rimè péu ti Yiè nKuyie nyí d̀̀ d̀̀ kè ku mieke ò yè. ⁷ Kòo tanné teboòtenkaanitè Asedaa Kuyie ncíètè mieke. Ti Yiè nKuyie ndo nákému ku kóo t̀̀nti Dafiti nè o bire Sado- m̀̀u ke d̀̀ Isidayeeribe tenké mieke kù t̀̀āatè ke d̀̀ ku yè̀tíri mbo Sedisademmu nwe nè ku c̀̀ètè mieke. ⁸ Kè d̀̀ bo yie nkè ku nitibè Isidayeeribe t̀̀nke bá nháá ntipíiti tim̀̀u kédéténè ketenkè kù duó nkè be yembè, kè bè c̀̀nke d̀̀ori kù bè náké tì tim̀̀u ku kuó im̀̀u ku kóo t̀̀nti

Mɔyɔisi bè wàri ì. ⁹Sudaa kɔbe me nyí nyie ti Yiè nKuyie nkpeti kè Manansee bè fétinne kè bèe dɔɔ meyei nképèèté ibotí Kuyie ndo kùò ì ké bè kànnè ì do dɔ̀rìmè.

¹⁰Meɔme kè ti Yiè nKuyie nní mbè nnánnè kè ku pããnaànti náam̀bè tùònkò. ¹¹Sudaa kɔbe kóo kpààti Manansee me ndɔ̀rìmè isɔke kperè, kédɔɔ meyei nke dè pèèté Amɔriibe bèè do dè bo nè dim̀nni bè do dɔ̀rìmè, weè tanné Sudaa kɔbe bem̀ɔu mubɔɔfèú mieke. ¹²Nte ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù tu mù: Kù tu kù yóo duɔnní mèè yei nSedisademmu nè Sudaa kɔbe tenkè, bèè kó dim̀àà bo tì kèè tì bo kpééte be to. ¹³Kù tu kù bennènè Sammari kùò ɔũ kù yóo ku mbennènè Sedisademmu. Kù anténè fèè nuɔfè Akabu cìètè, kù yóo fe nhanténè Sedisademmu, kóò eité bè ɔɔ eité mèè botí dibuu kékónténè di ìnkè. ¹⁴Ku nitibè bèè bo nkpaá, kù bo bè ùtòo. Kù bo duɔ nkè be dootitɔ̀bè mbè pĩ nke fekú be kperè. ¹⁵Ke yé nè be yembè yèmè Esibiti bè baa dɔ̀ri kù í dɔ̀ dè nde kényinko ku mieke nè yíenní.

¹⁶Sudaa kɔbe kóo kpààti Manansee do kùɔ̀nèmu benitibè péu bèè í cãke mùmamù, kè be yĩ mpie nSedisademmu ei. Ke né yíènè meyei nhò tanné Sudaa kɔbe mèè mieke, kè bè ndɔ̀ri ti Yiè nKuyie nyí dɔ̀ dè.

¹⁷Manansee kó medɔ̀rìmè sɔ̀mme ò dɔ̀ dè kó dim̀àà nè ò dɔ̀ mèè yei ndem̀ɔu dè wàrimu Sudaa kpààtibè dɔ̀rìmè pátiri mieke. ¹⁸Kòò kú kè bèè ò kùnnè okpààti cìètè kó mupérímù bè tú mù Usaa mu mieke. Kòò bire Amɔɔ sɔ̀tè o kpàti.

Amɔɔ naám̀mè Sudaa kɔbe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè tɔ̀mmú 33:21-25)

¹⁹Amɔɔ do yóo di tikpàti ke mɔke yebie nsipísidé nè yèdèè ndi, kèntɔ tikpàti ke dɔ̀ yebie nyèdèè ke bo Sedisademmu. Kòò yɔ̀ yètiri tu: Mesudemeti Adusi bire,

Yotiba ei kou. ²⁰Kòò dɔ̀ ti Yiè nKuyie nyí dɔ̀ dè o cice Manansee baa do dɔ̀mè memómmɔ̀mme, ²¹kétunne o cice borime weti weti kénfeu yebɔkè o cice do feu yè ke ninku ye ìkè, ²²kédootóo ti Yiè nKuyie nho yembè do tú nkù, ò í ntunne ku kó kuce.

²³Meɔme kòò tùm̀bèe cómmú ke bo ò bo nkòò kùò o cìètè mieke. ²⁴Kè dihei kó benitibèe bè poté kékuɔ, kéduɔ nkòò bire Sosiasii sɔ̀tè o kpàti.

²⁵Amɔɔ dɔ̀rìmè sɔ̀mme ò dɔ̀ dè kó dim̀àà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dɔ̀rìmè pátiri mieke. ²⁶Kòò kú kè bèè ò kùnnè o cice f̄ti mieke Usaa pérímù. Kòò bire Sosiasii sɔ̀tè tikpàti.

Sosiasii naám̀mè Sudaa kɔbe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè tɔ̀mmú 34:1-2)

22 Sosiasii do yóo di tikpàti ke mɔke yebie nyèni ndi kèntɔ tikpàti ke dɔ̀ yebie nsipísitããti nè dim̀àà, ke bo Sedisademmu kòò yɔ̀ yètiri tu Sedida Adaya bire Bosikati ei kou. ²Kòò ndɔ̀ri ti Yiè nKuyie ndɔ̀ dè, ò do túnne o yà̀ri Dafiti borime mme weti weti, ò í nyóu mèmamè.

Sosiasii pètèmè Kuyie nkuɔ̀ pátiri ku cìètè mieke

(Wénté 2 Bekpààtibè tɔ̀mmú 34:8-18)

³Sosiasii do bo o kpàti benni tɔ̀pítè nè diniínni mieke nke kètɔ̀ nho kóo pátíwããti Safãã Asadia bire, Mesudammu yaábire, ke dɔ̀ bèè kɔte ti Yiè nKuyie ncìètè, ⁴kénáké ikuɔ̀ niùti diewè Idikiya kòò ya timátì pèf̄ti bè tɔ̀ní tì ti Yiè nKuyie ncìètè kpéi, mbèè tè bàa kè bè tì cuɔ̀ tì mà̀mè, ⁵ké tì tùóté kéduɔ̀ mbèè baké ti Yiè nKuyie ncìètè tũntimù kó mutɔ̀mmú, kè bèè yietí bèè pĩ mmutɔ̀mmú ku cìètè mieke ke tũnni dèè cãke. ⁶Bedabeesú̀bè, nè bèè ni mumarimù, nè bemarkè, ke donnè ideí nè yetádiyè kètũntenè Kuyie ncìètè.

⁷ Kè bè bè duś mbè bá mbékú ke tú bèe náké bè tí pìnnè mèè botí mutǒmmú, ke yé bè pìmmè kè dè wennnimu.

⁸ Kè ikuś niùtì diewè Idikiya náké opátíwǎàtì Safāā ò pètémè ti Yiè nKuyie nkuś pátírì ku cǐètè mieke, ké di nhò duś nkòo kaà. ⁹ Ò kàà mmemme kédeè kékòtè kénáké okpààtì ke dò: Tínti a kó betǒmbè ti tùòtému timátì pǐfìti ke duś mbèè ni ti Yiè nKuyie nciètè kó mutǒmmú.

¹⁰ Kòo náké okpààtì ke dò: Ikuś niùtì Idikiya weè n duś ndipátírì mari, ké di nhò kàa.

**Osiasi beémmè onitipòkù wèè
nàá nKuyie mpāānāāntì**

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǒmmú 34:19-28)

¹¹ Okpààtì kèè memme Kuyie nkuś bè ò kàa nyì kékèté o yààtì, ¹² kénáké ikuś niùtì Idikiya nè Safāā bire Ayikammu nè Misee bire Akiboo nè opátíwǎàtì Safāā nè okpààtì kóo tǔntì Asaya ke dò: ¹³ Kòtenè kébeé nti Yiè nKuyie n kpéí nnè benitìbè kpéí, Sudaa botí kumɔu kpéí nkéyà dipátírì bè mè mpèté dì tǒ tì! Ti Yiè nKuyie mmieke ti yè mediè mmè ti yembè í yie mmèè kpéí nke tǔnne dipátírì dii ntǒ tì, bè í yie nke dǒdǒ di yè mmù.

¹⁴ Memme ikuś niùtì Idikiya nè Ayikammu nè Akiboo nè Safāā nè Asaya bè kòtemè onitipòkù Udida borè wèè nàá nKuyie mpāānāāntì. Kòo dǒu yètírì tu Sadummu Tikifa bire, Adasi yaàbire kòdò bàa ikuś yààtì. De kóo nitipòkù do bo Sedisademmu nwe, dicēkarì bè tu dì: Dihei pànni kè bèè ò náké bè tǒ tì. ¹⁵ Kòo bè tǐnnè ke dò: Kòtenè kénáké onitì wèè di tǒnní m borè ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu ¹⁶ Sudaa kòbe kóo kpààtì kàa ndiì pátírì nàá mmèè yei nkpéí mè yóo bóté Sedisademmu nwe nè o nitìbè. ¹⁷ Bè kù bǒntóo mèè kpéí nke tuò ntilhúuntì yebòkè kè be dǒdǒrimè íinko ku mieke. Deè te kè ku mieke yè di nhei, ke í yóo bonke. ¹⁸ Dí náké Sudaa kòbe kóo

kpààtì wèè di tǒnní kè di bo beé nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǔ nkù ke tú ò kèè tìi náàntì yóo dǒdǒmu. ¹⁹ Ò né mè nti kèèmmè kòo yèmmè cààrè, kòo kékùnne omáà. Kù náké tì di nhei kpéí nnè di yembè kpéí. Meyei ndiemè meè yóo bè tǔdkení kè be tenkèe naá Kuyie ncǒǒ kè. Ò mè nkèrímè o yààtì ke kǒmmú ku iikè kù tu kù kèèmu. ²⁰ Nè de kpéí nkù tu kù bo ò òmpùnne o yembè borè bǎmmù, o nǒnǒfè báá yà meyei nkù yóo bǒnténímè Sedisademmu. Memme kè bèè kòte ke tì nhò náké.

**Okpààtì Sosiasi kaàmmè
benitìbè Kuyie nkuś pátírì**

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǒmmú 34:29-32)

23 Kòo kpààtìi tǐí nSudaa naàmùnkù kó bekótìbè, nè Sedisademmu èi kòbe, ² kékòtè ti Yiè nKuyie nciètè ke neínè Sudaa èi kòbe nè Sedisademmu èi kòbe bemɔu, ikuś niùbè nè ti Yiè nKuyie mpāānāāntì nàambè nè benitidièbè nè cénkoo kòbe, benitìbè bemɔu. Kòo bè kàa nyikuś pátírì bè pèté dì ti Yiè nKuyie nciètè mieke dimɔu. ³ Kòo nkpaá cómmú diwǔtǒnni ínkè, kédǒunnè ti Yiè nKuyie ndinùù dǐi tu bè ntǔ be Yiè nKuyie kényie nku tannò nè ku kuś nè ku tié nè be yèmmè memɔu, kéndǒori tǐi kó dimàà wàri ikuś pátírì mieke ti yè mmù. Kè benitìbè bemɔu dò: Ti yiemmu ke bo ntaunnè Kuyie.

**Bè wète ke tǔntemè Kuyie
mbáámmù Sudaa tenkè**

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǒmmú 34:3-5)

⁴ Kòo kpààtìi náké ikuś niùtì diewè Idikiya nè bèè ò tǔnko nè bèè bàa ti Yiè nKuyie nciètè ke dò bèè denne tinentì bè do pìnnè tì dibòò Baadi nè Asedaa nè diyèè nè otànkù nè siwāā de tǒmmú ti Yiè nKuyie nciètè mieke. Kè bèè dè denne Sedisademmu ké dè tǔo nSetinoo biriku, kètò de tápeí nkékòtenè Beteedi. ⁵ Kè bèè beti bèè do ni ibòokú Sudaa

kpààtìbè do ànné bè kè bè ntùò ntihúúnti yetòrè yèè bo Sudaa tempè mmieke nè yehékè yèè tókénè Sedisademmu nè bèè do tuò ndibòò Baadi nè otánkù nè siwǎǎ simɔu botí tihúúnti. ⁶ Kè bèe uuté Asedaa tedóu ti Yiè nKuyie nciètè mieke, kédenne Sedisademmu, kékótenè Setinɔɔ kubiriku ké kù tuɔ nkè kùu naá mmutápeí nkè bèe mù útóo ifṣti mieke. ⁷ Kè bèe puɔ nye-tuo bè do maá yè kétanné benitipòbè bè do soó mbè kénkòri ke bè dɔunè be kó ikuú yèmmè. Nè benitipòbè do ɔ̄ nkàri dè ke duókù tiyààti bè ɔ̄ nhā tì ke dɔún-nè teɔɔtenkaanìtè Asedaa.

⁸ Kè Soasii duó nkè bèe yúní ikuú niùbè Sudaa tenkè kemɔu mieke kè bèe sɔ̀nkùnne yetòrè bè do tuò nyèè ínkè ti-húúnti kékèté Kebaa kénɔ kétuɔkenè Berisebaa yèè bo dibòri bè do tú dì di-hei yiè nSosuwee kó dibòri borè. Kè bèe puɔ nyeteyè yèè bo a bo ntatoomè dihei kó dibòri kubakù cǎnku. ⁹ Ikuú niùbè bèè do tuò ntihúúnti yebɔɔwǔtòrè ínkè bè í ndò mbè bo na kékɔte ti Yiè nKuyie nkó diwǔtònni borè Sedisademmu. Bè né bo na kèwènnénè be kɔbe tɔbè kécááké pèè wèè í kɔorenè mutie mùu muuti.

¹⁰ Kè bèe sɔ̀nkùnne ditònni dii bo Benni-Inɔmmu Biriku bè tu dì Tofeti, bè do ɔ̄ ntuò ndii ínkè ibí, kòo mǔu ténke báá tuɔ ndenitidabire yoo denitipobire dibòò Mɔdɔki. ¹¹ Kè bèe kuɔ siséí Sudaa kpààtìbè do duó nsi kè bè bo ndóunnè diyie kè sì mbo ti Yiè nKuyie nciètè kó dibòri také, ke tókénè tekpààticìètè kóo kótì Medanni-Medeki cìètè. O cìètè do tókénè bè do maá kùu dieku nku kékpeénnè Kuyie nciètè, kétuɔ nnè sinaaséí bè do pǎ sì kè bè bo ndóunnè diyie. ¹² Kòo puɔ nyebɔɔwǔtòrè Sudaa kpààtìbè do maá yè Aasi kó kudǎnkù ínkè nè Manansee do maá yè ti Yiè nKuyie nciètè kó dedǎnnè dedé mieke, kòo yè pònte kédéíté kúútoó yè táá nSetinɔɔ biriku mieke. ¹³ Kòo cake yebɔɔwǔtòrè Sadomɔ do maá

yè Sedisademmu kó yetòrè odiffè tāri bakù cǎnku Sidoniibe ɔɔyeiri Asitadi-tee kpéí nnè Mɔabiibe ɔɔyeiri Kemɔosi kpéí nnè Amòniibe ɔɔyeiri Midikɔmmu kpéí nkòo yè sɔ̀nkùnne yemɔu, ¹⁴ képuɔ nyebɔɔtárè bè do fiíkú yè kéu itedeí kétóní becírìbè kúú kèpíe ndè do bo yèè borè.

Isidayeeribe wète ke tùntemè mubáammu

(Wénté 2 Bekpààtìbè tòmúú 34:6-7)

¹⁵ Kè Sosiasii puɔ nNebati bire Sedoboammu do maá dii wǔtònni Beteedi kó ditònni borè kétanné Isidayeeribe meyei mmieke. Kòo di puɔ kécɔu nditònni nè kutedóu, demɔu kè dèe naá mmutáá.

¹⁶ Mèmmè ò wèntémè kèyà ifṣti ìi do bo deborè ditári ínkè kètɔ nkè bèè kùténí be kúú kòò ye cɔu ndiwǔtònni ínkè, ké di sɔ̀nkùnne kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè ku pǎnǎnǎnti náanò kòo tì béi, Sedoboammu dèke dii mònni diwǔtònni ínkè dibanni yiè. Ò de mbo kèwénté kèyà Kuyie mpǎnǎnǎnti náanò wèè do nàké de kó tipǎnǎnǎnti o fṣti. ¹⁷ Kè Sosiasii beke ke dò: Difṣtitári dii we nkó kufṣti kperi ndi?

Kè dihei yembèè ò téné ke dò: Kuyie mpǎnǎnǎnti náanò wèè do ìténí Sudaa tenkè kékótení kénáké a me mbo ke dɔori tì yíe, nho fṣtitári ndi.

¹⁸ Kè Sosiasii dò: Yóunè de kó kufṣti, di báá kù kàáké! Mèmmè kè bèe yóu o kúú òmɔu í nyè kùté, kèyóunè múnke Kuyie mpǎnǎnǎnti náanò wèè do yènní Sammarii tenké o kpeye.

¹⁹ Kè Sosiasii múnke puɔ nyebɔɔtuɔ bè do maá yè Sammarii ekè mieke Isidayeeribe kpààtìbè do maá yè kèí ti Yiè nKuyie mmieke. Kòo yè puɔ mpáíí ò puɔ mmèè botí Beteedi kpeye. ²⁰ Kòo pímmú bebɔɔyembè bèè dè bo ké bè fié be ɔɔwǔtòrè ínkè, kécóunnè yenitíkúú de kó yewǔtòrè ínkè.

Ò me nyí kédeè kéwēte Sedisademmu.

**Sosiasii duómme kè bèè
baa ndiyentébanni**

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 35:1, 18-19)

²¹De kó difǝnkúò kòo kpààti Sosiasii náké benitìbè ke dǝ: Baánnè diyentébanni kédéúkúnne ti Yiè nKuyie nyètiri, kǝntǝ ntìl wàri ku kuó pátiri mieke. ²²Nè bebaatfbè kó dimǝnni, kǝntǝ kǝtuǝkenni bekpààtìbè kó dimǝnni Isidayeeribe nè Sudaa kǝbe, bè do í baà ndiyentébanni mebotí. ²³Okpààti Sosiasii kpàti benni tepítè nè diniínni ndi bè wētè kébaámmè diyentébanni mebotí Sedisademmu ke bo déúkúnne ti Yiè nKuyie nyètiri.

Sosiasii kpàti mànkú

*(Wénté 2 Bekpààtìbè
tǝmmú 35:20-27. 36:1)*

²⁴Kè Sosiasii paa mpáí Sudaa tenké kemǝ mieke nè Sedisademmu òmǝ mieke bèè yu becírìbè nè bèè bourí tinùbootì, nè bèè fiíkú becírìbè, nè sibǝotenkaanii, nè isǝke ìl kó dimàà do dǝri Sudaa tenké, nè Sedisademmu omǝ mieke. Sosiasii do túnne ikuó niùti Idikiya do pètè ti Yiè nKuyie nkuó pátiri dǝ ku cǝtè mieke di yǝ mmù mmu, kǝkáútè dende kó dimàà páíí.

²⁵Bekpààtìbè bèè do ò niiténè kǝdi tikpàti nè bèè ò túnneni òmǝ do í bo wèè ò dǝnnè, weè duó nhomàà Kuyie nnè o yǝmmè memǝ nè o wǝrímú mumǝ, kǝndǝri ti Yiè nKuyie ndo duó nyìl kuó Mǝyiisi kòò ì wàri ì yǝ mmù.

²⁶Bá nè memme kè Kuyie mmieke nkpaá pǝi Sudaa kǝbe be kóo kpàati Manansee, weè do cààrè ti Yiè nKuyie nkè ku mieke bè yè bá kè í nyie nke bo do. ²⁷Meǝme kè ti Yiè nKuyie mbè nàké ke dǝ: M bo kei nSudaa kǝbe m borè, n kei mmèè botí Isidayeeribe. N yóó

dootóomu Sedisademmu dihei n tǝátè dǝ, nè n cǝtè n do béi nke dǝ n yètiri yó mbo tǝè mieke.

²⁸Sosiasii dǝrìmè sǝmme ò dǝò dǝè kó dimàà de wǝrimu Sudaa kpààtìbè dǝrìmè pátiri mieke. ²⁹O kó tikpàti mieke nke Esibiti kóo kpàati Nekoo kǝrìmè ke bo tee nhAsidii kóo kpàati mudòò kukó nhEfadati borè. Kè Sosiasii ò dinté, kè Nekoo ò kùò Mekidoo kó mudòò ketimù mieke. ³⁰Kòo kó betǝmbè ò tǝótè nè tekpàrinaasǝntè Mekidoo kǝkǝnnè Sedisademmu, kóò kǝnnè Sudaa kpààtìbè fǝti mieke. Kè dihei yembè pí nYoakasi tikpàti, kóò còú mmekùò nkòò sǝtè o cice Sosiasii kpàti.

**Yoakasi naámmè Sudaa
kǝbe kóo kpàati**

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 36:2-4)

³¹Yoakasi do yóo di tikpàti ke mǝke yebie nsipísidè nè yètǝati ndi kǝntǝ tikpàti ke dǝ betǝàbè bètǝati ke bo Sedisademmu. O yǝ yètiri do tú Amitadi Yedimeyau bire, Dibuna èi kou. ³²Kòo dǝò ti Yiè nKuyie nyí dǝ dǝ o yembè do dǝò mǝè botí weti weti. ³³Meǝme Esibiti kóo kpàati Nekoo ò pímmè kǝkǝpǝnnè Dibuda Amati tenké mieke bá ò tǝnke í ntú Sedisademmu kóo kpàati. Kòo duó nkè bè nhò yietì dǝmpòò bá dǝi benni timátì pǝtì cidòòbè sikǝupísitǝati (3000), mesǝ ncidòòbè sikǝusitǝati (300).

³⁴Kè weè kpàati Esibiti kouu tǝótè Sosiasii bire Ediakimmu kǝduó nkòò sǝtè o cice kpàti, kòo ò cǝète diyètiri kóò yú ke dǝ: Sosakimmu, kǝtǝótè Yoakasi kǝkǝnnè Esibiti kòo ke nkú. ³⁵Kè Sosakimmu kǝtǝé o nìtìbè bá wè o wǝrímú mamè ò bo duómme timátì pǝtì, nè mesǝ nkè dǝ nsǝnnè Esibiti kóo kpàati beke dǝ. Kè bè níí dǝ nhò duó nkòò dǝ duó nhokpàati Nekoo.

**Sosakimmu naámmè
Sudaa kàbe kóo kpààti**

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 36:5-8)

³⁶Sosakimmu do yóó di tikpàti ke mǝke yebie nsipísidé nè yènùmmù ndi, kǝntǝ tikpàti ke dǝ yebie tepíítè nè ðimáà ke bo Sedisademmu, kòo yǝ yètìri tu: Se-bida Pedaya bire Dumaà èi kou. ³⁷Kòo dǝ ti Yiè nKuyie nyí dǝ dè o yembè do dǝdǝ mèè botí weti weti.

24 Sosakimmu kpàti mieke nke Babidǝnni kóo kpàati Nebukannesaa ò domè kóò na, kòo ò bǝúté ké nhò bùs ke dǝ yebie nyètǝāti kéwǝte kéyete o kpeti. ²Meǝmme kǝ ti Yiè nKuyie nduó nkè befèèbè Babidǝnni kàbe nè Asidii kàbe nè Mǝabu kàbe nè Amǝniibe, kǝ bèe do Sudaa kó dikpààtiyuu ke bo di dèè páíi kéndǝnnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè ku kó betǝmbè ku pǝānǝānti náambè kǝ bèe ti béi. ³Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè dende kó ðimàà bè tǝùkení ke bo bè kei nku borè nde, Manansee kó meyei nkpéi nnè ò dǝdǝ dèè kó ðimàà, ⁴nè ò do kùu bèè nitibè kǝ be yǝi ncóú nképíe nSedisademmu bá bè í cààrè mùmamù, meè do te kǝ ti Yiè nKuyie nyete kù bo bè cǝǝmmè.

⁵Sosakimmu dǝǝrimè sǝmme ò do dǝdǝ dèè kó ðimàà dè wǝrimu Sudaa kpààtìbè dǝǝrimè pátíri mieke. ⁶Kòo kú kǝ bèe ò kǝnné o yembè fǝti. Kòo bire Sosakinni sǝǝtè o kpàti.

⁷Esibiti kóo kpàati ténke í nyè o èi ke yé Babidǝnni kóo kpàati do fìtemè o tenké ò do te kǝ kétúóté Esibiti kó kuko nkétuokenè kuko nhEfadati.

**Bè pǝǝmmùmmè Sudaa kàbe
ke kǝnnè Babidǝnni**

(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 36:9-10)

⁸Sosakinni do yóó di tikpàti ke mǝke yebie ntepíítè nè yèni ndi, kǝntǝ tikpàti ke dǝ betǝābè bètǝāti ke bo Sedis-

ademmu. Kòò yǝ yètìri tu Neusitaa Ed-inatǝā bire Sedisademmu èi kou. ⁹Kòo dǝdǝ ti Yiè nKuyie nyí dǝ dè. Ò do tǝnne o yembè borime mme weti weti.

¹⁰De mǝnni ndi Babidǝnni kóo kpàati Nebukannesaa domè Sedisademmu kóò pi. ¹¹Kè Nebukannesaa o mǝmmu nkǝtení kédò dihei o āǝpǝmbè pi ði. ¹²Meǝmme Sosakinni Sudaa kàbe kóo kpàati yènnimè kékǝte kóò duó nhomàà kǝneinè o yǝ nè o kó betǝmbè nè bè fǝmmu bè kǝ tu tekpààticiètè kó bekótìbè. Kè Babidǝnni kóo kpàati bè pǝǝmmú kédǝdǝ tidaati. O kpàti benni diniinni mieke do nke ò bè pǝǝmmùmmè.

¹³Meǝmme ò tǝmè ti Yiè nKuyie ncíètè kó tinenti timǝu tì do bo te mieke nè tekpààticiètè mieke kpeti. Kè bèe puo mmesǝo nkó tinenti timǝu Isidayeeribe kóo kpàati Sadowǝo do dǝdǝ tì ti Yiè nKuyie ncíètè kpéi, nkù do tì nàké ke yǝmmè. ¹⁴Kòo pǝǝmmú okpàati kó betǝmbè nè bèe tu benitidiebè, kǝ bè mbo tekǝupíííitè (10000), kǝpǝǝmmùnnè bemáábè nè bèe dǝǝri yecaukpetínyè, kǝ cǝnkoo kàbe beè nkpaá dihei. ¹⁵Kòo tǝ Sosakinni nè o yǝ nè o pobè nè iwǝi yembè nè bè fǝmmu bè kǝ bè tu tekpààticiètè kó bekótìbè, ké bè kǝnnè Babidǝnni. ¹⁶Bèè kó ðimàà nǝ mmu-dodò kǝ bè mbo sikǝupísiyiekè (7000) bemáábè nè bèe dǝǝri yecaukpetínyè kǝ bembe mbo tekǝupíítè (1000), kǝpǝǝmmú behāǝpǝmbè yekǝmbò yembè kékǝnnè Babidǝnni.

¹⁷Kè Babidǝnni kóo kpàati títóte Sosakinni yǝ tǝi Matanniya kédǝdǝ okpàati kòo sǝǝtè Sosakinni kpàti. Kòo ò cèete diyètìri kóò yu ke dǝ: Sedesia.

**Sedesia naámmè Sudaa
kàbe kóo kpàati**

*(Wénté Sedemii 52:1-3 nè 2
Bekpààtìbè tǝmmú 36:11-12)*

¹⁸Sedesia do yóó di tikpàti ke mǝke yebie nsipísidé nè ðimáà ndi kǝntǝ

tikpàti ke dō yebie ntepíítè nè dimáà ke bo Sedisademmu. Kòo yō yètìrì tu Amitadi Sedemii bire Dibuna ei kou. ¹⁹Kòo dōò ti Yiè nKuyie nyí dō dè, ò do túnne Sosakimmu borime mme weti weti.

²⁰Ti Yiè nKuyie nkuù mieke do yè Sedisademmu nè Sudaa kòbe kè dende kó dimáà bè tū̀kení, kè Kuyie mbè kei nku borè.

Kè dè mboní kè Sedesia yete Babidōnni kóo kpààti kpeti.

Babidōnni kóo kpààti pimè Sedisademmu

(Wéntè Sedemii 39:1-7. 52:3-11)

25 Sedesia kpàti benni diweínni mieke do nke otánkù pínwè mieke diyìè pínñi Nebukannesaa Babidōnni kóo kpààti domè Sedisademmu mudòò nè o āāpòntìnni dimōu kécēēte Sedisademmu ei kèpénnè kudookòti ké ndi pi. ²Kè dèe tuòke Sedesia kpàti benni tepíítè nè dimáà.

³Dibenni tánkù naanwè diyìè weínni ke s̄ ndikònni deuke bá benitìbè ténke í péú mudii. ⁴Kè bèe duute kuduotí keyènkè, kòo kpààti yè nè o āāpòmbè kètúnne Adaba kó kuce, dibòri kòku iduotí idé saku, kùù tókénè okpààti pèrímmù. Kè Babidōnni kòbe fité dihei. ⁵Kè Babidōnni kòbe beti okpààti kòò ninte Sedikoo biriku kòo āāpòmbèe cífète kòò yóu. ⁶Kè bèe ò pí nkékòtenè Dibuna Babidōnni kóo kpààti borè kòò nàké be dō kòò dōòmè. ⁷Kè Babidōnni kóo kpààti fié okpààti Sedesia bí o nuò mmieke, kédoké Sedesia nuò nkòò bou timáti kékònnè Babidōnni.

Bè wète ke pìmmùmè Sedisademmu kòbe ke kònnè Babidōnni

*(Wéntè Sedemii 39:8-10. 52:12-30 nè 2
Bekpààtibè tōmmú 36:17-21)*

⁸Babidōnni kóo kpààti Nebukannesaa kpàti benni tepíítè nè diweínni mieke

nke Nebusadadanni tihāāpònti tii bàa okpààti ti kóo kóti wèè tū̀ nhokpààti, ò tū̀kenímè Sedisademmu, ⁹kéduó nkè bèe cōu nti Yiè nKuyie ncíētè nè tehāāpòncíētè nè Sedisademmu kó sicēi simōu, ke cōunnè benitidiebè kó sicēi simōu. ¹⁰Kè Babidōnni kó behāāpòmbè bèe cìenní tihāāpònti tii bàa okpààti ti kóo kóti kè tii può nkuduotí kùù fité Sedisademmu.

¹¹Kè Nebusadadanni wèè baké tihāāpònti tii bàa okpààti, kòo pìmmú bèe nìtibè do kpaá dihei nè bèe do yè kòò túnne nè benitìbè tòbè péú kékònnè o cie. ¹²Ke sús mbetenkútìbè máà bèe bo nkuuti nè bèe bo nhò fiiku detie mbè tu dè fínyì.

¹³Kè Babidōnni kó behāāpòmbèe bóké disōwū̀ kó yesā̀nkè ti Yiè nKuyie ncíētè kpeye nè ye kó yeteitiyè nè disōwū̀ kó kunankú diekù kùù bo ti Yiè nKuyie ncíētè kèto disōwū̀ kékònnè Babidōnni. ¹⁴Kòo túóténè yesṑbò bè do ò nkounè yè mutápeí nnè de kó tikāpenti nè de kó yese nè de kó ihaaké nè sibúkúsi. Dèè kó dimáà cénke tú disōwū̀ kó tinenti bè do pínne ti ti Yiè nKuyie cífète mieke mutōmmú. ¹⁵Kuhāāpònkù kùù baké tii bàa okpààti kè kùù túóté sisṑbúkúsi nè yebò bè do méúnè yè meyiì ndèè kó dimáà cénke tú mesṑ nkperè nè timáti péfíti kperè.

¹⁶Sadomō do dṑnnè dii sṑwū̀ ti Yiè nKuyie ncíētè kó tinenti ti cḗékù do í mōke kù māmè. Yesā̀nkè dieyè yèdé nè kunankú diekù nè tenaasā̀ntè tèè kù tō nè yecḕtiyè. ¹⁷De kó yesā̀nkè yedé, dimáà kó meokùmè do bo métiiri bèwèi ndi, bá di kè di mōke diteitiri di yómmè kè di okùmè bo métiiri mèdèmè nè dikéè. Bá dii teitiri ínke kè bè kpè mmesṑ nke fité kè dè dō nyetebe bè tu yè kèdénàti. Demōu kè dè wē nke tú disṑwū̀ máà, ke me ndò nyedé.

¹⁸Kè de kó kuhāāpònkùu pí nyikuó nùti diewè Sedaya nè Sofonii wèè

ò pòkoo, nè betɔ̀bè bètāāti bèè bàā ti Yiè nKuyie nciētè, ké bè kpetínné. ¹⁹Kè kùu pínnè bè fínte wè kòò tu tekpààticiētè kóo kóti nè betɔ̀bè mabè bènùmmù bèè wēnnè okpààti ke bo di-hei mieke. Nè wèè baké behāāpòmbè o kóo pátíwāāti, wèè pīi mbehāāpòmbè nè dihei kó benitibè tɔ̀bè mabè sipísikuð. ²⁰Nebusadadanni wèè baké Babidɔ̀nni kó tihāāpònti wèè do bè pímú kékònnè Dibuda ei Babidɔ̀nni kóo kpààti borè. ²¹Kòò kè mbè kù Dibuda ei Amati tenkè.

Meñme Sudaa kɔ̀be yè̀mè be tenkè.

**Kedaya naámmè
kùmàndáà Sudaa tenkè**

(Wénté Sedemii 40:7-41:18)

²²Kè Nebukannesaa túóté Ayikammu yaábire Kedadia Safanni bire kédòò kùmàndáà kòò bo mbaké benitibè ò pímú ke sùs mbè Sudaa tenkè mieke. ²³Kè behāāpòmbè iwēi yembè mabè nè be kó tihāāpònti kè bèe keè Babidɔ̀nni kóo kpààti dđòmmè Kedadia kùmàndáà kékɔ̀te o borè Misipaa. Nte de yembè yètè: Isimayeeri nè Netanniya bire nè Soananni Kadeya bire nè Kedadia Tanneumeti bire Netofaa ei kou nè Yasan-niyau Maaka bire, beè do mbe nè be kó behāāpòmbè. ²⁴Kè Kedadia be dɔ̀ún-nè dinùu ke dò: Di bá nyī̀kù Babidɔ̀nni kɔ̀be kè di kòmbùòti bè duò, mbonè di-

hei mieke ke pí mBabidɔ̀nni kóo kpààti tómmú, di yó mbomu kè dè di naati tìmatì í yóó di kòkénè.

²⁵Meñme otānkù oyienwè mieke Isimayeeri Netanniya bire nè Edisamaa wèè do tú tekpààticiētè kou, kényénè betɔ̀bè mabè tepítè, kè bèe kɔ̀te kèpoté Kedadia kékɔ̀, kékéwēnnénè Sudaa kɔ̀be nè Babidɔ̀nni kɔ̀be bèè do o bonè Misipaa. ²⁶Meñme benitibè bemɔ̀u yòtemè Babidɔ̀nni kɔ̀be, kétúóté besámpòbè nè bediebè nè bèè baké behāāpòmbè kè bèe coké bemɔ̀u kékɔ̀te Esibiti.

**Babidɔ̀nni kóo kpààti
dđòmmè Sosakinni mesáà**

(Wénté Sedemii 52:31-34)

²⁷Bè me mpī nSudaa kóo kpààti Sosakinni kékònnè Babidɔ̀nni, kè dè mmàke yebie nspísitāāti nè yèyiekè, otānkù tepítè nè odéríwè, diyìè sipísidé nè diyìènni yìè kè Babidɔ̀nni kóo kpààti Efidi-Medodakii di tikpàti, kóò kuó mmesémmè kóò kpeté kóò dènnè dikpetintou, ²⁸kóò nàké tináansàti, kóò níí nkoò mbaké bekpààtibè tɔ̀bè nè bèè do wē nke bo Babidɔ̀nni. ²⁹Kòò duó nkè Sosakinnii dáté tikpetínyààti, kényo nwenwe Babidɔ̀nni kóo kpààti borè o fòmmu mumɔ̀u mieke. ³⁰Kòò kpààti wèè nyé o kpéí nsáà, yewe yemɔ̀u duómè, o fòmmu mumɔ̀u mieke.

Bekpààtìbè tōmmú pátíri ketirì Di mpátíri tō tìi náàntì

Bekpààtìbè tōmmú pátíri ketirì nè didéři yè wète ke kònté tìi nàké tinti Sammuyèeri pátíri ketirì nè didéři ye mieke nè bekpààtìbè pátíri diketirì nè didéři ye mieke. Bekpààtìbè tōmmú páté yedé mieke ke né nàké kè dè ntukúnè Isidayèeribe nè Kuyie mbe kó metaummè.

De kó yepáte yèè ti benkú ke dō mbá nè meyei mmèè do Isidayèeri kó dikpààtìyuu nè Sudaa kperi, Kuyie nyí yè ndinùù kù do bè dǒunnè dì, ke dǒori kù bo yímè ké bè deeté bembè ku nìtìbè bèè bo Sudaa tenkè. De kó kuce kuù tu Dafiti nè Sadomǒw nè Sosafati nè Esekiasì nè Sosiasì nè betǒbè betǒbè bèè do dǒori Kuyie ndómè. Be kó medǒrìmè meè benkú Kuyie nkuù dómè kédòò kù do dǒunnè dii nùù ku nìtìbè

Dii pátíri ti benkú Kuyie nkuù tōmmú ketémè ku ciètè nè bè kànnemè ikuù nìùbè nè Defiibe. De kó dipátíri dii ti náa nDafiti weè do yàmè bè dǒmmè kémaá Kuyie nciètè, weè dǒu nyikuù tōmmú. Kè Sadomǒw weè né maá Kuyie nciètè.

Di mpátíri náàntì duó ke dǒmmè

1. Isidayèeribe kó iwuó 1-9
2. Sauri kó mukúú 10
3. Dafiti kó tikpàti 11-29

ISIDAYÈERIBE KÓ IWUÓ NDUÓ KE DǒMMÈ

Adammu kèntó kétuakenè
Esayuu kó iyaàbí

1 Adammu weè do peité Seti kè Setii peité Enosi. ²Kè Enosii peité Kenaa, kè Kenaa peité Matadeyèedi, kè Matadeyèedii peité Yederi. ³Kè Yed-

erii peité Enoki, kè Enokii peité Matusademmu, kè Matusademmu peité Demeki, ⁴kè Demekii peité Nōwee kè Nōwee peité ibí itāāti: Semmu nè Kammu nè Safeti.

⁵Kè Safetii peité Komèe nè Makoku nè Madaii nè Safāā nè Tubaadi nè Meseki nè Tidaasi. ⁶Kè Komèe peité Asekènaasi nè Difati nè Tokadima. ⁷Kè Safāā peité Edisaa nè Tadisa nè Kitimmu nè Dodanimmu.

⁸Kè Kammu peité Kuusi nè Misidaimmu nè Puti nè Kannahāā. ⁹Kè Kuusi peité Sebaa nè Afidaa nè Sabuta nè Dakima nè Sabutekaa. Kè Dakima kó ibí ntú: Saba nè Dedanni. ¹⁰Kè Kuusi yí képeité Nemudodi, weè do tú okpàriteu ketiwè ketenkè ínkè.

¹¹Misidaimmu, weè do tú Dudimmu kǒbe nè Anamimmu kǒbe nè Deabu kǒbe nè Nafutuyimmu kǒbe, be yààri. ¹²Patidoosi nè Kasiduimmu nè Kafutǒw, beè do tú Fidisitèèbe yààribè. ¹³Kè Kannahāā peité o kóo po Posidonni nè Eti. ¹⁴Kannahāā weè do tú Sebusiibe nè Amǒriibe nè Kidikasiibe ¹⁵nè Efiibe nè Adikiibe nè Sidoniibe, ¹⁶nè Adifadiibe nè Semadiibe nè Amatiibe be yààri.

¹⁷Kè Semmu kó ibí ntú Edammu nè Asuu nè Adipakisadi nè Dudi nè Aramu nè Uusi nè Udi nè Ketee nè Meseki. ¹⁸Kè Adipakisadii peité Sedaa, kè Sedaa peité Ebee. ¹⁹Kè Ebee peité ibí idéi. O kóo po yètiri do tú Meyatimè. Nè be kó tináànti Pedeki, ke yé de kó dimǒnni ndi benitìbè yàtemè. Kòo nantè yètiri ntú Yokitanni. ²⁰Kè Yokitannii peité Adimǒdadi nè Sedefu nè Asadimafeti nè Yedaki, ²¹nè Adodammu nè Usadi nè Dida, ²²nè Ebaadi nè Abimmayèedi nè Sebaa, ²³nè Ofidi nè Afidaa nè Yobabu. Yokitanni bí nyi memme.

²⁴Kè Semmu peité Adipakisadi, kè Adipakisadii peité Seda. ²⁵Kè Sedaa peité Ebeedi, kè Ebeedii peité Pedeki, kè Pedekii peité Deu. ²⁶Kè Deuu peité Se-

duku, kè Sedukuu peité Naᵛᵛ, kè Naᵛᵛ peité Teda,²⁷ kè Teda peité Abarammu. Kè dè mboní kè Kuyie nhò yu ke dᵛ Abarammu.

²⁸Kè Abarammu peité Isaki nè Isimayēeri. ²⁹Nte Abarammu yaàbí yètè. Kè Isimayēeri peité Nebayᵛti o kóo po, nè Kedaa nè Adeberi nè Mibisammu, ³⁰nè Misemaa nè Duma nè Masa nè Adadi nè Temaa, ³¹nè Yetudi nè Nafisi nè Kedimaa. Isimayēeri bí nyi memmē.

³²Kè Ketudaa, Abarammu do yíé kétúóté wèè nitipòkù kòo ò peité Simidanni nè Yokisanni nè Mēdanni nè Mandiyāā nè Isebaki nè Suaa. Kè Yokisannii peité Sebaa nè Dedanni. ³³Kè Mandiyāā peité Efaa nè Efee nè Enᵛki nè Abidaa nè Edidaa, Ketudaa bí nyi nè o yaàbí.

³⁴Kè Abarammu bire Isakii peité Esayuu nè Isidayēeri. ³⁵Kè Esayuu peité Edifasi nè Deuyēedi nè Yeusi nè Yaedammu nè Kodaa, ³⁶kè Edifasii peité Temaa nè Omaadi nè Sefi nè Katammu nè Kenasi nè Timuna nè Amadeki. ³⁷Kè Deuyēedii peité Naati nè Seda nè Samaa nè Misaa. ³⁸Kè Seii kóo íbí ntú: Dotanni nè Sobadi nè Sibeᵛᵛ nè Ana nè Disᵛᵛ nè Esee nè Disāā††. ³⁹Kè Dotāā peité Ōdi nè Omammu. Kè Dotāā tāū yètiri ntú Timuna, ⁴⁰kè Sobadi peité Adiyanni Manati nè Ebaadi Sefi nè Onammu kè Sibeᵛᵛ peité Aya nè Ana. ⁴¹Kè Ana peité Disᵛᵛ. Kè Disᵛᵛ peité Amidanni nè Esibanni nè Itidanni nè Kedanni. ⁴²Kè Esee peité Bideanni nè Safāā nè Yakāā, kè Disāā peité Usi nè Adanni.

Edõmmu eì kó bekpààtìbè

(Wénté Tenketé 36:31-43)

⁴³⁻⁵⁰Nte bekpààtìbè bèè do di tikpàti Edõmmu eì kéféi mbetòbè kè Isidayēeribe

mu nyí mǎke okpàati. Dinabaa eì kou Beᵛᵛ bire Bedaa weè do baké Edõmmu kékú kè Bosedaa eì kou Sedaa bire Yobabuu cᵛuté tikpàti, kékú, kè Temanni eì kou Usammu túóté tikpàti, kékú kè Afiti eì kou Bedadi bire Adadii di tikpàti, weè do dokénè Mandiyāā eì kòbe Mᵛabu eì, ké bè na. Ò ku dii m̀nni kè Masedekaa eì kou Sammudaa di tikpàti kékú. Kè Sauri weè do bo Deobᵛti eì kó kukó mborè kòo di tikpàti. Ò ku dii m̀nni kè Akibᵛᵛ bire Baadi-Ananni sᵛuté tikpàti. Ò ku dii m̀nni kè Pauu eì kou Adadi cᵛuté tikpàti ḱempo Masabu bire Matedēdi kó debire Metebeyēedi.

⁵¹Okpàati Adadii ku dii m̀nni kè Edõmmu naàm̀nkù kó bekóftìbè beè mbaké. Nte be yètè: Timuna nè Adifa nè Yeteti ⁵²nè Odibamaa nè Edaa nè Pinᵛᵛ ⁵³nè Kenasi nè Temaa nè Mibisaa ⁵⁴nè Makidiyēedi nè Idammu beè do tú Edõmmu naàm̀nti kó bekóftìbè ke baké.

Sakᵛbu bire Sudaa yaàbí

2 Nte Sakᵛbu bè do yu wè ke tú Isidayēeri o bí yètè: Dubenni nè Simmēᵛᵛ nè Defi nè Sudaa nè Isakaa nè Sabunᵛᵛ, ²nè Danni nè Sosefu nè Bensamee nè Nefutadii nè Kati nè Asee.

³Kè Sudaa puoke Kannahāā eì kóo sapàà Suaa, kòo ò peité initidabí itāāti: Ee nè Onanni nè Seda. Edi weè do tú Mpo, kédᵛᵛ ti Yiè nKuyie nyí dᵛ dè kè kùu ò kùu. ⁴Kè dè mboní kè Sudaa kóo dapàà mpokù Tamaa‡‡ ò peité initidabí tei idéi, kè bè mbè yu ke tú Pedesi nè Seda. O bí imᵛu kè ìi wēnné ḱembo initidabí iǹmm̀. ⁵Kè Pedesi kóo íbí ntú Etisidonna nè Amudi. ⁶Kè Sedaa peité Simudi nè Etanni nè Emanni nè Kadikᵛᵛdi nè Dada kè bè mbo initidabí iǹmm̀. ⁷Kè Kadimii peité

††1:38 + Wénté Tenketé 36:19-21.

‡‡2:4 + **Tamaa**: Wénté Tenketé 38.

Akaa[¶] weè do te kè Kuyie mmiekee do Isidayeeribe, ke yé ò do sɔnnemè Kuyie nyè mbè báá túóté dè kétéie. ⁸ Kè Etanii peité Asadia, ⁹ kè Etisidonni peité Yedameyedi nè Dammú nè Kadebu, kòo yètìrì terì ntú Kedubaii.

¹⁰ Kè Dammuu peité Amminnadabu kè Amminnadabuu peité Nasōō weè do tú Sudaa naámùnkù kóo kótì. ¹¹ Kè Nasōō peité Sadima kè Sadimaa peité Boasi, ¹² kè Boasii peité Obedi, kè Obedii peité Sese, ¹³ kè Sese peité ibí iyiekè. Kòo kóo po ntú Ediabu kòo nante Abinnadabu kè Aminnadabuu nante Simmea, ¹⁴ kè Samaa nante Netanneyedi, kè Netanneyedii nante Dadaii. ¹⁵ Kòò me ntó nante Osemmu, kòo nante Dafiti, ¹⁶ kè be tábè ntú Seduya nè Abikayeedi, kè Seduyaa peité Abikaii nè Soabu nè Asayeedi kè bèe wěnné bètāāti. ¹⁷ Kè Abikayeedii peité denitidabire kè bèe dè yu ke dò Amasa o cice do tú Yete Isimayeri wu kou.

¹⁸ Kè Esidonni bire Kadebu pokù Asuba peité ibí inàà kè denitipobire yètìrì ntú Yediyoti nè inítidabí itāāti Yesee nè Sobabu nè Adidonni. ¹⁹ Asuba ku dii mōnni kè Kadebuu puoke Efadati kè Efadatii peité Uuri. ²⁰ Kè Uuri peité Udi kè Udii peité Besadedi.

²¹ Etisidonni mōke dii mōnni yebie nsipísikuḍ, képuoke Kadaadi cice Makidi kóo sapàà nkòo ò peité Sekubu. ²² Kè Sekubuu peité Yaii weè do tieke yehékè sipísidé nè yētāāti Kadaadi tempē mmieke. ²³ Kesuu eì nè Adamu eì kè ye kpààtìbèe fiete Yaii kétéie yehékè nè Kenati eidiè, nè yehékè yèè yè tōkénè yemḗu kè yèe wěnné yehékè sipísikuḍ. Bèè do bo ye mieke bemḗu bè do tú Kadaadi cice Makiidi yaàbí nyi. ²⁴ Etisidonni weè do po Abiya kékú kè Kadebuu duónè o pokù tḗu Efadata kòo

ò peité denitidabire, kè bèe dè yu ke dò Asuu, weè do keté Tekoa eì.

²⁵ Kè Etisidonni kóo po Yedameyedi pié ibí péu kè Dammú ntú o kóo po kénante Buna, kè Buna nante Odeni, kè Odenii nante Osemmu, kè Osemmu nante Aiya. ²⁶ Kè Yedameyedi puoke onitipòkù tḗu Atada kòo ò peité Onammú. ²⁷ Kè Yedameyedi kóo po peité Masasi nè Yaminni nè Ekee. ²⁸ Kè Onammuu peité Sammai nè Yada. Kè Sammai peité Nadabu nè Abisuu. ²⁹ Kè Abisuu puoke Abiyaii kòo ò peité Abanni nè Mōdidi. ³⁰ Kè Nadabuu peité Sededi nè Apayimmú, kè Sededii kú bá ò í mōḗte debire. ³¹ Kè Apayimmuu peité Iseii, kè Iseii peité Sesāā, kè Sesāā peité Adaii. ³² Kè Sammai nantè Yada peité Yete nè Sonnatāā, kè Yete kú bá ò í mōḗte debire. ³³ Kè Sonnatāā peité Pedeti nè Sasa. Yedameyedi yaàbí nyi memme.

³⁴ Sesāā í mpeité inítidabí, képeité inítipobí máà, kémmeke o tōnti Esibiti eì kou mḗu kè bè ò yu ke tú Yada, ³⁵ kòo ò duḗ nho kóo sapàà mmḗu kòo ò puoke kòo peité denitidabire, kè bèe dè yu ke dò Ataii. ³⁶ Kè Ataii peité Natāā, kè Natāā peité Sabadi. ³⁷ Kè Sabadi peité Efudadi, kè Efudadii peité Obedi. ³⁸ Kè Obedii peité Yeu, kè Yeuu peité Asadia. ³⁹ Kè Asadia peité Edesi, kè Edesii peité Edasaa. ⁴⁰ Kè Edasaa peité Sisimaii, kè Sisimaii peité Sadummu. ⁴¹ Kè Sadummu peité Yekammia, kè Yekammia peité Edisamaa.

⁴² Kè Kadebuu peité o kóo po Mesa kòo nante Yedameyedi, kè Mesaa peité Sifi nè Madesa, kè Madesaa peité Ebuḗḗ. ⁴³ Kè Ebuḗḗ peité Kodaa nè Tapua nè Dekemmu nè Sema. ⁴⁴ Kè Sema peité Daammú, kè Daammuu peité Yodikoammu, kè Dekemmu peité Sammai. ⁴⁵ Kè Sammai peité Maōō, kè Maōō peité Beti-Sudi. ⁴⁶ Kè Kadebuu puoke oni-

[¶]2:7 **Akaa:** Sosuwee pátìrì mieke bè we nyu ke tú Akāā.

Sekanniya. ²²Kè Sekanniya peité ibí ikuò: Semmaya nè Atuusi nè Ikadi nè Badia nè Neadia nè Safati. ²³Kè Neadia peité ibí itāāti Edioyennai nè Isikia nè Asidikammu. ²⁴Edioyennai do peité inidabí iyiekè ndi. Odafia nè Ediasibu nè Pedaya nè Akubu nè Yoananni nè Dedaya nè Ananni.

Sudaa bí nè o yaàbí

4 Sudaa peité ì bí do tú: Pedesi nè Etis-ibonni nè Kadimii nè Uuri nè Sobadi. ²Kè Sobadii peité Deayaa kè Deayaa peité Yaati kè Yaatii peité Aummai nè Daadu beè do tú Sodaa naàmùnkù kòbe kó beyààribè.

³⁻⁴Efadata kóo po do tú Uuri, weè keté Betideemmu èi képié inidabí: Etammu nè Sisedeedi nè Isema nè Idibasi nè denitipobire Asedeponni, kéyíé képeité Pennuyeedi wèè keté Kedwari èi, kéyíé képeité Esee wèè keté Usaa èi.

⁵Asuu weè keté Tekoa èi kempo benitipòbè bèdébè Edaa nè Naada. ⁶Kè Naada peité inidabí inàà Ausammu nè Efee kè Efee nante Teminni kè Teminnii nante Aasitadi. Naadaa kó ibí nyi memme. ⁷Kè Edaa peité ibí itāāti Sedeti nè Soaa nè Etina.

⁸Kè Kōtīi peité Anubi nè Sobeba weè do tú Adummu Adadeyeedi bire naàmùnkù kòbe yaàri.

⁹Yabesi do tú oniti nwe bè bùs wè kè dè pēētē o tebí. O yō do ò peí kēfēútē mediē mme kè deē nte kòo ò yu ke dō Yabesi.

¹⁰Weè do bāntē Kuyie nke dō: Kuyie nyIsidayeeribe tū nkù á m pā mesàà, n yíé m mōke dè, nni nkānké meyei nnē mēfēútīmē memōu. Kè Kuyie nhò duó nhò kù mōo dè. ¹¹Suaa kóo kóti Kedubu weè peité Meii, kè Meii peité Esitōō. ¹²Kè Esitōō mbo Beti-Dafaa képeité Paseāā nè Teina kòo keté Naasi èi kè be yaàbí mbo Dekaa èi.

¹³Kè Kenaai peité Otinniyeedi nè Sedaya. Kè Otinniyeedi peité Atati nè Meonōtaii. ¹⁴Kè Meonōtaii peité Ofidaa, kè Sedayaa peité Yoabu weè do tú beyántibè yaàri, bèè do bo kubiriku bè tu kù beyántibè biriku.

¹⁵Kè Yefundee bire Kadebuu peité inidabí itāāti: Idu nè Edaa nè Naammu. Kè Edaa peité Kenasi.

¹⁶Kè Yadeyeedii peité Sifi nè Sifaa nè Idiyyaa nè Asadeyeedi.

¹⁷⁻¹⁸Kè Esida peité Yetēe nè Mededi nè Efee nè Yanōō, kè Mededii puoke Esibiti kóo kpààti kóo sapàà Bitiya, kòo peité Midiyammu nè Sammai nè Iseba wèè keté Esitemōa èi. Kè Mededii yíé képuoke Sudaa kó kuwuō kou, kòo ò peité Yededi nè Ebee nè Yekutiyyeedi. Kè Yededii keté Kedōō èi, kè Ebee keté Sokoo èi, kè Yekutiyyeedii keté Sandoyaa èi.

¹⁹Kè Odiya puoke Naammu tāū. Weè kó iyaàbí do tú Kadimiibe nè Makatiibe, kè Kadimiibe mbo Keidaa èi kè Makatiibe bo Esitemōa èi.

²⁰Kè Simōō peité Amunōō nè Dinna nè Benni-Anaa nè Tinōō. Kè Iseii naàmùnkù kòbe ntú Soeti nè o bire.

²¹⁻²²Kè Sudaa bire Sedaa peité Ee nè Dada nè Yokimmu nè Soasi nè Sadafi, kè Edii keté Deka èi, kè Dada keté Madesa èi kéyíénè beyaàdùòbè bèè do duòkù tiyaàkpeti be kó tinaàmùnti beè do bo Iseti Asebeaa èi. Kè Yokimmu kòbe mbo Koseba. Soasi nè Sadafi kè bèe puoke Mōabiibe kè mu nyí konní Deemmu. De kó tināānti tu tili dōō tinti nè dimōnni. ²³Bè do tú beyaamaribè mbe kēmbō Netaimmu èi nè Kededaa èi okpààti borè kòo maà tiyaati.

Simmeōō kó ibí

²⁴Kè Simmeōō peité Nemmyeedi nè Yaminni nè Yadibu nè Seda nè Sauri. ²⁵Kè Saurii peité Sadummu, kè Sadummu peité Mibisammu, kè Mibisammu peité Misemaa. ²⁶Kè Misemaa peité

Amuyeedi kè Amuyeedii peité Sakuu kè Sakuu peité Simmeii. ²⁷ Kè Simmeii peité initidabí tepítè nè ìkuò initipobí ìkuò. O tebíí í mpeité kè dè nsù deè te kè Simmeṣṣó kó kuwuò nyí nsù ke mànnè Sudaa kòku mamè.

²⁸⁻³² Dafiti mu nyí còuté diì m̀nni tikpàtì kè Simmeṣṣó kó kuwuò nkòbe bo yèè ekè tu yie nè sii ekesí kéntò ké-tuòkenè Dafiti còuté diì m̀nni tikpàtì: Beerisebaa nè Mòdada nè Asaa-Suadi nè Bidaa nè Esemmu nè Todadi nè Betuyeedi nè Ɖdimaa nè Sikidaki nè Beti-Madikaboti nè Atisaa-Susimmu nè Betibidii nè Sadaimmu nè Etammu nè Ainni nè Dimɔɔ nè Tokenni nè Asāā. ³³ Nè sihekesí sii yè t̀kénè, kétuòkenè Badati yehékè bè do bo yènye. Bè c̀éí kó yeyètè bomu diheikèmpátíri mieke.

³⁴⁻³⁸ Nte Simmeṣṣó kó kuwuò nkó tinaàmùnti kó bekótìbè: Amasia bí do tú Mesobabu nè Yammidèki nè Yosaa. Asiadi weè do peité Sedaya, kè Sedayaa peité Yosibia, kòo né peité Yeu nè Sowèeri. Semmaya weè do peité Simidi kè Simidii peité Yedayaa kè Yedayaa peité Anɔɔ, kè Anɔɔ peité Sifei, kè Sifei kó ibí ntú Sisa nè Bennaya nè Yesimiyeedi nè Adiyedi nè Asayaa nè Yekoaya nè Yakoba nè Edioyennaii. Be kó kuwuò ndo sùú mmediè mme. ³⁹ Kè bèè cífétè kétuòke Kedɔɔ tenkè mànkú diyèè yìèní kèè bíékè kó kubiriku ke wanti bè bo ncèmmù dè be wūṣ, ⁴⁰ kèpétè dinaacènni sààrì kè di ndeu mesàà mbá òmòu í mbè kòónnè. Kammu yaàbí do de mbo nè dim̀nni. ⁴¹ Sudaa kóo kpààtì Esekiasì t̀ diì m̀nni tikpàtì, de m̀nni ndi bekpààtìbè ti bo ke yu bèè yètè bè domè de kó kutempè, képuò ntitouti nè yefe Kammu yaàbí do borè, kékuò benitìbè bèè do dè bo bemòu kédeè kékari deborè ke kpaá ke dè bo nè yíenní. Ke yé dinaacènni sààrì dè bomè bè bo ncèmmù dè be pe.

⁴² Kè Simmeṣṣó kó kunaàm̀nkù kòbe mabè sikòusinùmmù (500) kòte Edòmmu tempè nyetàrè kòku, kè Iseii bí inàà mbè ni beè tu: Pedatia nè Adia nè Defaya nè Usiyeedi. ⁴³ Kè bèè kuò Amadesiibe, bèè do yenté kénkpaa ke dè bo kédeè kékari. Kè be yaàbí kpaá dè bo nè yíenní.

Dubenni kó kuwuò

5 Dubenni weè do tú Sakòbu kóo po ke né duónè o cice pokù mòu, kè deè nte kòo paà Mpo dò nkétieke dè. Kè bèè dè duó nSosefu kó ibí, bá ò ténke í ncómmù o f̀tìrì. ² Kè Sudaa kó kuwuò nkpenke kèpèètè o tebíí kpeyi. Weè kó kuwuò mmieke nke okpààtì do yènnímè kèmbaké Isidayeribe. Kè Sosefu bí ìi baa né nte Mpo ṣ nte dè. ³ Kè Sakòbu kóo po Dubennii peité initidabí inàà. Enòki nè Paduu nè Etisibonni nè Kadimii.

⁴ Kè Sowèerii peité Semmaya kè Semmayaa peité Kòku kè Kòkuu peité Simeii, ⁵ kè Simeii peité Mísee kè Mísee Deaya kè Deaya peité Baadi, ⁶ kè Baadii peité Beedaa. Beedaa do tú Dubenni kó kuwuò nkóo kpààtì nwe. Kè Asidii èi kóo kpààtì Tikidaa Fadasaa ò pí nkékònnè Asidii tenkè.

⁷ Nte Beedaa tebíí naàm̀nti mieke bèè do tú beniùbè bè do bè kàà nkè bè ntùmmè betòbè. Yeiyeedi weè do tú oketiweè. Kè Sakarii ntú odèrì. ⁸ Be kó dif̀nkùò kè Bedaa ntùnní. Ò do tú Sowèeri naàm̀nkù kou nwe, Sema yaàbire. Kòo cice tú Asaii.

Beè kó tinaàm̀nti kòbe do bo ketenkè kèè bo Adowee tempè nkubakù c̀anku bíékè kéntò kétuòkenè Nebo t̀ari nè Baadi-Neɔɔ èi kubakù you bíékè. ⁹ Be kó ketenkè do keté diyèè yìèní kèè bíékè kó dikpàà ndi kéntò kédítènnè kukó nhEfadati ke yé bè do m̀kemè iwūṣ péu Kadaadi èi. ¹⁰ Sauri do tú diì m̀nni okpààtì kè bèè dokénè Akidiibe ké bè na

kéfiète be èi Kadaadi tempē diyèè yìèní kèè bíékè.

**Kadi kó kufuku do
duó ké dò mmèè boti**

¹¹ Kè Kadi yaàbí mbo Basāá kó ku-biriku kénto kétuakenè Sadikaa diyèè yìèní kèè bíékè ke bè èrínè. ¹² Kè Sowèeri kó kunaàmùnkù kuù mbaké tisònti kè bè mbo Basāá, kè Safāá kòku mbè pòkoo kényíènè Yanaii kòku nè Safati kòku. ¹³ Be kó difònkùdò kè tinaàmùnti teti mbo tìyiekè Mikayèeri kòku nè Mesudammu kòku nè Sebaa kòku nè Yodaii kòku nè Meyakāá kòku nè Sebaa kòku nè Siyaa kòku nè Ebeè kòku. ¹⁴ Be kó kunaàmùnkù kó beyààribè do tú Abiyai nè Uuri nè Yadoaa nè Kadaadi nè Mikayèeri nè Yesisaii nè Yado nè Busi. ¹⁵ Kunni yaabire Abidayèedi bire Aii weè do bè baké, ¹⁶ kémbo Kadaadi tempē Basāá tenkè ke né yíénè yehekè yèè dè tókénè, kè be naacènni ntú Sadonni kó kubiriku kénto kétuakenè be tenkè mànkù.

¹⁷ Kè bèè wāri bè yètè diheì kó yepáte mieke Yotammu tu dii mōnni Sudaa kòbe kóo kpààti nè Sedoboammu tu dii mōnni Isidayèeribe kóo kpààti.

¹⁸ Dubenni nè Kadi nè Manansee naàmùnkù kòbe kó dikéè teri bè do mòke behāāpòmbè sikòupísinàà nè sikòupísinàà nè sikòusiyiekè nè sipísikuò (44760) bè do tú bèè nò mbèmbe mudò mesàà ke tɔu tidòpìiti nè yekpàrise nè detānnè. ¹⁹ Kè bèè dokénè Akidiibe nè Ayetuu boti kòbe nè Nafisi boti kòbe nè Nadabu boti. ²⁰ De kó mudò mieke kè bèè banté ke dò nKuyie mbo tee, ké kù bàntè ké kù mɔɔ metèèm-mè. Kè kùu bè teennè kè bèè na Akidiibe nè bèè bè kòmmú, ²¹ kèpímmú be wūō ìi tu: Yòyóbè sikòupísinùmmù (50000) ipe nè sibɔɔ sikòupíkòupísidè nè sikòupísinùmmù (250000) nè sām-marímú sikòupísidè (2000) kèpímmúnè

benìtibè tekòupíkòutè kékònnè (100000). ²² Kè bèè kuɔ be dootitòbè péu ke yé de kó mudò do túmè Kuyie nkòmu mmu, kédeè kékari be tenkè kémbo kè Asidii kóo kpààti yàa bè pìmmúnè kékònnè o èi.

Manansee kó kuwuò ndikéè teri kòbe

²³ Kè Manansee kó kuwuò ndikéè sònnii kòte kékari Basāá tenkè, kénto kétuakenè Baadi-Edimɔɔ nè Senii nè Edimɔɔ tārè. Kè be wuò nsúú. ²⁴ Nte bèè do ni be cèí be yètè: Efee nè Iseii nè Ediyèedi nè Asidiyèedi nè Idimmèya nè Odafia nè Yadiyèedi. Bemɔu bè do tú bèè yètè fei bèmbe, yekòmbò yembè.

²⁵ Dubenni kó kuwuò nnè Kadi kòku nè Manansee kòku dikéè, kè bèè yete Kuyie mbe yembè do tú nkù, ké kù bùtínnè kékíé iwūō yebòkè ibotí tɛi do feu yè, kè Kuyie nyi kùò ké bè kànne. ²⁶ Mèmmè kè Kuyie nyIsidayèeribe tú nkùu ìi nhAsidii kpààtibè Pudi nè Tekidati-Fadasaa be mieke, kè bèè bè do mudò ké bè na ké bè pìmmú kékònnè Adaa èi nè Abɔɔ kperi nè Ada ye tenkè. Kè bèè mpekénè Kosāá kó kukó nke kpaá dè bo nè yíenní.

Defii kó kufuku duó ke dòmmè

²⁷ Defii kó ibí ìi tu: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ²⁸ Kè Keatii peité Amidammu nè Yesea nè Ebuɔɔ nè Usiyèedi. ²⁹ Kè Amidammu peité Anɔɔ nè Mòyiisi nè be tãù Midiyammu. Kè Anɔɔ peité Nadabu nè Abiu nè Edasaa nè Itamaa. ³⁰ Kè Edasaa peité Pinasi kè Pinasii peité Abisua. ³¹ Kè Abisua peité Buki kè Bukii peité Usi, ³² kè Usii peité Sedaya kè Sedayaa peité Medayɔɔti. ³³ Kè Medayɔɔtii peité Amadia kè Amadia peité Aitubu. ³⁴ Kè Aitubuu peité Sadòki kè Sadókii peité Aimasii ³⁵ kè Aimasii peité Asadia kè Asadiaa peité Yoananni ³⁶ kè Yoanannii peité Asadia weè do tú ikuó niùti Kuyie ncíètè mieke Sadoɔɔ do maá tè Sedisademmu. ³⁷ Kè Asadia peité

Amadia kè Amadiaa peité Aitubu ³⁸kè Aitubuu peité Sadɔki kè Sadɔkii peité Sadummu ³⁹kè Sadummuu peité Idikiya kè Idikiyaa peité Asadia ⁴⁰kè Asadiaa peité Sedaya kè Sedayaa peité Yosadaki. ⁴¹Kuyie ndo duó ndii m̀ǹǹni kè okpààti Nebukannesaa pí nSudaa kɔbe nè Sedisademma kɔbe ké we nwènnènè Yosadaki kékònnè Babidɔnni.

Defii kó kuwuo nkɔbe tɔbè

6 Defii kó ibí do tú: Kerisonni nè Keati nè Mɛdadi. ²Kè Kerisonni kó ibí ntú Dibini nè Simmeii. ³Kè Keati kpɛyi tú: Amudamu nè Isaadi nè Abunɔ nè Usiyɛdi. ⁴Kè Mɛdadi kpɛyi ntú Madi nè Musii. Beè do tú Defii kó kuwuo nkó tinaàmuntì kó beyààribè.

⁵Nte Kerisonni kó kunaàmunkù do duó ke dòmmè: Kerisonni weè do peité Dibini, kè Dibinii peité Yaati, kè Yaatii peité Simma, ⁶kè Simma peité Yoa kè Yoa peité Ido kè Ido peité Seda, nè Yeatidaii.

⁷Nte Keati kó kunaàmunkù duó ke dòmmè: Keati weè do peité Aminnadabu kè Aminnadabuu peité Kodee kè Kodee peité Aitubu. ⁸Kè Aitubuu peité Edikanaa kè Edikanaa peité Abiyasafu, kè Abiyasafuu peité Aimasii, ⁹kè Aimasii peité Taati kè Taatii peité Udiyɛdi kè Udiyɛdii peité Osiasii, kè Osiasii peité Sauri.

¹⁰Edikanaa do peité initedabí idéi ndi, Amasaii nè Aimoti. ¹¹Kè Aimotii peité Edikanaa, kè Edikanaa peité Safaii, kè Safaii peité Naati ¹²kè Naatii peité Sammuyɛri, ¹³kè Sammuyɛrii peité o kóo po Sowɛrii nè o nantè Abia.

¹⁴Nte Mɛdadi kó kunaàmunkù duó ke dòmmè: Mɛdadi weè do peité Madi, kè Madii peité Dibini, kè Dibinii peité Simmeii, kè Simmeii peité Usaa, ¹⁵kè Usaa peité Sima kè Simaa peité Akiya, kè Akiyaa peité Asaya.

¹⁶Bè tanné dii m̀ǹǹni Kuyie ntaummè tou ku ciètè mieke, kè Dafiti duó nkè Defii yaábí ii nte mudèmmù. ¹⁷Sadomɔ mu ndo í maá Kuyie nciètè Sedisademma kè beè te mudèmmù Kuyie ntaummè tou iikè ikuó yè ndè ndòmmè.

¹⁸Nte bèè do te mudèmmù nè be bío: Keati naàmunkù mieke Sammuyɛri yaábire Emanni Sowɛrii bire. ¹⁹⁻²³Nte o kó kuwuo ndo duó ke dòmmè: Sakɔbu weè peité Defii kè Defii peité Keati kè Keatii peité Isaadi, kè Isaadi peité Kodee kè Kodee peité Ebiyasafu kè Ebiyasafuu peité Asii kè Asii peité Taati kè Taatii peité Sefanniya kè Sefanniyaa peité Asadia kè Asadiaa peité Sowɛrii kè Sowɛrii peité Edikanaa kè Edikanaa peité Amasaii kè Amasaii peité Maati kè Maatii peité Edikanaa kè Edikanaa peité Sufu kè Sufuu peité Toaa kè Toaa peité Pedyɛdi kè Pedyɛdi peité Yeodammu kè Yeodammuu peité Edikanaa kè Edikanaa peité Sammuyɛri.

²⁴Kè Emanni tebite Asafu ncómmú o bakù you ke ni dident̀ǹni teri, ò do tú Simmeaa yaábire Bedikia bire nde. ²⁵⁻²⁸Nte o kó kuwuo ndo duó kè dòmmè: Defii weè do peité Kerisonni, kè Kerisonni peité Yaati kè Yaatii peité Simmeii kè Simmeii peité Sima kè Simaa peité Etāā kè Etāā peité Adaya kè Adayaa peité Seda kè Sedaa peité Etinii kè Etinii peité Madikia kè Madikiaa peité Basiya kè Basiyaa peité Mikayɛri kè Mikayɛrii peité Sima kè Simaa peité Bedikiaa kè Bedikiaa peité Asafu. Kè Defii weè ntú be yààri.

²⁹⁻³²Kè Emanni nè Asafu be tebite Etāā còmmú o bakù c̀ǹku ke ni dident̀ǹni teri. Ò do tú Abudi yaábire Kisi bire nde. Nte o kó kuwuo ndo duó ke dòmmè: Defii weè do peité Mɛdadii kè Mɛdadii peité Muusi kè Muusii peité Madi kè Madii peité Semmeedi kè Semmeedii peité Bani kè Bani peité Amisi

kè Amisii peité Idikiya kè Idikiya peité Amasia kè Amasiaa peité Asabia kè Asabiaa peité Maduki kè Madukii peité Abudi kè Abudii peité Kiisi, kè Kiisi peité Etanni.

³³Kè Defii kó kuwuo nkobe mpí mmuṭõmmú tẽmù mumou Kuyie nciẽtẽ mieke.

³⁴Anoo nè o bí beè do te bè bo mbenkùmè Kuyie nyiwũ benitibè kù pãa nyl, ke ì tũ ndiwũõṭõnni ìnkè, ke tuõ ntilúúnti dihúúntõnni ìnkè. Beè do te bè bo mpímmè mutõmmú mumou mùu tu Kuyie nciẽtẽ kõmu. Beè do te bè bo ndoõrimè meyei nciẽmmè kó ikuõ Isidayeeribe Kuyie ndo ti nàké ku kóo tõnti Mõyiisi ke yẽ ndemou dè dõ nkéndõmmè. ³⁵Nte Anoo yaabí: Anoo weè do peité Edasaa kè Edasaa peité Pinasi kè Pinasii peité Abisua. ³⁶Kè Abisuaa peité Buki kè Bukii peité Usi kè Usii peité Sedaya, ³⁷kè Sedayaa peité Medayoti. Kè Medayotii peité Amadia kè Amadia peité Aitubu, ³⁸Kè Aitubuu peité Sadoki kè Sadokii peité Aimasi.

Bè do duõ nyèè ekè Defii yaabí

³⁹Nte bè do totí mèè botí yehèkè Anoo yaabí: Bè do tãu tété kè Keati kó kunaãmunkù kobe beè ntú beketibè kéçoutè be kó ketenkè. ⁴⁰Yèè ekè do tú Ebunoo èi Sudaa tempè mmieke nè be wũ yó ncenti dè, ⁴¹kéduõ ndepaa nnè de kó sihekési Yefundee bire Kadebu. ⁴²⁻⁴⁵Kè bèè duõ nyikuõ nùtù Anoo yaabí Ebunoo disõri kó yehèkè. Ebunoo nè Dibunaa nè Yatiidi nè Esitemmoua nè Idenni nè Debii nè Asãa nè Beti-Semesi. Kè Bensamee kó kutempè nkpeye ntú Kebaa nè Adimeti nè Anatoti, kè de kó yehèkè wẽnné tepíftè nè yètãati nè bè wũ yó ncenti dè.

⁴⁶Kè bèè tãu tété kéduõ nKeati kó kunaãmunkù kobe tobè be kó yehèkè Efadaimmu tempè mmieke, nè Danni kó kutempè mmieke, nè Manansee kó

kuwuo ndikèè kùu bo diyie yìèní kè ku mieke. ⁴⁷Kè bèè duõ nKedisõ kó kunaãmunkù kobe be kó yehèkè tepíftè nè yètãati Isakaa nè Asee nè Nefutadii nè Manansee kó kuwuo itempè mmieke ìi bo Basãa tenkè mieke. ⁴⁸Kè bèè tãu tété kéduõ Medadi kó kunaãmunkù kobe be kó yehèkè tepíftè nè yèdèè, Dubenni nè Kadi nè Sabunoo be tenkè mieke. ⁴⁹Isidayeeribe do duõ nde kó yehèkè Defiibe, ké bè duõnnèmu be wũ yó ncenti dè. ⁵⁰Yehèkè ti nàké yèè kpéi yè do bo Sudaa nè Simmeõõ nè Bensamee be kó itempè mmieke nke, bè do tãu tété nwe ké yè mbè duõ.

⁵¹⁻⁵⁵Nte disõri kó yehèkè bè do duõ nyè Keati kó kunaãmunkù kobe Efadaimmu tempè mmieke nè Sisemmu tãrè koku mieke, yèè tu: Kesee nè Yokimeammu nè Beti-Onoo nè Ayanoo nè Kati-Dimoo ké bè duõnnè Manansee kó kuwuo ndikèè teri, dii bo diyie taà kèè bíékè de kó yehèkè yèè tu: Anee nè Bideammu, bè do yè mbè duõ, ké bè duõnnèmu be wũ yó ncenti dè.

⁵⁶⁻⁶¹Nte bè do duõ nyèè ekè Kerisonni kó kunaãmunkù kobe, Manansee kó kuwuo ndikèè dii bo diyie yìèní kèè bíékè kó kutempè mmieke Konaa èi nè Asitadoti yèè bo Basãa tenkè mieke. Isakaa kó kutempè mmieke ké bè duõnnè Kedesi nè Dabedati nè Damoti nè Anemmeii. Asee tempè mmieke ké bè duõ Masadi nè Abudonni nè Ukoki nè Deõbu. Nefutadii tempè mmieke ké bè duõ Kedesi èi dii bo Kadidee nè Amoo nè Kidiyataimmu. Bè do yè mbè duõ nké bè duõnnèmu be wũ yó ncenti dè.

⁶²⁻⁶⁶Nte bè do duõ nyèè ekè Medadi kó kunaãmunkù kobe, Sabunoo kó kutempè mmieke, de kó yehèkè tu yie: Dimmoo nè Taboo, ké bè duõ nDubenni kó kutempè nkùu bo kukó nSuditèè diyie yìèní kèè bíékè ke tókénè Sedikoo de kó yehèkè yèè tu: Dikpãa kó dihei Besee Yaasi nè Kedemoti nè Metaati. Kadi tem-

pē mmieke ké bè duś Damōti eì diì bo Kadaadi tenkè mieke nè Madaimmu nè Esibonni nè Yasee, kéänné bá diì eì nè be wūō yó ncenti dè.

Isakaa kó kuwuo ndo duś ke dōmmè

7 Kè Isakaa kó ibí mbo inàà: Toda nè Pua nè Yasubu nè Simmudonni. ²Kè Toda kpeyi ntú: Usi nè Defaya nè Yediyeedi nè Yammairi nè Ibusammu nè Sammuyeri, bèè do tú bèkótfbè Toda naàmùnkù mieke, ke tú yekōmbò yembè. Okpààti Dafiti baké diì mōnni bè do bo sikōupísisidé nè sikōupísidé nè sikōusikuò ndi (22600). ³Kè Usii kpeyi ntú Isidaya kè Isidayaa peité Mikayeri nè Abudiasi nè Soweedi nè Isiya bemōu memme bè do tú bèè kòtí bèmbe be cēi mieke. ⁴Be kó tinaàmùnti mieke kè benitidaabè bèè dō nkéna kékōte mudodò kè bè mbo sikōupísisitāāti nè sikōupísiikuò (36000), ke yé bè do mōkemè benitipòbè péu kè bèè bè pié ibí.

⁵Kè bèè kaa nyIsakaa kó kunaàmùnkù mieke bèè nō mmudodò ke tú yekōmbò yembè kè bè mbo sikōupísisini nè sikōupísiyiekè (87000).

Bensamee kó kuwuo ndo duś ke dōmmè

⁶Kè Bensamee kó ibí mbo itāāti Bedaa nè Bekēe nè Yediyaeyedi. ⁷Kè Bedaa peité inūmmù Etisibonni nè Uusi nè Usiyeedi nè Yedimōti nè Idi, bèè do tú yekōmbò yembè mbe ke baké be naàmùnti, bemōu kè bè mbo sikōupísisidé nè sikōupísidé nè sipísitāāti nè bènàà (22034). ⁸Kè Bekēe peité Semidaa nè Yoasi nè Ediesee nè Edioyennaii nè Omudi nè Yedemōti nè Abiya nè Anatōti nè Ademeti. Bekēe kó ibí nyi memme. ⁹Kè bèè kaa mbe kó tinaàmùnti kōbe kè bè mbo benitibè sikōupísisidé nè sikōusidé (20200) bèè nō mmudodò ke tú yekōmbò yembè. ¹⁰Yediyaeyedi weè do peité Bideanni kè Bideanni bí

ntú Seusi nè Bensamee nè Eudi nè Kennanaa nè Setāā nè Tadisisi nè Aisayaa. ¹¹Yediyaeyedi yaàbí nyi memme. Bá weè kōdò nkótí o naàmùnkù mieke, kè bèè bè kaa nkè bè mbo tekōupííítè nè sikōupísiyiekè nè sikōusidé (17200). Beè nō mmudodò ke tú yekōmbò yembè.

¹²Idi weè do peité Supimmu nè Upimmu, Kè Aee peité Usimmu.

¹³Kè Nefutadii bí ntú Yasiyeedi nè Kunni nè Yesee nè Sadummu. Bèè do tú Bidaa yaàbí nyi.

Manansee kó kuwuo nduś ke dōmmè

¹⁴Manansee pocēnni ò do tūóté di Asidii kōbe mieke weè do ò peité Asidiyeedi nè Makiidi, kè Makiidii peité Kadaadi, ¹⁵kè Makiidi waá nhonitipòkù képuó Supimmu kéwaá nhotōu képuó Upimmu, kēmmōke o tāū mōu kōdò yètiri tu Maaka. Makiidi bire terè do tú Sedofadi, kè Sedofadii pié initipobí máà. ¹⁶Kè Makiidii puoke Maaka kōdò ò peité denitidabire ké dè yu ke dō Pēdesi, kéyíé képeité deterè ké dè yu ke dō Sedesi kè Sedesii peité Udammu nè Dekemmu, ¹⁷kè Udammuu peité Bedanni.

Kadaadi naàmùnkù kōbe mbe memme. Kadaadi do tú Makiidi bire nde Manansee yaàbire.

¹⁸Kè Kadaadi tāū Amōdekētii peité Isehōdi nè Abiesee nè Mada. ¹⁹Kè Semidaa bí ntú: Ayanni nè Sisemmu nè Dikii nè Anniyammu.

Efadaimmu kó kuwuo nduś ke dōmmè

²⁰Kè Efadaimmu peité Sutēdaa kè Sutēdaa peité Bededi kè Bededii peité Taati kè Taatii peité Edeyada kè Edeyadaa peité Taati. ²¹Kè Taatii peité Sabadi nè Sutēdaa. Kè Efadaimmu bí tei idéi Esee nè Edeyaadi kè bè ndó kéfiēte Kadi eì kōbe kó iwūō kè bèè bè kù. ²²Kè bè cice Efadaimmu nkuò mbe kúú nke dō yewe péu, kōdò tebiì ò bāntè. ²³De kó difōnkūò kōdò duśnè o pokù

kòo púó nképeité denitidabire ké dè yu ke dò: Bediya, ke yé meyencaàrimè do bomè o cîètè. ²⁴Kòo yíé képeité denitipobire ké dè yu ke dò: Seeda, deè do maá Beti-Onɔɔ tenni ìnkè nè Beti-Onɔɔ biriku nè dihei bè tu di Usenni Seeda. ²⁵Kè Beda peité Defaa kòò peité Desefu kè Desefuu peité Tedaa kè Tedaa peité Taammu, ²⁶kè Teannii peité Daedanni kè Daedannii peité Ammiudi kè Ammiudii peité Edisamaa, ²⁷kè Edisamaa peité Nunni kè Nunnii peité Sosuwee.

²⁸Beè do te Betæedi ei nè be wūɔ yó ncenti dè, Nadaa diyie yìèni kèè bíékè, kènte Kesee ei nè Sisemmu ei nè be wūɔ yó ncenti dè diyie taà kèè bíékè kèntó kè-tuɔkenè Aya ei nè bè wūɔ yó ncenti dè.

²⁹Manansee kó ibí ì do te Beti-Seanni ei nè Taanaki kperi nè Mekidoo ei nè Dòdia nè be wūɔ yó ncenti dè.

De kó yehèkè Isidayeeri bire Sosefu yaàbí ì do yè ã.

Asee kó kufuku duó ke dòmme

³⁰Kè Asee peité Imuna nè Isifa nè Isifi nè Bediya nè be taũ Sedaa. ³¹Kè Bediya peité Ebee nè Madikiyæedi, weè do peité Bidisaiti, ³²kè Ebee peité Yafideti nè Somæe nè Otammu nè be taũ Saa. ³³Kè Yafidatii peité Pasaki nè Bimadi nè Asefati. Yafiti peité bẽmbe. ³⁴Semæe weè do peité Doka nè Ububa nè Aramu, ³⁵Edemmu weè do peité Sofaa nè Imuna nè Sedesi nè Amadi. ³⁶Kè Sofaa peité Saa nè Adinefee nè Suadi nè Bedi nè Imida, ³⁷nè Besæe nè Udi nè Samaa nè Sidisa nè Itidanni nè Beeda. ³⁸Kè Itidannii peité Yefundee nè Pisipa nè Ada.

³⁹Kè Udaa peité Ada nè Anniyæedi nè Disia.

⁴⁰Bemɔu memme bè do tú Asee yaàbí nyi memme. Beè do tú be cẽi kó bekótíbè, ke tú bekpàrĩnuɔmbe nè yekòm̀b̀ yem-bè. Kè bèe kaa Asee naàm̀nk̀ kòbe bèè

nɔ mmudoò kè bè mbo sikɔupísísidé nè sikɔupísíkuò (26000).

Bensamee kó kuwuɔ nkòbe bèè do bo Sedisademmu

8Nte Bensamee peité ibí ìnùmmù kè ì ntùmmè itòbè: ²Bedaa nè Asebeedi nè Aada nè Nɔo nè Dafa. ³Kè Bedaa peité Adari nè Keda nè Ayiudi ⁴nè Abisuaa nè Naama nè Aoa, ⁵nè Keda nè Sefammu nè Udammu.

⁶⁻⁷Kè Eudii peité Naamaa nè Aiya nè Keda. Bèè do tú be cẽi kó bekótíbè kẽmbo Keba kè bèe bè bèti kè bèe kɔte kẽmbo Mannaati ei. Usaa cice Keda nè Ahiudi beè do bè niité de kó dihei.

⁸⁻⁹Kè Sadaimmu beti o pobè bedé Usimmu nè Baada. Be kó difɔnkúò kòo m̀bo Mɔabu tempẽ nkéyíé kétúóté Odesi, kòo peité initidabí iyiekè: Yobabu nè Sibia nè Mesa nè Madikammu ¹⁰nè Yesusi nè Sakia nè Midima, beè do kótí be cẽi mieke. ¹¹O pokù Usimmu weè do peité Abitubu nè Edipadi. ¹²Kè Edipadii peité Ebee nè Miseammu nè Semmæedi. Weè do maá Onɔɔ nè Dòdi ekè nè sihekesi sù ì dè t̀k̀é.

¹³Bediya nè Semma beè do tú Ayanɔɔ ei kòbe cẽi kó bekótíbè. Beè do bèti Kadi ei kòbe. ¹⁴⁻¹⁶Kè Bediya kó ibí ntú: Aiyo nè Saasaki nè Yedemɔti nè Adadi nè Edeè nè Makayæedi nè Isepa nè Yoa.

¹⁷⁻¹⁸Kè Edipadi kó ibí ntú: Sebadia nè Mesudammu nè Isikia nè Ebee nè Isimedia nè Isidia nè Yobabu.

¹⁹⁻²¹Kè Simmèii kó ibí ntú: Yakimmu nè Sikidi nè Sabudi nè Edienaii nè Side-taii nè Ediyæeri nè Adaya nè Bedaya nè Simmuda.

²²⁻²⁵Kè Sasaki kó ibí ntú: Isepãã nè Ebee nè Ediyæeri nè Abudonni nè Sikidi nè Ananni nè Ananniya nè Edammu nè Anetotia nè Ifidea nè Pennuyæedi.

²⁶⁻²⁷Kè Yedoammu kó ibí ntú: Sammesedaii nè Seadia nè Atadii nè Yadesia nè Edia nè Sikidi.

²⁸ Beè do tú bèè kòtí be naàmùnti duş ke dōmmè kēmbō Sedisademmu.

²⁹ Kabaşş weè do keté Kabaşş eì kēmbō dī mieke kòo pokù yètìrì tu Maaka. ³⁰ Kòo bísapo tu Abudonni kòo nei ntú Tisuu nè Kiisi nè Baadi nè Nadabu, ³¹ nè Kedşori nè Aiyo nè Kesee, ³² kè Mitidotii peité Simma kè bè mbo Sedisademmu nè be tebíí.

Sauri yaàbí

(Wénté 9:39-44)

³³ Nee weè do peité Kiisi kè Kiisii peité Sauri kè Saurii peité Sonnatāā nè Madikisua nè Abinnadabu nè Esibadi. ³⁴ Kè Sonnatāā peité Mēdibaadi, kè Mēdibaadi peité Misee. ³⁵ Kè Misee peité Pitşş nè Mēdeki nè Tadea. ³⁶ Kè Aasii peité Yoada kè Yoadaa peité Ademeti nè Asimafeti nè Simidi, kè Simidii peité Mşsa. ³⁷ Kè Mşsaa peité Binnea, kè Binnea peité Defayaa kè Defayaa peité Edasaa kè Edasaa peité Aseedi. ³⁸ Kè Aseedii peité initidabí ìkuş: Asidikammu nè Bokedu nè Isimayeeeri nè Seadia nè Abudiasi nè Annani. Bemşu Aseedi bí nyi memme. ³⁹ Kè Aseedi mmşke o tebite kè te yètìrì tu Eseki, kòo peité o kóo po Udammu nè o nei Yeusi nè Edifedee. ⁴⁰ Kè Udammu kó ibí ntú yekşmbş yembè betāntāübè, kè bè mmşke initidabí pşu nè be yaàbí bemşu kè bè mbo tekşùtè nè sipísìnùmmù (150).

Bemşu Bensamee kó kuwuş nkşbe mbe memme.

Isidayeeribe bèè do niité kékonní Sedisademmu

9 Kè bèè kaa nyIsidayeeribe be wuş ntú nyitşbè ke dōmmè kēwāri be yètè, Isidayeeribe kpààtìbè nè Sudaa kşbe be páte mieke. De mōnni ndi bè pìmmúmè Sudaa kşbe kékōnnè Babidōnni, bè yete mēè kpéí nkuyie nkpeti. ² Isidayeeribe nè ikuş niùbè nè Defiibe nè bèè do teēnnè Defiibe Kuyie ncīētè kó mutōmmú, beè

do tú beketibè kēniité kékonní kékari be ekè.

³ Sudaa kşbe mabè nè Bensamee kşbe mabè nè Efadaimmu kşbe mabè nè Manansee kşbe mabè kè bèè kōtení kékari Sedisademmu.

⁴ Sudaa kó kuwuş mmieke Utaii weè do ni Pedesi kó kunaàmùnkù. Nte o yààribè kó kufuku do duş ke dōmmè: Sudaa weè peité Pedesi kè Pedesii peité Bani kè Banii peité Immuri kè Immurii peité Omudi kè Omudi peité Ammiudi kè Ammiudii né peité Utaii. ⁵ Sedoniibe kó kunaàmùnkù mieke be kóo po Asayaa weè do bè ni nè o bí. ⁶ Sedaa kó kunaàmùnkù mieke kè Yeuyeedi mbè ni. Sudaa kó kuwuş nkumşu kè bèè wēnnè kēmbō sikşusikuş nè sipísìwei (690).

⁷ Saduu weè do ni Bensamee kó kuwuş. Nte o yààribè kó kufuku do duş ke dōmmè: Asennuyaa weè do peité Odafia kè Odafiaa peité Mesudammu kè Mesudammu né peité Saduu. ⁸ Yedoammu bire Ibinniyaa weè do ni o kó tecīētè, kè Uusi bire Edanni nni o kpete. Mikidi weè peité Uusi kòo peité Edaa kòo nni bè cīētè. Ibinneyaa weè do peité Deuyeedi, kòo peité Sefatia, kè Sefatiaa peité Mesudammu kòo nni be kó tecīētè. ⁹ De kó benitibè do tú bèè kòtí bēmbē be cēí. Bembe nè be tebíí bemşu kè bèè wēnné kēmbō sikşusiwei nè sipísìnùmmù nè bēkuş (956).

¹⁰ Nte ikuş niùbè mieke bèè do konní be yètè: Yedaya nè Yoyadibu nè Yakinni. ¹¹ Asadiaa weè do kótí Kuyie ncīētè kó mutōmmú. Nte o yààribè do tūnnemè betşbè: Aitubu weè do peité Mēdayşti kè Mēdayştii peité Sadşki kè Sadşkii peité Mesudammu kè Mesudammuu peité Idikiya kè Idikiyaa né peité weè Asadia. ¹² Kòo tşu ntú Adaya nte o yààribè do tūnnemè betşbè: Madikiyaa weè peité Pasuu kè Pasuu peité Yedoammu kòo né peité weè Adaya. Kòo tşu ntú Masaii, nte o yààribè do tūnnemè betşbè: Imee

weè do peité Mesidomiti kè Mesidomiti peité Mesudammu kè Mesudamuu peité Yaseda kè Yasedaa peité Adiyèeri kè Adiyèeri né peité weè Masaii. ¹³Nè ikuú niùbè bèè kòtí be kó sicéí kè bè mbo benitibè tekoupiítè nè sikousiyiekè nè sipísikuú (1760) bemou bè do tú bediebè mbe Kuyie nciétè tómmú mieke.

¹⁴Defiibe kó kuwuwó mmieke Semmaya weè do ni Medadi kó kunaàmunkù. Nte o yààribè do tùnne bètòbè: Medadi weè do peité Asabia, kòo peité Asidikammu, kòo peité Asubu, kè Asubuu né peité weè Semmaya, ¹⁵Asafu kó kunaàmunkù mieke Bakibakaa weè do ni. Asafu weè do peité Sikidi kè Sikidii peité Misee kè Misee peité Matanniya kè Matanniyaa peité Kadaadi kè Kadaadii peité Edesi kòò né peité weè Bakibakaa. ¹⁶Yedutunni kó kunaàmunkù Abudiasi weè do kù ni. Kè Yedutunnii peité Kadaadi kè Kadaadii peité Semmaya kè Semmayaa né peité weè Obudiasi. Edikanaa weè do peité Asaa kè Asaa né peité weè Bedekia. Kè bè mbo Netofaa èi kó kutempè mmieke.

¹⁷Nte yebòrè kó bebàribè kó yeyètè: Sadummu nè Akubu nè Tadimou nè Aimanni ke né yiénè be tebíí, kè Sadummu ntú be kóo kóti. ¹⁸Nè yiénní beè bàà okpààtí kó yebòrè diyèè yiéní kèè bíékè kpeye. Beè do tú beè bàà Defiibe kari kó yebòrè. ¹⁹Abiyasafu yaàbire Sadummu Kodee bire nè o tebíí beè do bàà Kuyie nciétè kó dibòrì nè dimònni be cicebè beè do tú beè bàà Kuyie nciétè kó dibòrì. ²⁰Edasaa bire Pinasi nè dimònni weè do tú be kóo niùti kè ti Yiè nKuyie nni nhò bonè. ²¹Kè Mesedemia bire Sakarii mbaà metaummè tou kó dibòrì.

²²Bè do bè tãátè be ekè mieke nke kè bè bo mbaà yebòrè bè do bè kàa mbemou kè bè mbo sikousidè nè tepítè nè bèdébè (212). Dafiti nè Kuyie mpããnaanti náantò Sammuyèeri beè do bè duó nde kó mutómmú. ²³Bembe nè be bí beè do

te bè bo mbaàmè ti Yiè nKuyie nciétè kó yebòrè beè do baànè metaummè tou nè dimònni.

²⁴Bebàribè do ò mbo tipítì tinàà ndi. Diyèè yiéní kèè bíékè nè di taà kèè bíékè nè kubakù youú nè kucànkù. ²⁵Kè be tebíí siì kpaá be ekè kè si níí kòtení be borè ke dò yewe yèyiekè. ²⁶Bèè do kóti yebòrè bààrimù bè do bo bèndà ndi ke níí ndè bo sáà. Defiibe beè do te bè bo mbaàmè Kuyie nciétè, nè tidieti ku ciétè kpàti borè. ²⁷Bè do wentí Kuyie nciétè pítì nti, beè do te bè bo ntè bàamè ke tè kpetírí bá dii kúnweñni.

²⁸Bèmbè be mieke beè do te bè bo ndakemè Kuyie nciétè nentí kpéí. Ke níí nyóó tì dènnení ké tì kàa, ke nyóó tì tanné ké tì kàa. ²⁹Kè bèè tãátè betòbè mabè be mieke kè bè ndake ikuú nentí kpéí nnè muyuo nsàdmù nè menàà nnè mekùò nnè tihúúnti nè metenie nfóme. ³⁰Ikuú niùbè bí ìi do te ì bo ndòrimè metenie nfóme.

³¹Defiibe mieke Kodee naàmunkù kou Sadummu bísapo Matitaa weè do te ò bo nkaatimè yekàtindà bè pãã nyè Kuyie.

³²Keati naàmunkù kòbe mabè beè do te bè bo mpúumè pèèbè bè pãã mbè Kuyie mbá tèè òmpùtè.

³³Defiibe beè do tú bedèmbè ke kóti be céí kè bè nhã Kuyie nciétè kó tidieti, beè do í pí mmutómmú tēmù mamù, be kó mutómmú do tú mudèmmù máa ndi kuyie nnè keyènkè.

³⁴Beè do tú beè kóti be céí mieke be yààribè wuó ntúmmè itòbè, kè bè mbo Sedisadèmmu.

Bè bàtemè Sauri yààribè

(Wénté Mukàmmù 8:29-38)

³⁵Yeiyeedi weè do keté Kabaãã èi kémbo di mieke kòo pokù yètìrì ntú Maaka. ³⁶Kè be bísapo yètìrì ntú Abudonni nè Tisuu nè Kiisi nè Baadi nè Nee nè Nadabu, ³⁷nè Kedou nè Aiyò nè Sakarii nè Mikidoti. ³⁸Kè Mikidoti peité

Simmammu kè bè mbo Sedisademmu nè be tebíí.

³⁹Nee weè do peité Kiisi, kè Kiisi peité Sauri. Kè Saurii peité Sonnatāā nè Madikisuaa nè Abinnadabu nè Esibadi. ⁴⁰Kè Sonnatāā peité Medibaadi, kè Medibaadi peité Misee. ⁴¹Kè Misee peité Pitōō nè Medeki nè Tadea. ⁴²Kè Aasii peité Yada, kè Yadaa peité Ademeti nè Asimafeti nè Simidi kè Simidii peité Mōsa. ⁴³Kè Mōsaa peité Binnea kè Binnea peité Defayaa kè Defayaa peité Edeyasaa kè Edeyasaa peité Aseedi. ⁴⁴Kè Aseedii peité initidabí iku: Asidikammu nè Bokedu nè Isimayeri nè Seadia nè Abudiasi nè Annani.

DAFITI, ISIDAYEERIBE KPAÀTÌ KÓ TINÁANTÌ

Sauri kó mukúú

(Wénté 1 Sammuyeri 31:1-13)

10 Fidisitēēbe beè do do Isidayeeribe mudò, kè Isidayeeribe kó behāāpòmbè ncokù kè bè bè puoti ditāri Kidiboa ke kò. ²Bè me nyí kécētinne Sauri nè o bí kékua o bí: Sonnatāā nè Abinnadabu nè Madikisuaa. ³Kè mudò fuute kè betāntāūbèe koute Sauri. ⁴Kè Saurii náké wèè tò o kpàrinenti ke dò: Kpate a kpàrisiè ké n ku n yí dó itayéí yembè n ku ké nni ndaí.

Wèè tò o kpàrinenti kò yote ke í nyie. Kè Sauri cós nho kpàrisiè kèdo di ínkè. ⁵Wèè tò o kpàrinenti kò yà ò kumè ke múncee cós nho kperi kèdo di ínkè kékú.

⁶Meṁme Sauri nè o bí itāāti bè kumè, be cīētè be mōu. ⁷Kè Isidayeeribe beè kó dimàà do bo kubiriku kè bèe yà Isidayeeribe cokùmè, kè mudò kònnè Sauri nè o bí, ke yóu be ekè kécoké, kè Fidisitēēbe kōtení ke yè kàri.

⁸Meṁme kè dèe wenté kè Fidisitēēbe kote kénkutiri becírìbè kèyà Sauri nè o bí kè bè ku ke duó Kidiboa tāri ínkè. ⁹Kè

bèe kuti Sauri kékééte o yuu kèwēnnénè o kpàrinenti kétúóté kékònnè, ké ti pīkéké Fidisitēēbe èi dimōu kénáké benitìbè nè yebòkè bè namè Isidayeeribe. ¹⁰Kè bèe túóté Sauri kpàrinenti kètanné be kó tebōcīētè, kétúóté o yukúú kénúnné be kó dibòò bè tu di Dakōō di kó ditou mieke.

¹¹Yabesi èi kòbe bemo bèe bo Kadaadi tempē mmieke bè kèè di mōnni Fidisitēēbe dōò dè Sauri demōu, ¹²kè benitidaabè yekōmbò yembè bemo ité kékote kétúóté Sauri nè o bí ké bè kònnè Yabesi èi kékūnné be kúú Yabesi èi kó mutie bè yu mù ke tú tedeménti mu také.

¹³Sauri do yete ti Yiè nKuyie nkpeti ni kè deè nte kòo kú. Ò do í yie nkétūnne ti Yiè nKuyie nkpeti, ò do bùtinné ku kuó nyi kémbouri tinūbooti, ¹⁴kéyete ò bo mbekùmè ti Yiè nKuyie. Kè ti Yiè nKuyie nyóu kòo kú kè kùu duó ntikpàti Sese bire Dafiti.

Bè pīmmè Dafiti tikpàti

(Wénté 2 Sammuyeri 5:1-3)

11 Kè Isidayeeribe bemo tíí nDafiti borè Ebunōō kòò nàké ke dò: Nte tínti ti tú a botí kòbe mbe kè ti wē mmeyī mmemāā. ²Nè dimōnniní Sauri do tú di mōnni okpàti kè fōō niú Isidayeeribe mudò. Ti Yiè nKuyie nda nàkémú fōō yó mbakémè ku nitibè Isidayeeribe, fōō yó ntúmè bè kóo kpàti.

³Meṁme kè Isidayeeribe kó bekótìbè bemo kote késónké Dafiti Ebunōō. Kòo bè dōnnè metaummè ti Yiè nKuyie nyiikè Ebunōō. Kè bèe ò còu mmekùù nkòò pī ntikpàti kòò bo mbaké Isidayeeribe ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Sammuyeri kényè ndè ndōmmè.

Dafiti tiekemè Sedisademmu

(Wénté 2 Sammuyeri 5:6-10)

⁴Dafiti nè o kòbe Isidayeeribe bemo, kè bèe báatí ke bo do Sebusiibe bèe do

bo Sedisademmu. ⁵ Kè Sebusiibe bèè bo de kó dihei mieke kè bèè náké Dafiti ke dð: A í tatiní di nhei!

Nè memme kè Dafitii fiète dihei kperi iduotí fité di Siyṽṽ. Kè bèè dè yu ke dð Dafiti ei Siyṽṽ. ⁶ Dafiti do béimmu ke dð: wèè bo niité képoté Sebusiibe weè yóo niité behāāpðmbè kè Seduyaa bire Soabuu niité képoté Sebusiibe kénitité behāāpðmbè.

⁷ Kè Dafiti mbo de kó dihei kperi iduotí fité di. Deè te kè bèè di yu ke tú Dafiti ei. ⁸ Kòo maá iduotí kéfité kutādèkù bèè ítún-né kù, ké kù yu ke dð Midoo kè Soabuu tũntè dihei sɔnni.

⁹ Memme kè Dafiti yètiri nfeirí, kè ti Yiè nKuyie Mpackedaa ní nhò bonè.

Dafiti kó behāāpðmbè yekðmbð yembè

(Wénté 2 Samuyeri 23:8-39)

¹⁰ Nte behāāpðmbè yekðmbð yembè bèè do bonè Dafiti o kpàti timɔu mieke, beè do wènnénè Isidayeeribe sɔmbe kè bèè pí nDafiti tikpàti kéntũ mbe Yiè nKuyie mbè náké tì. ¹¹ Nte de kó behāāpðmbè yètè: Yasobeammu, Akimɔniibe botí kou mɔu kó debire weè do kótí yekðmbð yembè bètāāti tĩnni, weè do èi nho kpānni kékuɔ benitibè sikɔsitāāti (300) dimònni dimáa.

¹² O kó difɔnkúð kè Edeasaa Dodo Ahoa ei kou kó debire nhò tũnko, ò do kɔké yekðmbð yembè bètāāti tĩnni mieke nke. ¹³ Ò do bonèmu Dafiti Pasi-Damimmu Fidisitēēbe do tii ndii mònni ke bo dokénè Isidayeeribe, kè Isidayeeribe kó behāāpðmbèè coké, ke sɔ ntidiiti bèè tú tì ðdisi ti kó kupaku dè bo. ¹⁴ Edasaa nè o kɔbe kè bèè cómmú ké kù fiète képoté Fidisitēēbe, kè ti Yiè nKuyie nduɔ nkè Isidayeeribeè bèè na ké bèè autè mediè.

¹⁵ Memme kè benitibè bètāāti bembe bèè ni benitibè sipísitāāti, kè bèè kɔtení ke bo yà Dafiti dipèri dii bo Adudammu tādènkù borè. De kó dimònni kè Fidis-

itēēbe bàté Defaimmu biriku ke kari. ¹⁶ Kè Dafiti mbo tecēkpetè mieke ke sɔri, kè Fidisitēēbe kó dikarì marì bo Betideemmu. ¹⁷ Kè Betideemmu ei bòri kó tebinte nie nkó kudókuu pí nDafiti, kòo saute ke dð: We mbo ndónní Betideemmu ei bòri kó tebinte nie kè n yà?

¹⁸ Ò yī memme kè bekpàrinuɔmbe bètāāti bembe kété Fidisitēēbe kó dihāāpðnkari kékɔte kédóni menie Betideemmu ké mè tɔní kòð duɔ nkòo yete ò bo yāmè, ké me pā ti Yiè nKuyie ké mè cóúnko ku iikè. ¹⁹ Ke béi nke dð: Ti Yiè nKuyie mbáa yie nkè n yà de kó menie, mè n dò mmeyii mme ke yé de kó benitibè cinnemè be bo nye, ke kááté mukúú nke kòte ke mè dònni. Kòo yete ò bo mè yāmè. De kó bekpàrinuɔmbe bètāāti beè do pí nde kó mutõmmú.

²⁰ Soabu tebite Abikaii weè do ni benitibè sipísitāāti, kékuɔnè o kpānni be dootitɔbè sikɔsitāāti (300), kòo yètiri feité benitibè sipísitāāti sinsi mieke. ²¹ Kè bèè ò dèúkunnè kè dèè pēēté sipísitāāti sinsi, o yètiri me nyí nfeité ke tũðke beketibè bètāāti kpɛye, kòo bèè baatè.

²² Yoyada dikðmbùð yiè nweè do peité Bennaya, o yààri do tú Kabuseyedi ei kou nwe, kòð mbaké benitibè péu, weè Bennaya do kùɔ Mɔabu ei kó bekpàrinuɔmbe bèdè, weè do kùɔ Mɔabu ei kó kubinku kó diciriciri muséè diemù kó diyie. ²³ Weè do wète kékuɔ Esibiti kou mɔu kòo okùmè bo métiri bèdè nè dikéè, kòo tɔ dikpānni kè dikpāndú mannè kupàakondùðdú, kè Bennaya fiète o kpānni kòð kùɔnè. ²⁴ Nte Yodayada bire Bennaya dð dè, kòo yètiri feité bekpàrinuɔmbe sipísitāāti bembe mieke. ²⁵ Ò do tú wèè yètiri fei wènwè benitibè sipísitāāti bembe mieke, ò me nné í ntũðke bètāāti bembe, kòo kpàati Dafitii duɔ nkè wè mbaké behāāpðmbè bèè bàà wenwe okpàati.

²⁶ Behāāpòmbè yekòmbò yembè tòbè do tú: Asaedi Soabu nantè nè Edananni Dodo Betideemmu èi kou kó debire. ²⁷ Nè Samoti Adodi èi kou nè Edesi Padonni èi kou. ²⁸ Nè Idaa Ekési Tekoa èi kou kó debire, nè Abiesee Anatoti èi kou. ²⁹ Nè Sibekaii Usaa èi kou, nè Idaii Ahoa èi kou. ³⁰ Nè Madaii Netofaa èi kou, nè Ededi Netofaa èi kou Baana kó debire. ³¹ Nè Itaii Dibaii Kibea èi kou kó debire Bensamee kó kutempē nkou, nè Bennaya Pidatonni èi kou, ³² nè Kasi èi kó ikó mpeémme kou Udaii nè Abiyeedi nè Betii Adaba èi kou, ³³ nè Baodimmu èi kou Asimafeti nè Sadibonni èi kou Ediaba. ³⁴ Kisōō èi kou Asemmu kó ibí tú: Sakee bire Sonnatā Adadii èi kou ³⁵ nè Adadii èi kou Sakaa bire Aiyammu nè Udii bire Edifadi, ³⁶ nè Mekeda èi kou Efee nè Padonni èi kou Aiya ³⁷ nè Kadimeedi èi kou Esido nè Esebaii bire Naadaii. ³⁸ Natāā tebite Soweeeri nè Akiditi botí kou Mikaadi. ³⁹ Nè Amōniibe botí kou Sedeki, nè Bedoti èi kou Nadaii wèè do tō Seduya bire Soabu kparinenti. ⁴⁰ Nè Yetee cītētē kou Idaa nè Kaarebu be cītētē temáá ndi, ⁴¹ Itiibe kó kunaàmunkù Udii Adaii bire Sabadi, ⁴² nè Dubenni kó kuwu nkou Sisa bire Adinna wèè do neinè behāāpòmbè sipísitāāti. ⁴³ Nè Maaka bire Annani nè Metenni èi kou Sosafati. ⁴⁴ Nè Asetado èi kou Usia nè Adowee èi kou Otammu bí Samma nè Yeyeedi, ⁴⁵ nè Semudii bire Yediayeedi nè o tebite Tisi èi kou Yoa. ⁴⁶ Nè Mataa èi kou Ediedi nè Edinammu bí Yedibaii nè Sosafia nè Mōabu èi kou Itima, ⁴⁷ kēyīnē Tisoba èi kōbe Ediyeeri, nè Obedi nè Yasiedi.

Benitibè ketibè bèè do wēnnénè Dafiti

12 Nte bèè do kōte kēwēnnénè Dafiti ke sō nhò bo Sikida ke sōri Kiisi bire Sauri kpéi, de yembè do tú yekòmbò yembè mbe, bekpàrinuombe, beè do 55 ò

teennè mudodò. ² Ke nō nke tāū kucānku nè kuyou, ke si dokùnè detánténditirè.

Bensamee naàmunkù kou Sauri tebí nsi, sù yètè tu yie: ³ Kibea èi kou Simaa bí, Soasi nè o tebite Ayesee wèè do ni be kó kunaàmunkù nè Asimafeti bí Yesiedi nè Pedeti nè Anatoti èi kōbe Bedakaa nè Yeuu. ⁴ Isimayaa Kabaōō èi kou, ohāāpònkperí wèè do ni behāāpòmbè sipísitāāti, ⁵ nè Kededaa èi kōbe Sedemii nè Yayeedi nè Yoanna nè Yosabadi, ⁶ nè Adufu èi kōbe Edusaii nè Yedimōti nè Beadia nè Semmadia nè Sefatia, ⁷ nè Koda naàmunkù kōbe Edikanaa nè Isia nè Asadeedi nè Yoesee nè Yasobeammu ⁸ nè Kedōō èi kōbe Sedoammu bí Yoeda nè Sebadia.

⁹ Be kó difōnkúò kē Kadi kó kuwu nkōbee tūnnōō kēwēnnénè Dafiti ò sōri dē dikpāā mieke. Yekòmbò yembè do mbe bekpàrinuombe bá wè kòò nō nke kēi kudōpikù, ke nō nke tāū yekpāā nke mōke yeciricirè kó yekòmbò ke cāā nsi-wéi cāāmè yetārè ínke. ¹⁰ Bè do bo tepíitè nè òmáá ndi, Esee wèè do tú oketiwè kē Abudiasi ntú odéríwè, kē Ediabu ntú otāānwè, ¹¹ kē Masemmana ntú onaanwè kē Sedemii ntú onummuwè, ¹² kē Ataii ntú okuónwè kē Ediyeeri ntú oyiénwè, ¹³ kē Yoana ntú oníínwè, kē Edisabadi ntú owéínwè, ¹⁴ kē Immeyau ntú opíínwè, kē Makemanaii ntú tepíitè nè oketiwè. ¹⁵ Kadi kó kuwu nkōbe mabè do mbe, bèè baké yehāāpòntirè be mieke, wèè tu osámpòú kòò wérímú mmānnè behāāpòmbè tekòutè (100) kōmu, kòò diwèè kōmu mānnè tekōupíitè (1000) kōmu. ¹⁶ Beè do sēnté kukó nSuditēē dibenni kóo tānkù ketiwè mieke, ke sō menie mpíe ke yènnè yekonnébìè kēbeti bèè maá ku také diyíè yìèni kèè bíkè nè di taà kèè bíkè.

¹⁷ Bensamee kó kuwu nkōbe mabè nè Sudaa kó kuwu nkōbe mabè kē bèè wēnné kékōte kēsōnké Dafiti ò sōri dē. ¹⁸ Kē Dafitii íténi kē bè co kēbēi nke dō: Kē

di kòtení m borè nè kunaatí nku ke bo n teennè n yóó yíemmu kè ti yèmmè wènné, kè di me nkòtení ke bo n soutému ké n fiténè n dootitòbè, m me nyí cààrè mùmamù, ti Yiè nKuyie nti yembè do tū nkù ti wúómmu ke bo ti púté. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nta Amasaii wèè do ni benitìbè sipísitàati kòò béi nke dō: Ti da wènnèmu.

Fó nDafiti Seseè birè ti da kómmúmu kunaatí nda bonè kémbonè bèè da teennè.

A kóo teènti tu ti Yiè nKuyie nku.

Kè Dafitii yie nké bè còuté, kè bè nwéínnè bèè baké yehāāpòntìrè.

²⁰ Meìmmè kè Manansee kó kuwu nkòbèe kòte Dafiti borè ke s'ò nhò kòte Fidisitēēbe dokù ndè Sauri ke bo bè wènnè. Ò me nyí mbè wènnèné ke yé Fidisitēēbe kó bekpààtìbè do nàkémè be máá kòò bèti ke dō ò yàà bo kón-té kéwènnèné o yiè nSauri ké bè kù. ²¹ Meìmmè Dafiti itémè kénwèti Sikidaa kè Manansee kó kuwu nkòbèe bembè nhò neínè. Beè yètè tu: Adinaa nè Yosabadi nè Yediyayeeeri nè Mikayeedi, nè Yosabadi, nè Ediu nè Sidetai. Bè do tú bèè ni bèmbè Manansee kó kuwu nkòbèe bá wè tekupíítè (1000). ²² Kè bè nteénnè Dafiti ke baké dihāāpòntìnni, ke yé bè do tùmè bemòu bekpààrìnuombe mbe, kòò bè baá mbèhāāpòmbè. ²³ Bá dii yiè kè Dafitii mpieti beteèmbè kòò kó dihāāpòntìnni dèùkú ke kpeñi.

Behāāpòmbè bèè do pī nDafiti tikpàti

²⁴ Nte behāāpòmbè bèè do báátí késònké Dafiti Ebunò ke bo ò cèí nSauri kpàti ti Yiè nKuyie ndo yè ndè ndòmmè.

²⁵ Sudaa kó kuwu mmieke behāāpòmbè bèè do tò tidòpiiti nè yekpāā bè do bo sikòupísikuò nè sikòusini ndi (6800). ²⁶ Simmeṣṣ kó kuwu mmieke kè bekpààrìnuombe mbo sikòupísiyiekè nè tekòùtè (7100). ²⁷ Defii kó kuwu mmieke kè sinitidabíi

mbo sikòupísìnàà nè sikòusikuò (4600), ²⁸ kéyíénè Yoyada wèè do baké Anò yaabí nè o kòbe kè bè mbo sikòupísitàati nè sikòusiyiekè (3700), ²⁹ nè odapàà nSadoki okpààrìnuònti nè o cìtè kó behāāpònkòtìbè sipísidè nè bèdèbè.

³⁰ Bensamee kó kuwu nkòbè Sauri tebíi sikòupísitàati (3000) sù do wènnè ke yé besúkùbè be mieke do kpaá tùmè Sauri fònkúò ndi. ³¹ Efadaimmu kó kuwu mmieke bekpààrìnuombe bèè yètè do fei be naàmùnti mieke kè bè mbo sikòupísidè nè sikòusini (20800). ³² Kè Manansee wuò nkó dikéè mieke kè bèe tāātè tekòupííítè nè sikòupísini (18000) kè bè bo kòte képiéké Dafiti tumè okpààti. ³³ Isakaa kó kuwu mmieke kè bekpààrìnuombe mbo sikòusidè (200) kémbaké be tebíi bè do tú bèè yè bèmbè Isidayeeeribe dō nkédòò tì nè bè dō nké tì dōò dii mōnni. ³⁴ Sabunòò kó kuwu mmieke kè behāāpòmbè mbo sikòupísìnùmmù (50000) ke yé mudòò, ke wāké mudòò kpéi nke mòke tikpààrìnenti timòu ke dokùnè be yèmmè memòu.

³⁵ Nefutadii kó kunaàmùnkù mieke kè behāāpònkòtìbè mbo tekòupíítè (1000) nè behāāpòmbè sikòupísitàati nè sikòupísiyiekè (37000) ke báátí tidòpiiti nè yekpāā. ³⁶ Danni kó kuwu mmieke kè behāāpòmbè bèè wāké mudòò kpéi, kè bè mbo sikòupísidè nè sikòupísini nè sikòusikuò (28600). ³⁷ Asee kó kuwu mmieke kè behāāpòmbè mbo sikòupísìnàà (40000) bèè nò mmudòò ke wāké mudòò kpéi ³⁸ nè iwuò nteì ì bo kukó nSuditēē yàà diyèè yìèni kèè bíékè Dubenni kòbe nè Kadi kòku nè Manansee kòku dikéè teri, kè bè mbo tekòupíkòùtè nè sikòupísidè (120000) ke mòke tikpààrìnenti timòu.

³⁹ Behāāpòmbè ti mè nnàké bèè kpéi bemòu bèè do wāké bèmbè mudòò kpéi nkédòòtè nè meyèmmè memàá kékòte Ebunòò képi nDafiti tikpàti. Besòmbè

bemɔu kɛ̀ bɛ̀ bɛ̀ wɛ̀nnɛ̀nɛ̀ meyɛ̀mmɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ pɛ̀ nɛ̀tikpàtɛ̀ Dafiti. ⁴⁰ Kɛ̀ bɛ̀ nké bo ke dɔ̀ yewe yɛ̀tããti ke wɛ̀nnɛ̀ Dafiti ke yo nke yɔ̀. Bɛ̀ tebí sɛ̀ do bɛ̀ bɛ̀nnɛ̀ mudii. ⁴¹ Kɛ̀ bɛ̀ peetitɔ̀bɛ̀ bɛ̀ yì tidiiti, kɛ̀túótɛ̀ Isakaa kó kutempɛ̀ nɛ̀ Sabunɔ̀ kɛ̀ntɔ̀ kɛ̀tuɔ̀kenɛ̀ Nefutadɛ̀ kɔ̀ku. Kɛ̀ bɛ̀ ntuoummu sãmmarímú nɛ̀ yòyòbɛ̀ nɛ̀ yesãmmarínarɛ̀^{§§} nɛ̀ inàake, tidiiti tibotí tibotí, muyuo nɛ̀ yekãtɛ̀ndã bɛ̀ dɔ̀nnɛ̀ yɛ̀ fiké kó yebe nɛ̀ fínyí kó yebe kperɛ̀ nɛ̀ menaà nɛ̀ mekùò nɛ̀ inàake nɛ̀ ipe pɛ̀u. Dɛ̀ do tú dibanni dieri ndi Isidayɛ̀ribe bemɔu kpɛ̀í.

Dafiti dómɛ̀ kékonnɛ̀nní Kuyie ntaummɛ̀ tɔu

(Wɛ̀ntɛ̀ 2 Sammuyɛ̀ri 6:1-11)

13 Kɛ̀ Dafitii tí nyIsidayɛ̀ribe kó benìùbɛ̀ bɛ̀è ni benìtìbɛ̀ bie nsikòupí, betɔ̀bɛ̀ sikɔu nɛ̀ behãpɔ̀mbɛ̀ iwɛ̀i yembɛ̀. ² Kòo bɛ̀ nãkɛ̀ ke dɔ̀: Kɛ̀ di wɛ̀ntɛ̀ kɛ̀ dɛ̀ wenni, kɛ̀ dɛ̀ bonní tí Yìè nKuyie mborɛ̀, tí tɔ̀ nkɛ̀ ti tebí sɛ̀ kpaá Isidayɛ̀ribe tempɛ̀ nyimɔu nɛ̀ ikuú niùbɛ̀ nɛ̀ Defiibe bɛ̀è bo Isidayɛ̀ribe ekɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ kɛ̀tení ti borɛ̀. ³ Kɛ̀ tí kɔ̀te kɛ̀tɔ̀ní ti Yìè nKuyie nti tú nkù taummɛ̀ tɔu, ke yɛ̀ ti do í dakemɛ̀ di kpɛ̀í Sauri kó dimònni.

⁴ Kɛ̀ ditinní dimɔu ti yie nke yɛ̀ di wùommɛ̀ kɛ̀ dɛ̀ wennimu ke dò nkɛ̀dɔ̀. ⁵ Kɛ̀ Dafitii tí nyIsidayɛ̀ribe bemɔu, kɛ̀túótɛ̀ bembɛ̀ nɛ̀ Esibiti kɔ̀be be tem-mãnkɔ̀ kɛ̀ntɔ̀ kɛ̀tuɔ̀kenɛ̀ Debo-Amati kɛ̀ bɛ̀ bo kɔ̀te Kidiya-Yeadimmu kɛ̀tɔ̀ní ti Yìè nKuyie ntaummɛ̀ tɔu. ⁶ Dafiti nɛ̀ Isidayɛ̀ribe bemɔu kɛ̀ bɛ̀ tí Badaa ɛ̀i Kidiya-Yeadimmu dii bo Sudaa tempɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ bo túótɛ̀ní ti Yìè nKuyie ntaummɛ̀ tɔu. Kuyie ntɔ̀rɛ̀ yɛ̀dɛ̀è bɛ̀ tu yɛ̀ beínkɛ̀mbàribɛ̀ yɛ̀ fɛ̀nti còmmú dii ìnkɛ̀ ti Yìè nKuyie mborɛ̀. ⁷ Meɛ̀mme bɛ̀ tũótɛ̀mɛ̀ ti Yìè nKuyie ntaummɛ̀ tɔu Abinnadabu cìtɛ̀tɛ̀

kɛ̀ di ãnnɛ̀ tenaasãntɛ̀ pãntɛ̀ mieke Usaa nɛ̀ Aiyo kɛ̀ bɛ̀ nderi inàake ì di tɔ̀. ⁸ Dafiti nɛ̀ Isidayɛ̀ribe bemɔu kɛ̀ bɛ̀ nyãnkɔ̀ ti Yìè nKuyie nyiikɛ̀ nɛ̀ be wɛ̀rímú mumɔu ke diɛ̀ nke bie ntibómbonti nɛ̀ tikùtìdùùti nɛ̀ yebàrɛ̀ nɛ̀ tikãpentɛ̀ nɛ̀ yetãtehe. ⁹ Bɛ̀ tũòke dii mònni Kidonni yìé borɛ̀ kɛ̀ in-àake ndó kɛ̀bɔ̀ ti Yìè nKuyie ntaummɛ̀ tɔu kɛ̀ Usaa youte o nùtɛ̀ ke bo di cùtɛ̀tɛ̀, ¹⁰ kɛ̀ ti Yìè nKuyie mmieke ò cùtɛ̀tɛ̀, kɛ̀ kùu ò potɛ̀ ò yòute mɛ̀è kpɛ̀í nho nùtɛ̀ ke kãákɛ̀ metaummɛ̀ tɔu. Kɛ̀ Usaa kú dende ti Yìè nKuyie nyiikɛ̀.

¹¹ Kɛ̀ dɛ̀e yonke Dafiti ti Yìè nKuyie mpotémɛ̀ Usaa kòo yú deborɛ̀ ke dɔ̀: Pedesi-Usaa kɛ̀ bɛ̀ kpaá me ndɛ̀ yu nɛ̀ yíenní. ¹² De yìé kɛ̀ Dafitii yɔ̀te ti Yìè nKuyie nke béi nke dɔ̀: M bo dáátí kɛ̀ ti Yìè nKuyie ntaummɛ̀ tɔu ta n cìtɛ̀tɛ̀dà?

¹³ Meɛ̀mme kɛ̀ Dafiti í nyie nke bo kòn-nɛ̀ ti Yìè nKuyie ntaummɛ̀ tɔu o cie, kɛ̀duó nkɛ̀ bɛ̀è di kòtenɛ̀ Kati ɛ̀i kou Obedi-Edõmmu cìtɛ̀tɛ̀. ¹⁴ Kɛ̀ di mbo o cìtɛ̀tɛ̀ ke dɔ̀ betããbɛ̀ bɛ̀tããti, kɛ̀ ti Yìè nKuyie nhò dɔ̀ mesàà nɛ̀ o cìtɛ̀tɛ̀ temɔu nɛ̀ ò mòke dɛ̀ demɔu.

Dafiti kàrimɛ̀ Sedisademmu

(Wɛ̀ntɛ̀ 3:5-9 nɛ̀ 2 Sammuyɛ̀ri 5:11-16)

14 Kɛ̀ Tiiri kóo kpàtɛ̀ Idammuu tɔ̀n-nɛ̀ benìtìbɛ̀ detekperɛ̀ kó ideí nɛ̀ bedabɛ̀súòbɛ̀ nɛ̀ betãcìfɛ̀bɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ bo maá Dafiti tekpàtɛ̀cìtɛ̀tɛ̀. ² Meɛ̀mme kɛ̀ Dafitii bantɛ̀ ti Yìè nKuyie nkuu ò duóm-mɛ̀ tikpàtɛ̀ kòò baké Isidayɛ̀ribe kɛ̀ kù dɛ̀úkunko o kpàtɛ̀ kù dɔ̀ mɛ̀è kpɛ̀í nyIsidayɛ̀ribe.

³ Kɛ̀ Dafiti mbo Sedisademmu kɛ̀wɛ̀te kɛ̀puoke benitipòbɛ̀ tɔ̀bɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ ò pié initidabí nɛ̀ initipobí. ⁴ Nte bɛ̀ do pié ì bí Sedisademmu i yɛ̀tɛ̀: Sammua nɛ̀ Sobabu nɛ̀ Natãã nɛ̀ Sadowɔ̀, ⁵ nɛ̀ Ibaa nɛ̀ Edisua nɛ̀ Edipedeti ⁶ nɛ̀ Nɔ̀kaa nɛ̀ Nefeki

§§12:41 + *yesãmmarínarɛ̀*: Dɛ̀è naá ndɛ̀nde sãmmarímú dɛ̀ me nyí tú sãmmarímú, sisɛ̀í nɛ̀ sãmmarímú dɛ̀ wɛ̀nnɛ̀ ke peitɛ̀ dɛ̀nde, kɛ̀ dɛ̀ cɛ̀nke bo de cuokɛ̀ dɛ̀ me nyí tú sãmmarímú yoo tesãntɛ̀.

nè Safia, ⁷ nè Edisamaa nè Beediyada nè Edifedee.

Dafiti namè Fidisitēēbe

(Wénté 2 Samuyeri 5:17-25)

⁸ Kè Fidisitēēbee keè Isidayeeribe còummè mekùò Dafiti, koò pī ntikpàti kòò bo mbè baké bemou. Kè Fidisitēēbee íté bemou kénwanti Dafiti ke bo ò pī nkè Dafitii tì kèè kébáátí káyéroo ké bè co. ⁹ Kè Fidisitēēbee tuokoo képitè Defaimmu biriku mieke. ¹⁰ Kè Dafiti beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kè n kòte ke dokénè Fidisitēēbe á bè ànné n nou miekaà? Kè ti Yiè nKuyie nhò tēñné ke dò: Kòte! N yóò bè ànnému a nou mieke.

¹¹ Kè Dafitii kòte ké bè do Baadi-Pedasimmu kéna Fidisitēēbe kébéi nke dò: Nè n ndùtè nte Kuyie mpètémè n dootitòbè menie nhōō kpété mēè botí kukpéroo.

Deè te kè bè yu de kó dibòrì ke tū Baadi-Pedasimmu. ¹² Kè Fidisitēēbee coké kébuónko bè bókè, kè Dafitii duó nkè bèe yè còu.

¹³ Kè dèe yíe kè Fidisitēēbe íténi képitè Defaiibe biriku. ¹⁴ Kè Dafiti wēte kébeé ti Yiè nKuyie nkè kùu ò nàké ke dò: A báá bè do be fōnkúò bíkè, á kónté medétimè ké bè dinté, detie mbè tu dè mukokudiè de kó kubiriku pèémme. ¹⁵ Kàa kèè dii mōnni kunampoo makù detie nyómmè á kétóo ké bè do, ke yé de mōnni ndi n kèróomè ke bo do Fidisitēēbe āāpōmbè ké bè poté.

¹⁶ Kè Dafitii dōò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì, kè bèe poté Fidisitēēbe kó behāāpōmbè, ké bè bèti Kabaōō kénto kētuakenè Kesee. ¹⁷ De mōnni kè Dafiti yètiriñ feité dihei dimou mieke, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè ibotí teii ò yòte.

Dafiti bàátimè ke bo kòte kétúóté Kuyie ntaummè tōu

15 Kè Dafitii maá sicéi dihei bè tu di Dafiti eì, kédeé kétunte ti Yiè

nKuyie ntaummè tōu yó nyíikú dè kédòò ditou. ² Kè Dafitii béi nkè dò: Kè dè í tū Defiibe ti í do nkéna kétúóté ti Yiè nKuyie ntaummè tōu, ke yé ti Yiè nKuyie mbe ntāātémè kè bè bo ndi tōu, ke pí ndi kó mutōmmú sáà.

³ Kè Dafitii tí nyIsidayeeribe bemou Sedisademmu mieke, kè bè bo kòte kékonnènní ti Yiè nKuyie ntaummè tōu ké di tanné kéinné kudieku ò tunte kù di kpéi. ⁴ Kòò tí nhAnōō yaabí ikuó nùbè nè Defiibe bemou, ⁵ kè Udiyedi mbaké Keati kó kunaàmunkù nè o tebíi kè bèe wēnné kémbo tekòtè nè sipísidé (120). ⁶ Kè Asaya mbaké Medadi kòku nè o tebíi kè bè mbo sikòusidé nè sipísidé (220). ⁷ Kè Soweeeri mbaké Kerisonni kó kunaàmunkù nè o tebíi kè bè mbo tekòtè nè sipísitāati (130). ⁸ Kè Semmaya mbaké Edisafāā kó kunaàmunkù nè o tebíi kè bè mbo sikòusidé (200). ⁹ Kè Ediyeeeri mbaké Ebunōō kó kunaàmunkù nè o tebíi kè bè mbo sipísini. ¹⁰ Kè Amminadabu mbaké Usayeedi kó kunaàmunkù mieke nè o tebíi kè bè mbo tekòtè nè tepítè nè bédébè (112). ¹¹ Kè Dafitii yú ikuó nùbè Sadōki nè Abiataa káyúnè Defiibe bèkuò, Udiedi nè Asaya nè Soweeeri Semmaya Ediyeeeri Amminadabu. ¹² Kòò dò: Dfi tu bèè baké Defiibe naámuntì, dōònè dimáà mewénkùmè kó ikuó, díndi nè di tebíi kékòte kétúóténí ti Yiè nKuyie tinti nyIsidayeeribe tū nkù taummè tōu ké di tanné n tunte dii bòrì di kpéi. ¹³ Ti do yóò di tóni meketimè mōnni kè di í bo, kè deè nte kè ti Yiè nKuyie nti poté, ti í tūnne mēè kpéi nku kuó yē nde ndōmmè.

¹⁴ De mōnni kè ikuó nùbè nè Defiibe kè bèe dōò bemáà mewénkùmè kó ikuó ke bo túóténí ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù taummè tōu. ¹⁵ Defiibe beè do di tounè ipàati ke níi ndi bukú ti Yiè nKuyie ndo nàké Mōyiisi ke yē ndè ndōmmè. ¹⁶ Kè Dafitii nàké Defiibe kó benitùbè kè dò bèe tāté be tebíi mieke bedèmbè bèè

nɔ nke bie ntikùtidùùti nè tibómbonti nè tikāpentí. Kè bè ndiè nke déúkùnkó ti Yiè nKuyie nyètiri nè diwèi. ¹⁷ Kè Defiibe tātātē Sowēeri bire Emanni nè Bedekia bire Asafu, kētātātē Medadi kó kunaàmùnkù mieke Kusaya bire Edanni. ¹⁸ Ke nè yíénè be tebíí sù do bè teénè mutómmú ke baànè yebòrè Sakarii nè Bennii nè Yaasiedi nè Semidamōti nè Yeiyēdi nè Unni nè Ediabu nè Bennaya nè Maseya nè Matitia nè Edifedeu nè Mikineya nè Obedi Edōmmu nè Yeiyēdi. ¹⁹ Be mieke Emanni nè Asafu nè Etanni beè do nɔ nke bie ntikāpentí disɔwūṣ kpeti tì kuṣ mmediè. ²⁰ Sakarii nè Asiyēdi nè Semidamōti nè Yeyēdi nè Unni nè Ediabu nè Maseya nè Bennaya kè bè mbie ntikùtidùùti metam-mè daamè kpeti. ²¹ Kè Matitia nè Edifedeu nè Mikineya nè Obedi Edōmmu nè Yeiyēdi nè Asasiaa beè do bie ntikùtidùùti iwēi ini kpeti, beè do niù iyie. ²² Defiibe kó bekótíbè mieke Kenania weè do ni beè tɔu metaummè tɔu, ò yē mēè kpéi de kó mutómmú. ²³⁻²⁴ Bedekia nè Edikanaa nè Obedi-Edōmmu nè Sesia beè do te yebòrè kó mubàrimù kè beè mbaà metaummè tɔu. Ikuṣ niùbè Sebanniya nè Sosafati nè Netanneyeedi nè Amasaii nè Sakarii nè Bennaya nè Ediesē beè do eu sihéu ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè.

Kuyie ntaummè tɔu konnímè Sedisadēmmu

(Wénté 2 Samuyēeri 6:12-19)

²⁵ Dafiti nè Isidayēeribe kó bekótíbè nè beè ni behāpòmbè tekɔpúitè (1000) kè bèe íté kékɔte ke bo túótíní ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu Obedi Edōmmu cíētè ké ndi kùntinní kè dè dò ndibanni mediè. ²⁶ Kè bèe fíe yenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè kè dè bo yie nkè ti Yiè nKuyie nteennè Defiibe beè tɔu ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. ²⁷ Dafiti do níí

mmupààkonkperímù kó diyaàbòrì ndi kénṣó ntekɔutēyaàbòtè péítè, bè dùùkenè tē mupààkommú sààmù. Kè Defiibe beè do tɔu ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu nè Kannia weè do bè ni de kó mutómmú mieke kè bè dàátí yèè yaàbòrè botí. ²⁸ Kè Isidayēeribe bemɔu ntóní ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu kè íútí nè diwèi ke eu ditáteheù nè sihāpònhéu ke bie nyebàrè nè tikāpentí nè tikùtidùùti nè tibómbonti.

²⁹ Ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu tùùkení dì mōnni Dafiti èi kè Sauri kóo sapàà Mikaadi nsíékéní tebòtè kényà okpààti Dafiti aumè ke puù. Kòo sènkèrì Dafiti.

16 Kè bèe tuokenè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ké dì tanné ditou Dafiti do dōṣ dī, ké dì ìnnè de cuokè kè Dafitii fíé ti Yiè nKuyie nyiwūṣ kétuɔ kékíé itei metaummè kpēyi. ² Ò dèè dì mōnni kémɔɔ ti Yiè nKuyie nkó mesàà Isidayēeribe ìnkè, ³ kédeè ké bè totí tidi-itì, benitidaabè nè benitipòbè, kéduṣ mbá wè pēè nè dikàtindàà bè dōṣnè dì yetebe bè tu yè dātí, nè dikàtindàà bè dōṣ nè dì fínnyì kó yetebè kperè.

Defiibe dièmmè ke sántí ti Yiè nKuyie

*(Wénté Yesāā 105:1-15
nè 76 nè 106:1, 47-48)*

⁴ Bè dèè memme kè Dafitii cónné ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè Defiibe, kè bè bo nkù dōnti ke kù sántí, ke déúkùnkó ku yètiri, kunku ti Yiè nKuyie nyIsidayēeribe tū nkù. ⁵ Asafu weè do bè baké kè Sakarii ò pòkoo, kényénè Yasiedi nè Semidamōti nè Yeiyēdi nè Matitia nè Ediabu nè Bennaya nè Obedi Edōmmu nè Yeiyēdi, kè bè mbie ntibómbonti nè tikùtidùùti, kè Asafu bie ntikāpentí. ⁶ Kè ikuṣ niùbè Bennaya nè Yayēdi kè bè eu sihāpònhéu ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè bá bè í ompu. ⁷ De kó diyie do tú diketiri ndi Dafiti duómmè kè Asafu nè o kɔbe kè bè bo sante ti Yiè nKuyie.

Bè dèntèmè feyènḡ

⁸ Déúkùnnenè ti Yiè nKuyie nyètìrì, ndontinè ku.
 Nákénè ibotí mieke tidietì kù dḡḡ tì.
⁹ Ndiènnè ke kù sántí mbiennè debémbénnè ku kpéí.
 Totínè di yèmmè tidietì kù dḡḡ tì kpéí.
¹⁰ Mpotínè ku, kunku kùù kpa meyei, kè diwèl ndi bo díndi bèè wanti ti Yiè nKuyie.
¹¹ Wète kéwammúnè ti Yiè nKuyie nè ku wērímu nè ku kpetì, nwantinè di bo nkù tḡkénèmè sáá.
¹² Dentenèní tidietì kù dḡḡ tì nè ku tōmmú càncàmmù, Dentenèní tibeéntì kù nàké tì kpéí.
¹³ Díndi ku kóo tōntì Isidayeeri kó feyanḡ díndi Sakḡbu yaàbí kù tāāté ì.
¹⁴ Kuù tu ti Yiè nKuyie, kuù bekùnè ketenkè kemḡ.
¹⁵ Di báá yè nku taummè kpéí. Di báá yè ku tannò kù dḡḡ nyè yó mbomu sáá nè ti bo mbomè.
¹⁶ Báá yènnè metaummè kù do dḡḡnèmè Abarahammu nyénè kù dḡḡnnè dii nùù Isaki.
¹⁷ Kù tāāté ke yóo dḡḡ tì Sakḡbu, kù dḡḡ mèè taummè nè Isidayeeri bè mè í yóo deè.
¹⁸ Kù béimmu ke tú: n yóo da duómmu Kannahā kó ketenkè. N duómmu de kó ketenkè fí nnè a yaábí.
¹⁹ Bá nè di í me nsūmè, ke í tú bèmabè, ke tú bepḡḡbè.
²⁰ Di do 55 ta ku mbotí kèyè kéta kutèkù nku, kéta di nkpààtìyuu kécánté diterì.
²¹ Kuyie mme nyí yóu kè bè di féù kù do puotìmu bekpààtìbè di kpéí.
²² Ke tú bè báá kááké ku nìtibè kù tāāté bè

ku pānāaḡntì náambè mbe bè báá bè cààrè.
²³ Ketenkè kemḡ kḡbe, ndiènnè ti Yiè nKuyie nkpéí. Mḡīḡkùnè yewe duómè tināaḡsààti ku deetímè kpeti.
²⁴ Nákénè yebotè ku kó tikpetì kpéí, nákénè ibotí tidietì kù dḡḡ tì.
²⁵ Ke yè ti Yiè nKuyie ndeumè, ke dḡ nti nkù sántí, kuù pèetè yebḡkè yemḡ ke dḡ nti nkù dé.
²⁶ Yebotè tū nyebḡkè nye, ti Yiè nKuyie nkuù dḡḡ kéínkè.
²⁷ Tikpetì nè kuwenniku dièkù dè bo ku borè nde. Muwērímu nè diwèl dè bo kuù borè.
²⁸ Kutenkù kumḡ kḡbe, ísántínè ti Yiè nKuyie, ndontinè ku, ku kpetì nè ku wērímu de kpéí.
²⁹ Ndéúkùnkone ti Yiè nKuyie nyètìrì. Tḡnèní yepārè kékḡtenèní ku borè. Kḡnkenè ku ììkè, ké nkù sántí kù dḡ mpáí páí nwe.
³⁰ Kutenkù kumḡ kḡbe, íkpeutínè! Ketenkè fííkúmu ke í nampú.
³¹ Kéínkè kḡbe diwèl ndi bo, ketenkè kḡbe, íyānkunè! Nákénè yebotè mieke ti Yiè nKuyie nkuù bakémè.
³² Dāmèèrì nè dèè bo o mieke, nyḡḡtinè! Dìkpáá nè dèè kó dimàà bo di mieke, nyānkunè!
³³ Títúúti kó detie nyíútínè ti Yiè nKuyie nkpéí. Kù kèrínimu ke yóo bekénè ketenkè kemḡ.
³⁴ Nsántínè ti Yiè nKuyie, kù wennimu, kè ku sémmè bo sáá. Di kù kuḡnnè ke dḡ:
³⁵ Tì deetè!
 Fḡḡ tú ti Yiè nKuyie nkùù ti deerí, ti fiete yebotè nḡu mieke, ti tíí nkè tí ndéúkùnko a yetisààrì, kè tí nda pḡtinè ke da sántí.
³⁶ Tì Yiè nKuyie nyIsidayeeri bè tū nkù

ku yètìrì deumu nsáà.

Kè Isidayeeribe beməuu cóúté ke dò: Dè mme ndò ti Yiè Kuyie nyètìrì ndeu!

³⁷ Kè Dafiti yóu Asafu nè o tebíí kè bè nkpaá ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu borè ke bo mpí mmutõmmú bè dò nké mmù pírímè bá dii yiè. ³⁸ Kè Yedutunni bire Obedi Edómmu nè Osaa nè be tebíí sipísikuò nè bèni kè bè mbaà yebòrè.

³⁹ Kè Dafitii dúú nyikuó nùtì Sadóki nè o tebíí ikuó niùbè tɔbè kè bè bo mpí Kuyie ntaummè tou dii bo Kabaõ kó ditõnni di kó mutõmmú. ⁴⁰ Kè bè nfeu iwūó ti Yiè nKuyie nke tuò ndiwūó tōnni ínke, bá dii kúnweñni nè kuyuoku, kéntū nyikuó ti Yiè nKuyie nduó nyi Isidayeeribe, ⁴¹ kényiénè Emanni nè Yedutunni nè besómbe bè do yu bèè yètè ké bè tãáté kè bè bo nsánti ti Yiè nKuyie ke yé kù sémmè deumè sáà. ⁴² Emanni nè Yedutunni beè do eu siháāpñheú ke biennè tikāpentì ke biennè ti Yiè nKuyie nkó iyie nkó debémbénnè kè Yedutunni bí baa dibòri.

⁴³ Dende kó difõnkúò kè bèè kúú mbe cèí. Kè Dafitii kò nho ciètè ke bo pā o kɔbe mesàà.

Kuyie ndóunnèmè dinùù Dafiti nè o yaàbí

(Wénté 2 Sammuyeri 7:1-17)

17 Kè Dafiti mbo o ciètè kénáké Kuyie mpāānāñtì náañtò Natāā ke dò: Nte mí nke ā detekperè kó teciètè, kè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ííkú ditou bè dōñnè di tiyààti. ² Kè Natāā ò tēñné ke dò: A yèmmè dò nhá dɔɔ tì kó dimàà, dɔɔ tì, Kuyie nda bonèmu.

³ De kó keyènkè kè Kuyie nnáké Natāā ke dò: ⁴ Kɔte kénáké n kóo tōnti Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, weè í yó m maá teciètè n yó nhā tè. ⁵ Nè n dènnení dii yiè Isidayeeribe Esibiti eì mieke n yí ta teciètè matè mieke nè yíenní. N do bè neínè, ke ā metaummè tou ndi. ⁶ Nè m bonè dii daà Isidayeeribe be

cèmmu mieke ke bè duú mbebaatíbè, m bá mbeke Isidayeeribe kóo nùtì mɔu, ke tú ò m maá teciètè nè detekperè kó ideí?

⁷ Á kɔte kénáké n kóo tōnti Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mfi tu ò do cèmmu ipe nyi kè nh ò tãáté kòò naá nyIsidayeeribe kóo kpààti. ⁸ Kè nni nhò niènnè ò kòrì yèè bòrè yemɔu, kè mfi kùò o dootitɔbè bèè do ò wetí bemɔu. Ke deúkunne o yètìrì kè di màatenè ketenkè kó bekpààtibè kpeye. ⁹ N yóó duómmu n nìtibè Isidayeeribe dikari ké bè kànnè kè bè ndè bo ke í yìèkù, kè ibotí yeiyi kó benitibè ténke báá bè féú, bè do bè féunko mèè botí. ¹⁰ N kànnè dii mōnni bebaatíbè kè bè mbe baké. N yóó duómmu kòo dootitɔbè ò bòúté. M béimmu ke tú n yóó ò duómmu teciètè.

¹¹ Ò we bo tuoke dii mōnni, kòo kò nho yembè kúú nkè, o kó difõnkúò m bo tãáté o bí o peité ì mieke o bire marè kè dèe sɔɔtè o kpàti kè n tì fíí. ¹² Deè yó m maá teciètè kè n fíí nde kpààtikàri, kè di mbo sáà. ¹³ Kè nni ntú de cice kè dè tu m bire, n yí yóó nóté n kó mesàà nde ínke n do mè nóté mèè botí okpààti wèè ò niiténè ke di tikpàti. ¹⁴ Deè yó mbaké n nìtibè sáà nè n kpààtiyuu kè de kpàti mbo sáà.

¹⁵ Memme Natāā nākémè Dafiti Kuyie nhò benke tì timɔu.

Dafiti bantèmè Kuyie

(Wénté 2 Sammuyeri 7:18-29)

¹⁶ Kè Dafitii kɔte Kuyie ntaummè tou borè kéta ké kù bántè ke dò: Áú n Yiè nKuyie, n tú we? N ciètè tu ñnte, kàa n dōò mesàà a mè nni ndōò mè, ¹⁷ ke wúó nkè dè í sànnè kàa nàá ndè yó mboní kàa dɔɔ dè mí nha kóo tōnti n ciètè. N Yiè nKuyie a n wènté kè dè dò n tú onitidiewè mɔu nwe. ¹⁸ Mí nDafiti n ténke né bo da béinnè ñnti? A n yémèmu mí nha kóo tōnti ke baa né dó ké n déúkunne. ¹⁹ Ti Yiè nKuyie! A n dó mèè kpéí nte kàa pí nde kó mutõndiemù ke bo benke a deumè ké í mɔke kumàнку. ²⁰ Ti

Yiè nKuyie! Òmòù í bo wèè da dònne. Bè ti nàkému a dḡḡ dèè kó dimàà, òmòù í bo wèè da dònne. ²¹ Kubotí makù í bo ketenkè kie nyínkè kùù dònne a nìtìbè Isidayeeribe a kḡtení ke deeté bè Esibiti ke bè dḡḡ a nìtìbè ke ni kè beti ibotí tei. A yètirì bo deuke mèè kpéí nkè bè da yote deè te kàa pī nde kó mutḡndiemù. ²² A tǎáté a nìtìbè Isidayeeribe kè bè bo ntú a nìtìbè mbe sǎà. Fḡ nti Yiè nKuyie nkàa bè te. ²³ Ti Yiè nKuyie, a béi ntí mí nha kóo tḡntí n kpéí nnè a dḡunnè dii nuù n ciètè kpéí ndi pī nsǎà kè di dḡḡ, a béi nke yē ndè ndḡmmè. ²⁴ Á nti pī nkè dèe yie nkàa yètirì ndeu, kè benitìbè béi nke dḡ: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè te Isidayeeribe, kàa fíí mmí nha kóo tḡntí Dafiti n ciètè. ²⁵ Ke yé fḡ nha mḡmmuḡ fḡḡ béi nke tú a bo n duḡ nteciètè bèè yóo sḡoté n kpàti, kè deè te kè n dàátí ke da báá. ²⁶ Áú! Ti Yiè nKuyie fḡḡ tu Kuyie, ke béi mmesàà a yó n dḡḡ mè mí nha kóo tḡntí. ²⁷ A dḡmu kédḡḡ a kóo tḡntí ciètè mesàà kè dèe yie nkòo ciètè nsókè tikpàti sǎà. Ke yé ti Yiè nKuyie nha ḡ nkàa pǎ dè mesàà mè ḡ mbomu sǎà.

Dafiti namè be peetitòbè

(Wénté 2 Sammuyeri 8:1-14)

18 Kè Dafitii na Fidisitēēbe kéfi-ete Kadi kó dihei nè yehekè yèè bè tḡkénè. Kè Fidisitēēbee ò bḡúté. ² Kòo nanè Mḡabu ei kḡbe kè bèè ò bḡúté kè nhò yietì dǎmpòḡ. ³ Kòo yíé kénà Tisoba ei dii bo Amati tempē mbíékè di kóo kpààti Adadesee ke sḡ nhò dḡ kébaatè kukó nhEfadati peém-mè kḡbe. ⁴ Kè Dafitii fietē sḡkpàrìnaasēi tekḡupíitè (1000) nè behǎāpḡnsǎndèèbè sḡkḡupísiyiekè (7000) nè behǎāpḡmbè bèè cènti nè be naàcèi sḡkḡupísìdè (20000) kékéké sḡkpàrìsēi duḡti késús nhomáà tekḡùtè (100). ⁵ Kè Sidii kḡbe bèè bo Damaasi kè bèè kḡtení kétee Tisoba kóo kpààti Adadesee kè Dafitii kuḡ benitìbè sḡkḡupísìdè nè sḡkḡupísìdè

(22000), ⁶ kékanne kùmandáàbè de kó kutempē mmieke kè bèè ò bḡúté kè nhò yietì dǎmpòḡ. Kè ti Yiè nKuyie nduḡ nDafiti muwērímú, bá kòḡ kḡte kèè bíékè wèè na. ⁷ Kòo fietē Adadesee āāpḡmbè dḡpḡiti mesḡḡ nkpeti kékḡnnè Sedisademmu, ⁸ kḡheí disḡḡwḡḡ mediè Adadesee kó yehekè yédéyè Tibati nè Kūnni ye mieke. Kè dè mboní kè Sadomḡḡ túóté de kó disḡḡwḡḡ kédḡḡnè kunankú nè yesǎnkè nè ti Yiè nKuyie nciètè kó tinenti.

⁹ Kè Amati kóo kpààti Touu keè Dafiti namè Tisoba ei kóo kpààti Adadesee āāpḡmbè bəmḡḡ, ¹⁰ kḡtḡḡ nho bire Adodammu okpààti Dafiti borè kòḡ bo ò dḡḡ nkòḡ sǎntenè ò namè Adadesee, kòḡ pǎ nè mesḡḡ nkó tinenti nè timátí pḡtí kpeti nè disḡḡwḡḡḡ kpeti. Ke yé Tou dootitḡḡ do túmè Adadesee. ¹¹ Kòo kpààti Dafiti de pǎ ti Yiè nKuyie nnè timátí pḡtí nè mesḡḡ nhò do eí dè ibotí tei mieke, Edḡmmu ei nè Mḡabu ei nè Amḡniibe ei nè Fidisitēēbe ei nè Amadeki kperi.

¹² Kè Seduia bire Abikaii do Edomiibe kékḡḡ benitìbè tekḡupíipítè nè sḡkḡupísini (18000) kubiriku bè tu kù mukḡkús nkó kubiriku mieke, ¹³ kékanne kùmandáàbè Edḡmmu kó kutempē nkumḡḡ mieke, kè Edḡmmu kḡbe bəmḡḡḡ naá nDafiti kó betḡmbè, kè ti Yiè nKuyie nhò duḡ muwērímú bá kòḡ kḡtè kè mudoḡ wèè na.

Okpààti Dafiti tḡmbè kó yeyètè

(Wénté 2 Sammuyeri 8:15-18)

¹⁴ Kè Dafiti mbaké Isidayeeribe bəmḡḡ, ke bè dḡḡri dèè wenni ke bè bekùnè kè dè wenni. ¹⁵ Seduya bire Soabu weè do baké behǎāpḡmbè, kè Aidudi bire Yosafati tu wèè tḡ dihei kó yepáte. ¹⁶ Kè Aitubu bire Sadaki nè Abiataa bire Abimedeki kè bè tu ikuḡ niùbè, kè Safesaa tu opátíwǎàti. ¹⁷ Kè Yoyada bire

Bennaya baké Kedetiibe nè Pedesiibe bèè bàa tekpààticiètè kè Dafiti bí o tũnko.

Bè diímmè Dafiti kó betũmbè ifei

(Wénté 2 Samuueeri 10:1-5)

19 Dende kó difũnkúò kè Amõniibe kóo kpààti Naasii kú kòo biree sooté o kpàti. ²Kè Dafiti dò: M bo dò Naasi bire Anunni mesàà, ke yé o cice do n dõòmè mesàà. Meñme ò tõmmè benitibè kè bè bo ò dõu nho cice kúú kòò bàñtè. Kè betõmbèe tuokoo Amõniibe ei Anunni borè ke bo ò bàñtè. ³Kè Amõniibe kóo kpààti tũmbèe náké Anunni ke dò: A yèmmè dò nDafiti dó kédéúkkunne a cice yetirí ndi ke tõnni kè bè bo da bántàà? Ò í bè tõnni kè bè bo paatè diheí ndi kèwètení kè di pñntàà?

⁴Kè Anunni duó nkè bèe pí nDafiti tõmbè kèkuó be deembii kékéké be yaábòrè kébennénè be fĩ ke né bè bèti. ⁵Kè ifeii bè auté mediè nkè Dafitii keè tii tũðkení o tõmbè kètõ mbenitibè kè bèe bèe co, kè bè náké ke dò: Dafiti yé ndi nkpaáo Sedikoo ke kèmmúnè di deembii bo yènnimè kè di né na kékonní.

Dafiti kpannèmè Amõniibe nè Asidii ei kòbe

(Wénté 2 Samuueeri 10:6-19)

⁶Kè Amõniibe banté bè wèñtémè Dafiti, kè Anunni nè o kòbe Amõniibe kè bèe yietí medítibii tekoupirítè (10000) Sidii ei kòbe bèè bo Mesopotamii, nè Maaka kòbe nè Tisoba kòbe kè bè bo bè duõnni behāāpòmbè nè behāāpònsāndèèbè nè sikpàrinaaséí. ⁷Kè bèe túóté sikpàrinaaséí sikoupirísitāāti nè sikoupirísidé (32000) nè okpààti Maaka nè o kòbe kè bèe kòtení kébáté Medebaa ìkè. Kè Amõniibe yènni be ekè kè bèe wènné ke bo do Dafiti nè o kòbe mudòò.

⁸Kè Dafiti tì kèè kédúonko o āāpònkóti Soabu nè behāāpòmbè bemou bèè no mmudòò. ⁹Kè Amõniibe yènni kèpén-né kudookoti diheí kó dibòrinùù kè

bekpààtibè bèè do kòtení ke bo bè tee kè bembe nhoke dikpàà mieke. ¹⁰Kè Soabu yà ò yóò bootemè o dootitòbè tipítì tidéti bie nho ìkè, betòbè o fñnkúò, kètāāté Isidayeeribe āāpòmbè mieke bèè no mmudòò kè bèe wetínné Sidii kòbe. ¹¹Kè Soabuu túóté behāāpòmbè sòmbe kédúo nho tebite Abikaii kè wenwe nè betòbè kè bèe wetínné Amõniibe. ¹²Kòo náké Abikaii ke dò: Kàa yà kè Sidii kòbe bo n na, á kòtení kè n teennè. Kè Amõniibe beè me ndó kè da na, n kotoo kè da teennè. ¹³Yáúkkunne a kònti kè tí dokénè dikòmbùù kédæetè ti nitibè nè ti Yiè nKuyie nti tũ nkú kó yehèkè. Kùu dòò kù dómè.

¹⁴Soabu nè o kó dihāāpòntĩnni kè bèe kété ke bo dokénè Sidii kó behāāpòmbè kè bèe coké. ¹⁵Amõniibe yà dii mònni Sidii kòbe cokémè, kécoké Soabu tebite Abikaii kékò mbe ei. Kè Soabuu kò nSedisademmu.

¹⁶Kè Sidii kòbee yà Isidayeeribe nè namè, kètõ nkè bèe ínni be kòbe bèè bo kukó nhEfadati kó diyàà. Kè Adadesèe kóo āāpònkóti Sofaki mbè ni. ¹⁷Kè bèe ti náké Dafiti kòò tíi nyIsidayeeribe bemou kèsénté Suditèè kètuòke kécómmú kè bèe wetínné kè bèe do mudòò. ¹⁸Dafiti nè o kó behāāpòmbè kè bèe bèe na kè bèe coké kè Dafiti nè o kòbe kè bèe kuò bèè dèke sikpàrinaaséí sikoupirísiyiekè (7000) nè bèè cènti sinaàcèi sikoupirísinàà (40000) kèkuonè ohāāpònkóti Sofaki wèè do bèe ni.

¹⁹Kè bekpààtibè bèè do teennè Adadesèe kè bèe yà Isidayeeribe nè namè kè bèe yie Dafiti kpeti kèmpí nho tõmmú bá Sidii kòbe ténke í nyie nke teennè mudòò Amõniibe.

Dafiti cõtémè Dabaa ei

(Wénté 2 Samuueeri 11:1. 12:26-31)

20 Kè dibenni terii yènni, bekpààtibè òò keté dii mònni mudòò, kè Soabuu niitè dihāāpòntĩnni dieri, kè bèe

do Amõniibe tempē nké bè pònte, képi Dabaa èi.

De mòmni kè Dafiti wenwe bo Sedisademmu, kè Soabuu poté Dabaa èi kòbe ké bè pònte. ²Kè Dafitii túóté be kóo kpààti òké dii sòwpiì, kè di cèékù tùðke cidóòbè sipisitàāti kè di dàri ditásààri dii donku kpeñni ke di òkù, kéheínè tinenti teti péu kékonnènni. ³Kòo pímmúnè benitibè bèè do bo dihei kékonnè ké bè pínné tidaati kó mutõmmú, kè bè nsúú tidabeeti, ke duð, ke kõü ideí, ke me nyí Amõniibe ekè kòbe tòbè. Meḡme Dafiti kòmmè Sedisademmu nè o āāpòmbè bemou.

Dafiti dokénèmè Fidisitēēbe

(Wénté 2 Sammuyeri 21:18-22)

⁴De kó mudoò kó difõnkúò kè mudoò tēmùu ānné Keseeði èi Isidayeeribe nè Fidisitēēbe be cuokè, muù mieke nke Sibekaii Usaa èi kou kùmmè Defaii botí kou mōu Sipaii. Kè Fidisitēēbee bótúé Isidayeeribe. ⁵Kè mudoò tēmùu wēte kéānnénè Fidisitēēbe bake. Kè Yaii bire Edananni kuò Dami Kadi èi kou, Kodiyati nantè, kòo kpānni kó kudú cèékù mānnè kuyaàdùðdú. ⁶Kè mudoò tēmùu yíé kéānné Kadi, kòo nitì mōu dè bo ke okù mediè, ke mōke inómbí ikuò ikuò o naàcèi nè o nōu kè ì wēnné sipisidè nè inàà. Ò do tú Adafaa naàmunkù kou nwe. ⁷Kòo sáá nyIsidayeeribe kè Dafiti tebite Simma bire Yonnatāà ò kù.

⁸De kó benitibè do tú Kadi èi kou Adafaa naàmunkù kòbe mbe, Dafiti nè o āāpòmbè kè bèè bè kù.

Dafiti do kààmmè Isidayeeribe

(Wénté 2 Sammuyeri 24:1-9)

21 Kè dibòò ndó kédòò Isidayeeribe meyei, kénampe Dafiti yèmmè kòo bo kaa nyIsidayeeribe. ²Kè Dafitii náké Soabu nè o tùmbe ke dð: Kòtenè kékaa nyIsidayeeribe kétúóté Beerisebaa

èi kèntò kétuòkenè Danni kperi. Kè di dèè di n náké kè nní nyé bè māmè.

³Kòo ò tēnné ke dð: N dõmu ti Yiè nKuyie nduó nkè ku nitibèe súú nképèēté mie nkuce tekòtè (100). N yiè nhokpààti, bemou bè í tú a kó betõm-bàà? Dè dõmme kàa dó ké bè kàa? Ba nte kàa dó kètanné Isidayeeribe meyei mmieke?

⁴Kòo kpààti baa mpí nho béi ntì, kè Soabuu íté kéce nylsidayeeribe tenkè kemou, kéwētení Sedisademmu, ⁵kénáké Dafiti ò kàa mbenitibè kè bè māmè. Kè Isidayeeribe kó behāāpòmbè bemou mbo tekòupíkòupítè nè tekòupíkòtè (1100000). Kè Sudaa kòbe mbo sikòupíkòùsinàà nè sikòupípisiyiekè (470000).

⁶Soabu í nkàannè Defii kó kuwuò nkòbe, nè Bensamee kòku kòbe ke yé ò do wúómmè okpààti béi ndii nùu isòke nyi.

Kuyie mpotémè Isidayeeribe Dafiti caàrimè kpéi

(Wénté 2 Sammuyeri 24.10-17)

⁷Meḡme kè dèe yonke Kuyie nkè kùu poté Isidayeeribe. ⁸Kè Dafitii kù kuón-nè ke dð: N caàrè mediè mme m bantému n dðòmè tiyèinti nti, n cíé nde kó mecaàrimè.

⁹Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pānāānti náāntò wèè do bonè Dafiti ke dð: ¹⁰Kòte kénáké Dafiti ke dð: Mí ndi Yiè nKuyie n tú nh ò duó ntiyēiti nti titāāti ké tú wèè tāātè ò dó kù, kè n kù nhò poté.

¹¹Kè Kadii kòte kénáké Dafiti ke dð: Ti Yiè nKuyie ntu: ¹²Kàa dó dikònni dii bo tannímè yebie nyètāāti, á tāāté, kàa me ndó di dootitòbè beè bo di namè ké ndi kòu ke dð betāābè bètāāti á tāāté, kàa me ndó ti Yiè nKuyie mbo di potémè mme yewe yètāāti kè benitibè nkõ dihei, kè ti Yiè nKuyie ntõnnii duónni mutenkúú nyIsidayeeribe tempē nkumou mieke, á

tāāté. Totí a yèmmè ké n náké n yóó náké tì wèè n tōnní.

¹³ Kè Dafitii ténne Kadi ke dō: N yèmmè cààrè mediè mme, kè ti do ti Yiè nKuyie nnòtè mieke dè ntōumu, ke yé kù sémme deumè. N yí dō kèdo n nititòu nou mieke.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nduōnní mutenkúú nyIsidayeeribe. Kè benitibèe kú sikoupiásiyiekè (70000). ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie ntō nku tōnni marí kè di bo pante Sedisademmu. Ti Yiè nKuyie nyà diì mōnni ku tōnni kòumè benitibè kè mesémme kù pí, nkè kù dō: Dè sànnemu memme ténke báa poté.

Ke sǒ ndí berínè Sebusiibe botí kou mōu bè tu wè Odinanni o kó kuyié borè. ¹⁶ Kè Dafitii wénté keyà ti Yiè nKuyie ntōnni èntemè ke pikú mesebii nke wetí Sedisademmu. Ke sǒ Dafitii nè Isidayeeribe kó bekótibè bè dàátí tifòtònti ke bo benke be yeñcaàrimè kèdo kéninkóo ketenkè. ¹⁷ Kè Dafitii kuōnnè ti Yiè nKuyie nke dō: Míi duó nkè bè kàa mbenitibè, míi cààrè, míi dōò dèè í wenni, benitibè í cààrè mùmamù! N Yiè nKuyie nkùu n te poté mí nwe nè n cǐtè, báa poté kuyēiku makù a nitibè.

Dafiti maámè diwūōtōnni Kuyie nkpéí

(Wénté 2 Samuuyeri 24:18-25)

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie ntōnni náké Kadi ke dō: Náké Dafiti kòo deke Yebusiibe botí kou Odinanni yíe borè ké m maá diwūōtōnni.

¹⁹ Kè Dafitii tūnne ti Yiè nKuyie nnàké tì Kadi kòò tì nhò nàké. ²⁰ Kè Odinanni mpuotí o diití bè tu tì bèdèé kéwēēte keyàní Kuyie ntōnni, kòo dapumbí inàà ìi do ò bonè, kè ìi sǒri. ²¹ Dafiti duunní diì mōnni Odinanni borè, kè Odinannii wénté kòò yà keyènni o yíe mieke kéninkú Dafiti ìikè késínnōo ketenkè. ²² Kè Dafitii náké Odinanni ke dō: N dō á n duó a yíe nku kè m maá diwūōtōnni ti Yiè nKuyie nkpéí, á kù nni nfiténè

kudonku dō nkémamè, kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie mpoté kùu yēiku Isidayeeribe kè kùu deè. ²³ Kè Odinannii ò ténne ke dō: N yíe nhokpààti túóté ku kédònnè a dómè. Nte inààke n yí nda duómmu nè tenaasántè kó ideí kàa bo féuté inààke kétuōnnè, ke da duōnnè bèdèé kàa bo kù pā, n dè nda duómmu demou.

²⁴ Kòo kpààtíi náké Odinanni ke dō: Bití n dō ké kù dontémmu kudonku dō nkémamè, n yí dō kèpā n Yiè nKuyie dèè tu a kpere, dèmarè n yí fèúté dèè kpéí.

²⁵ Mèmmè kè Dafitii donté kuyié nè inààke, meso mmedítibii nsikousikuò (600), ²⁶ kémaá deborè diwūōtōnni, kékuo iwūō nkétuo nkéfiénè metaummè kpeyi, kényú ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkécúūnni muháá ndiwūōtōnni ínkè ké mùu cóúté ò fèúté ìi wūō. ²⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku tōnni kè diì nōnne disiè.

²⁸ Dafiti yà ti Yiè nKuyie nhò ténnémè ò kù mōu tì Sebusiibe botí kou Odinanni yíe mieke, ké ndè nkù feu iwūō. ²⁹ Məyi-isi do dōò ti Yiè nKuyie ntou di dikpáa mieke nè diwūōtōnni, kè dè bomu Kabaōō èi kó ditōnni borè. ³⁰ Dafiti me nyí ndáátí ke bo kè kòte kébánté Kuyie, ò do depe ti Yiè nKuyie ntōnni tō diì siè ndi.

22 Kè Dafitii béi nke dō: Ti Yiè nKuyie ncǐtè yó mbo die nde, die nde Isidayeeribe kó diwūōtōnni yó mbomè.

Dafiti bàátímè kè bo maá ti Yiè nKuyie ncǐtè

² Kè Dafitii duó nkè bèe tíi mbepòòbè bèè bo Isidayeeribe tenkè mieke, kòo tǎnkè bèè bo cíké yetárè kòo maá Kuyie ncǐtè. ³ Kè Dafiti waá ntimátí mediè, bè yóó dōnnè tì sikāū kébaaké yecàkè, nè sineí, bá disoowūō ìi ndò nkékaa nkédeè, ⁴ nè detekperè kó ideí bá ì í ndò nkéna kékaa nkédeè, ke yé Sidoniibe nè Tiiri èi kòbe bè ò tónimè detekperè kó ideí mediè. ⁵ Mèmmè kè Dafitii béi nke dō:

M bire Sodomɔɔ kraá bennèmu de kó mutõmmú weè me ndò nkémaá ti Yiè nKuyie nteciètè kè tè ndeu ke wenni kè bèe fei nte yetìrì kè diì feítè diheì dimɔu. M bo ò waá ntinentì. Meñme kè Dafitii waá ntinentì mediè nké né na kékú.

Dafiti duómmè Sodomɔɔ Kuyie nciètè marimù

⁶ Kè Dafitii yú o bire Sodomɔɔ kóò nàké kòò bo maá ti Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe tũ nkù tecìètè. ⁷ Kè Dafiti dò: M bire n do dómu m mómmuɔ nkémaá ti Yiè nKuyie nkù n te tecìètè. ⁸ Kè kù né n nàké ke tú n doké mediè, ke còú mmenitiyì nkè mè sũ, m báá kù maá tecìètè bè yó nkòrì dè ke kù bàá, n còú mmèè kpéi mmenitiyì mmediè. ⁹ Kù né n nàkému ke tú m peité dèè bire yó mbaké diì mɔnnì mudodò í yó mbo, nè de dootitòbè dè yóò narikemu. Bè bo ndè yu ke tú Sodomɔɔ. Diyètìrì diì tu meoñpùmè. Kè kù duó ny-Isidayeeribe meoñpùmè de kpàtì timɔu mieke, ¹⁰ deè yóò kù maá tecìètè kéntú ku bire kè kù tu de cice. Kè kù fíi nde kpààtikàrì, kè dè mbaké Isidayeeribe sáá. ¹¹ Meñme kè Dafitii béi nke dò: M bire ti Yiè nKuyie nní nda bonè, kàa na ké kù maá tecìètè. Kù dóú ndinùù a kpéi ke yè mmè. ¹² Kù da duó mmeciì nkàa nnò nke baàtì mesàà nnè meyei, kù bo da duó ndì mɔnnì kàa mbaké Isidayeeribe kéntú nku kuó kunku kùù da te. ¹³ Kàa tũ nku kuó nè ku tié nkù duó ndè Mɔyiisi Isidayeeribe kpéi, a tómmú mumɔu bo nyíé! Cómú kétéí nkémɔɔte dikòmbùò. Bá nyìkù, kufɔwaá mbá nda bo. ¹⁴ N yetoomu ke waá mmesɔ ntónnì sikɔupísitáati (3000) ntimáti péfítì, tónnì sikɔupísitáati (30000), ke yiènè dis-ɔwùú nè timáti, bá dè í dò nkékaa nkédeè, ke waánnè ideí nè yetárè ti Yiè nKuyie nciètè marimù kpéi, kàa né yóò wète kényíé. ¹⁵ A mɔkemu betòmbè péu: Betácìèbè nè bemarkè nè bedabeesúùbè

nè beyántìbè, bemɔu kè bè yé mutõmmú mumɔu. ¹⁶ Mesɔɔ nnè timáti péfítì nè timáti, dè í dò nkékaa nkédeè. Íté kéketé mutõmmú. Ti Yiè nKuyie nní nda bonè!

¹⁷ Meñme kè Dafitii duó ndinùù Isidayeeribe kó bekótìbè bemɔu ke dò: Dí teennè m bire Sodomɔɔ. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di bonèmu. Kù di duó mmeoñpùmè tipfítì timɔu, kuú ànnè bèè bo diheì diì mmieke n nùùtè mieke, kè bè bòútè ti Yiè nKuyie nnè ku nìtìbè. ¹⁹ Duónnè dimáà ti Yiè nKuyie nnè di yèmmè memɔu kunku kùù di te. Íténè ké kù maá tecìètè, kétóni ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu nè ku kuó nenti kéínnè tecìètè di maá tè ku kpéi nte mieke.

Bè kàammè Defiibe ke bè duó mbe tómmú

23 Dafiti kòtè diì mɔnnì mesàà, ké nyóò kù kéduó nho bire Sodomɔɔ tikpàtì kòò bo sɔɔtè kémbaké Isidayeeribe. ² Kòò tí nyIsidayeeribe kó bekótìbè nè ikuó niùbè Defiibe.

³ Kè bèe kaa nDefiibe bèè mòke yebie nspísitáati kèndeètinko, kè bè mbo benitìbè sikɔupísitáati nè sikɔupísini (38000). ⁴ Kè Dafiti dò bèe tãátè benitìbè sikɔupísidè nè sikɔupísinaà (24000) bèè bo nni mutõmmú mùù bo ndo nkédò ti Yiè nKuyie nciètè mieke, kètãátè benitìbè sikɔupísikuó (6000) bèè tu beheikèmpátíwãábè nè bebeémbè, kètãátè bèè bo mbaà yebòrè kè bè mbo sikɔupísinaà (4000), ⁵ kètãátè bèè yó ndiè nke bie ntikùtìdùùtì nè debémbénnè Dafiti do dòò dè kè bè bo nsántínè ti Yiè nKuyie, kè bè mbo sikɔupísinaà (4000). ⁶ Kè Dafitii totí Defii bí i naámuntì duó ke dòmmè. Kerisonni kòbe be kòku. Keadì kòbe be kòku. Medadi kòbe be kòku.

⁷ Kè Kerisonni peité ibí ìdèi, Daedanni nè Simmeii. ⁸ Kè Daedannii peité ibí ìtãati, Yeyeedi nè Setammu nè Soweeeri.

Kè Yeyeedii mbè kòtí. ⁹Kè Simmeii peité ibí itāāti Sedomoti nè Asiyeedi nè Adaa beè do baké Daedanni kó sicéí. ¹⁰Kòo bí tei mbo inàà, Yaati nè Sisa nè Yeusi nè Bediya. ¹¹Yaati weè do bè kòtí, kè Sisaa nhò pòkoo, Yeusi nè Bediya bè í mmòke ibí péu, kè bèe bè kàa nkéwènné tecíètè tèmáà.

¹²Kè Keati kó ibí mbo inàà, Amudamu nè Isaadi nè Ebunoo nè Usiyeedi. ¹³Kè Amudamuu peité Anoo nè Mòyiisi. Kè bèe cánné Anoo nè o bí ti Yiè nKuyie ncíètè kó mutõmmú kpéi n sáà. Beè do dò kèntuò ntihiúnti ti Yiè nKuyie, ke pí nku tõmmú, ke ní yú Kuyie nyètiri kèpā benitibè mesàà. ¹⁴Mòyiisi do tú Kuyie nkóo niti nwe, kòo bí nwènné Defii kó kuwu. ¹⁵Kè Mòyiisi bí ntú Kerisonni nè Ediesee. ¹⁶Kè Kerisonni peité Sebuyeedi kòo nkótí o naàmunkù. ¹⁷Kè Ediesee peité Deabia omáà, kòo nkótí o naàmunkù Ediesee do í peité kè dè nsú. Kòo bire Deabia né peité kè dè nsú mediè. ¹⁸Kè Isaadi peité Sedomiti kòo ntú okótí o naàmunkù mieke. ¹⁹Kè Ebunoo peité Yediyau kòo nkótí o naàmunkù. Kòo nei ntú: Amadia nè Yasiaedi nè Yekamammu. ²⁰Kè Usiyeedii peité Miseen kòo nkótí o naàmunkù mieke, kè Isia nhò pòkoo.

²¹Kè Medadii peité ibí idéi: Madi nè Muusi. Kè Madii peité Edeasaa nè Kiisi. ²²Kè Edeasaa kú bá ò í mmòke initidabí. Ò do peité initipobí máà ndi, kòo nantè Kiisi kó ibí ì puoke. ²³Kè Muusii peité Madi nè Edee nè Yedemoti bètāāti.

²⁴Beè do tú Defii yaàbí kènkótí be naàmuntì mieke. Kè bèe bè kaa mbè mòke diì mōnni yebie nsipísidé kèndeètinko ké bè duó ti Yiè nKuyie ncíètè kó mutõmmú. ²⁵Dafiti do béimmu ke dō: Ti Yiè nKuyie nduõmmu meom̄pùmè ku nitibè Isidayeeribe, ku móm̄m̄onku ke yó mbo Sedisademmu sáà. ²⁶Defiibe ténke í yó ntou metaummè tou nè ikuó nenti. ²⁷Dafiti weè do yè mbè ní wāri Defiibe

bè mòke diì mōnni yebie nsipísidé kèndeètinko ké bè duó mmutõmmú Kuyie ncíètè mieke. ²⁸Beè do te bè bo nteén-nèmè ikuó niùbè, Anoo bí ti Yiè nKuyie ncíètè kó mutõmmú, kéndake te dānti nè te dieti de kpéi. Beè do te bè bo ndōrimè ikuó nenti, mewénkùmè kó ikuó. Beè do te Kuyie ncíètè kó mutõmmú. ²⁹Beè dō nkéndake bè pāà ndè Kuyie nde kpéi, pèè bè pāà nwè Kuyie nnè muyuo nsāāmù bè pāà mmù Kuyie nnè yekātindā yèè í kōrenè mutie mùu muuti, nè yekātindā nè tipémpéřiti, kèmbèu bè pāà ndè Kuyie, de céékù nè de okùmè. ³⁰Bè do dō nkén-sāntímu ti Yiè nKuyie mbá diì kúnweñni nè kuyuoku, ³¹kèntuò nyiwūō bè feu ì ti Yiè nKuyie, siom̄pùsi kó yewe nè betāābè kó yewe ketiyè nè Kuyie nkó yebaa, kèntū mbè dōú nyikuó ke kèéte mēè fiè mmè duó ke mamè. ³²Beè do te bè bo ndakemè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kpéi, nè ikuó nenti bo kùù fáá. Kè bè ntú mbe tebií Anoo bí bè nāà nti ke pí ti Yiè nKuyie ncíètè tõmmú.

Ikuó niùbè kó yetirè

24 Nte Anoo bí kó yetirè: Anoo weè peité Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa. ²Nadabu nè Abiu kè bèe niténè be cice kékú, bá bè í mōdte initidabí. Edeasaa nè Itamaa kè bèe sōtè be tõmmú bè do pí mmù ti Yiè nKuyie ncíètè mieke. ³Edeasaa yaàbire Sadōki nè Itamaa yaàbire Aimmedeeki beè do teennè Dafiti kè bèe bè totí yetirè ké bè duó mbe tõmmú. ⁴Kè Edeasaa kó iyaàbí nsú kèpèēté Itamaa kpèyi kè deè nte kè bèe toté Edeasaa kó iyaàbí kó yetirè tepítè nè yèkuò, bá diì tinnì kè di mmòke wèè di baké, kètoté Itamaa kó iyaàbí kó yetirè yèni bá diì tinnì kè di mmòke wèè di baké. ⁵Kè bèe tāá tété ké bè totí ke yé Edeasaa kó iyaàbí kó yetirè do mōkemèmu bèè kòtí ikuó tõmmú nè bèè kòtí Kuyie ncíètè kōmu. Kè Itamaa kó iyaàbí kó yetirè m mōke ye kōbe.

⁶Defii kó kuwɔ nkou Netanneyeedi bire Semmaya opátíwãàtì weè do wãũ be yètè, ké nyè wãũ kòo kpààtì Dafiti nè o tũmbè kè bè bo nè ikuɔ̀ nùbè Sadɔki nè Abiataa bire Aammedeki nè ikuɔ̀ nùbè Defiibe kó sicéi kó bekótíbè. Kè bè ní tãũ tétè Edeasaa kó yetirè kuce mèdémè Itamaa kó yetirè kuce mèmáá. ⁷Kè bèè tãũ meketimè, kè tétée do Yoyadibu ínkè, kè bèè tãũ medérímmè, kè dèe do Yedaya ínkè. ⁸Kè bèè tãũ metáámmè, kè tétè do Adimmu ínkè, kè bèè tãũ menaammè, kè dèe do Seodimmu ínkè. ⁹Kè bèè tãũ menummumè, kè dèe do Madikiyaa ínkè, kè mekuómmèe do Mínyaminni ínkè. ¹⁰Kè bèè tãũ meyiémmè, kè dèe do Akikoti ínkè, kè bèè tãũ meniímmè, kè dèe do Abiya ínkè. ¹¹Kè bèè tãũ meweímmè, kè dèe do Yesuwa ínkè, kè bèè tãũ mepiímmè, kè dèe do Sekanniya ínkè. ¹²Kè bèè tãũ tepíítè nè mèmáá, kè dèe do Ediasibu ínkè, kè bèè tãũ tepíítè nè medérímmè, kè dèe do Yakimmu ínkè. ¹³Kè bèè tãũ tepíítè nè metáámmè, kè dèe do Upa ínkè, kè bèè tãũ tepíítè nè menaammè, kè dèe do Yesebabu ínkè, ¹⁴kè bèè tãũ tepíítè nè menummumè, kè tétée do Bidikaa ínkè, kè bèè tãũ tepíítè nè mekuómmè, kè dèe do Imee ínkè. ¹⁵Kè bèè tãũ tepíítè nè meyiémmè, kè dèe do Esii ínkè, kè bèè tãũ tepíítè nè meniímmè, kè dèe do Apitiseti ínkè. ¹⁶Kè bèè tãũ tepíítè nè meweímmè, kè dèe do Petayaa ínkè, kè bèè tãũ sipísidè kóme, kè dèe do Esekieri ínkè. ¹⁷Kè bèè tãũ sipísidè nè mèmáá, kè dèe do Yakinni ínkè, kè bèè tãũ sipísidè nè medérímmè, kè dèe do Kamudi ínkè. ¹⁸Kè bèè tãũ sipísidè nè metáámmè, kè dèe do Dedaya ínkè, kè bèè tãũ sipísidè nè menaammè, kè dèe do Maasia ínkè.

¹⁹Meèmmè kè bèè túnne ti Yiè nKuyie nyísdayeeribe tũ nkù do duɔ̀ nyii tié mbe yààrì Anɔɔ, ké bè totí yetirè ké bè duɔ̀ mbe tómmú ti Yiè nKuyie nciètè mieke.

Defiibe tɔ̀bè kó yeyètè

²⁰Defiibe sɔ̀mbe bèè do kpaá be mieke bèè do ni beè yètè tu: Amudamu kó kunaàmùnkù kè Subayeedi nkótí.

Kè Yedia kòtí Subayeedi kɔ̀ku mieke. ²¹Kè Isia kòtí Deabia kó kunaàmùnkù mieke. ²²Kè Sedomɔ̀tì kòtí Isia kó kunaàmùnkù kè Yaati kòtí Sedomɔ̀tì kó kunaàmùnkù. ²³Ebunɔ̀ naàmùnkù mieke kè Yediyo nkótí kè Amadia ò pòkoo kè Yaseedi ntú otáánwè kè Yekamammu tu onaanwè. ²⁴Usiyeeedi kó kunaàmùnkù mieke kè Misee mbaké. O kó ibí mieke kè Samiidi mbaké. ²⁵Kè Sakarii baké Misee tebite Yesiya kó kunaàmùnkù. ²⁶Kè Medadi bí ntú: Madi nè Musi nè Yaasiyau, kè bè nkótí o kó kunaàmùnkù mieke. ²⁷Kè Medadi bire Yaasiyau bí ntú: Soammu nè Yakudi nè Ibidi kè bè nkótí o kó kunaàmùnkù. ²⁸Madi kó kunaàmùnkù mieke kè Edeasaa kòtí. Ò í mpeité initidabí. ²⁹Kiisi naàmùnkù mieke kè Yedameyeedi mbaké. ³⁰Kè Muusi bí ntú: Madi nè Edee nè Yedemɔ̀tì kè bè mbaké be kó kunaàmùnkù.

Defiibe bí naàmùntì kó bekótíbè mbe. ³¹Kè bèè bè tãũ tétè bè dɔ̀mè be tebíí Anɔɔ yaàbí, ké mbè tãũ kòo kpààtì Dafiti dè bo, nè ikuɔ̀ nùbè Sadɔki nè Aammedeki nè ikuɔ̀ nùbè céi kó bekótíbè nè bèè baké ti Yiè nKuyie nciètè tómmú. Bè dɔ̀mè Mpo kó tecíètè ké bèè me ndòɔ̀ tɔ̀yãàtè kpete.

Kuyie nciètè kó bedèmbè kó yetirè

25 Dafiti nè bèè baké Kuyie nciètè tómmú kè bèè cánné Asafu nè Emanni nè Yedutunni be naàmùntì kɔ̀be, kè bè bo ndonti Kuyie nke náá kù bè benke tì, kémbie ntikùtìdùùtì nè tibóm-bonti nè tikāpentì.

²Nte benitìbè bè do tãáté bè de kó mutómmú kpéi mbe yètè, beè tu Asafu kó ibí: Sakuu nè Sosefu nè Netanniya nè

Asadeda. Beè do tú bedèmbè, kè be cice bè ni ke donti Kuyie nke náá nkù ò benke tì ke tū Dafiti kó itié.

³ Kè Yedutunni kó ibí ntú: Kedadia nè Sedi nè Yesayaa nè Semeii nè Asabia nè Matitia bekuò. Beè do tú bedèmbè kè be cice Yedutunni bè ni ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri ke kù dõnti ke náá nkù ò benke tì, ke bie nkukùtidùkù.

⁴ Emanni kó initidabí do tú: Bukiyau nè Matanniya nè Useedi nè Sebuyeedi nè Yedimõti nè Amanniya nè Ananni nè Ediatata nè Kidaditi nè Dommameti nè Esee nè Yosebekasa nè Madoti nè Otii nè Maasioti. ⁵ Emanni bí nyi memme weè do náá nhokpààti Kuyie nhò benke tì, ke bo déúkunne ku yètiri kunku kùù ò duó nyinitidabí tepíítè nè ìnàà nè initipobí itāāti.

⁶ Bemou beè do tú bedèmbè ti Yiè nKuyie nciētè mieke, ke bie ntikùtidùùti nè tibómbonti nè tikāpenti, kè be cice bè ni. Kè bè mpí nhokpààti tōmmú, Asafu nè Yedutunni nè Emanni kè bè baké. ⁷ Bemou bè do tú bèè nò mbèmbè mudèmmù mesàà ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri, bembe nè be tebíi kè bè mbo sikousidè nè sipísini nè bèni (288).

⁸ Kè bèè tāū tété ke bo yà bè dò nkém-pí mmèè botí mutōmmú, bá bè í mbaàti bedènkótibè nè bepāmbè.

⁹ Nte bè do tāū tété kédei bèè kótibè, kè bè bo nni be yètè: Kè bèè tāū tété Asafu kó kunaàmùnkù kè dèè do Sosefu ínkè, kè bèè yíé kētāū kè tété do Kedadia ínkè, wenwe nè o tebíi nè be bí kè bèè wènné tepíítè nè bèdébè.

¹⁰ Kè bèè tāū metāāmmè kè dèè do Sakuu ínkè, wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tēpíítè nè bèdébè.

¹¹ Kè bèè tāū menaammè kè tété do Isidi ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹² Kè bèè tāū menummumè kè tété do Netanniya ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹³ Kè bèè tāū mekuómmè kè dèè do Bukiyau ínkè, wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁴ Kè bèè tāū meyiémmè kè tété do Yesadeda ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁵ Kè bèè tāū meniímmè kè tété do Yesaya ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁶ Kè bèè tāū meweiémmè kè tété do Matanniya ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁷ Kè bèè tāū mēpíímmè kè tété do Simmeii ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁸ Kè bèè tāū tepíítè nè mēmáà kè tété do Asadēedi ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁹ Kè bèè tāū tepíítè nè medérímmè kè tété do Asabia ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁰ Kè bèè tāū tepíítè nè metāāmmè kè tété do Subayeedi ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²¹ Kè bèè tāū tepíítè nè menaammè kè tété do Matitia ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²² Kè bèè tāū tepíítè nè menummumè kè tété do Yedemõti ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²³ Kè bèè tāū tepíítè nè mekuómmè kè tété do Ananniya ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁴ Kè bèè tāū tepíítè nè meyiémmè kè tété do Yosebekasaa ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁵ Kè bèè tāū tepíítè nè meniímmè kè tété do Ananni ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁶ Kè bèè tāū tepíítè nè meweiémmè kè tété do Madoti ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁷ Kè bèè tāū sipísidè kōme kè tété do Ediatata ínkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁸ Kè bèè tãu sipísidé nè mèmáà kè tétée do Otii ínkè wenwe nè o bí nè o tebí kè bè mbo tepítè nè bèdébè.

²⁹ Kè bèè tãu sipísidé nè medérímmè kè tétée do Kidaditi ínkè wenwe nè o bí nè o tebí kè bè mbo tepítè nè bèdébè.

³⁰ Kè bèè tãu sipísidé nè metáámmè kè tétée do Maasiditi ínkè wenwe nè o bí nè o tebí kè bè mbo tepítè nè bèdébè.

³¹ Kè bèè tãu sipísidé nè menaammè kè tétée do Dommameti Esee ínkè wenwe nè o bí nè o tebí kè bè mbo tepítè nè bèdébè.

Bèè do baà Kuyie ncíètè kó yebòrè

26 Bèè do baà Kuyie ncíètè kó yebòrè bè do bè totému yetírè, Asafu bire Kodee kó debire Mesedemia kó ibí ì do baké Kodee kó kunaàmùnkù. ² Kè Sakarii ntú oketiwè kè Yesayeedi ntú odéríwè kè Sebadi tu otáánwè kè Yatin-niyeedi tu onaanwè. ³ Kè Edammu tu on-ummwè kè Yeoananni tu okuónwè kè Ediyoyennaii tu oyiénwè.

⁴⁻⁵ Kè Kuyie ndòò mesàà Obedi-Edammu kòò peité initidabí ini. Semmaya nè o neí, Yoa nè Sakaa nè Netanneyeedi nè Amiyeedi nè Isakaa nè Peudetaii. ⁶ Kè Obedi-Edammu kóo po Semmaya kó ibí mbaké be naàmùnti ke yé bè tumè yekòmbò yembè mbe. ⁷ Beè yetè tu Otinni nè Defayeedi nè Obeti nè Edisabadi nè o neí, sù yetè do feí mesàà Ediu nè Semmasia. ⁸ Obedi Edammu kó ibí nyi memme. Bè do tú yekòmbò yembè mbe kè be kònti yaunè be tómmú. Bemou kè bè mbo sipísikuò nè bèdébè.

⁹ Kè Mesedemia bí nè o tebí kè bè mbo benitibè tepítè nè bèni, ke tú yekòmbò yembè.

¹⁰ Kè Medadi kó kunaàmùnkù kou Osa mmàke ibí inàà Simidi weè do tú Mpo. O cice weè do ò duó nde kó difòtìrì, weè do í tú Mpo. ¹¹ Kè Idikiya nhò pòkoo kè Tebadiya tu otáánwè kè Sakarii tu onaanwè. Osa kó kunaàmùnkù kòbe do

tú o bí nyi, nè o tebí kè bè wènné kèmbò tepítè nè bètāāti.

¹² Beè do ni bèè bàà yebòrè be kó yetírè kòbe, bemou bè do wèmmu ke pí mbe tómmú ti Yiè nKuyie ncíètè mieke, be tebí kóme. ¹³ Bè do tãu tété nwe ke bo yà bá tètè cíètè tè dò nkèmbaà dii bòrì, bè tãu tecèdiète kè dè dòmmè bèè tãu tesámpótè kè dè mme ndò.

¹⁴ Kè bèè tãu tété ke bo yà tètè cíètè kòbe yó mbaà diyèè yèní kèè bíékè kó dibòrì, kè tétée do Sedemmiya ínkè, kè bèè yí kètãu tété ke bo yà bèè yó mbaà kubakù you bíékè kó dibòrì, kè tétée do o bire Sakarii ínkè, Sakarii do tú wèè cii wènwè ke nò nke tiè. ¹⁵ Kè bèè tãu tété ke bo yà bèè yó mbaà kubakù cànku bíékè kó dibòrì, kè tétée do Obedi-Edammu ínkè, kòò bí nte ì bo mbaàmè tidiiti kó tidieti. ¹⁶ Kè bèè tãu tété ke bo yà bèè yó mbaà diyèè taà kèè bíékè kó dibòrì nè dibòrì bè tu di Sadiketi, kè di pèkénè ditenni kó kuce. Kè tétée do Supimmu nè Osa be ínkè kè bèè yè mbè toté.

Bá dii ùnni kè di mbaà ke wetí diteri. ¹⁷ Kè Defiibe ní mbaà diyèè taà kèè bíékè kó dibòrì bèkuò bèkuò ke feimmu betòbè, bá dii yiè kè bènàà ní mbaà kubakù you bíékè kó dibòrì ke feimmu betòbè. Kè bènàà ní mbaà kubakù cànku bíékè kó dibòrì bènàà bènàà ke feimmu betòbè bá dii yiè. Kè bèdébè bèdébè mbaà tidiiti ã tii dieti kó yebòrè ke feimmu betòbè. ¹⁸ Bè maá kùu dieku ke kpeénnè Kuyie ncíètè te ìikè, Defiibe beè do tè bàà, bènàà kuce bíékè, bèdébè te mieke.

¹⁹ Kodee nè Medadi be kó tinaàmùnti kòbe kó yetírè nye yèè do baà yebòrè.

Defiibe tòbè do pí mmùu tómmú

²⁰ Kè be tebí Defiibe tòbè kó mutómmú ntú bè bo mbaàmè Kuyie ncíètè kó tikpàti nè ikuó nenti.

²¹ Kè Kerisonni kó kunaàmùnkù kou Daedanni bire Yeyeedi weè mbaké be kó sicéi. ²² Yeyeedi nè Setammu nè be tebite

Soweeri beè kó ibí do te ì bo mbaàmè Kuyie nciètè kó tikpàti. ²³ Amudamu nè Isaa nè Ebunṛṛ nè Usiyeedi be yaàbí múnke do pí mmuù tōmmú. ²⁴ M̄yi-isi bire Kerisonni kó debire Sebayeedi weè do baké bèè bàà Kuyie nciètè kpàti. ²⁵ Kè M̄yiisi bire terè Ediesee peité Deabia kè Deabilia peité Yesaya kè Yesayaa peité Yodammu kè Yodammu peité Sikidi, kè Sikidii peité Sedom̄ti. ²⁶ Sedom̄ti nè o tebíí beè do te bè bo ndakemè okpàati Dafiti nè sic̄í kó bekótfbè nè kumàndàábè bèè baké behāāpòmbè sikoupi nè sikou nè behāāpònkótfbè tɔbè bè do cànné dè Kuyie nkpéí. ²⁷ Bè do dokému ké dè éí ké dè duó ti Yiè nKuyie kè bè bo ntūnninè ku ciètè. ²⁸ Kuyie mpānāaanti náahtò Sammuyeeeri nè Kiisi bire Sauri nè Nee bire Abunee nè Seduya bire Soabu bè do cànné dè Kuyie nkpéí. Sedom̄ii nè o tebíí beè do dè bàà demou memme.

²⁹ Iseyari yaàbire Kenania nè o bí, kè bè tōmmú ntú bè bo nwāūmè dihei kó yepáte ke bekú benitibè bè touní ti.

³⁰ Ebunṛṛ bire Asabia nè o tebíí tekoupiítè nè sikousiyiekè (1700) bemou bè do tú yekōmbò yembè mbe, kè be tōmmú ntú bè bo ndakemè ti Yiè nKuyie ntōmmú kpéí nnè okpàati kōmu kpéí, nyIsidayeeribe tempè Suditēē diyie taà kèè bíékè. ³¹ Kè Yedeya weè mbaké Ebunṛṛ kó kunaàmunkù, Dafiti kpàti benni sipísìnà kperi mieke kè bèè fié be naàmunkù mieke kéns̄ nyekōmbò yembè beè bo Yasee èi dii bo Kadaadi tempè. ³² Yediyaa tebíí do nsi kè bè ntú yekōmbò yembè ke kótí be c̄í, kè bè mbo sikoupiísidé nè sikousiyiekè (2700) kè okpàati Dafitii bè baá nkè bè mbaké Dubenni kɔbe nè Kadi kɔbe nè Manansee kó kuwuo ndikèè kɔbe, ke dake ti Yiè nKuyie ntōmmú kpéí nè okpàati kōmu kpéí.

Bè baatimè behāāpòntirè bèè yó mpí nhokpàati tōmmú

27 Kè bèè bate Isidayeeribe bè māmè. Bè c̄í kó bekótfbè nè behāāpònkótfbè bèè baké behāāpòmbè sikoupi nè sikou nè bepátíwāābè kè bè bo mpí nhokpàati tōmmú kè be kó mutōmmú ntú bè bo nnimè yetirè yèè bo mpí mmutōmmú. Bá dii t̄nni otànkù ké me nhō ndibenni dimou ke feimmu betɔbè. Bá dii t̄nni kè benitibè mbo sikoupiísidé nè sikoupiísìnà (24000).

² Kè Sabudiyeeedi bire Yasobeammu nni dit̄nni ketiri dii do te otànkù ketiwè, kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísìnà (24000).

³ Ò do tú Pedesi naàmunkù kou nwe kémbaké behāāpònkótfbè otànkù ketiwè kɔbe.

⁴ Kè Ahoa èi kou Dodaii kó dit̄nni ntú otànkù dérínwè kɔbe kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísìnà (24000) kè Mikudoti nhò pòkou.

⁵ Kè dihāāpònt̄nni tāānni ntú otànkù tāānwè kɔbe, kè ikuó niùti diewè Yoyada bire Bennaya mbaké de kó benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísìnà (24000).

⁶ De kóo Bennaya do tú okpàrinuanti nwe bekpàrinuambe sipísitāati t̄nni mieke. Kòo bire Amisabadi bo o kó dit̄nni mieke.

⁷ Kè dihāāpònt̄nni naanni ntú otànkù naanwè kɔbe kè Soabu nantè Asayeedi nè o bire Sebadia mbè baké, kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísìnà (24000).

⁸ Kè dihāāpònt̄nni nummuri ntú otànkù nummuwè kperi kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísìnà (24000) kè Isidaa naàmunkù kou Samuti mbè baké.

⁹ Kè dihāāpònt̄nni kuónni ntú otākuónwè kperi kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísìnà (24000) kè Tekoa èi kou Ikesi bire Idaa mbè baké.

¹⁰ Kè dihāāpòntìnni yiènni ntú otāāyiènwè kperi, kè bè mbo benitìbè sikòupìpìsidé nè sikòupìsinàà (24000), kè Efadaimmu kó kuwuo nkou Edesi wèè bo Padonni èi kòdò mbè baké.

¹¹ Kè dihāāpòntìnni nínni ntú otāāniènwè kperi kè bè mbo benitìbè sikòupìpìsidé nè sikòupìsinàà (24000). Kè Sedaa naàmùnkù kou Sebekaii wèè bo Usaa èi kòdò mbè baké.

¹² Kè dihāāpòntìnni wènni ntú otāāwèinwè kperi kè bè mbo benitìbè sikòupìpìsidé nè sikòupìsinàà (24000). Kè Bensamee kó kuwuo nkou Abiesee wèè bo Annatoti èi kòdò mbè baké.

¹³ Kè dihāāpòntìnni pínni ntú otāāpíinwè kperi kè bè mbo benitìbè sikòupìpìsidé nè sikòupìsinàà (24000). Kè Sedaa naàmùnkù kou Madaii Netofaa èi kou mbè baké.

¹⁴ Kè dihāāpòntìnni tepíítè nè òmáà ntú otànkù tepíítè nè omáà kperi kè bè mbo benitìbè sikòupìpìsidé nè sikòupìsinàà (24000). Kè Efadaimmu kó kuwuo nkou Bennaya Pidatonni èi kou mbè baké.

¹⁵ Kè dihāāpòntìnni tepíítè nè didéri ntú otànkù tepíítè nè odériwè kperi, kè bè mbo benitìbè sikòupìpìsidé nè sikòupìsinàà (24000). Kè Otinniyeedi naàmùnkù kou Netofaa èi kou Edidaii mbè baké.

Bè bàtemè Isidayeeribe wuo nkó bekótìbè

¹⁶ Nte bèè do baké Isidayeeribe wuo: Sikidi bire Ediesee wèè do baké Dubenni kó kuwuo, kè Maaka bire Sefatia baké Simmeṣṣ kòku.

¹⁷ Kè Kemmuyeedi bire Asabia baké Defiibe kó kuwuo, kè Sadòki baké Anoo kòku.

¹⁸ Kè Dafiti tebite Ediuu mbaké Sudaa kó kuwuo, kè Mikayeerii bire Omidi baké Isakaa kó kuwuo.

¹⁹ Sabunoo kó kunaàmùnkù kòbe, kè Abudiasi bire Semmaya mbaké, Ne-futadii kó kunaàmùnkù, kè Asidiyeedi bire Yedemoti mbè baké.

²⁰ Efadaimmu kó kunaàmùnkù, kè Asadia bire Osea mbè baké, kè Pedaya bire Soweeeri mbaké Manansee kó kuwuo ndikéè kòbe bèè bo diyèè taà kèè bíékè.

²¹ Kè Manansee kó kuwuo ndikéè kòbe bèè bo Kadaadi diyèè yièní kèè bíékè, kè Sakarii bire Ido mbè baké Bensamee kó kuwuo nkòbe,

kè Abunee bire Yasiedi mbè baké.

²² Danni kó kuwuo nkòbe, kè Yedoammu bire Asadeedi mbè baké. Beè do tú bèè baké Isidayeeribe kó iwuo.

²³ Dafiti do í kàa mbedapàmbè bèè mòke yebie nsipìsidé kèntoo kècutinko, ke yé ti Yiè nKuyie ndo nàkémè ke dò, kù yóó duó nkè Isidayeeribe sùú nsi-wāà dòmmè kéinkè. ²⁴ Sedua bire Soabu do ketému be kàmmù, ò me nyí mpúṣ, ke yé ti Yiè nKuyie mmieke do yèmmè Isidayeeribe de kó mukàmmù kpéí, deè te kè bè í wàri bè màmè okpààti Dafiti dōòrìmè pátiri mieke.

Bèè do dake tekpààtìcìètè kó tinenti kpéí

²⁵ Adiyeedi bire Asimafeti wèè do te ò bo ndakemè tikpàti tii bo tekpààtìcìètè mieke ti kpéí.

Kè Osiasi bire te dè bo ndakemè di-hei dimoo, yehèkè diyèè nè yesámpóyè, nè yehāāpònkare kó yebuoo kpéí.

²⁶ Kè Kedubu bire Esidi te ò bo ndakemè bèè tu betenkútìbè be èi mieke be kpéí.

²⁷ Kè Simeii Damaa èi kou nte ò bo ndakemè ffinyì kó depaa nkpéí.

Kè Sabudi nte ò bo ndakemè menaà mbè kùòtimè nè ffinyì kó yebe me kó ti-dieti kpéí.

²⁸ Kè Baadi-Ananni Beti-Kedeedi èi kou te ò bo ndakemè odifìè kó detie nnè

detie mbè tu dè sikomóò kè dè yìè Medit-
eandee kó kubiriku de kpéí.

Kè Yoasi te ò bo ndakemè mekùò nkó
tidieti kpéí. ²⁹Kè Sitadayii Sadonni èi
kou ndake bèè cēm̀m̀m̀ inà̀ake Sadonni be
kpéí.

Kè Adidayii bire Safati nte ò bo
ndakemè iwū̀s cēm̀be bèè bo kubiriku
bí̀kè be kpéí.

³⁰Kè Isimayeeribe botí kou Obidi nte
ò bo ndakemè yòyòbè kpéí.

Kè Yedia Medonɔ̀ti èi kou nte ò bo
ndakemè sām̀arím̀úbè kpéí.

³¹Kè Yasisi Akiditi èi kou nte ò bo
ndakemè ipe nè sibó̀ de kpéí.

Bembe kó dimà̀ do tú bèè dà̀ke bēm̀be
okpà̀ti Dafiti kperè kpéí.

Bèè do ɔ̀rí okpà̀ti Dafiti

³²Kè Sonnatā̀ Dafiti yṑ tā̀, oǹti me-
ciì m̀pié̀kè wè mesà̀ nkòò yé̀ mecìì, kòò
ntú wèè duò nhokpà̀ti itié. Kè Yeyeedi
Akimṑnniibe botí kou m̀wò kó debire te
ò bo nduóm̀m̀ okpà̀ti bí itié. ³³Kè
Aitofeedi ntú wèè múnke duò nhokpà̀ti
itié, nke Usaii Adikiti èi kou ntú okpà̀ti
népo. ³⁴Aitofeedi kó difṑnkúò, kè Ben-
naya bire Yoyadaa bè cṑuté wenwe nè
Abiataa. Kè Soabu wèè ntú wèè baké
behā̀p̀òmbè okpà̀ti kòbe.

Dafiti duóm̀m̀ itié nSadom̀wò kòo bo maá Kuyie ncié̀tè

28 Kè Dafitii tí nyIsidayeeribe kó
bekótìbè bem̀wò Sedisademmu.
Bèè baké be wuò nnè bèè baké bèè
bà̀ okpà̀ti be kó yetìrè nè bèè baké
behā̀p̀òmbè sikṑupípi nè sikṑu nè bèè
bà̀ o kpà̀ti ò m̀ke tì. Nè bèè dà̀ke
wenwe okpà̀ti nè o bí be wū̀s kpéí
nè bè fṑmmu bè kè bè tu tekpà̀ticié̀tè
kó bekótìbè nè bekpà̀rinuóm̀be nè
benitimóm̀m̀om̀be. ²Kòo kpà̀titi ité
kécóm̀m̀u kébéi nke d̀: n tebíi nè n
nitìbè kém̀m̀unè n tú mù: N yèmmè
meè n duò nke dò m maá ti Yiè nKuyie

ntecié̀tè ku taummè t̄ou yó mborè, nè
kunku ti Yiè nKuyie nti tū nkù naàcè̀tè
yó nna dè, kè nní mbaati ke bo tè maá.
³Kè Kuyie nné n nà̀ké ke tú m báá kù
maá tecié̀tè ku yetìrì yó nyu dè, ke yé̀
n dokémè ke cò̀u mmenitiyì. ⁴Ti Yiè
nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù kuò n
tā̀até n cice cié̀tè mieke kè m bo ntú
Isidayeeribe kóo kpà̀ti sá̀. Kuò do
tā̀até Sudaa kó kuwuò kè kù bo mbè ni,
Sudaa kó kuwuò mmieke ke tā̀até n cice
cié̀tè, n cice cié̀tè mieke ke n tā̀até kè m
bo mbaké Isidayeeribe. ⁵Ti Yiè nKuyie
nni nduò nyibí péu nwe, de kó ibí mieke
ke tā̀até m bire Sadom̀wò kòò bo kari
dikpà̀tikà̀rì kèmbaké Isidayeeribe
bèè tu Kuyie nkó dikpà̀tiyuu. ⁶Kù n
nà̀kém̀u ke tú m bire Sadom̀wò wèè yóó
kù maá tecié̀tè nè te dà̀nti, ke yé̀ kù wè
ntā̀átémè kòò tu ku bire, kè kù tu o cice.
⁷Kù bo fíi nho kpà̀ti kè tì mbo sá̀, kè
nsà kòò tū nku tié nnè ku tannò ò dè
tūmmè yíe. ⁸Ti cómmú Isidayeeribe
ti Yiè nKuyie nkó benitìbè ìikè nke
kè Kuyie nti tū nkù bo ke ti kém̀m̀u.
Tūnnenè weti weti ti Yiè nKuyie nti tū
nkù kuò im̀wò, kè dèe yie nkè di tieke
diheì sà̀rì kè di bí ndi sò̀kè sá̀.

⁹F́ m bire Sadom̀wò nyé̀ Kuyie nha
cice tū nkù, kémpí nku tōmmú nè
meyèmmè mēm̀áá, ké kù duò nha yèmmè
mem̀wò. Ke yé̀ ti Yiè nKuyie kuò wèf̀m̀
benitìbè mieke dōmmè nè be d́ kédòò
tì nè be yentotí im̀wò. Kàa kù wanti kù
bo da benke kumá̀, kàa me nkù bùtín-
né kù da dootóo sá̀. ¹⁰A nyé ke dò nti
Yiè nKuyie nkuu da tā̀até kàa bo kù maá
tecié̀tè kù yó nte tè. Yáú̀k̀unne a k̀nti
képi mmutōmmú.

Dafiti benkemè Sadom̀wò ò yóó maá Kuyie ncié̀tè kè tè ndōmmè

¹¹Kè Dafitii benke o bire Sadom̀wò ò
yóó maá Kuyie ncié̀tè kè tè ndōmmè. De
fú̀ kó kukpá̀nkpá̀nkù nè tidieti, nè ku
cié̀tè kó tikpà̀ti yó mborè, nè tidieti tii

mùmmu nè de mieke kpeti, nè metaum-mè tɔu yó mborè. ¹² Kòò ò nàkénè o yèm-mè do dò nwèè maá ti Yiè nKuyie nciètè kè tè ndòmmè, ti Yiè nKuyie nciètè kó kucuudànkù nè tidieti tii tè fité, nè ku cîètè kpàti yó mborè, nè tinenti bè kù pāā nti yó mborè. ¹³ Kòò ò benke ikuś niùbè nè Defiibe be tîrè yó ndòmmè nè bè yó mpí mmùù tōmmú ti Yiè nKuyie nciètè mieke. Nè tinenti timòu tii dò nkémpín-nè ti Yiè nKuyie nciètè tōmmú. ¹⁴ Kòò ò nàké bá kùù nenkù ò dò nkébbenné mesɔo nkè mè mmamè kòò kù dɔ̀̀nè, kòò nàké ò dò nkébbenné timáti péfíti kè ti mmamè kòò kù dɔ̀̀nè tinenti, kòò nàké bá kùù nenkù ku tōmmú yó ntú mù. ¹⁵ Ke me ndɔ̀̀nè sisɔ̀̀fitíkèkèè nè si kó isɔ̀̀fití, ke me ndɔ̀̀nè timáti péfíti kó sifítíkèkèè nè si kó ifítí, kéntū mbá kùù nenkù dò nkémpín-nè mùù tōmmú. ¹⁶ Kòò ò nàkénè mesɔo nkóo tábùri bè yó ndakù wè pèè bè pāā nwè Kuyie nkó mesɔo nkó kucéékù yó mmamè, nè timáti péfíti kó tábùri kó timáti kó kucéékù yó mmamè. ¹⁷ Kòò ò nàkénè simátipeé yenii nkpesi nè yebɔ nè ibòòke, demɔu kè dè ntú mesɔo nsààmè maá, nè mesɔo nkó ibòòke nè timáti péfíti kpeyi, bá dè nè de céékù yó mmamè. ¹⁸ Kòò ò nàkénè bè yó maá dihúúntònni kè di ñdòmmè, nè mesɔo nsààmè mèè yóò dè dɔ̀̀nè me céékù dò nkémmàmè. Nè tenaasántè dò nkéndòmmè, nè mesɔo mmèè yóò dɔ̀̀nè beínkèmbàribè bèè fièti díéké ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu me céékù dò nkémmàmè. ¹⁹ Kè Dafiti béi nke dɔ̀̀: Ti Yiè nKuyie nkuu wàri n do nkémaá ku cîètè kè tè ndòmmè nè n do nképi mmùù tōmmú, ke m benke kè n dè yíété.

²⁰ Kè Dafitii náké o bire Sodomɔo ke dɔ̀̀: Tèí nkéyáúkunne a kò̀nti, ke pí mmutōmmú. A bá ndé, kufōwaá bá nda bo ke yé n Yiè nKuyie n tū nkù yó nda bonèmè. Kù í yóò da yóu, kù báá da búfínnè nè ti Yiè nKuyie nciètè kó mutōmmú bo deèmè. ²¹ Sodomɔo a bá ndé ikuś niùbè nè Defiibe bè bomu be

kó mutōmmú kpéi, benitibè bèè duś mbe maá de kó mutōmmú kpéi, ke yé be tōmmú, bè da bonèmu. Isidayeeribe kó bekótibè nè Isidayeeribe bemɔu bè yó ntūmmu a bè náá nti.

**Isidayeeribe pāmmumè be
yèmmè kó yepārè Kuyie nciètè
kó mumarimù kpéi**

29 Kòò kpàati Dafitii náké ditínni dimɔu ke dɔ̀̀: M bire Sodomɔo nwe ti Yiè nKuyie ntāātémè kòò né kpaá bennè de kó mutōmmú. De kó mutōmmú me ndeumu ke yé de kó tecîètè í tùmè oniti kpete, ti Yiè nKuyie nkpete nte. ² Nè n wērímú mumɔu ndi m baátímè Kuyie nciètè kó mumarimù kpéi, ke waá mmesɔo ndèè dò nkédɔ̀̀nè mesɔo nde kpéi timáti péfíti dèè dò nkédɔ̀̀nè timáti péfíti de kpéi, disɔ̀̀wúɔ̀̀ dèè dò nkédɔ̀̀nè disɔ̀̀wúɔ̀̀ de kpéi, timáti dèè dò nkédɔ̀̀nè timáti de kpéi, ideí dèè dò nkédɔ̀̀nè ideí de kpéi, yetásààyè dèè dò nkédɔ̀̀nè yetásààyè de kpéi nè yeteyè yèè yóò dari imarí nè yetásààyè nè meòrimè mebotí mebotí kpeye yèè donku kpeñni nè yetárè yèè dò ndoii péu. ³ N dɔ̀̀ mèè kpéi nti Yiè nKuyie nciètèe maá, m bo duś mmesɔo nnè timáti péfíti, m mómumu m mɔ̀ke dè Kuyie n tū nkù cîètè kpéi, ké né yíénè n waá dè ku cîètè marimù kpéi. ⁴ M bo duś mmesɔo mmèè yènní Ofii tempè nkè me céékù mbo tónni tekòtè (100), timáti péfíti bè pūñné ti kè ti wénkúnne tónni sikɔ̀̀sídé (200) kè bè bo dari Kuyie nciètè. ⁵ N duśmmu mesɔo nnè timáti péfíti kè beyántibè bo dɔ̀̀nè mesɔo ndèè dò nkédɔ̀̀nè mesɔo, timáti péfíti dèè dò nkédɔ̀̀nè timáti péfíti. Díndi, di mieke we nyèmmè ò pā ke dò nwèè pā o yèmmè dómè yíe.

⁶ Kè Isidayeeribe botí kó bekótibè nè be cèi kó bekótibè nè bèè pí nhokpàati tōmmú nè bèè baké behāpòmbè sikɔ̀̀upí nè sikɔ̀̀u kè bèè pā be yèmmè kó yepārè. ⁷ Kuyie nciètè kó mutōmmú kpéi

mesɔɔ ntónni tek̀d̀ùtè nè sipísiyiekè (170) nè mesɔɔ nkó medítíbi ntek̀ɔupííítè (1000), timátì péfìtì tónni sik̀ɔusitáãti (300) nè disɔɔwũ tónni sik̀ɔusikuɔ (600), timátì tónni sik̀ɔupísitáãti (3000).⁸ Kè di túóté dèè kó dimàà tu yetásààyè kè dè duɔ nKeris̄ɔ kunaàm̀nk̀k̀ kou Yeyēedi, kòd̀ yè ànnè ti Yiè nKuyie nc̄iētè kó tikpàti borè.⁹ Kè diwèi mbo Isidayeeribe bemou be yèmmè kó yepārè bè pā yè kpéí, ke yé bè do yè pāmè nè be yèmmè memou ndi be Yiè nKuyie nc̄iētè kpéí. Kè diwèi dieri pí nhokpàati Dafiti.

Dafiti s̄antemè Kuyie

¹⁰ Kè Dafitii s̄ante ti Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe bemou ìikè, ke d̀: A yètiri deumu s̄ã, f̄ nti Yiè nKuyie nSakɔbu do tũ nkù. ¹¹ F̄ nti Yiè nKuyie nha deumu ke kpeñni ke wenni mediè nke bo s̄ã nke tú tikpeti timou yiè, ke yé dèè kó dimàà bo keínkè nè ketenkè f̄ dè temè. ¹² Tikpàti nè tikpeti bonní a borè nde, f̄ baké demou, f̄ kpeñni, ke m̄ke muwērímú, f̄ ɔ̄ déúk̀unne a d̄ wè kénte koð kpenke. ¹³ Deè kpéí nte f̄ nKuyie nti tũ nkù kè ti da s̄antí, ke déúk̀unko a yetidieri. ¹⁴ N yí tú òm̀, n kɔbe me nyí tú bèmabè, dè í tú nè ti móm-m̄mbe kó muwērímú mmu ti da pāām-mè ti yèmmè kó yepārè, demou dè bonní a borè nde ti da pāā ndè tu a n̄u kperè nde. ¹⁵ Ke yé ti tú m̄ bep̀d̀bè mbe a ìikè, ti yóo p̄ētému ti yembè yīmè, ti we die nketenkè ìnkè yè p̄nk̀ medéè ndòmmè mme. Ti báá na k̄yíé ti f̄mmu kó yewe. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nti tũ nkù ti tímmu dèè kó dimàà d̀ nkémaánè a c̄iētè ti yó ndéúk̀unko t̄è mieke a yetisàari demou dè tu a ǹt̄è kperè nde, f̄ dè te. ¹⁷ Áú! Ti Yiè nKuyie n tũ nkù n yému ke d̀ nha wúo nhoniti yèmmè, a d̄ wèè yèmmè wenni wènwe, m me nda pānè meyen-wennime mme yepārè yie nkó dimàà, kàa wúo nha nitìbè bèè bo die mbè da pāmè be yèmmè kó yepārè nè diwèi.

¹⁸ Ti Yiè nKuyie ti yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔbu bè do tũ nkù, yóo kàa nitìbè mm̄ke de kó iyentotí boti k̄mbo a bíkè s̄ã. ¹⁹ Duɔ m bire Sadomɔ meyèmmè m̄màà kòo t̄nne a tanǹ, nè a tié nnè a kuɔ. Kè d̄e yie nkòo maá a c̄iētè n waá n̄inenti t̄è kpéí.

²⁰ Kè Dafitii béinnè dit̄nni ke d̀: Déúk̀unne ti Yiè nKuyie nyètiri.

Kè dit̄nni dimou déúk̀unne ti Yiè nKuyie mbe yembè do tũ nkù, ke s̄inn̄o k̄k̄onke ti Yiè nKuyie nyìikè nè okpàati ìikè.

Sadomɔ dimè tikpàti

²¹ Kè d̄e wenté kè bèe f̄é ti Yiè nKuyie nyiwũ ìi yóo tu: Nyenaadakè tek̀ɔupíítè (1000), yepedakè tek̀ɔupíítè (1000), nè metaummè kpeyi tek̀ɔupíítè (1000) nè menaà mbè yóo ȳɔre mè k̄-tuɔ, k̄f̄iènè iwũ tei péu, Isidayeeribe bemou yóo di ì. ²² De yie kè bèe di k̄yà ti Yiè nKuyie nyìikè, kè diwèi dieri mbè bo. Kè bèe w̄te k̄p̄iéké Dafiti bire Sadomɔ weè tumè okpàati, kòo còu mmek̀, nkòo bo mbaké. Ke me ndò Sadaki kòo bo ntú ikuɔ niùti. ²³ Kè Sadomɔ s̄ɔtè o cice Dafiti kpàatik̄ari ti Yiè nKuyie nhò duɔ ndi, kè tikpàti ò yie nkè Isidayeeribe bemou nyie nhò yè mm̀. ²⁴ Kè behāp̄d̀mbè iw̄i yembè nè yek̀m̀b̀ yembè, nè okpàati Dafiti bí tei imou kè bè m̄buɔ Sadomɔ. ²⁵ Kè ti Yiè nKuyie ndéúk̀unne Sadomɔ Isidayeeribe bemou ìikè. Kòo kpàti deuke k̄p̄ētè bèè ò niit̄nè ke di tikpàti.

²⁶ Sese bire Dafiti do baké Isidayeeribe bemou ndi. ²⁷ Ò do bè baké yebie nsipísinàà ndi, k̄mbo Ebunɔ ke d̀ yebie nyèyiekè, Sedisademmu yebie nsipísitáãti nè yètããti. ²⁸ Dafiti do m̄kemu tikpàti kòo yètiri feí, kòo kóté mesàà nk̄etuɔke o m̀nni k̄k̄únè kunaatí, kòo bire Sadomɔ s̄ɔtè o kpàti.

²⁹ Okpààtì Dafiti tōmmú ò mù ketémè nè ò mù dèèmè dè wàrimu Kuyie mpāñánáàntì náàntò Sammuyèeri pátìri mieke nè Kuyie mpāñánáàntì náàmbè Natāā nè Kadi be kpeye* mieke. ³⁰ De kó

yepáte yeè nàá nhò do tɔ mēè botí tikpàtì nè o wērímú do deu mēè botí nè tìì do ò tū̀̀kení, nè tìì do tū̀̀kení Isidayeeribe, nè yehèkè teyè kó yekpààtìyɔ yemɔu mieke.

*29:29 *Natāā nè Kadi be kó yepáte:* Bè nàá mbe kó yepáte yeè kpéí die nyè fetimu. Bè nàá mbèè kpéí 1, 2 Sammuyèeri kó yepáte mieke.

Bekpààtìbè tōmmú pátírì dérí

Di mpátírì tɔ̀ tìi náàntì

Bekpààtìbè tōmmú pátírì dérí toté yewétiyè yèdéè ndi. Sadomɔ̀ kó tikpàtì, nè o kó kuwɔ̀ nkɔ̀be bèè sɔ̀tè ke di tikpàtì, kémbaké Suda kó dikpààtiyuu ke yàa tuðkenè Nebukannesaa bè domè kèpɔ̀nte Sedisademmu ké bè pìmmú kékònnè Babidɔ̀nni. De kó dipátírì dii múnke ti náa nyIsidayeeribe kó yekpààtiyɔ̀ totémè yedéè: Isidayeeri kperi nè Suda kperi.

Di mpátírì náàntì duś ke dòmme

1. Sadomɔ̀ kó tikpàtì nè bè nàkémè ke wènkùnnè bè maámè Kuyie nciètè nè bè tè kpetémè 1-9

2. Suda kó dipààtiyuu kó tináàntì Odoboammu do túmè okpààtì kèntɔ̀ kè-tuɔ̀kenè Nebukannesaa pòntemè Sedisademmu ke bè pìmmú kékònnè 10-36

ISIDAYEERIBE KPÀÀTÌ SADOMɔ̀ KÓ TINÁÀNTÌ

1 Kè Dafiti bire Sadomɔ̀ kpàtì nfiíkú kè ti Yiè nKuyie nní nhò bonè kéfei nhò yètirii.

Sadomɔ̀ mɔ̀mè Kuyie mmeciì

(Wénté 1 Bekpààtìbè pátírì 3:4-15)

² Kè Sadomɔ̀ tíi nyIsidayeeribe bemɔ̀ behāāpònkótìbè bèè baké behāāpòmbè sikkupí nè sikkɔ̀ nè bebeembè nè Isidayeeribe kó bekótìbè, bèè baké be cèi. ³ Kè Sadomɔ̀ bè neinè bemɔ̀ kè bèè kɔ̀te ditònni dii bo Kabaɔ̀ di borè, ke yé Kuyie ntaummè tou ti Yiè nKuyie nkóo tɔ̀nti Mɔ̀yiisi do dɔ̀ di dikpáa mieke di do ke mbomè.

⁴ Kuyie ntaummè tɔ̀ me ndo í dè bo, Dafiti do di tùótému Kidiya-Yeadimmu kékònnè Sedisademmu ké di tanné ò do

dɔ̀ kùu dieku metaummè tɔ̀u kpéi. ⁵ Disɔ̀wũ̀ kó diwũ̀tònni Udi bire Besadedi Uuri yaábire do dɔ̀ di do ke mbo ti Yiè nKuyie nciètè iikè.

Sadomɔ̀ nè Isidayeeribe bè do kəri dii borè ke bekú ti Yiè nKuyie mbe kpeti. ⁶ Sadomɔ̀ do ke nkòte kéffé iwũ̀ ti Yiè nKuyie ntekoupítè (1000) disɔ̀wũ̀ kó diwũ̀tònni ínkè kètuɔ̀ Kuyie nciètè iikè ku taummè tou borè. ⁷ De kó keyènkè nke Kuyie nkòtenímè kénáké Sadomɔ̀ ke dɔ̀: Mɔ̀ a dó kè n da pā dè.

⁸ Kè Sadomɔ̀ ténné Kuyie nke dɔ̀: Fɔ̀ dɔ̀ n cice Dafiti mesàa, ke duś nkè n sɔ̀tè o kpàtì, ⁹ ti Yiè nKuyie nha nàké tì n cice Dafiti tii dɔ̀ ke yé a m baámmè kubotí diekú kùu sũ ke mánne mubirímú. ¹⁰ Á n duś mmeyèmmè nè mecii, kè dèe yie nkè n niitè de kó kubotí diekú. We mbo na kémbaké a nìtìbè kubotí diekú kuu.

¹¹ Kè Kuyie nténné Sadomɔ̀ ke dɔ̀: A í me nni mmɔ̀mè tikpàtì yoo a bo mməkemè a kpere, yoo kuyètifeitoo, yoo a níimbè bo kúmè, a me nyí m mɔ̀ a bo nfoùmè kémɔ̀nte, ke né mɔ̀ meyèmmè mme nè mecii ke bo na kémbaké kubotí n da baá nkú. Tii mè mbomè a yèmmè mieke, ¹² n da duśmmu meyèmmè nè mecii nke yóo da yíé tikpàtì nè a bo mməkemè a kpere, nè kuyètifeitoo. Bekpààtìbè bèè da niitè ke di tikpàtì òmɔ̀ í pètè de botí. Bèè me nkpaaní ke bo di tikpàtì òmɔ̀ í yóo dè mɔ̀dte ké da tuɔ̀ke.

¹³ Kè Sadomɔ̀ íté Kabaɔ̀ metaummè tou borè nè ditònni borè kékonnì Sedisademmu kémbaké Isidayeeribe.

Sadomɔ̀ wèrímu nè o kpàtì

(Wénté 1 Bekpààtìbè 10:26-29 nè 2

Bekpààtìbè tōmmú 9:25-28)

¹⁴ Mèmmè ò tíimmè okpàrinaaséi nè sikkpàriséi. Ò do mɔ̀ke sikkpàrinaaséi tekoupítè nè sikkusinàa ndi (1400) sikkpàriséi nè si dèèbè tekoupíítè

nè sikɔupísidé (12000) ké dè duɔ nyehāpɔnkarè kó yehékè kè sitesi nkpaá o borè Sedisademmu. ¹⁵Weè do te kè timátì péfítì nè mesɔw nkè dèe buoté Sedisademmu kémmanne yetárè, kè detekperè nsū ke mǎnnè detie mbè tu dè sikòmɔ́, kè dè yìè dǎmèèri Meditedandee peémme. ¹⁶Sadomɔw kó bepótambè do korì Esibiti nwe nè Sidisii ke donní o kó siséí. ¹⁷Bè do fiiti de kó sikipàrinaaséí tèmáá medítfbii nsikousikuɔ ndi (600), tesǎntè tèmáá medítfbii ntekòtè nè sipísìnùmmù (150). Bepótambè beè do si tɔu ke múнке fiitinè Itiibe kpààtìbè nè Sidii kɔbe.

Sadomɔw bàátímè ke bo maá Kuyie nciètè

(Wénté 1 Bekpààtìbè 5:15-32 nè 7:13-14)

¹⁸Kè Sadomɔw duɔ nkè bè bo maá ti Yiè nKuyie nteciètè nè tekpààticiètè ò yóo nhā tè.

2 Kè Sadomɔw kaa mbenitìbè sikɔupípiyiekè (70000), kè bè bo ntɔu tinenti, kékaa mbèè yó ncéú yetárè yetárè ínke, kè bè mbo benitìbè sikɔupípiyie (80000), kékaa mbèè yó mbè baa kè bè mbo sikɔupísitāati nè sikousikuɔ (3600).

²Kè Sadomɔw tɔ nkè bèe náké Tiiri kóo kpààti Udammuu kè dɔ: A do naatinèmu n cice Dafiti ké nhò duɔnni detekperè kó ideí kòdò bo maá teciètè ò yóo nhā tè.

³Nte mí nke maá ti Yiè nKuyie nteciètè, Kuyie n tū nkù. Teciètè kù te tè. Bè yó nkù tùdò ndè tihúúnti nè bè níí yóo neé ndè pèèbè bè kù pāa mbè sǎa, kentuɔ nyiwūɔ bè kù feu ì, dikúnweñni nè kuyuoku nè sioɔmpúsi simɔu nè betāāpambè nè ti Yiè nKuyie nkó yebaa, Isidayeeribe do dò nkéndɔrimè sǎa. ⁴N yóo maá tecēdietè nte, ke yé Kuyie nti tū nkù kuù deumè ke pēēté yebokè. ⁵We mbo na kémaá Kuyie nteciètè? Kéinkè kenke deu, kè í na ke kù tɔ. Yé n tú wè ke

bo na ké kù maá teciètè? N cénke dɔ kéánnè bè yó nkù tùdò ndè nde tihúúnti fɔ́ti. ⁶Á n duɔ nhonitì wèè yē mesɔw nnè timátì péfítì nè disɔwūɔ nè timátì de kó mutōmmú, ke yēnè mupààkonwūɔmù nè mùù dò mmeyii nnè mùù dò mmebèrimè de kó mutōmmú, ke nɔ mmuyántimù kòo pínne mutōmmú n cice Dafiti n duɔ mbèè yántìbè, kè bè bo nni mbonè Sudaa tenkè nè Sedisademmu. ⁷Á n duɔ nditāri Dimaa kó detekperè nè detere bè tu dè sipèrési nè bè tu dè sǎntādì, n yému a kó betōmbè nɔmmè ke kōu Dimaa kó detie, m bo bè neinnè n kó betōmbè. ⁸Kè bè n kōūni ideí mediè ke yé n yóo maámè tecēdietè nte tecēsàatè. ⁹N yóo duómmu mudii bèè yó nkōū ideí, m bo bè duɔ ntidiiti bè tu tì bēdēè tōnni sikɔupísikuɔ (6000), nè tidiiti teti bè tu tì ɔdisi tōnni sikɔupísikuɔ (6000), nè menaà ndítirìbè sikɔupíkousini (800000), nè mekùdò ndítirì nsikɔupíkousini (800000).

¹⁰Kè Tiiri kóo kpààti Udammuu wāri dipátiri kóo tēnnè ke dɔ: Ti Yiè nKuyie ndó mēè kpéi nku nitìbè deè te kè kù da dɔdò be kóo kpààti. ¹¹Kòo yé kébéi nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nyètirì ndeu kunku Isidayeeribe tū nkù kuù dɔdò kéinkè nè ketenkè kunku kùù duɔ nhokpààti Dafiti debire Sadomɔw, dèè mōke meyèmmè, ke yé de yèmmè ke cii ke yóo maá ti Yiè nKuyie nteciètè nè tekpààticiètè dè yóo nhā tè. ¹²N yóo da duónkomu onitì wèè yé o tōmmú ke cii kòo yètirì tu Udammuu-Abi. ¹³Kòo yō tú Danni boti kou, kòo cice tú Tiiri eì kou. Kòdò nɔ mmesɔw nnè timátì péfítì nè disɔwūɔ nè timátì nè yetárè nè ideí de kó mutōmmú, ke nɔ nke duòkù mupààkonwūɔmù nè mùù dò mmebèrimè nè tiyààti kpeti kó mupààkómmú nè mùù dò mmeyii nke nɔ mmuyántimù bá kè bè yē nwèe dɔdò kùù nenkù wèè kù dɔdò. Ò bo pínne a kó betōmbè bèè nɔ mbe tōmmú nè a cice okpààti Dafiti kɔbe. ¹⁴Fɔ́ n yiè nkāa bo duɔnni a tōmbè tidiiti bè tu tì bēdēè nè

ǵdǵsǵ nǵ mǵkǵdǵ nnǵ menaà a bǵi ndǵǵ kǵpǵí, ¹⁵ti yóo dekemu ditǵrǵ Dimaa kǵ da kǵwǵnǵ detie nha dǵ dǵǵ kó dimàà kǵ dǵ bǵu kǵ dǵ tannǵ dǵmǵǵǵrǵ kǵ dǵǵ tuǵke Safaa eǵ, kǵa dǵ tǵotǵ kǵkǵonnǵ Sedisademmu.

¹⁶Kǵ Sadomǵǵ kaa mbepǵǵbǵ bǵǵ bo Isidayeeribe eǵ o cǵce Dafiti do kǵa mbǵ, kǵ bǵ mbo benǵtǵbǵ tekǵupǵkǵdǵtǵ nǵ sǵkǵupǵpǵsǵnǵmmǵ nǵ sǵkǵupǵsǵtǵāǵtǵ nǵ sǵkǵusǵkuǵ (153600). ¹⁷Kǵo deite benǵtǵbǵ sǵkǵupǵpǵsǵiyǵekǵ (70000) kǵ bǵ bo ntǵu tinǵntǵ, sǵkǵupǵpǵsǵnǵ (80000) bǵǵ bo ncǵú yetǵrǵǵ yetǵrǵǵ ǵnkǵ, betǵbǵ sǵkǵupǵsǵtǵāǵtǵ nǵ sǵkǵusǵkuǵ (3600) bǵǵ bo mbaa betǵmbǵ.

Sadomǵǵ maámǵ Kuyie ncǵǵǵtǵ

(Wǵntǵ 1 Bekpǵàǵtǵbǵ 6:1-38)

3 Kǵ Sadomǵǵ ketǵ ti Yǵǵ nKuyie ncǵǵǵtǵ kó mumarimǵ Sedisademmu Mǵdiyaa tǵrǵ ǵnkǵ. Ti Yǵǵ nKuyie ndo benke dǵ kumáà o cǵce Dafiti Sebusi-ibe botǵ kou Odinanni yǵǵ mieke kǵo dǵ tǵntǵ. ²O kpǵtǵ benni naannǵ mieke kóo tǵāǵdǵrǵ mieke do nke ò ketǵmǵ Kuyie ncǵǵǵtǵ mumarimǵ.

³Nte Sadomǵǵ do maá Kuyie ncǵǵǵtǵ kǵ tǵ ndǵmmǵ: Ó do bennǵ te bǵ do beúmǵ mme de mǵnnǵ kǵ meokǵmǵ mbo mǵtǵrǵ sǵpǵsǵtǵāǵtǵ kǵ mǵpǵkǵmǵ mbo mǵtǵrǵ tepǵǵtǵ. ⁴Kǵo maá kukpǵǵnkpǵǵnkǵ kǵ ku okǵmǵ mmǵnnǵ tecǵǵǵtǵ dietǵ kǵme mǵtǵrǵ tepǵǵtǵ, mecǵmmǵ mǵtǵrǵ sǵpǵsǵkuǵ kǵdǵrǵ ku mieke mesǵǵ nsǵāmǵ. ⁵Kǵo dari kudǵeku diekǵ detekperǵ kó tidabeeti, kǵo tǵ dǵrǵ mesǵǵ nsǵāmǵ, kǵ tǵ kerǵ kǵ dǵ ndǵ ntipuonti nǵ mǵfǵmmǵ. ⁶Kǵo kǵ dǵrǵ yetǵsǵāǵyǵ, kǵ te sǵǵ nnǵ ntǵ Padifaimmu kó ketǵnkǵ kó mesǵǵ. ⁷Kǵo dari mesǵǵ nyǵsǵǵnkǵ nǵ yǵbǵrǵ nǵ yǵcǵkǵ, kǵkǵerǵ beǵnkǵembǵrǵbǵ kó tifǵntǵ de kó imarǵ ǵnkǵ.

⁸Kǵo maá ikuǵ nǵntǵ dieku kǵ ku okǵmǵ mmǵnnǵ tecǵǵǵtǵ kó mǵpǵkǵmǵ mǵtǵrǵ tepǵǵtǵ, kǵ ku pǵkǵmǵ mbo mǵtǵrǵ

tepǵǵtǵ. Kǵo kǵ dǵrǵ mesǵǵ nsǵāmǵ kǵ mǵ cǵǵǵkǵ mbo tǵnnǵ sǵpǵsǵdǵ. ⁹Kǵ sǵkǵāǵ kó mesǵǵ ncǵǵǵkǵ mbo cidǵo dikǵǵ. Kǵo dari mesǵǵ nkudǵnkǵ kó tidieti.

¹⁰Kǵo dǵǵ beǵnkǵembǵrǵbǵ kó tifǵntǵ tidǵtǵ kǵ tǵ dǵrǵ mesǵǵ nkǵ tǵ cǵǵnnǵ ikuǵ dieku, ikuǵ nǵntǵ kó kufǵāǵ. ¹¹Kǵ de kó beǵnkǵembǵrǵbǵ bedǵ kó ifǵtǵ kó meokǵmǵ mbo mǵtǵrǵ tepǵǵtǵ, kǵ okǵtiwǵ kó kufǵtǵ kǵmǵá kó meokǵmǵ mbo mǵtǵrǵ mǵdǵmǵ nǵ dikǵǵ ke kǵá kumarǵ, kǵ kutǵkǵ kó meokǵmǵ mbo mǵtǵrǵ mǵdǵmǵ nǵ dikǵǵ ke kǵá nhodǵrǵ kǵku. ¹²Kǵ odǵrǵ kǵku ketikǵ kó meokǵmǵ me mma ke kǵá nhokǵtiwǵ kǵku, kǵ kudǵrǵkǵ mǵ mma ke kǵá kumarǵ. ¹³Kǵ de kó beǵnkǵembǵrǵbǵ bedǵ ncǵmmǵ ke pǵntǵ be fǵtǵ kǵ tǵ okǵmǵ bo mǵtǵrǵ tepǵǵtǵ kǵ bǵ wetǵ Kuyie ncǵǵǵtǵ mieke. ¹⁴Kǵo dǵǵ kuyǵāǵkǵ kǵuǵ bo kǵpǵtǵnnǵ dibǵrǵ nǵ mupǵāǵkonkǵperǵmǵ mǵuǵ dǵ mǵmǵbǵrǵmǵ nǵ muwǵǵmmǵ nǵ mǵuǵ dǵ mmǵyǵǵ, ke kpǵ nkǵ dǵ dǵ mbeǵnkǵembǵrǵbǵ.

Sadomǵǵ dǵǵmǵ disǵǵwǵǵ kó yǵsǵǵnkǵ nǵ diwǵǵtǵnnǵ

(Wǵntǵ 1 Bekpǵàǵtǵbǵ 7:15-22)

¹⁵Kǵ disǵǵwǵǵ kó yǵsǵǵnkǵ ncǵmmǵ Kuyie ncǵǵǵtǵ ǵlkǵ kǵ ye okǵmǵ mbo mǵtǵrǵ tepǵǵtǵ nǵ mǵnǵmmǵ kǵdǵǵ yetǵeti-tyǵ de kó yǵsǵǵnkǵ ǵnkǵ, kǵ ye okǵmǵ mbo mǵtǵrǵ mǵdǵmǵ nǵ dikǵǵ. ¹⁶Kǵo dǵǵ kǵ dǵ ndǵ mǵmǵfǵmmǵ kǵfǵǵ ndǵ kó yetǵeti-tyǵ yǵmmǵ, kǵdǵǵ kǵ dǵ ndǵ nyǵtebe bǵ tu yǵ kǵdǵnǵtǵ, kǵ yǵ mbo tekǵdǵtǵ (100) kǵ bǵǵ yǵ cǵtǵnnǵ mǵfǵmmǵ yetǵeti-tyǵ yǵmmǵ. ¹⁷Kǵo deǵ kǵcǵonnǵ Kuyie ncǵǵǵtǵ ǵlkǵ yǵsǵǵnkǵ, diǵ nkubakǵ yǵuǵ, diterǵ kucǵǵnkǵ, kǵyǵ kuyǵuǵ kǵpǵrǵ ke dǵ: Yakǵnnǵ (dǵǵ tu Kuyie nfǵǵ) ke yǵ kucǵǵnkǵ kǵpǵrǵ ke dǵ: Boasi (dǵǵ tu Kuyie ntǵ muwǵrǵmǵ yǵǵ).

4 Kǵo maá disǵǵwǵǵ kó diwǵǵtǵnnǵ kǵ di okǵmǵ mbo mǵtǵrǵ tepǵǵtǵ, mǵpǵkǵmǵ mǵtǵrǵ tepǵǵtǵ mecǵmmǵ mǵtǵrǵ mǵnǵmmǵ.

**Sadomɔɔ dɔ̀dɔ̀mè disɔ̀wũɔ̀ kó
kunankú nè yenaabo**

(Wénté 1 Bekpààtìbè 7:23-26)

² Kòo deè kédɔ̀ɔ̀ disɔ̀wũɔ̀ kó kunankú kè ku pèkùmè mbo métiri mènùmmù, kè ku cómmè mbo métiri mèdémè nè dikéè, kàa kù benné ke fité dè mbo métiri tepíítè nè mènùmmù. ³ Kòo dɔ̀ɔ̀ disɔ̀wũɔ̀ kè dè ndò nyinààke kèwènnénè kunankú biè nkéuté, kè dè nwè nyicuɔ̀ nyidéi, kè ì mbo kucuɔ̀ nkumá mieke inààke sipísìnà, kè dè ntú disɔ̀wũɔ̀ maa. ⁴ Kè di ndò̀nè inààke tepíítè nè ìdèi kè ì ncómmù kè itāāti wetí kubakù yoú bíékè, kè itāāti wetí diyie taà kèè bíékè, kè itāāti wetí kubakù cānku bíékè, kè itāāti wetí diyie yìèni kèè bíékè kè ì f̄ maa de cuokè, kè kunankú cōmmù i ínke. ⁵ Kè ku kò̀nti kó mecèè mmànnè tenùtè kó mepèkùmè, ke yaa nke dò mmutepóó nkè bèe anté ku biè nfesɔ̀bòdòfè kpèye kōme, kàa kù benne menie mmè mbo dítiribè tekcupíkùtè nè sikóupípsidé (120000).

⁶ Kòo dɔ̀ɔ̀ disɔ̀wũɔ̀ kó yenaabo tepíítè, kéínné yènùmmù Kuyie ncíètè bakù yoú, kéínné yènùmmù te bakù cānku, kè bè bo nwuɔ̀ ke ɔ̀unè iwũɔ̀ bè feu ì Kuyie nke tuɔ̀, kè ikuɔ̀ niùbè bembe nwuɔ̀ disɔ̀wũɔ̀ kó kunankú mieke.

**Bè bàtemè tinenti tì
kó dimàà tu timàti**

(Wénté 1 Bekpààtìbè 7:40-51)

⁷ Kòo dɔ̀ɔ̀ mesɔ̀ nkó sifitíkèkèe tepíítè, tì wāri ke yē nsì ndòmmè, ké si ínne Kuyie ncíètè mieke kubakù yoú sinùmmù, kucānku sinùmmù.

⁸ Kòo dɔ̀ɔ̀ tábùdibè tepíítè kécónné Kuyie ncíètè mieke bènùmmù kubakù yoú, bènùmmù kubakù cānku.

Kòo dɔ̀ɔ̀ yesɔ̀ɔ̀ tekùtè (100) bè yóó mméinè yè meyi, ⁹ kédò̀ɔ̀ ikuɔ̀ niùbè kó kucuudànkù nè kucuudànkù diekù kéānne yecàkè ké yè dàri disɔ̀wũɔ̀.

¹⁰ Bè do ínne kunankú diekù Kuyie ncíètè kubakù cānku diyie yìèni kèè bíékè nke.

¹¹ Kè Udammuu yíe kédò̀ɔ̀ yenaabo bè yó nhuti dè mutapéi nnè tikāpenti nè yebo yèè yó mméinè meyi. Memmè ò dèemè mutōmmù okpàati Sadomɔɔ do yē nwèe dɔ̀ɔ̀ mù Kuyie ncíètè kpéi.

¹² Kòo dɔ̀ɔ̀ disɔ̀wũɔ̀ kó yesānkè yèdèè, kédò̀ɔ̀ yeteitiyè ye ínke, bè yóó seunnè yè mesɔ̀fimme. ¹³ Nè bè do dɔ̀ɔ̀ dè kè dè ndònnè yetebe bè tu yè kèdènatì kè yè mbo sikousinà (400). Kè bèe dè cātinne mesɔ̀fimme bá dii tēitiri ínke icuɔ̀ ìdèi kéfité.

¹⁴ Kòo dɔ̀ɔ̀ yenaabo kéínné tenaasāntè mieke, ¹⁵ kédò̀ɔ̀ disɔ̀wũɔ̀ kó kunankú diekù ké kù cōnné disɔ̀wũɔ̀ kó inààke tepíítè nè ìdèi ínke. ¹⁶ Kòo dɔ̀ɔ̀ yenaabo nè tikāpenti nè simátipee yenii nkpesi nè tinenti sōnti okpàati Sadomɔɔ do duɔ̀ nkè Udammu-Abi ti dò̀nè disɔ̀wũɔ̀ ndi ti Yiè nKuyie ncíètè kpéi nkè tì anté mesà.

¹⁷ Suditē kó kubiriku mieke nke bè do yiemme disɔ̀wũɔ̀ ké dè uté Sukoti èi nè Sededataa kperi ye cuokè.

¹⁸ Sadomɔɔ do dɔ̀ɔ̀ de kó tinenti kè tì nsù mediè mme bá bè í ndò nkéna kébate disɔ̀wũɔ̀ bè tì dò̀nè di di cèékù māmè.

¹⁹ Kè Sadomɔɔ yíe kédò̀ɔ̀ Kuyie ncíètè kó tinenti timɔ̀ nè mesɔ̀ nkó di-wũtònni nè tábùdibè bè yó nnenkù bèè ínke péè bè pāa nwè Kuyie. ²⁰ Ò do dò̀mmu sifitíkèkèe nè si kó iftì bè yó ntuōnnè si ikuɔ̀ nenti bo kùu dieku ìkè, ikuɔ̀ yē ndè ndòmmè nè mesɔ̀ nsààmè.

²¹ Nè si tòkè yèè dò mmutepóó nè sifitibúúsi nè ihaaké, demɔ̀ ò do dè dò̀nè mesɔ̀ nsààmè mme. ²² Kédò̀ɔ̀ yese kédò̀ɔ̀ yebo bè yó mméinè yè meyi

nè sibúúsi, bè yóó nwaōnnè si muhāá, demɔ̀ ò do dè dò̀nè mesɔ̀ nsààmè mme Kuyie ncíètè kó yecàkè nè te mieke kpèye ikuɔ̀ nenti ā kùu fáá nè Kuyie ncíètè kó kudieku diekù kperi, demɔ̀ ò do dè dò̀nè mesɔ̀ mme.

5 Sadomɔɔ dèè diì m̀ǹǹǹi tì Yiè nKuyie nciètè kó mumarimù, kètɔnì o cice Dafiti do cānè dè Kuyie nkpéí: Timáti nè mesɔɔ nnè tinenti teti tibotí ti-botí, kètanné Kuyie ciètè kó tikpàti dò nkémbo kùu dieku.

Bè kɔutémè Kuyie nciètè ke tanné Kuyie ntaummè tɔu

(Wénté 1 Bekpààtibè 8:1-13)

²Kè Sadomɔɔ tíí nSedisademmu Isidayeeribe kó bekóftibè nè be wuo nkó bekóftibè nè be naàm̀nti kó bekóftibè kè bè bo kɔte Dafiti èi Siyɔ̄ kètúóténí Kuyie ntaummè tɔu. ³Kè Isidayeeribe kó benitidaabè bemɔu tíí nhokpàati Sadomɔɔ borè, dibenni t̀nk̀k̀u yiénwè dò nwe kè bè m̀k̀e dibanni. ⁴Isidayeeribe kó bekóftibè tíí ndiì m̀ǹǹǹi kédeè, kè Defiibe t́óté Kuyie ntaummè tɔu, ⁵kékpééte metaummè tou kó tinenti kètúóténè ikuɔ nenti tii kó dimàà do ā di mieke. Ikuɔ niùbè nè Defiibe bèè do dè tɔu. ⁶Kòo kpàati Sadomɔɔ nè Isidayeeribe bemɔu kè bèè tíí mmetaummè tou iikè kéfié ipe nè inààke kè dè nsù bá dè í ndò nkékaa nkédeè.

⁷Kè ikuɔ niùbèè tɔnì ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ké di tanné Kuyie nciètè mieke ké di ìnné ikuɔ nenti kó kufáá m̀ bè d̀d̀ tii fenti ke d̀nnenè bèínkèmbàribè ti fièti déé. ⁸Kè de kó bèínkèmbàribè fenti ncómmú ke yuo be fièti ke kánké Kuyie ntaummè tɔu nè di kó ipàati. ⁹De kó ipàati do deumu kàa tatoo Kuyie nciètè kudieku diekù a nyi wùó, kàa me mbo ditowaà a bá nyi wùó. Metaummè tɔu kpaa dè bomu nè yiéní. ¹⁰Titápièti tídé tii do ā ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu mieke kù do bè d̀enne diì m̀ǹǹǹi Esibiti ké bè d̀d̀nè metaummè Odebu tãri kéduɔ nti Mɔyiisi.

¹¹Kè ikuɔ niùbèè yènní Kuyie nciètè ikuɔ nenti ā kùu fãá kéduɔ mewénkùmè kó ikuɔ bá bè í mbaàti bè tùm̀m̀m̀m̀ bètɔbè,

¹²ikuɔ niùbè bèè kó dimàà tu bedèmbè kè bè ndè bo bemɔu. Asafu nè Emanni nè Yedutunni nè be bí nè be kɔbe, bè do ā tiyaàkpeti nti ke tɔ tikāpenti nè tibómbonti nè tikùtidùuti ke cómmú di-wùɔt̀ǹǹi diyè yiéní kèè bíékè ké né yiénè ikuɔ niùbè tɔbè bèè nɔ nke eu siheú kè bè mbo tek̀d̀t̀t̀t̀ nè sipísidé (120). ¹³Bèè do eu siheú nè bèè diè nkè bè nsánti ti Yiè nKuyie nke déúkunko ku yètiri nè metammè mèmàà. Kè siheú tammè yìè nè tikāpenti nè debémbènnè terè. Kè bè sánti ti Yiè nKuyie ke tú: Déúkunkonenè ti Yiè nKuyie, kù nitimu, kè ku sàà mbo sáà. Kè diwetirì píe nti Yiè nKuyie nciètè. ¹⁴Bá ikuɔ niùbè í nna ke sɔɔté be t̀m̀m̀m̀m̀ ke yé diwetirì nè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti dè píemmè ku ciètè mieke.

6 Kè Sadomɔɔ béi nke d̀: Ti Yiè nKuyie nha tãátému ke d̀ó kémbo diwetirì mieke, ²kè mí nné da maá tekpààticiètè, teciètè a yó mbo tèè mieke sáà!

Sadomɔɔ nàké ti bè kauri diì yìè Kuyie nciètè

(1 Bekpààtibè 8:14-21)

³Okpàati yì memme kéwèete Isidayeeribe tinnì cómmú dè kémɔ Kuyie nkó mesàà nyIsidayeeribe bemɔu kpéí, ⁴kébéi nke d̀: Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu kunku tínti Isidayeeribe ti tũ nkù. Kuù d̀d̀ nè ku wèrímu kù do nàké ti n cice Dafiti ke d̀: ⁵Nè n d̀nnení diì yìè n niùbè Isidayeeribe Esibiti n yì tãáté Isidayeeribe wuo mmieke diheì marì ke yè mbè m maá teciètè, m me nyi tãáté oniti m̀u ke yè nwè mbaké n niùbè Isidayeeribe. ⁶N né tãáté Sedisademmu nwe ke yè mbè m maá teciètè. Ke da tãáté f̀ nDafiti kàa bo mbaké n niùbè Isidayeeribe. ⁷Kè Sadomɔɔ sɔɔté o náànti ke béi nke d̀: Kè n cice Dafiti yèmmèe o pã, kòo ndó kémaá ti Yiè nKuyie nteciètè, kunku tínti Isidayeeribe ti tũ nkù. ⁸Kè ti Yiè

nKuyie nhò nàké ke dò: A totí iyentotí sààyì nyi a bo m maámè tecíètè, m pènsìrimu. ⁹Dè né í tú fṣṣò yóó tè nni mmaá. A bire a peité dè deè yóó m maá tecíètè. ¹⁰Ti Yiè nKuyie ndòdumu kù do béi ntì kè n sɔotè n cice Dafiti kpàtì, ke kàri o kpààtikàrì ke baké Isidayeeribe, ti Yiè nKuyie ndo tì nàké ke yè ndè ndòmmè, kè n kù maá tecíètè kunku ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeribe ti tū nkù kè ti bo nkù báá. ¹¹N tannému ku cíètè metaummè tɔu titápiètì kù do dḍòndè metaummè Isidayeeribe, kèwàri tì ìnkè ku kuó.

**Sadomɔɔ bántèmè Kuyie
nku cíètè kpetímù kpéí**

(Wénté 1 Bekpààtìbè 8:22-53)

¹²Kòo kpààtì Sadomɔɔ cómmú ti Yiè nKuyie nwūṣtònnì ìkè nè Isidayeeribe bemɔu ìkè kéyoute o nɔu ke bo bántè Kuyie. ¹³Sadomɔɔ do maá disɔɔwūṣò kó diwūṣtònnì marì ndi Kuyie ncíètè dānkù cuokè, kè di okùmè mbo métìrì mèdémè nè dikéè mepèkùmè mènùmmù mecóm-mè mètāāti. Ò do dèke dii ìnkè kénínkú Isidayeeribe bemɔu ìkè kéyoute o nɔu kéínkè bíékè. ¹⁴Ke dò: Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeribe ti tū nkù kè dè í tú fṣṣò, òmòu í bo, kéínkè mieke yoo ketenkè ìnkè ke da dḍònnè fṣ nwèè pí mmetaummè a dḍòndè mè a tṣmbè, ke bè dḍòri mesàà, bembe a kó betṣmbè bèè da tū nnè be yèmmè memɔu. ¹⁵A do nàké tì a kóo tṣntì n cice Dafiti a ti ndòdò yíe. ¹⁶Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeribe ti tū nkù a báá yè nha do nàké dii nùu a kóo tṣntì n cice Dafiti kéyí, kòo bí yie nke da tūnne ò da tū mmèè botí ke yíe nha kuó, beè yó nsoké o kpàtì kémbaké a nìtìbè Isidayeeribe ke pí nha tṣmmú, o cíètè báá paà okpààtì. ¹⁷Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeribe ti tū nkù dḍò a nàké dii nùu a kóo tṣntì Dafiti.

¹⁸Kuyie mmènke bo na kémbonè benìtìbè ketenkè ìnkàà? Kéínkè deu ke í mɔke kè màmmè ke í na ke bo tṣ Kuyie,

kè decèbire m maá dè deè bo na ké kù tṣàà? ¹⁹N Yiè nKuyie nkémú mí nha kóo tṣntì n da báammè, keè mí nha kóo tṣntì n da kuḍnnè tì, kénté n dabònnì nè m báammì n da báá nyi. ²⁰A nḍnfè báá ùnné kuyie nnè keyènkè de kó tecíètè ìnkè, a béi nke yè nha yètìrì yó mborè, kénté mí nha kóo tṣntì da báá nyi báammì te mieke. ²¹Kénté meyoḍmmè yedabùdò n da kuḍnnè yè nè a nìtìbè Isidayeeribe ti da báammè de kó tecíètè kpéí. Á mboní kéínkè kékeè ké tì cíé.

²²Kuyie, kè dè dḍò nhòmòu cààrè o kou tṣu, kè bè yí wèe parìkè kòdò kṣtení a kó tecíètè a wūṣtònnì borè, ²³fṣ nKuyie, á mboní kéínkè kékeè ké bè pùtè, bembe a kó betṣmbè, kéduó nkè ocaàrìwè caàrìmèe do o yuu ìnkè, kàa deetè wèe naati o naatí kpéí.

²⁴Kè dè me ndò nha nìtìbè Isidayeeribe da yeténè kè be dootitṣbè bè na, kè bè bantè bè yetémè ke wèètení a bíékè ke da sante, ke da bántè, ke da kuṣnnè a cíètè mieke, ²⁵fṣ nKuyie nha mboní kéínkè kékeè, ké bè cíé mbe caàrìmè bembe a nìtìbè Isidayeeribe, kèwète ké bè tēnnéní ketenkè a do duó nkè be yembè nè bembe.

²⁶Kè dè dḍò mbè da yeténè kàa kpetín-né iwetibori, kè fetaafe ténke í niu, kè bè bantè be yetímè kpéí ntemè kàa bè poté, kè bè wèètení a cíètè bíékè ke da bántè ke déúkunne a yètìrì, ²⁷fṣ nKuyie ná mboní kéínkè kékeè ké bè cíé bembe a nìtìbè Isidayeeribe, ké bè benke kuce bè dḍò nkétunne kù, kéduonní fetaafe a èi, dihei a duó ndi a kó benitìbè, kè bè di te.

²⁸Kè dikònnì tanní dii mḍnnì dihei yoo mutenkúú, yoo tidiiti tìl me nfāú ndepaa, yoo fetùṣrìfè feè me nti pí yoo yecádúḍ nyèè me ntanní yoo fecofe, kè be dootitṣbè beè me mbo bè pí be èi, kè meyei mmamè meè me ntanní yoo mumṣmmú mamù, ²⁹kè bè da bántè mùu báammu, kè bè da kuṣnnè dii dabònnì, kòo niti omáà ndi yoo a nìtìbè Isidayeeribe bemɔu, kè meyeñcaàrìmè

mamè meè bè sǎ́nké, yoo kuyonku makù kè bè yòutení be nou te nciètè bíékè ke da kuǎnnè, ³⁰ fǎ́ nKuyie nhá mboní keínkè a ciètè mieke kékeè ké bè ciètè, kédáá bá wè ò dààrimè dòmmè, ke yé fǎ́ nyémèmu be yèmmè dòmmè. ³¹ Kè dèe yie nkè Isidayeeribe nda dé kéntù nha kó kuce be fõmmu mumu bè yó mbomè ketenkè a duó nkè ti yembè.

³² Kè dè dò nhopòò mǎ̀ wèè í tú Isidayeerí kòò kèè a yètiri dèumè, kàa kpeñni ke pí mmutõmmú nè muwērímú, ke iténí dèdétirè ke kòtení a ciètè ke da bàntè, ³³ fǎ́ nKuyie nhá boní keínkè kékeè kédáá de kóo pòò yè mmù. Memme kutenkù kàbe bo da bantémè ké nda dé a nìtìbè Isidayeeribe da dé mèè botí, bè bo banté ke dò nteciètè n da maá tè tu a kpete nte.

³⁴ Kàa nìtìbè kòri mudoò ke bo dokénè be dootitòbè, a bè tǎ́ nkèè bíékè, kè bè wèètení a bíékè a tǎ́atè dii èi kè n di n da maá teciètè, ke da bàntè, ³⁵ Kuyie, á m boní keínkè kékeè be báammii nè bè da kuǎnnè yèè dabùò nkédáá bè yè mmù.

³⁶ Kàa nìtìbè Isidayeeribe beè me nda cààrè ke yé òmǎ̀ í bomè wèè bo yí ò báá cààrè. Kàa mieke bè peike kàa duó nkè bè dootitòbè bè na ke bè pǎ́mmú ke kònnè di-hei dètiri yoo di tǎ́nni. ³⁷ Kè bè kè bo de kó dihei bè tu di tidaati ke totí be yèmmè ke banté be caàrimè, ke da kuǎnnè ke yí: Ti tú beyeibe mbe, ti í tǔ ntimómmanti, ti càkemu. ³⁸ Kè bè wèètení a borè nè be yèmmè memǎ̀, ke da duó mbemáà de kó dihei bè bè pǎ́mmu ke kònnè dii mieke ke dǎ̀ tidaati. Kè bè wèètení be kó di-hei bíékè ke da bàntè, dihei a duó ndi be yembè, dihei a tǎ́atè di kè n da maá teciètè di mieke. ³⁹ Kuyie, á mboní keínkè kékeè be báammii nè be dabùò nké bè deeté ké bè ciètè mbe caàrimè bembe a nìtìbè bèè da cààrè.

⁴⁰ Kuyie n tǔ nkù a nǎ́nfè báá únné ti ínkè, kènté, kékeè n da kuǎnnè tì die.

⁴¹ Ti Yiè nKuyie nkòtení a ciètè nè a taummè tǎ̀ a kpeti borè, kédúú nyikuú niùbè muwērímú bè bo nti náánnè mù a kó medeetímè kpeti, kè diwèi mbo bèè tu a kàbe kè bè nyānku.

⁴² Ti Yiè nKuyie mbáá bǎ̀ntóo okpààti a càñné wè, dentení mesàà nha dǎ̀ mè a kóo tǎ̀nti me kpéi.

**Bè do fié ì wū́ Kuyie
nku ciètè kpetimú yie**

(Wénté 1 Bekpààtìbè 8:62-66)

7 Sodomǎ̀ bàntè dii mǎ̀nni Kuyie nkédeè, kè muhǎ́á ncúténí keínkè kéccóúté iwū́ bè kù fié ì, ke bo tuǎ́ nnè metaummè kpeyi. Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti píe nku ciètè. ² Bá ikuú niùbè í nna ke bo ta ti Yiè nKuyie nciètè, ke yé ti Yiè nKuyie nkó tikpeti do píemmè te mieke. ³ Memme Isidayeeribe bemǎ̀ yàmè muhǎ́á ncúténímè kè ti Yiè nkó tikpeti pǎ̀nti ti Yiè nKuyie nciètè ínkè kè bèe kǎ̀nke bè ce dè ke dàri titápiètì, késín-nó kè be ìikèe kááké ketenkè, kè bèe sǎ̀nte ti Yiè nKuyie nku sàà nkpéi, ke yé kù bè dómèmu nsá́.

⁴ Okpààti Sodomǎ̀ nè Isidayeeribe bemǎ̀ kè bèe fié iwū́ ti Yiè nKuyie, ⁵ kéfié inààke sikǎ̀upísidé nè sikǎ̀upísidé (22000) nè ipe tekǎ̀upíkǎ̀tè nè sikǎ̀upísidé (120000). Memme okpààti Sodomǎ̀ nè Isidayeeribe bemǎ̀ kè kpetémè Kuyie nciètè. ⁶ Kè ikuú niùbèe kari be tǎ́mmú be tǎ́mmú, kè Defiibe mbie ndebémbénnè ti Yiè nKuyie kpéi okpààti Dafiti do dǎ̀ dè kè bè bo ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nke yé ku sàà nyí mǎ̀kemè kumǎ̀nku. Kè bè ndiè nDafiti do bè keuté fèè yènfè, kè ikuú niùbè cǎ̀mmú be ìikè ke eu siheú. Kè Isidayeeribe bemǎ̀ ité kéccómmú. ⁷ Kè Sodomǎ̀ duó nkè bèe càñné ti Yiè nKuyie nciètè kó kucuùdǎ̀nkù kéfié iwū́ kétuú, kétuǎ̀nnè iwū́ bè fié ì metaummè

kpéi nyi kó mekùd̄. Ke yé disɔwũd̄ kó diwũɔtɔnni okpààti Sadomɔ do d̄d̄ di do í sànnèmè bè bo tuɔmmè iwũd̄ bè fié i Kuyie nnè bè bo tuɔmmè tidiiti kó yepàrè nè iwũd̄ kó mekùd̄.

⁸Sadomɔ nè Isidayeeribe bemɔu kè bèe baá nKuyie ncíètè kpetímù kó dibanni ke d̄ yewe yèyiekè, kétúóté Debo-Amati kéntɔ kétuɔkenè Esibiti kó kukó mpeém̄mè kobe kè bèe kotení bemɔu kè bè ntkíú ditínni dieri. ⁹Diyiè níínni yiè, kè bèe tíf nkékouté diwũɔtɔnni, ke yé bè do baámmè diwũɔtɔnni kó dibanni kém̄m̄ake yewe yèyiekè ndi. Kè bèe sɔtè kémbaú nke d̄ yewe yèyiekè. ¹⁰Otánkù yiénwè kó diyiè sipísidè nè ditáánni yiè, kè Sadomɔ duó nkè Isidayeeribe kò mbe cie nè diwèi kè bè yèmmè nnaatinè mesàà nti Yiè nKuyie ndòd̄ mè Dafiti nè Sadomɔ nè bembe ku nìtìbè Isidayeeribe.

Ti Yiè nKuyie mbenke dè Sadomɔ

(Wénté 1 Bekpààtìbè 9:1-9 nè

2 Bekpààtìbè tōmmú 1:7-12)

¹¹Sadomɔ dèèmmè ti Yiè nKuyie ncíètè nè tekpààticíètè ké s̄i d̄d̄ o yèmmè do d̄ wèe s̄i d̄d̄mè. ¹²Kè ti Yiè nKuyie n̄kotení o borè keyènkè kòd̄ nàké ke d̄: N kèèmu a báammii. Ke tãátè de kó tecíètè kè di bo ndè nni nfeu iwũd̄. ¹³Kè dè d̄ ndiyiè mari bo kè n kpetínnè iwetibori kè fetaafe ténke í niu, yoo n duó nkè fecofe fèe tanní dihei ke di càke, yoo m bonté n nìtìbè mutenkúú, ¹⁴kè bembe kubotí n d̄d̄ kù, bembe n nìtìbè kè bè m b̄úté, ke n wammú ke m b̄ántè, ke bùtínnè ice yeiyi bè tū nyi. Nni mboní kéínkè kékéè be báammii, ké bè c̄íè mbe yei, kétũnte dèè càke be èi mieke, ¹⁵kétúóté yíe nnè yewe yèè kpaani n wúómmu ke kém̄m̄ú bè yó m b̄ántè ìi báammii de kó tecíètè mieke. ¹⁶N tãátému de kó tecíètè ke tè c̄ánnè kè n yètiri bo nyu te mieke s̄á. N n̄nfè nè n yèmmè dè yóo mbomu te ínkè yewe yemɔu. ¹⁷F̄s̄ nSadomɔ nkàa n tū,

a cice Dafiti do n tū mmèè botí ke d̄ɔri n yé nha nd̄ɔri dèè kó dimàà ke pí n kuó nè n tié. ¹⁸N yóo fíímmu a kpààtikàri n do d̄ɔnnè a cice Dafiti dinùù ké nyè ndè yóo ndòmmè, ke béi ke d̄: O c̄íètè í yóo paà okpààti wèè bo mbaké Isidayeeribe. ¹⁹Kè di me nni nyete ke bùtínnè n kuó nè n tié n di duó ndè ke tũnne yebokè ke k̄n̄kù ye ìikè. ²⁰De m̄nni m bo di deite díndi Isidayeeribe ketenkè n di duó nkè ínkè, kédootóo tecíètè n tãáté tè kè di bo ndè yu n yètiri. M bo di wámp̄unne kè bè n di daú ibotí imɔu mieke. ²¹De m̄nni bèè bo m p̄enkù de kó tecíètè borè dè bo bè di. Kè bè mbékú mùu te kè ti Yiè nKuyie ndòd̄ mie nde kó dihei nè de kó tecíètè tèè kó diyètiri do feí. ²²Kè bèe bè t̄énnè ke d̄, bè bùtínnè be Yiè nKuyie nku bè yembè do tū nkù kuú bè dènneni Esibiti. Bè taunnè m̄èè kpéi nke yebokè, ke k̄n̄kù ye ìikè ke pí n ye tōmmú, deè te kè Kuyie mbè bonté de kó meyei mmemɔu.

Sadomɔ tũntemè o kpààtiyuu

(1 Bekpààtìbè 9:10-28)

8 Yebie nsipísidè mieke nke Sadomɔ maámè ti Yiè nKuyie ncíètè nè o mómmu n̄ho kpete. ²Kòo wète kémaánè Udammu do ò p̄a yèè ekè kéduó nkè Isidayeeribe nyè bo.

³Kè Sadomɔ k̄ote kédó Amati èi dii bo Tisoba èi bíékè di k̄obe ké di fiète, ⁴kémaá Tadimɔ èi kó dikpàà mieke nè Amati tenkè kó yehèkè yemɔu. Ò do yè maá yè ke bo ánnè tidiiti nti. ⁵Kòo maá Beti-Onɔ èi ditenni ínkè nè Beti-Onɔ de f̄ú d̄ bíékè ké yè fii nyiduotí, kékpetínnè yecàkè kápáa nyimátideí. ⁶Kòo maánè Badati èi nè yehèkè yemɔu kéánnè tidiiti ye mieke nè s̄ikp̄ar̄inaas̄í nè sis̄í dè do bo yèè mieke kémaá nè ò d̄ d̄è kó dimàà Sedisademmu nè ditāri Dimaa nè o tenkè kemɔu ò c̄énke baké kèè kó dimàà.

⁷Benitìbè mabè beè do kpaá be tenkè mieke bèè í tū Isidayeeribe: Itiibe nè

Amɔriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. ⁸De kó ibotí kó ibí ìi do kpaá be cuokè, ke yé Isidayeeribe do í bè kùòmè. Sodomɔ do bè pínne muheikèntõmmú mmu. Kè bè kpaá mù pī nnè yíenní. ⁹Kè Sodomɔ soó nyIsidayeeribe ke í mbè pínne mudaatõmmú, kè bè ndòò behāāpòmbè, kè bèe ntú behāāpòmbè iwēi yembè, kémbaké behāāpòmbè bèè tɔu tikpàrinenti, kémbaké bèè āāpòmbè dèkù sikipàrinaaséí. ¹⁰Okpààti Sodomɔ do be ntāātè kè bè mbaké o nìtìbè, bè do bo sikɔusidè nè sipìsinùmmù ndi (250).

¹¹Kè Sodomɔ duś nkòo pokù Esibiti kóo kpààti kóo sapàà nyíténí Dafiti eì kékɔte kéta tekpààtìcìtè okpààti maá tè o kpéí. Okpààti do béimmu ke dò o pokù í dò nkémbo Isidayeeribe kóo kpààti Dafiti kpààtìcìtè. Ke yé bè do de ntannémè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. Nè de kpéí nkè tè cāá.

¹²Kè Sodomɔ fíé iwūō ti Yiè nKuyie nkétuò ndiwūōtònni ò do kù dòò dì, kunku Kuyie ku cìtè kpánkpánkù ìikè. ¹³Ò do tūnne Mɔyiisi do yé mbè nfeu mēè botí nku ti Yiè nKuyie nyiwūō ke tuò mbá dii yiè, nè sioṃpùsi kpeyi nnè betāāpàmbè kó yebaa nkpeyi nnè Kuyie kó yebaa ndieyè bè do baà nyè bá dii benni, kuce mètàāti pēēbè bèè í kɔorenè mutie mùù muuti de kó dibanni nè diyentēbanni nè titouti kperi. ¹⁴Kè Sodomɔ tūnne o cice Dafiti do yé nwèè dɔòmè, kékanne ikuś nìùbè be kó mutõmmú, kéduś nDefiibe be kōmu, kè bè bo ndiè ke sánti ti Yiè nKuyie ke teennè ikuś nìùbè be tōmmú bè dò nkémpí mmù bá dii yiè. Kòo totí yebòrè kó bebàribè be bòrè be bòrè, be tìrè dò ndòmmè, Kuyie nkóo niti Dafiti do ò nàké kényè ndè ndòmmè. ¹⁵Kòo ntū nhokpààti Dafiti duś ndiì nùù ikuś nìùbè nè Defiibe kpéí mbè dò nkémpí mmù tōmmú Kuyie ncìtè kpàti bo tii dieti mieke.

¹⁶Meṃme Sodomɔ tōmmú mumɔu dòòmè séí, kétúótè ò pùtè dii yiè ti

Yiè nKuyie ncìtè, kéntɔ kétuokèné ò tè dèèmé. Meṃme kè ti Yiè nKuyie ncìtè dèèmé páíí.

¹⁷Kè Sodomɔ kɔte Esiyonna Kebee nè Edati bíékè dāmèèri peémmè Edõmmu tenké mieke. ¹⁸Kè Udammu duśnko bàtòòbè nè o kó betõmbè bèè yé dāmèèri mesàà, kè bèe neinè Sodomɔ kó betõmbè kè bèe kɔte Ofii eì kèto mesɔo ntõn-nìbè tepítè nè bètàāti, kékɔte kè dè duś nhokpààti Sodomɔ.

Onitipokpààti Sebaa eì kou kòtemè ke dɔu nSodomɔ

(Wénté 1 Bekpààtìbè 10:1-13)

9 Kè Sabaa eì kóo nitipokpààti kee Sodomɔ yètiri deumè kéndó kóo yàáké nè yenáanhántiyè, kékɔte Sedisademmu kénneiné o kó betõmbè péu nè yòyóbè kè bè nto metenie nṓōme nè mesɔo mpéu nè yetásààyè yèè donku kpeñni. Kè bèe tuokoo Sodomɔ borè, kòo ò nàké o yèmmè tɔ tii kó dimàà. ²Kè Sodomɔ ò tēñné ò ò biéké tii kó dimàà timɔu, ò í n yīēke timati ò bo ò tēñnémè. ³Kè Sebaa eì kóo nitipokpààti yà Sodomɔ ciimè nè ò maá tēè kpààtìcìtè, ⁴kéyànè tidiiti ò yo nti nè o kó betũmbè taà sù cēí nè bèè ò duò mmenaà mbè pí mmèè botí mutõmmú nè bè ā tii yàati, kéyànè bè feu ìi wūō ti Yiè nKuyie ncìtè mieke kè dèè ò di mmediè nké ò kpéí. ⁵Kòo nàké Sodomɔ ke dò: N do bo nh eì ke yo bè nàammè a kpéí nnè a ciimè, kè n tũðkení ke mènke ś ndè me ndò. ⁶M mu ndo í yie, m me n tũðkenimè ke yà dè nè n nònfè. N yàmu ke ś mbè do n nàké tì í tũðke n yà dè kó dikèè, n yà kàa ciì mpēētēmu bè n nàké tì. ⁷Dè ñnaati a kó benitìbè! Dè ñnaati a tõmbè, bembe bèè da bonè sáà ke kèmmú a ciì nkó tinàanti. ⁸Ti Yiè nKuyie nha tū nkù yètiri ndeu, kunku kùù da d́ ke da kàanne dikpààtikàri kàa bo ntú okpààti, kunku ti Yiè nKuyie, kù d́ mēè kpéí nke Isidayeeribe, ke d́ bè mbo sáà, deè te kè

kù duó n kàa bo mbè baké ke bè bekùnè kè dè wenni.

⁹Meñme kè Sabaa ei kóo nitipokpààtìi pā Sodomɔɔ mesɔɔ ntónnibè bètāāti nè dikéè, nè metenie nfɔɔme péu nè yetásààyè yèè donku kpeñni. Bá metenie nfɔɔme mamè ténke í buoté ke mǎnnè onitipòkù Sebaa ei kóo kpààti do pāmè okpààti Sodomɔɔ.

¹⁰Okpààti Udammu kó betōmbè nè Sodomɔɔ kɔbe beè do kòte Ofii ei kētóni mesɔɔ nè detekperè kó ideí nè yetásààyè yèè donku kpeñni. ¹¹Kòo kpààti Sodomɔɔ túóté de kó ideí kédòò yedetisàkè ti Yìè nkuyie ncíètè nè o kpete, ké i ndòònè tibómbonti nè tikùtìdùùtì bedèmbè kpéí. Bè í yà de kó kubotì nè bè bomè Suda tenkè.

¹²Kòo kpààti Sodomɔɔ pā Sebaa ei kóo nitipokpààti ò ò mɔɔ dèè kó dimàà, kóò pā kè dèe pēētè ò ò tóni dè. Kòo wēte o ei wenwe nè o kó betōmbè.

Bè bàtemè Sodomɔɔ kpàti

(Wénté 1 Bekpààtibè 10:14-29)

¹³Mesɔɔ mmèè do ò ntuòkùnì Sodomɔɔ borè dibenni dimáà mieke, me cèékù do ò mbo tónni sipísidé ndi, ¹⁴ké né mbúúfì bepotandiebè nè besámǔpòbè bè ò yietì mèè sɔɔ mbe potantì kpéí nè Adabii ei kó bekpààtibè do ò yietì wèè dǎmpòò nè dihei kó kùmandáábè do ò tounì mèè sɔɔ nnè timátì pèfìti.

¹⁵Kòo kpààti Sodomɔɔ dɔò mesɔɔ nkó tidɔpìtì dietì sikɔusidé (200) kè ti ntú mesɔɔ mmáà bè yìemmè ke uté bá kùù sɔɔɔpìkù kè ku kó kucéékù mbo cidóòbè bèkùù. ¹⁶Kòo dɔò nè tisɔɔɔpìtì tisámǔpòtì sikɔusitāāti (300) mesɔɔ mmáà, bá kùù sɔɔɔpìkù kè ku kó kucéékù mbo cidóò bètāāti, kédeè ké ti tannè tecíètè †bè tu tè Dimaa túúkù.

¹⁷Kòo kpààtìi dɔò dikpààtikàri dieri nè yepápànìi nké dì dāri mesɔɔ nsààmè. ¹⁸Kè de kó dikpààtikàri mmàke yedetisàkè yèkuò nè o naàcèi yó nna dè kè dè ntú mesɔɔ, ke màke ò ní yó nkari kòo baà nyíkú dè. Kòo dɔò yeciricirè yèdèè ké yè còñné dikàri pñtì tìdè dii nkubakù yóú dīteri kùcànku. ¹⁹Kòo dɔò deterè kè dè ndò nyciricirè kémbo tepítè nè dèdèrè kòo dè còñné dikpààtikàri kó yedetisàkè ñnkè, dèkuò kubakù yóú, dèkuò kucànku. Bè í dɔò me botì dikpààtiyuu mari mieke.

²⁰Kòo kpààti Sodomɔɔ kó ibòòke imɔu ntú mesɔɔ mmáà, kè tinenti tìi kó dimàà bo tecíètè bè tu tè Dimaa túúkù kè ti ntú mesɔɔ nsààmè kpeti, dèmarè do í dòònè timátì pèfìti ke yé okpààti Sodomɔɔ kó dimònni bè do í wúómmè ntimátì pèfìti dèmarè dierè. ²¹Ke yé okpààti do mǎkemè bàtòòbè kè Udammu kó betōmbè mbè kòrìnè Tadisisi. Yebie nyètāāti mieke ke ní nkúntinìi koò tóni mesɔɔ nnè timátì pèfìti nè yepápànìi nnè iwaà kpeye nè tinòtì yefurè yedieyè kpeti.

²²Kòo kpààti Sodomɔɔ kpenke kèpēētè kutenkù kó bekpààtibè bemɔu ké mbè ciñnè. ²³Kè kutenkù kumɔu kó bekpààtibè nwanti ke bo yà Sodomɔɔ kékémú tináañtì Kuyie nhò duó mmeciì nkòo náà ntì. ²⁴Bá dii benni kè bè ò tounì yepārè: Timátì pèfìti kó tinenti nè mesɔɔ nkpeti, nè tiyààtì nè tikpàrinenti, nè tùdààrìfè nè sisèí nè yesāmmarínnaarè.

²⁵Sodomɔɔ do mǎke sisèí kó yetuo sikɔupísìnàà (4000) ndi sì bo ntaà dè nè sikpàrinaasèí. Besāndèèbè tækupípiítè nè sikɔusidé (12000), ké bè kǎnne nè be sèí yehèkè yehāpònkārè, nè o borè Sedisademma. ²⁶Kè Sodomɔɔ mbaké bekpààtibè bemɔu, kédítè kukó ndiekù Efadati kèntò kétuakenè Fidisitēēbe kó

†9:16 *tecíètè bè tu tè Dimaa túúkù*: Bè do tè yu Dimaa túúkù ke yé bè do tè dòònè mè ditāri Dimaa kó detekperè kó ideí nyi pèù. (1 Bekpààtibè 7:2).

dihei, kétúóténè Esibiti kó kumàнку. ²⁷ Sodomɔ weè do te kè timáti péti nsù Sedisademmu ke dònne yetárè dõmmè o mieke nè detekperè, ke pēētè depùò ndõmmè Meditedandee kóo dāmēèri pēémè. ²⁸ Sodomɔ kó siséí bè do sì tóni Esibiti nwe nè yehekè tēyè yemou.

Sadomɔ kumè

(Wenté 1 Bekpààtibè 11:41-43)

²⁹ Sodomɔ tōmmú sōmmu nè ò mù ketémè kénto kétuakenè kumàнку dè wàrimu Kuyie mpānānānti nānāntò Natāā tōmmú pátiri mieke. Ke wàri Kuyie mpānānānti nānāntò Aiya Sidoo èi kou kperi mieke. Ke wàri Kuyie mpānānānti nānāntò Yedo yà mèè benkùmè Nebati bire Sedoboammu ínke mè wàri dīi pátiri mieke. ³⁰ Sodomɔ do bo Sedisademmu nwe kémbaké Isidayeeribe bemou ke dō yebie nsipísìnà, ³¹ kékò nho yembè kũ̀̀ nkè kè bèè ò kunnè o cice Dafiti èi, kòo bire Odoboammu sɔ̀̀tè o kpàti.

SUDAA KPÀÀTÌBÈ KÓ TINÁÁNTÌ

Sisemmu èi kòbe tímmè ke totí dikpààtiyuu

(Wenté 1 Bekpààtibè 12:1-15)

10 Kè Odoboammuu kòte Sisemmu èi Isidayeeribe do tǐkú dè bemou ke bo ò pī ntikpàti. ² Dè do sǐ Nebati bire Sedoboammu bo Esibiti nwe, ò do cokénè okpàati Sodomɔ nwe ké kè kòte, ò ke m bo kékeè bè tímmè kékonni. ³ Kè beè tǐ nkè bèè ò yùni kòo neinè Isidayeeribe bemou kè bèè kòte kéyà Odoboammu kòò nàké ke dò: ⁴ A cice do ti pǐnné mudaatōmmú mmu kè mù ti kèite, a mù nti yaate kè ti mpí nha tōmmú, ⁵ kòo bè nàké ke dò: Yewe yètāati kó difōnkúò di wētení ké n yà.

Kè bèè ciété. ⁶ Dè me nyí kòo kpàati Odoboammuu tí mbekótibè bèè do

pǐnné mutōmmú o cice Sodomɔ ò kpaá fòu dīi mōnni ké bè beke ke dò: Di yèmmè dò n tēnnè ònti be nnitibè?

⁷ Kè bekótibè dò: Kàa bè pī mmesàà, ke dɔ̀̀ri bè dǔ̀̀ dè ke bè nānānnè kè dè wenni bè yó mpǐmmu a tōmmú sǐ̀̀.

⁸ Okpàati Odoboammu me nyí nyie mbekótibè ò duó nyii tié, kébeke bedapàmbè o kó kutōnkú kòbe bèè ò bonè ke dò: ⁹ Benitibè tu m bè yàate mudaatōmmú n cice bè pǐnné mù, kè mù bè kèite, di yèmmè dò m bè nàké ònti?

¹⁰ Kè bèè ò tēinné ke dò: Benitibè bèè tu a cice bè tou ndīi tǔ cḕ̀, ke tú a bè yàatè di cḕ̀kú, nàké be ke dò: A nóm̄bí yā̀̀rè cḕ̀nèmu a cice ka. ¹¹ Kàa cice do bè tou dīi tǔ cḕ̀ a kperi bo pḕ̀tè memme, a cice do bè tiennè idá nyi, kè f̄̀ mbo mbè tiennè yedá yè̀̀ ā timáti ye yómmè.

¹² Diyie tāánni yiè Sedoboammu nè benitibè kè bèè wētení Odoboammu borè, ò sòò bè nàké kényē mmu. ¹³ Kè wèè sēnkèri bekótibè ò duó nyii tié nkébaao benitibè nè metankperimè, ¹⁴ kētūnne o kó kutōnkú kòbe ò tié nyii tié nkébi nke dò: N cice do di tou nditǔ cḕ̀ri, kè n kperi bo pḕ̀tè memme, n cice do di tiennè idá nyi, kè mí m bo ndi tiennè yedá yè̀̀ ā timáti ye yómmè.

Isidayeeribe kpààtiyuu totémè kè Odoboammu mbaké Sudaa kòbe

(Wenté 1 Bekpààtibè 12:16-25)

¹⁵ Memme kòo kpàati yete benitibè ò beke ti. Ti Yiè nKuyie nkuu do dǔ̀̀ memme, kè dè bo yie nkè kú do nàké tī dǔ̀̀. Kú do tī nàké ku pānānānti nānāntò Aiya nwe Nebati bire Sedoboammu kpéi.

¹⁶ Isidayeeribe sǐ̀̀ ndīi mōnni okpàati í yie mbe kpeti kòò nàké ke dò:

Ti kpeti tū̀̀nè ba Dafiti Seseè bire kó teç̄̀tè,

ti wē mba tínti nè we?

Tínti Isidayeeribe,

tí kōnnè kè Dafiti bire mbaké de ç̄̀tè.

Memme kè bèe ciété kékúú. ¹⁷De m̀nni kè Odoboammu mbaké Sudaa tempē nk̀obe máá, ¹⁸kétō nhAdodammu wèè baké bèè pī mmuheik̀entōmmú Isidayeeribe borè, kè bèè ò bùstí yetárè kékúú. Kè Odoboammuu yà dè fuutemè kédeke o kp̀arinaasantè mecāā nké-coké kékote Sedisadammu. ¹⁹Memme Isidayeeribe yàtenèmè Dafiti ciētè nè yíenní.

**Kuyie ndo náké ti ku pānāanti
nāanti Semmayaa koo ti béi**

11 Kè Odoboammuu tuoke Sedisademmu kətíí nSudaa nè Bensamee de kó behā̀p̀ombè bèè nō mmudod, kè bè mbo tekoupìk̀ùtè nè sikoupìp̀isini (180000) kè bè bo kote kəp̀onte Isidayeeribe kó dikp̀àtiyuu, kè de kó yekp̀àtiyoo wēte kəwēnné. ²Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku koo niti Semmaya ke d̀: ³Náké Sadomoo bire Odoboammu Sudaa kobe koo kp̀àti nè Isidayeeribe bemou bèè bo Sudaa nè Bensamee de tempē mmieke ke tú: ⁴N yè mbè báá kote kédokénè be kobe. Bá wè wèe kò nho ciētè. Míi yè ndèè d̀d̀ dèè d̀d̀.

Kè bèe ti kèè ké ti yie nkéyóu bè bo dokénèmè Sedoboammu.

**Odoboammu fiimmè
yehékè mayè iduotí**

⁵Kè Odoboammuu mbo Sedisademmu kémaá yehékè Sudaa tempē mmieke ké yè fii nyiduotí. ⁶Kòo maá Betideemmu èi nè Etammu èi nè Tekoa èi ⁷nè Beti-Sudi èi nè Sokoo èi nè Adudammu èi ⁸nè Kati èi nè Madesaa èi nè Sifi èi ⁹nè Adodaimmu èi nè Dakiisi èi nè Asekaa èi ¹⁰nè Sodaa èi nè Ayanoo èi nè Ebuoo èi. De kó yehékè yè tu Odoboammu do maá yè, kémaá iduotí ké yè fii Sudaa nè Bensamee be tempē mmieke. ¹¹Kòo d̀d̀ ké yè tũntè kè yèe kpenke, kòo kanne kũm̀andā̀bè yè mieke kéānné tidiiti nè

mekùd̀ nnè menaà nye mieke, ¹²kéānné tid̀p̀iiti nè yekp̀ā̀ bá dii èi, memme kè de kó yehékèe kpenke mesā̀, Sudaa kobe nè Bensamee kobe kè bè mbo o f̀nk̀ùd̀.

**Ikuú niùbè nè Defiibe be
wēnnénèmè okp̀àti**

¹³Ikuú niùbè nè Defiibe bèè do ciété Isidayeeri èi dimou mieke kè bèe konní kòd̀ wēnnénè. ¹⁴Ke yé Sedoboammu nè o bí bè do yetemè ikuú niùbè bo mpímmè bè Yiè nKuyie nkuú tōmmú. Kè bèe yóu be cēi nè be kperè kékote Sudaa tempē nSedisademmu èi. ¹⁵Sedoboammu do waá nho mómmu nho kó ikuú niùbè mbe kè bè bo nfeu iwūō yet̀rè ínke nè sitenkaanii ò d̀d̀ si ke si d̀nnèè yebodakè nè tinaabiiti. ¹⁶Isidayeeribe kó iwuo nyimou mieke bèè do d̀ kətũnne ti Yiè nKuyie nnè be yèmmè memou kè bèe tũnne Defiibe kətuoke Sedisademmu kəffé iwūō ti Yiè nKuyie mbe yà̀ribè do tú nk̀. ¹⁷Kè bèe yíé Sudaa kp̀àtiyuu muwērímú, kè Sadomoo bire Odoboammu kp̀àti kpenke yebie nyètā̀ti mieke, ke yé bè do tũm̀mè Dafiti nè o bire Sadomoo be kó kuce yebie nyètā̀ti ndi.

Odoboammu kó kunaàm̀nk̀ù

¹⁸Odoboammuu do puoke Maadati nwe, Yedimoti koo sapà̀. Yedimoti cice do tú Dafiti koo yō tú Abiyaidi. Abiyaidi cice do tú Ediabu, kè Ediabu cice tú Sese. ¹⁹Kè Madati bí ntú Yesusi nè Semmadia nè Saammu. ²⁰Maadati kó dif̀nk̀ùd̀ kè Odoboammuu puoke Abusadommu koo sapà̀ mMaaka kè wèe peité Abiya nè Ataii nè Sisaa nè Sedomiti. ²¹Kè Odoboammuu ndó Abusadommu koo sapà̀ mMaaka kè dèè pēētè o pobè tobè nè o pociè nyemou. Ò do puoke benitipòbè tepíítè nè bèni ndi kémmake yepociè nsipísikuù, képeité initidabí sipísidé nè ini nè initipóbí sipísikuù. ²²Kè Odoboammuu

tāāté Maaka bire Abiya kòò bo mbaké o kòbe ke yé ò do dómè wèe naá nhokpààti. ²³ Kè Odoboammuu péte me-ciú nkécie nho bí imòu Sudaa nè Bensamee be tempè nkó yehekè yemòu bè fii nyè iduotí, ké mbè duò ntidiiti mesàà, kéwaá mbenitipòbè péu ké bè puó.

**Okpààti Sisaki domè
Sudaa kòbe mudoò**

(Wénté 1 Bekpààtibè 14:25-28)

12 Odoboammuu kpàti fífikú dii m̀nni kòo kpenke, ḱyóu ò bo ntũmmè ti Yiè nKuyie nkó ikuú, kè Isidayeeribe bemòu ò tũnne ké ì yóu. ² Okpàti benni nummuri mieke kè Esibiti kóo kpàati Sisakii do Sedisademmu mudoò ke yé bè do yetemè ti Yiè nKuyie. ³ Sisaki do tɔ sikpàrinaaséí tekòupíítè nè sikòusidé (1200) ndi nè siséí nè si dèèbè sikòupíísikuò (60000) nè behāāp̀mbè péu bèè bonní Esibiti nè Dibii kòbe nè Suki kòbe nè Etiopii kòbe ⁴ kòò fiète Sudaa ekè iduotí fité yè kénto kétuòkenè Sedisademmu. ⁵ Sisaki t̀ónnì dii m̀nni Odoboammuu nè Sudaa èi kó bekótíbbè kè bèe coké kékote Sedisademmu kè Kuyie mpāānāānti náāntò Semmayaa k̀tooo okpàati Odoboammuu nè o kó betũmbè borè ké bè nàké ke d̀: Ti Yiè nKuyie ntú di kù b̀ntóomu deè te kè kù yóu kè di ta okpàati Sisaki kó sinòu mieke.

⁶ Isidayeeribe kó bekótíbbè nè okpàati kè bèe yie mbe caàrimè kébéi nke d̀: Ti Yiè nKuyie nha naatimu.

⁷ Ti Yiè nKuyie yà dii m̀nni bè bantémè be caàrimè kénáké Semmaya ke d̀: Bè mè mbantémè be caàrimè n yí yóo bè kù, dè bo nyóó yí sámpó kè m bè deetému, m mieke í yóo bè yè Sedisademmu èi kè n duó nkè Sisakii bè kù. ⁸ Sisaki né yóo bè namu, kè bèe ò b̀úté kébanté bè bo mpíimmè n kó mutõmmú nè bè bo mpíimmè yekpàatiyo teyè k̀mu de cáá ndè.

⁹ Meñme Esibiti kóo kpàati Sisaki domè Sedisademmu mudoò kóò p̀nte, kétúóté ti Yiè nKuyie nciètè kó tikpàti nè tekpàaticíètè kpeti timòu, kétúóténè tìsòòd̀p̀iti Sadomò do d̀ò tì. ¹⁰ Kòo kpàati Odoboammuu d̀ò disòowṹ kó tidòp̀iti kéfóó ntisòòd̀p̀iti kó dif̀tiri ké tì b̀anne tihāāp̀nti t̀i b̀àà tekpàaticíètè kó dibòri. ¹¹ Kòo kpàati níí nkòri ti Yiè nKuyie nciètè kè bè tì t̀, kòò kò mbèe tì k̀tenè tihāāp̀nti t̀i b̀àà tekpàaticíètè tì kó kudieku.

¹² Okpàati Odoboammuu do kékũnne mèè kpéí nhomáà ti Yiè nKuyie nyiikè deè do te kè ti Yiè nKuyie nyóu bá kù mieke í nhò do. Demòu deè do í càke Sudaa tenkè mieke.

Odoboammuu kpàti t̀òkè mè ti m̀nku

(Wénté 1 Bekpààtibè 14:21-24,29-31)

¹³ Kòo kpàati Odoboammuu ntò tikpàti ke bo Sedisademmu kòo kpàatiyuu fífikú mesàà. Odoboammuu do yóo di tikpàti ke m̀ke yebie nsipísinàà nè dimáà ndi, kénto tikpàti ke d̀ò yebie ntepiítè nè yèyiekè ke bo Sedisademmu, ti Yiè nKuyie ntāāté dii èi Isidayeeribe wuo nyimòu mieke kè bè bo ndi yu ku yètiri. O ỳ do tú Amòniibe botí kou nwe kòo yètiri tu Nama. ¹⁴ Odoboammuu í n duó nhomáà ke bo banté ti Yiè nKuyie ndó dè. Kè deè nte kè wèe d̀ò dèè í wenni.

¹⁵ Odoboammuu d̀òrimè memòu ò ketémè nè o dèntemè dè wàrimu Kuyie mpāānāānti náāntò Semmaya tõmmú pátiri mieke nè Kuyie mpāānāānti náāntò Yedo tõmmú pátiri mieke. Odoboammuu nè Sedoboammuu bè do dokùmu sáá. ¹⁶ Kè Odoboammuu kò nho yembè kũ̀ nkè, kè bèe o kũ̀nnè Dafiti èi kòo bire Abiya sòoté o kpàti.

Abiya do t̀mè tikpàti

(Wénté 1 Bekpààtibè 15:1-8)

13 Sedoboammuu kpàti benni tepíítè nè diniñnì mieke nke Abiya

naámmè Sudaa kɔ̀be kóo kpààti, ²kéntɔ̀ tikpàti kè dɔ̀ yebie nyètããti ke bo Sedis-ademmu. Ò yɔ̀ yètiri do tú Mikaya nwe, Kíbea eì kou Udiyeeɔ̀di weè do ò peité.

Abiya nè Sedoboammu bè do dokùmu sáã. ³Kè Abiya íté ke bo dokénè Sedoboammu kénneínè bekpàrinuɔ̀mbe yekɔ̀mbò yembè sikɔ̀upíkò̀sìnàà (400000) kè Sedoboammu báátí nè o kɔ̀be yekɔ̀mbò yembè kè bè mbo sikɔ̀upíkò̀sìnì (800000) ke bo ò dokénè. ⁴Kè Abiya deke kécómmú Efadaimmu tãri yómmè bè tu dè Semadaimmu, kèpíéké ke dɔ̀: Sedoboammu nè dínɔ̀di Isidayeeribe dimɔ̀u kémúnè! ⁵Di nyé ke dò nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tú nkù kuù duó ntikpàti Dafiti nè o bí, kù ò dɔ̀nè mèè taummè í yóo tɔ̀te. Kù do ò nàkému ke tú wenwe nè o bí beè yó mbaké Isidayeeribe sáã. ⁶Bá nè memme kè Dafiti bire Sadomɔ̀ kóo tɔ̀nti Sedoboammu Nebati biree yete o yiè nkpeti kè nhò dokùnè. ⁷Odoboammu do kpaá ke bemmu kè meyèmmè nhò dónni kè benitiyonkuba nè besínténitibè, kè bèe tíi nho borè kóo na. ⁸Di mmònni di dɔ̀ kédokénè ti Yiè nKuyie nkó dikpààtiyuu ndi kù tãátè di ke di duó mmí nDafiti bire. Di sùmu mediè ke tɔ̀ sibɔ̀ntenkaanii mesɔ̀ nkpesi sili dónnè tinaabiiti Sedoboammu do dɔ̀ si kè si tu di kó kuyie. ⁹Dfi bèti ti Yiè nKuyie nkuó nùbè Anɔ̀ yaábí nè Defiibe ke ànnè di kó ikuó nùbè ibotí tei kɔ̀me. Kè wèè cénke kòtenni dinaadaa nè yepedakè yèyiekè ke tú ò dɔ̀ kèntú ikuó nùti dí ò dɔ̀ ikuó nùti nè dimáa bá Kuyie nyí ò yí ikuó nùti. ¹⁰Tinti bie tú nti Yiè nKuyie nku, ti í kù bùtinné Anɔ̀ yaábí ii tu ikuó nùbè, kè Defiibe pí mbe tómmú, ¹¹ke feu ti Yiè nKuyie nyiwú ti kpéi dikúnweñni nè kuyuoku ke tuó, ke tuónnè tihúunti fɔ̀sti ke dakù pèè tábùri sàawè ínke. Ke tuómmu tesɔ̀fitikèkètè bá kùu yuoku. Tinti tūmmu ti Yiè nKuyie kùu ti te ku kuó, kè dínɔ̀di kù

bùtinné. ¹²Kuyie nti bonèmu ke ti ni kè ikuó nùbè bo ke tɔ̀ sikpàriheú ke bo eé mediè nkè tí di dokénè. Isidayeeribe di báa dokénè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tú nkù. Di í yóo na.

¹³Kè Sedoboammu duó nkè behããpòmbèe kónté kè bè dinté be fónkúò bíékè. Memme kè behããpòmbè mabè mbo be iikè, betɔ̀bè be fónkúò. ¹⁴Sudaa kɔ̀be wèète dii mònni keyà bè bè cètinneè kékúonnè ti Yiè nKuyie, kè ikuó nùbèe eé sikpàriheú. ¹⁵Kè Sudaa kɔ̀be uu kénhúu kè ti Yiè nKuyie ndokénè Sedoboammu nè Isidayeeribe bemɔ̀u, Abiya nè Sudaa kɔ̀be be iikè. ¹⁶Kè Isidayeeribe coké, kè ti Yiè nKuyie mbè ànnè Sudaa kɔ̀be nɔ̀u mieke. ¹⁷Kè bèe bè na mediè nkékuɔ̀ bekpàrinuɔ̀mbe sikɔ̀upíkò̀sìnùmmú (500000). ¹⁸Kè Isidayeeribe di ifei de yiè mediè nkè Sudaa kɔ̀be bè auté ke yé bè do ikúmè ti Yiè nKuyie nyínkè nke be yembè do tú nkù. ¹⁹Kè Abiya beti Sedoboammu kèfiete Beteeɔ̀di eì nè Yesanna eì nè Efunɔ̀ eì, nè yeheké yèè yè tókénè.

²⁰Abiya kó tikpàti mieke Sedoboammu í mmàke muwèrimú, de kó difónkúò kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo kú. ²¹Kè Abiya kpàtií fífikú kè wèe puoke benitipòbè tepítè nè bènàa képeité initidabí sipísidè nè idéi initipobí tepítè nè ikuó.

²²Abiya dɔ̀ dè kó dimàa dè wàrimu Kuyie mpããnaanti náantò Yedo pátiri mieke. ²³De kó difónkúò kè Abiya kò nho yembè kùu nkè kè bèe ò kunné Dafiti eì, kòo bire Asaa sɔ̀tè o kpàti.

Asaa do tɔ̀mè tikpàti

(Wénté 1 Bekpààtibè 15:9-11)

Asaa tɔ̀ dii mònni tikpàti kè dihei bo meòmpùmè mieke nke ke dɔ̀ yebie ntepiítè.

14 Kè Asaa ndɔ̀ri dèè wenni ke síe o Yiè nKuyie nyiikè, ²képuɔ̀ nyi-ibotí tei kó yebɔ̀wúò̀trè kédíé yetò̀rè,

képuo nyebɔɔtárè bè do fiíkú yè, kéu ite-edeí. ³Kòo náké Sudaa kɔbe ke dɔ bèe wète kéwammú ti Yiè nKuyie mbe yembè do tū nkù, kéndɔɔri ku kuó nè ku tannò yè mmù. ⁴Kè wèe deite yetðrè yemɔu yèè do bo Sudaa ekè mieke képuo ndibɔɔtári[‡] bè do tuò ndi tihúúnti. De m̀nni kè meom̀pùmè mbo dihei dimɔu mieke. ⁵De kó difɔnkúò kòo maá yehékè Sudaa tenkè kemɔu mieke, ké yè fii nyiduotí. Kè bè mbo diwèi mieke bá òmɔu í bè dokùnè de kó yebie mmieke, ti Yiè nKuyie nkuu do bè duó mmeom̀pùmè, ⁶kè Asaa náké Sudaa kɔbe kè dɔ: Ti maánè yehékè ké yè fii nyiduotí, kéān- né yedèrè kékpetínné yecákè kápáá nyimátideí. Dihei kpaá bomu ti nɔu mieke, ke yé ti wète ke wammúmè ti Yiè nKuyie nku, kè kù ti duó mmeom̀pùmè dihei dimɔu.

Meɔmme kè bèe maá dihei bè dómè.

⁷Asaa kó behāāpòmbè Sudaa kó kuwuo nkɔbe do bo sikɔupíkùsitàāti ndi (300000) ke tɔ tidɔpìiti dieti nè yekpāā, kè Bensamee kɔbe mbo sikɔupíkùsìdè nè sikɔupípisini (280000) ke tɔ tidɔpìiti tisámpɔti nè detānnè. Bemɔu kè bè tu bekpārĩnuɔmbe yekòmbò yembè. ⁸De kó difɔnkúò kè Etiopii èi kou Sedaa íté nè behāāpòmbè sikɔupíkùpí ke bo bè dokénè kèntɔ sikpārĩnaasēi sikɔusitàāti (300) kè bèe tuokoo bè tu dè Madesaa. ⁹Kè Asaa íté ke bo bè dokénè ké bè wetínné Sefataa biriku mieke Madesaa. ¹⁰Kè Asaa kuónnè o Yiè nKuyie nke dɔ n Yiè fɔ́ fɔ́ máá ɔ́ na kédeete oçiri kè fɔ́ dɛeri okperi, ti teennè ti Yiè nKuyie ti íkú fɔ́ ínkè. Nè a kó diyètirĩ ndi ti kòtenímè ke bo dokénè de kó ditìnni dierĩ. Ti Yiè nKuyie nfɔ́ ti te a báá yóu kòo niti wee da na.

¹¹De m̀nni kè ti Yiè nKuyie nteen- nè Asaa nè o kɔbe kè bèe na Etiopii èi kɔbe kè bèe coké. ¹²Kè bèe bè bèti ké-

tuɔkenè Kedaari ké bè kùo bemɔu bá òmɔu í nyenté ti Yiè nKuyie nkɔbe beè do bè auté kééi be kperè mediè, ¹³képoté yehékè yèè tòkénè Kedaari èi ye kɔbe. Be kperè bè do mɔke dè do sũmu mediè nkè bèe dè éi. Ti Yiè nKuyie nkuu do bè ānné kufɔwaá nkè bèe bè auté, ¹⁴kéta beɔcɛmbe kó yekarè kékpaake ipe péu nè yòyòbè kékònnè Sedisademmu.

Asaa pùɔmmè sibɔɔtenkaanii

(Wénté 1 Bekpààtìbè 15:12-15)

15 Kè Kuyie nYaá ncúténí Odedi bire Asadia ínkè. ²Kòo íté kékɔte kèconè Asaa kòo náké ke dɔ: Fɔ́ nhAsaa nè Sudaa kɔbe nè Bensamee kɔbe, kém- múnè! Ti Yiè nKuyie ndi bonè di kù bonè dii m̀nni ndi, kè di kù wammú, di yóo kù yàmu, kè di me nkù bùtínné, kù di bùtínné. ³Isidayeeribe dè m̀ntè di í tũmmè Kuyie, di me nyí mɔke ikuó niùti wèè di tiè, bá di í mɔke Kuyie nkuó. ⁴Ke ta mesémmè mieke, ke wète ke wammú di Yiè nKuyie nyIsidayeeribe do tū nkù, kè kùu yóu kè di kù yà. ⁵De kó yemðrè mieke òmɔu do ɔ́ í nyè kékonní nè kusààkù, ke yé yekpàrè yèè do bomè dihei dimɔu mieke. ⁶Kè ibotí ndokùnè itei kè yehékè dokùnè yeteyè Kuyie nkuu do di bonté mesémmè mebotí mebotí. ⁷Díndi nfílkúnè, di kònti báá yárike ke yé di tómmú yeti yó mbomèmu.

⁸Asaa kèè dii m̀nni de kó tináantĩ nè Kuyie mpāānāantĩ náantò Odedi do ò náké ti, kè dèe yáúkunnè o kònti, kòo deite sibɔɔtenkaanii simɔu Sudaa tempè mmieke, nè Bensamee kɔku mieke nè ò do fiète yèè ekè Efadaimmu tārĩ ye mieke kètũntè ti Yiè nKuyie nwũtònni dii bo ti Yiè nKuyie ncìtè bòri ìlkè. ⁹Isidayeeribe kó iwuo nkɔbe kusúku Efadaimmu kɔku kɔbe nè Manansee kɔku kɔbe nè Simmeɔ́ kɔku kɔbe bè do yàmè ti Yiè nKuyie nhò bonèmè kékonní o kpààtiyuu. Meɔmme

[‡]14:4 *dibɔɔtári*: Dibɔɔtári ndi bè do fimmè ké ndi tuò ntihiúnti ke báá ndiyiè.

kòo kpààtìi bè yu bembè nè Sudaa kó kuwɔ nkɔbe nè Bensamee kɔku kɔbe. ¹⁰ Kè bèe tíi nSedisademmu o kpàtì benni tepíítè nè dinummurì otààtáánwe mieke. ¹¹ De kó diyìè kè bèe fíé ti Yiè nKuyie nyiwūṣ bè do éí ì be dootitɔbè cie kékonnènnì inààke sikɔusiyiekè (700) ipe sikɔupísiyiekè (7000). ¹² Kè bèe dɔúnne ti Yiè nKuyie ndinùù be yembè do tú nkù ke dṣ bè yó nkù tú nnè be yèmmè memɔu ndi, nè be wērfímú mumɔu. ¹³ Kè wèè í tú nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tú nkù, kè debire nde yoo okóti, kòo nitipòkù nwe yoo onitidòù bèe ò kù. ¹⁴ Kè bèe dɔúnne ti Yiè nKuyie ndinùù kényíú ke eu siheú nè yetátehe nè sipómpṣṣ. ¹⁵ Kè diwèi pí Sudaa kɔbe bemɔu kè bè nyānkunè bè dɔúnne dii nùù ti Yiè nKuyie ndi kpéí, ke yé bè do kù dɔúnne mē dinùù nè be yèmmè memɔu ndi, ké kù wammú kè kùu yóu kè bèe kù yà, kè kùu bè duṣ mmeoṃpùmè dihei dimɔu mieke.

¹⁶ Kòo kpààtì Asaa denne o yṣ kóti tinitipokpàtì mieke ke yé ò do ciékémè isɔke kó tebootenkaanitè bè tu tè Asadaa, kè Asaa tè bɔ nképonte kécɔu Setinɔ biriku mieke. ¹⁷ Kè yetṣrè baa né nkpaá bo, nè memme kè Asaa duṣ nho yèmmè memɔu ti Yiè nKuyie nho fõmmu mumɔu mieke. ¹⁸ Kòo tanné ti Yiè nKuyie ncíétè mieke o cice ku pā yèè pāre, nè o móm-muɔ ò kù pā yè, yèè tu timátì pèfìti nè mesɔo nnè tinenti.

¹⁹ Bá mudodò ténke í nhānné kéntɔ ké-tuɔkenè Asaa kpàtì benni sipísitāāti nè dinummurì.

Asaa do dokùnè mē Isidayeeribe kóo kpààtì

(Wénté 1 Bekpààtìbè 15:16-22)

16 Okpààtì Asaa kpàtì benni sipísitāāti nè dikuónni mieke kè Isidayeeribe kóo kpààtì Basaa domè Sudaa kɔbe mudodò, kémaá kuduotí kéfíté Damaa èi ke bo pénné kuce Asaa Sudaa kɔbe kóo kpààtì. ² Memme

kè Asaa túóté timátì pèfìti nè mesɔo ndèè do bo ti Yiè nKuyie ncíétè nè tekpààtìciétè ké dè duṣ Sidii kóo kpààtì Benni-Adadi wèè do bo Damaasi èi kóo nàké ke dṣ, ³ wèè yóu kè bèe mɔɔte metaummè bembè nè we, be yembè do mē mōke mēè botí. Kè deè te kòo ò pā de kó dipānni ke tú wèè tṣte wenwe nè Basaa Isidayeeribe kpààtì metaummè, kòo ténke báá ò do mudodò. ⁴ Kè Benni Adadii yie nhokpààtì Asaa ò nàké tí, kédeite bèè ni o āāpòmbè ké bè tṣ nkè bèe kɔte kèpɔnte Isidayeeribe ekè: Iyṣṣ èi nè Danni kperi, nè Abedi-Maimmu èi nè Nefutadii ekè bè do sɔrì dè tidiiti. ⁵ Basaa tí kèè dii mōnni kékúnné kuduotí marimú Damaa èi nè mutōmmú tēmù ò do pí mmù. ⁶ Kòo kpààtì Asaa íi nSudaa kɔbe bemɔu, kè bèe kɔte kètúóté Basaa do mañè yèè táre Damaa èi kó kuduotí nè de kó ideí, kòo kɔte kémaánè Kebaa èi nè Misipaa èi.

Asa kpetínnè mē Ananni

⁷ De kó dimōnni kè Kuyie mpānāānti náāntò Ananni kɔte Sudaa kóo kpààtì Asaa borè kóo nàké ke dṣ: A mē nyóumè a bo wammúmè meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè, ke kɔte ke mē wanti Sidii kóo kpààtì borè, nè de kpéí Sidii kó behāāpòmbè yèmu a nɔu mieke. ⁸ Etiopii nè Dibii de kó behāāpòmbè do sūmu ke pēēté memme nè sikipārīnaasēi nè si dèèbè péu, nè memme kè ti Yiè nKuyie mbè ānné a nùtè mieke, a wammú mēè kpéí meteèmmè ku borè. ⁹ Ti Yiè nKuyie nwúómmu kutenkù kumɔu kɔbe ke teénnè bèè kù duṣ mbemáá nè be yèmmè memɔu. A dṣṣ deyeinkpere nde deè te, kètúóté yíe nnè yewe yèè kpaaní ye mieke kè di yó mbo mudodò mieke sáá.

¹⁰ Kè Asaa miekee peike Kuyie mpānāānti náāntò, kòo ò kpetínné. O mieke do peike mediè mmómmɔmmè mme ò nàké tìi kpéí. De mōnni ndi Asaa ketémè kénfēũnko benitìbè.

Asa kpàtì mànkú

(Wénté 1 Bepkààtìbè 15:23-24)

¹¹ Asaa dɔ̀rìmè, ò ketémè nè ò dèntemè dè wàrimu Sudaa kɔ̀be nè Isidayeeribe kó bekpààtìbè páte^f mieke. ¹² Asaa do muòkemu o naàcèi kè dè ncèè o kpàtì benni sipísitāāti nè di-weñni mieke, bá nè o mòmú mieke ò í nwammú meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè, kékɔ̀te beddòtòrìbè borè. ¹³ Kè Asaa kò nho yembè kùù nkè o kpàtì benni sipísìnàà nè òmáà benni. ¹⁴ Kè bèè ò kunné kufōti ò do keú kù Dafiti ei ku mieke, kóò dɔ̀u nti húúnti tibotí tibotí kó didòu kóò pe mmekùd mmèè bo nte kòò báá pāake mecāā, kédeè kétuɔ̀ nti húúnti teti péu o kpéí.

Sosafati tɔ̀mè tikpàtì

17 Kè Asaa bire Sosafatii sɔ̀tè o kpàtì, kétéí nkébaao Isidayeeribe. ² Kòò kanne behāāpòmbè Sudaa ekè iduotí fité yè yemɔ̀u mieke nè kùmandáàbè, Sudaa tenkè mieke nè Efadaimmu ekè o cice Asaa do fiète yè. ³ Kè ti Yiè nKuyie nni mbonè Sosafati ke yé ò do kù túnmemè o cice do cɔ̀uté tikpàtì bàmbà nké nkù tū mèè botí nku, bá ò í ntú nyebàkè Baadibe. ⁴ Sosafati do wanti ke bo ntú ti Yiè nKuyie nku, o cice do tū nkù nè ku kuɔ̀, ò do í yie nke bo túnne Isidayeeribe kó medɔ̀rìmè. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nfií nho kpàtì, kè Sudaa kɔ̀be bemɔ̀u nhò pā nyepārè, memme kòò mɔ̀ɔ̀te tikpàtì mediè kòò yètìrìi feité. ⁶ Ò do duɔ̀ nti Yiè nKuyie nku o yèmmè ké nkù tū nkédié Sudaa tenkè kó yetòrè nè de kó itedeí.

⁷ O kpàtì benni tǎānni kòò tǎ nho kó betùmbè mabè kè bè bo duɔ̀ nSudaa ekè kɔ̀be itíi bèè yètè tu: Benni-Adadi nè Obadia nè Sakarii nè Netanneedi nè

Misee. ⁸ Kè bèè neinnè Defiibe bèwèi: Semmaya nè Netanniya nè Sebadia nè Asayeedi nè Semidamɔ̀ti nè Sonnatāā nè Adonniya nè Tobiya nè Tobu-Adonniya ke né yíénè ikuɔ̀ niùbè bedé Edisama nè Yodammu. ⁹ Kè bè ntɔ̀ ti Yiè nKuyie nkuɔ̀ pátìri kéce nSudaa tenkè kó yehékè yemɔ̀u ké dì tié mbenitìbè.

Sosafati kpenkemè

¹⁰ Kè yekpààtiyɔ̀ yèè kó dimàà fité Sudaa tenkè kè yèe yɔ̀te ti Yiè nKuyie, bá yè ténke í ndokunè Sosafati. ¹¹ Kè Fidisitèbee pāmmú yepārè Sosafati kóò yietínè dàmpòd, kè Adabube bèè bè bonè kè bèè bè pāmmú yepedakè sikɔ̀upísìyiekè nè sikɔ̀usìyiekè (7700) yebɔ̀dakè meè máà.

¹² Mèmmè kè Sosafatii nsóké ke kpénkú kémaá Sudaa tenkè mieke yehékè ké yè fii nyiduotí, kémaánè yehékè tidiití yó mbo yè. ¹³ Kòò mmàke detòndierè Sudaa tenkè nè behāāpònkperìbè yekòmbò yembè bèè nɔ̀ mmudoò, kè bè mbo Sedisademmu. ¹⁴ De kó behāāpòmbè bè do bè kàa mbe cèí tū mmè mme sitòbè, Sudaa kó behāāpòmbè iwēi yembè sikɔ̀upíkò̀sitàāti (300000) kòò āāpònkòti Adinaa mbè baké. ¹⁵ Kè ohāāpònkòti Yoananni nhò pòkoo, ke baké behāāpòmbè sikɔ̀upíkò̀sìdè nè sikɔ̀upípsini (280000) ¹⁶ Sikidi bire Amasia ohāāpònkòti wèè do duɔ̀ nhomáà nè o mómumu nke bo pí nti Yiè nKuyie nkó mutómú kòò nhò pòkoo ke baké behāāpòmbè yekòmbò yembè bèè nɔ̀ mmudoò. Kè bè mbo sikɔ̀upíkò̀sìdè (200000) ¹⁷ Bensamee kó kuwuɔ̀ mmieke kè dikòmbùd yìè Ediada wèè nɔ̀ mmudoò kòò mbaké behāāpòmbè sikɔ̀upíkò̀sìdè (200000) bèè nɔ̀ nke tǎū detannè ke nɔ̀ nke

^f16:11 *bekpààtìbè páte*: Bè nàà mbekpààtìbè páte yèè kpéí ndie nyè cǎānnèmu 1 Bepkààtìbè nè 2 Bepkààtìbè yèè bo Kuyie mpátìri mieke.

kéí ntidɔ̀piiti. ¹⁸ Kè Yosabadi nhò tũnko nè behā̀pòmbè tekɔ̀upíkòtè nè sikɔ̀upípsini (18000) bèè bàátí mudòò kpéí. ¹⁹ Beè do pí nhokpààti tõmmú, ke né mbúútí ò kàanne bè Sudaa tenkè kemɔ̀u kó yehèkè iduotí fité yè.

Sosafati taunnèmè Akabu

(Wénté 1 Bekpààtibè 22:1-4)

18 Kè Sosafatii mɔ̀ɔte tikpàti mediè kòo yètirii feité kòo kòò dapàà mpuoke Akabu kóo sapàà, kè bèe tau. ² Kè dèè yí yebie mmayè kòo kpààti Sosafati nè o kɔ̀be kè bèe kɔ̀te Sammarii ke bo dɔ̀u nyIsidayeeribe kóo kpààti Akabu, kè Akabuu ò dòò kupòòkù wenwe nè o kɔ̀be bèè ò neinè, ké bè kùò ipe nè inààke mediè, kédeè kénáké Sosafati ke dò: Tí kɔ̀te kédò Damɔ̀ti èi diì bo Kadaadi tempè mmieke di kɔ̀be ké di fiète. ³ Wenwe Akabu Isidayeeribe kóo kpààti kè wèe beké Sudaa kɔ̀be kóo kpààti Sosafati ke dò: A dó ké n neinè kè tí kɔ̀te kédò Damɔ̀ti èi diì bo Kadaadi tempè mmieke mudòòà?

Kè Sosafatii ò tẽ̀nné ke dò: Mí nnè fí nti wẽ̀mmu, n kó benitibè nè a kɔ̀be ti korimu ke bo bè dokénè.

Bèè sou nke tú bè nàà nKuyie mpā̀nā̀nā̀nti

(Wénté 1 Bekpààtibè 22:5-12)

⁴ Kè Sosafatii náké Isidayeeribe kóo kpààti ke dò: Beé nti Yiè nKuyie nkè tí yà kù yóò ti náké tí.

⁵ Kè Isidayeeribe kóo kpààti tí Kuyie mpā̀nā̀nā̀nti náambè sikɔ̀usinàà (400) ké bè beke ke dò: Ti kɔ̀te ké do Damɔ̀ti èi diì bo Kadaadi tempè mmieke mudòòà yà tí yóò? Kè bèè ò tẽ̀nné ke dò: Kɔ̀te, Kuyie nyóò bè ā̀nnému a nɔ̀u mieke.

⁶ Kè Sosafati dò: Ti Yiè nKuyie mpā̀nā̀nā̀nti náantò mɔ̀u í kpaá ke bo die nti bo na kékɔ̀te wèè borè kébeé nti Yiè nKuyie nti dó tàà? ⁷ Kè Isidayeeribe

kóo kpààti tẽ̀nné Sosafati ke dò: Kuyie mpā̀nā̀nā̀nti náantò mɔ̀u kpaámu, ti bo kɔ̀te wèè borè kébeé nti Yiè nKuyie nti mɔ̀ke tí. Nè we ti me nyí naati, nh ɔ̀ɔ ò beé kòò í nni nnáké tisààti matì. Ò ɔ̀ n náké tiyeiti nti, Imida bire Misee nwe.

Kè Sosafati dò: Okpààti bá nnáà mmemme botí.

⁸ Kè Isidayeeribe kóo ā̀pònti yú bè fõnte wè kòò pí ntekpààticìtè mieke mutõmmú kòò náké ke dò: Kɔ̀te mecā̀ nkéyúní Imida bire Misee.

⁹ Kè Isidayeeribe kóo kpààti nè Sudaa kɔ̀be kou kè bèe dáátí be kpààtiyààti kénkari bá wè o kpààtikàri ínke. Sammarii èi kó dibòri nùò ditíinkari, kè Kuyie mpā̀nā̀nā̀nti náambè nàà mbe pā̀nā̀nā̀nti. ¹⁰ Kè Kennanaa bire Sidekia duó nke bè ò má timátí kè dè dò nyeyiè, kòò béi nke dò: Kuyie ntu nè de kó yeyiè nye a yóò nkũmmùmè Sidii kɔ̀be ké bè dèè.

¹¹ Kè Kuyie mpā̀nā̀nā̀nti náambè tɔ̀bè baā nnáà ntií máà, ke tú kɔ̀te kédò Damɔ̀ti èi diì bo Kadaadi tempè, ti Yiè nKuyie nyóò bè ā̀nnému a nɔ̀u mieke kàa bè na.

Kuyie mpā̀nā̀nā̀nti náantò Misee nākémè Akabu yóò yī̀kémè

(Wénté 1 Bekpààtibè 22:13-28)

¹² Memme kè bè tɔ̀ nwè koò bo yúní Misee, kòò náké Misee ke dò: Kuyie mpā̀nā̀nā̀nti náambè bemɔ̀u wè ndinùò di máà ndi ke náà nhokpààti timati máà, á tũnne be kpɛti kòò náké wèe yóò namè.

¹³ Kè Misee ò náké ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu, Kuyie n tũ nkù n náké tí, n yóò ti mbéi.

¹⁴ Kòò tuɔ̀kení diì mɔ̀nni okpààti borè, kòò kpààti ò beke ke dò: Misee, tí kɔ̀te kédò Damɔ̀ti èi diì bo Kadaadi tempè mmieke mudòòà? Kòò dò: Kɔ̀tenè di yóò bè namu ti Yiè nKuyie nyóò di duómmu de kó dihei.

¹⁵ Kòo kpààtìi ò nàké ke d̀̀: Nè yíe ndòke n da báammè, kè n tú á n nàké timómm̀nti ti Yiè nKuyie nda nàké tì.

¹⁶ De m̀̀nni ndi Misee ò nàkémè ke d̀̀: N yàm̀u Isidayeeribe ciétémè yetārè íǹkè, ke d̀̀onnè tipìètì t̀̀i í m̀̀ke wèè t̀̀i cèmm̀ú. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú, bè t̀̀énke í m̀̀ke wèè bè ni, bá wè wèè kò nho c̀̀ètè nè kunaatí.

¹⁷ Kè Isidayeeribe kóo kpààtìi nàké Sosafati ke d̀̀: N do da nàkém̀u kè n d̀̀, ò 55 í nni nnàké timati kè t̀̀i ntú tisààtì, ò 5 nnàké t̀̀i tim̀̀u ti 5 ntú tiyeiti nti.

¹⁸ Kè Misee yíe kóò nàké ke d̀̀: Okpààtì kénté ti Yiè nKuyie ntú mù, n yàm̀u ti Yiè nKuyie nkè kù kàri ku kpààtikàri íǹkè, kè keínkè kó bekperíbè c̀̀óm̀m̀ú, bie nkubakù youú betòbè kucà̀nku, ¹⁹ kè ti Yiè nKuyie nd̀̀: We mbo kòte késouté Akabu kòo kòte kédò Dam̀̀ti èi dìi bo Kadaadi tempè nkè bèè ò na? Kè yie nd̀̀ muu nkòo t̀̀u d̀̀ mutém̀u. ²⁰ De m̀̀nni kè beè kperíbè kóo m̀̀u c̀̀óm̀m̀ú ti Yiè nKuyie nyiikè ke béi nke d̀̀: Mí m bo kòte kóò souté. Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke d̀̀: A yóó yíme? ²¹ Kòo d̀̀: m bo naá meýààbisíyèmmè kéta a p̀̀ānāāntì nāām̀bè bem̀̀u ǹ̀ mieke. Kè ti Yiè nKuyie nhò t̀̀ēǹné ke d̀̀: Kòte ké bè souté, a yóó namu, kòte ké me d̀̀. ²² Ti Yiè nKuyie nkuù ànné meýààbisíyèmmè ku p̀̀ānāāntì nāām̀bè ǹ̀ mieke. Kù t̀̀u nd̀̀ó ké da d̀̀ó meyei mme.

²³ De m̀̀nni kè Kennanaa bire Sidekia t̀̀s̀nko Misee borè kóò bèntè ke d̀̀: Ònke bíékè nke ti Yiè nKuyie nkó Muyaá nyèmè m borè ke da béinnè.

²⁴ Kè Misee d̀̀: A bo dè yà a bo ntati dìi yìe sicéi ke yeti ke wanti a bo s̀̀ori dè.

²⁵ Kè Isidayeeribe kóo kpààtì d̀̀: Píǹnè Misee kékòte kóò duó nwèè baké di-hèi, Am̀̀u nè okpààtì bire Soasi, ²⁶ ké bè nàké ke d̀̀: Okpààtì tu a kpetínné de kóo niti ké nhò duó mpèè s̀̀ám̀p̀ò nè menie

nsám̀p̀ò kэмбаанè m bo wètenènimè kuk̀̀nnaatí.

²⁷ Kè Misee d̀̀: Kàa wètenèni kuk̀̀nnaatí nè m̀̀i kó dinùù d̀̀ke Kuyie mbéimmè. Kòo deè kébéi nke d̀̀: D̀̀indi benitibè dim̀̀u keènè n yim̀̀u!

Bè kùomè Akabu mudoò mieke

(Wénté 1 Bekpààtibè 22:29-40)

²⁸ Mè̀mme Isidayeeribe kóo kpààtì nè Sudaa kòbe kou kè bèe kòte kédò Dam̀̀ti èi dìi bo Kadaadi tempè mmieke mudoò. ²⁹ Kè Isidayeeribe kóo kpààtìi nàké Sudaa kòbe kóo kpààtì Sosafati ke d̀̀: N yóó ceete m máá ndi kéta mudoò mieke kè f̀̀́ nni nhā a kpààtìyààtì.

Mè̀mme Isidayeeribe kóo kpààtì c̀̀èetè m omáà kéta mudoò mieke. ³⁰ De m̀̀nni ke s̀̀́ nSidii kòbe kóo kpààtì nàkém̀u o kó behāāp̀̀mbè bèè ni bèè deke o kp̀̀arinaaséi ke yí, bè bá nwanti behāāp̀̀mbè s̀̀ám̀p̀òbè yoo iwéi yembè. Bè nwanti Isidayeeribe kóo kpààtì máá ndi.

³¹ De m̀̀nni kè bèè ni sikp̀̀arinaaséi kó bedèèbè kè bèe yà Sosafati kényé kétú Akabu nwe kécoké kécètinne ke bo ò kùu, kè Sosafatii kuónnè ti Yiè nKuyie kè kùu ò teennè kédúó nkè bèe wète. ³² Mè̀mme bèè ni sikp̀̀arinaaséi kó bedèèbè bè bantémè Isidayeeribe kóo kpààtì d̀̀kemè kóò yóu kèpèèté.

³³ Ke s̀̀́ nhonitì m̀̀u dè bo ke t̀̀o mutám̀m̀u kètāū c̀̀énkoo kémáánè Isidayeeribe kóo kpààtì kè kupie nta dic̀̀inc̀̀ink̀̀nni m̀̀nku di tuuténè dè ibaati, kòo nàké wèè t̀̀nni tekp̀̀arinaasāntè ke d̀̀: T̀̀untè tenaasāntè kè ti ye mudoò mieke, bè n k̀̀utemu.

³⁴ Kè mudoò binté de kó diyìe mediè, kè Isidayeeribe kóo kpààtìi nc̀̀óm̀m̀ú o naasāntè mieke kè bè ò p̀̀i kè bè weti Sidii kó behāāp̀̀mbè kè dè nyóó tuoke kuyuoku kòò ku.

**Sosafati kànnemè
bekótìbè Sudaa tenké**

19 Kè Sudaa kòbe kóo kpààtìi kò nho cie Sedisademmu nè kukõn-naatí. ²Kè Ananni bire Yeu Kuyie mpāānāāntì náāntò ò co kòò beke ke dò: Dè dòmme kàa teennè onitiyiwe? A dó ti Yiè nKuyie ndootitòbè mbeà? A dòò dè deè te kè ti Yiè nKuyie mmieke yóó da do. ³Desààrè né bomu a dòò dè ke yé a còummè itedeí ìi do bo dihei, ke duó nha yèmmè ke tūnne Kuyie.

⁴Kè Sosafati mbo Sedisademmu kéwēte kéíté kéce ndiheí kétúóté Beerisebaa kéntó kétuōkenè Efadaimmu tārì, ke bo ténnénì benitìbè ti Yiè nKuyie mborè, kunku be yembè do tū nkù. ⁵Kòo kanne bekótìbè Sudaa tempē nkó yehékè iduotí fité yè yemōu, bá diì eì nè di kó bekótìbè, ⁶ké bè nàké ke dò: Dí n dake kémpí ndi tōmmú mesàà nke bá mbekù benitìbè dómè, dí mbekù ti Yiè nKuyie ndómè, kù yó ndi bonèmu de kó mutōmmú mieke. ⁷Dí ndé ti Yiè nKuyie nkéndake di pí mmùù tōmmú kpéí, ke yé ti Yiè nKuyie nkunku ti tū nkù borè siyáábìsì í bomè, ku borè mebatimè í bo, kù í còú ticuuti.

⁸Bá né Sedisademmu miekoo, kè Sosafatii kanne ikuó niùbè nè Defiibe, nè Isidayeribe cēí kó bekótìbè, kè bè bo mbekùnè Sedisademmu eì kòbe ke tū ti Yiè nKuyie nyē mmù, ke tūnni be kpeti. ⁹Kòo bè duó ndinùù ke dò: Meṁme di yóó ndōorimè kéndé ti Yiè nKuyie, ke tū nku yē mmù nè meyèmmè mēmáà. ¹⁰Bá diì mōnni kè di kòbe bèè bo yehékè kè bè níí tóni tìmatì, kòò mòu wèè kùò onitì yoo ò yeténè ikuó, yoo Kuyie ntannùù mari, yoo ikuó teì mai, dí tì wènté, ké mbè tiè nkè dè nweni, kè dèe yie nkè bè báá yeténè ti Yiè nKuyie nkè ku mieke báá di do díndi nè di kòbe. Kè di me ndōori di báá yeténè Kuyie. ¹¹Nte ikuó niùtì diewè Amadia wèè yó ndi baké

ti Yiè nKuyie nkó mutōmmú mumōu mieke, kè Isimayēeri bire Sebadia mbaké Sudaa ke teennè mí nhokpààtì. Kè De-fiibe bie yó ndi bonèmu ke pí nyepáte kó mutōmmú. Íténè ke pí mmutōmmú nè dikōmbùò ti Yiè nKuyie nyó mbonèmu wèè dōòri dèè wenni.

Sosafati namè Mōabiibe nè Amōniibe

20 Kè Mōabu kòbe nè Amōniibe kè bè nkōri ke bo do Sosafati mudòò kè Meuniibe bè cie. ²Kè bèè kōte ké ti nàké okpààtì Sosafati ke dò: Behāāpōm-bè mabè beè iténì ke sū mesàà nke yóó da do mudòò, bè iténì Edōmmu eì ndi dāmèèrì mukókúú nkou kó diyáà ke bo Asasōnni Tamaa dihei bè tu di Ānkedi.

³Meṁme kè Sosafatii depe kétāāté ke bo beé nti Yiè nKuyie, kéduó nkè Sudaa tempē nkumōu kòbee bóú dinùù. ⁴Kè Sudaa kó kuwō nkòbee iténì Sudaa ekè yemōu kétéí nke bo kuónnè ti Yiè nKuyie. ⁵Kè Sosafatii cómú Sudaa eì kòbe nè Sedisademmu eì kòbe be ìikè, ti Yiè nKuyie ncīētè ìikè kénwetì te dānkù pānkù, ⁶kébántè ti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nti yembè do tū nkù dè í tó fōò baké kéinkè, ke baké yebotè yemōu kó yekpààtiyòà? Fōò mōke muwērímú ke kpeñni, òmōu báá na ké da dokénè. ⁷Fōò tu Kuyie nti tū nkù, fōò bèti bèè do maá di nheí ke kànnè a nìtìbè Isidayeribe bè yènnímè Esibiti. Bembe Abarahammu a dó wè yaábì sáà. ⁸Kè bè di kàri ke da maá tecīētè a yètìri yó nyu dè, ke béi nke yī: ⁹Kè dè dò mmeyei mmamè ti tūòkení, kè dè dò mbè ti do mudòò mmu, yoo a yūó ti to nye, yoo mutenkúú mmuù tanní, yoo dikōnni, ti yóó kōte kécómú tēè cīētè borè, ke yé a yètìri de nyumè, ké da kuónnè meyeñcaàrimè mèè ti tūòkení me kpéí, kàa keè ti dabùò nké tí deetè. ¹⁰Wénté Amōu eì kòbe nè Mōabu eì kòbe nè Edōmmu eì kòbe, ke ti do mudòò, ti yembè do yènni diì mōnni Esibiti kó di-hei kàa duó nkè bèè bè peé nke í mbè

pònte. ¹¹Né nte de kó benitìbè bè ti duó ntii cuuti tú bè bo ti betimè ketenkè a ti duó nkè kè ti kè te. ¹²Fí nKuyie nti tū nkù poté be, ti í mọke muwērímú mamù de kó kuniiti ìikè, kù kèrínímu ke bo ti do mudoò ti í yé ti bo dọ̀ tì, ti búó fí nwe.

¹³Meimme kè Sudaa kọbe bemọu ncómmú ti Yiè nKuyie nyìkè, bemọu nè benitipòbè nè ibí.

Ti Yiè nKuyie nduómmè kè Sudaa kọbe be na

¹⁴Kè bè ntíkú, kè ti Yiè nKuyie nYaá cúténí Defiibe botí kou mọu Asafu yaábire Yayeedi ínkè. Asafu weè do peité Matanniya, kè wèe peité Yeiyeedi, kè Yeiyeedi peité Bennaya, kòo peité Sakarii, kè Sakarii né peité Yasiedi. ¹⁵Kè Yasiedi pīēkè mediè nke dọ̀: Kénténè mesàà dimọu, díndi Sudaa kọbe nè Sedisademmu kọbe, nè fí ndọke okpààti Sosafati! Nte ti Yiè nKuyie ndi náá nti: Di báá depe, kè kufōwáá nni ndi bo de kó kuhāpònniiti ìikè. Ke yé de kó mudoò í tú di kọmu, mù tu Kuyie nkọmu mmu. ¹⁶Nanke dí íté kè bè do, nte be ke deētíní Atisiti kó ditenni, di naa yóó bè bústénè kukó nwetí ndè nde Yeduyeedi kó dikpáà. ¹⁷Di í yóó bè dokénè, kè di tũkoo, di cómmú kénwúó nti Yiè nKuyie nyóó di deetè mèè botí. Sudaa kọbe nè Sedisademmu kọbe bá ndénè kè di kònti nhau. Nanke dí yèroo kè bè bústénè ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu.

¹⁸Kè Sosafatii kónke késínnọ́ ketenkè, kè Sedisademmu kọbe nè Sudaa kọbe bemọu kè bèe kónke késínnọ́ ketenkè ti Yiè nKuyie nyìkè kè kù sántè. ¹⁹Kè Defiibe, Keati nè Kodee wuọ kọbee íté késántè ti Yiè nKuyie nnè metammè kperímè kunku Isidayeeribe tū nkù.

²⁰Kè dèe wenté kè bè nyetì Tekoa dikpáà bíékè, kè Sosafatii íté kécómmú kébéi nke dọ̀: Kénténè n tú mù díndi Sudaa kọbe nè Sedisademmu kọbe,

nyìkúnè ti Yiè nKuyie nyínkè kunku di tū nkù, memme di bo namè kè bè bàao, ntéimè kéntá Kuyie pāānaànti náam̀bè di náá nti. Meimme di bo bè namè.

²¹Sosafati nè o ei kọbe kè bèe wēn- né kətíí nkétānkè bedembè, kè bèe dđátí tiyààti bè cāínè ti mudèmmú kpéí, kòo bè níí mbèhāāpòmbè ìikè kè bè ndiè nke sántí ti Yiè nKuyie nke tú: Ndiènnè ke sántí ti Yiè nke yé kou sàà ndeumipè sáà.

²²Bè keté dii m̀nni ke diè nke déúkunko ti Yiè nKuyie nnè yesāā nkè kùu duó nkè Am̀niibe nè M̀abiibe nè Ed̀miibe bèè do iténí kéndó kèdo Sudaa ei kọbe mudoò, kè bè í nkèè betòbè tu mù, kéta betòbè mukòu. ²³Kè Am̀niibe nè M̀abiibe kè bèe do Ed̀miibe kè bè dèè, bè dèè dii m̀nni Ed̀miibe kéta bemáà mukòu. ²⁴Sudaa kọbe tũkè dii m̀nni ditenni dii síí ndikpáà ke wénté káyá becírìbè kè bè còu còu ketenkè bá òmọ̀ í kpaá. ²⁵Sosafati nè o kọbe kè bèe kọte kékuti becírìbè káyá tinensààti nè be kperè desààrè kè dè nsù mesàà, kè bèe dè kou mediè bá bè í nna kè dè kònnè demọu kè ndè ei ke dọ̀ yewe yètāāti ke yé dè do sūmèmu mediè.

²⁶Diyiè naanni yiè kè bèe tíí kubiriku makú kéndéúkunko ti Yiè nKuyie, kè deè nte kè bèe kù yu ke dọ̀ Mesàà nkó kubiriku, ke kpaá ke me nkù yu nè yíenní. ²⁷Kè bèe deè kè Sosafatii niitè Sudaa kọbe nè Sedisademmu kọbe bemọu kè bèe kò nSedisademmu nè diwèi, ke yé ti Yiè nKuyie nkuu do bè dđòmè diwèi kè bèe na be dootitòbè. ²⁸Kè bè mbie ntibóm-bonti nè tikùtidùùti ke eutinè sipòmpòó ke kùnti Sedisademmu kētuokenè ti Yiè nKuyie ncíētè.

²⁹Kè yehèkè yemọu kó yekpààtiyọ́ keè ti Yiè nKuyie nkuu dokénèmè Isidayeeribe dootitòbè kè kù depe. ³⁰Kè Sosafati ntọ tikpàti kè dè dọ̀ mbàm-mù, kè Kuyie nhò tū nkùu ò duó mmeòmpùmè diheì dimọu.

Sosafati kpàtì tùèkè mè ti mànkú

(Wénté 1 Bekpààtìbè 22:41-51)

³¹ Sosafati do yóó di tikpàtì ke m̀ake yebie nsipísitāāti nè yènùmmù ndi, k̀ém-baké Sudaa k̀obe ke d̀ò yebie nsipísidé nè yènùmmù. O yó do tú Sidii kóo sapàà nhAsuba. ³² Kòò ntù nho cice Asaa kó kuce, k̀éndɔ̀ri ti Yiè nKuyie ndó d̀è. ³³ Bá nè memme k̀è yet̀rè nkpaá bo, benitìbè mu ndo í duş mbemáá Kuyie mbe yembè do tú nkù. ³⁴ Sosafati tómmú sɔmmu ò mù ketémè nè ò mù p̀óntémè d̀è wàrimu Ananni bire Yeu tómmú pátíri mieke, ke bo Isidayeeribe kpààtìbè pátíri mieke.

³⁵ Dende kó dif̀nkúò k̀è Sudaa kóo kpààti Sosafatii taunnè Isidayeeribe kóo kpààti Aasia wèè d̀ò̀rìmè do í wenni. ³⁶ Ò do ò taunnè k̀è bè bo d̀ò̀ b̀atòòbè mbe k̀è bè nkòri Tadisisi. Bè do bè d̀ò̀ Esiyonni Kebee èi ndi. ³⁷ Meñme k̀è Madesaa Kebee èi kou Dodafau bire Ediesee náké Sosafati Kuyie mpā́nā̀nā̀nti ke d̀ò: A taunnèmè Aasia kpéi nte k̀è ti Yiè nKuyie nyóó cake a tómmú.

Meñme k̀è b̀atòòbèe péíté péíté ke t̀énke í nna ke k̀òte Tadisisi.

21 Kè Sosafatii kò nho yembè kùù ndè, k̀è bèè ò kùnné o yembè f̀iti Dafiti èi. Kòo bire Yodammuu sɔ̀tè tikpàtì.

Yodammu tumè Sudaa k̀obe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtìbè 8:16-24)

² Yodammu do m̀ake o neí nsi, be cice òmáà beè yetè tu: Asadia nè Yeyeedi nè Sakarii nè Asadiyau nè Mikayeei nè Sefatia bemɔ̀u bè do tú Isidayeeribe kóo kpààti Sosafati bí nyi. ³ Be cice do bè pā́mmú yepā̀rè dieyè nye, timátì péítì nè mesɔ̀ nè tinenkpeti k̀è bè duşnnè yehèkè iduotí fítè yè Sudaa tempē mmieke kéduş nYodammu tikpàtì ò tu mèè kpéi Mpo.

⁴ Yodammu k̀ari dii m̀ònni o cice kpààtikàri kòo kpàtìi f̀ííkú, de m̀ònni ndi ò kùòmè o yófuş k̀obe bemɔ̀u bá nè Isidayeeribe kó bekótìbè mabè. ⁵ Yodammu do yóó di tikpàtì ke m̀ake yebie nsipísitāāti nè yèdèé ndi k̀éntò tikpàtì k̀émbò Sedisademmu ke d̀ò yebie nyèni, ⁶ k̀étunne Isidayeeribe kó bekpààtìbè kó ice Akabu c̀iètè k̀obe do d̀ò̀mè. Ke yé ò do puokemè Akabu kóo sapàà nwe, k̀édò̀ ti Yiè nKuyie nyí d́ó d̀è. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie mme nyí ndó k̀ékuş Dafiti c̀iètè kù do ò d̀ò̀nè meè taummè kpéi, ke yé kù do ò nàkémè ke d̀ò wenwe nè o bí okpààti báa pàà be c̀iètè dimònni mari.

⁸ Yodammu kpàtì mieke nke Edómmu èi k̀obe yetemè Sudaa k̀obe bo mbè bakémè, k̀éwaá mbe kóo kpààti. ⁹ Kè Yodammuu íté nè o kó behā́p̀ònkótìbè nè sikipàrinaaséi k̀è bèè k̀òte keyènkè kédò mudòò Edomiibe, bèè do bè c̀èti nè bèè baké bèè d̀èke sikipàrinaaséi. ¹⁰ De kó dimònni ndi Edómmu èi k̀obe fiètemè bemáá Sudaa k̀obe nɔ̀u mieke nè yíenní.

De kó dimònni dimáá mieke do nke Dibuna èi k̀obe yetemè Sudaa èi k̀obe kóo kpààti Yodammu kpeti ò do b̀útínné mèè kpéi nke ti Yiè nKuyie o yembè do tú nkù. ¹¹ Kè Yodammu d̀ò̀ yet̀rè Sudaa t̀arè ínke ke yúş nSedisademmu k̀obe nè Sudaa k̀obe k̀è bèè b̀útínné Kuyie nke nfeu yebòkè⁸ ke cánni.

¹² Kè Kuyie mpā́nā̀nā̀nti náàntò Edii wāri dipátíri k̀ébéi nke d̀ò: Ti Yiè nKuyie nha cice Dafiti do tú nkù tu: A í t̀unne mèè kpéi nke a cice Sosafati kó kuce, o cice Asaa Sudaa kóo kpààti k̀oku, ¹³ ke t̀unne Isidayeeribe kpààtìbè kó kuce ke tanné Sudaa k̀obe nè Sedisademmu k̀obe mubɔ̀tómmú mieke, Akabu c̀iètè k̀obe do d̀ò̀mè. F̀í nYodammu k̀aa k̀ùò a yófuş k̀obe, bèè tu benitìbè ke da p̀èèté. ¹⁴ Nte ti Yiè nKuyie nyóó potému kuyéiku diekù a k̀obe, a bí nè a pobè nè

⁸21:11 *feu yebòkè*: Bè do dekù sitáá ínke nke ke d̀òri yet̀rè ke feu iwúş.

a kperε demou. ¹⁵F́ nke yóó da b́ntε kemieke kó mumɔncéémù, kè mù nyéúfí yewe yemou, ḱente kàa nautii yènní.

¹⁶Meímme kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Fidisitèèbe nè Adabube nè Etiopii èi kɔbe kè bèe do Yodammu mudòò, ¹⁷kédo Sudaa èi kéhéi be kperε nè dèè kó dimàà bo tekpààticiètè ḱérimmú o bí nè o pobè, kòo bíyāātè Yoakasi weè máa nkpaá.

¹⁸Kè ti Yiè nhò poté kemieke kó mumɔmmú kè mù í ndò nkémieté. ¹⁹Kè de kó mumɔmmú nyéúfí yewe yemou. Dibenni d́rì kó mukúú nkè de kó mumɔmmú nte kòo nautii yènní kòo f́éúfí mediè nkékú, bá o kɔbe í nhò tù ntihiúnti bè do d̀d̀mè o cicebè.

²⁰Ò do yóó di tikpàti ke m̀ke yebie nsipísitāāti nè yèdèè ndi, kédi tikpàti ḱembo Sedisademmu kékú bá be yèmmè í ncàārè, kè bèe ò kúnné Dafiti èi, bè me nyí nhò kúnné bè kúri dè bekpààtìbè tɔbè.

Aasia tɔmè tikpàti

(Wénté 1 Bekpààtìbè 8:25-29. 9:27-29)

22 Kè Sedisademmu kɔbeε duó nkè o bíyāātè Aasia sɔtè tikpàti ke yé Adabube do bè domè kékua o bí ikótí imou. Meímme kè Sudaa kóo kpààti Yodammu bíyāātè Aasia ntɔ tikpàti. ²Yoakasi do yóó di tikpàti ke m̀ke yebie nsipísinàà nè yèdèè ndi, kédi tikpàti ḱembo Sedisademmu ke d̀ dibenni dimàà. Omidi kóo sapàà nhAtadii weè do tú o yō. ³Kòo yō nhò tiè nyitié nyeyi, kòo túnne Akabu ćiètè kɔbe kó ice, ⁴kédò dèè í wenni ti Yiè nKuyie nyìkè Akabu ćiètè kɔbe do d̀d̀mè, ke yé o cice kúú nkó dif̀nkúò bè do ò tiém-mè itíé nyeyi kè ì ò fétinne. ⁵Ò do tùnne bèe kó itíé nkéneinè Isidayeεribe kóo kpààti Akabu bire Yodammu, kè bè bo dokénè Sidii kóo kpààti Asayeedi Damɔti èi d̀i bo Kadaadi tempè mmieke. Kè Sidii kɔbeε koute Yodammu. ⁶Kòo wète Sisedeedi ke bo taa nyekoutiyè Sidii

kɔbe ò koute yè Damaa ò do dokunè d̀i m̀nni Sidii kóo kpààti Asayeedi, ò ke mbo kè Sudaa kóo kpààti Yodammu bire Aasia kɔte Sisedeedi ke bo d̀u nhAkabu bire Yodammu nè kuyonku.

⁷Kuyie nkuù do d́ kékua Aasia kéduó nkè wèe kɔte ke bo d̀u nYodammu. Ò tùkè d̀i m̀nni Yodammu borè kòo ò neinè kékote ke bo co Nimmusi bire Yeu. Ti Yiè nKuyie nkuù do tāāté Yeu kòo bo ntú okpààti kékua Akabu ćiètè kè tè dèè. ⁸Kè Yeuu d̀ò Kuyie nyé nwèe d̀ò ti Akabu ćiètè, ḱpí nSudaa èi kɔbe kó bekótìbè nè Aasia kó ibí ì do pí nhokpààti t̀mmú kè bè kù. ⁹Kè bèe wammú Aasia kòd pí nhò do s̄ri dè Sammarii kòd t̀nì Yeu borè, kòd kù. Bè ò kù memme kòd kúnnému bake, ke yé bè do náammè ke tú Sosafati wèe do t̀ ti Yiè nKuyie nnè o yèmmè memou, o bire nde.

Aasia ćiètè temou òm̀u ténke í nkpaá wèe bo na kédi tikpàti.

Atadii fiètemè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè 11:1-3)

¹⁰Aasia yō Atadii kèè d̀i m̀nni Aasia kumè ḱité kécómmú ke bo ku Sudaa kpààticiètè kɔbe bemou. ¹¹Kè Sudaa kɔbe kóo kpààti Yodammu kóo sapàà nYeoseba túóté o tāù Aasia bire Soasi ikpààtibí t̀i bè do d́ kékua ì mieke, kè dè s̄nne Kuyie nćiètè kó kudieku makù yedúò borè wenwe nè o yùri bá Atadii í ndè ninte ke kù. Yeoseba do tú ikuó nùti Yoyadaa pokù nwe. ¹²Kè Soasi ns̄ri be borè Kuyie nćiètè mieke yebie nyèkuò kè Atadii tu diheì kóo kpààti.

Bè c̀úmmè mekùò nSoasi kòd pí ntipkàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè 11:4-20)

23 Dibenni yiènni mieke, kè ikuó nùti Yoyadaa túóté metāātimè nè dik̀mbùò kédòònè metaummè behā̀p̀ònkótìbè bèè baké behā̀p̀òmbè

sikou bèè tu: Yeodammu bire Asadia nè Yoananni bire Isimayeri nè Obedi bire Asadia nè Adaya bire Maseya nè Sikidi bire Edisafati. ²Kè bèè ce nSudaa tenkè kemou kétéfí nDefiibe bèè bo Sudaa tenkè kó yehékè yemou, nè Isidayeribe cèí kó bekótífbè kè bèè kote Sedisademmu. ³Kè ditínni dimou tífí nkédòònbè okpààti metaummè Kuyie ncíètè mieke, kè ikuú niùtíi Yoyada bè náké ke dò: Nte okpààti bire dèè yóó naá nhokpààti ti Yiè nKuyie ndo ti náké Dafiti ke yè ndè ndòmme. ⁴Nte di yóó yímè ikuú niùbè nè Defiibe bèè te mutõmmú teompùtè yiè, dí bè toté yetírè yètààti, kè ditínni ketiri mbaa nyebòrè. ⁵Kè ditínni didéri mbaa tekpààticíètè kè ditáánni mbaa dibòri bè tu di dipũú kó dibòri, kè benitífbè bemou mbo ti Yiè nKuyie ncíètè dànkù mieke. ⁶Òmou báá ta ti Yiè nKuyie ncíètè mieke kè dè í tú ikuú niùbè nè Defiibe bèè ni Kuyie ncíètè mieke mutõmmú, ke yé bè bè cànnémèmu de kó mutõmmú kpéí. Kè benitífbè mbo ti Yiè nKuyie ncíètè dànkù. ⁷Kè Defiibe cèète okpààti bá wè kòo mpikú o kpàrinenkù, kòo moun tanní tecíètè mieke bèè ò kù. Kòo kpààti yèti dí nhò neínè kòò kúntiní di nhò neínè.

⁸Kè Defiibe bemou nè Sudaa kòbe bemou kè bè ndòori ikuú niùtíi Yoyada bè náké ke yè mmù. Bá wè kòo tífí nho kó benitífbè bèè te mutõmmú de kó teompùtè yiè nè bèè dò nkéompè de kó teompùtè yiè. Ke yé ikuú niùtíi Yoyada do dómè bè mpí mmutõmmú de kó diyè. ⁹Kè ikuú niùtíi Yoyada duó mbèè baké behāāpòmbè sikou yekpāā nnè tidòpiti dieti nè tisámópti okpààti Dafiti do te dè ké dè duó nKuyie ncíètè. ¹⁰Kè bèè bè cónné kétúóté Kuyie ncíètè bakù you kèntò kètuokenè te bakù cànkù, kédíténè diwūōtònni nè Kuyie ncíètè de saku, bá wè kè wè mpikú o kpàrinenti, kè bè cèti okpààti. ¹¹Kè bèè kòtènni okpààti bire ké dè òò ndikpààtipi kè dè duó nKuyie

ntannò pátíri, kè bèè dè kànnè tikpàti kè ikuú niùtíi Yoyada nè o bí kè bèè dè còu mmekùò nkè bè mpíèkù ke tú Yoasi weè tu okpààti.

¹²Meñme kè Atadii keè ditínni úúmè ke cokù ke sánti okpààti. ¹³Kòò kòtoo be borè ti Yiè nKuyie ncíètè mieke kénwúó, kèyà okpààti kòò còmúú dibòri borè diwūōtònni ínkè. Kè behāāpònkótífbè nè bèè tó sipómóó kè bè ò murí, kè diwèi bo dihei yembè bemou, kè bè eu sipómóó, kè bedèmbè diè nyesāá nkó iyie ke bie ndebémbénnè. Kè Atadii kété o yààti kébéi nke dò: Bè m bõmmu! Bè m bõmmu!

¹⁴Meñme kè ikuú niùtíi Yoyada deite behāāpònkótífbè bèè baké behāāpòmbè sikou, kè bè náké ke dò: Dennenè wè ditínni mieke! Kòò moun ò tú ndí ò kù. Ke yé ikuú niùtíi do béimmè ke dò bè báá ò kù ti Yiè nKuyie ncíètè mieke.

¹⁵Kè bèè ò pí nké nhò dèri kètuoke tekpààticíètè borè, dibòri bè tu di sisèi kó dibòri, kè dè nhò kù.

¹⁶Meñme Yoyada dònèmmè metaummè benitífbè bemou nè okpààti kè dè bo yie nkè bè ntú ti Yiè nKuyie nkòbe. ¹⁷Kè benitífbè bemou kote dibòri Baadi cíètè, kè tè pù, képuonnè yewūōtòrè nè sitenkaani kèkuonnè obòoyiè mMatāā yewūōtòrè také. ¹⁸Kè ikuú niùtíi Yoyada duó nkè ikuú niùbè nè Defiibe kè bè mbaa ti Yiè nKuyie ncíètè. Dafiti do bè totímè yetírè ti Yiè nKuyie ncíètè mieke kè bè bo nfeu ti Yiè nKuyie nyiwūō ke tuò. Mòyi-isi do wàri de kó ikuú ke yè ndè ndòmme. Kè bè ndè dòori nè diwèi ke diè nDafiti do keú ì yie. ¹⁹Ke duó nkè bè mbaa nti Yiè nKuyie ncíètè kó yebòrè. Bèè sáú mbemáà nè meborime mamè kè be kóò moun báá ta.

²⁰Kè Yoyada tífí behāāpònkótífbè bèè baké behāāpòmbè sikou nè dihei kó bekótífbè bèè baké nè dihei yembè bemou. Kòò túóté okpààti ti Yiè nKuyie ncíètè mieke, kóò tannè tekpààticíètè kó dibòri

dieri kóò kànnè dikpààtikàri. ²¹ Dihei yembè bemɔu kè diwèi mbè bo, kè dihei nkari bàm̀m̀ù.

Bè do kù Atadii nè disie ndi.

Soasi dimè tikpàti ke tũntè Kuyie nciètè

(Wénté 2 Bekpààtibè 12:1-17)

24 Soasi do yóò di tikpàti ke m̀ake yebie nyèyiekè ndi, kéntɔ tikpàti ke d̀ yebie nsipísínàà ke bo Sedisademmu o ỳ do tú Beerisebaa èi kou nwe, kòo yè̀r̀i tu Sibia. ² Kè Soasii ndɔ̀ri ti Yiè nKuyie ndó dè ikuú niùti Yoyada f̀mmu mumɔu mieke. ³ Kè Yoyada ò puó mbenitipòbè bèdèbè kòo pié inítidabí nè inítipobí.

⁴ De kó dif̀nkúò kè Soasii duú nho yèmmè ke bo tũntè ti Yiè nKuyie nciètè. ⁵ Kòo tí nyikuú niùbè nè Defiibe ké bè nàké ke d̀: Kɔtenè Sudaa ekè kécuóní idíftí Isidayeeribe bemɔu borè. Bá dii benni Kuyie nciètè tũntimú kpéi. D̀ɔ̀nè ti mecãã.

Bá Defiibe í ntì d̀ɔ̀ mecãã. ⁶ Kòo kpààti yú ikuú niùti diewè Yoyada kóò beke ke d̀: Ti Yiè nKuyie nkóo t̀nti M̀yiisi do yè nDefiibe ní cuú wèè d̀m̀p̀ò Sudaa k̀be kó yehèkè nè Sedisademmu Kuyie nciètè kpéi. Dè d̀mmè kè bè í ò cuú? ⁷ Onitipoyeiwe Atadii nè o bí beè càke Kuyie nciètè ke t̀óté ti Yiè nKuyie nciètè kó tinenti bè càíné ti ke ti pínnè dibò Baadi kó mutõmmú.

⁸ Mèmmè kòo kpààti d̀ bèe d̀ɔ̀ tetɔute ké tè ìnné ti Yiè nKuyie nciètè b̀ri ditowaà bíékè, ⁹ képiéké Sudaa ekè nè Sedisademmu bè d̀mmè kéntouni ti Yiè nKuyie nkóo t̀nti M̀yiisi do béi ndikpàa mieke kényè nyIsidayeeribe d̀ nkényieti ì díftí. ¹⁰ Kè diwèi pí mbekótíbè bemɔu nè benitibè bemɔu kè bè ntouni idíftí ke ã̀ de kó tetɔute mieke kè tè yàa piennè. ¹¹ Defiibe yà dii m̀nni tetɔute cèèkemè ké tè t̀óté kékote ké tè duú mbèè pínnè okpààti mutõmmú, kè okpààti kó

opátíwààti nè ikuú niùti diewè kou kè bèe tè t̀óté kéuté idíftí kéwèteni ké tè ìnné te do ìkú dè. Bè do me d̀ri yewe yemɔu kécuú idíftí mediè. ¹² Kòo kpààti nè ikuú niùti Yoyada kè bèe ì t̀óté kéduú mbèè ni ti Yiè nKuyie nciètè kó mutõmmú kè bè nyieti betácíèbè nè bedabeesú̀bè nè bèe pí ntimáti kó mutõmmú nè disɔ̀wúò k̀mu, kè bè bo tũntenè ti Yiè nKuyie nciètè. ¹³ Kè betõmbè mpí mmutõmmú ke tũnni Kuyie nciètè kè dè kèri séi. Mèmmè bè tũntemè ti Yiè nKuyie nciètè kè tèe kpenke mesàà.

¹⁴ Bè dèè dii m̀nni kè̀ɔ okpààti Yoyada timáti péfti s̀nti kè bèe ti d̀ɔ̀nè ti Yiè nKuyie nciètè kó tinenti bè yó mpínnè ti mutõmmú, ke feu iwúò ke tuú, ibòòke nè mesɔ nkó tinenti teti nè timáti péfti kpeti kè bè nfeu ti Yiè nKuyie nciètè mieke iwúò sã̀ ke tuú, Yoyada f̀mmu mumɔu mieke.

Soasi yetemè Kuyie

¹⁵ Kè Yoyada kóté kétuòke o we kékú, ké nyóó kú ke m̀ake yebie ntekòutè nè sipísitàati (130). ¹⁶ Kè bèe ò kũnné bè k̀ri dè bekpààtibè Dafiti èi kó if̀ti. Ke yè ò d̀̀rimè Isidayeeribe mesàà, ke d̀ri Kuyie ndó dè ke dake ku cíètè kpéi.

¹⁷ Yoyada kúú nkó dif̀nkúò, kè Sudaa tempè nkó bekótíbèe kote kéduu nhokpààti kék̀nke o ìkè kóò déúkũnne kè wèe yie mbe kpeti. ¹⁸ Mèmmè bè b̀tinnémè ti Yiè nKuyie nciètè be yembè do tũ nkú kéduú sibɔ̀ntenkaanii kéffíkú itedeí. Kè ti Yiè nKuyie mmiekee do Sudaa tempè nnè Sedisademmu de kó mecaàrimè kpéi. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntó nku pã̀nã̀nti náambè kè bèe bè nàké kè bè bo wèteni ku borè bá bè í mbè kènté. ²⁰ Mèmmè kè Kuyie nYaá ncúténi ikuú niùti Yoyada bire Sakarii ìnkè, kòo cómmú benitibè ìkè kébéi nke d̀: Kuyie ntú dè d̀mmè kè di yete ku tannò di í yóò yà mesàà mmamè di me nkú yetemè kù di yetemu.

²¹ Meṁme kè bèe dake o kpéí nkòo kpààtìi duś nkè bèe ò bùsṭí yetáre ti Yiè nKuyie ncièṭè towaà kékuo. ²² Okpààti Soasi do í kpaá yé Yoyada do ò dḍò mèè sàà kékuo o bire Sakarii kòo nyóó kú, kébéi nke dḍ: Ti Yiè nKuyie nni nwúó nké ti púté.

Soasi kpàti kó kumàнку

(Wénté 2 Bekpààtibè 12:18-22)

²³ Kè dibenni teri nyetini kè Sidii kó behāāpòmbèe kotení kédò Soasi Sudaa kpààtiyuu nè Sedisademmu ei kékuo yehékè kó behèikènkótfbè bemou kéhef be kperè, ké dè duś nDamaasi ei kóo kpààti demou. ²⁴ Sidii kó behāāpòmbè me nyi nkòtoou ke sū, kè Sudaa kòbe beè nsū ke í senní kè ti Yiè nKuyie mbè ān- né Sidii kó behāāpòmbè nou mieke, ke yé bè do kù bùtinnémè kunku be yembè do tū nkù. Ti Yiè nKuyie nkuu do duś nkè Sidii kó behāāpòmbèe bè poté ke bo yúś mbe to, ²⁵ kékoutè okpààti mesàà nkè wè nduoś ke mo nkè bèe pēēté kóò yóu, kòo kó betōmbèe dake o kpéí ò kùo mèè kpéí ikuś niùti Yoyada bire, kè bèe ò kùo o dḍù ínkè, kè bèe ò kunné Dafiti ei bè né do í ò kunné bekpààtibè kó ifṭi. ²⁶ Nte bèè do dake o kpéí: Amōniibe botí kóo nitipòkù Simmeati bire Sabadi nè Mōabiibe botí kóo nitipòkù Simudi bire Yoyabadi.

²⁷ O bí yèṭè nè o tōmmú diemù ò pī mmù nè ò tūntemè Kuyie ncièṭè dè wārimu bekpààtibè dōrimè pátiri mieke.

Amasia tōmè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 14:1-7)

25 Amasia do yóo di tikpàti ke mōke yebie nsipísidè nè yènūmmù ndi kèntó tikpàti ke dḍ yebie nsipísidè nè yèwei, ke bo Sedisademmu. Kè o yō ntú Sedisademmu kou kòo yèṭiri tu Yoadanni. ² Kòo ndḍōri ti Yiè nKuyie ndḍ dè, ke né í nkù duś nho yèmmè memou.

³ O kpàti fífkú dii mōnni ke dèè, kòo kuo o tōmbè bèè do kùo o cice. ⁴ Ò me nyi nkùo be bí, ò do tūnne ti Yiè nKuyie nduoś nyi kuś nyi Mōyiisi kòò ò wāri ke tú: Debire cice báá kú o bire caārimè kpéí, debire me mbáá kú de cice caārimè kpéí. Bá wè ò dḍ nkékú o caārimè kpéí nke.

⁵ Meṁme kè Amasia tíi nSudaa kòbe nè Bensamee kòbe be naāmūnti duś ke dōmmè, kētānké bèè bo mbaké behāāpòmbèe sikōupí nè sikou. Kè bèe kaa mbenitidaabè bèè mōke yebie nsipísidè kèndeētinko, ke no nke tāū yekpāā, ke no nke kéí ntidoṗiiti, kè bè mbo benitibè sikōupíkousitāāti (300000). ⁶ Kòo duś timáti péfiti tōnni bētāāti kó kudonku Isidayeeribe kpààtiyuu kè bèe ò duś mbehāāpòmbèe yekōmbò yembè kè bè mbo tekōupíkòtùṭè (100000). ⁷ Kè Kuyie nkóo niti mōu né kōtení kóò ndáké ke dḍ: Okpààti! A báá neinè Isidayeeribe kó behāāpòmbèe mabè bembe Efadaimmu kòbe, ti Yiè nKuyie nyi bè bonè. ⁸ Kàa bè neinè bá kàa nù ndokénè dikōmbùḍ a dootitòbè yóo da namu, ke yé Kuyie nkuu mōkemè muwērimú, kè kuu ò nte kàa na, kuu me nhō nte kàa do.

⁹ Kè Amasia beke Kuyie nkóo niti ke dḍ: Kè n né yietí tūi máti péfiti tōnni bētāāti Isidayeeribe kó dihāāpòntinní tá? Kè Kuyie nkóo niti ò tēnné ke dḍ: Ti Yiè nKuyie mbo na ké da duś nkè dèe pēēté memme.

¹⁰ Meṁme kè Amasia yate Efadaimmu kó kuwuo nkòbe ke dḍ, bèe kò, kè be miekee cōúté Sudaa kòbe mediè, nkè bèe kōnnè kemieke.

¹¹ Kè Amasia túóté dikōmbùḍ, kētúóté o āāpòmbè kè bèe kōte kubiriku bè tu kù mukókúś nkó kubiriku. Dendè ò kùomè Edōmmu ei kó behāāpòmbè tekōupíííṭè (10000). ¹² Kè Sudaa kòbe kó behāāpòmbèe pímmú behāāpòmbè tōbè ké bè dēkenè ditāri yómmè ké bè tētení kè bèe duoní kékú bemou.

¹³ Behāāpòmbè tɔbè Amasia do yete ke dɔ̀ bɛ̀è bá nneí mudòò ké bɛ̀ kpɛ̀nné, kɛ̀ bɛ̀è kɔ̀te kédò Sudaa kɔ̀be kó yehékè, kétúóté Sammarii, kéntɔ̀ kétuɔ̀kenè Beti-Onɔ̀. Kè bɛ̀è bɛ̀ kùu kétuɔ̀ke benitìbè sikɔ̀upísitáàti (3000), kéhéí be kperè péu, bá dè í mmɔ̀ke dè mà̀mè.

Isidayeeribe kpààti Soasi namè Amasia

(Wénté 2 Bekpààtìbè 14:8-14)

¹⁴ Mèmmè kè Amasiaa na Edomiibe kénküntiní ke tɔ̀ be bɔ̀ɔ̀tenkaaní kè sì sí fíf nkénkɔ̀nkú ke sì bàá, ke sì tùu tihúúntí. ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mmiekee yè Amasia kè kùu tɔ̀nko ku pāānāànti náàntò kòò ò nàké ke dò: Dè yíme kàa tūnne yebòkè yèè í na ke deetè ye kɔ̀be n nùtè mieke?

¹⁶ Ò kpaá ke me nnáá nkòo kpààti ò bàao, kòò beke ke dò: A túmu wèè duú mmí nhokpààti itiénáá! Yí káré, kè meè òke a bo cɔ̀utè tiyēti.

Mèmmè kè Kuyie mpāānāànti náàntò cīéké ke né béi n ke dò: N yému Kuyie n kuú tātémè ke bo da kuɔ̀ deè te a dè dòmè ke í kènté n tié.

¹⁷ Kè bɛ̀è tié nSudaa kóo kpààti Amasia kòò tɔ̀ nkè bɛ̀è nàké Yeu bire Yoakasi bire Soasi Isidayeeribe kóo kpààti ke dò: Amasia tú á kɔ̀toò kè di bústé. ¹⁸ Kè Isidayeeribe kóo kpààti Soasii ténné Sudaa kóo kpààti Amasia ke dò: Dimaa kó tipotí tì do nàké diyie mari Dimaa kó detedierè ke dò dèe tì duú nde kóo sapáà nkè tì puó nti kóo dapàà, kè Dimaa kó mupímpimmù né yènní kè tì na kè ūtiroo. ¹⁹ A na Edõmmu kɔ̀be mbe, kè deè kó tefentè da bo. Né mbo a cīètè ke sántí amáà, dè dõmmè kàa yóó dánté mudòò mùu yó nte kè bè da kuɔ̀ fí nne Sudaa kɔ̀be.

²⁰ Amasia me nyí nkènté ke yé ò do bütinnémè Kuyie nku kétúnne Edõmmu kɔ̀be kó yebòkè, kè kù ndó kòo dootitòbèè ò kùu wenwe nè o āāpòmbè. ²¹ De mōnni kè Isidayeeribe kóo kpààti

Soasii báátí kè bɛ̀è bústé Beti-Semesi Sudaa kɔ̀be kó kutempè mmieke. ²² Kè Isidayeeribe poté Sudaa kɔ̀be kè bè na bá wè kè wèe coké kékò nho cīètè. ²³ Kè Isidayeeribe kóo kpààti Soasii pí Yoakasi yaàbire Soasi bire Amasia Sudaa kɔ̀be kóo kpààti Beti-Semesi èi kékōnnè Sedisademmu kèpɔ̀nte kuduotí kè ku okùmè bo mètiri sikɔ̀sidé (200), kétúóté Efadaimmu kó dibòri kéntɔ̀ kétuɔ̀kenè kuduotí kentímè kó dibòri. ²⁴ Kòò túóté mesɔ̀ nne timátí péfí tì nè tinentí tì kó dimàà bo Kuyie ncīètè mieke nè Obedi-Edõmmu kpeti nè tɛ̀kpààticīètè kpeti, kétúóténè bè pímmù bè mudòò mieke kékōnnè Sammarii.

Amasia kpààti kó kumànkú

(Wénté 2 Bekpààtìbè 14:15-20)

²⁵ Kè Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi kú kè Sudaa kɔ̀be kóo kpààti Amasia nkpaá fòu ke dò yebie ntepiítè nè yènummù. ²⁶ Amasia dɔ̀òrimè sɔ̀mme ò ketémè nè ò pñtémè dè wàrimu Sudaa kpààtìbè nè Isidayeeribe kpààtìbè be dɔ̀òrimè pátè mieke. ²⁷ Amasi do yete dii mōnni ndi ti Yiè nKuyie mbè dàkemè o kpéí Sedisademmu, kòò coké kékɔ̀te Dakiiis kè bɛ̀è kè nhò tūnne kóò kùu. ²⁸ Kè bɛ̀è ò tùòténè siséí kékōnnè Sedisademmu kòò kunné o yembè fíti Sudaa tempè mmieke Dafiti èi.

Osiasi sɔ̀témè o cice kpàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè 14:21-22. 15:1-3)

26 Kè Sudaa kɔ̀be bemɔ̀uú túóté Osiasii kédúú nkè wèe sɔ̀tè o cice kpàti, ò do yóo sɔ̀tè o cice Amasia kpàti ke mɔ̀ke yebie ntepiítè nè yekuò ndi. ² Weè do wète kémaá Edati èi kè di ténné Sudaa kɔ̀be o cice kúú nkó difñkúò.

³ Osiasii do yóo di tikpàti ke mɔ̀ke yebie ntepiítè nè yekuò ndi kéntɔ̀ tikpàti ke dò yebie nsipisínnummù nè yèdèé, ke bo Sedisademmu. O yō do tú Sedisademmu èi kou nwe kòo yètiri tu Yekodia. ⁴ Kòo

ndɔ̄ri ti Yiè nKuyie ndó dè o cice Amasia do dɔ̄rimè só.

**Osiasi dɔ̄rimè Kuyie
ndómè nè o kù yetènèmè**

⁵ Kòo duś nhomáá kètúnne Kuyie, ku pānāaànti náaàntò Sakarii fòmму kó yewe yemou mieke. Kuyie mpānāaànti náaàntò Sakarii weè do ò tiè nkòo mmàke ti Yiè nKuyie nkó kufōwaá. Ò dɔ̄ri dìi mōnni Kuyie ndó dè, kè kùu duś nkòo dɔ̄ri dè nyíé.

⁶ Kòo kote kédokènè Fidisitēēbe kēponte Kadi èi kó kuduotí nè Yabunee koku nè Asidotí koku, kēmaá yehékè Asidotí tempē mmieke nè Fidisitēēbe cuokè. ⁷ Kè Kuyie nhò teennè kòo dokènè Fidisitēēbe nè Adabube bèè do bo Kudibaadi èi nè Meuniibe. ⁸ Kè Amōniibe nhò yieti be kóò dāmpòò, kòo yetìrii feité kè Esibiti èi kòbeè kèè o kpéi.

Ke yé ò do kpenkemè mediè mme. ⁹ Kòo maá yedèrè Sedisademmu èi kó dibòri bè tu dì mekentímè nè bè tu dì kubiriku kperi nè dibòri kuduotí kentímè kperi, kè yèe kpenke. ¹⁰ Kòo maá yedèrè dikpàà mieke kédammúnè sibíí péu. Ke yé ò do mākemè iwūō nyi mediè nku-biriku mieke nè kutāfuō mmieke, kēm-màke betenkútífbè Kadimeeri kó yetārè ínkè nè bèè fiiku ffinyí kó detie nke yé ò dómè mutenkútímù.

¹¹ Osiasi do màke behāāpòmbè mbe kè bè nò mmudòò, kòo kpààti kóo pátíwāàti Yeiyeedi nè Maseya wèè dàke dihei kó tināaànti kpéi nkè bèè bè kàà nkétoté yetìrè. Kòo kpààti kóo tūnti Ananniya mbè ni. ¹² Sicēi kó bekótífbè bèè do ni de kó bekpārínuōmbe yekōmbò yembè ke bo benitìbè sikōupísidé nè sikōusikuō (2600). ¹³ Kè bè mbaké behāāpòmbè yekōmbò yembè bèè kpeñni ke bo na kēteennè okpààti kòo dokènè o dootitòbè kè bè mbo sikōupíkòsitàāti nè sikòupísiyiekè nè sikōusinūmmù

(307500). ¹⁴ Kòo kpààti Osiasi bè duś tikpārinenti, tidɔ̄piti nè yekpāā nnè mudòò kó yepikè nè yecincinkòrè nè detānnè nè yetāntènditūtārè. ¹⁵ Kè Osiasi duś nkè meciì nyembèè ò má Sedisademmu dèè bo ntāūnè ipie nke bōmmùnè yetārè dieyè. Kòo dè cōhné yedèrè nè iduotí kentímè. Ò me nyi kòo yetìrii feité. Kuyie nkuu do ò teennè kòo kpenke.

¹⁶ Ò nè kpenke dìi mōnni kè tefentèè ò ta tèè yóò ò bo. Kòo dòò dèè í wenni ti Yiè nKuyie nhò tū nkù, kéta ku cīētè mieke kētuo ntihúúnti dihúúntōnni ínkè. ¹⁷ Kè ikuś niùti Asadia ò tūnnō ke neinè ti Yiè nKuyie nkuś niùbè, yekōmbò yembè sipísini. ¹⁸ Kè bèè kpannè okpààti Osiasi ke dò: Osiasi! Fōō í te a bo ntuōmmè tihúúnti ti Yiè nKuyie, ikuś niùti Anōó bí nyi bè cānnémè kè bè bo ntuō tihúúnti ti Yiè nKuyie, ku cīētè mieke. Yè ti Yiè nKuyie ncīētè! A caāri ti Yiè nKuyie nku. Dè í yóò da dōò mesàà.

¹⁹ Osiasi kpaá dè ncómmú diwōtōnni borè ke tɔ tebuute bè tūōnnè tè tihúúnti, kòo miekee peike ikuś niùbè, kè bèè yà tikònti yènnímè o tinnì. ²⁰ Kè ikuś niùti diewè Asadia nè ikuś niùbè bemou kè bè nhò dò nfù! Bè yà dìi mōnni tikònti tii ò pīmmè o tinnì, kòò dèenne mecāā nditowaá, o mōmmuo kòo ndó mecāā ke bo yè, ke yé ti Yiè nKuyie nkuu do ò potémè.

Osiasi kpàti kó kumànkù

(Wénté 2 Bekpààtibè 15:5-7)

²¹ Kòo kpààti Osiasi naá ndikōnni, kè bèè ò cānnè teciētè, bè ɔ̄ yímè dikōnni, kòo mme ndò nke yàa kúnè, ke yé bè do ò bètimè ti Yiè nKuyie ncīētè. O bire Yotammu weè do baké tekpààticīētè, ke baké dihei. ²² Amōti bire Esaii wārimu Osiasi dɔ̄rimè sōmme, ò ketémè nè ò pōntémè. ²³ Kòo kòo nho yembè kūñ nkè, kè bèè ò kunné be kūrì dè bekpààtibè, bè né í nhò kunné o yembè kó ifōti ke yé

ò do túmè dikònni. Kòo bire Yotammu sɔ́tɛ tikpàti.

Yotammu tòmè tikpàti

(2 Bekpààtibè 15:32-38)

27 Yotammu do yóó di tikpàti ke mɔ́ke yebie nsipísidé nè yènùmmù ndi, kéntɔ́ tikpàti ke dɔ́ yebie ntepiítè nè yèkuɔ́, ke bo Sedisademmu. O yɔ́ do tú Sadɔ́ki kóo sapàà nwe kòo yètírì tu Yedusa. ²Kè Yotammuu ndɔ́ri ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tũnne o cice Osiasi borime mme weti weti. Ò né do í ta ti Yiè nKuyie ncíètè ke bo tuo nti húúnti. Nè memme kè benitibè nè nkpaá bo medòrìmè yeime mieke.

³Weè do maá ti Yiè nKuyie ncíètè kó dibòri dierì, kétũnte kuduotí kó yebòrè péu Sedisademmu eì kó dicèkari bè tu di Ofedi. ⁴Kòo maá yehékè Sudaa tārè ínke, kémaá sicèkperí nè yedèrè titúúti mieke.

⁵Weè do dokénè Amɔ́niibe ké bè na. De kó dibenni kè Amɔ́niibee nhò yieti dàmpóó timátí péití tónni bètāāti nè tidi-ití bè tu ti bedéè tónni sikɔ́upísitāāti (3000) nè tidiiti bè tu ti ɔ́disi tónni sikɔ́upísitāāti (3000), ké mme nhò yieti ke dɔ́ yebie nyètāāti. ⁶Meñme kè Yotammuu kpenke, ke yé ò do tũnnemè ti Yiè nKuyie nkó kuce nku.

⁷Yotammu dɔ́rìmè sɔ́mme ò dokémè nè ò dɔ́ dè demɔ́u dè wàrimu Isidayeeribe nè Sudaa kpààtibè páte mieke. ⁸Ò do yóó di tikpàti ke mɔ́ke yebie nsipísidé nè yènùmmù ndi, kéntɔ́ tikpàti ke dɔ́ yebie ntepiítè nè yèkuɔ́ ke bo Sedisademmu. ⁹Kè Yotammuu kò nho yembè kũũ nkè, kè bèè ò kũnné Dafiti eì o yembè f̄tí. Kòo bire Aasii sɔ́tɛ tikpàti.

Aasi naámmè Sudaa kɔ́be kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè 16:1-6)

28 Aasi do yóó di tikpàti ke mɔ́ke yebie nsipísidé ndi, kéntɔ́ tikpàti ke dɔ́ yebie ntepiítè nè yèkuɔ́ ke bo

Sedisademmu, ò í ndɔ́ri ti Yiè nKuyie ndómè ke dònne o yààri Dafiti do dómme. ²Ò do tũnne Isidayeeribe kpààtibè kó medòrìmè mme kètonté kédɔ́ timátí kó sibɔ́ntenkaanii Baadibe, ³kéntuɔ́ nti húúnti Benni-Inɔ́mmu biriku mieke, kéfiénè o bí kètuɔ́, ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ò kékanne Isidayeeribe, ò do dɔ́ri ò sɔ́ke. ⁴Kòo nkɔ́u iwúɔ́ ke tuɔ́ nti húúnti yetòrè nè yetàrè ínke nè detie nyɔ́.

⁵Kè ti Yiè nKuyie nduɔ́ nkè Sidii kóo kpààti ò do mudoò kódo na, képímmú benitibè péu kékònnè Damaasi eì kèduɔ́ nkè Isidayeeribe kó bekpààtibèe be do mudoò ké bè na mediè. ⁶Kè Demadia bire Pekaa kuɔ́ Sudaa kó benitibè yekòmbò yembè tekɔ́upíkòtè nè sikɔ́upísidé (120000) diyie dimáà ke yé be do bùtinnémè ti Yiè nKuyie be yembè do tũ nkú. ⁷Kè Efadaimmu kó kuwuɔ́ nkou okpàrinuɔ́nti Sikidi kuɔ́ okpàati Asidikammu bire Maseya wèè kòtí tekpààticíètè nè okpàati kóo tũnti Edikanaa. ⁸Kè Isidayeeribee pímmú be tebíí mieke benitipòbè nè benitidaabè nè isapùmbí bemɔ́u kè bè mbo sikɔ́upíkòsúsidé (200000) kéheínè be kperè péu kékònnè Sammarii.

⁹Kòo mbè kũntinko ke s̄ nti Yiè nKuyie mpāānāānti nāāntò mɔ́u dè bo kòo yètírì tu Odedi kòo yèroo kéco behāāpòmbè bèè kũntiní Sammarii ké bè nàkè ke dɔ́: Ntenè ti Yiè nKuyie di yembè do tũ nkú mieke ke còuté Sudaa kɔ́be kè kú bè ānné di nou mieke kè di bè kòu mukòu yeimu kè dè kpekii ke tũðke kéínkè. ¹⁰Di me ndómè kédɔ́ Sudaa kɔ́be nè Sedisademmu kɔ́be tidaati benitidaabè nè benitipòbè, di í dɔ́ ti Yiè nKuyie nku meyei nnaa? ¹¹N kènténè kéfií ndi pímmú bèè nitibè di tebíí cuokè ke dɔ́ tidaati, ke yé ti Yiè nKuyie mmieke yóó di còuté.

¹²Meñme kè Efadaimmu naàmùnkú kó bekótibè Yoananni bire Asadia nè

Mesidemɔti bire Bedekia nè Sadummu bire Yeikia nè Adidaii bire Amasa. Kè bèè íté kékpannè behāāpòmbè bèè kúntíní, ¹³ kè bè nàké ke dò: Di báá tanní die nnè de kó tidaati ke yé di yóó duómmè kè tí cake ti Yiè nKuyie nku. Di dós kényíe meyei mme ti yeténèmè ti Yiè nKuyie mme ínkè. Ti die nke càkemu ti Yiè nKuyie mmediè. Kè ti Yiè nKuyie mmieke do tínti Isidayeeribe ti ínkè.

¹⁴ Kè de kó behāāpòmbèe fínko de kó tidaati kényóunè be éí dè bekótíbbè nè dífínni dimou ílkè. ¹⁵ Kè bè tãátè bèè nìtìbbè cɔuté de kó tidaati kè ti bàntè kétúóté be kpere bè éíní dè, kédeite tiyààti kényii mbèè feío, kè bè ànné tineùti, kè bè duó mmudii nè menie nkè bèè di kényà. Kè bèè bè tàa nyekoutiyè, kétúóté bèè kó dimàà cìte kédee nsām-marímúbè kè bè tɔ Sedikoo tipuonti kó dihei, be tebíí borè ke né na kèwēte Sammarii.

**Aasi mɔmè Asidii kó
kpààti meteèmmè**

(Wénté 2 Bekpààtìbè 16:7-20)

¹⁶ De kó dimònni ndi okpààti Aasi tōm-mè kè bè bo mɔ meteèmmè Asidii kó kpààti. ¹⁷ Edomiibe beè do wètení kèdo Sudaa kɔbe kè bè na kè bè pìmmú kékònnè. ¹⁸ Kè Fidisitēēbèe pí Sudaa tempè nkó yehékè yèè bo kubiriku mieke nè kubakù cànkù bíékè kpreye, kéfiete Beti-Semesi nè Ayanɔ nè Kededoti kényíénè Soko nè Timuna nè Kimmuso nè yehékè yèè dè tókè kékari. ¹⁹ Ke yé ti Yiè nKuyie nkuù do kékúnnemè Sudaa kɔbe. Isidayeeribe kóo kpààti Aasi kpéí, weè do te kè Sudaa kɔbèe ta dikɔnkònni mieke kédòò ti Yiè nKuyie nyí dós dè. O mómumu nhò do í yie nti Yiè nKuyie nkpeti bitì bitì.

²⁰ Kè Asidii kóo kpààti Tekidati Fadasaa kɔtení, ò na nhò teennèmè kòo né ò do mudòò kèpi dihei ò me nyí nhò na. ²¹ Aasi do tùóté Kuyie nciētè kpere nè dihei kó bekótíbbè kpere

ké dè pā Asidii kóo kpààti bá dè me nyí nhò teennè. ²² Kòo kpààti Aasi baà mbo meyeñcààrìmè mieke ke sòké ke yetírí ti Yiè nKuyie nkpeti. ²³ Kòo túóté Damaasi èi kó yebòkè yèè do ò poté, kènnáá nke tú: Yè mè nteennèmè Asidii kóo kpààti n yó nye nfeu kè yè n teennè. Ke yé kòò waá nhomáà ndi mudorimù nè Isidayeeribe bemòu kòmu. ²⁴ Kè Aasii tíí nKuyie nciētè kó tinenti kè tí pùò nkékpetínné Kuyie nciētè kó yebòrè, kémaá yewūòtòrè Sedisademmu èi dimou mieke, ²⁵ kèhāá yetòrè Sudaa tempè nkó yehékè yemou mieke kè bè ntuò nyebòkè tihúúnti. Meñmè ò íimmè ti Yiè nKuyie mmieke.

²⁶ Aasi dòòrìmè sòmme nè ò pí mmùù tōmmú, ò ketémè nè ò pñntémè dè wàrimu Sudaa nè Isidayeeribe kpààtìbbè páte mieke. ²⁷ Kè Aasi kò nho yembè kùù nkè, kè bèè ò kúnné Sedisademmu èi. Bè í nhò kúnné Isidayeeribe kpààtìbbè kó ífòti. Kòo bire Esekiasii sɔtè tikpàti.

**Esekiasii sɔtémè tikpàti ke
wènkúnne Kuyie nciētè**

(Wénté 2 Bekpààtìbè 18:1-4)

29 Esekiasii do yóó di tikpàti ke mɔke yebie nsipísidé nè yènúmmù ndi, kèntɔ tikpàti ke dò yebie nsipísidé nè yèwei ke bo Sedisademmu. Sakarii bire Abi weè do tú o yó. ² Kòo ndòòri ti Yiè nKuyie ndós dè o yààri Dafiti do dòòrìmè só.

³ O kpàti benni ketirì otāākètiwè kè wèe kpeté ti Yiè nKuyie nciētè kó yebòrè, kè yè dòò, ⁴ kèduó nkè ikuó niùbbè nè Defiibe kè bèè kɔtení ke tíí nKuyie nciētè kó kupíkù diyie yìení kèè bíékè. ⁵ Kòo bè nàké ke dò: Kéntènè n tú mù díndi Defiibe! Dòònnè dimáà mewénkùmè kó ikuó nè ti Yiè nKuyie nciētè, di yembè do tū nkù, kédeite meýòò. ⁶ Ke yé ti yembè do dòòmmè ti Yiè nKuyie nyí dós dè, kè kù càke kunku Kuyie nti tū nkù, kè kù bùtínné ke í ndake ku taummè tou

kpéí, ké kù yóu. ⁷ Kè bèe tonté kékpetínné kukpánpánpá kó yebòrè kékúo ifitíi, bá bè ténke í ntuò ntihúúnti Kuyie mbembe Isidayeeribe tū nkù, bè me nyí ntuò nyiwūò ti Yiè nKuyie ncíètè mieke. ⁸ Kè deè nte kè ti Yiè nKuyie mmieke cósúté Sudaa tempē nè Sedisademma de kòbe, kè be kperè nduò tikòmbùd̀ti, kè kùu bè yóu kè bèe ta mesém̀mè mieke, kè bè mbè daú, di mè nwúó nkè dè dõmmè. ⁹ Nè de kpéí nke bè kùomè ti yembè ke pímmú ti bí, initidaai nè initipòì nè ti pobè ke d̀d̀ tidaati. ¹⁰ Bàmbà n d́ kétaunnè m máa ti Yiè nKuyie nku, tínti Isidayeeribe ti tū nkù, kè ku mieke tí bonke. ¹¹ N kòbe báá ònnè dimáa ti Yiè nKuyie, kù tãáté dímbè, kè di bo nkù tū nke pí nku tõmmú ke tú ku tõmbè ke kù t̀d̀ ntihúúnti.

¹² Mèmmè kè Defiibe Keati kó kunaàm̀nkù kòbe kòtení bèe tu: Maati bire Amasii nè Asadia Yoedi bire. Kè Medadi kó kunaàm̀nkù kòbe ntú: Kiisi Afidi bire nè Asadiyau Yeadeedi bire. Kè Kerisonni kó kunaàm̀nkù kòbe ntú: Yoa Simma bire nè Edenni Yoa bire. ¹³ Kè Edisafāa kó kunaàm̀nkù kòbe ntú Simmidi nè Yeyeedi, kè Asafu kòku kòbe ntú Sakarii nè Matanniya. ¹⁴ Kè Emanni kòku kòbe ntú Yeieedi nè Semmei. Kè Yedutunni kòku kòbe ntú Semmaya nè Usieedi. ¹⁵ Kè bèe tíí mbe naàm̀nti kòbe, kè bèe d̀d̀ bemáa mewénkùmè kó ikuó, kédeè, kètunne okpààti kó dinùu nè ti Yiè nKuyie nnàké tì, kékòte kédòò ti Yiè nKuyie ncíètè mewénkùmè kó ikuó. ¹⁶ Kè ikuó niùbèe ta ti Yiè nKuyie ncíètè mieke ke bo tè wènkunne kétúóté tinenti t̀t̀ kó dimáa bo te mieke ke sí nkédenne ti Yiè nKuyie ncíètè dànkù, kè Defiibeè tì tò kédenne dihei mànkù kékútoó Setinòò kó kubontémbònkù mieke. ¹⁷ Bè do keté bè bo d̀d̀mè ti Yiè nKuyie ncíètè mewénkùmè kó ikuó dibenni t̀nkù ketiwè kó diyiè ketiri ndi. Diyiè nínni yiè kéta kukpánpánpá kù ke d̀d̀ yewe yèni. Bè do d̀d̀ ti Yiè nKuyie

ncíètè temòu mewénkùmè kó ikuó ke d̀d̀ yewe tepítè nè yèkuò ndi kédeè.

¹⁸ De kó difònkúò kékòte okpààti Es-ekiasi borè kóò nàké ke d̀d̀: Ti d̀d̀mu mewénkùmè kó ikuó ti Yiè nKuyie ncíètè temòu, diwūòt̀d̀nni nè di kó tinenti timòu, tábùri bè pāa nwèè pèè Kuyie ndakù wèè ínkè nè de kó tinenti timòu. ¹⁹ Ti t̀ntem-temu Aasi do tú d̀t̀ m̀nni okpààti kèyete Kuyie nkéake t̀t̀ nenti kó dimáa, ke tì d̀d̀ mewénkùmè kó ikuó ke tì t̀nfi ti Yiè nKuyie nwūòt̀d̀nni ìlkè.

Bè wète ke ketémè mubáammu Kuyie n cíètè

²⁰ Kòo kpààti Esekiasii íté dikúnweñni sèi kètíí ndiheì kó bekóft̀bè kè bèe kòte ti Yiè nKuyie ncíètè. ²¹ Kè bèe t̀nfi yenaadakè yèyiekè, yepedakè yèyiekè, yepedabe yèyiekè, yebòdakè yèyiekè, kè bè bo ì féúté Kuyie nkémòò meyei ncíém̀mè, okpààti cíètè nè Kuyie ncíètè nè Sudaa tempē nkòbe kpéí. Kè wèe nàké ikuó niùbè Anòò bí ke d̀d̀, bèe dè féúté ti Yiè nKuyie nkó diwūòt̀d̀nni ínkè. ²² Kè ikuó niùbèe féúté inàd̀ke kéceé mmeyi nkécóú ndiwūòt̀d̀nni, kékéúté yepedakè nè yepedabe kécóú mmeyi ndiwūòt̀d̀nni ínkè. ²³ De kó difònkúò kèt̀nfi yebòdakè bè yóó féúté yè Kuyie nkémòò meyei ncíém̀mè okpààti nè difinnì be ìlkè, kè bèe nòó mbe nòu ye ínkè. ²⁴ Kè ikuó niùbèe yè féúté kécóú mmeyi ndiwūòt̀d̀nni ínkè kémòò Kuyie mbemòu be kó meyei ncíém̀mè, ke yé okpààti wèe do duómmè kè bè bo d̀d̀ meyei ncíém̀mè kó ikuó, kéké iwūò kétuò nyIsidayeeribe bemòu kpéí.

²⁵ Kòo cónné Defiibe ti Yiè nKuyie ncíètè mieke kè bè ntuò tikùtidùùti nè tibómbonti nè tikāpenti, kèntù nKuyie mpāānāànti náāntò Kadi okpààti kou nè Kuyie mpāānāànti náāntò Natāā bè do t̀t̀ nàké Dafiti kényè mmù, ke yé tì Yiè nKuyie nkuu do duómmè de kó dinùu ku pāānāànti náānbè kè bèe t̀t̀ nàké.

²⁶ Kè Defiibe mbo be kó meffè nke bie ndebémbénnè Dafiti do duó nkè bèe dḡḡ dè, kè ikuó nùbè ntḡ sihéú. ²⁷ Kè Esekiasii dḡ bèe fié iwūó kétuó ndiwūótḡnni ínkè. Bè keté dii mḡnni de kó mutḡmmú kè bedèmbè ndiè nke sánti ti Yiè nKuyie, kè bè eu sihéú ke bie nnè debémbénnè Isidayeeribe kóo kpààti Dafiti do duó nkè bèe dḡḡ dè. ²⁸ Kè diḡnni dimḡu nkḡnke ke diè nke eu sihéú kè iwūó yáa cḡténè kédeè. ²⁹ Bè tḡu ndii mḡnni iwūó kédeè kè bèe kó dimàà nefinè okpààti kè bèe sín-né kékḡnke. ³⁰ Okpààti nè o kó betḡmbè kè bèe náké Defiibe ke dḡ, bè nsánti ti Yiè nKuyie nke tḡ nDafiti nè Kuyie mpānānānti náambè bè do bè náké ti késínḡḡ kékḡnke kénsánti Kuyie nnè diwèi.

³¹ Kè Esekiasii bè náké ke dḡ: Di cáámmu ti Yiè nKuyie nkpréi, tḡnni iwūó ké i fié ti Yiè nKuyie ké kù fiénè yesāā nkpeyi.

Kè diḡnni dimḡu ntḡuní iwūó nè dis-ānni kpeyi. Bèè niti kè bèe fié be kpeyi kétuó. ³² Diḡnni dimḡu tḡnī ìi wūó kó dimàà kè bèe ì kḡu kétuó, kè inààke mbo sipísiiyekè, yepedakè tekḡtè (100) yepedabe sikḡusidé (200), demḡu kè bèe dè tḡu nti Yiè nKuyie. ³³ Kè bèe fié inààke sikḡusikuḡ (600), ipe nè sibḡḡ sikḡupísitāāti (3000). ³⁴ Ikuó nùbè me nyí nsū ke bo na ke fḡrī iwūó imḡu kè be tebií Defiibe bè teennè kè bèe deè de kó mutḡmmú kénkémḡnnè ikuó nùbè tḡbè bo dḡḡmè bemáà mewénkḡmè kó ikuó. Ke yé Defiibe do duómmè bemáà kè dèe pḡtè ikuó nùbè kè bèe bè dḡḡ mewénkḡmè kó ikuó, kè bè nsūnè ikuó nùbè. ³⁵ Ke yé iwūó bè do yóó tuó nyi do sḡmè nè mekḡḡ mbè do yóó tuómmè kpéi nè menāā mbè ḡḡ yḡremè yepāre ínkè kétuó.

Meḡmme bè do wḡtè kékétemè ti Yiè nKuyie nciḡtè kó mutḡmmú. ³⁶ Esekiasii nè benitibè bemḡu kè bè yemmè nnaati

nè Kuyie ndḡḡ dè be kpéi. Ke yé bè do dè dḡḡmè kè dè ndḡ mmecāā mme.

Esekiasii yumè Isidayeeribe bemḡu kè bè baá ndiyentébanii

30 Kè Esekiasii tḡ mbenitibè Isidayeeri wuó nkumḡu mieke nè Sudaa kḡku kumḡu mieke, kḡwārinè yepáte Efadaimmu kó kuwuó nnè Manansee kḡku kè bè bo kḡtení Kuyie nciḡtè Sedisademmu kè bèe baá ndiyentébanii ti Yiè nKuyie nkpréi kunku Kuyie nyIsidayeeribe tḡ nkḡ. ² Okpààti nè o kó betḡmbè nè benitibè bemḡu, bè do tíi nSedisademmu nwe, kénáké bè bo baámmè ndiyentébanii dibenni kóo tāādéri. ³ Bè do í na ke bo di baá ndi kó dimḡnni, ke yé ikuó nùbè do í dḡḡmè bemáà mewénkḡmè kó ikuó kénsū. Benitibè me ndo í tíi nSedisademmu. ⁴ Okpààti nè diḡnni dimḡu kè bèe pḡnsiri de kó tināānti, ⁵ kḡtāāté ké tì náké Isidayeeri wuó nkumḡu kḡtḡóté Beerisebaa kḡntḡ kḡtuḡkenè Danni kè bè bo kḡtení Sedisademmu kè bèe baá ndiyentébanii ti Yiè nKuyie nkpréi kunku Isidayeeribe tḡ nkḡ ke yé bè ténke do í di baámmè ke sḡ tḡ wāri ke yé ndè ndḡmmè. ⁶ Kè yetḡrèe kḡtenè okpààti nè o tḡmbè bè bè duó nyèè páte Isidayeeri tenké kumḡu mieke nè Sudaa kḡke kemḡu mieke kḡntḡ nhokpààti bè náké dii nù, ké bè náké ke dḡ, dḡndi Isidayeeribe bèe yenté Asidii kóo kpààti nḡu mieke wḡtḡnni ti Yiè nKuyie ndi yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakḡbu bè do tḡ nkḡ borè kè kù di cḡuté. ⁷ Di bá ndḡnnè di yembè nè di kḡbe bèe do yete ti Yiè nKuyie nkpeti, kunku Kuyie mbe yembè do tḡ nkḡ. Kè kḡu duó nkè bèe bè kḡu kédeè kḡndḡ ndi me ndè wḡḡmmè. ⁸ Di báá kpénkḡnnè di to di yembè do dḡḡmè. Duónnè dimáà ti Yiè nKuyie kékḡtení ku ciḡtè mieke, kù cáāné tḡ sáà kḡpí nku tḡmmú, kunku Kuyie ndi tḡ nkḡ, kè dèe

ylie nkè ku mieke kèè di cóú nkè kèè do. ⁹Kè nsà kè di wèteni ti Yiè nKuyie mborè, bèè do pìmmú di tebií nè di bí, bè bo bè kuó mmesémmè ké bè yóu kè bèè konní di nhei, ke yé ti Yiè nKuyie kunku di yembè do tū nkù, kuù 55 kuó mesémmè kédòò mesàà, kè di wèteni ku borè kù í yóó di yete.

¹⁰Meñme kè yetòrè ní ta di nhei kécántè diteri, ke me nyí Efadaimmu tempē nkumou nè Manansee koku kumou. Kè bè mme ndò kétuokenè Sabunɔɔ koku, kè bè mbè daú ke bè sáá. ¹¹Nè memme kè Asee kobe mabè nè Manansee kó kuwu nkobe mabè nè Sabunɔɔ kó kuwu nkobe mabè kè bèè banté be caàrimè kékotení Sedisademmu. ¹²Kè Kuyie nnappe Sudaa kobe yèmmè kè bèè wènnè meyèmmè mèmáá kényíe nhokpààti nè o tumbè bè yè mmù, ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè.

Esekiasi baámmè diyentébbanni

¹³Meñme kè benitibè péu tí nSedisademmu dibenni kóo tánkù déri kébaá mpéè wèè í kòorenè mutie mùu muuti dè kó dibanni. Kunìiti kuù do tíi mmediè. ¹⁴Kè bèè puo nyewúòtòrè nè yehúúntòrè yèè bo Sedisademmu ké yè útóo Setinɔɔ kó kubontémbònkù. ¹⁵Kè bèè fíé diyentébbanni kó iwúò dibenni kóo tánkù déri mieke diyè tepítè nè dinaanni. Ikuó niùbè nè Defiibe sòò me ndimè ifei, kè bèè dòò bemáá mewénkùmè kó ikuó, kètóni iwúò ti Yiè nKuyie ncíètè mieke kétuo. ¹⁶Kè bèè kari bè dò nkékari yèè kàrè kèntū nyikuó Kuyie nkóo niti Mɔyisi do dɔú nyi, kécɔu Defiibe borè meyíi nke méi diwúòtònni. ¹⁷De kó kunìiti mieke benitibè péu do bomu bèè í dðò bemáá mewénkùmè kó ikuó, ke bo fíé iwúò ti Yiè nKuyie, kè Defiibe beè cɔuté be kó yefòtè kékíé iwúò ti Yiè nKuyie. ¹⁸Ke yé benitibè dikéè dieri do í dðòmmè bemáá mewénkùmè kó ikuó: Efadaimmu

kobe nè Manansee kobe nè Isakaa kobe nè Sabunɔɔ kobe bèè do í dðò bemáá mewénkùmè kó ikuó, kédi diyentébbanni kó mudii, ke í túnne ikuó yèmmè. Deè do te kè Esekiasii bántè Kuyie mbe kpéi nke dð: Ti Yiè nKuyie nfó nwèè sà, cíé mbe. ¹⁹Bembe bèè kó dimàà duó mbe yèmmè ke wanti fí nti Yiè nKuyie, Kuyie nti yembè do tū nkù, ke né í dðò bemáá mewénkùmè kó ikuó. ²⁰Kè ti Yiè nKuyie ncouté Esekiasi kù bántè ke yè mmù, kè bè cíé nke í mbè poté.

²¹Meñme kè Isidayeeribe bèè bo Sedisademmu kè bè mbaà mpéè wèè í kòorenè mutie mùu muuti de kó dibanni nè diwèi dieri ke dð yewe yèyiekè. Bá dii yie kè Defiibe nè ikuó niùbè kè bè nsánti ti Yiè nKuyie nnè be wérímú mumou kè biennè debémbén-nè ke déúkunko ti Yiè nKuyie. ²²Kè Esekiasii sante Defiibe bemou bè pìmmè ti Yiè nKuyie ntómmú nè meyèmmè memáá. Kè bè nyo ndibanni kó iwúò ke dð yewe yèyiekè kékíénè metaummè kpeyi, kéndéúkunko ti Yiè nKuyie nkunku be yembè do tū nkù. ²³Kè diñni dimou wènnè dinùù kè bèè yíé kébaá ndibanni ke dð yewe yèyiekè nè diwèi. ²⁴Kè okpààti Esekiasi duó nyenaadakè tekɔupítè (1000) diñni kpéi, yepedakè sikɔupisiyiekè (7000) kòo kó betùmbèè duó nyenaadakè tekɔupípitè (1000) ipe tekɔupípitè (10000), kè ikuó niùbè péuu dðò bemáá mewénkùmè kó ikuó. ²⁵Kè diwèi pí nSudaa kobe bemou nè ikuó niùbè bemou nè Defiibe nè bèè kó dimàà iítíní Isidayeeribe tenkè ke kòtení nè bepòòbè bèè kòtení ke bo Sudaa tenkè kè bè nyānkunè diwèi. ²⁶Kè diwèi dieri mbo Sedisademmu, de kó diwèi botí í buoté diyè mari kétúóté Isidayeeribe kóo kpààti Dafiti bire Sadomɔɔ kó dimònni kèntò kétuokenni de yie. ²⁷Ikuó niùbè nè Defiibe kè bèè pā benitibè Kuyie nkó mesàà, kè Kuyie nkeè be tammè nè be báammu kéínkè.

**Esekiasi tũntemè Kuyie
nciètè kó mutõmmú**

31 Dibanni dèè dii m̀ǹni, k̀è Isidayeeribe bèè kó dimàà d̀è bo k̀è bèè k̀ote Sudaa ek̀è, k̀épuo nyebwõtárè, k̀ékéké itedeí k̀édíé yet̀òrè, k̀épuo nyewũò̀òrè Sudaa temp̀e nkum̀o mieke ǹè Bensamee k̀oku ǹè Efadaimmu k̀oku ǹè Mananseu k̀oku, k̀édeè k̀è Isidayeeribe bem̀ou k̀úú m̀be ek̀è bá ẁè o c̀iètè.

² K̀è Esekiasii kanne ikuó niùbè ǹè Defiibe be t̀irè be t̀irè bá ẁè o tõmmú tú mù. Ikuó niùbè ǹè Defiibe beè do te bè bo nfeumè iwũò ke tuò ǹè bè bo nfeumè metaummè k̀peyi. Ǹè bè bo ndièmmè ke sãntí ti Yiè nKuyie nnè bè bo mbaamè ti Yiè nKuyie nciètè. ³ K̀è okpàà̀ti deite o k̀pere k̀éduó nk̀è bè bo waánnè iwũò bè yó nfeu ì ke tuò dikúnweñni k̀peyi ǹè kuyuoku k̀peyi ǹè sioǹp̀usi kó yewe k̀peyi, ǹè betã̀p̀ambè ǹè yebaa nde k̀peyi. Ti Yiè nKuyie nkuó ẁari ke ỳe ndè ndõmmè.

⁴ K̀òo náké Sedisademmu eì k̀obe ke d̀ò, bèè duó nyikuó niùbè ǹè Defiibe be k̀pere k̀è d̀èe yie nk̀è bè ntũ nti Yiè nKuyie nkuó ỳemmè weti weti. ⁵ Bè k̀èè dii m̀ǹni de kó tináànti k̀è Isidayeeribe pã mediè m̀be paa nkó tidiiti: Tidiiti bè tu ti bédéè ǹè menaà nnè mek̀ùò ǹè mecek̀ùò ke yíénè desonne desonne ǹè bè òò berí be diiti tim̀o k̀è d̀èè ntũ depíndè k̀è bèè d̀è d̀èite dem̀o k̀è d̀è nsú mesàà. ⁶ Ǹè Isidayeeribe bèè bo Sudaa temp̀e nkó yehèkè k̀è bèè kaa m̀be wũò k̀édei ì tu ipínyì k̀étóni, inà̀d̀ke ǹè ipe. Ǹè yepã̀rè bè cãnné yè ti Yiè nKuyie nk̀péí, k̀é d̀è còú nyecúò nyecúò. ⁷ Bè do keté bè bo ncoumè yecúò otã̀ã̀tã̀ánwè nwe k̀édeè oyiénwè. ⁸ Okpàà̀ti ǹè o tumbè k̀è bèè k̀otení k̀éyà de kó yecúò k̀énsãntí ti Yiè nKuyie nnè ku nitìbè.

⁹ K̀è Esekiasii beké ikuó niùbè ǹè Defiibe de kó yecúò k̀peti. ¹⁰ K̀è ikuó niùti

diewè Sadoki c̀iètè kou Asadia ò t̀ènné ke d̀ò: Ǹè bè keté dii m̀ǹni ke touní yepã̀rè ti Yiè nKuyie nciètè mieke ti yommu ke sãnnè k̀è d̀è sùs nke sú, deè kó yecúò m̀è ntu yie. Ke ỳé ti Yiè nKuyie mpã̀mè mesàà nku nitìbè.

¹¹ K̀è Esekiasi d̀ò, bèè tũnte ti Yiè nKuyie nciètè mieke tidieti, k̀è bèè tì tũnte. ¹² K̀è bèè túóté bè pã d̀è Kuyie nnè bè berí be diiti k̀è d̀èè kó dimàà tu depíndè k̀è bè d̀è d̀èite ǹè yepã̀rè bè cãnné yè Kuyie nk̀péí. K̀è Defii botí kou Konanniya nni de kó mutõmmú k̀òo ỳõfũ̀ò kou Simmeii nhò tũnko. ¹³ K̀è Defiibe tepíítè m̀bè tũnko ke tú bèè dàke tidiiti k̀péí. Beè yetè tu: Yeyeedi ǹè Asasiau ǹè Naati ǹè Asayeedi ǹè Yedem̀oti ǹè Yosabadi ǹè Ediyeedi ǹè Isimayaa ǹè Maati ǹè Bennaya bem̀o k̀è bè ntũ Konanniya ǹè o tebite be kó dinùò ǹè okpàà̀ti Esekiasi ǹè ikuó niùti diewè Asasiau wèè baké Kuyie nciètè be kó dinùò. ¹⁴ K̀è Defii wuo nkou Immuna bire Kodee wèè bàa diyèè yíèni k̀èè bíékè kó dibòri, k̀òo nte ò bo ndakemè yepã̀rè bè pã nyè Kuyie nnè be ỳemmè, ke toti ǹè bè d̀èi d̀è ti Yiè nKuyie nk̀péí ǹè d̀èè cãá nke tú ikuó niùbè máa k̀pere. ¹⁵ Edenni ǹè Minyaminni ǹè Yesua ǹè Semmayaa ǹè Amadia ǹè Sekanniya k̀è bè nhò tũnko. De kó benitìbè beè do te bè bo ntotimè tidiiti be k̀obe ikuó niùbè kó yehèkè mieke. Bekótìbè ǹè ibí be tõnti be tõnti. ¹⁶ D̀è í tú bèè yetè ẁari k̀étúóté bèè m̀òke yebie nyètã̀ã̀ti k̀éndeètinko máa ndi bè do totimè tidiiti, bè do totinèmu betòbè bèè k̀òrini bá dii yie ti Yiè nKuyie nciètè ke p̀ii m̀be tõmmú be tõnti be tõnti. ¹⁷ Bè do kàa nyikuó niùbè be c̀éi be c̀éi nsi k̀éwãri be yetè k̀ékaa nDefiibe bè m̀òke dii m̀ǹni yebie nsipísidè k̀éndeètinko bè p̀impímmè be tõmmú ǹè be t̀irè. ¹⁸ Bè do bè kàa nnè be c̀éi k̀obe m̀be benitipòbè ǹè ibí initidaai ǹè initipòì ǹè bèè bè bonè ke ỳé bè do tùmè ikuó niùbè c̀éi k̀obe m̀be. ¹⁹ Bè do tã̀ã̀tèmu benitìbè k̀è bè bo ntoti

tidiiti ikuṣ niùbè Anṵó bí bèè bo dikpáà kó yehèkè nè Defiibe bèè yètè wàri.

²⁰Nte Esekiasi dḏḏ dè Sudaa tenkè kemṵ mieke, ò do dḏḏ dèè wenni dènde ke síé ke tú timṵmmṵnti ti Yiè nKuyie nyiikè. ²¹Ò do pī mmùù tṵmmú kó dimàà Kuyie nciétè mieke, ò do mù pī nke bo wète kéente Kuyie nkuṣ nyi nè ku tannḏ, ké ndè dḏḏri ke tú nKuyie nnè o yèmmè memṵ, kòḏ dḏḏri dèè kó dimàà demṵ kè dè nyié.

Sennakedibu domè Sudaa kó dikpààtiyuu kṵbe mudòḏ

(Wénté 2 Bekpààtibè 18:13. Esaii 36:1)

32 Esekiasi dḏḏ mùù tṵmmú sààmú ke benke ò dómè Kuyie mmu kó difṵnkúò kè Asidii kóo kpààti Sennakedibuu kṵtení kédo Sudaa tempè, nképi yehèkè iduotí fité yè, kéndó ké yè fiète. ²Esekiasi yà dii mḏnni Sennakedibu kèrínimè ke dṵ kédo Sedisademmu mudòḏ. ³Kòò tíí nho āpṵnkótibè nè yekṵmbḏ yembè kéndó bèè iiti sibií sii bo dihei mánku. Kè bèè yie nho kpeti. ⁴Kè benitibèe tíí nditinní kényiiti sibií simṵ nè dinébòri** dii pūṣ mbe kó kutempè, ké ndi iiti ke náá nke tú Asidii kṵbe báá kṵtení kényà mennésúkùmè.

⁵Memme kè Esekiasii ítenè dikṵmbḏù kè bèè wète kémaá kuduotí bè pḏnte kù kéfínko, kè kùu maatenè yedèrè, kè bèè maá kutèkù ditowaà kéfii, kétunte kudánkù bè tu kù Midoo Dafiti ei, kémá yekpāà nnè tidṵpiiti dieti. ⁶Kè okpààtii tāáté behāpṵnkótibè bèè yóo niité benitibè.

Kè bèè tíí nho borè dihei kó dibòri borè, bè ṣṣ tíí ndè kòo mbè tiè nke tú: ⁷Téin-nè di bá ndé Asidii kóo kpààti nè ditinní dii ò neínè kè kufṵwaá ndi bo, wèè ti bonè weè kpeñni ke bè pṛéte. ⁸Wenwe benitibè beè ò neínè nè be kó muwērímú.

Tínti ti Yiè nKuyie nkuù ti neínè kunku Kuyie nti tú nkù, kuù yóo ti deeté kédoké ti kó mudòḏ.

Memme kè benitibè nyíku Sudaa kóo kpààti Esekiasi béi nti ínkè.

Sennakedibu tṵ nkè bè nàké ti Sudaa kṵbe

(Wénté 2 Bekpààtibè 18:17-37. Esaii 36:2-22)

⁹De kó di fṵnkúò kè Asidii kóo kpààti Sennakedibuu pi Dakiisi nè ò āpṵmbè bemṵ kṵtṵ nho kó behāpṵmbè Sedisademmu Sudaa kóo kpààti Esekiasi borè nè benitibè bèè do ò bonè, kè bè bo bè nàké ké í: ¹⁰Asidii kóo kpààti Sennakedibu tú: Di tá ñwe ke kari Sedisademmu, dihei dii ā ò nḏùtè mieke? ¹¹Esekiasi di soúmму ke náá nke tú di Yiè nKuyie ndi tú nkù bo di deeté Asidii kóo kpààti nṵ mieke, ke duṣ nkè sinéyēi nè dikḏnni kè dè yóo di ku. ¹²Dè í tú de kó Esekiasi weè dié yetṵrè ke pṵṵ nyewūṵtṵrè Sudaa tempè nke nàké Sudaa kṵbe nè Sedisademmu kṵbe ke tú diwūṵtṵnni dimàà ndi bè dḏ nkénkṵnkù dii iikè ke di ntùḏ ntihúúntàà? ¹³Di í yé wenwe ò mṵmmṵ nnè ò yembè bè dḏḏ dè yehèkè teyè kṵbaà? De kó yehèkè kó yebṵkè na ke bè deeté be nṵ miekaà? ¹⁴O yembè kùṵ yèè ekè ke dèè páíí, ñndi kó yebṵkè na ke deeté ye kṵbe be nṵ mieke, kè di né yé ndi kó Kuyie ndi tú nkù bo na ké di deeté ò nḏùtè mieke? ¹⁵Esekiasi báá di ciité ké di souté di bá nhò tú, kubotí makù yoo dikpààtiyuu mari kó dibḏḏ í na ke deeté di kṵbe ò nṵ mieke nè ò yembè kpesi mieke. Kuyie ndi tú nkù báá na ké di deeté ò nṵ mieke múnke.

¹⁶Kè Sennakedibu kó betṵmbè nnáá nke sáá nti Yiè nKuyie nè ku kóo tṵnti Esekiasi.

**32:4 *dinébòri*: Bè náá ndi nébòri kpéí, Kiyṵṵ kó kukò nku, kùù pūṣ nke kṵri Setinṵṵ biriku, kè Esekiasii kù dinté ké kù tanné ketenkè kè kùu pṵtoo dihei mieke.

**Bè wàrimè dipátíri ke
sǎmmú ti Yiè nKuyie**

(Wénté 2 Bekpààtìbè
19:14-19. Esaii 37:14-20)

¹⁷ Kè Sennakedibuu wāri dipátíri késǎmmú ti Yiè nKuyie kunku Isidayeeribe tū nkù, kòo bēi nke dò: Yehekè teyè kó yebòkè í na ke deeté ye kòbe n nɔu mieke, kè Esekiasi kó Kuyie nkuù bo na kédeeté ku nitìbè n nɔu miekaà?

¹⁸ Mèmmè kè Sennakedibu kó betǔm-bèè tì pīéké nè Ebedeebe kó tináaanti ke bo donné Sedisademmu kòbe bèè bo kuduotí ínkè be kǔmbùditi ké bè ànné kufɔwaa nkè dèe yie nkè bèè na kéfiète dihei. ¹⁹ Sennakedibu kó betǔmbèè do náá nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù kpéí, ke kù dònɔnɔnkonè sibɔɔtenkaanii ibotí tēi dǔdǔ sǐ nsi.

**Bè kùòmè Sennakedibu
āāpòmbèè kòdò coké**

(Wénté 2 Bekpààtìbè 19:15,
35-37 nè Esaii 37:15,36-38)

²⁰ Mèmmè okpààti Esekiasi nè Amɔti bire Kuyie mpāānāanti náaanti Esaii bè bāntēmè Kuyie nde kpéí ké kù kuónnè. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie ntǔnní ku tǔnni Sennakedibu kó dihāāpònkari mieke kè dii kuɔ behāāpòmbèè yekǔmbò yembè nè iwēi yembè bèè baké, kòo kpààtìi íté nè ifei ké kò nho èi, kéntati o bǔdò cǐtèè mieke kòo bíi ò kù.

²² Mèmmè ti Yiè nKuyie ndeetēmè Esekiasi nè Sedisademmu èi kòbe Asidii kóo kpààti nɔu mieke nè be dootitòbè sɔmbe, kè bèè om̀pènè de kó ibotí ìi bè fité. ²³ Kè benitìbè péuu pāmmú yepārè ti Yiè nKuyie nSedisademmu, kēpām-múnè yepārè Esekiasi wenwe Sudaa tenkè kòbe kóo kpààti, kè ibotí tēi ò dèúkúnne.

Esekiasi kó tikpàti mànku

(Wénté 2 Bekpààtìbè 20:1-21
nè Esaii 38:1-8,39)

²⁴ De kó yewe mieke kè Esekiasii maɔke kéduúnnè mukúú kébántè ti Yiè nKuyie kè kùu dǔdǔ tidieti. ²⁵ Kè Esekiasi í mbanté mesàà nKuyie nhò dǔdǔmè kéánnè tefentè, kè ti Yiè nKuyie mmiekee ò do nè Sudaa tenkè nè Sedisademmu. ²⁶ Bá nè Esekiasi me nhāmè tefentè kòo kékúnne omáá wenwe nè Sedisademmu èi kòbe, kè ti Yiè nKuyie mmieke í mbè do o fòmму mumou mieke.

²⁷ Kè Esekiasii maɔte tikpàti mediè, kòo yètirií feité, kè wè mmɔke tikpàti kémaá sicéí kéánnè timátì pèfítì nè mesɔɔ nnè yetásààyè yèè donku kpeñni nè tùdààribè nè tidɔpiti nè tinensààti tibotí tibotí. ²⁸ Kòo maá ò yóo nhāà dè tiditi bè tu tì bédéè nè mekùd, nnè bè yóo ntanninko dè o wūš ibotí ibotí. ²⁹ Kòo maá yehekè kémɔte iwūš mediè nyisámpóì nè idieyi. Kuyie nkuù do ò duš ntikpàti mediè.

³⁰ Wenwe Esekiasi weè do kúnne Kiyōš kó kukó nkó menie nké mè tanné defúš kè mèe yèroo Dafiti èi diyie taà kèè bíékè.

Esekiasi tǔmmú mumɔu do yémmu. ³¹ Deè kpéí ndo te kè Babidónni èi kó bekpààtìbèè tǔnní be kó yeheikèntōrè be borè, kè bè bo dɔke yíété tidieti tii dǔdǔ ò èi, kè Kuyie nhò yóu ke bo yà tii bo o yèmmè mieke.

³² Esekiasi dǔdǔrimè sɔmme nè ò pí mmù tǔmmú Kuyie nkpéí ndè wàrimu Kuyie benke tì ku pānāanti náaanti Amɔti bire Esaii kòdò tì wāri de kó dipátíri mieke nè Sudaa kpààtìbè nè Isidayeeri kòbe be páte mieke. ³³ Kòo kò nho yembè kūñ nkè kè bèè ò kúnne Dafiti bí fōti kó ditenni. Kè Sudaa kòbeè ò kouté kòdò bire Manansee sɔtè tikpàti.

Manansee sɔɔtémè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 21:1-18)

33 Manansee do yóó di tikpàti ke mɔke yebie ntepíftè nè yèdéé ndi, kэмbo Sedisademmu ke tɔ tikpàti yebie nsipísínùmmù nè yenùmmù, ² kéɔɔ Kuyie nyí dɔ dè, kètúnne ibotí tei do dɔɔri ì sòke kperè kè ti Yìè nKuyie nyì bèti ke bè kànnè bembè Isidayeeribe. ³ Kòo wète kémaá o cice Esekiasi do pù nyèè bɔɔwũɔ̀t̀rè kémaá díbɔ̀ Baadi kó di-wũɔ̀t̀nni kécíéké itedeí kékíí nkénkónkù ke báá ndiyiè nè otánkù nè siwǎǎ. ⁴ Kòo maá yewũɔ̀t̀rè ti Yìè nKuyie ncíètè mieke Sedisademmu. Ti Yìè nKuyie ndo bè nàkémù ke d̀, kù d̀ó bè nkù bàá nSedisademmu nwe sǎǎ. ⁵ Kòo maá yeè wũɔ̀t̀rè ti Yìè nKuyie ncíètè dànti tìdè mieke diyiè nè otánkù nè siwǎǎ de kpéí, ⁶ kékuo o bire kétuo Inɔmmu biriku mieke kénnáánnè yebokè, ke kòri tipǎǎti, ke pínnè muhũtõmmú, kéwaá mbenit-inðmbè bèè yu becírìbè nè bèè boorí tinùbooti, kéndɔɔrinè medɔ̀rìmè yeime ke íinko ti Yìè nKuyie mmieke. ⁷ Kòo tanné tebɔ̀ttenkaanìtè ò do d̀ò tè Kuyie ncíètè mieke. Kuyie ndo nàkémù ku kóo t̀nti Dafiti nè o bire Sadomɔ ke d̀, Isidayeeribe tenkè mieke kù tǎǎtè ke d̀ó ku yetìrì nyu Sedisademmu nwe ku cíètè mieke sǎǎ. ⁸ Kù do béimmu ke d̀, kè Isidayeeribe tũ nku tannò nè ku kuó nè ku tié nkù duó ndè be yembè ke nàkè Mɔyisi kòo dè wǎri, kù báá bè dènnè dihei kù duó ndi be yembè. ⁹ Kè Manansee nte kè Isidayeeribee feti, kécake ti Yìè nKuyie nkè dèè pèétè ibotí tei kù do kùò ì ké bè kànnè ì do d̀òrìmè.

¹⁰ Kè ti Yìè nKuyie nni nhò nàánnè wenwe Manansee, nè o kɔbe kè bè í nkù kémú. ¹¹ Kè ti Yìè nKuyie nduó nkè bèè baké Asidii kóo kpààti kó behǎǎpðmbè kè bèè kɔte kápí mManansee kètõn-

né o yèi kuyĩmpie nkòò bou disɔ̀wũ̀ kó mefimme kétɔ, kékònnè Babidõnni. ¹² Ò ta dii m̀nni mesémme mieke kékúónnè ti Yìè nKuyie nkémɔ meciémmè, kékékùnnè omáá kunku Kuyie nhò yembè do tũ nkù ìikè. ¹³ Kòo bántè ti Yìè nKuyie nkè mesémme kù pí, kè kùù kémú o dabõnni kóo t́nnéni Sedisademmu o kpààtiyuu mieke, kè Manansee bántè ti Yìè nKuyie mmènke tùmè Kuyie nku.

¹⁴ De kó difõnkúò kòo maá kuduotí Dafiti ei mieke diyiè taà kè, Kiyõ kó kubiriku bíékè, kénɔ kétuakenè bè tú dè siyí kó dibòri, kémaá kékíi nhOfedi tǎri kè dèè okè mediè, kòo kanne behǎǎpðnkótíbe Sudaa tenkè kó yehekè iduotí fitè ye mieke. ¹⁵ Kòo denne ibotí tei kó yebokè ti Yìè nKuyie ncíètè mieke nè tetenkaanìtè, ké dè dènnè dihei mànkù kútóo, képuo nyebɔ̀wũ̀t̀rè yeè bo ti Yìè nKuyie ncíètè tèè bo Sedisademmu ditǎri ínkè. ¹⁶ Kòo maá ti Yìè nKuyie nkó diwũɔ̀t̀nni kékíé iwũ̀ metaummè kpèyi nnè yesǎ nkpèyi, kéduó nkè Sudaa kɔbe ntũ nti Yìè nKuyie nkunku Isidayeeribe tũ nkù. ¹⁷ Bá nè memme kè benitìbè nkpaá feu yet̀rè, ke baa né báá nti Yìè nKuyie.

¹⁸ Manansee d̀òrìmè sɔmmè nè ò bántèmè Kuyie, nnè ku pǎánáànti náàntò ò nàké tì ti Yìè nKuyie nkpéí, bembè Isidayeeribe bè tũ nkù dè wǎrimu Isidayeeribe kpààtibè d̀òrìmè pátiri mieke. ¹⁹ Ò bántèmè Kuyie nnè kù cɔutémè o báámmu nè ò càkemè Kuyie nnè ò kù yetemè nè ò áámè yet̀rè ke fííkú itedeí nè ò d̀òmmè sibɔ̀ttenkaanii, ò d̀ò dè ke né bo na kébanté ò càkemè Kuyie ndè wǎrimu Esaii tõmmú pátiri mieke. ²⁰ Manansee kò ndii m̀nni o yembè kũ̀ nkè kè bèè ò kũnnè o cíètè pérímù mieke kòo bire Amɔ sɔɔtè tikpàti.

Amɔ tɔmè tikpàti*(Wénté 2 Bekpààtìbè 21:19-26)*

²¹ Amɔ do yóó di tikpàti ke mɔke yebie nsipísidé nè yèdèè ndi, kéntɔ tikpàti ke bo Sedisademmu ke dɔ yebie nyèdèè, ²² kédɔɔ ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè o cice Manansee do dɔmè, kékíí yebókè o cice do dɔɔ yè ké nyè bàá. ²³ Ò me nyí mban-té o caàrimè o cice do bantémè o kɔme, ò do càkemu kéréètè o cice.

²⁴ Kòo kó betɔmbè dake o kpéí kóó kùo tekpààtìcìètè mieke. ²⁵ Kè dihei yembèe kuw bèè kó dimàà do dàke kékúo okpààti Amɔ kédúú nkòo bire Sosiasii sɔɔtè tikpàti.

Sosiasii tɔmè tikpàti*(Wénté 2 Bekpààtìbè 22:1-2. 23:4-20)*

34 Sosiasii do yóó di tikpàti ke mɔke yebie nyèni ndi kémbo Sedisademmu ke tɔ tikpàti ke dɔ yebie nsipísitáati nè dimáà, ² kètúnne o yààri Dafiti kó meborime weti weti.

³ O kpàti benni nínni o do kpaá tú odapàà nwe kèwammú Kuyie nho yààri Dafiti do tū nkù. O kpàti benni tepítè nè didéri mieke, kékete ò bo puommè yebɔwũɔ̀t̀rè Sudaa tenkè nè Sedisademmu, kédíí yet̀rè, kèbuú nyitedeí, kébóké sibɔatenkaanii nè bè yiè ntimáti ke uté si. ⁴ Kòo duú nkè bè mpuú ndibɔ̀ Baadi kó yewũɔ̀t̀rè kòo wùó, kè bèe puú ntihúúnti kó yet̀rè yèè do bo de kó yewũɔ̀t̀rè ínkkè, kékíí itedeí nè sibɔatenkaanii bè yiè ntimáti ke uté si, ké dè puú nkè dèe naá mmutáá, kè bèe dè útóo bèè do si feu bè kùri ì f̄t̄i ínkkè. ⁵ Kòo tuú mbe bɔ̀yembè kó yekúú, be bɔ̀wũɔ̀t̀rè ínkkè. Meɔme Sosiasii wènkúnnemè Sudaa tenkè nè Sedisademmu.

⁶ Manansee kó yehekè nè Efadaimmu kpeye nè Simmeɔ̀ kpeye kéntɔ kètuakenè Nefutadii kpeye nè be pɛtitɔ̀bè kpeyoo. ⁷ Kòo puú

nyebɔ̀wũɔ̀t̀rè kékíí itedeí kèpuú nnè sibɔatenkaanii kè dèe naá mmuyuo, kòo puú nyebɔ̀wũɔ̀t̀rè bè tũd nyèè ínkkè tihúúnti Isidayeeribe ekè yemɔu mieke kèwète kékò nSedisademmu.

Ikuú niùti diewè yámè**Kuyie nkuú pátiri***(Wénté 2 Bekpààtìbè 22:3-10)*

⁸ Kè Sosiasii mbo o kpàti benni tepítè nè dinifnni mieke. Ò wènkúnne dii m̀nni dihei nè ti Yiè nKuyie ncíètè ke dèè kètɔ Asadia bire Safā Maseya ei kóo kpààti nè okpààti kóo pátíwáàti Yoakasi bire Yoa kè bè bo kate kètunte ti Yiè nKuyie ncíètè. ⁹ Kè bèe kɔte káyà ikuú niùti diewè Idikiya, ké nhò tɔo Manansee kó kuwu nkɔbe, nè Efadaimmu kòku kɔbe nè Isidayeeribe sɔmbe Sudaa tenkè kemɔu kɔbe nè Bensamee kó kuwu nkɔbe nè Sedisademmu ei kɔbe bè do tóni ì dífí Kuyie ncíètè. Defiibe bèè bàa Kuyie ncíètè kó yebòrè kè bèe ì cuú. ¹⁰ Kè bèe ì duú mbèè ni bèè p̄i nKuyie ncíètè t̄mmú, kè bè bo d̀̀nè ti Yiè nKuyie ncíètè ké t̄ t̄unte. ¹¹ Kè bèe ì duú mbèè yé ideí kó mut̄mmú nè bemarkè kè bè bo donténè yetárè bè cíké yè nè imundeí kékinnè ti-dieti Sudaa kpààtìbè do càke ti. ¹² Kè de kó benitìbè mènke mpí mmut̄mmú kè dè wenni mesàà, kè Defiibe bí Yaati nè Abudiasii nè Sakarii nè Mesudammu ì do bè ni. Kè Defiibe tɔ̀bè bèè nɔ nke bie ndebémbènnè ke nɔnnè mudèmmú. ¹³ Kè bè mbaké bèè t̄u tinenti, ke bakénè bet̄mbè bemɔu bá wè nè o t̄mmú. Kè Defiibe tɔ̀bè tu bepátíwáàbè ke baanè Kuyie ncíètè t̄mbè nè yebòrè.

¹⁴ Bè dèi dii m̀nni idífti bè do duú nyi ti Yiè nKuyie ncíètè mieke, kè ikuú niùti Idikiya yà ti Yiè nKuyie nkuú pátiri, kù do duú nyi M̄yisi kòo ì wàri. ¹⁵ Kè Idikiya náké opátíwáàti Safā ke d̀: M pètè ikuú pátiri ti Yiè nKuyie ncíètè, ké di nhò duú. ¹⁶ Kè Safā di t̄o okpààti, kóo náké nè mut̄mmú kpeti ke d̀: Tinti a

kó betõmbè ti pìnmu mutõmmú a do yè nti dḡḡ mù. ¹⁷ Ti tùótému ti Yiè nKuyie nciētè kó idífti imḡu ke duḡ mbèè baké mutõmmú nè betõmbè.

¹⁸ Kè opátíwāāti Safāā yíé kénáké okpààti ke dḡ: Ikuḡ niùti diewè Idikiya weè n duḡ ndipátíri, kè di kàà nhokpààti ìkè.

Sosiasì beémè Udida

(Wénté 2 Bekpààtibè 22:11-20a)

¹⁹ Okpààti kèè memme Kuyie nkuḡ bè ò kàa nyi kékēté o yààti, ²⁰ kényú Idikiya nè Safāā Ayikammu nè Mikee bire Abudonni nè opátíwāāti Safāā nè okpààti kóo tũnti Asayaa, kè bè nàké ke dḡ: ²¹ Kḡtenè kèbéé nti Yiè nKuyie n kpéí nè Isidayeeribe sḡmbe kpéí nnè Sudaa kḡbe kpéí ndipátíri bè pètè di tḡ tii náànti ìnkè. Ke yé ti Yiè nKuyie mmieke ti domè mediè mme, ti yembè í yiemè ke tũnne ti Yiè nKuyie yè mmù, tii wàri dipátíri mieke timḡu.

²² Idikiya nè okpààti tāātè bè kè bèè kḡte onitipòkù Udida borè wèè nàá nKuyie mpāānāānti. Ò do tú Asidaa bire Tokiyati bire Sadummu pokù nwe, weè do baa ikuḡ yààti. De kó Kuyie mpāānāānti náāntò do bo Sedisademmu nwe, dicēkarì bè tu di diheì pānni, kè bèè ò nàké bè tḡ tii. ²³ Kòo bè tēñné ke dḡ: Kḡtenè kénáké onitì wèè di tōnní m borè ke dḡ: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tii nku tu: ²⁴ Bè kàà ndii pátíri Sudaa kḡbe kóo kpààti di nàá mmèè yei nkpéí kù yóo mè bḡnté Sedisademmu ei ndi nè di kḡbe. ²⁵ Bè mè nkù mbḡntóomè ke tuḡ tihúúnti yebḡkè bè dḡḡ yè ke íinko ku mieke, nè medḡrìmè yeime ku mieke bè yèmu ke í yóo bè bonke. ²⁶ Sudaa kḡbe kóo kpààti wèè di tōnní kè di bo beé nti Yiè nKuyie, dí ò nàké ke tú, ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tii nkù tu ò kèèmu kù ò nàké tii. ²⁷ Ò mè nkèèmmè kù nàké tii Sedisademmu kpéí kè dè kàáké o yèmmè, kòo kékũnne omàá kunku ti Yiè nKuyie

nku ìkè, ke kēri o yààti ke kḡmmú tinḡn-nietì. Kunku ku mḡmmḡnku kù kèèmu o dabḡnni kunku ti Yiè nKuyie nkuḡ béi. ²⁸ Ò yóo kḡmmu bàmmùtù o yembè kũñ nkè, kè bèè ò kũnné o yembè fḡti o nḡnfè í yóo yà meyei nkù yóo bḡntémè Sedisademmu ei nè di nìtibè.

Sosiasì wēte ke tũntemè nè Kuyie mbe kó metaummè

(Wénté 2 Bekpààtibè 22:20b-23:3)

Ikuḡ niùti diewè Idikiya nè okpààti do ò neinè bè kè bèè wēte kénáké okpààti Kuyie mpāānāānti náāntò bè nàké tii, ²⁹ kòo kpààtì tḡ nkè bèè nàké Sudaa tenkè kḡbe nè Sedisademmu ei kḡbe ke dḡ bèè tii. ³⁰ Bè tii ndii mḡnni kòo kḡte ti Yiè nKuyie nciētè ke neinè Sudaa ei kḡbe nè Sedisademmu ei kḡbe nè ikuḡ niùbè nè Defiibe nè Isidayeeribe bemḡu bekótíbe nè ibí kòo bè kàa nti Yiè Kuyie nkuḡ nè ku taummè pátíri bè pètè di ti Yiè nKuyie nciētè mieke. ³¹ Okpààti de ncómmú o cónni kébéi ndinùtù dii tu bè ntù mbe Yiè nKuyie, ke yíe nku tannḡ, nè ku kuḡ, nè ku tié nè be yèmmè memḡu, nè be wērimú mumḡu. Kè dèe yie nkè bèè na kéndḡri ku kuḡ nè ku taummè pátíri dii ntḡ tii yè mmù. ³² Kòo kpààtìi duḡ nkè bèè kó dimàá bo Sedisademmu ei nè Bensamee tempè nkḡbe kè bèè tũnne Kuyie mbè dḡḡnè mèè taummè kunku be yembè do tii nkù. ³³ Kè Sosiasii paa mmubḡḡtõmmú Isidayeeribe ekè yemḡu mieke, kédúo nkè bèè kó dimàá bo Isidayeeribe tenkè kè bèè mpí nti Yiè nKuyie ntõmmú kunku Kuyie mbè tii nkù, o fõmmu mumḡu mieke, bá bè í nyete be Yiè nKuyie be yembè do tii nkù.

Sosiasì baámmè ndiyentébanni

(Wénté 2 Bekpààtibè 23:21-23)

35 Kè Sosiasii baá ndiyentébanni Sedisademmu ti Yiè nKuyie nkpéí nkéffé dibanni kó iwūḡ dibenni

kóo tǎnkù ketiwè kó diyìè tepíítè nè dinaanni. ²Kòo wēte kékanne ikuṣ niùbè be tōmmú, kényáúkunnè be kǒnti kè bè mpí nti Yìè nKuyie ncíètè kó mutōmmú, ³kénákénè Defiibe bembè bèè cáǎ nti Yìè nKuyie ntōmmú kpéí, ke te bè bo tiémmè benitibè ke dǎ: Tannénè ti Yìè nKuyie ntaummè tɔu ku cíètè Isidayeeribe kóo kpààti Dafiti bire Sadomɔɔ do maá tɛ, di ténke í yóo ndi tɔu. Pínnè ti Yìè nKuyie ntōmmú kunku di tū nkù nè ku nitibè Isidayeeribe. ⁴Báátínè kǎntū ndi naàmuntì duṣ ke dōmmè nè di tǐrè di pí mpímmè mutōmmú kǎntū nyIsidayeeribe kóo kpààti Dafiti wǎri ì tié nyē mmù, kòo bire Sadomɔɔ ì íkú. ⁵Mbonè Kuyie ncíètè mieke di cǎi tūmmè sitɔbè, kǎntéennè di kɔbe Isidayeeribe be naàmuntì tūmmè titɔbè. ⁶Díi yóo fíé diyentébanni kó iwūṣ, dǎdǎnè dimáà mewénkùmè kó ikuṣ kéteennè di kɔbe kè bèè tūnne ti Yìè nKuyie nnáké ti Mɔyiisi kòdò tì wǎri.

⁷Kè Sosiasii duṣ nyiwūṣ nyIsidayeeribe bèè kó dimáà dè bo be kpéí yepebe nè yebɔbe sikɔupísitǎǎti (3000) nè inààke sikɔupísitǎǎti (3000), kè bè bo fíé diyentébanni. De kó iwūṣ do tú o kpeyi nyí wenwe okpààti. ⁸Kòo kpààti kó betumbèe duǎnnè be yèmmè iwūṣ, kè bè bo fíé dibanni benitibè kpéí, nè Defiibe nè ikuṣ niùbè Idikiya nè Sakarii nè Yeyeedi bèè kòtì Kuyie ncíètè kè bèè duṣ nyiwūṣ ikuṣ niùbè kpéí, yepedabe nè yebɔbe sikɔupísitǎǎti nè sikɔusikuṣ (2600) nè inààke sikɔusitǎǎti (300) kè bè bo fíé diyentébanni. ⁹Kè Defiibe kó bekóftbè Konanniya nè o kɔbe Semmaya nè Netanneyeedi nè Asabia nè Yeiyeedi nè Yosabadi kè bèè duṣ nDefiibe yepedabe nè yebɔdabe sikɔupísinùmmù (5000) nè yenaadakè sikɔusinùmmù (500). ¹⁰Nte bè do tǎntè mèè botí dibanni ikuṣ niùbè do pímmu be tōmmú kè Defiibe pí mbe kōmu, kè

bè ntū nhokpààti dǎu ndii nùu. ¹¹Kè bè nfeu diyentébanni kó iwūṣ kè ikuṣ niùbè cǎu meyiì nDefiibe borè ke cou diwūṣtǎnni ínkè. Kè Defiibe bie fǎi iwūṣ bè fíé ì. ¹²Ke cǎnnìnko dèè dò nkétu nKuyie, kédus nDefiibe bè dò nkénte dè, ké me nyí nè inààke, kǎntū mMɔyiisi kó ikuṣ duṣ ke dōmmè. ¹³Kè bèè tūnne be kó ikuṣ kǎpúnne diyentébanni kó ipe, kǎbénne iwūṣ tǎi bè cǎnnè ì Kuyie nkpeí nè sikúmbóo nè tikàdàabuuti nè sidǎu, kédèè ké dè totí benitibè mecǎa nkè bèè di, ¹⁴kédèè kǎbénne be kpeyi nè ikuṣ niùbè kpeyi, ke yé ikuṣ niùti Anɔɔ bí do pímmè mutōmmú nè keyènkòo ke feu iwūṣ ke tuṣ, ke tuǎnnè mekùd. Dèè kpéí ndo te kè ikuṣ niùbèe bénnè dèè tu be kperè nè bembè ikuṣ niùbè kperè. ¹⁵Asafu yaǎbí bèè tu bedèmbè kè bè mpí mbe tōmmú ke tū nDafiti nè Asafu nè Emanni nè Yedutunni Kuyie mpǎánáǎnti náǎntò okpààti kou bè do dǎu ndii nùu. Kè yebòrè kó bebǎribè mbaa bá díi bǎri. Bá bè í nyóu be tōmmú, ke yé be kɔbe Defiibe do bérímè dèè tu be kperè. ¹⁶Meè botí nku bè tǎntemè ti Yìè nKuyie nkó mutōmmú mumɔu de yiè kébaá ndiyentébanni, kǎntū nhokpààti Sosiasi kó dinùu, kǎfíé iwūṣ kétu nti Yìè nKuyie nwūṣtǎnni ínkè.

¹⁷Isidayeeribe bèè kó dimáà do bo ndiyentébanni, kè bèè yíé kébaá mpéèbè bèè í kǎrenè mutie mùu muuti be kó dibanni ke dǎ yewe yèyiekè. ¹⁸Bè í baá ndiyentébanni mari mè kó kubotí kǎtúóté Kuyie mpǎánáǎnti náǎntò Sammuyeerì kó dimǎnni kǎntɔ kǎtuokenni Sosiasi kó dimǎnni. Isidayeeribe kpààtibè òmɔu í baá ndiyentébanni kè di dǎnnè Sosiasi baá ndi. Ikuṣ niùbè nè Defiibe nè Sedisademmu èi kɔbe bè do bomu de kó dibanni. ¹⁹De kó diyentébanni bè do di baá nhokpààti Sosiasi kpàti benni tepíítè nè diniñni mieke nke.

Sosiasi kpàtì tù̀̀̀kemè ti mà̀̀̀nku*(Wénté 2 Bekpààtìbè 23:28-30)*

²⁰ Sosiasi tũ̀̀̀ntè d̀̀̀̀i m̀̀̀̀nnì ti Yiè nKuyie nciè̀̀̀tè kè̀̀̀deè, kè̀̀̀ Esibiti kóo kpà̀̀̀tì Neko íténì nè o ã̀̀̀pòmbè ke bo do mudòò Kadikemiisi eì kò̀̀̀be kukò̀̀ nhEfadati borè, kè̀̀̀ Sosiasi yè̀̀̀ro kéndóò kò̀̀̀ bũ̀̀̀sténè. ²¹ Kè̀̀̀ Nekoo t̄̀̀̀ nkè̀̀̀ bèè ò̀̀̀ nàkè̀̀̀ ke d̀̀̀̀ n kpè̀̀̀ti da dòǹ̀̀nè̀̀̀, f̄̀̀̀ nSudaa kò̀̀̀be kóo kpà̀̀̀tì? Dè̀̀̀ í tũ̀̀̀ ò̀̀̀ kò̀̀̀tení yíe nke bo dokénè̀̀̀ f̄̀̀̀ nwe, ò̀̀̀ kò̀̀̀tení ke bo dokénè̀̀̀ teciè̀̀̀tè n dokunè̀̀̀ tè nte, kè̀̀̀ Kuyie nné tũ̀̀̀ n d̀̀̀̀dò mecā̀̀̀, báá dinté Kuyie nkuu m bonè̀̀̀ kè̀̀̀ mèè d̀̀̀̀ke kù̀̀̀ yà̀̀̀ bo da ku. ²² Bá nè memme Sosiasi me nyí nyie nke bo yóu, kéceete omáá kékò̀̀te ke bo ò̀̀̀ dokénè̀̀̀. Bá ò̀̀̀ í nkè̀̀̀nté Neko náà̀̀̀nti Kuyie nhò nàkè̀̀̀ tì kò̀̀̀ tì nàá, kékò̀̀te kè̀̀̀do mudòò Neko Mekidoo biriku mieke. ²³ Kè̀̀̀ detā̀̀̀nè̀̀̀ yembèè ò̀̀̀ tā̀̀̀ kò̀̀̀ nàkè̀̀̀ o kó betṑ̀̀mbè ke d̀̀̀̀, bèè ò̀̀̀ tũ̀̀̀óté kè̀̀̀ bè ò̀̀̀ k̀̀̀̀̀̀temu.

²⁴ Kòo tṑ̀̀mbèè ò̀̀̀ dè̀̀̀ite o kparinaasā̀̀̀ntè mieke kéánnè̀̀̀ o kparinaasā̀̀̀ntè tetè mieke, kóò t̄̀̀̀ Sedisademmu kòo kú kè̀̀̀ bèè ò̀̀̀ kũ̀̀̀nnè̀̀̀ o yembè̀̀̀ f̄̀̀̀ti. Kè̀̀̀ Sudaa tenkè̀̀̀ kò̀̀̀be bem̄̀̀̀u nè Sedisademmu eì kò̀̀̀be bem̄̀̀̀u kè̀̀̀ bèè kari o kúú.

²⁵ Bè̀̀̀ yí memme kè̀̀̀ Sedemii kuó ndikúdabò̀̀̀nnì Sosiasi kpé̀̀̀í, kè̀̀̀ benitidadè̀̀̀mbè̀̀̀ nè benitipodè̀̀̀mbè̀̀̀ kè̀̀̀ bèè b́̀̀́i nSosiasi kpé̀̀̀í, kè̀̀̀ dè̀̀̀ sonnè̀̀̀ nke yí Isidayeeribe kó iku. De kó dikúdabò̀̀̀nnì wà̀̀̀rimu Sedemii kúdabù̀̀̀ò mpát̄̀̀̀firi mieke.

²⁶⁻²⁷ Sosiasi d̀̀̀̀rì̀̀mè̀̀̀ s̄̀̀̀mme ò̀̀̀ ketémè̀̀̀ nè ò̀̀̀ p̄̀̀̀ntémè̀̀̀ nè ò̀̀̀ p̄̀̀̀mmè̀̀̀ mutṑ̀̀mmú Kuyie nkpé̀̀̀í, ke tũ̀̀̀ nKuyie nkuó duó ke d̀̀̀̀ommè̀̀̀, dè̀̀̀ wà̀̀̀rimu Isidayeeribe kpà̀̀̀tìbè̀̀̀ nè Sudaa kò̀̀̀be be^{††} páte mieke.

Yoakasi tòmè tikpàtì Sudaa tenkè*(Wénté 2 Bekpààtìbè 23:30-24:17)*

36 Dè̀̀̀ d̀̀̀̀dò memme kè̀̀̀ dihei yem-bèè tũ̀̀̀óté Sosiasi bire Yoakasi, kè̀̀̀duó nkòo tũ̀̀̀óté o cice f̄̀̀̀t̄̀̀̀rì kè̀̀̀ntú okpà̀̀̀tì Sedisademmu. ² Yoakasi do yóo di tikpà̀̀̀ti ke m̀̀̀̀ke yebie nsipísidé̀̀̀ nè yè̀̀̀tā̀̀̀ti ndi, kè̀̀̀nto tikpà̀̀̀ti ke d̀̀̀̀ betā̀̀̀abè̀̀̀ bètā̀̀̀ā̀̀ti ke bo Sedisademmu. ³ Kè̀̀̀ Esibiti kóo kpà̀̀̀tì Neko ò̀̀̀ pí nkè̀̀̀duó nkè̀̀̀ Sedisademmu eì kò̀̀̀be nè Sudaa tenkè̀̀̀ kò̀̀̀be nhò yietì dā̀̀̀mpò̀̀̀, nè timáti p̄̀̀̀f̄̀̀̀t̄̀̀̀i cidò̀̀̀ò sik̄̀̀̀p̄̀̀̀s̄̀̀̀itā̀̀̀ā̀̀ti (3000), nè mes̄̀̀̀w̄̀̀̀ ncidò̀̀̀ò sipísitā̀̀̀ā̀̀ti. ⁴ Kè̀̀̀ Esibiti kóo kpà̀̀̀t̄̀̀̀i tũ̀̀̀óté Yoakasi nantè Ediakimmu kè̀̀̀duó nkòo bo ntú Sudaa tenkè̀̀̀ nè Sedisademmu eì de kóo kpà̀̀̀t̄̀̀̀i. Kè̀̀̀ bèè ceete o yè̀̀̀t̄̀̀̀rì kè̀̀̀ nhò yu ke tũ̀̀̀ Sosakimmu. Kè̀̀̀ Neko kò̀̀̀nè̀̀̀ o kóo kóti Yoakasi Esibiti.

⁵ Sosakimmu do yóo di tikpà̀̀̀ti ke m̀̀̀̀ke yebie nsipísidé̀̀̀ nè yè̀̀̀nũ̀̀̀mmù ndi kè̀̀̀nto tikpà̀̀̀ti ke d̀̀̀̀ yebie ntepí̀̀tè̀̀̀ nè dimáá kè̀̀̀dò̀̀̀ ti Yiè nKuyie nho tũ̀̀̀ nkù̀̀̀ í d̀̀̀̀ dè̀̀̀. ⁶ Kè̀̀̀ Babidò̀̀̀nni kóo kpà̀̀̀t̄̀̀̀i Nebukannesā̀̀̀a ò̀̀̀ do mudòò kóò pí nké̀̀̀p̄̀̀̀t̄̀̀̀innè̀̀̀ dis̄̀̀̀w̄̀̀̀ũ̀̀̀ kó mef̄̀̀̀imme kékò̀̀̀nnè̀̀̀ Babidò̀̀̀nni, ⁷ kè̀̀̀ntṑ̀̀nè̀̀̀ ti Yiè nKuyie nciè̀̀̀tè̀̀̀ kó tinenti, kè̀̀̀ kò̀̀̀ nké̀̀̀ tì tanné̀̀̀ o kó teb̄̀̀̀w̄̀̀̀ciè̀̀̀tè̀̀̀ mieke.

⁸ Sosakimmu d̀̀̀̀rì̀̀mè̀̀̀ s̄̀̀̀mme, isò̀̀̀ke kperè̀̀̀ ò̀̀̀ d̀̀̀̀dò̀̀̀ dè̀̀̀, nè̀̀̀ t̄̀̀̀i ò̀̀̀ tũ̀̀̀̀kení dè̀̀̀ wà̀̀̀rimu Isidayeeribe kpà̀̀̀t̄̀̀̀bè̀̀̀ nè Sudaa kò̀̀̀be be páte^{‡‡} mieke. O bire Sosakinni weè do s̄̀̀̀w̄̀̀̀tè̀̀̀ tikpà̀̀̀ti.

⁹ Sosakinni do yóo di tikpà̀̀̀ti ke m̀̀̀̀ke yebie ntepí̀̀tè̀̀̀ nè yè̀̀̀ni ndi, kè̀̀̀nto tikpà̀̀̀ti betā̀̀̀abè̀̀̀ bètā̀̀̀ā̀̀ti nè yewe tepí̀̀tè̀̀̀ ke bo Sedisademmu, kè̀̀̀dò̀̀̀ ti Yiè nKuyie nyí d̀̀̀̀ dè̀̀̀. ¹⁰ Dibenni p̄̀̀̀nni yè̀̀̀tiní d̀̀̀̀i m̀̀̀̀nni kòo kpà̀̀̀t̄̀̀̀i Nebukannesā̀̀̀a ò̀̀̀ pí nké̀̀̀kò̀̀̀nnè̀̀̀, kè̀̀̀ntṑ̀̀nè̀̀̀ ti Yiè nKuyie nciè̀̀̀tè̀̀̀ kó tinenkpeti. Kòo tũ̀̀̀óté o cice nan-

††35:26-27 Wénté 16:11 nè t̄̀̀̀i wè̀̀̀nkũ̀̀̀nne.

‡‡36:8 Wénté 16:11 nè t̄̀̀̀i wè̀̀̀nkũ̀̀̀nne.

tè Sedesiasi kè weè ntú okpààti Sudaa tenkè nè Sedisademmu.

Sedesiasi tumè okpààti Sedisademmu

(Wénté 2 Bekpààtibè 24:18-25:21
nè Sedemii 39:1-10. 52:1-27)

¹¹ Sedesiasi do yóó di tikpàti ke màke yebie nsipísidé nè dimáá ndi kénto tikpàti ke dḡ yebie ntepíítè nè dimáá ke bo Sedisademmu. ¹² Kòo dḡo ti Yiè nKuyie nyí dḡ dè, kunku ò tū nkù, ò í nkékùnne omáà Kuyie mpānāānti náāntò Sedemii ìikè, wenwe ti Yiè nKuyie ndo náánnè wè kòò ò náá. ¹³ Kòo yete okpààti Nèbukannesaa kpeti. Nèbukannesaa do duḡ nkòò ò dḡún-nèmu dinùù ké yú Kuyie nyètiri, ke bo nyíé nho kpeti. Bá nè memme kòò kpénkùnne o to kéyete ti Yiè nKuyie kunku Isidayeeribe tū nkù. ¹⁴ Ikuḡ nùùbè kó bekótìbè nè benitìbè kè bèè súú mbè bo nyetírímè ti Yiè nKuyie nkpeti, kètúnne ibotí tei dḡḡri ìi sòke kpere, kécake ti Yiè nKuyie nciētè bè do cāñné tè Sedisademmu. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbe yembè do tū nkù do dḡmu kédeeté ku nitìbè nè ku ciētè, kèntūñní ku tḡrè sáá kè yè bè caú. ¹⁶ Kè Isidayeeribe ndaú ku pānāānti náāmbè, ke bè sèngu ke bè sáá, nkè ti Yiè nKuyie mmieke yàa bè cḡúténè, bá bè í mmàke bè bo yímè ké kè cḡñné. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nduḡ nkè Babidḡnni kóo kpààtii bè do mudò kékuo bekpārīnuḡmbe nè bebémbè nè isapùmbí nè bekótìbè nè sidakóó, ké mbè kḡùtìné Kuyie nciētè miekoo, bá ò

í nsùò nhòmḡu. Kuyie nkuù do bè nhò duḡ mbemḡu. ¹⁸ Kòo kpààti Nèbukannesaa éi Kuyie nciētè kó tinenti tidietì nè tisāmpḡtì nè ku ciētè kó tikpàti, nè okpààti kpeti nè o tūmbè kpeti, demḡu ké dè kḡnnè Babidḡnni. ¹⁹ Kòo cḡu nKuyie nciētè képuḡ Sedisademmu kó kuduotí kécḡu ntekpààticīētè nè bekerfìbè kpesi, kécake dihei kó tinent-sààti timḡu, ²⁰ kēpīmmú bèè do yenté yenté kékḡnnè Babidḡnni ké me nyínè okpààti nè o bí, kè bè ntú tidaati kè Peresi kó dikpààtiyuu yàa couténè tikpàti. ²¹ Memme ti Yiè nKuyie ndo nàké tì ku pānāānti náāntò Sedemii tì dḡḡmè. Kù do ò nàké ke dḡ: Be èi dii yóó dḡúnko yebie nsipísīyiekè mieke, kēfḡḡ nsioḡpḡsì kó yebie mbè na mbaà nyè.

Okpààti Siduusi duḡmmè dinùù kè Sifube bo kò nkémaá Kuyie nciētè

²² Peresi kóo kpààti Siduusi kpàti benni ketiri mieke nke kè Kuyie nni ndó kédḡḡ kù do nàké tì ku pānāānti náāntò Sedemii, kòo tì wāri. Memme Kuyie mbenkemè okpààti Siduusi ò dḡ nkédḡḡ tì, kòo tì wāri kè bèè dari yepáte o èi dimḡu kēpīēkè ke dḡ: ²³ Ti Yiè nKuyie nkùù bo kéñkè kùù n duḡ nyekpààtiyḡ yemḡu kutenkù kè n yè baké, kuù n nàké ke tū n kù maá tecīētè Sedisademmu Sudaa tenkè mieke. Díndi bèè kó dimáà tu Kuyie nkḡbe kù ndi bonè kè di kò Sedisademmu Sudaa tenkè ké kù maá tecīētè.

Esitadasi

Di mpátírì tɔ̀ tìi náàntì

Esitadasi nè Neemii de kó yepáte yedé ti náá nSífube bè do p̄m̄mú bè kékònd- nè Babidɔ̀nni kè bèe konní be ei Sedis- ademmu, be kó tináàntì nti.

Tìi wàri de kó yepáte yedé ye mieke tìi d̄d̄d̄ t̄nti yebie ntekòùtè mieke. Esitadasi kó dipátírì ti náá mPeresi tenkè kóo kpààtì Siduusi p̄amè mme kuce meke- timè Sífube kè bè konní Sedisademmu. Bè do konní kékete kémaá diwū̀t̄d̄n̄n̄i ndi bè do feu dè iwū̀s Kuyie, de kó dif̄nkúò yebie mmayè kè bèe maá Kuyie ncíètè Dadiyuusi tu dii m̄n̄n̄i okpààtì (5:1-2). Asee nè Sakarii bè tu dii m̄n̄n̄i ndi Kuyie mp̄ānān̄tì náāmbè. Kè dende p̄ētè kè Peresi tenkè kóo kpààtì Aditakisiesii t̄s Esitadasi wèè do tú ikús niùtì nè i wā̀tì Sedis- ademmu, kòo yáúk̄unne benit̄ibè k̄nti Kuyie mbáámmù bíékè.

Di mpátírì náàntì dús ke dòm̄mè

1. Okpààtì dús̄mmè dinù̀ù Sífube kè bè bo kò nkémaá Kuyie ncíètè 1
2. Sífube bèè kò nKuyie ncíètè kó mumarimù 2
3. Bè fimmè Kuyie mbáámmù 3
4. Be dootit̄obè kó tináàntì k̄nt̄o k̄- tuɔkenè bè baámmè diyent̄ebanni 4-6
5. Esitadasi p̄i mmù̀ù t̄mmù 7-10

Okpààtì Siduusi dús̄mmè dinù̀ù kè Sífube bo kò nkémaá Kuyie ncíètè

1 Peresi tenkè kóo kpààtì Siduusi kpàtì benni ketirì mieke kè ti Yiè nKuyie nmí ndó kéd̄d̄d̄ kù do nàké tì ku p̄ānān̄tì náàntò Sedemii kòò tì wàri. Mēmme ti Yiè nKuyie mbenkemè okpààtì Sidu- usi ò dò nkéd̄d̄d̄ tì kòò tì wàri, k̄ép̄īk̄é ke d̄: ²Ti Yiè nKuyie nkù̀ù bo k̄eínk̄é kuù n dús̄ nyekpààt̄iȳo yem̄o kutenkù

kè n yè baké. Kuù n nàké ke tú n kù maá t̄ecíètè Sedisademmu Sudaa tenkè mieke. ³Díndi bèè kó dimàà tu ku k̄obe kù ndi bonè kè di k̄ote Sedisademmu Sudaa tenkè kè kù maá t̄ecíètè. Kuyie nyIsidayeeribe tū nkù bo Sedisademmu nwe. ⁴Isidayeeribe bo yèè kàrè k̄obe yíé timátì p̄éftì nè mes̄o nè tinentì nè iwū̀s kè bè p̄anè yep̄ārè be yèmmè kpeye ti Yiè nKuyie ncíètè marimù kp̄éi nSedisademmu.

⁵Mēmme Sudaa wuɔ nk̄obe kò bekót̄ibè nè Bensamee k̄obe nè ikús niùbè nè Defiibe Kuyie nnappe bèe kó meyèmmè kè bèe íté k̄ebáátì ke bo kò nSedisademmu kémaá ti Yiè nKuyie ncíètè. ⁶Kè be p̄et̄it̄obèe bè teennè mes̄à nké bè p̄ammù timátì p̄éftì nè mes̄o nnè tinentì nè iwū̀s nè tinentì teti t̄i donku yóù, bè í nk̄aannè ket̄ike bèè d̄s̄ k̄ep̄ā nè be yèmmè be kó yep̄ārè.

⁷De kó dif̄nkúò kòo kpààtì Sidu- usii dús̄ nkè bèe denneni ti Yiè nKuyie ncíètè kó tinentì okpààtì Nebukannesaa do t̄uótè tì k̄et̄annè o bòc̄iètè. ⁸Kòo dús̄ nkè odít̄is̄onniwè Mitidedati tì denneni k̄ekaa nké tì dús̄ nSudaa k̄obe kóo kpààtì Sebasaa. ⁹Nte bè do k̄aa nde kó tinentì kè tì mmàmè: Mes̄o nyeb̄o sip̄ísit̄āti, timátì p̄éftì yeb̄o t̄ek̄up̄íftè (1000), yese sip̄ísidé nè yèwei. ¹⁰Is̄ōb̄òd̄ke sip̄ísit̄āti, timátì p̄éftì ib̄d̄òke is̄à̀yì t̄ek̄up̄íftè (1000), it̄eì ìì kó kuwenniku í ì m̄annè sik̄us̄inàà nè t̄ep̄íftè (410) nè titeti t̄ek̄up̄íftè (1000). ¹¹Kè bèe tì bàtè t̄is̄ōnenti nè timátì p̄éftì kpeti kè tì m̄bo sik̄up̄is̄in̄mmù nè sik̄us̄inàà (5400), kè Sebasaa ndè t̄o dem̄o bè it̄i dii m̄n̄n̄i ke k̄ünti Sedisademmu.

Sífube bèè do kò nSedisademmu bè do mamè

2 Nte Isidayeeribe do it̄é Babidɔ̀nni okpààtì Nebukannesaa do p̄m̄mú bè kè bè ntú tidaati o cie, k̄éftè k̄ekonni Sedisademmu Sudaa tenkè bá wè kòo

kari o ei. ²Nte bèè do bè ni be yètè: Sodobabeedi nè Sosuwee nè Neemii nè Sedayaa nè Ededayaa nè Maadosee nè Bidisanni nè Misipaadi nè Bikibaii nè Deummu nè Baana.

Beè naàmùnti tu tii:

³Padosi kó kunaàmùnkù kɔbe do bo sikɔupísidé nè tekɔùtè nè sipísiyiekè nè bèdébè mbe (2172).

⁴Kè Sefatia naàmùnkù mbo sikɔusitāāti nè sipísiyiekè nè bèdébè (372).

⁵Kè Adaa naàmùnkù kɔbe mbo sikɔusiyiekè nè sipísiyiekè nè bènùmmù (775).

⁶Kè Pasati-Mɔabu naàmùnkù kɔbe mbo sikɔupísidé nè sikɔusini nè tɛpítè nè bèdébè (2812), Sosuwee nè Soabu be yaábí nyi.

⁷Kè Edammu naàmùnkù kɔbe mbo tekɔupítè nè sikɔusidé nè bènàà (1254).

⁸Kè Satuu naàmùnkù kɔbe mbo sikɔusìwei nè sipísinàà nè bènùmmù (945).

⁹Kè Sakaii naàmùnkù kɔbe mbo sikɔusiyiekè nè sipísikuò (760).

¹⁰Kè Bani naàmùnkù kɔbe mbo sikɔusikuò nè sipísinàà nè bèdébè (642).

¹¹Kè Bebaii naàmùnkù kɔbe mbo sikɔusikuò nè sipísidé nè bètāāti (623).

¹²Kè Asikadi naàmùnkù kɔbe mbo tekɔupítè nè sikɔusidé nè sipísidé nè bèdébè (1222).

¹³Kè Adonnikammu naàmùnkù kɔbe mbo sikɔusikuò nè sipísikuò nè bèkuò (666).

¹⁴Kè Bikibaii naàmùnkù kɔbe mbo sikɔupísidé nè sipísinùmmù nè bèkuò (256).

¹⁵Kè Adinni naàmùnkù kɔbe mbo sikɔusinàà nè sipísinùmmù nè bènàà (454).

¹⁶Kè Atee naàmùnkù kɔbe Esekiasi yaábí mbo sipísìwei nè bèni.

¹⁷Kè Besaii naàmùnkù kɔbe mbo sikɔusitāāti nè sipísidé nè bètāāti (323).

¹⁸Kè Yoda naàmùnkù kɔbe mbo tekɔùtè nè tɛpítè nè bèdébè (112).

¹⁹Kè Asummu naàmùnkù kɔbe mbo sikɔusidé nè sipísidé nè bètāāti (223).

²⁰Kè Kibaa naàmùnkù kɔbe mbo sipísìwei nè bènùmmù.

²¹Kè Betideemmu kó teheitè kɔbe mbo tekɔùtè nè sipísidé nè bètāāti (123).

²²Kè Netofaa kó teheitè kɔbe mbo sipísinùmmù nè bèkuò.

²³Kè Anatɔti kó teheitè kɔbe mbo tekɔùtè nè sipísidé nè bèni (128).

²⁴Kè Asimafeti kó teheitè kɔbe mbo sipísinàà nè bèdébè.

²⁵Kè Kidiati-Yeadimmu nè Kefidaa nè Bedɔti de kó yehekè kɔbe mbo sikɔusiyiekè nè sipísinàà nè bètāāti (743).

²⁶Damaa nè Kebaa kè de kó yehekè kɔbe mbo sikɔusikuò nè sipísidé nè òmáà (621).

²⁷Kè Mikimasi ei kɔbe mbo tekɔùtè nè sipísidé nè bèdébè (122).

²⁸Beteedi nè Aii kè de kó yehekè kɔbe mbo sikɔusidé nè sipísidé nè bètāāti (223).

²⁹Kè Nebo kó teheitè kɔbe mbo sipísinùmmù nè bèdébè.

³⁰Kè Makibisi ei kɔbe mbo tekɔùtè nè sipísinùmmù nè bèkuò (156).

³¹Kè Edammu tɔu kó kunaàmùnkù kɔbe mbo tekɔupítè nè sikɔusidé nè sipísinùmmù nè bènàà (1254).

³²Kè Adimmu naàmùnkù kɔbe mbo sikɔusitāāti nè sipísidé (320).

³³Dɔdi ei nè Adidi nè Onɔɔ kè de kɔbe mbo sikɔusiyiekè nè sipísidé nè bènùmmù (725).

³⁴Kè Sedikoo ei kɔbe mbo sikɔusitāāti nè sipísinàà nè bènùmmù (345).

³⁵Kè Sennaa ei kɔbe mbo sikɔupísitāāti nè sikɔusikuò nè sipísitāāti (3630).

³⁶Kè ikuò niùbè Yedaya naàmùnkù kɔbe Sosuwee yaábí mbo sikɔusìwei nè sipísiyiekè nè bètāāti (973).

³⁷ Kè Imee naàmùnkù kòbe mbo tekòupítè nè sipísìnùmmù nè bèdébè (1052).

³⁸ Kè Pasuu naàmùnkù kòbe mbo tekòupítè nè sikkòusidè nè sipísìnàà nè bèyiekè (1247).

³⁹ Kè Adimmu naàmùnkù kòbe mbo tekòupítè nè tepítè nè bèyiekè (1017).

⁴⁰ Defiibe nè Sosuwee nè Kadimiédi Oda-fia kè be yaábí mbo sipísiyiekè nè bènàà.

⁴¹ Kè Asafu naàmùnkù kòbe mbo tekòùtè nè sipísidè nè bènì (128) bèè do tú bedèmbè Kuyie ncíètè mieke.

⁴² Sadummu nè Atee nè Tadimɔ nè Akubu nè Atita nè Sobaii bèè kó ibí do tú bèè bàa Kuyie ncíètè kó yebòrè kè bè mbo tekòùtè nè sipísitāāti nè bèwei (139).

⁴³ Tisisa nè Asufa nè Tabawti bèè kó tinaàmùnti kòbe do pí mmutɔnyɔmmù Kuyie ncíètè mieke, ⁴⁴ nè Kedosi nè Siyaa nè Padonni be naàmùnti kòbe, ⁴⁵ Deban-naa nè Akaba nè Akubu be naàmùnti kòbe, ⁴⁶ Akaabu nè Sammudaii nè Annani be naàmùnti kòbe, ⁴⁷ Kidèdi nè Kasaa nè Edaya be naàmùnti kòbe, ⁴⁸ Edetisinni nè Nekoda nè Kasammu be naàmùnti kòbe, ⁴⁹ Usaa nè Pasiyaa nè Besaii be naàmùnti kòbe, ⁵⁰ Asina nè Meunimmu nè Nefusimmu be naàmùnti kòbe, ⁵¹ Bakibuku nè Akufa nè Aduuri be naàmùnti kòbe, ⁵² Basiduti nè Meyida nè Adisa, ⁵³ Badikosi nè Sisedaa nè Tamasi be naàmùnti kòbe, ⁵⁴ Nesiasi nè Atifa be naàmùnti kòbe.

⁵⁵ Sadowɔ kó betɔmbè kó tinaàmùnti kòbe do tú: Sotaii nè Sofedeti nè Peduda be naàmùnti kòbe, ⁵⁶ Yaada nè Dadikonni nè Kidèdi be naàmùnti kòbe, ⁵⁷ Sefatia nè Atidi nè Pokedeti-Asebaimmu nè Ami be naàmùnti kòbe.

⁵⁸ Bemɔu kè bèè wènné kèmbò sikkòusitāāti nè sipísiwei nè bèdébè (392).

⁵⁹ Bèè do itè Babidɔnni kékò nSedisademmu ke í nna kénáké weti weti kébenke bè tumè Isidayeeribe.

Bèè do bonní bè mbe Tedi-Medaa nè Tedi-Adisaa nè Kedubu nè Adanni nè Imee. ⁶⁰ Dedayaa nè Tobiya nè Nekoda be naàmùnti kòbe mbe kè bè mbo sikkòusikuɔ nè sipísìnùmmù nè bèdébè (652).

⁶¹ Ikuɔ niùbè mieke kè bèmabè mbo: Obayaa nè Akikoti nè Badisidaii be naàmùnti kòbe. Badisidaii do tùóté onitipòkù mɔu nwe kòò tu Kadaadi ei kou, kòò tùóté de kó diyètiri. ⁶² Kè bèè wammù o botí kó diyètiri kémónté, kè bè bàa ikuɔ tōmmù. ⁶³ Kè kùmàndáà be bàa ke dò bè báá di bè pā mùu dii Kuyie kénkémùnè ikuɔ niùti bo beém-mè Kuyie nnè ikuɔ nenti bè tu tì udimmu nè tumimmu.

⁶⁴ Bemɔu kè bèè wènné kèmbò sikkòupísinàà nè sikkòupísidè nè sikkòusitāāti nè sipísiikuɔ (42360), ⁶⁵ ke né mbúúfí tidaati nè benitipotɔmbè kè bembè mbo sikkòupísiyiekè nè sikkòusitāāti nè sipísitāāti nè bèyiekè, (7337) kè benitidadèmbè nè benitipodèmbè, kè bembè mbo sikkòusidè (200). ⁶⁶ Kè sisēí mbo sikkòusiyiekè nè sipísitāāti nè sikuɔ (736), sāmmarímú nè sisēí dè wènné ke peité sè kè sè mbo sikkòusidè nè sipísìnàà nè sinùmmù (245). ⁶⁷ Kè yòyòbè mbo sikkòusìnàà nè sipísitāāti nè bènùmmù (435) kè sāmmarímúbè mbo sikkòupísiikuɔ nè sikkòusiyiekè nè sipísidè (6720).

⁶⁸ Bèè tùòke dii mɔnnì Sedisademmu ti Yiè nKuyie ncíètè kó dihei kè be cēí kó bekótfè mabèè pāmmù be yèmmè kó yepārè kè bè bo wète kémaánè Kuyie ncíètè te f̄t̄iri. ⁶⁹ Kè bèè pā be wērimú māmè kè de kó yepārè mbo yesɔwèrè sikkòupísiikuɔ nè tekòupítè (61000), medítibii sikkòupísìnùmmù (5000), yekòutèyaàbòrè tekòùtè (100).

⁷⁰ Ikuɔ niùbè nè Defiibe nè betɔbè bèè tu bedèmbè nè bèè bàa Kuyie ncíètè kó yebòrè nè bèè tu betɔmbè te mieke, kè bèè kari yehékè bè bè duɔ nyè kè

Isidayeeribe sɔmbɛ kari bɛ ekɛ bɛ do te yɛ nɛ dimɔnni.

Sosuwee nɛ Sodobabɛɛdi bɛ wɛte ke iimmɛ Kuyie mbáámmú

3 Dibenni tɔ̀nkù yíenwɛ mieke ke sɔ̀ nyIsidayeeribe kàri bɛ ekɛ ke dɛɛ. Kɛ̀ bɛɛ wɛnnɛ̀ dinùù dimáá kɛ́tíí nSedisadɛmmu. ²Kɛ̀ Yotisadaki bire Sosuwee nɛ o tebíí ikuú niùbɛ̀ tɔ̀bɛ̀ nɛ̀ Sodobabɛɛdi Seditieri bire nɛ o tebíí kɛ̀ bɛɛ íté kɛ́maá diwúɔ̀tɔ̀nni Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù kpɛ́í nke bo kù fié iwúɔ̀ kù do duó nyíi kuó ku kóo tɔ̀nti Mɔ̀yiisi kòo ì wàri ì yɛ̀ ndɛ̀ ndòmɛ̀. ³Bá nɛ̀ bɛ̀ do me ndémɛ̀ diheì yembɛ̀ kɛ̀ bɛɛ wɛte kɛ́maá ti Yiè nKuyie ndiwúɔ̀tɔ̀nni di do bo dii fɔ̀tiri kɛ́fié iwúɔ̀, dikúnweñni kpeyi nɛ kuyuoku kpeyi. ⁴De kó difɔ̀nkúó kɛ́baá ntitouti kó dibanni tì wàri ke yɛmmɛ̀ kɛ́fié Kuyie nyiwúɔ̀ bɛ̀ do dò nké ì fiémɛ̀, dibanni kó yewe mieke bá dii yiè nɛ̀ di kó iwúɔ̀ ì dò nkémɛ̀mɛ̀, ⁵kɛ́fié bɛ̀ ɔ̀ɔ̀ fié ì bá dii yiè kɛ́tuɔ̀, kɛ́fiénɛ̀ otɔ̀nkù pànwɛ̀ kó dibanni kpeyi nɛ̀ ti Yiè nKuyie nkó yebaa nteyɛ̀ kpeyi. Ke né mbúúti bɛ yɛmmɛ̀ kó yepàrɛ̀ bɛ̀ do kù pãmmú yɛ̀. ⁶Otɔ̀nkù yíenwɛ̀ kó diyìɛ̀ ketiri kɛ̀ bɛɛ keté bɛ̀ bo nfeumɛ̀ ti Yiè nKuyie nyiwúɔ̀ ke tuó mbá bɛ̀ mu nyí dóú ti Yiè nKuyie nciɛ̀tɛ̀ kó dipúu.

⁷Kɛ̀ bɛɛ yietí idífti betáciɛ̀bɛ̀ nɛ̀ bedayaàbɛ̀, kɛ́duó ntidiiti nɛ̀ menaà nnɛ̀ mekúò nSítɔ̀ nɛ̀ Tiiri eì kɔ̀bɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ bo kɔ̀te Dimaa kɛ́waá ndetekperɛ̀ kó ideí kɛ̀ dɛ̀ tannéni dàmə̀ɛ̀ri, kɛ̀ dɛ̀ cútɛ̀ Safaa eì. Peresi kóo kpààti Siduusi weɛ̀ do bɛ̀ duó ndinùù kɛ̀ bɛɛ mɛ̀ dɔ̀. ⁸Dibenni dérinni do ndi nɛ̀ bɛ̀ tũ̀dkemɛ̀ Sedisadɛmmu Kuyie nciɛ̀tɛ̀ borɛ̀ otɔ̀nkù odéri mieke. Kɛ̀ Sedobabɛɛdi Seditieri bire nɛ̀ Sosuwee Yotisadaki bire nɛ̀ bɛ̀ tebíí nɛ̀ ikuú niùbɛ̀ nɛ̀ Defiibe nɛ̀ Isidayeeribe sɔ̀mbɛ̀ bɛ̀ do konní Sedisadɛmmu, kɛ̀ bɛɛ keté mutɔ̀mmú. Bɛ̀ do tãátɛ̀ Defiibe mieke nke bedapàmbɛ̀ bɛ̀ m̀ke yebie

nsipísidé sidé kɛ́ntɔ̀ ke deètinko, kɛ̀ bɛ̀ nni ti Yiè nKuyie nciɛ̀tɛ̀ kó mutɔ̀mmú. ⁹Meimɛ̀ Sosuwee nɛ̀ o bí nɛ̀ o tebíí Kadimiedi nɛ̀ o bí nɛ̀ Odaya kó ibí, kɛ̀ bɛɛ wɛnnɛ̀ dinùù dimáá kɛ́nni Kuyie nciɛ̀tɛ̀ kó betɔ̀mbɛ̀ kɛ̀ Enadadi naàmunkù kɔ̀bɛ̀ Defiibe mbɛ̀ teénnɛ̀.

¹⁰Bemariibɛ̀ dóú ndii m̀nni ti Yiè nKuyie nciɛ̀tɛ̀ kó dipúu kɛ̀ ikuú niùbɛ̀ dáátí ikuú yààti kénheu sihéú, kɛ̀ Defiibe Asafu naàmunkù kɔ̀bɛ̀ túótɛ̀ tikápenti ke bo sãntenɛ̀ ti Yiè nKuyie, Dafiti Isidayeeribe kóo kpààti do tì wàri ke yɛ̀ ndɛ̀ ndòmɛ̀. ¹¹Kɛ̀ bɛ̀ ndiè ke sãntí ti Yiè nKuyie nke kù dóunnɛ̀ mutɔ̀mmú kɛ̀ betɔ̀bɛ̀ còú nke tũ̀ kù wennimu ke dó Isidayeeribe sáá. Kɛ̀ benitibɛ̀ bemɔ̀u yíutí ke sãntí ti Yiè nKuyie mbɛ̀ dóú mmɛ̀ kpɛ́í ku ciɛ̀tɛ̀ kó dipúu.

¹²Kɛ̀ ikuú niùbɛ̀ kusúkù nɛ̀ Defiibe kusúkù bɛ̀ kòtɛ̀ ke do yà Kuyie nciɛ̀tɛ̀ ketitɛ̀, kɛ̀ bɛmbɛ̀ nti yedabùò mbɛ̀ dɔ̀unko dii m̀nni ti Yiè nKuyie nciɛ̀tɛ̀ kó dipúu, kɛ̀ betɔ̀bɛ̀ bie yíutí. ¹³Bɛ̀ í nna ke bàte iyíutii nɛ̀ yedabùò, dɛ̀ do yiè ke dɛ̀tírí mediè mme.

Sifube dootitɔ̀bɛ̀ do dómɛ̀ kécónné mutɔ̀mmú

4 Kɛ̀ Sudaa kɔ̀bɛ̀ nɛ̀ Bensamee kɔ̀bɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ dootitɔ̀bɛ̀ keɛ̀ bɛ̀ konní Babidɔ̀nni bɛ̀ maámɛ̀ ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ̀ nkù ciɛ̀tɛ̀, ²kɛ́tɛ̀ kɛ́kɔ̀te kɛ́yà Sodobabɛɛdi nɛ̀ Sosuwee nɛ̀ beheikɛ̀nkótífbɛ̀ mabɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ nàkɛ̀ ke dɔ̀: Ti dó ke di wɛnnénɛ̀mu kɛ̀ ti maá Kuyie nciɛ̀tɛ̀, ti tũmmu di kó Kuyie. Nɛ̀ Asidii kóo kpààti Eði-Adonni ti tɔ̀nimɛ̀ die nti kù feumu iwúɔ̀.

³Sodobabɛɛdi nɛ̀ Sosuwee nɛ̀ Isidayeeribe kó bekótífbɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ bɛ̀ nàkɛ̀ ke dɔ̀: Dɛ̀ báá yie nké tí wɛnnɛ̀ tínti nɛ̀ díndi kɛ́maá ti Yiè nKuyie nti tũ̀ nkù teciɛ̀tɛ̀. Tíi dò nké tɛ̀ maá timáá. Peresi kóo kpààti Siduusi weɛ̀ ti duó ndinùù.

⁴Kè dihei kɔbe íté kécómmú ke bo yárikünne Sudaa kɔbe kǎnti ké bè àn- né kufɔwaa nkè bèe yóu mumarimù. ⁵Kè bèe yietí Peresi kóo kpààti tǔmbè kè bè bo cónné nkuyie ncíètè marimù kó mutǔmmú. Kè bè mme nhǔ Siduusi kpàti timɔu mieke kétannènko Dariyuusi kpeti mieke.

Bè nàkémè okpààti Aditakisesi Sifube kpéi

⁶Okpààti Siduusi kpàti ketírí dii mǎnni ndi Sifube dootitǔbè wàrimè dipátíri kɛwátí Sudaa tenkè kɔbe nè bèè bo Sedisademmu.

⁷Aditakisesi tu dii mǎnni Peresi kóo kpààti, kè Bisidammu nè Mitidedati nè Tabɛɛdi nè be tǔntitǔbè mabè, kè bèe ò wàri dipátíri nè Aramu èi kɔbe kó tináànti.

⁸Kè Deummu kùmàndáà nè opátíwǎàti Simisaii kè bè múnke wàri dipátíri okpààti Aditakisesi bèè bo Sedisademmu be kpéi nke dǔ:

⁹Mí nkùmàndáà Deummu nè opátíwǎàti nè titǔntitǔbè bèè bo Dinni èi nè Afadisataki nè Tadipedi nè Afadasi nè Edesi nè Babidǎnni nè Susi nè Dena nè Edammu de kó yehekè kɔbe, ¹⁰nè ibotí tei okpààti diewè Asinnapaa do pǎnmúní bè kè bè kǎnne Sammarii nè kukó nhEfadati yáà kó yehekè teyè.

¹¹Nte bè do wàri dii pátíri kédúo nhokpàati Aditakisesi ke tú: Tínti a kó betǔmbè nè bèè bo kukó nyáà nè betǔbè, tíi da wàri di mpátíri, ¹²ke dǔ ké da náké kétú Sifube bèè iténi a cie ke konní Sedisademmu bè wète ke maámu dihei dii do yete a kpeti, dihei yonkuri, bè íinkomu iduotí ke dammù ke bo dǔú ndipũ. ¹³Okpààti, á nyé ke dǔ nkè bè wète ke di maá ke íi ndi duotí di nitǔbè ténke í yóo nyietí dǎmpòd yoo dihei kó idíífti yoo tipotanti kpeyi de mǎnni a nyé ke dǔ nha èi cǐtemu. ¹⁴Deè te tínti bèè tu a kpààtiyuu kɔbe ke da mǎkenè metaum-

mè dè í ti naati bè bo da sènkèrimè, deè te kè ti dǔ ké tì nda náké. ¹⁵Kàa fié dihei kó yepáte de kó benitǔbè kó tináànti kɛyà de kó dihei do yetemu bekpààtibè kpeti kéndɔɔri bè í dǔ dè, bè baa yetírímu bekpààtibè nè bè bomè, deè do te kè bèe ɔnte be èi. ¹⁶Ti da náammu ke tú kàa yóu kè bè wète ke maá dihei ke íi nyid- uotí a ténke í yó mmǎke ketenkè kukó nyáà.

Okpààti Aditakisesi bè ténémè dipátíri

¹⁷Meèmmè kòo kpààti wàri ké bè téné ke dǔ: Mí nhokpààti mǎ wàri di mpátíri kùmàndáà Deummu nè opátíwǎàti Simesaii, nè betǔntitǔbè bèè bo Sammarii nè betǔbè bèè bo kukó nyáà mǎ di dɔunko.

¹⁸Dipátíri di n duǔnní di, bè di nni nkàammu ke n cǐ. ¹⁹Kè n duǔ nkè bè fié yepáte ke sǔ nde kó dihei nè di bomè di í yé mbekpààtibè kpeti, ke áà yekpàrè bá dii mǎnni ke yetírí bekpààtibè. ²⁰Bekpààtidiebè do buotému Sedisademmu kémbaké kukó nyáà kó yehekè kè bè mbè yietí dǎmpòd nè iheikéndíífti nè tipotanti kpeyi. ²¹Nè de kpéi duǔnnè ké bèe cónné mutǔmmú ke báá ɔɔtè mumarimù kénkémúnè m bo wète kédúǔmmè dinù. ²²Dí ndake ke báá wánnè de kó tináànti kè meè dǔke de kó mecaàrimè bo nsǔké ke déúúké kè dè ti yonkenè tínti bekpààtibè.

²³Bè kàa ndi mǎnni okpààti Aditakisesi wàri dii pátíri kùmàndáà Deummu ìkè nè opátíwǎàti Simesaii nè betǔntitǔbè kè bèe íté mecǎá kékɔte Sedisademmu Sifube borè ke neinè behǎǎpǔmbè kécónné mutǔmmú nè muwérímu. ²⁴Meèmmè Kuyie ncíètè marimù kó mutǔmmú cǔmúmè Sedisademmu, kécómmú kè dè yàà tuǔkenè Peresi kóo kpààti Dadiyuusi kpàti benni dèri.

**Bè wète késɔ́témè Kuyie
nciètè kó mumarimù**

5 Kè Kuyie mpāānāànti náam̀bè Ido bire Sakarii nè Asee, kè bè mbè náá nKuyie mpāānāànti Sifube bèè bo Sudaa tenké nè Sedisademmu. Kè bè bè náá nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù kùù bè baké kù bè nàké tì. ²Meṁme Sodobabæedi Seditieri bire nè Sosuwee Yotisadaki bire kè bèè íté kǎpí nKuyie nciètè mumarimù Sedisademmu mieke, kè Kuyie mpāānāànti náam̀bè bè bonè ke bè teénnè.

³De m̀nni kè kukó nyáà kóo kùmàndáà Tatennai nè Sedaa-Bosinaii nè betōntitɔ̀bè, kè bèè kɔ̀te kébeke Sifube ke d̀: We ndi duó ndinùù kè di maà Kuyie nciètè ke fínko iduotí? ⁴Di yètè tu ba díndi bèè maà dihei ke fínko iduotí?

⁵Kè Kuyie mme nní m̀bonè Sifube kó bekótíbe bá bè í còránè be tōmmú, kè bè nsoké mutōmmú kékémmúnè bè bo duómmè okpààti Dariyuusi yepáte kòo bè tǎnnè o kperi de kó tináànti ínke.

**Sifube dootitɔ̀bè wàri òii
pátiri ke duó nDariyuusi**

⁶Nte dipátiri kukó nyáà kóo kùmàndáà Tatennai nè Sedaa-Bosinaii nè betōntitɔ̀bè bè do duó ndii pátiri Dariyuusi. ⁷Nte bè do òi wàri mèè botí: Okpààti diwè Dariyuusi ti da d̀unkomu, m̀bo kè dè naati.

⁸Okpààti ti d́ ké da náké ke tú: Ti k̀temu Sudaa kɔ̀be kó dikari Kuyie nciètè borè ke ś mbè maà Kuyie nciètè nè yetárè ke commu yesā̀nhè imari cuokè ke ṕ mmutōmmú mesàà nkè mù kèrí. ⁹Kè ti beke bèè ni mutōmmú, wèè bè duó ndinùù kè bè maà Kuyie nciètè ke fínko dihei kó iduotí? ¹⁰Kè ti bè biéké be yètè ke yè wàri ke bo yè nda duó. ¹¹Kè bè ti tǎnnè ke tú, bè tu Kuyie nkùù baké kéinkè nè ketenkè ku kɔ̀be mbe, kè be kóo kpààti diwè m̀ù wèè do maà

Kuyie nciètè nè dim̀nni. ¹²Kè be yembèè c̀ààrè Kuyie nkùù bo kéinkè kè ku miekeè bè yè, kè kùu duó nkè Kandee kɔ̀be kóo kpààti Nebukannesaa wèè bo Babid̀nni kòo bè p̀nte ke taunnè Kuyie nciètè kè bè kònnè Babid̀nni kè bè ntú tidaati. ¹³Meṁme okpààti Siduusi kpàti benni ketiri mieke kòo duó ndinùù ke d̀ bèè wète ké tè maà. ¹⁴Kòò t̀tóté Kuyie nciètè nenti mesɔ̀ nnè timátí pǎtí okpààti Nebukannesaa do t̀tóté tì Kuyie nciètè mieke Sedisademmu kékònnè Babid̀nni kétanne tɛ̀bɔ̀c̀iètè, kòo tì duó Sesibasaa wèè tu be kóo kùmàndáà. ¹⁵Kòò ò nàké ke tú wèè t̀tóté de kó tinenti kékòtenè Sedisademmu Kuyie nciètè borè kéwète ké tè maà te f̀t̀iri. ¹⁶Meṁme kè Sesi-basaa kɔ̀te ke p̀úúte Kuyie nciètè Sedisademmu kè bè kpáà ke tè maà, bá tè í dèè. ¹⁷Okpààti kàa bo yie mbèè fié Babid̀nni kóo kpààti kó yepáte ḱyà kè nsà kòo kpààti Siduusi m̀enke do duó ndinùù ke d̀ bèè wète kémaà Kuyie nciètè Sedisademmu. Kè bè dèè okpààti, á ti náké a yèmmè d̀ommè de kó tináànti ínke.

Okpààti Dariyuusi bè tǎnnè tì

6 Meṁme kòo kpààti Dariyuusi duó nkè bèè fié Babid̀nni èi kó tinenti nè yepáte yèè tɔ̀ dihei kó tináànti duó duó s̀i c̀i mieke, ²kýà kupátífk̀nk̀ makù Medii kó kutempè Ekibatanni èi kó tecèkpetè matè mieke, kè kù cití ke wàri ke tú: Nte t̀i d̀d̀.

³Okpààti Siduusi kpàti benni ketiri mieke kòo duó ndinùù ke d̀: Bèè wète kémaà Kuyie nciètè Sedisademmu te f̀t̀iri te p̀ùù borè, kè bè nfeu Kuyie nyiẁs te mieke, bèè tè maà kè te c̀ommè m̀bo métiribè sipísitā̀ati, mepèkùmè meè máà. ⁴Bèè c̀onné titáp̀t̀i icuó itā̀ati tidabeeti kucú kùmáà, okpààti kó d̀tɔ̀u kó idíftí ìl yó nyietì te marimù kó idíftí. ⁵Kè dèè tukúnè Kuyie nciètè kó tinenti, mesɔ̀ nkpeti nè timátí pǎtí kpeti

okpààti Nebukannesaa do tóní tì Sedisademmu kékonnènní Babidɔnni bèe tì tēínné Sedisademmu Kuyie nciētè bá kùu nenkù ku fītìrì.

⁶ De kó difōnkúò kè okpààti Dariyuusii wāri dipátìrì kukó nyáá kóo kùmàndáá Tatennaii nè Setaa-Bosinnaii nè betōnitɔbè ké bè nàké ke dɔ: Di bá mbè kɔ́ɔnnè. ⁷ Yóunè Sifube kóo kùmàndáábè nè Sifube kó bekótíbè kè bè mpí mbe tōmmú kémaá Kuyie nciētè te fītìrì. ⁸ Nte di yó mpí mmèè botí mumarimù kó mutōmmú: Díndi kukó nyáá kɔbe di kó dihei kó ditɔu di yieti dàmpòò kè ì taà, di yó nyi nyieti betōmbè ke báá kúnté. ⁹ Kè di ndake kénduò nyikuò nùbè dè bè bèkú dè bá dīi yìe. Yenaadapàà nnè yepedakè nè yepedabe bè yó nfeu dè Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè ke tuò, ké nkù pāānnè tidiitì nè mukókúú nnè menaà nnè mekúò. ¹⁰ Kè di nfeu Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè iwūò ke tuò, ku dake dɔ yèè pāre kufōku kpeye ké nkù bàānnè okpààti kpéi, wenwe nè o bí kè bè nfòu. ¹¹ Kè wèè yete de kó dinùu bèe deite o ciētè kó kudɔú kóò tōnnè kòo ciētèe naá nditápùò. ¹² Kòo kpààti mɔu yoo kubotí makù yete n dɔú ndīi nùu, ke di pēnnè ke pònte Kuyie nciētè Sedisademmu bè yu dè ku yētìrì, Kuyie nku mómmonku kuù yóó ò poté. Mí nhokpààti Dariyuusi mfi dɔú nde kó dinùu ke di dò nkédòò weti weti.

¹³ Mèmmè kè kukó nyáá kóo kùmàndáá Tatennaii nè Setaa-Bosinnaii nè betōnitɔbè kè bèe túnne okpààti Dariyuusi dɔú ndīi nùu weti weti.

Bè do kpetémè Kuyie nciētè pàntè

¹⁴ Kè Sifube kó bekótíbè bie nsókè be tōmmú kèntù Kuyie mpāānāantì nāāmbè Ido bire Sakarii nè Asee bè do

bè nàké tì, kédeè Kuyie nyIsidayeeribe tū nkù ciētè mumarimù kù do bè nàké ke yē ndè ndommè. Nè Peresi tenké kó bekpààtibè Siduusi nè Dariyuusi nè Aditakisési bè do bè duò ndīi nùu. ¹⁵ Kè bèe deè Kuyie nciētè mumarimù okpààti Dariyuusi kpàti benni dikuónni, otānkù bè tu wè Adari [¶]o yìe tāānni. ¹⁶ Isidayeeribe nè ikuò nùbè nè Defiibe sɔmbe nè betabè bèe do ité Babidɔnni kékonní Sedisademmu, kè bèe ānné dibanni, kényānkunè diwèi bè maámè Kuyie nciētè ke dèe. ¹⁷ Kè bèe fíe ku ciētè kpetímù kpéi yenaadakè tekùtè (100) yepedakè sikɔusidé, (200) yepedabe sikɔusinàà (400), kényénè yebɔdakè tepítè nè yèdèé Isidayeeribe bá kùu wuò kó meyei nciémme kpéi. ¹⁸ Kòo kanne ikuò nùbè be tōnti be tōnti nè Defiibe sɔmbe bè dò nkémpí mmèè botí Kuyie nciētè mieke mutōmmú Sedisademmu. Kè bè ntù nti wāri Mɔyiisi páte mieke ke yē ndè ndommè.

Bè baámmè diyentébanni

¹⁹ Dibenni pànni kóo tānkù ketiwè kó diyè tepítè nè dinaanni bèe kó dimàà do konní Sedisademmu kè bèe baá ndiyentébanni. ²⁰ Ikuò nùbè nè be tebí Defiibe kè bèe wēnnè kédòò mewénkumè kó ikuò kéwénkunne bemáá kéfíe diyentébanni kó iwūò bèe konní Babidɔnni be kpéi nnè bemómmbè be kpéi, ²¹ kè bèe wēnnè kédì diyentébanni kó mudīi nè bèe do tú tidaati Babidɔnni ke konní, nè bèe do kpaá dihei kényatenè bemáá yehékè tēyè kɔbe dɔori mèe yei, kéwammú ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù. ²² Kè bèe sɔɔtè kémbàà mpéèbè bèe í kɔorenè mutie mùu muuti be kó dibanni ke nyānkunè diwèi ke dɔ yewe yèyiekè. Ke yé ti Yiè nKuyie ndo bè dòòmè mesàà nkékááké Asidii kóo kpààti yèmmè kòo bo bè teen-

¶6:15 Adari: Bè do kaa mmèè botí be kó betāābè nè ti kaammè yíe ndè í wè. Be kóo tānkù Adadi berínè ti kó betāābè odérì nè tāānwè de cuokè nke (dewannè nè tibénti de cuokè).

nè Kuyie bembè Isidayeeribe bè tū nkù cîètè marimù.

Ikuú niùti Esitadasi kó tináànti

7¹⁻⁶ Peresi kóo kpààti Aditakisesi kó tikpàti mieke nke oniti bè tu wè Esitadasi ò konnìmè Babidɔnni. Ó do tú ikuú niùti diewè Anɔ kó kufuku kou mɔ̀u nwe. Weè peité Pinasi kè Pinasii peité Abisuaa kòo peité Bukii kè Bukii peité Uusii kòo mē ntó peité Sedaya kè Sedayaa peité Medayɔti kè Medayɔtii peité Aitubu kè Aitubuu peité Sadɔki, kòo peité Sadummu, kè Sadummuu peité Idikiya, kè Idikiya peité Asadia, kè Asadiaa peité Sedaya, kòo peité Esitadasi. Bè do bè pìmmù kékonnè Babidɔnni, kè wèe wète kékonnì Sedisademmu. Esitadasi do tú wèe yé wènwè Kuyie nyIsidayeeribe tū nkù kuú, kù do duú nyi Mɔ̀yiisi. Kè Kuyie nní nhò bonè kéduú nkè Peresi kóo kpààti ò duú nwè ò beké dèè kó dimàà. ⁷Dè do tú okpààti Aditakisesi kpàti benni yiénni ndi Isidayeeribe mieke, kè ikuú niùbè mabè nè Defiibe nè bedèmbè nè bèè bàa yebòrè nè bèè tu betòmbè Kuyie ncîètè mieke bè tù̀kenímè Sedisademmu. ⁸Dii benni yiénni kóo tãnkù nummuwè mieke nke Esitadasi konnìmè Sedisademmu. ⁹Ó do ité Babidɔnni dibenni tãnkù ketiwè kó diyie ketiri ndi, kè Kuyie nní nhò bonè kòo tuɔke Sedisademmu nè kusààkù otãnkù nummuwè kó diyie ketiri. ¹⁰Esitadasi do duú nho yèmmè mme kénkaa ti Yiè nKuyie nkuú pátiri ke dɔ̀ri i yèmmè, kètié nyIsidayeeribe Kuyie nkuú nè ku tannò.

Okpààti Aditakisesi do duómme mutómú Esitadasi

¹¹Nte okpààti Aditakisesi do duú ndii pátiri Esitadasi wèe do tú ikuú niùti, ke wãu Kuyie nkuú nè ku tannò ke dè tiè ny-Isidayeeribe. ¹²Kè de kó dipátiri wàri ke tú: Mí nhokpààti diewè Aditakisesi mí

wàri dipátiri ke da dɔ̀u nfɔ̀ nhEsitadasi Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè ku kuú niùti wèe i wãu.

¹³N duómme dinùu ke tú bèè kó dimàà bo n kó dikpààtiyuu mieke ke tú Isidayeeribe, ikuú niùbè yoo Defiibe ke dɔ̀ kékò nSedisademmu bè bo na ké da neinè. ¹⁴Mí nhokpààti nè nh èi kó betùmbè bèyiekè tfi wènné ke da duónko Sudaa kòbe tenké Sedisademmu, kàa bo yà kè nsà kè bè tū nKuyie nha tū nkù kuú pátiri a tɔ̀ di yèmmè. ¹⁵Kàa bo ntɔ̀ mí nhokpààti nè n kó betùmbè ti yèmmè kó yepàrè mesɔ̀ nnè timáti péfíti ti pã dè Kuyie, kùu cîètè bo Sedisademmu, Isidayeeribe tū nkù. ¹⁶A múnkèe cuónè Babidɔnni kó kutempè nkòbe ikuú niùbè nè cénkoo kòbe duú nyèè pãrè kè yè bo kò nSedisademmu nKuyie ncîètè kpéi, yèè tu timáti péfíti nè mesɔ̀. ¹⁷Nè de kó timáti péfíti nti, a bii yóo doñnèmè yenaadakè nè yepadakè nè yepedapàà nnè tidiiti nè menaà dèè ɔ̀ kɔ̀renè, kàa dè tɔ̀ ndiwũtɔ̀nni ínke Kuyie ncîètè mieke Sedisademmu. ¹⁸Timáti péfíti nè mesɔ̀ ndèè bo nkpaá dí dè dɔ̀nnè di dómè fí nnè a tebíi kèntù nKuyie di tū nkù dómè. ¹⁹Kuyie ncîètè nenti bè da duú nti ku cîètè tómmú kpéi, ntɔ̀ ti ké kù duú nku cîètè Sedisademmu. ²⁰Kè dèmarè kpaá ke dò nkédɔ̀ Kuyie ncîètè kpéi a baá okpààti kó didíftɔ̀u mieke ké dè dɔ̀. ²¹Mí nhokpààti Aditakisesi m mómumu, mmí duú ndinùu kukó nyàà kó sidífcíi simɔ̀u ke tú kè ikuú niùti Esitadasi Kuyie nkùu baké kéinkè ku kuú wãti di beke dèè kó dimàà dí dè nhò duú nke báa ɔ̀te. ²²Dí ò duú ntimáti péfíti cidòòbè sikɔ̀upísitãati (3000) tidiiti cidòòbè sikɔ̀upísitãati (30000), menaà nyedíè nsikɔ̀upísinàà (4000), mmekùù nyedíè nsikɔ̀upísitãati (3000), di pã mukókúú ndi dɔ̀ dè mmamè. ²³Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè kù béi ndii nùu ku kó benitibè dò nké di dɔ̀umu nè tikɔ̀nyauti, kè dèe yie nkè ku mieke báa

ti do, mí nnè m bí nè n kpààtiyuu. ²⁴ Nte dinù teri n di duó ndi: Ikuó niùbè nè Defiibe nè bedèmbè nè bèè bàa yebòrè di bá mbè còú dàm̀pòò nè iheikèndííí nè tipotanti kpeyi, bèè kó dimàà pí mmutómmú Kuyie nciètè.

²⁵ F́ nha mómmuó Esitadasi, nè Kuyie nda duó mmèè ciì mmieke á ànné Kuyie nkuó wààbè nè bebeémbè bèè yó mbekùnè kukó nyàà kó benitibè bem̀ou. Bèè kó dimàà yé Kuyie nkuó kè bèmabè í ì yé dí ì mbè tié. ²⁶ Kè wèè yete ke í túnne Kuyie nha tú nkù kó ikuó yoo mí nhokpààti kpeyi, bèe yúú nho to, kòò dò nkékuomu, bèè ò kù. Kè bè bo ò dènne o kòbe cuokè bèè ò dènne, kòò bo yietímu wèe yietí, kè bè me mbo ò kpetínémú bèè ò kpetíné.

Esitadasi sántemè Kuyie

²⁷ Kè Esitadasii sántè ti Yiè nKuyie nke d̀: Ti Yiè nKuyie n yembè do tú nkù yètìrì ndeu. Kuù ànné okpààti meyèmmè ò bo déúkùnnemè ku c̀ètè tèè bo Sedisademmu. ²⁸ Kuù duó nkòò kpààti nè bèè tu o kó betùmbè nè bèè tu bekperibè o kpààtiyuu mieke kè bè n d̀ò mesàà. Mí m mómmuó nkè m múnkeè túóté tikònyauti, ke yé ti Yiè nKuyie nni mbonèmmè. Mèmmè kè n tí nyIsidayeeribe kó bekótfbè kè bè n neinè kékonní.

Bèè do neinè Esitadasi kékò nSedisademmu

8 Kè Esitadasii béi nke d̀: Nte tii naàm̀nti kòbe do n neinè n yìtè d̀i m̀nni ke nkùnti Sedisademmu okpààti Aditakisiesi kó dim̀nni. ² Bèè tu: Kedisómmu Findee naàm̀nkou nè Etamaa naàm̀nkou, Danniyeeri nè Atuusi Dafiti naàm̀nkù kou, ³ nè Sekanniya nè Padosi naàm̀nkù kòbe nè Sakarii kòku kè bè m̀bo bem̀ou benitidaabè tek̀ùtè nè sipísìnùmmù

(150), ⁴ nè Pasati-M̀abu naàm̀nkù kòbe nè Ediyoyennaii naàm̀nkù kòbe nè Sakarii naàm̀nkù kòbe kè bè m̀bo benitidaabè sik̀usidé (200).

⁵ Sekanniya Yasiyeedi naàm̀nkù kou Satuu yaàbí kè bè m̀bo bem̀ou sik̀usitáàti (300).

⁶ Adinni naàm̀nkù kòbe, Ebeedi Sonnatāa yaàbí, kè bè m̀bo benitidaabè sipísìnùmmù.

⁷ Edammu naàm̀nkù kòbe Yesayaa Atadii yaàbí kè bè m̀bo benitidaabè sipísìyiekè.

⁸ Sefatia naàm̀nkù kòbe Sebadia Mikayeedi yaàbí kè bè m̀bo benitidaabè sipísidé.

⁹ Soabu naàm̀nkù kòbe Abudiasi Yeyeedi yaàbí kè bè m̀bo benitidaabè sik̀usidé nè tepíftè nè bèni (218).

¹⁰ Yedomiti naàm̀nkù kòbe Yosifia yaàbí kè bè m̀bo benitidaabè tek̀ùtè nè sipísikuó (160).

¹¹ Bebaii naàm̀nkù kòbe Bebaii yaàbí kè bè m̀bo bem̀ou benitidaabè sipísidé nè bèni.

¹² Asikadi naàm̀nkù kou Akatanni yaàbí kè bè m̀bo benitidaabè tek̀ùtè nè tepíftè (110).

¹³ Adonnikammu naàm̀nkù kòbe bètāāti bèè do tú besámp̀óbè Edifedee nè Yeiyeedi nè Semmaya kè bè m̀bo benitidaabè sipísikuó.

¹⁴ Bikibaii naàm̀nkù kou Utaii nè Sabudi yaàbí kè bè m̀bo bem̀ou benitidaabè sipísìyiekè.

Esitadasi nè o kòbe bè bàátímè ke bo wētení Sedisademmu

¹⁵ Mèmmè kè n tí mbenitibè kukó nkùú p̀úò nke kòri Aafa eì ku borè kè ti ndè bo ke d̀ò yewe yètāāti, kè n wèi benitibè nè ikuó niùbè bá n yí nyà Defii wuó nkòbe. ¹⁶ Mèmmè kè n t́ nkè bèe yúni bekótfbè Ediesee nè Adiyeeeri nè Semmaya nè Edunatanni nè Natāa nè Sakarii nè Mesudammu

kéyíénè Yoyadibu nè Edinatāā t̄òù, bedé b̄èè do tiè nKuyie nkuś. ¹⁷ Kè m b̄è t̄ō Kasifia kóo kp̄àd̄ti Ido borè nè o tebí ke d̄ò b̄èè b̄è nàkè k̄è b̄èè duōnni bet̄ōmb̄è b̄èè bo ti teennè mut̄ōmmú Kuyie nti t̄ū nkù c̄iēt̄è mieke. ¹⁸ Kè Kuyie nn̄i nti bonè, k̄òo ti duōnni Sedebia, onit̄i w̄èè m̄òke meȳèmm̄è. Ó do t̄ú Madi bí kó d̄em̄arè nde Defii bire, Sak̄obu yaábire nè o bí nè o tebí k̄è b̄è m̄bo benitidaab̄è tep̄ít̄è nè b̄èni. ¹⁹ Kè b̄èè yíénè Asabia nè o nant̄è Yesaya Medidaa bire nè o yaábí, k̄è b̄è m̄bo benitidaab̄è sip̄ísid̄é. ²⁰ Dafiti nè bek̄p̄àt̄ib̄è t̄òb̄è b̄è do t̄āāt̄è b̄è k̄è b̄è m̄bo benit̄ib̄è sik̄ousid̄é nè sip̄ísid̄é (220) k̄è b̄èè b̄è duś nDefiibe, k̄è b̄è bo mb̄è teén- nè mut̄ōmmú Kuyie nciēt̄è mieke k̄è b̄èè w̄āri be ȳèt̄è.

²¹ Deñde Aafa kó kukó mborè n d̄óum- mè men̄uboumm̄è kó dik̄àt̄iri k̄è ti bo bou ndinùù k̄ék̄ék̄unne timáà Kuyie nyiik̄è, k̄è ti c̄emmu nnaati k̄è tí tuōkenè diw̄èl̄, tínti nè ti c̄éi k̄obe nè ti k̄pere. ²² Ifei ì do m bonè m bo bekemè okp̄àd̄ti behāāp̄òñ- s̄āndèèb̄è k̄è b̄è ti cíe, k̄é nti k̄ānk̄é ti dootit̄òb̄è. Ti do die nk̄énák̄ému okp̄àd̄ti ke d̄ò: Kuyie nh̄ò mbonèmu b̄èè k̄ù waà, k̄è b̄èè k̄ù yete ku mieke diek̄èe do be ìnk̄è. ²³ Meñme k̄è tí bou dinùù k̄ékuñ- nè Kuyie, k̄è k̄ùu c̄out̄è ti báamm̄i k̄é ti teennè.

²⁴ De kó dif̄ōnk̄úò k̄è n t̄āāt̄è ikuś niùb̄è mieke bek̄ót̄ib̄è tep̄ít̄è nè b̄èd̄é b̄è kéyíénè Sedebia nè Asabia nè be tebí mieke benit̄ib̄è tep̄ít̄è. ²⁵ D̄ènde be ìk̄è m benném̄è timáti péf̄iti nè mes̄o nn̄è tinenti okp̄àd̄ti nè o t̄umb̄è nè o èi kó bek̄ót̄ib̄è nè Isidayeeribe b̄èè d̄è bo b̄è do p̄āmmú ȳèè p̄āre Kuyie nciēt̄è kp̄éi. ²⁶ Kè d̄è m̄bo timáti péf̄iti t̄ōnni sip̄ísid̄é, timáti péf̄iti kó tinenti s̄àt̄i t̄ōnnib̄è b̄èt̄āāti mes̄o nt̄ōnni b̄èt̄āāti. ²⁷ Yes̄ōbo sip̄ísid̄é k̄è ȳè donku m̄ānn̄è medít̄ib̄ii ntek̄oupīt̄è (1000) nè dis̄ōw̄ū̄ kó ib̄òòke ìd̄éi k̄è ì wenni ke mīeti ke d̄ōnn̄è mes̄o ns̄ādm̄è k̄è ì donku k̄peñni. ²⁸ Kè m b̄è nàk̄é ke

d̄ò: B̄è di c̄ānn̄è mèè boti k̄è di t̄ú ti Yiè nKuyie nk̄obe ke pí nku t̄ōmmú, tinenti b̄è múnke ti c̄ānn̄èmu k̄è t̄i tu ti Yiè nKuyie nk̄peti, k̄è b̄è t̄i píñn̄è Kuyie ndi yemb̄è do t̄ū nkù t̄ōmmú. ²⁹ Dí nti t̄o mes̄à nk̄é t̄i t̄ùd̄kenè Sedisademmu k̄è t̄i bennè ikuś niùb̄è dieb̄è nè Defiibe nè Isidayeeribe kó bek̄ót̄ib̄è ìik̄è, k̄é t̄i d̄óú nSedisademmu ti Yiè nKuyie nti t̄ū nkù c̄iēt̄è mieke.

³⁰ Meñme ikuś niùb̄è nè Defiibe k̄è b̄èè túót̄é d̄e kó timáti péf̄iti nè mes̄o nn̄è tinenti b̄è bennè t̄i k̄é nti t̄o k̄étuōkenè Sedisademmu Kuyie nti t̄ū nkù c̄iēt̄è.

B̄è k̄èt̄ém̄è nè b̄è t̄ùd̄kem̄è Sedisademmu

³¹ Dibenni t̄ānk̄ù ketiw̄è kó diyie tep̄ít̄è nè did̄éri yie ndi ti do ìt̄ém̄è Aafa kó kukó mborè k̄énk̄ori Sedisademmu. Kè Kuyie nn̄i nti bonè kuce k̄é nti k̄ānk̄é ti dootit̄òb̄è nè beyóób̄è bo ti dint̄ém̄è kuce, ³² k̄è tí tuōkeni Sedisademmu ke d̄ò yewe ȳèt̄āāti ke ompu. ³³ Diyie naanni yie k̄è tí bennè timáti péf̄iti nè mes̄o nn̄è tinenti Kuyie nciēt̄è mieke, k̄è tí d̄è duś nyikuś niùti Odia bire Medim̄oti, k̄è Pinasi bire Edeasaa ò bonè, Defiibe wuō nk̄obe Sosuwee bire Yosabati nè Binnuii bire N̄oadia k̄è b̄è b̄è bonè. ³⁴ Kè ti d̄è k̄à ndem̄o, k̄é d̄è bennè k̄è d̄è c̄éék̄ù mma k̄ù do mam̄è.

³⁵ B̄èè kó dim̄à ìt̄è Babid̄ōnni ke konni Sedisademmu k̄è b̄èè f̄ié iw̄ō ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̄ū nkù k̄étuō, yenaadak̄è sip̄ísid̄é nè ȳèd̄éè Isidayeeribe wuō nyimou kp̄éi, yepedak̄è sip̄ísiwei nè ȳèkuò (96), yepedap̄à nsip̄ísiyiek̄è nè ȳèyiek̄è (77), yeb̄ōdak̄è tep̄ít̄è nè ȳèd̄éè meyei nciēt̄è kp̄éi, dem̄o k̄è b̄èè d̄è t̄ù. ³⁶ Kè b̄èè deè k̄è n nák̄é beheik̄enk̄ót̄ib̄è nè kukó nyáà kóò k̄um̄and̄áàb̄è k̄è b̄è bo ndake k̄é n teén- nè Isidayeeribe b̄èè pí nKuyie nciēt̄è kó mut̄ōmmú.

Isidayeeribe do tùókémè benitipòbè bèè í tũ nKuyie

9 Kè Isidayeeribe kó bekpààtibèè kàtení m borè ké n náké ke dò: Isidayeeribe bemou ikuú niùbè nè Defiibe bèè í yàtenè bemáà ibotí teì, bè teetè Kannaháa kòbe mbe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Sebusiibe nè Amõniibe nè Mõabiibe nè Esibiti kòbe nè Amõriibe bè dõõri mèè yei mme. ²Bembe nè be bí bè tùóké ibotí teì kó besapàmbè mbe ke puoke, bembe bèè tu Kuyie nkòbe ke kòkénè bèè í tú Kuyie nkòbe. Be kpààtibèè nè sikipààtibí beè tu beketibè ke ta de kó medõõrimè yeime mieke.

³N kèè dii mònni de kó tináànti kékèri n yààti kéfõri n yùti nè n deènfiè, kénkari kè n yèmmè cààrè. ⁴Kè kufõwáa nhauté benitibè mabè Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù yàà bo bè potémè kè bè ntíkú m borè, kè nní nkari dikúnweñni kè dèe tuòkenè bè òò fíé dii mònni kuyuoku kó iwũ.

Esitadasi bàámmè Kuyie nyIsidayeeribe bemou kpéi

⁵Dè tùòke dii mònni bè bo fíé dè kuyuoku kó iwũ kè n yíténí n do kari dè nè meyeñcaàrimè ke baa dáátí tiyaákèftí kédoroo kénínkú kéyoute n nou n Yiè Kuyie mbíékè ké kù bántè ke dò: ⁶N Yiè nKuyie, ifei ì m bo n yí dàátí ke bo mbúú a bíékè ti cààrimè meè deuke ke sènté ti yò, kè ti yei nyotí ke káá ntiwetì. ⁷Nè ti yembè kó dimònni nè yíenni ti caàrimè í sénní deè te kè ti dootitòbè ti na tínti nè ti kó bekpààtibèè nè ti kó ikuú niùbè, ke ti kòu kè ti naà ntidaati kè bè fèkù ti kpere kè ti ta ifei mieke, dè mè mbo ke ti dòmmè yíé. ⁸Kè dè í tú di mmonni ti Yiè nKuyie a me nti kuómmè mesémmè ke duó nkè bèmabè yenté, kàa ti kàanne a càánnè dii bòrì ti kpéi ndimònni sámpòrì mieke kè ti yèmmè càté kàa ti om̀punnè. ⁹Bá nè ti me ntúmè tidaati, ti Yiè nKuyie nha í ti dootóo, fíè duó nkè

ti mòke metaummè sààmè nè Peresi kóo kpààti, kòò ti pã kuce kè ti bo í nha ciètè tèè do, kémòote ti bo mborè Sedisadammu Sudaa tenkè mieke.

¹⁰Ti Yiè nKuyie nkè tii nti tùòkení ti bo yí ba? Ti yete mèè kpéi nke a nuù ¹¹a do nàké di a pãnáànti náámè kè bèè di wàri, dii tu: Dihei di tati di ke bo di tieke, di tu dihei meyei mbo di ndi, benitibè bèè di bo beè dõõri isòke dihei dimou mieke. ¹²Nè de kpéi di báá bè duó ndi kó besapàmbè kè bèè puoke, di me mbáá túóké be kó besapàmbè képuó ndi bí. Di bá nwanti de kó ibotí kó kuyènaatí makù bitì, yoo be kó mmesàà mmamè! Mèmmè di bo kpenkemè kényo ndèè tu desààrè de kó dihei mieke, kè di bí sòoté kényo de kó dihei kó desààrè sáá. ¹³Ti yei nnè ti yetimè deè sùú ndèè te kè tii nti tùòkení, nè memme ti Yiè nKuyie mbá a í yúú nti to a do dò nké yè yúúmmè, ke ti sùú mbe ntitibè. ¹⁴Ti ténke báá yie nkécaàrè a tannò kétaunnè timáà bebõóféubè kén-tóú be kó besapàmbè ke puokú a mieke yàà bo ti yè kàa ti kuò páíí bá a báá súú nhòmòu. ¹⁵A wetímu fí nti Yiè nKuyie tínti Isidayeeribe ti tũ nkù, deè te kè ti kpaá yíe nke bo a ìkè. Ti bantému ti caàrimè, ti kóo mòu do í mánne kénkpaá ke fòu.

Sifube bètimè bè do tùóké bèè nitipòbè ibotí teì mieke

10 Kè Esitadasi nnínkú Kuyie ncíètè ìkè ke kuò nke kù báá nke dáanko be yei, kè Isidayeeribe còmmú o borè diñni péu benitidaabè nè benitipòbè nè íbì, ke kuò ntinõnietì. ²Mèmmè Edammu bire Yeyeedi kó debire Sekanniya nàkémè Esitadasi ke dò: Kuyie, ti cààrèmu ti tùókémè benitipòbè ibotí teì ì bo di nhei mieke i cuokè ke puoke, nè memme kuce kpaá bomu tínti Isidayeeribe ti kpéi. ³Ti dò nkétúóté metáátimè mme Kuyie nyiikè kébeti ti cuokè ibotí teì kó benitipòbè ti tùóké bè

nè be bí kǎntū nhokóti Esitadasi nè bèè mǎke Kuyie nti tū nkù kó kufōwáa mbè bo ti duś ndii nùu. Ti yó ntū Kuyie nkuś yēm̄mè mme. ⁴Á íté kécómmú! Fōō te de kó mutōmmú a bá nyīkù ti bo a fōnkúò ndi, pí mmutōmmú.

⁵Kè Esitadasii íté kécómmú kéduś nkè ikuś niùbèe parikè. Kè Defiibe parikè kè Isidayeeribe bem̄ou parikè ke dō, bè yóo dōm̄u Sekanniya do béi nti. ⁶Kè Esitadasi íté Kuyie ncīētè borè, kékote kéta Ediasibu bire Yoananni dieku kényié mbá ò í ndi, ò me nyí nyà menie, kòo yēm̄mè càarè meyei nho kòbe bèè yenté ke konni bè dōò mè kpéí.

⁷Kè bèe píēké Sudaa tenkè mieke nè Sedisademmu Sifube bèè kó dimàa konni be kpéí nke dō, bèe tíí nSedisademmu. ⁸Bekpààtibè nè beheikènkótibè kè bèe tāātè ke tú: Kè yewe yētāāti pēēté kè wèè í kōtení metíímmè bèe ò dènne Isidayeeribe mieke kētúóté o kperè.

⁹De mōnni kè Sudaa kòbe bem̄ou nè Bensamee kòbe kè bèe tíí nSedisademmu yewe yētāāti yenye mieke otānkù oweinwè kó diyìe sipísidé, kè benitibè bem̄ou ntíkú Kuyie ncīētè ke kpreutí nè de kó tináañti kpéí nè fetaafe niùmè. ¹⁰Kè ikuś niùti Esitadasii íté kè bèe nàkè ke dō: Di càarèmu di tūóté dè ibotí tei kó benitipòbè kè de kó meyei nyíe metēmè ín̄kè. ¹¹Di mmōnni banténè di càarimè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tū nkù iikè, kédōò kù dómè kényatenè dimàa ibotí tei kòbe bèè bo di nhei mieke kèbeti i kó benitipòbè di tūóké bè.

¹²Benitibè bem̄ou bèè do tíkú kè bèe píēké ke dō: Ti dō nkédōòmu a béi nti.

¹³Ti né sūmu kè dè wētè ke tú diyōō, ti báa na kémbo ditowaa, dè me nyí tú diyìe dimàa kó mutōmmú yoo yèdèè, ti í sénni tínti bèè bo de kó meyei mmieke.

¹⁴Ti kó bekpààtibè m̄bo die nnè ti kó yeyètè, bèè kó dimàa tūóké benitipòbè ibotí tei mieke kè bèe nkōriní di bèe kèété yèè we, kénneínè be ekè kó bekótibè nè

bebeémbè, kè ti nkém̄m̄nè Kuyie ndo ti yè kèè mieke de kó meyei nkpréí nkè bo bonkemè.

¹⁵Kè Asayeedi bire Yonnatanni nè Tikifa bire Yasia kè bèe máa yete de kó tináañti, kè Mesudammu nè Sabetaii Defii wuo nkou kè bèe bèe kōáné. ¹⁶Bá nè memme kè Isidayeeribe dōò bèe do tāāté ti kè ikuś niùti Esitadasii tāāté sicéí kó bekótibè bá tètè cīētè kēwāri be yètè, kè bèe kari otānkù pífnwè kó diyìe ketiri ke bo yà de kó tináañti. ¹⁷Dibenni teri kóo tānkù ketiwè kó diyìe ketiri do ndi bèe dèèè bèè do tūóké ibotí tei kó benitipòbè de kó tináañti.

Bèe bātemè bèè do tūóké ibotí tei kó benitipòbè

¹⁸Ikuś niùbèe mieke nte bèè do tūóké ibotí tei kó benitipòbè be yètè: Sosuwee naām̄nkù mieke Yotisadaki yaabí nè be tebíí, Maseya nè Ediesee nè Yadibu nè Kedadia. ¹⁹Kè bèe béi benitibè bem̄ou iikè ke dō, bèe bo beti be pobè, kéféuté dipedaà meyei nhūtím̄u kpéí. ²⁰Imee naām̄nkù kòbe Ananni nè Sebadia ²¹Adimmu naām̄nkù kòbe Maseya nè Ediya nè Semmaya nè Yeyeedi nè Usiya ²²Pasuu naām̄nkù kòbe Ediyoyennai nè Maseya nè Isimayeerii nè Natanneyeedi nè Yosabadi nè Edasaa.

²³Defii naām̄nkù kòbe: Yosabadi nè Simmeii nè Kedaya kè betòbè ò yu ke tú Kedita yoo Petayaa nè Yeuda nè Ediesee.

²⁴Kè bedèmbè kó kutōnkù kou m̄bo weè tu Ediasibu, bèè bāa Kuyie ncīētè, kè be kó kutōnkù kòbe m̄bo beè yètè tu: Sadummu nè Tedemmu nè Uudi.

²⁵Isidayeeribe s̄ombe mieke nte bèè do tūóké ibotí tei kó benitipòbè Padosi naām̄nkù kòbe Adammia nè Isiya Madikia Minyaminni nè Edeasaa Madikia t̄ou nè Bennaya.

²⁶Edammu naām̄nkù kòbe: Matanniya nè Sekanniya nè Yeyeedi nè Abudi nè Yedem̄oti nè Edii.

²⁷ Satuu naàmùnkù kòbe: Ediyoyennaii nè Ediasibu nè Matanniya nè Yedemṓti nè Sabadi nè Asisa.

²⁸ Bebaii naàmùnkù kòbe Yeoananni nè Ananniya nè Babaii nè Atidaii.

²⁹ Bani naàmùnkù kòbe Mesudammu nè Maduki nè Adaya nè Yasubu nè Seadi nè Yedamṓti.

³⁰ Pasati-Mṓabu naàmùnkù kòbe Adina nè Kedadi nè Bennaya nè Maseya nè Matanniya nè Besadedi Binnuii Manansee.

³¹ Adimmu naàmùnkù kou Ediesee nè Isia nè Madia nè Semmaya nè Simmeṓṓ,

³² nè Bensamee nè Maduki tṓu nè Semmadia.

³³ Asummu naàmùnkù kòbe, Matennaii nè Matata nè Sabati. Edifedee nè Yedem-maii nè Manansee nè Simmeii.

³⁴ Bani naàmùnkù kòbe, Madaii Amudamu nè Uyeedi,

³⁵ nè Bennaya Bedeiya nè Keduii.

³⁶ Wanniya nè Medimṓti nè Ediasibu,

³⁷ nè Matanniya nè Matennaii nè Yasaii,

³⁸ nè Banni nè Binnuii nè Simmeii,

³⁹ nè Sedemia nè Natanni nè Adaya.

⁴⁰ Makinadebairi nè Sasaii nè Sadaii.

⁴¹ Asadṓedi nè Sedemia nè Semmadia.

⁴² Sadummu nè Amadia nè Sosefu.

⁴³ Nebo naàmùnkù kòbe, Yeiyeedi nè Matitia nè Sabadi nè Sebina nè Yadaaii nè Yoyeedi nè Bennaya.

⁴⁴ Bembe kó dimà tu bèè do tùóké bembe ibotí tei kó benitipòbè. Kè bèmabè kòbeè bè piénè ibí.

Neemii

Di mpátírì tɔ̀ tìi náàntì

Neemii kó dipátírì ti náá nNeemii kpéí nke, wèè do tú okpààtì Aditakisesi kóo tǎntì diewè. Kòo kɔ̀be mabèè kò nSedisademmu kèwètení kòdò nàké Sedisademmu eì domè kè dè dò mmesém-mè kòo tì kèè kòo yèmmèè caàrè mediè. Meimè kòo mɔ̀ kuce okpààtì ke bo kò nkéyà Sedisademmu do mèè botí, ke bo wète kémaá iduotí kémaánè dihei.

Neemii kɔ̀nyauti kpéí ndo te kè kuduotí maá kédeè, dè do ò yóunèmu mediè, ke yé be dootitòbè do bomèmu ke dó kèpaa mmutǔmmú, kòo ndake be kpéí nke yáúkùnkò betǔmbè kǎntì, kè kuduotí kó mumarimùu deè yewè sipísìnùmmù nè yèdéè mieke.

Neemii do dó kètūntemu kuduotí kupànkù ò maá kù kó dibanni, kébenke bè dò nkémpí mmèè botí Kuyie ncíètè nè bèè pī nte mieke mutǔmmú, nè bè bo ndakemè teomputè yìè kpéí.

Di mpátírì náàntì duś ke dòmme

1. Okpààtì Aditakisesi pāmè Neemii kuce kòo bo kò nképààrè Sedisademmu 1:1-2:10

2. Bè wète ke maámè Sedisademmu kó iduotí 2:11-7:72

3. Èsitadasi kàammè Kuyie nkuś pátírì kè Sifube banté bè yeténèmmè Kuyie 8-10

4. Neemii do pī mmùu tǔmmú temù 11-13

Bè nàkémè Neemii

Sedisademmu kpeti dòmme

1 Okpààtì Aditakisesi kpàtì benni sipísidé kperi mieke nke, otànkù bè tu wè Kiside^{§§} o mieke, ke sǔ mmí

Akadia bire Neemii kè m bo diheidiè Susi mieke. ²Kè n tebite Ananni íténí Sedisademmu Sudaa tenkè kékòtení ke neínè benitùbè mabè, kè m bè beke sifube bèè do tú tidaatì ke kònkò be kpeti dòmme, nè Sedisademmu kpeti dòmme. ³Kè bè n tǎnné ke dò: Tidaatì tìi kònkò ke bo Sudaa tempè mmieke bè bo mesémme diemè mieke nke nè ifei dieyi. Sedisademmu kó iduotí pònte pontemu, kè yecàkè yèè do kpetí dihei kó yebòrè kè yè còúté.

Neemii kuśnnèmmè Kuyie nSifube kpéí

⁴N kèè dii mǎnni de kó tináàntì kénkari ke kuś, ke dò yewe péu kè n yèmmè caàrè mediè nkè m boú dinùu kénkuśnnè Kuyie nkunku kùu bo kéínkè ke tú: ⁵Áú! N Yiè nKuyie nfǔ nwèè bo kéínkè, fǔ nwèè de u kè ti da dé, fǔ nwèè pī mmetaummè a dǎnnèmmè a kɔ̀be, ke kuś mmesémme bèè da dó ke pī nha tannò, ⁶wèètení m bíékè, kénté kékéè n da kuśnnè dii dabònni, n da báámmu keyènkè nè kuyie a kó betǔmbè Isidayeeribe kpéí, ti bantému meyei ntínti Isidayeeribe ti dǎdǎ mè. Mí nnè n yembè ti caàrèmu. ⁷Ti da caàrèmu mediè, ti í tǔnnemè a tannò nè a tié nnè a kuś a duś ndè a kóo tǎntì Mɔ̀yiisi. ⁸Kuyie ndentení a do nàké dii nùu a kóo tǎntì Mɔ̀yiisi dii tu: Kè ti yete a kpeti a bo ti cíe nkè tí ta ibotí tei mieke. ⁹Kè ti me nwètení a borè ke tǔnne a tannò ke dɔ̀ori yè yèmmè, bá kè dè sǔ nti ciété ke bo itemmànke, a bo wète ké ti tíi ndibòri a tǎáté di ke dó a yèrìrì ndè yu. ¹⁰Ti Yiè nKuyie nti tú a tǔmbè mbe, a nìtùbè, fǔǔ ti deetè nè a kó tikpeti nè a wèrimú diemù. ¹¹Áú! N Yiè nKuyie, kénté mí nha kóo tǎntí, n da báámmè, a kó betǔmbè tǔbè bèè da dé, bè da báámmè, dǎdǎ n da mǔú tì, yóu kòo kpààtì n kénté.

^{§§}**1:1 Kiside:** Bè do kaammè betǎàbè nè ti bè kaammè dè í wè. Be kóo tǎnkù Kiside berínè ti kó betǎàbè tepítè nè oketiwè nè tepítè nè odèri de cuokè nkè (diyoséè nè mewaanaà nde cuokè).

De m̀nni m̀i do tú wèè yaurí okpààti menaà nkòò ỳ.

**Bè pāmè NĒemii kuce kòò
bo kò nSedisademmu**

2 Okpààti Aditakisesi kpàti benni sipísidé kperi mieke bake, otánkù bè tu wèè Nisāā* o mieke, ke s̀ ndè tu n kó meffè mme m bo duóm̀mè okpààti menaà. Kè n túóté menaà ké mmè yaurí okpààti, kè n yèmmè cààrè, mè mu nyí cààrè diyèè marí o ìikè. ²Kòò kpààti m beké ke d̀: A yèmmè cààrè nè ba? A k̀nti baa naatimaà? Yáà timati t̀i da kòónnè?

Kè n k̀mbùt̀ti do mediè. ³Kè nhò nàké ke d̀: Okpààti m̀bo s̀á! N yèmmè bo ỳime ke báá cààrè dihei n yembè k̀rí di p̀nte dii m̀nni kè yecàkè yèè kpetí dihei kó iduotí kè yè c̀úté? ⁴Kòò kpààti m beké ke d̀: A yèmmè dòmmè?

Nè n yèmmè mieke kè m bántè Kuyie nkunku k̀ù bo keínkè, ⁵kébéinnè okpààti ke d̀: Okpààti kàa bo yie nké n d̀ò diwèi, mí nha kóo t̀nti, m pā kuce kè n k̀te Sudaa tenkè n yembè k̀rí dii èi kéwète ké di maá.

⁶Kòò kpààti m beké ke d̀: A d̀ kémonte kè dè mmamè? A bo wèteni òmm̀nni?

Ke s̀ nhonitipokpààti k̀ri koò p̀kénè, kè nh ò nàké m bo wèteni dii m̀nni, kè dè nhò sànnè, kòò yie nke d̀: K̀te. ⁷Kè n yí ke d̀: Okpààti kàa bo yie nhá n duó nyepáte yèè bo nte kè kukó nyáá kóo k̀m̀ndáàbè n yóu kè m pèèté kètuoke Sudaa tenkè, ⁸ké n duónnè dipátiri teri m bo duó ndi Asafu wèè bàa f̀ nhokpààti a tie nkòò n duó nyideí kè n d̀ònnè yecàkè, yèè bo kpetínnè tecèkpetè tèè t̀kénè Kuyie ncíètè nè dihei kó kuduotí nè n c̀ètè n yó mbo tè.

Kòò kpààti yie nke yè nni nduó nke yé Kuyie ndo m bonèmè kè n d̀òri mesàà. ⁹Meimè kè n tuoke kukó nyáá kóo k̀m̀ndáàbè borè ké bè duó nyepáte. Okpààti do duó nkè behāāp̀mbè iwēi yembè nè besāndèèbè kè beè n cíe. ¹⁰Odoniibe botí kou Sāmbadaa nè Tobiya wèè do ò p̀koo ke baké Amō ei, kè beè keè òm̀ò k̀tenímè ke bo t̀nte Isidayeeribe kpeti, kè dèe bè yonke mediè.

**NĒemii cemmè Sedisademmu
ke pààrè iduotí**

¹¹Kè n tuoke Sedisademmu kém̀m̀ke yewe yètāāti, ¹²bá m mu nyí nàké òm̀ò Kuyie nyè n d̀ò t̀i Sedisademmu, kéité keyènkè kédeke nsāmmarímú kè benitibè mabè n cíe, feš̀fè mafè do í ti neínè kè dè í tú n do deke wèè sāmmarímú. ¹³Meimè n yitémè keyènkè kéye kubiriku bíékè kó dibòri ke kété kénwetí musim̀m̀ binte nè dibòri bè tu di tikùti kó dibòri, kénwèite mesàà Sedisademmu kó iduotí kénsó nyi dùute duute kè yecàkè c̀ù. ¹⁴Kè n kété képèèté tebinte kó dibòri kénwetí okpààti kó kubinku, kè n dèke wèè sām-marímú ténke í mpètè meffè nke bo pèèté. ¹⁵Kè n yóu kètunne dikondaa kébóu, keyènkè kèmaà bake, ke wèite kuduotí mesàà kék̀te kètunne kubiriku kó dibòri kékonni.

¹⁶Bèè baké dihei be kòò m̀ò do í yé n k̀te kè nè m pī mm̀. M me mmu n do í nàké timati Sífube nè ikuó niùbè nè beheikènkótibè nè bekótibè sōmbe, òm̀ò do í yé n k̀te kè. ¹⁷De m̀nni ndi m bè nàkémè ke d̀: Wénténè ti bo m̀è sémmè mieke, Sedisademmu domu ke naá ntidobontì, kòò bòrè kó yecàkè c̀ù. K̀tenení kè ti maá Sedisademmu kó iduotí ke ténke bá mbo ifei mieke.

*2:1 Nisāā: Bè d̀ kaammè betāābè nè ti bè kaammè dè í wè. Be kóo t̀nkù Nisāā berínè ti kó betāābè otāānwè nè onaanwè de cuokè nke (tibènti nè dinót̀̀ri de cuokè).

¹⁸ Meñme m bè nàkémè Kuyie ndo m bonèmè ke n dđò mesàà, nè okpààti do m béinnè mèè botí. Kè bè dđ: Íténè kè tí maá dihei!

Kè tí íténè tikōnyauti ke bo pí mmutōmmú. ¹⁹ Meñme Sāmbadaa Odoniibe botí kou nè Tobiya wèè do ò pòkoo ke baké Amwò ei, nè Adabube botí kou Kesemmu, bè ti sènkèrimè ké nti daú ke náá nke tú: Di dđori ba dende, di dđ kèyete okpààti kpeti ntaà?

²⁰ Kè m bè tēñné ke dđ: Kuyie nkunku kùù bo kéinkè kù yóó ti teennèmu, tinti ku kó betōmbè, ti itimu ke bo maá dihei. Di í mōke ketenkè Sedisademmu mieke, di í mōke kuce, òmòù í yé di kpré Sedisademmu mieke.

Sífube wète ke maámè Sedisademmu kó kuduotí

3 Kè ikuó nùtì diewè Ediasibu nè o tebí ikuó nùbè tōbè kè bèè maá bè tu dè ipe kó dibòrì, ké di kouté, kécónné dicàù kó ideí, kédeè kètũntè kuduotí kénto kétuakenè ditou bè tu di tekòtè. Kè bèè sɔtè kétuakenè ditou teri bè tu di Ananēdi, kédeè ké kù kouté.

² Be kó difōnkúò kè Sedikoo kòbèe sɔtè, be kó difōnkúò kè Immuri bire Sakuu sɔtè. ³ Be kó difōnkúò kè Asenna bii maá bè tu dè siyī kó dibòrì kécónné ticáđwɔti kéānné yecàkè kó ideí nè de kó yekpetinyè. ⁴ Be kó difōnkúò kè Akikoti bire Udiya bire Medemotii sɔtè. O kó difōnkúò kè Mesesabēeri bire Bedekia bire Mesudammuu sɔtè. O kó difōnkúò kè Baana bire Sakɔbuu sɔtè. ⁵ Bembè kó difōnkúò kè Tekoaa ei kòbèe sɔtè. Kè be kó bekótíbé í ntũnne bèè bè ni mutōmmú bè bè náá nti, kéyete mutōmmú.

⁶ Be kó difōnkúò kè Paseyaa bire Yoyada nè Besodia bire Mesudammuu kè bèè sɔtè kéđwɔ dicàù ketiri, kédeè kécónné dicàù kó ideí nè de kó ipààti nè yekpetinyè. ⁷ Be kó difōnkúò kè Kabađđ ei kou Medatia nè Medonniibe botí kou

Yadonni kè bèè sɔtè nè Kabađđ ei kòbè nè Misepaa ei kòbè. Kukò nyáá diyie taà kèè bíékè kóo kùmandáà kòbè do mbe.

⁸ Be kó difōnkúò kè Adaya bire Osiyeeri wèè do tú meswò nkóo máátì kòò sɔtè. O kó difōnkúò kéféi Ananniya wèè do tú tihúúnti kóo dđrìwè. Bè do dèè be tōmmú Sedisademmu duotí pēkè dli bōrì ndi.

⁹ Be kó difōnkúò kè Uuri bire Edefayaa sɔtè, wèè do baké Sedisademmu ei kó dikéè. ¹⁰ Kè wenwee féi Adumafu bire Yedayaa, kòò sɔtè kénwetí o cīētè ìkè, kéféi Asabunniya bire Atuusi. ¹¹ Bembè kó difōnkúò Adimmu bire Madikia nè Pasati-Mɔabu bire Asubu kè bèè sɔtè kétuakenè yepēēpūnnétuo kó mēkentímè.

¹² Kè bèè deè kéféi Adoesi bire Sadummu wèè do baké Sedisademmu kó dihei kó dikéè teri wenwe nè o nitipobí. ¹³ Anunni nè Sandoaa ei kòbè kè bembè me ntó sɔtè kubiriku kó dibòrì bíékè beè do kù maá kécónné yecàkè kó ideí nè de kó ipààti nè yekpetinyè, kénsòké kétuakenè bè tu dè tikùtì kó dibòrì. ¹⁴ Bè de nkáá nkè Edekabu bire Madikia sɔtè, wèè do baké Beti-Kedemmu kó dihei, wèè do kù maá kécónné yecàkè kó ideí ipààti nè yekpetinyè.

¹⁵ Be kó difōnkúò kè Kōdi-Osee bire Sadummu wèè do baké Misipaa kó dihei, kòò sɔtè kémaá dibòrì bè tu di tēbinte kó dibòrì kè di pí nkécónné yecàkè kó ideí nè ipààti nè yekpetinyè, kémaánè Sidoee kó kubiriku okpààti kó mupérímù také kénto kétuakenè yedetisàkè yèè kòrìnè Dafiti ei. ¹⁶ Ò de ndóú nkè Asibuku bire Neemiaa túóté, wèè do baké Beti-Tisuu ei dikéè kénto kétuakenè Dafiti kó kufōti borè, kénto kétuakenè kubinku bè do keú kù kēpēēté kétuakenè bèè bàà okpààti be kó tēcīētè. ¹⁷ Be kó difōnkúò kè Defiibe wuo nkou Bani bire Deummu nè o kòbè kè bèè sɔtè kéđwɔ, kè Asabia wèè do baké Keidaa kó dihei dikéè kòò sɔtè o ei kó mefiè. ¹⁸ Kè wenwee dđú, nkè Enadadi bire Bin-

nuii tebitee sɔɔtɛ. Wɛɛ do bakɛ Keidaa kɔ dihei teri dikɛɛ. ¹⁹ Kɛ wenwee fei Yesuaa bire Asee wɛɛ do bakɛ Misipaa, kɔo sɔɔtɛ kɛnwetɪ ditenni bɛ dɔɔri dɛ tikpɔrɪnenti, kɛntɔ kɛtuɔkenɛ iduotɪ maɔ dɛ. ²⁰ O kɔ difɔnkɔdɔ kɛ Sabuyii Ba-duki biree sɔɔtɛ nɛ tikɔnyauti kɛtɔtɛ iduotɪ maɔ dɛ kɛntɔ kɛtuɔkenɛ ikuɔ niuti diewɛ Ediasibu cɛtɛ bɔrinu. ²¹ Be kɔ difɔnkɔdɔ kɛfeɪ Akikoti bire Udiya kɔ debire Medemɔti, kɔo tɔtɔtɛ Ediasibu cɛtɛ bɔrinu kɛntɔ kɛtuɔkenɛ tɛ mɔnku.

²² O kɔ difɔnkɔdɔ kɛ ikuɔ niubɛ bɛɛ yɛnni yehɛkɛ yɛɛ tɔkɛnɛ Sedisademmu kɛ bɛɛ sɔɔtɛ. ²³ Kɛ bembɛɛ dɔɔ nɛ Bensamee nɛ Asubu kɛ bɛɛ sɔɔtɛ be cɛi iikɛ. Be kɔ difɔnkɔdɔ kɛ Ananniya bire Maseya kɔ debire Asadia sɔɔtɛ o cɛtɛ iikɛ. ²⁴ Kɛ bembɛɛ fei Enadadi bire Binnuii, kɔo tɔtɔtɛ Asadia cɛtɛ pɪkɔ tekɔ kɛtuɔkenɛ iduotɪ maɔ dɛ nɛ i kentimɛ. ²⁵ Kɛ bembɛɛ fei Usaii bire Padadi, kɔo tɔtɔtɛ kuduotɪ kentimɛ kɛtuɔke okpɔati cɛtɛ kɔ ditou dieri dii benke ke tɔkɛnɛ dikpetintou kɔ ditowaɔ. Kɛ wenwee fei mPadosi bire Pedayaa ²⁶ nɛ bɛɛ teennɛ Kuyie nɛcɛtɛ tɔmbɛ bɛɛ a Oferi ei, kɛ bɛɛ tɔtɔtɛ dibɔri bɛ tu di menie nkɔ dibɔri dii bo diyie yiɛni kɛɛ bɛkɛ kɛntɔ kɛtuɔkenɛ ditou dii benke. ²⁷ Kɛ Tekoaa ei kɔbɛɛ sɔɔtɛ ditou dieri dii benke di iikɛ, kɛntɔ kɛtuɔkenɛ Oferi duotɪ.

²⁸ Kɛ ikuɔ niubɛ sɔɔtɛ sisɛi kɔ dibɔri kɔ mɛfɛ, bɔ wɛ kɔo nwetɪ o cɛtɛ. ²⁹ Be kɔ difɔnkɔdɔ kɛ Imɛɛ bire Sadɔki mɛ ntɔ sɔɔtɛ kɛnwetɪ o cɛtɛ, kɛfeɪ nSekanniya bire Semmaya wɛɛ do tɔ diyie yiɛni kɛɛ bɛkɛ kɔ dibɔri koo bari, kɔo tɔ sɔɔtɛ. ³⁰ Kɛ wenwee deɛ kɛfeɪ Sedemia bire Ananniya nɛ Tisadafu bire dɛɛ do tɔ dekuɔnnɛ nɛ Anunni, kɛ Bedekia bire Mesudammuu sɔɔtɛ kɛnwetɪ o cɛtɛ. ³¹ Kɛ wenwee deɛ kɛfeɪ Madikia, wɛɛ do maati mesɔ nkɔ tinti, kɔo tɔtɔtɛ bɛɛ teɛ mbɛɛ pi nKuyie nɛcɛtɛ mieke mutɔmmu nɛ bepɔtambɛ be cɛi kɔ mɛfɛ

mmɛɛ wetɪ dibɔri bɛ tu di Mifikadi, kɛntɔ kɛtuɔkenɛ ditou dieri dii bo mɛkentimɛ. ³² Bɛɛ tu tisɔnenti kɔ bemabɛ nɛ bepɔtambɛ kɛ bɛɛ tɔtɔtɛ dikɛɛ sɔnni kɛntɔ kɛtuɔkenɛ bɛ tu dɛ ipe kɔ dibɔri.

Sɔmbadaa nɛ Tobiya bɛ dɔmɛ kɛpaa nkuduotɪ kɔ mumarimɔ

³³ Mɛmmɛ Sɔmbadaa kɛɛmɛ ti maamɛ kuduotɪ koo miekeɛ peike kɛcɔtɛ mediɛ kɔo ti senkeri tinti Sifube, ³⁴ kɛnnadɔ nho kɔbɛ nɛ Sammarii kɔ behaapɔmbɛ ke tɔ: De kɔ besintɛntibɛ dɔɔri ba? Ti you kɛ bɛ nsɔkɛ ke pi ndɛ kɔ mutɔmmu kɛ mu dɛɛa? Diyie dimaa kɔ mutɔmmu dɔke. Yetarɛ yɛɛ die nke cɔute, bɛ bo na kɛwɛte keyi ndɛ kɔ tidobonti kɛfiɛ nKuyie nyiwuɔ?

³⁵ Dɛ do sɔ nTobiya Amɔniibe boti kou wɛɛ bo Sɔmbadaa borɛ, kɛbɛi nke dɔ: Younɛ kɛ bɛɛ ma! Kɛ tekpamɔtɛ dɛke de kɔ kuduotɪ kuu maanɛ yetarɛ kɔ dotimu.

³⁶ De mɔnni kɛ m bantɛ Kuyie nke dɔ: Ti Yiɛ nKuyie nwɛntɛ bɛ ti senkerimɛ, you kɛ yesaambɛ bɛ ti saa nyɛɛ do be yo inkɛ, you kɛ bɛɛ bɛ pirmu kɛkɔnnɛ dihei teri kɛ bɛɛ na ntidaati kɛdi ifei. ³⁷ Baa bɛ cɛi, baa utɛ be yei, bɛ ti caaremu tinti bɛɛ ma kuduotɪ.

³⁸ Mɛmmɛ kɛ ti maɔ kuduotɪ kɛ kɔ tunte kɛfitɛ kɛ mɛokumɛ mɛ maɔ nkpaɔ kummu. Benitibɛ do pi mmutɔmmu nɛ be yɛmmɛ memɔ ndi.

4 Sɔmbadaa nɛ Tobiya nɛ Adabube nɛ Amɔniibe nɛ Asidodiibe bɛ kɛɛ dii mɔnni ti maamɛ kuduotɪ ke iiti yɛtɛ ke fitɛ, kɛ be miekeɛ peike mediɛ. ² Kɛ bɛɛ wɛnnɛ bemɔ ke bo kɔtenɪ kɛdo Sedisademmu kɔo cake. ³ Kɛ ti kuɔnnɛ Kuyie nkɛwaɔ mbɛɛ bo mbaa dihei kuyie nɛ keyɛnkɛ, kɛ bɛ baa tanni. ⁴ Kɛ Sudaa kɔbɛ na nke tɔ:

Beɔmbɛ ðumu!

Dɛɛ puɔ nkɛ dɛ deu,

ti baa na kɛmaɔ kuduotɪ kɛdɛɛ.

⁵ Kè ti dootitòbè bie náá nke tú: Bè í yó ndake ti kpéí nkè, tí bè do ké bè kùò kè mutōmmú paà.

Neemii duómme betōmbè tikpàrinenti

⁶ Sifube bèè bo ti dootitòbè ekè fitímè kè bè nkoríní kuce mèpéu ke ti náá nke tú: Bè kèrínímu tipítì timòu ke bo ti do. ⁷ Meṁme kè nh oo nhoo mbenitìbè kuduotí fñkúò yefítè mieke ké bè tūnne be naàmùntì dò ndòmme, kè bè ntò be se nè be kpāā nnè be tǎnnè. ⁸ Kè n yà kufōwaa mbè bomè kéíté kèpīēké kénáké diheì kó bekótìbè nè bebeémbè nè besombe ke dò: Di bá mbè yèèkù, dentenèní Kuyie ndi tū nkù kpeñnimè kè bè kù dé, kpānnè di tebíí kpéí nnè di bí kpéí, initidaai nè inipitòlì nè di pobè nè di cēí.

⁹ Meṁme kè ti dootitòbèe keè ti kèèmmè be kpéí, kèbanté Kuyie ncàkemè be dó kédòò tì. De mǎnnì kè tí wēte kuduotí borè bá wè kòo sòtè o tōmmú. ¹⁰ Kè tí túóté de kó diyie nè yewe yèè kpaaní, kè betōmbè dikèè diì nńí mpí mmutōmmú, kè dikèè terì tò yekpāā nnè tidòpiti nè detānnè ke dáátí yemátìyaàbòrè, kè bekpààtibè còmú Sudaa kòbe fñkúò. ¹¹ Kè bemaaribè mmaà, bèè bè duò ntitáti kè bè mpínnè mutōmmú sínou sīmasi masi kè sitesì tò tikpàrinenti. ¹² Kè bemaaribè mmaà ke yi yese, kè ditāteheù yie ncòmú m pikù. ¹³ Kè n náké bekótìbè nè bebeémbè nè benitìbè sombe ke dò: Mutōmmú deumu kuduotí í sènní kè ti dò nti bíékè ti bíékè òmòu í tókénè otòu. ¹⁴ Kè di bo kùù pikù ke kèè ditāteheù kuómme, dí tíí nkékotení ti borè, Kuyie nti tū nkù yóò kpāmmu ti kpéí.

¹⁵ Meṁme kè ti níí mpí mmutōmmú kukúnwentóo nè keyènkè, ti mieke kè dikèè níí ntò yekpāā. ¹⁶ Kè n náké bèè ní mutōmmú ke dò: Bá wè nè o kó ditūnnì bè níí nyié nSedisademmu mieke ke níí nti baa keyènkè, kè dè wenté bè mpí mmutōmmú. ¹⁷ Mí nnè n tebíí nè

n kó betōmbè nè ti bàribè bèè ti neínè, òmòu í ndei o yààtì, bá wè kòò mpikù kukpàrinentkù o nòtè youte.

Neemii yetemè Sifube bo wēte kénfēunkomè be tebíí

5 Diyie mari kè Sifube mabè, benitidaabè nè benitipòbèe íté kénséí mbe tebíí mediè. ² Ke bè náá nke tú: Tínti nè ti bí ti sūmu initidaai nè inipitòlì dí ti duò ntidiiti kè tí nyo nke fòunè. ³ Kè betòbè tu: Dikònni òò tanní kè ti duò ndepaa nde nè ti kó titebiiti nè ti cēí kè bè bo ti duò ntidiiti. ⁴ Kè betòbè tu ti ò ndò nkéyi-etí okpààtì dàmpòdó képentemu ké bè yi-etí ti paa nnè fínyì kó detie. ⁵ Ti me ntu meyíì mmemáa kòbe mbe, be bí í pēēté ti kpeyi, nè memme kè ti dò nkéduò nti bí initidaai nè inipitòlì kè ìi náá mbe kó tidaati. Ti bí inipitòlì mai naámmu be kó tidaati kèpí mbe tōmmú. Ti í mòke ti bo yímè, ti paa nnè fínyì kó detie, betòbè beè dè tieke.

⁶ N kèè diì mǎnnì de kó tináàntì kè dè n yonke mediè. ⁷ Kè meyèmmè mamè n tanní kéndò n kpānnè diheì kó bekótìbè nè bebeémbè, ké bè náké ke tú dè dòmmè kè di diinko di tebíí mesémmè. Meṁme n yumè metíímmè diemè, ⁸ ké bè beke ke dò: Ti wēte ke do nti tebíí bè do fítíí sì betòbè cie, kè sì tu tidaati, kè di né wēte ké sì fiiti di miekaà?

Kè bè ndò nkáré, òmòu í mpètè kèbéí. ⁹ Kè m bè náké ke dò: Di dōri dè í wenni, di dò nkéndému Kuyie nkè dèe yie nkè ti báá ànnè timáa ifei ibotí teì ìikè, ìi tu ti dootitòbè. ¹⁰ Mí m mómumu nnè n tebíí nè n kó betūmbè ti múnke do pèntemu benitìbè idíííti nè tidiiti, ti dè mbè pā, ti báá bè beke de kó yebàa. ¹¹ Di do cuò bèè kó depaa mbè di bannè mèè kpéí, dí dè mbè tēnné yie nyie. Be paa nnè be fínyì kó detie nnè odifíè kperè nè be cēí nè be diiti nè menaàbémmè nè mekùò di do bè pèntè dè nè di do dó ké cōnte dè. ¹² Kè bèe yie mbemòu ke dò: Ti yóò dōmmu a ti

nàké tì, ti bo bè tḗnné ti do cuó dè bá ti ténke báá bè beke dēmarè.

Meṁme kè n tí nyikúó niùbè kéduó nkè bèe parikè benitibè iikè ke dò bè bo dṳṳ̀ bè béi nti. ¹³De kó difōnkúò kè n kpááté n yaà̀yòri kébéi nke dṳṳ̀: Kè wèè í dṳṳ̀ ò béi nti Kuyie nyóó ò kpááté meè botí kóò dēnne o ciētè kòo paà o kperè demou ke ténke bá mmàke dēmarè. Ditinnì dimou kè di dṳṳ̀: Dè mme ndò.

Kè bèe sante Kuyie nkè benitibèe dṳṳ̀ bè béi nti.

¹⁴Nè n naammè Sifube kóo kùmàndáá Sudaa tenkè okpààti Aditakisiesi kpàti benni sipísidé kperi mieke kénṳ́ ké-tuókenní yebie nsipísitāāti dè m̀ke yíe nyebie ntepiítè nè yèdéè mí nnè n kòbe ti í beke bè dṳṳ̀ nkéyietí dè kùmàndáá. ¹⁵Bèè n niiténè ke naá nkùmàndáábè be do fḗunkomu benitibè ke békú idíítí nè menaà nke cṳ́ dām-póò medítibii nsipísinàà sinàà bá dii yiè, kè kùmàndáá kó betùmbè múnke nfḗunko benitibè. Mí mme nyí dṳṳ̀ dende kó dimàà n dé mèè kpéi nKuyie.

¹⁶M pètinke do pímmu m mómumu mmutōmmú ke maà kuduotí, n kòbe bemou bèè m bonè kè bè múnke pí mmutōmmú. N yí donté òmou kó kupaku kudonku sámpókù n tú mèè kpéi kùmàndáá. ¹⁷Sifube kó bekótibè nè bebeémbè bèè do yo n kó mudii bè do bo tekòtè nè sipísinùmmu (150) ndi ke né mbúútí bèè do iitiní ibotí tei ì ti tókénè i mieke ke kòriní. ¹⁸Bá dii yiè n do ɔ́ɔ́ donténè n kó idíítí nyi fenààfè nè yepedakè mekùò nkpeye yekuò ke né yíèné sikoó. Yewe tepítè menaà nyenaadó yenaadó. Bá nè memme n yí bè beke ke tú bè nni nyietì be dṳṳ̀ nké n yietì dè kùmàndáá ke yé kuduotí kó mumarimù do tùmè mutōmmú cḗémù mmu dihei yembè kpéi.

¹⁹Áú Kuyie! M pí mmùù tōmmú benitibè bie nkpéi mmù deumu, a báá yè n kpéi.

Bè maámè kuduotí kédeé

6 Bè nàké dii m̀nni Sāmbadaa nè Tobiya nè Kesemmu Adabube botí kou nè ti dootitòbè ti maámè kuduotí ke dèè kè mefiè mmamè í kpaá. Dè do sṳ́ m mu nyí cònné yecàkè kó ideí. ²Sāmbadaa nè Kesemmu kè bèe tōnní kè bè n nàké ke dṳṳ̀ n kotoo kè tí máá Kefedimmu Onṳ́ biriku kénáké. Nè be yèmmè mieke ke né dṳ́ ké n dṳṳ̀ meyei. ³Kè n tōnkoo kè bèe bè nàké ke dṳṳ̀: M pí mmùù tōmmú í tú musámpómù, m báá na ké mù kùnné kékotoo ké bè yà, kè n yitè, mutōmmú yóó cómmúmu. ⁴Kuce mènàà bè n duōnnimè dipátiri kè di tṳ́ tinàantì timáà. Kè m múnke mbè tḗnninko metḗnnimè mèmáà. ⁵Kuce mènùmmù Sāmbadaa tōnnènnimè o kóo tōnti dipátiri kè di feí, ⁶ke wàiri ke tú yehékè yemou kòbe náámmu kè Kesemmu nàá nke tú: Fṳ́ nnè Sifube sɔ́mbe di dṳ́ kébo nhokpààti nwe, kè deè te kàa maá kuduotí ke bo naá nSedisademmu kóo kpààti, ⁷kè kanne ikuó niùbè bèe yóó pīéké Sedisademmu mieke a tùmè Sudaa kòbe kóo kpààti. Okpààti yóó tì keèmu. Deè te kè n tu á kōtení kè ti nàké. ⁸Kè nh ò tḗnné ke dṳṳ̀: A me nnàké tì òmou weè í tì béi, fṳ́ yèmmè mè dṳṳ̀ nkè fṳ́ tì keutè ke náá. ⁹Bè dṳ́ ké-donné ti kōmbùòtì nti ke náá nke tú: Be kōnti bo yārike kè mutōmmú cómmú.

N Yiè nKuyie nhá n kpénkùnne n tōmmú mieke.

¹⁰Diyiè mari kè n kote Dedaya bire Semmaya borè Meetabeedi yaà̀bire, ke yé ò do í namè kékōtení m borè. Kòo n nàké ke dṳṳ̀: Tí ta Kuyie ncíētè mieke, kékpetinné yebòrè, a dootitòbè beè kòriní ke nyènkè ke bo da pí nkékuo. ¹¹Kè nh ò tḗnné ke dṳṳ̀: Mfi kó kubotí í cokù, n ketè ke í dṳṳ̀ nkéta Kuyie ncíētè kénkpaá ke fòu. N yí tati.

¹²N do bantému ke dṳṳ̀ nhò nnàá nti náantì í bonní Kuyie mborè, ò tì náá nTobiya nè Sāmbadaa bè ò yietí mèè

kpéi nke. ¹³Ò béi mmemme kè kufɔwaa nkuu bo m pí nkè n dɔ̀̀ ò yèmmè kéyeténè Kuyie, kòo na késìnkùnne n yètìrì ké nh ànné ifei. ¹⁴Kuyie nha báá yè Tobiya nè Sāmbadaa bè n dɔ̀̀ dè, a múnke í yè Nɔ́dadia onitipòkù wèè nàá nha pāānāaanti nè betɔ̀̀bè bèè nàá nha pāānāaanti bè do dómè kédonné n kòmbù̀̀ti.

¹⁵Kuduotí kó mumarimù do dèè dibenni tǎnkù bè tu wè Edudí kó diyie sipísidé nè dinummurì ndi. Ti do maà kém̀̀m̀̀ke yewe sipísinùmmù nè yèdèè ndi. ¹⁶Ti dootitɔ̀̀bè nè yehèkè yèè ti fité ye kɔ̀̀be kèè dii m̀̀nni ti maámè kuduotí ke dèè kè dèe bè di kè bè ti yote, kébanté Kuyie nkuu ti niitè̀̀mè de kó mutɔ̀̀mmú.

¹⁷De kó mēfìe mmieke Sudaá eì kó bekótɔ̀̀bè nè Tobiya kè bè wǎ̀̀u betɔ̀̀bè yepáte mecā́ mmecā́. ¹⁸Kè Sudaá kɔ̀̀be péu nhò m̀̀kenè metaummè ke yé ò do túmè Sifube botí kou Adaa bire Sikan-niya còkù nwe. Kòo bire Yoananni po Bedekia bire Mesudammu kóo sapà̀̀. ¹⁹Kè bè nhò sántí n yì̀̀kè ke tɔ̀̀u n náaanti koò nàá. Memme kè Tobiya wā̀̀rini yepáte ke bo yá̀̀ríkùnne n k̀̀nti.

Bè kànnemè bebà̀̀ribè dihei kpéi

7 Kuduotí maá dii m̀̀nni kédeè kè n cónné yebò̀̀rè kó ideí nè yecákè kédeè, bèe yó mbaa yebò̀̀rè nè beyendèmbè nè Defiibe kè bèe keté be tɔ̀̀mmú. ²Kè n túóté n tebite Ananni kébaá nSedis- ademmu kètúóté Ananniya behā̀̀p̀̀mbè kóo kótí kòo mbaké tecèkpetè. Ò do tú onitì wèè d̀̀̀̀rì wènwè ò béi ntì ke dé Kuyie nkè dè pḕ̀tè besɔ̀̀mbe péu. ³Kè m bè nàkè ke d̀̀̀: Sedisademmu kó yebò̀̀rè níí báá kpeté kè diyie í t̀̀̀nkè, kuyuoku ké nyè kpetí. Bèè bàa yebò̀̀rè kè bè bo ke còmmú be karè bè karè. Kè m bè nàkè ke d̀̀̀ bèe maá didènni bèè yó mbaa di-

hei be kpéi, bá wè o kó dikarì mbo o cí̀̀tè̀̀tè̀̀ iikè. ⁴Sedisademmu eì do pèkèmu ke de, benitìbè né í nsù di mieke, sicéi mu ndo í maá kédeè.

Bè kàammè Sifube bèè bo Sedisademmu

⁵Kè Kuyie nni mbéinnè kè n tíí ndi- hei kó bekótɔ̀̀bè nè bebeémbè nè benitìbè sɔ̀̀mbe. Kè n duɔ̀̀ nkè bèe kaa mbenitìbè kè n wénté bèe do niitè kékonní Sedis- ademmu be yètè wā̀̀rì dii pátírì mieke kèyá yeyètè yèè m̀̀ ntùnní.

⁶Nte okpà̀̀tì Nebukannesaa kó dim̀̀nni bè do pí̀̀m̀̀mú bè kékonnè Babidɔ̀̀nni, kè kusúkuu wète kékò nSedisademmu Sudaá tenkè, bá wè kòo kari o eì. ⁷Bèè do nḗnè Sodobabēedi kékonní bèe yètè tu yie: Sosuwee nè Nēemii nè Asadia nè Adammia nè Naamanni nè M̀̀dokaii nè Bidisanni nè Misipedeti nè Bikibaii nè Neummu nè Baana. Nte be naàm̀̀nti d̀̀̀ ndòmmè.

⁸Kè Padeosi naàm̀̀nkù kɔ̀̀be m̀̀bo sikɔ̀̀usìsidé nè tek̀̀̀tè̀̀ nè sipísiyiekè nè bèdè̀̀bè (2172).

⁹Kè Sefatia naàm̀̀nkù kɔ̀̀be m̀̀bo sikɔ̀̀usitā̀̀tì nè sipísiyiekè nè bèdè̀̀bè (372).

¹⁰Kè Adaa naàm̀̀nkù kɔ̀̀be m̀̀bo sikɔ̀̀usikù̀ nè sipísinùmmù nè bèdè̀̀bè (652).

¹¹Kè Sosuwee nè Yoabu be yà̀bire Pasati-Mɔ̀̀abu kó kunaàm̀̀nkù kɔ̀̀be m̀̀bo sikɔ̀̀usìsidé nè sikɔ̀̀usini nè tḕ̀pítè̀̀ nè bèni (2818).

¹²Kè Edammu naàm̀̀nkù kɔ̀̀be m̀̀bo tek̀̀̀pítè̀̀ nè sikɔ̀̀usidé nè sipísinùmmù nè bènà̀̀ (10254).

¹³Kè Satuu naàm̀̀nkù kɔ̀̀be m̀̀bo sikɔ̀̀usini nè sipísinà̀̀ nè bènùmmù (845).

[†]6:15 **Edudi:** Bè do kaammè betā̀̀bè nè ti bè kaammè dè í wè. Be kóo tǎnkù Edudi berínè ti kó betā̀̀bè oniínwè nè oweínwè de cuokè nke (diyoffi nè kupɔ̀̀sèikù de cuokè).

¹⁴ Kè Sakaii naàmùnkù kòbe mbo sikousiyiekè nè sipísikuò (760).

¹⁵ Kè Binnuii naàmùnkù kòbe mbo sikousikuò nè sipísìnàà nè bèni (648).

¹⁶ Kè Bebaii naàmùnkù kòbe mbo sikousikuò nè sipísidé nè bèni (628).

¹⁷ Kè Asikadi naàmùnkù kòbe mbo sikoupísidé nè sipísitāāti nè sipísidé nè bèdébè (2322).

¹⁸ Kè Adonnikammu naàmùnkù kòbe mbo sikousikuò nè sipísikuò nè bèyiekè (667).

¹⁹ Bikibaii naàmùnkù kòbe mbo sikoupísidé nè sipísikuò nè bèyiekè (267).

²⁰ Kè Adinni naàmùnkù kòbe mbo sikousikuò nè sipísìnùmmù nè bènùmmù (655).

²¹ Kè Esekiasi yaàbire Atee naàmùnkù kòbe mbo sipísiwei nè bèni.

²² Kè Asummu naàmùnkù kòbe mbo sikousitāāti nè sipísidé nè bèni (328).

²³ Kè Besaii naàmùnkù kòbe mbo sikousitāāti nè sipísidé nè bènàà (324).

²⁴ Kè Adifi naàmùnkù kòbe mbo tekòùtè nè tepíítè nè bèdébè (112).

²⁵ Kè Kabaṣṣ ei kòbe mbo sipísiwei nè bènùmmù (95).

²⁶ Kè Betideemmu nè Netofaa kè de kó yehékè kòbe mbo tekòùtè nè sipísini nè bèni (188).

²⁷ Anatoti ei kòbe mbo tekòùtè nè sipísidé nè bèni (128).

²⁸ Kè Beti-Asimmafeti ei kòbe mbo sipísìnàà nè bèdébè.

²⁹ Kè Kidiya-Yeadiimmu nè Kefidaa nè Bedoti kè de ekè kòbe mbo sikousiyiekè nè sipísìnàà nè bêtāāti (743).

³⁰ Kè Damaa nè Kebaa ke de ekè kòbe mbo sikousikuò nè sipísidé nè òmáà (621).

³¹ Kè Mikimasi ei kòbe mbo tekòùtè nè sipísidé nè bèdébè (122).

³² Kè Beteedi nè Aii kè de ekè kòbe mbo tekòùtè nè sipísidé nè bêtāāti (123).

³³ Kè Nebo kó dihei teri kòbe mbo sipísìnùmmù nè bèdébè.

³⁴ Kè Edammu tōu kó kunaàmùnkù kòbe mbo tekòùpíítè nè sikousidé nè sipísìnùmmù nè bènàà (1254).

³⁵ Kè Adimmu naàmùnkù kòbe mbo sikousitāāti nè sipísidé (320).

³⁶ Kè Sedikoo ei kòbe mbo sikousitāāti nè sipísìnàà nè bènùmmù (345).

³⁷ Dodi nè Adidi nè Ono ekè kòbe mbo sikousiyiekè nè sipísidé nè òmáà (721).

³⁸ Kè Senaa ei kòbe mbo sikoupísitāāti nè sikousiwei nè sipísitāāti (3930).

³⁹ Kè ikuò nùti Sosuwee yaàbire Yedaya naàmùnkù kòbe mbo sikousiwei nè sipísiyiekè nè bêtāāti (973).

⁴⁰ Imee naàmùnkù kòbe mbo tekòupíítè nè sikousìnùmmù nè bèdébè (1052).

⁴¹ Kè Pasuu naàmùnkù kòbe mbo tekòupíítè nè sikousidé nè sipísìnàà nè bèyiekè (1247).

⁴² Kè Abimmu naàmùnkù kòbe mbo tekòupíítè nè tepíítè nè bèyiekè (1017).

⁴³ Kè Defiibe kó kunaàmùnkù kòbe ntú bie: Odefaa yaàbí Sosuwee nè Kadimiedi be naàmùnkù sipísiyiekè nè bènàà.

⁴⁴ Kuyie nciētè kó bedèmbè mieke Asafu naàmùnkù kòbe tekòùtè nè sipísìnàà nè bèni (148).

⁴⁵ Bèè bàa yebòrè be mieke Sadummu nè Atee nè Tadimoo nè Akubu nè Atita nè Sobaii be naàmùnti kòbe tekòùtè nè sipísitāāti nè bèni (138).

⁴⁶ Kè Kuyie nciētè tōmbè kó ditìnni kòbe ntú bie: Tisisa nè Asufa nè Tabaoti ⁴⁷ nè Kedosi nè Siya nè Padonni ⁴⁸ nè Debanaa nè Akaba nè Sadimaii ⁴⁹ Annani nè Kidedi nè Kasaa ⁵⁰ nè Edeayaa nè Edesinni nè Nekodaa ⁵¹ nè Kasammu nè Usaa nè Paseyaa ⁵² nè Besaii nè Meunimmu nè Nefusesimmu ⁵³ Bakibuku nè Akufa nè Aduuri ⁵⁴ nè Batisidouti nè Meidaa nè Adisa ⁵⁵ nè Badikosi nè Sisedaa nè Tema, ⁵⁶ nè Netisia nè Atifa. ⁵⁷ Sodomoo kó betōmbè naàmùnti kòbe do tú bie: Sotaii nè Sofedeti nè Pedida,

58 Yaada nĚ Dadikonni nĚ Kidědi, 59 Se-fatia nĚ Atidi nĚ Pokedeti-Asebaimmu nĚ Amɔɔ.

60 Běe do tŭ Kuyie něiětě kó betōmbě nĚ Sadomɔɔ kó betōmbě yaábí kě běe wěnně kěmbo sikousitāāti nĚ sipísiwei nĚ běděbě (392).

61 Běe do itě Babidōnni kěkonní Sedis-ademmu ke í nna kěnákě be yaārìbě yětě kěbenke bě tumě Isidayeeribe běe do tŭ: Tedi-Medaa nĚ Tedi-Adisaa nĚ Kedubu-Adonni nĚ Iměe ekě kɔbe. 62 Bemɔɔ kě běe wěnně kěmbo sikousikuɔ nĚ sipísìnàà nĚ běděbě (642). Dedaya nĚ Tobiya nĚ Nekoda be yaábí nyi memme.

63 Ikuɔ niùbě mieke kě běmabě mbo ke tŭ: Obayaa nĚ Akikoti nĚ Badisidaii be naàmùntì kɔbe. Badisidaii do tŭótě Badisidaii Kadaadi ěi kou kóo sapàà nwe kě běe ò yu o yětìrì. 64 Kòo wammú o botí kɔbe pátŭri mieke o yětìrì kěmóntě kě běe bě děnne ikuɔ tōmmú mieke. 65 Kě kùmàndáà bě nákě ke dò: Bě báá di bě pā mùù dii Kuyie kěnkěmmúně ikuɔ niùtì bo beémmě Kuyie nně ikuɔ nentì bě tu tì udimmu nĚ tumimmu.

66 Isidayeeribe běě itě Babidōnni ke konní Sedisademmu bě do bo sikɔupísìnàà nĚ sikɔupísidě nĚ sikousitāāti nĚ sipísikuɔ ndi (42360). 67 Kě běe něině betōmbě benitidaabě nĚ benitipòbě sikɔupísiyiekě nĚ sikousitāāti nĚ sipísitāāti nĚ běyiekě (7337). Beděmbě benitidaabě nĚ benitipòbě kě bě mbo sikousidě nĚ sipísìnàà nĚ běnùmmù (245), 68 ke mɔkeně yòyòbě sikousìnàà nĚ sipísitāāti nĚ běnùmmù (435). Sāmmarímú sikɔupísikuɔ nĚ sikousiyiekě nĚ sipísidě (6720). 69 Kě dihei kó bekótbě maběe pāmmú yepāre kě bě bo maáně Kuyie něiětě. Kě kùmàndáà pā yesɔwěrě tekɔupítě (1000). Yěbo bě bo mměině yě meyiì nsipísìnùmmù yekoutěyaàbòrě sikousìnùmmù nĚ sipísitāāti (530) kě bě bo mpíně Kuyie něiětě mieke

ikuɔ tōmmú. 70 Beheikěnkótibě do pāmmú yěě pāre mieke kě mesɔɔ nní mbo yesɔwěrě sikɔupísidě (20000) nĚ timátì pětì cidòòbě tekɔupítě nĚ tekòutě (1100). 71 Kě Isidayeeribe sɔmbeě pā yesɔwěrě sikɔupísidě (20000), timátì pětì cidòòbě tekɔupítě (1000) nĚ yekoutěyaàbòrě sipísikuɔ nĚ yěyiekě ikuɔ niùbě kpěí.

72 Ikuɔ niùbě nĚ Defiibe nĚ běě bàa yebòrě nĚ beděmbě nĚ Isidayeeribe mieke běmabě běě pí mmutōmmú Kuyie něiětě mieke nĚ Isidayeeribe sɔmbeě kě běe kari be ekě be ekě.

Esitadasi do kàammě Kuyie nkuɔ benitibě iikě

8 Dibenni tǎnkù yíenwě mieke kě Isidayeeribe ítěně be ekě bě do bo yěě mieke. 1 Kě Isidayeeribeě wěnně dinùù kětíí mbě tu dii bòrì menie nkó dibòrì, kěnákě ikuɔ wāàtì Esitadasi ke dò wěe túótěně Kuyie nkuɔ pátŭri kù do duɔ nkě Mɔyiisii wāri di. 2 Memme kě ikuɔ niùtì Esitadasii túótěně Kuyie nkuɔ pátŭri kě benitiběe tŭí, mbenitidaabě nĚ benitipòbě nĚ běě kó dimàà mòke meyěmmě ke bo na kěkěě, otǎnkù yíenwě kó diyěě ketìrì do ndi. 3 Dende dibòrì bě tu di menie nkó dibòrì ò kàammě Kuyie nkuɔ pátŭri kě ndi kàà ndikúnweñni kě diyěě yàa cón-něně yeyɔ, kòo di kàà mbenitidaabě nĚ benitipòbě nĚ běě kó dimàà dò nkěna kěkěě. Bemɔɔ kě bě kěmmú.

4 Bě do dđò diwŭtōnni ndi nĚ ideí kě Esitadasi ndeke di ínkě. Matitia nĚ Semma nĚ Annaya nĚ Udii nĚ Idikiya nĚ Maseya kě bě còmímú o bakù you. Pedaya nĚ Mikayědi nĚ Madikia nĚ Asummu nĚ Asibadana nĚ Sekadii nĚ Mesudammu kě bě bo kucǎnku. 5 Kě Esitadasii pīnte dipátŭri benitibě bemɔɔ iikě, kě běe di yà ke yě ò do cómmúmě de iitěrě nde. Ò di pīnte dii mōnni kě běe ítě kěcómímú. 6 Kě Esitadasii sǎnte Kuyie nkperíkù kě benitibě bemɔɔ cŭtě

ke dō: Dè mme ndò. Kédo kénínkú késín-
nṵw ketenkè, ⁷kéíténí kécómmṵw Defi-
ibe bèè do tú ikuṵ nìùbè, kè bè mbè tiè
Kuyie nkuṵ bè kàa nyi ínkè, bèè Defiibe
yètè do tú: Sosuwee nè Bani nè Sede-
bia nè Yaminni nè Akuba nè Sabetaii
nè Odià nè Maseya nè Keitaa nè Asadia
nè Yosabadi nè Annani nè Pedayaa. ⁸Kè
Esitadasi nkaa nKuyie nkuṵ pátírí kè dè
feí ke tí wènkùnkò, ke náá mbenìtìbè tí
tu mù, kè bè kèrímú.

⁹Kè benìtìbè bemṵu tí kèè nkéitié
yedabùò. Mèmmè kùmàndáá NĚemii nè
ikuṵ nùtì Esitadasi nè Defiibe bèè do duṵ
nyitié mbenìtìbè kè bèè náké benìtìbè ke
dò: Bá nkuṵnnè, yíe nkó diyìè tu Kuyie
nkperi ndi.

¹⁰Kòtenè kédí tidiiti sààtí kényà menaà
nsààmè, kòò mṵu bo di cuokè ke í mṵke,
dí ò totènè. Yíe nkó diyìè tu Kuyie nkperi
ndi, di yèmmè báá cààrè, yóunè kè Kuyie
ndi duṵ ndì wèi ntú di kó muwèrímú.

¹¹Kè Defiibe mbáá mbenìtìbè ke tú:
Cíékénè, yíe nkó diyìè tu Kuyie nkperi
ndi, báá yóunè kè di yèmmè cààrè.

¹²Mèmmè kè benìtìbèè kòte kédí kényà
menaà kèpāmmú be kòbe tidiiti kè diwèi
mbè bo mediè nke yé bè do kèèmmèu bè
bè náké tí.

Bè do baámmè titouti kó dibanni

¹³Otānkù yìè déri yìè, bèheikènkótìbè
nè ikuṵ nùbè nè Defiibe kè bèè tí nyikuṵ
wāàtì Esitadasi borè kénwéí Kuyie nkuṵ
pátírí ò bè kàa ndi kó tināàntì. ¹⁴Kè
bèè yà ikuṵ pátírí Kuyie ndo duṵ nkè
Mṵyisii wāri di mieke tí wārimè ke
tú Isidayeeribe dò nkémbo titouti mieke
nke otānkù yíenwè kó dibanni mieke.
¹⁵Mèmmè bè yāmè ke dō bè dò nképīéké
yehèkè yemṵu mieke nè Sedisademmu.
Mèmmè kè bèè pīéké ke dō: Dekenè ditāri
kékṵūnì odifìè dikpáá kou kó tifāàtì nè
detie mbè tu dè mírì de kó tifāàtì nè
tipuonti nè tifāpèùtì, kédṵnè tí wārimè.

¹⁶Bè pīéké memme kè Isidayeeribee yè
kéwaanní tifāàtì, bá wè kòò dṵò kutouku
o cīètè dānkù nè o pèrímù mieke nè Kuyie
ncīètè pèrímù mieke, nè bè tu dii bōri
menie nkó dibōri borè, nè dibōri bè tu di
Efadaimmu kperi di borè. ¹⁷Isidayeeribe
bèè do tú tidaatì Babidōnni ke konnì
Sedisademmu kè bèè dṵò titouti bemṵu
kémbo, ke yānkùnnè diwèi mesàà, ke yé
nè Nunnì bire Sosuwee kó dimōnni kèntò
kétuṵkenní de yìè bè do í dṵōmè mebotí.
¹⁸Kè bè nkaa nKuyie nkuṵ pátírí yewe
yemṵu, kétúóté dibanni yìè ketirì kèntò
kétuṵkenè disōnni. Kè dibanni mmṵke
yewe yèyiekè kè diniñnì ntú dibanni
denni dii yìè, kè bèè ānné metíimmè
diemè ikuṵ yèmmè.

Bè kuōnnèmmè Kuyie nké kù nàké bè cààrimè

9 Mèmmè de kóo tānkù omáá mieke
bake diyìè sipìsidé nè dinaannì yìè
kè Isidayeeribee tíi mbemṵu ke bo boú
dinùù kédáátí tifṵṵtōntì kèpū mbe yṵ
mutáá. ²Kè Isidayeeribe kó kubotí kòbee
banté be cààrimè kécánnénè ibotí tei
kòbe kénnáá nKuyie mbe cààrimè nè be
yembè kōme. ³Kè bèè íté kécómmú, kè
bèè kaa nKuyie nkuṵ pátírí kèmmṵke
tewebiètè mefitímè mètāàtì, kèdeè kè bèè
sṵoté kénnáá nKuyie mbe cààrimè, ke dō
tewebiètè mefitímè mètāàtì ke ninku ke
kù báá.

⁴Kè Sosuwee nè Bani nè Kadimiedi nè
Sebanniya nè Bunni nè Sedebia nè Banni
nè Kenanni kè bèè deke diwōtōnni
ínkè ke bótúte kéinkè, ke bántè Kuyie
nnè metammè kperímè. ⁵Kè Defiibe So-
suwee nè Kadimiedi nè Bani nè Asabun-
niya nè Sedebia nè Odià nè Sebanniya
nè Petayaa kè bèè béi nke dō: Íténè
kécómmú késānte tí Yìè nKuyie nkuṵ te
disānni sáá.

Esitadasi bántèmmè Kuyie

Kè Esitadasii bántè Kuyie nke dō:

Kuyie nfɔ̄ɔ̄ yètìrì ðeu ke dò ntí nda sántí,
 fɔ̄ɔ̄ yètìrì pēēté yesāa nyemɔu,
 fɔ̄ɔ̄ te disānni.

⁶ Fɔ̄ nhamáa fɔ̄ tu ti Yiè,
 fɔ̄ dɔ̄ kɛ́nkè nè dèè kó dimàa bo kɛ́nkè
 mieke,
 fɔ̄ dɔ̄ ketenkè nè dèè kó dimàa bo
 ketenkè mieke,
 dāméèrì nè dèè kó dimàa bo o mieke.
 Fɔ̄ te demɔu ke dè fòù,
 kɛ́nkè kó bekperíbè³ ninku fɔ̄ ìkè ke da
 báa.

⁷ Ti Yiè nKuyie, fɔ̄ tāātē Abaraammu
 koò dènne Uudi Kandee kó ketenkè koò
 yu ke yī Abarahammu.

⁸ Ke pénsìrì o yèmmè,
 koò dɔ̄nè metaummè ke bēi nke yī,
 a bo ò duó nKannahā kó ketenkè,
 Itiibe nè Amɔriibe nè Pedisiibe nè
 Sebusiibe nè Kidikasiibe bè bo kè,
 kòo tieke wenwe nè o yaábìo.
 Ke dɔ̄ a bēi ntì ke yé a wetímèmu.

⁹ Ke yà ti yembè fɛ́úrìmè Esibiti
 kékeè be dabùò ntipèntì kóo dāméèrì
 peémme.

¹⁰ Ke dɔ̄ mmebenkùmè péu nè tidietì,
 ke benke Esibiti kóo kpààtì
 nè o kó betɔ̄mbè nè o ei kɔbe bemɔu,
 ke yé a do yàmè bè fɛ́unkomè ti yembè
 nè kemieke,
 ke bè deeté ke dèúkùnne a yètìrì
 kè di kpaá ke ðeu nè yíenní.

¹¹ Ke kèéte dāméèrì nie mbe nùò mmieke
 kè bè nà dekerè késénté,
 kàa diu mbèè do bè bètiní menie mmieke
 ditári ɔ̄ do mèè botí dibinni.

¹² Ke ní mbè ni kuyie nnè diwetirì
 ké mbè ni keyènkè nè muháá nkó
 diwetirì
 ké mbè mí kè bè wùò mbè kèrì dè.

¹³ Kàa cùténí Sinaii tārì ìnkè ké bè
 béinnè,
 ké bè duó nha tié nnè a kuó

ì tu timómmɔnti kpeyi,
 nè a cìrìmù nè a tannò sààye.
¹⁴ Kàa bè nàké a kó diyie kpéi
 dii tu teomputè yiè

ké bè duó nha tannò nè a kuó nè a tié
 kàa kóo tɔ̄ntì Mɔyiisi tì mbè tìo.
¹⁵ Kè dikònnii bè pī
 kàa cúunní mudii kɛ́nkè kè bèe di.
 Kè sinéyēnì bè pī
 kàa duó nkè menie nyènní dipèrì kè bèe
 yà

kàa bè nàké ke tì,
 bèe kɔte kétúóté dihei a do bēi nké parikè
 ke dɔ̄ a yóó duó ndi be yembè
 kè bèe tieke.

¹⁶ Kè tefentè né deuté ti yembè,
 kè bèe kpréenkùnne be to káyete a kpeti
 bá bè í ntùnne a tannò.

¹⁷ Kè bèe yé ntidiétì a do dɔ̄ tì be cuokè
 kékpréenkùnne be to káyete a kpeti,
 kétāātē ke bo wēte Esibiti
 bè do borè ke pí mmudaatɔ̄mmú.
 Fɔ̄ nKuyie nha me ntú wèè cīenke wè
 nwe,

ke dɔ̄ri mesàa nke kuò mmesémmè,
 kàa mieke boo,
 nè dè kpéi nha í mbè bɔ̄ntóo.

¹⁸ Bá nè bè me ndɔ̄mè fesōmátínààfè
 kénnaá nke tú:

Ntenè Kuyie nkùù ti dènnení Esibiti.
 Bè do da yeténèmu kénnaá nke tú:
 Ntenè Kuyie nkùù ti dènnení Esibiti.
 Bè do da yeténèmu mediè.

¹⁹ Nè a kó mesémmè diemè kpéi,
 nha í mbè yóu kè bè nháá ndikpáa
 mieke,

kè diwetirì baa ní mbè ni kuyie nnè
 keyènkè
 ké mbè mí kè bè kèrì.

²⁰ Kàa bè duó nha kó muyaá
 kè bè bo na kémbaàtinè dèè wenni,
 kàa cúunní mudii kɛ́nkè kè bèe di.
 Kàa bè duó mmenie nkè bèe yà.

³9:6 *kɛ́nkè kó bekperíbè*: Bè nàa mbèè kpéi die, ti í yé bèè kperíbè botí nku. Mònni mari dè bo na kèntú Kuyie ntòrè yoo diyie yoo otànkù nè siwáa.

21 Kàa mbè tɔ dikpàà mieke
ke dɔ yebie nsipìsìnàà
bá bè í mmònté mùmamù be yààtì í
nkèrí,
be naàcèi me nyí mmùútí.

22 Kàa duó nke bèe na ibotí nè
yekpààtiyo
nè yehékè yèè bè fité
nè Esimɔo kóo kpààtì Sionni tenkè
nè Basāā kóo kpààtì Oku kɔke.

23 Kàa duó nkè be yaàbí sùú
kémaatènè siwāā dòmmè kéínkè,
kàa bè tanné dihei a do béi nképarikè
ke dɔ a yóó duó ndi be yembè kè bèe di
tieke.

24 Kè bè bí di ta ké di tieke,
kàa duó nkè bèè do bo de kó ketenkè
kè bèe bè bɔúté,
kéduó nkè bèe na Kannahāā kɔbe
nè be kó bekpààtibè nè bèè bo be tenkè
mieke.

Kè bè mbè dɔ̀̀ri bè bè dɔ̀̀ mmè,

25 kéfietè yehékè iduotí fité yè
kè ye tenkè naati,
kétieke sicéí kè sɔ̀̀ píéké tinenti
nè sibíí bè keú sɔ̀̀,
kè fɔ̀̀nyí kó detie nnè fikíè kperè
nè titebiiti timɔu botí kó detie,
kè bè nyo nke sánnè kéduonne
kétuɔ̀̀ nha bè dɔ̀̀dɔ̀̀ mèè sàà nkpréí.

26 Nè memme kè be too kpenke
kè bèe yete a kpeti kédootoó a tié
ke ì b̀̀tinné,
kékuɔ̀̀ bèè nàá nha pāānāānti
bèè do bè tiè nke tú bèe wētení a borè.
Bè do da yeténèmu mediè.

27 Memme kàa deite a ǹ̀ùtè be ínkè
kè be dootitɔ̀̀bèe bè do mudoò,
kè bèe ta meyencaàrimè mieke ke da
kuónnè,
kàa mbo kéínkè kékeè be dabùò.
Nè a kó mesémmè mieke ké bè duó mbèè
bo bè deeténè be dootitɔ̀̀bè.

28 Bè ta dii m̀̀nni meò̀mpùmè mieke
kéwēte keta meyei mmudɔ̀̀̀rimù,
kàa ǹ̀óté a ǹ̀ùtè be ínkè

kè be dootitɔ̀̀bèe bè na ké mbè f̀̀éũnko.
Kè bè da kuónnè kàa m̀̀boní kéínkè
kékeè,
ké bè deeté kuce m̀̀péu nè a kó mesémmè
kpéí.

29 Kàa bè tié nke dɔ̀̀ bèe wētení a borè,
kè tefentèe bè deuté kè bè í nyie nke k̀̀nté
a tié

kéyeténè a tannò,
bè bo ntú nyè kénfò̀̀,
kè bèe kp̀̀nk̀̀unne be to,
bè í nyie nke k̀̀nté a kpeti.

30 Kàa mbè m̀̀nkenè meminnímè yebie
mpéu mieke,
kéduó nha kó muyaá mbèè nàá nha
pāānāānti
kè bè mbè tiè, bè m̀̀ nyí nk̀̀nté,
memme kàa duó nkè yehékè teyè kɔbe
bè na.

31 Nè a kó mesémmè kpéí nha í mbè k̀̀u
bemɔu,

a í mbè dootoó,
ke yé a túmè Kuyie nku ke dɔ̀̀ri mesàà,
ke m̀̀ke onití kó mesémmè.

32 Áú! Ti Yiè nKuyie nha deumu ke
kpeñni,

ke duò tik̀̀m̀̀b̀̀ù̀̀ti.
Fí nwèè pí mmetaummè a ti d̀̀̀nè m̀̀,
a báá c̀̀è mmeháárimè ti ta m̀̀,
tínti nè ti kó bekpààtibè
nè bèè baké ti kó yehékè,
nè ikuó niùbè nè ti yembè,
ti kó kubotí kumɔu,
kétúóté Asidii kó bekpààtibè ti do dii yiè
k̀̀ntɔ̀̀ k̀̀tuɔ̀̀kenní yíe.

33 Tii ti t̀̀̀kení timɔu ti mieke a
naatimu,
a d̀̀̀d̀̀ d̀̀è wennimu,
tíi cààrè.

34 Ti kó bekpààtibè nè bèè ti baké
nè ikuó niùbè nè ti yembè bè í yie nha tié,
bè í túnne a kuó nè a tannò.

35 Bá nè a me mbè duómmè dihei
kè bè di te ke di baké,
kàa bè d̀̀̀d̀̀ mesàà mme botí mme botí de
kó ketendiekè,

ketennatikè, bè í nyie nke da túnne,
bè í nyóu medòrimè yeime.

³⁶Nte tínti yíe nke tú tidaatí
dihei a do duó ndí ti yembè,
ke dō bè ríbo ke yo ntidiití kè dè be naati.
Tí nē naá ntidaatí yíe nde kó dihei
mieke.

³⁷Bekpààtibè a duó nkè bèe ti na
ti yei ñkpéí beè né yo nde kó tidiití,
ke ti dōorinè bè dómè tínti nè ti wūō,
kè ti bo meyeñcaarímè diemè mieke.

Isidayeeribe do tãātémè ke bo ntú nKuyie nkuó

10 Nè dèè kó dimàà ti tūðkení
de kpéí, kè ti wēnné kédóunnè
Kuyie ndinùù kēwāri dipátíri kè ti kó
bekpààtibè nè Defiibe nè ikuó niùbè kè
bèe íkú be ncu.

²Nte bèè do íkú be ncu be yètè: Akadia
bire NĚemii wèè do tú kùmandáà nè
Sidikia. ³Sedaya nè Aasadia Idimmeya.
⁴Pasuu nè Amadia nè Madikia ⁵Atu-
usi nè Sebanniya nè Maduki ⁶Adimmu
nè Medemōti nè Abudiasi ⁷Danniyēeri
nè Kinnetonni nè Baduki ⁸Mesudammu
nè Abiya nè Minyaminni ⁹Masia nè
Bidikaii Semmaya.

Ikuó niùbè kó kutōnkù kōbe mbe, ¹⁰kéféi
nDefiibe kó kutōnkù kōbe Asanniya bire
Sosuwee, Enadadi bí mieke kè Binnuii
yēnní nè Kamiēdi, ¹¹nè be tebite Seban-
niya nè Odiya nè Kedita nè Pedaya nè
Annani, ¹²nè Miseenè Deōbu nè Asabia
¹³nè Sakudi nè Sedebia nè Sebanniya
¹⁴nè Odiya nè Bani nè Beninu.

¹⁵Bekpààtibè kó kutōnkù mieke Padeosi
nè Pasati-Mōabu, nè Edammu nè Sa-
tuu nè Banni, ¹⁶nè Bunni nè Asikadi
nè Bebaai, ¹⁷nè Adonniya nè Bik-
ibaii nè Adinni, ¹⁸nè Atee nè Esek-
iasi nè Asuu, ¹⁹nè Odiya nè Asummu
nè Besaii, ²⁰nè Adifi nè Anatōti nè
Nebaii, ²¹nè Makipiasi nè Mesudammu
nè Esii, ²²nè Mesesabeeri nè Sadōki nè
Yadu, ²³nè Pedatia nè Annani nè Anan-

niya, ²⁴nè Osea nè Ananniya nè Asubu,
²⁵nè Adosesi nè Pidisa nè Sobeki, ²⁶nè
Deummu nè Asabuna nè Maseya, ²⁷nè
Aiya nè Annani nè Anaa, ²⁸nè Maduki
nè Adimmu nè Baana.

²⁹Tínti Isidayeeribe ke né yíenè ikuó
niùbè sōmbe nè Defiibe nè bèè bàa yebòrè
nè bedèmbè nè bèè pí nKuyie nciētè
mieke mutōmmú nè bèè kó dimàà do
yatenè ibotí tei kéntū nKuyie nkuó nè be
pobè nè be bí initidaai nè initipòì bèè
kó dimàà dō nké na kékeè. ³⁰Meñme ti
kōbe bèè tu bekótfbè kè bèe bè wēnnénè
kédóunnè Kuyie ndinùù kēbéi nképarikè
ke dō: Ti bo ntú nku kuó nè kù do duó nyi
ku kóo tōnti Mōyiisi kòo ì wàri kéndōori
ku tié nnè ku kuó nè ku tannò dè yēmmè.

³¹Kè bèe yíe kēbéi nke dō: Ti í yóó
duó nti bí di nhei kōbe kè bèe puoke yoo
tí túóké be kó besapāmbè képuó nti bí.
³²Kè dihei yembè me ntōní be potanti
teomputè yiè ke fiiti yoo dibanni mari
yiè ti báá tì donté. Dibenni yiénni ké-
soó mmukútímù, kè bèè ti mōkenè yebàà
nti yè mbè pā. ³³Kè ti túóté metāātímè
timómmōmbe ke bo nduò mmedítíbbi
mmēmáà bá dii benni Kuyie ntōmmú
kpéí. ³⁴Kè bè bo ndonnè pēēbè bè pāā
mbè Kuyie mbá dii yiè nè de kó tidi-
ití nè bè kù feu ì wūō yewe yemōu ke
cōunko nè bè kù feu ì sioimputsi kó yewe
nè yebaa nkó yewe nè otāāpānwè kó
dibanni nè yebaa nteyè nè dèè kó dimàà
tu Kuyie nkperè nè bè bo nkōu ì wūō
meyei nciēmme kpéí Kuyie nciētè mieke
kó mutōmmú mumōu. ³⁵Tínti ikuó niùbè
nè Defiibe nè kubotí kumōu kè tí tāā
tété ke bo yà ti yó nwaānni mēè botí
ideí bè yó ntuōnnè ì iwūō diwūōtōnni
ínkè bá dii benni, bá tēè ciētè nè te kó
mēfè tì wàri Kuyie nkuó pátíri mieke
ke yē ndè ndōmmè. ³⁶Kè ti náké ke dō:
Ti dō nkéntōuní Kuyie nciētè mieke ti
paa nkó tidiití ketití, detie ndemōu kó
yetebe ketiyè bá dii benni, ³⁷nè ti bí
ì tu Mpo nè ti wūō ketiyì. Tì wàrimu

Kuyie nkuś pátíri mieke ke tú ti ntouní iwūś dieyì nè isámǵì de kó ibí ketiyì Kuyie nciētè mieke, ikuś niùbè bèè pī mmutōmmú Kuyie nciētè mieke be kpéí. ³⁸ Kè bè dō nkénduś mmuyuo nsààmù nè yetebe sààyè nè menaà mpàmmè nè mekùd ke dè duđ nyikuś niùbè Kuyie nciētè mieke. Kè ti ní kùúfí ke dèite tidiiti ti túóté dèè tu depínnè kéduś nDefiibe, ti ekè yemǵu ti yó mme ndǵori. ³⁹ Kè ikuś niùbè Anǵó bí mieke kòd mǵu ní nneínè Defiibe bè yóó cuś diì mǵnnì bè kùúfí ke dèite tì diiti kó depínnè, kè Defiibe dei de kó depínnè kó depínnè ké dè tanné Kuyie nciētè kó tidiiti kó kudieku. ⁴⁰ Tèè cīētè mieke nke Isidayeeribe nè Defiibe nǵǵrì dè be diiti kó depínnè ínke de bomè dèè tu: Tidiiti nè menaà nè mekùd nè tinentì tìl pīnnè Kuyie nciētè mutōmmú ikuś niùbè nè bèè bàa yebòrè nè bedèm-bè bè pīnnè tì mutōmmú.

Meǵme ti do dǵòmè kè dè bo yie nkè ti báá dootóo Kuyie nciētè.

Bè do kàammè Sifube bèè wète kékonní Sedisademmu

11 Sifube kó bekpààtibè bèè do bo Sedisademmu. Sifube sǵmbe bèè do bo yehékè teyè kè bèè tǵáá tété benitìbè tepítè ínke kédeite onitì omáà omáà kòo kǵte kǵmbo Sedisademmu Kuyie nheì kè besǵmbe nkpaá be ekè. ² Meǵme kè benitìbèe mǵǵ Kuyie nkó mesàà mbenitìbè bèè duś mbemáà ke bo kǵte kǵmbo Sedisademmu be kpéí.

³ Isidayeeribe sǵmbe nè ikuś niùbè nè Defiibe nè Kuyie nciētè tǵmbè nè Sadowǵǵ tǵmbè yaábí, kè bè mbo be ekè bá wè o tenkè. Nte bèè do baké baké yehaikarè ke bo Sedisademmu be yètè: ⁴ Sudaá wuǵ nkǵbe mabè nè Bensamee kǵbe mabè bè do bomu Sedisademmu.

Sudaá wuǵ nkǵbe do tú: Madadeyeedi kòo peité Sefatia, kè Sefatia peité Amadia kè Amadiaa peité Sakarii kòo peité Osia kè Osiaa peité Ataya beè do

tú Pedesi naàmùnkù kǵbe. ⁵ Sidonni weè peité Sakarii, kè Sakarii peité Yoyadibu kè Yoyadibuu peité Adaya kè Adayaa peité Asayaa kè Asayaa me ntó peité Kǵdi-Osee kè Kǵdi-Osee peité Baduki kòo peité Maseya. ⁶ Pedesi yaábí mieke beè do bo Sedisademmu ke bo benitidaabè sikǵusinàà nè sipísikud nè bèni (468) bèè tu yekǵmbò yembè.

⁷ Esaii weè do peité Itiyeedi kè Itiyeedii peité Maseya kè Maseyaa peité Kodaya kè Kodayaa peité Pedaya kè Pedayaa me ntó peité Yoeri kòo peité Mesudammu. Bensamee wuǵ nkǵbe mbe beè do bo Sedisademmu, ⁸ kényénè Kabibaii nè Sadaii kè bèe wǵnnè bemǵu kǵmbo sikǵusiwei nè sipísidé nè bèni (928). ⁹ Sikidi bire Soweeeri weè do baké de kó ditinnì kè Sennuyaa bire Sudaá ò pòkoo.

¹⁰ Ikuś niùbè mieke kè Yoyadibu bire Yedaya mbo nè Yakinni. ¹¹ Ikuś niùtì diewè Asitubu weè do peité Medayǵti, kòo peité Sadǵki, kòo peité Mesudammu kòo peité Idikiya kòo peité Sedayaa. ¹² Kè bèe yénè be naàmùntì kǵbe bèè do pí nKuyie nciētè mutōmmú, kè bèe wǵnnè sikǵusini nè sipísidé nè bèdébè (822). Madikia weè do peité Pesuu kè Pesuu peité Sakarii kè Sakarii peité Amutisi kè Amutisii peité Pedayaa kè Pedayaa peité Yedokammu, kòo peité Adaya. ¹³ Kè bèe yénè sicēì kó bekotìbè sikǵusidé nè sipísinàà nè bèdébè (242) nè Amasaii beè do tú o botí kǵbe: Imee weè do peité Misidemǵti kòo peité Asaii kè Asaii peité Asadēedi. ¹⁴ Nè behǵǵpǵmbè yekǵmbùd yembè bèè do tú o botí kǵbe Sabidieri weè do baké de kó ditinnì, ò do tú Akedodimmu bire nde.

¹⁵ Bunni weè do peité Asabia kè Asabiaa peité Asidikammu, kòo peité Asubu, kè Asubuu peité Semmaya Defiibe botí kǵbe mbe. ¹⁶ Nè Defiibe kó bekotìbè bèè do baké Kuyie nciētè towaá kó mutōmmú Sabetaii nè Yosabadi ¹⁷ Asafu weè do peité Sabudi, kè Sabudii

peité Misee, kè Misee peité Matanniya beè do 55 niité Kuyie nsā nkó iyie kè betòbè né cósúté. Kè Bakibukia ntú odèri Matanniya tebí mieke teè ò pòkoo, kéyíénè Abuda. Yedutunni weè do peité Kadari, kè Kadari peité Sammu kè Sammu ná peité Abuda. ¹⁸ Defiibe beè do bo Sedisademmu beè do bo sikousidè nè sipísini nè bènàà ndi (284).

¹⁹ De kó difónkùò beè bàa yebòrè kè beè ntú Akubu nè ò naàmùnkù kòbe beè do 5 mbo yebòrè kè beè mbo tekòtè nè sipísiyiekè nè bèdébè (172).

²⁰ Defiibe sòmbe nè ikuú niùbè nè Isidayeeribe sòmbe kè beè mbo Sudaa kòbe kó yehèkè teyè mieke bá wè ò èi. ²¹ Bèè do tú Kuyie ncíètè kó betòmbè beè do bo Sedisademmu kó dicèkari beè tu di Oferi, Tisia nè Kisipa kè beè mbè ni.

²² Asafu weè do peité Misee, kò peité Matanniya kè Matanniya peité Asabia, kè Asabíaa peité Bani kò peité Usii, kòò nni Defiibe Sedisademmu mieke, Asafu kó kunaàmùnkù kòbe mbe, beè do ni beè tu bedèmbè kó diñni Kuyie ncíètè mieke. ²³ Bèè yó mbie ndebémbén-nè, okpààti do wàrimu be yètè kényé ò yó mbè toti mèè botí mutòmú bá dii yiè.

²⁴ Sedaa naàmùnkù kou Mesesabeeri bire Petayaa Sudaa wuò nkou weè do náánè be kó diyètiri Pedesi kóo kpààti borè.

Sifube tóbè beè do í bo Sedisademmu

²⁵ Sudaa wuò nkòbe mabè beè do bo Kidiya-Adiba nè ò kó sihekesí kè betòbè mbo Dibonni nè ò kó sihekesí kè betòbè bo Yekabusedi nè ò kó sihekesí. ²⁶ Kè betòbè bo Yesuwa nè Mòdada nè Beti-Padeti ²⁷ nè Asaa-Suadi nè Bèerisebaa nè ye kó sihekesí. ²⁸ Nè Sikidaki nè Mekonna nè de kó sihekesí ²⁹ nè ã-Dimò nè Tisodea nè Yadimuti ³⁰ Sandoaa nè Adudammu de kó sihekesí nè Dakiiisi nè ò kó sihekesí nè Asekaa nè ò kó sihekesí beè

do bo Bèerisebaa bakù cànku nku kèntò kètuòkenè Inòmму kó kubiriku kubakù you bíékè.

³¹ Bensamee wuò nkòbe do bo Ke-baa nè Mikimasi nè Aya nè Beteeri de kó sihekesí nsi, ³² Annatòti nè Nòbu nè Ananniya ³³ Asòò nè Damaa Kitaimmu ³⁴ Adidi nè Siboyimmu nè Nebadadi ³⁵ Dòdi nè Anòò nè beè do tú dè beyántibè kó kubiriku.

³⁶ Kè Defiibe mabè mbo Sudaa kòbe nè Bensamee kòbe cuokè.

Bè bàtemè ikuú niùbè nè Defiibe

12 Nte ikuú niùbè nè Defiibe beè do neínè Sodobabeeri Seditieri bire nè Sosuwee kékò Sedisademmu Sedayaa nè Sedemii nè Esidadasi ² nè Amadia nè Maduki nè Atuusi, ³ nè Sekanniya nè Edeummu nè Medemòti. ⁴ Ido nè Kinnetoi nè Abiya. ⁵ Mínyaminni nè Maadia nè Bidikaa, ⁶ nè Semmaya nè Yoyadibu nè Yedaya. ⁷ Saduu nè Amòki nè Idikiya Yedaya beè do tú beè ní ikuú niùbè bembe nè be tebí Sosuwee kó dimònni. ⁸ Defiibe mieke Sosuwee nè Binnui nè Kadimiedi nè Sedebia nè Sudaa nè Matanniya nè ò tebí beè do niù iyie nKuyie ncíètè mieke. ⁹ Kè be tebí Bakibukia nè Unni kè beè mbo be ìlkè ke pí mbe kó mutòmú.

Ikuú niùbè diebè kó yeyètè

¹⁰ Sosuwee weè do peité Yoyakimmu kè Yoyakimmu peité Ediasibu kè Ediasibuu peité Yoyada. ¹¹ Kè Yoyadaa peité Yonnatanni kè Yonnatannii peité Yadaa.

¹² Yoyakimmu kó dimònni kè ikuú niùbè beè baké tinaàmùnti beè tu bie: Sedaya wèè do baké Medaya kó kunaàmùnkù kè Ananniya mbaké Sedemii kòku. ¹³ Kè Mesudammu mbaké Esitadasi kòku, kè Yoananni Amadia kòku. ¹⁴ Kè Sonnatā mbaké Meduii kòku, kè Sosefu mbaké Sebanniya kòku.

¹⁵ Kè Adina mbaké Adimmu kòku, kè Edikaii mbaké Medayoti kòku. ¹⁶ Kè Sakarii mbaké Ido kòku, kè Mesudammu mbaké Kinnetonni kòku. ¹⁷ Kè Sikidi mbaké Abiya kòku, kòd tòu mòu mbaké Minyaminni kòku, kè Pidayii mbaké Mòadia kòku. ¹⁸ Kè Sammuyaa mbaké Bidikaa kòku, kè Sonnatā mbaké Semaya kòku. ¹⁹ Kè Matennaii mbaké Yoyadibu kòku, kè Usii mbaké Yedaya kòku. ²⁰ Kè Kadaii mbaké Sadaii kòku, kè Ebeɛ mbaké Amaki kòku. ²¹ Kè Asabia mbaké Idikiya kòku kè Netanneyyedi mbaké Yedaya kòku.

²² Ikuú niùbè diɛbè Ediasibu nè Yoyada nè Yosananni nè Yadua be kó dimònni kè bè wāũmu Defiibe kó bekótfbè yètè kéntò kétuɔkenni Dariyuusi Peresi tenkè kóo kpààti diewè kó dimònni.

²³ Defii wuɔ nkòbe bèè baké bè do wāũmu be yètè okpààti dɔ̀r̀imè pátiri mieke kéntò Ediasibu bire Yosananni kó dimònni.

²⁴ Bèè do baké Defii wuɔ nkòbe bèè do tú Asabia nè Sedebia nè Sosuwee nè Kadimiedi bire nè be tebíi siì do ɔ̀ m̀bo be ìkè ke diè Kuyie nkóo niiti Dafiti kó iyie, bá wè o kó meffè ndòm̀m̀è kè bè ndiè nke sánti Kuyie.

²⁵ Matanniya nè Bakibukia nè Abudiasi nè Mesudammu nè Tadiɔ̀wò nè Akubu beè do tú bèè bàa yebòrè kó yetuo tinenti do ɔ̀ nhā yèè mieke. ²⁶ Bè do pí mbe tōmmú Sosuwee bire Yoyakimmu, Yotisadaki yaábire kó dimònni ndi. Neemii weè do tú kùmandáà kè Esitadasi tu ikuú niùti nè ikuú wā̀ti de kó dimònni.

Bè baámmè kuduotí kó dibanni

²⁷ Ti maá diì m̀nni Sedisademmu kó kuduotí kédeè, kéce nDefiibe ekési simɔ̀u mieke, ké bè náké kè bèe tíi nSedisademmu kè tí ànné dibanni kéndiè nyiyiè nke bie nyebàrè nè

tikùtidùuti nè tibómbonti, ke déúkunko Kuyie nyètiri. ²⁸⁻²⁹ Beyendèmbè bèe do maá kéfité Sedisademmu nè ditenni Nefotaa kétuóté Beti-Kidikaadi kéntò kétuɔkenè Kebaa nè Asimafeti, kè bèe tínni Sedisademmu. ³⁰ Kè ikuú niùbè nè Defiibe kè bèe wénkúnne bemáà kéwénkúnne Isidayeeribe bemɔ̀u, kéwénkúnne kuduotí nè yebòrè.

³¹ Kè n tãáté Sudaa wuɔ mmieke bekótfbè kéduú nkè bèe deke kuduotí ìnkè kè n toté yedent̀r̀è dieyè yèdéè, kè diketiriì kété kubakù youú kénwetí bè tu dè Tikùti kó dibòri. ³² Kè Osea mbè t̀nko nè Sudaa wuɔ nkó bekótfbè dikéè, ³³ Asadia nè Esitadasi nè Mesudammu, ³⁴ nè Sudaa nè Bensamæ nè Sedemii nè Semmaya. ³⁵ Ikuú niùbè mieke, kè Sonnatā bire Sakarii nto teheutè, weè yààribè tu: Semmaya nè Matanniya nè Miseen nè Sakuu nè Asafu. ³⁶ Kè bèe yíenè be tebíi Semmaya nè Asaðeedi nè Midadaii nè Kidadaii nè Mahaii nè Natanneyedi nè Sudaa nè Ananni. Kè bèe nto debémbénnè nè siheú Kuyie nkóo t̀nti Dafiti do d̀d̀ dè. Ikuú wā̀ti Esitadasi weè do ni de kó dit̀nni. ³⁷ Bè t̀uɔke diì m̀nni dibòri bè tu di tebinte kó dibòri, kéyóu kuduotí kétúnne yedetisákè yèè k̀r̀imè Dafiti kó dicɛkarì diì s̀i ntekpààticífètè, képèèté kétuɔke dibòri menie nkperi diyie ỳeǹi kèè bíékè.

³⁸ Kè dident̀nni dérii kété kubakù c̀nku bíékè, m m̀mmuɔ nkè nní mbè t̀i. Kè Sudaa wuɔ nkó bekótfbè dikéè s̀nni n neinè, kè tí tuɔke fepèèp̀unnétofe kó dibòri kuduotí p̀kè dè, ³⁹ késwoté kétuɔke Efadaimmu kó dibòri nè Yesanna kperi, nè bèe tu di siỳi kperi, késwoté kétuɔkenè Ananæedi kó didènni nè bèe tu di tek̀ùtè kó didènni, képèèté kétuɔke ipe kó dibòri ke káá mbebaribè kó dibòri. ⁴⁰ Kè yedent̀r̀è yèdéè tuɔke Kuyie ncífètè kéta, kè m múnke bèe neinè nè bebeémbè kó dit̀nni kòbe mabè bèè

do n neínè. ⁴¹ Kè ikuś niùbè Ediakimmu nè Maaseya nè Minyaminni nè Miseen nè Ediyoyennaii nè Sakarii nè Ananniya kè bè eu siheú. ⁴² Kè Maseya nè Sem-maya nè Edeasaa nè Usii nè Yoananni nè Madikia nè Edammu nè Esee kè bè diè, kè Sisidasia bè ni.

⁴³ De yiè kè tí fíé iwūō péu Kuyie nkémbo diwèi mieke. Kuyie nkuù do tí duś diwèi de yiè, benitipòbè nè ibí kè bè nyānku Sedisademmu, bèè bo medétimè kè bè nyo bè íftimè.

Ikuś niùbè nè Defiibe bè dò nkénte dè

⁴⁴ De yiè kè bèè tāāté benitibè kè bè bo mbaa tidieti kécúu tidiiti bè pāā ntì Kuyie nnè tidiketiti nè depíinnè bèè bo depaa ke kuuti bè dò nke níí duś ndè ikuś niùbè nè Defiibe kpéí. Benitibè do pénsirimu Defiibe nè ikuś niùbè bè pí mmùù tōmmú. ⁴⁵ Kè bè mpí nKuyie ntōmmú ke dōori mewénkùmè kó ikuś benitibè, bembe nè beyendèmbè nè bèè bàa yebòrè bè do tú nKuyie nkóo tōnti Dafiti nè o bire Sodomōō bè do dōú ndiì niù ndi, ⁴⁶ kétúóté Dafiti nè Asafu be kó dimònni bèè niù iyie mbè do bomu ke níí nni beyendèmbè kè bè dèúkunko Kuyie nyètiri ke kù sántí. ⁴⁷ Sodobabeeri kó dimònni nè Neemii kperi Isidayeeriibe bemōu do duōmmu bè dò nkéduś ndè bedèmbè nè bèè bàa yebòrè bá dīi yiè, kédeì dèè tu Kuyie nkperè kéduś nDefiibe kè bèè deì ikuś niùbè Anōō yaabí kperè kè bè duś.

**Neemii do wète kètúntemè
Kuyie ntōmmú**

13 Meimè bè kàammè Mōyiisi wāri ìi kuś káyà tí wārimè ke tú Amōniibe nè Mōabiibe bè bá nkóké Kuyie nkōbe kó ditinnì bitì nè bè bo mbomè. ² Ke yé bè do í comè Isidayeeriibe ké bè pā mudii nè menie, beè Mōabiibe beè do yietí Badammu, kòo bōnté kuśinkù Isidayeeriibe kè ti Yiè nKuyie nceete de

kó kuśinkù kè kùu naá mmesàà. ³ Bè kàa ndiì mōnni Kuyie nkuś pátiri kè Isidayeeriibe dènnè be cuokè bèè kó dimàà í tú Sifube weti weti.

⁴ Dè do sś nyikuś niùti nhEdiasibu weè baké Kuyie ncíètè kó tidieti. Ó né do me ntaunnèmè Tobiya ⁵ kòo ò duś nkudieku makù bè do āā kù yepārè bè pāā nyè Kuyie nnè ku cíètè kó tinenti nè depíinnè bè do sś nōsté dè kéduś nKuyie, tidiiti nè menaà mpāmmè nè mekùō bè do dò nke níí duś ndè Defiibe nè beyendèmbè nè bèè bàa yebòrè nè dèè do tú ikuś niùbè kperè.

⁶ De kó dimònni dè do sś mmí nNeemii n yí bo Sedisademmu ke yé okpàati Aditakisesi kpàti benni sipisitaāti nè yèdéè mieke n do kōtemè o borè Babidōnni kè ti dò yewe sām pó kòo m pā kuce kè n wēteni Sedisademmu. ⁷ Meimè n yāmè meyei Ediasibu do dōdōmè kéduś nTobiya Kuyie ncíètè kó kudieku makù. ⁸ Kè dè n yonke mediè, kè n denne Tobiya kó tinenti timōu de kó kudieku mieke, ⁹ kéduś nkè bèè kù dōō mewénkùmè kó ikuś. Kè n tōni Kuyie ncíètè nenti nè yepārè bè kù pāā nyè nè tihúúnti kéwēte kētanné ku mieke.

¹⁰ Kè n keè bè ténke í duōmmè Defiibe bè do dò nké mbè duś ndè, bembe nè bedèmbè kè bè cíété ke kùōtí be paa nke yóu Kuyie ntōmmú. ¹¹ Kè n kpannè bebeémbè mùù kpéí nte kè bè yóu kè Kuyie ncíètè kó mutōmmú do, kédeè kētíí nDefiibe kéduś nkè bèè sōoté be tōmmú. ¹² Meimè kè Sudaa kōbe bemōuu ndei be kperè bè mōke de kó depíindè ke āā Kuyie nkó yebuō. ¹³ Kè n tāāté ikuś niùti Sedemia nè ikuś wāāti Tisadōki nè Pedaya Defii wuō nkou, kè Matanniya bire Sakuu kó debire Annani nhò teén-nè, bè do bè yému kè be dōōrimè sié, kè m bè duś mmutōmmú kè beè nte bè bo ntotimè tidiiti be tebíí.

¹⁴ Áú! N Yiè nKuyie nha báá yè n kpéí nè m pí mmùù tōmmú sàdmù a cíètè mu kpéí nnè n túnnèmè a kuś.

¹⁵De kó yewe mieke bake kè n yà benitìbè Sudaa èi mieke kè bè nàù fńyĩ kó yebe diyetitùò mieke teòmputè yìè kè betòbè tɔu tidiiti ke deenko be sām-marimúbè nè menaà mpàmmè nè fńyĩ kó yebe nè fikìè kpeye nè tinenti teti péu ke kũũnnè Sedisademmu, kè m bè cau nke dò bè bá nfiiti be potanti teòmputè yìè. ¹⁶Kè Tiiri èi kòbe bèè bo Sedisademmu kè bè touní siyĩ nè tipotanti tibotí tibotí ke fitinè Sudaa kòbe Sedisademmu mieke teòmputè yìè. ¹⁷Kè n kpannè Sudaa kó bekótífbè ké bè nàké ke dò: Di dɔɔri ba mbotí nku ke sɔnkũnko teòmputè kó diyìè? ¹⁸Dè í dò ndi yembè do me ndòò, kè Kuyie nduó nkè meyei nti do, tínti nè ti èià? Di sɔnkũnko dīi m̀nni teòmputè kó diyìè di dɔke fĩnko Kuyie mmieke nke Isidayeeribe ínkè. ¹⁹De m̀nni ndi n duómme kè bè níi kpetínnè Sedisademmu kó yebòrè kuyuoku kè dèe wenté teòmputè, kémbaanè teòmputè bo pèètémè kè bè né yè kpeté, kè n deite n kòbe mabè kébanne ké bè nàké ke dò bè báá yie nkè tipotanti matii tanní di-hei teòmputè yìè. ²⁰Kuce mèmáá ndi yoo m̀démè n yàmè bepotambè dènnemè be potanti kékénnè kuduotí fɔnkúò. ²¹Kè m bè kpannè ke dò: Dè dòmme kè di kèínnè kuduotí? Kè di dè yìè n yóó di pímmu. De kó diyìè nè yewe yèè kpaaní òm̀òu ténke í nyènnè tipotanti teòmputè yìè. ²²Meñme n nàkémè Defiibe ke dò bèè dɔò bemáá mewénkùmè kó ikuú kékɔte kémbaa yebòrè kè dèe yie nkè bè báá sɔnkũnne teòmputè kó diyìè.

Nè de kpéí, áú! Kuyie nha nyé n kpéí, f́ nwèè tu osàù, á n kuú mmesémmè.

²³Meñme n yàmè Sifube mabè tùókémè Asidodiibe nè Am̀oniibe nè M̀oabiibe mieke benitipòbè. ²⁴Kè bèmabè nàá nhAsidotiibe kó tináànti kè betòbè nàá ntiteti, bá bè ténke í nàá nSifube kó tináànti. ²⁵Kè m bè kpannè mediè ké bè bonté kusɔnkú, képuotí besúkùbè kéfɔri be yùti, kéduó nkè bèè parikè kéyú Kuyie nyètiri ke dò: Ti í yóó bè duó nti kó besapàmbè kè bèè puó mbe bí, ti me nyí yóó tùóké be kó besapàmbè képuó nti bí yoo tí bè puoke ti m̀ómm̀m̀be. ²⁶Kè m bè nàké de kó meborime mèè bómme Sadom̀ò wèè do tú Isidayeeribe kóo kpààti, ibotí tei im̀òu mieke okpààti m̀òu do í bo wèè ò m̀annè tikpàti Kuyie ndo ò dóm̀u kóò d̀òò okpààti kòò mbaké Isidayeeribe bem̀òu. Nè memme kè benitìbè ibotí tei kòbèè ò tèntè kòò yeténè Kuyie. ²⁷Kè m bè kpannè ke dò: Ti ténke í dó kékéè kè di dɔɔri meyei ndiemè mie mbotí ke tóú ibotí tei kó benitipòbè ke caàri Kuyie nyètiri.

²⁸Dè do ś ikuú niùti diwèè Ediasibu bire Yoyada po Sám̀badaa Odoniibe botí kou kóo sapàà nwe, kè nh ò bèti m borè.

²⁹Kuyie nha nyé de kó benitìbè kpéí bèè do càke a yètiri nè a tómmú, kètɔte metaummè a do d̀ònnèmè ikuú niùbè nè Defiibe.

³⁰Meñme m bè d̀òmmè mewénkùmè kó ikuú kéwète kékanne ikuú niùbè nè Defiibe bá wè o tómmú. ³¹Kè n wète kéduo mmeffè ti yóó ntouni mèè botí ideí Kuyie ncíètè nè tidipànti.

Kuyie a nyé n kpéí ké n dɔò mesàà.

Esitëe

Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

De kó dipátíri ti náá ntìi do dɔ̀ tì nti Perisi kó ketenkè be kó dihei bè tu di Susi di mieke Sifube do kè tu dii m̀nni tidaati. Oniti m̀u bè tu wè Amaa kòò í ndó Sifube kénwanti ò bo yímè kè bèe kuw Sifube bèè kè bo.

Sifube kóò sapàà mm̀u bè tu wè Esitëe kòò ke naá nhokpààti pokù, wèè do ti nàké okpààti kénte kè bè í nkùw Sifube bèè do bo be ei mieke. Nè Kuyie nkó meteemmè kè bèe kuw Amaa kè Sifube cooté.

Di mpátíri náànti duś ke d̀mmè

1. Bè tããtémè Esitëe kòò bo naá nhokpààti pokù 1:1-2:20

2. Esitëe coommè Sifube 2:21-7:10

3. Sifube pèitemè be dootitòbè 8-10

Okpààti Asuyeduusi ànnémè dibanni

1 Asuyeduusi tu dii m̀nni okpààti ke baké Ĕndi nè Etiopii itempè ntekòutè nè sipísidè nè iyiekè (127), ²ke kari diheidiè Susi mieke nke. ³O kpàti benni tããnni kòò ànnè dibanni, kényú benitidiebè nè minísiybè nè iwēi yembè Perisi nè Medii kɔ̀be nè kùmàndáàbè, ⁴kédennení tikpààtinenti nè tinenti teti tii m̀eti, kè de kó dibannii m̀nte kèmmake betààbè bèku. ⁵De kó dif̀nkúò kòò yú diheidiè Susi kɔ̀be bem̀u, bekperibè nè bec̀ribè, kèánnè dibanni o c̀tètè towad kè di mm̀ake yewe yèyiekè. ⁶Kòò núnne tiyaàpéfiti nè tii d̀ nnúúsi nè tiwũ̀ti, kécátínnè demámánnè mesɔ̀ nkperè, kédúú nkè bèe pítínnè yetákpèrè kó yesànkè, kédennení mesɔ̀ nnè timáti péfiti kó yedúú kédúú mbe ce dè ke dàri yetápiè nè yewũ̀yè nè yes̀yè. ⁷Bè do ỳnnè ìi b̀òòke menaà nyi do tú mesɔ̀ nkpeyi nyi ke cã́ nyibotí ibotí, kè menaà

nsú kè bè toti benitibè bem̀u. ⁸Bá wè kòò nỳ nhò d̀mè, ke yé okpààti do nàkémè o t̀mbè ke d̀ bè nduò mbá wè ò d̀mè. ⁹Kòò nitipokpààti Fasitii me ntó àã benitipòbè dibanni okpààti Asuyeduusi c̀tètè.

Okpààti pokù Fasitii yetemè o d̀u kpeti

¹⁰Diyiè yíènni yiè kòò kpààti yà menaà nkòò yèmmèe cáté, kòò yú bè f̀mmu bè kè bè pí ntekpààtic̀tètè mieke mutòmmú, bèè tu: Mɛumaa nè Bisitaa nè Adibona nè Bikitaa nè Akakitaa nè Setaa nè Kadikasi. ¹¹Ke d̀ bèe kɔ̀te kényúni onitipokpààti Fasitii kòò nhókè dikpààtipii kékɔ̀tení kèbenke o wenniku benitibè nè benitidiebè ke yé ò wènimè mediè. ¹²Kòò kpààti t̀mbèe kɔ̀te kénáké Fasitii kòò yete ke í nk̀te, kòò kpààti mieke peike mediè. ¹³Kòò yú meciì nyembè bèè yé ikuú nè tibeénti kè bèe tíi nho borè. ¹⁴Bèè tu Kasena nè Setaa nè Adimata nè Tasisi nè Medesi nè Maaseonaa nè Memukāā beyiekè bè do tú Perisi nè Medii kɔ̀be mbe, bèè do baké dihei ìikè ke tũ nhokpààti. ¹⁵Kòò kpààti bè beke ke d̀: Ti d̀ nkédáà ba onitipokpààti Fasitii wèè yete n t̀ nkè bè ò nàké tì?

¹⁶Kè Memukāā náké okpààti nè minísiybè ke d̀: Onitipokpààti í ànnè okpààti máà ndi ifei, wè ì ànnèmu minísiybè nè benitibè bem̀u, itempè nyim̀u. ¹⁷Benitipòbè bem̀u yóò kèemu okpààti yumè onitipokpààti Fasitii kòò yete ke múnke nyetírí be daabè kpeti, ke tú okpààti do yu o pokù kòò yetemu. ¹⁸Perisi nè Medii kóò minísiybè pobè yóò tì kèemu kétúóté de kó meborime kényetírí be daabè kpeti, ke fínko be mieke. ¹⁹Okpààti, kàa bo yie nha wāri yepáte kédenne Fasitii kéwáà nhot̀u wèè ò pètè, kòò c̀uté o f̀t̀iri kè de kó tináàntii wāri Perisi nè Medii kuś pátíri mieke bá òm̀u báá na kè tì cèètè.

²⁰ A tenkè diekè kemou kabe bo keè dii mōnni a dōò tì bá wèè nitipòkù bo nyíé nho dòu kpeti, bá kòò de u yoo ò kēñni.

²¹ Kè de kó tináàntii narike okpààti nè minísibè kè bèe yie Memukāā kpeti.

²² Kòo wāri yepáte itempē nyimou bá kùù botí, ku wārii dòmmè nè ku náànti ke dō, bá wèè nitiddù mbaké o cîètè ke tè náá nho botí náànti.

Esitèe naámmè onitipokpààti

2 Kè dèe mōnte kòo kpààti miekee do, kòo dentení Fasitii do dōò dè nè bè do ò nàké tì. ² Kòo kpààti tōmbè dō: Tí waánnè okpààti besapàmbè bèè wenni ke mu nyí yé benitidaabè. ³ Okpààti á dei benitibè a tempē nyimou, kè bèe tãátè besapàmbè bèè wenni kè bè tanné tenitipocîètè diheidiè Susi, kè Ekee ndake be kpéí nke bè duú ndèè bo wénkúnne be kōnti. Ekee do tú bè fōnte wènwè kòò pí ntekpààticîètè mieke mutōmmú ke baa benitipòbè. ⁴ Kè bè dō: Okpààti, a bo pénsiri wèè sapàà mbe mieke kòo cōuté onitipokpààti Fasitii fītīri.

Kòo kpààtīi yie nde kó tináànti.

⁵ Ke s̄ nSifu mōu bo Susi diheidiè kòo yètīri tu Maadosee Yaii bire, Simmeii nè Kiisi be yaàbire Bensamee wuō nkou.

⁶ Nebukannesaa do na Sedisademmu kēpímmú bèmbè kékōnnè. Bè do pí mēmme Yekonnīya Sudaá kóo kpààti.

⁷ Ke s̄ nhEsitèe yembè ku kè be tebite Maadosee ò tūóté ke bonè. Esitèe do wenni mediè mme.

⁸ Bè duú ndii mōnni tináànti kè bè ntōuní besapàmbè Susi diheidiè, kè Esitèe nkóké de mieke kè bèe bè duú nhEkee wèè bàa benitipòbè, kòo ndake be kpéí.

⁹ Kòo pénsiri Esitèe mesàà nkòò duú ndèè bo wénkúnne o kōnti, kè nhò duú mmudii, kètãátè benitipotōmbè bèyiekè tekpààticîètè kóò duú, kóò tanné teni-

tipocîètè sààtè. ¹⁰ Esitèe do í nàké ò tumè Sifu ke yé Maadosee do ò tiémmè ke dō ò báá nàké. ¹¹ Yewe yemou kè Maadosee ní nfiri tenitipocîètè ke bo yà Esitèe kōn-naatí nè bè ò dōòrimè.

¹² De kó besapàmbè do mōke dibenni ndi ke wuò ke panti. Bè do keté kè bè duú mmíri kó mekùù mme betãábè bèkuú kpéí, kè bè yíè tūdààri nè deterè dèè wénkúnko tikōnti, bá wèè sapàà nkòo ndò nkékote okpààti Asuyeduusi borè, ¹³ kè wèè sapàà nkōri bèe ò duú nhò dō kēntō dèè kó dimàà. ¹⁴ Bè do s̄ kote kuyuoku nku okpààti borè, kè dèe wenté kè bèe bè kōtenè tenitipocîètè tetè Sasikaasi bàa dè okpààti pocîè. Sasikaasi do tú bè fōnte wè nwe kòò pí ntekpààticîètè mieke mutōmmú ke baa okpààti pocîè. Omōu s̄ í nwète okpààti borè kè dè í tú okpààti wèè ò dō koò yu.

¹⁵ Dè tūòke dii yíè Maadosee tebite Abikaii do ku kòo tūóté dèè bire Esitèe bo kōtemè okpààti borè, bá wenwe í mbeke dèmarè kè dè í tú Ekee do yē nhò ntō dè. Kè benitibè bemouu pénsiri Esitèe.

¹⁶ Kè bèe ò tūóté kékōtenè okpààti Asuyeduusi borè tekpààticîètè o kpàti benni yíènni, dibenni kóo tãnkù pínwè, bè tu wèè tãnkù Kisideu[¶] betãábè tepítè nè odéri nè otãākètiwè de cuokè nke (mewaanáà nnè tããpò de cuokè).

¹⁷ Kòo kpààtīi pénsiri Esitèe, kè nhò dō kè dè pēētè benitipòbè tōbè nè besapàmbè, kòo ò dō ndikpààtipīi kòo cōuté Fasitii fītīri.

¹⁸ Kòo kpààtīi ànnè dibanni Esitèe kpéí nkéyú benitidiebè nè minísibè kēpaa ndampòò o tempē nyimou, kēpāmmú yepārè nè diwèi.

¹⁹ Kè bèe wète kētíi mbesapàmbè kuce medérímè kè Maadosee mpí mmutōmmú tekpààticîètè. ²⁰ Esitèe do í nàké ò bonní dè nè o botí kéndōnnè Maadosee do ò

[¶]2:16 *Kisideu*: Bè do kaa mmèè botí be kó betãábè nè ti kaammè yíè ndè í wè. Be kóo tãnkù Kisideu berínè ti kó

nàkémè, kòò tì yie nkéndò nhò kpáá ke bo o cîètè.

**Bè do dómè kékuo okpààti
kè Maadosee bè dáa**

²¹ Diyiè mari kè Maadosee mpí nho tōmmú tekpààticîètè kè Bikitāā nè Tedeki bedé kè bè tu bè fōmmu bè kè bè pī ntekpààticîètè mieke mutōmmú ke baa tekpààticîètè bòrè, kè be miekee peike okpààti kè bè ndó kóò kù. ²² Kè Maadosee tì kèè kénáké Esitee, kè Esitee tì nàké okpààti nè Maadosee kó diyètiri. ²³ Kè bèe fié tináànti ke nsó nti tu timōmmōnti, kè bèe bè pī mbedé, kécó nyidei, kēwāri de kó tináànti diheikēmpátiri mieke okpààti ìikè.

Amanni dómè kékuo Sifube

3 Kòò kpààti Asuyeduusi déúkūnne Amanni Amedata bire, Akaki yaábire, kóò níí ndeyiikè kòò mbaké miníisibè bemou. ² Kè tekpààticîètè tōmbè bemou nninku ke dōuo Amanni ìikè, kè Maadosee weè máa yete. ³ Kè betōmbè tōbèe ò beke ke dō: Dè dōmme kàa yete okpààti duó ndii nùù? ⁴ Kè bè mbékú Maadosee yewe yemou. Kòò dō: N tú Sifu nwe, kè bèe tì nàké Amanni ke bo yà Maadosee bo nkpaá sáké. ⁵ Kè Amanni yà Maadosee yetemè ke í ninku ke dōuo o ìikè, kòò miekee peike. ⁶ Kè bèe ò nàké Maadosee tùmè Sifu, kòò nsó ndè í sànnè ò bo wè nkuwè omáà, kéndó kékuo Sifube bemou bèè bo okpààti Asuyeduusi tenkè. ⁷ Okpààti Asuyeduusi kpàti benni tepíítè nè didèri, otànkù ketiwè, bè tu wèè tànkù Nisāā⁸. Kè Amanni bō nyipāādíífti ke bo yà wèè tànkù nwe nè dii yiè ndi ò yóò pímmè o

tōmmú, kè idíífti do dibenni tànkù tepíítè nè odéríwè, bè tu wèè tànkù Adari^{**}

Amanni dómè bèe ku Sifube bemou

⁸ Kè Amanni nàké Asuyeduusi ke dō: Kubotí makù kuù bo a èi kó itempè nyimou kè ku borime cáá, mè í dōnnè ibotí tei kōme, kù í yie nyikpààtikú. Okpààti báá sōnté keyóu kè dè mbè dō mbāmūu. ⁹ Okpààti kàa tì pēnsiri wāri dipátiri kè bèe bè kù. N yóò duómmu idíífti cidóòbè sikoupiókousitāāti (300000) kè miníisibè ì tanné dikpààtitou.

¹⁰ Kòò kpààtii úté o māmáá nkéduó nhAmanni Amedata bire Akaki yaábire Sifube dootitō. ¹¹ Kòò kpààti dō: Bá n duó nyidíífti, n da duómmu de kó benitibè, dōò bè a dómè.

¹² Kè Amanni nàké kè bèe wāri yepáte kéduó nhokpààti tūmbè nè kumandáàbè bèè baké itempè, nnè ibotí kó bekpààtibè, kēwāri bá kùu botí nè ku náànti nè ku wārii, bè náá nti bè èi mieke, kédeè ke íkú be nou nè okpààti yètiri ke íkú o cannimè, kéduó mbèè baké itempè nyimou nè ibotí kó bekpààtibè. ¹³ Kè bèe tō nyetōrè kè yèe kōtenè yepáte itempè nyimou kè bè bo ku Sifube bemou páíí, ibí nè bekótibè nè benitipòbè diyiè dimáá, dibenni tànkù tepíítè nè odéríwè diyiè tepíítè nè ditāānni ndi bè yóò bè kuwè kéheí be kperè. ¹⁴ Kè bèe cōuté dipátiri bá kùu tempè nképīéké kè bè bo nyé de kó diyiè kébáátí. ¹⁵ Kè yetōrèe íté mecāā nképíté tináànti diheidiè Susi mieke, kòò kpààti nè Amanni kè bembe kari ke yò, nkè dihei dimou yèmmè cààrè.

§3:7 Nisāā: Bè do kaa mmèè botí be kó betāābè nè ti kaammè yíe ndè í wè, be kóò tànkù Nisāā berínè ti kó betāābè otāānwè nè onaanwè de cuokè nke (tibénti nè dinótōōri de cuokè).

**3:7 Adari: Be kóò tànkù Adari berínè ti kó betāābè odèri nè otāānwè de cuokè nke (dewannè nè tibénti de cuokè).

**Sifube yèmmè cààrèmè
kè bèe boú dinùù**

4 Maadosee tì kèè diì m̀̀ǹǹi kékèté o yaàbòrì kédáátí kufò̀̀t̀̀nkù kèpũ mmutápeí nkénkuò mmediè nke firì diheì, ²ke bii tuòke tekpààticìètè kèncómmú ditowaà ke yé bè 55 í ndáátímè meyeñcaàrimè kó tiyààti kéta tekpààticìètè. ³De kó tináànti do tũ̀̀ke ì̀̀ tempè, nkè Sifube tì kèè be yèmmè do cààrèmu kè bè mboú yenð ke dáátí tífò̀̀t̀̀nti kèpũ mmutápeí.

⁴Kòo nitipokpààti Esitee nitipotò̀̀m-bè nè bè f̀̀mmu bè kè pĩ nho t̀̀mmú tekpààticìètè mieke kè bèe tì nhò nàké kè dèe caàrè o yèmmè mediè. Kòo waá ntiyààti kédúònkò kè Maadosee bo dáátí kèyóu kufò̀̀t̀̀nkù, kòo yete. ⁵Kè Esitee yu Ataki bè f̀̀nte wè kòò pĩ ntekpààticìètè mieke mutò̀̀mmú, kòo kpààti wè nhò duó nkòo bo mpí nho t̀̀mmú, kòò t̄ nke d̄ wèe beke Maadosee kèyà dè d̀̀mmè nè mùù te. ⁶Kè Atakii yeroo kèyà Maadosee tekpààticìètè towaà. ⁷Kè Maadosee ò nàké demòu nè Amanni yè nhò bo tan- né ì̀̀ dífí dikpààtit̄ou kénsà kè bè kùò Sifube bemòu. ⁸Kè Maadosee duó nhAtaki dipátíri bè wári di Susi ke bo kuò Sifube kó dimàà, ke d̄ wèe di duó nhEsitee kòò nàké dè d̀̀mmè. Kòo k̄te kébán- t̄e okpààti o botí k̄be kpéí. ⁹Kè Atakii w̄te kénáké Esitee Maadosee ò nàké tì. ¹⁰Kè Esitee d̄: W̄tooo kénáké Maadosee ke d̄: ¹¹Benitibè bemòu nè okpààti t̄m- bè nè bèè kó dimàà bo o temp̄ ny- imòu bè ȳmu ikuó t̄mè òmòu báá ta okpààti cìètè kòò í ò yu, kè wèe ta bèe ò kùò, okpààti bo youte wè kupààti mesòò nkòku wèe máá bo n̄fò̀̀. Dè m̀̀ke yíe nhotànkù nwe okpààti n yumè. ¹²Kè bèe nàké Maadosee Esitee yè mmù. ¹³Kè Maadosee t̄nnòò tináànti ke d̄: A yè- mè bá ndò nha bo cooté amáá a bo m̀̀e kpéí nhokpààti cìètè. ¹⁴Kàa cìèkè

ke í béi, nSifube yóó p̄tému meteem- mè kupíkù tekù kécóoté, kàa kú f̄ n̄e a cìètè. Kè dè yèmmè meháárimè mie nkpeí nke a naámmè okpààtipokù. ¹⁵Kè Esitee t̄nnòò Maadosee ke d̄: ¹⁶K̄te k̄tíí nSi- fube bemòu bèe bo Susi kè dí boú dinùù n kpéí nyewe yètààti, keyènkè nè kuyie, di báá di mucìè, di báá yá menie. M múnke yóó boúmu nè n nitipotò̀̀mbè. Bá nè ikuó me mbomè n yóó k̄temu okpààti borè, kè m bo kú, n kú. ¹⁷Kè Maadosee k̄te kédòò Esitee ò nàké tì.

Esitee k̄temè okpààti borè

5 Bè boú memme dinùù kédeè, diyie t̄ánni yie kè Esitee dáátí tikpààtipoyààti k̄taroo tekpààticìètè kudànkù, kécómmú k̄wetínné okpààti k̄ari kùù dieku b̀̀rì ke s̄ nhokpààti k̄ari o kpààtik̄ari ke wetí dibòrì. ²Kòo kpààti yà onitipokpààti Esitee kòò còmmú kudànkù, kòo yie nkòò youte kukpààtipààti mesòò nkòku, kè Esitee taroo kékááké ku yómmè. ³Kòo kpààti ò beke ke d̄: Esitee, a d̄ ba kè n dè nda duó, mbá n kpàti kó dikéè! ⁴Kè Esitee d̄: Okpààti n da ànné dibanni ndi. Kàa bo yie nè Amanni dí k̄tení yie n cìètè kédí.

⁵Kòo kpààti t̄ nke d̄: Bèe nàké Amanni kòo k̄tení mecāā nkè bèe k̄te bedé Esitee bè yu diì banni. ⁶Bè di diì m̀̀ǹǹi kédeè kòo kpààti beke Esitee ke d̄: A d̄ ba kè n dè nda duó? Bá n kpàti kó dikéè m bo da duó. ⁷Kè Esitee d̄: Okpààti n d̄ tì tu: ⁸Kàa yie nke bo n d̄ò mesàà nha naa w̄tení nè Amanni kè dí di n cìètè kè n da nàké n d̄ tì.

**Amanni cìèkémè kudúú ke
bo c̄s̄ mMaadosee**

⁹Mēmme ke Amanni nyetini Esitee cìètè kè diwèi ò bo kòo yèmmè naati mediè nkòo yà Maadosee kòo k̄ari tekpààticìètè towaà, wè í nyitè ke còmmú, ò mè nyí benke fededíéfè mafè,

kè Amanni miekee ò còuté mesàà. ¹⁰ Kòò minné kékò nkétíí nho néposààbè nè o pokù Sedesi. ¹¹ Kòò bè kàmmu o kpàtì màmè nè o bí nè okpààtì ò tãatémè ke níí mbetòmbè nè miníisibè bemou ìikè tikpàtì mieke. ¹² Ke dò: Mí nwe onitipokpààtì Esitee yumè nè okpààtì kè ti wènné ke di o ciétè, kòò wète ke n yu nanke nè okpààtì kè ti kòri. ¹³ Dendè kó dimàà í n naati kè nsá kè Maadosee Sifu kpaá ke pí ntekpààticiétè mutòmmú.

¹⁴ Kòò pokù Sedesi nè o népobè bemou ò nàké ke dò: Cíéké kudú kè ku okùmè mbo métiribè sipísidé nè bènùmmù, kàa yè dikúnweñni ke náké okpààtì kè dí cós mMaadosee ku ìnkè, kàa na kékote dibanni nè diwèi.

Kè de kó tináàntii narike Amanni.

Bè dèúkùmmè Maadosee ke kékùnnè Amanni

6 Dè yiè kè inu nyete okpààtì Asuyeduusi de kó keyènkè, kòò duó nkè bèe túóténí diheikèmpátíri bè wáù dii mieke tii kó dimàà dòòri. Kòò duó nkè bèe di kàa nho ìikè. ² Kè bèe kaa Bikitana nè Tedeki bèè do tú bè fímmu bè kè bè pí ntekpààticiétè mieke mutòmmú, ke baa tekpààticiétè bòrè kéndó kékua okpààtì kè Maadosee bè dáa nkè bèe wári ti. ³ Kòò kpààtì dò: Kè bè né ò dòò ìmme sàà nke dèúkùnnè o yetiri de kpéí? Kè bè dò: Bè í ò dòò mùmamù.

⁴ Kòò kpààtì dò: We mbo kudànkù? Dè do ś nhAmanni wèè taroo ke bo náké okpààtì kè bèe cós mMaadosee ò ciéké kùù dáu. ⁵ Kòò kpààtì tómbè dò: Amanni nwe. Kòò kpààtì dò wèè tanní.

⁶ Kè Amanni taroo kòò kpààtì ò beke ke dò: Bè òò dòò ba onitì okpààtì dó kédéúkùnnè wè nè o yèmmè memou? Kè Amanni dò nè o yèmmè mieke okpààtì yóó déúkùnnè wè kè dè í tú mí! ⁷ Ke dò: Kòò kpààtì dó kédéúkùnnè onitì ⁸ wèè ò dátinné dikpààtiyaàbòri ò daati di, kòò dèe ntesàntè ò dèkù tè, kòò òò

ndikpààtìpìi, ⁹ kédúó nkè miníisì mòu dátinné de yiè tikpààtiyaàtì, kòò dèe ntesàntè kòò fiténè diheì, kèmpìèkù ke tú: Kòò kpààtì dó kédéúkùnnè onitì ò òò ò dòò mie mme.

¹⁰ Kòò kpààtì náké Amanni ke dò: Mecā nkétúóté diyaàbòri nè tesāntè kè mè dòò Sifu Maadosee wèè bo tekpààticiétè towaà, a báá súú ntimatì a béi ntì.

¹¹ Kè Amanni túóté diyaàbòri kédátinné Maadosee kòò dèe ntesàntè kénfirinné diheì ke tú: Kòò kpààtì dó kédéúkùnnè onitì ò òò ò dòò mie mme. ¹² De kó difònkúò kè Maadosee kò ntekpààticiétè, kè Amanni nkünti mecā ke kánkè kuyààkù o ìikè nè ifei, ¹³ kénáké o pokù Sedesi nè o népobè dèè dòò. Kè bè dò: De kòò Maadosee a di wèè ìikè ifei ò tu Sifu nwe, a í yóó na kédòò tìmatì, a òke yóó yé kédimu ifei.

¹⁴ Bè kpaá ke me nnáá nkè bè fímmu bè kè bè pí ntekpààticiétè mieke mutòmmú kè bèe tuokoo kòò túóté mecā nkékòtenè Esitee cie, wenwe nè okpààtì kè bè bo di Esitee bè bènné mùù dii.

Bè còómmè Amanni kudáù

7 Okpààtì nè Amanni kè bèe kote Esitee cie mudii. ² Diyiè déri kè bèe di kédèè kòò kpààtì dò: Onitipokpààtì Esitee a dó ba? Bá n kpàtì kó dikéè m bo ti nda duó.

³ Kè Esitee dò: Okpààtì kàa bo yie nha yóu kè nní nfòù mí nnè n kòbe. ⁴ Bè ti fitému mí nnè n kòbe ke yóó ti ffé. Kè bè do nti fité ke ti bo ntú ntidaati n na bá mbéi nkébénné kè nda kòónnè f́ nhokpààtì.

⁵ Kòò kpààtì Asuyeduusi dò: Wen-ninwe wèè totí meyèmmè memme, de yiè mbore?

⁶ Kè Esitee dò: Ti kpantídèntòù, ti dootitòù tu Amanni nwe onitiyonkuwe.

Kè kufówaá nhauté Amanni okpààtì nè o pokù be ìikè. ⁷ Kòò kpààtì mieke

peike, kòo íté dende bàmbà nkéyè tekpààticiètè towaà, kè Amanni nkpaá ke báá nhEsitee kòo bo yóu kòo nfòu. ⁸Kòo kpààti nwētíní bè do yo ndè, kén-só nhAmanni do Esitee duó dii dṣù ínkè. Kòo kpààti kuónko ke dṣ: De kóo niti dṣ kṣí m poku nwe kéduónè n nṣnfè mieke n ciètè!

Ò kpaá ke me nnáá nkòo tṣmbèè bou Amanni ìikè kuyààkù. ⁹Be mieke kè Adibona dṣ: Okpààti Amanni ciéké kudṣú nku ke bo cṣó mMaadosee wèè do da deeté, kè ku okùmè bo métiribè sipísidè nè mènùmmù. Kòo kpààti dṣ: Cṣónnè Amanni ku ínkè.

¹⁰Kè bèè cṣó nhAmanni kudṣú ò do ciéké kù, kòo kpààti mieke do.

Okpààti duómme dinùu Sifube

8 De kó diyèè ndi okpààti Asuyedu-usi duómme Esitee Amanni Sifube dootitòu kperè demṣu, kè Esitee náké okpààti Maadosee tumè o ciètè kou, kòo duó nkè bèè ò yùní. ²Kòo kpààti túóté mumámáá nhò do duó mmù Amanni kéduó mMaadosee kè Esitee ò duó nhAmanni ciètè kòò mbaké. ³Kè Esitee wète okpààti borè kédo kénínkú o ìikè ké nhò báá nke tú, wèe yete Amanni Akaki yaàbire yè mbèè dṣò mèè yei nSifube. ⁴Kòo kpààti youte o pààti mesṣo nkòku, kè Esitee íté kécómú ⁵ke dṣ: Okpààti kàa pénsiri ke bo n dṣò mesàà nke n dṣ, a wàri yepáte képaá nhAmanni Memedata bire Akaki yaàbire do wàri ti ke bo ku Sifube a tempè nyimṣu mieke. ⁶M bo yíme ke nwúónko kè bèè ku n kòbe? M bo yíme kénwúó mbè kù dè n kòbe?

⁷Kòo kpààti Asuyeduusi náké Esitee nè Sifu Maadosee ke dṣ: N duómme Esitee Amanni ciètè kè bèè ò cṣó nkudṣú ò do dṣ mèè kpéí nkékuo Sifube. ⁸Di bo na

kéwāri nè n kó diyètiri di dṣ tì, tìi yóó teennè Sifube, kéíkú n cannimè. Ke yé tìi wàri ke íkú n cannimè nè n kó diyètiri tì ṣṣ í ncèètemè.

⁹De kó diyèè otàātáánwè, otánkù bè tu we Sifāā^{††}, diyèè sipísidè nè ditāánni kè bèè tíi nhokpààti pátíwāābè kè Maadosee náké kè bèè wāri yepáte kéduó nSifube nè okpààti tṣmbèè, nè minísisibè nè kùmandáābè bèè bo itempè ntekṣùtè nè sipísidè nè iyiekè (127) mieke, kétúóté Ēndi kétuokènè Etiopii, kéwāri bá kùu botí nè ku náānti nè ku wārii, kéwāri Sifube nè be náānti. ¹⁰Bè do yè wàri nè okpààti yètiri ndi kéíkú o cannimè, ké yè duó mbesāndèbèè kè bèè deke siséí sù cāá kékote ké yè totí, ¹¹ke wàri yepáte mieke ke tú: Okpààti duómme dinùu Sifube bèè bo o ekè yemṣu ke tú bèè tíi nkédeeté be fòmme, ò bè pāmu dinùu ke tú bèè fíe itempè nyimṣu kòbe bèè bo ndṣ ké bè dokénè, bè bo na kékuo benitipòbè nè ibí kéheí be kperè. ¹²Okpààti Asuyeduusi do bè duó ndi nùu do dṣò nkédṣò diyèè dimáà ndi, dibenni tánkù tepíítè nè odèri diyèè tepíítè nè ditāánni. ¹³De kó yepáte do mṣke muwērimú mmu bè yè duó nyìi tempè mmieke, ke náá mbenitibè bemṣu ke tú kè dè yìè tṣṣkení Sifubee báátí kédokénè bèè dṣ ké bè kùu. ¹⁴Okpààti bè duó ndi mṣnni dinùu, kè besāndèbèè deke siséí cāási kécoké mecāā nképité tināānti diheidiè Susi.

¹⁵Kè Maadosee yenni tekpààticiètè ke dáátí dikpààtiyaàbòri dii ā mewúṣ nnè mepéi, kénṣó ndiyààbòkperi dii wúṣ ke péi. Kè dèè narike Susi kòbe kè bè mpíèkù ke péu. ¹⁶Kè dèè narike Sifube, kè diwèi mbè bo bè bè dèúkunnemè. ¹⁷Okpààti duó ndi nùu tṣṣke dii mṣnni yehékè kè dèè narike Sifube kè diwèi mbè bo kè bè āā yebaa nke yo ntidiiti, kè

^{††}**8:9 Sifāā:** Bè do kaa mmèè botí betāābè ti í me nkaa nyíe. Wénté 3:7. Be kóo tánkù Sifāā berinè ti kó betāābè onummuwè nè okuónwe de cuokè nke (tipòṣṣdṣtì nè diyòṣṣri de cuokè).

kufɔwaa nhauté benitibè, kè besúkùbèe naá nSifube.

Sifube namè be dootitòbè

9 Dibenni tãnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè ditáánni, okpààti dáu ndiì nùù do dò nkédáà diì yìè, Sifube dootitòbè yèmmè do dò mbeè yóó bè na, kè Sifube beè né wète ké bè na. ² Okpààti Asuyeduusi tempè nyimɔu mieke kè Sifube tíí nkébaao bèè bè dónè meyei, nhòmòù í ndàátí kécómmù be ìikè, ke yé kufɔwaa ndo bè autémè. ³ Kòo kpààti tùm̀bè nè kùm̀andáábè bèè baké itempè, miníisibè nè okpààti tòm̀bè kè bèè kónné Sifube bè dé m̀èè kpéí mMaadosee. ⁴ Menke Maadosee do deukemu tekpààticìètè mieke, kòo yètiriì feitè itempè nyimɔu kòò ndéúú.

⁵ Kè Sifubee dáà be dootitòbè bè dómè, ké bè kùònè yese kè benitibèe kú kénsù mediè. ⁶ Sifube do kùò Susi diheidiè mieke benitibè sikousinùmmù (500) ndi. ⁷⁻¹⁰ Kè bèè kuò Amanni Amedata bire Sifube dootitòù bí tepíítè: Padisannedata nè Dadifɔɔ nè Asipata nè Podata nè Adaya nè Adidata nè Padimaseta nè Adisaii nè Adidadia nè Fayesata. Bè me nyí nheí dèmarè.

¹¹ De yìè móm̀m̀onni kè bèè náké okpààti bè kùò benitibè kè bè màmè Susi diheidiè mieke. ¹² Kòo kpààtiì náké Esitee ke d̀ò: Sifube kùò Susi diheidiè mieke benitibè sikousinùmmù (500) ndi nè Amanni bí tepíítè, bè né bo nkùò bède itempè nteì mieke? Kàa kpaá d̀ó timati n náké kè n ti dáà, a d̀ó ònti? N yóó ti d̀ò̀mu.

¹³ Kè Esitee d̀ò: Okpààti kàa bo yie nha duó ndinùù Sifube kè bè naa yíé dáà bè d̀ò̀mè yíe nSusi kó diheí kécóú nhAmanni bí tepíítè ideí ìnkè.

¹⁴ Kòo kpààtiì yie nkè bèè pitè de kó tináantì diheí kécóú nhAmanni bí tepíítè ideí ìnkè. ¹⁵ Kè Sifube bèè bo Susi kè bèè tíí ndibenni tãnkù tepíítè nè

odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni, kékua benitibè sikousitáati (300), bè mè nyí nheí dèmarè.

¹⁶ Sifube bèè bo itempè nteì kè bèè tíí nkébaao be dootitòbè kédeetè be fòm̀mu, kékua benitibè sikoupiisiyiekè nè sikoupiisínùmmù (75000), bè me nyí nheí dèmarè. ¹⁷ De do d̀ò̀ dibenni tãnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè ditáánni yìè ndi. Diyìè tepíítè nè dinaanni yìè kè bèè yóu kéánné dibanni kényanku nè diwèi. ¹⁸ Sifube bèè bo Susi bembe do kpa ntepiítè nè ditáánni nè dinaanni ndi, kéompè nè dinummuri, kéánné dibanni kényanku nè diwèi. ¹⁹ Kè Sifube bèè bo yehekè sám̀p̀oyé kè bembe baá ndibenni tãnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni kèpãmmù betòbè yepãre.

Sifube áãmè dibanni ke denniní bè namè be dootitòbè

²⁰ Kè Maadosee wãri de kó tináantì yepáte kéduó nSifube bèè bo Asuyeduusi tempè nyimɔu, ì tókè nè ì dètiri. ²¹ Ke d̀ò bè níí ánné dibanni bá diì benni otãnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni nè dinummuri. ²² De kó yewe nye Sifube namè be dootitòbè, kè meyeñcaarimèe naá ndiwèi, kè meyei nnaá mmesàà mbè do d̀ò nkémbaámmu kéndenniní de kó yewe kpéí nke pãa mbetòbè yepãre, ke pãa nnè becìribè yepãre. ²³ Kè Sifubee yie mMaadosee béi nti, kè de kó dibannii naá mbe kó ikuú.

²⁴ Ke yé Amanni Amedata bire Akaki yaábire do dómè kékua Sifube kébo nyipãádíítí ke bo yà diì yìè ndi ò yóó bè kùòmè. ²⁵ Kè Esitee kote kèyà okpààti, kòo yie nkéwãri ke d̀ò: Bèè kuò Amanni wèè d̀ó kékua Sifube. Memme bè còómmè Amanni nè o bí ideí. ²⁶ Deè te kè bèè yu de kó dibanni ke tú mudítibòmmù.

Kè Sifubee yie mMaadosee béi nti ke yé bè yàmè bemóm̀m̀ombe dèè d̀ò̀. ²⁷ Kè bèè d̀óú nde kó ikuú be kpéí nnè be yaábí kpéí nnè bèè yóó naá nSifube be kpéí

nkè bè bo mbaà nde kó yewe yedé bá diì benni kéndònnè Maadosee béimmè. ²⁸De kó dibanni dò nkémbomu sáà, bá tètè cífètè, bá kùù tempē mbá diì èi, bè mbaà mmudítíbómmù banni ke denniní de kó yewe, bè báá yè yè mbè báá yè yóu.

²⁹Kòo nitipokpààti Esitee nè Sifu Maadosee, kè bèe yí kēwāri yepáte ke yí kécéékùnnè mudítíbómmù banni. ³⁰Kè bèe wāri yepáte Sifube bèè bo Asuyeduusi tempē nyimou mieke ke dō diwèi mbè bo nè kunaatí. ³¹Kè bèe bè nàké ke dō bè mbaà mmudítíbómmù banni de kó yewe. Onitipokpààti Esitee nè Maadosee bèè do dōú nde kó ikuś kē ì mbo be kpéi nnè be yaábíó, ke dōnnè menùboúm-mè nè yedabùò nkpeyi. ³²Kè Esitee yí

kécéékùnnè mudítíbómmù banni, kè bèe wāri de kó tináànti dipátiri mieke.

Maadosee deukemè

10 Kòo kpààti Asuyeduusi duś nkòò tenkè kemou kòbe mpí mmutómmú nè muwērímú nè dāméèri také kòboo. ²Okpààti wērímú diemù nè o kōmbòtōmmú nè ò dèe mmèè botí Maadosee, tì wārimu Mēdiibe nè Perisiibe kpààtibè dōdōrímè páte mieke. ³Maadosee weè do tú nhokpààti Asuyeduusi o tenkè mieke, ke tú onitidiwè, kòò kòbe ò dé koò dó, kòò wanti be kó mesàà nke dó bè bo mbomè kè dè naati.

Isɔbu

Di mpátírì tɔ̀ tìlì náàntì

Isɔbu do tú onitisààwè nwe ke dé Kuyie nke yennínè omáá meyei, mbá ò í mmàke a bo ò sei ntìlì ínkè. Kè Kuyie nhò dḍḍ mmesàà nkòdò mḍke dèè kó dimàà dò nho niti ndè dḍ, kòdò né dè mḍntóo demɔu dimḍnnì dimàà, o kpàtì timɔu nè o bí nè o kḍnnaatoo. De kó mḍfḍútmè diemè mieke Isɔbu bo nkpaá ke tḍ nKuyie naá? Weti, Isɔbu í wḗte o fḍnkúò.

Nè memme kòo népobè mabèe kḍtení ke bo ò dɔu nke né dḍke yíé kécaàrè o yèmmè. Bembe yèmmè do dò nyIsɔbu yetému dèè te kòdò fḗúrì. Kè Isɔbuu bè bàao nè muwḗrímú kuce mḗpéu mieke, ke dḍ ò í càke mḍmamù.

Kè Ediu ntú onaanwè be mieke kébéi nke dḍ: Kuyie nhḍḍ duḍnnì onìtì mḍfḍútmè kéndḍ kòdò tiémmu.

Kè dè nyóó dente kè Kuyie nné béi nke dḍ: Isɔbu máá wèè náá nku kpéi nkè dè wenni, kòdò tḗnné o kperè dèè kó dimàà càke demɔu kénḍḍ nkè dè mmànnè dèè do feti.

Di mpátírì náàntì duḍ ke dḍmmè

1. Dibḍḍ bḍntémè mḍfḍútmè Isɔbu 1-2
2. Isɔbu népobè náàntì 3-31
3. Ediu náké tì Isɔbu 32-37
4. Kuyie mbéi ntì 38-41
5. Isɔbu dáammè o yetímè 42:1-6
6. Kuyie ntḗnnémè Isɔbu ò do fetinne dè 42:7-17

Dibḍḍ bennémè Isɔbu meketimè

1 Uusi èi mieke nke onìtì mḍu do bomè kòo yètírì tu Isɔbu kè dè kóo niti ntú wèè dḍḍri Kuyie ndómè, ke wetí, ke dé Kuyie, ke yennínè omáá meyei. ²Kòo peité initidabí iyiekè initipobí itāāti, ³kémḍake ipe sikḍupsíyiekè (7000), yḍyóbè sikḍupsitāāti (3000),

inaàdḍḍrìyì idéi idéi sikḍusinḍmmù (500), sāmmarímúbè sikḍusinḍmmù (500) bá o tḍmbè í ndò nkaà nkédeè. O yètírì do feímu ke pḗnkù benitibè bemɔu, diyìè yìèní kèè bíékè kḍbe kpeye.

⁴Kòo kó bedapàmbè nhāā yebaa nke firì betḍbè cḗi, ke ní yúnì be tābè betāāti kè bèe wḗnné kḗdì dibanni. ⁵Kè bè baá nhòmmḍu cḗtè kè dibanni dèè, Isɔbuu duḍ nkè bèe tínní kòo bè dḍḍ mewénkùmè kó ikuḍ, kè bè nyíé nkè dèè wenté kòo pike yè dikúnweñní sèlì kḗféúté bá wèè yuu ínkè feḍḗfè kḗtuḍ, ke náá nke tú kè dè yèmmè m bí bo ndḍḍ meyei nyoo bè sḍāā nKuyie nnè be yèmmè mieke. Isɔbu do mḗ ndḍḍri sḍāā.

⁶Kè diyìè mari né mbo kè Kuyie ntḍḗrè ntíkú ti Yiè nKuyie mborè, kè dibḍḍ múnkee kḍtoo be cuokè. ⁷Kè ti Yiè nKuyie ndì beke ke dḍ: A boní de? Kè dii ò tḗnné ke dḍ: N firínì ketenkè nke ke ceñtì ceñtì. ⁸Kè ti Yiè nKuyie ndì nàké ke dḍ: A yé n kóo tḍntì Isɔbu kpéināá? Òmmḍu í bo ketenkè ínkè koḍ dḍnnè, ke dḍḍri n dómè, ke wetí, ke dé mí nKuyie, ke yennínè omáá meyei. ⁹Kè dibḍḍ tḗnné ti Yiè nKuyie nke dḍ: Isɔbu sḍnté ke da démaá? ¹⁰Dè í tú a ò kánkḗmu, we nè o cḗtè nè o kperè demɔu? Kāa kó mesàà nhò bonè kòdò dḍḍri dèè kó dimàà yíé nkòo pièti pḗi kḗpienko ketenkè kemɔu? ¹¹Mu nyoute a nḍùtè kḗnampe o kperè, n yḗmu ke dḍ nhò bo da cḍḍ kè dè nfeio.

¹²Kè ti Yiè nKuyie nnáké dibḍḍ ke dḍ: O kperè kó dimàà n dè nda duḍmmu, a né baá ò kāké o mḍmmu.

Memme kè dibḍḍ íté ti Yiè nKuyie mborè.

¹³Diyìè mari ke sḍ nyIsɔbu kó bedapàmbè nè o kó besapàmbè bè bo o kóo po cḗtè ke yo ndibanni. ¹⁴Kè ditḍnnì marii tuḍkení Isɔbu borè ke dḍ: Ināāke do duḍmu kè sāmmarímúbè cḗntì i borè ke diiti, ¹⁵kè Sabaa èi kḍbe kḍtení ke ti do ke fié a tḍmbè ke fièe

inààke, kè mîi máá yenté ke kòtení ke bo da náké.

¹⁶ Ò kpaá ke me nnáá nkòo tòu tùðkení ke dò: Fetaafè feè pèe, kè fe kó muháá ncùtèní keínkè ke còúté ipe nè i cèmbè ke bè kù, kè mîi máá yenté ke kòtení ke bo tì nda náké.

¹⁷ O nùù í do ketenkè kòo tòu tùðkení ke dò: Kandee èi kòbe beè kòtení titònti tìtāāti ke ti do ke fèke ti yòyòbè, ke fié betòmbè kè mîi máá yenté ke kòtení ke bo da náké.

¹⁸ Ò kpaá ke me nnáá nkòo tòu tùðkení ke dò: A kó bedapàmbè nè a kó besapàmbè beè tikú be kóo po ciètè ke yo ndibanni, ¹⁹ kè kuyaakù makù itèní dikpáá tedontè bíékè, ke sàntè teciètè kentímè menàà, kè tè do ke bè yàke kè bè kù, kè mîi yenté m máá ke kòtení ke bo da náké.

²⁰ De m̀nni kè Isòbuu ítèní, kékètè o yaàbòrì kékúo o yùtì kédoroo ketenkè kénínkù késínno, ²¹ kébèi nke dò: N yènní n yò pòutì nteitìrì ndi, ke yó nkùnti n teitìrì, n Yiè nKuyie nkuù n duò nkè kuù wète ke còuté, ku yèitìrì ndeu.

²² Demou de mieke Isòbu í nyeté, ò í nnàké ti Yiè nKuyie tiyeiti matì.

Dibò bennémè Isòbu kuce medérímè

2 Diyèè mari kè Kuyie ntòrè tó tíí nti Yiè nKuyie mborè, kè dibò múnke ke kòto be cuokè ke cómmú ti Yiè nKuyie nyìkè. ² Kè ti Yiè nKuyie ndi beke ke dò: A boní de? Kè dibò kù tènné ke dò: N firínì ketenkè nke ke ceñtì ceñtì. ³ Kè ti Yiè nKuyie mbeke dibò ke dò: A yé n kóo tònti Isòbu kpéínáá? Òmòu í bo ketenkè ínkè wèè ò dònne, ò d̀̀rimu n dómè ke n dé mí nKuyie, ke yènnínè omáá meyei. Ò fíkúmu ke wetí kàa n tèm̀mu ke dó nh ò d̀̀d meyei ndetetirè. ⁴ Kè dibò dò: Onitì kònti tu o kònti nti, onitì m̀ke dè demou ò bo dè duómmu o fòmmu kpéí. ⁵ Youte

a nùtè kénampe o kònti, n yému ke dò nhò bo da còs kè dè nfeó.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnàké dibò ke dò: N wè nda duómmu, a né báá kááké o fòmmu.

⁷ Kè dibò íté ti Yiè nKuyie mborè, kékúte kékúte Isòbu yemuo nyonkuye, kékúóté o naàcèi kèntò kékúkenè o yuu ínkò. ⁸ Kè Isòbuu waá nditántènyàà, kénkpèúnè omáá ke kari mutápei mmieke.

⁹ Kòo pokùu ò nàké ke dò: A kpaá wetímaá? Còs Kuyie nkékú. ¹⁰ Kè Isòbuu ò tènné ke dò: Dè dómme kàa náá nke dò nwèè yèmmè í bo? Ti còu Kuyie mborè mesàá nke báá còuté meyeinaá?

Demou de mieke Isòbu nùù í nhò yeténè.

Isòbu népobè bètāāti kòtemè o d̀umu

¹¹ Kè Isòbu népobè bètāāti keè meyei mmèè ò tùðkení kékéte bá wè o èi ke bo ò d̀u. Edifasi Temmaa èi kou do nwe nè Bididaa Suaa èi kou, nè Sofaa Naama èi kou kè bèe wènné kékòte ke bo ò toténè meyeñcaàrimè kóò bāntèné o sémmè mieke. ¹² Kè bè nkpaá díetirì kékéwénté kóò yà, bè í nna kóò banté kékéitè yedabùò kékèrì be yaàbòrè kékúo mbe máá mutáá, ¹³ kékaroo ketenkè o borè kénkari ke dò yewe yèyiekè deyènnè dèyiekè bá be kóò m̀u í nna kèaate o nùù kébèi ntìmatì, ke yé bè yàmè kuyonku ò deuté m̀è botí.

ISOBU NÈ O NÉPOBÈ BÈ NÁÁMMÈ

Isòbu demmè mufòmmu

(3-31)

3 Kè Isòbuu còs o peitèyie, ² kébèi nke dò:

³ Bè m peité dii yie, de kó diyèè dii feti, nè keyènkè kèè yí bè còuté denitidabire pòutì kèe feti!

4 De kó diyìè ntú dibìinnì kperi,
 Kuyie nha borè kéinkè,
 a bá ndake de kó diyìè kpeti,
 a báá míítè di ínkè a wenniku!
 5 Kudònkùu dì dàtínné ku kó dibìinnì,
 yewetisùò mbo di ínkè
 kè kupàkù ndi dàátí kè kufōwaa ndi bo!
 6 De kó keyènkè kupàkù diekùu kè
 dàtínné,
 bè báá kaa nde kó keyènkè dibenni kó
 yewe mieke,
 de kó keyènkè bá nkaké betààbè kó yewe
 mieke!
 7 De kó keyènkè naá ntehāūnté,
 bè báá keè diwèi kó tēyítè de kó
 keyènkè!
 8 De kó keyènkè bèe kè fietí benitinòmbè
 kè bèe kè bonté kusìnkù!
 Bèe kè fietí bewaàdàdàbè, kè bèe kè
 maánko!
 9 Siwāā sī òò yènní diúríkèpànnì sī
 soute,
 kè kè mbaa kuwenniku kémónté,
 kè báá yà diyìè yètimí dè!
 10 Ke yé de kó keyènkè í kpetínnémè n yō
 poutì,
 kè í ò fūūnnè mesémme diemè!
 11 Ba nte kè n yí ku n yō poutì mieke?
 Ba nte kè nyí ku n yènní dìi mōnni?
 12 Ba nte kè bè n ceé n yetíní dìi mōnni?
 Dè dōmme kè bè n yāá ndi miè?
 13 Nè yíe n na nduómu béu,
 nè mie n do duómu ke ompu.
 14 Ke na nwēinnè bekpààtibè nè bèè baké
 kutenkù,
 bèè maà sikpààticéi kè sī naá nyedobuò.
 15 N na mbonè sikpààtibíi nsi,
 sīi do mōke mesō,
 sīi do piēku timátí péítí si céi.
 16 Yoo bè pānke na nni ncùu kè m bá
 mbo,
 n na nke nsōroo íbì ìi í yà diyìè ìi kōme.
 17 De bíékè beyeibe í kè dōdri be tōmmú,
 bèè wērímú dèè bè òò ké nhompe.
 18 Tikpetínti ke nhompu,
 bè ténke í kè yo wèè bè bàa o kó fepíèfè.

19 De bíékè bè í baàtì bèè tu bediebè nè
 bèè tu besámǎpóbè,
 tidaatì yembè ténke í tì baké.
 20 Ba nte kè Kuyie nhōō dennení wèè yó
 nfēūri?
 Ba nte kè Kuyie nhōō duò mmufōmmu
 wèè yo nyo mmesémme?
 21 Wèè ò mbaa mukúú mbá mù í tuòkùní,
 wèè ò nyáá mmukúú mbè yàámmè
 tikpàtì.
 22 Kòò bo nsó nhò kè bo diwèi bo ò kùu,
 kòò do mpètè kufōtì dè na nhò naati,
 23 wèè í wúó nhò kèrì dè
 kè Kuyie nhò peri tipítì timōu
 24 Mí nkó mudii né tú fekúúfè,
 kè n nōnnieti pūō mmenie ntēmè.
 25 N cokù tì tii n tūòkùní,
 n dé tì tii né m bonè.
 26 Kari só í bo, meom̄p̄umè í bo,
 diwèi í bo,
 meháárimè máa meè né m bonè.

Edifasi nàké tì Isoḅu

4 Kè Edifasi Temaā èi kou nyóó béinnè
 Isoḅu kòò nùu dō:
 2 Kè tì sàà yē nti bo da béinnè dè mè nda
 bimè dè báá da yonkaà?
 Ti me nyí yóó na kécééké
 3 Fí nwèè do duò mbenitibè itié,
 fí nwèè do teénnè bèè baà mbèitè ke bè
 kpénkùngo,
 4 fí nwèè náah̄tì do íinko bèè do,
 fí nwèè do kpénkùngo bèè kōnti bèitè.
 5 Di mmōnni kàa kó dimōnni tūòke kàa
 yèmmè cààrè.
 Kuyēiku kuù da do ke da auté.
 6 A baa yē nha dé Kuyie nku ke fúúku
 kuù ínkàà?
 A mè nwetímèmu ke íkú kuù ínkè a bá
 nkù bùsà?
 7 Totí a yèmmè, a yà diyìè marì wèè í
 mōke meyei nkòò fēūràà?
 Yàá a yà benitisàdàbè kō ndè?
 8 Mí nyé ke do mbèè kuuti meyei
 ke buòtì mesémme betòbè kpéi beè mè
 kōu.

9 Kuyie nh⁵⁵ fuute muyaá kè beè kú
 ku ònni kó muyaá nh⁵⁵ be nneinè.
 10 Diciriciri kó fekontifè nè dimanni kó
 feüntifè
 Kuyie nkuu ò nte kè dèe cíéké.
 Kuu bókíí yeciriciripàà nkó yenì.
 11 Diciriciri ò mótému di bo pí ndè
 kéccááké kékú,
 kè yeciriciribee cíété.
 12 Tináantì mati tii bááné ke yē nkāāroo
 kè n kèè ti kó kunampoo.
 13 Keyènkè mōnni ndi iyeñtotí ò
 tuōkenímè onitì kè tidōuntii ò sōñké.
 Benitibè nuo ncēēke dii mōnni,
 14 de mōnni ndi kufōwaá nni mpīm̀m̀m̀ kè
 n kpeute,
 kè n kúú b̀̀òtè b̀̀òtè.
 15 Kè muyaá mmamùu pēētóo n yìikè
 kè n k̀̀nti yē nyúdùdù.
 16 Kòò mòu dè bo m me nyí na koò banté.
 Kè n né nwúó nho fènkù n yìikè kékéè
 feyifè kè fè tu:
 17 Onitì bo na ke d̀̀ ò wenni Kuyie n
 yìikàà?
 Onitì bo na kénáké wèè ò d̀̀ ò do
 nséià?
 18 Kuyie nkunku í tā ku kó betōmbè
 ku tōrè yie tú ku tōrè ke í kpa meyei!
 Kè nii benitibè beè né bo nwennaà?
 19 Bembe beè taà titátí mieke, ke ā mutáá
 mmieke
 bè ò yēte bè temfétè kōme.
 20 Bèè ò yènní dikúnwèñni kè de nyóó yí
 kuyuoku kè bè í kpaá
 bèè ò kú kè bè keté ke bá ndake.
 21 Bèè ò ò ò tōte kè bèè do,
 ke kú bá mecii nyí bè sànnè.
5 Tū n kuó kè nsà kòò mòu bo da
 teennè!
 Kuyie ntōnni òndi ndi a yóó kuónnè?
 2 Kunaupíé kuu k̀̀u kuyèinkù,
 kè tiyantitì k̀̀u kudìènkù.
 3 N yàmu kuyèinkù kperè yíè ndè,
 kè dè nyóó yíè kè ku cíètè naá ntidobontì.
 4 Kè ku bí dèténè medeetímè
 kè bè nyi bekùnè bá òm̀u í ò kòr̀m̀.

5 Kè bekòmbè beè di ku diiti,
 bè bo kēté tipotì kó kuperí keta ké ti
 tùóté.
 Bèè yàa ntikpàti beè tùóté kù mòke dè.
 6 Meyei nyí yìèní mutáá mmieke,
 mefèútímè me nyí boní ketenkè.
 7 Onitì bo ke bo fèútému,
 ihāāpèmpéri ò tífétémè képuu.
 8 Kè n do nda tú, n na nkuónnè Kuyie
 nku,
 n na nku nàké m m̀ke ti.
 9 Kù d̀̀òri dè deumu dè í d̀̀ ò nna kébanté,
 ku dieti í d̀̀ ò nkaa nkédeé.
 10 Kuu ò cúúnni fetafè ketenkè ín_kè,
 kuu duónni menie ndepaa mmieke,
 11 kuu ò dee mbèè do bo de f̀̀ ò
 kuu ò deetè beè ku.
 12 Kuu ò cake mecii nyembè do d̀̀ kédòò
 ti
 kédúò nkè bèe yìèke bè d̀̀ kédòò ti.
 13 Kuu duò nkè mecii nyembè cii mbè pí,
 kè be tié mmecii nkpeyi yìè detetirè.
 14 Kè dè bè d̀̀ ndibiinnì kuyie ncuokè,
 kè bè áá nkuyie ncuokè ke d̀̀ ndè tu
 keyènkè.
 15 Kuyie nkuu me nh⁵⁵ deetému
 osènniwè,
 ké nhò kánkè disìè dii yìèní be nò mieke.
 Kòò fiète bekperibè ncu mieke.
 16 Ociri yie mòkemù ò ikú tii ín_kè.
 Oyeiwe yie nùú báá táúté.
 17 Dè nnaati tunké Kuyie nyúò nwèè to,
 Isobu a báá senkèri muwèrimú mumou
 yìè nda tié nti.
 18 Ke yé kuu ò koutemè kè kuu taa,
 kuu ò poté kè kuu mièkùnne.
 19 Kù yó nda deerimu nè meyei,
 meyei mmamè báá da ninte.
 20 Kè dikònni tanní kù da deetè bá a báá
 kú,
 kè mudoò me ntanní kù da deeténè
 kukpàriseú,
 21 Kù yóó nda kánkèmu tináanyeiti tii
 puotì didáú kōme,
 kè beyeibe di do, a bá nyièkù.

22 Kè mudoò tanní yoo dikònni f̄s̄ nní ndaú,
kè depímpínnè tanní kuf̄swaá mbá nda bo.
23 Bè b̄mmù yèè t̄árè a paku mieke yè bá ncaàri a diiti,
depímpínnè me mbá nda k̄ónnè.
24 Kunaatí yó mbomu a c̄f̄t̄è mieke,
k̄a siéké a naabaak̄èri a òf̄è maf̄è bá nkpa.
25 A yaábí yóó s̄úummu,
a yoo yèmu yepàà kè yèe siku kénsū ke d̄ò ntimúti d̄ómmè.
26 A yóó ntati a f̄t̄i ke s̄annèmu a we.
Tidiiti òò tuòkemè ti m̄ònni k̄ébi kè bèe ti d̄èite.
27 Ti yà t̄inti memme, t̄i tu timómm̄onti nti,
nti p̄i mmesàà kè t̄i da duó nyitié.

Isobu t̄énné ti Edifasi

6 Kè Isobuu béi nke d̄ò:
2 Kè d̄ò nkè bè do bàte n kó meháarimè,
kè bè bo benné n sémmè tebiètè
3 Me c̄éékù bo p̄éēté d̄améèrì nùù kó mu-birímú kó kuc̄éékù,
dèè te kè n n̄a nke í ȳé n ȳe mmù.
4 Kuyie mmuw̄erímú mum̄ou yìè nkó ipie nyii ò t̄ùd̄ti
kè ì d̄ómmè ta m mieke.
Dek̄òmb̄òdorikp̄ere Kuyie nduònni d̄è dem̄ou duò n ȳínkè nke beh̄āp̄òm-bè k̄óme.
5 S̄āmmarímú bo nwúó ntimúsùt̄i o ìlkè k̄éncómmú ke kuònnàà?
Yáà fenààf̄è bo nwúó ntimúti k̄éncómmú ke kuò nnè dikònnàà?
6 We mbo na k̄édi des̄ere d̄èè í ā muk̄ókúś?
Kunaatí bomu mekoyenn̄otime mep̄éimè miēkaà?
7 N do òò í ndó k̄édéuté d̄è,
dèè né tú n kó mudii kè n d̄è p̄è mmediè.
8 Kè Kuyie ndo bo yie nkédòò n kù beke t̄i,

kè kù do yie nkédòò mbaa t̄i.
9 Kè Kuyie ndo bo yie nké n ȳète,
kù na nyòute ku n̄ùt̄è k̄é n deè.
10 Dè na nni mb̄ánt̄è,
diw̄èi na nni nkùò bá nè n f̄éúútmè í me ndeumè,
kè m mu n yí yete Kuyie nkùù d̄ò mp̄áíí ku náànt̄i.
11 N w̄erímú tú òmmu kè m bo ns̄oké ke baa?
N yó ns̄oké ke baa ba m me nkumèmu ke d̄èè?
12 N kpeñni dit̄àri k̄óme mmaà?
Yáà n k̄ònti kpeñnimu dis̄òw̄ùd̄ k̄óme?
13 N kó meteèmmè kpēre naá mp̄úti nweà?
N t̄énke í m̄ake dip̄ínk̄èri maràà?
14 W̄èè f̄éùri ò d̄ò nho népobè nh̄ò d̄ómu,
bá kòd̄ t̄énke í dé muw̄erímú mum̄ou yìè nwe.
15 N népobè n yóumu dikondaa kó menie nh̄ò ȳimè,
kukò nkùù kó menie nyí karì me k̄óme.
16 Fetaaf̄è òò ni diyòò kè menés̄immè meè kù ta
kè mup̄āā mboomu ndáátí.
17 Kè kuyiinkù yènní kùu k̄úú,
kè diyìè n̄áté kùu kpeíó dende bàmbà.
18 Kè bek̄ātipotamb̄èe yóu be ce k̄é ndè daurí ke kù t̄ù,
ke deèt̄i dikp̄àà ted̄ontè ke yàa fetinè.
19 Temaa ei kó bep̄otamb̄è do i mbúó
Sebaa ei kó bep̄otamb̄è do íkú ì ìnkè.
20 Kè be yèmmè cààrè nè ikó mbè do tá ì,
bè t̄ùdkoo dii m̄ònni bè í yà bè do d̄ó d̄è,
kè d̄èe bè di.
21 Di kpēre me ndo nnè mí,
di yà t̄i n t̄ùd̄kení kè di k̄òmb̄ùd̄ti t̄i do,
kè kuf̄swaá ndi p̄i.
22 N di m̄òmmu kè n tu di m p̄ā d̄èmaràà?
N ȳe mmu di n̄óóté d̄èmarè di kp̄àt̄i mieke kè m p̄āū?
23 N ȳe mmu di n deet̄énè n dootit̄òbàà?
N ȳimu dí n fiet̄e beyeibe n̄ou miēkaà?
24 N w̄énk̄unne t̄i, n yóó ȳimu nyúóó,
n n̄ákénè m béi nti ke yeté.

25 Tináahtì tìi tu timóm̄m̄ontì tì í kòurì
di n wátìrì ìl wátìi tukúnè ba?
26 Di n wátìrì ìntì ìnkè?
Di wóo n náahtì kè tì dò nkuyaakù nku
mí nhosénnìwèdà?
27 Di í yóo yete di bo tãámè tété de-
ciribire kpéí,
di í yíeke di bo fítémè di népo.
28 Wēetenénì m bífèkè di mmònnì
m bo na kénáké siyáàbisí di ìikàà?
29 Yóunè di bo nni mbekùnèmè,
dònnè dèè wetí,
mfi kpaá ke tú onatì.
30 Siyáàbisí bomu n nùù mièkaà?
Yáà n nónndenfè í baatì tiyeti?

Isobu seimmè Kuyie

7 Onitì kó mufòm̄mu dòn̄nè
kuhāāp̄dnkù kōmu mmu ketenkè
ìnkè,
ke dòn̄nè wèè p̄i mmutōnyonkumu.
2 Ke do nkudaakù ò nyerím̄mè Kuyie ke
yáa mmèdèé,
otōntì ò mbaa mèè botí tiyeti.
3 Mí nkperè n yau dè betāābè bem̄ou deè
tu meyencaarimè,
m baa né wentí ke wuom̄mu nè kuyonku
deyènnè dem̄ou.
4 Nh ò nyóó duó ke tú dèe cārike
kéwentému
kè ò duó dè nni nkóonnè kè dè yàa
wenténko.
5 Yebiè yeè ta n kōntì kè ò dàátí
yem̄onkp̄rè,
ke puòtì kè memótímè yìè.
6 N we firì ke p̄ētému teyaadùddabeetè,
yè p̄enkému n ténke í baa m̄umamù.
7 Kuyie nha yému ke dò n fòm̄mu tú
kuyaakù nku,
n yí kpaá ke bo yà metuò mmamè.
8 F̄s̄ nwèè n̄nfè bo n yínkè a ténke í yó n
yà,
a bo nyóó wénté ketenkè ke bá n yà.
9 Diwetirì ò̄ yentémè kédeè,
wèè ta kudōnkù o kperè me ndò, ò í
wētíní.

10 Ò ténke í wētíní o cīètè,
o cīètè ténke báa ò yà bitì.
11 Deè te kè n yí yóo yóu m bo nnáammè
m bo meyencaarimè mieke nke, ke yó
nnáa,
n yó nsáútínèmu n kó mesémmè n yo
mmè.
12 N túmu dāmèèràà?
Yáa n túmu dāmèèrì kó musìmmù?
kàa waá mbèbārìbè ke m bannè?
13 Nh ò nyóó duó kētú m bo om̄p̄èmu,
kè n dōu yaaatè n sáutii.
14 De m̄nnì kàa né n duōnnì tidōuntì tii
nh āā kufōwaá,
Mebenkùmè mēè donninko n kōmbùòtì.
15 Kuyie nkàa p̄anke do n yīēo dè nni
ntōū,
kè n do ku dè ntōūnè tikōútì tikōútì tii.
16 N cītirimu n yí yó n̄fòù kém̄ontè
n yóu, ke yé n fòm̄mu dòn̄nèmè kuyaakù
nku.
17 Onitì tu we ke dò nhá ndake o kpéí?
Kàa yèmmè mbo o ìnkè?
18 Kàa ò sèù yekúnwerè yem̄ou,
koò yàù yem̄orè yem̄ou.
19 Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nni
ntāmè fen̄nfè?
A bá n yóu kè m maá n n̄ontōūtàà?
20 Bá kè n càarèmu dè bo da dōò ba f̄s̄
nwèè paké benitibè?
Dè dòm̄me kàa yēitì tim̄ou duò n yínkè?
Ba nte kàa nh òunè?
21 Ba nte kàa báa minné ké n cīé n yei?
N yóo ta ketenkè nke kàa n wammù
kém̄onté.

Suaa èi kou Bididaa béi ntì

8 Kè Bididaa Suaa èi kou béi nke dò:
2 Dè yó nkááké de kàa yóu a bo
nnáammè tii mbotí?
Òmmònnì ndi a náahtì yóo yóumè ti bo
nyìènimè kuyaakperìkù kōme?
3 Kuyie mbo na kédì onitì muwērím̄aà?
Muwērímù mum̄ou yìè mbo dōò dèè í
sìèà?
4 A nyé ke dò nha bí dōò meyei mme,

deè te kè kù bè yietí be yei mmànnè tii yeti.

⁵ Kè fí nkó fenònfè bo ku bíékè, kàa kù bàá kunku muwērímú muməu yiè,

⁶ Kàa tu onitisàù ke wetí, de mōnni kù yóó ndakemu a kpéí, ké da cónné a fītirì só.

⁷ A borime meketimè yó ntú mesámppómè mme.

Medérímè yóó mè deuténèmu mediè.

⁸ Beke bèè do bo nè dimōnni kè bè da náké,

kénté mesàà nkè bè da náké be yembè do yé dè.

⁹ Ke yé ti túmè wenke kəbe mbe ti í yé dèmarè.

Onitì fōmmu dōnnè medéè mme ke pēnké ketenkè ínkè.

¹⁰ Bembè bo na ke da náké, bè yóó da tiémmu tii bo be yèmmè mieke, bè yē tì.

¹¹ Tipèntì yìèmu menie nyí boràà? Yáá titàùtì yìèmu kbooku kpa dè?

¹² Tì ɔ ndò nsùdò nwe nè mupóó mbè tì kɔ̀u diì mōnni,

kè menie mme ndèè tì kpeíomu kè titietì teti nkpaá ke sū.

¹³ Onitì wèè í yé Kuyie nhò kperè ɔ mme ndò,

oyeiwe íkú dèè ínkè ɔ̀ me ndentenè.

¹⁴ Ò do baa dè dèumu, kòo do íkú tii ínkèè cite tinàtì dōmmè.

¹⁵ Kòò ní pí nho cíètè kè tèè sántè, kòò pí nkumarí kùu do.

¹⁶ Ò dōnnè mutie mmu mùu sèmmè sū, kè mù kòtírí bá kè kuyie ncɔ̀u, mu pàà nní nsenti kèpitè mù cōmmú dè.

¹⁷ Kè mucíē nta késeu nyetárè, kéta kéfúúkú yetárè mieke.

¹⁸ Kè bè mù uutè dende bàmbà mu fītirì mù nēnni ke dò: N yí da yé bitì.

¹⁹ Mù do fòu ke yo ndiì wèè de nkááké, kè mutēmùu ye mù do cōmmú kèè tenké ínkè.

²⁰ Kuyie nhɔ̀ɔ̀ í ndootóo wèè wetí bitì,

kù me nhɔ̀ɔ̀ í nyóu kè wèè dò̀̀ri meyei nkòo kperè nyíé.

²¹ A wēti ke bo daámu bàmbà, feentifè yètinímu a nùu mieke.

²² Bèè da ní nyifei yóó bè pīmmu beyeibe kó sicéí í yó nkpaá bo.

Isobu tènné tì Bididaa

9 Kè Isobuu béi nke dò:

² Mɔ̀mmuə, n yému ke dò ndè me ndò.

Onitì bo yíme ke dò ò wenni Kuyie nyiikè?

³ Kòò dɔ̀ kēsenninè Kuyie kè kù ò beke yetannò tekɔ̀upítè (1000), ò báa na kè kù tènné bá ditannùu dimáá.

⁴ Kuyie nciimu ke wète ke kpeñni, we mbo na kécómmú kè kù bàao kényè detetirè?

⁵ Kuù ɔ̀ tuo nyetārè, bá yè bá nyé kuù mieke yènnímè kè kù nampe.

⁶ Kuù ɔ̀ sántè ketenkè tàrì, kè ke sànkèe meèrè.

⁷ Kuù ɔ̀ péi ndiyiè kè di báa yènni, kuù cànnè siwàá.

⁸ Kuù pitè tiwetí ku màá, kuù cèntì dàméèrì kó menie nyínkè.

⁹ Kuù dò̀ mukorimu nè mu dàkè kuù ànnè siwàá sibotí sibotí.

¹⁰ Kù dò̀̀ri dè deumu dè í dò nkéna kèbanté, ku dieti í dò nkaà nkédeè.

¹¹ Kè kù pēnké n yiikè nyí yóó kù yà, kè kù n diñnénè mbáá kù yà.

¹² Kè kù pí nke kérinè we mbo fiete? Yáa we mbo kù beke kètú: A dɔ̀ri ba?

¹³ Kè ku mieke peike wèè bo kè cònné ò í bo, bá dàméèrì kó musìmmù mù báa na kè kù bàao.

¹⁴ Mí nné bo kù tènné ònti?

M bo kù sei nhònti ínkè?

¹⁵ Bá kè n naati n yí mɔ̀ke m bo kù tènné tì,

m petinke bo kù mɔɔ mecíém̄m̄ mme
kunku n kóo beéntì.

¹⁶ Bá kè n kù yu kè kù yie n yí yóó n tá,
ke dò nkù kèè n tammè.

¹⁷ Kuù m puoti kuyaakperíkù kōme,
ke n sārì tiyēīti sáá detetirè kpéí.

¹⁸ Kù ɔ̄ɔ í nni nyóu kè n wei,
kù n díí nke n díí mmesém̄m̄ mme.

¹⁹ Kè dè tu muwērímú mmu kuù kpeñni,
kè dè tu tibeéntì nti we mbo dáátí kè kù
yu tibeéntì?

²⁰ Bá kè n kpeti keté ke nù nnaati kù bo
tì sìnkùnne,

kè n dòrri kù dós mè kù bo yí n tú oyeiwe.

²¹ N dɔɔri kù dómàà? M báá na kényé.
N demmu mufòm̄mu.

²² Dem̄u demáá ndi mí n kpeí deè te kè
n tu,

kù kòumè osààwè kù me nkòu oyeiwe.

²³ Kè kuyēīku makù donní ke kòu
benitisààbè,

Kuyie nh̄o ndaúmu.

²⁴ Kuù duós nhoyeiwe ketenkè kòò kè
baké,

kuù kǎá mbebeém̄bè ìlkè,

kè dè í tú kunku we nni we náké?

²⁵ N kó yewe cārike ke pēētóomu wèè nɔ
mmuceé nho kōme,

yè cārike ke pēētému bá n yí di diwèi
marì.

²⁶ Yè nùóté kudabekù yauku ɔ̄ɔ yím̄è
mme meniè nyínkè,

fec̄irife ɔ̄ɔ domè dekoribire.

²⁷ Nh̄ ɔ̄ɔ yí m bo yèmmu n kó isáútii,
ke cátinne n yèmmè, kém̄ɔɔte diwèi,

²⁸ Ke né nkpaá ke yièkù n kó mefēútím̄è,
ke yé n yém̄emu ke dò nkù í yó nni nwúo
nhosààwè.

²⁹ M̄fi baa yó ntú oyeiwe,
m bo benné kénhòu ba nkpeí náke
detetirè?

³⁰ Bá kè n dós n wuonè safún̄nè,

kénitenè medii nkóo ciékúrè.

³¹ Kùu wète kè n tanné tisāsààtì mieke,
kè n yààtì m pè.

³² Kù í tú onitì kè m bo kù tēñné tináàntì,

yoo ti kòte tibeéntì mí nnè ku.

³³ Kòo pààtì m̄u do mbo ti cuokè,
ò na nti pùté mí nnè Kuyie.

³⁴ Kuyie nfūū nku dùò n yínkè,
Kù bá nsóké ke donninko n kōm̄bùòtì.

³⁵ N na nkù nàànnè ke í yièkù,
ò m̄u me nyí bo m bo mmáà ndi.

Isobu sáútii sákémè

10 N demmu mufòm̄mu,
deè te kè n yóo nkù sèí,
n náánnè meyeñcààrimè mme.

² N yóo nákému Kuyie nke dò:

kù bá nni ntounko tináàntì,

kù n náké kù n sèí ntii ínkè.

³ Kuyie nha n fēūnko kè dè da naatimaà?

A sènkèrì mí nha dòò wè nè a n̄u kè dè
wennimaà,

dè wenni ke dò nhá dòò beyeibe dós kédòò
tàà?

⁴ A m̄ake onitì kó inuò nyaà?

A wúo nhonitì ti wúóm̄mè mmaà?

⁵ A we kùpùrì onitì kpeye kōme mmaà?

A bie ndònnè onitì kpeye dòmmè mmaà?

⁶ Kàa wanti n kó meyetimè,

ke feinte n kó meyeinaà?

⁷ A yému ke tú n yí cààrè m̄mam̄u.

Òm̄u né me nyí bomè wèè bo n fiète a
n̄u mieke.

⁸ F̄òò m piíté ke n dòò n kòntì tim̄u,

ke né bo n kuò páí páíá?

⁹ Dentení ke dò nha m piíté tiyaatì tēm̄è
mme,

a dós kèwète kè n tanné mutáá mmaà?

¹⁰ A nh̄ uté kè nni ndò mm̄enaamiè mme,
kàa n kánté dinaakānni kōme.

¹¹ Ke n dàtinné tikòntì nè memambii,
ke nh̄ ānnè yekúú ke n detí icīē.

¹² Ke n dòò diwèi ke m pā mufòm̄mu,

a dakemu n kpéí ndeè te kè n fòu.

¹³ Né nte tii sòri a yèmmè mieke.

N yému tii bo a yèmmè tii tú:

¹⁴ A bo nni mpakémè kè n cààrè a m pí,

kè n yeté a bá nni nwúónko.

¹⁵ Kè n cààrè, n tùòti ice nyi,

bá kè n yí cààrè m báá na kéúu n yuu,

n né di ifei nyi ke sànnè n diu n sémmè mieke nke.

¹⁶ Kè n yē m bo íi n yuu á n fēnnè diciriciri kōme, n yínkè nke a benkúmè a kpeti ke m puoti.

¹⁷ Tii nníi nyitoo kè titeti tũ̀kení, kàa mieke ðake n yiè ke yéúti, yehāāp̄d̄nt̄irè yeè né n duò ke séi.

¹⁸ Ba nné te kàa n dēnnení n yō p̄outi mieke?

N na nku bá òm̄ou mu n yí n yà.

¹⁹ Kè dè na ndò n keté ke í buoté kutenkũ, kè n na nyetini n yō p̄outi kè bè m pēnkènè kufōti.

²⁰ N we ténke í kpaá ke sũ, n yóu kè m múnkèe wei sámpó.

²¹ Ke né na kékò mbè kũ̀ nkè ke í wīetini, dibiinni kó dihei dè dò nkè bí,

²² de kó dihei dè 55 wenté kémbimu, de bíékè dibiinni dii kè bo, dēmarè í kè dò nséi,

kuyie ncuokè dè 5 ndò nkeyènkè nke.

Sofaa nàké tì Isobu

11 Kè Sofaa Naamaa eì kou béi nke d̄:

² A náaanti sṹmmu ke dò ntí da tēnné.

Oniti wèè n̄o ntináanti wèè 5 nnaataà?

³ A kó kutoweku kuù bo paa mbenitibè tináantà?

A bo ndaú benitibè kè bè cīékáà?

⁴ A yīme ke tú a náaanti tu timómm̄onti, kàa dò mpáí páí Kuyie nyiikè?

⁵ Kè nsà kè Kuyie ndo bo béi,

kè kù do àate ku nùu ke da béinnè,

⁶ kè kù do nkũ da benke ku cii nkó dis̄r̄i, mè pētēmu oniti kó mecii.

A na mbanté kù 55 bútinnémè a yei nkusúku.

⁷ A bo na káyà Kuyie nkó mecūmpume mamà?

A bo na kébanté muwērimú mum̄ou yiè ndómmè weti wetaà?

⁸ Kuyie ncii ndeumu ke pēté tiwetì, ke cūmpurì ke pēté kudonkũ,

a bo na kébanté ònti de mieke?

⁹ Ku okùmè pētēmu ketenkè,

kè ku pēkùmè pētē dāmèèrì.

¹⁰ Kè Kuyie mp̄i nhòm̄ou koò k̄orinè tibeènti,

kè kù ò kpetinné,

we mbo ò fiète?

¹¹ Kù yému benitibè bèè tu besoumbè,

kù 55 í nwammú kè dèe ku bi kè kù né na káyà meyei.

¹² Oniti tiboti d̄onté wè í kpaá ke bo ciité, disāmmarinnanni dikpáa kperi kó debire í kpaá ke bo naannè fecēōfē.

¹³ Kè f̄ō nyie kàa do ncuó nKuyie mbíékè nke,

kàa do nyòute a nou ku bíékè kè kù kuónnè,

¹⁴ kékei mmeyei mmèè bo a nou mieke,

kè meyetimè bá mbo a ciētè.

¹⁵ De m̄onni a bo nkérí káyíéu ke wenni páíí,

kénfííku tei tei ke í yīèkũ.

¹⁶ A keté ke ténke báa dentení meyei nha yà mè kpéí,

A níí bo dentení kè dè ndò mmenie nhōō p̄ontémè dèè yúú.

¹⁷ Kè mufōmmu da wenkoo diyie 55 ncómmú yeyo ke dòmmè,

kè dibiinni naánko diwennécanni.

¹⁸ De m̄onni a bo mbo ke í yièkũ,

ke yé a m̄okemè a baa dè,

dēmarè bá nda k̄ónnè,

kàa níí nduó ke í yièkũ.

¹⁹ Kàa níí nduó ke cāanko bá òm̄ou bá nda k̄ónnè,

benitibè bem̄ou bo ndó kàa bè d̄òò mesàà.

²⁰ Kè beyeibe bie nuo nkpeí kè bè wanti dis̄r̄i,

bè báa p̄eté bè bo s̄ori dè,

tii bè bàa tii tu mukúú.

Isobu tēnné tì Sofaa

12 Kè Isobuu béi nke d̄:

² Di yèmmè né dò ndíi t̄o mecii mmem̄ou,

kè di ku dii m̄onni mecii ndèemu.

³ M mómumu m múnke məkemu mecìi,
ke di dònne n yí di dònté,
di náá ntì benitìbè bemou ti yému.

⁴ Bè tu onitì népobè ò daú ke yē mí nwe,
mí nwèè do 55 yú Kuyie kè kù n cósúté,
mí nwèè do tú onitisàawè ke wetí,
benitìbè né daú mí nwe.

⁵ Bèè bo kè dè bè naati beè 5 ndaú meyei
nsònké wè,
wèè bèté ke doti bè we ntemmù.

⁶ Beyeibe bomu kè dè bè naati,
bembe bèè wènnì Kuyie nke fínko ku
mieke,

kè be wérímú tú be kó kuyie.

⁷ Beke tiwanwantì kè ti da náké,
kè tinòtì dá yíé mecìi.

⁸ Kàa beke ketenkè kè yóó da duómmu
itié,

kè dàméèrì kó siyí ti nda náké.

⁹ Demou memme,
ònde í yé Kuyie nkuu dè dòdmè demou.

¹⁰ Kuu te tiwanwantì timou fòùmè,
nè fenitiyanfè femou kó yewèrè.

¹¹ Ditòd bààtìmè tináàntì,
dinùù me mbaàtì mudìi.

¹² Bekótìbè beè mòke meyèmmè,
wèè fòù ke mònte weè ciì.

¹³ Kuyie nkuu né tú kùù mòke meyèmmè
kè kuù kpeñnì,

kuu duò nyitié nkè kuù ciì.

¹⁴ Kù 5 nkè kù pònte bè báá na kémaá,
kè kù kpetínné òmou wèè bo ò kpeté ò í
bo.

¹⁵ Kuu 55 cónné menie nkè dèe kpeío,
kè kuù mè fíi nkè ketenkèe peío.

¹⁶ Kuu mòke muwérímú ke nò ndemou
dòòrimù,

wèè feti nè wèè fétinne otou bè bo bemou
kuu nòtè mieke.

¹⁷ Kuu 55 beñnè okpààtì kó betùmbè
yèmmè,

kè kuù fènni bebeémbè.

¹⁸ Kuu 55 cúù mbekpààtìbè,

Kè kuù bè dùù ntidaatì kó iwēi.

¹⁹ Kuu duò nkè ikuù niùbè naà ntidaatì,
kuu buò mbekpààtìbè bèè kpàtì fiíkú.

²⁰ Kuu 5 nte kè bèè do nò ntínáàntì kè bèè
tì yīēke,
bekótìbè bèè do mòke meyèmmè kuu 55
me dèite.

²¹ Kuu 5 nte kè bèè senkèrì sikpààtìbíi,
kuu pùò mbekperìbè wérímú.

²² Kuu 55 dennení dibiinnì kpere
kuwenniku,
dèè do bo dèè dò mbì kè dèe yenni
menáà.

²³ Kuu 55 déúkunnè dikpààtiyuu kédeè
ké di pònte,

kuu 55 duò nkè yebotèe súú nképité
kè kùu duò nkè bèè yè píímú.

²⁴ Kuu 55 fente bekpààtìbè,
kéduò nkè be nháá ndikpàà tedòntè kuce
í borè.

²⁵ Kè bè nháá ndibiinnì mieke ke báá yà
kuce,
ke sònté kénháá ntinaàyàkémúóntì
kòme.

Isobu tēnné ti Sofaa ti sàké

13 Tinti timou n ti yàmu nè n nònfè,
n ti kèemu timou nè n toò ke ti
banté.

² Di yé ti n ti yému múnke,
di í m pēēté.

³ Muwérímú mumou yiè nwe mí n
náánnèmè,

n yóó beé nKuyie nku n kpeti.

⁴ Díndi bie di súú nsiyáàbìsì nsi,
di tú betàmbè bèè ciinte bèembe benitìbè.

⁵ Kè di pètinke do dò nkàre ke í bíi
ntimatì,

benitìbè na ndi wúó mmecìi nyembè
mbe.

⁶ N tati tináámbeèntì nti, kènténè ti,
kènténè mesàà ntìi yètinì n nùù mieke.

⁷ Di yèmmè dò ndi bo cómmú Kuyie
nfōnkúò nè siyáàbìsàà?

Di bo nkù kòmmú ke náá nke sóunnáà?

⁸ Di ku nkòmmúmu memmaà?

Di náá nkuu kpéinnáà?

⁹ Kè kù di wènté kù bo nsó ndi wennaà?
Di bo na ké kù souté kéndò ndinititòùà?

¹⁰ Kè di kù kònmú disòrì,

kù í yóó yóu kù bo di potémè.

¹¹ Kuyie nkpetì í duò di kòmbùtàà?

Kufɔwaaá nyí kù ndi bonàà?

¹² Di títú nke náá ntì dò mutápeí mmu n
yìikè,

di n ténininko tì dò ntiyaamati nti.

¹³ Cíékénè bàmbà! Yóunè kè m béí!

Kè tì bo n tuòkení tì n tuòkení!

¹⁴ N cinnè m buu ndi,

kè n fòmmu bo n nouténtenni ínkè.

¹⁵ Bá kè kù bo n kuɔ, n yó nku mbeké,

n yóó kù benkemu n yí cààrèmè dèmarè.

¹⁶ Dèè pètinke yó ntú n kó mecootímè,
ke yé onitiyeiwe í yóó dáátímè kécómmú

Kuyie ndiekú ìikè.

¹⁷ Kénténè n náànti mesàà,

kè n tì ndi wénkúnne kè tii ta di to.

¹⁸ M baati tibeénti nti,

m me nyému ke dò mmí yó nnaati.

¹⁹ Kè kù dó ké n senninè,

n yóó yíó yúóó nwe di mmònni kékú.

²⁰ Kuyie, n dó á n dɔɔ dè, dè bo dèdéré
ndé,

kè n na kécómmú a ìikè.

²¹ Bá nsóké ke m puoti,

bá nsóké ke donninko n kòmbùtì.

²² De kó difɔnkúò a né bo na kébéi kè n
da ténné,

yoo m béí nkàa n cóuté.

²³ N caàrimè bo mede nè n yetímè?

N náké n càke mù nè n yeté dè?

²⁴ Ba nte kàa m bùtínné

ke n wúó nha dootitòù?

²⁵ A yó nni mbetimu mí nkufɔkpèrikàà?

A bo nni nfèmmú mí nkumukperikàà?

²⁶ Dè yíme kàa wàri tì n kpéi nkè tì tu
titiiti máá,

ke n tounko m bíkémbénti kó meyei?

²⁷ Dè dòmmè kàa táú n naàcèi

ke pakíí n cemmu

ke kaa n nacèfòtè?

²⁸ N kònti pààkemu,

iyaaabie ɔɔ cáákémè kuyààkù.

Oniti í tú òmòu

14 Oniti yie nhoniti peité wè,
o we í sù ke né tú pèmpè nkpeye.

² Oniti dònne mutepóó nhɔɔ tite mèmme
ke mótóo bàmbà,

medéè nhɔɔ yennímè bá mè báá ɔɔte.

³ De kóo niti botí nku a bo mpakíímadà?

A bo nwe nyu tibeénti kè di bekù wenwe
nè fínnàà?

⁴ We mbo na kédenneni dèè tu desààrè
desìnnè mieke?

De yiè nyí bo bá omáa.

⁵ A me nkààmèmu o we ke yé o tààbè bo
bèdè,

a ò kèétemu kumàнку ò í yóó na késénté
kù.

⁶ Yí a nònfè kámii kóó yóu kòo wei,
kè dèe yie nkòo yà diwèlì otònti ɔɔ yà di
ò còuté dii yiè o yeti.

⁷ Mutie kperè wète ke wenninèmu oniti,

kàa mù kóú mùu puku,

mù báá paà yepàà mbo yènnímè.

⁸ Bá kè mu cìè nkòté ketenkè mieke,

bá kè mu kùnni dò ndi ku mutáá
mmieke,

⁹ kè mù kèè menie nkó kbooku mùu
wète késénté,

kè mu bakee siku ditepànni kòme.

¹⁰ Kè oniti yie me nku ò báá nampe,

kòo wemmu kùnté a báá yà ò cuó nkè.

¹¹ Dàmèèri ɔɔ kúúmè,

ikó nhɔɔ kpeímè kápáá.

¹² Oniti kperè me ndò nkòò ku ò kumu,
íté í bo,

nè ketenkè bo deèmè ò báá ente o
nòndòmmú mieke.

¹³ Kuyie nkàa do bo yie nhá n sɔnne
kudònkù,

kè nní nsòri kàa mieke yàa deènè,

kàa n kèéte dimònni, a yóó denteni di n
kpéi.

¹⁴ Kòo niti níí do nku kéfoute,

n na mmimmu nh ààrimè mieke

ke kèmmú n kó mefiè mbo deèmè kàa nh
òmpùnne.

¹⁵ De m̀ǹǹni k̀a ỳ k̀e n yie,
a bo nýáá nd̀i m̀ǹǹni a bo n yàm̀e mí
nha d́ ẁe.

¹⁶ Di m̀m̀ǹni a m̀e nk̀aamm̀e n nac̀eḿ̀t̀e,
de m̀ǹǹni kpaaním̀u k̀a t̀enke í yó
mpakíí n yei.

¹⁷ De m̀ǹǹni k̀a c̀úḿ̀ n yei nkuyòrik̀u
kédootóo,
memme a yóó ütém̀e n caàrim̀e.

¹⁸ Yetár̀e m̀m̀m̀onye yóó duómu k̀epuḿ,
k̀e dipèrii tote dicónni.

¹⁹ Menie nhḿḿ p̀ntém̀e k̀ékoké dipèri,
menie nhḿḿ mpùḿ nke t̀um̀e mutáá,
m̀e botí nku onit̀i na mbaa d̀e d̀eum̀e.

²⁰ F̀s̀ḿḿ ḿḿ ò k̀òte k̀òo do s̀áá ke báá íté,
k̀a caàr̀e ò ìik̀e kóò p̀ē.

²¹ Bá k̀e bè s̀antí o bí ò bá nyé,
k̀e bè me nyi s̀enkèri ò báá yà.

²² Ò f̀éùri omáá kó m̀ef̀éúitím̀e mme,
ò kuḿ nhomáá kó didabònni ndi.

Edifasi ǹakém̀e Isobu kuce medérím̀e

15 K̀e Edifasi Temaḿ eì kouu yíé
k̀ebéinǹe Isobu ke d̀:

² Mecii nyiè nhḿḿ s̀óntém̀u k̀epiḿtoḿ
tináaḿt̀aà?

Ò ḿḿ s̀ónté k̀ebéinkomu detetir̀aà?

³ Ke s̀ónté k̀ennáá ndetetir̀e kó tináaḿti
ke wanti bèe ò duḿ nkunaat̀aà?

Yetannò yèè í yóó ò teenǹe timat̀aà?

⁴ A í dé Kuyie,

A paànko benit̀ibè m̀be be yèmm̀e bo
mbom̀e Kuyie mbíék̀e.

⁵ A náaḿti benkúmu a túm̀e oyeiwe,
k̀a né ti cií,

⁶ a nuḿ dii náá nha cààr̀em̀e, d̀e í tú mí
me nyē,

a náaḿti t̀i da bekuǹe.

⁷ Ti yààri ketiẁe bá ntú f̀ḿ nwe?

A do yó mbo k̀e yetár̀e mu nyí bo yáába?

⁸ A bá nkókém̀u Kuyie nkó dikotit̀inǹi
mieke?

A bá nde mp̀eténí mecii?

⁹ A yé ònti k̀e ti í t̀i yé?

A banté ònti k̀e ti báá na k̀e t̀i banté?

¹⁰ Ti mieke tiyùpéit̀i yemb̀e bomu ǹe
bedakótib̀e,

bèè bie nsùǹe a cice kpeye.

¹¹ Yáá a yèmm̀e dò nha p̀eētém̀u Kuyie
mm̀e nda duḿ nyií tié nyíe,

Ti me nda náá nyi ǹe yetannò yònyè?

¹² A mieke peike ǹe ba?

D̀e dòmm̀e k̀a ti wetiri inuḿ?

¹³ Ke t̀ùteǹe Kuyie,

ke náá mmie mbotí?

¹⁴ Onit̀i tu we ke bo nwenni páíí,

Onit̀i peit̀e ẁe bo yím̀e k̀enwetí?

¹⁵ Kuyie nkunku í tá ku t̀òr̀e,

k̀eínk̀e í ku wenni ke s̀anǹe,

¹⁶ k̀òo nit̀i ǹaké wèè càke ke í dò
nkétóónǹe,

wèè d̀òr̀i meyei m̀bè yèmm̀e menie wèe
né bo nwennaà?

¹⁷ N yó nda duḿ nyitié nyi, á ò k̀eníté,
n yóó da náké n yà d̀e nde.

¹⁸ Mecii nyemb̀e bèe t̀i ǹaké,

bè t̀i còut̀e be yemb̀e borè k̀e t̀i dòmm̀e bè
me nt̀i ǹaké.

¹⁹ Bèe do te diheì bemáá,

op̀òḿ muḿ mu ndo í k̀òore be mieke.

²⁰ De kó itie nyi tu:

Oyeiwe ḿḿ í mm̀oke meoḿp̀um̀e o fòmmu
mumḿ mieke,

o kó yewe ò yóó d̀òḿ yè ḿ ntú yeyeiye nye.

²¹ Ò ḿ nyo t̀i ḿ ntú kufḿwaá nkpeti nti
s̀áá,

ò ḿ nkari ke í yièk̀u k̀e nyóó daatení k̀òo
k̀òut̀i ò d̀éété,

²² Ò t̀enke ḿḿ í ntá ke dò nhò bo na k̀eyen-
t̀eǹe dibiiinni,

mudòḿ muḿ ḿ nhò k̀étiri s̀áá.

²³ Ò ḿ nháá nke wanti mudii mmu,

ò yém̀u ke dò mmu kíú mmuḿ ò bàa.

²⁴ Meyeǹcaàrim̀e ǹe meháárim̀e k̀e d̀e
duḿ o k̀ḿ̀mb̀ùt̀i,

ke buríní o k̀p̀eí okpààt̀i ḿḿ báátím̀e k̀en-
doti diheì.

²⁵ Ke yé ò dánnim̀e Kuyie nku,

ò dàátí ke wènté muwèrim̀u mumḿ yie
nwe.

²⁶ Ò bunnḿ ke bo k̀unte Kuyie nku,

ke kǎá nhomáà tidɔ̀pìiti ticéèti.

²⁷ Kòo ìikè pìéké,
kòo ka ɛ̀rí mekùò.

²⁸ Kòo yó nkatì yehèkè bè pòntì yè,
sicéí sùì í dò nkénhā, sùì kòri ke bo naá
ntidobontì.

²⁹ De yiè mbotì ténke báá kparìkè,
o kpàti báá monte,
o mǎ̀tì báá súú nképité kutenkù.

³⁰ De yiè nhò báá na kéyenténè mukúú
nkò dibìinni,
muhǎ́á mbo cóúté o bí,
kè Kuyie nnùò kó kuyaakùu ò neinè.

³¹ Ò tá tì tu detetirè nde,
ò sou nhomáà ndi,
dè í yóò ò teennè tìmatì,
o cóntimu tu detetirè nde.

³² Dè yóò dǎ̀omu kòo we mú nyí dèè,
bá o bake báá puku.

³³ Kòo yote ffinyí kó yebe bényè kǒme,
odifíè kó mupórimù kǒme.

³⁴ De kó feyanfè ɔ̀ɔ̀ naá ntehāunte nte,
benitibè bèè cóú ticuuti muhǎ́á mmuù ɔ̀ɔ̀
cóúté be céí.

³⁵ Ò pùò ndeyeyire nde, ke peité meyei,
ò pùò mmesoùmme kó dibii ndi.

Isɔ̀bu ténne tì Edifasi

16 Kè Isɔ̀buu béi nke dò:
² N kèè ke kèemu di náá ntì kuce
mèpéu,

di tú bebáàmbè yeibe mbe dimɔ̀u
memme.

³ De kó tináàntì detetirè kpeti bo mǎ̀ɔ̀te
kumànkàà?

Yáà òntì da yonke kàa n ténningko mie?

⁴ M múnke na nnamu kénnáá ndi
náámmè,

kè di do mbo n kó difò̀tìrì,
n na nnáá m mè ndómè ke èurò.

⁵ N na nyáúkùnnè di kò̀ntì nè n náàntì.
N sáútìi na n di teennèmu.

⁶ Kè n náá kuyonku kùu m bo kù í yóò
yaate,

kè m me nciéké kù baa í iti.

⁷ Nte Kuyie nke deu n wèrímu,

bèè kó dimàà do nh ɔ̀rí òmɔ̀u ténke í
kpaá ke fò̀u.

⁸ N kúòntì tii nàké n kpéí,
n cìtoomu kè dè benkú n túmè oyeiwe.

⁹ Kuyie mmieke keè ò tá ke tū,
kù m bètìmu ke cáá nku bènnì.

Kù tu n dootitòu nwe ke n tá fenònfè.

¹⁰ Bè àate tinù̀tì nti ke n wetí,
ke m bemmù, ke n sǎ́á,

ke mbeti ke nfemmú.

¹¹ Kuyie nkuu m pī nke duó
mbedap̀nyeyibe,

kuu nhǎ̀nnè beyonkuba nou mieke.

¹² N do bo diwèì mieke nke kè kù m
pònte,

kè kù pī n fò̀níf ke bo nke m pèité péité,
ku pie nwetí mí nwe.

¹³ Ku pie nyii tu níéé ké n kónni,
ke n tá ke tù̀tì n ceumbè bá mesémmè í
kù bo.

Kè n nautì yènní ke cóú ketenkè.

¹⁴ Ke n kòurì ke n kòurì yemuɔ̀,
ke n fèmmú okpàrinuɔ̀nti kǒme.

¹⁵ N dáátì kufò̀tònkù nku sǎ́á,
kè Kuyie nni nna kè n sǎ̀nni dèè kè n duó
mutáá mmieke.

¹⁶ N kǎmmú ke kǎmmúmu kè n nuɔ̀
nwù̀tè,

kè n nǎmpò̀tì cèèke kè n yìikè kòorenè
mukúú.

¹⁷ N nou í teí menitiyìì,
m báámmu dò mpáíí nwe.

¹⁸ Fǎ́ nketenkè a báá dátínné n yìì,
dèmarè báá pénné n dabònnì.

¹⁹ Wèè náá n kpéí nhò bo kéínkè nke,
wèè kpa n kpéí nhò bo tiwetì nti.

²⁰ N népobè n dáumu,
n kuò nke búú Kuyie nku.

²¹ Wèè nàá n kpéí, wèè ti púté mí nnè ku,
bè ɔ̀ɔ̀ pútémè onitì nè o népo.

²² Ke yé n we tǎ̀ómmè ke bo deèmu,
kè n tū nkuce bè keri kù ke í wī̀tinií.

Bè yetemè Isɔ̀bu koò bǎntoo

17 Kè Isɔ̀buu ɔ̀ɔ̀tè kébéi nke dò:
N wemmu ténke í yiè séi,

n we yeè kũpe,
kufõti kuù m bàa.

² Mudaá nyembè beè n fité,
n yí nò nkedounè be kó yesáàmbè.

³ Kuyie, nyietí a yē n cãke mù ké n fĩnko,
kè dè í tú fĩ nhòmòù í bo wèè bo m pate.

⁴ Fõõ bè m̀nte meyèmmè kè bè í banté,
a báa yóu kè bè n na.

⁵ Bè yàa bo d̀ò dináanhãntíri marí tu dè:
A yu a népobè kè di yo ndi eí dè,
kàa bí aunè dikònnì.

⁶ N kperè naá nfeohñifè nfe,
kè bè náahte n kpéi nkutenkù,
bè sùu n yìkè nke tinóntõùti.

⁷ N nuò nténke í wúónnè mesémmè,
n t̀toti ì c̀tíroo medéè ndèumè.

⁸ Benitibè bèè wetí bè n yà kè dè bè dimu,
onitisàù ò n yà kòo mieke kèè yènní bèè
í dé Kuyie.

⁹ Wèè wetí ò fílkú teii nwe ò kèrì kùù ce
mieke,

wèè wenni kòò yèùtí omáà muwèrímú.

¹⁰ D́ndi bie kè di d́s di nwĩetíní,
n yí kpaá ke bo yà di mieke wèè m̀ke
meyèmmè.

¹¹ N we pēnkému,
kè n do d́s kédòò tì kúnté dende,
n yèmmè do naatinè dè mediè nkè dè
pàà.

¹² Kè dè biite n népobè òò d̀ò dè wentému,
kè dè urike bè d̀ò dikúnweñni.

¹³ N ténke baa ba?
Kudonkù kuù tu n cìètè,
m pité n d̀òù dibìnni mieke nke.

¹⁴ N nàkému n fõti ke yí kuù tu n cice,
ke nàké yebiè ke yí yeè tu n yõ nè n tãù.

¹⁵ N do baa dè kòte ke?

We ndè wúò nténke?

¹⁶ N do baa dè demòu nè mí ti tati kufõti
nku,

Mí nnè dende ti cuti ketenkè nke.

Bididaa nàkémè Isòbu kuce m̀edérimè

18 Kè Suaa eí kou Bididaa nyóó béi
nkòo nùù d̀ò:

² Dè yóó nkááké de,
kè di kúnté tináahtì s̀ntíke kpeti?

N náánnè ke yé di yē mmù,
ke ti nnáá.

³ Ba nte kè bè ti wúó ntiyeintí?
Dè d̀omme kè di ti wúó ntidèntí?

⁴ F́ nwèè kōnnè kemieke,
f́õõ kpéi bo nte kè benitibèe deè
kutenkàà?

A kpéi bo nte kè yetārèe fūtaà?

⁵ Oyeiwe kó femñifè yóó kúmu,
o dekè kó muháá nyóó kúmu.

⁶ Kuhāwenniku í yóó nkpaá o fii mieke,
o mñifè yóó kúmu.

⁷ Kòo nkéri ke tú símmú símmú,
ò toti ke bo d̀òò tì tì yóó ò bo.

⁸ O naàcèi siì ta ticùd̀ti mieke,
o naàcèi siì ta kuhõù kó dideè mieke.

⁹ Timátí tìi pĩ nho nacènkènni,
ticùd̀ti kó yedekè yeè ò pĩ.

¹⁰ Bè ò bo nkuhõù nku,
ticùd̀ti tìi díi o ce.

¹¹ Kukõmb̀dorí kpeti tìi né kèríní tipñti
timòu,

koò fèmmú fēñfē.

¹² Wenwe wèè do kpeñni kè dikònni ò
c̀rikùnne,

mesémmè meè kàri o také.

¹³ Mumõmmú muù càáké cááké o k̀nti,
mukúú nkóo po wèè di o t̀d̀ti.

¹⁴ Kòò dènnè o cìètè ò do t́a t̀è mieke,
koò fūrí koò k̀rinè kukõmb̀doróo kóo
kpààti borè.

¹⁵ O fii, betòbè beè yóó dì ta,
bè yóó dì c̀úu mmuháá^{††} mmu.

¹⁶ O c̀èè nkpeímu de mieke,
kòo fãàti m̀tíri o ònkè.

¹⁷ Òmòù ténke í denniní o kpéi nkutenkù,
o yètirì ténke í yu diheì.

^{††}18:15 *muháá*: Muháá mbè nàá mmùù kpéi mmù benkú bè òò c̀úu mmù mmu kèwènkùnne tecìètè kèdeite kusinkù wèè do keté kè t̀è ta ò do t̀nì kù kòo t̀òu m̀òu t̀è ta.

¹⁸ Bè ò tèntoo dibiinnì mieke nke, koò dènne kutenkù.

¹⁹ O kó kuwuɔ mmieke debire í bo, deyaàbire í bo, o cîètè òmòu í kpaá fòù.

²⁰ Tii ò tùðkení tii donné diyie yièní kèè bíékè kòbe kòm̀bù̀tì, ke ànné kuf̀waa ndiyie taà kèè bíékè kòbe.

²¹ Oyeiwe kperè ò mme ndò, wèè í yé Kuyie nhò òò tí ndentenè.

Isobu t̀ènné tì Bididaa

19 Kè Isobuu béi nke d̀ò: ² Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrimè n yèmmè?

Kè di náaànti n k̀ùrì?

³ Kuce m̀pèú ndi mie ndi n sáámmè, di mè nni nf̀éũnko kè ifei í di boà?

⁴ Bá kè n yetému, de kó meyetimè tu n k̀me mme.

⁵ Kè di mènke d̀ó ké n namu ké n tou ntináaànti ké n díf nyifei.

⁶ Banténè ke d̀ò Kuyie nkuù n tou ntináaànti

kuù n tanné ku kó ticùd̀ti mieke.

⁷ Nte mí nke kuò nke tú bè m puoti òmòu me nyí n cóú,

kè n kuò mbá òmòu í m paàti.

⁸ Kuù m̀ pii nkuce bá n yí yà m bo kété dè,

kuù yè ndè m biitoo kè m bá nwúo nkuce.

⁹ Kuù dèite n sãnni,

kuù òóté n kpààtipii.

¹⁰ Kù m b̀ommù tipf̀iti timòu kè n kperè dèè,

kù dèite n tákùmè do íkù dèè ínkè dènde bè òò uutémè mutie.

¹¹ Ku mieke kèè m̀ peike, kè kù n wènté ku dootitòu.

¹² Ku ããp̀ombè beè kèríní dit̀nni ke n wetí,

ke keuté kuce ke t̀ùðkení m borè, ke bàté ke n fité.

¹³ Ke n f̀ũnnè n kòbe,

kè n népobè bemòu cìété ke n yóu.

¹⁴ N tebií n dootóomu,

kè n natitòbè n yè.

¹⁵ Bèè n taànè, nè n kó bet̀ombè benitidaabè nè benitipòbè bè n wúo nhop̀òò nwe,

ke n wúo nhokpákpàri.

¹⁶ Kè n yu n kóo t̀nti ò ncíéké,

kè dè mbékú nhò bànmú m m̀mmuɔ.

¹⁷ M pokù ténke í d̀ó n kpeti,

kè n kòbe m̀ommòmbè m pè.

¹⁸ Kè ibí bénni n senku,

kè n yitè ke c̀òmú ì nni ndaú.

¹⁹ Kè n naá nyisíe bèè do n tá be iikè,

nè bè ti do naati beè kòríté ke n dokùnè.

²⁰ N k̀ommè nè m maa nkè dè dàroo n kúò,

tinink̀òtì tii máá kpaá.

²¹ N kuònnè mesémmè bé!

Díndi n népobè n kuònnè mesémmè!

Kuyie nkuù ǹùtè m̀ poté.

²² Yé dè yimè kè di m beti Kuyie nni mbetimè?

Di me nni nf̀éú nkè dè í di sànnàà?

²³ Kè n do bo na kéwãri n náaànti,

n na ntì wãri dipátiri mieke.

²⁴ N na ntùóté dicíe ke kèri dipèri ínkè, ke ti wãrinè mmebierime kè ti mbo sáá dipèri ínkè.

²⁵ N né yému ke d̀ò n kóo donti fòù, wèè te dinùu sãnni ketenkè ínkè.

²⁶ N k̀nti tii m̀bo pãáke dii m̀nni, n yóo yàmu Kuyie m̀ommònkù nè n ǹnfè.

²⁷ N yóo kù yàmu kum̀ommònkù nè n ǹnfè,

n yóo kù yàmu fè, dè í tú otòu m̀òu,

nè n yèmmè memòu ndi m baamè de kó dim̀nni kè dè nh c̀tí.

²⁸ De m̀nni di bo yí:

Ba nte kè ti do ò bèti?

De m̀nni di yóo yàmu n do naatimè.

²⁹ N yému ke d̀ò nKuyie nyóo di bekénè,

nè de kpéi, ndénè kukpàriseú,

ke yé Kuyie nyèiti deumèmu.

**Sofaa nàkémè Isòbu ke yě
nhoyeiwe ƿƿ yà tì cōnti**

20 Kè Sofaa Naama èi kouu béi nke dò:

²N yentotí ì te kè n dɔ́ kébéi,
n yī̀kè meminnímè mme deè te kè n dɔ́
kébéi.

³A nàké tì n yonkemu,

kè n yóo da ténne nè mecìl.

⁴A yému ke dò nnè ti bomè,
nè Kuyie nkànnemè oniti ketenkè ínkè,

⁵oyeiwe kó kuyeñaatí ƿƿ í mm̀dnte,
osínwè kó diwèi ƿ mma sámpó nwe.

⁶Bá kòo òkè ke tù̀kè kéínkè,
bá kòo yuu káa nyewetè.

⁷Ò yóo pēētému timúti kōme kè dèe deè,
bèè do ò yé kè bè mbékú ke tú yé ò kòte
kè.

⁸Ò yóo pēētému tidònti ƿƿ yímè bá a bá
nyé tì kòte kè,

Ò yóo yentému bè ƿƿ yà dè nè tidònti
keyènkè de kōme.

⁹Feǹnfè fèè do ò wùo nfè ténke báa yà,
o kàri ténke báa ò kōú feǹnfè.

¹⁰Beçiribè bo pi o bí,
kè ìi bè ténne ò do fèke bèè kperè.

¹¹O kōnti do píéké muwērímú mmu
odaciè nkōme,

ke né yóo ò wēnnèné keta kudònkù.

¹²Kè meyei mmeè me nnaati o nùù,
kòo mè sònnè o ǹndenfè fù̀.

¹³Kòo mè u ke í dɔ́ ké mè tiúté,
ke mè dànnè o dandaakù sáá, kè mè
dàri.

¹⁴Mè yóo taroo o pòuti mieke
kéceetemu,
mè yóo naá mmedautidòmmè mme o
mieke.

¹⁵Ò mammú tì kpàti ò bo tì t́,
Kuyie mbo duó nkòo wēte ké tì t̀t́t́nì.

¹⁶Ò yè ndè dò mmedautidòmmè mme,
meè yóo ò kùo.

¹⁷Ò ténke báa yà mecekùd pù̀ ndè kukó
nkōme,
nè menaamiè mpù̀ ndè ke dò nkukó.

¹⁸Ò òu ke cōnte dè ò báa dè di,
ò d̀ò kupotaá nkecōnte dè í yó ntú o
kperè,

ò báa di de kó diwèi mari.

¹⁹Ke yé ò sènkèrimè beçiribè,
ke bè sènninko, ke yù̀kú tecìtè ò í maá
tè.

²⁰Ò do maánko demou ndi ke í diè,
kòo yaa ndè ò báa dè yóu.

²¹Ò do ƿ nkòo yà dè, wèe maánkomu,
deè te kòo wèi í yóo m̀nte.

²²Ò yó mbo metuò mmieke nke, kè
mesémme ò do,
meyei nkó tiyēiti timou doti weè ínkè.

²³Ò yóo ndakenè o pitiri ndi,
kè Kuyie nkó kemiekee do o ínkè,
kè cutiní o ínkè fetaafe kōme mme,
ke yóo naá nho kó mudii.

²⁴Kòo na kéyenténè timáti kó
tikpàriseuti,
disòwù̀ kó ipie nho t̀t̀ti.

²⁵Bá kòo fù̀t́t́t́ kupie nkùù ta o ínkè,
kè bè dèite mepembii mmèè ta o dinni,
kè kukòmb̀doróo ò kùo.

²⁶Dibiinnì dieri dii duó o kpéi ke bo ò do,
muháá nhòmòu í t̀tinne mù muu yóo ò
còt́t́t́,

kécóúténè dèè kpaá ke bo o cìtèè mieke.

²⁷Kéínkè dáammu o caàrimè,

kè ketenkè nàké o kpéi,

²⁸Kuyie mmieke bo ò yè dii yiè o kpàti
bo yenté yenté,
tì bo p̀nté menie ntēmè.

²⁹Kuyie mbàanè tì oyeiwe tinti memme.
Ò yóo tieke dènde,
Kuyie nde nhò bàanè.

**Isòbu tḗnnémè Sofaa koò
nàké beyeibe kperè yíemmè**

21 Kè Isòbuu béi nke dò:

²Kénténè kékeè,
kè di kèè n tú mù deè yó m bántè.

³Mm̀kenè meminnímè ké m pā meffè kè
m béi,

kè m béi nke dèè di bo na kendaú.

⁴Benitibè mbe n náammè n kpetaà?

Meminnímè mè nni ndòntémè n naatimu.

⁵ Wēētenènì m bíkè kè dè di di, kè di mpí ndi nò.

⁶ Nh ɔ̄ wéntè tìi n tù̀̀kení kè dè n kòkè̀nèmu,

bá m báa na kéré m máa.

⁷ Ba nte kè beyeibe kpaá ke fòù, ba nte kè bè kòtírí ke wīēti ke békú?

⁸ Kè be yaábí ɔ̄ kóténí kè bè nwē nke bo, kè be kó yepàa mbítírí be nuò mmieke?

⁹ Kè be kperè kéré séi bá idebii í bè bo, bá Kuyie nkó didù̀̀ í bè puotì?

¹⁰ Bá dinaadatannì í bo be naadakè mieke,

kè ini puo nke péi bá ì í cuunko?

¹¹ Kè be bí putì yenaàpàa nkōme, ke yānku siwéi kōme?

¹² Kè bè diè nke bie ntikù̀̀tìdù̀̀tì, nè tikāpenti ke eu itā́rì ke yānku?

¹³ Kè bè ɔ̄ mbo metuò mmieke kè be we yàa deènè,

kè bèe taroo kudònkù dende bàmbà, bá dè í tù̀̀ke fenònfè kóo kāmí.

¹⁴ Bembe bèè nàa nKuyie nke tú: fūte ti borè, ti í wanti kényíētè a kó ice.

¹⁵ We ntu muwērímú mumɔu yiè nkè ti bo nhò tū?

Ti yóó nhò bàa kécōnte ba?

¹⁶ De kó benitibè yèmmè dò mbè bo na kétuó nnè bemáa ndi,

Mí nyie n yí yóó yie mbeyeibe kó itié.

¹⁷ Kuyie mmieke duò beyeibe mbe sáa?

Kù í bè nyieti be yei sáa?

Beè mīnfè kō nsáa?

¹⁸ Beè naa ntimúti sáa kè kuyaakùu bè tóúà?

Beè ɔ̄ yí timúti sáa kè tefòdóntèe bè tù̀̀tótáa?

¹⁹ Díndi me ntúmè Kuyie nhɔ̄ poté beè kó ibí,

kù do dò nke be mpoté be mómmɔmbe kè bèe banté.

²⁰ Oyeiwe o mómmuɔ nweè do dò nkédi mesémmè,

weè dò nkékeè Kuyie mmuwērímú mumɔu yiè nkó kemieke o kōntì.

²¹ Oyeiwe kpeti í bonè dè naa yó ndòm-mè o cīētè,

o tã̀̀bè bo tuòke dii mōnni be mànku.

²² Yáa dè né dò ntí tì tiémmu Kuyie nkè kùu tì yīētè?

Kunku kùu baké ku tōrè kéinkè.

²³ Bèmbè ɔ̄ ntúmu benitisàbè kekú,

ke kari bàmmùu kè dè bè naati kè bè yàa kúnè.

²⁴ Kè be kpeya píéké mekù̀̀,

kè be kúú píéké mēfemme.

²⁵ Kè betòbè ímbo meyeñcaàrimè mieke ke yàa kúnè,

bá bè í yīētè diwèi diyie mari.

²⁶ Bemou náke memme bè ɔ̄ duó mutáá mmieke nke,

kè yebièe bè càáké bemou.

²⁷ N yému di yèmmè páfí,

n yému di n wúónnè tì.

²⁸ Di tú dii mōnni:

Yé weè kpà̀̀tì cīētè kòte kè?

Yé benitiyeibe do bo dii fii cuó nkè?

²⁹ Di í békú becepèmbàa?

Yáa bè di náa nkè di í banté bè tu mù?

³⁰ Kè meyei ntù̀̀kení oyeiwe ɔ̄ yentému, Kuyie mmieke kó tiyēiti ɔ̄ í nhò poté.

³¹ We nné yóó ò sei nke dò ò dṑ̀rimè í wenni?

We nyóó ò yietí o yei?

³² Kòo ku bè ɔ̄ ò tanné dedōnnè nde,

kè bè ò kunnè bè mbaa o fōti.

³³ Bè do ò murímu ke korinè mukūnnímù,

kè benitibè péu ni o òikè.

Kè kudònkù táá nní nyau o ínke,

³⁴ Tūnké di m báa nyii báammii tú detetirè nde,

di n tēnnínko tii kó dimàa siyáabisí nsi.

Edifasi béimmè ke tú

Isobu mènke tú oyeiwe

22 Kè Edifasi Temaà èi kou béi nke dò:

² Kòo niti wenni dè bo dṑ̀ ba Kuyie?

Wèè cii ò cii omáà kpéí nke.

³ Kàa wenni dè bo dɔ̀̀ ba Kuyie nkunku muwḗrímú mumɔ̀̀ yìè?

Kàa d̀̀̀̀ri Kuyie ndómè kù bo c̀̀nte ba de mieke?

⁴ A wenni kè Kuyie nné da potáà?

A wetí kè kù né nda bekùndà?

⁵ A yei mmeè deutè deè te, a caàrìmè meè tonté.

⁶ A do ɔ̀̀ s̀̀nté kéhéímu a kou kperè bá ò í da m̀̀kenè timati, a do ɔ̀̀ fiete onitì yà̀tì kóò c̀̀nínɔ̀̀ mebiì mme.

⁷ A do í pāā mmenie nsinéyēí bo wè, a do í pāā mmudiì dik̀̀nni bo wè.

⁸ A ǹ̀tè teè do pikú muyuo nkàa baké diheì,

a deu mèè kpéí ndo te kàa tieke ketenkè.

⁹ A do betòò bekúpobè be nɔ̀̀ sìnùmmù ndi,

ke f̀̀ũnko iciribí.

¹⁰ Deè te kè bè da díí tip̀̀tì timɔ̀̀ timátì, kè kuf̀̀waaá nda do ke da dèété.

¹¹ Kè dè da udikoo bá a ténke í wúó, kè dibiìnni da dàtinné menie nk̀̀me.

¹² Dè í tú Kuyie mbo kéínkè nke yewetè miekaà?

Wénté a bo yà siwāā d̀̀tirì ke d̀̀mmè.

¹³ Kàa né tú Kuyie mbáá na keyà dèè d̀̀̀̀ri,

ke tú kù bo na kémboní dibiìnni yewetè mieke ke ti bekénàà?

¹⁴ Ke tú yewetè kù kánké kù báá na ké ti yà,

kè kù ǹ̀nké tiwetì íǹ̀kè nke ke firì.

¹⁵ A tũ ndó kénkpáá tũ nkuce kótì nku, meyei nyembè do tũ nkàà?

¹⁶ Bè p̀̀étému bá bè m̀̀nni mu nyí t̀̀̀̀ke, menie nh̄̄ɔ̀̀ p̀̀nténè mèè botí tecíètè p̄̀ũ.

¹⁷ Bembe bèè do náá nKuyie nke tú: Fũte ti borè,

f̀̀ mmuwḗrímú mumɔ̀̀ yìè nha bo na ké ti d̀̀̀̀ ba?

¹⁸ Kuù mómmɔ̀̀nku me ndo bè d̀̀̀̀ mesàà nkè mè mpíéké be c̀̀í mieke,

Mí nyí yóó yie mbeyeibe kó itié.

¹⁹ Bèè wetí bè yà beyeibe c̀̀ú tì yḗti kè dè bè narikemu,

kè dè pí mmudaá nwèè tu onitisàù.

²⁰ Ti dootitobè bèè do ti kpannè bè kpaá boà?

Muháá mmuù c̀̀úté be kpàtì.

²¹ Wète kétaunnè amáá Kuyie nkè dí narike,

a bo yà a wète ke p̀̀témè metuò.

²² Yie nkécuté itié nkù da duó nyì, kéánné ku náàntì a yèmmè mieke.

²³ Kàa wètení muwḗrímú mumɔ̀̀ yìè mborè,

ò yóó wète ké da ímmu,

kè nsà kàa d̀̀tinnè a c̀̀íètè meyei.

²⁴ Útòó a s̀̀ɔ̀ mmutáá mmieke Ofii kó mesɔ̀̀ nsààmè,

dootóo me kukó nkó yetárè mieke,

²⁵ kè muwḗrímú mumɔ̀̀ yìè nní ntú a kó mesɔ̀̀,

kéntú timátì péítì kó yecúò a kpéí.

²⁶ Kàa mpieti a kó diwèl Kuyie mmuwḗrímú mumɔ̀̀ yìè mbo dè, kàa tũnte a iìkè ké nkù búó.

²⁷ Kàa ní kù bàntè kè kùu keè,

kàa d̀̀̀̀ a kù cànnenè yèè nò yemɔ̀̀.

²⁸ De m̀̀nni kàa tãáté tì a bo yà tì yiemme,

kàa ce ntú kuwenniku k̀̀ku.

²⁹ De m̀̀nni kè wèè s̄̀nné á nte kòò íi nho yuu,

ke yé Kuyie ndeerímè wèè nùò nsíí nwè nwe.

³⁰ Kù yóó d̀̀etému ocaàrìwè,

A nɔ̀̀ í s̄̀ m̀̀mèè kpéí.

Isobu yèmmè d̀̀mmè Kuyie nyí ò d̀̀nè tináàntì

23 Kè Isobu béi nke d̀̀: ² N wète ke t̀̀̀tenè Kuyie nku ke d̀̀ keyíé kébéí, n yíku n nùò kè n dab̀̀nni báá yènní ke yí̀ekemu.

³ Kè ò do nyé m bo kù yà dè, kè n do bo na kékote ku c̀̀íètè,

⁴ N na nkù beé n kpeti,

N na nkù tìuté nh u tì.

⁵ N na nkèè kù bo n ténné tì, kébanté kù ìn m̀̀kenè tì.

⁶ Ku sàà na nni mbààdomaà?

Ǿ, kù yó n kéntému meyoǾmmè.

⁷ Kè nní nkù ndánnè ke tú onitì wèè wetí, de m̀̀nni kunku n kóo beéntì yó n f̀̀nkomu sàà.

⁸ Kè n kòte diyie yiení kèè bíékè kù í kè bo,

kè ìn kòte diyie taà kè m bá kù yà.

⁹ Kù sàà né bo mpí mm̀̀mamù mmu kubakù you bíékè nkaà? Ǿ, yáà kù sòri kucànkù bíékàà? N yí na ke kù yà.

¹⁰ Kù me nyému n tũ nkùù ce, kè kù ìn yàáké n yetimu páíí meso nsààmè kōme.

¹¹ N naàcètè tũ nku nacèf̀̀tè nye, n tũ nku kó kuce nku weti weti n yí dauté.

¹² Ku tannò nye n tũmmè, n d̀̀wòrimu ku náàntì yèmmè kè dè pè̀̀tè n yèmmè d́́ tì.

¹³ Kè kuà tāāté tìmatì òm̀̀wù í bo wèè bo kù pàa?

Kù d́́ tì, kù Ǿ tì ndo.

¹⁴ Kù yóo d̀̀wòmu kù tāāté ke bo d̀̀wò tì n kpéí

kù wùò nke bo d̀̀wò tì n kpéí tì sũmu.

¹⁵ Deè te kè n kōmb̀̀wùtì duò ku ìkè, kè ìn totí n yèmmè kuf̀̀waaà nhǾ kù nni mpínnèmu.

¹⁶ Kuyie nkuù dèite n kōmb̀̀wù, muwèrímú mum̀̀wù yie nweè donné n kōmb̀̀wùtì.

¹⁷ Bá nè Kuyie mme nni ndátinnémè dibiinni n yí cíéké.

Keyens̀̀wùkè kù n dàtinné kè kèè í te.

Isobu náàntì sàkémè: Kuyie nhǾ yóumè kè beyeibe nd̀̀wòri bè d́́ tì

24 Ba nte kè muwèrímú mum̀̀wù yie nyí tāāté obeéntì kó yewe?

Ba nte bèè kù yé kè bè í yau kù yóo bè p̀̀tè yèè we?

² Nte benitibè ke tuòko betòbè pénnè kó yetárè,

ke yuuku iwũ ke duò mmucèmmu.

³ Ke Ǿ fiete iciribí kó musámmarímú, ke Ǿ éi dibànni okúpokù nàáfè.

⁴ Nè be kpéí nkòo c̀̀ri Ǿ yóu kuce kédauté dikpáà

kè diheì kó becìribè tu séú séú.

⁵ Kè bè sàáténè yesámmarinnarè yèè bo tedòntè,

ke Ǿ pike yè kécíété dikpáà tedòntè kénwanti mudii ke bo duò mbe bí.

⁶ Beè taà dikpáà ke déénte tidiiti, kè beè t̀̀wù benitiyonkubè kó yetebe bè tu yè f̀̀nyí be yàké yè.

⁷ Beè Ǿ nduò keyènkè detetirè bá bè í dáátì tiyààtì,

bè í m̀̀ke tiyààtì ke bo káá mmuséé.

⁸ Kè yetarè ìnkè kó fetaafè bè niu, kè bè bùúté ke m̀̀nté bè bo díéké dè ke kpènké yepèrè borè.

⁹ Bè fèkù bekúpobè bí nyi,

kòo c̀̀ri í na ke yietí o b̀̀nni bèe fiete o yaàbòri dimáà ò do m̀̀ke dì.

¹⁰ Kè becìribè cèntì be tetirì bè fèke m̀̀è kpéí mbe yaàbòrè,

ke t̀̀wù tidiiti kó yebuo nè dikònni.

¹¹ Kè beè dii odiffè kó yebe mekùò, ke bè duò nkè bè niu f̀̀nyí kó yebe kè sinéyèí né bè k̀̀wù.

¹² Bèè duúnnè mukúú mbeè kó yedabùò ìndátì diheì mieke,

bè bè k̀̀wùtemu kè bè kuò nke békú metèèmmè,

Kuyie mme nyí yo be dabùò.

¹³ Benitiyeibe í ǹ̀nne kuwenniku,

deè te kè bè í beí Kuyie nkó kuce

bè Ǿ í ìnkétè kuce kuwenniku kaku.

¹⁴ Dè Ǿ nkpaá ke uumu kòo nitiyeiwe ènte,

kékuò oc̀̀ri nè osènniwè.

Kè dè biite wèè naà nhoyúókù.

¹⁵ Wèè d̀̀wùti d̀̀wùtinè benitipobè ò Ǿ mbaa dihuri m̀̀nni ndi,

kénnáà nkétù òm̀̀wù í yóo n yàmè dòo!

Kòo yèti wèè káá nho ìkè.

16 Kè dè biite bè ípuò yecàkè,
kè dè wenté bèe taá ticùtì,
bembe 55 í nyà kuwenniku.
17 Kè dè biite dè né wentému be borè,
bè manténemu keyènkè,
bè ténke í kè m̀kenè kufōwaá.
18 Oyeiwe 55 p̀nté mecāā mme
kufāākperíkù kōme,
kòo tenkèe naá nKuyie ncōō kè,
ò ténke báá kōtè képaarè fnyì kó detie.
19 Kutayietí nè kuyiinkù dè 55 sūōtoomè
timaàntì,
kudònkù yóo me ndi beyeibe.
20 Kè be yōbèe bè yè,
kè bèe naá nyebiè kó mudii sààmù,
kè benitibè bá ndenniní be kpéí.
Oyeiwe 55 do mutie kōme mme,
o dōrìrìme yeime kó tiyeti nti memme.
21 Bè do fekù sihāūnsi kperè nde,
bá bè í dōrri mesàà mbekúpobè.
22 Kuyie nnè ku kó muwērímú kuù 55 yóu
kòo yeiwe kó yewee súú.
Kuù 55 bè íi mbè ténke do í yé dii m̀nni
ke dō mbè bo nfòu.
23 Kuù 55 duó nkè bè mbo bá ke í yīèkù,
ku ǹnfè 55 í nyité bè kèrì kuù ce ínke.
24 Bè níi deukoo dende bàmbà nkàa bè
m̀h̀tòo,
kè bèe donní dende bàmbà kékú betòbè
kōme,
ke m̀tòo bè 55 senté tidiitì kè tii yímè.
25 N nàké timōmmanti nti,
we mbo yí n nàké siyáàbisí,
we mbo yí n nàké tì tu detetirè kpeti?

Bididaa nàké tì Isòbu kuce metāāmmè

25 Kè Bididaa Suaa èi kouu béi nke d̀:

2 Kuyie nkpeñnimu ke duò tikōmbùd̀tì,
kuù baké kéínkè kòbe,
ke bè duó nkè bè bo kè dè bè naati.
3 Ku kó behāāpòmbè we mbo na ké bè
kàa,
ku kó kuwenniku né í mí be we ínke?
4 Onitì bo yíme ke d̀ ò wetí Kuyie nyiikè,

Onitì peité wè bo yíme ke d̀ ò kpa
meyei?

5 Otànkù yie me ntú otànkù ke í mí ku
iikè,

kè siwāā tu siwāā kè kù í s̀i wùó nsisààsi.

6 Kòo niti peité wè wèè né tú dibeù,
onitì nwèè tu tebeutè weè né bo
nwennaà?

Isòbu tēnné tì Bididaa

26 Kè Isòbu ò tēnné kòo nùu d̀:
2 Ìmme teèmmè ténke né mme a
teèmmè ocìrì?

A teènné ìmme wèè bàà nh̀du?

3 A mè nnōmmèmu ke tiè nwèè í m̀ke
meyèmmè,

benke we a ciimè nè a náàntì mieke.

4 We nni nwe a náànnèmè de kó
tináàntì?

Ìmme yèmmè mme mèè nàánnì a mieke?

Kuyie mbakémè kutenkù

5 Bedòmbè k̀ntì aumu be èi bè borè
menie nfùù.

6 Kuyie mborè kudònkù feímu,
mukúú nkó dihei í kù s̀rinè.

7 Kuyie nkuù pité tiwetì kè tì nùu
mmemme kubakù you bíkè,

kè kuù ǹǹǹwò ketenkè detetirè.

8 Kuù p̀ōū nfetaafè yewetè mieke,
menie mme nyí ỳnte yewetè kè yè kètè.

9 Kuù 55 pité tiwetì kékāā nku
kpāàtikàrì, kè yewetè di dàtinné.

10 Kuù kèétè dàméèrì ò yó nfrì dè,
kuù kèétè dibiiinni nè kuwenniku dè
m̀anke dè.

11 Kè Kuyie mpéi nkeínkè,
dè kè dimu kè ke s̀àhkèe s̀àntè.

12 Ku wērímú muù te kè dàméèrì s̀anti,
nè ku ciimmè kù namè dàméèrì kó
musìmmù.

13 Ku nùu kó muyaá mmuù kàútóo tiwetì
kè tì wenke.

Nè ku ǹùtè nte kù yèite yeitemè
fewaàyeife.

14 Ku t̄mmú kù p̄i mmù kó tekéètè nte memme,
ti yo ku t̄mmú kù p̄i mmù kó tináànti sámp̄ nwe,
kè mù né bo peé metammè mediè we mbo dáátí kékéè de kó metammè?

Isobu s̄w̄témè o náànti

27 Kè Isobu s̄w̄tè kèmbekù o kpeti ke béi nke d̄:

2 Kuyie mbomu kuù yete kù bo n kónnèmè,
kunku muw̄rímú mum̄u yiè kuù m píe mmeyèncààrimè.

3 Kè n kpaá wéi,
kè ku kó muyaá nkpaá ke yiè nh ònni.

4 N yí kpaá ke bo náké tiyeiti mati, timati báa yènní n nù t̄i tu siyáàbisí kpeti.

5 N yí kpaá ke bo di duó nkunaatí, nè m bo kúmè n yí yóó nenni n wetímè.

6 N yóó nnáámmu n wetímè,
n yí w̄ti n f̄nkúò.

N yèmmè í m bekùnè timati ínkè.

7 N dootit̄u d̄e ò d̄ò d̄e s̄ d̄ò d̄mè beyeibe,
t̄i s̄ tuòkení wèè cààrè t̄i tuòkení n dootit̄u.

8 Ònti bo nkpaá onitiyeiwe baa t̄i? Kuyie nkéété d̄i m̄nni o f̄mmu kó feyièf̄e?

9 Kè meyeñcààrimè ò t̄uòkení d̄i m̄nni, kòo kuò nke yu Kuyie nkù bo ò kèntáà?

10 Dè bo nhò naatinè Kuyie mmuw̄rímú mum̄u yièndà?

Ò bo nkù yu yem̄rè yem̄uà?

11 N yóó di benkemu Kuyie nkó tikpeti m̄mè,

n yí yóó di s̄onne muw̄rímú mum̄u yiè nd̄s kéd̄ò t̄i.

12 Di m̄ómm̄mbe di d̄e ȳamu,
n né í yé mùu te kè di kpaá ke náá ndetetirè kpeti.

Beyeibè kperè yíemmu ke me nyí yóó m̄nte

13 Nte Kuyie mbàanè t̄i oyeiwe, muw̄rímú mum̄u yiè mbàanè t̄i oyeiwe t̄i t̄i:

14 Kòò píe ibí kè ì s̄ùù mudoò muù s̄ ì kònnè,

o yaàbí s̄ ì ndi kénsànnè.

15 Bèè yenté yenté kè mutenkúú mbè kùò, be pobè keté ke báa kari be kúú.

16 Kòò m̄òtè idíftí kè ì s̄ùù mmutáá ndòmmè ketenkè,

kè tiyààti còú còú titáti k̄me.

17 Wèè d̄e tikú kécóú nhosàù wèè yóó t̄i dàátí,

onit̄i wèè wetí wèè yóó tieke de kó idíftí.

18 Ò maá t̄è c̄iètè í t̄u tekpetè, t̄è d̄ònnè difii ndi bè s̄ d̄ò d̄i kèmbaanè kupaku.

19 Ò yóó kú ke t̄u okpààti nwe, be me nyí yóó t̄i nhò w̄ennénè kékūnnè bá kòò ènte ò báa yà d̄èmarè.

20 Kuf̄w̄w̄a nkuù ò do koò dàtinné menie nh̄s̄ dàtinnémè kukò,

kuf̄w̄w̄a nkuù ò t̄uótè tef̄d̄óntè k̄me keyènkè.

21 Kè diyèè yièni kèè bíékè kó kuyaakù ò t̄o kédéténè,

kòò uuté o cónni

22 Kè Kuyie nho t̄āū ipie mbá mesémmè í kù bo,

kòo cokù ke bo yenténè Kuyie nkó ten̄ùtè.

23 Kè bè ò w̄ùst̄i mudaá,
ke w̄úo nho c̄iètè ke ti ifontii.

Meciì nkó dis̄ri

28 Timátí péití kó yebòrè bomu bè t̄i wàà ndè,

kè mes̄w̄ nkó yekàrè bo kè bè mè d̄èi ke u,

2 ke dammù timátí ketenkè,
ke s̄ p̄únnè yetárè kédeite dis̄w̄w̄ù.

3 Bemát̄iwambè s̄ m̄ítè muh̄áá mmu k̄eta ketenkè s̄ùkè,

kéwammú kífíé ketenkè fùù,
 yetárè yèè bo ke miekoo desùrè.
⁴ Bè òò dammú yefòtè ke cútóomu
 dedétirè òmòù í yóó na kétuòke dè,
 ké nkè nùú nke détirinè benitibè.
⁵ Ketenkè tidiiti yìèni kèè ìnkè,
 ke mieke né kùti ke kùtimu ke dò
 mmuháá nke còúté.
⁶ Kèè tenkè mieke kó yetárè mieke
 yetásààyè bè tu yè saffi yè bomu.
 Ketenkè mieke kó mutáá mmu bè dèimè
 mesòò.
⁷ De kó kuce fetúúfé í kù yé,
 ditúsùù í yà de kó kuce.
⁸ Mukpasímmù mùù tá mumáà mù í
 túnne de kó kuce.
 Dicitírìrì marì mu nyí kètè de kó kuce.
⁹ Onitì yie me nhòò nampemu dipèrì,
 kékpéi nditári kétuòke dì fífkú dè,
¹⁰ kékeú yepèrè yefòtè kécútóó,
 dèè kó dimàà tu desààrè onitì nònfè dè
 yàmu.
¹¹ Weè òò kpénné menie kédennéní dèè
 do sòri.
¹² Yé onitì bo pété dè meyèmmè?
 Mecii nkó dikàrì bore?
¹³ Onitì í yé me donku màmmè,
 mè keté ke í bo kutekù kuù mmieke.
¹⁴ Difòtìrì cùmpuri tú: Mè í bo m borè,
 Kè dàmmèrì tu: Mè í bo m borè.
¹⁵ Bè í mè cèkii nè mesòò nsààmè,
 yoo a cònné timáti péfti cidóò ké mè
 cèètenè.
¹⁶ Bá mesòò nsààmè Ofii èi kòme báá na
 ké mè ènnenè
 ditásààrì bè tu dì oníkisi yoo bè tu dì
 saffi dì báá yè bennènè.
¹⁷ Mesòò nyoo timáti péfti í mè tùòke,
 bá mesòò nsààmè kó febdòfè bá nsànnè
 ké mè cèètenè.
¹⁸ Kè n ténke né báá buónè bè dòòrinè dè
 medèi mbè tu dè kòdái,
 nè ditásààrì bè tu dì kidisitári,
 kàa mòke mecii dè pèètému medèi.
¹⁹ Etiopii kó yetásààyè bè tu yè tòpási yè
 báá na ké mè tùòke,

mesòò nsààmè mómmomme í mè tùòke.
²⁰ Bè pieti ònke bíkè meyèmmè náke?
 Mecii ncíètè bore?
²¹ Dè borè onitì yie mbáá na ké dè yà,
 bá tenòtè tèè pùti deínkè tè báá mè
 màánè.
²² Difòtìrì cùmpuri nè kudònkù dè nàá
 nke tú:
 Ti kèèmu nè ti to bè nàámmè me kpéi.
²³ Kuyie nkuù máá yé me cíètè kó kuce,
 kuù máá yà mè á dè.
²⁴ Ke yé kuù wùómmè nè ketenkè
 mànkoo,
 kè kuù paké dèè kó dimàà bo ketenkè
 ìnkè.
²⁵ Kunku kùù bennè kuyaakù ke yé ku kó
 kucéékù màmmè,
 ke yé dàmmèrì kó mecùmpume màmmè.
²⁶ Kuù kèètè fetaafe ikuò fè yó ntū nyi,
 ke keuté kuce fetaafe yó mmíi nke yiè dè.
²⁷ Meimè kù yàmè mecii kè mè wenni,
 ke yà me wenniku màmmè ke mè paaté.
²⁸ De mònni kénáké onitì ke dò:
 A bo ndémè Kuyie ndèè tu meyèmmè,
 a bo nyennínèmmè amáá meyei ndèè tu
 mecii.

Isobu dèmmumè yewe yèè pèètè ye kpéi

29 Kè Isobuu sòoté kémbekù o kpeti
 ke tú:
² We mbo wète kéténnéní betààbè bèè
 pèètè?
 Kuyie ndo m baa yèè mòrè bo yíme
 kéwètení?
³ Kuyie nfitírè dèè do òò nyoo n yuu ìnkè,
 kuù do òò nni mmí keyènkè kè n kèrì.
⁴ N do bo dii mònni n yiè kè dè dòmmè,
 Kuyie ndo kánkè dii mònni n cíètè.
⁵ Muwèrímu mumòu yiè ndo m bonè dii
 mònni,
 kè n kó bedapàmbè m murímu.
⁶ N do bonti metuò mmieke nke,
 kè odifè kó mekùò mpìéké n tuò.
⁷ N do òò nkè n yè ke kòte beheikènkótíbè
 kàrì dè,

ke waá ndikàrì ke kàri.

⁸ Kè bedapàmbè n yà bè ƿƿ nfùùtìmu, kè bedakótìbèe íté be kàrè kécómmú.

⁹ Kè beheikènkótìbè kúnné bè do náá ntì kèpi be nò.

¹⁰ Kè bekpààtibè kó metammè d̀̀o yúóó, kè be ǹ̀ndié ndari.

¹¹ Bèè kèrímú n náàntì bè do ƿ nni nsántímu,

bèè n yàu kè bè nàà n yetisààri.

¹² Osénniwè do ƿ nk̀̀o kuónkoo nh̀̀o deetému,

deciribire d̀̀è í m̀̀ke oteèntì kè n d̀̀e teennè.

¹³ Bèè do ƿ nyóó kú bè do ƿ m p̀̀amu mesàà,

n do nárik̀̀unkomu bekúpobè yèmmè.

¹⁴ N do dáátí mewetím̀̀mè mme diyaàbòrì k̀̀me,

ke dáátí medò̀̀rìmè sà̀̀mè tiyà̀̀tì k̀̀me, kè meè tu kuyaàbomboúnkù m bou k̀̀n yuu.

¹⁵ M̀̀i do ƿ ntú tiyù̀̀ntì kó inu, ke tú tih̀̀ùtì kó ità̀̀ke.

¹⁶ Ke tú besénnìbè kóo cice.

Kòo p̀̀ò m̀̀ke tìmatì n ti wè̀̀nì tì d̀̀o nk̀̀éndòmmè.

¹⁷ M̀̀i do ƿƿ kéété beyeibe kó muyèi, kéfiete ò p̀̀i ndè ke aakè.

¹⁸ N do tú n yóó kú n cìè̀̀tè nte,

ké nyóó kú kè n we sù̀̀ú mmubirímú d̀̀ommè.

¹⁹ N cìè̀̀ n do ta k̀̀tuoke meniè mme, kè n fà̀̀tì ní mantè keyènkè.

²⁰ Bè do ƿ nni nsántímu sà̀̀á,

N wè̀̀rímú do í deu.

²¹ N do ƿ nkè n nàá mbè nkémmúmu n tú mù,

kè n yóó béi, bè d̀̀o yúóó nwe, kénkém̀̀mú n tú mù.

²² N do ƿ nkè m béi nhò̀̀mòu bá n t̀̀énné,

Kè n náàntì mbè taà.

²³ Bè do ƿƿ nni mbaa ti baamè mme fetaafe,

bè ƿ mbaa m̀̀è botí fetaketifè.

²⁴ Bè do ƿƿ yà n wè̀̀i kè d̀̀e bè dimu,

bè me nyí nna ke bo s̀̀ok̀̀unne n ỳ̀ikè.

²⁵ M̀̀i do ƿƿ t̀̀ā̀̀tè ké bè neinè,

ké m̀̀i mbaké,

ké mbo be t̀̀nnì mieke ke tú be kóo kpà̀̀tì,

ke báá mbèè yèmmè c̀̀à̀rè.

Isobu wè̀̀ntémè ò do d̀̀ommè, ke né d̀̀ommè di mm̀̀nnì

30 Di mm̀̀nnì ibí ìi né n daú, inyi ìi cicebè do í sà̀̀nnè m bo bè neínnè̀̀mè sim̀̀ó s̀̀i cè̀̀mmù n wũ̀̀.

² Bè keté ke do yóó n d̀̀ò ba?

Be wè̀̀rímú í yó mbo kè̀̀m̀̀nte.

³ Mesémmè nè dik̀̀nnì deè bè poté kè bè m̀̀tè,

ke áá ntedò̀̀ntè ke wanti bè bo mankoo mù

tè̀̀d̀̀onkpetè ìnkè dè̀̀marè í dè bo.

⁴ Ke kè̀̀tì sífakesi sitekesí ỳ̀, ke cáante, kè itecíè̀̀ ntú be kó mudìi.

⁵ Bè do bè bè̀̀timu,

ke ní mbè bè̀̀ti ke úú ke d̀̀o mbè tu beyóó̀̀bè.

⁶ Bè do fò̀̀u yekondake mieke nke,

títà̀̀dèntì mieke nè yepè̀̀rè fìè.

⁷ Bè do ƿ nhoke tifà̀̀pè̀̀tì mieke nke ke ku,

ke k̀̀rì k̀̀rì tifà̀̀tì mieke.

⁸ Bembe bèè do tú isinté̀̀bí kè be yè̀̀tè í bo, bè do puotì bè ke bè bè̀̀ti díheì.

⁹ Bàmbà mbèè né n diè,

m̀̀i né naá mbe kó feonnifè.

¹⁰ Bè m pè̀̀mmu ke m bù̀̀tinné,

kè í ỳ̀è̀ke bè bo n suumè n ỳ̀ikè tiǹ̀ónt̀̀t̀̀t̀̀.

¹¹ Kuyie nkuù t̀̀tè n tãmmù ke n díi nyifei,

kè bè dè̀̀kù n ỳ̀inkè ke í ỳ̀è̀kù.

¹² Bè itè dit̀̀nnì ndi ke cò̀̀mmú ke m bù̀o nyiwè̀̀i ke bo m b̀̀,

bè keù ice nyi ke k̀̀rínì m borè ke bo n d̀̀ò meyei.

¹³ Bè peri n cè nku,

bè wanti ke bo n kuom̀̀u,

bè keté ke í d̀̀ó ò̀̀m̀̀ou bè teennè.

14 Bè tèn̄te kuduotí nku, ke uríní yedom-
bire ín̄kè mecāã,
ke kōrinè m borè.

15 Kufōwaá nkuè nh auté ke kàútóo n
sānni kuyaakù 55 yímè,
kè n wèi pēētóo diwetirí kōme.

16 Di mmònni n fōmmu muè paare,
meháarimè kó yewe yeè n s̄ñkè.

17 Keyènkè m̀nni kuyonku kuè 55 nni
ncáá nke taà n kúũ,
ke n dōmmù bá nyí m̄ke meom̄pùmè.

18 Kuyie mpí n yaàbòrì ndí nè muwērímú
ke t̄ute,

kè dè cētín̄né n f̄ñní.

19 Kuè m bo ntisāsāàtì mieke,
kè n s̄àátènè mutáá nnè mutápeí.

20 Kuyie, n kuònnè f̄ nwe, a me nyí
kém̄mú,

n cómmú a ìikè nke, kàa bùútóo n kpéí.

21 A tiikení n kpéí nke,
a m puotínè a wērímú mum̄ou ndí.

22 A n t̄ùótènè kuyaakù nku ke t̄o ke
kōrinè,

kè kuyaakù m puotì ke n kóommu.

23 N yému ke dò nha n k̄untinè mukúú
mborè nde,

tim̄ou kó dimúnném̄aù.

24 N do í f̄ũnko bec̄iribè,
bec̄iribè do 55 í nkuò nkè m bùútóo.

25 Bèè do bo meháarimè mieke n do be
kuòmmu mesém̄mè,

mesém̄mè do m bonèmu besén̄nibè.

26 N do yé ke tú n yóó yà mesàa mme,
ke né yà meyei,

n do yé ke tú kuwenniku kuè kèríní,
ke né yà dè m biitoomè.

27 N nautì t̄i kònni ke kónni,
mef̄éútimè kó yewe yeè n s̄ñkè.

28 M bonè meyeñcaarimè mme, diwèi í
bo,

kè n kó tináahtì tu didabònni benit̄ibè
cuokè.

29 Kè n dabònni te kè n naánnè
yekpamaá,

ke neitinè icuo.

30 Kè n k̄ommè s̄ùte ke pekíí,

kè n kúũ binè kuk̄õntonnikù.

31 N k̄utidùkù naá mmukúú nk̄oku nku,
kè n t̄arife naá ndidabònni k̄ofe.

Isobu nàkémè ò í cààrèmè mùmamù

31 N do d̄óunnè dinùù ndí n nuò nke
d̄ò:

M báa wéntè osapàà nkòò yaá.

² Kuyie nna nni ndúò mba kéínkè?

Muwērímú mum̄ou yiè nna nni mbaanè
ba dèè tu n kó tiyeti?

³ Beyeibe bèè 55 yà meyei,
kè becaaribè kó tic̄õnti tú mef̄éútimè.

⁴ Kuyie nsàà í wúó n k̄erí kùù c̄eà?

Kù í kaa n nacèf̄t̄àà?

⁵ Kè n do nf̄òù siyáàbisí mieke nke,
kè n do k̄erí mesòummè kó kuce nku,

⁶ Kuyie nhá m benné a kó tebiètè,
a yóó yàmu n yí m̄okemè meyei mmamè.

⁷ Kè n naàcètè do nyóu kuce s̄ààkù,
kè n yèmmè do nt̄ũnne n nuò ndómè,

kè mut̄õnyeimu mamù do ns̄ũ n n̄ou,

⁸ Kè dè do dò mmemme ot̄ou m̄ou k̄óú
m buotí dè,

bèe u n fiíkú dè.

⁹ Kòo nitipòkù m̄ou do ȳũs n yèmmè,
kè n do nhòke n népot̄òù b̄orì ke baa o
pokù,

¹⁰ Kè n do nd̄ò memme, m pokù móm-
muò nnaá mbet̄obè kó kudaakù,

bá wè kòò nhò d̄õrinè ò d̄ómè.

¹¹ Ke yé dè túmè meyei ndiemè mme,
bá wèè beénti kòo yé ke dò mmè m̄annè
dikpet̄intou.

¹² De kó meyei nna ndò mmuh̄áá nké n
c̄óuté kékua,

kéç̄útènè n kperè m m̄oke dè dem̄ou páíí.

¹³ Kè n kóo t̄õnti m̄ou níí do nyí nh ò d̄ò
n dò nkòò d̄ò t̄i kè n t̄i nhò yetenè,

¹⁴ Kè n do nd̄ò mebotí kè Kuyie nni nsei
n yímè?

Kè kù t̄i nni mbeke n kù t̄èín̄né ònti?

¹⁵ Ke yé Kuyie nkuè m̄aá t̄i d̄òmmè mí nnè
be,

bá wè t̄i ȳòbè p̄outì mieke,

kuè t̄i p̄it̄é t̄i ȳòbè p̄outì mieke.

16 Kòo cìrì níí do ndó dèmarè kè nh ò m̀nte,
 kòo kúpokù níí do nkuò nkè m bùútóo,
 17 Kè n do 55 nyo n diiti m máà ke b́áá ṕa deciribire!
 18 Nè m b́íkém̀bénti mieke m pètinke tú iciribí cice nwee,
 nè n yènnámè n yó p̀utì nti ke p̀anke ntú bekúpobè kóo teènti.
 19 Kè n do 55 yà osènnìwè weè kpa tiyààti,
 ocìrì wèè í m̀ke kuyààkù ke daati,
 20 kòò í nni ndounnè mutómmú,
 kè n yí nhò dàtinné kuyààkù ke t̀onk̀unne o k̀nti.
 21 Kè n ǹutè do yau iciribí ínkè,
 n yé m̀è k̀péi nke d̀ò bebeémbè yó n kónné,
 22 Kè n do d̀ò mebotí m bakùu t̀tè kù tuuténè dè m baayuu,
 kékééte n k̀p̀ancentuku borè.
 23 N dému Kuyie nkó tibeénti,
 M b́áá dáátí kécómmú Kuyie nkperíkù ìkè.
 24 Kè n do t̀utóte n yèmmè kéduó mmeso,
 Kè n yèmmè do mbo meso nsàámè ínkè,
 25 Kè n do mp̀otí m m̀kemè tikp̀ati mediè,
 Kè n do nfúú n yèmmè n ǹutè waá ndè ínkè.
 26 Kè n do nyà diyè kó menàà,
 kè n do nyà ot̀ankù p̀émè ke k̀rí kè dè wenni.
 27 Kè dè do nyúú n yèmmè
 kè nní ndò m bo nínkú ké dè d̀u.
 28 Kè n do d̀ò mebotí,
 meyei ntó mme m̀è m̀annè dikpetintou.
 Ke yé m bùtinnémè Kuyie nku kunku kùu bo kéinkè.
 29 Kè meyei ndo s̀nké n dootit̀u kè n yèmmè nnaati,
 kè diwèi níí do n kuò meyei mmèè ò t̀ùkení me k̀péi.
 30 M me nhóó í nyie nke ṕa n ǹu m̀fè nkè d̀i bo ò b̀nté kusinkù,
 ke d̀ò wèè kú.

31 Bèè do taà n c̀tè be mieke we ndo 55 yí ò í diè nyimaa?
 32 Op̀ò do 55 í nyie nditowaà,
 m b̀òri do kpeté kénfeímu bep̀òbè k̀péi.
 33 Kè n do nsòri n yei benitibè t̀bè d̀òrimè,
 kè m m̀è wènninko m mieke.
 34 N ỳte m̀è k̀péi mbenitibè,
 ke yíèkù n k̀be bo n senkèrimè,
 nè de k̀péi kè nni mmuti táú táú ke c̀éké,
 35 We nsàà bo yie nkè n kénte,
 n yíkúmu n ǹutè ke dèè,
 muwèrímu mumo yíè nweè yó n tén-
 né dipátiri n dootit̀u ẁari d̀i ke n wátiri.
 36 N yó ndi bukúmu,
 N yóó d̀i d̀ò dikp̀atit̀i ndi kéóké.
 37 N yóó ò benkemu n nacèf̀tè yemou,
 N yó nkéri o borè ke yíéo tekp̀atit̀ibe kóme mme.
 38 Kè n do nfiète ketenkè n kuuti kè,
 kè n do nkè c̀uténè ke yembè,
 39 kè n níí do ndi de kó ketenkè peité t̀i diiti ke í ti donté,
 ke yóu kè ke yembèe kúnè dikònni.
 40 Kè n d̀ò mebotí, kèe peité tisampotí,
 kèe ye tipotí kéyóu kè bo peitémè tidiiti.
 Iso bu náànti m̀anku nku memme.

Ediu kó tináànti

32 Edifasi nè Bididaa nè Sofaa kè b̀e yóu ke ténke í nnáànnè Iso bu, ke yé ò do wúómmè omáà wèè wetí wènwè. ² Dammu naàm̀nkù kou Buusi weè do peité Badakeedi kòo peité Ediu. Weè Ediu mieke do peike Iso bu mediè ò yèmmè ò tú wèè wetí kè Kuyie nnè ò niíté. ³ Kòo mieke yènnè o népobè betāāti b̀e í yà m̀è k̀péi mbè yóó tén-
 né t̀i Iso bu. Dèè benkú Iso bu naatimè kè Kuyie nyí naati. ⁴ Ediu do kpaá c̀ékému ke mu nyí béinnè Iso bu ke yé o népobè betāāti do ò kòtinnè. ⁵ Ò yà d̀i m̀nni ke tú o népobè betāāti nò ténke í t̀auri kòo mieke peike mediè.

Ediu nàkémè dèè te kòò d́ ḱb́éí

⁶ Kè Buusi naàm̀nk̀k̀u kou Badakeedi
bire Ediu béi nke d̀:

N tú debire nde kè d́ndi tú bedakótf̀b̀è,
dèè te kè n ỳte bá n ý d̀átí ke bo di
benke n kó meyíétímè.

⁷ N yèmmè do d̀ò ndi me ntúmè bekótf̀b̀è,
d̀fi ý di bo béi ntí
ke yè ndi bie mme nsúúm̀m̀è d̀fi m̀k̀e
meciì.

⁸ Ke ý ba kè muyaá mm̀ù bonè oniti
muù ò ciinko,
muwèrímú mum̀u yìè nweè mù nhò
duó.

⁹ N kòtè weè í tú n ý dèè wenni,
a bo nyémè dèè siè í boni tikóti borè.

¹⁰ Dèè te kè n tu dí kénté kè m béi,
kébenke n kó meyíétímè.

¹¹ N yèmmè do d̀ò ndi yóó náké tìmati
nti,
n do di kém̀m̀úmu ke bo keè di yóó ý
m̀ù,
kè n yà di bo náké tì o náànti ínkè.

¹² N do di kém̀m̀úmu mesàà nke ś ndi
kóò m̀ù í na ke sei nyIsòbu,
ke ś nhò nàà nkè di í téǹninko.

¹³ Di yèmmè bá ndò ndi tú mecì nyembè,
Kuyie nkuù yóó ò na tináànti dè í tú
oniti.

¹⁴ Isòbu do í náánnè mí nwe,
n yóó ò téǹné tì yó ncáánnèmu di kpeti.

¹⁵ Dè di dimu di í yà di bo ò téǹné tì,
yetannò yeè di d̀níté.

¹⁶ N do di kém̀m̀úmu di me nyí náá,
di me nyí n téǹninko tìmati.

¹⁷ Dè t̀ùkè n kó dim̀nni ndi kè m bo béi,
n d́ ḱbenke n kó meyíétímè mme.

¹⁸ M m̀k̀e tináànti péu ndi,
dè nh ɔ́tímu ke n cókíí m bo béimmè

¹⁹ Dè f̀annimu mmieke menaà mmèè bi
me k̀me,
bè c̀úmmè kudɔ̀k̀ù kè k̀ù d́ ḱpote.

²⁰ N d̀ò nkébéi mmu ḱpété muyaá
nkéwei,
n yóó béimmu ḱtéǹné Isòbu tináànti.

²¹ N ý yóó ỳte òm̀ù,
m me nyí yóó duó nhòmm̀ù kunaatí.

²² N keté ke í nò nke duó nkunaatí,
kè m mè d̀ò wèè n te ò yóó n túótému
bàmbà.

Ediu béimmè ke tú Kuyie nh̄s̄ caummu oniti

33 F́ nyIsòbu kénté kékeè n d́ ḱ béi
nti:

Keè n d́ ke dá náké tì tim̀u.

² Nh ààtemu n ǹù ke dèè,
kè n ńndenfè nampú n ǹù mieke.

³ Nè meyèmmè memáà ndi n yó
nnáammè,

N d́ kénáké n ý dè nde weti weti.

⁴ Kuyie nkó muyaá mm̀ù n d̀ò,
muwèrímú mum̀u yìè nkó muyaá
mm̀ù te kè n f̀ò.

⁵ Kàa bo na ké n kpénnè tináànti,
a báátí kénwákè kè ti máúté.

⁶ Mí nnè f́ nKuyie mborè ti mamu òm̀ù
í p̀èè ot̀ù,
bè ti d̀ònnè mutáá mmu tidé.

⁷ A t̀ù mbá nni nyíèk̀ù kàa bù̀ti duò,
N ý yóó da benke tikpeti.

⁸ A béi ntí n tì kèemu,
a tannò yènní ke tamu n to.

⁹ Kàa tu a wennimu Kuyie nyìkè ke í
m̀k̀e meyetímè,

ke d̀ò mpáí páí ke í m̀k̀e meyei mmamè.

¹⁰ Kuyie nkuu me nyàmu k̀ù da sei ntí
ínkè,

ke da wúo nku dootit̀ù.

¹¹ Ke tàú nha naàcèi timátí,

ke paké a nacèf̀tè yem̀u a ḱrí yè.

¹² Isòbu mí m bo da náké kè ò d̀ò a
cààremu deborè,

a í naati Kuyie ndeumu, oniti í d̀ò nké k̀ù
nènninè.

¹³ Dè d̀omme kàa k̀ù séí?

We mbo na ḱtéǹné k̀ù bèk̀ù tì tim̀u?

¹⁴ Kuyie nh̄s̄ béimu me mborime mieke
yoo nè metèmè mieke kè ti me mbá
ndake.

¹⁵ K̀ù s̄s̄ béimu nè tidòuntí keyènkè,

benitibè duó diì m̀ǹǹǹ k̀è be nuó nciēke,
k̀è bè ỳè nke duó.

¹⁶ De m̀ǹǹǹ ndi k̀ù ɔ́ benkemè benitibè
k̀ù d́ó k̀é bè benke tì,

k̀é bè cau mmesomme.

¹⁷ K̀ù ɔ́ nd́ó képaannè onitì nwe
mutɔ́mmú yeimu,

k̀épatenè onitikperi tefentè tèè na nhò p̄i.

¹⁸ K̀ù ɔ́ nd́ó k̀ód deeténè kufɔ́ti nku,
k̀énte k̀è wèe yenténè mukúú nkó fecièfè.

¹⁹ Kuyie nh̄ɔ́ ɔ́nté m̀ǹǹǹ marì onitì
meféú́tímè,

k̀ód d́ó ndid́ú ke bo ýú́ nho to nye.

K̀è kuyonku ncaá nho k̀nti timɔ́u,

²⁰ k̀énte k̀è wèe p̄e mmudiì mumɔ́u,

ò do nɔ́nnè t̀i diitì ténke bá nhò naati.

²¹ K̀òo k̀nti móté k̀àa wènté a báa ỳà t̀i
k̀òte k̀è.

K̀òo kúú ỳèè do s̄ori k̀è ỳèe faité.

²² O naacètè tèè nà kufɔ́ti bènni,

k̀òo duúnnè kudɔ́nk̀ù.

²³ K̀è d̀è naati Kuyie ntɔ́nni marì diì nàa
nti kpéi

Kuyie mborè di bo yènni Kuyie ntɔ́rè
tekɔ́upítè (1000) mieke

diì nàa mbenitibè bè d̀ò nkéndɔ́ri mè.

²⁴ K̀è mesém̀m̀e pí nKuyie nkè k̀ù d̀ò:

Deeténè we k̀òo báa ta kufɔ́ti.

K̀è ku tɔ́nni d̀ò m̀ pètému tidonti o kpéi.

²⁵ De m̀ǹǹǹ k̀òo wète k̀éh̀enké késúú̀k̀è
k̀énaá nhobíè,

k̀énaá nhò do c̀ntí ke d̀ommè.

²⁶ De m̀ǹǹǹ k̀òo kuɔ́nnè Kuyie nk̀ù o
k̀ènté,

k̀òo nk̀ori ku c̀tètè nè diwèi ke ỳé k̀ù yóó
t̀untèmè o kpeti.

²⁷ K̀òo ndiè nke náa mbenitibè bemɔ́u ke
tú:

N cààrèmu ke yeténè ikuó k̀ù me nyí n
yietí n yei.

²⁸ K̀ù n dontému bá n wènni í tati
kudɔ́nk̀ù, k̀è n kpaá f̀òu ke wúó
nkuwenniku.

²⁹ Kuyie mp̄i mmuú tɔ́mmú onitì kpéi,
ke k̀ónni kuce mèdémè mètàãti d̀è bèkú
mè.

³⁰ K̀è d̀è bo yie nkè k̀ù o d̀ènnení kufɔ́ti,
k̀òo wète k̀éyà befòubè wúó nk̀ù
wenniku.

³¹ Isoɔ́bu k̀énté k̀ékeè n tú mù,
ỳí só k̀è m̀ béi.

³² K̀àa m̀ke timatì ke bo béi nhá béi,
n d́ómu ke da duó nkunaatí.

³³ K̀àa me nyí m̀ke timatì á nni
nkém̀m̀ú,

a ỳí só k̀è n dá benke mecii.

Ediu s̀akémè ke sei nyIsoɔ́bu

34 K̀è Ediu baá ns̀aké o náantì ke béi
nke d̀ò:

² Díndi mecii nyembè keènè n túmu,
díndi bèè m̀ke meyèmmè k̀énténè n
náantì.

³ Ditoò bààtimè tináantì,
dinùu me mbaatì mudii kó kunaatí.

⁴ Yóunè k̀è ti bate dèè sié,
yóunè k̀è ti wammú dèè wenni.

⁵ Isoɔ́bu me ntu wenwe wennimu,
k̀è Kuyie nkuú d́ó k̀ód niíté.

⁶ Ò tu bá nè ò me ndò̀rìmè dèè sié, Kuyie
nhò wúó nsiyáábisi ỳiè nwe.

Kòo poté kòo k̀ute ò me nyí cààrè
m̀mamù.

⁷ We mbo dèmarè ke d̀onnè Isoɔ́bu?
Wèè náa nhò d́ómè ke í ỳièk̀ù?

⁸ Wenwe wèè dàpúnè meyei ndò̀rìbè?
Ke neitinè benitiyonkubè?

⁹ Ke náa nke tú ò bo ntaunnèmè Kuyie
ndè tu detetirè nde,

dè í m̀ke muc̀ntimu mamù.

¹⁰ Díndi bèè m̀ke meyèmmè k̀énténè n tú
mù:

Kuyie nyí tú k̀ù d̀òri,
muwèrímu mumɔ́u ỳiè nyí tú wèè
dò̀rìmè í sié.

¹¹ K̀ù yietì benitibè be dò̀rìmè d̀ommè
mme,

k̀ù bè f̀oku be dò̀rìmè d̀ommè mme.

¹² Kuyie nyí tú k̀ù d̀òri bitì,
muwèrímu mumɔ́u ỳiè ntù ntimómm̀ontì

nti.

13 Òmòù weè í yě nKuyie nni mbaké kútenkù,
òmòù weè í kù bànnè kútenkù.

14 Kè dè dò nKuyie ndo dake ku máá kpéí nke,
kè kù dèite ku yaá nnè ku wemmu.

15 Dèè kó dimàà wei dè na nkumu dimònni dimáà,
oniti na nwètemu mutáá mmieke.

16 Isoḅu kàa màke meyèmmè kénté n tú mù,
keè n náànti.

17 Wèè í tū ntimómònti ò bo na kébaatáá?
A bo na kései nwèè wetí ke tú o kperàà?

18 Kuù máá ẏ náké okpààti ke dò ò tu oyeiwe,
kénáké sikpààtibíí ke dò sì tu benitikòbè.

19 Kuyie nkunku í kommu sikpààtibíí,
kù ẏ í nwúó nhokpààti kè dè pēētē fedawanfē,

ke yé kuù bè dòòmè bemḅu.
20 Bè ẏ kúmu dimònni dimáà keyènkè cuokè,

Kuyie nkuù ẏ bè poté ké bè mèèrè kè bèè kù.
Kù ẏ í mpoté okperi nè muwērímú ke né ò kùò.

21 Kuyie nwúómumu benitibè bemḅu dòòrimè,
kù yému bè kèrì ì ce imḅu.

22 Dibìnni dierì marì í bo yoo keyensòukè
meyei ndòòribè bo sari dè.

23 Dè í békú Kuyie nkù bo wènnímè oniti kè dèè mònte,
kè kù né na kòd bekénè.

24 Kuyie nhōō í mpaaté bekperibè ke né na ké bè pònte,
kékanne betòbè be fītè.

25 Kù yému be tòmú mumḅu ke yóó bè kpéí,
ké bè pònte keyènkè kemáà.

26 Kù bè puotì benitiyeibe kōme mme,
kupìiti ìkè.

27 Bè kù bùtínnè mèè kpéí nke ke ténke í dó ké nkù tū,
bè í yie nke bo banté ku kó itié mmaì.

28 Beè duó nkè becìribè dabùò ndèkù ku borè,
kù kèemu besénnibè kuòmmè.

29 Kè kù dò nkáré we mbo kù sei?
Kè kù sònnè kumáà we mbo kù yà?

Kù me ndàkemu yebotè nè benitibè de kpéí.
30 Kuyie nyí dó beniticiùmè bo mbakémè bè yàà bo naá ndidifintári kéḅo nkubotí.

31 Kè dè dò nde yiè mbo náké Kuyie nke dò:
n yiemmu n yetimè n ténke báá dòò meyei.

32 N cààrè dè kè mu nyí yé,
a dè nni mbenke n ténke báá dè yié.

33 A yèmmè dò nkuù ò potáá?
A í mè nyiemmmè kù tāātè tì, fḷḷ mè nyémè kù dò nkédòò tì,
a tū nnáké tì.

34 Bèè màke meyèmmè bè yóó béimmu,
mecii nyembè bèè n kèmmú bè bo yí:
35 Isoḅu í yé ò tu mù,
o náànti í màke tì co kèè bíékè.

36 Isoḅu náànti me ndònnè beyeibe kpeti nti.
Mebennímè nsóké koò tùòkùní.

37 Ò sòkému ke dake cààri ke kéri,
ò í yie nke bo banté o cààrimè,
ke síúinko tináànti ke sáá nKuyie.

Isoḅu í màke tináànsààti matì ò bo béi nti

35 Kè Ediu baa nsóké o náànti ke béi nke dò:
2 A yèmmè dò nha naatimu nyáà ba a tú diì mònni a wenni Kuyie nyiikè?

3 A náá ndiì mònni ke tú kàa dòòri meyei nKuyie nkpeti í bo?

Kàa yóu meyei nkù báá cònte mùmamù?
4 Mí m bo tì nda ténne,
n yóó tì ndi wènnému fḷḷ nnè a népobè.

5 Bóúté kéinkè káyà,
wénté tiwetì káyà tì da díetirinèmmè.

⁶ Kàa dǎ̀ri meyei ndè kàá mba Kuyie?
Kàa caàrimè dǎ̀ m̀e sùú ndè bo kù dǎ̀ ba?

⁷ Kàa wetí dè duǎ̀ mba Kuyie?
Kù bo cǎ̀uté ba a nǎ̀tè mieke?

⁸ Kàa dǎ̀ri a caàri a nititǎ̀ nwe wèè da dǎ̀nnè,

kàa wetí dè teǎ̀nnè a nititǎ̀ nwe.

⁹ Kè benitiyeibe sùú mbè ǎ̀ mbè kuǎ̀nnèmu,

kè bediebè dǎ̀ri bè ǎ̀ mbè kuǎ̀nnèmu ke békú meteǎ̀mmè.

¹⁰ Òmǎ̀u me mbáá yí: Yé Kuyie nkùu n dǎ̀ kù borè?

Kunku kùu ti duǎ̀ nyiyie nkeyènkè.

¹¹ Kunku kùu ti duǎ̀ mmeciì nkè mè pǎ̀tè tiwanwanti kǎ̀me,

kunku kùu ti ǎ̀nnè meyèmmè kè mè pǎ̀tè sinǎ̀ mǎ̀ke mè.

¹² Bè né kuǎ̀mmu, kù me nyí bè cǎ̀ú, benitiyeibe kó sifei kpéi.

¹³ Bè kuǎ̀ ndetetirè nde Kuyie mbáá bè kènté,

muwǎ̀rímú mumǎ̀u yiè nyí dake be kpeti.

¹⁴ A mè nyèmmè a í kù wùómmu, kù yému a kpeti á nkù kèrímú.

¹⁵ A me nyèmmè ku mieke ǎ̀ í mpeike onitì,

kù keté ke í dake onitì kó mecaàrimè kpéi.

¹⁶ Isǎ̀bu a sǎ̀nté ke náánkomu, a yaimmu deè te kàa sùúinko tináànti.

Ediu nàkémè Kuyie ntièmmè benitibè

36 Kè Ediu baa nsǎ̀ké o náànti ke b́i nke dǎ̀:

² Isǎ̀bu nkpaá kémú kè n tì nda wénkǎ̀nnè,

tináànti kpaá bomu Kuyie ndǎ̀ n da náké tì.

³ N yíéitímè yóo tuǎ̀ke dè í tǎ̀ké, n dǎ̀ kéduǎ̀ nwèè n dǎ̀ wènwè kunaatí.

⁴ N náá ntimómmǎ̀nti nti n yí sou, meyíéitímè mǎ̀mmǎ̀mme yiè nweè tǎ̀kèni.

⁵ Kuyie nkpeǎ̀nìmu kù í yetírí òmǎ̀u,

kè kù b́i nti tinti.

⁶ Kù ǎ̀ í nyóu oyeiwe kòo nfòu, kuù ǎ̀ nkómmú osènniwè.

⁷ Kù ǎ̀ í ndétinne ku nǎ̀nfè bèè wetí be ǎ̀nkè,

kuù bè kǎ̀nninko yekpà̀tikà̀rè, kè bè yè kà̀ri sǎ̀á,

kè tefentè né bè pǎ̀.

⁸ Kè bè bè tǎ̀u mmefimme, kè bè á̀ari mediè.

⁹ Kù bè benkú be caàrimè mme, nè bè yetírímè ku kpeti ke á̀á sifei.

¹⁰ Kù bè caúmmu ke tǎ̀u bèè kènté ku tié, ke bè náá nke tǎ̀u bèè yóu meyei mmudǎ̀rimù.

¹¹ Kè bè kènté ke yie nku kpeti, bèè deè be we nè diwèi,

kéntuǎ̀ nkédeènè be bie.

¹² Kè bè me nyí yie nke kènté mudoò mùu bè doti,

kè bè bo kú bè í banté mèè kpéi.

¹³ Benitiyeibe bie mieke ǎ̀ mpéimu Kuyie, bè me nhǎ̀ í nkù kuǎ̀nnè kù bè poté dii mǎ̀nni.

¹⁴ De yembè ǎ̀ kú be bénti nti, bè ǎ̀ ndǎ̀uti dǎ̀utinè betǎ̀bè mbe kékúnté be fǎ̀mmu.

¹⁵ Kuyie nhǎ̀yóu kè mefǎ̀úitímè tǎ̀kèni ku kǎ̀be

kè kù bo bè duǎ̀ nyitié nyi, kù ǎ̀yóu kè bèè fǎ̀úté ke bo kù kèntému.

¹⁶ Kù dǎ̀ ke da denne mesémmè mieke nke,

ke da tanné metuǎ̀ mmieke, kàa nyo ndesà̀rè.

¹⁷ Kàa yèmmè me ndǎ̀nnè beyeibe kǎ̀me, tibeénti doti a ǎ̀nkè nke.

¹⁸ Kemieke báá da souté kàa sǎ̀á nKuyie, tǎ̀cuuti bá nte kàa dauté.

¹⁹ A dabònni dii í yó nte kàa yè mesémmè mieke,

bá kàa dǎ̀ a kuǎ̀nnè a wǎ̀rímú mumǎ̀u.

²⁰ A bá mbaa keyènkè bo tuǎ̀kènimè kéciè mbenitibè.

²¹ A ndake ke báá yie nkétünne meyei nkó kuce,

22 Kuwenniku yièní kubakù yoú bíékè nke,
kè ku kó kumietoo fité Kuyie nke duò tikòmbùdùtì.

23 Muwèrímú mumòu yiè ntu Kuyie nti báá na ké kù nìnte,
kù deumu ké kpeñní kè ku beénti sié,
kù me nhõõ í nféù nwèè wetí,
kù bekù sei nwe.

24 Dèè te kòo nìtì dò nké nkù dé,
ku kpeti í bonè bèè yèmmè dò mbè wetí.

Kuyie mbònté diì tancínni Isòbu

38 Kè ti Yiè nKuyie nyúni Isòbu kuyaakperfkù mieke kòò beke ke dò:

² Wenninwe de yiè nwèè dó kédinne n yèmmè,

nè tináàntì detetirè kpeti?

³ Pí nhamáá onitidùù fí,

n yóó da beke tináàntì nti kàa tì nni nténné.

Kuyie nkuù baké kéinkè nè ketenkè

⁴ Mí nKuyie n do yóó píité ketenkè kàa bore?

Kàa cii nké tùðke kàa yé a béi.

⁵ We ndò ke benné, a ò yéà?

We ndo dúu nkuhõõ ké kè benné?

⁶ Yesànkè yèè kè cùs yè còmú ba nyínkè?

We ndóu nke pūū kó ditári ketiri?

⁷ Sikúnwentéwā do diè ndiì m̀nni ditínni,

diwèi do bo diì m̀nni Kuyie ntõrè kè yè íú.

⁸ We nkpetínné dàméèrì kó yecàkè?

O nie ndo puúni diì m̀nni de miekení nè muwèrímú?

⁹ N yóó dátínné diì m̀nni dàméèrì tiwetì tiyàdàti kōme,

kè yewetè ntú o kó tyaàbòtè.

¹⁰ N yóó cónné diì m̀nni dàméèrì ke bo ò kèété kumànkù,

kékpetínné dicàù kèpáá.

¹¹ Kòò nàké kè ò dò: A n keriní ke kãāku die nha báá sénté.

A níí yó nkááké die òde kàa néfinfirè wèrímú deè.

¹² Nè a bomè a mu nnàké dikúnweñni ke tú: Wentáà?

Yáá a benné diyèè di bo yènni diì bòri?

¹³ Fṣṣ ṣṣ duó nkè dèe wenkení kutemmànkù

ke kpééte beyeibe be sòràà?

¹⁴ Fṣṣ ṣ nte kè ketenkè wūòkùu feitè kéceete meòrimè tibanyàdàti kōmàà?

¹⁵ Kè beyeibe paà be kó kuwenniku kubakù kùu do yuo kè kùu kèétáà?

¹⁶ A ta dàméèrì ke tùðke o fūṣṣ de mieke ke cè nke ta dàméèrì bintuotàà?

¹⁷ Bè mu nda benke mukúú nheì kó yebòràà?

A mu nyà kudònkù kó yecàkàà?

¹⁸ A na ke yé kutenkù duó ke mamàà?

Kàa de yé a n náké kè n yà.

¹⁹ Ònkuce kòrinè kuwenniku eì?

Dibiinnì cie kó kuce bore?

²⁰ Kè bè tu a dè yùni a bo yà de ciétàà?

A bo banté de eì kó kuceà?

²¹ A dò nké ndè yému,

ke yé a do bomèmu de m̀nni,

kàa we sūú nke í dò nkékaa nkédeè.

²² A tùðke mupáá mboomu kó diheia?

A yà fetaafe mátàrè kó dikàri yè boràà?

²³ A yé n dè dòò ke dou ndè meyei nkó diyèè kpéináà?

N dè dou ndè mudoò nè yekpàrè de kpéináà?

²⁴ A yé kuwenniku ṣṣ yènni dè kèpitè kutenkàà?

Diyèè yièní kèè bíékè, kuyaakù iitiní dè ke fuu kutenkàà?

²⁵ We nkpeté fetaafe yenébòrè?

Kè we nhānné kuce fetapifè tū nkù?

²⁶ We nhõõ duó nkè fèè ni ketenkè òmòu í bo kè?

We nhõ nte kè fèè ni fekpáfè òmòu í ã dè?

²⁷ We nhõõ yí fèe cúūnni menie dikpáá, tédòntè dàméèrì í borè

kénte kè timusùtì yènni?

28 Fetaafè m̀̀ke fe cicaà?

We nné peí timaànti?

29 We mpùó nke peité fetaafè mátárè?

Mupāā nkòò yō tú we?

30 Muséé nhōō pí mmenie nkè m̀̀èè

kpenkemu ke naá ndiitári,

kè menie nyínkèè naá nkupèrikù.

31 Siwāā kó tenúntè si nùú ntè tu ònte?

A bo na kèpítè kuhōū kùù sì piítàà?

32 Fōō òō dennení kutennakú tiwetàà?

Fōō dennení mukorimu nè mudàkàà?

33 A yé ikuú ì bo kéínkàà?

Fōō te kè ì pí nyi tōmmú ketenkàà?

34 Kāa b́́i a tammèe tuòke tiwetì,

kè menie ncúténí ke da dátinnàà?

35 Kāa péi fetapíèfè fèe keà?

Kāa fè yu fèe yie nke dò nte mínáà?

36 We nhōō náké kucáduonku kukó
ntamè menie?

We nhōō náké kukodaakù dè wentémè?

37 We mbo na nè o kó mecii nkékaa
nyewetè?

We mbo na kébínní kéínkè kó sicèe?

38 Kutāāyukú òō yíme kèwète kénáà
nketenkè?

Yedombie nhōō yíme kèwète kétau?

Kuyie nkuù baké dèè weí deməu

39 Fōō òō duó nkucírírìyòkù kù bo
dimàà?

Fōō piú icírírìbìà?

40 Ì ò nkpaá oke dii m̀̀nni titadènti,

ì kpaá sari dii m̀̀nni yefāpiè mieke.

41 We nhōō waá ndikākābii mudii?

Di bí ò n kuònnè dii m̀̀nni mí nKuyie

ke áá nke m̀̀nté mudii?

39 A yé sitābōó péi dii m̀̀nnàà?
Siyóó ò nkuònnè kupeitéyonku
kàa yéà?

2 Si òō píú kémməke betāàbè bède?

A yé si peité m̀̀nnàà?

3 Si ò nkúú dii m̀̀nni ke bo peité si bí,
kéompènè kupeitéyonku.

4 Siì bí òō kóté kékpenke kíté mucèmmu,
ke déte ke ténke báá wētení diyìè mari
biti si yòbè borè.

5 We mpité dikpàà kó musāmmarímú ke
fíinko?

We òtòte disāmmarínnanni kó kuhōū?

6 Mí di duó ndikpàà tedòntè kè di bo
mbo,

di kó diàri tu metiè nkó ketenkè.

7 Di kpeti í bonè dihei kó kutoweku,
ocènti í kpaá ke bo di péi.

8 Di firi yetārè ínkè nke ke waà mmudiì,
di d́́ dè tu timusùùti.

9 Fehāātinààfè bo yie nkàa fè pínnè
mutōmmàà?

Fè bo yie nkéwèntè dinaadièà?

10 A bo pínné fehāātinààfè kuhōū kè d̀̀
fèe duaà?

Fè bo nderi dikāà ke da tū nke duó
ipènaà?

11 A bo yí fe wērímú deu ké n fè táà?

A bo yie nké fè duó nha tōmmàà?

12 A bo ntá ke dò nfè bo kote kèwētenáà?

A bo fè tou ntidiiti ke d̀̀ fèe ti kpènnáà?

13 Fecònfè fèti pīntimú í yóù,
kè fe fèti m̀̀ke ticiti yòònti mesàà.

14 Fè né ò nkè fè duó nfe yie mmubirímú
mieke fè pèētému,

kè yè nduó dende mubirímú tonnìmu
mieke.

15 Fè keté ke bá nyé ke dò nhoniti bo na
ké yè nà,

yoo kuwanwankù makùu yè pòmmu.

16 Fè òó í ndake fe bí kpéi,

dè keté ke bá ndò nfeè ì te.

Fè òó í nyièkù fè bo òumè detetirè.

17 Mí nKuyie n yí fè pā mecii,

n yí fè duó meyèmmè.

18 Kè fè me nyitè ke coké,

fè bá mboti o sàndèèti nè o sàntè be kpeti.

19 Fōō duó ntesāntè muwērímú

ke dátinné te fōnii dibuà?

20 Fōō te kè tè òō puu dicádónni kōmàà?

Fōō te kè te dabònni yìè ke duó
tikōmbùòtāà?

21 Tè òō poté yetārè kubiriku kè diwèi ntè
bomu te wērímú kpéi,

kè tè nwetóo te dootitòbè kó ditinnì.

22 Tè í yé bè tu dè kufōwaá, te bùtì í duò,

tɛ ɔɔ í nyà kukpàriseú kébotire.

²³ Kè didoò kuò nte ínkè,
kè mekpāmbii nkó kupíé tu níéé.

²⁴ Kè tɛ pùtìnè muwērímú ke fimmú
mecāā,

kè ditāteheù kuò ntè báá na kécómmú.

²⁵ Kè ditāteheù kuò ntè dò: Toò!

Kénkraá ke dífetiri kékéè mudoo kó
kunzóú,

nè behāāpònkperíbè péikomè nè mudoo
kó kutoweku.

²⁶ Fɔ́ɔ kó mecii nhɔ́ nte kè fetúúfè pinte
fè fèti

kécuó nkubakù cānku bíékè ke bo yè
tifèti pàntàà?

²⁷ Fɔ́ɔ ɔɔ duò ndinùù kè fèe eitàà?

Fɔ́ɔ ɔ nte kè fèe deke yetārè yómmè ke
ceé nfe yíéntàà?

²⁸ Fè ā yepèrè ínkè nke, fè wentí yepèrè
yómmè mme,

yepèrè yómmè meè tu fe kó tecēkpetè.

²⁹ Fè ɔ nke mboní képaatè fe dii,
fè ɔ mboní dedétirè nde keyà fè bo di mù.

³⁰ Fetúúfè bí yò mmeyii mme,
decírè borè fè ɔ ndé mbo.

40 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè
Isɔbu ke dò:

² Fɔ́ nwèè dɔ́ mí muwērímú mumɔu yiè
nnè fɔ́ ntí nenni a mɔke ònti ke bo
béi?

Fɔ́ nwèè séi m mí nKuyie nhònti bo a bo
n ténne tí?

³ Kè Isɔbu ténne tí Yiè nKuyie nke dò:

⁴ Mí nwèè í tùòke dèmarè, m bo ténne
ònti?

N yóu ke pí n nùù ndi.

⁵ M béimu kuce mèmáà n ténke báá
kónté,

m báá yíé kébéi kuce medérímè.

Kuyie nyíé ke bɔnté dii tancínni Isɔbu

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé keyúní Isɔbu
kuyaakù mieke kóò nàké ke dò:

⁷ Pí nhamáà oniti fɔ́,

n yóo da beke tináànti nti kàa n ténne.

⁸ A dɔ́ n kó tibeéntii cake páíi nweà?

A dɔ́ mí ntú osìnwè kàa tu onatàà?

⁹ A nɔyɔnni mànnèmu mí nKuyie
nkperaà?

A bo na képèe metammè n kómaà?

¹⁰ Tikpeti nè disānni deè múnke tú a kó
tisatàà?

Diyetidieri nè kuwenniku deè múnke tú
a kó diyaàbòràà?

¹¹ A mieke tú mpeike benitibè mediè,
wénté be fenɔnsínfè mèmáà kè bèe kéke.

¹² Wénté sifei yembè kè bèe sínné,
pɔnte benitiyonkubè dimònni dimáà.

¹³ Wènné be bəmɔu ké bè dàtínné mutáá,
tanné be difòtiri mieke dibìnni.

¹⁴ De mònni kè n né da sante,
a namè ke dòò de kó mutómmú.

Dikondènni kó medonnimè

¹⁵ Wénté dikondènni, mí di dòò n da dòò
mè,

kè di yo ntimúti fenààfè kōme.

¹⁶ A né wénté muwērímú di mòke mù,
keyà di pɔukòrè tèi mèè boti.

¹⁷ Kè di yóu kpeñni sètiri kó kudɔú
dòmmè,

kè di kpèrè mambii mpiri ke piri.

¹⁸ Kè di kúú dònne disɔwúú kó imátidei,
kè di cintíi dò nyimátikpántíi.

¹⁹ Mí nKuyie n dòò dè demɔu mieke, m
mènke né di ndòò,

mí nwèè di dòò mí di duò ndisiè.

²⁰ Yetārè ínkè nke di waàmmè di diiti
tiwanwanti sɔnti timɔu kpèiti dè.

²¹ Di dɔu tifàpèùti mieke nke, kukó nkó
tipènti mieke,

dèè dò nkupúú menie mborè.

²² Di ɔ ndíéké tifàpèùti dèè mme,
kè kukó nkó tipùònti di fité.

²³ Bá kè kukó ndɔ́ kuu ta képié, di í yièkù,
kè menie mpùú nke puoti di nùù di
mbúútóo.

²⁴ We mbo dáátí ké di wetínko ké di pí,
kékeuté di yèi?

Femùòfè kó medonnimè

²⁵ Bè pīmmu femùòfè kuyimpiennàà?

Dekጋkጋrè bo kúú fe nጋndenkaà?

²⁶ A bo tጋnnè fekጋጋifè femùጋfè yèià?

Dekጋkጋrè bo duute fe baaà?

²⁷ Fèè bo da bámmàà?

Fèè bo nda náánnè diyጋጋnnàà?

²⁸ Fèè bo da ጋáánnè dinùù mari kè dጋ:

M bo ntú a kጋo tጋnti n fጋmmu mumጋu miekaà?

²⁹ A bo nfè kpèitinè bè kpèitinèmè tenጋtጋà?

A bo fè pጋtጋnnè kጋa bí initipጋi nfè kpèitinàà?

³⁰ Beyጋmpጋmbè bo fè ጋu nkénfiitaà?

Bepotambè bo fè posiri kጋfጋtጋà?

³¹ Mepembii mbo fúúku fe kጋnkàà?

Mekpጋmbii mbo ta fe yuuà?

³² Nጋጋ nha nጋtè fe ínkè kéndò nha fè ጋnè dikpጋnni,

kጋa borè yèè nè a bo mbomè!

41 We nyèmmè bo ò pጋ kጋò dጋ ò bo fè na?

A bo fè yàmè máà sጋnnèmu kè kufጋwáa n da auté kጋa do.

² We mbo yí o kጋmbùጋ deu kጋ fè wጋnté?

We nnè bo dáátí kጋ m baaጋ mí nKuyie?

³ We nni mpèntè o kperè kè ñ dጋ nkጋò yietí?

Dèè kጋ dimàà bo ketenkè ínkè mfi dè te.

⁴ N yóጋ wጋte kጋbéi nfemùጋfè fenfe kpéi nke,

M mu nnè í náké fe tጋጋti kጋ muwጋrímú kpéi,

fè kጋnti pጋité ke wennimu.

⁵ We mbo dátè fe yaàbori de ñkè bíékè?

We mbo ta fe yèi saku?

⁶ We mbo kpeté fe nùù kጋ dicàà?

Fenimbጋbore fííku dè dè duጋ tikጋmbùጋti nti.

⁷ Kè tidጋpጋiti kጋ inaú ጋké fe ínkè,

ke tau ke dጋ mbè ti wጋnné ke uté.

⁸ Bá kጋ kè kጋ kጋá nkutekጋ,

muyáa nyí pጋnkጋ ti cuokè.

⁹ Kè ti wጋ nke taunè titጋbè,

ke pí ntitጋbè teii bá ke í dጋ nkéna kጋyate.

¹⁰ Kè fè cጋe mmuháá nጋtጋtጋ,

kè fè wጋntጋni dè ndጋ ndiyè bo ke yetini,

¹¹ Kè muháá mmínni fe nùù mieke, kè ihāāpጋmpጋri yièni.

¹² Kè kuyukú yièni fe wጋጋ,

ke dጋ ntekጋmbotè ጋጋ fጋnte kè kùù yukú nyiè.

¹³ Kè fè wei yekጋo ncጋtጋtጋ,

kè muháá nyènni fe nùù mieke.

¹⁴ Kè muwጋrímú bo fe fጋnií mieke,

kè wጋè fè yጋ kufጋwáa nhጋ auté.

¹⁵ Kè fe kጋnti wጋnnè titጋbè teii,

ke kperጋni bá ke í dጋ nkጋnampe.

¹⁶ Fè í dé dጋmarè,

dጋmarè báa na kጋ fè yጋkጋnne.

¹⁷ Kè fè itጋni kufጋwáa mpጋ nyedakperè,

kጋ yè auté kጋ yè ncokጋ ke sጋri.

¹⁸ Kukpጋrጋiseu í fè fúúku,

dikpጋnni nè disiè meè máa ndi.

¹⁹ Fe borè timጋti dጋnnè timጋti nti,

fe borè disጋwጋጋ nè kudጋu kùù dጋri dጋ í cáá.

²⁰ Fè í cokጋ kupie,

yeditጋfጋntጋrè dጋ ntimጋti nti fe borè.

²¹ Didጋri í duጋ fe kጋmbùጋti,

kè dikpጋnni fጋnte fè ጋ ndi dáumu.

²² Fe pጋuti cጋጋkጋ sikጋu nsi meyጋmmè kpesi,

kè fè kጋtጋ dጋ ndጋ mbè dጋtenè dinaakጋá.

²³ Kè fè do dibinni di fጋntemu tekጋmbotè kጋme,

kè kubinku nku kùu kutirè kéndò mbè tጋ ntilhጋnti.

²⁴ Kè fè pጋtጋtጋ dጋ dጋè ጋጋnko kuhāāwenniku,

kè difጋtጋri cጋmpuri dontenè tiyጋpጋti.

²⁵ Ketenkè ínkè òmጋú í fè baké,

bè fè dጋጋ nጋ fè kጋmbùጋ ndi.

²⁶ Bá dጋè deu fè ጋ nwetጋomu,

fèè baké tiwanwanti timጋu dikpጋa mieke.

Isጋbu bantémè ò í tጋmè òmጋu

42 Kè Isጋbu tጋnnè ti Yiè nKuyie nke dጋ:

² M bantጋmu ke dጋ nha nጋ ndemጋu,

n yጋmu timጋti í bomè a yጋkጋ tጋ.

³ A naatimu a béimmè ke tጋ:

Wenninwe de yiè nwèè da sei?

De yiè nyí bantému,

n do náá ntii pēēté tinti n wērímú, bá n yí yé.

⁴ A do n náámmu ke tú n da kénté,

kàa m̀̀ke timatì ke bo m beke, kè n ti nda tēnné.

⁵ Bè do n nàkèmu a kpéí,

di mm̀̀nni ndi n né da yàmè nè n ǹ̀nfè.

⁶ Deè te kè n yie n caàrimè ke dèmmu,

kè n yèmmè cààrè kè n kàri mutáá nnè mutápeí nde íǹ̀kè.

TI YIÈ NKUYIE NWÈTE KÈ ÍMMÈ ISOBU

⁷ Ti Yiè nKuyie nnàkénè Isòbu dii m̀̀nni kédeè, kébéinnè Edifasi Temaà eì kou ke d̀̀: M mieke di yèmu f̀̀ nnè a népobè bedé, di í nàké n kpéí kè dè sié n kóo t̀̀nti Isòbu d̀̀d̀mè. ⁸ Di mm̀̀nni, di waá nyenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè, ke s̀̀nkénè n kóo t̀̀nti Isòbu ké yè nni nféúté kètu. N kóo t̀̀nti Isòbu n d̀̀ wè bo m bántè di kpéí, bá m báá di d̀̀d̀ n do d̀̀ nké di d̀̀d̀mè. Di í nàké n kpeti kè dè sié n kóo t̀̀nti Isòbu d̀̀d̀mè.

⁹ Meh̄me kè Edifasi Temaà eì kou nè Bididaa Suaa eì kou nè Sofaa Naamaa eì kou bè k̀̀temè kédoò ti Yiè nKuyie mbè nàké ti. Kè ti Yiè nKuyie ncouté Isòbu báámmu.

¹⁰ Isòbu bàntè memme Kuyie nkè k̀̀u wète kóò cònné o f̀̀t̀̀rì, kóò t̀̀r̀né o kpàti kè dèe ǹ̀ó nkuce mèdémè démè. ¹¹ Isòbu teb̀̀i sim̀̀u nè o t̀̀bè nè o népobè bèè do ò yé nè dim̀̀nni kè bè nkòr̀̀ni kòò d̀̀ú. Kè bè nwè nke yo nho cíètè kè bè ò totírínè o sémmè kòò bàá meyei Kuyie nhò bonté mè kpéí. Kè bè nhò p̀̀ā mbá wè medítibii m̀̀m̀āà nè mes̀̀o nkó mumámáá.

¹² Kè ti Yiè nKuyie ndòò Isòbu mes̀̀āa nho we yes̀̀nye mieke, kè dèe pēēté ò dèenì yè. Kòo m̀̀ote ipe tekoupiíitè nè sikoupiisindà (14000), yòyóbè sikoupiisikuò (6000), inàake idéi idéi tekoupiítè (1000), s̀̀mmarímúbè tekoupiíitè (10000).

¹³ Ke múnkee m̀̀ote ibi benitidaabè bèyiekè, benitipòbè bèt̀̀āti, ¹⁴ kòo yú denitipobire deketirè ke d̀̀: Yemima (dèè tu teǹ̀nkpete), ke yú dedèrè ke d̀̀: Kesia (dèè tu k̀̀nnèdi kó mupóó), ke yú det̀̀ānnè ke d̀̀: Kedenni-Apuki (dèè tu teǹ̀nfānte). ¹⁵ Be kó ketenkè kem̀̀u mieke onitipòk̀̀u m̀̀u do í wenni ke t̀̀d̀ke Isòbu kó besap̀̀mbè kè be cicee bè wènné bembe nè be t̀̀bè ké bè toté bè d̀̀ nkétieke dè.

¹⁶ De kó dif̀̀nkúò kè Isòbuu s̀̀oté kénfòu ke d̀̀ yebie ntek̀̀tè nè sipisindà (140), keyà o bí nè o yà̀bí, nè o yà̀bí kó ibi, ¹⁷ ké nyóó kú ke kòtè mes̀̀āa nke t̀̀d̀ke o yiè.

Yesāā

Di mpátírì tǒ tìi náàntì

Bè yu de kó dipátírì ke tú Yesāā nke yé iyie nyi bè do 5 ndièmmè mubáammu mieke ke sántí Kuyie nyoo bèe kù mǎw meteèmmè. Bá fèè yènfè kó diketírì kè bè 55 keté kéwāri fè kùnni kénáké fè diè mmèè botí.

De kó dipátírì tú dipátírì ndi benitibè dó di mediè Bibidi kó yepáte yemǎw mieke. Ke yé de kó iyie ntumè ìi kàá nyinyi benitibè yèmmè, kè dè ntukúnè mubáammu yoo Kuyie nkó disānni yoo isáútii, yoo meyei nkó mudáammù nè a bo ndémè Kuyie nyoo a bo mbomè meháarimè mieke kè dè me ndò nha kémú Kuyie nkó meteèmmè mme yoo a yèmmè cààrè, kè Kuyie nda bànté yoo kù da ciè nkè dè da naati, yoo nè ku di kó metaummè bíékè. Nè de kó yesāā mmieke nke ti 55 bantémè Kuyie nti tókénèmè ke fòu, ke tú kùu do mpáíí, kè kù dókùmè deu ti ínkè, kè kù dǎdri kù béi nti.

Di mpátírì náàntì duó ke dòmmè

1. Yesāā nyèè dèúkunko Kuyie nyètírì: 8 nè 19 nè 33 nè 100 nè 103-105 nè 111 nè 113 nè 114 nè 117 nè 135 nè 136 nè 145-149

2. Yesāā nyèè benkú Kuyie nkuu tumè okpàati: 47 nè 93 nè 96-99

3. Yèè tu bè bàámmè Kuyie nhokpàati kpéí 2 nè 18 nè 20 nè 21 nè 45 nè 72 nè 89 nè 101 nè 110 nè 144

4. Yesāā nyèè tu Kuyie ncíètè tarimù kpeye: 15 nè 24

5. Yèè tu bè bo nkǎri Kuyie ncíètè dibanni ke dentì yè: 84 nè 91 nè 121 nè 122

6. Yèè tu bè do 5 ndiè nyè Siy55 ke sántí dicēkarì Kuyie ntáátè di Sedisademmu

ke bo maá ku ciètè: 46 nè 48 nè 76 nè 87 nè 132

7. Yèè tu Kuyie ndo 55 náké tì ikuó nùtì mǎw yoo Kuyie mpāānāntì náàntò mǎw yoo kù bè cau ntimatì ínkè yoo kù yé mbèe dǎd timati: 14 nè 50 nè 53 nè 75 nè 81 nè 95

8. Yèè tu itié nKuyie nkǎbe kpéí: 37 nè 49 nè 73 nè 78 nè 112 nè 127 nè 133 nè ke né yíénè Yesāā 1 nè 119

9. Kuyie nkǎbe bèè bo meyeñcààrimè mieke ke báá nKuyie nke kù mǎw meteèmmè. Bè do 5 ndiè nyè: 12 nè 44 nè 58 nè 60 nè 74 nè 79 nè 80 nè 83 nè 85 nè 90 nè 94 nè 106 nè 108 nè 123 nè 126 nè 137

10. Yèè tu meféútímè mebotí mebotí bo sǎntémè onitì kòò kuónnè Kuyie nké kù mǎw meteèmmè. De kó yesāā mbotí yeè sū: 5-7 nè 13 nè 17 nè 22 nè 25 nè 26 nè 28 nè 31 nè 35 nè 38 nè 39 nè 41-43 nè 51 nè 54 nè 57 nè 59 nè 61 nè 63 nè 64 nè 69-71 nè 86 nè 88 nè 102 nè 109 nè 120 nè 130 nè 140-143

11. Yesāā mmómmonye, kè dè yèmmè Kuyie nda dǎetè mèè kpéí ntimatì mieke, yoo kù da cièmmè a yei: 9-10 nè 30 nè 32 nè 34 nè 40:1-12 nè 92 nè 107 nè 116 nè 118

12. Yèè benkú Kuyie nkou bo mmǎkemè diwèi o yèmmè mieke nè kù ò òmpunnemè: 3 nè 4 nè 11 nè 16 nè 23 nè 62 nè 131 nè 139

Kè dè dò mmemme ti bo namu yíé nkétúóté de kó iyie nkó tináantì kéndéúkunkonè Kuyie nyètírì kéáá nè ti kó metammè kéntü mbe ì nti náké kè ì dòmmè.

YESĀĀ MPÁTÍRÌ DIKETIRÌ

Diwèi mómmonni kó tináantì

(Yesāā 1-41)

1 Dè nnaati wèè í tū mbenitiyonkubé tié,

wèè í tüü mbenitiyeibe kó kuce,
 wèè í katinè bèè daú Kuyie.
² Wenwe dó Kuyie ntié nyi,
 ke ì ǎǎ o yèmmè mieke kuyie nnè
 keyènkè.
³ De yiè ndònnè mutie mmu bè buotí mù
 kukó ntaké,
 kè mù peí yebe ye m̀̀nni,
 bá mu fáàti í kpei,
 de yiè ndò̀̀ri dè demou ò nyíemmu
⁴ Benitiyonkubè kperè í me ndò,
 bè dòǹ̀nè tiyontí nti kuyaakù tó ti.
⁵ Deè te kè bè í yóó na kécómmú Kuyie
 mbeénti yiè,
 bè me nyí yó nkóké Kuyie nkòbe tinni.
⁶ Kuyie nyému bèè wetí be kó kuce,
 kè beyeibe bie tū mmefétimè kòku.

Kuyie ntááté wèè kpà̀̀ti kó tináà̀̀ti

2 Ba nte kè ibotí mieke cóú?
 Ba nte kè yebotè dàkii meyei nkpéí
 ndetetirè?
² Kè kutenkù yembè baati dikpà̀̀nì,
 kè sikipà̀̀d̀̀tibí wènné ke bo kpà̀̀nnè Kuyie
 nnè kù tááté wè,
 ke náá nke tú:
³ Tí tóte bè ti pítinné ì wèi,
 kèpíté bè ti dùù mèè fimme kédootóo.
⁴ Wèè kàri kéínkè kòò bè daú,
 ti Yiè nKuyie mbè ti mudaá mmu.
⁵ Ke bè nàánnè kemieke.
 Nè kemieyonkuke ke bè ǎǎ kufōwaá nke
 tú:
⁶ Míi pí n kóo kpà̀̀d̀̀ti,
 ditāsà̀̀ari Siyōō ínkè.
⁷ N yó nnáámmu Kuyie nyē nkù yóó d̀̀d̀
 dè kpéí.
 Kù ñ nàkèmu ke yí:
 A tú m bire nde yíe,
 kè n tú a cice,
⁸ ke tú n kù m̀̀w yebotè yem̀̀w kè kùu yè
 nni nduó nkè n yè tieke,
 kéntenè itemmà̀̀nkoo,
⁹ kécèmmú yebotè nè kumátìpà̀̀d̀̀ti,
 ké nyè pù̀̀d ntiyaamatì kōme.
¹⁰ Díndi bekpà̀̀d̀̀tibè, ñciinè,

ketenkè kó bebeémbè, ñyíennè itié.
¹¹ Mpínnè Kuyie ntómmú ke kù dé,
 nyénè kù kpeñnimè kè di kòm̀̀bù̀̀d̀̀ti nkù
 duò.
¹² Kè di nkù déúkunko
 ku mieke yà̀̀d bo di peike mèè kpéí
 kè di feti di tū nkù̀̀d cè mieke,
 ku mieke í yóó ɔ̀̀te kè bo peikemè.
 Dè nnaati bèè s̀̀ri ku borè.

Mèdeetímè boní Kuyie mborè nde

3 Dafiti do cokunè o bire
 Abusadòmmu, kéndiè nfèè yènfè.
² N Yiè nKuyie n dù̀̀ntò̀̀bè sūmu,
 bèè n wanti bè í sènní.
³ Bè í sènní bèè náante n kpéí,
 bèè tu f̀̀s nKuyie nha í yó n deeté
⁴ N Yiè nKuyie nf̀̀s̀̀d̀̀ tu n kó kudəpikù,
 a deumè kpéí nte kè dè n naati.
⁵ Kè n kuónko ke yu n Yiè nKuyie,
 kù ɔ̀̀ɔ̀ yiemmu ku tāsà̀̀rì ínkè.
⁶ N duómu ke yè nke duó, ke ènte,
 ke yé n Yiè nKuyie nni ncúómè.
⁷ N yí yī̀̀kù benitibè sikou sikou,
 bèè n cètinè tipítì timou.
⁸ N Yiè nKuyie,
 íté kécómmú ké n deeté,
 f̀̀s̀̀d̀̀ bèmmù n dootitò̀̀bè,
 ke bó́kí benitiyonkubè nìi.
⁹ N Yiè nf̀̀s̀̀d̀̀ deerí,
 a sà̀̀d nni mbonè a nitibè.

Kuyie ndeerímè bè s̀̀nté ke wátirì wè

4 Dafiti yènfè bè diè nfè nke biennè
 tibómbonti.
² F̀̀s̀̀ nKuyie nf̀̀s̀̀d̀̀ n kòmmú,
 n kuónnè f̀̀s̀̀ nwe, n teennè!
 N yèmmè do càà̀̀rè kè f̀̀s̀̀d̀̀ n deeté,
 n kuó mmesèmmè kékénté m báammìi.
³ Díndi benitibè,
 dè yó nkáá́kè de kè di yóu di bo ncaà̀̀rimè
 n yè̀̀tirì?
 Dè yó nkáá́kè de kè di yóu di bo ndómè
 detetirè kperè
 ke wanti siyáábìsì?
⁴ Banténè Kuyie nkuù n d̀̀d̀mè mesà̀̀d,

kè n kù yu kù n tee.

⁵ Kè di mieke peike di báá dṵṵ meyei, totínè keyènkè di yèmmè di duṵ dè, kébónkùnne di mieke.

⁶ Fíénè Kuyie nyiwūṵ kù dṵ ṵ, ké kù duṵ ndimáà.

⁷ Besúkùbè nàámmu ke tú:

We mbo ti duṵ ndiwèi?

Ti Yiè nKuyie ntí mífté a wenniku.

⁸ A né n duṵ ndlì wèi pēētēmu tidiitì nè menaà

ndè ṵ mpíéké kè bè m̀ke di.

⁹ Nh ṵṵ duṵ keyé nkéduṵ nè diwèi ndi, ke yé n Yiè Kuyie nfṵṵ n kánkémè.

Kuyie ncouté wèè kó ibáammii

5 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke eunè itāri.

² N Yiè nKuyie nkénté n náahtì, keè n dabònni.

³ N kóo kpààtì, fṵ nKuyie fṵṵ n te, keè n da yumè, fṵ nwe m báámmè.

⁴ N Yiè nKuyie ndikúnweñni a ṵṵ keèmu n tammè,

nh ṵṵ pike mbús fṵ nwe ke da kèmmú.

⁵ Kuyie nha í dṵ meyei, a ṵṵ í ncouté oyeiwe.

⁶ Bèè yete yeto bè í yóó da tṵṵnnè, a í dṵ bèè dṵṵri betṵbè meyei.

⁷ A kòumu siyáàbìsí yembè, nè bèè cou menitiyīi nè becìmbè, ti Yiè nKuyie mbè dò nha borè isòke nyi.

⁸ Mí nyie a n dṵṵ mèè sàà ndeumu, kè n tati a ciètè.

N da dému,

ke yó nnínkú a cēsààtè mieke.

⁹ N Yiè nKuyie nha tú timómmṵnti yiè nwe,

nni ncēmú bèè n dínté be kpéi, tūnté kuce a dṵ n tūnne kù.

¹⁰ Bè í m̀ke timómmṵnti,

bè dṵ meyei mme,

kè be náahtì dò nkufṵti kù fei,

bè tu besòumbè mbe,

ke ṵ nnáá nke kpenti ke né dṵ meyei.

¹¹ Kuyie nwénté be beyeibe,

kè bè dṵ kédṵṵ tii bè buṵ,

be yei nsùúmmu,

beti be,

bè yete a kpeti nti.

¹² Kè bèè bie sori a borè,

kè diwèi mbè bo,

kè bè nyānku sáà nè diwèi,

kàa mbè kánké,

bè da dṵmu, yóu kè bè nyānkunè diwèi.

¹³ Fṵ nKuyie nfṵṵ dṵṵri mesàà mbesààbè, kàa sàà mbè kánké kudṵpikù kōme.

Bè bàámmè Kuyie nke dṵ meteèmmè

6 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè kubómbonku iwēi ini koku.

² Kuyie nha bá m poté nè kemieke, a bá n tiènnè kumiepié.

³ N Yiè nKuyie, n kuṵ mmesémmè, n cìtemu,

n Yiè nKuyie, m mièkùnne n kúṵ í pí nyetṵbè.

⁴ N yí yé m bo tii mieke.

N Yiè nKuyie dè yó nkááké de kàa n teennè?

⁵ Áú n Yiè nKuyie, bónkùnne a mieke ké n deetè!

N coo nha sàà nkpéi.

⁶ Becírìbè da yèmmu,

we mbo da sànte kudṵnkù?

⁷ N kuṵmmu ke cìtiroo,

bá kèè yènkè nh ṵ nkuṵmmu kè n dṵuṵ búúté,

n dṵṵ dii sààkenè tinṵnnièti.

⁸ Mesémmè meè te kè n nuṵ ncìte,

n dṵṵntṵbè beè sū kè n nuṵ nhṵ.

⁹ Fūtenè m borè, díndi bèè dṵṵri meyei,

ti Yiè nKuyie nkèèmu n dabònni.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkèèmu n sáútìi,

ke cṵuté m báámmii.

¹¹ N dootitṵbè kufṵwáá nkuṵ bè pí nkè bè di ifei,

kè be kòntì au,

kè bè cokù mecāā nnè ifei ke wēti.

Dafiti dómè Kuyie nhò kònné

7 Feyènfè Dafiti dèntè fè Kuyie. Kuusi, Bensamee wuɔ nkou kpéí.

²N Yìè nKuyie n sɔri fǔǔ borè, n deeténè bèè n fǔũnko, m pate.

³Bè yàù bo n nété dicírìcírì kōme, dicírìcírì ɔɔ pǐmmè kénété bá òmòù báá fietè.

⁴N Yìè nKuyie, kè m mènke dǔù bè n wátìrì tì

kè m mènke cààrè,

⁵Kè n fǔɔ mmeyei n wèè n dǔù meyei, kè nh éí n dùòntòbè kperè detetirè,

⁶n dùòntòbèè nni mbeti ké n ninte, ké n yēere, ké n kuɔ, kékūnné n yètìrì mutáá mmieke.

⁷N Yìè nKuyie nyíté kécómmú, kàa miekeè bè yè, baao n dùòntòbè bèè mieke n cǔú, n kónné fǔ nwèè te tibeéntì.

⁸Ibotí imɔuu tíí nha borè, kàa mbo kéínkè ke ì baké.

⁹Kuyie nfǔ nwèè bekùnè ibotí, n kónné n naatí kpéí, n yí cààrè dèmarè.

¹⁰Cónné benitiyeibe caàrimè, kéképènkùnne besààbè, fǔ nwèè yé benitibè yèmmè, nè be yentotí,

a tú Kuyie nku ke wenni.

¹¹Kuyie nkuu tu n kó kudɔpikù, kuù deérí besààbè.

¹²Kuyie nkuu bekùnè timómmonti, ke né yóù sǎá.

¹³Kòo nitiyeiwe í cèètè ò sǔú o siè ndi, ke deenko o tǎmmù.

¹⁴Ò màátí tìì kpàrìntèntì yóó we nkuɔ, ò sǔú ìì pie nyóó we ntá.

¹⁵Ò kuù mmeyei nkó tipoutì nti, ò pùó mmesoùmme mme, ke yóó peité siyààbìsí.

¹⁶Ò keù difǔtìrì ndi ke dì cūmpùnko, ò doti ò keù dìì fǔtìrì mieke nke.

¹⁷Ò dǔù mèè yei ndoti o yuu ínkè nke,

ò yóù kùù yonku doti o tǐnnì ínkè nke.

¹⁸N yó nsántímu n Yìè nKuyie, kù tumè timómmonti yiè, n yó ndièmmu ke bie ntibóbontì, ke déúkunko Kuyie nkùù baké kéínkè nè ketenkè ku yètìrì.

Kuyie nkpeñnimè ke dǔù onitì kòò deù

8 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè kubómbonku.

²Ti Yìè nKuyie nha yètìrì fèimu ketenkè kemɔu mieke.

A yètìrì deumu ke sènté tiwetì, n yó nda sántímu.

³Ibì nè ibíbènnì bo ndiè nke da santí, ìì kó yenò peri a dùòntòbè diebè, a dootitòbè diebè í pièti tinàantì.

⁴Kè n wùò nkeínkè a nɔu kó mutómmú, otǎnkù nè siwáá a dǔù dè,

⁵m báá yà onitì tu wè kàa yé o kpéí, n yí yà onitì yie ntu wè kàa dàke o kpéí.

⁶Kuyie nha ò dǔù kòò sàke dònne fǔ nwe, kàa ò duó ntikpetì nè diyetidièrì.

⁷Kòò duó nha dǔù dèè kó dimàà kòò dè baké,

kàa ò baá ndemɔu.

⁸Tipìetì nè inààke nè tikpasintòo,

⁹nè sínɔɔ nè siyíi

nè dèè kó dimàà bo menie mmieke.

¹⁰Ti Yìè nKuyie nha yètìrì fèimu ketenkè kemɔu mieke.

Kuyie ndeerímè becìrìbè nè bè fǔũnko bè

9 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè debémbènnè metam-mè daamè kperè.

²N Yìè nKuyie n yó nda sántí nè n yèmmè memɔu ndi,

kénnáá nha kó tidietì.

³Fǔǔ te kè nh aunè diwèì,

ke diènnè debémbènnè ke da sántí,

fǔ nKuyie nha bakému ketenkè nè kéínkè.

⁴N dootitòbè bótìrì be fǔnkó nye, ke duò ke kō nha ììkè.

⁵Fǔǔ n kòómmú ke kpa n kpéí,

ke kari a kpààtikàrì ke bekùnè
timóm̄m̄nti.

⁶ A puotìmu bèè í da báá,
ke kòù benitiyeibe,
ke ūtì be yètè páí sáá.

⁷ Fṣṣ kùò ti dootitòbè ke bè dèè,
ke pùò mbe ekè páí páí,
kè ti yè mbe kpéí.

⁸ Kuyie nkpààtirìmu sáá,
ke fíí nku kpààtikàrì tibeénti kpéí.

⁹ Kuù baké kute nkù nè timóm̄m̄nti,
ke bekùnè ibotí kè dè síé.

¹⁰ N Yiè nKuyie nfṣṣ tu bè fèũnko wè kó
disòrì,

Bè sòrì fṣṣ borè meyeñcaàrimè m̀nni.

¹¹ Bèè da yé bè da duóm̄mu bemáá,
ke yé fṣ nKuyie nha í yóm̄m̄ bèè da waà.

¹² Ndiènnè kédéúkunko ti Yiè nKuyie,
kuù kàrì ku kpààtikàrì ín̄kè Siyṣṣ,
mpīèkùnè Kuyie ndòò mèè dòòrì mèè diemè
ibotí mieke.

¹³ Kuù bekùnè benitikòùbè,
ke yé becìrìbè kpéí,
kù í yè mbèè kuù mbe kpéí.

¹⁴ N Yiè nKuyie, n kuó mmesém̄m̄,
wéntè n níim̄bè n diinko mèè sémmè,
fṣṣ n deerínè mukúú.

¹⁵ Kè nní ndiènnè diwèi
ke da sántí Siyṣṣ kòbe t̄nni mieke,
a n deetémè.

¹⁶ Yebotè duò yè keú yèè f̄tè mèè nke,
kè yè dii t̄i cùòt̄i yè p̄i.

¹⁷ Kuyie mbenkúmu kù tu kù,
ke dòòrì timóm̄m̄nti,
kòò yeiwe dii t̄i m̄t̄i ò p̄i.

¹⁸ Benitiyeibe tati kudònkù nku,
nè yebotè yem̄u yèè yè nKuyie.

¹⁹ Kuyie nyí yóò yè mbecìrìbè kpéí,
ocìrì í yó nkém̄m̄ dèm̄arè kém̄óntè kè
dèè deè.

²⁰ Kuyie nyítè kécóm̄m̄,
báá yóò kòò n̄t̄i wèè na,
bekénè yebotè.

²¹ N Yiè nKuyie nhänné yè kuf̄waá,
kè yèè banté yè tumè benit̄ibè mbe.

10 Dè yíme n Yiè nKuyie nkàa dété?
Dè dòm̄me kàa sòrì
meyer̄caàrimè m̀nni?

² Benitidònnibè m̀òke sip̄o nsi,
ke fèũnko becìrìbè,
kè be dòòrì mèè bè p̄i.

³ Dè ò nnaatimu onitiyeiwe ò d̄ó kédòò t̄i
kpéí,

kòò f̄tè otòù kperè dè nhò naati,
kòò sáá nKuyie.

⁴ Onitiyeiwe ò nnaánnè tepòtè nte ke tú:
Kuyie nyí kpeti òm̄òù,
kù keté ké í bo.

Tii bo o yèmmè sáá.

⁵ Ò d̀òòrì dè yíem̄mu sáá,
ò í banní Kuyie mbeénti,
ò aúm̄mu o dootitòbè bem̄u.

⁶ Kòò náá nho yèmmè mieke ke tú:
N yí doti bit̄i,

meyei nyí yó n yà bit̄i bit̄i!

⁷ Kòò nùò m̀òke tináans̄inti,
siyáàbisì nè mecìim̄m̄,
kòò náànt̄i tu tiyeiti ò í náá
ntimóm̄m̄nti.

⁸ Ò ṣṣ oke diheì také nke,
kékuò wèè í cààrè mùmam̄u disòrì
ke ò ntúú nke paké ocìrì.

⁹ Ò ò nhoke kutúúkù nku,
medétimè dicìrìcìrì k̄òme,
ke paké ocìrì,
kòò kpààke kètanné ticùòt̄i mieke.

¹⁰ Ò ṣṣ kúkúmu, kébake,
kéyàke ocìrì.

¹¹ Kòò yèmmè d̀ò nKuyie nyè nho kpeti,
ke d̀ò nkù í dake o kpeti ín̄kè,
ke d̀ò nkù í wúò nhò d̀òòrì dè.

¹² Kuyie, nyítè kécóm̄m̄,
Kuyie, nyoute a n̄t̄è!

Báá yè mbecìrìbè kpéí.

¹³ Dè yíme kòò yeiwe da daú,
ke tú a í yóò ò kpetín̄né?

¹⁴ A wúóm̄mu ocìrì ààrì mèè ke fèúri,
fṣṣ ò kóm̄m̄.

Ocìrì duó nfṣ nwe om̄áà,
fṣṣ ò dake deciribire kpéí.

¹⁵ Pònte oyeiwe wèrím̄u,

yietí we o yei,
deite we a ìikè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nfɔ̀ɔ̀ tu okpààti sáà,
bèè í da yé bè í yó nkpaá a èi.

¹⁷ A kemmumu beçiribè dɔ̀ tì,
ke nárikunko be yèmmè,
ke yo bè tu mù.

¹⁸ Ke kommu iciribí nè bè fèũnko wè,
kè dè bo yie nkòo nitì bá ndɔ̀rinè otòu
muwèrimú.

Kuyie nwùómmè benitibè bemɔu

11 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti
yènfè.

Kuyie mborè n de nsɔ̀ri,
di bo yíme ke dɔ̀ nní ncokù yetārè mieke
tenòtè kɔ̀me?

² Beyeibe fi mbe tǎnnè nde,
bè sèunko be pie nyi,
ke sɔ̀ri dibiinnì mieke ke bo tǎ wèè yèmmè
wenni.

³ Kè dihei càdàrè,
onitisàù bo dɔ̀ ba?

⁴ Kuyie mbo ku cēsàtè mieke nke,
ku kpààtikàri bo kéinkè nke,
kù wùómmu benitibè bemɔu,
ke yé be yèmmè mieke dòmme.

⁵ Kuyie nyému osàwè nè oyeyiwe be
yèmmè,
kù í dɔ̀ oyonkuwe.

⁶ Kuyie nyóó cúúnní yehāākūɔ̀ nye nè
mehāākpèrimè benitiyeibe ínkè,
be kó tiyeti de ntú.

⁷ Ti Yiè nKuyie ntu timómmɔ̀nti yiè nwe,
ke dɔ̀ wèè dɔ̀dɔ̀ri timómmɔ̀nti,
bèè pī ntimómmɔ̀nti beè yóo kù yà.

Beyeibe sùúmmè

12 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti
yènfè ke biennè kukùtidùkù iwēi
ini koku.

² Ti Yiè nKuyie nti deeté,
benitisàdè dèemu,
timómmɔ̀nti yembè í kpaá.

³ Bá wè ò wátiri otòu nwe,
koò kpènti kòo yèmmè né bo mèdémè.

⁴ Kuyie nkuo benitikpentibè,
nè bèè nàánnè sifei.

⁵ Bèè tu:

Ti nò yeè tu ti kó muwèrimú,
ti nò nke náámmu,
we mbo na ké ti baaté.

⁶ Kè Kuyie ndò:

Mí nKuyie m bo íté kécómmú,
bè fèũnko bèè sénnibè kpéi
nè beçiribè bèè kuɔ̀,
m bo deeté bè sènkèri bè.

⁷ Kuyie nnáànti dò mpáíí nwe
ke dò mmesɔ̀ mbè pũíné mè fèhāātofe,
kè mè wenke mesà.

⁸ Fɔ̀ nti Yiè Kuyie,
fɔ̀ɔ̀ yó nti kǎnké benitibè biè mboti.

⁹ Bá kè de kó benitibè bo tipítì timou,
bá kè beyeibe sùú nkutenkù.

Onitì dómè Kuyie nhò deeté kè dè ò ɔ̀tì

13 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti
yènfè.

² Kuyie nde yó nkááké de kàa dentení n
kpéi?

Dè yó nkááké de kàa yóu kè n da yà?

³ Dè yó nkááké de kè iyèke nè
meyercaàrimè yewe yemɔu kɔ̀me
kè dèè deè m mieke?

Dè yó nkááké de kè n na n dootitòbè?

⁴ N yiè nKuyie nwéntení kékeè n tú mù,
ké n yíé muwèrimú,
n yàà bo kú.

⁵ Kè n dootitòbè báá yí bè n na,
dè yàà bo narike n dootitòbè n yīekemè.

⁶ N yému a tímè mesà nyiè,
kè n yèmmè naati a n deetémè.

N Yiè nKuyie, n yó ndiè nke da sántímu,
a n dɔ̀ mèè sàà nkpeí.

Onitiyeiwe kó meborime

14 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti
yènfè.

Tiyènti tii ɔ̀ yí Kuyie nyí bo!

Bè càkemu, bè dɔ̀dɔ̀ri isòke kperè nde,
òmɔ̀u í bo be mieke wèè dɔ̀dɔ̀ri mesà.

² Ti Yiè nKuyie mboní kèinkè nke ke wúó mbenitibè,

ke bo yà wèè m̀̀ke meyèmmè ke kù waà.

³ Bem̀̀ou bè fetimu ke càke,

ò̀̀m̀̀ou í bo wèè d̀̀ò̀ri mesàà mbá omáà.

⁴ Kuyie mbéimu ke tú: De kó benitibè sàà í yé̀̀ dèmaràà?

Ke sou n nitibè ke bè yo mbá bè í dake n kpetad?

⁵ Kuf̀̀waá n yóó bè autému kè̀̀ bè nkpeutí,

ke yé̀̀ Kuyie nkommumè besààbè.

⁶ Dí paankonè̀̀ bec̀̀ribè mbe be kperè kè̀̀ ifei yóó di pí,

ke yé̀̀ tí Yiè nKuyie nkuù tumè be kó dis̀̀rì.

⁷ M̀̀edeetímè̀̀e yènní Siỳ̀õ kédèetè Isidayeeribe!

Kuyie mbo wète kéténnéní̀̀ dì̀̀l m̀̀onní ku nitibè,

dè bo narike Sakòbu kòbe,

Isidayeeribe bo nỳ̀anku.

Kuyie ndó ku kòbe ndommè

15 Dafiti yè̀̀nfè.

N Yiè nKuyie nha yóó còutè we a c̀̀fè̀̀tè mieke?

We n yó mbo a t̀̀asà̀̀rì ínkè?

² Wèè borime wenni wè̀̀nwe kò̀̀ò t̀̀ù ntimómmòntí,

ke náá mmómmuò ǹ̀tì boní o yèmmè.

³ Wèè í wátìrì betòbè, wèè í caàri o kou, wèè í sáá nho c̀̀pèetitò̀̀.

⁴ Wèè yetírí Kuyie nyete bè, ke còú bèè kù dé,

kò̀̀ò béi ndù̀̀ nù̀̀ò bá kè̀̀ dì̀̀ ò̀̀ yó̀̀ú wèè dì̀̀ d̀̀ò̀.

⁵ Wèè í penni o dí̀̀tí ke d́́ muc̀̀ntimu, wèè ̀̀õ í ncòutè ticuuti kècaàrè wèè naati.

Wèè d̀̀ò̀ri memme dèmarè báá ò̀̀ nampe.

Kuyie ndeetè wè kó diwèi

16 Dafiti yè̀̀nfè.

Áú Kuyie! Nni nk̀̀anké, f̀̀õ̀̀ tu n kó dis̀̀rì.

² N Yiè nKuyie nf̀̀õ̀̀ m baké, m péú f̀̀õ̀̀ máá borè diwèi.

³ Besààbè bèè bo diheì mieke beè tu benitimómmòmbè n dé bè.

⁴ Bèè k̀̀ò̀rì yebòkè borè,

m báá kòte bè feu dè be kó iwū̀̀õ,

m báá f̀̀fè be kó iwū̀̀õ,

n ketè ke báá aate kèyú be bòkè kó yeyè̀̀tè.

⁵ N Yiè nKuyie nf̀̀õ̀̀ tu n kperè dem̀̀ou, f̀̀õ̀̀ n dù̀ò n d́́ dè,

n kpeti timou bo a ǹ̀ou mieke nke.

⁶ A n duò ndè n naatimu,

dè tu desààrè nde n kpeí

ke n duò ndiwèi.

⁷ N sántímu Kuyie nkù̀̀ò n tiè,

bá keyènkè n yèmmè ̀̀õ n dentemmu de kó itié.

⁸ M buó n Yiè nKuyie nku sáà,

kù m bonèmu, m báá kpeute.

⁹ Deè te kè n yèmmè naati,

kè n diènnè diwèi.

¹⁰ Ke yé̀̀ ke d̀̀ò mbá kè n ku,

m bá nkpaá kuf̀̀tí mieke,

ke yé̀̀ a í yóó yóumè a kou kòò pā̀̀ake.

¹¹ A m benkemu mufòmmu kó kuce,

ke yo nni mbonè ke n duò ndiwèi.

Wèè í caàrè m̀̀umamù ò̀̀ m̀̀ò̀mè Kuyie mmeteèmmè

17 Dafiti kó ibáammì.

N Yiè nKuyie, keè n da móú tì, kè n kónné,

keè n dabònni kékeè m báammii,

siyáàbisí í bo m mieke.

² F̀̀õ̀̀ yó m bekénè,

f̀̀õ̀̀ yó m pútè n naatimu.

³ A yému n yèmmè, a n séúmu keyènkè,

kàa n fie a í yóó yà timatì,

tì̀̀ bo n yèmmè tì̀̀ yìèní n nù̀̀.

⁴ A náàntì tì̀̀ n ni,

ke n yènnìnè mmáà beyeibe kó ice.

⁵ N t̀̀ummu weti weti a ce,

n tààke í kpeutí.

⁶ Kuyie n da yumu ké yé̀̀ a yó n t́́nnémè,

kéntè m bíékè kékeè n da náá ntì.

⁷ Benke a sàà n diemè fĩ nwèè deerí bèè
wanti disòrì a borè,
ke bè fèkù be dootitòbè nɔu mieke.

⁸⁻⁹ N ni nkānké kunɔmpòkù ò nkānkémè
tenɔnnitè,

benitiyeibe bèè n fèũnko be kpéí,
a nni ndíéké a kó medéè.

N dootitòbè yonkuba bèè n fité be kpéí.

¹⁰ Bè í mọke mesémmè,

bè nàánnè sipɔɔ nsi.

¹¹ Bè tũ n naàcèi nsi,

ke n fité ke wanti ké m bo nketenkè.

¹² Bè dònne diciricirì ndi dii dó kèpí nkè
dè di ɔɔtí,

musìmmù mùù òke difāpèù ke díí.

¹³ Kuyie mbáátí ké bè kpannè,

ké bè bo nketenkè,

youte a siè ké n deeténè benitiyonkuba.

¹⁴ A bè kùɔnè a kpàrisiè, ké bè dèè páfí,

bè bá nkpaá befòùbè mieke,

nii mbe menétiime a sùs mmè be kpéí,

kè be bí yà kénsànnè késús mbe yaàbí.

¹⁵ Mí n wetímu ke yóo da yà,

m bo ente dii mɔnni n yóo da yamu
kénsànnè.

Dafiti dèntèmè ke sante Kuyie

(Wénté 2 Samuyceri 22.1-51)

18 Bedèmbè dièmmè Dafiti Kuyie
ntɔnti yènfè. Ò do dèntè de kó
feyènfè Kuyie nhò deeté dii mɔnni
ndi nè o dootitòbè bemɔu nè Sauri.

² Kòò béi nké dò:

N Yiè nKuyie n da dɔmu,

fɔ̀̀̀ tu n kó muwērímú.

³ N Yiè nKuyie fɔ̀̀̀ n te n sɔri fɔ̀̀̀ borè,

fɔ̀̀̀ tu n kó kupèrikù kùu n kānké,

fɔ̀̀̀ tu n kó kudɔpikù,

fɔ̀̀̀ tu okperì wèè n deerí,

fɔ̀̀̀ tu n kó tecèkpetè n sɔri tèè mieke,

fɔ̀̀̀ tu n deetíwè wèè n deeténè beyeibe,

⁴ Kuyie nyètiri ndeu,

n ku n yu kè kù n deeténè n dootitòbè.

⁵ Mukúú ndo m boumu ké n fité,

menie mmèè pũ̀̀̀ nke kòu kè mèe donnè
n kòm̀̀̀bù̀̀̀tì.

⁶ Kudɔnkù kó iwēi ii do n cèète,
kè mukúú nkó ticù̀̀̀tì nduó n yìkè.

⁷ Dè do n di kè n yú Kuyie nku,

ké ku nkuónnè,

kè kùu keè n tammè ku cìètè mieke,

kè m báammìi tuokoo ku borè.

⁸ Kè ketenkèe aá,

kè yetārèe sàntè kéaá,

ku mieke peike mèè kpéí.

⁹ Kè kuyukú nyièni Kuyie nwũ̀̀̀,

nkè fehāādèènfè yìèni ku nù̀̀̀ nè
ihāāpè̀̀̀mpé́́́rì.

¹⁰ Kè kùu bíi ntiweti kécúténí,

kéncutiní ke na yewetisù̀̀̀.

¹¹ Ke deke oí̀̀̀nkèmbà̀̀̀rì, ke puù,

kémpù̀̀̀tì kuyaakù mieke.

¹² Kè yewetisù̀̀̀ kù fité,

kè yewetè dieyè kù cèète,

kè dè sù̀̀̀ ke dò ndibinni cū̀̀̀mpuri.

¹³ Kè kuwenniku diekù yìèni ku iikè

Kè yewetè pēnkù nè yemátárè nè
ihāāpè̀̀̀mpé́́́rì.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mpéú kéí̀̀̀nkè fetaafe
kōme,

kè bè yo Kuyie nkùu baké kéí̀̀̀nkè nè
ketenkè ku tammè.

Kè fetaafe mátárè duóni,

kè muhā́́́a ncóú.

¹⁵ Kè fetaafe nwéi tipĩ̀̀̀tì timɔu,

kè Kuyie ntā̀̀̀u ku pie ntipĩ̀̀̀tì timɔu.

¹⁶ Kè kùu pee kè dāmèèrì fũ̀̀̀̀ feité,

kè kùu wei kè ketenkè miekeè feité.

¹⁷ Kè kùu youtení ku nù̀̀̀tè kéí̀̀̀nkè,

ke n yú́́́ mmenie mmieke kédenneni.

¹⁸ Kuù n deerínè n dootitòbè,

nè n sìmbè bèè wērímú pḕ̀̀té n kōmu.

¹⁹ N do bo mesémmè mieke nke kè bè n
cèète,

kè Kuyie mme nní nni mbonè.

²⁰ Ke n dènneni difĩ̀̀̀tiri mieke,

ke nh òmpù̀̀̀nne kù n dó mèè kpéí.

²¹ Kuyie nni nyietí n dɔ̀̀̀rì mèmme dèè
sié.

N wennimu kè kù n yietí mesà̀̀̀.

²² N tū̀̀̀mmu Kuyie nkó kuce,

n yí yete ku kpeti matì.

23 N yí yeté ku kuó maí,
 m me n yí yeté ku tannùu marì.
 24 N dɔɔrimu kù dómè.
 N dakemu nyàà bo yeté mèè kpéí.
 25 Kuyie nni nyietí n wetí kè dè mààmè
 mme,
 n wennimu kè kù n yietí mesàà.
 26 Kuyie, nwèè dɔɔri dèè wenni,
 a we ndɔɔri dèè wenni.
 Wèè tu onítì mómumu a we ndɔɔri
 timómumnti.
 27 Wèè dò mpáíí, a ɔɔ ò benkemu amáà
 páíí.
 Kòò tu oyeiwe a nyé a bo ò yímè.
 28 Fṣṣṣ dèerí besénnìbè
 ke kékùnkò sifeí yembè.
 29 N Yiè nKuyie nfṣṣṣ cúnkò n fitírè,
 fṣṣṣ m mí dibìnnì mieke.
 30 Kuyie nfṣṣṣ te kè n do n dootitòbè.
 Fṣṣṣ te kè n sènté be duotí.
 31 Kuyie nkó kuce do mpáíí nwe,
 kè ku náàntì tu timómumnti,
 kè kù dò nkudɔpikù ke kánkù bèè sòri ku
 borè.
 32 Kuyie nkuù tu ti yiè,
 Kuyie mbo kumáà ndi,
 kuù máà tu dipèrì dìi ti kánké.
 33 Kuyie nkuù n duò mmuwèrímú,
 kuù wènkùnkò n ce.
 34 Kuù te kè n tààke cāā tehontè kpeyi
 kōme.
 Kuù te kè n còmúmú ditennì ínkè.
 35 Kuù m benkú díkpànnì,
 ke n teénnè kè n nɔ nke yūō mmutām̀m̀.
 36 N Yiè nKuyie nha nòutè youte teè n tɔ,
 ke n kánké kudɔpikù kōme, ke n dèerí,
 nh ɔɔ da yú kàa yiemmu ké n
 kpénkùnne.
 37 Fṣṣṣ te kè n kèrì mecāā,
 bá n tààke í seiti.
 38 M bèti n dootitòbè mbe ke bè ninte,
 kè n yí bè kùò bemɔu m báá wète.
 39 M bè kèété kèétému kè bè còú kè m bè
 nàù,
 bè báá na kéíté, m bè namu.
 40 Kuù n duò mmukpàrìwèrímú,

ke te kè n dootitòbè m bòúté.
 41 Fṣṣṣ te kè n dootitòbè bùtinné ke coké,
 kè nh auté n sɔ̀mbè ke bè kòù.
 42 Kè bè kuò mbá òmɔ̀u í bè teénnè,
 kè bè da kuònnè fṣṣ nKuyie mbá a í bè
 còú.
 43 M bè nantemu kè bè naá nkutāāyukú,
 kuyaakù tɔ̀ kù
 kè m bè nàù kuce kó tisāsààti kōme.
 44 Kuù n deeténè m botí kɔ̀be bèè yete n
 kpeti,
 ke n níí nyibotí ìikè,
 kè kubotí n yí yé kù naá n kó tidaati.
 45 Kè bepòòbè n sántí,
 kè m béi mmemáà bèe yie n kpeti.
 46 Kè bè cìte ke kpeutí,
 ke yièni be sòrè mieke.
 47 N Yiè nKuyie mbomu kuù tu n kó
 dipèrì.
 Ndéúkùnkonnè ku yètìrì, kuù tu n
 deetíwè.
 48 Kuyie nkuù m pèrì,
 ke te kè ibotí m bòúté.
 49 Kuù n dèerínè n dootitòbè,
 ke te kè n nɔ n kprantídèntòbè,
 kuù n dèerínè benitiyonkubè.
 50 Deè kpéí nte kè n yó nkù sántí ibotí
 cuokè,
 ke diè nke déúkùnkò ku yètìrì.
 51 Kuù dèerí ku kóo kpààti,
 koò dɔɔri mesàà wenwe kù tāāté wè,
 wenwe Dafiti nè o yaàbío sáá.

Kuyie ndòò dè deè benkú kù deumè

19 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti
 yènfè.

2 Keínkè benkúmu Kuyie ndeumè,
 kè tiwetì benkú kù pī mmùu tōmmú.
 3 Bá dìi yiè kè dì nàà nditerì kù deumè,
 bá kèè yènkè kè kè nàà nketekè kù
 deumè.
 4 Dè í tú nè tináàntì, dè í tú nè yetannò,
 òmɔ̀u í yo de tammè.
 5 Kè de náàntì né pité kutekù kumɔ̀u,
 kè bè tì kèè itemmànke imɔ̀u.
 Kuyie ndòò diyè cìtè keínkè nke.

⁶ Kè di 5 nyetini ke do nwèè tùóté o pokù bàm̀bà,
ke dò ndikòm̀bùd̀ yìè nwèè kèrí o cè kè dè ò naati.

⁷ Kè di 55 yènni ku ntemm̀anku kénkéri kéta kutekù,
dèmarè í yenninè di iinkù.

⁸ Kuyie nkuś d̀ò mpáíí nwe ke dùd̀ mmufòm̀mu,
ku tannò tu yemóm̀m̀nyè nyè, ke ciínko besíntífbè.

⁹ Kuyie ndó dè wennimu ke nárfíkunko meyèmmè,
ku tannò d̀ò mpáíí nwe ke nárfíkunko inu.

¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndè wennimu,
de kó fedédíéfè 5 mbo sáá nwe.
Kù tãátè tì wennimu ke tú timóm̀m̀nti.

¹¹ Tì wenninèmu mesɔɔ,
ke pènkù mesɔɔ nsààmè kuwenniku.
Tì wèètinèmu mecekùd̀,
ke pènkù mecekùd̀bèmmè kunaatí.

¹² A dè tiennè mí nwe a kóo tǒnti.
Wèè yíè nha kpeti ò péúmu mucóntimu diemù.

¹³ We nyé o yetimè? N cíè n yí yé mèè yei,

¹⁴ Nkánkè mí nha kóo tǒnti kè tefentè bá m pí,

kè nní nwenni ke báá d̀òd̀ meyei ndiemè.

¹⁵ Áú Kuyie! Cɔuté n náànti nè diwèi,
kéɔuté tì bo n yèmmè.
N Yiè nKuyie nfɔ́ɔ tu n kó dipèri, n kóo donti.

20 Bedèmbè kóo kótí dièmmè Dafiti yènfè.

² Kàa bo meyeñcaàrimè mieke ti Yiè nKuyie nda teennè,
kunku Kuyie nSakɔbu do tū nkù nda kánkè.

³ Kù mbo ku cíètè Sedisademmu ke da teennè,
kù mboní Siyɔ́ɔ tārì ke da cú.

⁴ Kù báá yè nha pā̀rè kpéí,
kùu cɔuté iwūɔ a kù feu ì ke tu.

⁵ Kù da duś nha yèmmè d́ó dè demɔu,
kétünne a d́ó kédòd̀ tì timɔu.

⁶ Kè ti nyiúnè diwèi kù da teennèmè kàa na,

kè ti còinnè menakùmè kó mecannimè nè ti Yiè nKuyie nkó diyètiri.

Ti Yiè nKuyie ndòd̀ a kù mɔɔ dè demɔu.

⁷ N yému ke d̀ò nti Yiè nKuyie ndeeri okpàati kù tãátè wè,

ke boni ku cíètè kéinkè koò teenni,
koò deerinè ku wèrimù diemù.

⁸ Bèmbè tá be kpáriséí nsi,
kè betɔbè tá be séí.

Tínti me nyu ti Yiè nKuyie nyètiri ndi.

⁹ Kè bè bótiri ke dùd̀,
kè tínti bie cómmú teii,
ti í nampú.

¹⁰ Kuyie nteennè okpàati,
kè tì da yu á keè.

21 Bè dièmmè Dafiti yènfè.
² Ti Yiè nKuyie ndè naatimu okpàati a m̀ke mèè kpéí mmuwèrimù,

a ò teennèmu kè de kó diwèi dieri ò bo.

³ A ò duśmu o yèmmè d́ó dè,
a í ò yetenè ò da mɔɔ dè.

⁴ A 55 ò conè mesàa mme,
kóò òò mmesɔɔ nsààmè kó dipiì

⁵ Ò da mɔɔ mufòm̀mu mmu kàa mù nhò duś,

koò yíè yewe kòo fòm̀mu òkè mediè.

⁶ Fɔ́ɔ ò deetè kòo yètiri deuke,
fɔ́ɔ ò dèúkunne koò duś ndisãnni.

⁷ Koò d̀òd̀ri mesàa ndiemè sáá,
kòo duś ndiwèi a borè.

⁸ Okpàati duś nhomáa ndi Kuyie,
nè Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè ku kó mesàa nkpéí nke ò fíkùmè teii.

⁹ Okpàati, a yóo nintemu a dootitòbè,
a yóo pímmú bèè da níí.

¹⁰ A yóo feiténí dii yìè ké bè tannè fehããtofe mieke nke,
ti Yiè nKuyie mbo bè maanko nè kemieke kè bèè cɔúté.

¹¹ A yóo kuɔmu be kó feyanfè,
be yaábí nè be botóo ketenkè ínke.

¹² Bè d́ó ke dá d̀òd̀ meyei mme,
bè wènnè ke bo da cakemu,

bè me nyí yóo na.

¹³ A yóo duó nkè bèe bútinne kécokému, kàa mbè tãũ ipie.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie mbenke a wërímú diemù, ti diè nke déúkunko fṣṣ yètiri a wërímú kpéí.

Kuyie ndè yíme kàa n yóu?

22 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè nè metandaamè.

² Áú Kuyie! Áú Kuyie!

Dè yíme kàa n yóu?

Kè n kuò nke kuò mbá a í n deerí?

³ Kuyie, nh ã ntúú nke kuòmmu kàa dò nyúó,

kè nní nyié nke kuò mbá n yí ompu.

⁴ Kè fṣṣ né tú wèè dò mpáíí,

ke kari a kpààtikàrì kè Isidayeeribe da sãntí.

⁵ Ti yembè do duó nfṣ nwe bemáà,

bè do búú fṣ nwe kàa bè deerí.

⁶ Bè do ãṣ kuónnè fṣ nwe kàa bè deeté.

Bè do íkú fṣṣ ínkè kàa bè dènninko ifei.

⁷ Mí n naá ndibeù ndí!

N ténke í tú onitì,

benitibè bemou sãá mmí nwe,

kubotí kumou sènkèrì mí nwe.

⁸ Benitibè bemou n yàu ke daúmu,

ke cṣú kéhéunko be yó.

⁹ Ke náá n kpéí nke tú:

Ò yè nhò duó nhomáa ndi Kuyie,

kuò tũnte o kpeti,

ò yè nkù ò dómu,

kuò tú nhò deeté.

¹⁰ N Yiè nKuyie nfṣṣ n dènnení n yṣ pouti mieke,

fṣṣ n duó nho miè.

¹¹ Bè m peité ke n duó fṣ nwe,

nè m peiténímè, Kuyie nfṣṣ ò te.

¹² Meyèncàarimè meè ò tókénè, a bá n déténe,

òmou í bo wèè bo n tee.

¹³ Yènaadakè péu yeè ò fité,

Basãa naadakè yeè n cètinè.

¹⁴ Yè ààte tinùùti nti ke bo m pí,

ke dò ndiciriciri dii pí nke kontí.

¹⁵ N wërímú muù sũṣṣoo menie mbè còúmmè ketenkè me kōme,

kè n kúṣṣ bókíí,

kè n kōm̀b̀ùṣṣṣi yèete mekùṣṣ nkōme.

¹⁶ N níí kuù kpeí tiyaàkpeti kōme,

kè n nónndenfè d̀ari n dáandaakù.

A n dou nkufṣṣi b̀enni ndi.

¹⁷ Simṣṣ siì n cèèete ke bo n cááké,

benitiyeibe beè n díí ke bo m pí,

ke dùute n naàcèi nè n nou.

¹⁸ N yòkè mediè mme kè n kúṣṣ feité.

N dootitòbè n wúómmu ke m paké,

¹⁹ ke totí n yààti,

ke tãũ tété n yaàbòrì.

²⁰ Fṣ nKuyie, nha bá n déténe,

fṣṣ tu n wërímú,

cokéní mecãá ké n teennè.

²¹ N deeténe dikpàrisiè,

ké n deeténe yemōnì.

²² N deeténe diciriciri nùù,

ké n deeténe yepaanaadayiè.

A n teemmu,

²³ m bo nnáa nha kpéí n kòbe cuokè,

m bo nda sãntí ditinnì cuokè.

²⁴ Díndi bèè dé Kuyie, nsãntínè kù,

díndi Sakòbu yaàbí dimou,

ndéúkunkonè ku yètiri.

Díndi Isidayeeri yaàbí dimou, nkpeutínè

ku ìikè.

²⁵ Kù ãṣ í n wúónko mesémmè yiè nho sémmè mieke,

kù í ò yetírí,

kù ãṣ í nhò bútinne,

kòṣṣ kù kuónnè kù ãṣ kéntému.

²⁶ M bo nda sãntí ditinnì dieri cuokè,

kédṣṣ bèè da dé be cuokè m béi ntì.

²⁷ Beciribè yóo dimu kénsànnè,

bèè waà nKuyie nkè bè nkù sãntí,

kéfnṣṣ kémante.

²⁸ Itemmànke imou kòbe yóo dentenèmu Kuyie nkpeí,

bè wètinímu ku borè,

ibotí imou kòbe yóo nínkúmu ku ìikè.

²⁹ Ke yé ti Yiè nKuyie nkuù tumè okpààti, kuò baké ibotí imou.

10 Kuyie nkó itié nwennimu, ke tú imómmonyi,
 bèè kù taunnè ke tú nku kuó be kpéí.
 11 Ti Yiè nKuyie nnè a kó diyètiri kpéí,
 n cíè n yei, mè deumu.
 12 Kòo niti dé ti Yiè nKuyie,
 kù ɔ̄ ɔ̄ ò benkemu kuce ò dò nkétāāté kù.
 13 De yiè nhɔ̄ di diwèi ndi,
 kòo bí tieke diheì.
 14 Kuyie mbenkúmu ku kó disòri kpeti
 bèè kù dé,
 ke bè benkú ku taummè tié.
 15 M buó Kuyie nku sáá,
 kuú yó m píté ticùditi tìl m pì.
 16 Wénténi m bíékè ké n kuó mmesémmè,
 n kpa n kou nwe ke sénni.
 17 Kukɔ̄mbòdorí kuú m bo,
 n denne kukɔ̄mbòdorí mieke.
 18 Wénté n sémmè nè n fěúítímè,
 ké n cíè n yei mmeməu.
 19 Wénté n dootitòbè sūmè,
 be mieke keè ò cùú.
 20 Nni nkānké ké n deeté,
 kè m bá nsòri a borè kédí ifei.
 21 M búó f̄ nwe, f̄ ɔ̄ yó n teennè,
 kè nní ndò mpáíí ke wenni.
 22 Áú, Kuyie! Deeté Isidayeeri
 nè be áarimè meməu.

Dafiti tumè Kuyie nhò kònné

26 Dafiti yènfè.
 Ti Yiè nKuyie n kónné,
 n tūmmu a kuó,
 n yíkú f̄ ɔ̄ ínké nè n yèmmè meməu,
 n yí yóó nampe.
 2 Ti Yiè nKuyie, n wénté,
 n yááké, feitè n yèmmè.
 3 M búó f̄ nwe ke bà a kó mesàà,
 n kéri a kó timómmon̄ti mieke nke.
 4 N yí katìnè siyáábisi yembè,
 n yí neitinè meyèmmè mèdémè yembè.
 5 N yí dó bèè dòdri meyei mbe kó ditinnì,
 n yí katìnè benitiyonkubè.
 6 N Yiè nKuyie n yóó nite n nɔu nsi
 kébenke n wennimè,
 n firí a wūɔ̄tɔ̄nni ndi,

7 ke da sántí,
 ke náa nha kó mesàà mmeməu.
 8 N Yiè nKuyie, n dómú ké mbo a cíètè,
 a wérímú bo tèè mieke.
 9 Bá n wènnénè beyeibe kékuo,
 bá n wènnénè benitikòùbè.
 10 Be nɔu tú sisínsi nsi,
 bè bè duò nticuuti nti ke dó bèè bè kòóné.
 11 N tūmmu a kuó,
 n kuó mmesémmè ké n deeté.
 12 N kéri kuce sààkù nku.
 M bo nsántí n Yiè nKuyie nku nitibè tikú
 dè.

Ti Yiè nKuyie nkānkémè wèè sòri ku borè

27 Dafiti yènfè.
 N Yiè nKuyie nkuú m mí ke n
 deérí, n yí yīèkù òmòu.
 N Yiè nKuyie nkuú kānké n fòmму, n yí
 dé òmòu.
 2 Kè benitiyeibe n tòónnè,
 ke dó ké n cááké tikpasintì kōme.
 N dootitòbè bèè n wanti,
 beè yóó bété kéduo ketenkè.
 3 Bá kè fekpàrinafe n dinté, kufōwaá
 mbá m pì,
 kè n dootitòbè dó ké n dokénè,
 m baa nyíkú a ínke nke.
 4 N dó dēmarè màà ndi mediè nke dè m̀òu
 ti Yiè nKuyie:
 M bo mbomè ku cíètè mieke sáá,
 ke wúó nku sàà,
 ke dake ku cíètè kpéí.
 5 Dehde kù yóó nni nkānkémè meyei
 ndiyiè yeiri yiè,
 kè nní nsòri ku cíètè,
 kè kù n dee nku pèrì ínke,
 meyei nyí yó n ninte dè.
 6 N sīmmu n dootitòbè bèè n fité,
 n yóó fiému yesāā nkó iwūɔ̄ ku cíètè
 kéndiè,
 kédéúkunko ku yètiri.
 7 Áú n Yiè nKuyie! N kuó mmesémmè ké
 n teennè,
 n kuònnè f̄ nwe, n kénté.

⁸N dèntení a béi nti nti ke tú: N wammúnè!

N Yiè nKuyie, n da waàmmu.

⁹Bá m búttinné, a mieke bá m peike, fí nwèè n deerí bá m bontóo.

Bá n yóu fí n Yiè nKuyie, fí n deerí.

¹⁰N cice nè n yó kè bè n dootóo, fí nyó n cútému.

¹¹N Yiè nKuyie, m benke a ce, n dootitòbè beè bo, n niité kuce sààkù.

¹²Báá yóu kè n dootitòbè n dòò bè dómè, bè sònté ke n wátirimu, bè dó meyei ndòòrímù mmu sáà.

¹³Dè na nni ndòmme kè n do í yé ke dò m bo yà a kó mesàà ketenkè kie ínkè?

¹⁴A mbús Kuyie, kpénkùnne amáà, yáúkùnne a kònti, mbús Kuyie.

Wèè tóónnè mukúú nhò báammè Kuyie

28 Dafiti yènfè.
N Yiè nKuyie n kuònnè fí nwe, fí tu dipèrì diì n kánkè, bá ncíéké kè n kuò nkàa cìéké, n tati kudònkù nku.

²Kénté m báammì n da báá nyì. Keè n da yumè ke tú a n tee.

N yuo n nou nsí a cēsààtè bíékè ke da báá.

³Bá n wènnènè beyonkubè nè bèè dòòri meyei, bèè ò nnáà mbe kòbe diwèi kó tináànti, kè meyei nné píéké be mieke.

⁴Dòò be be tómmú dòmmè, be yei ndómmè,

yietí be be yei mbè dòò mè betòbè. Duó nkè bè dòò mèè yei ndo be yó ínkè.

⁵Ti Yiè nKuyie mbè í dake a teèmmè kpéí nè a pí mmù tómmú, ti Yiè nKuyie nha bè bo nke báá bè íi.

⁶Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu, kù kèèmè m báammì.

⁷Ti Yiè nKuyie nkuù n kánkè,

kuù tu n kó kudòpikù, n ku n duó mmáà,

kuù n teènnè kè n yèmmè naati, n yó ndiè ke ku nsántí.

⁸Ti Yiè nKuyie nkuù kánkè ku kòbe, kuù tu tecèkpetè ke deerí kù tãáté wè.

⁹Ti Yiè nKuyie ndeeté a kòbe, fí bè te, dòò be mesàà, a ntú be kóo cènti, ntò be sáà.

Kuyie mpèúmè ku tammè

29 Dafiti yènfè.
Díndi kéinkè kòbe déúkùnkonè Kuyie nyètiri, sãntenè ku, kù deu mèè kpéí nke mòke muwèrímú.

²Déúkùnne ti Yiè nKuyie nyètiri, nínkúnè ku ìkè ku cēsààtè mieke.

³Ti Yiè nKuyie nkpeñnìmu, kuù te kè fetaafe pèú,

kè kù pèú metammè menie n yínkè, kuù baké menédiemè.

⁴Ti Yiè nKuyie nkuù píèkù nè muwèrímú, ti Yiè nKuyie nkuù pèú metammè kperímè.

⁵Ti Yiè nKuyie nkuù pèú kè detekperè duò.

Ti Yiè nKuyie nkuù kèkíí Dimaa kó detekperè.

⁶Kuù duó nkè Dimaa kó yetārè yànkù kunaabiiku kōme,

kè Ediməō tāri yànkù dipaanaabii kōme.

⁷Ti Yiè nKuyie nkuù pèú kè fehāādeñfè yiè.

⁸Kuyie nkuù pèú metammè kè dikpáà sánti,

kuù duó nkè Kadeesi kpáà sánti.

⁹Kuyie nkuù pèú metammè kè detie nsánti,

kuù pèú kè tifāāti yòrì dikpáà.

Ku cìètè mieke beməu kè bè tu ku yètiri ndeu.

¹⁰Ti Yiè nKuyie nkuù do baké fetadiefè mōnni,

kuù tu okpààti sáà.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nduó nha kɔ̀be muwḗrímú,
pā be mesà̀, ké bè duó ndiwè̀i.

**Kuyie nfò̀ukùnnemè
Dafiti kò̀ò kù sántí**

30 Dafiti yè̀nfè̀ bè do kpetírí Kuyie ncié̀tè̀ ke diè̀ nfè̀.

² N da sántí n Yiè nKuyie nha n dè̀nne mè̀è kpré́ ndifò̀tìrì mieke,
a í yóu kè n dootitò̀bè n na ke yānku.

³ N Yiè nKuyie n kuó̀nnè̀ f́ nwe,
kà̀a m miè̀kùnnè.

⁴ Kuyie nfò̀ò n dè̀nne ní kudò̀nkù n do dommú kufò̀ti nku kà̀a n fò̀unkùnnè.

⁵ Díndi bè̀è t̀ù nKuyie, nídiè̀nnè̀ ke déú̀kùnkò ku yè̀tìrì, nsā̀ntínè̀ ku, kù sà̀ mè̀è kpré́.

⁶ Ku mieke í ɔ̀ɔ̀tí kè bo bonkemè̀, ku sà̀ mbo sá̀à ndi, yedabù̀ò nhõ mbo kuyuoku nku, kè dikúnwénì ntú diwè̀i.

⁷ N yè̀mmè̀ do dò n fí́kúmu, kè dè̀marè̀ í yó n nampe.

⁸ N Yiè nKuyie nè a kó mesà̀ nkpé́, f́ò̀ò do n kpénkùnnè ditá̀rì kò̀me, di mmò̀nnì ke m bù̀tínné̀ kè n yè̀mmè̀ cà̀àrè̀.

⁹ Kuyie n kuò̀nnè̀ f́ nwe, m báá nf́ nwe

¹⁰ Kà̀a n kùò á cõ̀nte ba?

Kà̀a n tanné kufò̀ti a bo cõ̀nte ba?

Becírí̀bè bo na kénkpaá ke da sántá̀a? Bè bo na kénkpaá kénáá nha kó timó̀mmòntá̀a?

¹¹ Kuyie nha n kènté̀ ké n kuó mmesémmè̀,

Kuyie nhá n teennè̀.

¹² F́ò̀ò dè̀ite n yeñcaà̀rimè̀ ke n duó ndiwè̀i,

F́ò̀ò n dàtè̀ kufò̀tìnkù ke n dàtínné̀ tibanyà̀tì.

¹³ N yóó ndéú̀kùnkòmu a yè̀tìrì nè n yè̀mmè̀ memò̀u, n yí yóó yóu m bo nda sántímè̀.

N yó nda sántímu sá̀à.

Kuyie nkānkémè Dafiti

31 Bedèmbè kóo kòtì dièmmè Dafiti yè̀nfè̀.

² N Yiè nKuyie n sòrì f́ò̀ò borè̀, báá yóu kè n di ifei bitì, a sàmu n deeté!

³ Kènté m bíkè̀, n deeté mecā̀ā, f́ò̀ò yó ntú n kó dipè̀rì kperì, tecè̀kpetè̀ tè̀è n deerì.

⁴ F́ò̀ò tu n kó dipè̀rì, n kó tecè̀kpetè̀.

A nni nni ke n cè̀mmú,

a yè̀tìrì bo deuke mè̀è kpré́

⁵ F́ò̀ò yó n denne bè n díí ntì cù̀d̀tì, ke yé f́ò̀ò n kānkémè̀.

⁶ N Yiè nKuyie nh ā̀nnè̀ m máá a nòu mieke nke, a tú Kuyie nku timó̀mmònti yiè̀, f́ò̀ò n deeté.

⁷ A í d́ bebɔ̀ɔ̀féúbè̀, n duó nf́ nwe m máá.

⁸ N yóó nyānku nè diwè̀i ndi a sà̀ nkpé́, a yàmè̀ n sémmè̀ ke banté n yeñcaà̀rimè̀.

⁹ A í yóu kè n do n dootitò̀bè nòu mieke, a n deetému kè n kèrì ke í yī̀è̀kù.

¹⁰ N kuó mmesémmè meyeñcaà̀rimè̀ meè n deuté

n kò̀ntì tìi bè̀itè̀ kè n yè̀mmè̀ yè̀, kè n nuò nhò̀nté̀.

¹¹ N yóó kú meyeñcaà̀rimè̀ mieke nke, n yóó deè m bie iyentotí mieke nke.

Meyei n dò̀ò mè meè dè̀ite n wḗrímú, n wḗrímú sòmmu muu dè̀è.

¹² N kprantídeñtò̀bè beè te kè m pèetitò̀bè n sá̀a

n dootitò̀bè beè te bèè n yé̀ kè bè n yò̀te, bèè n yà̀u kè bè n yò̀te ke cokù

n naá kukúmbocíríkù nku.

¹³ Bè n yè̀ nhocí kò̀me mme,

n naá nkukúntaacíríkù nku.

¹⁴ N yo bè náantemè mme n kpé́ kè kufò̀waá nni nhauté̀,

bè wḗnné bemò̀u ndi ke n dóné meyei, bè dàkemu ke bo n kuó.

¹⁵ N Yiè nKuyie, n duó nf́ nwe m máá,

fɔ̃ɔ̃ tu Kuyie ke n te.

¹⁶N kpeti timɔu ā fɔ̃ɔ̃ nɔu mieke,
n deetɛnɛ n kpantídɛntɔbɛ̀ nɛ̀ bɛ̀ɛ̀ ñ
fɛ̀ũnko.

¹⁷N cɔutɛnɛ̀ diwɛ̀i mí nha kóo tɔnti,
nɛ̀ a sàà nkpɛ́i n deetɛ̀.

¹⁸N Yiè nKuyie m báá da yú kédí ifei,
benitiyeibe beè dò nké ì di ke dɔ̀ yúó
kékú.

¹⁹Duó nké bɛ̀ɛ̀ nàá nsiyáàbìsì osààwɛ̀
kpɛ́i kɛ̀ bɛ̀ dɔ̀ yúóó,
sipɔ̀ɔ̀ yembè̀ nɛ̀ mesenkùmè̀ yembè̀ nɛ̀
sifɛ́i yembè̀ kɛ̀ bɛ̀ɛ̀ cíéké.

²⁰A sàà ndeu mediè mme,
benitibè̀ bemɔu wùómmu a dɔ̀ɔ̀rimè̀ bɛ̀ɛ̀
da dé,
bè̀ yɛ̀mu a àà̀ dè̀ bɛ̀ɛ̀ sòri a borè̀.

²¹A bɛ̀ sòri a borè̀ ndɛ̀ ke bɛ̀ kánké
beyeyibe kó medíímmè̀,
kɛ̀ bɛ̀ bo a cíɛ̀tè̀, ke détirinè̀ iwátii.

²²N Yiè nKuyie nnè̀ mutɔ̀mmú a n dɔ̀dòmmè̀
mesàà,
mí n dootitɔbè̀ do cɛ̀ɛ̀tè̀ wè̀ bɛ̀ ɔ̀ɔ̀ pi mɛ̀è̀
botí dihei.

²³Dè̀ do n dimu kɛ̀ n yèmmè̀ ndo n da
détɛ̀nɛ̀,
kàa mɛ̀ nkèè̀ n kuɔ̀mmè̀ ke da yu.

²⁴Ndɔ̀nɛ̀ ti Yiè nKuyie, díndi ku kó
besààbè̀,
ti Yiè nKuyie nkánkémú bɛ̀ɛ̀ kù tũ,
ke fɛ̀ũnko mediè̀ nsifɛ́i yembè̀.

²⁵Kpɛ̀nkùnne dimàà ke yáúkùnne di
kònti,
díndi bɛ̀ɛ̀ bùs ti Yiè nKuyie.

Kuyie ncíé nwè̀ m̀̀̀kɛ̀mè̀ diwè̀i

32 Dafiti yènfɛ̀.
Dè̀ nnaati Kuyie ncíé nwè̀ o
yetímè̀,

kù ùtɛ̀ wè̀ o yei.

²Dè̀ nnaati ti yiè nKuyie ntɛ̀nke í kaànnè̀
wè̀ kó meyei,

dè̀ nnaati wè̀ yèmmè̀ wenni.

³N do í dáa dii m̀̀̀nni n yei nké n wɛ̀rímú
mùù dè̀,
kè n níí ntúú nke mítiri.

⁴Ke yé a do m puotimè kuyie nnè̀
keyènkè̀,
kè n wɛ̀rímú dè̀ kè m m̀̀tɛ̀ mupaakèntie
kɔ̀mɛ̀.

⁵M mɛ̀ nda dáammu n yei,
n yí s̀̀nne n yetímè̀,
m béímmu ke tũ n cààrè̀, ke da dáa n yei,
nkàa mɛ̀ nni nhùtɛ̀.

⁶Deè te kè besààbè̀ dò nké nda báá
ndim̀̀nni sààri.
Bá kè meyei t̀̀̀̀keni fetaafè diefè kɔ̀mɛ̀
mè̀ báá bɛ̀ ninte.

⁷Fɔ̃ɔ̃ tu n kó disòri ke ɔ̀ nni nkánké
meháárimè̀ m̀̀̀nni,
M bo ndiè nke da sántí a n kánké mè̀è̀
kpɛ́i.

⁸Kè Kuyie ndò:
N yóó da tiémmu ke da benke kuce a dò
nkétũnne kù,
m bo nda duó nyitié kè nda wúó nsáà.

⁹Báá yei ntesántè̀ nɛ̀ sãmmarímú de
kɔ̀mɛ̀,
bè̀ àà̀ dè̀ tisánkéndánti nɛ̀ iwɛ́i kè dè̀ bo
yie mbe kpeti.

¹⁰Oyeiwe ɔ̀ nfɛ̀ũrimu mediè̀,
kè Kuyie nyári wè̀ kù duó nhomáà.

¹¹Díndi besààbè̀ nyánkunè̀ Kuyie nkó
kuce mieke, diwè̀i ndi bo.
Díndi bɛ̀ɛ̀ yèmmè̀ wenni mp̄iè̀kùnè̀ diwè̀i.

Ti bo ndièmmè ke sántí Kuyie

33 Díndi besààbè̀ dí mp̄iè̀kùnè̀ diwè̀i,
ndéú̀k̀̀̀nkonè̀ ti Yiè nKuyie
nyètiri.

Díndi bɛ̀ɛ̀ yèmmè̀ wenni di kó diwè̀i ndi
di bo nkù sántimè̀.

²Sãntenè̀ Kuyie nɛ̀ debémbénnè̀ iwɛ́i
kperɛ̀,
sãntenè̀ ku nɛ̀ kubómbonku iwɛ́i tɛ̀pítè̀
kòku.

³Dentè̀nɛ̀ fɛ̀yempànɛ̀, mbiennè̀ debém-
bénnè̀, pietenè̀ ku.

⁴Kuyie nnáànti tu timómmɔnti nti,
kè kù d̀̀̀̀ri dè̀ tu demómmɔnne.

⁵Kù d́ timómmɔnti nti nɛ̀ dè̀è̀ wenni,
kè ku sàà mp̄iè̀ké ketenkè̀.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù béi nkè kéínkè dḡḡ, kuù duḡ nkè siwǎǎ ānné.

⁷ Kuyie nkuù tí ndámèèrì kó menie, ke mè ānné dèmarè máà.

⁸ Kutenkù kumḡu kḡbe, ndénè ti Yiè nKuyie,

nkè benitìbè bemḡuu kù yḡte.

⁹ Kù ḡḡ béimmu kè dèe dḡḡ, kè kù béi ntì tì dḡḡmu bàmbà.

¹⁰ Kuyie nkuù ḡḡ paa nyibotí dḡ kédḡḡ tì, kuù ḡḡ caàrè benitìbè dḡ tì.

¹¹ Kuyie nkuù dḡ tì ḡ mbomu sǎǎ, kè ku yèmmè dḡ tì mbo sǎǎ.

¹² Dè nnaati kubotí ti Yiè nKuyie mbaké kù.

Dè nnaati ti Yiè nKuyie ntǎǎté bè ke bè te.

¹³ Ti Yiè nKuyie mbo kéínkè nke ke wúónnì benitìbè bemḡu.

¹⁴ Kù kàrì ku kàrì ndi ke wúó nkutenkù kḡbe bemḡu.

¹⁵ Kuù bè dḡḡ meyèmmè bemḡu, kù yému bè dḡḡrì dè demḡu.

¹⁶ Fehǎǎpḡnnafe diefè feè í deerí okpàtì, muwèrímú mudiemù muù í deerí dikḡmbùḡ yìè.

¹⁷ Kàa yèmmè dḡ ntesǎntè bo da deeté a sou nha máà ndi, te wèrímú diemù í dennìnko onitì meyei.

¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkuù me ndàke bèè kù dé be kpéí,

bèè bàa ku kó mesàà.

¹⁹ Ke bo bè deeténnè mukúú, kè dikònni tannì bè nfòḡ.

²⁰ Tínti buḡ Kuyie nku kuù ti teénnè, kuù tu ti kó kudḡpikù.

²¹ Ti yèmmè naatinè kuñku, Kuyie nsàmu, ti ku nduḡ ntimáà.

²² Ti Yiè nKuyie nha sàà nní nti bonè, ti búḡ fḡ nwe.

Kuyie ndènnemè Dafiti iyìèke

34 Dafiti do dḡḡ omáà kuyeínkù okpàtì Abimèdekì ììkè,

kòo ò bèti kédeè kòo dèntè fèè yènfè nfe.

² N yó nsǎntímu n Yiè nKuyie nsǎǎ,

ku sǎnni báa dèè n nùḡ mieke.

³ N yèmmè naatinèmu n Yiè nKuyie, díndi besǎntìbè nkémúnè n kù sǎntímè kényānku.

⁴ Di n wènnénè kè tí nsǎntí ti Yiè nKuyie, tí nwè nkédéúánkùo ku yètìrì.

⁵ N yu Kuyie nku kè kù yie, ke n deeténnè n kó kukḡmbḡdoróo.

⁶ Kàa bḡúté Kuyie, nha yèmmè meè ḡḡ cáte,

bá ifei téнке bá nda bo.

⁷ Kòo sènniwè kuḡ nti Yiè nKuyie nhḡḡ keèmu,

kóḡ deeténnè mehǎárimè memḡu

⁸ Kuyie ntḡnni dii bàa bèè dé ti Yiè nKuyie

ke bè deerí.

⁹ Yǎákénè kéyà Kuyie nwennimè, dè nnaati wèè kù duḡ nhomáà.

¹⁰ Díndi Kuyie nkó besààbè, nkù dénnè, bèè kù dé dèmarè í bè dónnì.

¹¹ Yecìrìcìrè mónnìmu yè dḡ dè kè dikònni yè pī,

dèmarè í dónnì wèè bùḡ Kuyie.

¹² M bí, kḡtenèni ké n kènté, kè n di benke di bo ndé mèè botí Kuyie.

¹³ Kòḡ mḡḡ dḡ mufòmmu,

ke bo nfòḡ kè dè naati,

¹⁴ o nónndenfè bá nnáà ntínáanyeiti, ò bá nsounte.

¹⁵ Wèe déténnè meyei,

kéndḡrì mesàà,

kénwaà nkunaatí ke kù bètì.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nwùómmu besààbè, ke yo be dabùḡ.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie nkpànnèmu beyeibe, ke bo bè dèè ketenkè ìnkè kè bèe yè mbe kpéí.

¹⁸ Kè besààbè kuónnè ti Yiè nKuyie, kù ḡḡ keèmu ké bè deeténnè mehǎárimè memḡu.

¹⁹ Ti Yiè nKuyie mbonèmu bèè yèmmè cààrè,

ke deerí dè di bè.

²⁰ Mehǎárimè péu tuḡkùnìmu osààwè,

kè ti Yiè nKuyie mme nhò deerínè me memɔu.

²¹ Ke dake o tùòti imɔu kpéí, kè bè báá kéété o k̄s̄ù mari.

²² Meyei mmeè kòu oyeiwe, Kuyie nyóó kpetínnému bèè nìí mbèè d̄òòri dèè wenni.

²³ Kuyie nkuù deerí ku t̄ombè, kù í yóó kpetínnè bèè s̄òri ku borè.

Kuyie nkòmmúmè oc̄ìrì

35 Dafiti yènfè. Kuyie nhá kpannè bèè ñ kpannè, kédokénè bèè n dokùnè.

² Ítè kètúóté kudɔpikù kusámpókù nè kudiekù.

Cómmú ké n deeté.

³ Youte a kpānni nè a cáúkù, kébaao bèè n f̄éunkù.

N náké f̄òò tumè n deetíwè.

⁴ Bèè d̄ó ké n kuò ifeii bè p̄í nkè bèè k̄èke, bèè n d̄ónè meyei, ifeii bè p̄í kè bèè bóti be f̄nkuò,

⁵ kénaá ntiyontì kuyaakù t̄ò tì. Kuyie ntōnni bè bèti.

⁶ Be ceè naá ndibiinni kéanke, kè Kuyie ntōnni mbè bèti.

⁷ Bè s̄ónté ke n dii ticùòti nti, ke n keù dif̄t̄iri kè m bo do kékú.

⁸ Meháárimèe bè deéte, bèè ta bè díí ntii cùòti mieke, kédò bè keú dii f̄t̄iri.

⁹ Kè diwèi ní nni mbo, kè nní nyānku,

Kuyie nni nteenèmè kpéí.

¹⁰ N náánnè n yèmmè memɔu ndi, ke t̄ú òmòu í da dōnnè f̄s̄ nKuyie, f̄s̄ ò deeténe oc̄ìrì wèè ò kpeñninè, ke deerí osénniwè nè bèè fèkù o kperè.

¹¹ Bè náá mbè í yà tì nti, Bè ñ bèkú nyí yé tì nti.

¹² Kè n d̄òòri mesàà nkè bè n d̄òòri meyei, kè m bo m máà.

¹³ N dootitòbè ò mmò nkè n dáátí kuf̄òòt̄ònkù nku, kébenke n yeñcaàrimè

kéboú dinùù kékékùnne m máà kénsíí, kémmbáá nKuyie nsáà,

¹⁴ kéndò n népo yoo n tebite, kè n yìikè ñsòù,

kè n yèmmèe caàrè kéndò n yò ku.

¹⁵ Kè n do dii mōnni bè né tíí ké nni ndaú, kèwènné ké nni ndòòri meyei, kè bep̄òòbè n yí yé bè nni nnáá ntiyeiti.

¹⁶ Bèè í dé Kuyie nnè bèè daú benitibè kè bè wènné ke n daú mediè, ke maà nyebìè n kpéí.

¹⁷ N Yiè nKuyie nha yó nni nwúónkomaà?

N deeténe be kó kuyonku, bè tu yeciricirè nye.

¹⁸ M bo nda s̄ántí dif̄innì cuokè, ké nda s̄ántí kubotí diekù cuokè.

¹⁹ N dootitòbè bá nyānku n kpéí, bèè s̄ónté ke n níí bè bá nni nhūūnnè inuu.

²⁰ Bè í náá ndiwèi kó tináànti bitì!

Bè dàkii ke bo d̄òò meyei mme diheì kó benitisààbè.

²¹ Ke aari tinùùti ke t̄ú: Àà ti da yàmu!

²² N Yiè nKuyie nha wúómmu dèè d̄òòri, bá ncíéké, bá n déténe.

²³ Kuyie nyíté ké n kónné!

N Yiè nKuyie nhente kékpa n kpānni.

²⁴ N Yiè nKuyie nha wennimu,

n kónné kè bè bá nni ndaú.

²⁵ Bá yóu kè n dootitòbè d̄ò:

Tòò! Tì do me ndó,

tì ò maankomu.

²⁶ Bèè do n d̄ónè meyei nke yānku,

ifeii bè p̄í nkè dèe bè di, ìi p̄í mbèè yèmmè do d̄ò mbè m p̄èté,

kè bèè k̄èke kè ifeii bè p̄í.

²⁷ Bèè yé nyí d̄òòmè meyei,

be yèmmè ñnaati,

kè bè m̄bonè kunaatí

kénnáá nsáà ke t̄ú:

Déúkùnne Kuyie nyèt̄iri kùù d̄ó ku t̄ònti kó mesàà.

²⁸ Mí mmómmuɔ m bo nnáá nha wennimè,

m bo nda s̄ántí s̄áà.

**Ti Yiè nKuyie mborè
nde mufòmму bomè**

36 Bedèmbè kóo kótì dièmmè ti Yiè
nKuyie nkóo tǎntì Dafiti yènǎ.

²Oyeiwe náá ntì ti n yóu,
ò ti dè ò bo ndé ba nkpeí Kuyie?

³Ò tá omáá ndí,
ò í dǎ kébanté o yei nké mè yete.

⁴Ò mǎke siyáábìsì nsi ke sóú,
ò í dǎ kébanté mesàá ntámè.

⁵Kòò duó wè ntotí o yèmmè meyei nkpeti
máá,

ke tū nkuce yeiku,

ò í yóu meyei.

⁶Ti Yiè nKuyie nha sàá mmànnè tiwetì
nti,

a dǎorimu a béi ntì kè dè feí tiwetì kǎme.

⁷A wetí kè dè deumu ke mànnè a tǎrè,
kàa beéntì cǔmpúrì difǎtìrì kǎme.

Kuyie nkuu teénnè benìtibè nè tikpasìntì.

⁸Kuyie nha sàá nwenni mediè mme.

Benìtibè diéké a fieti déé mme.

⁹Bè yo nha cièté sàá mmè ke sànnè,
kàa bè niinko a sàá nkó kukó.

¹⁰Fǎǎ tu mufòmму kǔnnì,
fǎǎ ti duó nkuwenniku.

¹¹A sàá nní mbonè bèè da yé,
kàa nkómú bèè yèmmè wenni.

¹²Báá yie nké tepòtè yiè nni nninte,
báá yóu kòo yeiwe nni mbeti.

¹³Bèè dǎdǎri dèè í wenni bè duòmu,
bè domu bè í yóo na kéfítè.

Ti bo mbúómè Kuyie

37 Dafiti yènǎ.

A miéke bá mpéi beyeibe,
a bá nyáá mbèè dǎdǎri meyei.

²Bè yóo kpeímu mecǎá ntimútì kǎme,
kémóté tifǎǎtì kǎme.

³Duó nhamáá Kuyie nkéndǎori dèè
wenni,

mbonè kunaatí dihei kù da duó ndí.

⁴A yèmmè nnaatinè a Yiè nKuyie,
kù bo da duó nha yèmmè dǎ dè.

⁵Duó nhamáá a Yiè nKuyie,

ké nkù bùó,

kè kùu pí mmutǎmmú,

⁶kéfei nha borime sàámè kuwenniku
kǎme,

kéfei nha kó timǎmmǎntì diyè ò
ncómú yeyo ke dómme.

⁷Ndò nyúóó Kuyie nyiiké ke kù kèrímú,
a miéke bá mpéi wèè kperè yíé,

a miéke bá mpéi wèè dǎdǎ meyei nhò tǎāté
ke bo dǎdǎ mè.

⁸Yóu kunaupíé,

yóu kemiatonniké,

a miéke bá ncóú,

dè ce mmeyei mme.

⁹Kuyie nyóó deitemu bèè dǎdǎri meyei,
kè bèè kù duó mbemáá kè bèè tieke dihei.

¹⁰Dè kpaá sámpó nwe kè beyeibe deè,
kàa wammú bè do borè a báá yà òmǎu.

¹¹Bèè yèmmè boo kè bèè tieke dihei,
kémbonè kunaatí nè diwèi mǎmmǎnni.

¹²Onitiyeiwe wèè wantinè osàú meyei,
ke méiri o nǎtè.

¹³Kè ti Yiè nné ò wùó nke daú,
ke yé o yiè duunnímè.

¹⁴Benitiyeibe beè kpaate be kpaàrise,
ke deenko be tǎnnè,

ke bo dokénè ocìrì nè osénniwè,
kékuo bèè borime wenni.

¹⁵Be se yóó kónté kékúú be dire nye,
kè be tǎnnè kéké.

¹⁶Desámpórè wèè wetí ò mǎke dè wenni
ke pèētèmu beyeibe péu kó tikpàtì,

¹⁷Ke yé Kuyie nyóó pǎntemè beyeibe
wèrímú,

kénto besàábè.

¹⁸Kuyie nyému bèè yíé nku kuó be we
mámè,

kù yóó bè duó ndè yó ntú be kperè nde
sǎá.

¹⁹Kè dimǎnni yeiri tǎkénì ifei báá bè pí,
bá kè dikǎnni bo bè nyo nke sànnè.

²⁰Beyeibe yóó kúmu,

kè Kuyie ndootitǎbèe pèēté mutepóó
nkǎme kénáá nkuyukú.

²¹Oyeiwe òó pente ke báá ténné,

kòo sààwè yie mǎke mesémmè ke pǎá.

22 Kuyie ndòò bè mesàà mbeè yóó tieke dihei,

kè kùu beti kù cōō bè.

23 Kè Kuyie mpénsiri onìti borime, kuù 55 duó nkòò nkéí ke í yìèkù.

24 Kòò do ò bá nduó,

Kuyie nkuù 55 pí nho nòùtè kényí.

25 Nè m bemmè ke yàa kóténè,

n yí yà Kuyie mbòntóo dè osàù,

yoo ò yaàbí mmúóte dè mudii.

26 Osàù mòke mesémme mme sáá,

ke penni o kpere betòbè,

kòo yaàbí péú de kó mesàà.

27 Yóu meyei nkéndòori mesàà,

a yaàbí bo mbo sáá dihei.

28 Kuyie ndó timómmoni nti,

kù í buonko bèè kù tū.

Kù bè bàamu sáá,

kù yóó deite benitiyeibe yaàbí nyi.

29 Kè besààbèe tieke dihei,

ké ndi bo sáá.

30 Osàù nàà mmeciì nkó tináànti nti,

tii yìèní o nùù kè tì wenni.

31 Ó dó Kuyie nkuó nyi,

ke yennínè omáá meyei.

32 Oyeiwe 5 ndíímu osàù,

ke dó kóò kù.

33 Ti Yiè nKuyie nhōō í nyóu kòo sàù ta oyeiwe nou mieke,

kè bè ò bekùnè kù báá yóu kè bèe ò kpetinné.

34 Mbúó Kuyie nke tū nku kó kuce,

kù bo da déúkùnne kàa tieke dihei,

kéyà kù dèitemè benitiyeibe.

35 N yàmu onitiyeiwe mòòte dè muwērimú,

ke sèntè mutie sùùmù kōme,

36 kèpēetóo ò ténke í ndè kpaá,

kè nh ò wammú n yí ò yà.

37 Nwúó nwèè tū Kuyie nkuó nè osàù,

de kóo niti botí 55 dentenè mesàà mme.

38 Ti Yiè nKuyie nyóó kuðmu benitiyeibe, be wuo nyí yó nkpaá.

39 Ti Yiè nKuyie nkuù deerí besààbè,

ke bè kánké mehárìmè mōnni.

40 Kuyie nkuù bè teennè, ke bè deerí,

ke bè kánké benitiyeibe ke bè deerí, ke yé bè sòrimè kuù borè.

Omuonti wèè banté o yei nhò bàammè Kuyie

38 Dafiti yènfè bè diè nfè ke dennini Kuyie nkpéí.

² Ti Yiè nKuyie nha bá n fèünne kemieke, bá m puotínè kunaupié.

³ A pie nduò n yínké nke, kàa nacèkuute duò n yínké.

⁴ N kònti mieke ténke í pí,

a mieke n còú mmèè kpeí.

N kúò yeè bòké n yei nkpéí.

⁵ N yei mmeè ðeuke ke m pēēté,

mè n yòntemu ditou céérì kōme.

⁶ M muo nyeè ānnè imañcírí,

yè pààkemu n yeinti kpeí.

⁷ Kuyonku kuù ò na ke m pùtinnè mediè,

kè n yèmmè càdri yewe yemou.

⁸ N kònti tii còú,

dèmarè ténke í pí n kònti mieke.

⁹ N yí mōke muwērimú,

n kònti kèété kéétému,

n yèmmè meè cààrè kè n kuò nke mítiri.

¹⁰ Kuyie nha yému n dó dè,

a wúómmu n dabònni.

¹¹ N kōmbùòtì tii duò,

kè n wērimú dèè,

n nuò nténke í wúó.

¹² N népobè nè n neitinè bè n kentému,

n kōbe n yentému nh àarimè kpeí.

¹³ Bèè n dónè mukúú mbè n dii timátì nti,

bèè n dónè meyei nkè bè n sáá,

bè 5 ntúú nke náante n kpeí nke.

¹⁴ Mí n naá ndiònni ndi, n ténke í yo,

n naá nwèè nòndenfé dàri wènwè n yí náá ntimatì.

¹⁵ N dò ndiònni ndi,

n yí ténningko timatì.

¹⁶ N Yiè nKuyie m búó fí nwe,

Kuyie nfóò n te,

fóò yóó n teennè.

¹⁷ Báá yóu kè bè nni nyānkunè,

n dó kédo dii mōnni, báá yóu kè bè n na.

¹⁸ N tōōnnè m bo domè mme,

meféúítímè í iiti m borè.

¹⁹N yiemmu n caàrimè,

kè n yei nni nkòónnè.

²⁰N dootitòbè kǎnti naatimu kè bè kpeñni,

bèè n ní ndetetirè bè sūmu.

²¹M bè dǎ̀ri mesàa mme kè bè n tǎ̀nninko meyei,

ke n kpannè n dǎ̀ri mǎ̀ kpeí mmesàa.

²²N Yiè nKuyie mbá n dootóo,

bá n détténè, Kuyie nfǎ̀ ò te.

²³Kǎtení mecāā nké n teennè,

fǎ̀ n Yiè nKuyie n kòò deetíwè.

Wèè fǎ̀uri ò bàámmè Kuyie

39 Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè Yedutunni kpeí.

²N yèmmè do dò n yó ndakemu n dǎ̀rimè kpeí,

ke báa béi ntímatí kéyeté,

kémmuti táu oyeiwe ìlkè.

³Meìmmè kè nni ndò nyúóó ke dò nkáré ke í mmǎke diwèi,

kè n fǎ̀úítímè né dǎke deuke.

⁴Kè dè n cóú m mieke,

kè iyentotí n tǎ̀ dè dò mmuhāá,

kè n dentenè m bo béimmè.

⁵N Yiè nKuyie n náké n fǎmmu mamè,

n náké n we kpaá yèdè,

kè m banté n yí kpeñnimè.

⁶A n duó mmùù fǎmmu mànnè tenǎ̀tè pǎkùmè mme,

n we í tǎ̀ke dǎmarè a ìlkè,

a borè oniti dò mmuyaá mmu.

⁷Oniti dǎnnè medèè mme ke firì,

ò àrimu ke dò mmuyaá

ke waà ntikpàti ò me nyí yé wèè yóó ti tieke.

⁸N Yiè nKuyie, n kémmú we?

Fǎ̀ nwe m búómè.

⁹N deeténè n yei,

báa yóu kè tiyeinti nni ndaú.

¹⁰M muti táu nwe,

n yí náa nkéyé dè bonímè fǎ̀ borè.

¹¹N yóu tiyēiti,

a m puoti kè n duòmu.

¹²A ò mpuoti oniti koò tiè nho yei nkpeí nke,

ke dò nyibié ke caàri ò dǎ dè mediè.

Oniti dò mmuyaá mmu.

¹³N Yiè nKuyie nkénté m báammii nè n sáúti,

m bá nkuò nkàa cíéké,

n tú opǎ̀ nwe a borè ke yóó pǎ̀tè n yem-bè kǎme.

¹⁴N yóu kè nh omǎ̀ kè n yèmmè narike kè n né na kékpaake.

Dafiti dómè bèè banté

Kuyie nhò dǎ̀ dè

40 Bè dièmmè Dafiti yènfè.

²M búúté Kuyie nku kè kù cuonni m bíékè

ke kèè n dabònni,

³ke n dǎnnèni difǎ̀tiri n na nku diì mieke,

ke n fǎ̀úíté disǎ̀ mieke,

ke n cǎnné dipèri ìnkè,

ke kpeñkunne n tǎ̀ake,

⁴ke ànné n nùù feyempǎnfè,

ku sǎnni kǎfe,

besúkùbè bo kù yà ké kù depe,

ké kù duó mbemáa.

⁵Dè nnaati wèè duó nhomáa Kuyie,

wèè í tǎ̀ nsipǎo yembè,

nè siyáàbisí yembè.

⁶N Yiè nKuyie nha pí mmùù tǎnsààmù ti kpeí mmù sūmu,

a dǎ kédǎ̀ tì ti kpeí ntì sūmu,

òmǎ̀ í da mànnè a tǎmmú sūmu,

m báa na kénáké mù màmmè.

⁷A dǎ dè í tǎ̀ bè bo nda feumè iwūō yoo yepǎ̀rè,

n ti bantému,

a í dǎ bè nda feu iwūō ke tuó nyewūōtǎ̀rè ìnkè,

yoo bè da feu ì meyei ncǎ̀mmè kpeí.

⁸De mǎ̀nni ndi n yímè: Nte mí,

tì wǎ̀ri n kpeí nyikuó pátiri mieke ke yèmmè.

⁹Kuyie n dǎ kényie nha kpeti nti,

a kuó bomu n yèmmè mieke.

¹⁰N nàkému ditǎ̀nni cuokè a sàa,

ke diènnè diwèi Kuyie nkó yesāā ke n yèmmè meè caàrè.

⁶ N yèmmè bo caàrè ba n kpéi nkè nní nsáúítí?

N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsántí, kunku kùù tu Kuyie n deetíwè.

⁷ N yèmmè meè caàrè nè tìi n tùòkùní, kè n dèntení a kpéi

m bo kè Suditēē nè Edimɔɔ tārī, nè Mitisea kperī ye borè.

⁸ Fṣṣ duó nkè ikó nhuuti, kè me nnie nní nyeti kè metēmè tùòkùní, kè yenéfinfirè n dàtinné ké n diu páíí.

⁹ Ti Yiè nKuyie nhá n dɔ̀̀ mesàà nkuyie mmònni,

kè nní ndiè nkeyènkè a kó yesāā, ke da báá, fṣ nKuyie nkùù te kè n fòù.

¹⁰ N náá nKuyie nku, kunku kùù tu dipèrì dii n kǎnké.

Dè yíme kàa n yè?

Ba nte kè n fòùnè meyeñcaàrìmè?

Dè dòmmè kè n dootitòbè n na?

¹¹ N dootitòbè beè ā ke n sáá,

kè n kúù kèété kéété,

bè m békúmu sáà ke tú:

Kuyie nha tū nkù bore?

¹² N yèmmè bo caàrè ba nkpréi nkè nní nsáúítí?

N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsántí, kunku kùù tu Kuyie n deetíwè.

43 Áú! Kuyie nha n kónné, cómmú n fṣtìrì kékpannè bèè kpa oniti kó mesémmè,

siyáàbisí yembè nè besoùmbè.

² Kuyie nfṣṣ tu wèè n kǎnké,

dè yíme kàa n yóu?

Ba nte kè n fòùnè meyeñcaàrìmè?

Dè dòmmè kè n dootitòbè n na?

³ Duó nkè kuwenniku nè timómmònti kè dè n niité,

ké n kɔtenè a tāsààrì,

a cìètè borè.

⁴ Kè n tóónnè a wūòtònni,

kè n da tóónnè fṣ nha mómmuɔ nwèè tu n wèi,

kétuóté n kùtìdùkù kényānku,

ke da sántí fṣ nKuyie.

⁵ N yèmmè bo caàrè ba nkpréi kè nní nsáúítí?

N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsántí, kunku kùù tu n deetíwè.

Kuyie ndootóomè ku kɔbe

44 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí yènfè.

² Ti kèèmu nè ti to,

ti yembè ti nàkémú a do dɔ̀̀ dè dimònni kótìrì mieke.

³ Fṣṣ bèti ibotí ke kǎnne ti kòku, ke poté ibotí kè bè kàri ke pité.

⁴ Dè í tú nè be kpàrise nye be tiekemè dihei,

dè í tú nè be wèrímú mmu bè namè,

nè a nɔyɔ̀nkperì ndi be namè

ke yé a do bè kòrmúmè

a bè dó mèè kpéi.

⁵ N Yiè nKuyie, nfṣṣ tu nkóo kpààtì,

fṣṣ ɔ̀̀ duó nkàa kɔbe na.

⁶ Fṣṣ te kè ti bèti ti dootitòbè

nè a kó diyètìrì ndi ti naumè bèè ti dokùnè

⁷ n yí tá n tǎmmù mmu,

n siè dii í deerí.

⁸ Fṣṣ ti deerínè ti dootitòbè,

ke feikunko bèè í ti dó.

⁹ Ti Yiè nKuyie nti pòtìnè a yètìrì ndi yewe yemɔ̀,

ke da sántí sáà.

¹⁰ Nè memme kàa ti yete

ke ti ànnè ifei,

a ténke í niènnè ti kó behāāpòmbè dikpànni.

¹¹ Fṣṣ duó nkè ti cokù ti dootitòbè, kè bèè ti níí nkè bè éí ti kpere bè dómè.

¹² Fṣṣ bè nti duó nyiwūó bè kòù ì kōme, ke ti cínko kè ti taà yehèkè tɔ̀yè.

¹³ A fiiti a nìtìbè mbe detetìrè

a bè fiiti fààrè fààrè nwe.

¹⁴ Ke yóu kè ti cēpeetitòbè ti senku,

kè bèè ti tókénè kè bè ti daú.

¹⁵ Fṣṣ duó nkè ibotí ti diè,

bè ti daúmu ke èúróo.

¹⁷ A bí ì yóó sɔ̀tɛ̀ a yembè kpà̀tì,
kà̀a ì baá nkè ì mbaké kute nkù kumɔ̀.

¹⁸ N yó nnáámmu a kpéí nyidapùntéí
imɔ̀,
kè benitìbè bemɔ̀ nda sántí sáá.

Kuyie nti bonèmè

46 Bedèmbè kóo kóti dièmmè Kodee
bí yènfè ke biennè debémbénnè
metammè mèdaamè kperè.

² Kuyie nkuù tu ti kó disòrì mómmonni,
kuù ti duò mmuwèrímú,
kuù ti teénnè meyencaàrimè m̀ǹǹǹ.

³ Deè te kè ti í yíèkù, bá kè ketenkè au,
kè yetārè duò dàméèrì mieke.

⁴ Bá kè menie nkpa nke kóonko ke puoti
yetārè
kè yè sánti.

⁵ Kukó nkuù pū̀ ñKuyie nheì,
ke duò ndiwèì Kuyie kù̀ baké kéínkè nè
ketenkè ku èi sà̀rì mieke.

⁶ Kuyie mbomu de kó diheì mieke,
kè di yó nfiíkú tei, kuù di teénnè dikún-
weñni sèì.

⁷ Ibotí ì kuò nkè yekpà̀tìyɔ̀ sánti,
kè Kuyie mpéú metammè kè ketenkè pù̀.

⁸ Ti Yiè ñKuyie Mpakedaa wèè baké
demɔ̀,
wè ti bonèmu,

Kuyie ñSakɔ̀bu do tū̀ nkù tu ti kó
tecèkpetè nte.

⁹ Kɔ̀tenèní kèyà ti Yiè ñKuyie ndòò dè,
kù càkemè kute nkù.

¹⁰ Kuyie nkuù cònmú dikpà̀nni kute nkù
kumɔ̀ duómè,
ke kékíí detànnè nè yekpà̀, ke cóunko
sikpà̀rìsèí.

¹¹ Ke náá nke tú: Yínè só kébanté mî
túmè Kuyie nke baké ibotí nè kute nkù.

¹² Kuyie nkù̀ baké demɔ̀ kù ti bonèmu,
Kuyie ñSakɔ̀bu do tū̀ nkù tu ti kó
tecèkpetè nte.

Ti bo déúkunkomè Kuyie nhokpà̀tì diewè

47 Bedèmbè kóo kóti dièmmè Kodee
bí kó didèntínni kó feyènfè.

² Ibotí imɔ̀, mpéúne di nɔ̀,
nídiènnè diwèì ke sántí Kuyie.

³ Ti Yiè ñKuyie nkù̀ baké kéínkè nè
ketenkè kù duò tikò̀mbù̀d̀tì nti,
kuù tu ketenkè kemɔ̀ kóo kpà̀tì diewè.

⁴ Kuyie nkuù duò nkè ti na ti dootitò̀bè
kuù te kè ti nɔ̀ nyebotè.

⁵ Kuù ti tāātè ti yóo tieke dè t́nti ku kɔ̀be,
ti yèmmè naatinèmu ti yóo tieke dè,
t́nti Sakɔ̀bu yaábí kù d́ó bè.

⁶ Kuyie ndèèti Siyɔ̀ nwe kè bè kù sántí,
ke eu ditā̀tèheù kè kù kèrì.

⁷ Nsántínè Kuyie! Nsántínè ku!
Nsántínè ti kóo kpà̀tì! Nsántínè we!

⁸ Kuyie nkuù tu ketenkè kemɔ̀ kóo
kpà̀tì,
nídiènnè ke kù sántí.

⁹ Kuyie nkuù baké yebotè,
ke kari ku kpà̀tìkà̀rì sà̀rì.

¹⁰ Kute nkù kó ikpà̀tìbì,
wènnénèmu Kuyie Abarahamu do tū̀
nkù kɔ̀be,

Kuyie nkuù te bekpà̀tìbè bèè baké
kute nkù,

kuù te kute nkù kó bekpà̀tìbè,
kuù baké demɔ̀.

Okpà̀tì diewè èi kó tináàntì

48 Feyènfè Kodee bí kó didèntínni
diè nfè.

² Ti Yiè ñKuyie ndeumu, Kuyie nkuù dò
mbè nkù sántí
ku èi, ku tāsà̀rì ínkè.

³ Siyɔ̀ tārì kubakù you bíékè okpà̀tì
diewè èi.

Di wennimu kè dè naati kute nkù kumɔ̀
di kpéí

⁴ Kuyie mbomu ku kpà̀tìcìcè̀tè mieke
Siyɔ̀,

Kuyie nkuù tu ti kó tecèkpetè.

⁵ Bekpà̀tìbè beè wènnè ke dàke,

bè bàátímu ke bo kpannè Siyṵṵ.

⁶ Ke yà Siyṵṵ kè dè bè pī nkufṵwaaá,
kè bè yòte ke coké.

⁷ Kè be kǎntì aá dende bàmbà,
nkupetáyonku ṵṵ pí nhonitipòkù kòò
nkpeutímè.

⁸ Ke dò ndiyè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù
kùù pùù Tadisisi kóò bàtòòbè diebè.

⁹ Ti kèè dè ti de nyà. Kuyie Mpakedaa ei,
Kuyie nheì, kuù dì kpénkúnne sáà.

¹⁰ Kuyie nti wète ke yaumu a sàà nha
cìtèè mieke.

¹¹ Kuyie nha yètìrì pitémè kutenkù,
a sǎnni tùòkemu itemmànke,
kàa bekù ke dè sié.

¹² Siyṵṵ tǎri kòbe, nyānkunè!
Kè dè nnaati Sudaa ekè kòbe
Kuyie mbeénti kpéi.

¹³ Fiténè Siyṵṵ ei
kaannè o dèrè mààmè.

¹⁴ Ke wéntè o duotí káyà o cèkperí,
kéna kénáké di yaàbí,

¹⁵ ke dò: Kuyie nkuù ti te ke yó nti ni nè
ti kúúngo.

Onitì báá na kédonté mufòmmu

49 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Kodee
bí kó ditínni diè nfèè yènfè.

² Díndi benitibè, kénténè,
kutenkù kumou kòbe keèné:

³ Besámpòbè nè benitidiebè, bekpààtìbè
nè idawaá kèèné.

⁴ N yóo béi mmeciì nkó tináantì nti,
n totí ti n yèmmè mieke tisààti nti.

⁵ N yóo totí n yèmmè mme yekotinò ínke
kéndiè nke náá nyè tu mù ke biennè n
kùtidükù.

⁶ Ba nte kè m bo nyíèkù meyei nni
ntùòkèni dìi mǎnni?

Benitiyeibe n cèète dìi mǎnni ke bo n
caàrè?

⁷ Bè tá be kpere nde,
bè pòtìné be kpàti nti.

⁸ Onitì báá na kédonté otòù fòmmu,
yoo wèe yietí Kuyie nho mómmuò nho
donti.

⁹ Onitì fòmmu donku yóumu,
a keté ke báa na.

¹⁰ Òmòù báa na kénfòù sáà,
òmòù í yóo yenténè kufṵti.

¹¹ Ti yaumu mecii nyembè kōmmè,
tiyeinti nè tidiènti kè bè múnke kō,
kè betòbè tóù be kpere.

¹² Kè be fṵti naá mbe cèi sáà kpesi.

Be yèmmè do dò mbe cèi yó mbomu sáà
bè yó mbo siì mieke sáà,
bembe bèè do duò mbe tenkè be yètè.

¹³ Bá kòò nitì yètìrì fei ò báá na kénfòù
sáà,

ò dònne feṵfè nfe ke í mǎnni.

¹⁴ Nte bèè tá bemáà bè yóo denténè ti,
bèè dó kénkémú bè náà nti be kpere yó
mme ndò.

¹⁵ Bè bè kpààke tipìèti kōme mme ke
kōrinè dibiinni,

kè mukúú mbè cèmmú kè bè tati kufṵti,
be wenniku yóo deèmu kè bè mbo
kudònkù.

¹⁶ Kuyie nné yóo n deeténèmu mukúú
nke yé kù yó n túótémè.

¹⁷ Kòò mòù kpàti dèúkú a bá ndake.

Kòò kpere súúngo a bá ndake.

¹⁸ Ò í yóo kú kénneiné o kpere,
o kpàti í yóo nhò tū nkufṵti mieke.

¹⁹ Ò do fòù kè dè ò naatimu,
kòò sántí omáà o kpere yíémè.

²⁰ Ò yóo sǎnkóo o yembè mbe kudònkù,
bè ténke í yóo yà kuwenniku bitì.

²¹ Wèè mòke tikpàti ke í cii,
ò yóo kú feṵfè kōme mme.

Kuyie nyóo bekénèmè ku kòbe

50 Asafu kó feyènfè bè diè nfè.

Ti Yiè nKuyie nnáammu,
kunku Kuyie nkù yumu kutenkù kumou
kòbe,

diyè yìèní kè nè dì taà kè.

² Siyṵṵ ei sààri mómmǎnni,
Kuyie nde mbo nè ku kpetì.

³ Kuyie nkòrinímu,
kù í yóo ndò nyúó.

Kù yóo nkéríní kè muháá mmuù ni ke tuò,

kù yó nkéríní ke neínè kuyaakperíkù nku.

⁴ Kuyie nyumu keínkè ke yu tiwetì nè ketenkè,

kè dè bo mbo kù bekù ndè ku kɔbe.

⁵ Kuù tu: Tínnènní díndi n kɔbe bèè yìé n kpeti,

díndi bèè feútè feḽḽè ke n taunnè.

⁶ Keínkè nàámmu Kuyie nwennimè, kuù tu obeénti.

⁷ Isidayeeribe kénténè, n dɔ́ ke di béinnèmu,

N kó benitìbè n náánnè dí mbe ke di seí, mí nKuyie ndi tũ nkù.

⁸ N yí di seí nyiwūḽ di n feu ì kpéí, di ì nni nfeumu sáá.

⁹ N yí yóó pí nyenaadakè di cēi mieke, yoo yebɔdakè di bɔtuo mieke.

¹⁰ Mí te ikpawūḽ imɔu, yetārè ínké kó siweí ticēnti ticēnti, mí sè te.

¹¹ N yému tinḽti timɔu, tikpasintì timɔu tu n kpeti nti.

¹² Kè dikònni do m bo m báá di náké, mí te kutenkù kumɔu nè dèè bo ku mieke.

¹³ N cáámmu yenaadakè kó imaa nnaà? N yǒmmu yebɔdakè kó meyií nnàà?

¹⁴ Di bo nni mpāámmè yepārè, pètínke nni nsántínèmu mí nKuyie ndi tũ nkù,

ndɔ́rinè mí nKuyie nkùù baké keínkè nè ketenkè di yē ndi yó n dɔ̀ɔ̀ tì.

¹⁵ Kè dè di di dii yìè dí n yú kè n di deetè, kè di nni nsántí.

¹⁶ Kuyie mme nnàámmu oyeiwe ke tú: Bá nnáánnè a nùù n kuḽ, bá nnáánnè a nùù n tannò.

¹⁷ Fí nwèè sènkú n tié, ke dokoo n kpeti.

¹⁸ Kàa yà oyúókù dè nda naatinè we, kòo nitipowantì me nni nwe dí nneí.

¹⁹ Kàa nùù tɔ tináaḽyeyiti, kàa nónndenḽ nɔ́nnè fè bo ciitémè otɔ̀.

²⁰ Kàa náante a kou kpéí, ke sɔ́nkũnko a yǒfũ̀̀ kou yetìri.

²¹ Nte a dɔ̀̀ tì kàa yèmmè dò nni ncíéké, ke yé ke tú n dònne fí nwe, n né yóó da benkemu a dɔ̀̀ mèè yei memɔu.

²² Díndi bèè m bùtínnè keènè tii, kè meè dɔ́ke m bo kèté kèté onitì bá òmɔ̀ kè báá ò pàte.

²³ Wèè n sántí ò na nni nfeumè iwūḽ weè n dèúkũnko, wèè dàke o borime kpéí n we mbenkú n tùmè Kuyie nke deerí.

Dafiti bàámmè Kuyie nho yei ncíémmè kpéí

51 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè. ² Dafiti duónè Batisèbaa kè Natāá wèè nàá nKuyie mpāānāaantii kɔte kóó yà koò dentè fè.

³ Áú Kuyie! N kuḽ mmesémmè a sàà nkpeí,

a sémmè deumu, ùtè n yei.

⁴ Nh sùtè páíí kè n wénkũnne n yei.

⁵ M bantému n cààrèmmè, n wúómmu n yei n sáá.

⁶ N yeténè fí nwe amáà, ke dɔ̀̀ a í dɔ̀̀ dè, deè te kàa yó nni nkpannè ke naati, òmɔ̀ báá sei nha beénti.

⁷ N tú meyei nyiè nwe nè bè m peinímè, nè meyei mme n yō m pùónnimmè.

⁸ A dɔ̀̀ dè onitì yèmmè mieke deè tu: Ò bo ntümmè timómmɔ̀nti.

N duḽ mmecii n yèmmè mieke.

⁹ N wénkũnne nè isòpù kó tifáàtì ke n wenke páíí, nh sùtè ke n wenke kénaánnè kupààkònkù.

¹⁰ Náríkũnne n yèmmè, n duḽ ndiwèi, kè n yèmmèe cáté, mí nha poté wè ke n nàntoo.

¹¹ Ûtè n yei mmemɔu, bútínnè n caàrimè.

¹² Áú Kuyie! Nh ánnè meyenwennime, tũnte n yèmmè kè mè mbo a bíékè.

¹³ Kuyie mbá m bɔntóo, báá deite a kó Muyaánsààmù m mieke.

¹⁴ Wēte ké n duó mmedeetímè kó diwèi kè nní nda d́, n duó mmeyèmmè m bo nyíènnèmè a kpeti.

¹⁵ N yóó benkemu a ce bèè yete a kpeti, kè beyeibee wētení a borè.

¹⁶ Áú Kuyie! Kuyie n deetíwè, n nòtè teè yeté.

N deeté kè nní mpièkù a n deetémè.

¹⁷ N Yiè nKuyie nhaa n nù, kè n na ké da sante.

¹⁸ A í d́ iwūò bè da feu ì, a í yíe mbè da feu ì ke tuò, n na nyi nda fiému,

¹⁹ Kuyie nha d́ yèè p̄rè tu idebii nyi, oniti wèè banté o caàrimè.

Áú Kuyie nha í yetírí idebii mómm̄nyí.

²⁰ Benke a sàmè kédòò Siyōō mesàà, kéwēte kémaá Sedisademmu duotí.

²¹ De m̄nni ndi a yóó d̄kemè iwūò a yē mbè nda feu ì nè bè yó nda tuò nyi.

De m̄nni ndi ti yóó namè kéffíe yenaadakè a wūōt̄nni ín̄kè.

Tikpàti yeiti yiè nyóó dentenè tí

52 Bedèmbè kóo kótí dièmmè Dafiti yènfè. ² Doweki Edomiibe kou do náké Sauri Dafiti tamè Aimmedeki c̄fètè kòò dentè fè.

³ Dè d̄omme f̄ n wèè kpeñni meyei ndòòrimù mieke kàa p̄t̄inè meyei?

Ke ò n̄t̄úú nke toti mukòò màá kpéí?

⁴ A m̄ke mesoùm̄mè mme, kàa nù naati kuponkù k̄me, kàa tú oniticiñti.

⁵ A d́ meyei mme ke yóu mesàà, ke d́ siyáàbisí ke yóu timómm̄nti.

⁶ A n̄nnè tináàn̄ti t̄i kó dimàà k̄ùri t̄inti,

ke m̄ke mec̄iimmè.

⁷ Kuyie mbo da b̄ nsáà,

kù bo da uuté a c̄fètè mieke ké da denne, ké da deite befòùbè mieke ketenkè kie nyínkè.

⁸ Bèè borime wenni kè bè da yà ke kuf̄swaá mbè p̄i, kè bè nda daú ke tú:

⁹ Ntenè oniti wèè do í yíe nKuyie mbo nhò k̄nkémè,

kòo yèmmè ñnaatinè o kp̄ati, ò do soutému kékpenke.

¹⁰ Mí m bo Kuyie nc̄fètè nte ke d̄o mmutie mùù sènti,

ke búó Kuyie nkó mesàà nsáà.

¹¹ N yó nsántí f̄ nwe sáà a d̄òò dè kpéí, n yó mbúó f̄ nwe ke yé a sàà mbonèmè bèè da d́.

Kuyie nyí boà?

(Wénté 14)

53 Bedèmbè kóo kótí dièmmè Dafiti yènfè ke eu fetārife.

² Kuyeinkù kuù òò yí nè ku yèmmè mieke Kuyie nyí bo.

Bè càkemu ke d̄òri isòke kperè, be mieke òmòù í d̄òri dèè wenni.

³ Kuyie mbo kéinkè nke ke wúónn̄i benitibè,

ke bo yà kòò mòù bo wèè m̄ke meyèmmè ke kù wanti.

⁴ Bem̄ou bè d̄ètènè Kuyie nku,

bem̄ou bè càkemu, òmòù í d̄òri mesàà mbá omáà.

⁵ Bèè d̄òri meyei mbetòbè bè í yé dèmarè, bè sou n kòbe mbe ke yo,

bè í n yu mí nKuyie.

⁶ Nte be kè kuf̄swaá mbè auté detetirè, Kuyie nyóó díému a dootitòbè kúù,

kàa bè ànné ifei, ke yé Kuyie mbè b̄ntóomèmu.

⁷ We nyóó yènni Siyōō kédeeté Isidayeeribe?

Kuyie mbo fietení d̄i m̄nni ku kòbe bèè tu tidaati,

dè bo narike Sakòbu kòbe,

Isidayeeribe bo nyānku.

Wèè féùri ò bàámmè Kuyie

54 Bedèmbè kóo kótí dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè ke bie ntibóm-

bonti iwēi kpeti. ² Sifīēbe do nàké Sauri ke dō Dafiti sōri be cie kè Dafitii dentè fè.
³ Áú Kuyie! N deeté a yètìrì kpéí, n kónné kébenke a wērímú.
⁴ Kuyie nkénté m báammii, keè n yē mmù.
⁵ Bepòòbè beè ité ke n dokùnè, kè benitiyonkubè dō ké n kuò, bè í bōti Kuyie nkpeti.
⁶ Kuyie nyó n teennèmu, n Yiè nKuyie nyó nni nkprénkùnkoomu.
⁷ Meyei ndo n dootitòbè ìnkè, f̄́ ntímóm̄m̄nti yiè, kuò be páíí.
⁸ M bo da pā dipānni nè n yèmmè mem̄ou, n Yiè nKuyie m bo ndéúkùnkò a yètìrì, a wennimu.
⁹ A n deeténè meyeñcaàrimè mem̄ou ndi, kè n yà n dootitòbè domè.

Wèè népo ò fité ò sàútímè

55 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè ke bie ntibóm-bonti iwēi kpeti.
² Áú Kuyie! Kénté m báammii, báa yete n sáútii.
³ Dóúnní a toò m bíékè ké n ténné, nh arimu tipítì tim̄ou nè meyeñcaàrimè ke mítìrì
⁴ n dootitòu tammè kpéí nè oyeiwe wèè ù f̄́ékò, bè n dónè meyei mme, ke n wátìrì nè kemieke.
⁵ Kufōwaá nkuù m bo ke n kònti au, Mukúú nkó kufōwaá nkuù n do.
⁶ Iyè̀̀ke nè kukòmbòdoróo deè m̄ pí, kufōwaá nkuù nh auté, kè n kònti au.
⁷ Kè n yī, we mbo m pā ifièti, kè m puu tenònkpete kōme késòri.
⁸ N na mpùu ke dèté, n na nkòte kémbò dikpáà.
⁹ N na ndò mecā nke pètè disòrì, ke yenténè kuyaakù kperíkù.
¹⁰ N Yiè nKuyie, cake n dootitòbè dō kédòò tì, duó nkè be náànti báá máá.

Ke yé n wúómmè diheì mieke bè kpàmmè ke puotì betòbè.
¹¹ Bè firì diheì duotì ìnkè nke keyènkè nè kuyie.
 Meyei nnè mesémmè deè máú piéké diheì.
¹² Munitikòù muù píe ndiheì, siyáàbisì nè mesoúmmè dè í deu yecēkarè mieke.
¹³ Kè n kprantíðentòu weè do n sáá ndè bá nni nyóù, kè n dootitòu weè do n kpànnè nna nhò sòrinèmu.
¹⁴ F̄́ n kó kutònkù kou f̄́ò me nni nwe, nè wè tì yé titòbè kpeti ke neiti.
¹⁵ Tí do naati mesàà, ke niè nè ditinnì ke kòrì Kuyie nciètè.
¹⁶ Mukúú mbè dèètè kè bèe ta kudònkù befòùbè, ke yé kuyonku bè neínèmmè tipítì tim̄ou.
¹⁷ Mí nyóó yú Kuyie nku, kè kù n deeté.
¹⁸ N kuòmmu ke sáútí dikúnweñni nè kuyie nnè kuyuoku, kè kù kèè n dabònni.
¹⁹ Kuù yó n deetè kè n yè súsú, bá bèè n kpànnè bè me nsùmè.
²⁰ Kuyie nyóó keèmu n dabònni ké bè kékùnne, kuù tu okpààti sáà.
 De kó benitìbè í yóó ceete, bè í dé Kuyie.
²¹ De kóo niticiintò càari o népòbè mbe, ke tōu metaummè.
²² O náànti wèèti mecekùò nkōme mme, kòo yèmmè né dō dikpànni. O náànti yòò nke pēētēmu mekùò, ke né dō mmesekontibii.
²³ Duó nti Yiè nKuyie nha yentotí kè kù nda tò, kù í yóó yóu kè dèe di osàù bitì!
²⁴ F̄́ nKuyie nha yóó tanné de kó benitìbè kufōti mieke nke, bembe benitikòùbè, besoùmbè, bè í yóó tuòke be we kó dikèè, mí mme nda duó mmu mmáà.

Bè fěũnko wè ò duóm̃mè omáà Kuyie

56 Bèdèmbè kóo kótì dièmmè feyèn-fè Fidisitēēbe do pī nDafiti Kati kó dihei kòo dentè fè. Bè fè diènnè mèè tammè dònne dikpetinónkperi kó didabònni ndi, dii yièní dedétirè.

² Áú! Kuyie n kuó mmesém̃mè, bè m bêtimu,

ke n dimmù ke n dokùnè yewe yem̃ou.

³ N kprantídèntòbè m bêtì yewe yem̃ou ndi,

bè sũmu bèè n dimmù ke n dokùnè tefentè.

⁴ Kufõwaá nhõõ m pí, kè n duó f̃ nwe mmáà.

⁵ N sãntĩmu Kuyie nku náànti kpéí, n ku nduó mmáà n yí yièkù dèmarè,

benitibè bo na ké n dɔ̀d ba?

⁶ Yewe yem̃ou be náànti ò kɔ̀nnèmu, bè n wantinè meyei mme.

⁷ Bè dàkiimu ke m pakíí, bè tũ n naàcèi nsi ke dɔ̀ kè n ku.

⁸ Bè bo dɔ̀d meyei mmie nkéna ke da yenténàà?

Kuyie, mbɔ mbe nè kemieke.

⁹ A yẽmu nh arì mèè botí, ceé n ònnietì a dɔ̀ukù mieke, a ti wãrimu a pátĩri mieke.

¹⁰ Kè n da yu n dootitòbè ò còkèmu, Kuyie, n yẽmu a n kóm̃m̃mè.

¹¹ Kuyie n da sãntĩmu a béi ntì kpéí, n Yiè nKuyie n da sãntĩmu a náànti kpéí.

¹² N da duó mmáà ndi n yí yièkù timatì, benitibè bo na ké n dɔ̀d ba?

¹³ Kuyie ndò nkéɔ̀dòm̃u n yẽ n yóo da dɔ̀d tì,

n yóo da fié disãnni kó iwũõ nyi.

¹⁴ F̃õõ n deeté nè mukúú, f̃õõ n teennè kè n naàcèi í bèté, kè dè bo yie nkè nni nkérí a ìikè, ke wúo mmenáà.

Dafiti yumè Kuyie nhoínkènkpààti

(Yenánkèkè 8-12, wénté Yesã 108:2-6)

57 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ò do cokùnè Sauri titädèntì mieke kédentè fè. Bè do fè diènnè metammè mèè tu mè mme báá ku.

² Áú Kuyie, n deeté, yàa n deeté!

N sari a fiètì dèè mme, ke kém̃m̃u mefèútímè do deèmè.

³ Kuyie n da yumu f̃ wèè baké keínkè nè ketenkè,

f̃õõ te kè n kpeti tim̃ou yíé.

⁴ A yó mboní keínkè nke kè n deeté, kéfèikunne wèè m bêtì,

ké m benke a sàa nnè a kó timómm̃nti.

⁵ N soké yeciricirè cuokè nke, n duó benitìcààmbè cuokè nke, Be nì ndò nyekpãà nye nè ipie, kè be nónidiè ndò tikpàriseuti.

⁶ Kuyie nha yètìrì ndeu keínkè, benke a kpeti ketenkè kem̃ou mieke.

⁷ Bè n dii ticùd̃tì nti, bè àa nkuhõũ deè ndi ke bo n dúú, bè keù dif̃t̃irì ndi n yièkè.

Bèè do bemómm̃mbe di mieke.

⁸ Kuyie, m bùd̃tì ténke í duò, n ténke í yièkù,

m bo ndiè nke da sãntì.

⁹ N wènni, ente, n kùtidùkù nè m bóm̃bonku, entenè, n yóo entemu dikúnweñni sèi kédentè.

¹⁰ N Yiè nKuyie n yó nda sãntĩmu benitibè cuokè, kéndiè nke déúkunko a yètìrì ibotí cuokè.

¹¹ Ke yé a sàa ndeumè ke tuòkù tiwetì, kàa móm̃m̃nti tuòkù yewetè.

¹² Áú Kuyie! A yètìrì ndeu keínkè, benke a kpeti ketenkè kem̃ou mieke.

Kuyie mbomè kutekù ke bekù

58 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè nè metammè mèè tu: Á báá ku.

² Bekpààtibè di bekù bake weti weti nweà?

Bè bekùnè miè mme benitibàà?

³ Di dɔɔri dèè í wenni ke yému, dí píe mmeysi ndiheì.

⁴ Oyeiwe tú oyeiwe nwe nè o yō pɔuti mieke,

kè siyáàbisì yiè nfeti nè bè ò peinímè.

⁵ Bè m̀ke medautidõmmè mme, ke dɔɔri ke dò ndiwaadhõnnì,

⁶ dù í yo owaàpíntì tammè, ke í yo oteteu diewè náàntì.

⁷ Kuyie, mbóké be nì, bóké yeciricirini mbè m̀ke yè.

⁸ Kè bèè pēētóo menie nhõõ pōnté mmèè botí,

kè bè ntāū be pie mbá ì báá d̀d̀ d̀emare.

⁹ Bèè naánnè tidàtikonkontì, tì fūri kè ti ammè dèu,

bè ndò mbè peité wè ocírì kòò í yà diyèè.

¹⁰ Be po yó nkpaá ke mu nyí yè tifā̀tì, kè tef̀d̀d̀ntèè ì t̀t̀ótèmu,

kè dè s̀s̀ nyì s̀s̀ t̀èè ì t̀t̀óté.

¹¹ Osàù bo yà Kuyie mpèitemè kè dèè ò narike mediè,

kòo s̀ú o naàcèi be yìì mmieke.

¹² Kè benitibèè dè yà ke d̀:

Kuyie mmènke yietimu osàù,

bè bo yí Kuyie mmènke bomu ketenkè ke bekù.

Dafiti bàámmè Kuyie nke tú kù nhò kánké

59 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè. Sauri do t̄s̄ nkè bè mbaa Dafiti c̄iētè ke bo ò kùò kòo dentè fè. Bè do fè diènnè metammè mèè tu mè mme báá kuò.

² Kuyie n deeténè n kprantídèntòbè, báá yie nkè n dootitòbè n ninte.

³ N deeténè bèè n dónè meysi, n deeténè benitikòùbè.

⁴ Benitidõnnibè beè dàke ke n wanti, bè d́ó ké n kuòm.

N Yiè nKuyie m me nyí cààrè, n yí d̀d̀ meysi mmamè.

⁵ N yí cààrè mùmamù kè bè cokùnì ke baatiní ke bo n kuò.

Íté ké n teennè, wénté keyà.

⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù,

cómmú kékpannè yebotè,

a báá c̄iētè nde kó benitiyonkubè bèè í dɔɔri bè náá ntì.

⁷ Bè ò wētení kuyuoku nku, kénhóú simɔ́ kōme ke firì diheì.

⁸ Tináanyeyiti tì piéké be nò mieke, kè be nónidié ndò mmesekontibii, be yèmmè dò nhòmòù í yóó keèmu bè náá ntì.

⁹ F́s̄ n Yiè nKuyie nkàa né bè daú, a daúmu yebotè yemòu.

¹⁰ M bú́s̄ f́ nwe, f́ nwèè n kánké, f́ nKuyie nf̄s̄̀ tu n wērímú.

¹¹ F́s̄ nKuyie n tū nkù a sàmú kè f́s̄̀ yó n niitè,

f́s̄̀ yó nte kè n na n dootitòbè.

¹² Báá kuò yebotè mecā̀, benitibè yàà bo yè nha namè, nè a kó muwērímú duó nkè bè ncooti ke doti.

Kuyie nf̄s̄̀ tu ti kó kudɔ̀pikù

¹³ Bè ò b̄eí nke dá yeténèmu, be p̀ò bè t̀t̀t̀ì,

bè buò nkus̀nkù nku ke soú.

¹⁴ Kuò be nè kemieke,

kuò be kè bè t̀ǹke bá mbo,

d̀d̀ kè benitibèè banté f́ nKuyie nf̄s̄̀ bakémè Sakòbu yaàbí,

ke baké kute nkù kumòu.

¹⁵ Bè ò wētení kuyuoku nku, kénhóú simɔ́ kōme ke firì diheì.

¹⁶ Ke firì ke wanti bè bo di mù, kè bè di ke auté bè nkpa.

¹⁷ Mí m bo ndiè nke da s̄ántí a kpeñnimè, kémpīèkù a sàà ndikúnweñni, F́s̄̀ tu n kó tecèkpetè

nh ò s̄ori f́s̄̀ borè meyeñcààrimè yiè.

¹⁸ F́s̄̀ n kánké,

m bo ndiè nke déúkunko a yètiri,

fǝǝ tu n wērímú fǝ nKuyie nkùu n dǝǝri mesàà.

Bè namè Kuyie nkɔbe kè bè kù yu

(Dinàahkèè 7-14 de kó tináah̀ti bomu 108:14)

60 Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè itié nkɔfe nè kukùtìdùkù, ²kè denniní ò do kpànnèmè Sidii èi kɔbe Mesopotamii èi kɔbe nè Sobaa èi kɔbe. Kè bè nkùntiní kè Soabuu kpànnè Edomiibe kubiriku bè tu kù mukókúú nkó kubiriku, kèna benitìbè tekoupirípítè nè sikoupirísidé (12000).

³Kuyie nha ti bǝntóomu ke pǝnte ti àǝpǝntìnnì.

Bá nè a mieke me nyènnímè wète ke ti cónné ti fǝtìri.

⁴Fǝǝ sǎntè ketenkè kè kè pàà, wète kémáú nde kó iyie, kè sǎntimu.

⁵Fǝǝ duó nkàa nìtìbè yà meháárimè diemè,

fǝǝ ti nii mmenaà mmèè firì keyìikè.

⁶Fǝǝ duó nha sààbè mecannimè kè bè yenténè bèè tǎu ipie.

⁷Kè dè bo yie nkàa deeté tínti a dǝ bè, yàa ti deeté nè a wērímú cǝuté ti báammu.

⁸Kuyie mbéimmu ku cēsààtè mieke ke tú kuú yóó bè na!

Ke totí Sisemmu èi, kèberí Sukǝti biriku.

⁹Kuú te Kadaadi nè Manansee be kó itempè,

kè Efadaimmu kǝku tú ku pìi, kè Sudaá kǝku tú ku kpààtìpààti.

¹⁰Mǝabu tú tenaate nte kù wuǝnè tè, kè kù bǝmmù ku neùkù Edǝmmu ke bo benke kù ò temè,

Fidisitèēbe yèmmè dò mbè bo kù namaà?

¹¹We nyó n kǝtenè diheikperì?

We mbo n kǝtenè Edǝmmu?

¹²Kè dè í tú fǝ nKuyie nkùu ti dootóo,

fǝ nwèè ténke do í nièné ti kó yehāāpǝn-tìrè mudoò.

¹³Kǝtení ke ti teennè ti dootitǝbè, onitì kó meteèmmè í tú dèmarè.

¹⁴Kuyie nkuú yó nte kè ti pí mmutǝndiemù,

kuú yó nte kè ti na ti dootitǝbè ké mbè cùtù.

Dafiti dómè Kuyie nni nhò kǎnké

61 Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè ke biennè tibómbonti iwēi kpeti.

²Kuyie nkénté n dabǝnnì, keè m báammii.

³M bo kutemmànku nku, kè n yèmmè cǝàrè kè n da kuǝnnè, n dee kupèrikù n yīēke kù.

⁴Fǝǝ tu n kó disǝri,

didènni kperì ti dootitǝbè í yóó ninte di.

⁵N dǝ kémbo a cǝtè mieke nke, kénsǝri a fièti mieke sǎà.

⁶Kuyie nfǝǝ kèè n da náá ntì, ke duó nha kɔbe bèè da dé be kó ketenkè sààkè.

⁷Yíe okpààti mufǝmmu, kòò nfǝu yebie nyebie.

⁸Kòò nda taunnè, á nhò bonè kòo mbaké sǎà,

kàa sàà nnè timómmǝnti nhò bàa.

⁹M bo ndiè nke déúkunko a yètiri sǎà, bá dii yiè kéndǝri n yè n yóó da dǝò ti.

Kuyie mborè n de mmǝke diwèi

62 Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè Yedutunni diè nfè.

²Kuyie mborè máà ndi m mǝkemè diwèi, kuú n deeri.

³Kuú tu dipèri dii n kǎnké, tǝcǝkpetè tèè n deeri, kè kù m bonè m báá cǝte.

⁴ǝmmǝnni ndi di yóó yóumè di bo ntíkúmè,

di bo domè onitì kòò pǝnte kumarí kùu ku ku kǝme?

Kòò yèète kuduotí kùu bíi nku kǝme?

⁵ Di mènke dakiimu ke bo bo nhokpàtì, ke nǎnnè siyáàbìsì, ke ɔ nsántìnè di nò di yèmmè mieke ke né buò nkusìnkù.

⁶ Kuyie mborè màà ndi n yóó na kèpétémè diwèi, ke yé n ku mbúómè.

⁷ Kuù tu dipèrì dìi n kǎnké, tecèkpetè tèè n deeri, kè n kù bonè m bá cíte.

⁸ Kuyie nkuù n deeri, kuù tu n kó disānni, kuù tu dipèrì dìi n kǎnké, kuù tu n sòrì.

⁹ Díndi Isidayeeriibe mbúónè ku sǎá, ke kù náà ndi yèmmè kpeti, kuù tu ti kó disòrì.

¹⁰ Onitì dò nkuyaakù nku, benitìbè mènke tú siyáàbìsì yembè mbe, kàa bè wènnè kécōnnè cidóò bè bo nyau ke pèēté muyaá.

¹¹ Di bá ndó kényo mbetòbè nè muwērimú, bá ndónè mufèè kperè, kàa kpàtì dèúkú a báá tì duó nha yèmmè.

¹² Dè í tú kuce mèmàà ndi Kuyie mbéimmè.

N kèemu kù tumè kuù te muwērimú.

¹³ N Yiè nKuyie nha sàmu, ke yé fǔǔ yietimè bá wè o tōmmú mannè tìi yeti.

Kuyie m bo nda dómè pèētému mufōmmu

63 Dafiti yènfè ò dèntè fè o cooti dìi mǎnni ke bo Sudaà kpàà mieke.

² Kuyie, nfǔǔ tu Kuyie n da waàmmu, n da yáámmu ke dò ntedòntè tèè kpeí tè ɔ ndómè menie.

³ N dó ké nda wúómmu a cíētè mieke, kényà a wērimú nè a deumè.

⁴ A n dómè pèētému m bo n fòumè, n yó nda sántímu sǎá.

⁵ N yó nda sántímu n fōmmu mumɔu mieke,

ke da báá nke yu a yètìrì.

⁶ Fǔǔ te kè n sǎnnè ke dò n di mekùò nkperè,

kè dè n naati kè n diè nke da sántì.

⁷ Kè n duó nh ɔ nyé fǔǔ kpéí, ke totí n yèmmè a bíékè keyènkè kemɔu.

⁸ Fǔǔ n teénnè,

ke n kǎnké a fièti,

kè dè n naati kè n diè nke da sántì.

⁹ N da pí n nɔu sidé ndi, kàa nòtùtè youte n cúú.

¹⁰ Bèè dó ké n kuò,

bèe taá kudɔnkù.

¹¹ Duó nkè mudoò bè kùò,

kè sikpamɔò bè càáké.

¹² Kè Kuyie nnárikunne okpàtì yèmmè. Bèè cànnenè betòbè yenò nè Kuyie nkó diyètìrì,

bè yó nsántímu bemáá.

Siyáàbìsì yembè bie kó yenò me mbáá táúté.

Dafiti bàámmè Kuyie nke tú kùu ò deeténè beyeibe

64 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Áú Kuyie! N kuònnè fǔ nwe,

kénté n dabònni,

a nni nkǎnké n dootitòbè,

n kōmbùòtì duò bè.

³ N deeté nè benitiyeibe dakii ke bo n dɔò tì,

a n détinne yedonnetìrè yèè dàkii n kpéí.

⁴ Be nóndiè nyii dò nyesekonte bè súóté yè,

kè be náàntì kòurì ipendōnni kōme.

⁵ Beè ɔɔ déké benitisààbè ké mbè tāū,

bè ɔ mbè tāū disòrì ndi ke í yīèkù.

⁶ Bè yàúkunko betòbè kǒntì nti ke bo ndɔɔri meyei,

ke dakii ke bo sɔri ke díí ntimátì,

ke náá nke tú: Òmɔu í yóó ti yà.

⁷ Bè dàkii ke dó meyei mmáà ndi,

ke náá nke tú bè bàátì kè dè wennimu.

Onitì yèmmè cūmpúrìmu,

a báá na kényé dèè bo o mieke.

⁸ Kuyie mme mbè tãũ ku pie nyi dende
bãmbà,

kè ì bè tũ̀̀̀ti kè bè duò.

⁹ Be nò yeè bè tũ̀̀̀ti,

bèè bè yàu bè bo ndaú kéhéùròo.

¹⁰ Kè kufõwaá mpí mbenitibè,

kè bè nnáá nKuyie ndòò dè,

kébanté kù pĩ mmèè botí mutõmmú.

¹¹ Wèè wetí we nyãnkũ o Yìè nKuyie
nkpéí,

kénsòrĩ ku borè.

Bèè yèmmè wenni kè bè nyãnkũ ku kpéí.

Kuyie nkuù mànnè ti nkù sãntí

65 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti
yènfè.

² Kuyie nha èi Siyõõ mieke fõõ dò
mbenitibè bemõu nda sãntí,

bá wè kòo ndõõrì ò da dõúnnè diì nùu.

³ Fṍ nwèè yo benitibè báammìi,
benitibè bemõu kàriní a borè nde.

⁴ Ti yei mmeè ti deuté,
fõṍ ti cíenko ti caàrimè.

⁵ Dè nnaati a tããté bè kè bè bo mbo a
cítèè,

tĩ yó nte desààrè dèè bo a cèsààtè mieke,
kè dè nti sànnè.

⁶ Fṍ nKuyie nti deetíwè,

fṍ ntimõmmõnti yìè,

fõṍ cõú ti báammu ke dõõrì tidietì kè
titentì timõu kòbe da búó

nè ketenkè kèè soké dàméèrì cuokòo.

⁷ Fõṍ kó muwèrimú te kè yetārè fĩkú.

A wèrimú muù tu a kpàrinenkù.

⁸ Fõṍ commu dàméèrì nè o néfĩnfirè,

ke commu kutenkù kó kunampoo.

⁹ Kutenkù kumõu yà a dõõrì tì dietì nti
ke da yète,

kè diyìè yìè kèè bíékè nè di taà kèè bíékè
kòbe íu mediè.

¹⁰ Fõṍ dõõrì ketenkè mesàa ke kè duò
nfetaafè,

kè dè boo kè tidiitì peí,

Kuyie nha binte í kũũ,

fõṍ duò mbenitibè tidiitì,

ke tũnni ketenkè.

¹¹ Ke yõõrì ipè,

ke può nyedombie,

ke duò nkè fetaafe nùu,

ke duò nkè tidiitì yìè.

¹² Ke dõõ mesàa ndibenni dimõu,

kàa pèètè kèè bíékè tidiitì mpíéké.

¹³ Kè timútì yè tedõntè,

nè yetārè ìnkòo kè dè yè naati.

¹⁴ Kè iwũó piéké dinaacènhòò,

kè tidiitì dàátí kubiriku,

demõu kè dè yãnkũ ke íu.

Kuyie nkùù deeri ku yetiri ndeu

66 Bedèmbè kóo kótì diè nfèè yènfè.
Kutenkù kumõu kòbe nsãntínè
Kuyie nke piékù.

² Ndiènnè diwèi ke déúkunko ku yetiri,
Nsãntínè ku iyie mmieke ku kpeti kpéí.

³ Nákénè Kuyie nke dò:

A tõmmú deumu ke mènke deu,

nè a wèrimú diemù kpéí nke

a dootitòbè kékunkoomè bemáa.

⁴ Kutenkù kumõu kòbe nínkú a ìkè,
kéndiè nke déúkunko a yetiri.

⁵ Kõtenení káyà Kuyie mpí mmùù
tõndiemù,

kù kpeñnimu kù pĩ mmùù tõmmú
benitibè cuokè.

⁶ Kuù do kèètè dàméèrì kó menie,

kè ti yembèe na dekperè kèsénté
kuù duó nkè menie nkũú kukó nkè ti
sènté,

kè dè ti naati ku kpéí.

⁷ Kuù baké nè muwèrimú kutenkù
kumõu sáa,

ke paké ibotí imõu,

kù í yóo yóu bèè yete ku kpeti kè bè nkérí
ke yíeo.

⁸ Ibotí, dõunè Kuyie mmutõmmú,
mpíékùnè ke kù sãntí.

⁹ Kuù ti duò mmufõmmu,

ke í yóu kè ti duò.

¹⁰ Kuyie nha ti wèntému ke ti yàáké,

bè õõ púnnè mèè botí timátì péti,

¹¹ ké tì tanné ticù̀̀̀ti mieke,

ké tì toú nyetuo cèéyè,

¹²Ke duó nkè benitìbè nnàù ti ìnkè nè sisēí,

kè ti ta muhāá nke ta menie,
kàa me nti dènnení kè ti di diwèi.

¹³N tati a cīētè mieke nke ke bo da fíé iwūō,

ke dá dōò n yē n yóó da dōò tì,

¹⁴n do bēi nti n yeñcaàrimè mōnni.

¹⁵N yóó da kuó iwūō mekùò nkpeyi nyi,
yepedakè nè yenaadakè nè yebōdakè,
kēcōu nkè kuyukúu dèkoo a bo kè.

¹⁶Díndi bèè dé Kuyie kōtenèni dimou,
kékénté kè n di náké kù n dōò dè.

¹⁷N ku kuónnèmu ke pánke ku sante.

¹⁸Kè n do nyáá meyei mmamè n yèmmè mieke,

n Yiè nKuyie nna bá nni nkènté.

¹⁹Kù me nni nkèntému

kù kèèmu m báammii.

²⁰Kuyie nnè mutōmmú,

kù í yete m báammu,

kù í m mōnte ku kó mesàà.

Benitìbè bemou dommè kénsántí Kuyie

67 Bedèmbè kóo kótí diè nfèè yènfè
ke bie ntibómbonti iwēí kpeti.

²Kuyie ntí kuó mmesémmè,
ti dōò mesàà,

a ti wénté fenōnsààfè.

³Kè dèe yie nkè kutenkù kumou kōbèe
banté a cè,

kè yebotèe yíété a dèerímè.

⁴Kè benitìbè bemou nda sántí fí nKuyie,
kè yebotè yemou ndéúkkunkoo a yètiri.

⁵Dè nnaati ibotí kè ì da sántí,
fíòò bekùnè yebotè kè dè sié,
ke ni ibotí ketenkè ìnkè.

⁶Benitìbè bemou nda sántí fí nKuyie,
kè yebotè yemou ndéúkkunkoo a yètiri.

⁷Ti Yiè nKuyie nha ti dōòmu mesàà,
kè ketenkè peí tidiiti.

⁸Kuyie nkuù ti dōòri mesàà,
itemmànke imou kōbè dí kù depe.

Kuyie nnamè

68 Bedèmbè kóo kótí dièmmè Dafiti
yènfè.

²Kuyie nyitè ke còmmúmu,
kè ku dootitòbè cīèri,

kè ku sīmbè cokù ku ìkè.

³Kuyukú yènní mèè botí a me mbè
cīenko,

titankúnti yìeri mèè botí muhāá mmieke,
benitiyeibe kperè me ndò nKuyie nyìkè.

⁴Bèè dōòri dèè sié, bembe diwèi dii bè bo
kè bè yànkou Kuyie nyìkè!

Diwèi dii bè kèite kè bè ti ientii.

⁵Ndiènnè ke déúkkunkoo Kuyie nyètiri,
tūntenè kuce wèè kèríní yewetè mieke nè
o sántè o kpéi,

weè yètiri tu: Ti Yiè.

Nyānkunè o ìkè.

⁶Weè tu isénnimbí cice,

weè kpà mbekúpobè kpānni,

weè tu Kuyie nke bo o cēsààtè mieke.

⁷Kuyie nkuù duó nsicéi bèè kpa be kōbè,
kuù dènninko tikpetínti ke ti duó ndiwèi,
bèè yete Kuyie nkpeti beè máà ō mbo
tedōnkpetè.

⁸Kuyie nha do ni dii mōnni a kōbè,
a do kéri dii mōnni dikpáà cuokè,

⁹ketenkè do sántimu,

kè menie ncuutíní fí nKuyie nha ìkè,

fí nKuyie nkùù do kōtení Sinaii tāri
kébenke amàà a kōbè,

Kuyie nyIsidayeeriibe tū nkù.

¹⁰Kuyie nfíòò cúūnní fetasààfè,
fíòò bónkunne a tenkè kèè do cīte.

¹¹Dende a nitìbè bomè,

Ti Yiè nKuyie nfíòò dè mbè kànne a sàà
nkpeí,

fíòò tūnte de kó dikàri besénnibè kpéi.

¹²Ti Yiè nKuyie nkuù duó ndinùù ku
nāànti kpéi,

bèè tì pitírí kè be tūnni sū.

¹³Ti dootitòbè bekpààtibè nè be kó
behāāpòmbè bè u yetàrè nye,
kè benitipòbè éi dèè bo be cēi ke totí.

¹⁴Di yóo mbo di karè nyeà?

Dikpetinónkperi fièti dàri mesɔɔ mpeímè
mme,

kè di citi dàri mesɔɔ nwũɔmè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa yóó cíe ndii
mònni bekpààtibè,

kè mupāā mboomu muù dàátí ditāri
Sadimɔɔ.

¹⁶ Fǐ nKuyie nkó ditāri,

fǐ mBasāā tāri,

fǐ nditāri dii yómmè sū,

fǐ mBasāā tāri.

¹⁷ Yetārè yèè yómmè sū,

ba nte kè dè di yóu Kuyie ntāāté dii tāri
kpéí,

kù bomu di ínkè ke yó mbo sǎǎ,

kù yó ndè bomu sǎǎ.

¹⁸ Kuyie nkparisǐ bo sikɔupí sikɔupí nsi,
kù do si nkòtenèni Sinaii ditāsàari.

¹⁹ A dèke kéinkè nke,

ke neínèni tidaati,

kè benitibè da pāmmú yepārè,

bá bèè do yetírí a kpeti kè bè da bùúté,

ke dò nké mbo a borè fǐ nti Yiè nKuyie.

²⁰ Ti nsánti Kuyie nyewe yemɔu,

kuù dāke ti kpéí,

kuù tu ti deetíwè.

²¹ Kuyie nkuù tu ti deetíwè,

kuù yé kù bo yímè ké tí deeténè mukúú.

²² Kuyie mmènke yóó pɔntemu ku
dootitɔbè yɔ,

képɔnte onitikòùti yuu nè tiyùti.

²³ Kuyie mbéimmu ke tú kù bo cúúnní a
dootitɔbè bèè bo Basāā tāri,

kédennení bèè bo dāmèèri fùù.

²⁴ Kè dè bo yie nkàa naàcèi mbonti be
yíi,

kàa kó simɔɔ bè pèté kécááké.

²⁵ Kuyie nha ɔɔ kpa nkéna kénkūntiní,

kè benitibè wùómmu a kparinafe a
cēsààtè mieke,

fǐ nKuyie nkùù n te,

fǐ n kóo kpààti.

²⁶ Kè bedèmbè ni deyìikè kè besapàmbè
soké decuokè ke bie nsibéí,

bèè bie ntikùtìdùùti kè bè tū.

²⁷ Nsántinè Kuyie ndiùnni cuokè,

nsántinè ti Yiè nKuyie ndíndi Isidayeeri
yaàbí.

²⁸ Bensamee tebíyāātè teè di ni,

kè Sudaa kó bekpààtibè nè be kó yetìrè
nè Sabunɔɔ kɔbe nè Nefutadii kɔbe kè bè
tūnní.

²⁹ Kuyie nkùù di te díndi Isidayeeri
kuù yè ndí nkpeñni.

Kuyie ndòò kéfíí nha dòò dè ti kpéí.

³⁰ A bo a cíètè nte,

ke baké Sedisademmu,

kè bekpààtibè da pāā nyepārè.

³¹ Kpannè musimmu tipènti kōmu,

kékpannè yebotè yèè dōnnè yenaadakè
nè tinaabiiti,

kè dèe nínkú a ìikè ké nda pāā ntimátí
pétí.

Cíe nyebotè yèè nōnnè yekpārè.

³² Benitidiebè yìèni Esibiti nwe,

kè Etiopii kɔbe cokòo Kuyie mborè ke
yuo be nɔu.

³³ Ketenkè kó bekpààtibè, ndiènnè ke
sánti Kuyie,

ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètiri.

³⁴ Wèè cutiní kéinkè kèè bo nè dimònni
nè o sántè,

weè péu metankperimè.

³⁵ Banténè Kuyie nkpeñnimè,

kuù kpàatiri Isidayeeri,

ku wērímú bo yewetè mieke nke.

³⁶ Kuyie mbenkúmu kù kpeñnimè ku
cēsààtè mieke,

Kuyie nyIsidayeeri tū nkù kuù duò nku
kɔbe muwērímú,

kuù te kè bè nɔ.

Ku yètiri ndeu.

Dafiti yumè Kuyie nkè kù bo ò teennè

69 Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti
yènfè ke bie ntibómbonti.

² Áú Kuyie n deeté!

N ta menie mme ke tùòke n fǐnii.

³ N fífkú disàù ndi,

n yí pèté dekperè ke na,

n ta decūmpure nde,

fenéwuonfe feè n tɔ.

⁴ N kɔmmú ke ðumu kè n níí kpeí,
m b̀úté ke b̀úté Kuyie nkù n te k̀nku
kè n nuɔ nyete.

⁵ Bèè n níí nke d́ ḱ n kuɔ bè s̀umu ke
p̀èté n ỳtì,

bè n d̀òò be dootitòu nwe detetirè,
bè kpeñni ke m p̀ètému ke yó n kuɔ,
ke duɔ nkè n yietí n yí ỳtúkú dè.

⁶ Kuyie nha ýemu n yeinti,
n caàrimè í s̀ori a ìkè.

⁷ Kuyie Mpakɛdaa, a báa yóu kè m̀fi nte,
kè bèè da búú kè bèè di ifei.

F́ nKuyie ntinti Isidayeribe ti t̀u nkù,
a báa yóu kè m̀fi nte kè bèè da waà nkè
bèè di ifei.

⁸ F́òò kpeí nke bè n s̀áámmè,
n yo nyifei f́òò kpeí.

⁹ N naá nhopòò nwe n k̀obe cuokè,
n ý f̀uòò k̀obe ténke í n ý.

¹⁰ Ke ý n d́mè a c̀iètè mediè nkè dè n
t̀uò,

bè da s̀áá nyèè s̀áámbè duò n yuu ínke
nke.

¹¹ M boú dinùu ndi ke kuò,
nè de kpeí nkè bè n daú.

¹² N dàátí kuf̀òòt̀nkù nku,
kè bè náante n kpeí ke n daú,

¹³ Bè kàtinè mí nwe yeteyo,
m̀fi naá nfenaaỳà̀yènfè.

¹⁴ Mí nyie n kuònnè f́ nwe n Yiè nKuyie,
dè t̀uòkemu a bo n tee ndè.

Áú Kuyie! A s̀àà ndɛumu, n kénté,
n ýemu nweti weti ke d̀ò nha yó n deeté.

¹⁵ Nh uuté dis̀uò, kè n ténke bá nfúúku
n dennení dibinni,

n deeténè bèè ñ níí.

¹⁶ Báa yóu kè menie nni mp̀onténè,

báa yóu kè n do kudúókú,

báa yóu kè t̀ebinte n yáke!

¹⁷ Kuyie nha n kénté ke ý a s̀àmèmu ke
d̀oari mesàà,

ẁètení m bíkè a sémme deu mèè kpeí.

¹⁸ Bá m bútinné mí nha kóo t̀nti,

nh áarimu, c̀arikení.

¹⁹ K̀atení kédonté nh ònni,

n deeténè n dootitòbè.

²⁰ A wúómmu bè n s̀áámmè,

ke ý n yo nyì fei ke k̀eke,

n dootitòbè í da s̀arinè.

²¹ Yesáámbè yeè k̀òrì n yèmmè kè m mo,
n wanti wèè bo n kuó nwè nwe mesémmè

bá s̀ámpó ke m̀nté,

wèè bo m bántè ò í bo.

²² Bè áà mutie mùu k̀òu m̀ummu n dii
mieke,

kè sinéyèi m pí nkè bè n duó mmenéyáá
mmèè k̀okénè detiire.

²³ Be bandiitii naá ntimáti kè bè t̀uòti,

kè be kpàtiti naá nkuyáú.

²⁴ Be nuɔ nhúú nkè bè ténke bá nwúó,
p̀útinné be s̀áà kè bèè naá nsihùu yembè.

²⁵ A miekeè bè peike k̀aa bè poté,
a mieke diekèè do be ínke kè bè c̀úté.

²⁶ Kè be c̀èkàrè naá ntidobontì,

òm̀òu bá nkpaá be c̀éi mieke.

²⁷ Bè bètì a poté bèmbè,

ke náante a k̀ute bè kó meféúítimè.

²⁸ Yietí be be yei mmemou,

bá bè báa yà a kó mesàà mb̀iti.

²⁹ Úté be yetè mufòmmu pátiri mieke,

Bá mbè ẁónko ke d̀ò mbè í cààrè
m̀umamù.

³⁰ Áú Kuyie, n tú osènniwè nwe ke f̀èuri,
n deeté kè nni nkānké.

³¹ M bo ndiè nke sánti Kuyie,

m bo ndéúkunko ku yetiri nè yesáá.

³² Ti Yiè nKuyie nde ndó ke p̀èté
dinaadaà,

ke p̀èté fenàáfè nè yeyiè nnè yekpèètè.

³³ Kuyie nha n deetémè deè narike
besíntífbè.

Díndi bèè wanti Kuyie di fòmmu okè.

³⁴ Kuyie nyomu besénnibè dabùò,

kù í buòko ku k̀obe bè bè kpeti dii
m̀ònni.

³⁵ Ketenkè nè kéinkè, ñsántínè Kuyie,
dámèèrì nè dèè kó dimàà nampú o
mieke, ñsántínè ku.

³⁶ Kuyie nyóo deetému Siyòò kémaá
Sudaa ekè,

kè ku k̀obe wète kè yè tieke kénhá.

³⁷ Kè ku k̀obe yaàbí di s̀oaté,

bèè dɔ Kuyie nkè bèè pété kémbo.

Dafiti dómè Kuyie nhò tee mmecāā

(Wénté Yesāā 40:14-18)

70 Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti
yènfè ke denniní Kuyie nkpéí.

² Kuyie, nyà n deetè!

Cārikení ké n tee.

³ Bèè n dónè mukúú ifeii bè pí nkè bèè
sínne,

bèè n dónè meyei bèè di ifei kéwēte be
fñkó.

⁴ Bèè n daú ke tú wùḡḡ,

ifeii bè pí nkè bèè bóti.

⁵ Bèè da waà ndè mbè naati kè bè
nyānku,

diwèi mbo bèè dɔ fñ nhOdeetiwè,

bè nnáá nsáá ke tú a yètiri ndeu.

⁶ N tú osènniwè nwe, ocìri,

Kuyie mmónnéni ké n tee.

Fḡḡ tu n teenti n deetiwè.

N Yiè nKuyie mbáá cote!

Okóti bàammè Kuyie

71 N Yiè nKuyie n waà nfḡḡ borè
disòri,

báá yóu kè n di ifei bitì!

² A wetí mēè kpéí, n deetè ké n coo,
n kénté ké n deetè.

³ A ntú n kó dipèri n sari dii borè.

A yīmu a yó nni ndeeri,

fḡḡ tu dipèri dii n kánké,

fḡḡ tu n cēkpetè.

⁴ Kuyie nkùu n te n deeténè beyeibe,

ké n fietenè bekòubè nè beyonkubè ncu
mieke.

⁵ N Yiè nKuyie m búó fñ nwe,

n yé fḡḡ kpéí nè m bemmè.

⁶ Nè bè m peiténimè m buó fñ nwe,

fḡḡ n dènnení n yō pouti mieke,

kè n da sántí sáá.

⁷ Besúkùbè ḡḡ n yà kè dèè bè dimu,

kàa né tú n kó disòri kperì.

⁸ A sānni mbo n nùu mieke,

kè nni ndéúkunko a yètiri sáá.

⁹ Kè n kòté, a bá m bontóo,

kè n wērímú dèè a bá n yóu.

¹⁰ N dootitòbè náante n kpéí nke,

bèè m pakíi bè dàkiimu n kpéí.

¹¹ Ke tú: Kuyie nhò dootóomu,

betinè we, pinnè we,

òmòu í yóó ò deetè.

¹² Kuyie mbá n détenè,

mónnéni mecāā ké n teennè.

¹³ Ifei nè meyei ndèe do bèè n wátiri,

bèè n dónè meyei mbèe bè sènkèri kè bèè
di ifei.

¹⁴ Mí m búó fñ nwe sáá,

ke yó nda sántí sáá,

ke baa da sántí ke da sántí.

¹⁵ N níí bo ntúú nke náá nha tímè
timómmoni yiè,

ke náá nha deerímè,

kàa sàá nsū ke í dò nkaá nkédeè.

¹⁶ N Yiè nKuyie m bo pí mmutōndiemū
nè a kó muwērímú,

kénnáá nha kó timómmoni kpéí mmáá.

¹⁷ Kuyie nha n tièmmu nè m bíbènti,

nè yiènní ke n náá nha dieti.

¹⁸ Nè m bo kotémè kè n yùti peike,

áú Kuyie nha bá m bontóo

n dɔ kénákému di mmōnni kōbe a
wērímú,

kénáké bèè kpaani a kpeñnimè.

¹⁹ Kuyie nha mómmoni deumu ke tuòkù
kéinkè,

fḡḡ dḡḡ dedierè demou,

we nda mǎnnè?

²⁰ Fḡḡ duó nkè n yà mehárìimè nè
mesémmè,

kàa yó n fòukunne, ké n denneni
kudankù.

²¹ A yóó wēte ké m bántèmu,

kéndéúkunne.

²² N yó nda sántínè kubómbonku nku,

a tú mēè kpéí ntimómmoni yiè nfḡḡ
nKuyie.

M bo ndéúkunko a yètiri nè kukùtidùkù,

fñ nKuyie nyIsidayeeriibe tū nkù a sàmu.

²³ M bo ndiè nke da sántí

kéndéúkunkoo a yètiri a n deetè mēè
kpéí.

²⁴N ní yó ntúú nke náámmu a kó timómmonti kpéí, ifei pímmu bèè n dónè meyei nkè bè sínné.

**Bè bàámmè Kuyie nkè kù bo
dòò okpààti mesàà**

72 Bè dièmmè Sodomò yènfè. Kuyie nyóu kòo kpààti mbekù a bekù mèè botí, dúò nkòo kpààti bire nni nè timómmonti a kóme.

²Kòo mbekùnè a nìtìbè kè dè wenni, kèntūnni besénnìbè kpeti.

³O kó tikpàti mieke kè benitibèe pété yetārè kó mesàà, kè sitáá bè dòò timómmonti.

⁴Kòo kpààti mbekùnè becìribè kè dè wenni,

ke deeri besénnìbè, ke kòu bèè bè fèũnko.

⁵Kè bè nhò dé sáà diyie bo mèè botí, ké nhò cokù sáà otànkù bo mèè botí.

⁶Kòò ndò nfetaafè ò nniùmè kunépèkù, diwetiri òò cúténi mèè botí ketenkè.

⁷Kè timómmonti ndéúkú o kpàti mōnni, kè mesàà nni mbo otànkù bo mèè botí sáà.

⁸Kòo mbaké we ndáméèri nè otòu, kukò ndiekù nè itemmànke imòu.

⁹Dikpàà kòbe yóó nínkúmu o ìikè, kòo dootitòbèe múúkú mutáá.

¹⁰Tadisisi kó bekpààtibè, nè dāméèri cuokè tenkè kòbe bo ò pāmmú yepārè, Sabaa nè Sebaa kpààtibè kè bèè ò pāmmú yepārè.

¹¹Bekpààtibè bemòu yóó nínkúmu o ìikè,

kè yebotè yemòu mpí nho tōmmú.

¹²Weè yóó deeté ocìri, kékúú nhosénnìwè mesémmè, wèè í mòke wèè bo ò teennè.

¹³Weè yóó kuú nhocìri nè wèè kpa o kperè mesémmè, kè bè deeté.

¹⁴Weè yóó bè deeté nè meféútímè nè benitiyonkubè,

ke yé ò wùómmè be fōmmu dēmarè dierè.

¹⁵Kòo kpààti mbo kè bè nhò pāā mmesòo nSebaa kōme,

ke ní ntúú nke báá nKuyie nho kpéí kè kùu ò dòò mesàà.

¹⁶Kè tidiiti mbo dihei ke sū,

kè yetārè ìnkè nyuu ntidiiti Dimaa tie nkó yebe kōme,

kè benitibèe pitè dihei timúti kōme.

¹⁷De kóo kpààti yètìri mbo sáà,

kémbo sáà diyie bo mèè botí, kè benitibèe nyu o yètìri ke pāā mbetòbè mesàà,

kè yebotè ntú: Dè nnaati okpààti.

¹⁸Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeri be tū nkù,

kuú dōori tidieti kumáà,

ku yètìri ndeu.

¹⁹Ku yètìri ndeu sáà,

kè ku kpeti píe nketenkè kemòu,

kè dè mme ndò. Ami!

²⁰Isaii bire Dafiti báammii mànkù nku.

YESĀĀ MPÁTÍRI DITÁÁNNÌ

Beyeibe kperè ò ndò ndè yiémmu

(Yesāā 73-89)

73 Asafu yènfè. Kuyie mmènke wennimu Isidayeeri be borè,

ke wenni bèè yèmmè wenni be borè.

²Bá nè memme kè nní ndó kéyeté,

dè do kpaá sámpò nwe kè n do.

³Ke yé n do yà dii mōnni sipòo yembè kperè yiémmè ké m bè yáámmu.

⁴Dēmarè í bè kòónnè, nè be kúúnkò,

bè kpeńkúmu, ke áà mekùò.

⁵Bè í yé meféútímè mamè,

betòbè beè ààri, bembè í ààri.

⁶Kè be feí tú be dèi mbè dùúkú mè,

kè kuyonku tú be yaàbòrè bè dàátí yè.

⁷Kè be ìikè píe nticákpeúti nè mekùò,

bè totí be yèmmè bè í mànnè tì nti.

⁸Ke mòke mudaá nnè tináányeiti,

ke āā kufōwāá, ke m̄ke sifeí.

⁹Ke sáá nkeínkè,

bè í sokù òmòù ketenkè ínkè.

¹⁰Deè te kè benitibè bè tū mbá nè Kuyie nkòboo,

ke yō mbe náàntì menie nkōme.

¹¹Ke náá nke tú:

Kuyie mbo yíme ké nti yé?

Ke tú: Kuyie nkùù baké kéinkè nè ketenkè kù í yé dèmarè.

¹²De kó benitiyeibe dèmarè í bè kóónnè, bèè kpàtì dèúkú.

¹³N tū nné wènkùnne n yèmmè detetirè ndeà?

N nite n n̄u ke benke n yí cààrèmmè dèmarè fààrè nweà?

¹⁴Kè bè ò ntúú nke m puotì,

ke n kōmmù bá dìi kúnweñni.

¹⁵Kè n do tú m bo nnáá mbè nàà mmèè botí,

n na nsouté a kòbe yaàbí nyi.

¹⁶N totí n yèmmè ke bo banté de kó tináàntì,

kè ti bantímù n yonkenèmu.

¹⁷N ta dìi yiè ndi Kuyie ncîètè,

m bantémè tii bè bà.

¹⁸A mènke bè cònné dèè anni dènde,

ke bo bè tènte kè bèè do difōtìrì mieke.

¹⁹Dende bàmbà nkè be kperèe deè,

kè be kperèe m̄ote kukōmbòdoróo.

²⁰Ti Yiè nKuyie nkàa ité a tōmmú be kperèe yóó dèèmu,

tidoùntì òò pēētè mèè botí a ènte dìi mōnni.

²¹Meyèncààrimè do nh auté dìi mōnni,

kè dè n yonke ké n ta mēdiè mme.

²²N yí ncii, n yí banní dèmarè,

n do dò nfeòfè nfe a iikè.

²³Nè memme ké nda bonè sáà,

kàa m pí nha nòutè youte.

²⁴Fōò yó n niité a tãáté tì n kpéí nti mieke,

ké n tanné a kpetì mieke.

²⁵M m̄ke we kéinkè, kè dè í tú fō?

N yí dō deterè marè ketenkè ínkè, kè dè í tú fō!

²⁶N kōntì nè n yèmmè dè bo na kédeè, Kuyie nfōò né yó ntú n yíku wèè ínkè sáà.

²⁷Bèè da yóu bè yóó duómu kékú, kàa kuò bèè dootóo a bè dōònè mèè taummè.

²⁸N kó mesàà tu m bo nda tókénèmmè,

n kó disōrì tu fō n Yiè nKuyie,

kè dè bo yie nkè nní nnáá nha tōmmú mum̄u a dōòmu.

Kuyie ncîètè còutémè kè bè kuònnè Kuyie

74 Asafu yènfè.
Áú Kuyie! Dè yíme kàa ti dootóo sáà?

Dè dōmme kàa mieke ti cóú ntínti a pe?

²Dentení a kòbe kpéí, a donté bè nè dimōnni,

bè tu a kòbe mbe kàa bè t̄,

dentení Siyōō t̄ari kpéí a do ā dè.

³Kote k̄yáà bè cààrì dè sáà dè deumè ti dootitòbè càkemu dem̄u a cēsààtè.

⁴A dootitòbè tamu a cēsààtè ke íútí, ke cònné be kó mecannimè a kōme do borè.

⁵Bè p̄uò nha cîètè otekōt̄i òò kōúmè mme detie ndikpáà,

kéyōkii o piètè.

⁶Bè t̄o sipéé n̄si nè mààtòòbè

ke può nha cîètè kó tisàti.

⁷Ke c̄su nha cîètè ke t̄e p̄uò, ke s̄nkùnne a cîètè bè yu dè a yètirì.

⁸Bè do náá mbemáà ndi ke tú:

Ti yóó bè puotímu,

kéc̄su nye b̄orè yem̄u dihei mieke bè bàá ndè Kuyie.

⁹Yebenkùyè mayè ténke í bo,

ti ténke í m̄ke bèè nàá nKuyie mpānānāntì,

òm̄u í yé dè yó nkááké dè.

¹⁰Áú Kuyie! Dè yó nkááké de kàa níimbèe yóu bè bo nyíinkomè a mieke?

Dè yó nkááké de kàa dootitòbè da yóu mudaá?

¹¹Dè dōmme kàa wènke a baà?

Dè yíme kàa meí a nɔu?

Youtení a nòtè ké bè kùo paíí.

¹² Kuyie nkuù tu n kóo kpààtì nè ti bomè, kuù deerí benìtìbè ketenkè ìnkè.

¹³ Kuyie, nfɔ̀̀ yaté dàméèrì nè a wērímú, fɔ̀̀̀ pònte musímmù yò menie mmieke.

¹⁴ Fɔ̀̀̀ pònte musímmù bè tu mù Defiatāā mu yò,

ke mù duó ndàméèrì kó yekūre.

¹⁵ Fɔ̀̀̀ ãnné sibií nè ikó,

ke duó nkè ikó nyìl í kùu kè ì kpei.

¹⁶ Fɔ̀̀̀ te kuyie nnè keyènkè,

fɔ̀̀̀̀ dɔ̀̀̀ otánkù nè diyìè.

¹⁷ Fɔ̀̀̀ ãnné itemmànke imɔu,

fɔ̀̀̀̀ dɔ̀̀̀ dipaà nè diyɔ̀̀̀.

¹⁸ N Yiè nKuyie nha nyé a dootitɔ̀̀̀bè da sáámmè,

kè kubotí kùu yei nkè kù cààrì a yètìrì.

¹⁹ Báá yóu kè desìnnèe pí nha kɔ̀̀̀bè bèè dò nsinónkpee,

báá yè nha kó beçìribè kpéí mbìtì bitì.

²⁰ A báá yè nha taummè kpéí,

ti píemmu dihei kó yesòrè mieke,

kè bè ti fè̀̀unkoo deborè.

²¹ Báá yóu kè bè fè̀̀unkoo wèe di ifei, ocìrì nè osénniwè bè ndéúkunko a yètìrì.

²² Kuyie nyíté kécómmú kébenke a tú wè, dentení yesáámbè kubotí yeiku da sáá nyè sáá.

²³ A báá yè nha dootitɔ̀̀̀bè kó fehúùfè kpéí,

kutoweku a kprantídèntɔ̀̀̀bè wèkíí kù kè kù dèúkú sáá.

Kuyie nkuù tu obeéntì dièwè

75 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Asafu yènfè nè metammè mèè tu: Báá kuɔ.

² Kuyie nti déúkunko fɔ̀̀ nwe,

a yètìrì í yiè ti nò mieke, ti náámmu a dɔ̀̀̀ mùù tɔ̀̀̀ndiemù.

³ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Mí nKuyie, kè m mɔ̀̀nnì tù̀̀̀ke,

n yó mbekù kè dè siému.

⁴ Ketenkè sàntimu nè ke nitìbè,

mí nKuyie mî fíí nketenkè sànkè.

⁵ N nàkému sipɔ̀̀ yembè ke tú bè bá mmɔ̀̀ke sipɔ̀̀,

ke nàkè beyeibe ke tú bèe yóu sifeí.

⁶ Ke bá nhéunko be yɔ̀̀,

bè bá nnáá ntípocèmmúnáaàtì.

⁷ Dè í bonní diyìè yièni kèè bíékè yoo diyìè taà kèè bíékè,

dè me nyí bonní dikpáá yoo yetārè ìnkè.

⁸ Dè bonní Kuyie mborè ndè,

kùu bekùnè benìtìbè

kuù ɔ̀̀ kékùnnè yie nkédéúkùnnè otɔ̀̀.

⁹ Ti Yiè nKuyie mpikú febdòfè nfe,

nè ku mieke kó menaà nkperimè kù kɔ̀̀nnémè,

kè yóo mè yauté benitidonnibè bemɔu,

kè bèe mè yà kékúótóo nè defú̀̀̀ kperè.

¹⁰ Mí nyó mpíèkùmu sáá ku yètìrì,

n yó ndiemmu ke sántí Kuyie Sakɔ̀̀bu do tū nkù.

¹¹ N yóo deitemu beyeibe feí,

bèè wetí kè bè ndeukú.

Kuyie kuù nɔ nku dootitɔ̀̀̀bè

76 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Asafu yènfè bè diè nfè ke biennè tibóm-bonti iwèi kpeti.

² Kuyie nyètìrì feímu Sudaa kɔ̀̀̀bè cuokè, ku yètìrì deumu bembe Isidayeeribe borè.

³ Ku ciètè bo Sademmu nwe

kù ā Siyɔ̀̀ nwe.

⁴ Deñde Kuyie nkèkémè betāntāū̀̀̀bè pie, be dɔ̀̀̀pìtì nè bè kpàrise, be kpàrinentì timɔu.

⁵ A náá ndemmu nè a wenniku,

a deumu ke pè̀̀tè yetārè yèè do bonè dimònnì.

⁶ Yekòmbò yembè yè nke duómu kè bè bè eí,

bekpàrtiebe nɔu bèitèmu.

⁷ Kuyie nSakɔ̀̀bu do tū nkù kuù péi, sikipàrinaaséí nè behā̀̀̀pònsā̀̀̀ndèèbè kè bè yè nke duó.

⁸ Kuyie nha duò tikòmbù̀̀̀tì nti,

kàa mieke peike diì yiè we mbo dáátí kécómmú a ìlkè?

⁹ Kuyie nha bo kéinkè nke ke náánní a tãáté tì, kè kufɔwaa mpĩ ketenkè kɔbe kè bè yē nyúóó!

¹⁰ A ité dìi m̀nni ke bo bekénè kute nkù, kédeetè bèè kék̀unne bemáà.

¹¹ Bá benitibè kó kemieke kè dèúkunkomu a yètiri, bèè bo cooté a mieke bo peike dìi yìè bè bo ànné dibanni a kpéí.

¹² Dí d̀óunnè di Yiè nKuyie nyenò ké yè d̀òò, d̀índi bèè kù t̀kénè, pãmmúnè ku yepãrè, kù duò tikòmbù̀̀tì nti.

¹³ Kuù kèkífì s̀kprààtibìfì kó muwemmu, kute nkù kó bekpààtibè í kù daati.

Wèè ta meyeñcaàrimè ke denniní Kuyie nkpéí

77 Bedèmbè kóo kótì Yedutunni t̀nni dièmmè Asafu yènfè.

² N kuòmmu ke yu Kuyie, n yu Kuyie nku kè kù yo n dabònni.

³ N ta meyeñcaàrimè mieke nke ke waa n Yiè nKuyie, nh ɔ nyié nke yuo nnou nsi kù bíékè bá mbáá ɔu, ke yetírí bè bo m bántèmè.

⁴ Nh ɔ nkè n dèntení Kuyie nkpéí nní nkuòmmu,

kè n sie n yèmmè mè ɔɔ caàrèmu.

⁵ Nè a kpéí n ǹnɔfè ɔɔ í nhùú, dè n k̀ónnèmu n yí nò nke náá.

⁶ N kpaá yé dè do d̀ómmè mme, n kpaá ke denniní nyebie yèè pèētè yènye.

⁷ N do ɔ ndiè nyii yìè nyii ɔ nyié nke bo n yèmmè,

kè n wentí ke totí n yèmmè,

ke siemu ke bo tì banté.

⁸ N Yiè nKuyie, a ti dootóomu kè dè dèèè?

A báá wète kèdèntení ti kpéínnáá?

⁹ A sàà ndèèmu sáà?

A nàké tì í kpaá bo d̀òò dibenni maràà?

¹⁰ Kuyie nha ténke í m̀ke mesémmàà?

Kemieke kèè te kàa í ti kuò mesémmàà?

¹¹ Kè m béí ke d̀ò:

Dèè n yóú deè tu

Kuyie nkùù baké kéinkè nè ketenkè ku ǹòtè ténke í bomè n yínkè.

¹² N Yiè nKuyie n yí yóó yè nha pí mùù t̀ómmú,

m m̀ómmu n kpaá wúómmu tidietì a do d̀òò tì.

¹³ N totimu n yèmmè mut̀ómmú mumou a do pí mmù ínke,

n siemumu mut̀óndiemù a do d̀òò mù kpéí.

¹⁴ Kuyie nha kó kuce sàmu.

Kuyie, kè dè í tú f̀ nkutekù makù í bo ke da mànnè.

¹⁵ Kuyie, f̀òò d̀òòri tidietì, f̀òò benke a wèrímu yebotè.

¹⁶ Nè a wèrímu mmu a deetémè a nitibè, Sakòbu yaábì nè Sosefu kpeyi.

¹⁷ Kuyie, menie ndo yà f̀ nwe, mè do da yàmu kéfãnte, kè dàméèrì f̀úò kó menie nkutirè.

¹⁸ Kè yewetèe cóúnni menie, nkè itapíe nyièni,

kè itapíe ntú níéé tip̀tì timou.

¹⁹ Kè fetaafe mpéú kè kuyaakù fì, kè fetaafe míí kè dèe wenke ketenkè kemou,

kè ketenkèe aá késantè.

²⁰ A kó kuce do yè dàméèrì mieke nke, a do kéri menie ncuokè nke, òmou do í yau a nacèf̀tè.

²¹ A do duó nkè M̀oyiisi nè Anou kè beè nni a nitibè, onitì ɔ ncèmmùmè o pe.

Kuyie ndòò dè Isidayeeribe dè í dò nkéyè

78 Asafu yènfè.

D̀índi n nitibè kénténè n tié.

Kénténè mesàà nkékeè n tú mù.

² N d̀ó ke di onnimu, m bo di náké nè yenáanhántiyè dèè do d̀òò nè dimònni.

³ Ti kèè tì ke ti yé,

ti yembè ti tũo ntĩ.

⁴ Ti báá tĩ sũnne ti bí,

ti yóó ti tũdõmmu ti yaábĩ,

Ti Yiè nKuyie nkó disānni nè ku kó muwērímú,

nè tidietĩ kũ dõdõ tĩ.

⁵ Kuũ dõũnnè Sakõbu yaábĩ ku tié,

kuũ duó nku kuó Isidayeeribe,

ke náké ti yembè ke tũ bèe tĩ tié mbe bí.

⁶ Kè dèe yie nkè kutõnkũ kũ tũnnĩ kè kũ ntĩ yé,

ibĩ bè bo pié ì kè ì tĩ tũo nyi kó ibĩ.

⁷ Kè dèe yie nkè bè mbús Kuyie,

ke báá yè nku tũmmú,

bè ntũ nku tannò.

⁸ Ke bá ndõnnè be yembè kè be to nkpeñĩ,

kè bè nyetírĩ Kuyie nkpeti, kéntú bèe yèmmè í fífikũ,

bèe í tũ Kuyie nséi.

⁹ Efadaimmu kõbe tũ betānnuõmbe mbe, ke kũnné mudoò ke bũtũnné ke coké.

¹⁰ Bè í yie nke pí mmetaummè Kuyie mbè dõdõnè mè,

bè í yie nke tũnne ku kuó.

¹¹ Ke yè mmutõndiemũ kũ do dõdõ mù,

bè do yà tũ dietĩ kó dimàà.

¹² Kuyie ndo dõdõmu tidietĩ be yembè nuõ mmieke,

Esibiti tenkè Soā tempè mieke.

¹³ Kuũ do kèété dāmèèrĩ kè bèe sénté,

kè menie ncómmú kéndò nkuduotĩ.

¹⁴ Kè kũ ní mbè ni nè diwetirĩ kuyie,

keyènkè kè ì mbè mí muhāá.

¹⁵ Kè kũ dennenĩ menie ndipèrĩ mieke,

kè mèe põnté mediè nkè bèe yā.

¹⁶ Kuũ do yaté dipèrĩ dikpáà cuokè kè menie ncóunnĩ mediè,

kuũ do dennenĩ menie nkè mèe puó sikondakesĩ nè ikó ndieyi kõme.

¹⁷ Nè memme kè bè nsóké ke caari Kuyie, ke yetírĩ Kuyie nkũ baké kéinkè nè ketenkè ku kpeti tedõnkpetè ìnkè.

¹⁸ Nè be yèmmè mieke kè bè ìinko Kuyie mmieke,

ke kũ bèkũ tidieiti bè dó tĩ.

¹⁹ Kè bè n wátirĩ Kuyie nke tũ:

Kuyie mbo na ké ti duó ndikpáà dii mmieke mudii kè ti dià?

²⁰ Nte kũ potémè dipèrĩ kè menie nni mpuunnĩ ke piõ nyikó kõme,

kũ bo na ke ti duó mmudii nè imaannaà?

²¹ Kè ti Yiè nKuyie ti kèe kè ku miekee peike Sakõbu yaábĩ,

kéfané mediè kétuõ nyIsidayeeribe.

²² Bè í yie mmèè kpéi nku kpeti,

bè í tāmè ke dõ nkũ bo bè dèeté.

²³ Memme kũ péimmè yewetè,

kékpeté yewetibòrè,

²⁴ kéciũnnĩ mánni,

kéinkè kó mudii mmu kũ do bè duõnnímè.

²⁵ Bembe benitibè kè bèe di benitidiebè kó mudii,

kè kũ mbè duó mudii bè dó mèe botĩ.

²⁶ Kè Kuyie nduó nkè diyie yìèní kèe bíékè kó kuyaakũ fuute,

nè ku kó tikpeti mieke kè kũ duó nkè kubakũ cānku kó kuyaakũ fuute.

²⁷ Kè kũ cúũnnĩ imaa mbe cuokè kè ì nsũ ke dõ mmubirímú,

kétõní yepèpèrè kè yè nsũ dāmèèrĩ kó mubirímú dõmmè.

²⁸ Kè Kuyie nduó nkè yè nduò be kari

ke ncóú cóú kéfité be touti.

²⁹ Kè bèe di bè dómè kénsānnè,

kè kũ bè duó mbe yèmmè kó mudii.

³⁰ Kè bè nkpaá ke mu nyí mù de,

kè de kó tidieiti nkpaá bo be nõ mieke,

³¹ Kè Kuyie mmiekee be yè,

kè kũ kuõ yedakperè,

nè bedapāmbè Isidayeeribe cuokè.

³² Bá nè memme kè bè nsóké ke caari,

bè í nyie nkéntá Kuyie ndòdõ tũ dieti.

³³ Memme kè Kuyie mbè fũute muyaá nkè bèe kũ,

kè meyei mbè do ke kũnté be fõmmu.

³⁴ Kè Kuyie mbè poté dii mōnni bèe kũ wammú,

kéwēètenĩ ku bíékè, kékokénĩ ku borè,

³⁵ kédentení Kuyie nkuũ do tũmè be kó dipèrĩ,

kunku kùù baké kéínkè nè ketenkè kuù
tumè be kóo donti.

³⁶ Ke né nku cíí,

ke kù náá nsiyáábìsì máá.

³⁷ Be yèmmè do í fííkú ku ínkè,

bè í mpí nkù bè dǎǎnè mèè taummè.

³⁸ Nè ku sémmè diemè kpéí nkè kù mbè
cíémmu,

bá kù í mbè kù kédeè,

kuce mèpéu ké mbè mǎkenè meminnímè

bá kù í nyóu kè ku mieke bè yè mediè.

³⁹ Kù do yému bè tumè benitibè mbe,

ke do mmuyaá ke yóo pēētè kè dèe deè.

⁴⁰ Kè bèe yete ku kpeti kuce mèpéu
dikpráa mieke,

kémpéíkkunko ku mieke kuce mèpéu
tedonkpetè ínkè.

⁴¹ Kè bè nsókè ke beú Kuyie,

ke íinko ku mieke kunku kùù bè te bembe
Isidayeeribe.

⁴² Bè í ndenníní Kuyie nwērímú kpéí,

bè í nkpráa yé kù bè deetè dii yiè nè be
dootitòbè.

⁴³ Bè í kpráa yé kuù do dǎǎmè tidieti
Esibiti,

nè kù do dǎǎ mèè benkùmè Soāa tempè.

⁴⁴ Bè í kpráa yé kù do cèètemè ikó nkó
menie kè mèe náá mmeyíí,

kè Esibiti kòbee me yíēke muyáá.

⁴⁵ Kù do duómme kè sikonsapoo yènní ké
mbè dǎmmù,

kè yecadakèe píe nke cake dihei.

⁴⁶ Kè fecofee cááké be diiti,

kè yecádúú ndéútóo be ùtì kó
mucóntimu.

⁴⁷ Kè fetaafe mátárèe cake be tie mbè tu
dè fínyí,

kè fetadièfèe kuo detie mbè tu dè
Sikòmóó.

⁴⁸ Kè fetaafe mátárèe kuo be wūó,

kè fetapièfèe kuo be naacēnti.

⁴⁹ Kè ku mieke bè peike mesàa,

kéfānte ké bè tūo nkè dè nyóu mediè,

kè kùu bè duónní ku tǎrè yèè kǎù
kucēnku.

⁵⁰ Ku mieke do bè yèmu kétonté,

bá kù í mbè coo,

ké bè bǎnté mutenkúú nyeimu,

⁵¹ képoté bèè kó dimàa tu Mpo bemou
Esibiti,

bèè kó dimàa do tú beketibè Kammu[¶]
kó kuwuo mmieke.

⁵² Kè kùu denne ku nitibè onitì òó den-
nemè o pe,

ké mbè cēmmú onitì ò ncēmmúmè o wūó
dikpráa mieke.

⁵³ Kè kù mbè cēmmú beú bá bè í nyíèkù,
kè menie mpǎnténè be dootitòbè.

⁵⁴ Kè kùu bè tanné be ei kù cǎnné di be
kpéí,

ku tāsààri kù fiète di nè ku wērímú.

⁵⁵ Kè kùu beti yebotè yèè do dè bo,

kéberí ketenkè ké bè totí,

kè Isidayeeribe tieke be cēí kēmbó.

⁵⁶ Nè memme kè bè nyíinko Kuyie nkùù
baké kéínkè nè ketenkè ku mieke,

kéyete ku kpeti,

bè í ndake ku kuó kpeti.

⁵⁷ Kè bèe dénténè Kuyie mbe yembè kōme,

ké nkù sou ke í ndò nhá na ké mbè tá,

mutāmmù mùù í fí mmesàa mu kōme.

⁵⁸ Kè bè nfeu yetǎrè ke ínkoo Kuyie
mmieke,

ke feu yebókè kè dè kù yóu.

⁵⁹ Kè Kuyie ndè yà kè kù mieke peike,

kè kùu pē nyIsidayeeribe páíí.

⁶⁰ Kè deè nte kè kùu íté ku kàri Sidoo,

di tou kù do bo di benitibè cuokè.

⁶¹ Kè kùu yóu kè ibotí tei kǎnnè ku taum-
mè t̄ou,

dii benkú ku dieti nè ku wērímú

kè dii ta be dootitòbè n̄ou mieke.

⁶² Kè kùu yóu kè bè nkòu ku nitibè,

ku mieke keè do yè ku kó benitibè kù te
bè.

⁶³ Kè muháá ncóuté bedacēmbè,

[¶]78:51 **Kammu:** Kammu tu N̄owee kó ibí kó dèmarè ndè, ò do bǎnté dè kusínkù, o náá mmonté dii mǎnni.

kè beporicēmbèe paà be daabè.
⁶⁴ Kè ikuó nùbèe kú mudodò mieke,
 bá bekúpobè í nkuó.
⁶⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíté kéndò nkù do yè
 nke duó,
 okpàrinuònti 55 yà menaà nkémuó kè
 mèè ìimmè o kònti.
⁶⁶ Kè bè ncooti kè kù tū nke poti,
 kè bèe di ifei sáà.
⁶⁷ Kè kùu dootóo Sosefu kó tecîètè,
 kèyete kù bo tāātémè Efadaimmu kó
 kuwuó.
⁶⁸ Ke né tāāté Sudaa kó kuwuó,
 Siyōō tārì kù dós di.
⁶⁹ Kù de nfí nku cíètè kè te okùmè
 mmànnè yetādieyè,
 kéndò nketenkè dòmmè ke fííkú sáà.
⁷⁰ Kuù tāāté ku kóo tōnti Dafiti,
 kòò dèitení mupecēmmu mieke.
⁷¹ Ò do cēmmú ipe nyi kè kùu ò dèitení,
 kòò bo ncēmmú ku nìtibè Sakòbu yaábí,
 nè Isidayeeribe kù te bè.
⁷² Kè Dafiti mbè cēmmù nè meyèmmè
 memòu,
 ké mbè ni kè dè dò nséi.

Ti deeté ti ta mesémmè mieke nke

79 Asafu kó feyènfè.
 Áú Kuyie! Yebotè yeè do a nìtibè
 tenkè.
 Ke sáú nha cēsààtè,
 ke pònte Sedisademmu kòò naá
 tidobontì.
² Ke kùu a kó betōmbè ke dójunko kè
 timancònti bè cò,
 a kòbe naá ntikpasìnti kó mudì mmu.
³ Kè be yìì ncòú ke pònté menie nkōme ke
 fité Sedisademmu,
 kè bè duó bá òmòú í bo wèè bo bè kùnné.
⁴ Kè ti pèetitòbè ti sáá,
 bèè ti fité kè bè ti sènkèrì ke ti daú.
⁵ Ti Yiè nKuyie, dè yó nkááké de kàa
 mieke do?
 Dè yó nda yóumu ke da cósú nsáà muhāá
 nkōmāà?
⁶ Yóu kàa mieke do ibotí tei ìi í da yé,

nè yekpààtiyò yeè í yu a yètìrì.
⁷ Ke yé beè pòntemè Sakòbu yaábí,
 ke càke Isidayeeribe tenkè.
⁸ Bútinné ti yei mmekótímè,
 nè a mōkemè menitisémmè wēēteni
 mecāā nti bíékè,
 ti naá mbesénnibè mbe.
⁹ Yàà ti deeté fí nKuyie nti deetíwè,
 a yetisààrì báá cake mèè kpéí,
 ùté ti yei nké ti deeté kédéúkùnne a yetìrì.
¹⁰ Báá yóu kè bèè í tū nfí nKuyie nkè bèe
 yí:
 Yé Kuyie mbè tū nkù bo dè?
 Dòò kè bèe banté a pèitemè a kó betōmbè
 bè kùu bè,
 kè tí dè yà nè ti nuó.
¹¹ Keè tikpetínti kó yedabùò,
 a kpeñnìmu, nkānké bè dónè bè mukúú.
¹² Ti Yiè nKuyie nti pèetitòbè da sàmmú
 yeè sáām̀bè,
 a yè mbè fíó nkuce mèyiekè.
¹³ Tínti a nìtibè, tínti a kó kupecēnku a
 cēmmù kù,
 ti sántí fí nwe
 ti yó nda sántímu nè ti bo mbomè.

Kuyie ntímmè Isidayeeribe be èi

80 Bedèmbè kóo kótì Asafu
 dentínni diè nfèè yènfè ke bie
 nkubómbonku.
² Isidayeeribe kóo cēnti, kénté kékeè,
 fí nwèè kpàake Sosefu yaábí kupecēnku
 kōme,
 fí nwèè baké beínkèmbàrìbè, benke a
 kpetì!
³ Benke a wērímú Efadaimmu nè Ben-
 samee nè Manansee be wuó mmieke,
 kōteni ké ti deeté!
⁴ Duó nkè tí wēteni,
 ti wénté fenònsààfè ké ti deeté.
⁵ Ti Yiè nKuyie fí Mpakedaa,
 de yó nkááké de kàa mieke bonke?
 Ti bo nda báá nkàa mieke ti péià?
⁶ A kòbe nōnnieti tiì naá mbe diì,
 be nōnnieti tiì pièku yeòbe kè be yè.
⁷ Ti pèetitòbè né kpa ntí kpéí,

ti dootitɔ̀bè ti daúmu.

⁸ Kuyie nfɔ̀ Mpakedaa duɔ̀ nke tí wētení, ti wénté fenɔ̀nsààfè ké ti deeté.

⁹ A ti uuténí Esibiti nwe ffinyì kó mutie kɔ̀me

ke bèti yebotè ke mù fíí.

¹⁰ Ke píe mmu také kè mu cīē nta ketenkè,

kè mù wùo nke pité ketenkè.

¹¹ Kè mu déē ndàtínnè yetārè,

kè mu bake yè ke pēēté sētiri kó detie ndierè.

¹² Kè mu bake wùo nke tù̀ke dàmmèri,

kè ibake pànyì yè ke tù̀ke kukó nhEfadati.

¹³ Dè yíme kàa kēté kuperí kè becepèmbè tɔ̀ù̀ mu be?

¹⁴ Kè dikpàá kó sidoó cáá mmu fā̀tì,

kè tikpasìnti mù kēi.

¹⁵ Fɔ̀ nKuyie Mpakedaa wēētení,

mboní kēinkè kēwénténí káyà tìì mù tù̀̀kení,

ké mù deeté.

¹⁶ Fɔ̀ù̀ mù fíí nnè a nòutè.

A nkānké a bire déè tu mutie a fíí ímmù, ke mù kpénkúnne.

¹⁷ N Yiè nKuyie mbè kɔ̀úmu a tie ke mù cɔ̀u.

Bèè mù cɔ̀u wénté be fenɔ̀nsĩnfè kè bèè kú.

¹⁸ A wērímú mbo okpààtì wèè bo a bakù youú o ínkè,

onìtì a kpénkúnne wè a mómmuo.

¹⁹ Ti ténke báá da dé́ténè,

a ti fò̀ukúnne kè tí nda sántí.

²⁰ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa duɔ̀ nkè tí wētení,

ti wénté fenɔ̀nsààfè ke ti deeté.

Isidayeeribe dòmmè kéyie nKuyie nkpeti

81 Bedèmbè kóo kótì Asafu yènɛ̀ bè diè nfè ke biennè kukùtidùkù.

² Diwèi ndi bo kè di nyíúti Kuyie nkpeí nkuù tu ti kó muwērímú, pietenè Kuyie nSakɔ̀bu do tũ̀ nkù.

³ Benteñè debémbénnè kédentè, benteñè yebàrè nè tikùtidùùtì nè tibómbonti.

⁴ Yiénnè yetátehe otā̀apànwè kó dibanni,

kòò còmmú dedànnè ínkè dí nheu, ti kó dibanni ndi.

⁵ Dè tu ikuɔ̀ nyi tínti Isidayeeribe ti kpéi, dinù̀ ndi Kuyie nSakɔ̀bu do tũ̀ nkù dɔ̀u ndi.

⁶ Metaummè mme kù dòǹnèmè Sosèfu yaábí,

bè yènní diì m̀nni ke bo dokéñè Esibiti. Bè de nkèè tináànti bè mu nyi kèè tì diyie marì tì tu:

⁷ N da toutému ditɔ̀u céé̀ri, kàa nòutè fíiinko dimám̀m̀yáá.

⁸ Kàa ta meyencaàrimè mieke ke n kuón- nè kè n da deeté,

ke da béinnènni fetapíèfè mieke,

ke da yááké tebinte bè tu tē Mēdiba tē borè.

⁹ Díndi n nìtibè kenténè kè n di cau, díndi Isidayeeribe kè di do bo n kénté!

¹⁰ Dibɔ̀ò na bá mbo di kóo m̀ẁ cīḕtè, di kóo m̀ẁ na bá nninku deterè marè ìikè ke dè bàá.

¹¹ Mí tu di Yiè nKuyie,

mí di dènneni Esibiti,

aatèñè di nò kè n yè píe.

¹² N nìtibè me n yí n kénté,

Isidayeeribe í dɔ̀ n kpèti.

¹³ Kè m me mbè youú kè bè kèrì be tookperí kó kuce,

ke tũ̀ mbe mómmɔ̀mbe bè dómè.

¹⁴ Díndi n nìtibè Isidayeeribe,

kè di do bo n kénté,

kè Isidayeeribe do ntũ̀ n kó kuce.

¹⁵ N na nfèikúnne mu be dootitɔ̀bè bàmbà,

n na nhā̀nnèmu tenòutè be dù̀ntɔ̀bè.

¹⁶ Bèè nìi nKuyie mbè na nnìnkúmu ku ìikè ké kù bàntè,

kè Isidayeeribe kó diwèi mbo sá̀à.

¹⁷ Mí mbe Yiè nKuyie nna mbè piúnèmu tidisààtì,

kè bèe di mecekùò nkénsànnè.

Kuyie nyóó bekénèmè bebeényeibe

82 Asafu kó feyènfè.
 Kuyie nyítè ke còmmúmu ku kó
 diñni cuokè,
 ke bekùnè bèè tu bebeémbè.
² Dè yó nkááké de kè di yóu di bo
 ncaàrimè tibeénti,
 nè di bo nkómmúmè beyeibe?
³ Di ntú nyikuó yèmmè kénduò becìribè
 nè iciribí bè dò nkénte dè,
 di mbekùnè besénnibè nè becìribè dè
 bèkúmè.
⁴ Ndeerinnè besénibè nè becìribè,
 fietenè be beyeibe nou mieke.
⁵ Di í yé dèmarè, di í ciì,
 di kéri dibiinnì mieke nke,
 kè ketenkè kó dipũũ dimɔu sàntè.
⁶ M béimmu ke tú: Di tú kéínkè kòbe mbe,
 ke tú di mɔu Kuyie nkùù baké kéínkè nè
 ketenkè ku kó ibí.
⁷ Di yóó kú benitibè kòme mme,
 di yóó duómu dimɔu sikpààtibí kòme.
⁸ Ti Yiè nKuyie nyíté kébekénè kutenkù,
 ke yé f̄f̄ temè yebotè yemɔu.

**Bè f̄f̄inkomè Kuyie
 nkòbe kè bè bàà nKuyie**

83 Bè dièmmè Asafu yènfè.
² Áú Kuyie! Bá nduó káré,
 bá ndò nyóó! Bá mbúútóo.
³ A dootitòbè beè burì,
 a níimè beè baati a kpéí.
⁴ Bè dàkiimu a nitibè kpéí,
 bè wanti kèdo a kòbe a kánké bèmbe
 mudò.
⁵ Bè nàámmu ke tú:
 tí kətenè kékuɔ be kó kuwuɔ nkumɔu,
 kè Isidayeeribe kó diyètiriì kpánnè.
⁶ Bè dàkemu ke wènnè dinùù,
 bè dǎǎnè betòbè metaummè ke bo dokénè
 f̄f̄ nwe.
⁷ Edomiibe nè Isimayeeribe,
 Mɔabiibe nè Akadiibe.
⁸ Kèbadiibe nè Amàdiibe nè Amadesiibe,

Fidisitēēbe nè Tiiri èi kòbe.

⁹ Bá Asidii kòbe bè wènnému,
 bè dó kéteennè Dɔti yaabí nyi.
¹⁰ Dɔò be a do dǎǎmè Mandiyāā èi kòbe,
 Sisedaa nè Yabinni a bè dǎǎmè kukò
 nKis̄s̄.
¹¹ Adɔdi binte bè do de nku bemɔu,
 kénaá ntikùti ketenkè.
¹² Be kó sikpààtibí dǎò si a do dǎǎmè
 Odebu nè Sebu,
 kè be kó bekpààtibè kperè ndǎnnè Seba
 nè Sadimmuna
 be kperè do dǎmmè.
¹³ Bembè bèè nàá nke tú:
 Tí fietenè Kuyie nkó ketenkè kétéieke,
¹⁴ Kuyie n tũ nkù,
 a yóu kè tef̄dóntèe bè tùóté,
 kuyaakùu bè tɔ tif̄kp̄eti tēmè.
¹⁵ Cǎúté be muháá nh̄s̄ cǎúté mèè botí
 kutúúkù,
 déútóo be fehāādeènfè s̄s̄ déútóomè
 ditāri.
¹⁶ Beti be nè kuyaakù nè fetaafe,
 donnè be kǎmbùùti nè kuyaakperíkù.
¹⁷ Ánnè be ifei,
 kè dèe yie nkè bè da wammú f̄f̄ nti Yiè
 nKuyie.
¹⁸ Yóu kè bèe di ifei,
 kè be kǎmbùùti nduò s̄āā,
 yóu kè dèe bè di,
 kè bèe kú.
¹⁹ Kè bèe banté ke do nf̄f̄ mǎá yètiri tu
 ti Yiè nKuyie,
 kè f̄f̄ baké ketenkè nè kéínkè.

N yáámmu Kuyie nc̄ētè

84 Bedèmbè kóo kótí dièmmè Kodee
 bí kó feyènfè bè diè nfè ke biennè
 kubómbonku.
² N Yiè nKuyie Mpakèdaa n dómú a c̄ētè
 mediè.
³ N yáámmu a c̄ētè dǎnkù mutarimù kè
 dè nh̄ c̄otí,
 m búó f̄f̄ nwe kè diwèi m bo kè ñ yíú.
⁴ Inw̄ribí cekù tiȳētenti a c̄ētè nte,

sikpāncéndéi dɔunko siyiè nke pēú si bí
a wūṣṣṣrè borè nde.

Fṣ nti Yiè nKuyie Mpakedaa,
Kuyie nfṣṣ tu nkóo kpààti.

⁵ Bèè bo a cîètè dè bè naatimu kè bè da
sāntí sáà.

⁶ Dè nnaati bèè íkú Kuyie nyínkè,
ice imɔu tũntemu be kpéí

⁷ Kè bè pēnké tēdōntè kpetè ínkè,
menie mbuoté,
kè feínkèmbóntaafèe ni kébónkùnne
ketenkè.

⁸ Kè bè nkérí kè be wērimú yéutí,
kè bèe tuōkenè Siyṣṣ Kuyie mborè.

⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa kénté m
báammì,

fṣ nKuyie nSakɔbu do tū nkù n keenè.

¹⁰ Áú Kuyie! Fṣṣ tu ti kó kudɔpikù,
wénténí káyà a tāātè wè ke cānné.

¹¹ Kè n yī a cîètè mieke diyie dìmáà,
dè pēētému m bo yímè yewe tekɔupíitè
(1000) kupikù tekù.

Kè n còmúmú fṣ Kuyie nkùù n te a cîètè
bòrì,

dè wenninèmu m bo mbomè beyeibe
cîètè.

¹² Ti Yiè nKuyie ntu ti kó kuwenniku
nku,

ti kó kudɔpikù,

Kuyie mpāāmu mesàà nnè tikpetì,
kù ṣṣ í mmōnte diwèi bèè borime wenni.

¹³ Dè nnaati wèè da duṣ nho máà,
fṣ nti Yiè nKuyie Mpakedaa.

Kuyie nyímè diwèi bo mbonè bèè kù dṣ

85 Bedèmbè kóo kótí dièmmè Kodee
bí kó feyènfè.

² Ti Yiè nKuyie nha benkemu a dómè a
tenkè,

ke kpēnnéní Sakɔbu yaàbí ìì do tú
tidaatì.

³ A dèitemu a nìtibè kó meyei,
a ūtému be yei mmemɔu.

⁴ A bónkùnnemu a mieke,

a mieke domu.

⁵ Kuyie nfṣ nti deetíwè ti tēnnéní,

bónkùnne a mieke kèè ti peike.

⁶ A mieke bo nhā ke ti cǔú nsáà?

A mieke bo mbo ti ínkè nè ti yaàbíòà?

⁷ Fṣṣ í yóó wēte ke ti fòùkùnnaà?

Tínti a nìtibè ke ti pété a kó diwèià?

⁸ Ti Yiè nKuyie nti benke a ti dómè,
ke ti deeté.

⁹ N yó nkémmúmu n Yiè nKuyie nyó n
náké tì,

ké yé kù nàkémè ku kòbe ke tú bè bo mbo
diwèi mieke

bè né nyé ke báá wēte kéta deyeinkpere
mudɔ̀rìmù.

¹⁰ Kù deerímu bèè kù dé sáà,

ku kó tikpetì yóó wēte kébuotému ti
tenkè.

¹¹ Medɔ̀rìrimè sààmè nè timómmōnti dè
wētenímu,

dèè wenni nè diwèi kè dè buoté.

¹² Timómmōnti kó kuye yìèní ketenkè
nke,

dèè wenni kè dè cuutiní dēínkè.

¹³ Ti Yiè nKuyie nyóó ti duómmu metuò,
kè tidiitù peité ketenkè.

¹⁴ Timómmōnti yó nnimu ku ììkè,
ke kerì kè ku tū.

**Nh 5 mbo meyeñcaàrìmè
mieke kékuónnè fṣ nwe**

86 Dafiti bàntèmè Kuyie.

N Yiè nKuyie n kénté kécuté m
báammì,

n tú ocìrì nwe, osènniwè.

² N tú wèè dṣṣrì wènwè a dómè, a nni
nkānké,

mí nha kóo tōntì, n deeté,

n yíkú fṣṣ ínkè fṣ nwèè n te.

³ N Yiè nKuyie nhā n kuó mmesémmè,
n túú nke kuònnè fṣ nwe.

⁴ Náríkùnne n yèmmè mí nha kóo tōntì,
n Yiè nKuyie m búṣ fṣ nwe.

⁵ N Yiè nKuyie nha sàmu ke cīèmmu,
ke kuò mmesémmè mediè mbèè da
kuònnè.

⁶ N Yiè nKuyie nkénté m báammu,
kénté n dabònnì n da kuònnè dì.

⁷ Kè meyeñcaàrimè n sǎ́nké nh ɔ̄ɔ kuónnè
fí nwe, kàa n keènè.

⁸ Dibɔ̀ɔ̀ mari í da dònne,
fí nti Yiè nKuyie,
òmɔ̀u báá na kédɔ̀ɔ̀ a dɔ̀ori dè.

⁹ Fɔ̀ɔ̀ dɔ̀ɔ̀ yebotè yemɔ̀u,
yè kòrinímu ke bo nínkú fí nti Yiè nKuyie
nha ìikè,
kédeúkúnne a yètiri.

¹⁰ Ke yé a deumè ke dɔ̀ori tidietì,
fí mǎ́a tu Kuyie.

¹¹ N Yiè nKuyie m benke a ce kè nni ntú
nha kó timómmɔ̀nti,
yɔ̀kúnne n yèmmè kè nni da dé.

¹² N Yiè nKuyie n yó nda sǎ́ntímu nè n
yèmmè memɔ̀u,
n yó ndéúkúnkomu a yètiri sǎ́a.

¹³ Ke yé a sà̀a ndeumè n yínkè,
kàa deetè n wènni ké n denneni kudɔ̀nkù.

¹⁴ Kuyie, sipɔ̀ɔ̀ yembè beè n dinté,
benitiyonkubè beè m munnè ke bo n kuɔ̀
bá bè í dake a kpéí.

¹⁵ Fí nti Yiè nKuyie nha sǎ́mu ke mǎ̀ke
onitì kó mesémmè.

Kàa mieke boo kàa dó onitì mediè,
ke tú timómmɔ̀nti yiè.

¹⁶ Wèènení m bíékè ké n kuɔ̀ mesémmè,
duɔ̀ mmí nha kóo tɔ̀nti muwèrímu,
n deetè mí nha kóo nitipotɔ̀nti bire.

¹⁷ Dɔ̀ɔ̀ tidietì n kpéí tii benkú a n dómè,
kè n dootitɔ̀bèe yà kè ifei bè pí,
N Yiè nKuyie n teennè ke nárikúnne n
yèmmè.

Siyɔ̀ɔ̀ nwe iwuɔ̀ nyimɔ̀u yóo yènnímè

87 Kodee bí kó feyènfè.

Ti Yiè nKuyie mpùúte Sedis-
ademmu ditásà̀ari ínkè nke.

² Siyɔ̀ɔ̀ ei ndi ti Yiè nKuyie ndómè,
kè dè pèèté yehèkè teyè yemɔ̀u Sakɔ̀bu
yaábí bo yè.

³ Fí nKuyie nkó diheì,
bè da sǎ́nti kè dè deumu a yetiri kpéí.

⁴ Kè Kuyie ndò: N yóo kaammu bèè n yé,
kékaannè Esibiti kɔ̀be nè Babidɔ̀nni kɔ̀be

nè Fidisii ei kɔ̀be nè Tiiri ei kɔ̀be nè
Etiopii ei kɔ̀be

ke dò bè peité die.

⁵ Siyɔ̀ɔ̀ ei dii yóo naá nyebotè yemɔ̀u
kperi,

Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè kuù
yóo dì maá.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù yóo kaa nyebotè,
kéwári ku pátiri mieke ke dò:

bè bè peité Sedisademmu nwe.

⁷ Behaubè nè bedèmbè kè bè ndiè ke da
sǎ́nti ke tú

be kperè demɔ̀u bonni a borè nde.

N duúnnè mukúú mmu

88 Bedèmbè kóo kóti Kodee dentinni
dièmmè Emanni Esidaiti boti kou
keuté fèè sǎ́utiyènfè ke eunè fetárifè.

² N Yiè nKuyie n deetiwè, nh ɔ̄ ntúú nke
yu fí nwe,

kè dè biite nni nda kuónnè.

³ Keè m báammii,

kénté n dabònni.

⁴ Dè bi n wènni ndi,
n duúnnè kudɔ̀nkù nku.

⁵ Bè n wènté ocfi nwe,
n wèrímu í kpaá.

⁶ Nè bèè duɔ̀ kudɔ̀nkù tii wè ndidòu,
n sǎ́átèné ocfi nwe wèè bo kudɔ̀nkù,

a yè nwèè kpéí,
a nùtè dèténè wè.

⁷ A n dootóo difitiri cūmpuri ndi,
dibiinni dieri mieke kudɔ̀nkù.

⁸ A mieke kemɔ̀u keè do n yínkè ke n
yònte,

a yèiti timɔ̀u sári n yínkè nke.

⁹ Kàa n détinne n kɔ̀be kè n naá nyisé be
kpéí

n kpetímu, n yí mǎ̀ke m bo yè dè.

¹⁰ N ta meféúitímè mme ke kómmú kè n
nuɔ̀ ntiike.

N Yiè nKuyie n kuónnè fí nwe yewe
yemɔ̀u,

n yuo n nɔ̀u fí bíékè.

¹¹ Becírìbè kpéí nke a dɔ̀orimè tidietà?
Bedɔ̀mbùbè bo ente ke da sǎ́ntaà?

12 Bèè bo difɔ̀tìrì mieke bè nàá nha kó mesàà nkpeínáà?
 Yáá bèè duó kudɔ̀nkù bè bo náké a túmè timóm̄m̄nti yiè?
 13 Bèè bo dibìnnì mieke bè bo banté a kó tidietàà?
 Wèè ta kudɔ̀mbiùkù ò bo na kébanté a wetímàà?
 14 N Yiè nKuyie m búó f̄ nwe ke da kuðnnè,
 bá dì kúnweání kè m báammu tùòkemu a borè.
 15 Dè yíme n Yiè nKuyie nkàa n yete,
 ba nte kàa í dó n da yà.
 16 N tú osènnìwè nwe nè m bemmè,
 n yí détirìnè mukúú,
 a donnè n kōmbùòtì nti,
 n ténke í yé m bo tì mieke.
 17 A mieke keè n còúté ke n t̄uò,
 a yēiti t̄i n s̄úú n kè n yīēke tináant̄i.
 18 Yewe yem̄u a yēiti t̄i n fité ke n dàtín-
 né menie nkōme,
 ke n dàtinnè m m̄u dimònnì dimàà.
 19 Kàa n détinne n népobè nè n neititòbè,
 kè n kòbe kó dimàà n déténe.

**Kuyie ndo d̄óunnè d̄i
 nùù Dafiti d̄i bore?**

89 Bè dièmmè Etāā Esidaiibe botí kou kó feyènfè.
 2 N Yiè nKuyie n yó ndièmmu ke náá nha n d̄òò mèè sàà.
 N yóó nákému tidapùt̄ont̄i t̄i t̄unní a d̄oòrimè timóm̄m̄nti.
 3 A béimmu ke tú a kó tinit̄i bomu s̄áà,
 kàa kó timóm̄m̄nti f̄f̄íkú tiwetì d̄ommè.
 4 Kàa d̄ònnè metaummè a t̄āātè wè,
 a kóo t̄ont̄i Dafiti,
 koò d̄óunnè dinùù ke tú
 5 a yóó f̄í nho kó kuw̄u ns̄áà,
 kè tikp̄at̄i mbo weè kó tec̄iētè nè ti bo mbomè.
 6 Ti Yiè nKuyie nkéinkè kòbe da s̄ántímu a dieti kp̄éí,
 a kòbe t̄íkú ke s̄ántí f̄ nwe,
 a d̄oòri mèè kp̄éí nha béi nt̄i.

7 Òm̄òú í bo kéinkè mieke wèè m̄annè ti Yiè nKuyie,
 kéinkè kòbe mieke òm̄òú í da d̄ònnè.
 8 Kuyie nha t̄ōrè k̄arimè yè dé f̄ nwe,
 bèè da ɔ̀rì bè í da daati.
 9 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa, we nkpeñnì ke da d̄ònnè,
 ti Yiè nKuyie nha kpeñnimu kè timóm̄-
 m̄nti da fité.
 10 F̄s̄ò bakè d̄am̄ēri koò ikù,
 kè yenēf̄n̄firè p̄ùnní f̄s̄ò ɔ̀ yè bónkunnè.
 11 F̄s̄ò do n̄ante Esibiti kóò ùtire kék̄uò,
 f̄s̄ò do cíe nha dootitòbè nè a kó muw̄erímú.
 12 F̄s̄ò te kéinkè kè f̄s̄ò te ketenkè,
 ketenkè nè ke kp̄at̄i tim̄u f̄s̄ò dè f̄í.
 13 Kubakù c̄anku kó kutemp̄è nè kubakù you k̄oku f̄s̄ò dè d̄òò.
 Bèè bo Tab̄o t̄āri nè bèè bo Edim̄o kperi bè d̄èúkunko f̄s̄ò yètirì.
 14 F̄s̄ò kó kubakù kpeñnì kàa n̄ùtè mòke muw̄erímú,
 kàa n̄o ndem̄u.
 15 A beénti wennimu ke síe kè t̄i te kàa kp̄at̄i f̄ílkú.
 A ni a eì ke d̄i d̄oòri mesàà mme nè timóm̄m̄nti.
 16 Dè m̄aati kubot̄i kùù da íútí f̄ nti Yiè nKuyie.
 Bè bo nkérí a kó kuwenniku mieke.
 17 Nè a kp̄éí nke bè ȳankunè mè diwèi yewe yem̄u,
 a wetí mèè kp̄éí nte kè bè s̄ántí be máà.
 18 F̄s̄ò te kè be yètè feí kè bè mòkè muw̄erímú,
 a kó mesàà mmeè bè yèútí muw̄erímú.
 19 Ti Yiè nKuyie nf̄s̄ò te wèè tu ti kó kud̄p̄ikù,
 wèè te Isidayēribe wèè te ti kóo kp̄at̄i.
 20 A do benkemu amàà a n̄itibè ké bè béinnè ke d̄ò:
 M̄í duó n kó meteèmmè okp̄ar̄inuònti,
 m̄í d̄èite n n̄itibè mieke odapàà koò d̄èúkunnè.
 21 N yàmu Dafiti n kóo t̄ont̄i,
 koò còù mmekùò nkòò c̄ánnè.

22 N yó nhò p̄ĩmmu nè n nòùtè,
 m̄ĩ ò k̄anne tikpàtì
 ke yó nhò duó mmuwērímú
 23 O dootitòbè báá ò do kóò dèéṭé,
 onitiyeiwe báá ò díí nyifei.
 24 M̄ĩ yó nni o ìikè ke kòùtì o dùntòbè,
 ke poti bèè ò níí.
 25 N kó tímómmònti nè n sàà dè yóó nhò
 bonèmu,
 nè n kpéi nkòò wērímú ndéúku.
 26 M bo duó nkòò mbaké Mēditedandee
 kóò dāmèrì,
 k̄éntò kédíténè kukò nhEfadati.
 27 Ò bo nni nyu ke tú o cice,
 Kuyie nkùù ò te, o kó dipèrì dii ò d̄eeri.
 28 Kè nh ò d̄òò n kóò po,
 kòò m̄p̄enkù bekpààtìbè bem̄ou bèè bo
 ketenkè ìnkè.
 29 Kè n kó mesàà nní nhò bonè s̄áà,
 mí nnè we ti kó metaummè báá kúnté.
 30 O c̄iṭṭè báá paà okpààtì,
 k̄einkè bo m̄èè botí s̄áà o kpàtì yó mme
 mbo.
 31 Kòò bí me ndootóo n kuó,
 ke ténke í tū n tié,
 32 Kè bè cààri n kuó,
 ke í tū n tannò.
 33 M bè ànné kudòú bè yete m̄èè kpéi n
 kpeti,
 kè bèe cuó be cààrimè kó tiyēiti.
 34 N né báá bè yetenè n kó mesàà,
 m báá yóu m bo bè d̄òò m̄èè m b̄eí ntì.
 35 M báá cake m bè d̄òò m̄èè taummè,
 m báá náké n nùù k̄ekpate.
 36 M béimmu ke p̄àrikè nè n yetisààri,
 m bo souté Dafitaa? M báá dè d̄òò bitì.
 37 O wuó nyó nsòkémú s̄áà,
 kòò fuku mbo s̄áà diyèè d̄ommè.
 38 Otànkù bo m̄èè botí tiwetì s̄áà kè ti ò
 wùó,
 o kpàtì yó mme ndò.
 39 Kuyie nha né ò yetemu koò dootóà?
 Koò yè kemieke wenwe okpààtì a t̄āṭé
 wèà?
 40 Ke s̄enkèrì f̄s̄ nnè a kóò t̄òntì di kó
 metaummè,

ke bo nhokpààtì p̄i ketenkè kè di s̄áà.
 41 Ke buó nyiduotí ìi fité o c̄iṭṭè,
 ke p̄uó nho c̄ékp̄eri kè s̄i naá ntidobontì.
 42 Kè becep̄embè p̄enkù ke tóú bè d̄s̄ dè,
 kòò p̄eetitòbè ò daú.
 43 Ke duó kòò dùntòbè ò na,
 kòò dootitòbè ȳanku.
 44 F̄s̄ k̄uó okp̄aris̄iè kó menatimè,
 bá a í ò teennè mudòò mieke.
 45 F̄s̄ ìf̄ète f̄ekp̄ààtìp̄àtìf̄è o n̄ou mieke,
 ke bo nhokp̄ààtik̄ari ketenkè.
 46 Ke yàate o dap̄anti kó yewe,
 koò dii nyifei mediè.
 47 N Yiè nKuyie, dè yó nk̄ááké de k̄ua yóu
 a bo nti s̄r̄inèmmè?
 A mieke bo nhā ke ti c̄óú muh̄āā
 nk̄ōmaà?
 48 A ȳému ke d̄ò n f̄òmmu í detóo,
 a d̄òò onitì dim̄ònni s̄ám̄p̄órí kpéi nke.
 49 Onitì m̄ou bo wèè bo nf̄òù ke báá kúà?
 Yáà we mbo na k̄éyenténè o w̄ènni
 kud̄onkù?
 50 N Yiè nKuyie mmesàà nha do d̄w̄rimè
 k̄òte ke?
 A do náké Dafiti ke d̄ò a yó nhò d̄òòri dè
 bore?
 51 Kuyie nha ȳému bè ti diinko ìi fei tínti
 a kó bet̄ōmbè.
 A ȳému ke d̄ò n t̄o yebotè péu ndi.
 52 Bèè í da d̄s̄ bè ti s̄áámmu,
 ke s̄áá nha kóò kpààtì a cànnè wè tip̄f̄iti
 tim̄ou.
 53 N Yiè nKuyie nha yètirì ndeu s̄áà.
 Kè dè mme ndò. Ami.

YESĀĀ MPÁTÍRI DINAANNÌ

Onitì p̄enkùmu kè Kuyie nk̄uu í p̄enkù

(Yesāā 90-106)

90 M̄oyiisi Kuyie nkóo niti kù
 bànt̄ēmè.

Kòò d̄s̄: Ti Yiè nKuyie nnè meketimè
 m̄ònni f̄s̄ baa tú ti kó dis̄òri.

² Yetārè do í bo dii m̄ònni,

ketenkè mu ndo í dḡḡ kàa bomu sáà ke
tú Kuyie.

³ Fḡḡ tēñnínko benitibè ketenkè bè yènní
kèè mieke.

Fḡḡ 55 bè nàké ke dḡ: Benitibè dínđi
wētenè ketenkè.

⁴ A borè, yebie ntekupítè (1000) dḡ
ndiyiè ñimáá ndi,
keyènkè kèè bo ke wennó,
teyenkenkéétè.

⁵ A 55 yè pēmmu tidḡnti tēmè,
tìi 55 pēḡtḡo dikúnweñni de kó yebie nyí
cáánnè timúti.

⁶ Timúti 55 kótému dikúnweñni ke póri,
kuyuoku kémóté kékpeí.

⁷ A mieke keè ti yè kè ti wērímú dèè,
a mieke keè donnínko ti kḡmbùḡti.

⁸ A wúómmu ti caàrìmè,
a kó kuwenniku mímu ti kó yesḡrè
yemḡ.

⁹ A mieke keè ti yè kàa yààri ti we,
kòo niti 5 nyóó wei mēmáá kòo fḡmmu
pānke deè.

¹⁰ Ti fḡmmu kó yewe í pēnkù yebie
nsipisiyiekè,
bekperibè beè tḡḡkù yebie nsipisini,
de kó yewe mieke yesúkùye tu mutḡmmú
kpeye nye nè tihḡḡti nè mesémmè,
mufḡmmu pēnkému kè ti kéri mukúú
mbíékè.

¹¹ We nyé a mieke kó kuyonku mamè ke
na ké nda dé?
We mbo na kényíétè a mieke cḡú nke
mamè?

¹² Ti benke ti we māmè,
kè ti na kémḡḡte meyēmmè.

¹³ Ti Yiè nKuyie, dè yó nkááké de kàa
wētení ti bíékè?

Ti kuḡ mmesémmè tínti a kó betḡmbè.

¹⁴ Cūūnní a kó mesàa mmediè pìke
dikúnweñni,

kè ti nyānku nè diwèi ti fḡmmu mumḡ
mieke.

¹⁵ Ti duḡ ndiwèi kè ñi mmannè a ti ñi
mmèè sémmè.

Ti duḡ nkuyeñnaatí kè kù mmannè a ti
ñi nyèè bie nyifei.

¹⁶ Yóu tínti a kó betḡmbè kè ti yà a kó
tidieti,

kè ti yaábfi yà a kpeñnimè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie nhá ti dḡḡ mesàa.

Duḡ nkè ti tḡmmú ti dḡḡri mù nyíé,
ēē yóu kè ti tḡmmú ti pí mmù nyíé.

Kuyie nti kánkémè

91 Fḡ nwèè ā Kuyie nkùu baké
keínkè nè ketenkè ku kó disḡri
mieke

ke díké muwērímú mumḡu yiè nkó
medéè,

² Fḡḡ kù yu ke tú: N kó disḡri n kó
tecēkpetè.

Kuyie nkùu n te n duḡ nkù mmáa.

³ Kuù da ñeeri nè ticḡḡti bè da ñi nti,
nè mutenkúú mmùu na nda tḡḡkení.

⁴ Kuù da oke ku fièti kó medéè.

Kuù kó tifèti mieke nke a sḡrimè.

Ku kó timḡmmḡnti tìi da kánkè dikātepiì
nè ñimátìyaábḡri de kḡme.

⁵ Bá kè keyènkè biète kufḡwaá mbá nda
bo a í yó nyíèkù ipie nyii duḡnì
kuyie ncuokè.

⁶ Yoo mutenkúú mmùu cènti keyènkè,
nè mumḡmmú mùu cánni ke kḡu kuyie
ncuokè.

⁷ Kè benitibè do tekupítè (1000) a píku,
a bakù yóu tekupípiétè (10000) ñemārè
báa da kááké.

⁸ Nwúo nkéyà nè a nuḡ,

A yóo yāmu Kuyie nyóo yietímè beyeibe.

⁹ Ti Yiè Kuyie nkuu tu a kó disḡri.

Kuyie nkùu baké keínkè nè ketenkè kuù
da kánké.

¹⁰ Meyei mbáa da tuḡke,

kuyēiku makù báa tḡḡnní a cīètè.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nyóo duḡmmu ñinùu ku
tḡrè,

kè yè nda baa bá kàa kḡri kè,

¹² ké nda ceúnè ku nuḡ,

bá a naàcètè báa bétè ñitári mari.

¹³ A bo nnaùti yeciricirè nè yedaute,

kéncenti yekpamaà nnè iwààke ínkè.

¹⁴ Ké Kuyie mbéi nke dò:

A me nni cáátímè n yóo da deetému,
a me nni mbàntémè n yó nda kánkému.

¹⁵ Kàa níí n yú kè n yie,
m bo nda bonè meyeñcaàrimè mieke,
m bo da deetè ké da déúkùnne.

¹⁶ M bo duś nkàa mbo kémònte,
kè dè nda naati,
kè n da benke mfi tumè a deetiwè.

Beyeibe yóo yàmu meyei kè besààbèe yà mesàà

92 Bè diè nfèè yènfè tsompùtè yiè.
² Dè wennimu ti bo nsántímè ti
Yiè nKuyie,
ke diè nke déúkùnko ku yètiri kuù baké
kéínkè nè ketenkè.

³ Dè wennimu ti bo nnáámmè ku kó
mesàà nkpréi dikúnweñni mōnni,
kè dè biite tí mpīēkù kù dōdrimè kù béi
nti,

⁴ ke mbie ntikùtìdùtì nè tibómbonti,
ke bie ndebémbénnè terè iwēi kperè.

⁵ N Yiè nKuyie nha pí mmùù tōmmú di-
wèi mu nni bonè,
a dōori dè deè n naati kè n yíú.

⁶ N Yiè nKuyie nha tōmmú deumu,
kàa yentotí cūmpúri.

⁷ Kuyèinkù báá na ké dè banté,
kudiènkù báá na ké dè yīēté.

⁸ Beyeibe ò nkótírí timúti kōme mme,
kè meyei ndōdrìbè bitírí,
kè mukúú nsàà né bè bàa kumànkù.

⁹ N Yiè nKuyie f̄ mme mbo kéínkè nke
sàà.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nte a dootitòbè ke kō,
meyei ndōdrìbè bemōu cífírímu.

¹¹ F̄s̄ ñ n duś mmupaanaàwērímú,
ke n waare mekòpammè.

¹² N wúómmu n dootitòbè dōori dè bá n
yí yīēkù,
ke yo bèè n dónè meyei be kó ihúu kè dè
í n kōónnè.

¹³ Wèè dōori Kuyie ndómè ò dōnnè
mupuommu mmu mùù ò nsenti,

ke dōnnè Dimaa kó detedierè bè tu dè
sétiri dèè kòtírí mediè,

¹⁴ dèè fiíkú Kuyie ncíētè mieke,
ke sēntè ke yènni te dànkù.

¹⁵ De kó detie nhō mpeímu bá kè dè kòté,
dè nkpaá píéké mesèmmè ke bitírí.

¹⁶ Deè benkú o Yiè nKuyie nwetímè,
ke tú o kó dipèri,
meyei nyí bo ku borè.

Kuyie nkuù tu okpààti

93 Kuyie nkuù tu okpààti, tikpàti ti
tu ku kó diyaàbòri,
kè muwērímú tú ku naàkñfè.
Deè te kè ketenkè fikú béu bá ke í
nampú.

² Ti Yiè nKuyie, a kpàti í mōke ti keté dè
ti me nyí mōke kumànkù.

A bo nè dimōnni ndi ke yó mbo sàà.

³ Ti Yiè nKuyie nyikó mpíemmu ke uuti,
kè yenéfinfirè iiti,
kè kutoweku dáátí.

⁴ A me ndeumu ke pēēté menie nkó
kunōdoò,

ke pēēté dàméèri kó yenéfinfirè.

Ti Yiè nKuyie nha bomu nkeínkè ke pēēté
dende kó dimàà.

⁵ Ti Yiè nKuyie nha kuś tú imómmōnyi
nyi,
a cíētè sàmu ke yóo nsà sàà.

Kuyie nkuù yóo peite bè dōori dè ku kōbe

94 Áú ti Yiè nKuyie! F̄s̄ ñ ñ peite,
f̄ nwèè te mupeitimù benke a
kpeti.

² Kuyie nf̄ nwèè yóo bekénè kutenkù,
íté kényietí sipō yembè bè mōnnè tìi yeti.

³ Ti Yiè nKuyie, dè yó nkááké de?

Yé dè yó nkááké dè kè beyeibe yóu
tiyānkùti.

⁴ Bè náante betòbè kpéi nke,

ke pēiti pēiti,

ke náante sipō kó tináantì,

ke tú meyei ndōdrìbè.

⁵ Ti Yiè nKuyie mbè f̄éñko a nìtìbè mbe,

bè diinko a kɔbe mbe mesémmè.
⁶ Bè kùù bekúyobè mbe nè bepòòbè.
 Ke feu iciribí.
⁷ Ke náá nke tú: Ti Yiè nKuyie nyí wúó,
 ti Yiè nKuyie nSakòbu do tú nkù í dake.
⁸ Díndi tiyeintí dònè meyoòmmè.
 Tidìèntí díndi dè yó nkááké de kè di
 mɔɔte meyèmmè?
⁹ Kuyie nkùù ànné onití yeto, kù bo yīēke
 kù bo keemàà?
 Kunku kùù ànné onití inuɔ kù bo yīēke
 kù bo yàmàà?
¹⁰ Kunku kùù tiè nyebotè kù báá na ké
 bè potàà?
 Kuù í duò mbenitìbè meciinàà?
¹¹ Ti Yiè nKuyie nyému onití kó iyeñtotí,
 kù yému ì tumè kuyaakù.
¹² Dè nnaati onití ti Yiè nKuyie ntié nwè,
 kù ciikunko wè nè ku kuú.
¹³ Deè yó nhò kánké diyè yeiri yiè,
 ke baanè bè bo keúmè oyeiwe fōti.
¹⁴ Ke yé ti Yiè nKuyie nhō í ndootóomè
 ku kó benitìbè,
 kù í yóó yóu ku te bè.
¹⁵ Obeéntí sààwè yóó cɔutému tibeéntí.
 Bèè yèmmè wenni kè bè nhò tú.
¹⁶ We mbo n kónné kè tí dokénè beyeibe?
 We mbo n teennè kè tí kpànnè meyei
 ndòòribè?
¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndo í n teennè
 nè yíe n do bo kudɔmbiùkù nku.
¹⁸ Kè n naàcètè dó késeite.
 Ti Yiè nKuyie nkó mesàà mmèè ɔ̄ ɔ̄ n
 cóté.
¹⁹ Kè iyeñtotí n súúnnè,
 a ɔ̄ ɔ̄ m bántèmu ke náríkunne n yèmmè.
²⁰ A bo wēnnénè bebeémbè bèè tu
 benitikòùbè,
 bembe bèè fēũnko benitìbè nè ikuó kó
 diyètìràà?
²¹ Bembe bèè ɔ̄ ɔ̄ dake ke bo kuɔ onitisàù,
 kè dò ò cààrè, bá ò í cààràà?
²² N Yiè nKuyie nkuù me ntú n kó
 tecèkpetè.
 Kuyie nkuù tu dipèrì diì n kánké.

²³ Kù yóó duò nkè be yei ndo be yɔ ínké
 nke.
 Bè yonku kpéí nte kè kù yóó bè kùò páíí.
 Ti Yiè nKuyie nkuù ti te,
 kuù yóó bè kùò kédeè.

Tí kɔtenè Kuyie ncíètè nè diwèì

95 Ti kɔtenè kénsántí ti Yiè nKuyie,
 diwèì nti bonè ti Yiè nKuyie nkè
 ti nyíútí,
 kuù tu ti kó dipèrì diì ti dèerí.
² Ti kɔtenè ku cíètè ke kù sántè,
 kémpíétí ke bie ndebémbénnè nè diwèì.
³ Ti Yiè nKuyie ndeumu,
 kù tu okpààti diwèwè nwe ke kpeñinè
 yebòkè yemɔu.
⁴ Kuù baké ketenkè nè ke cūmpume,
 yetārè nè ye yómmè.
⁵ Kuù dòò dàméèrì kè kuù ò te.
 Kuù pìtè ketenkè nè ku nɔu.
⁶ Tí tannè ku cíètè kénínkú késínné
 kékɔnke,
 ti Yiè nKuyie nkùù ti dòò ku ìikè.
⁷ Kuù ti te kè ti tú ku nìtìbè kù cēmmú
 bè,
 tipìètí kù kpàake tì nè ku nòùtè.
 Kè Kuyie ndí béinnè yíe
⁸ di baá kpénkúnne di to,
 di yembè do dòòrimè Mediba.
 Bè do dòò dè diyìè marì Masa kó dikpáà
 mieke.
⁹ Di yembè do kù bennému,
 bè do de nkù yàáké bá nè bè do me
 nyàmè kù pī mùù tōmmú.
¹⁰ Yèbie nsipísínàà mieke kè kùu bè pè,
 ke béi nke dò ku mbotí yèmmè meè kù
 dèténè bá bè í yie ku kpeti.
¹¹ Memme kè ku miekeè bè peike kè kùu
 béi nképarikè ke yí
 bè í tati ku eì meoñpùmè kperi.

Dentènè feyempanfè Kuyie nkpéí

(Wéntè 1 Bekpààtìbè tōmmú 16:23-33)

96 Dentènè ti Yiè nKuyie nkpéí
 nfeyempanfè,

kutenkù kumɔu kɔbe dentènè ti Yiè nKuyie nkpéí.

²Ndiènnè ti Yiè nKuyie nkpéí, ndéúkùnkònè ku yètìrì.

Nnàánnè yewe yemɔu tináaansàdàti ku deetímè kpetí.

³Nákénè ibotí tei ku kó tikpeti kpéí.

Nákénè yebotè yemɔu ku tōndiemù kpéí.

⁴Ti Yiè nKuyie ndeumu ke mǎnnè disǎnni.

Kuù duò tikòm̀bùd̀ti ke pēēté yebòkè yemɔu.

⁵Yebotè m̀òke yèè bòkè tu siyáábìsìf kpeye nye.

Ti Yiè nKuyie nkuù me ndòò kéínkè.

⁶Kuwenniku diekù nè tikpàti deè bo ku borè.

Tikpeti nè tidietì deè piéké ku cíètè mieke.

⁷Kutenkù kumɔu kɔbe nsǎntí ti Yiè nKuyie.

Ndéúkùnkònè ti Yiè nKuyie ku kpeti nè ku wērimú de kpéí.

⁸Ndéúkùnkònè ti Yiè nKuyie nyètìrì.

Di ní ntò yepārè kètannè ku cíètè dànkù.

⁹Di ní ndò mpáíí ke nínkú ti Yiè nKuyie nyìikè,

kutenkù kumɔu kɔbe, nkpeutínè ku ìikè.

¹⁰Nákénè ibotí tei mieke ti Yiè nKuyie nkuù tumè okpàdàti.

Kè deè yie nkè kutenkù nffíkú só ke bá nkpeutí.

Ti Yiè nKuyie nkuù bekùnè yebotè kè de wenni.

¹¹Keínkè á nyǎnku, ketenkè, diwèi nda bo.

Dámèèrì nè deè kó dimàà bo a mieke yōtènè.

¹²Dikpáà nè deè kó dimàà bo a mieke nhaunè.

Titúútì kó detie mpoténè tipìètì

¹³ti Yiè nKuyie nyìikè, kù kèrínímu,

kù bonímu ke bo bekénè kutenkù,

kù yóó bekénè kutenkù kè de nwenimu, kébekénè yebotè nè timómmonti.

Kuyie mbakémè kutenkù kumɔu

97 Ti Yiè nKuyie nkuù tu okpàdàti, ketenkè kemɔu kɔbe nyǎnkunè, yehékè détiyè kɔbe nhaunè.

²Diwetiri nè dibiinnì deè kù fité,

kù baké kè de wennimu kè ku beénti sié.

³Muhāā mmuù ni ku ìikè ke kéri,

ke tǎnti ku dùntòbè bèè kù fité.

⁴Kuù duó nkè fetaafè míí nkutenkù,

kè kutenkù kɔbe de yàu ke kpeutí.

⁵Yetārè yèirimu ti Yiè nKuyie nyìikè mekùò nkōme,

kunku ti Yiè nKuyie nkùù baké kutenkù kumɔu ku ìikè.

⁶Keínkè nàámmu Kuyie ntumè timóm-mǎnti yiè,

kè yebotè yà ku kó tikpeti.

⁷Bebɔɔféúbè bəmɔu ifei bo bè pí.

Bèè pòtìnè yebòkè nè sitenkaanii.

Díndi yebòkè dimɔu nínkúnè ti Yiè nKuyie nyìikè.

⁸Ti Yiè nKuyie nha d̀òò tì,

Siyōō kɔbe ti kèèmu kè diwèi bè bo,

kè Sudaá kɔbe ti kèè ke yǎnku.

⁹Ketenkè kemɔu duómè, ti Yiè nKuyie nfōō baké kéínkè nè ketenkè kemɔu,

a pēētému yebòkè yemɔu.

¹⁰Díndi bèè d́ó ti Yiè nKuyie, nríinnè meyei.

Kuù kǎnké ku kɔbe,

ke bè deérínè beyeibe.

¹¹Bèè d̀òòrì timómmonti kuwenniku kuù ò mbè mí.

Bèè yèmmè wenni bè ò mməkemu ndiwèi.

¹²Díndi bèè d̀òòrì timómmonti nyǎnkunè,

nsǎntínè ku ke déúkùnkò ku yètìrì, kù do mpáíí nwe.

Pietenè ti Yiè nKuyie

98 Feyènfè.

Dentènè ti Yiè nKuyie feyempàn-fè, kù d̀òò tìl̀ dieti kpéí.

Nè ku wērímú diemù mmu kù d̄eerímè.
² Ti Yiè nKuyie mbenkemu kutenkù kù d̄eerímè.
 Kuù benke yebotè kù d̄òðrimè timómmonti.
³ Kù í yè mmesàà kù do yē nkù yóó d̄òðmè Isidayeeribe,
 kù p̄ĩmmu kù b̄éi ntì.
 Itemmànke im̄ou k̄obe ȳamu,
 Kuyie nkùù ti te kù ti d̄eetémè.
⁴ Kutenkù kum̄ou k̄obe pietenè ti Yiè nKuyie,
 ndiennè ke íú.
⁵ Mbiennè kukùtidùkù ke déúkunko ti Yiè nKuyie,
 kémbie ntibómbonti ke diè.
⁶ Ndéúkunkonè ku nè sihéú, nè yetātehe.
 Pietenè ti Yiè nKuyie nkuù tu okpààti.
⁷ F̄ó ndàm̄èrì ȳōōtè nè a m̄oke dè dem̄ou.
 Ketenkè nè d̄èè kó dimàà bo a mieke nyānkunè.
⁸ D̄índi ikó, mpoténè tipíétì.
 D̄índi yetārè kè di wēnné k̄éiite.
⁹ Ti Yiè nKuyie nk̄erínímu ke yóó bekénè kutenkù.
 Kuù yóó bekénè kutenkù kè dè nwneni.
 Kuù yóó bekénè yebotè séi.

**Ti Yiè nKuyie ti kóo
 kpààti dò mpáíí nwe**

99 Ti Yiè nKuyie nkuù tu okpààti kè yebotè k̄òntì au.
 Kù k̄ari ku kpààtik̄ari b̄éink̄embàrìbè cuokè nke,
 kè ketenkè s̄anti.
² Ti Yiè nKuyie nyètìrì deumu Siyōō ei mieke.
 Kù deumu kè kuù baké yebotè yem̄ou.
³ Ns̄ántínè ti Yiè nKuyie, ku yètìrì deumu,
 ke duò tikōmbùtì kù dò mpáíí nwe.
⁴ A kpeñnìmu ke tú okpààti wèè d̄ó tibeéntì sààti,
 ti Yiè nKuyie nf̄ōō ti benke kuce kùù sié.
 F̄ōō benke timómmonti Sak̄obu yaàbí cuokè.

⁵ Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.
 Nínkúnè ku kpààtik̄ari ìikè kékōnke, kù dò mpáíí nwe.
⁶ M̄oyiisi nè An̄oò bè do tú Kuyie nkuù nùbè mbe,
 kè Sammuyeerì ntú wèè bàá nKuyie.
 Bèè do ȳó yú Kuyie nkè kùu yie.
⁷ Kù do bè n̄àánnènní diwetìrì mieke nke.
 Kè bè nyié nku tannò ke pí nku kuù kù bè duó nyì.
⁸ Ti Yiè nKuyie, bè do ̄ō nda náánnè k̄aa bè c̄ómmu,
 f̄ó nKuyie nke bè c̄íemmu be yei.
 Kè bè cààrè a né yúú mbe to.
⁹ Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.
 Nínkúnè ku t̄āsàrì ínkè.
 Ti Yiè nKuyie ndò mpáíí nwe.

Ti níí ta Kuyie nc̄iétè nè yesāā

100 Disāāni kó feyènfè.
 Ketenkè kem̄ou k̄obe pietenè ti Yiè nKuyie.
² Mp̄ínnè ti Yiè nKuyie ntōmmú nè diwèi.
 K̄otenèní ku borè kéndiennè diwèi.
³ Banténè ke dò nKuyie nkuù tu ti Yiè.
 Kuù ti d̄òð kè ti tú ku k̄obe,
 ku n̄it̄ibè, ku piètì kù c̄em̄mú tì.
⁴ Kè di níí tati ku c̄iétè di nkù s̄antì.
 Kè di ta te d̄ankù di ndéúkunko ku yètìrì,
 ké nkù d̄óunnè mutōmmú, ke déúkunko ku yètìrì.
⁵ Ti Yiè nKuyie nn̄itimu kè ku s̄àà mbo s̄àà.
 Kuù d̄òðrì timómmonti nè kù baa bomè s̄àà.

**Okpààti yēmmè ò yóó
 ntū ntimómmonti**

101 Dafiti kó feyènfè.
 N yó ndièmmu Kuyie nkó mesàà nnè ku beéntì,
 n yó ndéúkunko f̄ōō yètìrì nè n kó iyie.
² N yó nk̄erí bèè d̄ó mewetímmè bè bo kùù ce mieke nke.
 Dè yó nk̄áákè de k̄aa k̄otení m borè?

N yó ntū nkuce wenniku nku n yèmmè kòku, n kòbe cuokè.

³ M báá yie nkénwúó ndèmarè yeire, n yí dó bèè í tū ntimómmṁnti be kó mufòmmu,

be borime í n yūṣ.

⁴ Meyèmmè yeimee fūte m borè, beyeibe m báá bè tṣṣnnè.

⁵ Bèè wátírì betòbè disòrì m bo bè dèite, bèè m̀̀ke sifei nè sipṣṣ yembè n yí yóó bè wènnè.

⁶ Bèè dṣṣrì timómmṁnti n yó mbè yému, nè be t́í yó nwē nke bo, wèè t̀̀ nkuce sà̀̀kù wèè yó ntú n kóo tṣṣntì.

⁷ Wèè ciinte betòbè de yiè nyí m̀̀ke dikàrì m borè.

Wèè m̀̀ke siyà̀̀bìsì de yiè mbáá cómmú n ỳ̀ikè.

⁸ Bá diì kúnweñnì n níí yóó deitemu beyeibe ti kó ketenkè mieke,

n yó deitemu bèè dónè betòbè meyei n Yiè nKuyie nkó diheì mieke.

Osènnìwè bàammè Kuyie

102 Osènnìwè yèmmè cà̀̀rèmmè kòò bàá nKuyie nke kù benkú o sémmè.

² N Yiè nKuyie, kénté m báammìi, yóu kè n dabònnii tuòke a borè.

³ Bá m bú́́tinné, meyeñcaà̀̀rimè yiè, kénténí m bíékè, n da kuònnèmu yíe, còutè m báammii báá ɔ̀̀te.

⁴ N kó yewe yeè yenní kuyukú kṣṣme, n kúṣ yeè còútè yehā̀̀kūṣ ntēmè.

⁵ N yèmmè mèè sá̀̀áténè timúkpeti, n ténke í yé mudii kpeti.

⁶ N kṁmmú ke kṁmmúmu, n kṣṣntì kpeímu ke dà̀̀rì n kúṣ.

⁷ N sá̀̀áténè kuyīnwuokù kùu bo k̀̀nku dikpà̀̀,

n dònne dionduò diì bo d̀̀ndi tidobontì mieke.

⁸ Nh ṣ n yiè nkéwúómmu ke kuò, n cú̀̀kèmu tenṣ̀̀tè ṣ ncú̀̀kémè ditou ínkè.

⁹ N yeibe n sá̀̀ántemu yewe yemṣu,

n níimbè ṣ mbuò nkus̀̀nkù ke beúnè mí nwe.

¹⁰⁻¹¹ A mieke keè n yè ke n còútè kè mutápeí nnaá n kó mudii.

A mieke keè n yonke kè n nṁnnieti taà n yṣ̀̀ ndè

ke yé a n dootóomè

¹² N we yeè pēnké medéè ntēmè, n kpeí timúti kṣṣme mme.

¹³ N Yiè nKuyie nha kpaatirimu sá̀̀,

benitibè yó nyé fṣ̀̀ kpeí nsá̀̀.

¹⁴ A itimu ke bo kuṣ mmesémmè Siyṣṣ èi kòbe,

a do nà̀̀ké diì mṣ̀̀nni kpeí di t̀̀̀̀kemu kunáá mbo da pínnè dè Siyṣṣ kòbe.

¹⁵ A kó betṣṣmbè tínti ti dṣṣmu Siyṣṣ bá nè ò me ndomè,

mesémmè wè nti bonèmu bá nè ò me nnaámmè tidobontì.

¹⁶ Yebotè yóó bantému ti Yiè nKuyie nkó diyètiri,

kutenkù kó bekpà̀̀tìbè bəmṣu yóó yàmu ku kpeti.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie nyóó wēte kémaámu Siyṣṣ èi,

kù yóó benkemu ku kpeti o mieke.

¹⁸ Kù yomu osènnìwè kó mubáammu, kù í senku o báammii.

¹⁹ Bèè tì wà̀̀rì kutṣṣnkù kùu kpaaní ku kpeí,

kè bè yóó pié bèè sántè ti Yiè nKuyie.

²⁰ Kù boní keínkè nke ku cēsà̀̀tè ke wúónní,

ti Yiè nKuyie nke mbo ke wúónní ketenkè.

²¹ Ke bo keè tikpetínti kó isáútii,

kédeetè bèè duunnè mukúú,

²² ke bèè ná̀̀ké Siyṣṣ èi mieke ti Yiè nKuyie nkpeí,

ké nkù sántí Sedisadèmmu èi mieke,

²³ yebotè bo tíí ndii mṣ̀̀nni, yekpà̀̀tìyṣ bo wēnné kébántè ti Yiè nKuyie.

²⁴ M berínè kuce cuokè nke kè kù dèite n wērímu,

ke kú̀̀p̀̀nne n we.

25 Áú Kuyie! N da báámmu, bá n toote,
ke yé fí bomèmu sáà yebie nyebie.
26 Fí fí dǎ̀̀ ketenkè nè dimǎ̀̀nnì,
tiwetì tu a nǎ̀̀tè kó mutǎ̀̀mmú mmu.
27 Dende yóó pǎ̀̀tèmu, kè fí nní mbo,
dè yóó kótému kuyààkù tēmè.
A yóó dè kpèúmu kuyààkù kōme, kè dèe
ceete.
28 Fí nyie me mbaa yó ndò nha dǎ̀̀ntì nti,
a we í deu.
29 A kó betǎ̀̀mbè bí yóó mǎ̀̀tèmu dikàri,
kè be yaàbí nǎ̀̀fíkú teii a ìikè.

Dafiti sǎ̀̀ntemè Kuyie

103 Dafitii kó feyènfè.
N sǎ̀̀ntímu n Yiè nKuyie nè n
yèmmè memǎ̀̀u,
n wǎ̀̀nnì dèúkùnkomu ku yetisààri.
2 N sǎ̀̀ntímu n Yiè nKuyie nnè n yèmmè
memǎ̀̀u,
m báá yé mmesàà nkù n dǎ̀̀̀ mè kó
mèmmamè.
3 Kuù n cíenku n caàrìmè memǎ̀̀u,
kuù m mièkùnkò m mǎ̀̀mmú mumǎ̀̀u.
4 Kuù n dènne difǎ̀̀tìrì mièke,
kuù cǎ̀̀únní ku kó mesàà n yínkè, ke n
kuǎ̀̀ mmesémè.
5 Ke m píe ndiwèi n fǎ̀̀mmu kó yewe
yemǎ̀̀u mièke,
ke wète ke m bénkùnnè kè m pùù fecírife
ǎ̀̀mmè.
6 Ti Yiè nKuyie nkuù bekù kè dè wenni,
kuù ǎ̀̀ kónné bè di wè nè muwǎ̀̀rímú kóò
duǎ̀̀ nhò dò nkénte dè.
7 Kuù benke Mǎ̀̀yiisi ku kó ice
kè Isidayeeribe yà ku dieti.
8 Kuyie nsémè deumu, kè kù dǎ̀̀̀ri
mesàà,
ku mièke í cǎ̀̀ kǎ̀̀péfíkú, kù nìtimu mediè.
9 Kù ǎ̀̀ í nhā ke kpa nsǎ̀̀,
ku mièke ǎ̀̀ í nhā ke pèi.
10 Kù í ti yietì ti caàrìmè mǎ̀̀mè,
kù í ti fǎ̀̀ku ti yei mmǎ̀̀mè.
11 Tiwetì yǎ̀̀utenè mèè botí ketenkè,
Kuyie nkó mesàà mme ndeu bèè kù dé be
kpéi.

12 Diyiè yìèni kè dè détirìnèmè di taà kè,
ti Yiè nKuyie nhǎ̀̀ me nti détinne ti
caàrìmè.
13 Onitì ǎ̀̀ ndó mèè botí o bí,
ti Yiè nKuyie mme ndó bèè kù dé.
14 Kuyie nyému kù ti píiténè mù,
kù yému ke dò nti tú mutǎ̀̀á.
15 Onitì fǎ̀̀mmu dǎ̀̀nnè timútì nti,
mù ǎ̀̀ pǎ̀̀rímú timútì tēmè.
16 Kè kuyaakùu fuutení kè mu kpereè
deè,
a ténke báá banté mù do borè.
17 Ti Yiè nKuyie nkó mesàà nhǎ̀̀
mbonèmu bèè kù dé sǎ̀̀,
kù ǎ̀̀ mbè dǎ̀̀̀rimu dèè sié bembe nè be
yaàbí.
18 De kó mesàà mbomu bèè pí nku
taummè,
ke yé ku kuǎ̀̀ kpéi nke dǎ̀̀̀ri ì yèmmè be
kpéi.
19 Ti Yiè nKuyie ñfí nku kpà̀̀̀tikàri ti-
wetì nti,
ke baké demǎ̀̀u dèè bo.
20 Díndi Kuyie ntǎ̀̀rè nsǎ̀̀ntínè ku,
díndi bèè tu muwǎ̀̀rímú yembè ke yíé nku
kpeti,
kè kù ǎ̀̀ béi nkè di yie nkù yè mmù.
21 Diyiè nè otǎ̀̀nkù nè siwǎ̀̀, nsǎ̀̀ntínè ti
Yiè nKuyie Mpakedaa,
díndi bèè pí nku tǎ̀̀mmú ke yíé nku kpeti.
22 Díndi kù dǎ̀̀̀ dè, nsǎ̀̀ntínè ku,
kuù baké tipfítì timǎ̀̀u.
N wǎ̀̀nnì, á nsǎ̀̀ntí a Yiè nKuyie.

Ti bo nsǎ̀̀ntímè ti Yiè nKuyie nkùù dǎ̀̀̀ demǎ̀̀u

104 N wǎ̀̀nnì á nsǎ̀̀ntí a Yiè
nKuyie.
N Yiè nKuyie ndeumu mediè,
kuù te tikpeti nè disǎ̀̀nni.
2 Kù dà̀̀tí kuwenniku nku diyààbòri
kōme,
kuù pité tiwetì bè ǎ̀̀ pitémè kuyààkù.
3 Kuù fíí nku cíètè yewetè ìnkè,
kè yewetè tu ku sǎ̀̀ntè,
kè ku fètì tu kuyààkù.

4 Kuyaakù kuù tu ti Yiè nKuyie ntōrè,
 kè fehāādeēnfè tu ku kó betōmbè.
 5 Kuyie n kuù fíí nketenkè kó dipūū,
 kè kè fikú sáá yebie nyebie.
 6 Kè kù kè dātínné menédiemè kuyàðkù
 kōme,
 kè mè dātínko yetārè.
 7 Kè kùu péi nkè mèe coké,
 kè kùu pee mmetammè bá mè í wuoké.
 8 Kè mèe pōntení yetārè kécúténí dibiri,
 kékōte kù mè benke dii bōri.
 9 Kuù mè kèéte kumànkù mè yó nkááké
 dè,
 kè báa wētení kédátínné ketenkè.
 10 Kuù niù sibií kó menie nkè mè taà ikó,
 nke pūð nke tūū nyitāfu.
 11 Kè tiwanwantí timou yð,
 kè dikpáa kó musāmmarímú^{§§} mè kòùnè
 sinéyēī.
 12 Kè sinou cekù si yīēnti dēborè,
 ke karì detie nyínkè ke kuù.
 13 Kuyie mbo ku cíètè nte kéínkè,
 ke yórrì yetārè, kuù te kè ketenkè sànnè
 menie.
 14 Kuù te kè timúti yìèni kè iwūō bo nyo,
 kè tidiiti bo mpei kè benitibè pieti ke yo.
 15 Ketenkè nke menaà nyiènimè ke
 cātínko oniti yèmmè,
 ò 55 de mpétè mekùð nkéwaare o ìikè kè
 kè mmieti,
 bè de mpieti tidiiti ke yo nke mōke
 muwērimú.
 16 Kè ti Yiè nKuyie nkó detie nsànnè
 menie,
 Dimaa kó detie mbè tu dè sētiri kù fikú
 dè.
 17 Sinou de ncekù si yīēnti,
 icuo nde ncekù i yīēnti ke wentí.
 18 Kè sitābō bo yetārè dieyè ínkè,
 kè yesete taà yepèrè fiè.

19 Kuyie nkuù dðð otānkù kòò bo m baàti
 yemòrè,
 kè diyè yé di 55 ta dii mōnni.
 20 Kuù 55 yúni dibiiinni kè dèe yí keyènkè
 kè tikpasinti timou íté mucèmmu.
 21 Yeciricirè kó yepàà nhō mbeti ke bo pí,
 ke kontí ke mōú Kuyie nku mudii.
 22 Kè diyè yètiní yèè cíètè ketaá ye dènti
 mieke.
 23 Kè benitibè me ntó yènní kékūōtí be
 tōnnè,
 kénkémúnè kuyuoku.
 24 N Yiè nKuyie nha pí mmutōmmú
 diemù mmu,
 a dðð dèè kó dimàa a dè dððnnè mecii
 mme,
 dèè piéké ketenkè fðð dè dðð.
 25 Nte dāmèèri ke duó ke í sénní
 tiwanwantí tibotí tibotí tidieti nè
 tisāmpótí kè dè piéké o mieke.
 Bá ti í dō nkékaa nkédeè.
 26 Kè bātóòbè cènti o mieke tipīti timou,
 dāmèèri kó musimmu* a dððmù kè mù
 bo nkpeiti o mieke.
 27 Tiwanwantí timou bùó fð nwe,
 kaa bo nti duð mmudii dè dō nhá nti duð
 ndii mōnni.
 28 Fðð 55 yaaténí kè tii kouí,
 fðð 55 yanne a nùtè kè tii di kénsànnè.
 29 Á ti bùtínné kè tii ta kukōmbòdoróo
 mieke,
 deite ti wemmu kè tii kú kéwēte mutáá
 mmieke.
 30 Kaa ti duónko a kó muyaá nti
 fòutemu,
 ketenkè bo wēte kénaa nkepànkè.
 31 N Yiè nKuyie nha kpeti mbo sáá,
 dè nda naatinè a tōmmú a pí mmù.
 32 Kaa wènté ketenkè kè sàntèmu
 kaa kááké yetārè yè còuté muháá mmu.

§§104:11 *dikpáa kó musāmmarímú*: Tehontè matè nte kè tè dōnnè sāmmarímú ke
 né bo dikpáa, de kó siweí í bo kunitisòùkù ke dò ntí nyé si yètè.

*104:26 *dāmèèri kó musimmu*: Dimōnni kōbe yèmmè do dō nfewàðfè mafè fèè bo
 dāmèèri mieke yoo femùðfè mafè yoo dibòð dimómmōnni fewàðfè diefè, Kuyie nyóo
 kua fè yemòrè sonye. (Wénté Mudáammu 12:3,9).

³³N fõmmu mumɔu n yó ndièmmu ke sántí n Yiè nKuyie.

Kè n kpaá weí n yó ndéúkùnkomu ku yètìrì.

³⁴Kùu yie nkécoutè n kó yesāā, mí n yie nYiè nKuyie nkuu n duó ndiwèi.

³⁵Beyeibe kó dimàà òmòu bá nkpaá ketenkè ìnkè.

Benitidõnnibèe deè páfí ketenkè.

N sántímu n Yiè nKuyie nnè n yèmmè memɔu.

Sāntenè ti Yiè nKuyie!

Ò denteníme Kuyie mbè dòò dè

(Yenāaḡkékè 1-15 Wénté 1
Bekpààtibè tōmmú 16:8-22)

105 Nsāntínè ti Yiè nKuyie, pīēkénè ku yètìrì.

Nákénè yebotè mutõndiemù kù pī mmù.

²Ndiènnè ke kù sántí nè debémbénnè, nnáánnè ku dieti kù dòò tì.

³Mpòtìnè ku yètìrì, kù dò mpáíí nwe, di yèmmè nnaati díndi bèè wanti ti Yiè nKuyie.

⁴Wammúnè ti Yiè nKuyie nnè ku wērímú,

nwantinè kù bo ndi bonèmè sáá.

⁵⁻⁶Díndi ku kóo tōnti Abarahammu kó kuwuò nkòbe

di báá yè nku dòò tì dieti kpéí.

Díndi Sakòbu yaábí kù tāāté bè

di báá yè mmutõndiemù kù dòò mù nè kù nàké tì.

⁷Kuú tu ti Yiè nKuyie,

kuú baké ketenkè kemɔu.

⁸Kù í yiè mbiti ku taummè kpéí,

ku nùu kù béi ndi tidapùntōnti tekcupíítè (1000) kpéí.

⁹Kù í yè nkù dòònnè mèè taummè Abarahammu,

kù me nyí yè nkù dóúnnè dii nùu Isaki ke pàrikè.

¹⁰Kù nàké dii nùu Sakòbu di duómu,

kù dòònnè mèè taummè Isidayeeri mè bomu nsáá.

¹¹Kù do ò nàké di ke dò:

N yóó da duómmu Kannahāā tenkè.

Di kperè nde n di duó ndè.

¹²Bè do í sù, bè do í tú bèmabè ke tú bepòòbè de kó ketenkè.

¹³Kè bè nkéri ke pēnkute yebotè yebotè, ke tati yekpààtiyo yekpààtiyo.

¹⁴Kù do í yie nkòò mɔu bè fēú, kéncau mbekpààtibè be kpéí.

¹⁵Ke náá nke tú:

Di báá kááké n càánnè bè.

Di báá dòò meyei mbèè náá m pāānāānti.

¹⁶Kè kùu tannéní dikònni be tenkè mieke,

kè bèe móté mudii.

¹⁷Kè kù né níí nhonitì,

Sosefu bè do fité wè kòò ntú kudaakù.

¹⁸Kè bèe táú nho naàcèi mefimme,

kóò dùú ntimátì,

¹⁹kémbaànnè Kuyie ndo ò nàké tì bo dòòmè,

kè Kuyie mbenke ò í cààrèmmè.

²⁰Kòo kpààtì duó nkè bèe ò pité, wenwe wèè baké yebotè weè ò fíí.

²¹Kòo kpààtì ò baá nkòò mbaké o cīētè temɔu,

kémbakénè okpààti te dè demɔu.

²²Kè dè bo yie kòò niité bèè tù nhokpààti,

wenwe Sosefu ò bè dónèmmè

kétuo mmeciì ndihei kó bekótìbè.

²³Isidayeeri me nkò nhEsibiti,

Sakòbu me nkàri Kammu tenkè.

²⁴Kuyie nde nduó nkè be wuò nsúú.

Bè de nkpenke kēpēētè be dùòntòbè.

²⁵Kè Kuyie nceete Esibiti kòbe kó meyèmmè,

kè bè nníí nku nitìbè,

kéndó ké bè bo nnè meciì.

²⁶Kè Kuyie ntōnni ku kóo tōnti Mōyiisi,

nè Anòo kù do tāāté wè.

²⁷Kè Kuyie nduó nkè bèe dòò mebenkùmè Esibiti

nè ku kó muwērímú.

Kammu ei ndi bè do dòòmè tidietì.

²⁸Kè kùu duònni dibìnni kè dèe biite,

bè m̀òu í nna ḱeyete ku náàntì.
²⁹ K̀e Kuyie nceete menie nk̀e m̀e naá
 mmeyĩ̀,
 k̀e siyĩ̀ kú.
³⁰ K̀e yecedak̀e píe mbe tenk̀e kem̀ou,
 ǹe sikp̀àtìc̀eĩ miekoo.
³¹ K̀e k̀u b̀eĩ nk̀e is̀eĩ píe ndiheĩ ǹe
 tid̀ond̀ontì.
³² Fetaaf̀e na nniùm̀e k̀e fetaaf̀e m̀átár̀e
 yeè né c̀ùténì
 k̀e muháá ǹc̀úuté be tenk̀e kem̀ou,
³³ k̀e cak̀e detie mb̀e tu d̀e f̀inyĩ̀ ǹe b̀e tu
 d̀e fik̀e,
 k̀e marĩ detie ndem̀ou be tenk̀e mieke.
³⁴ K̀e k̀u b̀eĩ nk̀e fecof̀e tannì,
 ǹe sibeii péu péu.
³⁵ K̀e d̀e d̀eútoó timúti tim̀ou ketenk̀e,
 k̀e aaroo d̀e kó dim̀à ỳènì ketenk̀e.
³⁶ K̀e k̀u poté b̀e tu Mpo b̀em̀ou Esibiti
 tenk̀e,
 b̀e píe b̀e be dac̀entì mieke.
³⁷ K̀e k̀u k̀obe nyeti ke t̀o timáti péti ǹe
 mes̀ou,
 k̀e b̀e kété ḱeyè bá òm̀ou k̀ontì í nyárike.
³⁸ K̀e d̀e narike Esibiti k̀obe b̀e ỳem̀e,
 ke ỳe kuf̀waá ndo b̀e autém̀e mediè.
³⁹ K̀e Kuyie nduoǹnì diwetiri k̀e d̀i ní
 mb̀e diéké,
 ke ní mb̀e mí keyènk̀e.
⁴⁰ K̀e b̀e m̀ou Kuyie nyimaa nk̀e k̀u b̀e
 duó nyep̀ep̀e
 ǹe k̀eink̀e kó mudii k̀e b̀e di k̀ensànne.
⁴¹ K̀e Kuyie nyaté dip̀eri, k̀e menie nyènnì
 k̀empũ̀,
 k̀ep̀onté tedonté kó dikp̀à kukó nk̀ome.
⁴² K̀u do kpaá ỳe ku nuu sàari,
 k̀u d̀ouǹnè d̀i ndi ku kóo t̀ontì
 Abarahammu.
⁴³ Kuu d̀enne ku nitib̀e k̀u tãáté b̀e ǹe
 diwèlì,
 k̀e b̀e nk̀erĩ ke íútí.
⁴⁴ K̀e k̀u b̀e duó nyebotè tenk̀e,
 k̀e b̀e tieke yebotè ùtì kperè.
⁴⁵ K̀e d̀e bo yie nk̀e b̀e ntũ nku tié,
 ke ỳie nku kuó ỳe mm̀u.
 Nsántínè ti Yiè nKuyie!

Isidayeeribe í dómè
Kuyie nk̀e Kuyie mb̀e d́

(Dinãank̀e 1, 47-48 wénté 1
 Bekp̀àatib̀e t̀ommú 16:34-36)

106 Nsántínè ti Yiè nKuyie!
 Déúk̀unne ti Yiè nKuyie, k̀u
 nitimu,
 k̀e ku kó mesàa mbo sãã.
² We mbo na k̀enáké mut̀ondiem̀u k̀u pí
 mm̀u?
 We mbo na k̀e k̀u sãnte k̀edeè ku sãnni?
³ Kunaatĩ r̀ibonè b̀e d̀òri d̀e wenni,
 b̀e t̀u ntimómm̀ontì sãã.
⁴ N Yiè nKuyie nhá nyé n k̀péi,
 f̀s̀ nwèè d̀òri a nitib̀e mesàa,
 yàa tí d̀eeté f̀s̀ nwèè tu od̀eetiwè.
⁵ K̀e d̀e yie nk̀e m̀e pété mesàa, a d̀oirimè
 a tãáté b̀e,
 kényãnku kubotĩ k̀u tu a k̀oku k̀u
 ỳankumè,
 k̀e n wènnénè a k̀obe k̀e tí mpòti.
⁶ Ti cak̀emu ti yembè cak̀emè, ti yetému,
 t̀i te mecad̀rimè.
⁷ Ti yembè do í banté tidietĩ a d̀ò t̀i
 Esibiti,
 b̀e do í kpaá ke ỳe mesàa nha do b̀e
 d̀òrimè péu, péu,
 ḱeyete a kpeti dàm̀èèri tipèntì kou borè.
⁸ K̀a baa b̀e d̀eeté a ỳetiri k̀péi,
 k̀e benitib̀e bo banté a kpeunimè.
⁹ F̀s̀ do péi ndàm̀èèri tipèntì kou, kòo
 k̀úú,
 k̀e b̀e nk̀erĩ menie ndo borè ke d̀o mb̀e
 k̀erĩ tedontè.
¹⁰ K̀e f̀s̀ b̀e d̀eeté b̀e do b̀e ní
 k̀e b̀e pàtenè be dootitòbè.
¹¹ K̀e menie ndátinnè be dùntòbè
 bá òm̀ou í nyenté bá omãa.
¹² K̀e b̀e yie nha náantì, k̀endìè nke da
 sãntí.
¹³ K̀e d̀e nyóó ỳie k̀e b̀e ỳenku a pí mm̀u
 t̀ommú,
 b̀e í nk̀énté ke bo yà a yóo d̀ò t̀i.
¹⁴ B̀e bo d̀i m̀onni dikp̀à mieke,
 k̀eketé b̀e bo nyáammè b̀e í m̀oke d̀e,

kéketé bè bo nyíinkomè f̄́ nKuyie nha mieke

dikpráà tedòntè mieke.

¹⁵ Kàa bè duó mbè da beké dè,

kè bèe dè di kèpè.

¹⁶ Be karì mieke kè bèe íté kénhēēnnè M̄oyiisi nè An̄o a cā́nné wè.

¹⁷ Kè ketenkēe aate kémaánkoo Datanni, kè mutáá ndátinné Abidammu kó dif̄́nnì.

¹⁸ Kè muháá ncóúté de kó kutōnkù kòbe, kè fehāādēēnfēe déútóo de kó benitiyeibe.

¹⁹ Odēbu tārì bè de nyie ntimáti kéuté kè dè ndò nkunaabiiku.

Kè bè nninku ke báá ntimáti bè yie nti ke uté,

²⁰ kētúóté Kuyie nkùu tu be kó disānni kédonnenè fenààfè kó kufènkù dèè càá ntimúti,

²¹ kényēnko Kuyie nkpéí, kunku kùu tu be deetíwè.

Kuù d̄́d̄́ tidietì Esibiti èi mieke.

²² Kuù do d̄́d̄́ tidietì Kammu tenké mieke.

Kuù do p̄́ mmutōndiemù dāmēēri tipèntì kou mieke.

²³ Kè Kuyie nni ndó ké bè kùu bem̄ou páíí, kè ku kóo t̄́ntì M̄oyiisi kù tāáté wè, weè né cómmú Kuyie nnè benitibè be cuokè,

ké bè p̄́ate kébónkunnè ku mieke bá kù í mbè kùu.

²⁴ Kè bèe senkèri dihei sààri, bè í nyie nke dò nKuyie mbè nàké tì bo d̄́d̄́.

²⁵ Kè bè nséí nKuyie mbe touti mieke, bè í nkènté be Yiè nKuyie ntammè.

²⁶ Kè kùu youte ku n̄́utè képarikè ke dò kù bo bè kùu dikpráà mieke,

²⁷ kécíe mbe wuó nyim̄ou kè ìi ta ibotí t̄́i tenké,

kékú ibotí ìi í yé Kuyie nyi cuokè.

²⁸ Kè bèe taunnè dib̄́o Baadi P̄́eoo èi, kécááké iwūó bè f̄́íe ì becírìbè.

²⁹ Kè be d̄́òrìmèe yonke Kuyie,

kè kùu bè poté kuyēiku makù.

³⁰ Kè Pinasi íté kécómmú,

képoté bèè cààrè, kè Kuyie nkó kuyēikuu cómmú.

³¹ Kè Kuyie mpénsiri o tōmmú kè bè nnáá mmu kpéí nyebie nyebie.

³² Mediba kó tebinte borè kè bèe íi nKuyie mmieke, deè t̄́nì M̄oyiisi meyei.

³³ Ke yé bè do suuremè o mieke kòo náké bá ò í ntotí o yèmmè.

³⁴ Bè í nkùu ibotí t̄́i, ti Yiè nKuyie ndo yé mbèe ì kùòmè.

³⁵ Kè bèe k̄́orenè ibotí t̄́i, két̄́unne ì kó m̄ed̄́òrìmè,

³⁶ kéfíe iwūó ibotí t̄́i kó yebòkè, kè yèe bè bo.

³⁷ Kè bè nfeu be bí initidabí nè initipobí yebòkè,

³⁸ kénkòu benitibè bèè í cààrè dèmarè, ke feu be bí initidabí nè initipobí,

bè do ì feu Kannahāá kó yebòkè nye, késāū nketenkè nè menitiȳ́i.

³⁹ Kè be d̄́òrìmèe bè s̄́nk̄́unne, kè bèe yete Kuyie nkénfeu yebòkè ke cā́nnì.

⁴⁰ Kè Kuyie mmiekee bè yè mediè mbembe ku nitibè,

kè kùu bè p̄́e mbembe kù do te bè,

⁴¹ Kè kùu yóu kè bèe ta ibotí t̄́i nou mieke,

bèè bè níí nkè bèe bè baaté ké mbè f̄́ũnko.

⁴² Kè be dootit̄́bè mbè f̄́ũnko, kè bèe bè b̄́úté.

⁴³ Kè Kuyie nni mbè deeri kuce m̄èpéu, kè bè né nyetírí ku tié, ke kpénk̄́unko be to,

ke d̄́ake tati meyei mmieke.

⁴⁴ Kè kùu yà be sémmè kékeè be dabònnì,

⁴⁵ kédenténì kù do bè d̄́d̄́nè mèè taummè kpéí,

ku sémmè deu mèè kpéí, kè kùu bè kuó mmesémmè.

⁴⁶ Kè kùu duó nkè bèè do bè p̄́írmú, kè bèe bè kuó mmesémmè.

47 Ti Yiè nKuyie nha ti deeté,
ti dennení ibotí tɛi mieke ké ti tíí,
kè ti ndéúkùnkò a yetisààrì,
kè ti nda pɔtìné ke da sántí.
48 Ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeribe tũ
nkù, a yètìrì ndeu,
a yètìrì do deumu ke yó ndeu sáá,
benìtìbè bemɔu, yiennè ke dò:
Dè mme ndò! Nsántínè ti Yiè nKuyie.

YESĀĀ MPÁTÍRÌ DINUMMURÌ

(Yesāā 107-150)

Kuyie ndeeté bè kù sántímè

107 Ndéúkùnkònè ti Yiè Kuyie nkù
nìtimu,
ku sàà mbomu nsáá.
2 Díndi ti Yiè nKuyie ndeeté bè, ñsántínè
ku,
díndi kù fiètè bè di dootitòbè nɔu mieke.
Ndéúkùnkònè ku.
3 Díndi kù dènnení bè yehèkè yemɔu
mieke kè di tíí.
Diyiè yìèní kè nè di taà kè,
kubakù youù nè kucàñku kɔbe ñsántínè
ku.
4 Bè do áámmu dikpáà mieke
ketempéíké,
bá diheì í bo ke dò nkékari,
5 kè sinéyēí bè poté nè dikònnì,
kè bèè duúnnè mukúú,
6 kéta mesémmè mieke kékuónnè be Yiè
nKuyie,
kè kùu bè deeténnè meyeñcaàrimè.
7 Ké bè niité kuce kùu sié,
kè bè bo kò ndiheì kékari,
8 kéndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà
nkpéí,
kù dḍò tìi dieti ke bo deeté benìtìbè ti
kpéí.
9 Kuù duó nsinéyēí do bo bè kè bè yà,
ke duó ndikònnì do bo bè kè bè di ke
sànnè.

10 Bembe bèè do ā dikpetíntou mieke
dibiinnì,
ke bo mesémmè mieke ke táú mefimme.
11 Ke yé bè do yetemè Kuyie nkpeti,
késenkèrì Kuyie nkùu baké kéínkè nè
ketenkè ku kó itié.
12 Kè kùu bè tanné mehárìmè mieke kè
bèè kèke,
kénduò bá òmòú í bè fímmu.
13 Kè bèè ta mesémmè kékuónnè be Yiè
nKuyie,
kè kùu bè dènnè meyeñcaàrimè mieke.
14 Kè kùu bè dènnení dikpetíntou mieke
dibiinnì,
kékééte tidaati kó iwēí.
15 Kè bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà
nkpéí,
kù dḍò tìi dieti ke bo deeté benìtìbè ti
kpéí.
16 Ke yé kuù kèétemè disɔɔwúḍ kó
yecàkè,
ke bòké imatìdeí ìi do páké.
17 Bè tu tiyèintì nti ke tú benitikòùbè,
nè be kó mecaàrimè ke tanné bemáá
mesémmè.
18 Ke pè ntidiitì timɔu,
ke duúnnè kufḥti.
19 Ke ta mesémmè mieke ke kuónnè be Yiè
nKuyie,
kè kùu bè deeténnè meyeñcaàrimè,
20 kéduónnì ku náànti kè tìi bè miekùnnè,
ké bè deeténnè kufḥti.
21 Kè bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà
nkpéí,
kù dḍò tìi dieti ke bo deeté benìtìbè ti
kpéí.
22 Kè bèè kù pāmmú yesāā nkó yepārè,
kémpīēkùnè diwèì ke náá nku dḍò dè.
23 Bè do centinè bátòòbè mbe dà mèèrì
mieke,
ke pí mbe tōmmú dà mèèrì mieke.
24 Bè yàmu ti Yiè nKuyie mpī mmùù
tōmmú,
kù dḍò tìi dieti menie mmieke.
25 Kù do béi nku nùu mèmáà ndi,

kè kuyaakù diekùu íténí kényíínko
yenéfinfirè,

²⁶ kè bàtóòbè nyiiti ke dekù deínkè,
ke cuuti ketenkè fùù,

ke bè duò mmeyencaàrimè.

²⁷ Kè bè ìikèe fité kè bè nháá nke dò mbè
muò mmenàà.

Kè be cìl mmemouu deè.

²⁸ Kè bèe ta mesémmè mieke kékuónnè ti
Yiè nKuyie,

kè kùu bè dènnè meyencaàrimè mieke,

²⁹ kécónné kuyaakperíkù só,

kè yenéfinfirè dò bèù.

³⁰ Kè dèe bè narike kuyaakù kperíkù
còmúmùè,

kè ti Yiè nKuyie mbè sée mbè dó dù òrì.

³¹ Kè bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà
nkpéí.

Tidièti kù dòò tì ke deetè benitibè ti kpéí.

³² Nsántínè Kuyie kubotí kumou tinnì
mieke,

kè nkù sántí bekotibaabè tíí ndè.

³³ Kuyie nkuù òò ceete ikó ndieyi kè dèe
naá ntedonkpetè,

kéduó nkè sibií kó ketenkèe naá nketenkè
kèè dònté menie.

³⁴ Kuù do duó nkè ketensààkèe naá
mmetiè nkó ketenkè,

benitibè bèè kè bo be kó kuyonku kpéí.

³⁵ Kè kù me ndó kùu ceete tedonkpetè kè
menie nyènní,

kè menie ndo í bo dèè naá nsibií.

³⁶ Kè kùu dè kànnè dikònnì do bo bè,

kè dèe naá ndiheì kè benitibè mbo,

³⁷ kékúútí depaa nkéffíkú detie mbè tu dè
fínyí,

kè dèe pié mmediè.

³⁸ Kè kùu bè dòò mesàà nkè bèe pié késúú,
kù í nyóu kè be wúò yaate.

³⁹ Mesémmè nè meháàrimè,

dèe do bè yààte kékékùnne.

⁴⁰ Kè ti Yiè nKuyie nsenkèrì sikpààtibíí,
kéduó nkè bè nháá nfekpáfè mieke kuce
í borè.

⁴¹ Kuù deetè becìribè mesémmè mieke,
ke duó nkè be wuò nsúú nyiwúò dòmmè.

⁴² Bèè dòòrì dèè sié kè bèe dè yà kè dèe bè
narike,

beyeiibe bie kó yenò í ntàúté.

⁴³ Wèè mòke meyèmmè wèe daate de
kpéí,

wèe banté ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkù
dòò mè.

N dó kénampemu kéente dikúnweñni ndi

(Yenáaḅkéké 2-6 Wénté Yesāā 57:8-12.

Yenáaḅkéké 7-14 wénté Yesāā 60:7-14)

108 Dafiti yenfè ò dèntè fè.

² N kòmbùtì í nampú,

Kuyie n yó n dièmmu ke da sántí.

Ke biennè debémbènnè dèè tu n kó
disānni.

³ N kùtidùùtì nè m bómbonti, entenè!

N dó kéente dikúnweñni ndi.

⁴ N Yiè nKuyie nyó nda sántímu benitibè
cuokè,

kéndéúkùnkò a yètìrì ibotí cuokè.

⁵ Ke yé a sàà mpèètóomè tiwetì,
kàa kó tímómmònti sènté yewetè.

⁶ Kuyie nhá ñdeu kéínkè

kàa kpetì mbo ketenkè kemou ínkè.

⁷ A ti deetè tínti a dó bè mediè.

Kénté m báammu, yàa ti pate nè a
wèrímú.

⁸ Kuyie mbéimmu ku cēsààtè mieke,

ke tú kù yóó bè namu, kètótí Sisemmu èi,
kéberí Sukòti biriku kètótí,

⁹ kénte Kadaadi èi nè Manansee kperi.

Kè Efadaimmu ntú ku pìl,

kè Suda a tu ku kó kukpààtìpààti.

¹⁰ Mòabu tu tenaate nte, kù wùònè tè,

kù namu Edòmmu koò bonté kuneùkù
dèè benkú kù bè temè,

ke péú Fidisitèèbe mekpàrìtammè.

¹¹ We mbo n kòtenè diheikperi?

We mbo n tannè Edòmmu tenkè?

¹² Kè dè í tó fí nKuyie nkùu do ti dootóo,
bá a ténke í niènnè ti kó behāpòmbè
mudòò.

¹³ Kòtení ké tí teennè, tí patenè ti
dootitòbè.

Ke yé onitì kó meteèmmè í tùmè
mèmamè.

¹⁴ Kuyie nyó nti bonèmu kè ti pí
mmutōndiemù.

Kuù yóó nàu ti dùntòbè.

Bè sei nwè mɔ̀mè Kuyie mmeteèmmè

109 Bedèmbè kóo kótì dièmmè
Dafitì yènfè.

Kuyie n sántí fí nwe, bá nciékóo,

² ke yé beyeibe, besoumbè náantemè n
kpéí,

bè nàá nti tu siyààbisí nsi.

³ Meníimmè kó tinàànti tii n fité,

bè n kpànnè detetirè nde.

⁴ Mí me mbè dómu kè n kó ticuuti né tú
iwátii,

n né kuònnè Kuyie nku be kpéí.

⁵ M bè dòòri mesàà mme, kè bè n yieti
meyei,

m bè dómu kè bè n cu meníimmè.

⁶ Bè nàámmu n kpéí nke tú:

Duónnè we onitiyeiwe,

kòo dùntòu wèè bo ò wátí kòo mbo o
bakú youú.

⁷ Kè bèè ò bekénè kényà o caàrimè,

Kòo kó mubáammuu náá mmuyeimu.

⁸ Kòo kó yewee kùpe,

kòo tòu mòu còutè o fìtìrì,

⁹ kòo bíí náá nyiciribí,

kòo pokùu náá nhokúpokù.

¹⁰ Kòo bíí náá mbecièmbè, kèmmúóte,
kéyè i dobontí kényāūti.

¹¹ Kòo bantiebe tieke ò mòke dè demou,
kè bepòòbèè éí o òtìti kperè.

¹² Òmòu ténke bá nhò dòòri mesàà,

òmòu me mbáá kuó nho bí mmesémmè,
ò ku ke yóu ì.

¹³ Kòo yaàbíí kú ke deè, kòo kó kuwu
nkpanné,

o yètìrì bá nkpaá bo.

¹⁴ N Yiè nKuyie nha báá yè nho yembè
kó meyei nkpéí,

o yó kó mecaàrimè báá íté a ìikè.

¹⁵ N Yiè nKuyie nhá nyé be yei nkpéí,

kè bè bá ndenniní be kpéí ketenkè ìnkè.

¹⁶ De kóo niti í mòòte mèè kpéí
mmesémmè,

ke fèū nhocìrì, koò kùò mesémmè mieke.

¹⁷ Ò me ndómè kusìnkù nku kùu do o
ìnkè,

ò í me ndómèmu mesàà, mèè ò déténe.

¹⁸ Kè kusìnkùu ò dátinné diyaàbòrì
kòme,

kéta o mieke menie nkòme,

kétuòke o kúò mekùò nhómme.

¹⁹ Kusìnkùu náá nho kó diyaàbòrì kénáá
nfenaakònfè,

kòò nkù yì sáà.

²⁰ Kuyie nhá yóu kè dè mme ndò mbèè
náante n kpéí.

Bèè kó dimàà náante n kó meyei dèè me
mbè dòò.

²¹ Fí n Yiè nKuyie, fí nwèè n te,

a bá m bəntóo a kó diyètìrì kpéí.

A sàà ndeumu, yàa n deeté.

²² N tú osénniwè nwe, ocìrì.

Dè cààrè n yèmmè mme.

²³ N kéri ke pēnkému medéé ntēmè,
bè m bētìmu dicádónni kòme.

²⁴ M bou ke bou dinùù ndi kè n núú
nhòòte,

m mònte mmàà ndi mudii ke cìte.

²⁵ N náá nyisíé kperè nde be ìikè,

kè bè n yàu ke dáankoo be yó.

²⁶ N Yiè nKuyie nfíòò n te, yàa n teennè,
nè a kó mesàà nkpéí yàa n deeté.

²⁷ Dòò kè bèè banté a kó muwērimú
mmumè,

kébanté ke dò n Yiè nKuyie nfíòò mè dòò.

²⁸ Bembe m bəmmù kusìnkù nku,

kè fí nni n dɔ̀ri mesàà.

Kè bè ité ke còmmù beè yóo di ifei,

mí nha kóo tōnti kè nni mbo diwèi mieke.

²⁹ Mesenkùmèe dátinné n níimbè,

kè bèè dáátí ifei diyaàbòrì kòme.

³⁰ N yó nsántí n Yiè nKuyie nnè
metankperimè mme,

bá nè ditìnni miekoo n yó ndéúkùnkumu
ku yètìrì.

³¹ Ke yé kuù kommumè ocìrì,

ke bo ò pàtenè bèè ò bekùnè.

**Kuyie ntāātē wè kòò tu ikuó
niùti ke tú okpààti**

110 Dafiti yènfè.
N Yiè nKuyie n nàkèmu n Yiè
nke yī
we nkàri o bakù yóú,
ke kèmmúnè kù bo ò duómme o
dootitòbè,
kòò bè cùti.

² Kuyie nda duómme fekpààtipàtifè
Siyōō,
mbaké a dootitòbè.

³ A kparinuwambe da duómme bemáà,
a ò nyóó tí nha āāpòmbè kè bèè
kotenímu nè tikōnyauti a cēsàtè,
kàa dapànti kó muwērimúu wētení a
borè
tikúwéntémaànti kōme.

⁴ Ti Yiè nKuyie m béimmu ke íkú,
kù í yóó kpatè ku nùù.
Kù yī a tú ikuó niùti nwe sáà,
ke dōnnè Mesisedekí.

⁵ Ti Yiè nKuyie, n kómmú fí nwe,
kù mieke bo íté dī yìè,
kù bo ùtire bekpààtibè.

⁶ Kuyie nyóó bekénèmu yebotè,
kè becírìbè máà píe ndiheì.
Kù kóo kpààti yóó ùtiremu ketendiekè
kóo kpààti.

⁷ Ò yó nkérí keyà kukó nku,
kéwēte kèpétè muwērimú ò yóó nanè mù
o dootitòbè. †

Bè sántímè Kuyie nkù dòò dè kpéí

111 Nsántínè Kuyie, kù bomu
nsáà!
N yó nsántímu n Yiè nKuyie nnè n yèmmè
mè memou
bèè tū ntimómmeònti be cuokè, ku tinnì
tikú dè.

² Ti Yiè nKuyie ntómme deumu,
bèè mù dó kè bè wanti ké mù yíēté.

³ Ku tómmú deumu ke wenni,
kù dòòri timómmeònti nti sáà.

⁴ Kù dó tí nyému kù pí mmùù tōndiemù
kpéí,
ti Yiè nKuyie nsàmu ke mōke onìti kó
mesémme.

⁵ Ke duò mmudiì bèè kù dé,
kù í yíè nkù bè dōunnè dī nùù kpéí bìti.

⁶ Kù benkemu ku nitìbè kù pí mmùù
tōndiemù,
ke bè duò nyibotí teì kó yehèkè kè bè
tieke.

⁷ Kù dòòri dèè kó dimàà tu timómmeònti
nti ke síé,
ku tannò í ceeri.

⁸ Yè fíúkúmu sáà, yè í yóó ceete,
yè tu timómmeònti nti ke síé.

⁹ Kuù donté ku nitìbè,
ke bè dōnnè metaummè kè mè bo sáà.
Kù dò mpáíi nwe, ke duò tikōmbùòti.

¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndèè tu mecii nkó
diketírì,
bèè dòòri memme bè mōke meyèmmè
mme.

Kuyie nha sānni bomu nsáà.

Wèè wetí ò ò nkarimè ke í yíèkù

112 Nsántínè ti Yiè nKuyie!
Dè nnaati onìti wèè dé Kuyie,
dè nnaati wèè pieti diwèi ku tannò
mieke.

² Kuyie mbo dōò mesàà nwèè wetí o kó
feyanfè,

o kó kuwuò mbo nkpeñni be tenkè mieke.
³ Mesàà nè tikpàti dè yó mbomu de yìè
ncíētè,

Kuyie nhò wùò nwèè wetí wènwè sáà.

⁴ Kè dè bìitoo wèè wetí Kuyie nkuù òò ò
míitè,

wèè sà ke mōke onìti kó mesémme,
Kuyie nkuù òò nhò mí.

⁵ Dè nnaati onìti wèè pènni betòbè o
kperè nè diwèi,

† 110:7 fr 110:7 De kó tináànti bo na kèmbenkú behāāpòmbè bèè do yà kukó nképétè
muwērimú Sedeōō kó dimònni, yoo ti Yiè nYesu wèè na o dootitòbè nè Kuyie nkó
meteèmmè, ke kéri ke yíèo.

ke tū nyikuó duó ke dómme,
ke tūnni o kpeti.

⁶ De yiè nhō í ndo bitì.

Bè ɔ nyému wèè wetí o kpéí nsáá

⁷ De yiè nkòo kèè tiyeiti matì ò ɔɔ í
nyíèkù,

dè ɔɔ í nhò nampe ke yé ò duómme omáà
Kuyie nku.

⁸ O kóm̀b̀ù̀t̀ì í duò, ò í yíèkù dèmarè,
kòò wetí o dootitabè, ò ɔ nyému wèè yóó
namè.

⁹ O nùtè yàammu kòò pāa mbecìribè,
Kuyie nhò wùò nwèè wetí wènwe sáá,
o wèrimú nè o kpeti kè dè dèúkú.

¹⁰ Kòò yeiwe ò wùò nkè dè ò yóú,
kòò c̀áá nho nì ke c̀ìtiri,
oyeiwe d́ó dè ɔɔ yè detetirè nde.

Ti dómme kénsántí ti Yiè nKuyie

113 Nsántínè ti Yiè nKuyie!
Díndi ti Yiè nKuyie nkó
betómbè, ísántínè ku,
ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.

² Ti Yiè nKuyie nyètìrì ndeu
kétúóté yíè nnè ti bo mbom̀ò sáá.

³ Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì,
diyìè bo yènnímè nè di yàa bo tamè.

⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù baké yebotè yem̀ou,
kè ku kpeti dèke ke sènté tiwetì.

⁵ We ndónnè ti Yiè nKuyie nti tū nkù?
Ku kpà̀t̀ìk̀à̀r̀ì bo kéínkè nke.

⁶ Kè ku ɔɔ sínné kéwénténí,
kéínkè nè ketenkè.

⁷ Kuù ɔɔ íinní osènniwè mutáá mmieke,
kuù ɔɔ küténí ocìrì ditápùò mieke,

⁸ kòò wènnénè sikpà̀t̀ìb̀ì kèkanne,
kè wèè wènnénè o èi kó bekótìbè.

⁹ Kuù ɔɔ pā tecìtè wèè do tú teháunte,
kòò naá nhobíyō kèmbonè diwèì.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

Isidayeeribe sèntémè dámèèrì tipènti kou

114 Isidayeeribe yè diì m̀ǹǹǹi
Esibiti,

Sakòbu yaàbí yè diì m̀ǹǹǹi bekpákpàribè
tenkè.

² Kè Sudaá wuò nni ntú ku kòbe mbe,
kè Isidayeeribe tu kù te bè.

³ Kè dàmèèrì bè yà kécoké.

Kè Suditèè kó menie mbótí.

⁴ Kè yetàrè m̀puù yepedakè kòme,
kè sitáá puù yebodakè kòme.

⁵ Dàmèèrì a cokùnè ba?

F́ó nSuditèè dè dómme kàa nie mbòtì?

⁶ Díndi yetàrè dè dómme kè di puù
yepedakè kòme?

Sitáá ba nte kè di puù yebodakè tèmè?

⁷ Ketenkè a k̀nt̀ì nhau ti Yiè nKuyie
nyíikè,

kunku Sakòbu do tū nkù

⁸ Kuù ɔɔ ceete dipèrì borè kè dèe naá
ndibinni,

kutáá duó dè kè dèe naá nkukó.

Kuyie nkuù máà dò tí nkù sántí

115 Ti Yiè nKuyie dè í tú t̀f̀ì te
disànni,

f́ó̀ te disànni, déúkunnè a yètìrì
a sà mèè kpéí nke d̀ò̀r̀ì timóm̀m̀nt̀ì.

² Ba nte kè yebotè bo mbékú ke tú:
Yé Kuyie mbè tū nkù borè?

³ Kuyie nti tū nkù bomu kéínkè,
ke d̀ò̀r̀ì ku d́ó dè dem̀ou.

⁴ Be bokè tu timáti péf̀t̀ì nti nè mes̀ou,
beè yè d̀ò̀ò nè be nou.

⁵ Yè m̀ò̀kemu yenò yè me nyí nò nke náá,
ke m̀ò̀ke inuò, nyè me nyí wúó.

⁶ Ke m̀ò̀ke yeto, yè me nyí yo,
ke m̀ò̀ke yewúò, nyè me nhóó í nkèè
kunú.

⁷ Ke ā sinou, yè me nyí nò nke pī,
ke m̀ò̀ke sinaàcèi, yè me nyí nò nke ceñti,
metammè í yìèni yè níí mieke.

⁸ Bèè d̀ò̀òr̀ì de kó sitenkaanii, bèè sì
naánnè,

bèè kó dimáà sì duó mbemáà, bèè sì
naánnè.

⁹ Díndi Isidayeeribe kó kuwuò, duónnè
dimáà di Yiè nKuyie,
nkuù tu di kóo teènti, di kó kudòpikù.

¹⁰ Díndi Anɔɔ kó kuwɔ nkɔbe duónnè ndimáà di Yiè nKuyie, nkuù tu di kóo teèntì, di kó kudɔpikù.

¹¹ Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie duónnè ku dimáà,

kuù tu di kó oteèntì, di kó kudɔpikù.

¹² Ti Yiè nKuyie nyí yè nti kpéí, kù yóó ti dɔ̀mɔ mesàà,

kù yóó dɔ̀mɔ mesàà nyIsidayeeribe kó kuwɔ,

kédɔ̀dɔ̀ mesàà nhAnɔɔ kó kuwɔ.

¹³ Ti Yiè nKuyie nyóó dɔ̀mɔ mesàà mbèè kù dé,

besámpɔ̀bè nè bediebè bɛmɔ.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nduó nkè di sùú, díndi nè di bío.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkùù dɔ̀dɔ̀ kéínkè nè ketenkè,

kù di dɔ̀dɔ̀ mesàà.

¹⁶ Kéínkè ti Yiè nKuyie nkuù kè te, ke duó nketenkè tínti benìtìbè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie ndè í tú becírìbè beè yó nda sántí,

Bedɔ̀mbè beè í yó nda sántí.

¹⁸ Tínti bie me nyó nsántímu ti Yiè nKuyie,

di mmònnì nè ti bo mbomɔ.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

Kuyie ndeeténè wè mukúú nkòd kù sántí

116 N dómu n Yiè nKuyie, ke yé kù yomè nkó yedabùd nnè m báammì.

² Kù n kèrímmúmu, kè ku to bo m bíékè, n yó nkù yumu sáà nè m bo mbomè.

³ Mukúú mmuù do m pítinné mu kó iwēí, kè kudɔ̀nkù kó ticùd̀tì m pí,

kè meyencaàrimè n na,

kè n ta kukòmb̀d̀doróo mieke.

⁴ Ke kuónkoo kényú n Yiè nKuyie nke yí:

N Yiè nKuyie nyàa n deeté.

⁵ Ti Yiè nKuyie nwetímu, ke mɔke mesémmè,

Kuyie nti tū nkù kuɔmmu onìtì mesémmè.

⁶ N Yiè nKuyie nkuù kánkù besíntífbè, n do cìtemu kè kù n deeté.

⁷ N wète ke pètèmu meoìmpùmè,

N Yiè nKuyie nkuù n dɔ̀dɔ̀ mesàà.

⁸ Kuù n deeténè mukúú, ke útè n nɔ̀nnièti, ke pí n naàcèi, bá n yí do.

⁹ N Yiè nKuyie nkuù yó nni nwúó nkè n kéri,

ketenkè ínkkè befòùbè borè.

¹⁰ N yèmmè do í nɔ̀ótè n Yiè nKuyie nyínkkè.

Bá nè m mè n tamè mesémmè mieke.

¹¹ N do ta meyencaàrimè mieke nke, ke náa nke tú benìtìbè bɛmɔ tú siyáàbisí yembè mbe.

¹² M bo na kényietí ba Kuyie kù n dɔ̀dɔ̀ mèè sàà mmemɔ?

¹³ N Yiè nKuyie nni ndeetému, kè n yó nyuo medeetímè kó febdòfè[‡] ke kù sántí.

¹⁴ N yó ndɔ̀ɔrimu n dɔ̀únnè yèè nò Kuyie n kɔbe bɛmɔ ìkkè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkɔbe kó mukúú nku d̀ò ndèmarè dierè ndè.

¹⁶ N Yiè nKuyie n tú a kóo tɔ̀ntì nwe, kè n yɔ̀ tú a kóo tɔ̀ntì,

kàa m pítè iwēí.

¹⁷ N yóó da fiému iwūō disānni kpeyi, kè n yu f́ n Yiè nKuyie a yètìrì.

¹⁸ N yó ndɔ̀ɔrimu n dɔ̀únnè yèè nò n Yiè nKuyie,

ku kɔbe bɛmɔ ìkkè.

¹⁹ Ti Yiè nKuyie ncíètè dánkù mieke, nè Sedisadèmmu èi mieke.

Nsántínè ti Yiè Kuyie!

[‡]116:13 *febdòfè*: De kó febdòfè benkú menaà bè do 55 pā dìi pānnì Kuyie, nkéyɔ̀ɔre mèè naà mme di ínkkè, de kó dipānnì do 5 ntú disānni kó dipānni ndi. Ke benkú diyentébbanni kó mudii be do 5 nyo mmù ke denniní Kuyie mbè deetémè Esibiti. Pɔ̀ɔri de ntú ti 55 sántè Kuyie nkéyā fèè bòdòfè. (Wénté 1 Kɔ̀denti 10:16).

² Dè nnaati bèè yie nke tū nku tié,
bèè kù wanti nè be yèmmè memɔu.

³ Dè nnaati bèè í dɔɔri meyei,
bèè tū nku kó kuce.

⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù duó nku kuó.
Kè ti bo nyi tū nwetì weti.

⁵ N dɔ kɛntũmmu a kó kuce weti weti,
kɛndɔɔri a kuó yē mmù.

⁶ Kè dɛe yie nkè n ní báá wénté a tannò
kè ifei m pí.

⁷ N yó nda sãntĩmu nè meyèmmè
mèmmáà.

N yó nhããmu a tannò n yèmmè mieke.

⁸ N yó ndɔɔrimu a tié nyèmmè.

A bá m bɔntóo yúó.

⁹ O bíe mbo yímè kòo borime nwenni?
Ò bo ndɔɔri a náaanti yèmmè mme.

¹⁰ N da waðmmu nè n yèmmè memɔu,
a báá yóu kè n déténè a tannò.

¹¹ N sɔrĩmu a náaanti n yèmmè mieke,
kè dè bo yie nkè m báá da yeténè.

¹² N Yiè Kuyie nha yètiri deumu,
m benke a tié.

¹³ Nè n nùù ndi mbaàtìmè a tannò.

¹⁴ M bo ntũmmè a tannò dè n naatimu,
ke dònne m bo mmɔkemè tikpàti mediè.

¹⁵ N totĩmu n yèmmè a tié nyínkè ke wéí
a kó ice.

¹⁶ Dè n naatimu m bo ntũmmè a kuó,
n yí yóó yè nha náaanti.

¹⁷ Dɔɔ mí nha kóo tɔnti mesàà.

Kè nní n fòu kè dɔɔri a náaanti yèmmè.

¹⁸ Wéí n nuò nkè n na káyà,
a kuó wennimu mediè.

¹⁹ N tú opòò nwe ketenkè ínke,
bá n sɔnne a tannò.

²⁰ N dómu nè n yèmmè memɔu
kényé a tannò sáà.

²¹ A kpannèmu sifei yembè, kusínkù do
bè,

bèe déténè a tannò.

²² N yããte yesããmbè nè mesenkùmè,
ke yé m pímmèmu a tannò.

²³ Bá kè sikpàatibìí tíf nke náa n kpéí,
mí n tú a kóo tɔnti nwe, ke tū nha kuó
yē mmù.

²⁴ A tié nni nnaatimu
ìi n tiè.

²⁵ N duó mutáá mmieke nke,
n fòukunne kéndò nha béimmè.

²⁶ N da bàtemu n kó ice imɔu, kàa kèè.
Á m benke a tié.

²⁷ M benke a kó kuce kó yetannò,
kè n na kɛtotí n yèmmè a kó mesàà
nyínkè.

²⁸ Meyencaàrimè meè n deuté kè n kuò,
n yíi nkéndò nha náaanti béimmè.

²⁹ A n dètinnenè siyáàbisí kó kuce.

N dɔɔ mesàà nkè n na kɛtunne a kó ikuú.

³⁰ N tããtèmu timómmɔnti kó kuce.

N tū nha tannò nye.

³¹ N Yiè nKuyie n tū nha tié nyi.

A báá yie nkè n di ifei.

³² M beti a kó yetannò nye,
ke yé a cáttinnemè n yèmmè.

³³ N Yiè nKuyie n tié nha kuó,
kè dɛe yie nkè nní nyi tū nkétuokenè
kumànkù.

³⁴ M pã mecii nkè n tũnne a kuó
ké nyi pínnè n yèmmè memɔu.

³⁵ A nni nni a tannò kó kuce mieke,
n wèi bo kùù mieke.

³⁶ Yúúnní n yèmmè a tié bíékè,
kè mè bá ndó mucóntimu.

³⁷ Bente n nɔnfè kè fè bá nwúó ndèè tu
detetirè,

duó nkè nni ntũ nha kó kuce.

³⁸ Dɔɔ mí nha kóo tɔnti a béi nti bèè da
dé be kpéí.

³⁹ A m péité munitidaá, m mu nyièkù,
a tannò yeè tu yesààyè.

⁴⁰ N dómu kɛntũ nha tannò,
yóu kè nni n fòu a kó timómmɔnti mieke.

⁴¹ N Yiè nKuyie nhá n dɔɔ a kó mesàà,
n deeté kéndò nha béimmè.

⁴² Kè dɛe yie nkè n ní na kɛténne tináaanti
bèè n sáà,

ke yé n yíkúmè a náaanti ínke nke.

⁴³ Á báá deite timómmɔnti n nùù mieke
yúó,

m baa a tããtè tinti.

⁴⁴ N yóó mpímmu a kuó,

n yí yóó yóu a kuś nè m bo mbomè.

⁴⁵ Yóu kè nní mbonè kuyènnatí,
ke yé n tūmmè a tannò.

⁴⁶ N yó nnáammu a tié bekpàtìbè ìkè,
ifei í yó nyì nni mbonè.

⁴⁷ Dè 5 nni nnaatinèmu a tannò,
n yè dómu.

⁴⁸ N yuo n nou nsi ke bo cɔuté a tannò,
n yè dómu, nh àǎmu a kuś n yèmmè
mieke.

⁴⁹ Dentení a nàké tì nààntì,
mí nha kóo tǒntì n ti mbaa.

⁵⁰ Nh 5 mbo meyencaàrimè mieke, kè dèe
m bántè dèe tu:

A nààntì n duǎmmè mufòmmu.

⁵¹ Sipɔɔ yembè n daúmu,
m me nyí yeténè a kuś.

⁵² Nh 55 dentení a tāātè tì nti,
n Yiè nKuyie nkè dèe náríkúnne n
yèmmè.

⁵³ M mieke yènnímu benitiyonkubè,
bè dootóomu a kuś.

⁵⁴ A tié nyì tu n kó feyènfè,
ketenkè kie m bo kè kupððkù nku.

⁵⁵ N Yiè nKuyie, keyènkè nh 55 í nyè nha
kpéí.

N tūmmu a kuś.

⁵⁶ N kpeti n te tì tu

m bo tūnnemè a tannò.

⁵⁷ N Yiè nKuyie nkpeti tú tì n ti mbéí.

Tì tu: M bo ntūmmè a nààntì.

⁵⁸ Nè n yèmmè memɔu ndi n da
kuǎnnèmè,

n kuś mmesémmè kéndonnè a béi mme.

⁵⁹ N wènnímu n tū nyìl cè.

Ke wètení ke bo tūnne a tié.

⁶⁰ N ténke í yóó ɔɔte, n dó mefeì mme,
ke bo tūnne a tannò.

⁶¹ Benitiyonkubè beè n díí nticùd̀tì kè tì
m pí.

M me nyí yè nha kuś.

⁶² Keyènkè cuokè nh 55 entemu ké nda
sǎntí.

A tāātè tì sié mèè kpéí.

⁶³ N naatinèmu bèè kó dimàà da dé.

Bèè kó dimàà tū nha tannò.

⁶⁴ N Yiè nKuyie nha sàà mmeè piéké
kutenkù

n tié nha kuś.

⁶⁵ N Yiè nKuyie nha do tì béimmu,
ke me nni ndòò mesàà m mí nha kóo
tǒntì.

⁶⁶ M benke mesàà nnè m bo mbaàtimè
dèè wenni nè mecìi.

Ke yé n yíkúmè a tannò ìnkè nke.

⁶⁷ N do í kèke dìi mǎnni ke da détirinèmu,
di mmǎnni m me mpímmu a nààntì.

⁶⁸ A nitimu ke dɔɔri mesàà,

n tié nha kuś.

⁶⁹ Sipɔɔ yembè beè n sìnkúnne nè be kó
siyáabisí,

mí m me mpímmu a tannò nè n yèmmè
memɔu.

⁷⁰ Bè ankemu tìmatì í be taà,

dè me nni naatimu nè a kuś.

⁷¹ Bè n díí nyifei kè dè n dǒò mesàà mme,
kè n yǐéte a kuś.

⁷² Mí m borè ikuś ìi yènní a nù ì
pèétému yesɔɔwèrè,

sikɔupí sikɔupí yoo timátì péítì kpeye.

⁷³ A nou sii n dǒò kè sii n kpénkúnne,
m pǎ mecìi, kè n na keyíéte a kuś.

⁷⁴ Bèè da dé, bè n wùò nkè dè bè
naatimu.

Ke yé n kèmmúmèmu a nààntì.

⁷⁵ N Yiè nKuyie n yému ke dò nha tāātè
tì wenni,

a n kékúnne ke naatimu.

⁷⁶ A sàmu m bántè!

A tì nàkému mí nha kóo tǒntì.

⁷⁷ A n kuś mmesémmè kè nní nfòù.

Ke yé n naatinèmmè a kó ikuś.

⁷⁸ Ifei ìi bo pí sipɔɔ yembè bèè n féũnko
detetirè,

mí n wèè pí nha tannò.

⁷⁹ Bèè da dé, bèè kotení m borè.

Kè dèe yie nkè bèè banté a tié.

⁸⁰ N dómu nè n yèmmè memɔu kédɔò a
kuś,

kè dèe yie nkè ifei bá m pí nha ìkè.

⁸¹ Dè nh ɔɔtímu a bo n deetémè,

n kèmmúmu a bo dǎòmè a béi ntì.

82 N kɛmmú a béi ntí bo dɔ̀d̀mè mme, kè dè nh òu,
 kè m bèkú mmáà ke tú: Òmmònnì ndi a yó m bántèmè?
 83 N dònne kudɔ̀kù bè nùnnɔ̀w kùnkù muhāāfīrímú ínkè,
 m me nyí yè nha kó itié.
 84 Mí nha kóo t̀nti n we kpaá yèdè?
 A yóo bekénè ònyìè bèè n fèũnko?
 85 Sipɔ̀w yembè n keu yef̀tè nye.
 Ke búútóo a kuş kpeti.
 86 A tannò tu yemómmɔ̀nye nye,
 bè n fèũnko detetirè nde, yàa n deetè.
 87 Dè do kpaá sámp̀ɔ̀ nwe kè bè n deite ketenkè ínkè,
 nè memme m me nyí bùtinné a tannò.
 88 A sàmu, n foukùnne,
 kè dèe yíè nkè nní mpí nha tié.
 89 N Yiè nKuyie, a náahtì bomu nsáà,
 tì fííkú kéinkè nke.
 90 A tú timómmònti yìè nwe nè a bomè!
 F̀s̀s̀ fíí nketenkè kè kè fííkú.
 91 A béimmu demɔ̀w kè dè buoté ke bo nè yíenní,
 ke yè demɔ̀w dè p̀im̀mè a tómmú mmu.
 92 Kè dè do í n naatinè a kuş,
 nè yíe n do kumu n sémmè mieke.
 93 N yí yóo yè nha tannò bitì!
 Ke yè a n duómmè mufòmmu nè yèè borè nde.
 94 N tú a kou nwe, n deetè,
 ke yè n túmmèmu a tannò.
 95 Beyeibe n díímu ke bo n kuş,
 mí mme n kèmmú a tié nyi.
 96 Demɔ̀w bá dèè d̀òò ke wenni dè m̀kemu kumànkù,
 a tannò yie mè nyí m̀kè kumànkù.
 97 N dómu a kuş mediè,
 yewe yemɔ̀w nh ɔ̀ ntoti n yèmmè ì ìnkè.
 98 A kó yetannò n ciikùnnemu.
 Kè n ciì ke p̀ēētè n dootitɔ̀bè.
 Ke yè yè bomè n yèmmè mieke nke sáà.
 99 N ciimmu ke p̀ēētè bèè n tiè,
 ke yè n totimè n yèmmè a tié nyínkè.
 100 N yèmmè deunèmu beheikènkótíbe k̀ɔ̀me,

ke yè m p̀im̀mèmu a tannò.
 101 N yennínèmu meyei nkó ice imɔ̀w,
 kè dè bo yie nkè nni mpí nha náahtì.
 102 N yí bùtinné a tannò,
 ke yè f̀s̀s̀ yè nni ntiémmè.
 103 A náahtì wèètimu n nùù mieke,
 ke p̀ēētè mecekùò.
 104 A kó yetannò yèè te kè n ciitè,
 Dèè te kè n yí d̀ɔ̀ iyáabisíce.
 105 A náahtì tu defitírè nde dèè m mí,
 Tìi n duò nkuwenniku n kó kuce mieke.
 106 M béi ndi nùù n yó ndi p̀im̀mu.
 Diì tu m bo túmmè a tannò yèè tu timómmònti.
 107 N di ifei nyi mediè,
 n Yiè nKuyie nha n fòukùnne a náahtì yèmmè.
 108 N Yiè nKuyie ncouté n sáà,
 ké n tié nha tannò.
 109 M bo mukúú nnè mufòmmu de saku nku,
 m me nyí yè nha kuş.
 110 Beyeibe n dii ticùòti nti,
 m me nyí deténè a tannò.
 111 A tié nyi tu n kperè n te dè,
 n yèmmè i nnaatinè.
 112 N duómmu n yèmmè ke d̀ɔ̀ri a kuş yèmmè,
 ke yó mmè d̀òòri sáà n fòmmu mumɔ̀w.
 113 N yí d̀ɔ̀ yenò yèdèè yembè,
 n d̀ɔ̀ a kuş nyi.
 114 F̀s̀s̀ tu n kó disòri, n kó kudɔ̀pìkù,
 n kèmmú a yó n náké tì nti.
 115 Díndi benitiyèibe f̀tènè m borè.
 Kè dèe yie nkè nní ntú n Yiè nKuyie ntannò.
 116 A nni mpí nha béi nke yè mmù.
 Kè dèe yie nkè nní fòù.
 A báá yóu kè nní nda kèmmú kèdi ifei.
 117 F̀s̀s̀ yó ntú nkó dipínnì kè n na kécooté.
 Kè dèe yie nkè nní ndake a kuş kpéi.
 118 A dootóomu bèè kó dimáà bùtinné a kuş.
 Ke yè be kó mutómmú mumɔ̀w túmè siyáabisí k̀ɔ̀mu mmu.

119 A ùtóomu beyeibe kó dimàà tiyonti kōme.

Deè te kè n dós a tié.

120 N wúo nha kuó kè n kǒnti aumu, kè n kǒmbùd̀ti duònè a tǎāté tì.

121 N d̀w̄rimu deè sié,

ke tū timómm̄onti,

báá yóu kè n do bèè n f̄ũnko be n̄u mieke.

122 D̀w̄nnè mí nha kóo tǒnti dinùu ke yí: A yó nni nd̀w̄ri mesàà.

Báá yóu kè sip̄w̄ yembè nni nf̄ũnko.

123 M b́u nha kó medeetímè ke ñumu, n kém̄mú timómm̄onti a nàké tì ḱpéí kè dè m bimu.

124 D̀w̄ mí nha kóo tǒnti mesàà, a nitimu,

m benke kè n yíéte a kuó.

125 N tú a kóo tǒnti nwe,

m p̄a mec̄i kè m banté a tié.

126 N Yiè nKuyie ndè t̀ùkemu a bo p̄í ndè a tómmú.

Benitibè càarimu a kuó.

127 N d́omu a tannò kè dè p̄ēte mes̄w̄.

Ke p̄ēte mes̄w̄ nsààmè.

128 A tannò yem̄u n yè w̄uó nkè yè wennimu,

n yí d́ deyd̀ab̀is̄kperè nde.

129 A tié ntú isà̀yì nyi.

Deè ḱpéí nte kè n yì ãã n yèmmè mieke.

130 K̀a w̄éte a náant̄i ke benke onit̄i dè ò̄ ò duó nkuwenniku nku.

T̄i duò mmec̄i mbes̄nt̄ibè.

131 Nh onné n ní nku ke bo maánko a tannò,

n d́ mèè ḱpéí nha tannò kè dè nh ɔ́t̄i.

132 W̄ētení m bíkè ké n kuó mmesémmè,

kéndonnè a d̀w̄rimè bèè da d́.

133 N teennè kè nni nyíkú a náant̄i ín̄kè.

A báá yóu kè meyei mmamè n na.

134 A n deeténè bèè n f̄ũnko

kè n na ḱnt̄u nha tannò.

135 Wénténí mí nha kóo tǒnti fen̄sà̀d̀fè, kè n tié nha kó ikuó.

136 N n̄nniet̄i t̄i p̄ú,

benitibè í tū mmèè ḱpéí a kuó.

137 N Yiè nKuyie nha wetímu, k̀a beent̄i dò nséi.

138 A w̄ari a tié kè ì wennimu, ke tū timómm̄onti mád̀.

139 N wúo n dootit̄obè yèmmè a náant̄i, kè dè n yóumu.

140 N yàákemu a náant̄i, t̄i m̀enke tū timómm̄onti nti.

Mí nha kóo tǒnti kè n t̄i d́.

141 N k̄ũnn̄imu kè bè n s̄enkèri.

M me nyí yè nha tannò.

142 Timómm̄onti a d́u nti bomu nsá̀ã, k̀a kuó tū timómm̄onti.

143 Meyen̄caarimè nè kuk̄mb̀d̀doróo deè n t̀ùkeni.

Dèè n naati deè né tū a tannò.

144 A tié ndò nséi nwe sá̀ã.

M p̄a mec̄i kè dèe yie nkè nni nf̀òu.

145 N Yiè nKuyie n da yu nè n yèmmè mem̄u ndi.

Yie nkè n teennè kè nni nt̄u nha kuó.

146 N da kuònn̄emu ke tū á n deeté,

kè nni nt̄u nha tié.

147 Dè ò̄ nkpaá ke í wenté,

kè n kuònnè f̄s̄ nwe.

N kém̄mú a yó n náké t̄i nti.

148 Dè ò̄ n kpaá uú kè n n̄nfè siéké a náant̄i nti.

Kè nh ãã a tié n yèmmè mieke.

149 N Yiè nKuyie, nkénté n dabònni,

a sà mèè ḱpéí, n f̀òuk̄unne kéndò nha tǎāté tì.

150 Bèè n f̄ũnko bè n t̀ònt̄enímu, de kó is̄oke yembè d̄etén̄emu a kó ikuó.

151 F̄s̄ n Yiè nKuyie nha n t̀ók̄en̄emu,

a tannò yem̄u tū timómm̄onti nti.

152 N ȳemu nè dimònni a tié,

f̄s̄ ò̄ ò̄ nàké kè ì bo sá̀ã.

153 Wénté n yo mmèè sémmè,

ké n deeté ke yé n yí yèmmè a kuó.

154 N kónné ké n deeté

n f̀òuk̄unne kéndò nha béimmè.

155 Beyeibe í yóo cooté,

ke yé bè í wantimè ke bo t̄unne a kuó.

156 Áú n Yiè nKuyie! A sémmè deumu.

N dɔ́ kɛ́ntú nha tannò nye.

¹⁵⁷ N dùntàbè bèè n fěũnko bè í sɛ́nní m me nyí bùtínné a tié.

¹⁵⁸ N yámu benítibè fiiti mèè botí betàbè, kè dè m pī nyisíé.

De yembè í tū nha kó ikuś.

¹⁵⁹ N Yiè nKuyie n wénté n dómu a tannò.

A sàmu n fòukùnne.

¹⁶⁰ A náànti kó dikùnni tu timómmɔ́nti nti.

A tannò tu yemómmɔ́nye nye ke bo sáà.

¹⁶¹ Sikpààtibí n fěũnko detetirè nde, m bùđti me nduò a náànti máà ndi.

¹⁶² A náànti n duò ndiwèi ndi kè di dònne wèè doké ke eí o kperi ɔ́ ndommè.

¹⁶³ N yí dɔ́ siyáàbìsí, sì n dò nyisíé nyi. N dɔ́ a kuś nyi.

¹⁶⁴ Diyè dimáà mieke kuce mèyiekè ndi, nh ɔ́ da sàntemè.

A tannò tu yemómmɔ́nye nye.

¹⁶⁵ Diwèi dieri bo bèè dɔ́ a kó ikuś be kpéí nke.

Meditímmè mamè í bo be kpéí.

¹⁶⁶ N Yiè nKuyie n kémú a bo n deetémè mme,

ke yé n dɔ́rimè a tannò yěmmè.

¹⁶⁷ N tūmmu a tié nnè n yěmmè.

N yì dómu mediè.

¹⁶⁸ N tūmmu a tannò nè a tié.

N cɛ imɔ́u a ì wùmmu.

¹⁶⁹ N Yiè nKuyie nyóu kè n dabònni tuɔkoo a borè.

N duś mmeci kéndò nha ò béimmè.

¹⁷⁰ Yóu kè m báammii tuɔkoo a borè,

n deeté kéndò nha ò béimmè.

¹⁷¹ A sãnni báá yè n nùù mieke.

Ke yé a m benkemèmu a kuś.

¹⁷² M báá yóu m bo n dièmmè a n dɔ́unnè dii nùù

ke yé a tannò yemɔ́u tùmè yèè sié yè nye.

¹⁷³ A nđùtè nni nteénnè.

Ke yé n tãátémè a kó yetannò nye.

¹⁷⁴ N Yiè nKuyie, n yáamu a bo n deetémè,

n yěmmè naatinèmu a kó ikuś.

¹⁷⁵ N dɔ́ nni nfòumu ke da sánti.

Yóu kàa tãátè tì nni ncúś.

¹⁷⁶ Nh ãtiremum ke dònne fepièfè fèè feti.

N wammú mí nha kóo tɔ́nti,

ke yé n yí yěmmè a tannò.

Onitì bè wàtí wè kó mubáammu

120 Bè ɔ́ nkɔ́ri Kuyie ncíètè ke denti fèè yènfè.

N ta meyeñcaàrimè ke kuɔ́nnè n Yiè nKuyie nku,

kè kù cɔ́utè n dabònni.

² N Yiè nKuyie nha n deeténè siyáàbìsí yembè.

Fũũ mbesoùmbe.

³ Díndi bèè ɔ́ mpariku ke né sou.

Di dò mbè di yíme?

Di dò mbè dí dɔ́ da ba?

⁴ Mɛpenyómme bè sṹtè mè nè yehããkũś nyèè cɔ́ú mmuhãã

deè yó ntú di kó tiyeti.

⁵ N kóó kэмbo bekpákpàribè cuokè dè í n dòò mesàà,

n kóó kénhãnè bèè í yé Kuyie dè n cààremu.

⁶ N karinè bèè í dɔ́ kunaatí kè dè m̀ntemu.

⁷ Mí n dɔ́ kunaatí nku,

kè n né náá mbè nni nwantinè mudò.

Ti Yiè nKuyie ntúmè

Isidayeeribe kóo bàrì

121 Bè ɔ́ nkɔ́ri Kuyie ncíètè ke denti fèè yènfè.

M búy yetãrè bíkè nke

meteèmmè yóó ke nyenní.

² N Yiè nKuyie nkuù tu n kóo teènti,

kunku kùù dòò kéinkè nè ketenkè.

³ Kuyie mbáá yóu díndi Isidayeeribe kè di naàcèii seite,

wèè di baa munɔ́ndɔ́mmú í ò pīi.

⁴ Isidayeeribe kóo bàrì munɔ́ndɔ́mmú í ò pīi,

ò ɔ́ ɔ́ í nyè nkéduś.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù tu di kóo bàrì ke di díéké ku kó medéè,
kù bomu di bakù yóú.

⁶ Diyìè báá di kókénè kuyie mmònni,
yoo otánkù keyènkè mònni.

⁷ Ti Yiè nKuyie nyó ndi kánkému meyei memɔu.

Kù yó nkánkému di fòmmu.

⁸ Kè di yetì, ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu,

kè di kùntiní kù ndi bonè,

kétúóté yíè nnè di bo mbomɔ sáá.

Kunaatí mbonè Sedisademmu

122 Dafiti yènfè bè ɔ ndiè nfè ke kɔri Kuyie ncíètè.

Kè bè ñ nàké ke yí:

Ti kɔte ti Yiè nKuyie ncíètè.

Dè ɔ nni naatimu.

² Sedisademmu ti cómmu a bòrì ndi.

³ A maá ke wennimu kè kuduotí kperíkù da fité.

⁴ Iwuɔ nde nkɔriní,

ti Yiè nKuyie nkó iwuɔ,

ke déúkunko ti Yiè nKuyie nkù bè nàké ke yè mbè ndɔɔrimè.

⁵ Dafiti yaábí kó yekpààtikàrè bo fɔ́ɔ mieke,

bè de nkari ke bekù.

⁶ Ti mɔ́ú tì Kuyie ntiù tu kunaatí bo mbonèmè fɔ́ nSedisademmu,

bèè da dɔ́ kè bè nkari bàmmù.

⁷ Kunaatí mbo Sedisademmu mieke,

kè bè nkari sicéí kè tìmatí í bè kɔ́onnè.

⁸ N kɔbe nè n népobè kpéí nte,

kè n tú kunaatí mbo a mieke.

⁹ Ti Yiè nKuyie n tū nkù kó tecíètè tètè bo a mieke

teè kpéí n te kè n dɔ́ diwèi mbo a mieke.

Bè sènkèrì bè kuònnèmè Kuyie

123 Bè ɔ nkɔri Kuyie ncíètè ke denti fèè yènfè.

M búɔ́ fɔ́ɔ́ bíékè,

fɔ́ nwèè kàri a kpààtikàrì kéínkè.

² Tidaatí ɔ mbúɔ́ mèè botí ti yembè,

kunitipodaakù ɔ mbúɔ́ mèè botí ku yiè, mèè botí nku ti búɔ́mè ti Yiè nKuyie, kunku ti tū nkù,

kè kù bo ti kuɔ́ mmesémmè.

³ Tí kuɔ́ mmesémmè ti Yiè nKuyie!

Ti kuɔ́ mmesémmè!

Mesenkùmè mèè ti bi.

⁴ Sipɔɔ yembè kó mudaá nti bimu,

sifeí yembè ti cè ndiyuu ndi mediè.

Isidayeeribe sántímè Kuyie nkù bè deetémè

124 Dafiti yènfè bè ɔ ndenti fè ke kɔri Kuyie ncíètè.

Kè ti Yiè nKuyie ndo í ti bonè...

Isidayeeribe, nnáánnè ti ke tú:

² Kè ti Yiè nKuyie ndo í ti bonè, benítibè do ité diì mònni ti kpéí.

³ Bè na nti maankomu ti fòùbè, be mieke mè ndo ti còútè mèè botí.

⁴ Menie mmeè na nti pònténè, ti na ndiù fenéwuonfe nfe.

⁵ Yenéfínfirè yeè na nti dàtínné, yenéfínfirè dieyè yeè na mpèètí tí ínkè.

⁶ Ti Yiè nKuyie nyètìrì ndeu, kunku kùù í yóú kè bè ti di.

⁷ Kuù te kè ti na ke yenté, tenòtè ɔ́ yenténè mèè botí ticùd̀ti, kuù t̄t̄e ticùd̀ti kè ti na ke yenté.

⁸ Ti kó meteèmmè boní ti Yiè nKuyie mborè nde,

kunku kùù d̀d̀ ketenkè nè kéínkè.

Kuyie mbonèmè bèè íkú ku ínkè

125 Bè ɔ ndenti fèè yènfè ke kɔri Kuyie ncíètè.

Bèè íkú Kuyie nyínkè bè dònnè Siyɔ́ t̄r̄i ndi

diì fííkú ke í nampú,

di fííkúmu sáá.

² Yet̄r̄è fité mèè botí Sedisademmu,

ti Yiè nKuyie mme nfité ku nítibè di mmònni nè sáá.

³ Okpààti yeiwe báá kari bèè wetí be tenké bitì,

bèè wetí bè yàà bo ðake meyei mmudòrìmù.

⁴ Ti Yiè nKuyie ndòò mesàà mbèè dòòri dèè wenni,

bèè yèmmè wenni.

⁵ Bèè tũ nyice yeiyi ti Yiè nKuyie nhá bè bèti,

kéwènnénè beyeibe.

Kè kunaatí mbonè Isidayeeriibe.

**Wèè kōti ke kōnti diwèi 5 nhò
bomè dididèi mōnni**

126 Bè 5 ndenti fèè yènfè ke kōri Kuyie ncîètè.

Ti Yiè nKuyie nwète ke tēñnéni dii mōnni Siyōō

bè do pīmmú bè,

dè do ti dò ntidoùnti nti.

² Kè mudaá nti kuò kè ti nyíútí,

kè ibotí tei náà nke tú:

Be Yiè nKuyie nkuu pī mmutōndiemù bè kpéí.

³ Ti Yiè nKuyie nkuu pī mmutōndiemù ti kpéí,

kè ti bo diwèi mieke.

⁴ Ti Yiè nKuyie nhá wète kéténnéni bè do pīmmú bè,

menie nhōō ta mèè botí kukó nkùù do kũú.

⁵ Wèè buatí nè tinōnnieti,

ò 5 nti dèi ke dièmmu nè diwèi.

⁶ Wèè kōti ke bo buatí tidibotí ke kōnti,

ò 55 nti dèi kèntò kè diwèi dii ò bo

kòò iútí ke kũnti.

Kuyie nkuu maà tecîètè

127 Sodomōó kó fèyènfè, bè 5 ndiè nfè ke kōri Kuyie ncîètè.

Kè ti Yiè nKuyie nyí maá tecîètè,

kè bèè tè maá bè òò detetirè nde.

Kè ti Yiè nKuyie nyí baa dihei,

kè wèè di bàà ò di bàà detetirè nde.

² Di bo na ke níí pike ente macā nkékóté, ke báá cārike kékonní,

ke níí káté di tīi nke na kèpété kédi,

Kuyie nkuu me nduò nkù dó wè o dōù ndi.

³ Ibí tú mesàà mme ti Yiè nKuyie nhōō doòmè tecîètè,

ibí tú mucōntimu mmu ti Yiè nKuyie ndi duò mmù.

⁴ Ipie nhō ndommè okpàrinuōnti ncu mieke,

onitì peite ò bí o dacēnti mōnni ò mme nhò dò.

⁵ Dè nnaati onitì wèè píe nyipie nho doò, de yiè nhò bo bootenè dii mōnni ò

dootitòbè dihei kó dibòri nùù

dè bá ò di.

Bèè wetí bè yóó yà mèè sàà

128 Bè 5 ndenti fèè yènfè ke kōri Kuyie ncîètè.

Dè nnaati onitì wèè dé Kuyie,

wèè tũ nku kó kuce.

² De yiè nyó nyommu o òùtì kó mucōntimu,

ò tu diwèi yiè nwe,

o kperè demōu yó nyíemmu.

³ De yiè mpokù bo mpeí,

fīnyí tie mùù peí mesàà mmu kōme,

o bí níí bo nhò murí odififè tie nkōme,

ò yo ndè.

⁴ Onitì wèè dé ti Yiè nKuyie,

kù 55 ò dōò mesàà mmeè botí.

⁵ Kuyie nhá mboní a cîètè,

Siyōō tārī kóò dōò mesàà,

kòò yà Sedisademmu yóó yà mèè sàà

o fōmmu mumōu mieke.

⁶ Kòò yà o yaábí.

Kunaatí mbonè Isidayeeriibe.

Beyeibe cākemu kè dè ðeu

129 Bè 5 ndenti fèè yènfè ke kōri Kuyie ncîètè.

N dootitòbè n do ke n domu mudoò nè m bemmè.

Isidayeeriibe nnáánnè ti.

² Bè n do ke n domu mudoò nè m bemmè, bè me nyí n na.

³ Ke dirí ke dirí n yínkè,

kè dè dò mbè deí kupaku ipē nhokùì.

⁴Ti Yiè nKuyie nwetímu,
kuù t̄t̄e beyeibe kó iwēī ìì do m boú.

⁵Bèè kó dimàà í d̄ó Siyōō èì,
ifei bè p̄ī nkè bèe búttinné kécoké.

⁶Bè dōnnè timútì t̄ì ÿ ÿ yènní tinti
kudānkù ìnkè,

bè ÿ nkpaá ke í uuté t̄ì kè t̄ì kpeíó.

⁷Ti me mbáá píe nwèè t̄ì uuté o n̄ùtè,
t̄ì me mbáá tuàke ò bo t̄ì boúmè díbou.

⁸Becep̄èmbè báá m̄o ti Yiè nKuyie nkó
mesàà ndi kpeí.

Bè báá yí:

Ti tú ti Yiè nKuyie ndi d̄ò mesàà.

Meyèncààrimè kó feyènfè

130 Bè ÿ ndentì fèè yènfè ke k̄ari
Kuyie ncíètè.

Meyèncààrimè meè m bi,
kè n da yu f̄s n Yiè nKuyie.

²N Yiè nKuyie, keè n tammè,
bíinní a toò kékeè íbáammí n da báá
nyì.

³Ti Yiè nKuyie nkàa tu a bo wénté ti yei,
we mbo nkpaá bo?

⁴A me ntu mecíèmmè yiè nwe,
ke d̄ò nti nda dé.

⁵M buó n Yiè nKuyie nku,
n kémnú kù yó n náké t̄ì nti.

⁶N wènnì yàá nYiè nKuyie
kè dè p̄ētēmu oheikēmbàri ÿ nyáammè
dikúnweínì.

Dè p̄ētēmu oheibàri yáammè dè bo
wentémè.

⁷Isidayeeribe, mbúónè ti Yiè nKuyie,
ke yé mesàà mbomè kuù borè,
medeētīmè mebotí mebotí bo kuù borè.

⁸Kuù yóó deeté Isidayeeribe be yei
mmem̄ou mieke.

Wèè dèntè ò kékùnnemè omáà debire kōme

131 Dafiti yènfè bè ÿ ndentì fè ke
k̄ari Kuyie ncíètè.

N Yiè nKuyie, n yí m̄ake tefentè,
n yí tú tepòtè yiè,

n yí betì dedierè,

n yí wanti dèè m p̄ēté.

²N dò mbéu nwe, ke dò nsó,
debire dèè yáá nke sannè dè ÿ ndōmmè
de yō kpèrè ìnkè,

n yèmmè dōnnè debire kōme dōmmè
mme.

³Isidayeeribe, nyíkùnè di Yiè nKuyie
nyínkè,

kétúóté di mm̄ōnni nè sáàò.

Ti Yiè nKuyie ncíètè bomè Siyōō Dafiti èi

132 Bè ÿ ndentì fèè yènfè ke k̄ari
Kuyie ncíètè.

N Yiè nKuyie ndentení Dafiti kpeí,
a báá yè nti h̄ùtì ò òu t̄ì.

²Kuyie nSak̄obu do t̄u nkù kpeñnimu,
Dafiti do kù d̄óunn̄emu dinùt̄ì,
képarikè kéyú ku yèt̄iri ke d̄ò:

³M báá ta n c̄iètè mieke bit̄ì,
m báá duó n d̄óù ìnkè kéom̄pè.

⁴M báá yie nkè n nuò nhíúú,
m báá yie nkè mun̄ōndōmmú m p̄í.

⁵Kè n yí p̄ètè n Yiè nKuyie ndikàri,
kè n yí p̄ètè tecíètè,

Kuyie nkù kpeñni,
Sak̄obu do t̄u nkù kpeí.

⁶Ti do kèèmu Kuyie ntaummè t̄ou bomè
Efadata,

kè ti di yà Yaari kó depaa mmieke.

⁷Ti tannè ti Yiè nKuyie ncíètè
kénínkú késín̄n̄ó ku ìlkè.

⁸Ti Yiè nKuyie nkōtení
a c̄iètè nè a taummè t̄ou a w̄erímú borè,
kékōtení a c̄iètè kéom̄pè.

⁹A kuó niùbè ndaati a kó tim̄ōmm̄ontì,
bèè weti kè bè nyānkunè diwèì.

¹⁰Nè a kóo t̄ōntì Dafiti a d̄ó wè kpeí,
a báá dootóo a tāātè wè.

¹¹Ti Yiè nKuyie nd̄óunnè ò d̄i n̄ù Dafiti,
di í yóó deite,

d̄i bomu nsáà, d̄i tu:

A bí a peitè ì mieke i kóò m̄òu
wèè yóó kari a kp̄àttikàri.

¹² Kè nsà kàa bí pí mmetaummè m bè
dònnèmè,
ke tū n kuó m bè duó nyì,
bekpààtibè yó nyièní beè mieke,
bembe nè be yaàbío sáá kénkarì a
kpààtikàrì.

¹³ Ti Yiè nKuyie nkuù tāātè Siyōō,
kuù dó kédòò ku cîètè.

¹⁴ Ku kó diòm̀p̀urì ndi,
ku kó diārì ndi,
kuù dó ké ndè bo.

¹⁵ Kù yóó dòómu Siyōō èi kòbe mesàà
kè bè mmòke tidiiti mediè,
kù yóó duómmu o kó becìrìbè mudii bè
dó mè.

¹⁶ Ikuú nùbè bo ntú bèè t̄ou medeetímè
kó tináàntì,
bèè weti kè bè nyānkunè diwèl.

¹⁷ Kù yóó yíemu okpààti Dafiti
muwērímú,
kù bo ò duó nwèè yóó s̄oatè o kpàti
wenwe kù tāātè wè.

¹⁸ O dootitòbè kù bo bè díí nyifei,
kè wenwe kó dipìl[†] mmìèti o t̄innì.

Mewēnnímè sààmè

133 Dafiti yènfè bè òò ndenti fè ke
k̄rì Kuyie ncîètè.
Dè wennimu, ke naati Kuyie nkòbe bo
nwēmmè ke bo.

² Dè dò mbè òò cóú mmèmmè ikuú kó
mekùò nyikuú nùtì yuu,
kè mèè ɔrì o deēnfè,
ikuú nùtì An̄o deēnfè,
kéɔrì o yaàbòrì mànke.

³ Ke dò nhEdim̄o t̄ārì òò mantèmè,
kép̄ontè kécuténnì Siyōō t̄ārì ínke
deè borè nde Kuyie nduómmè ku kó
mesàà nku kòbe nè mufòmmu sáà.

Kuyie ntòmbè nsāntínè Kuyie

134 Bè do ò ndenti fèè yènfè ke k̄rì
Kuyie ncîètè.

Díndi Kuyie ntòmbè dim̄o s̄antenè ku,
díndi bèè bo ti Yiè nKuyie ncîètè
ke pí nku t̄ómmú keyènkè.

² Youtenè di n̄ou Kuyie ncîètè bíékè
késānte ti Yiè nKuyie.

³ Ti Yiè nKuyie nní mboní Siyōō t̄ārì ké
di d̄òò mesàà,
kunku kùò d̄òò kéinkè nè ketenkè.

Disānni kó feyènfè

135 Nsāntínè ti Yiè nKuyie!
Déúk̄unne ku yèt̄irì.

Díndi ti Yiè nKuyie ntòmbè, nsāntínè ku.
² Díndi bèè bo ku cîètè mieke nè díndi bèè
bo te d̄antì.

³ Nsāntínè ti Yiè nKuyie nke yé kù
wennimè,
déúk̄unne ku yèt̄irì ke yé kù ti d̄onèmè
mesàà.

⁴ Ke yé kuù tāātémè Sak̄ou yaàbí,
bembe Isidayeeribe kè bè tu ku kòbe.

⁵ N yému ti Yiè nKuyie ndeumè,
ti Yiè nKuyie nkpeñninèmu yebòkè
yem̄o.

⁶ Ti Yiè nKuyie ndó kédòò dè,
kù dè d̄òòrimu kéinkè mieke nè ketenkè
ínkè,
d̄améèrì mieke nè decūmpure dem̄o
miekoo.

⁷ Kuù òò f̄innì yewetè itemm̄anke,
kuù òò duó nkè fetaafèe kperi kém̄m̄í ke
niù,
kuù òò kpeté kuyaakù.

⁸ Kuù do kùò Esibiti kòbe bèè tu Mpo nè
iwūò ketiyì.

⁹ Kè kù d̄òò mèbenkùmè nè tidietì Esibiti
èi mieke,
ke bo benke Esibiti kóo kpààti nè o
t̄òmbè,

¹⁰ kuù potè yebotè péu,
kuù kùò bekpààtibè kperifè.

¹¹ Siyōō Am̄oribe kpààti, nè Ōku Basāā
tenkè kóo kpààti

[†]132:18 fr 132:18 *dip̄i*: De kó dip̄i bè n̄àà ndi k̄p̄éi die, ikuú nùtì wèè do ò ndi
òké, yoo okpààti, yoo okóti wèè ni Kuyie nkuú.

nè Kannahāā kó bekpààtibè bemɔu.

¹² Ke duó nkè ku nìtibèe tieke be tenkè, ké nkè te bembè Isidayeeribe.

¹³ Ti Yiè nKuyie nyètiri feĩmu sáà, ti báá yě nha kpéi nè ti yaábíó.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nyóó kónnémú ku nìtibè, kù yóó kuĩmmu ku nìtibè mesémmè.

¹⁵ Yebotè kó yebókè tu timátì péfìti nè mesɔɔ,

benìtibè dǎdǎ dènde nè be nɔu.

¹⁶ Yè mǎkemu yenǎ yè me nyí nɔ nke náá, ke mǎke inuɔ nyè me nyí wíó.

¹⁷ Yè mǎkemu yeto, yè me nyí yo, yè í mǎke muwemmu.

¹⁸ Bèè dǎdǎ de kó yebókè bèe yè naánnè, bèè kó dimàà yè duó mbemáà bèe yè naánnè.

¹⁹ Díndi Isidayeeribe sǎntenè ti Yiè nKuyie.

Díndi ikuó nìbè Anɔɔ kó kuwuɔ nkɔbe, nsǎntínè ti Yiè nKuyie.

²⁰ Díndi Defii kó kuwuɔ nkɔbe, nsǎntínè ti Yiè nKuyie,

Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie, nsǎntínè ku.

²¹ Nsǎntínè ti Yiè nKuyie nkùu bo Siyǎǎ, kunku kùu ā Sedisademmu.

Nsǎntínè ti Yiè nKuyie!

Disānni kó feyènfè

136 Nsǎntínè ti Yiè nKuyie, kù nìtimu,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

² Nsǎntínè Kuyie nkù kpénnìnèmu yebókè yemɔu,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

³ Nsǎntínè ti Yiè nKuyie nkuu baké demɔu,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

⁴ Kuu máá dǎdǎ tidietì,

kù sàà nyí mǎke kumàнку.

⁵ Kuu dǎdǎ kéinkè nè ku kó mecii,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

⁶ Kuu pité ketenkè menie nyínkè,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

⁷ Kuu dǎdǎ diyie nè otǎnkù nè siwǎà.

Ku sàà nyí mǎke kumàнку.

⁸ Kuu dǎdǎ diyie kè dì bo mmí kuyie, ku sàà nyí mǎke kumàнку.

⁹ Kuu dǎdǎ otǎnkù nè siwǎà kè dè bo mmí keyènkè,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

¹⁰ Kunku kùu kùu Esibiti tenkè kɔbe bèè tu Mpo,

kù sàà nyí mǎke kumàнку.

¹¹ Ke dènnè Isidayeeribe Esibiti èi kɔbe cuokè,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

¹² Nè ku wèrímú diemú mmu kù bè dènnemè,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

¹³ Kuu do toté tipèntì kóo dǎmèèrì mèdémè,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

¹⁴ Ke duó nkè Isidayeeribe nà o mieke ke sènté,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

¹⁵ Kuu diu Esibiti kóo kpàdàti nè o āǎpǎmbè tipèntì kóo dǎmèèrì,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

¹⁶ Kuu do ni ku nìtibè bè kèrì dè dikpáà mieke,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

¹⁷ Kuu do kòutì bekpààtibè diebè,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

¹⁸ Kuu do kùu bekpààtikperibè,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

¹⁹ Amɔriibe kpàdàti Siyǎǎ,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

²⁰ Basāā tenkè kóo kpàdàti Ōku,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

²¹ Kè bèe tieke be tenkè,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

²² Ku kó betǎmbè Isidayeeribe beè do tieke be tenkè,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

²³ Ti bo dii mǎnni mesémmè mieke kù í yíè nti kpéi.

Ku sàà nyí mǎke kumàнку.

²⁴ Kuu ti deeténè ti dùǎntɔbè,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

²⁵ Kuu duó nfenitiyanfè femɔu mudii,

ku sàà nyí mǎke kumàнку.

²⁶ Nsāntínè Kuyie nkù bakému demɔu, ku sàà nyí mọke kumàнку.

**Bè pìmmú bè ke dòò
tidaati bè diè nfèè yènfè**

137 Ti do kari Babidɔnni kó kukò nnùù ndi,
ti do de nkari kédenténí Siyɔ̄ɔ̄ èi kpéí kénkuɔ̄.

² Ti do núnné núnné ti kó tikùtidùùti kukò nkó titietí nti.

³ Bèè ti pìmmúní bembè bèè ti fèúńko bè de nti békú ke tú
ti bè dèntè diwèi kó feyènfè,
Siyɔ̄ɔ̄ èi kó feyènfè.

⁴ Ti né bo yíme kédentè ti Yiè nKuyie nkó feyènfè betɔ̀bè cie.

⁵ Sedisademmu kè n da yè,
n nòùtè youtèe fāū.

⁶ N nónndenfèe dari, kè nsà kè n da yè.
Fèe dari kè nsà kè dè í n naatinè fí nSedisademmu ke pèēté desɔ̀nne demɔu.

⁷ N Yiè nKuyie nha báá yè nhEdɔ̀mmu èi kɔ̀be do dòò dè,
bè pònte dii yiè Sedisademmu bè do pīkù ke tú:

Pontenè we kédéíté páíí nè dipūūo.

⁸ Bèè yóó pònte Babidɔ̀nni èi kɔ̀be, kunaatí mbè bonè.

Beè yóó di fíó mmeyei ndi ti dòò mè.

⁹ Dè nnaati bèè bo pìmmú Babidɔ̀nni èi kó ibíbénní
ke ì fāúté fāúté dipèri ínkek!

Disānni kó feyènfè

138 Bè dièmmè Dafiti yènfè.
N Yiè nKuyie n da déúkkùnkumu nè n yèmmè memɔu,
n yó ndièmmu ke da sántí a tōrè ìikè.

² N nínkúmu a cēsààtè ke déúkkùńko a yè̀tìrì,

a sà mèè kpéí nè a túmè timómmɔ̀nti yiè,
ke yé a ti dóúnnè dii nùù pèētémè ti yèmmè do dò nhá bo ti dɔ̀mè.

³ N da yu dii yiè kàa yiemmu,

ke yáúkkùńne n kònti ke n kpénkùńne.

⁴ N Yiè nKuyie, yebotè yemɔu kó bekpààtibè yó ndéúkkùńko fí nwe,
bè bo keè dii mònni a nùù.

⁵ Bè yó ndièmmu ti Yiè nKuyie mpí mùù tōmmú,

ke yé ti Yiè nKuyie nkpeti deumèmu.

⁶ Ti Yiè nKuyie mborè í tóké,

kè kù wùónní besíntífbè,

kù wùómmu sipɔ̀ yembè bá kè bè borè.

⁷ Bá kè m bo mbo meyeńcaàrimè mieke, fíó yó nkánkè n fòmmu,

kè n dootitɔ̀bè mieke n yènni,

fíó yóó bè cònné kè n deetè nè a wèrímú.

⁸ N Yiè nKuyie nyóó púómmu kù ketè mùù tōmmú,

n Yiè nKuyie nha sàà mbomu sáá,

báá kúnné a tōmmú.

N Yiè nKuyie nha yému n kpèti timɔu

139 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nha n wúómu ke n yé.

² Kè n kàri a yému, kè ò yitè a yému, n yentotí ɔ̀ nkpaá dietiri kàa ì yému.

³ Kè m bo kupòòkù a yému, kè n duó a yému,

a í biinnìnè n kó kuce makù.

⁴ Tináànti ɔ̀ ɔ̀ í nyènní n nùù,

n Yiè nKuyie nkàa pánke ti yému timɔu.

⁵ A bomu n fɔ̀nkúò, ke bo n yìlkè,

kè m bo a nòùtè mieke.

⁶ A n yé kè dè tontému,

m báá na kébanté a n yé kè dè màmè, dè pèētému n ciì.

⁷ M bo kɔ̀te ke ke da dé́ténè?

M bo coké kécuó nke kàa í nni nyà?

⁸ Kè n dèke kéíńkè a kè bomu,

kè n ta kudɔ̀nkù a kè bomu.

⁹ Bá kè m pùu ke kɔ̀te diyèi yìèní kè,

bá kè n sènté dàméèrì yáa a kè bomu.

¹⁰ A nòùtè teè baa yó nni nni,

kàa nòùtè youte m pí.

¹¹ Kè n yí di mmònni dibìinnì né ò dàtínnému

dibìinnì dii n fitè dii naáńko kuwenniku.

¹² A borè dibiinnì í tú dibiinnì,
a borè keyènkè dò nkuyie nku,
a borè dibiinnì nè kuwenniku demáà
ndí.

¹³ Fṣṣ̄ n dḍò,
fṣṣ̄ m pítté n yḡ pḡuti mieke.

¹⁴ N da sántímu, a n dḍò kè m mènke
wennimu mediè,
a tḡmmú deumu kè n tí yé mesàà.

¹⁵ N kúḍ do í da biinninè,
a do n dḡori dii mḡnni disḡri,
a do m pítté dii mḡnni n yḡ pḡuti mieke.

¹⁶ N do ketírí n yḡ pḡuti mieke, kàa n
wùómu,
ke wàri a pátírí mieke yewe a n duḡ nyè,
bá dīmarī mu nyí keté.

¹⁷ Kuyie nha yentotí í dò n yì nīntè,
ì mènke deumu.

¹⁸ Kè n tú m bo ì kàa m báa deè,
ì sūnèmu mubirímú,
bá dii yiè nh ḡḡ entení ke nsḡ m bonè fṣ̄
nwe.

¹⁹ Áú Kuyie! Kàa bo yie nhá kuḡ beyeibe,
kè dè bo yie nha détinne benitikḡbè.

²⁰ Bè yu a yètírí nè siyáábisi nsí,
bè tḡ a yètírí detetirè nde bembe a
dùḡntḡbè.

²¹ Ti Yiè nKuyie mbèè da níí, n yí bè dḡ,
bèè í dḡ a kpeti bè n dò nyisíé nyi.

²² M mènke bè nīmmu timḡmmḡnti,
bè tu n dootitḡbè mbe.

²³ Kuyie! Á n wénté nè n yèmmè miekoo,
á n yááké kéya n yentotí dḡmmè.

²⁴ N wénté mesàà kè m bá ntú nkuce
yeiku makù,
kàa n niité kuce kùù í ceeri ku mieke.

Dafiti tḡmè Kuyie nhò deeténè beyeibe

140 Bedèmbè kóo kótí dièmmè
Dafiti yènfè.

² N Yiè nKuyie nhá n deeténè beyeibe,
á nni nkānké benitiyonkuba.

³ Bè ḡ ntoti be yèmmè ke bo dḡḡ meyei
mme,
yewe yemḡu bè dànni yekpàrè nye.

⁴ Bè pèrímú be nḡndié nyi iwààke kḡme,

kè be náànti dò mmewaàdḡmmè.

⁵ N Yiè nKuyie nhá nni nkānké
benitiyeibe,
á nni mbaa benitiyonkuba,
bèè wanti kékote n tààke.

⁶ Sipḡḡ yembè n díí kufāku nku,
bè piiti iwēi nyi n kó kuce,
bè dḡḡ nticḡḡtì nti n kéri kùù ce,
bè n díí timáti nti.

⁷ N Yiè nKuyie n da nàkému ke tú
fṣṣ̄ tu Kuyie n tú nkù,
n Yiè nKuyie nkénté m báammii.

⁸ N Yiè nKuyie nha kpeñnīmu, ke n deerí,
fṣṣ̄ ḡ nkānké n yuu mudoò mieke.

⁹ N Yiè nKuyie nha báa yie kòo nitiy-
onkuwe wanti ke bo dḡḡ tii dḡḡ,
báa yóu kòò n díinte ke bo dḡḡ tii dḡḡ,
a báa yóu kòò n sée nfenḡnfè.

¹⁰ Yóu kè bèè n cèèète, kè be yei ndo be yḡ
ínkè.

¹¹ Cóú mbe yḡ yehāākūḡ, yeetoo be
muhāá mmieke,
tanné be kudúókù kè bè ténke báa yènní.

¹² Iwátii yembè báa naá mbèmbè dihei
mieke,

meyei mmeè yó mbeti benitiyonkuba ke
bè fèmmú.

¹³ N yému ke do nti Yiè nKuyie nyóó kón-
né besénnibè bè naati dii mḡnni,
kéduḡ becírìbè bè dò nkénte dè.

¹⁴ Bèè wetí bè yó ndéúkunkomu a yètírí,
bèè dḡḡri dèè sié kè bè nda bonè.

N Yiè nKuyie m píe mbeyeibe

141 Dafiti kó feyènfè.
N Yiè nKuyie n da yumu,
cārikení ké n teennè,
kénté kékéè n da kuḡnnèmmè.

² Yóu kè m báammuu tuḡkoo a borè,
kéndò ntihúúnti fṣṣ̄ti,
cḡutè m báammii kè ì ndò nkuyuoku kó
dipānni.

³ N Yiè nKuyie nhá ndò n nùù kóo bàrì,
mbaa n nùù dibḡrì kḡme.

⁴ Báa yóu kè n duḡ n yèmmè deyeire,

báá yóu kè n túnne benitiyonkuba kó
medò̀rimè,
kédò̀ meyeyi, báá yóu kè n di be kó
tibandiiti.

⁵ Wèè wetí kò̀d bo m potè ò n dómu,
kè Kuyie nkóo nìti n tiè ndè dò nhò yò̀ri
tùdà̀arí nwe n yuu,

m báá ò yetenè n yuu,
m báá yóu m bo m báammè Kuyie nke
tú kùu cónnè beyeibe yei.

⁶ Bè bo ntemmùni dìi m̀nni be kó
bèbaatíbè yetà̀rè ínke,
bè bo banté a náà̀ti do naatimè.

⁷ Bè ò nduò ketenkè kè kè yaúmè,
kudò̀nkù yóo me nhaate,
kè be kù̀d yèè yaá yaá kè yèè taá
kudò̀nkù.

⁸ N Yiè nKuyie m búy f́ nwe,
n sori f́̀̀ borè a báá yóu kè n kú.

⁹ A nni nkānké bè n dii tii cù̀ti,
n détinne meyeyi ndò̀ribè kó yedfintà̀rè.

¹⁰ Yóu kè beyeibe duó bè dii tii cù̀ti
mieke
kè mí n yenté.

Wèè kuònnè mesémmè ke yu Kuyie

142 Dafiti dèntè fèè yènfè ò bo dii
m̀nni kutādènkù mieke.

² N kuòmmu ke yu n Yiè nKuyie,
n kù kuònnèmu ke kù sèétí.

³ N kù sàútnèmu

kè kù nàá n yèncà̀rimè.

⁴ N wērímú ò nkè mù dèè, f́̀̀ ò n yé kuce
n yóo túnne kù,

bè n dii ticù̀ti nti kuce n kéri kùu mieke.

⁵ Wénté m bakù you bíké kèyá,
òmòu í dake n kpéi,

n ténke í m̀ke m bo sori dè,

òmòu í b̀ti n f̀mmu kpeti.

⁶ N Yiè nKuyie n kuònnè f́ nwe,

kè n tú f́̀̀ tu n kó disò̀ri,

n kperè demòu tú f́ nwe ketenkè kiè
nyínkè.

⁷ Kénté kékeè n dabònni,

n di mesémmè mme, n deeténè bèè n
f́̀̀nkò,

bè kpénnìmu ke m pèété.

⁸ Á n denne dikpetintou mieke,

kè nní ndéúkùnkò a yètiri,

bèè wetí bè yó nh ònnému,

bè bo yà dii m̀nni mesà̀ nha n d̀̀ mè.

Osènniwè kuònnèmu Kuyie

143 Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nkénté m

báammii,

a tú timómmònti yiè nwe,

ke d̀ori a béi nti,

kénté kékeè n sàúti,

còutè m báammii.

² Báa bekèné mí nhá kóo t̀nti,

ke yé òmòu í bomè wèè bo yí ò í m̀ke
meyetímè.

³ N dootitòu wèè m bèti,

ò m b̀mmu ke naù,

ò n tanné dibiìnni mieke nke,

kè n sàáténè bèè duó kudò̀nkù nè
dimònni.

⁴ Dè m bimu n ténke í nò nke nampú.

⁵ N kpaá ke yému yewe yèè pèété ye kpéi,

n kpaá siemmumu mutómmú a do d̀ori

mù ínke,

ke totí n yèmmè a d̀̀ dè ínke.

⁶ N yuo n nòu nsi ke da báa,

n dònnè ketenkè kèe dónté kènke menie.

⁷ N Yiè nKuyie ncārike kécutè m

báammii,

dè m bimu a báa m bútinné,

kè meè d̀ke m bo naánnè bèè duó

kudò̀nkù.

⁸ Bá dii kúnweñni a n náké a kó mesà̀,

ke yé n yíkumè f́̀̀ ínke,

m benke kuce n do nkétúnne kù,

n duó nf́ nwe mmáa.

⁹ N Yiè nKuyie nhá n deeténè n dootitòbè,

n sori f́̀̀ borè.

¹⁰ M benke kè n na kéndòori a dó dè,

kéyé f́ nKuyie nf́̀̀ n temè,

a kó Muyaánsààmù n niitè kuce kùu èri.

¹¹ N Yiè nKuyie, déúkùnnè a yètiri, n

f̀òkùnnè,

a tú timómmònti yiè nwe,

n denne meyeñcaàrimè mieke.

¹² A n dɔ̀ mɛ̀è kpéí, á kuɔ̀ n dootitɔ̀bè, a báá súɔ̀ n dùntɔ̀bè kóò mɔ̀u, ke yé n túmè a kóo tɔ̀nti nwe.

Kuyie nte bè bomè diwèi mieke

144 Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nyètiri ndeu, kuù tu dipèri dìi n kánké, kuù kpénkùnkò m baà mmudoò kpéí, ke kpénkùnkò n nɔ̀u dikpánni kpéí.

² Kuù n dɔ̀rri mesàà nkè kuù tu n kó tecèkpetè, n cēdiètè, n deetiwè, n kó kudɔ̀pikù, n sɔ̀ri dè,

kuù te kè ibotí m búɔ̀.

³ N Yiè nKuyie, we ntu oniti ke dò nhá ndake o kpéí?

Oniti yie ntu we ke dò nhá nyé o kpéí.

⁴ Oniti dònne muyaá mmu, kòo we pènké medéè nkɔ̀me.

⁵ N Yiè nKuyie nkpeú ntiwetì kécúténí, kékááké yetārè kè yèè còúté.

⁶ Duɔ̀nni itapíe kè ìi cié n dùntɔ̀bè, tãũ a pie nkè bèe ciété.

⁷ Youtení a nùtè deínkè ké n deeté, ké n dennení kubinku mieke, ké n deeténè bekpákpàribè.

⁸ Bèè náante siyáàbisí, bèè ò̃ mpariku ke né sou.

⁹ Kuyie n yóo da dentè feyempànfè nfe, kémbiennè kukùtidùkù iwēi tepítè kɔ̀ku.

¹⁰ F́ nwèè ò̃ nte kè bekpàtìbèe na, f́ nwèè deeri mí nha kóo tɔ̀nti Dafiti.

¹¹ N deeté, n fietè bekpákpàribè nɔ̀u mieke,

bè náante siyáàbisí nsi.

Bè ò̃ mparikumu ke né sou.

¹² Ti bí initidaai ndònne detie ndèè yè ke kótírí,

kè ti nitipobí nweni kedònne sikipàtìcēí kó yesànkè,

bè kèrí yè tifènti.

¹³ Kè ti buɔ̀ mpíemmu tidiiti,

kè ti wũɔ̀ péi ti paa mmieke ke súúmmu sikuɔ̀pí sikuɔ̀pí.

¹⁴ Ti nààke ìi tɔ̀u tinenti kè ìi súú, kè ti dootitɔ̀bè bá ntaà ke ì pīi n ke kũ̀nnè,

yedabùò nténke bá mbo ti ekè mieke.

¹⁵ Dè nnaati kuwuɔ̀ nkùu bo pétè de kó mesàà,

dè nnaati kuwuɔ̀ nti Yiè nKuyie nte kù.

Kuyie nkpatì bomè sáà

145 Disànni kó feyènfè Dafiti dèntè fè.

N yó nsántímu Kuyie nkùu n te, kuù tu n kóo kpàtì,

n yó ndéúkùnkòmu ku yètiri sáà.

² Bá dìi yiè n yó nkù sántímu, kédéúkùnkò ku yètiri sáà nè m bo mbomè.

³ Ti Yiè nKuyie ndeumu mediè ke mànnè disànni,

kù deumu ke í mɔ̀ke kumànkù.

⁴ Benitibè yemòrè yemɔ̀u kɔ̀be sántímu a tɔ̀ndiemù,

ke yó nnáá nha tómmú deumè.

⁵ N yó nnáámmú a yetidieri nè a kpeti nè a sànni,

n yó nnáámmú benitibè a tɔ̀ndiemù kpéí.

⁶ Benitibè yó nnáámmú a kpeñnimè ke duò tikòmbùditi,

kè mí nní nnáá nha deumè.

⁷ Bè yó ndeninímu à sàà ndeumè, ke pīèkù a túmè timómmònti yiè.

⁸ Ti Yiè nKuyie mmòke oniti kó mesémmè mme ke sà,

ku mieke í cāā ke péíkú kè kù ti dɔ̀ mediè.

⁹ Ti Yiè nKuyie nnitimu timɔ̀u ti kpéí, kù dɔ̀mu mediè kù dɔ̀ dè demɔ̀u.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nha dɔ̀ dè kó dimàà yó nda sántímu,

bèè dɔ̀rri a dɔ̀ dè kè bè ndéúkùnkò a yètiri.

¹¹ Bè yó nnáámmú a kpàtì deumè, kénnáá mutɔ̀ndiemù a dɔ̀ mù kpéí.

¹² Kè dèe yie nkè benitibèe banté a pí mmùu tɔ̀ndiemù,

a kpeñnimè mediè nke baké.

¹³ A kpaatirimu yemòrè yemɔ̀u,

fɔ̄ɔ̄ yó mbaké yemɔ̄rè yemɔ̄u.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nhɔ̄ ncúómu bèè duò, ke teennè becìribè.

¹⁵ Benitìbè bemɔ̄u bùs fɔ̄ nwe, kàa bo mbè duò mmudiì dikònni bè bo diì mɔ̄nni.

¹⁶ Fɔ̄ɔ̄ ɔ̄ɔ̄ yanne a nòùtè, bèè kó dimàà bo ketenkè ínkè kè bèè di kénsànnè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie nkó ice imɔ̄u wetímu, kè ku tómmú mumɔ̄u tú mesàà nkɔ̄mu.

¹⁸ Bèè yu ti Yiè nKuyie nkù ɔ̄ɔ̄ mbè tɔ̄kénèmu,

kù í yóu bèè kù yunè timómmonti.

¹⁹ Kù ɔ̄ɔ̄ dɔ̄ɔ̄mu bèè kù dé bè dɔ̄ tì, kù ɔ̄ɔ̄ keèmu be dabùò kè bè deetè.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nhɔ̄ɔ̄ mbaàmu bèè kù dɔ̄, kékɔ̄ benitiyonkubè bemɔ̄u.

²¹ N Yiè nKuyie nsànni í yóó deè n nùù mieke,

dèè kó dimàà wéí dè nsánti Kuyie nkùù dò mpáí páí sáá.

Kuyie nkánkémè becìribè

146 Nsántínè ti Yiè nKuyie!

N yó nsántímu n Yiè nKuyie.

² N yó nsántímu n Yiè nKuyie n fòmmu mumɔ̄u,

n fòmmu mumɔ̄u n yó ndièmmu ke kù sántí.

³ Di báá duó ndimáà kutenkù kó bekpààtibè,

benitìbè mbe bè báá na kè di deetè.

⁴ Kòò niti wemmu kùírté, ò ta ketenkè nke,

kòò do wúó ntii deè de yiè.

⁵ Dè nnaati oniti wèè íkú Kuyie nSakɔ̄bu do tũ nkù ínkè,

wèè kèmmú ti Yiè nKuyie nhò tũ nkù.

⁶ Kuù dɔ̄ keínkè nè ketenkè, dàméèrì nè dèè kó dimàà bo o mieke kuù pí ntimómmonti sáá.

⁷ Kuù ɔ̄ɔ̄ kónné ocìrì ò naati diì mɔ̄nni, kuù duò mmudiì dikònni bo bè, ti Yiè nKuyie nkuù ɔ̄ɔ̄ píté tidaati iwéí.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkuu ɔ̄ɔ̄ wéí nwèè tu kuyùñnkù,

kuù ɔ̄ɔ̄ teennè becìribè,

ti Yiè ndómu bèè tũ ntimómmonti.

⁹ Ti Yiè nKuyie nkuù ɔ̄ɔ̄ nkánkè bepòòbè, kuù kommu iciribí nè bekúpobè,

kuù ɔ̄ɔ̄ duó nkè benitiyonkubè dɔ̄ kédɔ̄ tii yete.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie mbakému sáá,

Siyɔ̄ɔ̄ èi kɔ̄be Kuyie ndi tũ nkù yó mbakému sáá.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

Sántenè Kuyie ku tōndiemù kpéí

147 Nsántínè ti Yiè nKuyie!
Dè wennimu ti bo nsántímè ti Yiè nKuyie,

dè naatimu ti bo nkù dèúkunkomè, kuù mànnè disànni.

² Ti Yiè nKuyie nkuù wète ke íi nSedisademmu,

ke tíí nyIsidayeeribe bèè do ciété.

³ Kuù ɔ̄ɔ̄ miékunne wèè yèmmè kòùte, ke ɔ̄u be muɔ̄.

⁴ Kuù kàa nsiwàà keínkè ke yé sì màmmè, ke yu bá tè nè te yetìrì.

⁵ Ti Yiè nKuyie ndeumu mediè nke kpefíni,

ku cii nyí mɔ̄ke me mànkù.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù ɔ̄ ncúó ocìrì kòò íi, kuù ɔ̄ɔ̄ kote oyeiwe tààke kòò do.

⁷ Dentènè yesāā nkó iyie ti Yiè nKuyie nkpeí,

ndiènnè ku, ke biennè debémbénnè iwéí kpere.

⁸ Kuù ɔ̄ɔ̄ dennení yewetè keínkè,

kuù ɔ̄ɔ̄ duó nkè fetaafee kperi kéní,

kuù ɔ̄ɔ̄ duó nkè timusùùtíi yè yetārè.

⁹ Kuù duó nyiwūù nè tiwanwanti mudii, kuù yé yekākābe bo di mù dikònni yè bo diì mɔ̄nni.

¹⁰ Kuyie nkpeti í bonè tesántè tèè nɔ̄ mmuceé,

kù í dake wèè tāntāā nnaati o kpeti.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nyèmmè naatinè bèè kù dé bèmbe,

bèè kèmmú ké yé ke do nkù bo bè dḵḵ mesàà.

¹² Díndi Sedisademmu kḵbe déúkùnnè ti Yiè nKuyie nyètìrì, díndi Siyḵḵ èi kḵbe nsāntínè Kuyie ndi tū nkù.

¹³ Ke yé ku kprénkùnnemè dihei kó yemátìcàkè, ke dḵḵ mesàà ndi nìtibè.

¹⁴ Kuù duḵ nkè di kó kutempè nkḵbe kari kè dè bè naati, ke bè duḵ ntidiitì sààtì kè bè yo nke sànnè.

¹⁵ Kuù ḵḵ péi nkutenkù, kè kù béi ntì báá wuaké.

¹⁶ Kuù ḵḵ duḵ nkè mupàà mboomu nduḵ ketenkè tikòntì tēmè, kéyaatè ketenkè mutapéi nkḵmè.

¹⁷ Kuù ḵḵ duḵ nkè fetaafe mátárè nwéú ke duónì,

kè dèe bonke kè muséè nhauté benitibè.

¹⁸ Kè kù béi nku nùù dèe yiète,

kè kù fùute dèe naá mmenie.

¹⁹ Kuù nàké ku náàntì Sakḵbu yaàbí, kuù duḵ nku kuḵ nè ku tannḵ Isidayeeribe.

²⁰ Kù í dḵḵ mebotí kubotí tekù makù cuokè,

kubotí makù kḵbe í yé ku tannḵ.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Keínkè kḵbe nè ketenkè kḵbe dommè kénsāntí Kuyie

148 Nsāntínè ti Yiè nKuyie!
Díndi keínkè kḵbe nsāntínè ti Yiè Kuyie,

díndi bèè bo keínkè, nkù sāntínè.

² Kuyie ntḵrè yemḵ, nsāntínè ku,

Díndi ku āāpḵmbè, nsāntínè ku.

³ Fḵ ndiyiè nè fḵ nhotānkù kè dí nkù sāntí,

díndi siwāā sù kó dimàà mí, nsāntínè ku.

⁴ Díndi tiwetì ínkè kḵbe, nsāntínè Kuyie, tiwetì ínkè kó menie, nsāntínè ku.

⁵ Dèè kó dimàà bo dè nsāntí ti Yiè nKuyie,

ke yé kuù béimmè ku nùù mèmàà kè dè buoté.

⁶ Kè kù dè ānné kè dè bo sáà, kè kù dè kèété ikuḵ ì í yóó ceete.

⁷ Dèè kó dimàà bo ketenkè ínkè, nsāntínè ti Yiè nKuyie,

Dāmèèrì, nè desinnè dèè bo de mieke, nsāntínè ku.

⁸ Muhāā nè fetaafe mátárè, mupàā mboomu nè mutonnimù nè kuyaakperikù,

díndi bèè yie nku náàntì nsāntínè ku.

⁹ Díndi yetārè nè díndi sitāá, nè detie ndèè péi nè detie mbè tu dè nsétìrì, nsāntínè ku.

¹⁰ Iwḵḵ imḵu nè tiwanwantì, debambaannè nè tinḵtì demḵ, nsāntínè ku,

¹¹ Díndi bekpààtibè nè ibotì imḵu, díndi sikpààtibíi nè beniùbè bemḵ,

¹² bedapàmbè nè besapàmbè, bedakótibè nè ibí nsāntínè ku!

¹³ Dimḵu di nsāntí ti Yiè nKuyie, ke yé kuù máà yètìrì feímè, kuù tu deínkè nè ketenkè kóo kpààtì.

¹⁴ Kuù wète ke duḵ nku kḵbe muwèrímú, bèè yie nku kpeti kè bè bè sāntí, bembe Isidayeeribe bèè kù tḵkénè be kpéi. Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Kuyie nkḵbe kó diwèi

149 Nsāntínè ti Yiè nKuyie!
Dentènè feyempānfè di Yiè nKuyie nkpeí,

díndi bèè dḵḵrì Kuyie ndómè kè di tí, nsāntínè ti Yiè nKuyie.

² Isidayeeribe diwèi ndi bonè wèè di dḵḵ, Siyḵḵ èi kḵbe, nyānkunè di kóo kpààtì kpéi.

³ Nhaunè ke sāntí ti Yiè nKuyie, ndiènnè ke kù sāntí ke biennè yebàrè nè tibómbonti,

⁴ ke yé ti Yiè nKuyie mpietimè ku kó diwèi ku kḵbe cuokè nke,

kè besíntíbè kó tisātì tu medeetímè.

⁵ Díndi bèè dò̀̀ri Kuyie ndómè nyānkunè diwèi,
ke déú̀̀kù̀̀nko ku yètìrì, kényíútí nè di dú̀̀
ínkòo.

⁶ Kuyie nsānni mbo di nɔ mieke,
kè di nɔu mpikú kuseú menatimè
mèdémè kòku.

⁷ Dí peite yebotè yè di dò̀̀ dè,
dí ānné ibotí tiyēīti kéfóó,

⁸ kēpímmú ye kó bekpà̀̀tìbè ké bè boú
mefimme,

kétáú mbe kpà̀̀tìtù̀̀mbè timátì.

⁹ Dí bè bekénè tì wà̀̀ri ke yēmmè,
bèè dò̀̀ri Kuyie ndómè be kó disānni ndi
memme.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Nsāntínè Kuyie nnè debémbénnè

150 Nsāntínè ti Yiè nKuyie!
Nsāntínè ti Yiè nKuyie nku
cēsà̀̀tè mieke,

Nsāntínè ku keínkè ku kpetì borè.

² Nsāntínè ku ku tṑ̀ndiemù kpéí,
nsāntínè ku ke yé ku kpetì deumè ke í
mòke kumà̀̀nku.

³ Nsāntínè ku nè yetātehe,
nsāntínè ku nè tibómbonti nè
tikù̀̀tìdù̀̀tì.

⁴ Nsāntínè ku ke bie nyebà̀̀rè ke au,
nsāntínè ku nè tikù̀̀tìdù̀̀tì nè sihéú.

⁵ Nsāntínè ku nè tikāpenti tì tammè
kpefìni,
nsāntínè ku nè tikāpenti tì tammè yè
mediè.

⁶ Dèè kó dimà̀̀ wéi dè nsāntí ti Yiè
nKuyie.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Yekotinò

Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

Yekotinò kó dipátíri tu yekotinò nye yewè yemɔu kpeye bè wènné wènnémè. De kó dipátíri kó ditanyuu dierì tu: Mecii nkó diketirì tu a bo ndémè Kuyie, de kó dipátíri í duɔ̀ nKuyie nkó itié mmáà, di duómumu itié nha bo yímè kàa fòmumu nwenni, kàa nyé a fòu mèè botí.

Yekotinò péu bomu de kó dipátíri mieke yèè nàa nteciètè kó mufòmumu kpéí, nè a bo mpímmè mutómumú, a bo mbomè a èi kè dè da naati, a bo mpímmè a máà, ke náa nha bo kékunnemè amáà, a bo nnómme ke mi, ke bá nsenku becírìbè nè a bo ndómè a kou tɔ̀.

Di mpátíri náànti duɔ̀ ke dómme

1. Bè sântemè mecii 1-9
2. Sodomɔ̀ kó yekotinò 10-29
3. Akuu nè Demmuyeerì bè nàkè tìi náànti 30
4. Yekotinò sɔnye 31

Di mpátíri kó tináànti yuu

1 Isidayeeribe kóo kpààti Sodomɔ̀, Dafiti bire kó yekotinò.

²De kó yekotinò teénnè onitì nwe koð duɔ̀ mmeborime sààmè, koð ciinko, koð teénnè kòò banní tináànkutintì. ³Yekotinò tiè nhonitì nwe ke tūnni o borime, kè mè wènkú ke séri, ⁴ke duɔ̀ mbèè í dake tidààti, ke duɔ̀ mbèbèmbè meyíétímè. ⁵Wèè cii wèè kémumú ke dɔke ciité, wèè mɔke meyèmmè kòò na kénni omáà. ⁶Kè dèè ò teennè kòò na kébanté yekotinò cūmpuyè nè yenáànkutinyè mecii nkpeye.

⁷A bo ndémè Kuyie ndèè tu mecii nkó diketirì. Bèè í dɔ̀ itié nè mecii mbè tu tiyeintì nti.

Ti bo ndakemè bedapùnyeibe kpéí

⁸M bire, nyo a cice da náa nti kényié nha yò tié. ⁹Deè yó ndò nkusárikú feítòddáfè kóme a yuu ínkè, kéndò mmedèi nha fíní. ¹⁰M bire bèè borime í wenni kè bè dɔ̀ ke da yúú nha báa yie. ¹¹Kè bè da nàkè ke tó: Kɔtení kè ti dinté benitibè kékuo, kédfí mbèè í ti dò meyei nkékuo, ¹²kè bè pímmú befòubè kékuo mukúú nhɔ̀ yímè, ¹³kétúóké be kperè desààrè debotí debotí kápíe nti cèí, ¹⁴kàa nkóké ti mieke, kè ti wè ndidítutu dimáà. ¹⁵M bire, a báa bè neinè, a báa tūnne be kó ice. ¹⁶Bè bèti meyei mme ke ò ndó mecáa ke bo kuo benitibè. ¹⁷Tenòtè òò í nwúó mbè díf ndè ticùditi kédo ti mieke. ¹⁸Bembe né dii ticùditi nti bemómumbe, kè tì yóò bè pí. ¹⁹Deè yóò tuokení beyóóbè, bèè yuuku, muyóò muu yóò bè kònnè.

Mecii nnáa nti benitibè

²⁰Mecii mmeè nàa ndiheì mieke, ke píèkù yaàrè mieke, ²¹ke bo yecemákè ke yu benitibè, ke cómmú diheì mànku ke píèkù, ²²ke tó: Tifáútí, dè yó nkááké de kè dí ciité? Sipɔ̀ yembè, dè yó nkááké de kè dí yóu benitibè mudaá? Tiyeintì, dè yó nkááké de kè di ciité? ²³Kénténè n tié kéceete kè n di duɔ̀ nkó muaá kè di keè n náànti. ²⁴N di yumu bá di í yie, kè n dɔ̀ ké di teennè kè di í dake. ²⁵Di yetemu n tié nyimou, ke sènkèri n di náa nti. ²⁶Nè de kpéí meyei mbo di tuokení dii mòmni m múnke yó ndi daúmu, kè kufɔwaá nní ndi bo kè n daú. ²⁷Meyei nyóò di tuoke ndii mòmni kuyaakú kóme, kè meháárimè di túóté tefòdóntè tēmè, kè kufɔwaá ndi pí nkè di yèmmèe caàrè. ²⁸Dè mòmni kè di nni nyu kè ò cèéké, kè di n wammú kémónté, ²⁹ke yé di í yiem-mè ke bo yíété dèè wenni, di me nyí dé Kuyie. ³⁰Di yete n tié nyi, ke sènkèri n náànti timɔu. ³¹Di yóò yàmu di borime còntimu képè n di tié. ³²Wèè yete mecii

ntifāūtítí tii ʒ̄ ò kùò, kè kuyeinkù kùù yèmmè dò ndèmarè í kù dónnì kè kùu feti. ³³Wèè me nyie n kpeti, ò bo mbonè diwèi, ò í yó nyièkù meyei.

Meciì mmeè ʒ̄ nkānké onìti kè meyei mbáá ò nìnte

2 M bire mpí nda tiè ntì, a báá yè n yè nha ndòori dè, ²kénté mesàà meciì nkó tināaṅti, kéduʒ̄ nha yèmmè ké tì banté. ³Yú meciì nnè meyèmmè kè dè nda teénnè. ⁴Wammú de bè waḍmmè idííí, ké ndè bètì tikpàtì kōme. ⁵De mōnni ndi a yóo depemè Kuyie nkéna ké kù yíété, ⁶ke yé Kuyie nkuù duḍmmè meciì, kuù ʒ̄ nte kòo nìtì ciité kébanté dèmarè. ⁷Kuù dḍri mesàà mbèè borime wenni, ke kānké bèè dḍri kù dómè. ⁸Kuù kānké bèè dḍrimè wenni, ke baa bèè kù duʒ̄ mbemáà. ⁹Kàa kèmmú n kpeti a bo banté kuce sààkù kéna kédoḍ dèè sié. ¹⁰De mōnni ndi a bo nciimè, kàa ciì nda duʒ̄ ndiwèi. ¹¹Kè meciì nni nda kānké, kè meyèmmè da baa. ¹²Deè yó nte kàa báá dḍ meyei, deè yó nda kānké siyáàbìsì yembè, ¹³nè bèè yóu kuce sààkù ke tū ndibìnni kòku, ¹⁴bèè kpèitinè meyei, kè dè bè naatinè meyei, ¹⁵kè bè tū nyice ì ì wenni. ¹⁶Meḿme a bo namè kéyenténè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o nūnaatí, ¹⁷wèè yete o dḍ, ke bütinnè ò dōunnè diì nùù Kuyie. ¹⁸Wèè tū nho ciétè kó kuce ò kòri mukúú mborè nde. ¹⁹Wèè kòte o borè ò ʒ̄ ì nwètení, ò ténke ʒ̄ ì mpété mufōmmu kó kuce.

²⁰Tāāté benitisààbè kó kuce, kèntū mbèè borime wenni be dḍrimè.

²¹Ke yé bèè borime wenni, beè yó mbo dihei mieke.

²²Bè né yóo dennemu benitiyonkubè dihei mieke, bè yóo deitemu bèè borime í wenni.

Ti bo nciimè ke dé Kuyie

3 M bire a báá yè n da tiè ntì, mpí n yè nhá ndòori tì. ²N tié nyiì yó nte kàa fōmmu okè, kàa nyo ndiwèi. ³Ndòori mesàà kèntū timómmṅti, a báá yóu kè dè da détenè, ndè dùúkú a fñíí ké dè wàri a yèmmè mieke. ⁴Kàa dḍri memme Kuyie nnè benitibè dè bo nda dḍ. ⁵Bá nyíkú a ciì nyínkè, duʒ̄ nhamáà Kuyie nku. ⁶Yóu kè kuù nda ni a dḍrimè memḗu mieke, kènte kàa dḍri dè nyié. ⁷A yèmmè bá ndò nha ciì, ndé Kuyie nke yóu meyei. ⁸Deè yó ntú a kòntì kó mutie, ké da duʒ̄ kukōnnaatí. ⁹Túóté a mōke dè kédéúkūnnenè Kuyie nyètìri, duʒ̄ nku a diitì ketitì sààtì. ¹⁰Meḿme tidiitì bo píemmè a buḗ, kè menaà mpíe nha cèe kéncou. ¹¹M bire kè Kuyie nyiḍ nha toḍ a báá yete, kè kù da kpannè, a kōmbùḍtì báá do. ¹²Ke yé Kuyie nhḗḗ yúḍmmè kù dḍ wè toḍ ndi, wèè dḍ o bire ò ʒ̄ yúḍmmè de toḍ.

Meciì nduḍmè diwèi

¹³Dè nnaati wèè pèté meciì nnè wèè mḍḍte meyèmmè. ¹⁴De kó mucón-timu deumu ke pèété idííí nè mesḗo nde kōmu. ¹⁵Meciì nwennimu ke pèété medèi, dèmarè í bo dèè pèété meciì. ¹⁶Meè teénnè onìti kòo fōmmu mōnni, kòo duʒ̄ ntikpàtì nè disānni. ¹⁷Meè ò benkú kuce sààkù, kòo kèri ke í yièkù. ¹⁸Meè duʒ̄ mmufōmmu nè diwèi bèè mè pikú sáà. ¹⁹Nè meciì mme Kuyie ndḍmmè ketenkè, nè meyèmmè mme kù ānnémè kéinkè. ²⁰Nè meciì mme kù duḍmmè kè menie nyièni ketenkè kè fetaafè niù.

Kuyie nkānkēmè wèè cii

²¹ M bire, ntaunnè mecii nnè meyèm-mè, báá yóu kè dè da détténè. ²² Meè yóó da duó mufòmmu kéntú a kó kusārikù. ²³ Meṁme a bo nkérímè a ce ke í yīèkù, bá a báá bété. ²⁴ Meṁme a níí bo nduómè a yèmmè dómè ke í yīèkù kè dè nda naati. ²⁵ A bá ndé dèmarè bo da dééttémè, nè benitiyeibe bo da pímmè. ²⁶ Ke yé Kuyie nyó nda kānkēmèmu ke deì meyei mmèè da díí.

Kuyie ndòòrimè mesàà nwèè d́ o kou

²⁷ Kòò m̀ou d́ ndèmarè, k̀a m̀òke a báá yete a bo ò duóm̀mè. ²⁸ A báá náké a kou ke d̀: K̀ò nke naa ẁetení. K̀a m̀òke a ò duó ndende bàmbà. ²⁹ K̀a kou da tá, a bá nwanti k̀òò d̀ò meyei. ³⁰ A báá s̀ónté k̀ékpannè òm̀ou k̀òò í da cààrè m̀umam̀. ³¹ Bá nd́ benitiyeibe k̀éntú mbe borime. ³² Ke yé Kuyie nyí d́ómè bèè d̀òòri meyei, k̀ù naatinè besààbè mbe. ³³ Kuyie ncàarimu benitiyeibe c̀í, ke d̀òòri mesàà mbèè d̀òòri k̀ù d́ómè be kpesi. ³⁴ Kuyie nsènkumu bèè k̀ù s̀enku, ke d̀òòri mesàà mbèè k̀ék̀unko bemáà. ³⁵ Kuyie nyóó s̀antemu mecii nyembè k̀éfeik̀unne tiyeinti.

Mecii ndeummè demou

4 M bí k̀énténè di cice tié mmesàà nkém̀òote mecii. ² N di duó nyitié s̀à̀yì nyi, di nyi pí. ³ M múnke do tú debire ke yíémmu n cice náànti k̀è n yó n d́ mediè. ⁴ K̀è n cice n tiè nke tú: M pí n da náá ntí ke t̀ú n tié k̀énfòù, ⁵ k̀ém̀òote mecii nnè meyèmmè, a báá yé n da náá ntí, a me mbáá tì yóu. ⁶ A báá yóu mecii mmeè yóó da teennè! Ndó me k̀è mè nda k̀ānké. ⁷ A bo mm̀okemè mecii ndèè p̀éètté demou. Demou mieke a d̀ò nkéwammú mecii mme. ⁸ Ndó mecii nkè mè da déúk̀unne, òrí me k̀è mè ntú a k̀ó disānni. ⁹ Meè yó ntú a s̀ārikù s̀à̀k̀ù, ke d̀ò ndip̀ì s̀à̀ri.

A bo kentémè benitiyeibe kó meborime

¹⁰ M bire, k̀énté n da náá ntí k̀é ntí pí nk̀a f̀òmmu okè. ¹¹ N da benkú a bo yímè mme k̀épétté mecii, ke da benkú kuce s̀à̀k̀ù. ¹² Meṁme a bo nkérímè bá dèmarè báá da dítinné, k̀éncokù ke báá bété. ¹³ A báá yete itié, nyi pí, nyi tu a f̀òmmu. ¹⁴ Báá túnne benitiyeibe borime, báá túnne bèè d̀òòri meyei mbe kó kuce. ¹⁵ Báá túnne be ce, yóu ku, yenté ku k̀ék̀ónté. ¹⁶ K̀è benitiyeibe í d̀ò meyei mbè s̀s̀ í nna k̀éduó, k̀è bè í bo nhòm̀ou bè s̀ nyié nkéwúómmu. ¹⁷ Be dii tu meyei, k̀è be naà ntu kuyonku. ¹⁸ Besààbè kó meborime d̀onnè kukúnwentóo nku, ke s̀ nwenkú k̀è diyìè yàa yennènní. ¹⁹ K̀è beyeibe bie k̀òme d̀onnè dibiinní, bè í wúó mbè yóó bété dè.

Ti bo ntaunnè mesàà

²⁰ M bire k̀énté n náànti k̀éyie n tié. ²¹ A báá ì yè, ānné i a yèmmè mieke. ²² Ì tu bèè ì yìè mbe f̀òmmu, ì bè duó nkuk̀ò̀naatí. ²³ Ndake a toti tì a yèmmè, deè p̀éètté demou, ke yé a yèmmè meè temè a f̀òmmu. ²⁴ A bá nnáante siyáàbisí ke sounte. ²⁵ Nwúó nha ìikè weti weti, ke bá nsíí. ²⁶ Totí a yèmmè a yóó túnne k̀ù ce kpéí, k̀a borime memou nweni. ²⁷ Báá ẁéète kucānku yoo kuyou, déttinne amáa meyei.

Ti bo ndakemè benitipòbè bèè d̀outi d̀outinè benitidaabè be kpéí

5 M bire, k̀énté n cii, k̀étúnne n yèmmè. ² Meṁme n tié mbo da teemmè k̀a nyé a náá ntí. ³ Onitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitidaabè o náànti wèèti mecekùd̀ k̀òme mme, ke yòd̀ nke d̀ò mmekùd̀. ⁴ Ke né s̀ nyóó dentenè ke tii ke d̀ò mmedòmmè, ke k̀ò̀ri ke d̀ò ndisiè menatimè mèdémè kperi. ⁵ O ce k̀òrinè mukúú mmu, ke taànè kud̀nkù. ⁶ Ò í t̀ú mmufòmmu kó kuce, ò fetimu bá ò í yé. ⁷ M bire k̀énté n náànti, báá yete

n tié, ⁸kenté o ce, báá na o cîètè, ⁹a yàà bo fétinne a sänni, onitiyonkuwe yàà bo cake a fõmmu. ¹⁰Kè bepòòbè báá di a kpere, kàa fèútè ke pètè dèe naá nhotòu kpere. ¹¹Kàa dentènè didabònni a fõmmu càke dii mònni, ¹²kéntú: Dè yíme kè n yete itié, ke yete bè ò nàké tì, ¹³ke í kènté bèè m baké be kpèti? Ke yete bèè ò tié mbe kpèti? ¹⁴Nte mí nke kàátè meyei bo n tuòkenímè n kòbe cuokè nè benitibè cuokè.

A bo ndómè a pokù

¹⁵A pokù dònnè tebinte sàatè nte, ñyõ nte kó menie. ¹⁶Báá yóu kè mè mpùò nyicekòtí nè kupiiti, ¹⁷m mmè te amáà, báá mè toténè bepòòbè. ¹⁸Diwèi nda bonè a pokù a tãátè wè, kàa nhò pī mmesàà. ¹⁹A pokù wenni ke dò ntehontè nte, kàa níí kàáké o kònti dè da narike. Diwèi nwe nda bonè sáà. ²⁰Ba mbo nte kàa ndó onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kénkáá nho me? ²¹Kuyie nwùómmu bá wè o dòòrimè, ke yé ò tū nkùu ce. ²²Ocaàrìwè yei mmeè ò pīi. Mè ò pīi ncéú nwe timáti kòme. ²³Wèè í nò nke pīi nhomáà, ò buò nhomáà ndi, kòò yeinti ò kòu.

A báá còutémè otòu bànni

6 M bire, kàa béi nke yí a bo yietí a kou bànni ke poté a ndùtè ketenkè, ²kàa fité a nùu ke tanné amáà tináànti mieke. ³Kàa mè dòò fíò tieke dibànni. Kòte kòò bàátè mecā nkòò da yóu. ⁴Bá ntú a bo om̀pè, báá yóu kè inuò nda pí. ⁵Denne amáà teyúótè ò yenténèmè opaawaà, tenètè ò yenténèmè ticùùtì.

Ti bá ntúmè betònnédíébé

⁶Fí nhotònnékòtì, kòte sikéú borè kéyà sì dòòrimè kèpétè mecìi. ⁷Sikéú í m̀ake wèè sì bàà, sì í m̀ake wèè sì benkú mutómmú, sì í m̀ake okpàtì, ⁸ke né òò waá nsi diiti dididèi m̀nni ke bo nyo. ⁹Fí nhotònnédékòtì a yó nduó kéítè òm-

m̀nni? A yóò ente òmm̀nni? ¹⁰A yóò yí m bo duó sámpó nwe kéúú nsámpó, kéom̀pè sámpó. ¹¹A bo n yóò daate kè tidawanti da íkú, kè mesém̀mè da pī nhoyúókù kòme.

Osoùnti kó meborime

¹²Wèè cènti ke poti siyáàbisí ò tu osín-ténitì nwe. ¹³Ke ò nkámí inuò nke náán-nè o naàcèi ke fieti inómbí, ¹⁴ke dó meyei nke mè wanti sáà, ke ce nyekpàrè. ¹⁵Dèè te kè meyei nhòò ò do dimònni dimáà, kòò poté bá ò báá na kéyentè bitì!

Kuyie nyí dó dè

¹⁶⁻¹⁹Denennè bo dèkuò ndi Kuyie nyí dó dè, dèyiekè ndi ketíke kù í dó kéyà dè fèndnfè, deè tu:

Tepòtè,
siyáàbisí,
a bo sóntémè kékuò onitì,
iyentotí yeiyi,
wèè cā meyei mmudòòrimù,
a bo nsoúmmè ke náá nha í yà dè,
nè a bo ncemmè yekpàrè a tebií cuokè.

Ti bo ndakemè benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè kpéi

²⁰M bire, nyo a cice da náá ntì, báá yete a yò tié. ²¹Ánnè í a yèmmè mieke, ké nyi dùúúkú a f̀níf kusàrikù kòme. ²²Ìi yó nda ni a cèmmu, ké nda baa a duó dè, kàa èntè ò nda náánnè. ²³A cice nè a yò, be tié ndò nfitírè nde, ke tú kuwenniku, bè da kpànnè ke da benkú mufòmmu ce nku. ²⁴Ìi yó nda kánkè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otòu pokù nùnaatí. ²⁵A bá nyáá nde kóo nitipòkù botí o wenniku kpéi, báá yie nkòò da souté nè o nuò. ²⁶Onitipòkù wèè dauti ò bo kòò dauti dautinè benitidaabè o borè a kpere òò yè sámpó nwe, wèè m̀ake o dauti kòò t̀kénè ò bo níntémè a fõmmu. ²⁷Òm̀òu bo ánnè muháá nho yaáyòrè mieke kòò yààtì báá cútáá? ²⁸Onitì bo na kénkèrí muháá mieke ke báá cútáá?

²⁹ Meè botí nku a báá na kékááké a kou pokù kè bè da yóu. ³⁰ Bè ɔ̄ ɔ̄ í ncíé nwèè yùúké ke bo kuɔ dikònnì òmmè. ³¹ Kè bè ò yà ò ɔ̄ yietí kuce mèyiekè ndi, kédús nho kperè demou ò m̀ke dè o cífètè. ³² Wèè me nduónè otòu pokù ò tu kuyeinkù nku, ke cààrè o fòmму. ³³ Bè ɔ̄ ò puotímu kóo fèikúnne bá de kó ifei báá deè. ³⁴ Dè ɔ̄ yonke o d̀u nwe kòo mièke peike kòd mpeiri bá mmesémmè báá ò pí. ³⁵ Ò ɔ̄ í ndó tiyeti mati, bá kè di d́ dí ò cu kè dè nsù ò báá yie.

Onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè ciitémè odapàà

7 M bire nyo n náàntì, kényíé n tié, ² ndɔ̄ri nda náá nti kénfòù. Ndake n tié ñkpéí nha nɔ̄nnitè kōme, ³ ké nti pikú tei tei, ké tì wàri a yèmmè mieke. ⁴ Ndó mecii ke dò nha tàù, kentaunè meyèmmè ke dò nha népo. ⁵ Meè yó nda kánké onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè nè otòu pokù kó kunúnaatí.

⁶ Diyie mari kè nní mbo n cífètè, ke síéké fenéti, ⁷ kéyà idapùmbí, ì ì yé dèmarè, i mieke kè dèmarè tu kuyeinkù. ⁸ Kè dè ncèntì dihei benitipòbè bèè d̀uti d̀utinè benitidaabè kó dikàri, kètunne òmou cífètè kó kuce. ⁹ Ke s̄ nde dò ndiúríkèpànnì, ke yuotóo ke bo ke bi-iri. ¹⁰ Kòo íféní kòd co ke bo ò ciité ke s̄ari onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè o kōme. ¹¹ Kòo nɔ̄nfè tònni, kòo k̀ntì yàùti, bá ò í kari o cífètè, ¹² ke firì dihei, yaàrèbè nè sicēkaa simou, ke wanti benitidaabè. ¹³ Kòo pí nde kóo dapàà, kòd ɔ̄ri bá ò í dé, ¹⁴ ke d̀: N sòd béi ndinùu mari ndi Kuyie nyìkè ke di dèite yíe. ¹⁵ Deè te kè n yènní a wammù ke me nda yà. ¹⁶ M pitému n d̀u ìnkè tiyààti ke di s̄ari Esibiti kó tiyaàyóntì, ¹⁷ ke di ɔ̄ɔre t̀d̀ààribè bebotí bebotí. ¹⁸ Kòtení kè tí nyié nke yo nkunaatí ke d̀ɔ̄ri ti d̀mè kè dèè wenténè. ¹⁹ N d̀u itému ke k̀te kupòòkù dedétirè. ²⁰ Ò t̄mu kudòukù nè idífíti ò í yóo konní

kòo t̀nkù p̀nwè í yènní. ²¹ Kòo ò kpèntè t̀ kpèntè nè kunúnaatí. ²²⁻²³ Dende kòo ò t̀unne, kéndò mbè k̀rinè fèè nààfè muk̀u, ke dò mbè bou kuwáátíkù ke bo puotí, ke kù t̀ ke ta ku dinni, ke dò ntenòtè ɔ̄ ntimè nticùòti ke d́ mecáà. Bá ò í yé ke t̀ dè yóo kúnté o fòmму.

²⁴ M bire kénté n náàntì, kéyie n yé mmù. ²⁵ A báá yóu kàa yèmmèe k̀te de kóo nitipòkù botí bíékè kòd da souté, báá t̀unne o ce. ²⁶ Ò buí mbenitibè péu ndi ke k̀u benitikperíbè. ²⁷ O cífètè tu mukúú nkó kuce nku k̀u k̀rinè kudònkù.

Meciì nyumè benitibè

8 Mecii meè yu, di í yoà?
Meyèmmè píékù kè di baa yoà?

² Mè bo ditenni ìnkè nke,
ke cómmú iceyàtii,

³ benitibè p̀nkù dè yebòrinò
ke náá nke t̀:

⁴ Díndi benitibè, n yu dí mbe,
n náánnè dí mbe.

⁵ Díndi tidièntì wammúnè mecii,
díndi tiyeintì m̀ɔ̄tenè meyèmmè.

⁶ Kénténè n yóo di náké t̀,
n yóo di náké weti weti nwe.

⁷ N náá ntimómmònti nti,
tiyeiti í yièni n nùu.

⁸ N náá ntinàànsààti nti,
n yí sou m me nyí cí.

⁹ Wèè cii weè yóo t̀ banté.

Wèè yé dèmarè kòo banté t̀ tumè
timómmònti.

¹⁰ Ndónè n tié nkè dèè p̀èèté idífíti.

Ndónè mecii kè dèè p̀èèté mesɔ̄ nsàámè.

¹¹ Mecii mp̀èètemu medèi,
kusàrikù makù í mè t̀d̀ke.

Meciì nnàámmè mè tu wè

¹² Mí mmeciì n neitinè meyèmmè mme,
kè n yóo d̀d̀ dè n totí n yèmmè.

¹³ A bo ndémè Kuyie deè tu a yete meyei.
N yí naatinè sifei yembè, sipɔ̄ yembè
bèè borime í wenni nè bèè sounte.

¹⁴ Mí ɔ̄ tié nhonitì kòo ciité.

Mîi tu mecii nke duò mmuwērímú.

¹⁵ Mîi te kè bekpààtidiebè baké,
kè bebeéndiebè bekù kè dè wenni.

¹⁶ Mîi te kè bekpààtibè nè beheikènkótíbè
nè
ketenkè ínke kó bebeémbè bemou kè bè
baké.

¹⁷ Bèè n dós, m be ndós,
bèè n waà, mbeè n yàu.

¹⁸ Mîi te tikpàti nè disanni,
tikpàti tìi í deu nè meborime sààmè.

¹⁹ M pàrè wennimu ke pēētē meso
nsààmè,
kè n cōntimu pēētē idífí.

²⁰ N kéré timómmonti kó kuce nku beni-
tisààbè tū nkù,

²¹ ke dōri mesàà mbèè n dós,
ke bè duò ntikpàti.

²² Kuyie nni ndòò kè dè m̀ntemu,
kù niitè kédòò mí nwe ke né dòò desonne.

²³ M bomu sáà,
kutenkù mu nyí d̀òò kè m bomu.

²⁴ N yó mbo kè dàméèribè nè sibií kè dè
mu nyí bo.

²⁵ Yetàrè nè sitáá dè yóò d̀òò kè m bomu.

²⁶ N do bomu ke s̀s̀ nKuyie mmu nyí d̀òò
ketenkè nè kéínkè,
kù yóò d̀òò denennè sámp̀rè ketirè kè m
bomu.

²⁷ Kù yóò d̀òò kéínkè ké bo ànnè tiweti
m̀nku kè m bomu.

²⁸ Kè kù ànnè yewetè nè sibií
kè menie nní nyièni nè muwērímú.

²⁹ N do bomu kè kù kéétè dàméèri
m̀nku ke d̀òò:

Menie mbá mpēnkù, kéánnè ketenkè.

³⁰ N do bomu nè ku kè ti pí mmutómmú
yewe yemou,

ké n kù duò ndiwèi,
ke yānku sáà ku iikè,

³¹ kényānku ketenkè kù d̀òò kè ínke,
kè dè n naatinè benitibè.

Dè bo nnaatimè wèè yie mmeciì nkpeti

³² Di mm̀nni m bí, keèè n náànti.

Dè nnaati wèè yie n tié.

³³ Di báá yete n tié,
cōuténè i kéciitè.

³⁴ Dè nnaati bèè kèrmú n tié,
kè ̀ ncómmú m b̀òrinù ke t̀ntí n c̀ētè
sáà.

³⁵ Wèè m̀ pètè ò pètè mufòmmu mmu,
ke pètè Kuyie nkó mesàà.

³⁶ Wèè n cààrè ò cààrè omáà ndi,
wèè n sènkèri kòò d̀òò mukúú.

Meciì yumè tiyeinti

9 Mecii mmaá me c̀ētè nte ke c̀ónné
yesānkè yèyiekè, ² ke kù iwūō, ke
kùd̀ti menaà nke c̀ónné táb̀r̀i, ³ ke t̀
mbenitipotōmbè dihei, kè bè c̀ómmú dèè
ikú ke yu, ⁴ ke t̀: D́ndi tiyeinti k̀tenní
die. Ke náá ntidiènti ke t̀: ⁵ K̀tenní kédí
n diiti, ḱyà n naà n k̀d̀ti mè. ⁶ Yóunè
tiyeinti ḱf̀ute. T̀nnenè mecii nkó kuce.

Meciì nyiè nè tep̀tè yiè be kó tináànti

⁷ Kàa tié ntep̀tè yiè nhò dá senkèrimu,
kàa tié nhonitiyonkuwe ò da sámmú.

⁸ Báá tié ntep̀tè yiè, ò yàà bo da s̀in-
tenè, tié nwèè c̀i kòò nda d̀. ⁹ Kàa tié
nwèè c̀i ò d̀ke ̀s̀ c̀itému, kàa tié nhoni-
tisààwè dèè ò yiè mecii. ¹⁰ A bo ndémè
Kuyie ndèè tu mecii nkó diketiri, kàa
d̀d̀ri Kuyie ndómè a m̀ote meyèmmè.

¹¹ Kè mecii béi nke d̀: Mí mmeciì m bo
ok̀unne a f̀ómmu kó yewe kè yèe s̀úú.

¹² Kàa c̀i dè tu a kó mesàà mme, kàa
tu tep̀tè yiè nha pètè de kó tiyeti amáà.

Tiyeinti yumè benitibè

¹³ Tiyeinti d̀onnè onitipòkù nwe wèè
wéketè ke yei nke í yé dèmarè, ¹⁴ ke
kari o c̀ētè b̀òri, dihei ikú dè. ¹⁵ Ke yu
bèè bokù kuce ke pēnkù, ke t̀: ¹⁶ D́ndi
tiyeinti k̀tenní die, ke náá ntidiènti ke
t̀: ¹⁷ Menie mmèè yùúkú mè wèètimu, kè
mus̀rikédii naati. ¹⁸ Bè me nyí yé ke t̀
bè k̀ri mukúú mborè nde, kè de kóo ni-
tipòkù yu bè kè bè tati kud̀nkù.

**Yekotinò yèè tukúnè
onitì kó mufòmmu**

10 Sodomɔ kotinò. Debire dèè cii dè náríkunko de cice yèmmè mme, dèè yei nkè dè cààri de yō kōme.

²Meyei nkó tikpàtì í m̀̀ke muc̀̀ntimtu, meborime sààmè kpeti tii duò mmufòmmu.

³Kuyie nh̄ó í nyóu kè dikònni pí nwèè borime wenni, kù me nh̄ó í nduó nhoni-tiyeiwe ò d́́ dè.

⁴Wèè pí mmutòmmú nè tikònnéyāāti ò naà nfedawanfè nfe, kè wèè pí nnè tikònyauti kòò kpàriku.

⁵Wèè s̀̀ri tidiiti dididèi m̀̀nni ò ciimu, wèè duó dididèi m̀̀nni kòò yo nyifei.

⁶Bèè borime wenni bè pieti mesàà mme, kè benitiyeibe s̀̀ri be yonku be náànti mieke.

⁷Bè ̀̀́ í nyè nwèè borime wenni o kpéí, bè ̀̀́ yè nhoyonkuwe nwe nè o yètìròo.

⁸Wèè cii weè yíé ntínáànti, wèè náante tiyeinnáànti kòò fieti.

⁹Wèè d̀̀̀rimè wenni ò ̀̀́ nkéí ke í yìèkù, wèè kōme í wenni kè bè ò yàu.

¹⁰Wèè s̀̀ri ke kāmii inuɔ ò fèũnko betɔ̀̀bè mbe, wèè náà tiyeinnáànti kòò fieti.

¹¹Bèè borime wenni bè náànti duò mmufòmmu mmu, kè benitiyonkubè s̀̀ri be yonku be náànti mieke.

¹²Wèè níí mbetɔ̀̀bè ò ce nyekpàrè nye, kàà d́́ otòu a báá yà o yei.

¹³Bè ̀̀́ banté mecii nyiè nho náànti mieke nke, kè tiyèiti bo kuyeinkù kpéí.

¹⁴Mecii nyembè yèútí bemáà ndi mecii, kè bèè yei nkè be náànti bè buò mmecāā.

¹⁵Tikpàtì yiè nkpàtì ò kãnké kuduotí kōme mme, kòò c̀̀ri sémmè ò k̀̀̀.

¹⁶Wèè borime wenni o kó muc̀̀ntimtu tú mufòmmu, kòò nitiyonkuwe yeti tú meyei.

¹⁷Wèè yíé nyitié nhò kèrí mufòmmu ce nku, wèè yete itié nkòò fieti.

¹⁸Wèè s̀̀ri mepómme ò tu siyáàbisí yiè nwe, wèè wátiri betɔ̀̀bè kòò tu kuyeinkù.

¹⁹Kàà nùu tònni a ̀̀́ yetému, wèè pí nho nùu ò ciimu.

²⁰Wèè borime wenni o náànti d̀̀̀nnè mesɔ̀̀ nsààmè mme, onitiyonkuwe toti mèè yèmmè í tú dèmarè.

²¹Wèè borime wenni o náànti teén-nèmu benitibè péu, kè kuyeinkù kō nku yeinti kpéí.

²²Kuyie nd̀̀̀ wè mesàà nwee kperè yíé, wèè d̀̀̀̀rinè muwèrímu ò í yéútí dèmarè.

²³Kuyeinkù borè meyei nyí tú dèmarè, dè ̀̀́ nkù dò ntikpèiti nti, wèè m̀̀ke meyèmmè kè wenwe ǹ̀̀nnè mecii.

²⁴Onitiyonkuwe í d́́ dè, dèè ò t̀̀̀̀k̀̀̀ni, kè wèè borime wenni kòò pieti ò d́́ dè.

²⁵Kè kuyaakù t̀̀̀̀kení kù ̀̀́ neinèmu onitiyonkuwe, wèè borime wenni kòò nfííkú dipũ kōme.

²⁶Dèmmùrè yàríkú mèè botí yenì, kuyukú tii mèè botí inuɔ, wèè duó nhotònnédíétí mutòmmú dè ̀̀́ mme nhò d̀̀̀.

²⁷Wèè dé Kuyie nho bie nh̄ó yíému, kòò nitiyonkuwe kpeye yaate.

²⁸Onitísàù bàà dè, dèè ò duò ndiwèi, onitiyonkuwe bàà dè í ò duò dèmarè.

²⁹Kuyie nh̄ó nkãnkému wèè d̀̀̀̀rimè síé, wèè kōme í síé kòò duò.

³⁰Dèmarè báá nampe wèè borime wenni, benitiyonkubè me nyí yó nkpaá diheì.

³¹Wèè borime wenni ò nàànnè mecii mme, kè siyáàbisí yembè dò mbèe kéké be ǹ̀̀ndié.

³²Wèè borime wenni o náànti teén-nèmu, kòò nitiyonkuwe kpeti kò̀̀ri.

11 Kuyie nyí d́́ siyáàbisí potampeé, kù d́́ sìi beú sìnsi weti weti.

²Bè ̀̀́ í ndake tepòtè yiè nkpeti, wèè í m̀̀ke tepòtè ò ciimu.

³ Wèè yèmmè wenni o yèmmè meè ɔ nhò ni, kè meɔɔrìmè yeime yiè ndɔɔrìmè ò kòu.

⁴ Idíítí í yóó da teennè Kuyie mbeénti yiè, wèè borime wenni wèè yóó cooté.

⁵ Onitisàù dɔɔrìmè meè píenko o ce kòo nitiyeiwe yei nhò buò.

⁶ Onitisàù dɔɔrìmè sàámè meè ò deerí, kòo nitiyeiwe yei nho pī.

⁷ Onitiyeiwe ɔɔ kú kòò do baa ðeè yeimmu kéwennénè o kpàtì ò do tá tì.

⁸ Wèè borime wenni ò ɔɔ yenténemu meyei, nkòo nitiyeiwee do me mieke.

⁹ Bèè í dé Kuyie mbe náànti kòumu, bèè dé Kuyie nkè be ciì mbè deerí.

¹⁰ Kòo nitisàù bo kè de naati, de ɔ nnaatimu o ei kɔbe, kòo nitiyeiwe ku o ei kɔbe nyānku.

¹¹ Benitisààbè náànti tìl dèúkunko be ei, kè benitiyeibe kpeti di buò.

¹² Wèè náà nínáanyeiiti otòu ò í ciì, wèè ciì ò ɔ nti nciékému.

¹³ Wèè wátiri betòbè ò dáanko disòri kpeti nti, wèè ciì ò ɔ nti sòrimu.

¹⁴ Kubotí kùu kpa bekótíbè kù kōmmu, kùu kó bekótíbè sū kuù ɔ nfòu.

¹⁵ Kàa béi nke tú a bo yietí opòò kó dibànni, a bo demmu, kàa ciéké de bo nda naati.

¹⁶ Onitiposàù nwe bè nsāntímè, wèè dɔ mutōmmú weè kpàriku.

¹⁷ Kàa dòòri mesàà a mè dòò amàà ndi, kàa dòòri meyei, a caàri amàà ndi.

¹⁸ Onitiyeiwe kó mucōntimu tú siyààbisí kōmu mmu, wèè borime wenni kòo kōmu tú mumōmmōmmu.

¹⁹ Wèè dòòri mesàà nhò yó nfòumu, wèè dòòri meyei kòo kú.

²⁰ Kuyie nyí dɔ wèè ciinte, kù dɔ wèè dòòri wènwe timōmmōnti.

²¹ Bè yóó kpetínnému benitiyeibe, ké-coo mbesààbè bemu.

²² Onitipòkù wèè wenni ke í ciì ò dòn-nè mumámáà mesɔ kōmu mmu bè tōnnè mù defñnkùrè ònni.

²³ Onitisàù wanti mesàà maa ndi, kòo nitiyeiwe ce nhomáà kemieke.

²⁴ Wèè pāā mmediè nweè kpàriku, wèè nòutè pikú kòò cìtiri.

²⁵ Wèè pāā mmediè bè we mpāā mmediè, wèè pāā mbetòbè menie bè yóó we pā menie.

²⁶ Bè sāmamu wèè sòri tidiiti, ke yári wèè tì fiiti.

²⁷ Wèè dòòri mesàà mbè we ndɔ, kè meyei ntuðkúní wèè dòòri meyei.

²⁸ Wèè duð nhomáà o kpàtì ò bo do, wèè borime wenni kòò mbitíri.

²⁹ Wèè àà dikɔnkɔnni o ciētè ò í cōntí demarè, kuyeinkù naà mmeciì nyiè nkó kudaakù nku.

³⁰ Onitisàù dɔɔrìmè duð mmufōmmu mmu. Wèè ciì kòò nɔ nke yūōnni betòbè o bíékè.

³¹ Wèè borime wenni ò mōkemu mucōntimu ketenkè ínkè, onitiyonkuwe nè wèè dòòri meyei nkè bè mōke be kōmu mediè.

12 Wèè dɔ kéciité weè yie nyitié, kuyeinkù kuù í kemmu itié.

² Kuyie nhōō pēnsiri wèè dɔɔrìmè wenni wènwe, kébekénè wèè yèmmè í wenni.

³ Omòu ɔɔ í nfií nhomáà nè kuyonku, wèè dòòri Kuyie ndómè weè ɔ nfiíkú.

⁴ Onitiposàù duð nho dɔu nwe kuyeñnaatí, kòo yeiwe do mmumōmmú mùù càá nho dɔu.

⁵ Benitisààbè kó meyèmmè tu mesààmè mme, kè beyeibe kōme tú mèè ɔ ndɔ kéciité.

⁶ Beyeibe náànti tu didiintári ndi dii kòu, kè besààbè kpeti tú tìl deerí betòbè nè mukúú.

⁷ Kè benitiyeibe do be kperè marè ɔɔ í nkpaá, besààbè cēí siì ɔ nfiíkú teii.

⁸ Bè sántí wèè ciì wènwe, ke sáá nkuyeinkù.

⁹ A bo mmōkemè otōnti òmáà de tōūnè a bo déúkunnemè amàà ke mōnté mudii.

¹⁰ Onitisàù ò ndakemu o wū ò kpéí, kòo yeiwe mieke ì cùú.

¹¹ Wèè kuuti kupaku weè mòke tidiiti, wèè firì detetirè ò í cii.

¹² Benitiyeibe dó mucóntimu yeimu mmu, benitisààbè beè ò cònte.

¹³ Onitiyeiwe náànti ò pī mmu, kòo sàù ò ye bá tì mieke.

¹⁴ Onitì pieti mesàà nho náànti mieke nke, bè pieti mèè botí mucóntimu mutómmú mieke.

¹⁵ Kuyeinkù yèmmè ò ndo nkù dòdri dè wennimu, wèè cii kòò yíé nyitié.

¹⁶ Kuyeinkù kuè mieke cùú mmecā, wèè cii kòò sòrì o mieke.

¹⁷ Wèè nàá ntimómmònti weè tūnni tináànti, wèè nàá nsiyáàbisí kòò tì cààri.

¹⁸ Wèè nùú yau o náànti kòòrimu disie kóme, wèè cii kòò náànti miékunko.

¹⁹ Timómmònti ò mbomu sáà, kè siyáàbisí pēnkù mecā.

²⁰ Bèè wanti meyei mbè tu beniticiim-bè mbe, bèè tiè nyitié nsààyi kè bè pieti diwèi.

²¹ Meyei mmamè í tuòkùnì benitisààbè, mè tuòkùnì beyeibe mbe.

²² Kuyie nyí dó siyáàbisí yembè, kù dó timómmònti yembè mbe.

²³ Wèè cii ò í pòtì o cii, kuyeinkù kuè benkú ku yeinti.

²⁴ Wèè dó mutómmú weè nàá nhokpààti, kòò tōnnédíétì nàá nkudaakù.

²⁵ Iyentotí yòku onitì nwe kè tináànsààti ò kpénkunko.

²⁶ Onitisàù benkú o kou kuce sààkù nku, kòò nitiyeiwe ò fétinko.

²⁷ Otōnnédíétì í cáá nyiorimaa, dèè wenni onitì kpéí deè tu mutómmú.

²⁸ Wèè yìé nKuyie nkpeti ò kèrí mufómmu kó kuce nku, de kó kuce í kòrìnè mukúú mborè.

13 Debire dèè cii deè yìé nde cice tié, dèè mòke tefentè dè í yíé nhòmòu kpèti.

² Onitisàù náànti ò péi mesàà mme, kòo yeiwe ò nwanti kédòò meyei.

³ Wèè yé ò nàá nke tú mù weè kánkè o fòmmu, wèè í yé ò nàá nke tú mù kòò cààri o kómu.

⁴ Otōnnédíétì í péú ò dó dè, wèè dó mutómmú weè dè pieti.

⁵ Onitisàù í dó siyáàbisí, kòò nitiyeiwe cààri ke àà omáà ifei.

⁶ Wèè dòdri mesàà mme ò nhò kánkèmu, kòò nitiyeiwe yei nhò fétinko.

⁷ Bèmabè ò ndòri ke dò mbè kpààtirì bá bá nè í mòke dèmarè, kè betòbè ndòri ke dò mbè tu becìribè kè nè mòke demòu.

⁸ Tikpàti yìé nhò yietí mōnni mari kédèetè o fòmmu, ocìrì yie í yìèkù tìmatì.

⁹ Onitisàù dōnnè fitírè dèè cùú dènde, kòo yeiwe dōnnè fitírè dèè ku.

¹⁰ Tèpòtè yìé nce nyekpàrè nye, wèè cii kòò yìé nyitié.

¹¹ Bè waá ntì kpàti péú dimōnni dimáà tì dèu mecā mme, bè waá ntì sámpó sámpó tì dèúkú.

¹² Kàa kèrmú dèmarè ke mōnté dè cààri meyèmmè mme, kàa dó dèmarè ke dè pètè, dè duò mufómmu mmu.

¹³ Wèè yete itié nhò bo yà de kó tiyeti, wèè yete ikuò kòo yà de kó mucóntimu.

¹⁴ Mecìi nyiè nkó itié nyii duò mmufómmu, ke deeri onitì nè dèè na nhò tóní mukúú.

¹⁵ Bè dému mecìi nyiè, kòò nitiyeiwe borime yóu.

¹⁶ Mecìi nyiè nhò totí o yèmmè mme kédòò tìmatì, kè kuyeinkù benkú ku yeinti.

¹⁷ Ditōnni yeiri waá meyei mme, kè ditōnni sààri tì tūnni.

¹⁸ Wèè yete itié nhò yóó náá nfedawanfè nfe kè bèè ò sènkèri, wèè yie nyitié kè bèè ò sante.

¹⁹ Kòò niti dó dèmarè ke dè pètè dè ò nhò naatimu. Benitiyeibe bie í dó kényóu meyei.

²⁰ Wèè neitinè mecii nyembè ò 55 ciitému, wèè neitinè tiyeinti kòo naá nkuyeinkù.

²¹ Meyei ntù mbenitiyeibe mbe, kè mesàà ntu besààbè kó mucóntimu.

²² Mesàà nyiè mbí 5 sɔtɛ o kperɛ nde, kòo nitiyeiwe kperɛ naá mbesààbè kperɛ.

²³ Beciribè paa mpeímu mesàà, kè benitibè kó mbè í wenni mèè kpéí.

²⁴ Wèè í puoti o bire, ò í dè dɔ, wèè dè dɔ wèè dè tiè.

²⁵ Onitisàù í mónni ò yo mmù, onitiyeiwe wèè mónni ò yo mmù.

14 Onitipòkù wèè ciì wèè maà o ciété, wèè yei nkòò tɛ pùðnnè o nɔu.

² Wèè borime wenni wèè dé Kuyie, wèè borime í wenni kòò kù sɛnku.

³ Kuyeinkù 5 nnáá tefentè kó tináànti nti, kè mecii nyiè nkpeti ò kánkù.

⁴ Ináàke ìi dùù ì í borè, mùmamù 55 í nhā yebu, inakperí borè tidiiti de mbo.

⁵ Timómmonti yiè nnáá nhò yà dènde, kè siyáábisi yiè nnáá nhò í yà dè.

⁶ Tepòtè yiè nhóó wammú mecii nke mótému, wèè mòke meyèmmè kòo pété mecii nfààrè.

⁷ Kenté kuyeinkù a í yóó pété mecii nkpeti matì ku borè.

⁸ Wèè ciì wèè yé ò dðri mè, kè kuyeinkù yeinti tu kù bo nsoúmè.

⁹ Kè kuyeinkù dðò meyei ndè 55 í nkù dð mmèmamè, wèè borime wenni wèè pieti Kuyie nkó mesàà.

¹⁰ Oniti wèè 5 nyé o yeñcaàrimè dòm-mè nè o wèi, otòù báá na kényé dè ò dóm-mè.

¹¹ Benitiyeibe cèí yóó duómu kè besààbè kpesi ndéukú.

¹² Mðnni mari oniti yèmmè 5 ndò nho borime wennimu kè mè né ò kðrinè mukúú.

¹³ Oniti bo na késɔnne o yeñcaàrimè kéndáú, kè mudaá nní nyóó deè kè meyeñcaàrimè feité.

¹⁴ Wèè borime í wenni ò yóó yàmu de kó tiyeti, wèè kóme wenni kòo yeti ntú tisààti.

¹⁵ Wèè í dake wèè yiè mbè naá ntì timòu, wèè dàke kòò 55 totí o yèmmè.

¹⁶ Wèè ciì wèè dé meyei nke mè kenní, kuyeinkù í yièkù dèmarè ke mòke tefentè.

¹⁷ Wèè mieke cāā ke péikú ò dðri deyeinkperɛ nde. Kè bè sɛnku wèè yèmmè í wenni.

¹⁸ Bèè í toti be yèmmè be cóntimu tu tiyeinti, bèè totí be yèmmè kè be kómu tú bè bo yiétémè dèmarè.

¹⁹ Benitiyeibe yóó nínkúmu besààbè ìikè. Kè benitidonnibè ndari bèè wetí be kó yebòrè ke dɔ kéta.

²⁰ Kpankperɛ í mòke o népo, tikpàti yiè nyie népobè í senni.

²¹ Wèè sɛnkèri o kou ò dðò meyei mme, dè nnaati mesémmè bonè wè beciribè.

²² Bèè wanti meyei mbè fietimu, bèè wanti mesàà nkè bè dðri dèè wenni ke síé.

²³ Mutómmú mumòu mòkemu mucóntimu, kàa me mpoti dinùù máá dikònni da pí.

²⁴ Mecii nyembè cóntimu tu tikpàti kè tiyeinti yó ntú tiyeinti sáá.

²⁵ Timómmonti yiè nnáá nho yà dènde ke deeri benitibè, kè siyáábisi yiè nnáá nhò í yà dè.

²⁶ Wèè dé Kuyie nhò í yièkù timati, kè kù kánkè o bí.

²⁷ A bo ndémè Kuyie ndèè duò mmufómmu, ke deeri oniti nè dèè na nhò tóní mukúú.

²⁸ Kòo kpààti nitibè sū ò 5 ndeumu, kè bè kèke o kpàti do.

²⁹ Wèè mieke í cākè ke péikú wèè ciì, wèè kòke péikú mecāā nkòò benkú ò tumè kuyeinkù.

³⁰ Kuyeñnaatí tú kukòñnaatí nku, kè mepóm-mè tu mumómmú mùù cāá ntikònti.

³¹ Wèè sènkèrì ocìrì ò sènkèrì Kuyie nku kùù ò dḍḍ, wèè mḍkenè ocìrì mesém-mè kòò dèùkùnkò ku yètìrì.

³² Onitiyeiwe yei mmeè ò buḍ, onitisàù í yìèkù timatì bá mukúú.

³³ Meyèmmè yìè weè mḍke mecii, kuyèinkù báá na ké mè banté.

³⁴ Kubotí kùù tḍ timḍmmḍnti kuù dèùkú, ké meyei nhāà kubotí ifei.

³⁵ Okpààtì sántí betḍmbè bèè cii bèmbè, kòò mièke cḍú mbèè ò āā ifei.

15 A bo ténémè otḍú tináánnati dè bónkùnkò kemieke nke, ké tináanyeyiti ké íinkò.

² Mecii nyiè nnáànti naatimu, ké kuyèinkù náante ntiyeinnáànti.

³ Kuyie nwùḍmmu tipítì timḍu, ke wúó mbeyeibe nè besààbè.

⁴ Tináánnati duḍ mufḍmmu mmu, ké tináanyeyiti kòurì meyèmmè.

⁵ Kuyèinkù kuù sènkù ku cice tié, wèè ḍàke kòò ì yìé.

⁶ Tikpàtì dietì bo onitisàù cìètè mieke nke kòò nitiyeiwe kó mucḍntimu tú meyeñcaàrimè.

⁷ Mecii nyembè ntùḍnko mecii mme, tiyeintì kperè í me ndò.

⁸ Kuyie nyí dḍ benitiyeibe pāre, kù cḍú besààbè kó mubáammu mmu.

⁹ Kuyie nyí dḍ benitiyeibe borime bitì, kù dḍ bèè wanti bèmbè dèè wenni.

¹⁰ Fenasààfè bo wèè yóu kuce o kpéí nke, wèè yete itié nhò yóó kúmu.

¹¹ Kuyie nyému kudḍnkù òmmè, kù né bá nyé oniti yèmmè mmaà?

¹² Tepḍtè yìè nyí dḍ bèè ò kpānnè, ò í korì mecii nyembè borè.

¹³ Kuyènaatí caánni keyìikè nke, kàa yèmmè cààrè kèè yátí keyátí.

¹⁴ Wèè mḍke meyèmmè weè wanti mecii nkéyíétè dèmarè, dè ò nnaati kuyèinkù ku yeintì mieke nke.

¹⁵ Yewe yemḍu tu mēfētítimè mme os-énniwè borè, ke tú dibanni sáà wèè yèmmè naati o borè.

¹⁶ Kàa kpa a kperè ke dé Kuyie ndè tḍūnè a bo ndè mḍkemè ke bonè iyèèke.

¹⁷ Kàa yo ntikūnfāàtì ke bonè diwèi dè tḍūnè a bo nyommè inaamàa mekùḍ nkpeyi ke bonè yekpàrè.

¹⁸ Kemieke yìè nce nyekpàrè nye, wèè pīi nhomàà kòò yè bónkùnkò.

¹⁹ Otḍnnédíétì ce ò ndáátí tipotì nti, kòò nitisàù kḍku wenni.

²⁰ Debire dèè cii dè náríkùnkò de yembè yèmmè mme, ké dèè yei nkè dè bè sènkù.

²¹ Kè kuyèinkù dḍrì deyeinkperè dè ò nkù naatimu, wèè toti o yèmmè kòò dḍrì dèè wenni.

²² Kòò niti í békú betḍbè mecii o kperè báá yie, ké benitibè péu ò duḍ nyitié nwèè na ké dè dḍḍ.

²³ Kòò niti nḍ nke ténḍninkò tináànti dè wennimu, ke naati ò bo béimmè tináànti tìi wenni dè dḍ nwèè tì béi ndiì mḍnni.

²⁴ Oniti wèè cii ò tḍ nde ínkè kó kuce nku mufḍmmu kḍku, ke búútí kùù cuuti kudḍnkù.

²⁵ Kuyie nhḍḍ pḍntemu tepḍtè yìè ncíètè, kénkánkè okúpokù kó tebatè.

²⁶ Kuyie nyí dḍ meyèmmè yeime, tináansààtì nti kù dḍmè.

²⁷ Wèè dḍ idíítí mediè nhò buḍ nho cìètè nte, wèè í dḍ ticuuti kòò ò nfḍḍ kémḍnte.

²⁸ Onitisàù òḍ toti o yèmmè mme ke né na kébéi, kòò nitiyeiwee sḍnté kēpīētoō tīsīnténáànti.

²⁹ Kuyie nyí dḍ benitiyeibe, kù kèmmú besààbè kó mubáammu mmu.

³⁰ Fēnḍsààfè náríkùnkò meyèmmè mme, ké tináansààtì yèútí muwērimú.

³¹ Bè kpānnè wè o ḍnni kpéí nkḍḍ kèmmú ò bo mecii nyembè kó fenafe mieke nke.

³² Wèè yete itié nwè í dḍ o ḍnni, wèè kemmu itié nkḍḍ pieti mecii.

³³ A bo ndémè Kuyie ndè duḍ mmecii mme, kàa dḍ kédeuke, kékūnne amáà.

**Kuyie mpìímè mutōmmú
oniti borime mieke**

16 Oniti ɔ̄ náké ò yóó dɔ̄ɔ̄ tɪnti kè Kuyie nkuù né yé̄ tìi yóó dɔ̄ɔ̄.

² Oniti yèmmè ɔ̄ ndò nho dɔ̄ɔ̄rimè memɔ̄u wènnimu, Kuyie nkuù né yé̄ bá wè o yèmmè.

³ A dɔ̄ kédɔ̄ tì, duɔ̄ nti Kuyie nha bo yà tì dɔ̄mè.

⁴ Kuyie ndò bá dè ke yé̄mu kù dè dɔ̄ mùú kpéí, bá onitiyeiwe kù ò dɔ̄ diyie yeiri kpéí nke.

⁵ Kuyie nyí dɔ̄ sifei yembè kù yóó bè kpetínémú.

⁶ Mesàà nnè timómmɔ̄nti deè tūnni meyei, kàa dé Kuyie nha ɔ̄ yóumu meyei.

⁷ Kè Kuyie mpénsiri oniti borime bá o dootitɔ̄bè bè ɔ̄ ò narikenèmu.

⁸ Kàa dɔ̄ɔ̄ri dèè wenni ke pètè sámpɔ̄ dè t̄ɔ̄nè a bo dɔ̄mè dèè í wenni kèpété mediè.

⁹ Oniti ɔ̄ nwúómmu ò yóó dɔ̄ɔ̄ tì kè Kuyie nkuù né nte kòò tì dɔ̄ɔ̄.

Bekpààtibè borime dòmmè

¹⁰ Okpààti bekùnè Kuyie nkó muwèrimú mmu ò ɔ̄ í nyetè o beénti mieke.

¹¹ Kuyie ndó tí mbeú kè dè wènnimu, kuù ànné tebiètè tì bo mbeú mèè botí.

¹² Okpààti í dɔ̄ bèè dɔ̄ɔ̄rimè í wenni, wèè dɔ̄ɔ̄ri dèè wenni weè kpàti ɔ̄ nffíkú.

¹³ Okpààti dɔ̄ wèè nàá wènwè weti weti, ke dɔ̄ wèè nàá ntimómmɔ̄nti.

¹⁴ Kòò kpààti mieke peike ò bo na kékuɔ̄ oniti, mecii nyiè nweè bo na kébónkùnne okpààti mieke.

¹⁵ Okpààti wèi duè mmufòmmu mmu, kòò dɔ̄ɔ̄ri mèè sàà ndò nfetaboofe.

Oniti fòmmu mieke dèè tu desààrè

¹⁶ A bo mməkemè meyèmmè dè t̄ɔ̄nè a bo mməkemè mesɔ̄, kàa bo nciimè t̄ɔ̄nè a bo mməkemè idííí.

¹⁷ Benitisààbè yennínèmu meyei nkó kuce, wèè dàke o borime kpéí nhò dɔ̄ o fòmmu mmu.

¹⁸ Tɔ̄pòtè teè ɔ̄ niité kèpí nhoniti kóo càke, tefentè teè ɔ̄ niité ke pí nhoniti kòo do.

¹⁹ A bo nwènnémè benitisààbè ke kpa a kpere dè t̄ɔ̄nè a bo wènnénémè sifei yembè kè dí totí bè éí dè.

²⁰ Kàa totí a yèmmè mesàà nke dɔ̄ dèmarè a bo yà diwèi, wèè duɔ̄ nhomáà Kuyie ndè bo nhò naati.

²¹ Wèè nàá ntinàànti tìi wenni bè we ntú mecii nyiè, wèè nàá ntinàannati bè yiè nweè kpetí.

²² Bèè màke mecii mè bè duè mmufòmmu mmu, kè kuyèinkù yeinti kù kòò.

²³ Mecii nyiè nhò totí o yèmmè mme ke béi nkè bè me nyiè nho náànti.

²⁴ Tinàànnati dònne mecekùd mme ke weeti dinù, ke duè nkukòhnaatí.

²⁵ Oniti yèmmè ɔ̄ ndò nho borime wènnimu kè mè né ò kòrinè mukúú.

²⁶ Dikònni dii ɔ̄ nte kòò niti pí mmutōmmú, ke yé̄ ò dómè kédí.

²⁷ Onitiyeiwe waà mmeyei mme kòo náànti t̄uò mmuháá nkòme.

²⁸ Onitiyeiwe waà nyekpàrè nye, kòo náantɔ̄uti t̄uò tinépoti.

²⁹ Onitiyonkuwe ciì mbenitibè mbe ke bè tanninko meyei nkó kuce.

³⁰ Wèè úú nke maá nho bènni ke dɔ̄ kédɔ̄ meyei, nhò mè dɔ̄mè ke dèè.

³¹ Tiyùpèiti tu kusārikù sààkù nku, ke yé̄ mufòmmu okùmù tumè benitisààbè kó mucōntimu mmu.

³² Onitidòu mómumu ntú wèè nɔ̄ nke ikù o mieke, wèè nɔ̄ nke píi nhomáà ò pèètémú wèè ɔ̄ kpa nkéna.

³³ Oniti ɔ̄ ntāū tété ke bo yà nanke kpeti nti, demɔ̄u dèè né dɔ̄ɔ̄ri dè bonni Kuyie mborè nde.

17 Kàa yo ntikūnfāàti ke bonè di-wèi dè t̄ɔ̄nè a bo nhāmè imaa mpíéké tèè cītètè ke bonè yekpàrè.

² Otõnti wèè ciì ò 55 baatému teciètè bire dèè yete ditòò, kéwènnénè de tebíi kè bèè toté de cice kperè.

³ Bè 55 yááké mesɔɔ nnè timátì péítì muháá mmieke nke, Kuyie nkuù me nyáù onitì yèmmè mme.

⁴ Onitì wèè d3 meyei nhò kemmu in-òndie nyeiyi yembè mbe, kè siyáàbisí yìè nkenti siyáàbisí.

⁵ Wèè daú ocìrì ò daú Kuyie nku kùù ò d3, kè meyei ntùòkení otòù kàa ò daú a báá m3nté de kó tiyeti.

⁶ Bekótfbè kó diwèi tu be yaábí, kè ibí kperì tú i cice.

⁷ Kuyeinkù í yíènnèmè tináansààti, siyáàbisí yìè nyí me nyíènnè ò bo mbakémè.

⁸ Bèmbè yèmmè dò nticuuti dɔɔri mesàà nke 5 nte kè bè d3 tì d3.

⁹ Kè bè da d3 meyei nkàa mè yè dí nnaati, kàa mè mmè dènniní sáá dí nsì.

¹⁰ Kàa kpannè wèè ciì dè bo ò teennè képèètè a bo puotímè kuyeinkù dinasáù kuce tekòtè (100).

¹¹ Onitiyeiwe 5 ndó mecaàrimè mme ò me nyóó máánèmu ditõnni yeiri.

¹² Kàa conè kumuntũnkù kùù m3nté ku bí dè t3ũnè a bo conèmè kuyeinkù nè ku yeinti.

¹³ Bè 55 d3 wè mesàà nkòo d3 meyei, meyei nyí iiti o cìètè.

¹⁴ Kàa keté dikpànni a kpètè kukpéroo nku, yí yúóó ke dikpànni mu nyí keté.

¹⁵ Kuyie nyí d3 onitii caàrè kàa ò kòrné, kù me nyí d3 wè nnaati kàa d3 ò caàrè.

¹⁶ Kuyeinkù yóó d3nè ba idífti, kù bo ò donténè mecii mmaá? Kù í m3ke de kó meyèmmè.

¹⁷ Onitì a népo 5 nda d3mu bá dii m3nni, kàa kou da teennè diyie yeiri.

¹⁸ Kuyeinkù kuù 55 béi nképoté ku n3ùtè ketenkè ke d3 kù bo yietí otòù kó dibànni.

¹⁹ Wèè n3nnè yekpàrè ò d3 meyei mme, wèè tã omáà ò dotimu.

²⁰ Oniticiinti báá yà diwèi, kè meyei mpí fenòndenyeife yiè.

²¹ Wèè peité kuyeinkù ò 5 mbonè meyeñcaàrimè mme, kuyeinkù cice í m3ke diwèi mari.

²² Kuyeñnaatí tú mutie mmu, kè meyeñcaàrimè y3ku onitì.

²³ Onitiyeiwe 55 c3utè ticuuti dis3ri ndi, kécake tibeénti.

²⁴ Mecii nyiè nh3 nwúó mmecii nkperè nde, kè kuyeinkù wúò ndedétirè kù í yóó ninte dè.

²⁵ Kuyeinkù cice 5 mbonè meyeñcaàrimè mme, kè ku y3 bonè iyìèke.

²⁶ Dè í wenni a bo duómmè kè wèè í caàrè kòò yietí, dè me nyí wenni a bo puotímè bekótfbè be sàà nkpeí.

²⁷ Wèè í náante náante s3ntíke ò m3ke meyèmmè mme, wèè mieke í péikú ò ciimu.

²⁸ Bá kuyeinkù kè kù cìèké bè 5 nyé ke tú kù ciimu, wèè pí nho nùù ò ciimu.

18 Tençutèitè yiè nh3 ncáá nhomáà ndi, kè bè ò tié nho mieke peike.

² Kuyeinkù í wanti mecii, kù 5 ndó kébenke ku yèmmè dòmmè mme.

³ Kàa yóù bè 55 da senkèrimu, kàa d3 dèè í wenni a di ifei.

⁴ Onitì náantì cumpúrimu ke d3nnè dàméèrì, ke dò ndinébòrì ke pùè nke duò mmecii.

⁵ Dè í wenni a bo kónnèmè wèè caàrè, kétoú nwèè í caàrè tináantì.

⁶ Kuyeinkù náantì waà nyekpàrè nye, ke ce nyenacèkuute.

⁷ Kuyeinkù nùù dii kù buò nkè ku náantì kù pí timátì k3me.

⁸ Onáant3uti náantì 5 ndò mmucek3yuo mmu, ke wèeti ke cuutoo tip3uti mieke.

⁹ Wèè í pí nho t3mmú ò í cáánnè wèè mù cààri.

¹⁰ Kuyie nyètiri kpeñni ke dò nkuduotí kperíkù nku, bèè borime wenni bè 55 s3ri kuù borè ke bá nyièkù.

¹¹ Tikpàti yiè nkpàti tii tu o kó disòrì, o yèmmè dò ntiì ò kánké kuduotí kōme.

¹² Тера̀тè теѐ ɔ̄ɔ̀ niiténí kécààrè onitì, wèè kékùnne omáà kòo deuke.

¹³ Wèè ɔ̄ɔ̀ ténne tináànti ke mu nyí ti kèè mesàà nhò yeimmu ke àà omáà ifei.

¹⁴ Kàa mɔ̀ nkàa yèmmè caánni dè ɔ̄ɔ̀ da teennèmu, kàa yèmmè me ncààrè ba mbo na ké mè cátinne?

¹⁵ Mecii nyiè nhò nwanti ke yíétèmu, wèè m̀̀ke meyèmmè kòò kemmu itié.

¹⁶ Ticuuti ɔ̄ɔ̀ kpeté onitì nwe kuce, kòo na kétuɔ̀ke benitidièbè borè.

¹⁷ Wèè niitè ke beé nho kpeti wèè ɔ̄ ndò nhò naati, yóu kòo dootitò tuɔ̀kení kàa yà.

¹⁸ Kè di tãũ tété dè bo na kèpaa ndikpànni, kèpate bekperibè.

¹⁹ Bè cààrè wè ɔ̄ nkpeñnìmu kèpèētè diheikperi, kè yekpàrè kpeñni ke pèētè dimátikpetinni.

²⁰ Nè onitì náànti mieke nke ò pietimè mudii, o nùù dii te kòò yo.

²¹ Onitì náànti bo nte kòò nfòù yoo ti nte kòo kú, wèè nɔ̀nnè tináànti ò yóó yàmu de kó mucóntimu.

²² Wèè pètè onitipòkù ò pètè diwèi ndi. Kuyie nkuù ò d̀̀d̀ mesàà.

²³ Ociri ɔ̄ nnáa nke báammu kè tikpàti yiè nni nnáa nkè dè kpeñni.

²⁴ Kòo nitì népobè sũ dè bo na kéntú o kó meyei. A népo mómmuɔ̀ né pèētèmu a tebite.

19 Kàa ciiñni kàa borime wenni dè t̄sũnè a bo ntúmè kuyeinkù ke náante siyáàbisí.

² Kàa í yé dèmarè dè í wenni, kàa d́ kédòò dèmarè mecāa nha ɔ̄ɔ̀ d̀̀d̀ meyei mme.

³ Onitì yeintì tii ɔ̄ nte kòo caàrè o borime, kòo mieke ncóu nKuyie.

⁴ Tikpàti yiè nnépobè ɔ̄ nsũũkomu, kòo c̄rì népobè ò yàtenè.

⁵ Bè ɔ̄ɔ̀ í nyóu wèè sou nke náa nwè í yà dè, siyáàbisí yiè mme nyí yóó yenténè tiyēti.

⁶ Bè ɔ̄ nkpentimu wèè nitì o iikè, kè benitibè bemɔ̀ nepo tu wèè pãã.

⁷ Ociri tebií ɔ̄ɔ̀ ò yetemu, kòo népobè ò s̄ntenè, kòò d́ ké bè béinnè ò báa bè yà.

⁸ Kàa toti a yèmmè a d́ amáà ndi, wèè m̀̀ke mecii nkòò péú diwèi.

⁹ Bè ɔ̄ɔ̀ í nyóu wèè náa nwè í yà dè, wèè náa nsiyáàbisí ò fétinko omáà ndi.

¹⁰ Kuyeinkù í mannèmè kù bo mməkemè desààrè, kudaakù í me mmannè kù bo mbakémè bekpàtìbè.

¹¹ Wèè cii wèè nɔ̀ nke iku o mieke, ò bo yèmmè bè ò d̀̀d̀ mèè yei, deè ɔ̄ ntú o kó diyētiri.

¹² Okpàati naupíe dònne diciriciri kó feũntifè nfe, kòo sàa mboo ke dònne tinémaànti.

¹³ Debire dèè yei ndè càari de cice yèmmè mme, onitipòkù wèè m̀̀ke yekpàrè kòò dònne dinésimbàù dii dòù s̄ãã.

¹⁴ Debire ɔ̄ɔ̀ tieke de cice c̄iētè nte nè o kperè, Kuyie nkuù me nh̄̄ da pã onitipòkù wèè cii.

¹⁵ Tit̄nnédíétì m̀̀ke munɔ̀ndɔ̀mmú mmu, kè tik̄nnéyãati yiè nk̄nnè dik̄nni.

¹⁶ Wèè yie nyikuɔ̀ ò ɔ̄ nfòumu, wèè í dake o borime kpéi nkòò k̄.

¹⁷ Wèè pãa mbec̄iribè ò pènni Kuyie nku, kè kù naa yóó dè nhò t̄nné.

¹⁸ Ntiè nha bire a kpaá m̀̀ke dii m̀̀nni mefè, a né báa dè kùò nè kemieke.

¹⁹ Kemieke diekè yiè nh̄̄ pètèmu de kó tiyeti, kòò cààrè ò d̀̀ nkéyietimu, kàa ò yóu ò naa yóó dè yièmu.

²⁰ Kénté itié, c̄uté í k̄ciitè.

²¹ Onitì ɔ̄ nyèmu o yèmmè mieke ò yóó d̀̀d̀ t̄i, Kuyie nd́ t̄i t̄i né ɔ̄ɔ̀ d̀̀d̀.

²² Wèè borime wenni bè we nd́, a bo ntúmè oc̄iri dè t̄sũnè a bo ntúmè oyáàbisí k̄otì.

²³ Kàa dé Kuyie nha pètè mufòmmu k̄edi kunaatí bá meyei mmamè báa da tuɔ̀kení.

²⁴ Otōnnédíétí ɔ̄ baá dicabuu mieke nke, ò né báá na kéánné mucie o nùù.

²⁵ Poté tepòtè yìè, kuyeinkù yóó ci-itému, kpànnè wèè m̀̀ke meyèmmè kòo ciitè.

²⁶ Wèè cààri o cice ke beti o ȳ, ò tu debíyere nde dèè à̄̀ ifei.

²⁷ M bire, kàa í kém̀̀m̀̀ b̀̀e da náá nti a yete mecii nkó itié nyi.

²⁸ Siyáàbisí yìè nh̄̄ soutému kénáké wè í yà dè kécaàrè tibeénti, kè meyei nnaati benitiyeibe.

²⁹ Bè ɔ̄ f̄́m̀̀mu sip̄̄ yembè, képuotí tiyeintì.

20 Menaà ncí benitibè mbe, kè menakperimè cààri onitì, wèè naá nkunaayáàkù wè í ciì.

² Kòo kpààti mieke peike ò ɔ̄ í ncáán- nè diciriciri dii ùntí, wèè péfíkunne okpààti mieke ò d́ kékúnté o fòmmu mmu.

³ Kàa í kpantì dè tu diyètìrì ndi, wèè mieke péfíkú mecā̀ nhò tu kuyeinkù nku.

⁴ Otōnnédíétí wèè í kuuti diȳ̄, ditewaà ò bo nd́ kék̄́ kém̀̀nté.

⁵ Onitì yèmmè d̀̀ ntebinte t̀̀e cūmpúri t̀̀ente, mecii nyiè weè bo na ké m̀̀ fei.

⁶ Bè nàámmu benitibè péu kó tinitì kpéí, dè me nyóumu a bo pétémè onitì mómmu.

⁷ Kòo nitì borime wenni, kòo d̀̀r̀̀ dèè wenni ke ku, o bí ɔ̄ di diwèi ndi.

⁸ Kòo kpààti kàri dikpààtikàri ke bo beké ò p̀̀nke ɔ̄ bantému oyeiwe.

⁹ We mbo na ke d̀̀ ò wèfíkunne o yèmmè ke ténke í m̀̀ke meyei?

¹⁰ A bo mm̀̀kemè sipotampeé sidési kè si cáá nkàa yé a si beú dii m̀̀nni Kuyie nyí m̀̀ d́.

¹¹ Kè debire borime yó nwenni b̀̀ p̀̀nke ɔ̄ m̀̀ yàmu de d̀̀r̀̀imè mieke.

¹² Yeto yèè yonè, nè inuɔ nyii wùónnè Kuyie nkuu dè d̀̀ d̀̀ dedé.

¹³ Wèè ǹ̀nnè inuɔ nhò naà nfedawan- fè nfe, wèè ènni mecā̀ nweè yo nke sànnè.

¹⁴ Odonti ɔ̄ ntú dè í wenni, dè í wenni nwe, kè né ítóo késante omáà.

¹⁵ Mes̄̄ nnè medèi ndè s̄̄mu péu, me- ciì nkó tináànti tii né wenni ke p̄̀t̄̀t̄̀ demou.

¹⁶ Kàa í yé wèè da m̀̀kenè dibànni kòo t̀̀u yè nhò bo di yietí, c̄̀uté o yaàbòri kè di nduɔ a borè a í ò yé m̀̀è kpéí.

¹⁷ Muyáàbisidii ɔ̄ nnaatimu, ke né dente ke naá nyitáá a nùù mieke.

¹⁸ Wèè kèfím̀̀ itié nweè nɔ nke d̀̀r̀̀ri dèmarè, kàa yóó k̄̀te dikpànni baati mesàà.

¹⁹ Wèè wátiri betòbè ò dáanko dis̀̀ri kpeti nti, kenté wèè nùù yau.

²⁰ Wèè s̄̀áà nho cice nè o ȳ o fòmmu bo ndònnè wèè fitirè ku keyens̀̀kè.

²¹ Kàa waà ntikpàti mecā̀ mmecā̀ dikétém̀̀nni tì ɔ̄ í ndèntenè mesàà.

²² Bá nd́ ke f́́ mmeyei mbè da d̀̀ m̀̀, bóúté Kuyie nkè kù da deeté.

²³ Kuyie nyí d́ sipotampeé sidési teyáàbisipotampete í wenni.

²⁴ Kuyie nkuu ni onitì naàcèi yeti dè, onitì bo na kényé ò k̀̀ri kàà?

²⁵ Dè tu meyei mme a bo s̀̀nté kèbéinkoomè Kuyie nyiikè ke d̀̀ a bo kù d̀̀ dèmarè, kàa yóó d̀̀unnè dinùù Kuyie, totí a yèmmè.

²⁶ Okpààti wèè ciì ò ɔ̄ batemu b̀̀è d̀̀r̀̀ri meyei nkè b̀̀ kpetínné bá mesém- m̀̀ bá mbè nhò bonè.

²⁷ Onitì yèmmè meè d̀̀ nfitirè Kuyie nhò duɔ ndè kè dè bo nhò mí.

²⁸ Okpààti wèè tu onitisàù ke d̀̀r̀̀ri timómm̄̀nti weè kpàti fífíkú.

²⁹ Muw̄̀rím̀̀ muu tu odapàà nkó kusaríkù, kè tiyùpéíti tu odakóti k̄̀ku.

³⁰ Onitiyonkuwe kó mutie tú tiyèiti, kè kupàati taà nhonitì yèmmè.

Mecii nyiè bo nfòu m̀̀è botí

21 Okpààti yèmmè d̀̀nnè menie mme ke p̀̀ Kuyie mmè d̀̀nè kèè bíékè.

² Onitì yèmmè ò ndò nho dɔ̀rìnmè wènnimù Kuyie, kuù né yé bá wè o yèmmè.

³ A bo ndɔ̀rìnmè dèè wenni ke síé, Kuyie nde ndó, kè dè pèētè a bo kù fiémè iwū̄.

⁴ Tèpòtè nè tefentè deè feinko benitiyeibe kó meyei.

⁵ Wèè pí mmutómú nè tikónyauti weè pieti tikpàti, wèè dɔ́ mecāà nkòò naà nfedawanfè.

⁶ Wèè waà ntipàti nè siyáàbisí dè í mɔ̀ke mucóntimu dè kòrìnè mukúú mmu.

⁷ Onitiyeiwe yei mmèè ò ò kùò ke yé ò yetemè ò bo dɔ̀mè dèè síé.

⁸ Onitiyeiwe tū nkùù ce í wenni, kòò nitisàù borime wenni.

⁹ A bo mbomè difii ke kpènké dè tū̀nè a bo nhā̀nèmè onitipòkù yekpàrè yiè.

¹⁰ Onitiyeiwe dɔ́ meyei mmè nè o yèmmè memɔ̀ ò ò ò í ncíé mbá o népo.

¹¹ Kàa puotí tèpòtè yiè nkuyèinkù ò ciitèmu, wèè mɔ̀ke meyèmmè kòò yèutí mecii nnè itié mbè ò duó nyi mieke.

¹² Kuyie ndó dèè wenni dènde, kù wùòmmu dèè dɔ̀ri benitiyeibe cèi, ke bè tanninko meyei mmieke.

¹³ Kòò cìrì kuò nkàa cìéké, a múnke naa bo nkuò nkè bè cìékèmu.

¹⁴ Disòrì kó dipā̀nni bónkunko kemieke, kè dipā̀nni dii bànné ke cū́ diyòrì kè di kòò kemieke diekè.

¹⁵ Onitisàù ò ndɔ̀ri ikuó yèmmè kè dè ò naatimu, ke dò nkuyonku onitiyeiwe borè.

¹⁶ Onitì wèè yóu mecii nkó kuce ò bo neinè becírìbè bàmbà.

¹⁷ Wèè dɔ́ kutekù kó diwèi ò báa mɔ̀te o kperè, wèè dɔ́ menaà nnè imaa nhò báa kparikè.

¹⁸ Benitiyeibe bèè í mɔ̀ke bè tū̀ ndè bè bo yà meyei, besà̀bè í yóo yà mè.

¹⁹ A bo nhā̀mè tedòntè ínke dè tū̀nè a bo nhā̀nèmè onitipòkù yekpàrè yiè nwèè mieke péikú mecā̀.

²⁰ Mecii nyiè nweè mɔ̀ke tikpàti nè desà̀rè o cìètè, kè kuyèinkù dè cà̀ri demɔ̀.

²¹ Wèè dò̀ri dèè síé ke niti ò ò ò nfòù kémòntemu kè bè ò dò̀ri mesà̀ nkòò dé.

²² Mecii nyiè mbo na képi diheikperi bè bàa di, képòntè be yèmmè do dò̀ ndèè bè kánké.

²³ Wèè yé ò nà̀a nke túmu weè yennínè meyei.

²⁴ Wèè mɔ̀ke tèpòtè nè tefentè ò ò ndaù betòbè mbe kòo kperè demɔ̀ tu tefentè kperè.

²⁵ Otònnédíétí ò ndè yà̀mmu demɔ̀ ke yàa kúnè, ke yé o nò̀tè í dómè ke pí mmutómú.

²⁶ Wenwe ò ndè dómú demɔ̀, kòò nitisàù yie ní pā̀ ke báa súó ndèmarè omáà.

²⁷ Kuyie nyí dɔ́ benitiyeibe kó yepārè, bè yè pā̀nnè meyèmmè yeime mmè.

²⁸ Wèè sou nke náa nhò í yà dè ò í yóo nhā̀ ke bo. Wèè kèrmú tináànti weè mɔ̀ke ò nà̀a ntí sá̀.

²⁹ Onitiyeiwe ò ntá omáà ndi kòò nitisàù tū̀nni o fòmму mesà̀.

³⁰ Onitì í mɔ̀ke mecii mmamè yoo meyèmmè mamè yoo iyentotí mai Kuyie mborè.

³¹ Bè daati tesà̀ntè yekònke dikpā̀nni kpéi nke, Kuyie nkuù né ò nte kàa na a dootitò.

22 Kuyetifeitío tū̀nèmu tikpàti, kè benitibè da dɔ́ dè pèētè mesɔ̀ nnè idíítí.

² Okpà̀ti nè ocìrì dè wèrmu, Kuyie nkuù bè dò̀ bedé.

³ Wèè dake ò ò yaní meyei nkésòrimu. Wèè í dake kòò nkéroo kè mèè ò pí.

⁴ Wèè kékùnne omáà o kó mucóntimu tú ò bo ndémè Kuyie, ke mɔ̀ke o kperè, ke mɔ̀ke diyètìrì nè mufòmму.

⁵ Ipo nè timátì deè díi onitiyeiwe kó kuce mieke, wèè dɔ́ o fòmму ò báa kù tū̀nne.

⁶ Benke debire kuce sààkù dè kpaá be ndii m̀nni, dè bo kóté dè báá kù yóu.

⁷ Tikpàti yiè nhõ mbakému ociri kè dibànni yiè nnaà nho banteu kó kudaakù.

⁸ Wèè buotí dèè í wenni ò 55 kōú meyei mme, ò wērímú ò do d̄c̄ri mmù meyei nkè mùu deè.

⁹ Wèè niti ò yàu mesàà mme ke yé ò totirínemè becìribè o kperè.

¹⁰ Beti tefentè yiè nkè yekpàrè nè kutoweku nè mesenkùmè kè dèe dèe.

¹¹ Wèè d̄s̄ timómmonti ke m̄ke tináansàati wèè dàpúnè okpàati.

¹² Kuyie nkánkemu mecii nyembè, ke yetírí benitiyeibe náantì.

¹³ Otōnnédíéti 55 yí diciríciri dii bo kuce, kòò yèroo di bo ò pí.

¹⁴ Onitipòkù wèè d̄uti d̄utinè benitidaabè náantì dò ndif̄t̄iri cūmpuri ndi, Kuyie nyete wè wèè 55 do di mieke.

¹⁵ Debire 5 mm̄ke mewáátáyèmmè mme, kunasáã kuù 55 mè dèite.

¹⁶ Wèè f̄ũnko ociri wè ò kpàrikunkomu, wèè p̄ã nhokpàati ò c̄rikunko omáa ndi.

Meciì nkó tináantì

¹⁷ Kénté mesàà nkékeè mecii nyiè nkó tináantì. Daate n da náa ntì kpéi kè n da tuo mmeciì. ¹⁸ A mè ãnné a yèmmè kè dè nda naati kàa mmè yè s̄áã. ¹⁹ N d̄s̄ a yié nha Yiè nKuyie nku, deè te kè n yóó ti nda tié nyiè. ²⁰ N da w̄ari itié nsipis̄it̄ãti ndi nè yetannò a dò nkétotí dèè ín̄kè a yèmmè kébanté timómmonti. ²¹ Kè bè da t̄s̄ nkàa w̄etení á náke timómmonti.

²² A báa yà ociri c̄innimè kéfiete o kperè, a báa f̄ũ nhosènniwè tibeénti borè. ²³ Kuyie nkuù yóó kpà mbe kpéi nkékuò bèè f̄èke be kperè.

²⁴ A bá nnaatinè kemieke yiè, a báa neinè onitiyonkuwe, ²⁵ a yàa bo bè teeté keta timati mieke.

²⁶ A báa béi nképoté a nùtè ketenkè ke d̄s̄ a bo yietí ot̄u kó dibànni. ²⁷ Kàa

yí memme ke í na ke yietí bè bo fiete a d̄s̄u.

²⁸ A báa tuo nha yembè d̄uù ndii t̄ari be bàtè m̄anku.

²⁹ Kòò nitì yé o t̄ómmú mesàà bekpàatibè beè 55 ò t̄uóté ò 55 í ntú s̄nt̄íke kou.

23 Kàa w̄ennè onitidiewè kè di yo, á d̄s̄ meyoðmmè nè dèè ìnkú a ìkè. ² Bá kàa pitiri deu, di ke k̄unné. ³ Bá nyáa mmudiì wennimè kéyiēke a bo minnémè, kè de yèmmè bè d̄s̄ ke da dímu.

⁴ Bá mbeti tikpàti, keté ke bá ntoti a yèmmè de bíkè. ⁵ A bo nkpaá ke mu nyí yà idííti kè ì p̄ēt̄ému. Idííti do nyi ā if̄ēt̄i nyi ke puù ke d̄et̄iri kéinkè fetúúf̄e k̄ōme.

⁶ A báa w̄ennénè meyèmmè yeime yiè nkè di di o dii, bá ndake o diiti wenniku kpéi. ⁷ Ò yó nd̄c̄ri ke dò nhò da d̄ómu ke tú: Di k̄yá, ke né da d̄ónè meyei. ⁸ A bo dentenè a bo tì t̄ómè, kàa do náa ntii náaantì yei detetirè.

⁹ Báa náke kuyeinkù a kó tináansàati kù í yóó tì p̄nsiri.

¹⁰ A báa tuo tebàtè m̄anku kó dit̄ari, báa ta deciribire kpete mieke. ¹¹ Wèè kpà mbe kpéi nhò kpeñimu, wèè yóó da kpannè be kpéi.

¹² Duó nha yèmmè bè da tié nyiè tié, kékénté mesàà kè bè da tuo mecii.

¹³ Báa yóu a bo puotimè a bire, kunasáã í yóó dè kù. ¹⁴ Kunasáã p̄tinke yóó dè deeténè mukúú mmu.

Oniti tiémmè o bire

¹⁵ M bire, kàa ciì dè yó nni nnaatimu. ¹⁶ Dè bo n narike mediè mmómm̄omme kè nsà kàa naá timómmonti.

¹⁷ A báa teeté benitiyeibe, ndé Kuyie nsáã. ¹⁸ M̄emme dè bo nda naatimè a borime mieke, kàa yà a d̄s̄ dè dem̄u.

¹⁹ M bire, kénté n yē mmù kéciitè, két̄unne kuce kusàakù. ²⁰ Bá nneitinè benaaȳãbè nè bemancáambè. ²¹ Benaaȳãbè nè bemancáambè bè taà

²⁶ Kàa tēñné otòu timóm̄m̄ontì, deè benkú a ò dóm̄è.

²⁷ Bá ntu a bo maá teciētè ke í tũntè a tōmmú ditowaà kōmu, ke í kùúti kupaku.

²⁸ Báá s̄onté kénnáá a kou kpéí ndetetiṛè, a d̄s kénáá nsiyáàbisí yìè nweà? ²⁹ Báá yí ò n d̄d̄ mie nkè m bo ò f̄s̄, m bo ò tēñné ò n d̄d̄ tì.

Otōnnédíétí borime

³⁰ M p̄ēté diyìè mari otōnnédíétí m̄ou paku, kuyeinkù makù paku, ³¹ tisāmpoti n̄è timúsintì kè dè dàátí kupaku, kuduotí kùù fité o paku kè kù do. ³² Kè nní ndè wùò nkétotí n yèmmè kè dè m benke me-ciù mmamè: ³³ Kàa tu m bo duó sámp̄ó, m bo úúanko sámp̄ó, kéom̄pè sámp̄ó, ³⁴ a bo nyóó daate kè tidawantì da íkú, kè dikònni da dééte oyúókù kōme.

25 Nte Sadom̄o kotinò t̄yè Sudaa kóo kpààti Esekiasi kòbe w̄ari yè.

Yekotinò yebotí yebotí

² Dè tu Kuyie nkó disānni ndi kù bo s̄onnemè dèmarè ke tú bekpààtibè kperi bè bo wénnimè dèmarè mesàà.

³ Ti í yé mèè botí kéinkè youtimè māmè, n̄è ketenkè cūmpume mamè ti í me nyé bekpààtibè yèmmè.

⁴ Ūtè mes̄o meȳd̄ nkè mèe wenke, wèè d̄d̄ri tisatì kòo na ke mè d̄d̄nè dèmarè sààrè. ⁵ Deite onitiyèiwe okpààti také kè timóm̄montii kpénkũnne o kpàti.

⁶ Bá ndéúkũnko amáà okpààti ìikè, bá mbeúnè amáà benitidièbè. ⁷ Bè bo da deemmè deè tōūnè bè bo da kékummè onitidièwè ìikè.

⁸ Bá ncāā a bo yúmè tibeentì kè dè yèmmè a yu wè bo beé nho kpeti kàa s̄inte.

⁹ Kàa mòkenè a kou timatì a ò yà kè dí tì tũntè, a né báá náké otòu kó dis̄ri kpeti, ¹⁰ ò yàà bo ti kèèmè ke da sámmú kàa m̄onté dè yímè kè tì yènní a nuù.

¹¹ Tináàntì tìi béi nke wenni tì dònne kus̄arikù sààkù nku, bè dàri kù mes̄o n̄è timatì péítì.

¹² Mecii nyìè mbéi ntii náàntì dònne mubierimámáá mmu n̄è mes̄o fimme wèè tì yie nho borè.

¹³ Menébuo ndòmmè kuyiinkù m̄onni ke kpénkũnko onitì, ditōnni sààri me ndò nwèè dì t̄s̄ nho borè.

¹⁴ Wèè p̄èri o kperè ò dònne kuyaakù nku n̄è tiweticitì tì í yóó ni.

¹⁵ Wèè mòke meminnimè ò bo na kéceete okpààti yèmmè kè tináànti taà onitì n̄è o kúò.

¹⁶ Kàa yà mecekùò ndi kébenné, kàa tonté a yàà bo mè t̄s̄. ¹⁷ Bá ncāā a c̄p̄eetitòu c̄iētè ò yàà bo da pè nke da s̄intènè.

¹⁸ Onitì wèè náà nhotòu kó meyei nhò dònne didùri ndi n̄è disie n̄è dipencù.

¹⁹ Kàa yèmmè naatinè onitiyèiwe, mehárìimè yìè, dè ò nda dònne a cáánè dinin̄ni dii keuté dindi, ke cómmúnè kutààku kùù kpeutí.

²⁰ Kàa diè mmeyèncààrimè yìè ndè dònne a dàtè o yaàbòri ndi muséé mm̄onni, ke ànnè o m̄onne metekāā.

²¹ Kè dikònni bo a dootitòu, duó nwe kòo di, kè sinéyēi ò bo, duó nwe kòo yā.

²² Kàa d̄d̄ri memme a cou yehāākūō nye o yuu ínkè, kè Kuyie nyóó dè nda yietí.

²³ Kubakù youú kó kuyaakù t̄ouni fetaafè nfe, kè siyáàbisí ce nkemieke.

²⁴ A bo mbomè difii ke kpénké dè t̄ōūnèmu a bo nhānnèmè onitipòkù yekpàrè yìè.

²⁵ Tináànsàatì tìi yènní dedétirè tì dònne menébuo mme ke bónkũnko kuníí.

²⁶ Onitisàù wèè yóu kè beyeibe ò souté ò dònne tebinte nte yoo dinébori dii kó menie ncàke.

²⁷ Dè í wenni a bo dimè mecekùò mmediè, yoo a bo ndómè disānni mediè.

²⁸ Onitì wèè í p̄i nho mieke ò dònne dihei dii í baa dindi dimáà.

Ti bo nfòunè mèè botí nè tiyeinti

26 Kè di duś nkuyeinkù diyetidieri, dè dònne musée mmu kuyiinkù mōnni ke dō fetaafe dididèi mōnni.

² Inrībí puti mèè botí nè sikipāncéndéi, meè botí nku meyei mmèè í mōke mè tukú nè mù mè í pīmmè òmòu.

³ Didáú bo tesāntè kpéi nke kè tisām-mánti bo sāmmarímú kpéi, kè tedabeetè bo kuyeinkù ínkè kpéi.

⁴ A báá tēnné kuyeinkù tiyeinnáanti, a yàà bo kù naánnè. ⁵ Tēnné kuyeinkù dè dō nha kù tēnné tì ku yèmmè yàà bo ndò nkù cii.

⁶ Wèè tō nkuyeinkù nè tináanti, ò kèkè ò tààke nyi ke waà nhomáá kunaupíé.

⁷ Kuhòùkù tààke dòmmè ke kpa muwērímú, kuyeinkù kó dikotinùu me ndò.

⁸ Kàa sānte kuyeinkù dè dònne a boú ditári ndi mutántènditímù.

⁹ Kupo 55 kúú kunaàykémuónkù kè dè ndòmmè, dikotinùu me ndò kuyeinkù nùu mieke.

¹⁰ Okpààti wèè sōnté ke tóu tiyeinti mutōmmú, ò cààri benitibè bemou ndi.

¹¹ Temòtè 55 tō mèè botí kéwēte kédì, kuyeinkù me nkónni deyeinkpere.

¹² Kàa yà òmòu kòo yèmmè dō nhò cii, a nyé ke tó kuyeinkù kōme ò tōūnèmu.

Otōnnédíétì borime tēmè

¹³ Otōnnédíétì wèè 55 yí kè n yè diciriciri bo m pí nkuce, kumuntūnkù kuù bo kuce.

¹⁴ Dicàù firì di mātì ínkè nke, kòo tōn-nédíétì pènni o dōù ínkè.

¹⁵ Otōnnédíétì 55 wēítè mucie kè dèè ò yonkemu ò bo mù kòtemmè o nùu.

¹⁶ Otōnnédíétì yèmmè dō nhò cii mu ke pēētè mecii nyembè bèyiekè bèè tēnninko tináanti kè dè wenni.

Yekotinò yebotí yebotí

¹⁷ Kàa ta dikpànni dīi í tú a kperi, dè dònne temòtè bo mpēnkémè mme kàa pí nte yóu.

¹⁸ Kuwáátikù kuù bōmmù yehāātīre, ke tāū ipie nke kòu. ¹⁹ Onitì wèè soutè otòu ke dèè ke tú ò do wánti, o kpere me ndò.

²⁰ Kè ideí dèè muhāá nhōō kúmu, kè benáantoubè dèè yekpārè dèemu.

²¹ Wèè ce nyekpārè ò dònne yekūō nyèè còu nyènye muhāá, ideí ìi còu mmuhāá.

²² Onáantouti náanti dònne mucekdyuo mmu, ke weeti ke cuutoo tipòuti mieke.

²³ Tináannati nè meyèmmè yeime, donnè mesōō sīmmè mme bè dàrimè tiyaamati ínkè.

²⁴ Wèè mòke mepómme ò 55 mè sōnne o mieke nke kénnaá nsiyáàbisí. ²⁵ Kòò náà ntináansàati a báá yie, ke yé tii bo o yèmmè mieke tì í wennimè. ²⁶ Ò 55 namu késōnne o pómme, kè dè né mboní kè benitibè bemou bantè o yonku.

²⁷ Wèè keù difōtūri wèè duò di mieke, kè ditári yākù wèè di bienko.

²⁸ Kàa náà nhotòu kpéi ndetetirè a ò nímmu, wèè mòke meyèmmè mèdémè ò buōmmu.

27 A yèmmè bá nnaatinè nanke, a í yé tii yóo tukení yie.

² Yóu kè betòbè bèè da sānte, bá nsánti amáà. Opòò wèè da sānte dè bá ntu a mómumu.

³ Ditári cēēmu kè mubirimú cēē, kè kuyeinkù naupié cēē ke pēētè memme.

⁴ Kuyonku sīmmu ke kunaupíé yóu, we nné bo dáátí kécómmú mepómme ìikè?

⁵ Kòo nitì da kpānnè a ìikè, dè tōūnè ò bo nda dómè kè dè sòri.

⁶ Kàa népo da kpānnè dè tu a kó mesàà mme, kàa dootitòu da orí dè tu a kó meyei mme.

⁷Wèè di ke sànnè nweè nàù mecekùd, dikònni bo wè bá dèè tii dè ò nhò naatimu.

⁸Wèè yè o èi ke centi cènti ò dònne tenòtè nte tèè dèténè te yíènti.

⁹Mekòpempemmè nè tùdààri dè naati meyèmmè mme kè kunéponaatí pèèté a bo ntámè amáà.

¹⁰A báá yóu a népobè, a me mbáá yóu a cice népobè, kè meháárimè da tùðke a báá kòte a tebite borè, a cèpèetitòu tšünèmu a tebite tèè dètiri.

¹¹M bire, ncii kénárikunko n yèmmè, ke n ní na kéténnè bèè n sèngu tináànti.

¹²Meciì nyiè nhòò yàní meyei nkésòrimu kè kuyeinkù nkéroo kè mèè kù pí.

¹³Kàa í yé wèè da mokenè dibànni kòo tòu yè nhò bo di yietí, còuté o yaàbòri kè di nduó a borè a í ò yé mèè kpéí.

¹⁴Kàa dɔu nha kou mekperimè dikúun-wénni, de kó mudɔummu ò ndò ndis-áànni ndi o kpéí.

¹⁵Onitipòkù yekpàrè yiè dònne fetaafè òò ni kè yèè nésimbakè ndóu yènye sáà.

¹⁶Wèè bo na kèpikù kuyaakù yoo mekùd mmèè yiète, wèè bo na kèpí nde kóo nitipòkù.

¹⁷Timátì sšúmè titetì, meè botí nku onitì tšunnimè otòu yèmmè.

¹⁸Wèè píenko mutie wèè càá mmu be. Wèè yàri wèè ò baké mutšmmú kòo pieti mesàà.

¹⁹A òò síké menie nkéyà mèè botí a ìikè, otòu òò me nyà a yèmmè kè dèè ò teennè.

²⁰Kudònkù í diè mmèè botí becírìbè, onitì í me ndiè nhò dó dè.

²¹Bè yáúnè muháá mmu mesòò nne timátì péfì, bè òò banté onitì dòmmè nè bè nàà nti nti o kpéí.

²²Kàa ti kuyeinkù dituò medibii kòme a báá na ke kù yàtenè ku yeinti.

²³Ndake a wúò kpéí nkè ò taà. ²⁴Onitì òò í mməkemè o kpere sáà, tikpàti òò í mme nsókè sáà. ²⁵Kè timútì dèè kè

tipànti mu nyí yènní, kèí yetàrè ínkè kpeti kénkémùnè tipànti bo yènnimè.

²⁶Bè òò kèí tipeçiti kéduakèni tiyàditi nti, ke fítè yebòdakè kédonnè depaa. ²⁷A bɔmiè nyó nda sànnèmu, kàa píinè a cìètè nè a tšmbè.

28 Wèè dòò meyei nhò ò ncokùmu bá òmòu í ò bèti, wèè í dòò dèmarè kòò mòke dikòmbùd diciriciri kòme.

²Kè dihei í wè ndinùu bekpààtibè beè òò sùú, kòo kpààti cii ke yé dèmarè wèè kpàti òò mònte.

³Fekpààtidawanfè fèè fšünko becírìbè fè dònne fetaafè nfe fèè sùú nke kù tidiiti.

⁴Bèè yete Kuyie nkuó be sántí benitiyeibe mbe, bèè ò yie nkè bè mieke péi benitiyeibe.

⁵Benitiyeibe í yé dèè ci bèè dó Kuyie mbeè dè yé demòu.

⁶Kàa kpa a kpere, kàa borime wenni dè tšünè a bo mməkemè tikpàti kè mè sš.

⁷Wèè yie nKuyie nkó ikuó ò tu debisààrè nde, wèè neitinè bèè borime í wenni kòò àà o cice ifei.

⁸Wèè pènni idííti kè bè bo nhò yietì ke nonku, wèè niti ke pāà becírìbè, wèè òò tieke de yiè nkó tikpàti.

⁹Wèè í dó kèkèè Kuyie nkuó, Kuyie nhòò í nkèè de yiè nkó mubáammu.

¹⁰Wèè fétinko benitisààbè ò bo do ò keú dii fštiri mieke. Benitisààbè bie me mpéú mesàà mme.

¹¹Wèè mòke o kpere o yèmmè òò ndò nhò ciimu, ocìri wèè cii kòò né ò daú.

¹²Kòo nitisàù baaté dè ò nnaatimu benitibè, kòo yeiwe baaté bè nsòti.

¹³Wèè sòri o yei nhò í yau mesàà mmamè, wèè mè dáa nke mè yóu, Kuyie nwe cšenko.

¹⁴Dè nnaati wèè dé ò bo dòòmè meyei, wèè to kpeñni wèè duò meyei mmieke.

¹⁵Onitiyonkuwe wèè baké becírìbè ò dònne diciriciri ndi dii pèú, kumuntünkù kùu dó kpéí.

Akuu kó tináànti

30 Akuu Sakee bire nàké tìl nàànti Itiyeedi nè Ukaadi.

²N tú kuyeinkù nku ke pēētē benitibē bēmou, n yí mōke meniticīi.

³N yí mōke mecīi n né mōkemu mecīi mmēē bo nte kē n yíētē Kuyie.

⁴We ndēke kēinkē ke wētení?

We mpikú kuyaakù nè o nùtē?

We mpóú mmenie nnē kuyààkù?

We nhānné itemmānke?

De yiē nyētiri tu ba?

O bire kperi tú ba? N nàké ti.

⁵Kuyie nnàké tì timou tu timómmoniti nti, kuù kānké bèē bo ku bo dē kudōpikù kōme. ⁶Báá yíē timatì ku nàànti mieke, kù yàà bo da kpetinné kēbenke a tímē siyáàbìsì yiē.

⁷Kuyie, n da mósú dēmarē dēdérē nde n fōmmu mieke, báá dē nni nyetenē. ⁸N dētinnē siyáàbìsì, nè mecīimmē, a báá yóu kē n dōke naá nfedawanfē yoo n dōke kparikē, nni nduò m bo nyo mù ke fòunē. ⁹Kē n dōke kparikē n yàà bo da yete ke dō: We ntu Kuyie? Kē mme n dōke naá nfedawanfē n yàà bo yúúkú kécake a yetiri.

¹⁰Bá nwátiri otōnti wēē ò duó mmutōmmú ò iikē ò yàà bo da bōntē kusīnkù kàa tō meyi.

¹¹Bēmabē bomu ke sáá mbe cicebē bá bē í náá mbe yōbē kó mesàà.

¹²Bēmabē bomu kē be yēmē dō mbē wenni kē bē né ā meyōō.

¹³Kē betōbē bo ke senku benitibē ke bē sēenko inu.

¹⁴Bēmabē bomu kē be nīi ndò ntiseuti, kē be yēi ndò nyese, ke kù besēnnibē, ke deu becīribē.

Dēē yóu mubantímù

¹⁵Bēmabē bomu ke ò ntú: M pā, m pā. Bē dōnnē inacákpei nyi ke yāá mbetōbē yīi, dēmarē bo dētāāti ndi dēē ò ò í nsān-nē, kē de naannē bo dēē í diē.

¹⁶Kudōnkù nè tehāunte, nè ketenkē kēē í diē mmenie, nè muhāá mmùò còú nke í diē.

¹⁷Kòo niti sáá nho cice, ke sēnkērì o yō, yebankete yeē yóó doké o nu, kē itúúkē ò cāáké.

¹⁸Dēmarē bo dētāāti ndi dēē pēētē n cīi, dēnàà ndi ketíke n yí na ke banté dē:

¹⁹Fetúúfē kó kuce kēinkē,

fewààfē koku ditári ínkē,

bàtòò cē dāmēēri mieke,

dēē yōō nhonitidòò osapàà mbíékē.

²⁰Nte onitipòkù wēē dōuti dōutinē benitidaabē o borime dōmmē, ò ò di kédeē kēútē o nùò ndi ke dō ò í dōò meyi mmamē.

²¹Dēmarē bo dētāāti ndi benitibē kōmbùòtì duò dē ke dō nketenkē ò ò aámē, dē bo dēnàà ndi ketíke ketenkē yíèkù dē.

²²Kudaakù bo naámme okpààtì

nē kuyeinkù kùò yo nke sànnē,

²³nē tepodōntē bo nyerímē

nē kunitipodaakù bo cōutémē océpokù fītiri.

²⁴Desíntékpere bo titōnti tinàà ndi ketenkē ínkē, dēē kēnni kē de cīi nnē deu.

²⁵Sikēú sīi kpa muwērímú, ke né ò ò waá nsi diiti kudisēikù mōnni.

²⁶Nē yeyi yēē kpa muwērímú ke nē keu ye fīti yetārē mieke.

²⁷Nē fecofe fēē í mōke okpààtì ke ò ò yē yetirē yetirē.

²⁸Nē yemōnke a bo na kēpí nyē nè a nùtē kē yē né ā sikpààticēi mieke.

²⁹Denennē bo dētāāti ndi, dēnàà ndi ketíke dēē cēmmu wenni.

³⁰Diciriciri dikpàà kóo kpààtì dii í dé òmòù,

³¹nē tekpàrisāntē,

nē dibōdaà,

nē okpààtì wēē nēinē o āpòmbē.

³²Kàa mōke tēyēinfentē nte ke fontí, ke banté, pí nha nùò. ³³Kàa poké menaamiē menaànkùò meē ò ò yēnni, kàa

poté diõnni meyiì meè ÿ ÿ yènní, kàa mieke yènní a ÿ ÿ cé nyekpàrè nye.

Bè tiémme Demmuyèeri

31 Okpààti Demmuyèeri yõ ò tié nyì tié.

²A tú m bire nde, m bire mómmõnne, kénté n tié. ³Báá yóu kè benitipòbèè di a wèrimú, báá túnne bèè fétinko bekpààtibè be kó kuce. ⁴Demmuyèeri, bekpààtibè nè bèè baké bè í dò nké nyõ mmenaà kperímè. ⁵Bè yàà bo muó nkéyè nyikuó ke fèù mbesénnibè. ⁶Di ní duó mmenaà kperímè wèè yóó kú, kéduó mmenaà nwèè yèmmè cààrè, ⁷kòo yà kéyè nho dawantì nè o yeñcaàrimè. ⁸Á nteénnè bèè í no ntinààntì nè bè bõntóo bè. ⁹Mbekù weti weti ke kommu besénnibè nè beçìribè.

Onitiposàù kó tinààntì

¹⁰Wèè pèté onitiposàù ò pètému, de kóo nitipòkù wennimu ke pèèté medèi.

¹¹O dõù ÿ nhò támu kòò dððri be kpere kè bè cõntí.

¹²Ò í dõri o dõù meyei ò ò dððri mesàà mme o fõmmu mumõu mieke.

¹³Ke waà tipààkónti ke pí mmutõmmú nè diwèi.

¹⁴De kóo nitipòkù dõnnè bàtòò kupotá nkou nwe ke waànní o diiti dedétirè.

¹⁵Ò ÿ ente kè dè kpaá uumu kòò bènè kéduó nho cìètè kòbe, kéduó mbetõmbè mutõmmú.

¹⁶De kóo nitipòkù wèè ÿ totí o yèmmè kédontèné o díítí ketenkè kéffíká detie ndèè péi.

¹⁷Ò ÿ mpí mmutõmmú nè tikõnyauti nti ò ÿ í nkari ke mmeí o nõu.

¹⁸Ò ÿ nwúó nho tõmmú kérímè mme kòo fitirè ní nyié nkéçú.

¹⁹Tepààkonditè í yìè ò nõu mieke, kòò dùðkù mupààkómmú.

²⁰Ke teénnè besénnibè, ke niti ke pāā mbecìribè.

²¹Ò í yìèkù muséé, ke yé ò cìètè kòbe bemõu mòkemè tiyaàdándátintí.

²²Kòò dùðkù tiyaàcèéti, ke daati tiyaàkpeti wūõti tìi dò ndéú déú.

²³Kè bè dé o dõù dihei mieke kòò kòkè bekótíbe kó ditinní.

²⁴Kòò dùðkù tiyààti ke fiiti, ke fiitinè inaakùõ mbepotambè.

²⁵Ke kpeñni kè bè ò sántí, ò í yìèkù nanke.

²⁶Ke náá mmeciì nkó tinààntì, ke tiènnè diwèi.

²⁷Ke dake o cìètè kpéi, ò í dé mutõmmú.

²⁸Kòò bí ò sántí kòò dõù ò dèúkunko.

²⁹Kòò sántí ke tú: Benitiposààbè bomu kàa né bè pèèté bemõu.

³⁰Diwèi pènkumu kè kuwenniku deu, onitipòkù wèè dé Kuyie mbè we nsántí.

³¹Yietínè we o tõmmú ké nhò sántí dihei dimõu o tõmmú kpéi.

Meborime wéìtì wàri dùi pátírì

Di mpátírì tɔ̀ tìi náàntì

Meborime wéìtì do tú mecii nyiè nwe kéntú bèè ta Isidayeeribe kó mecii nkóo dákóórì be kòd m̀̀. Ke wéi meborime ke náa nhò yà tì meborime ínkè, kòo b́́i nke tú meborime í ḱ́rì ti do mè ẁ̀oǹ̀ǹ̀m̀̀.

Ò í m̀̀ke yeǹ̀ yèdèè, ò tu onitì wèè d́́ wè nwe Kuyie nke cii ke békú omáà tináàntì péu kè dè ntukúnè meborime d̀̀mmè. Kè ti d́́ kékeè o pátírì tɔ̀ tì ti d̀̀ nkétúóté ti máà kécónnè o f̀̀tírì ndi ò do bo mèè borime mieke, nè o do tú wè. Si-fube kó meborime mieke wèè wetí Kuyie we nyietì, ke ̀̀ kpetínnè oyeyiwe, kè meborime wéìtì wénté kénś́ ndè í me ndò nsáá. Dèè te kòo náa nho pátírì mieke kuce m̀̀péu ke tú: Meborime yóumu mè í d̀̀ nkébanaté.

Di mpátírì náàntì duó ke d̀̀mmè

1. Meborime wéìtì wéntémè ke ś́ mmeborime í d̀̀ nkébanaté 1.1-4:16

2. Meborime wéìtì wéntémè ke ś́ mmeborime í cáánnè a bo mbètímè kuyaakù 4:17-10:20

Meborime wéìtì náàntì kó dik̀̀ 11:1-2:16

Meborime í d̀̀ nke banté

1 Dafiti bire meborime wéìtì Sedisademmu

kóo kpààtì nàké tì meborime ínkè.

² Mí mmeborime wéìtì kè m b́́i nke d̀̀: Meborime yóumu mè í d̀̀ nkébanaté bá sámpó.

³ Mutómmú onitì pí mmù ketenkè ínkè, mu kó mucóntimu tú òmmu?

⁴ Ku ndapùntònkù ̀̀ pèèté, kè kundapùntònkù tekùu yènní, kè ketenkè baa bo.

⁵ Diyiè ̀̀ yènní kékote kéta,

kéndó mecāā nke bo wēte di yièní kè.

⁶ Kuyaakù ̀̀ ité diyie yièní kè, kénfūūte ke fiti kubakù cānku kénfiti, ke wēti ke bo kéténi kù iténi kè.

⁷ Ikó nyimɔu pūš nke taà dāmèèrì nwe, ò me nyí pieku,

kè ì baa pūš nkoò taà,

ke wīti ì yènní kè.

⁸ Bá dè de tómmú í m̀̀ke kumànkù, onitì báa na kéndáké kédeè.

Fenònfè í diè mmuwéimù,

ditoò mè nyí diè mmukeèmu.

⁹ Dèè baa do bo dèè yó mbo,

dèè do d̀̀ deè yóo d̀̀.

Dèmarè í tú depànnè ketenkè ínkè.

¹⁰ A bo yà dè ke d̀̀:

Wúó! N yà dèmarè pànnè!

Dè yó mbo kè ti mu nyí bo.

¹¹ Bè ̀̀ í nkpaá yé bèè pèèté be kpéí,

bèè bo tūnnení bè í yóo nkpaá yé

bèè bè tūnní be kpéí.

Meborime wéìtì yà tì ke náá

¹² Mí mmeborime wéìtì n naámmu Isidayeeribe kóo kpààtì, ḱ́mbo Sedisademmu,

¹³ kédúo n yèmmè kéwammú, ḱ́fíe nè n yèmmè ke bo banté dèè d̀̀d̀ri ketenkè ínkè. Mutónyonkumu mmu,

Kuyie nduó mmù onitì kòd bo mmù pí.

¹⁴ Kè n wénní mutómmú mùù kó dimàà d̀̀d̀ri ketenkè ínkè, kénś́ ndemɔu dè í d̀̀ nkébanaté, dè í cáánnè a bo ndómè

kékpaaake kuyaakù.

¹⁵ Bè ̀̀ í nna késéi ndèè kórmú

bè me nhò í nkàa ndèè kpa.

¹⁶ Nè n yèmmè mieke kè n d̀̀: M mè nwammúmè ke yiè mecii péu ke pèèté bèè n niiténè ke di tikpàtì Sedisademmu mieke, kè n yà n yíétémè meborime péu, ke m̀̀d̀te mecii mmemɔu.

¹⁷ Ke duó n yèmmè ke bo bate dèè tu mecii nkperè, nè dèè tu deyeinkperè, nè dèè tu dewáátékpere. Ke ś́ ndende kó dimàà í cáánnè a bo ndómè kékpaaake kuyaakù.

¹⁸ Kàa m̀̀ke mecii mmediè

nha féúúimè ̀̀ ndeumu,

kàa yíétimè deuke a yìe amàá ndi mehárìimè.

2 Nè n yèmmè mieke kè n dò: M bo yááké diwèi kéwammú kunaatí, kén-só ndende í dò nkébanté. ² Kè nní nsó nkè diwèi baa da bo ke da bo dè tu deyeinkpere nde, tewèitè me nyí mọke mucóntimu mamù. ³ Meñme n duómme mmáà menaà nke né nkpaánè n yèmmè, kédòò mmáà kuyeinkù ke bo yà dèè wenni onitì dò nkédòò dè ketenkè ìnkè yewè o fòù yè. ⁴ Kè n duó mmáà mutóndiemù, kémaá sicéí, m mómmu n kpesi kéfííké detie mbè tu dè fínyì, ⁵ kédeí depènnè kéduo depaa nkéfííké detie ndebotí ndebotí dèè péí. ⁶ Kè n keú sibií kényóòrìnè detepànnè n fííké dè, ⁷ kédo ntidaatì tinitidaatì nè tini-tipòtì, kè bè m pié ibí n cìètè mieke, kè nní mmọke iwūò inààke nè ipe nè sibóò mediè, kèpèètè bèè n niiténè ke buoté Sedisademmu. ⁸ Kè n kou timátì péítì, kéwaá mbedèmbè benitidaabè nè benitipòbè, kémmọke onitì dó dè, benitipòbè péú⁸ kéntú benitipotómbè diebè. ⁹ Kè n deuke ke pèètè bèè n niiténè ke di tikpàtì Sedisademmu. Bá nè memme kè nní nkpaánè n yèmmè. ¹⁰ N nuò nyà dèè kó dimàà ke ndó, n yí dè nyì yetenè, n yí mmònte n yèmmè diwèi marì kè dè nní nnaatì nè mutómmú mumọu m pí mmù. Dèè do tú n kó mucóntimu. ¹¹ De mòmni kè ntotí n yèmmè n tómmú mumọu ìnkè, n dòò dèè kó dimàà, kén-só ndè í dò nkébanté dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù. N yí cõnte dèmarè ketenkè ìnkè.

¹² Kè n totí n yèmmè a bo ncìimè nè a bo ntúmè kuyeinkù nè a bo wáátémè de ìnkè. Yé wèè yóó cõtè mí nhokpàatì de yìe nyóó dòò mù kè mù ncáá. ¹³ Meñme n yàmè mecìi mmòkemè mucóntimu ke pèètè a bo yeimmè, kuwenniku mọkemè mucóntimu ke pèètè dibìnnì.

¹⁴ Mecìi nyiè nnuò nwúómmu kè kuyeinkù áante dibìnnì mieke.

Kè nní nsó ntimatì máà tìi bè bàa. ¹⁵ N de nyà meborime yóumè ke í dò nkébanté. Tìi yóó tuakení kuyeinkù kè tìi yó n tuakení, n né cii ba nkpeí? ¹⁶ Bè 55 í nhā ke yé mecìi nyiè nkpeí, bè me nh55 í nhā ke yé kuyeinkù kpéí mbè 55 bè yèmmu bedé. Kuyeinkù 55 kúmu ke mecìi nyiè nkú. ¹⁷ N yèmmè mèè cààrè dè í n naatì! Dèè dõori ketenkè ìnkè dè í n naatì, meborime í dò nkébanté, dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù. ¹⁸ Mutómmú m pí mmù ketenkè ìnkè ke òu, ke yóó mù yóunè wèè n tũnní, dè í n naatì mu kpéí. ¹⁹ We nyé wèè n tũnni kòò bo ncii yoo ò bo ntú kuyeinkù? Weè né yóó baatè n dòò dèè kó dimàà ketenkè ìnkè nè n kó mecìi. Dende múnke í dò nkébanté. ²⁰ Meñme dè yārikemè n kòntì nè mutómmú m pí mmù ke òu ketenkè ìnkè. ²¹ Nte onitì wèè pí nho tómmú nè mecìi nnè meyiétimè kè mù yìe mmesàà. Kòò né mù yóu nè otòu wèè í pí mmùmamù. Dende í dò nkébanté dè càari meyèmmè mme. ²² Onitì kó mucóntimu né tú òmmu o tómmú nè tihòtì o òu tìi kó dimàà ketenkè ìnkè? ²³ O we yemọu tu kuyonku kpeye nye, kòò tómmú tú muyonkumu. Bá keyènkè ò 55 í nhòmpe. Dende í dò nkébanté.

²⁴ Onitì bo dimè kényà dèè tu o kó diwèi nè o tómmú ò pí mmù. Dende kó dimàà bonní Kuyie mborè nde. ²⁵ Kuyie mbéimmu ke tú kè kuù í te we mbo di kè dè nhò naatì? ²⁶ Kuyie nh55 duó nkù dó wènwè mecìi nnè meyiétimè nè diwèi. Benitiyeibe kó mutómmú Kuyie mbè duómmú tu bè bo koumè ke tíí nkù dó bè kpéí. Dende í dò nkébanté dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

⁸2:8 *benitipòbè péú*: De kó ditannùù í fei mesàà, dè bo na

Bá dè nè de m̀̀nni ndi

3 Bá dè nè de kó dim̀̀nni ndi.
Bá diì m̀̀nni nè di kperè nde ketenkè ìnkè.

² Dipeitèmm̀̀nni bomu kè mukúú nkó dim̀̀nni bo.

Muffi mm̀̀nni bomu,
kàa bo uutémè a fií ndè kperi bo.

³ Mukòù kó dim̀̀nni bomu.
Kàa bo mièkùnnemè kó dim̀̀nni bo,
mupòmm̀̀nni kó dim̀̀nni bomu,
kè mumarimù kó dim̀̀nni bo.

⁴ A bo kuóm̀̀mè kó dim̀̀nni bomu,
kè mudaá nkó dim̀̀nni bo.
Didabònni kó dim̀̀nni bomu,
kè muhaù kó dim̀̀nni bo.

⁵ Itáá kó mubòmm̀̀nni m̀̀nni bomu,
kàa bo yóumè itáá kó mubòmm̀̀nni kó dim̀̀nni bo.

Debaà nkó mupímm̀̀nni m̀̀nni bomu,
kàa bo yóumè debaà nkó mupímm̀̀nni kó dim̀̀nni bo.

⁶ A bo waámmè dèmarè kó dim̀̀nni bomu,

kè dè bo fetimè kó dim̀̀nni bo.
A bo sònnemè dèmarè kó dim̀̀nni bomu,
kàa bo dootóomè a do sòri dè kó dim̀̀nni bo.

⁷ Muyaàkètímù kó dim̀̀nni bomu,
kè muyaàyántimù kó dim̀̀nni bo,
a bo ncíékémè kó dim̀̀nni bomu,
kàa bo nnáámmè kó dim̀̀nni bo.

⁸ A bo ndómè otòù kó dim̀̀nni bomu,
kàa bo nnímmè otòù kó dim̀̀nni bo.
Mudoò kó dim̀̀nni bomu,
kè kunaatí kó dim̀̀nni bo.

⁹ Wèè pī mmutómm̀̀nni ò mù pī nkòò kó mucóntimu tú ñmmu? ¹⁰ N yàmu Kuyie nduó mm̀̀nni tómmú benitibè kè bè mù pī. ¹¹ Kù d̀̀d̀ dem̀̀nni kè dè wennimu bá dè kè dè bo de m̀̀nni, kè kù duó nhonitì meyèmmè ò bo nyénèmmè ke d̀̀d̀ nhonitì òò í nku kè dè de, onitì né í na ke bo banté Kuyie mpí mm̀̀nni tómmú, kù mù keté mèè botí nè kù mù dèèmmè. ¹² M

bantémmu ke d̀̀d̀ nhonitì kó diwèi tu o bo ndòorimè ò dómè, kèmmo kè dè ò naati o fòmmu mumòu mieke. ¹³ Kòò nitì yo nke ỳ̀ nke dè ò naati nè o tómmú, Kuyie nkó dipānni ndi. ¹⁴ N yémmu ke d̀̀d̀ nkuyie nd̀̀d̀ dè deè yó mbo sáá, dèmarè í d̀̀d̀ nkéyíé de mieke. Dèmarè me nyí d̀̀d̀ nkéyaate. Kuyie ndè d̀̀d̀ memme kè dè bo yie nkè bè nkù dému.

¹⁵ Dèè bo dè do bomu nè dim̀̀nni, dèè yóò buoté dè dié nke buotémmu. Kuyie nkuù t̀̀nninkoní dèè pèèté.

Dem̀̀nni de m̀̀nni tú mukúú

¹⁶ Kè n wénté ketenkè ìnkè kénsó ntibeénti naá nsiyáábisi kè mesàà nnaá mmeyei. ¹⁷ Nè n yèmmè mieke kè n d̀̀d̀: Kuyie nyóò bekénèmmu osàù nè oyeiwe. Ke yé bá dè nè de kó mefiè mme. Bá mèè d̀̀d̀rimè kè me beénti m̀̀nni bo. ¹⁸ Kè n wénté onitì kó mufòmmu, nè n yèmmè mieke kè d̀̀d̀: Kuyie ndó ke yáákémmu onitì kòò banté ò í cáánnèmmè fè̀fè. ¹⁹ Ke yé tii t̀̀d̀kùnì fè̀fè, tii t̀̀d̀kùnìmmè onitì, fè̀fè kómmè onitì me nkó. Onitì nè fè̀fè de fòmmu mumàá ndi onitì í pèèté fè̀fè. Dem̀̀nni dè í d̀̀d̀ nkébanté.

²⁰ Dem̀̀nni dè k̀̀nti dibòrì dimàá ndi, dem̀̀nni dè bonní mutáá mmieke nke, dem̀̀nni dè wèti mutáá mmieke nke.

²¹ We nyé kòò nitì kó mufòmmu dekù kéinkè kè fè̀fè kómmu ò nkpaá ketenkè mieke? ²² Kè nni nsó nhonitì kó diwèi tu dè bo nhò naatinè memme o tómmú, dèè tu o kó mucóntimu. We nyóò ò benke dèè yóò t̀̀kení o kó dif̀̀nkúò.

Benitibè d̀̀d̀ri mèè botí betòbè meyei

4 N yàmu benitibè f̀̀ũnko mèè botí betòbè ketenkè ìnkè.
Wénté bè bè f̀̀ũnkomè kè bè kuò mbá òm̀̀nni í bè báá.

Bèè bè nò mbeè bè f̀̀ũnko òm̀̀nni me nyí bè báá.

² Kè nní nsó mbecírìbè bèè ku nè dim̀̀nni be kperè wenninè befòùbè.

³ Wèè né dɔke bo diwèi mieke ke bè pēēté bedé

wèè tu bè mu nyí peité wè,
wèè mu nyí buoté kutenkù mieke,
ke yé ò í yàmè meyei mmèè dɔri ketenkè ínkè.

⁴ Kè n wénté ké n sǎ mmutǎmmú mumɔu oniti pī mmù kè mù yìé,
ò ǎ mmù pī nke betínè betɔbè mbe.

Dende í dò nkébanté,
dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

⁵ Kuyèinkù ǎ mmeí ku nɔu nsi,
ke né kùu kumáa.

⁶ A bo mmɔkemè dèmarè dinacekutiri mèmáa

ke ompu

dè tǎúnè a bo ndè mɔkemè dinacekutiri mèdémè

ke né ɔu mediè,

dende a beti kuyaakù nku.

⁷ N wèete ke yàmù meborime tēmè ketenkè ínkè meè í dò nkébanté. Mèè tu:

⁸ Oniti wèè bo omáa ke í mɔke oderín-tɔu, ò me nyí mɔke debire, ké í mɔke o tebite. Bá o tǎmmú í mɔke kumàнку, ò né pí mba nképí mmutǎmmú ke pàa di-wèi? Dende yóumu, dè í dò nkébanté.

⁹ Kè di bo bèdébè dè wenninèmu a bo mbomè amáa,
ke yé bèdébè kó mutǎmmú ǎ yiemmmèmu mesàa.

¹⁰ Bèè bo bèdébè, kòò mɔu do,
otɔu yóò ò fimmu.

Wèè bo omáa kòò do,

we mbo ò íi?

¹¹ Kè di duǎ bèdébè

di ǎ ntonkùnkómú ditɔbè,

kàa né duǎ amáa a bo yíme kè dè nda tonni?

¹² Kè benitibè bo bèdébè kòò máa bè dinté

bèè bo bèdébè beè yóò ò na,

kuhǔ kùu kònnè mètǎati kù í tǎu mecāa.

¹³ Odapàa nwèè í tú òmɔu ke né cii

ò pēētèmu okpàati wèè tu okòti ke né yei,
bá ò í kèmmú itié.

¹⁴ Bá kè de kóo dapàa nyènni dikpetín-tou ke naá nhokpàati,
bá kè bè do ò peité kòò í ntú òmɔu o kpàatiyuu mieke.

¹⁵ Kè n yà benitibè bemɔu

bèè bo ketenkè ínkè bè munnémè wèè dapàa

nwèè yóò ɔutè tikpàti.

¹⁶ Benitibè péu beè do ò tú,

mbèè me mbo dente kétuakení dè í yóò bè narike.

Dè í dò nkébanté,

dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

A náaanti bá nsù Kuyie nyiikè

¹⁷ Kàa tati Kuyie ncíètè,
totí a yèmmè mesàa.

A bo tamè kénkèmmú dè wenninèmu

a bo kù fiémè iwūǎ kuyèinkù tēmè,

kuyèinkù í yé ke dò nkù dǎri dè tu meyei.

5 A nùu bá ncāa tináanti,
a níí bá ndǎ mecāa nke bo béi ntináanti Kuyie nyiikè,

ke yé Kuyie mbomè kéinkè nke,

kàa bo ketenkè,

a tú mbá nsù tináanti.

² Iyentotí ìi ǎ da súú

kè tidɔntii kɔtení,

kàa súú ntináanti a yóò náké tiyein-náanti nti.

³ Kàa dǎunnè dinùu Kuyie,

dɔò di mecāa,

Kuyie nyí dǎ tiyeinti,

a dǎunnè dii nùu Kuyie, dɔò di.

⁴ Kàa í dǎunnè dinùu Kuyie deè wenni

ke pēētè a bo kù dǎunnèmè dinùu,

ke né báa dɔò a di nkù dǎunnè ke yé nha yóò dǎmè.

⁵ A báa yóu kàa nùu nte kàa naá nhonitiyeiwe,

kénáké ikuǎ nùuti ke dǎ:

N nùu dii n fitènè.

Báá duó nkè Kuyie mmieke dá yè
kè kùu cake a tómmú.
⁶ Kuyèinkù bo dǎunnèmè Kuyie ndinùù
dè ǎ nkù dǎnnè tidǎuntì nti,
tinǎàntì sǎntíke kpeti,
mudaá nkperè.
⁷ Nwèè cùí á ndé Kuyie.

Fedífè kó medòmme

⁷ Meimme kàa yà ke sǎ ndihèi mari
kè bè fèũnko bèè í tú bèmabè,
ke í boti mewetimmè kpeti,
kòò mǎù í wúó nhotù.
Dè báá da di ke yé onitì ǎ mbakémè
betòbè
kè bè ò bakému,
kè wèè tó bè baké kòò bomu.
⁸ Bè pieti mùù cǎntimu ketenkè,
mù tu bémǎu kǎmu mmu.
Bá okpàtì ò fòùnè depaa nde.

Tikpàtì í mǎke mucǎntimu mamù

⁹ Wèè bètì idíítì ò í kpaá ke bo nyí
sǎnnè,
wèè bètì tikpàtì ò í kpaá ke bo tì nìnte.
Dè í dò nkébanté.
¹⁰ Kè tikpàtì súú nti diibè ǎǎ súúmmu.
Tikpàtì yiè nkó mucǎntimu né tú ñmmu
kè dè í tú ò tì wúómmè nè o nuó.
¹¹ Kòò tǎntì di ke sǎnnè yoo ò auté
ò ǎ nduó kè dè ò naatimu.
Kè tikpàtì yiè ndi kénsǎnnè,
ò me mbáá na kéduó.
¹² N yà meborime tēmè mme ketenkè
ínkè,
kè mè yóù mediè.
Onitì bo sǎnnèmè tikpàtì yewe yeiye
kpéí,
¹³ kè tìi sǎnté kécake
kòò nyóó mǎute debire bá dèmǎrè í kpaá
o nuó mieke.
¹⁴ Ò yènní mèè botí o yǎ pǎutì,
kòò me nwète ketenkè.
Ò pí mmùù tómmú kó dimàà,
ò í cǎnté dèmǎrè kété.
¹⁵ Meborime tēmè mme,

mèè yóù mmediè.
Nte we ke itè otetiri
ò do kǎtení mèè botí.
Ò né cǎnté ba o tómmú mieke?
Dè í cǎánnè a bo ndómè kékpaake
kuyaakù.
¹⁶ Nte we ke ààrì o fòmму mumǎu
ke bo yedabùò mmieke nè
meyèncààrimè,
kòò mieke péíku.
¹⁷ Nte n yà kòò nitì kó diwèi tu di:
Ò bo dimè keyà kè dè nhò naatinè o
tómmú ò pímmù ketenkè ínke. Kòò dǎnnè
yewe Kuyie nhò duó nyè, deè tu onitì kó
mucǎntimu. ¹⁸ Kuyie nduó nwè tikpàtì,
kòò mǎke o kperè ke yé ò bo yímè ké dè
di, ke yà o tómmú kó diwèi, Kuyie nkuù ò
pǎ. ¹⁹ De yiè nhǎǎ í nyé ke dò nho fòmму
kó yewe kùpùrì, ke yé Kuyie nhò duóm-
mè diwèi mediè.

6 Kè n yíé keyà meborime younkume
tēmè ketenkè ínke mèè yǎnte onitì.
² Onitì Kuyie mbo pǎ wè tikpàtì, kòò
mmǎke o kperè kòò yètiri feí bá dèmǎrè í
ò dǎnní ò dǎ dè. Kuyie mme nyí nyóu kòò
dè di, kòò tǎu wèè né dè di. Dende yóumu
dè í dò nkébanté. ³ Yoo onitì wèè mǎke
ibí tekǎutè (100), kòò fòmму mǎnte, ò
me nyí sǎnnè diwèi ke ku, bá bè í nhò
kǎnné séi. Mí nkpeí mbè pùó nwè kè tì
donnì o kperè wenninèmu de yiè nkperè.
⁴ Ke yé ò yènnímè dibìinnì ndi
ke ta kudǎnkù kè dè dèè.
⁵ Bá ò í yà diyèè,
ke í di yíété.
O kó meompùmè pèētèmu otǎu kǎme.
⁶ Bá kè de kóo kpàtì do nfòu ke dǎ yebie
nsikǎupísidé (2000),
ò í yóo di diwèi mari.
Bè pùó nwè kè tì donnì o kperè ò
tǎùnèmu.
Timǎu ti kǎnti dibòrì dimáà ndi.
⁷ Onitì pí mùù tómmú kó dimàà,
ò mù pí nho nùù kpéí nke.
Nè memme bá dè í ò naati.

⁸ Kè dè dò memme wèè cii ò pēēté ba kuyeinkù?
 Yáà ocírì wèè yé ò bo ndòmme benitibè ìikè?
⁹ A mọke dè wenninèmu a bo nyáámmè a í mọke dè.
 Dende í dò nkébanté dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

**We nyé dèè wenni ke
 dò nhonitii dè dòò**

¹⁰ Dèè bo yíe ndè do bomu nè dimònni, kè bè dè yu de yètiri.
 F́ nhonitii a báá sei nwèè da pēēté.
¹¹ Kàa í yé a dò nkénáké tí a ɔ nsū ntínáànti nti tii í mọke mucóntimu.
¹² We nyé dèè wenni ke dò nhonitii dè dòò o fòmmu mieke, o we sámþóyé ò pēnké yèè mieke medéè ntēmè?
 We mbo ò nàké dèè yóó dọ ketenke ínkè o kúú nkó difɔnkúò?
7 Kuyetifeitoo naatinèmu tùdààrí.
² A bo kọtemè yekúdabùò mbo tèè cìètè, dè wenninèmu a bo kọtemè dibanni bo tèè cìètè
 ke yé onitii kó kumàнку nkumè, bá wè kòò dò nkétotí o yèmmè de ínkè.
³ Meyeñcaàrimè wenninèmu mudaá, ke yé meyeñcaàrimè ciikunkomèmu.
⁴ Wèè cii ò ɔ kọte yekúdabùò mbo tèè cìètè nte,
 kè kuyeinkù kòri diwèi bo tè.
⁵ A bo yiemme mecii nyiè nda kpannè tí, dè wenninèmu a bo nkémumè tiyeinti kó yesā.
⁶ Bè ɔ tí ntídabiti kè ti mpori, mèè botí kuyeinkù kó mudaá mme ndò. Mú í mọke mù co kèè bíékè.
⁷ Meféútímè mèè ɔ nte kè wèè cii kòò fente,
 kè ticuuti caàri onitii.

⁸ Dèmarè kó mudeèmu wenninèmu de ketímù,
 kè meminnimè wenninè tefentè.
⁹ A mieke bá ncā ke péíkú, tiyeinti tí mieke cáá ke péíkú.
¹⁰ A yèmmè bá ndò nyemòrè yèè pēēté yè wenninè di mmònni kpeye.
 Wèè cii wè í toti de kó meyèmmè botí.
¹¹ Mecii ntu dèmarè sààrè nde ke dònne onitii yembè ɔ kú kóò yóunè dè,
 bá wè kòò pèù me kó mucóntimu.
¹² Tikpàti yiè nyí yièkùmè, mecii nyiè nyí me nyièkù.
 Mecii yiè nkó mucóntimu tí me ɔ ntemè wèè mè mọke kòò nfòu.
¹³ Wénté Kuyie nkó mutómmú, we mbo na késeí nkú kònnè dè?
¹⁴ Kàa bo diwèi mieke dè nda naati, kè meyeñcaàrimè me nda tùðkení totí a yèmmè,
 Kuyie ndè dòò dedé
 kè dè bo yie nkòò nitii bá nyé tii yóó ò tùðkení
 tinti o kúú nkó difɔnkúò.
¹⁵ N fòmmu kúpumu mmuu mmieke n yàmú demòu.
 Osàù ɔ tootemu bá nè o sàà mmieke, kòò yeiwe nfòò kémònte
 bá nè ò me ndòorimè meyei.
¹⁶ Bá nsá kétonté a me mbá ncii kétonté a yàà bo ku amàà.
¹⁷ A báá yóu kè kuyonku dá tieke a me mbá yóu kè tiyeinti dá tieke a yàà bo toote.
¹⁸ Dè wennimu ke dò nha ndè pí, a báá dè yè.
 Wèè dé Kuyie nwè í yóó páké.
¹⁹ Mecii nhɔ kpénkunnemu me yiè nkè dèè pēēté kumànddábè bo mbomè tepíftè dihei dimàà mieke.
²⁰ Onitii mọu í bo ketenke ínkè wèè wenni ke sànnè ke dò nwenwe báá dọ meyei.
 Ke bo ndòori mesàà mmàà.

²¹ Bá nkenti benitibè nàá ntì timɔu
kè dèe yie nkàa báá keè a kóo tǒntì da
sáámmè.

²² A yému ke dò nha ɔ nsáá mbetɔbè
yemòrè mayè.

²³ N dè wènnímu demɔu
m bennému nè n ciì mmieke
ke bo ntú onitì wèè ciì,
ke yīēke.

²⁴ Dèè kó dimàà bo dè cùtè cùrícùrí nwe
we mbo na ké dè nìntè?

²⁵ Meñme kè n duɔ m màá kéwammú
kéfíé nè n yèmmè memou
ke bo yīété mùù tu mecii
nè mùù te kè meborime dò mmè mè
ndòmmè,

kénsǎ nkàa yóu yoo a yei,
dè í mǎke mucǎntimu mamù.

²⁶ N yà onitipòkù mɔù nwe kòò tu
didíìntárí

ke tii ke pēēté mukúú,
ò tu timátì dindííntì nti,
kòò baà ntu ticùòtì.

Wèè dǎri Kuyie ndómè wèè bo na kóò
yenténè,

kuyèinkù kuu báá na kóò yenténè.

²⁷ Kè Meborime wèitii béi nke dǎ:

N waámmu ke wéí denennè dema dema
ke toti n yèmmè ke bo dè banté.

²⁸ Ke kpaá waá,

bá n yí dè yàù.

N wanti dè benitidaabè tekɔupítè
(1000) mieke,

onitì òmáá borè nde ndè yàmè.

Benitipòbè bemɔu mieke n yí dè yà òmɔu
borè.

²⁹ N yà ke sǎ nKuyie ndǎ onitì

kòò ntú osààwè nwe,

onitì wèè né te demɔu kè dè yonke.

Dè wennimu a bo nyíémmè okpààtì kpeti

8 We ntu mecii nyiè
wèè bo na kénáké tinnáàntì?

Meciì ncaánni onitì iikè nke

ke ɔ nte kòò iikèe ceete ke ténke bá ncétí.

² Nkémmú okpààtì da nàá ntì,
a ò dǎunnè dii nùù Kuyie nyiikè di kpéí.

³ A báá ò yóu mecāā,
a báá kpénkúnne a to
medòòrìmè yeime mamè mieke okpààtì í
dómè,

ke yé kòò dómè ò yóò mè ndòòmè.

⁴ Kòò kpààtì béi ntì tièti
we nné yóò ò beke ke tú a dǎri ba?

⁵ Wèè yìè nyitié nhò í taà tinnáàntì mieke.
Meciì nyiè nyému ke dò ntibeéntì kó
dimònni bo.

⁶ Ke yé bá dè nè de kó dimònni ndimè,
nè de kó tibeéntì
ke yé meyei mmèè bàà onitì me í
sénnímè.

⁷ Ò me nyí yé tii yóò tuǎkení.

We nné yóò ò nàkè dè yóò ndòmmè.

⁸ Òmɔù í te o fòmму
òmɔù me nyí yé o kúú nyiè.

Bè me nhǎ í mbo mudòò kékúnné ke kò.

Wèè yóù, o yonku í ò deerí.

Meyei nkutenkù kuù mmieke

⁹ Mí mmeborime wèitii

n wènní dii mònni ke yà dèè dǎri
ketenkè ínkè,

ke yà onitì bakémè onitì tǎu kòò diinko
mesémmè, ¹⁰ kéyà beyeibe kumè

kè bè bè kúnné ke ité Kuyie nciété,

ke yènkò meyei mbe do dǎri mè,

de kó dihei mieke.

Dende í dò nkébanté.

¹¹ Benitibè í yau mèè kpéí mmecāā be
yei nkó mucǎntimu deè te kè benitibè dǎ

meyei mmudòòrìmù. ¹² Kòò yeiwe dǎri
meyei nsáà, bá ke fòù ke mǎnte, mí nné

yé ke dò nKuyie nhǎ dǎ mesàà nwèè kù
dé, ò kù dé mèè kpéí nke. ¹³ Beyeibe me

nyí mǎke diwèi,

be fòmму í yóò okè mù yóò pēētóo
kufènkù kǎme mme.

Ke yé bè í démmè Kuyie.

¹⁴ Meborime tēmè bomu ketenkè ínkè
mèè í dò nkébanté. Mèè tu: Benitisààbè

mabè còumè beyeibe na ncaú tii yīēti, kè

beyeiibe mabè cɔ́ú benitisààbè na ncɔ́ú mɛ̀è sàà. N tì m béi nke tú dè í dò nkébanté.

¹⁵ Meñme kè n dɔ́ a bo mməkemè diwèi mufòmmu muù mmieke deè tu desààrè. Ke yé dèmarè í pèētémè onitì a bo dimè kɛ́yá kè dè nda naati a fòmmu mieke. Kàa pínne a tómmú nè diwèi a fòmmu mumɔ́u Kuyie nda duó mmù ketenkè ínkè. ¹⁶ Meñme kè n duó n yèmmè ke bo yíéfé mecii, nkéyà benitibè yentotí tú í ketenkè ínkè. Bá n yí dɔ́u keyenkè nè kuyie. ¹⁷ Kè ñ wénté Kuyie mpí mmùù tómmú kó dimàà kénsí nhonitì báá na ké mù banté. Bá kòdò wammú ke ñu mɛ̀è botí ò báá na, bá ke mecii nyiè mmɔ́u tu ò dè yé ò báá na kébanté demɔ́u.

9 Nte n wèñní demɔ́u ke yà tì: Benitisààbè nè mecii nyembè nè be tómmú mumɔ́u dè bo Kuyie nnɔ́u mieke nke. Tì né í yé kè nsà kè Kuyie mbo ti pènsirì yoo kù bo ti yete. Demɔ́u ti báá na kénáké de yó ndòmmè. ² Dende memme dè í dò nkébanté, dèè tùòkùní benitibè demáá ndi. Osàù nè oyeiwe wèè nitì nè wèè dɔ́ri, wèè sáú nhomáà nè wèè í sáú nhomáà, wèè feu Kuyie nyiwūō nè wèè í kù feu iwūō. Wèè dɔ́ri mesàà nho kperè dòmmè oyeiwe kperè me ndò. Wèè parikunè Kuyie nè wèè dé ò bo mparikunèmmè Kuyie nyètiri. ³ Meborime mèè dɔ́ri ketenkè ínkè mè í wenni, tìmatì máà tii tùòkùní benitibè bemɔ́u, benitibè piéké mɛ̀dòmmè mme nè tiyeinti kè mukúú ntú be kó kumàнку. ⁴ Onitì wèè fòu wèè mɔ́ke ò bàa dè. Temfòutè tōñnèmu diciriciri dii ku.

⁵ Ke yé befòubè yémè ke dò mbè yóó kú, becírìbè bie me nyí yé tìmatì. Bè ténke í baà dèmarè, òmɔ́u ténke í yé be kpéí.

⁶ Bè do dó mɛ̀è botí benitibè, nè be do níí mèè botí benitibè, nè mehèèmmè bè do mɔ́ke mè, dende kó dimàà pèētému.

Mutómmú mùù dɔ́ri ketenkè ínkè bè ténke í kəké mùmamù mieke.

⁷ Kè dè dò mmemme nyo nha dii nè diwèi ke nyó nha naà nnè a yèmmè ke yé Kuyie ndie nke pènsirimè a tómmú.

⁸ Nhàà tiyaàsààtì sáà, kényóòri amáà tùdààri kémmeke diwèi.

⁹ Dè nda naati nè onitipòkù a tātátè wè koò dó yewe sámpóyè a fòu yè ketenkè ínkè.

A kperè nde Kuyie nda duó ndè.

A tómmú a pìrímù ketenkè ínkè mu kpéí.

¹⁰ Kàa yóó na kédòdò dè,

dòdò de, nè a wèrímù mumɔ́u,

ke yé a kùntimè kudɔ́nkù nku,

mutómmú nè iyentotí nè meyiéítimè nè mecii ndè í borè.

Meborime í kèrímè ti dò me dónèmmè

¹¹ N yà meborime tēmè mme ketenkè ínkè

N yà ke sɔ́ ndè í tú bèè nɔ́ mmuceé

beè nɔ́ ncokébetè sáà,

dè me nyí tú yekòmbò yembè beè nɔ́ mmudòdò sáà,

mecii yembè beè í yo nke sànnè sáà,

bèè cii beè me nyí naà mbekpààtibè sáà,

dè me nyí tú be kommu meyiéítimè yembè mbe sáà.

Dè tu kuyunaatì nku.

¹² Onitì í yé o kúú nyiè,

muyínditímù ɔ́ pí mmèè botí siyí,

ticùd̀tìi pí mmèè botí sinɔ́.

Meè botí nku mukúú nhɔ́ domè onitì kóò dèétè.

¹³ Nte n yà mèè cii nketenkè ínkè kè dè n nampe. ¹⁴ Dihei sámpóri marì dii do bo bá di nitibè í sū, kòo kpààti diewè mɔ́uù kɔ́tení ké di pi, kéonnè yetárè di duotí.

¹⁵ Kòo cìrì mɔ́u bo de kó dihei mieke ke tú mecii nyiè, kédeetè de kó dihei o cii nkpeí. Òmɔ́u me nyí nkpaá yé de kóo cìrì kpéí. ¹⁶ M béimmu ke tú:

Mecii nwnennè muwèrímú,

bè me nyí dake ocìri kpéí,

bè í kemmu o náàntì.

¹⁷De né wennimu

a bo nkémùmè mecii nyiè nnáá ntii náaànti diyòðnnì,
ke pēēté wèè baké tiyeintì o kó kutoweku.

¹⁸Mecii mpēētému tikpàrinenti.

Kòo yeiwe né bo omáá ò bo na kécake meàsá mpéu.

10 Kè fesìfè fēmáá do tùdààri mieke ke kú, fè 55 ò càkemu.

Kè deyeinkpere mà sámpó, deè 55 na deè tu mecii nkpere, disánni kpere.

²Mecii nyiè nhō nkéri kuyouú nku kè kuyeinkù kèri kucàнку.

³Kuyeinkù 5 nkéri

kè meyèmmè mèè kù dònté kè benitibè bemou ntú ò yeimmu.

⁴Wèè da baké mutōmmú kòo mieke da peike

a báá yóu mutōmmú.

A bo bónkūnnemè a mieke de pàanko meyei mme péu.

⁵⁻⁶N yà meborime tēmè mamè mme mèè tu meyeime ketenkè ínkè.

Dè bo kpeténèmè wèè ni koò kanne tiyeintì

mutōmmú kó yekàrè dieyè, kékanne bediebè mutōmmú kó yekàrè sámpóyè.

⁷Tidaati bo ndeke dè siséí

kè bekpàatibè cènti be naàcèi tidaati tēmè.

⁸Wèè keù difitiri wèè duò di mieke, wèè pùð ndidombiri fewààfè we ndommù.

⁹Wèè kpéinko yetàrè yè we nkòuri.

Wèè yaú ideí ì we nhéùri.

¹⁰Kè tepitè natimè kú,

kàa í tè sùtè a dò nkéyíé muwērímú mmu,

kàa pí nnè mecii mmutōmmú a cōntemu.

¹¹Kè fewààfè dié nke da dōnté ke deè a ténke né fè diè mba nkpeí.

Kàa sū tináànti dè í wenni

¹²Mecii nyiè nnáaànti 5 nte

kè benitibè nhò dému

kè kuyeinkù kpeti kù fétinko.

¹³Kù 55 keténè tiyeinnáaànti nti

kédentenè tináaànyeiiti.

¹⁴Kuyeinkù náaànti tii 5 nsú,

onitì me nyí yé ò yóó dentenè tì.

We mbo ò nàkè tii yóó ò tùðkení o kúú nkó difōnkúò?

¹⁵Kuyeinkù tōmmú tú tihòtùti nti ku kpéi detetirè.

Kù keté ke í yé kuce kùù kòrinè dihei kù bo kèè bíékè.

¹⁶Dè bo nyóùnè dihei dii kóo kpààti tu debire

kè di kó bekótfbè dàkenè be pite máá sáá.

¹⁷Dihei dii kóo kpààti tu tekpàatibite, kè di kó bekótfbè 55 di bè dò nkédi dii mōnni

ke bo pété muwērímú,

bèè í yò nke muð,

de kó dihei yembè bo diwèi mieke nke.

¹⁸Wèè meí o nɔu, o cīētè mundóu kuù 55 kéété,

tidaàti dōnté wè, wèè 5 nduú kè dè ò nuu.

¹⁹Tidiiti borè tiyānkùti de mbo,

menaà mborè, meyeñcátímè de mbo,

idííí borè, demou dè de mbo.

²⁰Báá sáá nhokpàati a yèmmè mieke, báá sáá nwèè mōke o kpere a dieku mieke kufáá.

Tenòtè yàà bo túóté a tammè,

ifitèti yiè nyàà bo mè iténè.

Dè wennimu a bo bennémè dèmarè

11 Dootóo a dii dibinni mieke, dè yó mboní kàa wēte ké mù pètému.

²Pā a kpere benitibè bèyiekè,

bá bèni ke yé a í yémè tii naa yóó da tuòkení.

³Fetaafè 55 kperi de ínkè kèni ketenkè nke.

Kè mutie do kubakù cāнку

yoo kuyóu mù ɔ nduɔ̀ mù do kùu píkù nku.

⁴ Wèè wéí kuyaakù ò ɔɔ́ í mbuɔ́tí.

Wèè búú nyewetè ò me nhɔ́ɔ́ í nkɔ́ú.

⁵ A í yé mèè botí kuyaakù kerì kùu ce, a í me nyé debire ɔɔ́ pííté mèè botí de yɔ́ ɔ́utí mieke kénweí.

A í me nyé Kuyie mpímmè ku tɔ́mmú kunku kùu dɔ̀dòri demɔ́u.

⁶ Kè dè wenté a buɔ́tí a diiti.

Kuyuoku bá mmeí a nɔ́u

ke yé a í yémè dèè yóó yíènnè dèterè, yoo kè dè me mbo yíè ndedé, a í yé.

⁷ A bo nwúómmè kuwenniku dè wenté dii m̀nni dè naatimu, kàa fòu dèè wenni.

⁸ Kè wèè fòu ke yí yebie mpéu dè nhò naati

de kó yebie nyemɔ́u mieke, de yiè nné nyé yewe yeiye sũmè, dèè kpaanì dè í dò nkébanté.

Nyānku ke né nyé

⁹ Odapàà nfɔ́!

Dè nda naati, kàa mmɔ́ke diwèi a dapànti m̀nni.

Ntũ nha yèmmè da náá ntì, kéndɔ́ori a dɔ́mè.

A né nyé ke dò nKuyie nyóó da bekénè demɔ́u de kpéi.

¹⁰ Kenténè amáá dèè bo da tanné meyeñcaàrimè mieke

nè mumɔ́mmú ke yé tidapànti

nè tibíkébènti dè í yóó ɔ́temè.

12 Odapàà nfɔ́!

Nyé wèè da dɔ̀ò o kpéi a dapànti mieke,

kè yewe yeiye mu nyí t̀ùkení.

Kè yebie nné na kètɔ́kení,

a yóó yí yèè mieke a ténke í dɔ́ dèmarè.

² Diyèè nè otánkù nè siwáá kè dè wenniku mu nyí s̀ute,

kè fetaafe mu nyí ni ke dèè

kè yewetè wète ke s̀ute.

³ Kè becèbàribè k̀nti bo nhau dii yiè mu nyí t̀ùke,

kè bewédíntiebe mu nyí p̀tínné,

kè benàmbè mu nyí yóu bema bema munàmmù,

kè dè mu nyí biitoo wèè siéké tebòtè.

⁴ Kè diheì kó dibòri kó yecàkè yedé mu nyí kpetínné,

ke c̀nni mu nyí ciéké,

kè dè mu nyí t̀ùke tenòtè bo kuɔ́ ndè kàa ente,

kè benitipodèmbè mu nyí ciéké.

⁵ Kè ditennì kó mudèè mu nyí yonke,

kè dè mu nyí t̀ùke a níí bo nkéri dè ke yíèkù.

Kè ikúó mmu nyí pàá,

kè dicádónni k̀nti mu nyí cèèke,

bá dè mu nyí t̀ùke,

a í yó mbaàti dii m̀nni ticòtiti kó kunaati.

Ke yé a t̀ónnèmè a bo kòmmè diheì sáá kperi,

kè bekúdadònkòmbè p̀anke firì ice mieke.

⁶ Kè fesoɔ́yíèfè mu nyí t̀tè,

kè fesoɔ́bòðfè mu nyí p̀nte,

kè didúu mu nyí p̀nte diyèri

kè tepeibinte kó kuhɔ́u mu nyí t̀tè.

⁷ Kàa mu nyí wète mutáá mmieke bè da d̀ònnè mù,

kè diwènni mu nyí kó nKuyie nkùu di duɔ́nni ku borè.

⁸ Kè meborime wèitii béi nke dò:

Demɔ́u dè í dò nkébanté.

Di mpátiri náànti kó dik̀ù

⁹ De kó dif̀nkúò nte t̀i kpaá: Meborime wèiti do tú mù mecii nyiè, ke tié mbenitibè mecii, ke tié yekotinò péu,

ke yè wènté mesàa nke yè t̀unte. ¹⁰ Ke yetoo ke pètè tináànnati péu, ke tì wàri,

kè tì tu timómmɔ́nti. ¹¹ Mecii nyiè nkó tináànti d̀onnè onaaçènti ɔ́ nkpaàkùnè

kùu pààti nku o nààke kè ì kèri séi. Ke dò nsikáũ siì c̀úké kupàati yómmè be

ɔ́ nkũnè kù inààke. Onaaçènti wèè bo omáá ke ni mutómmú mumɔ́u wèè t̀i

béi. ¹² M bire a nyé ke dò nyepáte kó

muwā̀mù í m̀ke kum̀anku. Yepáte péu kó mukàmmù m̀ke tih̀ùtì ntí.

¹³Di mpátírí t̀ tì kó dik̀ù tu: M b́í nkè di keèmu! N náàntì kó dik̀ù tu: Ndé Kuyie nke t̀ nkù tanǹ, beǹtìbè

bem̀u d̀ nkénd̀wari m̀emme. ¹⁴Ke yé Kuyie nyóó bekénèmè beǹtìbè bem̀u be d̀̀rimè m̀è s̀ri me ínkè nke, mes̀dà nyoo meyei.

Fecanyènfè

Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

Wèè wàri de kó iyie mbenitibè yèmmè dò nSadomɔ̀ nwe ke be yu de kó iyie nke tú fecanyènfè, ke yé de kó feyènfè mieke nke bè nàá mmè medókùmè kó tináànti: Osapàà nnè odapàà nkè bè nàá nke tièti betɔ̀bè medókùmè kó tináànti.

De kó dipátíri tú medonnimè kperi ndi. Ke dɔ̀ ke benke medókùmè mèè bo Kirisi nè diwedɔ̀untinni be cuokè. De kó dipátíri né í bo ke bo benke mèè máà, ke nsà ke ti yie nke dò nKuyie nkuu dɔ̀ onitidòu nè onitipòkù kè bè bo betɔ̀bè kpéí kéndonnè ti wàrimè Tenketé 2:23-25. Kè ti kàa nde kó iyie mmesàà nti bo yà ì dómè ké ti benke medókùmè do dò nkéndommè mme, ké bá ncánni cánni. Deè te kè Kuyie nduú nkè be keuté de kó feyènfè ke fè bo nti teennè.

1 Sadomɔ̀ wàri fèè canyènfè.

Bèè dɔ̀ betɔ̀bè bè nàámmè

(Osapàà mbéi nti)

² Á nh ɔ̀rí,

ɔ̀rí mí nwe,
n da dɔ̀ kè dè m muómumu ke pèèté menaà.

³ A fɔ̀ku dònne tùdààrí kòku nku,
a yètirì tu tùdààrí nwe,
deè te kè isampùmbí da dɔ̀.

⁴ N yúńko a borè kè ti coké okpààti ní tanné a cíètè,
dè bo nti naati tidé, kè tí nwei,
n da dɔ̀ kè dè m muómumu ke pèèté menaà.

Isapùmbí naatimu, ì mè nda dómè.

⁵ N sòumu, ke né wenni,
n wenni ke dònne Kedaà eì kó tiyààti nti,
ke dònne Sadomɔ̀ cíètè kó tiyaàsààti.

Sedisademmu eì kó besapàmbè,

⁶ Bá ndakenè nkònsùti kpeti,

diyè dii n tùo
n yòfùò kɔ̀be mieke kèè m péi
kè bè m bànnè detie mbè tu dè ffinyì.
N kperè bomu m me nyí dè bàà.

⁷ Fɔ̀ n dɔ̀ wè a né n náké,

a kòrinè kè a wūò ke bo ì cèmmú.

Diyè bo nyóó cónné yeyo kàa ì ompùnne de?

Kè dèe yíé nkè m bá nh áá nha népobè wūòcènkù mieke.

(Benaacèmbè béi nti)

⁸ Kàa í kù yé fɔ̀ mbenitipowennibe kóo wenniwe,

yèroo kètùnne ipe kó yenacèna,
kécèmmú a bɔ̀bí kékɔ̀te benaacèmbè kó titouti borè.

(Onitidòu béi nti)

⁹ A wenni ke dònne Esibiti kóo kpààti kó tesàntè

tèè dèri okpàrinaasàntè nte.

¹⁰ A ìikè yienèmu yetootòre kàa fɔ̀nì yienne medèi.

(Benaacèmbè béi nti)

¹¹ Ti yóó da dɔ̀ mesɔ̀ nkó medèi mme,
ké me dàri timátì pétti.

(Osapàà mbéi nti)

¹² Okpààti bonèmu o kɔ̀be
kè n kó metenie nfɔ̀me kó kufɔ̀ku yiè.

¹³ Odasáati n yèmmè kou a dò m borè tùdààrí

bè tu wè mírí o kó febatife nfe.
Keyènkè a ɔ̀ nduú m me saku nku.

¹⁴ N dacènni n yèmmè kou
a dònne mutie bè tu mù ennèè mu kó mupóó mmu,

mùu bo ffinyì kó kupaku mieke.

(Onitidòu béi nti)

¹⁵ M pocènni n yèmmè kou a wennimu,
ke mènke wenni.

Kàa nuò ndò nfeuoñfe kpeyi.

(Osapàà mbéi ntì)

¹⁶N dacēnni f̄s, a wennimu ke mènke wenni.

Ti kó didòu yòò nke dònne tifāābénti nti.

¹⁷Ti kó tecīētē kó yesānkè tu sètìrì kó detie nde,

kè ti cīētē kó itempieti tú detie mbè tu dè sipèrési de kó tidabēti.

2 Kè mí n tú mutepóó mmùù bo Sanᵛᵛ biriku mieke, nè bè tu mù adīmónni.

(Onitidòu béi ntì)

²Mutepóó nhᵛᵛ nweni ke dōmmè tipoti mieke,

m pocēnni a me ndò mbenitipòbè tòbè mieke.

(Osapàà mbéi ntì)

³N dacēnni a dònne mutie bè tu mù pòm-miè mùmму,

ke soké detie ncuokè.

N dacēnni a me ndò mbenitidaabè tòbè cuokè,

kè nh ᵛᵛ ndó kénkari a déè,

kàa tebe naati ke n duò ndiwèi.

⁴Fᵛᵛ n niité dibanni kó tecīētē,

a n cànnè mèè cannimè tu a n dómè.

⁵Á nni nduò nfīnyì kó yebe kó yekàtindà kè dè n teénnè

n duò nyetebe bè tu yè pómму kè m pété muwērimú,

n da dómму kè dè tonté ke n duò mmumommú,

⁶A nùtè cānkutè nceú n yuu

kè teyoute nh ᵛᵛ.

(Onitidòu béi ntì)

⁷N di báámmu díndi Sedisademmu kó isapùmbí,

ke tú nè iwauri kó diyètìrì nè siweí sù bo dikpáà,

ke tú di báá ente medókùmè

di báá mè dànté kè me mōnni mu nyí tùòke.

(Osapàà mbéi ntì)

⁸M baà n dacēnni ndi,

nte di ke kériní,

ke putiní yetārè ínkè,

ke buriní sitáá ínkè,

⁹N dacēnni dònne fewaurifè nfe, ke dònne kuperiniku.

Nte we ke cómmú ti cīētē donfùò

ke dommúní tecīētē kóo fenéti,

ke sietè fenétibè bèè ā sidii,

¹⁰n dacēnni n nàánnèmu ke tú:

M pocēnni, n càà, íté, kōtení.

¹¹Diyᵛᵛ dèèmu,

fetaafè ténke í niu,

fetaafè kōmmu,

¹²ti kó ketenkè detie mpòrímu,

iyie nkó dimōnni dii tùòke,

kè ti yo tenónkpete dabōnni ti èi mieke.

¹³Detie mbè tu dè fikìè peitému yebe ketiyè,

deterè bè tu dè fīnyì kè de póó nkó kufᵛᵛku yiè

íté f̄s n càà, m pocēnni kōtení.

¹⁴N kó fepoduonfe fèè yíé n yepèrè fíè,

ke sori itāyie mmieke,

m benke a ìlkè,

béi nkè n kèè a tammè,

a tammè wèètimu,

kàa ìlkè wenni.

(Onitipòkù yᵛᵛ béi ntì)

¹⁵Ti pímmúnè iānké,

ti pímmúnè iānké kó íbí,

ì cààri fīnyì tie nde,

fīnyì tie ndeè pòrì kè ì dè cààri.

(Osapàà béi ntì)

¹⁶N dacēnni n duómму dimáà,

kè n di duó m mādà,

di cēmму di pe nyi mutepóó m mieke,

¹⁷N càà ndōnnè fepèrifè nife nfe,

coké kécánté yetārè,

kékōtení m borè kè diyìè mu nyí tònkè,

kè medéè mmu nyí pēēté.

Osapàà nwantimè ò d́ wè

(Osapàà mbéi nti)

3 N duómu keyènkè n d́ù ke wanti n yèmmè d́ wè,

ke mènke ò wammú m me nyí ò yà,

² ke me ònyítè ke cè ndiheì,

ke túnne ice, ke cè yecēkarè,

ke wanti n yèmmè d́ wè,

ke mènke ò wammú bá n yí ò ḱú fèndnfè.

³ Ke mauintè beheikèmbàribè bèè paké diheì,

ke bè bekúte kè n tú di yà n yèmmè d́ wèà?

⁴ Kè nní mbo ke yóó bè pēētóó ḱyà n yèmmè d́ wè,

kòò pí mbá ò ténke í nfité n nùtè mieke,

kè nh ò tanné n yó cīētè mieke,

kudieku n yó do m pùó nkùù mieke.

⁵ N di báámmu díndi Sedisademmu èi kó isapùmbí,

kè n tú nè iwauri kó diyètiri,

nè siweí sù bo dikpáà si kó diyètiri,

di báá ente n d́kùmè

di báá mè dànté kè me m̀nni mu nyí t̀ùke.

(Osapàà béi nti)

⁶ We nkèríní dikpáà bíékè,

ke fí nke dò nkuyukú,

ke f̀́nni ke dò ntùdààrí

bè tu wè mírì nè ànsáà,

kòò f̀́ku d̀nnè t̀dààrí k̀ku.

⁷ Nte okpààti Sodom̀̀ kó kumìèkù,

kè yek̀mb̀ yembè sipísikù k̀ c̀ète,

Isidayeeribe kó yek̀mb̀ yembè mbe.

⁸ Bem̀̀ kè bè pikú tikpà̀riseuti

ke wāké mudò kpéí,

bá wè kòò yi o kpà̀rise

ke bo mbaanè omáà keyènkè.

⁹ Okpààti Sodom̀̀ duó nkè bè ò d̀̀ did̀̀,

nè Dimáà t̀ùkù kó detekperè kó tidabeetì nti.

¹⁰ Kè di tààke tú timáti péítì,

kòò baà nyó nyíkú dè tu mes̀̀,

kòò yóó nkari dè tu tiyaàkpetì,

kè Sedisademmu èi kó besapàmbè

dì s̀arinè med̀kùmè.

¹¹ Sedisademmu èi kó besapàmbè,

k̀tenèní ḱyà okpààti Sodom̀̀,

ò írì mupotúòm̀ kó feítòd̀d̀fè nfe,

o yó ò duó nfe ò c̀ennè dìi yie.

O wèi kó diyèè.

(Onitid̀̀u béi nti)

4 N càà nha wennimu,

a tú oposáàti nwe,

a ̀ ndáátí kuyà̀k̀

kàa ǹmbii nd̀nnè fèduonfè k̀me mme.

Kàa ỳti d̀nnè yebòdakè

yèè p̀ùù yetā̀rè ínke.

² Kàa ǹi mpè̀k̀ d̀nnè kupecēnku,

bè ḱí ìi pe kó ticiti

ke ì ẁù kè ì yè̀tini.

Im̀̀ kè ì dò nhère,

ke bo im̀̀ bá fèmafè í kpa.

³ A biè nd̀nnè kuyà̀ẁ̀k̀ nku,

kàa ǹndenfè wenni,

a ̀ nkàa dáátí kuyà̀k̀

a baà nní nd̀nnè yetebe

bè tu yè kèdènáti yè kó diyatiri ndi.

⁴ Kàa f̀níf d̀nnè Dafiti kó didènni,

bè maá dì kè dì dò ncírí́rì,

kè tid̀p̀iti tek̀upítè (1000) dì nùú.

Bekpà̀rinùmbe kó tid̀p̀iti.

⁵ A me yedé d̀nnè kuperiniku nku,

ke d̀nnè fewaurifè kó yetáátèbe,

yèè cènti mutepóó nhā dè.

⁶ Diyèè bo nkpaà ke í t̀nkè,

kè medèè mmu nyí pēētè kè n k̀toomu,

mírì tie mbè d̀̀rinè dè t̀dààrí dè bo dìi

t̀rì,

tihúuntì tie, bè tu tì ànsáà kó tetātè.

⁷ A tú osap̀nsáàti nwe,

n càà nha í ā kuyènkù kupíkù makù.

⁸ F́ m pocēnni, íténí kutúúkù Dimaa

kék̀tení kè tí nneí,

a itinímu Amana kè ti bo nneí,

íténí dit̀rì Seii nè Edim̀nni kperi.

Cokénè yecìrìcìrè kékotení.

De kó yetàrè tu yekpamaà nkpeye nye.

⁹ A ta n yèmmè mme n tãù, m pocènnì,

a n wènté kuce mèmáá ndí

kè n yèmmè kèé nke da ta,

medèi nha dúúkúmè meè yúú n yèmmè.

¹⁰ N càà nha káaìmmù n naatimu,

a káaìmmù ò nni nnaatimu ke pèēté menaà,

a kó kufɔ̀ɔ̀ku n naatimu

ke pèēté tũdààribè bemɔ̀.

¹¹ M pocènnì a biè n wèetimu,

mecèkùò ndòmmè,

a nónndenkù dò nkù ã mecèkùò mme nè menaamiè,

a yaàbòrè fɔ̀ɔ̀ku dònne kutúúku Dimaa

kó kufɔ̀ɔ̀ku nku.

¹² N tãù, m pocènnì, a dònne dikũmpúri sààrì ndi

dìi dìti,

m máá n kó tebinte, m máá n kó dinébòrì.

¹³ A boomu ke dònne detie mbè tu dè kèdènáti

dèè bo kupúú sààkù,

ke peí yebe kè yè naati,

kàa fɔ̀ɔ̀ku dònne tũdààrì bè tu wè edéè.

¹⁴ A kó kufɔ̀ɔ̀ku dònne tũdààrì

bè dònne wè nwe detie mbè tu dè náàrì

nè dodie nè kánédì nè mírì nè àdòwèè

nè deterè dèè kó dimàà fɔ̀ɔ̀tí.

¹⁵ Ke dònne kupúú kó tebinte,

ke dònne menésààmè kó teminte

tèè pũònnì Dimaa túúku kó ditenni.

(Osapàà mbéi ntì)

¹⁶ Kubakù you kó muyaá

nè kubakù cà̀nku kũmu kòtenèní

kéfuute n kũmpúú,

kè kufɔ̀ɔ̀kkuu dátínné,

fɔ̀ n dacènnì kòtení a púú mieke

kédi a tebe sààyè, yenatiyè.

(Onitidùù béi ntì)

5 N tatimu n kũmpúú mieke,

fɔ̀ n tãù, m pocènnì,

ke bo tũu mírì nè adòmátì,

kédinè n cièti kényà n naà ndifèè nè n naamiè.

(Onitidùù népobè béi ntì)

N népobè yānè medòkùmè kó menaà nkémuó.

(Onitipòkù béi ntì)

² N do yè nkéduómu kè n yèmmè né nwúó,

kè n kèè n dacènnì biemmè dicàù ke tú:

(Onitidùù béi ntì)

í kpeté n tãù, n càà,

fɔ̀ n kó fepoduonfe n kóo sapùnsáátì,

n yuu dii dàátì timaàntì,

kè n yùti bùùténè tiyenkèmmaàntì,

(onitipòkù mbéi ntì)

³ M bàtému n yaàbòrì,

m báá na kèwète ké di bàátì!

Nh òútému n naàcèi

m báá na kèwète ké si sãú,

⁴ kè n dacènnì n yèmmè kouu baaní

o nòùtè dicàù kó mefiè.

Kè n kòmbùòtìi do.

⁵ Kè n yíténì kèmbò kpeté n dacènnì,

kè n nòùtè dàátì tũdààrì bè tu wè mírì,

kè m pí ndicàù kó yèbàkè kòo yè tòrì.

⁶ Kè n kpeté n dacènnì,

ke né nsó ndi pèēté bá di í dè kpaá,

kè n yeroo di wammù ké di wammú

kémónté,

kéyú kényú, kè dè ndò nyúó.

⁷ Kè m máánè beheikèmbàribè bèè bàà diheì,

kè bè m puotí ké n koute koute,

kébáté n yaàbòrì.

Bembe bèè bàà diheì kó iduotí.

⁸ N di báámmu Sedisademmu kó isapùmbí,

kè di máánè n dacènnì n yèmmè kperi,

di bo di nàké ke yí ba?

Dí di nàké ké yí n di dómu

kè dè tonté ke n dđò mumòmmú.

(Osapàà ndúḡbè ò tè́ríné tí)

⁹ Kè bè dò:

A dós wè ò m̀̀ke ba kè dè p̀̀ēté betḡbè?
F́́ nḡoposáátì wèè p̀̀ēté benitipòbè
bemḡu?

A dós wè m̀̀ke ba kè dè p̀̀ēté betḡbè
k̀̀a ti báá mmemme o kpéí.

(Osapàà m̀̀béi ntì)

¹⁰ N dacēnnì tu tedahontè nte ke d̀̀ò
ndoi.

Bá kè benitibè bo tekḡpíítè (1000),
wè ncáá mbe mieke.

¹¹ K̀̀ò yuu p̀̀inti ke d̀̀ò mmesḡḡ nsààm̀̀.
K̀̀ò ỳ̀tì nampú kukodayónkù kḡme
ke sḡḡ ke d̀̀onnè dikākáã.

¹² K̀̀ò nuḡ nd̀̀onnè feduonfe kp̄eyi,
feduonfe f̀̀èè bo menie ntaké,
ke péi ke d̀̀ò mbè ì s̀̀únè menaamiè,
kè f̀̀è ompu menésààm̀̀ borè.

¹³ K̀̀ò baá d̀̀onnè kupē titieti f̄ḡḡti buḡtí
k̀̀ù ìnkè,

k̀̀ò biè nd̀̀onnè mutepóó.
Ke d̀̀ò mmek̀̀ù mmèè k̀̀kénè t̀̀d̀̀ààrí.

¹⁴ K̀̀ò ù mesḡḡ nk̀̀ò demámáǹ̀nè
kè dè d̀̀àri yetásà̀̀yè bè tu yè s̀̀àf̄f̄rì,
k̀̀ò p̄ḡtì d̀̀onnè yepápaǹ̀ì
bè d̀̀àri yè yetásà̀̀yè bè tu yè s̀̀àf̄f̄rì.

¹⁵ K̀̀ò tà̀̀ake d̀̀onnè yetáp̄f̄é k̀̀ò fetofe,
kè f̀̀è t̀̀àri tu mesḡḡ nsààm̀̀.
K̀̀ò ì̀̀kè wenni ke d̀̀onnè kutúú̀̀kù Dimaa
k̀̀ò detie.

Ke c̀̀áá nke d̀̀onnè detie mbè tu dè s̀̀t̄rì.

¹⁶ K̀̀ò nù̀ù ỳ̀è kuf̄ḡḡku,
kè nh ò ỳ̀àá nḡomḡu.
D̄́ndì Sedisademmu sapàmbè
N dacēnnì n yèmmè kou me nd̀̀ò,
wenwe n neitit̀̀ù.

(Osapàà ndúḡbè ò tè́ríné tí)

6 Yé a dacēnnì a yèmmè kou k̀̀te kè
f̄́ m̀̀beposáátibè k̀̀ò nitiposáátì?
A dacēnnì a yèmmè kou cuó nh̀̀nke,
kè ti da teennè k̀̀ò wammú?

(Osapàà mbè tè́ríné tí)

² N dacēnnì n yèmmè kou c̀̀tè kuk̀̀m-
p̀̀ú nku,
titieti bè d̀̀̀̀rì nè t̀̀ t̀̀d̀̀ààrí ti borè,
ke bo c̀̀emmú o w̄ḡ k̄́t̄ḡḡ o tepóó.

³ M̄́ n duḡmmu mmáá n dacēnnì n yèmmè
kou,
kè n dacēnnì n yèmmè kp̄eri n duḡ n
dimáá,
d̀̀ì c̀̀emmú d̀̀ì w̄ḡ mutepóó ncuokè nkè.

(Onitid̀̀ù béi ntì)

⁴ M̄́ pocēnnì, n c̀̀àá, a wennimu,
a d̀̀onnè Tidisaa k̀̀ò diheì ndi,
ke sáátì ke d̀̀onnè Sedisademmu èi,
ke tò̀nnì ke d̀̀onnè dihã̀̀p̀̀nt̄̀n̄̀n̄̀.

⁵ Yóu a bo nni n̄̀wúómmè,
a n wúó nkè dè n k̀̀ónnèmu,
a ỳ̀tì d̀̀onnè kubḡcēnku nku k̀̀ù cutiní
Kadaadi t̄̀rì,

⁶ A n̄̀ì nd̀̀onnè ipe nyi kè ì neí kucēnku,
kè bè ì w̄ḡ kè ì ỳ̀t̄̀iní kukó,
imḡu ke d̀̀ò nyi tàáté
ke bo imḡu f̀̀emaf̄é í kra,

⁷ a ḡ ndáátí kuyà̀̀k̀̀ù
k̀̀à baá d̀̀onnè yetebe bè tu yè nye
kèd̀̀enátì,
ye k̀̀ò diw̄t̄̀rì ndi,

⁸ Okp̀̀à̀̀tì pobè bo sikḡs̄ik̀̀ù (600) ndi,
o poc̄̀è nyí do nkékaa nkédeè,

⁹ Bemḡu mieke òmḡù máá weè tu m
pok̀̀ù,

bá ò í d̀̀ò nkései,
o ȳ́f̄ḡḡ omáá ndi,
k̀̀ò ȳ́ ò ỳ̀rì,
kè besapàmbè ò ỳ̀u k̀̀ò s̄ántì,
k̀̀ò kp̀̀à̀̀tì pobè ò d̀̀è̀̀k̀̀nk̀̀ò,

¹⁰ wè nsapàà mbo yenní kénwenni mie
mbotí,

we nsapàà ntu yie,
nwèè d̀̀onnè diyennécànnì,
ke péi ke d̀̀onnè otà̀̀nk̀̀ù,
ke p̄inti ke d̀̀onnè diyie,
ke tonni ke d̀̀onnè behã̀̀p̀̀mbè.

¹¹ N tati nkupúú nku detie ndierè borè

ke bo yà kè nsà kòò buotí dè dipúri dè
yìèní,
kéyà kè nsà kè detie mbè tu dè fínyì
kè dè pùnte
kéyà kè nsà kè kèdènátí kó detie m pòrí.
¹²N do í yé ke dò mbè bo n wènnénè
sikpààtibí kè n kari be kpàrisāntè
mieke.

(Benitipòbè nè besapàmbè bè nàké tí)

7 Wētení, wētení Sunemmu èi kóo
sapàà!
Wētení, wētení kè ti nda wúó.

(Osapàà mbè beke tí)

Dè dòmmè kè di n wúó mmí nSunemmu
èi kóo sapàà
kè dè dònnè tihauti kó yetirè.

(Onitidùu béi ntì)

²A naàcèi yiennèmu tineùti,
fí nhokpààti kóo sapàà,
a ka dònnè oyánti òò dòò medèi
nkè mè ndòmmè mme.

³A pèri dònnè dibòò ndi,
menaà ný deu dii mieke,
a pouti dònnè tidiiti bè tu ti bèdèè
kó dicòu ndi mutepóó nfité di.

⁴Kàa me dònnè feperifè,
ke dònnè tiwauripànti tì tì tàáté.

⁵A fíní dònnè didènni
bè dònè di ndi yepápànì,
kàa nambii ndònnè Esibonni èi kó sibií
sìi bo a bo nyètòomè diheì.
Kàa ònni dò Dimaa èi kó didènni
diì wetí Damaasi.

⁶A yuu dònnè Kadimeeri kó ditāri ndi,
a yupāātí dònnè meḍḍrimè wūōmè mme,
ke yūō nhokpààti yèmmè.

⁷A wennimu ke tú oposáátí
kè n yèmmè da ta kè n da dó.

⁸A dò nsèrèrè nwe ke dò mmupuommu,
kàa me dò nyepuo.

⁹Deè te kè m béi nke yí n deèti
mupuommu
ke bo tōū yepuo.
A me dònnè fínyì kó yebe nye,
a fōōku dònnè yetebe bè tu yè nye
póm̄m̄.

¹⁰Kè n sūōte a nùu m muó mbè òò muóm-
mè menaà.

(Osapàà mbéi ntì)

De kó menaà mbo n càà nkpréi nke,
ti bo nduó dii mōnni ke mè yō.

¹¹M bo n dacēnni kpéi nke
kè n dacēnni dókùmè bo n yínkè.

(Osapàà mbéi ntì)

¹²Kōtení n dacēnni kè ti kōté depaa,
kénwentí sihekési,

¹³kè dè wenté tí kote detie
mbè tu dè fínyì de kó kupaku
kéyà kè nsà kè de kó detie mpūnni,
kéyà kè nsà kè dè yè tifaātí,
kéyà kè nsà kè detie
mbè tu dè kèdènátí kè dè pòrí.
Deborè nde n yóó da benkemè n wèi.

¹⁴Yetebe bè tu mantidakōō** ye kó
kufōōku kuù dàátí,
yetebe sààyè yebotí yebotí yeè còu ti
bòri,
yepàà nnè yekótè.

N dacēnni n yèmmè kou n yè waá n fí
nwe.

8 N dó a na ntú n tāū nwè
nè wè ti wènné ti yō miè
kè n da máánè ditowaà
ke da ɔrí ke benitibè bá n sènkèri.

²Kè n da tō kékōnnè n yō ciētè
kàa n tié nyipocēntié,
kè n da nii mmenaà mmèè fōōn̄n̄,
n kó yetebe bè tu yè kèdènátí ye kó
menaà.

³A nùtè cānkutè nceú n yuu
kè tēyoute n hōri.

**7:14 *mantidakōō*: Mutie mamù kó yebe nye bè do yē nyèè teénnè benitipòbè kè bè kè bè puo. Wénté Tenketé 30:14.

Esaii

Di mpátírì tɔ̀ tìi náàntì

Ti bo na kɛ̀toté de kó dipátírì kuce mètááti. Diwétírì kètírì mukámmù 1-39 ti náá nSudaa kɔ̀be kó dikpààtiyuu kubakù cánkù bíéké kperi do ta mɛ̀è áàrìmè miéke nke. Asidii kóo kpààti dièwè do bè fè̀unkoomè. Kè Esaii bè nàké ke tú, mɛ̀fè̀úúfímè bè fè̀úúfímè í bonní be dootitɔ̀bè borè máá, kè be yei mmeè te nè bè yetemè Kuyie nkpeti. Esaii náá ntì nè ò dɔ̀rìmè kè dè mbenkú benitibè ke tú bè dò nkéceetemu kénfòu mufòmmu sààmù bembè nè be kó bekpààtibè kòò mbè náá nke tú kè bè í cèète bè bo bè kùò páíf kédèè. Kòò náké Kuyie mpānānāntì kébéi nke dɔ̀: Dafiti kó kufuku miéke okpààti mɔ̀u yè̀tíní ke bo duó ndiwèi kutenkù 40-55. Dì ti náá nSudaa kó dikpààtiyuu kɔ̀be kusúkù, bè do bè pìmmè kédòò tidaatì Babidɔ̀nni kó dihei miéke.

Kè Kuyie mpānānāntì náàntòò béi nke tú Kuyie nyóó dɛ̀etému ku nitibè kɛ̀wɛ̀te ké bè tɛ̀nnéni be tenké Sedisademmu, kè bèe keté mufòmmu pám̀m̀.

De kó mukámmù miéke tìi bo tìi tu Kuyie nyè nkù yóó dɔ̀ tì kè dèe yie nkè ibotí im̀duu péte mesàà nnè Isidayeeribe miéke.

Mukámmù 56-66 náànnè bèè wète ke konní bèmbè Sedisademmu, ke dò mbè nyáúkunko be kòntì, ke yé̀ bè konnì mè be sònké tidobontì máá ndi.

Kè Esaii béi nke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nkó Muyaá mmuù ò tōnni kòò bo náké tináansààti besènnibè kédáate be bɔ̀ntóo bè kpéi 61 Yesu do kàa ntìi náàntì Kuyie nciè̀tè miéke, ke béi nke dɔ̀: Tì dòòmu, kè dè ntukúnè wenwe Yesu ò pī mmùù tōmmú Duku 4:16-21.

Di mpátírì náàntì duó ke dōmmè

1. Bè nàké tì Sudaa kó kuwuɔ̀ nkɔ̀be kpéi 1-12

2. Bè nàké tì ibotí ìi í tú Sifube i kpéi 13-27

3. Kuyie ncaummè Efadaimmu nè Sudaa kɔ̀be 28-35

4. Sennakedibu yóó bè domè mudòò nè Esekiasi kó mumɔ̀mmú 36-37

5. Kuyie ndeumè ke bo tipfiti timɔ̀u 40-48

6. Ti Yiè nKuyie nkóo tōntì kó mɛ̀fè̀úúfímè 49-57

7. Esaii tiém̀mè benitibè nè ò pānānāntì sɔ̀nti 58-66

Kuyie mbenke tì Esaii

1 Di mpátírì tɔ̀ Kuyie mbenke tì ntì Amɔ̀ti bire Esaii nè kù ò nàké tì Sudaa kpààtiyuu nè Sedisademmu èi kɔ̀be be kpéi. Sudaa kpààtibè Osiasi nè Yotammu nè Aasi nè Esekiasi be kó yem̀rè nye Kuyie ntì nhò benkemè.

Isidayeeribe í bantémè Kuyie

² Kéínké kɔ̀be kɛ̀nténè!

Ketenké kɔ̀be keènè!

Ti Yiè nKuyie nkuù náá nke tú:

Mí ndi Yiè nKuyie mmí píí íbí, ke ì tié kè ì né yete n kpeti.

³ Fɛ̀nààfè yé̀mu fe yiè,

kè sām̀marímú yé̀ dè yo ndè.

Isidayeeribe bie me nyí yé̀ wèè bè te.

N nitibè í cii.

Kuyie nseimmè ku kɔ̀be

⁴ Di bo yà dín̄di kubotí kùù dòòri meyei,

dín̄di benitibè bèè yei ntonté,

di tú kuwuɔ̀ nyeiku nku,

di kó fɛ̀yanfè tu feyonkufe nfe.

Di tú beyonkube mbe.

Di m bɔ̀ntóomu mí ndi Yiè nKuyie,

ke n sènkèrì mí nwèè di te dín̄di

Isidayeeribe,

kè di m bùtín̄né.

⁵ Ba nte kè di bo nsóké ke yetírì n kpeti, kè dè nte kè n yíé ké dí poté?

Di ɔ̄ yeè dǎátí yemu,
 kè di bo meyeñcaàrimè mieke,
 ⁶kétúóté di naàcèi kéntǎ kétuàkenè di ɔ̄
 dèmarè ténke í feí,
 yekɔutiye nè yemu nè yemààtè deè di
 dáátí,

òmòù í yè ɔ̄, òmòù í yè bou,
 òmòù me nyí yè wǎàrì mekùò.

⁷Di kó ketenke dǎúnkomu,
 kè muháá ncúò di ekè,
 kè di bo kè bepòòbè tanní di tenkè ke
 caari di kperè
 Ke càke diheì bè do càke mèè botí betòbè
 tenkè.

⁸Siyǎǎ èi kǎbe beè máà né yenté,
 ke kpaá kupaakǎtétouku ò ndómmè
 fínyí kó detie mmieke,
 difii ò nsokémè tipèti mieke
 ke do ndiheì bè pi di.

⁹Kè ti Yiè nKuyie Mpackedaa
 do í coo nti kó bèmabè,
 nè yíe nti kperè do deèmu ke naánnè
 Sodómmu èi kǎbe kperè,
 ke sǎáténè Komɔ̄ èi kǎbe kperè.

Mubáammu Kuyie nyí dǎ mù

¹⁰Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ:
 Kénténè díndi Sedisademmu èi kó
 bekpààtibè,

di càkemu ke dǎnnè Sodómmu èi kǎbe,
 kénténè kékeè mí nKuyie n tié.

Di sǎntemu Komɔ̄ èi kǎbe do dòmmè.

¹¹Iwǎò di n feu í péu péu, n kpeti í ì bonè.
 M pèmmu yepedake di n kǎù yè ke tǎù
 nè yenaadapàà nkó mekùò.

N yí dǎ yenaadakè nè yepedapàà nè
 yebòdakè de kó meyi.

¹²Di ǎǎ kǎténí m borè nè ì wǎò

kè ì nsǎnkúnko n dǎnkù,
 mfi dè ndi bekaà?

¹³Yóunè di bo nni mpǎámmè yepǎrè
 detetirè kpeye,

di n cóunko tǎi úúnti n dò nyisòke nyi,
 yóunè otǎnkù pǎnwè kó dibanni nè
 teom̀pùtè,

nè yebaa nsònye di baà nyè n kpréi
 yebaa nyèè kǎkénè meyei,

n dè pèmmu n yí dè dǎ,

¹⁴Di baà mbetǎàpàmbè kó yebaa nyè
 nè metíímmè di ǎǎmè n kpréi
 dè n dò nyisíe nyi

dè tu ditou ndi n kpréi,
 n dè òunèmu.

¹⁵Di ò nkè di yòùténí di nɔ̄
 m bíékè ke m báá nni mbúútoomu
 kè di m báá nke m báá, m bá nkémú
 di nou siì mùòti menitiyi.

¹⁶Óunè dimáà kéwenke,
 yóunè di dǎori mèè yei n yiikè
 Yóunè deè í wenni mudǎòrimù.

¹⁷Keténè mesàà mmudǎòrimù,
 ndǎorinè deè sié,
 kénkommu bè fèũnko bè,
 kémpí mmesàà nyiciribí,
 kénkommu bekúpobè.

Kuyie nyúmè ku kǎbe

¹⁸Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ:
 Kǎténèni kè ti yà di kpeti
 bá kè di yei nwúòtè ke dò mmeyi
 di bo wenke tewǎtè dòmmè
 kè mè dǎ mè ndò nfetónfè
 di bo peike tipedapǎáti kǎme.

¹⁹Kè di tǎáatè ke yíe n kpeti,
 di yóó dimu diheì kperè deè tu desàarè.

²⁰Kè di me nyete ke kpénkúnne di to,
 disìe dii yóó di kǎnnè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi nde kó
 dinù.

Kuyie nsautemè Sedisademmu kpréi

²¹Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Sedisademmu èi kǎbe!

Yé dè dòmmè kè di m bùtinnè ke tǎnne
 yebòkè?

Díndi bèè kó meborime do wenni,
 kè di beénti wenni,

di mmònni kè di né naá mbenitikòùbè††.

²² Sedisademmu kòbe di do dò ntimáti pèíti nti,

di mmònni ke naánnè yekpèrè,
di do dò mmenaà nkperímè mme
di mmònni ke naá mmenacéduo.

²³ Di kó bekpààtibè í yíé n kpeti
nè beyóóbè be pókù kumàà ndi,
bemou bè dó ticuuti nti,
ke beti tiyeti

bè í pí nyiciribí kè dè wenni
bè òò í nkènté okúpokù kpeti.

²⁴ Dèè kpéí nte mí Mpakedaa di Yiè
nKuyie

n kpeánimu ke baké Isidayeeri
kè mfi béi nke tú:

N yitè ke còmúmú n dootitòbè kpéí,
n yóó peitemu n dootitòbè.

²⁵ Sedisademmu kòbe m bo di poté
m bo di júné mutie bè òunè mù timáti
kè dí wenke kè meyóò òndeite.

²⁶ Bebeénsààbè bo wēte kébuoté dihei bè
do dòmmè.

Kè itié nyembèe wēte kéánnè bè do dòm-
mè nè dimònni,

kè bèe wēte kényú di kó dihei ke dò:
Bèè dòòri Kuyie ndó dè be kó dihei,
bèè dòòri dèè síé be ei.

²⁷ Kè Siyóò ei kòbee túnne kuce kusààkù
kécooté,

bèè bo Siyóò kè bèe ceete kényié nKuyie
nkpeti

kéndòòri dèè síé.

²⁸ De mònni bèè né yete mí ndi Yiè
nKuyie n kpeti

nè meyei ndòòribè bemou mí mbe Yiè
nKuyie

m bo bè poté kényoure youre.

De yó ntú bèè ò yete be kó kumànkù nku.

²⁹ Ifei bo di pínnè detedierè di do feu
iwúò dè,

Ifei bo di pínnè depaa nkó yetòrè di kòri
dè ke báá nkè di paa mbo peité.

³⁰ Kè di naánnè detie ndèè fààti yòte

kénaánnè detie ndi buotí dè,

kè dè dònté menie.

³¹ De mònni wèè do tú onitì kperì kòò
naá ntimúkààti

kòò tómmú naá nyihāāpémperí kè dèe
wēnné kéccóúté,

bá òmòù báá na ké mù kùò.

2 Ti Yiè nKuyie kuù benke ti
nnáànti Amòti bire Esaii Sudaa kó
dikpààtiyuu nè Sedisademmu ei kòbe be
kpéí.

Ibotí imou yóó wēte kétíimmè Sedisademmu

(Yenáànkèkè 2-4 wénté Misee 4:1-3)

² Yewe sonye mieke ti Yiè nKuyie nciētè
tāri bo fífkú

kè di yómmèe pēētè yetārè ké yè sínné,
kè yebotè nhuroo di borè.

³ Kè iwuo mpéu nkeroo di borè ke náá
nyitòbè ke tú:

Tí kòtenè ti Yiè nKuyie nSakòbu do tū
nkù tāri,

ku ciētè kè kù ti benke ku kó kuce,
ku tié mbonní Siyóò tāri ndi,

ku náànti yènní Sedisademmu nwe.

⁴ De mònni kè ti Yiè nni ntú yebotè kóò
beénti,

ke tú wèè túnni iwuo kpeti.

Kè bèe bóké be kpàriseuti kémá yekā,
kémá be kpàà nsimúkēí.

Kubotí makù ténke bá nkpannè kutekù
bè keté ke ténke bá mbebí mudò.

⁵ Díndi Sakòbu yaábí

tí wēnné kénkérí ti Yiè nKuyie nkó
kuwenniku mieke.

Bè nàkémè Kuyie nyóó bekénè dii yìé benitibè di kpéí

⁶ Ti Yiè nKuyie nSakòbu yaábí ta tipāāti
nti,

kàa bè dootóò, be túnne diyìé yìèní kèè
bíékè kòbe kó medòòrìmè mme,

ke ta mutediì Fidisitēēbe kōme,

†† 1:21 *benitikòùbè*: Wénté Osee 2:4-15 nè Esekieri 16:15-43, 23:22-49.

kè ikpákpàribí píéké be cuokè.

⁷ Mesɔɔ nnè timátì pèfítì

kè dè sùú mbe eì mieke

bá be dítítuɔ ténke í mɔke yè mààmè

kè siséí píéké

sikpàrinaaséí í dò nkékaa nkédeè.

⁸ Kè sibɔɔtenkaanii piéké be ekè

kè bè ninku bè dɔ̀̀ dè nè be nɔu de ìkè,

bè maá dè nè be nɔu.

⁹ Onitì bo nínkú Kuyie nyìkè kékɔ̀nke,

ti Yiè nKuyie nha me mbáá bè cié.

¹⁰ Taánè yepèrè fìfè

tannè ketenkè késɔ̀rinè ti Yiè nKuyie nkó
kemieke

kéyenténè Kuyie nkó tikpeti dieti

¹¹ Kuyie m beéntì yìè kù bo kékùnne
sipɔɔ yembè

késínné sifeí yembè,

kè ti Yiè nKuyie nkuù máá yètìrì nfeí.

¹² Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tǎátè diì yìè
ndi

sipɔɔ yembè nè sifeí yembè be kpéí

de yìè bèè yèmmè dò mbè deù bè bo kèke.

¹³ De kó diyìè kù bo kǔú sètìrì kó detie
ndierè

Dimaa kperè.

Basáá kó detedierè bo duó.

¹⁴ Kè kùu puɔ nyetàrè dieyè,

kédíé sitáá,

¹⁵ kébuɔ nyedèrè dieyè,

képuɔ nyiduoí kperíyì,

¹⁶ kébuɔ mbàtóòbè diebè Tadisisi eì kɔbe,
Bàtóòbè sámpóbè bo cake.

¹⁷ De yìè onitì kó tefentè bo deè,

sipɔɔ yembè bo sínné,

de yìè kè ti Yiè nKuyie nkuù máá yètìrì
nfeí.

¹⁸ Sibɔɔtenkaanii, tèmátè ténke í yó
nkpaá.

¹⁹ Benitìbè bo taá yepèrè fìfè,

bè bo cúté ketenkè fùú,

ke bo sɔ̀rinè ti Yiè nKuyie nkó kemieke,

ke bo yenténè ku kpeti dieti.

Kù bo íté kécómmú diì yìè yebotè
kǔmbù̀̀tì bo do!

²⁰ De yìè benitìbè bo dokóo be
bɔ̀ɔtenkaanii, mesɔɔ nnè timátì pèfítì

kpesi, bè do dɔ̀̀ sì kéninku si ìkè,
yetìrè nè tidéfítì kè dèe pété kétúóké

kécááké. ²¹ De yìè benitìbè bo taá
yepèrè fìfè bè bo cúté ketenkè fùú ke bo

sɔ̀rinè ti Yiè nkó kemieke, ke bo yenténè
ku kpeti dieti, kù bo íté kécómmú diì

yìè yebotè kǔmbù̀̀tì bo do.

²² Yóunè di bo mbúómè onitì,

onitì wemmu í tù̀̀ke mùdémù.

Onitì kpeti tú ba?

Sudaa kó dikpà̀̀tìyuu bo paà okpà̀̀tì

3 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa yóo
deitemu

dèè te kè Sedisademmu kɔbe nè Sudaa
kɔbe kè bè fòu,

be diitì nè be nie nnè bè tá dè dèè tu:

² Bekpà̀̀rinuɔmbe nè behǎ̀̀p̀̀nkpèrfbè
nè bebeémbè nè bèè náá Kuyie
mpǎ̀̀nǎ̀̀aantì

bèè tu bediebè nè bekotibaabè.

³ Behǎ̀̀p̀̀mbè iwēí yembè nè sikpà̀̀tìbì
nè beheikènkótìbè nè benitinòndiebè
nè betediibè diebè.

⁴ N yóo duɔ nkè idap̀̀mbí ìi di baaté,
ké ndi dɔ̀̀ri í dómè.

⁵ Di botí mieke, di bo nkè fè̀̀unko ditɔ̀̀bè
onitì bo nfè̀̀unko o kou,

kòo bíè nni nfè̀̀unko tedakótè,

besínténitìbè bo nfè̀̀unko
benitimómmɔmbe.

⁶ Onitì níí bo pí nho tebite be cice cié̀̀tè
mieke

kòò nàké ke d̀̀:

A mè nkpaá mɔkemè diyaà̀̀bòri, naá nti
kóo kpà̀̀tì,

baaté kubotí kùu í mɔke okpà̀̀tì.

⁷ Kè de yìè nhò bà̀̀nì ke d̀̀:

N yí tú otà̀̀ntì,

n yí mɔke mudii n cié̀̀tè,

m me nyí mɔke diyaà̀̀bòri

di bá n dɔ̀̀ okpà̀̀tì.

⁸ Sedisademmu kɔbe bètému,
Sudaa kɔbe domu.

Be náàntì nê be dɔ̀rìmê kè dè yòu Kuyie.
Bè yetemu ti Yiè nKuyie nke kù fuonnè
kunku Kuyie nkperí kù kè dè féio.

⁹ Kàa wènté be ìkè a pà̀nke ɔ̀ ɔ̀ yàmu be
yetémè
be fei mbe yei mme Sodɔ̀mmu èi kɔ̀be
kɔ̀me,

Ifei í bè bonè meyei mbè dɔ̀dri mè.
Bè bo yà! Bè ce mbemáa ndi meyei.

¹⁰ Di bo yí wèè yíè nKuyie nkpeti,
wèè tu diwèi yiè nke yé ò yóo dimèmu,
o tɔ̀mmú kó ticɔ̀nti.

¹¹ Beyeibe bèè dɔ̀dri meyei, mbè bo yà!
Bè yóo bè yietí be dɔ̀rìmê dòmmè mme.

¹² Mí nKuyie n kó benitìbè,
ibí ì bè baké, benitipòbè beè bè ni.
Bèè bè ni bè bè fétinkomu,
ke bè kɔ̀ ɔ̀ mbè kèrì kùu ce.

Kuyie nkpannèmè bèè ni ku nitìbè

¹³ Ti Yiè nKuyie nyíté ke còmmúmu ke
seí nku kɔ̀be,

kù itè ke còmmúmu ke bo bekénè yebotè.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkpannèmu
bèè tu bekótìbè ku kɔ̀be mieke nè
bekpà̀tìbè ke tú:

Dí maanko fínyí kó yebe
ke fèke besénnìbè kperè ke píe ndi cèí.

¹⁵ Nè ɔ̀mmu wèrímú mmu di fèũnkómè n
nitìbè?

Ke naù besénnìbè?

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mí tì ndi
békú.

Kuyie nkpannèmè Sedisademmu èi kó benitipòbè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:
Sedisademmu kó benitipòbè m̀̀ke sifei
nsi

ke ɔ̀ nkérí kényíé,
ke tú pìl bè wèimè, ke naù detɔ̀ónnè,
kè kɔ̀nninko be naàcènéf.

¹⁷ Nè de kpéí mmí ndi Yiè nKuyie m bo
fɔ̀ri be yùtì,
kè bè cònnɔ̀ meyùbii.

¹⁸ De yiè bo tuɔ̀ke dii yiè mí ndi
Yiè nKuyie m bo deite di sãtì. Be
nacènéf kó demámánnè nè dèè bou be
yùtì nè sineí dudúúnsi nè medèi. ¹⁹ Ye-
tootɔ̀re nè sineí nè ifátíyì. ²⁰ Tiyaàbom-
bounti nè sinacènéf kó demámánnè
nè inaakúɔ̀ nè tũdààribè kó yedíè nè
mefimme, ²¹ nè demámánnè nè dèè
tũ̀ yewũ̀. ²² Tiyaàkpeti nè yeyaàbòrè
pèkúyè, tiyaàbomboúnti nè tidouti. ²³ Si-
wéi nè mupà̀akonkperímù kó tiyààtì tì
iri nè tiyaàyauti bè daati tì yeyɔ̀.

²⁴ De yiè tũdààrí bo ceetè kéánné kunɔ̀,
bè bo yi iwéi inaakúɔ̀ ntémè,
bè bo kuó iyùpáàtì kényóu meyùbii,
kényóu tiyaàsààtì kényi tífɔ̀tɔ̀nti
kè be wennikuu naá nkuhããtɔ̀ntɔ̀nkù kó
kuffèkù.

Sedisademmu èi kó bekúpòbè

²⁵ Sedisademmu, a kó benitidaabè yóo
kú mudòò mieke nke,
behããpònkperìbè iwéi yembè í kũntiní
mudòò.

²⁶ Sedisademmu nitìbè bo nkari o èi kó
yebòrè,
ke kuò nyekúdabùò.

Bè bo paà be bí kénkari mutáá mmieke
ke kuò.

4 De yiè benitipòbè bèyiekè bo mmurí
onitidòu òmáa,

ke tú ti bo nwaà ntimáa ti bo nyo mmù,
ti bo ndo ntimáa tiyààtì.

Yóu kè ti da yenke,
á ti deite ifei.

Kuyie nyó nkánkémè bèè bo yenté kénkpáá Sedisademmu

² De yiè ti Yiè nKuyie yóo dennéi dii
tepanni, dii yó ntú Isidayeeribe kó dis-
ãnni, di yó ndeumu ke wenni, képeité
yebe kè yè nsũ, kè diwèi mbo bèè bo yen-
té kénkpáá dihei mu kpéí. ³ De m̀̀nni
bèè bo nkpaá Siyɔ̀ɔ̀, bèè bo yenté kəmbo
Sedisademmu bè bo mbè yu ke tú Kuyie
nkɔ̀be, ke yé n wàrimè bè yètè kè bè bo

Sedisademmu mieke sáà. ⁴ Ti Yiè nKuyie mbo súté Sedisademmu kɔbe, nè ku nùú kó muyaá, kéúté menitiyí mbè còummè Sedisademmu. ⁵ Ti Yiè nKuyie mbo ánné diwetiri Siyōō tārī ínkè kè ò ndíéké bèè dè tiku kuyie mmònni, keyènkè kéndò nkuyukú kécóú mmuháá kōme, kénhānkené Kuyie nkó tikpeti be yó ínkè, ⁶ kéndò ndifii ké mbè diéké, ké mbè kánké kuyiinkú kuyie mmònni, ké mbè kánké kuyaakú nè fetaafè.

Isidayeeribe tùmè Kuyie nkó kupaku

5 N yóó dentè feyènfè nfe n népo kpéí, de kó feyènfè tukúnè o paku nku. N népo sàù weè do kùúti fínyí kó kupaku ditārī ínkè ketenkè naati dè, ² kètũntè ketenkè mesàà, kédei yetárè, kètāātè detie ndesààrè kèbuótí, kémaá didènni de cuokè ò yó mbaanè dì, kékeuté diŕŕīrī ò yó nhūti dè fínyí be, kényé ke dò ndè yóó pié yebe sààyè, kè dè né pié yèè í wenni. ³ Díndi Sedisademmu kɔbe Sudaa kó kuwu nkɔbe tí púténè mí nnè n kóo fínyí. ⁴ Ōnde kpaá n yí dōò dè de kó detie nkpréí? N do yé kétú dè yóó pié yebe sààyè nye, kè dè né pié yebe sinyè, ba nte? ⁵ Ntenè n dò nkédòòmè de kó detie, n yóó deitemu kuperí kè iwū dè càáké. M bo péte kuperí kè bè ndè nàù. ⁶ De kó kupaku bo kpánné, òmòu ténke bá nkú kōū òmòu ténke bá ndè kéí, tipotí nè tisāmpotí dè borè éúíté. Kè n náké yewetè kè yè báá yóu kè fetaafèe dè dùóté. ⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa kóo fínyí tie ntú Isidayeeribe kó kuwu. Ō tāātè dèè tie ke fíí ndèè tu Sudaa kó kubotí, Kuyie ndo yé ke tú beè yó ndɔri dèè wetí, kè bè né dɔri dèè í dò nkédò.

Beè do dò nkéndɔri mesàà, kè benitibè né kuònnè beè kó kuyonku, tipítì timòu ke bo meyeñcaàrimè mieke.

Kuyie nkpannè ti bèè fèkù betòbè kpre

(Yenaànkékè 8-24 wénté 10:1-4)

⁸ Di bo yà díndi bèè maá ke maá sicéí ke do nke do ndepaa nke dèè meffè mmemòu, kè dè bo mboní kè dí tieke diheì dimòu. ⁹ Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n tú mù: De kó sicéí bo dɔúnko, de kó sicēsààsi í yó mmàke bèè sì á. ¹⁰ Kupaku kùù bo ibaakè tepítè nè idéì, kè bè buótí fínyí kó detie, kè bè tōū de be ke niu menaà mè báá pié ndítiribè sipísínùmmù, kàa buótí tidibotí kuyòrikú, a deite temámbòtè memáá. ¹¹ Di bo yà! Díndi dè ò nwenníni, kè bèè cokòo menaà nkperimè borè, ké nke ntúúngo nè keyènkòo kémuó. ¹² Bèè ò mbaà nke au ke bie ntikùtìdùùtì nè yebàrè ke eu itārī, ke yò nke yò mmenaà. Bá bè í wéí mí ndi Yiè nKuyie mpí mmùù tōmmù, n dōò dè nè n nou. ¹³ N nìtibè í bantému, deè te kè bè yóó bè pírmú kékònnè Sikpààtibí bo kú dikònni kè sinéyēī kuò benitibè. ¹⁴ Mukúú nhàatemu mu nùú ke onné mu ní ke bo maánko sikpààtibí nè benitibè tòbè diwèi bo bè kè bè yànkú ke úú. ¹⁵ Onití bo nínkú késínné Kuyie nyìkè sipòo yembè pòo bo deè kè bèe sínné. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa dōòri dèè sié dènde, ke benkú kù deumè, ke bekùnè ku nìtibè kè dè sié ke benkú kù wetimè.

¹⁷Dihei bo naá ntidobontì kè bè ndè
cēm̀m̀m̀ ipe,
iwū̄s̀ bè dùnne ì do borè,
ibɔ́bɪ́ bo ndè cèntì ke diiti timútì.

¹⁸Di bo yà d́ndi bèè deri di yei nkó
muc̀ntimu,
nyinà̀ake ̄ nderimè tenaasántè.

¹⁹D́ndi bèè nàa nke tú: Kuyie mmónné
kéd̀d̀d̀ ku tōmm̀ kè ti mù yà.
Kuyie nyIsidayeeribe tū nkùu d̀d̀ ku
tōmm̀
mecā̄ nkè tí kù banté.

²⁰Di bo yà! D́ndi bèè yu meyei nke tú
mesà̀,
nke yu mesà̀ nke tú meyei,
nke yu kuwenniku ke tú dibiinnì,
ke yu dibiinnì ke tú kuwenniku,
ke yu detiire ke tú deweètirè,
ke yu deweètirè ke tú detiire.

²¹Di bo yà d́ndi bèè yèmmè dò ndi cii
d́ndi bèè yèmmè dò ndi m̀ke meyèmmè.

²²Di bo yà d́ndi bèè yètè feí munaayà̀
mieke,
d́ndi bèè m̀ke menaà kperimè kó
yek̀mb̀.

²³D́ndi bèè kommu becaàribè ticuuti
kpéí,
ke yetírí di bo nkommumè bèè naati.

²⁴Deè kpéí nte kè di yóó cóúté timúkpeti
kōme,
muháá nh̄s̀ cóútémè tiyonkà̀tì,
di cìè mbo pā̀ake kè di pórím̀u yote,
di yete m̀è kpéí mí ndi Yiè nKuyie
Mpakedaa n kuó.

Di sènkèrimè mí ndi Yiè nKuyie,
d́ndi Isidayeeribe di í tū n náàntì nti.

**Kuyie nyóó duómmè kè Asidii
k̀be do Sudaa k̀be**

(Dinà̀h̀kè 25 wénté 9:7-20)

²⁵Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m mieke
di yè,
kè ǹ yòute n ǹtè ke di poté.
Kè yetà̀rè sàntè kè benitibè ku ke cóú cóú
ice mieke.

Nè memme m mieke í do,

n ǹtè kpaá yuomu di ínke.

²⁶Mí ndi Yiè nKuyie n cònné mecannimè
mme

yebotè yèè bo medétimè ye kpéí.

N yè yu nè fefontifè nfe, ke yè iténí
itemm̀anke
ke cokúní mecā̄.

²⁷Be mieke òm̀ou í yo tih̀t̀t̀,
be mieke òm̀ou í bètè bá omá̀.
Muǹd̀d̀m̀m̀ í bo bè kóò m̀ou,
be kóò m̀ou í yè nke duó.

Bè boú be naàk̀̀ nyi tei tei,
be neutì kó iwēí í ̀ke.

²⁸Bè s̀t̀t̀m̀ bè pie, ke finné be tãnnè,
kè be sḗ kpèètè d̀nnè yetárè
kè be naasḗ cè̀tiyè cokù tef̀d̀d̀ntè kōme.

²⁹Kè bè kontí kuciriciriỳk̀ kōme,
kè be dab̀ò nd̀nnè yeciriciripà̀ kpeye,
kè be ūntí, kè bè pī dèmarè òm̀ou ̄̄ í
nfiète.

³⁰De yiè Asidii k̀be bo do Isidayeeribe
kè be uutoo nd̀nnè d̀m̀èrì k̀ku ̄
nd̀mmè kuyaak̀ f̀t̀t̀ dii m̀nnì.
De yiè yewetè bo soute kè dibiinnii dátín-
né ketenkè,
kè meyeñcaàrimè mbo.

Kuyie nyúmè Esaii mutōmmú

6Sudaa k̀be kóo kpà̀tì Osiasi ku dii
benni, kè Kuyie nní mbenke kumá̀
kè n kù yà, kè kù kàri dikpà̀tikà̀ri okùri
marì ínke ku cìètè, kè ku yaàb̀rì pité
ke píékè te mieke. ²Kè Kuyie nt̀rè kperè
còmm̀ ke kù cèti, ke m̀ke bá di ifièti
̀ku, kè idéi tu ì ̄ ndáátí di yuu, itei
idéi sinaàcèi, itei idéi ì p̀nnè. ³Kè yè
nàa nyet̀bè ke tú:

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa dò mpáí páí
nwe,
kòo kpeti p̀ékè ketenkè kem̀ou.

⁴Kè ku cìètè b̀rè kó yesà̀nkè sã-
tè nè ku t̀rè kperè kó metammè kpéí.
Kè kuyukúu píe nku cìètè mieke. ⁵Kè n
kuónko ke d̀: N kúmu yí! N tú onitì
nwe wèè ǹtè s̀, kè nh̄ ā kubotí k̀t̀ kó

benitibè nò sǐ mbe cuokè, kè n nuò nyà ti Yiè nKuyie Mpakedaa.

⁶De mǎnni kè Kuyie ntǒrè kperè kó dimarii puuní m bíékè, ke tǒ diháākǒnni, ke di dèitení diwũstǒnni ínkè nè ihaaké,

⁷ké di kááké n nùù kébéi nke dǒ:

Diháākǒnni dii mmè nkàákémè a nùù, di wenkemu.

A yei ndèitemu, bè ùtému a yei.

⁸Kè n keè ti Yiè nKuyie nkó metammè kè kù tu:

M bo tǒ nwe?

We mbo kǒte kénáké ti kó tináaanti?

Kè ñ dǒ: Nte mí, í tǒ.

⁹Kè de kó metammè dǒ:

Kǒte kénáké ku mbotí kǒbe ke dǒ:

Di bo nyo di me mbáa keè, kénwúó, di me mbáa banté.

¹⁰Ke yé de kó kubotí kǒbe yèmmè kpeñnimè,

bè í yíé ntimatì,

ke ìtinné be to ke báa keè,

ke tǔú nke báa yà,

bè yàa bo ceete mǎè kpeí nkè m bè miékunne.

¹¹Kè n kù beké ke dǒ:

Dè yó mmè dǒ ke káá nde?

Kè de kó metammè dǒ:

Dè yó mme ndò nke kémúnè dihei bo dǒúnkomè,

kè sicéñ paá bèè bo nsì ā,

kè diheii naá ndikpáa.

¹²Dè yó mme ndò nke kémúnè,

mí ndi Yiè nKuyie m bo cíemmè benitibè

kè dihei dǒúnko kénaa nfekpáfè.

¹³De kó dihei kó benitibè bèè bo yenté,

kénkpáa sámǒ sámǒ,

bè í yó ndè kpáa.

Dè né yó ndǒnnè bè ǒ kǒúmè mme mutie,

kè dikǔnni nkpaá képuku.

Meè botí nku dikǔnni dii kpáa

di mieke nke kuwuò nsààkù yètinímè.

Kuyie nnàké ti Esaii wèè nàá nku pǎánáanti

7 Osiasi bire Yotammu kó debire Aasi tu dii mǎnni Sudaa kǒbe kóo kpààti. De mǎnni ndi Sidii kǒbe kóo kpààti, Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo kpààti kè bèè do Sedis-ademmu ke bo ò pǎnte ke me nyí nna. ²Kè bèè ti nàké Dafiti yaábire Aasi nè o kpààtiyuu kǒbe ke dǒ: Sidii kó beháápǒmbè bàtè Efadaimmu tempè. Aasi nè o kǒbe kè bèè ti kèè kè be kǒnti nhau, kuyaakù ǒ fuute kè detie nní nhǒmmè kutúúkù.

³Meñmè kè ti Yiè nKuyie nnáké Esaii ke dǒ: Túóté a bire Seasubu kè di kǒte ditári kó menie mpũdǒ nke cuutiní dè diyaàhoubinni kényà Aasi. ⁴Kàa ò nàké ke dǒ: Wèè pí nhomáa, ò bá ndé, o kǒmbùdǒti bá nduò Sidii kǒbe Desinni nè Demadia kpeí, bè dǒnnè tedakèmpùtè tǎè cǒúté kédeè tǎnte kè kuyukú kuti. ⁵N yému ke dǒ nSidii kǒbe nè Pekaa kǒbe nè Efadaimmu kó kuwuò nkǒbe bè da dǒnnè meyei mme, ke nàa nke tú: ⁶Yóunè kè tí do Sudaa kǒbe ké bè ànné kufǒwáa ké bè dǒdǒnnè muwèrimú kè bè ti wènnénè kè tí pí nTabæedi bire tikpàti. ⁷Ti Yiè nKuyie Mpakedaa béimmu ke tú dè í yóó dǒò ò tu dè báa di.

⁸Ke yé Damaasi weè tumè Sidii kó diheidiè.

Kè Desinni tu di kóo kpààti.

Dè bo nyóó yí yebie nsipísikuò nè yèñummù,

kè bè namu Efadaimmu kó kuwuò,

kù ténke í yó nkpaá.

⁹Sammarii weè tu Efadaimmu kó diheidiè,

kè Demadia bire tú di kóo kpààti.

Kè di í yie ti Yiè nKuyie nkpeti

ke kù taunè di í yóó nhā ke bo.

Dèè benkú Kuyie nti bonèmè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nsɔɔté ku náànti kébéinnè Aasi ke dò: ¹¹ Beké mí nha Yiè nKuyie kè n da benke medòðrimè mamè ketenkè mieke yoo kéinkè mieke.

¹² Kè Aasii béi nke dò: N yí yóó beké n Yiè nKuyie ntímatí n yí dɔ́ ke da benné.

¹³ Kè Esaii ò náké ke dò: Díndi Dafiti yaábí benitibè me ndi ðunè kè dè í sànnè kè di dɔ́ Kuyie ndi ɔunà? ¹⁴ Dèè te kè ti Yiè nKuyie nyóó di duɔ́ mmecannimè: Desapumbire dèè mu nyí duɔ́nè onitidò dè bo púó nképeité denitidabire ké dè yu ke dò Emmaniyæeri (dèè tu Kuyie nti bonè). ¹⁵ De kó debire yó nyɔ́ mmenaamiè mme nè mecekùd nke yàa tuɔkenè dè bo yetemè meyei nkétāāté mesàà. ¹⁶ De bo nyóó tuɔke dè bo yetemè meyei nkétāāté mesàà kè de kó yehékè yedé a dé yèè kó bekpààtibè kè yè dɔ́unkomu. ¹⁷ Fɔ́ nti Yiè nKuyie nné yóó duɔ́ nkè yewe yonkuye yèè da tuɔkení fɔ́ nné a kó dikpààtìyuu, di mu nyí yà ye botí nè Efadaimmu yàtenè dii yiè Sudaa kɔbe. M buɔ́ Asidii kóo kpààtì yóó di domè mme.

Kuyie nnàkémè bè yóó bè domè kécake be ei

¹⁸ De kó diyèè ti Yiè nKuyie mbo fonte kè Esibiti kó isɛ́i ìténí.

Kè kùu fonte kè icee íténí Asidii,

¹⁹ kékɔtení kédátínné ikó nyimɔ́u nè yekondake yemɔ́u

nè yepèrè kó mefiè mmemɔ́u

nè tifapèùtì timɔ́u nè iwɔ́ cènti dè.

²⁰ De yiè ti Yiè nKuyie mbo ikú oponkori kukó nyàà kou,

Asidii kóo kpààtì, kòo kuó

di yùtì nè di deèmbii nè di cìtì

‡Isidayæeribe dootitòbè yóó be namè mme ké bè fɛ́i.

²¹ De yiè bá wèè nìtì ò níí bo ncèmmú

fenààfè fēmáà nè ipe ìdèi.

²² Menaamiè mbo mpíéké,

bèè bo nkpaá dihei,

bè bo nyo mmenaamienkùd nnè mecekùd.

²³ De m̀nni ffinyí kó depaa ndèè kó detie mbo tekòupítè

ke dò nkè bè bo dè fité de dífítì mbo medítìbii ntekòupítè (1000),

de kó depaa mbo kpánné kéye tipotì nè tisampotì.

²⁴ Kè bè nde nkòrì kupaawaá nnè detān-nè nè ipie,

de kó ketenkè bo naá ntipotì nè tisampotì máá kàke.

²⁵ Yetārè yemɔ́u bè do kuuti yè nè sikkāmmuu,

benitibè ténke í yóó ndaati ke kerì de kó depaa mmieke

ipo yàà bo bè kùú mèè kpéi,

kè bo naá nyinààke kó ditunnì,

ipe kó diciènnì.

Bè yóó p̀ntemè Sammarii ei nè Damaasi kperi kéheí ye kperè

8 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké n náké ke dò: Túóté kutápièkù diekù kéwāri ke yí: Kup̀nkeheikù. Kè de kó iwārii nfeí.

² Kè n kù wāri kébenke benitibè m̀m-m̀mbe bèdébè, ikuɔ́ nùtì Udiya nè Yebedekiyaa bire Sakarii. ³ Kè n duɔ́nè m pokù Kuyie mpāānāàntì náàntò kòo púó nképeité denitidabire, kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò n dè yu diyètìrì ke dò: Kup̀nkeheikù. ⁴ Ke yé de kó debire yó nkpaámè ke í na ke yí n yɔ́ yoo n cice,

kè bè p̀ntemu Damaasi ke eí o kperè nè dèè bo Sammarii ke kònnè Asidii.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: Benitibè sènkèrimu kukó nSidowee kó menie

Asidii kɔbe domè Sudaa kɔbe

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò:

⁶ Benitibè sènkèrimu kukó nSidowee kó menie

mèè pũḽ mmeyɔḽmmè.
 Deè te kè be kḽnti yārike
 kè bè kpeutí bekpààtibè
 Desinni nè Pekaa bè ìikè.
 7 Deè te mí ndi Yiè nKuyie
 kè n yóó duḽ nkè Asidii kóo kpààtìi di
 do,
 nè o kó tikpeti timɔu.
 Kéndonnè menékperímè ḽ ntatiní kukó
 nke dḽmmè.
 Mè ḽḽ píe kukó nhEfadati ké kù
 dátínnémè.
 Mè ḽḽ dátínné mèè botí yekonnébè
 nkémpũḽ.
 8 Mè bo dátínné Sudaa kɔbe kè bèè kuri
 kénkááké be fḽnífí,
 mè bo pḽnté kédátínné a èi dimɔu,
 di duḽ ke kááké dè, áú yoo! Em-
 maniyeri[¶].

**Yebotè wùò nke bo
 doḽ dè tu detetirè nde**

9 Díndi yebotè bá kè di dḽ dí wènné
 kébáátí,
 kufḽwaá mbo di kpéété.
 Kénténè díndi yehéké détiyè kɔbe kékeè,
 bá kè di dḽ dí báátí mèè botí
 kufḽwaá mbo di kpéété.
 10 Bá kè di dḽ dí náké ke bo doḽ tì,
 tì bo díé.
 Nákénnè kètāāté di dḽ tì.
 Di teti me mbáá doḽ!
 Ke yé Kuyie nti bonèmmè.

**Kuyie nyèmmè Esaii nè
 Isidayeeribe báá teeté betɔbè**

11 Ti Yiè nKuyie nni mpī ndi mḽnni,
 ké n caummu ke dḽ:
 Báá tūnne ku mboti tū nkùu ce.
 Ké n nàké ke dḽ:
 12 Báá teeténnè de kó benitibè,
 kè bè dàkii ke bo bḽ ndiheì kóo kpààtì,
 di báá bè teeté, di bá ndé bè dé dè,
 di kḽmbùḽtì bá ndè duḽ.

13 Ti yiè nKuyie Mpakedaa,
 di dḽ nkényé ke do nweè tu wèè kpa
 meyei,
 weñwe di dḽ nkéndémè,
 weè máá ndi di kḽmbùḽtì dḽ
 nkénduḽmè.
 14 Ti Yiè nKuyie ntu disḽri ndi di dḽ
 mpááfí,
 ke né tḽ ditári benitibè yó mbétírí di ke
 duḽ
 di yó mbuḽ mbenitibè,
 ke do ntimáti dindínti Isidayeeribe kó
 yekpààtiyḽ yedé kpéí.
 Ke dḽ nticùḽtì Sedisademmu kpéí.
 15 Benitibè kusúkù yó mbétírí di ke duḽ
 ke kékífí.
 Bè bo duḽ timáti dindínti mieke kè bèè
 bè pímmú.

**Kuyie mpāānāānti náāntò dḽmmè
 kénkémú Kuyie nyóó doḽ tì**

16 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke
 dḽ: Sḽnne de kó tināānti nè de kó itié
 n tḽmbè kpéí. 17 N Yiè nKuyie mbùtín-
 nému Sakɔbu yaābí. Bá nè memme n ku
 mbúḽ, n kù kèmmúmu. 18 Mí nnè m bí, ti
 Yiè nKuyie nkùu bo Siyḽḽ tāri, kù n duḽ
 nyi, ti tḽ Kuyie Mpakedaa kó mecannimè
 mme, ke benkú ti Yiè nKuyie Mpakedaa
 yóó doḽ tì Isidayeeribe.

19 Kè bè di nàké ke tḽ: Kḽtenè bèè bourí
 tinùbootì bè borè, nè bepāābè borè kè
 bè dí pāá, bembe bèè ḽ nnáá mbe nḽ
 mieke bèè ḽ nwéú kétú, dè wennimu ke
 dḽ nhonitì níí beé nho bḽ, kémbourí
 tinùbootì, kè becírìbè ò náá mbèè fḽu be
 kpeti. 20 Di ténné be ke dḽ: Ti Yiè nKuyie
 nkó itié nè ku náānti ti dḽ nke de ntūnne,
 kè wèè í dè tūnnè ò báá yà Kuyie nkó
 mesàà.

**Dikònni nè meyeñcaàrimè
 dè yóó tannímè**

21 Dikònni bo bè poté ké bè auté,

[¶]8:8 *Emmaniyeri*: Wénté Esaii 7:14 nè 8:10.

kè bè nkéí dihei mieke nè
 meyeñcaàrimè,
 kè be miekee yenni, kè bée bammú
 kusìnkù
 be ei kóo kpààti nè Kuyie, kémbúó tiwetì.
²²Ke sínnéni ketenkè kéyà dibiinni
 nè meyeñcaàrimè kperè nè dèè duò
 tikòmbùdì,
 kè bée bè tèntoo dibiinni mieke.
²³Dibiinni í yóó nhā ke bo dihei
 meyeñcaàrimè bo diì mieke.

Kuyie nyóó deetémè ku kòbe

Ti Yiè nKuyie ntanné Sabunoo kó dihei
 nè Nefutadii kperi ifei mieke nke.
 Dè né yó mboní kè kùu yè dèúkùnnemu,
 kètúóté dāmèèrì kèntò kètuokenè Suditēē
 kukó nyáà diyìè yìèni kèè bíékè nè
 Kadideo
 bèè í tú Sifube be kó kutempē.

9 Kubotí kùu do kéri keyensòùkè mieke
 kù yàmu kuwenniku diekù.
 Bèè do bo dibiinni kó dihei
 mukúú nkperi
 kè kuwennikuu bè mīíté.

²Ti Yiè nKuyie nhā duó nkāa nìtìbèe súú
 duó mbe diwèi dieri,
 ké bè duó nkuyeñnaatí,
 kè bè nyānku a ìikè
 bè ɔ nyānku mèè botí dididèi m̀nni
 ke íú bè ɔ ntoti bè eí dè ke íúmè.

³Be dootitòbè do bè buú nkùu
 naàdòdòrìdòú,
 kumundóú bè do bukú kù
 kupààti bè do bè puotìnè kù,
 a dè kèéétému bè do d̀òmè Mandiyāā eì.
⁴Be dootitòbè do puotì yetàrè nè tìi
 āp̀d̀nneutì

nè tìi yàdàti dèè mùd̀tì meyìi
 dè tati muhāá mmieke nke,
 muhāá mborè c̀úté.

⁵Ke yé bè ti peitémè debire
 bè ti pāmu denitidabire
 Kuyie nde nduó nkè dè bo mbaké.
 Bè bo ndè yu ke tú:
 Otentisàwè

Kuyie nkperíkù,
 ti cice wèè bo s̀áá
 meoñpùmè kóo kpààti
⁶O kpàti yó ndéúkúmu
 kè meoñpùmè mbo s̀áá
 kòo fíi nDafiti kpàti kè tì nsókè
 kòo mbaké o kpààtiyuu.
 Mewetímmè nè timòmmònti
 kè dè mbo di mm̀nni nè s̀ááò.
 Ti Yiè nKuyie ndómu ku kòbe mediè deè
 kpéí nte,
 kè kù yóó dè d̀d̀.

Kuyie mpoté kùu yēiku bèè bo Sammarii

(Wénté 5:25)

⁷Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi ti nnáaanti
 ke kpannè Sakòbu yaàbí
 kè tì bè do bembe Isidayeeribe.

⁸Kè kubotí kumòu tì kèè
 Efadaimmu eì kòbe nè Sammarii omòu
 kòbe bè tì kèèmu.

Kè tefentè bè deuté kè bè nàá nkétú:

⁹Titátí kó iduotí ìi do,
 kè ti yóó maánè yetáhokùyè
 bè k̀óú detie mbè tu dè sikomóó, kè ti yóó
 fííkú

detekperè bè tu dè sètìrì.

¹⁰Mí nKuyie mbe Yiè mmí duó nkòo
 kpààti Desinni eì kòbe bè do.

Mí nKuyie mmí íi mbe dootitòbè mieke.

¹¹Sidii kòbe beè ìténí diyìè yìèni kèè
 bíékè

kè Fidisitēēbe ìténí diyìè taà kèè bíékè

kè bè àate ke maanko Isidayeeribe

bá nè memme mí mbe Yiè nKuyie m
 mieke í do

n ndùtè kpaá yuomu Isidayeeribe kpéí.

¹²Bá nè m me mbè potémè bè í wètení m
 borè,

bè í n wammú mí mbe Yiè nKuyie
 Mpakedaa.

¹³⁻¹⁴Deè kpéí nte mí mbe Yiè nKuyie
 kè n yóó kèéte Isidayeeribe yuu nè be
 yóú,

n yóo kǎ́úmu tipuonti nè tipèntì ^{§§}diyè
dimáà.

Diyuu benkú bekótfbè mbe nè
sikpààtibíí.

Kè kuyóú benkú bèè tu bemáà Kuyie
mpāānāāntì náāmbè.

¹⁵ Kuwuo nkuù nkó benùbè kù
fétinkomu.

Bè bè niité kuce yeiku nku.

¹⁶ Deè kpéí nte mí mbe Yiè nKuyie
kè n yèmmè í naatinè de kó bedapambè
m me nyí yóo kuú mmesémmè be kó
iciribí nè bekúpobè

ke yé beməu bè dǎǎmè dèè í wenni dè nde.
Bè tu benitidənnibè mbe kè tináanyeiti
píéké be nǎ

dèè te mí nKuyie nkè m mieke be péí, kè
n yùo n nùtè be kpéí.

¹⁷ De kó benitibè yonku dò mmuhāā
mmu,

ke cǎú ntipotì nè tisāmpotì

ke cǎú nkutúúkù tikǎ̀tì

kè kuyukú fí nke dekù tiwetì.

¹⁸ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè mieke
cǎúté benitibè,

kòo mieke kó muhāā mbè tǎ̀,

bá wè kòò ceké o yuu.

¹⁹ Bè níí yuntení kubakù youú bíékè

dè me mbáá kuə be kǎnnì,

kè bèe éíní kucānku bíékè kémaánko

bè me mbá nsānnè.

Bá wè kòò cǎá nho kou bakù.

²⁰ Kè Manansee kəbe cǎá nEfadaimmu
kəbe,

kè Efadaimmu kəbe cǎá mManansee
kəbe,

de kó iwuo nyidé kè ì wēnné ke cǎá
nSudaa kó kuwuo nkəbe,

bá nè memme mí mbe Yiè nKuyie m
mieke í do,

n kpaá yuomu n nùtè be kpéí.

Kuyie nkpānnèmè bèè fēũnko becìrbè

(Yenāānkékè 1-4 wénté 5:8-24)

10 Di bo yà! Díndi bèè dɔunko
siyāābisí kó ikuú,
ke ì diinko n nitibè mesémmè.

² Bá di í kemmu becìrbè kpeti,
ke bè yetírínè bè dò nkénte dè.

Ke ei bekúpobè kperè ke fekù iciribí
kperè.

³ Kuyie nkó tiyēīti bo di do dii yìè di bo
yíme?

Mehāárímè mèè iténí dedétirè mè bo di
do dii mǎnnì,

di bo coké kécuó nke kè bè dí teennè?

Di bo dǎú nde di kpàtì?

⁴ Tii di kpaánè tu bè dí wēnnénè
tikpetíntì,

di bo wēnnénèmè becírìbè tii di baa.

Nè memme m mieke í do,

n kpaá yuomu n nùtè.

Kuyie ntǎmmè Asidii kəbe kè bè dǎ̀ kè dè tonté

⁵ Di bo yà díndi Asidii kəbe!

Di tú m mieke kó didù̀ ndi.

M mieke keè peike kè n di pikú kunasāā
kǎme.

⁶ N di tǎ ndíndi Asidii kəbe kubotí kù̀
yete n kpeti ku borè nde.

Kù̀ botí fiko m mieke

kè di bo kù̀ pǎntè kéhef ku kperè,

ké nkù̀ nà̀ tisāsā̀tì kǎme.

⁷ Díndi Asidii kəbe di né í tì banté,

ke dǎ́ kékuə ibotí ké ì dèè páíí.

⁸ Díndi Asidii kəbe kè di né tú

di kó behāāpǎ̀nkótífbè kpeñ̀nimu,

ke mǎnnè bekpà̀tibè.

⁹ Ke na Kadinəwə nè Kadikemiisi nè Amati
ei kəbe

nè Adipadi ei kəbe nè Sammarii ei kəbe
nè Damaasi ei kəbe.

§§9:13-14 *tipuonti nè tipèntì*: Dè benkú bèè tu bè mbe bediebè nè besā̀mpǎ̀bè Esibiti
ei mieke.

¹⁰Nè n kó tenòtè nte m potémè yehèkè yèè kó yebòkè nè yesìmpókè kpeñninè Sedisademmu nè Sammarii de kpeye.

¹¹N dððmè Sammarii nè o kó yebòkè n yóo me ndðð Sedisademmu nè o kpeye.

¹²Mí ndi Yiè nKuyie m bo pí ndii mðnni n tómmú Siyòò tārì ínkè Sedisademmu m bo yúú nhAsidii kóo kpààti to, ò mððte mèè kpéi ntefentè nè tepòtè, ¹³ke náá nke tú:

N dðð dèè kó dimàà,
n dè dððnè n kó muwērímú mmu, nè n kó mecìi.

Ke tú: N ciimu deè te kè n kei nyehèkè yèè nh érinè,
ke fèke ye kpàti ke cúú mbekpààtibè bè kpààtikàrè ínkè.

¹⁴N tùótému yebotè kpàti bè òò ceeté mèè botí tinòriyènti
ke tùóté yebotè tenkè bè òò péte yenòriyè ké yè dèite mèè botí,
bá tèmàtè í nnappe te fièti,
tèmàtè í nhààte te nùù,
tèmàtè í nyí fiéù.

¹⁵Τεπίετè bo na kémpòti temáà ke búúti wèè tè kòünàà?

Yáà disiè bo na kéntá dimáà ke búútoó wèè di sinè?

Di dùù bo na kéfáà ndi yiè mbakàà?
Yáà didùri bo youte wèè di pikú o nòtè?

¹⁶Deè te kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa yóo bonté benitibè bèè ciè tikūñti.

Muháà mbo cóúté be kpàti dikpàà òò cóútémè.

¹⁷Wèè tu Isidayeeribe kó kuwenniku ò yóo naá mmuháà mmu,
mí nwèè kpa meyei m bo naá nfehāādeñfè be cuokè
kéécóúté tipotì nè tisāmpotì diyie dimáà mieke.

¹⁸Mù bo cóúté be túúkù sààkù kumòu nè detie ndemòu dèè péi titebiiti,
ké dèe dontenè mumòmmú pí nwè ke ciè kòò kuò.

¹⁹Detie ndèè bo nkpaá Asidii kó kutúúkù mieke,
de yiè bá debíbénnè dè bo na ké dè kàa.

Isidayeeribe bèè yó nkpaá bè yóo wētenímè Kuyie mborè

²⁰De kó diyie Isidayeeribe bèè bo nkpaá, Sakòbu yaàbí ìi bo yenté bè bo yóu bè bo nwaammè meteèmmè wèè do bè puoti o borè, kéwammú meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè nè be yèmmè memòu kunku kùù dò mpáí páí, bembe Isidayeeribe bè tù nkù, ké nkù tá. ²¹Sakòbu yaàbí Isidayeeribe bèè bo nkpaá bè bo wētení Kuyie nkperfù borè. ²²Bá kè Sakòbu kó kuwò ndó kùu síúú nkémaatènè dāmèèri peèmmè kó mubirímú, bèè bo nkpaá bè í yó nsú bèè yóo wētení mí mbe Yiè nKuyie m borè. N tãātè ke bo bè kùðmu. Bè de mman-nè. ²³Mí mbe Yiè nKuyie Mpakedaa n tãātému ke bo bè kuò, ke yóo me dðð di-hei dimòu.

Kuyie nyèmmè bè bá nyièkù Asidii kòbe

²⁴Deè kpéi nte kè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa kè n nàá nke tú: Díndi n nitibè bèè bo Siyòò di bá nyièkù Asidii kòbe, bá kè bè di puoti kupàati, ke yuo didùri di ínkè Esibiti kòbe do di yuomè di ínkè. ²⁵Dè kpaá sámpó nwe m mieke ténke í yó ndi péi, m mieke doti Asidii kòbe mbe kè m bo bè kùò. ²⁶Ti Yiè nKuyie Mpakedaa yóo ànné teàtè nte Asidii kòbe, kù do dððmè Mandiyā èi kòbe Odebu kó dipèri borè. Ti Yiè nKuyie nyùò ku pàati nku dāmèèri ínkè kù do dððmè Esibiti kòbe. ²⁷De yiè ndi kù yóo deitemè ditòu bè di buú ndi, késaate kunaàdððrìdóú di fñní. Kè meborimee di narike.

Isidayeeribe dootitòbè bè domè

²⁸Kè Asidii kòbe do Ayati kó diheì,

képēēté késénté Nikidonni kényóu be nenti
Mikimasi,

²⁹ késóoté be cemu késénté kutāfu,
kétuoke Kebaa kényíé,
kè kufōwaa mpí Damaa èi kòbe kè bè
nkpeutí,

kè Kíbea Sauri èi kòbe coké.

³⁰ Kadimmu èi kòbe tiiténè yedabùd.

Diasa kòbe kénténè!

Anatōti èi kòbe di kperè dō mmesémmè
mme.

³¹ Madimena èi kòbe cokému,

kè Kebimmu èi kòbe wammú disòrì.

³² De yiè ndi Isidayeeribe dootitòbè
tùòkemè Nòbu èi

ke mméi sinou Sedisademmu èi kòbe
Siyōō tārì ínkè,

ke tú bè bo yà!

³³ Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa bo do
Isidayeeribe,

ké bè bié bè òò bié mèè botí itebake.

Bè bo cúūnní itebàke cēēyì kè iokùì duó
ketenkè.

³⁴ Ti Yiè nKuyie mbo bè bié bè òò kōú mèè
botí

detesùùrè kutúúkù mieke.

Dimaa kó detesààrè bo duó.

Bè nàkémè Dafiti kó deyaàbire kpéí

11 Sese kó ditekùnni kótírì ínkè nke
ditepànni yètinímè,
di cìè nyínkè nke ditepànni yètinímè.

² De yiè, ti Yiè nKuyie nYáá mmuù yó
nhò bonè

Kuyie nYáá mmuù duó mmeciì nnè
meyèmmè

muù yó nte kòd nyé o yèmmè kè muù ò
duó mmuwērímú

muù yó nte kòd nyé ti Yiè nKuyie nke kù
dé.

³ Muù yó nte kòd mmòke ti Yiè nKuyie
nkó kufōwaa,

ò í yó mbekù o nuò nwùò ndè,

ò í yóò túnne benitibè tu kébeké.

⁴ Ò yóò mbekùnè becìribè ikuó duó ke
dommè mme,

kémbekùnè besénnibè kè dè wenni.

Ò náànti tii yó ntú kupààti ò puotìnè kù
yebotè

kòo nùù kó muyaá nní nkòu beyeibe.

⁵ Ò yóò nyi mewetímmè mme nè
timómmònti

fenaàkōñfè kōme o ka sáà.

⁶ De mōnni dikpamanni nè fepièfè kè dè
nwè nke bo dibòrì dimáà.

Kubiikù nè dibòbii kè dè nwè ndidòú.

Kunaabiiku nè diciriciribii nè feṣṣè bè
dùnnè fè kè dè nwè nke yo.

Kè dedapumbire de cēmmù.

⁷ Fenaàfè nè mupípmímmù kè dè nwè
nke diiti timútì

kè de bí nwè ndidòú dimáà.

Diciricirì nè fenaàfè kè dè nwè nke yo
ntimútì.

⁸ Debíbénnè bo nkpeiti kutāmōñfōti borè,
kè dibíkényènni mbaú nkudautifōti.

⁹ Òmòú ténke báá dōd meyei,

òmòú ténke báá caàrè otòú,

ke yé mí ndi Yiè nKuyie, n náànti yóò
pitémèmu kutenkù kumòu

képíe mmenie mpíékémè dāmèèrì,

kè benitibè bemòu ti banté.

¹⁰ De kó yewe mieke Sese yaàbire

deè yó ncáá nke tú mecannimè

kè iwuo nní ntikoo de borè

kè yebotèe dè wammú,

kè Kuyie nkó tikpeti mbo de kàrì.

Isidayeeribe bèè ciété bè yóò wēte kétéímmè

¹¹ De yiè Kuyie nyóò yíe kébenkemu ku
wērímú,

kédeetè ku kòbe bèè kpaá.

Bèè bo nkpaá ke bo Asidii nè Esibiti

nè Patidoosi nè Etiopii,

nè Edammu nè Sindeaa.

Amati nè yehekè yèè soké dāmèèrì mieke,

¹² kécónné mecannimè yebotè kpéí,

kéwēte kétéí nyIsidayeeribe bèè do ciété.

Sudaa kòbe bèè dō nyaá yaá

kè bèe iténí itemmànke imòu kékūnní.

¹³ De m̀ǹǹǹǹ k̀e Efadaimmu k̀obe t̀enke b́a
nh̀ẽǹǹe Suda k̀obe,
Suda k̀obe me ǹt̀enke b́a ns̃ǹǹe
Efadaimmu k̀obe.

¹⁴ De m̀ǹǹǹǹ b̀e bo w̃ǹǹǹe k̀edo Fidisit̃ẽbe
diỹe tãa k̀e b́íék̀e,
k̀ew̃ǹǹe k̀edo diỹe ỹĩǹi k̀e k̀obe k̀e h̃eí
be kpere,
k̀ebaate Edõmmu ǹe M̃abu de ekesi k̀obe
k̀e Am̃niibe b̀e b̀d̃út̃e.

¹⁵ Ti Yĩe nKuyie nyóó duó ǹk̀e kukó ntu-
ut̃eñe d̀e
Esibiti k̀od̀e d̃am̃ẽr̃i k̀e d̀e k̃úú.

K̀e ti Yĩe nKuyie nyoute ku ǹt̃ut̃e kukó
nh̃Efadati íñk̀e,
k̀ed̃uó ǹk̀e kuyaak̀u diek̀u fuutení
k̀e de kó kukó ntoté kuce m̀ỹiek̀e.
K̀e b̀e ní nk̀u senti b́a b̀e b́aá deite be
neut̃i.

¹⁶ K̀e kucee ānñe ku ñt̃ib̀e b̀e bo nkpaá
bo Asidii be kp̃eí,
k̀u do ānñe m̀e botí Isidayeeri be kp̃eí
b̀e do yeti d̃i m̀ǹǹǹǹ Esibiti.

Ns̃ántiñe ti Yĩe nKuyie nti deet̃iw̃e

12 De ỹĩe di bo ýi:
Ti Yĩe nKuyie nti da s̃ánti!
A mieke do ti yonkemu, di mm̃ǹǹǹ ke
bonke,
k̀a ti bánt̃e.

² Di bo ýi: Kuyie nti deet̃emu,
ti t̀enke í ỹĩk̀u, kuf̃waá nyí ti bo,
ti Yĩe nKuyie nkuu tu ti kó muw̃er̃ímú,
ti yó nku ns̃ánti ku ti deet̃e.

³ De ỹĩe di bo dó menie ǹǹe diw̃e
medeet̃im̃e kó t̃ebinte.

⁴ De ỹĩe di bo ýi:
Ns̃ántiñe ti Yĩe nKuyie,
p̃ĩek̃eñe ku yet̃ir̃i.

Benkeñe yebot̃e ku t̃õmmú deum̃e,
nỹeñe ku yet̃ir̃i deum̃e.

⁵ Ns̃ántiñe ti Yĩe nKuyie nke ýe k̀u d̀d̀ d̀e
deum̃e,
p̃ĩek̃eñe de kp̃eí ketenk̃e kem̃u.

⁶ D̃indi Siỹō̃ eí k̀obe nyānkuñe diw̃e
k̃enyíú,

ke ýe w̃e bo di cuok̃e ò deum̃emu,
w̃e te Isidayeeri be ò do mp̃aíí nwe.

K̀u kpanñe ti Babid̃õnni eí k̀obe

13 Kuyie mbenke ti Am̃ti bire Esaii,
k̀od̀e bo kpanñe Babid̃õnni eí k̀obe.

² K̀e Kuyie nd̃o:

Cónñe mecannim̃e dit̃ar̃i tim̃uti ǹe titieti
d̀e í ỹĩe di,

k̀ep̃ĩek̀e metamm̃e Babid̃õnni eí
beh̃āp̃d̃mb̀e b́íék̀e
k̀e b̀e p̃asiri k̀e b̀e ta b̀e eí kó dib̃ori.

³ M̃fi duó ndiñu b̀e duó mbem̃ã n kó
mudod̃ kp̃eí,

m̃fi yu n kó bekp̃ar̃inũmbe b̀e d́o n
yet̃ir̃i ndeu,

k̀e b̀e bo d̃d̀ m mieke yóu ti.

⁴ Keeñe, kutoweku k̀u d̃at̃i yet̃ar̃e íñk̀e,
ke d̃õnñe kunitis̃ík̀u kó kutoweku.

Ke d̃õnñe yekp̃at̃iỹo p̃eú kó kutoweku,
ke d̃õnñe yebot̃e tiku d̀e.

Ti Yĩe nKuyie Mpakedaa wẽe b̃at̃i o
āp̃d̃mb̀e mudod̃ kp̃eí.

⁵ B̀e boní d̀e í t̃ók̃e,

b̀e it̃eñi kutemm̃anku nku,
Kuyie mmieke kó tit̃õnñenti nti.

K̀u yóo pũnñe ti kutenk̀u.

⁶ Tiit̃eñe yekúdab̀u

ti Yĩe nKuyie nkó diỹe duunñimu.

Muk̀u kó diỹe ndi,

Kuyie nkper̃ík̀u yóo ku d̃i ỹĩe ndi
kutenk̀u.

⁷ Dẽe te k̀e beñit̃ib̀e k̃õnt̃i ỹar̃ike,
beñit̃ib̀e k̃õnt̃i c̃ut̃em̃u.

⁸ D̀e b̀e dimu ke b̀e kp̃eí,

d̀e b̀e p̃ir̃imu ke b̀e yóu k̀e b̀e mít̃ir̃i,
ke donñe onit̃ipòk̀u w̃e ku ndebire,

b́a òm̃u t̀enke í náanñe ot̃u k̀e be nu
nw̃ĩt̃e.

⁹ Ti Yĩe nKuyie mmieke kó diỹe
k̃er̃iñimu,

diỹe yeiri ndi Kuyie mmieke yóo di do
di,

k̀e di eí d̃ũnko, k̀u bo ku ỹĩe beyeibe
bem̃u.

¹⁰ Siw̃ā̃ sibot̃i sibot̃i t̀enke í yóo mm̃i,

diyie ní bo nyetini ke soù, otànkù me nténke bá mpéi.

¹¹ M bo poté kute nkù kòbe be yonku kpéi, képoté beyeibe be caàrimè kpéi, m bo duó nkè sifei yembè fei deè, kè bekpààtibè yonkubè kó sipò deè.

¹² Bè bo wammú benitibè dihei bè waàm-mè mesɔɔ nsààmè kémónté.

Oniti wammú bo yonke Ofii ei kó timáti kòme.

¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m mieke bo cóuté dii yiè, m bo yoòrè tiweti, ketenkè bo aá kè fikú dè.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m mieke kó diyie ndi.

¹⁴ De yiè bè bo mbè bèti bè bètimè teyúótè,

tipièti tii kpa ocènti ti tēmè.

Bá wè kòo ncokù ke weti o kó kubotí,

bá wè kòo tāté muceé kéndó o ei.

¹⁵ Kè bè conè wè bèè ò kùú disiè.

Kè bè ninte wè bèè ò feútè.

¹⁶ Bè bo mpíi mbe bí ke tãú ketenkè,

kétó deè bo be cèi mieke kékonnè,

képrímmú be pobè kéduónè.

¹⁷ N yóó fínni Médii ei kòbe mbe kè bèè bè do.

Bembe í wanti idííí,

be kpeti í bonè mesɔɔ.

¹⁸ Bè yó ntãú ipie nyi bedapàmbè ke buò.

Mesémme í yó mbè bonè ibí,

bè í yó mmàke ibí bénni kó mesémme.

¹⁹ Babidɔnni fí nwèè tu yekpààtiyɔ kó medéè,

Kandee tenkè kòbe kó tisãti,

a kperè bo naánnè Sodɔmmu kédontenè Komɔɔ ekè,

Kuyie ndo pònte yè.

²⁰ Oniti ténke báá buoté de kó dihei,

òmòu ténke báá di kàri nè di bo mbomè.

Bá becièmbè bè báá di kàri.

Benaacèmbe báá dè cònné titouti.

²¹ Yekpamaà yó nde ndòu,

Yeondo bo píe mbe cèi.

Dè bo naá nyicùo nkó diãri,

sitáboó yó nyānku dè.

²² Yekoute bo nkuò nde kó sicèkperí mieke, ke cóú nyetòbè,

sikpamòó bo taá de kó sicēsààsì.

De mōnni duunímu, de kó yewe ténke í kpaá ke détiri.

Isidayeeribe yóó wēte kékarimè be ei

14 Ti Yiè nKuyie nyóó kuómmu Sakòbu yaabí mesémme. Kuyie nyóó wēte kétáátému Isidayeeribe, kù yóó bè kànnemu be tenkè. Bepòòbè yóó kòtoomu ké bè wēnnénè, bè yóó munnénèmu Sakòbu yaabí.

² Yebotè bo túóté Isidayeeribe ké bè kpēnnè be tenkè. Isidayeeribe yóó bè tiekemu ti Yiè nKuyie mbè duó nkèè tenkè mieke, ké bè dòò tidaati benitidaabè nè benitipòbè, kètieke bèè do bè te, kébaaté bèè do bè baké.

Kuyie nnàkémè Babidɔnni kóo kpààti yóó kúmè

³ Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nyóó di ompùnemu nè mefèútímè di fèútémè nè bè di díí mmèè sémmè nè mudaatōmmú bè di pínné mù. ⁴ De mōnni di bo onni Babidɔnni kóo kpààti ke dō:

Wèè do ti fèúinko ò kòte ke?

Wèè do ti diimmu mesémme ò bore?

⁵ Ti Yiè nKuyie nfètemu benitidōnnibè dùò,

bèè do ti baké be pàati kékému.

⁶ Wèè do puotì yebotè nè kemieke ke í ompu,

wèè do baké yebotè nè kemieke ke yè fèúinko sáá.

⁷ Diwèi pímmu dihei dimòu,

kè di pètè meompùmè,

diwèi kó siyìkpèi sii kuò.

⁸ Bá nè detie mbè tu dè sipèrèsi nè sétiri Dimaa kperè,

diwèi dii dè bo a domè.

Nè a duó dii yiè ketenkè

odakōūti ténke í kōrinì ti kōū.

⁹ Bèè duó kudɔ̀nkù bè bàátímu a kün-toomè ke bo da co.

Ke enni becírìbè a kpéí,
bembe bèè do tú bekpààtìbè ketenkè ínkè,
kè íńko yebotè kó bekpààtìbè be kpààtikàrì ínkè.

¹⁰ Bemɔ̀u bè nàámmu a kpéí nke tú:
F́ f́ mmúnke, a ténke í m̀ake muwérímú,
a ti d̀ontenèmu, a í ti cáánnè.

¹¹ Bè do bie ntikùtìdùtì ke da sántí
né nte f́ di mm̀nnì kudɔ̀nkù mieke,
kè yebiè dàátí a d́óú
kè ibíé píéké a yaadándátínkù mieke.

¹² F́ nwèè do bo tiwetì, yé a yíme ke donní?

F́ nwèè do tú tewàtè t̀èè p̀inti,
f́ nwèè do tú tekúnwentéwàtè,
f́ nwèè do p̀onti yebotè, yé a yíme ke donní?

¹³ F́ nwèè do náá nhamàá ke tú:

M bo deke kétuoke tiwetì,
m bo p̀èètóo Kuyie nhãnné s̀ì wàã
kéfíí n kpààtikàrì.

M bo dekoò kubakù yóú bíékè kó ditàrì
keínkè kó bekperìbè tiku dè kékari.

¹⁴ M bo dekoò tiwetì yómmè,
n yóó maatenè Kuyie nku kùù baké
keínkè nè ketenkè.

¹⁵ Né nte f́ nkè bè da yèètoo kudɔ̀nkù,
k̀a c̀utoo dif̀t̀ìrì c̀umpuri mieke.

¹⁶ Bèè da yà kè bè da d̀ò mmenɔ̀mbii nkã.
Ke da d̀ò nf̀ù, ke békú bemáá ke tú:
Dè í d̀ò nwèè do ɔ̀ nampè wènwe kè
ketenkèe sántàà?

Kè yekpààtiyò nkpeutàà?

¹⁷ Wèè do ceeri kutenkù kè kù naà
ndikpàà,

ke p̀onti yehékè bá ò í f̀íńko tikpetíntàà?

¹⁸ Yebotè kó bekpààtìbè bemɔ̀u òmpèmu,
ke duó bàmmùù be f̀tì sààyi mieke.

¹⁹ F́ mbè né da dootóomu, bè í da k̀unné,
bè da ùtóomu bè peitè dèè bire decírì de
k̀ɔ̀me,

bè da yáámmu becírìbè bè k̀uò bè mudòò
mieke.

Bè bè nda wènnénèmu ke ùtóo dif̀t̀ìrì
yetárè kperi ke naù.

²⁰ Bè í da wènnénè ibotí tei kó bekpààtìbè
kuf̀tì

ke yé a p̀ntemè a èi ndi,

a k̀ùd̀mu a kó kubotí,

a botí tú kuyeiku nku.

Ku yètìrì ténke báá yú.

²¹ Bàátínè kékúo de kóo kpààtì bí i cice
yei nkpeí,

kè bè báá ítè kéfietè dihei képié nkuy-
onku kutenkù.

²² N yóó bàátímu be kpéí, mí ndi Yiè
nKuyie Mpakedaa, m̀í béi. N yóó p̀nt-
temu Babidɔ̀nni sɔ̀nwe, o yètìrì í yó
nkpaá. Be yaábí nè be yaábíyúó bá
nkpaá. Mí ndi Yiè nKuyie m̀í béi. ²³ Be
èi bo naá tinépèèti, tiyìh̀wuotì kó diàrì.
M bo káútè Babidɔ̀nni èi páfí nè kuua.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̀í béi.

Kuyie nyóó potémè Asidii èi k̀obe

²⁴ Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa d̀ò:
M béimmu kè tì yóó d̀ò,
n tãátè tì í yóó paà.

²⁵ N yóó p̀ntemmu Asidii èi k̀obe,
n yó mbè nà̀umu n tãrè ínkè.

Bè do buú mbè kunaad̀d̀d̀rìd̀óú,
n yóó kù buutému,

bè do toú mbè ditɔ̀u m bo di mbè touté.

²⁶ N tãátè tinti kutenkù kpéí.

N yòute n ǹùtè nte ke bo potè yebotè.

²⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa tãátè tì, we
mbo tì paà?

Kù yòute ku ǹùtè nte we mbo tè pí.

Kuyie ncaummè Fidisitèèbe

²⁸ Okpààtì Aasi ku dii benni ndi Kuyie
mbè caummè.

²⁹ Fidisii tenkè k̀obe dimɔ̀u diwèi bá ndi
bo.

Bè do di puotìnè dii dùò f̀ètemè,

fewàd̀fè ɔ̀ nk̀ò nkè didautiri dii yètìní,

kè didautiri nk̀ò nkè kuwaàcèk̀ònkù
yètìní.

³⁰ Becírìbè kó ibí bo pété mudii.

Besénnibè bo mbo kè dè bè naati,
 kè n né duó nkàa kàbe kúnè dikònni.
 A kàbe bèè bo yenté kè m̀ bè kùw.
³¹ Díndi Fidisii tenkè kàbe tiiténè
 yekúdabùò.
 Fidisii tenkè kemou kàbe di kpeutínè
 kufōwáá nku.
 Kuyukú kuù finní kubakù yoú bíékè.
 Di dootitòbè urinímu.
³² Ti yóó ténné ònti Fidisii èi kàbe kó
 yetòrè?
 Ti bo yí:
 Ti Yìè nKuyie nfinímu Siyōō,
 kè ku nitìbè bèè tu becìribè kè bè pèté
 disòri.

Kuyie nnàké tì M̀abu èi kàbe

(Mukàmmù 15-16, wénté Sedemii 48)

15 Kuyie nkpannè tì M̀abu èi kàbe.
 Keyènkè kèmáà ndi bè p̀ntemè
 Adi-M̀abu èi.
 Keyènkè kèmáà ndi bè p̀ntemè Kiidi-
 M̀abu èi kè di d̀únko.
² Kè Bèti-Dimou kàbe deke Baiti nè Di-
 bonni yetòrè borè ke kuò,
 Kè M̀abu èi kàbe kuò nNebo t̀ari nè
 Medeibaa èi,
 bemou kè bè kuó meyubii,
 ke kuó be debii.
³ Dihèi dimou kè bè dàátí tifòòtònti ke d̀ò
 mbè k̀ari mukúú.
 Kè bèè bo dedànnè nè yetowaarè bemou,
 kè bè kuò nke ti tinònnieti.
⁴ Kè benitìbè kuò, Esibonni nè Edeyade
 ekè mieke,
 kè be dabùò ntùòkù Yaasi,
 deè te kè M̀abu èi kó behāāp̀mbè
 wùótí.
 Kè be k̀òmbùòtì duò.
⁵ Dè n yòumu mediè M̀abu èi kàbe kpéí.
 Bè ciétému ke coké ke t̀òkenè Soaa èi
 nè Ekodaa Sedesia ke deeti Dutì tenni ke
 kònti,
 ke wùótí Odonnaimmu kó kuce.
⁶ Kè kukó Dimmudimmu kùú,
 kè timúti kpéí,

timúsùùtì ténke í kpaá,
 titieti ténke í bo.
⁷ Kè bè tou be kpere, be kpere dèè do
 yenté,
 kénkpaá ke séenko kukó ntietietì bè tu tì
 Sori tì yìè dè.
⁸ Kè iwùótii tuòkù M̀abu tempè
 nkumou.
 Kè yekúdabùò ndàátí Efadaimmu omou,
 ke t̀òkenè Beedi Edimmu.
⁹ Kukó Dimònni bo píe mmenitiyíí.
 Kè n yíé kè bè b̀nté meyei ntémè,
 M bo duónko diciriciri kè dii pímmú,
 M̀abu èi kàbe bèè yenté.

M̀abu èi kàbe m̀òmè metèèmmè Sedisadèmmu kàbe

16 Díndi M̀abu èi kó tedòntè kàbe
 duónnè okpààti diewè,
 wèè bo Siyōō t̀ari fepièfè.
² M̀abu èi kó benitipòbè bo ciété
 sinou bè ceetè sii kó tiyíènti si k̀me.
 Bè bo nháá kukó nhAdinou kó diyèri.
³ Bè bo mbáá nSudaa èi kàbe ke t̀u:
 Di ti duó nyitié,
 túóténè metāātímè,
 kè ti dátinnè di kó medéè kuyie neuokè,
 kè ti sònnè, bè ti dènnè ti èi ndi,
 di báá yie nkè bè tì yà.
⁴ Yóunè kè M̀abu èi kàbe bèè cooti kè bèè
 kari di cie,
 yóunè kè bèè pèté disòri kè bep̀mbè báá
 bè yà,
 kè bè yóu dii m̀onni bè bo m̀ bè
 f̀éunkomè,
 kè mup̀mmù dèè dii m̀onni,
 bep̀mbè bo ité dii m̀onni.
⁵ De m̀onni Dafiti yaàbire bo di tikpàti,
 kòo kpàti nffíkú.
 Ke yé dè yó mbakémè benitìbè ke bè d̀ó.
 Ke bekùnè timómmònti ke d̀òri dèè sié.

M̀abu èi kàbe kó didabònni

⁶ Kè Sudaa èi kàbe d̀ò:
 Ti kèèmu M̀abu èi kàbe kó tefentè kpéí,
 be kó tefentè tontému.

Be pòtè mààmè be fentè me mmà
be kó kuyonku kpere í dò mbéi,
kè bè tá bemáà detetirè.

⁷Di mmònni beè né kuò mbetòbè kpéi,
bemòu bè kuò nKiidi-Adeseti èi kó
tidobonti kpéi nke,
kè be yèmmè cààrè mediè.

⁸Fínyì kó detie ndo fííkú dèè paa,
Èsibonni tempè ndè dounkomu,
kè Sibuma èi kpere móté,
dende dèè kó menaà ndo muò nkutenkù
kó bekpààtibè,
dende dèè do wùò
nkétuòke Yasee kétuòkenè tedòntè kó
dikpáà,
dende dèè kó ibake do pité kétuòke
dàméèrì mukókúú nkoú.

⁹Deè te di mmònni kè n wènnénè Yasee
èi kòbe,
kè ti kuò fínyì kó detie ndèè bo Sibuma
èi de kpéi,
fí Èsibonni èi nè fí Edeyade n nònnieti
tìi dòù dí ínkè,
ke yé bè di domè mudòò nè iúu mudidèi
mònni,
di tōū dii mònni di tebe.

¹⁰Diwèi nè kuyeñnaatí dè ténke í kpaá,
detie nkó depaa mmieke,
Iyie mpààmú nè siyìkpèi fínyì kó detie
mmieke.

Òmòu ténke í kpaá wèè tōū yetebe,
ke yè ūti diyetituoò mieke,
m pààmú siyìkpèi sì ténke í kpaá bo.

¹¹Deè te kè n kònti seití kubómbonku kó
iwēi tēmè Mòabu èi kpéi.

N yèmmè meè cààrè Kiidi-Adeseti èi kpéi.

¹²Mòabu èi kòbe né òu yetòrè borè
mubáammu,
ke kòrì dibòrì bè tãátè di mubáammu
kpéi,
ke báá mbè me nyí keu tìmatì.

¹³Ti Yiè nKuyie nnàké tì nti Mòabu
èi kpéi. ¹⁴Di mmònni nte ti Yiè nKuyie
nné béi dii nùu ke tú: Yebie nyètããti cáu
cáu, Mòabu èi kó bekpààritiebe nè be èi

kó benitibè bèè bo nkpaá bè í yóó tuòke
dèmarè, bè me nyí yó ntú bèmabè ténke.

Kuyie nkpannè tì Damaasi èi kòbe

17 Kè Kuyie mbéi nDamaasi èi kpéi
nke dò:

Damaasi ténke í yó nkpaá ke tú diheì,
ò yóó naá tidobonti nti.

²Adowee kó yehéké yóó dounkomu,
yè bo naá nyiwūò kó ditúnni,
ì yó ndou dè bá dèmarè í ì kòónnè.

³Efadaimmu kó dikpààtiyuu ténke í yó
mmòke mùu di kánké,

tikpàti me nténke í yó nkpaá Damaasi èi.
Sidii èi kòbe bèè bo nkpaá be sãnni bo
kèke,

kémaatènè Isidayeeribe kperi.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa mí béi.

⁴De kó diyìè Sakòbu yaábì kó tikpeti bo
yaate,

bè bo naá nyidawaá.

⁵Bè bo ndònnè bè òò kòúmè tidiiti
kupaku mieke,

bè òò kòúmè tidiiti Defaiibe biriku kékón-
té kédéri.

⁶Isidayeeribe bèè bo nkpaá,

bè bo ndònnè bè òò tōū yetebe kéinté yè.

Bè òò tōū odiffè kó yebe ke ínté yè,

yèdèè yoo yètããti kè yè ncáátí
meyómmè.

Kè yeteyè yènàà yoo yènúmmù ncáátí
tifããti mieke.

Mí ndi Yiè nKuyie Isidayeeribe tū nkù
mí béi.

⁷De yiè oniti bo wēète wèè ò dōò o
bíékè, bè bo m bóté mí nKuyie nkùu te
Isidayeeribe ke dò mpáí páí. ⁸Bè ténke
bá mbúó sibòontenkaanì bè tu sì Asedaa
nè yebòowūòtòrè bè cóunko yè tihúúnti.

⁹De yiè Isidayeeribe bo coké kényóu
be ekè iduotí fité yè, ke yèè dounko
Isidayeeribe do sònké Efiibe nè Amòri-
ibe Kannahã èi kè bèè cokémè, kè be èi
dounko. Dèmarè í yó nkpaá.

¹⁰Isidayeeribe di ò yèmmu mí nKuyie
nkùu di deerí,

di m bùtínnému mí ndipèrì dii di kánké.
 Deè te kè di buotì tibòodiiiti,
 ke fiiku debòotie
 kè di yèmmè dè naatinè.
¹¹ Ke 55 tì buotì kè tii kóté dii yiè,
 kè dè naá nwenniní kè tì pòrì.
 Di na ntì dèite dii m̀ǹǹǹǹ kè di né tì
 m̀ǹt̀òò.
 Dèmarè í yóó na kétaa mmuməmmú nè
 meyei ndèè di doti.

Yebotè kó kunòroo

¹² Tóó! Yebotè péu yeè te kunòroo
 kè kù dò ndáméèrì kó kunòroo 5
 ndòmmè.
 Yebotè yeè wèkí kè dè ùuti menie nh55
 ta kukó nkénhuutimè.
¹³ Yebotè kó kutoweku dònne menie nh55
 tamè mme kukó
 ti Yiè nKuyie nyóó péimmu kè yeè coké
 kédété kuyaakù 55 káuté mèè botí tiyonti
 fefòdónfè 55 kouté mèè botí timúkpeti.
¹⁴ Kuyuoku bo nyóó yuoté kè benitibè
 kòm̀b̀ù̀t̀i tii bè duò.
 Kè dè nyóó wenté kè bè ténke í kpaá.
 Tii yóó tuəkení tinti bèè do ti può,
 tii doti bèè do éi ti kperè.

Kuyie nkpannèmè Etiopii kəbe

18 Di bo yà! Díndi bàtòòbè bèè m̀k̀k̀e
 ifèti ìdèi
 Kuusi kó kukó m̀p̀èé̀mm̀e di bo yà!
² F5 nKuusi èi, f5 nwèè dèi yeheikèntōrè
 ke tū5
 kè ye taà bàtòò yaube ke kerì menie
 nyínkè.
 Yetōrè cāaye wētenè tidadietì kó kuwu
 mbíékè,
 bèè deu ke mietì kè bè bè dé kute nkù
 kuməu.
 De kó kuwu nkpeñnimu ke nə nyitei.
 Kè ikó nsū be tenkè.
³ Diməu díndi bèè bo ketenkè,
 kute nkù kuməu kəbe,
 kè bè cònné mecannimè ditāri ínke di mè
 wènté,

kè bè kənné ditāteheù di kénté.
⁴ Ti Yiè nKuyie nni nnàkému ke tú,
 kù bomu béu ke wúónnì diyè 5 mmímè
 kuyie ñcuokè,
 yewetè 5 ndòmmè dididèi m̀ǹǹǹǹ.
⁵ Dè 5 nkè fínyì kó mutie pòrì ke yòte kè
 yebe ànné ke bi,
 bè 55 cíemu ibake nè disie,
 kédei dèè siku nè tifāàtì kè dè ncóúo.
⁶ Bè yóó me nyí Etiopii èi kəbe,
 yetāre kó timancòntì nè tikpasintì kè dè
 mbè yo ndipaà nè diy55.
⁷ De m̀ǹǹǹǹ tidadietì kó kuwu nkəbe
 bembe bèè deu ke mietì, kè bè bè dé
 titenti timəu, kè bè pònti ibotí tei, bembe
 ikó mpíéké bèè tenkè bè bo ntəuní yepāre
 ke pāā ntì Yiè nKuyie Mpakədaa Siy55
 tāri ku yètiri yu dè.

Tii yóó tuəkení Esibiti

19 Kuyie nkpannè tì Esibiti èi kəbe.
 Nte ti Yiè nKuyie nke kériní nè di-
 wetiri mecāā nke kəri Esibiti.
 Kè Esibiti kó sitenkaanii kònti au ku ñikè,
 kè Esibiti kəbe kònti cùtè.
² M bo suure Esibiti èi kəbe kè be mieke
 mpéi betəbè,
 bá wè nè o kou kè bè nkpa, bá wè nè o
 népo kè bè nkpa.
 Bá dii èi kè di nkpannè diteri,
 bá dii kpààtiyuu kè di nkpannè diteri.
³ M bo beñnè Esibiti kəbe yèmmè
 kè bè do d5 kédò tii àntè.
 Kè bè mbekù yesìmpókè nè benitinòmbè,
 ke yu becírìbè,
 ke kəri tipāàtì, ke bourí tinùbooti.
⁴ N yóó du5 nkè sikpààtibí yeisi sii baaté
 Esibiti kəbe,
 okpààti dònniwè bo bè baaté.
 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakədaa, mfi béi.
⁵ Dáméèrì kó menie mbo deè,
 íkó mbo kúú kékpeí.
⁶ Íkó mbo ànné inéí,
 Esibiti kó kukó nNiidi bo cəote,
 kè ku kondakésí kúú.
 Tiāti nè tipènti kè dèe móté.

⁷ Timúti nè titieti dè bo kpeí,
dèè kó òmáà bo kukó nNiidi peémme o
yuu nè o fũ ò dè bo kpeí.

Kè kuyaakùu dè kouté kè dèe deè.

⁸ Beyĩmpĩmbè bo kómú,
beyĩmbombè bèè taà Niidi kó ikó mbè bo
kómú.

Bèè buò nNiidi kó ikó mmieke bè òtĩrè
bè bo móté.

⁹ Bèè kuuti tipàkonkpeti nè bèè ti puoti
nè bèè òkù tiyaakpeti pèfti, be yèmmè
bo caàrè.

¹⁰ Beyaàdùòbè yèmmè bo caàrè.

Bèè do pí mmutómú kèpéú ke yonnè kè
be yèmmè caàrè.

¹¹ Soā kó sikpààtibí naá ntiyènti nti,
Esibiti kó kpààti kó mecii nyembè ò duò
nyì tié,

ntú iyèntií nyi.

Di mieke we mbo na kénáké okpààti ke
dò:

Mfi tu mecii nyiè nkó debire.

Okpààti wèè do bo nè òmònni o kó
deyaàbire.

¹² Esibiti kó okpààti kó mecii nyembè bo
de?

Bè bo da nàkémè kàa banté ti Yiè nKuyie
Mpakedaa

tāāté ti Esibiti èi kpéí.

¹³ Soā èi kó sikpààtibí naá tiyènti nti.
Manfi èi kòbe totí ti be yèmmè ti í kpaá

ke bo dò,

bèè ni Esibiti kòbe kó iwuò mbè fétin-
nemu Esibiti.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkuu bènnè Esibiti kó
bekpààtibè yèmmè,

kè bè fétinne Esibiti kòbe be tómmú
mumòu mieke

kè bè áánte, kunaàyaàkù òò muó,

kénháántemè ke tũòti.

¹⁵ Esibiti omòu mieke òmòu ténke í
yóò dò timatì. Wèè tu diyuu, yoo
wèè tu kuyóú, tipuonti nè tipènti *ti
kupatifāākù fũ ò.

Esibiti yóó dentenè ti

¹⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa bo youte
dii yiè o nòtè Esibiti ínkè, o nitibè bo
dondenè benitipòbè kè kufōwáá mbè pí
nkè bè nkpeutí. ¹⁷ Kufōwáá mbo pí Es-
ibiti èi kòbe nè tii yóò tukená Sudaa
tenkè ti kpéí, bè níí bo béi nSudaa tenkè
kpéí nkè benitibè kòmòòtíi do nè ti Yiè
nKuyie Mpakedaa tāāté ke bo dò ti kpéí.

¹⁸ De kó diyèè Esibiti kó yehékè
yenùmmù yèè yó nná nKannahā kòbe
kó tináànti. Kè bèe dōunnè ti Yiè nKuyie
Mpakedaa dinùu ke bo nkù taunnè. Bè
bo nyu de kó diheì kó òmari ke tú dikòò
èi.

¹⁹ De yiè ti Yiè nKuyie nkó diwōtònni
bo mbo Esibiti cuokè, kè ti Yiè nKuyie
nkó ditári ncómú diheì mánku. ²⁰ Deè
yó ntú mecannimè mèè náá nti Yiè
nKuyie Mpakedaa kpéí Esibiti mieke.
Bè bo yà bèè bè fēũnko kékuónnè ti
Yiè nKuyie nkè kùu bè duónni odeetfwe
wèè yóò bè pàte. ²¹ Ti Yiè nKuyie nyóò
benkemu kumáà Esibiti kòbe kè bèe kù
banté, ké nkù feu iwūò ke kù pāā ntidi-
itì kó yepārè, ké nkù dōummu nè yenò
ke yè dōòri. ²² Ti Yiè nKuyie yóò potému
Esibiti kòbe, kù yóò bè potému ke né bè
miekúnne, kè bèe wētení ti Yiè nKuyie
mborè kè kùu cōuté be báammu ké bè
miekúnne.

²³ De kó diyèè kuce yóò ānnému Esibiti
kénkòrinè Asidii, kè Asidii kòbe nkòri Es-
ibiti. Kè Esibiti kòbe kòri Asidii. Kè bè nwè
nke báá nti Yiè nKuyie.

²⁴ De kó diyèè Isidayeeribe bo wēnnénè
Asidii kòbe nè Esibiti kòbe. De kó yehékè
yetāāti kè ti Yiè nKuyie nyè dòò mesàà.

²⁵ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa níí bo béi nke
dò: Esibiti kòbe tú n kòbe mbe, mesàà nní
mbè bonè. Asidii kòbe mfi bè pííté nè n
nòu, kè Isidayeeribe tú n te bè.

* 19:15 nè tipènti: Wénté 9:13-14 a bo yà bè wàri

**Kuyie mpānāanti nāantò
cemmè menacèbii nke feío**

20 Asidii kóo kpàtì Sadikō tōnni dii benni o kóo āp̀̀nkóti Tadiitanni, kòò bo pi Asidoti eì ké di p̀̀nte.

²De kó dibenni ndi ti Yiè nKuyie nti nàkémè Amoti bire Esaii, wèè nà nku pānāanti ke d̀̀: Kote kébouté kufōtōnkù a bou kù a kà, ke bo benke meyencaàrimè, kédèite a neùti, kòò mè d̀̀ò kéncenti menacèbii nke feío.

³Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀: N kóo tōnti Esaii cemmè menacèbii mbá ò í dáátí tiyàtì. Dè m̀̀ke yíe yebie nyètāāti ndi, dè d̀̀ mmecanimè mme nè dibenkèrì Esibiti nè Etiopii de kpéi.

⁴Asidii kóo kpàtì yóo me mpímmu Esibiti kòbe nè Etiopii kòbe kè bèe ce mmenacèbii, bedapàmbè nè bedakótibè. Esibiti kòbe fei bo feité. ⁵Bèè do búó Etiopii eì kòbe nè bèè do p̀̀tìnè Esibiti eì kòbe, kufōwaá nnè ifei dè bo bè p̄i.

⁶De m̀̀nni de kó itempè nkòbe bo nnáá nke tú: Nte ti do búó bè íbie ti yèmmè do d̀̀ nti yóo sari kè, kápété meteèmmè, kè bè ti deeténè Asidii kóo kpàtì. Ti né yóo cuó nke kápété medeetímè?

Bè yóo p̀̀ntemè Babidōnni

21 Kuyie nkpannè tì dà mèèrì bíkè kó kutempè tedontè kòku kòbe. Kuyaakperikù òó íténi mèè botí diyie yìèni kèè bíkè, di dootitòbè itini mèè botí dikpàà tedontè bíkè kó dihei bè dé di.

²Kuyie nni mbenke tì yóumu tì tu: Nè bè di do naati, beè kònté ke di fiiti, ok̀̀ùti itému o tōmmú.

Díndi Edamiibe donè be, díndi Mediibe pinè be, m p̀̀àmmu ikúú im̀̀u.

³Deè kpéi nte kè dè p̄i n ka, kuyonku kuù nh auté ke n cáá. Onitipòkù wèè kuò ndebire o k̀̀me,

n yèmmè mèè yè mbì,
n ténke í yo.

N yèmmè mèè fité n ténke í wúó.

⁴N yèmmè mèè k̀̀ore,
kufōwaá nkuù nh auté n do yáá nkuyuoku nku ke bo om̀̀pè,
kè Kuyie nnè n tóni kuk̀̀mb̀̀doróo.

⁵Bè ínné tidiitì nti,
ke d̀̀u nyekàrè kè tì yo nke ỳ̀,
ke yóo daate kè bè péi nke tú:
Behāp̀̀nkótibè, íténe kébáátí,
kékpááté tidop̀̀iti.

⁶Ti Yiè nKuyie ntu:
Kote kécónné obàrì kòò mpaké kòò yà dè wèe píéké.

⁷Kòò yà tenaasántè kè siséí sídési tè dèrì,
yoo sāmmarímubè kè bè dè dèke,
yoo yòyóbè kè bè bè dèke,
wèe d̀̀ò meyò̀mmè, wèe daate mesàà.

⁸Kòò bàrri kuónko ke d̀̀: Áú, n Yiè!
N túú nke de ncómmú.

N de nwentí.

⁹Né nte ò yà dè:

N yà benitibè mbe kè bè dèke tenaasántè,
kè siséí sídési tè dèrì.

Ke yíe béi nke d̀̀: Babidōnni domu.
Ò domu páíí.

Kòò b̀̀otnkaani duó ke b̀̀ké, ke cóú ketenkè.

¹⁰Mí nhEsaii m̀̀i nà nke tú bè di puotímu,

bè òó puotímè yeyò kuyiè mieke.

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe t̀̀ nkù kuù

tì nni nnàké, kè n tì ndi náá.

Kuyie kpannè tì Edōmmu eì kòbe

¹¹Kuyie nkpannè tì Dumaa eì kòbe,
kè n keè òm̀̀u píékémè Seii eì ke tú:
F̀̀ nhoheikèmbàrì keyènkè d̀̀mmè?
Keyènkè naataà?

¹²Kòò eikèmbàrri béi nke d̀̀:
Dè wentému ke dèè, tìmatì í bo
dè né yóo wète kèbiitemu nanke
kàa d̀̀ nanke kpeti a naa wètení.

Bè nàké ti Adabii èi kpéi

¹³ Kuyie nnàké ti Adabii èi kpéi:
d́ndi Dedanni èi kòbe becièmbè,
di bo wenté Adabii kó dikpáà mieke.

¹⁴ D́ndi Temaà èi kòbe,
kòtenè kéco sínéyèi bo bè, ké bè pā menie,
pānè bèè cooti mudiì kè bèe di.

¹⁵ Ke yé bè cokùmè mudoò mmu, bè
kpàte yese nye, bè finné detānnè nde,
mudoò muù binté.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nni n nàkému ke tú:
Yebie nyètāāti cáu cáu, kè Kedaà èi
kó disānni deèmu. ¹⁷ Betāntāūbè bèè nò
mmudoò bèè bo nkpaá Kedaà èi, bè í yó
nsū, bè í yóo tũke bèdébè. Ti Yiè nKuyie
Isidayeeribe tũ nkù kuù béi.

Kuyie ncaummè Sedisademmu èi kòbe

22 Kuyie nnàké ti tìi tukúnè kubiriku
bè tu kù mebenkùmè biriku:

F́ nSedisademmu, dè dòmme kàa nìtìbè
bemou dèke dedānnè?

² Sedisademmu, ba nte kàa èi dàátí
kutoweku?

Ba nte kunòroo, ba nkó iúu bo f́ ndi-
heidiè mieke?

A kòbe bèè ku, mudoò muù í bè kònnè,
bè í ku dikpānni mieke.

³ A kó behāāpònkótfè cokému bemou,
kè bè bè bètinè detānnè ke bè pìmmú, ke
boú,

bá nè bèè do coké ke dèté bè bè pìmmúmu
ke boú.

⁴ Deè te kè n tu di bá nni nwúó,
n yóunè kè nní nti didabònni,
di bá nyetíróo ke m báa mmeyei mmèè
do n kòbe.

⁵ Dè n dimu nyíe,
keisòukè keè m pí,
meyençaàrimè meè n do,
Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè mè yē,
kubiriku ò benkú dè o náānti kè iduotí
duò,

kè iúu dèkù ditāri ínkè.

⁶ Edammu èi kòbe bàátímu be duokè,

ke dèke sikpàrinaaséí, bè kèrínímu,
Kiidi èi kòbe kpáátému tidòpiti.

⁷ Sedisademmu sikpàrinaaséí piémmu a
biti sààti mieke.

Kè besāndèèbè còmmú diheì kó yebòrè.

⁸ Sudaà èi kòbe di ténke í mōke mùù di
kānké.

Di búó kutúúkù kó tecēkpetè,
tikpārintenti ā tē nte.

⁹ Di yà Dafiti èi kó kuduotí keúmè mme
yebòrè péu,

ke do mmenie, nke sōri diheì kó kubinku
kùù bo de fùù.

¹⁰ Ke kàa nSedisademmu kó sicéí
ke pùò nsimasì, ke bo na kètūntè iduotí,

¹¹ Ke keú kubinku iduotí idéi cuokè,
ke bo yúónni kubinku kótíkù kó menie.

Ke yóu di bo wēētēmè wèè te kè dende kó
dimàà d̀̀̀ri o bíékè.

Ò pí mmutōmmú nè dimònni ndi,
di me nyí mù yà.

¹² Ti Yiè nKuyie Mpakedaa di yu,
kè di bo kōmmú yedabùò nye,
kékuó di yùti kédáátí tifòtònti,
kébenke di yeñcaàrimè.

¹³ Kè di né bo diwèi mieke ke yānku,
ke kòu inààke nè ipe,

ke cáá nyimaa nke yò mmenaà,
ke náá nke tú:

Ti nyo nke yò,
ke yé ti naa yóo kúmèmu.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa n náké ke
dò:

N yí yóo bè cìé nde kó meyei nnè be
kúúanko.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Kuyie nkpannè ti Sebuna

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa, n náké
ke dò: Kòte káyà Sebuna, wèè baké
tekpààticìètè kóò beke ke dò:

¹⁶ A kperè ònde bo die?

A kou we mbo die, kàa keu a fōti?

Ke keu amàà kudènkù deyitírè?

Kàa keu a cìètè sante dipèri ínkè?

¹⁷ Né nte f́,

kè ti Yiè nKuyie nyóó da bɔ mbèmmù
kuce mèmáà,

ké da pikú ku nùtè tei tei,

¹⁸ ké da dootóo kàa mbírímú
ketempèkùkè,

bànɔ́ tēmè.

A yóó ke nkú fí nnè a kpàrinaaséi a do
potínè sì,

fí nwèè sìnkùnkò tekpààticíètè.

¹⁹ N yóó da deitemu a kàri,

m bo da deite a fìtìrì.

²⁰ De yiè kèwète káyúní

n kóo tǒnti Idikiya bire Ediakimmu.

²¹ Kòò dàtínné a yaàbòrì,

kòò yìi nha naàkǒnfè

kòò duó nha mǎke mùù wérímú,

kòò naá nSedisademmu nè Sudaa kǎbe
be kóo cice.

²² Kè nh ò duó nDafiti cíètè kó dikpetínni,

kòò kpetínné òmǎù báá kpeté,

kòò kpeté òmǎù báá kpetínné.

²³ Kè nh ò fíi nfecùùfè kǒme ketenkperíkè
ínkè,

kòò kpààtiyètìrìi feité o cice cíètè mieke.

²⁴ O yaàbí nè i kó iyaàbí ì bo nhò
yùu ticatǒnnenti ɔ nyuummè fecùùfè,
tisámpǔtì nè tidietì, ²⁵ Dè yó mboní diyìè
marì kè fecùùfè fèè fílkú ketenkperíkè, fè
bo ɔu kékéété, kédò dèè do fè yùu nkè
dèè cake. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa
mfi béi.

Kuyie nkpannè tì Tiiri nè Sitǔɔ de ekè kǎbe

23 Kuyie nkpannè tì Tiiri èi kǎbe.
Díndi Tadisisi èi kóo bàtòò dèèbè
kǒmmúnè.

Tiiri èi pǎntemu bàtòòbè cǒmmú dè
ténke í kpaá,

di do kpaaní Sipidii èi ndi ké tì kèè.

² Díndi bèè bo dàméèrì peémme

nè díndi Sitǔɔ kó bepótambè,

dè di dimu ke di kpeí.

Díndi bèè kó yetǔrè cènti menie nyínkè,

³ menédiemè ínkè,

dèè kó dimàà buǔfí Niidi peémme,

bè ɔɔ dè dèite ké dè fiténè yebotè nye.

⁴ Fí nSitǔɔ èi a di ifei nyi,

fí nwèè do tú bàtòòbè kó dicónni.

Dàméèrì náámmu ke tú n yí kuó ndebire,
n yí peité denitidabire,

m me nyí yǎ inipobí.

⁵ Esibiti kǎbe bo keè dii mǒnni tì tùǔkení

Tiiri èi,

kufǔwaá mbo bè pì kè bè nkpeutí.

⁶ Díndi dàméèrì peémme kǎbe sénténè

Tadisisi,

kǒmmúnè yedabùò.

⁷ Wúú! Tiiri èi ndi diennaà?

Diheì ndi dii do bo nè dimǒnni,

kè benitibè di piéké,

kè di baké yehekè détiyè,

we ndi càke mie mbotí?

⁸ Tiiri èi dii do toti yekpààtipikè,

díndi bèè do tú bepótandiebè

kè bè di dé titenti timɔu.

We mbǒnní de kó diheì.

⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè dǔò

memme,

ke bo kékúnne sipɔ yembè,

bè do sǎnti bè,

késenkèrì bèè do tú benitidiebè ketenkè
ínkè.

¹⁰ Díndi Tiiri èi kǎbe kúútínè di tenké,

bè kuutimè Niidi kó mpeémme,

bàtòòbè ténke í dè commu.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nkuù yòute ku nùtè

dàméèrì ínkè,

kuù donnè yekpààtiyǎ kǒmbùtì.

Kuù duó nkè Kannahǎ èi kǎbe pǎnte be
kó sicèkperí.

¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:

Díndi Sitǔɔ èi kǎbe,

di yǎnkùtì dèèmu,

di sǎáténè osapàà mbè càke wènwe,

bá kè di itè ke sènté dàméèrì ke kǎte
Sipidii,

de bíékè di báá pété meòm̀pùmè.

¹³ Kandee èi ténke í kpaá,

Asidii èi kǎbe bèè do di cètinne

kémaá yedèrè ké di fité,

ké di do kèpuɔ nsikpààticéi,

kè diì dɔ́unko kénáá ndikpáà kè tikpasìntii di ta.

¹⁴Díndi Tadisisi èi kɔ̀be kɔ̀mmúnè yedabùò,

di kóo bàtòòbè còmmú dè ténke í kpaá.

¹⁵Dè yó mboní kè bèe yèmmu Tiiri èi kpéí, kè dè mmɔ̀ke yebie nsipísìyiekè okpààti kó mufòmmu ɔ̀ mmamè. De m̀nni tii bo tuakení Tiiri èi ti bo ndòn-nè feyènfè fie nnáá nwèè nitipòkù dɔ̀uti dɔ̀utinè bentidaabè o kpéí nke tú mù:

¹⁶Túóté a kùtidùkù, kénfirí dihei ke denti,

fɔ̀ nhonitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè, bè yèmmu a kpéí.

N firí dihei ke bié nha kùtidùkù ke diè, kè dèe yíè nke bèe denteni a kpéí.

¹⁷Yebie nsipísìyiekè kó difònkúò, ti Yiè nKuyie mbo wète képoté Tiiri èi kɔ̀be kè bèe wète ké kù yóu, kéta di kó kupotaá nkétaunnè yekpààtiyɔ̀ yemɔ̀u yèè bo ketenkè†. ¹⁸De m̀nni ticɔ̀nti bè bo mpéú tì nè de kó ticuuti né yó ntú ti Yiè nKuyie nkperè nde, bè í yó ntì tikíí ke sɔ̀rì. Bè yó ntì piúnè bèè pī mbè mbe Kuyie nciètè mieke mutòmmú kè bè nyo nke sannè, kéndaa tiyaàsààti.

Kuyie nyóó pɔ̀ntemè kutenkù

24 Ti Yiè nKuyie nyóó pɔ̀ntemu ketenkè, kè kèè dɔ́unko, kutenkù bo kónté kè benitibèe cítéè bèè tu:

²Ikuú nùùbè nè cénkoo kɔ̀be.

Kudaakù yiè nnè kudaakù,

Teciètè yɔ̀ nè o kóo tɔ̀nti,

wèè fiiti nè wèè do,

wèè pènni nè bè pènni wè.

Dibànni yiè nnè ò bannè wè.

³Ti Yiè nKuyie nyóó pɔ̀ntemu ketenkè páíí,

kéheí di kperè, kè di tenkèe dɔ́unkoo.

Ti Yiè nKuyie nkuù tì béi.

⁴Ketenkè kuòmmu ke cìte,

kutenkù càkemu ke naá ntidobontí ke wènnénè kéínkè.

⁵Bèè bo ketenkè ínkè bèè kè sáú,

ke yé bè bùtinnémè Kuyie nkuú,

bè sènté Kuyie ntié nyi,

ke t̄te metaummè mèè do bo sáá,

bembe nè Kuyie mbe cuokè.

⁶Deè te kè Kuyie ncɔ̀ɔ̀ ketenkè,

bèè bo ketenkè kè bè yáu be yei nkó mucɔ̀ntimu,

ke dèè bá bèè kpaá bè ténke í t̄òke dèmarè.

Menaà ndèemè dihei kè diwèi dèè

⁷Fínyì kó detie mmòtému,

menaà pàmmè ténke í kpaá.

Bèè yèmmè do dò ncátírè

kè bè ta meyencaàrimè mieke.

⁸Yebàrè kó yedabùò nciékému

kè siyíkpeì yè nyúóó,

kè tibómbonti yè nkáré.

⁹Inaayààyiè nténke í bo.

Menaà kperímè tiikemu, benaayààbè kpéí.

¹⁰Dihei dimɔ̀u dɔ́unkomu ke p̄u,

kè sicéí yáà nyáà mbá òmɔ̀u ténke í nɔ̀ nke taà.

¹¹Kè benitibè kuò ndihei mieke.

Menaà ndònté mèè kpéí,

diwèi ténke í kpaá,

kè tiyànkùtì dèè dihei.

¹²Dihei dimɔ̀u naá ntidobontí nti,

kè yecàkè pèité pèité ke cóú.

¹³Ibotí imɔ̀u kutenkù

dè bo ndònnè bè ɔ̀ ɔ̀ t̄u odifè kó yebe ke ínté yè,

bè ɔ̀ ɔ̀ fínyì be keyáké yè.

Bèè nanté ke yānku

¹⁴Bè p̄èkù metammè mme,

ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètìrì,

kè diyìè taà kèè bíékè kɔ̀be yānku.

¹⁵Díndi diyìè yìèni kèè bíékè kɔ̀be, déúkunne ti Yiè nKuyie nyètìrì.

†23:17 Wénté 1:21.

Díndi dàmmèrì bíkè kàbe
sàntenè ti Yiè nKuyie kùù ti te tínti
Isidayeeribe.

¹⁶ Ti kèèmu bè dièmmè fe nyènfè:
Ti Yiè nKuyie nkùù wetí ku yètìrì ndeu!
Kè mí nné kuónko ke dò:
N fetimu, n fetimu!
Meyei mmeè ti do,
bè n fitému, nè bè ti do naati beè kònté
ke n fité.

¹⁷ Díndi bèè bo ketenkè ínkè
Difõtìrì nè ticùdùti,
deè bo di ìkè.

¹⁸ Wèè bo keè íúu kécokénè kufōwáá,
nhò doti difõtìrì ndi,
kè wèè yètìní difõtìrì kòo ta ticùdùti
mieke.

Yewetibòrè yeè kpeté,
kè ketenkè kó dipūū sàntè.

¹⁹ Ketenkè keè sànti,
ke yaú ke wéú yewétiyè.

²⁰ Ketenkè àntimu kunaàyákémuónkù
tēmè.

Ke sànti dipaakótéfii kōme,
meyei mmeè kè yōnte,
kè domu ke ténke í yóó íté.

Bekpààtìbè yóó domè kè Kuyie mbaatè

²¹ De yiè ti Yiè nKuyie mbo àn-
né tenòùtè kéínkè kó bekperìbè, képoté
ketenkè kó bekpààtìbè, ²² ké bè tíf
mbemou bè òò tímmè tikpetínti kè tí tan-
né difõtìrì, kéketinné kè bè nkpetí, kè
dèe mōnte kè bè né bè dōdō bè dò mbèe
bè dōdō tí.

²³ Otànkù bo sínné
kè ifeii pí ndiyiè.

De yiè ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè yó
mbaké

kémbo Sedisademmu Siyōō tārì ínkè,
nè o kpeti kè bekótìbè ntì wùó.

Disānni kó feyènfè

25 Ti Yiè nKuyie nha tú Kuyie nku n
tū nkù,

n yó nda sántímu ke déúkunko a yètìrì,
ke yé a dōòmè dèmarè sàarè,
a do tāātè tí nè dimònnì,
kè tí bo bá ke í ceeri,

² Fōō pūo mbekpàkparìbè èi,
kè dì naá ndidobonni ke cóú,
bekpàkparìbè kó dihei,
nè sicēkperí kè dè naá ntidobontì.
Òmòù í kraá ke bo dì maá bìtì.

³ Deè te kè kuwuo nkperíkù kàbe da
sántí,

ibotí tei kó bekpààtiyeibe yóó da yotemu.

⁴ Fōō tu ocìrì kó disòrì,
osènniwè ò nsòri fōō borè meyeñcaàrimè
mònnì,

fōō ò nhò kánkè fetaafe,
kè kuyie ntònkè á nhò diékè,
ke yé bekpààtiyeibe kó kemieke donnèmè
fetadiefe nfe,

fèè puotì imarì.

⁵ Ke donnè kuyiinkù ò ndòmme tedòntè
kó ketenkè.

Fōō kùo bekpààtiyeibe kó ihúu.

Diwetirì òò dátinné diyiè kè dèe
bonkemè.

A me mpàa beyeibe kó ihúu.

Ibotí imou yóó dimè dibanni

⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa yóó ànné
dibanni ndi,

Siyōō tārì ínkè ibotí imou kpéi,
kékuo iwūō mekùdō nkpeyi nè menaà
kperímè bè tumè difèè,

nè tidiiti sààti nè menaà kperímè.

⁷ De kó ditārì ínkè ke dáté kuyààkù
kùù do kánkè yebotè yemou ìkè.

Kuyààkù kùù do dáátí ibotí imou,

⁸ kékei mmukúú yúóó,

ti Yiè nKuyie nyóó ūútímu tinònnieti,
kédeite ku nìtibè ifeii.

Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

Isidayeeribe yó nyānkumè kè Mōabu kàbe kuò

⁹ De yiè di bo nnáá nke tú:

Kuyie nkuù tu ti Yiè, ti do ku mbúó,

kè kù me nti deeté.

Ti do ku nkémmú kè kù ti deeté,
nyānkunè ke au.

¹⁰ Ke yé ti Yiè nKuyie nnòtè teè yó
nkānkémè di ntāri!

Kè Mɔabu kɔbe bie, bè yóó bè namu be
karí kékua.

Bè ɔɔ nàù mèè botí timúti difòtìrì kédòò
tikùti.

¹¹ Deñde bè yó nharimè ke einko tibaati
bè ɔ ndeitimè dibinni.

Ti Yiè nKuyie nyóó deitemu be fentè.

¹² Mɔabu, bá nè a èi duotí me nhokùmè
ke kpeñni,

ti Yiè nKuyie mbo ì pùò nkè ìi duó kèwēn-
nénè mutáá.

Disānni kó feyènfè

26 De yiè Sudaa èi kɔbe bo dentè fe
nyènfè:

Ti mɔke dihei kperì ndi

kè Kuyie ndi fii nyiduotí ke ì ti deerí.

² Kpeténè dihei kó yebòrè,
kè kubotí kùù dððri dèè sié kè kùu ta,
kubotí kùù dððri Kuyie mbéi ntì.

³ Kuyie nwèè dððri a béi ntì,
a we nduò ndiwèi,
wèè da duó nhomáà, a we nduò
meoñpùmè

⁴ Duónnè dimáà ti Yiè nKuyie nsáà,
ti Yiè nKuyie nkuù tu dipèrì di di kánkè
sáà.

⁵ Kuù bɔnténí bèè do bo deyiitírè,
ke pònte be èi kperì,
ke di bɔnténí ketenkè
kè di naá mmutáá.

⁶ Bèè í tú bèmabè kè bè di nàù,
kè besénnibè di útírí.

Yemòrè sɔnye kó mubáammu

⁷ Ti Yiè nKuyie fí nwèè wetí,
fíòò ènninko wèè dððri dèè sié o kó kuce.

⁸ Áú! Ti Yiè nKuyie! Nti búó fí nwe,
a ti cònné dii fíòòrì ti di mbo,
ti dó tì tu: Ti bo nyumè a yètìrì.

⁹ Nh ɔɔ duó keyènkè kè n wènni yàá nfó
nwe,
n yèmmè wanti fí nwe.

A bekénè dii mðnni kutenkù, kù dò nhá
kù bekénèmè

de mðnni ndi, benitibè ɔɔ tūnnemè kuce
kùù sié.

¹⁰ Kè bè kuó nhoyeiwe mesémme ò ɔɔ í
ndòò dèè sié.

Ò ɔ ndoɔri meyei mme, dihei dii dððri dèè
sié di mieke

bá ò báá yà a deumè fí nti Yiè Kuyie.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nha yòutemu a nòtè
ke yóó bè poté bè me nyí tè wùó,
bè né yóó yàmu a dððmè a nìtibè kè ifei
bè pí,

kè bèè cósúté muháá nha wète mù a símbè
kpéí.

¹² Ti Yiè nKuyie nfíòò ti duó ndiwèi,
fíòò te kè ti dɔɔri dè demou kè dè yíé.

¹³ Ti Yiè nKuyie bekperíbè tɔbè do ti
baatému,

fíòò máá kó diyètìrì me mbo ti nò mieke.

¹⁴ Bèè ku bè í wèti ke bo foute,
Bedɔmbè í iti.

Fíòò còmmú ke bè kùò kè dè dèè.
Bá òmòù ténke í denniní be kpéí.

¹⁵ Fíòò duó nkàa kó kuwuò nsúú,
fíòò kù déúkùnne kè dè tu a kó disānni,
kàa fùù ntitemmànke.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkè ti ta meyeñcaàrimè
fíòò ɔɔ tí teennè.

Kàa ti poté ti da kuónnè.

¹⁷ Ti do dò nha ìikè onitipòkù wèè kuò
nwènwe de bire,

ke kuò nke mítìrì nè kuyonku.

¹⁸ Ti do púómmu,

kè ti peitémðnni tùòke,

kè ti kuò ntìpòuti ke né peité kuyaakù,
ti peité dè í yóó deeté mùmamù kutenkù,
ti í yìè onitì kutenkù.

Kuyie nkɔbe bèè ku bè bo yánté kè kùu poté beyeibe

¹⁹ Díndi n nìtibè, di kɔbe bèè ku bè yóó
foutemu,

n kɔbe bèè ku bè bo yánté,
bedɔmbè bèè duś mutáá mmieke, kè bèè
ente kényānku.

Timaǎnti ɔ̄ bónkūnnemè ketenkè,
Ti Yiè nKuyie nyóó me nténnéni becírìbè
bèè duś kudɔnkù.

²⁰ Díndi n nìtìbè kúúnnè ketaá di cǐí,
kékpetínnè késɔri yemǎrè sámpó mieke,
kénkémmúnè ti Yiè nKuyie mmieke bo
domè.

²¹ Ti Yiè nKuyie nyíténímu ku kàri,
ke bo poté ketenkè kɔbe be yei nkpéí,
ketenkè bo feínní menitiyí,
kéfeínní bè do kùò bè.

Kuyie nyóó kuɔmè dáméèrì kó musímmù

27 De yiè ti Yiè nKuyie nyóó
túótému ku seú natikù, ku seú
diekù, kukperíkù, kékuɔ musímmù bè
tu mù Defiatā, fewàǎfè diefè, fewàǎfè
fèè cití ke cití. Ti Yiè nKuyie mbo kuɔ
dáméèrì kó musímmù.

Kuyie ndònnenèmè kumáà wèè te fínyí kó kupaku

² Kè de yiè tùòke di dentè feyènfè,
n kó kupaku fínyí kó detie nkpéí,
bè kùòtìnè deè kó yebe menaǎ kperímè
‡dimònni marì ke bè dòninkonè
fínyí kó kupaku ke yè nkù bè temu
otenkúti ɔ̄ mmɔkemè kupaku ke kù
te.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mmí bàa m paku,
ke kù yóòrì yemǎrè yemɔu,
ke kù bàa keyènkè nè kuyie,
dèmarè báá kù cǎke mèè kpéí.

⁴ M mieke ténke í kù pèí,
kè n né yà ku mieke tipoti nè tisámpoti,
n kéroomu ke borè cǔu dimònni dimáà.

⁵ Kè wèè wammú m borè disòrì,
ke n wammú nè kunaatí,
ti yóó narikemu.

Kuyie nyóó cǐémmu Isidayeeribe

⁶ Yemǎrè sonye mieke Isidayeeribe cǐè
nyóó fííkúmu,

Isidayeeribe bo púnte kǎpóri
képié yebe képié nkutenkù.

⁷ Ti Yiè nKuyie nsàà bè potému kù do
dǎǎmè bèè do bè puotàà?

Yáà kù né bè kùɔmu kù do dǎǎmè bèè do
bè kù.

⁸ Áà! Kù yúǎ mbe to nye
ke duś nkè bè bè pímmú ke kònnè,
Kuyie nkuù yóu kè diyie yièni kèè bíké
kó kuyaakù bè tùóté.

⁹ Díndi Sakɔbu yaǎbí puɔnnè di
bɔɔwúòtǎrè,

déiténè ye kè yèe naá mmutáá,
kébuś ndi bɔɔtenkaani nè di kutinè dè
tihúúnti.

Ke ténke báá dè í mbiti,
kè di dǎǎ memme m bo úté di yei nke dí
cǐé.

¹⁰ Diheì dǐ do tú dikperì, di dǔnkomu,
òmɔù í kpaá di mieke.

Bè di dootóomu kè di naá ndikpáá.
Kè tinaabiiti de cènti ke cáá ntifáǎti ke
dè dɔu.

¹¹ Kè ideí kpeí bè ɔ̄ ì bókému kè beni-
tipòbèè ì cǔu.

Kubotí kuù nkɔbe í banté,
deè te wèè bè dǎǎ kòò ténke í bè mǎkenè
mesémmè,
wèè bè píité ò ténke í yóó bè cǐé.

Sífube bèè cǐété bè yóó wète kékúúmmè be ei

¹² De yiè ti Yiè nKuyie mbo keté o diiti
mupotimù,

kébate mebii nnè tifènti,
kétúóté Efadati kénɔ kétuɔkenè Esibiti.

De mònni kù bo di tǎnké dima dima,
díndi Isidayeeribe.

¹³ De yiè bè bo kónné ditáteheù mediè,
bèè do cǐété kémbò Asidii kè bèè kúúnní,

‡27:2 Kuyie ndo ɔ̄ nnáánnè Isidayeeribe

nè bèè coké ke kò nhEsibiti,
kè bèe nínkú ti Yiè nKuyie nyìkè
ku tāsààri dìi bo Sedisademmu di ínkè.

Kuyie nkpannèmè Sammarii kó dihei

28 A bo yà fí nSammarii kó dihei!
A donnè dipìi ndi,
kè Efadaimmu kó tinaàyààti da pòtìnè,
kàa bo ditennì ke sī nkubiriku
ketennatikè.

A kó tisàti donnè mutepóó mmùu mètè
mù mmu,
tìi né tú tinaàyàkèmuònti kó tisàti.

²Nte ti Yiè nKuyie tōnnímè
onìti dikōmbùu yìè nwèè kpeñni,
ke donnè fetadièfè fèè kəkénè yemátàrè,
nè kuyaakperíkù ke caari,
ke dò mmenie nhō tamè kukó kèpíe.

Nè o nòtè nte ò yóó di bōmmè ketenkè.

³Dikpààtipìi Efadaimmu kó tinaàyààti
pòtìnè di,
bè bo nau ketenkè.

⁴A kó tibansàti donnè mutepóó mmùu
bo mù mmu ditennì,
ke sī nkubiriku natikù.

A kperè yó ndōnnè fikíè kó ditebii dìi
nanté ke bi dindi,
wèè di yà kòò pánke di tōte ke aaroo.

⁵De yìè ti Yiè nKuyie Mpakèdaa wèè
yó ntú o nìtìbè bèè bo nkpaá be kó
dikpààtipìi, be kó kuyítùòkù be kó
kubansàrikù. ⁶Kuù yó nduò meyèmmè
mèè wenni bèè tu bebeémbè, ke duò
mmuwèrímú bèè bàa dihei kó yebòrè ke
beti be dootitòbè.

Bè daúmè wèè nàá nKuyie mpāānāàti

⁷Ikuó niùbè nè bèè nàá nKuyie
mpāānāàti, menaà mmeè bè
fétinne,
bè muó mmenaà kperímè mme ke yeté
kuce,
bè ò ntúú nke méú menaà kperímè mieke
nke,
bè sōrike menaà kperímè mme

meè te kè bè nàá ntii pāānāàti í co kuce
be beénti í síe.

⁸Titòntùúti tii dàátí be tábùribè ínkè,
kupíkù makù í féi.

⁹Kè bè né nàá nke tú:

De kóo Esaii dó ke tí tié nhònti?
Òmbe mbe ò nàámmè tipāānāàti?
Yebíkèmpíèè bè caté yè bāmbānàà?
Yáà yèè yāāté bāmbà?

¹⁰Ke tekíí Esaii ke tú:

Ò òò ntúú nke nàá nke tú: Kè kè, kà kà,
ku mpíkù sām̀pó kutekù sām̀pó.

¹¹Ti Yiè nKuyie mbo duò nkè ibotí tei
ii bè nàkénè í kó tináàti,
ì bo bè nàkénè didáúdirì.

¹²Kù do me mbè nàkémèmu ke dò:
Ntenè diompùri bèè òu bèe òmpè.

Diompùri ndi,
bè me nyí nyie ke kènté kù tu mù.

¹³Nè de kpéí ti Yiè nKuyie nyóó duò
nkè ibotí tei ii bè nàkénè didáúdirì: Kè kè,
kà kà, ku mpíkù sām̀pó kutekù sām̀pó.
Kè bè nkéí kébíétí ke duò diyànyànni,
kékoute koute be kà, kényíeke muceé, kè
bèe bè pímmú.

Dipūū kó ditári

¹⁴Díndi bèè ni Sedisademmu kó benitibè,
díndi sipóo yembè keèné ti Yiè nKuyie tu
mù.

¹⁵Díndi bèè nàá nke tú:

Nè mukúú nti naatimu,
nè kudonkù ti dōò metaummè mme,
kè mutenkúú nkéríní mu í yóó ti ninte,
ti sori siyáàbisí mieke nke,
mesoummè meè tu ti kó disòri.

¹⁶Deè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú:

N dóú ndipūū kó ditári ndi,
ditári dìi kpeñni mesàà, dìi donku
kpeñni,
dii ò mbo ditou kentímè kè wèè íkú di
ínkè,

dèmarè báá ò nampe.

¹⁷Tibeénti sààti tii yó ntú n kó tebiètè,
kè mewetímmè ntú kuhōu n níí yóó tūū
nkù kèya dèè síe.

Fetaafè mátárè yèè yóó neinè disòri
siyáàbìsì kperi.

Menie mbo pōnténè di kó disòri.

¹⁸ Fetaafè mátárè bo deite metaummè di
do dōñnèmè mukúú
di do dōúnnè dii nùù kudònkù di bo deite,
meyer mbo di do dii mōnni mè bo di
pōnténè.

¹⁹ Bè yó ndi duòmu bá dii kúnweñni,
bá kùù yie, bá kèè yènkè. Di ní yóó keè
be nam̀pòo kè kufōwaá nkuù di pí.

²⁰ Kè didóú kùpenè di yiè, ke bá ndò nké-
duó kécāá,

kè kuyààkùu kēke ke bá ndò nkédáátí.

²¹ Ti Yiè nKuyie nyiti ke bo cómmúmu,
kù do dōòmè Pedasimmu,
ke bo nampe kumáà kù do dōòmè
Kabaāā biriku,
kù dó dii mōnni ke pí nku tōmmú
mucàncàmmù, mukpákpàrimù.

²² Di tū nténke bá ntú sipā yembè, kè
meè dōke kuhōú kó dideè bo cētínnè, ti
Yiè nKuyie Mpakedaa tì nni nnàkému ke
tú ò tāāté ke bo kuò kutenkù nku, tì í yóó
paà.

Kuyie nduómmè otenkúti mecii

²³ Meñme kè Kuyie mbéi nke dō:

Kénténè n tammè,

keènè n tú mù.

²⁴ Otenkúti ò nsēimu,

ke dei ke pūūku ke dōummāō sáāà?

²⁵ Ò āā nkòò dùò ke dèè wèè buótímu o
dibotí,

tibotí tibotí nè o kūmbotí,

kébuótí titetì yepēnyo.

²⁶ Kuyie nkuù ò nàké ò dō nkédòòmè,

kuù ò duó mmeciì.

²⁷ Bè āā í nnàù ikūmbotí nè tenaasāntè,

bè āā tì puotínnè kudóú nku,

ké ti kpááké nè kupààti.

²⁸ Bè āā píttínnè tidabèeti nti inààke,

kénaunè tidiiti bè tu tì bèdèé.

Bè né āā nti nàù ke berímu ke báá tì pūo.

²⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè duó nde
kó mecii,

kù dōòri mùù tōmmú deumu.

Bè yó ndò mbè namu Isidayeeribe kè Kuyie nnè bè deete

29 A bo yà fí nSedisademmu
dihèidiè,

fí nDafiti do cōnné dii èi o touku,
á nyéúti bake yebaa nyebie nduómmè.

² M bo cēere Sedisademmu èi kè dii
kōmmú yedabùò,

kéta meyencaàrimè nè meháárimè
mieke,

Sedisademmu bo naá nkehāādekè.

³ N yóó da domu ke da cēēte ke cōnné
sikpàrinaasēí

ke da fité, ke da pí.

⁴ A dotimu ke bo nduó ke náánni,

bè bo nyo a tammè kè mè dò mmè yìèni
ketenkè,

a tammè bo nyièni ketenkè ke dōnnè
dèmarè kōme,

bè bo nyoní a wíe ketenkè.

⁵ A dootitòbè kusúkù bo naá
mmutápopùò nkécíéte,

bekpààtiyeibe kó yetìrè bo naá ntiyontì
kè kuyaakù bè tūóté,

Di yóó dōòmu, dè yóó da deetému.

⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa kèrinímu

ke bo da teennè kè fetaafè mpéú kè
ketenkè au,

kè kunòòroo ndáátí nè fetaafè diefè,

nè kuyaakù kperíkù nè fefòdónfè

nè fehāādeēnfè kè fèe cóúté demo.

⁷ Behāāpòmbè bèè doti Sedisademmu èi
mudod

be kperè yó ndōnnè tidòuntì āā pímmè
mme oniti keyènkè kèpēētóo

bèè di peri idookòti ke di èùri, be kperè
yó mme ndò.

⁸ De mōnni bèè dokùnè Siyāā be yèmmè
bo caàrè

kéndonnè dikōnni bo wè, kòò duó
tidòuntì ke yo,

ke èntení ke ś nhò baa kpaá o kōnni ndi,
yoo sinéyēi bo wè,

kòò duó tidòuntì ke yò,

ke èntení ke sǎ nhò baa kpaá sinéyēi nsi. A í cii?

**Isidayeeribe muómmu
dè né í tú menaà**

⁹ Dè yóó di dimu ke dí kpeí
úúnnè késonné kénaá ntiyùòntì,
di muómmu dè né í tú menaà,
di áámmu, dè né í tú di muó menaà.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuù di tanné tikòhécééti
mieke,
kuù pii ndíndi bèè nàá nku pāānāānti di
ìkè,
kuù kǎá mbeyuwúòmbè yò kè bè báá yà
tìi kpaaní.

¹¹ Deè te kè di í beí Kuyie ndi benke
tì ke dònnè onitì bè duó nwè dipátíri ke
yē nwèe kaà, nkòò tu: M báá na, bè di
pǎūmmu ke íkú mecannimè. ¹² Yoo bèè
di duó nwèè í nò nke kaà nke dò wèe kaà
nkòò bè tēíné ke dò: N yí nò nke kaà.

Kuyie yóó dǎò ti bo déété ku nitibè

¹³ Meñme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎò:
Be nñitibè òò kǎtení m boré
ké nni nsántí nè be nò nye,
kè bè yèmmè né n déténe
bè n dé kùù fǒwáá ntú benitibè dǎú nyii
kuó kǎku nku.

¹⁴ Deè kpeí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n
yóó
nsǎké ke dǎori mudeutǒmmú kè dèe bè di.
Bèè mǎke meyèmmè bè báá na ké mù
banté.

Meciì nyembè báá na ké mù yìéte.

Òmǎù báá sǎnnenè Kuyie nho dǎòrimè

¹⁵ Di bo yà!
Díndi bèè ò ndǎori di kpeti ke n sǎrinè,
bèè pī mbe tǒmmú dibìnni mieke,
ke náá nke tú: We nti wúó,
we nti yé.

¹⁶ Di yeimmaà? Tiyaamatì nè oyaamarì
dè màmaà?

Kunenkù bo náké ku yiè nke dǎò:

A í n dǎà? Yáá tiyaamatì bo náké wèè
tì maá ke dǎò:

Yemòrè yóó ceetemè

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎò:
Dè kpaá sǎmpó nwe kè Dimaa tǎri naá
kupaku.

Dè kpaá sǎmpó nwe, kè de kó kupaku
naá nkutúúkù.

¹⁸ De yiè yewùò mbo keè dipátíri tǎ tìi
náāntì,
kè tiyùòntìi yenni dihuri, dibìnni mieke
kéna kéyá.

¹⁹ De mǎnni bèè í tú bèmabè be wèi bo
ndéúúú

ti Yiè nKuyie nkpeí.

Bèè tu besénnibè, fenitayanfè mieke,
kè bè nyānku ti Yiè nKuyie kùù do mpáí
páí ke di

te Isidayeeribe ku kpeí.

²⁰ Bekpààtiyeibe ténke í yó nkpaá.

Bèè daú benitibè bè bá mbo.

Bèè kètìri betǎbè ke bo bè dǎò meyei bè
bo deè.

²¹ Bèè tounko benitibè tináāntì,

ke òò ndíi obeénti dibòri,

kè kpeti benitibè nè be naatí bè bo deè.

²² Deè kpeí nte kè ti Yiè nKuyie nSakǎbu
do tū nkù,

kunku kùù deete Abarahammu kè kù béi
nke tú:

Ifei ténke í yóó pí Sakǎbu kó kuwu
nkǎbe,

bè ténke báá sínné be yò.

²³ Bè bo yà dii mǎnni mutǒmmú m pí
mmú be cuokè,

bè bo banté n tímè wèe kpa meyei,

kébanté n tú wèe, mí nwèe te Sakǎbu kó
kuwu nkǎbe,

ké n depe, mí nwèe te Isidayeeribe.

²⁴ Bèè kó meyèmmè do dǎ kédauté

kè bèe mǎote meciì, bèè do úùri kè bèe
cǎuté itié.

Kuyie nyí dǎómè ku kǎbe ntaunè Esibiti

30 Díndi itookperí yembè di bo yà!
Di dǎori tìi kó dimàà n yí tì yé,

di waà mmèè taummè í bonní m borè.
 Di yéútí meyei mme di yó ínkè.
²Ke kòrì Esibiti di me nyí m beé,
 di kè kòrì kè Esibiti kóo kpàtì weè bo
 ndi kánké,
 kè di ndíéké Esibiti kó medéé,
³ifei bo di pí nnè meteèmmè di wantimè
 Esibiti kóo kpàtì borè,
 disòrì di wanti di bo di díí nyifei,
⁴bá kè di kó bekpààtibè tùðke Soaa,
 bá kè yeheikèntòrè tùðke Anesi.
⁵Ifei ì yóo di pí nnè Esibiti kòbe,
 bè í yóo di teennè òmatì,
 bè pètìnke yóo di díí nyifei nyi,
 késínkúnne di yètè.

**Bè pāammè Esibiti yepārè
 ke dó meteèmmè**

⁶Kè ti Yiè nKuyie mbéi ndiyiè yìèni kèè
 bíékè,
 kubakù cǎnku bíékè kòbe kpéí nke dò:
 Díndi bèè tounko di kpàtì sǎmmarímúbè
 ke tounko di kperè sààrè yòyóbè,
 ke kérínè kuce meyei nnè meyeñcaàrimè
 kòku
 yecìrìcìrè borè nè yedaute,
 di kòrì ke borè duó nkùù botí kòbe
 í yóo di teennè òmatì.
⁷Esibiti kó meteèmmè tu detetùrè nde,
 òkpaure, deè te kè m bè yú ke tú
 sǎntíke kó kutoweku kòbe.

Kubotí kùù dó bè nkù nàá nkù dó tì

⁸Kè ti Yiè nKuyie nnáké Esaii ke dò:
 Wāri be ti nnáàntì titápièti ínkè,
 kè ti nduó yewe yèè kpaaní ye kpéí,
 kéndò dibènkùrì sǎà nè bè bo mbomè.
⁹Ke yé de kó feyanfé í yiemmmè n kpeti,
 bè tu itookperí yembè mbe,
 bè í dó mí mbe Yiè nKuyie n náàntì.
¹⁰Kè bè nàá mbeyuwáommbè ke tú: Bá
 nwúónnè!
 Ke nàá mbèè nàá mí nKuyie m
 pāánáàntì ke tú:
 Di bá nti nàá ntimómmònti, dí nti nàá
 nti dó tì,

dí nti nàá ntìi naati ti yèmmè.
¹¹Ke nàá mbèè nàá m pāánáàntì ke tú:
 Íténè kuce sààkù, dauténnè kuce.
 Ke nàá nke tú: Tì í dó kékeè
 Kuyie nkùù dò mpáí páí Isidayeeribe tū
 nkù kó tináàntì.

Bè nàkémè Sudaa èi yóo pòntemè páíí

¹²Nte ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí páí,
 Isidayeeribe tū nkù tu mù:
 Di mè nsènkèrimè n náàntì
 ke tūnnè befèèbè, siyáábìsì yembè,
 ke íkú bèè ínkè.
¹³De kó meyei nyó mbo di yó ínkè nke,
 kéndonnè kuyie nhōō ānnémè kuduotí,
 kéndéúkú,
 kè bè nyóo daate, kè kù do dimònni
 òmáà.
¹⁴Di bo pònte pònte tiyaamatì òò do
 kéyaare yaaremè.
 Bá bè báá pété kuyōū kéwaánnè muhāā
 nyoo bèè dónè menie.

Ti bo yímè só kénkémú Kuyie

¹⁵Nte ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí páí
 Isidayeeribe tū nkù tu mù:
 Kè di wètení m borè ke yí só,
 meimme m bo di deetémè,
 di bo yímè só ké nni mbúú deè yó ntú di
 kó tikpetì.
 Di me nyí yie.
¹⁶Kè di me nyete ke tú di dó kécokénè
 siséí,
 di mènke yóo cokému,
 di yè ndi dó kédeke sisāncāāsi nsi,
 bèè bo di beti bè yó ncokù mecāā mme,
 kè deè pēēté di kperè.
¹⁷Onitì òmáà níí bo péi nkè benitùbè
 tekoupiítèe (1000) coké,
 kè bènnummù péi ndi coké dimòu.
 Bèè kpaá kè bè mbo òmáà ke donnè
 kudáú ò neúókémè ditàri yómmè,
 bè òò cósómmè tetātè ínkè mecannimè.

Kuyie nyóo cíémme ku nitùbè

¹⁸Ti Yiè nKuyie nyóo di dòmu mesàà,

kù kèrínímu ke bo di kuó mmesémmè,
ke yé ti Yiè nKuyie ntumè kùù wetí
kùnkù.

Dè nnaati bèè kó dimàà kù bùs.

¹⁹ Díndi bèè bo Siyōō èi Sedisademmu di
ténke bá nkuò,

kè di kù yú kù yóó keèmu,

kè di kuónko kù yóó di teennèmu.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó di duómmu mudii,
meyerñcaàrimè m̀̀nni,
ke dí duó mmenie dinékkònni m̀̀nni.

Bèè di tiè bè ténke í yóó sori,

di yóó bè yàmu nè di nuu.

²¹ De m̀̀nni di to bo keè metammè mèè
nàà ndifónkúò ke tú:

Ntenè kuce, nt̀̀nne kù

bá kè di k̀̀ri kubakù yoú bíkè yoo
kucànkù.

²² De m̀̀nni di bo wénté dèmarè s̀̀nnè di
b̀̀otenkaanii,

di bo wénté s̀̀i dàri timátí

nè s̀̀i dàri mes̀̀w nè s̀̀i dàri timátí, is̀̀ke
k̀̀pere,

ke nsì dokòo ditowaà ke tú: Yènnè die!

²³ De m̀̀nni kè ti Yiè nKuyie ncúũnní
fetaafè

kè tidiitii yè, képeité, kénsũ ke c̀̀iè,

kè di wũ̀ ncenti ì dómè, ke diiti.

²⁴ Di nààke ì̀ dùò nè di sãmmarímúbè,
dè bo ncáà ntimúti bè ỳ̀re tí mukókúó.

Kè di ntí piitinè tikãpentí tì ã yenì.

²⁵ Mudoò diemù yiè, sicèkperí bo duó

kè di dootitòbèe kú kénsũ,

inèce bo ãnné yetãrè ìnkè nè sitãá kèpṹ.

²⁶ De m̀̀nni otãnkù bo peike kéndònnè
diyie ò̀ náátémè,

Kè diyie nááté kénkpeñni,

ke mannè yewe yèyiekè kó menàà mbo
wènnémè.

De yiè ti Yiè nKuyie mbo taa nku kòbe
muo,

kémiek̀̀nne be yèiti.

Kuyie ỳ̀ómmè Asidii kòbe to

²⁷ Ti Yiè nKuyie nkèrínímu ku móm-
m̀̀nku dedétirè

kè ku mieke c̀̀ú mmesàà nke fãnni,

kè ku tannò tu kemieke k̀̀peye

kè ku náànti dò mmuhãá nke tuò.

²⁸ Ku nùù kó muyaá ndònnè menie nhõõ
tamè mme kukó kèpíe,

kàa ta a nkááké a f̀̀nii.

Kuyie nyóó meèrèmu yebotè

nè meborime mèè í wenni me mieke

ké bè ãnné tisãndánti be nò ké bè k̀̀tenè
bè í d́ kè.

²⁹ Díndi Sedisademmu kòbe, di bo ndiè
mbè ò̀ ndièmmè dibanni yiè kó keyènkè.

Diwèi bo ndi bo ke d̀̀nnè bè ò̀ ndeèti, ti
Yiè nKuyie nkó ditãri kè dii bè bo. Kè bè

eu itãri ke k̀̀ri ti Yiè nKuyie nkùù kãnké
Isidayeeribe ku borè.

³⁰ Ti Yiè nKuyie mbo píèké
mekpààtítammè

kéyoute ku ǹ̀tè kèpoté,

benitibè bo yà ku mieke yóùmè

ku mieke dò mmuhãá mmu ke tuò,

ke dò nfetadiefè ò̀ nniùmè nè yemátárè
nè kuyaakù.

³¹ Asidii kòbe bo keè ti Yiè nKuyie
ntammè,

kè kuf̀̀waá mbè pí.

Ti Yiè nKuyie mbo bè puotí nè kupàati.

³² Bá kùù yèiku yó ndò metooyómmè
mmè. Ti Yiè nKuyie mbo mpuotí Asidii

kòbe kè Isidayeeribe bie ntikùtìdùùti nè
tibómbonti ke au. Kuyie nkuù yóó youte

ku ǹ̀tè ké bè dokénè.

³³ Bè t̀̀nte kehããdekè kè dè m̀̀ntemu,

kè kè bo nè okpàati kèpí mmúnke.

De kó dihããt̀̀t̀̀ri c̀̀mpúrìmu ke pèkè,

de kó muhãá nyó ncóú ke deumu,

ke yé ideí sũmè,

ti Yiè nKuyie nnùù dii yóó wete de kó
muhãá

kè mù ncóú nke de muhããyuo nkó
muhãá nkõme.

Kuyie nkprannèmè bèè k̀̀ri

Esibiti ke d́ meteèmmè

31 Meñme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke
d̀̀:

Di bo yà dínđi bèè kòrì Esibiti èi meteèm-
mè wammù.

Dínđi bèè yèmmè naatinè siséí,
kè di tá síkparìnaaséí si sùkù kpéí,
ke tá besāndèèbè bè kpeñni mēè kpéí,
bá di í wéí mí nKuyie nkùù di te dínđi
Isidayeeribe.

Di í n waà mmí ndi Yiè nKuyie.

² Mí ndi Yiè nKuyie n cìimu

mí touní meyei
n náanđi í duò ketenke.

N yíté ke cómmúmu beyeibe cíèté kpéí.

Meyei ndòòribè kpéí

di kòrì bèè borè ke waà meteèmmè.

³ Esibiti kòbe tú benitibè mbe,

bè í tú Kuyie

be séí tú siséí nsi

sì í mọke muwērímú mamù.

M bo youte diì mònni n nùùtè

wèè teé nhò bo bété,

kòò teé nwèè do, kè bèè kú bedé.

Kuyie nnáké ti Asidii kòbe

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Diciríciridaà yoo diciríciribii ɔ̄ pí
nkékontemè.

Bá kè benaacēmbè sū mēè botí,

ke péi nkufōwaá mbáá di pí,

di báá yote be úu.

Meè botí nku mí ndi Yiè nKuyie

Mpakedaa n cutoomè,

ke bo dokénè bèè bo Siyōō tārì nè o tātè.

⁵ Tenđtè ɔ̄ pīntemè te feti te yiè nyínkè,

mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n yóó mme

nkānké Isidayeeribe

ké bè deeté, ké bè coo nkè bèè yenté.

⁶ Dínđi Isidayeeribe di m bütinnému

páíí, wētenení m borè. ⁷ De yiè bo tuọke

diì yiè di bo dokóo sibɔotenkaani timáti

péfti nè mesɔ nkpesi di dđđ sì nè di ncu

ke n yeténè.

⁸ Disiè diì í tú dinitisiè,

diì yóó kuò Asidii èi kòbe,

disiè diì yóó bè kònnè di í tú dinitikperi.

Asidii èi kó bedapāmbè bo coké mudoò,

bè bo pí mmudaatōmmú.

⁹ Wèè do bè kānké dipèrì kōme kòò
cokénè kufōwaá,

kè behāpōnkótibèe coké kényóu be kó
mecannimè

bè do cònnémè.

Mí ndi Yiè nKuyie mí bēi, mmí nwèè

tòtinnè muhāá nSiyōō,

mí nwèè wète fehāātofe Sedisademmu

mí bēi.

Bè nākémè okpààti sààwè kpéí

32 Okpààti mọu wèè yóó buoté
kénwenni

kè síkparìtibii mpí ndiheì dè bèkúmè.

² Bá wè be mieke kòò ndònnè disòri

bè ɔ̄ sori di kuyaakù mònni

bè ɔ̄ sori dè fetaafe mònni,

bè bo ndò mmenie nhō ndòmmè

ketenke kèè kpa menie nke ínke,

dipèrì kó mēdēé nhō ndòmmè kuyaakù

bo kèè tenke.

³ Benònwúòm̀bè nùu mbo dọke wénté,

kè betooyuobè toò keè mesàà,

⁴ Kè tidààti dònté bèè mọote meyèmmè,

kéna kékeè itié,

kè tidauditi nòndié ndate kè tii náke

mesàà.

⁵ Bè ténke báá yí kuyeinkù tekpààtibite,

bè me nténke báá yí siyáàbisí yiè ntú

onitisààwè.

⁶ Kuyeinkù ɔ̄ nnáá ntii í wenni tinti,

kè ku yèmmè dó meyei mmáà,

kè kù dđđri isọke,

ke sáá nti Yiè nKuyie,

ke búútóo wèè kònnè dikònni

ke muò mmenie nsinéyēi bo wè

⁷ Ociñti kó mutōmmú tú muyeimmu.

Ò ɔ̄ ndó kédɔ̀ tì tu tiyēiti nti

ke bo souté osènniwè kóò fétinne

bá kòò sénniwè nù nnaati.

⁸ Wèè tu onitì sààwè,

wenwe ɔ̄ ntoti iyentoti sààyi nyi,

ke dọri mutōmmú sààmù.

**Kuyie nkpannèmè
Sedisademmu kó benitipòbè**

⁹Díndi Sedisademmu kó benitipòbè bèè
tá bemáà,

kénténè n tú mù,
díndi Sedisademmu èi kó tipobooti
íténè kécómmú kékeè n náá ntí.

¹⁰Díndi benitipòbè bèè tá bemáà,
dè kpaá dibenni òmáà ndi nè yewe
mayè kè di kòntii aá.

Fínyì kó yebe kperè dèèmu, kè mudidèi
kperè pàà.

¹¹Díndi benitipòbè bèè tá bemáà,
di kòmbùòtíi do,
díndi tipobooti, di kònti nhau,
dáténè di yààtì, kéboú iyaàwěi di ka,
kéndò ndi kari mukúú.

¹²Mpínè di yó ke kuò ndi paa nsààrè
kpéí
fínyì tie ndèè do peí mesàà nde kpéí.

¹³Kòmmúnè n nìtìbè èi kpéí,
tipotì tii dàtinnè be èi,
ke dàtinnè sicéi sii bo diwèi mieke ke
yānku.

¹⁴Bè cokému ke yóu tekpààticiētè,
dihei kunòroo do ò ndáátì di kè di
dòúnko.

Kè tetātè nè didènni dierì dè bo naá
nsāmmarímúbè yó nkpeiti dè,
dinaacēnhò.

Bè nàkémè Kuyie nYáá nkpeí

¹⁵Meñme dè yó ndòmmè,
kékémmúnè Kuyie mbo cúunnímè ku
Yáá nti ínkè.

De mōnni tedòntè bo naá ndepaa nkè
depaa nnaá ntítúúti.

¹⁶Bèè bo depaa kè bè mbekù kè dè sié,
kè titúúti kòbe ndòri dè bekúmè "ndi,
ketenkè naati dè nè kè í naati dè.

¹⁷Kè mewetímmè peité meoñpùmè,
mewetímmè kó ticōnti bo ntú ti bo
mbomè

ke í yīèkù kénkari bètèi.

¹⁸Kè ku nìtìbè mbo meoñpùmè mieke
kémbò bá dèmarè í bè kòjñnè,
kè bè nkari bàmmù.

¹⁹Fetaafè mātārè bo buó mbe túúkù,
kè be èi do kékéké.

²⁰De mōnni kè di mbo diwèi mieke,
ke kuuti yepúrè mieke ke buotì di diiti,
képítè sāmmarímú nè inàake kè dè
ncenti dè dómè.

Meyei mmèè yóo tuòkení okòùti

33 Di bo yà díndi bèè pònti betòbè,
bá bè í di può,
díndi bèè fiiti betòbè bá bè í di fiiti!
Di yóo può ndii mōnni kédeè kè bè di
puòmmu,

kè di fíítì kédeè kè bè di fíítì.

²Ti Yiè nKuyie nha tí kuó mmesémmè,
ti búó fí nwe bá dii kúnweñni
a ti duó mmuwērímú,

ké nti deeri meyencaarimè mieke.

³A ò nkàa kèténí

kè ibotí kèè a nañpòò ò òò cokému,
kàa itè ke còmú yebotèe cíétóo.

⁴Kè tí èi be kperè fecofe òò domè ketenkè
kédeútóo timúti

yecádúú nhòò domè kupaku kucēnku.

⁵Ti Yiè nKuyie nkùù baké kù bo kéínkè
nke,

ke ānné timómmònti nè tibeénti sààti
Siyòò.

⁶Díndi Kuyie nkòbe

di yó mbo kè dè di naatimu,

di bo mmòkemè meyèmmè kényé ti Yiè
nKuyie

ke kù dé, dè tu tikpàti ntii tii deeri.

**Kuyie nyóó potémè
Isidayeeribe dootitòbè**

⁷Nte bekpàrinuòmbe ke ye be èi ke kuò
mbe èi mieke,

bèè do náá ndiwèi kó tináànti beè ti
yedabùò.

⁸Ice imɔu dɔ́unkomu òmɔ̀u ténke í pēnkù,

metaummè ténke í bo be cuokè,
kè bè senku betɔ̀bè, òmɔ̀u í dé otɔ̀u.

⁹Dihei dimɔu kàri mukúú mmu ke cìte,
kè Dimaa tãri di ifei, ke di tie mmòté.

Kè Sadonni biriku naá nketempéikè,
Basãã biriku nè Kadimeedi tãri kè de
fããti yòte.

¹⁰Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Di mmònni n yiténímu, n cómmúmu
bãmbà,
n feiténímu di mmònni.

¹¹Di dɔ́ kédɔ̀ dè yó ntú ticamúti nti.

Di bo ti dɔ̀ kè ti ntú timúkpeti
kè n nùu kó muyaá nti còuté muhãã
nkɔ́me.

¹²Yebotè bo còuté kènaá mmuhããyuo,
bè bo còuté tipoti kɔ́me.

¹³Díndi bèè bo medétimè, kénténè kékeè
n dɔ̀ri dè

díndi bèè tɔ̀kè kè di yà n wērimú deumè.

¹⁴Meyei ndòribè bèè bo Siyɔ̀ɔ̀,
be kɔ̀mbùùti duòmu.

Bèè càari Kuyie nyètiri bè kònti aumu.

Ti we mbo dáátí kécómmú Kuyie
n wète mùù áá mmu ìikè?

Kuyie n wète mùù áá ke mù í kɔ́ mmù bo
yīēke we?

Mù bo yīēke wè tu:

¹⁵Wèè dɔ̀ri dèè sié, ke náá ntimómmònti
ke í dɔ́ mufèèdiì, ke yetírí ticuuti
wèè ɔ̀ pi o to ke báá keè, bèè tu bèè ku
oniti be kpeti,

wèè pi o nuu nke í dɔ́ kèyà meyei.

¹⁶De yiè nweè yó mbo dèè ikú
kè yepèrè dieyè ntú o kó disòri,
ò báá mónté mudii

menie mbáá ò dònté.

Kuyie nyóó deetémè Sedisademmu kɔ̀be

¹⁷Sedisademmu kɔ̀be di nuu nyóó yàmu
di kóo kpààti kèyà nè ò wennimè,
kè di yà dihei, nè di pèkùmè.

¹⁸Kè di níi dentení meféútímè dimònni
kɔ́me kpéi,

kébeke dimáá ke yí:

Bèè do kaà dàmpòò díítí bè borè?

Bèè do baa sicèkperí bè kòte ke?

¹⁹Di ténke báá yà benitidònnibè,
kubotí di do í yo kùu kó tináànti di ténke
báá kù yà.

Bèè do náá nke dáuri bá di í yo,
bá be náànti í mɔ̀ke ti tu mù,
bè í yó nkpaá.

²⁰De mònni kàa yà Sedisademmu,
kàa wénté Siyɔ̀ɔ̀ di do báá ndè
Sedisademmu èi bo kari béu.

N cìtèè ténke bá ntú tèè tùòti,
bè ténke báá uuté te baaké bitì,
bè me mbáá píté te wēi.

²¹Deñde ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku
dièti ti kpéi.

Ikó mborè ànné, ikó ndieyi borè buoté.

Bá bàtòòbè bá ndè keri,

bá dikpànni kóò bàtòòbè bá ndè cènti.

²²De mònni ti Yiè nKuyie nkuu yó ntú di
kóo beénti

kéntú ti kó ikuú yiè

ti Yiè nKuyie nkuu tu ti kóo kpààti
kuu tu ti kóo deetiwè.

²³Be bàtòòbè wēi pítému,

ì í kpaá pí nyidei ìi tɔ̀ bàtòòbè kó tiyààti,

Bè í pìnte be kó mecannimè kó tiyààti.

Ti yóò bè domu kéheí be kpere.

Bá nè tihùuti kè tii pété kéheí.

²⁴De kó dimònni bèè bo Sedisademmu,

òmɔ̀u ténke báá béi nke dò ò mɔ̀.

Sedisademmu kɔ̀be bemɔu Kuyie nyóó bè
cìémmu be yei.

Kuyie mpotémè Edɔ̀mmu kɔ̀be

34 Díndi yebotè tɔ̀nnènni kékeè,
díndi ibotí kénténè mesàà,

fí nketenkè nè dèè kó dimàà bo a mieke
keènè.

Fí nkutenkù nè bèè kó dimàà bo a mieke
kè dí keè.

²Mí ndi Yiè nKuyie m mieke keè peike
yebotè,

m mieke keè còuté yebotè kó yehāpòn-
tìrè yemou,

kè n yóó yè kùò páíí, bè bo bè fié.

³ Bè bo kú kécóú cóú,
becírìbè kó kunóú bo dátinné tipítì
timou,

menitiyíi mbo pōnté yetārè ínkè.

⁴ Siwāā bo puo,

kè tiwetii kpéú nkpéú nkupátífā̀̀kù
tēmè,

siwāā bo ntōū ke duóní

fínyí kó tifā̀̀tì kōme,

fikìè kpeti tēmè.

⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n siè dii muó
mmenitiyíi,

ke doti Edōmmu èi ínkè,

de kó benitìbè n tāāté ke bo bè kù̀̀dmu
páíí.

⁶ N siè wù̀̀ menitiyíi mme,

ke mù̀̀tì menitikù̀̀,

disiè dii feunè ipe nè sibóó di ̀̀̀ muotì
mèè botí,

iwū̀̀ kó mekù̀̀ nyeceumbè kōme.

Iwū̀̀ kó muféú muù bo Bosedaa èi,

mukù̀̀ muù bo Edōmmu tenkè mieke,

⁷ kè yepaanā̀̀dakè duò, kè yenaadakè tu
yā̀̀bèi,

kè ketenkè sā̀̀ake nè menitiyíi,

kè mutā̀̀á nsā̀̀ake nè menitikù̀̀.

⁸ De yiè dii tū̀̀ke mí ndi Yiè nKuyie nkè
n yóó peite,

n yóó kpā̀̀mmu Siyṑ̀ èi kó dikpā̀̀nì.

⁹ De mṑ̀nnì Edōmmu tenkè kó ikó mbo
naá mmedṑ̀mmè,

kòò tenkè naá mmuhā̀̀ayuo.

Edōmmu èi bo naá mmedṑ̀mmè.

¹⁰ Keyènkè nè kuyie mbá mù báá kú,

kuyukú báá deè bitì,

dihei bo dṑ̀unko ò̀̀mò̀̀ ténke bá ndè
pḕ̀nkù̀̀.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie di tā̀̀u mmeyei nkó
feyí̀̀fè,

ké di kù̀̀ste kéhenne, kè dii naá ntei.

¹² Benitidiebè ténke bá mbo

bèè bo ntā̀̀nkíi bekpā̀̀tìbè,

sikpā̀̀tìbìf kpere deèmu.

¹³ Kè tipotii yè sikpā̀̀tìcēi mieke,

timésátṑ̀tì nè tisā̀̀mpotì,

kè dèe yè dihei iduotí fité di,

kè dii naá nsikpamóó kó diā̀̀rì,

icùò nkó diitū̀̀nì.

¹⁴ Yekoute nè yemaà nde kó
temú̀̀nnécíè̀̀tè.

Yebṑ̀dakè kó diciènnì,

diyenkēmbṑ̀ kó dikā̀̀rì.

¹⁵ Iwā̀̀ake ní yóó de ndóú nyeyiè

nképētè kéndake i bí kpéí,

timancò̀̀tì yó nde ntiku timou.

¹⁶ Kè di wammú ti Yiè nKuyie mpátíri
mieke di bo yà̀̀ tì wā̀̀rimè ke tú:

Kumancò̀̀nkù makú í yó nkpa, kùmakú í
yóó mó̀̀nté kutekù̀̀.

Kuyie nkuu tì béi nnè ku nù̀̀,

kè ku kó muyaá nyóó tì tíí,

¹⁷ Kuyie nkuu tā̀̀a dihei tété timancò̀̀tì
kpéí.

Ke ti ndi totí kè tì yó ndi te sá̀̀.

Ke ndè ā̀̀ sá̀̀ nè ti bo mbomè.

Isidayeeribe yóó wēte be èi kēmmōke dii wèi

35 Fí nketempéikè kàa nyā̀̀nku,
fí ndikpā̀̀a kàa mṑ̀te diwèi kényè
tifā̀̀tì kēpórí.

Fí ntedṑ̀ntè dè nda naati.

² Kè di pórí di yèmmè dṑ̀mè,

kényā̀̀nku nè diwèi,

kéndiè nke íú

ke yé di yètè màatenèmè Dimaa tā̀̀rì
kperi

kè di wenniku dṑ̀ntenè Kadimēdi tā̀̀rì

nè Sadonni biriku de koku,

di borè ndè bè yóó yāmè

ti Yiè nKuyie nkó tikpeti nè ku dieti.

³ Di kpénkū̀̀nne bèè kó dimā̀̀a kó sinou
̀̀u,

duó̀̀nnè iduotì kperíyì bèè nú̀̀ nhò̀̀te.

⁴ Nákénè bèè kṑ̀mbù̀̀tì duò ke dṑ̀:

Cátinnè di kṑ̀ntì kè di kṑ̀mbù̀̀tì bá nduo,

Kuyie ndi tū̀̀ nkù̀̀ kèrínímu ke bo peite di
kpéí,

kéyietí di dootitṑ̀bè di dṑ̀ dè,

kù kèrínímu ku móm̄m̄w̄nku ke bo di deeté.

⁵ De yiè kù bo wéi ntiyũ̀nti kéduó nkè yewũ̀ ñkèè.

⁶ De m̀nni kè yekpiè nséítè, kémpuù tehontè k̄me,

bèè ǹndiè ndàri kè ìi date kè bè nyíú.

Menie mbo mpũ̀ ñdikpáú tédontè kperi mieke.

Kè ikó nhänné menie ketempéíkè.

⁷ Mubirímú do ñ ntonni dè ke c̄sú,

dè bo naá nkubinku.

Menie ndo í bo kèè tenkè bo ānné yenébòrè.

Sikpam̄w̄ do túntí dè,

bo yè tipènti nè tiàti.

⁸ De m̀nni kuce makù kuù yóó ānné de kó dibòri mieke.

Kè bè nkù yu ke tú besàdbè kó kuce, wèè s̄w̄ nhomáà ò báá kù kètè.

Kù yó mbo Kuyie nk̄be máá kpéi nke, beè yó nkù tũ̀, bá kuyeinkù kù báá feti.

⁹ Yeciricirè í yó mbo de kó kuce, mupĩmpĩmmù mamù báá kété de kó kuce,

bè báá yà musĩmmù ku mieke.

Kuyie ndeeté bè beè máá yó nkù keri.

¹⁰ De m̀nni kè ti Yiè nKuyie ndonté bèè konní Siyõõ

kéndiè nke déúkunko Kuyie nyètiri be wèi bá mm̄ke kum̄nku.

De kó diwèi bo ncátinko be yèmmè

diwèi nè kuyeñaatí dè bo mbè bo,

meyencaàrimè nè yedabùò nkè dèè dété.

Asidii kóo kpààti Sennakedibu domè Sudaa k̄be

(2 Bekpààtibè 18:13,17-37)

36 Sudaa k̄be kóo kpààti Esekiasi kpàti benni tepíítè nè di naanni mieke nke, Asidii kóo kpààti Sennakedibu domè Sudaa ekè iduotí fité yè ké yè fiète. ² Dè do s̄ ñhò bo Dakiisi nwe kédeite wèè baké o āp̄mbè kóò t̄nnè. ³ Kè Idikiya bire Ediakimmu wèè baké tekpààtic̄iètè kòo yenni dihei kóò co, ke

neínè opátíwã̀ti Sebuna nè Asafu bire Yoa wèè t̄u dihei kó tináantì ā yèè páte mieke. ⁴ Wèè baké Asidii āp̄mbè kóò béi nke d̄: K̄tenè kénáké Esekiasi ke tú, okpààti diwèè Asidii kóo kpààti tu: A t̄á ba ke ikú deè ín̄kè? ⁵ Yáà a yèmmè d̄o nha náá ntìl náantì detetirè kpeti tú itié nyi ke da duò ñdik̄mbùò? Yáà a yèmmè naatinè we, kàa dàatí ke yete wenwe Asidii kóo kpààti kpeti? ⁶ Ò tu ò yému ke d̄o nha yèmmè naatinè Esibiti nwe, a í yé ke d̄o nhEsibiti d̄o ndipènni dii p̄onte di ndi, kè wèè di pí ndii ò k̄ute. Esibiti kóo kpààti me nd̄ori bèè ò duò mbemáà. ⁷ Kè dè yèmmè a bo yí a yèmmè naatinè di Yiè nKuyie ndi tũ̀ nkù nku, dè né í tú kuù kó yewũ̀t̄rè nye Esekiasi p̄w̄mmè o móm̄muw̄, ke nàkè Sudaa k̄be nè Sedisademmu k̄be ke tú: Bè nfeu be wũ̀ di-wũ̀t̄d̄nni dii bo Sedisademmu máà?

⁸ A tũ̀ ncannenè n yiè nhAsidii kóo kpààti dinùù, kè n da duò nsisèi sik̄p̄isidè ke nsà kàa bo pétè bèè bo si dèke. ⁹ A í yóó na kébaao n kóo kpààti kó bet̄mbè mieke bá omáà bá ketíke wèè tu osámp̄sù be mieke kàa yèmmè né naati nè Esibiti yóó da duóm̄mè sikp̄arinaasèi nè si dèèbè. ¹⁰ Yáà a yèmmè d̄o n k̄tení nè mmáà ndi ke bo p̄onte dihei bá di Yiè nKuyie nyí d̄, kuù n nàkè ke tú n di do kép̄onte.

¹¹ De m̀nni Ediakimmu nè Sebuna nè Yoa kè bèè nàkè wèè ni Asidii dihāp̄d̄nt̄inni ke d̄: Ti da báámmu bá nti náán-nè Sudaa k̄be kó tináantì, a nti náán-nè Aramu eì k̄be kó tináantì, bèè bo kuduotí ín̄kè kè bèé bá nyo.

¹² Wèè baké Asidii kó behāp̄mbè kóò d̄: N kóo kpààti í n t̄nní kè m bo t̄i nàkè f̄ ñnè a kóo kpààti di máà, ò pèt̄inke n t̄nní kè m bo t̄i nàkè be nnit̄ibè mbe. Bembe nè díndi di yóó di di mínti nti k̄yà di yénkúmè. ¹³ Mer̄me wèè ni Asidii kó dihāp̄d̄nt̄inni, ò còm̄m̄mè képiéké nè Sudaa k̄be kó tináantì ke d̄: Kénténè Asidii kóo kpààti diwèè tu

mù. ¹⁴Ò tu: Esekiasi báá benné ké ndi sou, nhò í yóó na ké di deeté o nɔu mieke. ¹⁵Esekiasi bá ndi sou nke tú di duó ndi yèmmè di Yiè nKuyie nkè kù yóó di deeté bá Asidii kɔbe báá di pɔnte. ¹⁶Asidii kóo kpààti tu, di báá yie nhEsekiasi kpeti, di we ntaunnè wenwe Asidii kóo kpààti kéyie nho kpeti, kè dèe yie nkè di nyo mbá wè o paku kó tidiiti, ke cáá nho tebe, ke yò nho binte nie, ¹⁷ke kémúnè ò bo kɔtenímè ké di túóté kékonnè ketenkè, kèè dónnè di kɔke ke mieke. Tidiiti borè nè detie mbè tu dè fínyì. ¹⁸Di báá kénté Esekiasi di náá ntì ke tú di Yiè nKuyie nyóó di deeté, ò di fétinkomu. Yehekè teyè kɔbe kó yebɔkè na ke bè deeté kè Asidii kóo kpààti í bè pínáá? ¹⁹Amati nè Adipadi de kó yebɔkè bore? Sefadifaimmu kpeye bore? Yè yete ò bo pɔntemè Sammariá? ²⁰Yehekè yenye yemɔu ñndi kó yebɔkè na koò bàa, koò báá pɔnte ye kó dihei, kè di Yiè nKuyie nné bo na kéyete koò báá pɔnte Sedisademmu?

²¹Kè bè ndò nkáré bá òmɔu í nhò ténné tìmatì. Esekiasi wèè do bè nàké ke tú bè báá ò ténné tìmatì. ²²Kè Idikiya bire Ediakimmu wèè kòtí tekpààticìètè nè opátíwáàti Sebuna nè Asafu bire Yoa wèè to dihei kó tináànti á yèè páte mieke nè dikpààtítónnì, kè bèè tì kèè, kè be mieke peike kè bèè kèrì be yààti kèwètoo Esekiasi borè, kóò nàké wèè baké Asidii kó behāāpòmbè ò bè nàké tì.

**Esekiasi beémmè Kuyie
mpāānāàntì náàntò Esaii**

(2 Bekpààtibè 19:1-7)

37 Okpààti Esekiasi tì kèè dìl mònni kòo yèmmè caàrè, kòo kèrì o yààti kédáátí kufòòtònkù kéntati ti Yiè nKuyie ncìètè, ²kétó Ediakimmu wèè kòtí tekpààticìètè, nè opátíwáàti Sebuna nè ikuó niùbè bèè tu bekótìbè ke dò bè ndáátí tífòòtòntì kékɔte Amoti bire Esaii Kuyie mpāānāàntì náàntò borè,

³kóò nàké ke dò: Okpààti Esekiasi tu ti da nàké ke dò: Yíe nkó diyè tu meyeñcaàrimè kperi ndi, ti pàkèmu, Kuyie nkuù ti poté kè ti di ifei. Ti kpere dónnè kupeitèyonku òò ítemè mme onitipòkù, kè muwèrímú né ò dónnté ò bo nòrímè kè debiree yènní. ⁴Kè dè naati ti Yiè nKuyie nha tú nkù bo nkeè Asidii kóo kpààti tónnì wèè ni o āāpòmbè kòo kù sāmúmú mèè botí ke bo ò poté yesāāmbè ò kù sāmúmú yè kpéí. A né kù bāntè ku kɔbe bèè kpaá be kpéí.

⁵Kòo kpààti Esekiasi kó yetòrè tuokoo Esaii borè, ⁶kòo bè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu di nàké okpààti Esekiasi ke dò o kōmbùtì bá nduo ò kèè tì náàntì nè yèè sāāmbè okpààti Asidii kou tō nkè bè ò sāmúmú yè kpéí. ⁷Ti Yiè nKuyie ntu kuù mómmonku yóó ò ānné meyèmmè mèè bo nte kòo keè tináànti matì kékò nho cie kè kùu duó nkè bèè kè nhò kùu.

**Asidii kóo kpààti wàrimè dipátiri ke
bo donné Esekiasi kōmbùtì**

(2 Bekpààtibè 19:8-13)

⁸Meñme wèè ni Asidii kó behāāpòmbè, ò kèèmmè Asidii kóo kpààti ítemè Dakiisi ke kòte ke do Dibuna mudòò, kòo kè nhò sñntóo. ⁹Asidii kóo kpààti do kèè Etiopii kóo kpààti Tidakaa kòríní mèmme ke bo ò do mudòò, ke yíe kètò nke dò: ¹⁰Nákènnè Esekiasi ke dò: Asidii kóo kpààti tu: A báá yóu kè Kuyie nha duó nkù amáà, kè kù da souté kàa yèmmè ndò mí nhAsidii kóo kpààti n yí yóó pɔnte Sedisademmu. ¹¹A mómmuɔ nha kèemu wenwe nhAsidii kóo kpààti ò dòò dè yehekè teyè, ò yè kùòmè páíí, kè fí nyèmmè né dò nha bo cootáá? ¹²Kosāā èi nè Anaa kperi nè Desefu èi nè Edeniibe bèè do bo Tedasaa èi de kó ibotí n yembè do kuò ì, i bɔkè na ke ì deetáá? ¹³Amati nè Adipadi nè Daii Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa, de kó yehekè kó bekpààtibè bore?

Esekiasi bántèmè Kuyie*(2 Bekpààtibè 19:14-19)*

¹⁴ Kè Esekiasi cɔuté dipátiri yetɔ̀rè nɔu mieke kékaa nkédeè, kéta Kuyie nciétè ké di p̄nte ti Yiè nKuyie nyiikè, ¹⁵ ké kù bántè ke dò:

¹⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù, f̄́ nwèè kàri a taummè tɔu beínkèmbàribè fènti ínke, f̄́ nwèè baké yekpààtiyo yemɔu yèè bo ketenkè. F̄́ nwèè dòò ketenkè nè kéinkè. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nha bomu, kénté kékeè, sínnéní kényà! Keè Sennakedibu da sáámmè. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie, mómmuɔ nwe yie Asidii kó bekpààtibè deèmè ibotí tei kó yehékè yemɔu. ¹⁹ Ke cɔu mbe bɔɔtenkaanii, kè si còúté, benitibè beè si dòò nè ideí nè yetárè, si í tú Kuyie. ²⁰ Ti Yiè nKuyie tí deetè nè Sennakedibu, kè ketenkè kó yekpààtiyo yemɔuu banté f̄́ò tumè ti Yiè nKuyie nhamáa.

Kuyie ndaámmè Asidii kóo kpààti*(2 Bekpààtibè 19:20-34)*

²¹ Meñme Amɔti bire Esaii tōmmè kè bèe náké Esekiasi ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù tu kù kèemu a kù kuñnèmè Asidii kóo kpààti Sennakedibu kpéí.

²² Nte ti Yiè nKuyie nnáké ti o kpéí: Siyɔ̀ kó desapumbire da sènkèrimu, ke da daú, kàa cokù kè Sedisademmu kó desapumbire da c̄ú.

²³ Mí ndi nYiè nKuyie ntu: Wenni nwe a s̄ámmúmè?

Wenni nwe a ommúmè yesáámbè?

Wenni nwe a sèémmè fenñfè?

Mí nKuyie nkùù dò mpáí páí Isidayeeribe tū kùà?

²⁴ A baa tōnní a t̄rè kè yè s̄ámmú mí ndi Yiè nKuyie nkuà?

Ke náké ke tú a naaséí kpeñni mètè kpéí nte,

kàa dèke Dimaa t̄ari yómmè,

ke ta Dimaa túúkù cuokè,
ke k̄óú detekperè bè tu dè sètiri nè siperési?

Ke t̄òke dit̄ari yontényómmè detie nsù deá?

²⁵ Ke béi nke tú a keúmu sibií betɔ̀bè cie, ke ȳà betɔ̀bè tenkè kó menie nke na a naàcètè mèmáa, ke ìtinné Esibiti kó ikó nyii tukúnè kukó ndiekù Niidi.

²⁶ A né í yé ke dò mmí nKuyie mmí pí nde kó mutōmmú, nè dimònni kòt̄iri mieke nke, n t̄áátèmè ke yé n dò nkédòmmè, ke yóo me dòò di mmònni.

Mí do da t̄ááté, kàa bo puɔ nyehékè iduotí fité yè ké yè dèitè.

²⁷ Kè de kó yehékè kɔbe dónté muwérímú kè dèe bè kpéí, kè bèe di ifei, késááténè timútí, bè í yóo ncáánnè memúyoðmmè, bè yóo dontenè tiyòyienti, nè timútí t̄i òò yè tecadopòtè ínke kékpeíó bá ti mònni í t̄òke.

²⁸ A kpeti matí í bo t̄i m biinnìnè, mí nKuyie! Kàa kàri n yému, kàa yèti n yému, kàa me n tati n yému, kàa mieke m peike n yému.

²⁹ A n yè mèè kpéí nkemieke, kè tepòtè da deuté

deè te, kè n yóo tōnné a ònni mumámáa, kéánné a nuù tisándánti ke da dete, képoonnè a nacèf̄tè kékpeñné a cie.

³⁰ Esekiasi, nte dèe yó ntú mebenkùmè: Di mbenni di yóo di tidiiti t̄i ãnké t̄i nti, dibenni teri kèdi tididenti, dibenni t̄áánni kébuotí kék̄óú, kéfíí kú detie mbè tu dè f̄nyì kèt̄ó de be. ³¹ De mònni Suda kɔbe bèè bo nkpaá, be c̄iè mbo ta ketenkè kè be bakee peité yebe. ³² Sedisademmu nwe, bèè bo yenté bè yèt̄inímè, Siyɔ̀ t̄ari ndi bè yèt̄inímè.

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa ti dó mèè kpéí nkè dè deu te kòò yóo mè dòò. ³³ Kè

tii tukúnè Asidii kóo kpààti, nte ti Yiè nKuyie nnáké tì o kpéí: Mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu ò í tati di nheì, ò báá di tãu ipie, nhò mè mbáá di donè tidɔ̀pìiti, yoo wèe ɔ̀nné di duotí mutáá nkéna kéta. ³⁴Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú ò í tati di nheì. Ò wèti ke bo poo nhò kèténí kùu ce nku kékonnè. ³⁵N yó nkánkémú di nheì ke di deeté n yètiri kpéí, nè n kóo tǒnti Dafiti kpéí.

**Asidii kɔ̀be cokémè kè
bèe kuɔ̀ Sennakedibu**

(2 Bekpààtibè 19:35-37)

³⁶De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nkó ditǒnni kɔ̀tení Asidii kɔ̀be kó dihããpɔ̀nkari, kékuɔ̀ benitidaabè tekɔ̀píkùtè nè sikɔ̀pípìsini nè sikɔ̀pìsinùmmù (185000). Kè dèe wenté kè bè nsó mbecírìbè beè màá duó duó. ³⁷De mǒnni kè Asidii kó okpààti Sennakedibuu uuté o ããpɔ̀nkari kéíté kékò nkémbo Ninifu, ³⁸kéta diyìè mari o boó Nìsidaki tou kènnínkú di ìikè kòo bí Adamedeki nè Sadetisee kè bèe ò kǒú disìè kékuɔ̀, kécoké, kékɔ̀te Adadati ei, kòo bire Eɔ̀da-Adonni ɔ̀ɔ̀tè o kpàti.

**Esekiasi muɔ̀kemè kè
Kuyie nhò miekùnnè**

(2 Bekpààtibè 20:1-11)

38 De kó dimǒnni ndi Esekiasi muɔ̀kemè kéduúnnè mukúú. Kè Kuyie mpããnáànti náàntò Amɔ̀ti bire Esaii kɔ̀te o borè, kòd nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a tũntè a ciètè kpeti a í yóo foute a yóo kúmu.

²Kè Esekiasi tũntè o ìikè kécuó nkumarí, kékuónnè ti Yiè nKuyie nke dò: ³Áú! Ti Yiè nKuyie n da báámmu n kuó mmesémmè! A yému n da tũmmè nè n yèmmè memɔ̀u, ke dɔ̀ari a dómè. Ò me nyí kékuó.

⁴De mǒnni kè ti Yiè nKuyie mbéin-nè Esaii ke dò: ⁵Kɔ̀te kénáké Esekiasi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie, nho yààri

Dafiti do tú nkù n tú: N kèèmu o báámmu ke yà o nɔ̀nnieti koó yíe yebie ntepiítè nè yenùmmù. ⁶N yóo ò deetému wenwe nè di nheì Asidii kóo kpààti nɔ̀ mieke, n yó nkánkémú di nheì. ⁷Nte mí ndi Yiè nKuyie, n yóo be benke mèè benkùmè kòo banté n yóo dɔ̀òmè m béi ntì. ⁸M bo duó nkè medéè mbótí kém-mɔ̀ke Akasi maá yèè detisákè tepíítè, kè medéè mmènkeé bótí yedetisákè tepíítè, kè mè do dàtinné yèè detisákèe feité.

Esekiasi mietémè késãnte Kuyie

⁹Sudaa kɔ̀be kóo kpààti Esekiasi do muɔ̀ke kémieté,

kéwãri fèè yènfè nfe die.

¹⁰Mí n yèmmè do dò n yóo kúmu

bá n we mu nyí tũ̀ke yè cuokè.

N yèmmè do dò n tati kudɔ̀nkù nku

ke pàà n we ɔ̀nye yèè kpaá.

¹¹N yèmmè do dò n ténke í yóo yàmu,

n Yiè nKuyie ketenkè kie nyínkè.

N do í yé ke dò, m bo yà onitì ketenkè ínkè.

¹²Bè cǒtè n fòmму mmu

bè ɔ̀ cǒtè mèè botí dinaacénfii,

n kpéú n fòmму mmu

o yaadùditi ɔ̀ kpéúmè kuyaayónkù,

kékéétè mupààkómму

dè bo nyóo yí kuyuoku kàa n dèèmu.

¹³Dè bo nyóo wenté kè mukúú nni nnamu,

kù càà n kúú nye diciriciri kǒme.

Dè bo nyóo yí kuyuoku n Yiè nkàa n dèèmu.

¹⁴N do kuó tekpãncéndéitè kǒme mme,

ke kuó ndikpetinónkperi tēmè,

ke bóú nkeínkè sáá ke n nuó nkpeí.

N Yiè nKuyie ndè m bimu yàa n deeté.

¹⁵M bo béi nke dò ba?

M bo náké ònti n Yiè nKuyie?

Kuú mè nni ndòòmè,

n kéri ke yǒnti n kǒnti nti n fòmму mumɔ̀u mieke.

M bonè meyeñcaàrimè mme.

¹⁶ N Yiè nKuyie nè a kó mesàà nkpéí nke n fòùmè.

A kó mesàà mmeè te kè n kpaá ke weí, fíí m miekúnne ke wète ke n duó mufòmму.

¹⁷ Kè n kó meyeñcaàrimè naá ndiwèi, a n dómu ke n dènnení mukúú nkó difítírí mieke,

ke bùtínné n yei mmemou.

¹⁸ Ke yé bedómbe í da sántímè, becírí bè í da sántí,

bèè bo kudóm bítúkù bè ténke báa na kédenténí

a tùmè timóm mnti yiè.

¹⁹ Befòùbè beè máa yóó na ké nda sántí, m me nda sántímè yíe,

bá wè kòò nnáa nho bí a tùmè timóm mnti yiè.

²⁰ N Yiè nKuyie a n deetému

kè ti yó mbie ntikùtidùùti a ciètè mieke ke da sántí,

ti fòmму mumou mieke fí nti Yiè nKuyie.

²¹ Kè Esaii dò bèe waanní fikíè kó yebe kénante,

kéwaare Esekiasi monne kè dèe yíe nkòo miété.

²² De do s' Esekiasi bekému Esaii ò yóó yà mèè benkùmè kébanté ke dò nhò bo wète kéta ti Yiè nKuyie ncíètè.

Esekiasi cútémè Babidónni kó yeheikèntörè

(2 Bekpààtibè 20:12-19)

39 De kó yemdrè mieke nke Badadanni bire Medodaki Babidónni kóo kpààti kèèmè Esekiasi muokemè ke miété, kètónnènní benitibè dipānni kè bè bo ò dou. ² Kè dèe narike Esekiasi kòo bè benke o kpàti tì sòri kùù dieku nè timáti péítì nè mesou nne tihúuntì nè meksààmè. Kòo bè benkenè o kpàrinentì sòri dè. O kó yesòrè yemou cénke. Dèmarè í nsúò nhò í bè benke dè tekpààticíètè yoo o mómmu nho kó tecíètè.

³ Dè yí memme kè Kuyie mpāānāāntì náāntòo Esaii kotoo o ciètè kòò beke ke dò: Benitibè bèè kòtení a ciètè bè yē mba? Bè yènní de? Kè Esekiasi dò: Bè bonní dihei dètírì ndi Babidónni. ⁴ Kè Esaii dò: Bè yà ba a kpààticíètè? Kè Esekiasi dò: Dèmarè í sùò n yí bè benke dè n sòrè yemou mieke.

⁵ De mōnni kè Esaii dò: Kénté ti Yiè nKuyie Mpakedaa yē n da náké tì.

⁶ Kuyie ntu: Dè kpaanímu kè bè bo túóté dèè kó dimàà bo a kpààticíètè mieke kékōnnè Babidōnni. A yembè do kou dè, kéntō kētuokenèni yíe, dèmarè í yó nkpaá. ⁷ A mómmu nha bí a peité ì, bè bo í pímmú kékōnnè Babidōnni, ké bè fòmму ké bè pínné tekpààticíètè mieke mutómму.

⁸ Kè Esekiasi dò: Ti Yiè nKuyie nduó nkàa n nàá nti wennimu. Nè o yèmmè mieke ke né tú kè kunaatí cénke bo n kó dimōnni kè timatì í n kōōnnè.

KUYIE NYÓÓ BÁNTÈMÈ ISIDAYÆERIBÈ

Kuyie nnàkémè kù yóó deetémè ku kòbe

40 Kè Kuyie mbéi nke dò: Yáúkūnnè n nitibè kōnti, ānnénè be dikōmbùò.

² Yáúkūnnè nè be kōnti, náké be ke tú, mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Bè yèmu mudaatōmmú mieke, nh ütému be yei,

n do bè díí mmesémmè mme mediè, ke fíó mbè n dōò dè.

³ Metammè mamè meè píēkù tēdōntè kó dikpàà mieke ke tú:

Keuténè ti Yiè nKuyie kuce.

Keuténè Kuyie nti tú nkù kuce ketempéíkè.

⁴ Ítínné itáfuò nyimou,

yetārè nè yeterè kè dèe enne.

Kè dèè ikú ikú kè dèe maate

kè yetārèe naá nkubiriku.

⁵De m̀̀nni ndi ti Yiè nKuyie nyóó
benkemè ku kpeti,
kè benitibè bemou ti yà.

Di Yiè nKuyie nkuu ti béi.

⁶Kè n keè metammè mamè, kè m̀̀ tu:
Pīēké!

Kè n d̀̀ m bo pīēké ònti?

Kè m̀̀ d̀̀: A bo pīēké ti tu:

Benitibè í cáánnè timúti,
be wenniku donnè mutepóó nkoku nku.

⁷Timúti ̀̀ kpeímu kè ti póó mmóté,
ti Yiè nKuyie nkó kuyaakù fuute ìi
m̀̀nni.

Mómmu nwe benitibè í cáánnè timúti.

⁸Ti ̀̀ kpeímu kè ti póó nyote

ti Yiè nKuyie nkuu kó tináànti me
mbomu sáà.

Tináànsààti bè d̀̀ nképīēké ti

⁹Díndi Sedisademmu k̀̀be dekenè
Siyōō tārì,

pīēkénè mediè.

Pīēkénè ke bá ndé.

Nákénè ti Sudaa èi k̀̀be ke tí

ti Yiè nKuyie nti t̀̀ nkù k̀̀róomu.

¹⁰Ti Yiè nKuyie nk̀̀róomu nè
muwērímú,

ku wērímú muè te kè k̀̀ baké.

K̀̀ k̀̀róomu ke t̀̀ tiyeti kè ticuuti ni ku
ìikè.

¹¹Kè k̀̀ yó mbè ncēm̀̀mú opecēnti ̀̀
ncēm̀̀múmè o pe

k̀̀ ní yó youte ku bakù nku k̀̀tíí nku
pe,

k̀̀nhúúkú ku pebí ke kpaake ku peyōti.

Kuyie nkùu d̀̀ k̀̀nkè nè ketenkè ku c̀̀i ndeumè

¹²We mbo na k̀̀bennè d̀̀m̀̀èrì kó menie
nnè o ǹ̀tè?

We mbo na k̀̀bennè tiwetì nè o ǹ̀tè?

Ketenkè m̀̀ nduó ke mamè,

we mbo na k̀̀ánnè ke táá ndinaabuu?

We mbo na k̀̀cōnnè yetārè nè sitáá o
biètè ìnkè.

¹³We nyé ti Yiè nKuyie nciì mmàmè?

We nkù duò nyitié?

¹⁴Nè we be sènni ke pètè mecìi?

We nkù benke tibeénti t̀̀ sié?

We nkù benke mecìi?

We nkù benke meyíétímè kó kuce?

¹⁵Kuyie nyìikè yebotè k̀̀r̀nì

ke d̀̀nnè dinésimbàù ̀̀ dúótémè mme
tenaate mieke.

Ke donnè fetárfè ̀̀ ndakémè cidóó ìnkè.

Ketenkè k̀̀ sokè d̀̀m̀̀èrì cuokè

ke kó benitibè d̀̀nnè kutāyukú nku
kuyaakù t̀̀ k̀̀.

¹⁶Dimaa kó detie nyí sannè ke bo
ntuòtinè ku ẁ̀t̀̀nni.

Iwūō ì bo Dimaa túúkù mieke,

ì me nyí sannè bè bo ì fiémè k̀̀tuò nku
ẁ̀t̀̀nni ìnkè.

¹⁷Bá kè yebotè ẁ̀nnè yemou Kuyie
mborè,

yè í t̀̀d̀ke d̀̀marè,

k̀̀ yè ẁ̀ò ndetetirè nde.

Kuyie nyí m̀̀ke ti bo k̀̀ d̀̀nnè m̀̀

¹⁸Ti bo d̀̀nnè we Kuyie?

Ti bo d̀̀ ba ke k̀̀ d̀̀nnè?

¹⁹Tetenkaanit̀̀a kè ba?

Omáatì weè ̀̀ yie ntimáti k̀̀uté kè d̀̀e
naá ntetenkaanitè,

wèè m̀̀atí mesoò nkò t̀̀ d̀̀ri mesoò

kè t̀̀ càtínnè timáti p̀̀tí kó demámánnè.

²⁰Kòo c̀̀r̀i waá nkudóú k̀̀u í duri

k̀̀waá nwèè nò nke céú sitenkaani,

kòo ò c̀̀kè tetenkaanitè t̀̀e yó ǹ̀fí k̀̀ ke
bá nnampú.

²¹Di mu nyí banté wèè d̀̀ k̀̀ntenkàà?

Di í t̀̀ k̀̀èà?

Di í t̀̀ yèà?

Bè í t̀̀ ndi nàké nè dim̀̀nnàà?

²²Kuyie nk̀̀p̀̀atik̀̀r̀i bo k̀̀nkè nke

kuu pitè tiwetì kuyàk̀̀ k̀̀me,

ke t̀̀ p̀̀nte kè t̀̀ d̀̀ nkutouku

benitibè de mbo kè k̀̀ bè ẁ̀ónnì kè bè
d̀̀ nsikèú.

²³Kuu ̀̀ nte kè bèè tu sik̀̀p̀̀atik̀̀bì kè bèè
naá ndetetirè,

kuù ̄ nte kè bèè baké kè bèè naá ndetetirè.

²⁴ Bè ̄ nkpaá ke í kàri, kénkpaá ke í fííkú,

be cīē nhō nkpaá ke í ta ketenkè

kè ti Yiè nKuyie mbè fùute kuyaakù nku kè bèè kpeí.

Kè kuyaakùu bè tùóté tefḏóntè ̄ tùótémè timúkpetì.

²⁵ Memme kè Kuyie mbéi nke dḏ:

Di bo ndonnenè we mí nKuyie nkùu dḏ mpáí páí?

We nni mmànnè?

²⁶ Bḡúténè kéíkkè, wénténè káyá,

we ndḏ siwāā, we nsi cònné bá tē te kḡ meffè?

We nte kè si yènní ditìnni

ke kéri bá tē te dḏ nkénkérímè?

Kòò si yu bá tē nē te yètirì

de yiè nwērímu deumu kòò kpeíni.

Deè kpeí nte kè tēmatè ̄ yí nkpa ò si yu dè.

**Kuyie nhḡ wēte kédúommè
ku kḡbe bèè cīte muwērímu**

²⁷ Díndi Isidayeeribe Sakḡbu yaàbí, dè dḡmmè kè di tú mí nKuyie n yí yé tì di tuḡkùni?

Kè di yèmmè dḏ m búútóo di kpeti?

²⁸ Di í tì yéáà? Di í tì kèèà?

Di Yiè nKuyie mbomu sáá.

Kuù dḏḏ kutenkù kumḡu, kù ̄ í nhḡu.

Dè ̄ í nkù bi!

Ku cīi nyí mḡke kumànkù.

²⁹ Kuù ̄ yíé muwērímu wèè òu,

kédú ntíkpetì wèè cīte.

³⁰ Bebémbè ̄ ḡumu kényīēke

kè bedacēmbèe cīte kédó.

³¹ Bèè me mbúú ti Yiè nKuyie nkuù ̄ mbè yèútí muwērímu,

ke bè pīnni be fētì itúúké ̄ yímè kēpuu, kè bè ̄ ncokù ke báá ḡu.

Kè bè kèrì bè báá keè tihḏùtì.

Kuyie ntāātémè ku kóo nìti kòò kèríní

41 Kè Kuyie mbéi nke dḏ:
Díndi ketenkè kèè soké dāméèrì ke kḡbe yīnè yúóó,

kékénté kékeè n tú mù.

Yebotè yemḡu kḡbe, tùóténè tikḡnyauti, kékḡtení kè ti máá kébeké.

² Mí fínní okpàrinuḡnti diyè yìèní kèè bíékè,

kòò bo tūntè dihei

bá kòò kḡte kèè bíékè wèè nḡ.

Mí duḡ nkòò na yebotè ke yè baké

kè ye kpààtibè ò bùú

kòò yè ḡourí nē o siè

kòò pie nyè cīenko kuyaakù ̄mmè timúkpetì.

³ Kòò yè bètì ke dḏ nhḡ èinte

bá o naḡcèi í tuḡku ketenkè

bá dēmarè í ò dḏḏ.

⁴ We nte kè dè dḏḏ?

We mpí nde kó mutḡmmú?

Wèè dēnnení wēnwe fenitiyanfè nē dimḡnni.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe!

N do bomu meketimè ke kpaá bo, ke yó mbo sáá.

⁵ Ketenkè kèè soké dāméèrì ke kḡbe de yàmu kè be kḡnti au.

Kè itemmānke imḡu kḡbe kpeutí, ke iiti ke tíkííni.

⁶ Ke teé mbetḡbè,

bá wè kòò nàá nhotḡu ke tú o kḡnti nḡau.

⁷ Wèè màátí kòò yàúkunko wèè dàrì mesḡo nḡo kḡnti,

wèè ̄ anténè timátí kòò yàúkunko wèè tḡ dimátári o kḡnti

kè bè tuuté dii mḡnni be tenkaanitè ke dèè,

bè dḏ tē wenni,

ke tē baakénè sikāū kè tē bá nnampú.

**Kuyie ntāātémè
Isidayeeribe ke bè kánké**

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dḏ:

Kénténè díndi n kó betḡmbè Isidayeeribe.

Kénténè dínđi Sakɔbu yaábí n tǎáté bè,
kénténè dínđi n népo Abarahammu kó
kuwuɔ.

⁹ N di wammúní itemmànke nyi,
kutemmànku nku n di yùnímè.
Kè n di nàké ke yí: Di tú n kó betɔmbè,
mfi di tǎáté n yí yóó di dootóo.

¹⁰ Di bá nyièkù n di bonèmu,
di bá nwéite wéite nè iyìèke, mfi di te,
mfi di kpénkunko ke di teennè
ke di pínne n kó dinɔɔnkperí.

¹¹ Bèè mieke di péí,
ifei yóó bè pímumu kè dèe bè di.
Bèè di wantinè dikpànni
be wérímú yóó deemu kè bèe kú.

¹² Bèè do di dokùnè
di bo bè wammú kémónté.
Bèè do di wantinè dikpànni
bè bo kpaake kénaá ndetetirè.

¹³ Mí ndi Yiè nKuyie mmfi di te.
Mfi pí ndi nòùtè ke tú: Di bá nyièkù
m bomu ke di teennè.

Kuyie nyèmmè kù yóó teennè Sakɔbu yaábí

¹⁴ Dínđi Isidayeeribe Sakɔbu kó kuwuɔ
nkɔbe
dínđi bè wùò mbè ke donnè yebiè
dínđi bè nàù bè sibeú tēmè,
bá nyièkùnè.

Mí m mómmuɔ m bomu ke di teennè,
mfi yóó di donté, mí ndi Yiè nKuyie, mfi
béi.

Mí nwèè dò mpái páí
ke di dæerí dínđi Isidayeeribe.

¹⁵ N di dǔò kè di sákénè dinaakāà pànni
ndi dii mǔke yenì.

Ke di bo mpua yetārè,
ke déi sitāá ke dò ndi déi timúkpeti.

¹⁶ Di yóó bè cíemmu kè kuyaakùu bè tɔ,
tefǔdóntè bo bè iténè.

Kè dínđi né nyānku mí ndi Yiè nKuyie
n di duú ndi wèi kpéí,
kémpɔti mí nwèè dò mpái páí n kpéí.
Mí nwèè di te dínđi Isidayeeribe.

Kuyie nyóó ceetemè ketempéíké kè kèe naá nkupúú

¹⁷ Besénnibè nè besíntíbé bè dómu menie
nke bo yǎ ke mǔnté,
kè be níi kpeí nè sinéyēi.

Mí ndi Yiè nKuyie n yóó bè teennèmu.
Mfi di te dínđi Isidayeeribe n yí yóó di
dootóo.

¹⁸ Kèè tenkè do tú tedǔntè m bo kè dǔò
ikó,
yebire bo ānné dèè do dò nkubiriku
m bo dǔò ketenkè kèè dò nketempéíké
tepútè,
ketenkè kèè do kpeí wákéré menie mbo
púú nke mieke.

¹⁹ Kè n fííku ke mieke detekperè
bè tu dè sètiri nè bè tu dè àkàsía,
nè tii tieti péi bè tu dè mfiiri,
nè bè tu dè odifíé.

M bo fííku ketempéíké mieke,
deteokùrè bè tu dè sipèrèsi,
nè bè tu dè pinni, nè bè tu dè péè.

²⁰ Kè dèe yie nkè benitibèe dè yà
kétotí be yèmmè kébanté mfi dè dǔòmè,
kéyíété mfi dè ānnémè, mí ndi Yiè nKuyie
nkùu dò mpái páí,
ke di te dínđi Isidayeeribe.

Sitenkaanii tumè detetirè

²¹ Kè Kuyie mbéi nke dǔò:
Mí nKuyie, mmí nSakɔbu yaábí kóo
kpààti
mfi tu: Dínđi yebotè kó sitenkaanii
kɔtenení ké m beé ndi kpeti, n nákénè di
kpeti.

²² Dí kɔtení ke tí náké dèè yóó dǔò,
di do nàké tì, tì dǔòà?
Yoo di tí náké tii kpaani ke bo dǔò
kè ñsà kè tì bo dǔò.

²³ Nákénè tii yóó dǔò yemǔrè sɔnye,
dǔònè mesàà nyoo meyeyi,
kè tí ndè wùò, timɔu kè tì dè yà
kébanté di mannèmè mí nKuyie.

²⁴ Dínđi sitenkaanii, detetirè di tǔūnèmu,
di tǔmmú mumɔu mù tu detetirè nde.

Wèè di tǎāté kòò tu isíé kou.

²⁵Mí nKuyie mmí ínní onìtì kubakù
yóú,
ò iténí diyè yìèní kè nke,
kè yuutiní n yètìrì,
ke naùtì benìùbè mutáá nkōme
ke bè ùtírí oyaamarì ǝ nhùtírí mèè botí
tiyaatì.

²⁶We ntì nàké nè dimònnì kè dè bo yie
nkè tí ntì yé,
we ntì pǎá kè ti né bo yí tì tu
timómmonti,
di kòò mǎu í na ke tì nàké,
tì í yènní di kòò mǎu nùù mieke.

²⁷Mí tì pīéké meketimè Siyōō,
mí duó nkè bè nàké tináansàtì
Sedisademmu.

²⁸Díndi sitenkaanì, n wènní n yí yà
òmǎu di mieke,
wèè bo na kénáké o yèmmè dòmme,
m bo beke we timatì kòò n ténné?
N yí yà de yiè.

²⁹Dimǎu di tú siyáàbisì kǎbe mbe,
kè di tōmmú tú mutetimù,
díndi sitenkaanì di tú kuyaakù nku
di í ā mùmamù.

Kuyie ntǎātémè ku kóo tǎntì

42 Kè Kuyie mbéi nke dǎ:
Ntenè n kóo tǎntì m bo wèè kó
dífōnkúò

mí ò tǎāté
kòò dǎ mesàà
kòò duó n kó muyaá,
kòò bo benke yebotè
dèè wenni, dèè tu kuce.

²Ò í yó nwékute,
o tammè í yó nkpeñní
bè í yóó kèè o tammè ice mieke.

³Ò í yóó bǎóté dipènnì dìi kǎmmú
ò í yóó ku defítirè dèè kó muháá ndó
kékú,
weè yóó niité yebotè timómmonti kó
kuce.

⁴Ò í yóó yóu o tōmmú, ò í yóó ǎu,

kè yàa niiténè kutenkù timómmonti kó
kuce,
kè yehékè yèè soké dàmèèrì cuokè kè ye
kǎbe keè o tié.

Kuyie nnàké tì kù tǎāté wè kòò bo ntú yebotè kó kuwenniku

⁵Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù,
mí nwèè dǎò tiwetì ke tì pité,
mí ãnné ketenkè nè dèè kó dimàà bo
kéínkè
mí duó mmufòmму benitibè bèè fòu
ketenkè,
mí te kè bè weí ke ceñtì.

⁶Mí nha Yiè nKuyie mmí da yùní fǎ
nkóo tǎntì,
ke da duó mmuwērimú kàa bo benke
kutenkù timómmonti.

Mí da tǎāté ke da kǎnké kàa bo ãnné
metaummè,
mí nnè benitibè ti cuokè.

A yó ndò nkuwenniku nku yebotè cuokè,
⁷kéwéi ntiyùñntì,
kékpétè tikpétintì,
kédennéní bèè bo dibìnnì ké bè tanné
kuwenniku mieke.

⁸Mí tu di Yiè nKuyie, n yètìrì ndi
memme.

N yí yóó duó n kó tikpétì otǎu mǎu.
M báá duó nsitenkaanì n kó disānni.

⁹Medǎrimè ketimè dǎòmu ke dèè.
Kè n di náá mmetémè mèè kpaaní ke bo
dǎò,
mè kpaanímu kè n di náá nke mè mu nyí
tùùkení.

Disānni kó feyènfè

¹⁰Deñtènè feyèmpànñè ti Yiè nKuyie
nkpeí,
nsāntínè Kuyie!

Díndi bèè cèntì dàmèèrì ínkè nè dèè kó
dimàà bo o mieke
díndi bèè iténí itemmànke.

¹¹Díndi bèè bo dikpáà mieke kó yehékè
nsāntínè Kuyie.

Kedaa kó sihekesí kɔbe ndéúkunkonè
Kuyie nyètìrì.

Sedaa tārì kɔbe nyíúnè kè diwèi ndi bo.

¹² Nsántínè ti Yiè nKuyie ndíndi yehékè
détiyè kɔbe,

pīèkénè ku sǎnni!

¹³ Ti Yiè nKuyie nkèrínímu okpàrìteu
kɔme,

ke tohni okpàrìnuɔnti kɔme,

ke úú ke pīèkù,

ke buò nku dootitɔbè féúùfè.

Kuyie ndó kédɔ̀ò tì í yóó paà

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Mí ndi Yiè nKuyie ndò nyúóó kè d̀e
m̀ntemu,

n yí buò, m pī mmáà nè dim̀nni ndi.

M mítìrìmu onitipòkù wèè kuò ndebire o
kɔme,

ñ fiumu kè n wemmu èké.

¹⁵ M bo dáté yetārè nè sitáá kéfeinko,

timúti nè detie ndè bo kpeí,

kè ikó nkúú kénáá nketenkè,

kè yebiree kpeí.

¹⁶ M bo niité tiyù̀̀nti kuce tì í yé kù,

m bo tì keténè kuce tì í yà kù,

m bo ceete dibìnni kè dii naá
nkuwenniku,

kè n yííí yefɔ̀tè kè d̀e enne.

Dehde n d́ kédɔ̀m̀è d̀e í yóó paà n yóó
d̀e d̀òmu.

¹⁷ Bèè duó mbemáà sitenkaanii,

bèè ò nnáá ntimáti bè yie nti, ke uté,

ke tú d̀e tu be kó kuyie,

bè yóó bótímu kédì ifei.

Kuwuò nkùù ò nke yéì

¹⁸ De m̀nni kè Kuyie mbéi nke d̀ò:

Díndi yewù̀̀ kénténè kékeè,

díndi tiyù̀̀nti wénténè káyà.

¹⁹ N tú we kuyù̀̀nkù kè d̀e í tú díndi n
kó betɔ̀mbè?

We nhò nkè d̀e í tú n kó betɔ̀mbè

n tɔ̀ mbè ke tú bèè náké n náantì.

²⁰ Di yà kè d̀e sũmu di me nyí kpaá yé
d̀emare,

kè n nàà nkè di kémmú di me nyí kèè
tímatì.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie m̀i tu timómmɔ̀nti
n d́ ke dí deetému,

deè kpeí nte kè n di duó n kó ikuó ì
kpeñni,

ke wenni ke pèèté demɔ̀u.

²² Nte díndi kè bè eí di kperè ke di còhínɔ̀,

bè di díí nyefɔ̀tè nye,

kè di duó ye mieke,

kè bè di pī nke kpetínné,

bè di do mudòò mmu ke fekù di kperè

òmɔ̀u me nyí di deerí,

kè bè eí di kperè

bá òmɔ̀u í bo wèè bo yí ténnénè be be
kperè.

²³ Di mieke òmɔ̀u me nyí totí o yèmmè ti
ínkè.

We nné yóó totí o yèmmè tìi kpaaní ti
kpeí.

²⁴ We nduó nkè di ta meháárímè mieke
díndi Sakɔ̀bu yaàbí,

we nduó nkè be eí di kperè ke d̀e fèkù?

Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie nnaà?

Di í yie n kpeti díndi Isidayeeribe

di í tũnne mí ndi Yiè nKuyie n di benke
kùù ce,

di í tũnne n kuó.

²⁵ Deè te mí ndi Yiè nKuyie

nkè n còúnni m mieke kó muháá ndi
ínkè,

kè mudòò yonkumu tanní

ke di fité muháá nkɔ̀me tipítì timɔ̀u,

di me nyí banté kè mudòò di kù

di me nyí totí di yèmmè.

43 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Mí ndi Yiè nKuyie m̀i di d̀òò
díndi Sakɔ̀bu yaàbí.

M̀i di píité díndi Isidayeeribe

di bá nyèkù, m̀i di donté,

m̀i di yu di yètìrì ke di tú n kɔbe.

² Kè di senti menie n di bonèmu,

kè di senti ikó ndi báá diu,

kè di kéri muháá mmieke mù báá di c̀u,
fehããdeñfè báá di tu.

N yóó keuté kuce nku dikpáá mieke,
m bo duó nkè ikó nhānné ketempéikè
mieke kémpūḥ.

²⁰ Tikpasìntì, sikpamḳḳ nè icùò ndieyì dè
bo n sāntè,
nh ānné mèè kpéí menie ndikpáá tédòntè
kperi,

nh ānnémè ikó nketempéikè mieke,
kè n kḳbe n tātātè bè bo nyḳ.

²¹ Benitìbè n dḳḳ bè ke bè te,
bè bo nni nsāntí.

Kuyie nseimmè Isidayeeribe

²² Kè Kuyie mbéi nke dḳ:

Díndi Sakḳbu yaàbí mī dḳke di yumè
di pètinke m bùtinnému díndi
Isidayeeribe.

²³ Di í n fèuté dipedapànnì ke tuḳ,
di í n fié iwūḳ ke n sāntenè,
n yí di beke ke yē ndí m pā tidiiti,
n yí di kḳkénè ke yē ndí nni ncóunko
tihúúntì.

²⁴ Di í donté tihúúntì n kpéí,
di í n tuḳ ndi wūḳ kó mekùḳ,
di pètinke nh ānné mutḳmmú mmu nè di
kó meyei,
di n tanné tihúúntì nti.

²⁵ Mī ūútí di yei n di dḳ mèè kpéí,
n yí yóó dentení di yei nkpéí.

²⁶ Dí n dente di n séí ntìl ínkè
kè ti tì beé nkè bè ti púté
batenè di kpèti di yóó beé ntì kénnaati.

²⁷ Di yiè nketiwè do yetému.
N dente ke tḳnní bè kè bè bo di náké n
náàntì,

kè bè yete n kpèti.

²⁸ Kè n díí nyifei bèè do pī mmutḳmmú n
cíètè

ke dèite n nḳùtè Sakḳbu yaàbí ínkè, kè bè
ì kùḳ.

N di dootóomu díndi Isidayeeribe
kè di dootitḳbè di na sáà.

44 Kè Kuyie mbéi nke dḳ:
Díndi Sakḳbu yaàbí n kó betḳmbè
kénténè!

Díndi Isidayeeribe n tātātè bè.

² Nte mí ndi Yiè nKuyie nkùḳ di dḳḳ n tú
mù,
mī di píité di yḳ pḳutì mieke, kè mī di
teennè

di bá n yièkù díndi Sakḳbu yaàbí, díndi
n kó betḳmbè,
díndi Yesudummu yaàbí, díndi n tātātè
bè.

³ N yóó cúúnnímu menie ketenkè kèè
kpéí kéínkè,
kè ikó mpūḳ ketenkè kèè do kpa menie.
N yóó cúúunkomu n kó muyaá nha yaàbí
ínkè,

n kó mesàà ncutoomu a kó feyanfè ínkè.

⁴ Kè bè bo nkótírí timútí kḳme,
tiàtì kòtírímè menie ntaké.

⁵ Yiè nní bo yí: N tú ti Yiè nKuyie nkou
nwe,

kòḳ tḳu yú omáà ke dḳ: Sakḳbu.
Kòḳ tḳu wāri o nḳùtè ínkè ke dḳ:
Mí ntú ti Yiè nKuyie nkou nwe,
ke dḳ weè tu Isidayeerí.

Kuyie mbo kumáà ndi

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe kóo
kpààtìi béi nke dḳ:

Mī tu oketiwè nè osḳnwe mī di dèerí
n kó difḳnkúḳ Kuyie ntekù í bo.

⁷ We nni mmānnè? De yiè mbéi!

Wèè feinní omáà kéḳḳḳ dèmarè kè n yà.
Kòḳ náké dèè dḳḳ nè kutenkù bomè.

Ke n náké dèè kpaaní ke bo dḳḳ.

⁸ Díndi bèè tu n kḳbe di bá nyièkù, di
kḳmbùḳtì bá nduḳ,
n die nke tì ndi nàkému nè dimḳnnì ke tì
ndi benke,

di tì yému ke bo na ké m púté, n kó
difḳnkúḳ Kuyie ntekù í bo,
dipèri mari terì í bo, dii di kānké
di í yé diterì mari kḳme.

Bèè màátí sibḳḳtenkaanii ifei bo bè píinnè si

⁹ Bèè dḳḳri sibḳḳtenkaanii bemḳu bè tu
detetirè nde,

mutōmmú sààmù bè d̀̀̀rì mù mum̀̀̀u k̀̀̀e
m̀̀̀u tu detetirè,

k̀̀̀e bè nàá mbe b̀̀̀̀tenkaanìi kpéí,
sì me nyí wúó sì í yé d̀̀̀marè,
ifei ìì yóó bè p̀̀̀̀nè sì.

¹⁰ A bo d̀̀̀̀mè teb̀̀̀̀tenkaanitè,
kéyie mmes̀̀̀w nké t̀̀̀e uté,
k̀̀̀e t̀̀̀e né í nda teennè t̀̀̀matì,
̀̀̀mmu t̀̀̀mmú mmu?

¹¹ Bèè sì d̀̀̀̀rì bem̀̀̀u ifei bo bè p̀̀̀i,
benit̀̀̀bè bèè sì d̀̀̀̀rì,
bèè sì c̀̀̀ú, benit̀̀̀bè mbe,
bèè p̀̀̀i nde kó mutōmmú,
bèe tínní bem̀̀̀u,
kuf̀̀̀waaá nnè ifei d̀̀̀e yóó bè p̀̀̀̀mmu.

¹² Omáátì weè ̀̀̀ kééte timáti
kép̀̀̀nné k̀̀̀e t̀̀̀i wúó t̀̀̀e k̀̀̀o má,
ké t̀̀̀i t̀̀̀ntè ò t̀̀̀i d̀̀̀nèmè,
ké ntì m̀̀̀dátinè o ẁ̀̀rímú mum̀̀̀u,
k̀̀̀e dik̀̀̀nnì ò p̀̀̀i nhò c̀̀̀temu,
k̀̀̀e sínéyèi ò p̀̀̀i nkòò í yà menie tih̀̀̀d̀̀̀tì t̀̀̀i
ò na.

¹³ Kòo yántìi túóté kuh̀̀̀w k̀̀̀ebenné
kud̀̀̀ú,
k̀̀̀eníté k̀̀̀ecíéké tetenkaanitè nè o p̀̀̀iètè,
ké t̀̀̀e anté kéenne,
k̀̀̀e t̀̀̀e ndònnè onit̀̀̀i nè kenit̀̀̀iyìkè k̀̀̀o t̀̀̀e
tanné tecíètè.

¹⁴ Bè ̀̀̀ w k̀̀̀ú detie mbè tu d̀̀̀e s̀̀̀tìrì,
k̀̀̀etánkè detekperè kutúúkù mieke
k̀̀̀esoó nkè d̀̀̀e kpenke.

Beè ̀̀̀ fíi nyetepàà
k̀̀̀e fetaafe nyè ỳ̀̀rì k̀̀̀e yèe kóté.

¹⁵ Nè de kó detie nde,
bè t̀̀̀d̀̀̀tì mè, bè ̀̀̀ dé nt̀̀̀tinnè kényiiri.
Ke de nt̀̀̀tinnè k̀̀̀ebenné mudii,
k̀̀̀ewète ké de ndònnè dibòò
k̀̀̀enínkú di ìikè k̀̀̀edòò teb̀̀̀̀tenkaanitè ké
ntè feu iwúó.

¹⁶ Ke níi kééte didakéé k̀̀̀et̀̀̀tinnè
kép̀̀̀nné imaa nkécááké k̀̀̀énsànnè,
k̀̀̀et̀̀̀tinnè itèi

k̀̀̀e d̀̀̀e ncóú nkè bè ìiri
k̀̀̀e d̀̀̀e bè naati k̀̀̀e bè daú ke tú:

Àà! N yiiri muháá.

¹⁷ Ke né t̀̀̀oté dikéè s̀̀̀nni

k̀̀̀edòò teb̀̀̀̀tenkaanitè ké ntè feu iwúó,
ké ntè bàá nké tú: N deeté.

¹⁸ De yembè í m̀̀̀ke meyèmmè bè í c̀̀̀i,
be ǹ̀̀o nyii úú, mbè í wúó,
mbe yèmmè í bo ke d̀̀̀o mbè bo banté
d̀̀̀marè.

¹⁹ Bè í totí be yèmmè,
meyèmmè í bo, bè í c̀̀̀i,
ke d̀̀̀o m bè bo yí,
m mè nt̀̀̀tinnè itèi ke bènné mudii,
ke p̀̀̀nné imaa nke cááké,
ke bo d̀̀̀o dikéè teri tetenkaanitè,
k̀̀̀enninku, ke t̀̀̀e bàá,
ndè í tú is̀̀̀kaà?

²⁰ Kud̀̀̀ú k̀̀̀u yóó c̀̀̀uté k̀̀̀enaá
mmutápei,
bè de ndúó mbe yèmmè,
be yèmmè meè dauté,
bá bè í yé be yèmmè.
Sib̀̀̀tenkaanii í bè deeri
bè me nyí beí ke d̀̀̀o mbè pikú
d̀̀̀e tu detetirè siyáàbisí kperè.

Isidayeeribe í d̀̀̀ommè kéyè mbè tumè Kuyie nkobe

²¹ D́́ndi Sakobu yaàbí dentenèní
d́́ndi Isidayeeribe di tú n kó betōmbè
mbe.

Mí di pítté ke di tú n kó betōmbè.
Isidayeeribe n yí yóó yè ndi kpéí.

²² Nh üté di caàrimè diwetiri ̀̀̀
k̀̀̀aàtòomè mme,

ke d̀̀̀ite di yei yewetisùò ̀̀̀ yímè.
Ẁ̀̀tenèní m borè ke yé mí di dontémè.

²³ Keínkè kobe nyíúnè,
ke yé di Yiè nKuyie p̀̀̀i mmè mutōmmú.

Ketenkè f̀̀̀ù kobe nyíúnè,
yetārè ínke kobe k̀̀̀e di nyíú,
títúútì nè detie nkè di nyíú.

Ti Yiè nKuyie ndeetémè Sakobu yaàbí,
k̀̀̀u bè benkemu ku dieti, bembè
Isidayeeribe.

Kuyie ndò̀̀mè kutenkù ke kù baké

²⁴ D́́ndi Isidayeeribe, mí ndi Yiè nKuyie
mmí di donté,

mî di pîté di yō pouti mieke,
mî nKuyie mmî dō demou,
mî pînte tiwetî ke mî pité ketenkè
mmáà.

²⁵ Mî te kè bepāābè pāāti naá ndetetirè.
Mî fente bepāābè bá bè í yé be yèmmè,
kè mecii nyembè ciî nwête defōnkúò,
mî benke mecii nyembè í yémè be
yèmmè.

²⁶ M benkemu n kó betōmbè bie
náá nti tumè timōmmōnti,
mî te kè n kó betōmbè náá nti dōōri,
m béimmu ke tú benitibè bo wête kékari
Sedisademmu,

kòò maá nkéfi nho duotí,
bè bo wête kémaá Sudaa ekè
n wêti ke bo íimmu Sudaa ekè.

²⁷ Mî nwèè òò béi nkè dāmèèri kúú,
n yóò duó nkè diheí kó ikó nkúúmu.

²⁸ Mî béi nke yí, Siduusi tu n tāāté
wènwe

kòò bo cēmmú n nitibè,
kédoò n dō tì timou.
Wèè yóò duó ndinùù
kè bèe wête kémaá Sedisademmu èi,
kémaá n ciētè.

Kuyie ntāātémè Siduusi ke bo ò pînnè ku tōmmú

45 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Siduusi
kú tāāté wè ke dō:

Mí nha Yiè nKuyie mmî da tāāté
ke da pí n nòtè youte,
kè yebotè bo da bóté,
fōò yóò tō bekpàatibè doobaatí,
n yóò da kpetému yebòrè kéféínko,
yebòrè yó nfeíomu a ìlkè.

² Mî mómumu n yó nni a ìlkè ke ennínko
yeterè,

ke può ndisōwūò kó yecàkè,
ke keku imátiferí ìl páké yebòrè.

³ N yóò da duó tikpàtì tìl sōri tinti,
dèè bo disōri mieke, n yóò dè nda
duómmu,

kàa banté mî tumè a Yiè nKuyie
ke da tāāté kàa bo mpí n tōmmú,

mí nKuyie Isidayeeribe tū nkù.

⁴ N kó betōmbè Sakōbu yaábí kpéí nkè
bembe Isidayeeribe n tāāté bè,
beè te kè n da yu kàa bo mpí n tōmmú
kéfei nha yètiri bá a í nyé.

⁵ Mî tu di Yiè nKuyie

n kó difōnkúò otòù mōù í bo

kè dè í tú mí nKuyie, kutekú makú í bo.
N yóò da duó mmuwērímú kàa í nyé.

⁶ M mè dōò kè dè bo yie nkè diyè yèni
kèè bíékè

nè di taà kèè bíékè kōbee banté mî tumè
di Yiè nKuyie

nkè kutekú makú í bo n kó difōnkúò.

⁷ Mî dōò kuwenniku, mî ānnè dibìnni.

Mî āā diwèi kè mî ò nte kè meyei
ntuōkení.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî dè dōōri demou.

⁸ Kéínkè, a kpeté kè kbookuu cúténí,
yewetè cúūnnènní medeētímè fetaafe òò
cúténímè,

ketenkè a kpeté!

Kè medeētímè kó kuyee yenni, kè
mewetímmèe kóté.

Mí ndi Yiè nKuyie mî dè dōò demou.

Tiyaatì òò í nsei nhoyaamari

⁹ Kè Kuyie mbéi nke dō:

Wèè sei nwèè ò dōò, de yiè mbo yà!

Tiyaamatì bèkú wèè tì maá ke tú:

A dōōri ba? Yáà tì òò yí o tōmmú í wenni?

¹⁰ Wèè bèkú o cice yoo o yō ke tú:

Ba nte kàa m peité? De yiè mbo yà!

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie mí nwèè yètiri tu
kpa meyei,

mí nwèè píté n nitibè Isidayeeribe di bo
m beke ònti?

Di bo n náké ònti m bí ínkè?

Yáà dí bo n náké n dō nkédoò tì?

¹² Mî dōò ketenkè ke ānnè benitibè,

mî pité tiwetî nè n nōu,

mî náà nsiwāà sì dō nkécentimè.

¹³ Mî tāāté Siduusi kòò ānnè ke bo di
deeté.

N yóò tūntemu o ce imou,

weè yóó wēte kémaá nh èi kékpēnnéni
 bèè cìété
 ò í yóó beke ticuuti yoo tiyeti.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmí bée!

**Iboti ì í yé Kuyie nyi
 kòrinímè Isidayeeribe borè**

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Esibiti kòbe kó mucóntimu
 nè Kuusi kòbe dòò kupotaá nke pèté dè
 kúntiní di borè nde,
 Sebaa èi kó tidadieti kòriní di borè nde,
 kè di bo tì tieke, kè tì ndi tù nke píftí
 mēfimmē.
 Bè bo nínkú di ìkè, bè bo ndi báá nke tú:
 Dfi máa borè nde Kuyie mbomè,
 Kuyie ntekù makù í bo kupíkù makù.
¹⁵ Mómumu nha tú Kuyie nku a né í fei
 nhamáa.
 Fí nKuyie nyIsidayeeribe tù nkù, fí
 nhOdeetiwè.
¹⁶ Bèè dòòri sitenkaanii ifei yóó bè
 pímmu, kè bèe sínné,
 dè bo bè di kè bèe cìété.
¹⁷ Díndi Isidayeeribe bie ti Yiè nKuyie ndi
 deetému sáá
 ifei í kpaá bo di pí ndè í kpaá bo di di nè
 di bo mbomè.

Kuyie nyi nàké Sakòbu yaàbí ke sònnē

¹⁸ Ntè ti Yiè nKuyie ntu mù:
 Mí dòò kéínkè,
 mí píité ketenkè, mí kè fíí,
 n yí kè dòò ke feínko
 n kè dòò kè benitibè beè bo nkè ã,
 mí bée nke tú:
 Mí tu di Yiè nKuyie, n kó difōnkúò
 kutekù makù í bo.
¹⁹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Mí ndi Yiè nKuyie n yí náá ndisòri
 n yí nàké tìmatì kufáá ndibiñni mieke.
 N yí sònté ke nàké Sakòbu yaàbí, kè n tú
 bè n wammú detetirè.
 Mí ndi Yiè nKuyie nh òó náké dèè wetí
 dèndè
 dèè tu demómmonne n de nnáá.

Yebotè yóó ceetemè

²⁰ Díndi iwuo nyii kpaá ke fòu tínnè
 kékotení.
 Kòtenèni dimou.
 Bèè tauti sitenkaanii ideí kpesi ke si bàá
 ndi í banté.
²¹ Senninè kénáké di yé tì,
 tínnè kébenke mebenkùmè kè bè di púté.
 Be mieke we m páá ke nàké?
 We ntì nàké nè dimònni?
 Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie naà?
 N kó difōnkúò Kuyie mmakù í bo
 ke wetí, ke deeri.
 Kè dè í tú mí nkutekù makù í bo.
²² Díndi itemmànke imou kòbe
 wētenèni m borè kè n di deeté.
 Mí tu Kuyie
 n kó difōnkúò kutekù makù í bo.
²³ Mí nKuyie mí pàrikè
 mí tì bée nnè n nùù,
 tì tu timómmonni nti,
 tì í yóó paá,
 bá wèè niti bo nínkú n yìkè
 ba kùù botí kè kùù bée nke dò:
 Ti bo nyíé nha kpeti
²⁴ Bè bo nnáá nke tú:
 Ti Yiè nKuyie nkuù dòòri dèè wetí ke
 kpeñni,
 bèè mieke do m péi
 kè bèe kotení m borè nè ifei, kénsíí.
²⁵ Dè mònni mí ndi Yiè nKuyie nkè n duó
 nkè di na di dootitòbè,
 díndi Isidayeeribe kó kuwuo nkè di mpòti
 n kpeí.

**Babidōnni kó yebòkè báá
 na kébennèné Kuyie**

46 Tebòotenkaanitè bè tu tè Beedi tè
 bíimmu,
 tebòotenkaanitè Nebo domu,
 di do tounko sii tenkaanii iwūó ke si
 dèúkunko,
 si náá nyiwūó kó yetuo nye,
 iwūó si ònnèmu.
² Sibòotenkaanii bíimmu,

sì wěnnému ke do,
 sì í na ke deeté simáà,
 bè sì tǒmu ke kǔntinè betǒbè cie.
³ Kénténè n tú mù, díndi Sakǒbu yaàbí,
 díndi Isidayeeribe bèè kpaá,
 díndi n tǒ bè nè di yǒbè pǔuti mieke,
 díndi n te bè nè bè di púómmè.

⁴ Nè di bo kótémè n yó mme ndi dǒ,
 nè diyùpǔfǐti miekoo n yó ndi tǒmu,
 mǐi pǐ nde kó mutǒmmú ke yó mmu pǐ,
 ke yó ndi ceú ke di deerí.

⁵ Di bo nh ennenè we kè tí mma?
 Di bo ndonnenè we kè ti ndǒ?

⁶ Benìtibè ǔǔ yóótému be yaàyǒrè mesǔǔ,
 kécǔnnè timáti péfǐti cidóǒ,
 kéwáá nhomááti, kǒǒ bè dǔǔ
 tetenkaanitè.

Kè bè nninku te ìikè ke tè bàá.

⁷ Ke tè tǔuti, ke tè buuti,
 kè bè tè cǒnnè dè tè nde ncómmú.
 Kè bè ta timáti mieke ke tè kuónnè tè báá
 cǔtúte,
 tè báá bè deeté.

Medeetímè í détirimè

⁸ Díndi di ndè yé, ke kpénkǔnne dimáà,
 totínè di yèmmè, díndi bèè yetírí n kpeti.

⁹ Dentenèni tǐi dǔǔ nè dimǔnni,
 n tú Kuyie nku kutékù makù í bo,
 kè dè í tú mí nhotǔù mǔù í bo,
 ke n dǔnnè.

¹⁰ Mǐi ǔǔ náké nè dimǔnni tǐi yóó dǔǔ,
 nh ǔǔ ti nàkému kè tì kpaaní tì me mbáá
 paà.

Kè ò yí n yóó dǔǔ tì nh ǔǔ ti dǔǔmu.

¹¹ N yùní fetúúfè [§]nfe diyìè yìèní kèè
 bíékè,

dihei detirì ndi n yunímè onitì wèè yóó
 dǔǔ n tǔáaté tì,

n nàké tì, tǐi yóó tuǔkení,
 kè n tǔáaté tì n yóó tì n dǔǔ.

¹² Kénténè n tú mù díndi itookperí
 yembè,

díndi bèè dèténè timómmǔnti.

¹³ Nh autóomu ke bo dǔǔ timómmǔnti,
 m bo dǔǔmè timómmǔnti dè í kpaá ke
 détirì,

n tǔótému ke bo deeté n nitìbè,
 n yóó deetému Siyǔǔ èi,
 n yóó duómmu n kó tikpeti Isidayeeribe.

Babidǔnni èi kǔbe domè

47 Díndi Babidǔnni èi kǔbe,
 cúténè kékari ketenkè
 fǔ mBabidǔnni èi bè do í káá nwè,
 karoo ketenkè a kpàtì í kpaá,
 díndi Kandee èi kǔbe.

Bè ténke í yó ndi yu ke tú bewennibe,
 besààbè.

² Túóténè kunàntèmbiku kénáa
 mmuyuo.

Dáténè tiyààti di ìikè, kéféinko,
 deènnè di yààti kéféi ndi kpèrè,
 kéná késénté kukó.

³ Kè di fǔǔ feité, kè bèè yà di fei,
 mǐi yóó peite,
 òmǔù í bo wèè bo yete.

⁴ Kuyie nkuè me nyè,
 kè tǐnti Isidayeeribe bie
 ti kóǒ donti tú ti Yiè nKuyie Mpakèdaa
 wèè dǔ mpáí páí,
 ke ti te tǐnti Isidayeeribe.

⁵ Babidǔnni èi kǔbe,
 karinè ke yí só,
 sǔrinè dibìnni mieke
 ke yé bè ténke í yó ndi yu ke tú bèè baké
 yekpààtiyo teyè.

⁶ M mieke keè do yè n nitìbè,
 n díímmu n te bè ifèi,
 m bè ànnému di nou mieke,
 di me nyí bè kuó mmesémmè,
 ke toummu bedakótìbè yetuo cééyè.

⁷ Kè di yèmmè dǔ ndíi yó mbaké sǔà,
 bá dí í toti di yèmmè tǐi dǔǔri tì ìnkè,
 di í dààte ke dǔ ndè mǔke kumànkú.

§46:11 *fetúúfè*: Kuyie ndǔǔ dináànǔntírì ke dǔ káyí Pedesi kóo kpàtì nwe. Wénté 41.2.

⁸Di mmònni kénténè n yē mmù, dínidi bèè dḍòri di dómè.

Dínidi bèè kàri bètèiì, ke náá ndi yèmmè mieke ke tú:

Kè dè í tú tínti otàù mḍù í bo,

kè di yèmmè dò ndi í yóó náá mbekúpobè,

ke yē ke tú di bí í yóó kú.

⁹De kó meborime medé yóó di tuokenímu,

dimònni dimáà, diyie dimáà.

Di bí yóó kúmu, di yóó náámmu bekúpobè,

dè yóó dḍòmu bá kè di dḍ di dḍ denitinònkperè,

bá kè di dḍ dí tì beé n di bḍkè.

¹⁰Di do tá dimáà ndi di nḍmmè ke dḍòri denitinònkperè,

di ḍ ndḍòri dè ke náá nke tú: Òmḍù í ti wúó,

di kó mecìì nnè di kó meyíéttímè dèè di fènte,

kè di náá n ke tú: Kè dè í tú tínti òmḍù í bo ke ti dḍnnè.

¹¹Meyenḍaàrimè meè di doti, di í yóó na ké mè cònnè,

meyei ndiemè meè di tati, di í yóó na ké mè yenténè.

Bepòmbè beè di doti dimònni dimáà.

Di do í dake bèè kpéí.

¹²Sḍòténè kéndḍòri denitinònkperè ke beeti yebḍkè,

di duḍ ndè dimáà nè di bíkémbénti,

kè dè naati di pété mucḍntimu, kè de yie ndí kpenke.

¹³Di zù bèè borè tipāātì bèè bore?

Bèè kḍtení ké dí teennè,

bembe bèè bḍú ntiwetì ke wéí siwāā,

ke náá ntiì dò nkétuokení bá wèè tànkù.

¹⁴Di sḍāáténè timúkpetì nti kè muhāā nyóó di cḍúté.

Di í yóó na kéyenténè de kó muhāā.

Mù í yó ntú musámḍómù bè pūñè mù pēē,

yoo bè ḍḍ tḍtinne mù kedekè kényiiri.

¹⁵Tiì yóó tuokení di kó benitinòmbè di zù bèè borè nè di bíkémbénti.

Bè yóó ciétému bemáà bemáà,

be kòò mḍù í yóó na ké di deetè.

Ti Yiè nKuyie nhḍḍ nákému kè tì né na kédḍ

48 Dínidi Sakḍbu yaábì kénténè, dínidi bèè pòtinè bè bo ndi tímè Isidayeeribe,

dínidi Sudaa kó feyanfè kḍbe dínidi bèè pàrikunè ti Yiè nKuyie nkó diyètìrì, ke yu Kuyie nkùù te Isidayeeribe ku yètìrì.

Dè né í tú nè timḍmmḍnti nè mewetímmè mieke.

²Dínidi bèè pòtinè bè bo ndi yumè ke tí dihei sḍàrì kḍbe,

dínidi bèè dàrinè dimáà Kuyie nke tú Isidayeeribe kó Kuyie nkuù yètìrì tu Mpakedaa.

³Ti ketitì tìì yóó dḍ n tì nàké nè dimònni ndi,

ti yènní mīì nùù, mīì tì béi ke pānke tì ta mudḍòrimù ke tì dḍḍ.

⁴N di yému nè dimònni kè di tú kubotì kùù í yíé ntìmatì,

kè di fñníf do nkumátidḍú kè di to kpeñnì.

⁵N tì ndi nàkému nè dimònni, di tì kèèmu kè tì né na ke tḍḍkení,

kè dè bo yie nkè di báá yí di bḍkè yeè dè dḍḍ,

kè di yèmmè bá ndò sibḍḍtenkaani sù te kè dè dḍḍ.

⁶Di tì kèèmu ke yà tì dḍḍmè,

di í dò nkè tì nàkáà?

N di náá nti di mmònni tì tu tipāntì nti, tì sḍrimu di mu nyí tì yé.

⁷Tì buoté bàmbà nwe, tì do í bo nè dimònni,

di mu nyí tì kèè kè dè í tú yíé,

kè dè bo yie nkè di báá yí di do tì yé nè dimònni.

⁸Di me nyí kèè timatì di í banté timatì, nè dimònni timatì í taà di to,

n di yému kè di tú benitidǎnnibè ke yetírí n kpeti nè bè di peiténímè.

⁹Nè n yetírí kpéí nke m bónkùnnemè m mieke,

nè n sǎnni kpéí nke n kpaá ke di mǎkenèmè meminnímè deè te kè n yí di deite.

¹⁰N di tíí mmuhǎá mmu dè né í tú n dǎ kécǎnte mǎmamù

n di tannè meféútímè kó muhǎá mmu ke bo di yááké.

¹¹N yetírí kpéí nte kè m pí mmutǎmmú, ke yé n yí dǎmè n yetírí caàrè, n yí dǎ n toté nè òmǎu n sǎnni.

Kuyie n tǎātémè Siduusi ke bo ò pínnè mutǎmmú

¹²Díndi Sakǎbu yaábí kenténè, díndi Isidayeeribe n yu bè,

mǎi tu oketiwè ke tú osǎnwe.

¹³Mǎi dǎdǎ ketenkè nè n nǎtè,

kè mǎi pité tiwetí,

kè n dè yu dè kǎrinímu mecǎā.

¹⁴Tíínnè dimǎu kékeè, onití n dǎ wè, wèè yóó dǎdǎ Babidǎnni kǎbe n dǎmè,

ò bo cǎère Kandee kǎbe.

Di mieke we nti nǎké nè dimǎnni.

¹⁵Mǎi mǎmmuǎ nti béi,

mǎi ò yúní, mǎi duǎ nkòò kǎtení,

o tǎmmú yóó yiémmu.

¹⁶Tǎǎnnènní m borè kékeè,

nè dè ketémè kè n nǎámmu,

kè dè tǎdkení ke n sǎnté.

Tǎ mbanténè ke do ti Yiè nKuyie nkuè n tǎnní

kè ku Yaá nni mbonè.

Kè Isidayeeribe do nyié nKuyie nkpeti dè na mbè dǎmmè

¹⁷Ntenè di Yiè nKuyie ndi kóo donti, wèè dǎ mpáí páí ke di te díndi Isidayeeribe ò tu mù,

mí ndi Yiè nKuyie m mǎi di te ke di tiè ntií yóó di dǎdǎ mesàà,

mǎi di ni kuce di kéri kùu mieke.

¹⁸Áú! Kè di do yie nkékénté n tannǎ,

di na mmǎkemu diwèi kè di mpǎdǎ kukó nkǎme,

kè di kó timǎmmǎnti mpíéké menie ndǎmmè dǎmǎèrì.

¹⁹Kè di kó feyanfèe súú mubirímú dǎmmè,

kè di yaábí kó kusúkù ndǎnnè ibirí dǎmmè dǎmǎèrì nùu,

be yetírí báá kpánné,

kè be yetírí mbo n yìikè sǎà.

Kuyie nyémmè bèe yè Babidǎnni

²⁰Yennè Babidǎnni,

cokénè kéye Kandee kǎbe cuokè,

píékénè tí, yeènè tí tipítí timǎu,

ke náké tí Yiè nKuyie ndontémè Sakǎbu yaábí.

²¹Kuù do ni ku nǎtibè dikpáá tedǎntè kperi mieke,

bá sinéyèí í mbè pí, kuù do duǎ nkè menie nyenní dipèrì,

kuù do yaté dipèrì kè menie ncóúnní.

²²Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú diwèi í bo beyeibe kpéi.

Kuyie ntǎātémè ku kóo tǎnti

49 Kè Kuyie mpǎánáantí náántò béi nke dǎ:

Díndi ketenkè kèè soké dǎmǎèrì cuokè ke kǎbe kénténè,

díndi yehekè détiyè kǎbe keènè.

Nè n yǎ pǎuti mieke nke ti Yiè nKuyie nni ntǎātémè,

n yetíní díi mǎnni ndi kù n yúmè,

²Ke n duǎ ntináantí tìi dǎ ndisiè,

ke n kǎnké ku nǎtè

ke n duǎ nku náantí tìi dǎ nkupie,

ke nh ánné ku doǎ mieke.

³Ke n nǎké ke yí:

fǎdǎ tu nkóo tǎnti.

Fǎ nyIsidayeerí n tǎáté wè kǎa bo benke n kó tikpeti.

⁴Mí nhEsaii kè mí n yèmmè né dǎ nh òu detetirè,

ke cǎke n wǎrímú fǎàrè

ke yé ba kè n Yiè nKuyie nyému n kpéi,

kéndò ntehāunte kè bè n yete,
we nné bè píí, n do bo m máá kè bè bore?
²² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéí nke dð:
Mí nha Yiè nKuyie n yóó youte n nòùtè
nte.

Yebotè bíékè kè yèe yà n cannimè,
bè bo nhúúkú inítidabí ke tūōké inítipòì
ke kūntíní a borè.

²³ Bekpààtisapàmbè bo ntú a kó
bebíyūōribè,
kè bekpààtibè tu bèè ì tiè,
bè bo nnínkú a ìlkè ke sīnko ke déú a
nacètáá.

De m̀nnì kàa banté dè 55 í ndimè bèè
duó mbemáà mí ndi Yiè nKuyie.

²⁴ Okpàrinuònti do eí dè bè bo dè fiètaà?
Okpààtìyonkuwe do kpetí bè bè bo bè
kpetáà?

²⁵ Okpàrinuònti do eí dè bè bo dè fiètemu
kékpeté okpààtìyonkuwe do kpetí bè.

Mí nKuyie mmíú b́í.

Míú mómumu nyóó dokénè a dootitòbè
kédeeté a bí.

²⁶ Bèè do da f́éunko m bo duó nkè bèè
cááké be k̀ntì

bè bo yà bè yìí nkémuó mmènaà nkōme,
kè benitìbè bemouu banté míú tumè a Yiè
nKuyie, a deetíwè, a donti.

Kuyie nyí yete Isidayeeribe

50 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéí nke
dð:

Kè di yè n yetemu Sedisadèmmu wèè tu
di yō,

yè dipátírí meyatimè kperi?

Kè m me ndi fitému ke bo yietí m bàà,
yèné de kó dipátírí?

Di yei mmeè te kè n di fité,

di caàrimè meè te kè n yete Sedis-
adèmmu wèè tu di yō.

² N k̀tenímu, dè yíme kè n yí yà òm̀òù,
n yumu, ba nte kòò m̀òù í yíé?

Di yèmmè dò m bakù kùpùrìmu ke báá
na ke dí deetáá?

Di yèmmè dò n kpamu muwèrímú m bo
di deetémàà?

Míú 55 b́éí nkè dàmèèrì kúú,

míú 55 duó nkè ikó nkpeí,
kè siyíí m̀ónté menie nkékú kèpāāke.

³ Míú 55 duó nkè dibiinnì dátínné kèínkè,
míú 55 kè dátínné kuyaasòùkú wèè kàri
mukúú nho kōme.

Kuyie nkóo t̀ntì dómè ké nkù kèmmú

⁴ Ti Yiè nKuyie nni ntiémmu
detancóumbire kōme n do nkénáké
tì,

kè n yé tináànti tìi bo teennè bèè òu,
bá dìi kúnweh̀nì ò 5 nh entemu kè nni
ndó m bo nhò kèmmúmmè,

detancóumbire 5 nkèmmúmmè wèè dè tiè.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkuu n duó meyèmmè m
bo kù kènténè mè, m me nyí yete, n
yí wèè n f̀nkúò.

⁶ M benkemu m può bèè m puotì,
n yí yetenè n kúònnì bèè f̀óù n deènfè,
n yí yetenè n yìikè bèè n sáá ke n suu
tinóntōùtì.

⁷ Ti Yiè nKuyie mme nni nteènnèmu, deè
te kè n k̀ntì í yārike,
kè n f̀ílkú teii,

n yému ke dò n yí yóó di ifei.

⁸ N kóo patiwe t̀kèmu, kè wèè n dónè
tináànti, wèè k̀tení kè ti máá.

Wèè d́ t́i beké de yiè nkéténí.

⁹ Ti Yiè nKuyie nyó n teennèmu,

we nné yóó yí n yí naatí?

N dootitòbè yóó kèrímu tiyààti kōme ke
n cóú kè ibié bè cááké.

Kuyie nkóo t̀ntì tumè bèè ò kènté

¹⁰ Di mieke we ndé ti Yiè nKuyie,

we nkèmmú ku kóo t̀ntì tu mù?

Wèè kèrì dibiinnì mieke kè kuwenniku í
bo

de yiè n duó nhomáà Kuyie ké nku mbúú.

¹¹ Díndi bèè t̀ùtì muhāá ke baàti
mependòmmè díi mómumbe tati
mu mieke.

Di pendòmmè yóó tãá dímbè,

Ti Yiè nKuyie nkuu yè deè di t̀ùkení,
di yóó kù mef́éútímè mieke nke.

**Kuyie nyēmmè kù yóó deetè
Abarahammu yaàbí**

51 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀: D́ndi bèè wanti medeetímè kénténè,

d́ndi bèè wanti mí ndi Yiè nKuyie, wénténè dipèrì bè di yarí diì mieke, totínè di yèmmè dif̀̀tìrì bè di dènné di.

² Wénténè di yaàrì Abarahammu, nè Sadaa bèè di pié, n do yóó yú Abarahammu kòò í m̀̀ke debire,

kè nh ò d̀̀ò mesàà kòò pié.

³ Mí ndi Yiè nKuyie n wúó nSiyōō kè mesémmè mèè m bo,

Siyōō kó yedobuò nkperè, ndònnè mesémmè mme, Siyōō èi naá ntedòntè nte,

kè m bo di d̀̀ò t̀̀pútè de kó t̀̀d̀̀nkpetè bo naánnè kupúú sààkù Edenni

diwèi nè kuyeñaatí dè bo ànné deborè. Bè bo ndiè nyesāā nke bie ndebémbénnè.

⁴ D́ndi bèè tu n k̀̀be kénténè

d́ndi n kó kuwuò nkeènè.

Mí yóó di duò nyikuó ìi yóó ntú yebotè kó kuwenniku.

⁵ N kó medeetímè t̀̀ónnímu, mè duunnímu kè m bo bekénè yebotè, kè yehèkè détiyè k̀̀be m b́úté kémbaa m bo yè deetémè.

⁶ B́úténè kéínkè ḱyà, ḱsínne ḱwénté ketenkè, kéínkè yóó p̀̀ētému kuyukú k̀̀me, kè ketenkè ḱrì tiyaàcítì k̀̀me, bèè bo ketenkè ínke kè bèè kú iséi k̀̀me kè n kó medeetímè mbo sáà mè í yóó mm̀̀ke kum̀̀nku.

⁷ D́ndi bèè yé dèè wenni ke síé kénténè kékeè!

D́ndi bèè t̀̀ n kó ikuó di bá nyièkù benitibè kó yesáàmbè.

Di bá ndé bè bo di senkèrimè.

⁸ Imambié yóó bè càákému kuk̀̀nkù k̀̀me

ibié bo bè càáké tipecítì kó kuyààkù t̀̀mè.

N kó medeetímè í yóó mm̀̀ke kum̀̀nku. Mí yó mbaké sáà.

**Kuyie mpāānāāntì náāntò
d̀̀mè Kuyie nyoute ku bakù**

⁹ Kè Kuyie mpāānāāntì náāntò b́i nke d̀̀:

Áú! Ti Yiè nKuyie nyoute a bakù, benke a ẁ̀rímú!

Íté kécómmú a do d̀̀mmè nè dim̀̀nnì.

Dè í tú f̀̀ò do p̀̀nte Esibit̀̀à?

Dè í tú f̀̀ò do kùò Esibiti kó musìmm̀̀à?

¹⁰ F̀̀ò do duò nkè dàmm̀̀èrii kúú

kuf̀̀tikù diekù kó menédiemè.

F̀̀ò do keuté kuce dàmm̀̀èrì mieke k̀̀a k̀̀be a deetè bèè kété.

¹¹ Mèè botí nku ti Yiè nKuyie ndonté bè yóó konnìmmè Sedisademmu, bè bo nkũntiní ke dentì nè diwèi be namè,

be wèi í yóó mm̀̀ke kum̀̀nku, kuyeñaatí bo mbè piéké nè diwèi mediè. Meyeñcaàrimè nè yedabùò kè dèè dété.

Kuyie nyàúkunnemè ku k̀̀be k̀̀ntì

¹² Kè Kuyie mbéi nke d̀̀:

Mí ndi Yiè nKuyie mmí yàúkunko di k̀̀ntì.

Onitì tu we kè di ò yièkù

ò tu onitì nwe ke yóó kú, onitì í cáánnè timútì.

¹³ Di yèmmu mí ndi Yiè nKuyie nkùò di d̀̀òà?

Di yèmmu mí nwèè pitè tiwetì ke fíi nketenk̀̀à?

Di yèmmu n kpéi nkè di k̀̀mbùòtì duò, kè di k̀̀ntì au ke dò mbèè di f̀̀ũnko bè yóó di kuà?

Bèè di f̀̀ũnko be kó kemieke bo di d̀̀ò ba?

¹⁴ Bè kpetí bè yekpetíntuo mieke bè yètimu bàmbà,

bè í yóó kú ye mieke bè í yóó m̀̀nté mudìi.

¹⁵ Mî tu di Yiè nKuyie,
mî nampú dàmèèrì ke fínko yenéfinfirè
mî yètìrì tu Mpakedaa.

¹⁶ Mî ãnné tiwetì kè mî fíi nketenkè.
Sedisademmu, a tú n kou nwe
mî ãnné n náahtì a nùù mieke
mî da kánkè n nùùtè kó medéè.

Kuyie nkònnémè ku kòbe

¹⁷ Kè Kuyie mbéi nke dò:
Íté fí nSedisademmu.
Ente! N do da nîi m mieke kó febdòfè nfe
kàa fè yà kékúótóo,
kàa ìikèe fité.

¹⁸ A bí a pié ì dèmarè í bo dèè bo da dete.
A píí ì bí dèmarè í bo dèè bo da benke
kuce.

¹⁹ A né yóó beé nwe tìi me nda tùùkení
tidé?

Bè mè nda pòntemè ke éi a kperè
kè mudòò tanní nè dikònnì
we nné yóó da bántè?

²⁰ Sedisademmu a kó bedapàmbè
yīékemu ke duó
kéduó duó ice mieke
bá bè í nampú, timátì òò pí ntehontè kè
tè ndòmmè.

Mí ndi Yiè nKuyie m mieke kèè di do.
Mí ndi Yiè nKuyie mmí di kpànnè.

²¹ Fí nSedisademmu kénté kékéè!
A kperè n dò mmesémmè mme
a muómmu dè né í tú menaà.

²² Sedisademmu nte mí nha Yiè nKuyie
n tú mù
mí nwèè bo a fōnkúò
n yóó còutému m mieke kó febdòfè fèè firì
a ìikè,
a ténke báá fè yà.

²³ N yóó fè píí mbèè do da fēũnko bè mbè
bèè do òò da péi nke dò:
Kúútì kè ti nnaù ke pēnkù,
bèè do dòò a ìnkè kuce kénnaù.

Sedisademmu èi yóó wēte kémaámè

52 Kè Kuyie mbéi nke dò:
Ente fí Sedisademmu èi,

íté mecāá fí nSiyōō èi, íté kécómmú kétéí,
ãnné a banyààtì
bekpákpàribè itayéi yembè bè í tatiní a
tenkè ténke.

² Sedisademmu íté képeité amáà mutáá,
kari a kàri,
Siyōō píte a fōnìí kuhōū, fí nkudaakù.

³ Ti Yiè nKuyie ntu:

Bè di fité ke í còutè tiyeti,
kè kù yóó di donté ke báá yietí.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie yíé kébéi nke dò:
N nìtibè do kòte Esibiti ke bo nkarimu,
kè dè né mboní kè Asidii kòbe mbè fēũnko
detetirè.

⁵ Di mmònnì n né bo yīme?

Mí ndi Yiè nKuyie ndi bekemu.

Bè me mpìmmè n nìtibè detetirè ke
kònnè,

de kó benitidònnibè buò nsiyíi nsi,
ke n sáá, mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

⁶ Deè te kè n tu n nìtibè yóó bantému n
tú wè,

de yiè bè bo banté mî bè náánnèmè,
n tùùkenímu.

Bè nàkémè Kuyie nkó medeetímè kpéi

⁷ Kàa yà wèè náantení tináansààtì
yetārè ìnkè dè òò nda naatimu.

Wèè náá ndiwèi kó tináahtì,
medeetímè kpeti ke náá nSiyōō kòbe ke
tú:

Kuyie ndi tū nkù kuù tu okpààtì.

⁸ Kénté bèè baà a èi,

bè píèkùmu bè íumu nè diwèi,
ke yé bè yàmè nè be nuò nti Yiè nKuyie
nwētìnímè Siyōō èi.

⁹ Díndi Sedisademmu dobontì kòbe uunè
kéii,

ti Yiè nKuyie mbántèmu ku nìtibè,
kù dontému Sedisademmu èi kòbe.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyòutemu ku nùùtè
ke bo benke yebotè yemou kù dòmmè pái
pái,

tìtentì timou kòbe yóó yàmù Kuyie nti tū
nkù deerímè.

Kuyie ntumè ku kɔbɛ yè Babidɔnni

¹¹ Yènnè! Yènnè! Íténè Babidɔnni,
dɛndi bèè tɔ mí nKuyie n ciètè kuɔ nenti,
di báá kááké dèmarè dèè sɛ́, dí nyeti ke
wenni.

¹² Bá nyetinè ke deití,
di bá nyeti ke cooti, mí ndi Yiè nKuyie n
nimu di ìikè,
mí nKuyie ndíndi Isidayeribe di tū nkù
m bomu di fɔnkúò.

Kuyie nkóo tɔnti fèútémè

¹³ Kè Kuyie mbéi nke dɔ:
Nte n kóo tɔnti ò yó ndéúkúmu,
kòo yetirìni feité,
kòò baatè ò yó ntú onitidiewè nwe.
¹⁴ Kusúkù do ò yàu kè be kɔmbùditi
duòmu
ke yé ò ìikè do càkemè ke ténke í ndò
nkenitikòke,
ò kònti ténke do í dò ntinitikpeti.
¹⁵ Yebotè yóò ò yàmu kè dèe yè di,
bekpààtibè bo pi be nɔ ò kpéi,
ke yé bè yàmè bè í bè benke tì diyie mari
ke kèè bè í kèè tì diyie mari.

53 N Yiè nKuyie, we nyie nha náànti
tì náá nti?

We mbantè a wèrímú a benke mù?

² Ò yènní ditepànni kɔme mme ti Yiè
nKuyie nyìikè,

ditepànni ɔɔ yèmè ketenkperikè.

Ò dòmmè do í cáá nke miati

ke do nha ò yà kénwúò

ò kònti do í cáánnè betɔbè kpeti.

³ Ò do tú bè senkèrì wè nwe kòò yete,

kòò fèúté kèmanténè kuyonku,

kédontenè onitì bè ɔɔ yà wè kékáá
nkeyìikè.

Ti do ò sènkèrimu ke í ndake o kpeti.

⁴ Ò né do tɔ tī kó mēfēútímè,

ò do cɔuté tī kó tikɔnyonkuti,

kè tɔnti yèmmè né ndò Kuyie nkuè ò poté,
kòò poté kè bo ò díi nyifei.

⁵ Ke yé ba! Kè ti kó meyei mmeè te kè bè
ò kòute,

ti kó mecaàrimè kó tiyēiti nti ò tɔmè kè
tì ò yònte,

weè cɔuté tiyēiti kè ti pètè diwèi,
bè we nkòute kè ti miété.

⁶ Ti do áántemu timɔu tipìèti kɔme,

bá wè kòo tū nhò dɔ kùu ce,

kè ti Yiè nKuyie nhò tou timɔu kó meyei.

⁷ Kè bèè ò fèú nkòo yie nkékékunne
omáà,

bá ò í àate o nùu,

ò do dònnè fepièfè bè kòrinè fè nfe
mukòù,

bè kēi fèè citi,

ke ncíéké ò í àate o nùu.

⁸ Bè ò pìmmu kòò bekénè kòò kùu,

ò kó kutɔnkù kɔbe òmɔu í ndake o kpeti,
òmɔu í mbékú mùu te kè bè ò dèite

kutenkù.

Ò botí kɔbe kó meyei nkó tiyēiti nti bè ò
puotímè.

⁹ Kòò wènnénè benitikòbè ke kunnè,

kòò fɔti wènnè tikpàti yembè,

bá ò í me ncààrèmmè mùmamù,

ò me nyí nàké tìmatì tì tu siyáábisi.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuè do ò tãátè ke bo ò
tou mmefēútímè,

kòò duɔ nho fòmmu kè bè ò kùu,

kòò útè benitibè yei,

ò yóò mɔotemu o yaábí kòò fòmmu cɔuté
kémɔnte,

nè weè borè nde Kuyie nyóò dɔòmè kù
dómè.

¹¹ Ò fèútímè kó difɔnkúò benitibè bo ò
yìéte kè dèe ò duɔ

ndiwèi kè meborimè ò narike,

Kuyie nkóo tɔnti sààwè bo nte kè kùu
wénté benitibè bèè wetí,

weè yóò tɔ be yei.

¹² Dèè kpéi nte kè kù yóò ò wènnénè
bediebè

nè bekperibè bè bo wènné kétotí be éi dè.

Ke yé ò duómme ò máà kè bè ò kùu,

kòò wènnénè benitiyeibe.

Bá nè ò me ntómè kusúkù kó meyei

nke deeté benitikòbè.

**Kuyie nyóó wēte kétaunnèmè kumáá
Isidayeeribe ké bè duú ndiwèi**

54 Sedisademmu ei, fí ntehāunte,
fí nwèè í peí, nýānku nè diwèi,
tiitè teyfítè, fí nwèè í peité,
ke yé bè yete wèè nitipòkù kó ibí yóó
súúnnèmè
wèè ye nho kpeyi.

² Pèkúnne a yààti kó kutouku yóó cónné
dè,

pínte a touku kó tiyààti kèpèkúnne,
tuutè iwēi ke bá nyièkù,
baaké ibaaké mesàà.

³ A nitibè yóó súúmmu kèpíe ntipítì
timɔu

kéfiète yehèké yèè da tókénè,
a nitibè bo wēte kèpíe nyehèké yèè do
dóúnko.

⁴ A bá nyièkù a í yóó di ifei,
dè báá da di ke yé bè ténke í yó nda
sáámmè,

a yóó yèmmu a do di ì fei a sapàntì
mònnì,
a ténke báá dentení bè do da sáá nyèè
sáámmè a tú dìi mònnì okúpokù.

⁵ Ke yé wèè da dḡḡ weè tumè a dḡḡ weè
yetìrì tu Mpakedaa,
weè dḡḡ mpáí páí ke te Isidayeeribe weè
tu a donti,

weè yetìrì tu Kuyie nkùù te ketenkè.

⁶ Sedisademmu! A ònnè onitipòkù bè
yete wè nwe,

kòḡ bo meyeñcaàrìmè mieke,
ké Kuyie nda yu, kuù béi nke tú:

M bo yíme kédootoo m pokù n tāāté wè,
n kpaá cēntí dìi mònnì?

⁷ N do da dootoomu dimònnì sàmpóri
mieke,

kè mesémmè m pī mmediè, kè n dḡ
kéwēte ké da túóté

⁸ M mieke keè do da yè mediè bá n ténke
í ndḡ ké nda wúo dimònnì sàmpóri
mieke.

N né me nda dómè kè dè í mḡke
kumànkù,

dè te kè mesémmè wēte ke m pī nnè fí,
mí nha Yiè nKuyie nha donti mī me n
yè.

⁹ N do pàrikè mèè botí Nowee kó
dimònnì ke dḡ:

N ténke báá yóu kè fetaafè diefè kuò
benitibè,

meime m pàrikèmmè ke tú:

M mieke ténke í yóó da yè kè n da
kpannè.

¹⁰ Bá kè yetārè bo tote ye córè, bá kè
sitáá bo sántè.

N da dḡ mèè dókùmmè báá ceete, diwèi kó
metaummè

n da dḡnnèmè mè í yóó ceete,
mí nha Yiè nKuyie nkùù da kuò

mmesémmè,

mī béi.

**Kuyie nyóó wēte
kémaámè Sedisademmu**

¹¹ Áú Sedisademmu ei! A kperè dḡ
mmesémmè mme,

menie mmeè píe nha ei ke da kuòtì
òḡḡ me nyí bo wèè bo da bántè.

N yóó wēte ke da maámu nè yetásààyè
yebotí yebotí,

ke da púúténè yetásààyè

yèè dḡ nyewetè.

¹² M bo maá a dèrè nè yetásààyè yèè dḡ
nfetònfè,

kémaá a bòrè nè yetásààyè yèè dḡ ndoii
kédari a duotí nè yetásààyè.

¹³ A bí imɔu bo naá ti Yiè nKuyie nkó
betùmbè

kè be wèi ndeu mediè.

¹⁴ De mònnì kàa nfiíku timómmḡnti
mieke,

òḡḡ ténke bá nda fèũnko,

kufḡwaá nténke bá nda tókénè.

¹⁵ Bá kè bè bo da do mudòḡ dè í yó
mbonní m borè,

kè wèè da dèke weè doti.

¹⁶ Mī dḡḡ omááti kòḡ fuutí timádḡutì,

ke máátí kukpàrinenkù ò dómè,

m me n né dòdumu ocaàrìwè wèè bo kù cãke.

¹⁷ Tikpàrinenti bè màátí tì a kpéí nti báá na ké dá dòò dèmarè,

kòò mòu da yu tibeénti

dèè ò kòore kòore ò báá yà ò da yu mùu kpéí,

n duò ndènde n kó betòmbè, m bè dòò dè dò m bè dòò mèmme.

Mí mbe Yiè nKuyie mmfi béi!

Bè í do mmedeetímè

55 Áú! Díndi sinéyēi bo bè kòtenèni menie mborè,

bá nè bèè í m̄ke idífti kòtenèni,

kòtenèni kécouté kédi,

kòtenèni kécouté menaà nnè menaamiè

bá kè di í m̄ke idífti,

di í yóó yietí dèmarè.

² Ba nkpéí nte kè di bo ndennínko di dífti di yóó di dè kè í nsànnè de kpéí?

Ba nkpéí, kè di zù dèè í diè nde kpéí?

Keènè n kpeti ke di desààrè,

mekùò nkperè bo ntú di kó mudii.

³ Kénténè n kpeti kékòtení m borè,

keènè n kpeti kè dèe yie nkè dí ífòu.

Kè n dí dònè metaummè mèè yó mbo sáá,

ke dí dòò n do yē n yó ndòori mèè sàà nDafiti

⁴ N do we ntááté kòò bo nnáánnè ibotí n kpéí,

n do we ndòò okpààti kòò mbaké ibotí.

⁵ Díndi Isidayeeri di níf bo yú bepòòbè ibotí tei kòbe,

ibotí tei ìí di yē ì bo ncokùni di borè mí ndi Yiè nKuyie n kpéí,

mí nwèè dò mpáí páí ke di te díndi Isidayeeri ke di déúkùnko.

Kuyie nkó dinùù í duò ketenkè

⁶ Wammúnè ti Yiè nKuyie nkù kpaá feí dii m̀nni.

Yúnè ku kè kù kpaá tóké.

⁷ Onitiyeiwee yóu kuce ò tũ nkù,

kè meyei ndòòrìwèe yóu meyèmmè yeime

kéwētení ti Yiè nKuyie mborè,

kè kùu ò cīé, Kuyie nti tũ nkù sémmè deumu kè ku cīenko.

⁸ Kè Kuyie mbéi nke d̀:

Di kó iyeñtotí cáámmu kè n kpeyi cáá,

di kó ice cáámmu kè n kpeyi cáá.

⁹ Tiwetì yòutenèmmè ketenkè

n kó ice me nyòutenè di kpeyi

n kó iyeñtotí me mpèētè di kpeyi.

¹⁰ Fetaafè òò í ncùténí nè yemátárè kè kpénté kédeke ke í nyòore ketenkè,

kè tidiiti nè titieti kè dèe yè,

képeité kè benitibèe pété kébuotí képété kédi.

¹¹ N náànti kperè me ndò, nti òò í nwētení m borè ke í pī mmutòmmú,

ke í d̀òò n d̀ó tì, kè í d̀òò n tì dènnò ke yē nti pī mmù.

¹² Di yetìmu Babidònni nè diwèl,

di kùntimu di cie nè diwèl,

yetārè nè sitáá kè dè bo nyú,

kè dikpáá kó titieti ti tipìètì.

¹³ Detie mbè tu dè sipèrési dè bo yè di tenkè tipotí do borè.

Kè bè tu tì tieti mírí kufòòku kpeti,

ke tìl yè mumesatòtimù do borè.

Dè bo ntú ti Yiè nKuyie nkó disānni,

kè de kó mecannimè mbo sáá ke báá deite.

Kuyie nyoo còutémè benitibè bemòu

56 Mèmme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:

Ndòorinè dèè sié,

ntünnè n kuú n yóó di deetému bàmbà

kè benitibèe yà n d̀òorimè m béi nti,

² Dè nnaati onitè wèè bo ndòori m béi nti kénfííku ti mieke, kéndake teom̀pùtè kó diyè kpéí

ke báá di sãũ,

kémenténè omáà meyei mmemòu.

³ Wèè í tú Sifu kòò n taunnè mí ndi Yiè nKuyie

ò báá yí n yóó ò cànnénè Isidayeeri.

Bè f̀ntè wèè kòò p̀inné tekpààticiètè mieke mutòmmú

ò báá yí ò dònne mutie mùù kpeí.

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:

Kè de yiè ntù nteomputè kó ikuó

ke dɔɔri í yē mmù

kòd dɔɔri n yē n kɔbe ndɔɔrimè.

⁵ De yiè m bo soó mmeffè n ciètè mieke

kéwári o yètiri me mieke, deè wenni o
kpeí ke pēété

initidabí nè initipóbí.

De yiè nyètiri bo mbo sáà, m báá di úté.

⁶ Bèè í tú Sifube kè bè n taunnè mí ndi

Yiè nKuyie,

ke pí n tōmmú, ke n déúkunko,

ke n dós, ke tú n kó betōmbè ke tū
nteomputè kó ikuó,

ke í í sãú,

ke dɔɔri n yē n kɔbe ndɔɔrimè,

⁷ De yembè m bo bè kɔtenè n tāsàari ínkè

kéduó nkè bè nyānkunè diwèl,

n ciètè mubáammu kpete mieke,

kécɔuté be wūó bè n feu ì ke tūò di-
wūòtōnni ínkè,

ke yé bè yó n yumè n ciètè ke tú
mubáammu kpete

yebotè yemɔu yó mbáá ndè.

⁸ Yebotè yemɔu yóó tínnáimu betɔbè bèè
kpaá be borè,

n yóó yíé kétíimmu betɔbè.

Kè bèe wēnnèné n tíf mbè ke deè.

Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

Kuyie nkpannèmè benìùbè yeibe

⁹ Mèmmè kè Kuyie mbéi nke dò:

Díndi tikpasìnti kɔtenèní kédí

Titúútí kó desìnnè kɔtenèní kédí dibanni.

¹⁰ Bèè bàa Isidayeeribe bè tu tiyùònti nti
bemɔu,

bè í yau dèmarè bè tu yemɔwùò nyè

yèè í nɔ nke óú, bè nɔnnè mudōmmú
mmu ke dós inuó.

Bè í iiti be dúú ínkè.

¹¹ Bè nɔnnè mudii mmu simɔs kōme,

bè ɔɔ í ndi kénsānnè.

Beè nu nné baa Isidayeeribe, bè í yé
dèmarè,

Bá wè kòd wanti mucóntimu.

¹² Ke náá mbe tɔbè ke tú kɔtenèní kè ti yà
menaà

kémuó mmenaà nkperímè, nè nankoo mè
í yóó deè,

mè í sénní ti yó nyōmmu.

57 Bèè wetí beè kō mbá òmɔu í dake,
kè benitibè mómmɔmbe duò kè bè
bùútoó,

besààbè kō mbá òmɔu í dake.

² Bè tatimu diwèl mieke,

bèè tū timōmmɔnti bè yóó duómu
kéompe.

Kuyie nkpannèmè bèè feu yebokè

³ Díndi onitipòkù wèè nàá nKuyie
mpāānāantì o kó ibí kɔtenèní diè,

díndi feyanfè fèè n yóu ke tūnti tūnti
yebokè.

⁴ Wenni nwe di daúmè?

We nkpeí nke di entímè?

Di pérímúnè we inóndie?

Di mènke tú itookperí yembè mbeà?

Siyáàbisí yembè kó feyanfàà?

⁵ Díndi bèè dounè ditɔbè detie dierè yɔ,

díndi bèè kàti deɔɔtie nkó medéè,

díndi bèè feu ibí tidúótí mieke,

díndi bèè feu ibí titādènti mieke.

⁶ Ke tóú ikó nkó yetāanniye, ke dɔɔri
yebokè,

ke yè cou menaà ke yè pāā ntidiiti kó
yepārè,

dendè bo n narikaà?

⁷ Ditādieri ínkè nke di waammè di dúú
ke dounè ditɔbè,

ke de ndekù ke feu iwūó.

⁸ Ke nuu ndi bokè di bōrè ke diri yeteyè
di ánnuduotí,

ke m bùtinnè ke deí di yààti ke dekù ke
pèkunko di dúú,

kè bè di dounè ke péu mucóntimu, kè di
dós bè ndi dounè

kè di yau be fei.

⁹Ke tou mekùò mpéu ke kòtenè okpààti diewè ^{**}borè,
ke kpèé mekùò nfõõme ke tou mbenitìbè
ke bè tònne dedétirè,
ke bè tannè kudònkù.

¹⁰Di túnne de kó ice ke òu di me nyí banté dè tumè detetirè,
ke kpaá mòke muwērímú, bá di í òu.

¹¹Di do yīèkù we? Di do yòte we kénáké siyáábisi,
bá di ténke í dèntení n kpéí, bá di í dààte n kpéí?

N do nyuo nwe, n cíéké kè dè mòntemu deè te kè di í n dé.

¹²Di yèmmè dò ndi í càkemu, kè n né yóó di daá,
nkè di tōmmú naá detetirè.

¹³Di bo kuó ndi m̀ǹni,
di bokè yèè di murí yè bo di deetáà?
Kuyaakù kuù yóó yè neinè yemou,
m bo yè fùute muyaá,
bèè n duó mbemáà bèè yóó tieke dihei,
bèè yóó kari n tāsààri.

Kuyie nyóó bántèmè bèè tu ku kòbe

¹⁴Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: Ënnenè kuce, tūntenè ku, deitenè mebétímè memou n nìtìbè kó kuce mieke.

¹⁵Nte Kuyie nkùù baké kéinkè nè ketenkè ke bo sáá,
kùù yètiri tu kpa meyei nhò tu mù:
N kàri bo kéinkè nke kè n dò mpái pái,
ke né bonè wèè bo meyeñcaàrimè mieke,
kòo yèmmè cààrè m mè cátinne,
ke náríkunne wèè bo meháárimè mieke o kōme.

¹⁶N yí yó nhā ke di séí, m mieke í yó nhā ke di còú,
kè dè í dò mmemme yenitiwèrè bo kú,
bembe n d̀d̀ bèè.

¹⁷Isidayeeribe kó meyetímè meè do te

kè m miekee bè yè dim̀ǹni sámp̀r̀i mieke,

kè m bè poté ké bè bùtinné
kè bè me mbaa ncíéké kékpénkùnne be to,

kéntù bè d̀s̀ ì ce.

¹⁸M bantému be ce imou,

n né yóó bè miekunnemu, ké mbè ni,
n yóó bè bántému bembe nè bè bè wè ndidab̀ǹni,

¹⁹ké bè duó nyenò bè bo nni nsántínè yè,
bèè bo medétimè nè metóómmè kè bèè péte medeetímè.

N yóó di miekunnemu mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

²⁰Benitiyeibe bie d̀ǹnè dàméèr̀i dòmmè mme,

bè òò í nyí só dim̀ǹni marì,
yenéfinfirè ò nyiitimu ke kónni,
ke uutoo tiyontí dèè tu desinnè.

²¹Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú:
diwèi í mbo benitiyeibe kpéi.

Menùbóummè Kuyie ndó mè

58 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: Pīéké! Kàa tammèe yè ditáteheù kōme,

kàa náké Isidayeeribe be yei,
bembe Sakòbu yaàbí be caàrimè.

²Yewe yemou bè n waàmmu ke d̀s̀ kéyíété n kó ice,

ke d̀o mbè nu ndó kéd̀ò dèè sié,
ke d̀òr̀i ke do mbè yó ntù n kuó mí nKuyie,

ke m békú ikuó ì wenni,
ke d̀s̀ nní mbè bonè.

³Ke m békú ke tú: Ti bou ba nkpéi dinùù,
kàa í dake ti kpéi?

Ti féũnko ba nkpéi ntimáà bá a í ti wúó.
Kè m bè tèñné ke d̀: Ënne

Bè òò bou ndinùù ke né ntũnni be kpeti nti,

ke féũnko be kó betòmbè.

^{**}57:9 *okpààti diewè*: Bè nàà nwèè kpéi ndie mbo na kéntú dibòò dieri bè tu di Mòdòki nè Ebedeebe kó tináànti diyètiri dimáà ndi ke né cáá mmuyúu.

⁴ Bè ʒ̄ bou yenò kémpìetì nè betòbè mbe
ke kpa nke dukù betòbè,
bè í d̄ari menùboúmmè n d̄ómè.

Bè ʒ̄ í mboú dinùù dè bo yiénnèmè kè n
c̄outé be báammìi.

⁵ Mí nKuyie n d̄ó meè nùboúmmè botáá?
A bo f̄éúmmè a k̄ntì kékónné dipènnì
k̄màá?

Ke dáátí kuf̄òt̄ònkù k̄épū
mmutápéinaá?

Bè de ntú menùboúmmè mí mbe Yiè
nKuyie nd̄ómàá?

⁶ Mí nKuyie nd̄ó mèè nùboúmmè di mè
yému meè tu:

Di mieke bá mp̄éi benit̄ibè,
di touté yetuò c̄ééyè bè t̄o yè,
kédeeté bè f̄éũnko bè, ké bè touté be tuò
yemou,

⁷ k̄étoténè a dii dikònnì bo wè
kédeé nha c̄f̄ètè bèè kpa bè bo díéké dè.
Kòo nit̄i bo o tetir̄i a ò dàt̄inné tiyààtì
ke bá mbúútóo a nitit̄òu k̄p̄éi.

⁸ Kàa d̄òrri memme dè bo nda wenni di-
wennécànnì k̄òmè,

a m̄onne báá ʒ̄te dè bo mietémè
kè medeetímè m̄bo a yeti dii b̄òrri,
mí nha Yiè nKuyie nkè n kó tikpeti nda
baa.

⁹ Kè nsà kàa yóu a bo nf̄éũnkomè
benit̄ibè,

ke bè fiet̄i inómbí, a níí bo n yú mí nha
Yiè nKuyie nkè n yie,

kàa n kuónnè n keè kék̄otení.

¹⁰ Kè nsà kàa totír̄inè a kó mudii dikònnì
bo wè,

kè wèè kpa mudii a ò p̄a kòo di.

De m̄onni a bo ndò mmenáà dibiiinni
mieke,

kè dibiiinni naánko dè ʒ̄ ndòmmè diyie
c̄òm̄mú dii m̄onni yeyo.

¹¹ Kàa Yiè nKuyie nní ntú a kóo c̄ēnti,
bá kàa bo dikpáà ted̄ontè kperi a báá
mónté mudii,

kù bo nduè nha t̄uotì muw̄erímú

kàa mbit̄ír̄i kupaku bè ȳòrri kù k̄òmè,

kùu bo kupúú menie nyí k̄ū dè.

¹² F̄ʒ̄ yóo f̄íi dimònnì kó tidobontì,
kéw̄ete k̄épúúté yehékè do borè nè
dimònnì ke duó,

kè bè da yú ke d̄ò wèè ìt̄i iyie,
wèè t̄unni ice ìi bo nte kè benit̄ibèe w̄ete
kékari diheì.

Kuyie nd̄ó teom̄pùtè ndòmmè

¹³ Kè di níí yóu mut̄ommú teom̄pùtè yiè,
ke yóu di bo túótémè n kó diyie tu di,
k̄ént̄unniè di kpeti.

Kè di wúo n kó diyie, diyie disààrì
kè di wúo nde kó diyie kè di c̄áá nke deu.
Kè di di d̄éúkunko ke í di tòu ke k̄arinè di
kó ice,

kè di í di tòu ke t̄unniè di kpeti kè di í
náá ns̄ónt̄ike kó tináàn̄tì,

¹⁴ De m̄onni m̄f̄i yó ntú a kó diwèi ké nda
t̄o,

ke da dee ndiheì deiit̄irè kàa baatè,
kémbo diheì n do duó ndi a yààrì
Sakobu,

kè nni nda piú,

mí nha Yiè nKuyie mm̄f̄i béi.

Kuperí kùu bo tínti nè Kuyie nti cuokè

59 Kénténè! Di Yiè nKuyie nnòt̄è í
k̄úp̄urì,

ke do nkù bo ȳí̄ke kù bo di deetémè,
kù me nyí ʒ̄ ke bo ȳí̄ke kù bo keèmè di
báammìi.

² Di kó meyei mmeè náá nkuperí díndi nè
ku di cuokè,

di caàrimè meè te kè kù di bùt̄inné.

Kù í na ke bo di k̄énté.

³ Ke yé di n̄ou s̄ii mùòtimè menitiȳīi,

kè di nómbí k̄òu,

kè di n̄onnè s̄iyáàb̄isí,

kè di nóndié nd̄ó tináanyeyi.

⁴ Di yu ditòbè t̄i beénti í tú tisààtì,

òm̄òu í bekunè ot̄òu tim̄omm̄ontì,

di pí nt̄i tu tibénti nti, t̄i í m̄òke t̄i co kè.

Di ʒ̄ p̄úo mmeyei mme kè mèe peitè
mecaàrimè.

⁵ Di ukú yèè yiè ntu yedautiyie nye,

kè wèè maá ndi d̄óu nyèè yiè nhò kúmu,

kàa wèéte dimáà kutāmònkù kuù yènní.

Di duòkù tii yààti í cáánnè tináti.

⁶Di duòkù tii yààti bè í tì daati.

Di yààti í tú tii daati.

Di tōmmú tú meyei nkōmu mmu.

Mudōnnetōmmú mmu di pímmè

⁷Kè di naàcèi kerì meyei nkó ice mádà,
kè di ò ndó mecāā nke bo kuò bèè í cààrè
mùmamù.

Kè di toti meyei nkó iyentotí mádà,

kè di pēētè dè dè dōúnkomu,

ke naá ntidobonti.

⁸Di í yé diwèi kó kuce,

di kerì ìi cè í dò nsei,

di tū nyice kónkóntíyí nyi.

Wèè tū nde kó kuce ò báá yà diwèi.

Kuyie nkòbe bantémè be yetímè

⁹Deè te kè Kuyie nhōtí kù bo ti
deeténèmè ti dootitòbè,

deè te kè kù í cārike ke bo ti deeté,

kè ti baa kuwenniku bo yènnímè kè
dibiìnni mádà né bo.

Kè ti dō kuwenniku bo míítémè bá kù í
míí,

kè ti bo dibiìnni mieke.

¹⁰Ke áānte kuyiònkù ò nháāmmè
kuduotí borè,

ke firì bèè nuò nyí wúó mbe kōme,

ke bétírí kuyie ncuokè ke duò ke dò ndè
tu keyènkè,

kè ti kònti naati kè ti né do mbecírìbè.

¹¹Kè ti kuò mmukpasìmmù kōme,

ke kuò yekpetinónkperè tēmè, bá ti í
òmpu,

ke kémú Kuyie mbo ti patemè,

kè dè dò nyúóó,

kè ti baa medeetímè bá mè í tuòkùní.

¹²Kuyie nti caàrimè mèè sùú nha ìikè,

ti yei mmeè nàkè ti kpéí,

ti yei mbo ti yò ìnkè nke,

ti bantému ti caàrimè.

¹³Ti í yie nha kpeti, ti da soutému,

ti da bùtinnému, fí nKuyie nkùu ti te.

Ti yèmmè dō tì tu: Ti bo nfēūnkòmè
betòbè,

nè ti bo yetemè a kpeti.

Ti yeñtotí ìi bo ti yèmmè ì tu siyáàbisí
nsi.

¹⁴Ti yóumu ti bo mbekùmè kè dè wenni,
ti ténke í dōri dèè sié,

kè benitibè kàri dè bè bá nnáá
ntimómmònti.

Benitimómmòmbè í bo.

¹⁵Òmòu ténke í náá ntimómmònti,

Wèè dō kempí ntimómmònti bè ò nfekù
weè kperè sáà.

Kuyie nteémè ku kòbe

Ti Yiè nKuyie nyàmu timómmònti í
kpaámè,

kù me nyí dè pénsirí.

¹⁶Kè kù nsó nhòmòu í buò timatí kè dèe
kù di,

kù yàmè òmòu í botimè besénnibè kpeti,
kè kù youte ku nòùtè ke bo bè deeté,

kè kù wetímè mèè nte kè kù na,

¹⁷Kè ku wetímè nkù dàátí

ke dò ndimátíyaàbòri dii pì dicìncìnni,

kè kù òké dipiì dii tu medeetímè,

kè ku yaàbòri kù dàátí di tu mepetitímè,
kè ku kó kuyaàdándátínkù tu

diyantidù,

kù kpànnè di ku kòbe kpéí.

¹⁸Kù bo yietí bá wè o tōmmú dòmmè,

ku dootitòbè bo yà ku mieke dòmmè,

ku dootitòbè bo còuté ku yēiti,

bèè bo medétimè bè í yóó móté be kó
tiyeti.

¹⁹De mōnni diyie taà kèè bíékè kòbe bo
yote ti Yiè nKuyie.

Kè di yièni kèè bíékè kòbee yà ku kpeti,

be dootitòbè yó nkéríní ke dò mmenie
nhōō tamè mme kukó nnè

muwērimú,

kè Kuyie nYaá mbè bèti kéfūū.

²⁰Odeetiwè kèrinímu Siyōō tāri,

ke bo deeté Sakòbu yaàbí ìi bo yóu i yei.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

²¹De yembè kpéí m béimmu ke tú m
bè taunnému, kè n kó muyaá mbo be
ìnkè ke túóté yie nnè bè bo mbomè, m

bè duómmu n náàntì kè tì yó mbo be nò mieke nè be yaábíó, nè be yaábí kó iyaábíó sáà.

Sedisademmu èi yóó wēte kémaámè kè ti Yiè nKuyie nkpeti mbo di mieke

60 Sedisademmu èi, íté kécómmú kémieté,

dè tùòkemu a bo mífté dè a wenniku, Kuyie nkó tikpeti bomu a ínkè.

²Dibiìnni dii dàtínné kutekù dè urikemu benitibè,

kè ti Yiè nKuyie nné da miíté ku kó kuwenniku,

ke da benke ku kó tikpeti bomè a ínkè.

³Yebotè bo ntú nha kó kuwenniku, kè bekpààtibè wùò nha wennécànni kò menáà ké nda tū.

⁴Sedisademmu wénni a èi fitímè, a bí iténímu tipítì timɔu,

ke tíi nke kúntiní a borè.

A dapàmbè iténímu dedétirè,

kè bè uukuní a sapàmbè ke kpènnìkoní a borè.

⁵A yóó dè yà kè diwèi dii da pí nkè kuyènaatí da kuɔ,

ke yé tikpàtì tii bo dàméèrì tì kòrinímè a borè

kutekù kó tikpàtì yó ndòkuní ke cuuti a borè nde,

⁶Kè benitibè nyiitinèní yòyòbè titòntì titòntì,

Mandiyā kó kutempè nkòbe nè Efa kòku kòbe nè Sabaa kó kutempè nkumɔu kòbe

kè bè nkòriní ke touní mesɔɔ nnè tihúúntì ke píèkù ke sántì ti Yiè nKuyie.

⁷Kedaa èi kó iwūò imɔu yóó tímmu a borè.

A yóó tiekemu Nebayɔti èi kó yepedakè kè di n yè nni nfeu,

mí nKuyie n wūòtònni ínkè dipānni ndi dii kó kufɔ̀ɔku n naati.

De m̀nni kè n ciètè n kpeti bo tè yètiri ndeu.

⁸Òmbe mbe bèè pùtì ke do nyewetè?

Òmbe mbe ke putiní yekpetinónkperè ò mputimè ke kúnti ye weñni?

⁹Yehekè détiyè kòbe buó mí nwe,

Tadisi èi kóo bàtòòbè beè yó ntú beketibè kékpènnéni,

a bí nè timátì péfìti mesɔɔ bè bo déúkunnemè

mí ndi Yiè nKuyie n yètiri,

mí nwèè dò mpáíí, ke di te díndi Isidayeeribe ke di déúkunko.

¹⁰Bepòòbè beè yóó maá f̀ nSedisademmu èi kó iduotí,

kè be kó bekpààtibè mpí nha tómmú.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

M mieke keè do di yè kè n di poté, nè n sà mèè kpéi n yóó di kuómmu mmesémè.

¹¹A èi kó yebòrè yó nfeíomu sáà kuyie nnè keyènkè,

bá yè báa kpetínnè kè dèe yie nkè yebotè ntouní ye kpàtì a mieke

kè ye kpààtibè nkòriní a èi.

¹²Yebotè nè yekpààtiyò yèè bo yete yè bo mpímmè a tómmú yè í yó nkpaá bè bo yè kùò páíí.

¹³De m̀nni Dimaa tùúkú kó tikpàtì timɔu,

ideí bè tu ì sipéresi nè bè tu ì pinni nè bè tu ì bisi,

kè dèe kotení kéntú n ciètè kó tisātì,

kè n déúkunnè n ciètè m bo tè yètiri.

¹⁴A dootitòbè bèè do da f̀úunko

be bí korinímu ke bo sínné a ìkè.

Bèè do da senku bemɔu bè yóó da bóútému,

bè bo nda yu ke tú ti Yiè nKuyie nkó dihei Siyɔ̀,

Kuyie nkùò dò páíí ke te Isidayeeribe ku èi.

¹⁵Bè do da dootóomu ké nda níí,

bá òmɔ̀ í mpènkù a borè.

N né yóó duó nkè bè nda pòtinèmu sáà, benitibè yèmmè bo nda naatinè nè be yaábíó sáà.

¹⁶De m̀nni f̀òò yóó di yebotè m̀ke dè

késùòte bekpààtibè,

kébanté ke dò mmí nha Yiè nKuyie mî
tu a deetíwè
kébanté ke dò mmí nKuyie Sakɔbu do tũ
nkù
n kpeñnimu kè mî da donté.

¹⁷ De m̀̀ǹni kè bè nda tɔuo disɔwṹ kó
difɔ̀tiri mesɔɔ
timáti kó difɔ̀tiri timáti péítì,
ideí kó difɔ̀tiri disɔwṹ,
yetárè kó difɔ̀tiri timáti.

¹⁸ A èi mieke òm̀̀u ténke bá nféũnko
otɔ̀,
òm̀̀u ténke báa p̀̀nte otɔ̀ kòo èi naá
ntidobonti kéduũnko,
a tenkè kem̀̀u duómè.

A èi kó iduotí yètiri bo ntú medeetímè,
kè di bòrè kpeye ntú mí nKuyie nkó
disãnni.

¹⁹ Diyiè kó menáa mmeè ténke í yó nda
mí nkuyie mm̀̀nni,
otánkù wèe me nyí yóó nda duú nkuwen-
niku keyènkè.

Ti Yiè nKuyie nkuè yó ntú a kó menáa
sáá kéntú a kó tisãti.

²⁰ Yekúdabùò nténke bá nkpaá a èi
mieke.

Mí nha Yiè nKuyie mî yó ntú a kó
menáa nsáá,
mè í yóó deè diyiè dèumè yoo otánkù
kómme.

²¹ Kè benitisáábè beè máa m̀̀bo a èi kè
beè ndi baké sáá,
dihèi n d̀̀ò di.

Bè bo nkótiri titieti n fifú tì deboore ti
kómme

kéndéúkunko n yètiri.

²² A nitibè mieke wèe kó kunaàm̀̀nkù
kèñni

kuu yó mbo sikou sikou
wèe kó kuwu nyí tú kùmakù kè kù ntú
kuwu nkperíkù,

mí ndi Yiè nKuyie n yóó dè d̀̀òmu mecãã
nde m̀̀nni bo tuòke dii m̀̀nni.

Kuyie ntááté wèe koò t̀̀nnè ku náantì

61 Ti Yiè nKuyie nkó muyaá mmuè
bo ny ínkè,
ti Yiè nKuyie nni ncòummu mekùò ke n
t̀̀,

kè m bo náke tináaḥsàati besénnibè,
kéduú ndiwèi bèe yèmmè cààrè,
kékpéte tikpétinti,
képíte iwèi tidaati,

² kénáké benitibè ti Yiè nKuyie nkó
mesàa mbenni t̀̀̀kenímè,

kè ti Yiè nKuyie nyóó kpa nti kpànni,
kébanté bèe bo meyeḥcaàrimè mieke.

³ Siyṣṣ kɔbe kuðmmu kè m me nyóó bè
bántè,

bè pũ mbe yɔ nye mutápeí,
kè m me nyóó bè ínnè iyítòòdá,

bè kóm̀̀m̀ yekúdabùò nye
kè m me nyóó bè waare mek̀̀ḥfṣṣme,

ké bè datè tiyṣṣti kó tiyàati,
ké bè datinnè tibanyàati,

kè bè mbè yu ke tú:

Detedierè mewetimmè kperè,

Ti Yiè nKuyie nfi ndè ke bo déúk̀̀nnè ku
yètiri.

⁴ Beè yóó wète kéfi nyedobuò ndim̀̀nni
kpeye,

kémaá sicéi s̀̀i p̀̀ò nnè dim̀̀nni,
kéwète kéfi nyehékè kótè,

kékútè yedobonkótè.

⁵ Bep̀̀òbè bo ndi cèmm̀̀u di wṹ,

bekpákparibè bo ndi kuuti di paa
nnè detie mbè tu dè f̀̀nyì de kó depaa.

⁶ Díndi bie bè bo ndi yu ke tú:

Ti Yiè nKuyie nkuó niùbè,

bè bo ndi tú ti Yiè nKuyie nkùò ti te ku
kó bet̀̀mbè,

di bo di yebotè kó tikpàti,

kénsãri be kó tisãti.

⁷ De yiè ifei ténke í yó ndi bo,

di yóó péte ticuuti nti kuce mèdémè,

kémbo diwèi mieke sáá.

⁸ Mí ndi Yiè nKuyie n d̀̀ó tim̀̀ómm̀̀nti nti,
n yí d̀̀ó dèe wènninko ke sãri,

n yóó bè yietímu weti be yeti,

ké bè dǎ̀nè metaummè mèè yó mbo sǎ̀. ⁹Kè bèe yíété be yaàbí ibotí imɔu mieke, kéyíété be kó feyanfè iwɔu nteì mieke, kébanté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie n di dǎ̀ mesà̀.

Disānni kó feyènfè.

¹⁰N yèmmè naatinèmu ti Yiè nKuyie kè ñ yānku kè diwèi n kùu Kuyie nkùu n te ku kpéí kù n dàtínnémè medeetímè kó diyaàbòri. Kù n dàtínnémè mewetímmè kó diyaàbòri, wèè tòú o pokù ò ɔ̄ sārímè kéiri feítòdǎ̀fè, kè n dò nyikuó nìtùti, ke dò nhosapàà nhɔ̄ pammè kénkòri o dǎ̀, ¹¹Ketenkè ɔ̄ dennení mèè botí bè buɔ́tí dè, bè ɔ̄ yɔ̄re ikũmbí kè ìi yèmmè ti Yiè nKuyie nyóó dennení mèè botí medeetímè, kè yebotè yemɔu mè yà ké kù sǎ̀nte.

Sedisademmu yóó wète kètũntemè

62 Kè Kuyie mbéi nke dǎ̀: ¹N dǎ̀ mèè kpéí nSiyɔ̄ deè te kè n yí yó ndò nyúó, n dǎ̀mu Sedisademmu deè te kè n yí na ke bo ndò nsó, n yó mme nhɔ̄ ke kémmúnè mewetímmè kó kuwenniku bo míítémè, diwennécǎ̀nni kǎ̀me, medeetímè kó kuwenniku bo míítémè di-hǎ̀tínni tēmè. ²Kè yebotè yemɔu yà a wetímè, bekpààtibè bemɔu bo yà a kpeti, ke da yu diyètìpànni ti Yiè nKuyie nyóó da keuté dì. ³Kè ti Yiè nKuyie nni nda pikú ku nùtè dikotipìi kǎ̀me, ké nda ceú dikpààtipìi tēmè. ⁴Bè ténke bá nda yu ke tú diheì bè dootóo dì. Bè ténke bá nyu a tenkè ke tú ketenkè kèè dǎ̀nko,

bè bo nda yu ke tú mí nha Yiè nKuyie n cǎ̀, bè bo nda yu ke tú m pokù ke yé mí nKuyie n yèmmè da naatinèmmè, kàa tenkè n ye. ⁵Odapàà nhɔ̄ túótémè osapàà nképuoke, mèè botí nku a nìtìbè yóó da yenkemè diwèi ɔ̄ mbomè odapàà nho pocènni kpéí, Kuyie nyèmmè yó nda naatinè mèè botí. ⁶Sedisademmu n cǎ̀nné bebàribè mbe a duotí, bè í dò nkécíéké keyènkè nè kuyie. Díndi bebàribè, bèè dǎ̀ ti Yiè nKuyie mbo dentenímè Sedisademmu kpéí, di í dò nkésakii, n náánnè o kpéí. ⁷Di báá pǎ Kuyie mmeffè, kénkémmúnè kù bo wète kètũntemè Sedisademmu kòo naá nkutenkù kumɔu yó nsǎ̀ntí wè. ⁸Ti Yiè nKuyie nyòutemu ku nùtè ke poté ketenkè, ke béi nke pàrikè ke yí: ⁹Fí nSedisademmu a dootitòbè ténke í yóó di a diiti, bekpákpàribè kó ibí báá yǎ a naà mpàmmè a feútè ke pètè mè. ⁹Bèè kùútí tidiiti bèè yó nti yo nke déúkunko mí ndi Yiè nKuyie n yètìri, bèè tǎ̀ fínyí be ke dǎ̀ri menaà mbèè yó mmè yè n cǎ̀tè dǎ̀nkù mieke. ¹⁰Díndi Sedisademmu kǎ̀be yènnè, piènnè kuce bèè kũntiní be kpéí, kéítínné kuce kó yefòtè képié nyetárè kécǎ̀nné mecannimè kè yebotèe yà. ¹¹Di Yiè nKuyie mpièkùmu itemmànke imɔu ke tú: Nákénè Siyɔ̄ èi ke dǎ̀: A deetiwè kéroomu ke bo tíi nhò deeté bè, bèè tu o tǎ̀mmú kó tiyeti. ¹²Bè bo mbè yu ke tú: Bèè cǎ̀á nke tú Kuyie nkǎ̀be, bè bo mbè tu ti Yiè nKuyie ndonté bè.

Fó nSedisademmu bè bo nda yu ke tú:
Dihei bè dó dì, bè í bəntóo dì.

**Kuyie nyóó potémè yebotè
képeite ku kəbe bənni**

63 Wənni nwe yie nwèè itini
Edəmmu tenkè,
we nyitini diheidiè Bosedaa kòo yààti tò
mmewūð?

We nkèrini ké dáátí o yààti ke yíéo,
ke tá o wərimú.

Ti Yiè nKuyie nkuu kətení ke bo bekénè
yebotè,
kédeetè ku nìtibè.

² Ba nte kàa yààti tɛí mmenitiyìi?
Ba nte kè tì dònne wèè nàù nfinyì kó yebe
diyetituo?

³ Kuyie nnàà nke tú: N do bo m máà ndi
diyetituo ke nàù,
n kəbe kóò mɔ̀u í n teennè,
m mieke keè do bè yè kè nní mbè nàù ke
be ũtírí,
kè be yìi nsèri n yààti.

Kè m mùɔ̀ti n yààti timɔ̀u.

⁴ N do yému nè n yèmmè mieke ke dò
ndiyiè mari m bo peite n nìtibè
bànni.

Dimənni tùðkemu m bo deetè dì n nìtibè,
⁵ Kè n wènté ke ś nhòmɔ̀u í buð de kpeti,
kè dè n di n yàmè òmɔ̀u í bomè n fɔ̀nkúò,
meimè kè n yòute m bakù m mieke còúté
mèè kpéí,

kè dè n duɔ̀ mmuwērímú.

⁶ Meimè m mieke yèmmè yebotè kè n yè
nànte

ke yè yəure m mieke ye yè mèè kpéí.

Kè be yìi ncóù nketenkè.

Bè nàkémè Kuyie nsémmè kpéí

⁷ N yó nsàntímu ti Yiè nKuyie nku sàà
nkpéí,

kù ti dɔ̀dɔ̀ mèè sàà nkpéí, m bo ndéúkunko
ku yètiri,

ku niti tii deu Isidayeribe kpéí,

ku sémmè meè te kè kù bè dɔ̀dɔ̀ de kó
mesàà ndiemè.

⁸ Kuù béi nke tú: Isidayeribe tu n nìtibè
mbe,

m bí nyi, i í yó n souté.

Meimè kè kùu bè deetè.

⁹ Bè do bo dii mənni meyeñcaàrimè
mieke

kù í tɔ̀nní ku kóo tɔ̀nti mɔ̀u,

yoo ku tɔ̀nni mari ku mómmonku kuù bè
deetè.

Kù bè dómú kè mesémmè kù mbè bonè
deè te kè kù bè donté.

Kuù do bè úúkú ke bè yùðri,
be borime memɔ̀u mieke.

¹⁰ Bè me nyí nyie nku kpeti,
kéncaàrè Muyaánsààmú yèmmè,
kè kùu kónté kénáá mbe dootitòu,
ké bè ta mudòð.

¹¹ Meimè bè dèntenimè dimənni kótiri
dè do dómme Mɔ̀yiisi kó dimənni,
kè bè mbékú bəmáà ke tú wèè do bè sée
dáméèri ò bore?

Wèè kó muaáa ndo bo be cuokè de yiè
nkòte ke?

¹² Wèè do bonè Mɔ̀yiisi kóò duɔ̀
mmuwērímú,

wèè bakù do kpeñni kòò kèeté kukó nkó
menie mbe ìikè,

képété diyetidieri kè di bo sáà.

¹³ Weè do bè ni kè bèe keté dāméèri
mieke

tesāntè ò nkérimè mutencatímu bá bè í
mbètè bá sámpó.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkuu kó Muyaáa ndo bè
kpàake ke kərinè meompùmè borè,

kupecēnku ò nkérimè ke cuti kubiriku.

Meimè ti Yiè nKuyie ndo nimè ku nìtibè,
ke fei ku yetidieri.

**Kuyie mpāānāānti
nāāntò kuōnnèmmè Kuyie**

¹⁵ Áú! N Yiè nKuyie á mbo kéinkè

a cēsàtè deinkè,

kéwéntení kéyà dè ti dómme.

Dè yíme kàa ténke í ti dó?

Ba nte kàa ténke í ti kuð mesémmè?

¹⁶ Fɔ̀ð tu ti cice!

Ti yààrì Abarahammu í ti yé,
 ti yààrì Sakəbu ti yèmmu.
 Ti Yiè nKuyie nḡḡ tu ti cice.
 Nè dimònni fḡḡ tu ti kóo deetíwè.
¹⁷ Ti Yiè nKuyie, ba nte kàa yóu kè ti
 mòh́tè a ce?
 Dè dòmme kàa yóu kè ti áá nke ti to
 kpenke,
 bá ti ténke í da dé?
 Wēētení ti bíékè, a dḡ mēè kpéí ntínti a
 kó betḡmbè.
 Tínti a kó benitibè, fḡḡ ti te.
¹⁸ Yemòrè sámpḡ mieke nke a nitibè tínti
 ti tiekemè dihei,
 kè ti dootitəbè kḡtənì ke pònte a cēsààtè
 tēè dḡ mpáíí.
¹⁹ Dè yíme kàa ti dḡori ke dḡ nha í ti
 baatè diyìè mari?
 Dè dòmme kàa ti dḡori ke dḡ nti í to a
 yètìrì nè ti bomè?
 Ba nte kàa báa kētè tiwetì kécúténì
 yetārè na nda yà kēsānte.

64 Ti Yiè nKuyie nti da báámmu,
 ncutínì ke dḡ mmuháá nkécúúté
 ideí

ncutiní ke dḡ nkehāādekè kè dèe fānte
 kàa dootitəbèe banté a tú wè,
 kè yebotèe kpeute a ìlkè.
² A do dḡḡ tidietì kè dè ti déétému,
 a na ncuténì kè yetārèe sānte a ìlkè.
³ Ti mu nyí tì kèè diyìè mari,
 tì í ta òmòu kó ditoò,
 ti me mmu nyí yà díbòḡ mari dḡḡmè
 mebotí bèè dī bḡḡ be kpéí,
 nkè dè í tú fḡ nKuyie.
⁴ A ḡḡ cəutènè diwèi ndi wèè dḡḡri a dḡmè
 bèè dènninì a kpéí ke tū nha kó kuce,
 ti cààrèmu kàa mieke ti peike
 kè ti tūnne ice ti do tū nyì nè dimònni,
 a yóo ti deetému.
⁵ Timḡu ti sāu ntimáà ndi,
 kè ti tḡmmú mùù tu musàdmù kè mù naá
 tiyaacítì,
 ke kpéí tifāākpèti kḡmè,
 kè ti cààrìmè ti to kuyaakù ḡ ntḡmè
 tifāākpèti.

⁶ Òmòu í bo wèè yu a yètìrì,
 òmòu í dààte ke bo da taunnè omáà,
 ke yé a ti bùtinnémè kè ti yei nti tieke.
⁷ Bá nè memme ti Yiè nKuyie fḡḡ tu ti
 cice,
 ti tú tiyaatì nti kàa tu oyaamarì a nḡu
 sù ti dḡḡ.
⁸ Áú! Ti Yiè nKuyie a mieke báa ti yè
 kētontè,
 bá nhā ke yé ti cààrìmè,
 a ti wéntè fenonsààfè ti tú a kó benitibè
 mbe timou.
⁹ A ekè sààyè dḡúnkomu ke naá ndikpráà,
 Siyḡḡ naá ndikpráà ndi kè Sedisademmu
 feítóo.
¹⁰ A cēdietè, a cēsààtè,
 ti yembè do déúkunko tēè mieke a yètìrì
 tē cḡútè muhāá mmu,
 desààrè ti yèmmè do naatinè dè kè dè
 càke.
¹¹ Ti Yiè nKuyie a bo na kénwúo ndende
 kó dimàà ke búútóóà?
 A bo nti wúonko ke ti yo nyifei dieyi sáá?

**Kuyie nyóo bekénèmè bèè kù
 bùtinné ke feu iwḡḡ yebəke**

65 Meḡmme kè Kuyie mbéi nke dḡ:
 Bèè í n waà n duḡ nkè bèè m beku
 be kpèti.
 Bèè do n waà n duḡ nkè bèè n yàmu.
 M benkemu m máá kubotí kùu do í yu n
 yètìrì
 ke yí: Ntenè mí, ntenè mí.
² N dièkù n nḡùtè nte yewe yemḡu kuwu
 nkùu í yie
 n kpèti ku bíékè,
 kè bèè tū nkuce yeiku,
 ke dḡori be yèmmè dḡmè.
³ De kó kuwu nkəbe n wēñnimu ke dè
 feío ke feu iwḡḡ depénne kó yetḡrè
 ke cḡunko tihúúnti titáti kó yedombie
 nyínkè,
⁴ ke ā ifḡti mieke ke wentí titādènti
 mieke,
 ke cáá nyefḡnkè

ke ãã tidiiti tii sî mbe bô mieke
††mieke nke ke náánnè becíribè ke
waà mmeteèmmè, ke yo ntibwadi-
iti, Kuyie ndo yē nyIsidayeeribe bá
ndwari dè.

⁵ Bèè ò nná mbenitibè tɔbè ke tú:

A bá n tɔ́nnè a bá n tɔ́nnè,
n yí dò nkékááké káa n kááké a tuoti ice
nyí.

Mí nKuyie m mieke keè péi de yembè
mediè

dè còú m mieke nke sáá.

⁶ N wàrimu be dɔ̀rimè n yí yó mbè
wùónko,

n yóó bè yietímu be dɔ̀rimè weti weti.

⁷ N yóó bè yietímu be yei nnè be yembè
kɔ́me,

bè do caàri mí nwe bè còunko ìì m̀nni
tihúúnti yetèrè yetàrè ìnkè.

N yóó bè yietímu meyei mbè n dɔ̀dè m̀.

Mí nKuyie mmíu béi.

⁸ Fínyì kó kubakù kùù peité,
bè òò í nkù bié bè òò kù soómmu,
meè botí nku n yóó dɔ̀mè n nìtibè,
n yí yóó bè kùò bemou.

Mí nKuyie mmíu béi.

⁹ M bo ànné Sakɔbu yaàbí kuwuo,
bembe Sudaa kó kuwuo nkɔbe beè yóó
tieke n tāsààri,

bembe n tãáté bè.

Bembe n kó betɔ́mbè.

Beè yóó ì tieke kэмbo.

¹⁰ Bèè bo n wammú beè yó ncèmmù

ipe nè sibɔ́ Sanɔ biriku

kè Akɔ kɔku ntú dinaacēnhòdè.

¹¹ Díndi bèè né n dootóo mí ndi Yiè
nKuyie

ke yè n tāsààri kpéi ke pāā ndibɔ́ Kati
tidiiti

ke waà nyeyunatè ke cou menaà dibɔ́
bè tu ì Menii.

¹² N yóó duó nkè bè ì kuɔ mudoò mieke
nke,

di bo nnínkú ì nùù kè bè ì feu,

ke yè n ì yumè kè ì cíéké, kè n náá mbá
di í ncóú.

N yè ndèè í wenni ì né de ndwari.

N yè n yí dó dè ì de ntãáté.

¹³ Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú
n tɔ́mbè bo nyo nkè dè sànnè,

kè dikònni né ì bo,

n tɔ́mbè bo nyò mbè dómè,

kè sinéyèi né ì kòù.

N tɔ́mbè bo nyānkunè diwèi,

kè ifei né ì bo.

¹⁴ Diwèi bo mbo n kó betɔ́mbè kè bè nyíú,
kè meyeñcaàrimè né ì bo kè ì kuò.

¹⁵ N yóó ì kuɔmu, kè ì yetèe naá
ndibenkèrì

kè n kó benitibè n tãáté bè ní yè yu
képarikè ke dò:

Ti Yiè nKuyie nni nkuo kù kùò mèè botí
de kó benitibè.

¹⁶ Wèè ní bo ndó n kó mesàà ò ní yó n
yú ke dò:

nè Kuyie ntimómmɔnti kɔku,

ké mè pètè.

Kè wèè dó képarikè, ò ní yóó parikènè n
yètìrì ndi.

Kuyie nyóó dɔ̀mè ketenkè pànkè nè kéinkè

Mí nKuyie n ténke báá dentení
meyeñcaàrimè mèè pèèté me kpéi.

Mí nKuyie n yóó mè keimmu.

¹⁷ N yóó dɔ́ kéinkè pànkè nke nè ketenkè
pànkè,

bá òmòù báá dentení dèè pèèté de kpéi,

òmòù ténke bá ntoti o yèmmè de kpéi.

¹⁸ Dí nyānku nè diwèi kè ì yèmmè
nnaati sáá.

N yóó dɔ́ dè kpéi.

Sedisademmu èi bo ntú diwèi kperi,

kè ì nìtibè mbo kuyeñnaatí mieke sáá.

¹⁹ Diwèi yó nni mbonèmu Sedisademmu
kè nní nyānku n nìtibè kpéi.

Òmòù ténke báá keè Sedisademmu
mieke

††65:4 De kó benitibè do ò nkòrì ifòti

didabònni nè éyooi!

²⁰ De m̀nni dibíkèmpètìrì ténke báá kú, òm̀òu me mbáá kú o bénti.

De m̀nni wèè bo mm̀ake yebie ntek̀òutè (100) kékú ò bèntému.

De m̀nni wèè bo kú ke í t̀ù̀ke yebie ntek̀òutè (100) Kuyie nc̄w̄ wènwè

²¹ De m̀nni n nitìbè níí bo maá sic̄éí ké nsì ā,

kéfikú detie kécaáké de be.

²² De m̀nni bè ténke báá maá kòo t̀òu m̀òu ta,

bè me mbáá fífikú detie n kòo t̀òu m̀òu cááké de be.

Be we kó kusúkù yó mm̀annè detie nkpeye mamè mme,

de m̀nni kè n nitìbè d̀ò̀ dè bèè yóó dè di.

²³ De m̀nni òm̀òu báá òu detetìrè òm̀òu me mbáá peité o bire kè dèè kú o nuò mmieke

ke yé bem̀òu bembe nè bè bí bè tumè n d̀ò̀ bèembe mesàà.

²⁴ De m̀nni bè níí bo nkpaá ke í m̀ m̀òu kè m̀ bè duóm̀mu bè d́ dè.

Kè bè nkpaá ke í béi kè n kèè.

²⁵ Dimannì nè fepièfè dè bo nwè nke diiti timúti.

Diciriciri nè fenààfè kè dè nwè nke diiti timúti

kè fewààfè kó mudii ntú mmutáá, dèmarè ténke báá d̀ò̀ deterè meyei.

Dèmarè báá cààrè deterè n tāsààrì ínkè Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Kuyie ndó ku c̄iètè ntú t̀èè botí

66 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:

Keínkè tu n kpààtikàrì ndi,

kè ketenkè tu n nacèdaánni.

Ɖi yó m̀ maá ònte c̄iètè?

Ɖ̀ndi bòrì ndi n níí yóó òmpèmè?

² Di wúó ndèè kó dimàà m̀fi dè d̀ò̀,

dèè kó dimàà bo m̀fi te ke dè yènní.

Mí nwúó nwe tu oc̄rì, osènniwè, wèè yèmmè cààrè,

wèè kemmu n náànti nè kuf̀waaá nke n dé.

³ Wèè n fèuté fenààfè ke k̀ò̀ ònitì, wèè n k̀ò̀ fepièfè ke kééte tem̀òtè f̀nìí, wèè m̀ p̄ā ntiidiiti kó yep̀arè, ke n k̀ò̀ yef̀nkè,

wèè n t̀ù̀ ntihiúuntì ke wète ke feu yebòkè,

bembe kó dimàà bè t̄āātému de kó kuce, kè dè bè naatinè de kó isòke.

⁴ N t̄āātému ke bo duó nkè bèè yà meyei, be k̄m̀b̀ù̀d̀ti duò dè n yóó de mbè bonté,

n yu ke yumu òm̀òu me nyí c̀ò̀útè,

kè m̀ béi nhòm̀òu me nyí n t̀è̀nè,

ke né d̀ò̀ m̀ baa yè n yí d́ dè,

n yete dè nè de nt̄āátè.

Kuyie nyóó dente kéteemmè ku kòbe

⁵ Díndi bèè k̄m̀b̀ù̀d̀ti duò ti Yiè nKuyie nnàànti,

keènè k̀ù̀ tu mù: Di kòbe bèè di níí nke di yetírì di yu mèè kpéi n yetìrì.

Bè di daúmu ke tú:

Ti Yiè nKuyie mbenke ku kpeti kè ti yà di kó diwèi,

de yembè beè mómm̀ombe yóó di ifei.

⁶ Kénténè di bo keè kutoweku k̀ù̀ d̀áátì dihei.

De kó metammè yièní Kuyie nc̄iètè nte.

Ti Yiè nKuyie nkó metammè mme,

k̀ù̀ yietì ku dootitòbè mbè bè m̀annè t̀i yeti.

⁷ Siȳw̄ ei í kuó ntip̀òutì ke né na ke peité, di kpaá ke tú di bo kuó ntip̀òutì ke p̄anke peité denitidabire,

⁸ We nkèè t̀i mbotí diyèè mari?

We nyà diè mbotí nè ti bomè?

Dihei w̄w̄ í nhānné diyèè dimàà,

kubotí w̄w̄ í nhānné dim̀nni dimàà,

Siȳw̄ yie kpere né me nd̀ò̀,

ò í kuó ntip̀òutì ke p̄anke peiténi initidabí.

⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m̀ bo nte kòo ntip̀òk̀ù̀ p̀òutì bi kòò né báá peitáà?

Mí nwèè w̄ nte kè debiree yènní, m̀fi bo dè d̀itinnáà?

Mí nKuyie nkù di te mî ti ndi beke.

¹⁰ Dîndi bèè dî Sedisademmu dí nhò wēñnè ke yānku, dè ndi naatinè o kpéí.

Dîndi bèè do kuò nSedisademmu kúú ti-iténè tihauti.

¹¹ Di yóó yāámu o me kénsànnè kè dè di bántè.

Di yóó sōmu o mieserè di dómè.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nsóoté kébéi nke dò: N yóó tóni diwèi ndi Sedisademmu kè di mpùò nkukò nkōme, menie nhō ta kukò nképíemmè, kutenkù kó tikpàti yóó me nhò píe. Bè bo ndi píēke ke di yāñko, kè ndi úúkú ke di wáari.

¹³ Onitipòkù ò mbáá mmèè botí o bire, n yóó di bántè mèè botí Sedisademmu mieke.

¹⁴ Di yóó dè yàmu kè di yèmmèe narike, kè dí bité fēinkèmbóntaafè òò dúóté kè timútii dómè.

Ti Yiè nKuyie nyóó benkemu kù nitibè kù kpeñnimè,

kè ku dootitòbèe yà ku mieke dómè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkèrínimu muhāá mmieke, kè ku kpàrinaaséi fimmú fefōdónfè kōme. Ke bo peite ku pèi nè kemieke, kétuo mbenitibè fehāadeñfè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie bekùnè muhāá mmu nè dikpàrisiè ndi kù tièmmè benitibè. Kù bo ku benitibè kutenkù kè bè nsù.

¹⁷ Bèè wèñkùnkò bemàà kécánninkò ke korì depènnè kó yebakè borè, ke tūñ nhobōyiyè nfōnkúò, ke cáá nyefōnkè, nè yetirè, Kuyie nyete dè.

De yembè yóó kumu dimōnni dimàà.

Mí ndi Yiè nKuyie mî béi.

¹⁸ N yému be dōòrimè nè be yèntotí.

Kuyie nyóó tíimmè ku kòbe

Kè Kuyie mbéi nke dò: N kéroomu ke bo tí nyibotí imòu kòbe, kè bèe yà n kó tikpeti. ¹⁹ M bo dōò mebenkùmè yebotè cuokè, kè ye kòbe bèè yenténè m beénti m bo bè tō nyibotí tei mieke, Tadisisi nè Puti kperi nè Dudi kperi, bembè bèè tu betāntāübè, m bo bè tō nyehékè dētiyè, Tubaadi nè Yafāā. Bèè í kèè bè nādmè n kpéí, bè mu nyí yà dè n kpeti. De kó benitibè bo náké n kpeti ibotí tēi. ²⁰ Kè n tō mbè ntouni di tebíi sù bo ibotí imòu mieke. Bè bo mbè touni nè siséí nè sikpàrinaaséí, nè siséí tēsi sù mòmumu. Kè betòbè ndeke yesāmmarínarè nè yòyòbè. Ke kùñnènni n tāsàdàri Sedisademmu ke n duò. Isidayeeriibe ò nni mpāā mmèè botí yepārè, ke āā yebò sààyè mieke ke touni n ciētè mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmî me nyè. ²¹ Be mieke m bo tānké ikuó niùbè nè Defiibe mí ndi Yiè nKuyie mî béi.

²² Kéínkè pànkè nè ketenkè pànkè n dōò kè bo mèè botí, di kó kuwuo yó mme mbo nè di kó diyètiri.

²³ De mōnni benitibè bemòu bo nkōrini m borè bá wèè tñnkù, bá tēè ompùtè ke ninku n yìikè mí ndi Yiè nKuyie mî béi.

²⁴ De mōnni benitibè bèè yete n kpeti bè bo kú kénduó kè benitibè kōrini ke bè yàu.

Yebiè yèè càà mbe kōnti yè í yóó kú, muhāá mmùù bè tūò mmù í yóó kú, be kperè bo ndò nyisòke benitibè bemòu kpéí.

**Sedemii dɔ́ummè tidɔ̀untì ke yà
mutie bè tu mù amandíè**

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbeke ke dò:
Sedemii a yà ba? Kè n dò: N wúó mmutie
bè tu mù amandíè kó kubakù nku.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: A de
yámu weti weti, de benkú m pímmè mme
m béi ntì ke yóó tì dò.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke
dò: A yà ba? Kè n kù tɛ́nné ke dò: N yà
tekúmbotè nte kè tè bo kubakù yoú bíékè,
kè fānni ke bíkúní m bíékè.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò:
Kubakù yoú bíékè nke
meyei nyóó cóunnímè diheì dii nyembè
bemɔ́u ínké.

¹⁵ Nte n yóó yúmu kubakù yoú kó iwuo
nyimɔ́u nè yekpààtìyo yemɔ́u,
dè kòrinímu ke bo pi Sedisademma eì kó
yebòrè,

kéfité iduotí nè Sudaa ekè yemɔ́u.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

¹⁶ M béi ntì be kpéí n yóó tì mbè dò̀̀mu
bè d̀̀ri m̀̀è kpéí nke m b̀̀tinné,
ke tuò nyebòkè tihúúntì,
ke kònkù ke báá mbè dò̀̀ dè.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

F́ó nSedemii báátí,

íté kékote ké bè nàké n da nàké t̀̀i kó
dimàà.

A kòntì bá mpaati be ìikè,

kàa pàati m̀̀i né yóó da ànnè

kufɔ́waá mbe ìikè.

¹⁸⁻¹⁹ Diheì yembè bemɔ́u,

bekpààtibè nè be kó betúmbè

nè ikuó niùbè nè Sudaa eì kòbe

bemɔ́u bè í yó ndó a kpeti.

N né yóó da duómmu muwɛ́rimú

kàa bè bàao.

A bo ndònnè diheì iduotí fité d̀̀i,

dimátìsàà disɔ́wũ̀̀ kó iduotí dòmmè

bè í yóó da na.

Ke yé n yó nda bonèmmè ke da kánké.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

**Isidayeeribe ténke í dómè
Kuyie mbè do kù dó m̀̀è botí**

2 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke
dò: ² Kote Sedisademma kòbe borè
képíékè kè bèe keè. Mí ndi Yiè nKuyie m
m̀̀i tu:

N kpaá ke yému di do n taunnèmè
di bíkembénti m̀̀nni.

N do di puoke bàmbà,

kè di nni ndómè,

kè nni nnimè dikpáà tedòntè mieke ke di
nt̀̀i.

³ Isidayeeribe di do cáámmu ke tú n
kòbe,

kè n di te nh ɔ ntemè bá t̀̀i diiti di ɔ̀̀
deite t̀̀i meketimè,

kè t̀̀i tu n kpeti,

òm̀̀u do ɔ nkòò di kàáké wèe tuoti ice
nyi,

kè meyei nhò do.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

⁴ Díndi Sakòbu yaábí keènè n tú mù,

Isidayeeribe kó iwuo nkémmúnè n yé
mm̀̀i.

⁵ M béimmu ke tú:

n do cààrè ba di yembè

kè deè nte kè bè n yóu ke t̀̀unne detetirè
kperè?

Ke naá bemómmɔ́mbe detetirè.

⁶ Bá bè í békú bemáà

mí mbe Yiè nKuyie nkùu bè dènnení Esi-
biti m borè.

Mí nwèè do bè bonè dikpáà tedòntè
mieke yef̀̀tè borè.

Tedònkpetè mufòmmu í borè.

Òm̀̀u í borè, onit̀̀i í p̀̀nkù dè.

⁷ M̀̀i di kòtenèni ke di kàanne ketennatikè,

kè di bo nyo ntidisààt̀̀i,

kè di né ta nh eì ke di s̀̀nk̀̀unne,

ke di càke, kè di naá nyisòke.

⁸ Bá ikuó niùbè í békú bemáà

mí mbe Yiè nKuyie mborè.

Ikuó yembè ténke í n yé.

Bèè tu benìùbè bè ténke í yie n kpeti,

kè bèè do náa m pàánáànt̀̀i

kè bè nàánnè dibòò Baadi kó muwērímú,
ke tũnne detetirè kperè.

⁹ Deè te kè n di bekùnè

ke yó ndi bekùnè díndí nè di yaábí.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béeí.

¹⁰ Kòtenè Kitimmu ekè yèè soké menie
mmieke kèyà.

Tõnnè benitibè kè bèe kòte Kedaa èi,
kè nsà kè bè dòòri di mè ndòòrimè.

¹¹ Kubotí makù kòbe ceeri ku bókè mie
m̀botàà?

Bá nè yè í me ntúmè Kuyie nnaà?

Díndí n kó benitibè kè díndí né n tùóté
mí nwèè do te kè bè di sántí,

ke cèètenè detetirè kperè!

¹² Díndí kéínkè kòbe dè dò nké dí dimu
ke dí pí nyisíé.

Mí ndi Yiè nKuyie m̀í béeí.

¹³ N nìtibè n cààrèmu kè dè ðeu,
bè n dootóomu mí m̀be Yiè nKuyie,

mí mmenésààmè kó dinébòri

ke kòte ke keú yefòtè,

yefòtikperè bá menie nyí bo.

Isidayeeribe bo bantémè ke dò ndè yóu a bo dootóomè Kuyie

¹⁴ Isidayeeribe di tú tidaatàa?

Yáa di tú kudaakù kó íbí nyi?

Dè né dòmmè kè bè di pònti ke eiti di
kperè?

¹⁵ Bè kontí yecirícirè tēmè mme,

ke péú metammè,

kè pònte dihei dimou kè di d̀oungo,

ke naá ntidobonti bá òmou ténke í di bo.

¹⁶ Bá nè Esibiti kó yehèkè Nofu nè
Tapanesi kòbe,

kè bè kuó di yùti.

¹⁷ Isidayeeribe di kó meyetimè mèè te

kè dè di tũ̀kení,

di dootóo mí ndi Yiè nKuyie nku,

kù do di ní dii m̀nni kuce sààkù mieke.

¹⁸ Di né d̀òri ba mie

di mè ntũmmè Esibiti kó kuce

ke bo yà kukó nNiidi kó menie

di d̀òri Asiidi kó kuce

di bo kòtemè mme kèyà kukó ndiekù
Efadati kó menie, nde bo di teennè
ba?

¹⁹ Di d̀onniti tũ̀ yóó di tié,

di bùtinnémè Kuyie de kó tiyēiti nti di
yaumè,

kè dè bo yie nkè di banté di bo yóumè

mí ndi Yiè nKuyie nwèè di te,

ke í nní ndé, dè n yóu mèè botí ke n tii.

Mí ndi Yiè nKuyie M̀pakèdaa m̀í béeí.

Kuyie ndònnenèmè Isidayeeribe onitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitidaabè

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Nè dimònni ndi di í yiemè n kpeti,

ke n yàtenè ke naá nke tú: Ti d̀ó kénte
timàà.

Ke né kòri sitāá simou ínkè

onitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitidaabè
o kōme,

ke kònkù detedierè demou yò.

²¹ M me ndo di fíí

nkè di ndònnè fínyí tie nsààmù mmu.

Mutie mùu mènke wenni.

Dè né yíme kè di cèete ke naá mmutie
dikpáà kōmu musímmù?

²² Bá kè di òú dimàà nè yefòdúò

bá kè di òúnè ciekúrè di yei

mè baa yó nkpaá bomu kè m mè wùó.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béeí.

²³ Di bo yíme ke d̀ò di í sãu ndimàà?

Di í tũnne yebókè Baadibaa?

Wénténè di do kéri s̀i naàcèi dikpáà
dibiri mieke,

kè nsà kè di bo banté di d̀òri dè.

Bá yòyó kó debire bá nkòrí memme
sinaàcèi.

²⁴ Di d̀onnè disámmarínnanní kó diseri
ndi,

dii manténè dikpáà kó mucèmmu,

kè di k̀nti ité kè di wanti yedaayè.

Ke fímmú di í dò nhòmou bo na ké di
cònné,

yedaayè yèè di wanti yè báá benné kéou,
kè di k̀nti yàutè yè yóó di yàmu.

³Nè de kpéí nke n di m̀ntè fetaaafè,
 bá di ténke í yé feyṛṛkèntaaafè.
 Kè di cíéké ke m̀ke
 onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè
 o kó meyèmmè,
 bá ifei í di pī,
 di í banté di caàrìmè.
⁴Di mm̀nni kè díí né kuw nke n yu ke tú:
 Ti cice nè ti bemmè mme a ti dómè.
⁵Ke bekú dimáa ke tú Kuyie mmieke sàa
 yó nsóké ke ti pèimaà?
 Kù yó nti u kemieke nke sáa?
 Memme di náammè ke baa né sóké ke
 d̀ori meyei
 ndíndi de kó itookperí yembè.

**Wèè nàa nKuyie mpāānāānti
 ò tumè bèè ceete**

⁶Okpàati Sosiasi kpàti mieke, kè ti
 Yiè nKuyie nní mbéinnè ke d̀: A yà
 Isidayeeribe m b̀tinnè ke d̀ò d̀èà? Bè
 d̀kù yetārè yemou ínkè nke nè detie
 ndemou yò ke feu iwūṛ yebòkè. ⁷N yèmmè
 do d̀ò mbè yóò d̀ò dende kó dimáa
 kéwētenímu m borè, bè me nyí wētení!
 Kè be yō fūṛ kòbe Sudaa kó kuwuo nkòbe
 m̀ke onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè beni-
 tidaabè o kó meyèmmè kè bè ẁonko.
⁸Sudaa wuo nkòbe yāmu Isidayeeribe
 m b̀tinnèmmè, kè m bè yete ke bè duó
 ndiyetepátiri. Nè memme kè bè í n depe
 ke m̀ke onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè
 benitidaabè o kó meyèmmè ke k̀te ke
 fié iwūṛ yebòkè. ⁹Isidayeeribe kòò ke í
 ndake n kpeti, ke m b̀tinnè ke fié iwūṛ
 sibɔntenkaanii nè yebɔtārè ke s̀nkunne
 dihei. ¹⁰Bá nè memme kè bè yō fūṛ
 kòbe Sudaa kó kuwuo nkòbe m̀ke oni-
 tipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè o
 kó meyèmmè bè í wētení m borè nè be
 yèmmè memou. Mí ndi Yiè nKuyie mmí
 béi.
¹¹Kè ti Yiè nKuyie nyíé kè m béinnè ke
 d̀: Isidayeeribe bèè m b̀tinnè be kpere
 wēte ke t̀ūnèmu Sudaa wuo nkòbe bèè

m̀ke onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè beni-
 tidaabè o kó meyèmmè. ¹²Kè kù d̀ò n
 k̀te kèpīéké kécau nkubakù yóú kòbe
 Isidayeeribe ke d̀: Di Yiè nKuyie d́ndi
 Isidayeeribe di t̀ nkù tu:
 Wētenení m borè,
 d́ndi bèè n yete,
 n yí yóó yóú kè m mieke do di ínkè,
 ke yé n sémmè deumèmu.
 Mí ndi Yiè nKuyie mfi me nyé.
 M mieke ṛṛ í nhā ke cúú nsáa.
¹³D́ndi cénke banté di caàrìmè.
 Banténè ke d̀ò ndi yete n kpeti nti,
 mí ndi Yiè nKuyie ndi do t̀ nkù,
 ke k̀te ke fié iwūṛ yebòkè di do í yé yè
 yeteyo yemou borè bá di í k̀nté n tammè.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Sudaa kòbe wētenímè Kuyie mborè

¹⁴Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu: Wētenení
 m borè d́ndi bèè do n yete ke yé mfi di
 temè. N yóò di tánké dimáa dimáa ndi
 di nhei òmáa, ku nnaàm̀nkù b̀débè ke
 di tanné Siyṛṛ èi, ¹⁵ké di duó mbecembe
 n yèmmè kòbe kè bè ndi cèmmú, nè mecii
 nnè tidàati.

¹⁶Kè di pié dii m̀nni ke s̀úu nke pié
 ndihei, mí ndi Yiè nKuyie mfi béi. De
 m̀nni di ténke bá nnáa, mí ndi Yiè
 nKuyie nkó metaummè t̀u kpéí, di ténke
 bá nnáa ndi kpéí, òm̀u ténke báa den-
 tení di kpéí. Di báa daatení di kpéí
 bè me nténke bá d̀ò diteri. ¹⁷De kó
 yem̀rè mieke bè bo nyu Sedisademmu
 ke tú ti Yiè nKuyie nkó dikpàatikàri ke
 yebotè yemou ncokuní di bíkè, ti Yiè
 nKuyie nkó diyètiri yu d̀ Sedisademmu.
 Bè ténke bá ntú mbe kó meyèmmè
 yeime itookperí k̀me. ¹⁸De kó yewe
 mieke Sudaa kó kuwuo nkòbe bo s̀nké
 Isidayeeribe kó kuwuo nkòbe kè bèè wēn-
 né kíténí kubakù yóú kó ketenkè mieke
 kéwētení dihei n duó ndi be yembè kè bè
 di te.

**Itookperí yembè yóó wěte
kéképénténímè Kuyie mborè**

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

¹⁹N do dós ké di dᵛᵛ m bí nyi ké di duᵛ
nketensààkè,
kè di kè tieke,
ketenkè kèè pēēté kesᵛnke kemᵛu.
Kè n yèmmè ndò ndi bo nni nyu ke tú di
cice.

Bá di bá m bútfinné bití.

²⁰Onitipòkù wèè yìè ke waà mbeni-
tidaabè ò ᵛmmè o dᵛu.

Isidayeeri me nni nhᵛ.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

²¹Isidayeeri kó yedabùò nyeè yìèní
sitáá ínkè,

kè bè kuᵛ nke m báá.

Be ce ì sìnᵛte,

bè yè mmí mbe Yiè nKuyie nku bè do tú
nkù.

²²Díndi m bí ì n yete wētenèní,

kè n tūnte tìl bo mí nnè díndi ti cuokè.

(Benitibè tēñné tí)

Nte tínti ti wētenímu a borè

ke yé fᵛᵛ tumè ti Yiè nKuyie.

²³Yebokè Baadibe ti soutému nè ti ᵛ nyeᵛ
feu iwūᵛ ke úú ì úú.

Ti Yiè nKuyie nkuᵛ ti dēerí tínti
Isidayeeri.

²⁴Nè ti baa bemmè mme

kè ti yembè feu be nààke

nè be pièti dibᵛᵛ Baadi ifei diiti.

Kè dè dèèné íbí initidaaì nè initipòì.

²⁵Ifei ì do dᵛ nké ti pí.

Ifei ì do dᵛ nké ti dátínné kuyààkù
kᵛme.

Ti cààrèmu ti yeténè ti Yiè nKuyie nku ti
tù nkù

tínti nè ti yembòo nè ti bemmè nè yíenní,
ti í kènté ti Yiè nKuyie nti tū nkù kó
metammè.

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

4 Díndi Isidayeeri kè di cèète,
kè di wētení m borè.

Kè di fūᵛ nsibᵛᵛtenkaanì isᵛke kpesi n
yìikè.

Kè di ténke í cánni cánni.

²Kè di pàrikè ke yí:

Ti Yiè nKuyie mbomu

kè di béinnè timᵛmmᵛnti kè dè tu kuce,
de mᵛnnì yebotè bo kᵛtení m borè ke dᵛ
n yè dᵛᵛ mesàà.

Kè dè nye maatinè n kpéi.

³Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dᵛ:

Sudaa kᵛbe nè Isidayeeri bēínè kupaku
pànkù,

kéyóu di bo mbuᵛtìmè tipotì mieke.

⁴Díndi Sudaa tenkè kᵛbe nè Sedis-
ademmu èi kᵛbe.

N duᵛnnè di yèmmè

kè meè dᵛke nè di dᵛᵛ mèè yei nkpéi

m mieke kó muhāá mbo di cóúté,

bá òmᵛᵛ báá na ké mù kᵛᵛ.

Kuyie nyē mbèe pīēké ti Sudaa tenkè

⁵Kè Kuyie mbéi nke dᵛ: Pīēkénè ti Sudaa
tenkè,

nákénè ti Sedisademmu èi mieke.

Eénè ditāteheù képiēké mediè nke dᵛ:

Tíínnènní kè ti kᵛte kéta yehékè iduotí
fité yè.

⁶Cónnénè mecannimè kécuó nSedis-
ademmu bíékè,

kécoké kéwammú di bo sᵛri dè,

kè di cokù di báá cómmú.

N yóó fínní meyei mme kubakù yóu
bíékè.

Meyei ndiemè mómmᵛmme.

⁷Dicírírìrì òᵛtenímu di dᵛᵛ,

opᵛntì iténímu o kàrì ke bo puᵛ nyehékè
kè yèe dᵛúnko,

di ekè bo naá ntidobontì bá òmᵛᵛ bá nyè
bo.

⁸Kè dè dᵛ mmemme dáátínè tifᵛᵛtᵛntì
kékᵛmmú,

tiiténè iwúótìi

ke yé ti Yiè nKuyie mmieke kpaá ti
cúummèmu,
kè mu nyí ti bonke.

⁹De yiè bo tuòke òù yiè bekpààtìbè
kòmbùòti bo do.

Ifyèyí bo auté sikpààtìbìí.

Dè bo di ikuó niùbè,
kékpéí bèè nàá m pānānāntì
mí ndi Yiè nKuyie mmí béí.

¹⁰De mōnni bè bo nnáá nke tú:

Ti Yiè nKuyie nha ti soutému tínti Sedis-
ademmu èi kòbe,
a ti náá ndi mōnni ke tú
ti bo mbo diheì mieke kè dè naati,
né nte tínti kè disìè íkú ti fñíí.

Bepòmbè itinimè tipítì timòu

¹¹De kó yemòrè Kuyie mbo nnáá Sedis-
ademmu èi kòbe ke tú:

Yetārè ìnkè kó kuyaatonnikù
kuù kèríní dikpáá bíékè ke wetí n nìtibè
kù í tú kuyaakù bè òò yennè kù tidiiti.

¹²De kó kuyaakù kuù iténí de bíékè, kù
kpeñnimu.

Mí kù ínní ke bo bè bekénè.

(Benitibè béí ntì)

¹³Ti dootitòbè kèrínímu diwetirì kōme,
ke fimmú kuyaakperíkù kōme,
kè be kpàrisèí cāá icírí dòmmè.
Ti kperè deèmu! Bè ti pòntemu.

(Ti Yiè nKuyie mbéí ntì)

¹⁴Sedisademmu kòbe yóunè meyei nke
wénkúnne di yèmmè,

kè dèè yie nkè di cooté.

Dè yó nkáákè de kè kuyonku kó meyè-
mèè yè di mieke.

¹⁵Danni èi kòbe ti pīèkùmu,

ke tùòkení Efadaimmu èi ke náá nde kó
meyei mmèè kèríní me kpéí.

¹⁶Caunnè yebotè, nákéne Sedisademmu
èi kòbe ke tú:

Tihāāpòntì iténí yehékè détiyè ke kèríní,
ke úú fekpariúúfè,

ke wetí Sudaa tenké kó yehékè.

¹⁷Ke cēēte Sedisademmu bebàribè òò
cēētemè kupaku,

ke yé Sedisademmu èi kòbe yetemè n
kpeti.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béí.

¹⁸Sedisademmu èi kòbe tì di tùòke
di yei nnè di caàrimè deè te kè de kó
meyei ndi do,

ke di kòute ke di yo me doò tiiku.

Sedemii yàmè meyei mmèè kèríní ke muòke

¹⁹N yo ditāteheù kuòmmè mme nè mu-
doò kó íúu,

kè n kòmbùòti duò kè dè n yóu ke n cáá
kè m mítirínè kuyonku,

dè í yie nkè m bo n cīéké.

²⁰Be mpòmbè níí yó mpēnkóo kè betòbè
beè tùòkení,

titouti ténke í yó nkpaá,
difii marì í yó nkpaá diheì ke cúóké
demòu dè bo duò dimōnni dimáá.

²¹Nh òunèmu m bo nwúómmè n
dootitòbè kó mekpàricannimè
nè m bo n yomè ditāteheù kuòmmè.

²²Kè Kuyie mbéí nke dò:

N nìtibè beè tu tiyeintì

bè í mōke mecìí.

Be cìí meyei ndòòrimù bíékè nke

bè í yé mesàá mmudòòrimù.

²³N wènté ketenkè kè kè í mōke ke
dòmmè,

bá dèmarè í bo,

n wènté kéinkè bá kuwenniku í bo.

²⁴Kè n wénté yetārè ke ś nyè sàntè

kè sitāá simòu yòòti.

²⁵Kè n wénté ke ś nhonitì ténke i kpaá
ketenkè,

kè sinòò cìété simòu.

²⁶Kè n wénté diheì titebiiti do péí dì,

ke ś ndi naánkoo tedòntè.

Kè yehékè yemòu náá ntidobontì,

dende kó dimáá boní Kuyie mborè nde,

ku mieke kèè ti yè ke tonté.

²⁷Kè ti Yiè nKuyie mbéí nke dò:

Diheì dimòu yóò dòúnkomu,

n né í yóó bè kùò kédeè páíí.

²⁸Nè de kpéí ketenkè kemɔu yó mbo
yɛdabùò mmieke nke,
kè tiwetii soute,
m béí ntí tinti.
N yí yóó ceete,
n yí yóó wète n fɛnkúò.

Siyɔ̄ɔ̄ èi kɔbe natitɔ̀bè bè soutémè

²⁹Sikpàrìnaaséí nè betántā̀bè kó ku-
toweku kuù dàátíní,
kè benitibè ciété muceé nke taà titúúti
mieke,
kè betɔ̀bè dèkù yetārè, kè yehèkè yemɔu
dɔ̀únko,

bá òmɔ̀ ténke í bo ye mieke.

³⁰Sedisademmu èi kɔbe bè yóó di pɔ̀nte
kè di né benné

ke dɔ̀ori ba?

Ke sārì dimáà ke tū̀ mɛsɔ̀ nkó
yetootṑre,

ke ā̀ còròò di nuɔ.

Di panti detetirè nde di càmbè di
sènkèrimu,

ke dɔ̀ di kúú.

³¹N yo mèè tammè

dò nhonitipòkù wèè kuò ntipɔ̀uti o kōme
mme,

desapùmbire dèè péí meketimè.

Siyɔ̄ɔ̄ èi kó desapùmbire nde,

dèè fiu, ke yuo de nɔu ke tú: N fetimu n
kúmu n kù̀bè bèè n na.

Osà̀ù í kpaá Sedisademmu bá omá̀à

(Ti Yiè nKuyie mbéi ntí)

5 Cennè Sedisademmu èi dimɔu,
kébíéké kéwammú yecèkà̀rè yemɔu
kòò mɔ̀ bo bá omá̀à wèè d̀̀̀̀ri dèè sié
ke tū̀ ntimómmɔ̀nti,
n cíé nSedisademmu.

(Sedemii béi ntí)

²Bè ɔ̀ nnáá ndii mɔ̀nni
ke tú ti Yiè nKuyie m bomu
bè ɔ̀ mparikumumu ke né souí.

³Ti Yiè nKuyie nha dɔ̀ wèè nàá nwènwe
timómmɔ̀nti,

a bè potému dè mè nyí bè nampe.

A bè kù̀mu ke dɔ̀ ké bè dèè bemɔu

bè me nyí yie nha tié,

kè be to kpenke ditári kōme

bè í yie nke bo wètení a borè.

⁴Bebíkènnitibè mbe be yèmmè í bo,

bè í banté be Yiè nKuyie ndó dè

Kuyie mbè tū̀ nkú kó ikuó.

⁵Kè n yóu ke d̀̀

m bo kɔte bekótibè borè ké bè béinnè

ke yé bembe yémèmu be Yiè nKuyie nkó
kuce

ke yé ku kó ikuó.

Ke n s̀́ mbe kperè í cáá, be mɔu bè dɔ̀

kénte bemáà ndi,

ke t̀̀te metaummè mèè do bo bembe

nè Kuyie mbe cuokè.

⁶Nè de kpéí nyeciricirè bo yènní

kudúókù ké bè cááké,

desinnè bo yènní kutáfuo nké bè pímmú.

Yekpamaà mbo nhoke be ekè

kè wèè yènní yèè ò pí nkénété

ke yé bè kù̀ yetemè kuce m̀̀péu

kè be caàrimè súú.

(Ti Yiè Kuyie mbéi ntí)

⁷Sedisademmu kɔbe ba mbo nte kè n di
cíé?

Di n dootóomu ke parikunè yebòkè yètè.

N di duó nkè di di ke sànnèmu,

ke buróo yebòkè borè

ke d̀̀ntenè onitipòkù wèè yóu o d̀̀̀

ke t̀̀nne wèè í tú o d̀̀̀.

⁸Di s̀̀áténè yesā̀ndakè nye,

yèè dɔ̀ mudèè bá di kè di kɔnti ke tū̀

nditeri poku.

⁹M bo nwúónko de kó benitibè ke báá bè

potáà?

M bo nwúónko de kó kubotí kɔbe ke báá

peitaà?

Mí ndi Yiè nKuyie n di bekúmu.

¹⁰Dekenè diheí kó iduotí

kéta kékóú ffinyí tebake,

di né báá ì dèè páíí.

Ciénè ìì í tú mí ndi Yiè nKuyie n kpeyi.

¹¹ Isidayeeribe kó kuwuo nkobe nè Sudaa koku kobe, bè n soutému. Mí ndi Yiè nKuyie m mí me nyè.

**A bo yetemè Kuyie nde
kó mucóntimu tú mù**

¹² Sudaa èi kobe yetemu mí mbe Yiè nKuyie, nke náa nke tú: Kuyie nyí bo, meyei mmamè í yóó ti tuakení.

Bè me nyí ti doti mudoò. Dikònni me nyí yóó ti pí.

¹³ Kè bèè tu bè náa mmí nKuyie mpāānāānti, bè náa ntì tu detetirè nde, tí í boní m borè.

Bè náa ntì tuakení beè ínkè.

¹⁴ Kè dè dò mmemme Sedemii nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n tú mù:

Nè tināānti bè náa ntì kpéí bè bo yí ideí, kè n náānti n da náa ntì ntú muhāā nké bè cúté.

¹⁵ Díndi Isidayeeribe n yóó ínní kubotí dedétirè koku nku di kpéí, mí ndi Yiè nKuyie mmí béi. Kubotí kukperíkù nku. Kubotí kùù do bo nè dimònni.

Di í yo ku náānti, di í yé kùù náa nyèè tannò.

¹⁶ De kó kubotí do dònnè kufōti kùù pòòte ke feío kunku, de kó kubotí kobe tú be kpàrinuombe máà ndi.

¹⁷ Beè yóó cake di paa nnè di diì, kékuo di bí initidaai, nè initipòì nè di wūō, kécake ffinyì kó detie nnè fikíè kperè. Bè bo puo ndi eké iduotí fité yè. Di yèmmè naatinè yè.

¹⁸ Mí ndi Yiè nKuyie kè m béi nke dò: Bá nè memme de kó yewe mieke n yí

yóó di kuò kédeè. ¹⁹ Kè bè beke diì mònni ke yí ba nte kè Kuyie nti dōò mie? Fō nSedemii, á bè nàké ke dò: Di dootóo mēè botí ti Yiè nKuyie, ke fié iwūō ibotí tei kó yebókè, di tenkè mieke, meè botí nku ibotí tei yóó di kònnēmè dihei diì í tú di kperi, kè di mpí mbe tōmmú.

**Bèè yete Kuyie nkpeti
be kó mucóntimu**

²⁰ Pīēkénè ti Sakabu kó kuwuo nkobe cuokè, kè tí yèè Sudaa kó kuwuo nkobe cuokè ke dò:

²¹ Kénténè ti díndi kuwuo nkùù yei nke kra meyèmmè, díndi bèè mōke inuo ndi me nyí wúó, ke mōke yeto di me nyí yo.

²² Di í yó n yōtaà?

Mí ndi Yiè nKuyie n di bekemu? Di bùòtí í nduòà?

Mí nwèè pènnè dàmmèrì mubirímú, kè mù dò nku perí sáà, kè menie nyí mù sei.

Kè yenéfinfirè tou menie mmè me nyí mù sei,

kè kuyaakù íinko yenéfinfirè kè yè ùùti, yè me nyí mu sei.

²³ Díndi ku nwuo nkobe di to yeè kpeñni, di í yie n kpeti di m bùtinnému ke ité.

²⁴ Di í totí di yèmmè ke bo n depe mí ndi Yiè nKuyie,

mí nwèè di duò nfetaafè fe mōnni, fēinkèmbóntaafè nè fetadentifè,

ke di duò nyedidèi mōrè,

²⁵ Di yete mēè kpéi nte kè dè ténke í tūòkùni de mōnni.

Di caàrimè meè te kè di pàà de kó mesàà.

²⁶ Beyeibe beè bo n nìtibè cuokè, ke ò nwoke wèè dí sinoo ticùòti o kōme, bè dii mēè botí ke píi mbenitibè.

²⁷ Bè òó pímmú sinoo ke píe mmèè botí kunòridieku,

bè yùúkú dè piéké meè botí be cēi mieke, bè me nhō nke kpenke ke mōòte be kperè.

²⁸ Ke kpénkú ke cēékú

ke né dɔke sɔké meyei ndòrìmù,
 bè í bekù tibeénti tì dò nkémbekùmè,
 bè í pí nyiciribí bè dò nké nyi pímmè,
 nè memme kè be kperè yíé.
 Bè me nyí kommu becìribè.
²⁹ Kè di né yē m mieke bá mpèi de kó
 feyanfè kɔbaà?
 Mí ndi Yiè nKuyie mmí tì ndi beke?
 M bo yóu m bo potémè kubotí kùù dò
 mmie nnaà?
³⁰ Dèmarè cànnè isòke kperè dèè dòdri di-
 heì mieke.
³¹ Ke yé bèè nàà m pānánànti bè nàám-
 mè siyààbisí nsi,
 kè ikuó nùbè wanti mucóntimu,
 kè n nìtìbè dè wùò ndesààrè.
 Diyiè sɔnni yiè di né yóó yíme?

**Meyei ndiemè mènè doti
 Sedisademmu ei**

6 Díndi Bensamee kó kuwɔ nkɔbe,
 cokénè kényè Sedisademmu,
 kéwammú disòrì.
 Eénè ditátheù Tekoa ei mieke,
 cónnénè di kó mekpàricannimè Beti-
 Akedemmu ei,
 ke yé meyei mmeè kèrínimè kubakù you
 bíkè,
 ke yó ndeu mediè.
² Siyɔɔ dihei dii do tú dihei sààrì kè bè di
 dó,
 n yóó di pòntemu kè dii do kè dèè deè.
³ Benitìbè tùðkenímu Siyɔɔ ei,
 ke bàtè ke di fitè ke bo di pònte,
 banaacēmbè ɔɔ bátémè nè be wū,
 kécónné be touti,
 bè me nyí bá wè nè o kó kupíkù,
 otɔ̀ù nè o kòku.
⁴ Kè bè nàà nke tú: Báátínè,
 íténè kè tí bè do ké bè pī,
 kè diyiè kpaá cómmú yeyɔ,
 diyiè ti dèemu,
 kè medéè nfùtenè detie nyɔ,
⁵ Íténè kè ti bè do keyènkè
 nképuɔ nsikpààtíci.

⁶ Nte dinùù ti Yiè nKuyie Mpakedaa ndi
 duó ndi dii tu:
 Kɔ̀unè ideí kèɔnné Sedisademmu kéfíté
 kána kédeke,
 de kó dihei n yóó yúú ndi to nye,
 bè fèũnko benitìbè mbe mediè.
⁷ Tebinte tɔnní mènè botí menie
 Sedisademmu ei kɔbe me ntɔnní
 kuyonku
 bè dòrimu ke fèũnko benitìbè.
 Bè bè puofìmu ke bè kòù kè n dè wùò.
⁸ Sedisademmu ei kɔbe ceetenè,
 kè dèè yie nkè n yèmmè báá di yè.
 Kè meè dɔke n yóó duó nkè di kó dihei
 dɔ̀unkomu.
 Bá òmɔ̀ù ténke bá ndi bo.

Kuwɔ nkùù kɔbe í dɔ kékèè timati

⁹ Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m béi
 ndi nùù:
 Dérínè Isidayeeri be sɔmbe, dété détenè
 be,
 bè ɔɔ tɔ̀ũ fínyè kó yebe kédérí mènè botí,
 kètúnne ibake imɔ̀u kécáté cáté yèè kpaá.

(Sedemii béi ntì)

¹⁰ Wenni nwe n yóó béinnè wè kòo keè.
 Díndi itookperí yembè di í yie nke bo keè
 Kuyie nnáànti,
 kè ku náànti di dò mmudaá.
 Di keté ke í dɔ ké tì kèè.
¹¹ Kè Sedemii dɔ:
 Kuyie nha mieke bè còú mmèè botí
 n kɔke me mbè còú, bá n yí na ke bo
 minné.

(Tì Yiè nKuyie mbéi ntì)

Yóu kàa miekeè bè do bemɔ̀u,
 ibí sàmpɔ̀i nè bebémbè,
 ke yé bè yóó pímmúmu benitidaabè nè
 benitipòbè nè
 bekótìbè nè sidakóó.
¹² Be cèi bo naá mbetɔ̀bè kpesi,
 be paa nnè be pobè betɔ̀bè borè tieke.
 M bo bè ànnè dii m̀nni tenòtè.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

¹³ Bemɔu besámɔpɔbè nè bediebè bè dɔ ticuuti nti,
bèè nàá mí nKuyie m pāānāānti nè ikuú nùbòo.

Bemɔu bè tu siyáàbisí yembè mbe.

¹⁴ Bè í wúó mmeyei mmèè duò n kó benitìbè dèmarè,
ke nàá nke tú demou dè kèrí séi,
dèmarè me nyí kéri,
demou kè dè cààri.

¹⁵ Ifei na mbè pìmmè be dòdri ì sòke kpéí ifei me nyí bè bo,
bè keté ke í yé bè tu dè ifei,
deè te kè bè yó nkóké becírìbè mieke
m bo íté kécómú dī mōnni ké bè poté.
Mí ndi Yiè nKuyie mmī béi.

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
kúnténè kuce di kéri kù,
kécómú kéwénté kébeke kè bè di náké
ice ì do bo nè dimōnni.

Kè dí tāāté kùù wenni ké kù tūnne kèpété
meom̄pùmè,

kè di né tú dīndi í yóó mè dōò.

¹⁷ Nh ānné beheikèmbàribè mbe di
cuokè,
dōòné meyōmmè kékénté ditāteheù
kuōmmè,

kè di yete ke tú di báá kénté.

¹⁸ Deè te kè n tu:

Dīndi iwuo nteì kénténè mesàà nkékeè,
dīndi kunitì kèèné tìi yóó bè tūòkení.

¹⁹ Tìentì timɔu kɔbè kèèné n tùmè,
n yóó duónko meyei mme de kó benitìbè
ínkè,

be yeñtotí meyei nkpeyi mǎnnè tìi yeti
nti,

ke yé bè í dàatemè n náānti kpéí,

ke sènkèrì n kuó.

²⁰ Di kōri Sebaa èi ke touní wèè tūdààrí
bo n dōò ba?

Yehekè détiyè kóo tūdààrí bo n tō mba?

Di n feu ì wūó ke tuò n yí ì dó,

dí n feu ì wūó n yí ì wùó.

²¹ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu:

m bo dōú mmebétimè kubotí kuu nyiikè

cicebè nè be bí onitì nè ocēpeetitòù,
bemɔu kè bè mbétírí ke duò ke kō.

Isidayeeribe dootitòù kèrínímu kubakù yóú

²² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō:

kuwuo mmakù kuù itiní kubakù yóú
bíékè,

kuwuo ndiekù kuù itiní kutemmànku.

²³ De kó behāāpòmbè nōmmu

ke tāū ipie nnè yekpāā,

bè yóumu bè í make onitì kó mesémme,

kè be tammè ùuti dāmèèrì ò nhuutimè.

Bè dèke siséí nsi ke tú fenafe mōmmò,

ke dō nhonitì òmáá,

ke bo di dokèné dīndi Siyōō èi kɔbe,

(Benitìbè béi nti)

²⁴ Ti ti nkèè kè ti kōntì bèitè

kè ti yèmmè cààrè,

kè kuyonku ti pī nke dō nhonitipòkù ò
nkuōmmè debire.

²⁵ Ti í yóó dáátí kékōté depaa,

ti báá dáátí kékété ice maì,

ti dootitòbè beè bo tipitì timɔu nè
yekpàrise,

kè benitìbè bùtì cùtè.

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

²⁶ Dīndi n nìtibè dáátínè tífōdōntì kékari
mukúú.

Pūñné mutápeí kénkuò nyekúdabùò,

wèè bire bo demáà dè òó kú kòò
nkuōmmè.

Kuónné dikúdabònni ke yé di pòntì
kèrínimè ke bo di do ké di dééé.

Timátì tìi í dò nkéna kéwénkūnne

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

²⁷ Fí nSedemii n da kǎnne n nìtibè cuokè
kàa bo bè yáákému,

omáátì òó yáákémè timátì.

Paatè be keyà be ce dōmmè.

(*Sedemii béi nti*)

²⁸ Bè tu itookperí yembè mómmbè mbe.

Bè tu bèè náante bè mbe betòbè kpréí, be to yeè kpeñní disòwũ ñè timátí de kòme.

Bè tu bemòu bekòbè mbe.

²⁹ M bè fuute ke fuute timáduuti ke dò ntimátimínti na nyè

kè timátíi peike,

timátimínti me nyí yie nke càténè timátí.

³⁰ De kó benitìbè bè dònnè tísíntémátí nti ti Yiè nKuyie mbè sènkèrimu.

Bèè sántí bemáà detetirè

(*Wénté Sedemii 26:1-19*)

7 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Kòte kécómmú n cîètè bòri kápīkè ke dò: Díndi Sudaa kòbe bèè taànní te ncîètè mieke mubáammù, kénténè di Yiè nKuyie ntu mù. ³ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n tú mù: Tünténè di ce nè di dòðrimè, kè n yóu kè dí mbo dihei diì mmieke. ⁴ Di báá duó ndimáà tiyáàbìsínáànti kénnáá nke tú: Ti Yiè nKuyie ncîètè tu tie, ku cîètè tu tie, ti Yiè nKuyie ncîètè nte die. ⁵ Kè di mènke túnte di ce nè di dòðrimè, ke pí nditòbè nè timómmbè. ⁶ Ke í fèúngo bepòðbè nè iciribí nè bekúpobè, kè di í kòu di nhei mieke bèè í cààrè. Ke í feu iwũ yebòkè kè yè di càari. ⁷ De mòmni m bo di yóu kè di mbo die, dihei n do duó ndi di yembè kè dí ndi te sáà nè di bo mbomè.

⁸ Kè di me ntũ siyáàbìsí kó tináànti detetirè kpeti. ⁹ Di bo nyuuku ke kòu benitìbè, ke dauti dautinè ditòbè, ke dummù yenò di me nyí yè dòðri, ke tuò ntihúúnti yebòkè di do í yé yé. ¹⁰ Kè dí dèè ke kòtení n cîètè mieke, bè yu dè n yètiri, kécómmú n yìikè ke tú: Ti cootému, ke né wèti ke bo sòté isòke mudòðrimù. ¹¹ Di yèmmè dò n cîètè bè yu dè n yètiri tè tu beyóóbè kó disòri ndià? N dè yámu mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

¹² Kòtenè Sidoo di do yu dè n yètiri nè dimòmni, kè di bo yà n dòmmè deborè, n nitìbè Isidayeeribe kó kuyonku kpréí.

¹³ Di mmòmni nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: Di me ndòð meyei mmèè kó dimàà kè n di náánnè, ke di náánnè nè dikúñweñníní bá di í n yíé. ¹⁴ N dòð mèè botí Sidoo n yóo me ndòð te ncîètè n yètiri yu tèè mieke di potinè tè, nè ke ntenkè n duó nkè di yembè nè díndi. ¹⁵ N yóo di dootóomu n dootóo mèè botí di tebíí Efadaimmu naámùnkù kòbe.

Mubáammu Kuyie nyí dó mù

¹⁶ Kè Kuyie mbéi nke dò: F⁵ nSedemii bá nni mbáá mbe kpréí, bá nni nkuònnè be kpréí ke sáúti, bá nni mbáá nke yetíróo, n yí da kémú. ¹⁷ A í wúo mbè dòðri dè Sudaa kó yehèkè nè Sedisadèmmu kperi ye miekaà? ¹⁸ Ibí ìi kau ideí kè i cicebè wìtèi muháá nkè benitipòbè puotí ticooti ke bo kake kè bèè pātebòenkaanitè bè tu tè Asitaditee, ke pāánnè tidiiti yebòkè deè íinko m mieke. ¹⁹ Mí ndi Yiè nKuyie n né bè náámmu kè n tu: Bè í íinko mñí kó kemieke. Bè áà bemáà ndi ifei.

²⁰ Nè de kpréí nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: N yóo yóu kè m mieyonke do de kó dihei nè benitìbè nè iwũ nè dikpáà kó detie nnè titietí timòu. M mieke kó muháá mborè còuté bá dèmarè báá n ké mù kù.

Kuwuò nkùù í kémú ku Yiè nKuyie nkpeti

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa díndi Isidayeeribe di tũ nkù mñí béi nke tú: Túóténè iwũ di na nni nfeu ì ke tuo kényénè mewènnímè kpeyi kécááké. ²² Ke yé n do í nákémmè di yembè m bè dènnení diì mòmni Esibiti ke dò bè nni nfeu iwũ ke tuò ke n feunè itei. ²³ N do bè duó nyí tié ntú bè bo nyíèmmè mí ndi Yiè nKuyie n kpeti kè nní mbè te kè bè tu n kòbe ke tũ nkuce m bè benke kù kè

dèe yie nkè bè mbo kè dè bè naati. ²⁴ Bè me nyí yie nke bo kénté, bè í nyie ke bo keè, kénsaké ke tū mbe móm̄m̄m̄be kó meyèmmè, kéntū mbe tookperí bè nàá ntí, bè botí be f̄nkúò ndi bè ténke í kéri de ìikè. ²⁵ Nè di yembè yèmè Esibiti nè yíenni yewe yem̄ou duómè n yí yóu m bo ntūñkomè n kó betóm̄bè. Bèè nàá m pāánáahtí di borè yekúnwerè yem̄ou duóm̄. ²⁶ Di me nyí kènté n kpeti, di to keté ke í kènté de bíékè, kè di kpénkūnne di to ke d̄d̄ meyei nke p̄ēt̄ di yembè do d̄d̄ mè.

²⁷ Sedemii a yóo tì mbè nàkém̄u tim̄ou, bè me nyí yóo da kénté, a yó mbè yumu òm̄ou me nyí yóo yie. ²⁸ Kàa né bè nàkè ke d̄: Di tú kubotí kùù í yíé nkù nku Kuyie nkpeti, ke í yíé nku tié, òm̄ou ténke í wetí, mewetím̄mè kpeti ténke í kpaá di nò mieke.

Meyei mmeè doti Isidayeeribe bè yete m̄è kpéi nKuyie

²⁹ D̄indi Sedisademmu èi k̄obe, kuónè di yùti di soké tì ke benkú di cáám̄-mè ke tú n k̄obe, úténko tì tetāpéitè ínkè kékuú ndikúdabònni.

Di kó kuwuo di f̄nko m mieke nke n ténke í di d̄s, di n dootóomu.

³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke d̄: Sudaa kó kuwuo nk̄obe d̄d̄ is̄ke k̄pere nde d̄è í wenni bè tanné be b̄ōtenkaanitè nte n ciētè n yèt̄iri yu dè ke tē s̄nkūnne. ³¹ Ke maá yeb̄owūōt̄rè Tofeti dit̄nni borè In̄ommu biriku ke tuō be bí initidaai nè initip̄oi m me nyí tì mbè nàkè, n keté ke í tì totí n yèmmè.

³² Nè de kpéi mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi, de yiè kèrínimu kè bè ténke í yó nyu Tofeti dit̄nni borè ke tú Tofeti. Bè me nténke bá nyu In̄ommu biriku ke tú In̄ommu biriku bè yó ndè yu ke tú kuk̄ùbiriku nku, bè yó ndè k̄uri becírìbè mbe mef̄iè ndònté m̄è kpéi tip̄iti teti.

³³ Tin̄òti nè tikpas̄inti dè bo pété de

kó kuwuo nk̄obe ké mbè c̄ou bá òm̄ou í ntí k̄óunnè. ³⁴ M bo duó nkè yebaa ndeè Sudaa tenkè nè Sedisademmu èi de mieke, wèè puoke bàmbà nè wèè yenke be kó iyie mbo d̄èè, ke yé de kó ketenkè yóo naámmè tidobontí.

8 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̄: De kó yem̄rè mieke bè bo küté Sudaa kp̄àtibè, nè s̄kp̄àtibí kó yekúū, ikuó niùbè nè bèè nàá m pāánáahtí nè Sedisademmu èi k̄obe t̄obè k̄peye, ² ké yè c̄óunko diyè nè ot̄ankù nè siwāā kè dè nyièni ke yè s̄nku, dende bè do ninku d̄èè ìikè ke dè bàá, be kúū yó nde c̄ou, bá bè bàá yè aké kékūnné bè bo naá ntikùti ketenkè ínkè. ³ De yiè bèè bo nkpaá ke f̄ò Isidayeeribe mieke bè bo d̄ke mukúú nkè d̄èè p̄ēt̄ bè d̄óm̄ mufòm̄mu. De kó feyanf̄e yeife k̄obe m bo bè bèti kè bèè cíété k̄embo be bíékè, be bíékè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mm̄i béi.

Isidayeeribe kó itookperí í d̄ò nkébanté

⁴ Beke be ke tú n yē nk̄oo nīti do ò s̄s í nyitáá?

Yáá k̄oo nīti yeté kuce ò s̄s í nwētení ke t̄unne kusààkù?

⁵ Dè né d̄ò mme kè Sedisademmu k̄obe yete n kpeti?

Dè d̄omme kè bè yetír̄oo ke bo ntū nkuce kuyeiku ke í d̄s k̄ewētení m borè?

⁶ N k̄emm̄umu be náahtí ke s̄s nhòm̄ou í náá nkè dè co kuce,

òm̄ou í d̄emmu o caàrimè kpéi,

òm̄ou í békú om̄àa ke tú n d̄d̄ ba?

Bá wè ò né tū mmeyei nkó kuce nku tesāntè t̄èè baati mudò te kōme.

⁷ Bá fec̄onf̄e f̄e yém̄u dim̄onni f̄e s̄s tote di dihei,

tenónkpete nè tekp̄ancéndéitè

nè kukunaakù dè yém̄u de k̄ūnni dii m̄onni

n nītibè bie me nyí yé bè bo wētením̄e m borè.

Meyààbìsíciì nyembè

⁸Di bo yíme ke ntú: Ti ciimu ke mɔke ti Yiè nKuyie nkuó. Kè ì né tu siyáábìsí kpeyi, ke yé bèè ì wáú bè tumè siyáábìsí yembè ke ì cèèri.

⁹Meciì nyembè di ifei nyi bè ãtiremu timáti tii bè pí, bè sènkèrì mí mbe Yiè nKuyie n náànti nti be ciì nné ténke tú òmmè?

Kuyie mpāānāānti náāmbè nè ikuó niùbè bè yé nke duómè

(Wénté Sedemii 6:12-15)

¹⁰Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu betòbè bo tieke be pobè, betòbè bo fieta be paa nkétieke, ke yé bemou besámpròbè nè bediebè bè dɔ ticuuti nti,

bèè nàá m pāānāānti nè n kuó niùbè bè naá nsiyáábìsí yembè mbe.

¹¹Bè í wúó mmeyei mmèè duò n kó benitibè dèmarè,

ke náá nke tú demou dè kèrì séi, dèmarè me nyí kéri, demou kè dè cààri.

¹²Ifei na mbè pírmè be dòdri ì sòke kpéi, ifei me nyí bè bo,

bè keté ke í yé bè tu dè ifei.

Deè te kè bè yó nkókè becírìbè mieke, m bo íté kécómmú diì mōnni kè bè poté.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Kuyie mmóntémè kù do dɔ dè ku nitibè borè

(Ti Yiè nKuyie mbéi ntì)

¹³N dɔ kətíí n nitibè mbe, bè ɔɔ tɔɔ ffinyí nè fikíè de be ké yé tìmmè. Bè me nyí cáátí dèmarè, be fáàti mótému.

Deè te kè n yóó ítínné de kó feyanfè, kéduó mbe èi bepòòbè.

(Benitibè béi ntì)

¹⁴Ti kari die nke pí mba?

Tí kotenè yehekè iduotí fité yé kémbaà mukúú.

Ti Yiè nKuyie nkuú tãáté ke bo ti kuó.

Kuú ti niinko menie mmèè ā mutie mùù kòù,

ti kù càke mèè kpéi nte kè kù ti dòò memme.

¹⁵Ti do baà diwèl ndi di me nyí kəríní,

ti do yé ke tú ti mōmmú yóó dèemu, kè mù né òke yetíróo ke duò ti kōmbùtì.

¹⁶Ti yoní siséí nòdoo nku Danni tempè sikpàriséí kó yedabùò, nyeè dàátí kè kutekù kumou kòbe kònti au.

Bè kərínímu ke pònti dihei,

ke càari dèè bo di mieke,

ke kòu di nitibè.

(Ti Yiè nKuyie mbéi ntì)

¹⁷N yóó di duónko yedaute nye.

Kè yé ndi dōmmù, mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Sedemii yèmmè cààrèmmè

(Sedemii béi ntì)

¹⁸N yèmmè mèè cààrè kè dè n duó mmumōmmú,

we mbo m bánté?

¹⁹N nitibè dabùò nyeè yèní itemmànke imou kè bè móú meteèmmè,

ke kuò nke tú: Ti Yiè nKuyie nténke í bo Siyōō èià?

Ti ténke í mɔke okpààtàà?

(Ti Yiè nKuyie mbéi ntì)

Dè dōmme kè bè n yóu

ke túnne yebokè bè do í yé yé

ke pèikunne m mieke?

(Sedemii béi ntì)

²⁰Kudisēēkù pēētému,

ditenwaà auté ke bo deèmu,
kè ti kpaá ke mu nyí pèté medeetímè.

²¹ Dè nkòute mediè mme,
meyei mmèè do n nìtìbè me kpéí.
Dè n dimu kè n kòmbùtì duò mediè.

²² Detie ndèè tàànnè yemuo,
dè í kpaá Kadaadi tenkàà?
Betàmbè í kpaá de kó yehekàà?
Dè dòmme kè bè í taà n nìtìbè?

²³ Kè n yuu do ntú tebinte,
kè n nuò ndo ndò ndinébòrì,
n na nkuò nkuyie nnè keyènkòo
n nìtìbè kó mukúú!

Kubotí kùù sū siyáàbìsì

9 Áú! Kè n do bo pété difii mari dikpáá
mieke,

becièmbè dieku di n na nyóu n nìtìbè,
ke ke nkote ke bè déténe.

Bemou bè bùtinnému Kuyie ke tũnne
yebokè,

bè tu siyáàbìsì yembè kó ditũnni ndi.

² Ti Yiè nKuyie ntu: Be nóndié nkòù
mependòmme kóme mme.

Dè í tú nè timómwanti mieke nke bè
baatémè dihei.

Be kperè demou tu tidònniti máà kperè
nde,

bè í banté be Yiè nKuyie.

³ Bá wè wèe dàà meyoðmmè nè o népo
ò me mbáá duò nhomáà o tebite,

a kou weè òò da kote,
nè wè di neiti weè da wátìrì.

⁴ Bá wè kòò cií nho kou,
òmòù í náá ntimómwanti,
be nóndié nyìl manténè siyáàbìsì,
be yei ntontému.

⁵ Bè ò nyóò íté meyei mmie mmieke kéta
metémè mieke nke,
kényeti si nyáàbìsì mieke kéta sitesì
mieke.

Bè i dós ké m banté, mí mbe Yiè nKuyie
mmí béei.

⁶ Nè de kpéí kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa
béei nke dò:

Bè òò púnné mèè botí mesoo nké mè
wénkũnne

mèè botí nku n yóó bennémè kuwuo
nyeiku kuù nkobe,
ke yé n yí yàmè m bo bè yímè.

⁷ Be nóndié ndò mmewaàððmmè mme ke
kòù.

Bè í náá ntimómwanti bè náà ntì tu me-
soùmmè mme.

Bè ò nnáá nnè betòbè kunaatí kpeti nti,
nè be yèmmè mieke ke nè bè díf timátì.

⁸ Kè n né báá íté kécómú kèpoté de kó
benitibàà?

M báá yóu m bo potémè de kó kubotí
kobe képeite.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béei.

Sedemii kuðmmè ke sáúítì

⁹ N kuðmmu yetārè kpéí ke sáúítì,
ke kuò ndikúdabònni dinaacēnni kpéí,
ke yé demou dè còútémè páfí,
bá òmòù ténke í dè keri.

Ti ténke í yo iwūò dabùò nsinoo nè
tikpasìnti dèmarè í kpaá,
demou dè ciétému ke coké.

¹⁰ Kè Sedisademmu naá ntidobonti,
sikpamoo kó diārì,

Sudaa ekè yóó pòntemu kédéíté,
kédóúnko bá òmòù bá nyè á.

¹¹ We ntu meyèmmè yiè nwèè bo na
kébanté tii?

Ti Yiè nKuyie ntì nàké we?

De yiè ntì nàké mùù te kè dihei pònte
páfí.

Ba nte kè di còúté ke naánko tedòntè
bá òmòù ténke í dè keri?

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyíé nke béei nke dò:
Bè dootóo mèè kpéí nke n kuò, n do bè
duò nyì bá bè í kènté n kpeti, bè í tũnne
n kuò yèmmè. ¹³ Bè tũnne be mómwambe
be kó meyèmmè mme ke fié iwūò yebokè
Baadibe be yembè bè benke yè. ¹⁴ Deè te
mí mbe Yiè nKuyie Mpakedaa, bembe
Isidayeeribe tũ nkù kè n tu m bo bè díf
mmedòmme ké bè niì mmutie mùù kòù.

¹⁵ M bo bè tanné ibotí tei mieke bè do í

yé ì bembè nè be yembè, kètɔ̀nkoo mudòò de bíékè kè bè mbè kòù ké bè dèè. ¹⁶Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mí béi.

(Benitibè béi ntì)

Totínè di yèmmè tìl yóó di tuakení ti kpéí,
yúnè bekúdabònkòmbè,
cokénè kécénní bèè nɔ
mmukúdabònkòmmù
mesàà
nkè bèè kɔ̀tení.
¹⁷Kè bèè cokéní mecā́ kédentè
dikúdabònnì,
késaute ti kpéí,
ti mómòmbe kè ti tiité yedabùò
kè ti nɔ̀nnieti ncouní ti nuɔ.

(Sedemii béi ntì)

¹⁸Yedabùò nyièní Siyōō èi ndi ke tú:
Bè ti pòntemu, ti di ifei nyi,
bè pònte ti cḗi nsi kè ti dò nkéyè dihei.
¹⁹Díndi benitipòbè kénténè,
keènè ti Yiè nKuyie ntu mù:
Benkenè di kó besapàmbè bè kuò mmè
yekúdabùò,
kè bèè benke betòbè yekúdabùò nkuòmè.
²⁰Mukúú mmuù siéké ti cḗi kó sibòò,
ke taà ti kó sikpààticḗi mieke,
kè bè kòù íbì dihei mieke,
kè bedapàmbè kō nyekààtè yemɔ̀u mieke.

(Tì Yiè nKuyie mbéi ntì)

²¹Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké mí
nSedemii ke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie mí tu:
Becírìbè bèè cóù cóù ke dò mbè òò cóúm-
mè tinaàkùtì ketenkè,
bè òò kṑtù tidiiti kupaku kényáké kè tì ncóú
cóúmè.

Meciì mmómòmme tú a bo yíétémè Kuyie

²²Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù:
Wèè cii ò bá mpòtì ò ciiimè,
wèè ā dikòmbùò ò bá mpòtì ò āmè
dikòmbùò,
wèè mōke ò kperè ò bá mpòtì ò mōkemè
o kperè.
²³Kè wèè dō kèmpòtì ò mpòtì ò ciiimè
mme ke m banté,
ke yé n tùmè di Yiè nKuyie nke dɔ̀ri
mesàà,
ke tū ntimómòmanti ke dɔ̀ri dèè siè
ketenkè ínke,
dende deè n naati mí ndi Yiè nKuyie
mmí béi.

Kuyie ncaummè bèè cāmmù tikònti màà kó mucāmmù

²⁴Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De
yiè kpaanímu kè m bo íté kécómú,
képoté bèè cāmmù bè me nyí m báá.
²⁵N yitimu ke bo cómmú Esibiti kòbe, nè
Sudaa kòbe nè Sodòmmu kòbe nè Amòni-
ibe nè Mòabiibe nè bèè kó dimàà kuò
be tempáátì^{**}, bèè bo dikpáá tedòntè
kperi bíékè. De kó ibotí tú bèè í cāmmù
bèmbè nè Isidayeeribe kó kuwɔ̀ nkòbe
bèè cāmmù mucāmmù ke né í m báá.

Kuyie nnè sibɔ̀ntenkaanii dè báá benné

10 Díndi Isidayeeribe kénténè di Yiè
nKuyie ntú mù: ²Kù tu:
Di báá tūnne ibotí tei kòbe dɔ̀ri dè
di báá yà mebenkùmè cāmmè mamè
deínkè
kè di kòmbùòtìi do,
bèè í yé Kuyie beè kòmbùòtì dè duò.
³Ibotí tei tū nyebòkè nye detetirè kpeye,
bè òò yà mutie mmu dikpáá kékóú,
kòò yántii cíéké tetenkaanitè,

^{**}9:25 kuò be tempáátì: Iwɔ̀ ntei bèè í tú Sifube beè do dɔ̀ri de kó ibòkúò ke dounè be kó ibòkúò yèmmè, kè Kuyie nyete Isidayeeribe bo ndè ndòòrimè.

⁴ Kè bèè tè dàri mesɔ nyoo meberime,
kédeé kéyá sikāũ nè mààtòd ké tè baaké
kéfíí kè tè bá nnampú.

⁵ De kó sibɔɔtenkaanii dònne timátì nti
bè ɔ̄ ɔ̄ cónné tì kupaku kè tì bo ndééri
sinɔ,

de kó sibɔɔtenkaanii í nɔ nke nábá
kè bè sɔ tɔuti ke yé sɔ í nɔmmè ke ceñtì.
Di bá nsi yìèkù, sɔ í nɔ nke dɔəri meyei,
sɔ me nyí yóó na kéɔdò mesàd.

⁶ Ti Yiè nKuyie, òmɔ̀ òmɔ̀ í da dònne,
a deumu kàa yètirì feí kàa kpeñni.

⁷ We mbo dèmarè ke í da dé?

Fɔ̄ɔ̄ tu ibotí imɔ̀ kóo kpààti,
fɔ̄ɔ̄ dò nti nda dé,

bèè ciì ibotí imɔ̀ mieke
nè yekpààtiyɔ yemɔ̀ mieke òmɔ̀ òmɔ̀ í da
dònne.

⁸ Bemɔ̀ bè yeimmu òmɔ̀ òmɔ̀ í ciì,
be kóò kémbáá sitenkaanii deè benkú bè
yeimmè.

⁹ Bè sɔ dàri Tadisisi èi kó timátì péfìtì nti.
Ofaasi èi kó mesɔ mme bè sɔ dàri mè,
beyántibè beè sɔ dɔ̀dɔ̀ ke sɔ sàri tiyaàwōtì
nè tìi dò meberimè.

Demɔ̀ memme dè tu oyántì kó
mutɔ̄mmú mmu.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuu mènke tú Kuyie
nku ke bo,

ke tú okpààti sáá.

Kè ku mieke peike ketenkè ɔ̄ nhaumu,
ibotí me nyí daati ke commu ku ìkè
ku mieke yonke diì m̀nni.

¹¹ Nákénè be ke tú: Sibɔɔtenkaanii sɔi í
dɔ̀dɔ̀ ketenkè nè kéínkè. Sibɔɔtenkaanii bè
tu sɔ Kuyie tèmataè í yó nkpaá bá temáá
ketenkè ínkè.

¹² Ti Yiè nKuyie ndɔ̀dɔ̀ ketenkè nè ku kó
muwērimú mmu,

nè ku yenfòumè mme kù fíimmè ketenkè,
ke pité tiwetì nè ku ciì.

¹³ Ke béi nku nù memáá

kè menie ntíí kéínkè,

kuù ɔ̄ ɔ̄ í nyewetè itemm̀anke kè yèe deke
tiwetì,

kuù ɔ̄ nte kè fetaafeè kperi kémmíí nkéni,

kuù ɔ̄ ɔ̄ denneí kuyaakù ku kàri.

¹⁴ Benitibè bemɔ̀ bo banté bè í ciimè,
ifei bo bè pínnè bè yìenke timátì
ke uti sɔi sibɔɔtenkaanii,
sɔ tu siyáábisi kpesi nsi,
muwemmu í bo si mieke.

¹⁵ Sɔ tu detetirè nde mutɔ̄ntetimù,
demɔ̀ dè bo paà ti Yiè nKuyie mbo sɔ
poté diì yìè.

¹⁶ Sakɔbu kɔbe tũ nKuyie nkù ku kperè í
me ndo,

kuù dɔ̀dɔ̀ kutenkù,

kuù tããtè Isidayeeribe ke bè te,

kuù yètirì tu ti Yiè nKuyie Mpakedaa.

Sedemii nàkémè meyei ndotimè Sedisademmu

(Sedemii béi nti)

¹⁷ Sedisademmu èi kɔbe bè di pímu,
kpéennè di nentì kéínnè.

¹⁸ Ntenè ti Yiè nKuyie ntu mù:
M bo denne benitibè dihei,
m bo bè èútè tipítì timɔ̀,
bá bè báá na kéyenté.

(Sedisademmu èi kɔbe béi nti)

¹⁹ Ti tũditi ice nyi!

Ti mɔ̀nne deumu ke yóu mediè,
ti yèmmè do dò nti yóó na kétɔ̀mu de kó
kuyēilku.

²⁰ Nte tinti kè ti touti pínté,
kè iwēi tōũ.

Ti bí ciétému, ì ténke í kpaá,
òmɔ̀ ténke í bo wèè bo íi nti tuo,
wèè bo wēte kè ti ànné medèè.

(Sedemii mbéi nti)

²¹ Benitibè kó meyetimè mme,
bè yeimmu bè í wammú be Yiè nKuyie.
Deè te kè bè yìèke, kè bèè do ni kè bè ciété.

²² Keènè kunɔ̀roo kuù kèríní kubakù
yóu,

ke tũkèni ke dèè,

ke bo pɔ̀nte Sudaa ekè,

kè dèe dɔ̀unko kénaá nsikpamɔ̀ kó diári.

Sedemii bàámmè Kuyie nyIsidayeeribe kpéí

²³ Ti Yiè nKuyie nti yému ke dò, nhoniti í te o fòmmu, oniti báá na kénni o fòmmu.

²⁴ N Yiè nKuyie á n tié, a né bá n tiénnè kemieke, kè meè dake n yí yó nkpaá.

²⁵ Yóu kàa miekee do ibotí teì ìnkè nke, beè í da yé, iwuw nyil í yu a yetíri, ke yé bè fèkemè a kó benitibè Sakóbu kó kuwua nkòbe kperè, ke mènke fèke be kperè demou páíí, kè be tenkè dóunko.

Isidayeeribe tótèmè metaummè Kuyie ndo bè dònè mè

11 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ² Kénté metaummè kpeti n yóo da náké tí, kékote ké tí náké Sudaa tenké kòbe nè Sedisademmu eì kòbe. ³ Á bè náké ke tú mí nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù, mīl yē nkè wèè í yie mmetaummè kó tináànti tii, nde yiè mbo yà. ⁴ N dènnéní diì m̀nni di yembè Esibiti bè do borè ke d̀ mbè bo fehāatofe mieke, n de mbè náké kè n d̀ bè nkémmú n náànti ke d̀ori ti yē mm̀, meḡme bè bo ntúmè n nitibè kè nní mbè te. ⁵ Kè n d̀d̀ n d̀únnè diì nùu be yembè diì tu: M bo bè duóm-mè ketenkè menaamiè nnè mecekùd̀ ndè pùd̀ ndè, ketenkè di mè mbo kè yíe. Kè n tēnnè ke d̀: N Yiè nKuyie dè mme ndò.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke d̀: Pīkéké de kó tináànti timou Sudaa tenké nè Sedisademmu eì ke d̀: Kéntènnè metaummè kó tináànti kénd̀ori tí yē mm̀. ⁷ Nè n dènnenímè di yembè Esibiti tenké n yí yóu m bo mbè caummè kè n tu bèè kénté n náànti nè yíenní m baa bè caummu kè n tu bèè kénté n náànti.

⁸ Bè me nyí kènté, bè keté ke í d̀u mbe to de bíékè, bá wè kòd̀ t̀ nho tookperí kó

kuce, de m̀nni ndi n d̀d̀mè n do yē nkè bè yete metaummè kó tináànti tii yóo bè t̀d̀kení.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké n náké ke d̀: Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe bè d̀akemu ke n yete. ¹⁰ Bè wète ke ta be yembè do d̀ori mèè yei mme mud̀d̀rim̀, ke yete n náànti, ke t̀nne yebókè ibotí teì k̀me ke yè feu iwū. Sudaa kòbe nè Isidayeeribe bè t̀temu metaummè n do d̀d̀nèmmè be yembè.

¹¹ Deè kpéí nte mí mbe Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: M bo bè bonté meyei, mbá bè báá na kéyenté, ké nni nkuònnè, m me mbáá kènté. ¹² De m̀nni Sudaa kó yehékè kòbe nè Sedisademmu eì kòbe bo kuónnè yebókè bè tuò nyè tihúúnti yè me mbáá na ké bè deeté meyei mbo bè t̀d̀kení diì m̀nni, ¹³ ke yé díndi Sudaa kòbe di ekè sū ke màmè di bokè me mm̀, ice sū Sedisademmu eì ke màmè dibòd̀ Baadi isíe kperi kó yehúúnt̀rè di tuò nyèè ìnkè tihúúnti yè me mm̀. ¹⁴ De m̀nni f̀ nSedemii a bá ntú a bo m bán-tè be kpéí, yoo á n kuónnè ké n sautenè be kpéí ke yé meyei mbo bè do diì m̀nni kè bè nni nkuònnè n yí yóo keè.

Isidayeeribe tùmè ti Yiè nKuyie nkóo odifíè sààwè

¹⁵ N kòbe n d̀ó bè d̀d̀ri ba n cífètè mieke? Bè t̀até meyei mme ke mè d̀d̀ri, di yèmmè d̀ ndi n fié ì wū kó imaa mbo di détinne meyei mmèè di doti kè di na kényānkàà?

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n do di yu ke tú odifíè tie sààm̀ mu mu mùu peité yebe sàayè.

N né bo duó nkè fetaafeè mù pèe kè mùu c̀úté kè mu bakèe kéké.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa wèè do di fií nwèè náà nke tú meyei ndi doti díndi Isidayeeribe nè Sudaa kòbe di tuòmmè tihúúnti yebókè Baadibe ke íinko o mieke.

Bè dàkèmè ke bo kuɔ Sedemii

¹⁸ N Yiè nKuyie nkuù tì nni mbenke kè nti yǐtété, kè kù m benke bè n dónè tì kè n tì yà. ¹⁹ N do dònne fepeyoǎnfè nfe bè kòrinè fè mukòù, bè do dakii n kpéí nke bá n yí yé ke bè tu: Tí kòúinè mutie nè mu be kè bè ténke bá nnáá mmu kpéí ketenkè ínke.

²⁰ N Yiè nKuyie Mpakedaa beénti me nwennimu

o kóó kényé onitì yèmmè nè o toti tì nwe nduɔ n kpeti weè yóó peite m pèl.

²¹ Anatɔti eì kɔbe dɔ́ kè n kuòm ke náá nke tú: Kàa í dɔ́ tì bo da kuòmè yóu a bo nnáámmè Kuyie mpāānāāntì. ²² Deè kpéí nte kè tì Yiè nKuyie Mpakedaa béi nke tú ò bo bè poté kè bedapàmbèe kú mudoò mieke, kè dikònni kuɔ be bí initidaai nè initipòl. ²³ Dèmarè ténke bá nkpaá be eì, ò yóó bè bɔnté meyei mme ò bo íté kécómmú dii mònni kè bè poté bembe Anatɔti eì kɔbe.

12 N Yiè nKuyie nha náá ntimóm-mònti nti m báá na ke da nenninè,

n né dɔ́ kébéimmu sámpó a beénti ínke. Ba nkpeí nte kè beyeibe kpere yé? Ba nte bèè yete a kpeti kè bè bo diwèl mieke.

² A bè fíimmu kè be cīē nta ketenkè kè bè sènti mesàà nke peí yebe.

A yetiri bomu be nò mieke kè be yèmmè né da déténè.

³ N Yiè nKuyie, a n wúómmu ke n yé, a yému ke dò n yèmmè bo a bíékè, cánné be ipe bè kòrinè ì i kòúdieku i kōme,

bate be dikòuyiè kpéí.

⁴ Dè yó nkááké de kè diheì yè yedabùò mmieke? Timúti tii kpei depaa nkè iwūō kō ndiheì mieke, benitibè bèè bo diheì mieke be kó kuyonku kpéí kè bè né náá nke tú Kuyie nyí wúó nti dɔɔri dè.

⁵ Kè Kuyie nní ténké ke dɔ́:

Kàa neinè bèè kèrì be naàcèi ke òu,

a bo yíme kéna kébetenè siséí?

Kàa bo mbo diheì meom̄pùmè kperi ndi kè dè da naati,

dè bo nda dòmmè mehárìimè bo tanní dii mònni?

⁶ Bá a cīētè kɔbe nè bè di wē ndi cice bè bo da fité. Bè wēnnénè a kòùbè mbe kè bè da úú. Kè bè da kpentinè menáankùò nha dòò meyoǎmmè.

Kuyie ndootómè ku cīētè nè ku nìtibè

⁷ Kè Kuyie mbéi nke dɔ́:

N dootóomu tecīētè tèè do tú n kpete, m peité n nɔu nsi n nìtibè Isidayeeri be ínke,

n yèmmè do naatinè bè,

m bè ānné be dootitòbè nɔu mieke nke.

⁸ Bèè do tú n kɔbe beè naá ntimuntūnti n kpéí,

ke kontí ke n wanti.

Deè te kè m bè níí.

⁹ N nìtibè bèè do tú n kɔbe beè naá ndi mmònni dikoribii kè icírí di duò.

Pīēkénè kè tikpasintii tí nkédi dibanni.

¹⁰ Benaacēmbè beè bàtè m paku ke kùò fīnyí kó detie,

beè nàu depaa nsààrè kè dè danné ke naá ntedòntè.

¹¹ Kè dè naánko tedòmpéitè ke duóo n yìikè kè dè dò mmesémmè,

kè diheì dɔúnko bá òmòu í bɔti de kpeti.

¹² Sitāpíé simou ínke nke befèèbè tùòkenímè,

tì Yiè nKuyie nkó kuyēiku kuù bè do itemmànke imɔu,

bá òmòu í súú.

¹³ Nte dínidi ke ɔ̄ɔ buɔtí tidiiti bè tu tì bèdèè

kè tii yè tipotì,

di me mbáá cōnte dèmarè.

Ifèi ìi di bonè di deì tii diiti

tì Yiè nKuyie mmieke keè di yè,

deè kpéí nte.

Kuyie nyē nkù yóó dǎmè Isidayeeribe peetitǎbè

¹⁴Nte mí ndi Yiè nKuyie n nàké tì n nìtìbè peetitǎbè bemǎu kpéí. Bè tu beyeibe mbe n kpéí, bè kǎáké n kpere n duś ndè nde n nìtìbè Isidayeeribe. De yembè n yóó bè ùtìremu ketenkè bè fìkú dè, kéfiète Sudaa wuǎ nkǎbe bemǎu. ¹⁵De kó difǎnkúò mesémme yóó bè nni mpínnèmu, kè n wète ké bè tǎnnéni be tenké, bá wè o èi. ¹⁶De mǎnni kè dè sǎ mbè tǎnne n nìtìbè Isidayeeribe kó ice, ke pariku nè n yètiri ke tú Kuyie mbomu bè do benke mèè boti n nìtìbè kè bè mparìkunè dibǎǎ Baadi kó diyètiri, m bo bè kǎnne n nìtìbè cuokè. ¹⁷Be mieke kè kubotí makú kǎbe me nyete n kpèti n né kù uuté páíí ké kù kù. Mí ndi Yiè nKuyie m mǎi béi.

Fenaàkǎnfè kó mebenkùmè

13 Kè ti Yiè nKuyie nni m béinnè ke dǎ: Kǎte kédonté fenaàkǎnfè bè dǎdǎnè fè mupǎàkonkperímù kéyi ke né nyé ké báá fè mèù mmenie. ²Kè ní tǎnne n Yiè nKuyie nni nnàké tì kékǎte kédonté fenaàkǎnfè kéyi. ³Kè n Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè kuce medérímè ke dǎ: ⁴Íté kétúóté fenaàkǎnfè a donté fè kéyi, kékǎte kukó nhEfadati ké fè sǎnne yepèrè fè. ⁵Kè n kǎte ké fè sǎnne Efadati n Yiè nKuyie nni nnàké ke yè ndè ndǎmmè, ⁶kè dèe yíé kémǎnte kè ti Yiè nKuyie ndǎ: Íté kékǎte Efadati kéwète kétúóté fenaàkǎnfè n do duś nkàa sǎnne fè. ⁷Memme kè n yíte kékǎte Efadati kéwammú n do fè sǎnne dè ké fè tùóté, ke né nsǎ nfè càke ke ténke í dò nkédǎdǎnè mùmamù.

⁸Kè n Yiè nKuyie nwète ké m béinnè ke dǎ: ⁹Mí nha Yiè nKuyie mmǎi béi nke tú: Mèè boti nku n yóó cakemè Sudaa kǎbe do pǎtìné dè, dèè do tú Sedisademmu kǎbe kó tefentè m bo dè càke. ¹⁰Kubotí yeiku nku, bè í dǎ kékéè n náànti, bè

baa sǎké be tookperí yeiyi mieke nke, ke taunkonè bemáá yebǎkè, ke ninku ke yè báá. De kó kubotí kǎbe kpere wèti fèè naàkǎnfè kpere nde bè ténke í yó ndò nkédǎdǎnè dèmarè. ¹¹Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ: Bè sǎ yi mèè boti fenaàkǎnfè n do me nyi Isidayeeribe nè Sudaa kó kuwuǎ nkǎbe, n do dǎ bè ntú n nìtìbè mbe kéndéúkkùnko n yètiri kéntú n kǎbe bè me nyí kénté n kpèti.

Kuyie ndǎnne mème ku mieke menaà

¹²Kè Kuyie nni mbéinnè ke dǎ: Kǎte ké bè nàké ke dǎ, mí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tú nkù mǎi tu: Sicèe bo ke bo mpíéké menaà mme. Kè bè da tǎnné ke tú: Ti yému sicèe bomè ke bo mpíéké menaà, ¹³nha né bè nàké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: M bo nii mmènaà ndiheì dii nkǎbe bemǎu, kétaunnè bekpǎàtìbè bèè kàri okpǎàti Dafiti kó dikpǎàtikàri ínkè nè ikuś nìbè nè bèè náá m pǎánáànti, nè Sedisademmu èi kǎbe bemǎu. ¹⁴Benitìbè bo mbokù betǎbè cicebè nè be bí, mesémme báá bè nni mpínnè, m báá bè cǎé, m báá bè kuś mmesémme, m bo bè kùǎ páíí.

Ti dǎmmè kékénté Kuyie n kpèti kè dè kpaá ke tǎké

¹⁵Kénténè kéyǎnkùnne di to,

bá mmǎkenè sifeí,

di Yiè nKuyie nkuu náá.

¹⁶Ndéúkkùnkonè di Yiè nKuyie ndi tú nkù yètiri,

kè kù mu nyí duǎnni keyènkè, kè dè di bìitoo,

kè di bétíri yetàrè yetàrè ínkè keyènkè,

di do baa diyèè dii bo yènnímè,

kè kù né duś nkè dè di bìitoo sǎú

keyǎkǎnyènkè kǎme.

¹⁷Kè di í kénté itíe m bo ta didabǎnni m máá borè,

kékǎmmú tinǎnnieti mediè.

Di kó tefentè dietè kpéí,

m bo kǎmmú mediè.

Ke yé bè yóó pímmúmè Kuyie nkó
benitìbè kékònnè.

Kuyie nnàké tì tekpààtìcìètè kpéí

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò:
Náké okpààtì nè o yó onitipokpààtì kè
bèe kari ketenkè,
ke yé dikpààtìpìí í kpaámè be yó ìnkè.
Dì do ketenkè nke.

¹⁹ Kubakù cànku bíékè kó yehékè
kpetínnému,
òmòu ténké í kpetí dihéi kó yecàkè,
ke yé bè bè pímmúmè bemòu ndi bè í sùs
nhòmòu.

Isidayeeribe dimè ifei

²⁰ Ìinnè di yó kényà di dootitòbè kèrínímè,
kubakù yóú bíékè.

Benitìbè n do di bànnè bè cuó nke?
Benitìbè bèè do tú di kó disànni.

²¹ Dì do naatinè bè bo di na diì m̀nni kè
di baaté,
dè bo ndi d̀mmè?
De kó kuyonku bo nd̀nnè kupeitèyonku
s̀ pí mmèè botí onitipòkù.

²² De m̀nni kè di mbékú dimàà mùù
kpéí nte
kè tii nkó dimàà di t̀̀kení.
Dì yei mmeè deuté deè te kè bè káté di
yaàbòrè,
ke k̀ùte di naàcènkìè.

²³ Onitis̀ù báá na kéceete o k̀nti ti
d̀mmè,
dimanni me mbáá na kédeite di ỳrè.
Díndi bèè mantènè meyei ndi báá na ké
mè yóú kédòò mesàà.

²⁴ N yóó di cíemmu kè di cíété,
kuyaakù s̀ cíe mmèè botí tedòntè kó
timúti.

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke d̀:
Díndi Sedisademmu eì k̀be ntenè n tããté
tì di kpéí,
n di baanè tì tinti.
Ke yé di n yèmmèmu ke m b̀tínné ke
t̀̀nne yebòkè.

²⁶ Míi m̀mmu n yóó káté di ã yèè
yaàbòrè kékáá ndi ìnkè,
ke di cónnò detetirè kè bèe yà di fei.

²⁷ Dì kó mubòòtùmmù yetàrè ìnkè k̀mu
tontému,
dè d̀ nhonitid̀ù s̀ ntùmmè mme otòù
pokù,
dinaadaà s̀ ntùmmè fenaanife ke k̀nti.
N yàmù ifei k̀ere di d̀ori dè díndi Sedis-
ademmu eì k̀be.

Dì bo yà! Dì kó meyei nyóó deè òndaà
ndi?

Kuyie mbéinnè tì Sedemii kutayietí m̀nni

14 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí
nSedemii kutayietí m̀nni ke d̀:

² Sudaà k̀be bo yekúdabùò mmieke nke,
be ekè yeè naá ntidobontí,
kè be yèmmè cààrè kè bè k̀ri ketenkè.
Kè Sedisademmu k̀be kó isáútii dèke
kéìnkè.

³ Bekótìbè t̀̀ mbesámpóbè mudúò kukó
kè bè k̀nní nè yedó yetetiri,
kè dè bè di kè bè s̀íí.

⁴ Kè be tenkè kpéí ke pàá,
ke yé fetaafè í niuumè,
kè betenkútìbè yèmmè cààrè kè bè s̀íí
nsíí.

⁵ Kè siyóó péí ke dokòò si bí,
ke cokù timúti í kpaá mèè kpéí.

⁶ Dìkpàà kóo sãmmarímú c̀mmú yetàrè
ìnkè

ke yó mmuyaá s̀kpaamó k̀me,
kè si nùò nhonté timúti í kpaá mèè kpéí.

(Benitìbè béi ntì)

⁷ Bá kè ti yei nti bekùnè
ti Yiè nKuyie nha pí mmutòmmú a kó
diyètiri yàà bo cake mèè kpéí,
ti da b̀tínnému kuce m̀pèu,
ti da cààrèmu.

⁸ Isidayeeribe b̀s̀ f̀ nwe,
f̀̀ bè deeri, be yeñcaàrimè m̀nni.
Dè yíme kàa í dake be eì kpéí,

ke do nhopòò wèè bàté ke bo yíé nképèéte pike.

⁹ Bá ndòri ke dò nhoniti dè di wè, ke dò nhokpàrinuanti wèè cìte ke ténke í yóó na kédeeté betòbè.

Fí nti Yiè nKuyie nha bomu ti cuokè, ti tú a kòbe mbe, a báá ti bontóo.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De kó benitibè nonnè bè bo ncánni cánnimè mme, bè í dó kécómmú dibòri dimáà. Di mmònni m bè pèmmu. N dèntenímu be yei nkpéí, n yóó bè yietímu be yei.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: A bá nni mbáá be nnitibè kpéí ke tú m bè dòò mesàà. ¹² Bá kè bè boú dinùu ke útu n yí yóó keè, kè bè n feu iwūō ke tuò ke m pāā ntidiiti kó yepārè n yí yóó dè còuté. N yóó bè bonté mudòò mmu nè dikònni nè mutenkúú kè bèe kú bemou páfí kédeè.

¹³ Kè n kù ténké ke dò: Áú n Yiè nKuyie! Bèè yè mbè nàa nha pāānāanti beè bè nàa nke tú bè bá nyièkù mudòò bè me mbá nyièkù dikònni kàa yóó bè duómmu meompùmè de kó dihei mieke.

¹⁴ Kè n Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Bèè yè mbè nàa m pāānāanti bè nàa nsiyábisi nsi, mfi í bè tōnkoo, mfi í bè duó nde kó dinùu, mfi í ti mbè nàké. Bè yè mbè yà mèè benkùmè tu siyábisi nsi, mebòkōme, be mómòmbe kó mesoummè mme bè di náammè. ¹⁵ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Bèè yè mbè nàa m pāānāanti ke náannè n kó diyètiri m me nyí bè tō. Bèè tu mudòò nè dikònni dè í tatiní dihei, mudòò nè dikònni deè yóó bè kù. ¹⁶ Kè benitibè bè yè mbè nàa mbè m pāānāanti, bè bo duó Sedisademmu ei mieke, mudòò nè dikònni de kpéí, be pobè nè be bí initidaai nè initipòl dè bo kú, kéndú duó bá bè báá pétè bè bo bè kunnè dè. N yóó bè yietímu be yonku kó tiyeti.

¹⁷ Náké be ke tú:

N na ndó n nuò nyiì súú ntinōnnieti, kè nní nkuò nkeyènkè nè kuyie,

ke yé kuyēiku kuù domè n nitibè ke bè kòute,

kè de kó dikoutiri deu mediè.

¹⁸ Kè mudòò yó nkòu ditowaà kòbe, kè dikònni kòu bèè bo dihei.

Bèè nàa mmí nKuyie m pāānāanti nè ikuó niùbè bè í banté mùu terè nde.

(Benitibè béi nti)

¹⁹ Ti Yiè mmènke sàà dootóomu tinti Sudaa kòbe páfíà?

Kù ti pèmmu kè dè dèèà?

Ba nné te kè kù ti poté kuyēiku kuu mbá kù í mierí?

Kè ti baa diwèl bá ti í di yàu, ti yé ke tú ti yóó mieté kè kufōwaà nné dōke ti auté.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nti bantému ti caàrimè, ke yà ti yembè kōme, ti tú becaàribè mbe.

²¹ A yètiri yàa bo cake mèè kpéí.

Báa senkèri dihei a kpàatikàri borè nè di kpeti.

Dentení metaummè a ti dòò mè ke báa mè tōte.

²² Sitenkaanii ibotí tei tù nsi mieke tēmatè bo na kéduó nkè fetaafēe nià?

Tiwetì tiì duònni fetaafāà?

Fí nti Yiè nKuyie nti búó fí nwe fíò dè dòò demou.

15 Kè nYiè nKuyie nsòoté ku náanti ke béi nke dò: Bá kè Mōyiisi nè Sammuyēeri kè bè m bāmú be nnitibè kpéí, n yèmmè í wētini be bíékè. Beti be kè bèe déte n yiikè! Kè bèè fūte m borè.

² Kè bè da beke ke tú:

Ti bo kote ke?

A bè nàké ke tú,

n yè nwèè dò nkékú, ò yóó kúmu,

kè bè dò nkékuò wè, bè yóó ò kùomu.

Wèè dò nkékúnè dikònni ò yóó di nkúnè.

Wèè do nkéta tidaati ò ti tatimu.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi! Tiyēiti tìnàà tinti n yóó ti mbè potému, ti tu: Bè bo kúmè mudòò mieke. Simó bo bè dāmómè, tinòti bo bè còmè, tikpasinti bo bè

²⁰M bo da kpénkùnne be ìikè kàa ndò ndisɔwũ ò kó kuduotí, bè bo nda kùmmù, bè me mbáá na ké da dḡḡ dèmarè, ke yé n yó nda mbonèmèmu ke da deeri ke da coonko. Mí nha Yiè nKuyie m mfi béi. ²¹N yó nda deerímu beyeibe nɔu mieke, ke da fiete bekperíbe nɔu mieke.

Meyei mmèè doti Isidayeeribe be tookperí kpéi

16 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dḡḡ ²m báá túóté onitipòkù m báá pié ibí initipòl nè initidaaì ku ntempè mmieke.

³Nte ti Yiè nKuyie nni nnàké tì kè dè ntukúnè ibí bè yóó pié ì Sudaa kó kutempè mmieke initidabí nè initipobí i yḡbè nè i cicebè be kpéi. ⁴Ti Yiè nKuyie ntú bè yóó kú mutòntònkúú mmu, bè báá pété wèè bo kómmú be kúú nnè wèè bo bè kúnnè. Beè yó ntú tikùti ketenkè ìnkè, mudoò nè dikònni deè yóó bè kònnè. Tinḡḡti nè tikpasintí kè dèè bè pété kédí.

⁵Kè ti Yiè nKuyie nyié ké m béinnè ke dḡḡ: Báá kote tekúciètè matè kéntú a bo kuś, a bá ntú a bo bè toténè mesém-mè. Nè de kó benitìbè ti ténke í mōke tinépoti, n yí bè mōkenè diwèi, n yí yóó bè kuś mmesémmè. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi. ⁶Bekperíbe nè besámpóbè bè yóó kúmu bemou, bá bè báá pété wèè bo bè kúnnè òmòu báá kuś mbe kúú, òmòu báá dúśké omáa [¶]yoo wèè kuó o yùti kébenke o yeñcaàrimè. ⁷Òmòu báá neite mucie tekúciètè kōbe òmòu me mbáá donté menaà nkéduś nwèè cice ku yoo o yḡ ke bo ò bántè.

⁸Fḡ nSedemii, a me mbáá kote tebançiètè matè, a báá bè wènnénè kékari yoo dí wènnè kénkari kényḡ mmènaà. ⁹De yiè siyí nè tipíèti dè

bo deè, mupotúòmù kó iyie nyí yó nkpaá, di yóó dè yàmu nè di nuɔ nke kpaá fòu, mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù mfi béi.

¹⁰Fḡ nSedemii, a bo bè nàké dii mōnni m mè nda nàké tì bè yóó da bekemu ke dḡḡ: Ba nte kè ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeribe ti tū nkù yé nde kó meyei nti tuakení? Ti kù yeténè ònde? Ti kù cààrè ba kunku ti Yiè nKuyie? ¹¹Á bè nàké ke tú: Mí mbe Yiè nKuyie n tú be yembè beè n dootóo ke tūnne yeboke ke yè feu iwũ ke ninku ye ìikè ke yè bàá, bè m bütín-nému bè í tū n kuś. ¹²Di mómòmbe kè di n càke kè dè pēētè di yembè kperè, bá wè kòo kpénkùnne o to, òmòu í kémú n kpeti. ¹³Deè te kè n yóó di denne di nhei mieke ke di kōtenè dihei di í yé di dínidi nè di yembè. Kè di nkè pī nyebokè tōmmú keyènkè nè kuyie, bá n ténke báá di kuś mmesémmè.

Isidayeeribe yóó wēte kékpénténimè be ei

¹⁴De kó yewè kpaanímu, yè bo tuoke dii yiè bè ténke ní báá yí: Ti Yiè nKuyie mbomu kunku kùu dènnéni Isidayeeribe Esibiti kó ketenkè, mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi. ¹⁵De yiè bè ní bo yí ti Yiè nKuyie mbomu kuú dènnéni Isidayeeribe kubakù you bíékè kó ketenkè, bè do be bēti kè bēe kote kè. N yóó ke mbè fínni kè bè tēnnéni be ei n do duś ndi be yembè.

Kuyie nyēmmè kù yóó duś nkè bēe pímmù beyeibe

¹⁶Kè ti Yiè nKuyie m béi nke dḡḡ: N yóó tōnkoo bekèibè mbe kè bēe ūri Isidayeeribe, de kó difōnkùd kè n tōnko bepaawambè kè bēe bè wammú yetārè nè sitáa de ìnkè nè yepèrè fiè. ¹⁷N wúómmu be borime dòmmè mè báá na késori, be yei nefimu páíi n yìikè, ¹⁸n

[¶]**16:6 dúśké omáa:** Kannahā kó ketenkè mieke kòo niti ku bè 55 dúśké bemáa ndi ke bo benke be yèmmè cààrèmmè. Kuyie mme nyí yie nde kó medaòrimè kó kubotí, kénáké Isidayeeribe ke dḡḡ bè bá ndè ndòri kè bèè yete ké ndè dòri be tenkè.

yóó bè yietímu be yetímè nè be caàrimè kénós kuce mèdémè, ke yé bè sìnkùnèmè n tenkè nè sibɔɔtenkaanì isɔke kpesi sù í fòu. Ke tɔ isɔke kperè ke píe n tenkè.

Ibotí imɔu yóó bantémè Kuyie

¹⁹ Kè mbéi nke dɔ:

N Yiè nKuyie nfɔ́ɔ tu n kó tecēkpetè, n kó kupèrikù, n kó disòrì nh ɔ́ ɔ́ sɔri dè meyeñcaàrimè yiè.

Ibotí imɔu itinímu itemmànke imɔu ke bo kɔtení a borè, kèbéi nke dɔ: Ti yembè do tū ndè tu detetirè kperè nde.

Dè í teénnè mùmamù.

²⁰ Onitì bo na kédɔ́ Kuyie naà?

Onitì dɔ́ dè báá na kéntú Kuyie.

²¹ Kè Kuyie ndò: Dè kpréi nte kè n yóó bè benke n kpeti nè n wèrímú kè bèe banté ke dò mmí yètìrì tu be Yiè nKuyie.

Kuyie nfeimmè Sudaa kɔbe kó meyei

17 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ: Sudaa kɔbe di kó meyei nwàri nè dicìè ndi,

mè wàri nè timátì kpeti kó tekàùtè nte, mè wàri di yèmmè mieke nke, ke wàri di wūɔ́tɔ̀rè kó yebàkè ínkè mè báá yie nkéùtè mecáá.

² Kè dè bo yie nkè di bí ndenniní di wūɔ́tɔ̀rè kpréi

nè itedeí di fíkú ì detie nyo nè sitáá ínkè.

³ Yetārè ínkè nè kubiriku, di kó tikpàtì nè di kperè di mɔke dè m bo duó nkè bèe dè éí, di maá mè kpréi yebɔwūɔ́tɔ̀rè ketenkè kemɔu mieke.

⁴ M bo duó nkè di dootitòbè di pímmú ketenkè n duó nkè di yembè ke mieke ké di kònnè diheì di do í yé dì, di íi m mieke nke kè kè di cùtè ke kpaá cùú.

Wèè bùtínné Kuyie nè wèè kù duó nhomáa be kó mucóntimu

⁵ Onitì wèè bùtínné o Yiè nKuyie nke búó onitì ke wanti weè borè meteeèmmè,

de yiè mbo yà!

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

⁶ De yiè mbo ndònnè tetiète tètè còmúmú tédɔ́ntè ínkè,

de yiè mbáá yà diwèi marì bitì.

Ò bo ndònnè tetiète dòmmè tédɔ́nkpetè ínkè,

mukókúú nkó ketenkè, òmɔu í borè.

⁷ Wèè me nni nduó nhomáa mí ndi Yiè nKuyie

nke m búó de yiè mbo yà mesáa.

⁸ De yiè mbo ndònnè mutie mùù còmúmú menie ntaké,

kè mu cīè nta inéce borè,

kè kuyiinkù tùðkení mù ɔ́ ɔ́ í nyièkù,

mu fáàtì ɔ́ ndò nsùdò nwe sáá,

bá kè fetaafe yietí mù ɔ́ ɔ́ í nyièkù,

mu be ɔ́ ɔ́ í nkuoté bitì.

⁹ Onitì yèmmè kómúmú ke pēēté demɔu, mè í dò nkéna késéi,

we mbo na kébanté tì bo mè mieke?

¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie n wíómmu onitì yèmmè,

ke yé o yèmmè mieke kpeti,

ke yóó yietí bá wè o dɔ́rìmè dòmmè,

bá wè o tòmúmú màmmè.

¹¹ Wèè dɔ́ dè è í wenni ke pàrikè,

ò dònne tenahéitè tètè kòte ke oke tènte kunòrikù kó yeyiè,

o kpàtì itimu ke bo ò yóu,

ke wè nyóó dentenè ke bi kuyeinkù.

Ti Yiè nKuyie nkuú máa duó mmufòmmu

¹² Dikpààtikàrì tikpeti kperi marì dìi sī nyeteyè sáá,

Kuyie nciètè bo ti cie ke me ndò.

¹³ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe bùs fí nwe,

bèè da dootóo ifei ì yóó bè pí,

bèè da bùtínné bèè yètè wàri bèmbe kudɔ̀nkù,
ke yé be dootóomè fí nti Yiè nKuyie nkùù
tu mufòmmu binte.

Sedemii kuónnèmè Kuyie

¹⁴ N Yiè nKuyie m miekùnne kè m mieté,
n deeté kè n cooté,
fí te kè bè n sántí.

¹⁵ Benitibè m bèkúmu ke tú:
A Yiè nKuyie nha náá nkùù kó tináànti,
de kó tináànti pí mba tí bo dḡḡ mè?

¹⁶ Mfi me nyí da sukú ke yé nha duɔ̀nní
meyei
a yému a mómmuɔ n do í dómè meyei m
bo tuɔkenímè,
n nàké tí timɔu a tí wúòmmu.

¹⁷ A báá yóu kè n ta kukɔ̀mbòdoróo
mieke,
fí tu n kó disòri, n yóó sòri dè meyei n
kó diyie.

¹⁸ N dootitɔ̀bè beè dḡ nkédi ifei,
dè í tú mfi bo ì di,
beè kɔ̀mbùḡti dḡ nkéduò,
dè bá ntú mí,
yóu kè meyei mbè bḡtè kè bèe péíté péíté.

Kuyie ndèntèmè Isidayeeribe teòmpùtè yiè kpéi

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke
dḡ: Sedemii íté kékɔte bèè baké dihei be
kó dibòri Sudaa eì kó bekpààtibè yiè
di ke di ntaà, a yóó me ndḡ Sedis-
ademmu eì kó yebòrè yemou. ²⁰ Á náké
Sudaa kó kuwu nkòbe bemou nè bèè
bo Sedisademmu eì ke taà o bòrè ke
dḡ: Díndi bekpààtibè nè besambe bemou.
Kénténè ti Yiè nKuyie ntú mù: ²¹ Ti Yiè
nKuyie ntu: Dí ndake ke níí báá tḡ ditou
teòmpùtè yiè kètannèni Sedisademmu.
²² Di me mbáá tḡ dèmarè di cèi mieke
kéyènnè teòmpùtè yiè, di níí báá pí
mmutómmú mamù, dí di cànnè kè di ntú
n kperi. N tí nàké di yembè ke yè ndè
ndòmmè mme. ²³ Di mè nyí tí kèè, di í

kènté de kpeti, ke kpénkúnne di to, di í
yie nke bo tí keè, ke yete n di tié ntí.

²⁴ Kè di mènke kènté mí ndi Yiè nKuyie
n náá ntí, ke yóu di bo ntoumè yetou
teòmpùtè yiè ke tannínkoní dihei, kè de
kó diyie càá nke tú n kperi kè di í pí
mmutómmú mamù de yiè. ²⁵ De mḡnni
bekpààtibè nè sikipààtibí bèè kàri Da-
fiti kó dikpààtikàri bè bo ntaà de kó di-
hei kó dibòri ke deke siséí nè sikipàriséí
kéwènnènnè Sudaa kòbe nè Sedisademmu
kòbe. De kó dihei bo mmòke bèè di ā
sáá. ²⁶ Sudaa tenkè kó yehèkè yemou
kòbe nè yehèkè yèè tókénè Sedisademmu
nè Bensamee kó ketenkè kòbe kènto ké-
tuɔkenè Sefedaa yetārè ínkè kòbe nè bèè
bo Nekefu bíékè, bè bo nkòriní mí mbe
Yiè nKuyie n cìètè ke n feu iwūḡ ke tuḡ, ke
n feunè metaummè kpeyi ke m pāā ntidi-
ití kó yepārè ke n tuḡ ntihiúúnti, ke n feu
nè disānni kó iwūḡ. ²⁷ Kè di me nyete n
kpeti ke í cànnè teòmpùtè kó diyie n kpéi,
kè di tḡu yetou teòmpùtè yiè ke yiènnè di-
hei m bo bonténí muháá nkè mùu còúté
sikipààticéi bá mù báá kú bití!

Oyaamarì nè tiyaati de kó medonnimè

18 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke
dḡ: ² Íté kékɔte oyaamarì cìètè, n
yóó ke nda náké n dḡ ké da náké tí.

³ Kè n yíté kékɔte oyaamarì cìètè kén-
sú nhò maà tiyaati. ⁴ Kòḡ dḡ kémaá
kùù nenkù yete, dè ḡ mbo kékpeténèmè
oyaamarì. Kòḡ ceete kémaá kunenkù
tèkù ò dómè. ⁵ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie
nni mbéinnè ke dḡ: ⁶ Díndi Isidayeeribe
di yèmmè dḡ m báá na ké di dḡ
oyaamarì yie mmè ndḡmàà? Tiyaati
āmmè oyaamarì nḡu mieke di me nhā n
nḡtè mieke, díndi Isidayeeribe mí ndi
Yiè nKuyie mmí béi. ⁷ Mḡnni marì nh
ḡḡ tāātému ke bo uuté kubotí makù yoo
dikpààtiyuu marì ké dè pḡnte kédéíté.
⁸ De kó kubotí yoo dikpààtiyuu n nàké
dèè kpéi mmemme kè dè wètení ke yóu

mudɔnnetɔmmú, m bo yóu meyei n yē n yóó bè dḍò mè. ⁹Mònni marì nh ɔ̄ tãátému ke bo maá kubotí makù yoo dikpààtìyuu marì ké dè fíí. ¹⁰Kè de kó kubotí yoo de kó dikpààtìyuu me ndḍò dèè í wenni n yìlkè, ke í kènté n kpeti, n cèète n yèmmè ke yóu ke í mbè dḍò mesàà n do tãáté ke bo bè dḍò mè.

¹¹Di mmònni á náké Sudaa tenkè kɔbe nè Sedisademmu eì kɔbe ke tú: M báátí ke bo bè bɔnté meyei mme, n dḍò kédḍò tí í wenni, bá wè wèe yóu kuce yeiku ò tū nkù, kèwētení m borè, kètúnte o borime nè ò dɔɔrimè.

¹²Bè yóó da ténémú ke dḍò: Tí í yóó ceete, tí yó nṭú nti móm̄m̄m̄be tí kó meyèmmè mme, tí tookperí kōme, tí dóm̄e tí yó mme ndɔɔri.

Isidayeribe yèmmè be Yiè nKuyie

¹³Kè tí Yiè nKuyie mbéi ke dḍò:

Bíékénè ibotí tei kè bè di náké.
Di mu nkèè tii mbotí diyìè maràà?
Isidayeribe mènke dḍò isòke kperè nde.
¹⁴Dimaa tãri yómmè kó yepèrè ɔ̄ í nyóu yè bo ndáátímè mupãã mboomaà?
Ikó nyibooi ìì pũḍ nyi kũũà?

¹⁵N nitibè bie n yèmmu ke tuḍ nti húúnti yebòkè detetirè kperè
kè yè te kè bè bètírí be ce mieke
ke yóu kuce bè do tū nkù nè dimònni
ke tũnne ìì í tú ice.

¹⁶Deè te kè bè eì yóó dɔ́nko
kè benitibè mpènkù ke dì yàù kè be
kōmbùḍti duò,
kè dè wète ke be naati kè bè daú ke bókii
be ya.

¹⁷M bo duḍ nkè be dootitobèe bè cie
diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù ⁸⁸ɔ̄ fu-
ute kè mutáá ncìété mèè botí.
Meyei mbo bè do dīi yìè m bo bè bùtínné
m báá bè wèète.

Bè dàkiimè ke bo kuɔ Sedemii

¹⁸Kè benitibè mabè nnáá nke tú: Tí dakenè káyà tí bo yímè kèpí nSedemii, tí í yóó mónté ikuḍ niùbè bèè bo nti tiè, tí í yóó mónté mecii nyembè bèè bo nti duḍ nyitié nsààyi, Kuyie mpããnáànti náãmbè bomu ke bo nti náá nKuyie nkpeti. Tí wammúnè tináànti tii bo nte kè tí ò kùò. Bá nyíènnè ò di náá nti timɔu.

¹⁹Mí nSedemii kè m béi nke dḍò:

N Yiè nKuyie ndaatení n kèpí,
keè bèè í dḍò n kpeti bè náá nti n kèpí.
²⁰N dḍò mesàà kè bè bo n ténné meyeinaà?

Bè keú difṭìrì ndi ke bo m bɔntóo di mieke.

A báá yè n do kòrimè a borè ke da báá mbe kèpí,

nkè dè bo yie nkàa mieke báá bè do.

²¹Nè de kèpí duḍ nkè dikònni tanní kèpoté be bí,

yóu kè bèè bè kùò kè be pobèe pàà be bí nè be daabè,

kénaá mbekúpobè.

Yóu kè mutenkúú nṭanní kè bèe kú,

kè mudoò kònnè be kó bedapãmbè.

²²Duḍ nkè benitiyeibeè bè do kè yedabùò ndátínné be cèí

bè keú mèè kèpí ndifṭìrì ke bo m bɔntóo, ke buḍ nyiwēí n ce mieke.

²³N Yiè nKuyie nha yému bè dàkiimè n kèpí

ke bo n kuɔ, a báá bè cìé mbe yei,

a báá ütè be yei.

Yóu kàa miekeè bè do.

Bɔ mbe ketenkè a báá bè yóu.

Kuyie ndònnenèmè

Sedisademmu tecètè tèè pònte

19 Kè tí Yiè nKuyie nni mbéinnè kè dḍò: Kòte kédonté tecètè kàa dèè a yú Isidayeribe wuɔ nkó bekótíbè nè

§§18:17 + *diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù*: De kó kuyaakù ɔ̄ nkpeínimu ke tònni ke buḍ ndetie.

ikuś niùbè. ²Kè dí yè beyaamaribè kó dibòrì kékɔte Inɔmmu biriku kàa pīēké n yóó mè nda náké tí: ³A pīēké ke dò: Díndi Sudaa kó kuwu nkó bekpààtibè nè Sedisademmu eì kɔbe ntenè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n tú mù: N tú n yóó bɔnté meyei mme di nkàrì kè benitibèe tí kèè kè dèe bè di kè be to nseítí. ⁴Bè m bùtínnému, ke sīnkūnne n kó dikàrì ke dè tūò ntihúúnti yebókèe bembè nè be yembè nè Sudaa kó bekpààtibè, bè do í yé yè, ke cou bèè í càrè mùmamù be kó meyi ndiheì mieke. ⁵Bè maá dibòò Baadi nwe yewūòtòrè ke feu be bí ke tuò nye ínkè. Nè m bomè n yí bè duś nde kó dinùù, n yí tí mbè nàké, n keté ke í tí totí n yèmmè.

⁶Kè tí Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yie kpaanímu kè bè ténke í yó nyu de kó dibòrì ke tú Tofeti yoo Inɔmmu biriku, bè bo ndè yu ke tú kukòùbiriku. ⁷M bo duś nSudaa kɔbe nè Sedisademmu kɔbe kè bèe yīēke bè do dó kédòò tí di nkàrì, m bo duś nkè be dootitòbèe bè do mudòò ké bè kù. Tinòtì nè tikpasintì kè dèe bè di. ⁸Be eì bo dounko kè benitibè ndi yàù kè be kòmbùòtì duò kè bè tu wúó! Wúó! Wúó, ké wète ké mbè naati kè bè ndaú ke bókii yeyo meyei mmèè di tūòkení me kpéi. ⁹Be dootitòbè bèè í mɔke onitì kó mesémmè bè bo bè pi, kè bèe cááké bemómmòmbè be bí initidaai nè initipòì. Bè bo ta mèè fèútímè nè mèè áarímè bo ndeu kénte kè bèe cááké betòbè.

¹⁰Sedemii kàa tí pīēké ke dèè á pɔnte tecètè a tɔ tè bèè da neínè be iikè ké bè nàké ke dò: ¹¹Mí mbe Yiè nKuyie Mpakedaa n tú m bo pɔnte be kó kubotí nè be eì bè òò pɔntemè tiyaamati, bá de kó yeyàkè ténke báá yie nkétau.

Bè bo nkūri becírìbè Tofeti ke yé mefiè nténke í yó nkpaámè kupíkù tekù makù. ¹²Kè tí Yiè nKuyie mbéi nke dò: N yóó me ndòò di nheì nè bèè bo di mieke di kperè bo naánnè Tofeti kó dikàrì kperè dòmmè. ¹³Sedisademmu kó sicéi nè Sudaa kpààtibè kpesi bè tūò nsii ínkè tihúúnti

siwāā kpéi nnè bè cou sì yebókè menaà sì bo sīnte kénáa nTofeti eì kperè dòmmè.

¹⁴Meñme mí nSedemii kè n wètení Kuyie ndo n tō ndè Tofeti kéta kécómmú Kuyie cíètè dánkù kébéinnè benitibè bemòu Kuyie m pāānāàntì ke dò: ¹⁵Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tú nkù tu kù yóó duś nkè meyei nkù nàké mèè kpéi nkè mèe domu di nheì nè si-hekesí sii di tókénè bè kpénkūnne mèè kpéi mbe to ke í yie nke kènté kù nàké tí.

Bè pīmmè Sedemii ke bou

20 Meñme ikuś niùtì Pasuu Imee bire wèè baké bèè bàà Kuyie ncíètè ò kèèmmè mí nSedemii n náámmè Kuyie mpāānāàntì, ²ké m bente ké m pí nkébou kápítínné Kuyie ncíètè kó dibòrì didéri bè tu di Bensamee kperi ké m pútínné. ³Kè dèe wenté kè Pasuu m píté, mí nSedemii kè nhò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nténke í yó nda yu ke tú Pasuu, kù yó nda yu ke tú Kukòmbòdorí nku. ⁴Ti Yiè nKuyie ntu: Kù bo da bɔnté kukòmbòdorí fí nnè a népobè, kù bo di ānné di dootitòbè nɔu mieke kè bè ndi kòù, a yóó dè yàmu nè a nuò. Díndi Sudaa kɔbe kù bo di ānné Babidònni kóo kpààtì nɔu mieke kòo di pīmmú kékònnè ké di kuò nè disiè. ⁵Di nheì kɔbe mɔke dè demòu, be tómmú kó mucíntimu mumòu, be kperè desààrè bè tá dè. Sudaa kó bekpààtibè kó tikpàtì timòu, be dootitòbè borè eì, bè borè tɔ demòu kékònnè Babidònni. ⁶Fí mPaseuu nè a cíètè kɔbe bemòu bè bo di pīmmú kékònnè Babidònni, a yóó ke nkú, bè yóó ke nda kūnné fí nnè a népobè a do náá mbè siyáàbisí ke tú Kuyie mpāānāàntì.

Sedemii seimmè Kuyie

⁷N Yiè nKuyie nha n ciitému ke n na a m pīnnè muwērímú mmu ke nh auté, kè benitibè n daú yewe yemòu, bemòu kè bè nti ientii.

⁸Ke yé m baá ɔ̄ n yóó béimmè ke tú:
Meyei mbo di do, bè bo di fěũ.
N Yiè nKuyie nha kó tináànti kpéi nte kè
bè ɔ̄ ntúú ke n daú.
Ke n sáá ntipítì timɔu.
⁹Kè n yī m báá béi nha náànti, m báá
kāāte a yètiri,
dè ndò muhāá mmamù còú m mieke,
kè n d̄m m bo minné kényīēke.
¹⁰N yomu benitibè bemɔu wéúmè ke tú:
N tú: Meyei nkéríní, meyei nkéríní
ke donninko be kōmbùditi tipítì timɔu,
ke n népobè sààbè tu tí ò dáa, ti ò dáa
bè bàa m bo yetémè mme kédó
ke náa nke tú: Ti yóó ò namu képeite.
¹¹N Yiè nKuyie mme nni mbonèmu ke tú
okpàriteu kperì,
deè te kè bèè n fěũnko kè beè yóó duó,
bè yóó yīēkemu kédì ifei,
de kó ifei bo mbo sáá, ì báá deè.
¹²N Yiè nKuyie Mpakedaa f̄ nwèè wèè
wèè wetí,
ke yé o yèmmè nè o yeñtotí,
a yóó bè pèitemu n kpéi.
Ke yé n duómme n kperè f̄ nwe.
¹³N dièmmu ke sántí n Yiè nKuyie,
ke yé kuù ɔ̄ deetémè ocírì,
kòò fiète beyeibe nɔu mieke.
¹⁴Kuyie nc̄ɔ̄ bè m peité d̄i yiè.
N yènní d̄i yiè n yō pɔuti mieke de kó
diyìè báá yà mesàà.
¹⁵N c̄ɔ̄m̄u wèè nàké n cice ke tú:
A pokù peité denitidabire kè diwèè benné
kóò p̄i.
¹⁶De yiè mbo ndònnè dihei Kuyie mp̄nte
d̄i bá mesémme í kù bo,
ò ní bo keè mudòò kó tēheutè
dikúnweñni,
kuyie ncuokè mudòò kó yedabùò.
¹⁷Kuyie nkàa do nyóu kè n kú n yō pɔuti
mieke tá?
N yō pɔuti na ntú n kó kuf̄ɔti, kè n na
nkpaáa ke í yènní.
¹⁸Ba nte kè n yènní n yō pɔuti ke bo nyau
mef̄éútímè máa nè meyencaàrimè?

Ke m bo ifei mieke sáá ke yàa kúnè?

**Kuyie mpāānāānti náāntò nàkémè
bè yóó p̄ntemè Sedisademmu**

21 Nte ti Yiè nKuyie ndo m béin-
nè ti okpààti Sedesia t̄onní d̄i
m̄ònni Madikia bire Pasuu nè Maasesaa
bire Sofonii ikuú nièti m borè kè bè bo
n nàké ke d̄: ²Babid̄onni kóo kpààti
Nebukannesaa weè ti do mudòò. Beé
nKuyie nkè ti yà kù bo d̄òò tidietì ké wè
nti détinè. ³Kè m bè t̄énné ke d̄: Dí nàké
okpààti Sedesia ke tú: ⁴Ti Yiè nKuyie ny-
Isidayeeribe tū nkù tu di t̄ò t̄i kp̄arinenti
ke cokùnè Babid̄onni kóo kpààti m bo
duó nkè di kó behāāp̄ombè bèè yè ke
dokùnè Babid̄onni kóo kpààti nè o k̄obe
bèè c̄ètinne dihei kè bèè k̄ónté, k̄etanní di-
hei mieke ké di do. ⁵Kè n cómmú ké di
dokénè m móm̄muò kè dí yà n n̄onyōnni
d̄ommè nè n kpeñnimè m mieke keè
di yè ke di c̄òuté mediè. ⁶M bo b̄onté
mutenkúú nde kó dihei benitibè nè iwūɔ̄
kè d̄e kú demɔu. ⁷Kè Kuyie nni ns̄oké
ku náànti ke béi nke d̄: Sudaa k̄obe kóo
kpààti Sedesia nè o t̄umbè nè bes̄ombe
bèè bo yenténè mutenkúú nnè mudòò nè
dik̄onni m bo bè ānné Babid̄onni kóo
kpààti Nebukannesaa nɔu mieke nè bè
dootit̄obè bèè bè d̄onè mukúú mbe nɔu
mieke. Bè bo mbè k̄òu nè yese bè báá súɔ̄
nhòm̄u. Bè báá kuú nhòm̄u mesémme,
kunáa mbá mbè bonè òm̄u.

⁸Nàké be ke d̄: Mí ndi Yiè nKuyie n tú
bèè t̄āāté muf̄om̄mu yoo mukúú. ⁹Wèè
bo mbo dihei mieke mudòò muè yóó
ò k̄onnè yoo mutenkúú yoo dik̄onni kè
wèè me nk̄òte ke duó n̄om̄àa Babid̄onni
k̄obe bèè di pi ò báá kú deè yó ntú o kó
muc̄nt̄imu. ¹⁰N yitè ke w̄èet̄emu de kó
dihei bíékè ke bo di d̄òò meyei d̄è í tú ke
bo di d̄òò mesàà. De kó dihei k̄obe doti
Babid̄onni kóo kpààti nɔu mieke nke kòò
bo bè c̄ɔu mmuhāá. Mí ndi Yiè nKuyie
mm̄i béi.

Kuyie nnàké tì tekpààtìcìètè kpéí

¹¹ Díndi Sudaa kóo kpààtì kòbe kén-ténè di Yiè nKuyie ntú mù.

¹² Díndi Dafiti yaàbí ntenè di Yiè nKuyie ntú mù:

Dí mbekù bá dìi yiè kè dè nweni,
kédèetè bè fěũnko wè,
kòò fiète nè wèè ò fěũnko.
Kè mēè òke m mieke bo di yènní
di dòò mēè yei nkpéí,
ké di còúté muháá nkōme bá òmòù báá
na ké mù kù.

¹³ Díndi bèè bo Sedisadēmmu tārì
yómme

ke sīi nkubiriku,
ti ta titòbè mbe.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

Díndi bèè nàà nke tù
òmòù báá na ké ti do mudoò kéta ti
cēkperí mieke.

¹⁴ N yitoomu ke bo di yietí di dòò mēè
yei,

mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

M bo bōnté muháá ndi kó kutúúkù detie
mbè tu dè sètìrì de kòku,

kè kùu còúté páíí kétaunnè dèè kù tòkénè.

22 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béin-
nè ke dò: Cúté kékote Sudaa
kòbe kóo kpààtì cìètè kénáké ti nnáahtì.

² Náké be ke dò: Fǒ nSudaa kòbe kóo
kpààtì wèè sòtè ke kari Dafiti kó
dikpààtikàrì ínkè nè díndi bèè tu o tũm-
bè nè bèè kó dimàà taà tekpààtìcìètè,

³ ntenè ti Yiè nKuyie ntu mù: M̀bekùnè
tibeénti kè dè sié ke níí deetè bè fěũnko
wè, kòò fiète, di bá nfěũnko bèè tu
bepòòbè nè iciribí nè bekúpòbè ke fekù be
kpere. Di bá nkòù bèè í càke mùmamù
dihèi dii mmieke. ⁴ Kè di yie nke tũnne
de kó yetannò Dafiti yaàbí bo ntú
bekpààtibè kénkarì o kpààtikàrì. Bè
bo ndekù siséí nè sikipàrinaaséí bembe

nè be kó betũmbè nè benitibè ke taà
tekpààtìcìètè mieke. ⁵ Kè di me nyí yie
nke tũnne de kó yetannò, mí ndi Yiè
nKuyie m béimmu, ke pàrikè kè de kó
teciètè bo pònte kénaá ntidobontì.

⁶ Nte mí ndi Yiè nKuyie mbéi ntì kè dè
ntukúnè Sudaa kòbe kó tekpààtìcìètè:
Fǒ nSudaa kòbe kóo kpààtì n wúó nha
cìètè

kè tè donnè Kadaadi tārì kó kutúúkù
nku,

ke dò nDimaa tārì yómme.

N né béimmu ke pàrikè

ke tú m bo tè dòò tedontè kó dikpàà

òmòù í ā dì.

⁷ N yóó ínní bepòmbè mbe a kpéí nnè
titònnentì,

kè bèè kōw sètìrì deí kó yesànkè

ke yè còu mmuháá.

⁸ De mmònni kè iwuw nteí kòbe mpēnkù
de kó diheí borè ke békú betòbè mùù kpéí
nte kè mí ndi Yiè nKuyie kè n dòò mie
nde kó diheidiè. ⁹ Kè bèè bè tēnnè ke dò:
Bè dootóo metaummè be Yiè nKuyie ndo
bè dòònnēmè mme ke ninku yebòkè ìlkè ke
yè feu iwūō.

Bè nàké tì Sadummu kpéí nwèè còuté Sosiasi tikpàti

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Díndi Sudaa kòbe, báá kuónnè wèè ku,
mesémme báá we ndi pínnè
pètìnke kuónnè bè pí nwè ke kònnè o
kpéí,

ke yé ò ténke í wētínimè.

Ò ténke í yóó yà diheí bè ò peité dì.

¹¹ Nte ti Yiè nKuyie nnàké tì Sosiasi
bire Sadummu *kpéí, Sudaa kòbe kóo
kpààtì, wèè do sòtè o cice Sosiasi kpàtì
kù tu ò me nyítémè di nheí ò ténke í
wēténí. ¹² Bè ò pí nke kànnè kòò yóó ke
nkú, ò í wētíní ténke ke bo yà di nheí.

*22:11 *Sadummu*: Okpààtì Sosiasi yètìrì terì ndi Sadummu (wénté 2 Bepkààtibè 23:31).

Kuyie nkpannè ti Sosakimmu

¹³ F³ nSosakimmu a bo yà,
f³ nwèè duó nké bè da maá sikhààticéí
bá a í dɔɔri dèè sié,
ke duó nké bè maá ke sɔkù tidànti
a me nyí bè duó nha dò nké bè duó ndè,
ke pínné benitibè mutómú detetirè
bá a í bè yietì.

¹⁴ F³ nwèè náa nke tú:
M bo maá tekpààticìètè dietè
kékéké tidieti dietì
kékéú sibò ké sì diti sètìrì kó tidabeeti,
ké tì tò mmewùò kè mè ndò nfetònfè.

¹⁵ Okpààti a cice do yommu ke yō betòbè
kōme,
ke me nní ndɔɔri dè bèkúmè,
kémbekù kè dè sié,
kòo kperè demou yìé.

¹⁶ Kòo nkommu beçiribè nè besénnibè,
kòo kperè demou yìé
wèè dòòri memme wèè n yē,
mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

¹⁷ F³ mme nwanti amáa kó mesàa mme,
ke kòu bèè í cààrè mùmamù,
ke fēũnko benitibè mediè.

¹⁸ Nè de kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nké
nda náánnè f³ Sosiasi bire Sosakimmu
Sudaa kòbe kóo kpààti kpéí nke tú:

O bo kú òmòu báa kuó nho kúú,
òmòu báa saute o kpéí,
ke dò: Áú n tebite! Áú n tãù!

Dikúdabònni báa kuó nho kpéí nke dò:
Áú n yìè! Áú okpààti!

¹⁹ Bè bo ò kúnné fēñfē tēmè
bè bo ò fūrì kédenne Sedisademmu ei
kédootóo.

Sedisademmu ei kòbe yóó dimè ifei

²⁰ Sedisademmu ei kòbe, dekenè Dimaa
tārì kápīēké,
peenè metammè Basāã tārì,
kèwékii mediè Abadimmu tārì ínke,

ke yé di natitòbè bemou domèmu.

²¹ N do yóó di béinnè kè dèmarè í di
kòónnè,

kè di yete ke dò:

Di báa kénté,

di borime mme nè di bémme.

Di í yie n náaàti diyìè marì.

²² Kuyaaakù kuu kau bèè kó dimàa tu a
kó benitibè,

kè bè píi ndi natitòbè bemou ke kúunnè,
di kó meyei mmeè te kè di di ifei ke kèke.

²³ DínDi Sedisademmu ei kòbe

di kó diheì maánè Dimaa túúkù kó ideí
nyi,

kè di cēi sàrinè sètìrì kó detie nkó
tidabeeti ke fité,

kuyonku bo di do dii mōnni

kupeitèyonku òò pímmè onitipòkù,

di bo kōmmú de yìé.

Kuyie nnákè ti Sosakimmu bire Konniyau kpéí

²⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mī
béi, bá kè Sosakimmu bire Konniyau †do
dò mmumámáa kè nh ò ū n nùtè youte
m bo ò ùtè, mí ndi Yiè nKuyie mmī
béi. ²⁵ M bo ò duó mbèè d́ kóò kùu,
bembe o bùtì duò bè, n yóó be nhò duó.
Nebukannesaa Babidōnni kóo kpààti, ò
tati wèè nou mieke, wenwe nè o kòbe.
²⁶ Wenwe nè o yō wèè ò peitè n yóó bè
dootóo diheì terì marì mieke nke, bè í
bè peitè dè, kè bè ke nkú. ²⁷ Kè bè nyáa
mbè bo wēténimè diheì bè me mbáa na
kèwēténí.

²⁸ De kóo Konniyau, ò naá nkuyōū nku
bá òmòu ténke í ò d́òá? Yáa ba nte kè
bè ò dèenne diheì wenwe nè o bí? Ke bè
dootóo diheì bè do í yé di?

²⁹ Áú n kó ketenkè kòbe! Kénténè ti Yiè
nKuyie ntu mù. ³⁰ Ti Yiè nKuyie ntu dí
wāri o yètìrì bekpààtibè yètè bo dii pátìrì
mieke ke dò ò í mōke debire, o kperè

†22:24 **Konniyau:** Konniyau do di dii mōnni tikpàti kè bèè ò yu ke dò Yeoyakimmu nwe (wénté 2 Bekpààtibè 24:8).

yè detetirè nde, o yanfè mieke òmɔ̀u í yóo naá nhokpà̀tì kékari Dafiti kó dikpà̀tikà̀ri kèbaatè Sudaá kɔ̀be.

**Bepecēmbē yeibe nē
opecēnti sà̀awè bè cǎ́á ndē**

23 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò: Di bo yà díndi bèè ni n kó benitibè. Di dònne bepecēmbē yeibe mbe bèè ɔ̀ɔ̀ yóu ipe kè ì cìtè kécíété. ²Nte mí ndi Yiè nKuyie díndi Isidayeeribe di t̀ù nkù m béi ntì bèè ni n nitibè be kpéí. Dfì cìe m pe ke ì bèti, di í dà̀ate m pe kpéí, n yóo íté kécóm̀m̀mu ké di poté di yonku nè di d̀ò̀rimè yeime kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mm̀fi béi.

³N yóo wēte kétíímmu m pe ìi kpaá kpaá yehékè ì do cìété kəmbo yèè mieke kéwēte ké ì tḗnè i cónni kè ìi pié késúú.

⁴N yóo wammúmu bepecēmbē bèè yó nyi cēmmù kè ì ténke bá nyiékù, kufɔ̀waá nténke bá nyi bo, fēmafè ténke báa feti. Mí ndi Yiè nKuyie m̀fi béi.

⁵De yiè kpaanímu di bo tuɔ̀ke dii yiè, kè n dennení Dafiti wuɔ̀ mmieke okpà̀tì sà̀awè,

ò yó ntú okpà̀tì wèè cii wènwe, kém̀bekù kè dè wenni, ke d̀ò̀ri dèè sié dihei mieke.

Mí ndi Yiè nKuyie m̀fi béi.

⁶De kó yewe mieke Sudaá kɔ̀be bo cooté, Isidayeeribe bo mbo, timatì bá mbè kóónnè,

bè bo nda yu ke t̀ú: Ti Yiè nKuyie a d̀ò̀ri dè siému.

⁷De yiè mènke kpaanímu mí ndi Yiè nKuyie m̀fi béi, de yiè bè ténke níí í yóo parikè ke d̀ò ti Yiè nKuyie mbomu kuù dènnení Isidayeeribe Esibiti. ⁸Bè níí bo parikè kè d̀ò ti Yiè nKuyie mbomu kuù dèitení Isidayeeribe kó kuwuɔ̀ kubakù yóu bíékè kó yehékè mieke nè itempē mbè do cìété ké mborè kè bè wète ke bo be kó ketenkè mieke.

**Sedemii kpà̀nnèmè bèè sou nke t̀ú bè
nàá nKuyie mpǎ́ánáàntì**

⁹Mí nSedemii kè m béinnè Kuyie mpǎ́ánáàntì náaàmbè ke d̀ò:

N yèmmè meè cà̀arè mediè kè n kúú kèkè kè n kòntì au,

kè n sǎ́áténè onitì wèè muɔ̀ mmenaà, onitì menaà mbènnè wè,

ti Yiè nKuyie nkùù d̀ò mpááí kù n nàkè t̀ì kpéí nke t̀ú:

¹⁰Dihei dímmu kɔ̀be d̀outi d̀outinè betɔ̀bè mbe,

mí Kuyie m bè cɔ̀ɔ̀mu

kè bè ti yedabùò.

Timúti kpeímu dinaacēnni.

Benitibè buróo meyei mbíékè máà ndi, be kòntì yau meyei ndò̀̀rimù bíékè nke.

¹¹Bèè nàá m pǎ́ánáàntì nè ikuɔ̀ nù̀bè bè nàá mbeyeibe mbe,

ke d̀ò̀ri dèè í wenni nè n cìtèè miékoo.

Mí ndi Yiè nKuyie m̀fi béi.

¹²Nè de kpéí be kó ice bo anke, dè bo bè biite kè bè ntuɔ̀ti ke duò,

m bo bè bonté dii m̀nnni meyei,

m bo bè poté dii m̀nnni.

Mí ndi Yiè nKuyie m̀fi béi.

**Kuyie nkpà̀nnèmè bèè sou nke
t̀ú bè nàá nku pǎ́ánáàntì**

¹³Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Bèè bo Sammarii ke náá m pǎ́ánáàntì, n yàmu be kó tiyeinti,

nè dibò̀ Baadi kó muwḗrímu mmu bè nàámmè ke fétinko

n nitibè Isidayeeribe.

¹⁴Bèè bo Sedisademmu ke náá m pǎ́ánáàntì kè bembè kpere né náá nyisòke,

bè d̀outi d̀outinè betɔ̀bè mbe ke náante siyáábisi,

ke yáú̀kunko meyei ndò̀̀ribè kòntì,

ke bè diítí bá bè í yóo na kèbanté be yei.

Nè Sodómmu ei kɔ̀be be póku nku,

nè Komɔ̀ ei kɔ̀be bè d̀ómmu só.

¹⁵ Deè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa kè n tu:
M bo nii mmedõmmè bèè bo Sedis-
ademmu ke náa m pāānāaanti,
bè bo yā meberimè,
ke yē nè beè borè nde meyei nyienimè ke
tori besombe.

**Bèè sou nke tú bè nàá
Kuyie mpāānāaanti**

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mfi béi
nke tú:

Di báá kénté bèè di sou nke tú bè nàá m
pāānāaanti,
bè di soummu, bè di náa mbe yèmmè dó
tì nti,
tì í bonní mí ndi Yiè nKuyie m borè.

¹⁷ Bèè nàá, bèè sènkèrì bèmbe n náaanti,
bèè di náa nke tú n yē ndi yó nyo ndiwèi
máá,
ke náa mbèè yete n kpeti ke tū mbemóm-
mōmbe be kó itié,
ke tú meyei mmamè í yóó bè tūkení.

¹⁸ N do náa kè be we mbo ke wúó?
We ndo kémú kékéè n tú mù?
We ndo dake n náa nti kpéí?
We ndo tì kèè?

(Sedemii béi nti)

¹⁹ Kuyie nkó kuyaakù kuè kèríní,
ku mieke keè yènní,
kuyaakù kperíkù kuè iténí ke puoti
beyeibe.

²⁰ Kuyie mmieke í yóó do kè kù mu nyí
dòò kù wúó nke bo dōò tì,
di yóó dente ké tì bantému.

(Tì Yiè nKuyie mbéi nti)

²¹ De kó benitibè bèè nàa m pāānāaanti
bè sōnté
ke cokumu, n yí bè tō,
bè sōnté ke náámmu n yí bè béinnè.

²² Kè bè do mbo n náa ndè, bè na nnamu
kénáké n nìtibè n náaanti,
kè dè nte kè bèè yóu ice yeiyi kēwētení m
borè.

Ti Yiè nKuyie mbomè kutenkù kumou

²³ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu tipítì
timou:

N wúómmu detóónnè ke wúó ndedétirè.

²⁴ Omòu bo na késori kupíkù makù kè n
yí nhò yàà?

Mí ndi Yiè nKuyie n di bekemu.

M bomu tipítì timou ketenkè nè kéinkè.

Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

Ti bo mbaàtimè meyòbii nnè tiyòfènti

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō: N
kèemu bèè yē mbè nàá m pāānāaanti
bè nàa nti. Yie nníí dō: N yà tidouñti.
Kòò tōu dō: N yà mebenkumè. ²⁶ Dè yó
nkááké de bèè yē mbè nàa m pāānāaanti
kè bèè yóu bè bo nnáámmè siyáàbisí nè
be yèmmè dó tì? ²⁷ Bè nàa mbè yàu tì
douñti ke dó n nìtibè beè n yē. Be yembè
do n yèmmè kètūnne dibōō Baadi. ²⁸ Kè
wèè yà tidouñti wèè náké o douñti, kè n
duó nwè n náaanti wèè tì náké n tì nhò
duó nkè tì dòmmè.

Di báá wènné tiyòfènti nè meyòbii,
mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

²⁹ N náaanti dò mmuhāā mmu ke tuò,
ke do ndienkèrì ke può ndipèrì.

Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

³⁰ Deè kpéí nte mí ndi Yiè kè n kpànnè
bèè tu bè nàa m pāānāaanti, ke yuukunè
betōbè n náaanti. ³¹ Nè de kó benitibè
bèè yē mbè nàa m pāānāaanti bè 55 sñn-
té kéhaatoomu kédeè ke dō mí ndi Yiè
nKuyie mfi yē, nè be titōbè mbe. ³² N
kpànnèmu de kó benitibè bèè yē mbè nàa
m pāānāaanti, bè mōke sifeí nsi, bè di
soummu ke di náa ntidouñti siyáàbisí
kpeti ke fétinko n nìtibè. Mfi í bè tō, n
yí ikú omòu, bè náaanti í teènnè tìmatì.
Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

**Kuyie nnāaanti tu ditou ndi
ku nìtibè kpéinnāà?**

³³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō: Kòo
niti mōu yoo wèè nàa m pāānāaanti yoo

ikuş niùti mǎu da beke ke tú: Ti Yiè nKuyie nda toú nhǎnti náaanti? Á bè tǎnné ke dǎ: N yè mbeè naá nditǎu n kpéi kè n yóó bè dootóo. ³⁴ Kè m pānāanti náaantǎo mǎu yoo ikuş niùti yoo benitibè mieke kòò mǎu yī mí ndi Yiè nKuyie nhò toú nditǎu mari, de kóo niiti mǎi mǎmmu n yóó ò poté wenwe nè o cǎtè. ³⁵ Ntenè di dò nke ní beke ti ditǎbè: Bá wè ò ní beke otǎu kè dǎ Kuyie nti tǎnné ònti, kù ti béinnè ònti? ³⁶ Ditannùu dii tu: Kuyie nti toú nku náaanti di bá ndi náa, ke yé bá wè weè tu o kó ditǎu, ke yé di cààrèmmè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa díndi Isidayeeribe di tǎ nku n kó tináanti nti. ³⁷ Wèè tu ò náa m pānāanti a ní ò beke ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nda tǎnné ònti? Kù da náké ònti? ³⁸ Kè di me ntu: Ti Yiè nKuyie nti toú nku náaanti bá nè m me ndi nákémmè ke tú di bá nnáa nde kó ditannùu. ³⁹ Nè de kpéi n yóó di yetemu páíi ke di dootóo, kè di détténè dihei n do di duş ndi díndi nè di yembè. ⁴⁰ N yóó duş nkè dí di ifei nyi sǎá, bá di báa yè i mieke diyie mari, di báa ì yè nnè di bo mbomè.

Kuyie ndǎnnèmmè Isidayeeribe yetebe sǎayè nè yèè càke

24 Kè Kuyie nní mbenke kè n yà yemámmuyákè yèdéyè kè fiké kó yebe píéké ye mieke kè yè ìkú ti Yiè nKuyie cǎtè ìkè. De do sǎ mBabidǎnni kóo kpàtǎi Nebukannesaa pímmú Konniyau Sosakimmu bire Sudaa kǎbe kóo kpàtǎi nè o kó betǔmbè nè beyántibè nè bemáábè ke bè kǎnnè Babidǎnni. ² Kè dimámmuyáa mari kó yetebe tú yesàayè ke wenni mediè, kè diteri kpeye càke, bá ke í dò nkédi.

³ Kè ti Yiè nKuyie nní m beke ke dǎ: Sedemii a yà ba? Kè n kù tǎnné ke dǎ: N yà fiké kó yebe nye kè yèmayè wenni mediè nkè yeteyè càke bá yè í dò nkédi.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dǎ: ⁵ A wúó nyetebe sǎayè kè dè da naatimè,

n wúó nSudaa kǎbe n dènnè bè be ei, kè bè bè pímmú ke kǎnnè Babidǎnni kè dè n naati meè botí, kè n dǎ kè bè dǎò mesàa. ⁶ N yóó bè wènté fenǎnsààfè nfe, kèwète kè bè tǎnnéni be ei kè bè kǎnnè ke ténke báa bè pǎnte, n yóó bè fíimmu ke ténke báa bè uuté. ⁷ N yóó bè duş mmeiyèmmè mme kè bè m banté mí mbe Yiè nKuyie nkéntú n kǎbe kè m bè te ke yé bè yóó wètenimè m borè nè be yèmmè memǎu ndi.

⁸ Bè ǎǎ dǎò mèè botí yetebe yèè càke ke í dò nkédi n yóó me ndǎò Sedesia Sudaa kǎbe kóo kpàtǎi nè o tǔmbè, nè besǎmbe bèè kpaá Sedisademmu nè bèè bo Esibiti. Bemǎu n yóó me mbè dǎò mí ndi Yiè nKuyie mmí béi. ⁹ M bo bè dǎò dè nè m bo bè bǎnté mèè yei m bo do yebo tè kǎmbùtǎi, m bo bè cíe nkè bèe taá yèè ekè mieke bè bo mbè sǎnku, ke bè sǎá, ke bè bǎmmù kusǎnkù. ¹⁰ N yóó duş nkè mudòò muè bè do kè dikǎnni tanní nè mutenkúú nkè bèe kú ketenkè m bè duş nkè bembe nè be yembè kédeè.

Kuyie mbéi nti Sedisademmu ei nè Sudaa kǎbe bemǎu kpéi

25 Sudaa kǎbe kóo kpàtǎi Sosiasi bire Sosakimmu kpàtǎi benni naanni mieke nke Kuyie nni mbéinnèmmè Sudaa kǎbe bemǎu kpéi. De do sǎ mBabidǎnni kǎbe kóo kpàtǎi Nebukannesaa bo o kpàtǎi benni ketiri mieke nke. ² Mí nSedemii kè m béinnè Sudaa kó kuwu nkǎbe nè Sedisademmu kǎbe ke dǎ: ³ Nè Amǎo bire Sosiasi Sudaa kǎbe kóo kpàtǎi kpàtǎi benni tepítè nè ditáánni kǎntǎ kǎtuǎkenéni yie, dè mǎke yebie nsipísidè nè yètàati ndi, n di náánnèmmè di me nyí dǎ kè n kǎnté m me nyí yóu m bo ndi náánnèmmè Kuyie nni nduş nti di me nyí n kǎnté. ⁴ Ti Yiè nKuyie ntǎnnimmu ku kó betǔmbè bèè náa nku pānāanti sǎá, di me nyí yie nke cǎnneni di to ke bo kǎnté. Di í yie nke kèè. ⁵ Bè do di náámmu ke tú bá

wè wèe yóu kuce kuyeiku, nè o dɔ̀rìmè yeime kè dèe yie nkè dí mbo dihei di Yiè nKuyie ndi duó ndi nè dimònni, díndi nè di yembè ké ndi te sáá. ⁶Di báa túnne yebókè kéninku ye ìkè ke yè bàá, di bá mbáá ndi dɔ̀dè nè di nɔu ke íinko Kuyie mmieke kè dèe yie nkè kù báa di caàrè. ⁷Ti Yiè nKuyie ntì ndi nàkémú di me nyí yie nku kpèti, ke sòké ke ninku di dɔ̀dè nè di nɔu de ìkè ke íinko ku mieke kè dè di touní meyei.

⁸Deè te kè ti Yiè nKuyie ntú: Di mè nyí yiemè ke kènté ku kpèti, ⁹kù yóó íin-ínímu kubakù yóú bíékè kó iwuo nyimɔu kè ku kóo tɔ̀nti Nebukannesaa Babidɔ̀nni kóo kpààti nyí ni ke ìi do di nheì nè yehékè tɔ̀yè yèè di fité, ké di kùò páíí kè di èi dɔ̀úinko kénaá ntidobontì, kè ibotí tɔ̀i níí di yà kè dèe ì di kè ì mmáàrì i yɔ. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù béi. ¹⁰Kè diwèì kó yebaa ndeè kè mupotúòmù kó iyie nténke bá mbo, dinàà ténke bá nkuù, fitírè kó kuwenniku ténke bá mbo. ¹¹Kè dihei dimɔu naá ntidobontì, kèntɔ kè-tuɔkenè yebie nsípísíyiekè. De kó iwuo nyimɔu kè ìi bóúté Babidɔ̀nni kóo kpààti. ¹²Kè yebie nsípísíyiekè pèēté kù bo poté Babidɔ̀nni kóo kpààti ò dɔ̀dè mèè yei nkpréí. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù béi. Be èi bo naá ntidobontì kédɔ̀úinko sáá. ¹³De mònni kù bo duó nkè meyei mmemɔu ku nàké mèè kpéí kè mèe do de kó dihei, meyei mmèè wàri di mpátíri mieke ku kóo tɔ̀nti mí nSedemii n nàké mèè kpéí yebotè yemɔu kpéí. ¹⁴De mònni kè Babidɔ̀nni kɔ̀be múnkèe bóúté ibotí tɔ̀i nè bekpààtikperíbè, kù yóó bè fɔ̀mmu meyei mbè dɔ̀dè mè.

Kuyie nnàkémè kù yóó bekénèmè yebotè

¹⁵Ti Yiè nKuyie nyísidayeribe tū nkù m béinnèmu ke yí: Nto febdòfè fie, m mieke kó menaà nhā dè kékote ké mè nni nyebotè n da tɔ̀ nyèè borè, ¹⁶kè yèe yà

kémú nkénháá mmudòò n yóó bè bonté mù mieke.

¹⁷Kè n cɔ̀uté febdòfè n Yiè nKuyie nnòtè mieke, kékote kè fè nni nyebotè yemɔu, n Yiè nKuyie nní tɔ̀ nyèè borè, ¹⁸kétúóté Sedisademmu nè Sudaa be kó yehékè nè ye kó bekpààtibè nè ye kó betumbè ke bè pònte ké bè cɔ̀u, kè be tenkèe naá ntidobontì, kè benitibèe dè yà kè dè bè di kè bè mmáàrì be yɔ. Meyei mmèè bè do me kpéí, di me nwúò nkè de dòmèè yíe.

¹⁹Kè n dèè memme ké fè nni nhEsibiti kóo kpààti nè o tumbè nè sikipààtibíi nè o nìtibè bemɔu. ²⁰Nè ibotí tɔ̀i imɔu nè Uusi èi kó okpààti nè Fidisii èi kou nè Asikanɔ̀ èi kou nè Kasaa kperi kou nè Ekunɔ̀ èi kou nè bèè kpaá kpaá Asidɔ̀ti tenkè mieke.

²¹Edɔ̀mmu èi nè Mɔ̀abu kperi kɔ̀be nè Amɔ̀niibe.

²²Ke túóté Tiiri kperi kó bekpààtibè nè Sitɔ̀ èi kɔ̀be nè dàméèrì yáá kó yehékè kɔ̀be.

²³Nè Dedanni èi nè Temaá kperi nè Busi nè bèè kuò be tempááti be tenkè kɔ̀be.

²⁴Nè Adabii èi kó bekpààtibè bemɔu nè bèè bo dikpáà tedonté kperi bíékè.

²⁵Nè Simudi èi kó bekpààtibè bemɔu nè Edammu èi kɔ̀be bemɔu nè Medii tenkè kɔ̀be bemɔu,

²⁶kétúóté bèè bo kubakù yóú bíékè, metɔ̀mmè kɔ̀be nè dedétirè kɔ̀be, kute nkù kumɔu kó yekpààtiyɔ duómè cénke kè bè yà bemɔu Kuyie mmieke kó dibòò ke dèntenko Babidɔ̀nni kɔ̀be kóo kpààti.

²⁷Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: A bè nàké ke dò: Di Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù tu: Dí yà kémú nké tɔ̀ kéduó bá ke báa na kéíté, kù yóó di bonté mùù doò kpéí. ²⁸Kè ti Yiè nKuyie nyíe ke dò: Kè bè yete bè bo cɔ̀témè febdòfè kéyà, á bè nàké ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mī tu bèe yà kè bè í dɔ̀ bè dɔ̀. ²⁹N yóó keté kébonté meyei mme dihei n

yètìrì yu dì, kè bembe yèmmè né dò n yóó bè coonàà? M báá bè coo! Ke yé n yóó tannénimè mudoò kutekù kumɔu ndi. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mfi béi!

³⁰⁻³¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò m bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie nkpànnímu kéinkè, m péúnímu n cēsààtè mieke, n kra nkutekù kpéi nke, kè m píèfè dōnnè bèè nàù fínýì kó yetebe ³be kɔfe ɔ ndòm-mè kè m píèfè tùòkù itemmànke imɔu.

Ke yé mí ndi Yiè nKuyie mfi tannémè yebotè tibeénti, ke bekùnè benitibè bemɔu ke kɔu beyeibe.

Mí ndi Yiè nKuyie mmfi me nyé.

³² Ti Yiè nKuyie Mpakedaa béimmu ke tú:

Meyei mmèè tanní kutekù ke cánni yebotè, kuyaakù kperikù kuù iténí kutemmànku.

³³ De yiè Kuyie mbo kuɔ bè bo ncóú kutekù kumɔu mieke òmɔu í yó mbè kuɔ, òmɔu í yó mbè tóú ke kùri, bè bo naá ntikùti ketenkè ínkè.

³⁴ Díndi bèè ni benitibè poténè yekúdabùò, díndi bèè cēm̀m̀mu benitibè nduònè kébintí ketenkè.

Dikùú yiè dii tùòke kè bè bo di kuɔ yepedakè kɔme.

³⁵ Bèè ni benitibè di í mɔke di bo coké kékɔte kè,

bèè cēm̀m̀mu benitibè di bo sori ke?

³⁶ Keènè bèè ni benitibè bè kuòmmè, dí nyo bèè cēm̀m̀mu benitibè bè úumè, ke yé ti Yiè nKuyie nkùumè be pecēnku.

³⁷ Ti Yiè nKuyie mmieke keè yènni kupecēnku ke dè yé nffúú ke yé nkáré.

³⁸ Ti Yiè nKuyie nhòotenímu dicìricìripànni kɔme, ku mieke keè bè yènni, kè kù bè bɔnté mudoò kè be ei dɔúnko.

Bè yèmmè bè bo kuɔ Sedemii wèè nàá nKuyie mpānāaanti

26 Sudaa kɔbe kó kpààti Sosiasi bire Sosakimmu kpàti ketírí dii m̀nni, kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò:

² Sedemii kɔte, mí nKuyie n cîfètè towaà, kèpīèké kénáké Sudaa ekè yemou kɔbe bèè kòrini n cîfètè mubáammu, tináanti n da nàké ti, a báá súú ntimatì. ³ Kè dè naati bèe keè kèwētení m borè, kèyóu be yei, kè n ceete n yèmmè kèyóu n do dó kè bè dòò mèè yei mbe dɔ̀r̀im̀m̀ yeime kpéi.

⁴ Náké be ke tú: Mí ndi yiè nKuyie mfi tu kè bè í kènté n kpeti ke tūnne n kuɔ m bè duɔ nyi, ⁵ ke yie n kó betɔmbè bèè nàá m pānāaanti bè bè nàá ntì, n kó betɔmbè n tū̀nko bè sáà, bè me nyí yie mbe kpeti. ⁶ M bo dɔ̀ te ncîfètè n d̀̀m̀m̀ Sidoo ei⁴, kè yebotè níí ndó kébɔnté kusìnkù kèyú te yètìrì.

⁷ Ikuɔ niùbè nè bèè nàá nKuyie mpānāaanti nè benitibè bemɔu kè bèe keè mí nSedemii n ti béim̀m̀m̀ Kuyie ncîfètè towaà. ⁸ Kè nní nyóó deè ti Yiè nKuyie nni nnáké ti, ikuɔ niùbè nè bèè nàá nKuyie mpānāaanti nè benitibè sɔmbe kè bè m pí nke béi nke dò: A dò nkékuɔmu! A dò nkékuɔmu! ⁹ Dè yíme kàa nàá nKuyie mpānāaanti ke tú te ncîfètè bo naá nSidoo kpete d̀̀m̀m̀, kè diheì naá ntidobonti, bá òmɔu bá ndè ā?

Kè benitibè bemɔu m munné Kuyie ncîfètè mieke. ¹⁰ Kè Sudaa ei kó sikipààtibíí nè bèè baké diheì kè

³25:30-31 *bèè nàù fínýì kó yetebe*: Bè do ɔ̀ keú dipèrì ndi kè dè ndò nkuyiè kè bèè uté yetebe de mieke, kènaà kè ye nie ncuuti kuyiè kó kuyóú ke taà dif̀t̀r̀i mieke. Kè bè níí nnaù de kó yetebe ke diè.

⁴26:6 *Sidoo ei*: Sidoo ei do tú mubáammu kó diheì ndi, kè bè dè bàá nKuyie nkè metaummè tɔu de bo, be dootitɔbè bè na dii m̀nni kètuóté metaummè tɔu kè Sidoo eii do.

bèe ti kèè, kéíté tekpààticiétè kékòte Kuyie nciétè kékari te bòrì bè tu di dibòrì pànnì. ¹¹Ikuó nìùbè nè Kuyie mpāānāaanti náam̀bè sɔm̀be kè bèe náké sikipààtibìí nè benitìbè sɔm̀be ke d̀: Onitì yie ndò nkékuomu, ke yé ò nàké ti dihei dii nkpréi ti í wennimè, di kèèmu di móm̀om̀be nè di to ò nàké ti.

¹²Meṁme, mí nSedemii kè m̀ béinnè sikipààtibìí nè benitìbè bəm̀ou ke d̀: Ti Yiè nKuyie nkuù n tōnní kè n nàké di me nkèè ti teciétè tie nkpréi nè dihei dii nkpréi. ¹³Di mm̀onni tūnten di borime nè di d̀òrimè kékénté di Yiè nKuyie ndi tū nkù tu mù, meṁme kù bo yóumè meyei kù do yé nkù yóó di d̀ò mè. ¹⁴Kè dèè tu n kpeti, mí m̀ bo di n̄ou mieke nke, n d̀ònnè di pénsirimè, dèè di wenni. ¹⁵Di né nyé ke d̀ò nkè di n kùò kè n yí càarè m̀umam̀ù, de kó meyei mbo di yò ínke nke, di kó dihei dim̀ou nè bèè bo di mieke, ke yé Kuyie nkuù m̀enke n tōnnimè di borè kè m̀ bo di náké m̀ me ndi nàké ti tim̀ou, kè dí kèè nè di to.

¹⁶De m̀onni kè sikipààtibìí nè benitìbè bəm̀ou kè bèe náké ikuó nìùbè nè bebeémbè ke d̀: Onitì yie nyí d̀ò nkékuo, ò ti náá nti, ò ti náānnè ti Yiè nKuyie nti tū nkù kó diyètiri ndi. ¹⁷Benitìbè bèè tu bekótìbè kè bèe íté kébéinnè dif̀nni ke d̀: ¹⁸M̀deseti ei kou Mìsee wèè náá nKuyie mpāānāaanti ò do ānnému Esekiasì Sudaa k̀obe kóo kpààti kó dim̀onni kénnaá nSudaa ei k̀obe ke tú: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa béimmu ke tú: Siyōō ei bo naá ndikpáa kè bèe dè kùúti, kè Sedisademmu ei p̄onte kēnaá nyedombirè,

Kuyie nciétè bo naá nkuúúku.

¹⁹Esekiasì Sudaa k̀obe kóo kpààti nè o k̀obe, bè do kùò Mìsea? Bè pè̀inke do ỳte Kuyie nku kè kù bāntè, kè kùò bónkùne ku mieke, ke yóu ke í mbè d̀ò

kù do yé nkù yóó bè d̀òmmè. Kè ti kùò onitì yie nti caāri tim̀aa ndi.

Sosakimmu k̀òm̀è Udiya Kuyie mpāānāaanti náāntò

²⁰Kòo niti m̀ou m̀unkee buoté kéntú Kuyie mpāānāaanti náāntò Semmaya bire Udiya, Kidiyati-Yeadimmu ei kou, kénnaá nKuyie mpāānāaanti kénkpannè di nhei nè di kó benitìbè mí nSedemii m̀ baa me d̀òrimè só. ²¹Okpàati Sosakimmu nè o k̀obe yekōmb̀ò yembè nè o kó bet̀umbè, bəm̀ou kè bèe keè ò nàké tì pāānāaanti kéndó kóò kùò. ²²Kè Udiya ti kèè kè kufōwaá nhò pī kòo coké kékòte Esibiti, kòo kpàati Sosakimmu t̄ Ak-ib̄o bire Edinatāā, kòo nneínè benitìbè kè bèe kòte Esibiti, ²³Udiya wamm̀ù kóò pī nkékothenèní kóò duó nhokpàati Sosakimmu kòo ò k̀onè disie, kóò d̄ou nkufōti bè āā kù benitìbè bəm̀ou.

²⁴Mí nSedemii, kè Safāā bire Ayikammu nni nkānké kè bè í nni mp̄i nke duó mbenitìbè kè bè n kùò.

Kuyie mpāānāaanti náāntò nákém̀è yebotè yóó b́óútém̀è Babidōnni kóo kpàati

27 Sosiasì bire Sosakimmu naá ndi m̀onni Sudaa k̀obe kóo kpàati kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke d̀: ²D̀ò kunaàd̀òd̀òrid̀òú nè iwēi kéndúúku, ³kè kù nānke Edōmmu ei kóo kpàati nè M̀abu ei kou nè Amōniibe ei kou nè Tiiri ei kou nè Sitōō ei kou bè tōnni bè Sedisademmu Sudaa k̀obe kóo kpàati Sosakimmu [§]borè. ⁴A bè nàké kè bèe náké be kóo bekpààtibè ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa d́indi Isidayeribe di tū nkù tu.

⁵Nè n kó muwērím̀ú diem̀ù mieke nke nè n kó muwērím̀ú mmu n d̀òmmè ketenkè nè onitì, nè iwūō nè tiwanwantì,

§27:3 Sosakimmu: Yéate péu yu de kóo kpàati ke tú Sedesia nwe ke yé bè náá nti náānti die nti do d̀ò Sedesia kó dim̀onni ndi, de kó tināaanti do yóó wāri ke s̄o nSosakimmu kumu.

dèè kó dimàà bo ketenkè ìnkè ke de duó n dè dónè wè. ⁶Ye mmòrè mieke mfi ànné ku ntempè Babidónni kóo kpààti Nebukannesaa n̄u mieke wenwe n kóo t̄nti, nh ò duómmu tikpas̄inti kè ti bo mpí n̄ho t̄ómmú. ⁷Yebotè yem̄ou yè bo ò b̄óúté, wenwe nè o bire nè o yaábire kèmbaanè de kó dimònni bo tuókemè kè bè múnkèe b̄óúté ibotí tei péu nè be kó bekpààtibè péu bèè bè kpeñinè.

⁸Kè kubotí makú kòbe yoo dikpààtiyuu marí kabe yete ke í d̄ó kèb̄óúté Babidónni kóo kpààti, kè wèè í d̄ó kèbuutè o kó kunaàd̄d̄òrìd̄óú mí ndi Yiè nKuyie m mfi yóó duó nkè mudòò bè do yoo dikònni yoo mutenkúú. N yóó duó nkè wèè bè kuò kèdeé.

⁹Díndi di báá yie mbèè tu bè di náá mí nKuyie m p̄ānāaanti be kpeti yoo beyuwúòmbè di náá ntì nè bèè tu bè yàu tidouñti nè bèè wèi siwāā nè benitin̄m-bè bè di náá ntì ke tú di í yóó b̄óúté Babidónni kóo kpààti. ¹⁰Bè di náá ntii p̄ānāaanti tu siyāábisi nsi ke d̄ó ke bo di d̄étinnè dihei, bè d̄ó n di betimu kè di kú.

¹¹Kè kubotí kùu kòbe yie nke buuté Babidónni kóo kpààti kó kunaàd̄d̄òrìd̄óú ke pí n̄ho t̄ómmú mí ndi Yiè nKuyie m bo bè yóu kè bè mbo be ei ke di kuuti.

¹²Mí nSedemii kè m múnkèe ti náké Sudaa kòbe kóo kpààti Sedesia ke d̄ó: F̄́ nSedesia nè a nitibè di d̄ò nkèbuutému Babidónni kóo kpààti kó kunaàd̄d̄òrìd̄óú kempí n̄ho t̄ómmú wenwe nè o nitibè kè d̄èe yie nkè dí nfòu. ¹³Di bo yóu kékú mudòò mieke nke nè dikònni nè mutenkúú nti Yiè nKuyie nnáké ke tú d̄èè yóó kònnè kubotí kùu kòbe bo yete ke í mpí n̄MBabidónni kóo kpààti t̄ómmáà? ¹⁴Kuyie mp̄ānāaanti náambè bèè di náá nke tú di í yóó b̄óúté Babidónni kóo kpààti bè di soummu di báá bè kènté. ¹⁵Ti Yiè nKuyie m béimmu ke tú: N yí bè t̄onkoo ke tú bè nnáá nnè n yètiri, bè di náá nsiyāábisi nsi ke yunè

n yètiri kè m bo di beti kè di feti díndi nè di kó benitibè bèè tu bè di náá m p̄ānāaanti. Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

¹⁶Mí nSedemii kè n náké ikuó niùbè nè benitibè bèè dè bo ke d̄ó: Ti Yiè nKuyie ntu di báá yie mbèè di náá nku p̄ānāaanti ke tú Kuyie nciètè kó tinenti bè do tuótè ti kékònnè Babidónni bè bo ti t̄èñnéni b̄ambà, siyāábisi nsi. ¹⁷Di báá kènté be kpeti, mp̄innè Babidónni kóo kpààti t̄ómmú kè d̄èe yie nkè di nfòu. Di báá yie nkè dihei naá ntidobonti.

¹⁸Kè de yembè mènke tú Kuyie mp̄ānāaanti náambè, kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè mènke bè náánnè bèe kù b̄antè tinenti tii bo Kuyie nciètè nè t̄ekpààtic̄iètè kè ti báá kò mBabidónni.

¹⁹Ti Yiè nKuyie Mpakedaa nákému Kuyie nciètè kó yesānkè kpéi, nnè kunankú dieku nè inàake ò ncómmú yèè t̄arè nè tinenti s̄onti tii kpaá di-hei dii mmieke ti kpéi. ²⁰Okpààti Nebukannesaa do í tuótè dè ò pí ndii m̄onni Sosakimmu bire Sosakinni Sudaa kòbe kóo kpààti nè Sedisademmu kó beheikènkótibè nè Sudaa ei kòbe. ²¹Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù nákému tinenti tii kpaá ku ciètè nè t̄ekpààtic̄iètè de mieke ti kpéi nke tú: ²²Bè bo ti eí kékònnè Babidónni kè ti nke mbo ke kèmmúnè ku m̄onni bo tuókemè kè kùu ti t̄èñnéni die.

Ti Yiè nKuyie nkuu ti béi.

Kuyie mp̄ānāaanti náantò Sedemii nè Ananniya bè n̄ennimè

28 Sudaa kòbe kóo kpààti Sedesia kpàti benni dinaanni mieke ot̄ankù nummuwè, dii benni dimáà mieke kè Asuu bire Ananniya Kuyie mp̄ānāaanti náantò Kabaāā ei koum m béinnè mí nSedemii ti Yiè nKuyie nciètè mieke ikuó niùbè nè benitibè bem̄ou iikè ke d̄ó: ²Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù tu ku kèétému kunaàd̄d̄òrìd̄óú Nebukannesaa

Babidɔnni koo kpààti di buú nkù. ³Dè kpáá yebie nyèdéè ndi kè kù wète kéténnéni ku ciètè nenti Nebukannesaa Babidɔnni koo kpààti do tɔ̀ tì timɔ̀u kékònnè o cie. ⁴Ke múnkeè kpènnéni Sosakimmu bire Ekonniya Sudaa kɔ̀be koo kpààti nè Sudaa kɔ̀be bè do pìmmú bè kékònnè Babidɔnni. Ke yé kù yóó kétéémè kunaàdòdòridóú Babidɔnni koo kpààti di buú nkù. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù béi.

⁵Mí nSedemii kè n ténne Ananniya ikuú niùti benitibè bemɔ̀u ìkè bèè do bo Kuyie nciètè mieke ke dò: ⁶Kuyie ñcɔ̀uté a nuù kédò a béi nti, kéténnéni die nKuyie nciètè nenti timɔ̀u nè bè do pìmmú bè bemɔ̀u kékònnè Babidɔnni. ⁷Né kénté kékeè n yóó di náké tì f́ nnè benitibè bèè bo die ndimɔ̀u. ⁸Kuyie mpāānāaanti náambè bèè tì niiténéni mí nnè f́, bè nákému Kuyie mpāānāaanti yehékè dieyè péu nè yekpààtiyò dieyè péu kpéi, bè me mbaa do náá mmudoò kpéi nke nè meyei nkpéi nè mutenkúú nkpéi. ⁹Kuyie mpāānāaanti náantò wèè bo náké ke dò: Diwèi kèríní, ò náké tì bo dò d̀i m̀nni ndi bè bo bantémè ke dò nKuyie nkuù mènke ò tōnní.

¹⁰Meṃme Kuyie mpāānāaanti náantò Ananniya buutémè kunaàdòdòridóú mí nSedemii n do bukú kù, kékéété, ¹¹kébéi mbenitibè bemɔ̀u ìkè ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù tu nè yebie nyèdéè kè kù kékétemu kunaàdòdòridóú, okpàati Nebukannesaa do di buú nkù.

Meṃme mí nSedemii kè n yíté.

¹²Kuyie mpāānāaanti náantò Ananniya kèété d̀i m̀nni kunaàdòdòridóú n do bukú kù kédeè kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ¹³Kɔ̀te kénáké Ananniya ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a kèété kudóú nku ke né yóó kù cèetenè timáti kòku.

¹⁴Ke yé ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù béimmu ke tū kunaàdòdòridóú timáti kòku nku kù buúmmè yebotè kè yè bo mbuú Nebukan-

nesaa Babidɔnni koo kpààti kè yè me nhò bùs, kù ò duónnèmu ketíke dikpáá kó tiwanwantì.

¹⁵Mí nSedemii n ti ndèè kénáké Ananniya ke dò: Ananniya kénté n tū mù, Kuyie nyí da tōnní, nè amáá ndi a soutémè Kuyie nkɔ̀be kè bè yie nsiyáábisi. ¹⁶Nè de kpéi ti Yiè nKuyie ntú kù da dèitemu ketenkè ñnkè. Di mbenni mieke nke a yóó kúmè, ke yé f́s̀ sukúmè benitibè kè bè yete be Yiè nKuyie nkpeti.

¹⁷Kè dè nyóó yí betààbè bèdébè kè Kuyie mpāānāaanti náantò Ananniya mènke kú.

Sedemii do wàri d̀i pátiri bè pī mbè ke kònnè Babidɔnni

29 Mí nSedemii kè nní mbo Sedisademmu kēwāri dipátiri okpàati Nebukannesaa pī mbè ke kònnè Babidɔnni, n do di wàri bèè tu bè mbe bekótibè nè ikuú niùbè nè Kuyie mpāānāaanti náambè nè benitibè bemɔ̀u. Okpàati Nebukannesaa do pìmmú bè kékònnè. ²N do yóó wāri de kó dipátiri ke ś nhokpàati Yekonniya nè o yō onitipokpàati nè tekpàati-ciètè kó bekótibè, nè Sudaa kɔ̀be kó sikpàati-bí nè Sedisademmu ei kɔ̀be nè bèè do tū bedabeyyaàbè nè bemáábè kè bè múnke bè pìmmú ke kònnè Babidɔnni. ³Kè n di duó nSafāā bire Edasaa nè Idikiya bire Kemadiya. Sudaa kɔ̀be koo kpààti Sedesia weè do bè tō Nebukannesaa Babidɔnni kɔ̀be koo kpààti borè, mí nSedemii kè m bè duó ndipátiri kè di wàri ke tū:

⁴Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa d̀indi Isidayeeribe di tū nkù mí náannè n duó nkè Babidɔnni koo kpààti pìmmú bè ke kònnè, ke tū: ⁵Maánè sicéi kénhā, f́íikúnè detie ndi pénnè kényo nde be. ⁶Túókénè benitipòbè kè bè dí pié ibí initidaaì nè initipòì, túókénè benitipòbè képuó ndi bí kè bèè pié initidabí nè ini-

tipobí, piénè de bíékè ke sùú ndi bábá kēkē, ⁷ nwantinè n duó nkè bè di pìmmú ke kònnè diì èi di bo nnaatimè, ké nni mbáá mí ndi Yiè nKuyie nde kó dihei kpéi nke yé de kó dihei kó kunaatí tùmè di kòku nku.

⁸ Ke yé mí ndi Yiè nKuyie m béimmèmu ke tú: Di bábá yóu kè bèè tu bè nàá m pānāaanti kè bè ndi soú, di bá ntú ndi yau tì douǹti kpeti. ⁹ Bè yó ntú bè di nàá ntì bonní mí ndi Yiè nKuyie m borè nde, siyáàbisí me nni nsi mfi í bè tōnní. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

¹⁰ Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: Babidōnni èi kó dikpàat̀yuu bo mmòke diì mōnni yebie nsipisiyiekè n yóó wēētenímu di bíékè ké dí dōò mesàà, ké dí tēnnéní Sedisademmu. ¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie n yému n tāātè ke bo dōò tì di kpéi. N tāātè tì tu mesàà nkpeti nti tì í tú meyei nkpeti. Di yèmmè bàà dè n yóó de ndi dōò. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi. ¹² De mōnni kè di kōtení ke m bántè, n yóó yíemmu kécuté di báammii. ¹³⁻¹⁴ Kè di wammú ké n yà, di yó n wammúmu nè di yèmmè memou, kè n yóu kè di n yà. Mí n di Yiè nKuyie mfi béi. De yiè di bo n yà, kè n wēte ke tēnnéní bè do pìmmú bè kékōnnè Babidōnni kédōò tidaat̀i m bo di dennení tipfiti timou. Ibotí imou n do di cīe nkè di taá ì mieke ke dí tēnnéní di do borè kè bè di pìmmú. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n di nàá nke yé di yèmmè dōmmè mfi di duó m pānāaanti náam̀bè Babidōnni mieke.

¹⁶ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie n di nàá ntì kè dè ntukúnè okpàat̀i wèè kàri Dafiti kó dikpàat̀ikàri nè di kòbe bèè kpaá bo Sedisademmu, bè í pìmmú bè ke kōnnè Babidōnni. ¹⁷ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mfi béi nke tú: N yóó duó nkè mudoò muù bè do, kè dikōnnii tanní be mutenkúú nní mbo. Be kpere bo don-tenè fínyì kó yebe yèè pààke ke ténke í dō nkédi. ¹⁸ N yóó duó nkè bè mbè duò

mudoò mmu, kè dikōnnii tanní be tenkè nè mutenkúú. Be kpere kutenkù kumou kó yekpàat̀iyò bo dè keè kè dèe do ye kōmbùd̀ti. M bo bè cōò, dè bo di yebotè be kpéi kèwēte ke yè pī mmudaá. Yebotè n yóó bè tanné yèè mieke yè bo mbè sēnku.

¹⁹ Bè í yie mmèè kpéi nke ke kēnté n tūōnko m pānāaanti náam̀bè sáá kè bè nàá ntì. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

²⁰ Díndi tidaat̀i bè pìmmú bè ke kōnnè Babidōnni, keènè mí ndi Yiè nKuyie n tú mù:

²¹ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa, díndi Isidayeeribe tū nkù m béi ntì kè dè ntukúnè Kodaya bire Akabu nè Maaseya bire Sedekia. Bedé memme bè soúmu ke tu bè nàá m pānāaanti, bá bè me ntúmè mfi bè tōnní. M bo bè ān- né Nebukannesaa Babidōnni kóo kpàat̀i nou mieke, kòo bè puotí kékuo di ìikè.

²² Díndi Sudaa kòbe bè pìmmú bè ke kōnnè Babidōnni di ní bo nnáá mbe kpéi ndi dó diì mōnni kébōnté kusinkù, di ní bo yí: Kuyie nda dōò kù dōòmè Sedekia nè Akabu Babidōnni kóo kpàat̀i cōu mbè muháá. ²³ Ke yé bè dōòmè Isidayeeribe ci dè ke dounè betòbè pobè, ke soú nke tú bè nàá n kpeti, m me nyí bè tō. N dè yému demou ke dè wùó. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

Semmayá wàrimè dipátiri Sefayaa Sedemii kpéi

²⁴⁻²⁵ Memme kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa, Kuyie nyIsidayeeribe tū nkùu n duó mmí nSedemii tináanti kè dè ntukúnè Semmayá Nēedammu naàm̀unkù kou. Semmayá wèè do wàri dipátiri kédounni ikuó niùbè Maseya bire nè Sofonii nè ikuó niùbè tòbè, nè Isidayeeribe sòmbè bèè do kpaá Sedisademmu, kè di wàri ke tú: ²⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù duó nkàa cōuté ikuó niùti Yeoyada f̀t̀tiri ke baké ku cīètè. F̀s̀òò dō nkéndake bèè tu bemáa ku pānāaanti náam̀bè be kpéi, kè wèè í yé o yē mmù

a táú nho naàcèi mēfimme kēpítinnè o fīnīí timátì, ²⁷ dè né dòmme kàa í kpannè Sedemii Anatōti èi kou, wèè di náá nKuyie mpāānāaàntì? ²⁸ Ò yē nhò tu Kuyie mpāānāaàntì náaàntò nwe ke ti wāriní dipátíri die mBabidōnni, ke ti nàké ke tú ti í yetì mecāā nketike, ke tú ti maá sicéí kēmbò, kēfííkú detie nti pēnnè kè dè mpeí kè ti yo.

²⁹ Kè ikuó nùtì Sofonii kaa nde kó dipátíri mí nSedemii kè n keè.

Sedemii tēnnēmè dipátíri Semmaya

³⁰ Mēmmè kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dō: ³¹ Tō nkè bèe nàké bè pīrímú bè ke kōnnè Babidōnni ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie mmī yē Needammu èi kou Semmaya mè nyēmme ò tu m pāānāaàntì náaàntò, mī me nyí ò tō, ò mè ndi ciitémè kè di yie nho kó siyáàbisi, ³² mí ndi Yiè nKuyie mmī béi, n yiti ke bo cómmúmu Needammu èi kou Semmaya kpéi nnè o fukoo. O kó kufuku mieke onitì bá nkpaá bá omáà ke bo di cuokè, ò báá yà mesàà n yóó dōòmè n nìtìbè, ke yē ò sukúmè n nìtìbè kè bè n yete. Mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

Kuyie nnàké tì Isidayeeribe kó dikpààtiyuu kpéi

30 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè mí nSedemii ke dō: ² Mí ndi Yiè Kuyie ndíndi Isidayeeribe di tū nkù, mī tu á wāri n da nàké tì timōu dipátíri mieke ke dō: ³ Mí ndi Yiè Kuyie n tú, de yie kpaanímu kè m bo tēnnéní n nìtìbè Isidayeeribe nè Sudaa kōbe, kēwēte kē bè duó ndiheí n do duó ndi be yembè kè bèè di tieke. Mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

⁴⁻⁵ Nte ti Yiè nKuyie nni nnàké tì mí nSedemii Isidayeeribe nè Sudaa kōbe be kpéi, tii tu:

Ti yo metammè mamè mme,
mè me nyí tú diwèi kōme,
mè duò tikōmbùtì nti ke àà kufōwaá.

⁶ Bífékénè, wénnínè,

benitidaabè peímaà?

Dè né dommè kè benitidaabè ceú ceú be ka,

ke dò nhonitipòkù wèè dó képeité ò ò ndòmme,

kè be ìkè sòu sòu bemōu.

⁷ Meyei ndiemè kó diyie ndi,

diyie yeiri ndi,

di kó kubotí mu nyí buoté,

meyeñcaàrimè mè kèriní Sakōbu kpéi, de yie n né yóó bè deetému.

⁸ Kè ti Yiè Mpakedaa dō: De yie bo tuōke dii yie, m bo kéété kunaàdòdòridóu bè di buú nkù, kè di pítè iwēi. Bèè í tú Isidayeeribe bè ténke bá ndi baké. ⁹ Kè di mpí ndi Yiè nKuyie ndi tū nkù tōmmú, kè n di duó nDafiti yaàbire kè dè ntú di kóo kpààtì kè di pí nho tōmmú.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dō:

Díndi n kó betōmbè Sakōbu kó kuwuo nkōbe di bá nyīkù,

díndi Isidayeeribe di kōmbùtì bá nduò, n yóó di deetému kédennéní di yaàbí itempē ndétiyi mieke, di tú dè tidaatì.

Díndi Sakōbu yaàbí di wētinímu,

ke bo kari di tenkè bàmmùù kéompe,

òmōu ténke í yó mbo wèè bo di kōkénè.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie ndi bonèmu ke yóó di deetè mī béi!

N yóó kuòmu ibotí n di cíe kè di taá ì mieke páíí kēdeè.

Díndi bie n yí yóó di kuò kēdeè,

n né yóó di tiému dè bèkúmè,

n yí yóó na kè n di wúónkoo ke dò ndi í càke dēmarè.

¹² Di kó dikōutirí í dò nkétaà,

di kó dimōnni í dò nkémietè,

mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

¹³ Omōu í dake di kpèti,

ke bo taa ndi muo,

mutie mamù me nketé ke í bo mùù bo di taa.

¹⁴ Di natitòbè di yēmumu,

bè ténke í denniní di kpéi,

n di poté ke dò ndi tú n dootitòbè mbe,

n di poté kuyēiku diekù nku,
di yei ndeuté mèè kpéí,
di càke kè dè deumu.

¹⁵ Ba nte kè di kuò mmecaàrimè mèè di
tùòkení me kpéí?

Di kó dimònni í dò nkémieté,
di yei mmeè deuté deè te,
di càke kè dè deumu deè te kè n di dòò
memme.

¹⁶ Bèè di kòu yíe n yóò bè kùòmu,
bèè di dokùnè yíe m bo bè dòò tidaati,
bèè di ei yíe nyóò bè éímu,
bèè di senku yíe n yóò duó nkè bèè bè
sènkèrimu.

¹⁷ Ke yé n yóò yòremè mutie di muo,
n yóò miekùnnemu di koutiyè.
Mí ndi Yiè nKuyie mîi béi!
Díndi Siyōō èi kòbe, òmòu ténke í di
kaànnè,
ke di yu ke tú bè dènne bè be tenkè.

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò:
N yóò wète kéténnéni mu tidaati Sakòbu
kó yefe mieke,
mesémmè meè m bonè be kó sicéí,
di kó dihei wèti ke bo fíikúmu di dobontí
ínkè,

kè tekpààtìciètèe fíikú te fìtìri.

¹⁹ Kè di ndiè ke n sántí,
ke íútí nè diwèi,
kè n duó nkè dí súú nke ténke bá nkéni,
kè n di déúkúnne bá di kó diyètìri ténke
báá kèke.

²⁰ Díndi Sakòbu yaàbí di wèti ke bo
naámmu di do dòmmè,
kénfíikú n yìikè,
kè n yíté kécómmú kékéú mbèè do di
fèúmmu,

²¹ di kóo kpààti yó ntú di botí kou nwe,
di kou weè yó ndi baké,
kè n duó nkòo nni ntókénè,
kè dè í tú memme we m bo dáátí kékòtení
m borè?

Mí ndi Yiè nKuyie mîi me nyè.

²² De mònni di bo ntú n kòbe,
kè nni ndi te kè di n tū.

²³ Mí ndi Yiè nKuyie mmieke itému
kuyaakù diekù kòme,
ke fimmú fefòdónfè diefè kòme ke bo do
bèè cààrè be yò ínke.

²⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m mieke di còútému,
kè í yóò bonke ke í pī nkè do dò nképi
mmùò tómmú,
dè yó nkérini kè di tí bantému.

31 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De
kó yewe mieke mí ndi Yiè nKuyie
m bo tieke Isidayeeribe wuò nyimòu, kè
bè ntú n kòbe.

Kuyie nnàkémè kù yóò kannemè Isidayeeribe be tenkè

² Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
Díndi kubotí kùò yenténè mudòò ke bo
dikpàà mieke,
di yàmù n kó mesàà.
Díndi Isidayeeribe di kùnti meom̀p̀m̀m̀è èi
ndi.

³ Nè dimònni ndi n di benkemè m máà,
n di nàké ke tú n di dómù sáà, deè te kè
n kó mesàà nyí iiti di ínke.

⁴ N wèti ke bo fíimmu díndi Isidayeeribe
n dó bè kè di nfíikú,
di wèti ke bo túótému yebàrè sààyè nè
diwèi,
di yóò neinèmu behaubè kè dí yè kémbie
nke au.

⁵ Di wèti ke bo buotímu Sammarii tārì
ínkè detie mbè tu dè fínyí,
díndi bèè dè buotí kè dī ntōū de be.

⁶ De yiè kpanímu kè bèè bàà yebòrè kè
bè bo pīèké,
bè yóò nàkémù bèè bo Efadaimmu tārè
ínkè ke dò:

Íténè kè ti kòte Siyōō tārì ti Yiè nKuyie nti
tū nkù borè.

⁷ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie m béi nti:
Nyíútínè Sakòbu yaàbí kpéí,
nyānkunè diwèi wèè baké yekpààtiyò o
kpéí,
ndiènnè ke sántí mí ndi Yiè nKuyie nke
tú:

Ti Yiè nKuyie ndeeté a nìtibè,

deeté Isidayeeribe sɔmbe.

⁸ Kubakù yoú bíékè kó diheì ndi m bè ìnnímè,

m bè dèitení itemmànke nyi ke bè tíí, tiyũ̀nti nè yekpiẽ,

beɔpɔmpómbe nè tibíyõtì,

bèè wētiní be ei be ìnni í yó nsénní.

⁹ Bè yó nwētiní ke kontimu ke m báá, kè m bè kpáake kékétènè kuce sààkù kùù sié,

bè í yóó bétè kùù ìnkè, kè m bè kòtenè menésààmè borè.

Míi tu Isidayeeribe cice kè Efadaimmu tu n kóo po.

¹⁰ Díndi yebotè keènè mí ndi Yiè nKuyie ntú mù,

ké ti nàké yebotè yèè bo medétimè ke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie mmíi do di cíe ndíndi nyIsidayeeribe

ke wète ke di tínní,

ke yó ndake di kpéi o pecēnti ɔ ndakemè o pe kpéi.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie míi di deeté díndi Isidayeeribe,

míi di fiète kubotí kuù di kpeíninè ku nou mieke.

¹² Di kùntimu Siyɔɔ tārì ke bo nyíúnè diwèi,

ke bo ndeitiní ke dɔ mí ndi Yiè nKuyie nkó mesàà,

dèè tu tidiiti nè menaà nnè mekòpàmmè, ipe nè sibɔ́ nè inààke.

Di bo ndònnè kupúú sààkù bè yóòrì kù, di ténke bá mbo meyeñcaàrimè mieke.

¹³ De m̀nni besapàmbè bo nyānkunè diwèi

bedapàmbè nè bedakótibè kè bè nwē nke au,

m bo ceete di dabùò nkè yèe naá ndiwèi kè di bántè kédeite di áarimè kè di yèmmè narike.

Mí ndi Yiè nKuyie míi béi.

¹⁴ De yiè ikuó niùbè bo de nyiwūó kó mekùò,

kè n niùbèe tuó,

mí ndi Yiè nKuyie míi béi.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

N yo metammè mamè Damaa ei, yekúdabùò nyèè yièni nè iwúótii, Daseedi bí ì ku kòò kuò, bá ke í dɔ bèè ò bántè.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò:

Cíéké, kéúté a ònnièti,

n yóó da cúmu a ùtì kó ticuuti,

mí ndi Yiè nKuyie mmíi béi:

a niùbè itinímu di dootitòbè cie ke kùntini.

¹⁷ Diwèi kèrínímu a yaàbí kpéi.

Mí ndi Yiè nKuyie míi béi!

Ì wētinímu i tenkè.

¹⁸ N kèemu Efadaimmu wuɔ nkòbe kuùmmè,

ke sáúti ke tú:

Ti Yiè nKuyie nha ti poté mediè mme,

ke ti tiè mbè ɔɔ poté mèè botí kunaàwáátikù,

ti yúúnní a borè kè ti na kéwēteni, ke yé fɔ́ò tumè ti Yiè nKuyie nti tũ nkù.

¹⁹ Ti do da bùtinnému,

bàmbà ke me nwēteni,

ti bantému ti caàrimè ke pī nti nò,

ifei ì ti pī nkè ti sīnné,

ti dɔ̀ò dè ti dapànti m̀nni de kpéi.

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Efadaimmu kòbe n sàà bè cùùmmaà?

Yáà n sàà bè dɔ̀ kè dè tontému?

Nh ɔ nkè n kèè bè náammè be kpéi diwèi dii m pí,

kè mesémmè ní mbè nni mbonè,

kè m bè dɔ̀ mediè.

²¹ Ánnènnè mecannimè,

fííkúnè ideí,

dònnè kunaàsinyakú di ce,

totínè di yèmmè di tũ nkùù cè kéwēteni,

díndi Isidayeeribe n dɔ̀ bè,

wētenèní yehèké yèè tu di kpèye ye mieke.

²² Díndi Isidayeeribe n dɔ̀ bè,

dè yó nkááké de kè di yóu mufirimù?

Díndi bèè í dɔ̀ kéyie n kpèti,

di m̀nni dè cèètemu di tenkè mieke,

kòo nitipòkù beí nhonitidòù!

**Isidayeeribe yóó wēte kéməɔtenèmè
Kuyie mmetaummè**

²³ Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkūu béi nke dò: M bo ténéní dīi mōnni bē do pīmmú bē kékōnnè kédòɔ tidaati, bē bo nnáa nSudaa tenkè nè o ekè mieke ke tú: Fō nSiyōɔ dītāsààri timōmmōnti borè, ti Yiè nKuyie nda dōò mesàà.

²⁴ Kè Sudaa kōbe mbo a mieke. Betenkútífbè nè bèè cēm̀m̀m̀u iwūɔ kè bē nwē nke bo a ekè mieke. ²⁵ Ke yé mī duóm̀m̀m̀è menie nsinéyēi kùɔ bē, ke duò ntidiiti dikōnni kùɔ bē. ²⁶ Mí nSedemii kè nh entení kénsó mmunəndəmmú n dōò mesàà mme.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu Isidayeeribe nè Sudaa kōbe kè bē bo pié késúú nketenkè, kè iwūɔ pēté késúú. ²⁸ N do wēēteni mēè boti be bíékè ké mbè u, ke bē pùɔ nke déi ke bē dōòri meyei, n yóó wēēteni meè boti be bíékè ké bē maá, ké bē fíi, mí ndi Yiè nKuyie mmī béi. ²⁹ De mōnni òm̀ɔ̀t̀é ténke bá nnáa dináan̄hántírì dīi tu:

Cicebè càáké yesiē bényè
kè ibí nīi nyārike.

³⁰ De mōnni bá wè ò yóó kú o yei nkpéi nke, wèè càáké yesiē bényè wèè nīi nyóó yārike.

³¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu kè m bo wēte kétaunnè Isidayeeribe nè Sudaa kōbe. ³² Dè ténke í yó ntú metaummè ndo dōònnèmè be yem-bè m bē dēte dīi yiè Esibiti ke dēnne. De kó metaummè bē mē tōtemu bá nè mī me mbè temè. Mí ndi Yiè nKuyie mī me nyē. ³³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Nte de yiè n yóó bē dōònnè mēè taummè: N yóó ānné n kuɔ be mieke nke, ké ì wāri be yèmmè mieke ké m bē te mí nKuyie kè bē ntú n kōbe. ³⁴ De yiè òm̀ɔ̀t̀é ténke báá tié n kuɔ o kou, yóó o kou ò tié nke dō wè n yíété mí ndi Yiè nKuyie. Bè yóó nyi yēmu bemɔu, ibi sām̀p̀ɔ̀i nè bekótífbè,

mí ndi Yiè nKuyie mmī béi, n yóó bē cīēm̀m̀m̀u be yei, n ténke báá dentení me kpéi.

³⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mī ānné diyè kè dī ò ntúú nkémí,
ke duò nkòo tánkù nè siwāā kè dè ò mmí keyènkè.

Mí òɔ nampe dām̀éèri kè yenéfinfirèe íté, mí nwèè yètiri tu Mpakedaa mī béi nke tú:

³⁶ Kè dende cèete dīi yiè,
meimme Isidayeeribe kó kuwuɔ nténke í yó ntúmè n kōku.

³⁷ Kòo niti bo na kébenné kéinkè okùmè māmè,
késíéké ketenkè cūmpume māmè,
de mōnni m bo dootóo Isidayeerii kó kuwuɔ nkōbe bē dōò dèè kó dimàà de kpéi.

Mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

³⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu kè Sedisademm̄u ei bo wēte kémaá, mí ndi Yiè nKuyie n kpéi, kékēténè Ananēedi kó didènni borè kéntɔ kētuakèné dibòri bē tu dī kuduotí ken-tímè kó dibòri, ³⁹ késɔɔtè kētāū kuhōū kùu beunè kētuake Kaarebu tāri, kékōnté kékōtenè Koa kperi, ⁴⁰ kédíténè kubiriku bē buònkò kù becírífbè ke dè cūnkò deyeire, kéntɔ kētuakèné kukó nSetinɔ kēpēētè kētuake dibòri bē tu dī sisēi kó dibòri diyè yièni kèè bíékè kperi. Dè yó ntú bē cāíné dēnde mí ndi Yiè nKuyie n kpéi, bē ténke báá dī uuté, bē me nténke báá dī pōnte bitì.

**Kuyie mpānāānti náāntò
Sedemii dontémè kupaku**

32 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nSedemii Sudaa kōbe kóo kpààti Sedesia kpàti benni píinnì mieke, ke s̄ Nebukannesaa bo o kpàti benni tepíítè nè diniínni. ² Dè do s̄ mBabidōnni kó behāp̀òmbè beè pi Sedisademm̄u ei. De mōnni kè bē m pī mí nSedemii ke kanne Sudaa kóo kpààti kó tekpààtiētè

kó kudànkù. ³Sudaa kɔbe koo kpààti Sedesia weè do m pī nkékanne kè nní nkari. Kòo n nàà nkétú dè dòmme kè n nàà nke tú ti Yiè nKuyie nyē nkù yóó duó ndiheì Babidɔnni koo kpààti kòo di tieke, ⁴okpààti Sedesia í yóó cooté. Bè yóó ò pīmmu kéduó Babidɔnni koo kpààti kè bèe yà betɔbè kénáké. ⁵Kè bèe kònnè Sedesia Babidɔnni kòo nke mbo ke kémúnè kù bo yàmè o kpeti. Bá kè di dokùnè Babidɔnni kɔbe di báá bè na.

⁶Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dɔ ⁷n cice nantè Sadummu bire Anameedi kèríní m borè, ke bo n náké kétú n donté o paku kùù me mbo Anatɔti, kényé mī tumè o ciètè kou wèè baaténí ke dò nké kù donté.

⁸Meɔme n cice nantè Sadummu bire Anameedi kòtenímè m borè tekpààticìètè kó kudànkù kéntú nti Yiè nKuyie nni nnákémè ké n náké ke dɔ: Donté m paku kùù bo Anatɔti Bensamee tempè, ke yé fɔ́ tumè n ciètè kou wèè baaténí ke dò nké kù donté. Donté ku kètieke. Kè m banté ti tumè ti Yiè nKuyie nkpeti nti.

⁹Meɔme kè n donté n cice nantè Sadummu bire Anameedi kó kupaku kùù bo Anatɔti, kóó yietí medítfbii tepítè nè mèyiekè, ¹⁰kéwàri yedontépáte kè yè mbo yèdéyè. Kè n yíkú mecannimè kè benitibè nwúó nkè m benné medítfbii ncéékù tebiètè ínkkè. ¹¹Kè n túóté didontépátírí n yíkú di n kó mecannimè kèpōnné, n wàri dii mieke ikuó yèmmè nè diteri dii feío. ¹²Kè n duó ndidon-tépátírí Baduki Nediya bire Maseya kó deyaábire, kè n di nhò duó n cice nantè bire Anameedi ìkkè. Nè bèè do dè bo kéíkú be nɔu dipátírí be ìkkè nè Sudaa kó kuwuɔ kɔbe bèè do bo tekpààticìètè kó kudànkù be ìkkè. ¹³Kè n deè kéduó mBaduki dinùù benitibè bemɔu ìkkè kè n dɔ: ¹⁴Tii ntu ti Yiè nKuyie Mpakedaa kpeti nti, Kuyie ntínti Isidayeeribe ti tū nkù. Túóté didontépátírí m pɔ́ú ndi nè dii feío kéánné didúù mieke kè yè mbo sáá.

¹⁵Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa kunku Isidayeeribe tū nkù nàké tì: Kù tu di wèti ke bo dommu sicéi nè depaa dihei dii mmieke.

Sedemii kuónnèmè Kuyie

¹⁶N duó ndii mɔnni Baduki Nediya bire yedontépáte kébántè Kuyie nke dɔ: ¹⁷Áú n Yiè nKuyie fɔ́ nwèè dɔ́ kéíkkè nè ketenkè nè a wèrímú, dèmarè í da yóunè! ¹⁸Fɔ́ dɔ́ cíé nhonití kétuɔkenè o yaábí kó iyaábí titɔntí titɔntí tekɔ̀pítè, fɔ́ dɔ́ poté íbí i cicebè kó meyei nkó tiyèiti, Kuyie nha deumu ke kpeñni, ti Yiè nKuyie fɔ́ nwèè yètírí tu Mpakedaa. ¹⁹Fɔ́ tu otentí sàawè kàa tɔmmú de, fɔ́ nwèè wùò mbenitibè bemɔu kó meborime ke yietí bá wè o tɔmmú dòmmè, mù mànnè tì yeti.

²⁰Fɔ́ nwèè dɔ́ mebenkùmè càmmè nè tidietí Esibiti kó ketenkè mieke, ke tì dɔ̀ri nè yíenní kàa yètíríi feité Isidayeeribe cuokè nè kutenkù kumɔu mieke, ke feínè yíenní. ²¹Fɔ́ dɔ́ mebenkùmè càmmè nè tidietí, ke benke a wèrímú nè a kpeti kè yebotè da yòte kàa dènnení a nitibè Isidayeeribe Esibiti mieke. ²²Kàa bè duó ndiheì a do béi nkéíkú ke dɔ́ a yóó duó ndi ti yembè, menaamiè nnè mecekùd ndè pùú ndi. ²³Kè bè kòtení ke di ta ke kàri, bè me nyí yie nke túnne a kó kuce, bè í yie nke túnne a kó ikuó, bè í yie nke dɔ́ a bè nàké ke yè mbèe dɔ́ dè. Dè te kàa bè duónni meyei mèè mè nti tù̀kení!

²⁴Nte Babidɔnni kɔbe ke pi dihei, bè tù̀kenímu ke bo pɔnte dihei, ti doti be nɔu mieke nke, bè yóó ti do mudò mmu kè dikònni ti kuɔ nè mutenkúú. A nàké tì tii dɔ́ kàa ti yà. ²⁵N Yiè nKuyie a yé ke dɔ́ mBabidɔnni kɔbe yóó fiète dihei ke né n nàké ke tú n donté kupaku, kényietí kè bèè naa bo m púté kè bè mboà?

Ti Yiè nKuyie ntènnè ti Sedemii

²⁶ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nni mbéin-
nè mí nSedemii ke dò: ²⁷ Mí ndi Yiè
nKuyie mfi baké benitibè beməu, dèmarè
n yòunèmaà? ²⁸ Deè te mí ndi Yiè nKuyie
nkè m béi nke tú: N duómumu di nhei
Babidónni tenké kəbe, n di tannému be
kóo kpààti Nebukannesa nəu mieke
koo bo di pònte. ²⁹ Babidónni kəbe bèè
mè ndó kédó dihei bè tatimu di mieke ke
bo míté muháá ké di còu nkè dii cúté
nè sicéi bè tùd sù ínkè tihúnti yebəkè
Baadibe, ke yè pāā ntidiiti bè yəre ti
menaà nke ínkoo m mieke.

³⁰ Ke yé Isidayeeribe nè Sudaa kəbe
nè bè bomè bè dòdri n yí dó dè nde.
Isidayeeribe dòd dè íi m mieke nke. Mí
ndi Yiè nKuyie mfi béi. ³¹ De kó dihei
Sedisademmu nè bè di maámè kéntó ké-
tuəkenè yíenni di baa ínkoo m mieke
nke kè kè còu nsáá deè te kè n dó ke di
bútínné. ³² Isidayeeribe nè Sudaa kəbe bè
dòd mèè yei nke íi m mieke, bembè nè be
kó bekpààtibè nè sikipààtibíi nè bèè náá
m pāānāānti. Sudaa kó kuwə nkəbe nè
bèè bo Sedisademmu, ³³ bè tunte be ílkè
nke ke m bútínné, nè dimònni ndi m bè
duómme itié bè mē nyí yie nke bo ì kènté
ké ì cúté. ³⁴ Ke tanné be kó tetenkaanitè
isəke kpete n cîètè n yètiri yu dè ke
tè sînkünne. ³⁵ Ke maá yewūōtōrè Beni-
Inəmmu biriku ke feu be bí dibōō Məōōki,
initidaai nè initipòd n yí yē mbèè dōō dè
diyè mari. De kó iyentotíi keté ke í tanní
n yèmmè mieke m bo duómme kè bèè dōō
de kó isəke ke tanné Sudaa kəbe meyei
mmieke.

³⁶ Di mmònni nte mí ndi Yiè nKuyie
ndíndi Isidayeeribe di tū nkū m béi nti kè
dè ntukúnè dihei di náá ndii kpéi ke tú di
tati Babidónni kóo kpààti nəu mieke kòd
bo di do mudoō, dikònni nè mutenkúú
nkè dèe tanní. ³⁷ N yóo di dennénimu m
mieke do di yè ké di peike ké di cúté kè n
di cíe nkè di taá yebotè yèè mieke. N yóo

di ténnénimu diè nkè dí mbo bá dèmarè í
ndi kóōnnè. ³⁸ Kè di ntú n kəbe kè n di te
mmí ndi Yiè nKuyie ndi tū nkū, ³⁹ kè ndí
duó mmeyèmmè mēmáá kè di ntú nkuce
kumáá ké nni ndé sáá, kè dèe yie nkè di
mbo kè dè di naati kè di bíi səoté kémbo
kè dè ì naati. ⁴⁰ Kè n di dōōnnè metaummè
mèè yó mbo sáá, n ténke báá di bútínné,
n yó ndi dōōrimu mesàa, m bo duó nkè
di mməke n kó fedédiéfé kè dèe yie nkè di
ténke bá m bútínné. ⁴¹ De mōnni n kó di-
wèi yó ntú m bo di dōōmè mesàa, n yóo
di fímmu teii di nhei mieke, n yóo mè
dōō nè n yèmmè meməu ndi nè n wērimú
muməu.

⁴² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N
tóni mèè botí meyei ndiemè kuwə nkuú
nyínkè, n yóo mē ntóni mesàa mmeməu
n náké mè di kpéi. ⁴³ Dihei di yē ndii
dóúnko kòo niti ténke í di bo yoo kuwan-
wankú kè di ta Babidónni kəbe nəu
mieke, di wēti ke bo do ndepaa de kó di-
hei mieke. ⁴⁴ Bensamēe kó ketenkè mieke
nè yehekè yèè tōkénè Sedisademmu nè
Sudaa kó yehekè mieke nè ditāri ínkè
kpeye nè yehekè yèè bo Sefadaa nè yèè
bo Nekefu tempē mbè wēti ke bo dommu
depaa nde kó yehekè mieke kénwāū ye-
dóntépaté kè benitibè bèè naa bo di pùté
kè bè bo ke yé n yóo ténnénimè di kó
tidaati mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

Kuyie nyèmmè kù yóo wēte kéii nSedisademmu

33 Mí nSedemii kè m baa nkpaá
ke bo bè m pī nke kánne dè
təkpààticîètè mieke, kè ti Yiè nKuyie nyíe
ké m béinnè ke dò: ² Mí ndi Yiè nKuyie,
mí nwèè dōō ketenkè, mí nwèè kè pùté
ke fíi nke fōtiri, mí nwèè yètiri tu: Di
Yiè nKuyie. ³ N yú kè n yóo yiemmu,
ke da dáa ndèmarè dierè, disòri kperè
a í yé dè. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi
Isidayeeribe tū nkū, nte n náá nti kè dè
ntukúnè Sedisademmu kó dihei nè Sudaa
kó sikipààticéi sì yóo puəmmu kè dèe

dɔ́unko. ⁵ Kè di tú di bo baao Babidɔ́nni kɔ́be bèè di pi ké bè dokénè di í yóó na. Becírìbè beè yóó píe ndiheì ke yé m mieke di yèmè mediè. Díndi Sedisademmu eì kɔ́be di yei mmeè sùú nkè n yèmmè nɔ́óté di ínkè. ⁶ N né yóó daatenímu di kpréí ké di taa, ké di miékúnne ké di duó ndi-wèi dieri kè dí m bo kè dè di naati. ⁷ N yóó wète kéténnénímu Sudaa kɔ́be bè pírmú bè ke dɔ́o tidaati nè Isidayeeri be bè pírmú bè ke kònnè m bo wète ké bè kánne be eì bè do dòmmè nè dimònni.

⁸ Kéúte mecaàrimè bè do n càke mè, ke bè cìé mbe yei mmemou bè n yeténèmè nè bè yetemè n kpeti. ⁹ De mònni diwèi bo nni mbonè Sedisademmu eì, yebotè yemou yèè bo ketenkè ínkè yè bo keè m bè dɔ́o mèè sàà ké n sante ké n dounnè mutómú ké nni nsánti. Dè bo yè di kè yè nkpeuti m bè dɔ́o mèè sàà nkpréí kè be kperè demou yíé.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ́: Díndi Sudaa kɔ́be di náa nke tú diheì dɔ́unko bá oniti ténke í bo di mieke bá feǒfè. Sudaa ekè nè Sedisademmu kó ice dɔ́unkomu bá oniti ténke í bo di mieke bá feǒfè. ¹¹ Bè wèti ke bo keèmu de kó ketenkè mieke diwèi kó metammè nè siyí, nè bèè tùóté betòbè bàmbà be kó iyie. Kè bèè touni Kuyie ncíètè yepàrè kè bè ndiè nke tú:

Sántenè ti Yiè nKuyie Mpakedaa ke yé kù wènimè,
ke ti dɔ́ sàà.

Ke yé n wèti ke bo ténnénimè bè do pírmú bè be eì, ké bè kánne bè do dòmmè nè dimònni.

¹² Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa béi nke dɔ́: Diheì dii mmè ndɔ́unkomè, bá oniti nè feǒfè kè dè ténke í kérímú yehékè yemou mieke, yenaacènhòkè wèti ke bo buotému kè iwū sèmbè ndè dòmmu be wū. ¹³ Yetārè ínkè kó yehékè nè kubiriku kpèye, nè yèè bo Nekefu kó kutempè nnè Bensamee kó diheì mieke nè Sedisademmu kó mefitimè kó yehékè nè

Sudaa kpèye mieke, ye pe bo ndoku ke pènkú i cènti ìkè kòò ì kàa. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Kuyie ndɔ́ ndi nù kù í yóó di kprète

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ́: De kó yewe kpaanímu, kè m bo dɔ́o mesàà n nàké mèè kpréí Isidayeeri kpréí nnè Sudaa kɔ́be kpréí. ¹⁵ Kè de kó yewe tùòke dii mònni n yóó denneni oniti mɔ́u nwe Dafiti kó kuwɔ mmieke wèè yó mpí ntimómonti, ke bekunè benitibè diheì kè dè wènni. ¹⁶ De yiè Sudaa kɔ́be yóó cootému, kè Sedisademmu kɔ́be mbo bá demarè í bè kònnè, bè bo nyu Sedisademmu ke tú ti Yiè nKuyie nkuu ti dɔ́ri timómonti.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ́: Okpàati Dafiti cìètè báa paà okpàati wèè bo nkari dikpàatikari kémbaké Isidayeeri. ¹⁸ Ikuú niùbè me mbáa paà nè Defiibe bèè bo nni nfeu iwū ke tuò, kécsunkonè yepàrè bè yɔ̀re yè menaà, nè iwū yewe yemou.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè mí nSedemii ke dɔ́: ²⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu kè di bo na kéceete dinù n dɔ́u ndi, kuyie nnè keyènkè kè dè ténke bá mbo. ²¹ Memme n dounè dii nù n kóo tɔ́nti Dafiti di bo paàmè kòo kó kufuku kou mɔ́u bá nsókè o kpàti, Defiibe nè ikuú niùbè kè bè ténke bá mpí n tómmú. ²² N yóó duó nkè n kóo tɔ́nti Dafiti yaabí nè Defií kó iyaabí bèè tu ikuú niùbè kè bè sùú nsiwā dòmmè kéinkè ke í ndò nkékaa nkédeè bè bo sùú ndàmèèri kó mubirimú do mmè.

²³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè mí nSedemii ke dɔ́: ²⁴ A yému benitibè yèmmè dòmmè, n nu ndootóo Isidayeeri kó kuwɔ nnè Sudaa kɔ́ku, bembe n do tãátè bè, ke bè bè sèngu ke ténke í bè wùò nkubotí. ²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Mí nwèè duó ndinù kuyie nnè keyènkè kè dè bo mmí, mí nwèè duó nyikuú kéinkè nè ketenkè, ²⁶ dè bo yíme

kè n dootóo Sakɔbu kó kubotí, n kóo tɔnti Dafiti kó kuwuɔ nkɔbe, m báá yóu m bo n deimè be mieke bekpààtibè bèè bo mbaké Abarahammu nè Isaki nè Sakɔbu be yaábí. Mesémme bè nni mbonèmu kè n yóo wète kéténnéní bè do pímmú bè kédòò tidaati.

**Kuyie mpāñáaànti náaàntò
nàkémè tì yóo tuɔkení Sedesia**

34 Babidɔnni kóo kpààti Nebukan-nesaa nè o kó behāāpɔmbè nè yekpààtiyo yemɔu kutenkù ò baké yè be dokunè dii mɔnni Sedisademmu nè Sudaa kó yehékè teyè, kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nSedemii ke dɔ: ²Kɔte kénáké Sudaa kɔbe kóo kpààti Sedesiasi ke dɔ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yóo duɔ ndi nheì Babidɔnni kóo kpààti nwe kòò di cɔu. ³O mɔmmuò nhò í yóo na kéyenté. Bè yóo o pímmu, kóo duɔ mBabidɔnni kóo kpààti kè bèe ya betɔbè kététe betɔbè tináaànti, kòò né na kóò kònnè Babidɔnni.

⁴Né nte mí ndi Yiè nKuyie n nàké tì kè dè ntúkúnè wenwe Sudaa kɔbe kóo kpààti Sedesiasi: Mí ndi Yiè nKuyie mmfi tu o í yóo kú mutòntònkúú. ⁵Ò yóo kú bàmmùu nwe kè bèe tuɔ nti húnti o kpéí, bè do tì tùɔmmè o yembè bèè o niténè ke di tikpàti kénkuò ndikúdabònni ke tú: Áú ti Yiè! Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

⁶Mí nSedemii kè n tì nàké Sudaa kɔbe kóo kpààti Sedesia. N do tì nhò nàké Sedisademmu nwe. ⁷Dè do sɔ mBabidɔnni domu mudòò Sedisademmu kó diheì ke donè Sudaa kó yehékè Naki-isi nè Asekaa yèè do tú yehaikperè kè bèe yè yīēke.

**Bè do fīmmè tidaati tì tu
Ebedeebe kēwēte kē tì pī**

⁸Okpààti Sedesia nè Sedisademmu kɔbe kè bèe wēnné dinùu ke dɔ: ⁹Kè wèè mòke kudaakù kè kù tu Ebedee,

ke tú kunitidaakù yóo kunitipòrikù wèe kù fīi nkè be kou mɔu ténke bá mmòke kudaakù kùu tu Sudaa kó kuwuɔ nkou, ¹⁰Sedisademmu èi kó bekótibè bemɔu nè benitibè bèè do bo ò dɔú ndè de kó dinùu, kè bèe yie mbá wè kòò fīi nho daakù ò do mòke kù ke ténke báá wète kè kù tùóté kè kù pínné mudaatɔmmú. ¹¹Kè dè né nyóó yíe kè bèe ceete be yèmmè kēwēte kētúóké be daati bè do fīi ntì kēwēte kè tì pínné mudaatɔmmú. ¹²Meimmè kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii kè n dɔ: ¹³Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeri be tū nkù tu kuù dɔúnnè dinùu di yembè kù bè dènnenín dii mɔnni Esibiti bè do tú kè tidaati kè bè nàké ke dɔ: ¹⁴Yebie nyēyiekè mieke di kɔbe Ebedeebe bèè di fiténè bemáà ke naá ndi kó tidaati, kè di bè pínné mutɔmmú di níi bè fīinko. Bè níi yóo pí ndi tɔmmú kémòoke yebie nyēkuò ndi kè dí bè fīinko. Di yembè me nyí n kēnté, bè keté ke í nddàte. ¹⁵Kè dínidi me nyie nke dòò n yèmmè, bá wè kòò fīinko o kó kudaakù, kè di dɔú nketike dinùu n cīētè mieke n yètìrì yu dè. ¹⁶De kó difònkúò ke wète ke cèete di yèmmè ke càke n yètìrì ke wète ke tēnnéní di do fīi mbè ke wète ke bè pínné mudaatɔmmú.

¹⁷Nè de kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: N tú dí í me nyiemme n kpeti, ke bo fīi mbá wè o tebite, bá wè o kou, n yóo di fīinkomu kè bè di do mudòò, kè dikònni tanní nè mutenkúú. Di kperè bo donné yebotè kó yekpààtiyo kòmbùòti.

¹⁸⁻¹⁹Sudaa èi kó bekótibè nè Sedisademmu èi kɔbe nè tekpààticīētè kó bekótibè nè ikuò niùbè nè benitibè bemɔu bè do yiemmu kè n dɔúnnè dinùu, kēwēnné kè n kuɔ fenààfè kè fè kèké yekékè yèdèè kénkeri ke pēnkù de kó yekékè cuokè. De kó benitibè bè cààrèmu bè n dɔúnnè dii nùu. Bè í dòò bè do dɔú ndinùu ke yē mbè yóo dòòmè nè de kpéí m bo bè dòò bè dòòmè fenààfè. ²⁰N yóo bè duɔ mbe dootitɔbè mbe bèè bè dónè mukúú nke bèe bè kù, kè dikpáà kó

tinòtì nè tikpasìntì kè dèe bè di. ²¹ Sudaa kòbe kóo kpààtì Sedesiasi nè o èi kó bekótìbè m bo bè tannè be dootitòbè nɔu mieke, bèè bè dónè mukúú mbè bo bè ninte bè tati Babidɔnni kó behāāpòmbè nɔu mieke nke. Bá bè mu mme ndi yóumè, ²² n yóo duó nkè bèe wētení kè di do mudò mmu kè di pònte kécóu ndiheì. M bo duó nkè Sudaa kó yehékèe dɔ́nko yè ténke bá mmòke wèè yè ā. Mí ndi Yiè nKuyie mí bēi.

Dekabiibe yetemè menaà mmuyàà

35 Sosiasi bire Sosakimmu tu diì m̀ǹǹni Sudaa kòbe kóo kpààtì, kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke d̀: ² Kòte kèyà Dekabu kó kuwu nkòbe, kè bè yu kè dí ta Kuyie ncíètè kó tidieti kó kùmakù mieke kàa bè duó mmenaà nkè bèe yà.

³ Meṁme kè n kòte ke yú Idimmeya bire Abatisinniya yaàbire, Yasanniyau kó debire nè o nei Dekabiibe cíètè temɔu. ⁴ Kè m bè kòtenè ti Yiè nKuyie ncíètè Ikidadia bire, Annani Kuyie kóo nìtì kó kudieku ò tiè ndè o kòbe. De kó kudieku do t̀kénè okpààtì tũmbè kpeti nti ke sòké Sadummu wèè do baa Kuyie ncíètè b̀ri o bire Maseya kòku ínkkè. ⁵ Kè m bè ínne sicèe nè menaà fèi fèi, nè ib̀òòke kè bè nàké ke d̀ yà̀nè menaà.

⁶ Kè bè n t́nnè ke d̀ ti í yóo yà menaà ti yà̀ri Dekabu bire Yonnadabu do ti nàkèmu ke tú:

Ti bá nyè mmenaà t́nti nè ti bío sàà.

⁷ Ti me mbáá maá sicéi,

ti me mbá mmòke depaa ti báá fífkú detie mbè tu dè fínyì,

ti bá mmòke ti kperè

ke yè ti yó nhāmè titouti mieke nke ti fòmmu mumɔu,

meṁme ti bo nfòumè kémònte diheì ti bo di kupòòkù.

⁸ Meṁme kè ti yie nti cice Dekabu bire Yonnadabu ti nàké ti kèyóu menaà mmuyàà ti fòmmu mumɔu mieke, t́nti

nè ti pobè nè ti bí initidaaì nè initipòì. ⁹ Ti í maá sicéi ke bo nhā, ti me nyí kùútí depaa, ti í fífkú detie mbè tu dè fínyì, ti í buotí dèmarè. ¹⁰ Ti ā titouti mieke nke, ti yie nke tũnne ti cice Yonaadabu ti nàké t́nti. ¹¹ Babidɔnni kóo kpààtì Nebukan-sesaa wèè do ti do mudò kè ti coké keta Sedisademmu ke bo yenténè Babidɔnni nè Sidii kòbe kó behāāpòmbè. Meṁme kè ti bo Sedisademmu nè yienní.

¹²⁻¹³ Meṁme kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tũ nkù n nàké mí nSedemii ke d̀ n kòte kénáké Sudaa kòbe nè bèè bo Sedisademmu ke tú kù yè mbè í d̀ nkékénté kèyie nku kpetaa?

¹⁴ Dekabu bire Yonnadabu do nàkèmu o kòbe ke tú bè bá nyò mmenaà, kè bè yie nke ti pí mbá bè í yò mmenaà nè yíenní, kè yè bè yiemme be yà̀ri kó dinù. Mí ndi Yiè nKuyie kè n né yie ke di náánnè bá di í yíé. ¹⁵ Kè n yie ke tũ̀nko m pāānāàntì náāmbè kè bè di náá nke tú dí ceete kèyóu meborime yeime kédò dèè wenni kèyóu di bo ntũmmè yebòkè ke yè feu iwūō. Meṁme di bo mbomè diheì n di duó ndi, d́ndi nè di yembè. Di me nyí kènté, di í yie n kpeti. ¹⁶ Dekabiibe bie yiemmu ke tũnne be yà̀ri Yonnadabu bè nàké tì. Sudaa kòbe d́ndi di me nyí yie n kpeti.

¹⁷ Kè n sòoté kébéi nke d̀: Deè kpéi nte kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa t́nti Isidayeeribe ti tũ nkù tu, kù bo b̀nté Sudaa kòbe nè bèè bo Sedisademmu meyei nkù ti nàké m̀è kpéi, ke yè kù ti ndi nàkémè ke di nàké di me nyí yie, kè kù di yùúkè ke di yùúkè bá di í kù cùúté.

¹⁸ De kó dif̀nkúò kè n nàké Dekabiibe ke d̀: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa t́nti Isidayeeribe ti tũ nkù tu: Di me nyiem-mè ke tũnne di yà̀ri Yonnadabu di nàké tì ke d̀ò ò nàké tì timɔu. ¹⁹ Nè de kpéi Dekabu bire Yonnadabu cíètè í yóo pàa wèè bo mpí nKuyie tómmú ku cíètè mieke.

Kunku ti Yiè nKuyie Mpakedaa tínti Isidayeeribe ti tú nkù kuù me nyé.

**Sosakimmu cɔutémè Sedemii
kó tipānānānti kó yepáte**

36 Sudaa kɔbe koo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu kpàti benni dinaanni mieke kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dò: ²Waa nkukònkù kéwari tináanti n náké tí kè dè ntukúnè Isidayeeribe nè Sudaa kɔbe nè iwuo nteì, kétúóténè Sosiasi tu dìi m̀nni okpààti kénɔ kétuokenè yíenní. ³Kè dè yèmmè Sudaa kɔbe bo keè n tããtè ke yóo bè d̀d̀ mèè yei kéceete keyóu be borime yeime kè m bè cié mbe yetímè nè be caarimè.

⁴Memme kè Sedemii yú Nediya bire Baduki kóò náké ti Yiè nKuyie nhò náké tíi kó dimàà kòò tí wàri kukònkù ínkè.

⁵Ò tí wàri memme kédeè kè Sedemii ò náké ke d̀: M bo medítímmè mieke nke, n yí d̀ m bo na kéta ti Yiè nKuyie nciéte. ⁶F̀d̀ mómumu nyóo kɔte ti Yiè nKuyie nciéte menùboúmmè kékaa n da náké tí kàa tí wàri. A tí kàa mbèè k̀tení menùboúmmè nè bèè iténí Sudaa ekè yemou ke k̀tení kè bèè tí kèè. ⁷Kè dè yèmmè be báammii tuoke ti Yiè nKuyie mborè kè bèè ceete keyóu be borime yeime ke yé ti Yiè nKuyie mmieke yèmmè de kó benitibè ke bè c̀úté mediè.

⁸Kè Nediya bire Badukii d̀d̀ mí nSedemii nhò náké tí timou kékaa nti Yiè nKuyie nnáanti tíi wàri kukònkù ínkè Kuyie nciéte mieke. ⁹Dè do s̀ nSosiasi bire Sosakimmu Sudaa kɔbe koo kpààti bo o kpàti benni dinummuri ndi otãawéinwè mieke, kè bèè yú Sedisademmu ei kɔbe nè Sudaa kó yehékè yemou kɔbe kè bèè k̀tení Sedisademmu Kuyie nciéte menùboúmmè. ¹⁰Kè Badukii kaà n duó nkòò wàri tíi náanti. Ò do bo Safãa bire Kemadiya wèè tu opátíwãàti o dieku nku. De kó kudieku do bo Kuyie nciéte d̀nkù de ínkè koku

nku. Kuyie nciéte b̀ri bè tu dì dib̀ri p̀nni di borè.

¹¹Kè Kemadiya bire Misee Safãa yaabire keè tináanti bè kàa nti ti Yiè nKuyie mpátíri mieke timou, ¹²kédeè kékɔte okpààti koo pátíwãàti dieku, kòò kpààti kó betúmbè bemou bèè tu: Edisamaa opátíwãàti nè Sammaya bire Bedaya nè Akiboo bire Edinatãa nè Safãa bire Kemadiya nè Ananniya bire Sedekia keyíénè okpààti kó betúmbè tɔbè bemou. ¹³Kè Misee bè t̀d̀ mBaduki do kaà nti náanti dipátíri mieke benitibè bemou iikè.

¹⁴Memme kòò kpààti kó betúmbè bemou t̀ Nekanniyaa bire Eudi Sedemia yaabire wèè do tú Kuusi yaabíyóommè kòò bo náké Nediya bire Baduki kòò k̀tenení kukònkù ò do kaà nkù benitibè iikè. Memme kòò túóté kukònkù k̀tɔní be borè. ¹⁵Kè bèè ò náké ke d̀: Kari dende ké ti kaà nti bo kukònkù mieke. Kòò kù mbè kàa. ¹⁶Kè bèè keè de kó tináanti kè kufɔwaa mbè pí nkè bè nwúo nwúo mbetɔbè kénáké Baduki ke d̀: Tí náké a tí wàri mèè botí.

¹⁷Bè me nyí kébeké Baduki ke d̀: Tí náké a tí wàri mèè botí.

¹⁸Kòò bè t́nné ke d̀: Ò tí nni nnáammu kè nti wãu kukònkù ínkè.

¹⁹Kòò kpààti kó betúmbèè náké Baduki ke d̀: Kɔte f̀ nnè Sedemii kè di s̀ri bá òmou bá nyé di borè.

²⁰Memme kè bèè yóu dende dipátíri opátíwãàti Edisamaa kó kudieku kékɔte okpààti ciéte d̀nkù borè kóò náké dipátíri tɔ tí timou.

²¹Kòò kpààtii duó nkè Yeuudii kɔte kétúóténí de kó dipátíri okpààti kóò pátíwãàti Edisamaa dieku ké dì kàa nhokpààti nè o túmbè be iikè. ²²Dè do s̀ ndè tu muséè nkoo t̀nkù nwe dibenni t̀nkù wéinwè kòò kpààti k̀ri o ciéte muséè m̀nni kpete kè muháã ntuoti. ²³Kè Baduki níi kaà nkéfinde kukònkù mètãati yoo mènàà kòò kpààtii kù kéeté

kécú, ké mme nhō ké kù cú nkumɔu kédeè. ²⁴ Okpààti nè o tũmbè bèè kó dimàà do dè bo kékeè de kó tináànti be kɔ̀mbù̀tì í ndo, bè í nkèrí be yààti. ²⁵ Edinatāà nè Dedaya nè Kemadiya bè do bàrmúmu okpààti ke d̀̀ ò báá cúu nde kó kukɔ̀nkù, ò me nyí nyie nké bè kènté. ²⁶ Kòo kpààtìi péi nho bire Yedayeēēdi nè Asidiyēēdi bire Sedaya nè Abudiyēēdi bire Sedemia ke d̀̀ bèē pí nhopátíwā̀tì Baduki nè mí nSedemii kè ti Yiè nKuyie mme nti sonne.

²⁷ Okpààti cúu ndìi m̀̀nni kukɔ̀nkù mí nSedemii do nàké tì Baduki ti wàri kùu ìnkè kédeè kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀̀: ²⁸ Waá nkukɔ̀nkù t̀̀kù kéwēte kéwāri a do wàri tì kuketikù ìnkè timɔu kè Sosakimmu Sudaa kɔ̀be kóo kpààti kù cúu. ²⁹ Kàa dèè memme á náké Sosakimmu kpéí nke d̀̀:

Ti Yiè nKuyie ntú a mè ncóummè dipátíri ke náá nke tú ba nte kè n wàri de kó dipátíri ke náá nke tú Babidɔ̀nni kóo kpààti kèríní ke bo p̀̀nte diheì kékuo benitibè nè iwū. ³⁰ Deè te kè ti Yiè nKuyie ntu f̀̀ nSosakimmu Sudaa kɔ̀be kóo kpààti a kou m̀̀u báá kari Dafiti kó dikpààtikàri, a bo kú kènduɔ, kuyie mm̀̀nni kè diyie ní da tité, keyènkè m̀̀nni kè muséé nda poté. ³¹ Ti Yiè nKuyie ntu ku yóo potému f̀̀ nnè a kó kuwuo nnè a kó betɔ̀mbè, meyei ndi d̀̀̀ mè nkéí. Sudaa kó kuwuo nkɔ̀be nè bèè bo Sedisademmu eì meyei nku bè nàké mèè kpéí mbá bè í kènté mè dotimu di yó ìnkè.

³² De kó difɔ̀nkúò mí Sedemii kè n túóté kukɔ̀nkù t̀̀kù ké kù duó Nediya bire mBaduki ké nhò náà ntìi do wàri kuketikù Sudaa kɔ̀be kóo kpààti do cúu nkù kòò wā̀u kèyíénè titetì péu tìi tì d̀̀nnè.

Okpààti Sedesia tómmè kè bè bo beé nSedemii

37 Nebukannesa Babidɔ̀nni kóo kpààti weè do pí nSosiasi bire Sedesia tikpàti kòo c̀̀uté Sosakimmu bire Konniyau kémbaké Sudaa kɔ̀be. ² Ò me nyí nyie nKuyie nkpeti, mí nku p̀̀ánáànti náàntò nh ò náà nti, wenwe nè o kó betũmbè nè o nitibè bẽmɔu, diheì mieke òm̀̀u í nti yie.

³ Bá nè memme kòo kpààti Sedesia t̀̀ Sedemia bire Yukaari nè ikuú niti Maseya kè bè bo k̀̀te kénáké mí Kuyie mp̀̀ánáànti náàntò Sedemii ke d̀̀: Ti d̀̀ a bántè ti Yiè nKuyie nku ti kpéí.

⁴ Dè do s̀̀ mmí nSedemii n ceñtímu n dómè, bè mu ndo í n kpetínné. ⁵ De m̀̀nni kè Esibiti kóo kpààtìi yè Esibiti, kè Babidɔ̀nni kó behā̀p̀̀mbè bèè do pi Sedisademmu, kè bèè keè be kpéí kèfúte bè ténke í mpi diheì. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke d̀̀: ⁷ Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayeēribe di tũ nkù m̀̀i tu, a náké Sudaa kɔ̀be kóo kpààti wèè bè t̀̀nní ke tú á m beé nke d̀̀: Esibiti kóo kpààtìi kɔ̀be bèè do yènní ke bo di teennè bè wète ke kũ̀mmu be eì. ⁸ Babidɔ̀nni kó behā̀p̀̀mbè wēti ke bo domu Sedisademmu eì ké d̀̀ p̀̀nte ké d̀̀ cúu. ⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m beímmu ke tú di sou ndimáà ndi ke náá nke tú Babidɔ̀nni kó behā̀p̀̀mbè ité kè dè dèè. Bè í k̀̀te dèmarè. ¹⁰ Bá kè di d̀̀ ké-dokénè Babidɔ̀nni kó behā̀p̀̀mbè ké bè na kékuo bẽmabè. Di k̀̀ute k̀̀ute bè kè bè duó be touti mieke, bè itinímu ke bo cúu ndiheì.

Bè kpetínnémè Sedemii

¹¹ Babidɔ̀nni kó behā̀p̀̀mbè ité dii m̀̀nni kèfútenè Sedisademmu Esibiti kó behā̀p̀̀mbè kpéí, ¹²⁻¹³ kè n yènní Sedisademmu kénk̀̀ri Bensamee eì kó dibòri, bèè bàa yebòrè be kóo kòtì Sedemia bire Idiya Ananniya kó deyaábire kòo m pí

nke dò: A kɔri ke bo duó nha máà ndi Babidɔnni kɔbe. ¹⁴Kè nh ò tɛ́nné ke dò: Ǿ, n yí kɔri ke bo bè duó m máà.

Idiya me nyí ntí kɛ́nté ké m pí nkékɔte kédúó nhokpààti tumbè. ¹⁵Kòo kpààti tumbè mieke n yènní kè bè m puotí kédéè ké n kpetínné dihei kóo pátíwààti Yonnatāā cīētè, ke yé bè do tɛ ndòòmè dikpetíntou. ¹⁶Mí nSedemii kè nní mbo dikpetíntou ketenké mieke kperi kémonte, ¹⁷kòo kpààti Sedesia tɔ nkè bè n kpetení kòo m beke tekpààticiētè mieke tidé borè ke dò: Tímatí í bo n kpéí Kuyie nda nàké tí ke dò nha n nákáà? Kè nh ò tɛ́nné ke dò: Èē tímatí bomu, kébéi nke dò: Bè yóó da pímmu kédúó mBabidɔnni kóo kpààti.

¹⁸Kè m beke okpààti Sedesia ke dò: N da càke ba fí nnè a tumbè nè a nítibè kè di m pí nke kpetínné? ¹⁹Kuyie mpāānāāntí náam̀bè bèè sòò di náá nke tú Babidɔnni kóo kpààti í kɔriní ke bo di do, ò í kéríní ke bo pɔnte dihei, bè kòte ke?

²⁰Di mmònni n né da báámmu, fí n yiè nhokpààti á kɛ́nté m báammii, báá wēte ke n tɛ́nné dihei kóo kpààti kóo pátíwààti Yonnatāā cīētè mieke kó dikpetíntou, n yàà bo kú.

²¹Kòo kpààti Sedesia duó ndinùù ke dò bè n dènnení dikpetíntou ké n tanné kudànkù bèè bà tikpetíntí bè borè ké nní nduò mbá dii yiè pēē, kè pēē weè sàà í dèè. Mí nSedemii kè nní mbo bèè bà tikpetíntí be kó kudànkù kémonte.

Bè cúúunkomè Sedemii tebinte mieke

38 Memme kè Matāā bire Sefatia nè Pasuu bire Kedadia nè Sedemia bire Yukaari nè Madikia bire Pasuu kè bèè keè n náá ntí benitibè bemou tii tu: ²Ti Yiè nKuyie nkuù tu wèè bo nkpaá dihei dii mmieke mudoò bo ò kònnè yoo dikònni kè dè me nyí tú

memme mutenkúú. Kè wèè me nyè ke duó nhomáà Babidɔnni èi kɔbe ò bo cooté kénfòu.

³Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú Babidɔnni èi kó behāāpòmbè bo do di nhei ké di fiètè.

⁴Kòo kpààti tumbèè ò nàké ke dò: Onití yie ndò nkékuomu, ò yárikunko behāāpòmbè kòntí ntí bèè kpaá dihei dii mmieke nè benitibè bemou ò í wanti benitibè kó mesàà, ò bè dónè meyei mme.

⁵Kòo kpààti Sedesiasi bè tɛ́nné ke dò: Dòdòne we di dómè n yí yóó na ke di baa.

⁶Kè bè m pí nképíínné iwēi kécúúunko okpààti bire Makidia kó tebinte tēè do bo tekpààticiētè dānkù. Menie ndo í ā te mieke, tisàùti do nti kè n fúúikóo ti mieke.

⁷Ke ś nhEtiopii kou m̀ou wèè do tú tekpààticiētè kóo kótí kòo yètírí tu Ebeedi-Medeki, kòo keè bè n tannémè tebinte mieke kòo kpààti nkari Bensamee èi kó dibòri ke bekù.

⁸Kè Ebeedi-Medekii yènní tekpààticiētè mieke kénáké okpààti ke dò: ⁹Áú n yiè! Fí nhokpààti, be nnitibè cààrèmu bè pí ndè Sedemii ke tanné tebinte mieke kè dikònni yóó dè nhò kùò ke yé pēē í kpaámè dihei mieke.

¹⁰Kòo kpààti duó ndinùù Ebeedi-Medeki Etiopii èi kou ke dò: Túóté benitibè betāāti **kè bè da neinè kè di kòte kédennení Sedemii tebinte kòò mu nyí ku.

¹¹Kè Ebeedi-Medekii túóté de kó benitibè kè bèè kòte kéta okpààti cīētè, tekpààticiētè kó tikpàti ā kùù dieku kó kudieku defúù kòku, kétúóté tiyaàciti tii kòté ke kēri, ké tí pítínné kuhōū ké n duónko tebinte mieke, ¹²ké n nàké ke dò: Túóté tiyaàciti kéceé nha pētēmpīēkù kápínné iwēi ti ínkè. ¹³Kè m me ndòò kè bèè yúú nkuhōū ké n dennení tebinte mieke. Memme mí

**38:10 betāāti: Yepáte mayè mieke bè wàri ke tú sipísitāāti ndi.

kuce nku dibòrì dìi soké iduotí idé cuokè kètúnne okpàtì kó kuce kùu yìènè Suditèè biriku. ⁵Kè Babidónni āpāmbèè bè bèti kéninte Sedesia Sedikoo biriku mieke kòò pī nkékōtenè Babidónni kóo kpàtì borè Dibuda Amati èi. Dende Nebukannasaa ò bekénèmè. ⁶Babidónni kóo kpàtì de nffè Sedesia bí o ìikè, kéfíénè Sudaa èi kó bekótìbè bemou, ⁷kédoké Sedesia nùu kóò bouñè disōwūò kó mēfimmè kóò kōnnè Babidónni.

⁸Kè Babidónni kōbēe cōu nsikpàtìcīè nè diheì yembè kpesi képuo Sedisademmu èi duotí. ⁹Kè Nebusadadanni, tihāpōntì tìi bàa okpàtì ti kóo kótii pīmmú benitìbè bèè kpaá diheì nè bèè do ò duó mbemáà nè beyántìbè bèè do kpaá kētō kékōnnè. ¹⁰Kòo súu mbecìrìbè bèè í mōke mùmamù kédúu nkè bè nkpaá Sudaa èi mieke, kòò bè totí fñyì kó detie nnè depaa.

Bè fīimmè Sedemii

¹¹Dè do s̄ mBabidónni kóo kpàtì duómmu dinùu Nebusadadanni tihāpōntì tìi ò bàa ti kóo kótì kè de kó dinùu tu: ¹²Túóté Sedemii kéndake o kpéi kè bè báá ò dḍḍ meyei mmamè, kòò da beke tì a ti nhò dḍḍ. ¹³Meñme kè Nebusadadanni wèè baké tihāpōntì tìi bàa okpàtì nè Nebusasibanni wèè baké bè fōmmu bè kè bè pī ntekpàtìcīètè mieke mutōmmú nè Nedikadi-Sadetisee wèè baké behāpōmbè nè bèè do tú bekótìbè Babidónni kóo kpàtì kpàtìyuu mieke. ¹⁴Kè bèè tō nkè bè n túóténì bèè bàa okpàtì be kó kudànkù mieke, ké n kōtenèní ké n duó nhAsikammu bire Kedadia Safāā yaábire kè Ayikammuu n kpēnnè kè nni mbo o kōbē borè.

Kuyie nnàké ti Sedemii Ebeedi-Medeki kpéi

¹⁵Mí nSedemii n do kpaá bo bèè bàa okpàtì be kóò kótì kó kudànkù nku

kè Kuyie nní mbéinnè ke dḍ: ¹⁶Kōte kénáké Ebeedi-Medeki Etiopii èi kou ke dḍ: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa kunku tínti Isidayeeribe ti tú nkù tu kù do nàké tì di nheì kpéi kù yóó tì dḍḍmu de yìè bo tuōke dìi mōnni, tiyeiti nti dè í tú tisàtì. A yóó tì yàmu. ¹⁷Kù yóó da deeténèmu, benitìbè a yīèkù bè bè í yóó da pí. Kunku ti Yiè nKuyie kuù béi. ¹⁸Kù yóó da deetèmu, mudòò í yóó da kōnnè, a yóó nfòumù, ke yé a yiemmmè ke dḍ nkù da nàké tì bo dḍḍ. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù me nyè.

Sedemii kōtemè Misipaa ke kàri

40 Kè ti Yiè nKuyie nní m béinnè mí nSedemii, Nebusadadanni wèè baké bèè bàa okpàtì ò n fñi ndii mōnni Damaa èi.

Ò do yóó n fñi nkè m bou mēfimmè mme ke soké Sedisademmu kōbē nè Sudaa kōbē be cuokè, bè do pīmmú bè ke bo kōnnè Babidónni. ²Kè Nebusadadanni n yú mí nSedemii tidé borè ke dḍ: A Yiè nKuyie nkuù do da nàké ke tú kù yóó duōnni meyei mmie di nheì, ³ke me mmè duōnni, kù do nàké tì kù ti ndḍḍ ke yé di càkemè di Yiè nKuyie mbá di í yie nku kpeti kù do di nàké tì tii di tūḍkení. ⁴Nte yie n da deetèmu, ke da pité iwēi ìi do da píttí. Kàa dḍ ke bo n neinè Babidónni ti nei, n yó ndakemu a kpéi. Kàa yèmmè me nyí yie nha bo n neinèmmè a yóu. Ketenkè kemou duómu a ìikè, kàa dḍ ke bo kōte kùu píkù a ku nkōte.

⁵Mí nSedemii kè nní nkpaá ke mu nyí kōte kè Nebusadadanni yíé kébéi nke dḍ: Wēte Ayikammu bire Kedadia Safāā yaábire borè, Babidónni kóo kpàtì we mbaá nSudaa ekè. Wēte nè we kè di mbo a kōbē borè, kàa me nyí dḍ a kōte a pēnsiri kùu píkù.

Meñme wèè baké bèè bàa okpàtì ò n duómmè tidiiti ké m pānè yepārè ké n cau. ⁶Mí nSedemii kè n kōte Ayikammu

bire Kedadia borè Misipaa kémbo o borè, mí nnè benitibè tɔbè bèè do kpaá dihei.

**Kedadia tumè
kùmàndáà Sudaa tenkè**

(Yenáahkékè 7-19 wénté 2
Bekpààtibè 25:23-24)

⁷Behāāpòmbè iwēi yembè nè betɔbè bèè do ciétóo kè bèe keè Babidɔnni kóo kpààti kànnemè Kedadia kòò bo mbaké be ei, koò bānne kòò bo mbaké bèè í mɔke dèmarè, benitidaabè nè benitipòbè nè ibí bè í pī mbè ke kònnè Babidɔnni. ⁸Kè de kó behāāpòmbè iwēi yembèe kɔte Kedadia borè Misipaa. Beè yètè tu Netanniyau bire Isimayeeeri nè Kadeya bí idé Yoananni nè Yonnatāā nè Tanneumeti bire Kedadia nè Netofaa ei kou Efaii bí nè Maakaa ei kou Yasan-niyaa bembè nè be kɔbe. ⁹Kè Ayikammu bire Kedadia Safāā yaábire bè dɔúnnè dinùù bembè nè be kɔbe ke dò: Mpínnè Babidɔnni ei kɔbe kó mutómú ke bá nyīkù. Mbonè dihei kèmpí mBabidɔnni kóo kpààti tómú. Di bo mbo kè dè di naati. ¹⁰M bomu Misipaa kè Babidɔnni kɔbe kèríni mī yóó bè yà nè di kó difitiri. Ntɔ̀nè di tebe ke dɔ̀ri menaà, ke deì tidiiti ke dii mekùò nke āà di buo mieke, kénkari di ekè bè di duò nyè.

¹¹Sudaa kó kuwuo nkɔbe bèè do bo Mɔabu tenkè nè Amɔniibe kɔke nè Edomiibe kɔke nè bèè bo yehékè teyè mieke kè bèe keè Babidɔnni kóo kpààti sùómme bèmabè Sudaa tenkè ke tãáté Safāā bire Ayikammu kó debire Kedadia kòò bo mbaké. ¹²Kè Sudaa kó kuwuo nkɔbe bemɔu bèè do ciété kémbo yehékè teyè. Kè bèe wētení Sudaa tenkè Misipaa Kedadia borè, kètū be tebe péu nè bè kùòtìnè yè menaà.

Bè kùómè Kedadia

(Wénté 2 Bekpààtibè 25:25-26)

¹³Diyiè mari Yoananni Kadeya bire nè behāāpòmbè bèè do ciété kè bèe kɔte

Misipaa Kedadia borè, ¹⁴kòò nàké ke dò: A yé ke dò nhAmɔniibe kpààti Baadisi tōnní Netanniya bire Isimayeeeri ke tú bè da kuɔà? Bá Ayikammu bire Kedadia í nyie nke dò mbè nàà nti tu timóm-mɔnti. ¹⁵Kè Kadeya bire Yoananni náké Kedadia disrì Misipaa ke dò: Duò nkè n kɔte kékua Natanniya bire Isimayeeeri. Òmɔ̀ú í yó nti yé, kè meè dɔke ò yóo da kuomu, kòò me nda kùò Sudaa kɔbe bèè tikú a borè bè yóo ciétému kè Sudaa kó kuwuo nkperèe deè.

¹⁶Kè Ayikammu bire Kedadia náké Kadeya bire Yoananni ke dò: A nàà nti Isimayeeeri ínkè tì tu siyáabisí nsi.

41 Dibenni tãnkù yiénwè mieke nke Edisamaa bire Natanniyeeeri kó debire Isimayeeeri wèè do tú tekpààticíètè kou waámmè benitibè tepíftè Amɔ̀ú ei kè bèe ò neínè kè bèe kɔte Ayikammu bire Kedadia borè Misipaa kè bè nkari ke yo. ²Meìmmè Isimayeeeri nè benitibè tepíftè bèè ò neínè bè itémè kékóú Kedadia kuseuku kékua. Babidɔnni kóo kpààti wèè do ò tãáté kédúò nkòo mbaké Sudaa tenkè kɔbe. ³Kè bèe kuɔnè Sudaa kó kuwuo nkɔbe bèè do bonè Kedadia Misipaa nè Babidɔnni kó behāāpòmbè bèè do ò bonè.

**Isimayeeeri kùómè bèè kòtení
Sedisademmu Kuyie mbáammu**

⁴Bè kùò Kedadia kè dè mmɔke yewe yèdèè ndi bá òmɔ̀ú í yé ke dò mbè ò kùò. ⁵Kè benitibè sipísinií íténi Sisemmu nè Sidoo nè Sammarií kékua be debii, kè be yààti kèrì ke yòrì kè be kònti yòrì kè be tɔ yepàrè nè tihúúnti ke bo tì tùò nti Yiè nKuyie nku ciètè mieke. ⁶Kè Natanniya bire Isimayeeerii yènní Misipaa ke bè co, ke kònti. Ò tùòkení dii m̀nni be borè kè bè nàké ke dò: Kòtenèni Kedadia ciètè.

⁷Bè tùòke dii m̀nni dihei cuokè kè Netanniya bire Isimayeeeri né bè fié kécúó difitiri mari mieke, wenwe nè o kɔbe bèè ò bonè beè do wènnè kè bè kùò. ⁸Benitibè

mí ndi Yiè nKuyie mmî tu di bá nhò
yìèkù,

n di bonèmu ke yóó di deeté,

n yí yóó yóu kòò di kááké.

¹²N yóó di kuómmu mesémmè,

kénte kòò di kuó mmesémmè kéduó nkè
di wēteni di tenkè.

¹³Kè di me nyí di í dó kэмbo dihei
dii mieke, kè di í kénté di Yiè nKuyie
nkó metammè, ¹⁴kè di yí di kəri Esibiti
nwe mudòò í yó mbo kè, di í yóó keè
kè ditáteheù dabònni, dikònni í bo kè ke
nke mbo. ¹⁵Né keènè ti Yiè nKuyie nnàá
nti, díndi Sudaa kòbe bèè kpaá súz nkù
tu:

Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa,

díndi Isidayeribe di tū nkù n tú mù:

Kè di yete, ke kòte Esibiti ke bo kari,

¹⁶mudòò di yē ndi cokùnè mù muù di
doti de bíéké,

dikònni di sərìnè di,

di yó ndi tūmmu kétuokenè Esibiti kè di
kú deborè.

¹⁷Bèè kó dimàà bo tāātè kékò nhEsibiti
ke bo sri,

mudòò bo kè mbè kònnè yoo dikònni,
yoo mutenkúú,

ke yē òmòù í yóó namè kéyenténè meyei
n dó ké di bontémè.

¹⁸Ke yé di Yiè nKuyie Mpakedaa díndi
Isidayeribe di tū nkù béimmèmu ke tú:
Mí ndi Yiè nKuyie m mieke do do mèè
botí Sedisademmu kòbe, kè me ndi doti
kè di kperè bo naá mmesémmè kè nsà kè
di kòte Esibiti. Kè bè níí nnàá ndi kpéí bè
dó képarikè dii mònni yoo bè dó kébonté
dii mònni kusìnkù yoo bè senkèrì demarè
ke de wùò nyisíé. De mònni di ténke báá
ya dihei dii mbiti.

¹⁹Díndi Sudaa wuò nkòbe sòmbè, di
Yiè nKuyie nkuù tu di báá kòte Esibiti
kè n ti ndi náá nyíe, nyénè ti weti weti.

²⁰Ke yé díi soutémè dimàà, díi nàké ke
yē m bántè di Yiè nKuyie ké kù beé,
kè kù n nàké ti í di nàké, kè di yóó
yiemmu kédoò kù yē mmù. ²¹N ti ndi

nàké yíe ndi me nyí dó kékénté di Yiè
nKuyie ntú mù, kù n nàké ti timòu ke yē n
di nàké, di ti yetemu. ²²Banténè tūnké ke
dò mmudòò muù yóó di do yoo dikònni
yoo mutenkúú, di tāātè ke dó kékòte dii
èi kéòmpè di mieke.

Bè tòmè Sedemii nè muwērímú ke kònnè Esibiti

43 Mí nSedemii kè n nàké benitìbè
bemòu ti Yiè nKuyie nní nnàké ti
timòu kè m bo bè nàké. ²Kè Osea bire
Asadia nè Kadeya bire Yoananni, bembè
itookperí yembè kè bè n ténne ke dò: A
soúmmu ti Yiè nKuyie nyí da nàké ke tú
ti báá kòte Esibiti ké kè kəri, ³Nediya
bire Baduki weè da sükú ti kpéí kàa bo ti
ānnè Babidònni kòbe nòu mieke kè bè ti
kuò yoo bè ti pímmú kékònnè Babidònni.

⁴Meñme kè Kadeya bire Yoananni
nè o āāpòntòbè iwēi yembè nè benitìbè
bemòu kè bè í nkènté ti Yiè nKuyie
mbè nàké dii nùù ke tú bè mbo
Sudaa tenkè. ⁵Kè Kadeya bire Yoananni
nè o āāpòntòbè iwēi yembè kè bèe
túóté benitìbè bemòu nè Sudaa kòbe
bèè kpaá, bèè do ciété kэмbo iwuo
ntei mieke ke wēte ke konní Sudaa
tenkè ke bo kari. ⁶Benitidaabè nè beni-
tipòbè nè ibí nè okpààti kó besapám-
bè, benitìbè bemòu Nebusadadanni ti-
hāāpònti tii bàa okpààti ti kóo kóti
do banne bè Ayikammu bire Kedadia,
Yafāā yaàbire kéwēnnénè mí nKuyie
mpāānāànti náāntò Sedemii nè Nediya
bire Baduki. ⁷Ke bütinné Kuyie ndo bè
nàké ti kékété kénkəri Esibiti kétuòke di-
hei bè tu di Tapanesi.

Sedemii nàkémè bè yóó pòntemè Esibiti

⁸Kè Ti Yiè nKuyie nní mbéinnè
Tapanesi èi mieke ke dò: ⁹Sedemii túóté
yetàré dieyè ke yē fíinnè sìmàù Esi-
biti kpààti ciétè tèè bo Tapanesi te kó
kudànkù dibòrì borè, ké nyè fiiku kè

Sudaa kó kuwuo nkobe de bo. ¹⁰ Kàa bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù, mī tu n yóo tōmmu kè bēe yúni Nebukannesaa n kóo tōnti, kè n fíi nho kpààtikàri yetàrè bè fíi nyè ínkè, kè wèe pitè o kpààtiyààkù ye ínkè. ¹¹ Ò kòrinímu ke bo poté Esibiti èi kè bèè dò nke kú kè bèe kú, bè dò nképímmú bè kè bēe bè pìmmú, bè dò nkékuo bè mudòò miéke kè bèe bè kùo. ¹² Ò bo còu nhEsibiti kó yebòotuo, kètu de kó yebòkè kékonnè, ò bo kpááté Esibiti èi kó yebòkè onaacēnti 55 kpááté mēè boti yeciisè o yààti. Ò yóo me nyí kèdeè, kèité bàmmù. ¹³ Ò bo puo ntebòotnkaanitè tēè bo Beti-Semesi Esibiti tenkè miéke kécòu nyebòotuo yèè bo Esibiti tenkè.

Kuyie nkpannè tì Sifube bèè coké ke kòte Esibiti

44 Kè Ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nSedemii Sifube bèè bo Esibiti tenkè Mikidodi èi kòbe nè Tapanesi èi kòbe nè Nofu èi kòbe nè Patidoosi kó kutempè nkobe kpéi nke dò: ² Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù mī tu, di yàmu dimou meyei m bonté mē Sedisademmu nè Sudaa kó yehèkè yemou miéke, nte de kó yehèkè yie nke dounko ke naá ntidobontí, bá òmòu ténke í ā ye miéke, ³ di dōò mēè yei nke tūo nyebòkè tihúúnti di do í yé yè dindi nè di yembè, deè te kè m miéke di yonke. ⁴ Kè n di duónko sáá n kó betōmbè m pānānānti náambè kè bè di náa nke tú di bá mpí nyisòke kó mutōmmú, mù n dò nyisíé nyi. ⁵ Di me nyí kèè, di í kènté, di í cèète ke bo búttinné di yei nkéyóu yebòkè tihúúnti mutōmmù. ⁶ Memme kè m miéke di yè mediè nke tonté ke di còuté muháá nkōme, Sudaa kó yehèkè nè Sedisademmu kó ice kè dè naá ntidobontí ke dounko dè mē ndōmmè yie.

⁷ Di mmōnni mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù n di náammu ke tú: Ba nképí nte kè di dōori

dimáa meyei ndiemè miè nke deu ditòbè dindi Sudaa wuo nkobe, benitidaabè nè benitipòbè nè bebémbè nè ibí sámpò, di dó di kó kuwuo ndeemu, bá òmòu bá nsúónáá? ⁸ Dè dōmme kè di dōori dèè bo yonke m miéke, ke tuò ntihúúnti yebòkè Esibiti èi miéke di kòte kè ke kari? Ke deu dimáa ke dó bè ndi senku ke di sáá nyibotí imou miéke. ⁹ Di yèmmu di yembè kó meyei, nnè Sudaa kó bekpààtibè kōme, nè be pobè kōme, nè di móm-mōmbe di kó meyei nnè di pobè kōme, dimou memme di dōòmè Sudaa tenkè, nè Sedisademmu kó dihei miéke di dè yèmmaa? ¹⁰ Nè yíenní ke í mōòte idebii, kufōwaa nyí di pí, di í túnne n kuó nè n tié n di duó nyí dindi nè di yembè.

¹¹ Deè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù kè n tu n tātému ke bo di caàrè, Sudaa kó kuwuo m bo kù dèite páíí. ¹² N yóo túótému Sudaa tenkè kòbe sōmbe bèè tāté ke kòte Esibiti ke kàri, n yóo bè kùòmú páíí Esibiti èi miéke. Mudòò bo bè kōnnè yoo dikōnni, bè bo kú bemou ibí nè ibibénni nè bekótíbbè. Be kperè bo naá mmesém-mè, kè bè níí nnáa mbe kpéi bè dó kèparikè dii mōnni, yoo bè dó kébonté dii mōnni kusínkù, yoo bè sènkèri dii mōnni demarè ke dè wùò nyisíé. ¹³ N yitè ke cōmmúmu bèè bo Esibiti èi miéke be kpéi ke bo bè poté n dōòmè Sedisademmu èi kòbe, mudòò bo bè do nè dikōnni nè mutenkúú. ¹⁴ Sudaa kòbe bèè kpaá ke kòtení ke bo Esibiti nè be yèmmè miéke ke dó kèwète kékò. Be miéke òmòu bá nkpaá bá òmáa, kè de mènke sàà í tú bèè bo na kéyenté bēmbè.

Bèè do tuòmme tihúúnti dibòò bè do tú di oínkèmpokpàati

¹⁵ De mōnni benitibè bèè do yé ke dò mbe pobè tūò ntihúúnti yebòkè nè benitipòbè bèè do dè tikú ditinni dieri nè bèè ā Esibiti kó dihei bè tu di Patidoosi di miéke, kè bè n ténne mí nSedemii ke dò:

¹⁶Tináahtì a tú ti Yiè nKuyie nyè nha ti náké tì, ti tì yetemu. ¹⁷Ti nò béi nti ti yóó ti ndòò, ti yó ntuɔmmu tihúúnti dibòò Asitaditee, koò pãännè yepãrè bè ɔ̄ɔ yɔ̄re yè menaà nkétuɔ. Ti yembè nè ti kó bekpààtibè bè do me nhò nSudaa ekè mieke kè ti me nyo nke sànnè, ke bo kè dè ti naati, bá ti í yau meyei mmamè. ¹⁸Nè ti yóu dii yiè ti bo ntuɔmmè tihúúnti Asitaditee nè ti bo nhò pãammè yepãrè yèè yɔ̄re menaà nke tuɔ, nè de yiè ndi ti pààmè demɔu, kè bè ti duò mudòò ke ti kòu kè dikònni ti kòu.

¹⁹Kè beè nitipòbèè béi nke dò: Ti ɔ̄ ntuɔ ntihiúúnti oínkèmpokpààti Asitaditee ke pèmmù tipèmpènti koò dònnonkòne koò pãännè menaà nkó yepãrè kè ti daabè yèmu, dè í tú ti dè dòòri disòri.

²⁰De mònni mí nSedemii kè nkpan-nè Isidayeeribe bemɔu nè benitidaabè bemɔu nè benitipòbè bemɔu, benitibè bemɔu bèè kó dimàà do ti béi. Kè m bè kpannè ke dò: ²¹Di tuɔ nti únti Sudaa tenkè kemɔu nè Sedisademmu ei mieke, dínndi nè di cicebè nè di kó bekpààtibè nè bèè tu dihei kó bekótibè nè dihei kòbe bemɔu. Di yèmmè dò nti Yiè nKuyie nyí yèmu de kó meyeinaà? Di yèmmè dò nkù mè yèmmaà? ²²Ti Yiè nKuyie nyí na ke pí nkumáà nè di kó tidònniti kpéí, nè isòke kpere di dòò dè. Deè te kè dihei naà ntidobonti, ke doúnko ke naá mbè cɔ̄ɔ di, bá òmɔu ténke í ã di mieke, dè mè ndòm-mè yíe. ²³Di tuɔ mmèè kpéí nyebòkè tihúúnti, ke càke di Yiè nKuyie nke í yie nku kó dinùu, di í tünne ku kuɔ nè ku tié nnè ku tannò deè te kè meyei mmie ndi tùòkení dè me ndòmmè yíe.

²⁴Mí nSedemii n dèè tinti kénáké benitidaabè bemɔu nè benitipòbè bemɔu ke dò: Dínndi Sudaa kòbe bèè bo Esibiti keène ti Yiè nKuyie ntú mù: ²⁵Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù tu dínndi nè di pobè di béi mmu ke mènke ti dòò. Di béi nke íkú ke tú dínndi í yóó yóu di bo ntuɔmmè oínkèmpokpààti Asitadi-

tee tihúúnti koò pãännè yepãrè menaà nkpeye. Dòòne tünké di béi ndii nùu. ²⁶Né keène ti Yiè nKuyie ndi náá nti dínndi Sudaa kòbe bèè bo Esibiti. Kù tu: Mí di Yiè nKuyie m pàrikèmu nè n kó diyetidieri ke tú dínndi Sudaa kó kuwuɔ nkòbe òmɔu ténke báa aate o nùu képarikène n yètiri Esibiti kó ketenkè mieke kényí: Ti Yiè nKuyie mbomu. ²⁷N dàatenímu di kpéí ke bo di cààrè, dè í tú m bo di dòò mesàà. Dínndi Sudaa wuɔ nkòbe bèè bo Esibiti bè bo di do mudòò ke di kùu yoo dikònni ndi kòu ke yàà di dèène. ²⁸Bèè bo yenté mudòò mieke Esibiti kékò nSudaa tenkè bè báa tuòke bèdébè. Dínndi bèè kó dimàà iténí Sudaa tenkè ke kòtení Esibiti, di mieke bèè bo nkpaá bè bo banté ké nsà kè mî kó tináahtì di yoo di kpèti tii di. ²⁹Nte dèè yóó benke kéndò n yiti ke bo cómmù di kpéí nké di cààrè dikàri dii, di yóó de mbanté ke dò n náké mèè yei ndi ínkè mè bo dòò. ³⁰Mí ndi Yiè nKuyie mî béi nke tú n yóó ànnému Esibiti kóo kpààti Ofidaa o dootitòbè nou mieke nè bèè wanti o kúú, n dòò mèè botí Sedesia Sudaa kòbe kóo kpààti koò ànné Nebukannesa Babidònni kóo kpààti nou mieke wèè do tú o dootitòu koò dónè mukúú.

Sedemii yàúkùnnemè Baduki kònti

45 Sudaa kòbe kóo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu bo dii mònni o kpàti benni dinaanni mí nSedemii kè mbéinnè Nediya bire Baduki. N do ɔ̄ nwe nnáà nkòò wàù dipátiri mieke. Memme kè n dò: ²Ti Yiè nKuyie ntinti Isidayeeribe ti tū nkù kuù da náánnè fí mBaduki ke tú: ³A me ntúmè a tùòti ice, kàa Yiè nKuyie nda yíè tihùùti a yeñcaàrimè ínkè, kàa fiu ke wei kétú ùù ke í pieti meòmpùmè.

⁴Ti Yiè nKuyie ntu kù pùè nkù do maá dènde, ke u kù do fií ndè,

ke yóo me ndòò ketenkè kemɔu.

⁵ Kè fǒ nné wanti dèmarè dierè a móm-muɔ nha kpéinnáà?

Bá nwanti dèmarè,

kù yóo bonté meyei mme benitibè bemɔu.

Kù yóo da deetému kàa fòmму ntú a kó ticɔnti

bá kàa bo kùu pǎkù.

Kunku Ti Yiè nKuyie nkuù béi!

46 Nte Kuyie nní nnáké tì mí nSedemii yebotè kpéi.

Bè namè Esibiti kɔbe Kadikemiisi

² Kuyie nnáké tì Esibiti kpéi nè o kó behāāpòmbè, nè be kóo kpààti Neko, ò do bo Kadikemiisi nwe kukó nhEfadati mpeémmè kè Nebukannesaa Babidɔnni kóo kpààti ò do mudòò kóò na. Dè do sǎ nSudaa kɔbe kóo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu bo o kpàti benni dinaanni ndi.

³ Kè Kuyie ndò:

Tüntènè di dɔpiti sámpóti nè tidietì, kéténnè kékɔte mudòò.

⁴ Bouñè siséi si kǎnkè, besāndèèbè dekenè di séi, ókénè di pikè kécómmú, súúskénè di kpāā!

Piinnè tikɔnti di cǎncǎrè.

⁵ Ba nni nde n né wúómmè?

Kufɔwaá nkuù bè auté,

kè bè bótiri ke wǎiti be fǎnkó,

kè bekǔmbòtiebe duò,

ke cokù bá bè í wēēriní,

kufɔwaá nné nku tipiti timɔu.

Mí ndi Yiè nKuyie mí béi!

⁶ Tenaàcècāāte yiè mbá benné kécoké,

okǔmbòteu í yóo cooté,

kubakù youú bíékè kukó nhEfadati kó mpeémmè,

bè de mbétiri ke duò.

⁷ Wennínwe wèè iitiní,

ke dò nkukó nNiidi ǎǎ ta menie kényiitimè?

We nkùtiri ke kpéinko,

ikó ndieyi kó yenéfinfirè kóme?

⁸ Esibiti wèè iitiní kukó nNiidi kóme,

kòo nie mpieku ikó ndiheì tēmè!

Weè do náá nke tú:

M bo píe nke dátinné yehékè nè ye nitibè.

⁹ Siséi, kéténnè!

Sinaaséi buténè yetàrè,

bekǔmbòtiebe yènnènní,

Etiopii nè Puti de ekè kɔbe bèè nɔ nke kái ntidòpiti.

Duti èi kɔbe díndi betāntāūbè.

¹⁰ Di nyè tu mí ndi Yiè nKuyie

Mpakedaa kperi ndi,

diyè ndi n yóo peite ndi n dootitòbè,

n kpàriseú bo si kénsànnè,

n seú bo yā menitiyèi kémuú.

Mí ndi Yiè nKuyie mí ānné diféúbanni,

kubakù youú kó kutempè kukó nhEfadati pèémmè.

¹¹ Esibiti kɔbe kperè dò mmesémmè mme,

kɔtenè Kadaadi mutie wammù

kè di dó di wammú kéwammú detie detetirè ndé,

mutie mamù í bo mùù bo di taà.

¹² Yebotè kèèmu di dimè ifei,

yè kèèmu di kuómmè,

ke kèè okǔmbòteu cootimè

ke bètè otòu kè bè do bedé.

Bè dotimè Esibiti kɔbe mudòò

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké mí nSedemii Babidɔnni kóo kpààti Nebukannesaa kòrimè ke bo do Esibiti kɔbe mudòò.

¹⁴ Pīēkénè ti Esibiti,

yeenè ti Mikidɔdi èi kɔbe,

yeenè ti Manfi nè Tapanesi ekè kɔbe,

nákénè be ke tú:

Báátínè ke yé bè domè di pèetitòbè mudòò.

¹⁵ Dè né dòmmè kè di kó dibòò Apiisi do?

Dè yíme kòò yàntoo?

Ti Yiè nKuyie nkuù ò yèète.

¹⁶ Behāāpòmbè kusúkù bétiri

ke duòmu betòbè ínkè,

ke náá mbetòbè ke tú:

Íténè kè ti kɔte ti kɔbe borè,
ti èi bè ti pié dè,
kéyenténè kukpàriseú yeiku.

¹⁷ Yúnè Esibiti kóo kpààti ke d̀̀:
Kutoweku detetirè kɔku yiè,
ò yóu kè dè ɔtemu.

¹⁸ Kè Ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀:
Tabɔɔ tãri deunèmè yetàrè sonye,
Kadimeedi tãri ikúnèmè dàméèrì,
Esibiti kóo kpààti kèríní ke yó nkpeñní
mèè botí.

M bomu, mí nhokpààti wèè yetìrì tu
Mpakedaa kè mfi béi.

¹⁹ Díndi Esibiti kɔbe,
p̀̀anke mbounè di nenti,
bè yóo di pímmúmu,
Manfi kó dihei bo d̀̀úngo kénáá
ndikpáà,
di bo c̀̀úté kénáá ntidobontí.

²⁰ Esibiti tu dinaaserì sààrì ndi,
kè disãnsũ̀̀ me nyiténí kubakù yóu bíékè
ke kèríní,
di kèrínímu.

²¹ Behããp̀̀ombè bè yietí bè mudoò kpéí,
bè í cáánnè yenaadakè bè dùnne yè,
bè múнке b̀̀túnnému ke dèíté itáá,
bè cokému bemɔu,
òmɔu í bààò,
be kó mudorimù muù t̀̀̀̀ke,
be yèiti yiè diì t̀̀̀̀ke.

²² Kè bè tu núɔɔ,
fewààfè ɔɔ kèè kuwaaroo kéyímè.
Be dootitɔ̀̀bè beè kèríní ditìnni
nè sipéé betekũ̀̀bè tēmè.

²³ Bè yóo kóũmu o túúkù.
Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi!
Bá kù me nfímmè ke í dò nkéna kéta,
ke yé bekũ̀̀bè sũ̀̀mèmu
ke dò nfecofe dòmmè,
ke í dò nkéna kékaa nkédeè.

²⁴ Ifei ìi kùd̀̀ Esibiti èi kɔbe,
kubakù yóu bíékè kɔbe bè namu.

²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa
Isidayeeribe tũ̀̀ nkù mfi béi nke tú: N
yíté ke c̀̀òmúmu dibɔɔ Amɔɔ diì bo
Tabesi èi di kpéí, Esibiti kóo kpààti nè

o nìtìbè be kpéí, Esibiti kɔbe nè be kóo
kpààti nè bèè ò b̀̀s be kpéí. ²⁶ N yóo
bè ànnému bèè d̀̀s be k̀̀u be nɔu mieke,
bèè tu: Nebukannesaa Babidɔnni kóo
kpààti nè o kɔbe, o kó betɔ̀̀mbè.

De kó dif̀̀nkúò kè Esibiti èi wète
kémaá di do dòmmè nè dim̀̀nni. Mí ndi
Yiè nKuyie mfi béi.

Kuyie nyóo deetémè Isidayeeribe

(Wénté Sedemii 30:10-11)

²⁷ Díndi n kóo t̀̀nti Sakɔbu yaábí di bá
nyíèkù,

díndi Isidayeeribe di b̀̀̀̀ti bá nduò.
N yóo di dennemu dihei dé̀̀tìrì mieke,
di yaábí í yó nkpaaní bè ì pímmu ke k̀̀n-
nè kè.

Sakɔbu yaábí wètimu ke bo kari
bàmmùù

bá òmɔu bá nyi k̀̀ɔnnè.

²⁸ Díndi n kóo t̀̀nti Sakɔbu yaábí
di bá nyíèkù, n di bonèmu,
n yóo kuɔmu ibotí imɔu,
n di ciè nkè di taá ìi mieke,
m bo ì dèè m me nyí yóo deè díndi bie,
n né yóo di potému di m̀̀nnè t̀̀i yèiti,
dè í tú n yó ndi wúónko memme,
ke dò ndi í cààrè mùmamù.
Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

Bè nàkémè Fidisitèèbe kpéí

47 Esibiti kóo kpààti mu ndo í do
diì m̀̀nni Fidisitèèbe èi Kasaa
kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nku
pããnáànti náãntò Sedemii ke d̀̀:

² Kukó nkùù itiní kubakù yóu,
kù bo mpieku ke dátinnè dihei nè dèè kó
dimàà bo di mieke,
yehékè nè ye nìtìbè, bè bo nkuù mbemɔu,
iúu bo ndáátí dihei.

³ Bè yo siséí kó yetàrè kuðmmè mme,
siséí kperí nsi,
sikpàrinaaséí kó kunɔ̀̀roo,
si cèè̀tiyè f̀̀urimè,
deè kpéí nte kè ibí cicebè ì yè,
kuf̀̀waá nkuù bè auté.

⁴Fidisitēēbe beməu kó dikòu yiè dii tùðke,

Esibiti kóo kpàtì bo kuə bèè kó dimàà na nteennè Tiiri nè Sitōō.

Ti Yiè nKuyie nyóo kuəmu páíí Fidisitēēbe bèè bo Kafutəə dihei dii soké dàméèri mieke.

⁵Kasaa èi kəbe kuó meyubii mme ke kari mukúú,

kè Asikanəə èi mieke dò nffúú.

Díndi Anakiibe dè yó nkááké de kè di yóu di bo nkarimè mukúú,

ke yóu dimàà tipontì?

⁶Áú! Fó nti Yiè nKuyie nkó kukpàriseú, dè yó nkááké de kàa om̀pè, ta a nòrikù mieke ke yí só.

⁷De kó kukpàriseú bo yíme kéom̀pè?

Ti Yiè nKuyie nkuu kù péi

kè kù wetínnè Asikanəə nè dàméèri peém̀mè kó yehèkè.

Kuyie mpāānāanti náantò nàké ti Məabiibe kpéi

48 Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa tínti Isidayeeribe ti tū nkù nàké ti Məabu kəbe kpéi. Kù tu:

Nebo èi kəbe tùd̀ti ice nyi,

be èi dii d̀úinko!

Kidiyataimmu kəbe di ifei nyi,

bè fiètemu be èi,

diheidiè di ifei nyi,

di domu.

²Məabu èi kó disānni dèemu,

bè dàkii Esibonni èi kpéi nke, ke tú:

Tí kətenè ké di pònte ké di dèite yebotè mieke.

Fó mmúnke Madimenni, a nuù í yóo táúté ténke,

mudòò muù da tū.

³Odonnaimmu èi kəbe kuəmmu,

ke wanti meteèmmè,

bè di pòntemu ke dèité deməu.

⁴Məabu èi pòntemu,

ti yomu o bí dabùò.

⁵Bè dèkù Duiti tenni nè yedabùò nye,

kè iúu yìèní Odonnaimmu tenni kó mecútímè, meyeñcaàrimè kpéi.

⁶Cokénè kédeetè di fòmmu,

nsərinè dikpáà kó musāmmarímú tēmè.

⁷Məabu, a do tá a tōmmú mmu nè a kpàtì,

bè yóo da pímmu,

kétə a bəə Keməosi kékònnè,

nè di kó bebooyembè,

nè bèè tu bekótìbè a èi mieke beməu.

⁸Opòntì weè kèriní ke bo ta yehèkè yeməu,

dihei marì í yóo cootè,

kubiriku kó yehèkè dimarì í yóo nkpaá,

yèè bo ditenni yè bo puə.

Mí ndi Yiè nKuyie mí me nyè.

⁹Duónnè Məabu èi kəbe ifièti,

kè bèè puu kédétè,

o ekè yóo d̀úinkomu,

òməu ténke í yóo nyè ā.

¹⁰Wèè pí nKuyie nkó mutōmmú nè tikònnéyāti de yiè mbo yà!

Wèè m̀ntè o kpàrisiè meyi de yiè mbo yà!

¹¹Məabu èi nè di bíkémbéntiní di bo bāmmùu nwe,

bè í pímmú di nitìbè diyè marì ke kònnè,

di ílkú só nwe menaà mbè tètèmə kōme.

Deè te kè di naatí bo sáā,

bá di kó kufōku í yaari.

¹²Bè bo di do yèè we yeè né tùðke ke

dèè, kè m bo tōnko bèè yóo uté di cèè,

ké si pòmmu. Mí ndi Yiè nKuyie mí béi!

¹³De m̀nni ifei bo pí mMəabu èi kəbe

nè be kó dibəə Keməosi, ifei do pínnèmə Isidayeeribe Beteedi ††bè do tá wè.

¹⁴Di bo yíme ke d̀:

Ti tú bekpàritiebe, behāāpòmbè

yekòmbò yembè?

¹⁵Məabu kóo pòntì tùðkenímu,

ke do yehèkè mupòmmù,

††**48:13 Beteedi:** Sakəbu do duó dè nde keyènkè kè Kuyie nhò benke kumáà kè dèè wenté kòo fíí nditári (Tenketé 28:19). Kè Isidayeeribe ndè bàà nKuyie, kè dè mboní, Sedoboammu kó dimònni kè bèè dè d̀d̀ ditònni (Bekpàatìbè 13:1-32).

ke ta mukòu o ei dapàmbè bèè tu bekperibè.

Mí nhokpààti wèè yètiri tu Mpakedaa mîi béi.

¹⁶ Mɔabu kó mudorimù duunnímu ke dèè,

meyei mmèè ò doti mè kèrínímu mecāā.

¹⁷ Kómmúnè Mɔabu ei kpéi kèmmáári di yɔ,

díndi o pɛetitɔbè,

díndi bèè do yé o yètiri fei ke dòmmè,

bekénè dimáa ke dò:

Ba nte kè didùò kperi dii nkéété?

Ba nte kè kukpààtipààti kperíku kuu nyí kpaá?

¹⁸ Díndi Dibonni ei kɔbe cúténè di kpààtikàrè

kékari tedonkpetè,

ke yé Mɔabu tenkè kóo pònti di domè ke pùò ndi cèkperí.

¹⁹ Díndi Adowee ei kɔbe,

yènè kécómmú ice

kébeke bèè cokù mùu te kè bè cokù.

²⁰ Bè bo di ténne tì tu:

Mɔabu tenkè kɔbe di ifei nyi ke kpeutí.

Kuónnè kéwuotoo,

píèkénè kè kukò nhAdinɔ pèémmè kɔbee keè bè pòntemè Mɔabu tenkè.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie n kó tiyèiti tìl do yetàrè ínkè kó yehékè, Onɔɔ ei nè Yatisa ei nè Mefaati ei, ²² nè Dibonni kperi nè Nebo kperi nè Beti-Dibidataimmu, ²³ nè Kidiyataimmu nè Beti-Kamudi nè Beti-Meonni, ²⁴ nè Kediyoɔti ke yíénè Bosedaa. De kó tiyèiti tùòkemu Mɔabu tenkè kó yehékè yemɔu yèè tókè nè yèè diétiri.

²⁵ Mɔabu kó diyènni bòótému,

o nɔyɔnni kèéétému.

Mí ndi Yiè nKuyie mîi béi!

²⁶ Nii mbe mí nKuyie m mieke kó febòòfè kè bèè yà kémuɔ nkééí kèmmuòtì. Dè tùòke bè bo mbè daú dè nde, ke yé bè yetemè n kpeti. ²⁷ Díndi Mɔabu tenkè kɔbe dí do í daú Isidayeeribàà? Bè do yuukumu kè di mbè daú ke bókii yeyòàà?

²⁸ Díndi Mɔabu tenkè kɔbe yènnè di ekè kétaá yepèrè fiè,

dòònnè dimáa yekpetinónkperè tēmè yèè cekù ye yíènti yepèrè fiè.

²⁹ Tì kèèmu bè ndáammè Mɔabu kó tefen-tè kpéi,

o fentè teè deuté,

o pòti tii tonté,

o pòtè teè deuté,

ò tá omáa ndi,

o yèmmè meè dò nhò pèééte demɔu.

³⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi nke tú:

N yémù ò pòtimè ke náá ndidiè detetirè, o tómmú tú mutetimù mmu.

³¹ Deè te kè n kuò ndikúdabònni Mɔabu, n kuòmmu Mɔabu tenkè kemɔu kpéi, n sáútímu Kidi-Edesi ei kɔbe kpéi.

³² Díndi Sibuma ei kɔbe

di dònnè fínyí kó detie nde,

n kuòmmu di kpéi,

kè dè pèééte n kómmúmè Yaseedi ei kɔbe kpéi,

di bake do wùòmmu késénté dàmmèèri mukókúú nkou,

kétuòke Yaseedi kóo dàmmèèri,

kè bepòmbè di do ke tóú di be.

³³ Diwèi nè kuyènnaatí dèè ɔ mbo fínyí kó depaa mmieke,

dè ténke í kpaá di cuokè.

Mí duò nkè menaà nkùú sicèe mieke,

òmòu ténke í bo wèè bo nàù fínyí be diyetitùò mieke,

inàntènyie nténke í yíèni di cuokè.

³⁴ Esibonni ei kɔbe kuòmmu ke békú meteèmmè, kè be dabùò nyiè ke tuòkú Edeyade, Yaati ei kɔbe yo metammè, nè Isoa ei kɔbe kè mè pèééte ke tùòkenè Odonnaimmu, nè Ekidati-Sedisía, ke yé Nimudimmu kó menie nkùúmè.

³⁵ Mɔabu tenkè kɔbe bèè feu iwúú yebòkè ke yè tùò ntihúúnti, m bo bè kùò bemɔu. Mí ndi Yiè nKuyie mîi béi.

³⁶ Deè te kè n kuò Mɔabu ei kpéi kè n tammè yiè tepòmpùòtè kóme, kè n dabònni yiè Kiidi-Edesi kpéi tepòmpùòtè kó didabònni kóme, ke yé bè do

pètè mùù cǝntǝmù mù fetimè. ³⁷ Benitìbè bəmou kuó meyùbii mme nè be debii, ke yǝrí be nou, ke dàátí tifǝtǝntǝ. ³⁸ Mǝabu cǝí simou kó dedǝnnè yekúdabùò nyeè dàátí, yekàrè yemou yedabùò nye, ke yǝ m pǝntemè Mǝabu tiyaamatì bè ténke í dǝ tì kǝme. Mí ndi Yiè nKuyie mǝ bǝí. ³⁹ Tiiténè yekúdabùò, Mǝabu domu ò di ifei nyi, ò bùtǝnnè ke cokému. O kperè naá mmudaá mmu o pǝetitǝbè kpǝí ke wǝtè ke duò tikǝmbùòtǝ.

⁴⁰ Nte ti Yiè nKuyie mbéi nti: Opǝnti pǝnte o fǝtǝ nti fetúufè kǝme ke einte Mǝabu tenkè ínkè.

⁴¹ Bè fiètemu yehékè,
ke tieke sicǝkperí.

Kè Mǝabu āǝpǝmbè yekǝmbò yembè kǝmbùòtǝ duò, kuperitǝyonku ǝǝ íté oni-tipòkù kè dè ndǝmmè.

⁴² Bè kǝ Mǝabu tenkè kǝbe ke dǝèmu, be wuǝ nténke í kraá,
bè yǝ mbè kpenkemu ke pǝēté ti Yiè nKuyie.

⁴³ Di pǝkémù dǝndi Mǝabu èi kǝbe,
bè di keù yǝfǝtè nye,
ke di dii ticùòtǝ.

Mí ndi Yiè nKuyie mǝ bǝí!

⁴⁴ Kè kufǝwaá nhauté wè kòò coké,
ò doti difǝtǝrì ndi,
kòò na ke yènní difǝtǝrì,
ticùòtǝi ò pǝ,

Mǝabu yǝtǝi yìè dii tùòke.

Mí ndi Yiè nKuyie mǝ bǝí.

⁴⁵ Bèè cooti bè ðumu,
ke wanti disǝrì Èsibonni.

Kè muhǝá mmamù né yènní okpààtǝ Èsibonni èi ke cùuté ðe kó in-onkperí yembè èi,
di mànke kǝntǝ kǝtuǝkenè di cuokè.

⁴⁶ Di bo yà, dǝndi Mǝabu tenkè kǝbe,
dǝndi bèè tǝ ndibòò Kemǝosi di fetimu,
di bí initidaaì nè initipòì,
bè ì pǝímmúmu ke kǝnnè.

⁴⁷ Bè pǝímmú bè Mǝabu tenkè ke kǝnnè,
n wǝtǝi ke bo bè tǝínnénǝmu yemǝrè sǝnye.
Mí ndi Yiè nKuyie mǝ bǝí.

Ti Yiè nKuyie nàkè tǝ Mǝabu èi ínkè tinti memme.

Kuyie nkpannè tǝ Amǝniibe

49 Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa tǝntǝ Isidayǝeribe tǝ tǝ nkù nàkè tǝ Amǝniibe kpǝí kù tu:

Isidayǝeribe í mǝke ibǝá?

Bè í mǝke wǝè bo tieke be kperàá?

Dè né dǝmmè kè dibòò Midikǝmmu tieke

Kadi tenkè?

Ba nte kè Amǝniibe kǝrì be kó yehékè?

² Yewe kpaanǝmu kè m bo duó nkè mu-doò kó íúu

dátǝnnè Adabaa Amǝniibe eidiè,
di bo cùuté nè di ekesí kédǝúnko,
Isidayǝeribe bo baaté bèè do bè baké.

³ Èsibonni èi kǝbe,
tiiténè yekúdabùò,
ke yǝ Aii èi dǝúnkomè,
dǝndi bèè bo Adabaa èi,
kǝmmúnè yedabùò,
dàátǝnè tifǝtǝntǝ kékari mukúú,
ncokùnè ke firì dihei ke kuò,
ke yǝ bè yóó tǝmè di kóo kpààtǝ kékǝnnè,
nè o bǝyembè nè dihei kó bekótǝbè. ††

⁴ Dǝndi Adabaa èi kǝbe bèè yete n kpeti,
ke pǝtǝnè di biriku, kù pǝntemu,
dǝndi bèè do pǝtǝnè di kpàtǝ
ke tǝ òmǝù í yóó dàátí ke di deke.

⁵ Nte mí nke kǝróo ke bo di bǝnté kukǝmbòdoróo.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mǝ bǝí!

Kukǝmbòdoróo bo di fité,
kè di cǝtété di bíékè di bíékè,
bá òmǝù báá na ke di tíí.

⁶ De kó difǝnkúò n né wǝtǝi ke bo tǝímmu Amǝniibe,

bè pǝímmú bè ke dǝò tidaatǝ.

Mí ndi Yiè nKuyie mǝ bǝí.

††49:3 kpààtǝ: Dè bo na kǝntú dibòò Midikǝmmu.

Kuyie nkpannè ti Edõmmu ei kɔbe

⁷Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa tínti Isidayeeribe ti tũ nku nàké ti Edõmmu ei kɔbe kpéí. Kù tu:

Meciì nyembè ténke í boà?

Meciì nyembè ténke í yé bè bo tié ntàà?

Be ciì ndèemaà?

⁸Díndi Dedanni ei kɔbe búttinnénè kécoké,

taanè titādènti.

Meyei mmeè doti Edõmmu ei kɔbe.

De m̀nni dii tũ̀ke bè bo cuó dè tiyèiti.

⁹Bèè tũ̀ finyi kó yebe

bè tatinímu Edõmmu ei bè ɔ̃ tamè kupaku,

bè í yóó tũ̀ kényákè dèmarè.

Beyóóbè bo tanní dii m̀nni keyènkè,

bè yóó yúúkú bè dómè mme.

¹⁰Mí yóó káúté Esayuu kó kuwuu,

bè ténke í yóó na késɔri,

Esayuu kó kuwuu ndèemu,

o tebíi nè o pɛetitòbè,

òmòu í yó nkpaá.

¹¹Dooténko iciribí,

m bo nyi piú.

Bekúpòbè, di nni mbuá.

¹²Mí ndi Yiè nKuyie mí tu, bèè do í dò nkéyã m mieke kó febdòfè bè fè yã kè díndi bo nsoké yáàba? Di yóó fè yãmu! ¹³M pàrikèmu ke tú tìl bo tuòkení Bosedaa ei tì bo ncéè, benitibè bo tì kèè kè dèè bè di kécaàrè be yèmmè, be ei bo dɔúnko kénaá ntidobontì. Mí ndi Yiè nKuyie mí béi.

¹⁴Mí nSedemii kè m béi nke d̀:

N kèè tináantì matì nti kè tì bonní ti Yiè nKuyie mborè,

ku kó ditõnni mari dii tì tóni ke náa nyebotè ke tú:

Tíinnè nkédo Edõmmu kɔbe mudòd.

¹⁵Edõmmu ei kɔbe,

n kékũnne dí mbe yebotè yemou mieke, benitibè bemou yó nsenku dí mbe.

¹⁶Edõmmu ei kɔbe,

di fentè teè di souté,

kè di yèmmè dò mbenitibè di dé,

díndi bèè sīkéké yepèrè ffè,

ke bo yetàrè yómmè,

bá kè di dèke yetàrè ínkè,

ke ceenní di yíenti fetúúfè kɔme,

m bo di ciúnní.

Mí ndi Yiè nKuyie mí béi.

¹⁷Edõmmu ei bo dɔúnko, bèè bo mpènkù ke di yàu, dè bo bè di, kè bè mmáari be yɔ, meyei mmèè di tũ̀kení me kpéí. ¹⁸Sodõmmu nè Komɔɔ be kpere d̀d̀mè di kpere yóó me ndɔɔ, onitì í yó nkpaá di mieke, fenitiyanfè òmòu í yó ndè kpaá.

¹⁹N yitoomu kukó nSuditèè kó mepéém-mè diciricirì kɔme,

ke deètòo timúsũ̀tì borè.

Edõmmu kɔbe bo coké be tenkè dim̀nni dimáá,

m bo kanne n tãáté wè de kó ketenkè.

Ke yé òmòu í bomè wèè bo m péi,

ocènti m̀ou í bo wèè bo dáátí kécómmú n yìikè.

²⁰Keènè mí ndi Yiè nKuyie n tãáté tì Edõmmu ei kɔbe kpéí,

nè n d́ kédòɔ tì Temaá ei kɔbe, tii tu:

Bè yóó bè kpàake tipìèti tēmè mme,

be tenkè bo dɔúnko.

²¹Bè do bèmmù nwe kè ketenkè au,

be kó yedabùò nyeè yiè ke tuòkù tipènti kóo dàméèrì.

²²Op̀nti wèè p̀nte o feti fetúúfè kɔme, ke einte Bosedaa ei ínkè,

kè Mɔabu ā̀p̀òmbè yekòmbò yembè kòmbù̀tì duò,

kupèitéyonku ɔ̃ pí nhonitipòkù kè dè nhò dòmmè.

Kuyie nkpannè ti Damaasi ei kɔbe

²³Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa tínti Isidayeeribe ti tũ̀ nkù nàké tì Damaasi ei kpéí nti tu:

Amadi nè Adipadi, dè di dimu,

ke yé bè di nàké tì í tùmè tisààtì,

tii íi mmeyencaàrimè di mieke,

kè mè kónni dàméèrì tēmè,

bá dèmarè í bo dèè bo mè cònné.

²⁴ Damaasi èi kòbe wèrímú dèèmu, kè bè bùtínné ke coké, kè be kònti au, meyeñcaàrimè meè bè pí, kuyonku ʒ̄ ítemè onitipòkù wèè kuò ndebire.

²⁵ Dè dòmmè kè bè bontóo dihei n yèmmè do naatinè di?

Dihèi diwèi do m bonè di?

²⁶ Bedapàmbè yóó duómu be corè, kè bekpàrinuòmbèe kú bemou de yiè. Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi! ²⁷ N yóó cúu mmuhāá mmu Damaasi èi kè mùu cúté kòpààti Benni-Adadi kpààticéi.

Kuyie nnàké ti Adabube kpéi

²⁸ Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa tinti Isidayeeribe ti tū nkù do nàké ti Kedaa kó kuwuò nkòbe nè Asòò kó yekpààtiyo kòbe Nebukannesaa Babidōnni kóo kpààti yóó na bè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō:

Íténè kédo Kedaa èi kòbe mudòò, puonnè diyie yièni kèè bíékè kòbe!

²⁹ Fekenè be touti, nè be wūš nè be yààti nè be nenti, kéfeke be yòyóbè, ké bè uu tipífti timou, kè kufōwaá mbè pí.

³⁰ Díndi Asòò èi kòbe cokénè kédéíté itáá, kétaá titādènti, ke yé Nebukannesaa Babidōnni kóo kpààti

tāāté ke bo dōò ti í wennimè, ò tāāté di kpeti ke dèèmu.

³¹ Kè Ti Yiè nKuyie ndò:

Kòtenè ké bè do, bè kàri ke í yièkù, timati í bè kòónnè, be bòrè fèfomu, bè í mòke yecàkè ketíke, bè kàri, ke cáá mbe máà ndi.

³² Fekenè be yòyóbè, kéheí be wūš súkùyi!

N yóó bè cíemmu itemmànke inàà mieke.

De kó benitibè bèè kuò be tempááti, m bo mbè bōmmù meyei ntipífti timou. Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

³³ Asòò èi bo naá nsikpamòò kó diāri, di bo dōúnko sáá, oniti ténke báá dè kàri nè di bo mbomè, fenitiyanfè òmòò bá dè bàté.

Kuyie nnàké ti Edamiibe kpéi

³⁴ Sudaa kòbe kóo kpààti Sedesia kpààti ketíri dīi mōnni ke ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dō:

³⁵ Mí di Yiè nKuyie Mpakedaa n yóó kéétému Edammu èi kòbe tām̀m̀, be wèrímú kó dikùnni.

³⁶ M bo ínni kuyaakù itemmànke inàà, kè kùu bè fùùte.

M bo bè cie nyebotè yemou mieke, kubotí makù i yó mbo bè í yóó coké kétaá kùu mieke.

³⁷ M bo duó nkè Edammu èi kòbe nkpeuti be dootitòbè ìikè bèè bè dónè mukúú.

M bo bè bonté meyei, m mieke keè bè cùu mmediè. N yóó bè bonté mudòò mmu, kè bè mbè kòu ke yàa bè dèènè.

Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

³⁸ N yóó puòmmu Edammu èi kóo kpààti, nè o tumbè, ke fíí n kpààtikàri.

Mí ndi Yiè nKuyie m mfi béi.

³⁹ Yemòrè sonye, n né yóó wète kéténnénímu Edammu èi kòbe,

bè do pímmú bè kédòò tidaati.

Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

Bè nàkémè Babidōnni kó mudorimù kpéi nnè Kuyie nyóó deetémè Isidayeeribe

50 Nte Ti Yiè nKuyie nní nnàké ti mí nku pāānāantì náāntò Sedemii

kè dè ntukúnè Babidōnni èi nè Babidōnni
tenkè kemou:

² Pīēkénè ti yebotè yemou mieke,
yeenè be ti,

cónnénè mekpàricannimè.

Pīēkénè ti di báá ti mbè sōnne,

yínè Babidōnni domu.

O bōotenkaanitè Beedi di ifei nyi,

kufōwaá nkuù auté Medeki,

o bōotenkaanii di ifei nyi,

kufōwaá nkuù auté yebókè.

³ Kubakù youú bíékè kōbe beè bè do,
ke bo bè pònte,

kè be eii dounko,

òmou ténke bá nhá di mieke.

Benitibè nè iwūō demou dè bo ciété,

dèmarè ténke bá ndè bo.

⁴ De mōnni Isidayeeri be nè Sudaa kōbe,
bè bo wēnné kēwēteni mí nKuyie m borè,
kénkōnti ke n wanti mí mbe Yiè nKuyie.

⁵ Bè bo mbékute Siyōō kó kuce,

bè bo túóté be ìikè kēwetinné Sedis-
ademmu èi.

Bè bo nnáá mbetabè ke tú:

kōtenèni kè ti taunnè timáá ti Yiè nKuyie,
ke ténke báá yè nde kó metaummè nè ti
bo mbomè.

⁶ N nitibè do sááténè tipietì tii feti tinti,

be kó becēmbe beè do bè fétinne,

kè bè nháá nyetare ìnkè,

ke dekù sitáá ke cánni,

ke yè mbe pedie nkpéi.

⁷ Bá wè kòo mbè pieti,

ke pīi nke cáá,

ke náá nke tú:

N kpeti í bè bonè,

bè yeténè be Yiè nKuyie nku,

kùù dōōri kù nàá ntì,

kunku be yembè do búú kù.

⁸ Yènnè Babidōnni kó dihei,

òmou bá nkpaá Babidōnni kó ketenkè
mieke,

niiténè deyìkè,

yebōdakè ōō niitémè kubōcēnku.

⁹ N yóo duó nkè kubotí diekù kōbe beè do
Babidōnni kōbe,

bè itiní kubakù youú bíékè nke,

ke bo do Babidōnni èi ké di pònte.

Be pie nyó ndōnnè otānnuanti kpeyi ō
ndōmmè mme,

be pie nyí duó ketenkè.

¹⁰ Bè bo éi Babidōnni èi kōbe kpere,

bèè bo dè éi bè bo di kéde.

Mí ndi Yiè nKuyie mí béi.

¹¹ Dè ndi naati kè di nyānku,

díndi bèè yóó éi dèè do tú n kpere,

mputinè yenaaserè kōme,

nkuōnnè yesāndakè ō nkuōmmè.

¹² Di kó diheikótírì di ifei nyi,

di kó diheikótírì bè di pèitemu di ta ifei
mieke nke,

di náá ndifōnkúò kperi ndi yehèké mieke,

ke náá ndikpáá tedōntè kperi,

tētentè timútì í yìè dè ténke.

¹³ Ti Yiè nKuyie mmieke keè di yè,

nè de kpéi òmou ténke í yó mbo de kó
dihei mieke,

di yóó dounkomu,

bèè kó dimàá bo ndè pēnkù ke di yau,

bè bo mmáàri be yō,

tii di tūōkení ti kpéi.

¹⁴ Díndi be tāntāübè, cōmmúnè kékénné
Babidōnni,

poténè be ipie,

di bá nyiēkù ì bo dōntémè,

ke yé bè yeténèmè ti Yiè nKuyie nku.

¹⁵ Uunè tipitì timou fekpārihúufè,

bè yiēkemu kè be dèrè duó,

be duotí yànte yantemu,

ti Yiè nKuyie nyóó peite dii yìè dii tūōke,

peitenè, fōōnnè be bè di dōō dè.

¹⁶ Kuōnnè bèè buotì,

kuōnnè bekēibè Babidōnni èi mieke.

Mudòò mùù doti Babidōnni mù í sénní,

bá wè wèè wammú o kōbe bo kèè bíékè,

bá wè kòo kòo nho cie.

¹⁷ Isidayeeri be dōnnè tipietì tii feti tinti,
kè yeciricirè bè bèti.

Diciriciri ketiri dii bè càáké dii tu Asi-
idi kóo kpààti, diciriciri sōnni dii dēri
yekúō kè di tu Nebukannesaa Babidōnni
kóo kpààti. ¹⁸ Deè te kè ti Yiè nKuyie

Mpakedaa tínti Isidayeeribe ti tū nkù, kè kù b́eí nke tú: N yíté ke còmúmú Babidónni kóo kpààtì nè o nìtìbè be kpéí ke bo bè d̀d̀d̀ n d̀d̀d̀ mè Asiidi kóo kpààtì.

¹⁹N yóo ténénímu Isidayeeribe be kó dinaacēnhòdò,

bè bo ncentì Kadimeedi nè Basāā borè, ke diiti timùti Efadaimmu tārè nè Kadaadi kperi.

²⁰De kó yewe nè de kó yem̀drè mieke, bè bo wammú Isidayeeribe kó meyei nkémónté,

kéfié Sudaa kòbe kó mecaarimè ke báá yà,

ke yé n yóo ciém̀m̀mu besòmbè bèè bo nkpaá.

Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́eí.

²¹Donè Metadataimmu èi kòbe mudòdò, kuonè Pekodi èi kòbe bem̀ou, di báá súó nhòm̀ou.

Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i me nyē.

Dí d̀d̀d̀ n di nàkè tì tim̀ou.

²²Ikpàr̀iúu ìi dàátí dihei dim̀ou mieke, d̀èè càke d̀è í sénní.

²³Dè d̀òmme kè Babidónni èi do?

Dè ýime kè di d̀óunko yebotè yem̀ou mieke,

dindi dii do tú dihenkèrì,

ke pòntì dem̀ou kutenkù mieke,

dè d̀òmme kè di kèété?

²⁴Babidónni èi, n da díí timátì nti

k̀aa ta ti mieke bá a í dake,

kè bè da s̀ò́íkè ke p̄i,

ke yé a dok̀unè mè mí nKuyie nku.

²⁵Ti Yiè nKuyie nkpeté ku kpàr̀inentì kó ditou ndi,

ke d̀ennèni ku mieke kó tikpàr̀inentì,

ke yé kunku ti Yiè nKuyie Mpakedaa

kù d̀ómè kéānné mutōmmú Babidónni kó dihei kòbe.

²⁶Tip̄itì tim̀ou kòbe tíinnènní Babidónni èi,

óóténè o buò ḱeyóóté d̀èè ā ye mieke

ke cóú nyecúò yecúò,

kécóu kè d̀èe cóúté pái,

bá d̀emàrè báá súó.

²⁷Kuònnè yenaadakè yem̀ou, yè yóo duó dituò ndi yem̀ou, de kó yenaadakè bo yà, ye yēiti yìè dii t̀ù̀d̀ke.

²⁸Keènè, bèè yenténí Babidónni, bè cootinimè kénáá nSiyōō èi kòbe ti Yiè nKuyie mpèitemè,

kù pèitemè ku cēsààtè bè p̀ntè t̀è.

²⁹Tíinnè betāntāubè, bèè yūō ndetānnè,

kè b̀èe tíí mBabidónni èi ke di munné,

di báá yie nk̀o m̀ouu yenté.

Fóónnè de kó dihei kòbe bè d̀d̀d̀ d̀è,

bè d̀d̀d̀ d̀èè kó dim̀àà, dí de mbè yietí,

ke yé bè benkemè be fentè nte ti Yiè nKuyie,

kunku kùu te Isidayeeribe.

³⁰De yìè Babidónni èi kó bedap̀am̀- bè bo duó dihei mieke, bekpàr̀inuòmbe bem̀ou bè bo kù mudòdò mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́eí.

³¹M bàátí a kpéí nke,

f̄́ mBabidónni tefentè yìè,

a m̀onni dii t̀ù̀d̀ke,

a bo cuó dii yìè tiyēiti.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mm̄i b́eí!

³²De kó tefentè yìè n̄f̄́ nha yóo bétému kédò,

ò̀m̀ou me nyí bo wèè bo da íi,

n yóo cóu mmuhāā mmu a ekè,

kè yèe cóúté ḱefitè yem̀ou.

³³Ti Yiè nKuyie Mpakedaa tu:

Bè f̄́m̀mu Isidayeeribe,

ke wēnnènnè Sudaa kòbe ke f̄́ū.

Bèè bè p̄i nke kònnè ke d̀d̀d̀ tidaati

bè bè p̄i nteii nwe,

ke yete bè bo bè f̄́inkomè.

³⁴Be deet̄iwè me nkpeñ̀imu,

wenwe wèè yè̀t̄ir̄i tu Mpakedaa,

Ò yóo bè kòr̀ínèmu,

kéom̀p̄unne be èi,

ké̀b̀onté dik̀onk̀ònni Babidónni èi kòbe.

**Kuyie nnàkémè kù d́ kédò
tì Babidónni èi kòbe**

³⁵Mudòdò muù doti Babidónni tenkè kòbe,

muù doti o kpààtì tǔmbè nè mecii
nyembè.

³⁶ Mudoò muù doti beyuwúòmbè,
kè bè bo naá mbebiimbè,
kufɔ́waá mbo auté bekpàritiebe.

³⁷ Mudoò muù doti sikipàriséí nè
sikipàrinaaséí,
nè behāāpòmbè yehékè yehékè kɔ́be,
bè bo dontenè benitipòbè,
be kpàtì kó sicíí bè bo si pùò,
kéhéí be kperè.

³⁸ De kó diheì tenkè bo kpeí
kè menie nkúú.

Ke yé dì tumè dibɔ́ɔheì ndi,
ke nɔ́nnè isɔ́ke kperè.

³⁹ Deè kpéí nte yekpamaà nnè sikipamɔ́
kè dè bo konní de kó diheì,
icùò ndieyì borè konní kɛ́mbo sáà,
nè de kó diheì bo mbomè
onìtì ténke báá dè kàri bìtì.

⁴⁰ Mí ndi Yiè nKuyie m bo kuɔ́ de kó
diheì,
n kuɔ́mè Sodɔ́mmu nè Komɔ́,
nè yehékè yèè dè tǔké,
onìtì ténke í yó ndè bo,
fenitiyanfè bá ndè kpaá.

⁴¹ Kubotí makù kuù itíní kubakù youú
bíékè,
kuwuɔ́ ndiekù nku,
bekpààtikperíbè bèè itíní itemmànke
imɔ́.

⁴² Bè nɔ́ nke tāū ipie nyi nè yekpāà,
bè tu benitiyonkubè mbe,
bè í mɔ́ke mesémmè,
kè be tammè yiè ke dò ndáméèrì ɔ́
nhuutimè,
bè dèke siséí nsi,
ke kéréí ke dò nhonitì omáà,
ke bo di do díndi Babidɔ́nni èi kɔ́be.

⁴³ Babidɔ́nni kóo kpààtì ti nkèè
kòo baà mbèitè,
kòo yèmmè cààrè,
kè dè ò yóu ke dò nhonitipòkù wèè dɔ́
képeité.

⁴⁴ N yitóomu kukó nSuditēē kó mepeém-
mè dicírìcìrì kɔ́me,

ke deètò timúsùùtì borè.

Babidɔ́nni èi kɔ́be bo coké be tenkè
dimònni dimáà,
m bo kanne n tāāté wè de kó ketenkè.
Ke yé òmɔ́ù í bomè wèè bo m péi,
ocènti mɔ́ù í bo wèè bo dáátí kécómmú
n yìikè.

⁴⁵ Keènè ti Yiè nKuyie ntāāté ti
Babidɔ́nni èi kɔ́be kpéí,
nè kù dɔ́ kédɔ́ò ti Kandee tenkè kɔ́be, ti
tu:

Bè yóo bè kpàake tipìetì tēmè mme,
be tenkè bo dɔ́unko.

⁴⁶ Babidɔ́nni èi kɔ́be do bèmmù nwe kè
ketenkè au,
be kó yedabùò nyeè yiè ke tuòkù yebotè
yemɔ́ mieke.

51 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
N yóo fínni kuyaakù makù nku
kùù kùù,

kè kùu do Babidɔ́nni kó diheì nè De-
bukamaii èi kɔ́be.

² N yóo tōnni beyèmbè mbe,
kè bèè ye mBabidɔ́nni èi kɔ́be,
kékáúté o èi.

Dè bo tuòke diù yiè,
meyei mbo bè do,
benitibè bo yènní tipítì timɔ́,
ké bè munné.

³ Díndi betāntāūbè,
tāānè betāntāūbè ipie,
di báá kpáké bèè dáátí yecìncìnkòrè,
bedacēmbè kó dimáà,
di báá súú nhòmòù,
kuònè behāāpòmbè bemɔ́.

⁴ Di bè kòute kòute,
kè bè ncóú cóú Kandee tenkè mieke,
kè becírìbè nduɔ́ duɔ́ Babidɔ́nni èi mieke.

⁵ Ke yé Isidayeeribe nè Sudaa kɔ́be,
mí mbe Yiè nKuyie Mpakedaa n yí bè
bɔ́ntóo,

bá nè bè me nní yeténèmè,
mí nwèè bè te bembe Isidayeeribe.

⁶ Cokénè kéyè Babidɔ́nni èi,
bá wè kòo deeté o ònni,
kè bè báá di wēnnénè be kékuɔ́,

dè tùðke mí ndi Yiè nKuyie m bo peite
dènde,

n yóó bè fɔ́ mbè dɔ́ dènde.

⁷ Babidɔ́nni do dɔ́ nfesɔ́bòðfɛ nfe

mí ndi Yiè nKuyie n nòùtè mieke,

kè ketenkè kemɔu kɔbe

yɔ́ nfe kó menaà nke muð.

Yebotè yámu fe kó menaà

kè ye yèmmè kɔɔre.

⁸ Dende bàmbà kè weè Babidɔ́nni do
ke kèété kèété.

Kɔmmúnè o kpéí,

wammúnè mekùð nkéwaare o mɔ́nne,

kè dè naati wèe miété.

⁹ Ti tàa mBabidɔ́nni ke yíékemu,

tí ò yóunè tǔnké,

kékò mbá wè o cie.

Ke yé tiyèiti tii bè dɔ́

ti í sènnímè,

tì deumu ke pèété yewetè ke káá ntiwetì.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nti kòránému,

tí kɔtenè Siyɔ́ kénáké ti Yiè nKuyie

ti tū nkù pī mmù tōmmú.

¹¹ Ti Yiè nKuyie ndó kèpɔnte Babidɔ́nni

èi kɔbe mbe, kù dɔ́ képeite bè pòntemè

mme ku ciété. Deè te kè kù yàúkunko

Medii tenkè kpààtibè kǔnti ke tú:

Súústénè ipie kèpíe ndi duokè.

¹² Cónnénè mudoð kó kuyààkù kèwetín-
né Babidɔ́nni,

yíénè bebàribè,

cónnénè bèè yó mpaké,

oo nhoonnè benitibè,

ke yé ti Yiè nKuyie ntáátémèmu

kù dɔ́ kédɔ́ tì Babidɔ́nni èi kɔbe

ke ti ndɔ́ri.

¹³ Babidɔ́nni fɔ́ nwèè bo kukó ndièkù
peémè,

kàa kpàti deu,

a mɔ́nni dii tùðke,

a kó muyòð mànku nku.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa

m pàrikèmu ke tú:

Benitibè beè tatiní

ke bo píe mBabidɔ́nni èi fecofe tēmè,

bè bo di munnénè ihúu.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie ndɔ́ ketenkè

nè ku wérímú mmu,

nè ku kó meyenfòumè mme

kù fiímmè ketenkè,

nè ku ciì mme

kù pitémè tiwetì,

¹⁶ ke béi nku nùù mèmáà

kè menie ntíí nke dèke kéínkè,

kuù ɔ́ í nyewetè itemmánke

kè yèe deke tiwetì,

kuù ɔ́ nte kè fetaaɔ́e kperi kéní,

kuù ɔ́ ínní kuyaaakù kù sòri dè.

¹⁷ Benitibè bemɔu yeimmu,

meyiétimè bè dònté mèè kpéí,

bèè yìenke timáti ke uti sibɔ́ntenkaanii

ifei bo bè píinnè be tesì,

sì tu siyààbisí kperè nde,

muwemmu í bo si mieke.

¹⁸ Sì tu detetirè nde, mutɔ́ntetimù,

demɔu dè bo deè,

ti Yiè nKuyie mbo wèètení dii yie si bíékè.

¹⁹ Kuyie nkùù te Sakɔbu yaàbí

ku kperè í me ndò,

Kuyie nkùù dɔ́ demɔu,

kuù te Isidayeeribe,

kunku kùù yètiri tu Mpakèdaa.

Babidɔ́nni dorimù tùðkemè

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ́:

Babidɔ́nni weè do ɔ́ ntú dihenkèri

m puðnnè di yebotè,

nè wenwe m puðnnèmè yekpààtiyo.

²¹ M poténè weñwe tesántè nè te dèèti,

nè weñwe m puðmmè tekpàrinaasántè

nè te dèèti.

²² Nè weñwe m potémè onitidùù nè

onitipòkù,

nè weñwe m potémè odakóti nè odapàà,

nè weñwe m potémè odapàà nnè osapàà.

²³ Nè weñwe m potémè opecēnti nè o pe,

nè weñwe m potémè otenkúti nè o nààke

ò duðnè Ì,

nè weñwe m potémè kùmàndáàbè nè

bebeémbè.

²⁴ Di mmɔ́nni n né yóó yietímu

Babidɔ́nni èi kɔbe,

Kandee tenkè kɔbe,
 bè dɔ̀dɔ̀ mɛ̀e yei nSiyɔ̀ɔ̀
 n yóo mɛ̀ m̀bè yietímu kè di dè yà nè di
 nuɔ.
 25 N cònmú a kpéí nke,
 fí nditári dii do pɔ̀nti demɔu ketenkè
 ínke,

n youte n nɔ̀tè nte ke bo da poté,
 m bo da bɔ̀nténi ketenkè,
 m bo da cɔu nkàa cɔ́uté.

26 Bá bè ténke báa pété a borè ditári
 kéánné kudieku kentímè
 yoo bèe púú́ténè,
 a yóo dɔ́unkomu sáá.
 Mí ndi Yiè nKuyie mí b́éi.

27 Cónnénè mudoò kó kuyààkù dihei
 mieke,

eénè ditáteheù yebotè cuokè,
 kè yebotèe tíí mBabidɔ̀nni èi kpéí,
 yúnè yekpààtiyɔ Adadati nè Minni nè
 Asekenaasi,

waánnè ohããpònti wèè yó mpíi
 mbenitibè tihããpònti,
 tíinnè siséí kè s̀i nsù ke dò nfecofe
 ké bè do.

28 Íinnè yebotè kɔbe,
 kè di do Medii kó bekpààtibè
 nè iwéí yembè nè bebeémbè
 nè dihei dimɔu ò baké di.

29 Ketenkè aámu ke sántè.

Ti Yiè nKuyie ntãátè ke bo dɔ̀dɔ̀ ti
 Babidɔ̀nni tii tu:

Babidɔ̀nni èi bo pɔ̀nte kédɔ́unko
 bá òmɔ̀u ténke bá mbo di mieke.

30 Babidɔ̀nni kó bekpà̀rinuambe ténke í
 dokù,

bè taà be cèkperí mieke nke ke sɔ̀ri,
 be kɔ̀mbò deèmu kè bè naá mbenitipòbè.
 Bè cɔ́ummu be èi
 yecàkè cùumu ke kèké.

31 Yetɔ̀rè yèè mau Babidɔ̀nni kó kpà̀ati
 cìtè,

ke bo ò nàké bè pòntemè dihei dimɔu páí
 páí.

32 Be dootitòbè beè pì yeyèrè,

kè sicèkperí còuté,
 kufɔ̀waa nhautému bekwòmbòtiebe.

33 Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa kunku
 Isidayeeribe tũ nkũu béi nke d̀d̀:
 Babidɔ̀nni d̀onnè kuyié nku
 bè òri kù ke bo puotí tidiiti kudisèikù
 m̀nni.

Kuyie nyóó peitemè ku kɔbe

(Sedisademmu èi kɔbe béi ntì)

34 Babidɔ̀nni kó kpà̀ati Nebukannesaa
 ti càákóomu ké ti s̀ù̀tòo,
 ke ti nínté bè ɔ̀ níntémè dibuu ke ínno,
 bè ti maankoo musim̀mu ɔ̀ yímè mme,
 ke s̀ù̀tè ti femme,
 ke deè ke ti bɔ̀ntóo.

35 Kè Siyɔ̀ɔ̀ èi kɔbee béi nke d̀d̀:
 Babidɔ̀nni èi kɔbe ti d̀d̀ m̀e yei,
 bèe yà me kó tiyeti.

Kè Sedisademmu kɔbe d̀d̀:
 Babidɔ̀nni èi kɔbe còu mmèè nitiyíi ti èi,
 bèe yà mè kó tiyeti.

36 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedis-
 ademmu èi kɔbe ke d̀d̀:

Mí mómumu n yóo kpa ndi kpéí
 mí yóo peite di pèi.

Mí yóo duó nkè sibií kúú o èi ke ikó
 nkpeí.

37 Babidɔ̀nni èi bo naá nyedombirè,
 sikpamɔ́ kó diári,

benitibè níí bo ò yà kè deè bè di,
 kéwète ké bè pí mmudaá,
 di bo dɔ́unko bá oniti bá ndè bo.

38 Babidɔ̀nni èi kɔbe yó mmuntímu
 yeciríciripàà ntémè,
 ke kontí yecirícirè kòme.

39 Sinéyíi s̀ii bè pí nkè m bè yu dibanni
 kè bè bo yà menaà nkémuó,
 kéduó, ke ténke báa ente.

Mí ndi Yiè nKuyie mí b́éi.

40 N yóo bè kpà̀ake tipietì nè yepedakè
 nè yebɔ̀dakè tēmè mme kétanné
 kukò̀dieku.

**Bè kuómme dikúdabònni
Babidònni èi kpéi**

⁴¹ Dè dòmmè kè Sesaki kó dihei do,
dindi dii kó diyètirì do fei kutenkù
kumou mieke,
dè dɔ̀dɔ̀ òmmè kè Babidònni èi dɔ̀unko
ke naá ntedòntè?

⁴² Dàméèrì kó menie mmeè dèkení
ke tùòke Babidònni èi,
kè yenéfinfirè di dàtinné.

⁴³ Kòo ekè naá nyèè dɔ̀unkoo,
kòo tenkè kpéi ke naá ntedòntè,
òmou ténke í ã ke mieke
fenitiyanfè òmou ténke í dè pènkù.

⁴⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
N yóo potému Bædi Babidònni kó dibò
ke dii tó di maá ndè.

Yebotè ténke í yó ncokoo di borè.
Babidònni èi kó kuduotí domu.

⁴⁵ Díndi n nìtibè yènnè de kó dihei,
bá wè kòo deeté o ònni,
mí ndi Yiè Kuyie n kó kemieke yàà bo ò
poté.

⁴⁶ Di kònti báa yárike kè kufɔ̀waa ndi
pí di bo keè dii mònni kuncòroo kutenkù
mieke, di mbenni ní bo nfitiní kè dèe
nòrèmu kè diteri nyetini kè dèe nòrè,
yekpàrè bo mbo kutenkù, we nkpàtì
yonkuwe ní bo beti otòu kékari.

⁴⁷ De kó yewe kpaanímu kè m bo íté
kécómú Babidònni kó sibòotenkaani
kpéi,

Babidònni èi kòbe bo di ifei,
becírfè bo ncóu cóu dihei mieke.

⁴⁸ Ketenkè nè kéinkè dè bo nyíu
Babidònni èi kpéi,
diwèi bo dè pí mbepòmbè bo íténi dii yie
kubakù you,

kédo Babidònni èi.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

(Kuyie mpããnaani náani béei ni)

⁴⁹ Babidònni èi dò nképòntemu,
Isidayeeribe ta, ke ta ketenkè
nè o kpéi ndè í sénní.

O kùo ke kùo benitibè kutenkù,
dè í mòke dè mààmè.

⁵⁰ Díndi bèè na ke yenté,
cokénè kényè, bá nhòtínè deborè,
bá kè di dètè ke berinè dè,
di báa yè ndi Yiè nKuyie nkpéi nnè Sedis-
ademmu èi kpéi.

(Kuyie nkòbe béei ni)

⁵¹ Bè do ti sáá ndii mònni dè do í ti naati,
ifei ù do ti kùo,
bèè í tú Sifube bè ta dii mònni
ti Yiè nKuyie ncésàatè mieke.

(Ti Yiè nKuyie mbéi ni)

⁵² De kó yewe kpaanímu
kè m bo cómmú Babidònni kó
sitenkaani kpéi,
de yiè bè kòute bè bo nkɔ̀ dihei dimou
mieke,

⁵³ kè Babidònni èi dó dii deke kétuòke
tiwetì,

bá kè di duotí òkè ke í dò nkéninte
n yóo duònni bepòmbè mbe kè bèe di do.
Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

(Kuyie mpããnaani náani béei ni)

⁵⁴ Ti yo ihúu maí nyi Babidònni èi mieke,
meyehcaàrimè diemè kó yedabùò nyèè
dàátí Kandee tenkè mieke.

⁵⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù ta Babidònni
mupòmmù kè de kó kutoweku dèè,
be dootitòbè kó kuncòroo kuù né yiè
ke dò ndàméèrì kó yenéfinfirè,
kutoweku diekù nku.

⁵⁶ Opònti weè do Babidònni èi
ke pímmú bekòmbòtiebe ke kéké be
tãnnè.

Ti Yiè nKuyie nnòmmu ke fòku onitì yei,
ke yietì bá wè o yei.

⁵⁷ N yóo niiimmu menaà bèè tũ
nhokpàtì,
mecii nyembè nè kùmàndáàbè
nè bebeémbè nè bekpàritiebe,
kè bèe muò nkéduò ke ténke báa ente.

Mí ndi Yiè nKuyie nwèè yètìrì tu Mpakedaa mîl béi.

⁵⁸ Babidɔnni kó iduotí cě́yì yóó puɔ̀mmu

yecàkè dieyè yèè kpetí yebòrè muhā́ mbo yè cùs.

Iwuɔ̀ mpī mmùù tōmmú bo naá ndetetìrè.

Yebotè àrì ke dɔ̀rì dè bo ntú muhā́ nkpere.

Dipátìrì bè dootóo di kukó nhEfadati

⁵⁹ Sedesia Sudaa kɔ̀be kóo kpàtì benni naannì mieke, kè Nediya bire Sedaya Maseya yaàbire wèè do baké tekpààtìcìètè be cùú dè bepò̀bè, kòo nkɔ̀rì Babidɔnni ke neínè Sedesia Sudaa kɔ̀be kóo kpàtì mí nSedemii kè nhò nànkè dipátìrì. ⁶⁰ Kè dè wàrì meyei mmèè dò nkétuɔ̀kení Babidɔnni èi memɔ̀. ⁶¹ Kè n dè nhò duó nkòò nàké ke dò: Kàa tɔ̀koo Babidɔnni á nyé kékàa nde kó dipátìrì. ⁶² Kàa dè kàa nke dèè á bántè ke dò: F́s nti Yiè nKuyie f́s̀ béi nke tú di nheì bo dɔ̀únko sáá, dè bo pɔ̀nte bá òmɔ̀u ténke bá ndè bo, onìti yoo féfè. ⁶³ Kàa dèè á waá nkuhṓu ké dè pítinné ditári ké dè dootóo kukó nhEfadati mieke, ⁶⁴ kébéi nke dò: Babidɔnni yóó do mmie mbotí nku meyei n yóó ò bo mmèè mieke bá ò ténke báá íté.

Sedemii náan̄ti mànku nku memme.

Nebukannesaa pìmmè Sedesia

(Wénté Sedemii 39:4-7 nè 2 Bekpààtìbè 24:18-25:7)

52 Sedesia do yóó di tikpàtì ke mɔ̀ke yebie nsipísìdè nè dimáà ndi, kémbo Sedisademmu ke dò yebie tepítè nè dimáà. O yō do tú Dibuna èi kou Sedemii kóo sapàà nwe, kòo yètìrì tu Amitadi. ² Kòo dɔ̀ ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ò do tūnne Sosakimmu borime mme weti weti. ³ Ti Yiè nKuyie mmieke keè do yè Sudaa tenkè kɔ̀be nè Sedisademmu èi kɔ̀be kè kùu bè kei nku borè.

Kè dè mboní kè Sedesia yete Babidɔnni kóo kpàtì kpeti. ⁴ O kpàtì benni weínni mieke, otā̀pínwè diyè pínni yiè kè Nebukannesaa Babidɔnni kóo kpàtì nè o ā̀pò̀mbè kè bèe kɔ̀tení kécéète Sedisademmu èi kédammú mutáá nkéonné di duotí. ⁵ Kè bè ndi pì kè dèe tɔ̀ke Sedesia kpàtì benni tepítè nè dimáà.

⁶ Dibenni tánkù naanwè diyè weínni, ke ś ndikònni deuke bá benitìbè ténke í péú ke yo. ⁷ Kè Sudaa kó kuwuɔ̀ nkɔ̀be duute diheì kó kuduotí, okpàtì nè o ā̀pò̀mbè bemɔ̀u kè bèe coké keyènkè kéye, kètúnne kuce kùu yìèè iduotí ìdè sakù, okpàtì pèrimù také. De kó kuce kɔ̀rìnè kukó nSuditḗ kó kubiriku nku. Bè do dè nkètè bá nè Babidɔnni kɔ̀be me mpimè diheì. ⁸ Kè Babidɔnni kɔ̀be beti okpàtì Sedesia, kóò nìnte Sedikoo biriku, kòo ā̀pò̀mbè cíété kóò yóu. ⁹ Kè bèe ò pī nkékɔ̀tenè Dibuda èi Amati tenkè Babidɔnni kóo kpàtì borè kòo ò bekénè kénáké ò dò mbèe ò dò̀mè. ¹⁰ Kè Babidɔnni kóo kpàtì fíé okpàtì Sedesia bí o ìikè, kéfíèné o tùm̀bè Dibuda èi mieke. ¹¹ Ò me nyí kédóké Sedesia nuɔ̀ nkòò bou disɔ̀wū́ kó mefimme, kóò kònnè Babidɔnni, kóò kpetínné, kòo nkpetí ke yàa kúnè.

Nebukannesaa pìmmúme Sedisademmu kɔ̀be sɔ̀mbe

(Wénté Sedemii 39:8-10 nè 2 Bekpààtìbè 25:8-21)

¹² Babidɔnni kóo kpàtì Nebukannesaa kpàtì benni tepítè nè diweínni mieke nke Nebusadadanni tihā̀pò̀nti tìl bàà okpàtì ti kóo kòtì kɔ̀tenímè Sedisademmu. ¹³ Memme ò còummè nKuyie ncìètè nè tekpààtìcìètè nè bèè tu benitidiebè be kó sicéì, nè sicéì simɔ̀u sùu bo Sedisademmu èi mieke. ¹⁴ Kè Babidɔnni kó behā̀pò̀mbè bèè cíenní tihā̀pò̀nti tìl bàà okpàtì ti kóo kòtì. Kè tìl puɔ̀ nkuduotí kùu fité Sedisademmu.

¹⁵ Kè Nebusadadanni tihāāpòntì tìi bàà okpààtì tì kóo kótii pímmú besín-ténitìbè bèè do kpaá dihei nè bèè do duś mbemàà Babidōnni kóo kpààtì nè dimōnni, nè benitìbè tǎbè péu, beyántìbè sǎmbe, ké bè kōnnè Babidōnni o cie. ¹⁶ Kòo súś mbetenkútìbè, kè bè bo nkuuti detie mbè tu dè ffinyì ke kuuti depaa.

¹⁷ Kè Babidōnni kǎbèe puo ndisōwūđ kó yesānkè yèè do bo ti Yiè nKuyie nciētè mieke, nè de kó yecaube, nè disōwūđ kó kunankú kùu do bo ti Yiè nKuyie nciētè mieke kétǎ de kó disōwūđ dimǎu kékònnè Babidōnni. ¹⁸ Kòo túóténè disōwūđ kó tinentì timǎu sikúmbóo nè tikāpenti bè do ǎ nkounè tì mutápeí nnè yese nè ihaaké nè sibúkúsi, dèè kó dimàà cénke pínnè ti Yiè nKuyie nciētè mieke mutōmmú. ¹⁹ Kuhāāpònkù kùu baké tihāāpòntì tìi bàà okpààtì, kè kùu túóté dèè kó dimàà tu mesǎo nkperè nè timátì péfítì kperè nè inanké nè sibúkúsi sii tūñ-nè tihúúntì nè yebǎ bè mèúnè yè meyiì nnè sikúmbóo nè sifitíkèkèe nè ibòòke nè yebǎ yèè yonnè.

²⁰ Sodomǎo do dǎo dii sǎwūđ Kuyie nciētè di kó kucéékù do í mǎke kù māmè: Yesānkè dieyè yèdé nè kunankú diekù nè tenaasántè tèè kù tǎ nè de kó yecèètiyè. ²¹ De kó yesānkè yèdé dimàà kó meokùmè do bo mètìrì mèwei. Kǎa bo di benné kéfítè di mmǎke kuhōu mètìrì mèkuđ kè yè ā meffè, kè yebìè nciékù mǎnnè sǎntimètìrì meni. ²² De kó yesānkè yèdé bá di kè di mǎke ditèitiri di yómmè. Kè di okùmè bo mètìrì mèdémè nè dikéè. Bá dii tètìrì ínke kè di kpē mmesǎo nke fité, kè dè dǎ nyetebe bè tu yè kèdènáti. Demǎu kè dè wē nke tú disōwūđ mǎà, ke me ndò nyedé. ²³ Kè ye kpē ke dǎ mmutepóo mbè tu mù kèdènáti kè dè mbo sipísìwei nè mèkuđ tipítì tidé kperè. Kè bè bo kǎa nkéfítè dè mbo tekùtè (100).

²⁴ Kè kuhāāpònkù kùu baké bèè bàà okpààtì kè kùu pí Sedaya ikuś nùtì

dièwè nè o kóo tǎntì Sefaa nè ikuś nùbè bètāāti bèè bàa Kuyie nciētè bǎri.

²⁵ Kè kùu pínnè tekpààticiētè kóo kótì mǎu wèè do baké behāāpòmbè kényénè betǎbè bèyiekè bèè do bonè okpààtì dihei mieke nè kuhāāpònkù kùu te kù bo pímmè behāāpòmbè ku kóo pátìwāātì nè benitìbè tǎbè sipísikuđ bèè do bo dihei mieke. ²⁶ Kè Nebusadadanni bè kǎtenè bemǎu ké bè duś nNebukan-nesaa Babidōnni kóo kpààtì Dibuda. ²⁷ Babidōnni kóo kpààtì de mbè poté kékua Dibuda èi Amati tenké mieke. Memme bè pímmè Sudaa kǎbe kékònnè kè bèè déténnè be tenké.

²⁸ Nte Nebukannesaa do pímmú bè o kpàtì benni yiènni mieke: Sudaa wuo nkǎbe sikǎupí sītāāti nè sipísidé nè bètāāti (3023), ²⁹ o kpàtì benni tepítè nè diniínni mieke kòo pímmú Sedis-ademmu kǎbe sikǎu sini nè sipísitāāti nè bèdébè (832). ³⁰ O kpàtì benni sipísidé nè ditāānni kè Nebusadadanni wèè baké tihāāpòntì tìi bàà okpààtì, kòo wēte kápímmú Sudaa wuo nkǎbe sikǎu sīyiekè nè sipísinàà nè bènùmmù (745) kè bèè wènnè bemǎu sikǎupísinàà nè sikǎu sikuđ (4600).

Babidōnni kóo kpààtì dǎōmmè Sosakinni mesàa

(Wénté 2 Bekpààtìbè 25:27-30)

³¹ Bè me mpī nSudaa kóo kpààtì Sosakinni kékònnè Babidōnni, kémmǎke yebie nsipísitāāti nè yèyiekè, otānkù tepítè nè odéríwè, diyìè sipísidé nè dinummurì yiè kè Babidōnni kóo kpààtì Efdi-Medodakii di tikpàtì, kóo kuś mmesémmè kóo kpeté kóo dènnè dikpetíntou, ³² kóo nàké tináansààtì, kóo níí nkòo mbaké bekpààtìbè tǎbè nè bè bè do wē nke bo Babidōnni. ³³ Kòo duś nkè Sosakinnii dáté tikpetínyààtì, kényo nwenwe Babidōnni kóo kpààtì o borè o fōmmu mumǎu mieke. ³⁴ Kè Babidōnni kòo kpààtì wèè nyé o kpéí

nsáà, yewe yemwu dúmè, o fòmmu
mumwu miéke kòò yàa kúnè.

Sedemii kó Isáútìi

Di mpátìri tɔ̀ tìi náàntì

Sedemii weè wàri de kó dipátìri, ke di wàri kè de ntukúnè Sedisademmu kó muròmmù kó tináàntì. Ti yému ke dò nSedemii do tú Kuyie mpā́nā́ntì náàntò nwe, kè kùu ò náké Sedisademmu kó mùpòmmù kpéí, Nebukan-nesaa Babidónni kóo kpààtì do bè pòn-temu, kè Sudaa kɔ̀be kó dikpààtiyuu do. Bembe Kuyie ndo dúnè bè dinùu ke dò: Dafiti kó dikpààtiyuu báá pàà okpààti. Kè dii kpààtiyuu né pònte nè be eì Sedisademmu, kè bèe ta mesém-mè mieke, kèta tidawantì mieke, kè dikònnii bè pī nkè be dootitɔ̀bèe ku be bí nè be dapàmbè nè beheikènkótìbè kètaunè ikuú niùbè nè Kuyie mpā́nā́ntì náàmbè, nè bekpààtibè, kécake Kuyie nḗsàtè.

Meɔ̀me kè dèe pí nSedemii mesémmè kòo né kuú nde kó dikúdabònni késaute, dèe bè tù̀kení bembe Kuyie nkó benitìbè de kpéí. Ke bo bè benke ke tú tìi bè tù̀kení Kuyie nkó tenḍùtè teè bè poté, ke bo bè benke kù í dómè meyei mbè dḍòrimè, ké bè benke Kuyie ntumè kùu wetí kùnkù kè bè yóu be yei nke wētení kù yóo bè cī́emmu be yei nké bè deeté.

Sedemii nè o sáútìi mieke kòo banté ke dò nhonitì báá na nè omáa kéwētení Kuyie mborè kè dè í tú Kuyie nku móm-mònkù kuú bo ò ánnè de kó meyèmmè. Meɔ̀me kòo bḗi nke dò: Ti Yiè nKuyie nha ti tḗnnéní a bíékè kè dèe yie nkè ti wētení a borè (mukàmmù 5:21).

Mukàmmù 3:22-23 kòo ti benke ke tú Kuyie nkó mesàa nyí deu bá kè tìi ti tù̀kení kè ti kpaá fííkú Kuyie nkó kuce mieke kù yóo ti teennèmu ké ti denne de kó difò̀tìri mieke.

De kó dipátìri náàntì duú ke dómme

Sedemii kuú ndií kúdabònni Sedisademmu eì kpéí 1

Kuyie mmieke peikemè Isidayeeribè 2
Meféúútímè kó didabònni 3

Meyei mmèè do Sedisademmu 4

Bè pòntemè Sedisademmu kè
Isidayeeribe báa nKuyie 5

Sedemii kuú ndií kúdabònni Sedisademmu eì kpéí

1 Dè dòmmè Sedisademmu kàa kàri ke
síí!

fḥ nwèè do tú dihei dieri kàa nitìbè sū!

Dè dòmmè kàa sáàténè okúpokù!

Fḥ nwèè yetìrì do feínè yehèkè yemou
kutenkù,

Fḥ nwèè do baké yehèkè teyè,

kè fḥḥ né naá nkudaakù!

² Ke wentí ke kuú ndeyènnè demou,

kàa báa búúténè tinònnietì,

bá òmou í da báá,

kàa natitòbè bemou da fité,

beè naá nha dootitòbè.

³ Kè bè pī́mmú Sudaa kɔ̀be ke kònnè ke
bè féunko,

ke bè pī́nnè mudaatòmmú diemù,

kè bè wé́nnè bèè í yé Kuyie nke bo,

bá bè í mɔ̀ke meom̄pùmè,

bèè bè bḗti, bè bè nintemu,

ke bè é́úté depéúútìrè.

⁴ Siyḥḥ eì kó ice dúnkomu,

òmou ténke í dè kòríní Kuyie mbanni,

kè dihei kó yebòrè càke,

kè ikuú niùbè ti yekúdabùò,

kè besapàmbè bo meyeɔ̀caàrimè mieke,

dihei dimòmmònni kè di ta
meyeɔ̀caàrimè mieke.

⁵ Be dootitòbè beè bè baaté,

be dootitòbè beè di diwèì.

Ti Yiè nKuyie nkuú bè poté,

be yei nsùú mmèè kpéí,

kè bè pī́mmú be bí ke dḍò tidaatì,

ke ì níí nke kpaake.

⁶ Siyḥḥ eì, a sā́nni dimou yèmu,

kàa kpààtibí sáàténè siweí sī́i í pèté
timútì ke bo di,

ke c̄ite ke k̄erí ke ni, k̄e bèè s̄i bèt̄i k̄e bè
tū nke bet̄i.

⁷Sedisademmu ātirem̄u ke di ifei,
ke d̄ent̄en̄i tikp̄at̄i ò do m̄ake t̄i nè
dim̄ōnn̄i ti kp̄eí,
di mm̄ōnn̄i o k̄obe me ndomu be
dootit̄ob̄e n̄u mieke,
bá òm̄òu í k̄erín̄i ke bo bè teenn̄e,
k̄e bè dootit̄ob̄e bè daú be ei d̄óunkom̄e.

⁸Sedisademmu caār̄im̄e meè s̄úú ndeè te
kòò s̄inte,
bèè kó dim̄àà do ò s̄ant̄í k̄e bè ò s̄enku.
Ke ȳé bè ȳam̄e ò fei,
o m̄ómm̄uò nk̄e d̄è ò yóu kòò tu s̄ímm̄ú
s̄ímm̄ú,

ke b̄ut̄inn̄e ke it̄e.

⁹O ȳóò m̄meè s̄áú n̄ho yaàb̄òr̄i,
ò do í tot̄i o ȳemm̄e ò yóó dent̄en̄e t̄i,
ke do mediè mm̄ómm̄om̄me def̄úò,
bá òm̄òu í bo w̄èè bo ò b̄ánt̄e,
kòò kuò nke t̄u:

Kuyie nw̄ént̄e n s̄emm̄e,
a yà n dootit̄ob̄e n namaà?

¹⁰O dootit̄ob̄e beè ȳuo be n̄u o kp̄at̄i
tim̄ou ínk̄e,

Ò ȳam̄u ket̄i ke yebot̄e k̄obe tam̄e Kuyie
nc̄iēt̄e,

ti Yiè nKuyie ndo béi mb̄èè kp̄eí
nk̄eparik̄e,

ke d̄ò bè í yóó nk̄ok̄é ku k̄obe mieke.

¹¹Kòò n̄it̄ib̄e kuò mb̄em̄ou ke wanti
mud̄i,

ke tóú be kp̄ere des̄àr̄è ke cekiin̄e mud̄ii
ke bo nf̄òun̄e,

ke kuò nke t̄u:

N Yiè nKuyie nw̄ént̄e k̄éyà bè n s̄enk̄er̄i
m̄èè bot̄i.

¹²Dim̄ou d̄índi becep̄èmb̄e, w̄ént̄én̄e
k̄éyà,

ò m̄òu yo kuyonku mak̄u d̄em̄ar̄è k̄e k̄u
d̄ōnn̄e m̄ mè nyo k̄uò yonkaà?

Ti Yiè nKuyie mm̄ieke mè nni nȳe k̄e k̄u
m̄ pot̄e kuò yonku bot̄i!

¹³K̄u b̄ont̄én̄i k̄eínk̄e nke muh̄áá k̄e mù
c̄ou n k̄úò ke taàò,

k̄u nd̄i ntic̄ùd̄i nti k̄e ìn̄ bèt̄é ke do,

k̄u m̄ b̄om̄mu ke m̄ b̄ont̄óò, k̄e n sonn̄e ke
muòke s̄áú.

¹⁴Kuyie nw̄uómm̄u meyei n d̄òr̄i mè
mem̄ou,

ke mè w̄enn̄e ke bou ke m̄ buú,

k̄e mè n ȳante k̄e n c̄ite.

N Yiè nKuyie nkuù nh̄ ānn̄e n dootit̄ob̄e
n̄u mieke,

n t̄énke í d̄ò m̄ bo na k̄e bè bàao.

¹⁵N Yiè nKuyie nkuù bèti n kó
beh̄āp̄òmb̄e bèè do m̄ bon̄e,

ke t̄i n dootit̄ob̄e kó beh̄āp̄òmb̄e n kp̄eí
k̄e bè bo kuò n kó beh̄āp̄òmb̄e yek̄òmb̄ò

yemb̄e,

k̄e n nante mí nSiȳōō ei Sudaa tenk̄e
mieke,

bè ò nau m̄èè bot̄i f̄inȳi kó yebe
diȳetit̄uò.

¹⁶Deè kp̄eí nte k̄e n kuò k̄e n nuò nti
tin̄ōnn̄ieti,

ke ȳé w̄èè bo m̄ b̄ánt̄e ò í bo mè.

We m̄ bo n kp̄enk̄un̄ne k̄e nn̄i nf̄òu?

M bí t̄énke í d̄è kpaá,

N dootit̄ob̄e beè ì p̄im̄m̄ú ke k̄ōnn̄e.

¹⁷Siȳōō kuòmm̄u ke yuo sin̄ou,

ò m̄òu í bo w̄èè bo ò b̄ánt̄e, bá om̄áà.

Ti Yiè nKuyie nkuù f̄inn̄i Sak̄ou yaàbí
dootit̄ob̄e bèè bè fit̄e,

Sedisademmu naá mbe kp̄eí d̄em̄ar̄è s̄in̄-
n̄e nde.

¹⁸N Yiè nKuyie nw̄et̄ímu,

ke ȳé n yetem̄em̄u ku kp̄eti.

K̄ént̄én̄e t̄únk̄é d̄índi yebot̄e yem̄ou k̄obe,

w̄ént̄én̄e k̄uò yonku n taà,

n kó besap̄amb̄e nè bedap̄amb̄e bè bè
p̄im̄m̄úm̄e ke d̄òò tidaati.

¹⁹K̄e n yu n natit̄ob̄e do t̄u bè ke s̄ó mb̄e
n sout̄ému.

N kó ikuó n̄iùb̄e do t̄u bè nè
beheik̄ènk̄ót̄f̄b̄e k̄e bè ku dihei
mieke,

bè do wanti mud̄ii mm̄u ke bo di k̄énf̄òu.

²⁰N Yiè nKuyie nw̄ént̄e n yeñcaār̄im̄e,

D̄è kp̄eínko n naut̄i nti m̄ mieke,

n ȳemm̄e meè m̄ bek̄un̄e,

ke yé m mènke yetemè a kpeti mediè
mme.

Ditowaà bíékòo mudòò muù dèu m bí,
Dihei mieke mukúú ncie nke.

²¹ Bè yomu n kuðmmè,

bá òmòù í bo wèè bo m bántè,

n dootitòbè yàmù meyei mmèè n tùðkení,
kè dè bè narike a n dðò dè.

Yúúnní diyìè a nàké diì kōme kè bèè yà
n yà dè.

²² Yóu kè be yonku kumjou feité a ìkè,
kàa bè dðò a n dðòmè n caàrìmè memjou
kpéí,

n dabònni diì deuté mediè,

kè n sonnè ke muòke.

Kuyie mmieke peikemè Isidayeeribe

2 Ti Yiè nKuyie ndè yíme kàa mieke
peike kàa tanné Siyōō èi dibìnni
mieke?

Ke bonténí Isidayeeribe ketenkè fùð
bembe bèè yètìrì do feí?

A mieke keè peike kàa yè nha cîètàà?

² Ti Yiè nKuyie nkuù pònte Sakòbu yaàbí
ekè, bá mesémmè í kù bo,

ku mieke keè peike kè kù buó nSudaa
kòbe kó sicèkperí,

ke yèke yekpààtiyò,

ke yè sìnkùnne yenye nè sikipààtibí.

³ Ku mieke keè yonke mediè,

kè kù pònte Isidayeeribe kó muwèrímu
mumjou,

kè be dootitòbè kèríní kè kù kààté ku
nùtè be ìnkè.

Kù còu mmuhāā mmu Sakòbu yaàbí,

kè mù bè còu nke fité tipíti timjou.

⁴ Kù sèu nkupie nku be dootitòu kōme,

ke yúú nku tām̀m̀m̀ be dootitòbè kōme,

ke kùò bebémbè bè do 55 yà bè kè dèè bè
narike,

ke còúnni ku mieke ke dò mmuhāāpòpùò
Sedisademmu èi ìnkè

⁵ Ti Yiè nKuyie nsáátènè Isidayeeribe
dootitòu nwe,

ke bè pùò nke buó mbe kpààtìcèí,

ke yèke be cèkperí,

ke duó nkè yedabùò nnè isáútii kè dè
dátinné Sudaa èi.

⁶ Kuù kètè ku cēsààtè kó kuperí,

ke pònte ku cîètè,

kè Siyōō èi kòbe yè nku kó yebaa nnè
siòmp̀usi.

Ku mieke keè yènni ke tonté kè kù útòo
bekpààtibè nè ikuó niùbè.

⁷ Ti Yiè nKuyie mpèmu ku wū̀t̀ò̀nni,

ke wenté ku cîètè isòke kpete,

ke ā̀nné sicēsààsi sili bo Siyōō be
dootitòbè nju mieke,

kè bè wèkíí ku cîètè mieke kè dè dò nku
banni 5 mbo kè dè dòm̀m̀è.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkuù tãáté ke bo puó
nSiyōō èi kó iduotí,

kù dójú nkuhòu nku kùù beúnè,

kù í yóó cā̀nne ku nùtè demjou kè dè í
do,

kuù pùò nkuduotí de mieke kòku nè di-
towaà kòku kè ì wènné ke do ke náá
ntidobontí.

⁹ Kè yecàkè duò ketenkè,

kè yekpetínyè bòkè ke yarí ke cóú,

bèè í yé Kuyie nkè bè kònnè okpààti nè
sikipààtibíí,

ikuó ténke í bo,

Kuyie nténke í duò nku pā̀nā̀ànti ku
pā̀nā̀ànti náam̀bè,

ti Yiè nKuyie nténke í bè duò ntimatí.

¹⁰ Siyōō èi kó bekótfbè kàri ketenkè nke,

bá bè í náá ntimatí,

ke pū mmutáá mbe yò,

ke dáátí tifò̀ò̀t̀nti.

Sedisademmu èi kòbe sìnne be yò nye
ketenkè.

¹¹ N kōmmúmu kè n nuó ntiikenè
tinōnnieti,

dè còu m mieke nke,

n yí na ke bo pí m máà,

meyei mmèè tùðkení n nìtìbè me kpéí,

ibí nè ibíbènni kè dè kō ndiheì mmieke,

¹² ke békú í yòbè ke tú: Tidiiti í boaa?

Ì citemu ke duò bè kòute bè kōme,

kè i wemmu deu kè ì kō ndiheì mieke,

i yòbè kperè ìnkè.

¹³ M bo da náké ònti fí nSedisademmu?
M bo da donnenè we?
M bo da ennenè we ke da bántè fí nSiyōō
èi?

A mōnne deè deuke dāmèèrì tēmè,
we mbo na ke da taà?

¹⁴ Kuyie mpāānāànti náam̀bè bèè bo a
mieke bè da náá ntì tu detetirè nde,
siyáábisi,

bè í da benke a caàrimè kè dè bo yie
nkàa na kényenté, kè bè báá da dōd
kudaakù,

bè da náké tì pāānāànti tu siyáábisi nsi,
detetirè kpeti.

¹⁵ Bēcepēm̀bè bo nda yau ke ti mudaá
nke cōó,

ke bōkii yeyō Sedisademmu èi kōbe kpéí,
ke náá nke tú diheì diì wenniku do pēnkù
yetyè,

kè kutenkù kumōu yèmmè di naatinè diì
tu dinnaà?

¹⁶ Bèè tu a yeibe bè bo nhaari tinùtì ke
da daú,

ke cōó ke maà nyebìè,
ke tú: Ti da maánkōmu,
ti do baa diì yie diì tū̀kení,
ti bo di mieke nke.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie ndo tāāté tinti,
kù do náké tì tii dōd,
kù do béi ntì nti nè dimònni,
kuù da pònte bá mesém̀mè í kù bo,
kuù duó nkàa dootitōbè yā̀nku a kpéí,
ke duó mmuwērímú a dootitōbè.

¹⁸ Sedisademmu, ákuò nkàa dabònni
deke a Yiè nKuyie mborè,
yóu kàa nōnnieti mpū̀ò nkukó nkōme
kuyie nnè keyènkè,

a báá yie nkéntú a bo ompè,
a báá yie nkàa nōnnietii cómmú.

¹⁹ A níí nyié nke kuònnè Kuyie ke kù náá
nha yèmmè kpeti,
bántè ku ibíbénni kpéí,
ìi cìte nè dikònni ke kō ndiheì mieke
tipfìti timōu.

²⁰ N Yiè nKuyie nwénté keyà,

ò̀nku botí nku a fèù mmè miè mbotí diyie
mari?

benitipòbè càámmu be bí bè ùúkú ì,
a kuó niùbè nè a pāānāànti náam̀bè kè
bè kō nha cìtè mieke.

²¹ Ibì nè bekótìbè beè ku ke duó duó ice
mieke,

mudò muù kùò besapàmbè nè
bedapàmbè,

a mieke keè yènni kàa bè kùò, ke bè fié,
bá mesém̀mè í da bo.

²² A yùní kukòmb̀d̀doróo nku kè kù n duò
tipfìti timōu,

n Yiè nKuyie nha mieke yènni diì yie,
ò̀m̀òu do í yenté bá omàà,

m píí bè ke bè yò,
n dootitòu bè kù̀dmu bemōu páíí.

Meféútímè kó didabònni

3 N tú onitì wèè di wenwe mesém̀mè,
Kuyie mmieke keè yonke kè kù m
poté,

² Kuù n tèntoo ke n tanné dibiinnì mieke,
dibiinnì mieke nke dè í tú kuwenniku.

³ Míí ínke baa né nke ku nùtè ò ntúú nke
duòmè,

ke kónni

⁴ Kuù cùú m mambii nnè n kònti,
ke b̀kè kúù.

⁵ Kù m pènné kudookoti nku,
meféútímè meè n fité ke tii medòmmè
tēmè.

⁶ Kuù duó nkè nh ā dibiinnì mieke,
bèè ku nè dimònni be kōme.

⁷ Kù n fii nkuduotí nku kè dè bo yie nkè
m báá yè,

ke m bou ntifinti céétì.

⁸ Kè n kuó nke kù yu ke ùù,
kè kù yete kù bo keèmè n dabònni.

⁹ Ke pènné yetárè dieyè n kó kuce,
ke diti nce imōu.

¹⁰ Kù òke musìmmú kōme mme,
ke n díí dicírìcírì ò nhokemè kuce timútì
mieke.

¹¹ Ke ò̀dtení ke n dètoo ke nètè nèté,
ke dōúnko.

12 Kù sèu nkupie nku ke n wetínné tēhon-
tè tēmè,
ke bo tā.

13 Kù n tǎá ku pie nyi,
kè ì ta ke tǔ̀tì n ceumbè,
kù kùóté ku doò òm̀ɔu ndi n yínkè.

14 M botí kɔ̀be bəm̀ɔu n daúmu,
kè dè sonnè ke naá mbe kó feyèn̄fè.

15 Kuu n díí ndetiire kè n de,
ke n nii mmedòm̄mè.

16 Kuu duó nkè n càáké itáá,
ke n kǔnné mutápeí mmieke.

17 Kuu n détinne meom̀pùmè,
kè n yènko bè tu dè diwèi.

18 Mèm̄me kè m béi nke d̀̀:
n kperè dè̀mu mmem̀m̀a!
N do baa dè n Yiè nKuyie mborè,
dè yè detetirè ndeà!

19 Dentení n do dimè ifei kénháá,
n càáké m̀̀è sém̄mè tii ke dò mmedòm̄mè
mme.

20 N ti ndenniní,
kè n yèmmè cààri m mieke sáá.

21 N te n d́ kéndenniní tì,
tìi te kè n kpaá kém̄mú tii tu tii:

22 Ti Yiè nKuyie nkó mesàà mmu nyí dèè,
ku sém̄mè mu nyí t̀̀̀ke me m̀̀nku.

23 Mè ònkùmu bá dìi kúnweñi,
n Yiè nKuyie nha tú timómm̄nti yiè nwe
sáá.

24 N Yiè nKuyie nkuu tu n kpàti,
dèè te kè n kù b̀̀ó.

25 Ti Yiè nKuyie nnitimu wèè ìkú ku ìnkè
o kpéi,
wenwe wèè kù wanti.

26 Dè wennimu onitì a bo ndòm̄mè káré,
ke kém̄mú a Yiè nKuyie mbo da deetémè.

27 Dè wennimu onitì f́ nha bo yiem̄mè,
bè da náá nti a bíkém̄bènti m̀̀nni.

28 Kè ti Yiè nKuyie nda tanné meháárimè
mieke,

a kenté amáà kéd̀̀ só.

29 Karoo ḱfúú nha nù̀ ketenkè,
kè dè naati a yà meteèmmè.

30 Benke a baa bèè d́ ke dá puotì,
bèè wanti ké da díí nyifei.

31 Ke yé ti Yiè nKuyie nh̄́́ í ndootóomè
onitì sáá.

32 Kù ̀̀ poté kèwète kékuómmu
mesém̄mè,
ke yé ku sàà ndeumèmu.

33 Dè í tú nè ku yèmmè mme kù f̀̀̀nkómè
benitibè,

ke diinko mesém̄mè fenitayanfè,

34 Bè mè ncù̀tì tikpet̀̀nti tim̀̀ɔu dihei
mieke,

35 ke kommu bèè í naati tibeénti mieke,
f́ nKuyie nkù̀ baké kéínkè nè ketenkè a
ìkè.

36 Bè mè ncaàri tibeénti,
Ti Yiè nKuyie nkàa í wúónnàà?

37 We mbo béi nkè dèe d̀̀,
kè dè í tú ti Yiè nKuyie nkuu duó ndinù̀

38 Kuyie nkù̀ baké kéínkè nè ketenkè
kuu ̀̀ béi,

nkòo nitii yà meyei nyoo mesàà.

39 Onitì f́ nnè a yei mmieke,
kàa f̀̀̀u a ténke né nsáúti nè ònti?
kàa í kuò nha yei nkpéi nke.

40 Yóunè kè ti wénté ice ti tū nyi,
ke ì paatè mesàà,

kèwète ti Yiè nKuyie mborè.

41 Tí youte ti n̄u Kuyie mbíékè,
ké kù bántè nè ti yèmmè mem̀̀u.

42 Kuyie nti da càkemu mediè nke yete a
kpeti,

dèè te kàa múnke í ti c̀̀é.

43 Kuyie ndàátí ku mieke nke diyaàbòri
k̄me,

ke ti beti ke kò̀tì bá mesém̄mè í kù bo.

44 A dàtinné a máá ndi yewetè,
kè dè bo yie nkè ti báammu báa da
tuòke.

45 A ti d̀̀̀ tiyontì nti,
desíntékpere yebotè ìkè.

46 Kè ti dootitòbè bəm̀̀ɔu,
ààte tinù̀tì ke ti wetí.

47 Kuk̄m̀̀b̀̀̀doroo nè meyanfii,
dèè né tú ti kperè,

kè bè ti può nke ti kò̀.

48 N nuò nyii p̄̀̀ ntinonnieti,
meyei mmèè t̀̀̀kení n nitibè me kpéi.

49 N nuɔ nyìl ti tinɔnnieti sáà,
 bá meom̃pùmè í bo.
 50 Kè n kèrímú n Yiè nKuyie
 mbo sínnénímè kéínkè ké n yà.
 51 N kɔmmúmu kè n nuɔ nyonke,
 tìi tùòkení nh èi kɔbe ti kpéí.
 52 Bèè n nìi mbè n nìi ndetetirè nde,
 ke m bèti tenòtè kòme.
 53 Ke n tannè n fòuwè difòtìrì,
 ke m bɔmmù yetárè.
 54 Kè menie ndàtínné n yuu,
 kè nní nyé ke tú n kpere deèmu.
 55 Kè nní mbo difòtìrì cūmpuri mieke ke
 yu a yetìrì,
 Áú n Yiè nKuyie!
 56 A kèèmu n dabònni,
 báá pi a toò,
 keè nh úúfè.
 57 N do da yu kàa n tóónnímu,
 ke n náké ke tú m bá nyíèkù.
 58 N Yiè nKuyie nha n kòónému,
 ke n deeté.
 59 N Yiè nKuyie nha yàmu bè n cààrèmè,
 a m púté ké m pate.
 60 A yàmu be mieke n cóúmmè,
 kè bè náante n kpéí ke bo n kuɔ.
 61 N Yiè nKuyie nha kèèmu bè n sáámmè,
 bè dammù mèè botí n cīè.
 62 N níim̃bè náá ntì n kpéí,
 nè bè n dónè tì yewe yemɔu tì tu tiyeiti
 ntì.
 63 Kè bè kàri yoo bè còm̃mú,
 m̃fi naá mbe kó feyènfè.
 64 N Yiè nKuyie nfóó mbe bè n dòò dè,
 yietí be be tómmú mànnè tì yeti.
 65 Duó nkè be too kpenke,
 kàa bè dòò meyei.
 66 Kàa bè bètinè kemieke,
 kè bè kùò ketenkè ínkè ké bè dèè.

Meyei mmèè do Sedisademmu

4 Dè dòmme kè mesɔɔ mmèè do tú
 mesɔɔ nsààmè kè mè s̃inte?
 Dè dòmme kè bè do càánné yèè tásààyè
 Kuyie nkpéí nkè yè cìeté ke yaá yaá
 dihei kó ice mieke?

2 Dè dòmme kè Siyɔɔ èi kó ibí ìi yetè do
 feí mesɔɔ nsààmè kperi kòme,
 kè bè naá ntiyaamatì,
 bè maànè tì sinɔu?
 3 Sikpamɔɔ móm̃m̃onsi yāānkomu si bí,
 kè n nìtibè bie né yonke,
 ke pēēté dikpáá kó icùò ndieyì dòm̃mè.
 4 Sinéyēi s̃ii pī nyibíbénni,
 kè i nóñdié nkpeí,
 kè ikótí békú mudii,
 bá òm̃ɔ̀ ì ì pāā.
 5 Bèè do yo ntidiiti sààti,
 bèè kōnnè dikōnni ice mieke,
 bèè do ā sicēsààsì mieke,
 bèè kūrì kūrì yetápò mieke.
 6 N nìtibè kó meyei ndeumu,
 ke pēēté Sodòm̃mu èi kōme do dòm̃mè,
 kè òm̃ɔ̀ do dimònni dimáá,
 bá òm̃ɔ̀ ì ì dī kàáké.
 7 Be kó sikpààtibí do p̃intimu,
 ke pēnkù siwāā,
 ke péi ke pēēté menaamiè,
 kè be kòntì wūɔ,
 ke pēēté medèi nwūwōmè,
 kè be ìikè dò ndoii,
 ke dò nditásààri bè tu dī sáf̃i.
 8 Kè beè né s̃òute ke pēēté yehāākūɔ,
 bè ténke í bè baí diciènni,
 kè be kōmmè dàrinè be kúò,
 kè bè kpéí ke dōntenè idakperí.
 9 Bèè ku mudoò mieke,
 be kpere tōūnèmu dikōnni kùò bè,
 mudii bo dónté bè,
 kè bèè cīte kénkōnnè dikōnni.
 10 Benitipòbè bá nè bè me ndómè be bí,
 kè bèè ì kùò kébénné,
 kè ìi naá mbe kó mudii,
 n nìtibè ta mèè f̃éúútimè meè te.
 11 Tì Yiè nKuyie mmieke keè bè yè ke
 tonté,
 kè kù còúnni ku mieke kó muhāā nSiyɔɔ
 èi ínkè,
 kè mù còúté dihei nè di pūkoo.
 12 Kutenkù kó bekpààtibè nè bèè kó
 dimàà bo kutenkù,

òmòù do í yé ke dò nSedisademmu èi dùntòbè,
o dootitòbè, òmòù bo ta Sedisademmu èi kó yebòrè.

¹³ Tìì mè ntùðkení,

Kuyie mpāānāaṅṅi náam̀bè bèè bo Sedisademmu,
nè ikuó niùbè beè kó mecaàrimè kpéí nte,
bembe bèè do kòù benitisààbè,
ke cou be yìì ndetetirè.

¹⁴ Beè do ɔ nháānte ice mieke,
ke muòtì menitiyìì,
nè de kpéí mbá be yàtì í ndò ndáátí kékááké.

¹⁵ Bè do ɔɔ be nyà kápīkéké ke d̀̀:
Cíéténè besìmbè mbe,
cíéténè kéfúte ke báá bè kàáké,
kè bè nháānte bá bè í m̀̀ke bè bo cuó nkè,

kè ibotí tei k̀̀be tú:
Di báá kari die nti cie.

¹⁶ Kuyie nku mómm̀onku kuù bè cíe,
kù ténke í bè wùò,
benitìbè í bè wùò nyikuó niùbè,
bè í bè wùò mbekótìbè.

¹⁷ Kè bè nàá nke tú:
Ti nuò nyiì ñunè muwéimù,
kè ti baa bèè bo ti teennè òmòù í k̀̀riní,
kè ti deke ti dèrè ínke ke paké ke wéí detetirè,

kuwuò nkùù í yóó na ke ti deetè ku bíékè,

¹⁸ Kè bè mpakíí ti cèmmu,
bá ti í nò nke yiè,
ti m̀̀nni dii autení,
ti kúú mmuù duunni,
ke t̀̀ðkení ke dèè.

¹⁹ Bèè ti beti kè bè ncāā,
képēēté icírí dòmmè,
ke ti bèti ke dèenko yetārè ínke,
ke ti dinté dikpàà mieke.

²⁰ Wèè do tú ti kó muwemmu,
ti Yiè nKuyie ntāāté wè koò còù mmekùò,
kòò do be f̀̀tìrì bè keú dì mieke,
ti yèmmè do dò nti yó ndieku
wèè kó medéè nyibotí tei cuokè.

²¹ D́́ndi Edəm̀mu èi k̀̀be nyānkunè,
d́́ndi bèè bo Uusi èi bè yóó di duómmu
Kuyie mmieke kó febdòfè,
kè di fè yà kémuó nkédáté di yàtì kénfeio.

²² D́́ndi Siyɔɔ èi k̀̀be di kó meyei ndèèmu,
bè ténke í yóó di pí nkédòò tidaati,
D́́ndi Edəm̀mu èi k̀̀be di kó tiyēiti tii t̀̀ðke,
Di yei mmeè daté ke feio.

Bè p̀̀ntemè Sedisademmu kè Isidayeeribe báá nKuyie

5 Ti Yiè nKuyie ndentení tii ti t̀̀ðkení,
wénté ḱ́yà ti dimè ifei.

² Kè bep̀̀òbè tieke ti tenkè,
kè bekpàkpàribè taà ti cēi.

³ Kè ti naá nyiciribí bá ti í m̀̀ke ti cicebè,
kè ti ỳ̀bè naá mbekúpobè.

⁴ Ti ɔɔ dontému menie nkéyà,
ti ɔɔ yietímu ḱ́ena ḱ́epété ideí.

⁵ Kè ti dootitòbè bo ti dàkè sáá,
bá ti í m̀̀ke meòmpùmè.

⁶ Ti ceké ti ǹ̀u Esibiti nwe nè Asidii,
ke bo pété ḱ́edí.

⁷ Ti yembè beè càke, bè me nténke í kraá,
kè be yei nkó tiyeti né duò t̀̀fi kó yeyo ínke.

⁸ Tidaati tii né ti baké,
ti me nyí m̀̀ke wèè bo ti deeté.

⁹ Ti ɔ nk̀̀ɔti tidiiti wammù ḱ́ecinne ti bo nye,
ti ɔɔ ḱ́eté ti dootitòbè kó tikpàriseuti nti dikpàà.

¹⁰ Kè dik̀̀nni tí poté,
kè tik̀̀nti c̀̀uté kedekè tēmè.

¹¹ Kè bè p̀̀im̀m̀u benitipòbè Siyɔɔ èi ke duónè,

ke càke besapàmbè Sudaa ekè mieke.

¹² Ke p̀̀im̀m̀u bèè do t̀̀i nhokpààti ke bè nùnné ke bè k̀̀uò,
bá bè í depe bèè tu bekotìbè.

¹³ Ke tounko bedapàmbè yenàkè,
kè ibí duònè yedatuo.

¹⁴ Bekótìbè ténke í k̀̀rì dihei kó dibòrì,

bè kàrì dè ke bekù,
 kè bedapàmbè yó iyie mmudèmmù.
¹⁵ Diwèi ténke í bo ti yèmmè mieke,
 kè ti kó tihauti cèète ke naá
 ndikúdabònni.
¹⁶ Kè ti kó dikpààtipìi òóté ke do ketenkè,
 ti dḡḡ meyei mme ke tḡḡti ice.
¹⁷ Deè te kè ti mḡ nti yèmmè,
 bá ti nuḡ nténke í wúónnè tinḡnnieti.
¹⁸ Siyḡḡ tãri dii dḡúnko,

ke naá nyiãnké kó ditúnni, i kó diciènni.
¹⁹ Ti Yiè nKuyie nfḡḡ baké sáà,
 a kpààtikàri yó mbomu sáà.
²⁰ A báá yè nti kpéi nsáà,
 a báá ti bḡntóo ti fḡmmu mumḡu.
²¹ Ti Yiè nKuyie nti ténnéni a borè kè ti
 wētení,
 wēte ké ti ténné ti do dḡmmè dimḡnni.
²² A ti dootóomu kè dè dèèà?
 A mieke bo ti yè kètontáà?

Esekieri

Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

Esekieri do tú ikuṣ̀ niùti nwe, kénkɔ̀ké Babidɔ̀nni kóo kpàd̀ti do p̀im̀m̀ú̀ bè kékònnè be mieke, ò ke mbo kɛ̀wàri dipátíri kécáu nSifube bè do p̀im̀m̀ú̀ bè kékònnè Babidɔ̀nni nè bèè do kpaá, kòo nnáá nke d̀ɔ̀ri nè medò̀rimè péu nè mebenkùmè, o náànti mieke kòo nnáán-nè mebenkùmè péu, Kuyie nhò benkemè. O náànti yɔ̀ do bo yèdéè ndi: O náànti yuu ketiri tú ò bo nákémmè bè pié bè Babidɔ̀nni ke tú Isidayeeribe kó meyei mmèe te kè Kuyie mmieke bè do.

Kòo tanyuu dérì tu ò bo kpénkùnnemè bèè bo tidaati mieke be kó metákùmè, nè de kpéi nkòo bè nàké Kuyie nyóó bekénèmè be dootitɔ̀bè, kɛ̀wète kécón-né Isidayeeribe be f̀t̀t̀iri kòo bè nàké ke d̀: Dè do mbè kumu kè Kuyie nyóó bè f̀ò̀k̀k̀unne.

Di mpátíri náànti duṣ̀ ke dòm̀mè

1. Esekieri kpànnèmè Isidayeeribe kè be cau nke s̀́ mbè mu nyí pi Sedis-ademmu medérímmè 1-24

2. Kuyie nyóó bekénèmè yebotè 25-32

3. Ó yàúkùnnemè Isidayeeribe k̀nti dèè yóó d̀ɔ̀ yem̀d̀rè sonye de kpéi Isidayeeribe bo wète kékari dii m̀nni be tenkè 33-39

4. Kuyie ncìètè yó ndòm̀mè nè mubáammu 40-48

Kuyie mbenkemè kumáà Esekieri

1 Mí nhEsekieri n do bo m benni sipísitáati kperi mieke nke Babidɔ̀nni, otànkù naanwè kó diyie nummuri, kè nní mbo kukò nKebaa nè betɔ̀bè nè bè, bè do ti p̀im̀m̀ú̀ kékònnè Babidɔ̀nni. N de mbo kè keínkèe kpeté kè ti Yiè nKuyie nní mbenke mebenkùmè péu. ²Dè do s̀́ nSosakinni kè bo o

benni nummuri ndi otànaaanwè kó diyie nummuri. ³Dende ti Yiè nKuyie nwèrimú cùténimè n yínkè kè kù m béinnè mí nhEsekieri Buusi bire Babidɔ̀nni tenkè mieke, kukò nKebaa také.

⁴Kè n yà kuyaakù kperikù makù iténimè kubakù yóu ke to diwetiri dieri kè di c̀ò̀ mmuháá nkè kuwenniku di fité kè di cuokè mièti ke d̀ò ntimáti bè p̀t̀t̀irini tì diònni mieke. ⁵Kè n yà de kó diwetiri cuokè dekpákperè marè dèndà, kè dè dònne benitibè. ⁶Dem̀ou memme bá dè kè dè m̀ke keyiikè kèndà, ifièti inàà. ⁷Kè de tààke síé, kè de kpèètè dònne kunaabiiku kpeye ke mieti ke d̀ò ndis-ɔ̀wũ̀ bè anté di. ⁸Kè sinitinòu bo de fièti f̀ũ̀̀ ke weti tipítì tinàà bá dè, kè dè m̀ke keyiikè nè de fièti. ⁹Kè de fièti m̀á i yómmè bíékè, bá dè kè dè kèri ke weti deyikè co kèè bíékè dè í wèkii. ¹⁰Bá dè kè de iikè dònne kenitikoke, ke wète ke d̀ò nkeciririkoke kubakù yóu, ke d̀ò nkenaaokoke kucànkù ke d̀ò nketúkoke, bá dè denàà memme. ¹¹Kè de fièti p̀inte deínkè bíékè, ke m̀á idé i yómmè bíékè, kè de fièti tei idéi dè dàátì. ¹²Bá dè kè dè kèri ke weti deyikè, bá dè kè dè kèri de yèmmè dè p̀á kèè bíékè bá dè í wèkii. ¹³Kè n yà de kó desinnè cuokè demarè kè dè d̀ò nyeháákũ̀ nke wète ke dònne yeháátire ke keroo ke wíètiní deè kpákperè cuokè, ke tãu muháá, nkè fetaafe péu, kè muháá nyiè. ¹⁴Kè de kó dekpákperè keroo ke wíètiní kè dè d̀ò nfetaafe ̄ mmíimmè.

¹⁵Kè nní nwúo nde kó dekpákperè denàà kèyá bá dèè také dicèètiri kè di káa nketenkè. ¹⁶Kè de kó yecèètiyè mièti ke d̀ò nyetāpíè kè yè bo yèndà ke d̀ò nke wè nke seu yetɔ̀bè, yenàà memme. ¹⁷Kè dè kèri ke weti tipítì tinàà bá dè í wèkii. ¹⁸Kè de kó yecèètiyè yenàà òkù mediè nkè ye okùmè duò tikòmbùd̀ti kè yè mièti ke p̀inti ye p̀iti tim̀ou. ¹⁹Kè de kó dekpákperè kèri, yecèètiyè nde

wěnné ke kéri, kè dè yòute yèe youte. ²⁰Kè de yèmmè yí dèe kote kèè bíékè, dè ke nkəri, kè dè yòute yecèètiyè múnkee youte ke yé mèè yèmmè dè bo meè bomè yecèètiyè mieke. ²¹Kè dè kètè yèe kété, kè dè còmú yèe còmú, kè dè yòutenè ketenkè yèe youte ke yé mèè yèmmè dè bo meè bomè yecèètiyè.

²²De kó dekpákperè yo ínkkè kè dèmarè dònne tiwetì ke dò ndoii ke dò ntawéitè ke ãnke de yo ínkkè. ²³Kè de fièti idéi déi pinte ke káá nyitbè, kè itei bo ì dè dàátí. ²⁴Kè dè dó kíté, n kèè kunampoo kè dè ndònne menie nhõõ tamè kukó ndiekù, ke dònne Kuyie muwērimú mumou yiè nkó metammè, ke dònne kunitisúkù kó kunòroo, ke dònne fehāpōnnafe ò nkérímè. Kè dè còmú dii mōnni dèe kpéú nképú nde fièti. ²⁵Kè metammè mamèe yènni dèe me ndò nkuyaadéikù ke bo de ínkkè de mieke. ²⁶Dèè me ndò ntiwetì ke bo be yo ínkkè, de ínkkè, kè dèmarè bo ke dò nditásàari bè tu di sáfí ke dò ndikpàatikàri, de kó dikpàatikàri yómmè kè dèmarè kàri ke dò nhoniti, ²⁷kétúóté dèè dònne o ka na mborè kédekenè o yuu bíékè kè dè mèitè ke pinti, ke còú mmuhāā nkoð fité, kétúóté o ka kéwētenko o fūò bíékè kè dè dò nkuhāawenniku koð fité. ²⁸Kè de kó kuhāawenniku dònne kutāmmeyāri ò yènni fetaafe kpèri dii mōnni kéndòm-mè, Kuyie nkó tikpeti do nti, kè n dè yà kédo késínnòwò ketenkè kékeè metammè mamè m béinnèmè.

Kuyie ntōmmè Esekieri Isidayeeribe borè

2 Nte metammè n do kèèmmè do m béinnè nti. Kè mè dō: Oniti fí! Íté kécómmú n dó ke da béinnèmu.

²Mè yí memme kè Kuyie nYaá nní nta ké n yí nkécónné kè m bo keè wèè n nāánnè ò tu mù. ³De mōnni wèè n nāánnè kòò dō: Oniti fí! N yóó da tō ny-Isidayeeribe borè nde, benitibè bèè yete n

kpèti, kétúóté be yembè kó dimōnni kénto kétuākenèni yíe. ⁴De kó benitibè yèmmè meè kpeñni, be to í yo tināañti, n da tōmmú be borè. Á bè náké ke dō: Mí ndi Yiè nKuyie mmíi yē, ⁵nkè bè da kèmmú yoo bá kè bè í da kèmmú, bè tu mèè kpéi nyitookperí yembè, bè né banté ke dō m pāānāañti nāañtò bo be cuokè.

⁶Oniti fí nha bá mbè dé, a kōmbùditi bá nduò bè nāá nti a né nyé ke dō nha kari ipo ínkkè nke nè tisāmpoti nè in-aa. Bá ndé bè nāá nti, a kōmbùditi bá nduò, itookperí yembè mbe. ⁷Á bè náké n nāañti kè bè da kèmmú yoo bá kè bè í da kèmmú, bè tu itookperí yembè mbe.

⁸Oniti fí, kénté n yóó da náké ti, a to báá kpenke de kó benitibè kpeye kpenke mèè botí, bè tu itookperí yembè mbe. Aate kémaánko n yóó da duó ndè.

⁹Kè n wénté keyá tenitinòutè kè tè yùo dipátíri kè di kpèú, ¹⁰kè tēe di kpèuté n yìkkè kè di wàri tipíiti tidé, isáúiti nè yekúdabùò nnè iwúótii.

3 Kè de kóo niti n náké ke dō: N da duó ndii pátíri maánko di kékote kénákénè Isidayeeribe.

²Kè nh aate, kòò di ānnè n nùu ke dō: Maánko. ³Ke n náké ke dō: Oniti fí! Píí amáà nè dipátíri n da duó ndi kénsannè.

Kè n di maánko kè di nweeti n nùu mieke ke dò mmecekù.

⁴Kè kù n náké ke dō: Oniti fí! Kote keyá Isidayeeribe ké bè tìo n nāañti.

⁵N yí da tō mbedáuribè cuokè a í yo bèè nāañti, n da tō nyIsidayeeribe borè nde. ⁶Kè n do nda tō mbedáuribè péu borè nde a í yo bèè nāañti, bè na nyiemmu a kpèti. ⁷Isidayeeribe me nyí yóó yie nké dá kénté ke yé bè í dómè kékèmmú n kpèti, be kó kuwuò nkumou yèmmè meè kpeñni, bá ku to í yo! ⁸N yóó kpénkùnne a yèmmè be kōme dōm-mè mme, kéképénkùnne a to be kpeye dōmmè kàa bè bàao. ⁹N yóó kpénkùn-nemu a yèmmè kè mèe kpenke kénaánnè kupèrikù kèpèté ditári, a bá mbè yìèkù

kàa kòmbùtì mbè duò, itookperí yembè mbe.

¹⁰ Kòo n náké ke dò: Onitì fí! Kémmú n náàntì mesàà nké tì ànné a yèmmè mieke. ¹¹ Kòte a kòbe nè bè, bè di pìmmúni bè borè ké bè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuu yè. Kè bè da kémmú yoo bá kè bè í da kémmú fí mbéi!

¹² Meñme kè ti Yiè nKuyie nYáá nni ntúóté kè n keè metammè mamè n fònkúó kè mè tu:

Kuyie nyètiri ndeu, ku borime nè ku wèrimú bo diì bori.

¹³ Kè n keè deè kpákpere fièti potémè itòbè nè yecèètiyè yèè bo de pítì de kó kunampoo, nè kunòroo diekù tækù makù. ¹⁴ Kè Kuyie nYáá mmùù do n tùóté kè mù n yíténè. Kè nni nkéí bá dè í naati n yèmmè ke n yóu, kè ti Yiè nKuyie mme nni mpí ndè yí mòke m bo yímè. ¹⁵ Meñme n tùòkenímè n kòbe bè pìmmúni bè borè, diheì bè tu di Tedi-Afiifu kukó nKebaa také, kémbò be borè kè dò yewe yèyiekè kè dè n di ké n kpeí.

Kuyie mbànnemè Isidayeeribe Esekieri

¹⁶ Yewe yèyiekè kó difònkúó kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁷ Onitì fí! N da dòò Isidayeeribe kóo bàri nwe, kè n da nàké tì a tì mbè nàké. ¹⁸ Kè n nàké oyeiwe ke yí ò bo kú, kàa í ò nàké, kàa í ò cau nkòò yóu o yei nke cooté. Ò yóo kúmu o yei nkpeí, kè n né bekénè fí nwe o kpéí. ¹⁹ Kàa me nhò nàké kòò í yie nke yóu kuyonku nè o borime yeime ò bo kú o yei nkpeí nké fí ndeeté a fòmmu. ²⁰ Kòo nitisàù weè me nyóu mesàà nke ta meyei mmudòòrimù, kè nh ànné mebétimè o ce mieke, kàa í ò nàké, ò yóo kúmu o yei nkpeí. Bá n ténke báá dentení mesàà nhò do dòori mè. Fí nkè n né da bekénè o kpéí. ²¹ Kàa me nhò nàké ke tú ò báá dòò meyei nkòò í mè dòò ò bo nfòu ke yé a ò caummè, fí nkàa deeté a fòmmu.

Kuyie nduómme kè Esekieri bo ndò nkáré kè dè dò yemòrè mayè

²² Kè ti Yiè nKuyie nwèrimúu wète kécúténi n yínkè kè kù m béinnè ke dò: Íté kékòte kubiriku n dó ke da béinnèmu.

²³ Kè n yíté kékòte kubiriku ké dè yà ti Yiè nKuyie nkò tikpeti kè tì dònne n do yà tì kukó nKebaa také, kè n do késínnòò ketenkè. ²⁴ Kè ti Yiè nKuyie nYáá nni nyí nkécónné, ké m béinnè ke dò: Kò nkéta a cíètè kékpetínné. ²⁵ Onitì fí! Bè yóó da bou iwéi nyi, kàa ténke báá na kíté be borè. ²⁶ N yóó dannemu a nóndenfè bá a ténke bá nno nke náá, nha ténke í yó mbè kpànnè, ke yé bè tumè itookperí yembè mbe. ²⁷ Kè n yóó béi ndii mòmni n date a nóndenfè kàa bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmí yè. Kè wèè bo da kénté, ò da kénté, kè wèè bo yete, wèè yete. Ke yé bè tumè itookperí yembè mbe.

Kuyie nnàkémè bè yóo pimè Sedisademmu ei kòbe

4 Kè ti Yiè nKuyie nni nnàké ke dò: Onitì fí! Túóté didombenni kédóu nha ìkè kédóò di ìnkè Sedisademmu ei kó kufènkù. ² Kàa di dòò ke dèè á ndi pi, kèpénné kudookòti ké di fité, ké di ònné mutáá, nkéánné yehāāpòntirè ké di fité, kécónné sikipàriséi ké di fité. ³ Kàa dèè á waá nkumátipenku makù kécónné fí nnè diheì di cuokè kè kù ndò nkuduotí, kàa nkù wùó nfù, kédóò kéndò nha di pi, dè yó ndò ndibenkèri ndi Isidayeeribe kpéí.

⁴ A duó a píkù cànkù, yewe a yó nduó yèè kó dimàà, a tò Isidayeeribe kó meyei mme. ⁵ Mí kèeté de kó yewe a yó nto yè Isidayeeribe kó meyei, kè yè mànnè yebie mbè dòò yè meyei nke bo yewe sikòusitāāti nè sipísiwei (390). ⁶ Kè de kó yewe dèè á duó a píkù yóu, kèto Sudaa kòbe kó meyei nke dò yewe sipísindà, n da kèeté diyèè dimáà ndi dibenni dimáà kpéí nkè. ⁷ Kàa dèè memme á wénté

Sedisademmu ei a pi di bíékè, ké di fietí a nóm̄bife ké di náké n kó tipāānāntì. ⁸N da bou iwēi nyi, a í yóo pente kè de kó yewe a pi yè dihei ke yè yàa deènè. ⁹De kó yewe a yó nduú yèè mieke, a waá ntidiiti bè tu ti bédéè nè bè tu ti ǵdisi nè titeti bè tu ti féfù nè itū bè tu ti nantfi nè itei bè tu ti midéè nè tidiiti teti bè tu ti epotiri ke dè wēnné demǵu kékǵǵe kénna nkédǵǵ pēē, ke nwe ncáá nde kó yewe mieke yewe sikǵusitāāti nè sipísiwei (390). ¹⁰Diyiè dimáá kó mudii níí mmānnè a bo mù cōnnémè cidóó omáá ké mù toté kuce mēnūmmū. ¹¹Ke níí benné menie nha yó nyǵ mmè kè mè mbo diyiè dimáá dítiri òmáá. ¹²De kó mudii a níí yóo mù dǵǵ kè mù ndò nkupēmpēnkū nku, a níí yóo tǵtinnè tinitimínti tii kpei tinti ké kù pēmmū benitibè iikè.

¹³Kè ti Yiè nKuyie nǵǵǵé ké n náké ke dǵ: Meè botí nku Isidayeeribe yóo dimè ikuú yete dè. Ibotí n yóo bè bèti kè bèe kǵte ii borè i mieke.

¹⁴Kè n dǵ: Biti! Áú nYiè nKuyie! Nè m bomè nè yíenní n yí sǵū m máá, n yí cááké féǵfè féè ku, yoo musimūmū pī nfè. Isié kperè marè í ta n nùú mieke. ¹⁵Kè ti Yiè Kuyie nní nténné ke dǵ: Dè wenni, m bo da ceete munaǵyèi kó yekúǵ, kǵa mù ndǵǵnè a pēmpēnkū, ke yóu tinitimínti.

¹⁶Kè kùu yíé ké m béinnè ke dǵ: Oniti fǵ! Esekieri n yóo duú nkè mudii muú deè Sedisademmu ei mieke, bè níí yóo bè bēnnému mudii nè menie nkè bè ndè yo nnè meyencaàrimè. ¹⁷Mudii nè menie ndè bo dónté kè dèe bè di kè bèe cǵte, kékú be yei nkpeí.

Kuyie nyóo potémè Isidayeeribe

5 Kè ti Yiè nKuyie nní sǵké ku náantì ké n náké ke dǵ: Oniti fǵ! Túóté kuponkú kékúó a yùti nè a deènfè, kécōnné de kó ticiti tebiètè, ké ti toté yecúó yētāāti. ²Kè yewe a pi yè dihei kè yè dèè dii yie á túóté dicóu dimáá kécúu

ndihei cuokè, kétúóté dicóu teri ké ndi keeti ke yaati ke firi dihei, kétúóté dicóu ditāānni ké di yaaté yaaté, ke ní mbè bèti ke be kǵuti nè disiè. ³Kǵa sùú nsǵmpǵrè kécúú a yaǵyǵri. ⁴Tii mieke nke a yóo yētémè kécúu nkè muháá ncǵúté kécúu nyIsidayeeribe.

⁵Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dǵ: Tii yóo tuǵkení Sedisademmu ei dindi n do soó ndi yebotè cuokè kè yehekè di fité. ⁶O kǵbe í yie n tannǵ nè n tié, ke sǵnte kè dè pēēté yebotè yèè í n yé, bè yetemu n kuú ke pēēté yehekè yèè di fité ye kǵbe. Bè yete mēè kpéi n yē mmū ke í tūnne n tié, ⁷dè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: Be to mè nkpenkemè ke pēēté yebotè yèè di fité ye kǵbe kpeye, bá bè í tūnne n tannǵ, bá bè í dǵori m bè náké ti, bè me nketé ke í tū nyebotè yèè di fité ye kó meborime. ⁸Dè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu: Mfi mǵmmuǵ n yóo wēētení be bíékè, ké bè benke kè yebotèe yà. ⁹Isǵke bè dǵǵ i kpéi ntemè kè m bè dǵǵ m mu nyí dǵǵ dè òmǵu diyiè mari, m me nyí yóo mè dǵǵ òmǵu diyiè mari ténke. ¹⁰Benitibè bo cááké be bí kè ibíi cááké i cicebè kè m bè poté ké bè cǵe nketenkè kemǵu mieke.

¹¹Mí ndi Yiè nKuyie m bomu, kè mfi béi! Bè dǵǵ mèè kpéi nyisǵke kperè nè isié kperè ke sǵnkūnne n cǵētè. M bo bè kuó de kperè bàmbà, n yí yóo bè kuú mmesém-mè. N yí yóo bè sùú. ¹²Sedisademmu a nitibè dikéè bo kú mutenkúú nyoo nè dikōnni, kè mudòò kuú dikéè déri, kè n cǵe ndikéè tāānni tipfiti timǵu ké m bè beti ke kǵu nè disiè. ¹³M mieke bo bè yè kè dǵ mèè botí kékáá nkè dǵ dè, kè bèe banté ke dǵ mmí ndi Yiè nKuyie dè n yóu be tookperí kpéi. ¹⁴Sedisademmu ei bo naá ntidobontì kè di nitibèe wuǵ ifei, kè yehekè yèè di fité kè ye kǵbe mbè yàu ke daú. ¹⁵Be kperè bo ānné ifei kè bè mbè sǵá mbeè yó ntú mebenkūmè. Ibotí tei bo bè yà kè kufǵwaá nyi pī. M mieke bo bè yè mediè nkè m bè kpannè ké bè poté nè kemieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

¹⁶ M bo bè duónko dikònni kè di ntonni kupendónni kɔme ké mbè kòù, ke yé n yóó di duónkomè meè kpéí. M bo duó nkè dikònni dòke yíé kédeuke ké mbè kòù. ¹⁷ Dikònni dieri bo tanní kè tikpasínti mpíi mbe bí. Kè mutenkúú nhānné kè benitibè nkō mmutòntònkúú, kè n duó nkè mudò tanní. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Kuyie nkpannèmè bèè feu iwūō sibɔɔtenkaanì

6 Kè ti Yiè Kuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ² Onitì fí! Tũntè kécuó ny-Isidayeeri tārè bíékè kɔbe ké bè nàké m pānāantì. ³ Á bè nàké ke dò: Díndi Isidayeeri tārè kɔbe nè sitāá kɔbe nè yekondake kɔbe nè tibiti kɔbe kénténè mí ndi Yiè Kuyie n tú mù: N yóó duó nkè bè di do mudòò mmu képuo ndi tòrè. ⁴ Bè bo puo ndi wūōtòrè, di tuò nyèè ínkè tihúúnti kè yèe kpánné, kè n duó nkè di dootitòbè di kuó kédóú ndóú di bókè ìikè. ⁵ M bo duó nkè bè dí kuó kédóú ndóú ndi bókè také, m bo yaá di kúú kéfité di bɔɔwūōtòrè. ⁶ Di ekè bo naá tidobontì kè di bɔɔwūōtòrèe kpánné, di do feu yèè ínkè iwūō kè yèe duó, kè di bókèe puo nkédeè kè di ō ntuò nyèè ínkè tihúúnti kè yèe puo, di dòò dèè kó dimàà dèmarè ténke í yó nkpaá. ⁷ Bè bo mpuotì benitibè di mieke kè di duò ke kō, nkè di banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁸ Nè memme n yóó yóu kè bèmabèe yentému mudòò mieke kénfòù ibotí tei n yóó di cíe nkè di kote ìi borè i mieke. ⁹ Di mieke bèè bo yenté kénkpaá fòù bè bo dentení n kpéí bè borè ibotí tei cuokè ke tú tidaatì, kè be yèmmèe yókè kè bèè yóu mèbɔɔyèmmè mèè te kè bè n yete ke m bùtín-né ke tũnne yebókè. De mōnni bè bo pē mbemáà meyei nnè isòke bè dòò dè kpéí. ¹⁰ De mōnni kébanté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie n yí sònté ke náa nke tú m bo di banté de kó meyei.

¹¹ Meire a nòtè kécatìrè! Catìrè kè dè da pī nyisíé Isidayeeri bè dòò ìi sòke kpéí. Mudòò nè dikònni nè mutenkúú deè yóó bè dèè. ¹² Kè bèè détirì mutenkúú mbè kùò, bèè tókè kè mudòò bè kùò, kè bèè wète ke na ke yenté dikònni bè kùò, ke yé m mieke yóó bè yèmè kè dó mèmme. ¹³ Becírìbè bo nduó duó dūi mōnni bè bókè cuokè kéfité be wūōtòrè sitāá simou nè yetārè yemou ínkè nè detie ndemou yo nè detedierè demou také, nè bè tūò ndè tihúúnti be bókè kpéí. ¹⁴ M bo youte n nòtè be ínkè kè be eii doúnko, kétúóté dikpáà tédontè kperi kénto kétuokè Dibuda ei, bè bo yèè ekè kó dimàà. Kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Meyei mmèè yóó do Isidayeeri

7 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ² Onitì fí! Náké Isidayeeri ke dò Kuyie ntú be kperè dèemu! Be kó kumàнку kérínimu tipíitì tinàà ke tūòkení ke dèè. ³ Díndi Isidayeeri di kperè dèemu, m mieke yóó di yèmu kè n di bekénè di dòòrimè dòmmè, ké di bekénè isòke imou di dòò ìi kpéí. ⁴ N yí yóó di kuó mmesémmè, n yí yóó di coo, n di dòò dè n yóó dè ndi yietímu, di sòke di dòò ìi doti di yo ínkè nke, kè di bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

⁵ Kè ti Yiè Kuyie nyíé béi nke dò: Meyei mmèè í mōke mè mǎnnèmè meè kèríní ke yóó di do. ⁶ Meyei nténke í díétirì, mè duunnímu, nte me ke tūòkení. ⁷ Dikònni dii doti di tenkè, de mōnni dii tūòkení kè de yiè auténí. Dè dò mmeyehcaàrimè mme yetārè ínkè kɔbe kpéí, de ténke í tú diwèi be kpéí. ⁸ Bàmbà nwe m mieke dotimè di ínkè, m mieke yóó di yèmu kè dó mèè botí kè n dí bekénè di dòòrimè dòmmè. Di dòò dè n yóó dè ndi yietímu, di dòò ìi sòke imou kè ìi do di yo ínkè. ⁹ N yí yóó di kuó mmesémmè n yí yóó di coo, n yóó bekénè bá wè o dòòrimè dòmmè mme, kè di sòke ímbo di cuokè. Kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie nku ke puotì.

¹⁰De yiè tùḍkenímu, dikònni dii tùḍkení, kè kunasáá bité, kè tefenté deuke. ¹¹Kuyonku kuù ité ke còmmú ke dò ndidáù ke puotì, di kpere marè ténke í yóó nkpaá, di kó kusúkù nè di kó kunḍroo. ¹²De m̀nni k̀rínímu, de yiè ténke í kpaá díétiri, dè bá nnaati odonti, ofítwè yèmmè me mbáa caàrè, ke yé mí ndi Yiè nKuyie m mieke í yóó bè domè késoó nhòmòu. ¹³Wèè fiiti ò í yóó na k̀wète k̀pété ò fité dè bá kòò kpaá fòu, tì yóó bè t̀ḍkení tì í yóó soó nhòmòu. Bá wè o yei ndoti o yuu ínke nke, òmòu í wēti ke bo pété o wērímú. ¹⁴Bè yó nheumu sikp̀ariheú k̀t̀unte demòu, òmòu me nyí korì dikp̀anni ke yé m mieke yèmmè benitibè bemòu ndi.

Òmòu í yóó na k̀yènté Kuyie nkó tibeénti yiè

¹⁵Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: De kó dim̀nni bèè bo mbo ditowaà mudò muù yóó bè k̀u, dikònni nè mutenkúú nkè d̀e kuò bèè bo sicéi mieke. Bèè bo depaa mbè yóó kú mudò mieke nke, bèè bo diheì mieke mutenkúú nnè dikònni deè bè k̀ntinè. ¹⁶Bèè bo na k̀yènté kè bèe deke yetàrè ínke yekpetiǹnkperè k̀me kénkuò mbe yei nkpeí.

¹⁷Kè be baà nc̀te,
kè be núu nni ntú bókè bókè.

¹⁸Kè bèe dáátí tif̀ḍt̀nti,
kè kuf̀swaá mbè auté kè ifeii bè pí,
nkè bèe kuó meyubii.

¹⁹Bè bo mbùnko be dííí ice mieke kè mesò nnaá ndetetirè,
Be máti péíí nè mesò mbáa na ké bè deeté,
mí ndi Yiè nKuyie m mieke bo bè yè dii yiè.

De yiè bè báa na k̀di k̀nsànnè
bè báa na k̀píe mbe bùòtè,
ke yé be máti péíí nè be sò,
ndeè do túmè meyei nkó dik̀nni.

²⁰Be sáti kó kuwenniku kuù do te kè bè mm̀ke tefentè.

Bè de nd̀ònnè be bootenkaanii mesò nkpesi.

Deè te kè n yóó duó nkè bèe dè pè.

²¹N yóó yóu kè yehékè teyè k̀be beè dè f̀ke,

benitiyeibe beè yóó éi be kpere ké dè k̀nnè ke dè s̀nk̀nnè.

²²N yóó mbúútoomu,
kè bèe s̀nk̀nnè n c̀t̀tè nenti,
benitiyeibe, bef̀èbè beè tatiní Sedis-ademmu éi
ke bo di s̀nk̀nnè.

²³Bè màátí mefimme mme be kpéi,
ke yé bè còummè menitiỳi
nkè kuyonku s̀úú ndiheì mieke.

²⁴N yóó duó nkè ibotí ì yóu ke bè p̀t̀tè
kè ì k̀teni
kéfeke be c̀i, kè bekp̀aribè feii deè,
kè bèe sáú mbe ẁt̀rè bè do feu yèè ínke iwú.

²⁵Kuk̀mb̀d̀dorí kó diyè k̀rínímu
kè di bo wammú wèè bo di deeté kémónté.

²⁶Me nyei nníí bo mp̀nkóo kè metèmè t̀ḍkenímu,
kè di nyeti tì nke tati titeti,
kè di wammú m p̀ānāànti náàntò kòò bo di náké nh ò benke tì kémónté.
Ikuó niùbè ténke bá nyé ikuó,
beheik̀nkótf̀bè me nténke bá nduò nyitié.

²⁷Okp̀à̀ti bo mbo yekúdabùò mmieke kè meyeñcaàrimè auté tekp̀à̀tibite,
kè diheì yembè nou nkpeutí.
N yóó d̀ò bá wè o d̀òrímè dòmmè mme,
kébekénè bá wè ò mànnè tì beénti,
kè bèe banté n tú mè di Yiè nKuyie.

Kuyie mbenkemè Esekieri Sedisademmu k̀be d̀ori mèè yei

8 Kè dè mm̀ke yebie nyèkuò nè bè ti pímmúmmè ke k̀nnè Babid̀nni. Otànkú kuónwè kó diyè nummuri yiè, kè nní nkari n c̀t̀tè kè Sudaa kó bekótf̀bè bo m borè, dende ti Yiè nKuyie nwērímú c̀t̀ténimè n ỳnkè. ²Kè n wénté k̀yá

Isidayeeribe tū nkù kó tikpetii íté ku taummè tɔu beínkèmbàribè bàa di borè, kénkəri Kuyie ncíètè bòrì bíékè, kényú onitì wèè do dáátí tiyààtì tìl dùòkenè mupààkonkperimù ke sīéké tewāātè o naákǎnfè. ⁴Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Ce nkéfité Sedisademmu ei dimɔu mieke kécanne benitìbè bèè wùò nyisòke ìl dǎòrì be cuokè kè dè bè yóu. A canne kudapāātí be tīi.

⁵Kè kùu péi mbetɔbè ke dò: Tūnnenè be kémpuotì. Mesémmè bá ndi bonè òmɔu di báá súú nhòmɔu. ⁶Dí kua bekótíbbè nè bedapàmbè nè besapàmbè nè ibí nè benitipòbbè, di bè kùu bemɔu pááfí di né báá kááké bèè tīi ncànnè idapāātí, di keténè n kó tecíètè kɔbe.

Kè bèè keténè bekótíbbè bèè bo Kuyie ncíètè ìikè. ⁷Kè kùu bè nàké ke dò: Kɔtenè késínkúnne n cíètè, piénnè becírìbbè te dánkù, kè di dèè di yè!

Kè bèè deè kényè kéta dihei képoté benitìbè.

⁸Kè nní nkpaá m máá kédo kénínkú késínnoɔ ketenkè, kékuónko ke dò: Áú! N Yiè nKuyie nha mieke keè yè Sedisademmu kàa yóó kua Isidayeeribe bèè kpaáá?

⁹Kè kù n nàké ke dò: Isidayeeribe nè Sudaa kɔbe bè dǎò mèè yei nyí sénní. Menitiyīi mmeè píe ndihei mieke, kè dihei cààrè, kè be piètiyuu né tú: N yí kpaá be ei, n ténke í bè wùò. ¹⁰M mómumu m me mmúnke í yóó bè kuó mmesémmè, n yí yóó súú nhòmɔu. Bè dǎò dè n yóó de mbè fǎó.

¹¹Onitì wèè dáátí tiyààtì tìl dùòkenè mupààkonkperimù ke sīéké tewāātè, kòo wētení kénáké Kuyie nke dò: N dǎòmu a do yē n dǎò tì timɔu.

Kuyie nyiè ke benkemè kumáá Esekieri

10 Kè nní nwúó nkéyà n sòò yà dè kè dè dò ntiwetí ke ànke beínkèmbàribè yò ìnkè, ke dò nditásààrì bè tu di

sáfíi kè de cómmè dò ndikpààtikàrì. ²Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè onitì wèè dáátí tiyààtì bè dùòkenè tì mupààkonkperimù ke dò: Kɔte tenaasántè tèè bo beínkèmbàribè fūǎ te borè, kékouténè a nɔu yehāākūǎ nkéyaatè dihei.

Kòo kété kè nní nhò wùò. ³Kè beínkèmbàribè bo Kuyie n cíètè bakú yóú kè diwetirii píe nte mieke kó kudánkù. ⁴Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetii íté beínkèmbàribè yò ìnkè kékote ku bòrì borè, kè diwetirii píe nKuyie ncíètè mieke, kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetii kó kuwennikuu píe nte dánkù kéndò kuhāāwenniku. ⁵Kè beínkèmbàribè fièti nampú, bèè bo ku cíètè dánkù ditowaà kòku kè bè yo. Kè de kó metammè dònne muwērímú yiè nKuyie nkómè. ⁶Kè ti Yiè nKuyie nnáké onitì wèè dáátí tiyààtì tìl dùòkenè mupààkonkperimù ke dò wèè kɔte tefǎóntè mieke beínkèmbàribè cuokè kédeitení muhāá, kòo kɔte kéncómmú tenaasántè cèètiri také. ⁷Kòo ìnkèmbàrì mɔuu youte o nùtè muhāá mmùu do bo be cuokè nè tenaasántè kényètè yehāākūǎ nkéānnè mupààkonkperimù kó tiyààtì yiè nnɔu mieke, kòo yè cɔuté kényè.

⁸De mǎnnì kè tenùtè matèe yènní beínkèmbàribè fièti fǎ ke dònne tenit-inùtè. ⁹Kè n wénté kényà yecèètiyè yèndà kè yè cómmú beínkèmbàribè také, dicèètiri dimáá, bá wè borè, ke miati ke dò nyetásààyè bè tu yè kǎdisòdǎfì. ¹⁰Ke dò nyetɔbè yemɔu, ke wē nke seu yetɔbè mieke. ¹¹Ke toté ye bíékè ye bíékè tipítì tǎndà kénkéri ke wetí ye ìikè bá yè í wēkii. ¹²Kè beínkèmbàribè kǎntì timɔu be ìnkè nè be nɔu nè be fièti, be kǎntì timɔu kè tì cǎú mmuhāá nke pǎnti kè yecèètiyè yèndà me ndò. ¹³Kè n keè bè yumè yecèètiyè ke dò: Fefǎónfè. ¹⁴Beínkèmbàribè bèndà bembe bá wè kòo mǎke keyìkè kèndà ke keketikè dònne oínkèmbàrì kòke, kè kedéríkè dònne kè nitikòke, kè ketāánkè dònne ke-

ciríciríkòke kè kenaankè dò nketúkòke. ¹⁵Kè de kó beínkèmbàribèe íté, kè nní nsó ndekpákperè n sòò yà dè nde kukó nKebaa kó mepeémmè. ¹⁶Kè beínkèmbàribè kété, yecèètiyèe kété be pítì, kè bè pĩnte be fèti ke yòutenè ketenkè yecèètiyè múnkèe bè neinè kéíténí. ¹⁷Kè bè cómmú yèe cómmú, kè bè íté yèe íté, ke yé mèè yèmmè bo beínkèmbàribè, meè bomè yecèètiyè.

Kuyie nkó tikpeti ítemè ku ciètè bòri

¹⁸Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti íté ku ciètè bòri kékote kécómmú beínkèmbàribèe yò ínkè. ¹⁹Kè beínkèmbàribèe youte be fièti kéháātenní ketenkè, kè nní mbè wúo nkè yecèètiyè bè neinè ke cómmú Kuyie nciètè bòri diyie yiè kèè bíékè kperi, kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tù nkù kó tikpeti bo beínkèmbàribèe yò ínkè. ²⁰Dekpákperè n sòò yà dè nde kukó nKebaa peémmè, kè m banté beínkèmbàribèe bembe kè bè tɔ Kuyie nyIsidayeeribe tù nkù kpààtikàri. ²¹Kè bè mòke bá wè keyiikè kènàà nè ifièti inàà, be fièti fí kè dèmarè dè bo ke dò nsinitinɔ. ²²Kè be iikè dònne n sòò yà dè kukó nKebaa mpeémmè de kòke, bá dè kè dè kèri dè iikè co kèè bíékè.

Sedisademmu ei kòbe sokémè ke dɔri meyei

11 Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kékòtenè ti Yiè nKuyie nciètè kó dibòri dii bo diyie yiè kèè bíékè, dii wetí diyie yièni kèè bíékè. Kè n yà benitibè sipisidè nè bènummú kè bè bo Kuyie nciètè bòri kè m banté be mieke Isidayeeribe kpààtibè bèdébè Asuu bire Yaasanniyau nè Bennaya bire Pedatia. ²Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní nnákè ke dɔ: Oniti fí! Be nnitibè beè tanninkoní meyei, beè tiè nyitié nyeyi dihei. ³Ke náá nke tú: We ntu dè í tùòke ti bo maámè sicèi! Sedisademmu ei tu tekúm-

botè nte kè ti tú imaa. ⁴Deè kpéi nte oniti fí, á bè nàké m pāānāānti kè bè cau.

⁵Kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí n yínkè kè kù m béinnè ke dɔ: Nákè be ke dɔ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yému bè nàá nti nè bè totí ti be yèmmè. ⁶Di kùò benitibè dè í sénní dihei dii mmieke, becírìbè beè duó duó ice mieke. ⁷Deè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú: Di kùò bèè nitibè ke dɔú ndɔúnko dihei mieke beè tu imaa nke dihei tu tekúmbotè. Díndi n yóó di dennemu. ⁸Di dé mudoò mmu yáàba? M me mmu nkòrinèni dihei mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi. ⁹N yóó di dennemu ke di tannè bepòòbè nɔu mieke ke di bekénè, ¹⁰kéduó nkè bè di poté kè di kuonè yese Isidayeeribe tenkè mánku kè di banté n túmè di Yiè Kuyie. ¹¹Di nhei dii í yó ntú tekúmbotè kè di tú imaa. Isidayeeribe tenkè mieke nke n yóó di bekénèmè. ¹²Kè di banté ke dò mí ndi Yiè nKuyie di yete mí kuó nè n tié nkè túnne ibotí tɛi ì di fité i kpeyi.

¹³Kè nní nnáá nKuyie mpāānāānti kè Bennaya bire Pedatiyauu kú, kè n do késinnɔ ketenkè kékuónko mediè nke dɔ: Áú Kuyie! A yóó kuó Isidayeeribe sɔmbe bemɔ ndià?

Kuyie nnákémè kù yóó wète kétéimmè Isidayeeribe bèè ciétè

¹⁴Kè ti Yiè Kuyie nní mbéinnè ke dɔ: ¹⁵Oniti fí! A yòfúò kòbe bemɔ nè a tebí Isidayeeribe bemɔ nè Sedisademmu ei kòbe bè náammu ke tú: Díndi ndéfirinè Kuyie nku, kù duó ntimbè di nhei kè ti di te. ¹⁶Nákè be ke dɔ: Mí ndi Yiè nKuyie ntú: Bá nè m me mbè cièmmè kè bè ta ibotí tɛi mieke ke ciété ketenkè kemɔ. Bá nè memme m bè bonèmu de bíékè ke dò m bomè n ciètè. ¹⁷Nákè be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yóó wète ke bè tímmu, n yóó bè dènnenímu ibotí tɛi nè yehèkè teyè mieke bè do ciété kɛmbo dè, kéwète kè bè duó mbe tenkè bembe Isidayeeribe. ¹⁸Bè bo wètení dii m̀nni bè

bo denne dèè tu isíé nè isòke kperè. ¹⁹M bo wète ké bè duó mmeyèmmè mèmáà, meyempàmmè, kèwète ké bè ànnè iyentotí pànyì, kédeite meyèmmè mèè kpeñni ké dò ndipèrì ké bè duó mmenitiyèmmè. ²⁰Kè dèe yie nkè bèe tūnne n kuó nè n tié nkéndòrì dè yèmmè, kéntú n kòbe ké m bè te. ²¹Mèè yèmmè kpaá bo be síé kperè nè be sòke kperè kó mudòrìmù bíékè, n yóó bè yietímu bá wè o dòrìmè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Kuyie nkpeti itémè Sedisademmu

²²Meìme beínkèmbàribè pìntemè be fèti kè yecèètiyè mbè neínè, kè Kuyie nyIsidayeeribe tū nku kpeti ànke be yó ínkè. ²³Kè ti Yiè nKuyie nkpeti ité be ei kédeke ditàri dii bo dihei, diyie yiè kèè bíékè. ²⁴Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kékòtenè Babidònni bè pìmmúni bè borè, ti Yiè nKuyie nYaá mmuù do dè nni mbenke. Diè nde m mಂತóomè ti Yiè nKuyie ndo m benke mèè benkùmè. ²⁵Kè nni nnáa n kòbe bè pìmmú bè ti Yiè nKuyie nni mbenke dè kpéi.

Esekieri dòdmè kéndò nhò yeti dihei

12 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ²Oniti fí! A ā kubotí kùu to í yo tináànti ku cuokè nke. Bè mòkemu yeto ke bo keè, bè me nyí yo, ke mòke inuò nke bo yà bè me nyí yau. Ke yé bè tumè itookperí yembè mbe. ³Oniti fí! Dennení a nenti kédò kéndò mbè da pí nkuyie ncuokè ke yetinè dihei, kè bè nda wúó nkè dè yèmmè bèe banté bè tumè itookperí yembè mbe. ⁴A mbou a nenti a yetinè ti dihei kuyie ncuokè kè bè nda wúó, kàa nyeti kuyuoku m̀nni kè bè da wúó, nkàa yè bè 55 pí mbè kèyènnè dihei bè 55 dòdmè, ⁵kéduute dihei kó kuduotí kédenne a nenti ⁶ké ti buuté dihuri, kè bè nda wúó nkàa yè. A káá nha ìlkè kuyààkù kè dèe yie nkàa báa yà dihei, n da dòò dibenkùrì ndi Isidayeeribe kpéi.

⁷Kè n dòò kéndònnè ti Yiè nKuyie nni nnàkémè, kéboú n nenti kuyie ncuokè bè pí nwè ke yetinè dihei ò 55 yímè. Kuyuoku m̀nni kè n duute dihei kó kuduotí, kényeti dihuri ke to n nenti, kè bè nni n wúó kè n yè. ⁸Kè dèe wenté kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ⁹Oniti fí! Isidayeeribe, de kó itookperí yembè í da beké ke tú a dòrì baá? ¹⁰Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi nde kó tináànti Sedisademmu kóo kpààti kpéi, nnè Isidayeeribe bèè bo o ei mieke be kpéi. ¹¹Náké be ke dò a tú mebenkùmè mme be kpéi, a dòrì dèè yóó bè tùòkení dènde, bè yóó bè dènnemu dihei kè bèe kòte betòbè tenkè. ¹²Be kóo kpààti wèè bè baké kòo buuté o nenti kèyè dihei dihuri m̀nni, kèyè bè dùute dii bòri kuduotí, kényeti kénkánkè o ìlkè kè dè bo yie nkòò bá nwúó nho ei. ¹³N yóó ò bonté ticùùti nti, kòo ta n ditè mieke kè nh ò kònnè Kandee Babidònni ei, kòo kú ò báa di yà. ¹⁴Bèè kó dimàà tu o tumbè nè bèè ò baà nè o āāpònti, m bo bè cíe ntipínti timòu, ké mbè bètìnè disiè. ¹⁵M bo bè cíe ndii m̀nni kè bèe ta ibotí tei mieke bè bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁶N né yóó yóu kè mudòò nè dikònni nè mutenkúú nkè dèe soómmu bèmabè be mieke, kè dèe yie nkè bèe náké ibotí tei n yóó bè cíe nkè bèe ta ìi mieke bè dòò ìi sòke kpéi ntemè, kè tii mbè tùòkení kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

¹⁷De kó difònkúò kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ¹⁸Oniti fí! Á nyo nha dii ke kpeuti ke yó nha nie nnè iyèèke nè kukòmbòdoróo. ¹⁹Á náké Isidayeeribe tenkè kòbe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú Sedisademmu ei kòbe bèè bo Isidayeeribe tenkè mieke, bè bo nyo mbe dii nè iyèèke ke nyò mbe nie nnè kukòmbòdoróo, ke yé be tenkè yóó d̀únkomè dèè bo ke mieke dèmarè ténke í yó nkpaá, benitibè bèè ā di mieke be kó kuyonku kpéi. ²⁰Yehekè benitibè piéké yè bo d̀únko kè dihei naá

ndikpauri kè bèe banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

Kuyie nnàké tì Isidayeeribe tì yóo dɔ̀ɔ̀mu

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dɔ̀: ²² Onitì f̄s! Ba nkpéi nte kè di náá nkotiyè nyie nyIsidayeeribe tenké, wèè tu: Yewe p̄enkù ke p̄enkù bá ti í yà Kuyie nkó mebenkùmè mamè d̄d̄rimè? ²³ Náké be ke d̄ mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóo pàmmu de kóo kotiyè nyIsidayeeribe tenké mieke. Pè̀tinkè bèe nàké ke d̄: Yewe t̄̀̀̀kemu kè n kó mebenkùmè memɔ̀ bo d̄. ²⁴ Bep̄āsòumbè ténke í yó mbo Isidayeeribe tenké mieke. Bèè bo nná nke tú m bèe benke d̄marè bá bèe í yà m̀m̀mam̀. ²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi ntì m béimmu. Ti me nyóo d̄d̄mu tì í yóo ɔ̀te. Díndi itookperí yembè d̄i kó meborime mieke nke n tì béimmè ke yóo tì d̄. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi!

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke d̄: ²⁷ Onitì f̄s! Isidayeeribe náa nha kpéi nke tú: Onitì yie nyè nKuyie nhò benke tì tu nanke kpeti nti, tip̄ānāantì ò náa ntì tu yem̄rè yèè kpaan̄i ye kpeti nti. ²⁸ Á bèe nàké ke d̄: Mí ndi Yiè nKuyie n tú dè ténke í yóo ɔ̀te kè m béi ntii d̄. Kè m béi ntì, m béimmu kè tì yóo d̄. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

Kuyie nnàké tì bèe sóú nke tú bèe náa nku p̄ānāantì

13 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̄: ² Onitì f̄s! Náké Isidayeeribe bèe náa mbe yèmmè kpeti ke sóú nke tú bèe náa m p̄ānāantì ke d̄: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bèe kénté kékeè n yóo bèe nàké tì. ³ Á bèe nàké ke d̄: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bèe bo yà, bembè bèe t̄̀̀ mbe m̄ómm̄ombe be kó meyèmmè bá bèe í yà d̄marè. ⁴ Náké be ke tú, bèe s̄ā̀ténè iānké nyi ke ā tidobontì mieke. ⁵ Bèe í t̄̀̀ntè be duotí c̄̀̀ke dè, bèe í maá kuduotí ke fité

be eì, kè dè bo yíé nkè bèe ncómmú mudò m̀̀̀nni, m mieke bo bèe yè d̄i yè. ⁶ Bèe yàu m̀̀̀e benkùmè tu detetirè k̄̀̀me mme, bèe benkú yèè benkùyè tu siyáabisí kpeye nye. Bèe ̄̀̀s̄̀̀nté kéntú Kuyie nyè, m me n yí bèe nàké t̄̀̀matì, kè bèe béi nke dèè, bèe nkémmú m bo d̄d̄mè bèe yè mm̀. ⁷ Bèe náa ndii m̀̀̀nni ke tú Kuyie nyè, m me n yí béi nt̄̀̀matì, dè í tú bèe náa nsiyáabisí nsi, kè bèe benkú yèè benkùyè tu detetir̄̀̀à? ⁸ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu bèe me nnámmè bèe d̄ tì ke sóú nke tú m bèe benke mebenkùmè mamè. Mí m̄́mmu n yóo w̄̀̀ēt̄̀̀ni be bíékè, mí ndi Yiè nKuyie m mí béi.

⁹ M bo ānnè ten̄̀̀tè bèe sóú nke tú bèe náa mp̄ānāantì ke sóú nke tú m bèe benke t̄̀̀matì, kénáa nsiyáabisí. Bèe í yóo nk̄̀̀ké n k̄̀̀be t̄̀̀nni mieke, be yèè í yóo nk̄̀̀ke Isidayeeribe yèè mieke, be nā̀̀c̄̀̀èi báa na Isidayeeribe tenké. Kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

¹⁰ Bèe f̄̀̀t̄̀̀nko n n̄̀̀t̄̀̀bè mbe ke náa ndi w̄̀̀èi kpéi, diw̄̀̀èi me nyí bo. Bèe bíití n n̄̀̀t̄̀̀bè maá kùu duotí nku. ¹¹ Náké be ke tú fetadiefè k̄̀̀r̄̀̀n̄̀̀mu nè kuyaakù nè yem̄át̄̀̀rè. ¹² Ke bo poté kumarí kè kùu do kè bèe yí benke tibití sòò borè, a báa yà. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m béimu ke tú m mieke keè bèe c̄̀̀úté, kè n yóo bèe duónko fetaafè nè kuyaakù, m mieke kó fetaafè bo bèe poté nè yem̄át̄̀̀rè ké bèe c̄̀̀ke. ¹⁴ M bo p̄onte kuduotí di bí kù kè kùu do, kè ku p̄ūu f̄̀̀t̄̀̀to, kù bo do ké di yāke, kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁵ M mieke bo yè d̄i m̀̀̀nni kuduotí nè bèe kù bíití, de m̀̀̀nni m bo di beke ke d̄: Yé kuduotí borè nè bèe do kù bíití? ¹⁶ Isidayeeribe mieke bèe do tú bem̄áa m p̄ānāantì náam̄̀̀bè? De m̀̀̀nni di ténke báa yà m p̄ānāantì náam̄̀̀bè, bèe do náa nSedisademmu k̄̀̀be ke tú diw̄̀̀èi k̄̀̀r̄̀̀n̄̀̀i, bá d̄marì í k̄̀̀r̄̀̀n̄̀̀i. Mí ndi Yiè nKuyie mí béi.

Kuyie nyé nhEsekierii náké ti bèè sòu nke tú bè tu ku pāānāānti náāmbè

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké n náké ke dò: Onìti f́! Wēēte a botí kó besapām-bè bèè nāá mbemáá kpeti ke tú bè tu m pāānāānti náāmbè. A bè náké m pāānāānti, ké bè cau. ¹⁸ Á bè náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà! Bembe bèè yāntí iduké ke ún-ninko n nìtibè ke duòkù ifátíyì ke daati benìtibè ya, bekóftibè nè íbì ke tanninko n nìtibè wērè ticùòti mieke ke né dó ké-coo mbe mómumbe be kpeye yáaba? ¹⁹ Bè cààri n yètiri ndi n kòbe cuokè medibii ndinacèkutiri òmáá kpéi nne mudii sámprè kpéi nke kòu bèè í dò nkékuo ke yóu bèè dò nkékuo, ke sou n nìtibè bèè í yetírí tìmatì. ²⁰ Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: M mieke bo bè yè, be duké bè sóunnè ì n nìtibè ke bè tanninko ticùòti mieke. N yóó ì tǔumu kápítè be wērè bè pí nyè nè ticùòti sínw kōme. ²¹ N yóó kérímu be fátíyì kédeetè n nìtibè kè bèe yè be cùòti mieke, kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie. ²² Di niirí bèè dòòri bè mbe mesàá nne di kó siyáábisi m mómumu m me nyí cààrè be yèmmè kè di yáúkunko meyei ndòòribè kònti bá bè í yóu meyei nkè dè bo yie nkè bè ífòu. ²³ Dè deèmu yíe! Di ténke í yóó náké siyáábisi, n yóó fietemu n nìtibè di ncu mieke, kè di banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Dibòò bo mbomè a yèmmè mieke

14 Kè Isidayeeribe kó beheikènkótibè mabèe kòtení m borè, kénkari. ² Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ³ Onìti f́! Be nntìtibè bókè bo be mieke nke, bè dǔú mmedíimmè mme mèè yó nte kè bèe yeté, m bo yie nkè bè m beé ntìmatàà? ⁴ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú Isidayeeribe mieke, wèè yèmmè bo mbo o bókè ínkè kòò kòtení ke bo

beé mpāānāānti náāntò tìmatì, mí mómumu n yóó ò tǔnné o bókè sū mèè kpéi. ⁵ Kè dèe yie nkè n wēte kényúú nyIsidayeeribe yèmmè bèè n dèténè be bókè sūú mmèè kpéi. ⁶ Nè de kpéi náké Isidayeeribe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Wētenení, búttinnénè di bókè nè isòke imcu.

⁷ Isidayeeribe bemcu mieke yoo bepòòbè bèè kòtení ke bè bonè. Kòò mǔu n dèténè, kòò bókè bo o yèmmè mieke, kòò yèmmè bo dèè yóó ò bo nde bíékè, kè de yiè nkòte ke sònté m pāānāānti náāntò ke bo ò beé ntìmatì, mí mómumu n yóó ò tǔnné. ⁸ Mí yóó wētení o bíékè kòò dòò medòòrimè mamè mèè yóó naá ndikotinùu kè bè ndi naá. De yiè, m bo ò dèite n kòbe cuokè kè di banté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁹ Kè m pāānāānti náāntò mǔu bo wèè me nyóu kè bè o ciité, mí ndi Yiè nKuyie mmí yóu kè bè ò ciité. N yóó youte n nòtè nte o ínkè, kòò dèite n nìtibè Isidayeeribe cuokè. ¹⁰ Bè bo tǔ bedé de kó meyei, nwèè kòtení ke bo ò beé nne wenwe bè beé nwè. ¹¹ Kè dèe yie nkè Isidayeeribe dòke bá n dèténè, kè n yetírí n kpeti ke dòke sinkunko bemáá, bè tu n kó benìtibè mbe kè m bè te. Mí ndi Yiè nKuyie, mmí béi.

Kuyie nhǔó í nsònté kékpetínné onìti

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ¹³ Onìti f́! Kè dè dò ndiheì mari kòbe yete n kpeti, ke dòò dèè í wenni, kè n yòute n nòtè ke dèite be kperè demcu dèè do sùú mbe buo mieke, kè n duónní dikònni, ke kùu iwúú nè benìtibè. ¹⁴ Kè dè sǔ mbenìtibè bo de kó diheì mieke, ke dònne benìtibè bie mbe tāāti Nwèe nè Danniyeeri nè Isòbu, beè yóó yenté, bè dòòri mèè kpéi n dómè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

¹⁵ Kè dè me ndò n duó nkè depímpín-nè deè yènní ke píi nde kó diheì mieke benìtibè ke di dǔunko bá òmǔu ténke í

dè pènkù depímpínnè dende kpéí. ¹⁶ Kè de kó benitibè botí bo de kó dihei mieke bêtããti, mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mfi béi, mbè báá na kédeeté be bí initidaai yoo initipòì, beè máá yóó cooté kè de kó dihei dounko.

¹⁷ Kè dè me ndò n duó nkè mudoò muù tanní be tenké mieke kè bè kòu iwũò nè benitibè. ¹⁸ Kè dè sò nde kó benitibè botí bo bêtããti. Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mfi béi, mbè báá na kédeeté be bí initidaai yoo initipòì, beè máá yóó cooté.

¹⁹ Kè dè me ndò m mieke keè bè yè kè n duónnì mutenkúú, kè mù bè kòu ke bo deè benitibè nè iwũò. ²⁰ Bá kè benitibè mabè bo de kó dihei ke dònne Nwewe nè Danniyèeri nè Isobu. Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mfi béi, bè báá na kédeeté be bí initidaai yoo initipòì, beè máá yóó cooté bè dòrri mèè kpéí n dómè.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi nke tú, bá nè m me nduónkomè tiyèiti tinàà: Mudoò nè dikònni nè depímpínnè nè mutenkúú nSedisademmu ke bo kuò benitibè nè iwũò kédeè. ²²⁻²³ Bá nè memme n yóó súómmu benitibè kè bèè yènní Sedisademmu èi kékòtení bè di pínní kè di borè, kè di yà be borime nè be dòrri mè, kébanté mùù kpéí nte kè n duó nkè de kó meyei ndo nSedisademmu, de mònni kè dí banté ke dò n yí sònté ke duó nkè de kó meyei ndo Sedisademmu, mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

Kuyie ndònnenèmè Sedisademmu kòbe fínýì kó mutie

15 Kè ti Yiè nKuyie nyé ké m béinnè ke dò: ² Onití fí! N yóó da beke timatì nti, fínýì kó kudóu pèté ba detie nterè kpeyi? ³ Bè dòrri nè dèmarè de kó kudóu? Bè bo na ké kù dònne febaafe mafè kénsakù tinentàà? ⁴ Nte ku kè bè kù tìnne kè kù còuté tipítì tidé. Kè ku cuokè còuté. Kù bo yie nkédònnè dèmaràà? ⁵ Bá kù do wenni dii mònni

bè do í kù dòrri nè mùmamù, kè kù bo còutému kè bè né kù dònne dèmaràà?

⁶ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: N còu mmèè botí nfínýì kó kudóu ideí tei cuokè, n yóó me n dò Sedisademmu kòbe. ⁷ N wèètení be bíékè nke, kè be yèmmè dò mbè yenténè muháá nkè mù né yóó bè còuté. M bo wèètení be bíékè kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁸ M bo duó nkè be èi ndounko bè n yete mèè kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

Kuyie ndònnenèmè Sedisademmu debire bè dootóo dè

16 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onití fí! Benke Sedisademmu kòo banté ò dòrri ì sòke. ³ Á ò nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmfi ò nà nke tú: Sedisademmu a fuku nè bè da peitémè a tu Kannahā kou nwe, kàa cice tú Amòriibe botí kou, kàa yò tú Itiibe botí kou. ⁴ Nè bè da peitémè nè a yàmè diyie, kéndònnè debire nde, bèè da peité bè í nkéétè a neititòu, bá bè í nda wùò ke da wénkùnne, bè í nda waare mukókúó, bè í da dátinnè kuyààkù. ⁵ A do dò nyisíè nyi òmòu í nda kuò mmesémmè, bè do í da dò dende kó dimàà, bè do da dootóomu dikpàà mieke bè da peiténi dii yiè. ⁶ Kè nní mpènké ke da yà kàa duónnè meyi. Meñme n da nàkémè ke dò: Ñfòù! Ke ś nha kpaánè meyi. ⁷ Meñme n duómmè kàa kòtè dikpàà kó timúti kòme, ke pinte ke deuke, ke tìnté, ke yè yeme, ke yè ticiti, ke né nkpaá bo a tetiri. ⁸ Meñme kè nní mpènké ké da yà, ke ś nha cèntení ke dèè. Kè n da dátinnè n yaàbòri mànkù kékáá nha fei, ké da dounnè dinùù ke dò: M bo da puoke, kàa naá m pokù. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi me nyè.

⁹ Meñme n da wùòmè ke òuté meyi mmèè da dáátí, ke da pe mmekùù, ¹⁰ ke da dátinnè tiyààti tii kpè nnè tineusààti bè dònne ti tikònti tii nukú mesàà, nnè kuyaàbomboúnkù kùù dùòkenè

mupààkonkperimù, ke da dátinné kuyaàsààkù, ¹¹ ke da sàri, ke da ùnné sineí, ke da dùú mmedèi, ¹² ke tōnné a ònni mumámáá nke da tōnné yetootōre, ke da iinné fesooyítòddáfè. ¹³ Ke da sàri mesoò nnè timáti péfíti kó tisáti kàa ndaati mupààkonkperimù kó tiyààti nè tiyaàsààti tìi kpè, kè n da duó mmuyuo nsààmù nè mecekùò nnè mekùò kàa yo nke wenke mediè nke naá nhokpààti. ¹⁴ Kè yebotè da yìèté a wenniku kpéí nke yè kù do í mánmè mè kùmakù a sàri tìi sàti kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmí me nyè.

Sedisademmu dōðrimè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kōme

¹⁵ De mōnni kàa wenniku nè a yetifeítóo kè dè né da souté kàa naá nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè ke yaá nhamáà nè bèè kó dimàà kōriní a borè, ¹⁶ ke tùóté a yaàsààti yeyōrè kpeti ke dōðnnè titouti yebōowūōtōrè borè ke càke amáà nè ye. ¹⁷ Ke tùóté mesoò nnè timáti péfíti kó tisáti n do da duó ntì, ke dōðnnè sibōōtenkaanii sidaasi ke m bùtinné ke sì tūnne. ¹⁸ Ke tùóté tiyààti tìi kpè nke sì dátinné, ke tùóté n kùò nnè n tūdààrí ke sì cōu. ¹⁹ N do da duó mmùu yùo nsààmù nè wèè pèè nè mèè kùò nnè mèè cekùò n do da duó ndè, kàa nyo, nha de mpāā nsitenkaanii ke dè nsi cōunko. Mí ndi Yiè nKuyie mmí me nyè. ²⁰ A dōò onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kōme mme ke m bùtinné kètūnne yebòkè, kè dende í sànnè, kàa tùóté m bí a m peiténè ì, initidaai nè initipòì ke yè pāā, ²¹ ke tùóté m bí ke ì fié sibōōtenkaanii ke cōu. ²² Ke m bùtinné ke dōori isòke kpere, ke tūnne yebòkè bá a í denniní a bíkémbénti, a do bo dii mōnni a tetiri ke duónè meyìi.

²³ A yei mmeè sūú. A bo yà! Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi. ²⁴⁻²⁵ A ãà yèè wūōtōrè tipfítì timōu, bá kùu ce nùu, ke sàū a

wenniku nè bèè kó dimàà pēnkù. A dōori onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kōme mme kè dè sūú. ²⁶ Fōò taunnè Esibiti kòbe a cēpēetitòbè kperibè. Kè dè sūú nke íi m mieke. ²⁷ Kè n yòute n nòutè a ìnkè, ke da neuté tidiiti ke duó nkàa dootitòbè da na, kè ifei pí nFidisitēēbe kó bekpààtibè a m bùtinné mèè kpéí. ²⁸ Bá dè í da sànnè, kàa tūnne Asidii ei kòbe, bá nè memme dè í da sànnè. ²⁹ Kàa sōoté ke taunnè Babidōnni kòbe, bepotaabè diebè nè memme a me nyí sànnè. ³⁰ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Meyèmmè mèè da dōnté kàa dōò onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kōme. ³¹ Ke maá yewūōtōrè tipfítì timōu, bá kùu ce nùu ke senku ticuuti. A í dōnnè benitipòbè tòbè bèè dauti dautinè benitidaabè bè dōmmè. ³² A dōnnè onitipòkù wèè òò yóu wènwè o dōu kèyè kéwammú mbenitidaabè tòbè. ³³ Benitipòbè tòbè bèè dauti dautinè benitidaabè bè bè yietimu, kè fō nné pāā nyepārè a daciè ke yè yūōnní kè yè bo nkōriní a borè ke da dounè. ³⁴ A kó munitidawammù í dōnnè betòbè kōmu, benitidaabè beè í da wanti, fōò wanti benitidaabè, ke bè yietí ke kōnté meborime.

³⁵ Sedisademmu, a dōnnè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè wènwè. Kénté mí ndi Yiè nKuyie n tú mù. ³⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n tú, a càke mèè kpéí nha kpàti ke benke a fei a naatinè bè, ke taunnè yebòkè ke yè fié íbì. ³⁷ Deè kpéí nte kè n yóó tíi nha natitòbè bèè kó dimàà da dōke nè a dōke bè nè a pè mbè, m bo bè tūnní dii mōnni n yóó dátému a yààti ké da cōnnō a tetiri be ìikè kè bèè yà a fei imōu. ³⁸ N yóó da bekénèmu bè bekūnèmmè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè bè bekūnèmmè benitikòbè a íi m mieke nke ke yóu kè n yóó da kuò. ³⁹ M bo da ānné be nōu mieke kè bèè puo nha wūōtōrè kéfeke a yààti nè a sàti ke da cōnnō a tetiri. ⁴⁰ Bè bo sukú benitibè kè bè da bústí yetárè ké da

kíúúkè yese, ⁴¹ kécúu nha cǐi ke da dǒdò bè yē mbè da dǒdòmè benitipòbè péu ìikè. Kè n kúnté a nitidawammù bá a ténke bá mpāā nha kpàtì. ⁴² M mieke bo da yè diì mǎnnì kékáá nke mànkú, n yèmmè bo da nǒtè, de mǎnnì a dǒdòrìmè ténke bá nni nyóu. ⁴³ M mieke bo do a ìnkè. A í mè ndèntenímè a bíkémbénti mǎnnì nè memme ke ìnko m mieke, m múnke né cǒmúmú ke bo da fǒfǒ nha dǒdò dè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bǐi. A dǒdò tìl sàsààtì kperè dende kè n yí mbuò de kpeti kàa né sǒtè ke dǒke dǒdò isǒke kperè mǒmmǎnne.

Sedisademmu kǎbe kó meyei mpǐētému yehèkè teyè kǎbe kǒme

⁴⁴ Sedisademmu a kperè yóo naá ndikotinùu ndi bèè nǎnnè yekotinè kè bè ndi nàá nha kpéi nke tú: Yǒ dǒm-mè, bire me ndò. ⁴⁵ A yǒ baa do dǒm-mè ke senku o dǒu nè o bí, a kperè me ndò. A kó bekótìbè nè a neí bè do dǒm-mè ke senku be daabè nè be bí. A kperè me ndò. Di yǒ do tú Itiibe botí kou nwe, kè di cice tú Amǎriibe botí kou. ⁴⁶ A kóò kǒ tu Sammarii wèè bo a bakù cǎnku bíékè, a kó teyāātè tèè me mbo a bakù you tèè tu Sodǎmmu nè o bí. ⁴⁷ A tǔnne beè kó meborime ke dǒdò be kó isǒke, a cǎke ke dè pǐētému be kperè mediè. ⁴⁸ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mǐi bǐi. A kóò kótì Sodǎmmu nè o bí bè í dǒdò fǒ nnè a bí di mè ndǒdòmè. ⁴⁹ Nte a kóò kótì Sodǎmmu yie kó meyei ntúmè: Tefentè nè tidikédenti, ò bo ntiemmè, kénkari ke í yìèkù dèmarè, wenwe nè o bí, bá mesém-mè í ò bonè ocǐrì nè osènniwè. ⁵⁰ Tefentè teè do bè deuté kè bèè dǒdò isǒke kperè n yìikè, kè m bè kei nkéndonnè a yàmè. ⁵¹ Sammarii yie wenwe í dǒdò meyei mbá kè mè kǎákè a kǒme cuokè. A dǒke pèi nha kó isǒke kè dè tontému. A kó isǒke ìl sùú, ndèè te a kó bekótìbè nè a neí kè bè dǒ mbè wenni. ⁵² Fǒfǒ yóo tǒ tǔnké be kó ifei, ke yé fǒfǒ dǒdòmè isǒke kè ì pǐēté be kpeyi, kè bè dǒ mbè wenke, fǒfǒ tieke

ifei, nè yesáǎmbè, ke yé fǒfǒ temè kè bè dǒ mbè wenni. ⁵³ N yóo wète kǐímmu Sodǎmmu nè o bí kécónné, kǐíi nSam-marii nè o kpeyi kécónné, ke múnke da í nkécónné be cuokè. ⁵⁴ Kè dèè yie nkàa tǒ a fei késínné a yuu a dǒdò dèè kó dimàà de kpéi nkè dèè bè bántè. ⁵⁵ A kóò kótì Sodǎmmu nè o bí bè bo wète kécómú be fǒtè kótè nye, Sammarii nè o kpeyi kè bèè wète kécómú be kpeye. Fǒ nnè a kpeyi kè di wète kécómú di kpeye. ⁵⁶ A do mǎke diì yìè tefentè kénsenkumu Sodǎmmu koò daú. ⁵⁷ Ke sǒ nha fei mu nyí feité koò dǒnnè. Di mǎnnì Edǎmmu èi kó besapàmbè nè yehèkè teyè kǎbe bèè di fité bè né daú fǒ nwe, bembe nè Fidisitēēbe kó besapàmbè bèè do da senku tipítì timǎu. ⁵⁸ Fǒfǒ yóo tǒ a kó munitidawammù a dǒdò tì nè isǒke kperè a dǒdò de kó tiyeti. Mí ndi Yiè nKuyie mmí me nyè.

⁵⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m béímmu ke tú: A dǒdò dè n yóo de nda fǒfǒ. Ke yé fǒfǒ sènkèrìmè a n dǒúnnè diì nùu ke tǒtè mí nnè fǒ nti kó metaummè. ⁶⁰ Mí mme nkpaá yémmu metaummè n do da dǒdò nè mè a bíkémbénti mǎnnì, n yóo wète ke da dǒdò nèmmu metaummè mèè yó mbo sǎá. ⁶¹ De mǎnnì kàa dentení a borime a bo cǒuté diì mǎnnì a kó bekótìbè nè a neí, kè m bè nda duó nkè bè ntú a bí, nè be ti í yó mǎke metaummè mí nnè fǒ nti mǎke mè. ⁶² Ke yé mǐi yóo wète ke da dǒdò nèmmè metaummè, kàa banté n túmè di Yiè nKuyie, ⁶³ kédentení a borime do dǒmmè, kè ifei da pí mbá a nùu báá táúté m bo da cǐé ndiì mǎnnì a dǒdò dè demǎu, mí ndi Yiè nKuyie mmí bǐi.

Kuyie nhǎntémè Isidayeeribe ke dǒnnenè fetúúfè

17 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dǒ: ² Onitì fǒ! Waá dináǎnhǎntírì Isidayeeribe kpéi nke di mbè ǎntè. ³ Náké be ke dǒ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú fetúúfè diefè mafè feè kǒtení Dimaa kè fe

fièti deu kè fe fèti òkù, kè fè dàátí ticití ke ā yeyōrè, ke bōóté Dimaa túúkù kó mutie sètiri kó kubakù meyómme kòku. ⁴Ke kèeté mu bake meyómme kpeyi kó dimàà ke iténè, ke kōnnè bepotambè cie, ke ì dōú mbepotambè kó dihei mieke. ⁵Ke dèè ke waá ntitiyeti de kó dihei kpeti ke ti buotí kupaku kùù duù, ke ti fíí mmenie ntaké, mutie mùù nōnnè menie mmu kōme. ⁶Kè ì pūnte ke naá nfinyì kó mutie mùù pèí mesàà ke wùò nkè mu fààti wetí fèè túúfè kè mu cīè ntati ketenkè, kè mù yè ibake. ⁷Kè fetúúfè diefè tefè yènní kè fe fièti deu kè fe fèti òkù ke í sénní. Kè fínnyì kó mutie cīè nyè ke fè wetí. Kè mu bake fe wetí kè mu yèmmè dò mmù bo péte menie nfe bíékè, kè dèè pēētè mù fííkú dè. ⁸Mù me nné do fííkú ketensààkè nke kukó mpeémme kè dè bo yie nkè mùù yè ibake képeité yebe, kéntú fínnyì kó mutie sààmù.

⁹Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Mù bo na kékótáà? Fetúúfè báá uuté mu cīè nkétōū mu be, mu fààti tii bité kè tii kpeíà? Dè í yó mbékú onitikperí yoo kubotí kùù sū kù bo mù uutémè. ¹⁰Nte mu, bè mù fíímmè mù bo na kékótáà? Kè diyie yè kèè bíékè kó kuyaakù tùòkení mù báá kpeí mù fííkú dàà?

Kuyie mbè wènkūnnemè kù bè nàké tii náànti

¹¹Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dō: ¹²Náké de kó itookperí yembè ke dō: Di í banté de kó tináànti benkú dàà? Tii benkú Babidōnni kóo kpààti nwe wèè kōtení Sedisademmu, ke pīmmú bekpààtibè nè sikipààtibí ke kōnnè o cie Babidōnni, ¹³ke pī ntekpààticīètè yuu kou, ke duó nkòò ò dōúnnè dinùù ke bo nyíé nho kpeti, ke pīmmú bèè tu bekótíibè dihei ke kōnnè. ¹⁴Kè dè bo yie nkè be kpààtiyuu mberí ke bá nwanti kédeuke, kémpí nhò bè dōúnnè dii nùù. ¹⁵Kè tèè kpààtibite me nyete o kpeti ke deite yetōrè ke tō nhesibiti kè bè bo duōnní

siséí nè sinaaséí, nè behāāpōmbè. Ò bo naà? Wèè dōò memme ò bo na kédeetè omáà? Ò tōte metaummè ke né bo na kédeetè omáà?

¹⁶Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! Kè mí béi. Okpààti wèè ò pí ntikpàti, ò sènkèri wèè kó dinùù ò do ò dōúnnè di ke tōte metaummè ò do ò dōúnnè mè, wèè kpààti kó dihei Babidōnni mieke nke ò yóó kúmè. ¹⁷Babidōnni kóo kpààti bo bè do dii mōnni mudòò képénnè kuperí nè ku-dookōti ke bo ku benitibè péu. Esibiti kóo kpààti báá na ké bè deetè bá nè o āāpōmbè me nsūmè nè ò nitibè. ¹⁸Sedisademmu kóo kpààti sènkèri dinùù ò do ò dōúnnè di ndi, ke tōte metaummè. Wèè me ndo yíé nke dō ò yó nyíé nho kpeti, ke né wète ke dōò dende, ò báá na kédenne omáà de mieke.

¹⁹Deè te mí ndi Yiè nKuyie kè m béi nke tú, ò mè nyetenèmè nh ò dōúnnè dii nùù ke tōte metaummè n do ò dōúnnè mè dè doti o yuu ínke nke. ²⁰N yóó ò díí nticūòti nti kòo ta n ditè mieke kè nh ò kōnnè Babidōnni, kóò bekénè ò n yete mèè kpéí. ²¹O kó bekpààrinuōmbe bemōu nè behāāpōmbè bemōu bè yóó bè kùōnnè disie ndi, bèè bo yenté kè bèè cífetè tipíti timōu, kè di banté ke dō mmí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Kuyie nyèmmè kù bo wète kéíi nyIsidayeeribe

²²Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dō: Mí ndi Yiè nKuyie mmí mōmmu nyóò bōóté mutie diemù sètiri yómme kédeite o kó dipànni dii pūnte o baku yómme kédeke ké mù fíí nditāri dierí yómme. ²³Isidayeeribe tāri dierí dii bè sīí ndi yómme mme n yóó mù fíímmè kè mùù yènní ibake képeité yebe, kénaá nsétiri kó mutie sààmù, kè tinòti timōu botí nhā mu bake ínke, ke dieku mu déè. ²⁴Kè detie ndemōuu banté ke dō n tú di Yiè nKuyie nkè mí kōū detie ndierè ke duó nkè desāmpōrè kōtírí. Mí 55 duó nkè dèè

sù kè dèe kpeí, dèè kpeí kè dèe pórí. Mí ndi Yiè nKuyie mî búi nke yóó tì dḡḡ.

Bá wè nè o yuu ndi

18 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béin-nè ke dḡḡ: ²Yekotinḡ ñnye nye di náámmè Isidayeeribe tenkè mieke? Ke tú:

Bekótífbè cààké yesīē bényè kè íbí nì nyārike.

³Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mî búi. Di ténke í yó nsóké kénáá nde kó dikot-inùù Isidayeeribe tenkè mieke. ⁴Bá wè o fòmmu bo n nou mieke nke, cice fòmmu nè debire kōmu. Wèè cààrè weè yóó kú.

⁵Kè wèè wetí ke dḡḡri n dómè, ⁶wèè í karí yetārè ínkè ke yo ntibwadiiti, ò me nyí feu iwūḡ Isidayeeribe bwatenkaanii, ke í sāū omáà nè otòù pokù, ke í duónè onitipòkù o yónti mḡnni. ⁷Wèè í cíf mbetòbè ke yo mbe kperè, ke ḡḡ ténne wèè ò mḡkenè dibànni ò wè dḡúnnè dè, ke í yuuku, ke pāā ndikònni bo bè tidi-ití, ke daati tiyààtì bèè bo yefḡkperè. ⁸Ke ḡḡ í mpèntè kéndó bèè ò yietí kénḡḡ, nke yóu meyei, ke bekù timómmḡnti, ⁹Ke tū n tannḡ ke dḡḡri n kuḡ yē mmù ke tḡ timómmḡnti. Ò tú onití wèè wetí wènwè, de yiè nyó nḡòumu, mî búi.

¹⁰Kè de yiè mme mpeité debire kè dè tu oyeiwe ke kḡù benitibè, kè dè dḡḡ dende kó òmārè. ¹¹Kè ðe cice yie í dḡḡ òmārè kè dè kārì yetārè ínkè ke di tibwadiiti ke sāū òmáà nè otòù pokù. ¹²Kè dè í ténne wèè dè mḡkenè dibànni ò dè duḡ ndè. Kè dè cíf mbecírìbè nè besénnìbè ke yo mbe kperè, kè dè fíé Isidayeeribe bwatenkaanii ke dḡḡ isòke kperè. ¹³Ke níí pente kéndó kécḡnte, wenwe kó kubotí ò nḡòù? Ò bo kú, ò dḡḡ ìì sòke doti o yuu ínkè nke, kòò yóó kú.

¹⁴Kòò nìtì me mpeité debire kè dè wùò nde cice dḡḡri mèè yei nkó dimáà ke í mè tūnne. ¹⁵Ke í katí yetārè ínkè ke yo ntibwadiiti ke í feu iwūḡ Isidayeeribe bwatenkaanii ke í sāū nhomáà nè otòù

kóo pokù. ¹⁶Ke í cíf mbenitibè ke yo mbe kperè, ke í yuuku ke pāā mmudiì dikònni bo bè, ke daati tiyààtì bèè bo yefḡkperè. ¹⁷Kòò í dḡḡ dèè í síé, ke ḡḡ í mpèntè kéndó kécḡnte, yoo bèè ò yietí kénḡḡ ke tū n tannḡ nè n kuḡ. De yiè mbáá kú o cice yei nkpeí, nhò yó nḡòumu. ¹⁸O cice wèè fèkù betòbè kperè, ke yuuku bá ò í dḡḡri mesàà nho kḡbe cuokè, weè yóó kú o yei nkpeí.

¹⁹Kè díndi tú: Ba nkpeí nte kè debire ḡḡ í nḡ ðe cice yei.

Debire dḡḡrimu dèè wetí ke tū n kuḡ ke dḡḡri ì yēmmè, dende yó nḡòumu. ²⁰Wèè dḡḡ meyei nweè yóó kú. Debire báá tḡ ðe cice yei, nde cice me mbáá tḡ debire yei. Wèè dḡḡri kè dè wenni n yóó we nyietí mesàà, nwèè dḡḡri meyei nkòò yietí meyei.

Kuyie nyáúkunnemè ku kḡbe kḡntí kè bè bo ndḡḡri mesàà

²¹Kè ti Yiè Kuyie nyíé kébúi nke dḡḡ: Kòò yeiwe weè me ncèète ke yóu meyei nhò do dḡḡri mè, ke tū n kuḡ imḡu, ke dḡḡri dèè wetí, n dḡ ðè, ò yó nḡòumu, ò báá kú. ²²N ténke báá dentení ò do dḡḡ mèè yei. Ò yó nḡòumu ò dḡḡ mèè sàà nkpeí. ²³Mí di Yiè nKuyie n dḡ oyeiwee kúmáà? N dḡ wèè yóu meyei nhò dḡḡri mēmme kénfòù. ²⁴Wèè do dḡḡri mesàà nkè weè me nyóu mesàà nhò do dḡḡrimè, ke kḡù benitibè ke tūnne beyeibe dḡḡri mèè yei ò né nḡòù? N ténke báá dentení mesàà nhò do dḡḡ mè. Ò yóó kúmu ò yete mèè kpéí n kpeti ke dḡḡ meyei. ²⁵Kè díndi tú mí ndi Yiè nKuyie ndḡḡri dè í wenni: Kénténè díndi Isidayeeribe n tú mù: Mî kó medḡḡrimè í wennaà? Dè í dḡ ndí kōme sīndà? ²⁶Kè nsà wèè do dḡḡri mesàà nkòò mè yóu ke dḡḡri meyei nke ku, o kó meyei nhò do dḡḡri mè mèè kpéí nte. ²⁷Wèè do dḡḡri meyei nkè weè me nyóu meyei nhò do dḡḡri mè ke dḡḡri dèè wetí, n dḡ ðè, ò yó nḡòumu. ²⁸Ò tāātè mèè kpéí nke yóu meyei nke

dɔɔri mesàà ndeè te kòò yó nfòù ò báá kú, ²⁹Bá nè memme díndi Isidayeeribe kè di tú n dɔ̀̀rìmè í wenni, mîi dɔ̀̀rìmè í wennaà kè di kòme? Dè í tú dîi kòme sî̀̀nàà? ³⁰Deè te kè n yóó di bekénè díndi Isidayeeribe bá wè o dɔ̀̀rìmè dòmme. Mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi. Ceetenè kéyóu meyei nke ténke bá ndɔ̀̀ri dèè bo di bɔ. ³¹Yóunè meyei ndi dɔ̀̀rìmè kémwote meyempammè, di dó kékúmaà Isidayeeribe yáa ba nte? ³²Mí ndi Yiè nKuyie n yí dó òmòu bo kúmè, ceetenè tînké kénfòù.

Esekieri kuş ndii kúdabònni Isidayeeribe kpààtìbè kpéi

19 Kuyie nkuù n nàké ke tú n kuş ndikúdabònni Isidayeeribe kpààtìbè kpéi.

²Nàké be ke dè:

Nè dimònni di yó do tú dicirìrìrì niiri ndi, ke duş yedaayè cuokè kè di bí di ɔ̀̀rí kè di ì piú.

³Ke píí dicirìrìrìbii dimáà ke dii naà ndicirìrìrìpànni,

kébebíi mupímmù, kèmpîi mbenitìbè ke cáá.

⁴Kè yebotèe keè bè nàammè di kpéi, ké di pí ntimáti kètònné di ònni kuyímpie nke di kònnè Esibiti.

⁵Kè kucirìrìrìyòkùu yà kù pààmèmu kù do baà dè,

kè ku yèmmè do bo dèè ínkè kè dè naà ndetetirè

kè kùu yóu kétúóté ku bire terè kédòò dicirìrìrìpànni.

⁶Kè di nfiiri yecirìrìrè daayè cuokè kènaà ndicirìrìrìdaà kébebíi mupímmù kèmpîi mbenitìbè ke cáá.

⁷Ke può nsikpààtìcèi ke può nyekpààtìhekè,

kè di konte kufòwaá mpí mbèè bo de kó dihei.

⁸Ke píi mbekúpobè ke dounè

kè ibotí tei yehékè dieyè kòbe bèè fité de kó dihei

kè bèe íté kécómmù

ké di díi nticùòtì

kè tii di tùòtì.

⁹Kè bèe di tònné kuyímpie

nkékòte ké di duş mBabidònni kóo kpààtì,

kòo di tanné kutàdènkù mieke

kè dè bo yie nkè bè báá keè di tammè Isidayeeribe tārè ínkè.

Bè kuş ndii kúdabònni fínyì kó mutie kpéi

¹⁰Memme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:

Di yó do dè nfinyì kó mutie bè buotí mùmumu menie mborè

kè mù péi mesàà nke ã tifààtì menie nsù mèè kpéi mù borè,

¹¹Kè mu bakee pūnte kéyè mupóó,

kékpenke kènaà nkukpààtìpààtì,

kénhokù kèpèèté ibake sonyi

kè i yómmèe tuòke yewetè,

kè bè mmù bùs mu bake okù mèè kpéi nke sù.

¹²Kè bèe mù uuté nè kemieke kébo nketenkè

kè diyèe yè kèè bíékè kó kuyaakùu mù fùute

kè mu bee kpéi kéduoní,

kè mu baku diekùu kpéi kè muháà nkù còúté.

¹³De mònni kè bèe mù fíi ntetenkpetè, dikpàà tedòntè ínkè.

¹⁴Kè muháà mmamùu yènni mu mieke

ke cóu mmu bake nè mu be.

Kubaku kperikù ténke í mbo mu ínkè

kùu bo naà nkukpààtìpààtì.

Dikúdabònni ndi fesáútífè kperi.

Kuyie ndo tòmè Isidayeeribe bá nè bè me nyetírìmè ku kpeti

20 Kè dè mmòke yebie nyèyiekè nè bè ti pímmùmè ke kònnè Babidònni

dibenni yiènni, otànkù nummuwè kó diyèe pínni yiè. Kè Isidayeeribe kó

bekótìbè mabèe kòtení m borè ke bo beé mbe kpeti ti Yiè nKuyie. ²De mònni kè

ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ³ Onìti fí! Náké Isidayeeribe kó bekótí bè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè kòtení ke bo m beémmaà? Mí ndi Yiè nKuyie n fòumu! N yí yóo yie nkè bè m beé ntímatí. Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi.

⁴ Onìti fí! Mî yē nha bè bekénè, bekénè be ké bè náké be yembè do dɔɔri ò sòke. ⁵ A bè náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú nè m bè tãátémè, nè n taunnè dii yiè Sakɔbu cîètè kobe, ké bè benke mmáa ke ś mbè bo Esibiti kè m búi nképarikè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmî bè te. ⁶ De yiè ndi m béimmè ke dò: M bo bè dènne Esibiti tenkè, ké bè tanné dihei m paaté di be kpéi nke ś ndi tenkè wenni kè tidiiti bo nè inààke. Dihei ndi dii pēēté yeteyè yemou. ⁷ Dende m bè nàkémè kè n dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmî bè te, beè dootóo be bokè be yèmmè bo yèè ínké. Ke bè náké ke dò: Bè báa sãū mbemáa nè Esibiti kó yebokè.

⁸ Bè bo dii mɔnni Esibiti bè í dɔ kéyie n kpeti, bè í nyóu isòke kperè, be kóò mɔu í nyóu be bokè be yèmmè bo yèè ínké. Bè me nyí nyóu Esibiti kó yebokè, kè m miekee kááté kè bo bè yèmmè Esibiti tenkè ke káá nke mánku. ⁹ Kè n né wén-té n yètiri yàà bo cakemè, de mɔnni ndi n dɔ̀̀mè dè bo yiennèmè kè n yètiri báa cake yebotè òkè. Ibotí bè do bo ò mieke kè m bè benke m máa ké bè dènne Esibiti kó ketenkè mieke. ¹⁰ Meḿme m be dènnemè Esibiti tenkè kè bè kèténè dikpáa tedɔntè kperè mieke, ¹¹ ké bè duó n kuó nè n tannò bè dò nkéndɔɔri dè kè dèe yie nkè bè nfòu. ¹² Kè m bè duónnè teompútè kó yewe kè yè ndò mmetaummè mèè bo mí nnè be ti cuokè me kó mecannimè. Kè dè bo yie nkè bèe banté mí ndi Yiè nKuyie mmî bè cãnnémè. ¹³ Nè memme kè bèe yete n kpeti dikpáa cuokè, bè í ntú n kuó, kéyete n tannò n yē mbè dò nkéntú nyè, kè dèe yie nkè bè nfòu. Meḿme kè bè

sínkunko nh òmpútè kó yewè. De mɔnni kè m miekee kááté kè bo bè yèmmè dikpáa mieke kè m bè kùò páíí. ¹⁴ Kè n né wén-té n yètiri yàà bo cakemè. De mɔnni ndi n dɔ̀̀mè dè bo yiennèmè kè n yètiri báa cake yebotè òkè, ibotí bè do bo ò mieke Esibiti kè m bè dènnení. ¹⁵ Meḿme n yé ke pàrikémè kuce medérímè dikpáa mieke ke dò bè báa ta dihei n do yē n yóo bè tanné di, dii tenké naati kè tidiiti bo nè inààke, be kó dihei dii pēēté yesonye yemou. ¹⁶ Ke yé be dootóomè n kuó, bè ténke í ntú n tannò, ke wén-té teompútè yiè sɔntíke kperi, kè be yèmmè kòte yebokè bífèkè. ¹⁷ Kè mesémmè né m bè nni mbonè, bá n yí mbè kùò ke bè dèè páíí dikpáa mieke.

Isidayeeribe í yie nKuyie nketi diyie mari

¹⁸ Mí ndi Yiè nKuyie kè n náké be bí dikpáa mieke ke dò: Di bá ntú ndi yembè tié, di me mbá ntú mbe kó meborime, di bá nsínkunko dimáa nè yebokè. ¹⁹ Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te. Di ntú n tié nke nyé n kuó kpéi nkéndɔɔri ò yèmmè. ²⁰ Di nyé teompútè yiè kpéi, nkè di ncáá nke tú n kperi, kè dèe yie nkè di banté mî tumè di Yiè nKuyie nwèè di te. ²¹ Bè me nyí nyie n kpeti, bè í ntú n tié mbè me nyí ndɔɔri n kuó yèmmè. Onìti dò nkéntú nyi kè dèe yie nkòo fòu. Meḿme bè dɔ̀̀mè teompútè yiè tetirè kperi, kè m mieke kááté kè bo bè yèmmè ke káá nke mánku dikpáa mieke. ²² Kè n né yóu ke tēnnení n yèmmè n yètiri yàà bo cake mèè kpéi kè n dɔ̀̀ dè bo yiennèmè kè n yètiri báa cake yebotè m bè dènnení Esibiti yèè òkè. ²³ Meḿme n yíé kébéimmè ke pàrikè ke dò m bo bè cie nkè bèe ta ibotí tei mieke yehekè yèè í tú be kpeye. ²⁴ Bè í dɔ̀̀ mèè kpéi n kuó yèmmè bè do dootóo n tié nyi kéwénté teompútè kó diyie detetirè kperi. ²⁵ Kè dè mboní kè m

bè duónnè ikuś *ìì í wenni ìì í fòunkùngo, ²⁶kéduś nkè bèe cake bemáà ké nni nfeu be bí ìì tu Mpo. Kè dè bo bè pí nyisié kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nyóó kúntémè Isidayeeribe kó mubɔɔféù

²⁷Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Deè kpéi nte onìti fí! Náké Isidayeeribe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú be yembè do n yetírímu sáà ke fínko m mieke. ²⁸Bá nè m me mbè tannémè dihei n do béi nképarikè ke dò n yóó bè duś ndi. Dii mieke nke bè yàmè sitáá diesi simɔu nè detie ndierè ndemɔu yɔ ke dè fié iwūś, ke nde ntuđ tihúúnti fɔ̄ti ke dè cou menaà ke íi m mieke. ²⁹Kè m bè beke ke dò: Bá nkó ditenni ndi di dekùmè, kè bèe di yu ke dò ditɔnni, ke me ndi yu nè yíenni. ³⁰Deè te kè n tu a bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bè báá nsáúri bemáà ndi be yembè kɔme ke túnne yebòkè, ³¹ke yè pāá nyepārè ke yè feu be bí ke tuđ, ke baa sòké ke sɔnkùngo bemáà nè yebòkè nè yíenni. Ke né yè m bo yóu bembe Isidayeeribe kè bè nni mbekù bè kpetaà? Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mîi béi! N yí yóó yie nkè bè m beé ntímati. ³²Bè toti ti be yèmmè ti í kpaá bo dɔđ tì tu: Bè dɔ kéndonnè ibotí tei nyi kénfeu iwūś sibɔɔtenkaanií ideí kpesi nè yetárè kpesi. ³³Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mîi béi nke tú: M mieke bo bè yè kè n youte n nđùtè ké mbè baké nè muwèrímu. ³⁴M mieke bo bè yè dii mɔnni, n yóó bè dènnemu nè muwèrímu, ibotí tei mieke bè ciété ke bo ìì mieke. ³⁵M bo bè kɔtenè dihei teri kó dikpáà mieke kè ti wetínné titɔbè kè m bè bekénè, ³⁶m bekénè mèè botí be yembè Esibiti tenkè kó dikpáà mieke, n yóó me mbè bekénè mí ndi

Yiè nKuyie, mmîi béi! ³⁷M bo mbè cém-múnè kupàati kè bèe túnne n taummè kó ikuś. ³⁸N yóó batemu be mieke bèe yetírí n kpeti ké bè dènnè dihei bè bo dii mieke, bè me nyí tati Isidayeeribe tenkè. Kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie. ³⁹Díndi Isidayeeribe, mí ndi Yiè nKuyie n tú be mieke bá wè wèe kɔte kén-feu o bòkè, kè dè nyéútoó kè ti yà kè nsá kè bè báá yie n kpeti, ke ténke bá ncaári n yetisàári nè be kó yepārè nè be bɔɔtenkaanií. ⁴⁰Mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi nke tú Isidayeeribe kó kubotí kumɔu, be ei dimɔu mieke bè yó nni mbáá nditári sàári ínkè nke dii tu Isidayeeribe tári. Dende n yó ncaúmè be pārè, kè bè nni nduđ mbe diiti nè tìi keté ke bi nè yepārè yèè tu n kpèye. ⁴¹M bo bè dennení dii mɔnni ibotí tei mieke bè bo ndò n kpéi ntihúúnti kufɔ̄ku natikù kpeti. Nè beè borè nde ibotí tei yóó bantémè ke dò n tú di Yiè nKuyie nke kpa meyei. ⁴²Bè bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie m bo wète ké bè tanné dii mɔnni be tenkè bembe Isidayeeribe, n do béi nke dò n yóó duś nkè be yembè. ⁴³Dende bè yóó dentenímè be borime nè medɔ̄rimè bè sáú mèè mieke bemáà, de mɔnni kèpè mbemáà meyei mbè dɔđ mèè kó dimáà kpéi. ⁴⁴De mɔnni n yóó bè dɔđ dè, n yóó dè dɔđ n yetírí báá cake mèè kpéi nke, dè í yó ntú meyei nnè isòke kpere bè dɔđ dè kpéi. De mɔnni bè bo banté ke dò n tú Kuyie. Mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi.

Kuyie nyèmmè kù yóó poté Sedisademmu ei kɔbe

21 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²Onìti fí! Wèète kubaku cànkù, diyie yiení kèè bíékè kó dikpáà kécau nde kó kutempè nkòbe ké bè nàké

*20:25 ikuś: Bè nàá nyii kuś kpéi ndie nyi tu Kuyie ndo duś nyi nyi Isidayeeribe ìì tu bè bo nkù pāá mbèè tu Mpo, dè né í tú Kuyie ndo yè mbè níí bè nkù kù, mèè dɔke. Benitibè bemɔu né do í banté de kó tináantì mesáà. Kuyie ndó be ndɔ̄rimè kù do dɔ bè níí bè tùtòté kéceetenè feđfe ketifè nfe ké fè nkù feúté (Mudennimù 13:1-16). Esekieri dɔ ké tí mbè dente, kè nsá kè ti wènté Odommu 3:20.

m pānānānti. ³ Á bè nàké ke dō: Mí ndi Yiè nKuyie mmî tu n yóó cōu mmuhā́ kó dikpáá, kè mùu cōúté ndetekperè nè desùrè. Bá de kó fehā́adeñfè báá kú, ke í cōúté kubakù cānku diyìè yìèni kèè bíékè kòbe bemou. ⁴ Benitibè bemou kè bèe banté ke dō mmî mù tōtinne, bá mù í yóó kú.

⁵ Meñme kè n kuónko ke dō: Àu ti Yiè nKuyie! Bè náantemu n kpéí nke tú n nu nnōnnè yenáanhāntiyè.

⁶ De mōnni kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dō: ⁷ Onitì fí! Wēēte Sedisademmu bíékè kékpannè bèè bo n cīētè nè bèè bo Isidayeeribe tenkè, ké bè nàké m pānānānti. ⁸ Á bè nàké ke dō: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yitè ke cōmmúmu be kpéí nke kpàte n siè ke bo kōú oyeiwe nè os-àù kékua. ⁹ N siè yètiní di nòrikù mieke ke bo ku osàù nè oyeiwe, kékua benitibè bemou, kétúóté Nekefu kénto kétuakenè kubakù yóu. ¹⁰ Kè benitibè bemouu banté mí ndi Yiè nKuyie mmî kpàtemè n siè ke ténke í yóó di kpānne. ¹¹ Onitì fí! Sín- né a ìkè nè meyeñcaarimè, m mítiri nè kuyonku kè bè da wúó. ¹² Kè bè da beke ke yí: A kuōnnè ba? A dō: N kuō ndèè yóó tuakení kécake benitibè yèmmè de kpéí nke, kè be nouu bèitè, kè be kōmbùditi do kè be núu nni ntú bókè bókè, dè kèrínímu, ke tūkení ke dèè, mí ndi Yiè nKuyie mmî bái!

Kuyie n nàkémè kù yóó kuōnnè Isidayeeribe disiè

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dō:

¹⁴ Onitì fí! Náké be m pānānānti ke tú, n sūótému n siè kè di narike.

¹⁵ N di sūóté mukòù kpéí nke, ke di anté kè di pinti.

¹⁶ N di sūóté ke di anté ke dèèmu, n di sūótému kè di narike, kè n di úté ke di duó nho kòuti, kòò bo di èi.

¹⁷ Onitì fí! Kuó nkéwuotoo ke yé de kó disiè bomè n nitibè kpéí nke nè Isidayeeribe kó sikipàtibí kpéí, bè yóó wēnnénè sì n nitibè kékua. Kè de dō memme ceuté a yuu.

¹⁸ Dè tu mebennímè diemè mme, mí ndi Yiè nKuyie mmî bái!

¹⁹ Onitì fí! Meire a nùtè dikòusiè yóó kónté ke dō kuce mèdémè ndi, mètāati ketíke, kukòuseú kudièkù kuù firí di cuokè ke kòu.

²⁰ Ke bo donné benitibè kōmbùditi kè bè nkpeuti ke duò.

Dikòusiè dii bo bá wè o bòri. N di sūótému kè di bo mpīnti, di narike mukòù kpéí nke.

²¹ Disiè, benke a natimè kubakù you nè kucānku a yóó cuó mbèè kó dimàà.

²² Mí ndi Yiè nKuyie m múnke yóó meiremu n nou kè m miekee bè yè ke káá nke mánku. Mí ndi Yiè nKuyie mmî bái!

Babidōnni kóo kpàati yóó domè Sedisademmu mudòo

²³ Kè ti Yiè Kuyie nyíé ké m béinnè ke dō: ²⁴ Onitì fí! Keuté ice idéi Babidōnni kóo kpàati yóó tūnnení ì kékōtení nè o siè, kè de kó ice nwè nyi iténí dii èi, kàa ānnè mecannimè bá kùu ce kó diketíri, bá mèè cannimè kè mè mbenkú diheì mari. ²⁵ De kó ice kó kumakù nku Babidōnni kóo kpàati kó fehā́pōnnafe yóó tūnnenímè kèdo Amōniibe èi Adabaa. Kè kutekùu kōtenè Sudaa tenkè Sedisademmu diheì iduotí fité di. ²⁶ Babidōnni kóo kpàati cōmmú iceyāti nyi, de kó ice idé keté dè, kètāu tété ke sàari ipie nke bekù yebokè ke wéi iwūó kó yeō. ²⁷ Kè tété do o nùtè youte kébenke Sedisademmu ke dō, bèe cōnnè sikipàriséí kéfii ndiheì kó yebòrè kèwuotoo, kéhuu fekpàrihúufè kécōnnè sikipàriséí kè sì mbaa Sedisademmu èi bòrè, kè bèe dammú kèpénnè kuperí nè kudookōti. ²⁸ Sedisademmu kòbe bie yóo

nwúó nde kó mebenkùmè detetirè nde, ke yé bè do bè dɔ́unnèmè dinùù ke dɔ́ tìmatì í yóó bè tù̀kèní, kè Babidɔ́nni kóo kpààtì yie né bè benkú be yei mbè d̀d̀rì mè, mèè yó nte kè bèè bè p̀ĩmmú ké bè d̀d̀ tidaatì. ²⁹Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m bè nàá nke t́ú: Di me nni ndennimè s̀áá di yei nke yetírì n kpeti kè dè fefo kè di yei nfeí di d̀d̀rìmè memɔu mieke, deè te kè n yóó yóu kè di ta di dootitabè nɔu mieke kè bè di pí.

³⁰F́ nnonitíkòtùti Isidayeeribe kóo kpààtì a yiè t̀ɔ́nnímu a yóó yóu di munitikòtù. ³¹Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke t́ú, bè bo deite a kpààtiyítòdádáfè nè a kpààtipìl kàa ceete. Kè bèè déúkúnne wèè do kèr̀nì kékékúnne wèè do deu. ³²M bo p̀onte Sedisademmu pái pái, kòo naá nyedobuò, de kó kubotí mu nyí buoté diyìè mari, kénkém̀m̀nè n duó nkè wèè bo bekénè kutenkù ò bo tuɔkenímè.

Kuyie nnàkémè bè yóó domè Am̀oniibe mudoo

³³Meimè kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: Onitì f́! Am̀oniibe daú benitìbè mbe, náké be m p̀ānāāntì ke d̀: N s̀ũ̀tému n k̀ùsiè ke dèè, n di s̀ũ̀tè muk̀d̀ k̀p̀éi nke, ke di anté, kè di p̀inti. ³⁴Bè yó ndakenè mebenkùmè siyáàbìsì k̀me mme kè bepāāsoumbè bè nàá nsiyáàbìsì kè de yièe tuɔke kè disiè do beyeibe f̀nìí, kè munitikòtùu k̀nté. ³⁵Di mm̀nni bèè kpānnè be se, bè yènní dii ei mieke nke n yóó bè bekénèmè, be ei bè bè peité di. ³⁶M bo bè yè kemieke ké bè f̀ù̀te m mieke kó kuyaa k̀ù d̀ mmuhā́, ké bè duó mbeyeibe, bek̀d̀bè kè bèè bè k̀u bəmɔu páí. ³⁷Kè muhā́ mbè c̀ùtè kè be ỳi ǹc̀ú nkép̀ōnté be ei mieke, bá òm̀u ténke báá dentení be k̀p̀éi. Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i béi.

Sedisademmu ei k̀be d̀ori ìi s̀ke

22 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: ²Onitì f́! M̀i yè nha bekénè Sedisademmu kó diheì k̀be, benitík̀d̀bè. Bekénè be ké bè benke be s̀ke be d̀ori ì. ³⁻⁴Náké bè ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n t́ú: De kó diheì k̀be t́ú bèè cou bembe menitiỳi mbe tenkè mieke, ke d̀ori sibɔɔtenkaani ke s̀nk̀nko bəmáà. Bè s̀úú mmunitik̀d̀ mmu ke naá mbeyeibe ke yóó duó nkè be beénti yiè tuɔkení mēcā. Deè te kè n duó nkè yehèkè détiyè nè yè t̀ónyè k̀be kè bè bo mbè daú, kè ifeì bè pí. ⁵A càke a yètirì ndi, a yei mmeè s̀úú, deè te bèè détirì nè bèè t̀kè kè be bo nda daú.

⁶Isidayeeribe kpààtibè bèè bo Sedisademmu ei mieke, bá wè ò cou mmenitiỳi mme ò m̀ke mèè k̀p̀éi muwērímú. ⁷A ei k̀be senku be cicebè mbe nè be ỳbè ke f̀ũ̀nko bep̀d̀bè bèè k̀tení ke bè bonè, ke diinko mesém̀mè iciribí nè bekúpòbè. ⁸Bá bè í m̀ke n c̀iètè kó kuf̀waa nke wúó nteomp̀tè kó diyìè detetirè kperi. ⁹Be mieke kè benitìbè mabè tounko betòbè tināāntì ke bè k̀d̀, ke katì yetārè ínke ke yo ntibɔ̀diiti ke d̀ori is̀ke kpere. ¹⁰Kè betòbè d̀unè be cicebè pòbè, kè betòbè d̀unè benitipòbè be ỳntì m̀nni. ¹¹Kè betòbè d̀ori is̀ke kpere nè be k̀be t̀bè pòbè. Kè betòbè d̀unè be bí kó bepòbè. Kè betòbè d̀unè be tábè nè bè bè wè mbe cice. ¹²Kè bəmabè yietì kè bè k̀d̀ betòbè, kè wèè pènte ot̀u o kpere ò ndó kéc̀nte, yoo bèè ò yietì kénóó. Kè betòbè f̀k̀u be k̀be kpere ke yè n k̀p̀éi mm̀i ndi Yiè nKuyie mm̀i béi.

¹³M mèirì n ǹd̀tè nte Sedisademmu nitìbè d̀d̀ mèè yei nk̀p̀éi nnè bè c̀ú mmèè nitiỳi k̀p̀éi. ¹⁴M bo wèētení dii yiè be bíkèkè bè bo mm̀ke dik̀m̀b̀d̀ k̀tèí mbe baa nke m baaoà? Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i béi nkè dè yóó d̀d̀. ¹⁵N yóó c̀emmu benitìbè bèè bo Sedisademmu

mieke kè bèe ta ibotí tèi mieke yehekè teyè mieke yèè í tú be kpeye. De m̀nni kédenne meyei nSedisademmu èi mieke. ¹⁶ Kè ibotí teii bè wènté detetirè, kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nd̀onnenèmè Sedisademmu k̀obe timátihúúti t̀i mu nyí bàte

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíe ke m béinnè ke d̀: ¹⁸ Onití f̀! Isidayeeribe n d̀o ntimátihúúti nti t̀i kpaá k̀kèné mutáá nnè mebieime nè disɔ̀wũ̀ nè timátí nè dibierimínni. Bè me nd̀o nke kpaá k̀kè ke ã diònni mieke. ¹⁹ Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tu: Bè mè nnaámmè timátihúúti t̀i k̀kèné tinti mutáá. N yóó bè wènné kétímmu Sedisademmu mieke. ²⁰ Bè ɔ̀ wènné m̀è botí timátihúúti nè mebieime nè disɔ̀wũ̀ nè timátí nè dibierimínni kè dè ãnné muháá mmieke kè d̀e yiete kébate. M̀è botí nku n yóó di tímmè kè m mieke di yè, ke di tu nke di yiete. ²¹ N yóó di tímmu Sedisademmu èi kécóú, nké di yè kemieke kè di tí muháá nké dí yiete. ²² Timátihúúti ɔ̀ yiete m̀è botí diònni mieke di yóó me nyiete Sedisademmu mieke k̀ebanté ke d̀o mmí ndi Yiè nKuyie mmí di yè kemieke.

²³ De kó dif̀nkúò kè ti Yiè nKuyie nyíe kè m béinnè ke d̀: ²⁴ Onití f̀! Náké Sedisademmu èi k̀obe ke tú be èi d̀nnè ketenkè fetaafe í niu kènke, m mieke bo bè yè dii yiè bè yóó kpeimu ketenkè fetaafe í niu kè k̀me. ²⁵ Be kó bekpàtìbè s̀ááténè yeciricirè nye ke kontí ke p̀i mbenitibè ke k̀u ke tóu be kpàti kè be kúpobè s̀ú mbe èi mieke. ²⁶ Kè be kó ikuó niùbè càari n kuó ke s̀nk̀unko n cíètè, be ténke í baàti d̀è tu n kperè nè d̀è tu s̀ntíke kperè, bè í baàti ikuó yete dè nè ì yie ndè, ke bùtínné teom̀pùtè yie kpeti ke càari n yètirì be cuokè. ²⁷ Be kó bekpàtìbè s̀ááténè yekpamaà nye ke k̀u benitibè ke tóu be kperè. ²⁸ Bèè yè mbè tu m p̀ánáànti náambè kè bè p̀ũ̀ tibítí kè bè benkú meyáàbisíbenkùmè ke

náa nsiyáàbisí. Ke ní nnáa nke tú: Ti Yiè nKuyie nyè! M me nyí béi t̀matí. ²⁹ Kè kuyonku píe ndiheì dim̀ɔ̀ mieke nè muyóó ke f̀ũ̀nko besénnibè nè becìribè ke fekú bep̀òbè kperè nè muwèrímu. ³⁰ Kè n wammú be cuokè wèè bo pénné kuperí kéd̀ò kudoók̀ati ke cómmú kè m baao kédeetè o k̀obe nè o èi, kè m báa di k̀u, m me nyí pètè òm̀u. ³¹ M̀mme m mieke di yè m̀è kè n di tu muháá nke di k̀u, kè di d̀ari dè do di yò ìnkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí mè d̀ò.

Kuyie nd̀onnenèmè Sammarii nè Sedisademmu yemancéndúò

23 De kó dif̀nkúò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: ² Onití f̀! Benitipòbè mabè beè do bo bédébè ke wè mbe yò. ³ Bè do kpaá ke bemmu ḱyúúkú nkéya nhEsibiti, dende bè k̀kémè be c̀ncìrè ke wéú mbe mieserè. ⁴ Oketiwe yètirì tu Oodaa, k̀o nantè kperi tú Oodibaa, kè m bè tieke, kè bè m peiténè ibí initidaai nè initipò. Oodaa benkú Sammarii nwe, k̀o nantè Oodibaa benkú Sedisademmu. ⁵ Kè Oodaa n yete kéwammú yedacìè nhAsidii kó beháàp̀òmbè, ⁶ bèè d̀áatí tiyaàwũ̀tì, k̀m̀andáábè nè bebeém-bè diebè, bedap̀unsáatibè, meyeñcátimè yembè, besándèèbè. ⁷ Kòo yie nhAsidii beháàp̀òmbè iwéi yembè bem̀u késáú omáa nè be b̀kè o k̀nti yàuti m̀è kpéi. ⁸ Kè baa nsókè ke dautinè benitidaabè ò do keté dè Esibiti bè do k̀kè dè o c̀ncìnni kéwéú o mieserè, kóò benke mùò f̀ommu yeimu. ⁹ M̀mme nh ò ãnnémè o dacìè nhAsidii k̀obe ò d̀ó bè ǹu mieke. ¹⁰ Kè bè ò daté kécónnó o tetirì kéfiete o bí initidaai nè initipò kóò k̀onè disiè kóò yietí o yei, nkòò bo nd̀o mmebenkùmè benitipòbè t̀bè kpéi.

Sedisademmu èi k̀obe d̀óummè

¹¹ M̀mme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: Dende kó dimáa do d̀ari o nan-

tè nuò mmieke nke, bá nè memme kòo ncíéké nè o kó kukònyautoo mieke kéndzuti dzutinè benitidaabè kè dèe pèéte o kóo kóti kperè do dómme. ¹² Kòo benke Asidii kó bedapàmbè o kònti yaumè, kùmàndáábè nè bebeém-bè diebè nè behāāpòmbè iwēi yembè bèè dàátí tiyaawūti nè besāndèèbè, bedapùnsáátibè bemou. ¹³ Kè nni nsó mbè sūu mbemáà ndi bedé kè be borime do mmemáà. ¹⁴ Kòo sām̀p̀zú kperè deè d̀̀ke tonté kòo yà bè wàrinèmè mewū̀̀ mBabidōnni kó bedapàmbè kó tifènti. ¹⁵ Kè bè boú yenaakū̀̀ mbe ka ke boú tiyaabomboúnti be yó, kè be nuò ntōnni bekpàrinuombe kpeyi kōme, ke dōnnè Babidōnni èi kó bedapàmbè dómme be cie. ¹⁶ Kòo bè kōú fēnd̀nfē ke p̀̀nkeè bè d̀̀ke kè bè ǹ̀nkoo mudzummu. ¹⁷ Kè bèè katení kè bèè wēnné didóú kè bèè ò càke kóò s̀̀nk̀̀unne kédeè kòo bè pè. ¹⁸ Kòo bè benke ò dzuti dzutinèmè benitidaabè kè bèè yà o fei, de m̀̀nni ndi nh ò p̀̀emmè n do pè mmèè botí o kóo kóti. ¹⁹ Kòo né d̀̀ke s̀̀ẁ̀tè ke c̀̀nni c̀̀nni ò do d̀̀ẁ̀rimè Esibiti o sap̀̀nti m̀̀nni. ²⁰ Ò do bè d̀̀kemu ké mbè dzuti dzutinè iwū̀̀ tēmè, s̀̀mmarímú nè sisēi de kōme.

Kuyie nnàkémè kù yóo wēte képotémè Sedisademmu èi kòbe

²¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀: Ò do wēte kéndzuti dzutinè benitidaabè mbe ò do d̀̀ẁ̀rimè nè dim̀̀nni Esibiti bè do kàkè dè o c̀̀nc̀̀nni kéwēi o mieserè. ²² Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n nàà nhOdibaa ke tú: N yóo duó nkòo dacíè nhò pè nyè, yeè wētení o bíékè tipíiti timou kóò kpannè. ²³ Babidōnni kòbe bemou, Kandee omou kòbe, Pekodi èi nè Soaa èi kòbe nè Koa nè Asidii kòbe, bemou bedapùnsáátibè nè kùmàndáábè nè bebeém-bè diebè nè behāāpòmbè iwēi yembè nè besāndèèbè be mieke yóo ò yèmu. ²⁴ Kè kubakù you kòbe èiténí nè s̀̀kp̀̀arisēi sidiesi nè sisāmp̀̀osi

nè behāāpòmbè tipíiti timou kòbe nè tidòpíiti nè yepikè, ke da do mudòò kè m bè nda duó nkè bè da bekénè be kuó dómme. ²⁵ M mieke bo da yè kè n duó nkè bè da pí nnè kemieke ke kééte a ònni nè a to, a kòbe bèè bo nkpaá kè bèè bè fié kèpímmú a bí initidaaì nè inìtipòì, bèè bo yenté kè muháá mbè c̀̀úté. ²⁶ Bè bo dáté a yàti kédeite a s̀̀ti. ²⁷ De m̀̀nni kàa yóu mufòmmu yeimu nè a bo ndzuti dzutinè benitidaabè a do ketémè Esibiti tenkè a ǹ̀nfè t̀̀nke bá mbo be bíékè, a t̀̀nke bá ndenní Esibiti tenkè kpéi.

²⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi nke tú n yóo da duó nha í d̀̀s̀̀ bèmbè a pè mbè. ²⁹ Kè bè da benke mepómme kéfiete dèè do tú a kó muc̀̀ntimu, ke da c̀̀nnò a tetiri, kè bèè yà a fei, ké da wenté mufòmmu yeimu yiè, onitipòkù wèè dzuti dzutinè benitidaabè. ³⁰ Dende kó dimàà yóo da tuokení a c̀̀nni c̀̀nni m̀̀èè kpéi nke ke taunnè ibotí tei, ke fié be b̀̀kè. ³¹ A t̀̀unne a kóo kóti kó kuce nku, deè te kè n yóo da niinnè ò yànnè fèè b̀̀d̀̀fè.

³² De kó febd̀̀fè c̀̀mp̀̀urimu ke wēte ke p̀̀kè nè

fe kpéi mbè bo da daá ke yé fè piékémè féi!

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

³³ A yóo fè yà kémuó mmeyēnc̀̀arimè mme

nè kuf̀̀wáá nnè keis̀̀ùkè,

a kóo kóti Sammarii fe nyà.

³⁴ A yóo fè yàmu kékúótóo páíí

ké fè d̀̀mmú nè a ǹ̀i nke wéí,

kétúóté de kó yewétiyè ke yórinè a me.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

³⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: A n yèmmu ke m bùtínné, deè te kè n tú mufòmmu yeimu nè a c̀̀nni c̀̀nnimè dè doti a yuu ínke nke.

Kuyie ncaummè Oodaa nè Oodibaa

³⁶ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀̀: Oniti f̀̀! Mí tu a bekénè Oodaa nè Ood-

ibaa ké bè kpannè isɔke bè dḍòri ì kpéí.
³⁷ Ke yé bè cánnì cánnimè onitipòkù wèè dɔuti dɔutinè benitidaabè o kōme mme ke kùò benitibè, ke fié yebòkè, ke yè fié be bí initidaaì nè initipòì nè bè do m peiténè ì ke ì cɔu. ³⁸ Ke né dake yíé ke sɔnkúnne n cífètè de kó diyè òmà míeke, ke weñtè teompùtè yìè detetirè kperi. ³⁹ Bè feu dii yìè be bí yebòkè, de yìè ndi bè tamè mí ndi Yiè nKuyie n cífètè ke tètè sɔnkúnne. Bè de ndḍò n cífètè mieke! ⁴⁰ Kè nù ntḍnnè kè bè yùnì benitibè yehèkè détiyè kɔbe, bè bè nàké dii mḍnni de kó tináañti bè í nwòkénì kénsó mbè wùò ke ān-né còròò ke sàri. ⁴¹ Ke kàri detèi nsààrè ìnkè, kè tidiiitì ìnkù nè tihúuntì nè mekùò n do bè duó ndè. ⁴² Kè kunitisúkù nwékíí ke í yīèkù tìmatì, kunitisúkù kùù yènnì dikpáà tedɔntè kperi bíékè ku kpéí, ke bè ùnné sinei ke bè òò nyepikè sààyè. ⁴³ De mḍnni kè n dḍò: Bèè dɔuti dɔutinè benitidaabè ke sḍḍtè beè kpaá ke sàké bè dɔuti dɔutinè benitidaabàà? ⁴⁴ Kè bè kòri de kó benitipòbè mufòmmu yeimu yembè borè, bè kòri mèè botí benitipòbè tɔbè bèè dɔuti dɔutinè benitidaabè be boràà? ⁴⁵ Bèè borime wenni bè yóò bekénèmu de kó benitipòbè bè bekùnè mèè botí benitipòbè tɔbè bèè dɔuti dɔutinè benitidaabè nè benitikḍùbè, ke yé bè dɔuti dɔutinè benitidaabè mbe ke kòù benitibè.
⁴⁶ Mí ndi Yiè nKuyie mmíí béi nke tú, bèè tíí ndibeéntinnì ké bè bekénè ké bè tanné kukḍmbḍdoróò mieke kéfeke be kperi. ⁴⁷ Kè bèè bè bùstí yetárè ké bè fié kékuò be bí initidaaì nè initipòì ke cɔu mbe céí. ⁴⁸ De mḍnni m bo denne isɔke kperi be tenké kè benitipòbè tɔbèè banté ke ténke bá ndɔwri de kó isɔke. ⁴⁹ Bè dḍò ì sòke doti be yò ìnkè nke. Beè yóò tɔ meyei mbè dḍò mè ke fié iwúò yebòkè me kó tiyeti, kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

Kuyie ndḍonnenèmè Sedisademmu tekúmbotè tètè nirime

24 Kè de mmòke yebie nyèwei nè bè ti pímmè ke kònnè Babidḍnni. Dibenni weínni kóò tǎnkù pínnwè, diyè pínni yìè, kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dḍò: ² Onitì fḍ! Wári yíè nkó diyè ké ndi yé, yíè nwe Babidḍnni kóò kpààti yóò domè Sedisademmu kóò pí. ³ N nìtìbè tu itookperi yembè mbe, nàké be dináañhántíri. Nàké be ke dḍò: Mí ndi Yiè nKuyie mmíí yè nha dḍò de kó mebenkùmè.
 Á tíí mmuháá nkedekè, késaa ntekúmbotè kéānnè menie,
⁴ kéānnè te mieke imaa nsààyì, nyekpèrè nè yebaayo de kpeyi, nè yekúḍḍ yèè tu yesààyè.
⁵ Á tǎātè ipemàa nyìì tu isààyì ké ì ānné tekúmbotè mieke kétéíí mmuháá nkè tètè fǎnte kéwènnénè yekúḍḍ, demɔu kébí.
⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Sedisademmu kɔbe tú benitikḍùbè mbe, bè bo yà! Be èi dḍonnè tekúmbotè tètè nirime tètè nte,
 bá bè í yóò na kédeite dèè nirime yóóté te maa nké nyì dèi ima ima, a báá soò nkùmakù.
⁷ De kó dihei kɔbe còu mmèè nitiyìì nkpaá feímu, mè còu dipèri ìnkè nke, mè í còu nketenkè ke dò nkèè mè sùḍtoo, òmɔu me nyì mè dàtinné mutáá.
⁸ N dḍò m mieke bo bè yèmè mme kè m bè pèite, deè kpéí nte n yóumè kè bè còu mmèè yìì ndipèri ìnkè kè mè feío bá òmɔu í mè dàtinné.
⁹ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: De kó dihei kɔbe bo yà, bè còu mmenitiyìì mme kè n yóò bè tùò mmuháá.
¹⁰ Tíí nyideí, kètɔtinnè muháá

nkébénné imaa nkè ìì bi mesàà,
nkàa cote kényóu kè yekúú còúté.

¹¹ Kàa dèè á saa ntekúmbotè tekpetè
muhāá nyínkè

kè tēè bi kēwūōtē,

meyōō mmèè bo te mieke kè mēè yè,

dèè nirimè kè dēè deite.

¹² Bá nè a yóo me ntè pūnnémè muhāá
ndèè nirimè dè í yóo deite. ¹³ Sedis-
ademma! A kōbe kó mufōmmu yeimu
muù da sīnkūnne, kè n dō ke da
wénkūnne, a me nyí yie nkè m bo da
wénkūnne, a ténke í yóo wenke ke nkém-
múnè m mieke bo da yèmmè ke káá nke
mànkú. ¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmíu bēi
nkè dè yóo dōd, n ténke í yóo pí m
máa, mesémme í yó m pí, n yí yóo
kúú nhòmòu mesémme. N yóo bekénè bá
wè o dōrìmmè dōmmè mme. Mí ndi Yiè
nKuyie mmíu bēi.

Kuyie nduómmè kè Esekieri pokù kú

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke
dò: ¹⁶ Onìtì fí! N yóo deitemu metò-
tòmmè wèè da duò ndiwèi, a me mbáá
kari mukúú, nha báa kúú, tinōnnieti báa
yenni a nu. ¹⁷ A mmítiri amáa borè,
a báa kari mukúú. Á bou a yaábom-
boúnkú a yuu, kéníe a neùtì, a báa káá
nha deēñfè, a me mbáá di bekúduumbè
tóní tì diitì.

¹⁸ Kè nní nnáannè benitibè dikún-
weñni, kè m pokù yàa kú kuyuoku, kè
dèè wenté kè n dōd Kuyie nwee n náké tì.
¹⁹ De mōnni kè bè m beke ke dō: Tì náké
a dōrì mēè benkūmè benkú mù? ²⁰ Kè
m bè náké ke dō: Tì Yiè nKuyie nkuu tu:
²¹ N náké dīndi Isidayeeribe kunku ti Yiè
nKuyie nkú tu mù: Kù tú kù yóo yóu kè
bèè sīnkūmmu ku cīētè, tēè di āā tēfen-
tè, tēè tú di kó diwèi, di yèmmè naat-
inè tē. Di bí initidaai nè initipòì ìì kpaá
de kó dihei bè bo ì fié. ²² De mōnni kè
di dōd ndo dōmè, di báa káá ndi deēm-
bii, di me mbáa nyo ntidiitì bekúduumbè

di touni tì, ²³ kémbou di yaábomboúnti
di yó ke nie di neùtì, di me mbáá kari
mukúú nyoo dí nkuó. Di dōrì mēè yei
mbo nte kè dí ncītiri kénwē ndimou ke
mítiri. ²⁴ Mí nhEsekieri n tú mebenkūmè
mme di kpéi. N dōmè di yóo me n dōd.
Kè dè tūðkení di mōnni di bo banté ti Yiè
nKuyie ntumè ti Yiè nKuyie.

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke
dō: Onìtì fí! Bè yóo paamu n cīētè tēè bè
āā tēfentè. Tēè tu be kó diwèi, be yèmmè
naatinè tē, bè dō dè nè be yèmmè memou
nè be bí initidaai nè initipòì. ²⁶ De yiè
wèè bo yenté ò bo kōtení a borè ke bo
da náké de kó tináantì. ²⁷ De yiè a nùu
yóo wēte kétáútému kàa bè nákéne, de
yiè a nōndenfè ténke í yó ndari. A yó ndò
ndibenkèrì ndi be kpéi nkè bèè banté n
túmè di Yiè nKuyie.

Kuyie kpannè tì Amōniibe

25 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè
ke dō: ² Onìtì fí! Wēēte Amōni-
ibe bíékè ké bè kpannè, náké be m
pānāantì. ³ Á bè náké ke dō: Mí ndi
Yiè nKuyie n tú bèè kénté kékéè n yóo
bè náké tì. Bè do sīnkūnne n cīētè kè bè
nádaumu, kè Isidayeeribe tenkèe dōúnko
kè bè ndaú, kè bèè pímmú Sudaa kōbe kè
bè ndaú. ⁴ Deè kpéi nte kè n yóo bè ān-
né diyie yiè kèè bíékè kōbe nou mieke, kè
bèè cōnné be āāpōnkārè be tenkè mieke,
kénhā be tenkè mieke, kényo mbe diitì ke
yè mbe naamiè. ⁵ M bo duó nkè Adabaa
tenkèe naá mbè cēmūmū dè yòyóbè, kè
Amōo tenkèe naá ndipedie. Kè di banté
n túmè di Yiè Kuyie.

⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n tú meyei ndo do
di mōnni Isidayeeribe kè bè n daumu
ke péu sinou ke au ke yānku ke senku
Isidayeeribe tenkè. ⁷ Di mōnni n youte
n ndùtè nte be ínkè ke bo bè duó nyehékè
teyè kōbe kè bèè feke be kperè ké bè dēnne
ibotí tei mieke ké bè kùo, ké bè dèè. Kè
bèè banté n túmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nkpannè ti Mɔabu kɔbe

⁸Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntí Mɔabu tenkè kɔbe nè Seii tenkè kɔbe bèè do náá nke tú Sudaa kɔbe í cáánnè ibotí tei. ⁹Nè de kpéi n yóó piitemu yehékè yèè pi Mɔabu tenkè, de kó yehékè ténke í yó ntú yehékè be tenkè mieke, bè bo yè pùo nyemɔti kétaunnè yehékè sàáyè: Beti-Yesimɔti nè Baadi-Meṣṣ kéntɔ kétuɔkenè Kidiyataimmu. ¹⁰Diyiè yìèní kèè bíékè kɔbe mbe n yóó duómme de kó yehékè kè bèe yè tieke, kèwènnènè Amóniibe kè bè ténke bá ndenniní be kpéi. ¹¹N yóó bekénèmu Mɔabu tenkè kɔbe kè bèe banté n tùmè di Yiè Kuyie.

Kuyie nkpannè ti Edɔmmu kɔbe

¹²Nte mí di Yiè nKuyie n náá ntí Edɔmmu kɔbe: Edɔmmu kɔbe pèite bè pèi Sudaa kɔbe ínkè nke, bè càkemu mediè mbè peite de. ¹³Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n náá nke tú n yóó youtemu n nùtè Edɔmmu ínkè kékua benitibè nè iwūṣ Temaá èi nè Dedanni kperi de bo dɔúnko, bè bo fíé ye nitibè. ¹⁴N yóó duó nkè n nitibè Isidayeeribe be peite m pèi Edɔmmu kɔbe, bè bo bè dṣṣ m mieke bè yè, ke bè cɔúté kè de màmè. Kè bèe banté nh ṣṣ peite mèè botí, mí ndi Yiè nKuyie mmí béi!

Kuyie nkpannè ti Fidisitèèbe

¹⁵Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntí Fidisitèèbe: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè mè ndómè kèmpèiri be dootitòbè sáà ke bè sèngu ke bè níí nke dó kè bè kùo kè bè deè. ¹⁶Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú n yóó youtemu n nùtè be ínkè, kédeite Kedetiibe kɔbe, kékua kukó mpeémmè kɔbe bèè sùs. ¹⁷M bo bè pèite kè de n yóú, kè bè poté mediè nde mòmni kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nkpannè ti Tiiri èi kɔbe

26 Kè de mmɔke yebie ntepiítè nè dimáà nè bè ti pímmè, otánkù yiè ketiri yiè kè ti Yiè nKuyie nní mbéin-nè ke dṣ: ²Onití fṣ! Tiiri èi kɔbe daúmu Sedisademmu kɔbe ke tú: Wūṣṣ! Sedisademmu pònte, benitibè bemu do ke nkòri di kpàti kpéi, bàmbà ntí né ti te, bè ti pàamu. ³Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: N yitè ke cònmúmu Tiiri èi kɔbe kpéi nke yóó duó nkè ibotí péuu bè do mudoò, biè nní bo mpènkóo kè betòbè beè tùdkùni yenéfin-firè ṣmmè dàméèri, ⁴képonte Tiiri èi kó kuduotí nè di cèkperí, ke káuté mutáá nkè kupèrikùu feitóo, ⁵kénsoké dàméèri cuokè kè beyindíimbè nye mbe ditirè. Yehékè teyè kɔbe bo bè pònte. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi! ⁶Tiiri èi kó besapàmbè bèè bo mbo dikpáà bè bo bè fíé kè bèe banté n tùmè di Yiè Kuyie.

⁷Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi nke tú: M bo duó nkè kubakù you kóo kpàti Babidanni èi kou Nebukannesaa wèe kpeñni ke pèèté bekpàtibè tòbè, kòò kotení nè sisèí nè sikpàrinaasèí nè besàndèèbè nè behāāpòmbè péu nè benitibè péu. ⁸Tiiri èi kó besapàmbè bèè bo mbo sihekesí bè bo bè fíé, kèpenné kuduokòti kédammú mutáá nkéonnè Tiiri èi kó kuduotí kè ndi pi nè tidɔpiti. ⁹Bè bo cónné be kpàrisèí kèfii nTiiri èi kó iduotí kè sii puo nsicèkperí. ¹⁰Be naasèí sū ke í sènní bè bo ntatiní dii mòmni Tiiri èi kó yebòrè bè ṣṣ ta mèè botí bè dùute dii èi kó yebòrè. De mòmni mutáá mbo di dàtinné kè si nampoo nte kè di duotíi sántè. ¹¹Be sèí kó yekpèètè bo puo ndi ce imɔu, kè bèe fíé di nitibè kèbuó ndi tenkaanii diesi ketenkè. ¹²Kè bèe éi di kpàti nè di potantí kèpuo ndi duotí kèpuo nsicèí sààsì kèútóo di tárè nè timunnanti nè di táá mmenie mmieke. ¹³M bo kúnté be yie, bè ténke bá nyo bè biemmè tikùtìdùùtì. ¹⁴M bo duó nkàa

naá nkupèrikù kénfeío kè beyĩmpĩmbè nye mbe ditirè a ìnkè, bá òmòu ténke báá da maá. Mí Yiè nKuyie mmí bèi!

¹⁵ De kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Tiiri èi kpéí nke dò: Bè bo bè do dii mōnni ke bè kòute kè bè nkuò, bè bo kuò de kó dihei mieke benitibè de yiè. Ketenkè kèè soké dāmèèri mieke, ke ekè bo sante. ¹⁶ Nè tì bo bè tùòkení tì kpéí nkufōwaá mbo auté dāmèèri také kó bekpààtibè, kè bèe cúténí be kpààtikarè ìnkè ke dáté be yaàsàati tì kpè, nkènkari ketenkè ke kpeutí kè be kōmbùòti duò. ¹⁷ Bè bo kuò ndikúdabònni a kpéí nke dò: Wúó! Dihei dii yètirì do feí dāmèèri mieke

kè di kpeñni kè bè di dé,
di ténke í kpaá.

¹⁸ De yiè dè bo kpéí ketenkè kèè soké dāmèèri mieke ke kòbe, kè be kōmbùòti nduò tì da tùòkení ti kpéí.

¹⁹ Mí di Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo dōò Tiiri èi kè dii naá ntidobontì, kéndònnè yehékè benitibè í ā yè. N yóó duò nkè ketenkè fūò kó menie mmeè yenní ke di dàtinné, ²⁰ kè di wēnnénè ketenkè fūò kòbe bèè do bo nè dimōnni bè ā dè, kàa mbo ketenkè fūò yehékè m può nyè nè dimōnni ye kōme. Kè di mbo ketenkè mieke ke ténke báá wēte kéānné ketenkè ìnkè. ²¹ M bo di dōò dè bo do benitibè kōmbùòti, di ténke í yó nkpaá bá kè bè di waá mbè ténke báá di yà bitì. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bèi.

Bè kuò ndií kúdabònni kuce medérímè Tiiri èi kpéí

27 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onitì fí! Kuò ndikúdabònni Tiiri èi kpéí nke dò: ³ Díndi Tiiri èi dii bo dāmèèri nùu ke dōorinè yehékè teyè yèè soké dāmèèri mieke nè yèè ò tókénè kupotaá. Mí ndi Yiè nKuyie n tú Tiiri èi dii do náa nke tú:
Di tú bàtóó wèè pēēté betòbè kuwenniku.

⁴ Di do soké dāmèèri cuokè nke, kè bè di maá kè di wenni mesàà.

⁵ Senii tārì kó detekperè bè tu dè sipèrésì, bè de ndònnè de kóo bàtòò, kétúóté Dimaa tārì kó detekperè kédònnè kupàati kùu tō kuyààkù.

⁶ Kè bèe dōnnè Basāā kó detekperè kó ideí tidapentì tì pààtinè menie.

Kóo munnénè Kitimmu ekè yèè soké dāmèèri mieke,

de kó detie mbè tu dè sipèrésì,
de kó ideí, ke ciéké de mieke sipápáheú.

⁷ Kè bèe ò cónné Esibiti èi kó kuyààkù kùu dùòkenè mupààkonkperímù ke kpè.

Kè Edisaa ekè yèè soké dāmèèri mieke, kè ye kó tiyaàsòuti nè tì wūò, ke dò mmekòcèburime nè tì berí kè tì ò dàátí.

⁸ Sidonni nè Adifadi kè de ekè kòbe ò piú kè Tiiri èi kó mecii nyembè bo o mieke kèpí mmutōmmú.

⁹ Kè Kebaadi kó beheikènkótíbè nè be kó beyántibè

kè bè bo o mieke koò dōòri. Bàtòòbè bemòu

do cómmú Tiiri èi borè nde ke do nho potantì.

¹⁰ Perisi nè Dudi nè Puti

kè de kó behāāpòmbè bo, be kó behāāpòmbè mieke

ke nuu mbe dōpiti nè be pikè o èi mieke, kè dèe ò duò ndiyeticéèri.

¹¹ Adifadi èi kó behāāpòmbè wēnnè o èi kòbe ke baa o èi kó iduotí kè Kamadi èi kòbe cómmú yedèrè ìnkè ke nuu mbe dōpiti o èi kó iduotí ke di yèutí kuwenniku.

Dikātidieri do bomè Tiiri

¹² Kè Tasisi èi kòbe bèè do Tiiri èi kòbe potantì nè mebierime nè timátì péfítì nè timátì mōmmōntì nè dibierimínni.

¹³ Yafāā nè Tubaadi nè Meseki kè bè bè donnè tidaatì nè disōwūò kó tinentì, kè bè cèkiinè be potantì. ¹⁴ Kè Beti-Tokamaa èi kòbe bè duò nsisēí sùu dèrì

sikpàrinaaséí nè bè do dekù sì, siséí deke sāmmarímú kè dè pié sì. ¹⁵Kè Didanni èi kɔbe be dǝ̀rinè kupotaá, nyehékè péu ketenkè kèè soké dāméèri mieke ke kpeye súkùyè taà be cie dikàtiri ke bè yietí yepápániì nè tinenti péu bè dǝ̀nè tì detekperè, desǝ̀rè kó tidabeeti. ¹⁶Kè Edǝ̀mmu kɔbe péu tɔu tinenti péu nè yetásàayè yèè dǝ̀ nti-tookàti nè yèè dǝ̀ nfetǝ̀nfè nè tiyaawùǝ̀tì nè tinenti tìi kpè nnè tiyààtì tìi dù̀̀kenè mupà̀̀konkperímù nè ideí wù̀̀yì ìi bo dāméèri mieke ke ceekiinè tipotanti. ¹⁷Sudaa kɔbe nè Isidayeeribe kè bè bè fiitinè tidiiti tibotí tibotí nè mecekùd nnè mekùd nnè tihúúnti kufǝ̀ǝ̀ku natikù kpeti. ¹⁸Kè Damaasi kɔbe do mbe potanti tì sū mèè kpéí nnè tikpàtì tibotí tibotí kè bè tɔunko menaà mbè tu mè diféè, Edibonni èi kǝ̀me nè tipeciti péítì. ¹⁹Kè Danni nè Yafāā nè Usadi ekè kɔbe bè yietì timátì bè má tì ke dèè nè tihúúnti tibotí tibotí kufǝ̀ǝ̀ku natikù kpeti. ²⁰Kè Dedanni èi kɔbe be fiitinè yesānkǝ̀nkè. ²¹Adabiibe nè Kedaa èi kó sikpààtibìyì kè bè tu be kó bepotambè, ke donnè be potanti ipe nè yepedakè nè yebǝ̀dakè. ²²Kè bepotandiebè Sebaa nè Damati kɔbe kè bè bè dǝ̀nè kupotaá nke bè tɔou tihúúnti timɔu botí kufǝ̀ǝ̀ku natikù kpeti nè yetásàayè yebotí yebotí nè mesǝ̀. ²³Kè Anaa èi kó bepotambè nè Kandee èi kɔbe nè Edenni èi kɔbe nè Sebaa èi kɔbe nè Asidii tenkè kɔbe nè Medii tenkè kemɔu kɔbe kè bè mbè dǝ̀rinè kupotaá, ²⁴nke be fiitinè tiyaakpeti nè tiwù̀̀tì nè tìi kpè nnè tìi dǝ̀ ndiù̀̀dù̀̀, nè iwēi ìi kpeñni.

Bè kuó ndii kúdabònni Tiiri èi kpéí

²⁵Meṛṛme kè ti Yiè nKuyie mpāānānānti nāāntò béi nke dǝ̀:
Tasisi èi kóo bàtǝ̀òbè dǝ̀ku ke kǝ̀rì Tiiri èi kupotaá
nkè de kóò bàtǝ̀ò píe nke cēēke dāméèri cuokè.

²⁶Bèè piú de kó bàtǝ̀òbè kè bèè ò tannè dāméèri cuokè, kè diyèè yìè kèè bíékè kó kuyaakùu ò pǝ̀nte.

²⁷Kè tikpàtì tìi do bo o mieke, dèè kó dimàà do sǝ̀ri o mieke. Tipotanti, bepotambè nè bèè pī mbàtǝ̀ò mieke mutǝ̀mmú nè beyántibè bèè òake bàtǝ̀ò kpéí nnè behāāpǝ̀mbè.

Dende kó dimàà kè dèè pǝ̀nté, ò bo do dii yìè.

²⁸Bèè do pí mbàtǝ̀ò mieke mutǝ̀mmú kè bè nkuò nkè dāméèri peēmme kɔbe kpeutí.

²⁹Bèè kó dimàà do piri bàtǝ̀ò kè bèè yóu mupirímù.

Bèè do pí mmutǝ̀mmú o mieke kè bèè cúténi ketenkè,

³⁰kénkuò nfǝ̀ nTiiri èi a kpéí mmediè nke cou mutáá mbe yǝ̀ ke pǝ̀nti mutápeí,

³¹ke kuò be yǝ̀ ke daati tifǝ̀ǝ̀tǝ̀nti kénkuò nha kpéí ndikúdabònni.

³²Ke kuò nke tú:

We ndo dǝ̀nnè Tiiri èi dǝ̀ soké dii mǝ̀nni dāméèri cuokè?

³³Bàtǝ̀òbè do tɔu dii mǝ̀nni a nenti ke toti yebotè,

tikpàtì tìi do bo a èi mieke nè a potanti, dè do sūmu kénte kàa kparikùnne kutenkù kó bekpààtibè bemɔu.

³⁴Di mǝ̀nni nte fǝ̀,

kè dāméèri da pǝ̀nténè.

Fǝ̀ nnè a nitibè nè a nenti kè di wēnné ke pǝ̀nté.

³⁵Kè kufǝ̀waa mpī nketenkè kèè soké dāméèri mieke ke kɔbe, nè a kpéí nkàa kó bekpààtibè kǝ̀mbù̀̀tì duò

kè be ìikè sǝ̀ute,

³⁶kè kutenkù kumɔu kó bepotambè kuò nha kpéí

ke máàri be yǝ̀,

ke yé a kperè duòmè tikǝ̀mbù̀̀tì nti,

a pǝ̀ntému memme sáá kè dè dèèà yoo!

**Kuyie nyé mbèe náké
tì Tiiri èi kóo kpààtì**

28 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dḁ: ²Onitì fḁ! Mí tu á náké Tiiri èi kóo kpààtì ke dḁ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú ò mè nhànnémè tefentè, kòo yèmmè dḁ nhò tu Kuyie, kénáá nke tú ò kàri Kuyie nkó dikàri ndi dàméèri cuokè. Kòo yèmmè dḁ nhò m mánne wenwe onitì. ³Kòo yèmmè dḁ nhò ciñè Danniyeeri ke yé disòri kpeti timou. ⁴Nè o cii mmieke nke ò kpenkemè ke mḁḁte tikpàti mediè nke tannè mesḁo nnè timáti péfítì o ciéte. ⁵Ò nḁ nkupotaá nku mesàà nkòo kpàti súú nkòo mḁḁte tefentè.

⁶Deè te mí ndi Yiè nKuyie kè n tu o yèmmè me ndòmmè ò tu Kuyie. ⁷Nè de kpéi m bo duó nkè ibotí tei ìl tu iyonkuyi kè ìl ò dokénè képuḁ nhò dḁḁ dè nè mecii nkécake o yetidieri. ⁸Ò yóó kúmu! Ò me nyóó kú mutòntònkúú mmu dàméèri mieke. ⁹Bèè yóó ò kùò bè bo ò pí ndii mḁnni ò bo dáátì ke dḁ ò tu Kuyie nwenwe onitàà? ¹⁰Ò yóó kú detetirè kou wèè í yé ti Yiè nKuyie nho kóme mme, bepḁḁbè bèè yóó ò kùò mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi!

¹¹Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dḁ: ¹²Onitì fḁ! Kuḁ ndikúdabònni Tiiri èi kóo kpààtì kpéi nke dḁ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Weè do pḁḁtè betḁbè bemou kuwenniku kécii mesàà, ke wenni mediè, ¹³kémbo n kó kupúú Edenni mieke, yetásààyè yebotí yebotí kó kuduotí fité di, kè dii ndò nyefùḁkè, kè diteri dḁ mmukompóó, kè diteri dḁ ndoii ke dḁ ntewèitè, nè dii dḁ ntitookāti nè dii dḁ nkupecēnkónkù nè dii dḁ ntesānwūḁtè nè dii dḁ ntiwetì, nè dii dḁ nfetònfè nè dii dḁ ntinḁbénti nè mesḁo, ke sārì mesḁo nkó tisātì bè dḁḁ tì bè ò dḁḁ dii yiè. ¹⁴Kè ti Yiè n Kuyie ndḁ: A tú n yē n do ò dḁḁ kòo n tú oínkèmbàri nwe ke pinte o feti kémbo n tāsààri ínke, ke centi yetásààyè yèè cḁú nyihāāpēmpéri

ye mieke. ¹⁵Kòo borime nwenni nè nh ò dḁḁ dii yiè, kénḁo kētuḁkenní meyei nhò ta dii yiè. ¹⁶O potaá kuḁ deuke ke te kòo yonke mediè ke dḁḁ meyei, deè te kè nh ò bètiní n tāsààri ínke wenwe oínkèmbàri wèè centi yetásààyè yèè cḁú nyihāāpēmpéri ye cuokè. ¹⁷O wenniku kuḁ ò ànnè tefentè, o wenniku kuḁ tontè ke cāke o cii, kè nh ò bonténí ketenkè kè bekpààtibè ò weñní. ¹⁸Nè o kó kupotaá mmieke ò í dḁori sei, nè o kó kupotaá ndiekù mieke nke ò dḁḁmè meyei nke sāū n ciéte, deè te kè n tḁtinne muhāā nkè mù yóó ò cḁúté kè bè nhò wúó, nkòo naá mmutápei mmáà. ¹⁹Ibotí mieke bèè ò yé kufḁwāá mbo bè pí nnè o kpéi nke yé o kperè duḁmè tikḁmbùḁtì nti, ò pḁntemu sḁḁ kè dè dèè.

Kuyie nkpànnè tì Sitḁḁ èi

²⁰Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dḁ: ²¹Onitì fḁ! Wēēte Sidonni èi bíékè ké bè náké m pāānāānti. ²²Náké be ke dḁ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yitè ke cōrmú Sidonni èi kḁbe kpéi nke ke bo bè benke n wērímú kè bèè banté n tḁmè Kuyie. N yóó bè potému ké bè benke mí ndi Yiè nKuyie n yí mḁkemè meyei. ²³N yóó duḁnkoo mutenkúú mmu Sitḁḁ èi kè tipitì timou kḁbe ò do mudoḁ, kékuḁ benitibè péu kè meyiñ ncóú ndihei dimou, de mḁnni bá wè kòo banté ke dḁ n tú di Yiè nKuyie.

Isidayeeribe yó mbomè kè dè bè naati

²⁴Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dḁ: De mḁnni ibotí ìl fité Isidayeeribe, òmḁu ténke í yó mbo wèè bo ndò nyipo ké mbè kúú, yoo tisāmpotí ké m bè kḁuri. De mḁnni bèè do bè sènkú bè bo banté n tḁmè di Yiè nKuyie.

²⁵Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo wēte ke tínní dii mḁnni Isidayeeribe, bèè do ciéte kémbo ibotí tei mieke m bo bè benke n kpmè meyei nkè ibotí teii yà. De mḁnni kè bè mbo ketenkè n do duó nkè n kóo tḁnti Sakḁbu

ke mieke. ²⁶Bá dèmarè bá mbè kóónnè, bè bo maá sicéí kékíí kú detie mbè tu dè fínyì, kэмbo kè dè naati, ke yé n yóó potémè yehékè yèè bè fité ye kòbe. De m̀̀nni bèè do senku Isidayeeribe bè bo yie nke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmí bè te.

Kuyie nkpannè tì Esibiti èi kòbe

29 Kè dè mmàke yebie ntefítè nè bè ti p̀̀mmè ke kònnè Babid̀̀nni otànkù p̀̀nwè, diyè tepítè nè didérínni kó diyè kè Kuyie nní mbéinnè ke d̀̀: ²Onitì f̀̀! Wéète Esibiti bíékè kénáké okpààti nè o nìtìbè m p̀̀ánáàntì. ³Náké be ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yítè ke còmmúmu o kpéí, wenwe kukó nNiidi kó femùðfè, wenwe wèè bo kukó nNiidi mmieke, kòdo yèmmè dò nhò kù tieke ke náá nke tú weè d̀̀d̀ kukó nNiidi nke kù te. ⁴Nè de kpéí n yóó t̀̀nnè kuyĩmpie nku o yèi kè kukó nNiidi kó siyĩ ncáátí o yíékè kè nh ò ỳ̀s̀̀ nkédenneni kè si ncáátí o yíékè. ⁵Kè nh ò dootóo dikpáà tedòntè mieke wenwe nè de kó siyĩ, kòdo nduú dikpáà mieke bá òm̀̀u báá ò t̀̀oté kékùnnè. Tikpas̀̀nti nè siǹ̀w deè yóó ò di. ⁶Kè Esibiti tenkè kòbe bem̀̀u banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Ke yé bè do d̀̀mmè dipènni ndi Isidayeeribe ǹ̀u mieke. ⁷Bè do ò p̀̀i nkoò p̀̀d̀mmu ke si be ǹ̀u, kè bè ò diri kòd̀̀ p̀̀u nke donǹ̀nko be k̀̀mb̀̀d̀̀ti. ⁸Deè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú: M bo duú nkè bèè ò do mudoò kékúo o èi mieke benitìbè nè iwũ. ⁹Ò me nyèmmè weè te kukó nNiidi kè weè kù d̀̀d̀. Nè de kpéí nhEsibiti kó ketenkè bo d̀̀úinko kénáá ntidobontì kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie. ¹⁰N yítè ke còmmúmu wenwe nè kukó nNiidi be kpéí, m bo duú nkè be tenkè d̀̀úinko kénáá ntidobontì, kétúóté Mikid̀̀di káyènnè Siyenni kéǹ̀tò kétuòkenè Kuusi temm̀̀nku. ¹¹Bè ténke báá yà de kó ketenkè mieke onitì

kó tenaàcètè yoo kuwanwankù makù kpete. De kó ketenkè bo d̀̀úinko kè dè mmàke yebie nsipísìnàà. ¹²M bo duú nkè Esibiti tenkè d̀̀úinko kénáá dikpáà tedòntè kénáá ntidobontì yehékè teyè cuokè m puú nyè, kéǹ̀tò kétuòkenè yebie nsipísìnàà. De m̀̀nni m bo cíe nhEsibiti tenkè kòbe kè bèè ta ibotí tei mieke.

¹³Mí ndi Yiè nKuyie m m̀̀i béi nke tú, yebie nsipísìnàà kó dif̀̀nkúò m bo wète kédenneni Esibiti tenkè kòbe ibotí tei bè do ciété kэмbo ìi mieke, m bo wète kè bè tíi. ¹⁴De m̀̀nni m bo wète kítíi nhEsibiti kó tidaati, kè tii kari be tenkè Pati-doosi èi bè do borè nè dim̀̀nni kéánnè dikpààtiyuu dii berí. ¹⁵Esibiti bo ntú de m̀̀nni dikpààtiyuu dii berí, ò ténke bá mbaké ibotí. N yóó ò kékùnnemu, bá ò ténke bá mbaké ibotí tei. ¹⁶Isidayeeribe ténke bá nhò tá, bè yóó bantému ke dò ndè do tú meyei mme bè do k̀̀rimè o borè ke d̀̀ meteèmmè. De m̀̀nni kébanté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nnàkémè Nebukannesaa yóó domè Esibiti mudoò

¹⁷Kè dè mmàke yebie nsipísidè nè yèyiekè nè bè ti p̀̀mmè kékònnè Babid̀̀nni, otànkù ketiwè diyè ketiri yiè, kè ti Yiè Kuyie nní mbéinnè ke d̀̀: ¹⁸Onitì f̀̀! Nebukannesaa Babid̀̀nni kóo kpààti weè tanné o ā̀p̀̀mbè mut̀̀nkperimù, ke tú bèè p̀̀nte Tiiri kó dihei kè behā̀p̀̀mbè yò k̀̀s̀̀te kè be baayò fā̀uté, ò me nyí pèté muc̀̀ntimu wenwe nè o kó behā̀p̀̀mbè mut̀̀mmú bè p̀̀i mmù kpéí. ¹⁹Deè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: N yóó ā̀nnè Esibiti tenkè Nebukannesaa ǹ̀u mieke nke, kòdo di p̀̀nte kéhei di kpàti kè dè ntú o ā̀p̀̀mbè kó tiyeti. ²⁰N yóó ò duú nhEsibiti nwe kòd̀̀ ntú o kó tiyeti ò òu tii ò̀̀ti kpéí, nke yé ò p̀̀mmè n kó mut̀̀mmú mmu. Mí di yiè nKuyie mmí béi!

²¹ De yiè ndi n yóó wēte kédéúkunnemè Isidayeeribe wērímú, ké da pā kuce f́s nhEsekieri kàa mbè nàánnè kè bèe banté n tùmè di Yiè Kuyie.

Kuyie mmieke yóó domè Esibiti èi kòbe

30 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²Onitì f́! Náké be m pānāaàntì, á bè nàkè ke dò: Mí di Yiè nKuyie mmfi tu bèe kuś ndikúdabònni ke dò: Eeyooyi! Diyiè dii kèríní di kpéí. ³Di tǒnnímú, m mieke kó diyiè duunnímu, de kó diyiè yó ndáátí yewetisùò nye, dii yiè ndi n yóó bekénèmè yebotè. ⁴Bè bo do dii yiè Esibiti tenkè kufōwáá mbo bè auté kè bèe bè pònte kédéíté kétúóté be kpàtì. Benitibè bo nduò dii mǒnni Esibiti tenkè mieke ke kǒ, Kuusi èi kòbe yèmmè bo caàrè. ⁵De yiè Kuusi èi kòbe nè Puti èi kòbe nè Dudi èi kòbe nè Adabiibe tenkè kemou kòbe bè bo bè fié kétaunnè bèè tu n kòbe. ⁶Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi nke tú: Bèè cuś Esibiti bè bo duó, muwērímú bè mǒke mù kè mù bè áà tefentè mù bo deè, kétúóté Mikidòdi kòbe kénṭò kétuakenè Siyenni kòbe, bè bo bè fié. Mí di Yiè nKuyie mmfi béi! ⁷De kó ketenkè bo dǒnko kénaá ndikpáá tedòntè kè be ekèe naá ntidobontì yèteyè cuokè m pùò nye. ⁸M bo cǒu ndi mǒnni Esibiti kékuá bèè kó dimàà ò cuś, de mǒnni bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁹De yiè m bo tǒ nyetǒrè kè yèe deke bàtòòbè kékòte kédò Kuusi èi kòbe bèè kàri ke í yièkù, m bo pònte dii yiè Esibiti kufōwáá mbo bè auté kè bè nkpeutí. De yiè tǔòkemú ke dèè.

¹⁰Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi nke tú: M bo duś nkè Nebukannesaá Babidǒnni kóo kpààtì kuá Esibiti tenkè kó kunitisúkù. ¹¹Wenwe nè o kòbe, kubotí kùù yóù nke pēēté itei bè bo kǎtení kédò dihei kékuá Esibiti kòbe kè becírìbèe píe ndihei mieke. ¹²M bo duś nkè Niidi kó ikó nkúú, m bo duś nhEsibiti kó ketenkè benitiy-

onkubè kè bèe kè pònte kétúóté dèè kó dimàà bo ke mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi!

¹³Mfi béi nke tú: M bo deite be bootenkaanii, dibòò ténke bá mbo Nǒfu èi mieke, tekpààtibite me nténke bá mbo Esibiti tenkè. M bo ánnè Esibiti tenkè kòbe kufōwáá. ¹⁴Patidoosi èi bo dǒnko kè Soāā kperii cǒúté, m bo poté Nǒo èi kòbe. ¹⁵M mieke bo yè Sinni èi dii tu Esibiti kó dihei kperì, m bo kuá Nǒo èi kó kunitisúkù. ¹⁶M bo cǒu nhEsibiti èi kè kufōwáá nhauté Sinni èi kòbe, be dootitòbè bo duute Nǒo èi kó iduotí ké di dàtinné menie nkǒme. ¹⁷Bè bo fié Ōō èi kó bedapàmbè nè Pii-Besiti kòbe ke pímmu besombe kékònnè kédòò tidaatì. ¹⁸M bo bóúté dii mǒnni Esibiti kó fekpààtipàtífè, kòo wērímú mùò do ò áà tefentè kè mùò deè. Yewetisùò bo dàtinné de kó dihei kè bèe pímmú di nitibè kédòò tidaatì. ¹⁹N yóó me mpoté Esibiti kòbe kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie ntúótémè Babidǒnni kóo kpààtì ke yǔōnnè ku nitibè to

²⁰Kè de mmǎke yebie ntepítè nè dimáà nè bè ti pímmúmè ke kònnè Babidǒnni dibenni tǎnkù ketiwè diyiè yiènni yiè kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ²¹Onitì f́! N kèété Esibiti kóo kpààtì bakù nku, òmò me nyí ò taà nkòò bou kòo bo miété kéna ke fāā ndisiè. ²²Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: N yitè ke còmmúmu Esibiti kóo kpààtì kpéí nke bo kèété o baà ndedé, kùù kpáá kpeñni nè kùù kèété, kòò do pikú dii sièe do. ²³M bo cíe nhEsibiti tenkè kòbe kè bèe ta ibotí tēi mieke. ²⁴M bo kpénkúnne Babidǒnni kóo kpààtì baà nkòò píí ndisiè, kòò bóké Esibiti kóo kpààtì baà nkòò nkǒ nke kuś nho dootitòbè iikè. ²⁵N yóó kpénkúmmu Babidǒnni kóo kpààtì baà nkè Esibiti kóo kpààtì kperèe beitè. M bo pii ndi mǒnni Babidǒnni kóo kpààtì disìe kòò

dì fāā nkénwetí Esibiti tenkè kɔbe bè bo banté n túmè di Yiè nKuyie. ²⁶N yóó cíemmu Esibiti kɔbe kè bèe ta ibotí tei tenkè mieke, m bo bè cíe ndii m̀nni bè bo banté n túmè di Yiè Kuyie.

**Kuyie ndònnenèmè Esibiti kóo
kpààti mutie bè tu mù sètiri**

31 Kè dè mmòke yebie ntepiítè nè dimáá nè bè ti pímmè ke kòn-nè Babidɔnni otáàtáánwè, diyie ketiri yiè, kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: ²Onití f́! Náké Esibiti kóo kpààti nè o nítibè ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

N yí yà ò deu ke mànnè mù.

³M bo yí ò dònne Dimaa tãri kó mute-diemù mmu bè tu mù sètiri,
mùù m̀ke ibake sààyi nè medéè nsààmè,
kè mu bake dèke kékáá ntiwetí.

⁴Fetaafè feè te kè mù kòté,
mù fííkú kunéce ínkè nke
kè menie mpúò mù fííkú dè,
ke bónkunko dikpáá kó detie ndemou.

⁵Deè te kè mù òkè ke pèéte deterè demou
ke yè yetepàá mpéu,
kè mu bake wuò mmenie mmù sànnè mèè
kpéí.

⁶Kè dikpáá kó tiǹti timou yīe mmu bake
ínkè

kè tiwanwanti timou péí mu také
kè benítibè péu dieku mu déé.

⁷Mu cómmè nè mu bake yèrimè kè dè
wennimu
ke yé mu cīe nfííkúmè menie nsū dè.

⁸Detie mbè tu dè sètiri deè bo n kó kupúú
mieke,

mùmamù do í mù mànnè bè tu dè
sipèrésì,

mùmamù kó ibake do í mannè mu kpeyi.
Bè tu dè padatánni mùmamù kó ibake

pànyi do í mannè mu kpeyi,
mutie mamù do í mù mànnè kuwenniku
n kó kupúú mieke.

⁹N do mù ànné tifáàsààti nti kè mù
nwenni,

detie ndemou dèè bo n kó kupúú Edenni
mieke kè dè mmù yaá.

**Bè bɔmmè Esibiti èi kóo
kpààti mutie kóme**

¹⁰Kè ti Yiè Kuyie mbéi nke d̀: Mí ndi
Yiè nKuyie mmí béi nke tú, mù òkè mèè
kpéí mmedie nkè mu bake t̀ke tiwetí
deè mù ànné tefentè. ¹¹Deè te kè m mù
duó nketenkè kóo kpààti diewè, kòò mù
d̀ò mù mànnè dè, m mu dootóomu. ¹²Kè
bekpákpàribè, benitiyonkuba mù kóú ke
d̀únko kè mù duó yetarè yemou ínkè,
tibiti timou mieke, kè mu bake kèké ke
duó yekondake yemou mieke, bèè do mù
dieku kè bè mù you ke ité. ¹³Kè tiǹti
timou botí commu mu k̀nni ínkè kè
tiwanwanti timou nàù mu bake. ¹⁴Dè
d̀ò memme kè dè bo yie nkè detie ndèè
còmmú inéce kè menie ndè sànnè, kè
mùmamù muù ténke báá okè, kè mu
bake nkáá ntiwetí, kènte kè mùù m̀ote
tefentè, ke yé demou dè dòmmè kékúmu
kéta ketenkè kéwènnénè bèè bo kudɔnkù.

¹⁵Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
Sètiri kó mutie ta dii yiè kudɔnkù dii yiè
ndi n duómmè dèè bo ketenkè ínkè, kè
dè kàri mukúú, muù kpéí nte kè n cònné
ikó mbá ì ténke í púò nkè yebire kúú,
kè dè biitoo kè Dimaa tarè ínkè kó detie
demou kpéí. ¹⁶M mù b̀nténí dii m̀nni
kè mùu ta kudɔnkù kè yebotèe keè, kè dèe
domu ye kòm̀b̀̀ti. Detie ndèè kó dimáá
bo n kó kupúú Edenni mieke nè Dimaa
kó detedierè dèè péu kubooku kè de yè-
mè nnaati. ¹⁷Ibotí mieke bèè do mù cuó
ke dieku mu déé nkè bè múnkeè bè wè-
nénè bè kùò bè mudoò mieke ké bè tanné
kudɔnkù.

¹⁸Detie ndèè kó dimáá bo n kó kupúú
Edenni mieke mùmamù do í mù mànnè
kuwenniku nè meokùmè. Bá nè memme
kè di wènné f́ nnè be nè bèè í cāmmù nè
bè kùò bè dikpànni mieke ke ta kudɔnkù.
Esibiti kóo kpààti nè o kɔbe be kperè yó
mme ndò. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi!

**Bè kuó ndii kúdabònni
Esibiti ei kóo kpààti kpéí**

32 Kè dè mmàke yebie ntepiítè nè yèdéè nè bè ti pírmúmè ke kònnè Babidònni, otànkù tepíítè nè odéri diyè ketiri yiè kè Kuyie nni mbéinnè ke dò: ²Oniti fí! Kuó ndikúdabònni Esibiti ei kóo kpààti kpéí nke dò:

A do bo ibotí cuokè
ke dò ndiciríribii ndi,
ke wète ke dò ndàméeri kó femùòfè.
Ke duó ikó mmieke ke kòrri menie nnè a
tààke

ke íínko menie.

³Ibotí bo tíí ndii mònni péu, de mònni ndi n yóo da bontémè mudítimù kè bè da yúú nkédenne, ⁴kédúúno ketenkè kàa nduóo dikpáà cuokè, kè dikpáà kó tinòti ncómmù a ínkè kè tikpasìnti timòu da di. ⁵Kè desòonne dèè pààke kè dè nduóo yetārè ínkè nè tibiti mieke. ⁶A yíi mbo cóú nketenkè kèpòntè yetārè ínkè kèpíe nyekondake. ⁷A bo kú dii mònni m bo pii nkeínkè, késukúnne siwáá, kédúú nke diwetirii dátinnè diyè, bá otànkù ténke bá mpéi. ⁸M bo sukúnne dèè kó dimàà mí keínkè, m bo duó nkè dibíinnii ànnè a ei mieke a kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bée! ⁹Ibotí péu a í yé i m bo duó nkè ii keè dii mònni a domè kè i yèmmèe caàrè.

¹⁰Yebotè péu kòmbùòti bo do a dòò dè kpéí, m bo ei ndii mònni n siè bekpààtibè ìlkè kè bèe kpeute. A bo do dii yiè be kòò mòu báa na kèpí nhomáa.

¹¹Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú Babidònni kóo kpààti kó disìe da tati. ¹²Kòo àāpòmbè bo kuò benitibè péu. Bè tu bèè yóu bembe ibotí mieke, beè yóo pònte fí nhEsibiti a ei kó tefentè kékúu a kó kunitisúkù. ¹³M bo kuò a wanwanti tii bo kukó nNiidi také, oniti mòu kó tenaàcètè yoo kuwanwankù makù kó dikpèètiri ténke báa kòre kukó nNiidi nkó menie. ¹⁴De mònni m bo bókúnne a nie nkè mè mpùú mmekùò nkòme.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí bée! ¹⁵M bo poté dii mònni Esibiti tenkè kòbe kè bè kùò nè dèè kó dimàà bo ke mieke kè ketenkèe dóúnko, bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

¹⁶Ibotí imòu kó benitipòbè yó nkuòmmu de kó dikúdabònni o kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bée.

**Bè kuómmè dikúdabònni
ibotí bè na i kpéí**

¹⁷Kè dè mmàke yebie ntepiítè nè yèdéè nè bè ti pírmúmè ke kònnè Babidònni, otànkù ketiwè, diyè tepíítè nè dinum-murì yiè, kè ti Yiè Kuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁸Oniti fí! Kuó ndikúdabònni Esibiti tenkè kó kunitisúkù kpéí. Á bè wènnénè ibotí tei ii tu ibotí dieyi kó besapàmbè kè bè tannè kudònkù bá nè bè me ndeumè kè bèe wènnénè bedòmbè. ¹⁹Náké be ke tú: N yè mbe yèmmè dò mbè pèētèmu betòbàà? Bèe ta kudònkù kèwènnénè bedòmbè tòbè ibotí ii í cāmmù i kòbe, bè kùò bè mudòò mieke. ²⁰Esibiti ei kòbe yóo kú mudòò mieke nke, bè sùòtèmu disìe ke dèè ke yóo kuònnè Esibiti ei kó behāāpòmbè bemòu. ²¹Bekpàritiebe diebè bèè bo kudònkù nè bè bè do naati bè bo bè daá ke dò: Bè bè kùòmu mudòò mieke bembe bèè í cāmmù kè bè ti sñkéní.

²²Kè Sidii kóo kpààti múnke dè bo kòò fōti soké o kó behāāpòmbè kpèyi cuokè, bemòu bè bè kùò mudòò mieke nke. ²³Wèè kó kufōti bo ketenkè cūmpure mómmonne kòò āāpòmbè kpèyi kú fité. Bè bè kùò mudòò mieke nke, bembe bè do dé bè ketenkè ínkè.

²⁴Kè Edammu kóo kpààti múnke dè bo kòò fōti soké o kó behāāpòmbè kpèyi cuokè. Bemòu bè bè kùò mudòò mieke nke, bè tu ibotí tei kòbe mbe bèè í cāmmù ke ta kudònkù, bembe benitibè do dé bè ketenkè ínkè. Kè bè di ifei. ²⁵Edammu kpààti ta kudònkù nku, kòò nitibè fōti fité o kòku, bè tu ibotí ii í cāmmù ìnyi, kè

bè bè kùo mudodò mieke. Bembe benitibè do dé bè ketenkè ìnkè. Kè bè bè wènnénè kékùo mudodò mieke. Kè bè di ifei.

²⁶ Meseke kóo kpààti nè Tubaadi kou kè bè múнке dè bo kè be kó behāpòmbè fīti fité be kpeyi, bè tu ibotí ìì í cām̀m̀m̀ ìnyi, kè bè bè kùo mudodò mieke, bembe benitibè do dé bè ketenkè ìnkè. ²⁷ Bè báa na kèwènnénè bekpàritiebe bèè ku nè dimònni, bè tu ibotí ìì í cām̀m̀m̀ ìnyi. Be kpàritiebe yètè do feĩmu kè bè bè dé ketenkè ìnkè, kè bè ta kudonkù ke duó kè be yò yāke be se ìnkè, kè be dōpìiti nòríké be ìnkè. ²⁸ Dĩndi múнке Esibiti kōbe bè yóo di wènnénè ibotí ìì í cām̀m̀m̀ ìnyi kékùo mudodò mieke.

²⁹ Edōmmu eĩ kōbe múнке de mbo nè be kóo kpààti, bá nè bè me mmōkemè dikōmbùò bè yóo bè kùomu ibotí ìì í cām̀m̀m̀ i kōme, kè bèè ta kudonkù.

³⁰ Kubakù yóu kó bekpààtibè bemōu de mbo nè Sidoniibe bè kùo bè mudodò mieke, bá nè bè do me mmōkemè muwērimù kè bè bè dé. Bè tu ibotí ìì í cām̀m̀m̀ ìnyi kè bè bè kùo mudodò mieke, kè bè wènnénè bedōmbè ke di ifei.

³¹ Mí ndi Yiè nKuyie m beĩmmu ke tú: Esibiti kóo kpààti bo yà diì mōnni bè kùo bèè kó dimàà mudodò mieke, o yèmmè bo narike wenwe nè o āāpòmbè bemōu.

³² Dè bo bè narike ke yé be yètè do feĩmè ketenkè ìnkè kè bè bè dé, bè bo wènnénè Esibiti kóo kpààti nè o āāpòmbè ibotí ìì í cām̀m̀m̀ kékūnné. Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ bí.

Kuyie ndōnnemè Esekieri o eikèmbàri

(Wénté mukāmm̀m̀ 3:16-21)

33 Kè ti Yiè nKuyie nnĩ mbéinnè ke dō: Onitĩ fĩ! Náké Isidayeeribe ke dō: ² Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Kè dè dō m bo duó nkè mudodò tannĩ dihei mari, kè de kó dihei yembè bānne onitĩ be eĩ. ³ Wèè bàa kòò yà be dootitòbè kèrínimè ke eé ditāteheù kécau nho kōbe. ⁴ Kòò mōu keé ditāteheù kuómmè ke búútóo

kè be dootitòbè kōtenĩ kòò kùo, dè tu o kpeti nti. ⁵ Ò kèèmu ditāteheù kuómmè ke búútóo, kòò ku dè yí tú òmōu kpeti, ke yé kòò do nyiè nhò na ncootému. ⁶ Kè dè me ndò nhobàri wèè yà be dootitòbè kè bè kèrínĩ kòò dō nkáré ke í eé ditāteheù kè be dootitòbè kōtenĩ ke kùo òmōu, ò kumu o yei nkpéĩ, wèè bàa dibòri wèè né tō de kó meyei.

⁷ Onitĩ fĩ! N da bānne mu Isidayeeribe, á nkémmù n náan̄ti, kè ñ yí á bè nàké tí, á tí mbè nàké. ⁸ Kè n da nàké ke tú: Náké onitiyeiwe ke tú n yē nhò bo kú, kàa í ò nàké kòò bo yóu o yei nhò yóo kúmu o yei nkpéĩ, kè n né da bekénè o kpéĩ. ⁹ Kè dè me ndò nha ò nàkému ke tú wèè yóu o yei nkéceete, kòò yete o yóo kúmu o yei nkpéĩ nkè fĩ nné deete a fōmmu.

Onitĩ dōmmè meè ò kùu

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dō: Onitĩ fĩ! Náké Isidayeeribe ke tú n yē mbè mè nnàámmè ke tú be yei nnè be yetimè deè cēēke ke bè yōnte kè bè cītiri, ke békú bemáa ke tú: Tĩ bo ñfòùà? ¹¹ Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! N yí dō onitiyeiwe bo kúmè. N dō wèè yóu meyei mme kénfòu. Ceetenè kényóu meyei. Dĩndi Isidayeeribe di dō kékúmaà?

¹² Onitĩ fĩ! Náké a tebiĩ Isidayeeribe ke dō: Kòò nitisàù yóu mesàà mmudòòrimù ke dōò meyei, mesàà nhò do dōori mè báa na kòò deete. Kòò yeiwe me nyóu o yei nke dōori mesàà, meyei nhò do dōori mè báa na kòò fétinne. Kòò nitisàù ta meyei mmudòòrimù, mesàà ndoké kōme báa na kòò deete. ¹³ Kè n nàké onitisàù ke tú: Ò yó nfòu, kòò yóu mesàà nke ta mmeyei mmudòòrimù, n ténke í yóo dentení mesàà nhò do dōori mè kpéĩ. Ò yóo kúmu meyei nhò dōò mè kpéĩ. ¹⁴ Kè m me nnàké onitiyeiwe nwe ke tú: Ò bo kú! Kòò yóu meyei nke dōori dèè wenni. ¹⁵ Kòò tēnné wèè ò mākenè dibānni wè ò dōúnnè dè, ke tēnné ò do yùúúú dè, ke tūnne itié nyiì duò mmufōmmu, kòò

nɔu mieke kɛ desɪnnɛ̀ ì pī mbá i cɛmbe í dake i kpéí nke piú bemáà ke búútóo m pe kpéí. ⁹Nè de kpéí ndíndi bèè tu n kó bepecɛmbe, kɛntɛ̀nɛ̀ n dɔ́ kɛ̀ di náké̀ tì. ¹⁰Mí ndi Yiè nKuyie m béímmu ke tú: N wɛ̀ɛ̀tɛ̀nɪ́mu de kó bepecɛmbe bíékè ke bo fietem m pe bá bè ténke bá ntú bèè ì cɛmmù. De mɔ̀nni kè bèe paà bemáà mupìimù. M bo fietem m pe be nɔu mieke kè bèè ì pàà mucáammù.

¹¹Mí ndi Yiè nKuyie mmí mómumu n yóo daate m pe kpéí nke ì cɛmmù. ¹²M bo wɛ̀tɛ̀ kɛ́tíí m pe opecɛnti ɔ́ɔ́ tíf mmèè botí ipe ì ciété. M bo ì kpàakení tipítì timɔu fetaafè nè kuyaakù dè do ì cíe nkè ì kɔtɛ̀ kè kéndake i kpéí. ¹³M bo ì dɛ̀nnɛ̀nì ibotí tɛ̀i mieke kè ì kpɛ̀nnéni í tenkè kè nyì cɛmmù Isidayeeribe tārè ínkè nè ikondeí imɔu mieke nè diheì kó yebòrè sààyè yemɔu. ¹⁴N yó nyì cɛmmù timúsààtì borè nde, Isidayeeribe tādàntì kó timútì nti ì yó nyommè ì kó dinaacɛ̀nhòò ndi. Ì níí yóo de nhòmpè kényo ny-Isidayeeribe tārè kó timúsààtì. ¹⁵Mí ndi Yiè nKuyie mmí mómumu n yó ncɛmmù m pe ke níí nyì om̀p̀unko. Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́eí. ¹⁶M bo wammù ì feti kɛ́pítɛ̀nì ì dɔ́ kékenté, kɛ́taa nyì kòute, kémiek̀unne ì mɔ. M bo kuɔ ì ā mekùd nke kpɛ̀nì ke cɛmmù m pe.

Kuyie ntumè kù kèríní ke bo tee nku kɔbe

¹⁷Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: Nte mí ndi Yiè nKuyie n náà nti m pe kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie n tú, n yóo batemu m pe ì kpɛ̀nì kécáannè iniíyì nè yepedakè nè yebodakè. ¹⁸Ì di timúsààtì ke cɛmmu ke naù tìsɔnti. Ì yà menésààmè ke cɛmmu ke kɔ̀rì mesɔmmè. ¹⁹Ì dɔ́ m pe sɔnyì nyó nyì naù tìl mútì nti ke ỳ nyì kòke mèè nie. ²⁰Dètɛ̀ m mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Mí mómumu n yóo bekénè ipe mekùd nkpeí ì cīnni ì kpéí. ²¹Ke ỳ ì kùmmùmè ì cīnni ì pítì nè ì baayɔ ke ì cíe nkè ì yè ditowaà. ²²N yóo fietemu

m pe beyóóbè nɔu mieke ke né ì bekénè itɔ̀bè kpéí, ²³kéduɔ̀ nkè n kóo tɔ̀nti Dafitii naá n kóo pecɛnti, wèè yó ndake m pe kpéí, wèè yó ntú n kóo pecɛnti omáà. ²⁴De mɔ̀nni mí ndi Yiè nKuyie mmí yó nyì te kè n kóo tɔ̀nti Dafiti tú ì kóo kpààtì. Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́eí.

²⁵N yóo ì d̀d̀nè metaummè mme kè ti narike kè n kei ntikpas̀nti, bá tì ténke bá nkpaá bo kè m pe ncenti dikpaá ke bá nyièkù ke níí duɔo bètè̀i kutúúkù mieke. ²⁶Kè n duɔ̀ nkè ì mbo n tāsà̀rì p̄rì, kè fetaafè nniù fe mɔ̀nni ke dɔ̀rì ketenkè mesàà. ²⁷Kè detie nni mpeí kè depaa mpeí kè ì mbo i tenkè ke í yièkù. M bo tɔ̀tɛ̀ mefimme mèè ì pítì kè ì dɛ̀nne tidaatì mieke, kè ì banté n tùmè di Yiè nKuyie. ²⁸De mɔ̀nni ibotí tɛ̀i kɔbe ténke bá nyì pī, ndesɪnnɛ̀ me ténke bá nyì c̀á. Ì bo mbo ke í yièkù, dɛ̀marè bá nyì kɔ̀n- nɛ̀. ²⁹Kè n fííkú detie nyi kpéí, dikònni ténke báá ku fɛ̀mafè diheì mieke. De mɔ̀nni ibotí tɛ̀i kɔbe ténke bá nyì daú. ³⁰De mɔ̀nni ì bo banté ke d̀ mmí ì te ke ì bonè. Díndi Isidayeeribe di tú n kɔbe mbe, mí ndi Yiè nKuyie mmí b́eí.

³¹Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́eí nke tú di tú n kó kupec̀nku nku kè n di te ke dake di kpéí.

Kuyie nkpannè tì Seii eì kɔbe

35 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: ²Onitì f̀! Wɛ̀tɛ̀ Seii tārì ekè bíékè kè bè nàkè m pā̀nā̀nā̀nti. ³Náké̀ be ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yitè ke còm̀m̀umu Seii ekè tārì kɔbe kpéí nke bo bè kpannè. N yòute n nòtè nte Seii tārì ekè ínkè kè yè bo d̀únko kənaá ntedòntè. ⁴M bo duɔ̀ nkè be ekè d̀únko kənaá ntido- bontì kè bèe banté n tùmè di Yiè Kuyie. ⁵Bè mè nniímmèmu Isidayeeribe s̀á, kè Isidayeeribe yei ntonté kè m bè poté, kè bè bo meyèncà̀rimè mieke bá bè í bè kuɔ̀ mmesémmè ke cíéké ke bè kòu. ⁶Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mí b́eí. Bè í me ndepemè menitiỳ mmucóúmmù, meni-

kuo benitibè bèè bo ke mieke, bè kè sãũ mètè kpéi nnè sibɔɔtenkaani nè be còú mmètè nitiyi nkpeí. ¹⁹ Kè m bè cíe nkè bèè ta ibotí tei mieke betɔ̀bè tenkè. Kè m bè bekènè be borime dòmme, nè be dɔ̀rìmè. ²⁰ Kè bè ta ibotí tei mieke ke te kè bè càari n yetiri ke náa nke tú: Be nnitibè tu ti Yiè nKuyie nkɔ̀be mbe kè kù bè yíèke ke bè dènne ku tenkè. ²¹ N yí nyie nke bo nwúónko kè Isidayeeribe càari n yetiri ibotí tei bè ciété ke ta ì mieke. ²² Dèè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu: Náké Isidayeeribe ke dò: Dè í tú beè kpéi nte kè n yóó pí mmutómú. N yóó mù pí n yetiri càari mètè kpéi nke bè ciété ke taá ì botí mieke ì borè nde. ²³ N yetiri dii càke ibotí tei bè ciété ke taá ì mieke ì borè, kè n yóó di wénkúnne. Nè dí borè nde yebotè yóó bantémè n tùmè di Yiè nKuyie.

²⁴ N yóó di dennenímu ibotí tei kó ketenkè di ciété ke bo ì cuokè kèwète ke di tí ndi tenkè mieke. ²⁵ Nè di fié mètè kpéi nyebòkè ke sɔ̀nte, m bo di súnè menésààmè ke di wénkúnne meyó̀ mmemɔ̀, ²⁶ kèwète ké di duó mmeyempàmmè ke di ànné iyentotí pànyì, kédeite meyèmmè mèè kpeñni ke dò ndipèrì, ké di duó mmenitiyèmmè. ²⁷ M bo di duó n kó muyaá nkè di ntú n tié nke dɔ̀ri n kuó yèmmè, ²⁸ ké m bo ketenkè n do duó nkè di yembè, kè nni ndi te kè di tú n kɔ̀be. ²⁹ Kè n dí deetè nè dèè do di sɔ̀nkúnko, ké-duó nkè tidiiti píe ndi tenkè kè dikònni yè. ³⁰ Detie mbo mpeí mmediè nkè tidiiti peí mmediè nkè ifei ténke bá ndi bo ibotí tei cuokè. ³¹ Kè di dentení di borime nè di dɔ̀rìmè dè do í wennimè kèpè ndimàa di yei nnè isòke di do dɔ̀ri dè kpéi. ³² Díndi Isidayeeribe ifei ì do dò nkè di pí nnè di borime, mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi nke tú dí kpéi nyí te kè m pí m me mpí mmù tómmú.

³³ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo wète ke di wénkúnne dii yiè di yei mmemɔ̀, m bo duó nkè di wète kémaá

di ekè yèè do pùò nkémbo. ³⁴ Di tenkè kèè do dɔ̀únko kè benitibè mpènkù ke kè yàú, di bo wète ké kè kùúti. ³⁵ Benitibè bo náké ke kpéi nke dò: Ketenkè kèè do dɔ̀únko keè naá nkupúú sàákù ke dòn-tenè kupúú Edenni. Yehèkè yèè do pùò nkénaá ntidobontí kè di wète ke yè maá sicèkperí kénhà. ³⁶ De m̀nni ibotí ì di fité ì bo banté ke dò mmí nKuyie mmfi maá yehèkè yèè do pùò, ke filkú detie nketenkè kèè do naá ntedɔ̀ntè ke mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi nkè dè yóó dɔ̀.

³⁷ N yóó yóú díndi Isidayeeribe kè di n wammúmu kè n né na ke di teennè kè di sùú nkémaatenè kupecēnku. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi. ³⁸ Dibanni do ɔ̀ mbo Sedisademmu, kè iwúɔ̀ di yó n fié ì píe mmètè botí n ciétè, benitibè yóó wète ke píe mmeè botí yehèkè yèè do puɔ̀, nkè di banté ke dò n tú di Yiè Kuyie.

Kuyie nnákémè yekú̀ yèè kpéi yè yóó wète kéfoutemè

37 Kè ti Yiè nKuyie nkó muwērímúú cúténí n yínkè kè ku Yaá nni ntúóté kékɔ̀te kécónné kubiriku makù cuokè kè yenitikú̀ píéké ku mieke. ² Kè ti Yiè nKuyie nni nni nfinè de kó kubiriku mieke tipítì timɔ̀, kè n yà yenitikú̀ cóú cóúmè ku mieke, bá yè í sénní ke kpéi wákéré. ³ Kè kù m beke ke dò: Onití fí, a yèmmè dò nye nkú̀ bo na kèwète kéfoutaà? Kè n dò: N Yiè nKuyie nfó̀ yé.

⁴ Kè kù dò: Náké de kó yekú̀ m pānānānti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú yenye yekú̀ yèè kpéi yè kénté n dó ké yè nàkè tì. ⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó yè ànnému muwemmu kè yèe foute. ⁶ N yóó yè ànnému icíè nnè memambii nnè tikònti, ké yè duó mmuwemmu kè yèe foute kèbanté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁷ Kè nni nkpaá ke yè náa nti Yiè nKuyie nyè n yè nàkè tì, kékéè kutoweku makù nè kunaṃpoo kè yekú̀ tó̀ntenè yetɔ̀bè. ⁸ Kè n wénté kénsú̀ nyicíè nhānnè nè

memambii nnè tikònti, kè muwemmu muù màá kpa. ⁹Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onitì fí, náké muyaá mmùù bo itemmànke inà ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú mùu kòtení kéta becríbè mieke kè bèe foute.

¹⁰Kè nní nkpaá ke náá nti Yiè nKuyie nyè n náké tì kè muyaá nkòtení kè bè ta kè bèe foute, kéité kécómmú kémmànnè diháápòntìnni dieri.

¹¹De mònni kè kù n náké ke dò: Onitì fí, de kó yekúù benkú Isidayeeribe mbe. Bèè náá nke tú be kúù kpeí ke ténke í yóó na kédòò timati kè be kperè dèè. ¹²Dèè kpeí nte kè n tu, á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó pootemu be fòti kè bè dènnení kè bè ténké bembè n nìtibè Isidayeeribe be tenkè. ¹³Mí ndi Yiè nKuyie m bo poote dii mònni ifòti, kè n nìtibèe yènni bè bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁴M bo bè ànné muwemmu kè bèe foute, kè n wète kè bè kànnè be tenkè. Kè bèe banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmí béi nkè tì dòò.

Kuyie nnàkémè Sudaa kòbe nè Isidayeeribe bè yóó wènnémè dikpààtiyuu dimáà

¹⁵Kè ti Yiè nKuyie nyíé kè m béinnè ke dò: ¹⁶Onitì fí, túóté kudúú kèwāri ku ínkè ke dò: Sudaa kòbe nè Isidayeeribe bèè bè bonè, kètúóté kutekù kèwāri ku ínkè: Sosefu (yoo Efadaimmu) nè Isidayeeribe bèè ò bonè. ¹⁷Kàa ì wènné képikú a nùùtè mieke kè ì ndò nkudúú kumáà. ¹⁸Kàa botí kòbe da beke ke tú á bè nàké dè benkú mù. ¹⁹Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, n yóó túótému Sosefu kó kudúú nè Isidayeeribe bèè ò bonè, n yóó kù wènnénè Sudaa kòku nku képikú kè ì naá nkudúú kumáà. ²⁰Eseki-ieri a bo mpikú dii mònni ideí a wāri ì ìnkè kè bè da wúó, ²¹a bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó fietenèmu ibotí teí Isidayeeribe bè ciété ketaá ì mieke, n yóó bè dènnenímu tipíiti timòu kè bè

tíí nké bè kpènnéni be tenkè mieke, ²²kè bè dòò kubotí kumáà be tenkè mieke, kè bè mbo bembè Isidayeeribe be tārè ínkè, kòo kpààti omáà mbè baké, bè ténke bá ntú ibotí idéi ke mōke yekpààtiyò yèdéè. ²³Bè ténke bá nsìnkunko bemáà nè sibòotenkaanì nè isòke kó mudòòrimù nè munitikòù. N yóó bè deeténèmu be yei mbè dòò mè, kè bè wènkünne, kè bè ntú n kòbe kè m bè te. ²⁴N kóo tònti Dafiti weè yó ntú be kóo kpààti, bè yó mmōke ocènti omáà ndi kèntù n kuú, kèyíe n tié, ke dōri ì yēmme, ²⁵kémbo dihei n do duó ndi n kóo tònti Sakòbu, be yembè do bo dii mieke. Kè bè mbo bembè nè be bí nè be yaábíó sáà kè n kóo tònti Dafiti ntú be kóo kpààti sáà. ²⁶Kè m bè dòònnè metaummè kè ti narike kè ti kó metaummè mbo sáà. Kè n wète kè bè kànnè be ei kéduó nkè bèe súú kè n ciété mbo be cuokè sáà. ²⁷Kè nní mbè bonè ke bè te kè bè tu n kòbe. ²⁸Kè n ciété mbo be cuokè sáà kè yebotèe banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmí bè càánnè.

Kuyie nkpannè tì Kòku Makòku kóo kpààti

38 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ²Onitì fí, wèète okpààti Kòku wèè bo Makòku tenkè mieke, weè tu Meseki kòbe nè Tubaaadi kòbe kóo kpààti diewè, kòò kpannè. Náké we m pāānāanti. ³Á ò nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yitè ke cómmúmu wenwe okpààti Kòku o kpeí, wenwe wèè tu Meseki nè Tubaaadi be kóo kpààti diewè. ⁴Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó ò dintému, kètōnné o yèi kuyimpie, nkòò dènnè wenwe nè o āpòmbè nè siséi nè si dèèbè bèè bàátí weti weti kè be tinnì sū, kè bè tō tikpārinenti nè tidòpiiti ke tú bekpārínuòmbe. ⁵Peresi nè Kuusi nè Puti kè be kòbe bè néinnè ke tō tidòpiiti, ke óké yepikè. ⁶Kòmee nè o kó behāpòmbè nè Beti-Tokamaa, wèè bo kubakú yóú nè o āpòmbè bemòu kè yebotè péu ò

neínè. ⁷Wèe báátí wenwe nè o āāpòm-bè nè bèè ò bonè kòò mbè ni. ⁸De kó yewe bo tuǵke diì mǎnni n yóó wète ké da tǎmmu kàa kǎte ké do dihei n nìtìbè do bo di, kè dikpànni bè cie, kè bèe taá ibotí tei mieke kè be kó ketenkèe dǎnko yemǎrè mayè mieke, di mmǎnni kè bèe konní kékari bàmmù. Dè bo yíe yebie mmayè mieke kè n da tǎmmu bèè yen-ténè mudòò be tenkè, Isidayeeribe tǎrè yèè do dǎnko kénáá ntidobontí. Nè bè yátenè diì yìe ibotí tei ke konní, bè bo kè dè bè naatimu, tìmatí í bè kǎǎnnè. ⁹De mǎnni ndi n yóó duómmè wenwe nè o āāpòm-bè nè o nìtìbè bèè ò bonè kè bèe bè do kuyaakù kperikù kǎme, ké bè dàtínnè diwetirì tēmè.

¹⁰Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi. De yìe bo tuǵke diì yìe meyèmmè mamè bo ò ta kòò totí iyentotí yeiyi. ¹¹Ke dǎ ò bo kǎte kédò benìtìbè bèè kǎri bàmmù bá dèmarè í bè kǎǎnnè, bè bo yèè ekè feíomu, dèmarè í yè kǎnké, iduotí í yè fité yè í kpetí ke páké. ¹²Dè yóó me nyí kòò kǎte kédò yehékè yèè do tú tidobontí kè bè wète ké yè maá, ké yè pǎnte kéheí be kpere, bè yènní ibotí tei mieke nke ke bo feheiwuonfe ke mǎke iwūō nè be kpere. ¹³Sebaa ei kǎbe nè Dedanni ei kǎbe nè Tadisisi kó bepótambè bè bo nhò bèkú ke tú: A kǎtení nè a āāpòm-bè ke bo ti pǎntemu kéheí mesǎo nnè tìmatí péftí kǎpímmú ti pe kéfeke ti potantí kémǎote tikpàti péu yáàba?

¹⁴Deè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Onití fǎ, nhá náké Kǎku ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n nìtìbè Isidayeeribe yó nkari fèè nwe, kòò bè do. ¹⁵Ò yóó íténí o cie nke kubakù yóú nè o āāpòm-sǎndèèbè péu bè í yó ndò nkéna kékáa nkédeè. ¹⁶Kè bèe kǎtení kédò n nìtìbè Isidayeeribe ké bè dàtínnè diwetirì tēmè. Yewe sǎnye mieke nke n yóó duómmè kòò do n nìtìbè tenkè wenwe Kǎku. Nè o borè nde n yóó benkemè yebotè n tùmè Kuyie nke kpa meyei nkè yè m banté.

¹⁷Mí ndi Yiè nKuyie n náámmu ke tú: Weè kpéí nke n duómmè kè m pǎánáantí náámbè bèè bo Isidayeeribe mieke kè bè náké nè dimǎnni ke tú: Yemǎrè sǎnye mieke m bo duó nkòò bè do mudòò. ¹⁸Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Kǎku bo do diì yìe n nìtìbè Isidayeeribe, m mieke bo ò yè mediè. ¹⁹De yìe dè bo n yonke, kè m mieke ò yè, mí ndi Yiè nKuyie mmí béi. De yìe kunǎroo bo dàtínnè Isidayeeribe tenkè mieke. ²⁰De yìe dǎmèèrì kó siyí nè sinǎo nè tiwan-wantí nè debambaǎnnè nè benìtìbè bèè bo ketenkè de kǎntí bo aá, kè yetǎrèe pu nkè yepèrèe duoní kè iduotí duó. ²¹M bo duó nkè tipítí timǎu kǎbee do Kǎku mudòò kòò āāpòm-bèe kónté kénkǎu bemáá. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi. ²²M bo duó nkè be dootitǎbè mbè kǎù, kè mutenkúú mbè kǎù. M bo duǎnní fetaafe diefe nè yemátǎrè nè muhǎá nnè muhǎāyuo nho ínke, wenwe nè o āāpòm-bè nè bèè kó dimàà ò bonè. ²³M bo benke yebotè péu n deumè ke kpa meyei nkè yèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nyíe ke kpannèmè Kǎku

39 Kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke dǎ: Onití fǎ, náké Kǎku m pǎánáantí. Náké we ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yitè ke cǎmmúmu wenwe Kǎku wèè tu Meseki nè Tubaadi be kóo kpààti diwèè o kpéí. ²N yóó ò fimmu o ei kubakù yóú ké nhò ni kóò kǎtenè kòò do Isidayeeribe ekè yetǎrè ínke kpeye. ³N yóó de nkééte o tǎmmu o nùtè cǎnkutè mieke, kòò pie nfté teyoute mieke kédò. ⁴Ò yóó de nkú Isidayeeribe tǎrè ínke wenwe nè o āāpòm-bè nè o nìtìbè bèè ò bonè. Timancòntí nè tikpasintí deè yóó ò di. ⁵Ò yóó kú dikpáa mieke nke, mí di Yiè nKuyie mmí béi. ⁶M bo bǎnté muhǎá Makǎku tenkè nè ketenkè kèè soké dǎmèèrì cuokè kèè kó yehékè kǎbe kari fèè, kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁷M bo benke n nìtìbè

Isidayeeribe n yètìrì tumè: Kpa meyei. De m̀̀nni b̀̀ t̀̀nke bá ndi càrì, k̀̀ yebot̀̀e bant̀̀e ke do mm̀̀i ndi Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe t̀̀ nk̀̀ n kpa meyei. ⁸ Mí ndi Yiè nKuyie n nàké dii yiè kpéí t̀̀̀kenímu ke d̀̀e, d̀̀e yóo d̀̀̀mu, mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i béi. ⁹ De m̀̀nni Isidayeeribe ek̀̀e k̀̀be bo ỳ̀nní k̀̀c̀́u mbe dootit̀̀b̀̀e kp̀̀arinenti ǹ̀ tid̀̀p̀̀iti ǹ̀ det̀̀anǹ̀e ǹ̀e ipie nǹ̀e yekp̀̀à̀ nǹ̀e tikp̀̀anseuti, b̀̀e bo ntuẁ̀t̀̀iǹ̀e de kó ideí ke d̀̀e yebie nỳ̀yiek̀̀e. ¹⁰ B̀̀e t̀̀nke bá ntaà díkp̀̀à̀ mudakáù, b̀̀e t̀̀nke bá nk̀̀ẁ̀ ideí titúútí mieke, tikp̀̀arinenti nti b̀̀e yó ntuẁ̀t̀̀im̀̀e. De m̀̀nni b̀̀e do b̀̀e p̀̀u nk̀̀héí be kperere, b̀̀e m̀̀nke bo b̀̀e p̀̀u k̀̀héí be kperere. Mí nKuyie mm̀̀i béi.

¹¹ De yiè K̀̀ku f̀̀ti bo mbo Isidayeeribe tenk̀̀e dib̀̀òrì dii yètìrì feí, kupotance yiè k̀̀u biriku, muk̀̀kúú nkóo d̀̀am̀̀èrì, diyie k̀̀e ỳ̀èní k̀̀e bíék̀̀e. De yiè de kó kuce bo í̀t̀̀nǹ̀e, b̀̀e bo d̀̀e k̀̀nǹ̀e K̀̀ku, k̀̀yú debore ke d̀̀e: K̀̀ku ǹ̀e o à̀p̀̀mb̀̀e be biriku. ¹² Isidayeeribe bo mb̀̀e k̀̀rì ke bo wénk̀̀unne be ei, b̀̀e bo mb̀̀e k̀̀rì ke d̀̀e bet̀̀à̀b̀̀e b̀̀yiek̀̀e. ¹³ Isidayeeribe tenk̀̀e kem̀̀u mieke, òm̀̀u í yó nkpa, be k̀̀nǹ̀m̀̀u, de yó ndò ntep̀̀òt̀̀e nte be kpéí. M bo b̀̀e benke de yiè n deum̀̀e, mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i béi. ¹⁴ De kó dif̀̀nk̀̀úò b̀̀e bo t̀̀nk̀̀e benit̀̀b̀̀e k̀̀e be kó mut̀̀mm̀̀u ntú b̀̀e bo nfrim̀̀e be tenk̀̀e kem̀̀u mieke ke k̀̀rì b̀̀e kpaá kpaá ke bo wénk̀̀unne be tenk̀̀e. ¹⁵ K̀̀e b̀̀e nfrì, kòò m̀̀u yà yenitik̀̀ú, ẁ̀e tí nyet̀̀ar̀̀e debore k̀̀c̀́u nk̀̀e bef̀̀t̀̀ikeub̀̀e ỳ̀e t̀̀ot̀̀e k̀̀k̀nǹ̀e kubiriku b̀̀e tu k̀̀u: K̀̀ku ǹ̀e o à̀p̀̀mb̀̀e biriku. ¹⁶ K̀̀e b̀̀e yú dihei teri marì ke d̀̀e: Kunitis̀̀k̀̀u, b̀̀e k̀̀nǹ̀e k̀̀u nitis̀̀k̀̀u kpéí. Mem̀̀me k̀̀e diheii wenke.

¹⁷ De kó dif̀̀nk̀̀úò k̀̀e ti Yiè nKuyie nyíe k̀̀e m beinǹ̀e ke d̀̀e: Onit̀̀i f̀̀, nàké tiǹ̀t̀̀i tim̀̀u bot̀̀i tip̀̀it̀̀i tim̀̀u kpeti ǹ̀e desinǹ̀e dem̀̀u ke d̀̀e: Mí ndi Yiè nKuyie n tú d̀̀e tí nyIsidayeeribe t̀̀ar̀̀e ínk̀̀e k̀̀e n d́́ ke d̀̀e

p̀̀a dip̀̀anǹ̀i dierì ndi. D̀̀e bo di initim̀̀a nk̀̀yá mmenitiỳ̀i. ¹⁸ D̀̀e yóo cáákému bekp̀̀aritibe k̀̀yá bekp̀̀à̀t̀̀ib̀̀e ỳ̀i. M b̀̀e nd̀̀e p̀̀amu, Basáa tenk̀̀e kó yepedak̀̀e nye ǹ̀e ipeni ǹ̀e sib̀̀u ǹ̀e inàake d̀̀e a mek̀̀u. ¹⁹ M b̀̀e nd̀̀e p̀̀amu k̀̀e d̀̀e bo b̀̀e cááké ǹ̀e be k̀̀u nk̀̀sanǹ̀e, k̀̀yá be ỳ̀i nkému. ²⁰ N d̀̀e à̀nǹ̀e dibanni ndi k̀̀e d̀̀e bo cááké sikip̀̀aris̀̀i ǹ̀e si d̀̀eb̀̀e, bekp̀̀arinuombe ǹ̀e be à̀p̀̀mb̀̀e, mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i béi.

²¹ M bo benke yebot̀̀e n deum̀̀e, m bo ỳ̀e à̀nǹ̀e dii m̀̀nni teǹ̀t̀̀e ỳ̀e bo yà n d̀̀mm̀̀e. ²² Ke t̀̀ot̀̀e de kó diyie ǹ̀e de ìk̀̀o Isidayeeribe bo bant̀̀e ke d̀̀e mm̀̀i ndi Yiè nKuyie mm̀̀i b̀̀e te.

Esekieri ẁ̀te ke kònt̀̀m̀̀e o p̀̀à̀nàant̀̀i

²³ De yiè yebot̀̀e bo bant̀̀e ke d̀̀e ny-Isidayeeribe yei nkpéi nte k̀̀e b̀̀e ciéte be cie ke ta bet̀̀b̀e tenk̀̀e, ke bant̀̀e ke d̀̀e mb̀̀e yete n kpeti nti k̀̀e m b̀̀e b̀̀t̀̀inǹ̀e, k̀̀e b̀̀e ta be dootit̀̀b̀̀e ǹ̀u mieke k̀̀e b̀̀e b̀̀e k̀̀u. ²⁴ B̀̀e yete m̀̀e kpéi n kpeti ke s̀̀nte, de te k̀̀e m b̀̀e b̀̀t̀̀inǹ̀e. B̀̀e bo bant̀̀e ke d̀̀e m b̀̀e d̀̀d̀ b̀̀e m̀̀nǹ̀e d̀̀ende.

²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i béi nke tú: M bo ẁ̀te k̀̀t̀̀enǹ̀éni Sakabu yaábi ì tu tidaati bet̀̀b̀e tenk̀̀e. Mesémm̀̀e meè b̀̀e nni mboǹ̀e k̀̀e d̀̀e n yóu n yetisàari càari m̀̀e kpéi. ²⁶ B̀̀e bo mbo dii m̀̀nni be ei mieke b̀̀amm̀̀u bá òm̀̀u í b̀̀e k̀̀nǹ̀e b̀̀e bo ỳ̀e nyifei kperere b̀̀e do d̀̀ari d̀̀e n ỳ̀ik̀̀e ǹ̀e b̀̀e do yetírim̀̀e n kpeti. ²⁷ M bo b̀̀e d̀̀enǹ̀éni dii m̀̀nni be dootit̀̀b̀̀e ek̀̀e k̀̀eẁ̀te k̀̀e b̀̀e tíi mbe tenk̀̀e. Ǹ̀e be bore nde n yóo benkem̀̀e yebot̀̀e n kpaam̀̀e meyei, ²⁸ k̀̀e ỳ̀e bant̀̀e mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i b̀̀e tem̀̀e, ke ỳ̀e n yóo b̀̀e d̀̀ennenim̀̀e ibot̀̀i tei mieke, k̀̀eẁ̀te k̀̀e b̀̀e tíi mbe tenk̀̀e mieke. Be kóò m̀̀u t̀̀nke bá nkpaaní de bíék̀̀e. ²⁹ De m̀̀nni n t̀̀nke báa b̀̀e b̀̀t̀̀inǹ̀e, ke ỳ̀e n yóo cúnnim̀̀e n Yaá mbe ínk̀̀e. Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i béi.

KUYIE MBENKEMÈ ESEKIERI KU CĒPANTÈ YÓ NDÒMMÈ

40 Kè dè mmòke yebie nsipísidé nè yè̀nùmmù nè bè ti pímmè ke kòn-nè Babidónni dibenni tãnkù ketiwè kó diyìe pínni yìè, ke s̄́ ndè mòke yebie ntepiítè nè yè̀nàà nè bè pòntemè Sedis-ademmu. Kè ti Yiè nKuyie nwèrímúu cúténí n yínkè kénto kékotenè de bíékè. ²Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke kè dè ndòn-nè m bo Isidayeeribe tenkè ke cómmú ditāri dierì marì ín̄kè, di bakù cãnkù diyìe yìèni kèè bíékè, kè dè dò mbè maá diheì dierì. ³Kè ti tuɔkoo deborè kè n yà onitì m̄ou, kòo k̄nti dònne disɔwũ̀, kòò tɔ kuhũ̀ kùu dù̀kenè titònkpeti nè kupàati kùu beúnè ke cómmú diheì kó dibòri. ⁴Kè de kóo nitì n náké ke d̄: Onitì f̄́, wénté mesàà nkékénté mesàà, kéndake n yóó da benke dè kpéi dem̄ou, ke yé̀ bè da k̄tenenímè die nkàa bo de nyà. A bo yà dèè kó dimàà á dè benke Isidayeeribe.

Kuyie nciētè dānkù nè te cākè ditowaà bíékè kpeye

⁵Kè Kuyie mpāānānti náāntòo béi nke d̄: Memme n yāmè ti Yiè nKuyie nciētè kè kuduotí t̄e fité tipf̄iti tim̄ou, kòo nitì wenwe pikú kùu pàati okùmè bo mētiri mètāāti, kòò benné de kó kuduotí c̄ēē kè mè mbo de kó kupàati mēmáà, kè mecómmè nkù bo mēmáà. ⁶Ò dèè memme kékɔte dibòri dii bo diyìe yìèni kèè bíékè kédeke yedetisàkè, kébenné dibòri c̄ēē nkè mè mbo de kó kupàati mēmáà. ⁷Kòò benné yetuo bè maá yè ke cātinné kuduotí, bèè bàa ti Yiè nKuyie nciētè bè níí yó mbo yè, kè di okùmè mbo kupàati mēmáà, mepèkùmè kupàati mēmáà, iduotí ìì soké de kó yetuo cuokè kè ì c̄ēēkù mbo mētiri mètāāti, kè ye kó yebòrè yè̀e wetí kukpánkpánkù kè yè c̄ēēkù mbo

kupàati mēmáà mēmáà. ⁸⁻⁹Kòò benné kukpánkpánkù kó dibòri de mieke kperi, kè mepèkùmè mbo mētiri mènàà, imarì kó mec̄ēē mētiri òmáà. ¹⁰De kó yetuo bè cātinné yè kè yè bo yètāāti yètāāti, bá kùu píku ke ma yem̄ou, iduotí ìì soké ye cuokè kè ì mà im̄ou. ¹¹Kòò benné ditowaà kó dibòri kè mepèkùmè mbo mētiri mènùmmù, meokumè mētiri mèkuò nè dikèè. ¹²Kè kuduotí makù bo de kó yetuo ìikè kè ku okùmè bo mētiri kó dikèè ku pífi tim̄ou. Bá dii tou kè di mòke mētiri mètāāti bá kùu píku. ¹³Kòò benné di ntou m̄anku kénto kétuokenè diteri k̄oku kè dè mbo mētiri tepíitè nè mèdé nè dikèè bá dii b̄ori kè di wetí diteri. ¹⁴Kòò benné kukpánkpánkù kè kù mbo mētiri tepíitè kè ti Yiè nKuyie nciētè kó kudānkù fité de kó kukpánkpánkù tipf̄iti tim̄ou. ¹⁵Mefiè mmèè duɔ kukpánkpánkù dibòri ditowaà kperi kénto kétuokenè de mieke kperi kè mè mbo mētiri sipísidé nè mènùmmù. ¹⁶Yetuo bè maá yè ke cātinné kuduotí bèè bàa ti Yiè nKuyie nciētè bè níí yó mbo yè, kè yè mmòke fenētibè ditowaà bíékè kè bè kpetí simátidii kè iduotí ìì yè tukúnè kè ì bè mòke kè kukpánkpánkù bè mòke. Kè bè kerí de mieke bíékè kè dè d̄o ntipuonti.

¹⁷Kè de kóo nitì n tanné Kuyie nciētè kudānkù ditowaà k̄oku kè tidieti de bo ke cè ke d̄ari yetāsàayè ke fité, kè tidieti bo sipísitāāti. ¹⁸Bè cè ke d̄ari yè̀e t̄arè yèe b̄orè bo tipf̄iti de mieke bíékè kè ye okùmè m̄annè yebòrè k̄ome. ¹⁹Kòò benné dibòri de mieke kperi kénto kétuokenè ditowaà kperi, dii k̄orinè Kuyie nciētè dānkù de mieke k̄oku, kè dè mbo mētiri sipísinùmmù. Ò benné memme diyìe yìèni kèè bíékè kó yebòrè. ²⁰De kó dif̄nkùò kébenné kubakù cãnkù bíékè kó dibòri dii k̄orinè ti Yiè nKuyie nciētè kó kudānkù ditowaà k̄oku, di okùmè nè di pèkùmè. ²¹Kè yetuo bè maá yè bèè bo mbaa ti Yiè nKuyie nciētè be kpéi, nkè yè̀e

bènùmmù, mepèkùmè meè máà, mecóm-mè métìrì kó dikéè be yo ndakù bèè ìnkè titònnenti be yó nfeunè tì iwūō tì Yiè nKuyie nke tuò nnè yepāre. ⁴³ Kè bèè dōdō yebìè nde mieke bíékè kè yè pèkùmè mmànnè tenòtè kó mepèkùmè ke fité, bè ní yóo daa ndènde imaa mbè pā ì tì Yiè nKuyie. ⁴⁴ De kó difònkúò kòo n kòtenè tì Yiè nKuyie ncíètè dánkù de mieke kòku, kè tidieti bo tidèti ku mieke. Kè kùmakù bo kubakù yóu bíékè, kè ku bòrì wetí kubakù cànku, kè kutekù bo kubakù cànku kè ku bòrì wetí kuyou. ⁴⁵ Kè de kóo nìtì n nàké ke dō: Kudieku kùù kó dibòrì mè nwetí kubakù cànku ikuó nìbè bèè yó mpí tì Yiè nKuyie ncíètè mieke mutòmú, be kòku nku. ⁴⁶ Kè kùù kó dibòrì mè nwetí kubakù yóu ikuó nìbè Defii botí kou Sadòki bí ìi yó mpí ndiwūōtònni ìnkè mutòmú, be kòku nku.

Bè bennémè tì Yiè nKuyie ncíètè dómme

⁴⁷ De kó difònkúò kòo benné tì Yiè nKuyie ncíètè kó kudánkù de mieke kòku, kè ku okùmè mbo métìrì sipísìnùmmù, kè kù mmà tipíntì timòu ke diwūōtònni bo ku ìkè. ⁴⁸ De kó difònkúò kòo n tanné tì Yiè nKuyie ncíètè kó kukpánkpánkù kébenné ku kó imarí kè kù mbo ku mpíkù métìrì mèdè nè dikéè, kutekù meè máà, kè dibòrì kó mepèkùmè mbo ku mpíkù métìrì òmáà nè dikéè kutekù meè máà. ⁴⁹ Kè kukpánkpánkù okùmè mbo métìrì tepíítè, mepèkùmè métìrì mèkuò, kè yedetisàkè mbo tepíítè yèè kòrìnè deborè, kè yesànkè bo ku mmàнку dimáà, kutekù dimáà.

41 Kòo n tanné Kuyie ncíètè kó kudieku diekù, kébenné dibòrì kó kumarí kè mepèkùmè mbo ku mpíkù métìrì mètāāti kutekù meè máà. ² Kè dibòrì kó mepèkùmè mbo métìrì mènùmmù kè di kó imarí kó mecèè mbo

métìrì mèdè nè dikéè, ku mpíkù nè kutekù. Kòo benné kudieku kó meokùmè kè mè mbo métìrì sipísidé, mepèkùmè métìrì tepíítè. ³ De kó difònkúò kòo ta de mieke kó kudieku, kébenné dibòrì kó imarí kè ì mbo métìrì òmáà, dibòrì métìrì mètāāti, imarí kó mecèè métìrì mètāāti nè dikéè. ⁴ Kòo benné kudieku kumómmonku kè kù mbo meokùmè métìrì tepíítè, mepèkùmè meè máà. Kòo n nàké ke dō: Ku ndieku tú ikuó nenti kòku nku.

Bè do maá tì dieti kékéenné Kuyie ncíètè

⁵ Kòo benné Kuyie ncíètè kó kumarí kè ku cèè nní mbo métìrì mètāāti, kè bè maá tidieti matì ke kpeenné Kuyie ncíètè kè tì bo métìrì mèdè mèdè ke fité. ⁶ Kè bèè benné de kó tidieti tìi soké titòbè ìnkè inaú itāāti itāāti bá kùù píku. Ku mpíkù tidieti sipísitāāti, kutekù memme. Kè de kó tidieti tukúnè kuduotí bè maá kù ke fii nKuyie ncíètè. Tì me nyí tukúnè Kuyie ncíètè mómmonnte kó kumarí. ⁷ Kè de kó tidieti pèkùmè nyéúti ke deètò ke taà kumarí ke mme ndo nke fité Kuyie ncíètè. ⁸ Kè n yà demarè pūútémè ke iiténí ke fité Kuyie ncíètè. Bè maá yèè tuo ke kpeenné Kuyie ncíètè ye kó dipiū ndi, kè di bo kupàati mèmáà métìrì mètāāti kòku. ⁹ Kè kumarí ditowaà bíékè kòku de kó yetuo cómmú kùù ìnkè kó kucéékù bo métìrì mèdè nè dikéè kè mefiè nsoké soké de kó yetuo cuokè. ¹⁰ Kè yetuo kó mepèkùmè bo métìrì tepíítè píítè ke fité. ¹¹ Kè de kó yetuo mòke yebòrè yèdèè, dii nkubakù cànku, diteri kuyou mefiè mmèè soké de kó yetuo cuokè kè mè bo métìrì mèdè mèdè nè dikéè ke fité. ¹² Kuyie ncíètè ìkè kè ditou marí bo kè di pèkùmè bo métìrì sipísitāāti nè mènùmmù, kè kumarí kó mecèè mbo métìrì mèdè nè dikéè ke fité, kè di okùmè bo métìrì sipísìnàà nè dikéè. ¹³ Kòo benné Kuyie ncíètè kè te okùmè mbo métìrì

sipísìnùmmù, te dánkù nè te marí kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. ¹⁴ Kuyie nciētè ke yiénè te dánkù de mieke bíékè kòku kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. ¹⁵ Kòo benné Kuyie nciētè kó meokùmè nè te dánkù difōnkúò kòku kōme nè de kó tikpánkpánti kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù.

Bè sàrimè Kuyie nciētè te mieke

De kó difōnkúò kè Kuyie nciētè de mieke nè kukpánkpánkù kùò kòrìnè Kuyie nciētè dánkù ditowaà kòku. ¹⁶ Kè bèe dè dàri ideí kétúóté ketenkè kéntò kétuakenè simátidii fenétibè borè, ke me nyí tikpánkpánti tìl fité Kuyie nciētè tipítì tìtāāti ke múnke darinè fenétibè simátidii kòbe ideí, ¹⁷ kétúóté ti Yiè nKuyie nciētè kó dibòrì kétannènko de mieke nè ditowaà nè imarí kéfíté i mieke nè i ínkò. ¹⁸ Kè bèe kerí kè dè ndò mbeínkèmbàribè nè tipuonti, kè beínkèmbàribè bo bèdébè, kupuonku mbo kùmáá. Bá wèè ínkèmbàri kòò mòke keyìikè kèdékè. ¹⁹ Keyìikè kèè dò nkenitikòke kè kè ní nwetí ku mpíkù kupuonku, kè kèè dò nkecirìcirìkòke kè kè wetí kupuonku kupíkù tekù kè dè me ndo nke fité Kuyie nciētè tipítì timòu. ²⁰ Beínkèmbàribè nè tipuonti bè do de kerí kumarí ínkè nke, kétúóté ketenkè kéntò kétuakenè dibòrì ínkè. ²¹ Kuyie nciētè kó dibòrì kó ideí do màmù tipítì timòu.

Bè do dònè dii wūōtōnni ideí

²² Kè Kuyie nciētè ìikè kè dèmarè bo ke dònè diwūōtōnni ideí kperí, kè di cōmmè bo métìrì òmáà nè dikèè, di okùmè métìrì òmáà mepèkùmè métìrì òmáà kèmmòke ditàrì nè mekpèēmè kè imànke tú ideí. Kòo n náké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkòò tábùrì nwe.

²³ Kuyie nciētè kó dibòrì kó yecàkè do bo yèdèè ndi, kè de mieke kó dibòrì kpeye múnke bo yèdèè. ²⁴ Kè yè kpetírì tipítì

tìdétì, yedé memme. ²⁵ Kè bè kerí ye ínkè kè dè dò mbeínkèmbàribè nè tipuonti, ke dònè dèè do kerí imarí ínkè. Ke ànnè kudú makù kè kù nhànke Kuyie nciētè kó dibòrì ditowaà bíékè. ²⁶ Kè bèe ànné sibòo nè simátidii, kékerí kè dè ndònè nè tipuonti tipítì timòu. Ti Yiè nKuyie nciētè bòrì nè bè maá sù cèí ke tè kpeénè nè nè ideí ìl ànke yebòrè.

Bè do maá yèè tuo kèpéènnè Kuyie nciētè

42 Kòo n kòtenè Kuyie nciētè dánkù ditowaà kubakù yóu bíékè kòku, kè ti ta yetuo yèè wetínè tecíētè tèè bo kubakù yóu nè te dánkù. ² Kè te okùmè bo métìrì sipísìnùmmù, mepèkùmè sipísidè nè dikèè ³ Te bòrì ìikè de mieke bíékè nè kudánkù ditowaà bíékè kòku bè ce kù ke dàri yetàré, kè tidieti matì dè bo ke tè wetí nè tìl sòké tìtòbè ínkè, ke bo tìtāāti tìtāāti. ⁴ De kó tidieti ìikè kè mefiè mmamè soké de mieke bíékè, kè mepèkùmè bo métìrì mènùmmù kè mè okùmè bo métìrì sipísìnùmmù kè ti bòrè bo kubakù yóu bíékè. ⁵⁻⁶ Kè deínkè kó tidieti mōpúrìnè defùù nè decuokè kpeti, ke yé te kpánkpánti kó imarí tì èútémè. De kó tidieti do sòké tìtāāti tìtāāti ndi, tì í mòke yesānkè tìtèti dōmmè. ⁷ Kè Kuyie nciētè dánkù ditowaà bíékè kè kumarí makù wetínè yetuo yèè bo ditowaà, kè ku okùmè mǎnnè yetuo kōme, ⁸ Ke yé ti Yiè nKuyie nciētè dánkù ditowaà kòku kó yetuo okùmè do bomè métìrì sipísidè nè bènùmmù ndi, dii tou do bo ti Yiè nKuyie nciētè ìikè kè di mbo métìrì sipísìnùmmù. ⁹ De kó yetuo fùù kè dibòrì bo diyè yìèní kèè bíékè, bèè kèríní Kuyie nciētè dánkù ditowaà kòku bè bo ntaà dè.

¹⁰ Kuyie nciētè dánkù kó kuduotí ínkè kè yetuo bo ke wetí diyè yìèní kèè bíékè, ke wetí tecíētè matè nè te dánkù. ¹¹ Kè mefiè mmamè bo ye cuokè ke dònè yeteyè do dōmmè, meokùmè nè

mepɛkùmè nè yebòrè nè ye dɔmme nè yecàkè kè dè mà. ¹²De kó yetuo yèè bo diyìè yìèní kèè bíékè bá dì kè di màkè dibòrì, kè di dònne kubakù you bíékè kpeti kpeye do dòmme, ke bo bá kùu ce mànkù ke weti kumarì kùu perì diyìè yìèní kèè bíékè. ¹³Kòo n náké ke dò: Tidi-eti tì me mbo kubakù you nè kucānkù, ke weti Kuyie nciètè dānkù, ti Yiè nKuyie nkó tidieti nti, ikuú nùbè bèè pī ti Yiè nKuyie ntōmmú bè ní yóo de nkari kēdi mudii bè pā mù Kuyie, ke de ndóu mbè kù pā tì diiti nè bè kù fié ì wūō meyei nciémumu nè me nhútímú kpéí. De kó dibòrì tú ti Yiè nKuyie nkperi ndi. ¹⁴Kè ikuú nùbè ní ta Kuyie nciètè dibòrì sààri mieke, bè báá yennè be yààti bè pīnnè tì ikuú tōmmú kékote benitibè tobè borè, bèè tì dōu ndende kéceete titeti ke né na kékote benitibè tobè borè. Ikuú yààti nti.

Bè bennémè Kuyie nciètè marì ditowaà bíékè

¹⁵Ò dèè dii mōnni Kuyie nciètè mieke kó mubennímú kénto kè ti ye dibòrì dii bo diyìè yìèní kèè bíékè, kòo benné Kuyie nciètè dānkù kó kuduotí kēfité. ¹⁶Kòo benné diyìè yìèní kèè bíékè kó kupikù nè o pààti kè dè mbo métiri sikousidé nè sipísìnùmmù (250) kēfité. ¹⁷Kòo benné kubakù you bíékè nè o pààti kè dè mbo métiri sikousidé nè sipísìnùmmù (250) kēfité. ¹⁸Kòo benné kubakù cānkù bíékè nè o pààti kè dè mbo métiri sikousidé nè sipísìnùmmù (250) kēfité. ¹⁹Kòo benné deyìlkè bíékè nè o pààti kè dè mbo métiri sikousidé nè sipísìnùmmù (250). ²⁰Kòo benné kuduotí kùu fité te pīti tinàà kè ku okùmè mbo métiri sikousidé nè sipísìnùmmù (250). Ku pēkùmè métiri sikousidé nè sipísìnùmmù (250). Kuú do yaàti Kuyie nciètè nè dihei kpesi.

Kuyie nkó tikpeti wètè ke cutinimè ku ciètè

43 Kòo n kōtenè dibòrì dii bo diyìè yìèní kèè bíékè. ²Kè n yà Kuyie nkó tikpeti kè ti kérinì diyìè yìèní kèè bíékè, ke uuti ke dō mmenie nhōō tamè kukó, kè ti wenniku mí deborè. ³Kè n yà mebenkùmè deborè kè mè ndōnnè n do yà mè Kuyie pōnte dii mōnni Sedis-ademmu, kéndōnnè n do yà mè Kebaa kó ntaké. Memme n domè kēsinnōō ketenkè. ⁴Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti tuōkeni diyìè yìèní kèè bíékè kéta ku ciètè bōrì diyìè yìèní kèè bíékè kperi. ⁵Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kētannè ku ciètè dānkù de mieke kōku, kè n yà Kuyie nkó tikpeti piemmè te mieke. ⁶Kè n keè òmōu m béinnènnimè Kuyie nciètè mieke, oniti wèè do n nēinè kòò baa kpaá bo m borè. ⁷Kè de kó metammè n náké ke dò: Oniti fō! N kpààtikàri dii bo die, n nacēdaānni ndi kè n yó mbonè n nìtibè Isidayeeribe sáá, bá bè ténke bá n yóu kētūnne yebokè kénkūri be kó bekpààtibè n ciètè borè ke caāri n yètiri. ⁸Kè be kó bekpààtibè maá be cēi kētōōnnè n kpete kēkeú yebòrè n ciètè kpeye také, kécōnnè yecàkè kó ideí kētōōnnè n kpete kpeye, kè kuduotí kùmáá ti yaàti. Bè sāu n yètiri ndi nè isōke kperè kó mudōrimù, deè te kè m mieke bè yè kè mbè kùu. ⁹Di mmōnni bè yóo yóumu yebokè kó muféu nè bè bo nkūrimè be kó bekpààtibè n ciètè borè, kè nní mbè bonè sáá.

¹⁰Kòo yíé kè n náké ke dò: Oniti fō! Náké Isidayeeribe n da benke tēè ciètè te kó kufenkù dòmme kè bèè tē benné, kè dēè yie nkè ifei bè pī mbè dōōri ì sōke kpéí. ¹¹Kè ifeii bè pīnnè be dōōrimè, a bè benke n ciètè kó medōmmè nè te dōmme nè te bōrè bè taà yè nè bè yìè yè nè te tié nnè te kuú. A dè wāri demōu kè bèè dè yà kēndōōri dè yēmmè. ¹²Nte n ciètè kó ikuú, kētúóté ditāri yómmè nè di tenkè

Kuyie nnàkémè bè yóó totí mèè botí ketenkè

45 Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò: Kè di tǎá dìl mǎnnì tété ke bo totí ketenkè di tǎáté n kǎke kè kè ncǎá nkémbo meokùmè cidòmétìrì tepítè nè mèdé nè dikéè mepèkùmè cidòmétìrì tepítè. ² De kó ketenkè mieke di yóó de mbenné n cǐètè kó ketenkè okùmè nè ke pèkùmè kè dè mmà, kémbo métìrì sikousinùmmù nè sipísinùmmù (550) kè-soó mmefiè mmamè kéfíté kè mepèkùmè mbo métìrì sipísidé nè mènùmmù. ³ Kè di yíé kébenné de kó ketenkè mieke cidòmétìrì tepítè nè mèdé nè dikéè kè mepèkùmè mbo cidòmétìrì mènùmmù n cǐètè yó nde mbo nè ikuó nenti dieku. ⁴ De kó ketenkè yó ntú n kǎke nke, ikuó niùbè bèè pǐ n tǎmmú bè cǐé yó nde mbo. N tenkè mieke nke be kǎke yó mbomè. ⁵ Kè di benné ketenkè meokùmè cidòmétìrì tepítè nè mèdé nè dikéè mepèkùmè cidòmétìrì mènùmmù kè kè ntú Defiibe bèè pǐ n cǐètè mutǎmmú be kǎke nè yehekè bè yó mbo yè. ⁶ Kǎa benné de kó ketenkè mieke bake mepèkùmè cidòmétìrì mèdémè nè dikéè meokùmè cidòmétìrì tepítè nè mèdémè nè dikéè kè kè ntǎkénè n cǐètè kǎke Isidayeeriibe bemǎu kǎke. ⁷ Tekpààtibite tètè kó ketenkè yó mbo n cǐètè nè di-hei de mǎnku, ku mpíkù nè kutekù diyìè yìèni kèè bíékè nè diyìè taà kèè bíékè, kè ke okùmè nheri nè n cǐètè kǎke nè di-hei kǎke de kó meokùmè. ⁸ Isidayeeriibe tenkè mieke kèè yó ntú n cǐètè kǎke, kè dèè yie nkè sikipààtibì bá nfèũnko n niùbè, kèè kpaá kè kè ntú Isidayeeriibe botí imǎu kǎke.

Kuyie nkpannè tì sikipààtibì

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Isidayeeriibe kó sikipààtibì kpéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu: Dè sǎnnemu memme díndi sikipààtibì

yóonè kuyonku nè di bo nfèkùmè n niùbè kperè, dǎnnè dèè sié nè dèè wenni ke yóu di bo nfèũnkomè n niùbè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

¹⁰ Di beúnè dè nè dibìèpeé nè di bo di beúnè yè, dè ntú dèè wenni. ¹¹ Di yó mbeúnè dè tidiiti nè dèè yó ncúú dèè tu menie nkperè dè rǎmà. Bè 55 keténè tètè bièpete do 5 mbo kuce tepítè nte kéta bè tu dè òmèè. ¹² Kè timátì péfítì me nni nti kè di yí ti cǐékù bo cidòòbè bènùmmù tì mènke mme mbo, kè cidòòbè tepítè me nni nte tì mènke mme mbo.

¹³ Nte di ní yóó deite mèè botí yepǎrè di yó m pǎ yè, kè di kǎú tidiiti ke beri simámboò yoo tiyǎti kè dè bo sipísikuò di deite dèmáá ké m pǎ. ¹⁴ Kè mekùú me nni mmè kè di cǐs yedíè ntekòútè (100), dí deite dímáá ké m pǎ. Bè do 55 ben-nénè tètè déntè do 5 mbo tepítè nte kéta bè tu dè òmèè yoo kǎú. ¹⁵ Kè ipe me nni nyi yoo sibǎú, kè si bo sikǎusidé (200) dí deite dèmáá ké n féúté. Di m pǎ ndèè kó dimáá dè yóó wènnè nè tidiiti nti ke tuò mmetaummè pǎnni ndi, nè meyei ncǐém-mè kpéi.

¹⁶ Isidayeeriibe bemǎu ndi dihei, beé yó ndè duò ntekpààtibite. ¹⁷ Tekpààtibite tètè ní yóó waá nyiwúú bè yó n fíé ì yebaa mmieke, kécǎnnè muyuo nnè menaà mmèè 55 yǎre ke né na kè-tu. Yebaa mmieke nè otǎnkù pǎnwè kó dibanni nè teòmputè yìè nè Isidayeeriibe kó metíimmè wèè ní yóó waá nyiwúú bè yó n kuò ì meyei ncǐém-mè kpéi, nnè de kó tidiiti nè ì yóó tuò mmetaummè kpéi Isidayeeriibe bemǎu yei ntúntimù kpéi nke.

Diyentébanì kó ikuó

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: Dibenni kóo tǎnkù ketiwè diyìè ketiri yìè á waá ndinaadapànni kèwènkùnne n cǐètè. ¹⁹ Kè ikuó niùtiti waá nde kó dinaadaà meyei ncǐém-mè kperi kó meyi, nkéfeté n cǐètè bòrì kó ideí nè diwúòtǎnni

kó kukākú mekpéémme mènàà, nè n cîètè dānkù de mieke kaku kó dibòrì kó ideí. ²⁰ A yóó me nyí otānkù yìè yìènnì bèè kó dimàà dḍò meyei ke í dake be kpéí, memme a yóó wénkùnnemè n cîètè.

²¹ Dibenni tānkù ketiwè diyìè tepíítè nè dinaanni diyentébbanni yóó keté dīi yìè kénto kétuakenè yewe yèyiekè. De kó yewe mieke di yó nyo mpéè wèè í kōorenè mutie mùu muuti wenwe. ²² De kó diyìè kè tekpààtìbite n féúté dinaadaa o móm-muo nho yei ncíémme kpéí nnè kubotí kumḗu kōme kpéí. ²³ Dibanni kó yewe yèyiekè yenye mieke, ò níí kuo bá dīi yìè yenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè dèè kpa kuyènkù nè dibòdaa bá dīi yìè meyei ncíémme kpéí. ²⁴ Dèè tu tidiiti kó dipānnì bè níí waá mmuyuo ncidóòbè tepíítè nè bènùmmù nè mekùḍ ndítìrìbè bèkuḍ, deè yóó wènné nè dinaadaa kétuo nkè dipedaà kperè múnke mme mmà.

²⁵ De kó difōnkùḍ otānkù yiénwè kó diyìè tepíítè nè dinummuri, dibanni bè tu dī tifiiti kperi yìè wèè me ndḍò ké n feuté ò sòḍ ò feuté dè meyei ncíémme kpéí nnè ò sòḍ ò tuḍ ndè, tidiiti nè mekùḍ nkè dè mmà dè baa sòḍ māmè, ké mme nhḵ nke dḵ yewe yèyiekè.

Tekpààtìbite yó ndòmmè

46 Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dḵ: N cîètè dānkù de mieke kaku kó dibòrì dīi bo diyìè yìènnì kèè bíékè dī níí yó nkpetímu yewe yèkuḍ mutōmmú kpeye mieke, teom̄pùtè yìè kè bèè dī kpeté nè otānkù pānwè kó dibanni mieke. ² Kè tekpààtìbite tanní kukpānkpānkù kó dibòrì ditowaá bíékè kperi, kécómmú kédírì dibòrì kó ideí, kè ikuḵ nùbè n feuté o wḵḵ fèè yóó tuo nnè metaummè kōfe, kòḍ nínkú dende dibòrì kédeé kèyè, bè me mbáá kpetínné dibòrì kétuakenè kuyuoku. ³ Sioḗpùsi kó yewe nè otānkù pānwè kó dibanni benitìbè níí yóó de nnínkú kukpānkpānkù bòrì ké n sante.

⁴ Teom̄pùtè yìè tekpààtìbite níí yó n féúté yepedabe yekuḍ ndi, nè dibòdaa dimáá dèè kpa kuyènkù. ⁵ Kè tèè waá mmuyuo ncidóòbè tepíítè nè bènùmmù, mekùḍ ndítìrìbè bèkuḍ, deè yóó wènné dipedaà kétuo nkéwaá mmuyuo nhò dḵ mù mmamè yepedabe kpéí nkè muyuo mbo cidóòbè tepíítè nè bènùmmù wèè kōore mekùḍ ndítìrìbè bèkuḍ. ⁶ Otānkù pānwè kó dibanni yìè wèè níí bo kuo dinaadaa dīi kpa kuyènkù nè yepedabe yèkuḍ nè dipedaà dimáá dèè kpa kuyènkù. ⁷ Kè tekpààtìbite waá mmuyuo ncidóòbè tepíítè nè bènùmmù dinaadaa kpéí, nkè me nwaá ndipedaà kpéí kéwaá mmuyuo nhò dḵ mù mmamè yepedabe kpéí, kè muyuo mbo cidóòbè bènùmmù wèè kōore mekùḍ ndítìrìbè bèkuḍ. ⁸ Tekpààtìbite níí yóó tanní kukpānkpānkù kó dibòrì ditowaá bíékè kperi ndi, kèwète ke di nyennè. ⁹ Yebaa nkó yewe kè benitìbè níí kōtení n cîètè m báammu, kè wèè ta dibòrì kubakù cānku kperi wèè yè kubakù you kperi, kè wèè ta kuyou kperi wèè yè kucānku kperi, òmḗu báá yè dibòrì ò ta dī, kè wèè ta kùḵ píkù wèè yè kutekù. ¹⁰ Tekpààtìbite níí yó mbè èrinèmu keta kè mbè èrinè kèyè.

Bè bo nfeu mèè botí iwūḵ ibotí ibotí ti Yiè nKuyie

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dḵ: Yebaa nkó yewe nè dī kó metíimmè memḗu, tekpààtìbite níí waá mmuyuo ncidóòbè tepíítè nè bènùmmù mùu yóó wènné dinaadaa kétuo, ke me nyí dipedaà kéwaá nhò dḵ mù mmamè yepedakè kpéí, kè muyuo mbo cidóòbè tepíítè nè bènùmmù wèè kōore mekùḍ ndítìrìbè bèkuḍ.

¹² Kè tekpààtìbite m pā feḵḵ ke yóó fè nni nféúté kétuo, yoo ò m pā dipānnì metaummè kperi, bèè ò kpeté diyìè yìènnì kèè bíékè kó dibòrì kòḍ n féuté o ḵḵ kè-tuonnè o pānnì metaummè kperi, ò ḵḵ

yímè teom̀pùtè yìè. Kòò dèè wèè yè kè bèè kpetínnè dibòrì.

¹³ Ò ní n fèuté bá dìi yìè dipedabii dìi m̀òke dibenni òmáá ke kpa kuyènkù. Ke ní dì fèuté bá dìi kúnweñni. ¹⁴ Bá dìi kúnweñni ke ní m pã muyuo ncidóòbè bènnùmmù, mekùò ndítìribè bèdébè mèè yóò kòrèné muyuo. De kó ikuú yó mbomu sáà bá dìi kúnweñni ò ní me nyí. ¹⁵ Bá dìi kúnweñni di ní n fèuté dipedabii ké m pã muyuo nnè mekùò, di yó mme nhõ nsáà.

Tekpààtìbìte kó ibí ní yó nte dè

¹⁶ Kè ti Yìè nKuyie nyíé ké m béinnè ke d̀ò: Kè tekpààtìbìte wètè te tenkè ke pã te bire marè, tè me nkè pã wè, weè yó nkè te, kòò kú o bí sòtè. ¹⁷ Kè dè me ndò ntekpààtìbìte wètè ketenkè ke pã te kóò t̀nti m̀ò, wè nkè te, kè n kó dibenni t̀òkení, tidaatì yèrìmù benni, wèè wète ké kè nhò duó, te bí ìi máà bo na kénte ò í pã kè sáà. ¹⁸ Tekpààtìbìte báá túóté n nìtibè kóò m̀ò kó ketenkè kèpã te bí, kè de yìè mpaà ketenkè. Tè ní deite te tenkè mieke nke kèpã te bí.

Kuyie ncíètè kó dedèè

¹⁹ De kó dif̀nkùò kòò n tannè kukpánkpánkù kó dibòrì kè ti kòte Kuyie ncíètè d̀ankù de mieke kòku kó dibòrì kubakù you kperi, dìi wetí ikuú nìùbè kó tidieti kè ditou mari bo de ìikè bíékè. ²⁰ Kòò n náké ke d̀ò: Ikuú nìùbè yó nde mberi iwũò bè n feu ì meyei ncíèmmè kpéi nnè meyei nhútìmù. Bè ní yóò de mpúnne mudii, bè báá mù k̀tenè kukpánkpánkù bòrì ditowaà bíékè kperi, benìtibè c̀enkoo kòbe yàà bo mù kàáké kékú.

²¹ Kòò deè ké n kòtenè kukpánkpánkù ditowaà bíékè kòku ku kpèèmmè menàà borè, bá mèè kpèèmmè kè mè m̀òke kudànkù. ²² Bá mè kè me kó kudànkù okùmè bo cidòmetìrì sipísidé, mepèkùmè cidòmetìrì tepíitè nè mènùmmù ke ma

tipíitè tinàà. ²³ Kè kuduotí tì fité tinàà memme, kè dedèè nkù òrì ke fité. ²⁴ Kòò n náké ke d̀ò: Bèè pì nKuyie ncíètè mieke mutòmmù bè yó mberi dende iwũò ku nìtibè kù feu ì.

Menie mmèè yìèní Kuyie ncíètè

47 Kòò n tò kè ti wètení Kuyie ncíètè bòrì borè, kè n yà menie mpourinimè Kuyie ncíètè bòrì diyèè yìèní kèè bíékè, ke yé te bòrì do ke nwetímè. Kè me yìè ke p̀ònni ku c̀iètè bakù you di-wũòt̀nni bakù c̀anku. ² Kòò n denne Kuyie ncíètè bakù you bíékè kó dibòrì kè tí tè fité kètuòke dibòrì diyèè yìèní kèè bíékè kperi, kè n yà menie mpùòmmè Kuyie ncíètè bakù you. ³ Kòò kété kédétóò diyèè yìèní kèè bíékè kébenne kuhõ ò do pikú kù, kè dè mbo métìrì sik̀usìnùmmù (500) kédúó nkè n na menie nkéséntóò kè mè nkááké n nacèkpáà. ⁴ Kòò yíé kébenne kè dè mbo métìrì sik̀usìnùmmù (500), kòò duó nkè n na menie késéntóò kè mè nni nkááké n núù. Kòò yíé kébenne métìrì sik̀usìnùmmù (500) kédúó nkè n na menie nkéséntóò kè me nni nkááké n ka. ⁵ Kòò yíé kébenne kè dè mbo métìrì sik̀usìnùmmù (500) de m̀nni kè dèè naá nkukó mbá n yí nna késénté ke yé menie nsùúmmè kè dè c̀umpe mediè, mbá dè í ndò nkèna késénté. ⁶ De m̀nni kòò m beke ke d̀ò: Onitì f̀! nha yàà? Kè n túóté kè ti nwétiní kukó mbènni. ⁷ Ke s̀ ndetie nyè kukó nyákè yedé bá dè í sénni. ⁸ Kòò n náké ke d̀ò: Menie mmie mpùò ke kòrì diyèè yìèní kèè bíékè kó kutempè nku, ke p̀enkù ke kòrì Suditèè biriku, ke taà dà mèèrì mukókus nkou, kòò nie mbo wenke. ⁹ Kè de kó menie keté kùù pikú menie nkperè bo foute, kè siyí píe nke yé de kó menie nhõ nkè mè ta dè, dè òò wenkemu kè mufòmmuu buoté. ¹⁰ Beyìmpìmbè bo buoté de kó kukó mpeèmmè, kétúóté Á-kedii kèntò kètuòkenè Á-Ekadaimmu,

n cîètè ke cuokè. ⁹Di yóo deite kèè tenké n kpéi nke okùmè yó mbo cidòmétiri tepíítè nè mèdè nè dikéè, mepèkùmè cidòmétiri tepíítè. ¹⁰Kè ikuú niùbè kòke mbo ke cáá nkè ke okùmè mbo kubakù youú bíékè cidòmétiri tepíítè nè mèdè nè dikéè kè dàméèri bíékè kó mepèkùmè mbo métiri sikousinùmmù (500), kè diyìè yìèni kèè bíékè kó mepèkùmè mbo métiri sikousinùmmù (500) kè kubakù cànkù bíékè kó meokùmè mbo cidòmétiri tepíítè nè bèdébè nè dikéè kè di soó n cîètè de cuokè. ¹¹De kó ketenkè yó ntú ikuú niùbè Sadóki bí kòke nke Isidayeeribe do n détnè dii m̀nni kè bèè nkpaá ke pí n tómmù ke í nni ndeténè Defiibe tóbè kóme. ¹²Bembe kó ketenkè yó ncáámmu ke bo mí ndi Yiè nKuyie n kòke mieke ke tókénè Defiibe tóbè kòke. ¹³Defiibe tóbè kó ketenkè yó mmannè ikuú niùbè tóbè kòke nke, cidòmétiri tepíítè nè bèdébè nè dikéè mepèkùmè métiri sikousinùmmù (500). ¹⁴De kó ketenkè tu n kòke nke bè báá kè fitè yoo bèè kè cèetenè òm̀ou, yoo bèè kè pã.

Bè bennémè Kuyie nkó ketenkè nè tekpààtibite kòke

¹⁵De kó dif̀nkúò kè bèè benné Kuyie nkó ketenkè mepèkùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdémè nè dikéè kèè yó nkpaá, kè yó ntú benitìbè c̀nkoo kòbe kòke nke nè iwũ yó ncenti dè, kè dihei mbo de cuokè. ¹⁶De kó ketenkè yóo ciite kém̀m̀amu tipíiti tim̀ou, kubakù youú bíékè cidòmétiri mèdè nè métiri sikousidé nè sipísinùmmù (250), diyìè taà kèè bíékè meè máà. ¹⁷Kè iwũ yó ncenti kèè bíékè mbo métiri tek̀ùtè nè sipísidé nè bènùmmù (125) diyìè yìèni kèè bíékè meè máà, diyìè taà kèè bíékè meè máà. ¹⁸Kè yó nkpaámu diyìè yìèni kèè bíékè meokùmè cidòmétiri bènùmmù diyìè taà kèè bíékè kóme meè máà, bèè yó mpí ndi èi kó mutómmù bè yó nyo nkeè kó tidiiti. ¹⁹Isidayeeribe botí im̀ou mieke nke bè

yóo deimè betómbè kè bè nkè kuuti. ²⁰De kó ketenkè kem̀ou yó mbo cidòmétiri tepíítè nè bèdébè nè dikéè tipíiti tinàà, di yóo deite kèè mieke ketenkè makè kémaá dihei. ²¹Kèè kpaá kè kè ntú tekpààtibite kòke n cîètè nè dihei de m̀anke idé diyìè yìèni kèè bíékè kpeyi, kumm̀anku kènto kétuòkenè dàméèri diyìè taà kèè bíékè kó kum̀anku kum̀ou ku mpíku nè kutekù. Tekpààtibite kó ketenkè yó mmannè betómbè kòke nke, n kòke kèè yó mbo de cuokè nè n cîètè. ²²Defiibe tenké nè dihei kòke kè yó nsoké Sudaa nè Bensamee be kòke cuokè nke nè tekpààtibite kòke cuokè.

Isidayeeribe bèè yó mbo kubakù cànkù kó ketenkè

²³Nte ibotí ìi kpaá ì yóo totimè i kó ketenkè, kétúóté diyìè yìèni kèè bíékè kènto kétuòkenè dàméèri, Bensamee kòké nke. ²⁴Bensamee kòké kó kum̀anku diyìè yìèni kèè bíékè kènto kétuòkenè dàméèri, kè Simmeóó kòkéé sòoté, ²⁵kétúóté Simmeóó kòke kó kum̀anku diyìè yìèni kèè bíékè kènto kétuòkenè dàméèri, kè Isakaa kòkéé sòoté. ²⁶Isakaa kòke kó kum̀anku diyìè yìèni kèè bíékè kènto kétuòkenè dàméèri kè Sabunoo kòkéé sòoté, ²⁷kétúóté Sabunoo kòke kó kum̀anku diyìè yìèni kèè bíékè kènto kétuòkenè dàméèri, kè Kadi kòkéé sòoté, ²⁸kétúóté Kadi kòke kó kum̀anku kubakù youú bíékè kènto kétuòkenè diyìè yìèni kèè bíékè, kum̀anku yóo díte Tamaa nwe Mediba nè Kadeesi de kó menie nké yè kukó ndiekù, kétuòkenè dàméèri diwè. ²⁹Díndi Isidayeeribe di yóo totí kèè tenké nke di botí mieke. Di yóo tieke kènke, mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Dihei kó yebòrè yó ndómmè

³⁰Nte dihei kó yebòrè yó ndómmè: Di benné kubakù youú bíékè cidòmétiri bèdè nè métiri sikousidé nè sipísinùmmù (250). ³¹Dihei kó yebòrè yó ntó

Isidayeeribe kó yeyètè nye, yebòrè yó mbo yètāāti ndi kubakù yóú bíékè: Dubenni kperi nè Sudaa kperi nè Defii kperi. ³² Kè di benné diyìè yìèní kèè bíékè cìdòmétìrì bédé nè métìrì sikòusidé nè sipìsinùmmù (250) kè yebòrè mbo yètāāti: Sosefu kperi nè Bensamee kperi nè Danni kperi. ³³ Kè di benné kubakù c̀anku bíékè cìdòmétìrì bédé b̀è nè métìrì sikòusidé nè sipìsinùmmù (250) kè

yebòrè mbo yètāāti: Simmeᵛᵛ kperi nè Isakaa kperi nè Sabunᵛᵛ kperi. ³⁴ Kè di benné diyìè taà kèè bíékè cìdòmétìrì bédé nè métìrì sikòusidé nè sipìsinùmmù (250) kè yebòrè mbo yètāāti. Kadi kperi nè Asee kperi nè Nefutadii kperi. ³⁵ Kuduotí kùù yóó fité diheì ku okùmè yó mbo cìdòmétìrì b̀èwei. Diheì yètìrì yó ntú: Kuyie ndè bo, (nè b̀e kó tináàntì Yaawe-Samma).

Danniyeeeri

Di mpátíri náá ntí

Danniyeeeri kó dipátíri ti náá mbè do pìmmúmè mme Sifube kékònnè Babidònni kédòò tidaati kè bedapàmbè bènàà nkóké be mieke, kè de kó bedapàmbè míbo ibotí ì tū nyebókè i cuokè, ke tū tidaati kè i kóo kpààti ndó kè bè dònè muwèrímú kè bèe túnne o kó kuce. Kè Danniyeeeri nè o népobè betāāti kè bembèe yete kébenke bè tumè Kuyie nkòbe ke tū nKuyie nnè meyèmmè memàà bá kè dè tu mukúú mmu bèe kúnè Kuyie nkó diyètíri.

Danniyeeeri nè o népobè betāāti be kó mebenkùmè meè do te kè bekpààtibè nè bekkeribè kè bèe banté Kuyie nkuu kpeñnimè.

De kó difònkúò kè Kuyie mbenke mebenkùmè mènàà Danniyeeeri. De kó mebenkùmè menàà ti náá nyibotí tei do bakémè mme Sifube nè Kuyie mbè deetémè ke bè tēñné be ei, de kó mebenkùmè ti náámmu Yesu wētínimè.

Danniyeeeri kó dipátíri dònè Mudáammu kó dipátíri ndi dii tu Metaummè Pàmmè kperi sònni. De kó yepáte yedé teénnè Kuyie ntumbè mbe. Kè bè bo nwéèri ke baà Yesu bo wētínimè kè dè dó de ndòmmè.

Di mpátíri náànti duó ke dòmmè

1. Danniyeeeri do bomè Babidònni kó tekpààticìètè 1

2. Nebukannesaa duó ke yàmè tidòuntì sitenkaani 2

3. Kuyie ndeetémè Ebedeebe kó bedapàmbè betāāti 3

4. Kuyie nkékúnnemè Nebukannesaa 4

5. Danniyeeeri kó tináànti bekpààtibè Baditasaa nè Dariyuusi be kó dimònni 5-6

6. Danniyeeeri yàmè mebenkùmè iwūò inàà 7

7. Danniyeeeri yàmè mebenkùmè kè Kerekibe pònte Pedesiibe nè bè sàúmè Kuyie ncìètè 8

8. Danniyeeeri bántèmè Kuyie 9

9. Danniyeeeri yàmè tidòuntì sònti 10-12

Danniyeeeri nè o népobè bè bomè Babidònni

1 Sudaa kóo kpààti Sosakimmu kpàti benni tādānni kè Babidònni kóo kpààti Nebukannesaa do Sedisademmu mudò. ²Kè Kuyie nduó nkòo na Sosakimmu, kè bè pìmmú kétúóté nè tikòuténentì matì Kuyie ncìètè mieke kékònnè Babidònni, kè tì tannè tebòocìètè o bókè bo kùu dieku mieke.

³Kè Nebukannesaa náké Asepenaasi wèè baké bè fōmmu bè kè bè pī ntekpààticìètè mieke mutōmmú ke dō wèe wénté Isidayeeribe mieke, kētāāté bedapàmbè bèè yènni bekpààtibè cēi yoo benitidiebè kpesi mieke, ⁴ke í mōke kuyènkù, ke wenni ke kpeñni, ke yé me-cii mmeməu ke nə nke beí deməu, kè bèe bè benke muwāāmū nè Babidònni kó tináànti, kè bèe pí nhokpààti cìètè mieke mutōmmú. ⁵Kòo kpààti dō bè mbè duò nyewe yeməu mudii wenwe okpààti ò yo mmù, nè menàà nhò yō mmè, kè mbè duò nyitié nyebie nyètāāti mieke, kè bè né na kéta o tōmmú mieke.

⁶Bè tāté bèè dapàmbè kè Sudaa boti kòbe mbo be mieke bènàà: Danniyeeeri nè Ananniya nè Mikayeeeri nè Asadia. ⁷Wèè baké bè fōmmu bè kè bè pī ntekpààticìètè mieke mutōmmú kòo bè keuté yeyètè tēyè, ke yú Danniyeeeri ke dō Betisasaa ke yú Ananniya ke dō Sadidaki, ke yú Mikayeeeri ke dō Mesaki, ke yú Asadia ke dō Abeedi-Nekoo. ⁸Kè Danniyeeeri tāté ke í ndó kēsīnkūnne omāà nè okpààti yo mmùu dii nè ò yō mmèè naà. Kòo náké wèè baké bè fōmmu bè kè bè pī

ntekpààticiētè mieke mutōmmú ke dō ò báá ò dōnè muwērímú kòo di okpààti yo mmùu dii kēsīnkünne omáà. ⁹Kè Kuyie nkááké wèè baké bè fōmmu bè kè pī ntekpààticiētè mieke mutōmmú o yèmmè kòo yie nDanniyeeeri ò nàké tì. ¹⁰Kè né nàké Danniyeeeri ke dō: Okpààti mōmmu nweè n nàké di dō nkényo ntii diiti kòò s̄ ndi kōnti í dōnnè bedapàmbè tōbè di yàà bo n fítè kòò n ku.

¹¹⁻¹²Kè Danniyeeerii nàké wèè baké bè fōmmu bè kè bè pī ntekpààticiētè mieke mutōmmú ò tāāté wè kòò bo mbè duò ntidiiti ke dō: N da báammu a ti yááké, mí nnè n népobè Ananniya nè Mikayeeeri nè Asadia kè bè nti duò ntikūnfāàti kè ti yo nke nti duò mmenébuo nkè ti ȳ nkè dè mmòke yewe tepíítè. ¹³Kàa nti wéi tinti nè bedapàmbè tōbè bèè yo nhokpààti kó mudii, de mōnni kàa yà kè dè dōmmè, kàa né bo dōdòmè á mè dōd.

¹⁴Kè de kóo ntii yie nde kó tináànti kè bè yááké ke dō yewe tepíítè. ¹⁵De kó yewe kó mepēētímè mieke, kè bè ns̄ mbe ìkè piéké ke pēēté bedapàmbè tōbè bèè yo nhokpààti yo mmùu dii bemou. ¹⁶Meṁme kòo s̄woté kè mbè duò ntikūnfāàti máà ke bè mennínè okpààti kó mudii nè o naà. ¹⁷Kè Kuyie nduò nde kó bedapàmbè benàà mecii mmediè nkè be nyé yepáte kè be yèmmè ífòu, kè Danniyeeeri nnò nke beí ntidouñti nè mebenkùmè memou botí.

¹⁸Kè dèe tuòke okpààti Nebukannesa do yē nhò dó kè bè wēníní dii mōnni kè wèè baké bè fōmmu bè kè pī ntekpààticiētè mieke mutōmmú kòo bè kōtenko. ¹⁹Kòo kpààtii bè nàkénè bemou, òmou í mmānnè mecii nDanniyeeeri nè Annaniya nè Mikayeeeri nè Asadia. Meṁme kòo bè tūóté o tōmmú. ²⁰Kòo mbè náānnè bá kòò dó wèè bè beké tii ínkè tii tu meyèmmè nè mecii nkpeti, be kó meténnímè nwenni kēpēēté kuce tepíítè o ei kó bepāābè nè o kó benitindombè kōme.

²¹Kè Danniyeeeri mpí nhokpààti tōmmú kētuokenè Siduusi naà ndii mōnni okpààti diewè.

Nebukannesa duómè tidouñti keyà tetenkaanitè

2 Nebukannesa kpàti benni déri mieke, kòo dōu tidouñti matì kè dèe ò di mediè mbá ò í nna ke duó. ²Kòo duó nkè bèè tíí nho ei kó beyuwóombè bemou nè betetiebe nè bepāābè kè bè bo ò nàké o douñti tu mù. Bè tūòkoo dii mōnni o borè kòo bè nàké ke dō: ³N dōu ntidouñti matì nti kè dè n di mediè nkè n dó di ti nni nnáké.

⁴Kè bèè ò nàké nè Aramu ei kòbe kó tináànti ke dō: Okpààti mbo sáà! A ti nàké a douñti, ti yóó da nàkému tì tu mù.

⁵Kòo bè tēnné ke dō: Kè di í n nàké n douñti nè tì tu mù n yóó di kékému kè di cēi naà ntidobontì. N ti ntāāté. ⁶Kè di me ntì nni nnáké n di pāmmú yepārè dieyè ke di déúkünne. N nàkénè n douñti nè tì benkú mù.

⁷Kè benitindombèe yíe kénáké okpààti ke dō: Okpààti ti nàké a douñti, ti yóó da nàkému tì tu mù. ⁸Kòo kpààti dō: Dè wenni! M banté ke dō ndi dó kénkpaá mōke meffè mme di yà mèè kpéi n tāāté tì. ⁹Kè di me nyí n nàké n douñti tu mù n yóó di wēnné kunasáà kùmdà ndi. Di dàkemu ke yó nni nsou nke náá nsiyáábisi kè dè yàa pēēténè. Mí mme n yē ndi n nàké n douñti nti, de mōnni ndi m bo bantémè ke dō ndi bo na kè n nàké tì benkú mù. ¹⁰Kè benitindombèe yíe kóò nàké ke dō: Òmou í yóó na kédò a mè mbékú tì kutenkú kuù mmieke, okpààti mōu mu nyí beké oyuwóontò yoo oteteu yoo opāu mōu a me nti békú tì, bá kòò deu yoo ò kpeñni ke mamè. ¹¹A ti békú tì deumu, oniti mōu ketenkè kie ñyínkè kou báá na kè tì nda nàké. Wèè bo tì nda nàké dè í tū wèè bo ketenkè ke mōke tinitikōnti.

¹²De m̀nni k̀o kp̀at̀ti mieke peike mediè nk̀o d̀ b̀e kuw meciì nyembè b̀è k̀o dim̀a bo Babid̀nni. ¹³K̀e b̀e p̀ièk̀e de k̀o tiǹaant̀i ke d̀ b̀e d̀o nk̀ekuw meciì nyembè bem̀u. K̀e b̀e ỳnì Danniyeeri nè o ǹepobè ke bo b̀e k̀u.

Kuyie mbenkemè Danniyeeri okp̀at̀ti d̀uunt̀i

¹⁴⁻¹⁵K̀e Danniyeerii bekenè meciì nhokp̀at̀ti k̀o tih̀aap̀nt̀i k̀o k̀ot̀i Adiỳki, ẁè do kori ke bo kuw Babid̀nni k̀o meciì nyembè ke d̀: Ba nkp̀éi nte k̀o kp̀at̀ti duw ndiǹu dindi k̀o kubot̀i? K̀e Adiỳkii ò ǹaké ti d̀ommè páíí. ¹⁶K̀e Danniyeeri p̀ankee k̀ote okp̀at̀ti borè k̀o d̀ b̀ant̀e ke d̀ ẁè ò p̀a mefiè nk̀o d̀ ỳo ò ǹakému o d̀uunt̀i nè ti benk̀u mù.

¹⁷K̀e Danniyeerii k̀o nké ti ǹaké o ǹepobè Ananniya nè Mikayeeri nè Asadia. ¹⁸Ke d̀ b̀e b̀ant̀e Kuyie nké k̀u b̀e kuw mmesém̀mè ké b̀e dáa nde k̀o dis̀ri kpeti, k̀e b̀e báa b̀e ẁennénè Babid̀nni k̀o meciì nyembè k̀eku.

¹⁹Meimè k̀e Kuyie mbenke Danniyeeri de k̀o tid̀uunt̀i tu mù ò duw d̀e keyènkè, k̀o k̀u s̀ante ke d̀:

²⁰Tí nsánt̀i Kuyie nsáa,

kuw te tikpeti nè meciì.

²¹Kuù c̀èri yem̀d̀rè nè yewe,

kuù ẁ bo nhokp̀at̀ti k̀e k̀u me ndó kuù ò í.

Kuù duw mmeciì mbèè mè m̀d̀ke,

kuù ẁ nte k̀o niti nno nke baati d̀emarè.

²²Kuù ẁ benke oniti d̀è tu dis̀ri kpere.

Kuù ỳ d̀è s̀ri dibiinni mieke,

ke ỳ k̀u borè tumè kuwenniku nku.

²³F̀ nKuyie n yembè do t̀ nku n s̀ant̀i f̀ nwe,

ke da d̀uunnè mut̀mmú,

f̀ n duw mmeciì nnè muẁerímú

ke m benke ti da beké ti,

ke ti dáa nt̀i k̀onnè okp̀at̀ti.

²⁴K̀e Danniyeerii k̀ote Adiỳki borè okp̀at̀ti do ỳ nwèe kuw meciì nyembè,

k̀etuakoo k̀o ǹaké ke d̀: Báa kuw meciì nyembè, n tanné okp̀at̀ti borè k̀e nh ò ǹaké o d̀uunt̀i nè ti benk̀u mù.

²⁵K̀e Adiỳki p̀ankee k̀otenè Danniyeeri okp̀at̀ti borè k̀o d̀ ǹaké ke d̀: Suda k̀ote ti p̀im̀m̀nì b̀e, òm̀u bo be mieke ke bo na ke da ǹaké a d̀uunt̀i nè ti benk̀u mù.

Danniyeeri ǹakémè okp̀at̀ti o d̀uunt̀i nè ti benk̀u mù

²⁶K̀o kp̀at̀ti beké Danniyeeri b̀e do yu ẁe ke t̀ Betisasa ke d̀: A ỳ nha bo na ké n ǹaké n yà t̀i d̀uunt̀i ké n ǹaké ti benk̀um̀a?

²⁷K̀e Danniyeerii ò t̀nnè ke d̀: Okp̀at̀ti, meciì nyiè m̀u í bo yoo onit̀iǹnt̀i yoo op̀a yoo otetew ẁè bo na ké da ǹaké a d̀uunt̀i tu mù. ²⁸Kuyie nnè bomu kéinkè k̀u dáanko dis̀ri kpeti. Okp̀at̀ti Nebukannesaa, kuù d́ ké da benke t̀i ỳo tuakení. Nte a d̀u nt̀i d̀uunt̀i keyènkè a d̀u: ²⁹Okp̀at̀ti a duw dii m̀nni k̀entoti a yèmmè d̀è kpaaní de kp̀éi, k̀e ẁè dáanko dis̀ri kpeti k̀o da benke t̀i ỳo tuakení yewe ỳè kpaaní. ³⁰Kuyie nkuù t̀i nni ndáa, ndè í t̀u k̀u ỳ n ciì ke p̀èté besombe, k̀u t̀i nni ndáa nkè m bo ti nda ǹakému k̀a ỳt̀é t̀i da k̀onnè a yèmmè mieke.

³¹Okp̀at̀ti nte a yà d̀ a d̀uunt̀i mieke: A yà tetenkaanitè nte k̀e t̀e deu ke m̀enke deu bá t̀e í m̀ake t̀e m̀amè ke duw tik̀mb̀d̀ti ke mieti ke cómmú a iikè.

³²K̀e te yuu t̀u meso mmáa, te c̀nc̀nni nè te baà nkè d̀e tu timáti péiti, te p̀uti nè te k̀pèrè k̀e d̀e tu dis̀ẁu. ³³K̀e te tàd̀ke t̀u timáti, k̀e te naacèi dikèè tu timáti diteri tiyaati. ³⁴K̀a ntè ẁo nkè ditári marii cáténí ditári íǹkè nè dimáa bá òm̀u í di nampe k̀e di mbírím̀nì ke b̀tè te tàd̀ke iì tu timáti nè tiyaati k̀e d̀e b̀ótè b̀ótè. ³⁵Timáti nè tiyaati nè dis̀ẁu nè mebierime nè meso nkè d̀e naá nkuat̀ayukú k̀e kuyaakù d̀e t̀otè k̀u ẁ t̀otè mè b̀otí muyabu, k̀a d̀e

mòntóo. Ditári dii do tè b̀t́é k̀è dindii naá nditári dieri ḱépié nketenk̀è kem̀ou.

³⁶ Okpààti a yà t̀i d̀ount̀i nti. Né nte t̀i benk̀ú mù: ³⁷ F̀óó tu okpààti ẁèè p̀èéte bes̀ombe bem̀ou. Kuyie nkuu da duó nti kpàti ǹè muẁerímú k̀àa kpeñni k̀àa ỳetiri deu. ³⁸ Kuyie n duó nf̀ó nwe benit̀ibè ǹè iwúó ǹè tiwanwanti ǹè tinòti k̀àa d̀è baké. Okpààti f̀óó tu tetenkaanit̀è yuu, mes̀oo nkperi. ³⁹ A kó dif̀onk̀úò dikpààtiyuu teri dii yóó ànné di ẁerímú í t̀ùòke a k̀ómu, dindi kó dif̀onk̀úò, k̀è ditáánni ànné dii tu dis̀oo ẁúó ḱépité kutenk̀ú kum̀ou. ⁴⁰ K̀è dikpààtiyuu naan-nii ànné ḱenkpeñni ke d̀ò ntimáti, timáti p̀ùò mm̀èè boti ke ỳourí dem̀ou, meè boti nku de kó dikpààtiyuu yóó p̀ontemè yeketiye. ⁴¹ Kéndonnè a yàmè tetenkaanit̀è naàc̀èi k̀okénèmè tiyaati ǹè timáti, dende benk̀ú ke tú metaummè í yó mbo de kó dikpààtiyuu mieke k̀è di né ẁète ḱenkpeñni di mieke timáti t̀émè. ⁴² Inómbi ìi k̀okénè tiyaati ǹè timáti dende benk̀ú ke d̀ò nde kó dikpààtiyuu yó nkpeñni kupík̀ú k̀ùmáà ndi, k̀è kutek̀ú c̀iñni. ⁴³ Dè benk̀ú ke d̀ò nde kó bekpààtibè yóó taunnè betòbè mbe ḱempuokú betòbè kó besapàmbè. De kó metaummè me nyí yó nkpeñni, kéndonnè timáti ̀óó í ntaunnèmè tiyaati.

⁴⁴ De kó tikpàti m̀onni ndi Kuyie nyóó ànnèmè dikpààtiyuu teri dii yóó p̀onte yesonye ỳèè di niit̀énè bá ỳè t́énke bá mbo k̀è dindi né mbo s̀áà. ⁴⁵ A do yà dii tári k̀è di càt́ení ditári ìnkè ǹè dimáà bá òm̀ou í di nampe k̀è di birímúni ke p̀onte timáti ǹè dis̀oo ẁúó ǹè tiyaati ǹè mebierime ǹè mes̀oo. Okpààti, Kuyie nkuu da dáa ndèè yóó tuòkení. De kó tidòunt̀i tu timóm-mònti nti k̀àa d̀ò nkéyie n da náké t̀i.

⁴⁶ Kòò kpààti Nebukannesaa do ḱeník̀oo Danniyeeri ìikè kóò s̀ante kóò d̀éúkúnne kédúó nkè b̀èè ò p̀ámmú yepàrè ǹè t̀ùdààribè beboti beboti, ⁴⁷ kédeè kòò náké Danniyeeri ke d̀ò: Kuyie ndi t̀i nk̀ú kuu m̀enke deunè

desonne dem̀ou ke p̀èéte yebòkè, kuu baké bekpààtibè, kuu máa dáanko d̀èè s̀òri ke ỳé f̀óó máa na ke n dáa ndisòri kpeti. ⁴⁸ De kó dif̀onk̀úò kòò kpààti d̀éúkúnne Danniyeeri kóò p̀ámmú yepàrè s̀àayè kóò baá mBabidónni k̀è ẁèè mbaké mecìi nyembè bem̀ou. ⁴⁹ K̀è Danniyeeri beké okpààti kòò baá nSadidaki ǹè Mesaki ǹè Abeedi-Nekoo Babidónni tempè nkè wenwe ntú ẁèè t̀i nhokpààti.

Nebukannesaa d̀òmmè tes̀ootenkaanit̀è

3 Kòò kpààti Nebukannesaa d̀ò tes̀ootenkaanit̀è k̀è te okùmè mbo m̀étiribè sipísitáati, mep̀ekùmè m̀étiribè m̀ètáati. Kòò duó nkè b̀èè tè c̀ónné Babidónni tempè mmieke Dudaá kó kubiriku, ² ḱétó mBabidónni kó itempè nyim̀ou mieke, k̀è b̀èè náké m̀inísisibè ǹè k̀ùmàndáàbè diebè ǹè besámpòbè ǹè m̀éeribè ǹè bedítídóumbè ǹè bebeémbè diebè ǹè besámpòbè ke d̀ò b̀èè k̀atení k̀è b̀èè ànné dibanni tetenkaanit̀è ò d̀ò tè kpéi. ³ K̀è bekperibè bem̀ouu tí nkékari okpààti Nebukannesaa tenkaanit̀è ìikè.

⁴ Ẁèè ni dibanni kó ikuó kòò p̀iéké ke d̀ò: Yehékè yem̀ou kòbe, ibotí im̀ou ḱenténè okpààti béi nti. ⁵ K̀è di k̀èè dii m̀onni sihéu kuómmè ǹè itári ǹè tikùtídùùti ǹè tibómbonti ǹè yetátehe ǹè sipómpúú c̀énke debémbénnè dem̀ou, dí nínkú dimou okpààti kó tes̀ootenkaanit̀è ìikè k̀è tè d̀ou. ⁶ Kòò mòu yete ò bo nínkúmè kédou ntes̀ootenkaanit̀è b̀èè ò ànné di-háatou mieke.

⁷ Bè k̀èè dii m̀onni sihéu kuómmè ǹè itári ǹè tikùtídùùti ǹè tibómbonti ǹè yetátehe ǹè sipómpúú c̀énke debémbénnè dem̀ou, ke nínkú bem̀ou ketenkè kédou nhokpààti c̀ónné tèè s̀ootenkaanit̀è.

Danniyeeri népobè yetemè b̀è bo d̀oummè tes̀ootenkaanit̀è

⁸ Dende bàmbà nkè Babidónni kòbe mabèè kòte ḱénaké okpààti Sifube kpéi

nke dò: ⁹Okpààti mbo sáá! ¹⁰Okpààti fíṣṣ mómumu nduṣ ndinùu ke tú kè bè eé sihéú nè itári ke bente tikùtidùùti nè tibómbonti ke eé yetátehe nè sipómpūṣ ke bente debémbénnè demṣu, bá wè wèe nínkú kédṣu ntetenkaanitè. ¹¹Kè wèè yete ò bo nínkúmè kédṣu ntesṣontenkaanitè bèè ò dootóo diháātu mieke. ¹²Okpààti Sifube Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo a baá mbè Babidṣnni kó itempè mbè í yie nha béi ndii nùu! Bè yetemu a kó yebókè ke í dṣ kédṣu ntesṣontenkaanitè a còrné tè.

¹³Kè Nebukannesa mieke peike mediè nkòo duṣ nkè bèe yúni Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo kè bèe tuṣkení. ¹⁴Kòo bè beke ke dò: Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo mènke nwe di yetemè n kó yebókè ke yete di bo dṣummè ntesṣontenkaanitè n còrné tè? ¹⁵Bè yóo wèe kéhéemu sihéú nè itári kébente tikùtidùùti nè tibómbonti kéhéé yetátehe nè sipómpūṣ kébente debémbénnè demṣu. De mṣnni di dṣ nkénínkúmu kédṣu ntesṣontenkaanitè, kè di me nyete di tati diháātu mieke nke. De mṣnni kè n né yà Kuyie nkùu yóo di deetè n nṣùtè mieke.

¹⁶Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo kè bèe ténne okpààti ke dò: Ti í mṣke ti bo da náké ti. ¹⁷Kuyie nti tú nkù bo na ké tí deeténè diháātu ke tí deetè a nṣùtè mieke. ¹⁸Bá kè kù me nyí ti deetè, á nyé ke dṣ nti yetemu a bókè, ti me nyí yóo dṣ ntesṣontenkaanitè a còrné tè!

¹⁹Kè Nebukannesa mieke peike mediè nSadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo kòo ìkè yátiire, kòo duṣ nkè bèe yíé muháá ndiháātu ke dii tonkè képéēté di ṣ ndṣmmè kuce mèyiekè. ²⁰Kòo péi mbehāpṣmbè bèè kpeñni ke dṣ bèe boú Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo kédootóo di mieke. ²¹Kè bèe bèe pí nkéboú kè bèe ā be yààti, be yààtàke nè be yààbòrè

ke ókénè be kéí, kè bèe bèe dootóo diháātu mieke. ²²Ke sṣ nhokpààti béi nkè bèe túnne o nùu ke yíé muháá ndiháātu kè di tónkè ke wṣtè. Kè fehāadeēnfèe kuṣ behāpṣmbè bèe do bèe pí nkédootóo de mieke. ²³Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo kè bèe do betāati diháātu mieke ke boú.

Kuyie ndeetémè Danniyeeri népòbè diháātu mieke

²⁴De mṣnni kè dèe di okpààti Nebukannesa mediè nkè bèe nyóo daate kòo ité ditṣnni mieke kébeke o kó betṣmbè ke dò: Di í boú benitibè bètāati ndi ke dootóo diháātu mieka? Kè bèe ò ténne ke dò: Okpààti memme. ²⁵Kòo dò: N né wúo nhṣ mbenitibè bènàà kè bèe cènti muháá mieke bá bèe í boú, be mṣu me nyí kṣute, kòo naanwè mṣu dè bo ke dṣnnè Kuyie ntṣnni?

²⁶Kòo kpààti tṣnko diháātu kó dibòri ke yú ke dò: Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo bèe báà nKuyie nkùu baké kéínkè nè ketenkè, yènnènni kéṣtení die!

Kè bèe yènni betāati diháātu mieke. ²⁷Kè mìnísibè nè kùmandáábè diebè nè besámpóbbè nè mééribè kè bèe tíí nké bèe wènní, ke sṣ mmuhāá nyí bèe kàáké, be yùti keté ke í wṣtè, be yààti me nyí cṣúté, kuyukú nṣú keté ke í bèe dèke.

²⁸Kòo kpààti píéké ke dò: Kuyie nSadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo tú nkù yètiri ndeu, kuṣ tṣnni ku tṣnni kè di deetè ku kó betṣmbè, bèe do ku ndé ke yete mí nhokpààti n kpeti, ke yíé nke duṣ mbemáà ke tú bèe bo bèe fṣummè tṣūnè bèe bo yóumè Kuyie mbèe tú nkù, kédṣu nyebókè. ²⁹Dee kpéi nte kè n yóo yeè ke dò: Bá wèè niti, bá kòo botí tú kù, bá kòo yènni dè, bá kòo náà nṣi náànti wèè bo sáá nKuyie nSadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo bèe báà nkù bèe ò kéké kòo cṣètèe naá ndidobonni. Dibṣṣ mari báà na kédeetè miè mbotí benitibè.

³⁰De kó difɔ̀nkúò kè Nebukannesaa duó nSadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo yekàrè yèè pēētè ò do bè duó nyè.

³¹Kòo kpààtìi béinnè benitìbè bemɔ̀u ibotí imɔ̀u kɔ̀be ketenkè kemɔ̀u kɔ̀be ke dɔ̀: Dí mbo kè dè naati dimɔ̀u.

³²N wènté ke sɔ̀ ndè wenni ke dò n náké benitìbè kè bè nyé Kuyie nkùu baké keínkè nè ketenkè kù dɔ̀ò tìi dieti n kpéi.

³³De kó medaòrimè càmmè deumu mediè, kù dɔ̀ò tìi dieti kpeti nti, kuù yó mbaké sáà, kù kpàtì í yó mmòke kumànkù.

Okpààtì dɔ̀ummè tidɔ̀untì kéyà mutie diemù

4 Mí nNebukannesaa kè nní mbo n kpààtìcìētè kè dè naati, demɔ̀u kè dè cèntì mesàà. ²Keyènkè makè kè n duó kéyà tidɔ̀untì matì kè dè n di mediè nké m pí nkufɔ̀wáa. ³Kè n duó nkè bèe tíi mmeciì nyembè bemɔ̀u bèè bo Babidɔ̀nni kè bè bo n náké de kó tidɔ̀untì tu mù, ⁴beyuwúòmbè nè betetiebe nè bediebbè nè bedítìbɔ̀mbè bè tù̀kení diì m̀nni kè m bè nàké n dɔ̀untì. Òmòu me nyí na ke bo n náké tì tu mù. ⁵De kó difɔ̀nkúò kè Danniyeeeri bè do yu wè n kó dibɔ̀ò yètìri ke dɔ̀ Betisasaa, kè Kuyie nkó Muyaá nhò bonè, kòo tuòkení kè nh ò nàké n dɔ̀untì. ⁶Kè m bēi nke dɔ̀: Betisasaa fɔ̀ nwèè baké bepāābè n yému ke dò nKuyie nkó Muyaá nda bonè kè timatì ɔ̀ɔ̀ í nda di, á n náké n yà tìi dɔ̀untì benkú mù. ⁷Nte n duó ke yà dè:

N duó ke yà mutie mamù mmu kè mù yènní kutenkù cuokè ke deu mediè.

⁸Ke kpenke kè mu bake dèke ke káá ntiwetì.

Kè kutenkù kumɔ̀u kɔ̀be mù wùò.

⁹Kè mu fāàtì wenni mesàà

kè mù peitè yebe.

Dèè fòu ketenkè ínke kè dè pieti de kó mudii mu borè.

Kè tikpasìntì dieku mu dée, kè sinɔ̀ cekù si yíèntì mu bake. Bá dèè botí kè dè mu nfòùnè.

¹⁰Kè m baa nkpaá duó n dɔ̀u ínke kéyà Kuyie ntɔ̀nni mari kè di cùténí deínkè, ¹¹képièké ke dɔ̀:

Kɔ̀únè de kó mutie!

Cíénè mu bake kéyuo mmu fāàtì kéyáa mu be kè tikpasìntii cìétè

kè tinɔ̀tìi íté kéyuo mmu bake,

¹²kéyóu kè dikùnni nkpaá fíikú

nè icíè ndikpàa mieke,

kè di pítinné timátì kó mefimme nè dis-
ɔ̀wúú kɔ̀me.

Kè dii mantè kébúútè nè timaàntì

kécaáaké timútì tiwanwantì kɔ̀me.

¹³De kó dikùnni ténke bá mmòke menitiyèmmè

bè bo di duó nfeòfè kɔ̀me

kè dii cááké timútì

ké mme ndò nke dɔ̀ yebie nyèyiekè.

¹⁴Kuyie ntɔ̀rè yeè nàké de kó tináàntì kè dè bo yie nkè benitìbè bemɔ̀uu banté Kuyie n kùu baké keínkè nè ketenkè kuù bakémè yekpààtìyɔ̀ yemɔ̀u kutenkù mieke, ke duó ntikpàtì kù tì dónè wè bá kòò tu osámpɔ̀.

¹⁵Mí nhokpààtì Nebukannesaa n yà tìi dɔ̀untì nti. Fɔ̀ mBetisasaa a né n náké tì benkú mù, nh ei kó mecii nyembè òmòu í na ke bo n náké tì tu mù, fɔ̀ mme nyóó namu ke yé Kuyie nkó Muyaá nda bonèmè.

Danniyeeeri nàkémè okpààtì o dɔ̀untì tu mù

¹⁶Kè dèe di Danniyeeeri bè tu wè Betisasaa kóò kpéi mediè nkóò kɔ̀kénè dim̀nni sámpɔ̀. Kòo kpààtìi ò nàké ke dɔ̀: Betisasaa a báa yóu kè de kó tidɔ̀untì nè ti benkùmè kè dè da kɔ̀kénè. Kè Betisasaa ò ténné ke dɔ̀: Okpààtì, kè de kó tidɔ̀untì nè tì benkùmè kè dè do nwetínè a dootitòbè mbe! ¹⁷A yà mùu tie kè mù deu ke kpeñni kè mu bake dèke ke káá ntiwetì kè kutenkù kumɔ̀u

kɔbe mù wùó. ¹⁸ Kè mu fǎàtì wenni kè mù piéké yebe dèè kó dimàà fòu ketenkè ínkè kè dè yè yo, kè tikpasàntì dieku mu dèè nkè sínɔ cekù si yǐntì mu bake ínkè. ¹⁹ Okpààtì fǔɔ tu de kó mutie, a deukemu ke kpenke, kàa diekù tùðke ti-weti kàa kpàtì pité kutenkù kumɔu. ²⁰ De kó difɔnkúò kàa yà Kuyie ntɔnni kè di cùténí kéinkè ke náá nke tú: Kɔ́únè de kó mutie kébo nke yóu dikùnni kè di nfiúkú dikpáá mieke kè di di pitánné mefimme timáti kɔme nè disɔwùú kɔme kè dii mantè kénwǎnné tiwanwanti ke dɔ yebie nyèyiekè. ²¹ Okpààtì nte de kó tiduuntì benkú mù. Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè kuù tì tǎátè a kpéí. ²² Bè yóó da betimu benitìbè cuokè! Kàa nwǎnné tikpasàntì ke bo ke cáá ntimúti fenààfè kɔme, kè timaàntì da búúté kàa mbo de kó meborime mieke ke dɔ yebie nyèyiekè. De kó yebie nkó mepèētímè mieke a bo banté ke dɔ nKuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyɔ yemɔu ketenkè ínkè ke duð ntikpàtì kù tì dɔ nwè. ²³ Mutie kùnni bè yóu di nè iciē ndende benkú ke tú: Bè yóó wète ke da duómumu tikpàtì a bo banté dii mɔnni ke dɔ nKuyie nkuù baké kéinkè nè ketenkè, ²⁴ nè de kpéí n da báámmu okpààtì ke tú, a kénté itié n yóó da duð nyì. Yóu a yei nnè meyetímè a dɔri mè, kéndɔri dèè wenni, kéndɔri becìribè mesàà, kè dè yèmmè á nsóké meborime sààmè mieke.

Okpààtì Nebukannesaa dɔuuntì dɔ̀m̀m̀

²⁵ Bè do nàkè tìl kó dimàà okpààtì Nebukannesaa kè tì dɔ̀. ²⁶ Dè m̀ke dii m̀nni dibenni dimàà kòo ncenti o kpààticiētè kudànkù ínkè Babidɔnni, ²⁷ képiéké ke dɔ: Nte Babidɔnni dihei dieri! Mí di maá nè n nɔu! N deumu ke kpeñni ke nɔ nke dɔri demɔu kè dè wenni.

²⁸ Ò kpaá me nnáá nkè metammè mamèe béinní kéinkè ke dɔ: Okpààtì Nebukannesaa bè da cúummu tikpàtì!

²⁹ Bè yóó da betimu benitìbè cuokè kàa nwǎnné tiwanwanti ke fòu, kéncaá timúti fenààfè kɔme, kэмbo de kó meborime mieke ke dɔ yebie nyèyiekè. De kó difɔnkúò kàa banté ke dɔ nKuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyɔ yemɔu ketenkè ínkè ke duð ntikpàtì kù tì dɔ̀nè wè.

³⁰ Dende bàmbà nkè de kó tináaantii dɔ̀ kè bèe beti Nebukannesaa benitìbè cuokè, kòo ncáá ntimúti fenààfè kɔme, kè timaàntii ò búúté, kòo yùtìi okè képèētè fetúúfè kó ticiti, kòo nɔnkuótii naánnè sínɔ kpeti.

Nebukannesaa yèmmè wenkemè

³¹ Yebie nyèyiekè kó difɔnkúò, mí nNebukannesaa kè m búúté kéinkè bíékè kè menitiyèmmèe wète ké n ta, kè n sǎnte Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè kù bomè sǎà, ké nku nsǎnti ke tú: A deumu, a kpàtì í m̀ke kumànkù, a baké sǎà nwe. ³² Kutenkù kɔbe bá kè bè sù a í bè kàànnè, a dɔri a dómè mme ketenkè kɔbe nè kéinkè kɔbe. Òmɔu báá na kéyete a yè mmù yoo ò da sei.

³³ De m̀nni ndi n wète ke pètémè meyèmmè mèè do te kè n kpàtì ndeu, kè n kó betùmbè nè bekperibè kè bèe wète ké n yúní, kè Kuyie nni nduð ntikpàtì, kè n yètìri né dɔke deuke képèēté di do dòm̀m̀. ³⁴ De m̀nni mí nNebukannesaa kè m béí nke dɔ: Deè kpéí nte kè n sǎnte fǔ nKuyie nke da déúkunko. A dɔri dèè kó dimàà siému. A tǔmmú mumou wen-nimu, kàa nɔ nke kékunko sifei yembè.

Okpààtì Baditasaa ànnémè dibanni

5 Diyie mari kòo kpààtì Baditasaa ànné dibanni, kéyú o èi kó bekperibè, kè bè mbo tekoupiète (1000) kэмbo dibanni, kòo yā menaà. ² O yèmmè càtè dii m̀nni kòò dɔ̀, bèe túóténí isɔ̀bòòke nè timáti péitì kpeyi, o cice Nebukannesaa do tɔni ì Sedisademmu kó Kuyie ncíētè kè bèe yànnè, wenwe nè o èi kó

bekperibè nè o pobè nè o pociè. ³Kè bèe túóténí Kuyie nciètè kó ibòòke bè do tóní ì Sedisademma kéduó nhokpààti kè bèe yànnè wenwe nè o ei kó bekperibè nè o pobè nè o pociè. ⁴Bèe yà dii m̀nni kén-sànnè kéndiè nke sántí sitenkaani meso nkpesi nè timáti péfíti kpesi nè disoowúḽ kpesi nè timáti kpesi nè ideí kpesi nè yetárè kpesi.

⁵Dende bàm̀bà nkè teǹdùtè matèe yènní kénwāi kumarí defítirè také bè kári dè tekpààtiçìètè. Kòo kpààtíi te yà ke d̀ m̀ti m̀ti kè d̀e ò kpeí, ⁶kòò kpeí mediè nkòo ìkèe yātire, kòo kōmbù̀tíi do mediè, nkòo núu nni nkpeutí ke bokú yetòbè. ⁷Kòo píèkè ke d̀ bèe yúni benitinòmbè nè bepā̀bè nè bedítíbo-m-bè. Kè bèe bè yúni. Kòo bè nàké ke d̀: Wèè bo banté i nwārii ké n nàké ì tu mù m bo ò dátinné tiyaàsààti kòò dùú mmesoofimme kòò ntú otā̀nwè n kpàti mieke.

⁸Bèè k̀tení bem̀ou, òm̀ou me nyí nna ke kàa nde kó iwārii ke nàké okpààti de kó tinā̀nti tu mù. ⁹Kè d̀e di Baditasaa kòo ìkè d̀ke yíe yātire mediè. Kè d̀e múncee di o ei kó bekperibè mediè.

Danniyeeri nàkémè okpààti iwārii tú mù

¹⁰Kòo kpààti Nebukannesaa pokùu onitipokpààti keè bè kuðmmè kétaroo dibanni kó kudieku mieke bè kári dè kèbéi nke d̀: Okpààti mbo sá̀! A báa yóu kàa kōmbù̀tíi nduo kàa ìkèe yātiri. ¹¹A kpààtiyuu mieke oniti bomu Kuyie nkó Muyaá mbonè wè. A cice kó tikpàti mieke nke ti do bantémè ò wùoimmè diyuu ke yé dem̀ou, kòo ciì ndònnè Kuyie nkōme. Deè do te kàa cice Nebukannesaa duó nkòo mbaké mecii nyembè bem̀ou nè benitinòmbè nè bepā̀bè nè betetiebe nè bedítíbo-m-bè. ¹²O kó mecii cā̀ammu kòò yé dem̀ou, ke nò nke beí ntidoũnti ke beí yenā̀nhāntiyè, ke nò nke dáanko tii s̀ri. Duó nkè bèe yúni de kóo niti bè tu

wè Danniyeeri, okpààti do yu wè ke d̀ Betisasaa kòo ti nàké i nwārii tú mù.

¹³Kè bèe yúni Danniyeeri, kòo kpààti ò beke ke d̀: Fḽḽ tu Danniyeeri, n cice okpààti Nebukannesaa do tóní tii daati Sudaa tenkè ti kó kùmakàà? ¹⁴N kèè bè tumè a m̀ke Kuyie nkó Muyaá nke wúo ndiyuu, ke ciì, kàa ciì ncā̀. ¹⁵Bèe yùnimu die mmecii nyembè nè benitinòmbè, kè bè bo kàa nyiwārii ké n nàké ì tu mù, bè me nyí na. ¹⁶Kè bè n nàké ke tú fḽ nno nke náa nyenā̀nhāntiyè tu mù ke nò nke dáanko tii s̀ri. Kàa na ke kàa nyiwārii ii nke ò nàké ì tu mù, bè da dátinné tiyaàsààti ke da dúú mmesoofimme, kàa ntú otā̀nwè n kpàti mieke.

¹⁷Kè Danniyeerii ténne okpààti ke d̀: Okpààti nte a cuuti nè a pā̀rè, yoo a dè pā otòu m̀ou, n né yóo kaammu bake de kó iwārii ké da nàké ì tu mù. ¹⁸Kuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè kuù do d̀ò a cice Nebukannesaa okpààti diwè. Kòo yètirí ndeu kè bè ò dé, ¹⁹nè de kpéi nkè titenti tim̀ou kòbe, ibotí im̀ou k̀nti nhau o ìkè, kòò k̀u ò d̀ kékúo bè, ke yóu betòbè, ke kékunko ò d̀ kékékunne bè, ke déúkunko ò d̀ kédéúkunko bè. ²⁰Kòo ā̀nnè tefentè kè tepòtèe ò deutè kè Kuyie nhò bonténí kòo pàa tikpàti. ²¹Kè bèe ò bèti benitibè cuokè, kòò nf̀du feḽḽ kōme ke weñnè dikpàa kóo sám-marímú kéndiiti timúti fenā̀fè kōme, kè timaantii ò bùúté kòò mme ndò nke kém̀unè ò bo bantémè ke d̀ nkuyie nkùu baké kéinkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyo yem̀ou, ke ḽḽ déúkunne kù d̀ kédéúkunne wè. ²²Fḽ nho bire Baditasaa kàa dè yé dem̀ou bake, a me nyí kékunne amā̀. ²³A yetènè ti Yiè nkuyie nku kùu baké kéinkè a duó ndii m̀nni kè bè tóní ku ciètè kó ikòutébòòke kè di yōn-nè menā̀ nfḽ nnè a ei kó bekperibè nè a pobè nè a pociè. De kó difōnkúò kàa diè nke sántí sisōtenkaani nè disoowúḽ kpesi nè timáti péfíti kpesi nè timáti kpesi nè ideí kpesi nè yetárè kpesi. Ke sántí

dèè í wúó, ndè me nyí yo, dè me nyí yé dèmarè, ke yóu a bo sântemè Kuyie nkùù tɔ a fòmму ku nɔu mieke, yíe nkɔmu nè nanke kɔmu. ²⁴ Kè Kuyie mme ntɔnní tenɔtè kè tè wàri ì nwàrii. ²⁵ Nte iwàrii ìl wàri ì tu mù: Mende, mende, Tekedi, Padisinni. ²⁶ Nte de kó yetan- nò dɔ kénáké tí: Mende, dè benkú ke tú Kuyie nkàámmu a kpàti we kè yè dèè. ²⁷ Tekedi, kè bè benné a céékú tebiètè ke sɔ́ nha yau. ²⁸ Padisinni, bè toté a kpàti ke tí duɔ́ mMediibe nè Perisiibe.

²⁹ Kè Baditasaa duɔ́ nkòo tɔmbèè dátinné Danniyeeeri tiyaàsààti kòò dùú mmesɔ́fimme kè bèè pīéké ke dɔ́ ò tu oni- titáánwè o kpàti mieke.

³⁰ De kó keyènkè kemàà mieke nke bè kùɔmè okpààti Baditasaa.

6 Kè Dariyuusi Mediibe botí kouu cɔuté tikpàti, ke sɔ́ nhò m̀òke yebie nisipísikuò nè yèdèé.

Danniyeeeri dootitɔbè ò diímmè

² Mèmmè kè Dariyuusii ànné kùmàndáábè tekɔtè nè sipísidé (120) o tempè mmieke kè bè mbaké nè o yètiri. ³ Kòo tãáté miníisibè bètããti bèè yó mbaké kùmàndáábè ke bè nàa mbe tɔmmú bo ncenti mèè botí kè dèè yie nkòo kperè marè báa cake. Kè Danniyeeeri ntú be kòò m̀òu, ⁴ kòo mpɛnkú betɔbè bedé nè kùmàndáábè mecii mmediè, kòo kpààti ndɔ́ kòò báa ndiheì dim̀òu mutɔmmú. ⁵ Nè de kpéí nkè miníisibè nè kùmàndáábè kè bè nwanti ke bo yà Danniyeeeri bo ndɔ́ meyei mmamè de kó tikpàti yete mè. Bè me nyí nyà o kó meyetímè màmè yoo mecaàrimè, kè bè nsɔ́ nho kperè dem̀òu do nséi nwe, timati í bo bè bo ò sei ntii ínke. ⁶ Kè bèè yóu kénáké bemáa ke dɔ́: Tí í yóó yà Danniyeeeri kó meyei mmamè kè tí sàà í ò diínné Kuyie nhò tũ nkú kus ínke nke.

⁷ Benìùbè bedé bembe nè kùmàndáábè kè bèè unné kékɔte okpààti borè mecãã

nkòò nàké ke dɔ́: Okpààti Dariyuusi mbo sáa! ⁸ Miníisibè nè kùmàndáábè diebè nè besãmpɔ́bè nè mééribè nè diheì kó bekótibè beè tíi nke tãáté ke tú bè bo da náké kàa béi ndinùù mari ke di wàri dii tu otãnkú òmáa mieke tinti benitibè tim̀òu tí mbáa nfɔ́ m̀áa, òm̀òu báa bán- tè Kuyie nyoo oniti t̀òu m̀òu, kè dè í tú fɔ́ m̀áa ndi tí bo mbáámmè. Kè wèè yete ke bãntè deterè marè bèè ò dootóo yeciricirè ã dii f̀tiri mieke. ⁹ Okpààti, d̀óu ndé kó dinùù kéikú a cannimè kè de kó dinùù ténke báa ceete, kéndonné Mediibe nè Perisiibe kó ikuɔ́.

¹⁰ Mèmmè kòo kpààti Dariyuusii wãri de kó dipátiri kéikú o kó mecannimè.

Bè dootóómè

Danniyeeeri yeciricirè f̀tiri

¹¹ Danniyeeeri kèè dii m̀onnì de kó dinùù d̀óummè kòo kpààti íkú o kó mecannimè, kòo kò nho ciètè kédeke kudãnkú kó kudieku kékpeté fenétibè Sedisademmu bíéké ke níi nínkú kébãntè Kuyie nké kù sãnte kuce mètããti diyie dimáa mieke ò baa do ò ndɔ́rimè. ¹² Kòo dootitɔbèè kɔte mecãã nho ciètè ke bo ò paatè ke nsɔ́ nhò báa nKuyie nke kù kuɔnnè. ¹³ Kè bèè kɔte okpààti borè kòò nàké ke dɔ́: Okpààti a í wàri dipátiri ke íkú a cannimè ke tú we ntãnkú mieke tí nd̀óu nfɔ́ m̀áa, kè wèè me nyete ke d̀óu ndeterè marè yoo oniti m̀òu bèè ò dootóo yeciricirè ã dii f̀tiri miekaà? Kòo kpààti dɔ́: Weti weti! Tinti n tãátémè kéndonné Mediibe nè Perisiibe kó ikuɔ́ tí í yóó ceete. ¹⁴ Kè bèè ò ténne ke dɔ́: Benitibè bè tɔni bè Sudaa ei be kòò m̀òu bè tu wè Danniyeeeri, ò í da dé, ò keté ke í dake a d̀óu ndii nùu kpéí. Ò báa nKuyie nku kuce mètããti diyie dimáa mieke.

¹⁵ Okpààti kèè dii m̀onnì de kó tinããnti kòo yèmmèè caàrè mediè, nkòo ndɔ́ kédeetè Danniyeeeri, kéntúú nke waà nhò bo yímè kòò deeté. ¹⁶ Kè Danniyeeeri dootitɔbèè wètení mecãã nhokpààti

borè kòò náké ke dò: A yému a mómmuo nke dò mMediibe nè Pèdisiibe kó ikuó mieke kè bè wàri tímàti kòo kpààti íkú o nòùtè, tì 55 í ncèète.

¹⁷ Meñme kòo kpààtii duó nkè bèe tóní Danniyeeri ke nyóó ò dootóo yecírìcìrè f̄t̄ìrì mieke. Kòo kpààtii náké Danniyeeri ke dò: Kuyie nda deeté, kunku a tū nkù nè mewéérímè.

¹⁸ Kè bèe tóní ditári dieri képoo nkòo kpààtii íkú o kó mecannimè, bèe tu bekótíbè kè bè múnkèe íkú be kōme kè dè bo yie nkòò m̀ou báá denne Danniyeeri. ¹⁹ De kó difōnkúò kòo kpààtii kò nho c̄iētè, ò í nyie nke di dèmarè, bá ò í nyu o poc̄iē, ò me nyí nna ke duó de kó keyènkè.

Danniyeeri yènnímè yecírìcìrè f̄t̄ìrì bá dèmarè í ò d̀ò

²⁰ Kòo kpààtii íté kè dè kpaá uu kékote yecírìcìrè f̄t̄ìrì borè. ²¹ Ò t̀ónko dii m̀onni kèyú nè meyeñcaàrimè kó kuní ke d̀ò: Danniyeeri Kuyie nkóo t̀onti, Kuyie nha tū nkù nè mewéérímè kù na ke da deeténè yecírìcìrè ǹonkuótàà?

²² Kè Danniyeerii ò t̀éñnéni ke d̀ò: Okpààti mbo s̄áá! ²³ Kuyie n tū nkù t̀on-nímu ku t̀onni kè di táú nyecírìcìrè ǹò, bá yè í n d̀ò meyei mmamè, n yí càarè dèmarè Kuyie, m me nyí d̀ò dèmarè dèè í da naati.

²⁴ Kè dèe narike okpààti kòo duó nkè bèe denneni Danniyeeri yecírìcìrè ā dii f̄t̄ìrì mieke, kòo yènní kè bè ns̄ nhò í k̀ute bá s̄amp̀rè ke yé ò do duómmè o yèmmè memou Kuyie. ²⁵ De kó difōnkúò kòo kpààtii duó nkè bèe pínní bèè do d̀ake ke bo kuó Danniyeeri kè bè dokoo yecírìcìrè f̄t̄ìrì nè be pobè nè be bí, kè bè níi nkpaá ke í t̀ùkoo dif̄t̄ìrì f̄ù kè yecírìcìrè bè t̀tè t̀tè ke aaroo nè be k̀ú.

²⁶ De kó difōnkúò kòo kpààtii w̄ari dipátiri kénáké benitibè bemou nè ibotí imou, titenti timou kobe ke d̀ò: Mbonè kè dè naati.

²⁷ N d̀ó kénáké tì tu: N kó ketenkè kemou duómè bá wè wè ndé Kuyie nDanniyeeri tū nkù.

Kuù f̀òù,
ke yó mbo s̄áá,
ku kpàti í yóó deè,
kuù yó mbaké s̄áá.

²⁸ Kuù coonko kè kuù deeri,
kuù d̀òri tidieti nè medòòrimè càmmè,
kéinkè mieke nè ketenkè ínkè.

Kuù fiète Danniyeeri yecírìcìrè nou mieke.

²⁹ De kó difōnkúò kè Danniyeeri d̀ake deuke Dariyuusi kó tikpàti mieke kètan-nenko Siduusi Perisi kou kpeti mieke.

Danniyeeri d̀oummè tidouñti kèyà desinnè dèndà

7 Baditasaa kpàti benni ketiri Babidōnni mieke, kè Danniyeerii d̀ou ntidouñti kèyà mebenkùmè péu ò duó dii m̀onni o d̀ò. Ò ènte dii m̀onni kèw̄ari ò yà dè o d̀ouñti mieke. Nte ò tì yà kè tì ndòmmè.

² Kè Danniyeeri béi nke d̀ò: N duó dii m̀onni kèyà kuyaakù iténimè itemm̀anke iǹà d̀améèri ínkè ke íinko o nie. ³ Kè desinnè dèndà yènní d̀améèri mieke bá dè í sénní. Bá mùu s̄immù kè mù càánnè mutèmù. ⁴ Kè muketimù d̀onnè dicírìcìrì ke né m̀ake if̄t̄i fetúúfè kōme. Kè nní nkpaá wúó nkè bèe deite mu fièti kè mùu íté kécómmú oniti kōme, kè bèe mù duó mmenitiyèmmè. ⁵ Kè mus̄immù dérím̀m̀u yènní ke d̀onnè kutontonkù kèité kékpaá, ke aaké ic̄intí it̄aāti, kè bè d̀ò mùu íté kécómmú páí, kékote kèpímmù péu kécááké. ⁶ Kè nní nkpaá wúó nkèyà mutèmù kè mù d̀onnè dimanni ke m̀ake if̄t̄i tenòtè kōme kè ì bo iǹà mu ínkè nè yeyo yèndà, kè bèe mù duó mmuwerímù kè mù bo mbaké. ⁷ Kè m baa nsaké ke wúó n yà dè n d̀ouñti mieke kèyà mus̄immù tèmù kè kufōwaá nní mpí mmediè kè n kōmbùd̀t̄ii do, kè mù m̀ake muwerímù diemù bá mù í m̀ake mù

mànnè mù, ke mɔke timàtì kó yenìi nyediyeè ke bo ncáá nke kěú mù pī ndè, ke naù mù càáké ke sùs ndè. Bá mù í dōnnè deketirè, kè mummy mɔke yeyiè ntepiítè. ⁸Kè nní nkpaá wúo nde kó yeyiè nkè disámpóri marii yènni ye cuokè kèbo nyètāāti, kè de kó diyènni mɔke inuɔ nhoniti kōme nè dinùu ke náa ntipocēmmúnáanti.

Kuyie mbeénti

⁹Kè nní nkpaá wúo nkè bèe dɔú nyekpàatikarè, kòo dakóti mɔuu kɔtení kékari, kòo yààti péi ke dō ntipàákónti, kòo yùti dō ndipedabùu péiri, kòo kpàatikari cɔú mmuháá nke mɔke yecèètiyè kè yè múnke cɔú. ¹⁰Kè mehāākpèrimè yìenì ke pūš nho ìkè kukò nkōme kè benitibè sikɔu sikɔu pī nho tōmmú kè sikɔupíkòupí còmú o ìkè, kè tibeéntii keté, kè bèe pōūtè yepáte.

¹¹Kè nní nkpaá wúo ndiyènni sámpóri dii náa ntipocēmmúnáanti tefentè kpeti. N kpaá ke de nwúo nkè bèe kuɔ musimmù mummy kè mù dootóo muhāá diemù mieke kè mùu cɔúté. ¹²Desinnè sɔnne ténke í nkpaá mɔke muwērimú, kè bèe né dè yóu kè dè bo nkpaá fòu yemòrè mayè mieke.

¹³Kè nní nkpaá wúo n yà mèè benkùmè n dɔuñti mieke kòo mɔuu yènni tiwetì mieke ke dō nhoniti ke kété kénwetí odakóti kè bèe ò ni o borè. ¹⁴Kè bèe ò dèúkunne kòo duó ntipkpati kòo baaté, kè titenti timɔu, yehèkè yemɔu, ibotí imɔu kɔbe mpí nho tōmmú, kòo mbaké sáá, o kpàti í yó mmɔke kumànkú.

De kó tidɔuñti tu mù

¹⁵Kè n kōmbùòti do mediè mmí nDanniyeeri kè kufōwáá nni nhauté ke yé de kó tidɔuñti tumè tikōmbòdorikpeti nti. ¹⁶Kè n tóónnè benitibè bèe dè bo be kòo mɔu kòo beke de kó denennè tu mù, kòo n náké tì tu mù ke dō: ¹⁷Desin-

nè dènàà dende benkú yekpàatiyɔ nyè yèndà. ¹⁸De kó difōnkúo Kuyie nkùu baké keínkè nè ketenkè ku kɔbe bo cɔuté tikpàti kè ntì te sáá. ¹⁹Kè n yíe kèbeké musimmù naammù benkú mù mùu do í dōnnè deterè detāāti, mùu do duò tikōmbùòti ke mɔke yemátiniì nnè disɔwūš kó tinōnkúóti, ke cáá nke kěú mù pī ndè ke nau mù càáké ke sùs ndè. ²⁰Kè m múnkeè beke de kó musimmù mùu do mɔke yeyiè ntepiítè mù benkú mù nè diyènni teri dii do yènni kèbo nyeteyè yetāāti di benkú mù, dii do mɔke inuɔ nnè dinùu ke náa ntipocēmmúnáanti ke deu ke pēētè yeteyè. ²¹Kè nní nkpaá dè wúo nkè de kó diyènni kpannè Kuyie nkó benitibè kéndó kè bèe na. ²²Kòo dakóti iténí kékónnè Kuyie nkùu baké keínkè nè ketenkè ku kɔbe. De mōnni tūòke dii mōnni kòo bèe duó ntipkpati.

²³Kòo n náké ke dō: Musimmù naammù benkú dikpàatiyuu naanni ndi, dii cáánnè yeteyè, de kó dikpàatiyuu dii yóo na yesɔnye kè yè maanko kè n yè nàù ke yè yauri. ²⁴Kè yeyiè ntepiítè benkú bekpàatibè tepíitè bèe yóo ānnè de kó dikpàatiyuu mieke. De kó difōnkúo kòo tɔu mɔuu yènni ke cáánnè betòbè kéna bekpàatibè bētāāti, ²⁵kénnáá ntipocēmmúnáanti, ke sáá nKuyie nkùu baké keínkè nè ketenkè, ke fēunko ku kó benitibè kéndó kéceete Kuyie nkɔbe benefitmè kó dipátiri nè be kó ikuš. Ò bo mmɔke de kó muwērimú ke dō yebie nyètāāti nè dikéè. ²⁶De kó difōnkúo kè Kuyie nkó tibeéntii ité, kè bèe deite o wērimú kè mùu dèe sáá. ²⁷Kè bèe duó nKuyie nkùu baké keínkè nè ketenkè ku kɔbe tikpàti, kè bèe mbaké ke te yekpàatiyɔ yemɔu. Kòo kpàti mbo sáá, kè titenti kó bekpèribè bemɔu nyiè nho kpeti ke pí nho tōmmú.

²⁸N dɔuñti mánku nku memme, mí nDanniyeeri n dè yà dii mōnni kè dè n di kè n kpei kè nní ntoti n yèmmè de ínkè.

Danniyeeeri duómè tidouùti kéyà dipedaà nè dibodaà

8 Baditasaa kpàtì benni tǎǎnni, mí nDanniyeeeri kè n wēte kédúú ntidouùti tetì kémbúúti n do dǔú nti meketimè. ²Nte de kó tidouùti: N duó kè dè ndò m bo Suusi kó diheidie ndi Edammu tempè, nhUdaii kó ntaké, ³kè nní nwúó nkéyà dipedaà kè di cǒrmú kukó ntaké ke mǎke yeyiè nyèdéè kè yè òkù mediè. Diì dènte ke yènní kè di deunè diteri. ⁴Kè n yà de kó dipedaà kùmmùmè de ìikè bífèkè kubakù cǎnku nè kuyóú. Bá kuwanwankù tekù makù í nna ke bo di bàao. Kè di wetínnè kù kù báa na ké di bàao, kè di dǒdǒri di dómè kè di wèrimú déúkú.

⁵Kè nní nkpaá ke toti n yèmmè kè dibodaà marì yènní deyìikè bífèkè kén-cokù ke firì kutenkù ke cǎa mediè, bá di naàcèi í káa nketenkè kè di yènni dieri soké di nuò nsaku ke duò tikǒmbùditi. ⁶Kè dii tuǎkení dipedaà n do yà di kè di bo kukó ntaké di borè, kébunnǒo nè di wèrimú mumǔ. ⁷Kè n yà di potémè dipedaà nè kemieke ké ndi puoti ke bǒóté bǒóté di yiè nyedé ké di bo mbá di í nna ke di bàao, ké ndi furi bá òmǔ í nna ke di fiète. ⁸Kè dibodaà wèrimú ndeukú mediè mbá mù í mmǎke mù mǎmè, di wèrimú tǔòke dii mǎnni mu mǎnku kè diyènni dieri bǒóté, kè yeteyèe yènní yènáa de kó difǔtiri kénwetí itemmǎnke inàa.

⁹Kè di sǎmpǒri teri marì yènní ye kó dimari ìnkè kè di wèrimú ndéúkú mesàa nkè di wetí diyèe yiènni kè nè kubakù cǎnku nè dihei sàari. ¹⁰Ke múnkee kpan-nè kéinkè kǎbe ké bè na, kétǔūnè siwǎa péu ke si nàu. ¹¹Kè di kpannè siwǎa kóo kpàditi képaá nyiwǔò bè do o feu ì yewe yemǔ késǎu nKuyie ncēsàatè. ¹²Kè dii nanè deinkè kǎbe képaá mbè do feu ì wǔò, nè medǒrimè yeime mieke kè de

kó diyènni yete timǒmmǎnti kénno nke dǒdǒri di dǒ mèè kó dimàa.

¹³Kè n keè Kuyie ntǒnni marì nàám-mè, kékeè diteri marì di bekémè ke tú: Mebenkùmè a benkemè yóó kǎá nde? Ōnye mǎrè mieke nke iwǔò kó mufèu yóó wēte késǔotémè? Oyeiwe wèè cǎari ò yó mbo kékǎá nde? Dè yó nkǎáké de kòò yóu ò bo ndǒrimè Kuyie ncíètè nè deinkè kǎbe ci dè? ¹⁴Kè Kuyie ntǒnni ketiri dǒ: Deyuo nsikǔpísidé nè sikǔsitǎati (2300) nè yekúnwerè sikǔpísidé nè sikǔsitǎati (2300) deè dǒ nképèèté kè Kuyie ncíètè né wēte kéwenke.

Danniyeeeri douùti dérinti kó mebenkùmè

¹⁵Mí nDanniyeeeri kè nní ntoti n yèmmè ke bo banté de kó tidouùti tu mù, kè demarèe kǎteni kécómmú n yiikè ke dǒnnè oniti. ¹⁶Kè n keè metammè mamè kukó Udaii borè kè mè píèkù ke tú: Kuyie ntǒnni Kabiyeeeri, náké oniti yie nho douùti tu mù. ¹⁷Kè Kabiyeeeri kǎteni n cómmú dè, kè kufǔwǎa nni mpí nkè n nínkú késínnǒo ketenkè, kòò n náké ke dǒ: Danniyeeeri, oniti fǔ, á nyé ke dǒ nha yà dè tukúnè yemǎrè sǎnye nye, ¹⁸kén-sǎké ke n náánnè kè m baá síi nketenkè bá n yí yé m berí ndè kòò m pí nkéíni kécónné, ¹⁹ke n náké ke dǒ: M bo da dáa nKuyie mmieke yó ndǒmmè, dèè yóó dǒ yemǎrè sǎnye Kuyie ntǎātè yè mǎnni ndi. ²⁰Dipedaà a yà di nè yeyiè nyèdéè, dè benkú Medii nè Perisi kó yekpàatiyo nye. ²¹Dibodaà benkú Keresi kóo kpàditi nwe, diyènni dieri dii soké di nuò ncuokè di benkú okpàditi ketiwè nwe. ²²Diyènni dii bǒóté kè yeteyè yènáa yènni di kó difǔtiri dè benkú bekpàatibè bènàa ndi bèè yóó cǔutè oketiwe, be kó muwèrimú né í yóó tuǎke o kǒmu. ²³Be kpàtì bo tuǎke dii mǎnni ti mǎnku kè benitiyeibe yei ntǔòke me dúònni, kòo kpàditi tefentè yiè nyènni kénno nke cií mbenitibè mediè. ²⁴O wèrimú yó ndéúkúmu, mù nè

í yó mbonní o borè, ò bo cake mediè. Ò dḍori dèè kó dimàà bo nyié ò bo na kékuo benitikperibè, kéwènnénè Kuyie nkòbe mómmòmbè. ²⁵ Ò bo nciì mediè nkéna késuó betòbè, nè o kó tefenté mieke ò bo kuò benitibè bèè do kari ke í yīèkù, ò bo ndó kékpannè múнке okpààti diewè, de mḍnni né ndi bè yóó ò kùòmè bá òmòu í ò poté. ²⁶ Nte a yà tìl dḍuḍnti benkú dè. Timḍmmḍnti nti, kè tìl tukúnè deyuo nnè yekúnwerè. A tì sḍonne ti kó yemḍrè kpaá dḍetirimu. ²⁷ De kó dimḍnni mí nDanniyèeri kè dè n yḍnte, kè nní mmò nke dḍ yemḍrè mayè. N kḍnti tḍḍíné diì mḍnni kè n wḗte késwḍtè n tḍmmú okpààti borè. Kè dè nkpaá n kḍḍnnè de kó tidḍuḍnti kpéí mbá m mu nyí tì bantè.

Danniyèeri bàntémè Kuyie

9¹⁻² Mediibe botí kóo kpààti Dariyusi Asuyeduusi bire kpàti benni ketiri Babidḍnni, mí nDanniyèeri kè nní nfei nKuyie mpáte, de mḍnni ndi m bantémè Kuyie ndo béi nti nè ku pāānāānti náāntò Sedemii nùu mieke, tìl tukúnè yebie nsipisiyiekè Sedisademmu yóo naámmè tidobontì. ³ Kè m bou dinùu ke dáátí tífḍḍtḍnti, ke cóú n yuu mutápeí, nkébbúté n Yiè nKuyie mbíékè ke bo kù dḍu nke kù bàntè. ⁴ Kè m bántè Kuyie nké kù dáa nti caārimè ke dḍ:

Áú! Kuyie nkuu dḍu, ke kpeñni. Fḍ nwèè taunnè bèè pī nha tannò, bá a ḍḍ í nyè mbèè da dḍ be kpéí. ⁵ Ti da yeténèmu, ti dḍḍ meyei mme, ti càārèmu, ke yete a kpeti, ke bùtinné a tannò nè a kuó. ⁶ Ti í kènté a pāānāānti náāmbè bèè do náānnè ti kó bekpààtibè nè ti kó bekótibè nè ti yembè nè ti kó kubotí kumḍu. ⁷ Kuyie nfḍ nwenimu páíí, tīl càārè ke dḍ nkékékùnne timàà. Tīl te ifei Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe nè Isidayèeribe bemḍu bèè tḍké nè bèè díetiri, bèè ciété ke bo yehèkè teyè ti da yeténè mèè kpéí. ⁸ Kuyie ntīl te ifei, tīnti nè ti kó bekpààtibè nè bèè ti baké nè

ti yembè ti da yeténè mèè kpéí. ⁹ Áú! Ti Yiè nKuyie nfḍ nwèè mḍke mesém-mè, ke ti ciénko bá nè ti me nyetemè a kpeti. ¹⁰ Kè í yie nke tūnne a kuó a ti nàké i nè a pāānāānti náāmbè nḍ mieke. ¹¹ Isidayèeribe bemḍu yetemu a tié nke da bùtinné ke càārè. Deè te kè meyei nha nàké mèè kpéí a kóo tḍnti Mḍyisi páte mieke kè mè ti tḍḍkení. ¹² A do nàké tì, tḍnti nè ti kó bekpààtibè bèè ti ni, tīl dḍori meyei mmèè ti tḍḍkúní Sedisademmu me kó kubotí í buoté kupíkù tekù makù. ¹³ A do nàké mèè yei nkpéí a kóo tḍnti Mḍyisi páte mieke, meè ti tḍḍkení, ti me nyí yóu meyei nke bo bónkūnne a mieke, ti í dake a tāātè tì ke bo tì dḍḍ ti kpéí. ¹⁴ Deè kpéí nte kàa í yóu a bo ti dḍḍnīmè de kó meyei. Ti Yiè nKuyie nha dḍḍrimè memḍu siému. Tīl yete a tié.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nha dḍenne diì mḍnni a nitibè Esibiti nè muwḗrímú kàa yetiriri feitèmu, ke kpaá bo nè yíenní tīl yeté a kpeti. Tīl càārè. ¹⁶ Kuyie nha sàà ndeumu, báa yóu kàa mieke do Sedisademmu a ei, a kó ditāsàārì. Ti kó meyei nnè ti yembè kḍme, meè te kè benitibè sáá nSedisademmu nè a nitibè. ¹⁷ Kuyie nkénté m báammii n da báa nyi a yetiriri kpéí, wénté a ciété cākemè. ¹⁸ Kuyie nkeè n da báammè, wénté a te diì ei pḍnte mèè botí. Ti í da báa nke yḗ nti mḍnnè á ti tee, ti da báa nha ti kuḍ mmèè kpéí nke mesémme. ¹⁹ Kuyie nkénté ti báammii ke tí cié, keè ti yḗ mmù ke tí teennè, báa wḍte nè a kó diyètiriri a kòbe yu di de kó dihei mieke di kpéí.

Kuyie ndáa ntì Danniyèeri yebie nsipisiyiekè kpéí

²⁰ Kè nní nkpaá báa nKuyie nke kù dáanko n yei nnè n kòbe Isidayèeribe kḍme ke nkù bàá nku tāsàārì kpéí. ²¹ N kpaá ke me nnáá nkè Kuyie ntḍnni Kabiyèeri n do yà di n dḍuḍnti teti mieke kè dii kḍtení m borè ke einte mecāā nke sḍḍ ndè berínè kuyuoquo bè feu diì mḍnni

iwūṣ Kuyie. ²²Kè di n duṣ nyitié nke d̄: Danniyeeri n k̄tení ke bo da yí mecii mme. ²³A bãntè dii m̄nni ndi Kuyie nk̄u n duṣnnimè tináañti a kpéí, kè n k̄tení ke bo ti nda náké. Kuyie nda d̄mu, yetoo kékeè de kó tináañti, kébanté a d̄uñti tu mù. ²⁴Bè benné dim̄nni ndi dii tu yebie nsipisiyiekè kuce mèyiekè, de kó yem̄rè bo a nitibè nè dihei s̄àri kpéí nke, kè dè bo yie nkè be tookperfi deè, kè b̄e yóu meyei mmud̄òrimù, kè Kuyie mbè c̄íé mbe yei, kè be d̄òrimè s̄éité kénsié s̄áá. A yà dè tid̄uñti mieke nè Kuyie nnàké ti kè tii d̄ò. Kè b̄e w̄te kéwénk̄unne Kuyie nc̄iétè. ²⁵Nte a d̄ò nkébanté ti ke ti ȳiétè: Kébennénè bè béi ndii yie di bo w̄temè Sedisademmu kòò maá ke yà tuṣkenè okpààti bè t̄āatè wè, dè m̄ke yebie nsipisiyiekè kuce mèyiekè ndi. De kó dif̄nk̄úò yebie nsipisikuè nè yèdèè kuce mèyiekè ye mieke dihei nè di kó sic̄kperfi dè bo maá. De kó yem̄rè dè yó nyóumu mediè. ²⁶De kó yebie nsipisikuè nè yèdèè kuce mèyiekè kó dif̄nk̄úò kè b̄e kus Kuyie nt̄āatè wè, bá òm̄u í nhò p̄ate. De kó dif̄nk̄úò kòò kpààti t̄u m̄u k̄tení nè beh̄āp̄òmbè, k̄p̄ante dihei nè Kuyie nc̄iétè ké nyóó dentenè kè Kuyie nhò poté. Ò né yó ncāaritemu menie nh̄ṣ ta kukó nkénh̄ommè ke yà kúnè, ke yé bè ti t̄āatémè weè kpéí nke. ²⁷Yebie nyèyiekè yèè kpaá ye mieke ò bo d̄ònnè benitibè péu metaummè. Yebie nyèt̄āti nè dikèè kó dif̄nk̄úò kòò bè p̄a mbè bo nfeumè Kuyie nyiwūṣ ke kù p̄ā nyep̄arè. De kóò cāarìwè bo nd̄ari isòke kperè kè d̄e ton-té. Ò yó mmè d̄òrimu kè bè t̄āatè ti o kpéí nkè tii ò t̄ùkení.

**Danniyeeri d̄u ntid̄uñti k̄yà
onit̄i wèè dàat̄i tiyaàp̄éit̄i**

10 Siduusi Perisi kó kpààti kpàti benni t̄ānni mieke, kè Kuyie mbéinnè Danniyeeri bè yu wè ke tú Betisasaa nè tid̄uñti mieke, kòò benke

tii d̄ò nkétuṣkení tii tukúnè meh̄áarimè diemè. Kè Danniyeeri ntoti o yèmmè ke bo ti banté kè Kuyie nt̄i nhò benke.

²Kòò d̄ò: Mí nDanniyeeri dè do s̄́ n kari mukúú mmu ke bo seménni t̄āñwè.

³Bá n yí yo mmudii s̄āmù, m me nyí cáá nyimaa, m me nyí ȳ́ mmenaa, bá n yí panti kè de kóo seménnibè yà p̄ētè.

⁴Ot̄ank̄u ketiwè kó yewe nsipisidè nè dinaanni yie ke s̄́ m bo kukó ndiekú Tikidi také. ⁵Kè nní nwúó nkéyà onit̄i m̄u kòò dàat̄i diyaàb̄òri péiri, ke boú f̄eṣṣonaàk̄ñf̄e o ka. ⁶Kòò k̄ñti d̄onnè dit̄as̄àari, kòò ìkè m̄ièti ke d̄ò nfetaaf̄e

ṣ̄ṣ̄ m̄ítémè, kòò nuò ndò mbè ṣ̄ mmímè t̄ósi, o baà nnè o t̄àake kè dè m̄ièti ke d̄onnè dis̄ṣ̄wūṣ bè anté di. Kòò béi ndè nd̄onnè dit̄inn̄i dii n̄à.

⁷Mí nDanniyeeri m̄i maá do yà de kó mebenk̄umè, benitibè bèè m bonè bè í nyà m̄umamù, nè memme kè kuf̄ōwaa mbè p̄i nkè bèe coké k̄es̄ari. ⁸Kè nní nkpaá m maá ke wúó nde kó mebenk̄umè diemè kè n w̄rimúu deè kè n ȳik̄e ceete bá n t̄énke í m̄ake muw̄erimú. ⁹Kè n keè weè nit̄i tammè, bá n t̄énke í n yé m berí ndè, kè n doroo ketenkè, k̄éc̄imm̄ṣ̄.

¹⁰Kè ten̄d̄utè matè n kááké, ké n ȳinn̄i kè nní nn̄nkú ke ikú n n̄u ketenkè kè nk̄ñti au. ¹¹Kè de kóo nit̄i n náké ke d̄ò: Danniyeeri Kuyie nda d̄mu, yetoo kébanté tináañti kù da náá nt̄i tu mù. Íté k̄éc̄ómmú! Bè n t̄ōnni a borè nde. Ò béi memme kè n ȳité k̄éc̄ómmú kè n k̄ñti nkpaá au.

¹²Kòò yíé ke d̄ò: Danniyeeri a bá nyièkù! Nè a k̄ék̄unne dii yie am̄áa Kuyie nyièkè ke wanti ke d̄ó kébanté dèè d̄òri, nè de yie ndi kù k̄èemè a báammu ke duṣ nkè n ȳiténí ke k̄ariní ke bo ti nda náké.

¹³Wèè bàa Perisi k̄obe kó dikp̄àat̄iyuu kòò m p̄éité kè n dè d̄ò yewe sipisidè nè dim̄áa, kè Mis̄eedi Kuyie nt̄ōrè kperè kó dimari k̄tení ke n teennè, nh̄ ṣ̄te Perisi kó bekp̄àat̄ibè borè nde. ¹⁴Ke t̄ùkení di mm̄nni ke bo da náké tii yóo tuṣkení

a nìtibè yewe yèè kèríní ye mieke. Nte mebenkùmè mèè benkú de kó yemàrè.

¹⁵ Ò n nàánnè dii m̀ǹnni de kó tináànti kè n s̄́ nketenkè nke ke d̀ò nyúóó bá n yí tén̄n̄nko timati. ¹⁶ Kè tenitiǹ̀tè matèe kááké m biè nkè n na kèwète kéaate n nùù kébéi nkénáké de yiè nke d̀ò: N Yiè n yà mèè benkùmè mèè do n k̀m̀b̀ù̀t̀i ke n wèrímú dèè. ¹⁷ M bo yíme mí nhoniti yiè nwèè í t̀̀ù̀ke dèmarè kénákèné n yiè m me n yí kpaá m̀ke muwèrímú yoo muwemmu? ¹⁸ Kè de yiè nyíe kè n kááké kèwète kè n duó muwèrímú. ¹⁹ Ò dèè memme kè n náké ke d̀ò: Kuyie nda d́mu. A bá nyíèkù, kàa k̀m̀b̀ù̀t̀i duò, cáttinne a k̀ǹt̀i kèwète kèpété muwèrímú. Ò n nàánnè dii m̀ǹnni memme kè n wèrímú wètení m borè, kè nh ò nàké ke d̀ò: N yiè nha bo na kè m béinnè di m̀m̀ǹnni ke yé a n duómè muwèrímú. ²⁰⁻²¹ Kòo yíe kè m beke ke d̀ò: A yé n k̀t̀ení mùù kpéí nha boràà? N k̀t̀ení ke bo da náké t̀i wàri t̀inti timómm̀nti pátiri mieke. N né kpaá d̀ò nkékpannèmu wèè bàa Perisi kó dikpààtiyuu, m bo nyóó tuokoo wèè bàa Keresi kòò t̀ù̀kènimu òm̀ù me nyí bo wèè bo n teennè kè dè í tú Misedi Kuyie nt̀ǹnni dii bàa Isidayeribe.

11 N do ò teènnèmu Medii boti kou Dariyuusi kpàti benni ketiri mieke. ² Né nte n t̀ǹi t̀i náànti m̀m̀m̀nti ke bo da náké.

Kubakù c̀ǹku kó bekpààtibè nè kubakù you k̀be kó dikpànni

Bekpààtibè bèt̀aati beè yóó c̀utè betòbè Perisi kó tikpàti mieke kòo naanwè mbè t̀inní weè kó tikpàti yó ndeu kèpèètè betòbè beketibè. O kpàti bo deuke dii m̀ǹnni mediè nkòo báátí ke bo kpànnè Kedesibe kó dikpààtiyuu. ³ Kòo kpààti dik̀m̀b̀ù̀ yiè m̀m̀ùù ànné kèmbaké benitibè bem̀u ke d̀wri ò d́mè. ⁴ Kòò fiíkú dii m̀ǹnni weti weti ke dèè o kpààtiyuu bo p̀nte kètoté itemm̀anke

inàa mieke. O yaàbí ìi me nyí yóó c̀utè tikpàti, betòbè beè yóó totí de kó tikpàti, be wèrímú né báa tuoke o k̀mu d̀ommè.

⁵ Okpààti wèè yó mbaké diyèè yièni kè kubakù c̀ǹku kó dikpààtiyuu ò yó nkpeñimu, kòo kóo à̀p̀ǹti m̀ù né kpenke kòò pèètè kòo kpàti pèètè o kpeti do kááké dè. ⁶ Yebie mmayè kó dif̀nk̀ùò bè bo ànnè metaummè, kè kubakù c̀ǹku kou kóo sapàa nyenke kubakù you kou. De kóo nitipòkù me nyí yó nkpaá nè o wèrímú, be kó metaummè í yóó m̀nte, ò bo kú wenwe nè o d̀ù nè o bire nè o k̀be. ⁷ Kòo c̀t̀è kou m̀ù c̀utè tikpàti, kèk̀tení kèpí nkubakù you kóo kpàti o c̀t̀è mieke, kèkpànnè o kó beh̀àp̀m̀bè kè bè na, ⁸ kéheí be tenkanii kèkonè Esibiti nè tik̀ut̀enenti tim̀u, mes̀u nkpeti nè timàti kpeti bè p̀innè t̀i ikuó t̀m̀m̀. Dè bo yí yebie mmayè péu bá dikpànni í bo. ⁹ Kè kubakù you kóo kpààti do kuc̀ǹku kou mudoò kèyíèke kèwète kèkò nho kó kutempè.

¹⁰ Kè kubakù you kou kó ibí báátí dikpànni ke t̀i nkunitisúkù mes̀a nkè be kóò m̀ù báátí nè beh̀àp̀m̀bè kèsén-té kutemm̀nku, menie nh̀s ta mèè botí kukó nképié. Kòo wète kèkò nho cie ke báátí kèpi o dootitòbè kó diheí kperi. ¹¹ Kè kubakù c̀ǹku kou itènní nè kemieke kébaao kubakù you kou. Kòo waá nyet̀rè yet̀rè péu, kòo dootitòbè me nhò na. ¹² Tefentè bo pí nkubakù you kóo kpààti nè muwèrímú ò m̀ke mù kpéí mbá nè ò yóó me nkuómè beh̀àp̀m̀bè péu ò í yóó bè na. ¹³ Kubakù c̀ǹku kóo kpààti bo yíe kéwaá nyet̀rè kè yèè pèètè yeketiye do mamè. Yebie mayè kó dif̀nk̀ùò ò bo wètení nè beh̀àp̀m̀bè péu nè tikp̀r̀nenti kpeti. ¹⁴ De kó dim̀ǹnni benitibè péu bo báátí ke bo kpànnè kubakù you kóo kpààti, bá f̀ nDanniyeeri a kó benitibè m̀m̀m̀m̀be itookperí yembè bo íté kè nhò kpànnè kè dè bo yie nkè dèe d̀ù t̀i náké tidùnti matí mieke, bè me mbáá ò na. ¹⁵ Kubakù

you koo kpààti bo kotení kécéēte dihei kperi mari ké di pònte, bá kubakù cànku koo kpààti báa na kòò bàao, bá ò āāpòmbè me nkpeñnimè. ¹⁶ Ò yó ndɔɔri ò dɔ mèmme dèmarè báa ò cònné, ò yóo kari dihei sàari mieke nke dii wenni ke pēēté yeteyè, kémpònti demɔu ke súú ntidobonti máa ò pēēté dè. ¹⁷ De kó difònkúò ò bo íté kécómmú nè o kpààtiyuu dimɔu kó muwērímú ò bo ndɔɔri kè dè dò nhò dɔ mesàa nkéduú nnè kubakù cànku koo kpààti kè bèe tau nkòò ò duú nho koo sapàa nkòò puoke kè dè bo yie kòò ò ninte kékua. Ò me mbáa na nè de kó mecii nkédòò dèmarè bá sámpó. ¹⁸ De kó difònkúò ò bo cuó ndáméèri bíékè kó yehékè kètieke itempè mpéu, kòò kpààti mɔu wèè tu opòò kòò pònte o fentè kòò yà te kó mucóntimu. ¹⁹ De m̀nni kèwēēte o kó yehékè kperi bíékè, kèyīēke kèdo kékú kè dèe deè. ²⁰ Wèè bo sɔtè o íṣṣìrì ò bo t̄s nhoniti kòò túóté de kó dikpààtiyuu kó tecēsààtè kó tinenti. Dim̀nni sámpó mieke bè bo ò pònte, bè me nyí yóo ò pònte kè dè nfei yoo dè ntú nè dikpànni mari mieke.

²¹ Wèè bo ò cɔtè ò yó ntú osinténiti nwe, bè do í wúónnè wè tikpàti. Kòò tanní benitibè bo dii m̀nni meoìmpùmè mieke kécɔuté tikpàti nè mecii. ²² Bá òmɔu báa ò na, wèè yóo bè pònte bəmɔu kékuañè Kuyie ntaunnè bè kumáa be koo kpààti. ²³ Ò bo díinnè metaummè bè d̀ò mè, ké bè souté, o wērímú òke bo ndeukú bá nè o nitibè í me nsùmè. ²⁴ Kòò kòte yehékè yèè kàri kè dè yè naati ye kó itempè nke bo d̀ò o cicebè nè o yààribè í dàátí ke d̀ò dè, kéheí dihei kó tikpàti kètotí o kòbe kébennè ò bo pòntemè sicèkperi, dende kó dimàa né í yó nhā ke bo.

²⁵ Ò bo banté dii m̀nni ò kpeñnimè weti weti kébáátí nè behāāpòmbè ke bo pi kubakù cànku koo kpààti, kè wenwe múnke mbaatiní nè behāāpòmbè bè kpeñni mediè mmómmómme, bè

me mbáa na ke yé ò yóo kpannèmè meciì mme. ²⁶ Nè memme o kòbe bo ò fité kè bèe na o āāpòmbè kékua kusúkù. ²⁷ De kó bekpààtibè bedé bo wènné kékari kèdi, ke ndè kàrinè kemieke ke náa mbetòbè siyáabisí, bè í yóo dè màa kénáké timati kè tii pí mmutómmú, ke yé dim̀nni dii tu kumànkú dii mu nyí t̀òkeme. ²⁸ De kó difònkúò kè kubakù you koo kpààti wète kénkúnti o cie nè tikpàti dieti kòò mieke péi Kuyie ntaunnè bè kumáa, kòò bè kpannè kèpēēté kékò nho cie.

²⁹ Kè dè mboní kè kubakù you koo kpààti wète kékòte kubakù cànku kou borè, dè me nténke báa d̀ò dè do dòmmè meketimè m̀nni. ³⁰ Diyie yìèni kèè bíékè kòbe yóo tuòkenímu nè bàtòòbè kòò bàao. Kòò k̀ntii yārike kòò bútinéè kòò mieke do Kuyie ntaunnè bè kumáa be ínkè, kòò dakenè bèè yete de kó metaummè. ³¹ Kòò kó behāāpòmbèe báté Kuyie ncēsààtè borè kè tè sinkunne, kèbaa bè bo nfeumè Kuyie nyiwūō, kèdaa ndiwūōt̀nni ínkè isòke kperi dèè tu meyei ndiemè. ³² Nè de koo kpààti kó mesoùm-mè mieke ò bo bo mbèè do í fííku Kuyie nkó kuce mieke. Bèè do fííku kè bèe yete kénkpaá fííku. ³³ Be mieke bèè ciì bè bo tuo mbetòbè mecii nyem̀drè mayè mieke, bè bo nkòu be kó bèmabè kèncóunko betòbè, ke fekù betòbè kperi ke bè kpeti. ³⁴ De kó mefíútimè mieke bè í yóo pété meteèmmè péu bèè bo nkoriní bè yó nkorinèni meyèmmè mèdémè mme. ³⁵ De mieke mecii nyembè péu bo kú, kè be kúú nwénkunne Kuyie nkòbe kè bè bàte, ké bè òúté kè kumànkú né na kètuòkení, ke yé bè d̀óummèmu de kó diyie.

³⁶ De koo kpààti bo ndɔɔri ò dómè kòò fentè ndeu mediè. Ò yèmmè bo ndo nhò deu ke pēēté yebòkè yemɔu nè tefentè kénsáá nKuyie nkùu baké desonne demɔu. Ò yó nnómumu demɔu, kè Kuyie nkùu baké demɔu kè ku mieke yàa donè o ínkè, kè kùu d̀ò kù t̄āātè tì o kpéi. ³⁷ De koo kpààti í yó ndake o yembè do t̄u

nyèè bøkè kpéí nhò í yó ndé dibòò mari, bá nè benitipòbè dós di ke pēētē yeteyè, o yèmmè yó ndo nweè pēētē deməu. ³⁸ Ò bo yóu dende kó dimàà kéndóu ndibòò kperi mari o yembè do í yé di, ké ndi pāā mmesəw nne timáti péiti nè yetásàayè nè tinenti sààti péu. ³⁹ Ò bo ndó kēpənte yehékè péu nè de kó dibòò cànni kó muwērímú kédéúkúnne bèè kó dimàà bo yie ndé kó dibòò ké bè totí ketenkè kè dè ntú bə kó ticuuti.

⁴⁰ Dimònni sɔnni kó dimònni kubakù cànkú kóo kpààti nè kubakù yóu kou kè dèe wēte kémáá, kè kubakù yóu kouu ò donè sinaaséí nè si dèèbè, nè bàtóòbè péu nè o kó behāāpòmbè, kè bèe ta yehékè péu kékēté itemmànke menie nhōō ta mēè botí kukó nképíe nképité, ⁴¹ kédó di-hei sààri dii pēētē yesənye, kè benitibè péuu duó ketenkè, kè Edomiibe bie nè Moabiibe nè Aməniibe kó bekperibè kè bèe na kóò yenténè. ⁴² O kpàti bo tuəkenè yehékè teyè, bá Esibiti kəbe mómmbəbe báá na kóò yenténè. ⁴³ Ò bo túóté Esibiti kó tikpàti, mesəw nne timáti péiti, nè tinenti sààti teti péu. Dibii kəbe nè Etiopii kəbe kè bèe ò bōúté. ⁴⁴ Ò né bo keè dii mònni diyie yièni kè, kubakù yóu kəbe kpéí, kòo kəmbùtiti do. Ò yóó íténèni kemieke nke, bè bo kuə kunitisúkú mesàà. ⁴⁵ Ò bo cónné be touti dāmèèri nè dihei sààri kó ditari de cuokè, deñde ò yóó kúmè, bá òməu báá na kóò teennè.

Yemòrè sɔnye kó tináànti

12 Kè Kuyie ntənnii yie ké n náké ke dò: De mònni Kuyie tərè kóo kóti Misəedi wèè bàa Kuyie nkəbe ò bo kəteni, de kó dimònni yó ntú meyeñcaàrimè kperi ndi. De kó meyeñcaàrimè botí mu nyí ànné nè ti bomè kétuəkenèni yie. De mònni a kəbe bèè yètè wàri mufòmmu pátiri mieke beè yóó cooté. ² Becírìbè bèè bo kudənkù, kusúkú bo ente de yiè, kè

bəmabèe ta mufòmmu mùu bo sáà, kè betəbèe ta ifei mieke, meháàrimè sáà. ³ Kè mecii nyembè mmieti kéinkè tiwetí kəme. Bèè teennè betəbè kè bè na ke dɔəri Kuyie ndómè kè bè mmieti siwāā dòmme sáà.

⁴ Fí nDanniyeeeri á nsəri de kó tináànti, a báá denne di mpátiri tɔ ti kè kumànkú mu nyí tūðke. Kè de mònni tūðke memme benitibè péu yóó di kàammú kè dii bè yiè mecii.

⁵ Mí nDanniyeeeri kè nní nwúó ndé kó mebenkùmè kényà benitibè təbè bèdébè kè bè còm mú kukó nyákè yedé yiè ndimari otəu diteri. ⁶ Kè be kóò məuu beke wèè dàátí tiyaàpéiti ke còm mú menie nyínkè ke dò: De kó mebenkùcàmmè yóó deè ìmmònni? ⁷ Kòo youte o nòutè kéinkè kè n keè ò béimmè ke dò: Kuyie mbomu kè m béi ke yu ku yètiri, de kó meborime yó mməke yebie nyètāāti ndi nè dikéè. Mè yóó deè Kuyie nkəbe kó muwērímú bo deè dii mònni ndi páíí.

⁸ Mí nDanniyeeeri kè n keè de kó tináànti, m me nyí mbanté, kè deè nte kè m beke ke dò: N Yiè ndende kó dimàà yóó deè ìmmònni? ⁹ Kòo n tén-né ke dò: Danniyeeeri a bá nyíèkú, de kó tináànti dò nkénsərimu kè kumànkú yàa tuəkenni. ¹⁰ Məbennimè bo wénkúnne benitibè péu, kè bèe wenke késaatə. Beyeibe bèè í dò nkéna kékéè kè bè nsóké ke dɔəri meyei. Bèè cii kè bembəe banté dèè dɔəri. ¹¹ Ke túóténè bè yóó yóu dii yiè bè bo nfeumè iwūō Kuyie nne bè yóó dɔú ndii yiè isəke kperə dèè tu meyei ndiemè diwūōtənni ínkè dè yó mməke yewe tekəupítè nè sikəusidé nè sipísìwei ndi (1290). ¹² Dè nnaati bèè bo mbaa kétuəke yebie ntekəupítè nè sikəusitāāti nè sipísitāāti nè yèñummu (1335). ¹³ Fí nDanniyeeeri, fí nní ntéi kétuəke kumànkú, de mònni ndi a yóó tamè meompùmè mieke, kutenkú deèmmú mònni kéité kécuté a cuuti.

Osee

Di mpátírì tɔ̀ tìi náàntì

Osee do tú Kuyie mpāānāàntì náàntò nwe, kè kùu ò tōnní Isidayeerì kó dikpààtìyuu kubakù yóu kperi mieke, kòo bo bè nàké kù ò nàké tì be kpéí. Kòò ndè bo ke dḡ yebie nsipísidé nè yènùmmù kè Asidii kɔ̀be yàa pɔ̀ntenè de kó dikpààtìyuu.

De kó dimḡnnì diheì do bo meborime yeime mieke nke mediè. Asidii kɔ̀be kó behāāpòmbè beè do bè ā mudò. Kè mufòmmu yeimu mmómmú ke sùúmmu Isidayeeribe. Dèè né do dɔ̀ke ntú deyeire deè tu benitibè do yóumè bè bo ntámè Kuyie nke né ntù nKannahā kɔ̀be kó yebɔ̀kè. Nè de kpéí nkè Kuyie nní ndó Osee puoke onitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè kè dèe benke meborime yeime bè kù dḡrimè. Kuyie nféūrìmu ku nìtibè kpéí mbè í yíemmè ku kpeti. Kuyie nné yému ke dò nku nìtibè bo kù dɔ̀ke. Osee né náá ntì benitibè tu bèe dɔ̀ke Kuyie.

Di mpátírì náàntì duś ke dòmme

1. Osee yàmè dende bàmbà mmeýíétímè 1-3

2. Isidayeeribe seimmè Osee 4-8

3. Kuyie nyóó potémè Isidayeeribe 9-10

4. Kuyie ndómè ku nìtibè kè dè í mɔ̀ke kumànkù 11:1-13:8

5. Isidayeeribe yóó wēte kékarimè be tenkè 13:9-14:10

1 Sudaa kpààtibè Osiasi nè Yotammu nè Aasi nè Esekiasi bè do cɔ̀ú dīi mḡnnì betòbè dikpààtìyuu mieke Sudaa kɔ̀be kó dikpààtìyuu mieke, kè Soasi bire Sedoboammu ntú Isidayeeribe kóo kpààtì. Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Bedi bire Osee.

Osee puokemè onitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè

² Kè ti Yiè nKuyie nni nyóó keté kù bo béinnèmè ku nìtibè kénáké Osee ke dḡ: Osee! Kɔ̀te kétúóté onitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè

kè dī da píe idacēmbí,

ke yé diheì dīi nkɔ̀be duśmmè bemáà mubɔ̀ɔ̀féù,

ke m bütínné, mí ndi Yiè nKuyie.

³ Kòo kɔ̀te kétúóté Dibadaimmu kóo sapàà nKomee, kóo puoke kè wèè ò peitè denitidabire. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dḡ:

Yú de kó debire ke dḡ: Sisedeedi.

Ke yé dè kpaá sámpó nwe kè m poté Yeuu cīètè,

ò do còú mmèè nitiyíi nSisedeedi èi mieke me kpéí,

Isidayeeribe kpààtìyuu bo kpánné.

⁵ De yiè bo tuɔ̀ke dīi yiè

m bo kéété Isidayeeribe kpààtìammù Sisedeedi biriku mieke.

⁶ De kó difōnkúò kòo yíe kápúó nképeité denitipobire, kè ti Yiè nKuyie nnáké Osee ke dḡ:

A dè yu ke dḡ: Mpè.

Ke yé mesémmè ténke í yóó nni mbonèmè Isidayeeribe,

n ténke í yóó bè cīè.

⁷ Kè Sudaa kɔ̀be bie, n yóó bè kuśmmu mmesémmè ké bè deeté, mí mbe Yiè nKuyie mmfi bè te. N yí yó nto mutāmmù yoo disiè, yoo n doké ké bè deeté, yoo n deke sikipàrisēí, yoo n waá mbesāndèèbè.

⁸ Kè weè Mpè nkóté kòo ò càtè ke yíe kápúó nképeité denitidabire. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dḡ:

Yú we ke dḡ: Okpákpàri,

ke yé dīndi Isidayeeribe

di ténke í tùmè n kɔ̀be,

m me nténke í bo di kpéí.

**Kuyie nnàkémè Isidayeeribe
yóó dimè diwèi**

2 Kè Kuyie mbéi nke d̀̀:
Diyiè mari bo mbo kè Isidayeeribe
súú ndàméèrì nùù kó mubirímú
kõme,

ke bá ndò nkéna kékaa nkédeè.
Bè do bè yu dè ke tú bekpákpàribè,
bè bo bè yu de ke d̀̀:
Kuyie nfòùkù kó ibí.

² De m̀̀nni Sudaa kòbe
nè Isidayeeribe bè bo wènné,
kéwaá nhokpààti omáà,
kéyè be tenké,
de kó diyie bo ndeu, bè di ntú Sisedeedi.

³ Nákénè di tebií bekpákpàribè ke d̀̀,
bè tu n kòbe, kénáké di tábè bè do tú bè
Mpè
ke d̀̀ m bè dómu.

**Kuyie ndònnenèmè
Isidayeeribe onitipòkù wèè
d̀̀uti d̀̀utinè benitidaabè**

⁴ Kè Kuyie mbéinnè Isidayeeribe ke d̀̀:
Seinnè di yõ. Seinnè di yõ,
ke yé ò ténke í tumè m pokù,
m me n ténke í tú o d̀̀ú †Yiè nKuyie
nke túnne yebòkè (Wénté Isaii 1:21,
23:17, Esekieri 16:15-43, 23:22-49).

Wèè deite o ìikè dèè benkú ò d̀̀uti
d̀̀utinèmè benitidaabè
kédeite o me saku mecannimè mèè benkú
ò yùúkùmè benitidaabè.

⁵ Kè mèè dake m bo ò datè kéccónnõ o
tetiri
m bo duó nkòo naá mbe do ò peiní kòò
dòmmè.

M bo duó nkòo naá ntédòntè,
kòò feitóo tedòntè kòme,
kè sinéyèi ò kùò.

⁶ O bí, mesémmè í ì nni mbonè
ke yé ì tumè onitipòkù wèè d̀̀uti d̀̀utinè
benitidaabè o kó ibí nyi.

⁷ Be yõ d̀̀uti d̀̀utinè benitidaabè mbe,
wèè bè peité ò d̀̀òri ifei kperè nde,
ke náá nke tú: N d̀̀ó kéwammú yedacìè
kè yè nni nduò mmudii nè menie,
ke n duò ntipeciti nè
mmupààkonkperímù.

Ke n duò mmekùò nnè menaà.
⁸ Deè te kè n yóó pii nho ce tipotì,
m bo pénné kunaàsimperí kéfíté,
bá ò ténke báá yà o ce.

⁹ Ò bo ntù nho dacìè nkédónté,
ò bo yè wammú kémónté.
De m̀̀nni ò bo yí:
M bo wète n d̀̀ú ketiwè borè,
n do de nyo ndiwèi ke pèèté di m̀̀nni.

¹⁰ Ò í banté mfi do ò duòmmè mudii
nè menaà mpàmmè nè mekòsààmè.
Kè mfi nhò duò ntimáti péfítì nè mesõ.
Kòò dè tóú ke d̀̀òrinè Baadi kó
tibòonenti.

¹¹ Deè kpéi nte kè n yóó fiète n diiti di-
didèi m̀̀nni,
kè bè tóú ffinyí kó yebe ke d̀̀ò menaà,
n còuté n naà, kéfiète m peciti nè
mupààkonkperímù
kó tiyààti ò daati dè ke kánkù o fei.

¹² M bo feinko o fei o dacìè nyiikè,
be kóo m̀̀u me mbáá na kóò fiète.
¹³ M bo deite o wèi dimõu nè o baa
nyemõu,
otánkù pánwè kpeye nè siòmpùsi kpeye
nè yebaa nteyè.

¹⁴ Kòo paa nfinyí nè fikìè kó detie ndo
borè bo d̀̀únko,
ò do tú dèè tu ticuuti o dacìè nhò cu tí,
de kó depaa mbo naá ndikpáá kè
tikpasintii dè càáké.

¹⁵ Ò d̀̀ò dè, meffè nhò do t̀̀óté mè,
kémpãà ndibòò Baadi yepãè,
ke ù demámánnè ke duuku medèi,
ke t̀̀ú nho dacìè ke n yè.
M bo dè nhò yietí.

Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.
¹⁶ N yóó ò na mecii mme,

†2:4 De kó yenáànkékè náá nyIsidayeeribe yóumè mme be

kòò tannè dikpàà kèwète kòò beí.
 17 De m̀ǹǹǹi kè n yu wèe yie nhò do dòm-
 mè ò be ndiì m̀ǹǹǹi,
 o yètìní dìi m̀ǹǹǹi Esibiti.
 Kè n wète kòò ténne o paa nfinyì kperè,
 ke mesàà nwète kèyènnì Akɔɔ biriku.

**Kuyie nyóó wète
 kétaunnèmè Isidayeeribe**

18 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: De yie kèrnímu kòò bo nni nyu ke tú: N d̀ò,
 ò ténke í yó nni ntú: N yie mBaadi.

19 M bo deite Baadi kó diyètiri o nùù mieke,
 de kó yebokè botí bè ténke í yóó nyé ye yètè.

20 De yie m bo bè d̀ònnè metaummè, bembè nè desinne nè tikpasinti nè tinòti nè debambaannè ke dèè yie nkè m bá mbè d̀òri meyei.

M bo kéké dekpàritànnè nè yekpàrise ke mudoò deè,
 kè n nìtibè ní nduó pètèi, ke í yìèkù.

21 Dindi Isidayeeribe m̀i yóó di puoke kè ndi po sáà,
 kè di d̀òri dè bèkúmè,
 ke di náá ntimómmonti ke di d̀.

Ke di kuò mmesémme,
 22 M bo ndi po ke di wetí kè dí m banté mí ndi Yiè nKuyie.

23 De yie m bo còutè n kòbe báammii, kédúú nkéinkè yewetè,
 kè kéinkèe duó nketenkè fetaafe. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

24 Kè ketenkèe peité tidiiti,
 kè finyì peité yebe bè d̀òrinè yè menaà. Kè odifè peité be diinè yè mekùò.

25 Di bo súú ndiheì,
 kè mesémme m pinnè wèè yètiri do tú Mpè.

Kè n náké wèè yètiri do tú okpàkpari ke d̀:

A tú nkou nwe. Kòò d̀:
 F́ nKuyie nf́òò n te!

**A bo túntemè metaummè
 mèè t̀te dè mòke tiyeti nti**

3 Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Kòte kèwète kètúóté a pokù, wèè da yete ke waá nyedaciè. Dòke we mí ndi Yiè nKuyie n d̀ mèè botí Isidayeeribe, bá nè bè me nni mbùtinnémè ke t̀ nyebokè Baadibe, yèè nonnè finyì kó yekàtindà. ²Meñme kè n kòte kè bè yietí medítibii ntepitè nè mènùmmù, muyuo cidòò tekùtè nè sipísìnùmmù (150), ³kédeè kòò náké ke d̀: Á mbo die nkémonte, a báá ndòuti d̀utinè benitidaabè, a báá yie nhòmòù, m múnke í yóó ndè d̀òri.

⁴Ke yé yebie mmayè mieke Isidayeeribe yó mbomè, ke í mòke okpàtì yoo tekpàtìbite, bè í yó nni nfeu iwúò, bè í yó nfiiku yetárè, ke bo ndenniní mí mbe Yiè nKuyie nkpeí, ikuó niùti í yó mbo, bè í yó mmòke sitenkaanii. ⁵Isidayeeribe bo wète, kè n wammú mí mbe Yiè nKuyie, mí nwèè bè te, kèwammú be kóo kpàtì Dafiti. De kó yewe bo pèètè kè bè nni nwanti ke kpeutí ke d̀ n kó mesàà.

Kuyie nkpànnè tì Isidayeeribe

4 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: Dindi Isidayeeribe kènténè kékéè n d̀ kè di náké tì,
 òmòù ténke í d̀òri dèè sié,
 òmòù ténke í d̀ otòù.

Òmòù ténke í n yé diheì dìi mmieke.
²Bá wèè ò ò mparikumu ke né sou,
 ke kòu ke yuuku,
 bemòu kè bè d̀uti d̀utinè betòbè ke yòu mmediè.

³3:1 *Finyì kó yekàtindà*: Iboòkuú mai nyi. Benitipòbè beè do ò mpāā ndibòò bè tu di Asitaritee de kó yekàtindà.

Ke kòu benitibè.

³ Deè kpéí nte kè dihèi dimɔu kàri mukúú nkè benitibè dèu ke taunnè tikpasintì nè tinòtì nè siyíi.

Kuyie nkpànnè tì ikuó niùbè

⁴ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Òmɔ̀ù í dò nké n sei, yoo wè n kpànnè, f́ nyikuó niùtì diwè n sei f́ nwe!

⁵ A bo nkéí kuyie ncuokè kébété, kè m pānānāntì nānāntò nkéí keyènkè kébété,

kè n kuó a yó.

⁶ N nìtibè kō mbe í yé mèè kpéí nke n nānāntì.

F́ n kuó niùtì a mómumu nha í dó ké n yíété.

Nè de kpéí n yó da deitemu n kuó tōmmú mieke.

A mè n yèmmè mí nKuyie mmí nwèè da te,

n yó yèmmu a bí kpéí.

⁷ Bè dòri meyei mme nè bè baa bomè.

M bo deite be sānni kè bèe di ifei.

⁸ N nìtibè feu ìi wūó meyei ntüntimù kpéí mbè de nyonnè,

deè te kè bè dó bè ndɔri meyei nkè bè pèù ke yo.

⁹ Mèè yei ndoti n nìtibè,

mèè doti ikuó niùbè,

n yó bè yietímu be yei nke f́ó

mbe yei mbè dòò mè.

¹⁰ Bè yo nke í diè,

ke nyóu ke tūnne yebokè bá bè í sūũnko.

Ba nte?

Bè ténke í n dé mèè kpéí nke mí mbe Yiè nKuyie.

¹¹ Bè dɔuti dɔutinè betɔbè mbe

ke nɔnnè yenacekote nè menapàmmè,

deè bè fènte.

¹² N nìtibè né bekù be pāādò nye

ideí ìi bè nàa mbe kpeti.

Kè mubɔɔyaá mbè ta ke bè fétinne,

kè bè dèténè Kuyie nke tūnne yebokè,

mí nKuyie mmí nwèè bè te.

¹³ Yetārè ínkè nke bè feumè iwūó, ke tuò mmekùò nsitāá ínkè nè yetòrè kó detedierè,

ke nɔnnè de kó medéé nkó mukàrimù,

deè te kè be kó besapàmbè nè be còòbè kè be dòri debɔɔkperè.

¹⁴ M me nyí yóò bè poté bè dɔuti dɔutinè mèè kpéí benitidaabè,

n yóò poté ikuó niùbè mbe,

bembe bèè ɔ́ kenténè benitipòbè bèè dɔuti dɔutinè benitidaabè

kè bè toténè n kó mudii.

Kubotí kuú nkɔbe í baàtì, bè fetimu.

Kuyie ncaummè Sudaa kɔbe nè Isidayeeribe

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Isidayeeribe dɔuti dɔutinè betɔbè mbe, díndi Sudaa kɔbe di báa bè teeté kédoò meyei,

di báa kɔte Kidikaadi,

di báa deke Beti-Afenni.

Mí nKuyie m bomu,

òmɔ̀ù báa parikènè n yetìri.

¹⁶ Isidayeeribe to kpeñni

kunaàwàátíkù kpeye kōme mme. Mí ndi Yiè nKuyie m bo bè yóu kè bè ncenti bè dómè dipebii kōmad? ¹⁷ Kè Isidayeeribe

taunnè yebokè dí mbè wúó. ¹⁸ Bè ɔ́ nyóó yènní tinaàyàkémúòntì mieke ke ta

munitipowammù mmu, ke dó ifei kperè kè dè pèété be kó disānni. ¹⁹ Kuyaakù

kuú yóò bè tùòté tefòdóntè kōme kè ifeii

bè píñnè iwūó bè feu ì.

Kuyie nkpànnè tì ikuó niùbè nè bekpààtibè

5 Kè Kuyie mbéinnè ikuó niùbè nè Isidayeeribe kpààtibè ke dò:

Díndi ikuó niùbè, kénténè kékéè!

Dòdò nè meyòdmmè díndi Isidayeeribe kpààtibè,

keènè n yóò di náké tì.

Díi do dò nkébenke benitibè dèè sié.

Kè dîi né naá mbe kpéi timátì dindííntì
Misipaa èi mieke,
ke naá nticùòtì Tabəə tãri.

²Di keù difòùrì cūmpuri ndi Sitimmu èi
mieke

kè n yóó di poté diməu.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́éi.

³Díndi Isidayeeribe n di yému.

Isidayeeribe n yí di biinninè,
Isidayeeribe di túnne yebòké nye,
Isidayeeribe di sãu dimáà ndi.

⁴Isidayeeribe di dòòrímè í yie

ke di bo wētení m borè,
di bo ndoutinèmmè ditòbè de kó meyèmmè
mèè di tɔ,

kè di í na ke m banté mí ndi Yiè nKuyie.

⁵Isidayeeribe di kó tefentè tɛè nàké di
kpéi

Efadaimmu kòbe nè Isidayeeribe di yei
mèè di bɔ.

Kè Sudaa kòbe múnke di túnne ke do.

⁶Di bo n wammú ke fíé ipe nè inààke
ké m mótnté ke yé n yitémè di cuokè.

⁷Di n ciitému mí ndi Yiè nKuyie nke
doutinè ditòbè nke pié de kó ibí,

nè de kpéi otánkù pànwè kó dibanni bo
di neinè,

díndi nè di kpere.

**Kuyie n nàkémè Isidayeeri kòbe
nè Sudaa kòbe mudòò kpéi**

⁸Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò:

Eénè ditátheù Kibea èi mieke!

Eénè tekpàriheutè Damaa èi!

Poténè teíkòntè Beti-Afenni èi.

Bensamee kòbe! Nè di ínke nke.

⁹M bo poté dìi yiè Efadaimmu botí kòbe,
be èi bo dɔúnko.

N náá ntì Isidayeeribe tí tu timómmɔnti
nti.

¹⁰Sudaa kpààtibè tu bèè taà bèmbè
betòbè kó sibaa mieke,

Nè de kpéi m mieke bo bè dàtínné menie
nhɔɔ tamè kukò.

¹¹Isidayeeribe díndi bèè do fěúngo
betòbè,

di mmònni di fěúri mèè fěútímè di mè
mànnèmu,

di tū ndetetìrè kpere nde sáà.

¹²N yóó naá ndimònsìnni ndi

Isidayeeribe kpéi,

Sudaa kòbe bo yà, kùù yonku bo ndònnè
kuninyonku ɔ ndòmmè,

¹³Isidayeeribe bantému be mómú,

kè Sudaa kòbe yà be yonku.

Isidayeeribe bie né kòte Asidii nwe
okpààti diewè borè, ò me mbáá na kétaa

mbe monni

ò báá na kédèite be yonku.

¹⁴Mí nKuyie mmí di do
díndi Isidayeeribe dimannì tēmè,

mí do Sudaa kòbe diciricirìbii kòme

kè m pí nke aaké ke kéri,

we mbo na kéfiete?

¹⁵N yóó bè yóumu kékò nkénkémú

bè bo bantémè be caàrimè, ké n wammú.

Bè bo ta dii mònni meyeñcaàrimè mieke
bè bo n wammú.

**Bè dòòmmè kéndò mbè
wète ke taunnè Kuyie**

6 Meimè kè bèè nàké betòbè ke dò:
Tí wète tí Yiè nKuyie mborè,

kuù tí poté kuù me nyóó tí miékunne,
kuù tí kòute kè kuù yóó tí taa.

²Dè bo nyóó yí yewe yèdèè

kè kù tí fòùkunnemu,

diyè tãánni kè kù tí íi nkè tí nkù wènné
ke fòù.

³Ti bantému ke dò nKuyie ntu Kuyie,
yetenko ke tí kù banté.

Ti yému ke dò ndè ɔɔ biite kéwenté

fěínkèmbóntaafè ɔɔ yɔɔremè ketenkè

fè ɔɔ kòtenímè ku kpere yó mme ndò

kù í yóó pàà kù bo kòtenímè.

⁴Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

M bo di yíme díndi Isidayeeribe nè Sudaa
kòbe?

Di n dɔ kè dè pènkù mecaā mme yekún-
wentéwetè tēmè,

ke dò ntimaànti dòmmè ke ɔɔ màntè káy-
ote dende bàmbà.

⁵ Deè te kè m pānānānti náam̀bè di kòurì, kè n di kùò páíí nè tinānānti tìl yìèò n nùù mieke.

M beénti d̀ò ìnpáíí nwe diwennécànni kōme.

⁶ Di bo nni ndómè deè n naati, dè í tú di n feumè iwūō ke tuð.

Di bo bantémè ke d̀ò n tú di Yiè nKuyie ndeè n naati,

ke pēēté di bo nni nfeumè iwūō ke tuð.

Isidayeeribe d̀òrri m̀èè yei

⁷ Kè Kuyie mbéi nke d̀ò:

Di tōū m̀èè botí metaummè di d̀òrinè m̀èè ditòbè

m̀èè botí nku di t̀òtemè n di d̀ònnè m̀èè taummè.

⁸ Kadaadi eì tu meyei ndò̀rribè kperi ndi, menitiyìi nníéké di.

⁹ Kè ikuó nù̀bè naá mbenitikò̀bè, ke oke Sisemmu kó kuce ke kòu.

Dèè d̀òrri Sisemmu kó kuce dè í d̀ò nkéyà.

¹⁰ Isidayeeribe d̀òrri isòke kperè nde, b̀è d̀outi d̀outinè betòbè mbe ke tònne Isidayeeribe bemòu.

¹¹ Díndi Sudaa kòbe m b̀áátímu ke bo di kōū tidiiti kōme.

M bo wēte ḱtíí ndìi m̀ònni n nìtìbè b̀èè do ciété ḱntú tidaati.

Isidayeeribe d̀ò d̀èè yei m̀m̀èè yó nte k̀è meyei mbè t̀ù̀kení

7 M̀m̀m̀e k̀è ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò: N do d̀ó dii m̀ònni ḱm̀iek̀unne n nìtìbè,

ḱm̀iek̀unne Isidayeeribe, de m̀ònni ndi, be yei nné feitému ǹè Sammarii kòbe kó kuyonku.

Be kperè demòu do tú mesòummè m̀m̀e, k̀è beyóóbè taà sicéi k̀è benitiyeibe firice.

² Bá be kóò mòu yèmmè í ò pā ke d̀ò n yé b̀è d̀òrri m̀èè yei.

Nte be di m̀m̀ònni k̀è be yei mbè pí, m̀m̀è feitému n yìlkè.

³ Bè d̀òrri m̀èè yei mbenitìbè k̀è dè naati bekpà̀tìbè

ke sóu benitìbè k̀è dè naati sikpà̀tìbíí

⁴ Bemòu b̀è d̀outi d̀outinè betòbè mbe, be mieke d̀ònnè fepè̀p̀únnétofe nfe b̀è t̀òtinnè fè,

k̀è fè wūōté, k̀è b̀è yóu ke ténke í tikii, ke baà tipè̀ecootti bo múútmè.

⁵ Dikpà̀tìbanni yìè k̀è sikpà̀tìbíí yà ḱmuó,

kédúó mbemáà benitiyeibe.

⁶ Kè b̀è d̀ó ḱbo nhokpà̀tì, b̀è ò ntonni fepè̀p̀únnétofe kōme m̀m̀e, keyènkè ke níí bonke, dikúnweñni kécóúte mediè,

⁷ kécóúte fepè̀p̀únnétofe kōme ḱtuó mbèè b̀è ni,

k̀è bekpà̀tìbè duò bemáà bemáà. Òmòu me nyí n kuònnè.

⁸ Isidayeeribe kòorenè ibotí tei nyi, ke s̀ááténè kupémpènkù b̀è í pèè nkù.

⁹ Kè bepò̀bè dèu be wèrímu bá b̀è í yé, k̀è tiyùpéíti keté be yò ínke bá b̀è í dake.

¹⁰ Isidayeeribe fentè teè nàké be kpéí. Bè me nyí wètení mí mbe Yiè nKuyie m borè.

Bá nè tìi kó dimàà b̀è t̀ù̀kení ti mieke, b̀è í n wammú.

¹¹ Isidayeeribe yeimmu ke d̀ònnè dikpetinònkperi, b̀è í m̀ake meyèmmè b̀è kòte Esibiti nwe nè Asidii

ke wanti meteèmmè.

¹² Kè b̀è d̀ó b̀èe cuó nkèè bíékè, m bo b̀è b̀onté ticù̀òti, k̀è tìi b̀è pí ntinòti kōme, k̀è m b̀è tié mbè d̀ò d̀èè yei nkpéí.

¹³ Di bo yà díndi Isidayeeribe, di í me ndómè ke n t̀ónnè, di m̀è nyetemè n kpeti, di kó diheì bo d̀óúnko.

Di yèmmè d̀ò ndi bo nni sóu nkè n di deetáà?

¹⁴ Di í n kuònnè di yèmmè memòu, di ò nkuò nke mífiri di dúú ínke ke yóú dimáà,

ke d3 tidiiti nti n3 mena3,
di 1 d3 n kpeti.

¹⁵ Mfi do di tie nke di du3 mmuw3rimu3,
n3 memme k3 di d3 k3nd3d3 meyei.

¹⁶ Di w3tin3 Baadi bor3 nde, d3 1 tu3 m
bor3

di d3nn3 mut3mmu3 mu3 k33t3 m3mmu
ke d3f,

b3 y3k ku3 di k3 b3kp33t3b3 n3 yes3 nye,
tin33nyei3 di n n3k3 t3 kp3f,

b3 bo di da3 Esibiti ei mieke.

**K3a bu3t3 kuyaak3 a
y3k k3f tef3d3nt3 nte**

8 K3 ti Yi3 nKuyie mb3f nke d3:
E3n3 dit3teheu3 meyei mme3 doti n
k3be ei fec3rife k3me.

B3 c33r3 m33 kp3f mmetaumm3 n do b3
d3d3n3 m3, ke yete n tie.

² B3 k3 b3 d3 b3 n ku3nn3 m33 bot3 ke d3:
A3! Kuyie, t3nti Isidayeeribe ti da y3mu,
f3f3 ti te.

³ Isidayeeribe yete mes33 mme
mud33rimu3,

de3 te k3 be dootit3b3 b3 b3ti.

⁴ B3 p3mmu3 b3kp33t3b3, b3 b3 1 m be3,
ke t3nk3 beni3b3, b3 n y3 y3f,

ke t3t3t3 be m3t3 p3f3t3 n3 be s33 nke
d33rin3 sitenkaani3,

k3 s3 b3 f3tinko.

⁵ Sammari3 k3be!

Di k3 fes33m3t3n33f3 fenfe n y3 f3 d3
fen3nf3,

m mieke ke3 di y3.

D3 y3 nk33k3 de k3 di y3u3 di bo
nca3rim3?

⁶ D3ndi Isidayeeribe d3f d3d3 de k3
fes33m3t3n33f3,

f33 bo Sammari3 f3 1 tu3 Kuyie,

f3 bo p3nte k3y3ure y3ure.

⁷ Di bu3t3 kuyaak3 nku ke y3k k3f
fef3d3nf3,

Dikotin3u3 mar3 de nt3:

k3 tiy3t3 1 3te meb3f mb3 f3 1 nt3 n33
mmuyuo.

B3 k3 t3 ket3 ke d3 t3f peit3, b3p3d3b3 be3
y3k t3 di.

⁸ Ibot3f te3 3f tieke Isidayeeribe,
k3 b3 bo 3 mieke,

ke d3 nkunenku3 be t3nke 1 d3 ku3.

⁹ N3 bem33 ndi b3 k3tem3 Asid3f.

B3 1 t3kun3 fes3f3 ke fe p3f,

k3 Isidayeeribe b3e n3 do nt3n3pot3f.

¹⁰ K3 d3ndi baa d3 d3f mbe cu ticu3t3f,

de m3nn3 t3d3kemu3 k3 m bo di t3f,

nke Asid3f k3k3 kp33t3 di f3f3.

¹¹ Isidayeeribe ma3 ke ma3 yew3t3r3,

k3 y3 n3 d3ke b3 tann3 meyei mmieke.

¹² B3 k3 m b3 w3ri3 n ku3 p3u3 p3u3,

3 bo nd3 nd3mar3 c3nn3 be kp3f.

¹³ B3 n feu 3f w3f, b3 3 feu ke bo nca3
nyimaa ny3f.

M3 mbe Yi3 nKuyie n y3 c3u3 de k3 yep3r3.
N y3 y3k y3 mbe ye3 nk3f, n y3k y3fmmu3

be to,

k3 b3e w3te Esibiti.

¹⁴ Isidayeeribe y3mmu3 w33 b3 d3d3, ke
ma3 sikp33t3c3f,

k3 Suda3 k3be ma3 yehek3 diey3 p3u3 k3
y3 f3f nyiduot3f.

M bo c3f3nko muh33 nk3 m3u3 c3ut3 de
k3 yehek3 n3 de k3 sic3s33s3f.

**Isidayeeribe y3k di
m33 s3mm3 bet3b3 ei**

9 K3 ti Yi3 nKuyie mb3f nke d3:

D3ndi Isidayeeribe de b3 ndi naati

k3 di ny3nku3 ibot3f te3 k3me,

ke y3f m3 ndi Yi3 nKuyie mm3f di tem3

k3 di n y3u3 ke t3nn3 yeb3k3,

k3nd3uti d3utin3 dit3b3 ke c3u3 de k3 tic-
uuti di puot3f d3 tidiiti.

² Di d3 tidiiti nti n3 meku3d3,

di me mb33 d3 p3t3f,

di d3 mena3 mp3mm3 mme, di b33 m3
y3.

³ Isidayeeribe di t3nke 1 y3 mbo,

m3 ndi Yi3 nKuyie nhe3 mieke,

di w3timu3 Esibiti yoo Asid3f.

Di y3 nke nyo3 ndi c3rimu3 ke s3furi dim33.

Ti diiti yó nsànnè bè bo nyommè máá ndi

bè í yóó péte kètannè n ciètè mieke.

⁴Isidayeeribe ténke í yó nni

m pāā ntdiiti bè yóore tí menaà,

yoo bè n fié iwūš kè n dè cōuté,

be kó tidiiti yó ndò ntikúdiiti nti,

kè wèè tí di ò s̄ntemu,

bè n yo mbe diiti bemáá bè báá tí tanné

mí ndi Yiè nKuyie nc̄iètè.

⁵Di né bo nhōmme yebaa nkó yewe?

Di bo yíme m banni yiè?

⁶Di coké meyei mbo di domè mme yáaba?

Esibiti yóó di cōútému kè Manfisi èi ntú di kó kufōti,

tisāmpotì bo dátinné di nenti sààti,

kè tipotì dátinné di c̄i.

⁷Dè tū̀dkemu mí ndi Yiè nKuyie m bo yúš ndè di to,

dè tū̀dkemu m bo di bekénè dè,

di dò nké tí bantému d̄indi Isidayeeribe.

D̄indi bèè náá nke tú m pāānāanti náantò tu kuyeinkù,

kòo yuwúoanti í yé o yèmmè.

Di yei ndeu ke mààmè di yēiti yó mme mmà.

Di ò níí mmèè kpéí nte kè di náá mmemme.

⁸Mí nKuyie mpāānāanti náantò,

Kuyie nkuù yē n di cau nd̄indi Efaday-immu kōbe,

kè di n dii timáti n cē im̄ou,

ke n níinné Kuyie nc̄iètè miekoo.

⁹Di fikú meyei mmieke nke weti weti,

di do bo Kíbea ke dōmmè, kù í yè ndi yei.

Kuyie n yóó mè ndi yietímu.

Kuyie nyèmmè cààrènèmè ku n̄itibè

¹⁰Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̄o:

N do yà Isidayeeribe meketimè m̄onni,

kè bè ndōnnè f̄inyì kó mutie mùù cōmmú dikpáa mu kó yebe nye.

N do yà be yembè kè bè ndōnnè fikíè kó yetebe yedaayè nye, yèè bi kè yè m̄onni mu nyí tū̀ðke.

Kè bèe tuakení Baadi-Peəə, bè de nfié dibəə yeiri Baadi

kédəə isəke kperə, kénáá mbe móm-məmbe isəke,

kédontenè be bəə.

¹¹D̄indi Isidayeeribe di kó disānni bo puù tenòtè tēmè

kupeitōo ténke í yó mbo,

bè báá yà op̄ouóp̄uđ ndi cuokè,

onitipòkù báá cōúté tip̄outi.

¹²Bá kè bè peitè ibí,

m bo ì kùò bá í mu nyí naá mbenitibè.

M bo bè d̄èténè dii m̄onni, bè bo yà.

¹³Isidayeeribe do dōnnè mupuommu mùù fikú

ketensàðkè mùmmu

di m̄m̄onni kè beè né k̄orinè be bí bekòùbè borè.

¹⁴Memme kè ti Yiè nKuyie npāānāanti náantò bēi nke d̄o:

Ti Yiè nKuyie nha bo d̄əə ba Isidayeeribe?

Duó nkè be pobè mp̄uo nkè tí duòní, m̄onte be memiè.

¹⁵Kè Kuyie nyíé ké bēi nke d̄o:

N yà be yei mm̄em̄ou Kidikaadi nwe,

dende n ketémè m bo bè p̄èmmè,

be d̄ə̀r̄imè yeime kpéí,

n yóó bè b̄etimu n ciètè,

n ténke í yó mbè d̄ó.

Be kó bekp̄à̀itibè b̄em̄ou òm̄ou í yie n kpeti.

¹⁶M̄i ãnnè tenòtè Isidayeeribe,

be c̄iè nkpeímu, bè ténke báá peitè yebe,

bá kè bè pobè pié,

m bo duónko mutenkúú nkè mùù kuə be bí bè d̄ó ì i b̄enti.

¹⁷Ti Yiè nKuyie m pí nkùù kó mutōmmú,

kù bè yetemu ke yé bè í yiem̄mè ku kpeti, bè yóó nhāānte ibotí t̄ei mieke nke.

Kuyie ncónnèmè Isidayeeribe kó mubəəféu ke p̄onte be kp̄à̀tiyuu

10 Isidayeeribe do dōnnè f̄inyì kó mutie s̄àmù mmu,

ke peí mesàà, bè peité diì m̀nni ke s̀úú,
 nke maá yewũt̀rè péu,
 bè m̀d̀te diì m̀nni be kperè,
 ke f̀ííkú yebẁt̀árè ké nyè s̀àrì.
 2 Bè tu meyèmmè m̀d̀émè yembè mbe,
 bè me nyóó yàmu bàmbà mbe yei nkó
 tiyeti,
 mí mbe Yiè nKuyie m̀fi m̀m̀muo nyóó
 puo mbe bẁwũt̀rè
 kébóké be bẁt̀árè.
 3 De m̀nni bè bo yí: Ti í m̀kè okpààti,
 ke yé ti í m̀kè m̀è ti Yiè nKuyie nkó
 kuf̀wáá.
 Bá ké ti do m̀kè okpààti ò bo ti d̀d̀ ba?
 4 Bè nàá ndetètìrè nde ke parìku ke né
 sóú,
 ke d̀d̀rinè bet̀bè metaummè.
 Kè tiyáabisibeénti s̀úú ke kòu
 fet̀d̀rifè òò yè m̀è kupè nyínkè
 kè fè d̀m̀m̀èe kuo m̀èè botí tidiiti.
 5 Sammarii ei k̀be yìèkù f̀eẁm̀átinààfè,
 f̀èè bo Beti-Afenni fè kpéí,
 kòo nitìbè kuó nyekúdabùò
 kè ikuó nitùbèe kuó ntiǹnnièti.
 F̀eẁm̀átinààfè ẁrímú d̀èitemu kè bè fè
 iténè.
 6 Bè bo fè k̀nnè Asidii ké fè p̀a okpààti
 dièwè.
 Ifei bo pí nhEfadaimmu k̀be de m̀nni.
 Bembe Isidayeeribe bè bo demmu bè borè
 ke túnne de kó kuce.
 7 Sammarii ei kperè d̀èemu nè di kóo
 kpààti,
 o kperè d̀onnè ticádèncáuti òò yentémè
 mme dibinni mieke.
 8 Beti-Afenni kó yebẁwũt̀rè yèè do te
 kè bè d̀d̀ri meyei,
 ye bo puo ntipotì nè tisámpotì kè d̀èe yè
 dàtinné,
 de yiè bè bo nnáá nyetārè ke tú:
 Ti káánnè, ke nnáá sitáá ke tú:
 Donnènní ti ínkkè ke tí yàke.

Isidayeeribe buotí dè, bè yóó de nkõú

9 Meímmè kè Kuyie nni mbéinnè ke d̀:

Isidayeeribe do bo Kibea nwe kédòò
 meyei.

Nè yíenni ke s̀kè ke m̀è d̀d̀ri,
 dè wennimu ke d̀ò mbèè bè do mudoò
 weè Kibea mieke bake.

10 N yitè ke còmmúmu ke bo bè kpannè.
 Ibotí im̀o bo wènné ké bè tié mmeyei
 mmedé bè d̀d̀ m̀è kpéí.

11 Isidayeeribe d̀onnè dinaaseri ndi bè
 t̀ntè di,
 ke di no ndi t̀mmú mesàà nke puoti
 tidiiti,

kè n yà de kó dinaaseri f̀níf wennimè,
 kè di buú nyenaaká kó kudóú,
 kè Sudaá k̀be bo nduò
 kè Isidayeeribe p̀ùò nyedombie.

12 Buotínè d̀èè tu mewetímmè kperè,
 kékõú yebe yèè tu n kó mesàà.
 Sèínè kupaku p̀ankù,
 dè t̀ùkemu ke d̀ò di n wammú mí ndi
 Yiè nKuyie,
 kénkém̀m̀nè m bo cúũnkòmè n kó
 mesàà ndi ínkkè.

13 Di buotí kuyonku nku ke kõú meyei,
 di yáábisi di peité dè di de nyo.
 Di do tá di m̀m̀m̀m̀be di kó muwèrímú
 mmu
 nè di āāp̀ombè s̀m̀è.

14 Nè de kpéí nkunòòro bo ānné di nitìbè
 cuokè.

Kè di ekè yekperè iduotí fité yèe puo.
 Sadimanni do p̀ntè m̀èè botí Beti-
 Adibenni mudoò mieke,
 kékúo tibiyõti nè ti bí, di kperè yó mme
 ndò.

15 Dèè yóó di tuòkení d́ndi Isidayeeribe,
 di yonku diekù di d̀d̀ dè Betèedi de kpéí
 nke,
 dè bo nyóó wenté ke di kóo kpààti kperè
 d̀èemu.

Kuyie ndómè ku k̀be bá bè í banté

11 Kè Kuyie mbéi nke d̀:
 N d̀ke Isidayeeribe nè be bíkém-
 bénti nti,
 ké bè yu bembe bèè tu m bí,

di do ɔ ndõmmè titouti kó yebaa mmieke.

¹¹De mǎnni m bo duɔ n náaanti m pǎánaanti náambè, ké bè benke mebenkùmè péu m bo duɔ nkè m pǎánaanti náambè nnáa nyenánaanhántiyè.

¹²Kadaadi èi kɔbe tú meyei ndòòribè mɔmmɔmbe mbe, deè te kè bè náa ndetetirè, bè feu yenaadakè nye sǎa Kidikaadi, kè be wũòtrè naá nyekòtè dõmmè depaa mmieke.

¹³Sakɔbu do coké kékɔte Aramu nwe, Isidayeeri de mpí mmutõmmú onitipòkù kpéí, Onitipòkù kpéí nke ò dððmè omáa opecēnti.

¹⁴Mí ndi Yiè nKuyie n do tǎnko m pǎánaanti náaantò nwe kòo bè dènne Esibiti, kè n duɔ nkè wèe mbè ni

¹⁵Isidayeeri be cààrè mediè mme mí mbe Yiè nKuyie. N yóo bè yietímu menitiyìi bè còúmmè, kè bè fɔɔ mbe yei.

**Kuyie mpotémè ku nìtìbè
bè kù yete mèè kpéí**

13 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dð: Efadaimmu wuɔ nkɔbe do ɔ nnáa nkè benitìbè kpeutímu, bè do tú benitidiebè mbe Isidayeeri be mieke, ke né sǎu mbemáa nè dibɔð Baadi ke ku. ²Nè yíenní kè di kpaá sàké ke dɔɔri meyei, ke yienko timátì péfítì ke máátí sitenkaanì, ke tóú timátì péfítì ke dɔɔri sitenkaanì di dómè, Dende kó dimàa díi dè dððnè di nɔu ke né sì wáàrì, ke náa nditòbè ke si feu inààke.

³Deè kpéí nte kè di yóo yote timaanti tēmè,

kuyaakù ɔɔ túóté mèè botí kufǎàkperíkù, kuyukú ɔɔ yèmè tecádoɔtè.

⁴Díndi Isidayeeri be, nè di yèmè Esibiti mîi di te, n kó difɔnkúò di Yiè nKuyie ntekù í bo di yíété kù, n kó difɔnkúò odeetiwè tɔu mɔu í bo.

⁵Mîi do di bonè dikpáa tedɔntè mieke, kutayietí mieke.

⁶Di tũðke díi mǎnni ketensàakè kédì kénsànnè, di di díi mǎnni ke de, ke mððte tefentè ké n yè.

⁷Meimme n naámmè di kpéí ndiciriciri, n sǎáténè dimanni ndi, ke oke kuce ke di díi.

⁸N yóo di do kumuntonkù kùu mðnté ku bí ku kōme mme, m bo di kètè kuciriciriyòkù tēmè. Musimmu bo di yɔure.

⁹Isidayeeri be di kúmu, di í n dɔ mèè kpéí mîi máa na nna ke di teennè.

¹⁰Di kóo kpàtì í yie bore ò bo di teennèmè?

Yé di kó bèniùbè íbie? Di do m békú ke tú n di duɔ nwèè kpàtì nè bèè niùbè?

¹¹M mieke keè do yènní kè n di duɔ nde kó bekpàtìbè kè bè dðð dèè í wenni kè dè n yonke kè m bè dèite.

¹²N cū́ Isidayeeri be kó meyei n dɔukù nku, m me sɔnne díi sɔrì mè báa na kényè.

¹³Kuyonku kùu bo di pí, kù bo ndònnè kupeitèyonku ɔɔ pímmè onitipòkù.

Debire di púo ndè me ntú dibíyèinnì ndi, dè í dɔ kényènní.

¹⁴N yí yóo di deeténè kudɔnkù, n yí yóo di deeténè mukúú. Mukúú nyé a kpàrinenti? Kudɔukù yé a wèrimú mùu kòu?

¹⁵Mesémme ténke í n tókénè.

Bá nè Isidayeeri kɔbe kperɛ me nyiémme
 o kɔbe cuokè
 diyìè yìèni kèè bíékè kó kuyaakperíkù
 kòrinímu,
 kuyaakù kùù tònni ku kèrinímu
 dikpráa tedɔntè bíékè,
 kè yenébòrè bo kúú, kè di biree kpeí.
 De kó kuyaakù bo káúté di kpàti di mɔke
 ti,
 di kperɛ desààrè kó dimàà.

14 Sammarii kɔbe yóó yàmu be yei
 nkó tiyeti,
 ke yé bè n yetemè mí mbe Yiè nKuyie
 nkùù bè te.
 Bè bo bè fié kénau íbíénní,
 képuoti bepɔpɔmpɔmbè.

**Isidayeeri be yóó wēte kényiémme
 Kuyie nè bè yemmè memɔu**

² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pāānāānti
 náāntò ke dò:
 Díndi Isidayeeri be wētenèní mí ndi Yiè
 nKuyie m borè,
 mí nwèè di te ke yé di yei mmeè di
 bɔmmè.
³ Wētenèní Kuyie mborè ké kù nàké ke
 dò:
 Kuyie nha tú wèè dèi wènwe meyei,
 deite ti yei nkécɔuté ti pāre
 yèè tu yesāā nti da duò nyè,
 ti na nda fié ù nàake kó difòtìrì.
⁴ Asidii wèè í yóó ti deeté,
 ti ténke í yóó deke sikpàriséí,
 ti me nténke í yóó yí
 sitenkaani ti dòò sè nè ti nɔu

sì tu Kuyie,
 Kuyie nfɔ́ɔ́ máà ɔ́ɔ́ kuó ndeciribire
 mesémme.
⁵ N yóó miekùnnemu Isidayeeri be
 be kó mumɔmmú muù tu bè bo n
 yetírímè n kpeti.
 M bo bè dɔke nè n yemmè memɔu,
 m mieke ténke í yó mbè pfi.
⁶ N yó ndò ntinémaānti nti Isidayeeri be
 kpeí,
 bè bo póri mutepóó tēmè,
 be cìè m bo ta ketenkè Dimaa kó detie
 nkpeyi kōme.
⁷ Be bake bo sentè kénwenni odifìè kó
 ibake kōme,
 kè be pórímú kó kufɔ́ɔ́ku ndònnè Dimaa
 kó detie nkɔku.
⁸ Bè wētinímu ke bo díéké n kó medéè,
 kékúúti depaa nkè tidiitii ānné,
 kè bèe póri fínyì kó mutie nkōme,
 kè be yètìrì feité Dimaa èi kó menaà
 nkperi dòmmè.
⁹ Díndi Isidayeeri be,
 di kpeti ténke í bonè yebɔkè,
 n cɔutému di báammii, ke dàate di kpeí,
 n dònne mutie bè tu mù mmu sipèrésì,
 n fāāti í yorì, míl borè nde di yó mpéúmè
 yebe.
¹⁰ Di mɔkemu meyèmmè keènè di
 òpátìri kó tināānti,
 wèè cii wèè bo ti yíété,
 Kuyie nkó kuce síému, bèè wetí kè bè kù
 tū
 bèè yetírí Kuyie nkpeti kè bè bètírí.

ndíndi ti Yiè nKuyie ntɔ́mbè bèè pí
nyikuú tɔ́mmú,
tannè meyeñcaàrimè mieke.
Wenténè inuò nke yé bè ténke í tounímè
tidiiti
nè menaà nde kó yepàrè ti Yiè nKuyie
ncíètè mieke.
¹⁴ Ikúnè menùboúmmè, dóunnè metíím-
mè kó diyie,
tínnè beheikènkótíbbè nè diheì yembè
bemou
ti Yiè nKuyie ncíètè ké kù kuónnè.

Diyie yeiri

¹⁵ Diyie yeiri dii tùðkení,
ti Yiè nKuyie mbeénti kó diyie ndi,
Kuyie Mpakedaa kó tiyēiti yiè ndi.
¹⁶ Ti ténke í kpaá yau tidiiti nè ti nuò.
Diwèi ténke í kpaá bo Kuyie ncíètè
mieke.
¹⁷ Tidibotí kpeímu ipè mmieke,
bá tidiiti í kpaá bè tì sòrì dè,
kè yebuò può ntidiiti í kpaá mèè kpéi nye
mieke.
¹⁸ Keènè iwūò kuðmmè kè tinààti áante
bá tì í pieti timúti
kè tipietì mǎáté mudii ke kō.

Kuyie mpāānāànti nāàntò kù kuónnèmè

¹⁹ Ti Yiè nKuyie, n kuðnnè fí nwe,
muhāá mmuò cǔtè timúti dinaacēnhòò
ke taunnè titieti.
²⁰ Tikpasinti bùò fí nwe,
ikó nyii kúù kè muhāá ncǔtè timúti
dinaacēni.

Bè nàkémè Kuyie mbeénti kó diyie kpéi

2 Kè ti Yiè nKuyie mpāānāànti nāàntò
béi nke dè:
Eénè ditāteheù, píēkénè, ti Yiè nKuyie
ntāsààrì Siyōō ínkè.
Diheì kòbe di kǎnti dò nkékpeutemu,
ke yé ti Yiè nKuyie mbeénti yiè
duunnímè,

dì tùðkenímu ke dèè.

² De yiè dè yóó biitemu késoute,
De yiè yewetè bo dátínnè nè kupàkù,
kubotí kperíkù kuù kèríní ke sū mesàà
nke kpeñni,
ke bo dátínnè kè dèe sutoo,
de yiè dè bo ndò ndiúrikèpànni òò ketémè
yetārè ínkè.

De kó diyie botí mu nyí buoté
dì me nyí kpaá ke bo buoté nè ti bo
mbomè, bitì!

³ Bè kèríní mmuhāá nkōme mme ke
cúuntoo,

ke cóu nfehāādeēnfè tēmè,
ketenkè do dò nkupúú sààkù Edenni nwe
bè kèríní dii mǎnni

kè bè yóó pēētè kè kèe naá ntèdǎntè,
bè í yóó súú ndèmarè.

⁴ Bè kèríní ke dǎnnè sisēí nsi,
kè be tārè dǎnnè sikipàrinaasēí kpeye,

⁵ Bè cokùmu ke cánni yetārè,
kè be nǎroo dǎnnè sikipàrinaasēí kòku,
ke uuti ke dǎnnè muhāá nhō ncǔúmmè
dikpáà,

ke dǎnnè behāāpǎmbè òò báátímè
kénkǎri dikpànni.

⁶ Kè benitibèe keè be kpéi kè kufōwaá
mbè auté

kè be ìikèe ceete.

⁷ Bè kèrì nè dikǎmbùò ndi, ke séi iduotí
behāāpǎmbè kōme,

bá wè kòò tū nho ce,
bá òmǎù í daurí.

⁸ Bá wè kòò tū nho ce bá òmǎù í kǎónnè
otǎù.

Bá kè bè tǎū ipie, mbè nhuróo bè báá
yatènè betǎbè.

⁹ Bè òò munnému kédo diheì,
ke séi iduotí ke dekù sicēí,

ke taà sibòo beyóóbè kōme,
¹⁰ Ketenkè be nyà ke au, kè tiwetì sǎnti,

diyie nè otǎnkù kè dè sǔtè,
bá siwāá ténke í péi.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nni be ìikè ke péú
metammè,
ku āāpǎmbè í sénní,

wèè bè ni o wērímú í sénní,
ti Yiè nKuyie mbeénti kó diyìè dierì ndi
diyonkuri mediè, we mbo na kéyenté de
yìè?

Kuyie nnàkémè ti dòmè kéceète

¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu:
Wētenèní m borè nè di yèmmè memòu,
boúnè yenò kékómmú yedabùò ké n
scautenè.
¹³ Ceetenè di yèmmè mme kémbúúfí di
bo kērímmè di yàtì,
wētenèní mí ndi Yiè nKuyie m borè.
N sàà ndeumu kè m mòke mesémmè,
kè m mieke boo kè n dòòri m béi ntì,
kè n dó kédòò onìti meyei n wēte kényóu.
¹⁴ Kè dè naati n ceete n yèmmè
ké di dòò mesàà nkè di diitì pié,
kè di na kēwēte ké m pāmmú tidiitì nè
menaà.

Bè nnàkémè bè dòmè kébóu dinùù kébántè Kuyie

¹⁵ Eénè ditàteheù Siyōō tārì,
ikúnè menùboúmmè kó dikàtìrì,
dóunnè metíimmè kó diyìè,
¹⁶ Tíinnè benitìbè, dóunnè Kuyie
mbáammu kó diyìè,
tíinnè bekótìbè nè bebémbè nè íbíbéní.
Wèè puoke bàmbà nkòo yènní,
kòo sapòmpòò yènní o toute.
¹⁷ Díndi ikuó niùbè bèè pí nyikuó tōmmú,
cómminè kukpánkpánkù nè diwūōtōnni
de cuokè,
kékuónnè ti Yiè nKuyie, nké kù bántè ke
dò:
Ti Yiè nKuyie nhá ti cíé ntínti a nitìbè,
báá yóu kè tí ta ifei mieke yebotè ìikè.
Yè yàà bo ti daá ke dò:
Yé di Yiè nKuyie ndi tū nkù borè?

Kuyie ncóutémè be báammí

¹⁸ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbenke kù
dómè ku kòbe tenkè mediè,

kè mesémmè kù mbè bonè.

¹⁹ Kè kùu bè nàké ke dò:

N yóó di duónkomu tidiitì nè menaà,
nè mekòpàmmè kè di mmòke kè dè di
sannè,

bá yebotè ténke bá ndi daá.

²⁰ Di dootitòbè kubakù yóu kòbe,
n yóó bè fúummu, n yóó bè bètimu,
ké bè tanné dikpáá tédòntè.

Bèè bè ni m borè bètoo dàméèri diyìè
yìèní kèè bíékè kou bíékè,
kébetoo bèè bè tū ndàméèri diyìè taà kè
kou bíékè,

kè bèè kú kēpāake kè kunóúu dátínné.

N yóó pí mmùu tōmmú deumu.

²¹ Fó nketenkè, a bá nyièkù,

a yèmmè nnaati kàa nyānku nè diwèi,
ti Yiè nKuyie mpí mmùu tōmmú deumu.

²² Díndi tiwanwantì di bá nyièkù!

Memúpàmmè bitírímu dinaacēnhòò,
kè detie mpei,

fikíè nè fínyí kperè kè dè yūnne yebe.

²³ Díndi Siyōō èi kòbe dè ndi naati kè di
nyānku nè diwèi,

di Yiè nKuyie nkó kuce mieke,
kuù di duónnì fetaafe fe mōnni,
ke bo di deeté,

kuù duónnì fetaketifè fe mōnni
nè diyōō kòfe nè fetadentifè,
dè do dòmè nè dimōnni.

²⁴ Tidiitì píemmu iyíé,

kè menaà nnè mekòpàmmè kè dè píe
nyeconkuye.

²⁵ Kuyie ntu kù yóó di yietímu,
kù do tōnní yebìè nè fecofe nè sibeì
nè yecádúù nkè dèe cáákè dè.

²⁶ Di yóó dimu kéde, nke nkù sántí,

kunku kùu dòò tidietì di kpéi,
kù tu ku nitìbè ténke báá di ifei, bitì!

²⁷ Di bo bantè ke dò nkù bo di cuokè,
díndi ku nitìbè, kè di kù tū,
nkè otòu mòu í bo ke kù mōnnè.

Kù tu ku nitìbè ténke báá di ifei bitì nè
bè bo mbomè.

Kuyie nnàkémè kù yóó duɔnnímè ku Yaá

3 Kè Kuyie mbéi nke dò:
De bo yíe mí di Yiè nKuyie nkè n
cúũnko n Yaá mbenitibè bemɔu ònkè
di kó bedapàmbè nè di kó besapàmbè
bè bo naá m pāānāānti náāmbè,
kè bekóftbè nyau n kó tidɔuñti,
kè bebémbè nyau n kó mebeñkùmè.

²De kó yewe mieke n yóó cúũnkumu n
Yaá n tōmbè,
benitidaabè nè benitipòbè be ònkè,
kè bèe naá m pāānāānti náāmbè.

³De yiè m bo ānné mebenkùmè càmmè
mèè tu,
keĩnkè nè ketenkè dè bo naámmè meyiĩ
nnè muhāá,
kè kuyukúu dátinné diwetiri kōme.

⁴Diyiè bo sɔute, kòo tãnkùu wūōté kéndò
mmeyiĩ,

kè ti Yiè nKuyie nkó diyiè dieri né na
kétuɔkení,
diì deũ ke duò tikōmbùtì.

⁵De mōnni wèè bo kuōnnè ti Yiè nKuyie
nhò bo cooté.

Ke yé medeetímè yó mbomè Siyōō tãri
ònkè nè Sedisademmu,
ti Yiè nKuyie nkuu do ti béi.

Kù bo yú bè, beè yó ntú bèè yenté.

Kuyie nyóó bekénèmè yebotè

4 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie m bo wēte kéí ndi
mōnni n nitiè

Sudaa kɔbe nè Sedisademmu kɔbe.

²M bo tí nyebotè kubiriku bè tu kù
Sosafati (dèè tu Kuyie mbekù),
n yóó dè nye bekénè n nitiè Isidayeeri
n tãātè bè ke bè te kpéi,
ke yé yè bè cíemmè kè bè ta ibotí tei
mieke

ke yè totí n tenkè.

³Bè tãá tété nwe ke totí n nitiè
ke fiiti be nitidabí ke yietí benitipòbè bèè
dɔuti dɔutinè benitidaabè,

ke fiiti benitipobí ke donnè menaà.

⁴Díndi Tiiri nè Sitōō èi kɔbe nè díndi
Fidisitēēbe,

di n dónè ònti? Di dó képeitemaà?

Kè di dó képeitemu di n náké!

Bàmbà m bo duó nkè de kó meyei ndo di
yó ònkè.

⁵Díndi bèè tɔ m mátipéfti nè n sɔɔ

ke tɔ n nenti sàtì ke kōnnè

ke tannè di bɔkè kó yetuo.

⁶Díndi bèè tūóté Sudaa kó initidabí,
nè Sedisademmu kpéyi ke fiténè Kerekibe
ke bè déttinne be èi.

⁷Mí ndi Yiè nKuyie n yóó wēte ké bè
yùnĩmu bè do borè,

kè di bè fité, ke di yietí di yei.

⁸M bo fiténè di nitidabí nè di nitipobí
Sudaa kɔbe,

kè bèe sɔoté ké ì fiténè Sabaa èi kɔbe

be èi détirì.

Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ béi.

Mudoò sɔmmu nè tibeénti sɔnti

⁹Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Pīēkénè ke tú n yē nyebotèe báátí mudoo,
duónnè kè di āāpòmbè yekōmbò yembèe
báátí kékété.

¹⁰Túóténè di naakā kémá yekpàrise,

kétúóté tinunseuti kémá yekpāā.

Bá kufōwáa nyiè kòò dō omáa dikōmbùd
yiè.

¹¹Díndi yebotè tínnènní mecāā nde kó
kubiriku mieke,

mí ndi Yiè nKuyie nkè n cúũnkoo nh
āāpòmbè.

¹²Yebotè, pínnè kuce kékōtení kubiriku

bè tu kù Sosafati,

n yóó de nkari kébekénè yebotè yemɔu.

¹³Tidiiti bimu, túóténè yese ké ti kōú.

Fínyi tie mbimu naunè yebe diyetituo

kéníú kèpíe nsicee kè dè ncou

ye yei mmeè súú.

¹⁴Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ tu,

benitibèe tí nyetirè yetirè m beénti kó
kubiriku mieke,

ke yé m mieke kó diyiè duunnímèmu,

n yóó bekénè dì benitibè m beénti biriku
mieke.

¹⁵ Diyiè nè otánkù dè ténke í yó mpéi,
siwǎǎ me nténke í yó mmí.

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie mmî pèú metammè

Siyǎǎ tǎri ínkè,

n tammè yìemu Sedisademmu,

tiwetì nè ketenkè kè dè sǎnti,

kè n kǎnkè n nìtibè.

Isidayeeribe kó disòri tu mí nwe.

¹⁷ Díndi Isidayeeribe di bo banté

mí ndi Yiè nKuyie, mmî tumè Kuyie,

ke bo Siyǎǎ n tásààri ínkè.

De mǎnni Sedisademmu bo naá ndikàri

sààri,

bá bepòòbè ténke bá ndè pènkù.

Isidayeeribe yóó wète káyà mèè sàà

¹⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:

De yiè bo tuòke dìi yiè,

menaà mbo mpūǎ nyetārè ínkè

kè menaamiè mpūǎ nsitǎá ínkè

kè Sudaa tenkè kó yekondake yemǎuu

ǎnné menie nkémpūǎ

kè dinébòri nyièní ti Yiè nKuyie nciètè

mieke ke yǎòri Sitimmu biriku.

¹⁹ De mǎnni Esibiti bo dǎúnko,

kè Edǎmmuu naá ntidobonti,

ke yé bè pǎmmè Sudaa kǎbe detetirè.

²⁰ De mǎnni kè benitibè mbo Sudaa tenkè

kénhǎ Sedisademmu be borime memǎu.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie n yóó peitemu be

pèi,

n yí yó nwúónko be dootitòbè,

mí ndi Yiè nKuyie m bomu Siyǎǎ tǎri

ínkè.

AmƆƆsi

Di mpátiri tɔ̀ tìi náànti

AmƆƆsi do wàri o pátiri yebie nsikɔ̀siyiekè nè sipísikuð (760) kó kemieke nke kè Yesu né na kékɔ̀tení.

De kó yebie mmieke nke ò itémè o èi Tekoa kékɔ̀te Isidayeeribe kó dikpààtiyuu Kuyie nhò tɔ̀ nkè. De kó yem̀rè mieke Sedoboammu weè do baké Isidayeeribe. Kè dè ndò mbe kperè demou kèrì séi. Kè AmƆƆsi mbè nán-nè tikɔ̀nyauti nè dikɔ̀mbùð ke t́: Kuyie ndi duómmu ikuó kè di né ì càari kè bekperibè f́ũnko becìribè, Kuyie nné yóó deetému becìribè, kù tu kù yóó di potému. Nè de kpéi nkè bèè ò dènnè be cuokè bá dè í nhɔ̀te 7:10-17.

Di mpátiri náànti duó ke dòm̀mè

1. Kuyie nkpannèmè Isidayeeribe kó dikpààtiyuu nè yehèkè yèè bè t̀kénè 1-2

2. Dèè kònne Kuyie nnè ku kɔ̀be 3-6

3. Kuyie nhò benkemè mebenkùmè mèè benkú Kuyie nhautémè ke bo bè deeté 7-9

1 Di mpátiri náá nhAmƆƆsi náké tì nti. AmƆƆsi do t́ Tekoa èi kou nwe ke cém̀m̀m̀ o wũ. Kè ti Yiè nKuyie nhò benke ku náànti Isidayeeribe kpéi. Dè do ś nhOsiasi weè tɔ̀ tikpàti Sudaa tenkè. Kè Soasi bire Sedoboammu tu Isidayeeribe kóo kpààti. Kè ti Yiè nKuyie ntì nhò náké kè dè mmòke yebie nyèdèè, kè ketenkè né aá Osiasi nè Sodoboammu be kpàti mieke. ² Kè AmƆƆsii béi nke d̀: Tì Yiè nKuyie nkuu kontí Siyɔ̀ ke péú metammè Sedisadammu, kè timúti m̀tírì yenaacènhò kè Kadimeeri tãri yómmè kpeti kpéi.

Kuyie nkpannè tì Isidayeeribe nè yehèkè yèè bè t̀kénè

(Kuyie nkpannè tì Sidii èi kɔ̀be)

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:

Damaasi èi kɔ̀be kó meyei mmèè sùú nke tonté,

n yí yóó yóu n tãáté ke bo d̀ò tì, bè p̀nte mèè kpéi Kadaadi èi kɔ̀be ke bè nante muyuo nkòme.

⁴ N yóó c̀ũũnko muhãã mmu, kè mùu c̀úúté Asayeedi c̀iètè, mù bo c̀úúté Benni-Adadi kpàtic̀iètè.

⁵ N yóó uutému Damaasi èi kó dimátic̀àù kékúwè bèè bo de kó meyei mbiriku mieke, kékúwè wèè kù baké,

kè bèè bè p̀ĩm̀m̀ kékònnè Kiidi.

Mí ndi Yiè nKuyie mm̀fi béi.

(Kuyie nkpannè tì Fidisii tenkè kɔ̀be)

⁶ De kó dif̀nkuò kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:

Kasaa èi kɔ̀be kó meyei mmèè sùú nke tonté

n yí yóó yóu n tãáté ke bo d̀ò tì.

Bè p̀ĩm̀m̀ mèè kpéi mbenitibè péu ke duó nhEdómmu èi kɔ̀be.

⁷ N yóó c̀ũũnko muhãã mmu Kasaa èi mieke

kè mùu c̀úúté s̀kpàtic̀ièi.

⁸ M bo kuw Asidɔ̀ti èi kɔ̀be bəmou, kédeite wèè pikú fekpààtipàtífè Asikanɔ̀ èi,

kédaá n ǹd̀tè Ekunɔ̀ èi kékúwè Fidisii kɔ̀be sɔ̀mbe.

Mí ndi Yiè nKuyie mm̀fi béi.

(Kuyie nkpannè tì Fennisii tenkè kɔ̀be)

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:

Tiiri èi kó meyei mmèè sùú nke tonté,

n yí yóó yóu n tãáté ke bo d̀ò tì, bè p̀ĩm̀m̀ mèè kpéi mbenitibè péu ke duó nhEdómmu èi kɔ̀be,

bá bè í dentení n do yè mmetaummè mèè bo bembe nè be tebii be cuokè.

¹⁰N yóó cūũnko muhāá mmu Tiiri èi mieke
kè mùu cǔtè sikipààticéí.

(Kuyie nkpànnè tì Edõmmu èi kɔbɛ)

¹¹Kè ti Yiè nKuyie nsɔtè ku náahtì ke béi nke dò:
Edõmmu èi kɔbɛ kó meyei mmeè sùú nke tonté,
n yí yóó yóu n tǎáté ke bo dɔɔ tì,
Bè bèti mèè kpéí mbe tebifí Isidayeeribe
bá mesémmè í bè bo,
kè be mieke bè cǔú nsáà kè bè bè u medõmmè.

¹²N yóó cūũnko muhāá mmu kè mùu cǔu Temaai
nè Bosedaa èi kó sikipààticéí.

(Kuyie nkpànnè tì Amõniibe)

¹³Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Amõniibe kó meyei mmeè sùú nke tonté,
n yí yóó yóu n tǎáté ke bo dɔɔ tì.
Bè pùòti mèè kpéí Kadaadi èi kó beɔpópópómbe
ke bo pèkúnne be tenké.

¹⁴N yóó cūũnko muhāá mmu Dabaa èi mieke
kè mùu cǔtè be céí sààsì mudoò kó kunoòroo mieke.

Fefõdõnfè nè kuyaakù diekù mõnni.

¹⁵Kè bèe pí nhokpààti kóò kònnè kéwènnénè sikipààtibíó.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

(Kuyie nkpànnè tì Mɔabu kɔbɛ)

2 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Mɔabu èi kɔbɛ kó meyei mmeè sùú nke tonté,

n yí yóó yóu n tǎáté ke bo dɔɔ tì,
bè cǔu mmèè kpéí nhEdõmmu kóò kpààti kúú

kè yè cǔtè fúkúfúkú.

²N yóó cūũnko muhāá mmu kè mùu cǔtè sikipààticéí sùú bo Kediyaoti.
Mɔabu kɔbɛ bo kú mudoò kó kunoòroo nè yetátehe kó yedabùò mmieke.

³M bo kuɔ benìùbè o cie páíí kékuɔ sikipààtibí kóò wènnénè.
Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

(Kuyie nkpànnè tì Sudaa kɔbɛ)

⁴Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Sudaa kɔbɛ kó meyei mmeè sùú nke tonté,

n yí yóó yóu n tǎáté ke bo dɔɔ tì,
bè yete mèè kpéí n tié,
bá bè í tǔnne n kuɔ ke tǔnne siyáàbisí kperè,

be yembè do tǔ ndè kè dè bè fétinne.

⁵N yóó cūũnko muhāá mmu kè mùu cǔtè sikipààticéí sùú bo Sedisadõmmu.

(Kuyie nkpànnè tì Isidayeeribe)

⁶Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Isidayeeribe kó meyei mmeè sùú nke tonté,

n yí yóó yóu n tǎáté ke bo dɔɔ tì.
Bè fiiti mèè kpéí mbenitisàùbè ke cǔú idíííti bè í yietí mèè kpéí mbe bàà,
ke ɔɔ fíté ocìrì tineùti mehànnímè mèmáà kó dibànni kpéí.

⁷Ke naù becìribè ke tìntí be yɔ mutáá bá bè ɔɔ í nkènté becìribè kpeti kubeéndieku,

cice nè debire kè bè wè nhonitipòkù ke caàri n yètiri.

⁸Bè fèkù tì yààti becìribè borè bè í yietí mèè kpéí mbe bàà,
bè ti mpitírí be bókè kó yetuo mieke,
ke yò mbè fèke mèè naà mbecìribè borè.

⁹Di yému mí kùòmè Amõriibe bèè okùmè do mannè detie ndierè kè bè kpeñni kè m bè uuténè be cīè nnè be be.

¹⁰Dendè kó difõnkúò, di báá yè mmí do di dènnenímè Esibiti ké ndi tɔ dikpáà mieke ke dò yebie nsipísìnàà

kè di me ntieke Amõriibe èi.

¹¹De kó difõnkúò

kè nh ānné m pāānāaṅtì náam̀bè di cuokè
kétānké di cuokè bèè yó ncáá nkétú n kɔbe.

Yáa n soúmmu? Díndi Isidayeeribe n di békúmu.

¹² Dè dòmme kè di niinko menaà, bèè cáá nke tú n kɔbe ke í d̀ò nke mmè ỳò?

Ke paanko m pāānāaṅtì náam̀bè, bá bè tēnke í náa m pāānāaṅtì.

¹³ Nè de kpéí

n yóo di nantemu páíí k̀éutire tenaasāntè t̀èè t̀ò decéèrè t̀è ɔ̀ɔ na kè d̀è ndòmme.

¹⁴ Bá wèè nɔ mmuceé nhò báa na k̀éyenté.

Muwērímú yìè mme mbáa na k̀ébenke o wērímú.

Ok̀òmb̀òteu me mbáa na k̀édeeté omáa.

¹⁵ Bè bo ku otānnuɔnti, wèè nɔ mmuceé ò báa na k̀éyenté.

Osāndèèti me mbáa na k̀écokèné o sántè k̀édeeté omáa.

¹⁶ Ok̀òmb̀òteu mómumu

bo coké de yìè dif̀òkperì.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́éí.

Kuyie ncaummè ku kɔbe Isidayeeribe

3 Díndi Isidayeeribe k̀énténè mí ndi Yiè nKuyie ndi náa ntì, díndi n d̀ènnení bè Esibiti:

² Ibotí im̀ɔu mieke n t̄ā́t̄é dí̀m̀be, deè te kè n yóo ỳúú ndi to meyei ndi d̀ɔ̀ri m̀èè kó dimàa kpéí.

Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò báa na ke í mbéí Kuyie nhò nàké tì

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéí nke d̀ò: Kè benitibè bèdébè í wēnné dinùù bè bo nnefà?

⁴ Diciriciri ɔ̀ɔ í nhũnte kutúúkù mieke ke í yà d̀ì bo pí ndè.

Diciriciribii báa kuó nkutādènkù mieke ke í pí mm̀umam̀ù.

⁵ Tenòtè í yóo s̀ónté k̀éta ticù̀d̀ti mieke

ke í yà mudii.

Timátì í yóo s̀ónté k̀étāũ

kè d̀èmarè í na ti mieke.

⁶ Ditāteheù bo kuó ndiheì mieke kè kuf̀ɔwáa

mbáa pí mbenitibàa?

Meyei mbo tuòkení diheì mari

kè ti Yiè nKuyie nyí mè duónnàa?

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie nhò ɔ̀ɔ í ndòò timati ke í keté ke duó nkè m pāānāaṅtì náam̀bè t̀ì nàké.

⁸ Kè diciriciri ũnte

we mbo yí kuf̀ɔwáa nyí ò pí?

Kè ti Yiè nKuyie nyí: B́éí!

We mbo ncíéké ke báa b́éí nku pāānāaṅtì?

Kuyie nnàkémè Sammarii èi yóo p̀ontemè

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéí nke d̀ò:

Píékénè Asidoti kó sikpààticéí nè Esibiti kpesi,

kéduó nkè bèè tíí nSammarii tārè ínke, kéyà dik̀ɔnk̀ònni d̀ii bo o mieke nè be f̀éũnko m̀èè botí betòbè.

¹⁰ Sammarii èi kɔbe í d̀ɔ̀ri d̀èè sié, bè d̀òrimu

ke yoti be kpààticéí mieke bè f̀èke d̀è.

Mí ndi Yiè nKuyie, mmí me nyè.

¹¹ Nè de kpéí ndi dootitòbè yóo di c̀ètinnemu

k̀éponde di wērímú

k̀éheí d̀èè bo di kpààticéí mieke.

Isidayeeribe bèè bo Sammarii be kó medeetímè bo nyóu

¹² Diciriciri ɔ̀ɔ pí nfepièfè

k̀òo pecēnti fietè m̀èè botí yekpàa nyoo ditoò k̀ũnni,

n yóo me ndeeté Isidayeeribe bèè bo Sammarii

ke kari yekàrè dieyè ínke yoo de t̀èè mbìè.

Kuyie ncaummè Betædi èi kɔbe

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéí nke d̀ò:

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mî béi nke tú:

Náké Sakɔbu yaàbí ke tú:

¹⁴N yē nde yiè

m bo yúú nyIsidayeeribe to be yei nkpéí.

M bo íté kécómmú

kéɔnte yewúúɔ̀t̀rè yèè bo Betèedi,

ke bóké ye kó yebàkè

ké yè buú nketenkè.

¹⁵M bo puɔ mbe cēí

bè ɔ nhā sɔ diyɔ̀ ò nè bè ɔ nhā sɔ dipaà,

sì ò dàri yepápánì nkó tisàti,

kébuú nsicēdiəsi.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

Kuyie nkpànnèmè Sammarii kó benitipòbè

4 Memme ti Yiè nKuyie mbéimmè ke tú:

Díndi Sammarii èi kó tinitipòti tì dùnne Basā èi kó inaani tēmè,

dínni bèè yo mbesénnibè kperè,

ke fēũnko becìribè,

díndi bèè nàà ndi daabè ke tú,

bè ndi duú nkè di ỳ,

kénténè kékeè.

²Mí ndi Yiè nKuyie n dò mpáí pái nwe kè mî béi,

de yiè kpaanímu

kè bè bo di tōnné iyĩmpie ndieyi

kétōnné isámpɔ́i di kó iyaàbí

ke dí ðete kédenne dimɔu.

³Di bo yie iduotí kó mēfè dimáà dimáà,

bá wè kòò nwetí o ìkè,

bè bo di kei nke dí dee nhEsimɔɔ tãri ìnkè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

Mubáammu tetirè kōmu

⁴Kè Kuyie mbéi nke d̀:

Tù nkɔtenè Betèedi kédɔ̀ ò meyei,

kɔtenè Kidikaadi kédɔ̀ke d̀ ò meyei.

Fíénè di wũ dikúnweñni sèi,

diyìè tǎánni yìè

kédeite di m̀ke dèè kó dimáà mieke

dèè tu depíndè ké n duú.

⁵Cóunnè disánni kó yepā̀rè

yèè k̀kénè mutie mùu muuti,

ikúnè yepā̀rè kó dikà̀tìri

ke ỳ díndi Isidayeeribe di me ndómè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

Isidayeeribe to kpeñnì mè

⁶Memme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:

Mí ndi Yiè nKuyie mfi di bonté dikònni,

mfi duú nkè di pàà tidiiti sihekesí simɔu

mieke,

nè memme bá di í wètení m borè.

⁷Mfi duú nkè fetaafe d̀nté tidiiti

betà̀àbè bètā̀ati,

mfi duú nkè fè ɔ̀ ni di nheì késoó nditeri,

kènni ku mpaku kè kutèkù kó tidiiti

kpeí.

⁸Yehèkè yèdèè yoo yètà̀ati níi bo nháánnè sinéyēi

ke k̀ri diheì dimáà mieke ke bo pété menie nkéyà̀,

bè me mbáá pété kéyà̀ kénsànnè.

Nè memme di me nyí wètení m borè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî tì ndi dènni.

⁹Mfi duú nkè tidiiti fā̀u ndepaa

nkè fetù̀rifè tì pī,

kè fecofe càáké di pénnè nè titebiiti.

Nè memme di í wètení m borè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî tì ndi dènni.

¹⁰Kè n duú nkè di wũ mùke ke ku,

Esibiti k̀be kpeyi do kumè,

ke duú nkè bè k̀u di kó bedapà̀mbè mu-

doò mieke

ke pì̀mmú di sḗ,

kè bèè ku di kó dihā̀p̀ònkari kè be nóú

dà̀tínné.

Nè memme di í wètení m borè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî tì ndi dènni.

¹¹Kè di dèíté

n do dèíté mèè botí Sodɔmmu nè Komɔɔ,

kè di yenté tecíètè ɔ̀ ncóú

kè bèè píté mèè botí kudakèmpùu.

Nè memme di í wètení m borè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî tì ndi dènni.

¹²N yóó me ndi d̀ ò díndi Isidayeeribe,

kè n yóó di d̀ ò memme,

tūntenè dimáà kè ti máúté mí nnè dínđi.
¹³ Ti Yiè nKuyie nkuù dđò yetārè ke ànné
 kuyaakù,
 ke náá mbenitibè kù dó kédòò tí,
 kuù ɔ̄ ceete kuwenniku kè dèe naá
 ndibiinni,
 kù cènti yetārè yómmè mme,
 kuù yetìrì tu Mpakedaa.

**Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò saute
 fèè sáútiṅfè Isidayeeribe kpéí**

5 Kè Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò bée
 nke dò: Dínđi Isidayeeribe kénténè
 fesáútiṅfè n saute fè di kpéí.
² Isidayeeribe tu desapumbire nde
 ke do ke duó
 ke cāānko ke dò ndè kú,
 wèè borè ìi nhò í bo.
³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Isidayeeribe ekè mieke
 dii kó behāāpòmbè do bo tekòupítè,
 bè ténke báá pēēté tekòutè (100).
 Bèè do bo tekòutè (1000),
 bè ténke báá pēēté tepítè.

**Isidayeeribe dòmmè
 kétāāté Kuyie kénfòu**

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmí di náá ndíndi
 Isidayeeribe ke tú:
 N wammúnè kè dèe yie nkè di nfòu.
⁵ Dè nè í tú n yē ndi kote Betēdi
 ke n tú di n wanti
 Betēdi yóó dōunkomu,
 di me mbáá kote Kidikaadi
 bè yóó ò pòntemu,
 di bá ntú di bo kote Bēerisebaa.
⁶ N wammúnè mí ndi Yiè nKuyie,
 kè dèe yie nkè di nfòu,
 kè dè í dò mmemme muhāā mbo cútóo
 ke dí do dínđi Sosefu yaábí,
 de yiè mme nyí bo Betēdi wèè bo na ke
 mù kù.
⁷ Di yónkúnne tibeénti nti,
 di í bekù kè dè síé.
⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmí dđò siwāā,
 mī ɔ̄ ceete keyensòukè

kè dèe naá ndiwennécànni,
 mī ɔ̄ tí ndáméèri kó menie
 nké mè yaatóo ketenkè.
 Mí tu di Yiè nKuyie.
⁹ Mí ɔ̄ duó nkè bèe pante oniti kperi,
 keta o cēkpetè kéheí o kperé.
¹⁰ Di nímmu wèè bekúnè timómmṅnti,
 di í dō wèè náá ntimómmṅnti.
¹¹ Di féũnko mèè kpéí mbecìribè
 ke duó nkè bè di dokii dididèi mōnni.
 Nè de kpéí di í tati sicēsààsi
 di maá si nè yetásààye,
 di me nyí yóó yā fnyì kó detie ndi fífkú
 dè kó menaà.
¹² N yēmu di caàrimè māmè,
 di yei nyí sénní,
 dínđi bèè féũnko bèè í càdèrè mùmamù
 ke cōú ticuuti tibeénti mieke,
 bá di í kommu becìribè.
¹³ Dèè kpéí nte yemòrè yeiye yie mmieke
 kàa bo ncíékémè tōu.

**Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò
 yáúkunnemè benitibè kōnti**

¹⁴ Kè Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò bée nke
 dò:
 Wammúnè mesàa nke yóu meyei,
 nkè dèe yie nkè di nfòu,
 memme Mpakedaa m bo ndi bonèmè
 ke ndònnè n di náammè.
¹⁵ Nnínñè meyei kédòke mesàa,
 tūntenè tibeénti kēmbekù dè bèkúmè,
 kè dèe yie nkè Mpakedaa kuó
 mmesémè
 Sosefu yaábí ìi kpaá.
¹⁶ Nte Mpakedaa,
 Kuyie nkù baké demou kù tu mù,
 kù tu isáútii bo dátínné diheí dimou
 mieke,
 benitibè bo nkuò ntipítii timou ke tú:
 Eeyoo! Eeyoo!
 Kè bè nyu depaa nyembè kè bè bo kari
 mukúú.
 Benitibè bo nwanti bèè no
 mmukúdabònkōmmù.

¹⁷ Yekúdabùò mbo dátínné depaa ndeməu mieke ke yé n yóó di síékémè, mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Kuyie nkó diyìè yó ndòmmè

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Di bo yà díndi bèè bàà n kó diyìè, di yèmmè dò nde kó diyìè yóó di tǎnní ba?

Dì yó ntú dibìnni ndi, dí í yó ntú kuwenniku.

¹⁹ De kó diyìè kpere yó ndònnè oniti wèè cokú wenwe dicírírciri ke conè kumuntonkú, ke kò nke ta o cíètè, ke íkú kumarí kè fewààfè ò dǎnté.

²⁰ Di yèmmè bá ndò nKuyie nkó diyìè yó ntú kuwenniku kperi, dí yó ntú dibìnni ndi.

Kuyie nyí dómè bè nkù dǎúnnè memantímè

²¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: M pèmmu di kó mubáammu, n dè sènkèrimu, n ténke í dǎ kékeè di tǐrè di tiku yè kó kunǎú.

²² N yí dǎ di n feu ìl wūò ke tuò nè di m pāā nyèè pārè. Yenaadakè mekùò nkpeye di n feu yè, n yí dè wùó!

²³ Dí fūtenè m borè, kutoweku di wékíí kù ke tú iyie, n yí dǎ kékeè di kutidùùti kó yedabùò. ²⁴ N dǎ tibeénti sààti tìl mbo di cuokè, ke pūò mmenie nkǎme, kéndò ndinébòri ò ndòmmè, ke báá kúú.

²⁵ Isidayeeribe di do n feumu iwūò yebie nsipísìnàà di do dǎò yè dikpáà miekaà? ²⁶ Di do dǎò dibòò Mòdǎki nè Defāā kó tewàtè nte ké ndè bàà.

²⁷ Deè te kè n yóó di denne ke dí pèè mBabidǎnni,

mí ndi Yiè nKuyie mmí nwèè yètìri tu Mpakedaa mí béi.

Kuyie nkpànnè tì Siyǎò kǎbe

6 Meìmmè kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Di bo yà díndi bèè kàri bètèl Siyǎò èi mieke,

bèè tá bemáà Sammarii tǎrè ínkè, díndi bèè yèmmè dò ndi tú beketibè ibotí teì mieke,

Isidayeeribe cokóo dí borè yáàba?

² Kǎtenè Kandee káyà

kè di dèè memme di kǎte Amati diheidiè, kèpèētè kékǎte Kati Fidisitèēbe èi, di yèmmè dò ndi pèētému de kó yekpààtiyǎà?

Di kó dikpààtiyuu pèētému be kpèyaa?

³ Di yèmmè dò ndi détkinkomu meyei, di né í yé ke dò ndi yūònni kuyonku nku di cuokè.

⁴ Díndi bèè duó yedúò sààyè

bè dǎò yè nè yepápáníl,

ke yaa nyaa ndi kàrè ínkè,

ke cáá nyepedakè nè yanaadabe,

⁵ ke diè, nke wékíí mediè, nke bie ntikùtidùùti

ke tekíí Dafiti ke dǎori tikùtidùùti.

⁶ Ke yǎ mmènaà nnè ibòòke pèkùyi

ke pe mmekǎsààmè

bá di í yìèkù meyei

mmèè doti Sosèfu yaábí ínkè.

⁷ Deè kpéí nte kè bè bo di pí ndi mmònni ke di níí ntidaati kó fenafe ìkè ke di kònnè,

de mònni kè metuò nkó yebaa ndeè.

Kuyie nnàkémè kù yóó pǎntemè Sammarii

⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nképarikè nè ku yètìri ke dò:

Mí nKuyie Mpakedaa mí béi nke tú:

M pèmmu Isidayeeribe kó dikpààtiyuu kó tefentè

n yí dǎ kénwúó mbe kpààticéí,

n yóó deitemu n nùtè de kó dihei ínkè

kè bèè di pǎnte.

⁹Bá kè benitibè sùs nteciētè matè mieke tepítè de kó diheì mieke bè bo kú.

¹⁰Kè dè dò nhòmzù yenté tecīētè matè mieke kufáá, nkòo tebite kòtení ke bo tɔ becírìbè kécó, koò beké ke yí: Òmzù kpaámú kenke kufáá mieke a boràà? Ò bo ò tēíné ke dò: ǾǾ! Kòò yèkì tenzùtè ke dò: Yé yé yé báá bēi, dè í dò nkéyú ti Yiè nKuyie nyètìrì di mmònnì.

¹¹Ti Yiè nKuyie nkùù baké kè kùu bēi nke tú kù bo poté tecēdiētè kè tēe do kényure yure, kè tesámpótè páá iyie.

Di bá mpòtìnè di wērímú

¹²Sisēí í cokù tipètì ínkè, bè í duònè inààke dàmēèrì mieke. Kè díndi né cēète tibeéntì kè tì tiike ke naá mmèdòmmè ke yē ntóróó ke dòn-tenè diyíènnì.

¹³Kè di yèmmè naatinè Dodebaa èi [¶]kè di pòtì ke tú: Nè ti kó muwērímú mmu ti fietemè Kadinaimmu èi [§]Diyènnì dèè benkú muwērímú, Tenketé 14:5 bè nàámmu de kòò Karinaimmu kpéí.

¹⁴Deè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa kè n yóó duó nkè ibotí tēi kòbee di fēū nkétútóté Debo-Amati èi kénɔ kétuɔkenè Adaba kó kukó.

Kuyie mbenkemè Amɔɔsi fecofe

7 Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke mebenkùmè mamè, kè n yà fecofe dàtínnmè ke dò ndiwetiri ke sǔ mbè kēí okpààti sámmúti kè tì bo ke dǔ kékuku. ²Kè fecofæe déútóo timúti kéndó kè tì dèè kè n kuónko ke dò: Áú! Ti Yiè nKuyie nti kuó mmesémmè kè meè ðake Sakɔbu kó kufuku í sū bè í yó nkpaá. ³Kè ti Yiè nKuyie nceete ku yèmmè ke bēi nke dò: Dè í yóó tuðkení.

Kuyie nyiè ke benkemè Amɔɔsi muháá

⁴Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke muháá, kè mù yùní kè mùu cǔtè ketenkè mieke kó menie, kè mè sǔðtoo, kè depaa ncǔtúto. ⁵Kè n kuónko ke dò: Áú! Ti Yiè nKuyie nti kuó mmesémmè kè meè ðake Sakɔbu kó kufuku í sū kù bá nkpaá. ⁶Kè ti Yiè nKuyie nceete ku yèmmè ke bēi nke dò: Dende múnke í yóó tuðkení.

Kuyie mbenkemè Amɔɔsi kuhǔù kùù càátí dibierimínnì

⁷Kè n yà ti Yiè nKuyie nkè kù còmúmú kuduotí makú ínkè ke pikú kuhǔù kè kù càátí dibierimínnì. ⁸Kè kù m beke ke dò: Amɔɔsi a yà ba? Kè n dò: N yà kuhǔù kùù càátí dibierimínnì. Kè kù dò: N yóó tǎū kuhǔù nku kùù càátí dibierimínnì n kòbe Isidayeeribe ínkè kényà kè bè sié. N ténke í yóó bè cié, mbìtì!

⁹Isaki yaábí kó yewūɔ̀t̀rèrè bo dǔúnko, kè Isidayeeribe kó yet̀r̀rèe naá ntidobontì. Kè n còmúmú nè disìe kéwetínnè Sedoboammu ciéte.

Amasia nè Amɔɔsi bè pètemè kè bèe beti Amɔɔsi Beteedi

¹⁰Meñme kè Amasia ikuó nùtìti tǔ nkè bèe náké Isidayeeribe kóo kpààti Sedoboammu ke dò: Amɔɔsi dǔ kè da bɔmmu kàa ténke bá ntú Isidayeeribe kóo kpààti. Ti í dǔ kényo ò nàá ntì. ¹¹Ò nàá nke tú: Fǔ nSedoboammu a bo kú mudòò mieke kè bèe pímmú Isidayeeribe kékònnè dedétirè.

¹²Meñme kè Amasiaa náké Amɔɔsi ke dò: Oyuwúòntì fǔ! Kò nSudaa tenkè kén-náá nKuyie mpāñnāntì ke péúñe mudii. ¹³A ténke bá mbo die mBeteedi kénáá

[¶]6:13 *Dodebaa èi*: Dodebaa èi benkú ke tú: Detetirè nde.

[§]6:13 *Kadinaimmu èi*: Kè Kadinaimmu kperi benkú ke tú:

nKuyie mpāānāaṅtì ke yé okpààtì kó ditònnì ndimè, tekpààtìciéṅtè kperi ndi.

¹⁴ Kè AmƆƆsii ò tēñné ke dò: N do í tú ti Yiè nKuyie mpāānāaṅtì náaṅtò, n keté ke do í tú Kuyie mpāānāaṅtì náaṅbè kó kufuku kou. N do tú onaacēnti nwe ke fiiku detie mbè tu dè sikomɔɔ. ¹⁵ N do cēm̀m̀m̀u n wūɔ nyi, kè ti Yiè nKuyie nni nyú ke n náké ke dò: Kɔte kénáké n nitìbè Isidayeeribe m pāānāaṅtì, ¹⁶ di m̀m̀d̀ǹǹi kénṅtè ti Yiè nKuyie ntu n da náké ti: F́ nwèè tu m bá nnáá nKuyie mpāānāaṅtì Isidayeeribe kpéí, ke tú m bá nnáá ny-Isaki yaàbí n kó tiyēinnāaṅtì. ¹⁷ Nè de kpéí ti Yiè nKuyie ntu:

a pokù bo yí onitipòkù wèè dɔuti dɔutinè benitidaabè

kè bè nhò dɔutinè kupiṅtì dihei mieke,
kè bèe kuɔ a bí
initidaaṅ nè inipòdì mudòò mieke,
kéberí a tenkè ke totí,
kè bè da kuɔ betɔbè tenkè bè í tū ndè
Kuyie,
képím̀m̀m̀u Isidayeeribe kékònnè dedétirè
**dònninkonè onitipòkù wèè yóu o
dòu ke dɔuti dɔutinè benitidaabè.

Kuyie mbenkemè AmƆƆsi kuhɔnku kùu ā yetebe

8 Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke kuhɔnku kè kù piéké yetebe yèè bi. ² Kè kù m beke ke dò: AmƆƆsi a yà ba? Kè n dò: N yà kuhɔnku nè yetebe yèè bi. Kè kù n náké ke dò:

N nitìbè Isidayeeribe bimu,
bè deem̀m̀m̀u m̀d̀ǹǹi dii tũ̀d̀ke,
n ténke í yóò bè cié.

³ De yiè iyie nyii diè ntekpààtìciéṅtè mieke ì bo naá nyekúdabùò,
kè becírìbèe sūú nkéncóú cóú tipiṅtì timɔu,
tināaṅtì í yó mbo de yiè.
Mí ndi Yiè nKuyie mm̄í b́í.

Kuyie nkpànnèmè bèè cií mbetɔbè ke yo mbe kpere

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Díndi bèè f́ũ̀nko becírìbè
ke dó kédeè besénnìbè,
kénṅténè kékéè.

⁵ Díndi bèè ò nnáá nke tú,
otà̀nkù pànwè kó dibannii m̀ónnè
képēēté

kè ti fíté ti diiti,
tɔompùtè m̀ónnè kēpēēté
kè ti óóté ti buɔ kécúũnní tidiiti,
kéyaate sibièpeé, kényíe idífti,
kéyaate cidóò kó kucéékù.

⁶ Ke do mbecírìbè,
ke fiiti besénnìbè tineùti mehānnímè
mè́m̀áà kó dibànni kpéí,
ke fiitinè tiyofùti benitìbè.

⁷ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéi
nképarikè ke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
Nè Isidayeeribe kó tefenté kpéí
n yí yóò yè mbe d̀d̀r̀imè mamè.

⁸ Nè de kpéí ketenkè bo aá,
bèè bo ke mieke kè bèe kɔmmú
yekúdabùò,

ketenkè bo íténi kédoroo menie
nhɔɔ ta Esibiti kó kukó nNiiri ké yímè.

⁹ De kó diyìè,
diyìè bo ta kuyie ncuokè
dè bo naá nkeyènkè kuyie ncuokè.
Mí ndi Yiè nKuyie mm̄í b́í.

¹⁰ Di baa mbo naá nyekúdabùò,
nkè di yie nnaá nyisáúti,
benitìbè bemɔu bo dáátí tif̀d̀ò̀t̀ǹti
kékuó meyùbii,
kutenkù kumɔu benitìbè bo nkuò,
wèè m̀d̀ke debire demáá dè ò̀ kú kòò
nkuòmmè.

De kó dihei borime bo tiike med̀d̀mmè
kōme.

**7:17 Kuyie nkuù kpànnè ku nitìbè Isidayeeribe ke

Abudiasi

Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Abudiasi pátíri kó tináàntì nàá mbè kpànnè tì nti Edɔ̀mmu kɔ̀be, bè wùò mmèè botí Isidayeeribe. Edɔ̀mmu èi kɔ̀be do tú Esayuu kó iyaàbí nyi. Kè Isidayeeribe tu Sakɔ̀bu yaàbí.

Sedisademmu do dìi m̀nni kè Edɔ̀mmu kɔ̀be ndaúmu, kédíinnè Sedisademmu kó mudorimù kéta be ei kətúóké be kperè. Kè Abudiasi d̀ Kuyie mbo bè poté kèwènnènè yehèkè tɔ̀yè yèè do í d̀ Isidayeeribe.

Di mpátíri náàntì duś ke d̀ommè

1. Kuyie nyóó potémè Edɔ̀mmu èi kɔ̀be 1-9
2. M̀ù te kè meyei mbe do 10-14
3. Edɔ̀mmu èi kɔ̀be yóó nd̀ommè ti Yiè nKuyie nkó diyè 15-21

Ti Yiè nKuyie nnàké tì Edɔ̀mmu èi kɔ̀be kpéi

1 Nte ti Yiè nKuyie mbenke tì Abudiasi Edɔ̀mmu èi kpéi nkòdo tì béi nke d̀: Ti Yiè nKuyie nkuù t̀nní ku kóo t̀nti ibotí cuokè

kè ti kèè ò náammè ke tú:

Báátínè kè tí do Edɔ̀mmu èi kɔ̀be mudoò.

² Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu:

díndi Edɔ̀mmu èi kɔ̀be n yóó di kékùn-nemu ibotí t̀i ìkè,

kè ì di cè nke di senkèri mediè.

³ Tefentè t̀è di deuté kè di náá nke tú:

We mbo na ke ti dennení yetārè fìè nke ti b̀nténí ketenkè?

Di né í yé ke dò ndi kó tefentè tente di fétinkomu.

⁴ Bá kè di dèke kéinkè itúúké k̀me,

ke ceé ndi yíènti siwàà cuokè,

m bo di b̀nténí.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

⁵ Kè beyóóbè k̀tení keyènkè ke di do

bè bo tɔ̀ bè d̀ m̀è botí nku.

Bèè t̀ù yetebe kè bè ta di paku,

bè báá t̀ù ke yáké dèmarè.

⁶ Bè yóó di kutimu díndi Edɔ̀mmu èi kɔ̀be,

késɔ̀te di s̀ri tìi kpàti.

⁷ Bè yóó di betimu ke káá ndi temmànku.

Nè bè di do yè ndi naati bè di ciitému ke di na.

Nè bè di do wè nke yo mbeè di keù yef̀tè.

Bè náammu ke tú di yèmmè í bo.

⁸ Mí nKuyie mmí béi nke tú:

De yiè bo tuòke dìi yiè,

m bo kuɔ̀ Edɔ̀mmu èi kɔ̀be kó mecii nyembè,

bá m báá súɔ̀ nhEdɔ̀mmu tārè ínke mecii nyiè m bá òmáà.

⁹ Díndi Temaá èi kó bekpàritiebe,

di k̀nti bo aá de yiè,

nè de kpéi mbè bo kuɔ̀ Edɔ̀mmu tārè ínke kɔ̀be, bemɔ̀u ké bè dèè.

Isidayeeribe do bomè meyeñcaàrimè mieke kè dèè narike Edɔ̀mmiibe

¹⁰ Di pei nkuyonku nku di tebíi Sakɔ̀bu bí cuokè,

kè ifei yóó di pí,

nkè di dootitɔ̀bè di kuɔ̀,

kè dèè deè sáá.

¹¹ Be dootitɔ̀bè do k̀tení dìi m̀nni,

kémpí mbe kó behāāp̀mbè,

kè di búútóomu kè bekpákpàribèè ta be èi

kétáá tétè Sedisademmu kó tikpàti kpéi, nke di pètinke né mbè wèñnèmu.

¹² Di do í dò ndi kɔ̀be bo dìi m̀nni meyeñcaàrimè mieke dè ndi naati,

di do í dò nkényānku meyei ndo m̀è kpéi nSudaá kɔ̀be.

Be kó meyeñcaàrimè meè báá naá ndi kó mudaá.

¹³ Di do í dò nkéta n nìtibè èi,

bè bo dìi m̀nni meyeñcaàrimè mieke,

di do í dò nkénwúó mbè domè kè dè di naati,

di me ndo í dò nkétúóké be kpàtì bè bè
p̀̀nte diì m̀̀nni.

¹⁴Di do í dò nkéoke iceyàtìi,
kékuo bèè cooti ke bo yenté,
di do í dò nké bè p̀̀ímú bè bo diì m̀̀nni
meyercaàrimè mieke,
kéduó mbe dootitòbè.

¹⁵Mí ndi Yiè nKuyie n yóó bekénè diì yiè
yebotè di duunnímu,
díndi Edõmmu kòbe di d̀̀òmè betòbè n
yóó me ndi doó,
meyei ndi d̀̀ò mè mèè doti di yo ínkè.

**Kuyie nnákémè Isidayeeribe yóó
peitemè be pèi Edõmmu ei kòbe**

¹⁶Díndi Isidayeeribe di yàmu
m mieke kó febòòfè n tāsààrì ínkè,
ibotí t̀̀i yóó fè yàmu ke báa tuuté, bè yóó
fè yàmu,
kémuó nkétonté kékpaakenè.

¹⁷De m̀̀nni bèè yenté yenté,
beè yó nkpaá n kó ditāsààrì Siyõõ ínkè.
Sakòbu yaàbí wèti ke bo tiekemu i tenkè.

¹⁸Sudaa botí kòbe yó ndò mmuháá
mmu,

kè Isidayeeribe ndò nfehããdeenfè
kécsúté Edõmmu ei kòbe,
muháá nhõõ csúté mèè botí tímúkpèti,
bè bo csúté páíí, bá òmòu báa yenté bá
omáa.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Isidayeeribe yóó wète kétékemè be ekè

¹⁹Sudaa kòbe beè yóó tieke Edõmmu
ekè yetārè ínkè kpeye, yèè bo kubakù
c̀̀anku bíékè, kétéieke Fidisitēēbe biriku nè
Sammarii Efadaimmu yaàbí tenkè, kè
Bensamæ kòbe tieke Kadaadi tenkè.

²⁰Isidayeeribe bè do p̀̀ímú bè
kékúúnnè, beè kó behããpòmbè yóó wète
kétéieke Kannahã ei, k̀̀nto k̀̀tuokenè
Sadeputaa. Sedisademmu kòbe bè
do p̀̀ímú bè kékúúnnè, kè beè tieke
Sefadati nè Nefefu de ekè. ²¹Beè yóó na
Edõmmu ekè kòbe, beè yóó deke Siyõõ
t̀̀arì ínkè ké bè baaté, kè ti Yiè nKuyie
nní ntú be kóo kpàtì.

Sonaasi

Di mpátírì tò tìi náàntì

Sonaasi kó dipátírì ti náá nKuyie mpāánáàntì náàntò mǎu kpéí nke.

Kuyie ndo tǎ nwè ke dǎ wèe kǎte Asidii kó diheidiè ké bè nàké Kuyie nnáàntì. De kóo nìtì yètírì dii tu Sonaasi. Kè Sonaasi né yete ke í ndó ké kè kǎte ke yé Isidayeeribe do í naatinèmmè Asidii kǎbe. Nè tìi ò tǔkèní kuce ti kpéí nkòo yóu kéyie, mbá ò í ndó. Kòo kǎte ké bè nàké meyei mmèè dǎ nké bè tǔkèní kè nsà kè bè í cèète. Kè bèe banté be caàrimè kéceete kè dèe wète kóò yonke kòo ùüre. Deè benkú ke dǎ nKuyie nkùu baké kù dǎ dè ke né ti dó, ke ti kuò mmesémmè, ke ǎǎ cǐé nku kǎbe dootitǎbè ké bè deeté kémbúútí kù bo bè potémè ké bè kùu páíí.

Di mpátírì náàntì duó ke dǎmmè

1. Kuyie nyumè Sonaasi kòo yete 1:1-17
2. Sonaasi dèmmumè o yei nke cèete kè Kuyie nhò cǐé 2:1-10
3. Sonaasi nàké tì Ninifu eì kǎbe 3:1-10
4. Kuyie nkuómmè Ninifu eì kǎbe mesémmè 4:1-11

Sonaasi dǎmmè kékoké kédéténè Kuyie

1 Diyiè marì kè Kuyie mbéinnè Sonaasi, Amitaii bire ke dǎ: ²Íté kékǎte Ninifu diheidiè ké bè cau. Be yei mmèè sùú n ténke í na ke bo mmi.

³Kè Sonaasii íté ke né coké ke bo kǎte Tasisi eì medétimè kédéténè Kuyie. Memme ò ítemè kékǎte Safaa kéyà bàtód wèe kè kǎri, kéyietí mucèmmu díítí kéta kè bèe kété kénkǎri Tasisi. Ò do cokú ke bo détenè Kuyie nku.

⁴Kè Kuyie mme nduǎnní kuyaakperíkù kè kù nfuuti dàmèèrì mieke, kè bàtód ndó képonte. ⁵Kè

kufǎwáá mpí mbátód yembè kè bè nyu be bǎkè, be bǎkè, ke dei tinentì bàtód mieke ke buǎnko dàmèèrì kè dè bo yauke. Kè Sonaasi yie cùté bàtód fúú ke yé nke duó. ⁶Wèe baké bàtód kòo tǎnko ke dǎ: A duómaà? Íté kékuónnè a kó Kuyie nkè dè naati kùu daatení ti kpéí nke ti báá kú.

⁷Kè bàtód yembè dǎ: Yóunè kè tí bo nyidíítí kéyà wèe ti tǎní de kó meyei. Kè bèe ì bo nkè ìi benke Sonaasi. ⁸Kè bè dǎ: Kè fúú mènke nwe, náké a yènní dè nè a eì nè a tǎmmú tú mù nè a botí.

⁹Kòò dǎ: N tú Ebedee nwe, ke dé n Yiè nKuyie nkùu baké kéínkè, kùu dǎ dàmèèrì nè ketenkè.

¹⁰Kè Sonaasii bè nàké ò cokùnèmmè Kuyie nku, kè kufǎwáá mbè auté kè bè dǎ: A dǎ ba mbotí nku? ¹¹Ti yóó da yíme kè dàmèèrìi bonke?

Ke yé kuyaakù do sǎkémè ke dǎke kpénkú. ¹²Kòò bè ténké ke dǎ: N túóténè kédootóo dàmèèrì mieke kòo bonke. N yému ke tú mǐ te kè kuyaakù deu.

¹³Kè bè ncíéké ke paàtì menie nnè be wèrímú mumǎu ke bo tuǎke ketenkè borè, kè kuyaakù dǎke kpénkú kè bèe yíéke. ¹⁴Memme kè bèe yóu kékuónnè Kuyie nke dǎ: Áú ti Yiè nKuyie! Báá ti kuò onítì yie nkpéí, ò báá kú kǎa ti caàrè. Fú nKuyie nfúú dǎ a dǎmmè.

¹⁵De mǎnnì kè bèe túóté Sonaasi kédootóo menie mmieke kè dàmèèrìi cómmú. ¹⁶Kè kufǎwáá mbè auté kè bèe yote Kuyie nké kù fèúté fèǎfè, ké kù cànnèè dínùu.

Sonaasi bàámmè Kuyie nteyìntè mieke

2 Bè dootóo memme Sonaasi kè Kuyie nduó nkè teyìndietèe ò maánko. Kòò dǎ iyie nyitǎāti, deyènnè dètǎāti teyìntè mieke. ²Kè Sonaasi mbáá nho Yiè nKuyie nke tú:

³Dè m pǎkèmu n Yiè nKuyie nkè n da kuónnè kǎa n deeté!

N do bo kudɔnkù nku ke da yu, kàa kèè n tammè.

⁴A do n dootóo dàméèrì fùḽḽ ndi decũmpure,

kè menie nni ndátínné, kè yenéfinfirè nni mpuotì.

⁵N yèmmè do dò nha n dootóomu, bá nè memme n do yému ke dò m bo wēte kényà a cēsàtè.

⁶N do diumu kéfiu, n do ta tɛbintuotè nte,

kè dàméèrì kó tipèntì nni kòti.

⁷N do cùtè de fùḽḽ ndi kéta kudɔnkù sáà. N Yiè nKuyie nkàa n deetè ke n dènnení kudɔnkù!

⁸N do fumu kè n yèmmèe cuonni a bíékè kè nní nda báá nke tú m báammì tuokoo a cēsàtè mieke.

⁹Bebɔɔféúbè pàamu Kuyie nkó mesàà.

¹⁰Mí m bo da fíé iwūḽ, kéndiè nke da sántí,

ke dɔɔri m béi ntì, Kuyie nfḽḽ máá deerí.

¹¹Kè Kuyie nduḽ nkè teyintèe tíútóo Sonaasi dikonnébènnì.

Sonaasi nàkémè Kuyie nnáàntì Ninifu

3 Kè Kuyie nyíé kébéinnè Sonaasi medérimè, ²ke dð: Kɔte Ninifu diheidiè ké bè nàkè n yóó da náké tí.

³Kè Sonaasii íté kékɔte Ninifu kéndòn-nè Kuyie nhò nàkémè. Diheidiè do ndi, kàa dó ké di ce, nha mmɔke yewe yètããti. ⁴Kè Sonaasii yè kénfirí diyiè ketirí dihei ke pīèkù ke tú: Dè kpaá yewe sipísìnàa ndi kè Ninifuu pɔnte. ⁵Kè Ninifu kɔbɛe yie nKuyie mbè nàá ntì ke dáátí tifḽḽtǎntì, ke bo benke be yèmmè cààrèmmè, kè bèe boú dinùù benitidièbè nè besámpɔbè. ⁶Kè Ninifu kóo kpaàtìi tí kèè kéíté o kpaàtikarì kédáté o kpaàtìyààtì kédáátí kufḽḽtǎnkù kénkari ditápùò ínkè, ⁷kéduḽ nkè bèe pīèké dihei ke dð: Okpaàtì nè o tũmbè bè tu benitibè nè iwūḽ dè báá déúté dèmarè dè me mbáá yà menie. ⁸Benitibè nè iwūḽ dèe dáátí tifḽḽtǎntì, bá wè kòò kuónnè

Kuyie nnè o wērimú mumɔu kényóu o yei nnè kuyonku. ⁹Kè dè naati Kuyie nyèmmèe ceete, kè kùu bónkùnnè ku mieke kè ti báá kú.

¹⁰Kè Kuyie nyà benitibè yóumè be yei nkényóu kù ténke í mbè poté kù do yē nkù yóó bè potémè.

Sonaasi seimmè Kuyie nkù cīèmmè Ninifu kɔbɛ

4 De mðnnì kè dèe yonke Sonaasi, kòò mieke peike mediè. ²Kòò náké Kuyie nke dð: N Yiè nKuyie n do ti nyé m bo dii mðnnì nh èi, deè do te kè m pánkeè coké kénkari Tasisi. N do yému ke dò nha sàà ndeu a í ɔɔtí a bo yóumè a bo potémè benitibè. ³N Yiè nKuyie nyóu kè n kú, m bo kúmè tǎñnè m bo nfdòmè. ⁴Kè ti Yiè nKuyie ndð: Dè wenni a mieke bo peikemàà?

⁵Dè do sḽ nSonaasi yèmu dihei ke kòte diyiè yìèni kèè bíékè ke dðò difii ke díéké, ke bo yà tìi yóó tuakení dihei. ⁶Kè Kuyie nduḽ nkè mutie mamùu yènní kéndòn-nè munasiñyàà, kòò dèè nkòo yèmmèe cáté, kè mu dée nnárikùnnè o yèmmè. ⁷Kukúnwentóo kè Kuyie nduḽ nkè dibeù marii mù càáké, kè mùu kpeí. ⁸Diyiè yènní dii mðnnì, kè Kuyie nduḽ nkè diyiè yìèni kèè bíékè kó kuyaakùu yènní ke tonnì mediè nképoté Sonaasi yuu, kòò fiu kèbeke mukúú nke dð: Kè n ku dè ntǎñnè m bo nfdòmè. ⁹Kè Kuyie nnáké Sonaasi ke dð: A í naati a mieke bo peikemè mutie muu ñkpeí.

Kòò dð: N naatimu, m mieke peikemu kè n dó mukúú.

¹⁰Kè Kuyie ndð: A kuḽ mmutie mmu mesémmè a í dðò mùù kpéi ndèmarè a í te kè mùù kòté, mùù yènní keyènkè ke kpeí. ¹¹Ke né yē m báá kuḽ mmesémmè Ninifu diheidiè benitibè bo dè tekɔ̀píkò̀tè nè sikò̀pìsìdè (120000) ke í yē be ìikè nè be fōnkó ke iwūḽ múnke de bo péuà?

¹² Madoti eì kɔ̀be kɔ̀nti au ke naatimu, ti Yiè nKuyie nduðnní tìl yēiti tùðkenímu ke dèè ke bo Sedisademmu.

¹³ Dakiiisi eì kɔ̀be cátinnè di sēí.

Di teeténè Isidayeeribe mbe ke dðð meyei, dfi te kè Sedisademmu kɔ̀be yete n kpeti.

¹⁴ Deè kpéí nte kè di dð nkéyatenè Mɔ̀deseti eì,

diì bo Kati tempē mmieke di kɔ̀be.

Akisibu cēí kɔ̀be í yóó na kéteennè okpààti timati

¹⁵ Madesaa eì kɔ̀be, ti Yiè nKuyie nyóó yíé kédunnímu,

di dootitɔ̀bè kè bèè pɔ̀nte di eì,

kè di kó bekpààtidiebèè coké kékɔ̀te késori Adudammu tādènkù.

¹⁶ Díndi Sedisademmu eì kɔ̀be kuónè di yùti kéninté meyùbii,

nke di yɔ̀ɔ dontenè timancònti kpɛye.

Kɔ̀mmúnè di bí kpéí,

di bí sààyi nyi ke di ì dɔ̀,

ke yé di dootitɔ̀bè yóó ì pìmmúmè kékònnè.

Kuyie nkpànnèmè bèè fèkù betɔ̀bè kpere

2 Di bo yà díndi bèè ò nyié nke toti di yèmmè meyei nyínkè màà,

kè mè tũnte di duó dè di dúú kè tekote nyóó kuó nkè di mè dððri,

di mɔ̀ke mèè kpéí mmuwērímú.

² Di ò nkè di yaa nwèè paku di kù fiètemu,

kè tecîètè me nni nte di tè fiète,

ke ní pi oniti nè o cîètè

kéfiète dèè do tú o kpere.

³ Deè kpéí nte kè ti Yiè nKuyie ntu,

kù bo di bɔ̀nténí meyei mmieke.

Bá di báá na kéyenté,

di mè mbáá na kēí ndi yɔ̀.

De kó yewe yó ntu meyei nkɛye nye.

⁴ De kó diyie bè bo ntekí di kó dikúdabònni ke tú:

Bè ti pòntemu páí kè ti nìtibè pàà be tenkè,

Kuyie nkuù kè cɔ̀uté ke kè totí ti dootitɔ̀bè.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkɔ̀be wēti ke bo totímu bè tenkè,

di kóò mɔ̀u me nyí yó nkɔ̀ké de mieke.

Bè yetemè Kuyie mpāānāānti nāāntò bè nāké ti

⁶ Bè nāāmmu n kpéí,

bè tu n yóu tiyeinnāānti, n nāá ntí

ke tú ifei í yóó bè do,

ifei mai í yóó bè do bitì.

⁷ Ke nāá nke tú ti Yiè nKuyie n cōōmu Isidayeeribàà?

Kù minnìmè dòntémáá?

Ku borime me ndònnàà?

Tināānti n nāá ntí naatimu,

bèè dððri dèè sié.

⁸ Ti Yiè nKuyie nnàà dfi kpéí ke tú:

Nè yíe ndòke di túmè ku nìtibè dootitɔ̀bè, ke fekù be yaàbòrè be kùnní diì mðnni

mudodò,

ke yé ke dð dèmarè ténke í bè kɔ̀jnnè.

⁹ Ke denninko n nìtibè pobè be cēí mieke, diwèi bè bonè si kè bè si dɔ̀,

ke paankonè be bí desààrè n yì duó ndè kè ì borè tieke.

¹⁰ Íténè kényè!

Meòmpùmè ténke í bo de kó dihei,

de kó dihei yei mmeè te mefēútímè.

¹¹ Kè n do nkòtení kè mbè nāá nsiyáàbisí, detetirè kpesi nsi ke tú bè bo mmɔ̀ke

menaà nkperímè

péu de kó kubotí me ndó.

Kuyie nnākémè kù yóó wēte kētíimmè Isidayeeribe

¹² Mí ndi Yiè nKuyie mmú bēi nke tú,

n yóó wēte kētíimmu Sakɔ̀bu yaábí,

n yóó tímmu Isidayeeribe bèè kpaá,

kè bèè dontenè kupecenku ò ndòmmè di-pedie mieke.

Inààke ò ndòmmè dinaabaakèrì,

kè bèè wēte kēsúú mbe eì mieke.

¹³ Okpàriteu wèè yóó niité kékeuté kuce,

wèè tu ti Yiè nKuyie, ke yóó duute
kuduotí kè bèè yè,
kè kù mbè ni ke bèè baké.

**Kuyie mpāñáànti náàntò
kpànnèmè bèè ni Isidayeeribe**

3 Kénténè díndi Sakɔbu yaábí!
N náánnè dímbè, díndi Isidayeeribe
kó sɩkpàtìbíí,

di kó mutɔmmú í tú di bo ndakemè,
kè benitìbè ndɔɔri dèè síáá?

² Dè né yíme kè di níí ndèè síé,

ke ɔɔri meyei,

ke féú benitìbè kònti ke deì bèè mambii,

ke feinko be kúú?

³ Dfi bèè càá nke féú be kònti ke kékíí be
kúú,

ke bèè ɔɔrú bèè ɔɔ yíme imaa nkéuté
tekúmbotè.

Bèè ɔɔ posirímè itùòti kéánnè
kukàdààbuuku.

⁴ Di bo kuónnè dìl mònni ti Yiè nKuyie
nkù báá di cóuté,

kù bo mbúútóo di kpeti di dɔ̀dò mèè yei
nkpéí.

Kuyie ncaummè bepāāsòumbè

⁵ Nte ti Yiè nKuyie nkpànnè ti
bepāāsòumbè,

bèè fétinko ku nìtìbè.

Bèè ɔ̀ nkè wèè waare be nò mekùdò mbè
dò

diwèi bo nhò bonè.

Kè wèè me nyí waare be nò mekùdò mbè
dò,

meyei mbo ò dò.

⁶ Deè kpeí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n
tu,

m bo duó nkè dèè bèè bìite,

bèè báá yà n kó mebenkùmè

m bo bèè bɔnté dibiiñni bá bèè báá yà
tipāñáànti,

de yiè dè bo bèè sùute sàú sàú.

⁷ De mònni ifei bo pí nde kó
beyuwúombè,

dè bo bèè di, kè bèè mípi be ìikè,

ke yé Kuyie nténke í yó mbè ténnikomè
bèè kù bèkú tí.

⁸ Mí nyie, ti Yiè nKuyie nni nduómmu ku
Yaá,

kè m mòke muwērímú ke náánnè
dikɔ̀mbùdò dèè síé,

ke benkú Isidayeeribe be yetímè nè be
yei.

**Kuyie mpāñáànti náàntò Misee
nàkémè Sedisademmu yóó pɔntemè**

⁹ Kénténè díndi Sakɔbu yaábí,

n náánnè dímbè Isidayeeribe kó
bebaatíbè,

díndi bèè bekùnè Isidayeeribe,

díndi bèè í dó dèè síé,

ke penni tibeénti.

¹⁰ Di kù benitìbè mbe ke maànnè Kuyie
nheì,

Nè kuyonku nku di maánèmè
Sedisademmu.

¹¹ De kó benitìbè bekú ticuuti kpeí nke,

kè ikuó nìùbè tiè nke dó mucóntimu,

bèè tu m pāñáànti náámbè kè bèè pāù
ke dó idítí,

ke baa nu nné íkú ti Yiè nKuyie ínkè nke
ke náá nke tú:

Kù ti bonèmu meyei nyí yóó ti tuɔkení.

¹² Nè di kpeí Siyɔ̀ Sedisademmu eì bo
naá ndikpáá,

kè bèè dè kùú,

Sedisademmu bo naá nyedobuò kéncóú,
kè ti Yiè Kuyie ncíètè kó ditārii naá

nkutúúku.

**Kuyie nyóó wēte
kébaatémè Sedisademmu**

4 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Yewe sɔnye mieke n ciètè tāri bo wēte
kékpenkenè yetārè teyè,

kébaatè sitāá.

Kè yebotè ndɔkuní di borè,

² Bèè bo nnáá mbetɔ̀bè ke tú:

Tí kɔtenè ti Yiè nKuyie ntāri,

Kuyie nSakɔbu do tū nkù ciètè.

Kè kù tí tie nku dó tí nfòu mèè botí,

kè ti tūnne kù ti benke kùu ce,
 ku tié mbonní Siyṓṓ tārì ndi,
 ku náànti yìèní Sedisademmu nwe.
³De m̀ǹǹni ti Yiè nKuyie mbo mbaké
 yebotè,
 kuù yó nni ibotí ìi kpeñni ke díetiri,
 kébóké be kpàriseuti kémá sitúkusi,
 ke má be kpāā sicamúkékusi,
 kubotí makù ténke bá nkpànnè kutèkù.
 Bè ténke bá mpii nhòmòu tihāp̀d̀nti.
⁴Bá wè kòo nkuuti nè diwèi o paku,
 nè o pérímù bá dèmarè í nhò kóónnè.
 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mí béi.
⁵Ibotí tei tū nyebókè nye,
 tínti bie me ntù nti Yiè nKuyie nku sáá.

**Kuyie nyóó wēte kətíínnímè
 ku kɔbe ké bè baaté**

⁶Kè ti Yiè nKuyie nɔɔtè ké m béinnè ke
 d̀:
 De yiè kpaanímu kè m bo wēte kətíí m
 pekpīè nyèè ciété,
 n do ì potému.
⁷N yóó tímmu yepekpīè,
 kéd̀d̀ ìi ciété kubotí kùu kpeñni,
 mí ndi Yiè nKuyie nkè nní mbo Siyṓṓ tārì,
 ke bè baké sáá.
⁸Fṓ nSedisademmu nè fṓṓ borè nde
 Kuyie mpakémè,
 ku nìtìbè opecēnti ṓ ndeke m̀èè botí
 didènni ke paké o pe,
 fṓṓ yóó wēte kénáá ndiheidiè okpààti yó
 mbo d̀.

**Kuyie nyàákému Sedisademmu
 eì kɔbe ke dèè ke bè deeté**

⁹Díndi Sedisademmu kɔbe dè d̀omme kè
 di kuṑ?
 Di ténke í m̀ke okpàtàt̀à?
 Bè ténke í di duṑ nyitiénáà?
 Dè né yíme kè di mítirìnè kuyonku
 onitipòkù wèè yóó peité o k̀me?
¹⁰Di naatimu ñkuṑnnè kénfāu dimáá,
 onitipòkù wèè peí o k̀me
 ke yé bè yóó di dennemèmu dihei,

kè dí mbo dikpáà kè bè di kònnè
 Babid̀nni.
 Dende ti Yiè nKuyie nyóó di deetémè,
 ké di fiète di dootitòbè n̄u mieke.
¹¹Yebotè péu ité ke còmmú di kpéi nke,
 ke náá nke tú:
 Ti d̀ó Sedisademmu cakemu késĩnte,
 kè ti yà Sedisademmu p̀ntemè dè bo nti
 naati.
¹²Yè í bantè m̀èè kpéi nke ti Yiè nKuyie
 ndó kéd̀d̀ t̀,
 yè í yé ti Yiè nKuyie nyèntotí d̀ommè,
 yè í yé ke d̀ò nkù bè t̀i mbè ṓṓ tímmè
 mme tidiiti
 kuyié mieke kè t̀ puotí.
¹³Kè Kuyie mbéinnè Sedisademmu kɔbe
 ke d̀:
 Ítènè kécómmú kè n di kpénk̀nnè
 dinaadaa k̀me,
 ké di duṑ nyemátìwèè nnè disɔwũṑ kó
 yekpèètè,
 kè di nnaù di dootitòbè, ke bè yaurí,
 ke eí be kpàt̀i, kè t̀ duṑ mmí ndi Yiè
 nKuyie,
 nkùu baké ketenkè kem̄u.
¹⁴N né di náámmu kè n tu ñkuṑnnè
 yekúdab̀d̀,
 ke yóú dimáá, kè bè di pímmú kébemmu
 di kóo kpààti metoffè.

**Bè nàkémè okpààti wèè yóó
 deeté Isidayeeribe o kpéi**

5 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:
 Fṓ mBetideemmu Efadata,
 fṓṓ tu Sudaa ekè mieke disámp̀r̀i.
 Nè memme wèè yó mbaké n nìtìbè ò
 yètiní fṓṓ mieke,
 wèè yó mbaké n nìtìbè Isidayeeribe.
 De yiè ntu wèè do bo wènwe nè dim̀nni.
²M mu nyó mbè ẁónkomu,
 ke kèmmúnè wèè d̀ò nkòd peité ò bo ò
 peitémè.
 De m̀ǹǹni ndi o kɔbe bèè do kpaá bè do
 bè pímmú,
 kékònnè kè, bè wētínímè Isidayeeribe
 t̀bè borè.

³ De m̀̀nni k̀̀o c̀̀mmú k̀̀e mb̀̀e c̀̀mmú
ǹ̀e ti Yiè nKuyie nkó muẁ̀erímú ǹ̀e o
kó tikpeti,

opecenti ̄ nc̀̀mmú m̀̀e boti o pe,
k̀̀e b̀̀e mbo k̀̀e d̀̀e b̀̀e naati k̀̀e b̀̀e ò dé,
k̀̀o ỳ̀etirií feité titenti tim̀̀o mieke.

⁴ Ó yó ntú ẁ̀eè duò nẁ̀enwe meom̀̀pùm̀̀e.

Bá k̀̀e Asidii k̀̀obe ti do,

ke ta ti tenk̀̀e,

ke puo nti kp̀̀àtíçéí

ti bo t̀̀nko benib̀̀e b̀̀eyiek̀̀e,

ǹ̀e sikp̀̀àt̀̀ibíí sini k̀̀e b̀̀e b̀̀e bàao.

⁵ B̀̀e bo nc̀̀mmú Asidii k̀̀obe ǹ̀e disie,

k̀̀embaké Nemudoti k̀̀obe ǹ̀e
disekontiri,

k̀̀e d̀̀e dò nhAsidii k̀̀obe ta ti tenk̀̀e

b̀̀eè yóó ti deetéǹ̀e be.

Isidayeeribe b̀̀eè bo nkpaá yem̀̀d̀̀e sɔnye b̀̀e yóó pí mmùù t̀̀mmú

⁶ De kó dim̀̀nni Isidayeeribe b̀̀eè kpaá
ibotí péu mieke,

b̀̀e bo ndò ntimaant̀̀i ti Yiè nKuyie
nduònni ti ̄ ndòmm̀̀e,

ke duò nkubooku ketenk̀̀e,

b̀̀e bo ndò nfetaaf̀̀e dòmm̀̀e ke ̄ nyóòri
timúti,

f̀̀e d́́ dii m̀̀nni, bá oniti kpeti matí í k̀̀oké
de mieke.

⁷ De m̀̀nni Isidayeeribe bo nkpeñ̀̀i ibotí
teí péu cuok̀̀e,

yeciricir̀̀e dòmm̀̀e tiwanwant̀̀i cuok̀̀e,

yeciricir̀̀e ̄ ndòmm̀̀e ipe cuok̀̀e.

B̀̀e níí bo nyi nàù ke k̀̀òù òm̀̀òù me mbáá
na k̀̀e b̀̀e bàao.

⁸ Isidayeeribe doǹ̀e di dootitòb̀̀e,

k̀̀e b̀̀e youre páíí.

Kuyie nnàkém̀̀e k̀̀u yóó deitem̀̀e Isidayeeribe yemm̀̀e naatiǹ̀e d̀̀e

⁹ K̀̀e ti Yiè nKuyie mb̀̀ei nke d̀̀e:

De yiè kpaanímú k̀̀e m bo kuò di s̄́í,
képuo ndi kp̀̀arínaas̄́í.

¹⁰ M bo puo ndi tenk̀̀e yehék̀̀e dieyè,
kébuó nyehék̀̀e iduotí fité yè.

¹¹ M bo paa ntinitiǹ̀nti di cuok̀̀e,

opãù t̀̀enke bá mbo di tenk̀̀e.

¹² M bo u di b̀̀ok̀̀e ǹ̀e di tenkaaǹ̀i,

bá di t̀̀enke báá na kénínkú

di d̀̀ò d̀̀e ǹ̀e di n̄u de ìik̀̀e ǹ̀e di bo
mbom̀̀e.

¹³ M bo u di b̀̀ò Asedaa teedeí képuo ndi
ek̀̀e dieyè.

¹⁴ De m̀̀nni m mieke bo yè mediè mb̀̀eè
yete n kpeti,

k̀̀e m b̀̀e poté képeite.

Ti Yiè nKuyie nseimm̀̀e ku nitib̀̀e

6 K̀̀e ti Yiè nKuyie nní mb̀̀éinǹ̀e ke d̀̀e:
Íté k̀̀ecómmú k̀̀ékpanǹ̀e n nitib̀̀e
yetãr̀̀e ǹ̀e sitáá k̀̀e d̀̀e keè.

² Náké be ke d̀̀e, ti Yiè nKuyie ntu:

Díndi yetãr̀̀e keeǹ̀e Kuyie nkó tibeénti.

Díndi ketenk̀̀e kó yesã̀̀nk̀̀e yèè fííkú teii
keeǹ̀e!

K̀̀u seimmu ku k̀̀obe ke kpanǹ̀e
Isidayeeribe.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄́ tu:

Díndi n nitib̀̀e n náké n di càke mù.

Di nh ùuǹ̀e ba nkpeí? N náké ǹ̀e!

⁴ Mí di d̀̀enneni Esibiti tenk̀̀e

ke di deetéǹ̀e mudaat̀̀mmú

ke duó nk̀̀e M̄ȳiisi ǹ̀e An̄o ǹ̀e
Midiyammu

k̀̀e b̀̀e di niit̀̀e.

⁵ Denteǹ̀eni M̄abu kóo kp̀̀àt̀̀i Badaki
do d́́ k̀̀e di d̀̀òmm̀̀e,

denteǹ̀eni Beo bire Badammu do ò
t̀̀énǹ̀e ti,

kédentení di do it̀̀e Sitimmu

késénté Sudit̄́ k̀̀e d̀̀e ndòmm̀̀e,

k̀̀e di tuòkeǹ̀e Kidikaadi.

De m̀̀nni di bo banté n di d̀̀ò m̀̀eè sàà.

Ti Yiè nKuyie ndó ku nitib̀̀e ndòmm̀̀e

⁶ K̀̀e Isidayeeribe b̀̀eí nke d̀̀e:

Ti níí bo ntò ù̀ndi pãnni k̀̀epã ti Yiè
nKuyie

ti d́́ dii m̀̀nni k̀̀e k̀̀u bánt̀̀e?

Ti Yiè nKuyie ndó ti níí bo ntò m̀̀emme
yenaadak̀̀e

yèè màke dibenni dimàà dimàà ké kù fié kétuonàà?

⁷Ti Yiè nKuyie ndó ti ní nto yepedake nye sikou sikou

yáà mekùò sicèe sicèe

yáà ti né ní bo kù fié bèè tu bèmbè Mpo ké kù ti cǐé nti yei?

⁸Di yému dèè wenni!

Ti Yiè nKuyie ndi wúónnè tì tu:

Di bo ndòorimè ditòbè dèè sié,

kéndó mesàà nkó mmudòrimù,

kékékùnnè dimàà ké nkù tù.

**Kuyie nyèmmè kù yóó poté
Sedisademmu èi kòbe be yonku
nè bè yuukumè kpéí**

⁹Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedisademmu èi kòbe ke dò:

Wèè cii wèè daate ndi náá nti kpéí.

Díndi Sudaa kòbe nè bèè kó dimàà bo diheì mieke,

kénténè n tǎátè tì!

¹⁰Dè í yie m bo nwúómmè benitiyeibe yuuku dè,

kè dè bo be cǐí mieke,

bè beú nè siyáàbisí bièpeé sì ndò nyisòke nyi,

nyí sì dó.

¹¹M báá na kénwúónko bèè tóuti siyáàbisíbie,

ke cǐti be yòrè mieke cìdòò tǎrè siyáàbisí kpèye.

¹²Di nheì kó bekpààtibè nònnè muyòò mmu,

ke soú nke cǐí mbetòbè.

¹³Di yei mmeè súú,

deè te kè n yó ndi puoti

n yóó di deèmu páíí de kó meyei nkpéí.

¹⁴Di ní bo di, di bá nsànnè,

dikònni bo ndi bo,

kè di sùs ndè, di báá na ké dè sònnè,

bá kè di na ke sònnè n dè càke.

¹⁵Di ní bo kúúti bá di báá deite,

ke ní díí mekùò ndi me mbáá mè dònnè mùmamù,

ke ní kuoti menaà di me mbáá mè yà.

¹⁶Di tǔnnè okpààti Òmmidi nè o cice Akabu,

nè o cǐtè be borime yeime mme weti weti,

deè kpéí nte kè m bo duó nkè di kó diheì naà ntidobonti,

kè bè di daá díndi diheidiè kòbe,

ke ifei dí pí.

**Kuyie mpǎánáànti náàntò sautemè
benitibè dòori mèè yei nkpéí**

7 Mí mMisee kè m béi nke dò:

Mí nhosènniwè!

N kperè dònnè wèè dó wènwe kétōū yetebe ye mōnni ke mōnté

yoo wèè kòte ke bo déri yetebe

bá ò í mpètè bá dimàà ke càáké,

ò í mpètè ditebii súùrì ò dó di.

²Òmòù ténke í kpaá di tenkè mieke,

wèè dòori ti Yiè nKuyie ndó dè,

òmòù í wetí bá omáà.

Bá wè ò dó munitikòù mmu, bè dii betòbè mbe tìmatì.

³Meyei ndòòrimù bíékè beè tu beketibè, bekpààtibè nè bebeémbè kè bè wè nd-inùù bemòu,

ke ò mbekù ke dó ticuti,

kè beheikènkótibè ò nnáá nke dó mucōntimu.

⁴Be mieke wèè tōū weè dònnè tipoti

wèè tu osàù be mieke,

weè dòorimè né dònnè

a òò ta tisāmpoti còu kùù yíè kè dè da dòòmè.

Ti Yiè nKuyie mpǎánáànti náàmbè do nàké tì be kpéí,

tì tùðkenímu ke dèè, dè bè dimu.

⁵Òmòù ténke bá ntá o tebite,

òmòù me mbáá duó nho yèmmè o népo,

bá o pokù mómmuò mborè,

ò báá yie nkòo nùù táúté.

⁶Ke yé di mōmōnni denitidabire sáám-mèmu de cice,

kè desapùmbire kpannè de yō,

kòo cèpokù sìnne ò còkù,

bá wè kòo cǐtè kòbe tú o dootitòbè.

⁷ Mí m me mbùs ti Yiè nKuyie nku,
n tá kù, kunku n tũ nkù,
kù yóó keemu n dabònni ké n deeté.

**Dè naatimè Kuyie nkó
benitìbè kù bo bè deeté**

⁸ Díndi ti dootitòbè dè bá ndi naati ti do
mèè kpéí.

Ti domu kè ti Yiè nKuyie mme nyóó ti í,
ti bo dibìnni mieke nke kè ku me nyóó
ti mífté.

⁹ Ti càkemu ti Yiè nKuyie nyìlkè,
ke do ntí yà de kó meyei nkó tiyeti.
De m̀nni né kpaanímu kè kù bo ti pate,
kéwète ké ti cónné ti f̀t̀t̀r̀i,
kè tí ta kuwenniku mieke,
kéyà kù d̀̀̀r̀i mèè sàà nkù wetí mèè kpéí.

¹⁰ De m̀nni ti dootitòbè
bo dè yà kè ifeii bè p̄,
bembe bèè do ò ntú:
Yé di Yiè nKuyie ndi tũ nkù íkuu bore?
De m̀nni be dootitòbè bo mbè nàù kè ti
wúó

bè ò nnàù mèè botí kuce kó mutáá.

¹¹ Díndi Isidayeeribe de yiè kpaanímu,
kè di bo wète kémaá kuduotí kéfii ndiheí,
de yiè bè bo détinne di tenkè m̀nku.

¹² De yiè di kòbe bo yènní Asidii,
kèntò kétuòkenè Esibiti tenkè,
kétúóté kukó nNiidi kèntò kétuòkenè
Efadati kòku,
nè dàmèèrì peémmè nè yetàrè ínke kòbe,
kékonni di borè.

¹³ Kè ketenkè bè do bo kèe d̀̀̀nko,

kénaá ntedòntè benitìbè bèè kè bo be yei
nsúú mmèè kpéí.

¹⁴ Kuyie, cèmmú a nitìbè nè a pààti,
bè tu a kòbe mbe,
bè bo tedòntè mieke nke,
kè depaa mbè fité.

Cèmmú be a do ò mbè cèmmúmè Basāā
nè Kadaadi kpáá timúsùùti borè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nd̀̀̀ tidietì,
a do ti d̀̀̀r̀i mèè botí a ti dènnè di m̀nni
Esibiti tenkè.

¹⁶ Kè íbotí tei kòbe dè yà,
kè ifeii bè p̄ mbá nè be w̄r̀ímú me
ndeumè,
dè bo bè di ké bè kpéí,
kè bè mpi be ǹ,
dè bo ndò mbè tu yewúù.

¹⁷ Kè bèe múúúú mutáá nyiwààke nè
debambaànnè terè k̀me,
kuf̀waá mbo bè kpèété,
kè bèe yènní be s̀r̀è mieke
kékotení f̀ nti Yiè nKuyie nti tũ nkù a
borè ké da yote.

¹⁸ We nda d̀nnè f̀ nti Yiè nKuyie,
f̀ nwèè minnímmè deu kàa ti cíenke ti yei,
tinti a nitìbè bèè kpaá.

A mieke ò̀ yí nhā ke péí,
f̀ nwèè ǹnnè a bo d̀̀mmè onitì mesàà.

¹⁹ A ti cíé nti yei, nké mè yè,
ké mè diu ndàmèèrì mieke.

²⁰ A yóó ti d̀̀mmu mesàà,
tinti Abarahamu nè Sakòbu be yaàbí
kèndònnè a do bè d̀̀nnèmmè dinùù nè
dim̀nni.

Naummu

Di mpátírí tɔ̀ tìì náàntì

Naummu kó dipátírí t́ú feyènfè nfe Ninifu diheidiè kó mupòmmù kpéí. Ke benkú Kuyie nkuù kpeñnimè kè kuù baké kù d̀d̀ dè dem̀ou Ninifu èi k̀obe do dokùnèmu Isidayeeribe kè dè yóu mediè nnè dim̀ǹǹ, kè Naummu nná nke t́ú Kuyie nyóó p̀ontemu Ninifu diheiyonkuri, diheiyeyiri kédeetè Sudaa k̀obe. K̀o náké ke d̀: De kó diheì kó mupòmmù yó ntú Kuyie nkó tiyèiti nti, be kó tid̀ǹniti kpéí.

Di mpátírí náàntì duó ke d̀ommè

1. Kuyie nyóó bekénèmmè Ninifu èi 1:1-8
2. Kuyie nyóó potémè ku dootitòbè 1:9-14
3. Kuyie nnàkémè Ninifu èi kó mupòmmù duunnímè 2:1-14
4. M̀ù te kè Kuyie nyóó p̀onte Ninifu 3:1-19

1 Nte ti Yiè nKuyie mbenke ti Naummu Edikosi èi kou Ninifu diheidiè kpéí.

Kuyie mmieke yóumu kè kù né wenni

- ²Ti Yiè nKuyie mmieke yóumu, kè kù puotì bèè yete ku kpeti. Ku mieke yóumu mediè, kù ɔ̀ ́ í nyóu kù bo peitemè bèè kù níí, kù ɔ̀ ́ í mbè ẁonko.
- ³Ku mieke boomu, kè kù kpeti deu mediè, kù né ɔ̀ ́ í nyóu oyeiwe, kù ɔ̀ nkéí nè tef̀d̀ontè nte kè kuyaakù f̀i, ku naacèi íinko mùù táá m̀muù tu yewetè.
- ⁴Kuù ɔ̀ ́ péi ndámèèrì k̀o k̀úú, kè kù béi nyikó nkpeí, Basáa biriku kó tim̀t̀t̀ nè Kadimeedi t̀ari kpeti kè t̀i kpéí, kè Dimaa túúkù kó mutepóó mmóté.

- ⁵Kuù ɔ̀ ́ benke ku wèrímu kè yetàrèè s̀antè, kè sitáá nkpeutí, kè ketenkè nhau ke kónnìnè dèè kó dimàà bo ke mieke.
- ⁶Kè ti Yiè nKuyie mmieke peike we mbo na ké kù bàao? Kè ku mieke c̀óté we mbo nkpaá? Ku mieke c̀óú nfehààdeènfè k̀me mme kè yepèrè p̀ù.
- ⁷Ti Yiè nKuyie nwennimu, kuù ɔ̀ nkánké bèè s̀ri ku borè meyeñcaàrimè yiè, kuù ɔ̀ ndake bèè s̀ri ku borè be kpéí.
- ⁸Kè menie nta ikó nke bo p̀onténè diheì. Kuù ɔ̀ ́ p̀onnè bèè kù níí mpáíí, kè bè kpààke kètannè dibiinnì mieke.

Ti Yiè nKuyie nnàké ti Sudaa k̀obe nè Ninifu k̀obe be kpéí

- ⁹Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku p̀ánáàntì náàmbè ke d̀: Díndi Ninifu k̀obe n kó meyei nhòmmè mme di yàmè? M̀i kòu di dootitòbè di í wèti ke bo yà meyei mmamè.
- ¹⁰Bèè di níí mbè yóó c̀óté tipotì t̀i kpéí ke c̀óú ti k̀me mme, timúkpeti t̀mè.
- ¹¹Ninifu èi, f̀ɔ̀ ́ mieke nke, wèè wanti ké n d̀d̀ mí nKuyie mmeyei nhò yènnímè. De yiè nhò m̀ke meyèmmè yeime mme.
- ¹²Kè ti Yiè nKuyie nyíé k̀ébéi nke d̀: Díndi Sudaa k̀obe bá nè di dootitòbè me nsùmè ke kpeñni, m bo bè k̀u ké bè dèè. M̀i do duó nkè bè ndi f̀éũko, m me nténke í yó nsóké ke di f̀éũko.
- ¹³Di mm̀ǹǹ n di deeténèmu Asidii k̀obe bèè do di f̀éũko, ke di pitè tidaati kó iwèí.
- ¹⁴Díndi Ninifu k̀obe, ntenè ti Yiè nKuyie ntáatè t̀i di kpéí: Di kó kufuku mieke òm̀u í yó nkpaá wèè bo s̀oté di kó diyètìrì.

bè bo yà!

² Be dootitòbè beè bè doti,
bè fàá nyedá nye siséí kè yè kuò nsáũ,
kè sì cokù, kè sikpàrinaaséí cèètiyè uri,
kè sì pùù.

³ Kè besàndèèbè fimmúnè siséí,
kè yese pìnti, kè yekpāā ntu níéé,
kè benitìbè duò ke kō, nkè becírìbè còù
còù,
bá bè í dò nkékaà nkédee, kè bè bè bètírí.

Ninifu èi dimè ifei

⁴ Ninifu èi kòbe dibòtōmmú muù tonté,
di wenniku nè di kó diwèì nè di dòòri dèè
tie,

deè te kè di yōōnní benitìbè nè yeboté,
ke bè dòòri tidaatì kè bè pīi ndi tōmmú.

⁵ Mí ndi Yiè nKuyie Mpackedaa n yitè ke
còmúmú a kpéí,
ke bo káté fí nNinifu a yaàbòri kédeenní
a ìkè,

kè benitìbèe yà a fei.

Kè yekpààtiyòò da wénní.

⁶ N yóó da dátínné tiyontì nti,
ke dá yáúkūnne, kè benitìbè da wénní,

⁷ ké nda yau ke cokù,
ke tú Ninifu kpere dò mmesémmè mme,
òmòù báá ò kuò nde kó mesémmè,
òmòù báá ò báné.

Tii do tùòkení Tebesi èi tìi yóó tuòkení Ninifu

⁸ Fí nNinifu a yèmmè do nha pèētému
Tebesi èi

dìi do soké Niidi kó ikó ncuokè
kè menie nhò fité kóo kànté iduotí
kōmāà?

⁹ Etiopii nè Esibiti,
de kó yehèkè do kpeñnimu mediè,
yèè do tú a kó muwērímú.

Puti kòbe nè Dibii kòbe kè bè da naatinè.

¹⁰ Nè memme kè bè bè pī nke kònnè ke
dòò tidaatì,

ke naù be bí ice imòu mieke.

Ke táá tété ke totí sikpààtibíí,
ke boú bèè tu benitidiebè mēfimme.

¹¹ Fí nNinifu dè tùòke a kó dimònni ndi,
kàa yà kuyonku ke muó nke dù,
ke wanti disòri,
a bo sòri dè kàa dootitòbè da mónté.

Ninifu èi kòbe bàátí fààrè nwe

¹² Ninifu! A cēkpetè sàáténè fikìè tie
mmu,

mùù kó yèbe ketiyè bi mesàà,
kè ye cáànti nampè kè yè pànke donní o
nùù mieke.

¹³ Kàa āpòmbè sàáténè benitipòbè,
kàa càkè kpeté ke feío,
kàa dootitòbè bo na kéta.

Muhāā mmuù còúté a càkè kó
yekpetínyè.

¹⁴ Íténè kédó menie ndi bo nyō mmè,
bè dó ke dí pimú, nanè titátí,
ūtínè tiyaatì, pífkúnè yedombie,
kémaá iduotí kèpénnè.

¹⁵ Muhāā mbo di còúté,
bè bo di kuò mudòò mieke,
bá kè di dó dí nsū yecádúú ntēmè,
bá kè di dó dí maatenè fecofe mamè.

¹⁶ Ninifu èi a potambè do sūmu
ke dònne siwāā dòmmè kéínkè.
Bè itému fecofe tēmè.

¹⁷ Bèè dàke mutōmmú kpéí,
kè bè sū ke dònne fecofe,
kè bepátíwāābè sū,
ke do ntikotaàyòùtì òò yènní kubooku
mònni kéndòmmè,
kè diyìè yènní tii cìété,
a ténke báá banté tì do borè.

Meyei mmèè í mōke mutie

¹⁸ Asidii èi kòbe di kó bekpààtibè yè nke
duómú bè í yóó ente.

Munòndòmmú koutému a kó iwēī yembè
sāā.

A āpòmbè cìétému ke dèke yetārè ínkè,
òmòù í bo wèè bo bè tíí,

¹⁹ A kó mumòmmú í mōke mutie,
a mōnni í yóó miété.

Bèè kó dimàà yo bè nàà ntì a kpéí,
bè fāá mbe baà nde,

we mbo dèmarè ténke, wèè í yǐtè a
yóumè?

Fóò tãáté be nnitibè kédúó nkè bè bo yúú nti to,

a bè kpénkúnne kè bè bo ti tiémmu.

¹³ Kuyie nha dò mpáí páí nwe,

a báá na kénwúó mmeyei.

A báá na kénwúó nke bè ti fěũnko.

Dè dòmme kàa wùó mbeyeibe ke í náá ntímatì?

Ba nte kè beyeibe na bèè bè wenninè kàa wúónko.

¹⁴ Dè yíme kàa wúónko benitibè, kè bè bè dòòri ke dò mbè tu siyĩ, ke do mbè tu desíntékpere dèè í mọke onitùti?

¹⁵ Babidónni kóo kpààti bè pìmmú nè o yĩmpie nku,

bè ta o ditimù mieke nke,

kòò bè ùrínè kuyáákù kè dè o naati, kòò yáńku.

¹⁶ Nte be, ke feu be ditirè iwūō,

ke tuò ntihúúnti be yáàti,

ke yé deè bè duómmè mudii mediè,

mudii mùù sū mesàà.

¹⁷ Bè yo nsókému ke kou yebotè,

nè be yĩnditirè sáàà?

Mesémmè í yóó bè pínáà?

Kuyie nyémmè kù yóó poté Babidónni

2 De mònni kè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntòò béi nke dō:

Mí nhoheikèmbàri n yóó cómmú n cónni ndi.

N yó mbo n dènni ínke nke ke paké,

n yó nkémmúmu kényà kù yó n náké tì, kényà m mè nkù kuónnè kè kù yóó n ténne tì.

² Meemme ti Yiè nKuyie nni nténnémè ke dō:

Wári n yóó da benke tì, á tì kèrì titápìèti ínke,

kè dèe yie nkè bèe na ké nti kaà mmesàà.

³ N yóó da benke tì tu yemòrè yèè kpaanì ye kpeti nti.

Dè auté ke bo dòomu, dè í yóó pàà.

Bá kè dè cōtí n dè bàamu, tì yóó dòomu, dè í mọke kpèrè.

⁴ Wèè í dōòri dèè síé ke mọke tefentè ò yóó kúmu.

Wèè me nwetì ò bo nfòù ò n tá mèè kpéi ††yē: Mufòmmu kó dikúnni tu a bo

ntámé Kuyie, kàa bo ànnémè tefentè kényete Kuyie nkè dè touni mukúú.

Wénté Odómmu 1:17 nè Kadasii 3:11 nè Ebedeebe 10:38.

⁵ Ti kpàti soú nhoniti nwe, tēpòtè yiè nyí mọke meompòmè.

Be pite yeè deu kudonkù kperi dómme.

Kudonkù í diè mmèè botí becírìbè,

bè í me ndiè ntikpàti.

Bè pònti yehèkè yemou ndi, ke baarí ibotí imou.

Meyei mmènúmmù

⁶ De kó yehèkè kọbe bèè yóó wènné, kénnáá mBabidónni kọbe kpéi

nyenáānhāntíyè ke bè daú ke tú:

Di bo yà díndi bèè fèkù betòbè kpere!

Dè yó nkááké de kè di yóu di bo mpīim-mè benitibè,

nè muwērímu kè bè di yietì ke dò mbè di mọkenè yebàà?

⁷ Di di bèè kpere bè itinímu di kpéi.

Bè yóó wēētenímu di kpéi,

ké di do kéfeke di kpere múnke.

⁸ Di fèkemè ibotí péu kpere meè botí nku

ibotí tēi yóó fekemè di kpere,

Di còu mmèè nitiyīi nképí,

nnè di yonku dēumè kútenkù,

kè di fěũnko benitibè.

⁹ Di bo yà! Díndi bèè cíí mbetòbè,

ke yo mbe kpere,

kè di yèmmè dò ndi bo ceé ndi yíēnti,

keínkè kéyenténè meyei.

¹⁰ Di né í yé ke dò ndi tanné dimáà ndi ifei,

di kùò kùò nitisúkù, di kùò dimáà ndi.

¹¹ Di cēí kó imarí yóó nákému di kpéi nkè ticádōcōti di bekénè.

††2:4 De kó dináānkéè náà mmukúú nnè mufòmmu kpéi ke

12 Di bo yà! Díndi bèè maánè menitiyíì ndi èi,
di bo yà díndi bèè kùò benitìbè ke pìúúténè di eidiè.

13 Di nyé ke dò mbenitìbè fèùrì dèè kpéí ndè yóó cósútému
bè fèùrì detetìrè nde.

Mí nKuyie Mpakedaa mí tì bèi.

14 Menie mpíéké mèè botí dàméèrì,
kutenkù kumɔu kɔbe yóó me mbanté ti
Yiè nKuyie nkó mesàa
nnè ku kó tikpetì.

15 Di bo yà díndi bèè nìinko di kɔbe
menaà,

ke bè diinko dinaadoò
kè bè bo muó nkè dí nwéí be fei,
yǎnè me di móm-mómbe.

16 Dè tu di kó ifei nyi, dè í tú disānni.
Dè tùòke di bo yà dènde Kuyie mmieke
kó febòòfè,

kémuó nkéfei ndi fei,
ti Yiè nKuyie ndi yuo ku mieke kó febòòfè
nfe.

Kè di bo fè yà kè ifeii dátínné di do mɔke
dìi sānni.

17 Di kǒú mèè botí Dimaa tārì tedierè ke
dè dèè,

bè yóó me ndi deè
di do kòu tìi kpasìntì, di bo tì yòte.
Di còú mmèè nitiyíì, kè di yonku deuté,
kè di féú mbenitìbè yehékè mieke,
nè de kpéí nke bè yóó yúúmmè di to.

18 Sitenkaani kpeti tú ba?
Benitìbè beè sì cèú,
di ɔɔ yie mmèè bierimè kéuté,
mè tu siyáàbisì kperè nde.
Ba nte kòò niti ɔɔ duó nhomáà o móm-
muo nhò dǎò dè,
dèè í nɔ nke náá?

19 Di bo yà díndi bèè ɔ nnáá nkudú ke
tú: Ente!

Ke nnáá nditārì ke tú: Íté!
Dì me nyí yóó na ké béi,
bá kè di dì dàri mesɔɔ nnè timátì péítì,
mmufòmму í bo di mieke.

20 Ti Yiè nKuyie nkunku me mbo ku
cēsààtè mieke nke,
kutenkù kumɔu kɔbe yínè káré ku ìikè.

Abakuku sautenè Kuyie nnè fèè yènfè

3 Kè Abakukuu dèntè feyènfè
késautenè Kuyie nke dǎ:

² Ti Yiè nKuyie, n kèèmu a do pí mmùù
tǎmmú,

ke da yòte.
Wète kèpí nde kó mutǎmmú ti kó yewe
yie mmieke.

Dǎò mu kè ti yà.
A mieke me nti peikemè a naatimu,
a né ti kuó mmesémme.

³ Kuyie nyiténímu Edɔmmu tempè,
Temaà èi,

kù ìténímu Panaa tārì ínkè,
kè kuwenniku píe nkeínkè nè ketenkè,
ke te kè bè kù sántì.

⁴ Kù kèrínímu ke pīnti di wennécànni
kǔme,

kè diyie kpèrìmè yìèní ku nɔu mieke,
ku kpeti sǎri ku nɔu mieke nke.

⁵ Kuù niinní mutenkúú,
ke kéri kè mumɔmmú kù tú.

⁶ Kè kù còúmú dè ketenkèe áá,
kè kù wènté, yebotè yèe kpeute,
yetārè yèè do bo nè dimònni kè yè pùò.
Kè sitāá sìi do bo nè dimònni kè sì yáú,
kù do de nkeri nè dimònni.

⁷ Kè n yà Kusāā èi kɔbe kǔmbùtì domè
be touti mieke,
ke yà kufōwāá nhautémè Mandiyāā èi
kɔbe.

⁸ Ti Yiè nKuyie mmieke peike ikó ndieyi
nyia?

Ikó nyi a mieke cósú mmàà?
Yáà dàméèrì nwe a mieke peikemè?
Kàa dèke sikipàrinaaséí òmòù í yóó na
sì?

⁹ Kuyie nha fínnému a tǎmmù,
kàa pie ntu yenò a ti dǎúnnè yè.
Kuyie, fǔú dammù ketenkè
kè menie nyièní kè dè naá nyikó.

¹⁰ Kuyie nyetārè da yà ke sántèmu,

kè menie ncòúní, kè dàméèrì ùùti,
kè yenéfinfirè dèkù keínkè.

¹¹ A pie nnè a kpānni de kó mekpèrimè
nè de kó fepíèfè

deè cònné diyìè nè otànkù.

¹² Nè kemieke nke a ceñtìmè ketenkè,
nè kumiépíé nku a naùmè yebotè.

¹³ Kuyie nha còmú ke bo deeté a nìtìbè
mbe,

nè a kòd kpààti a tãáté wè.

A pòntemu oyèiwe cìètè ke feínko dipū.

¹⁴ Ti dootitòbè pie nyi a fiètemè

ke dùùtenè be kóo kpààti yuu.

Bè do uríní kuyaakù kōme mme ke íútí,

ke bo ti do tínti besénnìbè.

Dicìricìri òò pímmè kètannè di dènkù.

¹⁵ Dàméèrì nè o kó yenéfinfirè

de kó kunòdroo mieke nke a keutéme
kuce,

kàa sèí kèté.

¹⁶ N de nkèè kè n kōm̀b̀ù̀t̀i do,

kè n kònti aá kè m biè nkpeute,

n né baàm̀u ti dootitòbè bo tuòkenímè ké
ti do.

¹⁷ Fíkíè kó detie nténke í pori,

fínyì kperè me nténke í cáátí m̀m̀am̀u,

depa a mme nténke í péí,

fepìèfè ténke í kpaá dipèdie mieke,

fenààfè me nténke í kérímú
dinaabaakèrì.

¹⁸ Mí nyie dè n naatimu ti Yiè nKuyie
nkpéí,

kè n ỳanku, kuù n deerí,

¹⁹ Ti Yiè nKuyie nkuù tu n kó muwèrímú,

kuù kpénk̀unko n tààke teyúótè kpeyi

kōme,

kè n dèètì ditennì kuù ò mpí n tààke.

Bè do ò ndiè nde kó fèyènfè ke biennè
kukùtìd̀ù̀k̀ù nku.

Sofonii

Di mpátiri tɔ̀ tìi náànti

Kuyie mpānānānti náàntò Sofonii do yóo wāri o pátiri kè okpààti Sosiasi mu nyí tūnte Kuyie ncíètè mubáammu. (Wénté 2 Bekpààtibè 23:1-28)

Kòo náké Kuyie nyóo bekénèmè Sudaa kó kuwuo nkɔ̀be nè Isidayeeribe 1:1-2:3, kénáké ke d̀: Kuyie nyóo kuw iwuɔ̀ nyii fité Sudaa èi nè Sedisademmu kperi, kèwète kètūnte Sedisademmu, bèè tú benitisaàbè ke wetí kè beè mbo de mieke.

Di mpátiri náànti duó ke d̀mmè

1. Nebukannesaa yóo wète ké bè domè
2. Kuyie mpānānānti náàntò Sofonii de nyu ke tú

3. Kuyie nkó diyìè 1:1-2:3

4. Ò nàkémè Kuyie nyóo potémè yebotè yèè bè fité 2:4-15

5. Kuyie nyóo poté Sedisademmu kɔ̀be kédeè ké bè d̀zetémú 3:1-20

1 Di mpátiri ti náá nti Yiè nKuyie ndo béinnè tì nti Sofonii. Esekiasi weè do peité Amadia, kè Amadiaa peité Kedadia, kè Kedadiaa peité Kuusi, kè Kuusi peité Sofonii, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè Amɔ̀ bire Sosiasi Sudaa kɔ̀be kóo kpààti kpàti mieke.

Kuyie nnàkémè kù yóo potémè kutenkù kumɔ̀

² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sofonii ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n yóo kuɔ̀mu d̀èè kó dimàà bo ketenkè ínke,

mí ndi Yiè nKuyie mmí b́i.

³ N yóo kuɔ̀mu benitìbè nè iwūɔ̀ nè sinɔ̀ nè siyī.

N yóo kuɔ̀mu benitiyeibe nè be tōmmú, n yí yóo súɔ̀ nhonitì bá omáà, mí ndi Yiè nKuyie mmí b́i.

Kuyie nyēm̀mè kù yóo poté Sudaa kɔ̀be nè Sedisademmu kɔ̀be

⁴ Kè Kuyie mbéi nke d̀:

N yóo youte n nùtè nte Sudaa kɔ̀be, nè Sedisademmu kɔ̀be bemɔ̀ ínke, kédeite dibɔ̀ Baadi kpere d̀èè kpaá nè beɔ̀ɔ̀yembè,

bèè pí ndi tōmmú,

⁵ kékuɔ̀ bèè d̀èkù dedannè ke báá ndiyiè, nè otànkù nè siwàà,

nè bèè n d̀ɔ̀unnè dinùù ke tú bè bo nni n tú,

nke wète ke parìkunè be bɔ̀ Midikɔ̀ɔ̀ kó diyètiri.

⁶ M bo kuɔ̀ bèè bùtinné mí ndi Yiè nKuyie nke ténke í n waà,

nke ténke í m bekù tìmati.

⁷ Yínè yúóó mí ndi Yiè nKuyie,

m mieke kó diyìè duunnímu n waámmu n wūɔ̀ ke d̀èè,

ke cānnè bèè yóo di m banni.

⁸ De yiè bo tuɔ̀ke dii yiè

m bo poté okpààti tōmbè nè sikpààtibí, nè bèè tekíi ibotí tei kó muyaàannímu ke cɔ̀u be borime.

⁹ De yiè m bo poté bèè d̀èkù yebɔ̀wūɔ̀t̀rè nè bèè taà nè

bèè yiè n cíètè bè f̀èke d̀è nè bè ciitè betɔ̀bè ke cuó d̀è.

¹⁰ De yiè íúu bo dátinné Sedisademmu èi, dibòri bè tu di siyī kó dibòri,

kè yedabùò nní mbo diheikari bè tu di Diheipànni,

kè kunɔ̀roo ímbo yetārè ínke,

Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́i.

¹¹ Díndi bèè bo Sedisademmu eikari bè tu di Makitesi,

kómmúnè yedabùò nke yé

bepotambè bemɔ̀ òmɔ̀u í yóo nsúómmè. Bepotandiebè òmɔ̀u í yóo nkpaá.

¹² De yiè m bo wammú Sedisademmu kɔ̀be nè femínnè,

m bo yà de yiè bèè kàri be kpàti ínke bètèi,

ke náá nke tú,

mí ndi Yiè nKuyie n yí dɔ̀rri dɛ̀marè dè̀è
tu desà̀rè,
yoo deyeire.

¹³ M bo duò nkè bèe eí be kpà̀tì, kèpuò
mbe cɛ̀í.

Bè maámu sicɛ̀í bè me nyí sì tati,
bè fiíkúmu fínyí kó detie mbè me mbáá
yá de naà.

**Bè nàkémè Kuyie
mbeénti kó diyie kpéí**

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ̀:
Mí ndi Yiè nKuyie m beénti kó diyie
auténímu,
di duunnímu, ke tù̀dení ke dè̀è,
yedabùò nkó diyie ndi,
de yiè dè bo pákè bekpà̀ritiebe kè bè nkuò
nke tú:

We mbo ti deeté!

¹⁵ De kó diyie m mieke bo di còúté,
de yiè kuɔ̀waá nnè meyeñcaà̀rìmè kó
diyie ndi,

de yiè ndi bè yóó di pòntemè páí páí,
de yiè dè bo kò̀tì kényáké,
de yiè kupà̀kù nè yewetè dè bo àntè,

¹⁶ De yiè sikpà̀rieú bo nkuò,
kè behà̀apòmbèe duò yekekè iduotí fité
yè,

kèpuò nyedèrè,

¹⁷ De yiè m bo tanné benitibè
meyeñcaà̀rìmè mieke,

kè bè nháánte tiyù̀ntì kòme,
bè n yeténè mèè kpéí mí ndi Yiè nKuyie,
nè de kpéí mbe yí mbo cóú nketenkè
mutáá nkòme,

kè becírìbè ncóú cóú tiyontì dòmmè.

¹⁸ Be sɔ̀ nyoo be mátipéitì báá na ké bè
deeté,

m mieke bo bè yè dìi yiè,

kécóúté muháá nkòme

De yiè kutenkù kumɔ̀ bo còúté

De kó diyie m bo kuò bèè kó dimàà bo
ketenkè ínke.

Diyie yeiri yó nni ndi de yiè!

**Kuyie mpā́nnaànti
náàntò tùmè bèe ceete**

2 De kó difɔ̀nkúò kè ti Yiè nKuyie
mpā́nnaànti náàntòò béi nke dɔ̀:

Díndi kubotí kùò kpa ifei,
Tíinnè kètotí di yèmmè kéceete,

² Kè bè mu nyí di bèti,

kè di ciété kuyaakù ɔ̀ ɔ̀ tɔ̀ mèè botí timúti.

Kè ti Yiè nKuyie mmieke mu nyí di do,
kè di còúté muháá ntēmè.

³ Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie nke tù̀ nku
tannò,

wammúnè ku, ndò̀rinè kù dómè ke
kékunko dimáá,

kè dè naati ku mieke yiè dí yenté.

Kuyie ncaummè deyìikè bíkè kòbe

⁴ Kasaa eí yóó dɔ̀unkomu,

kè Asikanɔ̀ kperii naá ndikpáá,

kè Asidɔ̀ti kòbe eí cété bá diyie mu nyí
cò̀nné yeyɔ̀,

bè bo denne Ekunɔ̀ kòbe be eí mieke.

⁵ Di bo yà díndi dà̀mèèri peémmè kòbe,

díndi Kedetiibe kó kubotí,

mí ndi Yiè nKuyie m mî di kpannè,

díndi Fidisitèèbe Kannahā eí kòbe,

ke tú di kó dihei bo paà di nitibè.

⁶ Dàmèèri peémmè kó kutempè mbo naá
ndinacènhòò,

benaacɛ̀mbe kó diciènni, tipietì kó
ditúnni.

⁷ Suda kòbe bèè bo nkpaá beè yóó tieke
de kó kutempè,

kéncèmmù be wùò ke wentí Asikanɔ̀ eí
kó sicɛ̀í mieke,

ke yé mí ndi Yiè nKuyie mbè tù̀ nkù mî
yóó bè kò̀nnémè,

kéwète ké bè cò̀nné be fò̀tìrì.

**Kuyie ncaummè
Mɔ̀abu nè Amɔ̀ eí kòbe**

⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ̀:

Díndi Mɔ̀abu eí kòbe nè Amɔ̀ eí kòbe,

n kèemu di daúmè n nitibè ke bè sáá,
nke fietè be tenké ke yiènnè di kòke.

kéwěnné yekpàtìyɔ,
 kè m miekee bè còúté
 kè m mieke kó kuyiinkù kumɔu bè do.
 Dè n yonkemu di n yete mètè kpéí
 kè n yóó còu nkutenkù kumɔu mmuhāá.

Kuyie nnàkémè kù yóó ceètémè yebotè

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 De m̀nni bo tuoke dii yiè m bo ceete
 yebotè,
 kéwěnk̀unne be nò
 kè bè nni mbáá,
 nke pí n tōmmú nè meyèmmè mèmáá.
¹⁰ De m̀nni n nitibè bèè cìété bè bo íténi
 Etiopii,
 kékɔtení m borè ké m bántè ké m pāmmú
 yepārè.

**Kuyie nyóó d̀d̀mè
 Isidayeeribe bèè yó nkpaá**

¹¹ De kó diyie, d́ndi n kɔbe,
 ifei ténke í yó ndi bonè meyei ndi n d̀d̀
 mè.
 De yiè n yóó deitemu sipɔ yembè di
 cuokè.
 De m̀nni sifeí yembè í yó nkpaá,
 ditāsààri n cìétè bo dii ìnkè.
¹² De yiè n yóó súó mbèè í m̀ke bèmbe
 sifeí,
 nè bèè kék̀unne bemáá,
 kè bèe wammú dis̀ri m borè.
¹³ Isidayeeribe bèè bo nkpaá de yiè,
 bè ténke í yó ndòri meyei,
 bè ténke í yó nnáá nsiyáàbisí,
 bè ténke bá ncíí mbetòbè,
 de m̀nni bè bo nyo nke ɔu,
 òm̀u bá mbè k̀ónnè.

Sedisademmu kɔbe d̀mmè kényānku

¹⁴ D́ndi Sedisademmu kɔbe ndiènnè
 diwèi,
 nyíúnè, nyānkunè, ndaúnè di yèmmè
 mem̀u.
¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n ténke í yóó di poté,
 n keímmu di dootitòbè,
 mí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeeribe kpàtì,
 m bomu di cuokè,
 di ténke bá nyièkù dèmarè.
¹⁶ De yiè bè bo nnáá nSedisademmu kɔbe
 ke tú:
 Di bá nyièkù, di k̀nti báá yārike.
¹⁷ Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayeeribe
 di tū nkù,
 m bomu di cuokè
 n tú okpàrinuɔnti nwe ke di deerí,
 diwèi dii m bonè d́ndi kè n yānku,
 n di d́mu ke di kpénk̀unke,
 ke yānku ke íú di kpéí,
 kè dè n d̀ dibanni.
¹⁸ N yóó keímmu meyei ndi ìnkè, ifei
 ténke í yó ndi bo.
¹⁹ De m̀nni m bo kuò bèè do di f̀éunke,
 kédeeté d́ndi bè k̀ute bè,
 ke dí tíí d́ndi bè do bèti bè,
 kè di cìété tip̀ti tim̀u,
 kéwète ke dí duó ndiyetídieri nè disānni,
 titenti tim̀u tìl do di diinko ifei ti ìkè.
²⁰ M bo wète ke di tíí ndi m̀nni m̀l yó
 ndi ní,
 kéwète ke di duó ndiyetídieri nè disānni,
 titenti tim̀u ìkè.
 N yóó wète ke di connému di kó dif̀tiri,
 kè di dè yà nè di nuò,
 mí ndi Yiè nKuyie mm̀l béi!

Asee

Di mpátírì tɔ̀ tìl nàáàntì

Asee kó dipátírì kó tináàntì ti náá nhAsee do dḡḡ dèè kó dimàà ndi kè dè bo yie nkè benitibèe maá Kuyie nciètè Sedisademmu dè do sḡ mbè iténímu Babidḡnni bè do bè pí nkékònnè kè kédḡḡ tidaatì. Bè do konní kè dèe mḡntemu bè né mu nyí ndààte kè bo wète kémaá Kuyie nciètè. Kè Asee nyáúkunko be kḡntì kè bè bo maá Kuyie nciètè, kòo mbè nàà nke tú bè yóu Kuyie nciètè nte kè tè do deè te kè bè ta ticìtì mieke, kè sḡ kúútí mediè nkékḡú sámpḡ, kè Asee nyáúkunko be kḡntì ke tú bèe maá Kuyie nciètè kè bèe yà diwèi Kuyie nkḡbe kù wènkunne bè do nkém-mḡke di.

Di mpátírì nàáàntì duḡ ke dḡmmè

1. Asee yèmmè bèe wète kémaá Kuyie nciètè 1:1-15
2. Bè yáúkunnemè be kḡntì Kuyie nciètè marimù kpéi 2:1-23

Bè dḡmmè kéwète kémaá Kuyie nciètè

1 Okpààtì Dariyuusi kpàtì benni didèrì do ndi, otànkù kuḡnwè kó diyie ketirì, kè ti Yiè nKuyie nduḡ nkè ku pānāàntì nāàntò Asee béinnè Seditieri bire Sodobabeedi Sudaa kḡbe kó kùmāndāà nè Yotisadaki bire Sosuwee ikuḡ niḡtì dièwè ke dḡ: ²⁻³Nte Kuyie Mpakedaa tu mù, ku tu: Benitibè nāá nke tú dè mu nyí tḡḡke bè bo maámè n ciètè. Deè te kè kù tu n di beke ke dḡ: ⁴Dè né tḡḡkemu díndi bo nhāmè sicēsààsì mieke kè ku ciètè doà? ⁵Ntenè tḡnké Kuyie Mpakedaa tu mù, kù tu: Totínè di yèmmè tìl di tuḡkùnì ti ínkè, ⁶Di sḡ kúútí mediè kédeite sámpḡ kédi kéauté, kéyà menāà nkéauté,

ke sḡ dáátí tiyààtì bá muséé mbáá yè, kè bè yietí otḡntì ii pēētóo kéndò nhò ì cūḡ diyaàyòrì dii dùute.

⁷Kè Kuyie mbéi nke dḡ:

Totínè di yèmmè tìl di tuḡkùnì ti ínkè,

⁸kédeke ditāri ínkè kékḡūnì ideí kémaá n ciètè dè yóo n narikemu kè n déúkkunne n yètirì te mieke.

⁹Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa béi nke dḡ:

Di sḡ kúútí kényé ke bo deite mediè mme, ke né deite sámpḡ,

kè di dè kpēnnénì tecìètè n fuute kuyaakù de ínkè.

Ba nkpeí nte?

N ciètè do mèè kpéi nke, bá wè kòò dàkenè o kpete.

¹⁰Deè te kè fetāafè yietí kè tidiitì yete.

¹¹Mí duḡ nkè fetāafè yietí

di tenkè kemḡu mieke nè yetārè ínkòo, kè tidiitì nè ffinyì kó detie nnè odifíè kpere kè dè kpéi

nè tidiitì tìl kó dimàà péi ketenkè ínkè kè tì kpéi. Benitibè nè iwūḡ kè dè di mesémmè,

di nḡu kó mutḡmmú mumḡu kè mù yete.

¹²Meḡmme Seditieri bire Sodobabeedi nè Yotisadaki bire Sosuwee ikuḡ niḡtì dièwè, nè besḡmbe bemḡu kè bèe kénté ti Yiè nKuyie mbè nàké tì nè ku pānāàntì nāàntò Asee niḡ mieke, kémḡote ti Yiè nKuyie nkó kufḡwāá. ¹³Kòo bè nàké ke dḡ: Kuyie ntu kù di bonèmu, kunku Kuyie nkuḡ béi!

¹⁴Meḡmme kè ti Yiè nKuyie nnampe Seditieri bire Sodobabeedi yèmmè Sudaa kḡbe kóò kùmāndāà nè Yotisadaki bire Sosuwee ikuḡ niḡtì dièwè kḡme nè benitibè bemḡu kḡme, kè bèe kḡtení kápí mmutḡmmú ti Yiè nKuyie mbè tḡ nkù ciètè kunku Mpakedaa. ¹⁵Okpààtì Dariyuusi kpàtì benni didèrì kóò tānkù kuḡnwè kó diyie sipísidè nè dinaanni do ndi.

**Kuyie nyóó wēte kédúómmè
ku cîètè diyetidieri**

2 Okpààti Dadiyuusi kpàti benni déri, otànkù yiénwè kó diyie sipísidé nè dimáà. Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké ku pānāaṅtì náaṅtò Asee ò bo náké tì benitìbè, ²kòdò béinnè ke dò: Náké Seditieri bire Sodobabeedi Sudaa kòbe kòdò kùmàndáà nè Yotisadaki bire Sosuwee ikuú nùtì diewè nè benitìbè sòmbe ke dò: ³Di mieke we ndo yà n kpeti do dòmmè n cîètè mieke?

Di né tē wùómmè yíe, ntè dòmmè?
Tè í naá ndetetiràà?

⁴Fó nSodobabeedi nè Yotisadaki bire Sosuwee ikuú nùtì diewè yáúkunnè di kòntì,

dihei kó benitìbè bemou, yáúkunnè di kòntì ke pí n tómmú.

N di bonèmu. Mí nKuyie Mpakedaa mí béi!

⁵N do tì ndi nákému di yetì dii mōnni Esibiti.

N kó Muyaá ndi bonèmu, di bá nyièkù!

⁶Mí nKuyie Mpakedaa mí béi nke tú: Dè kpaá sámpó nwe, kè n sántè tiwetì nè ketenkè nè dàmeèri, ketenkè kemou.

⁷M bo sántè yebotè kè ye kpàti timou cóunní m borè,

kè n wēte kédúó n cîètè tseytidieri.

Mí nKuyie Mpakedaa mí béi!

⁸Mí te meso nnè timáti péfí,

mí nKuyie Mpakedaa mí béi!

⁹N cîètè yetiri bo deuke kèpèètè di do dòmmè

n yóó di duómmu meompùmè,

mí nKuyie Mpakedaa mí béi!

**Wèè í yie nKuyie nyē mmù ò
dòòri dè demou ò nsimmu**

¹⁰Dariyuusi kpàti benni déri otànkù weínwè kó diyie sipísidé nè dinaanni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pānāaṅtì náaṅtò Asee ke dò: ¹¹Mí nKuyie

Mpakedaa mí tu: Beké ikuú nùbè kè bè da náké ikuú yē mmù, ¹²beké ke dò: Kè dè dò nyikuú nùtì mōu cūś imaa bè feútè ì Kuyie nho yaàyòri mieke, kè di kàáké pèè yoo mudii yoo menaà nyoo mekùdò, yoo tidiiti teti mati tì bo wenkaà? Kòdò bè beke. Kè bèè ò tēnné ke dò: ¹³Kè Asee sooté kèbéi nke dò: Kòdò nìtì né kàáké ocni ke s̄inte, ke kàáké dende kó dèmarè dèe s̄intaà, kè dè báá s̄inte? Kè bèè ò tēnné ke dò: Dè bo s̄inte.

¹⁴De mōnni kè Asee bè náké ke dò:

Di kperè me ndò ndíndi ku mboti di kperè me ndò nti Yiè nKuyie nyiikè, di doori mùu tómmú me ndò, di kù pā ndèè kó dimàà s̄immu.

Wèè yie nKuyie o kperè ò nyiémme

¹⁵Kè ti Yiè nKuyie nyíé kè bè béinnè ke dò:

yíe nnè yewe yèè kpaaní, totínè di yèmmè mesàà ntii di tuòkùní ti ínkè.

Ke né na kèpúútè n cîètè.

¹⁶Ōnti di tuòkùní?

Di 55 kōú kùu paku kèpété meyòbii ntiyòtì tidéti

Di 55 ku nkōú di mmōnni kèpété meyòbii nkuyòrikù kùmáà

di 55 tōu kùu paku fínyì kó yebe kèkuoti menaà nképie ntecètè,

di 55 ku ntōu kèkuoti kéuté tecètè dikéè.

¹⁷Kè n duó nkè tidiiti fāu ndepaa nke pùùti.

Kè yemátárè càari desonne

kè di oú detetirè,

bá nè memme di í wètení m borè.

¹⁸Totínè di yèmmè tìi yóó di tuòkení nè yewe yèè kpaaní ye kpéi,

kétúóté otànkù weínwè yiè nkó diyie sipísidé nè diweínni yiè,

di pùútè dii yiè n cîètè,

¹⁹Dèmarè kpaá ke ā di buo mièkaà?

Detie mbè tu dè fínyì nè fikíè

nè kèdènáti nè odifiè dè kpaá péiá?

Ke túóté yíe nkó diyie nè yewe sonyoo

n yó ndi dɔ̀rimu mesà̀.

Kuyie ndɔ̀unnè dìi nùù Sodobabèedi

²⁰Weè tǎnkù yìè sipísidé nè dinaanni yìè, kè ti Yìè nKuyie nyíé kébéinnè Asee ke d̀: ²¹Náké Sodobabèedi Sudaa kɔ̀be kòò kùmàndáà ke d̀: N tú n yóó yíé késǎntèmu keínkè nè ketenkè.

²²N yóó buómmu yekpààtiyɔ̀ kó yekpààtikàrè,
kédèite bekpààtibè kó muwèrímú.
N yóó buómmu sikipà̀rinaaséí nè si dèèbè,

kékuɔ̀ besǎndèèbè nè be séí.

N yóó duó mbá wè kòo kou weè ò kù.

²³De yìè m bo da túóté f́ nSeditieri bire Sodobabèedi n kóo tǎnti kàa ndò n kó mumámáá mmecannimè kǔmu
‡yoo ò mmù ù kè mù ntú o kó mecannimè kòo d́ kécanne dèmarè wèe mù íkú de ínkè. Kòo wàri dipátiri wèe mù íkú di ínkè kè dèe benke weè di wàrimè.

N tǎáté f́ nwe mí nKuyie Mpakèdaa mfi béi!

‡2:23 *mumámáá mmecannimè kǔmu*: Okpà̀tì do 5 ndúúkú mù mmu

Sakarrii

Di mpátiri tɔ̀ tìi náànti

Sakarrii do yóó náké Kuyie mpānānānti ke ś mbè í kpaaní bè do bè p̄m̄m̄ú kékònnè kè Babidɔ̀nni. Ò náké tìi náànti wetínè meffè mbè maá d̄ii m̀nni ndi Kuyie nc̄iētè kéntɔ̀ kétuɔ̀kenè yebie ntek̀d̄upítè (1000) Kirisi, okpàati Kuyie ntāātè wè kɔ̀be yó mbo yè diwèi mieke. O pátiri náànti cūmp̄urimu, kè d̄ii né wète ke tú d̄ii náké Kirisi, okpàati Kuyie ntāātè wè kpéi nkè dè feí, d̄ii múnke náké Isidayeeriibe kpéi nnè yebotè kè dè feí, weè náké Kirisi, okpàati Kuyie ntāātè wè tumè Kuyie, nè ò tumè on̄iti páíí, nè ò tumè ikuṣ̀ n̄iùti, ò kék̀unnemè omáà, ke k̀ntení kutenk̀u bèè do tú ikuṣ̀ n̄iùbè kè bè ò yete. Weè múnke náké bè yóó ò fitémè kéc̄utè medít̄ibii n̄sip̄is̄it̄āiti ke nákenè Kirisi, okpàati Kuyie ntāātè wè wēt̄inímè kè Isidayeeriibe bo ò yà wenwe bè baaké wè kédemmu ke d̄ò ò tu be kóo kp̄àati. Weè nákenè Kuyie nc̄iētè yóó wète kémaámè Sedisademmu, kè diwèii k̄otení. Ò múnke nákému yem̀drè s̄onye kpéi.

Di mpátiri náànti duṣ̀ ke d̄ommè

1. Kuyie mpānānānti náàntò nákémmè Isidayeeriibe ke tú bèe ceete 1:1-6

2. Mēbenkùmè Kuyie mbè benkemè ke bo bántè Sedisademmu eì kɔ̀be 1:7-6:15

3. Bè t̄ēn̄é t̄i Babidɔ̀nni eì kɔ̀be t̄ōnní bè kè dè ntukúnè menùboummè kó tinānānti 7-8

4. Kuyie mpānānānti náàntò náké t̄i kè dè ntukúnè t̄i yóó d̄ò Isidayeeriibe m̀nni kéntɔ̀ kétuɔ̀kenè Kirisi, okpàati

Kuyie ntāātè wè bo wēt̄enímè kèdi tikp̄àti 9-14

SAKARII YÀ MÈÈ BENKÙMÈ

Kuyie ntumè ku kɔ̀be wēt̄ení ku borè

1 Okpàati Dariyuusi kp̄àti benni didèri ot̄ànk̀u n̄inwè mieke nke Kuyie mbéinnèmmè ku pānānānti náàntò Sakarrii Ido bire Bedekia kó debire ke d̄ò: ²Mí ndi Yiè nKuyie n tú, m mieke do peikemu di yembè mediè. ³A bè náké ke d̄ò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa, m̄i tu bèe wēt̄ení m borè, kè n wētoo be borè, m̄i me nyè. ⁴Di báá teeté di yembè, n do duṣ̀ nkè m pānānānti náàmbè n yu bè ke tú bèe wēt̄ení m borè, k̄éyóu kuce kuyeiiku bè t̄u nk̀u nè be d̄òr̄imè yeime, bè me nyí nk̄éntè bè bè náá nt̄i, bè í ndake de kp̄eti. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i t̄i ndi d̄enni. ⁵Yé di yembè k̄ote kè? M pānānānti náàmbè tá? Bè í kuá? ⁶Bá nè n duṣ̀ nyèè tannò m pānānānti náàmbè nè n do bè náké t̄i náànti, deè do t̄ù̀kení di yembè kè bèe wēt̄ení k̄ébéi nke d̄ò, Kuyie Mpakedaa do béi nke d̄ò ò yóó ti d̄òmmè ice iyeiyi ti t̄u nyi nè ti d̄òr̄imè yeime kpéi ò me nti d̄ò.

Kuyie ndo benkemè Sakarrii kòo yà besāndèbè

⁷ Okpàati Dariyuusi kp̄àti benni didèri ot̄ànk̀u tep̄ítè nè òmáà, bè tu wèè t̄ànk̀u Sebati [¶], diyè sip̄is̄idé nè dinaanni yiè, kè Kuyie mbéinnè Sakarrii ku pānānānti náàntò. Sakarrii do tú Ido bire Bedekia kó debire nde. ⁸Kòo béi nke d̄ò: N duṣ̀ keyènkè nke kè Kuyie nni mbenke, kè n yà on̄iti m̄òu kòò dèke tesānw̄ōstè ke c̄ómmú tifap̄èùti cuokè bè tu t̄i m̄īrit̄i t̄i c̄iē n̄f̄íkú ke c̄utè, kè sitesì ò t̄unní siw̄ōsì nè s̄i d̄ò mmet̄iè nnè s̄i péi. ⁹Kè m beke

[¶]**1:7 Sebati:** Bè do kaammè bet̄ā̀bè nè t̄i bè k̄ammè dè í wè. Be kóo t̄ànk̀u Sebati berinè t̄i kó bet̄ā̀bè oketiweè nè od̄eri de cuokè nke (t̄ā̀p̄ò nè dewannè de cuokè).

Kuyie ntõnni ò di n náánnè ke dò: N Yiè nhõmbe mbe? Kè di dò: N yóó da nákému bè mbe.

¹⁰ Dì kpaá me nnáá nkòo nìti wèè do cómmú titieti bè tu tí m̀f̀r̀it̀i ti cuokè ke deke tesántè kòò dò: Kuyie nkuu bè tõnni kè bè bo ce nkutenkù.

¹¹ Meàmme kè bèè náké Kuyie ntõnni ò di cómmú titieti bè tu tí m̀f̀r̀it̀i ti cuokè ke dò: Ti cèmmu kutenkù bá kunampoo í bo, bè kàri béu nwe.

¹² De m̀ǹǹni ndi Kuyie ntõnni béimmè ke dò: Ti Yiè Kuyie Mpakedaa! Dè yó nkááké de kè mesémme da pínnè Sedisademmu nè Sudaa ekè sonye, a mieke péi yè kè dè m̀d̀ke yíe nyebie nsipísiyiekè?

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè tináansàtì ibáammii kpeti ku tõnni ò di do n náánnè, kè di dò:

**Kuyie nyóó wète
kétiekemè Sedisademmu**

¹⁴ Náké Sedisademmu kòbe nè Siyõõ kòbe ke dò: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa tu: Kù bè d́omu kè dè kù t̀ùd̀ mmuháá nkõme.

¹⁵ Kè ku mieke né cóú mmediè nyibotí tei, ìi kàri bàmmù, ke yé ku mieke do peikemè

Isidayeeribe sám̀p̀o nwe,
kè kù ndó ìi yúú mbe to,
kè ì né tonté ke bè tanné mesémme mieke.

¹⁶ Dèè kpéi nte, kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa tu,
kù wèti ke bo d̀d̀ Sedisademmu eì mesàà,

kè ku c̀ìt̀t̀e wète kémaá di mieke,
kè bèè wète kémaá sicéi di mieke.

¹⁷ Kè Kuyie ntõnni yíé ké n náké ke dò: Náké be ke tú:

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̀f̀i tu:
nh ekè yóó wète képiemmu mesàà,
kè n wète kétéke Sedisademmu kébántè Siyõõ.

**Kuyie nyiè ke benkemè Sakarii
yeyiè nnè bemáábè**

2 Kè nní nwúó nkè Kuyie nni mbenke kè n yà yeyiè nyènàà. ² Kè m beke Kuyie ntõnni ò di do n náánnè ke dò: Ye nyiè mbenkú ba? Kè di n ténne ke dò: Ye benkú ibotí kperiyi nyi ìi do cíe nyIsidayeeribe Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe.

³ Kè dèndèe pèētóo kè ti Yiè nKuyie nni mbenke bemáábè bènàà. ⁴ Kè n kù beke ke dò: Bè k̀t̀eǹi ke bo d̀d̀ ba? Kè kù d̀d̀: Bè k̀t̀eǹi ke bo donné yebotè k̀m̀b̀ùd̀ti nti ke b́k̀k̀ yeyiè nyè do k̀m̀m̀ù nè yè Sudaa kòbe ke bè auté ke bè cíe.

**Kuyie mbenkemè Sakarii wèè
to kuhõu ke bo benné dihei**

⁵ Kè Kuyie nní mbenke kè n yà oniti kòò pikú o ǹò̀t̀t̀e kuhõu kùu beúnè. ⁶ Kè nh ò beke ke dò: A k̀r̀i ke? Kòò d̀d̀: N k̀r̀i ke bo benné Sedisademmu nwe keyà o okùmè mààmè nè o pèkùmè.

⁷ Kuyie ntõnni ò di do n náánnè kè di nkpaá cómmú, kè diteri marii kéténi ké di co. ⁸ Kè dii di náké ke dò: Coké kénáké odapàà nwèè me nto kuhõu kùu beúnè ke dò: Sedisademmu eì yó nfeiomu, iduotí báá di fité benitibè bèè yó mbo di mieke nè iwüõ dè í sènní. ⁹ Mí ndi Yiè nKuyie mmfi mómmuò n yó ndo mmuháá nkó kuduotí ké di fité, kè n kpeti mbo di mieke.

Kuyie nyumè bèè do ciété

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mpéi nke dò:

Eì! Mí ndi Yiè nKuyie mmfi tu:

Íténè d́ndi n do cíe mbè

kè di taá ibotí tei mieke

cokénè keyè kubakù c̀ǹku kó dihei mieke.

Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

¹¹ Eì! D́ndi Sedisademmu kòbe

bèè do bo Babidõnni cokénè kéyenté.

¹²Di Yiè nKuyie Mpakedaa weè n tōnni ke n duó mmuwērímú ke tú n náké ibotí tei ì di fěũnko ke dò:

Kè wèè di kàáké ò kàá nku nōnnitè nte.

¹³Kuyie ntu kù yòute ku nùtè nte

ibotí ì do di dđ̀tidaati i ínke,

kè i bo naá ndi kó tidaati.

Dè bo dđ̀ di mōnni di bo banté ke dō nKuyie Mpakedaa weè n tōnni.

¹⁴Kù tu: Nyíunè,

kényānku dínđi Sedisademmu kɔ̀be,

kù kèróomu ke bo mbo di cuokè.

Kunku Kuyie nkuù b́i.

¹⁵Yebotè péu bo kù taunnè de yiè,

kéntu ku kɔ̀be kè kù mbo be cuokè.

De yiè bè bo banté ke dō nKuyie Mpakedaa weè n tōnni.

¹⁶Kuyie nwēti ke bo tiekemu Sudaa kɔ̀be kè bè mbo ku eì

kù wēti ke bo tāātému Sedisademmu.

¹⁷Yebotè ínè yúóó Kuyie nyiikè,

kù itému ke yetini ku cēsàtè mieke.

Kuyie mbenkemè ku pānāahti naantò ikuó nùtì diewè Sosuwee

3 Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke ikuó nùtì diewè kòò còmúmú Kuyie ntōnni ìkè, kè dibɔ̀ còmúmú o bakù you ke bo ò wátí. ²Kè Kuyie ntōnni náké dibɔ̀ ke dò: F́ ndibɔ̀ ti Yiè nKuyie ntu a cíéké! F́ ndibɔ̀ Kuyie ntu a bá nwátiri Sedisademmu kù tāátè wè, onitì yiè ndōnnè kudú kù còú nku kè bè kù pùte.

³Ke ś nSosuwee còmúmú Kuyie ntōnni ìkè ke dáatí tiyàtì kè tì ā meyṣṣ̀.

⁴Kè Kuyie ntōnni náké bèè bo de borè ke dò: Dáténè we tiyàtì meyṣṣ̀ nkpeti, kóò dátinnè tiyaàsàtì. Di dèè meṃme kénáké Sosuwee ke dò: N da wènkùn-nemu kè bè bo da dátinnè tiyaàsàtì.

⁵Kè Kuyie ntōnni sɔ̀tè di náahti ke dò: Ínnèè we kuyaábomboúnkù sàákù, kè bèè ò ínnè kuyaábomboúnkù sàákù, kóò dátinnè tiyaàsàtì, kè Kuyie ntōnni

còmúmú de borè. ⁶De kó difōnkùò kè Kuyie ntōnni náké Sosuwee ke dò: ⁷Nte Kuyie Mpakedaa nàà ntì. Kù tu:

Kàa tù nku kó kuce,

ke tù nku kuó,

fṣṣ̀ yó mbaké ku cíètè,

kè fṣṣ̀ nwéi te dànkù,

kè n da tannè bèè me ncómúmú die m̀be kó fenafe mieke.

Kuyie nnàkémè kù yóó duónnì mè odeetìwè

⁸Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sosuwee ke dò:

F́ nSosuwee ikuó nùtì diewè nè a kɔ̀be

kénténè kékeè,

dínđi bèè pí nyikuó tōmmú

ke dō mmebenkùmè mèè benkú n yóó duónkomu odeetìwè,

wèè yètiri tu kuye ^{ss}teri ndi dèè benkú ke dō nnè Yesu borè meborime pammè meè ketíri.

⁹N dóú nditári ndi Sosuwee ìkè kè di m̀ke inuɔ̀ nyiyiekè.

Mí mómumu n yóó kerí di ínke iwārii.

M bo fūú ndiheì di nkó meyei ndiyiè òmáà mieke.

¹⁰De yiè diwèi bo di pí

kè di nyu ditɔ̀bè yebaa

ke wè nke yo nfínyì nè fikíè de kó yebe.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mí b́i.

Kuyie mbenkemè Sakarii tefitikèkètè nè odifiè kó detie

4 Kè Kuyie ntōnni dii n nàannè, kè dii wētení ké nh ente bè ṣṣ̀ ente mèè boti onitì wèè yè nke duó. ²Kè di m beke n yà mù, kè n dò: N yà tesɔ̀fitikèkètè nte, kè mekùò ncūṣ̀ te cuokè te yómmè kè sifitibúkúsi bo sìyiekè nè de kó iwēi. ³Kè odifiè kó detie ncómúmú te také, muù nte bakù you, mutēmù ku cānku.

⁴Kè m beke Kuyie ntōnni dii n nàannè ke dò: N Yiè die m̀benkú ba? ⁵Kè di dò:

^{ss}**3:8 kuye:** Wèè yètiri tu Kuye bè yè nYesu nwe o yètiri

A í banté dè benkúmàà? Kè n dò: N yí banté.

Kuyie ndóunnè dii nùu Sodobabeedi

⁶ Kè Kuyie ntõnni n náké ke dò: Náké ti nnáànti Sodobabeedi ke tú:

Dè í tú nè o wèrimú mmu yoo nè o kpeti, dè tu nè n kó Muyaá mmu.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mñ béei.

⁷ Dítári dieri fí nha í tùðke ðemareð Sodobabeedi ìikè,

ò bo da pante kédéíté kédeite ditári

ò yóó cós ndi n cîètè yómmè,

kè benitibè ndi sánti ke tú:

Dì wenni! Dì wenni!

⁸ Kè Kuyie nyíé ké n náké ke dò:

⁹ Sodobabeedi weè pùúté n cîètè

kè weè yóó tè dèè.

Kè dèe yíé nkàa banté ke dò mmí nKuyie mmí ò tñko.

¹⁰ Wèè do senku Sodobabeedi tómmú

ò mù ketírí dii mònni kè mù yí deu,

dè bo ò narike ò bo yà dii mònni ò maámè n cîètè.

¹¹ Kè n wète kébéinnè Kuyie ntõnni ke dò: Odiffè kó detie ndende dèè cònmú tefitíkèkètè také, muù nte bakù you, mutèmù kucáñku, dè benkú ba?

¹² Kè n yíé kèbeké ke dò: Kè odiffè kó ibake ìdèí ìi me mmàke isòokūsti, kè odiffè kó mekùd nyi tũ nke do mmesoo, ndè benkú ba? ¹³ Kè di dò: A í yé dè benkúmàà? Kè n dò: Áá, n yiè, n yí yé.

¹⁴ Kè di dò: Benitibè bèdébè mbe n tãáté bè kè bè cóu mmekùd nkè bè cònmú Kuyie Mpakedaa ìikè.

Kuyie mbenkemè Sakarii dipátíri kè di pùti

5 Kè Kuyie nyíé ké m benke, kè n yà dipátíri kè di pùti. ² Kuyie ntõnni dii n náánnè kè di m beke n yà mù, kè n dò: n yà dipátíri marì ndi kè di okùmè bo métiribè tepítè, kè di pèkùmè bo métiribè bènùmmù.

³ De mònni kè Kuyie ntõnni n náké ke dò: De kó dipátíri tò meyei mmèè yóó tuòkení dihei me kó tináànti nti. Kè kupíkù makù kpeti tú beyóóbè bemou, òmou í yó nkpaá dihei, kè kupíkù tekù kpeti tú: Bèè ò mparikunè Kuyie nyètíri ke né sou mbè kóò mou í yó nkpaá dihei. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n duónko de kó meyei nkè mè bo do oyúókù cîètè nte nè bèè ò mparikunè n yètíri ke né sou. Mè tati beè cèi mieke ke bo cóúté yesànkè kèwènnénè imarí.

Kuyie mbenkemè Sakarii onitipòkù mou kòò kári tenaate mieke

⁵ De mònni kè Kuyie ntõnni dii n náánnè kè dii tóónni m borè, ké m béinnè ke dò: Wénté a bo yà dèè kèríní dè dòmmè.

⁶ Kè n dò: Ba nni nde? Kè di dò: Tenaate nte a yà mè kè tè kèríní, ke n náké ke dò: Dihei dimou kó meyei mme.

⁷ De mònni kè n yà dibierimínni kó kupòkù pòðtemè ke ààtenní de kó tenaate, kòo nitipòkù mou kári te mieke.

⁸ Kè Kuyie ntõnni dò: Bè we ntú kuyonku kéndó kóò tèntoo te mieke, képoonko dibierimínni kó kupòkù.

⁹ De kó difònkúò kè Kuyie nni mbenke kè n wénté kéya benitipòbè bèdébè kè bè pùti ke ā ifièti kè ì ònnè fecònfè kpeyi. Kè bèe túóté tenaate kéyoutenè ketenke.

¹⁰ Kè m beke Kuyie ntõnni dii n náánnè ke dò: Bè kòrinè ke tenaate? ¹¹ Kè di n ténne ke dò: Bè tè küntinè Babidõnni nwe ke bo tè maá tecîètè, kè bè maá ke dèè, bèe tè cõnnè disàà kó diteitiri ìnkè.

Kuyie mbenkemè Sakarii sinaaséi sinàa

6 Kè Kuyie nni mbenke kè n yà sinaaséi sinàa kè si yètiní yetārè yèdèè cuokè, kè de kó yetārè tu disòwũ. ² Kè siséi si-wũsi dèri teketitè kè sisòusi dèri tedétè. ³ Kè sipéisi dèri tetáántè, kè yeyòrè kpesi deri tedétè. ⁴ Kè m beke Kuyie ntõnni dii n náánnè ke dò: N Yiè die mbenkú ba? ⁵ Kè

Kuyie ntõnni n náké ke dò: Bè yènni item-mànke inàa ndi, bè bonni ketenkè kemɔu yiè mborè nde, ke bo ke itini bàmbà.

⁶Tenaasântè sisèi sòsùsì dèri tè kòri kubakù yóu bíékè nke, kè sipié tè tũ nkè yeyèrè kpesii kété kubakù cǎnku bíékè. ⁷Kè siwũsii kété kécacatiri ke dó mecāā, nke bo ce n kntenkù, kè Kuyie ndò: Kòtenè kéce nkutenkù.

Kè sii coké kékote ké kù ce. ⁸Kè kù m beke ke dò: A wíó nsii me nkéfi kubakù yóu bíékàà? Si yóó cúũnko n Yaá mmu de kò kutempē mmieke.

Kuyie nnàkémè kù yóó déúkùnnemè ikuú niùti Sosuwee

⁹Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ¹⁰Yíe nhá kote Sefanniya bire Sosiasi ciètè bèè itè Babidõnni ke konni bè de mbo, kàa còuté Edidaii nè Tobiya nè Yedaya be borè, bè m pānī yèè pāre. ¹¹Kàa yè còuté a túóté timátì péitì nè mesɔɔ nkédòò dikpààtipìi, kè di òò nYotisadaki bire Sosuwee ikuú niùti diewè. ¹²Kàa dèè a ò nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mfi tu:

Wèè yètiri tu kuye *weè yètini,
weè yóó maá mí ndi Yiè nKuyie n ciètè.
¹³Weè yóó tè maá kéntú okpààti diewè kénkari okpààtikari ínkè
ke baké o nitibè kè ikuú niùti nkari o bakù yóu,

kè kunaatí diékù mbo bedé be cuokè.

¹⁴Kè dikpààtipìi dii, di yó mbo n ciètè mieke nke, kè di dennini Edidaii nè Tobiya nè Yedaya nè Sefanniya bire bè n dòò dii wèi.

¹⁵De mōnni bèè bo medétimè bè bo kōtení kémaá Kuyie ncíètè kè di banté Kuyie Mpakedaa weè n tōnnimè di borè.

Kè di yie ndi Yiè nKuyie nkó metammè dè yóó dōm̄u nweti weti.

Bè nàkémè menùboummè kó tináantì

7 Okpààti Dariyuusi kpàti benni naanni, otànkù weinwè bè tu wè Kisideu ʾo kó diyè naanni kè Kuyie mbéinnè mí nSakaríi. ²Ke s̄ mBetēdi kōbe tōnní Sadesē nè o nitibè, Dekemmu-Medeki nè o kōbe Kuyie ncíètè kè bè bo kù bántè, ³kébekénè Kuyie Mpakedaa kuó nitibè nè ku pānāaantì náambè ke tú, di dō nkénsoké ke kuōmmu ke bou dinù otāannummuwè yiè mmieke di do òmmè nè dimōnnàà?

⁴De mōnni kè Kuyie Mpakedaa m béinnè ke dò: ⁵Náké kubotí kumɔu nè ikuú nitibè ke dò:

Di bou yèè nò otāannummuwè nè otāayiénwè

dè tũkè yíe nyebie nsipisíyiekè,
di bou de kó yenò di n dó mēè kpéi nkaà?

⁶Di ò nyo ndii mōnni ke yō,
dè òò í ntú dfi yo nkè dfi yōnàà?

⁷Di í yé Kuyie ndo nàké tì nè ku pānāaantì náambè dimōnni kōbe nò mieke, ke s̄ nSedisademmu kōbe nè yehékè yèè ò fité bè kpaá kari bá dēmaré í bè kōōnnè. Kè benitibè kpaá píéké Nekēfu nè diyè taà kèè bíékè kó yehékàà?

⁸⁻⁹Meṁme kè Kuyie Mpakedaa m béinnè ke dò m bè dēnte kù do bè nàké tì nè dimōnni ke dò:

Mbekùnè timōmmonti,
ndónè ditōbè kēmmōkenè ditōbè mesémmè.

¹⁰Di bá nfēũnko bekúpobè nè iciribí nè bepòbè nè

*6:12 **kuye**: Kuye bè nàa nkùu kpéi ndie mbè yē nYesu nwe, odeetiwè. Wénté Esaii 4:2.

ʾ7:1 **Kisideu**: Bè do kaammè betāābè nè ti kaammè dè í wē. Be kóo tǎnkù Kisideu berínè ti kó betāābè tepítè nè oketiwè nè tepítè nè odéri de cuokè nke (diyoséè nè mewaaanaà nde cuokè).

besennibè òmòù bá nwantinè otòù meyei.

¹¹ Bè me nyí nyie nke bo kénté kù tu mù, ke kù bùtinné ke kpénkúnne be to. ¹² Kè be yèmmèe kpenke ke naánnè kupèrikù, bè í nyie nke bo keè Kuyie Mpakedaa bè duònní ì tié nnè tì náaànti nè ku Yaá mmieke, nè ku pānāaànti náam̀bè dimònni kòbe borè. Meḡme mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa kè m miekee bè peike mediè.

¹³ Kè bè nni nyu kè n cìéké n do bè yu kè bè cìéké m̀è botí. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̀i me nyè. ¹⁴ M̀i bè cíe nkè bè ta ibotí t̀i bè í yé i mieke, kè be eì d̀únko, òmòù ténke í yièni de bíékè, òmòù me nténke í kè kòri, ketenkè kèè kó mekàrimè do naati, kè kè naánko tedòntè.

Kuyie nnàkémè kù yóo d̀ò m̀è s̀àà nkutenkù

8 Kè Kuyie Mpakedaa m beínnè ke d̀ò: ² Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̀i tu n d̀ómu Sedisademmu kòbe kè dè n yóu mediè, nè de kpéi, kè m mieke cóú mbe dootitòbè.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i tu n wètoomu Siyṵṵ,

ke bo mbo Sedisademmu, kè bè nhò yu ke tú: Bèè d̀òri Kuyie ndómè be eì, kényu Siyṵṵ ke tú mí nKuyie Mpakedaa n tāsàari.

⁴ Tidakóti nè tipokóti bèè dúkute ipàati bè kòté m̀è kpéi, kè bèè wète kébuoté Sedisademmu mieke.

⁵ Idapùmbi nè Isapùmbi kè bè nkpeiti di-hei mieke yecēkarè yem̀u.

⁶ Isidayeeribe bèè kpaá di mm̀nni bè í wúo nke d̀ò ndè bo na kédò,

di yèmmè né d̀ò ndè múnke n yóunèmu mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa?

⁷ N yóo deetèmu n nìtibè bèè ciété ke bo diyè yièni kèè bíékè nè di taà kè, mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̀i béi.

⁸ N yóo bè tēnnénimu kè bè mbo Sedisademmu kéntú n kòbe, mí nKuyie kè nní mbè te, ké mbè baké, ke báá bè yóu, m bo mbè d̀òri dèè sié.

⁹ Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n tú mù:

Yáúkúnne di k̀nti d́ndi bèè kèè m pānāaànti náam̀bè béi nti náaànti n cíèè pū̀ku dii m̀nni.

¹⁰ De m̀nni bè do í yieti betòmbè iwū̀ me nyí mm̀ke muc̀ntimu mam̀. Becièmbè me ndo í m̀ke meom̀pùmè nè be kpaǹtídentòbè kpéi.

M̀i do yóu bá wè kòò nwantinè otòù meyei.

¹¹ Di mm̀nni n ténke í yóo d̀ò n kòbe bèè kpaá n do d̀ò m̀è doké kòbe.

Mí nKuyie Mpakedaa m̀i béi!

¹² De m̀nni bè bo nkari kè dè boo, detie mbè tu dè f́nỳ kè dè mpeí, kè bè kùúti ketenkè tidiiti peité, kè kéinkè nduònni fetaafè, n nìtibè bèè bo nkpaá beè yóo dè tieke.

¹³ D́ndi Sudaa kòbe nè Isidayeeribe n do di d̀ò m̀è botí meyei nke ibotí tei yà

meè botí nku n yóo di d̀ò m̀è mesàà nkè ii yà.

Di bá nyièkù, yáúkúnne di k̀nti.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̀i tu: Di yembè do n cààrèmu ke íi m mieke kè n tãátè ke d̀ò n yí yóo yóu m bo bè d̀ò m̀è meyei.

¹⁵ Di mm̀nni n né pè̀inke tãátè ke yóo di d̀ò mesàà mme

d́ndi Sedisademmu kòbe, nè Sudaa tenkè kem̀u kòbe, di tū mbá nyièkù.

¹⁶ Ntenè di yóo ntú nti,

bá wè, wè nnáá nhotòù timómmònti kè di mbekù timómmònti dè bo yíémmè kè kunaatí mbo di cuokè. ¹⁷ Di bo dòòmè ditòbè meyei nde kó iyeñ-totí báá tanní di yèmmè mieke di níí bá mparikè ke né sóú, mí nKuyie n yí dè dó.

Menùboúmmè kó yewe yóó naámmè yewe yebaa nkpeye

¹⁸ Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ¹⁹ Mí nKuyie Mpakedaa mí tu: Sudaa kòbe bou mènè nùboúmmè otáànaanwè nè on-ummuwè nè okuónwè, nè opínwè de kó yewe bo naá ndiwèi kpeye, kuyeñnaatí kpeye, yebaa nkpeye, kè di nyānku. Né ndónè timómmònti kè kunaatí mbo di cuokè. ²⁰ Mí nKuyie Mpakedaa mí béi: Ibotí nè yehékè dè itinímu péu ke kòriní Sedisademmu. ²¹ Dihei dii nkòbe níí bo sónké diteri kòbe ké bè nàké ke dò: Ti kòtenè kébántè ti Yiè nKuyie Mpakedaa, kè bèe bè ténné ke dò: Ti kòrimu. ²² Yebotè péu nè ibotí ìi kpeñní bè bo kòtení Sedisademmu kéwammú ti Yiè nKuyie Mpakedaa, ké kù bàntè. ²³ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mí béi! De yìè benitìbè bo yènní tepítè bèè càá nyibotí kéncáátí Sifu òmáà yaàbòrì ke tú: Ti dó ke da neinèmu, ti kèèmu Kuyie nda bonèmè.

Kuyie nkpannèmè yehékè yèè tòkéné Isidayeribe

9 Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: Dè í tú Isidayeribe máà ndi n kpannèmè, Adaraki tenkè kòbe nè Damaasi èi kòbe m bè kpannèmu múnke. Ke yé mí nKuyie n wúómmèmu benitìbè bemòu n wúó mmèè botí, Isidayeribe bemòu.

² N krañnèmu múnke Amati èi dii tu kutemmànku, ke kpannè Tiiri nè Sitòò kpeye yèè cii ndeu.

³ Tiiri èi kòbe maá tecèkpetè nte ke píe ntimátí péítì mutáá ndòmmè ketenkè.

Ke píe mmesò mubirímú dòmmè ice.

⁴ Kuyie mmuwèrímú yìè nyóó pòntemu dihei,

kédéíté iduotí kètannè dàméèrì mieke, ké di còu mmuháá.

⁵ Kè Asikanòò kòbee dè yà kè kufòwaá mbè auté,

kè Kasaa èi kòbe nkpeutí, dè bo di Ekunòò èi kòbe okpààti ténke í yó mbo Kasaa èi mieke.

Onitì ténke bá nkérimu Asikanòò èi,

⁶ Bèè kòké ibotí bèè yó mbo Asidòti èi, m bo deite Fidisitèèbe fentè,

⁷ M bo deite iwùò bè í fié ì kè meyiì nyè í kó imaa mbe nò mieke,

nè bè fié ì yebòkè.

Bèè bo nkpaá de yìè bè bo naá n kòbe, kéndònnè Sudaa kó kunaàmùnkù kòbe dòmmè,

kè Ekunòò kòbee ta n kòbe mieke Sebusi-ibe do dòmmè.

⁸ Mí mómumu nyóó cómmú kébaa nh èi, n dootitòbè kpéí, òmòù ténke báá di ta kéféù n nitìbè, n yàmu m mómumu nnè n òñfè.

Okpààti wèè yóó tóní diwèi o kó tináànti

⁹ Díndi Sedisademmu kòbe nyānkunè diwèi!

Díndi Siyòò kòbe iinè!

Ntenè di kóo kpààti ke kèriní di borè.

Ò dòòri dèè sié dènde ke nò ndemòu, ke yòò nke deke disāmmarínseri kó dibii.

¹⁰ Sikpàrìnaaséí í yó nkpaá bo Efadaimmu tenkè mieke,

sikpàriséí me nyí yó nkpaá Sedisademmu èi.

Ò yóó kékému de tannè,

kéánné kunaatí ibotí nè itei de cuokè.
O kpààtiyuu bo túóté dàméèrì yie nkénto
kétuakèné otàù, kédíté kukó ndiekù
Efadati nè kutemmànkoo.

**Kuyie nyóó wēte kécónnèmè
Isidayeeribe be f̄t̄irì**

¹¹ Kè Kuyie mbéi nke d̄:
Nè ti kó metaummè n di d̄d̄nè mè di n
feu ìl wūō kó meyiī mmieke,
mèè te kè n yóó di denne di kpetí d̄i f̄t̄irì
mieke.
¹² Mí nKuyie mm̄i tì ndi náá nyíe, d̄ndi
tidaatì tìl m b̄ú!
Konnènní di kó diheì iduotí fité d̄i,
n yóó di d̄d̄mu mesàà nkè d̄è p̄èéte kuce
mèdémè di di mèè sémmè.
¹³ Siyōō èi, n yóó duó nkàa n̄it̄ibè beè do
Yafanni kòbe mudòò,
Sudaa kòbe beè yó ntú n t̄ammù,
kè Efadaimmu kòbe tú m pie,
d̄ndi Siyōō kòbe kè dí ntú n kp̄àrisiè.
¹⁴ Mí nKuyie n yó mbo n kòbe yó ìnkè nke
kè m pie ntú níéé fetaafe òō m̄ítémè,
mí ndi Yiè nKuyie m bo kónné d̄i m̄onni
dit̄ateheù kékétóo
nè kubakù you bíkè kó kuyaakperikù.
¹⁵ Mí nKuyie Mpakèdaa n yó nkānkému
n n̄it̄ibè,
ke b̄omm̄ò yetárè,
kè yè buoti be dootit̄obè, ké bè n̄ante páíí
bè òō nantemè f̄nyí be,
kè bè mméú meyiī mmieke, bè òō féúté
f̄èf̄è kè ikuó niūtii
kunne mèè botí dinaabuu meyiī mmieke,
ké mè w̄uò diwūōt̄onni bàkè.
¹⁶ Mí mbe Yiè nKuyie m bo bè deeté de
yiè.
N n̄it̄ibè mbe, n kó ipe.
Bè bo ndò nyetárè yèè donku deu ke
mmietì be èi mieke.
¹⁷ De yiè be wenninku í yó mm̄ake
kumànkú.
Be wèl me nyí yó mm̄ake di m̄àmè.
Tidiiti nè menabémmè dè bo nte
bedap̄àmbè nè besap̄àmbè

kè bè nkpeñni.

Kuyie nkuu duò nfetaafe

10 M̄oanè Kuyie nkè kù dí duanní
fetadentifè.
Kuù ò nte kè fetaafee kperi keni mediè.
Bá wè kòo pakuu yè tidiiti.
² Sib̄oatenkaan̄i di soúmmu,
kè bep̄ābè di náá nsiyāabisí,
di yau t̄i d̄ouh̄t̄i tu detefirè nde
ke náríkunko di yèmmè fàràè
deè te kè benit̄ibè ciéte nè meyencaarimè
tip̄ièti t̄i kpa ti c̄enti ti kōme.

**Kuyie nnākémè kù yóó wēte
kédéetémè ku n̄it̄ibè**

³ Kè Kuyie mbéi nke d̄:
Mí nKuyie m mieke keè peike
bep̄ec̄enyeyibe,
n yitè ke c̄òm̄m̄umu be kpéí.
Mí nKuyie Mpakèdaa m bo daatení d̄i
yiè n kó ipe Sudaa kòbe kpéí,
bè bo naá nsikp̄àriséí kperi kè m bè
k̄ōtenè mudòò.
⁴ Bekp̄àt̄ibè yèt̄iní Sudaa kó kufuku
mieke nke,
ke bo nkpeñni ke d̄onnè dit̄àrì bè òō
p̄úút̄enè d̄i,
ke d̄ò nfēbaafe ke d̄ò nhokp̄àrinūanti kó
mutāmmù.
⁵ Bè bo ntú bekp̄àrinūambe
ke naù be dootit̄obè kuce kó tit̄at̄i kōme.
Bè bo mbè naù ke yé mí nKuyie n yó mbè
bonèmè.
De yiè dè bo di be dootit̄obè kó
behāp̄ònsāndèbè.
⁶ M bo kp̄énkunne Sudaa kòbe,
m bo deeté Sosefu yaabí ké ì c̄òrné i
f̄t̄irì,
mesémmè mèè bè nni mbonè.
Dè t̄énke bá ndò mbeè do n dootóo
dim̄onni marì.
Mí mbe Yiè nKuyie mm̄i bè te,
ke yóo keè be báamm̄i.
⁷ Efadaimmu kòbe bo ntú
bekp̄àrinūambe,

be yèmmè bo nnaati ke dò mbè yà menaà.

Be bí bo mbè wùó nkè diwèi ì bo.

Be yèmmè bo nni nnaatinè mí mbe Yiè nKuyie.

⁸ Kè n ní bè yúnè fefontifè kè bèe tíí, nke yé míl bè deetémè, kè bè sùú nke maàtenè bè do mamè nè dimònni.

⁹ Mí bè yaá ibotí tèi mieke bè ɔɔ yaá mètè botí medibii, bè me nyó nkè bo kédentenímu n kpéí kétéi mbe bí kè bèe wētēni.

¹⁰ N yóó bè dèitenímu Esibiti nè Asidii, ké bè tíí nKadaadi tenkè mieke nè Dimaa, kè bèe duú.

¹¹ Ke sénté Esibiti kó kukó, mí nKuyie mí yóó cónné dàmeèrì kó yenéfinfirè kè kukó nNiidi kúú.

Asidii kɔbe fentè bo deè.

Kè fekpaàtipàtífè détené Esibiti kɔbe.

¹² Kè n kpénkúnne n nìtìbè kè bè nkéí n n yètìrì, mí nKuyie míl béi.

Kuyie nnàkémè yehèkè yèè kpeñni yè dotimè

11 Kè Kuyie mbéi nke dò: Fɔ nDimaa tùúkú, kpeté a bòrè, kè muháá nta kécóúté a tedierè sètìrì.

² Dìndi detie nsipèrési, kòmmúnè!

Sètìrìbè duómu, de kó detesààrè ténke í kpaá, díndi Basāā tie mbè tu dè sénni, kòmmúnè!

Kutúúkù bè do í daati ke taà kù domu, kù í kpaá.

³ Ti yo bepecēmbè dabùò,

be pe í kpaá mètè kpéí nke.

Kè yecìrìcìrìbe kuò Suditēē tùúkù yè do tá kù í kpaá mmèè kpéí.

Bepecēmbè bèdébè kó tináànti

⁴ Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: Cēmmú m pe ìì bo mukùò kpéí. ⁵ Bè do nyì ke n kòu bá òmòu í bè bònne, kè bèè fiiti kè bè

tu: Kuyie nnè mutōmmú, ti bo kparikè. Kè i cēmbè né búútóó bá mesémmè í bè bo. ⁶ M múnke ténke í yóó deeté di nhei kɔbe, mí nKuyie mmí béi, n yóó yóumu bá wè kòò do o kou nɔu mieke, nè o kóo kpààti nɔu mieke, kè bèe bè fèú, m me mbáá bè deeté.

⁷ Meñme kè n kɔte ke bo cēmmu ipe bè do nyì ke kòu, kéwaá nyedò yèdéyè, ke yú dimarì ke dò: Mesàà, nke yú diteri ke dò: Mewēnnímè, kékɔte kécēmmú ipe. ⁸ Otànkù omáá mieke kè n cíe mbepecēmbè bètāāti bèè do ì cēmmú. Kè meminnímèe ì nní ndònténè kè ì múnke m pè. ⁹ Meñme n yì nàkémè ke dò: N ténke í yóó ndi cēmmú kè fèè bo kú, fèe kú! Kè fèè bo feti fèe feti, ìì kpaá kè ì bo ncáá nyitòbè, ì ncáá.

¹⁰ Meñme n tùótémè didùò n do yu dè ke dò: Mesàà nke dè kèéte, kè dè bo yie nkè metaummè n do dònèmmè ibotí kè mèe tōte. ¹¹ N kèéte dè mōnni de kó didùò ipe kó bedombe bèè n wùó nkè bèe banté Kuyie nkuù bè naánnèmè de kó medòòrímè mieke. ¹² Kè m bè nàké ke dò: Kè di pénsìrì n yietínè kè di me nyí pénsìrì di yóu. Meñme kè bèe kaa nyidíífti medítíbii nsipísitāāti ké n duú. ¹³ Kè Kuyie nní nnàké ke dò: Túóté de kó idíífti bè yè mbè nu nni ntàa nkùò donku kéánnè n cìtètè kó ditɔu mieke.

Kè n túóté de kó medítíbii nsipísitāāti kéánnè Kuyie ncìtètè kó ditɔu mieke. ¹⁴ De kó difōnkúò kètúóté didùò teri dè yètìrì tu: Mewēnnímè ke kèéte. Dèè benkú ke dò nSudaa kɔbe nè Isidayeeribe be kó mewēnnímè tōte. ¹⁵ Kè Kuyie nyíe kébéi nke dò: Dòò amáà kéndò nhopecēnti wèè yèmmè í naati, ¹⁶ ke yé mí nKuyie n yóó duónkomè opecēnti tòu nwe de kó dihei mieke, wenwe bá kòò mōnté ipe o pecēnku mieke ò ì yó ndake de kpeti, kè fēmafè feti ò ì yóó fè wammú, kè fēmafè kùute ò báá fè tàa, ò me nyí yó mpiú ìì kònti naati, ò yó nkòumu ìì á mekùò nke cáá nke deì isonyi kpèètè.

¹⁷Di bo yà díndi bèè tu dimáà bepecēmbē,
díndi bèè dootóo m pe
bè bo cɔ di baà nyese,
kékúúké di nuɔ nyoyui yese,
ké di baà nfāū nkè di nuɔ nyoyui yēi.

**Ibotí yóó wēnnémè
kédó Sedisademmu**

12Nte Kuyie nnàké tì Isidayeeribe,
Kuyie nkùù pité tiwetì
ke fíí nketenkè kó yesānhkè,
ke ānné onitì di wēnnì,
kuù bēi nke tú:

²Mí nKuyie m bo dɔ̀ Sedisademmu febòòfè kòò píe m mieke kó menaà,
nyebotè yèè ò fité, kè yèè yà kémuɔ nkè
ye iikèe fité. Deè múnke yóó tuɔkení
Sudaa kɔ̀be be dootitɔ̀bè bo bè do dii
mònni képi Sedisademmu. ³De yie m bo
dɔ̀ú nSedisademmu yebotè iikè kòò ndo
nkutáárí bèè bo ndó kòò còte bè bo koute
bemáá, yebotè yemɔ̀ bo wēnné kòò do.

⁴De yie m bo duɔ̀ nkè sisēíí wááté, kè
kufɔ̀waa nhauté si deèbè, m bo yēikúnne
ibotí tei kó sisēí, n nònfè me mbáá úú
nSudaa kɔ̀be ínkè. ⁵De mònni Sudaa botí
kó bekótí bè bo nnáá mbe yèmmè mieke
ke tú: Sedisademmu kɔ̀be kó muwērímú
bonní be Yiè nKuyie Mpakedaa borè nde.

⁶De mònni m bo duɔ̀ nkè Sudaa kpáátí bè
kuɔ̀ yehékè yèè bè fité kubakù cānku
nè kuyóú ye kɔ̀be, muháá nhɔ̀ cóúté
mèè botí timúti nè ideí. Kè Sedisademmu
nkpaá bo o kari kè benitìbè ò ā.

⁷Mí nKuyie n yóó keté kédeetè Sudaa
kó yefe kɔ̀be mbe, kè dèe yie nkè Da-
fiti kɔ̀be nè bèè bo Sedisademmu kè be
yèmmè bá ndò mbè bè pēēté. ⁸De yie
mí nKuyie n yó nkānkému Sedisademmu
kɔ̀be, de yie wèè tu ocírì be mieke weè yó
ndònnè Dafiti do dòmmè kè bè nwúó nho

yaábí kè dè dò nKuyie, nke dò nKuyie
ntōnnì.

**Bè yóó kɔ̀mmúmè bè kùú
wè ke o dùute o kpéi**

⁹De yie m bo íté kécómmú kékuɔ̀ ibotí
ìi bo kɔ̀tení kéndó kédó Sedisademmu
mudò. ¹⁰De yie m bo ānné Dafiti kɔ̀be
nè Sedisademmu kɔ̀be meyèmmè bè bo
n kuónnè mè ké m banté kéwēētēní m
bíékè. De mònni kékɔ̀mmú bè kùú wè ke
dùute o kpéi, wèè bire bo demáá dè ɔ̀ kú
kòò nkuòmmè, Mpo ɔ̀ kú kè bè nkuòm-
mè. ¹¹De yie yekúdabùò mbo dátínné
Sedisademmu dibɔ̀ Adatidimɔ̀ ɔ̀ kú
kè bè nkuòmmè Mekiɔ̀ biriku mieke.
¹²Dihei mieke bè bo nkuò be naámùntì
be naámùntì, kè Dafiti kó teciētè kɔ̀be
ncáá nkè be pobè cáá nkè Natāá kó
teciētè kɔ̀be ncáá nkè be pobè cáá. ¹³Kè
Defii kó teciētè kɔ̀be ncáá nkè be pobè
cáá kè Simeii cíētè kɔ̀be ncáá nkè be pobè
cáá. ¹⁴Tinaámùntì sɔ̀nti tii kpáá kè tì
cáá ncáá nkè tì pobè cáá.

13De yie dinébòrì mari bo mpū̀ nke
ɔ̀ Dafiti kɔ̀be nè Sedisademmu
kɔ̀be kó meyei nnè be yó̀.

**Kuyie nyóó paammè yebɔ̀kè nè bèè
sòú nke tú bè náá nku pāánáàntì**

²De yie m bo deite yebɔ̀kè kó yeyètè
be nò mieke, mí nKuyie mmí bēi. Òmɔ̀
ténke bá ndenniní ye kpéi, m bo denne
dihei bèè tu bemáá m pāánáàntì náám̀bè
nè yebɔ̀kè yèè bè sīnkúnko. ³De mònni
kòò mɔ̀ú cíéké ke tú ò náá m pāánáàntì,
o cice nè o yó̀ bèè ò peité bèè ò náké ke d̀:
A yóó kúmu! A náá nsiyáábìsì nsi ke tú
a náá nKuyie mpāánáàntì. Kòò cíéké ke
tú ò náá m pāánáàntì o cice nè o yó̀ bèè
ò kùú disie kékú. ⁴De mònni ifei bo pí m
pāánáàntì náám̀bè nè be kó tipāánáàntì
kè bè ténke bá ndáátì iwū̀ kó ticitì kó

³12:11 *Aditidimɔ̀*: Fedisiibe kó dibɔ̀ mari botí do nku, kè benitìbè yèmmè ndò ndi
ɔ̀ kú fetaafè kò ndii mònni, kéwète kèyènní fetaafè konní dii mònni.

yeyaàbòrè ke sou. ⁵ Bè bo nyetírí ke tú: Mí n yí tú Kuyie mpāānāànti náàntò, n tú otenkúti nwe nè bè m peitémè n tú ketenkè kou nwe. ⁶ Kè bè ò beke ke yí: Bá n kó tiffèti né bo a cīncīnni? Ò dò: N népòbè beè dè nni nkòùte.

Bèè yó nkpaá bè yóó bantémè Kuyie

⁷ Ntenè mí nKuyie Mpakedaa n tú mù: N tú nh èi ndisiè ndi ke bo kǒú n kóo pecēnti nè wè ti wē nképí mmutōmmú kékua, kè ipee cíté kè n kuw ipebí.

⁸ Kè Kuyie nyíé kébéí nke dò: De yiè ketenkè kó benitibè bo toté yewétiyè yētāāti, kè yèdéé kú kè òmáá nkpaá bo. ⁹ Kè m bè yàáké kè bè wénkúnne bè ǒ púnne mēè botí mesǒ nnè timáti péiti kè dēe wenke. De yiè kè bè níí n yú kè n yie nke dò bè tu n kòbe mbe, kè bè dò: Kuyie nkuù ti te.

Kuyie n yóó baatémè ku nitibè mesomme

14 Kè Kuyie mbéí nke dò: Mí nKuyie n kó diyèè duunnímu kè di dootitòbè bo totí di kperè di nuu mmieke, díndi Sedisademmu kòbe di nuu mmieke. ² N yóó duó nkè ibotí tei tímmu kédó Sedisademmu mudò kèpǒnte dihei kéheí dèè kó dimàà bo di mieke, kèpímmú benitipòbè kédúónè, kèpímmú besúkùbè kékúúnnè kédòò tidaati, kè besombe nkpaá dihei. ³ De mǒnni mí nKuyie nkè n cómmú kédokénè yebotè n do ǒmmè mudòò mǒnni. ⁴ De yiè n naàcètè bo na odífè tārì dii bo Sedisademmu donfìò, kè dii yaté di cuokè diyèè yièni kèè bíékè nè di taà kè, kè dēe naá nkubiriku diekú kè diwetiri dimáà fúte kubakú you bíékè kè diterii fúte kucānku.

⁵ Kè di coké kētūnne de kó kubiriku ke yé kú yó nduómè kētuakenè Asǒdi nwe, kè dí coké kè kú tūnne ketenkè do aá Osiasi Sudaa kòbe kóo kpààti mǒnni kè di yembèe coké mēè botí. De mǒnni kè di Yiè nKuyie nfeiténí ke néfè ku tǒrè.

⁶ De mǒnni diyèè ténke í yó mbo dè yó ndò mbāmmùu nwe ke dò nnikèi. ⁷ De kó diyèè yó ncáámmu Kuyie nkuù máá di yé de mǒnni kuyie nyí yó mbo keyènkè me nyí yó mbo, bá kuyuoku kuwenniku kuù yó mbo. ⁸ De kó yewe mieke menie mmèè duu mmufōmmu mè bo nyièni Sedisademmu kè mēmamè mpūò nke taà dàméèrì diyèè yièni kèè bíékè kou, kè metēmè ntaà diyèè taà kèè bíékè kou kémpūò ndiyòò nè dipaaò.

⁹ De kó yewe mieke Kuyie nkuù yó ntú ketenkè kemǒu kóo kpààti kè benitibè bemǒu nkù bàá nke nkù yé. ¹⁰ Kè dihei dimǒuu wēte kénáá nkubiriku kétúóté Kebaa kéntǒ kētuakenè Dimǒu kubakú cānku Sedisademmu diyèè yièni kèè bíékè kè Sedisademmu baaté yehékè sǒnye, ke túóté Bensamē kó dibòrì borè kéntǒ kētuakenè bè tu dè dibòrì kótíri, kèpēēté kētuakenè dibòrì kuduotí kentiémè kperi kéntǒ kētuakenè Ananēdi kó ditenni, kèpēēté kētuakenè okpààti kó diyetituoò borè.

¹¹ Ikuó maí ténke í yó mbo a bo yeténè ì kè bè dá kuw.

Benitibè bo nkari bàmmùu Sedisademmu mieke.

¹² Nte Kuyie nyóó poté kùu yēiku benitibè bèè dokénè Sedisademmu: Oniti níí bo nkpaá fòu kòo kǒnti pààke,

kòo nǎmbii mpààke,
 kè be nónidié mpààke be nò mieke,
¹³De yiè kufōwaá ndiekù bo auté
 benitibè
 kè bèe kónté kénkpannè betóbè,
 bá wè kòò nkpaànè o cēpeetitù.
¹⁴Kè Sudaa kòbe wēnnénè
 Sedisademmu kòbe
 kè bèe dokénè ibotí ìi bè fité,
 kékou be máti péti nè meso nne tiyàati
 péu.
¹⁵Kuyēiku kùu do benitibè kuu doti sisēí,
 nè sitesì sāmmarímú nè sisēí dè wēnné ke
 peité sì
 nè yòyóbè nè sāmmarímú
 nè iwūō sonyi ìi bo be āāpñkarì.
¹⁶De mōnni bèè bo nkpaá fòu,
 ibotí ìi dokénè Sedisademmu kòbe i
 mieke,
 bè bo nkōrini Sedisademmu bá dii
 mōnni,
 ke ninku ke m báá mmí nKuyie
 Mpakedaa,
 ke baà ntitouti kó dibanni.

¹⁷Ibotí ìi kòbe bo nkpaáo ke í nkòteni
 Sedisademmu
 mí nhokpàati Kuyie Mpakedaa m borè,
 bè báá péte fetaafe.
¹⁸Kè Esibiti kòbe kpaáo ke í kòteni,
 m poté kùu yēiku ibotí tei ìi í kòteni
 ke baá ntitouti kó dibanni,
 kuu doti be ínkè.
¹⁹Esibiti kòbe nè ibotí tei ìi bo nkpaáo
 ke í nkòteni ke baá ndibanni titouti kperi
 tiì yēiti doti be ínkè.
²⁰De yiè bè bo wāri sisēí kó yesānkewe
 ínkè
 ke dō: Bè cāíné dè nKuyie nkpeí.
 Kè n cīètè kó sikúmbóó naá nyebó
 bè yó mméine yè yewūōtòrè.
²¹Sedisademmu kó sikúmbóó nè Sudaa
 tenkè kpesi
 kè bèe dè duó mí nKuyie Mpakedaa n
 kpéí
 bèè kó dimàà n feu iwūō kè bè nsì tóu
 ke berinè imaa,
 bepótambè ténke í yó nkpaá mí nKuyie
 Mpakedaa n cīètè mieke.

Madasii

Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Madasii wàri o pátíri kè dè mmɔ̀ke yebie nsikɔ̀usinàà (400) mieke nke kè Yesu né na kékɔ̀tení. Ò do yóó náké de kó tináàntì ke s̄́ nKuyie ncíètè wète ke maámu kè bè wète ke feu iwū́s Kuyie nku cíètè mieke, ke né wète ke bonke Kuyie nkó kuce, bá wè kòò fòù ò dómè. Kè benitibè sou nKuyie nnè be pàrè mieke, bá òmòu ténke í dake Kuyie nkuó kpéí. Kè Madasii nnáá nyikuó niùbè nè benitibè sɔ̀mbe ke tú bèe ceete, ké mbè dènni Kuyie mbè dómè, ke bè nàánnè múnke ku beénti kpéí.

Madasii do bè nàá nKuyie nyóó tɔ̀n-nímè mme wèè bo náké ku náàntì (3:1) Kuyie mpā́nánáàntì náàntò Edii do nàkémè (3:23) Matie kó dipátíri nè Duku kperi Madasii nàké dii nùu bomu ye mieke, dii tú: Isā́-Batiisi do náámmè ke tú ò kòtení ke bo tūnte Yesu nwe kuce (Matie 17:11-13, Duku 1:17).

Di mpátíri náàntì duó ke dómè

1. Isidayeeribe í banté Kuyie mbè dómè 1:1-5

2. Bè seimmè ikuó niùbè ke tú bè sènkèri Kuyie nkè bè yetírí 1:6-2:9

3. Mecaàrimè Isidayeeribe do caàrimè betɔ̀bè 2:10-16

4. Kuyie mpā́nánáàntì náàntò nàkémè Isā́-Batiasi yóó kɔ̀tenímè kètūnte kuce kè Yesu né na kékɔ̀tení 2:17-3:5

5. Isidayeeribe dómè kéwētení Kuyie mborè nè dèè yóó dɔ̀ Yesu bo wētení dii yie 3:6-23

1 Di mpátíri ti náá ti Yiè nKuyie mbéinnè tinti Madasii Isidayeeribe kpéí.

Kuyie nhṓ tǎátémè kù dó wè

²Meñme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N di dómú kè di né békú dimáà ke tú: Ba mbenkú ti Yiè Kuyie nti dómè? Dè í dò nhEsayuu weè kòtí Sakɔ̀baa? Nè memme kè n dɔ̀ke Sakɔ̀bu ke nii Esayuu. ³Ke pònte o kó kutempè nkó yehekè ke duó nkè yè dɔ̀unko, ke naá nsikpamɔ̀ kó diàri. ⁴Kè dè dò nhEdómú èi kɔ̀be bo yí, bè mè nti pòntemè ti bo maá, kè bè maá m borè pònte, mí nKuyie Mpakedaa mí béi! M bo bè pònte kè bèe yú de kó ketenkè ke dò: Meyei nhei, m mieke péi bè s̄́á be èi. ⁵Díndi Isidayeeribe kè dí dè yà, kébanté ke dò m mí ndi Yiè nKuyie n deu ke í pí ndí máá kó yehekè mutómú.

Ikuó niùbè caàrèmè kè Kuyie mbè kpannè

⁶Kè ti Yiè Kuyie Mpakedaa béinnè ikuó niùbè ke dò: Debire ò ndému de cice kè kudaakù yíe nku yiè nkpeti. Kè n tu di cice dè né yíme kè di í n dé? Kè n tu di yiè, dè né yíme kè di í yíe n kpeti? Di n sènkèrimu ke né békú dimáà ke tú: Ti kù sènkèri ba mmieke? ⁷Dè yíme kè di m pā́ n ci dè, ke dè dakù n wū́tòrè ínkè? Di caàri n yètiri ndi, di wènté n wū́tòrè nye detetirè. Ke né békú dimáà ke tú ti s̄́nkúnne òmme botí ku wū́tòrè? ⁸Di n feu dii m̀nni iwū́s ò inuɔ̀ nyimáà òmáà nè ò tu yekpíè nnè ò mɔ̀, di yèmmè dò nde wennimáà? Kè di yèmmè dò ndè wennimu dí dè pā́ di kóo kùmándáà, ké nsà kè dè bo ò narike kòò di cɔ̀uté. Mí nKuyie Mpakedaa mí béi! ⁹Di bo dɔ̀ dende kó dimáà kédeè ke né nni nyu, mí nKuyie nke tú n di kuó mmesém-mè, kè n tì kèèà? Mí nKuyie Mpakedaa m báá tì kèè bitì! ¹⁰Kòò m̀u di mieke do nkpetínnè n cíètè kó yebòrè dè na ntṓumu, kè di bá ncúunko n wū́tònni detetirè. N di wúó ndè í n naati, nyí cɔ̀ú di m pā́ nyèè pàrè ketíke. ¹¹Titenti tímou duómè n yètiri féimu tipítì tímou.

Kè bè m pāā nyepārè sààyè, ke n tuò ntihúúnti. Mí nKuyie Mpakedaa n yètiri feímu titenti timɔu mieke. ¹²Kè dínđi né caàri n yètiri kè di yèmmè dò n kó di-wūōtōnni tu cénkoo kperi, kè di bo na kédaá ndii ínkè di cénke ninte dè. ¹³Kè dè di dōnnè muwērímú. Di sènkèrimu mí nKuyie Mpakedaa, ke m pāā nyiwūō di yúúkú ì yoo ì tú yekpìè, yoo ì mɔ. Mí ndi Yiè nKuyie m báá cōuté de kó yepārè. ¹⁴Di yuukumu dínđi bèè ɔ mmɔke iwūō sààyì di dò nké m pā ì ke né n féúté fèè ā kuyènkù. Dè yembè dínđi di bo yà. N tú okpààti diwè nwe, kè yebotè yemɔu yé n kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mí béi.

Kuyie ndómè bè mpī nku tōmmú kè dè wenni

2 Kè Kuyie mbéi nke dō: N náánnè dímbe ikuó nùùbè. ²Kè di í kénté n náá nti, kè di í yie nke dèúkunnè n yètiri, m bo duó nkè meyei ndi do, di bo pàà mesàà nke yé òmɔu í bomè di mieke wèè āā n náánti o yèmmè mieke. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mī béi! ³M bo di kei n ciètè tōmmú, ké di úútí di wūō di n feu ì kó tipiti di ìlkè, kè bè di wènnénè ti kékáúté. ⁴De mōnni kè dí banté ke dō m mí nKuyie Mpakedaa n di kpan-nè kè dè bo yie nkè metaummè n do dōdōnèmè Defii nè o yaábí kè meè báá tōte. ⁵Nè de kó metaummè mieke nke n do bè duómmè mufōmmu nè diwèi kè bè nni ndé, ke yíé n kpeti, ke mɔke n kó kufōwaa n yètiri deu mèè kpéí. ⁶Kè bè ntiè mbenitibè timōmmōnti, kè siyáábisi í bo be nò mieke, mí nnè be kè tí nnaati, kè bè dōdri dèè sié ke yūōnni benitibè m bíékè kè bè you meyei. ⁷Ikuó nùùti weè dò nkétiè mbenitibè n tié, weè borè nde benitibè dò nképétémè n tié ke yé ò tumè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n kóo tōnti nwe. ⁸Kè dínđi bie me ndéténè n kó kuce, ke fétinne kusúkù nè di kó itié mmieke, ke tōte metaummè mí ndi Yiè nKuyie

Mpakedaa n do dōdōnè mè Defii. ⁹Deè te kè n duó nkè ibotí tei di sènkèri ke di cèè nke yé di í yiemme n kpeti, ke bekú tikouti.

Meborime mèdémè mèè caàrè Defiibe nè Kuyie mbe kó metaummè

¹⁰Kè Madasii béi nke dō: Dè í dò nti cice omáà ndià? Dè í tú Kuyie nkumáà kuù ti dōdō? Dè né dōmmè kè ti fiiti titòbè ke caàri metaummè mèè do bo Kuyie nnè ti yembè be cuokè? ¹¹Sudaa kɔbe cākemu dinùù ti Yiè nKuyie ndo bè dōún-nè di, ke dōò isòke kperè Sedisademmu nè Isidayeeribe tenkè kemɔu. Ti Yiè nKuyie ncíètè cāámmu ke tú ku kpete kè kù tè dó kè bè tè sènkunnè ke tūóké benitipòbè bèè feu yebokè. ¹²Wèè dōò mebotí, de yiè mbáá pété wèè bo ò kōnné Sakɔbu naàmùnkù mieke ò mè mbáá pété wèè bo féúté fí nKuyie Mpakedaa feōfè o kpéí.

¹³Nte dèmarè dedérindè di dɔɔri dè, di kuò nyèè dabùò ke wuò Kuyie nwūōtōnni ntinōnnieti, ku í dake di pārè kpéí nkù mè nyí yè cɔú. ¹⁴Kè di né békú dimáà mùù kpéí nte kè kù yí cɔú di pārè. Di yetírí mèè kpéí nke di pobè di puoke bè di dapànti mōnni ke béi nKuyie nyìlkè ke yí di yó mbè po ke né wète ke bè bèti.

¹⁵Kuyie ndi wènnè onití omáà ndi fí nnè a pokù, kù né mè dōò ke dó ba? Kù dó dí nwè ntikōnti nti nè meyèmmè di wènné dii mōnni ke naá nhonití omáà di ɔ mbaa ba? Di ɔ mbaà Kuyie mbo di duó mmeñme ibí. Nyénè tūnke kòò mɔu báá yete o pokù o puoke wè o dapànti mōnni nè o bí bè ntú ku kɔbe mbe. Nyénè tūnke di toti tì di yèmmè ti kpéí nnè di pobè di puoke bè didacēnti mōnni, kòò mɔu báá yete o pokù. ¹⁶Mí nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù m mieke cōummu wèè bèti o pokù ke yé wè ò bètimè nè kuyonku nku. Ndakenè di toti tì di yèmmè mieke ti kpéí. Kòò mɔu báá yete o pokù.

Kuyie nnàkémè kù yóó duonnímè ku kó ditōnni

¹⁷ Kè Madasii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nhòunèmu di kó tináànti. Kè di né békú dimáà ke tú, kù ti òunè ba nkpréi? Kù di òunè ti, ti tú, di ò nnáá nti ke tú ti Yiè nKuyie nhò nwúó nwèè dđđri meyei nke dè kù naati, kè kù ò yàrí, kù né yè nkù wetí òmme botí?

3 Kè ti Yiè Kuyie mbéi nke dò: Mí nKuyie Mpakedaa, m béimmu ke tú: M bo duónko n kó ditōnni kè dii keuté kuce. Di yiè ndi bàa wè ò yóó di déétému kè dí ta o cîètè mieke. Di yiè nwèè di dđdñè metaummè ò kèrínimu. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mî béi! ²We mbo nkpaá de yiè? Kòò feiténí we mbo nkpaá cómmú! Ò yó ndònnè di-hònni kó muháá mmùù òò wénkùnne mù mmu mesòò nkéndò nciekúrè bè òunè dè tiyààti. ³Weè yóó wénkùnne benitibè mesòò nkòmè. Weè yóó wénkùnne Defiibe muháá nhòò wénkùnne mèè botí timátí pèfíti nè mesòò. De mđnni kè bèè náá mbèè yó nni mpāā nyepārè ikuú yèmmè. ⁴De mđnni kè ti Yiè nKuyie ncouté Sudaa kòbe nè Isidayeeribe kó yepārè kù do yè còú mèè botí nè dimđnni, yebie nketiyè mieke. ⁵De mđnni mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m bo ndi kómmú kébekénè betediibè nè bèè dcuti dcutinè betòbè nè bèè ò mparikunè n yetiri ke né sóú, nè bèè í yietí be kó betòmbè be dífítí nè bekúpobè nè iciribí kperè nè bèè fèũnko bepòòbè bá bè í n dé mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa.

Isidayeeribe dōmmè kēwētení be Yiè nKuyie mborè

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n yí cèète, di me nyí yóu di bo ntúmè Sakòbu yaábí. ⁷Nè di yembè do bomè mme di bùtinnémè n tié ke í ò tū, wētenení m borè kè m múnke wētoo di borè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa

mî béi! Kè di né békú dimáà ke tú: Ti bo wētoo òmme botí ku borè? ⁸Nte m múnke yóó di beke ti, oniti bo na ké-souté mí nKuyie nnaà? Kè de yèmmè di bo yí: Nè ba mmieke nke ti da sóummè? Di mōke dè demòu kó depíndè di dò nké nni n duò ndè. Nè di dò nké nni mpāā nyèè pārè, deè mieke nke di n sóummè. ⁹Meyei ndi do, kubotí kumòu n sóu mmèè kpéi nke. ¹⁰Tōnní dèè kó dimáà tú depíndè kéánnè n cîètè mieke kè dèè yie nkè n cîètè mmōke tidiiti. N yáákénè kèyá kénsà kè m báá kpeté iwetibori, kécúũnko kéinkè kó mesàà nkè mèè píe. Mí nKuyie Mpakedaa mî béi! ¹¹Kè nsà kè m báá beti yecádúú mbá yè ténke bá ncáá ndi diiti, kè fnyí kó detie mpeité. ¹²Kè yebotè yemòu ndi tú diwèi yembè, ke yé di tenkè kó mekàrimè yó nnaatimè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mî béi!

Bèè tū nKuyie nnè timómmōnti bè yóó yàmè mucóntimu

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Di náá nti ti kpéi nti tu tipocémmúnáànti nti, kè di né békú dimáà ke tú: Ti kù cènnénè ònti? ¹⁴Díi baa náá nke tú: Kàa tū nKuyie, detetirè nde, kàa tū nku tannò dè í mōke mucóntimu mamù, kè di nù nkómmú yedabùò m mí nKuyie Mpakedaa n yìikè bá di í yà mucóntimu mamù. ¹⁵Kè sipòò yembè beè né bo kè dè bèè naati, kè bedōnnibè kperè yíe mbá kè bèè wènté mí nKuyie ndèmarè báà bè dđò. ¹⁶Bèè n dé beè náà mmemme kè n kèè bèè náammè ke duó nkè bèè wàri be yètè bembe bèè n dé ke yé n kpéi. ¹⁷Meemme mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m béim-mè ke dò: M bàátí dii yiè kpéi ndi bo tuòke dii yiè, bè bo ntú n kòbe kè m bè te. M bo mbè mđkenè mesémmè, oniti ò mmōkenèmè o bire dèè píi nho tōmmú mesémmè. ¹⁸De yiè di bo yà mebatimè mèè bo beyeibe nè besààbè be cuokè, wèè píi n tōmmú nè wèè í mù píi mbe cuokè. ¹⁹De yiè kèrínimu ke yó ntōnni diònni

kó muhǎǎ nkōme. De yiè meyei ndòrìbè nè sipɔɔ yembè bè bo cǔtè timúkpeti kōme páíí, bè cīē nnè be fǎǎtì bá dèmarè bá nsúú. Mí di Yiè nKuyie Mpakedaa mǐi bǐi! ²⁰Díndi bèè n dé, de yiè m bo di dǎd dèè sié kè medeetímè kó diwen-nécànni di mííté, kè di miekùnne kè dí mpuù yenaadapàà mbè pité yè ke fǐínko ye kōme. ²¹De yiè di bo nàu beyeibe kè bèe náá mmutáá. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mǐi bàátí de kó diyie kpéí.

Edii yóó wētenímè

²²Di báá yè nkóo tǎntì Mɔyiisi di duó nyìi kuó kpéí. Ntǔnnè n tannò nè n tié n

do ò duó ndè Ɔdebu tǎri ínkè Isidayeeriɓe dimɔu di kpéí.

²³N yóó niité kéduónko m pǎánáàntì náàntò Edii nwe kè diyie dierì dii duò tikǔmbùdùtì kè di né na kētuɔkení. ²⁴Weè yóó wēte kétau nyibí nè i cicebè kétau mbèè tu ibí cicebè nè be bí, kè dèe yie nkè m bá nkeróo képoté di kó diheì dimɔu páíí.

Muyaánsààmù kó muwērímú. ¹⁹Sosefu wèè do p̄ Maari kòo tu wèè dé Kuyie, ò í ndó kòò yete kè dè nfeì ò yàà bo s̄nkùnne mēè kp̄í Maari yètìrì, ke né ndó kòò yete dis̄rì. ²⁰Ò kpaá ke me ntoti o yèmmè kè Kuyie ntōnni marii ò béinnè tidòuntì ke d̄: Sosefu, Dafiti yaábire, bá nyī̀kù a bo túótémè a pokù Maari, ke yé ò p̄ómmè nē Muyaánsààmù kó muwērímú mmu. ²¹Ò bo peité denitidabire kàa dè yu ke d̄ Yesu, weè yóó deeté o nìtìbè be yei mmieke.

²²Dendè kó dimàà do t̀̀kení kè dè bo d̄ò Kuyie ndo nàké t̄nti ku p̄ānāanti náantò kòo tì béi, nke d̄:

²³Desap̄umbire dèè mu nyí duónè onitid̄ò

dè bo p̄úo nképeité denitidabire kè b̄è dè yu ke d̄ Emanniyēeri, (dèè tu Kuyie nti bonè).

²⁴Sosefu ènte dii m̀nni kédòò Kuyie ntōnni ò nàké tì, k̄túóté o pokù Maari, ²⁵ò me nyí nhò duónè kòò yàa peiténè debire kè Sosefu dè yu ke d̄ Yesu.

Siwā̀wéibè d̄ummè Yesu

2 Ed̄ti do tú dii m̀nni ndi okp̄àti, b̄è peitémè Yesu Betideemmu Sudee kó kutemp̄e mmieke. Kè siwā̀wéibèè ¹íténí diyèè yìèní kèè bíékè k̄tuc̄kení Sedisad̄emmu, ²kébeke ke d̄: Yé Sifube kóo kp̄àti b̄è peité wè bàmbà? Ti yà o wàtè nte diyèè yìèní kèè bíékè ke k̄tení ke bo ò d̄u.

³Okp̄àti Ed̄ti kèè dii m̀nni de kó tināanti, kòo yèmmèè caàrè mediè. Kòo èi Sedisad̄emmu k̄obe bem̄u yèmmè caàrè. ⁴Kòo tíí nyikuó nìtìbè kó bekótìbè bem̄u nè ikuó wā̀bè, ké b̄è beke b̄è d̄ò nképeité dè Kirisi. ⁵Kè b̄è ò nàké ke d̄: Bè d̄ò nkóò peité Betideemmu nwe Sudee temp̄e mmieke.

Kuyie mp̄ānāanti náantò tì w̄rimu ke tú:

⁶F̄ó mBetideemmu Sudaa tenkè kó diheì, a í k̄nninè Sudaa kó yehekè teyè, ke yé f̄ó mieke nke okp̄àti yètìnímè, weè yóó c̄mmú n kó benitìbè Isidayēeribe.

⁷De m̀nni kè Ed̄t̄ii duó nke b̄è yúní siwā̀wéibè kòo b̄è beke dis̄rì b̄è yà dii m̀nni ndi weti weti tewàtè, ⁸kédeè ké b̄è t̄ó mBetideemmu ke d̄: K̄tenè k̄wammú k̄bíékè weti weti kè di yà de kó debire di w̄tení ké n náké kè m múnkeè k̄ote ké dè d̄u.

⁹Okp̄àti b̄è nàké dii m̀nni o kpeti kédeè, kè b̄è k̄tè kè tewàtè b̄è do yà t̄è diyèè yìèní kèè bíékè kè t̄è nk̄rí be iikè k̄tuc̄ke debire bo dii b̄òrì ke c̄mmú. ¹⁰Kè diw̄èi b̄è p̄i mmediè mbè yà dii m̀nni tewàtè c̄m̄m̄m̄. ¹¹Kè b̄è taroo t̄c̄t̄è kéyà debire nè de ȳo Maari ke nínkú ké dè d̄u, k̄k̄peté be d̄utì ké dè p̄ammú yep̄arè, mes̄u nè tihúuntì id̄ít̄i id̄ieyì kpeti b̄è tu tì ànsáà nè b̄è tu tì m̄írì. ¹²Kè Kuyie mbè nàké keyènkè nè tidòuntì ke d̄: Di báá w̄te Ed̄ti borè. Memme kè b̄è k̄tè kuce tekù kékò.

Bè túótémè Yesu ke cokénè

¹³Siwā̀wéibè kò ndii m̀nni kè Kuyie ntōnni marii k̄tení Sosefu borè kóò béinnè tidòuntì ke d̄: Íté k̄túóté debire nè de ȳo Maari k̄coké k̄k̄ote Esibiti, ké nke mbo ke baanè m bo da nákémmè ke d̄ a w̄tení, ke yé Ed̄ti yóó wammúmmè debire ke bo dè k̄u.

¹⁴Kè Sosefu ité k̄túóté debire nè de ȳo keyènkè kè b̄è k̄ote Esibiti, ¹⁵ké nke mbo kè Ed̄ti yàa kúnè. Memme kè dèè d̄ò Kuyie mp̄ānāanti náantò do nàké tì ke d̄: N yu m bire ke dè d̄enne Esibiti mieke.

¹**2:1 siwā̀wéibè:** Beyuwòombè do mbe, b̄è me ndo í tú Kuyie nk̄obe. Kè b̄è mpakíí siwā̀a nè si t̄m̄m̄ú si t̄m̄m̄ú.

Edoti kùmmè ibi

¹⁶ Edoti banté dii m̀nni ke dò nsi-wààwéibè ò souté, kòo miekee peike mediè. Kòo duó nkè bè nkwù inittidabí ìi m̀ke yebie nyèdèè nè isámp̀sì Betideemmu mieke nè sihekesí s̀i ò t̀kéné, kébennè siwààwéibè do yóó ò nàké kè dè berí ndè. ¹⁷ Meñme kè dèe d̀d̀ Kuyie mpānānānti náaǹto Sedemii do nàké tì ke d̀:

¹⁸ N yo metammè mamè mme Damaa ei, yekúdabùò nyeè yìenì nè iwúótii, Daseedi bí ìi ku kòò kuò, bá ke í d̀s̀ bèè ò bántè.

Bè kònnèmè Yesu Nansareti

¹⁹ Edoti ku dii m̀nni kè Kuyie ntōnni marii k̀tení Esibiti Sosefu borè, ²⁰ kòò béinnè tidòuntì mieke ke d̀: Íté kétúóté debire nè de ỳ, kè dí wēte Isidayeeribe kó ketenkè, ke ỳ bèè do wanti kékũ debire bè kumè.

²¹ Kè Sosefuu íté kétúóté debire nè de ỳ kè bèè wēte Isidayeeribe kó ketenkè. ²² Kòo keè kè bè tu Adisedauusi c̀uté o cice Edoti kpàti ke tú Sudee kóo kpàti, kòo ỳte ò bo b́témè de kó dihei mieke. Kè Kuyie nhò béinnè tidòuntì kòo k̀te Kadidee kó kutempè, ²³ kékari Nansareti kó dihei mieke kè dèe d̀d̀ Kuyie mpānānānti náambè do nàké tì ke d̀ bè bo nhò yu ke tú: Nansareti ei kou.

Isāā-Batiisi do āāmè benit̀bè b́tém̀m̀

(Wénté Mariki 1:1-8 nè Duku 3:1-18 nè Isāā 1:19-28)

3 De kó dim̀nni kè Isāā-Batiisii keté o tōmmú kénáá Kuyie nnāǹti Sudee kó dikpáa mieke ke tú: ² Ceetenè di borime, ke ỳ Kuyie nt̀ótémè ke bo kanne ku kó dikpàat̀iyuu.

³ Weè Isāā kpéi nke Kuyie mpānānānti náaǹto Esaii do náammè ke tú: Weè pèù dikpáa mieke ke tú:

Tüntenè ti Yiè nKuyie nkó kuce, séinnè o ce.

⁴ Isāā do dáátí diyaàbòrì dii dù̀kenè dindi ỳyó kó ticitì, ke bou fenaàk̀nfè o ka, kòo kó mudii ntú ico nè ticièti. ⁵ Kè Sedisademmu k̀be nè Sudee kó kutempè nkum̀u k̀be nè yehèkè teyè yèè t̀kéné Suditèè kó kukó nkè bè nk̀rinì o borè, ⁶ ke dáanko be yei nkè Isāā bè àà b́tém̀m̀ Suditèè kó kukó mmieke.

⁷ Kè Isāā yà Fadisiēbe péu nè Sausiēbe, kè bè k̀r̀do o borè kòò bo bè ānné b́tém̀m̀ kòò bè nàké ke d̀: Iwàake dindi! We ndi nàké ke tú dí yenténè Kuyie nkó tibeénti t̀i k̀rinì? ⁸ Di borimee benke t̀nké ke dò ndi cèete. ⁹ Di yèmmè bá ndò ndi bo na kécooté di tú mèè kpéi Abarahammu kó ibi. N di náammu Kuyie mbo na kéd̀d̀ yetárè yie nho bí. ¹⁰ Ok̀ũti s̀ũstému o p̄tè ke bo u detie, detie ndèè í pei yebe s̀àyè bè bo dè u kécũ. ¹¹ Mí n di āà b́tém̀m̀ menie mmieke nke kè dè benkú ke dò ndi borime cèete, wèè t̀nni ò deumu ke m p̄tè. N yí sannè m bo deitemè o neùti, wenwe bo ndi āà b́tém̀m̀ nè Muyaáns̀ām̀ nè muhāá. ¹² Ò t̀o o pienk̀ nku ke bo ye nkébate mebi ñnè tifùti, kékouté mebi nkéānnè o bou mieke, kécũ n̄tifùti muhāá mm̀ù í k̀ mmu mieke.

Isāā-Batiisi āānnèmè Yesu b́tém̀m̀

(Wénté Mariki 1:9-11 nè Duku 3:21-22 nè Isāā 1:29-34)

¹³ Isāā āà dii m̀nni b́tém̀m̀ Suditèè kó kukó mmieke, kè Yesu ítení Kadidee kó kutempè kétũkení o borè kòò bo ò ānné b́tém̀m̀. ¹⁴ Kè Isāā yete ke d̀: F̀d̀ do d̀ ké nh ānné b́tém̀m̀ ke wète ke tú n da ānné b́tém̀m̀!

¹⁵ Kè Yesu ò t̀r̀né ke d̀: Yie mbake ké nh ānné b́tém̀m̀ ke ỳ dè wennimèmu ke dò nti d̀d̀ Kuyie ndó dè.

Kè Isāā yie nkóò ānné b́tém̀m̀, ¹⁶ kòò nyètiní menie mmieke kè tiwetii kpetè kè Muyaáns̀ām̀ c̀ténì ke dònne

dikpetinónkperi kécómmú o ínkè. ¹⁷ Kè bèe keè metammè mamè de ínkè bíékè ke mè tu: Yie nweè tu m bire kè n dè dè mesàà ke dè tā mediè.

Dibòò bennémè Yesu

(Wénté Mariki 1:12-13 nè Duku 4:1-13)

4 De m̀ǹǹǹǹ kè Muyaánsààm̀u tan- né Yesu dikpáà mieke kè dibòò bo ò benné. ² Kè Yesu m̀boú dinùu ke d̀ di yie nsipísínàà, deyènnè sipísínàà kè dikò- ǹǹ ò p̀. ³ Kè dibòò kòtení o borè kòò nàké ke d̀: Kàa tu Kuyie mBire nde, duó nkè yetárè yie nnaá mmudiì. ⁴ Kè Yesu di nàké ke d̀: Tì wàrimu ke tú onitì í fòunè mudìi máà, ò fòunè tináàntì tì yìèni Kuyie nnùu mieke tinti.

⁵ Mèm̀m̀m̀ kè dibòò ò kòtenè Sedis- ademmu kòò dèkenè Kuyie ncíètè ínkè kòò nàké ke d̀: ⁶ Kàa tu Kuyie mBire nde, puuo, ke yé Kuyie nnáàntì wàrimè ke tú:

Kuyie mbo duónnì ku tōrè
kè yè da cúté

bá a naàcètè báá bétè ditári mari.

⁷ Kè Yesu di tḗnné ke d̀: Tì wàrimu kupíkù tekù ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

⁸ Kè dibòò ò dèkenè ditári dierì mari ínkè kòò benke kutenkù kó yekpààtiyo yemou nè ye kpàti deu mèè botí, ⁹ kòò nàké ke d̀: N yóó dè nda duómmu demou kè nsà kàa nínkú n yìikè ke m bàáitè. ¹⁰ De m̀ǹǹǹǹ kè Yesu di nàké ke d̀: Fùte m borè f̀ ndibòò ke yé tì wàrimè ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmáá kémpí nkuu tōmmú.

¹¹ Mèm̀m̀m̀ kè dibòò íté kè Kuyie ntōrèè kòtení kémpí nho tōmmú.

Yesu ketémè kénnáá Kuyie nnáàntì Kapennaummu mieke

(Wénté Mariki 1:14-15 nè Duku 4:14-15)

¹² Yesu kèè diì m̀ǹǹǹǹ bè kpetínnémè Isāá kékote Nansareti Kadidee kó kutem- pè mmieke. ¹³ Ò í nkàri Nansareti,

kékote kémbò Kapennaummu Kadidee kóò dàméèrì m̀nku, Sabunoo nè Nefutadii kó yehekè také, ¹⁴ kè dè bo d̀ò Kuyie mpāānāàntì náàntò Esaii do nàké tì ke d̀:

¹⁵ Sabunoo nè Nefutadii kó ketenkè kobe bèè bo dàméèrì také Suditēē kó kukò nyáà

nè bèè í tú Sifube ke bo Kadidee.

¹⁶ D́ndi bèè do bo dibiinnì mieke di yámu kuwenniku diekù.

Di do bo dibiinnì kó dihei, mukúú nkperi mieke nke, kè kuwenniku di miítè.

¹⁷ Diì m̀ǹǹǹǹ ndi Yesu ketémè kénnáá nKuyie nnáàntì ke tú: Ceetenè di borime ke yé Kuyie ntòótmè ke bo kanne ku kó dikpààtiyuu.

Yesu yumè o kó betancóumbè kètibè

(Wénté Mariki 1:16-20 nè Duku 5:1-11)

¹⁸ Diyiè mari kè Yesu mpeké Kadidee kó menie nkéyà benitibè bèdébè, Simoo bè tú wè Pieri nè o nantè Ántidee kè bè buò muyìnditìmmè ke yé bè do túmè beyin- wambè mbe. ¹⁹ Kè Yesu bè nàké ke d̀: N tūnnenè kè n di d̀ò benitiwambè.

²⁰ Kè bè p̀nkeè yóu be yìnditìrè kòò tūnne.

²¹ Kòò yíé kédétóo kéyà betobè Sebedee kó íbí, Isaku nè o nantè Isāá kè bè bo kudabekù mieke nè be cice Sebedee ke d̀ari be yìnditìrè. ²² Kè Yesu bè yu kè bè p̀nkeè yóu be cice nè kudabekù kòò tūnne.

Yesu yètirì do pitémè Kadidee omou mieke

(Wénté Mariki 1:39 nè Duku 4:44, 6:17-18)

²³ Kè Yesu ícèntì Kadidee omou titíintouti mieke ke náante benitibè tináàntì Kuyie nkó dikpààtiyuu kpeti ke miékunko benitibè mumómmú mumou nè tikōnyonkuti timou. ²⁴ Kè bè nnáá nho kpéi Sidii kó ketenkè kemou

mieke, kè benitibè ntouni bèè fèürì nè mumømmú nè bèè kònti yóu yóu nè yebókè ta bè nè bèè duò yecírèncírè nè tihòütì, kè Yesu mbè miékunko bemou. ²⁵ Kè benitibè péuu ò tünne. Kadidee kòbe nè Sedisademmu kòbe nè Sudee kòbe nè yehèkè tepítè kó ketenkè kòbe nè Suditèè kó kukó nyáà kòbe.

Yesu duó nyii tié nditári ínkè

(Wénté Duku 6:20-23)

5 Yesu yà dii mòmni ditinni kédeke ditári nè o tancòumbè kénkari kè bè ò kèrì ² kòò bè tiè nke tú:

Kuyènaatí mómme

³ Dè ñnaati bèè banté ke dò mbè cìnni Kuyie mbíékè,

ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè beè kpéí!

⁴ Dè ñnaati bèè yèmmè cààrè,

ke yé Kuyie nyóó bè bántèmè!

⁵ Dè ñnaati bèè yèmmè boo,

ke yé Kuyie nyóó bè duómme ketenkè kè bèè tiekè!

⁶ Dè ñnaati bèè wanti kédoò Kuyie ndó dè,

ke yé Kuyie nyóó bè teemmèmu

kè bèè dè dòò mediè!

⁷ Dè ñnaati bèè kuò nhotòu mesémmè,

ke yé Kuyie nyóó bè kuómme mesémmè!

⁸ Dè ñnaati bèè yèmmè wenni,

ke yé beè yóó yàmè Kuyie!

⁹ Dè ñnaati bèè waà mbenitibè kó kuyènaatí,

ke yé beè yó ntúmè Kuyie mbí!

¹⁰ Dè ñnaati bèè fèünkoo bè

bè dòòri mèè kpéí nKuyie ndó dè,

ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè beè kpéí!

¹¹ Dè ñdi naati bèè bo ndi sáá ndii mòmni ke di fèunko ke sou nke náa ndi nu ndòò mèè yei di tú mèè kpéí n kòbe.

¹² Di yèmmè ñnaati kè di bo diwèi mieke ke yé di kó ticuuti yó ndeumè kéinkè, mèè botí nku bè fèummè Kuyie mpānāānti náambè bèè di niiténí.

Mukókúú nnè kuwenniku de kó medonnimè

(Wénté Mariki 9:50 nè

Duku 8:16-18, 14:34-35)

¹³ Dfi tu kutenkú kó mukókúú. Kè mukókúú nnè seté, bè bo mù náríkúnnenè ba? Mù ténke báá dònè dèmarè, kè bè í mù útóo ditowàà ndi kè benitibè nàù.

¹⁴ Dfi tu kutenkú kó kuwenniku. Di-hei dii maá ditári ínkè di báá na kén-sòri. ¹⁵ Bè 55 í ncou nfitirè kéánnè tecètè mieke, bè 55 dè cōnnè deyitirè nde kè dè mmí bèè kó dimàà bo tecìtètè mieke. ¹⁶ Di kó kuwenniku dò nké mme mmí kutenkú kòbe kè bèè yà mutømmú di pí mmù wen-nimè, kèsāntè di cice wèè bo kéinkè.

Yesu nàkè tì kè dè ntukúnè ikuú

¹⁷ Di yèmmè bá ndò n kàtení ke bo paa mMoyiisi kó ikuú yoo Kuyie mpānāānti náambè do wàri tì. N kàtení ke bo dōke ì wènkúnnemu. ¹⁸ N di náa mmóm-muo nwe: Ketenkè nè kéinkè kè dè kpaá bo ikuú kó fewārifè sām̄pófè mafè báá yaate, kè kutenkú yàa deenè. ¹⁹ Wèè bo yete tūnké Kuyie nkuú mai, kénáké betòbè kè bèè ì yete de yiè mbo ntú os-āmpóú Kuyie nkpààtiyuu mieke. Wèè me mbo yie nyikuú imou kénáké betòbè kè bèè ì yie nde yiè mbo ntú odiewè Kuyie nkpààtiyuu mieke. ²⁰ N di náámmu: Kè di borime í wenni ke pēētè Fadisiēbe kōme di báá ta Kuyie nkpààtiyuu mieke.

Kemieke yiè nè obanteu kó tināānti

(Wénté Mariki 11:25 nè Duku 12:57-59)

²¹ Di yému ke dò mbè do nàkè di yembè ke dò: A báá kuò onitì, kè wèè kùò onitì bèè ò bekénè. ²² Kè mí nné di náa nke tú kè wèè mieke peike otòu bèè o bekénè, kè wèè sáá nhotòu kuyèinkú, bebeéndiebèè ò bekénè, kè wèè me nsáá nhotòu ke tú kuwátikú ò dò nkéta muháá mmuú í kō mmu mieke nke. ²³ Kàa kòte diwōtōnni borè ke bo pā Kuyie ndipānni ke dèntení

deborè a kou tòu da mækenèmè timati, ²⁴ dɔ́ú ndende a pänni diwũtɔ̀nni borè kéékɔ́te, kè dí tí tũntè kàa né wētení kēpā a pänni Kuyie.

²⁵ Kòo mɔ̀u da yu tibeénti kè di kéri ke kɔ́ri, á yetoo kè dí tí tũntè kuce ke mu nyí tũ̀ðke. Ó yàà bo da duş mbebeémbè kè bebeémbè da duş pòðfisibè, kè bè da kpetinné. ²⁶ N da náa mómumu nwe a í yeti deborè ke í yietí dárè sɔ̀nwe.

Dèè buò mmeyei mmieke

(*Wénté Matie 18:8-9*
nè Mariki 9:43, 47-48)

²⁷ Di yému ikuş ì tu: A báa duşné wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dɔ̀u. ²⁸ Kè mí nné di náa nke tú wèè bo wén-té onitipòkù mɔ̀u kòd yaá ò ò duşnèmu o yèmmè mieke. ²⁹ Kàa nɔ̀nfè youfe feè yó nte kàa dɔ̀ meyei, kpéétè fe kédootóo dedétirè, dè wennimu a nɔ̀nfè fè máà bo fetimè nè ì bo mbomè idé kàa né ta muháá mmù ì kō mmu mieke. ³⁰ Kàa nòutè youte teè bo nte kàa dɔ̀ meyei, kééte te kédootóo dedétirè, dè wennimu a nòutè tèmáà bo fetimè nè sɔ̀ bo mbomè sidé kàa né ta muháá mmù ì kō mmu mieke.

Onitè nè o pokù be yatimu kó tináànti

(*Wénté Matie 19:7-9 nè Mariki 10:4-5, 11-12 nè Duku 16:18*)

³¹ Di yému ikuş ì tu: Kè wèè dɔ̀ kéyete o pokù wèè wāri diyatɔ̀pátiri kòd duş. ³² Kè mí nné di náa nke tú: Kè wèè pokù í dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè kòo ò bèti ò dɔ̀ wèè naá nhonitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè wènwe benitidaabè, kè wèè tũ̀oté onitipòkù bè bèti wè ò naá nhonitidù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè wènwe benitipòbè.

Dèè tukúnè ti bo mparikumè

³³ Di yému bè do nàké tí di yem-bè ke dɔ̀: A dɔ̀unnè Kuyie ndii nùu, dɔ̀ dɔ̀. ³⁴ Kè mí nné di náa nke tú:

A bá mparikumè kéinkè, ke yé Kuyie nkpààtikàri ndimè. ³⁵ A bá mparikumè ketenkè ke yé ku nacèdaànni ndimè. A bá mparikumè Sedisademmu ke yé okpààti diwèè èi ndimè. ³⁶ A bá mparikumè a yuu ke yé a í yóo namè képéikunne a yùrikù kùmáà yoo a kù sɔ̀ukunne. ³⁷ Di kòd èè ntú èè, kè àà ntú àà, tì yèútí tì tú dibɔ̀ kpeti nti.

Meyei nkó mufóómmù kó tináànti

³⁸ Di yému ikuş ì tu: Wèè kpéétè a nɔ̀nfè a kpéétè o kɔ́fe, kè wèè feuté a ninni a feuté o kperi. ³⁹ Kè mí nné di náa nke tú: Kòd mɔ̀u da potè a báa ò tḗnné, kòo da potè metofè kuyóú á ò benke kucà̀nku. ⁴⁰ Kòd mɔ̀u da yu tibeénti ke dɔ̀ kètúóté a yaàbòri sámpòri, á yóo kòo túóté nè didieri. ⁴¹ Kòd mɔ̀u dɔ̀ kéduş nnè muwērimú kàa tɔ̀ o tɔ̀u ke dɔ̀ cidòmétiri ò máà, a dɔ̀ bèdébè. ⁴² Kòd mɔ̀u da mɔ̀o dèmarè, pā we, a báa yetenè wèè dɔ̀ á ò pènte.

Ndónè di kpantidèntòbè

(*Wénté Duku 6:27-28, 32-36*)

⁴³ Di yému bè do nàké ì kuş di yembè ke dɔ̀: A ndó a kou ke ní nha kpantidèntòu. ⁴⁴ Kè mí nné di náa nke tú: Ndónè di kpantidèntòbè, ke békú Kuyie nkó mesàà mbèè di buò nkuşinkù be kpéí, kémbáa nKuyie mbèè di fèunko nè bèè di sènninko be kpéí. ⁴⁵ Kè di dɔ̀ri memme dè bo benke di tímè di cice wèè bo kéinkè o kó ibí, ke yé ò duşmmè kè diyie yèni benitiyeibe nè besààbè borè, ke duş nkè fetaafè niù bèè wetí nè bèè í wetí be borè. ⁴⁶ Kè di dɔ̀ bèè di dɔ̀ máà, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè? Bedàm-pòdɔ̀utibè múnke í me ndɔ̀raà? ⁴⁷ Kè di dɔ̀u ndi kɔ̀be máà ndi yé di dɔ̀rimè ténke cáánnè dè? Bèè í tū nKuyie mbè í me ndɔ̀raà? ⁴⁸ Tū nní ndònnè páíí di cice wèè bo kéinkè ò dòmmè páíí.

Yepārè dò nkémpāā mmèè botí

6 Di bá mpāā ndi kperè beçiribè benitibè ìkè ke bo benke dimáá, kè di ðɔri memme di báá pété ticuuti di cice wèè bo kéínkè o borè.

² Kàa dɔ́ kápā dèmarè ocírì a báá pīkéké meyèmmè mèdémè yembè ɔ́ pīkéké mèè botí titíntouti mieke nè ice ínkè, ke dɔ́ benitibèè bè sante. N di náá mmómmuo nwe be kó ticuuti nti memme bè cɔ́úmè.

³ Kàa yóó pā dèmarè ocírì a báá yie nkàa nùtè cànkutè nyé teyoute ðɔri dè. ⁴ Pā we didé borè bá òmòu bá nyé, a cice Kuyie nkùu wùò ndisòri kè kùu de nda yietí.

Mubáammu nè menùboúmmè

(Wénté Duku 11:2-4)

⁵ Di bá mbáá nKuyie meyèmmè mèdémè yembè kɔ́me bèè ɔ́ ndɔ́ kécómmú titíntouti mieke nè iceyàtii ke báá nKuyie nke dɔ́ benitibè mbè wùò. Mómmuo nwe n di náámmè be kó ticuuti nti memme bè cɔ́úmè. ⁶ Kàa yóó bántè Kuyie, ta a dieku, kékpetínné a càù, kèmbáá nha cice ò bomu de, ke wúó a ðɔri dè disòri ke bo dè nda yietí.

⁷ Kàa báá nKuyie nha bá nsúinko tináànti detetirè kpeti bèè í tū Kuyie mbè ɔ́ ndɔ́rimè kè be yèmmè dò nkè be náànti sùú Kuyie mbo bè teennè. ⁸ Bá ndɔ́rinè be kɔ́me, ke yé di cice yémèmu di dɔ́ dè bá di mu nyí dè nhò mɔ́. ⁹ Ntenè di dò nkémbáá mmèè botí Kuyie:

Ti cice wèè bo kéínkè,
a dò mpáíí nwe,
yóu kè tí banté a dòmmè páíí.

¹⁰ Baatè kutenkù,
kàa dómè ndɔ́ri ketenkè ínkè
dè dòmmè kéínkè mieke.

¹¹ Ti pā ti bo di mù yíe.

¹² Ti cíé nti yei,
ti ɔ́ cíémmè bèè ɔ́ caàrè.

¹³ A báá yóu kè ti ta mesoúmmè mieke,
ti deeténè dibòð.

[Ke yé fɔ́ð bakémè,
ke kpeínni kàa yètiri deu sáá.
Kè dè mme ndò.]

¹⁴ Kè di cíénko betòbè be yei bè di ðɔri mè, di cice wèè bo kéínkè ò yóó di cíémmu di yei. ¹⁵ Kè di me nyí cíénko betòbè be yei mbè di ðɔri mè di cice wèè bo kéínkè ò báá di cíé ndi yei.

Ti bo mbou mèè botí yenò

¹⁶ Kàa boú dinùu a báá sɔ́kúnne a ìkè kéndò nha bo meyencaàrimè mieke meyèmmè mèdémè yembè dòðrimè, bèè ɔ́ cake be ìkè ke bo benke benitibè bè boúmè dinùu. N di náá mmómmuo nwe bè cɔ́utému be kó ticuuti. ¹⁷ Kàa boú dinùu, yuuté a ìkè kényí nha yùti, ¹⁸ kòò mɔ́u báá banté a boúmè dinùu, kàa cice wèè wùò ndisòri kperè, kè weè máá nyé ké dè nda yietí.

A kpàtì borè a yèmmè de mbo

(Wénté Duku 12:33-34)

¹⁹ Di báá kóú kékóú kutenkù kó tikpàtì yebiè càá nti, tì ɔ́ nirime, beyóóbè ɔ́ duute kényúúkú tì. ²⁰ Pètinke nkounè kéínkè kó tikpàtì nti yebiè í càá nti, tì í nírimú, beyóóbè í yóó na kèduute kényúúkú tì. ²¹ Ke yé a kpàtì borè a yèmmè de mbomè.

Tikònti kó defitirè tu fenònfè

(Wénté Duku 11:34-36)

²² Inuo ntu tikònti kó defitirè nde, kàa nuò nwùò nha kònti timɔ́u ɔ́ mbo kuwenniku mieke nke. ²³ Kàa nuò mme nyí wúó nha kònti timɔ́u ɔ́ mbo dibiinni mieke nke, kuwenniku kùu da mí, kè kù sùtè dibiinni dòke bo deuke mediè.

A bo túnne mèè bekpààtibè bèdébè

(Wénté Duku 16:13)

²⁴ Òmòu báá na kéntū mbekpààtibè bèdébè, ò bo ndɔ́ yie nke níí nhotòu, ò bo ntaunè yie nke senku otòu, òmòu báá na kéntū Kuyie nnè idíítí.

Kuyie ndàkemu ti kpéí

(Wénté Duku 12:22-31)

²⁵ Deè te kè n tu di bá ntoti di yèmmè di bo dimu yoo di bo dáátímu kpéí, di fòmmu pēētému mudii kè di kǎnti pēēté tiyààti. ²⁶ Wénténè sínɔɔ, si í buɔti si í kǎu, si í mɔke yebuɔ kè di cice wèè bo kéínkè kòo si piú. Díndi, di í pēēté sínɔɔ? ²⁷ Di mieke we mbo na nè o yentotí kényíe o fòmmu kó mehokùmè bá sámpɔ?

²⁸ Ba nkpeí nné te kè di toti di yèmmè tiyààti kpéí? Wénténè mutepóo ndòm-mè dikpáa mieke, mù í pí mmuɔmmú, mù me nyí duòkù tiyààti. ²⁹ N né di náámmu, bá Sodomɔɔ nè o kpàti dieti mieke, ò í dàátí tiyààti tii wenni ke mù tùòke. ³⁰ Kè Kuyie nsàri tifaàti tii bo yíe nke naa yóo cɔúté, dè bo yímè kè kù báa di dátínné tiyààti? Di tákùmè í deu! ³¹ Di bá ntoti di yèmmè ke tú: Ti bo nyo mba, ke yɔ mba, ke daati ba? ³² Bèè í tū nKuyie mbeè mòke de kó iyeñtotí, di cice wèè bo kéínkè ò yému di békú dè. ³³ Wammúnè di bo tamè Kuyie nkpaàtiyuu meketimè nè di bo ndɔrimè kù dɔ dè, kù bo dè ndi duɔ ndemɔ. ³⁴ Di bá ntotí di yèmmè nanke kpéí, nanke weè yé nanke kpeti, bá dii yiè nè di kó iyeñtotí nyi.

Otuò kó iwátii kó tináànti

(Wénté Duku 6:37-38, 41-42)

7 Di bá mbekùnè ditɔbè, kè dèe yie nkè Kuyie mbáa di bekénè. ² Ke yé Kuyie nyóo di bekénèmè di bekénè mèè botí nku betɔbè, ke di fɔɔ ndi dɔ dè betɔbè. ³ Dè dòmmè kàa wùo nkumúu kùu ā a kou nɔnfè mieke, kè kumundóu né pámmú a kɔfe mieke! ⁴ A bo yímè kénáké a kou ke dɔ: Yóu kè n deite kumúu a nɔnfè mieke, kè kumundóu né pámmú a kɔfe mieke. ⁵ Fɔ́ mmeyèmmè mèdémè yiè, keté kèpánté kumundóu kùu pámmú a nɔnfè mieke ke né na kényà a bo yímè kédeite kumúu kùu ā a kou kɔfe mieke.

Di bá nduò nKuyie nkperè simɔ

⁶ Dèè cǎá nke tú Kuyie kperè di bá ndè duò nsimɔɔ, di me mbá ndokoo di dèi nyefɔnkè iikè yè yàa bo me nàu kédeè kéwēētení di bíkè kè di cááké.

Mɔɔnè kè bè di pā

(Wénté Duku 11:9-13)

⁷ Mɔɔnè kè bè yóo di pāmu. Wammúnè kè di yóo pētému, bentenè dicàu kè bè yóo di kpetému. ⁸ Ke yé wèè mɔɔ bè ɔɔ we mpāmè, wèè wammú weè ɔɔ pété, wèè bente dicàu bè ɔɔ we nkpeté. ⁹ Òmòu bo di mieke wèè bire bo ò mɔɔ mudii kòo dè duɔ nditáràa? ¹⁰ Yáa kè dè ò mɔɔ tɔyĩntè wèè dè duɔ nfewàáfè? ¹¹ Díndi náke benitiyeibe kè di yé ke duɔ ndesààrè di bí dè bo yímè di cice wèè bo kéínkè kòo báa duɔ ndesààrè bèè dè nhò mɔɔ.

¹² Ndɔrinè betɔbè di dɔ bè ndi dɔrimè. Mɔyiisi kó ikuɔ nè Kuyie mpānāànti náam̀bè do nàkè tì me nyè.

Ice idéi

(Wénté Duku 13:23-24)

¹³ Tannè dibòri dii mɔpúri. Dibòri pèkùri tu mukúu nkperi ndi kè di ce pèkè. Besúkùbè ku ntú. ¹⁴ Dibòri dii mɔpúri dii tu mufòmmu kperi, kè di ce mɔpúri. Benitibè sámpɔ ku ntú.

Mutie nè mu be

(Wénté Matie 12:33 nè Duku 6:43-44)

¹⁵ Ndakenè bèè tu bemáa Kuyie mpānāànti náam̀bè be kpéí. Bè ɔ nkéríní di borè ke yɔɔ nke dò nyipe nyi ke né tú timuntünti. ¹⁶ Di bo mbè banní nè be dɔrimè mieke nke. Bè í tǔu fínyì kó yebe tisāmpoti ín̄kè bè me nyí tǔu fikíè kpɔye mupòrimù ín̄kè. ¹⁷ Mutie sààmù péi yebe sààyè nye kè musìmmù péi yesìnyè. ¹⁸ Mutie sààmù báa na képeité yebe sìnyè, musìmmù me mbáa na képeité yesààyè. ¹⁹ Detie ndèè kó dimàa í péi yebe sààyè bè ɔɔ dè kǔúmu

kécóu. ²⁰ Meñme di yó mbannímè bèè tu bemáà Kuyie mpāānāānti náam̀bè nè be d̄ōrìmè mieke.

Bèè yu Kuyie nnè be nò

(Wénté Duku 6:46, 13:25-27)

²¹ Dè í tú bèè kó dimàà ñ tu: Ti Yiè, nti Yiè, beè tati bemou Kuyie nkpààtiyuu mieke. Wèè d̄ōrì n cice wèè bo keínkè ò dómè, weè tati o kpààtiyuu mieke. ²² Tibeénti yiè besúkùbè bo n náké ke d̄ō: N Yiè, nè a kó diyètiri ndi ti nàkémè a náānti, nè a kó diyètiri ndi ti bètimè yebókè ke d̄ō tidieti péu! ²³ Kè n né bè nàké de m̀n̄ni ke d̄ō: Fūtenè m bo dè! N yí di yé bitì, d̄indi bèè d̄ōrì meyei.

Kuyènkù nè wèè ciì

(Wénté Duku 6:47-48)

²⁴ Wèè kemmu n náānti ke d̄ōrì ti yèmmè ò d̄onnè oniti wèè ciì wènwè ke maá o ciètè dipèrì ínkè. ²⁵ Kè fetaafè ni, kè ikó mpíe, kè kuyaakù fùùtè ke tè poté bá tè í ndo ke yé tè maámè dipèrì ínkè. ²⁶ Kè wèè me nkèrmú n náānti ke í d̄ōrì ti yèmmè ò d̄onnè kuyènkù nku kùu maá ku ciètè mubirimú ínkè. ²⁷ Kè fetaafè ni, kè ikó mpíe kè kuyaakù fùùtè ke tè poté kè tè do páíí.

Yesu do tiènnè muwèrimú mmu

²⁸ Kè benitibèe keè Yesu bè duò nyii tié kè ii bè ta. ²⁹ Ke yé o náānti do í d̄onnèmè ikuó wāābè kpeti, ò do náān- nè muwèrimú mmu.

Yesu miekùnnemè dik̀n̄ni

(Wénté Mariki 1:40-45 nè Duku 5:12-16)

8 Yesu cùténí diì m̀n̄ni ditāri ke ditān̄ni péu nhò tū. ² Kè dik̀n̄ni marìi k̄tení ke nínkóo o ìikè kóò bāntè ke d̄ō: Okóti, k̄a d̄ó a bo na ké m miek̀unne ké n wènk̀unne.

³ Kè Yesu youtoo o ǹùtè ké di k̄áké ke d̄ō: N d̄ómu, mieté.

Kè diì mieté kéwenke. ⁴ Kè Yesu d̄ō: A báá yie nkénáké òm̄ò, k̄te kébenke amáá ikuó ǹùtè kéd̄ō M̄oyiisi d̄óu nyii kuó kè d̄e benke a mietémè.

Ohāāp̀n̄kóti m̄òu yiem̄mè Yesu

(Wénté Duku 7:1-10 nè Isāā 4:46-54)

⁵ Yesu tati diì m̀n̄ni Kapennaummu kè behāāp̀mbè kóo kóti m̄òu k̄tení o borè kóò bāntè ke d̄ō: ⁶ N Yiè, n kóo t̄nti wèè duó n ciètè ke āārinè kuyonku bá ò í n̄o nke nampú. ⁷ Kè Yesu ò nàké ke d̄ō: M bo k̄te kóò miek̀unne. ⁸ Kè behāāp̀mbè kóo kóti b́i nke d̄ō: Okóti n yí s̄an- nè a bo tamè n ciètè, b́i nha ǹùtè máá kè n kóo t̄nti mieté. ⁹ M m̄kemu bèè m baké, ke m̄ke tihāāp̀nti m baké tì, kè n nàké kù ke yí: K̄te! K̄u k̄te. Kè n nàké kù ke yí: K̄tení! K̄u k̄tení. Kè n yí n kóo t̄nti d̄ō d̄e, wèè d̄e d̄ō.

¹⁰ Kè Yesu keè de kó tināānti k̄p̄n- siri behāāp̀mbè kóo kóti, kénáké bèè ò neínè ke d̄ō: Bá Isidayeeribe mieke m mu nyí yà oniti wèè tá mie mbotí. ¹¹ N di náá mm̄mmu nwe benitibè péu bo yènní tip̄iti tim̄ou k̄wènnèné Abarahammu nè Isaki nè Sak̄ou Kuyie nkpààtiyuu. ¹² Kè Isidayeeribe bèè na nte Kuyie nkpààtiyuu kè bè né bè dootóo ditowaā dibiiñni mieke be yó nkuò ndè ke cáá mbe niì.

¹³ De kó dif̄nkúò kè Yesu náké behāāp̀mbè kóo kóti ke d̄ō: Kò nkè d̄e d̄ō kéndò nha d̄ó mèè botí.

Dende bāmbà kòo kóo t̄ntii mieté.

Yesu miekùnnemè Pieri pokù yō

(Wénté Mariki 1:29-31 nè Duku 4:38-39)

¹⁴ Kè Yesu k̄te Pieri ciètè ke s̄ó mPieri pokù yō m̄o nkuk̄ntonn̄o ke duó. ¹⁵ Kè Yesu ò k̄áké o ǹùtè, kòo k̄ntii bonke, kòo íté kéwaá mmudii kóò duó nkòo di.

Yesu cɔutémè ti kó ticìti

(Wénté Mariki 1:32-34 nè Duku 4:40-41)

¹⁶ Kuyuoƙu m̀ǹǹni ke b̀e nk̀orinǹi Yesu borè benitibè péu yebòkè ta b̀e. Kè Yesu ní b́ei kè ỳe ỳe, kémièk̀unne bemuɔmbe bem̀u. ¹⁷ Kè d̀e d̀d̀ Kuyie mp̀āǹǹaànti ǹāānti Esaii do ǹaké ti ke d̀: Ò c̀uté ti kó ticìti ke t̀ ti kó mum̀ammú.

Yesu kó mutūnnimù

(Wénté Duku 9:57-62)

¹⁸ Kè Yesu yà dit̀nni dieri ò munnémè kédúú nkè b̀e sénté menie nyáá. ¹⁹ Kè Kuyie nkuú ẁā̀ti m̀uou k̀tení Yesu borè kòò ǹaké ke d̀: Okóti n yó nda tūmmu tip̀iti tim̀u bá k̀a k̀ri kè. ²⁰ Kè Yesu ò ǹaké ke d̀: Ihānké m̀kemu if̀ti kè siǹu m̀ke tiỳēnti, Onit̀bire me nyí m̀ke dè bo duú dè kéom̀pè.

²¹ Kòò t̀u m̀u wèè do t̀ nYesu kòò ò ǹaké ke d̀: Okóti m p̀a kuce kè m mu nk̀te kékūnnè n cice. ²² Kè Yesu ò ǹaké ke d̀: Nni nt̀u nkéyóu kè becírìbèe k̀nnè becírìbè.

Yesu do cònnémè kuyaakù

(Wénté Mariki 4:35-41 nè Duku 8:22-25)

²³ Kè Yesu ta kudabek̀u kòò tanc̀um-b̀e ò neinè kè b̀e bo sénté diyáá teri. ²⁴ Kè kuyaak̀u kper̀f̀k̀u mak̀u it̀ǹi k̀n-fuuti kè menie nyiitini ke taà kudabek̀u, kè Yesu yie ỳe nke duú. ²⁵ Kòò tanc̀um-b̀e ò ènte kòò ǹaké ke d̀: Ti Yiè nti deeté, ti kumu! ²⁶ Kè Yesu d̀: Dè d̀omme kè kuf̀swaá ndi p̀i memme? Di í n tá kè dè deud!

Memme kòò ité kèpéi nkuyaak̀u nè menie nkè dè d̀ béu. ²⁷ Kè d̀e b̀e di bem̀u kè b̀e nt̀u: We nnti boti nku yie? Bá kuyaak̀u nè menie nkè dè ỳe nhò ỳe mmù!

Yesu do bètimè yebòkè kè ỳe ta yef̀nkè

(Wénté Mariki 5:1-20 nè Duku 8:26-39)

²⁸ Yesu sénté dii m̀ǹǹni menie nyáá Kadaraa kó ketenkè, kè benitibè bèdébè yebòkè ta b̀e ỳenni if̀ti mieke. Bè do yóumu mediè, bá òm̀u í daati ke dè p̀enk̀u. Kè b̀e k̀téní kéco Yesu, ²⁹ kékuónko ke d̀: Ti kpeti d̀omme tinti nè f̀ nKuyie m̀Bire, a k̀tení ke bo ti f̀éummu bá dim̀ǹni í t̀ù̀kaà?

³⁰ Ke s̀ nkuf̀nk̀k̀c̀enku diek̀u mak̀u bo mekentímè ke diiti. ³¹ Kè yebòkèe bántè Yesu ke d̀: K̀a d́ kè ti beti yóu kè tí ta kuf̀nk̀k̀c̀enku kuu. ³² Kè Yesu yè ǹaké ke d̀: K̀tenè! Kè ỳe ỳe beè nitibè mieke kèta yef̀nkè. Kè kuú f̀nk̀k̀c̀enkuu cokeni dit̀ari íǹkè ke ỳa diu menie.

³³ Bèè do c̀mm̀u yef̀nkè kè b̀e coké kèta dihei kénáké d̀e d̀d̀ nè d̀e t̀ù̀keni benitibè yebòkè ta b̀e. ³⁴ Kè dihei kó benitibè bem̀u ỳenni kéco Yesu kòò bántè ke d̀ wèe ỳe be tenkè.

Yesu miekūnnemè kuhòukù

(Wénté Mariki 2:1-12 nè Duku 5:17-26)

9 Kè Yesu ta kudabek̀u késénté menie nkéwète o ei ⁸nKapedinaummu nwe. Wénté Mariki 2:1. ² Kè b̀e t̀ǹi kuhòuk̀u kè k̀u duú ku d̀uú íǹkè, kék̀tenèni Yesu borè, kè Yesu nwúó mbè t̀mè ke d̀ nhò bo k̀u miek̀unne, kénáké kuhòuk̀u ke d̀: M bire cáttinne a yèmmè n da c̀émmu a yei.

³ De m̀ǹǹni kè ikuú ẁā̀bè mabè nnáa be yèmmè mieke ke t̀: Oniti yie ncàari Kuyie nyètiri ndi.

⁴ Kè Yesu banté be toti t̀ be yèmmè kè b̀e beke ke d̀: Dè d̀omme kè di m̀ke iyentoti yeiyi ii mboti? ⁵ Òndè í yóunè deterè, m bo ỳimè n da c̀é nha yeinà kè m bo ỳimè ité kékété? ⁶ N né d́ di bantému kedò nhOnit̀bire m̀ke muwèrimù

ketenkè ínkè ke bo na kécíé mmeyei. Meimme ò nàkémè kuhòùkù ke dò: Íté kétúóté a mièkù kékò!

⁷ Kè kuhòùkùu íté kékò. ⁸ Kè bèe dè yà kè kufōwaa mbè pí nkè bè nsántí Kuyie nke tú: Kuyie nyètiri ndeu! Kù duómmè benitibè muwērímú muù mbotí.

Yesu nàkè tì bèè yèmmè dò mbè wenni
(Wénté Mariki 2:13-17 nè Duku 5:27-32)

⁹ Kè Yesu íté deborè kempēnké káyà oniti m̀òu kòo yètiri tu Matie kòò kàri bedampòdcoutibè kóo biròò, kè Yesu d̀ò: N túnne! Kè Matie íté kóò túnne.

¹⁰ Diyìè mari Yesu nè o tancòum-bè kè bè nkari Matie ciètè ke yo nnè bedampòdcoutibè nè benitibè bè do tú bè mufòmmu yeimu yembè. ¹¹ Kè Fadisiēbe mabèe dè yà kébeke Yesu tancòum-bè ke d̀ò: Dè dòmmè kè di kóo kóti wérinè bedampòdcoutibè nè mufòmmu yeimu yembè kè bè yo?

¹² Kè Yesu keè ké bè nàké ke d̀ò: Dè í dò mbèè k̀nti naati beè waà nhotànti, bemuombe beè ò waà. ¹³ Kòtenè k̀totí di yèmmè k̀banté tináànti tii tu: N d̀ó wèè m̀ke wènwe otòu kó mesémmè, n yí d̀ó di n feu ì wūō. Ke yé n yí k̀tenímè ke wanti bèè yèmmè dò mbè wetí, n wanti bèè banté bèmbe ke dò mbè tu benitiyeibe.

Dekótirè nè depànnè kó tináànti

(Wénté Mariki 2:18-22 nè Duku 5:33-39)

¹⁴ Diyìè mari kè Isā-Batiisi tancòum-bèe kòte kébeke Yesu ke d̀ò: Dè dòmmè kè tínti nè Fadisiēbe kè ti bou yenò bá a tancòumbè í bou? ¹⁵ Kè Yesu bè t̀énné ke d̀ò: Di yà oniti tóu dè o pokù kòo népobè yèmmè càràrà? De kó yewe kpaanímu kè bè bo pí nwèè tóu o pokù ke íténè, de m̀nni kè bè né bou yenò.

¹⁶ Bè ̄̄ í ǹyá nkuyaàpànkù kukótkù ínkè, kàa mè d̀òò kuyaàpànkù bo yúō nkukótkù kè dikētiri d̀oke deuke. ¹⁷ Bè me nhōō í ncúō menapàmmè tidcuti

kótiti mieke, kàa mè d̀òò tidcuti bo puoti kè menaà ncake. Menaà mpàmmè dò nkéncūō tidcuti pànti mieke nke, dem̀ou kè dè nweni.

Yesu do cònnémè onitipòkù ỳnti, kémiek̀unne desap̀umbire

(Wénté Mariki 5:21-43 nè Duku 8:40-56)

¹⁸ Kè Yesu nkpaá ke bè náànnè kè Sifube kóo kóti m̀ouu kòtení kénínkóo o ìikè, kóò nàké ke d̀ò: N sap̀umbire deè ku bàmbà mmie, bá nè memme kòte kénóó nha ǹou de ínkè kè d̀èe foute.

¹⁹ Kè Yesu íté nè o tancòumbè kóò túnne.

²⁰ Kòo nitipòkù m̀ou m̀o ntiỳnti kè dè t̀òòke yebie ntepiítè nè yèdèè, kòo k̀téní Yesu f̀nkúò bíékè kékááké o yaàbòri m̀anku. ²¹ Ke yé ò do túmè nè o yèmmè mieke: Bá kè n na ke kàáké o yaàbòri m bo mieté.

²² Kè Yesu wēēte ké nhò ẁò nke d̀ò: N kóo sapàà a tákùmmè da mièk̀unnemu. Kòo nitipòkù p̀ankee mieté.

²³ Bè t̀òòke dii m̀nni de kóo dakóti ciètè ke nsó ndit̀nni tikú ke kuò nke eu sikúheú. ²⁴ Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: Yèn-nè, desap̀umbire í ku, dè yé nke duómu.

Kè bè nhò daú. ²⁵ Ò bè d̀enne dii m̀nni kédeè kéta kudieku k̀pí ndesap̀umbire ǹùtè kè d̀èe íté. ²⁶ Kè de kó tináànti pité de kó kutempè nkum̀ou mieke.

Yesu wéímmè tiỳñnti tidéti

²⁷ Kè Yesu íté deborè kempēnké kè tiỳñnti tidéti ò túnne kempíèkù ke tú: Dafiti kó debire, ti kuó mmesémmè.

²⁸ Yesu t̀òòke dii m̀nni teciètè kè ti ỳñnti kòtení o borè kòo tì beke ke d̀ò: Di yèmmè dò m bo na ké di wéinaà? Kè tii ò t̀énné ke d̀ò: Éē, ti Yiè nha bo na.

²⁹ Kè Yesu kááké ti nuò nké tì nàké ke d̀ò: Dèe d̀òò kéndò ndi tá ke dò ndè bo d̀òòmè.

³⁰ Kè bè p̀ankee wénté, kè Yesu bè cau nke d̀ò: Di báá yie nkòò m̀ouu tì kèè.

³¹ Bè yèroo dii m̀nni ke p̀anke nnáan-too Yesu kpéí dihei dim̀ou mieke.

**Yesu do dènnemè dib̀ò dih̀nni
d̀i í ǹ nke náá di mieke**

(Wénté Duku 11:14-15)

³² Bè p̀anke dii m̀nni kè bèe k̀tenni oniti m̀ou Yesu borè kè dib̀ò ò ta ke òanne o ǹndenfè. ³³ Yesu dènnè dii m̀nni dib̀ò o mieke k̀o ǹndenfèe date k̀o na k̀ennáá nkè d̀è di benitibè mediè nkè bè ntú: Ti mu nyí yà die mbotí Isidayeeribe kó ketenke.

³⁴ Kè Fadisiēbe bembe né ntú: Nè ob̀̀kpààti kó muwērimú mmu ò bètimè yeb̀kè.

**Mesémmè do p̀immè Yesu
bèe kpa ocēnti be kpéí**

(Wénté Mariki 6:6-34 nè Duku 10:2)

³⁵ Kè Yesu ícenti yehékè yem̀ou yedieyè nè yesámp̀oyè, ke náante Tináansààti Kuyie nkpààtiỳu kpeti titíintouti mieke, ke miékunko bemuambe be m̀mmú mum̀ou nè be k̀nyonkuti tim̀ou. ³⁶ Kè mesémmè ò p̀immediè ònè de kó benitibè, ke yé bè do òumè kè be yèmmèe caàrè, kè bè ndò ntipièti t̀i kpa ocēnti. ³⁷ Kòo náké o tanc̀umbè ke d̀: Tidiiti bimu ke s̀u mediè nkè ti d̀èibè né k̀nni. ³⁸ Bántènè kupaku yiè nkòo duonní bet̀mbè kè bèe dei o diiti.

Yesu t̀mmè o tanc̀umbè

*(Wénté Mariki 3:13-19,
6:7-13 nè Duku 6:12-16)*

10 Kè Yesu yu o tanc̀umbè tepítè nè bèdébè kè bè duó muwērimú kè bè bo mbeti yeb̀kè ke miékunko bemuambe mum̀mmú mum̀ou nè bèe m̀o ntik̀nyonkuti tibotí tibotí. ² Nte Yesu tanc̀umbè tepítè nè bèdébè kó yeyètè: Oketiwe Sim̀o kè bèe ò yu ke d̀ Pieri nè o nantè Ántidee nè Sebedee kó ibí, Isaku nè Isāā. ³ Fidipu nè Batidemii nè Tomaa nè Matie

wèe do tú odámp̀òc̀utiwè. Nè Adifee kó debire Isaku Tadee ⁴ nè Sim̀o wèe do ò ntú Sedoti kó fenafe kou nè Sudaasi Isikadiyoti wèe fité Yesu.

⁵ Yesu tanc̀umbè tepítè nè bèdébè mbe ò t̀ mbè kè bè náké ke d̀: Di báá k̀te bèe í tú Sifube be kó yehékè, di me mbáá k̀te Sammarii kó yehékè. ⁶ Kòtenè Isidayeeribe bíkè, bè d̀nnè ipe ò feti ònyi, ⁷ kè mbè náá Kuyie nkpààtiỳu t̀nnimè, ⁸ k̀mmiékunko bemuambe ke duó nkè becírìbè ỳnni ke miékunko yekùd nkè yè wēnkú, ke beti yeb̀kè. N di p̀amu di í donté, p̀annè kè bè báá di yietí. ⁹ Di bá ntó idíftí. ¹⁰ Di bá ntó kudaukú yoo yeyaàborè yèdèè yoo tineuti yoo kupàati ke yé ot̀nti nè o t̀ndiiti nti.

¹¹ Kè di t̀̀ke dii èi dí yà onitisààwè k̀bátè o c̀tè kè nde mbo ke yà p̀ētènè deborè. ¹² Kè di ta t̀è c̀tè di d̀: Kunaati ndi bonè. ¹³ Kè tec̀tè yembè di c̀uté, dí bè p̀a kunaati, kè bè me nyí di c̀uté, di báá k̀ mbè p̀a. ¹⁴ Kè tec̀tè matè yoo dihei marí k̀be í d̀ kè di c̀uté yoo bè í k̀nmú di kpeti, dí íté deborè ke kpáátè di nac̀táá. ¹⁵ N di náá mm̀mmu nwe tibeénti kó diyè Sodammu nè Kom̀o Kuyie ndo c̀ú nyèè ekè kó tiyēiti bo nk̀nninè de kó dihei kpeti.

Bè yóó f̀mmè Yesu k̀be

(Wénté Mariki 13:9-13 nè Duku 21:12-17)

¹⁶ N di t̀ nkè di do nyipe nyi yekpamaà ncuokè, íciinè iwàake k̀me ke ỳò ke d̀nnè yekpetiǹnkpere. ¹⁷ Ndakenè! Benitibè yóó di k̀tenèmu bebeémbè borè kè bè ndi puoti yedá titíintouti mieke, ¹⁸ bè bo di k̀tenè bebaatibè nè bekpààtibè borè kè di bo bè náké n kpéí, nke nákènè bèe í tú Sifube. ¹⁹ Kè bè di k̀rinè tibeénti, di bá ntoti di yèmmè di bii yóó náké t̀ nè di yóó t̀ náké mèè botí, kè di t̀̀ke Muyaansàam̀u bo di duó ndi d̀ nkénákè t̀. ²⁰ Ke yé d̀i í yóó nnáammè di

móm̄m̄m̄m̄be Kuyie nYáá mmuù yó ndi duù ndi yó nnáá ntì.

²¹ Benitìbè bo nduò nkè bè kòu be tebíí, kè ibí cicebè áduò nkè bè ì kòu, kè ibí nduò nkè bè kòu i cicebè. ²² Benitìbè bem̄ou bo ndi níí ndi tú mèè kpéí n kabe, wèè me mbo nwéèrì kétuake kumànk̄u ò bo cooté. ²³ Kè bè di fèũnk̄o diheì marì dí coké kékote diterì, n di náá mmóm̄muo nwe di bo nkpaá ke í dèè Isidayeeribe kó yehèkè kòo nitìbiree wètenímu.

²⁴ Wèè bebíí ò í pèèté wèè ò benkú, otõntì me nyí deunè wèè ò duú mmuotõmmú. ²⁵ Bè dðò mèè botí wèè benkú be yóó me ndòò ò benkú wè, bè dðòmè tecíètè yìè mbè yóó me ndòò o kóo tõntì. Kè bè yu tecíètè yìè nhobòakpààtì o cíètè kabe kperè bo pèèté memme.

Di bá ndé bèè kòu tikòntì

(Wénté Mariki 8:38 nè Duku 9:26, 12:2-7)

²⁶ Bá ndénè tũnké benitìbè, dèè dðòri disòri dè bo feité, kè dèè bo dibìinnì kè dèe yènnì kuwenniku. ²⁷ N di nàké tì timáà borè nákénè tì kupiiti, n di wee tì, píèkénè tì. ²⁸ Di bá ndé bèè kòu tikòntì ke í nò nke kòu diwènnì. Ndénè Kuyie nku kùu bo na kékuo tikòntì nè diwènnì muháá mmieke. ²⁹ Bè òò í nfité inrìbí idèí ndi dáràà? Nè memme demarè òò í ndo ketenkè kè di cice Kuyie nyí yé. ³⁰ Bá di yùtì Kuyie nti kàammu ke yé tì mààmè. ³¹ Di bá nyìèkù tũnké di pèètému inrìbí pèu.

Ti bo yímè ti tú Yesu kabe

³² Wèè bo nàké benitìbè ìikè ò tumè n kou, m bo nàké n cice wèè bo kéinkè de yìè ntumè n kou. ³³ Wèè bo n yete benitìbè ìikè m bo ò yete n cice wèè bo kéinkè o ìikè.

Yesu kòtenèní mèè yatimè

(Wénté Duku 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ Kè Yesu béi nke dð: Di yèmmè bá ndò n kòtenèní kunaatí nku kutenkù kuu mmieke, n kòtenèní mudodè mmu. ³⁵ N kòtení ke bo yate debire nde nè de cice, ke bo yate denitipobire nè de yò, kéyate osapàà ònè o còkù. ³⁶ Kè benitìbè cèí kabee náá mbe kprantídèntòbè.

³⁷ Wèè dð o cice yoo o yò kè dè pèèté mí nhò báá na kéntú n kou, kè wèè dð o kóo dapàà nyoo o kóo sapàà nkè dè pèèté mí nhò báá na kéntú n kou. ³⁸ Wèè í tò o dapàatí ke n tũnne ò báá na kéntú n kou **meféútímè mme yoo ifei (wèè í dð kéféúté n kpéí yoo wèè í dð kédi ifei n kpéí). ³⁹ Wèè bo ndó kédeete o fòm̄mu ò bo mù fétinne, kè wèè fétinne o fòm̄mu n kpéí kòo mù pètè.

Wèè couté Yesu ò couté Kuyie nku

(Wénté Mariki 9:41)

⁴⁰ Wèè di couté ò couté mí nYesu nwe, kè wèè n couté kòo couté Kuyie nkùu n tõnní. ⁴¹ Kè wèè couté wèè náá nKuyie nnáàntì ò tu mèè kpéí wèè náá nKuyie nnáàntì, ò bo pété ticuuti wèè náá nKuyie nnáàntì ò yóó pété tì. Kè wèè couté wèè dðòri Kuyie ndómè ò dðòri mèè kpéí Kuyie ndómè ò bo pété ticuuti wèè dðòri Kuyie ndómè ò yóó pété tì. ⁴² Wèè bo yènté menébuo mbesámpóbè bie nkòò m̄ou ò tu mèè kpéí n kóo tancòuntì, n di náá mmóm̄muo nwe, Kuyie mbo ò cú de kó ticuuti.

11 Yesu tié ndi m̄nni o tancòum-bè tepítè nè bèdébè kédeè kéité deborè kékote kénnáante Kuyie nnáàntì de kó yehèkè mieke, ke tì mbè tiè.

**10:38 *dapàatí*: Kudapàatí bè náá nkùu kpéí ndè benkú

Yesu do tǝ́nnè tì Isāā-Batiisi

(Wénté Duku 7:18-35)

²Kè Isāā-Batiisi r̄mbo dikpet̄intou kékeè Yesu pí mmùù t̄mmú k̄ét̄o n̄ho tanc̄òumbè kè bè bo ò beke ke d̄ò: ³F̄s̄s̄ tu wèè d̄ò nk̄ék̄oteni yáà ti d̄ò nk̄émbaa ot̄òu m̄ou nwe? ⁴Kè Yesu bè tǝ́nnè ke d̄ò: K̄otenè k̄énáké Isāā di yà d̄è nè di k̄èè tì. ⁵Tiyù̀nt̄i w̄ènn̄i k̄è yec̄iè nc̄ènti s̄éi, k̄è yek̄ùd̄ mmieri, k̄è yewù̀d̄ nk̄èu, k̄è bec̄ír̄ibè yànn̄i k̄è bes̄énn̄ibè k̄èu Tináans̄ààti. ⁶Dè r̄naati wèè í yóu ò bo n̄ni ntámè.

⁷Isāā tanc̄òumbè it̄è d̄i m̄ònn̄i k̄è Yesu nnáánnè ben̄it̄ibè Isāā kp̄éi ke t̄ú: Di do k̄òte k̄éyà ba dikp̄áà cuok̄è? Dip̄ènn̄i kuyaak̄ù namp̄ú dàà? ⁸Kè m̄èè d̄òke di né k̄òte ke yà ba? Onit̄i wèè dàát̄i tiyaàs̄àt̄à? Tiyaàs̄àt̄i yembè ò mbo s̄ikp̄ààt̄ic̄éi nsi. ⁹Yáà di k̄òte ke yà Kuyie mp̄ān̄áànt̄i náànt̄ò nwe? N né di náámmu ke t̄ú ò p̄èt̄ému Kuyie mp̄ān̄áànt̄i náànt̄ò. ¹⁰Isāā kp̄éi nke t̄i w̄àrimè ke t̄ú: Mí nKuyie n yóó duónkomu n kóo t̄ònt̄i kòo niit̄é k̄ét̄unte a ce. ¹¹N di náá m̄ómmu nwe ben̄it̄ibè pié bèè kó dim̄àà, òm̄òu mu nyí buoté wèè p̄èt̄é Isāā-Batiisi. Nè memme wèè tu os̄ámp̄òu Kuyie nkp̄ààtiyuu mieke kòo deu kòò p̄èt̄é. ¹²Isāā kó dim̄ònn̄i k̄ént̄o k̄étuòken̄èní yíe, Kuyie nkp̄ààtiyuu taànè muw̄èr̄ímú mmu kè bew̄èr̄int̄iebe bèè di taà. ¹³Kuyie mp̄ān̄áànt̄i náàmbè nè M̄oyiisi kó ikūs̄ d̄è nàk̄ému de kó dikp̄ààtiyuu kp̄éi k̄ént̄o k̄étuòken̄èní Isāā. ¹⁴Bè nàk̄ému ke t̄ú Edii d̄ò nk̄éketé k̄éw̄ètení k̄è Od̄eet̄iwè né k̄otení, k̄è di bo t̄i yie, weh̄we die. ¹⁵Wèè m̄òke yeto ke bo keè, wèè keè!

¹⁶M bo donnenè ba di m̄m̄ònn̄i kó ben̄it̄ibè? M bo yí bè d̄ònnè ibí nyi ìi k̄àri yaárè ke náánnè it̄èi ke t̄ú: ¹⁷Ti di eé fet̄arife bá di í aá, k̄è ti kūs̄ ndikúdabònn̄i bá di yèmmè í c̄àd̄rè.

¹⁸Isāā k̄òtenímu ke í yo nhò me nyí ȳè mmenaà, k̄è di d̄ò dibòd̄ dii bo o mieke. ¹⁹Kè Onit̄ibire k̄òtení ke yo nke ȳè mmenaà nke di ȳè nhò tu odiit̄i kunaàȳààk̄ù, ke d̄áp̄únè bed̄ám-pòdc̄out̄ibè nè bè tu bè ben̄itiyeibe. Be t̄ómmú kó muc̄ònt̄imu muù né benk̄ù Kuyie nkuù bè duómmè de kó mec̄i.

Yesu do kpannèmè Kadidee kó yehekè kòbe

(Wénté Matie 10:15 nè Duku 10:12-15)

²⁰M̄èmmè kè Yesu keté k̄énkpannè yehekè ò do d̄òd̄ yèè mieke tidiet̄i péu ke ȳé de kó yehekè kòbe do í yiem-mè ke bo ceete be borime. ²¹Kòò mbè nàá nke t̄ú: Di bo yà d̄índi Koras̄éè nè Betisaidaa kòbe ke ȳé tidiet̄i n d̄òd̄ t̄i di cie, k̄è n do nt̄i d̄òd̄ Tiiri nè Sit̄s̄ mieke nke, nè yíe mbè do dàát̄i tif̄d̄òt̄ònt̄i nti ke p̄ū mmut̄apéi nke benke be borime c̄èet̄emè. ²²Deè kp̄éi nte k̄è n tu tibeénti yìè, Tiiri kòbe nè Sit̄s̄ kòbe kó tiȳèit̄i bo nk̄énn̄inè di kpeti. ²³D̄índi Kapennaummu kòbe di yèmmè d̄ò nKuyie mbo di dee nk̄éink̄àà? B̄it̄i, k̄ù bo di cúũnn̄i k̄é di tannè kud̄ònk̄ù, ke ȳé tidiet̄i t̄i d̄òd̄ di cie k̄è t̄i do nd̄òd̄ Sod̄ómmu ò na nk̄p̄áà bomu nè yíenn̄i. ²⁴Deè te k̄è n tu tibeénti yìè Sod̄ómmu tenkè kòbe kó tiȳèit̄i bo nk̄énn̄inè di kpeti.

Kuyie òs̄ònnè tì bèè ciì

(Wénté Duku 10:21-22)

²⁵De kó dim̄ònn̄i kè Yesu s̄ante Kuyie nke d̄ò: N cice n da s̄ant̄i f̄s̄ nwèè te ketenkè nè keínkè a s̄ònnemè tim̄óm-m̄ònti mec̄i nyembè nè meȳíét̄imè yembè ke t̄i benke bèè í t̄ú bèmabè. ²⁶N cice n da s̄ant̄i ke ȳé f̄s̄ d̄ómè d̄è nd̄ò mmemme.

²⁷N cice a n duómmu dem̄òu. Òm̄òu í ȳé debire kè d̄è í t̄ú de cice. Òm̄òu me nyí ȳé debire cice kè d̄è í t̄ú debire nè d̄è d̄ò kébenke bè de cice.

Yesu kó ditou í cĕĕ

²⁸ Kɔtenɛní m borè dimɔu dínɔi bèè tɔ yetuɔ cĕĕyè ke òu kè n di touté ke di om̄pũnne. ²⁹ Tɔnè n kó ditou, yiennè n kó itié nképété meom̄pũmè, ke yĕ n yɔm̄m̄mu kè n yemmè boo. ³⁰ N yóó di toú ndii tɔu í yóú mutòu, di í cĕĕ.

Yesu weè baké teom̄pũtè

(Wénté Mariki 2:23-28 nè Duku 6:1-5)

12 De kó difɔnkúò kè Yesu mpĕnké depaa mm̄arè nè o tancòumbè teom̄pũtè yiè kè dikònni bè bo kè bè nkáú tidibénti ke cáá. ² Kè Fadisiĕbee dè yà kénáké Yesu ke dò: Wénté a tancòumbè dòðrimè teom̄pũtè yiè ikuó yete dè. ³ Kè Yesu bè tĕnné ke dò: Di í kàa ndikònni do pī nDafiti nè o kɔbe kòo dòðràà? ⁴ Ò do tamè Kuyie nciĕtè kétúóté pĕĕbè bè pā bè Kuyie nnè o nitibè kè bèe cááké, òmòu do í dò nkécááké bè kè dè í tú Kuyie nkuó nùbè máàà? ⁵ Yáà di í kàa mM̄oyiisi kó ikuó mieke ikuó nùbè bèè pī nKuyie nciĕtè mieke mutòmmú bè ò mmù pĩmmè teom̄pũtè yiè bè me nhòó í nyeténè ikuóá? ⁶ Mí nné di náámmu ke tú òmòu bo die nke deunè Kuyie nciĕtè. ⁷ Kè di do mbanté tináañti tii tu: N dó wèè m̄òke wènwe otòu kó mesémmè kè dè pĕĕtè di n feu ì wũò, di na bá nyí bè dòò meyi. ⁸ Onitibire deè baké teom̄pũtè.

Yesu miékũnnemè wèè bakú fāú teom̄pũtè yiè

(Wénté Mariki 3:1-6 nè Duku 6:6-11)

⁹ Kè Yesu íté deborè kéta kutíintouku makú mieke, ¹⁰ kòo nitì m̄òu dè bo kòo bakú fāú, kè Fadisiĕbe ndó kédíí nYesu kĕyà kòò bo yeté, kòò beke ke dò: Ikuó yie nha bo miékũnnemè onitì teom̄pũtè yièà? ¹¹ Kè Yesu bè tĕnné ke dò: Di mieke kòò m̄òu m̄òke fepièfè fēmáà kè fĕ do dòkè teom̄pũtè yiè ò báá kɔte kĕ fĕ dèitenáà? ¹² Onitì wèè né pĕĕtè fepièfè tá? Ikuó tū nyí yete a bo dòòmè mesàà

nteom̄pũtè yiè. ¹³ De m̀ònni kè Yesu náké wèè bakú fāú nke dò: Youte a bakú.

Kòo youte, kè kùu wĕte kékpenke kĕnàánnè kutekú. ¹⁴ Kè Fadisiĕbee yè kĕtíí nke bo yà bè yóó yímè kĕkuɔ Yesu.

Kuyie nkóo tɔnti kù tāāté wè

(Wénté Mariki 3:7-12 nè Duku 6:17-19)

¹⁵ Kè Yesu tì kèè kĕité deborè kè benitibè péu nhò tū nkòo miékũnne bèè m̄ò mbem̄u, ¹⁶ kĕ bè cau nke dò bè báá náké òmòu ò tu wè. ¹⁷ Kè dè bo dòò Kuyie mpāñnàañti náañtò Esaii do nàké tì ke dò:

¹⁸ Nte n kóo tɔnti n tāāté wè, koò dó, n yemmè naatinè wè, m bo ò duó n kó Muyaá kòo náké ibotí im̄ou m beénti kpéí.

¹⁹ Ò í yóó nwanti yekpàrè, ò í yóó nwékute, òmòu í yóó keè o tammè ice mieke.

²⁰ Ò í yóó bóóté dipènni dii kónné, ò í yóó kuɔ defitíre dĕè kó muháá nkĕke, kénkém̄m̄unè bá wè ò bo dòòmè Kuyie ndó dè.

²¹ Kè yebotè yem̄ou ò yie.

Yesu tĕnné tì bèè ò wátiri

(Wénté Mariki 3:22-30 nè Duku 11:14-23, 12:10)

²² Kè bèè kɔtenɛní onitì m̄òu Yesu borè kè dibòò mari ò ta koò yĕikũnne ke dānne o ńóndenfĕ kè Yesu ò miékũnne kòo wénté kĕna kĕnnáá. ²³ Kè dèe di benitibè mediè kè bè nnáá mbemáà ke tú: Dafiti yaábire í dɔkaà?

²⁴ Kè Fadisiĕbee tì kèè ke dò: Nè obɔkɔpààti kó muwĕrímú mmu ò bètimè yebòkè.

²⁵ Yesu me nyĕm̄m̄mu be yemmè dòm-mè kòò bè nàké ke dò: Kè dikpààtiyuu mari toté ke kpa ndimáà yoo tĕcĕtè matè toté ke kpa ntemáà tè bá nhā ke bo. ²⁶ Kè dibòò bèti dibòò di toté ke kpa ndimáà ndi di kpààtiyuu bá nhā

ke bo. ²⁷ Kè nsà kè m bèti yebokè nè obɔɔkpààti kó muwērímú mmu, di kɔbe né yè bèti nè we nkɔmu? Deè kpéi nte kè di kɔbe yó di bekénè. ²⁸ Kè m me mbèti yebokè nè Muyaánsààmù kó muwērímú mmu, Kuyie nkpààtiyuu dii tū ntùðkení di borè.

²⁹ Òmɔ̀ù báá na kéta onitikperi cífètè kétúóté o kperè ò m̀̀ke dè, ke í keté kòd boú, k̀̀o me nhò boú ke dèè ò bo na kétúóté o kperè ò m̀̀ke dèè kó dimàà o cífètè.

³⁰ Wèè í n wḗrínè ò n kpànnèmu, wèè í n wḗrínè kè tì tíkíí ò dèímu. ³¹ Deè kpéi nte kè n di náá nke tú Kuyie mbo cífè mbenitibè meyei mmemɔ̀u nè tináanyeiti timɔ̀u, wèè me mbo sáá Muyaánsààmù ku báá ò cífè mbitì. ³² Wèè bo sáá nhOnitibire Kuyie mbo ò cífè, wèè me mbo sáá Muyaánsààmù ku báá ò cífè yem̀̀rè yie mmieke yoo yèè kpaaní ye mieke.

Mutie nè mu be kó medonnimè

(Wénté Matie 7:16-17 nè Duku 6:43-45)

³³ Kè mutie tú musààmù, mu be ɔ̀ nsàmu, kè mù tu musímmù, mu be nsí, bè banní mutie sààmù mu be borè nde. ³⁴ Iwààke d́́ndi di bo yíme ḱ́na ḱ́náké tináansààti ke tú beyeibe, ke yé tìl bo onitì yèmmè mieke o nùù ti nnáámmè. ³⁵ Onitisààwè náànti tìl benkú desààrè dèè bo o mieke, k̀̀o nitiyeiwe kpeti benkú meyei mmèè bo o mieke. ³⁶ N di náámmu ke tú tibeénti yiè Kuyie mbo bekénè benitibè bè nàké tìl náànti detetirè kpeti ínkè. ³⁷ Ke yé nè a náànti mieke nke Kuyie nyóó da bekénèmè ke da kpetínné yoo kù da coo.

Bè do bekemè Yesu tidietì

(Wénté Matie 16:1-4 nè Mariki 8:11-12 nè Duku 11:29-32)

³⁸ De m̀̀nni ikuó wáàbè nè Fadisiēbe mabè kè bèe beke Yesu ke d̀̀: Okòtì ti d̀̀ á d̀̀ò tidietì nti kè tí yà. ³⁹ Kè Yesu

bè tḗnné ke d̀̀: Di mm̀̀nni kó benitibè bèè bùtínné Kuyie, ke d̀̀ɔ̀ri meyei bè m bekú tidietì, bè me mbáá tì yà, kè dè í tú tìl do d̀̀ò Kuyie mpā́nā́ànti náàntò Sonaasi. ⁴⁰ Sonaasi do yíme iyie nyitā́ati, deyennè dètā́ati teyíndietè pɔ̀uti mieke, Onitibire yó me nyí iyie nyitā́ati, deyennè dètā́ati ketenkè mieke. ⁴¹ Tibeénti kó diyie Ninifu kó dihei kɔbe bo bekénè di mm̀̀nni kó benitibè ké bè kpetínné ke yé Sonaasi do bè nàkémè Kuyie nnā́antì kè bèe ceete, ntenè òm̀̀u ke bo die nke deunè Sonaasi. ⁴² Tibeénti kó diyie Sebaa kóo nitipokpààti bo bekénè di mm̀̀nni kɔbe ké bè kpetínné, ke yé ò iténimè dihei d́́tirí ke k̀̀tení ke bo keè Sodomɔ̀ kó tinā́antì mecii nkpeti. Nte òm̀̀u die nke deunè Sodomɔ̀.

Dibɔ̀ bo yèmmè onitì mieke kéwḗtení

(Wénté Duku 11:24-26)

⁴³ Kè dibɔ̀ yè onitì mieke ke k̀̀te tedɔ̀ntè ínkè ke wanti di bo om̀̀pè dè ke m̀̀nté di bo yí. ⁴⁴ M bo wḗte onitì n sòd bo wèè mieke. Di t̀̀ðkení dii m̀̀nni kén-sí nkè dè kàuté páíí ke t̀̀nte bá òm̀̀u í bo o mieke. ⁴⁵ Di bo wḗte kéwáá nyeteyè yèyiekè yèè yóu ke di pḗtè kè yèe wḗtení kéta o mieke. De m̀̀nni k̀̀o borimee sínte ḱ́pḗtè mè sòd d̀̀ommè. Di mm̀̀nni kó benitibè tu beyeibe mbe, be kperè yó mme ndò.

Yesu yé nho kɔbe tú bè

(Wénté Mariki 3:31-35 nè Duku 8:19-21)

⁴⁶ Kè Yesu nkpaá náánnè ditínni k̀̀o yó nè o neí kè bèe tuɔ́kení kéncómmú ditowaá ke d́́ kòd béinnè. ⁴⁷ Kòd m̀̀uú náké Yesu ke d̀̀: A yó nè a neí bè còmmú ditowaá ke d́́ ké da béinnè. ⁴⁸ Kè Yesu ò tḗnné ke d̀̀: We ntú n yó? Kè òm̀̀be tú n neí?

⁴⁹ Kéfietí o tancóumbè ke d̀̀: Ntenè n yó nè n neí. ⁵⁰ Ke yé wèè d̀̀̀̀ri n cice wèè bo kéínkè ò d́́ dè, weè tumè n yó nè n tã̀̀ nè n nantè.

Wèè yaù tidiiti o kó dináaṅhántiri

(Wénté Mariki 4:1-9 nè Duku 8:4-8)

13 De kó diyie mieke kè Yesu yè teciētè kékote kénkari dāmēeri nū. ²Kè benitibè péuu tínní o borè kòo ta kudabekù kénkari kè bè còfmu dinébhenni. ³Kòo mbè nàánnè yenáaṅhántiyè péu mieke ke tú: Oniti mōu wèè yè ke bo yaá o diiti, ⁴kényaù kè medibii mmamēe do kuce ínkè kè sínwò kotení ké mè di. ⁵Kè metēmèe do fekūũfe ínkè kécārike kényenni ke yé mutáá nyí sūmè deborè. ⁶Diyie nàáté dii mōnni ke kpenke ké mè tūo nkè mèe kpeí ke yé me cīē nyí namè ke fūúkú. ⁷Kè metēmèe do tipotì mieke kè tii íténi ké mè éúté. ⁸Kè metēmèe do ketenkè wenni dè képeité mie ntekòutè (100) metēmè sipísikuò metēmè sipísitāāti.

⁹Kè wèè mōke yeto ke bo keè wèe keè.

Mùù kpéí ndo te kè Yesu nnáá yenáaṅhántiyè

(Wénté Mariki 4:10-12 nè Duku 10:9-10)

¹⁰Kè Yesu tancóumbèe ò beke ke dō: Dè dōmme kàa bè nàánnè yenáaṅhántiyè? ¹¹Kè Yesu bè tēnné ke dō: Díndi Kuyie ndi duómму mecii nkè di bo yíété ku kpààtiyuu kpeti tii sōri, bembe me nyí mè mōke. ¹²Ke yé wèè mōke bè yóo we nyíémè kòo mōote mediè, wèè kpa kè bèe fiete desámpórè ò mōke dè. ¹³Deè kpéí nte kè m bè nàánnè yenáaṅhántiyè ke yé bè wùómmè ke í banní ke yo ke í keu, ¹⁴kè dè bo dō Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò Esaii do nàké tì be kpéí nke dō: Di bo nyo di me mbáá keè, kénwúo di me mbáá banté.

¹⁵Ke yé de kó kubotí kōbe yèmmè kpeñnimè, kè bè ítinné be to, ke báá keè, ke úú nke báá yà, bè yàa bo ceete mèè kpéí kè m bè miekúnne.

¹⁶Díndi biè, dè ndi naati ke yé di nuò nwùómmè kè di to yo. ¹⁷N di náá móm-muò nwe Kuyie mpāānāaṅti náaṅbè péu nè bèè dō Kuyie bè do dōmu ke bo yà di mè nwùó ndè bá bè í yà, ke bo keè di me nyo tì bá bè í tì kèè.

Yesu wènkunnemè wèè yaù tidiiti o kó dináaṅhántiri

(Wénté Mariki 4:13-20 nè Duku 8:11-15)

¹⁸Ntenè wèè yaù tidiiti o kó tináaṅti benkú tì. ¹⁹Kuce ínkè kó medibii ndo dè tu oniti bè nàké wènwè Tináaṅsààti Kuyie nkpààtiyuu kpeti bá ò í nti banté kè dibòò kotení ké tì dèite. ²⁰Fekūũfe medibii ndo fèè ínkè tu oniti bè nàké wènwè Tináaṅsààti kòo tì cōuté mecāā nè diwèl. ²¹Ò í nyóu kè tì bo fífkú o mieke, ò í mmōke mewéérímè, meyencaàrimè tū̀kení dii mōnni yoo bè ò fēū nKuyie nnáaṅti kpéí, ò pānkee búttinné Kuyie. ²²Tipotì medibii ndo tii mieke tú oniti bè nàké wènwè Tináaṅsààti, meborime kó iyen-totí nè a bo ndómè tikpàti kè dèe tì éúté bá ti í mpī mmutómmú mamù o mieke. ²³Ketenkè sààkè medibii ndo kèè mieke tú benitibè mbe bè nàké bè Tináaṅsààti kè bè tì cōuté nè be yèmmè memou ke kōte ke waanní betòbè, yie sipísitāāti, otòu sipísikuò, otòu tekòutè (100).

Yesu dōnnenemè Kuyie nkpààtiyuu kupaku

²⁴Kè Yesu yíé ké bè nàké medon-nimè tēmè ke dō: Kuyie nkpààtiyuu dōn-nè oniti mōu nwe wèè do buotí tidibotí sààti o paku. ²⁵Keyenkè benitibè yè nke duò dii mōnni kòo kprantídentòu kōtení kèbuotí timúyeiti tii tì dōnnè de kó kupaku mieke kéíté. ²⁶Tidibotí sààti yènní dii mōnni timúyeiti tii tì dōnnè kè tí múnkee yènní. ²⁷Kè kupaku yie nkó betōmbèe ò beke ke dō: Okótí a í buotí tidibotí sààti nti a pakaà? Timúyeiti tii tì dōnnè tì né boní de ke yènní de

mieke. ²⁸ Kòò bè tēnné ke dò: N kpan-tídèntòu weè dòò memme, kè betòmbèè ò beke ke dò: Á dó kè ti kòte kéhu de kó timúyeitaà? ²⁹ Kòò bè tēnné ke dò: Áà kè di u timúyeiti di yàà bo taunnè tidisààti. ³⁰ Yóunè kè dè nwē nke kótírí kè dididèi tùòke n di náké, kè dí keté kékéí timúyeiti kéboú kécóu, kédeè kékéí tidisààti kéán-nè m bɔu mieke.

Yesu dònnonè mē Kuyie nkpààtiyuu feyònfè

(Wénté Mariki 4:30-32 nè Duku 13:18-19)

³¹ Kè Yesu yíé ké bè náké medonnimè tēmè ke dò: Kuyie nkpààtiyuu dònnonè fey-ònfè dòmmè mme ke kēnni, ³² kàa né fè buotí fēe yènní kékóté kénaá mmutie diemù nè ibake kè sínɔɔ yīē nyi ínkè.

Yesu dònnonè mē Kuyie nkpààtiyuu mutie mùù muuti pēē

(Wénté Duku 13:20-21)

³³ Kè Yesu bè náké medonnimè tēmè ke dò: Kuyie nkpààtiyuu dònnonè mutie mùù muuti pēē mù dòmmè mme kòò nitipòkù 55 mù waá nsámpòrè kékòorenè tipēē-cooti kè tii múútí timòu.

Yesu do náámmè yenáanhāntíyè

³⁴ Yesu do 5 nnáánnè benitibè nè yenáanhāntíyè nye sáá, ³⁵ kè dè bo dɔɔ Kuyie mpāánáànti náàntò do náké ti ke dò: M bo bè náké nè yenáanhāntíyè ké bè benke dèè sòri nè Kuyie ndòòmè kútenkù.

Yesu wènkùnnemè tidibotí nè timúyeiti de kó medonnimè

(Wénté Mariki 4:33-34)

³⁶ Kè Yesu cau nditinni kékò nteciētè, kòò tancòumbèè tíí nho borè kòò beke ke dò: Á ti wènkùnnè timúyeiti bè buotí ti kupaku mieke dè benkú mù.

³⁷ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Wèè buotí tidibotí sààti weè tu Onitibire. ³⁸ Kè kupaku tú kútenkù, kè tidibotí sààti tu bèè tu Kuyie nkpààtiyuu kòbe, kè

timúyeiti tú bèè tu dibòò kòbe. ³⁹ Kupaku yíè nkpantídèntòu wèè buotí timúyeiti weè tu dibòò, kè dididèi tu kútenkù kó mudeèmù, kè bedidèibè tu Kuyie ntòrè. ⁴⁰ Bè 55 kēí mèè botí timúyeiti kécóu, dè yó mme ndò kútenkù kó mudeèmù m̀nni. ⁴¹ Onitibire bo tōnní Kuyie ntòrè kè yèe tānké Kuyie nkpààtiyuu mieke bèè tanninko betòbè meyei mmieke nè bèè d̀̀̀ri Kuyie nyí dó dè, ⁴² ké bè ánné muháá mmieke bè yó nkuò ndè ke cáá mbe niì. ⁴³ De m̀nni bèè d̀̀̀ri Kuyie ndó dè kè bè mmieti ke dònnonè diyìè be cice kó dikpààtiyuu mieke. Kè wèè m̀̀ke yeto ke bo keè wèè keè.

Yesu dònnonè mē Kuyie nkpààtiyuu dèmarè sààrè dèè sòri kupaku mieke

⁴⁴ Kuyie nkpààtiyuu dònnonè dèmarè sààrè nde dèè sòri kupaku mieke, kòò m̀̀u dè yà kédòò ké dè s̀̀nne kékònnè diwèi, kékíté ò m̀̀ke dèè kó dimàà kékòte kédonté de kó kupaku.

Yesu dònnonè mē Kuyie nkpààtiyuu medèi

⁴⁵ Kuyie nkpààtiyuu dònnonè medèi nsàámè mme opotaà nwanti mè. ⁴⁶ Ò pètè dii m̀nni medèi nsàámè mèè dífí kpeñni kékò nkéffítè ò m̀̀ke dèè kó dimàà ké mè donté.

Yesu dònnonè mē Kuyie nkpààtiyuu muyĩnditímù

⁴⁷ Kuyie nkpààtiyuu dònnonè muyĩnditímù mmu bè bɔ mmù dàmmèèri mieke ke pī nsiyī sibotí sibotí. ⁴⁸ Mù píe ndii m̀nni kè bèè mù yúú nkédenneni, kékari kètānké sisààsi kéánné yemámmùyákè kékútoó desíntékpere. ⁴⁹ Dè yó mme ndò nkútenkù kó mudeèmù m̀nni, Kuyie ntòrè bo kòtení kébate besààbè nè beyeibe, ⁵⁰ kéánné beyeibe muháá mmieke bè yó nkuò ndè ke cáá mbe niì. ⁵¹ Kè Yesu bè beke ke dò: Di banté de kó tináànti dimòuà? Kè

bè dò: Ëē ti ti bantému. ⁵²De mōnni kòo bè nàké ke dò: Deè kpéí nte ikuú wāàti wèè yie nKuyie nkpààtiyuu kpeti mesàà ò m̀̀ke tikpàti tìdèti nti o mieke, metaummè kótímè kpeti nè mepàmmè kpeti.

Yesu eì kòbe do í ò t́á

(Wénté Mariki 6:1-6 nè Duku 4:16-30)

⁵³Kè Yesu bè nàké de kó mēdonnimè mem̀̀ou kéíté deborè, ⁵⁴kékòte Nansareti ò bíkú dìi eì kénáá Kuyie nnáànti kutíntouku mieke kè dèe di benitibè mediè kè bè ntú: Ò yà de mecii mmie? Ò yíme ke na ke d̀̀ori tidietì tii? ⁵⁵Wenwe odabesú̀̀ti bire! Maari bire! Kòo nefí t́ Isaku nè Sosefu nè Sim̀̀o nè Sudi, ⁵⁶kòo tábè bo ti cuokè! Ò né yà dè de kó muwērimú?

⁵⁷Kè deè nte kè bèe ò yete. Kè Yesu bè nàké ke dò: Bè ̀̀ í nsènkèri Kuyie mpā́́nāànti náàntò m̀̀ou kupíkù makù kè dè í t́ú o eì kòbe nè o ciè̀̀tè kòbe.

⁵⁸Ò í nd̀̀ò tidietì péu deborè bè í ò t́á mmèè kpéí.

Bè k̀̀òmè Isā́́-Batiisi

(Wénté Mariki 6:14-29 nè Duku 9:7-9)

14 Edòti Kadidee kóo kpà̀̀ti kèè dìi mōnni kè bè náá nYesu kpéí, ²kénáké o kó bet̀̀mbè ke dò: Isā́́-Batiisi weè wète ke yā̀̀nté deè te kòo m̀̀ke muwērimú ke d̀̀ori tidietì.

³Ke yé weè Edòti do duómmè kè bèe pí nyIsā́́ kéboú kékpetínnè wenwe Edòti o nantè Fidipu pokù Edodiyati kpéí. ⁴Ke yé Isā́́ do nàkémè Edòti ke dò: A í d̀̀ò nkéfiète a nantè Fidipu pokù képuoke.

⁵Kè Edòti nd̀̀ò ke na nk̀̀u Isā́́ kè né ndé benitibè ke yé bè do yémèmu Isā́́ tumè Kuyie mpā́́nāànti náàntò.

⁶Kè Edòtii ànné o peité yie kó dibanni. Kè Edodiyati kóo sapàà nta kéhaá benitibè iikè kè dèe narike Edòti mediè, ⁷kòo béi nke dò: Osapàà mbeke a d́́ dèè kó dimàà m bo dè nda duó, m̀̀i béi! ⁸Kòo

yō ò tié nkòo nàké Edòti ke dò: Ànné Isā́́ kó diyuu dibuu mieke kè n duó ndie!

⁹Kòo kpà̀̀ti yèmmèe caàrè, ò né me ndiémmè ke béi nho kòbe iikè kòo d̀̀ò bèe di nhò duó, ¹⁰kétō kè bèe kòte dikpetintou mieke kéféúté Isā́́, ¹¹kéā́́-né o yuu dibuu mieke kékòtènni kéduó nhosapàà kòo di duó nho yō. ¹²Kè Isā́́ kó betanc̀̀umbèe kòte kòò t̀̀óté kék̀̀unnè kédeè kékòte kénáké Yesu dèè d̀̀ò.

Yesu sā́́ntemè Kuyie mpé̀̀èbè bènùmmù nè siyí́́ sidési kè dèe súú

(Wénté Mariki 6:30-44 nè Duku 9:10-17 nè Isā́́ 6:1-14)

¹³Yesu tì kèè dìi mōnni kéta kudabekù kéíté kénkòri dikpáà omáà borè. Kè benitibèe tì kèè káyènni be ekè kòò t̀̀unne nè be naàcèi. ¹⁴Kè Yesu nyètiní kudabekù káyà benitibè péu kè mesém-mèe ò pí kòo mmiek̀̀unko bemuòmbè.

¹⁵Kuyuoku mōnni kè Yesu tanc̀̀ùm-bèe ò nàké ke dò: Diyiè mè ndèèmmè kè ti bo dikpáà cuokè, duó nkè benitibèe kòte yehekè kédonté kédí. ¹⁶Kè Yesu bè t̀̀énnè ke dò: Bè í d̀̀ò nkékòte, duónnè be kè bèe di. ¹⁷Kè bèe ò t̀̀énnè ke dò: Ti m̀̀ke die mpé̀̀èbè bènùmmù máá ndi nè siyí́́ sidési. ¹⁸Kè Yesu dò: N duónnènni de.

¹⁹Kòo duó nkè benitibèe kari timúti ínkè kòo t̀̀óté péèbè bènùmmù nè siyí́́ sidési kébóúté késánte Kuyie nkéwé́́ri péèbè kéduó nho tanc̀̀umbè kè bèe totí benitibè. ²⁰Kè benitibè bemouu cááké kénsànnè kè dèe súú kempíé́́ké yemám-mùyáké tepítè nè yèdèè kòo tanc̀̀ùm-bèe t̀̀. ²¹Bèè do cááké de kòò péè nè de kó siyí́́ bè bo nt̀̀òke sikoú́písìnùmmù (5000), bè í kàannè benitipòbè nè ibí.

Yesu do ḱ́rímè menie nyí́́nkè

(Wénté Mariki 6:45-52 nè Isā́́ 6:15-21)

²²De kó dif̀̀nkúò kè Yesu duó nkòo tanc̀̀umbèe ta kudabekù ke bo ò niiténè késénté menie nyáà kè wenwe nkpaá ke ciénko benitibè. ²³Ò bè cié ndii mōnni

kédeè kédeke ditàri omáà borè, kémbáá nKuyie nkè keyènkè yàa biitenè kòò nkè kpaá omáà. ²⁴De m̀nni kè kudabekù bo menie ncuokè kè kuyaakù fuutiní ku ìkè kè yenéfinfirè kù k̀ónnè. ²⁵Kukúwentóo m̀nni kè Yesu nk̀ri o tancòumbè borè ke kéri menie nyínkè. ²⁶Bè ò yà dii m̀nni kòò k̀riní menie nyínkè kè kufɔwáa mbè auté kè be yèmmè ndò díbò marí ndi.

Kè bèe kuónko mediè. ²⁷Kè Yesu bè nàké ke d̀: Bá nyièkùnè, mínwe kufɔwáa mbáá di pí.

²⁸Kè Pierii béi nke d̀: N Yiè, kè f̀ nwe duó kè n kétóo menie nyínkè ke da co. Kè Yesu d̀: Kéténí. ²⁹Kè Pierii yènni kudabekù kékété menie nyínkè kénwetí Yesu. ³⁰Ò yà dii m̀nni kuyaakù kpeñnimè kè kufɔwáa nhò pí, kòò keté ò bo diumè kékuónko ke d̀? N Yiè n deeté!

³¹Kè Yesu p̀nkee dieke o ǹtè kòò pí nkòò nàké ke d̀: Dè dòmmè kàa wète ke yièke, a í tá kè dè deu!

³²Bè ta dii m̀nni kudabekù kè kuyaakùu cómmú. ³³Yesu tancòumbè bèè do kpaá kudabekù mieke kè bèe nínkóo o ìkè ke d̀: A mènke tú Kuyie mBire nde.

Bemɔmbe do káámmè Yesu ke mièri

(Wénté Mariki 6:53-56)

³⁴Kè bèe sénté menie nkétuoke Sen-sesarèti kó ketenkè. ³⁵Benitibè bèè dè bo kè bèe banté Yesu kénáké yehèkè yemɔu yèè dè t̀ké kè bè nk̀rinèní bemɔmbe o borè, ³⁶koò bàá nke tú wèe yóu kè bèe kááké bá o yaàbòri mànkú. Bèè kó dimàà kàáké o yaàbòri kè bèe miété.

Kuyie nkó ikuó nè benitibè kpeyi

(Wénté Mariki 7:1-13)

15 Kè Fadisièbe nè ikuó wā̀bèe yènni Sedisademmu kékótení Yesu borè kòò beke ke d̀: ²Dè dòmmè kàa tancòumbè í d̀ori ti yembè kó ikuó

ke ɔ̀ di ke í nite? ³Kè Yesu bè t̀nné ke d̀: Díndi tá, dè dòmmè kè di yóu Kuyie nkó ikuó ke tú ndi mómmɔmbe di kpeyi?

⁴Kuyie nnáànti tu: Á ndé a cice nè a ỳ, kè wèe s̀áá nho cice yoo o ỳ bèè ò kùu.

⁵Kè díndi tú kè wèe cice bo dikònni kòò ò nàké ke tú, ò na nhò p̀á dè, ò dè p̀á Kuyie nku, dè dèmu. ⁶Di kùu Kuyie nkó ikuó nyi ke tú ndi mómmɔmbe di kpeyi. ⁷Meyèmmè mèdémè yembè díndi! Kuyie mpā̀nā̀nti náàntò Esaii do naatimu ò náá ndii m̀nni ke tú:

⁸Be nnitibè sántí Kuyie nnè be nò nye kè be yèmmè né kù détténè.

⁹Bè kù bàá ndetetirè nde ke tiè mbe mómmɔmbe kó ikuó ke d̀ n yì tú Kuyie n kpeyi.

Dèè s̀nk̀nko onitì

(Wénté Mariki 7:14-23)

¹⁰Kè Yesu náké ditinní ke d̀: Kénténè kékeè tii. ¹¹Dè í tú onitì yo ndè deè ò s̀nk̀nko, tináànti tii yièni onitì nùu tii ò s̀nk̀nko.

¹²Kòò tancòumbèe t̀ónni o borè kòò nàké ke d̀: A béi ntii náànti yonkemu Fadisièbe. ¹³Kè Yesu bè nàké ke d̀: N cice Kuyie nyí f̀íkú dèè tie nkó dimàà ò bo dè u. ¹⁴Nwúónnè be, tiỳònti tii d̀ri titeti. Kè kuỳònkù me ndèri kutekù ti bo do tidé dif̀tirì mieke.

¹⁵Kè Pieri d̀: Á ti náké de kó dináànhā̀ntíri tu mù. ¹⁶Kè Yesu bè t̀nné ke d̀: Di múnke í na ke bo bantáà? ¹⁷Di í yé ke d̀ ndèè taà dinùu dè k̀ri tipɔuti nti ke p̀nkù ke yièà? ¹⁸Dèè me nyièni dinùu dè bonni meyèmmè mieke nke, kè deè s̀nk̀nko onitì. ¹⁹Meyèmmè mieke nke iyeñtotí yeiyi yiènimè, ì tu: Munitik̀d̀ nè a bo duónnèmè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀u nè di bo ndouti d̀utinè ditòbè nè mupocēn-wammù nè muyòd nè muyeticaàrimù nè iwátii. ²⁰Ntenè dèè s̀nk̀nko. A bo dimè ke í nite deè í s̀nk̀nko onitì.

Kannahā kóo nitipòkù do tāmè Yesu
(Wénté Mariki 7:24-30)

²¹ Kè Yesu íté deborè kékòte Tiiri nè Sitṣṣ kó kutempē mmieke. ²² Kòo nitipòkù m̀òu k̀otení o borè kóò bántè ke d̀: Okótì! Dafiti kó debire n kuṣ mmesém̀m̀, díb̀ò díì ta n kóo sapàà koò f̀éũko mediè.

²³ Yesu me nyí nhò t̀énné t̀imatì kòo tancòumbèe ò nàké ke d̀: D̀òṣ we ò da békú tì, ke ỳé ò ti tũmmè ke wékíí. ²⁴ Kè Yesu d̀: Kuyie nni ntõnní Isidayeeribe kpéí nke, bèè d̀onnè ipe ìì feti.

²⁵ Kè de kóo nitipòkùu nínkóo Yesu ììkè ke d̀: Okótì n teennè! ²⁶ Kè Yesu d̀: Dè í wenni a bo túótém̀e íbì kó mudii kéduṣ nyimòbí. ²⁷ Kòo nitipòkùu béi nke d̀: Móm̄muṣ nwe Okótì, nè memme simṣṣ né ṣ ntóũmu icabìri si yiè nyo nkè ìì duò.

²⁸ De m̀õnnì kè Yesu ò nàké ke d̀: Onitipòkù a tá kè dè deumu, dèe d̀ò a dóm̀e. Mem̀me kòo kóo sapàà p̀anke mieté.

Yesu miékũnnemè bemuṣmbe
Kadidee kó menie nta ké

(Wénté Mariki 7:31-37)

²⁹ Kè Yesu íté deborè kékété Kadidee kóo d̀améèri peém̀m̀e kékòte kédeke ditàri ìnkè kénkari. ³⁰ Kè benitibè péu nkòrinèní o borè yekpiè ìnè tih̀ùtì nè tiyũ̀ntì nè yewũ̀ ìnè bemuṣmbe t̀bè péu ké mbè d̀ũnko Yesu borè kòò bè miékũnko. ³¹ Kè benitibèe yà yewũ̀ ìnè nnáamm̀e, kè tih̀ùtì cèntì kè yekpiè nsèiri kè tiyũ̀ntì wénnì kè dèe bè di mediè nkè bè nsántí Kuyie ny-Isidayeeribe tũ nkù.

Yesu do yíe kédòòm̀e tidietì
kè benitibèe sikòupísìnàà di

(Wénté Mariki 8:1-10 nè Matie 14:13-21)

³² Kè Yesu yú o tancòumbèe ké bè nàké ke d̀: Mesém̀m̀e meè m p̀ĩnnè be nnitibèe, diyìe t̀ánnì ndi yíe ìnè bè bomè m borè,

bá bè í m̀ake bè bo di mù, kè m bè cíe mmemme bè yàa bo duò kuce nè dikònnì.

³³ Kòo tancòumbèe ò nàké ke d̀: Ti bo pété de mudii dikpáà dii ncuokè kè ditĩnnì dii ndi kénsànnè? ³⁴ Kè Yesu be beke ke d̀: Di m̀ake p̀éèbè bède? Kè bè d̀: Bèyiekè nè siyĩ sámp̀ó.

³⁵ De m̀õnnì kè Yesu duṣ nkè benitibèe kari ketenkè. ³⁶ Kòo túóté p̀éèbè beyiekè nè siyĩ késante Kuyie nkè bè wéíí kéduṣ nkòo tancòumbèe dè totí benitibè. ³⁷ Bem̀ou kè bèe cááké kénsànnè kè dèe súú nképíe yemámm̀yákè yèyiekè kòo tancòumbèe t̀. ³⁸ Bèè do cááké de kóò p̀éè bè do bo sikòupísìnàà ndi (4000) bá bè í kàannè benitipòbè nè íbì. ³⁹ Yesu cíe ndii m̀õnnì benitibèe kédèe kéta kudabekù kékòte Makatãã.

Fadisíèbe nè Sadusíèbe
bekemè Yesu tidietì

(Wénté Matie 12:38-39 nè Mariki 8:11-13 nè Duku 11:16, 29, 12:54-56)

16 Fadisíèbe nè Sadusíèbe kè bè ndó kédíí nYesu kékòte o borè kóò beke ke d̀: D̀òṣ tidietì kè ti banté ke d̀o nha bonní Kuyie mborè. ² Kè Yesu bè t̀énné ke d̀: Diyìe ṣ ntati kè di tú kéínkè bo ncaánnì ke ỳé tiwetì wennimè yíe, ³ dikũnweñni kè di ntú fetaafè yóo nimu yíe nke ỳé tiwetì s̀òm̀e. Dè d̀õmm̀e kè di nò nke banní tiwetì kó mebenkùm̀e ke né í banní yebenkùyè di yau yè yewe yie mmieke. ⁴ Di m̀õnnì kó benitibèe bèè b̀tĩnné Kuyie ke d̀òri meyei bè m békú tidietì, bè me mbáá yà t̀imatì kè de í t̀u t̀u do d̀òṣ Kuyie mpããnáàntì náàntò Sonaasi.

Ò yí memme ke íté kèpèèté ké bè yóu.

Yesu yèmmè bè ndake Fadisíèbe nè
Sadusíèbe be kó itie nkpeí

(Wénté Mariki 8:14-21)

⁵ Kè Yesu tancòumbèe nsenti menie nyáá nkéyè mbè bo ìtòm̀e p̀éè. ⁶ Kè Yesu

bè nàké ke dò: Nyénè Fadisiēbe nè Sadusiēbe be kó mutie mùu muuti pèè mu kpéí.

⁷ Kòo tancòumbè yèmmè ndò nhò nàa memme bè í tò mèè kpéí nke pèèbè.

⁸ Kè Yesu banté be yèmmè ké bè nàké ke dò: Dè dòmmè kè di m̀ake meyèmmè memme botí? Di í tá kè dè deu! Dè dòmmè kè di yèmmè dò ndi í tò mèè kpéí nke pèè, ⁹ di mu nyí bantáa? Di í kpaá ke yé n sòò wèrí pèèbè bènnùmmù kè benitìbè sikoupìsinùmmù (5000) cááké kénsàn-nè kè yemámmùyákè nkpaá sús nyèdè kè di t̀aa? ¹⁰ Nè pèèbè bèyiekè n sòò wèrí bè kè benitìbè sikoupìsinàa (4000) cááké kè yemámmùyákè nkpaá sús nyèdè kè di t̀aa? ¹¹ Dè dòmmè kè di yèmmè dò n di náánnè pèè kpéí nke n yí dii m̀onni nyénè Fadisiēbe nè Sadusiēbe kó mutie mùu muuti pèè mu kpéí.

¹² De m̀onni kòo tancòumbèe banté ke dò nhò do í bè náánnè mutie mùu muuti pèè mu kpéí, kòò bè náánnè Fadisiēbe nè Sadusiēbe be kó itíe nkpeí nke.

Pieri nàkémè Yesu tumè Kuyie mBire

(Wénté Mariki 8:27-30 nè Duku 9:18-21)

¹³ Yesu t̀òke dii m̀onni Sesadee Fidipu kó dihei kébeke o tancòumbè ke dò: Benitìbè yè n tú we mí nhOnitìbire? ¹⁴ Kè bèè ò t̀énné ke dò: Bèmabè yèmmè do nha tú Isā-Batiisi, kè betòbè yè nha tú Edii, kè betòbè tu a tú Sedemii yoo Kuyie mpāānāahtì náam̀bè kóò m̀òu. ¹⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: Díndi né yè n tú we? ¹⁶ Kè Simō Pierii ò t̀énné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie Bire. ¹⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Simō Sonaasi bire, dè nda naati ke yé n cice Kuyie nkuù tì nda nàkémè, f̀óó í tì banté nè amáa. ¹⁸ N né da náámmu ke tú a tú ditári ndi, dii t̀ári ínke nke n yóó f̀íimmè n kó ditìnni, bá mukúú báa na ké kù nampe.

¹⁹ M bo da duó nKuyie nkpaàtiyuu kó sikpetísi, k̀aa yete dè ketenkè, Kuyie ndè yete keínkè, k̀aa yie ndè ketenkè Kuyie ndè yie nkeínkè.

²⁰ De kó difōnkúò kè Yesu cau nho tancòumbè ke dò: Di báa nàké òm̀òu n t̀úmè Kirisi Odeetìwè Kuyie nnàké wèè kpéí.

Yesu do náámmè o kúú nkpeí

(Wénté Mariki 8:31-33 nè Duku 9:22)

²¹ De kó dim̀onni mieke nke Yesu ketémè kénnaá nho tancòumbè ke tú: N dò nkéwte Sedisademmu nwe ikuó t̀úm-bè kó bekótf̀bè nè ikuó niùbè kó bekótf̀bè nè ikuó wāābè kè bè n f̀éú, ké n kuó, kè n yánté diyie t̀áánni yie.

²² Kè Pierii ò yu kékenténè kóò nàké ke dò: N Yiè, Kuyie m báa yie nkè dè da tuōkení.

²³ Kè Yesu wèēte kénáké Pieri ke dò: F̀ute m boré f̀ndibò! A d́ ké m bōmmu, a toti mèè yèmmè í tú Kuyie nkōme, benitìbè kōme mme.

Ti bo ntú mmèè botí Yesu

(Wénté Mariki 8:34-9:1 nè Duku 9:23-27)

²⁴ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò: Kòò m̀òu d́ ké n t̀ünne wèè búttinné omáa, k̀étò o dapāātí ké n t̀ünne††. ²⁵ Ke yé wèè bo ndó kédeetè o f̀ōmmu ò bo mù f̀étinne, kè wèè duó nho f̀ōmmu n kpéí kòò mù pèté. ²⁶ Onitì bo cōnte ba kòò m̀òke kutenkù kuu nkperè demou kòò wènni né feti. Onitì bo yietí ba kòò wènnii yenté? ²⁷ Ke yé Onitìbire yó nwēt-inímè nè de cice wèrimú ke neínè Kuyie ntōrè, kéyietí bá wè o t̀ōmmú mannè t̀ì yeti. ²⁸ N di náá mmómmu nwe díndi bèè bo die ndi kó bèmabè yó nkpaá f̀òumu kéya Onitìbire kè dè wètiní ke bo baatè de kpàatiyuu.

††16:24 Wénté 10:38 nè t̀ì wénk̀unne

Yesu kǒnti do cèetemè

(Wénté Mariki 9:2-13 nè Duku 9:28-36)

17 Kè dè mmàke yewe yèkuò kè Yesu tútóté Pieri nè Isaku nè Isaku nantè Isāā, kè bèe deke ditārì diērì mari ìnkè bemáà borè. ² Kè Yesu kǒntii ceete be ìkè, kòo ìkè mmieti ke dò ndiyiè, kòo yàdàti peike kèmpinti. ³ Kè bèe nyóó daate keyà Mòyiisi nè Edii kè bèe náánnè Yesu. ⁴ Kè Pierii náké Yesu ke dò: N Yìè ndè wennimu ke dò nti mbo die, kàa dó m bo dò titouti tītāāti, fí nkùmáà, Edii kùmáà, Mòyiisi kùmáà.

⁵ Ò kpáá ke me nnáá kè diwetiri marii kotení ke mieti ké bèe kááanko kè bèe kee metammè mamè di mieke kè mè tu: Yie nweè tú m bire kè nh ò dó mesàà, koò yári mediè, nyíennè o kpeti.

⁶ Yesu tancòumbè kèè dii mǎnni de kó metammè kè kufōwáà mbè auté kè bèe do kénsíí nketenkè. ⁷ Kè Yesu tóónko be borè ké bèe bàùtè ke dò: Kufōwáà mbáà di pí, íténè.

⁸ Kè bèe ínni be yò ke wéntení keyà Yesu máà.

⁹ Bèe cutiní dii mǎnni ditārì kè Yesu bèe cau nke dò: Di báá yie nkénáké òmòu di yà dè, kè Onitibire yàa yánténè.

¹⁰ Kè Yesu tancòumbèe o beke ke dò: Ba nkpéí nte kè ikuò wāābè tu Edii weè dò nkéketé kékōtení? ¹¹ Kè Yesu bèe tēñné ke dò: Mómumu nwe Edii dómme kéniiité kékōtení kētūnte demou. ¹² N di náámmu ke tú Edii kōtenímu ke dèè, bá benitibè í ò banté ke ò dǎò bèe dó mèè botí, mèè botí nku bèe yóó fēūmmè Onitibire.

¹³ Kòo tancòumbèe banté ke dò nhò bèe náánnè Isāā-Batiisi kpéí nke.

Yesu tancòumbè do yīkèkè mèe dibòò

(Wénté Mariki 9:14-29 nè Duku 9:37-43)

¹⁴ Bèe tūòke dii mǎnni diñni borè kòo niti mǎu kōtení Yesu borè ke nínkóo o ìkè ke dò: ¹⁵ Okóti! Kuò m bire mesém-

mè, dè duò yecíncirè nye sáà muháá mmieke nè menie ke fēūri mediè, ¹⁶ kè n dè kōtení a tancòumbè borè kè bèe yīkè bèe bo dè miékūnnemè.

¹⁷ Kè Yesu béi nke dò: Itookperí yembè dindi, mfi yó nhā ke di tōā? Mfi yó nhā ke di bonā? Kōtení debire m borè!

¹⁸ Kè bèe dè kōtení kòo péi ndibòò kè dii yè, kè debiree pānkee mieté.

¹⁹ Kòo tancòumbèe o beke bèe borè bemáà ke dò: Dè dómme kè tínti í na ke dènnè de kó dibòò? ²⁰ Kè Yesu dò: Di í tá kè dè deu. Mómumu nwe n di náámmè kè di do ntá bá kè dè mmānnè fey-ohfè, demarè na bá ndi yóunnè, di ní na nnamu kénáké ditārì ke dò: Íté! Kè dii íté. [²¹ Dibòò dii mbotí 55 í nyè kè di í bou dinuù ke bántè Kuyie.]

Yesu do náámmè o kúú nkpéí nkuce medérímè

(Wénté Mariki 9:30-32 nè Duku 9:43-45)

²² Diyiè marii Yesu nè o tancòumbè kè bèe mbo Kadidee kó kutempè nkòo bèe náké ke dò: Bèe bo fíté Onitibire, kè bèe dè kùò, ²³ diyiè táánni yiè kè dèe yánté.

Kòo tancòumbè yèmmèe caarè mediè.

Yesu yietímè Kuyie ncíètè kòò dàmpòò

²⁴ Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuòke Kapennaummu. Bèe còú Kuyie ncíètè kòò dàmpòò kè bèe beke Pieri ke dò: Di kóo kóti í yietí Kuyie ncíètè kòò dàmpòò? ²⁵ Kè Pieri dò: Ò yietímu.

Pieri ta dii mǎnni tecíètè kè Yesu niité kòò beke ke dò: Simou a yèmmè dò nwe ndò nkéyietí dàmpòò, ketenkè yembàa, kè bepòòbè? Kòò dò: Bepòòbè. ²⁶ Kè Yesu ò náké ke dò: Ketenkè yembè í dò nkéyietí. ²⁷ Ti né í me ndómè dèe bèe yonke, kōte dàméèrì kébo nha yīmpie, a bo keté ké-tuotí tēè yīntè, á baá te nùu kédeite fedífè kè fè mmānnè n kòò dàmpòò nè a kou kàa bèe yietí.

Yesu tancòumbè nènnimè tikóti kpéi
(*Wénté Mariki 9:33-37 nè Duku 9:46-48*)

18 De m̀nni kè Yesu tancòumbèe ò beke ke d̀: We nyó mbaké Kuyie nkpààtiyuu mieke?

²Kè Yesu yúni debire sámpòrè kécón-né be ìkè ké bè nàké ke d̀: ³Móm-muò nwe n di náammè kè di í cèete ke naánnè íbí sámpòyi di báa ta Kuyie nkpààtiyuu mieke. ⁴Wèè bo kékúnne omáà kénáà debire sámpòrè wèè yó ntú odiewè Kuyie nkpààtiyuu mieke. ⁵Kè wèè còuté debire marè nè n kpéi ò còuté mínwe m mómumu.

**Wèè bo bo nhotòu meyei
mmieke ò bo yà**

(*Wénté Mariki 9:42-48 nè Duku 17:1-2*)

⁶Kòdò m̀u bo mbesámpòbè bie mbèè n d̀ be kòdò m̀u meyei mmieke, kè bè ò dùú nditári dierì ke dootóo dàmèèri mieke dè ntũ. ⁷Meyei nyí yóo paà kutenkù, wèè né bo tanné otòu meyei mmieke ò bo yà!

⁸Kàa nòutè tèè yó nte yoo a naàcètè kàa d̀d̀ meyei, kéétè te kédootóo medé-timè. A bo tamè mufòmumu mómumu mieke nè kubakù kumáà yoo kutàaku kumáà dè tũnè a bo mmòkemè debaà ndèdèrè nè itààke ìdèi ke né ta muháà mmùù í kò mmu mieke. ⁹Kàa nònfè fèè me nyó nte kàa d̀d̀ meyei nkpéétè fe kédootóo medé-timè, a bo tamè mufòmumu mómumu mieke nè kunòfièkù dè tũnè a bo mmòkemè inuò nyidèi ke né ta muháà mmùù í kò mmu mieke.

Fepièfè fèè feti

(*Wénté Duku 15:3-7*)

¹⁰Nyèné ke báa senkèri besámpòbè bie nkòdò m̀u, n di náa mómumu nwe Kuyie ntòrè yèè bè bàa yè m̀kemu kuce ke bo beé nKuyie mbe kpeti. ¹¹[Ke yé Onitibire kòtenimè ke bo deeté bèè feti bèmbe.]

¹²Di yèmmè dò nkòo niti m̀ke ipe tekòutè (100) kè fèmaà feti ò báa yóu sipisiwei nè ìwei kè ì nkpaá dinaacènhòdò kòdò kòte kéwammú fèè me nfetaà? ¹³N di náa mómumu nwe ò fè yà dii m̀nni dè bo ò narike kèpèètè sipisiwei nè ìwei ìi me nkpaá ke í feti. ¹⁴Meè botí nku di cice Kuyie nyí dómè besámpòbè bie nkòdò m̀u feti.

Kàa kou d̀d̀ meyei nha ò nàké

¹⁵Kàa kou d̀d̀ meyei, kòte kòdò nàké didè borè, kòdò yie nha ò tènénimú kuce kusàakù mieke, ¹⁶kòdò me nyí yie nha yú oniti òmáà yoo bèdébè kè di wènnè benitibè bèdébè yoo bètāāti ké ti tũnte. ¹⁷Kòdò me nyí yie ndi kpeti, náké ti ditinnì, kòo í yie nditinnì kpeti, dí ò wèntè wèè í yé Kuyie, osòuntì. ¹⁸N di náa mómumu nwe di bo yete dè ketenkè, Kuyie mbo dè yete kéinkè, kè di yie ndè ketenkè Kuyie ndè yie nkeinkè.

Ti bo wènnémè dinùù kébántè Kuyie

¹⁹N di náammú kè benitibè bèdébè wènnè ketenkè ìnkè ke m̀u bá dèè botí n cice wèè bo kéinkè ò bo dè mbè duú. ²⁰Ke yé kè benitibè bèdébè yoo bètāāti tí ndè n kpeti m bomu be cuokè.

Okpààti do cièmmè obanteu

²¹De m̀nni kè Pierii beke Yesu ke d̀: N Yiè, kè n tèbite n caari, n dò nkòo ciè nkuce mède? Kuce mèyiekàà? ²²Kè Yesu ò téniné ke d̀: Áà, m báa da náké ke d̀ kuce mèyiekè, m bo yí á ò ciè nkè dèe tuòke sipisiyiekè kuce mèyiekè. ²³Meè botí nku Kuyie nkpààtiyuu dòn-nèmè okpààti m̀u wèè do d̀ o kó betòmbè ò yietí yebàà mbè ò bannè yè. ²⁴Ò ketè dii m̀nni kèmbaàti ò bàà nkè bèè kòtenni òm̀u wèè ò bannè yesòwèrè tekòupítè (1000). ²⁵De kòdò niti í mpètè ke yietí, kòo kpààti d̀ bèè ò fitè wenwe nè o pokù nè o bí nè o kperè dem̀u kéyietí ò bàà. ²⁶Kè wèè nitii do kéninkóo

okpààti ìl̀kè, kòd bántè ke d̀: Minné, kè n yóo da yietímu dem̀. ²⁷ Kè mesém-mèe pí nhokpààti kòo ò pā de kó idííí, kóo yóu kòo íté.

²⁸ Weè niti ítóo diì m̀ǹǹni k̀econè o népo m̀. wèè m̀ǹke o bannè idííí sámp̀, kòd pí nkéyíé o f̀ǹíí ke d̀: N yietí n díííí! ²⁹ Kòo népoo nínkóo o ìl̀kè, kòd bántè ke d̀: Minné kè n yóo da yietímu dem̀. ³⁰ Kòo yete kòd kpetínnè kòd bo nkpétí ke yàa ò yietínnè o banǹ. ³¹ Betòm-bè t̀bè dè yà diì m̀ǹǹni kè be yèmmèe caàrè mediè, nkè bèe k̀e kénáké okpààti dèè d̀. ³² De m̀ǹǹni kòo kpààtíi yúní de kóo niti kòd nàkè ke d̀: Onitiyèiwe f̀, n da pā a do m bannè ì díííí im̀. a m bántè mèè kpéí, ³³ a do í d̀ nkékuó nha népo mesém̀mè m mè nda kuó mmèè botáá? ³⁴ Kòo kpààti mieke peike mediè nkòo dúo nde kóo niti sándámm̀bè, kè bè bo nhò kpetí kòo yàa yietínnè o banǹ dim̀.

³⁵ Mèè botí nku n cice wèè bo kéínkè ò yóo di d̀d̀mè, ke nsà kè di í c̀eǹko dit̀bè nè di yèmmè mem̀.

Mupobetimù

(Wénté Mariki 10:1-12)

19 Yesu dúo ndiì m̀ǹǹni o tíe nkédeè, kéíté Kadidee k̀e k̀e Sudee kó kutempè mmieke, Suditèè kó nyáa. ² Kè díííínni dierì nhò urínnè kòd miek̀ǹko bemuambe.

³ Kè Fadisièbèe k̀tení ke bo ò díí nkòd beke ke d̀: Ikuó yie nhoniti bo betimè o pokù bá tìi kpéínnáa? ⁴ Kè Yesu bè t̀nnè ke d̀: Di í kàa ntìi ẁari ke tú: Meketimè m̀ǹǹni Kuyie ndo d̀d̀ oniti nè o pokù nwaá? ⁵ Nè de kpéí nkòo nitid̀d̀ bo yóu o cice nè o ỳ kétaunnè o pokù kè bèe naá nhoniti omáa. ⁶ De m̀ǹǹni bè t̀enke í bo bèdébè, bè naá nhoniti omáa ndi. Oniti t̀i mbáa yate Kuyie ntàu ndè.

⁷ Kè Fadisièbèe ò beke ke d̀: Ba nkpéí nné te kè M̀yíisi kó ikuó tú: Kòo niti d̀ k̀ebetí o pokù wèè ò dúo mmeyatimè kó dipátíri? ⁸ Kè Yesu bè t̀nnè ke d̀: Di kó

itookperí kpéí nte kè M̀yíisi yè ndi mbeti di pobè, meketimè m̀ǹǹni dè do í me ndò. ⁹ N di náamm̀ ke tú kòo niti pokù í yíe ke d̀ounè bet̀bè kòo d̀. ò bèti ke t̀óté ot̀. ò naá nwèè d̀uti d̀utinè wènwè benitipòbè.

¹⁰ Kòo tancòumbèe ò nàkè ke d̀: Kè dè d̀ mmemme kòo niti í puoke dè t̀. ¹¹ Kè Yesu bè nàkè ke d̀: Benitibè báa na k̀cuté de kó tináantí kè dè í tú Kuyie nteennè bè. ¹² Meborime sũmu péu mèè te kè bèmabè í puokú: Bèmabè túmu yedataa nnè bè bè piémè, kè bè f̀mmu bet̀bè ke bè pínnè sikipàaticéi mieke mutòm̀m̀, kè bet̀bè yóu dipopuò ke bo na k̀pí nKuyie nkpààtiyuu kó mutòm̀m̀. Kè wèè bo na k̀cuté de kó tináantí wèè tì cuté.

Yesu m̀m̀mè Kuyie nkó mesàa nyíbi kpéí

(Wénté Mariki 10:13-16
nè Duku 18:15-17)

¹³ Kè benitibè nk̀r̀ǹǹní ibí Yesu borè kòo bo ǹs̀o nho ǹ. i ínkè k̀bánté Kuyie nnè i kpéí, kòo tancòumbè mbè kpànnè. ¹⁴ Kè Yesu bè nàkè ke d̀: Yóunnè kè ibí nk̀r̀ǹǹní m borè bá nyi bètinè, ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè bèè i d̀onnè be kpéí nke.

¹⁵ Kè Yesu ǹs̀o nho ǹ. i ínkè, k̀bánté Kuyie, kédeè kéíté.

Odapàa ntkpàti yìè

(Wénté Mariki 10:17-31
nè Duku 18:18-30)

¹⁶ Kòo niti m̀. uou k̀tení Yesu borè kòd beke ke d̀: Okóti, n d̀ nkédo ba dèè tu desàarè k̀péte mufòm̀mu mùu bo sáa? ¹⁷ Kè Yesu ò t̀nnè ke d̀: Dè d̀omme kàa m bèkú dèè tu desàarè? Òm̀. máa wèè sà, kàa d̀ k̀péte mufòm̀mu mùu bo sáa, a nd̀. nKuyie ǹannè yèmmè. ¹⁸ Kòo beke Yesu ke d̀: Ònye nye? Kè Yesu ò t̀nnè ke d̀: Yèè tu: A báa kuó oniti, a báa duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú

a dɔ̀u, a báá yúúkú, a báá souté kécaàrè a kou tɔ̀u yè̀tìrì, ¹⁹ a dé a cice nè a yɔ̀, kéndɔ́ a kou tɔ̀u a dɔ́ mɛ̀è botí amáá. ²⁰ Kè de kóo dapàà nho tɛ̀nné ke dɔ̀: N tũmmu de kó yetannɔ̀ yemɔ̀, ñnye kpaá ke n dónni ténke? ²¹ Kè Yesu ò nàké ke dɔ̀: Kàa dɔ́ kéwenke páíí, kɔ̀te kɛ́fíté a mɔ̀ke dè kɛ̀pãmmú idíítí becìribè a bo pété kéínké kó tikpàti, kàa dèè á wètení kè n tũnne.

²² De kóo dapàà nkèè diì m̀nni de kó tináànti kòo yèmmè caàrè, kòo íté ke yé ò m̀kè m̀è tikpàti mediè.

²³ Kè Yesu náké o tancòumbè ke dɔ̀: N di náá mmómmuɔ̀ nwe, dè bo nyóunè tikpàti yiè nhò bo tamè Kuyie nkpaàtìyuu mieke. ²⁴ M bo yíé ké di náké ke tú dè bo nyóunè tikpàti yiè mbo tamè Kuyie nkpaàtìyuu mieke kɛ̀pɛ̀tè yòyò bo tamè feyárfife fiè.

²⁵ Kè Yesu tancòumbèè tì kèè kè dèè bè di mediè, kè bè dɔ̀: Kè dè dò mmemme we mbo na kécooté?

²⁶ Kè Yesu béi nke dɔ̀: Dè yóunèmu benitibè dè me nyí yóunè Kuyie.

²⁷ De m̀nni kè Pierii beke Yesu ke dɔ̀: Tì me nyóumè demɔ̀ ke da tũnne tì kpeti né yó ndòmme? ²⁸ Kè Yesu bè tɛ̀nné ke dɔ̀: Mómmuɔ̀ nwe n di náammè Kuyie mbo dɔ̀ di yiè demɔ̀ depànnè kè Onitibire nkari de kpààtikàri tidietì kperi ínkè, dínni n tancòumbè di bo nkari yekpààtikàrè tepítè nè yèdèè, kébekénè Isidayeeriibe kó iwuo ntepítè nè idéi. ²⁹ Bèè bo yóu be cèi nè be nef nè be tábè nè be cicebè nè be yɔ̀bè nè be bí nè be paa n kpéi, bè bo pété kè dèè nɔ̀ nkuce tekòutè (100) kè bè mmòke mufòmmu mùu bo sáá. ³⁰ Besúkubè bèè tu beketibè di mm̀nni bè bo naá mbesombe, kè bèè tu besombe di mm̀nni kè bèè naá mbeketibè.

Kupaku yiè nwaámmè betòmbè

20 Kuyie nkpaàtìyuu dònne oniti m̀u nwe wèè do yè dikúnweñni

sèi ke bo waá mbetòmbè kéánnè o paku. ² Kè bèè taá ndiyiè dimáá kó idíítí, kòo duó nkè bèè kòtè kénkúúfí. ³ Kòo yíé kényè tewebiètè m̀wewei, ke nsó mbemabè cènti yaàrè bá bè í pí mmùmamù. ⁴ Kòo bè nàké ke dɔ̀: Kòtènnè kɛ̀pí mmutòmmú m paku kè n di yietí dè dò n di yietí m̀èè botí, kè bèè kòtè. ⁵ Kòo wète kékɔ̀te diyiè còm̀mú diì m̀nni yeyo nè tewebiètè m̀tããti m̀nni kéwaá mbetòbè. ⁶ Mesomme kòo yè tewebiètè m̀nũmmù, kénsó mbemabè tó centi yaàrè, kòo bè beke ke dɔ̀: Dè dòmme kè di tũú ndie nke í pí mmùmamù? ⁷ Kè bè dɔ̀: Òm̀u ò í ti benke mutòmmú. Kòo bè nàké ke dɔ̀: Múnke kòtènnè kɛ̀pí mmutòmmú m paku.

⁸ Kuyuoku m̀nni kè kupaku yiè nnáké wèè bàa betòmbè ke dɔ̀: Yú betòmbè ké bè yietí kékèté bèè dèntení, kédente bèè ketení. ⁹ Kòo yietí bèè do kòtè tewebiètè m̀nũmmù diyiè dimáá tómmú dífí. ¹⁰ Bèè do keté kékòtè kè bèè tukení kè be yèmmè ndò mbè yóo bè yietí kè ò pèètè betòbè kpeyi, kè bè né bè yietí bá wè diyiè dimáá tómmú dífí múnke. ¹¹ Kè be mieke peike kupaku yiè, nkè bè nkpa nke tú: ¹² Bie mpí mmutòmmú tewebiètè m̀máá ndi kàa bè yietí kè ò m̀nnè tì kpeyi, tinti bèè tũú nke pí mmutòmmú kuyie mmieke ke òu. ¹³ Kè kupaku yiè ntènnè be kòo m̀u ke dɔ̀: N népo n yí da ciitè a do yiemmu ke bo còuté diyiè dimáá tómmú dífí. ¹⁴ Còuté a dífí kèíté, n dɔ́ kèyietí wèè dèntení kè ò mmannè a kpeyi nyi. ¹⁵ N yí dò nkédònnè n dómè n dífítáa? Yáa a mieke peike n nitì m̀èè kpéi nke. ¹⁶ Meè botí nku bèè tú besombe bè bo naá mbeketibè, kè bèè tú beketibè kè bèè naá mbesombe.

Yesu do náammè kuce metáámmè o kúú nkpeí

(Wénté Mariki 10:32-34
nè Duku 18:31-34)

¹⁷ Yesu kòri diì m̀nni Sedisademmu kényú o tancòumbè tepítè nè bèdébè kè bè

nkéí kòo bè nàké ke dò: ¹⁸ Ti mè nkòri kù Sedisademmu bè bo fítè Onitìbire, kè ikuṣ nùùbè nè ikuṣ wāābè kè bèè ò bekénè ke dò ò dò nkéku, ¹⁹ kóò duṣ mbèè í tū nKuyie nkè bè nhò puotì yedá koò daú, kóò baaké kudapāāfí. Diyie tāānni yie kòo yānté.

Sebedee bí dómè yekàrè ketiyè

(Wénté Mariki 10:35-45)

²⁰ De m̀nni kè Sebedee pokùu k̀tenni o bí Yesu borè ke nínkoo o ìkè kòò bán-tè. ²¹ Kè Yesu ò beke ke dò: A d́ ba? Kòò d̀: N d́ a yóu kè m bí ìi nnanke nkari a kpààtiyuu mieke die nha bakù you deterè kucàнку. ²² Kè Yesu d̀: Di í yé di békú tì, di bo na kèyà n yóo yà fèè bòòfàà? Kè bè d̀: Èè, ti bo na. ²³ Kè Yesu bè tènnè ke d̀: Mómмуo ndi bo fè yà. Mfi né í yóo tāāté bèè yó nkari m bakù you nè kucàнку, n cice wèè yé bèè te de kó yekàrè.

²⁴ Kè Yesu tancòumbè sɔmbe tepítèe tì kèè kè be miekee peike Isaku nè o nantè Isā. ²⁵ Kè Yesu bè yu bemou ké bè nàké ke d̀: Bèè tu bekpààtibè, ketenkè yembè beè fèũnko benitibè, kè bekperibè yo mbesampòbè muwērímú. ²⁶ Di kperè í d̀ò nkéndò mmemme, wèè d́ kéntú odiewè wèè naá betòbè kóo t̀nti, ²⁷ wèè d́ kéntú oketiwè wèè naá betòbè kó kudaakù. ²⁸ Onitìbire í k̀tení ke bo nkari kè bè pí nho t̀mmú, ò k̀tení ke bo pí mmut̀mmú mmu benitibè kpéí, kéduṣ nho f̀mmu kédonté kusúkù.

Yesu do wéimmè tiyù̀nti tìdèti Sedikoo mieke

(Wénté Mariki 10:46-52
nè Duku 18:35-43)

²⁹ Yesu nè o tancòumbè bè yèti dii m̀nni Sedikoo kè benitibè péu mbè tū, ³⁰ kè tiyù̀nti tìdèti kàri kuce nùù kékéè Yesu pēnkémè képīéké ke d̀: Okótì! Dafiti kó debire ti kuṣ mmesémmè.

³¹ Kè benitibè ntì kpànnè ke tú tii cíéké, kè tì né d̀ke pīéké mediè nke d̀: Okótì Dafiti kó debire ti kuṣ mmesémmè.

³² Kè Yesu cómmóo ké tì ỳnì ké tì beke ke d̀: Di d́ n di d̀ò ba? ³³ Kè tì d̀: Okótì ti d́ kéwéntému.

³⁴ Kè mesémmèe pí nYesu kòo kááké ti nuo nkè tì p̀nkee wénté kòò t̀nne.

Yesu tatimè Sedisademmu ke deke sãmmarímú

(Wénté Mariki 11:1-11 nè Duku 19:28-40 nè Isā 12:12-19)

21 Bè t̀ónnè dii m̀nni Sedisademmu ke t̀òke Betifasee Odifíè t̀ari také. Kè Yesu t̀o nho tancòumbè bèdébè, ² ké bè nàké ke d̀: K̀tenè dihei dii me mbo di ìkè di bo yà sãmmarínseri kè dè píítì nè di bii kè dí dè pítè kék̀tenèní. ³ Kòò m̀ou di beke ke tú: Di d̀ori ba? Di d̀: Ti Yiè nwee dè d́. Ò yóo di yóumu kè dí dè t̀òténí.

⁴ Kè dè bo d̀ò Kuyie mpānāānti náāntò do nàké tì ke d̀:

⁵ Sedisademmu kòbe,
ntenè di kóo kpààti ke kéríní di borè,
ke yòò nke deke sãmmarímú,
ke deke sãmmarínseri kó dibii.

⁶ Kè Yesu tancòumbèe kote kédòò ò bè nàké tì, ⁷ kék̀tenèní sãmmarínseri nè di bii, kénj́ mbe yààti di ìnkè kè Yesu deke.

⁸ Kè besúkùbè mpíenko kuce mesàà nke nenkù be yààti ku ìnkè. ⁹ Bèè ni Yesu ìkè nè bèè ò tū nkè bè mpīékù ke tú: Dafiti kó debire a yètirì nídeu! Kuyie ndòò mesàà nṣ́ nwèè kéríní nè ti Yiè nKuyie nkó diyètirì! Kuyie nyètirì nídeu kéinkè!

¹⁰ Yesu ta dii m̀nni Sedisademmu kè kuncòroo dátinnè dihei kè benitibè mbékú ke tú: Wenninwe yie? ¹¹ Kè bèè bè tènnè ke d̀: Kuyie mpānāānti náāntò Yesu nwe Kadidee kó kutempè nkó dihei Nansareti kou.

**Yesu bètimè bepotambè
Kuyie nciètè mieke**

(Wénté Mariki 11:15-19 nê
Duku 19:45-48 nê Isāā 2:13-22)

¹² Kê Yesu ta Kuyie nciètè kébeti bepotanfítibè nê bedombe, kébuú mbédíticeetibè kóó tábùribè nê bèè fiiti sinónképeé be kó yekàrè, ¹³ kédeè ké bè nàké ke dò: Ti wàrimu ke tú bè bo nyu n ciètè ke tú mubáammu kpete, ke díndi nê tè dòò beyóóbè kó disòri!

¹⁴ Tiyùònti nê yekpiè ké bè nkorini Yesu borè Kuyie nciètè mieke kòò bè miékunko. ¹⁵ Ikuú nùùbè nê i wāābè bè yà dii mōnni Yesu dòò tii dieti, nê ibi píèkùmè ke tú: Dafiti bire a yètiri ídeu, ¹⁶ kénáké Yesu ke dò: A yo bè túmàà? Kê Yesu bè tēnné ke dò: Di í kàa ntii wàri ke tú: Ibi nê ibíbénni bo ndiè nke da sántàà?

¹⁷ Mēmme ké Yesu bè yóu deborè kéwēte kéyíe mBetannii eité.

Yesu duómme ké mutie kpei

(Wénté Mariki 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Kê dèe wenté ké Yesu nwētini dihei mieke ké dikōnnii ò pí. ¹⁹ Kòò yà fikié kó mutie mamù kuce nùù kètóónko ké tifāāti máá dàátí kòò mù náké ke dò: Á ténke báá peité bitì.

Kê mutie pānke kpeió. ²⁰ Kòò tancóumbèe dè yà ké dèe bè di mediè nkè bèè ò beke ke dò: Dè dòmmè ké de kó mutie kpeió dende bāmbà? ²¹ Kê Yesu bè náké ke dò: N di náá mómumu nwe, ké di do n tá ke í yīèkù di bo na kédòò ké dèe pēētè n dòò dè mutie muu, di bo na kénáké ditāri dii nke dò: Íté dende kédo dāmēèri mieke ké dèe dòò. ²² Kê di báá nKuyie nke tá, di kù mōú dèè kó dimàà di báammu mieke kù bo dè dòò.

Yesu wērimú bonní de

(Wénté Mariki 11:27-33 nê Duku 20:1-8)

²³ Kê Yesu wēte kéta Kuyie nciètè kénduò mbenitibè itié ké ikuú nùùbè kó bekótibè nê beheikènkótibè ké bèè ò beke ke dò: Nê òmmu wērimú mmu a dōōrinèmmè die? We nda duó dinùù kàa dè dōōri?

²⁴ Kê Yesu bè tēnné ke dò: M múnke bo di beke tīmatì ké di n tēnné nné di náké nê mùù wērimú mmu n dè dōōrinèmmè. ²⁵ We ndo tōnni Isāā kòò nhāā bātēmmu benitibè, Kuyie naà ké benitibè?

Kê bè nnáá mbemàà ke tú: Kê ti yī Kuyie nkuù do ò tōnni ò bo yī ba nkpeí nné te ké ti í yie nho kpeti. ²⁶ Kê ti me nyī benitibè beè ò tōnni, ti bo cé ndikpānni ke yé benitibè bemōu do yémè ke dò ny-Isāā tu Kuyie mpāānāānti náāntò. ²⁷ Kê bèe tēnné Yesu ke dò: Ti í yé. Kê Yesu dò: M me mmúnke báá di náké nê mùù wērimú mmu n dè dōōrinèmmè.

Ibí idéi kó medonnimè

²⁸ Kê Yesu yíe ké ké beke ke dò: Di yèmmè dòmmè nê tināānti tii? Onitì mōù weè do mōke ibí idéi kéyú deketirè ké dè náké ke dò: Kōté yíe m paku képi mmutómumu. ²⁹ Kê dèe ò tēnné ke dò: M báá na, kédeè kédemmu mùù kpeí nte ké dè béi memme kékōté. ³⁰ De kó difōnkúò kòò yú deterè ke me ndè náké, ké dende ò tēnné ke dò: N cice m bo kōté. Dè me nyī nkōté. ³¹ De kó ibí idéi memme ònde yie nde cice kpeti? Kê bè dò: deketirè. Kê Yesu bè náké dò: N di náá mmómumu nwe beyóóbè nê benitipòbè bèè douti doutinè benitidaabè bè bo di niitèné kéta Kuyie nkpadituyuu mieke. ³² Ke yé Isāā-Batiisi kōtēnimè ke di benke kuce sààkù, di me nyī yie nhò di náké tì, beyóóbè nê bèè douti doutinè betòbè ké bè ti yie, nkè di yà, di me nyī cèete ke bo yie nho kpeti.

mbe kɔbe mabè nè Edɔti kó fenafe kɔbe mabè kè bèe kɔte kénáké Yesu ke dɔ: Okóti, ti yému ke dɔ nha tú wèè nàá ntimóm̄m̄nti ke benkú Kuyie nkó kuce weti weti, a í yìèkù òm̄òu bá kòò tú wè. ¹⁷ Dè wenni ke dɔ ntí nyieti dàmpòò okpààti diewè wèè bo Odommàà, kè ti báá nyieti?

¹⁸ Yesu né me nyémè be yèmmè kòò bè nàké ke dɔ: Díndi meyèmmè mèdémè yembè dè dóm̄me kè di dɔ ké n díf? ¹⁹ Duónnènní fèdífè fèmàà di yieti fè dàmpòò kè n yà.

Kè bèe ò duó n fèdífè fèmàà. ²⁰ Kè Yesu bè beke ke dɔ: We nte kufènkù kùu bo fè mieke nè diyètiri dii wàri fè ìnkè? ²¹ Kè bèe ò tɛ́nné ke dɔ: Sesaa, okpààti diewè wèè bo Odommu.

Kè Yesu bè nàké ke dɔ: Duónnè Sesaa o kperè kéduó nKuyie nku kperè.

²² Bè kèè dii m̀n̄ni de kó tináànti kè dèe bè di kè bèe ciéte.

Dipopuò í bo kéínkè

*(Wénté Mariki 12:18-27
nè Duku 20:27-40)*

²³ De kó diyie dimáà mieke Sadusiēbe bèè tu mukúkéyántímù í bo kè bèe kɔtení kébeke Yesu ke dɔ: ²⁴ Okóti, M̄ȳisi kó ikuú tú kòò nitì ku ke yóu o pokù bá debire í bo, o nantèe ò t̀òtè kòò peité ibí kè ìi sɔ́tè wèè ku o cìtè. ²⁵ Kè diyìfù̀ mari kɔbe né mbo bèyiekè kòò ketiwèe puoke ke kú bá debire í bo kòò nantèe t̀òtè de kóo kúpokù ²⁶ ke múnke kú bá debire í bo, kè bè mme nh̄ ke yàa tuɔkenè oyiénwè. ²⁷ Kè dè mboní kòò nitipòkùu kú. ²⁸ Mukúkéyántímù yiè be we nyó nte de kóo nitipòkù, bəm̄ou bè me nhò puokemè?

²⁹ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dɔ: Di yetému di í yé m̀èè kpéí Kuyie nnáànti di me nyí banté ku kó muw̄érímú. ³⁰ Ke yé

becírìbè bo yánté dii m̀n̄ni dipopuò í yó mbomè, bè yó ndònnè Kuyie nt̄rè dòm̄mè mme kéínkè. ³¹ Kè t̄i tú mukúkéyántímù kpeti di í kàa nt̄i wàràà? T̄i tú: ³² N tú Kuyie nku a yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu bè do t̄u nkù. Kuyie nyí tú becírìbè kòku, kù tú befòubè kòku nku.

³³ Kè dit̄innii keè Yesu bè tɛ́nné m̀èè botí kè dèe bè di mediè.

Ikuú ìi p̄ēté is̄onyi

*(Wénté Mariki 12:28-34
nè Duku 10:25-28)*

³⁴ Kè Fadisiēbe yà Sadusiēbe í namè ke tɛ́nné Yesu bè nàké t̄i, ke t̄í. ³⁵ Kè Fadisiēbe kóo kóti ndó kédíí nYesu kóò beke ke dɔ: ³⁶ Okóti, ikuú dieyì tú ñnyì? ³⁷ Kè Yesu ò tɛ́nné ke dɔ: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè mem̄ou, nè a w̄nni dim̄ou nè a ciì mmem̄ou. ³⁸ Ìi tu ikuú ketiyì ìi deu. ³⁹ Nte iteì ìi ì dòn̄nè: Ndó a kou t̄òu a dɔ m̀èè botí amáà. ⁴⁰ M̄ȳi-isi kó ikuú nè Kuyie mp̄ānāànti náam̄bè do nàké t̄i tim̄ou kó dik̄unn̄i ndi.

Kirisi tu Dafiti yaàbire ndeà?

*(Wénté Mariki 12:35-37
nè Duku 20:41-44)*

⁴¹ Fadisiēbe me ndè tikúmè kè Yesu bè beke ke dɔ: ⁴² Di yèmmè dɔ nKirisi tú we nkó deyaàbire? Kè bèe ò tɛ́nné ke dɔ Dafiti.

⁴³ Kè Yesu bè beke ke dɔ: Ba nkpeí nnè te kè Muyaásdàmù do niité Dafiti kòò nyu Kirisi ke tú o Yiè? Ò nàá ndi m̀n̄ni ke tú: ⁴⁴ N Yiè nKuyie nnákému n Yiè nke ȳi: Nkari m bakù you kè n yàa da duónnè a kprantidèntòbè kàa bè cùt̄i. ⁴⁵ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, n̄ho Yiè mbo ȳime kéw̄ete kéntú o yaàbire?

⁴⁶ Bá òm̄òu í nna kóò tɛ́nné. Nè de yiè òm̄òu tɛ́nke í ndáátí kóò beke tim̄ati.

Yesu kpannèmè**Fadisīēbe nè ikuś wāābè***(Wénté Mariki 12:38-39 nè**Duku 11:43, 46, 20:45-46)*

23 Kè Yesu náké ditìnni nè o tancòumbè ke dò: ²Fadisīēbe nè ikuś wāābè beè dò nkémbenkú Mɔyiisi kó ikuś. ³Nyíennè ke dɔɔri bè di náá ntì, di né bá ntù mbe kó meborime ke yé bè di náá ntì bè í ti ndɔɔri. ⁴Bè bou yetuɔ cēyè nye ke touñko benitibè, bè né í bè teennè bá sámpó kè bè bo yè tɔ. ⁵Bè ɔ ndɔɔri be kperè demɔu ke dó benitibè beè bè yà, ke yánti iduké dieyi ke āā yenáankékè de mieke ke ũ be baà, ke kpēnti be yaàbòrè mànke mupààkómmú okùmù, ⁶ke dó yekàrè kètiyè yebaa mmieke nè titíntouti mieke, ke dó bè mbè dɔú nke bè dèúkunko yekààtè mieke, ⁷ke bè yu ke tú: Okóti, okóti. ⁸Díndi di bá nyíe nkè bè ndi yu ke tú: Okóti, di kó Okóti bo omáà ndi, dimɔu kè di eri. ⁹Di bá nyu òmɔu ketenkè kie nyínkè ke tú di cice, ke yé di cice bomè omáà ndi wèè bo kéínkè. ¹⁰Di báá yie nkè bè ndi yu ke tú: Oniùti ke yé di kóo niùti bomè omáà ndi wèè tu Kirisi. ¹¹Wèè deɔ di mieke we ntù betòbè kóo tɔnti. ¹²Wèè dèúkunko omáà bè bo ò kéékunko, wèè kéékunko omáà kè bèè ò dèúkunko.

Yesu do kpannèmè**Fadisīēbe nè ikuś wāābè***(Wénté Mariki 12:40 nè Duku**11:39-42, 44, 52, 20:47)*

¹³Di bo yà díndi Fadisīēbe nè ikuś wāābè, meyèmmè mèdémè yembè! Di paanko mèè kpéí Kuyie nkpààtiyuu benitibè, di í tati di mómmɔmbe, di me nyí yóu bèè dó kè bè bo ta.

[¹⁴Di bo yà díndi Fadisīēbe nè ikuś wāābè, meyèmmè mèdémè yembè! Ke yé di fekùmè bekúpobè kperè demɔu, nè memme ke ɔ nhokunko di báammu kè dè

bo ndò ndi wetí, Kuyie mbo di poté kè dè nyóú mmediè.]

¹⁵Di bo yà díndi Fadisīēbe nè ikuś wāābè meyèmmè mèdémè yembè! Díndi bèè cènti ketenkè kemɔu nè dāméèri miekoo ke wanti kèpété wèè bo túnne di kó kuce, di ò pètè diì m̀nni ke né ò s̀nkunko kòo di pēētè kémmànnè kéta muháá mmieke di tati mù.

¹⁶Di bo yà díndi tiyù̀nti tì dó kénitè benitibè! Díndi tú kòò m̀u yu Kuyie ncíētè yètiri ke pàrikè ke yē nhò bo d̀ò tì, ke í tì d̀ò, de kpeti í bo, kòò me nyu Kuyie ncíētè kó mesɔ nyètiri ndi ò d̀ò nké tì d̀òmu. ¹⁷Tiyèinti, tiyù̀nti díndi, ònde pēētè deterè mesɔ naa kè Kuyie ncíētè tēè mè wénkunko? ¹⁸Ke wētè ke tú: Kòò m̀u yu diwù̀t̀nni yètiri ke pàrikè de kpeti í bo, kòò me nyu dipānni bè pā di Kuyie ndiwù̀t̀nni ínke ò d̀ò nkéd̀̀mu ò yu ke yē nhò bo d̀ò tì. ¹⁹Díndi tiyù̀nti ònde pēētè deterè? Dipānnàa kè diwù̀t̀nni diì wénkunko dipānni? ²⁰Kè wèè yu diwù̀t̀nni yètiri ke pàrikè ò yu nè dèè kó dimàà bo dènde di ínke. ²¹Wèè yu Kuyie ncíētè yètiri ke pàrikè ò pàrikènè Kuyie nku kùù ā de mieke. ²²Kè wèè yu kéínkè yètiri ke pàrikè ò pàrikènè Kuyie nkpààtikàri ndi nè Kuyie nkùù kàri di ínke.

²³Di bo yà díndi Fadisīēbe nè ikuś wāābè, meyèmmè mèdémè yembè! Bèè duò nKuyie nyikumbotí imɔu kó meyaatimè tepítè, ke búútí dèè tú demóm-m̀onne ikuś mieke, a bo ndɔɔrimè dèè wenni, ke kuò nhotɔu mesémmè, ke dɔɔri Kuyie ndó dè. Deè do d̀ò nkéndɔɔri ke né báá yóu desɔnne. ²⁴Tiyù̀nti díndi tì dèri benitibè, di ɔ́ cááté menie ndi yàà bo yànnè mèè kpéí tètè ke né níí maánko yòyó.

²⁵Di bo yà díndi Fadisīēbe nè ikuś wāābè, meyèmmè mèdémè yembè! Di eiri ibòòke nè yebò ínke kè de mieke né píéké di yùúkú dè nè di fèke dè. ²⁶Tiyù̀nti díndi Fadisīēbe, keténè

kéheité ibòòke nè yebɔ mieke kè de ínkè né na kéwenke.

²⁷Di bo yà díndi Fadisīēbe nè ikuś wāābè! Di ònnè ífōti nyi bè bí ì ke pa nyi ínkè kè i mieke né píéké yekúŕ nè depākùrè. ²⁸Ke òòri ke òò ndi wenni benitibè ìlkè ke né m̀ake meyēm-mè mèdémè nè meyei ndi mieke.

**Yesu kpannèmè
Fadisīēbe nè ikuś wāābè**

(Wénté Duku 11:47-51)

²⁹Di bo yà díndi Fadisīēbe nè ikuś wāābè, díndi bèè mà Kuyie mpāānāānti náāmbè fōti mesàà nke sārì bèè do òòri Kuyie ndómè be kpeyi, ³⁰ke náá nke tú: Kè ti do mbo de m̀onni ti na bá áwēnnénè ti yembè kè ti kùo Kuyie mpāānāānti náāmbè. ³¹Dí nàá ndi m̀ómómbe di túmè bèè do kùo Kuyie mpāānāānti náāmbè be kó íbí. ³²Sòóténè t̀ínké kédeè di yembè do keté mùù t̀ómú. ³³Iwààke díndi! Di bo yíme kéna kéyenténè muhāá mmùù í kō! ³⁴Deè kpéí nte kè n yóó di duó nKuyie mpāānāānti náāmbè nè mecìi nyembè nè bepátíyíéftibè kè dí kuɔ bèmabè, kébaaké betòbè idapāāti ínkè, képuotí betòbè yedá di kó titíntouti mieke, ké mbè bèti yehekè yemɔ. ³⁵Kè òò bo yie nkè di kùo bèè nitibè kó tibeénti do di yò ínkè, kéketé onitisàù Abeeri kétuakenè Sakarii Badasii kó òebire di kùo wè Kuyie ncíētè nè diwūōt̀nni de saku. ³⁶M̀ómumu nwe n di náámmè de kó tibeénti doti di mm̀onni kó benitibè yò ínkè nke.

**Yesu do náámmè Sedisadèmmu kó
mupòmmù kpéí**

(Wénté Duku 13:34-35)

³⁷Sedisadèmmu kòbe díndi bèè k̀ù Kuyie mpāānāānti náāmbè ke buoti yetárè ku kó betòmbè kù di duònni bè ke bè k̀ù, kuce mède ndi n òómè ke di tínni tekote òò tí mmèè botí te bí kéoke bá di í

yie. ³⁸Di èi bo pònte kénaá ndidobonni. ³⁹M̀ómumu nwe n di náámmè di ténke í yó n yà, kè òò í tú di bo yí òò yie mesàà ní mbonè wèè k̀erini nè ti Yiè nkó diyètìrì.

**Yesu nàkémè Kuyie
ncíētè kó mupòmmù nè
kutenkù kó mudeèmù kpéí**

(Wénté Mariki 13:1-2 nè Duku 21:5-6)

24 Kè Yesu yènni Kuyie ncíētè kényiti kòo tancòumbèe t̀ónni kòò benke Kuyie ncíētè màá ke wenni mèè botí. ²Kè Yesu bè nàké ke òò: Di wúó ntè màá ke òòmmàà? N di náá mmómumu nwe, ditári mari í yó nkpaá ke nónké diteri ínkè, òomɔ òò bo duó. ³Kè Yesu òò kénkari Odifíe tārì ínkè kòo tancòumbèe òòkoo kòò beke bemáà borè ke òò: Tí nàké òò yóò tuòkeni òò m̀onni nè ti yóò yà òò kébanté ke òò nha wétini, kè kutekù kó mudeèmù t̀ónni.

⁴Kè Yesu bè t̀énné ke òò: Nyénè kòò m̀òú báá di soute. ⁵Ke yé benitibè péu yó nkòrinimè ke sou nke tú bè tu Kírìsi ké-soute kusúku. ⁶Di yóò keemu bè náámmè mudòò kpéí nè mu kó kutoweku, kufòwaá mbáá di pí nke yé òò òòmmè kétuòkenimu, òò né mu nyí yó ntú kumànkù. ⁷Ku mbotí bo íté kénkpannè kutekù kè dikpààtiyuu òò nyíté kékpannè diteri, kè yekòbèe tanní kè ketenkè níhau. ⁸Òò bo òò òò kùpeitèyonku òò keté mèè botí onitipòkù.

⁹Bè bo di f̀éú nkè di kuɔ, kè ibotí imɔ ndi níí ndi tú mèè kpéí n kòbe. ¹⁰Nè òò kpéí besúkùbè bo yè nKuyie, kénfìiti betòbè ke bè k̀ù, kè bè nní mbetòbè. ¹¹Kè benitibèe ànné kéntú bemáà Kuyie mpāānāānti náāmbè késouté kusúku. ¹²Kè meyei òò òòke, kè besúkùbè kó mèdòkùmèe yaate. ¹³Wèè bo nwéèrì ké-tuòke kumànkù Kuyie mbo òò òò òò. ¹⁴Bè bo nàké Tinàānsààti Kuyie nkpààtiyuu kpeti kutekù kumɔ kè ibotí tì kèè, kè kutekù né òò.

**Bèè tu bemáà Kuyie mpāānāànti
náāmbè nè Kírisi tekùbè**

*(Wénté Mariki 13:14-23
nè Duku 21:20-24)*

¹⁵ Kè di yà dìi m̀̀nni isòke ìi duò mmeyeñcaàrimè, Kuyie mpāānāànti náāntò Danniyeeri do nàké ìi kpéí, kè ì bo ikúú dieku, wèè kàà nwèe d̀̀ò meyò̀mmè nè de kó tināānti. ¹⁶ Kè dè s̀̀ mbèè bo Sudee kó ketenkè bèè coké kédeke yetārè ìnkè. ¹⁷ Kè wèè bo kudànkù, ò báá cúténí kudieku ke bo túóté o kperè. ¹⁸ Kè wèè bo kupaku ò báá kò nke bo túóté o yaàbòrì. ¹⁹ Dè bo nyóùnè benitipòbè bèè p̀̀ò ǹ̀è bèè t̀̀o ibí de kó yewe. ²⁰ Mbáánnè Kuyie nkè dè báá tuòkení diyò̀̀ mieke, yoo teò̀mpùtè yìè. ²¹ Ke yé de kó yewe meyeñcaàrimè yó ndeumè mediè, me kó kubotí mu nyí ānné nè Kuyie nd̀̀òmè kute nkù, mè me nyí kpaá ke bo ānné bitì. ²² Kè Kuyie ndo í yààte de kó yewe òm̀̀ò na báá yenté. Ku kòbe kù t̀̀āāté bè beè kpéí nte kè kù yè yààte.

²³ Kòò m̀̀ò di nàké ke tú: Kírisi bo die nyoo cie, di báá tì yie. ²⁴ Ke yé Kírisi tekùbè nè bèè yó ntú bemáà Kuyie mpāānāànti náāmbè yóó ānnémè kénd̀̀òri tidietì nè dèmarè cànnè, ke d́ késouté bá nè Kuyie ntāāté bè. ²⁵ N ti ndi nàkému kè dè mu nyí t̀̀òkení.

²⁶ Kè bè di nàké ke tú: Ò bo dikpáà cuokè di báá kòte, kè bè me ndi nàké ke tú: Ò s̀̀ri cie nkudieku mieke, di báá tì yie. ²⁷ Fetaafè ÿ̀ mífé mè diyìè yìèní kèè bíkè kè di taà kèè bíkè kòbeè yà kuwenniku, Onitìbire wētìmu yó mme ndò. ²⁸ Decíre duò dè timancònti yóó de ntíí.

Yesu bo nwētìnimè o kòbe kpéí

*(Wénté Mariki 13:24-27
nè Duku 21:25-28)*

²⁹ Dende bàmbà mēfēútímè bo pēētóomè kè diyìè s̀̀uté, bá otānkù

ténke bá mpéí, kè siwāā nduòní, kè siwāā diesii s̀̀antè. ³⁰ De m̀̀nni kè Onitìbire kó mebenkùmèe feiténí kéínkè kè ketenkè kó ibotí im̀̀òu mè yà kétiitè yedabùò, kéyà Onitìbire kè dè cutiní yewetè mieke nè muwērímu diem̀̀ò nè tikpetì. ³¹ Kè ditāteheùu kuó mmediè nkòò t̀̀o nKuyie ntōrè itemmānke im̀̀òu kè yèe tíí nhò t̀̀āāté bè.

**Mutie bè tu mù fikíè
mu kó medonnimè**

*(Wénté Mariki 13:28-31
nè Duku 21:29-33)*

³² Wénténè fikíè kó mutie kó meborime, mù bité dìi m̀̀nni ndi bè ÿ̀ ban-témè ke d̀̀ò ndiyò̀̀ t̀̀ònní. ³³ Mèè botí nku kè di yà dìi m̀̀nni dende kó dimàà, di banté ke d̀̀ò nhOnitìbire t̀̀ònnímu ke bo dibòrì. ³⁴ N di náá mmómmuò nwe benitìbè bèè f̀̀ò di mm̀̀nni bè í yóó kú bem̀̀òu kè dè mu nyí t̀̀òkení. ³⁵ Keínkè nè ketenkè dè bo pēēté, n náānti me mbáá pēēté bitì.

**Kuyie nkuù máá yé
Yesu wētìní dìi m̀̀nni**

*(Wénté Mariki 13:32-37 nè
Duku 17:26-30, 34-36)*

³⁶ Òm̀̀ò í yé diyìè yoo dim̀̀nni ò wētìní dìi, bá Kuyie ntōrè, bá Kuyie m̀̀Bire. Kuyie nkuù máá yé de kó dim̀̀nni. ³⁷ Dèè do d̀̀ò Nòwee kó dim̀̀nni, deè yóó d̀̀ò Onitìbire bo nwētìnimè. ³⁸ Benitìbè do yommu ke yò, ke puokú ke puòhko be bí, kè Nòwee yàa tanè bàtòò mieke, kè fetaafe diefeè tuòkení. ³⁹ Bè do í yìèkù timatì, kè fetaafe diefeè yàa tuòkení ké bè p̀̀ònténè bem̀̀òu. Dè yó mme ndò Onitìbire bo nwētìnimè. ⁴⁰ Benitidaabè bèdèbè bo nwē nke kúútí, kè bèè túóté òm̀̀àá kèyóu ot̀̀ò. ⁴¹ Benitipòbè bèdèbè bo nwē nke naà nkè bèè túóté òm̀̀òu kèyóu ot̀̀ò. ⁴² Ndakenè t̀̀unké ke yé di í yémè di Yìè nwētìní dìi yìè. ⁴³ Di yému ke d̀̀ò nkè tecìtè yìè nyé oyúòkù k̀̀òriní kèè yènkè ò

báá yè nkéduś kòo yúókùu pante o cîètè càu. ⁴⁴ Kè dè dò mmemme nwākénè ke yé di í yémè Onitibire wētini dii m̀ǹni.

Otōnti b̀è b̀anne wè betōmbè t̀b̀è

(Wénté Duku 12:41-48)

⁴⁵ Dí ndònnè otōnti wèè d̀d̀ri d̀èè wenni ke ciì, b̀è b̀anne wè betōmbè kòò bo mbè duś mmudii ò d̀ò nké mmù mbè duś ndii m̀ǹni. ⁴⁶ Dè bo narike otōnti wèè yiè mbo nwētini ke s̀ś nhò pī nho tōmmú. ⁴⁷ N di náá mmómmuś nwe, de kóo tōnti yiè mbo ò b̀anne o kpàti timɔu. ⁴⁸ Kè de kóo tōnti me ntú oyeiwe ò bo yí o yiè nyí wētini mecāā, ⁴⁹ kémpuoti betōmbè, kéneinè tinaɔyāāti kè b̀è nyo nke ỳ mmenaà. ⁵⁰ De kóo tōnti yiè mbo wētini ò í ò bàa dii yiè, ò í dake dii m̀ǹni, ⁵¹ képuoti de kóo tōnti mediè, kòò wēnnénè meyèmmè mèdémè yembè, ò yó nkuđ ndè ke cáá nho nì.

Besapàmbè tepíítè kó medonnimè

25 Kuyie nkpàtìyuu bo ndònnè besapàmbè tepíítè bèè do t̀t̀otè be fitiyi kénkəri ke bo co be d̀u. ² Kè b̀eǹǹmmù tu tiyeinti kè b̀eǹǹmmù ciì. ³ Bèè yei nkè bèè t̀t̀otè be fitiyi bá bè í nsùś mmefitíkùđ nkéntɔ. ⁴ Bèè ciì kè bèè cūś mefitíkùđ nkésús nkéntɔ nè yematídí. ⁵ Be d̀u í ncárike ke t̀ùkení kè inuś mbè pī nkè bèè duś.

⁶ Keyènkè cuokè kè bèè pīékè ke d̀: Di d̀u t̀ùkenímu. Kòtenè kòò co. ⁷ Kè bèè besapàmbèè ente bemɔu kéntũnni be fitiyi. ⁸ Bèè me nyei nkè bèè mɔɔ bèè ciì ke d̀: Tí pānè mefitíkùđ nsámpó kè ti fitiyi iì d̀ś kékú. ⁹ Bèè ciì kè bèè yete ke d̀: Mè í yó nti sànnè, kòtenè bèè fiiti be borè kédonté. ¹⁰ Bèè yei mbè kòte dii m̀ǹni mefitíkùđ ndommu, kè be d̀u tuɔkení kétúótè bèè ciì ke bàátí, kè bèè ta mupotúdmù kó kudieku, kékpétín-né kápáá, ¹¹ kè bèè yei, bèè do kòte mefitíkùđ ndommu kè bèè tuɔkení kényú ke d̀: Ti yiè nti kpeté. ¹² Kòò né bè

t̀ènnéní ke d̀: N di náá mmómmuś nwe n yí di yé.

¹³ Ndakenè t̀ǹke ke yé di í yémè di Yiè nwētini dii yiè yoo dii m̀ǹni.

Betōmbè b̀ètāāti kó medonnimè

(Wénté Duku 19:11-27)

¹⁴ Kuyie nkpàtìyuu d̀onnè oniti wèè k̀ri wènwe kupd̀k̀k̀ ke yu o kó betōmbè ke b̀è totí mesɔ, ¹⁵ ke duś nhoketiwè yesɔwèrè sikɔu sinũmmù (500), odérínwè sikɔu sidé (200), otáánwè tek̀t̀t̀è (100), bá wè o wērimú mamè ke ité. ¹⁶ Bè duś nwè yesɔwèrè sikɔu sinũmmù kòo yè d̀d̀nè kupotaá nkécōnte sikɔu sinũmmù kè yèè wēnné tek̀p̀p̀ítè (1000). ¹⁷ Bè do duś nwè yesɔwèrè sikɔu sidé kòo me ndɔđ kécōnte sikɔu sidé kè d̀èè wēnné sikɔu sinàà (400). ¹⁸ Bè do duś nwè yesɔwèrè tek̀t̀t̀è (100) kòo kòte kédammú dif̀t̀iri kè yè kũnné.

¹⁹ Kè d̀èè m̀nte kè yesɔwèrè yiè nkonni kébeke o t̀mbè kè d̀ bèè ò nàké bè d̀d̀nè mù o sɔwèrè. ²⁰ Bè do duś nwè yesɔwèrè sikɔu sinũmmù kòo kòtení ke t̀ tek̀p̀p̀ítè ke d̀: Okóti nte a do n duś nyèè sɔwèrè sikɔu sinũmmù, né nte sikɔu sinũmmù tesi n cōnte si. ²¹ Kè mesɔ nyiè nd̀: N da p̀nsiri a tú otōnti sàdwè nwe wèè wetí d̀marè sámpórè mieke, nè de kpéí m bo da duś ndedierè, kòtení kè tí níwè nke yo ndiwèi. ²² Bè duś nwè yesɔwèrè sikɔu sidé kòo kòtení ke t̀ yesɔwèrè sikɔu sinàà ke d̀: Okóti, nte a do n duś nyèè sɔwèrè sikɔu sidé, né nte sikɔu sidé tesi n cōnte si. ²³ Kè mesɔ nyiè nd̀: N da p̀nsiri a tú otōnti sàdwè nwe, wèè wetí d̀marè sámpórè mieke, nè de kpéí m bo da duś ndedierè, kòtení kè tí níwè ke yo ndiwèi. ²⁴ Bè duś nwè yesɔwèrè tek̀t̀t̀è kòo kòtení ke d̀: Okóti n sòò yému a yóumè, ke deì tidiiti a í buwtí tì, ke kou a í ye ntì. ²⁵ Kè kuf̀wáá ni mpī nkè n dammú dif̀t̀iri ke yè kũnné, nto a sɔwèrè. ²⁶ Kè mesɔ nyiè nhò

nàké ke dò: F́ nhotòntì yeiwe, kutònnédíékù, a tú n deì tidiitì n yí buotí tì ke kou n yí ye ntì, ²⁷ a tū nné na nhānné n sɔɔ tedítíciētè mieke kè n na nwētíní ke tütótè n sɔɔ nè mè peitè mè. ²⁸ Fietenè n do ò duş nyèè sɔɔwèrè tekòtè kéduş n do duş nwè yesɔɔwèrè sikɔu sinùmmù. ²⁹ Ke yé wèè m̀ke bè yóó we nyíémè kòo òke m̀ote, kè wèè m̀ke sámpò bèè dè fiètè. ³⁰ Dooténko de kó kutònnédíékù ditowaà, dibiinnì mieke, ò yó nkuò ndè ke cáá nho niì.

Tibeénti sɔnti

³¹ Onitìbire bo nwētíní diì yiè nè de kpetì, ke neinè Kuyie ntòrè, ke kari de kpààtikàri ínkè. ³² Kè kutenkù kumɔu kó benitìbèe tíí nho iikè kòo bè bâte opecēnti 55 bate mèè botí ipe nè sibɔɔ. ³³ Kè ipe m̀bo o bakù youú kè sibɔɔ bo kucàнку. ³⁴ Kòo kpààtìi náké bèè bo o bakù youú ke dò: Kòtenní díndi Kuyie ndòò bè mesàà nkédi tikpàtì kù dòò tì di kpéí nnè kutenkù kó mudòòrìmmù m̀nni. ³⁵ Ke yé dikònni do m bomè kè di m pā mudii kè n di, kè sinéyēi nní mbo kè di m pā menie kè n yà, kè nní ntú opòò kè di n còuté. ³⁶ Kè nní nkpa tiyààtì kè di n dátínné, kè nní mmɔ nkè di ndake n kpéí, kè bè nni nkpetí kè di kòri ke n dɔú. ³⁷ Bèè d̀òri Kuyie ndómè kè bèè ò beke ke dò: Ti Yiè nti da yà òndaà ndi, kè dikònni da bo kè tí da pā mudii kàa di? Kè sinéyēi nda bo kè tí da pā menie nkàa yà? ³⁸ Kàa ntú opòò kè ti da còuté? Kàa nkpa tiyààtì kè ti da dátínné? ³⁹ Kàa mmɔ nkè tí ndake a kpéí? Kè bè nda kpetí kè tí nkòri ke da dɔú? ⁴⁰ Kòo kpààtìi bè tēnné ke dò: N di náá mmómmuɔ nwe, di d̀òri dèè kó dimàà n kɔbe sámpòbè bie, di dè d̀òri mínwe. ⁴¹ De kó difònkúò kénáké bèè bo o bakù cànku ke dò: F̀utenè m borè díndi Kuyie ncòò bè, tannè muhāá mmùù í kō mmu mieke, Kuyie ndòò mù dibòò nè di tōrè de kpéí. ⁴² Ke yé dikònni do m bomè di í nni mpā mudii kè n di, kè sinéyēi

nní mbo di í nni mpā menie kè n yà. ⁴³ Kè nní nkpa tiyààtì di í n dátínné, kè nni ntú opòò di í nni ncòuté, kè nní mmɔ ndi í ndake n kpéí, kè bè nní nkpetí di í nkòri ke n dɔú. ⁴⁴ Kè bèè o beke ke dò: Ti Yiè ti da yà òndaà kè dikònni da bo, kè sinéyēi da bo, kàa tu opòò, kàa kpa tiyààtì, kàa m̀, kè ti né í nda teennè kè bè nda kpetí kè ti í kòri ke da dɔú. ⁴⁵ De m̀nni kòo kpààtì né bè tēnné ke dò: Di í d̀òò diì m̀nni n kɔbe sámpòbè bie nkóò m̀u mesàà, mínwe di í mè d̀òò mè. ⁴⁶ Kè bembèe ta muhāá mmùù í kō mmu mieke, bèè d̀òri Kuyie ndómè kè bè mbo mufòmmu mieke sáà.

Bè dàkemè ke bo pí nYesu

(Wénté Mariki 14:1-2 nè Duku 22:1-2 nè Isāā 11:45-53)

26 Yesu dèè diì m̀nni o náàntì kénáké o tancòumbè ke dò: ² Di yému ke dò ndè kpaá yewe yèdèè ke diyentébanii tuòkení, diì mieke nke bè yóó fítémè Onitìbire, kè bèè dè baaké kudapààtí.

³ De m̀nni kè ikuú niùbè kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè kè bèè tíí nyikuú niùtì diewè Kaifu cíètè ⁴ ke bo yà bè yóó yímè kèpí nYesu nè mecii nkékuɔ, ⁵ kénáké bemáà ke dò: Ti báá ò pí ndibanni mieke ti yàà bo cé ndikpànni benitìbè cuokè.

Onitipòkù do còúmmè Yesu tùd̀ààri

(Wénté Mariki 14:3-9 nè Isāā 12:1-8)

⁶ Kè Yesu kòte Betannii kэмbo Simɔu tekòntè cíètè. ⁷ Bè kàri diì m̀nni ke yo nkòo nitipòkù m̀u taroo ke to dimátidènni péiri kè tùd̀ààri idíftí dieyi kou píéké di mieke, kòo ò còu nYesu yuu ínkè. ⁸ Kè Yesu tancòumbèè dè yà kè dèè bè yonke kè bè dò: Ba nkpeí nte kòo cake de kòò tùd̀ààri? ⁹ Ti na bá nhò fité idíftí péu ke pāmmú becìribàà?

¹⁰ Kè Yesu keè ké bè nàké ke dò: Dè dòmme kè di caari onitipòkù yèmmè? Ò

dò dè n kpéi ndè wennimu. ¹¹ Ke yé di yó mbonèmu beçiribè, di me nyí yó nhā ke m bonè. ¹² Ò pànke n cóu ntúdààrí ke bo mbaanè n künnímù mmu. ¹³ Móm-muò nwe n di náammè kutenkù kumòu bè bo náké dè Tináaansààti bè bo náké de kóo nitipòkù kpéi nnè ò dò dè.

Sudaasi fitémè Yesu

(Wénté Mariki 14:10-11 nè Duku 22:3-6)

¹⁴ De m̀nni kè Sudaasi Isikadiyoti Yesu tancòumbè tepítè nè bedébè kòd mòu kòte kéya ikuò nùbè kó bekótibè, ¹⁵ ké bè nàké ke d̀: Kè n di pí nYesu dí n duó nyide?

Kè bèe kaa mmedítbii nsipísitàāti kòd duó. ¹⁶ De m̀nni kè Sudaasi nwaà dim̀nni sààri ò bo dínnè di ké bè pí nYesu.

Yesu nàkémè wèè yóó ò fité

(Wénté Mariki 14:12-21 nè Duku 22:7-14, 21-23 nè Isāā 13:21-30)

¹⁷ Pèèbè bèè í kòorenè mutie mùu muuti be kó dibanni yiè kètirì yiè, kè Yesu tancòumbèe ò beke ke d̀: Á d̀s ti da bénné de diyentébbanni kó mudii? ¹⁸ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Tannè dihei yie ncíètè, kòd nàké ke d̀ mí nhokótì n tú m m̀nni dii t̀ónni kè n d̀s kèdi diyentébbanni o cìètè nè n tancòumbè.

¹⁹ Kè Yesu tancòumbèe d̀ò ò bè nàké ti kébénné diyentébbanni kó mudii.

²⁰ Kuyuoku m̀nni Yesu nè o tancòumbè kè bè nkari ke yo, ²¹ kòd bè nàké ke d̀: Móm-muò nwe n di náammè di kòd mòu wèè yó n fité.

²² Kòo tancòumbè yèmmè caàrè mediè mbá wè kòo ò beke ke d̀: Mínwàa n Yiè? ²³ Kè Yesu bè tènné ke d̀: Nè wè ti wènné dibuu, wèè yó n fíté. ²⁴ Onitibire yóó kúmu kéndonnè ti wàrimè de kpéi, wèè né bo fíté Onitibire ò bo yà, de yiè nkè bè do í ò peitè dè na ntũ.

²⁵ Kè Sudaasii ò beke ke d̀: Mínwàa Okóti? Kè Yesu ò tènné ke d̀: A ti mbéi.

Yesu do d̀óummè Mudisààmù kó ikuò

(Wénté Mariki 14:22-26 nè Duku 22:15-20 nè 1 Kòdenti 11:23-25)

²⁶ Bè yo ndii m̀nni kè Yesu túóté pèè kèsante Kuyie nkòd wèrí kèduó nho tancòumbè ke d̀: Cáákénè, die ndèè benkú ke d̀ m pā n k̀nti di kpéi.

²⁷ Kòo deè kètúóté febdòfè, kèsante Kuyie nkè bè duó nke d̀: Yānè dim̀u, ²⁸ deè tu n yii, bè yó n kuò kè mèe cóu nkusúkù yei ncíèmmè kpéi, Kuyie nyóó taunnèmè benitibè kumàa. ²⁹ N di náa mmóm-muò nwe n ténke í yóó yà fnyì kó menàa, kè dè í tú ti bo wènné dii yiè kéyà mepammè n cice kpààtiyuu mieke.

³⁰ Bè dèntè dii m̀nni Kuyie nkó yesāā nkédeè kédeke Odifè tãri.

Yesu nàkémè o tancòumbè bè yóó ò fitémè

(Wénté Mariki 14:27-31 nè Duku 22:31-34 nè Isāā 13:36-38)

³¹ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke d̀: Ke nyènkè di bo n yóu dim̀u ke yé ti wàrimè ke tú: M bo kuò opecènti kè ipee cìété. ³² N né bo yánté dii m̀nni m bo niitè ké ndi baa Kadidee.

³³ Kè Pierii ò nàké ke d̀: Bá kè betòbè da yóu bem̀u, mí mbáa da yóu bitì.

³⁴ Kè Yesu ò nàké ke d̀: N da náa mmóm-muò nwe ke nyènkè tekote bo nyóó kuò nkàa pàrikèmu kuce mètàāti ke tú a í n yé. ³⁵ Kè Pierii yete ke d̀: Bitì, bá kè bè bo n wènnénè kékua m báa da yete.

Kè betòbè múnke me ndò.

Yesu bàntèmè Kuyie mbè yóó ò pí nkèè yènkè

(Wénté Mariki 14:32-42 nè Duku 22:39-46)

³⁶ Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuòke dibòri marì kè bè di tu Setisemandee,

kòo bè nàké ke dò: Nkarinè die nkè n kòte ke bántè nKuyie.

³⁷ Kéneinè Pieri nè Sebedee kó ibí idé, kòo yèmmè keté mè bo cààrèmè, kòo kòmbùditi duò. ³⁸ Kòo bè nàké ke dò: N yèmmè meè cààrè mediè mmómòmme kè dè tonté, nkpaánè die nké nni íwēínè kè ti wúó.

³⁹ Kòo dētóo sámpò, kénínkú késínne, kébántè Kuyie nke dò: N cice kè dè bo yie fe mbòòfè mēfēúítímè kòfe n dēténè, dè bá ntú mfi mè dó, dè ntú fíó mè dó.

⁴⁰ Kédeè kénwētinní o tancòumbè borè ke ś mbè yè nke duó, kòo nàké Pieri ke dò: Di í na ke bo nní nwúónnè tewebiètè mēmá miēkaà? ⁴¹ Nwúónnè ke báá nKuyie nkè mesòummè báá di na, meyèmmè dómu kè tikònti né kpa muwērímú.

⁴² Kòo wēte kuce medérímè kémbáá Kuyie nke tú: N cice kè dè í yóó yie nkè fe mbòòfè mēfēúítímè kòfe n dēténè a dómèe dò.

⁴³ Kòo nwētíní o tancòumbè borè ke ś nyinuó mbè auté bá bè í na ke bo nwúó nke yè nke duó. ⁴⁴ Kè Yesu wēte kéken-té kuce metáámmè kémbáá nKuyie ke baá náá nhò do náá ntí, ⁴⁵ kēwēténí o tancòumbè borè ké bè nàké ke dò: Di wēte ke duómu ke ompuà? Dimònni tùòkemu kè bè bo pí nhOnitibire kéduó mbeni-tiyēibe. ⁴⁶ Íténè kè ti kòte, ntenè wèè yó n fíté ke tùòkení.

Bè do pímmè Yesu

(Wénté Mariki 14:43-50 nè Duku 22:47-53 nè Isāā 18:3-12)

⁴⁷ Yesu kpaá ke me nnáá nkè Sudaasi Yesu tancòumbè tepítè nè bèdébè kóò mòu tùòkení, ke neínè ditinní ikuó niùbè kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè bè tōnní di, kè di tɔ yese nè yedùrè. ⁴⁸ Ke ś nSudaasi nàké ditinní ke tú kòò dɔu nwè kòò ɔrí, bèe banté ke dò nweñwe kóò pí. ⁴⁹ Ó tùòkení dii mònni Yesu borè kóò dɔu nke dò: Okóti, a kpeñnà!

Kòò ɔrí. ⁵⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: N népoo, a kòtení ke dó kédòò tí, dòò tí.

De mònni kè ditinní munnéní kóò pí. ⁵¹ Meñme bèè do neínè Yesu be kóò mɔu nòtemè disiè kéheí nkédate ikuó niùti diewè kóò tōnti toò. ⁵² Kè Yesu ò nàké ke dò: Nɔñne a siè, bèè kpāñne yese bè yóó kúnè yese nyè. ⁵³ A í yé ke dò n na nna kébeke n cice kòò n duónni mie mbám-bà nho tōrè sikɔu sikɔuà? ⁵⁴ Kè m mè dòò, dè né yíme kédòò tí wàri ke yè ndèe dòòmè?

⁵⁵ Kè Yesu deè kébeke ditinní ke dò: N tú onitikòùti nwe kè di kòtení m borè ke tɔ yese nè yedùràà? Nh ò mbomu di borè yewe yemɔu ke duò nyitié Kuyie ncíètè mieke bá di í m pí. ⁵⁶ Demɔu dè tùòkení kè dè bo dòò Kuyie mpāñnànti náámbe do wàri tinti.

De mònni kòò tancòumbè bemɔuu ò yóu kécoke.

Bè bekénèmè Yesu

(Wénté Mariki 14:53-65 nè Duku 22:54-55, 63-71 nè Isāā 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Kè bèe kòtenè Yesu ikuó wāābè nè di-hei yembè tikú dè ikuó niùti diewè Kaifu cíètè. ⁵⁸ Kè Pieri ntú nYesu ke díetiri ke yàa tannenko ikuó niùti diewè kó kudánkú kénkari tihāāpònti borè ke bo yà dè yóó dòòmè.

⁵⁹ Ikuó niùbè kó bekótíbè nè dibéén-tinní, kè bè nwanti Yesu nu ndòò tí, tí bo nte kè bèè ò kù. ⁶⁰ Kè benitibè péu nkòriní ke náá nhò nu ndòò mèè yei bá be teti í mmáá, kè dè mboní kè benitibè bèdébèe béi nke dò: ⁶¹ Onití yie mbéimmu ke tú ò bo na képonte Kuyie ncíètè kēwēte ké tē maá yewe yētāāti mieke.

⁶² Kè ikuó niùti diewèe íté kébeke Yesu ke dò: A í yóó ténné timatí benitibè bie nyè nha dòò tí ínkàà?

⁶³ Kè Yesu ncíéké kè ikuó niùti diewè dò: Kuyie mbomu, nè kuù kó diyètiri ndi n da békúmè ke tú á n nàké timóm-

mɔnti, fɔ̃ tu Kirisi Kuyie mbiraà? ⁶⁴ Kè Yesu ò tɛ́nné ke dɔ̀: ÈÈ, a tì mbéi, n né di náámmu ke tú di bo yà Onitibire kè dè kàri Kuyie mmuwērímú mumɔu yìè mbakù youú, kè dè yà kè dè cutiní nè yewetè.

⁶⁵ De m̀nnnì kè ikuú nùtì diewèè kètè o yaàbòrì ke dɔ̀: Ò sãã nKuyie nku, ti tɛ́nke í d̀ò nkémbaa wèè bo náké ò d̀d̀ m̀èè yei. Di kèèmu di m̀ómmɔmbe ò sããm-mè Kuyie, di yèmmè d̀omme? ⁶⁶ Kè bèè ò tɛ́nné ke dɔ̀: Ò d̀ò nkékuɔmu.

⁶⁷ Kè bèè nsuu o ìikè tinóntōūtì koò dukù yenacèkuute, kè betɔ̀bè ò bèmmu ke tú: ⁶⁸ F́ nKirisi náké wèè da poté.

Pieri do pàrikèmè ke d̀ò ò í yé Yesu

(Wénté Mariki 14:66-72 nè Duku 22:56-62 nè Isãã 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Kè Pieri baa nkari kudànkù mieke, kòò nitipotōntì m̀ou ò náké ke dɔ̀: A múnke do neínèmu Yesu Nansareti kou.

⁷⁰ Kè Pierii parikè ke dɔ̀: N yí yé a d́ ke n náké tì.

⁷¹ Kéíté kényetì, kòò nitipòkù t̀ou ò yà, kénáké bèè dè bo ke dɔ̀: Onitì yie mmúnke do neínèmu Yesu Nansareti kou.

⁷² Kè Pieri tó yete képarikè ke dɔ̀: Bitì, n yí yé de kóo niti!

⁷³ Kè dèè yí sámpó, bèè dè bo kè bèè náké Pieri ke dɔ̀: A mènke tú Kadidee kou nwe, ti bantému a náàntì. ⁷⁴ De m̀nnnì kè Pierii d̀ke yí képarikè ke dɔ̀: N yí yé de kóo niti.

De m̀nnnì kè tekotee kuú. ⁷⁵ Kè Pierii dentení Yesu do ò náké tì ke dɔ̀: Tekote bo nyóó kuú nkàa pàrikè kuce mètããti ke tú a í n yé. Kè Pieri yè kénkuò mmediè.

Bè do dàkemè ke bo kuɔ Yesu

(Wénté Mariki 15:1 nè Duku 23:1-2 nè Isãã 18:28-32)

27 Ikuú niùbè kó bekótìbè nè dihei kó bekótìbè kè bèè tíí ndikún-

weñnì sèi kédake ke bo kuɔ Yesu, ² kòò bou kékote kédúú mPidati Odommu kòbe kóò kùmàndáà.

Sudaasi do nùnnémè omáà

(Wénté Yesu T̄rè 1:18-19)

³ Sudaasi wèè fité Yesu ò yà dii m̀nnnì bè yóó kuɔmè Yesu kédemmu mediè, ke tɛ́nné medítìbii nsipísitããti kédúú nyikuú niùbè kó bekótìbè nè dihei kó bekótìbè ke dɔ̀: ⁴ N d̀d̀ meyi mme ke di fiténè wèè í cààrè m̀mamù kè di bo kuɔ. Kè bèè ò tɛ́nné ke dɔ̀: Ti kpeti í bo, dè tú a kpeti nti. ⁵ Kè Sudaasii útóo idíftí Kuyie nciètè mieke kèyè kékote kénúnné omáà.

⁶ Kè ikuú niùbè kó bekótìbè kouté de kó idíftí ke dɔ̀: Ti kó ikuú í yie nti bo ò ãnnémè Kuyie nciètè kó ditou mieke, ke yé mukúú nkó idíftí nyimè.

⁷ Kè bèè wènné kénáké, kè ò t̀óté kédonténè oyaamarì m̀ou kó kupaku ke bo nkùrì bepòbè. ⁸ Deè kpéi nte kè bèè yu de kó kupaku nè yíenní ke tú: Mukúú nkó kupaku. ⁹ Meñmè kè dèè d̀d̀ Kuyie mpããnáàntì náàntò Sedemii do náké tì ke dɔ̀: Bè t̀óté medítìbii nsipísitããti Isidayeeribe do ò taá nyi, ¹⁰ ke donténè oyaamarì paku kéndonnè ti Yiè nKuyie ndo tì nákémmè.

Bè do k̀tenémè Yesu Pidati borè

(Wénté Mariki 15:2-5 nè Duku 23:3-5 nè Isãã 18:33-38)

¹¹ Kè bèè k̀tenè Yesu Pidati Odommu kòbe kóo kùmàndáà borè kòò ò beke ke dɔ̀: F́ t̀ú Sifube kóo kpààtáà? Kè Yesu dɔ̀: ÈÈ, a tì mbéi.

¹² Ikuú niùbè kó bekótìbè nè dihei kó bekótìbè kè bèè nwátìrì Yesu, ò me nyí mbè tɛ́nné tìmatì. ¹³ De m̀nnnì kè Pidatii ò beke ke dɔ̀: A í yo bèè tu a d̀d̀ m̀èè yeinaà?

¹⁴ Bá Yesu í nhò tɛ́nné tìmatì kè dèè ò di mediè.

Bè do fěummè Yesu

(Wénté Mariki 15:6-15 nè Duku
23:13-25 nè Isāā 18:39-19:16)

¹⁵ Bá dii yentébbanni kùmàndáá do 55 fíi nkukpetínkù kumáá ndi ditínni yé nwèe fíi nkù. ¹⁶ Ke s̄ nkukpetínkù makù bo dikpetíntou kè bè kù yé bem̄ou kè ku yètirì tu Barabaasi. ¹⁷ Kè Pidatii beke ditínni ke d̄: Di d̄ó n fíi nwe, Barabaasaa kè Yesu bè tú wè Kirisi?

¹⁸ Ke yé ò do yém̄emu ke d̄ò mbè pí nYesu be mieke ò péi m̄è k̄péi nke.

¹⁹ Kè bè nkpaá ke bekù kè Pidati pokùu t̄ónni kè bèe ò nàkè ke d̄: A báá ta onit̄i yie nkpeti ò í cààrè m̄umamù, ke yé nh àkénè m̄è tid̄òunt̄i keyènkè kie n̄ho ìnkè.

²⁰ Ikūs niùbè nè diheì kó bekót̄ibè kè bè nsukí benit̄ibè ke tú: Di yí bèe fíi mBarabaasi kékuo Yesu. ²¹ Kè Pidatii yé ké bè beke ke d̄: Bedé mem̄me n fíi mbe we? Kè bè d̄: Barabaasi! ²² Kè Pidatii bè beke ke d̄: N né bo yíme Yesu bè tú wè Kirisi? Bem̄ou kè bè d̄: Baaké we kudap̄āāt̄i! ²³ Kè Pidatii yé ké bè beke ke d̄: Ò d̄d̄ òmm̄e yei? Kè bè d̄ke p̄īk̄é ke d̄: Baaké we kudap̄āāt̄i!

²⁴ Kè kutoweku d̄ke déúkú kè Pidatii bant̄é ò í yóó nam̄è kéd̄ò t̄imat̄i keyēnt̄é menie nkénite ditínni ìkè ke d̄: N yí te onitisàù yie nkó mukúú, di kpeti nti. ²⁵ Kè benit̄ibè bem̄ou ò t̄ēnn̄e ke d̄: O kó kus̄inkù tí do tínti n̄è ti bí.

²⁶ Mem̄me kè Pidatii fíi mBarabaasi kédūs nkè bèe puotí Yesu yedá, kédeè kòo wè mbè dūs nkè bè bo ò baaké.

Tihāp̄ònt̄i do daúm̄e Yesu

(Wénté Mariki 15:16-20 nè Isāā 19:2-3)

²⁷ Kè tihāp̄ònt̄i ò k̄ten̄e Pidati c̄f̄èt̄e k̄t̄íí ndihāp̄ònt̄inn̄i dim̄ou kóo munn̄é, ²⁸ kédeite Yesu yààt̄i kòd̄ d̄at̄inn̄e diyaàbòrì wūōrì, ²⁹ kédūoke ipo kó dip̄i kòd̄ òó, kòd̄ píí n̄ho n̄ùt̄e youte kup̄àt̄i kén̄n̄ínkù ò ìkè kòd̄ daú ke tú: A kpeñn̄à Sifube kóo kp̄àt̄i!

³⁰ Ke suu ò ìkè tin̄ónt̄ōūt̄i ke puot̄i ò yuu kuhāri. ³¹ Bè ò daá dii m̄ònni kédeè kédeite ò yaàbòrì wūōrì k̄éw̄t̄e kòd̄ d̄at̄inn̄e ò yààt̄i kén̄k̄orin̄e ke bo baaké.

Bè baakém̄e Yesu

(Wénté Mariki 15:21-32 nè Duku
22:26-43 nè Isāā 19:17-27)

³² Bè yènn̄i dii m̄ònni diheì k̄écon̄e Sim̄o Sidenni eì kóo n̄it̄i kòd̄ p̄inn̄e muw̄erím̄ú kédūs nkòo t̄o Yesu dap̄āāt̄i. ³³ Kè bèe tūoke dibòrì marì kè bè di yu ke tú Kodikotaa d̄è tu kuyuk̄óú. ³⁴ Kè tihāp̄ònt̄i ò dūs m̄menie m̄m̄è k̄ōren̄e mutie mùu k̄òu kuyonku, kè Yesu yááké k̄éyete bá ò í nyā.

³⁵ Kè bèe ò baaké kudap̄āāt̄i ìnkè k̄étāá t̄ét̄e k̄etot̄i ò yààt̄i, ³⁶ kédeè kén̄kari kòd̄ bàa. ³⁷ K̄éw̄ari t̄edabeet̄e ìnkè mùu k̄péi nte kè bè ò baaké ke d̄: Yie nweè tu Sifube kóo kp̄àt̄i kédanne kudap̄āāt̄i yóm̄m̄e. ³⁸ Kè bèe baakén̄e benitik̄òùbe mabè bèd̄éb̄e kóo p̄ènn̄e yie n̄ho bakù yoū ot̄òu kuc̄anku.

³⁹ Kè bè ìnp̄enkù kòd̄ s̄āá nke b̄kii yeyo ke tú: ⁴⁰ F̄ó nwèè sòd̄ yí a bo p̄onte Kuyie nc̄if̄èt̄e k̄éw̄t̄e k̄é t̄e maá yewe yèt̄āāt̄i mieke, deet̄e am̄àá! K̄aa tu Kuyie mBire nde, cút̄én̄i kudap̄āāt̄i ìnkè.

⁴¹ Kè ikūs niùbè kó bekót̄ibè nè ikūs wāābè nè diheì kó bekót̄ibè kè bè múnke n̄ho daú ke tú: ⁴² A deet̄e bet̄òb̄e a me nyí na ke deet̄e am̄àá, k̄aa tu Isidayeeribe kóo kp̄àt̄i nwe, cút̄én̄i kudap̄āāt̄i ìnkè ke ti né na k̄éyie nha kpeti. ⁴³ A m̄è ndóm̄e Kuyie nku, kè kù da d̄ómu kù t̄i nda deet̄e ke yé a yém̄m̄e a tú ku Bire nde.

⁴⁴ Bè do baaké bèe nitik̄òùbè kòd̄ p̄ènn̄e, kè bè múnke m̄me nhò s̄āá.

Yesu kum̄e

(Wénté Mariki 15:33-41 nè Duku
23:44-49 nè Isāā 19:28-30)

⁴⁵ Diyie cònm̄ú dii m̄ònni yeyo kè d̄e biite keten̄kè kem̄ou, k̄em̄bi ke yaa

tuɔkenè tewebiètè mètàāti. ⁴⁶ Tewebiètè mètàāti m̀ǹǹǹ, kè Yesu kuó mmediè ke d̀: Edoyii, Edoyii, damasabatannii! (Dèè tu Kuyie, Kuyie, dè d̀m̀m̀m̀e k̀a n yóu!) ⁴⁷ Bèè dè bo kè bèmabèe keè ke d̀: Ò yu Edii nwe.

⁴⁸ Kè be kòd m̀ùu coké kéméúnni dis-òsúú menéyā nkéccó nkuhāri yómmè kéyoutoo Yesu koò bo yā. ⁴⁹ Kè bèmabè nná nke tú yóu kè ti yā kè Edii bo k̀tení kóò deeté.

⁵⁰ De m̀ǹǹǹ kè Yesu wēte kékuó mmediè nkétōte.

⁵¹ Kuyàd̀k̀ k̀ù do pi Kuyie ncìètè mièke ikuó nenti bo k̀ù fáá kè k̀ù k̀tè ku yuu nè ku f̀ù̀ǹ, kè ketenkèe s̀ǹtè kè yepèrèe puo. ⁵² Kè if̀t̀ii poote kè besúkùbè bèè do d̀ Kuyie nke ku kè bèe yánté, ⁵³ Yesu yánté dii m̀ǹǹǹ kédeè kè bèè ta Sedisademmu kè benitùbè péuu be yā.

⁵⁴ Odommu k̀obe kó kuhāp̀ǹk̀ù nè tihāp̀ǹti teti nè ti bè do baa Yesu f̀t̀i kè bèe yā ketenkè s̀ǹtèmmè nè dèè kó dimàà d̀d̀ kè kufōwáa mbè auté kè be d̀: Oniti yie mmènke tú Kuyie m̀Bire nde. ⁵⁵ Ke s̀ mbenitipòbè mabè péu bèè do neitinè Yesu ke pí nho t̀m̀m̀ú ò bo dii m̀ǹǹǹ Kadidee kè bè còr̀m̀m̀ú medétimè ke wúónnì. ⁵⁶ Beè kó bèmabè tu: Maari Makitadaa kou nè Maari Isaku nè Sosefu be ỳ nè Sebedee kó ibí ỳ.

Bè k̀nnèmmè Yesu

(Wénté Mariki 15:42-47 nè Duku 23:50-56 nè Isā 19:38-42)

⁵⁷ Kuyuoku m̀ǹǹǹ kè tikpàti yie m̀m̀ùu tuɔkení kòo yètirì tu Sosefu Adimatee èi kou, kòo tu Yesu kou. ⁵⁸ Kòo k̀te kém̀ẁ dinùu Pidati ke bo túóté Yesu, kè Pidatii duó nkè bèe wè nhò duó. ⁵⁹ Kè Sosefuu túóté Yesu kóò p̀ú̀ nkuyàasààk̀ù, ⁶⁰ kóò d̀ú̀ wenwe Sosefu ò keú k̀ù f̀t̀i p̀ǹk̀ù ke bie nditári képoo nkéíté. ⁶¹ Kè Maari

Makitadaa èi kou nè Maari t̀ù kè bè dè bo ke kari ke co kuf̀t̀i.

Tihāp̀ǹti bàamè Yesu f̀t̀i

⁶² Kè dèe wenté bè 55 bénné dii yie teom̀p̀tè kó mudii kó kukúnwentóo, kè ikuó niùbè kó bekóft̀bè nè Fadisiēbe kè bèe k̀te Pidati cìètè ke d̀: ⁶³ Okóti, ti kpaá yému de kó siyáàbisí yie nsòd̀ kpaá f̀ù ke náá nti ke tú ò bo kú ke yán-té diyie t̀áánni yie. ⁶⁴ Duó nkè bè mbaa o f̀t̀i ke d̀ yewe yètàāti, o tancòumbè yàà bo s̀ri mèè kpéí nkóò dèite késouté ke d̀: Ò yánté, kè dè d̀d̀ memme de kó siyáàbisí bo p̀ētè siketisi.

⁶⁵ Kè Pidati d̀: Dè wenni, ntenè tihāp̀ǹti, k̀tenè kè ti b̀ǹne kè ti mbaa kuf̀t̀i mesàà ndi d̀ mèè boti.

⁶⁶ Kè bèe k̀te képoo nkuf̀t̀i mesàà nkép̀nnè kédeè kébanne tihāp̀ǹti.

Yesu yántémè

(Wénté Mariki 16:1-10 nè Duku 24:1-12 nè Isā 20:1-10)

28 Kè Sifube kó teom̀p̀tèe p̀ētè kè Maari Makitadaa kou nè Maari t̀ù kè bè nk̀ri dimáasi yie dikúnweñni Sifube kóò t̀ǹkete yie ke bo síkéé Yesu f̀t̀i. ² Kè bè nyóó daate kè ketenkè s̀ǹtè mediè, kè Kuyie nt̀nni c̀t̀énì ke pòòte ditári ke kari di ínke, ³ ke p̀inti ke d̀ nfetaafè 55 mífté kè dè ndòmmè, kè di yààti p̀i ke d̀nnè tipààkònti. ⁴ Kè kufōwáa nhauté tihāp̀ǹti kè ti nkpeuti ke duò ke d̀ nti ku. ⁵ Kè Kuyie nt̀nni náké benitipòbè ke d̀: Díndi bá nyièk̀ù n yému ke d̀ ndi wanti Yesu nwe bè sòd̀ baaké wè, ⁶ kéndònnè ò sòd̀ di nàkémè ke d̀ ò bo yánté, ò yántému, ò í bo die, k̀tennì kéyà ò do duó dè, ⁷ kék̀te mecāā nkénáké o tancòumbè ke d̀ ò yántému ke di niitèné Kadidee di yóó ke nhò yā. N do m̀ke tinti ke bo di náké.

⁸ Kè bèe íté mecāā nkuf̀t̀i borè nè kufōwáa, kè kuyènaatí diek̀ù wète ke bè bo. Kè bèe coké kénk̀ri ke bo náké Yesu

tancóumbè dèè dǎǎ, ⁹ ké nyóó daate kéyà Yesu kòò kèríní be ìikè ké bè dǎu nke dǎ: Di kpeñnáà?

Kè bèe nínkóo o ìikè kóò dǎu. ¹⁰ Kòò bè nàké ke dǎ: Kufǎwáá mbá ndi bo, kǎtenè kénáké n tancóumbè kè bèe kǎte Kadidee bè yóó ke nni n yà.

**Bè do yěmmè tihǎǎpǎntì báá
náké Yesu yǎntémè**

¹¹ Kè benitipòbèe íté kénkūnti, kè tihǎǎpǎntì tì do baa kufǎti kè ti kó tìmatìi kǎte diheì mièke, kénáké ikuú niùbè kó bekótíbè dèè dǎǎ. ¹² Kè ikuú niùbè kó bekótíbè nè diheì kó bekótíbè kè bèe tí nkénáké kéduú ntihǎǎpǎntì idííftí mediè, ¹³ ke dǎ: Di yí o tancóumbè beè kǎtení ke sǎ ndi yè nke duú kè bè ò tùóté. ¹⁴ Kè kùmàndáá tì kèè ke dǎ ke di pí nti bo ò bàámú kòò di yóu.

¹⁵ Kè tihǎǎpǎntìi yie mbè yè mmù, kécǎuté idííftí kè de kó tináǎntìi pité Sifube cuokè ke kpaá bo nè yíenní.

Yesu do tǎmmè o tancóumbè

(Wénté Mariki 16:14-18 nè

Duku 24:36-49 nè Isǎǎ

20:19-23 Yesu Tǎrè 1:6-8)

¹⁶ Kè Yesu tancóumbè tepíítè nè omáá kǎte Kadidee kó ditǎri ínkè, Yesu do yè mbè yóó máá dè. ¹⁷ Bè ò yà dìi mǎnni kénínkóo o ìikè kóò dǎu, bá nè memme bèmabè í nyie ke dǎ nYesu nwe. ¹⁸ Kè Yesu bè tǎǎnnè ké bè nàké ke dǎ: Kuyie nni nduómmu muwǎrímú mumǎu ketenkè ínkè nè kéínkè mièke. ¹⁹ Kǎtenè kutenkù kumǎu, kéwáá nyibotí imǎu mièke n kó betùmbè, ké m bè ǎǎ bàtémmù Cice nè debire nè Muyaánsààmù be yètìrì, ²⁰ ké bè nàké kè bè ntù n di duú nyì tié nyimǎu. N yó ndi bonèmu yemǎrè yemǎu kè kutenkù yàa deèè.

Mariki wārimè tináansààti

Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

Yesu tancóumbè tepíítè nè bedébé kóò mɔ̀u bè tu wè Mariki weè wāri di mpátíri. Ò do tú Sedisademmu ei kou nwe, kòo yō yètìri tu Maari (Yesu Tōrè 12:12). Bè í nàké o cice yie kpeti. Mariki kó dipátíri dii tu dipátíri dii kénni tináansààti kó yepáte mieke.

Mariki kó dipátíri ò di wāri Odommu kɔ̀be kpéi nke, ke bè náá nKirisí tumè ti Yìè nKuyie nkóo tōnti kù tōnni wè kòò bo pí nKuyie nkó mutōmmú, de kó dipátíri wāri ke náá nYesu pí mmùu tōmmú mmu, Kuyie mpānānānti náam̀bè nàké mùu kpéi (Esaii 42:1-21, 49:1-7). Mariki né dɔ̀ke íkú tìi ínkè ò wāu dii m̀nni o pátíri tìi tu: Tidietì Yesu d̀òò tì, tìi benkú ò tumè Kuyie mBire.

Di mpátíri náànti duó ke d̀ommè

1. Isāā-Batiisi nàammè Kuyie nnáànti nè ò ānnémè Yesu bàtém̀m̀u (1:1-13)
2. Yesu otōnti pí mmùu tōmmú (1:14-13:37)
3. Yesu otōnti yiem̀m̀è Kuyie nkpeti ke yàa kúnè (14-15)
4. Yesu otōnti yàntém̀è ke na mukúú (16)

Isāā-Batiisi nàammè Kuyie nnáànti

(Wénté Matie 3:1-12 nè Duku 3:1-18 nè Isāā 1:19-28)

1 Kuyie mBire Yesu Kirisi kó Tináansààti ketènè, ²Kuyie ndo nàké tìnti ku pānānānti náàntò Esaii ke d̀ò:

N yóò duónkomu n kóo tōnti wèè yóò niité kètũntè a ce.

³Weè pīèkù dikpáà mieke ke tú: Tũntenè ti Yìè nkó kuce, séinnè o ce.

⁴Tìi d̀òò Isāā-Batiisi bo dii m̀nni dikpáà mieke ke náá nke tú: Duónnè kè bè di d̀òò bàtém̀m̀u d̀èè benkú ke tú di d̀emmu di yei, nkéceete, kè Kuyie nhútè di yei ndi d̀òò mè.

⁵Kè Sudee kó kutempè nkɔ̀be bemɔ̀u nè Sedisademmu kɔ̀be bemɔ̀u kè bè nkɔ̀rɔ̀o o borè ke dáanko be yei nkè Isāā bè āā bàtém̀m̀u kukó Suditēē mmieke.

⁶Kè weè Isāā ndátí diyaabòrì dii dùòkèné yòyó kó ticiù ke bou fenaak̀n-fè o ka, kòo kó mudii ntú ico nè ticièti. ⁷Kòò nnáá nke tú: Wèè n tũnni ò d̀eumu ke m pēētè n yí tũòke m bo sínnémè kéútè o neùti. ⁸Mí n di āā bàtém̀m̀u nè menie mme, kè wenwe bo ndi āā bàtém̀m̀u nè Muyaánsààm̀u.

Bè ānnémè Yesu bàtém̀m̀u nè dibòò ò bennémè

(Wénté Matie 3:13-4:11, nè Duku 3:21-22, 4:1-13 nè Isāā 1:31-34)

⁹De kó dim̀nni kè Yesu yènni Nansareti, Kadidee kó kutempè, nke Isāā-Batiisi ò ānnè bàtém̀m̀u kukó Suditēē mieke. ¹⁰Ò yètini dii m̀nni menie mmieke kè tiwetii kpeté kè Muyaánsààm̀u cùtèni o ínkè ke d̀onnè dikpetinónkperi. ¹¹Kè bèè keè metammè mamè yènnimè kéinkè ke tú: A tú m bire nde kè n da d́ mesàà, ke da tá mediè.

¹²Dende bàmbà nkè Muyaánsààm̀u tannè Yesu dikpáà mieke. ¹³Kòò kè d̀ò yewe sipísìnàà kè dibòò ò beú, kòo bo tikpasìnti mieke kè Kuyie ntōrè pí nho tōmmú.

Yesu yumè o tancóumbè kètibè

(Wénté Matie 4:12-22 nè Duku 4:14-15, 5:1-11)

¹⁴Bè kpetinnè dii m̀nni Isāā kè Yesu kɔ̀te Kadidee kénnáá Tináansààti Kuyie nkpeti ke tú: ¹⁵Kuyie ndo nàké dii m̀nni kpéi, dii tũòke, kè kù t̀òtè ke bo kanne ku kpààtiyuu, ceetenè di borime kéyie nTináansààti.

¹⁶ Diiyè mari kè Yesu mpeké Kadidee kó menie nnùù kényà Simɔɔ nè o nantè Āntidee kè bè buɔ mmuyīnditīmù menie, ke yé bè do tùmè beyīnwambè mbe. ¹⁷ Kè Yesu bè nàkè ke dɔ: N tūnnenè kè n di dɔɔ benitiwambè.

¹⁸ Kè bè pánkèe yóu be yīnditirè kóò tūnne.

¹⁹ Kè Yesu yíe détoó kényà Sebedee kó ibí Isaku nè o nantè Isāā kè bè múnke bo be dabekù mieke ke dɔɔri be yīnditirè.

²⁰ Kè Yesu bè yu kè bè pánkèe yóu be cice Sebedee nè betɔmbè kudabekù mieke kóò tūnne.

Yesu bètimè dibɔɔ onitì mieke

(Wénté Duku 4:31-37)

²¹ Teomputè yiè Yesu nè o tancɔúm-bè kè bèe kɔte Kapennaummu, kè Yesu ta kutíintouku kénnaá mbenitibè Kuyie nnáaanti. ²² Kè dèe bè di mediè nnè ò bè nàa mmèè botí, ke yé ò do í bè nàám-mè iku wāàbè kōmɛ, ò do bè nàánnè muwērímú mmu.

²³ Ke sɔ́ nhonitì mɔ̀u bo de mieke kè dibɔɔ mari ò ta, kòo kuónko ke dɔ: ²⁴ Ti kpeti dòmme Yesu Nansareti kou, a kòtení ke bo ti kuɔmaà? Ti yému ke dò nha tú Kuyie ntónnì wè, wèè kpa meyei.

²⁵ Kè Yesu di péi nke dɔ: Cíéké kényè onitì yiè mmieke!

²⁶ Kè dibɔɔ kpekii de kóo nitì kékuónko mediè nkéyè. ²⁷ Kè dèe di benitibè bemɔu, kè bè mbékú betɔbè ke tú: Ba nni mmu die? Tináampànti mati bènè! Ò m̀dke muwērímú ke péinko yebòkè kè yè d̀d̀d̀ri ò yè mmù.

²⁸ Mèmmè kòo yètirri pánkèe feitè Kadidee kó ketenkè mieke.

Yesu do miékùnnemè bemuɔmbe péu

(Wénté Matie 8:14-17 nè Duku 4:38-41)

²⁹ Bè yènní dii m̀d̀nni kutíintouku kè Yesu níkari Simɔɔ nè Āntidee be c̀t̀t̀t̀ kè Isaku nè Isāā kè bèe ò neinè, ³⁰ kén-s̀s̀ Simɔɔ pokù yò m̀d̀ nkòo k̀nt̀ti t̀nni

mediè kòò duɔ kè Yesu tuɔkoo kè bè pánkèe ò nàkè o kpeí. ³¹ Kè Yesu kɔtoò ò duɔ dè, ke pí nho ǹt̀t̀t̀, kòò iinní, kòò mieté kòo k̀nt̀ti bonke, kòo waá mmudii kè bè duɔ kè bèe di.

³² Diiyè ta dii m̀d̀nni kè bè níɔu be-muɔmbe bemɔu nè yebòkè ta bè. ³³ Diihei kòbe bemɔu kè bè ntikoo ò bo t̀t̀t̀ c̀t̀t̀t̀ mieke dibòri nùù. ³⁴ Kè Yesu miékùnnè bemuɔmbe péu bèe do m̀d̀ mmumɔmmú mubotí mubotí kébeti yebòkè péu yèè do ta benitibè, ò í nyie nkè yè bo nnáa ke yé yè ò yémèmu.

Yesu do náantemè Kuyie náaanti Kadidee kó mutentáá

³⁵ Kukúnwentóo kè dè kpaá bi mediè, kè Yesu íte kékenténè sicéi kémbáa nKuyie. ³⁶ Simɔɔ nè o népobè kè bèe kɔte o wammù. ³⁷ Bè ò yà dii m̀d̀nni kóò nàkè ke dɔ: Benitibè bemɔu da waammu.

³⁸ Kè Yesu bè nàkè ke dɔ: Ti kòtenè tipítì teti sihekési mieke kè m bè nàkè Kuyie nnáaanti, ke yé deè kpeí ntemè kè n kòtení.

³⁹ Mèmmè kòo ícenti Kadidee kó ketenkè kemɔu ke náante Kuyie nnáaanti titíintouti mieke, ke beti yebòkè yèè ta benitibè.

Yesu miékùnnemè dikònni

(Wénté Matie 8:1-4 nè Duku 5:12-16)

⁴⁰ Diiyè mari kè dikònni marii kòtení Yesu borè kénínkóo o ìikè kóò bántè ke dɔ: Kàa dɔ a bo na ké m miékùnnè kè n wenke.

⁴¹ Kè mesémmèe pí nYesu kòo youte o ǹt̀t̀t̀ kóò k̀áké ke dɔ: N d̀m̀mu, mieté kéwenke.

⁴² Dende bàmbà kè tikònti deè kòo wenke. ⁴³ Kè Yesu pánkèe ò cau nweti weti ke dɔ: ⁴⁴ A báa yie nkénáké òmɔ̀u dèè d̀d̀, kɔte kébenke a máa ikuɔ̀ nitùtì, kédɔ̀ M̀ỳyiisi d̀ù nyii kuɔ̀, kè dèe benke benitibè bemɔu a mietémè.

⁴⁵De kóo nìtì ítóo diì m̀̀ǹǹǹi k̀̀énǹáa-
too de kó t́ǹáànt̀i k̀̀é t̀i pítè tipítì tim̀̀ou,
nè de kpéí mbá Yesu t́ǹke í nna ke ta
dihèi marì, k̀émbò mekentímè k̀è tipítì
tim̀̀ou k̀òbe k̀òròo o borè.

Yesu mièk̀̀unnemè kuh̀̀ùk̀̀ù

(Wénté Matie 9:1-8 nè Duku 5:17-26)

2 K̀è dè d̀ò yewe mayè k̀è Yesu ẁ̀tè
Kapennaummu, k̀è b̀èe keè ò bomè
teciètè matè. ²K̀è benitibèe t́ínko péu
bá meffè nténke í nkpaá nè ditowaào,
k̀è Yesu mbè nàá nkuyie nnáànt̀i. ³K̀è
benitibè mabèe tuàkení b̀ènáà ke to
kuh̀̀ùk̀̀ù. ⁴Diñnì deù m̀̀èè kpéí b̀è í
nna k̀é k̀ù t̀ùàkenè Yesu borè, ke yóu
kédeke kéduute tim̀̀umm̀̀nt̀i Yesu berínè
dè, ke cúúinko be ù̀k̀ù nè ku d̀ò. ⁵K̀è
Yesu nwúò mbè t́ámè ke d̀ò nhò bo k̀ù
mièk̀̀unne, k̀énáké kuh̀̀ùk̀̀ù ke d̀ò: M bire
n da cièmmu a yei.

⁶Ke s̀́ nyikuú wáàbè mabè dè k̀ari,
k̀éntoti be yèmmè ke tú: ⁷Dè d̀omme k̀òo
nìtì yie ndáátí ke nàá mmie mbotí? Ò
cààri Kuyie nyètiri ndí, k̀è dè í tú Kuyie
mmáà we mbo na k̀écíé mmeyei? ⁸K̀è
Yesu p̀̀ankee banté b̀è toti t̀i be yè-
mmè, k̀é b̀è beke ke d̀ò: Dè d̀omme k̀è di
totí meyèmmè memme kó kubotí? ⁹Ónde
í yóu nè deterè? M bo yímè b̀è da ciè
nha yeinaa, k̀è m bo yímè íté k̀étúóté a
d̀ò k̀ékéte? ¹⁰N nè d̀ó k̀è di bantému ke
d̀ò nhOnitibire m̀̀ke muwērímú ketenkè
ínkè ke bo na k̀écíé mmeyei. ¹¹Ò me nyí
k̀énáké kuh̀̀ùk̀̀ù ke d̀ò: Íté k̀étúóté a d̀ò
k̀ékò, k̀è m̀̀i me nyè.

¹²Ò béi memme k̀è k̀ù p̀̀ankee íté
k̀étúóté ku d̀ò k̀è benitibè bem̀̀ou nk̀ù
ẁ̀ò nkè k̀ùu yè, k̀è d̀èe b̀è di bem̀̀ou, k̀è
b̀è ndéúk̀̀unko Kuyie nyètiri ke tú: Ti mu
nyí yà die mbotí nè ti bomè.

Yesu yumè odàmp̀̀òdc̀̀utíwè m̀̀òu b̀è tu wè Defii

(Wénté Matie 9:9-13 nè Duku 5:27-32)

¹³K̀è Yesu ẁ̀tè k̀éyè k̀émpèké Kadidee
kóo dàméèri ǹ̀ù ke kunitisúk̀̀ù ník̀òròo
o borè k̀òò b̀è tiè. ¹⁴Ò p̀̀nké diì m̀̀ǹǹi
k̀éyà Adifee kó debire Defii k̀òo k̀ari b̀èe
c̀̀òú dàmp̀̀òd be kóo biròò, k̀è Yesu ò yu
ke d̀ò: N t̀̀unne!

K̀è Defii íté kóò t̀̀unne.

¹⁵Yesu nè o tanc̀̀òumbè k̀è b̀è níkari
Defii ciètè ke yo, ke ẁ̀ínè b̀èe c̀̀òú
dàmp̀̀òd nè benitibè t̀̀òbè b̀è do tú b̀è
mufòmmu yeimu yembè, ke yé benitibè
do b̀è t̀̀ummè péu. ¹⁶Ikuú wáàbè Fadisi-
ièbe kó fenafe k̀òbe yà diì m̀̀ǹǹi k̀è
Yesu ẁ̀ínè b̀èe c̀̀òú dàmp̀̀òd nè benitibè
t̀̀òbè b̀è do tú b̀è mufòmmu yeimu yem-
bè ke yo, k̀ébeke o tanc̀̀òumbè ke d̀ò: Dè
d̀omme k̀òo ẁ̀ínè b̀èe c̀̀òú dàmp̀̀òd nè
mufòmmu yeimu yembè ke yo?

¹⁷K̀è Yesu keè k̀é b̀è nàkè ke d̀ò: Dè í
tú b̀èe k̀òntì naati beè wanti otànti, be-
muambe beè wanti otànti. N yí k̀òtení
ke wanti b̀èe yèmmè d̀ò mbè wenni, n
wanti b̀èe banté b̀è mbe ke d̀ò mbè tu
benitiyeibe.

Menuboúmmè

(Wénté Matie 9:14-17 nè Duku 5:33-39)

¹⁸Diyiè marì k̀è Isāā-Batiisi kó
betanc̀̀òumbè nè Fadisièbe k̀òbe k̀è
b̀è mboú dinùù, k̀è benitibè mabèe
kòte k̀ébeke Yesu ke d̀ò: Dè d̀omme k̀è
Isāā-Batiisi tanc̀̀òumbè nè Fadisièbe
k̀òbe k̀è b̀è bou dinùù bá f̀́ nkòbe í bou.
¹⁹K̀è Yesu b̀è t̀̀énnè ke d̀ò: Di yèmmè d̀ò
nhonitì t̀̀òú diì m̀̀ǹǹi o pok̀ù o ǹ̀pobè
bo na k̀éboú dinùù k̀òo kpaá b̀è bonàà?
B̀it̀i! B̀è báá na k̀éyóu mudii ò b̀è bonè
diì m̀̀ǹǹi. ²⁰De kó yewe kpaanímú k̀è
b̀è bo deite wèè t̀̀òu o pok̀ù, k̀è de yie
t̀̀ùòke b̀è bo boú dinùù.

Depànnè nè dekótírè kó tináànti

²¹ Bè ɔ̄ɔ í nyá nkuyaàpànkù kukótíkù ínkè, kàa mè d̄d̄d̄ kupànkù bo yúú nkukótíkù kè dikētírì d̄ake deuke. ²² Bè ɔ̄ɔ í ncúú menaà mpàmmè tidɔutì kótì kàa mè d̄d̄d̄ tidɔutì bo pote, kè menaà ncake nè tidɔutì demou. Menaà mpàm-mè d̄ò nkécúú tidɔutì pàntì nti.

Yesu weè baké teòmputè

(Wénté Matie 12:1-8 nè Duku 6:1-5)

²³ Teòmputè matè yiè kè Yesu mpēnké depaa mmarè mieke, kòo tancòumbè nkááte tidiiti. ²⁴ Kè Fadisiēbee ò náké ke d̄: Wénté a tancòumbè d̄d̄d̄ri dè, ba nkpeí nte kè bè d̄d̄d̄ri ikuú yete dè teòmputè yiè? ²⁵ Kè Yesu bè tēnné ke d̄: Di í kàa ndikònni do pī nDafiti kòo d̄d̄mè wenwe nè o kɔbaa? ²⁶ Ò do tamè Kuyie ncīētè, ikuú nùtì diewè Abiataa kó dimònni, kétúóté pēēbè bè pā bè Kuyie, kè bēe cááké wenwe nè o kɔbe, òmòu do í d̄ò nkécááké bè kè dè í tú Kuyie nkuú niùbè mādà?

²⁷ Kè Yesu bè náké ke d̄: Kuyie nd̄d̄d̄ teòmputè oniti kpéí nke, kù í d̄d̄d̄ oniti teòmputè kpéí. ²⁸ Onitibire bakénèmu teòmputè.

Yesu miékunnemè wèè bakù fāū teòmputè yiè

(Wénté Matie 12:9-14 nè Duku 6:6-11)

3 Diyè mari kè Yesu wēte kéta kutíin-touku kòo niti m̄u dè bo kòo bakù fāū. ² Bèè d̄s kēwátí Yesu, kè bè nhò wùó nke bo yà kè nsà ò bo miékunne de kóo niti teòmputè yiè. ³ Kè Yesu náké de kóo niti wèè bakù fāū nke d̄: Íté, kécómmú die mbenitibè cuokè! Kòo íté kécómmú.

⁴ Kè Yesu bè beke ke d̄: Ikuú yē nti d̄d̄d̄ mesààna kè meyei nteòmputè yiè? Ì yē nti deetè onit̄a kè tí ò kùɔ?

Kè bè ndò nyúóó. ⁵ Kè Yesu bè wénté wénté nè kemieke, kòo yèmmèe càrè be

to kpeñnimè, kòo náké de kóo niti ke d̄: Youte a bakù!

Kòo youte kè kù pānke mieté.

⁶ Kè Fadisiēbee yènní kè pānkee tínnè Ed̄oti kó fenafe kɔbe ke bo yà bè yóó yímè kékua Yesu.

Yesu miékunnemè bemuambe péu

(Wénté Matie 4:25, 12:15-16 nè Duku 6:17-19)

⁷ Yesu nè o tancòumbè kè bēe íté kékote Kadidee kóo dāmēeri bífèkè kè kunitisúkù nhò t̄i, bè do bonní Kadidee, nè Sudee ⁸ nè Sedisademmu nè Idumbee, nè yehèkè yèè bo Suditēē kó kukó nyáa ndi nè yehèkè yèè t̄kénè Tiiri nè Sit̄ɔ̄ ye kɔbe. Kè bè ník̄ari Yesu borè ke yē bè do yomè ò d̄d̄d̄ri dè. ⁹ Kè Yesu náké o tancòumbè ke d̄ò bēe ò waanní kudabekù kè kù nhò t̄kénè, benitibè yàa bo ò èúté mèè kpéí. ¹⁰ Ke yē ò do miékunkomè benitibè kè deè nte kè bemuambe ndeiti ke bo ò kááké. ¹¹ Kè yebokè ta bè ní ò yà, kénínkóo o ìkè kékúónko ke d̄: A tú Kuyie mBire nde. ¹² Kè Yesu bè cau weti weti ke d̄ò yè báá náké ò tú wè.

Yesu tāātémè o tancòumbè tepítè nè bèdébè

(Wénté Matie 10:1-4 nè Duku 6:12-16)

¹³ Kè Yesu deke dit̄ari ínkè kényu ò d̄s kényú bè, kè bè nkòròo o borè. ¹⁴ Kòo tāāté benitibè tepítè nè bèdébè, kè bè bo nhò bonè, ¹⁵ kòò bè t̄ú nkè bè náante Kuyie nnáantì, kòo bè duó mmuwērimú be yó mbetinèmu yebokè. ¹⁶ Nte benitibè tepítè nè bèdébè ò tāāté bè kó yeyètè: Sim̄ɔ̄ kòo o yu ke d̄ò Pieri, ¹⁷ nè Sebedee kó ibí, Isaku nè o nantè Isāa kè Yesu be yu ke d̄: Boannerikeesi (dèè tu fetapíēfè), ¹⁸ Āntidee nè Fidipu nè Batidemii nè Matie nè Tomaa nè Adifee kó debire Isaku, Tadee Sim̄ɔ̄ Sed̄oti kó fenafe kou, ¹⁹ nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

Yesu cîètè kɔbe do dómè kòò dèite

²⁰ Kè bèe konní tecîètè kè ditìnni wēte kétéinní bá Yesu nè o tancòumbè í mpètè meffè nke bo di. ²¹ O cîètè kɔbe ti kèè dii mòmni kékɔtení ke bo ò dèite ke yé bè do náámmè ke tú o yèmmè í naati.

Tecîètè tèmáà kó mutotímù

(Wénté Matie 12:22-32 nè
Duku 11:14-23, 12:10)

²² Kè ikuú wāàbè bèè do yènní Sedis-ademmu kè bè ntú: Obɔɔkpààti weè bo o mieke, nè weè kó muwèrímú mmu ò bètìmè yebòkè.

²³ Kè Yesu bè yu ké bè ãnté ke dò obɔɔkpààti bo yíme kèwēte kèbeti obɔɔkpààti? ²⁴ Kè dikpààtiyuu dimáà kɔbe toté ke kpa mbemáà de kó dikpààtiyuu bá nhā ke bo. ²⁵ Kè tecîètè temáà me ntoté ke kpa ntemáà de kó tecîètè bá nhā ke bo. ²⁶ Kè nsà kè obɔɔkpààti toté ke kpa nhomáà, kè meyatimè bo o cuokè o kpàti bá nhā ke bo, ti bo deè.

²⁷ Òmòù báá na kéta onitikperì cîètè kéheí o kperè, kè í keté koò boú, kòò me nhò boú ke deè de mòmni ò bo na kéheí o kperè demòu o cîètè mieke.

²⁸ Timóm̄m̄nti nti n di náámmè Kuyie mbo cîé mbenìtibè be yei mmemòu nè yesáàmbè bè kù sáá nyè. ²⁹ Wèè me mbo sáá Muyaánsààmù Kuyie mbáá ò cîé, o yei bo mbo o ínkè sáá.

³⁰ Yesu do béi mmemme ke yé bè do tímè dibòò mari dii bo o mieke.

Yesu yō nè o neí bè do ò waàmmè

(Wénté Matie 12:46-50 nè Duku 8:19-21)

³¹ Yesu yō nè o neí kè bèe tuòkení kémbo ditowaà kètō nkè bè bo ò yùní. ³² Kòò nsó ditìnni kàri koò cèète, kè bèè ò nàké ke dò: A yō nè a neí bè bo ditowaà ke da yu. ³³ Kè Yesu bè tēnné ke dò: We ntú n yō ke ãmbe tú n neí?

³⁴ Kòò deè kèwénté wénté bèè kàri koò cèète ke dò: Ntenè n yō nè n neí. ³⁵ Wèè dòòri Kuyie ndó de weè tú n nantè nè n tãù nè n yō.

Wèè yaù o diiti kó dináànhāntírì

(Wénté Matie 13:1-9 nè Duku 8:4-8)

4 Kè Yesu wēte kénnáá nKuyie nnáànti Kadidee kóo dàméèrì nùù, kè benitìbèe tíínko o borè kénsù, kòo ta kénkari kudabekù dàméèrì mieke, kè ditìnni kàri dàméèrì nùù. ² Kè Yesu mbè tiè nyitié mpéu nè yenáànhāntíyè mieke, ké mbè náá nke tú: ³ Onitì mòu weè do yè ke bo yaá o diiti. ⁴ Ò yaù dii mòmni kè medibii mmamèe do kuce nùù kè sínɔɔ kɔtení ké mè di. ⁵ Kè metēmèe do fekũufe ínkè mutáá nyí sū dè kécārike kèyènní, ke yé mutáá nyí sūmè deborè. ⁶ Kè diyè tònkè ké mè tūo nkè mēe kpeí ke yé icīē nyí namè ke bo fííkú. ⁷ Kè medibii ntēmèe do tipotì mieke kè tii íténí ké mè èúté bá mè í nna képeité. ⁸ Kè medibii ntēmèe do ketenkè wenni dè kèyènní kénkótírì ke kpeñní, kè mie mpeité mebií nispísitāāti kè metēmèe peité medibii sipísikuò, kè metēmèe peité medibii ntekòutè (100).

⁹ Koò deè ke dò: Wèè mòke yeto ke bo keè, wèe keè!

Mùù te kè Yesu do náánnè yenáànhāntíyè

(Wénté Matie 13:10-17 Duku 8:9-10)

¹⁰ Yesu ité dii mòmni ditìnni borè, ò tancòumbè nè betòbè bèè ò bonè kè bèè o beke de kó yenáànhāntíyè tú mù. ¹¹ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Kuyie ndi benkemu ku kpààtiyuu kó timóm̄m̄nti tii sòri, betòbè bie m bè náánnè yenáànhāntíyè nye, ¹² kè bè bo nwúo nke báá yà, kényo ke báá banté, bè yàà bo ceete kè Kuyie mbè cîé mbe yei.

**Yesu wènkùnnemè wèè yaù o diiti
kó tináànti o tancòumbè**

(Wénté Matie 13:18-23 nè Duku 8:11-15)

¹³ Kè Yesu yíé ké bè nàké ke dò: Kè di í banté de kó dináànhántírì di né bo yíme kèbanté yenáànhántíyè teyè yemou. ¹⁴ Nte de kó dináànhántírì tu mu: Wèè yaù medibii nweè tu wèè náa Kuyie nnáànti. ¹⁵ Medibii mmèè do kuce nùu kè mè tu benitibè bè nàké bè Kuyie nnáànti, kè bè tí kèè, dende bàmbà nkè dibòò kòtení ke tí dèite. ¹⁶ Medibii mmèè do fekūũfe ínkè, mè tu benitibè mbe bèè 55 keè Kuyie nnáànti ke pànkèe tí còuté nè kuyennaatí. ¹⁷ Bè me nyí nyóu kè tí bo fííkú be mieke, bè í nwéèrì kè meyencaàrimè tũokení dii m̀nni yoo bè bè fèũ bè náa mmèè kpéí Kuyie nnáànti bè pànkèe bútínné Kuyie. ¹⁸ Medibii mmèè do tipotí mieke mè tu bèè kèè bèmbè Kuyie nnáànti. ¹⁹ Kè kutenkù kó iyeñtotí nè tikpàti kó muwammù kè dèe bè souté nè deterè deterè kó medókùmè kè dèe ta be yèmmè mieke kèhéúte Kuyie nnáànti bá tí í nna képeité. ²⁰ Medibii mmèè do ketenkè wenni dè, mè tu benitibè bèè 55 keè bèmbè Kuyie nnáànti ké tí còuté kékote kéwaá mbetòbè, yie sipísitáati, otou sipísikuò, otou tekòutè (100).

Fítirè nè tebiètè de kó tináànti

*(Wénté Matie 5:15, 10:26
nè Duku 8:16-18)*

²¹ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Bè 55 í neçou nfitirè ké dè tàa nteçètè mieke yoo bèè dè ínné mutèũ fũũ, bè 55 dè cõnné fecuũfè nfe. ²² Ke yé dèmarè í bomè dèè sòri ke í yóó feité. Dèè sòri dè yóó yènnímu kuwenniku. ²³ Wèè m̀ke yeto ke bo keè wèè keè!

²⁴ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Daatenè mesàa ndi yo tíi náànti kpéí, bè bo di benné nè tebietè di beú nè tè betòbè, kédeè ke yíé de ínkè. ²⁵ Wèè m̀ke bè

yóó ò yíemu, kè wèè kpa bèe deitoo desámpòrè ò m̀ke dè.

Tidibotí kó tináànti

²⁶ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kuyie nkpàatíyuu dõnnè oniti wèè buotí wènwè medibii nho paku mieke. ²⁷ Kòo yè nke duó yoo ò wùó, tidiiti nkótírí nè timáa keyènkè nè kuyie mbá ò í yé tí kótírí mèè botí. ²⁸ Ketenkè keè 5 mpí mmuũmmú nè kemáa kè tidiiti kòtírí kékete kéãnné difènni kédeè kè mebie nné ãnné kèpíe. ²⁹ Tí bi dii m̀nni kòo tí dèite ke yé mudidèi tũòkemè.

Feyonfè kó dináànhántírì

*(Wénté Matie 13:31-32,
34 nè Duku 13:18-19)*

³⁰ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Tí bo donnenè ba Kuyie nkpàatíyuu? Tí bo yí di dõnnè ba? ³¹ Tí bo yí di dõnnè feyonfè dõmmè mme ke kèrini. ³² Kè bè fè buotí fèe yènni kékóte kénaá mmutie diemù nè ibake, kè sinou yíe nyi ínkè.

³³ Nè yenáànhántíyè mieke nke péu ò do bè náánnèmmè Kuyie nnáànti, ke bè náánnè bè bo na kékeè mèè botí. ³⁴ Yesu do 5 náánnè yenáànhántíyè nye sáã, kè bè né bo dii m̀nni bemáa borè nè o tancòumbè wèè tí mbè wénkũnne timou páíí.

Yesu cònnèmmè kuyaakù nè menie

*(Wénté Matie 8:18, 23-27
nè Duku 8:22-25)*

³⁵ De kó diyie dimáa kuyuoku m̀nni, kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Tí sénté menie nyáa teri.

³⁶ Bè cíe ndi m̀nni benitibè kédeè, ke íténè kudabekù Yesu do bo kùu mieke, kè tidabeeti teti ò neinè. ³⁷ Kè kuyaakù kperíkù makùu íténí kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù mieke ke mmó nke pièku. ³⁸ Kè Yesu yie yè nke duó kudabekù mieke ke ceké diyuceénni o yuu. Kòo

tancòumbèe ò ènte ke dò: Okóti kè ti ku a kpeti í boà?

³⁹ Kè Yesu íté kèpéi nkuyaakù ke dò: Cómú! Kébéinnè menie nke dò: Yí só!

Dende bàmbà nkè kuyaakùu cómú kè menie ndò béu. ⁴⁰ Kòo bè beke ke dò: Dè dòmme kè kufòwaá ndi auté memme? Dè dòmme kè di í n tá?

⁴¹ Kè kufòwaá mbè auté kè bè mbékú betòbè ke tú: Wenninwe yie, kuyaakù nè menie nkè dè yíe nhò yé mmù?

Yesu miékunnemè oniti dibò ta wè
(Wénté Matie 8:28-34 nè Duku 8:26-39)

5 Yesu nè o tancòumbè kè bèe sénté ké-tuòke Sedasaa kó ketenkè, ² kè Yesu ncutiní kudabekù, kòo niti m̀òu, dibò mari ta wèe yènni ífòti kékéténí o bíékè. ³ De kóo niti do ã ífòti mieke nke, bá bè ténke í nno nkòò bou bá nè mefimme. ⁴ Ke yé bè do ò boúmè kuce m̀péu mefimme, ke táu nho naàcèi timáti, kòo t̀òu mefimme kébóké timáti. Òm̀òu ténke í nna ke bo ò yòkúnne. ⁵ Yem̀òrè yem̀òu keyènkè nè kuyie kòò nharì ífòti mieke nè yetàrè ínkè ke wúótí ke bokù omáa yepèrè.

⁶ Ò yàní dìi m̀ònni Yesu kécokóo kénínkú o ìikè, ⁷ kékúónko mediè ke dò: Ti kpeti dòmme mí nnè f̀í, óinkènkpààti kó debire? N da báámmu nè Kuyie nyètiri a bá nf̀éu.

⁸ Ke yé Yesu do di péimmè ke dò: Yè oniti yie mmieke f̀í ndibò.

⁹ Kè Yesu beke dibò ke dò: A yètiri tú ba? Kè di dò: N yètiri tu kusúkù, ke yé ti s̀imè.

¹⁰ Kè yè mbáa nYesu ke tú: A báa ti denne dihei.

¹¹ Ke s̀ó kufònkècènkù makù bo ditàri ínkè ke diiti. ¹² Kè yeè bokèe bántè Yesu ke dò: Yóu kè tí kote keta yefònkè yie.

¹³ Kè Yesu dò: Yènnè, kè yeè ye de kóo niti mieke keta kufònkècènkù, kè kùu coké kécúténí ditàri ínkè kédìu

menie mmieke, yè do bo mbo sikòupisidè (2000).

¹⁴ Bèè do cèmmù de kó yefònkè kè bèe coké kéyeè de kó tinàànti dihei mieke nè depaanko, kè benitibèe íté ke bo kote kèyà dèè d̀ò, ¹⁵ kétuòkoo Yesu borè kèyà oniti yebokè kusúkù do ta wè kòò kàri ke ã tiyaàsààti, kòo yèmmè wenke, kè kufòwaá mbè pí. ¹⁶ Bèè do dè bo ke yà dèè d̀ò, kè bèe bè nàké dè d̀òmme oniti yebokè ta wè, nè dèè d̀ò yefònkè. ¹⁷ De m̀ònni kè bèe bántè Yesu ke dò wèe ye be tenkè.

¹⁸ Yesu tati dìi m̀ònni kudabekù oniti yebokè do ta wè kòo ò bántè ke dò ò bo nhò neinè. ¹⁹ Kè Yesu yete kòò nàké ke dò: Kò nha c̀íètè kénáké a kòbe ti Yiè nda d̀ò dèè kó dimàà, nè ò da kuó mmèè boti mesémme.

²⁰ Kè wèe niti kote kénáantoo kutem-pè yehèkè tepíítè kòku kum̀òu mieke Yesu d̀ò dèè kó dimàà, kè dèe bè di bem̀òu.

Yesu cònnémè onitipòkù yònti ke f̀òukúnne Saiduusi sapùmbire

(Wénté Matie 9:18-26 nè Duku 8:40-56)

²¹ Kè Yesu sénté menie nyáà nè kudabekù kè kunitisúkùu tíinko o borè menie nnù. ²² Kè kutíntouku kóo kóti m̀òu bè tu wè Saiduusi kòo tuòkení kèyà Yesu kénínkóo o ìikè, ²³ kòò bántè nè o yèmmè mem̀òu ke dò: N sapùmbire deè màùnè mukúú, n da báámmu kòtení kénjò nha nou de ínkè kè dèe mietè, kénfòu.

²⁴ Kè Yesu ò neinè kè ditinnì nhò urínè koò éú tipíiti tim̀òu.

²⁵ Kòo nitipòkù m̀òu dè bo ke m̀ò ntiyònti yebie ntepiítè nè yèdèè bá ti í commu. ²⁶ Kòò kàri beddòtòribè péu borè ke f̀éútè mediè, ke càke o dífí im̀òu bá dè í t̀òukú, kè dè pètinke né yetíróo mediè. ²⁷ Kòo keè kè bè nàa nYesu kpéi kòo kòtoo ditinnì mieke, ke kétóo Yesu f̀ònkúò bíékè kékááké o yaàbòri. ²⁸ Nè o yèmmè mieke ke yé ke dò mbá kòo

na ke kàáké o yaàbòrì ò bo mieté.
²⁹ Ò kàáké meṃme Yesu yaàbòrì, kòo yǒnti pànkεε cómmú, kòo banté o kǎnti mieke o mǎmmú dèemè. ³⁰ Kè Yesu banté muwērímú mamù yèmè o mieke kèwēēte kébeke ditínni ke dǎ: We nkàáké n yààti?
³¹ Kòo tancǔumbèè ò tēñné ke dǎ: A wúó nkè ditínni da éú miè mbotí kàa bèkú wèè da kàákáá?

³² Kè Yesu nwéí tipífti timǎu ke bo ya wèè ò kàáké. ³³ De mǎnni kòo nitipòkù kǎnti au nè kufōwáá nke yé ò yémè dèè dǎ ò kǎnti mieke, kòo tǔónko Yesu borè ke nínkóo o ìkè kòò nàké timómmǎnti.
³⁴ Kè Yesu né ò nàké ke dǎ: N kóo sapàà a tákùmè da miékunnemu, kǎte kè dè nnaati, kàa mǎmmúu deè.

³⁵ Ò kpáá ke me nnáá nkè kutííntouku kóo kótí kǎbeε tuǎkení kòò nàké ke dǎ: A sapùmbire kumu a báá benné kénkǎónnè okótí.

³⁶ Kè Yesu mbúúfti bè nàá ntì, kénááké Saiduusi ke dǎ: N tá máá, ke bá nyíèkù.

³⁷ Yesu í nyie koò mǎu bo ò neinè kè dè í tú Pieri nè Isaku nè o nantè Isāā.

³⁸ Bè tǔòkoo dii mǎnni kutííntouku kóo kótí ciētè kè Yesu yà kunitisúkù kè kutoweku dáátí kè bè kuò nyekúdabùò.

³⁹ Kòo taroo ké bè beke ke dǎ: Ba nte kutoweku kuu? Di kuònnè ba? Debire í ku dè yè ke duómú.

⁴⁰ Kè bè nhò daú kòo bè dènnε kényú debire cice nè de yǎ nè o tancǔumbè bèè ò neinè kétannè debire duó dè, ⁴¹ kèpí ndesapùmbire nǔtè ke dǎ: Taritakumi! (Dèè tu: Desapùmbire, íté kè mfi me nyé!).

⁴² Dende bàmbà nkè desapùmbireε íté kécentε. Dè do mǎke yebie ntepíftè nè yèdéè ndi, kè dèe bè di mediè nkè kufōwáá mbè auté. ⁴³ Kè Yesu bè nàké ke dǎ bè báá yie nkòò mǎu ti keè, kédeè ke dǎ: Duónnè desapùmbire mudii kè dèe di.

Yesu èi kǎbe do í ò tá

(Wénté Matie 13:53-58 nè Duku 4:16-30)

6 Kè Yesu íté deborè kéneinè o tancǔumbè kè bèe kǎte dihei ò bíkú di. ² Tεomǎpùtè matè yiè kè Yesu mbè tiè nkutííntouku mieke kè dèe bè di, kè bè nnáá nke tú: Ò yà de die nkó dimàà? We nhò duó nde kó mecii, ò yíme ke na ke dǎari tidieti ò mè ndǎòri tí? ³ Dè í tú wenwe odabeesiúdtàà? Maari bire í dǎkaà? Isaku nè Sosesi, Sudi nè Simǎo be kóo kótàà? O tǎbè í bo die ti cuokàà?

Nè de kpéí bè í nhò tá. ⁴ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: Benitibè bemǎu ò ndému Kuyie mpǎānǎānti náāntò, o èi kǎbe nè o ciētè kǎbe bèè ò ò í nhò dé.

⁵ Debore Yesu í ndǎò tidieti matè péu, kè dè í tú ò ndómmè o nǎu bemuǎmbe mabè ínkè kè bèe mieté. ⁶ Kè dèe di Yesu mesàà mbè í ò tá mèè kpéí.

Yesu tómmè o tancǔumbè bèdébè débè

(Wénté Matie 9:35,
 10:5-15 nè Duku 9:1-6)

⁷ De kó difǎnkúò kè Yesu ícenti yehékè yèè dè tǎké ke bè nàá nkuyie nnáānti, memme kòo yú o tancǔumbè tepíftè nè bèdébè ké mbè tǔò mbédébé débé, ké bè duó muwērímú kè bè bo mbeti yebókè.

⁸ Di ntu di pàati máá, di bá ntǎ mudii yoo kudǎukù yoo idífti. ⁹ Kòo bè nàké ke dǎ: Ānnèné di neuti, di báá ānnè yeyaàbòrè yèdéè dèè.

¹⁰ Ke yí ké bè nàké ke dǎ: Kè di tǔòke dihei mari ke bàtè tèè ciētè di nde mbo ke yàa ítèné de kó dihei mieke. ¹¹ Kè dihei mari kǎbe í dǎ ke di cǎuté, bè me nyí dǎ ké di kémú di íté de kó dihei, kékpááté di naàcètáá nkè dèe benke ke dò mmeyei nkéríni be yǎ ínkè.

¹² Kè Yesu tancǔumbèe kǎte kénǎāntε benitibè ke tú bèe ceete be borime. ¹³ Kè bè mbeti yebókè péu yèè ta benitibè, ke wáari bemuǎmbe péu mekùò nkè bè mierí.

Edoti kùòmè Isāā-Batiisi

(Wénté Matie 14:1-12 nè Duku 9:7-9)

¹⁴ Kòo kpààti Edotii keè kè bè nàa nYesu kpéí, ke yé o yètìrì do feitémè tipîti timou kè bè ntú Isāā-Batiisi weè wēte ke yānté, kè deè te kòo mōke muwērímú ke dōri tidietì.

¹⁵ Kè bēmabè ntú: Edii nwe Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò diewè.

Kè betòbè tu: Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò mōu nwe kòo dōnnè betòbè do dōmmè.

¹⁶ Edoti ti kèè dii mōnni ke dō: N sòò kùo wèè Isāā weè wēte ke yānté.

¹⁷ Ke yé de kóo Edoti weè do pìmmè Isāā kéboú, kékpetínné. Edoti do fiète o nantè Fidipu pokù Edodiyati nwe képuoke. ¹⁸ Kè Isāā o nàké ke dō: Dè í wenni ke dō nhá puoke a nantè pokù. ¹⁹ Kè Edodiyati miekee peike Isāā kòo nwanti ke bo ò kùo, ò me nyí nna, ²⁰ ke yé Edoti do démé Isāā koò kánké, ke yé ke dō nhò tu onitì wèè dōōri Kuyie ndó dè ke kpa meyei. Kè Isāā ní nnáá nkè dèè ò di kòo baa né ndó ké nhò kèmmú.

²¹ Kè diyie mari né mbo Edodiyati yóó dínnè di kédò ò mè ndómè. Kè Edotii ānné o peitéyiè kó dibanni, keyú benitidiebè o ei kòbe nè behāāpòmbè iwēi yembè, nè Kadidee ekè kó bekótibè. ²² Kè Edodiyati kóo sapàà nta bè kàri dè, kéhaá kè dèè narike Edoti nè ò yu bè, kòo kpààti Edotii béi nke dō: Osapàà m beke a dó dè, m bo dè nda duó.

²³ Bá kè n kpàti kó dikéè ndi, m bo da duó. Mfi me nyē.

²⁴ Kòo sapàà nyè kébeke o yō ke dō: M bo ò beke ba? Kòo ò nàké ke dō: Beke we Isāā-Batiisi yuu.

²⁵ Kòo sapàà nwēte mecāā nkéta okpààti kàri dè, kòò nàké ke dō: N dó á ānné bàmbà mmie Isāā yuu ndi dibuu mieke kè n duó.

²⁶ Kòo kpààti yèmmè caàrè, ò me nyí ndó kéyete ke yé ò diemmè ke béi nho

népobè iikè. ²⁷ Kòo kpààti pānkee tō nkuhāāpònkù ké kù nàké ke dō: Kòte dikpetintou ké n tōni Isāā-Batiisi yuu. ²⁸ Kè kuhāāpònkù kòte kékéúté Isāā kéānné o yuu dibuu mieke kékōtenni ké di duó nhosapàà nkòo di duó nho yō. ²⁹ Kè Isāā tancòumbèè ti kèè, kékòte kóò tùóté kékūnné.

Yesu dōòmè tidietì kè pèèbè nè siyī sinūmmù kè dèè súú

(Wénté Matie 14:13-21 nè Duku 9:10-17 nè Isāā 6:1-14)

³⁰ Kè Yesu tancòumbèè wēteni kétéi mbemou Yesu borè kóò nàké bè dōò dèè kó dimàà nè bè nàké tii kó dimàà. ³¹ Kòo bè nàké ke dō: Ti iténé kékòte meken-tímè kè dí om̀pè sámpó. Ke yé benitibè do sūmè kè bie nkòrini kè betòbè iiti bá bè í mpètè mefiè nke bo di.

³² Kè bèè ta kudabekù ke bo kòte dibòri mari dii cié. ³³ Bè kéri dii mōnni kè tipîti timou kòbee bè yà, ké bè banté, kékoké be naàcèi, ké bè diénnè de bíkè.

³⁴ Yesu cùténí dii mōnni kudabekù keyá ditinnì dieri kè mesémmèè ò pī nnè de kó benitibè, ke yé bè do dōmmè ipe ìi kpa inyi ocēnti, kòo pānke mbè tiè Kuyie nnāaṅti péu. ³⁵ Diyie dèè dii mōnni kè Yesu tancòumbèè kōtení o borè kóò nàké ke dō: Ti bo dikpáa cuokè nke die nkè diyie die nke dèè. ³⁶ Cíe mbè kè bèè kòte depaa nkó sicéi nè sihekesí sù dè tóké kédonté kédi.

³⁷ Kè Yesu bè tēnné ke dō: Díndi di mómmambe duónè be kè bèè di. Kè bèè ò tēnné ke dō: A dó ti kòte kédonté pèèbè yewe sikousidé (200) tōmmú díítí nyi ké bè duónàà?

³⁸ Kè Yesu bè beke ke dō: Di mōke pèèbè bède? Kōtenè keyá. Kè bèè kòte keyá betòbè kékōtení kóò nàké ke dō: Ti mōke pèèbè bènūmmù ndi nè siyī sidésí.

³⁹ Kè Yesu dō: Kānnenè benitibè timúsùùti ínkè yetirè yetirè. ⁴⁰ Kè bèè bè kànnè bie ntekòtè kòtè,

betɔ̀bè sipísìnùmmù nùmmù. ⁴¹ Kè Yesu túóté p̄̀è̀bè bènùmmù bembe nè siyī sidési sinsi kébúúté keínkè késánte Kuyie, kédeè ké mbè wéú, ke duò nho tancòumbè, kè bè toti benitibè, ké bè totínè siyī sidési sinsi bemɔ̀. ⁴² Kè bèe cááké bemɔ̀ kénsánnè. ⁴³ Kè yep̄̀éwétíyèe súz nképie nyemómmùyákè tepítè nè yèdèè kè Yesu tancòumbèe tɔ̀ nè siyī sīl sùs. ⁴⁴ Bèè kó dimàà do càáké de kóò p̄̀è̀bè bè do bo sikoupsínùmmù (5000) ndi.

Yesu do kéréimè menie nyínkè

(Wénté Matie 14:22-33 nè Isāā 6:16-21)

⁴⁵ De kó difōnkúò kè Yesu duò nkòò tancòumbèe ta kudabekù ke bo niité késénté menie nyáá Betisaidaa bíékè kè wenwe nkpaá ke cénko benitibè. ⁴⁶ Ò bè cíe ndii m̀ǹǹni kédeè kédeke ditārī ín̄kè ke bo bánté nKuyie. ⁴⁷ Dè biite dii m̀ǹǹni ke s̄́ nkudabekù k̄́ááké menie ncuokè kè Yesu kpaá diyáá o máà, ⁴⁸ kébanté o tancòumbè mà̀ǹǹmè kuyaakù ke yé kù do fuutinimè be iikè bíékè nke, kukúw- wentóò m̀ǹǹni kè Yesu nkéróo be bíékè ke ceñti menie nyínkè, ke ndó ke na mbè p̄̀é̀tè. ⁴⁹ Kè bèe ò yà kòò kèríní menie nyínkè kè be yèmmè ndò ndibòò mari ndi, kè bèe kuónko mediè. ⁵⁰ Ke yé bè do ò yàmè kè kufōwaá mbè auté, kè Yesu bè náké ke d̀: Di bá nyièkù, kufōwaá mbáá dí pí m̀ǹwe.

⁵¹ Kòò taroo be borè kudabekù mieke kè kuyaakùu cómmú, kè d̀e di Yesu tancòumbè mediè ⁵² bá nè ò do me ndòòmè tidieti kè p̄̀è̀bèe súú kè be yèmmè baa íkpeñni. Bè í nna kébanté.

Bemuɔ̀mbe do káámmè Yesu yaàbòrì ke mierí

(Wénté Matie 14:34-36)

⁵³ Bè sènté dii m̀ǹǹni menie nkétuòke Sennesareti kó ketenkè, kèpítinnè be dabekù. ⁵⁴ Bè yènni dii m̀ǹǹni kudabekù kè benitibèe banté Yesu, ⁵⁵ kénkòrì tipítì

timɔ̀u kéntɔ̀u bemuɔ̀mbe nè be dúò ke kòrínko o borè, kè bè kèè kòò bo dè bèe bè k̀tenko. ⁵⁶ Bá kè Yesu k̀te k̀tù píkù sihekesí yoo yehèkè yoo depaa, benitibè ñtɔ̀uo bemuɔ̀mbe ke d̀unko yaàrè koò báà nke tú wèe yóu kè bèe kááké bá o yaàbòrì fūú. Bèè kó dimàà ò káà nkè bè mmierí.

Kuyie nkó ikuú nè benitibè kpeyi

(Wénté Matie 15:1-9)

7 Fadisiēbe nè ikuú wā̀bè bèè itení Sedisademmu kè bèe tíí nYesu borè, ² ḱyà Yesu tancòumbè mabè yommè bá bè í nite ikuú yèmmè.

³ Ke yé ikuú wā̀bè nè Sifube t̀bè bemɔ̀u bèè t̀u mbe yembè kó ikuú, bè do ɔ̀ɔ́ í ndi ke í nite ikuú yèmmè. ⁴ Bè do ɔ̀ɔ́ konní dikà̀t̀r̀i kénite ikuú yèmmè mme ke né di, ke m̀kenè ikuú t̀e p̀eú bè yóò nheirí mèè botí ibòòke nè yedó nè sikúmbóò timátí kpesi.

⁵ Fadisiēbe nè ikuú wā̀bè kè bèe beke Yesu ke d̀: Dè yíme kàa tancòumbè í t̀u nti yembè kó ikuú ke yo mbá bè í nite ikuú nyèmmè?

⁶ Kè Yesu bè t̀é̀nnè ke d̀: Meyèmmè mèdémè yembè, Kuyie mpā̀ǹǹǹti náàntò Esaii do naatimu ò wā̀u dii m̀ǹǹni di kpéí nke t̀:

Be nnitibè sántí Kuyie nnè be nò nye, kè be yèmmè né kù d̀t̀énè.

⁷ Bè kù báá ndetetirè nde, ke yé bè t̀uótémè benitibè d̀ú nyii kuú ke tuonko betɔ̀bè,

ke d̀onnè ì tu Kuyie nkpeyi.

⁸ Kè Yesu nsoké ke bèe náá nke t̀: Di b̀t̀innèmu Kuyie nkó ikuú ke t̀u mbenitibè d̀ú nyi.

⁹ Kòò yíe ḱbèí nke d̀: Di m̀enke b̀t̀innèmu páíí Kuyie nkuú ke t̀u ndi móm-mɔ̀mbe di kpeyi. ¹⁰ M̀ỳiisi béimmu ke t̀: A ndé a cice nè a ỳ, ke yíe mbè yè mmù. Kè wèe s̄́á nho cice yoo o ỳ bèe ò k̀u. ¹¹ Kè d́ndí t̀: Kòò niti náké o cice yoo o ỳ ke t̀: N na n da p̄̀ d̀èè kó dimàà

n de duó nKuyie nku, dè dèemu. ¹²Nè de kó ikuó mieke kè di bè pā kuce bá bè ténke í teennè be cicebè nè be yōbè. ¹³Nè de mieke ke kòu Kuyie nkó ikuó ke tuonko benitibè kpéí ditōbè, ke wēte ke dōrinè deterè deterè péu mè kó kubotí.

Dèè s̀̀nk̀̀unko oniti

(Wénté Matie 15:10-20)

¹⁴Kè Yesu yíe ḱ́yú dit̀̀nni ké di náké ke d̀̀: Kénténè dimou mesàà nkékeè. ¹⁵Dèmarè í bo oniti bo di dè kè dèe ta o mieke kóò s̀̀nk̀̀unne, dèè yìenì oniti nùu deè ò s̀̀nk̀̀unko. [¹⁶Kè wèè m̀̀ke yeto ke bo keè, wèè keè!]

¹⁷Yesu ité dii m̀̀nni dit̀̀nni borè ke kò nteciētè, kòo tancòumbèè ò beke de kó dináan̄hāntírí tu mù. ¹⁸Kòo bè t̀̀nné ke d̀̀: D́́ndi múnke di í na ke bantáà? Di í yé ke dò nhoniti yo ndè kè dè taà o mieke dè báá na kóò s̀̀nk̀̀unnaà? ¹⁹Ke yé dè í taàmè o yèmmè mieke, dè taà o p̀̀uti nti ke k̀̀ri ke yìè.

(Yesu do d́́ ké bè nàké ke tú tidiiti timou wennimu.) ²⁰Kòo yíe ḱ́b́́i nke d̀̀: Dèè yìenì oniti nùu deè ò s̀̀nk̀̀unko. ²¹Ke yé oniti yèmmè mieke nke meyèmmè yeime yìenimè, mèè ò nte koò d̀̀ò meyei, mèè tú: A bo ndouti d̀̀utinèmmè benitidaabè yoo benitipòbè nè muyòò nè munitikòu. ²²A bo yóumè a pokù yoo a d̀̀u kényiè ke d̀̀unè betōbè, ke í diè ntip̀̀atí, a bo nd̀̀rimè, a bo ciitèmmè otòu, nè mufòmmu yeimu, nè mehēēmmè, a bo caàrèmmè otòu yètirí, a bo mm̀̀kemè tepòtè, deyeinkpere kó mudò̀̀rimù. ²³De kó meyei mmemou yìenì oniti yèmmè mieke nke koò s̀̀nk̀̀unko.

Onitipòkù wèè do k̀̀k̀̀unne omáà ke péte meteèmmè

(Wénté Matie 15:21-28)

²⁴Kè Yesu ité deborè k̀̀k̀̀ote Tiiri kó di-hei, teciētè matè, bá ò í ndó òm̀̀u nyé o kpéí, ò me nyí nna ke bo s̀̀ri. ²⁵Dende bàm̀̀ba nkòo nitipòkù m̀̀u dibòò mari ta

wèè bire, kòo keè kè bè tu Yesu dè bo kòo p̀̀ankeè coké k̀̀k̀̀ote Yesu borè ke nínkóo o ìkè. ²⁶De kóo nitipòkù do í tú Sífube kó kubotí kou bè do ò peité Siirii nwe Fenisii kó dihei mieke. Kòo bántè Yesu ke d̀̀ wèè denne dibòò dii ta o sap̀̀mbire. ²⁷Kè Yesu ò nàké ke d̀̀: Yóu kè ibí keté kédí k̀̀nsàn̄nè, ke yé dè í wenni a bo túótémè ibí kó mudii k̀̀duó nyimòbí. ²⁸Kòo nitipòkù ò t̀̀nné ke d̀̀: Èè, n Yìè n yí yete, imòbí né ò ndéúmu ibí yo nkè dèè duò. ²⁹Kè Yesu ò t̀̀nné ke d̀̀: Nè a béi ntii náan̄ti kpéí, kò nkè dibòò yèmu a sap̀̀mbire mieke.

³⁰Kòo kò k̀̀ns̀̀ ò bire duó béu de d̀̀u ìnkè kè dibòò yè.

Yesu k̀̀èk̀̀unnemè teòntè kè tè nno nke náa mmesàà

³¹Kè Yesu ité Tiiri ḱ́yènnè Sitōō k̀̀p̀̀ētè kutempè nyehèkè tepíitè kòku k̀̀tuòke Kadidee kó menie. ³²Kè bèè k̀̀tenni teòntè matè Yesu borè, bá tè í no nke náa mesàà, kè t̀̀e bántè Yesu ke d̀̀ wèè nòò nho nou te ìnkè kè tè mièk̀̀unne. ³³Kè Yesu né tè dète k̀̀kenténè dit̀̀nni, k̀̀baá o nómbe te to mieke, kédeè k̀̀sute o nóm̄bife k̀̀káákè te nón̄denfè, ³⁴kédeè k̀̀b̀útè k̀̀ínkè, k̀̀wei mediè nke d̀̀: Efufataa! (Dèè tu yèe kpeté).

³⁵Dende bàm̀̀ba kè teè òntèe keè, ḱ́na k̀̀nnáa mmesàà. ³⁶Kè Yesu bè nàké ke d̀̀ bè báá yie nkòo m̀̀u ti kèè, kè bèè yete k̀̀nnáa, kòo bè nàké kè bè nàké, kè bè ǹ̀íékè ke náante tip̀̀iti timou. ³⁷Kè dèè di benitibè mediè mm̀̀mm̄omme kè bè nnáa nke tú: Ò d̀̀̀ri demou kè dè wennimu mediè, nhò k̀̀èk̀̀unko yewùù nyèè nón̄dié ndari kè yè na ke nàké mesàà.

Yesu d̀̀̀m̀̀è tidietí kè benitibè sik̀̀up̄̀isinàà di

(Wénté Matie 15:32-39)

8 Diyiè teri mari kè benitibè tó tí nYesu borè k̀̀ns̀̀ bè í mm̀̀ke bè bo di mù, ²kè Yesu yú o tancòumbè kè

bè nàké ke dò: Mesémmè mɛ̀è mpɛ̀nɛ̀nè benitibè bie! Diyè tǎ̀nni ndi yé nkè bè m bonè bá bè í mǎke bè yo mmù. ³ Kè m bè cíe mbè bo duónè dikònni kuce ke yé bèmabè bonnime dedétirè. ⁴ Kòo tancòumbèè ò tǎ̀nné ke dò: Ti bo pété de pǎ̀èbè dikpáa dii mmieke kè bèe di kén-sànnè? ⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: Di mǎke pǎ̀èbè bède? Kè bèe ò tǎ̀nné ke dò: Pǎ̀èbè bèyiekè.

⁶ Kòo duó nkè ditǎ̀nni karoo ketenkè, kòo túóté pǎ̀èbè beyiekè bembè késante Kuyie, ké bè wèrí kédúo nho tancòumbè ke dò bèe totí benitibè, kè bèe bè totí. ⁷ Ke sǎ̀ mbè tǎ̀nè siyí sǎ̀mpòsi masi kè Yesu mǎo Kuyie nkó mesàà nkénáké o tancòumbè ke dò bèe sì totí. ⁸ Kè bèe di bemou kén-sànnè kè dè nsúo nke píéké yemómmùyákè yèyiekè kè bèe tǎ̀. ⁹ De kó benitibè do bo mbo sikòupísìnàà (4000) ndi bèè di. Kè Yesu duó nkè bèe kò. ¹⁰ Yesu nè o tancòumbè kè bè pǎ̀nkee ta kudabekù kékote Dadimanutaa kó ketenkè.

Fadisīēbe do díimè Yesu

(Wénté Matie 12:38-39, 16:1-4 Duku 11:16-29, 12:54-56)

¹¹ Kè Fadisiēbe ndíí Yesu kékotení ké nhò nènè ke tú: Dòò dèmarè dèè bo cúténí kéinkè, dèè bo benke Kuyie nkuù da tǎ̀nnimè. ¹² Kè Yesu wei mediè nke dò: Ba nkpéí nte kè di mmònni kǎbe m békú ke tú n dòò tidietì. Mómмуo nwe n di náammè bè báá yà tidietì matì.

¹³ De kó difǎ̀nkúò kè Yesu íté dèborè kéta kudabekù késénté menie nyáa terì.

Yesu tancòumbè do í banté ò dǎ̀rri tii dieti bonèni dè

(Wénté Matie 16:5-12 nè Duku 12:1)

¹⁴ Kè Yesu tancòumbèe yé mbè bo ntǎ̀mè pǎ̀èbè kèntǎ̀ pǎ̀è omáa be dabekù mieke. ¹⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Daatenè Fadisiēbe nè Edoti be kó mutie mùu muuti pǎ̀è mu kpéí.

¹⁶ Kòo tancòumbè nnáa mbemáa ke tú: Ò náa mmie nti í tǎ̀ mǎè kpéí nke pǎ̀èbè.

¹⁷ Kè Yesu banté be yèmmè ké bè nàké ke dò: Dè dòmmè kè di toti di yèmmè pǎ̀è ínke, di mu nyí bantáa? Di mu nyí yǎ̀táa? ¹⁸ Di to yeè kpeñnáa? Di me mmòke inuo nke í wúónáa? Di me mmòke yeto ke í yoà? ¹⁹ Di í kpaá ke yé n sòò wèrí pǎ̀èbè bènùmmù kè benitibè sikòupísìnùmmù (5000) cááké, kè bèe súo nkémǎ́éké nyemómmùyákè yèdè kè di tǎ̀? Kè bèe ò tǎ̀nné ke dò: Tepítè nè yèdèè. ²⁰ Kòo yí kébéí nke dò: Kè n wèrí pǎ̀èbè bèyiekè kè benitibè sikòupísìnàa (4000) cááké kè dèe súo nkémǎ́éké nyemómmùyákè yède kè di tǎ̀? Kè bè dò: Yèyiekè. ²¹ Kè Yesu bè beke ke dò: Bá di mu nné í bantáa?

Yesu wéimmè kuyùònkù

²² Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuoke Betisaidaa, kè bèe ò tǎ̀ni kuyùònkù makù kóò bánté ke dò wèe kù kááké ké kù miekùnnè. ²³ Kè Yesu dete kuyùònkù kèyènnè dihei mǎnku, késute o nómbife tinóntǎ̀tǎ̀tǎ̀ kékááké ku nuò, kénjóo nho nou ku ínke, ké kù beke ke dò: A yà dèmaráa? ²⁴ Kè kuyùònkù wénté ke dò: N yà benitibè mbe kè bè dònnè detie nke centi.

²⁵ Kè Yesu yí képi ku nuò, kù wènté dii mǎnni ké nsǎ̀ nkù wùó mpáíí ke wúó ndemou. ²⁶ Kè Yesu ò nàké ke dò: Kò nha cíètè a né báá kété dihei mieke.

Benitibè yé nYesu tu wè

(Wénté Matie 16:13-20 nè Duku 9:18-21)

²⁷ Yesu nè o tancòumbè kè bè nkòri Fidipu kóò Sesadee kó yehékè, kè Yesu be beke ke dò: Benitibè yèmmè dò n tú we? ²⁸ Kè bèe ò tǎ̀nné ke dò: Bèmabè yèmmè dò nha tú Isāā-Batiisi, kè betǎ̀bè yèmmè dò nha tú Kuyie mpānāaanti náantò diwè Edii kè betǎ̀bè kǎme dò nha tú Kuyie mpānāaanti náambè kóò mǎu. ²⁹ Kè Yesu beke o tancòumbè ke dò: Dindi

yèmmè dò n tú we? Kè Pierri ò tǝ́nné ke dǝ́: A tú Kirisi nwe Kuyie ntǝ́áté wè koò tǝ́nní.

³⁰ Kè Yesu bè cau nke dǝ́ bè báá yie nkòò mǝ́u tu kèè.

Yesu nǝ́kémè ò yóó kúmè kǝ́yǎnté

(Wénté Matie 16:21-28 Duku 9:22-27)

³¹ De mǝ́nni kékété ké mbè náá nke tú: Onitǝ́bire dò nkéféú́tému mediè, kè Kuyie ncǝ́étè kó bekótfbè nè ikuú niùbè kó bekótfbè nè ikuú wǝ́àbè kè bèè ò yete kòò kù, diyie tǝ́ánni yiè kòò yǎnté.

³² Kè Yesu nti mbè náá mbá ò í sǝ́ri, kè Pierri ò yu kékenténè ké nhò kpǝ́nnè.

³³ Kè Yesu wǝ́ète kǝ́wénté o tancóumbè kǝ́péi mPieri ke dǝ́: Fúte m borè fǝ́ ndibǝ́, ke yé a yèmmè í túmè Kuyie nkǝ́me, mè tí menitiyèmmè mme.

Ti bo ntú mmèè botí Yesu

(Wénté Matie 16:24-28 nè Duku 9:23-27)

³⁴ Kè Yesu yú o tancóumbè nè ditǝ́nni ké bè nǝ́ké ke dǝ́: Kòò mǝ́u dǝ́ ké n túnnè wèè dú nhomáá kǝ́tǝ́ o dapǝ́átí ké n túnnè. ³⁵ Ke yé wèè bo ndǝ́ kǝ́deeté o fǝ́mmu ò bo mù fétinne, kè wèè yete o fǝ́mmu n kpéi nè n náànti kpéi kòò mù pǝ́té. ³⁶ Onitǝ́ bo cǝ́nte ba kòò mǝ́ke kutenkú kuu nkǝ́pere demǝ́u kòò wǝ́nni né feti? ³⁷ Onitǝ́ bo yietí ba kòò wǝ́nni yenté! ³⁸ Ke yé ifei bo mbo wèè nè n kpéi nè n náànti kpéi di mmǝ́nni kó benitǝ́bè bèè bútinne Kuyie nke dǝ́ri meyei mbe cuokè, mí nhOnitǝ́bire m múnke bo nhò mǝ́kenè ifei m bo nwǝ́tiní dii mǝ́nni nè Kuyie nkó tikpeti ke neiné Kuyie ntǝ́rè.

9 Kè Yesu yíé kǝ́béi nke dǝ́: Mǝ́m-muǝ nwe n di náámmè díndi bèè bo die ndi kó bèmabè yó nkǝ́pá ke fǝ́umu kǝ́yá Kuyie nkǝ́pàtǝ́iyuu túǝ́kenimè nè muwǝ́rimú.

Yesu kǝ́nti cǝ́etèmè

(Wénté Matie 17:1-13 nè Duku 9:28-36)

² Kè yewe yǝ́kuǝ́ pǝ́été kè Yesu túóté Pieri nè Isaku nè Isǝ́a kè bèè deke ditǝ́ri dieri mari ínke bemáá borè, kè Yesu kǝ́nti ceete kè bèè nhò wúó. ³ Kòò yǝ́atǝ́i peike kǝ́mmiati mediè, onitǝ́ mǝ́u báa na kǝ́dǝ́ o yǝ́atǝ́i kè tí peike me botí ketenkè kie nyínkè. ⁴ Kè bèè yá Edii nè Mǝ́yiisi kè bèè kǝ́tení ke náánnè Yesu. ⁵ Kè Pieri dǝ́: Okóti, dè wennimu ke dò ntí mbo die, ti bo dǝ́ titouti tǝ́tǝ́ati, fǝ́ nkumáá, Edii kutekú, Mǝ́yiisi kutekú.

⁶ Ke yé kufǝ́wáa ndo bè autémè, kòò í nyé ò tu mù. ⁷ Kè diwetiri marii kǝ́tení kè di déè mbè dàtǝ́nné, kè bèè keè metammè mamè di mieke kè mè tu: Yie nwèè tú m bire kè nh ò dǝ́ mediè, nyíennè o kpeti.

⁸ Dende bàmbà nkè Yesu tancóumbè bèè nyóó daatení kǝ́mǝ́ntóo betǝ́bè, kǝ́yá Yesu máá, kè weè bè kǝ́páánnè.

⁹ Bè cǝ́téní dii mǝ́nni ditǝ́ri ínke kè Yesu bè cau nke dǝ́: Di báá náké òmǝ́u di yá dè, kè Onitǝ́bire yáa yǎnténè.

¹⁰ Kè bèè yie nho náànti ke né mbékú betǝ́bè ke tú: Ba ntú ke yǎnté? ¹¹ Kè Yesu tancóumbè ò beke ke dǝ́: Ba nkǝ́péi nte kè ikuú wǝ́àbè tu Edii weè dò nkékété kǝ́kǝ́tení? ¹² Kè Yesu bè tǝ́nné ke dǝ́: Mǝ́mmuǝ nwe Edii dǝ́mmè kékété kǝ́kǝ́tení kǝ́tǝ́nte demǝ́u, ba nkǝ́péi nné te kè tí wǝ́ri ke tú: Onitǝ́bire dò nkéféú́té mediè nkè bèè dè sǝ́nkǝ́ri. ¹³ N né di náámmu ke tú Edii kǝ́tenímu kè benitǝ́bè ò dǝ́ bè dǝ́ mèè botí, kǝ́ndǝ́nnè tí wǝ́rimè o kpéi.

Yesu tancóumbè do yǝ́ekemè bè bo betimè dibǝ́

(Wénté Matie 17:14-21 nè Duku 9:37-43)

¹⁴ Yesu nè Pieri nè Isaku nè Isǝ́a bèè túǝ́ke dii mǝ́nni o tancóumbè tǝ́bè borè ke sǝ́ nditǝ́nni dieri bè muri kè bèè diǝ́tinè ikuú wǝ́àbè. ¹⁵ Bè yàní dii mǝ́nni Yesu kè dèè bè di kè bè ncokòo koò dǝ́. ¹⁶ Kè

Yesu beke o tancòumbè ke dò: Nè be di dièti ònti ìnkè? ¹⁷ Kòò nìti m̀ouu béinní diñnì mieke ke dò: Okóti n k̀tennì m bire nde a borè, dibòò marì dii dè ta ke d̀anne de ǹndenfè. ¹⁸ Bá k̀ùu p̀k̀k̀u k̀è di dè p̀i ndii dè b̀o nkè tinòntòp̀ùt̀ti nyiè de ǹùu k̀è dè càá nde niì nkésáté. Kè m bánté a tancòumbè bá bè í na ke di bèti.

¹⁹ Kè Yesu bè nàké ke dò: Itookperí yembè d̀indi! M̀fi yó nhà ke di bonàà? M̀fi yó nhà ke di t̀oà? K̀tennì debire m borè. Kè bèe dè k̀tennì.

²⁰ Dibòò yà dii m̀nni Yesu k̀ékpekii debire, kè d̀e do, k̀embírímu kè tinòntòp̀ùt̀ti yiè de ǹùu. ²¹ Kè Yesu beke debire cice ke dò: Nè òndaà ndi dè ò ketémè? Kòò dò nè de b̀k̀émbénti. ²² Kuce m̀péu kè dibòò dè buò mmuháá mmieke nè menie mmieke ke bo dè k̀ùu. Kàa bo na kédòò dèmarè a ti kuó mmesémmè ké ti teennè. ²³ Kè Yesu dò: Ba nte k̀àa tú kè m bo na! Kàa n tá dè í yóu.

²⁴ Kè debire cicee kuónko ke dò: N t̀ámu, a né n teennè kè n t̀ákùmmè deuke.

²⁵ Kè Yesu yà diñnì cokùnímè ke péi ndibòò ke dò: F̀í ndibòò dii ònk̀unne debire: Yè debire ke t̀énke báá wètení!

²⁶ Kè dibòò kuónko mediè nk̀ékpekii debire k̀éyè, kè debire nduó ke dò ndè ku, nè de kpéi nkè bèmabè ntú dè k̀umu. ²⁷ Kè Yesu né p̀í nde ǹùtè k̀éyínni kè d̀e còmmú.

²⁸ Yesu kò ndii m̀nni tec̀iètè bemáá borè kòò tancòumbè ò beke ke dò: Dè dòmmè kè t̀inti í na ke dènnè de kó dibòò? ²⁹ Kè Yesu bè t̀énnè ke dò: Mubáammu muù máà bo na kédenne dibòò dii mbotí.

Yesu do náámmè o kúú nkpeí kuce medérímè

(Wénté Matie 17:22-23 nè Duku 9:43-45)

³⁰ Kè bèe ité deborè k̀émpènké Kadidee kó ketenkè bá Yesu í ndó bè nyé o kpéi. ³¹ Ò do d́ k̀émmòke mefiè mme

kétié nho tancòumbè, ò do bè nàá mbè yóó p̀í m̀emme wenwe Onitibire kédúú mbenitibè kè bèe ò k̀ùu, kòò yánté diyè t̀áánni yiè.

³² Bá bè í mbanté de kó tináànti tu mù, bè me nyí ndáátí ke bo ò beke t̀imatí.

Yesu tancòumbè do diètimè kè bo yà wèè bè baké

(Wénté Matie 18:1-5 nè Duku 9:46-48)

³³ Bè t̀ùkè dii m̀nni Kapennaummu k̀embo tec̀iètè mieke kè Yesu bè beke ke dò: Di do dièti ba nkpeí nkuce?

³⁴ Kè bè ndò nyúóó, ke yé bè do diètimè ke bo yà be mieke wèè bè baké wènwè.

³⁵ Kè Yesu karoo k̀éyú o tancòumbè tepítè nè bèdébè ké bè nàké ke dò: Di mieke kè wèè d́ k̀émbaké betòbè ò ntú osámpòu kéntú betòbè kóo t̀nti.

³⁶ Kédeè kédetení debire k̀écónné be cuoké ké dè órí ke dò: ³⁷ Kè wèè còuté o c̀iètè debire sámpòrè dèè m̀annè die n kpéi, mí nwe ò còutémmè, kè wèè n còuté ò í còuté mí máà, ò còuténnè wèè n t̀nni.

Yesu kpànnèmmè o tancòumbè bè yete yete m̀è kpéi nwèè bèti yebòkè nè Yesu yetiri

(Wénté Duku 9:49-50)

³⁸ Kè Isáa nàké Yesu ke dò: Okóti, ti yà òm̀òu nwe kòò bèti yebòkè nè a yetiri kè ti ò bàa ke yé ò í ti neínèmmè. ³⁹ Kè Yesu bè t̀énnè ke dò di na bá nyete ke yé òm̀òu í yóó na kédòò tidieti nè n yetiri, dende bàmbà nkéwète ké n sáá. ⁴⁰ Ke yé wèè í yete ti kpeti, ò ti wènnèmmè. ⁴¹ Wèè bo di yèntè menébuo nkè dí yà di tú m̀èè kpéi n kòbe, n di nàá m̀ómmuò nwe de yiè mbáá m̀ónté de kó ticuuti.

Wèè bo b̀o nhotòu meyei mmieke

(Wénté Matie 18:6-9 nè Duku 17:1-2)

⁴² Kòò m̀òu b̀o mbesámpòbè bie bèè n tá be kóò m̀òu meyei mmieke, de yiè kè bè ò dùú nditári dieri kédootóò dàmèèri

mieke dè ntɔ̄. ⁴³ Kàa nòtè teè yó nte kàa dɔ̄ meyei, nkéétè te, a bo mməkemè mufòmму sáá nè kubakù kumáà, dè tɔ̄nè a bo mməkemè debaà ndèdéré ke né ta muháá mmùù í kɔ̄ mmu mieke. [⁴⁴ Mu mieke yebiè yèè cáà ntikònti yè í kɔ̄, de kó muháá me nyí kɔ̄.] ⁴⁵ Kàa naàcètè teè yó nte kàa dɔ̄ meyei nkéétè te, a bo mməkemè mufòmму mùù bo sáá ke kpa tenaàcètè, dè tɔ̄nè a bo mməkemè sinaàcèi sidé ke né ta muháá mmùù í kɔ̄ mu mieke. [⁴⁶ Mu mieke yebiè yèè cáà ntikònti yè í kɔ̄, de kó muháá mme nyí kɔ̄.] ⁴⁷ Kàa nònfè feè yó nte kàa dɔ̄ meyei nképéétè fe, a bo tamè Kuyie nkpààtiyuu mieke nè kunɔ̄nfìèkù, dè tɔ̄nè a bo mməkemè inuɔ̄ nyidé ke né ta mmuháá mmùù í kɔ̄ mmu mieke. ⁴⁸ Mu mieke yebiè yèè cáà ntikònti yè í kɔ̄, de kó muháá mme nyí kɔ̄.

⁴⁹ Bè yóó yááké benitibè bemɔ̄ nè muháá mmu.

⁵⁰ Mukókúú ntú dèmarè sààrè nde, kè mù né féтинне mu naati di bo mù nárikúnne ba? Di fòmму mməke mukókúú nkó kunaatí kè di nnaatinè ditɔ̄bè.

Oniti nè o pokù be kó muyatimù

(Wénté Matie 19:1-12 nè Duku 16:18)

10 Kè Yesu íté deborè kékɔ̄te Sudee kó ketenkè mànkù, késénté Suditèè kó kukó, kè benitibè tó tíínko o borè kòo mbè nàà nKuyie nnáànti ò ɔ̄ mbè nàà mmèè botí.

² Kè Fadisīēbe ndó kòd yááké kékɔ̄tení o borè, kòd beke ke dɔ̄: Ikuɔ̄ yie nhoniti bo betimè o pokàà? ³ Kè Yesu bè ténne ke dɔ̄: Mɔ̄yiisi kó ikuɔ̄ yē nti ndɔ̄ri ba? ⁴ Kè bè dɔ̄: Mɔ̄yiisi kó ikuɔ̄ yē nkòo niti dɔ̄ kèbeti o pokù wèe wāri muyatimù kó dipátiri kòd duɔ̄ nkòd bèti. ⁵ Kè Yesu bè nàké ke dɔ̄: Di kó itookperí kpéí nte kè Mɔ̄yiisi di duɔ̄ nde kó ikuɔ̄. ⁶ Meketimè m̀ǹni dè do í me ndò, Kuyie ndo dɔ̄ oniti nè o pokù nwe. ⁷ Deè kpéí nte kòo

nitidù bo yóu o cice nè o yɔ̄ kétaun- nè o pokù. ⁸ Kè bèe naá nhoniti omáà, de m̀ǹni bè ténke í bo bèdébè, bè naá nhoniti omáà ndi. ⁹ Oniti tū mbáá yate Kuyie ntàu ndè.

¹⁰ Bè kò ndii m̀ǹni teciētè kè Yesu tancòumbèe wète kòd beke de kó tinàànti tu mù. ¹¹ Kè Yesu bè nàké ke dɔ̄: Kòo niti yete o pokù ke t̀t̀oté otɔ̄ ò ỳúúkému ke yeténè oketiwè. ¹² Kòo nitipòkù wèe me nyete o d̀ù ke cáànté otɔ̄ o tú wèe b̀t̀f̀nné wènwè o d̀ù ke dauti dautinè benitidaabè.

Kuyie nkpàti bo bèè dònne ibí be kpéí nke

(Wénté Matie 19:13-15
nè Duku 18:15-17)

¹³ Kè benitibèe k̀t̀enní ibí sámp̀s̀i Yesu borè kòo bo ò kááké, kòo tancòumbè mbè kpànnè. ¹⁴ Yesu de yà dii m̀ǹni kè dèe ò yonke kòo bè nàké ke dɔ̄: Yóunè kè ibí nk̀r̀iní m borè di bá nyi bèti, ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè bèè ò dònne be kpéí nke. ¹⁵ Timómm̀nti nti n di náám- m̀. Kè wèè í yie nKuyie nkpààtiyuu nè debire kó meyèmmè, ò báá na kéta di mieke.

¹⁶ Ò yí memme ké ò rí ké ò nóo nho nɔ̄ ké ò pà mesàà.

Yesu nè tikpàti yiè

(Wénté Matie 19:16-30
nè Duku 18:18-30)

¹⁷ Yesu iti dii m̀ǹni kòo niti m̀ùu cokéni kéninkóo o òkè kòd beke ke dɔ̄: Okóti sààwè n dò nkédò ba kèpéte mufòmму mùù bo sáá? ¹⁸ Kè Yesu ò nàké ke dɔ̄: Ba nkpéí nte kàa n tú os- ààwè, òm̀ù í wenni kè dè í tú Kuyie mmáà. ¹⁹ A yému Kuyie ntannò yèè tú: A báá kuɔ̄ oniti, a báá duɔ̄nè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀ù, a báá ỳúúké, a báá caàrè otɔ̄ kó diyètiri, a báá ciitè otɔ̄, ndé a cice nè a yɔ̄. ²⁰ Kè de kóo niti ténne Yesu ke dɔ̄: Okóti n d̀d̀m̀u dende

kó dimàà nè m bíkémbénti mieke. ²¹ Kè Yesu ò wénté ké nhò dós, kòd nàké ke dò: Dèmarè máá deè kpaá ke da dónni, kote kéffité a mọke deè, kèpāmmú idíítí becírìbè, de mònni a bo pété kéinkè kó tikpàti ké né kòtení ké n túnne.

²² Odapàà wenwe kèè dii mònni de kó tináahti kòo ìikèe soute, kòo íténe meyencaarimè ke yé ò do mọkemè tikpàti mediè.

²³ Kè Yesu wénté wénté o tancòumbè ke dò: Dè yóunèmu bèè mọke tikpàti bè bo tamè Kuyie nkprààtiyuu mieke.

²⁴ Kè dèè di o tancòumbè de kó tináahti kpéí, nkè Yesu yíé ké bè nàké ke dò: M bí dè yóumu a bo tamè Kuyie nkprààtiyuu mieke. ²⁵ Dè bo nyóunè tikpàti yiè mbo tamè Kuyie nkprààtiyuu kèpèéte yòyó bo tamè feyárfife fiè.

²⁶ Kè dèè dọke di o tancòumbè de kó tináahti ínkè kè bè mbékú betòbè ke tú: Kè dè dò mmemme we mbo na kécooté?

²⁷ Kè Yesu mbè wùò nké bè nàké ke dò: Dè yóunè benitibè mbe, dè í yóunè Kuyie.

²⁸ Kè Pierii náké Yesu ke dò: Ti yóumu demou ke da túnne. ²⁹ Kè Yesu ò tēíné ke dò: Mómumu nwe n di náámmè òmòu í yóu o ciētè, yoo o neí, yoo o tābè, yoo o cice, yoo o bí, yoo o paku n kpéí nè Kuyie nnáahti kpéí, ³⁰ kè í mpété ticuuti kè dèè nós nkuce tekòtè (100) meborime mie mmieke: Sicéí, nè o neí, nè o tābè, nè o yóbè, nè o bí, nè depaa nnè meféútímè. Ke né mmọke mufòmму mùu bo sáá meborime mèè kpaaní me mieke. ³¹ Besúkùbè bèè tu beketibè di mmònni bè bo naá mbesombe, kè besúkùbè bèè tu besombe di mmònni kè bèè naá mbeketibè.

**Yesu do kòrimè Sedisademmu
kuce mesomme**

*(Wénté Matie 20:17-19
nè Duku 18:31-34)*

³² Yesu nè o tancòubè kè bè nkéí ke kòri Sedisademmu kòo tancòumbè

kòmbùtì duò kè kufōwaa mbo bèè bè tū. Kè Yesu tó yú o tancòumbè ké mbè nàà tìi yóó ò tūòkení, ke tú: ³³ Ti mè nkòri kù Sedisademmu, bè bo pí nhOnitibire, kédúú nyikuú niùbè kó bekótìbè nè ikuú wāābè kè bè dò ò dò nkékuomu kòd duú mbèè í tú Sifube. ³⁴ Kè bè nhò daú kòd sùu tinòntòtì, kòd puotí yedá, kòd kùu, yewe yetāāti kó difōnkúò kòo yánté.

Sebedee kó ibí do dómè kéntú beketibè

*(Wénté Matie 20:20-28
nè Duku 22:25-27)*

³⁵ Kè Sebedee kó ibí Isaku nè Isāā kòtení Yesu borè kòd nàké ke dò: Okóti ti dós a ti dòdumu ti yóó me nda beké tì. ³⁶ Kè Yesu bè beke ke dò: Di dós n di dòd ba? ³⁷ Kè bèè ò tēíné ke dò: A bo mbo dii mònni a kpàti dieti mieke, a yóu kè ti nkari yie nha bakù yóu, otòu kucānku. ³⁸ Kè Yesu bè nàké ke dò: Di í yé di m békú tì di bo na kéyà n yóo yà fiè bòdòfà? Di bo na kè bè di ānné be yóo nh ānné wèè bātémmaà? Kè bè dò: Éē, ti bo na. ³⁹ Kè Yesu bè tēíné ke dò: Mómumu ndi yóo namu kéyà n yóo yà fiè bòdòfè. Kè bè di ānné bè yóo nh ānné wèè bātémmu. ⁴⁰ Dè né í tú mīi yóo tāāté bèè yóo mbo m bakù yóu nè kucānku, de kó yekàrè Kuyie nyè dòd bèè kpéí mbeè yè te.

⁴¹ Yesu tancòumbè sombe tepítè tì kèè dii mònni kè be mieke peike Isaku nè Isāā. ⁴² Kè Yesu bè yu bemou ké bè nàké ke dò: Di yému ke dò mbèè tu bekpààtibè yebotè mieke bè yè féunkomè, bèè tu bekpèribè ye mieke kè bè yè diinko mesémme. ⁴³ Di kpere í dò nkéndò memme, wèè dós kéndèu di mieke wè ntú di kóo tōntì. ⁴⁴ Kè wèè dós kéntú oketiwe di mieke wè ntú dimou kó kudaakù. ⁴⁵ Ke yé Onitibire í kòtenimè ke bè bo mpí de tōmmú, dè kòtení ke bo pí mmutōmmú mmu benitibè kpéí nkédúú nde fòmму kédenne kusúkù meyei nkò tidaatì mieke.

Yesu wéimmè kuyùḽnkù Baatimbee

(Wénté Matie 20:29-34
nè Duku 18:35-43)

⁴⁶ Kè bèe tuɔke Sedikoo Yesu nè o tancòumbè bè yèti diì m̀nni de kó di-hei kè kunitisúkù péu bè tú, kè kuyùḽnkù makù bè tu kù Baatimbee, Timbee kó debire kè kù kàri kuce nùu ke m̀óú. ⁴⁷ Kù kèè diì m̀nni kè bè tú Yesu Nansareti kou weè p̀enké kè kùu p̀iéké ke d̀: Dafiti kó debire, Yesu n kuó mmesémmè.

⁴⁸ Kè benitibè nkù kpànnè ke tú kùu cíéké kè kù né d̀ke p̀iéké ke d̀: Dafiti kó debire á n kuó mmesémmè! ⁴⁹ Kè Yesu cómmóó kébéi nke d̀: Yúnni we!

Kè bèe kù yu ke d̀: Ò da yumu, íté nè tik̀nyauti.

⁵⁰ Kè kuyùḽnkùu íténi kédootóo ku yaábòri kèítóo mecāā nkékétóo Yesu bíékè. ⁵¹ Kè Yesu kù beke ke d̀: A d̀ n da d̀ò ba? Kè kuyùḽnkùu ò nàké ke d̀: N d̀ kèwéntému. ⁵² Kè Yesu kù nàké ke d̀: A tá mèè kpéi nke d̀ m bo na ke da miek̀unne, íté! Kàa mietému.

Kè kù p̀ankèe wénté kéneinè Yesu.

Yesu tatimè Sedisademmu ke deke disāmmarimbii

(Wénté Matie 21:1-11 nè Duku 19:28-40 nè Isā 12:12-19)

11 Bè t̀ónnènkò diì m̀nni Sedisademmu kemberinè Betifasee nè Betannii Odifè t̀ari také, kè Yesu t̀o nho tancòumbè bèdébè ke d̀: ² K̀otenè dihei diì bo di ìkè, di bo mbo tuɔkoo kéyà disāmmarimbii, òm̀ò mu nyí d̀ke di kè di p̀ítí, kè dí di p̀ité kék̀otenèni. ³ Kòò m̀ò di beke ke yí: Dè d̀omme kè di di p̀ítírí? Dí ò nàké ke d̀: Ti Yiè nweè di d̀. Dende bàmbà nhò bo di yóu kè dí di t̀uóténi.

⁴ Kè bèe k̀ote ké mènke ns̀ó disāmmarimbii marì p̀ítí tec̀iètè matè kó di-towaà kuce nùu, kè bè ndi p̀ítírí. ⁵ Bèè dè bo kè be kó bèmabèe bè beke ke d̀: Di d̀òri ba? Dè d̀omme kè di p̀ítírí de kó

disāmmarimbii? ⁶ Kè bèe bè t̀ènné Yesu do bè nàké tí, kè bèe yóu kè bèe di t̀uóté, ⁷ ké di k̀otenni Yesu borè kénj́ó mbe yààti di ìnkè kè Yesu deke. ⁸ Kè besúkùbè mpíenke kuce mesàà nkè betòbè piiti be yààti ku ìnkè. ⁹ Bèè ni Yesu ìkè nè bèè ò tú nkè bè mpíèkù ke tú: Kuyie nyètírí ndeu! Mesàà nní mbonè f̀ nweè kèríní nè ti Yiè nkò diyètírí. ¹⁰ Kuyie ndéúukunne dikp̀ààtiyuu diì kèríní tí yààri Dafiti kperi, Kuyie nyètírí ndeu kéinkè!

¹¹ Kè Yesu tuɔke Sedisademmu kéta Kuyie nc̀iètè ke wénni dem̀ò, ò dèè diì m̀nni ke s̀ ndiyiè dèè, kòo k̀ote Betannii nè o tancòumbè tepítè nè bèdébè.

Yesu béinnèmè mutie bè tu mù fikíè

(Wénté Matie 21:18-19)

¹² Kè dèe wenté kè bè nyetini Betannii kè dik̀onni pí nYesu. ¹³ Kòò yà mutie bè tu mù fikíè medétimè kè mù ā tifààti kòo k̀otoo ke bo yà yebe bo mbo, ò t̀ónko diì m̀nni, kéyà tifààti máà, ke yé dè do í tùmè de kó detie mpeí diì m̀nni. ¹⁴ Kè Yesu béinnè de kó mutie ke d̀: Òm̀ò ténke báá cááké a be nè a bo mbomè.

Kòo tancòumbèe keè ò béimmè.

Yesu bètimè bepótambè Kuyie nc̀iètè

(Wénté Matie 21:12-17 nè Duku 19:45-48 nè Isā 2:13-22)

¹⁵ Bè t̀ùdke diì m̀nni Sedisademmu kè Yesu ta Kuyie nc̀iètè kémbeti beftífbè nè bedombe, kébuó mbédíticeetibè kóò tábùribè nè bèè fiiti sinónkpeé be kàrè. ¹⁶ Ò í nyie nkòò m̀ò mp̀enkunè tipotanti Kuyie nc̀iètè borè, ¹⁷ kédeè ké mbè tiè nke tú: Ti wàrimu ke tú: Bè bo nyu n c̀iètè ke tú mubáammu kpete yebotè yem̀ò yó mbáá ndè kè d̀indi né tè d̀òò beyóóbè kó dis̀òri.

¹⁸ Kuyie nkuó nùbè kó bekótfè nè ikuó wàábè tí kèè diì m̀nni kénwanti bè bo yímè képí nYesu kékuo, ke né nhò dé ke yé benitibè bem̀ò do p̀énsirimè o

náaàntì. ¹⁹Dè yuoté diì m̀ǹnni Yesu nè o tancòumbè kè bèe yè dihei.

A bo mbáámmè Kuyie nke tá

(Wénté Matie 21:20-22)

²⁰Kè dèe wenté kè bè mpènké kényà muù tie kè mù kpeí nè mu cíenko. ²¹Kè Pierii dentení dèe wee d̀d̀ kénáké Yesu ke d̀: Okòtì wénté mutie a wee béinnè mù ke kpeí.

²²Kè Yesu bè t̀enné ke d̀: Ntáné Kuyie, n di náá ntimómmonti nti ²³kòdò m̀ù nàké di ntáàrì ke yì: Ítè a me mbo dè kédo dàmmèrì mieke bá ke í yìèkù, ke tá ke d̀ nhò béi ntì bo d̀d̀, ti bo d̀d̀. ²⁴Deè kpeí nte kè n di náá nke tú: Di m̀s̀ú dèè kó dimàà nè mubáammu mieke di ntá ke d̀ ndi dè pètému, Kuyie bo dè ndi duó. ²⁵A cómmú diì m̀ǹnni ke báá nKuyie nkàa dèntení ke d̀ nha m̀kenè òm̀ù tìmatì cíé nwe, kàa cice wèè bo kéinkè kòda cíé nha yei. [²⁶Kè di me nyí cíenko ditòbè, di cice wèè bo kéinkè, ò báá di cíé ndi yei.]

Yesu wèrímú bonní de?

(Wénté Matie 21:23-27 nè Duku 20:1-8)

²⁷Kè bèe wète Sedisademmu kè Yesu ícenti Kuyie ncíètè mieke kè ikuó niùbè kó bekótífbè nè ikuó wā̀bè nè Kuyie ncíètè kó bekótífbè kè bèe k̀tení Yesu borè, ²⁸kòdò beke ke d̀: Nè òmmu wèrímú mmu a d̀orinè mè die? We nda duó ndinùù kàa dè d̀d̀ri? ²⁹Kè Yesu bè t̀enné ke d̀: N yóó di beke tìmatì máà ndí, kè di n t̀enné, n né di náké nè mùù wèrímú mmu n dè d̀d̀rinè mè. ³⁰Isā́ do ā́ wèè bàtèmmù do bonní benitìbè boràa kè Kuyie mborè? Dí n t̀enné.

³¹Kè bè nnáá mbemáa ke tú: Kè ti yì de kóo bàtèmmù do bonní Kuyie mborè ò d̀: Ba nkpéí nné te kè di í tá Isā́? ³²Kè ti me nyí: De kóo bàtèmmù bonní benitìbè borè...

(Bè do dé benitìbè mbe, ke yé bemou bè do yémèmu ke d̀ nyIsā́ tu Kuyie mpā́nā́aàntì náaàntò m̀m̀mu.)

³³Kè bèe t̀enné Yesu ke d̀: Ti í yé. Kè Yesu d̀: M me mbáá di náké nè mùù wèrímú mmu n dè d̀d̀rinè mè.

Betòmbè yeibe

(Wénté Matie 21:33-46 nè Duku 20:9-19)

12 Kè Yesu mbè náánnè yenáaànhā́n-tíyè mieke ke tú: Onitì m̀ù weè do fífkú detie mbè tu dè finyì, kémaá kuduotí ké dè fii, kédammú dif̀t̀iri bè yó nhūtírí dè yetebe, kémaá didènni bè bo ndekù di ke baa kupaku, kédeè kéíté kékòte kupòkù. ²Yetebe bi diì m̀ǹnni kòo t̄o nho kóo t̀nti m̀ù betòmbè borè kè bè bo di duónko o kó yetebe. ³Kè bèe ò pí nkèpuotí kébeti bá bè í nhò duó ndèmarè. ⁴Kè kupaku yiè nwète kèt̀nko ot̀nti déri kè bèe ò k̀mmu kódo sām̀m̀. ⁵Wèè te kupaku kòdo yí kèt̀nko ot̀áánwè kè bèe ò k̀u, ké me ndòò betòbè péu kénkòu bie nke puotì betòbè. ⁶Kòo bire deè máá nkpaá ò d̀ dè mediè nkòo dente ké dè t̀nko, kòo yèmmè ndò mbè bo dè yòte. ⁷Kè bè né dake ke d̀: Ntenè wèè yóó tieke kupaku, yóunè kè tí ò k̀u ké k̀u tieke. ⁸Kè bèe pí nho bire kékuo kédootóo kupaku m̀nku.

⁹Kè Yesu bè beke ke d̀: Kupaku yiè mbo d̀d̀ ba de m̀ǹnni? Kè bè d̀: Ò bo kòte kékuo de kó betòmbè kéwaá mbetòbè kéā́nnè o paku mieke. ¹⁰Di í kàa ntìl wàri ke tú: Bèè màa bè dootóo diì tári diì naá ndipūù kó ditáàrì m̀m̀m̀ndaà? ¹¹Ti Yiè nKuyie nkuù d̀d̀ de kó tidieti kè ti ti yà kè dè ti naati.

¹²Ikuó niùbè kó bekótífbè nè ikuó wā̀bè kè bè nwanti bè bo yímè képi nYesu ke yé bè bantè mè ke d̀ nho ā́nté bembe ke né yòte dit̀nni, kényóu, kéíté.

Sesaa kperè nè Kuyie nkperè

(Wénté Matie 22:15-22
nè Duku 20:20-26)

¹³ Kè bèe t̄nko Fadisiēbe mabè nè Edoti kó fenafe kabe mabè Yesu borè, kè bè bo ò díí nkéyà ò bo béi ntimatí kényeté kè bèe ò pī. ¹⁴ Kè bèe k̄otoo Yesu borè kóò beke ke d̄ò: Okóti ti yému ke d̄ò nha náá timómm̄onti bá a í yīèkù òm̄ò, bá kòò tú wè, ke benkú Kuyie nkó kuce nè timómm̄onti. Dè wenni ke d̄ò nti yietí d̄ampóò Odommu kabe kóò kpààt̄à? Ti d̄ò nkéyiet̄à, kè ti báá yietí?

¹⁵ Kè Yesu banté be yèmmè bomè mèdémè, ké bè beke ke d̄ò: Ba nkpeí nte kè di d̄ó ké n díí? Duónnènní fedífè femáá kè n yà.

¹⁶ Kè bèe ò duó, kòò bè beke ke d̄ò: We nte diyuu dii, nè diyètiri dii? Kè bèe ò t̄énné ke d̄ò: Sesaa, Odommu kóò kpààti.

¹⁷ Kè Yesu bè nàké ke d̄ò: Duónnè Sesaa o kperè kéduó nKuyie nku kperè.

Kè d̄eè bè di mediè nnè ò bè t̄énné ti kpéí.

Dipopuò í bo kéinkè

(Wénté Matie 22:22-33
nè Duku 20:27-40)

¹⁸ Kè Sadasīēbe bèè í yie mbecírìbè yóò yántémè kè bèe k̄oteni Yesu borè kóò beke, ke d̄ò: ¹⁹ Okóti nte M̄oyiisi ti duó nyii kuó ke tú kòò niti ku ke yóu o pokù bá ò í m̄ake debire, o nant̄e ò t̄úóté kòò peité íbí kè ìl s̄oté wèè ku o ciētè.

²⁰ Benit̄ibè mabè beè do bo bèyiekè, kòò ketiwè m̄po kékú bá debire í bo. ²¹ Kòò dér̄i t̄úóté de kóò kúpokù, kékú bá debire í bo, kè d̄e me nd̄ò ot̄áánwè. ²² Beyiekè bembè kè bè ntóú de kóò nitipòkù ke k̄ò, bá òm̄ò í nhò m̄d̄tenè debire, de kó dif̄nkúò kòò nitipòkù múnke kú.

²³ Becírìbè bo yánté dii yiè be we nyó nte de kóò nitipòkù, bém̄ò bè me nhò puokem̄emu?

²⁴ Kè Yesu bè t̄énné ke d̄ò: Ntenè d̄èè kpéí nte kè di yeté, di í banté t̄i w̄ari, di me nyí banté Kuyie nkó muw̄erímú.

²⁵ Becírìbè bo yánté dii m̄nni benit̄idaabè í yó m̄puokú, benitipòbè me nyí yó nyenkú, bè yó nd̄onnè Kuyie nt̄rè d̄ommè mme kéinkè. ²⁶ Kè becírìbè kóò kényánté kp̄eti nti, di í k̄aa m̄M̄oyiisi p̄at̄iri mieke Kuyie ndo ò nàké ti dif̄apèù mieke ke d̄ò: Kù tu Kuyie nku Abarahamu nè Isaki nè Sak̄abu bè do t̄u nkùà? ²⁷ Kuyie nyí tú becírìbè k̄oku kù tú bef̄òùbè k̄oku nku. Di yetému mediè.

Ikuú ìl p̄ēté itei

(Wénté Matie 22:34-40
nè Duku 10:25-28)

²⁸ Kè ikuú w̄āàti m̄òu keè bè n̄ám-mè k̄éyà Yesu t̄énné mèè botí mesàa Sadasīēbe bèè í t̄á mukúk̄éyántím̄u bomè k̄ét̄ónko Yesu borè kóò beke ke d̄ò: Kuyie ntannù òndi p̄ēté yeteyè. ²⁹ Kè Yesu ò t̄énné ke d̄ò òntenè dii p̄ēté yeteyè: Kém-múnè d̄indi Isidayeribe, ti Yiè nKuyie ntú Kuyie nku, kùò bo kumáá. ³⁰ Á nd̄ó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè mmem̄ò nè a w̄enni dim̄ò nè a ciì mem̄ò nè a w̄erímú mum̄ò. ³¹ Nte diteri dii di t̄u: Á nd̄ó ot̄ò a d̄ó mèè botí amáá. Yèmayè t̄énke í p̄ēté yie.

³² Kè ikuú w̄āàti ò t̄énné ke d̄ò: Okóti d̄e wennimu a nàké timómm̄onti nti, Kuyie mbo kumáá ndi kutekù makù í bo.

³³ A bo nkù d̄ómè nè a yèmmè mem̄ò, nè a ciì mmem̄ò nè a w̄erímú mum̄ò, kénd̄ó ot̄ò a d̄ó mèè botí amáá deè p̄ēté bè feu ìl w̄ū ke tuò nyewūōt̄rè ínkè Kuyie nkpeí, ke kù p̄ānnè yep̄arè teyè péu.

³⁴ Kè Yesu ns̄ò nwe ò t̄énné nè me-ciì nkóò nàké ke d̄ò: Á t̄ókén̄emu Kuyie nkp̄ààtiyuu.

De kó dif̄nkúò òm̄ò t̄énke í nd̄áatí kóò beke timatí me kó kubotí.

Kirisi nè Dafiti

(Wénté Matie 22:41-46
nè Duku 20:41-44)

³⁵ Kè Yesu nsóké ke bè tiè Kuyie nciètè mieke ké bè beke ke dò: Ikuś wāābè bo yíme ke dò Kirisi tú Dafiti yaàbire? ³⁶ Ke yé Muyaánsààmù do niitémè Dafiti kòo béi nke dò: N Yiè nKuyie nnàkèmu n yiè nke yí ñkari m bakù you kè n yàa da duónnè a kpanfìdèntòbè kàa bè cùiti.

³⁷ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, o Yiè mbo yíme kéwète kéntú o yaàbire? Kè kunitisúkù nhò kènmú kè dè kù naati.

Yesu yèmmè bè ndake ikuś wāābè kpéi

(Wénté Matie 23:1-36 nè Duku 20:45-47)

³⁸ Kè Yesu mbè tiè nke tú: Daatenè ikuś wāābè kpéi mbèè ò ndó kénhā yeyaàborè dieyè kè benitibè bo mbè dǔú nkè bè dèúkùnkò yaárè mieke. ³⁹ Ke ò ndó yekàrè de ìikè kpeye titíntouti mieke nè yebaa mieke. ⁴⁰ Ke fekù bekúpobè kperè, ke ò mbáa Kuyie kémante, Kuyie mbo bè potè kè dè ncáá ke yóú.

Okúpocìri kó dipāni

(Wénté Duku 21:1-4)

⁴¹ Diyè mari kè Yesu nkari Kuyie nciètè mieke ke wetí bè āā dè idííí, ke wéí benitibè āā mèè botí, ke tikpàti yem-bè péu āā idííí mediè. ⁴² Kòo kúpocìri mǔu tuakení kéānné fedifè sámpófè. ⁴³ Kè Yesu yú o tancǔmbè ké bè nàké ke dò: Mǔmmu nwe n di náammè okúpocìri yie nweè ānné kè dè pèētè betòbè. ⁴⁴ Ke yé bè āāmè ke suømmu mediè. Wenwe nè o cìti mieke kòo ānné ò do mǔke fè ke bo dinè femǔ.

Kuyie nciètè kó mupòmmù

(Wénté Matie 24:1-2 nè Duku 21:5-6)

13 Yesu yetiní dii mǔnni Kuyie nciètè kòo tancǔmbè kòd mǔu ò nàké

ke dò: Okòtí wénté keyà bè maánè yèè táre Kuyie nciètè yè wenni mèè botí, kéwénté Kuyie nciètè wennimè. ² Kè Yesu ò tènné ke dò: A wúo ntè maá ke deu mèè botáa? Ditári mari í yó nkpaá nónké diteri ñnkè. Demǔ dè bo duó.

³ Kè Yesu nkari Odifè tári ñnkè ke wetí Kuyie nciètè. Pieri nè Isakua nè Isāā nè Āntidee kè bèè ò beke bemáa borè ke dò: ⁴ Á ti náké dè yóo dǔú dii mǔnni nè ti yóo yà dè kébantè ke dò nde mǔnni tǔðke.

Tii yóo tuakení kè kutenkù né na kédeé

(Wénté Matie 24:3-14 nè Duku 21:7-19)

⁵ De mǔnni kè Yesu mbè náa nke tú: Ndakenè kòd mǔu báa di souté. ⁶ Ke yé benitibè péu kǔrinimè ke bo ntú bèè tú Kirisi, ke suó kusúkù. ⁷ Di yóo keèmu bè náammè mudoò kpéi nnè mu kó kutoweku, kufōwāa mbáa di pí nke yé dè dòmmè kètuakenímu, dè né mu nyí yó ntú kumǎnku. ⁸ Ku mbotí bo íté kénkpannè kutekù, kè di nkpaàtiyuu íté kénkpannè diteri, kè ketenkè nsánti tipíti timǔ, kè yekòbèe tanní, dè bo ndò nkupèitèyonku ò ketémè onitipòkù.

⁹ Nyèné dimáa kpéi, bè bo di kotenè tibeéndieti kè bè ndi puotí ipàati titíntouti mieke, ké di kotenè bekpàatibè borè nè ketenkè yembè borè n kpéi, kè dí bè nàké n kpéi. ¹⁰ Ke yé medeetímè kó tináanti dòmmè kéketé kénáké ibotí imǔu ndi. ¹¹ Kè bè di kǔrinè dii mǔnni tibeénti di báa niitè kénwāa ndi bíí bo náké tí, kè de mǔnni tǔðke di nnáa tii taani di nò ke yé dí í yó nnáammè di mǔmmombe, Muyaánsààmù muù yó nnáa ndi kpéi. ¹² Benitibè bo fiiti be neí nè be kó bekótibè kè bèè bè kùu kè ibí cicebèè ì fííí kè ibí sīntenè ì cicebè kèduó nkè bèè bè kùu. ¹³ Benitibè bemǔu bo ndi níí n kpéi, wèè me mbo nwéeri kètuakení kumǎnku ò bo cooté.

Yewe yeiye

(Wénté Matie 24:15-28
nè Duku 21:20-24)

¹⁴ Kè di yà diì m̀ǹnni isòke ì duò mmeyeǹcaàrimè kè ì bo ì do ì d̀ò nkémbò dè, wèè kàa nwèe d̀ò meyòd̀mmè, kè dè s̀s̀ mbèè bo Sudee kó keteǹkè bèe coké kédeke yetàrè ìnkè. ¹⁵ Kè dè s̀s̀ nwèè bo o c̀iè̀tè kudànkù ò báa c̀ú̀ténì kudieku ke bo túóté o kperè. ¹⁶ Kè dè s̀s̀ nwèè bo kupaku ò báa kò ke bo túóté o yàb̀òrì. ¹⁷ De kó diyìè dè bo nyòùnè benitipòbè bèè bo mpúó nnè bèè bo ntò ibí. ¹⁸ Mbáánnè Kuyie nkè dè báa tuòkení diyò̀ò mieke. ¹⁹ Ke yé de kó yewe meyeǹcaàrimè mèè yó mbo me kó kubotí mu nyí ànnè nè Kuyie ndò̀m̀mè kutenkù, mè me nyí kpaá ke bo ànnè bitì. ²⁰ Kè Kuyie ndo í yà̀tè de kó yewe òm̀òu na bá nyenté, kù me nyè yà̀tè ku kó benitìbè kù t̀á̀á̀tè bè kpéí nke. ²¹ Kòò mòu di nàkè ke tú: Kirisi bo die nyoo cie, di bá ntì tá. ²² Ke yé Kirisi tekùbè nè bèè yó ntú bemáa Kuyie mpá̀ánáàntì náam̀bè bèe yóó ànnémè kéndò̀rì tidietì nè dèmarè cànnè ke d̀s̀ késouté bá nè Kuyie ntá̀á̀tè bè. ²³ Nyénè dimáa kpéí, n die nke di nàkèmu demòu.

Yewe sonye

(Wénté Matie 24:29-31
nè Duku 21:25-28)

²⁴ De kó yewe mieke meféú̀tímè memme kó difònkùò, diyìè bo soute, otànkù ténke bá mpéi. ²⁵ Kè siwáa nduóni kéinkè kè siwáa diesii sántè. ²⁶ De m̀ǹnni kè bèe yà Kuyie mBire kè dè cutiní yewetè mieke nè muwèrímú diemù nè Kuyie nkó tikpetì, ²⁷ kètò nho t̀ò̀rè itemmànke imòu kè yèe tíí nKuyie ntá̀á̀tè bè.

Fikiè kó mutie kó medonnimè

(Wénté Matie 24:32-35
nè Duku 21:29-33)

²⁸ Banténè fikie kó mutie kó medonnimè, mu bake s̀ù̀kè diì m̀ǹnni kè mu fààtì bitírì di s̀s̀ bantému ke d̀ò ndiyò̀ò t̀ò̀nní. ²⁹ Meè botí nku di yà diì m̀ǹnni kè dende kó dimáa t̀ù̀d̀keni di nyé ke d̀ò nhOnitìbire t̀ò̀nnímu ke bo dibòrì. ³⁰ Timómmònti nti n di náammè benitìbè bèè fòu di m̀m̀ǹnni bèe í yóó kú bemòu kè dè mu nyí t̀ù̀d̀kení. ³¹ Keínkè nè keteǹkè dè bo pèèté, n náàntì me mbáa pèèté bitì.

Ndakenè

(Wénté Matie 24:36-44)

³² Òmòu í yé de yiè yoo de m̀ǹnni, bá Kuyie ntò̀rè bá Kuyie mBire, Kuyie nkuù máa yé. ³³ Ndakenè ke báa duó ke yé di í yémè dè yóó tuòkení diì m̀ǹnni. ³⁴ Dè bo d̀ò̀ò kéndò̀nnè onitì wèè kòri kupò̀k̀k̀u ke benke o c̀iè̀tè o t̀ò̀mbè ke duó mbá wè o t̀ò̀mmú ke nàkè wèè bàa dibòrì ke yì ò báa duó. ³⁵ Ndakenè ke yé di í yémè teciè̀tè yiè nwètiní diì m̀ǹnni, kè de yèmmè kuyuoku yoo keyènkè cuokè, yoo dikodakò̀nni yoo kukúnwentoó. ³⁶ Nyiè̀k̀k̀ùnè ò bo nwètinímè ke s̀s̀ ndi yè nke duó kòo di déété. ³⁷ M me ndi nàkè tì n ti nnáa mbenitìbè bemòu: Ndakenè!

Be do dakiimè ke bo pí nYesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Duku
22:1-2 nè Isáa 11:45-53)

14 Kè s̀s̀ nde kpaá yewe yèdèè kè diyentébanini nè pèèbè bèè í kòorenè mutie mùu muuti pèè kè mu kó dibanni né tuòkení, kè ikuó nùbè nè ikuó wáàbè níwanti bè bo yíme kèpí nYesu kéku. ² Ke yé bè do túmè: Ti báa ò pí ndibanni mieke, ti yàa bo cé ndikpànni benitìbè cuokè.

Onitipòkù wèè còù nYesu yuu tudààrí

(Wénté Matie 26:6-13 nè Isāā 12:1-8)

³ Kè Yesu ríbo Betannii Simᵋᵋ dikònni cíètè. Bè kàri dii m̀nni ke yo nkòo ni-tipòkù m̀ou taroo ke tɔ dimátidènni péiri, kè di piéké tudààrí idíítí dieyì kou bè d̀d̀nè wè mutie bè tú mù náári, kè di b̀òtè kécóú nYesu yuu tudààrí. ⁴ Kè d̀e yonke bèmabè be mieke kè bè nnáa mbemáà ke tí: Ba nkpeí nte kòò cáke de kòò tudààrí. ⁵ Ti na bá nhò fité dibenni t̀mmú díítí kèpámmú becìribàà?

Kè bè níkpánnè de kóo nitipòkù. ⁶ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Yóunè we, d̀ d̀omme kè di caàri o yèmmè? Ò d̀d̀ medòòrìmè sààmè mme n kpéí. ⁷ Ke yé di yó mbonèmèmu becìribè, di bo na kè bè d̀d̀ mesàà ndi d́ dii m̀nni, mí mme nyí yó nhà ke di bonè. ⁸ Ò na nd̀d̀mè ò p̀anke me nd̀d̀, kè nh ànné tudààrí kè m bo mbaànè n f̀ti. ⁹ Timómm̀nti nti n di náámmè kutenkù kum̀ou mieke bè bo nàké d̀ medeetímè kó tináànti bè bo nàké de kóo nitipòkù d̀d̀ d̀, kéndennini o kpéí.

Sudaasi do d̀mè kèpí nYesu

(Wénté Matie 26:14-16 nè Duku 22:3-6)

¹⁰ Kè Sudaasi Isikadiyoti, Yesu tancùmbè tepíítè nè bèdébè kòò m̀ou k̀te keyà ikuó niùbè kó bekótfè ke bo bè pí nYesu. ¹¹ Bè tí kèè dii m̀nni kè d̀e bè narike kè bè d̀ bè bo ò duó nyidíítí. De m̀nni kè Sudaasi nwanti dim̀nni sààri ò bo díinnè di kè bè pí nYesu.

Yesu nè o tancùmbè yommè diyentébanni kó mudii

(Wénté Matie 26:17-25 nè Duku 22:7-14, 22-23 nè Isāā 13:21-30)

¹² Pèèbè bèè í k̀orenè mutie mùu muuti pèè kó dibanni yiè kètiri bè ̀̀ fíé di diyentébanni kó ipe, kè Yesu tancùmbèè ò beke ke d̀: Yé a d́ ti k̀te kè kè da b́nné diyentébanni kó mudii?

¹³ Kè Yesu t̄o nho tancùmbè bèdébè kè bè nàké ke d̀: K̀tenè dihei mieke, di bo conè onitid̀u m̀ou kòò tɔ didúu nè menie nkè dí ò t̄unne. ¹⁴ Kòò ta d̀, dí nàké de kó tecíètè yiè nke d̀: Okóti tú yé ò yóo di k̀u dieku mieke diyentébanni kó mudii nè o tancùmbè? ¹⁵ Ò bo di benke kudieku diekù kudànkù ínke kè k̀ t̀nte páíí, dem̀ou kè d̀ bo ku mieke, dende di yóo ti b́nnémè diyentébanni kó mudii.

¹⁶ Kè Yesu tancùmbèè íté k̀k̀te dihei mieke, kéns̀ ndè d̀ nYesu do bè nàkémè, kè bèè b́nné diyentébanni kó mudii.

¹⁷ Kuyuoku kè Yesu tuakoo nè o tancùmbè tepíítè nè bèdébè. ¹⁸ Bè kàri dii m̀nni ke yo nkè Yesu bè nàké ke d̀: Mómmuᵋ nwe n di náámmè di kòò m̀ou nè wè ti wè nke yo nweè yó n fítè.

¹⁹ Kè be yèmmèe caàrè bá wè kòò ò beke ke d̀: Mí nwaà? ²⁰ Kè Yesu bè t̄nné ke d̀: Díndi n tancùmbè tepíítè nè bèdébè kòò m̀ou nè wè ti wè ndibuu dimáa mieke. ²¹ Onitibire yóo kúmu, tí wàrimè de kpéí, wèè né bo fité Onitibire ò bo yà. De yiè nkè bè do í ò peité d̀ na nt̄u.

Yesu d̀óummè Mudisààmù kó ikuó

(Wénté Matie 26:26-30 nè Duku 22:15-20 nè 1 Kòdenti 11:23-25)

²² Bè yo ndii m̀nni kè Yesu túóté pèè késānte Kuyie nkédeè kòò wéí kédúo nho tancùmbè ke d̀: Cáákénè, die ndeè benkú ke d̀ m p̄ n k̀nti di kpéí.

²³ De kó dif̀nkúò kétúóté febòòfè, késānte Kuyie nkè bè duó nkè bèè yà bem̀ou. ²⁴ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Die ndeè benkú n ỳ, bè yó n kuᵋ kè m̀e cóú, Kuyie nyóo taunnèmè benit̀bè kumáà, m̀e yóo cóú kusúkù kpéí. ²⁵ Timómm̀nti nti n di náámmè n t̄nke í yóo yà menàà, nkè d̀ í tú m bo wète keyà dii yiè mepámmè Kuyie nk̀pà̀tiyuu mieke.

²⁶ Bè d̀ntè dii m̀nni Kuyie nkó yesāà nkédeè kédeke Odifè t̄ri.

Yesu do yěmmè o tancòumbè bo ò yóu

(Wénté Matie 26:31-35 nê Duku
22:31-34 nê Isāā 13:36-38)

²⁷ Kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Di bo n yóu dimɔu ke yě ti wàrimè ke tú: M bo poté opecénti kè ipee cífété. ²⁸ M bo yánté dii m̀ǹnni, m bo niitè kékote Kadidee ké ndi baa.

²⁹ Kè Pierii ò tḗnné ke dò: Bá kè betɔ̀bè da yóu mí mbáá da yóu. ³⁰ Kè Yesu ò náké ke dò: Móm̄muo nwe n da náám-mè, yíe nkó keyènkè tekote bo nyóó kuw mmédérímè kàa yete kuce metāāti ke tú a í n yě.

³¹ Kè Pierii yete ke dò bitì! Bá kè bè bo n wēnnénè kékúo m báá da yóu.

Kè betɔ̀bè múnke me mbéi.

**Yesu báámmè Kuyie
Setisemandee mieke**

(Wénté Matie 26:36-46
nê Duku 22:39-46)

³² Kè bèe tuɔke dibòri marì kè bè di tu: Setisemandee kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Nkarinè die kè n kote kébántè Kuyie.

³³ Kòo nneínè Pieri nê Isaku nê Isāā, kòo kōmbùd̀ti nduò kòo yěmmè cààrè.

³⁴ Kòo bè náké ke dò: N yěmmè meè cààrè mediè mmóm̄m̄m̄me kè dè n ton-té, nkpaánè die ndi né báá yè nkéduó.

³⁵ Ke dé́tòó sámpòrè kénínkú késín-né kébántè Kuyie nke dò: Kè dè bo yie ndim̀nni dii, mmeféúútmè kperì, n dé́ténè. ³⁶ Ke mbáá nKuyie nke tú: N cice a n̄mmu dem̄ɔu a yóu kè m báá yà fe mbòòfè meféúútmè kafe. Á d̀ɔ̀ɔ̀ a d̀óm̄è kè dè bá ntú n d̀óm̄è.

³⁷ Kòo nwētíní o tancòumbè borè ke s̄́ mbè yè nke duó, kòo beke Pieri ke dò: Sim̄ɔ̀ a yè nke duóm̄aà? Á í na ke bo nwúó tɛwebiè̀tè mefitímè mèmáá miekaà? ³⁸ Nwúónnè ke báá nKuyie nkè

mesoúmmè báá di na. Meyèmmè mie d̀óm̄u kéd̀ɔ̀ mesàà, nkè tik̀nt̀ti né kpa muwērímú.

³⁹ Kòo wète kéképénté, kémbáá nKuyie, ke náá nhò baa do náá nti. ⁴⁰ Kéyíé kéwētení o tancòumbè borè ke s̄́ mbè yè nke duó kè be nuɔ ncēēke, bè í nyà bè bo ò náké ti.

⁴¹ Ò wētení dii m̀ǹnni kuce metāám-mè ké bè náké ke dò: Di wète ke duómu keompuá? Dè d̀ò̀ò̀ ke dè̀mu, dim̀nni t̀ù̀ò̀kemu kè bè bo fité Onit̀bire kè benitiyeibeè dè pí. ⁴² Íténè kè tí kote, ntenè wèè yó m pí ke t̀ù̀ò̀keni.

Bè p̄́ím̄m̄è Yesu

(Wénté Matie 26:47-56 nê Duku
22:47-53 nê Isāā 18:3-12)

⁴³ Yesu kpaá ke me nnáá nkè Sudaasi, o tancòumbè tepíítè nê bèdébè kòò m̀ɔ̀u t̀ù̀ò̀kení ke neínè ikuó niùbè kó bekótíbè nê ikuó wā̀bè nê Kuyie ncḕtè kó bekótíbè t̀ò̀nni bè, kè bè tɔ yese nê yedùrè.

⁴⁴ Ke s̄́ nwèè yóó fité Yesu ò náké diit̀nni ke tú: Kè n d̄u nwe, koò orí, di banté ke dò weñwe, kòò pí ké nhò bàa mesàà. ⁴⁵ Ò t̀ù̀ò̀kení dii m̀ǹnni Yesu borè ke p̄́anke dò: Okótì!

Kédeè kòò orí. ⁴⁶ De m̀ǹnni kè de kó benit̀ibè p̄́anke munnéní kápí nYesu.

⁴⁷ Kè Yesu tancòumbè kòò m̀ɔ̀u n̄te disìe kéhei nkédate ikuó niùt̀ti diewè kóo t̀ò̀nt̀i toò. ⁴⁸ Kè Yesu bè náké ke dò: Di k̀ò̀tenní yese nê yedùrè ke bo m pí ke dò n tú onitik̀ù̀t̀i. ⁴⁹ Nh ̄ mbo yewe yem̄ɔu di cuokè ke di tiè nKuyie nnáànti Kuyie ncḕtè mieke bá di í m pí, dè t̀ù̀ò̀ke kè dè bo d̀ò̀ɔ̀ t̀i wàri ke yěmmè mme.

⁵⁰ De m̀ǹnni kòo tancòumbè bem̄ɔu ò yóu kécoké.

⁵¹ Kòo dapaà mm̄ɔ̀u nkpaá kòo t̀ù̀ nke dáátí kuyààk̀ù̀ máà kè bè ndó kòò pí, ⁵² kòo f̄́ínko kuyààk̀ù̀ kécoké mebi.

Bè bekénèmè Yesu

(Wénté Matie 26:57-68 nè Duku 22:54-55, 63-71 nè Isāā 18:13-14, 19-24)

⁵³ Kè bèe kōtenè Yesu ikuṣ nìtì diewè cīētè, ikuṣ niùbè kó bekótìbè nè Kuyie nciētè kó bekótìbè nè ikuṣ wāābè, kè bèe tíí nde borè. ⁵⁴ Kè Pieri ntū nYesu ke dīetiri, ke yà tannèko ikuṣ nìtì diewè kó kudànkù mièke, kénkari tihāāpònti borè, ke iiri muhāā.

⁵⁵ Ikuṣ niùbè kó bekótìbè nè dibeén-tìnni kè bè nwanti Yesu dṣò tì, tìi bo nte kè bèe ò kùṣ bá bè í mpètè. ⁵⁶ Kè besúkùbè nsoú nke náá nYesu nu ncákemu bá bè teti í mmàá. ⁵⁷ Kè bèmabè nyiiti ke sou nke tú: Ti kèè kòo tu ⁵⁸ ò bo pōnte Kuyie nciētè benitìbè maá tē nè be nou kémaá tetetè yewe yētāāti mièke tēè í yó ntú benitìbè maá tē.

⁵⁹ Bá nè memme be teti í mmàá.

⁶⁰ Kè ikuṣ nìtì diewèe íté ditìnni cuokè kébeke Yesu ke dṣ: Á í yóó tēnné tīmatàà? Benitìbè biē nyē nha dṣò ba?

⁶¹ Kè Yesu nciēké, ò í mbéi ntīmatì kè ikuṣ nìtì diewè yíé kóò beke ke dṣ: Fṣṣ tu Kírìsi Kuyie nti sántí kù kó debiraà? ⁶² Kè Yesu ò tēnné ke dṣ: Èē n we ntú, kè di bo yà Onitìbire kòò kàri Kuyie mmuwērímú mumṣu yiē mbakù you, kóò yà kòò cutinì nè yewetè kéinkè.

⁶³ De mōnni kè ikuṣ nìtì diewèe kēté o yaābòri, kébéi nke dṣ: Dè tēnke dōmmu tì íwaà nwèè bo náké ò dṣò mèè yeinaà? ⁶⁴ Di kèèmu ò sàāmmè Kuyie, di yèmmè dōmmè?

Bemṣu kè bè dṣ: Ò dò nkékuṣmu.

⁶⁵ Kè bèmabè nhò sùu tinōntōūtì, kékākā nho ìikè kuyààkù ké nhò puoti yenacèkuute ke náá nke tú: Banté wèè da poté.

Kè tihāāpònti nhò bèmmu.

Pieri nènnimè Yesu

(Wénté Matie 26:69-75 nè Duku 22:56-62 nè Isāā 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Kè Pieri nkpaá ke bo ketenke kudànkù kè ikuṣ nìtì diewè kóò nitipotōnti mōu tūckení, ⁶⁷ keyà Pieri kòò ìiri muhāā, kòò ò wènté mesàà, kóò nàké ke dṣ: Fṣ nha múnke do tūmmu Yesu Nansareti kou. ⁶⁸ Kè Pierii nenni Yesu ke dṣ: N yí banté a dṣ ké n nàké tì.

De kó difōnkúò ke íté kudànkù kéntati kukpánkpánkù kè tekotēe kuṣ. ⁶⁹ Kè wèè nitipòkùu wēte kóò yà kénáké bèè dè bo ke dṣ: We nnti tú be kóò mōu nwe, kè Pierii wēte kénenni.

⁷⁰ Kè dè nyóó yíé kè bèè dè bo kè bèe náké Pieri ke dṣ: A mènke bè wēnnèmu ke yé a tūmè Kadidee kou ke náá nKadidee kó tināānti. ⁷¹ De mōnni kè Pierii parikè ke dṣ: N tú n yí yé onitì di me nnáá nwèè kpéi, kè n soummu Kuyie nni ncṣṣ.

⁷² Dende bàmbà nkè tekotēe kuṣ nkuce medérímè kè Pierii dentení Yesu sòò ò nàké tì ke tú: Tekote bo nyóó kuṣ nkuce medérímè kàa pàrikè kuce mètàāti ke tú a í n yé. Kè Pieri nkuṣ.

Bè do dakémè ke bo kuṣ Yesu

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Duku 23:1-5 nè Isāā 18:28-38)

15 Dikúnwēnni sèi, ikuṣ niùbè kó bekótìbè, nè Kuyie nciētè kó bekótìbè nè ikuṣ wāābè nè dibeén-tìnni dimṣu, kè bèe tíí nke bo yà bèe yóó yímè Yesu, memme kè bèe ò boú kékōtenè kéduṣ mPīdati Odommu kōbe kóò kùmandāá. ² Kè Pīdatii ò beke ke dṣ: Fṣṣ tu Sifube kóò kpààtāà? Kè Yesu ò tēnné ke dṣ: A tì mbéi.

³ Kè ikuṣ niùbè kó bekótìbè nnáá nYesu nu ndṣò dè. ⁴ Kè Pīdatii wēte kébeke Yesu ke dṣ: A í yóó tēnné tīmatàà? A í yo bè tu a dṣò dèè kó dimàà?

⁵ Bá Yesu ténke í ntènné tìmatì kè dèe di Pidati.

Pidati yèmmè bèe baaké Yesu kéfííngo Barabaasi

(Wénté Matie 27:15-26 nè Duku 23:13-25 nè Isāā 18:39-19:16)

⁶ Bá diì yentébbanni mieke Pidati do ɔ̃ ɔ̃ fíi nkukpetínkù kumáà ndi diñnii yè nwèe fíi nkù. ⁷ Ke s̃ mbè kpetí onìti mɔ̀u kòo yètírì t́ Barabaasi nè o kɔ̀be, ke yé bè do yetemè okpààti kpeti, kè dikpànnii ànné kè bèe ku onìti. ⁸ Kè diñnii kɔ̀te Pidati borè, kòd nàké ke d̀, wèe bè d̀d̀ ò ɔ̃ bè d̀d̀mè. ⁹ Kè Pidatii bè beke ke d̀: Di d̀ n fíiingo Sifube kóo kpààti nweà?

¹⁰ Ke yé ò do yémèmu ke dò nyikuú nìubè kó bekótíbe pí nYesu be mieke ò péi m̀è kpéi nke. ¹¹ Kè ikuú nìubè kó bekótíbe nsukí diñnii kè di bo duú nkè Pidatii fíiingo Barabaasi. ¹² Kè Pidatii yí ké be beke ke d̀: Di né d̀ n yíme di t́ wè Sifube kóo kpààti? ¹³ Kè bèe wekii ke d̀: Baaké we kudapāāti ínkè! ¹⁴ Kè Pidatii be beke ke d̀: Ò d̀d̀ ìmme yei? Kè bè d̀ke wekii mediè nke d̀: Baaké we kudapāāti ínkè.

¹⁵ Kè Pidati nd̀ diñnii yèmmè bo narikemè ke fíiingo Barabaasi kéduú nkè bèe puotí Yesu yedá kédeè kòo ò duú ntihāp̀nt̀ti kè ti bo ò baaké kudapāāti ínkè.

Bè ínnémè Yesu ipo

(Wénté Matie 27:27-31 nè Isāā 19:2-3)

¹⁶ Kè tihāp̀nt̀ti tannè Yesu Odommu kɔ̀be kòd kùmàndáà ciètè, bè kàri dè ke bekù, ke tíi ntihāp̀nt̀ti timɔ̀. ¹⁷ Kòd dàtínné diyaàbòrì wū̀rì kécití ipo kòd ínné, ¹⁸ kédeè ké nhò daú ke t́: A boà f̃ Sifube kóo kpààti!

¹⁹ Ke puotì o yuu kuhāri koò t̃t̃ tinón-t̃t̃, ke ninku ke s̃iinko o ìikè ke dò mbè ò d̃u. ²⁰ Bè ò daá diì m̀nni kénsànnè kédeite diyaàbòwū̀rì, kèwète kòd dàtín-

né o yààti, kòd yènnè diheì ke bo ò baaké kudapāāti ínkè.

Bè baakémè Yesu

(Wénté Matie 27:32-44 nè Duku 23:26-43 nè Isāā 19:17-27)

²¹ Kè Sidenni ei kóo nìti mɔ̀u nkùntiní kupaku kè bè ò t́ Simɔ̀, Adekisāntiri nè Dufuusi be cice, kè tihāp̀nt̀ti ò pí nnè muwērímú kéduú nkòo tɔ̀ Yesu dapāāti. ²² Kè bèe kɔ̀tenè Yesu Kodikotaa (dèè t́ kuyukúú), ²³ kòd duú mmenaà mmèè kɔ̀renè mutie mùu k̀d̀ kuyonku bá Yesu í nyie nkéyà. ²⁴ Kè bè ò baaké kudapāāti ínkè, kètáá tété kètótí o yààti. ²⁵ Diyè do berinè tewebiètè mèwei ndi dikúnweñni kè bèe baaké Yesu kudapāāti ínkè, ²⁶ kèwāri mùu kpéi nte kè bè ò baaké ke d̀: Sifube kóo kpààti, kédanne kudapāāti yómmè. ²⁷ Kébaaké benitik̀d̀ubè bèdébè, òmɔ̀u o bakù you, otɔ̀u kucānku. [²⁸ Mèmmè kè dèe d̀d̀ tì wàrimè ke t́: Bè ò wènnénè benitiyeibe.]

²⁹ Ke bè mpēnkù koò s̃á nke bókii yeyo ke t́: Hé! F̃ nwèè do t́ a bo p̃ntè Kuyie nc̃iètè kémaá tetetè yewe yètāāti mieke, ³⁰ deetè amáà! Cúténí kudapāāti ínkè.

³¹ Ikuú nìubè kó bekótíbe nè ikuú wāābè kè bè ndaú Yesu ke náa mbemáa ke t́, ò deetè betɔ̀bè ò me nyí na ke bo deetè omáa. ³² Kirisi Isidayeribe kóo kpààti, cúténí kudapāāti ínkè kè ti yà kéntá. Bè do baaké bè kòd peñnnè, kè bè múnke nhò s̃á.

Yesu kumè

(Wénté Matie 27:45-56 nè Duku 23:44-49 nè Isāā 19:28-30)

³³ Diyè cómmú diì m̀nni yeyo kè dèe biite ketenkè kemɔ̀ kémbi kè dè yàa tukenè tewebiètè mètāāti. ³⁴ Tewebiètè mètāāti m̀nni kè Yesu kuú mmèdiè nke d̀: Edoyii, Edoyii, damasabakitanii (dèè t́: Kuyie, nKuyie, ba nképí nte kàa n yóu!).

³⁵ Bèè dè bo kè be kó bèmabèe keè, ke béi nke dò: Keènè ò yumè Edii.

³⁶ Kè be kòdò m̀òu còkè kèméúnní dis- òsúú menéyāā nkécóó nkuhāri yómmè kéyoutoo Yesu kòdò bo yā, ke náá nke tú: Yóunè kè ti yà Edii bo k̀atení kòdò cúúnní kudapāāti ínkè.

³⁷ Kè Yesu kuó mmediè, kètòte.

³⁸ Kè kuyààkù kùu do pi Kuyie ncíètè mièke ikuó nenti kó kudieku kè kùu kètè de ínkè nè difùòní. ³⁹ Kè Odommu kó kuhāāp̀ònkù kùu ni tihāāp̀ònti t̀ek̀òtè (100) kè kù còfúmu Yesu iikè kèyà Yesu ku m̀è boti k̀ébéi nke d̀ò: We nniiti m̀enke tú Kuyie m̀Bire ndè!

⁴⁰ Kè benitipòbè mabè dè bo ke cómmú medétimè ke wúó. Bèè kó bèmabè tu: Maari Makitadaa èi kou nè Isaku dedap̀umbire nè Sosesi be yō Maari nè Sadowbee, ⁴¹ bèè do ò neitinè ke pí nho t̀ómmú ò bo dii m̀ònni Kadidee, nè benitipòbè t̀òbè péu bèè do ò neiné k̀ék̀òte Sedisademmu.

Bè kúnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Duku 23:50-56 nè Isāā 19:38-42)

⁴² Kuyuoku bè do 55 túnte kù dem̀òu kè dè né wenté teomp̀tè, ⁴³ kè Sosefu Adimatee èi kou, kòdò tú dibeént̀inni kou kè bè ò dé, kòdò bàa Kuyie nkprāātiyuu bo tuòkenímè, kòdò k̀òte nè dikòmb̀ùdò kèyà Pidati kòdò m̀òu dinùu ke bo kúnné Yesu. ⁴⁴ Kè Pidatii keè Yesu kumè mecāā, nkè d̀è ò di kòdò yu kuhāāp̀ònkù kè kù beke, ke bo yà Yesu ku kè dè m̀ònte yoo dè í m̀ònte. ⁴⁵ Kè kuhāāp̀ònkù ò nàkè, kòdò duó ndinùu Sosefu kòdò bo túóté Yesu. ⁴⁶ Kè Sosefuu donté kuyààkù kécúúnní Yesu kudapāāti, kòdò p̀óú, kédòú nkuf̀òti mièke bè keú kù dipèrì mièke, kèdeè kèpoo nkutāāri. ⁴⁷ Maari Makitadaa kó dihei kou nè Maari Sosesi yō ke bè nwúó mbè ò d̀òu ndè.

Yesu yāntémè

(Wénté Matie 28:1-8 nè Duku 24:1-12 nè Isāā 20:1-10)

16 Kè teomp̀tèe p̀èètè kè Maari Makitadaa èi kou nè Maari Isaku yō nè Sadowbee kè bèe donté mek̀ùdò nkunúú natikù kòme ke bo k̀òte kèpe nYesu. ² Kè pike cute dimáási kó dik̀unweñni kèntuòkoo kuf̀òti borè kè diyè yènní. ³ Kè bè mbékú bemáà ke tú: We mbii yóó ti pootè kuf̀òti kó kutāāri.

⁴ Bè wèntóo dii m̀ònni kénsó nkuu t́áári pòdte. ⁵ Kè bèe ta kuf̀òti mièke, kèyà odap̀àà m̀òu kòdò k̀ari, ke dáátí tiyaáp̀èfítí kè kuf̀òwaá mbè pí mmediè. ⁶ Kè weè dap̀àà mbè nàkè ke d̀ò: Kuf̀òwaá mbáa di pí, di wanti Yesu Nansareti kou nwe bè baaké wè kudapāāti ínkè. Ò yāntému ke itè, ò í kpráa die, òntenè bè sòdò ò d̀òu dè. ⁷ Kòtenè kénáké o tancòumbè nè Pieri ke d̀ò ò niitè Kadidee, di bo ke nhò s̀ònké kéndònnè ò sòdò di nàkémè.

⁸ Kè bèe yènní kécoké kè be k̀ònti au bá bè ténke í te bemáà, bè í ndàátí kénáké òm̀òu timatì, ke yé kuf̀òwaá ndie nke bè autémè.

**Yesu benkemè omáá
Maari Makitadaa èi kou**

(Wénté Matie 28:9-10 Isāā 20:11-18)

⁹ Dimáási yiè kó dik̀unweñni ndi Yesu yāntémè, kèketé kèbenke omáá Maari Makitadaa èi kou, ò do bèti wèè mièke yebòkè yèyiekè. ¹⁰ Kòdò k̀òte kénáké bèè do neitinè Yesu, ke s̀ú mbè kuó nYesu kó mukúú. ¹¹ Bè kèè dii m̀ònni Maari tímè Yesu yānté kòdò ò yà bá bè í nti t́á.

**Yesu benkemè omáá
otancòumbè bèdébè**

(Wénté Duku 24:13-35)

¹² De kó difònkúò kòdò tancòumbè bèdébè nk̀ori depaa nkòdò bè benke omáá kè dè ncáánnè ò sòdò benkemè omáá

Maari. ¹³Kè bèe wētení ke múnkee tí nàké betəbè bá bè í ntí tǎ.

Yesu do tǎmmè o tancǔmbè

(Wénté Matie 28:16-20 nè Duku 24:36-49 nè Isǎā 20:19-23 nè Yesu Tǎrè 1:6-8)

¹⁴De kó difǎnkúò ke né benke omáà o tancǔmbè tepítè nè omáà ke sǎ mbè kǎri ke yo nkòo bè kpannè bè í tǎmè ke dò nhò mènke yǎnté. Kè be yèmmè kpaá kpeńni, ke yé bè do í tǎmè bèè tu bè ò yà koò yǎnté be kpeti. ¹⁵De mǎnni kè Yesu bè nàké ke dǎ: Kǎtenè kutenkù kumǎu kénáké Tináansààti benitìbè bemǎu. ¹⁶Wèè bo tí yie nkè bèè ò ǎnnè bàtémǎu Kuyie mbo ò deeté, kè wèè í tí yie nkùu ò kpetín-

né. ¹⁷Ntenè bèè bo yie mbè yó ndǎri tí dieti: Bè bo mbeti yebokè nè n yètiri, kénnáá ntináancànti. ¹⁸Bè bo mpǎi nyi-wààke bá í í bè dǎmmù, kè bè yǎ mutie mùu kǎu mù báá bè dǎdǎ meyei mmamè, bè bo nnǎnku be nǎu bemuǎmbe ínkè kè bè mierí.

Yesu wète ke dèkemè kéinkè

(Wénté Duku 24:50-53 Yesu Tǎrè 1:9-11)

¹⁹Ti Yiè nYesu bè nàké memme kédeè, kè Kuyie nhò tùóté, kédekenè kéinkè, kòo kari Kuyie mbakù youú. ²⁰Kè Yesu tancǔmbèe kote tipítì timǎu kénnáante Tináansààti, kè tí Yiè mbè bonè, kè bè dǎdǎri tidietì, kè dè benkú bè nàá ntí tǎmè timǎmmǎnti.]

Duku wàrimè Tináansààti Di mpátiri tɔ̀ tìi náànti

Duku weè wàri di mpátiri kè di ti náa nYesu tumè Isidayeeribe kóo deetíwè nè kuteŋkù kumɔu kóo deetíwè. Duku wàri o pátiri ke bo benke Yesu dómè mme benitibè nè Sammarii kóo niti kóo dináanhántiri nè kukpáatiyeinkù kperi nè oniti weè bire do feti kòo wète ké dè pèté, nè Kuyie ntɔ̀rè do nàkémè benaacẽmbe Yesu kó mupeitímù kpéí. Duku ti náa nKuyie ndómè mme besámpóbè nè becírìbè nè bepòòbè. Ke nàké ke ikú Yesu tímè Onitibire, deè te kòo bàte ò yààribè kó ifuke ke tũ̀kenè Adammu.

Di mpátiri náànti duó ke dómme

1. Duku wàrimè o pátiri 1:1-4
2. Yesu kó mupeitímù nè ò bàátímè o tómmú kpéí 1:5-4:13
3. Yesu pí mmù tómmú 4:14-19:27
4. Yesu fěútémè 19:28-23:56
5. Yesu kumè nè ò yántémè 24:1-53

Mùu kpéí nte kè Duku wàri di mpátiri

1 Benitibè péu wàrimu Yesu fòmму kó tináànti tìi dòò ti cuokè, ²ke tũ̀nne Kuyie nkó betɔ̀mbè bèè ò yà nè be nuu ndè keté dii m̀nni bè tì nàké kè tì dómme. ³M mómмуu nkè m biéké weti weti dè dòò mèè botí nè dè keté dii m̀nni, ke ś ndè wenni ke dò n da wàri de kó tináànti f́ nhokóti Teofiiri. ⁴Kàa nyé ke dò nha yie nti náànti tú timóm̀m̀nti.

Kuyie ntɔ̀nni do nàkémè Isāā-Batiisi kó mupeitímù kpéí

⁵Edɔ̀ti do tú dii m̀nni Sudee kóo kpáati kè ikuú niùti m̀u bo kòo yètiri tú Sakarii, ikuú niùti Abia kó fenafe kou, kòo pokù yètiri tú Edisabeti, Anɔ̀ kó

kufuku kou. ⁶Bedé kè bè d̀̀ri Kuyie ndómè, ke yíe nKuyie ntannò nè ku tié nyimɔu. Timati í mbo bè bo bè sei nti mieke. ⁷Kè bè kòtè bedé bá bè í m̀ke debire ke yé Edisabeti do tímè tehāunte.

⁸Diye marì kè Abia kó fenafe kó mefitímèe tuɔke ⁹kéndonnè bè do ò ndɔ̀rimè, kè bèe tãá tété kétéatè Sakarii kòo ta Kuyie ncíètè kentuú ntihiúnti. ¹⁰Kè benitibè bemɔu mbo ditowaá, ke báa nKuyie ò tũ̀ ndii m̀nni tihúúnti. ¹¹Kè Kuyie ntɔ̀nni cúténí kécómmú dihiúntɔ̀nni ínke, di píku yóu. ¹²Sakarii di yà dii m̀nni kè dèe ò di mediè nkè kufɔ̀waá nhò pí. ¹³Kè Kuyie ntɔ̀nni náké Sakarii ke d̀: Kufɔ̀waá mbáa da pí nKuyie ncútému a báammii, a pokù Edisabeti bo da peité denitidabire kàa dè yu ke d̀ Isāā. ¹⁴Diwèi bo da pí, nkàa yèmmèe narike mediè kè benitibè péu nyānku bè ò peité mèè kpéí. ¹⁵Ke yé ò yó ntúmè Kuyie nkóo nitidiewè nwe, ò í yó nyó diféè yoo menaà mmèè kó dimàà muð. Bè bo nyóò ò peité kè Muyaánsààmù muù pānke ò piéké. ¹⁶Weè yóò tēnnéni Isidayeeribe péu be Yiè nKuyie mborè. ¹⁷O borime bo nwenni kè Kuyie nhò duó nku Yaá nnè muwērímú Kuyie pānāànti náàntò Edii do m̀ke mù, kòo wète kénáríkunne ibí nè i cicebè, kéceete itookperí yembè kè bèe m̀ote meyèmmè, mèè bo yie nKuyie kētunte benitibè kè bè mbaa ti Yiè.

¹⁸Kè Sakarii beke Kuyie ntɔ̀nni ke d̀: M bo yíme kébanté ke d̀ a náa mmómmuu nke yé n kòtémè kè m pokù kòtè? ¹⁹Kè Kuyie ntɔ̀nni ò tēnné ke d̀: N tú Kabiyeeri nwe ke bo Kuyie mborè, kè kù n tōnni kè m bo da náké de kó tináansààti. ²⁰A í me ntámè ke dò ndè bo d̀, a nondenfè bo dari, bá a bá nno nke náa nkè dè yàa d̀̀nè, ke yé dè yóò d̀̀mèmu de m̀nni bo tuɔke dii m̀nni.

²¹De m̀nni kè benitibè ò bàa ditowaá kè dè bè di, kè bè m̀nté dè yímè koò ɔ̀te Kuyie ncíètè mieke. ²²Ò yènni dii m̀nni

ò í nna ke bo bè béinnè ké mbè benkú nè sinɔu máá kè bèe banté ke dɔ́ tɔ́matí tìi ò tùðkení Kuyie nciētè mieke.

²³ Sakarii dèè diì m̀nni o t̀mmú Kuyie nciētè, kékò nho ciētè. ²⁴ Kè dèe yíe sám̄p̄ kòo pokù Edisabetii púo nkém-m̄ke betààbè bènùmmù ke s̄ri ke náa nke tú: ²⁵ Kuyie ndèntení n kpéi ke n d̀ò mesàà, ke dèite ifei ìi do m bo benitìbè ìikè.

Kuyie nt̀nni nàkémè Yesu kó mupeitímù kpéi

²⁶ Edisabeti p̄uti m̀ke diì m̀nni betààbè bèkuò, kè Kuyie nt̀nni ku t̀nni Kabiyeeri Kadidee kó dihei marì mieke, kè bè di tu Nansareti, ²⁷ desapùmbire marè dèè í yé onitid̀ò de borè, kè de yètiri tu Maari, kè Sosefu, okpà̀ti Dafiti kó kufuku kou de p̄. ²⁸ Kè Kuyie nt̀nni ta desapùmbire ciētè ke d̀: Maari, diwèi nda bo, Kuyie nda bonèmu ke da d̀ò mesàà mmediè.

²⁹ Kè dèe di Maari kòo m̀nté tii náahti boti nku. ³⁰ Kè Kuyie nt̀nni nàké Maari ke d̀: A bá nyièkù, Kuyie nkuu da d̀ò mesàà. ³¹ A bo púo nképeitè denitidabire ké dè yu ke d̀ Yesu. ³² Ò bo ntú onitidiewè kè bè nhò yu ke tú Oínkènkpà̀ti bire, kè ti Yiè nKuyie nhò òuó nho yà̀ri Dafiti kó dikpà̀tikà̀ri. ³³ Ò bo ntú Sakòbu kòbe kóo kpà̀ti sà̀.

³⁴ Kè Maarii beke Kuyie nt̀nni ke d̀: Dè bo yíme kéd̀ò m mu nyí me nyémè onitid̀ò? ³⁵ Kè Kuyie nt̀nni ò t̀nné ke d̀: Muyaánsààmù bo cúténí a ín̄kè kè Oínkènkpà̀ti da dátinné o kó medèè, deè te debire a yóo peité dè í yó mmakemè meyei, bè bo ndè yu ke tú Kuyie mBire. ³⁶ Nte a tèbite Edisabeti pùóm̄mè o kóti mieke ke bo otà̀nkù kuónwè, wenwe bè do tú wè tehãunte. ³⁷ Ke yé dèmarè í yóunèmmè Kuyie. ³⁸ De m̀nni kè Maari d̀: N tú Kuyie nkóo t̀nti nwe, dèe d̀ò kéndònnè a béimmè.

De m̀nni kè Kuyie nt̀nni íté.

Maari k̀temè Edisabeti d̀ummu

³⁹ Kè Maarii íté kékòte Sudee kó dihei marì yetà̀rè ín̄kè, ⁴⁰ kètuòke kèta Sakarii ciētè kéd̀ò nhEdisabeti. ⁴¹ Kè Edisabetii keè Maari ò d̀ummmè kè debiree nampe o p̄uti mieke kè Muyaánsààmù ò píe. ⁴² Kòo píèké ke d̀: Kuyie nda d̀òmu mesàà mbenitipòbè bemòu mieke, kè ku kó mesàà mbonè debire a púo ndè. ⁴³ N tú we kè n Yiè nyò k̀tení n ciētè. ⁴⁴ Ke yé n kèè diì m̀nni a d̀ummu kè diwèi pí ndebire m p̄uti mieke kè dè nampe. ⁴⁵ Dè nda naati ke yé a yiemmmè ke d̀ò nKuyie nda nàké tì bo d̀ò.

Maari kó feyènfè

⁴⁶ Kè Maarii dentè ke d̀:

N wènni sántímu n Yiè,

⁴⁷ kè n yèmmè naatinè Kuyie kunku n deetiwe.

⁴⁸ Ke yé kù n wèntémè fenònsààfè,

mí nku kóo t̀nti sám̄p̄ú,

kè bè bo nni nyu sà̀ ke tú diwèi yiè.

⁴⁹ Ke yé Muwèrimú mumòu yiè nni nd̀òmmè dèmarè dierè,

wenwe wèè yètiri tú kpa meyei,

⁵⁰ kòò kuò mmesémmè sà̀ bèè ò dé,

⁵¹ ke yòute o bakù nè muwèrimú

kè sifei yembè ciétè,

⁵² ke buó mbekpà̀tibè

ke íi mbeciribè,

⁵³ ke píe ntikpà̀ti dikònni bo bè,

ke bèti tikpà̀ti yembè be n̄u sinùmmù,

⁵⁴ ke kuó mmesémmè ku kó betòmbè

Isidayeeribe,

ke bè teennè,

⁵⁵ kéndònnè kù do tì nàkémè ti cicebè

nè Abarahammu kó diyuu ín̄kè

nè o yaàbíó sà̀.

⁵⁶ Maari do bo mbonè Edisabeti ke d̀ betààbè bètãiti ndi kèwète kékò nho cie.

Isã-Batiisi kó mupeitímù

⁵⁷ Kè Edisabeti peitém̀nni tuòke kòo peité denitidabire. ⁵⁸ Edisabeti peetitòbè

nè o naàmùnkù kɔbe kè bèe keè ti Yiè nKuyie nhò dɔ̀ dɔ̀ mèè sàà nkòd wènnénè kè bè nyānku. ⁵⁹ Debire yiè nínni yiè kè bèe kɔtení ke bo dè cānté, kéndó kè dè yu ke dɔ̀ Sakarii, de cice yètiri. ⁶⁰ Kòo yɔ̀ yete ke dɔ̀: Debire yètiri yó ntú Isāā nwe. ⁶¹ Kè bèe yete ke dɔ̀: Òmòù í bo di naàmùnkù mieke wèè m̀ke de kó diyètiri.

⁶² Kè bèe beke Sakarii nè teǹdùtè ke bo yà ò dɔ̀ o bire yètiri yó ntú mù. ⁶³ Kè Sakarii beke tedabèetè kèwāri ke dɔ̀: O yètiri yó ntú Isāā nwe. Kè dèe bè di bemou. ⁶⁴ Kòo nónɔ̀nfè p̀nkeke date kòo na kébèi nkésānte Kuyie. ⁶⁵ Kè kufɔ̀waá mpí nho cèpèetitɔ̀bè bemou, kè de kó tináaantii pité, kètukenè yehèkè yèè bo Sudee kó yetāre ínkè. ⁶⁶ Bèè kó dimàà tì kèè kè bè mbékú bemàà ke tú: De kó debire sàà yó ntú we?

Kuyie nkó muwērimú muù do ò bonè.

Sakarii kó feyènfè

⁶⁷ Kè Muyaánsààmùu píe nSakarii, debire cice kòo náké Kuyie mpānāaantii ke dɔ̀:

⁶⁸ Ti Yiè nKuyie tinti Isidayeeribe tū nkù, n da sántímu.

Fɔ̀ nwèè teennè a nitìbè ke bè deeté,

⁶⁹ ke duɔ̀nní Odeetíwè diwè

a kóo tɔ̀nti Dafiti kó kufuku mieke,

⁷⁰ a pānāaantii náam̀bè do ti nàkémù nè dim̀nni,

⁷¹ a yóo duɔ̀nnímè Odeetíwè,

kòo ti deeténè ti kpaǹtíɔ̀ntɔ̀bè,

ke ti patenè bèè ti níí.

⁷² A dèntenímu a kó metaummè sààmè kpéí,

ke kuó nti cicebè mesémmè.

⁷³ A do nàké tinti ti yààri Abarahammu ke dɔ̀:

⁷⁴ A bo ti deeténè ti kpaǹtíɔ̀ntɔ̀bè,

kè ti na kèmpí nha tómmú ke bá nyíèkù,

⁷⁵ kéndò mpáíí a ìikè,

ke dɔ̀ri a dómè ti fòmmu mumou mieke.

⁷⁶ Fɔ̀ m bire,

bè bo nda yu ke tú

Oínkènkpààti kó tipānāaantii náaantò,

ke yé fɔ̀ yóo niitémè kétunte ti Yiè nce,

⁷⁷ kébenke benitìbè ti Yiè nyóó bè deetémè,

ké bè cìé mbe yei.

⁷⁸ Nè Kuyie nkó mesémmè diemè kpéí nke,

kù ti duɔ̀nnímè kéínkè kó kuwenniku,

⁷⁹ kè kù bo mífté

bèè bo mukúú nkó dibìnni mieke,

ke ti tannè meom̀pùmè kó kuce.

⁸⁰ Kè debire nkótírí ke kpénkú Kuyie nkó kuce mieke kéta kèmbò dikpàà mieke ke yàa keténè o tómmú Isidayeeribe cuokè.

Bè peitémè Yesu

(Wénté Matie 1:18-25)

2 Sesaa Okusiti do tú diì m̀nni okpààti, kéānné mukàmmù ketimù o kó ketenkè kemou mieke. ² De kó mukàmmù ketimù do ānné Kiriniisi tú diì m̀nni ndi kùmāndāà Sidii kó kutempè mmieke. ³ Kè benitìbè bemou nkɔ̀ri bá wè o yembè èi kè bè wāù be yètè. ⁴ Kè Sosefuu íté Nansareti Kadidee tempè, kékɔ̀te Dafiti kó diheì bè tú di Betideemmu Sudee kó kutempè mmieke, ke yé ò tumè Dafiti kó kunaàmùnkù kou nwe, ⁵ ke bo wāri o yètiri ke néinè Maari o pokù kòdò pùó. ⁶ Kè bè mbo Betideemmu kè dè yàa tukenè Maari bo peitémè. ⁷ Kòo peité o kódo po, kódo pɔ̀u nkuyààkù ke dɔ̀u nyiwū yonnè kùù nenkù mieke, ke yé bembe do í pètémè mefìè ntep̀d̀d̀cìètè mieke.

Kuyie ntōnni nàkémè

bepècèmbè bè peitémè Yesu

⁸ Kè ś m̀bepècèmbè mabè bo Betideemmu kó depaa nkeyènkè, ke baa be pe. ⁹ Kè Kuyie ntōnnii kɔ̀too be borè, kè Kuyie nkó kuwennikuu bè fité kè kufɔ̀waá mbè auté. ¹⁰ Kè Kuyie ntōnnii bè nàké ke dɔ̀: Kufɔ̀waá mbáá di pí, n

di tɔ́nɪ Tináansàdàtì nti tìl yó ntú kubotí kumɔu kó kuyènnàatí. ¹¹ Bè di peitému yíe Kirisi Odeetíwè, ti Yiè nDafiti kó diheì mieke. ¹² Ntenè dèè yó nte kè dí ò banténè, di bo yà debire kè dè pùs kuyààkù kéduś iwūs yonnè kùu nenkù mieke.

¹³ Dende bàmbà nkè Kuyie nkó yetɔ̀rè teyèe cúténí kéínkè péu kéwènnénè Kuyie ntōnni kè yè nsántí Kuyie nke tú:

¹⁴ Kuyie nyètiri ndeu kéínkè mieke, kè ku kó mesàà nní mbonè benitibè ku dś bè ketenkè ínkè!

Bepecēmbē kōtemē ke dōu nYesu

¹⁵ Kuyie ntōrè wète dii mōnni kéínkè kè bepecēmbēe náké bemáá ke dō: Ti kōtenè Betideemmu kéyà dèè dōdō, ti Yiè nti náké dèè kpéí.

¹⁶ Kè bèè íté mecāā nkékoṭe kéyà Maari nè Sosefu nè debire kè dè duś iwūs yonnè kùu nenkù mieke. ¹⁷ Bè yà dii mōnni debire ké bè náké Kuyie ntōnni do bè náké ti de kó debire ínkè. ¹⁸ Kè dèe di bèè kó dimàà kèè bepecēmbē náá nti. ¹⁹ Kè Maari ti āā o yèmmè ke toti o yèmmè ti ínkè. ²⁰ Kè bepecēmbē nwētí ke sántí Kuyie nke déúkunko ku yètiri bè kèè ti ke ti yà ti kpéí, nke yé dè do dōdōmè Kuyie ntōnni bè náké mèè botí nku.

Bè yúmè Yesu o yètiri

²¹ Kè dèe tuɔke diyìè niínni bè yóo cānté di debire, kè bèe dè yú ke dō Yesu, Kuyie ntōnni do ò yu di bá bè mu nyí ò pùo.

Bè benkemè Yesu Kuyie

²² Mɔyisi do dɔú nyìl kuś tùðke dii mōnni, Sosefu nè Maari kè bèe kōtenè debire Sedisademmu kè bo dè benke Kuyie kédađ ikuś mewénkùmè kpéyi, ²³ ti wàrimè ikuś mieke ke tú bè níf duś bèè tu Mpo be kó dimàà Kuyie. ²⁴ Sosefu nè Maari kè bèe kōte kédađ ikuś yēm-

mè, kékuo yekpetinónkperè yèdèè yoo sinónkpeé mómmonsì sidésì.

²⁵ Dè do sś nhoniti mɔu weè bo Sedisademmu kòo yètiri tú Simmeṣṣ, kòo dōdri Kuyie ndó dè ke dé Kuyie kè Muyaánsààmù ò piéké, kòo bàa Isidayeeribe kóo deetíwè. ²⁶ Ke yé Muyaánsààmù do ò nàkémè ke dō ò bo yà Kirisi Odeetíwè, Kuyie ntōnni wè, ke né na kékú. ²⁷ Kè Muyaánsààmù niitè Simmeṣṣ kòo ta Kuyie ncíètè Yesu yembè ò kōrinní dii mōnni ke bo dōd ikuś. ²⁸ Kè Simmeṣṣ cɔutè debire késāntè Kuyie nke dō:

²⁹ N Yiè nha do náké ti dōdōmu, di mōdōnni yóu mí a kóo tōnti kè n kú nè diwèl.

³⁰ Ke yé n yàmè nè n nuu a duɔnni wèè deetíwè,

³¹ ibotí imɔu kpéí nke a ò duɔnnimè,

³² weè tú kuwenniku kùu yóo mííté yebotè, kéduś nyIsidayeeribe disānni.

Simmeṣṣ nàkémè Kuyie mpāānāànti Yesu kpéí

³³ Kè dèe di debire cice nè de yō Simmeṣṣ náá ti debire kpéí. ³⁴ Kè Simmeṣṣ mɔu Kuyie nkó mesàà mbe kpéí nkédeè kénáké Maari ke dō: Debire die nkpeí nke Isidayeeribe péu yóo duómè kè péuu íté. Dè yó ntú Kuyie nkó dibenkèrì ndi ke cé ntineiti besúkùbè cuokè. ³⁵ Meyèmmè mèè do sɔri kè mèè feitè. Kè fś mMaari, demɔu memme dè bo ndò ndisiè kékɔute a yèmmè.

Anni sântemè Kuyie

³⁶ Ke sś nKuyie mpāānāànti náāntò mɔu dè bo kè bè ò tu Anni, Fanniyeeri kóo sapàà, Asee kó kubotí kou ke kòtè mediè, ò do yóo yenke ke mu nyí yé onitidò kè bè mmɔke yebie nyèyiekè kòo dōu kú. ³⁷ Kòo ntú okúpokù kétuɔkenè yebie nsipísini nè yèndà ke báá nKuyie, Kuyie ncíètè mieke, ke bou dinù. ³⁸ Kòo

múnkee tuɔkení de m̀nni késante Kuyie nkénáké Yesu kpéi Sedisademmu kɔbe bèè do baa Odeetíwè.

Yesu nè o yembè bè wètemè Nansareti

³⁹Maari nè Sosefu bè d̀d̀ dii m̀nni Kuyie nkó ikuɔ kédeè kéwète kékònnè debire Nansareti Kadidee kó kutempè mmieke. ⁴⁰Kè debire nkótírí ke kpénkú ke m̀ke mecii nkè Kuyie nkó mesàà ndè bonè.

Yesu tamè Kuyie nciètè de m̀nni ke m̀ke yebie ntepiítè nè yèdèè

⁴¹Yesu yɔ nè o cice bè do ɔɔ kɔtemu bá dii benni Sedisademmu diyentébanni. ⁴²Yesu m̀ke dii m̀nni yebie ntepiítè nè yèdèè kéneinè o yembè kè bèe kɔte, ke yé ò tùɔkemè o m̀nni. ⁴³Dibanni kó yewe dèè dii m̀nni Maari nè Sosefu kè bè nkūnti bá bè í ndàate ke d̀ ò nYesu í bè neínè, kè Yesu nkpaá Sedisademmu. ⁴⁴Kè bè d̀ kuce diyie dimáà ke yé ke tú Yesu neínè betɔbè, kóò m̀nté kéketé o wammù be cèi kɔbe nè be népobè borè. ⁴⁵Bá bè í nhò yà kéwète Sedisademmu koò wanti, ⁴⁶kóò yà diyie tǎǎnni yie Kuyie nciètè mieke kòo soké ikuɔ niùbè cuokè kè bè náá nkòò kèrmú ke bè bèkú tináànti. ⁴⁷Kè dèe di bèè kó dimáà dè bo mecii nhò m̀ke mè nè ò bè téninko mèè botí. ⁴⁸O cice nè o yɔ bè ò yà dii m̀nni kè dèe bè di mediè nkòo yɔ ò beke ke d̀: M bire, dè d̀omme kàa ti d̀d̀ memme? Mí nnè a cice ti da wammúmu kè ti yèmmè cààrè. ⁴⁹Kòo bè ténné ke d̀: Di n wanti ke yè mba? Di í yé ke d̀ n d̀ nképi n cice tǔmmáà?

⁵⁰Bè me nyí mbanté ò d̀ó ké bè nàké tí.

⁵¹Kè Yesu bè neinè kè bèe wète kékò nNansareti, kòò nyié mbe kpeti kòo yɔ nháà dèè kó dimáà d̀d̀ri o yèmmè mieke.

⁵²Kè Yesu nkótírí kòo cii ndéúkú kòo d̀wrimè nwnni Kuyie nnè benitibè.

Isāa-Batiisi kó mutǔmmú

(Wénté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Isāa 1:19-28)

3 Tibèeri Sesaa kó tikpàti benni tepítè nè dinummurì mieke, kè Põnsi Pidati tu Sudee kóò kùmàndáà kè Edoti Tetidaki tu Kadidee kóo kpààti, kòo nantè Fidipu tu Itidee nè Tadakonniti kó ketenkè kóo kpààti. Kè Disanniya Tetidaki tu Abidenni kóo kpààti. ²Ke s̀ nhAnni nè Kaifu bè tu ikuɔ niùbè kó bekótibè. Kè Kuyie mbéinnè Isāa, Sakarii bire dikpáà mieke. ³Kè Isāa kɔte Suditè kó yehèké kénnaante benitibè ke tú: Duɔnnè kè bè di ànné bàtémmù, dèè benkú ke d̀ ò ndi borime cèete kè Kuyie ndí cèé ndi yei.

⁴Meemme kè dèe d̀d̀ kéndò nKuyie mpānāànti náàntò Esaii do wàri tí ke d̀:

Onitì wèè bo dikpáà mieke weè péu metammè ke tú: Tüntènè ti Yiè nkó kuce, séinnè o ce,

⁵kéitinné yef̀tè yemɔu képonte yetārè nè sitáá, késéi nyice ìi kòrmú kéhenne dèè ikú.

⁶Kè benitibè bemɔu yà Odeetíwè Kuyie nduənní wè.

⁷Kè Isāa nnáà mbèè k̀riní o borè kòo bo bè ànné bàtémmù ke tú: Iwààke díndi! We ndi nàké ke tú di yenténè Kuyie nkó kemieke kèè k̀riní? ⁸Di borimee benke t̀nké di cèetemè. Di bá ntú dè sànnè di bo ntúmè Abarahammu tu di cice. N di náá mómmuɔ nwe, Kuyie mbo na kétúótému ye ntárè kédòd̀ Abarahammu kó iyaábí. ⁹Okũiti s̀tótému o piètè ke bo u detie. Detie ndèè kó dimáà í péi yebe sààyè bè bo dè u kécɔu.

¹⁰Kè benitibèe ò beke ke d̀: Ti né d̀ nkédòd̀ ba? ¹¹Kòo bè ténné ke d̀: Kè wèè m̀ke yeyaàborè yèdèè wèe pǎ dimáà

wèè kpa, kè wèè m̀̀ke tidiiti k̀̀o toténè wèè kpa.

¹² Kè bedàmpòdcoutìbèè k̀̀tení Isāā borè, k̀̀o bo bè ànnè bàtèmm̀̀, k̀̀òò beke ke d̀̀: Okòtí ti d̀̀ò nkéd̀̀ò ba? K̀̀òò bè t̀̀́nnè ke d̀̀: ¹³ Di bá nc̀̀u dàmpòò kè dè p̀̀nk̀̀u bè yē nyì mm̀̀amè.

¹⁴ Kè behāāp̀̀mbèè ò beke ke d̀̀: Tínti tá? Ti d̀̀ò nkéd̀̀ò ba? K̀̀òò bè t̀̀́nnè ke d̀̀: Di báá fiète òm̀̀u k̀̀pèrè nè muwḗrím̀̀, di báá pí nhòm̀̀u k̀̀òò di yietí detetirè, di yèmmè ñnaatinè bè di yietí ì dífí.

¹⁵ Benitibè do me mbaamè Odeetiwe kè be yèmmè ndò Isāā bo ntú Odeetiwe nwe. ¹⁶ Kè Isāā bè nàkè ke d̀̀: Mí n di āā bàtèmm̀̀ nè menie mme, wèè n t̀̀́nní ò deumu ke m p̀̀ēté, n yí t̀̀̀òke m bo ùtémè o neùtí kó mutáá, wenwe bo ndi āā bàtèmm̀̀ nè Muyaánsààm̀̀ nè muhāá.

¹⁷ Ò t̀̀o o pienk̀̀u nku ke bo ye nkébate mebií nnè tifùtí kéánnè mebií nho b̀̀u mieke kéc̀̀u ntífutí muhāá mm̀̀u í k̀̀o mmu mieke.

¹⁸ Nè itié mpéu mieke nke Isāā do náammè benitibè Tináansààtí, ¹⁹ kékpannè okpààtí Edòtí Tetidaki ò fiète mèè kpéí o nantè Fidipu pok̀̀u Edodiyati ke puoke, ke wète ke d̀̀ò meyei tèmè péu. ²⁰ Kè Edòtí né d̀̀ke yíé kéd̀̀ò meyei nké́pí Isāā kékpetínnè.

Bè do ànnèmmè Yesu bàtèmm̀̀

(Wénté Matie 3:13-17 nè Mariki 1:9-11)

²¹ Kè Isāā nhāā benitibè bem̀̀u bàtèmm̀̀ kè Yesu m̀̀nkèe duó nk̀̀ò ò ànnè bàtèmm̀̀ k̀̀òò bántè Kuyie kè tiwetí kpeté. ²² Kè Muyaánsààm̀̀u cúténí o íǹ̀kè ke d̀̀onnè dikpetínònkperi, kè bèè keè metammè mamè kéínnè bíékè kè mè tu: Yie nweè tu m bire kè nh ò d̀̀ mesàà nkòò tá mediè.

Yesu kó kufuku

(Wénté Matie 1:1-17)

²³ Yesu do yóó keté o t̀̀mm̀̀u ke m̀̀ke yebie nsipísitāāti ndi kè benitibè yèmmè

mè ndò o cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Edii. ²⁴ Kè Edii cice ntú Matati, kè Matati cice tú Defii, kè Defii cice tú Medisii, kè Medisii cice tú Yannai, kè Yannai cice tú Sosefu. ²⁵ Kè Sosefu cice ntú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Am̀̀ssi, kè Am̀̀ssi cice tú Naummu, kè Naummu cice tú Esidii, kè Esidii cice tú Nakaii. ²⁶ Kè Nakaii cice ntú Maati, kè Maati cice tú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Semmeinni, kè Semmeinni cice tú Yosee, kè Yosee cice tú Yodaa. ²⁷ Kè Yodaa cice ntú Yoannanni, kè Yoannanni cice tú Desaa, kè Desaa cice tú Sodobabeeri, kè Sodobabeeri cice tú Sadatieri, kè Sadatieri cice tú Nèdii. ²⁸ Kè Nèdii cice ntú Mèdiki, kè Mèdiki cice tú Adii kè Adii cice tú Kosammu, kè Kosammu cice tú Edimadammu, kè Edimadammu cice tú Èeri. ²⁹ Kè Èeri cice ntú Sesuu, kè Sesuu cice tú Ediesee, kè Ediesee cice tú Yodimmu, kè Yodimmu cice tú Matati, kè Matati cice tú Defii. ³⁰ Kè Defii cice ntú Simmeōō, kè Simmeōō cice tú Sudaa, kè Sudaa cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Yonnamu, kè Yonnamu cice tú Ediakimmu. ³¹ Kè Ediakimmu cice ntú Mèdeya, kè Mèdeya cice tú Menna, kè Menna cice tú Matataa, kè Matataa cice tú Natāā. ³² Kè Natāā cice ntú Dafiti, kè Dafiti cice tú Isaii, kè Isaii cice tú Obèdi, kè Obèdi cice tú Boasi, kè Boasi cice tú Sadim̀̀, kè Sadim̀̀ cice tú Nasōō. ³³ Kè Nasōō cice ntú Aminadabu, kè Aminadabu cice tú Adiminni, kè Adiminni cice tú Adinii kè Adinii cice tú Esidommu, kè Esidommu cice tú Pedesi, kè Pedesi cice tú Sudaa. ³⁴ Kè Sudaa cice ntú Sak̀̀bu, kè Sak̀̀bu cice tú Isaki, kè Isaki cice tú Abarahammu, kè Abarahammu cice tú Teda, kè Teda cice tú Nak̀̀. ³⁵ Kè Nak̀̀ cice ntú Seduki, kè Seduki cice tú Edeuu, kè Edeuu cice tú Pedeki kè Pedeki cice tú Ebeeri kè Ebeeri cice tú Siraa. ³⁶ Kè Siraa cice ntú Kainammu,

kè Kainammu cice tú Adifakisari, kè Adifakisari cice tú Semmu, kè Semmu cice tú Nᵱwee, kè Nᵱwee cice tú Demeki. ³⁷ Kè Demeki cice ntú Matusademmu, kè Matusademmu cice tú Enᵱki, kè Enᵱki cice tú Yedeti, kè Yedeti cice tú Madedeedi, kè Madedeedi cice tú Kenammu. ³⁸ Kè Kenammu cice ntú Enᵱsi, kè Enᵱsi cice tú Seti, kè Seti cice tú Adammu kè Adammu cice ntú Kuyie.

Dibᵱᵱ do bennémè Yesu

(Wénté Matie 4:1-11 nè Mariki 1:12-13)

4 Kè Yesu nyètini kukó nSuditēē kè Muyaánsààmù ò piéké kòd tanné dikpráa mieke. ² Kòd dò yewe sipísìnàà kè dibᵱᵱ ò beú. De kó yewe mieke ò do í yo ndèmarè kè dikònnii ò pī. ³ Kè dibᵱᵱ ò nàké ke dᵱ: Kàa tu Kuyie mBire nde, duᵱ nkè ditári dii nnaá mmudii. ⁴ Kè Yesu di tēñné ke dᵱ: Ti wàrimu ke tú: Oniti í fòunè mudii máà.

⁵ Kè dibᵱᵱ ò dèkenè ditàri dierì ínkè kòd benke dimònni dimáà ketenkè kó yekpààtiyo yemᵱ, ⁶ kòd nàké ke dᵱ: N yóó da duómumu ye nkpààtiyo yemᵱ nè ye kpeti, ke yé mfi dè temè, ke dè duᵱ n dè dónè wè. ⁷ Demᵱ mie nfᵱᵱ yó ndè te, kè nsà kàa niñkú n yiikè. ⁸ Kè Yesu di tēñné ke dᵱ: Ti wàrimu ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmáà kēmpí nkuu tōmmú.

⁹ Kè dibᵱᵱ ò kᵱtenè Sedisademmu kòd dèkenè Kuyie ncíētè ínkè kòd nàké ke dᵱ: Kàa tú Kuyie mBire nde, puuo, ¹⁰ ke yé ti wàrimè ke tú: Kuyie mbo duᵱ ndinùu ku tᵱrè kè yè nda baa, ¹¹ kè da cᵱtè bá a naàcètè báá bétè ditári mari. ¹² Kè Yesu di tēñné ke dᵱ: Ti wàrimu ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

¹³ Kè dibᵱᵱ ò benné mebennímè memᵱ kè mèe deè kè dii íté kémbaa dimònni terì.

Yesu do tièmmè benitibè titíntouti mieke

(Wénté Matie 4:11-17 nè Mariki 1:14-15)

¹⁴ Kè Yesu nwēti Kadidee kó kutempē nkè Muyaánsààmù ò piéké nè muwērímú kè bè nnáá nho kpéi nde kó kutempē nkumᵱ mieke. ¹⁵ Kòo ntiè mbenitibè titíntouti mieke kè benitibè bemᵱ nhò sántí.

Yesu do náámmè

Kuyie nnáànti Nansareti

(Wénté Matie 13:53-58 nè Mariki 6:1-6)

¹⁶ Kè Yesu kᵱte Nansareti ò bíkú dè, ke tó ta kutíntouku teompùtè yiè kéité ke bo kaà ndipátiri. ¹⁷ Kè bèe ò duᵱ nKuyie mpāñáànti náàntò Esaii kó dipátiri kòo pīnte ti wàri dii bòri ke tú:

¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkó muyaá mmuù bo n yínkè,

kù n tãātému ke còu n yuu mekùd ke n tᵱ,

kè m bo náké Tináansààti besénnibè, kédeetè tidaati, kéwéi ntiyũñnti, kédeetè bè fēũnko bè,

¹⁹ kénáké Kuyie nkó mesàà mbenni tũdkekè.

²⁰ Kòo deè kékpéú ndipátiri kéduᵱ nho tᵱnti kékari kè bèe kó dimàà bo kutíntouku mieke kè bè nhò wùó. ²¹ N kòo bè nàké ke dᵱ: Di bo ke yo tii náànti yie nti dᵱᵱmu.

²² Kè dèe bè di bemᵱ kè bè nhò sántí Tináansààti ò náá nti kpéi, kémbékú bemáà ke tú: Dè í dò nSosefu bire ndeà?

²³ Kè Yesu bè nàké ke dᵱ: N yému ke dò ndi bo n náké dináànhāntiri dii tu: Otànti taà nhamáà. Ke n náké ke dᵱ: Ti kèè kè bè yé nha dᵱᵱ dè Kapennaummu, dᵱᵱ de die nha ei. ²⁴ Kè Yesu yíé kébéi nke dᵱ: N di náá mmómumu nwe bè ᵱᵱ í mpénsiri Kuyie mpāñáànti náàntò mᵱᵱ o ei. ²⁵ Bekúpobè do sūmu Isidayeeribe mieke, Edii kó dimònni, fetaafe do yietí dii mònni ke dᵱ yebie nyetāāti nè dikéè,

kè dikònni dierii tanní dihei. ²⁶ Kuyie me nyí nduó nkè Edii kɔte be kòd mɔ̀u borè, kédúó nkòo kɔte okúpokù mɔ̀u borè nde kòo à Sadeputaa, Sitṣṣ kó ketenkè mieke. ²⁷ Yekùd̀ mmúnke do sūmu Isidayeeribe mieke Kuyie mpāānāanti náāntò Edisee kó dimònni. Ó me nyí mmiekùnne ye kó dimari kémiékùnne Naamaa Sidii kó ketenkè kou nwe omáa.

²⁸ Bè kèè dii m̀nni de kó tináanti kutííntouku miekee kè bè miekee peike bemou. ²⁹ Kè bèè íté kòd pī nkédekenè bè do maá dii tārī ínkè, ke bo ò t̀ntení kudúókù mieke. ³⁰ Kè Yesu yè be cuokè kèpèēté.

Yesu bètimè dibòd onitì mieke

(Wénté Mariki 1:21-28)

³¹ Kè Yesu kɔte Kapennaummu Kadidee kó kutempē mmieke kéntiè mbenitibè teom̀pùtè yiè. ³² Kè dèe bè di mediè nke yé ò do bè náānnèmè muwērímú mmu. ³³ Kòo nitì mɔ̀u bo kutííntouku mieke, kè dibòd ò ta, kòo kuónko mediè nke d̀: ³⁴ Ti kpeti d̀omme Yesu Nansareti kou, a k̀tení ke bo ti kuomá? N yému ke d̀o nha tú Kuyie nt̀nní wè, wèè kpa meyei.

³⁵ Kè Yesu péi ndibòd ke d̀: Cíéké kèyè onitì yie mmieke!

Kè dii ò b̀ mbenitibè cuokè, kèyè, bá di í ò d̀d̀ meyei mmamè.

³⁶ Kè dèe bè di bemɔ̀u kè bè mbékú betòbè ke tú: Ìmmu wērímú bo onitì yie nnáanti mieke, kòo péinko yebòkè kè yè yiè?

³⁷ Kè bè nnáa nYesu kpéi de kó ketenkè kemɔ̀u mieke.

Yesu do miekùnnemè Simɔ̀ pokù yó

(Wénté Matie 8:14-17 nè Mariki 1:29-34)

³⁸ Kè Yesu yè kutííntouku mieke kékɔte Simɔ̀ cíètè ke ś nho pokù yó m̀ nkòo k̀nti t̀nni mediè, kè bèe bántè Yesu ke d̀ wèè ò miekùnne. ³⁹ Kòo sínné o

ínkè kèpéi mmumom̀mú kè mùu deè, kòo p̀ankee íté kéwaá mbè bo di mù.

⁴⁰ Diyiè ta dii m̀nni bèè kó benitibè do m̀ mmumom̀mú mubotí mubotí, kè bè mbè k̀rinní Yesu borè kòo bè nonku o nɔ̀u ke bè miekùnko. ⁴¹ Kè yebòkè nyiè benitibè péu ke wékíí ke tú: Kuyie mBire nde! Kè Yesu nyè kpànnè ke tú yè bá nnáa nke yé yè yémèmu ke d̀o nhò tú Kirisi.

**Yesu do yetimè
Kapennaummu bá bè í d̀s
(Wénté Mariki 1:35-39)**

⁴² Dè wenté dii m̀nni kè Yesu yè di-hei kékɔte omáa borè kè benitibè péu nhò wanti, kòd yà kéndó ò nkpaá be borè kè báa íté. ⁴³ Kè Yesu bè nàkè ke d̀: N d̀ nkénákému Tináansàati Kuyie nkpaátiyuu kpeti yehekè teyè ke yé Kuyie nni nt̀nnimè deè kpéi.

⁴⁴ Kòo kɔte kénnaante Kuyie nnáanti Kadidee kó titíintouti mieke.

Yesu do yumè o tancòumbè kètibè

(Wénté Matie 4:18-22 nè Mariki 1:16-20)

5 Diyiè mari kè Yesu r̀bo Senesareti kó menie mborè kè ditínni ndeítí ke bo ò t̀ónnè kékeè Kuyie nnáanti. ² Kè Yesu yà tidabèeti tidéti menie nnùu kè beyinwambè cùté ke ou be yinditirè. ³ Kè Yesu ta ti kó kumakù, kùu tu Simɔ̀ koku, kòd nàkè ke d̀ bèe futenè menie nnùu sàm̀p̀, kè bèe fute kè Yesu nkari kudabekù mieke ke tiè nditínni.

⁴ Ò tié ndii m̀nni benitibè kédeè kénáké Simɔ̀ ke d̀: Kòtenè kudabekù decumpure kè dí b̀ ndi yinditirè. ⁵ Kè Simɔ̀ ò t̀énné ke d̀: Okóti, ti yié nke buòmmu bá ti í pī, a né mè mbéimmè m bo b̀ ndeditirè.

⁶ Kè bèe b̀ nképi siyī péu kè s̀i píe nkè be ditirè ítòu. ⁷ Kè bèe pasiri be népobè bèè bo kudabekù tekù ke d̀ bèe kòtení kè bè teennè, kè bèe kòtení kédei siyī kèpíe ntidabèeti tidéti kè ti ndó kèdiu. ⁸ Simɔ̀

Pieri dè yà diì m̀̀nni kénínkoo Yesu ìikè ke d̀̀: N Yiè bá n t́́ónnè, n tú onitiyeiwe nwe.

⁹Ke yé kufōwaá nhò autémè nè o népobè bè pī nsìl yīi kpéí. ¹⁰Kè Isaku nè Isāā Sebedee kó ibí Simᵋᵋ népobè kpere múnke mme ndò, kè Yesu náké Simᵋᵋ ke d̀̀: Bá nyī̀̀kù, di mm̀̀nni a yó ntú onitiwanti nwe.

¹¹Kè bèe k̀̀tenè be dabeeṭi menie nnùù kè de ntì yóu k̀̀túnne Yesu.

Yesu do miékùnnemè dik̀̀nni

(Wénté Matie 8:1-4 nè Mariki 1:40-45)

¹²Diyiè mari kè Yesu mbo dihei mieke, kè dik̀̀nni marii k̀̀tení o borè, kénínkóo o ìikè kóò bántè ke d̀̀: Okóti kàa d́́o a bo na ké m miékùnnè, ké n wénkùnnè.

¹³Kè Yesu youte o ǹ̀ùtè ké di k̀̀áké ke d̀̀: N d́́mu, á wenke. Dende bàmbà kè tik̀̀ntii deè k̀̀o mieté kéwenke. ¹⁴Kè Yesu o cau nweti weti ke d̀̀: A báá náké òm̀̀, a né k̀̀te kébenke amáá ikuᵋᵋ niùti kéd̀̀ᵋᵋ M̀̀yiyi kuᵋᵋ pátiri yém̀̀mè, kè d̀̀e benke benitibè bemᵋᵋ a mieté m̀̀.

¹⁵De m̀̀nni kè Yesu yèṭiri né d̀̀ke pité kè benitibè nk̀̀riní o borè ke bo keè o náantì k̀̀o bè miékùnnè. ¹⁶Kè Yesu né íté k̀̀kote omáá borè kémbáá nKuyie.

Yesu do miékùnnemè kuh̀̀ùkù

(Wénté Matie 9:1-8 nè Mariki 2:1-12)

¹⁷Diyiè mari kè Yesu ntiè mbenitibè, kè Fadisiēbe nè ikuᵋᵋ wā̀̀bè bèè bo Kadidee nè Sudee nè Sedisademmu, kè bè k̀̀ké de mieke, kè Kuyie nkó muwērímú ò bonè k̀̀o miékùnko bemuᵋᵋmbe. ¹⁸Kè bèmabèe tuᵋᵋkení ke tᵋ kuh̀̀ùkù, kè k̀̀ duᵋᵋ ku d́́u ìnkè, kè bè nwanti bè bo yímè ké k̀̀ tanné kéd̀̀ú nYesu ìikè. ¹⁹Bè í nna nè dit̀̀nni, kéyóu, kédeke, kédu-ute timùmm̀̀nti Yesu berí ndè, ké k̀̀ c̀̀úũnko benitibè cuokè, kéd̀̀ú nYesu ìikè. ²⁰Kè Yesu nwúó mbè támè ke d̀̀ nhò bo k̀̀ miékùnnè, ké k̀̀ nàkè ke d̀̀: N da c̀̀emmu a yei.

²¹Fadisiēbe nè ikuᵋᵋ wā̀̀bè kè bè ntoti be yém̀̀mè ke tú: Wenni nwe yie nk̀̀o náá mmie nke caári Kuyie nyèṭiri? We mbo na k̀̀c̀íé mmeyei nkè dè í tú Kuyie mmáá.

²²Kè Yesu banté be yém̀̀mè, ké bè beke ke d̀̀: Dè d̀̀mme kè di toti di yém̀̀mè mie mbotí? ²³ᵋᵋnde í yóu nè deterè, m bo yímè n da c̀̀é nha yeinaa, kè m bo yímè íté k̀̀kété? ²⁴Dè né bo yiem̀̀mè kè di banté ke d̀̀ Onitibire m̀̀ke muwērímú ketenkè ìnkè ke bo na k̀̀c̀íé mmeyei m bo yí: Íté k̀̀túóté a d́́u k̀̀kò!

²⁵Kè k̀̀ p̀̀nkeé íté benitibè ìikè, k̀̀túóté ku d́́u, kénk̀̀nti ke sánti Kuyie. ²⁶Kè d̀̀e bè di bemᵋᵋ, kè bèe depe Kuyie nké nk̀̀ sánti, ke náá nke tú: Ti yà yíe ndèmarè cànnè.

Yesu do yumè Defii

(Wénté Matie 9:9-13 nè Mariki 2:13-17)

²⁷Kè Yesu íté deborè kémpēnké ḱ́yá odàmpòdcutíwè m̀̀ k̀̀o yèṭiri tú Defii k̀̀o k̀̀ari bè yieti t̀̀e c̀̀éṭè dàmpòd k̀̀o ò yu ke d̀̀:

²⁸N túnne! Kè Defii yóu demᵋᵋ k̀̀éṭé kóò túnne.

²⁹De kó dif̀̀nkúò kè Defii bénné tidi-itì ḱ́yú Yesu kè bedàmpòdcutífbè nè benitibè t̀̀bè péu kè bè nwē nke yo. ³⁰Kè d̀̀e yonke Fadisiēbe nè ikuᵋᵋ wā̀̀bè kè bèe beke Yesu tanc̀̀umbè ke d̀̀: Dè d̀̀mme kè di wḗ́nè bedàmpòdcutífbè nè mufòmmu yeimu yembè kè di yo nke yᵋ?

³¹Kè Yesu bè t̀̀nné ke d̀̀: Dè í tú bèe k̀̀nti naati beè waà nhotantì, bemuᵋᵋmbe beè ò waà. ³²N yí k̀̀tení ke bo yú bèe yém̀̀mè dò mbè wenni, n k̀̀tení ke bo yú benitiyeibe mbe kè bèe ceete be fòmmu.

Bè do bekemè Yesu menùboúmmè kpeti

(Wénté Matie 9:14-17 nè Mariki 2:18-22)

³³Kè benitibè mabèe beke Yesu ke d̀̀: Dè d̀̀mme kè Isāā-Batiisi tanc̀̀umbè nè Fadisiēbe k̀̀be bou dinùù ke báá nKuyie

nsáà kàa kɔbe bie yo nke yǝ? ³⁴ Kè Yesu bè tǝnné ke dǝ: Onitì tǝu diì mǝnni o pokù o nǝpobè bo na kébou dinùu o bè bonè diì mǝnnàà? ³⁵ De kó diyie kpaanímu kè bè bo deite wèè tǝu o pokù, de mǝnni bè bo bou dinùu.

³⁶ Kè Yesu yíé ké bè nàké nǝ dináaǝhántírì ke dǝ: Bè ǝǝ í nkéété kuyaapànkù kéyá nkukótfkù ínkè, kàa mè dǝǝ, a càarǝmu kuyaapànkù, de kó dikéè me mbáá yie nkétaunnè kukótfkù. ³⁷ Bè ǝǝ í ncuú menaà mbémǝmè tidǝuti kótì mieke, kàa mè dǝǝ tidǝuti bo pote kè menaà ncake nǝ tidǝuti demǝu. ³⁸ Menaà mbémǝmè dǝ nkéncùǝ tidǝuti pàntì mieke nke. ³⁹ Omǝu ǝǝ í ndǝ menaà mbémǝmè ò yǝ diì mǝnni mèè bi, ò ǝǝ yí mèè bi mèè naati.

Yesu tancǝumbè do kǝrímè medibii

(Wénté Matie 12:1-8 nǝ Mariki 2:23-28)

6 Teomǝpùtè matè yie kè Yesu mpǝnké depaa mmarè mieke, kòo tancǝumbè nkááte medibii nke cáá. ² Kè Fadisiǝbe mabèe beke Yesu ke dǝ: Dè dǝmǝmè kàa tancǝumbè dǝǝri ikuǝ yete dè teomǝpùtè yie? ³ Kè Yesu bè tǝnné ke dǝ: Di í kàa ndikǝnni do pí nDafiti nǝ o kɔbe kòo dǝǝ dǝà? ⁴ Ò do tamè Kuyie nciǝtè kétúóté pǝǝbè, nǝ o kɔbe kè bèe cááké, òmǝu do í dǝ nkécááké bè, kè dè í tú ikuǝ niùbè màáà?

⁵ Kè Yesu bè nàké ke dǝ: Onitǝbire deè baké teomǝpùtè.

Yesu do miekǝnnemè wèè bakù fǝú

(Wénté Matie 12:9-14 nǝ Mariki 3:1-6)

⁶ Teomǝpùtè tetè matè yie kè Yesu ta kutíintouku ké mbè tiè, kòo nitì mǝu dè bo kòo bakù youku fǝú. ⁷ Kè Fadisiǝbe nǝ ikuǝ wǝàbè, bèè do wanti bè bo yímè kéwátì Yesu, kè bè nwúó nke bo yà kòo bo miekǝnnè de kóo nitì teomǝpùtè yie. ⁸ Yesu né me nyémè be yémǝmè, kòo náké wèè bakù fǝú nke dǝ: Íté kécómmú dende benitǝbè cuokè!

Kòo íté kécómmú. ⁹ Kè Yesu bè beke ke dǝ: Ikuǝ yǝ nti dǝǝ mesàà nnàa kè meyei nteomǝpùtè yie? Ti deeté onitǝa, kè ti ò kùǝ?

¹⁰ Kè Yesu bè wǝnté bemǝu, kénáké wèè bakù fǝú nke dǝ: Youte a bakù!

Kòo kù yǝute, kè kùu kpenke. ¹¹ Kè dǝe yonke Fadisiǝbe nǝ ikuǝ wǝàbè mediè nkè bè mbékù betǝbè bè yóó yímè Yesu.

Yesu do tǝátǝmè o tancǝumbè tepítè nǝ bèdébè

(Wénté Matie 10:1-4 nǝ Mariki 3:13-19)

¹² De mǝnni kè Yesu deke ditǝri ínkè kényié nke báá nKuyie. ¹³ Kè dǝe wenté kòo yú o tancǝumbè kǝtǝátǝ tepítè nǝ bèdébè ké bè dǝǝ o tǝrè. ¹⁴ Simǝu ò do yu wè ke dǝ Pieri nǝ o nanté Æntidee nǝ Isaku nǝ Isǝa nǝ Fidipu nǝ Batidemii, ¹⁵ nǝ Matie nǝ Tomaa nǝ Isaku Adiffee bire nǝ Simǝu Sedǝti kó fenafe kou, ¹⁶ nǝ Sudi Isaku bire nǝ Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

Yesu do tièmmè benitǝbè, ke miekǝnko bemǝumbe

(Wénté Matie 4:23-25)

¹⁷ Kè bèe cúté kécómmú kubiriku o tancǝumbè tikú dè nǝ benitǝbè péu bèè bonní Sudee nǝ Sedisademmu, Tiiri nǝ Sitǝǝ kó yehéké yèè tǝkénè dǝmǝèri. ¹⁸ Bè do kǝtení ke bo keè ò nǝámmè mme kòo bè miekǝnne be mǝmmú, ke múnkee miekǝnne yebǝkè ta bè. ¹⁹ Kè benitǝbè bemǝu nwanti ke bo ò kǝáké ke yǝ muwǝrímú mamù yienímè o mieke ke bè miekǝnko bemǝu.

Yesu do tièmmè o tancǝumbè ditǝri ínkè

(Wénté Matie 5:1-12)

²⁰ Kè Yesu nwúó nho tancǝumbè ké bè nàké ke dǝ:

Dè nnaati díndi bèè tu becǝribè, ke yǝ Kuyie nkpaàtiyuu bomè dí kpéí!

²¹ Dè nnaati díndi dikǝnni bo bè,

ke yé di yóó dimè kénsànnè!

Dè nnaati díndi bèè kuè

ke yé di yóó dimè diwèi!

²² Dè ndi nnaati benitìbè bo ndi ní ndi m̀ǹǹni ke di yete, ké ndi sáá nke di senku, di tú mèè kpéi n kɔbe ke d̀ò ndi tú benitiyeibe. ²³ Kè dè di t̀ù̀k̀eǹi d̀i m̀ǹǹni dè ndi naati kè di nyānku nè diwèi ke yé tiyeti dieti di baamè kéinkè. Mèè botí nku bè yembè do f̀é̀ummè Kuyie mpāānāahti náam̀bè.

²⁴ Di né bo yà díndi tikpàti yembè, ke yé di dimè di kó diwèi ke dèè!

²⁵ Di bo yà díndi bèè yo nke sànnè, ke yé dikònni yóó di pímmè!

Di bo yà díndi bèè daú,

ke yé di yóó tamè meyeñcaàrimè mieke kénkuè!

²⁶ Di bo yà díndi benitìbè bemɔu sántí bè, ke yé be yembè múnke do sántímèmu bèè tu bemáa Kuyie mpāānāahti náam̀bè.

Ndónè di kpanit̀d̀ent̀òbè

(Wénté Matie 5:38-48, 7:12)

²⁷ N né di náammu díndi bèè n kèmmú ke tú: Ndónè di kpanit̀d̀ent̀òbè, ndɔ̀orinè mesàa mbèè di ní. ²⁸ Ndɔ̀orinè mesàa mbèè di dónè meyei, kémbáa nKuyie mbèè di f̀é̀unko be kpéi. ²⁹ Kòò m̀ò̀u da bènte, benke we a ba tekù. Kòò m̀ò̀u fiète a yaàbòri dierì yóu kòò wènnénè di sámpòri. ³⁰ Mpāā bèè kó dimàa da m̀ó̀u, kòò m̀ò̀u t̀ù̀óté a kperè a báa dè nhò beke. ³¹ A d́ò bèè nda d̀ɔ̀orimè, ndɔ̀orime betòbè.

³² Kè di d́ò bèè di d́ò máa, di kó ticuuti bo ntú ñnti Kuyie mborè? Bèè í tū nKuyie mbè múnke d́omu bèè bè d́ò.

³³ Kè di d̀ɔ̀ori mesàa mbèè di d̀ɔ̀ori bèmbè mesàa, di d̀ɔ̀orimè né c̀à̀a nhònde? Bèè í tū nKuyie mbè múnke me ndɔ̀ori. ³⁴ Kè di penni idíítí bèè yóó di t́enné máa, di kó ticuuti bo ntú ñnti Kuyie mborè, bèè í tū nKuyie mbè múnke pennimu bèè yóó bè t́enné. ³⁵ Petinke ndónè di kpanit̀d̀ent̀òbè ké mbè d̀ò̀ori mesàa, kè bèè di

pènte idíítí di bá nkémmú bè bo di t́ennémè. Dè m̀ǹǹni ndi di kó ticuuti yó ndeumè kéinkè, kè di ntú Kuyie nkùù baké ketenkè nè kéinkè ku kó ibí ke yé kù d̀ò̀orimè bèè í kù tū nnè benitiyonkubè mesàa. ³⁶ Nkuònnè ditòbè mesémmè di cice Kuyie mè ndi kuò mmèè botí.

Di bá mbekùnè ditòbè

(Wénté Matie 7:1-5)

³⁷ Di bá mbekùnè betòbè kè Kuyie mbáa di bekénè. Di báa yí otùù cààrè, Kuyie nyàa bo yí di cààrè. Nćíékonè ditòbè kè Kuyie ndi cíé. ³⁸ Mpāānnè kè Kuyie ndi pā, kù bo c̀ú̀s di yaàyàrè képie nkéikú, ke yé Kuyie nyóó di bennémmè di bennénè t̀è̀è biètè nte betòbè.

³⁹ Kè Yesu yíé ké bè nàké nè medonnimè mieke ke d̀ò: Kuyit̀ò̀nkù báa na kédete kutekù, kè kù dète kutekù tì bo do tidé dif̀ò̀t̀iri mieke. ⁴⁰ Wèè bebí ò í p̀é̀é́tè wèè ò benkú, kòò me mbebí ke dèè ò bo maatenè wèè ò benke.

⁴¹ Dè d̀ò̀m̀me kàa ẁò̀o nkumúú kùù ā a kou ǹǹnfè mieke ke né í dake kumundóú kùù bo a kɔfe mieke ku kpéi. ⁴² A bo yíme kénáké a kou ke d̀ò: Yóu kè n deite kumúú kùù p̀á̀mmú a ǹǹnfè mieke kè kumundóú né p̀á̀mmú a kɔfe mieke. Meyèmmè mèdémè yiè nf̀ó̀, keté képánté kumundóú kùù p̀á̀mmú a ǹǹnfè mieke ke né na kédeite kumúú kùù bo a kou kɔfe mieke.

Bè 55 banté mutie mu be borè nde

(Wénté Matie 7:16-20, 12:33-35)

⁴³ Mutie sàamù í péi yebe s̀inyè, musímmù me nyí péi yesààyè. ⁴⁴ Bè banní mutie mu be borè nde, bè í t́õù fikíè be musámporimù ínke, bè me nyí t́õù f̀f̀inyè be mmuporimù ínke. ⁴⁵ Onitì wèè mieke wenni wèè d̀ò̀ori mesàa, kè wèè mieke í wenni kòò d̀ò̀ori meyei, ke yé t̀ì bo onitì yèmmè mieke, o ǹù̀ tì nnáámmè.

Kuyeinkù nê wèè cii
(Wénté Matie 7:24-27)

⁴⁶ Dè dòmme kè di n tú ti Yiè, ti Yiè, ke né í dɔɔri n di náá ntí? ⁴⁷ M bo di náké wèè kɔtení m borè ke kémú n náànti ke dɔɔri tí yèmmè ò dònne wè. ⁴⁸ Ò dònne onítì nwe wèè dɔ kémaá teciètè, ke dammú, ke tũ̀ke dipèrì, ke pũ̀úté di ínkè. Ketenkè kuş mmenie ndlì m̀nni kè ikó mpíe, kè menie nyènní kè ntè puotí bá tè í ndo, ke yé tè pũ̀útémè dipèrì ínkè. ⁴⁹ Wèè me nkèmmú n náànti ke í dɔɔri tí yèmmè ò dònne wèè maá wènwè o cíètè dibiri ínkè bá ò í dammú ke s̀nté ke pũ̀úté. Kè ketenkèe kuş nkè ikó mpíe nkè menie nyènní kè tè poté kè tè p̀anke do kèp̀ante páíí.

Yesu do miékunnemè
ohāāp̀nkóti kóo t̀nti

(Wénté Matie 8:5-13 nê Isā 4:46-54)

7 Yesu bè nàké diì m̀nni de kó tináànti kédeè kékɔte Kapennaumu. ² Kòo āp̀nkóti m̀u kóo t̀nti ò dɔ wè mesàà nkòò mmə nkè dè cèè mediè. ³ Kòo keè Yesu kpéí, kètɔ nSifube kó bekótibè mabè, kè bè bo bántè Yesu kòo kɔtení kémiekunne o kóo t̀nti. ⁴ Kè bèe tuəke kébántè Yesu ke d̀: De kóo niti d̀ nha ò teennèmu, ⁵ ke yé ò dómè ti kó kubotí, kè wèè ti maá kutíntouku.

⁶ Kè Yesu bè neinè. Bè t̀onko diì m̀nni teciètè kè behāāp̀mbè kóo kóti t̀nni o népòbè kè bèe náké Yesu ke d̀: Okóti, ohāāp̀nkóti tu a báá f̀ũ nhamá, ò í tũ̀ke a bo tamè o cíètè. ⁷ Deè te kòo í dàátí ke kɔtení o mómumu nha borè. Ò tu á béi nha nũ̀ máà kòo nkóo t̀nti mieté. ⁸ Ke tú ò m̀kemu bèè ò baké ke m̀ke tihāāp̀nti ò baké tí kòò nàké kù ke yí: Kɔte! Kùu kɔte, kòò nàké kù ke yí: Kɔtení! Kùu kɔtení, kòo yí o kóo t̀nti d̀ d̀, wèè dè d̀.

⁹ Kè Yesu keè de kó tináànti kèp̀nsiri behāāp̀mbè kóo kóti, kèwèete kénáké ditinnì ke d̀: Bá Isidayeribe mieke m mu nyí yà onítì wèè n tá mie mbotí.

¹⁰ Behāāp̀mbè kóo kóti do t̀ mbè wè-toò diì m̀nni teciètè kénsú nho kóo t̀nti mieté.

Yesu duşmmè kòo kúpokù
m̀u biree yánté

¹¹ Kè Yesu nkɔri dihei bè tu di Nainni ke neinè o tancòumbè, kè ditinnì ò tũ. ¹² Bè tatoo diì m̀nni dihei, kòo kúpokù m̀u m̀ke denitidabire demá kè dè ku, kè dihei yembè ò neinè ditinnì kè bè k̀ri ke bo dè kũnné. ¹³ Kè ti Yiè nYesu yà debire yō kè mesémmè ò pí nkòo ò nàké ke d̀: Bá íkuò.

¹⁴ Ke t̀onko kékááké kudéénkù, bèè tɔ kè bèe cómmú, kè Yesu béi nke d̀: Dedapumbire íté m̀i me nyé!

¹⁵ Kòo cii íté kékari kénnaá nkè Yesu ò duş nho yō. ¹⁶ Kè kufɔwáá mbè pí mbeməu kè bè nsántí Kuyie nke tú: Kuyie mpāānāànti náàntò diwè kɔtení ti cuokè, Kuyie nkuu d̀ mesàà nku kó benitibè.

¹⁷ Kè de kó tináànti pité Sudee kó kutempè nkumu nê yehèkè yèè dè t̀ké.

Isā-Batiisi do t̀mmè o
tancòumbè Yesu borè

(Wénté Matie 11:2-19)

¹⁸ Kè Isā-Batiisi tancòumbèe tí nhò nàké. ¹⁹ Kòo deite bèdébè kètɔ nkè bè bo beke Yesu ke d̀: Isā-Batiisi tu tí da beke ke d̀: ²⁰ F̀ş tu wèè d̀ nkékɔtená yáà ò kpaani?

²¹ Ke s̀ nYesu miékunko bemumbe péu, tikɔnyonkuti yembè, nè yebokè ta bè, ke wéinko tiyũ̀nti péu. ²² Kè Yesu bè nàké ke d̀: Kɔtenè kénáké Isā di yà dè nè di kèè tí, tiyũ̀nti wènni kè yekpiè ncènti sèi, kè yekùò mmierí, kè yewũ̀ nkèu, kè becírìbè yánni, kè besíntibè kèu

Tinàansàtì. ²³Dè nnaati n yí tú wèè kpéí ndidíntári.

²⁴Isāā do tō mbè kò ndiì m̀ǹǹǹi kè Yesu nnáá mbenitibè Isāā kpéí ke tú: Di do k̀te ḱyà ba dikpáà cuokè, dipènni kuyaakù nampú dàà? ²⁵Kè meè ðake di né k̀te ke yà ba? Onitì wèè dàátí tiyaàsàt̀tàà? Tiyaàsàt̀ti yembè ò m̀bo sikipààt̀t̀t̀t̀i mieke nke. ²⁶Yáa di k̀te ke yà Kuyie mpāānāānt̀i nāānt̀ò nwe? N né di náámmu ke tú ò pēētému Kuyie mpāānāānt̀i nāānt̀ò. ²⁷Isāā kpéí nke ti wārimè ke tú: Nte mí nKuyie nke duónko n kóo tōnt̀i wèè yóó niitè kétuntè a ce. ²⁸N di náá mmómumu nwe benitibè pié bèè kó dimàà, òm̀òu mu nyí buoté wèè pēētè Isāā, nè memme wèè tu osámpòu Kuyie nkpààtiyuu mieke, kòo ðe koò pēētè.

²⁹Bèè kó dimàà do kèè Isāā nāám-mè ketaunnè bedāmpóòcutibè bè do bantému Kuyie ndòòrimè kù béi ntì kè ðeè nte kè bèe duó nké Isāā bè ānné bātém̀m̀. ³⁰Bá Fadisiēbe nè ikuó wāābè bembe í nyie nkòo bè ānné bātém̀m̀. Memme bè yetemè Kuyie ndo bè ðónè mèè sàà.

³¹Kè Yesu ðò: M bo donnenè ba di mm̀ǹǹi kó benitibè? ³²M bo yí bè ðon-nè ibí ìl̀i k̀ari yaárè ke náá nyitei ke tú: Ti di eé fetārife bá di í aá, kè ti kuó ndikúdabònni bá di yèmmè í cààrè. ³³Isāā k̀tenímè ò í yo nhò me nyí yō mmenàà, kè di tú dibòò bo o mieke. ³⁴Kè Onitibire k̀tení ke yo nke yō mmenàà, kè di yē nho tú odiiti, kunaàyaàkù, ke dápúnè bedāmpóòcutibè nè di tú bè benitiyeibe. ³⁵Bèè yie nKuyie bembe bantému Kuyie nciimè ke ðòori kù béi ntì.

**Onitipòkù wèè do còu
nYesu yuu t̀d̀d̀à̀r̀i**

³⁶Kè Fadisiē m̀òu yú Yesu kè bè bo di o cìètè, kè Yesu k̀te kè bè nkari ke yo.

³⁷Kè de kó dihèi kóo nitipòkù m̀òu wèè ðouti ðoutinè benitidaabèe kèè Fadisiē m̀òu yumè Yesu kè bè yo, nkétúóté dimátidènni péiri kè t̀d̀d̀à̀r̀i piéké di mieke, ³⁸kékote kécómmú Yesu f̀ǹk̀úò ke kuò nké tinonnieti díóké Yesu naàcèi, kòo nínkú kè sì ütè nè o yùti, kè sì yòore t̀d̀d̀à̀r̀i kè sì waare. ³⁹Fadisiē wèè yu Yesu ò ðè yà diì m̀ǹǹǹi, nè o yèmmè mieke ke ðò: Kè we nniit̀i m̀enke do ntú Kuyie mpāānāānt̀i nāānt̀ò nwe, ò na nyému wèè nitipòkù mè nhò káà nhò tu wè. ⁴⁰Kè Yesu ò nàké ke ðò: Sim̀ò m m̀ake timatì nti ke bo da náké. Kòo ò t̀t̀ǹǹé ke ðò: Béi nhokóti.

⁴¹Kè Yesu ðò: Benitibè bèðébé bèè do m̀akenè òm̀òu dibànni, kè yiè nní ndò kóò yietí medítibiì nsikòusinùmmù (500), otòu sipísìnùmmù. ⁴²Be m̀òu í nna kóò yietí kòo bè cìè nké bè pā ðe kó idíítí, bedé memme, be we ndò nké nhò ðó mediè? ⁴³Kè Sim̀ò ò t̀t̀ǹǹé ke ðò: N yèmmè ðò mbè pā wè idíítí ðieyi. Kè Yesu ðò: A t̀ǹǹé kè ðè wenni.

⁴⁴Kébenke onitipòkù ke ðò: A wúo nwe nnitipòkàà? N ta a cìètè bá a í n duó mmenie nké m bo súte n naàcèi kè wenwe me nsì ðuté nè o nonnieti ke sì üténè o yùti. ⁴⁵A í n co ke nh òrì, nè n tannímè wenwe baa wāarimu n naàcèi. ⁴⁶A í còu mmekùò n yuu ínke kè wenwe còu nt̀d̀d̀à̀r̀i n naàcèi. ⁴⁷Deè kpéí nte kè n da náa nke tú: Nh ò cìèmmu o yei ndiemè ke yé ò n ðómè mediè, bè cìè nwè sámpò ò òò benke sámpò nwe ò ðómè wèè ò cìè.

⁴⁸De m̀ǹǹǹi kè Yesu náké onitipòkù ke ðò: N da cìèmmu a yei.

⁴⁹Nè bè bè k̀ari ke yo nké bè nnáá bemáà ke tú: Wenninwe yie nwèè dàátí ke cìè mmeyei? ⁵⁰Kè Yesu náké onitipòkù ke ðò: A t̀ák̀umè da ðeetému, k̀te kè ðè nnaati.

**Yesu do centimè yehèkè ke
náante Tináànsààti**

8 Kè Yesu ícenti yehèkè nè sihekesí ke náante Tináànsààti Kuyie nkpààtiyuu kpeti, ke neínè o tancòumbè tepíítè nè bédébè, ² nè benitipòbè mabè yebàkè do ta bè kòo yè bèti, ké bè miékúnne be mòmú, beè kòd mòu tu Maari Makitadaa eì kou, yebàkè yèyiekè do ta wè kè Yesu yè bèti. ³ Nè Isanni Susaa wèè do baa Edoti kpàti o pokù nè Susanni nè betòbè péu, bèè do pāa mbe kperè ke teénnè Yesu nè o tancòumbè.

Wèè yaù tidiiti o kó dináànhāntíri

(Wénté Matie 13:1-9 nè Mariki 4:1-9)

⁴ Diyie marí kè benitibèe yènní yehèkè yehèkè ke tñi nYesu borè ditínni kòo mbè nàánnè yenáànhāntíyè ke tú:

⁵ Oniti mòu wèè do yè ke bo yaá o di-iti, kényaù kè medibii mmamèe do kuce ínkè kè bè mmè nàù kè sínò kòtení ké mè di. ⁶ Kè metēmèe do fekūufe ínkè kényènní kékpeío ke yé mè í pètémèe kbooku. ⁷ Kè medibii ntēmèe do ipo mieke kényènní kè ipoo mè éúté. ⁸ Kè metēmèe do ketenke wenni dè kékóté képeité mebií ntekòutè kòutè. Kè Yesu deè ke dò: Kè wèè mòke yeto ke bo keè wèè keè.

**Yesu do náá mmùù
kpéi yenáànhāntíyè**

*(Wénté Matie 13:10-17
nè Mariki 4:10-12)*

⁹ Kè Yesu tancòumbèe ò beke de kó dináànhāntíri tu mù. ¹⁰ Kòo bè tènné ke dò: Díndi Kuyie ndi duómumu mecii nkè di bo yíéte ku kpdàtiyuu kpeti tìl sòri, bembe bie m bè nàánnè yenáànhāntíyè nye:

Kè bè bo nwúó nke báá yà, kényo ke báá banté.

**Yesu wénkùnnemè wèè yaù
tidiboti o kó tináànti**

*(Wénté Matie 13:18-23
nè Mariki 4:13-20)*

¹¹ Ntenè de kó dináànhāntíri benkú mù: Medibii ntú Kuyie nnáànti nti, ¹² kè kuce ínkè medibii ndo dè tu benitibè mbe, bèè òò kèè Kuyie nnáànti kè dibòò kòtení, ké tì dèite be yèmmè mieke, bè yàà bo ti yie mmèè kpéi nkè Kuyie mbè deeté. ¹³ Fekūufe medibii ndo fèè ínkè tu benitibè bèè òò keè bèmbe Kuyie nnáànti ke pànkèe tì còuté nè diwèl, bè né í nyóu kè tì bo fífikú be yèmmè mieke kémònte. Kè meháárimè tùðkeni bè pànkèe búttinné Kuyie. ¹⁴ Tipoti medibii ndo tìl mieke tú bèè òò keè bèmbe Kuyie nnáànti, ke né yóu kè meborime kó iyèntotí nè tikpàti kòd kéndó, kè dèe ta be yèmmè mieke, ké tì éúté, bá tì í nna képeité yebe kè yèe bi. ¹⁵ Ketenke wennike medibii ndo kè tú bèè òò keè bèmbe Kuyie nnáànti, ké tì còuté nè meyèmmè mèmáà, kè be borime íwenni kè bè nwéèri képeité yebe.

Yesu dònneñemè o kòbe fitírè

(Wénté Mariki 4:21-25)

¹⁶ Kè Yesu dò: Bè òò í ncóu nfitírè kè dè tàa ntecètè mieke yoo bèe dè ínné mutèl fùl, bè òò dè nùnné febaafe nfe, bèè kó dimàà taàni kè bè nwúó nkuwen-niku. ¹⁷ Ke yé dèmarè í bo dèè sòri ke í yóó feité, dèè sòri dè yóó yènnímu kuwenniku.

¹⁸ Daatenè mesàà ndi yo tìl náànti kpéi, ke yé wèè mòke bè yóó we nyíe kòo dòke mòote, kè wèè kpa bèe fiete desámpòrè o yèmmè dò nhò mòke dè.

Yesu yó nè o neí bè do dómè kòò yà

*(Wénté Matie 12:46-50
nè Mariki 3:31-35)*

¹⁹ Yesu yó nè o neí kè bèe kòtení kéndó kòd yà, bè í nna nè ditínni kòd yà. ²⁰ Kè

bèe náké Yesu ke dò: A yō nè a neí bè bo ditowaà ke dó ke da yà.

²¹ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Bèè kèrmú Kuyie nnáànti ke dōri ti yēmmè beè tu n yō nè n neí.

**Yesu pèimmè menie
nnè kuyaakù kè dèe cōmmú**

(Wénté Matie 8:23-27 nè Mariki 4:35-41)

²² Diyiè mari Yesu nè o tancòumbè kè bèe ta kudabekù makù kòo bè náké ke dò: Ti sénténè menie nyáá.

Kè bèe kété ²³ kénsenti kè Yesu yè nké-duú, kè kuyaakù kperfikù makùu íténi kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù kè kù ndó kédù. ²⁴ Kè Yesu tancòumbèe ò èntè ke dò: Okóti, ti yóó diumu!

Kè Yesu ente kèpéi nkuyaakù nè yenéfinfirè kè dè dò béu. ²⁵ Kòo bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di í tá?

Kè kufōwáá mbè pī, kè dè bè di, kè bè mbékú betòbè ke tú: Wenni nwe yie nkòo péinko kuyaakù nè menie nkè dè yié nhò yē mmù?

Yesu miékùnnemè yebòkè ta wè

(Wénté Matie 8:28-34 nè Mariki 5:1-20)

²⁶ Kè bèe sénté Sedasaa kòbe kó di-hei dii wetí Kadidee. ²⁷ Yesu cùténi dii mōnni kudabekù kè dihei kòò niti mōu kéténi ké nhò wetí kè yebòkè péu ò ta, bá ò ténke í daati tiyààti, ò í taà tēcētè, ke ā ifōti mieke. ²⁸ Kòo yà Yesu kékuónko mediè nke nínkú o ìikè ke dò: Ti kpeti dòmmè mí nnè fí nkuyie nkùu baké ketenkè nè kéinkè ku bire? N da báammu, a bá n fēú.

²⁹ Ke yé Yesu do di pèimmè ke dò: Yè oniti yie mmieke fí ndibòò! De kó dibòò do ò ta nè dimōnni ndi, kè bè níí bou o nou mēfimme o naàcèi timáti, kòo dè tōú, kè dii ò tanné dikpáá. ³⁰ Kè Yesu ò beke ke dò: A yètiri tú ba? Kòo dò: N yètiri tu: Kusúkù. Yebòkè kusúkù kuù do ò ta. ³¹ Kè yèe bántè Yesu ke dò: A báá ti tanné difōtiri cūmpuri.

³² Ke ś nkufōnkècēnku makù bo ditāri ínkè ke diiti kè yebòkèe bántè Yesu ke dò wèe yóu kè yèe kote kéta de kó kufōnkècēnku. Kè Yesu dò yèe kote. ³³ Kè yebòkèe yè de kóo niti mieke, kéta kufōnkècēnku kè kùu coké kécúténi ditāri kédùu menie.

³⁴ Bèè do yè cēmmú kè bèe coké kékote kénáké dihei kòbe nè depaa nkòbe. ³⁵ Kè bèe kote ke bo yà dèè dōò. Bè tūókoo dii mōnni kényà oniti yebòkè yè wèè mieke, kòò kàri Yesu borè, ke dáátí tiyààti, kòo yēmmè wenke páíí kè kufōwáá mbè pī.

³⁶ Bèè do dè bo, ke yà dèè dōò, kè bèe náké bèè kōtení, dè wūóké mēè botí kòo niti yebòkè ta wè mieté. ³⁷ De mōnni kè Sedasaa kó ketenkè kòbe bemōu wēn- né ditōnni kébántè Yesu ke dò wèe yè be tenké, ke yé kufōwáá mbè pīmmè mediè. Kè Yesu ta kudabekù kényiti, ³⁸ kòo niti yebòkè yè wèe ò bántè ke dò ò bo ò neinè, kè Yesu yete, kòò náké ke dò: ³⁹ Kò nha cīētè kénáké Kuyie nda dōò dè.

Kè wèe nitii kote kénnáantoo dihei dimōu Yesu ò dōò dè.

**Yesu miékùnnemè Saiduusi bire nè
onitipòkù wèè mō ntiyónti**

(Wénté Matie 9:18-26 nè Mariki 5:21-43)

⁴⁰ Kè Yesu nwētini Kadidee ke ś nditōnni ò bàa, kòò cōuté. ⁴¹ Kè kutíntouku kóo kóti mōu bè tu wè Saiduusi tuōkení, ke nínkóo Yesu ìikè kòò bántè ke dò: Kōtení n cīētè. ⁴² Ke yé ò do mōkemè desapùmbire dēmáà ndi, kè dè mōke yebie ntepiítè nè yèdèè, ke mō nkè dè cēè, kè dè duúnnè mukúú.

Kè Yesu nkōri, ke ditōnni ò murí koò éú tipítiti timōu. ⁴³ Kòo nitipòkù mōu dè bo, ke mō ntiyónti yebie ntepiítè nè yèdèè, bá tí í commu, kòò kōri bedòòtòribè borè ke cāke o dífí imōu, be mōu me nyí na koò miékùnnè. ⁴⁴ Kòo kéténi Yesu fōnkúò bíékè ke kááké o yaàbòri mánkù, kòo yóntii pānkèe cōmmú. ⁴⁵ Kè Yesu beke ke dò: We nni nkàáké?

Bemou kè bè nyetírí ke tú be í yé, kè Pieri dò: Okóti, ditìnni dii da murí ke da éú. ⁴⁶ Kè Yesu dò: Oniti n kàákému, muwērimú mamù muù yè m mieke.

⁴⁷ Kòo nitipòkù nsó nYesu banté, kòo kotení, kòo kǎnti au, kòo nínkoo o také, kébéi mbenitibè bemou iikè mùù kpéi nte kòo ò kàáké nè ò pánke mietémè. ⁴⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: N kóo sapàà a tákùmè da deetému, kote kè dè nnaati.

⁴⁹ Yesu kpaá ke me nnáa nkòo niti mǎu boní Saaiduusi ciètè, ke tuokení, kòo nàké ke dò: A sapùmbire kumu, ténke bá nkóónnè Okóti.

⁵⁰ Kè Yesu keè, ke nàké Saaiduusi ke dò: Bá nyièkù n tá máá ò yóó mietému.

⁵¹ Ò tũke dii mǎnni teçitè ke í nyie nkòo mǎu bo ò neinnè kéta kè dè í tú Pieri nè Isaku nè Isāā nè debire cice nè de yó be sáà. ⁵² Benitibè bemou do kuðmmu debire kúú, nkè Yesu bè nàké ke dò: Bá nkuðnnè debire í kú, dè yè nke duómu.

⁵³ Kè bè nhò daú ke yé bè yémèmu ke dò ndebire ku. ⁵⁴ Kè Yesu pí ndebire nòutè kéréi nke dò: M bire íté!

⁵⁵ Dende bàmbà nkè debiree foute kéíté, kè Yesu dò bèe dè duó kè dèe di.

⁵⁶ Kè dèe di debire yembè, kè Yesu bè cau nkè dò bè báá nàké òmǎu dèe dǎ.

Yesu tǎmmè o tancǔmbè ké bè duó muwērimú

(Wénté Matie 10:5-15 nè Mariki 6:7-13)

9 Kè Yesu tíi nho tancǔmbè tepítè nè bèdébè ké bè duó mmuwērimú kè bè bo mbeti yebakè yemǎu, ke miekùnkò be-muǎmbe, ² ké bè tǎ, nkè bè bo nnáante Kuyie nkpààtiyuu kpeti, ke miekùnkò be-muǎmbe, ³ ké bè nàké ke dò: Di bá ntò dèmarè, bá kupàati yoo kudǔkù yoo mudii yoo idiítí, òmǎu bá ntò yeyaàbòrè yèdéé. ⁴ Kè bè di cǔuté tèè ciètè, di nte mbo ke yàa ítenè de kó dihei. ⁵ Kè bè di yete dii ei di kpááté di nacètáá nke íté, kè dèe benke bè cààrèmmè.

⁶ Kè bèe kǎte kéncentì yehèkè yemǎu ke náante Tináansàati ke miekùnkò be-muǎmbe tipítì timǎu.

Yesu do dǎrimè tidieti kè dèe di Edǎti
(Wénté Matie 14:1-12 nè Mariki 6:14-29)

⁷ Kè Edǎti Tetidaki, Kadidee kóo kpàatií keè dèe dǎdri kè dèe ò di ke yé bèmabè do túmè Isāā-Batiisi weè yǎnté.

⁸ Kè betǎbè tu: Edii weè wètení. Kè betǎbè tu: Kuyie mpāānāan̄ti náam̄bè dimǎnni kǎbe kóò mǎu weè yǎnté.

⁹ Kè Edǎti dò: N duó nkè bè fèuté Isāā kè we nné nwe n wète ke yo kè bè nàa nwèè kpéi?

Kòo nwanti ke bo ò yà.

Yesu dǎdmmè tidieti nè pèèbè bènnùmmù nè siyī sidési

*(Wénté Matie 14:13-21 nè Mariki
6:30-44 nè Isāā 6:1-14)*

¹⁰ Kè Yesu tǎrèe wètení kóò nàké yè dǎd dèe kó dimàà, kè bèe nei kékentóo dihei bè tu di Betisaidaa di bíékè. ¹¹ Kè ditìnni ò yà kóò tũnne, kè Yesu bè cǔuté ké mbè nàa nKuyie nkpààtiyuu kpeti, ke miekùnkò bèe mǎ.

¹² Diyie yũnnè dii mǎnni kè Yesu tancǔmbè tepítè nè bèdébèe tǎónni o borè kóò nàké ke dò: Cíe mbenitibè kè bèe kǎte kéwammú mudii, nè yedúù, ke yé ti bomè die ndikpàà mieke bá dèmarè í bo.

¹³ Kè Yesu bè téniné ke dò: Díndi di mómmǎmbe duónnè be kè bèe di. Kè bè dò: Ti mǎke pèèbè bènnùmmù ndi nè siyī sidési máá! Yáa ti kǎte kédonténímu ké-duó nkun̄iti kuu?

¹⁴ (De kó benitibè do bo mbo sikǔpísìnùmmù (5000)). Kè Yesu nàké o tancǔmbè ke dò: Kannenè be sipísìnùmmù sinùmmù.

¹⁵ Kòo tancǔmbèe yie nké bè kǎnne bemǎu, ¹⁶ kè Yesu túóté pèèbè bènnùmmù nè siyī sidési, ke bótuté kéinkè, késǎnte Kuyie ké bè wérí kéduó nho tancǔm-

bè, kè bèè totí benitìbè. ¹⁷Kè bèè cááké bemou kénsànnè, kè dèe súo nképié nyemómùyákè tepíítè nè yèdèé kè bèè to.

Pieri nàkémè Yesu tu wè

*(Wénté Matie 16:13-19
nè Mariki 8:27-29)*

¹⁸Diyiè mari kè Yesu mbáá nKuyie nhomáa borè, kòo tancòumbèe kotoo kòo bè beke ke dò: Benitìbè yē n tú we? ¹⁹Kè bèè ò tēnné ke dò: Bèmbàbè yē nha tú Isāā-Batiisi, kè betòbè yē nha tú Edii, kè betòbè yē nha tú Kuyie mpānāan̄ti náambè dimōnni kàbe kód mōu ke yānté. ²⁰Kè Yesu bè beke ke dò: Díndi tá, di yē n tú we? Kè Pierii ò tēnné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie ntōnni wè.

Ti bo ntū mmèè botí Yesu

*(Wénté Matie 16:20-28
nè Mariki 8:30-9:1)*

²¹Kè Yesu bè cau nweti weti ke dò bè báa yie nké ti nàké òmōu. ²²Ke yíé ke dò: Onitìbire dò nkéfěútemu mediè, kè Kuyie nciētè kó bekótìbè nè ikuu niùbè kó bekótìbè nè ikuu wāābè kè bèè ò yete kód kùo, diyiè tāānni yiè kòo yānté, ²³kédeè ké bè nàké bemou ke dò: Kè wèè dój ké n túnne wèè búttinné omáa kén̄to o dapāātí yewe yemou ke n tú. ²⁴Ke yé wèè bo ndó kédēeté o fōmmu ò yóo mù fétinnemu, kè wèè fétinne o fōmmu n kpéi kòo mù dēeté. ²⁵Kutenkù kuù nkperè bo dōd ba onitì kénsa kòd dè m̀̀̀̀ke demou ke né càke omáa yoo ò fétinne o fōmmu. ²⁶Wèè bo nni mmōkenè mí n̄honitìbire ifei m múnke bo nhò m̀̀̀kenè ifei m bo nwētinī dii yiè nè tikpeti nè n cice kpeti ke neinnè Kuyie ntōrè. ²⁷N di náa mmóm̄muo nwe díndi bèè bo die ndi kó bèmbàbè yó nkpaá fòumu keyà Kuyie nkpaāt̄iyuu.

Yesu kōnti cèetēmè

(Wénté Matie 17:1-8 nè Mariki 9:2-8)

²⁸Yesu bè nàké memme kédeè, kè dè mm̀̀̀ke yewe yèni m̀̀̀̀ ndòmmè kòo yú Pieri nè Isāā nè Isaku, kè bèe deke ditāri mari ín̄kè ke bo bántè Kuyie. ²⁹Ò báa ndii mōnni Kuyie nkòo ìikèe ceete kòo yàāt̄ii peike kémiètè. ³⁰Kè bè nyóó daatenī keyà benitìbè bèdébè, M̄ȳiisi nè Edii kè bè ò nāānnè. ³¹Kè Kuyie nkó tikpeti bè fité kè bè ò náa nhò yóó kú m̀̀̀̀è botí Sedisad̄emmu. ³²Pieri nè o népobè bè do yè nkéduómu kén̄henninī keyà Yesu kó tikpeti nè benitìbè bèdébè bèè do ò còm̄m̄m̄nè. ³³Edii nè M̄ȳiisi, bè ìté dii mōnni kè Pierii nàké Yesu ke dò: Dè wennimu ke dò ntí mbo die, ti bo dōd titouti t̄it̄āāt̄i, f̄́ nkumáa, M̄ȳiisi kutekù, Edii kutekù. (Pieri do í yé ò náa nke tú mù).

³⁴Ò kpaá ke me nnaá nkè diwetirī mariī k̄t̄en̄i kè bè dāt̄inné, kè kuf̄wāá mpí nYesu tancòumbè bè yà dii mōnni diwetirī bè dāt̄innémè. ³⁵Kè metammè mamèe yènnī diwetirī mieke ke tú: Yie nweè tu m bire n tāāt̄è dè, nyiènnè ò kpeti.

³⁶Bè yóó keè de kó metammè kè Yesu weè máa dè kpaá. De kó yewe mieke kè Yesu tancòumbè ndò yúóó bè í nnàké òmōu bè yà dè.

Yesu tancòumbè do yĩ̀̀̀kemè dibò

*(Wénté Matie 17:14-18
nè Mariki 9:14-27)*

³⁷Kè dèe wenté kè bè ncutinī ditāri, kè dit̄inn̄i dierīi k̄t̄en̄i kéco Yesu. ³⁸Kòo m̀̀̀̀ou kuónko dit̄inn̄i cuokè ke dò: Okóti, daate m bire kpéi! N dè m̀̀̀̀ke demáa ndi, ³⁹kè dibòd mari 55 dè p̄́ nkè dè nwóótí, kè di dè kpékíi, kè tinónt̄ōp̄̀̀̀ut̄i yiè dè nùu, bá di báa cārike kéíté, kényiti ke dè f̄́̄̄ m̄mediè. ⁴⁰Kè m bántè a tancòumbè ke yè mbèe di bèti kè bè yĩ̀̀̀ke.

⁴¹ Kè Yesu béi nke dò: Itookperí yembè d'ndi bèè d'òri meyei, m'í yó nhā ke di bonàà? M'í yó nhā ke di t'aa? K'otenni die nha bire.

⁴² Debire t'ònní dìi m'ònni Yesu borè, kè dib'òò dè b'ò, nké ndè kpékíi, kè Yesu p'ei ndib'òò kè dìi yè, k'òo miék'ùnne debire kè dè du'ò nde cice. ⁴³ Kè d'èe di benitibè bem'òu, bè yàmè Kuyie nkpe'nimè.

Yesu do yíé kénákémè bè yóó ò kùòmè

*(Wénté Matie 17:22-23
nè Mariki 9:30-32)*

Bá wè k'òo nwúó n'Yesu d'òò d'è, k'òo náké o tanc'òumbè ke d'ò: ⁴⁴ M'pínnè mes'aa n yóó mè ndi náké t'ii ná'antì: Bè bo f'íté Onitibire.

⁴⁵ Bè me nyí mbanté de k'ó tiná'antì tú mù, t'ii do s'orimu kè d'èè nte kè bè í ntì banté, bè me nyí ndà'atí ke beké Yesu.

Yesu tanc'òumbè nennimè tikóti kpéi

(Wénté Matie 18:1-5 nè Mariki 9:33-37)

⁴⁶ Kè Yesu tanc'òumbèe íté tineitì nè bet'òbè ke bo yà be mieke wèè deu. ⁴⁷ Kè Yesu banté be yèmmè kédetení debire kéc'ónné o také kè bè náké ke d'ò: ⁴⁸ Wèè bo c'outé debire die n kpéi, ò c'outé mínwe, kè wèè n c'outé, ò c'outému wèè n t'ònní, ke yé wèè tu o sámp'òú di cuokè wèè deu ke di p'èéte.

Wèè bèti yeb'òkè nè Yesu yètirì

(Wénté Mariki 9:38-40)

⁴⁹ Kè Isāá náké Yesu ke d'ò: Okóti ti yà òm'òu nwe k'òò bèti yeb'òkè nè a yètirì kè ti ò bàa, ke yé ò í ti wé'nnèmè.

⁵⁰ Kè Yesu ò t'è'nné ke d'ò: Di na bá nhò bàa ke yé wèè í yete di kpeti ò di wé'nnèmèmu.

Sammarii k'òbe yetemè Yesu

⁵¹ Dè t'òsté dìi m'ònni Yesu bo dekemè ké'inkè, k'òo íté nè dik'òmb'ùò kénk'òri Sedisademmu, ⁵² k'èt'ò mbenitibè kè bèè k'òte Sammarii k'ó dihei marì ke bo t'unte

ò yóó báté dè. ⁵³ Sammarii k'òbe me nyí nhò yie nhò k'òri m'èè kpéi Sedisademmu. ⁵⁴ Yesu tanc'òumbè Isaku nè Isāá bè dè yà dìi m'ònni ke náké Yesu ke d'ò: Ti Yiè nha d'ó kè ti du'ò nkè muháá ncúténi ké'inkè kè bè k'òòà?

⁵⁵ Kè Yesu wé'ète kè bè kp'annè ke d'ò: Di í yé meyèmmè m'èè di t'ò kè di náá m'emmè. ⁵⁶ Onitibire í k'òtení ke bo ku benitibè, dè k'òtení ke bo bè d'èetému. Ò bè náké memme kédeè kè bèè k'òte dihei teri.

**Yesu nàkémè bèè d'ó k'òò t'ùnne
bè d'ò nk'òò t'ùnne m'èè botì**

(Wénté Matie 8:19-22)

⁵⁷ Bè k'èté dìi m'ònni k'òo m'òu náké Yesu ke d'ò: N yóó nda t'ùmmu tip'ítì tim'òu a k'òri k'èè bíékè. ⁵⁸ Kè Yesu ò t'è'nné ke d'ò: Ihānké m'òkemu i f'òti, kè sin'òò m'òke tiy'í'èntì, Onitibire me nyí m'òke dè bo du'ò dè k'èòmpè.

⁵⁹ Ke náké ot'òu ke d'ò: N t'ùnnè. K'òo ò t'è'nné ke d'ò: Okóti, yóu kè m mu nk'òte kék'ùnnè n cice kédeè. ⁶⁰ Kè Yesu ò t'è'nné ke d'ò: Yóu kè bec'írìb'èe nk'ùri bec'írìb'è, kè f'ó nk'òte kénáké Kuyie nk'p'à'at'iyuu kpeti.

⁶¹ K'òo t'òu m'únk'èe béi nke d'ò: Okóti n yó nda t'ùmmu né yóu kè n k'ò nk'écau n c'í'ètè k'òbe. ⁶² Kè Yesu ò náké ke d'ò: Wèè d'ù'ònnè dinaak'āa ke w'èke o f'ònk'ùò de yiè mbáá na k'ép'í n'Kuyie nk'p'à'at'iyuu k'ó mut'òmmá.

Yesu t'òmmè o t'òmbè sip'isiyiekè

(Wénté Matie 9:37-38,

10:7-16 nè Mariki 6:8-11)

10 Kè Yesu yíé k'èt'ā'āté o k'ó bet'òm-bè sip'isiyiekè kè bè t'ò mb'èd'ébè d'ébè yehékè yem'òu mieke nè tip'ítì tim'òu o m'òmmuò nhò do d'ò nk'ék'òte kè, ² kè bè náké ke d'ò: Tidiitì bimu mediè kè ti d'èibè né ké'nni, bántènnè kupaku yiè nk'òo du'ònni bet'òmbè kè bèè dei o di-itì. ³ K'òtenè, di d'ò nyipe nyi kè n di t'ùò nyek'pamaà m'nieke. ⁴ Di bá nt'ò id'í'ítì, di

bá ntɔ kudɔukù, di bá nnie tineùti, di bábá cómú kuce kédɔu nhòmɔu. ⁵ Kè di tati tètè cîètè, di dɔ: Kunaatí ndi bonè! ⁶ Kòd mɔu bo de kó tecîètè ke tú kunaatí yiè, kù nhò bonè, kòd mɔu me nyí bo, kùu wètení di ínkè. ⁷ Dí mbo de kó tecîètè ke yo nke yɔ mbè di duś ndè, otɔnti nè o tɔndiiti nti, di bá nsoɔti soɔti sicéi. ⁸ Kè di ta dîi èi kè bè di cɔuté ke di duś ndè dí nyó, ⁹ kémmiekúnko bemuəmbe ke náa nde kó dihei yembè Kuyie nkpad̄tiyuu tɔɔnnímè. ¹⁰ Kè di ta dihei marì kè bè í di cɔuté, di yè kécómú de kó dihei ice, ¹¹ kékpááté de kó dihei kó mutáá mmùù d̄ari di naac̄èi, ke né bè nàké ke dɔ: Di nyé kè Kuyie nkpad̄tiyuu tɔɔnnímu. ¹² N di náammu Kuyie mbeénti yiè, Sodammu èi kɔbe kó tiyēiti bo nkēñnìnè de kó dihei kɔbe kpeti.

Yehekè yèè yete Yesu

(Wénté Matie 11:20-24)

¹³ Di bo yà d̄indi Korasēè kɔbe nè Betisaidaa kɔbe, ke yé tidietì n d̄d̄ò di di cie, kè n do ntì d̄d̄ò Tiiri nè Sitɔɔ mieke nke bè na ndaátí tifɔ̀t̄nti, ke pe mmutápeí nnè dimònni ke benke bè cèètè. ¹⁴ Deè kpéí nte Kuyie mbeénti yiè, Tiiri nè Sitɔɔ ekè kɔke kó tiyēiti bo nkēñnìnè di kpeti. ¹⁵ D̄indi Kapennaummu kɔbe di yèmmè do nKuyie mbo ndi dee nkēínkàa? Bitì. Kù bo di cúunní kè di tannè kudonkù mieke.

¹⁶ Kè Yesu yíé kénáké o tɔmbè ke dɔ: Kè wèè yie ndi kpeti ò yie mmfi kpeti, kè wèè di yete ò yete mínwe, wèè n yete kòd yete wèè n tɔnní.

Yesu tɔmbè sipis̄iyiekè ò nàkémè bè pí mmèè botí mutómú

¹⁷ Kè Yesu tɔmbèe wètení nè diwèi ke dɔ: Ti Yiè, ti ɔɔ pee nyebokè nè a yetiri kè yèe cokému.

¹⁸ Kè Yesu bè tēñné ke dɔ: N do wúómmu dibɔɔ dotinímè kéínkè tewàtè tēmè. ¹⁹ N di duśmmu muwērímú kè

di bo nnaù iwààke nè inaa nképɔnte dibɔɔ wērímú mumɔu, bá dēmarè bábá di dɔɔ meyei. ²⁰ Dè bá ndi naati yebokè di cokumè, dè pètínke ndi naati di yetè wàri mēè kpéí nkēínkè.

Kuyie mbenkemè besám̄póbè dèè s̄ori

(Wénté Matie 11:25-27, 13:16-17)

²¹ De mònni kè Muyaánsààmùu píe nYesu kòo s̄ante Kuyie nke dɔ: N da s̄ántí n cice Kuyie n̄f̄ n wèè baké kéínkè nè ketenkè, a s̄onne mēè kpéí ntimóm̄m̄nti mecìi nyembè, nè meyíétímè yembè, ke ti benke bèè í tú bèmabè. N cice f̄s̄ò mè dɔ ke mè t̄āátè.

²² Ò dèè memme ke dɔ: N Cice n duśmmu demɔu, òmɔu í yé debire kè dè í tú de Cice, òmɔu me nyí yé debire Cice kè dè í tú debire nè debire dɔ kébenke bè de Cice.

²³ Kòo deè kéwénté o tanc̄ùmbè, ké bè nàké bemáà borè ke dɔ: Dè ndi naati, d̄inni bèè yà di mè nwùò ndè. ²⁴ N di náammu Kuyie mpānāaantì náambè péu nè bekp̄d̄at̄ibè péu do d̄ómu k̄yà di mè nwùò ndè bá bè í dè yà, bè do d̄ómu kékeè di me nyo ti bá bè í tì kèè.

Yesu tēñné ti ikuś wā̀bè kóó kóti

(Wénté Matie 22:34-40 nè Mariki 12:28-31)

²⁵ Kè ikuś wā̀bè kóó kóti mɔu ndó kédíí nYesu kéíté kóó beke ke dɔ: Okóti n d̄ò nkédɔɔ ba k̄épété mufòm̄mu mùù bo s̄áá? ²⁶ Kè Yesu ò tēñné ke dɔ: Tì wàri ikuś mieke ke yē mba? A ti kàa nkè tì tú ba? ²⁷ Kè de kóo nitì ò tēñné ke dɔ: Tì wàri ke tú: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memɔu nè a wēñni dimɔu, nè a wērímú mumɔu nè a cii mmemɔu kéndó a kou t̄òu a d̄ó mēè botí amáá. ²⁸ Kè Yesu ò nàké ke dɔ: A tēñné kè dè wenni, n̄d̄ɔri memme a yó nf̄òumu.

²⁹ Kè ikuś wā̀bè kóó kóti ndó kébenke ò d̄d̄òrimè Kuyie ndó dè, kébeke Yesu ke dɔ: We ntú n kou t̄òu? ³⁰ Kè Yesu ò tēñné

**Yesu miékùmmè dibòò ta wè
ke dānne o nónndenfè**

*(Wénté Matie 12:22-30
nè Mariki 3:22-27)*

¹⁴ Kè Yesu beti dibòò dii ta onitì ke dānne o nónndenfè, kè dii yè, kè de kóo nitii na kénnáá nkè dèe di benitibè.

¹⁵ Kè bèmabè ntú: Nè obòòkpààti kó muwērimú mmu ò bètīmè yebòkè.

¹⁶ Kè betòbè ndó kòò yááké, kòò beke ke dò wèè dòò medòòrimè mamè mèè benkú o wērimú bonnīmè Kuyie mborè.

¹⁷ Yesu né me nyémè be yèmmè, kòò bè nàké ke dò: Kè dikpààtiyuu mari toté ke kpa ndimáà di bá nhā ke bo, di cēi bo duó sitòbè ínkè. ¹⁸ Di mè ntúmè m beti yebòkè nè obòòkpààti kó muwērimú, kè dibòò toté ke kpa ndimáà, di kpàti bá nhā ke bo. ¹⁹ Kè nsà kè m bèti yebòkè nè obòòkpààti kó muwērimú mmu di kòbe né yè bèti nè we nkòmu? Deè kpéi nte kè di kòbe yóó di bekénè. ²⁰ Kè m me mbèti yebòkè nè Kuyie nkó muwērimú mmu, Kuyie nkpààtiyuu dii tū ntùòkení di cuokè.

²¹ Onitikperi bàátí dii m̀ǹǹni mesàà nke baa o ciētè o kperè dem̀ou ò mbomu béu. ²² Kòò nitì m̀ou me nk̀tení wèè kpeñni kod pēēté, kod na, ò bo fiète o kp̀arinenti ò do tá ti, kétúóténè o kperè k̀étotí. ²³ Wèè í n wēñnè ò n kp̀annèmu, wèè í n wēñnè kè ti t́kíí ò déímu.

Dibòò bo wētenímè onitì mieke

(Wénté Matie 12:43-45)

²⁴ Kè dibòò yè onitì ke k̀te t̀d̀ontè ínkè, ke wanti di bo om̀pè dè, ke m̀nté di bo yí: M bo wēte n sòò bo wèè mieke.

²⁵ Di t̀ùòkoo dii m̀ǹǹni kénś ndè k̀úté páíí ke t̀unte bá òm̀ou í bo o mieke.

²⁶ Kè dii wēte kéwaanní yeteyè yèyiekè yèè d̀òke yóu ke di pēēté, kè yèe wēte kéta o mieke, kòò borimèe s̀inte k̀épēēté mè sòò dòmmè.

**Yesu nàkémè bèè tú
diwèi m̀ómm̀onni yembè**

²⁷ Yesu kpaá ke me nnáá nkòo nitipòkù m̀ou béinní dit̀nni mieke ke dò: Dè nnaati onitipòkù wèè da peité, a yáá wè.

²⁸ Kè Yesu ò t̀éñné ke dò: Dè p̀etinke ñnaati bèè k̀éñmú bèmbè Kuyie nnáànti ke d̀ori ti yèmmè.

**Yesu do nàkémè dè yó
ndòmmè tibeénti yiè**

(Wénté Matie 12:38-42)

²⁹ Kè benitibè ntikuní Yesu borè kòò béi nke dò: Di mm̀ǹni kó benitibè bèè b̀tinné Kuyie nke d̀ori meyei, mbè tú n d̀òò tidietì bè me mbáá ti yà kè dè í tú t̀i do d̀òò Sonaasi. ³⁰ Sonaasi do t̀úmè dibenkèri Ninifu kòbe kpéi, mmeè botí nku Onitibire yó ntúmè dibenkèri di mm̀ǹni kó benitibè kpéi. ³¹ Tibeénti kó diyè Sebaa kóo nitipokpààti bo cómmú k̀ebekénè di mm̀ǹni kòbe ké bè kpetín- né ke yé ò iténimè dedétirè ke k̀tení ke kèè Sadom̀ou náànti mecii nkpeti. Né ntenè òm̀ou die nke deunè Sadom̀ou.

³² Tibeénti yiè Ninifu kòbe bo cómmú k̀ebekénè di mm̀ǹni kòbe ké bè kpetín- né ke yé Sonaasi do bè nàkémè kè bèe ceetemu. Né ntenè òm̀ou die nke pēēté Sonaasi.

Fenònfè tu tik̀nti kó defitirè nde

(Wénté Matie 5:15, 6:22-23)

³³ Kè Yesu béi nke dò: Bè òò í ncóu nfitirè ké dè ãnné tecètè mieke, bè òò dè c̀nné deyitirè nde, bèè kó dimàà taàní kè bè nwúó nkuwenniku. ³⁴ Inu ntu tik̀nti kó defitirè nde, kàa nuò nwúó nha k̀nti tim̀ou ò mbo kuwenniku mieke nke. Kàa nuò mme nyí wúó a k̀nti tim̀ou ò mbo dibiinní mieke nke. ³⁵ Daate kè kuwenniku k̀ù bo a mieke kè k̀ù bá ntú dibiinní. ³⁶ Kè kuwenniku da mí a k̀nti tim̀ou ke í soké kupíkù makù, a

kònti timòu bo mbo kuwenniku mieke, kèndònnè defitìrè ò nda mímè.

Yesu kpannèmè Fadisiēbe

(Wénté Matie 23:1-36 nē
Mariki 12:38-40)

³⁷ Yesu nàké dìi m̀ǹǹni kédeè, kè Fadisiēbe m̀òu ò yu o cìfètè mudii, kè Yesu kòte kè bè nyo. ³⁸ Kè Fadisiēbe m̀òu yà Yesu yommè bá ò í nìte ikuó yèmmè kè dèè ò di. ³⁹ Kè Yesu ò nàké ke d̀: Díndi Fadisiēbe di òò eité febdòfè nè dibuu ínkè nke kè di mieke né píféké oyúókù kó meyèmmè nè kuyonku. ⁴⁰ Tiyeinti díndi! Kuyie nkùu d̀ò de ínkè kuú í d̀ò de miekaà? ⁴¹ Mpāānne becìribè nè di yèmmè memòu, memme demòu dè bo wenkèmmè di kpéí.

⁴² Di bo yà díndi Fadisiēbe! Díndi bèè duò nKuyie ndi kperè demòu kó meyaatimè tepíitè nè tikūnfāātò, ke yóu di bo ndòorimè Kuyie ndó dè nè di bo nkù dómè. Di do d̀ò nké nde ndòori, di né báá yóu desonne.

⁴³ Di bo yà díndi Fadisiēbe bèè nonnè yekàrè kètiyè titíntouti mieke, ke d̀ò bèè ndi dóu nyekāātè mieke ke ninkoo. ⁴⁴ Di bo yà díndi bèè d̀onne ifōti ìl danné, bè ò ncenti ìl ínkè ke í yé.

⁴⁵ Kè Fadisiēbe kóo kóti m̀òu béi nke d̀: Okóti a náá mmie nke sáá ntí mbe. ⁴⁶ Kè Yesu ò tēnné ke d̀: Di múnke bo yà díndi Fadisiēbe kó bekótífbè bèè bou yetuó cēyè ke tounko benitibè, di me nyí bè teénnè bá sám̀p̀ mutò. ⁴⁷ Di bo yà díndi bèè maà mesàa Kuyie mpāānānti náambè di yembè do kuò bè kó ifōti. ⁴⁸ Nè de mieke di benkúmu di kóm-múmè di yembè ke yé beè kuómè Kuyie mpāānānti náambè kè díndi maà be fōti. ⁴⁹ Deè kpéí nte Kuyie nnè ku kó me-ciì mmieke kè kùu béi nke d̀: M bo bèè duónko m pāānānti náambè nè n tōrè, kè bèè kuò bie nkéféú mbetòbè. ⁵⁰ Kè dèè yie nkè Kuyie mpāānānti náambè bè do kùu bè nè kutenkù ketémè kè be kó

tibeénti do di mm̀ǹni kòbe yò ínkè, ⁵¹ kéketé Abeeri kó mukòu, kèntò ké-tuokenni Sakarii bè kùu wè Kuyie ncíētè nè diwòtònni de saku. M̀òmmuò nwe n di náámmè de kó tibeénti bo do di mm̀ǹni kòbe yò ínkè.

⁵² Di bo yà díndi ikuó niùti bèè pàankò betòbè Kuyie nkó kuce, di í kù tū ndi m̀ómmòmbè, ke né dífítí bèè d̀ó ké kù tūnne.

⁵³ Yesu ité dìi m̀ǹǹni de borè kè Fadisiēbe nè ikuó wāābè mieke ò peike mediè nkè bè nhò bèkú tināānti péu, ⁵⁴ ke bo yà ò bo béi nkéyete kè bèè o pí.

Dèè sòri dè bo feité

(Wénté Matie 10:26-27)

12 De m̀ǹǹni kè benitibèe tíi nsikòupí sikòupí kénnaù betòbè, kè Yesu keté kénáké o tancòumbè ke d̀: Daatenè Fadisiēbe kó meyèmmè mèdémè kpéí mmèè d̀onnè mutie mùu muuti péè. ² Dèè sòri dè bo feité, kè disòri kperèe yènní kuwenniku. ³ Deè kpéí nte di nàké tì kufáá bè bo tì kèè kupiiti, di wee tì dimáa borè, bè bo deke kudànkù ké tì píéké.

Ti í d̀ommè kéndé bèè kùu tikònti máá

(Wénté Matie 10:28-31)

⁴ N di náámmu díndi n népòbè: Bá ndénè bèè kùu tikònti máá. ⁵ M bo di benke di d̀ò nkéndé wè, ndénè Kuyie nkùu bo na ke da tanné muhāá mieke a kúú nkó difònkúò. Di d̀ò ké nku ndé.

⁶ Bè òò í nfité inòribí inummù dáràà? Nè memme Kuyie ndakemu imòu i kpéí. ⁷ Bá di yùti Kuyie nti kàámmu ke yé tì māmè. Di bá nyèkù, bá wè di mieke ò pèētému inòribí péu.

Wèè bo nàké ò tumè Yesu kou

(Wénté Matie 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

⁸ N di náámmu, wèè bo nàké benitibè èikè ò tumè n kou, mí nhOnitibire m bo nàké Kuyie ntōrè èikè ò tùmè n kou. ⁹ Wèè

bo n nenni benitibè ìikè, m bo ò nenni Kuyie ntòrè ìikè.

¹⁰ Wèè bo sàà nhOnitibire, Kuyie mbo ò cìé, wèè me mbo sàà mMuyaáansààmù, Kuyie mbáá ò cìé mbiti.

¹¹ Kè bè di kōrinè diì mōnni tibeénti titíntouti mieke yoo bekpààtibè nè bebeembè borè di bá ntoti di yèmmè di bii yóó náké tì kéyè, nè di yóó tì náké mèè botí. ¹² Kè di tùòke, Muyaáansààmù muù yó di duó ndi dò nkénáké tì.

Kukpààtiyeinkù

¹³ Kòò mōu béinnì ditìnni mieke ke dō: Okótì náké n kóo kótì kè tí totí ti cice ku ke ti yóunè dè. ¹⁴ Kè Yesu ò náké ke dō: N népoo we nni ndòò obeénti kè m bo ndi bekùnè, yoo n di totí di kpere? ¹⁵ De mōnni ke náké benitibè ke dō: Dòònè meyoðmmè, ke yóu di bo ndómè di kparikè ke yé onitì kpàti tii í temè o fōmmu.

¹⁶ Kòò bè náké dináaanhāntiri mari ke dō: Tikpàti yiè mmòu wèè do bo, ke mōke depaa nkè dèe pié mediè. ¹⁷ Kòò mbékú omáá o yèmmè mieke ke tú: N yí mōke m bo ānné dè n diiti? ¹⁸ Ke náké omáá ke dō: N yāmu n yóó yímè, m bo puo m buo sām̄p̄yè, kémaá yedieyè kéānné n diiti nè n kpere demou. ¹⁹ De mōnni ke náké n wēnni ke dō: A mōkemu tikpàti péu, íhomp̄u ke yo nke yō nke yānku. ²⁰ Kè Kuyie nné ò náké ke dō: Kuyieinkù f̄ó! Ke nyènkè móm̄m̄onke m bo túóté a wēnni kè we nné tieke de kó tikpàti?

²¹ Wèè waà ntikpàti o móm̄muo nho kpéí nke né í tú okpàati Kuyie mborè o kpere me dò.

Ti í dōmmè kényièkù

(Wénté Matie 6:25-34)

²² Kè Yesu náké o tancóumbè ke dō: Deè kpéí nte kè n di náá nke tú: Di bá nyièkù di bo dimu yoo di bo dáátí mù kpéí. ²³ Ke yé mufōmmu pēētémè tidiiti kè tikōnti pēēté tiyààti. ²⁴ Wénténè

tinòtì, tì í buotì, tì í kōū, tì í mōke yebug, kè Kuyie ntì piú. Díndi náke di í pēēté sinōòà? ²⁵ Di we mbo na nè o yeñtotí mieke kényíe o fōmmu kè mùu okè? ²⁶ Kè di í yóó na kédoò dēmarè sām̄p̄rè, ba nkpéí nné te kè di yièkù deterè kpéí? ²⁷ Wénténè mutepóó ndōmmè dikpáà mieke, mù í pí mmutōmmú, mù me nyí duòkù tiyààti. N né di náámmu kè n tu bá Sadomō nè o kpàti dieti mieke, ò í dàátí tiyààti tii wenni ke mù tùòke. ²⁸ Díndi bèè í tá kè dè deu, kè Kuyie ns̄ari tifāàti tii bo yíe, ke naa yóó cóúté, dè bo yíme kè kù báá di dátinné tiyààti? ²⁹ Di bá nharì ke wanti di bo nyo mmù nè di bo nyō mmù. ³⁰ Bèè í tū nKuyie mbeè mōke de kó iyēñtotí s̄áá, díndi bie, di mōkemu di Cice kòò yé dè di békú dè. ³¹ Petinke wammúnè Kuyie nkpààtiyuu kè kù né di duó ndesōnne kénóó.

Ti bo sōnnemè tikpàti kéinkè

(Wénté Matie 6:19-21)

³² M pecēnku, di bá nyièkù ke tú di í sū, ke yé di cice wèè dómè ke di duó nho kpààtiyuu. ³³ Fíténè di kpere kēpāmmú bec̄iribè idíítí. Yánnè sidítídóú s̄iì í yóó cake, kéānné tikpàti tii í yóó cake ké tì sōnne kéinkè Kuyie mborè. Beyóóbè í yóó tóónko dè, ditúú í yóó cááké dè. ³⁴ Ke yé a kpàti borè a yèmmè de mbomè.

Ti bo ndakemè

(Wénté Matie 24:42-51 nè Mariki 13:33-37)

³⁵ Yinè di naàkūō kè di fitiyi ncóu, ³⁶ kēndōnnè betōmbè bèè bàa wèè bè baké, ò bo nkūntinimè mupotúdmù kébente dicàù kè bèe o kpeté. ³⁷ Dè nnaati betōmbè bèè kóò kótì bo nwēt-iní ke s̄s̄ mbè wùó. N di náá mmóm̄muo nwe ò bo ānné o tōnyààti, ké bè kànnè ké bè duó mmudii. ³⁸ Kòò wētini keyènkè cuokè yoo dikodakōnni, ke s̄s̄ mbè wùó ndè mbè naati. ³⁹ Banténè ke dò nkè tec̄iētè yiè nyé oyúókù kōriní dii

mònni, ò bo nwúó, ò báá yie nkòo ta o cîêtè. ⁴⁰Díndi múnke nwákénè ke yé Onitibire wētínimè di í dake dii mònni ndi.

Otōnti yeiwe kó medonnimè

(Wénté Matie 24:45-51)

⁴¹Kè Pierii beke Yesu ke dò: N Yiè nha náá nde kó dináànhāntírí tíi kpéínáà yáa timòu? ⁴²Kè ti Yiè nhò tēíné ke dò: Dí ndònnè otōnti wèè dḍòri dèè wenni ke ciì bè bānne wè betōmbè kòò bo mbè duò mmudiì ò dò nké mmù mbè duò ndiì mònni. ⁴³Dè bo narike de kóò tōnti tecíêtè yiè mbo nwētíní dii mònni ke sḱo nho pí nde kó mutōmmú. ⁴⁴N di náá mómumu nwe tecíêtè yiè mbo banne de kóo tōnti o kpàtí timòu. ⁴⁵Kè de kóo tōnti yèmmè me ndò nteciêtè yiè nyí wētíní mecāā, ke puotí betōmbè benitidaabè nè benitipòbè, ke neinè tinaàyāàtí kè bè yo nke yḱo mmenaà. ⁴⁶Teciêtè yiè mbo wētení de kóo tōnti í ò bàa dii yiè, ò í dake dii mònni, kóò puotí mediè, nkóò dḍò bè dḍòrimè benitiyeibe.

⁴⁷Otōnti wèè yé wèè ò baké ò dḱo dè, ke í dè dḍòri, ò bo còuté tiyēiti mediè. ⁴⁸Wèè tōnti me nyí yé ke dò nhò dḍòri dè tu meyei, mbè bo ò puotí kè dè nkéñni, bè duḱo nwè péu bè bo ò beke péu, bè bānne wè kè dè sū bè bo ò beke kè dèe pēēté.

Teciêtè temáà kó metotimè kó tináànti

(Wénté Matie 10:34-36)

⁴⁹N kḱòtení ke bo wete muhāā mmu kutekù mieke kè dè nh cḱotí mù bo cḱótémè. ⁵⁰N dḱo mbè nh ānné bàtèmmù mòu nwe kè dè nh cḱotí bè bo wè nni nh ānnémè. ⁵¹Di yèmmè bá ndò ò tōní kuaatí nku kutekù kuu mmieke, n tōní meyatimè mme. ⁵²N di náá mómumu nwe, kè benitibè bo bènùmmù tecíêtè, bè bo toté kè bètāāti nkpannè bèdébè, kè bè múnke bè kpānnè. ⁵³Kè debire cice ndè kpānnè, kè dè ò kpānnè, kòo nitipòkù nkpannè o kóo sapàà, kòo kóò

sapàà nhò kpānnè, kòo nitipòkù nkpannè o cḱkù, kòo cḱkù ò kpānnè.

Ti bo mbaàtimè dèè wenni

(Wénté Matie 16:2-3)

⁵⁴Kè Yesu yé kénáké ditinní ke dò: Di ḱḱo yà diwetírí diyèè yièní kèè bíékè ke dò: Fetaafè yóó ni. Kè fè mènkeè ni. ⁵⁵Kè kubakù cānku bíékè kó kuyaakù fiute di dò: Kuyiinkù yó mbo, kè kù mènke mbo. ⁵⁶Meyèmmè mèdémè yembè díndi, dè dòmme kè di banní tiwetí kó medòmme nè ketenkè kōme ke né í banní dèè dḱòri di mmònni. ⁵⁷Dè dòmme kè di í no nke baàtí di máá dèè wenni?

Ti bo ntūnnimè tìi bo nè ti kou ti cuokè

(Wénté Matie 5:25-26)

⁵⁸Nè òmòu kè di mòke tìmatí ke kōri tibeénti, yetoo ké ti tūnte kè di mu nyí tūḱke, kòò báá da duḱo mpòdḱisibè, kè bè da kpetinné. ⁵⁹N da náá mómumu nwe a í yetí deborè ke í yietí tepíítè sante.

Sidowee kó kuduotí do kùò bè kó tináànti

13 De kó dimònni kè benitibè mabèe kōtení, kénáké Yesu Pidatí do kùò Kadidee kòbe bè kpéí nke sḱo mbè feu Kuyie nyiwūḱ ke kù kḱò itei, kè bèe bè kùò kè be yīi nḱwènnénè iwūḱ kōme. ²Kè Yesu bè nàkè ke dò: Di yèmmè dḱo nde kó benitibè yei mpēētému Kadidee kòbe tḱòbè kōme kè deè te kè bè kúá? ³Bití, n né di náámmu ke tú: Kè di í cèète meborime, di yóó kú bè ku mèè botí nku. ⁴Di yèmmè dḱo nSidowee kó kuduotí do do, kényāke bèè nitibè tepíítè nè bèni kó meyei ndo pēētému Sedisadèmmu kòbe tḱòbè kōmaà? ⁵Bití, n né di náámmu ke tú kè di í cèète meborime di bo kú bè ku mèè botí!

Mutie mùù í péí mu kó dináànhāntírí

⁶De kó difōnkúò kè Yesu bè náké dináànhāntírí ke dò: Onití mòu wèè do

fí mmutie o paku mieke, kékɔtení ke bo t̄sū yebe ò me nyí mpètè, ⁷kénáké wèè bàa kupaku ke d̄: Dibenni t̄áánni ndi mie nkè n k̄rìní ke bo t̄sū yebe bá n yí pètè, k̄sú mu, mù báá s̄s̄nté kéncaari ketenkè. ⁸Wèè bàa kupaku kòò d̄: Okóti yóu mu di mbenni kè m mù ànné tikùti, ⁹kè dè yèmmè mù yáa peité, kè mù me nyí peité a né mù k̄sú.

Onitipòkù dibòò p̄t̄inné wè

¹⁰Teom̄p̄tè matè yiè kè Yesu n̄tiè mben̄itibè kutíntouku mieke. ¹¹Kòò nitipòkù m̄òu dè bo, kè dibòò mari ò ta, koò p̄t̄inné yebie ntepītè nè yèni, bá ò í no nke s̄èrì. ¹²Kè Yesu ò yà kòò nàké ke d̄: Onitipòkù n da miekunnemu a m̄ommú.

¹³Ke n̄s̄o n̄o o ín̄kè, kòò p̄n̄kee séf̄tè kéns̄ánti Kuyie. ¹⁴Kè kutíntouku kóo kóti miekee peike, Yesu miekunnemè omūw̄nti teom̄p̄tè yiè, kòò nàké dit̄innì ke d̄: Yewe bo yekuò ndi mut̄ommú k̄peye, ñk̄r̄in̄enì yeè mieke kè bè di miekunko ke yóu teom̄p̄tè yiè.

¹⁵Kè ti Yiè nhò t̄énné ke d̄: Meyèmmè mèdémè yembè d̄indi! Di ̄s̄s̄ í mp̄itè di w̄s̄ teom̄p̄tè yiè kékɔte ké ì n̄inaa? ¹⁶Onitipòkù yie nwèè né tú Abarahammu kó kubotí kou kè dibòò ò boú yebie ntepītè nè yèni, dè do í d̄ò nh ò bouté de kó iw̄ēi teom̄p̄tè yièà?

¹⁷Yesu nàké memme, kè ifeii pí n̄ho k̄p̄antid̄ènt̄òbè, kè dit̄innì yèmmè ñnaati, ò d̄òr̄i t̄i dieti k̄p̄í.

Feyon̄fè nè mutie mùu muuti p̄èè de kó medonnimè

*(Wénté Matie 13:31-32
nè Mariki 4:30-32)*

¹⁸Kè Yesu yíé kébéi nke d̄: Kuyie nkp̄àt̄iyuu d̄onnè ba? M bo di d̄onnenè ba? ¹⁹M bo yí di d̄onnè feyon̄fè d̄ommè mme, kòò nit̄i ̄s̄s̄ fè buotí kè f̄e yènní kénáá mmutie diemù nè ibake, kè sin̄ò ȳē mmu bake ín̄kè.

Mutie mùu muuti p̄èè mu kó medonnimè

(Wénté Matie 13:33)

²⁰Kè Yesu yíé kébéi nke d̄: M bo donnenè ba Kuyie nkp̄àt̄iyuu? ²¹Di d̄onnè mutie mùu muuti p̄èè mù d̄ommè nè mme kòò nitipòkù ̄s̄s̄ mù wáá nsámp̄ó kékɔrenè mup̄é̄ȳuò nc̄ir̄òò bèt̄āāti kéānte kè ticootii múúf̄i tim̄ou.

Dibòr̄i dii m̄op̄ur̄i

(Wénté Matie 7:13-14, 21-23)

²²Kè Yesu ñduò nyitié nyehékè nè si-hekesí ke k̄ér̄i ke k̄r̄i Sedisad̄emmu. ²³Kòò m̄òu ò beke ke d̄: Okóti ben̄itibè sámp̄ò beè yóo cootáà? Kè Yesu bè t̄énné ke d̄: ²⁴Yetenko kéta dibòr̄i dii m̄op̄ur̄i, n di náāmmu kusúku yóo bennému bè bo tamè k̄éȳīēke.

²⁵Tec̄īt̄è yiè mbo ité dii m̄onnì kék̄pet̄inné k̄ep̄áá, nkè di m̄bo ditowaà di bo mbie ndicàù ke tú: Ti Yiè nt̄i k̄peté. Kòò né di nàké ke d̄: N yí ȳé di boñní kèè bíékè. ²⁶De m̄onnì kè di ò nàké ke d̄: Nè f̄s̄ nt̄i baa do w̄enné k̄édi, k̄a duò nyitié nti c̄ekaràà? ²⁷Kòò w̄ete ke di nàké ke d̄: N yí ȳé di boñní kèè bíékè, f̄utenè m borè d̄indi bèè d̄òr̄i meyei. ²⁸Deñde di yóo nkuðmmè ke cáá ndi n̄i, ke wúo Abarahammu nè Isaki nè Sak̄obu nè Kuyie mp̄āān̄āānt̄i náāmbè bem̄ou kè bè bo Kuyie nkp̄àt̄iyuu mieke kè d̄indi né bo ditowaà. ²⁹Ben̄itibè itin̄ímu tip̄f̄iti tim̄ou diyie ȳènnì kè nè di taà kè k̄obe kubakù c̄ānku bíékè nè kuyou k̄obe ke bo kari Kuyie nkp̄àt̄iyuu mieke k̄édi. ³⁰Bèmbè bèè t̄u ndi m̄m̄onnì bè bo niitè, bèmbè bèè ni di m̄m̄onnì kè bèè t̄ünne.

Yesu do k̄otemè

Sedisad̄emmu mes̄omme

³¹De kó dim̄onnì kè Fadis̄ēbe mabèe k̄ɔtení kénáké Yesu ke d̄: Ité die, p̄èt̄é, Ed̄oti d̄ó ké da kūmu. ³²Kè Yesu bè nàké

ke dò: Kòtenè kénáké de kó fehāāfē^{††} ke dò: M betimu yebòkè yíe nnè nanke ke miékùnkò bemuòmbè, diyìè tǎānnì yìè ke yóó deè n tǒmmú. ³³N do nkésoótému n ce yíe nnè nanke nè diyìè terì, ke yé dè í wenni bè bo kuómè Kuyie mpāānāāntì náāntò dihei marì kè dè í tú Sedisademmu.

³⁴Díndi Sedisademmu èi kòbe bèè kòù Kuyie mpāānāāntì náāmbè, ke buoti Kuyie ntǒmbè yetǎrè. Kuce mede ndi n dómè ké ndi oke tekote ò nhokemè te bí bá di í yie? ³⁵Di èi bo pònte kénáá nti-dobontì, n di náámmu di ténke í yó n yà, kè dè í tú di bo yí dii yìè: Mesàà nní mbonè wèè kèrínì nè ti Yiè nkó diyètìrì.

Yesu miékùnnemè omuònti teoṃpùtè yìè

14 Teoṃpùtè matè yìè kè Yesu kòte Fadisīēbe kóo kóti mòu cīētè ke bo di, kòo nìti mòu dè bo ke mǎ nke mùúti, ²kè bè nwéi Yesu meyoòmmè ke bo yà ò bo ò miékùnnè teoṃpùtè yìè. ³Kè Yesu beke ikuó wǎǎbè nè Fadisīēbe ke dò: Ikuó yienaà, ke í yete a bo miékùnnemè onìti teoṃpùtè yìè?

⁴Kè bè ndò nyúóó. Kè Yesu nǒs nho nǒtè omuònti ínkè kòd miékùnnè, kéduó nkòo pēētè. ⁵De mǎnnì kòo bè beke ke dò: Di mieke kòd mòu mǎke o bire yoo o náāfè, kè dè do dǎkè mieke teoṃpùtè yìè, ò báá kòte ké dè dènnenáà? ⁶Bá bè í nna kòd tēñné timatì de kó tináāntì ínkè.

Bèè dèúkùnkò bemáá

⁷Kè Yesu yà bè dómè yekàrè ketiyè ké bè nàké dináānhāntìrì ke dò: ⁸Kè bè da yu mupotúòmù kó dibanni, báá niitè kékari dikàri deyìikè kperi, kè dè yèmmè bè yu òmòu kòd da pēētè. ⁹Wèè di yu kòo da nàké ke dò: Íté kéféi nyie ndikàri. De mǎnnì kàa íté nè ifei, kékòte

kékari defōnkúò kperi. ¹⁰Kè bè da yu dibanni, kòte kékari defōnkúò, wèè da yu kòd tǔkèni ke da yà ke yí: N népoo, kòtení kékari deyìikè. De mǎnnì dè bo da déúkùnnè betòbè yìikè. ¹¹Wèè déúkùnnè omáà bè bo ò kékùnnè, wèè kékùnnè omáà kè bèè ò déúkùnnè.

¹²Kè Yesu náké wèè ò yu ke dò: Kàa yóó yú benitìbè mudii a báá yú a népobè a me mbáá yú a tebií, a báá yú a cīētè kòbe, a báá yú a cēpētītòbè bèè mǎke be kperè ke yé bè yóó namèmu ke múnkeè da yú ké dè nda fúó. ¹³Kàa ānné dibanni, yú becìrìbè, nè tihòùti nè yekpìè nnè tiyùòntì kè dèè di. ¹⁴Dè bo nda naati ke yé bè í yóó namè ké dè nda fúó, Kuyie nkuù yóó dè nda yietí bèè wetí bè bo yǎnté dii yìè.

Dináānhāntìrì dii tukùnè wèè yú mudii

(Wénté Matie 22:1-10)

¹⁵Bèè kàri ke yo nkè be kòd mòu náké Yesu ke dò: Dè nnaati wèè bo di Kuyie nkpààtiyuu mieke.

¹⁶Kè Yesu ò nàké ke dò: Onìti mòu wèè do ānné dibanni kényú benitìbè péu kè bè bo di. ¹⁷Mudii bi dii mǎnnì kòo tǒ nho kóo tǒnti kòd bo bè yúnì. ¹⁸Bemòu kè bèè peri. Kòo ketiwè dò: N donté m paku nku ke dǎ kékòte ké kù yà, n da báámmu n yí yóó na kékòtoo. ¹⁹Kòo tǔ dò: N donté inàake nyi tepítè ke dǎ ké ì yáákénè mutǒmmú, n da báámmu n yí yóó na kékòtoo. ²⁰Kòo tǔ dò: N tùtótè m pokù nwe bàmbà ndèè te kè n yí yóó na kékòtoo. ²¹Kòo tǒntii wētení kénáké tecīētè yìè mbè ò nàké tì. Kè tecīētè yìè mmiekee peike kòo nàké otǒnti ke dò: Kòte mecāā nyaárè nè dihei kó ice kényúni becìrìbè nè tihòùti nè tiyùòntì nè yekpìè. ²²Kè dèè yíe sǎmpó kòo tǒntii wēte kòd nàké ke dò: Okóti ti dǎòmù a yē nti dǎòmè kè

^{††}13:32 fehāāfē Isidayeeribe do wúó nfehāāfē kuwanwankù kùù cii kùnkù ke souí, ke né dori ke dōori meyei.

mefiè nkpaá. ²³ Kè teciētè yiè nyíé kénáké otōnti ke dō: Kote ice mieke nè yeteyo, kàa yà bè, a duś nkè bèe kōtení kè n cīētēe píe. ²⁴ N da náámmu n do keté kényú bèè kó dimàà be kòò mōu báá di n diiti.

Yesu nàké ti bèè dś ké nhò tū

(Wénté Matie 10:37-38)

²⁵ Kè ditinnì dieri ntú nYesu, kòò wēēte ké di nàké ke dō: ²⁶ Kòò mōu dś ké n tūnne, ke í n dś kè dè pēētē o cice nè o yō nè o pokù nè o bí nè o neí nè o kó bekótibè nè o tábè nè o mómumu, ò báá na kéntú n kou. ²⁷ Kè wèè í tō o dapāātí ke n tū nhò báá na kéntú n kou. ²⁸ Di mieke we mbo nyóó maá teciētè ke í nketé ke kàri ke bàte o díítí ke yà kòò bo na ké tē keté ké tē dèè. ²⁹ Ò yàà bo púúté mèè kpéfí ke í nna ke tē dèè kè bè nhò daú ke tú: ³⁰ We ñniti púúté ke yīēke ò bo deēmè. ³¹ Yáà we ñkpaàti bo nkōri ke bo dokénè okpààtitōu ke báá keté kékari kéwénté kényà kòò bo nanè benitibè tekoupiíté (1000), kédokénè otōu wèè mōke benitibè sikoupiísidé (2000)? ³² Kòò wénté ke báá na, ò 55 tō nyetōrè nye, kòò kpààti tōu kpaá díétiri, kòò ò wammúnè kunaatí. ³³ Meè botí nku di mieke kè wèè í yóu ò mōke dè demou, ò báá na kéntú n kou.

Mukókus mmùu fétinne mu naatí

(Wénté Matie 5:13 nè Mariki 9:50)

³⁴ Mukókus ntú demarè sàarè nde, kè mù né fétinne mu naatí, bè bo mù náríkunne ba? ³⁵ Mukókus mmùu ténke í naati bè í mù dōòrinè mùmamù, mù keté ke báá yie nkédò tikùti, bè 55 mù útóo ditowaà ndi. Kè wèè mōke yeto ke bo keè wèè keè!

Fepièfè fèè feti

(Wénté Matie 18:12-14)

15 Bedampòdcoutibè nè benitibè tōbè bè do tú bè mufōmmu yeimu

yembè, kè bèe kōtení Yesu borè ke bo keè o náànti. ² Kè dèe yonke Fadisiēbe nè ikuś wāābè kè bè nnáá mbemáà ke tú: Oniti yie nyie nke cōuté mufōmmu yeimu yembè ke bè wēñnè kè bè yo.

³ Kè Yesu bè béinnè dináàñhāntíri ke dō: ⁴ Di mieke we mbo mmōke ipe tekòutè (100) kè fēmáà feti kòò báá yóu sipísiwei nè iwei ì kpaá kékote fe wammù? ⁵ Kòò fè yà o yèmmè báá narike kòò fè buútè, ⁶ ò fè kōnnè dii mōnni ò báá náké o kōbe ke dō: Kōtenèní kè ti nyānku nè di-wèi, n yāmu m pièfè fèè do fetaà? ⁷ N di náámmu diwèi yó mbo meè botí kéinkè onitiyeiwe omáá banté dii mōnni o yei nke cèete kè dèe pēēté sipísiwei nè bèwei bèè yèmmè dō mbè wetí kè dè í bè bèkú meceetimè.

Fedífè fèè feti

⁸ Kòò nitipòkù mōu mōke medítibii ntepiítè, kè mèmáà feti, ò í cōu nfitírè ke káà o cīētè, ke wammú weti weti ke yàà mè yànàà? ⁹ Kòò mè yà dii mōnni ò báá náké o cēpetitōbè ke dō: Kōtenèní kè ti nyānku nè diwèi, n yāmu n dífè fèè do fetaà? ¹⁰ N di náámmu diwèi yó mbo meè botí Kuyie ntōrè onitiyeiwe omáá banté dii mōnni o yei nke cèete.

Debire dèè càke de cice kpàti

¹¹ Kè Yesu yíé kébéi nke dō: Oniti mōu weè do mōke ibí idéi. ¹² Kòò sámpóuu náké be cice ke dō: N cice n duś nha yóó kú kè n tieke dè. Kè be cicee dè mbè toté. ¹³ Kè dèe yī yewe sámpó kòò sámpóuu fíté o kperè bè ò duś ndè, kéité nè o díítí, kékote dihei détiri kénfòu ò dómè, kécake o díítí imōu. ¹⁴ O díítí dèè dii mōnni, kè dikōnni dierii tanní de kó dihei, kòò mōnté ò bo di mù, ¹⁵ kéwaá mmutōmmú dihei yiè mmōu borè, kòò ò kūs nho paku kòò ncēm̀m̀u o fñnkè. ¹⁶ Kòò níí ndś kédí mufñnkèdi, òmōu me nyí mmù nhò duś. ¹⁷ Kòò totíni o yèmmè ke dō: N cice kó betōmbè 55 dimu kényīēke, kè mí nné kōn-

nè die ndikònni. ¹⁸M bo íté kékò n cice cíètè kòd nàké ke d̀̀: N cice n yeténèmu Kuyie nke da yeténè. ¹⁹N ténke í man-nè a nni ntú a bire, a n d̀̀ a kóo t̀̀nti. ²⁰Kòo íté kénkúnti o cice cíètè.

Ò autóo dii m̀̀nni kòo cicee ò yàni kè mesèmmèe ò pí nkòo cokóo kòo orí. ²¹Kòo bire ò nàké ke d̀̀: N yeténèmu Kuyie nke da yeténè. N ténke í man-nè a nni ntú a bire. ²²Kòo cice né nàké bet̀̀mbè ke d̀̀: Cokénè mecāā nkétúóténí diyaàbòri sà̀ri, kòd dàtín-né, kòd únné mumámáá, kòd ānné tineùti. ²³Túóténèni dinaadaa mekùd̀ nkperi kékua kè ti nyo nke yānku. ²⁴Ke yé m bire die ndo kúmèmu ke yānté, dè do fetimu kè n dè pèté. Memme kè bèe keté kényānku dibanni nè diwèi.

²⁵Ke s̀́ nho kòd po bo kupaku kénkúntini kékeè be biemmè ke au. ²⁶Kòo yú ot̀̀nti m̀̀u kébeke mùd̀ d̀̀d̀ri. ²⁷Kòo ò t̀̀nné ke d̀̀: A nantè t̀̀e konní, kàa cice kùd̀ dinaadaa mekùd̀ nkperi, ke yé wè t̀̀ yàmè nè kuk̀hnaatí. ²⁸Kè Mpo miekee peike kòo yeté mutarimù, kòo cicee yenni ke bo o bámmú kòo ta. ²⁹Kòo ò nàké ke d̀̀: N da bonè yebie yebie nke pí nha t̀̀mmú, n yí yete a kpeti matí, a me nyí n duó mbá deb̀̀bire, kè m bo kua mí nnè n népobè kè ti ānné dibanni. ³⁰A bire dèè t̀̀óté a kpàti, ke k̀te ke d̀uti d̀utinè benitipòbè ke ti c̀ke, kè dè konní kàa né de nkùd̀ dinaadaa mekùd̀ nkperi. ³¹Kòo cicee ò nàké ke d̀̀: M bire mí nnè f̀́ nfi bo s̀́á, kè m m̀ke dè tú a kperè. ³²Ti do d̀̀ nkéd̀d̀mu dibanni ke yé a nantè tie ndo kúmèmu ke f̀ute, ò do fetimèmu kè nh ò pèté.

Ti d̀mmè kéncii kép̀tè kutenkù kòbe

16 Kè Yesu nàké o tanc̀umbè ke d̀̀: Tikpàti yiè mm̀u weè do bannè o kóo t̀̀nti m̀̀u o kpàti kè bèe ò nàké ke d̀̀ de yiè nti càari. ²Kòo yú de kóo t̀̀nti kòd nàké ke d̀̀: N yo kè bèe tu a caari n kpàti, benke a páte kè n yà a pí mmèè botí

mut̀mmú. A ténke í yó mbaa n kpàti. ³Kè de kòd niti ntoti o yèmmè ke tú: Mut̀mmú yiè nyó m beti kè n yíme? N yí yóo na kékúútí, kè ifei m bonè muyāū. ⁴Kòo d̀̀: N yāmu n yóo yíme kè bèe m b̀ti dii yiè mut̀mmú nni mm̀ke bèè bo n c̀uté. ⁵Ke yúni bèè bannè ò pí nwèè borè mut̀mmú, kébeke oketiweè ke d̀̀: A bannè ide wèè n duó mmut̀mmú? ⁶Kòd d̀̀: Mekùd̀ nitik̀nk̀nti tek̀t̀tè (100). Kòd d̀̀: Túóté a pátíri k̀wāri ke d̀̀ tik̀nk̀nti sipísinummù. ⁷Kébeke ot̀u ke d̀̀: A ò bannè ide? Kòo ò nàké ke d̀̀: Tiỳti tek̀t̀tè (100). Kòd d̀̀: Túóté a pátíri k̀wāri ke d̀̀ tiỳti sipísini. ⁸Kè tikpàti yiè nsānte de kòd yúókù o ciì nkpréi, ke yé kutenkù kuu nkòbe ciimè be kòbe iikè ke p̀tè bèè tu kuwenniku kòbe.

⁹N di náammu ke tú: Túóténè katenkè kie nkó tikpàti k̀wammúnè di népobè, kè dèe yie nkè tì dèè dii yiè, bèe di c̀uté kéinkè di yó mbo dè s̀́á. ¹⁰Wèè pí ndesāmp̀rè kè dè wenni weè yóo mpí ndedierè kè dè wenni, wèè pí ndesāmp̀rè kè dè í wenni wè í yó mpí ndedierè kè dè wenni. ¹¹Kè di í pí nketenkè kie nkó tikpàti kè dè wenni, we mbo di duó nti tu tim̀mm̀nti?

¹²Kè di í pí nhot̀u kperè kè dè wenni we mbo di duó ndèè tu di kperè?

¹³Ot̀nti m̀̀u báá na k̀nti mbekp̀at̀bè b̀d̀bè, ò bo ndó yie nkénii nhot̀u, ò bo ntaunè yie nkéyatenè ot̀u. Òm̀u báa na k̀nti nKuyie nnè idífti.

**Benitibè wùo ndè dedierè
Kuyie ndè wùo nyisòke nyi**

(Wénté Matie 11:12-13)

¹⁴Kè Fadisiēbèe keè kendaú Yesu, ke yé bèe d̀mè idífti mediè. ¹⁵Kè Yesu bèe nàké ke d̀̀: Di tú bèè ò ndòri bèmbe benitibè iikè ke d̀̀ mbè wenni, Kuyie mme nyèmu di yèmmè, ke yé benitibè wùo ndè dedierè, Kuyie ndè wùo nyisòke nyi.

¹⁶ Mɔyɔisi kó ikuú nè Kuyie mpānāaṅti náam̀bè kó yepáte deè do bo ke yàa káánnè Isā́a kó dim̀ṅni. Isā́a kó dim̀ṅni ndi benitibè kèemè Tināaṅsàdàti ke maù ke bo ta Kuyie nkpààtiyuu. ¹⁷ Nè memme kéínkè nè ketenkè dè bo pèētémè bo ntōūnè ikuú kó fewārífè fēmáa bo fetimè.

Yesu nàkémè mupobetimù kpeti

(Wénté Matie 5:31-32, 19:1-9 nè Mariki 10:2-12 nè Odommu 7:2-3)

¹⁸ Wèè bèti o pokù ke tùóté otù ò naá nwèè dɔuti dɔutinè wènwe benitipòbè. Kè wèè tùóté onitipòkù bè bèti wè ò naá nwèè dɔuti dɔutinè wènwe benitipòbè.

Tìkpàti yiè nnè ocírì Dasaa

¹⁹ Onitì m̀wù wèè do bo ke m̀ke tikpàti mediè nke daati tiyaàkpeti, ke bo di-wèi mieke, ke yo ndesààrè yewe yem̀w. ²⁰ Kòo cìrì m̀wù dè bo, kè bè ò tu Dasaa, kòò dàátì yem̀w nho k̀ntì tim̀w ke d̀w tikpàti yiè mbòrinù. ²¹ Ke ní ndó kètānké tikpàti yiè nyo nkè dèè duò, kè sim̀w nkòriní ke déú o mu. ²² Kè de kóo cìrì kú, kè Kuyie ntòrèè ò tùóté, kékòtenè Abarahammu borè, kè tikpàti yiè nkú kè bèè ò k̀nné. ²³ Kè tikpàti yiè nní mbo becírìbè kó dihei, ke fèùrì mediè, kéwénté, keyà Dasaa medétimè, kòo bo Abarahammu borè. ²⁴ Kòo pīéké ke d̀: N cice Abarahammu! N kuú mmesém-mè, kéduó nkè Dasaa pòtè o ǹmbii menie nke yàa dúo n ǹndenfè, n fèùrimu mediè mmuháá mmuu mmieke. ²⁵ Kè Abarahammuu ò tḗnné ke d̀: M bire dentení a do m̀kemè tikpàti ketenkè ínkè kè Dasaa fèùrì, di mm̀ṅni kè bè ò òmp̀unne kàa me ntó fèùrì. ²⁶ Dif̀tìrì cūmpuri dii keté ke bo ti cuokè, kòo m̀wù d́ kékòto di borè, ò báa na, kè di kóò m̀wù me ndó kékòtení ti borè, ò báa na. ²⁷ Kè tikpàti yiè nd̀: N da báammu n cice, duó nkè Dasaa kòte n cī̀tè. ²⁸ N neí bomu siǹmmù kòo sì nàké, kè sì

báa kòtení m m̀ mbo m̀è fèùtímè mieke. ²⁹ Kè Abarahammuu ò tḗnné ke d̀: M̀y-isi kuú nè Kuyie mpānāaṅti náam̀bè páte dè bomu, bèe yie ndè yē mm̀. ³⁰ Kè tikpàti yiè nd̀: N cice Abarahammu, bèè ku, kè be kóò m̀wù k̀to ke bè nàké, bè yóó yiemmu kéceete. ³¹ Kè Abarahammuu ò nàké ke d̀: Kè bè í yie mM̀yɔisi kó ikuú nè Kuyie mpānāaṅti náam̀bè páte kpeti, bá kè becírìbè kóò m̀wù yānté ke bè nàké bè í yóó yie.

Yesu nàké ti mecíém̀mè ínkè

(Wénté Matie 18:6-7, 21-22, 17:20 nè Mariki 9:42)

17 Kè Yesu nàké o tanc̀wumbè ke d̀: Dèè bo nte kòo nìtì d̀ò meyei ndè í yóó paà, wèè né bo nte kòo t̀w d̀ò meyei nde yiè mbo yà. ² Kè bè ò dùú nditári dieri ke dootóo dà mèèrì mieke dè ntōūnè ò bo b̀mmè besámpòbè bie nkóò m̀wù meyei mmieke. ³ Ndakenè!

Kàa kou cààrè ke banté o caàrimè a ò cī́. ⁴ Kòo da cààrè kuce mèyiekè diyè dimáa mieke, ke kòriní ke da m̀w mecíém̀mè, ncíenke we.

Yesu dònnonemè metákùmè feyònfè

⁵ Kè Yesu t̀rèè ò m̀w ke d̀: Ti Yiè nha ti yíe metákùmè. ⁶ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Kè di do n tá bá kè dè mmannè feyònfè di bo na kénáké mutie muu nke d̀: Uuté a m̀ mborè kédò dà mèèrì mieke kè mùu yie ndi yē mm̀.

Otònti nè o yiè

⁷ Di mieke kòò m̀wù m̀ke otònti kòò kùútí yoo ò cēmmù o w̄s ke konní kupaku ò bo ò nàké ke d̀: Yàa kari kèdià? ⁸ Ò báa ò nàké ke yí: Bénké kédeè kéceete a yààti kètōnní kè n duó nkè n di kédeè kàa né na kèdià? ⁹ Ò bo sante otònti wenwe ò pí m̀è kpéi mm̀tōmmù ò yē nwèè pímmàà? Ú̀! ¹⁰ Di kperè me ndò nkè di pí mbè di duó mm̀tōmmù

iní dii m̀ǹǹni d̀e bo nś mbenitib̀e kpaá ke d̀e t́áá?

**Fadisíē nè odàmpòd̀c̀utíwè
b̀e báámm̀e Kuyie**

⁹ K̀e Yesu náké dináànhántiri teri b̀eè yèmm̀e do mb̀e wenni, ke senku betòb̀e be ke kpéí nke d̀: ¹⁰ Benitib̀e bedébè beè do ta Kuyie ncíēt̀e ke bo bánt̀e Kuyie. Kòd̀ m̀u tu Fadisiē, kòd̀ t̀u tu odàmpòd̀c̀utíwè. ¹¹ K̀e Fadisiē ncómm̀ú ke báá nKuyie nke t̀u: Kuyie n da sánti n yí d̀onnè̀m̀e betòb̀e b̀eè t̀u beyóob̀e, b̀eè í d̀wari a dóm̀e, b̀eè d̀uti d̀utinè̀ betòb̀e, n da sánti n yí d̀onnè̀m̀e odàmpòd̀c̀utíwè yie. ¹² Nh 55 bou dinùu kuce m̀edém̀e ndi seménni mieke, ke duò n kperè dem̀u kó meyaatim̀e tepíít̀e. ¹³ Kòd̀ d̀ampòd̀c̀utíwè ncómm̀ú mekpéém̀m̀e ke śi ke pí nho c̀inc̀inǹi ke t̀u: Kuyie, nha n kus mmesém̀m̀e mí nhonitiyiwe! ¹⁴ K̀e Yesu d̀: N di náámmu de kóo niti do kúnti k̀e Kuyie nhò wénkùnnem̀u, k̀u me nyí nwénkùnnè Fadisiē, ke yé wèè bo ndéúkùnkò omáà, Kuyie mbo ò kék̀k̀unne, k̀e wèè kék̀k̀unne omáà k̀u ò déúk̀k̀unne.

B̀e do k̀arinním̀e ibi Yesu borè

*(Wénté Matie 19:13-15 nè
Mariki 10:13-16)*

¹⁵ K̀e benitib̀e nkòrinè̀ ibi Yesu borè kòd̀ bo ò kááké, kòd̀ tancòumb̀e nyi b̀eti. ¹⁶ K̀e Yesu ò yúní ke béi nke d̀: Yóunè̀ k̀e ibi nkòriní m borè bá nyi b̀etinè̀ ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè̀ b̀eè ò d̀onnè̀ be kpéí nke. ¹⁷ N di náá mmómmuò nwe kòd̀ niti í c̀uté Kuyie nkpààtiyuu debire k̀òm̀e o báá di ta.

Odapàà ntkpàti yie

*(Wénté Matie 19:16-30 nè
Mariki 10:17-31)*

¹⁸ K̀e Sifube kòd̀ nùti m̀u beke Yesu ke d̀: Okóti sààwè, n dò nkédò̀ ba k̀epéte mufòmmu mùu bo sáà. ¹⁹ K̀e Yesu ò beke ke d̀: Ba nte kàa n t̀u osààwè?

Òm̀u í wenni k̀e d̀e í t̀u Kuyie mmáà. ²⁰ A yému ikuó ò tu a báá duónè̀ a pokù yoo a d̀u í t̀u wè a báá ku oniti, a báá yúúkú, a báá souté ḱeààrè a kou t̀u yètiri, ndé a cice nè a yò. ²¹ K̀e wèè nitii ò t́énnè̀ ke d̀: N d̀e d̀d̀m̀u dem̀u nè m b́kém̀b̀enti mieke. ²² K̀e Yesu ti kèè kòd̀ nàkè ke d̀: Dèmarè̀ kpaá ke da d̀onnim̀u, k̀e ḱéfité a m̀eke d̀e dem̀u, k̀epámm̀ú beçirib̀e idáfiti, a bo péte ḱéinkè kó tikpàti, kék̀k̀ení k̀e n t̀unne!

²³ Ò kèè dii m̀ǹǹni de kó tináanti kòd̀ yèmm̀e caàrè ke yé ò do m̀ekem̀e tikpàti mediè. ²⁴ K̀e Yesu yà o yèmm̀e cààrè̀m̀e ke d̀: Dè yóumu tikpàti yembè̀ bo tamè̀ Kuyie nkpààtiyuu mieke. ²⁵ Dè yóunè̀m̀u tikpàti yie nhò bo tamè̀ Kuyie nkpààtiyuu ke p̀étè yòyò bo tamè̀ feyáarife kó meffè.

²⁶ B̀eè d̀e bo k̀e b̀e d̀: K̀e d̀e d̀o mmem̀me we mbo na ḱeooté? ²⁷ K̀e Yesu b̀e t́énnè̀ ke d̀: Dèè yóunè̀ benitib̀e d̀e í yóunè̀ Kuyie. ²⁸ K̀e Pierii ò nàkè ke d̀: Nte ti yóumè̀ dem̀u ke da t̀unne. ²⁹ K̀e Yesu b̀e nàkè ke d̀: N di náa mmómmuò nwe, kòd̀ m̀u yóu o ćiēt̀e nè o pokù nè o ýfũ̀ k̀e nè o yembè̀ nè o bí Kuyie nkpààtiyuu kpéí ³⁰ ò yóo pétèm̀u meborime mie mmieke k̀e d̀e nsù, k̀epétè mufòmmu mùu bo sáà meborime m̀eè kpaani me mieke.

Yesu nàkè m̀e ò yóo kúmm̀e ḱeyánté

*(Wénté Matie 20:17-19 nè
Mariki 10:32-34)*

³¹ K̀e Yesu yí o tancòumb̀e tepíít̀e nè bedébè k̀e b̀e náké ke d̀: Ti kori Sedisadem̀mu k̀e Kuyie mpáànáanti náam̀b̀e do wári ti Onitibire kpéí nke t̀u bo d̀. ³² B̀e bo ò pí nkéduò̀ mbèè í t̀u nKuyie, k̀e b̀e nhò daú, koò sáà, koò sùu tinónt̀ùti, ³³ kòd̀ puotí yedá, ḱedeè kòd̀ k̀u, diyie t́áanni yie kòd̀ yánté.

³⁴ O tancòumb̀e me nyí mbanté ò b̀e náa nti k̀e t̀u mbè̀ sùu, b̀e í mbanté ò t̀u mù.

**Yesu wéimmè
kuyù̀̀nkù makù Sedikoo**

*(Wénté Matie 20:29-34 nè
Mariki 10:46-52)*

³⁵ Yesu tóónnè dìi m̀̀nni Sedikoo kè kuyù̀̀nkù makù k̀̀ari kuce nù̀̀ ke m̀̀óú, ³⁶ kékeè dit̀̀nni p̀̀enkémè kébeke mù̀̀ d̀̀òri. ³⁷ Kè bè d̀̀ Yesu Nansareti kou weè p̀̀nké. ³⁸ Kè kùu p̀̀éké ke d̀̀: Yesu Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

³⁹ Bèè ni deyìkè kè bè nkù kpànnè ke tú kùu cíéké, kè kù né d̀̀ke p̀̀éké ke d̀̀: Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

⁴⁰ Kè Yesu cómmó kédus nkè bèè kù yúni, kòo kù beke ke d̀̀: ⁴¹ A d̀̀s n da d̀̀ò ba? Kè kù d̀̀: Okóti, n d̀̀s kéwéntému. ⁴² Kè Yesu kù náké ke d̀̀: Wénté, a tákùmè da deetému.

⁴³ Kè kù p̀̀nké wénté kètünne Yesu kénsánti Kuyie, kè dit̀̀nni ò yà kénsánti Kuyie.

Sasee kó muceetimù kó tináànti

19 Kè Yesu ta Sedikoo heì kémp̀̀nké. ² Kè bedàmpòdcutibè kóo kóti m̀̀òu dè bo, kòo yè̀̀tiri tu Sasee, kòò m̀̀ke o kperè mediè. ³ Kòò ndó kèyà bè tu wè Yesu, ò me nyí nna nè dit̀̀nni, ke yé ò tumè onitikúpúwe. ⁴ Kòò coké kèniité, kédeke mutie mamù ke bo na, kè Yesu mp̀̀nké kòò ò yà. ⁵ Kè Yesu tuókoo dèborè kèbóúté ke d̀̀: Sasee cúténi mecāā! N d̀̀ò nkébaté a cíètè nte yíe.

⁶ Kè Sasee cúténi mecāā nkóo cúténè diwèi. ⁷ Kè benitibèè dè yà kènnáá nke tú: Ò k̀̀te ke bàtè onitiyeiwe cíètè.

⁸ Kè Sasee ncómmú ti Yiè nyìkè koò náá nke tú: N Yiè m bo duó n kpàti kó dikéè becìribè. Kè n do souté òm̀̀òu ke di o kperè, m bo dè nhò yietí kénóó nkuce mènàà.

⁹ Kè Yesu ò náké ke d̀̀: Kuyie ndeetému te ncíètè k̀̀be yíe, ke yé Sasee túmè Abarahamu yaàbire. ¹⁰ Onitibire

k̀̀tení ke wanti bèè feti bèmbe ke bo bè deeté.

**Betómbè bè do totí bè
idííti be kó tináànti**

(Wénté Matie 25:14-30)

¹¹ Kè Yesu tóónnè Sedisademmu kè benitibè yèmmè ndò Kuyie kpà̀̀tiyuu auté ke bo tuókení, kòo bè náké dináanhántiri mari ke d̀̀: ¹² Tekpà̀̀tibite matè teè do iti kénkòri dihei dètíri, kè bè bo ò pí ntkpà̀̀ti kòo wēténí. ¹³ Ò iti dìi m̀̀nni kèyú o tómbè ké bè duó mbá wè idííti mediè nke d̀̀: M̀̀peinkonè i kè nni nwētini. ¹⁴ O èi k̀̀be me nyí nhò d̀̀s, kòo íté kédeè kè bèè t̀̀nko benitibè kè bèè náké de kó dihei kóo kpà̀̀ti ke d̀̀: Ti í d̀̀s onitì yie nni ntú ti kóo kpà̀̀ti.

¹⁵ Kè bèè ò pí ntkpà̀̀ti kòo konni kèyú betómbè ò sòò duó mbè idííti ke bo yà bè ò pei mmèè botí. ¹⁶ Kòò ketiwèè k̀̀tení ke d̀̀: Okóti, nte a sòò n duó nyì dííti, né nte m pei nyi kuce tepíítè. ¹⁷ Kòò kpà̀̀ti ò náké ke d̀̀: N da p̀̀nsiri a tú ot̀̀nti sà̀̀wè nwe, wèè pí ndesà̀̀mpòrè kè dè wenni, nè de kpéi m bo da duó nyehékè tepíítè kàa nyè baké. ¹⁸ Kòò dérii k̀̀tení ke d̀̀: Okóti, òte a sòò n duó nyì dííti, né nte m pei nyi kuce mènùmmù. ¹⁹ Kòò kpà̀̀ti ò náké ke d̀̀: Baatè yehékè yènùmmù. ²⁰ Kòò t̀̀òu k̀̀tení ke d̀̀: Okóti nte a dííti, n yi p̀̀ömmù kesònnè. ²¹ Kuf̀̀swaá nkuù sòò m pí ke yé a túmè onitiyonkuwe, ke tóu a í d̀̀óu ndè, ke k̀̀ú a í buotí dè. ²² Kòò kpà̀̀ti ò náké ke d̀̀: Ot̀̀nti yeiwe n yóó da bekenè a béi ntí ínke nke, a do yé ke do n tú onitiyonkuwe ke tóu n yí d̀̀óu ndè, ke k̀̀ú n yí buotí dè. ²³ A t̀̀ú nné na ndóu n dííti tedíticíètè mieke kè n na nwētini ke s̀̀s nyi peitè kè n túóté, kètúóténè ò peitè. ²⁴ Kè Yesu deè kénáké bèè dè bo ke d̀̀: Fietenè idííti n sòò ò duó nyi kédus nwèè kpèyi peitè kuce tepíítè. ²⁵ Kè bèè ò t̀̀nné ke d̀̀: Okóti, ò die nke m̀̀kemmu idííti kuce

báá di náké nè mùù wērimú mmu n dè dḍḍrinè mè.

Betṓmbè yeibe kó medonnimè

*(Wénté Matie 21:33-46
nè Mariki 12:1-12)*

⁹ Kè Yesu yíé bè ké nàké dináaṅhāntírí marí ke dḍ: Onìtì mṓu wèè do fíkkú detie, mbè dḍḍrinè dèè kó yebe menaà, mbè túmè difèè, kébanne betṓmbè, kékṓte kupḍḍkù kémṓntè. ¹⁰ Yetebe bi diì mḍnnì, kòò tṓ nho tṓnnì bèè bàa kupaku be borè, kè bè bo ò duónko o kó yetebe. Bèè bàa kupaku kè bèè puotí otṓntì kòò bèti o nou sitetìrì. ¹¹ Kòò yíé kètṓ nhotṓntì tṓu, kè bèè ò puotí kòò sāmúmú, kòò bèti o nou sitetìrì. ¹² Kòò yíé kètṓnko otáánwè kè bèè ò puotí kékṓute kṓute kòò bèti. ¹³ Kè kupaku yiè ndò: N né bo yíme? Ke yóu ke dḍ, m bo tṓ m bire mṓmmṓnde kè dè yèmmè bè bo dè depe. ¹⁴ Bèè bàa kupaku bè yaní diì mḍnnì o bire ke né náké bemáá ke dḍ: Ntenè wèè yóó tieke kupaku, ti ò kùṓnè ké kù tieke, ¹⁵ kòò pī nkéyennè kupaku mánku kékú. Kè Yesu dḍ: Kupaku yiè mbo bè dḍḍ ba de mḍnnì? ¹⁶ Ò bo kṓtení kékú de kó benitibè kéān-nè betṓbè o paku.

Bè kèè diì mḍnnì de kó tináaṅtì ke dḍ: Kuyie mbáá dè tṓnì! ¹⁷ Kè Yesu bè wènté kébéi nke dḍ: Kè tìi né wāri ke tṓ: Bèè maà bè dootóo diì tārì, diì naá ndipūū kó ditārì, tì benkú ba?

¹⁸ Wèè bo do de kó ditārì ínkè ò bo kéété kéété, kè di do wèè ínkè diì ò nante nante.

Ti bo duómṓmè Sesaa o kperè kéduó nKuyie nku kperè

*(Wénté Matie 22:15-22 nè
Mariki 12:13-17)*

¹⁹ Kè ikuó niùbè kó bekótí bè nè ikuó wāábè nwanti ke bo pī nYesu ke né yṓte ditínnì. Bè do bantému ke dḍ nYesu ān-te bembe de kó dináaṅhāntírì. ²⁰ Kè bèè

tāāté benitibè kè bè ndò mbè tu benitísàábè ke bo díí nYesu, kényà bè bo ò pīnnè o náaṅtì mieke kéduó kùmandáá. ²¹ Kè bèè ò beke ke dḍ: Okóti ti yému ke dḍ nha tú wèè nàá ntimómṓnti ke tiè nweti weti, ke í yīèkù òmṓu bá kòò tu wè ke benkú Kuyie nkó kuce ke tṓ ntimómṓnti. ²² Dè wenni ke dḍ ntí nyietì dàmpòd okpàati dièwè wèè bo Odommà, kè ti bá nyietì?

²³ Kè Yesu banté bè dómè kòò díí nke dḍ: Benkenè fedífè fēmáá kè n yà. Kè bèè ò duó nkòò bè beke ke dḍ: ²⁴ We nte diyuu dii nnè diyètìrì dii ndèè wāri fe ínkè? Kè bèè ò tēnné ke dḍ: Sesaa, okpàatidièwè wèè bo Odommu.

²⁵ Kè Yesu bè náké ke dḍ: Duónnè tūnkè Sesaa o kperè, kéduó nKuyie nku kperè.

²⁶ Kè dèè bè di bè í nyà bè bo ò pīnnè tì benitibè iikè, kényóu ke dḍ yúóó.

Dipopuò í bo kéinkè

*(Wénté Matie 22:23-33 nè
Mariki 12:18-27)*

²⁷ Kè Sadusiēbe bèè í yie mmukúkéyántímù bomè, kè bèè kṓtení Yesu borè kòò beke ke dḍ: ²⁸ Okóti, Māyiisi kó ikuó tú kòò nìti ku ke yóu o pokù bá debire í bo, o nantèè ò tṓóté kòò peité íbì kè ii sṓté wèè ku o ciètè. ²⁹ Kè diyṓfūḍ marí kṓbe né mbo bèyiekè, kòò ketiwèè puoke kékú bá debire í bo. ³⁰ Kòò nantèè tṓóté de kóo kúpokù ke múnkèe kú, bá debire í bo. ³¹ Kè bè mme nhṓ ke yàa tuākenè oyiénwè bá debire í bo. ³² De kó difñkúò kè de kóo nitipòkùu kú. ³³ Mukúkéyántímù yiè be we nyóó nte de kòò nitipòkù, bemṓu bè me nhò puokemèmu.

³⁴ Kè Yesu bè tēnné ke dḍ: Di mmḍnnì kó benitibè puokúmu ke yenkú, ³⁵ bèè bo mmānnè kéta meborime mèè kpaanì, bèè yóó yánté kéta meborime pāmmè mieke bè í yóó mpuokú bè me nyí yóó nyenkú. ³⁶ Bè ténke í yóó kú, bè yóó ndōnnè Kuyie ntṓrè nye, kéntú Kuyie

mbí, ke yé bè kúmèmu ke yánté. ³⁷ Kè tì tu mukúkéyántimù kpeti. Mòyiisi do béimmu ò yà diì m̀̀nni difāpèù kè di c̀̀dú nk̀̀do yú Kuyie nke d̀̀: Kuyie, Abarahamu nè Isaki nè Sak̀̀bu bè t̀̀u nk̀̀. ³⁸ Kuyie nyí tú becírìbè k̀̀ku ke yé kunku borè bè í k̀̀m̀̀.

³⁹ Kè ikú wā̀̀bè mabèè béi nke d̀̀: Okóti a nàkè kè dè wenni.

⁴⁰ Bè t̀̀́nke í nd̀̀átí kod beke timati.

Yesu Odætiwè nè dafiti

(Wénté Matie 22:41-46 nè Mariki 12:35-37)

⁴¹ Kè Yesu bè beke ke d̀̀: Benitibè bo yíme ke d̀̀ Kirisi tú Dafiti yà̀bire? ⁴² Dafiti mómmu do béimmu Yesā́ mpátiri mieke ke d̀̀: N Yiè nKuyie nnàkèmu n Yiè nke yí: Ǹ̀kari m bakù you. ⁴³ Kè n yà da duónnè a kpaǹ̀tìdèntòbè k̀̀a bè c̀̀ùti. ⁴⁴ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, nho Yiè mbo yíme kéwète kéntú o yà̀bire?

Yesu nàkémè benitibè ke tú bè ndake ikú wā̀̀bè kpéí

(Wénté Duku 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)

⁴⁵ Kè benitibè bem̀̀u nkémmú Yesu náantì, k̀̀o nàkè o tanc̀̀umbè ke d̀̀: ⁴⁶ Daatenè ikú wā̀̀bè kpéí bèè 5 ndó kénhā yeyà̀borè dieyè ke centi kè benitibè bo mbè d̀̀ú nke bè sánti yà̀rè mieke, ke 5 ndó yekàrè deyìkè kpeye titíntouti mieke nè yekàrè kètiyè yebaa mmieke. ⁴⁷ Ke fekù bekúpobè kperè, ke 5 mbáa nKuyie nkè dè m̀̀nte, ke bo ndò mbè wenni, Kuyie mbo bè bekénè kè dè ncáá nke yóu mediè.

Okúpoc̀̀rì kó dipānni

(Wénté Mariki 12:41-44)

21 Kè Yesu mbo Kuyie nc̀̀étè mieke, kéwénté keyà tikpàti yembè pā́mmè Kuyie nyidífi ke ā̀̀ ndibuu mieke, ² keyà okúpoc̀̀rì m̀̀u pāmè medítibii m̀̀démè mèè í t̀̀̀ke dèmarè. ³ Kè Yesu béi nke d̀̀: N di náa

mmómmu nwe okúpoc̀̀rì yie nweè ā̀̀nnè kè dè p̀̀étè betòbè bem̀̀u. ⁴ Ke yé betòbè ā̀̀mè ke suómmu mediè, wenwe nè o c̀̀ti mieke kòd ā̀̀nnè ò do m̀̀ke ì ke bo dinè.

Yesu nàkémè Kuyie nc̀̀étè kó mupòmmú kpéí

(Wénté Matie 24:1-2 nè Mariki 13:1-2)

⁵ Kè Yesu tanc̀̀umbè mabè nnáa Kuyie nc̀̀étè maá mèè botí nè yetá̀̀rè wenniye nè bè pā́mmú tì sánti te kpéí. ⁶ Kè Yesu be nàkè ke d̀̀: De kó yewe kpaanímú, kè di mè nwò ndè, ditári mari í yó nkpaá nónké diteri ínke de m̀̀u dè bo duó.

Yesu nàkémè o wètimù kpéí

(Wénté Matie 24:3-14 nè Mariki 13:3-13)

⁷ Kè bèè beke Yesu ke d̀̀: Okóti dè yóo tuokeni ìmm̀̀nni? Ti yóo yà ba kébanté ke d̀̀ ndè auténi? ⁸ Kè Yesu bè t̀̀́nné ke d̀̀: Nyénè kòd m̀̀u báa di souté ke yé benitibè péu k̀̀rinímè ke yóo nsou nke tú bè tu Kirisi, dè t̀̀̀kenímú ke dèè, di báa bè t̀̀́nne. ⁹ Kè di kèè diì m̀̀nni kè bè náa mmudoò kpéí nnè tikpàti kó mufèè, kuf̀̀waá mbáa di pí, deè d̀̀ nkéketé ké-tuokeni, dè né mu nyí yó ntú kum̀̀nku.

¹⁰ Ku m̀̀botí bo íte kénkpannè kutekù, kè di ñkpà̀̀tiyuu íte kénkpannè diteri. ¹¹ Kè ketenkè nsánti mediè nkè mumómmú yeimuu tanní tipfítì tim̀̀u nè yekòbè kè dèmarè yeire ndoari kéinkè nè yebenkùye c̀̀nyè. ¹² Bè yóo keté ke di pímmúmu, ke di f̀̀éu, nke di k̀̀tenè titíntouti, ke di kpetínné, ke di duó mbekpà̀̀tibè nè k̀̀m̀̀andáábè di tú mèè kpéí n k̀̀be. ¹³ Nè mèè mieke nke di yóo namè ké bè nàkè n kpéí. ¹⁴ Nyénè ke ní báa niitè kénwaá ndi bii yóo nàkè tì keyè. ¹⁵ Ke yé m̀̀i yóo di duómmè tináantì nè mecìi, bá di kpaǹ̀tìdèntòu m̀̀u báa na ké di baáni, yoo wèè tì yete. ¹⁶ Di yembè nè diyòf̀̀ k̀̀be nè di c̀̀pèetitòbè nè di népobè bè bo di f̀̀fítì k̀̀ku besúkùbè. ¹⁷ Benitibè bem̀̀u bo

ndi ní ndi tú m̀̀è kpéí n kɔbe. ¹⁸Di yɔ kó kuyùrikù kùmáà me mbáá feti. ¹⁹Ñt́́ínè, meimè di bo namè kédèetè di fòmму.

Sedisademmu kó mupòmmù

(Wénté Matie 24:15-21 nè Mariki 13:14-19)

²⁰ Kè di yà diì m̀̀nni kè behāāpòmbè c̀̀ètè Sedisademmu, di banté ke d̀̀o nho pontimù muu duunní. ²¹ Kè dè ś́ mbèè bo Sudee bèè coké kèdeke yetàrè, kè bèè bo Sedisademmu mieke bèè yè, kè bèè bo depaa mbè báá konní diheì. ²² Kuyie nkó tiyèiti kó yewe nye, kè dè bo d̀̀ò tì wàri ke yèmmè. ²³ Dè bo nyòunè benitipòbè bèè bo mpúo ǹ̀nè bèè tɔ ibí, ke yé meyencaàrimè diemè yóo mbomè de kó diheì mieke kè Kuyie mmieke ncóú nde kó kubotí. ²⁴ Bè bo kuɔ bèmabè nè disìè, kèpímmù betòbè kè bèè naá nyibotí imɔu kó tidaatì, kè bèè í tú Sifube kè bèè pònte Sedisademmu kédéíté, kè dè mme ndò nke kèmmúnè de kó meffè mbo deèmè.

Medòòrimè m̀̀è yóó d̀̀ò kè Yesu né wètení

(Wénté Matie 24:29-31 nè Mariki 13:24-27)

²⁵ De m̀̀nni d̀̀emarè cànnè bo ndòori, diyìè nè otànkù nè siwāà de ìnkè, dāmèèri kó kunampoo nè o kó kutoweku bo nte kè yebotè yemɔu yèmmè caàrè. ²⁶ Kufōwāá ndiekù bo pí mbenitibè nè dèè d̀̀òri de kpéí, nke yé siwāà diesi yóo sántèmè. ²⁷ De m̀̀nni kè bèè yà Onitibire, kè dè cutiní yewetè mieke nè muwèrimú diemù nè tikpeti. ²⁸ Kè de kó medòòrimè keté diì m̀̀nni di ténke bá nsíi, cátinne di yèmmè ke yé Kuyie nyóó di deetémè bàmbà.

Dèè benkú ke d̀̀o nYesu wètimù t̀̀óní

(Wénté Matie 24:32-35 nè Mariki 13:28-31)

²⁹ Kè Yesu bèè nàké ke d̀̀o: Wénténè fikíè kó detie ǹ̀nè detie nterè de kó medonnimè. ³⁰ Kè dè bité diì m̀̀nni di ɔɔ bantému ke d̀̀o ndiyɔɔ t̀̀ónní. ³¹ Mèè botí nku kè di yà diì m̀̀nni dende kó dimàà di banté ke d̀̀o nKuyie nkpààtiyuu t̀̀ónní. ³² N di náá mmòmmuɔ nwe benitibè bèè f̀̀ò di mm̀̀nni bèè í yóo kú bemɔu, kè dè mu nyí tuòkení. ³³ Keínkè nè ketenkè dè bo pèèté, n náànti me mbáá pèèté bitì.

Ti bo nwúómmè ke báá nKuyie

³⁴ Ñdakenè kè de kó diyìè bá nyóo tuòkení ke ś́ ndi bo yebaa mmieke ke yà ke muɔ, nkè kutenkù kuu nkó iyentotí di na, kè di di déété, ³⁵ ticùùtì ɔɔ pí mmèè botí sinɔ de kó diyìè yóo me ndéété kutenkù kumɔu kɔbe. ³⁶ Nwúóonnè ke báá nKuyie nsáà kèmmake muwèrimú kèna kéyenténè dèè kó dimàà yóo tuòkení, kèna kécómmù Onitibire ìlkè.

³⁷ Kè Yesu ní ntúú nke tiè mbenitibè Kuyie ncíètè mieke ke yàa kɔte keyié Odifíè tãri ìnkè. ³⁸ Kè benitibè ní pike cute Kuyie ncíètè, ke bo keè o tié.

Sudaasi do d̀̀ómè ḱ́fíté Yesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Isāā 11:45-53)

22 Kè dè nkpaá yewe sámpó kè pèèbè bèè í kɔɔrenè mutie mùu muuti kó dibanni bè tú di diyentébanii tuòkení, ² kè ikuɔ niùbè kó bekótfè nè ikuɔ wāàbè nwanti bè bo yímè ké kuɔ Yesu, ke né ndé benitibè. ³ De m̀̀nni kè dibò ta Sudaasi Isikadiyoti Yesu tancòumbè tepíftè nè bèdébè kóo m̀̀u. ⁴ Kòo kɔte kéyá ikuɔ niùbè kó bekótfè nè ikuɔ wāàbè ké bè nàké ò yóo yímè, kè bèè pí nYesu. ⁵ Kè dèè bè narike kè bè d̀̀ò bè bo ò duɔ nyidíftí. ⁶ De m̀̀nni kè Sudaasi

ńwanti ò bo yímè kè bèe pí nYesu bá diṭinnì bá nyé.

**Yesu do yěmmè bèe bénné
diyentébbanni kó mudii**

*(Wénté Matie 26:17-25 nè Mariki
14:12-21 nè Isāā 13:21-30)*

⁷ Pě̀èbè bèè í kòorenè mutie mùù muuti kó dibannii, bè 55 fíé dii yìè ipe diyentébbanni kpéí nkè dii tuakení. ⁸ Kè Yesu t5 mPieri nè Isāā ké bè nàké ke d̄: Kòtenè kébénné diyentébbanni kó mudii kè tí di. ⁹ Kè bèè ò beke ke d̄: A d̄s tí mù bè́nné de? ¹⁰ Kòò bè tḗnné ke d̄: Kòtenè dihei, di bo conè onitidùù m̄òu kòò t̄o didúù nè menie, nkè dí ò t̄unne. ¹¹ Kòò ta dè dí nàké de kó teciētè yìè nke d̄: Okóti tu yé ò yóó di kùù dieku mieke diyentébbanni kó mudii nè o tancòumbè? ¹² Ò bo di benke kudieku diekù makù kudànkù ìnkè kè kù t̄unte páíf, deñde di yóó bénnémè diyentébbanni kó mudii.

¹³ Kè bèe k̄ote kénsó ndè d̄ò nhò do bè nàkémè, kè bèe bénné diyentébbanni kó mudii.

Mudii sààmù kó ikuṣ

*(Wénté Matie 26:26-30 nè Mariki
14:22-26 nè 1 Kòdenti 11:23-25)*

¹⁴ Dè t̄ùdke dii m̄ònni Yesu nè o t̄rè kè bè nkari ke yo. ¹⁵ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke d̄: N d̄s nè n yèmmè mem̄ou ndi, mí nnè d̄índi tí wēnné kēdi diyentébbanni dii nkó mudii, kè n né na kēfēúté. ¹⁶ N di náá mmómmuṣ nwe n tḗnke í yóó mù di kè diyentébbanni kó mebenkùmè í d̄d̄ kè Kuyie nkànnè ku kpààtiyuu.

¹⁷ Ò yí memme kētúóté febòòfè kēsānte Kuyie nké bè duṣ ke d̄: Ntonè kēyà dim̄ou. ¹⁸ N di náámmu n tḗnke í yóó yà f̄nyì be kó menaà, kè Kuyie nyàa kan-nenè ku kpààtiyuu.

¹⁹ De kó dif̄nkuò ke túóté p̄èè, kēsānte Kuyie, kóo wérí ké bè duṣ nke d̄: Die

ndeè benkú m pāmè n k̄ònti di kpéí, ñd̄orinè de, ke denniní n kpéí.

²⁰ Kè bèe di kédeè kòò túóté febòòfè ké bè duṣ nke d̄: Fe mbòòfè feè benkú n ȳi mmeè yó ntemè kè metaummè pām-mèe d̄d̄. ²¹ Wèè yó n fité ò me nkòkémú die nti yo ndè. ²² Onitibire yóó kúmu kéndònnè ti wārimè de kpéí, wèè me mbo dè fité ò bo yà.

²³ Kè bè mbékú betòbè ke tú, ti mieke we mbo d̄d̄ me kó kubotí?

**Kuyie nkpàti
c̄àánnèmu kutenkù kpeti**

²⁴ Kè Yesu tancòumbè ñnei ke bo ya wèè yó mbè baké. ²⁵ Kè Yesu bè nàké ke d̄: Yebotè kó bekpààtibè beè yè f̄éunko, bèè baké yebotè beè duṣ nkè bè bè yu ke tú mesàà ndòribè. ²⁶ Di kperè í d̄ò nké mme ndò, wèè kòtí wè ndò di kóo sámp̄óù, wèè baké kòò ndò ndi kóo t̄ònti. ²⁷ Wèè k̄ari ke yo nnè wèè ò duṣ mmudii, be we ndeunè ot̄ò? Wèè k̄ari ke yo nweè í deua? M bo di cuokè ke d̄ò nwèè duṣ nwènwe mudii. ²⁸ Di tú bèè w̄éeri bēmbè ke m bonè n f̄éútímè mem̄ou mieke. ²⁹ N cice n duṣmmu dikpààtiyuu kè m bo na ké di ndi duṣ. ³⁰ Di yó nyommu ke ȳ, n kpààtiyuu mieke kékari yekpààtikàrè, kēbekénè Isidayeeribe kó iwuo tepíítè nè ìd̄éi.

Yesu nàkémè Pieri ò yóó ò nēnnimè

*(Wénté Matie 26:31-35 nè Mariki
14:27-31 nè Isāā 13:36-38)*

³¹ Kè Yesu nàké Sim̄o ke d̄: Sim̄o, Sim̄o, dibòd̄ yāūtému dinùù ke bo da meèrè bè 55 meèrèmmè medibii nké mè bàte nè tifènti. ³² Kè m bántè Kuyie nha kpéí nkè dè bo yie nkàa tákùmè báá bonke. Kàa wète ke f̄ífkú dii m̄ònni a kpénkùnne a k̄obe.

³³ Kè Sim̄o ò nàké ke d̄: N Yiè, kè bè bo ti wēnné kékpetinné n yiemmu, kè dè me ntú mukúú nni mmu tí kú. ³⁴ Kè Yesu ò tḗnné ke d̄: Pieri n da náámmu tekote

bo nyóó kuó nkàa nènnumu kuce mètàāti ke tú a í n yé.

**Yesu náámmè o
tancòumbè ke tú bèe báátí**

³⁵ Kè Yesu bèe beke ke dò: N di tō ndii yìe bá di í nto idíítí, di í nto yeyòrè di í nto tineùti, kè dèmarè di dóntàà? Kè bèe dò: Áà, dèmarè í ti dònté.

³⁶ Kòo bèe nàké ke dò: Di mmònni náke kè wèè mòke idíítí we nyi tɔ, kè wèè mòke diyòri kòo ndi tɔ, kè wèè í mòke disìe wèe fítè o yaàbòri kédonté disìe.

³⁷ N di náámmu tìi wàri n kpéí nti dò nkédòmmu. Tìi tu: Bèe ò wènnénè beniyeyibe, tì me nhauté ke bo dòmmu.

³⁸ Kè bèe ò tēnné ke dò: Ti Yiè nte yese yèdèè, kòo bèe tēnné ke dò yè sànnèmu.

**Yesu báámmè Kuyie nkòo
bietimèe naá mmeyìi**

*(Wénté Matie 26:36-46 nè
Mariki 14:32-42)*

³⁹ Kè Yesu íté ke tó ñdeèti Odífíe tārì, kòo tancòumbè nhò tū. ⁴⁰ Kòo tuòke kè bèe nàké ke dò: Mbáánnè Kuyie nkè mesòummè báa di na.

⁴¹ Kékenté kè dè mmannè a bo dootémè ditārì, kòo nínkóo kémbáa nKuyie nke tú: ⁴² N cice kàa dós a n détinne febòòfè fie, dè bá ntú mfi kó medókùmèe dò a kòme mee dò. [⁴³ De mōnni kè Kuyie ntōnni marii cúténí kéínnè kòo kpénkùnne. ⁴⁴ Kè Yesu yèmmè cààrè mediè nkòo mbáa nKuyie nè o wèrímú mumòu, kòo bietimèe naá mmeyìi kéndóu ketenkè.]

⁴⁵ Ó bántè dii mōnni Kuyie nkédeè kéwētení o tancòumbè borè, ke nsí mbe yèmmè cààrè, kè bèe yè nke duó. ⁴⁶ Kòo bèe beke ke dò: Di yè nke duómàà? Íténè kémbáa nKuyie nkè mesòummè báa di na.

Bèe dómè képi nYesu

*(Wénté Matie 26:47-56 nè Mariki
14:43-50 nè Isā 18:3-11)*

⁴⁷ Yesu kpaá ke me nnáa nkè ditinnì marii tuòkení kè Sudaasi, Yesu tancòumbè tepíítè nè bèdébè kóò mòu, di ni, ke tóónní Yesu borè ke bo ò órí. ⁴⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: Sudaasi, a bo órímu Onitibire kè dè fitáa?

⁴⁹ Bèe neinè Yesu kè bèe yà dèè yóò dò kóò beke ke dò: Ti Yiè, tí kpànnè ti seà?

⁵⁰ Kè be kóò mòu kpatè disìe kéhei nkédate ikuó niùti dièwè kóo tōnti toò youri. ⁵¹ Kè Yesu dò: Yóunè memme. Kékááké de kóò niùti toò, kè di miékùnne, ⁵² kédeè kénáké ikuó niùbè nè bèe bàa Kuyie ncíètè be kó bekótfbè nè beheikènkótfbè bèe kòtení ke bo ò pí nke dò: Di kòtenéní yese nye nè ipààti ke dò n tú onitikòtùtáà? ⁵³ Nh 35 ndi bonèmu yewe yemòu Kuyie ncíètè mièke bá di í m pí. Di kó dimònni dii tūòke díndi nè dibiinnì kóò kpààti.

Pieri nènnimè Yesu

*(Wénté Matie 26:57-58, 69-75 nè Mariki
14:53-54, 66-72 nè Isā 18:12-18, 25-27)*

⁵⁴ Kè bèe pí nYesu kékòtenè ikuó niùti dièwè cíètè, kè Pieri ntú nke díetiri. ⁵⁵ Ke sís mbè tūòti muháa nke iiri kudànkù cuokè, kè Pierii karoo be borè. ⁵⁶ Kòo nitipotōnti mòu ò yà, kòò kàri muháa ntaké, kòo mme nhò wùò nkébéi nke dò: We nniiti do neínèmu Yesu.

⁵⁷ Kè Pierii nenni ke dò: Onitipòkù, n yí ò yé.

⁵⁸ Kè dèe yíe sàmpó kòo tūò mòu ò yà, kébéi nke dò: A tú be kóò mòu nwe, kè Pierii ò tēnné ke dò: N yí ò wēínnè.

⁵⁹ Kè dèe yíe kémòntoo sàmpó tewebìètè mèmáa tēmè kòo tūò mòu béi nke dò: Mómumu nnoniti yie ndo ò neínèmu, ò tú Kadidee kou nwe. ⁶⁰ Kè Pierii ò tēnné ke dò: N yí yé a dós kè n nàké tì. Ó kpaá ke me nnáa nkè tekotee kuó. ⁶¹ Kè ti Yiè

nwēēte kéwénté Pieri, kòo dentení ò do ò nàké tì ke dò: Tekote bo nyóó kuş nkàa nenni kuce mètāāti ke tú a í n yé. ⁶² Kè Pierii yè kénkuş tinānnieti.

Bè do daúmè Yesu koð puoti

(Wénté Matie 26:67-68 nè Mariki 14:65)

⁶³ Bèè bàa Yesu kè bè nhò daú koð puoti, ⁶⁴ ke ní káá nho ìkè kuyààkù ké nhò bèkú ke tú: Náké wèè da poté.

⁶⁵ Koð sàá nyesáàmbè teyè péu.

Bè bekénènè Yesu kubeéndieku kudiekù

⁶⁶ Kè dèè wenté kè dihei kó bekótíbè nè ikuş nùbè kó bekótíbè nè ikuş wāàbè, kè bèè tí nkékotenè Yesu kubeéndieku diekù, ⁶⁷ kòò beke ke dò: Kè fṣṣ tú Kirisi a ti nàké, kòò bè ténne ke dò: Bá kè n di nàké di í yóo yie. ⁶⁸ Kè m me ndi beke timati di í yó n ténne. ⁶⁹ Onitibire bo kari yíe Kuyie mmuwērímú mumou yiè mbakù youi.

⁷⁰ Bemou kè bè dò: A tū ntú Kuyie mBire ndaà? Kòò dò: Di ti mbéi, n de n tú.

⁷¹ Kè bè dò: Ti né ténke baa ònti ti kèèmu ti mómmombe ò béi nti nè o nùu.

Bè kòtènnèmè Yesu Pidati borè

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè Isā 18:28-38)

23 Kè bèè íté bemou kékotenè Yesu Pidati borè, ² kè nhò wátiri ke tú ò sukii benitibè mbe kè bè bo yete okpààti, ke bè nàá nke tú bè bá nyietì dàmpòò okpààti diewè Sesaa, ke yu omáa ke tú Kirisi okpààti.

³ Kè Pidatii ò beke ke dò: Fṣṣ tu Sifube kòò kpààtàà? Kòò ténne ke dò: A ti mbéi.

⁴ Kè Pidatii nàké ditinni nè ikuş nùbè kó bekótíbè ke dò: N yí yà oniti yie nkó meyei.

⁵ Kè bè nyetíróo ke tú: Ò sukii benitibè mbe kè bè bo yete okpààti. Ò dè keté

Kadidee nwe ke ta Sudee omou ke tūkenèni die.

Pidati duşmmè Yesu Edōti

⁶ Pidati kèè dii mōnni Kadidee kó diyètiri kébeke ke dò: A tú Kadidee kou nweà?

⁷ Ò kèè dii mōnni Yesu túmè Kadidee kou kòò duşnko Edōti, ke sṣ nhEdōti bo Sedisademmu de kó yewe. ⁸ Kè Edōtii yà Yesu kè dèè ò narike mediè nke yé ò do yomè o kōme, kéndó wèè dōò tidieti kòo yà. ⁹ Kòò bíéké Yesu tináanti péu ò me nyí nhò ténne timati. ¹⁰ Kè ikuş nùbè kó bekótíbè nè ikuş wāàbè ncómmú ke wátiri Yesu mediè. ¹¹ Edōti nè o kó behāāpòmbè kè bè nhò daú, koð sàá, kòò dàtinnè diyaàbòri sàari, kéwète kòò duşnko Pidati. ¹² De kó diyèi Edōti nè Pidati kè bèè narike ke do sī.

Bè fīmmè Barabaasi ke baaké Yesu kudapāātí

(Wénté Matie 27:15-26 nè Mariki 15:6-15 nè Isā 18:39-19:16)

¹³ Kè Pidatii tí nyikuş nùbè kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè, ké bè nàké ke dò: ¹⁴ Di kòtènni oniti yie m borè ke tú ò sukii benitibè kè bè bo yete okpààti kpeti, kè nh ò biéké di ìkè m me nyí yà ò cāke mù. ¹⁵ Edōti me mmúnke í yà o yei mmamè ke wète ke wè nni nduonni, ò tū nyí dōò meyei mmamè mèè bo nte kè ti ò kù. ¹⁶ M bo duş nkè bèè ò puoti kè nh ò fīi.

[¹⁷ Bá dii yentébanni Pidati do 5 ndò nké bè fīi nkukpetinkù kumàà ndi.]

¹⁸ Kè bèè pīéké bemou ke dò: Kuş oniti yie nkéfīi Barabaasi.

¹⁹ (Bè do yete okpààti kpeti nti kè dikpānni ānnè kè Barabaasi kuş oniti kè bè nhò kpeti.) ²⁰ Kè Pidati ndó kéfīi nYesu, ke yíe kébéinnè ditinni. ²¹ Kè ditinni dōke pīéké ke dò: Baaké we kudapāātí! Baaké we kudapāātí!

²² Kè Pidatii wēte kébéi nkuce metāámmè ke dò: Ò dòò ìmmè yei? N yí yà ò cààrēmu mùò bo nte kè ti ò kùò. M bo duó nkè bèe ò puotí kè nh ò fíí.

²³ Kè bè nyetíróo ke pīēkù ke tú: Baaké we kudapāāti, baaké we kudapāāti! Kè be toweku òke déukú kóò na. ²⁴ Kè Pidatii yóu kényie mbe kpeti, ²⁵ kéfíí mbè do yete okpààti kpeti kè dikpànnii ànné kè wèe kuò onití kè bè nhò kpeti, ké bè duó nYesu kè bè bo ò dòò bè ò dónèmmè.

Bè do kòrinèmmè Yesu ke bo baaké

(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki nè 15:21-32 nè Isāā 19:17-27)

²⁶ Kè bè nkòrinè Yesu ke bo baaké, ké-conè Simᵛ Sidenni eì kóò nití mᵛò kòò kùntiní kupaku, kè bèe ò pī nkòò tou nkudapāāti, kòò nkù tᵛ ke tū nYesu.

²⁷ Kè ditínni ò urí, kè benitipòbè meí meí ke kuò nho kpéí. ²⁸ Kè Yesu wēēte ké bè nàké ke dò: Sedisademmu kó benitipòbè bá nkuònnè n kpéí, pètínke nkuònnè dimáá kpéí nke nè di bí kpéí. ²⁹ Ke yé yewe kpaanímèmu kè bè bo yí dè náaati sihāūnsi, bèè í pié, bèè í yāā nyibí. ³⁰ De mōnni benitibè bo nnáá nyetārè ke tú: Duónèní ké ti yāke! Ke náá nsitāá ke tú: Tí káānnè. ³¹ Kè bè dōòri mie nkudú kusùükù, kukperíku kperè bo ndōmmè?

³² Kè bèe kōtenèní benitikòbè bèdébè, bè yóó wēnnénè bè Yesu kékuo. ³³ Bè tūòke diì mōnni dibòri marì bè tu di Kodikotaa (dèè tu kuyukúú) ké de mbaaké Yesu nè benitikòbè bèdébè, yie nho bakù yóu, otòu kučānku. ³⁴ Kè Yesu béi nke dò: N cice cíé mbe bè í yé bè dōòri dè.

Kè tihāāpòntii tāá tété kótóté o yààti. ³⁵ Kè benitibè nícómmú deborè kòò wùò nkè Sifube kó bekótíbbè nhò daú ke tú: Wenwe wèè deetè betòbè, kòò mènke tú Kirisi nwe, Kuyie ntāāté wè wèè deetè omáá.

³⁶ Kè tihāāpònti múnke nhò daú, ke tóónko kóò duó mmenéyāā nke dò:

³⁷ Kàa mènke tú Sifube kóo kpààti nwe, deetè amáá!

³⁸ Kè bèe wāri tēdabeetè ke dò: Yie nwee tu Sifube kóo kpààti. Kédanne kudapāāti yómmè.

³⁹ Bèè nitikòbè bè ò wēnnénè bè ke baaké kè be kóò mᵛò nhò daú ke tú: Fᵛᵛᵛ baa tú Kirisàà? Deetè amáá ke né ti deetè.

⁴⁰ Kòò tᵛòu ò kpānnè ke dò: A baa dé Kuyie naa? Fᵛᵛ nne we di bo difᵛᵛtiri dimáá ndi. ⁴¹ Tínti dōò mèè yei mmānnè bè ti kuomu, wenwe me nyí dōò meyei mmamè, ⁴² kédeè kénáké Yesu ke dò: Kàa wētení diì mōnni a kpààtiyuu mieke a nyé n kpéí. ⁴³ Kè Yesu ò nàké ke dò: N da náá mmómmuᵛ nwe, a bo nni mbonè yie ndiwèihèi mieke.

Yesu kúú nkó tináànti

(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki nè 15:33-41 nè Isāā 19:28-30)

⁴⁴ Diyie dᵛ kécómmú diì mōnni yeyo kè dèe biitoo ketenkè kemᵛò kémbi, ké-tuòkenè tewebiètè mètāāti. ⁴⁵ Bá diyie ténke í nná kè Kuyie ncíètè kó kuyààkùu kētè ku cuokè. ⁴⁶ Kè Yesu pīēké ke dò: N cice nh ànné m máá a nᵛò mieke nke.

Ò béi memme kédeè kētᵛte. ⁴⁷ Kè Odómmu kᵛbe kó kuhāāpònkùu yà dèè dōò kēsānte Kuyie nke dò: Onití yie mmènke í dōò meyei mmamè.

⁴⁸ Bèè do kōtení muwéimù, bè yà diì mōnni dèè dōò kè be yèmmèe caàrè kè bè ncíèri ke pí mpí mbe cìncìrè nè meyencaàrimè. ⁴⁹ Bèè yé Yesu nè benitipòbè bèè do ò neitinè nè Kadideení kè bè ncómmú mekentímè ke wúó ndèè dōòri.

Bè kùnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki nè 15:42-47 nè Isāā 19:38-42)

⁵⁰ Onití mᵛò wèè do bo dibeéntínni mieke kè bè ò tu Sosefu, kòò tú onitísàù ke dōòri Kuyie ndó dè. ⁵¹ Wenwe

do í yie nho kɔbe kpɛti, ò me nyí nkɔké bè tì dɔ̀rri dè, ò do tú Adimatee eì kou nwe, ke baa Kuyie nkpààtiyuu. ⁵² Kòo kɔte kɛmɔɔ Pidati dinùu ke bo kùnné Yesu, ⁵³ kòo cùúnní kudapāāti, kòo p̄ú nkuyaàsààkù, kédɔ́ú nkufōti mieke bè do keú kù dipèrì ìnkè, bá bè mu nyí nkù kùnnè òmò. ⁵⁴ Dè do tú Sifube kó teom̄pùtè ketírí kùu yuoku nku, kè dè né bo wenté kè tè mbo.

⁵⁵ Bèè nitipòbè do neinèní Yesu Kadidee, kè bèe neinè Sosefu kèyà kufōti nè bè ò dɔ́ú mmèè botí, ⁵⁶ kèwēte kékò nkédɔ́ú mekùd nnè tùdààrí, kénhompù teom̄pùtè yiè ikuó yèmmè.

Yesu yāntémè

(Wénté Matie 28:1-10 nè Mariki 16:1-8 nè Isāā 20:1-10)

24 Dìmáàsì kó dikínweñni sèi kè benitipòbè nkɔri kufōti ke to mekùd mmèè kɔkénè tùdààrí bè dɔ̀dò mè, ² kéns̄ nditáari dii do poke kufōti di pòòte. ³ Kè bèe ta bá bè í nya ti Yiè nYesu. ⁴ Kè dèe bè di, kè bèe yà benitibè bèdébè kè bè dàátí tiyaàpéíti kè tì mièti. ⁵ Kè kufōwaa mpí mbenitipòbè kè bè nsíí nsíí, kè de kó benitibèe bè beke ke dɔ̀: Dè dòmme kè di waa nwèè fòu becríbè mieke? ⁶ Ò í kpaá die nhò yāntému, dentenèní ò sòò di nàké tì ò kpaá dii m̀nni Kadidee ke dɔ̀: ⁷ Bè bo pí Onitibire kèduó mbèè í tū nKuyie nkè bèe ò baaké kudapāāti ìnkè kòo yānté diyie tāānni yiè.

⁸ Kè bèe dentení Yesu sòò bè nàké tì, ⁹ kèwēte kékò nkénáké Yesu tancòumbè tepítè nè omáà nè betòbè. ¹⁰ Maari Makitadaa kou nè Isanni, nè Maari Isaku yō, nè benitipòbè tɔ̀bè beè do tì nàké Yesu tancòumbè. ¹¹ Kè Yesu tancòumbè yèmmè ndò mbè í yé bè nàá nti nti bá bè í nti tá. ¹² Kè Pierii coké kékòte kufōti késíéké, kèyà tiyààti bè sòò ò p̄ú nti máà, kènwētini ò kɔbe borè, kè dè ò di nè dèè dɔ̀dò de kpéí.

Yesu benkemè omáà bèè kòri Emayuusi

(Wénté Mariki 16:12-13)

¹³ De kó diyie kè Yesu tancòumbè bèdébè nkɔri teheitè matè bè tu tè Emayuusi, nè Sedisademma kè dè m̀òke cidòmétiribè tepítè nè omáà, ¹⁴ kénkérí ke náante dèè dɔ̀dò. ¹⁵ Bè náante memme kè Yesu bè ninte kè bè ñnéí. ¹⁶ Kè dèmarè né nkānké be nuo nkè bè í nna kòd banté. ¹⁷ Kè Yesu be beke ke dɔ̀: Di náá mba nkpéí?

Kè bèe cómmɔɔ kè bè yèmmè cààrè. ¹⁸ Bè tu wè Kedeopaasi kòo ò tēñné ke dɔ̀: F́ nwe amáà wèè bo Sedisademma ke í yé dèè dɔ̀dò ye ñwe mieke. ¹⁹ Kè Yesu beke ke dɔ̀: Ba ndòò? Kè bè dɔ̀: A í kèè tìl tù̀kení Yesu Nansareti kou, wèè tu Kuyie mpāānāànti náàntò ke dɔ̀rri tidietì ke náá nkòo náànti m̀òke muwērimú, Kuyie nnè benitibè kè dè yéà? ²⁰ Kè ikuó niùbè nè dihei kó bekótibè kè bè ò p̄i nke yè mbèe ò kùu, ke duó nkè bè ò baaké kudapāāti. ²¹ Ti yèmmè do dò nweè yóó dèetè Isidayeeriibe! Yiè nwe diyie tāānni nè dè dɔ̀dòmè. ²² Kè ti kó benitipòbè mabè pìke cùte ke kòte kufōti ke wēténí ke nàké kè dè ti di, ²³ ke yè mbè í ò yà ke yà Kuyie ntòrè, kè yè bè nàké ke tú ò yānté. ²⁴ Kè ti kɔbe mabè kòte kufōti ke s̄ ndè dò benitipòbè do tì nàkémè, bè me nyí ò yà.

²⁵ Kè Yesu dɔ̀: Díndi benitibè bèè dón-tè meyèmmè ke í cāà di bo ntámè Kuyie mpāānāànti náàmbè nàké tì. ²⁶ Kirisi do í dò nkéféúte meè botí ke né na kédeukaà?

²⁷ Kédeè kè bè nàké Kuyie nnāànti tìl wàri M̄oyiisi kó yepáte nè Kuyie mpāānāànti náàmbè kpèye, kè bè nàké tim̄ɔu tìl wàri ò kpéí.

²⁸ Bè t̀ònnè dii m̀nni bè kòri tèè eitè kè Yesu dɔ̀dò kéndò nhò pēnké. ²⁹ Kè bèe yete ke dɔ̀: Yóu kè tí yié nkè diyie dèèmu, kè keyènkè biiri.

Kòo yie nkè bèe ta kébáté. ³⁰ Bè yóó di diì m̀̀nni kòo túóté p̄̀é, késānte Kuyie, nkóò w̄́rí k̄́e bè duś. ³¹ De m̀̀nni k̄́e d̄̀e bè wenke, k̄́e bèe ò banté ke né ò m̀̀n-tóo. ³² K̄́e n náá mbemáà ke tú: D̄̀e do í d̄̀o muhāá mmamù c̄́ú nti mieke ò ti náánnè diì m̀̀nni kuce ke ti benkú Kuyie nnáàntàà?

³³ K̄́e bèe p̄̀anke íté k̄́ewēte Sedisademmu k̄́éns̄́ n̄̄Yesu tanc̄̀ùm̀̀bè tepítè nè omáà nè betòbè k̄́e bè tikú. ³⁴ K̄́e bèe bè nàk̄́e ke d̄̀o: M̄́ómmuò ti Yiè nyānt̄́ému ke benke omáà Sim̄́.

³⁵ K̄́e bè nàk̄́enè t̄́i d̄̀ò bè k̄́erì diì m̀̀nni nè bè ò bantém̄̀ ò w̄́ú diì m̀̀nni p̄̀é.

Yesu benkemè omáà o tanc̄̀ùm̀̀bè

(Wénté Matie 28:16-20 nè

Mariki 16:14-18 nè Isā

20:19-23 nè Yesu T̄́rè 1:6-8)

³⁶ Bè kpaá ke me nnáá nkè Yesu c̄́m-m̄́ó be cuok̄́e ke d̄̀o: Kunaatí ndi bonè!

³⁷ K̄́e kuf̄́waá mbè p̄́ nkè be yèmmè ndò ndibòò marì ndi. ³⁸ K̄́e Yesu be beke ke d̄̀o: Di k̄́m̀̀bùd̄̀ti duonè ba? D̄̀e d̄̀omme k̄́e di í tá ke d̄̀o mmí nwe? ³⁹ Wénténè n nou nè n naàc̄̀èi, mínwe m m̄́ómmuò, n káák̄́enè k̄́eyà, dibòò marì í m̄́oke tik̄́nti di me nwúó nkè m m̄́oke ti.

⁴⁰ Ò b̄́ei mmemme k̄́e bè benke o nou nè o naàc̄̀èi. ⁴¹ K̄́e diw̄̀èi bè p̄́ mbè né mu

mbaa í ntá ke d̄̀o nweñwe, kòo bè beke ke d̄̀o: Di í m̄́oke d̄̀emarè k̄́e n diáà?

⁴² K̄́e bèe ò duś ndiȳ̀nk̄́èè diì ā́.

⁴³ Kòo di c̄́uté k̄́ec̄́áák̄́e be ìik̄́e. ⁴⁴ K̄́edeè k̄́e bè nàk̄́e ke d̄̀o: N sòò t̄́i ndi náá, n kpaá di bonè diì m̀̀nni ke tú: T̄́i w̄́ari n k̄́p̄́é M̄́oyiisi páte mieke nè Kuyie mp̄́ānāant̄́i náam̀̀bè kó yepáte mieke nè yesāá nkpeye mieke t̄́i d̄̀o nk̄́ed̄̀òmu.

⁴⁵ Memme kòo bè duś mmeciì nkè bè bo banténè t̄́i w̄́ari, ⁴⁶ k̄́e bè nàk̄́e ke d̄̀o: T̄́i w̄́arimu ke tú Kirisi d̄̀o nk̄́éf̄́út̄́ému, k̄́e bèe ò k̄́ú, kòo yánté diȳ̀è t̄́ānni yiè. ⁴⁷ K̄́e Kuyie nnáant̄́i nák̄́e k̄́eketénè Sedisademmu nè ibotí im̄́ou miékoo. K̄́e benit̄́ibèe banté be yei nk̄́ecee k̄́e Kuyie mbè c̄́é. ⁴⁸ Di d̄̀e ȳ́amu ke d̄̀o nk̄́enák̄́e di yà d̄̀e. ⁴⁹ Né nkpaánè die nSedisademmu k̄́e n di duś nk̄́éink̄́e kó muw̄́erím̄́ú n cice ȳ́e nhò yóó di duś mm̀̀.

Yesu d̄̀ekemè k̄́éink̄́e

(Wénté Mariki 16:19-20

nè Yesu T̄́rè 1:9-11)

⁵⁰ K̄́e Yesu deè k̄́e bè k̄́tenè Betannii bíék̄́e, k̄́eyoute o nou be ìnk̄́e k̄́e bè p̄́ mesàà. ⁵¹ Ò bè p̄́ā ndiì m̀̀nni mesàà nk̄́éít̄́e k̄́endeèt̄́i k̄́éink̄́e. ⁵² K̄́e bèe nínkú, kóò s̄́ante k̄́éít̄́e nè kuyèñnaatí k̄́ewēte Sedisademmu, ⁵³ k̄́embo Kuyie nc̄́iēt̄́e s̄́áà ke s̄́antí Kuyie.

Isāā wàrimè Tináansààti Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

Yesu tancòumbè tepíítè nè bedébè kòd mɔ̀u bè tu wè Isāā Sebedee kó debire. Weè Isāā weè wàri Tináansààti kó dipátíri kòo náànti yuu tú: Benìtibèe banté ke dò nYesu weè tu Kirisi Kuyie mBire. Kè bèè dè yie mbèe pété mufòmму mùu bo sáà. Isāā weè máà náké ke íkú Yesu kó yetannò ò do náá nyè ke tú: Mfi tu timóm̄m̄nti ke tú kuce nè mufòmму. Isāā nákému o pátíri mieke tidieti Yesu dɔ̀d tì, deè benkú Yesu túmè Kuyie mBire. De kó dipátíri dii náké ke bâte meborime mamè tináansààti kó yepáte teyè í nákéme. Kéndònnè mupotúòmù mùu do ànné Kanaa, Nikodemmu kòtemè kéyà Yesu, Sammarii kóo nitipòkù nè Yesu be kó tináànti, bè peité wèè niti kòd tu kuyū̀nkù o kó tináànti.

Di mpátíri náànti duś ke dòm̄mè

1. Bè tu wè tináànti ò tùótémè tini-tikònti 1:1-14
2. Isāā-Batiisi nákéme Kuyie mBire kpéí 1:15-34
3. Kuyie mBire benkemè de wḗrímú 1:35-12:50
4. Kuyie mBire benkemè dè dóm̄mè benìtibè nè de tōmmú mieke 13-17
5. Kuyie mBire duśmmè demáà kè bè dè kù 18-19
6. Kuyie mBire yàntémè kébenke demáà 20-21.

Bè tu wè Tináànti weè tu kuwenniku

1 Kuyie nyóó dɔ̀d kutenkù bè tu wè Tináànti kòd bomu, ke bonè Kuyie nke tú Kuyie. ²Bè tu wè Tináànti ò do bonèmu Kuyie nkù yóó dɔ̀d dii mōnni kutenkù. ³Kuyie nwe ndònnè dèè kó dimáà bo dem̄u, dēmarè í dɔ̀d kòd kpa.

⁴Mufòmму do bo weè mieke, kè de kó mufòmму tú kuwenniku ke mí benìtibè. ⁵Kuwenniku mímu dibiinnì mieke bá dibiinnì í na ke kù dàtínné.

⁶Kuyie ntōnnímu onìti mɔ̀u kòo yè̀tìri tu Isāā, ⁷kòd kòtení, ke náké benìtibè kuwenniku kpéí kè dè bo yie nkè bèe keè kéntá kuwenniku. ⁸Isāā do í tú o móm̄muo nkuwenniku, ò do kòtení ke bo náké kuwenniku kpéí nke. ⁹De kó kuwenniku kuù máà do tú kuwenniku móm̄monku, kùu kòtení kutenkù ke mí benìtibè bem̄u.

¹⁰Bè tu wè Tináànti ò do bomu kutenkù, Kuyie nwe ndònnè kutenkù, kutenkù me nyí ò banté. ¹¹Ò kòtenímu o nìtibè borè, bá bè í ò còuté. ¹²Bèè me nhò còuté koò tá, ò bè duśmmu muwḗrímú kè bè naá nKuyie nkó ibí. ¹³Kuyie nyí bè peité onìti peímè kù bè duś mmufòmму pám̄mù mmu.

¹⁴Bè tu wè Tináànti weè naá nhoniti ke kòtení ti borè ke tóní mesàà nnè timóm̄m̄nti, kè ti yà o kpeti o cice Kuyie nhò duś nti wenwe wèè bo omáà. ¹⁵Isāā do náá nweè kpéí nke tú: Ntenè, n di náá nke tú wèè n tūnní, ò n kpeñnìnèmu, ò do yó mbo kè m mu nyí bo.

¹⁶Weè ti duś ndem̄u, ke ti duś mmesàà mmebotí mebotí. ¹⁷M̄ȳiisi weè ti náké Kuyie nkó ikuś kè Yesu ti tóní Kuyie nkó mesàà nnè timóm̄m̄nti. ¹⁸Òm̄u í yà Kuyie, ku Bire dèè bo demáà, ke kù bonè deè te kè ti kù yìéte.

Isāā-Batiisi kó mutōmmú

(Wénté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Duku 3:1-18)

¹⁹Ntenè Sedisademmu eì kó bekóftibè do tōnní ikuś niùbè nè Defiibe Isāā borè, kè bèe beke Isāā ò tú wè, kòd bè tḗnné tì. ²⁰Ò do í bè sōnne, ò do bè nákému mpáíí ke dɔ̀: Mfi í tú Kirisi. ²¹Kè bè dɔ̀: A tú we náke? A tú Edii ñweà? Kòd dɔ̀: N yí tú Edii. Kè bè dɔ̀: A tú Kuyie mpā́nāànti náàntò ñweà? Kòd dɔ̀: Ỗ. ²²De mōnni

kè bè dò: A né tú we? Ti náké kè ti kò nkénáké bèè ti tōnní. ²³ Kè Isāā bè nàké ke dò: Kuyie mpānāaanti náahto Esaii do náá mmī kpéi nke tú: Oniti mōu kó metammè péú dikpáá mieke ke tú: Tūntenè ti Yiè nkó kuce.

²⁴ Bè do tōnní bè Isāā borè bè do tú Fadisiēbe mbe. ²⁵ Kè bèe wēte kòò beke ke dò: Kàa í tú Kirisi, a me nyí tú Edii, a me nyí tú Kuyie mpānāaanti náahto, dè né dōmme kàa āà bàtēmmù? ²⁶ Kè Isāā bè tēnné ke dò: Mí ndi āà bàtēmmù nè menie mme, òmōu né bomu di cuokè di mu nyí yé wè. ²⁷ Ò n tūnnímu m me nyí tūðke m bo ūtēmè o neùti kó mutáá.

²⁸ Demōu memme dè do dōri Betannii nwe Suditēē kó kukó nyáá Isāā do āà dè bàtēmmù.

Isāā-Batiisi nàkémè Yesu kpéi

²⁹ Kè dèe wenté kè Isāā yà Yesu kòò kèríní kòò béi nke dò: Ntenè Kuyie mpebii dii dèi benitibè kó meyei. ³⁰ N di náá nweè kpéi nke ke tú wèè n tūnní, ò n deunèmu, ò do yó mbo kè m mu nyí bo. ³¹ M mómumu n do í ò yé. N né kōtení ke āà benitibè bàtēmmù nè menie mme kè dè bo yie nkè Isidayeeribe ò banté.

³² Kè Isāā béi nho kpéi nke dò: N yà Muyaánsààmù cùténí mēmmē keínkè ke dōnnè dikpetinōnkperi ke cōrímú ò ínkè. ³³ Nh 55 í nhò yé Kuyie nkùu n tōnní kè nh āà bàtēmmù nè menie, kuù n nàké ke tú kè n yà kè Muyaánsààmù cùténí wèè ínkè, wèe yóó nhāà bàtēmmù nè Muyaánsààmù. ³⁴ N de nyà ke náá nke tú ò tu Kuyie mBire.

Yesu yumè o tancòumbè kètibè

³⁵ Kè dèe wenté, kè Isāā wētení ò wee borè nè o tancòumbè bèdébè. ³⁶ Kè Yesu mpēnké kòò ò yà ke dò: Ntenè Kuyie mpebii.

³⁷ Kòò tancòumbè bedée keè ò béi ntì, kètūnne Yesu. ³⁸ Kè Yesu wēte keyà bè ò tūmmè ké bè beke ke dò: Di wanti ba?

Kè bè dò: Okóti, yé a ā dè? ³⁹ Kòò dò: Kōtení kè di bo yà nh ā dè.

Kè bèe kote keyà ò ā dè, ké nhò bonè de kó diyè. Dè do s̄ ntewebiète puoti mēnaà ndi kuyuoku.

⁴⁰ Simōo Pieri nantè Āntidee, wèe do tú bèè do kèè Isāā béimmè kètūnne Yesu be kòò mōu. ⁴¹ Kè Āntidee mánè ò kóo kóti Simōo kòò nàké ke dò: Ti yàmu Kirisi, Kuyie ntāátè wè,

⁴² kòò niitè Yesu borè kè Yesu nhò wùò nkébéi nke dò: A tú Simōo nwe Sonaasi kó debire, di mmōnni bè bo nda yu ke tú Sefaasi, dèè tu: Ditári.

Yesu yumè Fidipu nè Natannayeri

⁴³ Kè dèe wenté kè Yesu nkōri Kadidee kéconè Fidipu kòò nàké ke dò: N tūnne.

⁴⁴ Fidipu do tú Betisaidaa ei kou nwe, bè peité dè Āntidee nè Pieri. ⁴⁵ Kè Fidipuu mánè Natannayeri kòò nàké ke dò: Ti yàmu Mōyiisi nè Kuyie mpānāaanti náaambè bè nàké wèè kpéi, Yesu Nansareti kou Sosefu kó debire.

⁴⁶ Kè Natannayerii ò beke ke dò: Dèmarè sàarè bo na keyènni Nansareti miekaà? Kè Fidipuu ò tēnné ke dò: Kōtení keyà.

⁴⁷ Kè Yesu yà Natannayeri kòò kèríní kòò béi nke dò: Isidayeerii mómumu ntú yie, ò í mōke siyáábisi. ⁴⁸ Kè Natannayerii ò beke ke dò: A n yìtè de? Kè Yesu dò: N do da yàmu a kari dii mōnni diteyuu, kè Fidipu mu nyí da yu. ⁴⁹ Kè Natannayeri dò: Okóti, a tú Kuyie mBire nde, Isidayeeribe kóo kpàati. ⁵⁰ Kè Yesu dò: N da nàké mèè kpéi nke tú n da yà, a kari dii mōnni diteyuu, deè te kàa tá a bo yà dèmarè dierè dèè pētè die. ⁵¹ Mómumu nwe n di náammè di bo yà tiwetì kpetémè kè Kuyie ntōrè dèkù ke cuutini Onitibire ínkè.

Yesu dòò tii dieti ketiti

2 Kè dè mmōke yewe yètāati kè mupotòòmù bannii ānné Kanaa, Ka-

didee kó kutempē nkè Yesu yō ndè bo.
² Kè bè múnkèe yú Yesu nè o tancòùm-
 bè de kó mupotùòmù banni. ³ Kè menaà
 ndeè kè Yesu yō ò nàké ke dò: Menaà
 òndónté. ⁴ Kè Yesu ò nàké ke dò: N yō, fṣṣ
 bá n nàké n dò nké dṣṣ tì! M mōnni mu
 nyí tùḍke.

⁵ Kòo yō náké betōmbè ke dò: Kòò di
 nàké tì, di tì dṣṣ timṣu.

⁶ Kè sṣ nsicee dè bo sikuḍ, bè maánè
 sì yetárè, Sifube do sṣ uté sì menie
 nkéḥójúnè bemáà kébántè Kuyie. Bá tè,
 tè do bo mbo dífiribè tekṣùtè (100). ⁷ Kè
 Yesu náké betōmbè ke dò: Píennè sicèe sii
 mmenie.

Kè bèe sì píe nféi féi. ⁸ Kòò dò: Yēn-
 tènè di mmōnni kéduṣ nwèè ni dibanni
 kò mutōmmú.

Kè bèe ò duṣ. ⁹ Kòo yááké menie mmèè
 naá mmenaà, nhò í mbanté de kó menaà
 nyènní dè, kè betōmbè bie me nyé ke yé
 beè dómè de kó menie. ¹⁰ Wèè ni dibanni
 kòo yú wèè tóú o pokù kóò nàké ke dò:
 Betṣbè sṣ keté kétotí menaà mmèè naati
 mèmme kè benitibè muṣ nke deè bè né
 totí mèè í naati mesàà nkè fṣ ndèntenè
 menatimè!

¹¹ De kó tidietì Yesu dṣṣ tì Kanaa, Ka-
 didee kó kutempē mmieke, tìl túsiketìtì,
 ò dṣṣ tì, ke benke ò kpeñnìmè, kòo
 tancòumbè dṣkèe nhò tá.

¹² De kó difōnkúò kè Yesu kṣte Kapen-
 naummu nè o yō nè o neí nè o tancòumbè
 ke dò yewe sámṣó.

Yesu do bètimè bepótambè Kuyie ncíètè mieke

(Wénté Matie 21:12-13 nè Mariki
 11:15-17 nè Duku 19:45-46)

¹³ Sifube kó dibanni bè tu di diyen-
 tébanni kè dii tṣónní kè Yesu kṣte Sedis-
 ademmu, ¹⁴ kéyà benitibè kè bè fiiti in-
 ààke nè ipe nè sinónkpeé Kuyie ncíètè
 kó kudànkù mieke nè bedíticeetibè kè
 bè kàri tábùribè také. ¹⁵ Kòo dṣṣ kuhṣū
 didáú, ké bè bèti bemṣu nè be nààke nè

be pe ke díe bedíticeetibè díítí kébuṣ mbe
 tábùribè, ¹⁶ kénáké bèè fiiti sinónkpeé ke
 dò: Túóténè di terè kéyè, di báá dṣṣ n cice
 cíètè kupotaá nkpete.

¹⁷ Kòo tancòumbèe dentení tìl wàri ke
 tú: N Yiè nKuyie n dṣmu a cíètè kè dè n
 tuḍ mmuhāá nkōme.

¹⁸ Kè Sifubee ò beke ke dò: Dṣṣ tidietì
 mati kè tí banté ke dò nha mṣke kuce ke
 bo na kéḍṣṣ a mè ndṣṣ dè.

¹⁹ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Pōntenè
 Kuyie ncíètè kè n wēte ké tē maá yewe
 yētāāti mieke. ²⁰ Kè Sifube dò: Tínti maá
 Kuyie ncíètè tē yebie nsipísìnàà nè yèkuḍ
 kè fṣ nné bo tē mmaá yewe yētāāti
 miekaà?

²¹ Yesu do náá Kuyie ncíètè kpéi nke
 yē nho mómmuṣ nwe. ²² Yesu yānté dii
 mōnni kòo tancòumbèe dentení ò sòò tì
 béimmè, kéyie nKuyie nnáànti tìl wàri,
 nè Yesu nàké tì.

Yesu yémè tìl bo onitì yèmmè mieke

²³ Yesu bo dii mōnni Sedisademmu
 diyentébbanni kè benitibè péuu yà ò dṣṣri
 tìl dieti ké nhò tá. ²⁴ Yesu me nyí mbè tá
 ke yé ò yémè be yèmmè bemṣu. ²⁵ Dè do í
 dò mbèe ò nàké onitì dòmmè, ò do yému
 nè omáà tìl bo onitì yèmmè mieke.

Yesu nàké tì Nikodemmu

3 Onitì mṣu wèe do bo Fadisiēbe
 kó fēnāfe mieke, kòo yetírì tu
 Nikodemmu, kòo tu Sifube kòò kótì.
² Kòo kṣte keyènkè makè Yesu borè kébèi
 nke dò: Okótì, ti yému ke dò nKuyie nkuù
 da tōnní kàa bo ti náké ku náàntì, ke
 yé òmṣu báá namè kéḍṣṣ a mè ndṣṣri
 tìl dieti kè Kuyie nyí ò bonè. ³ Kè Yesu
 ò nàké ke dò: N yóó da náké timóm-
 mṣnti nti, kè bè í peité onitì mepám-
 mè ò báá na kéyà Kuyie nkṣàātiiuu.
⁴ Kè Nikodemmu dò: Bè bo yíme kéwēte
 képeité onitikótì? Ò bo na kéwēte keta
 o yō pṣuti kè bèe ò peitáà? ⁵ Kè Yesu
 ò tēñné ke dò: Timómṣnti nti n da

nàkémè, kè bè í peité onìtì nè menie nnè Muyaánsààmù ò báá na kéta Kuyie nkpadìtiyuu mieke. ⁶ Onìtì peité wè tu onìtì nwe kè Muyaánsààmù peité wè tu Muyaánsààmù kou. ⁷ Dè báá da di n da nàkémè ke tú: Di dò mbè di peité mepàmmè. ⁸ Kuyaakù ò nfuuti kù dó kèè bíkè nkè, kàa yo kù nampúmè, a me nyí yé kù iténí dè yoo kù kòri kè. Muyaánsààmù peité wè o kperè me ndò. ⁹ Kè Nikodemu dò: Dè yóó yíme kédò? ¹⁰ Kè Yesu dò: Fí nwèè tu Isidayeribe mieke ikuó wáàbè kóo kótí a í tí yéà? ¹¹ N da náá mmómumu nwe: Tí náá tí yé tí nti nè tí yà tí, di me nyí dó ké tí yie. ¹² Kè n di náá kute nkù kpeti kè di í tá, di bo yíme kéntá n di náá ndii mòmni kéinkè kpeti? ¹³ Òmòù í dèke kéinkè kè dè í tú Onitibire, dèè cùténí kéinkè. ¹⁴ Mòyiisi do cònnè mèè botí femátìwàdàfè dikpáà mieke, mèè botí nku bè yóó baakémè Onitibire kudáú kécónné. ¹⁵ De mòmni bèè ò tá kè bè mmòke mufòmumu mùù bo sáà. ¹⁶ Ke yé Kuyie mmènke òkemè kute nkù, ke duónnì ku Bire dèè bo demáà, kè bèè dè tá bè báá kú, bè mmòke mufòmumu mùù bo sáà. ¹⁷ Kuyie nyí duónnì ku Bire kè dè bo bekénè kute nkù, kù dè duónnì kè dè bo kù deetému. ¹⁸ Wèè tá Kuyie mBire kù báá ò bekénè, wèè me nyí dè tá kù ò bekénè ke dèèmu, ke yé ò yetemè Kuyie mBire dèè bo demáà. ¹⁹ Ntè Kuyie mbeénti tú tí: Kuwenniku kòténímu kute nkù kè benitibè òke dibiinnì kè dè pèèté kuwenniku, ke yé be dòrì mè tumè meyeime. ²⁰ Wèè dòrì meyei nhò í dó kuwenniku, ò ò mbo dibiinnì mieke nke, ò dòrì mèè yei nyàà bo feité mèè kpéí. ²¹ Wèè me ndòrì dèè wenni ò ò mbo kuwenniku mieke nke kè benitibè bo yà ò dòrì mè Kuyie ndó dè.

Yesu nè Isāā-Batiisi

²² Yesu nè o tancòumbè kè bèè kòte Sudee kó kutempè nke dè yewe sámǎpó

kòo àà benitibè bàtémumu. ²³ De mòmni kè benitibè péu nkòrìní Isāā borè kòdò bè àà bàtémumu Enò, Sadimmu také, ke yé menie ndè sümè. ²⁴ (De mòmni kè bè mu nyí kpetinné Isāā.)

²⁵ Sifu mòù nè Isāā-Batiisi tancòumbè kè bè nnei Isāā àà wèè bàtémumu kpéí. ²⁶ Kè bèè kòte kénáké Isāā ke dò: Okótì, nè wè di sòdò bo Suditèè kó nyáà, a sòdò náá nwèè kpéí, wèè àà bàtémumu kè benitibè bemòu kòri o borè. ²⁷ Kè Isāā bè téní ke dò: Onitì mòke dè Kuyie nkuù dè nhò duó. ²⁸ N sòdò di nàkémumu weti weti ke dò: Mí í tú Kirisi, Kuyie ntāātè wè, n niiténí ke bo náké o kpéí nke. ²⁹ Onitì ò ntóu o pokù kòdò népo còmumu ke yo o tammè kè dè ò naati mèè botí, n kperè me ndo. ³⁰ Ò dè nkéndéúkúmu kè n kékú.

Kéinkè kou nè ketenkè kou de kó tináànti

³¹ Wèè bonní kéinkè wèè baké demòu, wèè bo ketenkè kòdò tu ketenkè kou, ke náá nkete nkè kó tináànti. Wèè bonní kéinkè wèè baké demòu. ³² Ke náá nhò kèè tí nè ò yà dè Kuyie mborè, òmòù me nyí tí yie. ³³ Wèè tí yie nhò bantému ke dè nKuyie ntú timómumònti kòku nku. ³⁴ Kuyie ntónnì wè wèè náá nku kpeti ke yé Muyaánsààmù ò piékémè ke í mòke kumànkù. ³⁵ Kuyie ndómu ku Bire, ke dè duó ndemòu kè dè baké. ³⁶ Wèè tá Kuyie mBire ò mòkemumu mufòmumu mùù bo sáà, kè wèè í tá Kuyie mBire ò báá mù pètè, Kuyie mmieke bo nhò còù.

Yesu nè Sammarii kóo nitipòkù

4 Kè Fadisiēberè keè Yesu mòdètemè benitibè kè bè sùnè Isāā kòbe kòdò bè àà bàtémumu. ² Weti weti, Yesu do í ànnè òmòu bàtémumu, ò tancòumbè beè do àà bàtémumu. ³ Yesu kèè dii mòmni bè náantemè o kpéí nkéité Sudee kénkòri Kadidee, ⁴ kè dè ndò nwèè yè Sammarii.

⁵ Kòo tuòke Sammarii kó dihei marì, bè tú di Sisa, kè di tókénè Sakòbu do duó

nkùù paku o bire Sosefu. ⁶ Kè Sakɔbu do keú tètè binte dè bo. Ke s̄ ndiyiè còmú yeyɔ kè Yesu ɔu kékaroo tebinte také.

⁷ Kè Sammarii kóo nitipòkù m̀òu kɔtení ke bo dó menie, kè Yesu d̄: M p̄a menie nkè n ȳ. ⁸ (Dè do s̄ nho tancòumbè ta dihei ndi ke bo donté mudii.) ⁹ Kè d̄è di de kòò nitipòkù kòò d̄: Dè ȳime f̄ nSifu kàa m m̄óu menie mí nSammarii kou ke bo ȳ? (Sifube í naatinè Sammarii kɔbe.) ¹⁰ Kè Yesu ò t̄ɛ́n̄é ke d̄: Kàa do nyé Kuyie mp̄ā ndè, ke yé wèè da m̄óu menie ke bo ȳ, f̄ ò na nhò m̄ɔ kòò da p̄a menie mmèè duò mmufòmму.

¹¹ Kòò nitipòkù ò t̄ɛ́n̄é ke d̄: Okóti, a í m̄ake dih̄nni kè tebinte c̄mp̄uri, a bo ȳime kéninte menie? ¹² A yèmmè do nha deunèmu ti yààri Sakɔbu wèè do ȳ nde kó tebinte kó menie nnè o bí nè o w̄ũ ke ku ke t̄è nti yóunàd̄? ¹³ Kè Yesu ò t̄ɛ́n̄é ke d̄: Wèè bo ȳa menie mmie sinéȳi w̄eti ke bo ò p̄im̄mu. ¹⁴ Wèè me mbo ȳa menie nh ò p̄amè sinéȳi t̄enke báá ò p̄i, mè bo naá ntebinte k̄emp̄ũ ò nho mieke, koò duò mmufòmму mùu bo s̄á. ¹⁵ Kòò nitipòkù b̄i nke d̄: Okóti m p̄a de kó menie kè sinéȳi t̄enke bá m p̄i kè n w̄etení die mmudúò. ¹⁶ Kè Yesu d̄: K̄ote ke yúní a d̄u. ¹⁷ Kòò nitipòkù ò t̄ɛ́n̄é ke d̄: N yí m̄ake n d̄u. Kè Yesu d̄: A naatimu a me ntúmè a í m̄ake a d̄u. ¹⁸ A b̄i m̄ómmu nwe, ke yé a yenkemè benitidaabè b̄ènn̄mm̄u, kàa mè mbo wè yé nyí tú a d̄u. ¹⁹ Kòò nitipòkù b̄i nke d̄: Okóti, m bant̄emu, a tú Kuyie mp̄ān̄aanti náant̄o nwe. ²⁰ T̄inti Sammarii kɔbe ti yembè ò mbáá nKuyie ndi nt̄ari ín̄kè nke. Kè d̄indi Sifube kè di tú Sedisademmu nwe ti dò nké nkù bàámmè. ²¹ Kè Yesu ò t̄ɛ́n̄é ke d̄: Onitipòkù f̄, a nyé ke tú de m̄nni kpaan̄imu kè bè t̄enke í yó mbáá nKuyie di nt̄ari ín̄kè nè Sedisademmu. ²² D̄indi Sammarii kɔbe di í yé di báá mm̄u, t̄inti Sifube ti ȳemu ti báá mm̄u, ke yé medeet̄imè bonn̄imè Sifube borè

nde. ²³ De m̄nni duunn̄imu ke t̄ùkení, bèè t̄ù nKuyie nnè tim̄ómm̄nti kè bè bo nkù báá nnè tim̄ómm̄nti nè Muyaán-s̄aam̄u, Kuyie nd̄ muò báámmu botí. ²⁴ Kuyie ntú muyaá mmu, bèè kù báá mbè do nké nkù báá nnè tim̄ómm̄nti nti, nè Muyaáns̄aam̄u. ²⁵ Kòò nitipòkù ò nàké ke d̄: N ȳemu ke dò nKirisí Kuyie nt̄aāt̄e wè k̄iriní, ò bo kɔtení ò m̄nni ò bo ti nàké dem̄u. ²⁶ Kè Yesu d̄: Mí nwèè da náánnè, m̄i ò tú.

²⁷ De m̄nni kòò tancòumbè w̄etení, ke ns̄ mbè nàá, kè d̄è bè di, bè me nyí nd̄at̄í ke beke onitipòkù wanti mù yoo Yesu ò nàánnè mùu kp̄éi.

²⁸ Kòò nitipòkù yóu o dúu deborè k̄ew̄ete dihei k̄enáké ke d̄: ²⁹ K̄otenní k̄éyá wèè n nàké n d̄ò d̄è kó dimàà, Kirisí bo nní nwe.

³⁰ Kè benitib̄e it̄ení k̄ek̄oteni Yesu borè.

³¹ Ke ns̄ kòò tancòumbè ò báá nke tú: Okóti, a báá dià? ³² Kòò bè nàké ke d̄: N kó mudii di í mù yé.

³³ Kòò tancòumbè mbékú betɔbè ke tú: Òm̄u wèè s̄à ò duò nkòò dià?

³⁴ Kè Yesu bè nàké ke d̄: N kó mudii tú m bo d̄òmmè wèè n t̄nni ò d̄ó dé, k̄edeè mut̄ómm̄ ò n duò mm̄u. ³⁵ D̄indi tú bet̄aàbè kpaá b̄èndà kè tidiiti bi, mi nné di náámmu ke tú: W̄ent̄én̄ depaa tidiiti bimu ke baa muk̄ũ. ³⁶ Wèè k̄ũ tidiiti ò m̄kemu o kó tiyeti, ke t̄k̄í tidiiti mufòmму mùu bo s̄á mu kp̄éi. Wèè buoti nè wèè k̄ũ be wèi dimàà ndi. ³⁷ Kè d̄è dò mmemme t̄i náant̄i tú yie mbuoti kòò t̄u k̄ũ, t̄i tú tim̄ómm̄nti nti. ³⁸ N di t̄ò nkè di k̄ũ t̄i diiti d̄i í ti kùútf̄, betɔbè bèè t̄i kùútf̄ ke di dei.

³⁹ Kè Sammarii kɔbe péuu yie nYesu, onitipòkù bè nàké mèè kp̄éi nke tú: Ò n nàkému n d̄ò d̄è kó dimàà. ⁴⁰ Kè bèè kɔtení Yesu borè kóò bant̄è ke d̄ wè nkpaá, kòò yie nkénkpaá ke d̄ yewe yèd̄é. ⁴¹ Kè kusúk̄u keè ò bè nàá nti k̄éyie nké nhò t̄á, ⁴² k̄enáké onitipòkù ke

dò: De í tú a ti nàkè tì, tii te kè ti yie koò tá. Ti mómmámbe ti kèèmu ò nàámmè ke banté ke dò nhò tu kutenkù kumɔu kò Odèetíwè.

Yesu miékùnnemè onitidiewè bire

(Wénté Duku 7:1-10, 17:5)

⁴³ Yewe yèdéè kó difɔnkúò kè Yesu íté kénkòri Kadidee. ⁴⁴ Bá nè ò do me mbéimmè ke dò: Bè ɔɔ í ndé Kuyie mpāānāānti nāāntò mɔu o eì mieke. ⁴⁵ Ò tùðkoo dii mōnni Kadidee kè bèè ò cɔuté mesàà, ke yé bè do kòtemè diyentébanii Sedisademmu kéyà ò dòò dè.

⁴⁶ Kè Yesu íté kòkote Kanaa ò do cèètè dè menie nkè mèe naá mmenaà, ke s̄ nhonitidiewè mɔu dè bo ke yènni Kapennaummu, kòo bire mɔ. ⁴⁷ Kòo keè kè bè tú Yesu iténí Sudee ke tùðkeni Kadidee, kòo kote kòò bántè ke dò: M bire deè mɔ nke duúnnè mukúú, ti kò nkàa dè miékunne. ⁴⁸ Kè Yesu ò nàkè ke dò: Kè n yí dḡò tidietì nè medòrìimè càmmè di ɔɔ í ntá! ⁴⁹ Kè weè nitidiewè nhò báá nke tú: Okóti! Tí kò nkè m bire mu nyí kú. ⁵⁰ Kè Yesu ò nàkè ke dò: Kò! Nkàa bire mietému.

Kòo yie nYesu ò nàkè tì kékété, ⁵¹ kénkúnti, kòo tɔmbèè ò co kòò nàkè ke dò: A bire mietému.

⁵² Kòo bè beke ke dò: Dè dè t̄ũke òm-mōnni? Kè bèè ò nàkè ke dò: Ò wee mietému tewebietè mēmáà mōnni.

⁵³ Kè debire cicee banté ke dò Yesu wee ò nàkè dii mōnni ndi ke dò: A bire mietému. Wenwe nè o c̄iētè kàbe kè bèè yie nkéntá Yesu.

⁵⁴ Yesu do yìè kédḡò tii dietì dérìnti ò iténí dii mōnni Sudee ke wètení Kadidee.

Yesu miékùnnemè wèè mɔ nyebie nsipísitāāti nè yèni

5 De kó difɔnkúò kè Sifubee ānné dibanni mari Sedisademmu kè Yesu kote. ² Kè dibòri mari bo kè bè di tu Ipe kò dibòri, kè kubinku makù dè bo kè bè

kù yu nè ebedee ke tú Betesitaa, kè bè kù c̄èètè tifiiti tinùmmù. ³ Kè bemuɔmbe péu duó ti mieke, tiyùnti, nè yekpiè nè tihòùti. [Bè do ɔ mbaa menie mbo nam-pemè mme, ⁴ ke yé Kuyie ntōnni mari do ɔɔ cúténimè kénampe menie nkòo muɔnti wèè niitè ke ta, wèe mieté, bá kòo mɔ mmùò mōmmú botí.] ⁵ Kòo nitì mɔu dè bo ke mɔ nke tùðke yebie nsipísitāāti nè yèni. ⁶ Kè Yesu ò yà kòò duó, kòo banté ò dè bomè kè dè mōnte, kòò beke ke dò: A dḡó kémietáà? ⁷ Kòo muontii ò tēnné ke dò: Okóti n yí m̄ake òmɔu wèè bo n tanné kubinku mieke, kè menie nnappe kè nh àri ke bo ta otòu weè ɔɔ niitè kéta. ⁸ Kè Yesu ò nàkè ke dò: Íté! Túóté a mièkù kékété.

⁹ Dende bàmbà nkòò mieté kétúóté o mièkù kékété.

Dè do tú teòmpùtè yiè ndi. ¹⁰ Kè Sifubee ò nàkè ke dò: Dè cimu a bo ntómè a mièkù teòmpùtè yiè. ¹¹ Kòo bè tēnné ke dò: Wèè m miékunne, weè yē n túóté m mièkù kékété. ¹² Kè bèè ò beke ke dò: Weninwe wèè me nyē?

¹³ De kóo nitì me ndo í yé wènwe, ditinnì dii do sū kè Yesu taroo di mieke.

¹⁴ De kó difɔnkúò kè Yesu ò yà Kuyie nc̄iētè mieke kòò nàkè ke dò: A me mmietémè a ténke báá dḡò meyei, dedierè yàa bo da tuòkení.

¹⁵ Kè de kóo nitii kote kénáké Sifube ke dò: Yesu weè m miékunne. ¹⁶ De mōnni kè Sifube nkpannè Yesu wè ò miékunne mèè kpéi nteòmpùtè yiè. ¹⁷ Kè Yesu bè nàkè ke dò: N cice pímmu mutōmmú s̄áà kè m múnke pí.

¹⁸ Kè Sifube ndó kòò kùò, dè í tú ò dòò mèè kpéi ndèè ci teòmpùtè yiè máà, ò yé mmèè kpéi nho cice tú Kuyie nke erìnè omáà Kuyie.

Kuyie nduómmè ku Bire muwērímú

¹⁹ Kè Yesu bè tēnné ke dò: N di náá mmómmuɔ nwe, debire í d̄ɔri dēmarè nè demáà. Dè wùò nkè de cice d̄ɔri dè,

dè de ndɔ̄ɔri. De cice dɔ̄ɔri dè dè múnke de ndɔ̄ɔri. ²⁰ Debire cice dè dómu ke dè benkú ò dɔ̄ɔri dèè kó dimàà demɔu, ke yóó dè benke mutómmú diemù, kè dèe mù dɔ̄ɔ kè dè di di. ²¹ Cice Kuyie nduð mmèè botí kè becírìbè yánnì, meè botí nku debire duðmmè mufòmmu dè mù dɔ̄nè wè. ²² Cice Kuyie nyí bekùnè òmɔu, kù duð nku Bire nde muwērímú mumɔu, kè dè bo bekénè benitìbè. ²³ Kè benitìbè bemouu déúkùnne debire, kéndònnè bè déúkùnkómè de cice. Wèè í déúkùnkò debire ò í déúkùnkò de cice wèè dè tɔ̄nní.

²⁴ Kè Yesu yíe kébéí nke dò: N di náá mmómmuɔ nwe, wèè kemmu n náànti ke dó wèè n tɔ̄nní ò m̀kemu mufòmmu mùù bo sáá, bè báá ò bekénè. Ò yèmu mukúú mmieke ke ta mufòmmu mieke. ²⁵ N di náá timómmɔnti nti, de m̀nni t̀ðke ke dèemu, kè becírìbè bo keè Kuyie mBire tammè, kè bèè mè kèè kè bè nfòù sáá. ²⁶ Cice Kuyie mm̀ðke mèè botí mufòmmu, meè botí nku kù duóm-mè ku Bire mufòmmu kè dè mù m̀ðke. ²⁷ Kòò dè duó mmuwērímú kè dè bo bekénè benitìbè ke yé dè tùmè Onitìbire. ²⁸ Dè báá di di, de m̀nni duunnímu kè becírìbè bo keè Onitìbire tammè, ²⁹ keyántè keyènní if̀ti mieke. Bèè d̀ðri mesàà nkè bèe ta mufòmmu mieke, bèè d̀ðri meyei nkè bèe bè bekénè.

Yesu í wanti benitìbè nhò sántí

³⁰ N yí yóó na kédɔ̄ tìmatì nè m máá, m bekù n cice yé nni mbekù mèmme, kè m beénti wetí ke yé n yí wantimè kédɔ̄ n dó dè. N dɔ̄ɔri wèè n tɔ̄nní ò dó dènde. ³¹ Kè m̀fi náá m máá kpéí n náànti bá ntú timómmɔnti. ³² Otɔ̀u m̀u wèè náá n kpéí, kè n yé ke dò nhò náá nti n kpéí nti tu timómmɔnti. ³³ Di t̄mmu benitìbè Isāā borè, kòò náké ò yé tì timómmɔnti ínke. ³⁴ N yí dó bèe náké n kpéí, m béi nyIsāā kpéí kè dè bo yie nkè di cootému. ³⁵ Isāā do d̀nnè fitìrè nde ke míté, kè di yie nke yànkè sàm̀pò o wenniku mieke.

³⁶ M pí mm̀u t̄mmú deumu ke p̄ēté Isāā k̄mu, muù benkú ke dò nKuyie nni nt̄nní. ³⁷ N cice wèè n t̄nní ò náámmu n kpéí. Di í kèè o tammè diyìe marì, di me nyí ò yà diyìe marì. ³⁸ O náànti í karì di mieke, ke yé di í t̄mè ò t̄nní wè. ³⁹ Di feí ntì w̄ari kè di yèmmè dò ndi bo pété ti mieke mufòmmu mùù bo sáá, t̄i me nni nti t̄i náá n kpéí. ⁴⁰ Di me nyí dó kék̀tení m borè kék̀pété mufòmmu.

⁴¹ N yí wanti benitìbè nni nsántí. ⁴² N di yému, kè di í dó Kuyie. ⁴³ N cice wèè n t̄nní bá di í n c̀uté, kòò t̄u m̀u k̀tení nè omáá di bo ò c̀uté. ⁴⁴ Di bo yíme kén-tá, d́ndi bèè wanti ditɔ̀bè kó yesāā, ke í wanti Kuyie nkuù máá di sante. ⁴⁵ Di yèmmè bá ndo mm̀fi yóó di sei nKuyie mborè, M̀yiisi di yie nwèe kpeti wèè yóó di sei. ⁴⁶ Kè di m̀enke do nyiemmu M̀yiisi kpeti di na nyiemmu n kpeti, ke yé ò nákémmè m̀fi kpéí. ⁴⁷ Di né í me nyiemmmè M̀yiisi w̄ari t̄i, di bo yíme kèyie n kpeti.

Yesu duómmè kè p̄èè sùú

(Wénté Matie 14:13-21 nè Mariki 6:30-44 nè Duku 9:10-17)

6 Kè Yesu sénté Kadidee kó menie mbè tu mè Tiberiyati me kó diyáá. ² Kè benitìbè péu nhò t̄u mbè yà mèè kpéí kòò miekùnkò bemuɔmbè ³ kè Yesu deke dit̄ari kénkari nè o tancóumbè. ⁴ Ke s̄ nSífube kó dibanni bè tu di diyentébanni kè di duunní. ⁵ Kè Yesu yà dit̄inni kè di k̀riní o borè kòò beke Fidipu ke d̀: Ti bo donté de mudíi kè dit̄inni dii ndi? ⁶ Ò do yému ò yóó d̀mmè ke né beke Fidipu ke bo yà ò bo t̄enné t̄i. ⁷ Kè Fidipuu ò t̄enné ke d̀: Bá kè ti donténè dibenni t̄mmú díft̄ p̄èèbè, dè bá nsànnè bá wè ò bo pétémè tewétitè.

⁸ Kè Yesu tancóumbè kòò m̀u Āntidee, Simɔ̀ Pieri nantèe ò náké ke d̀: ⁹ Dedap̀mbire marè m̀ðke die mp̄èèbè bènumm̀u nè siȳi sidèsi, dende né bo d̀ò ba kunitisúkù kuu? ¹⁰ Kè Yesu d̀: Duón-nè kè bèe kari.

Ke sɔ́ ntimúti dè bo kè bèe karoo ti ínkkè, bè do bo mbo sikɔ́pɔ́sìnùmmù (5000). ¹¹ Kè Yesu cɔ́uté pèèbè késānte Kuyie nké bè totí nè siyí bè dɔ́ mēè botí. ¹² Bè di dii m̀ǹnni kénsānnè kè Yesu náké o tancɔ́umbè ke d̀: Tíinnè yewétiyè yèè kpaá, kè dimari báá feti.

¹³ Kè bèe yè tíí nkè yèe píe yemóm-mùyákè tepíítè nè yèdèè.

¹⁴ Kè bèe yà Yesu d̀d̀ dè ke d̀: Onítì yie mmènke tú Kuyie mpānānānti nānātò nwe, kù yē nwèè k̀riní.

¹⁵ Kè Yesu nś mbè dɔ́ kòd̀ pī ntikpàti nè muwērímú, k̀wēte kédeke ditārì o màá borè.

Yesu kètémè menie nyínkè

(Wénté Matie 14:22-33
nè Mariki 6:45-52)

¹⁶ Kuyuoku m̀ǹnni k̀o tancɔ́umbèe k̀ote menie mborè, ¹⁷ kédeke kudabekù kénsenti Kapennaummu bíkè, ke sɔ́ ndè biíte kè Yesu mu nyí wètení be borè. ¹⁸ Kè kuyaakperikú makùu íté kénfuuti ke íinko yenéfinfirè. ¹⁹ Dè do bo nś mbè t̀d̀ke cidòmétiribè bènùmmù yoo bèkuò, k̀yà Yesu k̀òd̀ k̀éroo menie nyínkè ke bè t̀s̀ntoo kè kufɔ́waá mbè pī. ²⁰ Kè Yesu bè náké ke d̀: Mí nwe! Kufɔ́waá mbáá di pí.

²¹ Kè bè ndó kòd̀ t̀t̀ótènè kudabekù k̀yà bè pānke t̀d̀kemè bè k̀ri kè.

Bèè do wanti Yesu pèè kpéí

²² Kè dèe wenté kè bèè kpaá menie nyáà bè wee íté dè, kè bèe dentení kudabekù wee dè bomè kumáà ndi, kè Yesu tancɔ́umbèe kù ta kéíté bá ò í neí. ²³ De m̀ǹnni kè tidabèetì mati bonní Tiberiyati k̀tuɔ́kení Yesu wee sānte dè Kuyie mpèè kpéí kè bèe dè c̀áké. ²⁴ Benítibè banté dii m̀ǹnni ke d̀ nYesu nè o tancɔ́umbè bè í dè kpaá keta de kò tidabèetì k̀k̀ote Kapennaummu o wammù.

Yesu weè tu mudii m̀ù duò mmufòmmu

²⁵ Bè yà dii m̀ǹnni Yesu k̀oo beke ke d̀: Okóti, a t̀d̀kení die òmm̀ǹni? ²⁶ Kè Yesu bè t̀énné ke d̀: N di náá m̀ómmu nwe, di n wanti ke naati ke yé di wee c̀ákémè pèèbè kénsānnè, dè í tú di yà mēè kpéí n d̀ori dè. ²⁷ Di bá mpí mmutòmmú mudii mùù yóó cake mu kpéí, mpínnè mùù í yóó cake mu kpéí, mùù yóó di duò mmufòmmu mùù bo sáá. Onítibire dɔ́ ké mu ndi duò nke yé o cice Kuyie nhò càn-nemè koò duò mmuwērímú.

²⁸ Kè bèe ò beke ke d̀: Ti d̀ò nkédòò ba ke pí nKuyie ntòmmú? ²⁹ Kè Yesu bè t̀énné ke d̀: Kuyie nkó mutòmmú tú di bo ntámè kù t̀nni wè. ³⁰ Kè bèe ò beke ke d̀: A bo na kédòò ònti dieti kè ti yà ke né ntá, a bo na kédòò òmmu tòmmú! ³¹ Ti yembè do dimu mánni dikpáà mièke, kéndònnè tì wàrimè ke tú: Kù bè duò nkeínkè kó mudii kè bè di. ³² Kè Yesu bè t̀énné ke d̀: N di náá mmómmu nwe, dè í tú M̀yíisi weè di duò k̀ínkè kó mudii, n cice weè di duò k̀ínkè kó mudii m̀ómmu. ³³ Kuyie nduò mùù dii tú wèè c̀t̀éní k̀ínkè ke duò mmufòmmu kutenkù. ³⁴ De m̀ǹnni ke be d̀: Okóti, níti duò nde kó mudii sáá. ³⁵ Kè Yesu bè náké ke d̀: Míi tú mudii mùù duò mmufòmmu, wèè k̀tení m borè dikònni t̀énke báá ò pī, wèè n tá sinéyēi ténke báá ò pī. ³⁶ M mē nti ndi náké: Di n yamu, di me nyí tá. ³⁷ N cice n duò mbè bemou bè k̀rinímu m borè, m me nyí yóó yete òm̀ò! ³⁸ Ke yé n c̀t̀énímè k̀ínkè ke bo d̀ò wèè n t̀nni ò d̀mè mme, dè í tú m m̀ómmu n d̀mè. ³⁹ Wèè n t̀nni ò í d̀ n fétinne ò n duò mbè kòd̀ m̀ò, ò dɔ́ n duò nkè bèe yántému diyie s̀nni yie. ⁴⁰ N cice dɔ́ bèè kó dimáà yà debire ke dè tá bè mmòkemu mufòmmu mùù bo sáá, kè dèe duò nkè bèe yánté diyie s̀nni yie.

⁴¹ Kè dèe yonke Sifube Yesu yí mēè kpéí nhò tú mudii mùù c̀t̀éní k̀ínkè. ⁴² Kè bè

dò: Sosefu kó debire nde, kè ti yé o cice nè o yō, ò bo yíme kénà ke dò o cùténí keínkè.

⁴³ Kè Yesu dò: Bá nhüntínè dimáà.

⁴⁴ N cice wèè n tōnní, kòò í yūšnní òmòù, ò báá na kékōtení m borè, kè n duš nkòò yánté diyìè sōnni yiè. ⁴⁵ Kuyie mpāānāāntì náāmbè páte mieke tì wāri ke tú Kuyie mbo bè duš nyitié. Wèè kèè Cice tíe nke ì yie nweè kōriní m borè. ⁴⁶ Dè í tú n yē nhòmòù yà Cice Kuyie, wèè ìténí Cice Kuyie mborè wèè kù yà. ⁴⁷ N di náá mmómumu nwe, wèè n tá ò mōkemu mufōmmu mùò bo sáà. ⁴⁸ Mfì tú mudii mùò duš mmufōmmu. ⁴⁹ Di yembè do dimu mánni dikpáà mieke nè memme ke ku. ⁵⁰ Mudii mùò cùténí keínkè mùò tú muu, wèè mù di ò báá kú. ⁵¹ Mfì tú mudii mùò cùténí keínkè ke duš mmufōmmu. Kè wèè di de kó mudii ò yó nfòumu sáà. N yóó pā mùò dii tú n kōntì, n yóó mu mpā kè dēe yie nkè benitibè nfòu.

⁵² Ò béi mmemme, kè Sifube níneì bemáà mediè nke tú: Ò bo yíme ke ti duš nho kōntì kè ti cááké.

⁵³ Kè Yesu bè nàké ke dò: N di náá mmómumu nwe, kè di í càáké Onitibire kōntì ke yā de yīi ndi bá mmōke mufōmmu. ⁵⁴ Wèè càá n kōntì ke yō n yīi wèè mōke mufōmmu mùò bo sáà, kè n yóó duš nkòò yánté diyìè sōnni yiè. ⁵⁵ Ke yé n kōntì tii túmè mudii mōmmōmmu, kè n yīi ntú meniè mmómōmmme. ⁵⁶ Wèè càá n kōntì ke yō n yīi wèè n taunè, kè nh ò taunè. ⁵⁷ N cice wèè n tōnní ò fòumu sáà, ke te kè n fòu. Mèè botí nku wèè càá n kōntì m bo ntemè kòò nfòu. ⁵⁸ Mfì tú mudii mùò cùténí keínkè, mù í wēñnè di yembè do di mù kékú. Wèè bo di de kó mudii ò bo nfòu sáà.

⁵⁹ Kapennaummu kó kutííntouku mieke nke Yesu do nàkémè de kó tináāntì.

Yesu tancòumbè mabè do ò yetemè

⁶⁰ Bè kèè dii mōnni Yesu béimmè de kó tináāntì kòò tancòumbè súkùbè dò: De kó tináāntì yóumu, we mbo na ké ti yie.

⁶¹ Kè Yesu banté tì kōkénèmè o tancòumbè, ké bè beke ke dò: Tì di kōkénèmaà? ⁶² Dè né bo ndi dōmme di bo yà dii mōnni kè Onitibire deētì ò do bo kè nè dimōnni? ⁶³ Muyaánsààmù muù duš mmufōmmu, tikōntì í dōori dēmarè, tináāntì n di nàké tì tú Muyaánsààmù mmu ke fòu. ⁶⁴ Bè mabè di mieke me nyí tì tá. Yesu do yému nè dimōnni bèè í ò tá, nè wèè yóó ò fité.

⁶⁵ Kè Yesu yíe kébéi nke dò: Dèè kpéi nte kè n di nàké ke tú òmòù í yóó na kékōtení m borè kè n Cice í ò yūšnni.

⁶⁶ De mōnni kòò tancòumbè besúkùbèè ò yóu bá bè tēne í nhò neínè. ⁶⁷ Kè Yesu beke o tancòumbè tepíítè nè bedé ke dò: Díndi í dó kéítáà? ⁶⁸ Kè Simō Pierii ò tēné ke dò: N Yiè nkè ti da yóu ti bo kōte we mborè? Fōšš mōke tináāntì tii duš mmufōmmu mùò bo sáà. ⁶⁹ Tì támu ke banté ke dò nha tú wèè kpa meyei, Kuyie ntōnni wè. ⁷⁰ Kè Yesu bè nàké ke dò: Mfì di tāté dimōu tepíítè nè bedébé, nè memme di mieke kòò mōu tu dibòò.

⁷¹ Ò do náá Sudaasi Simō Isikadiyoti kó debire kpéi nke, o tancòumbè tepíítè nè bedébé kòò mōu wèè yóó ò fité.

Yesu nei do í yie nho kpeti

7 De kó difōnkúò kè Yesu nícenti Ka-didee kó kutempē mmieke, ò í nyie nke kōte Sudee, ke yé Sifube do wantimè ke bo ò kù. ² Ke sš nSifube kó dibanni bè tú di titouti kperi di tōšnni. ³ Kòò neí ò nàké ke dò: Kōte Sudee kàa tancòumbè múnke yà a dōori dē. ⁴ Wèè dš bèè ò yíété ò šš í ndōori dēmarè disōri, benke a dōòrimè kè bè da yà.

⁵ (Yesu neí múnke do í ò tá.)

⁶ Kè Yesu bè nàké ke dò: M mōnni mu nyí tūòke, díndi borè yemòrè yemōu tú

yēsààyè nye. ⁷ Kutenkù kòbe báá na ké ndi níí, bè níímmu mí, ke yé m bè nàám-mè ke tú be dòòrìmè í wenni. ⁸ Kòtenè dibanni, mí m mu nyí kòri, m m̀̀nni mu nyí t̀̀òke.

⁹ Ò bè nàké memme kédeè kénkpáá Kadidee.

Yesu do tièmmè Kuyie nciētè mieke

¹⁰ Kòo nefi kòte dibanni kòò múnkeè kòte, ò me nyí nyie nkénféí. ¹¹ Kè Sifube nhò waà ndibanni mieke ke tú: Yé ò borè?

¹² Kè bè ínnè o kpéí nkè bèmabè tu onitisààwè nwe, kè betòbè tu ò sounte benitibè mbe. ¹³ Bá òm̀̀òú í nnáá nho kpéí kè dè feí, ke yé bè do démè Sifube kó bekótibè.

¹⁴ Kè dibanni kó yewee toté ye cuokè, kè Yesu ta Kuyie nciētè kénduò nyitié mbenitibè. ¹⁵ Kè dèe di Sifube kè bè mbékú bemáá ke tú: Ò yíme ke yé Kuyie nnáànti mie mbotí ò me nyí tì bebíí? ¹⁶ Kè Yesu bè t̀̀énné ke d̀̀: N di náá nti í tú n kpeti, wèè n t̀̀nní wèè tì te. ¹⁷ Wèè d̀̀s kédòò Kuyie ndó dè, ò yóó bantému kénsà kè n náá nti tú Kuyie nkpeti yoo m m̀̀ómmuò n kpeti. ¹⁸ Wèè náá nhomáá kpeti ò wanti o kó disànni ndi, kè wèè waà nwèè ò t̀̀nní o kó disànni ò í náá ntimatì tì tu siyáàbisí. ¹⁹ M̀̀yisi di nàkému Kuyie ntannò, di kóo m̀̀òú me nyí yè t̀̀, dè yíme kè di d̀̀s kè n kuò?

²⁰ Kè dit̀̀nni ò t̀̀énné ke d̀̀: Dibòò dii da ta, we ndó ke da kuò? ²¹ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: M pí mmut̀̀ómmú mùmáá ndi kè dè di di. ²² M̀̀yisi weè duò mucāmmù kó ikuú, dè me nyí tú weè keté mucāmmù, mù bonèní di yem-bè borè nde, nè memme kè di yie nke 55 cānté onitì bá teom̀̀pùtè yie. ²³ Kè di yie mM̀̀yisi d̀̀ú ndi nùò ke 55 cānté debire bá teom̀̀pùtè yie, ba nkpeí nné te kè di mieke m pèi m miek̀̀unne mèè kpéí nhonitì teom̀̀pùtè yie? ²⁴ Di

báá mbek̀̀unè mebatimè, dí mbek̀̀u ke t̀̀u ntim̀̀ómm̀̀nti.

²⁵ Kè Sedisademmu kòbe mabè nnáá nke tú: Dè í dò mbè wanti wèè nitì nwe ke bo ò k̀̀òà? ²⁶ Nte we ke náá mbá ò í sori kè bè ò wúónko. Bekótibè sàà bo mban-tému ke do nhò tú Kirisàà? ²⁷ Ti yému onitì yie nyènní dè. Kiri bo tuòkení d̀̀i m̀̀nni òm̀̀òú í yó nyé ò bonní dè.

²⁸ Kè Yesu ítié mbenitibè Kuyie nciētè mieke kèp̀̀éeké ke d̀̀: Di yé ndi yé ò yènní dèà? N yí kòtení nè m máá, wèè n t̀̀nní ò tu tim̀̀ómm̀̀nti yie nwe, di me nyí ò yé. ²⁹ Mí nh ò yému ke yé m bonímè weè borè kè wèè n t̀̀nní.

³⁰ De m̀̀nni kè bè ndó kóò pí, òm̀̀òú me nyí nhò kááké, ke yé o m̀̀nni mu ndo í t̀̀òkemè. ³¹ Kè kusú̀̀kúu yie nho kpeti kénnáá ke tú: Kiri bo tuòkení kédòò demarè kè dèe p̀̀éēté onitì yie nkperaà?

Bè t̀̀ómmè tihā̀̀p̀̀ònti kè tì bo pí nYesu

³² Kè Fadisiēbee keè bè ùntí ùntimè o kpéí, ke nàké Kuyie nciētè kó benitibè, kè bèe dake kèt̀̀o tihā̀̀p̀̀ònti kè tì bo ò pí. ³³ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: N yó nkpaá ke di bonèmu kè dèe yíé sámp̀̀ò kè n kò nwèè n t̀̀nní o borè. ³⁴ De m̀̀nni kè di n wammú kém̀̀ónté, ke yé di í yóó namè kékòte m borè.

³⁵ Kè Sifube mbékú bemáá ke tú: Ò yóó kòte ke, kè tì né báá ò yà? Ò sàà yóó kòte kèntiè Sifube bèè ciété bèmbè ke bo Kerekibe cièà? ³⁶ Ò me mbéi tì náànti ke tú: Tì bo ò wammú ke báá ò yà, ke báá na kékòte ò borè, tì tú ba?

Menie mèè duò mmufòmmu

³⁷ Dibanni denni dii yie kè benitibè nsù kè Yesu cómmú dit̀̀nni cuokè kèp̀̀éeké ke d̀̀: Kè sinéyēi bo wè, wèè kòtení m borè kéyà! ³⁸ Wèè yie n kpeti, menie mmèè duò mmufòmmu mè bo mp̀̀ùè nho mieke kéndònnè tì wàrimè.

³⁹ Yesu do náá Muyaánsààmù kpéí nke, bèè ò tá bè yóó p̀̀téte mù. Muyaán-

sààmù mu ndo í kòténí ke yé Yesu mu ndo í dèkemè kéínkè.

Bè nènnimè Yesu kpéí nkétoté yetírè

⁴⁰ Kè benitìbèe keè de kó tináahti ke dō: We nnti mènke tú Kuyie mpāānaanti náahtò nwe.

⁴¹ Kè bèmabè ntu Kírisi nwe, kè betɔ̀bè tu: Kadidee nwe Kírisi dō nkéyènnimèà?

⁴² Tì í wàri ke tú Kírisi dō nkéyènní Dafiti kó kufuku mieke nke kè bèe ò peité Betideemmu Dafiti kó diheia?

⁴³ Memme kè ditinnii toté Yesu kpéí.

⁴⁴ Kè bèmabè ndó kòò pí, òmòu me nyí nhò kàáké.

Bè tōmmè tihāāpònti kè ti bo pí nYesu

⁴⁵ Kè tihāāpòntii wētooo ikuú niùbè nè Fadisīēbe borè, kè bèe bè beke ke dō: Dè yíme kè di í ò pínní.

⁴⁶ Kè tihāāpòntii bè tēnné ke dō: Ti mu nyí yà wèè náahti dōnnè onitì yie nkpeti.

⁴⁷ Kè Fadisīēbe bè beke ke dō: Di múnke yie nkè bè di soutémaà? ⁴⁸ Di yà kè ti kó bekótìbè kòò mòu yoo Fadisīē mòu kòò yie nho kpetaà? ⁴⁹ Bèè yie nho kpèti bè í yé M̄yiisi kó ikuú, bè tu Kuyie nc̄c̄c̄ bèmbe.

⁵⁰ Ke s̄́ Nikodemmu Fadisīēbe kòò mòu wèè do kòte keyènkè makè kényà Yesu kòò dè bo kébéi nke dō: ⁵¹ Ti kó ikuú yé nti ní bekèñemu onitì kòò náké o kpèti, kè ti banté ò cààrè mù ke né na kòò kù.

⁵² Kè bèe ò tēnné ke dō: A múnke tú Kadidee kou nweà? Wénté mesàà nKuyie nnáahti kàa bo yà Kuyie mpāānaanti náahtò mòu mu nyí yènnimè Kadidee. [⁵³ Memme kè bèe cìté kékúú mbe c̄c̄i.]

Bè pí nwèè nitipòkù kòò duónè onitidòu

8 Kè Yesu deke Odifìè tārì, ² ké pike wēte Kuyie nc̄iētè, kè benitìbèe tí nkòo nkari ke be tiè. ³ Kè ikuú wāàbè nè Fadisīēbe tóni onitipòkù mòu kòò còáné

ditinnì cuokè, ⁴ kénáké Yesu ke dō: Okóti, ti s̄́ nhonitipòkù yie nduónè onitidòu mòu nwe kè ti ò pí. ⁵ M̄yiisi kó ikuú yé nti ní bústí wèè dōò me kòò botí yetárè nye kékuo. A yèmmè dōmme?

⁶ Bè do náa mmemme kòò díntemu ke wanti bè bo ò sei ntii ínkè. Kè Yesu sínné kénwāu ketenkè nè o nóm̄bi. ⁷ Kè bè baa nsóké kòò bèkú, kòò fínni o yuu kébéi nke dō: Di mieke wèè í dōò meyei nnè ò bomè, wèè keté kòò b̄t̄é ditári.

⁸ Kéwēte késínné kénwāu ketenkè. ⁹ Bè kèè dii mōnni de kó tináahti kényiiti bema bema, kéketénè bekótìbè ke yàa dentenè bebémbè, ke yóu Yesu nè onitipòkù deborè. ¹⁰ Kè Yesu fínni o yuu kébéi onitipòkù ke dō: Yé bèè da pínní? Òmòu ténke í dō ké da kuà? ¹¹ Kòò ò tēnné ke dō: Óò n Yie! Kè Yesu ò náké ke dō: M múnke í dō ke da kuo, kote, ke ténke né báa dōò meyei.]

Yesu wèè tú kuwenniku

¹² Kè Yesu wēte kébéinnè ditinnì ke dō: Mí tú kutenkù kó kuwenniku, wèè n tú nhò bá nkéri dibiinni, de kó kuwenniku ò kòrinè mufòmmu borè nde.

¹³ Kè Fadisīēbe ò náké ke dō: A náa nhamáá kpéi nke, a náahti í tú timóm̄m̄nti. ¹⁴ Kè Yesu bè náké ke dō: N náa m máá kpéi nke, kè ti tu timóm̄m̄nti, ke yé n yém̄emu m boní dè nè n kori kè, díndi me nyí yé m boní dè nè n kori kè. ¹⁵ Díndi bekú di nuo nwúò ndènde, mí mme nyí bekùnè òmòu. ¹⁶ Kè dè t̄ùkení ke dō m beké, m bekènnè timóm̄m̄nti, ke yé n yí bomè m máà, n cice wèè n tōnní ò m bonèmu. ¹⁷ Di kó ikuú mieke tì wàrimu ke tú: Benitìbè bèdèbè yà tì ke béi ntii ò ntú timóm̄m̄nti! ¹⁸ N náammu m máá kpéi, nkè n cice wèè n tōnní kòò náa n kpéi. ¹⁹ Kè bèe beke Yesu ke dō: A cice bore? Kòò bè tēnné ke dō: Di í n yé, di me nyí yé n cice, kè di do n yé di na nyému n cice.

²⁰ Yesu do bo Kuyie nciētè mieke nke, bè āā dè idííí ke náá nde kó tináañti, òmòu me nyí nhò pí nke yé o m̀̀nni mu ndo í t̀̀̀̀keme.

Yesu nàkémè ke tú ò k̀̀nti o cice bo kè

²¹ Kè Yesu yíé ké bè nàké ke d̀̀: N yitimu kè di bo n wammú ke kú di yei mmieke. Di báá na kékote n kori kè.

²² Kè Sifube nnáá mbemáá ke tú: Ò sàà yóó kuw omáà ndaà? Ba nné tú ti báá na kékote ò kori kè. ²³ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: Di tú ketenkè kòbe mbe, kè n tu kéínkè kou, di tú ku ntenkù kòbe mbe, mí mme nyí tú kutenkù kou. ²⁴ Deè kpéí nte kè n di nàké ke tú di yóó kú di yei mmieke, ke nsà kè di í yie nke d̀̀ n tú n tú wè, di yóó kú di yei mmieke nke. ²⁵ Kè bèe beke Yesu ke d̀̀: A tú we? Kòo bè t̀̀́nné ke d̀̀: N di nàkému n tú wè nè dim̀̀nni. ²⁶ M m̀̀kemu tináañti péu n na nnàké tí di kpéí nnè m bo di bekénè tí, n cice wèè né n t̀̀nní ò tu timómm̀̀nti yìè nwe, n kèè tí o borè, n ti nnáa nkutenkù.

²⁷ Bá bè í mbanté ke d̀̀ nhò bè nàá nho cice kpéí nke. ²⁸ De m̀̀nni kè Yesu bè nàké ke d̀̀: Di bo dee ndìi m̀̀nni Onitibire kudapááti ínkè di bo banté n tú wè, kébanté ke d̀̀ n yí náá ntimatí nè m máá, n náá n cice m benke tinti. ²⁹ Wèè n t̀̀nní wè m bonèmu wè í n yóu m máá, ke yé n d̀̀̀rimè ò dómè mme sáá.

³⁰ Yesu nàké dii m̀̀nni memme kè benitibè péuu yie nké nhò tá.

A bo yèmè tidaati mieke

³¹ Kè Yesu nàké Sifube bèè do ò tá ke d̀̀: Kè di yie n náañti, nd̀̀̀rinè tí yèmmè, di bo ntú n tancóumbè móm̀̀mbe. ³² Di bo yíéte timómm̀̀nti, kè tí di denne tidaati mieke. ³³ Kè bèè ò t̀̀́nné ke d̀̀: Tí tú Abarahammu yaábí nyi, tí í naá nhòmòu kó tidaati diyìè mari, a báá na ke d̀̀ tí bo yè tidaati mieke. ³⁴ Kè Yesu bè t̀̀́nné ke d̀̀: N di náá mmóm̀̀muw nwe, wèè d̀̀̀ri meyei nhò tú meyei

nkó kudaakù nku. ³⁵ Kudaakù ̀̀́ í nhā ke bo ku yìè nciētè sáá, teciētè bire deè ̀̀́ mbo sáá. ³⁶ Kè n di denne tidaati mieke di m̀̀nke yèmu tí mieke. ³⁷ N yému di tímè Abarahammu kó iyaábí, ke né d̀̀́ ké n kuw, di í yie mmèè kpéí n náañti. ³⁸ Mí n di náá n cice m benke tinti, kè di d̀̀̀ri di kòd cice di nàké tí. ³⁹ Kè bè d̀̀: Tí cice tú Abarahammu nwe. Kè Yesu d̀̀: Kè di m̀̀nke do ntú Abarahammu yaábí nyí di na mpímmu ò do pí mm̀̀u tómmú. ⁴⁰ N di nàké timómm̀̀nti nti n kèè tí Kuyie mborè kè di d̀̀́ ké n kuw, Abarahammu í d̀̀̀ me kòd botí. ⁴¹ Di pí ndi cice kó mutómmú mmu. Kè bè d̀̀́ tí í tú ipocēmbí, tí cice bo omáà ndi, wèè tu Kuyie. ⁴² Kè Yesu d̀̀: Kè Kuyie nkuu do ntú di cice, di na nni ndómu, ke yé nè ku t́i bomè, kè kuu n t̀̀nní, n yí k̀̀tení nè m máá. ⁴³ Ba nte kè di í banní n náañti? Di to kpeñni m̀̀è kpéí nke. ⁴⁴ Di cice tú dibòò ndi, kè di d̀̀́ kédòò di cice dibòò dómè. Dibòò tu ok̀̀̀ti nwe nè di bomè, di ̀̀́ í nna kénáké timómm̀̀nti, di náañti timou ̀̀́ ntú siyáábisi nsi, ke yé di tumè siyáábisi yìè nwe, siyáábisi cice. ⁴⁵ Mí n náá ntimómm̀̀nti nti, deè te kè di í yie n kpeti. ⁴⁶ Di mieke we mbo benke n d̀̀̀ mèè yei? N náá ntimómm̀̀nti nti, deè yíme kè di í d̀̀́ kéyie n kpeti. ⁴⁷ Wèè tu Kuyie nkou wèè kemmu ku náañti. Díndi me nyí tú Kuyie nkòbe, deè te kè di í kemmu n náañti.

Yesu nè Abarahammu we nkótí?

⁴⁸ Kè Sifube ò nàké ke d̀̀: Tí naatimu tí yímè a tú Sammarií eí kou, kè dibòò da ta. ⁴⁹ Kè Yesu bè t̀̀́nné ke d̀̀: Dibòò mari í n ta, n déúkunko n cice yètiri ndi, díndi me nyí d̀̀́ ké n déúkunne. ⁵⁰ N yí wanti disānni, Kuyie nkuu d̀̀́ n sānni kè kuu bekù. ⁵¹ N di náá mmóm̀̀muw nwe, wèè yie n náañti ò báá kú.

⁵² Kè Sifube ò nàké ke d̀̀: Di m̀̀nni tí bantému weti weti ke do ndibòò da ta. Abarahammu kumu kè Kuyie

mpāānāānti náāmbè ku, kè fí ntú wèè yie nha tié nhò báá kúà? ⁵³Fíí deū ke pēēté Abarahammu wèè kú nē Kuyie mpāānāānti náāmbè bèè kúà? A yèmmè do nha tú we?

⁵⁴Kè Yesu bè tēnné ke dō: Kè n sántí m máá n sānni bo ndò ndetetirè. N cice weè n sántí, wenwe di yē nwèè tú di kó Kuyie. ⁵⁵Di í ò yé, mí mme nhò yému, kè n yí n yí ò yé n tú siyāābisí yie nwe ke di dōn-nè, m me nhò yému, ke yie nho náānti. ⁵⁶Dè do naatimu di cice Abarahammu n koriní mēè kpéí, kòo n yà kè diwèl ò pí.

⁵⁷Kè Sifube è beke ke dō: A bie mmu nyí tūðke sipisínūmmù kàa yē nha yà Abarahamma? ⁵⁸Kè Yesu bè tēnné ke dō: N yó mbo kè bè mu nyí peité Abarahammu. ⁵⁹De mōnni kè bèè túóté yetárè ke bo ò bùstí, kóò mōntóo Kuyie nciētè mieke, kòò yè.

Wèè do tú kuyūñkù nè bè ò peitémè

9 Kè Yesu mpēnké keyà oniti mōu, kòò tú kuyūñkù nè bè ò peitémè. ²Kòo tancòumbèè ò beke ke dō: Okòti, ba nte kòò tu kuyūñkù nè bè ò peitémè? O kó meyei mmeè te yáá o yembè kōme? ³Kè Yesu bè tēnné ke dō: Dè í tú o kó meyei mmeè te yoo o yembè kōme, ò yēi kè Kuyie nkuù bo benke ku wērímú o ínkè. ⁴Ti dò nképí wèè n tōnní o tōmmú mmu kè diyie kpaá, dè yóó biitemu bá òmòu tēnke báá na kēpí mmutōmmú. ⁵M bo kuteñkù mieke ke tú kuteñkù kó kuwen- niku nku.

⁶Ò béi mmeeme kédeè kētiúté ketenkè, kédòò titáti kéwaare kuyūñkù nu, ⁷ké kù nàké ke dō: Kote Sidowee kó kubinku keyuuté (diyètirì dii tu Sidowee di benkú ke tú: Bè tō nwe.)

Kè kùu kote keyuuté, kēnwētini ke wúo mpáíí.

⁸O cēpēetitòbè nè bèè do ò yē kòò múóte kè bè dō: Dè í dò nwèè do kari wēnwē ke mósáá?

⁹Kè bèmabè ntú wēnwē.

Kè betòbè tu weè òke, bè dòmmu.

Kè wenwe tú: Mí nwe m mósmmu.

¹⁰Kè bèè ò beke ke dō: A yime ke wēnté? ¹¹Kòò bè tēnné ke dō: Oniti bè tu wè Yesu weè dōò titáti ke waare n nu, ke yē í kote Sidowee kó kubinku keyu- uté. Kè n kòte ke yuuté ke wēnté. ¹²Kè bèè ò beke ke dō: De kóo niti bore? Kòò dō: N yí yé ò borè.

Fadisīēbe bèkúmè kuyūñkù wèè ku wéi

¹³Ke bèè kōtenè oniti wèè do tú kuyūñkù ke wēnté Fadisiēbe borè.

¹⁴Tēomputè yie do ndi Yesu dòòmè titáti kéwaare o nu kóò wéi. ¹⁵Kè Fadisiēbee ò beke ò yime ke wēnté? Kòò dō: Ò waare titáti nti n nu, kè n yuuté ke wēnté.

¹⁶Kè Fadisiēbe mabè dō: De kóo niti í tú Kuyie nkou ke yé ò í tūmmè tēomputè kó ikuó.

Kè betòbè dō: Wèè mōke meyei nho báá na kédòò yie mme ndòò tii dieti.

Meime kè metotimèe ānné be cuokè.

¹⁷Kè Fadisiēbee yie kébeke oniti ò wéi nwè ke dō: A yèmmè dò nhò tú we? Ke yé ò wéimmè fí nwe. Kòò bè tēnné ke dō: Ò tú Kuyie mpāānāānti náāntò nwe.

¹⁸Nè mēme Sifube í nyie nhò do tūmè kuyūñkù ke wēnté kè deè nte kè bèè yúni o yembè, ¹⁹ké bè beke ke dō: Di bire nde di yē ndeè tú kuyūñkù nè dè peitémà? Dè né wūōkémè kòò wēnté?

²⁰Kòò yembè dō: Ti bire nde kòò tu kuyūñkù nè ò peitémè. ²¹Ti me nyí yé dè yime kòò wēnté, yoo wèè ò wéi, bekénè we o mósmmu, ò kòtému ke bo na ké di tēnné.

²²O yembè do dé Sifube mbe kēnnáa mmeeme, ke yé Sifube do tūmè kè wèè yie nYesu tūmè Kirisi Kuyie ntāāté wè, bèè ò bèti kutííntouku mieke. ²³Kè deè nte kòò cíētè kōbe dō: Ò kòtému, bekenè we o mósmmu.

²⁴Kè Fadisiēbee wēte keyúni oniti wèè do tú kuyūñkù ke wēnté ke dō: Náké

timóm̄m̄nti Kuyie nyìkè, tínti yé ke dō n̄honit̄i yie ntú meyei nyiè nwe. ²⁵ Kòo bè t̄énné ke dō: Kòo tu meyei nyiè nyoo ò í ò tu, n yí yé, n yé t̄imat̄i máa ndi: Nh ̄ ntú kuyù̄ñkù nku, di ñm̄ñni ke wúó. ²⁶ Kè bèè ò beke ke dō: Ò da d̄d̄ ba? Ò da wéi nh̄mm̄e botí? ²⁷ Kòo bè t̄énné ke dō: N t̄i ndi nàk̄ému, di me nyí d̄ó k̄éyie, d̄é ȳime k̄é di d̄ó n w̄ete k̄ébéi? Yáa di múnke d̄ó k̄énaá n̄ho tanc̄ùmbè mbe?

²⁸ Kè bè nhò s̄áa nke tú: F̄ó̄ tu de kóó n̄it̄i kóo tanc̄ùnt̄i, tínti tú M̄oyiisi k̄obe mbe. ²⁹ Ti yému Kuyie ndo náánèmm̄ M̄oyiisi, ti me nyí yé yìè nyènn̄i k̄èè bíékè.

³⁰ Kòo bè t̄énné ke dō: Dè n dimu di túm̄è di í yé ò bonn̄i d̄é, k̄é weè né n wéi. ³¹ Ti yému ke do n̄Kuyie nyí c̄óú meyei nyemb̄è kó mubáammu, bèè kù dé ke d̄c̄ori kù d̄óm̄è ku c̄óú beè k̄ómu. ³² Ti mu nyí k̄èè kòó m̄òú wéi mb̄è peité w̄é kòó tu kuyù̄ñkù. ³³ Kè de kóo n̄it̄i do í boní Kuyie mborè, ò na bá nna k̄éd̄d̄ d̄èmarè.

³⁴ Kè bèè ò t̄énné ke dō: F̄ó̄ nwèè tú meyei nyiè nè bè da peitémm̄, f̄ó̄ bo ti tiénn̄á? Kóó bèti kutíintouku mieke.

Tiyù̄ñnti móm̄m̄nti

³⁵ Kè Yesu keè bè ò bètim̄è, kóó yà kóó beke ke dō: A t̄á onit̄ibiraà? ³⁶ Kòo ò t̄énné ke dō: Okót̄i, yé weè tu w̄é k̄é nní nhò t̄á? ³⁷ Kè Yesu ò nàk̄é ke dō: A ò ȳamu weè da náánnè. ³⁸ Kè weè n̄it̄i d̄ó: N Yiè n t̄ámu.

Ke nínkóo Yesu ìk̄è kóó bánt̄è. ³⁹ Kè Yesu ò nàk̄é ke dō: N k̄òten̄èní tibeénti n̄ti k̄utenkù mieke k̄é bèè w̄úó nk̄é bè bo ȳèi, bèè ȳèi k̄é bèè wénté.

⁴⁰ Kè Fadisiēbe mabè d̄é bo, kékeè ò náámm̄è, kóó beke ke dō: Ti múnke tú tiyù̄ñnti n̄taà? ⁴¹ Kè Yesu bè t̄énné ke dō: Kè di do ntú tiyù̄ñnti d̄é na bá ntú di kó meyetim̄è, di yèmm̄è né me ndòmm̄è di wúó, deè te k̄é d̄é tu di kó meyetim̄è.

Opec̄enti s̄àwè

10 N di náá móm̄muo nwe, wèè í ta dipètou kó dibòri ke ta kupíkù tekù kuduot̄i ò tu oyúókù nwe, okòùti. ² Wèè me n̄ta dibòri weè tu opec̄enti. ³ Wèè bàa dibòri ò ̄s̄s̄ we nkpeté, kòo nyi yu k̄é ì yo o tamm̄è kòo ì yènnè, ⁴ k̄énni k̄é ì t̄ù nke yé í yém̄è o tamm̄è. ⁵ Ipe í t̄ùù nyi í yé w̄é, ì ̄ nhò cokùmu, ke yé ì í yém̄è o tamm̄è.

⁶ Yesu do bè ànt̄ému, bè me nyí mbant̄é ò tu mù.

Yesu weè tu opec̄enti s̄àwè

⁷ Kè Yesu yíé k̄ébéi nke dō: N di náá mmóm̄muo nwe, m̄i tu dipètou kó dibòri. ⁸ Bèè kó dimàà keté ke k̄òtení bè tú beyóóbè mbe, bekòùbè, ipe me nyí yie mbe kpeti. ⁹ Kè Yesu dō: M̄i tu dibòri, wèè ta m borè ò bo cooté, ke níí ta, k̄éyè, k̄épété mudii. ¹⁰ Oyúókù ̄s̄s̄ k̄òtení ke bo yúúkúmu, ke bo ku, ke bo cake. Kè mí nk̄òtení ke bo duó m pe mufòm̄mu k̄é ì mmù m̄òke mediè.

¹¹ M̄i tu opec̄enti s̄àwè, opec̄enti s̄àwè duò n̄ho fòm̄mu mmu o pe kpéi. ¹² Wèè í te ipe ke ì c̄èmm̄ù idíít̄i kpéi, kòó yà dimanni k̄é di k̄èríní, ò ̄s̄s̄ yóumu ipe k̄écoké k̄é dii pímmú ipe, k̄é itei c̄íté. ¹³ Ke yé ò c̄èmm̄ùm̄è idíít̄i kpéi nke, o kpeti í ì bonè. ¹⁴ Mí n yému m pe k̄é m pe n yé. ¹⁵ N cice n yé m̄èè botí m me nhò yé ke yé m pe k̄é ì n yé, k̄é n duò n fòm̄mu í kpéi. ¹⁶ M m̄ok̄emu ipe tei ì mu nyí ta dipetou mieke, n d̄ó nke múnke ì kpààkenímu k̄é ìi keè n tamm̄è k̄éwènnè kupec̄enku kumàà, oc̄enti omàà.

¹⁷ N cice n dóm̄u, n yóó duó mm̄è kpéi n fòm̄mu, k̄éw̄ete k̄é mù c̄outé. ¹⁸ N duó n fòm̄mu nè mmàà ndi, òm̄òú báa na k̄é n ku, n cice weè n duó nde kó muw̄erímú, k̄é m bo duó n fòm̄mu k̄éw̄ete k̄é mù c̄outé.

¹⁹ Nè de kó tináant̄i kpéi nk̄é me-totim̄è w̄ete k̄éánnè Sifube cuoké. ²⁰ Kè

besúkùbè ntú: Dibɔ̀ò dii ò ta, ò wàátému! Ba nte kè di kemmu o náànti.

²¹ Kè betɔ̀bè tu: Dibɔ̀ò ta wè báá na kénnáá mmie m̀botí, dibɔ̀ò bo na kéwéi kuyú̀̀nkàà?

Sifube do yetemè Yesu

²² Dè do tú muséé nkó dimònni ndi, kè bèe ànné Kuyie ncíètè wénkùmè kó dibanni Sedisademu. ²³ Kè Yesu nícenti Kuyie ncíètè kó ditowaà, Sodomɔ̀ kó kufiiku mieke. ²⁴ Kè Sifube è cèète, kòò beke ke d̀: Òndaà ndi a yóó ti nákéme a tú wè, kè dè ti wenke? Kè f̀òò tu Kirisi, a ti náké weti weti. ²⁵ Kè Yesu bè t̀énné ke d̀: N ti ndi nákému bá di í yie, mutòmmú m pí mmù nè n cice kó diyètiri muù benkú n tú wè. ²⁶ Di me nyí tá ke yé di í tùmè n kó ipe. ²⁷ M pe yomu n tammè kè n yì yé kè ì n tú. ²⁸ Kè n yì duù mmufòmmu mùù bo sáà, ì í yóó kú bitì! Òmòu me mbáá na kè ì fiète n nòtè mieke. ²⁹ N cice wèè ì nni nduú, ò pèètému demɔ̀, òmòu báá na kè ì fiète o nòtè mieke. ³⁰ Mí nnè n cice ti tú onitì omáà ndi.

³¹ Kè Sifube tó aké yetàrè ke bo ò bùstí kéku. ³² Kè Yesu bè náké ke d̀: Di yàmu m pímmè mutòmmú sààmù nè n cice kó muwèrimú, òmmu kpéi nke di dómè ké m bústí yetàrè kéku? ³³ Kè Sifube è t̀énné ke d̀: Ti í d̀ ke da kuò mutòmmú sààmù kpéi, a caàri Kuyie nyètiri ndi. F̀ó nhonitì kàa tú amáà Kuyie. ³⁴ Kè Yesu bè t̀énné ke d̀: Ti wàrimu di kó ikuú pátiri mieke ke tú: Mí nKuyie mmí b́i nke yè ndi tú kéinkè kɔ̀be mbe. ³⁵ Kè tì wàri ke tú kù do náánnè bè tú kéinkè kɔ̀be ti me nyí yóó na kè tì kù. ³⁶ Kuyie nné tãáté mínwe ke n tónni kutenkù mieke, di bo yíme ke d̀ n caàri Kuyie nyètiri, n yí m̀è kpéi n tú Kuyie mBire? ³⁷ Kè n yí pí n cice kó mutòmmú di báá nni ntá. ³⁸ Kè mme mmù pí, nke di í n tá, ntánè t̀nké m pí mmù tòmmú kè dèe yie nkè dí banté ke d̀ o n cice bo m mieke kè m bo o mieke.

³⁹ Kè bè tó ndó kòò pí nkòo yè kéíté.

⁴⁰ Kékoete Suditèè, Isāā do keté kénhā̀ dè benitibè bàtèmmù kémbo. ⁴¹ Kè kunitisúkù nkòri o borè ke náá nke tú Isāā í d̀òò tidietì matì, ò né náké tì kó dimàà onitì yie nkpéi tì tú timòmmonti nti.

⁴² Deborahè kè kunitisúkùu yie nkéntá Yesu.

Dasaa kúmè

11 Dasaa do tú Betannii kó dihei kou nwe kòò tábè bo bèdébè, Maari nè Mariti, kè Dasaa muòke. ² Dasaa tãù Maari wèè do còu nYesu naàcèi t̀dààri kéutènè o yùtì, wèè tãù Dasaa do muòke. ³ Kòò tábèe t̀ò nkè bèe náké Yesu ke d̀: Ti Yiè nha népo wèè m̀.

⁴ Kè Yesu keè de kó tináànti ke d̀: De kó mumòmmú í yóó ò kùò, mù pètinke yóó déúkùnne Kuyie nyètiri ndi, kénte kè bèe sànte ku Bire.

⁵ Yesu do dómù Mariti nè Maari nè Dasaa mediè, ⁶ kékéè Dasaa mòm-mè kénkraá deborè ke d̀ yewe yèdèè, ⁷ kénáké o tancòumbè ke d̀: Ti wètenè Sudee. ⁸ Kòò tancòumbè è náké ke d̀: Okóti, dè mu nyí m̀nte Sifube sòò dómè ké da kuò kàa tu ti kè wètaá? ⁹ Kè Yesu bè náké ke d̀: Diyiè dimáà tewebiète me-fitímè tepítè nè mèdémè mme, kòò m̀u kèri kuyie nhò báá bété, ke yé ò wùóm-mè kuwenniku kùù bo kutenkù. ¹⁰ Kòò m̀u me nkèri keyènkè ò bo bété ke yé ò í m̀kemè kuwenniku.

¹¹ Yesu b́i m̀emme kédeè ke d̀: Ti népo Dasaa yè nke duómù, m me nkòrimu ke bo ò ènte. ¹² Kòò tancòumbè d̀: Ti Yiè nkòò yè nke duómù ò yóò mietému.

¹³ Yesu do d̀ ké bè náké Dasaa kúmè mme, kè bembe yèmmè né ndò ò náà mmunòndòmmú kpéi nke. ¹⁴ De m̀nni kè Yesu bè náké páfi ke d̀: Dasaa kúmu. ¹⁵ Dè né n naatimu di kpéi n yí bomè deborè dè bo yiemme kè di nni ntá. Tì kòtenè o borè.

¹⁶De mǎnni Tomaā wèè do tú detááté bire kòo náké betɔ̀bè ke dɔ̀: Ti kɔ̀tenè kèwǎnnénè ti Yiè nkékú.

Yesu duǎmmè kè Dasaa yǎnté

¹⁷Kè Yesu ímbo tuɔ̀koo Betannii ke sǎ́ mbè kǔnné Dasaa kè dè mǎke yewe yènàà. ¹⁸Betannii do í dǎtirinè Sedisademmu, dè bo mbo cidòmétiribè bétáati. ¹⁹Kè Sifube yènní péu kékotení ke bo dɔu mMariti nè Maari be tǎù kúú.

²⁰Mariti kèè dii mǎnni Yesu kèróomè, kè Maari íkari tecíètè kòo kɔ̀te kòd co, ²¹kòd náké ke dɔ̀: N Yiè nkàa do mbo die n tǎù na ba nkú. ²²N né yému ke do nkàa beke ti Kuyie kù bo ti dɔ̀. ²³Kè Yesu ò náké ke dɔ̀: A tǎù yóo yǎntému. ²⁴Kè Mariti dɔ̀: N yému ke dɔ̀ mmukúkáyántímù yiè, diyie sɔnni yiè ò bo yǎnté. ²⁵Kè Yesu ò náké ke dɔ̀: Mfi tu mukúkáyántímù ke tú mufòmmu. Wèè n tá ò bo nfòu bá kòd ku. ²⁶Bèè kó dimàà n tá bè báa kú bitì. A ti yienaà? ²⁷Kè Maritii ò tǎnné ke dɔ̀: N Yiè, n támu ke dɔ̀ nha tú Kirisi Kuyie mBire dèè kǎtení kútenkù mieke.

²⁸Ò béi memme kédeè kékɔ̀te kèwǎe Maari ke dɔ̀: Ti Yiè nkǎtení ke da yu.

²⁹Kè Maarii íté mecāā nkénkǎri Yesu borè. ³⁰Yesu mu ndo í ta dihei mieke, ò do kpaá Mariti do ò co dè nde. ³¹Sifube bèè do bonè Maari koð bàá nkè bèe yà ò ítmè mecāā nkòd tǔnne kè be yèmmè dɔ̀ nhò kǎri kufɔ̀ti borè nde ke bo kuú.

³²Kè Maarii tuɔ̀ke Yesu borè kénínkóo o ìikè kòd náké ke dɔ̀: N Yiè, kàa do mbo die n tǎù na bá nku.

³³Kè Yesu yà ò kuǎmmè, kè Sifube múnke kuú, kòo yèmmè caàrè mediè nkè mesémme ò pí. ³⁴Kòo beke ke dɔ̀: Di ò kǔnné de? Kè bèè ò tǎnné ke dɔ̀: Ti Yiè nkǎtení kényà.

³⁵Kè Yesu kuú. ³⁶Kè Sifube dɔ̀: Wén-ténè wè ò dǎ mèè botí.

³⁷Kè bèmabè ntú: Wenwe wèè wéi nkuyù̀nkù ò na bá nna kédɔ̀ tǐmatì kè Dasaa báa kúá?

³⁸Kè Yesu yèmmè wète kécaàrè kòo kɔ̀te kufɔ̀ti borè. Bè do kù keú ditári ndi képoo nditári. ³⁹Kè Yesu bè náké ke dɔ̀: Pootenè ditári! Kè Mariti, ocí tǎù dɔ̀: N Yiè, nhò bo ncààrè, diyie naanní ndi yie nè bè ò kǔnnémè. ⁴⁰Kè Yesu ò tǎnné ke dɔ̀: N da náké tì, kàa tì tǎ, a bo yà Kuyie nkó tikpetì.

⁴¹Kè bèe pootè ditári, kè Yesu bǔúté kéínkè ke dɔ̀: N Yiè nda dǔnnè mutǎmmú a dǔmmè n da mɔ̀ tì. ⁴²N yému ke dɔ̀ nha dǎri n da békú tì kó dimàà, nné béi memme kè dè bo yie nkè benitibè bèè m murí kè bèe nyé ke dɔ̀ nfɔ̀ n tǎnní.

⁴³Ò béi memme kédeè képièké ke dɔ̀: Dasaa yènní!

⁴⁴Kòo cí yènní ke fi ntiyàtì o naàcèi nè o nɔu nè o ìikè, kè Yesu bè náké ke dɔ̀: Fíntenè we kòo íté.

Bè do wǎnnémè dinùu ke bo kuɔ Yesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Duku 22:1-2)

⁴⁵Kè Sifube bèè do bonè Maari kényà Yesu dɔ̀ dè, be mieke kè besúkùbèe yie nYesu. ⁴⁶Kè be kó bèmabèe kɔ̀te kénáké Fadisíèbe Yesu dɔ̀ dè. ⁴⁷De mǎnni ikuú niùbè kó bekótibè nè Fadisíèbe kè bèe tí dibeéntǐnni dieri ke dɔ̀: Ti yóo yíme? Onitì yie mmè ndǎrimè tidieti péu? ⁴⁸Kè ti yóu kòd mè dǎri benitibè bémɔu bo yie nho kpetì, kè Odommu kǎbe kǎtení, képonte Kuyie ncíètè kétieke ti èi.

⁴⁹Kè be kòd mɔ̀u bè tu wè Kayifu, wèè do tú ikuú niùti diewè de benni, kòo bè náké ke dɔ̀: Di í banté. ⁵⁰Di í yé ke dɔ̀ ndé tú di kó mesàa mme onitì òmáa bo kúmè kubotí kpéi, kè kubotí kumɔuu cootáa? ⁵¹Ò do í náa nde kó tináàntì nè o móm-muɔ, ò do me ntúmè ikuú niùti nwe de kó dibenni, kè Kuyie nduú nkòd nnáa Yesu weè yóo kúmè kubotí kpéi. ⁵²Dè í tú Sifube máa kpéi nke ò yóo kúmè, ò dǎ kèwǎnné Kuyie mbí nyi kè ìi naá nhonitì òmáa.

⁵³De kó diyìè ndi Sifube wènnémè dinùù ke bo kuɔ Yesu. ⁵⁴Bá ò ténke í nyie nkénfèi Sifube mieke, kékɔte diheì diì bo dikpráa mieke kè bè di tu Efadayimmu, ké nke mbo nè o tancòumbè.

⁵⁵Ke s̄ ndiyentébanni t̄ónní kè benitibè k̄rì Sedisademmu, ke bo wénkúnne bemáa kè dibanni né tuokení. ⁵⁶Kè bè nwanti Yesu, ke békú betòbè Kuyie nc̄iètè mieke ke tú: Di yèmmè dò nhò bo k̄tení dibannaà?

⁵⁷Ikuś niùbè nè Fadisiēbe do nàkému ke tú kè wèè ò yà, wèè náké kè bèè ò pí.

Maari do còummè tùdààrí Yesu naàcèi

(Wénté Matie 26:6-13 nè Mariki 14:3-9)

12 Dè do kpráa yewe yèkuò ndi diyentébannii bo tuokenímè, kè Yesu kɔte Betannii, Dasaa, ò do duś nkè wèè yánté o cie. ²Kè bèè ò ànné kupòòkù, kè Mariti mbè àà tidiiti Dasaa nè betòbè kè bè k̄ari nè Yesu kè bè yo. ³Kè Maarii túóté tùdààrí natiwè wèè donku yóù, kécóú Yesu naàcèi, k̄éúténè o yùti, kè kuf̄òkuu dátínné teciētè temɔ. ⁴Yesu tancòumbè kòò m̄òu Sudaasi Isikadiyoti wèè yóó ò fité kòò béi nke d̄: ⁵Dè d̄omme kòò càke de kòò tùdààrí, ti na báa nhò fité dibenni t̄ómmú dífí, k̄épámmú bec̄iribàà?

⁶Dè í tú mesémmè do ò bonè bec̄iribè kòò nnáa m̄emme, ò do tú oyúókù nwe kè wèè n̄ɔu idífí ke yuuku de mieke. ⁷Kè Yesu ò nàké ke d̄: Yóu we, ò còú nde kòò tùdààrí n k̄únnimù kpéi nke. ⁸Bec̄iribè yó ndi bonèmu s̄áà, mí m̄me nyí yó nhà ke di bonè.

Ikuś niùbè kó bekótibè dàkemè ke bo kuɔ Dasaa

⁹Kè Sifube péuu keè Yesu bomè Betannii, k̄etíinko ke bo yànè Dasaa Yesu do duś nkè wèè yánté. ¹⁰Kè ikuś niùbè kó bekótibèè dake ke bo kuɔ Dasaa. ¹¹Ke

yé wèè do temè kè Sifube péuu bè yóu k̄étúnne Yesu.

Yesu do k̄arimè Sedisademmu ke deke disāmmarimbii

(Wénté Matie 21:1-11, Mariki
11:1-11, Duku 19:28-40)

¹²Kè d̄e wenté kè benitibè bèè k̄tení diyentébanni Sedisademmu kè bèè keè Yesu k̄éroomè, ¹³kék̄óú tipuonti kékɔte kòò co k̄émp̄iékù ke tú:

Mesàa nní mbonè Isidayeeribe kóo kpààti wèè k̄ériní nè ti Yiè nkó diyètiri.

¹⁴Kè Yesu yà disāmmarimbii kédeke, kè d̄e d̄ò tì w̄arimè ke tú:

¹⁵Díndi Sedisademmu k̄obe di bá nyīèkù,

ñtenè di kòò kpààti ke k̄ériní ke deke disāmmarínsèrì kó dibii.

¹⁶De m̄onni Yesu tancòumbè mu nyí mbanté d̄è d̄òri. Ò d̄eke diì m̄onni ndi k̄éinkè kè bèè dentení t̄i w̄ari o kpéi t̄i sòò d̄òmmè.

¹⁷Bèè kó dimàa do neínè Yesu k̄éyà ò yumè Dasaa kuf̄òti mieke kòò yánté, kè bè nnáa nhò d̄ò d̄è. ¹⁸Yesu duómmè kè Dasaa yánté deè d̄oke do te kè benitibè péuu k̄tení kòò co. ¹⁹Kè Fadisiēbe nnáa mbetòbè ke tú: Ti í yóó na kéd̄ò d̄emare, benitibè bem̄ɔu we nt̄unne.

Kerekibe do wantimè Yesu

²⁰Kè Kerekibe mabè k̄aké be mieke bèè do k̄tení Sedisademmu dibanni Kuyie mbáámmu. ²¹Kè bèè k̄ote kénáké Fidipuu wèè yènní Betisaidaa Kadidee kó kutemp̄è nke d̄: Okóti, ti d̄ó k̄éyà Yesu nwe. ²²Kè Fidipuu náké Āntidee kè bèè nei bedé ké tì nàké Yesu. ²³Kè Yesu bè nàké ke d̄: Dè tùòkemu kè bè bo déúkúnne Onit̄ibire. ²⁴Timómm̄onti nti n yóó di nákémè, kè bè í buotí medibii mmè ò m̄bo mè máa ndi, kè bè me mmè buotí, de m̄onni ndi mè òò yènnímè, kébutè kè tidiit̄i peitè péu. ²⁵Wèè bo ndó o f̄õmmu,

ò bo mù fétinne, kè wèè í d́s o fòmmu ketenkè kie mmieke kòo mmù m̀̀ke s̀̀à. ²⁶ Kòò m̀̀u p̄ n kó mutómmú, ò nni ntú, kè m borè wè nde mbo. Wèè p̄ n kó mutómmú n cice bo ò sãnte.

Yesu nàkémè o kúú nkpréí

²⁷ Di ìm̀̀n̄ni n yèmmè cààrè mediè, m bo yí n deeténè me nféúítimàà? Bitì! N k̀̀tení meè kpéí. ²⁸ M bo yí: N cice déúikunne a yètirì. De m̀̀n̄ni kè bèe keè metammè mamè kéinkèní kè mè tú: N di déúikunne ke bo yí kè di déúikunne.

²⁹ Benitibè bèè do dè bo kékeè de kó metammè kè bè d̀̀: Fetapíèfè nfe. Kè betòbè d̀̀: Kuyie nt̀̀nni mari dii ò béinnè.

³⁰ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: Di kèè mèè tammè í náá mm̄i kpéí, mè náá nd̄i kpéí nke. ³¹ Di ìm̀̀n̄ni ndi Kuyie nyóó bekénnèmè kute nkù kuu, di ìm̀̀n̄ni ndi Kuyie nyóó betimè kute nkù kuu nkóo kpààtì. ³² Kè bè n dèe nd̄i m̀̀n̄ni kudóú ínkè, m bo yúúnni benitibè bem̀̀u m borè [¶]mmèmmè kudapãàtì ínkè nè ò yóó dekemè kéinkè.

³³ (Ò do béi memme ke bo benke ò yóó kú mùù kúú mbotí nku.) ³⁴ Kè benitibè d̀̀: Bè ti nàké ikuó mieke ke tú Kirisi yó nfòumu s̀̀à. A bo yíme ke d̀̀ bè bo dee nhonitibire kudóú? We òn̄tì bire nde? ³⁵ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: Kuwenniku kpaá di bonèmu, kù né í yóó monte, íkérínè kè kù kpaá bo, kè dibìnni báá di dééte, ke yé wèè kèrì dibìnni mieke ò í yémè ò k̀̀ri kè. ³⁶ Kuwenniku kpaá ke di bonèmu, ntánè ku, kè dèe yie nkè di naá nkuwenniku kó ibí. Yesu béi memme kédeè kéité késòri.

Sifube í támè Yesu

³⁷ Bá Yesu do me ndòòmè tidietì péu kè bèe yà, bè í nhò tá. ³⁸ Kè dè bo d̀̀ Kuyie

mpããnáàntì náàntò Esaii do béi ntì ke d̀̀:

N Yìè, we nyie nha náàntì ti náá ntì, we mbanté a wèrímu a benke mù?

³⁹ Esaii do béimmu mùù te kè bè í banté, ke d̀̀:

⁴⁰ Kuyie nkuù bè yèikunne kuù kprénnunne be to, bè yàà bo yà mèè kpéí nnè be nuò, kébanté kè be yèmmè ceete kè kùu bè mièkunne.

⁴¹ Esaii do yà Yesu kó tikpetì nti kénnáá nho kpéí.

⁴² Kè Sifube kó bekóftibè péuu yie nYesu bá dè né í nfeí, Fadisièbe yàà bo bè bèti mèè kpéí kutíintouku. ⁴³ Ke yé bè do dómè benitibè kó yesãa nye kè dè pèéte Kuyie nkperi.

Yesu náàntì bo ti bekénè

⁴⁴ Kè Yesu píèké ke d̀̀: Wèè n tá dè í tú ò tá mí nwe m máá ò támu wèè n t̀̀nni. ⁴⁵ Wèè n yà ò yàmu wèè n t̀̀nni. ⁴⁶ Kè Yesu d̀̀: N tú kuwenniku nku ke k̀̀tení kute nkù mieke, kè wèè n tá ò bá mbo dibìnni mieke. ⁴⁷ Kòò m̀̀u kèè n náàntì ke í d̀̀ori tì yèmmè m̄i í yóó ò bekénè, ke yé n yí k̀̀tenímè ke bo bekénè kute nkù, n k̀̀tení ke bo kù deetému. ⁴⁸ Wèè n yete ke yete n náàntì, n náàntì tìi yóó ò bekénè diyìè s̀̀nni yìè. ⁴⁹ Ke yé n yí náámmè m mómumu n kpeti, n cice wèè n t̀̀nni wèè n duó n dò nkénáké tì benitibè kè tì mbè tié. ⁵⁰ N yému ke dò nhò yé n nàké tì tu mufòmmu mùù bo s̀̀à mu kpeti nti, deè kpéí nte kè n náá nhò yé n nàké tì máá.

Yesu òúmè o tancòumbè naàcèi

13 Kè diyentébanni ntú nanke kè Yesu banté ke dò nho m̀̀n̄ni t̀̀òke ò bo ítémè ketenkè ínkè kédeke ò cice borè, ò né me ndómè o k̀̀be bèè bo ketenkè ínkè, kòo bè benke ò bè dómè mediè.

[¶]12:32 De kó dináankéè mieke Yesu náá mbè yóó ò dèe

² Bè yo ndii m̀nni ke ś ndibɔ̀ dié nke ānné Sudaasi Isikadiyoti Simɔ̀ kó debire meyèmmè ò bo fítènèmè Yesu. ³ Yesu me nyèmè ke dò nhò bonni Kuyie mborè, ke wèti ku borè, kè kù ò duş ndemɔ̀. ⁴ Kòò íté kédáté o yaàbòri, kébouté kuyààkù ò do boú kù o ka, ⁵ kéānné menie ndibuu kéketé kénhɔ̀ o tancòumbè naàcèi, ke ũ̀tìnè kuyààkù ò do boú kù o ka. ⁶ Ké-tuɔ̀ke Simɔ̀ Pieri borè, kòò d̀: F́ n Yiè, nkè f́ş́ ş́tè n naàcèi? ⁷ Kè Yesu ò nàké ke d̀: Di m̀nni n d̀ori dè a mu mbáá dè banté, a bo dè banté diyè mari. ⁸ Kè Pierii yete ke d̀: A báá ş́ n naàcèi. Kè Yesu ò nàké ke d̀: Kè n yí ş́ a naàcèi ti bá nkpaá wè. ⁹ Kè Simɔ̀ Pierii ò nàké ke d̀: Kè meṃme n Yiè, ndè í tú n naàcèi máá, ş́únè n nɔ̀ nè n yuu. ¹⁰ Kè Yesu ò nàké ke d̀: Wèè wùò ò ténke í dò nkéwuɔ̀, kòò í ş́ o naàcèi nsi ke wenke. D́ndi wennimu dè né í tú dimɔ̀.

¹¹ Yesu do yému wèè yóó ò fíté, kè deè íte kòò d̀: Di í wenni di m̀.

¹² Ò ş́ dii m̀nni be naàcèi kédeè kédáátí o yaàbòri kékaroo bè yo ndè, ké bè beke ke d̀: Di banté n d̀r̀rà? ¹³ Di n yu ke tú Okóti, di Yiè, mómmuɔ̀ nwe, n we ntú. ¹⁴ Mí nwèè tú Okóti, di Yiè, kè nh ş́ di naàcèi, di dò nkéş́úmu ditòbè naàcèi. ¹⁵ N di benke di dò nkéndɔ̀ri m̀me ditòbè. ¹⁶ N di náá mómmuɔ̀ nwe, ot̀nti í deunè ò pī nwè mutš́mmú, ditš́nni me nyí deunè wèè di tš́. ¹⁷ Di bantému de kó medòrimè, m̀mè d̀òrinè dè bo ndi naati.

¹⁸ N yí náá ndimɔ̀ di kpéi, n yému n tāātè bè, t̀i wàri t̀i né dò nkéş́òmu t̀i tú: Nè wè ti wè nwèè kònté ke n dokùnè. ¹⁹ M p̀anke ti ndi nàkému kè t̀i mu nyí t̀òkení, kè dè t̀òkení dii m̀nni di nyé ke dò n tú, n tú wè. ²⁰ N di náá mmómmuɔ̀ nwe, wèè c̀uté n tš́ nwè ò c̀uté mínwe, kè wèè n c̀uté ò c̀utému wèè n tš́nni.

Yesu nàkémè wèè yóó ò fíté

(Wénté Matie 26:20-25 nè Mariki 14:17-21 nè Duku 22:21-23)

²¹ Yesu béi m̀memme kòò yèmmè caàrè mediè nkòò d̀: N di náá mmómmuɔ̀ nwe di kòò m̀u wèè yó n fíté.

²² Bá o tancòumbè í mbanté ò yè nwè kénwéi wéi betòbè. ²³ Yesu tancòumbè kòò m̀u ò d́ wè mesàà, kòò kàri kòò pékénè. ²⁴ Kè Simɔ̀ Pierii ò p̀siri ke d̀: Beke we keyá ò yè nwè nwe. ²⁵ Kòò śn-nó kébeke Yesu ke d̀: N Yiè wenninwe? ²⁶ Kè Yesu ò nàké ke d̀: N yóó p̀òtè p̀éé tikúnti kéduş́ nwè nwe.

Meṃme ò p̀òtèmè p̀éé kéduş́ nSudaasi, Isikadiyoti bire. ²⁷ Sudaasi c̀uté dii m̀nni p̀éé kè dibɔ̀ ta o yèmmè kè Yesu ò nàké ke d̀: A yóó d̀ò t̀i, d̀ò t̀i mecāā.

²⁸ (Ò kàrinè bè ke yo, be kóo m̀u í mbanté m̀u te kòò ò nàké meṃme. ²⁹ Sudaasi wèè do me ntɔ̀umè idííti, kè bèmabè yèmmè ndò nYesu yè nwèè k̀te kédonténí dibanni kó mudii mmu, yoo wèè p̀a dèmarè bec̀ribè.) ³⁰ Kè Sudaasi c̀uté p̀éé keyè mecāā, ke ś ndè urike.

Ditannùù p̀anni Yesu ti duş́ ndi

³¹ Sudaasi yè dii m̀nni kè Yesu béi nke d̀: De m̀nni t̀òkemu kè Onitibire bo déúikúnne de yètiri, kédéúikúnne Kuyie nkperi. ³² Kè Onitibire déúikúnne Kuyie nyètiri, Kuyie mmúnke bo déúikúnne de kperi bàmbà. ³³ M bí, n yí yó nkpaá ke di bonè kè dèe m̀nte. N yitimu kè di bo n wammú kémónté, n nàké t̀i Sifube n t̀i ndi náá, di báá na kék̀te n k̀ri kè. ³⁴ N di nàké ditannùù p̀anni ndi, n dónè ditòbè. N di d̀ke m̀è botí r̀me ndónè ditòbè. ³⁵ Kè di d́ ditòbè, meṃme bè bo bantémè ke dò ndi tú n tancòumbè.

Yesu nàkémè Pieri ò yóó ò pàrikémè

(Wénté Matie 26:31-35 nè Mariki
14:27-31 nè Duku 22:31-34)

³⁶ Kè Simɔɔ Pierii ò beke ke dò: N Yiè a kɔri ke? Kè Yesu ò tɛ́nné ke dò: A báá na ké n neinè bàmbà, dè yóó yíému kàa n tũnnɔɔ. ³⁷ Kè Pierii ò beke ke dò: N Yiè, ba nte kè m báá na ke da neinè bàmbà? N yiemmu ke bo kú a kpéí. ³⁸ Kè Yesu ò tɛ́nné ke dò: A mènke yé nha bo kú n kpéíndá? N da náá mómumu nwe, tekote bo nyóó kuú nkàa pàrikè kuce mètàāti ke tú a í n yé.

Yesu weè tu kuce

14 Kè Yesu bè nàké ke dò: Di yèmmè báá caàrè. N tánè Kuyie nké nni ntá. ² Mefiè nsūmu n cice ciètè, kè dè do í dò memme nna bá mbéi. N kũnti ke bo tũnte di yó mborè nde. ³ Kè n kò ke tũnte di yó mborè, m bo wētení ke di túóté kè dí mbo m borè. ⁴ Di yému n kũnti kè, ke yé kuce.

⁵ Kè Tomaa dò: N Yiè, ti í yé a kũnti kè, ti bo yíme kényé kuce? ⁶ Kè Yesu ò nàké ke dò: Mfi tu kuce, nè timómumnti, nè mufòmumu. Omòú í kɔri n cice borè ke í yè m borè. ⁷ Kè di do n yé di na nyému n cice, di me nhò yému ke ò yà.

⁸ Kè Fidipuu béi nke dò: N Yiè, nti benke a cice kè dè nti sannè. ⁹ Kè Yesu ò tɛ́nné ke dò: M me ndi bonè dii daà a mu nyí n yíètáà? Wèè n yà ò yàmu n cice. Dè dòmme kàa tú n da benke n cice? ¹⁰ A í tá ke dò n cice bo m mieke kè m bo o miekaà? N di náá ntii náantí í tú n kpeti, n cice wèè bo m mieke weè pí nho tómmú. ¹¹ Nni ntánè m bomu n cice mieke kòo bo m mieke, kè di me nyí n tá tũ nni ntánè m pí mùu tómmú. ¹² N di náá mmómumu nwe, wèè n tá ò bo pí mmutómmú m pí mmù kè mù ndeu kápèēté m pí mmù ke yé n kũntimè n cice borè. ¹³ Di bo mɔɔ dèè kó dimàà nè n kó diyètiri, m bo dè dòò kédéúkunne n

cice yètiri. ¹⁴ Kè di mɔɔ dèmarè nè n kó diyètiri m bo dè dòò.

Wèè n dós wè nyíe n kó tináantí

¹⁵ Kè di n dós mpínnè n tannò. ¹⁶ M bo bántè n cice kòo di duɔnní obáánti tɔú, kòo ndi bonè sáá. ¹⁷ Wèè tu Muyaánsàámù timómumnti kómu, kutenkù kuu nkɔbe báá na ké mù cɔuté, bè í mù wùò mbè me nyí mù yé, díndi me mmù yému, kè mù di bonè ke bo di mieke.

¹⁸ N yí yóó di yóu kè dí ndò nyiciribí, n wētínimu di borè. ¹⁹ Dè bo yíe sámpó kutenkù kuu nkɔbe ténke bá n yà, díndi me n yóó n yàmu ke yé n fòumè kè di yó nfòu. ²⁰ De kó diyèi di bo banté ke dò m bo n cice mieke, kè di bo m mieke, kè m bo di mieke.

²¹ Wèè yie n náantí ke dɔɔri tí yèmmè weè n dós, kè wèè n dós, n cice bo nhò dós, kè nní nhò dós kòò benke m máá.

²² Kè Sudii ò beke ke dò: N yiè ndè dòmme kàa bo ti benke a máá, ke báá benke a máá kutenkù kɔbe. ²³ Kè Yesu ò tɛ́nné ke dò: Wèè n dós ò yó mpímmu n náantí kè n cice nhò dós, kè tí kɔtení ké nhò bonè. ²⁴ Wèè í pí n náantí ò í n dós. N di náá ntii náantí í tú n kpeti, n cice wèè n tónní o kpeti nti.

²⁵ N ti ndi nàkému ke kpaá ke di bonè. ²⁶ Obáantí Muyaánsàámù n cice yóó duɔnní mù n kó difòtiri mù bo di náké demɔu, ké di dente n di nàké tí timɔu.

²⁷ N di duó ndiwèi ndi, n kó diwèi. N yí di ndi duó nkutenkù kuú nkómè, di yèmmè báá caàrè, di kóm̀bù̀d̀ti báá do. ²⁸ Di kèèmu n di nàkémè ke tú n kũnti n cice borè ke wētíní. Kè di do n dós dè na ndi naatimu ke yé n kũntimè n cice borè wèè deu ke m pèēté. ²⁹ N ti ndi nàkému kè dè mu nyí tũ̀kèni, kè dè bo yie nkè dè tũ̀kèni dii m̀d̀nni di ntá. ³⁰ N ténke í yóó di náké timatí péu, ke yé kutenkù kuu nkòò kpààti kèrinímè, ò í m̀ke muwèrimú mamù n yínkè. ³¹ Ò

kèríní kè kute nkù kɔbe beè bo banté ke dò n dɔ n cice ke dɔri ò dómè. Íténè kè tí pèēté.

Yesu dònne nèmè o máá mutie bè tú mù fínyì

15 Kè Yesu dò: Míi tú fínyì tie kó dikùnni kè n cice tú wèè mù te. ²Ibake ìi n tukúnè ke í péf ò ì kɔ́umu, kè ibake ìi péf ke ì kèf kè ì bo dòke peité. ³Tináànti n di nàké tì dié nke di ciému, kè di wenke páíí. ⁴Di nni ntaunè kè n di taunè. Kutebaku báá na képeité ke í taunè mutie. Meè botí nku di báá na képeité ke í n taunè.

⁵Míi tú mutie kùnni kè di tú ibake, wèè n taunè kè nh ò tàunè wèè péf yebe péu, kè di í n taunè di báá na kédɔ̀ dèmarè. ⁶Wèè í n taunè Kuyie nhò dootóomu, kutebaku ɔ̀ kpeí kè bèè kù dootóo mèè botí, kè bèè kù tùóté kécɔ̀ nkè kùu cɔ̀úté. ⁷Kè di n taunè kè n náànti bo di mieke, mɔ̀onè di dɔ̀ dè, m bo dè ndi pā. ⁸Kè di peité yebe péu, meime n cice yètìrì bo deukemè, kè dèe benke di tùmè n tancɔ̀umbè. ⁹N cice n dɔ̀ mèè botí, m me ndi dɔ̀, n fífkúnè. ¹⁰Kè di pí n tannò m bo ndi dɔ̀ kè di n fífkú, m pímmè n cice tannò kòò n dɔ̀ kè n fífkú.

¹¹N ti ndi nàké kè dè bo yie nkè di mɔ̀ote n kó diwèi ndi kè di di píe. ¹²Ntenè n di nàké di tannùu: Ndónè ditòbè n di dɔ̀ mèè botí. ¹³Wèè duɔ̀ nho fòmmu o kɔbe kpeí, wèè bè dɔ̀ mediè. ¹⁴Kè di dɔ̀ri n di nàké di nùu di tú n népobè mbe. ¹⁵N ténke í di tú betòmbè, ke yé otònti í yémè wèè ò duɔ̀ mmutòmmú ò dòdòri dè. N di tú n népobè mbe, ke yé n di benkemè n cice m benke dè demɔ̀. ¹⁶Díi í n tãáté míi di tãáté, ke tú di kɔte képeité yebe yèè yó mbo sãã kè dèe yie nkè di mɔ̀ dèè kó dimàà n cice nè n kó diyètìrì, wèè dè ndi pā. ¹⁷N di duɔ̀ di tannùu tú: Di bo ndómè ditòbè.

Kutenkù kɔbe níimmè Yesu nè o kɔbe

¹⁸Kè kute nkù kɔbe di níi, nyénè ke dò mbè keté ke níi mínwe. ¹⁹Kè di do ntú kute nkù kɔbe bè na ndi dɔmu, di me nyí tú ku kɔbe, ke yé n di dènnenímè kute nkù, deè te kè bè di níi. ²⁰Dentenèní n di nàké tì: Otònti mɔ̀u í deunè wèè ò duɔ̀ mmutòmmú. Kè bè n fèú mbè yóo di fèúmmu kè bè me nyie n kpeí bè yóo yiemmu di kpeí. ²¹Bè yóo di fèú ndi tú mèè kpeí nke n kɔbe, ke yé bè í yémè wèè n tōnní. ²²Kè n do í kòtení ke bè nàké dè na bá ntú be kó meyetímè, n né me nkòtenímè ke bè nàké bè báá na képeri. ²³Wèè n níí ò níimmu n cice. ²⁴Kè n do í pí mmutòmmú otòu mɔ̀u í na ke pímmú, kè bè yà, dè na bá ntú be kó meyetímè. Bè me mmù yàmu ke ti níi, mmí nnè n cice. ²⁵Tii wàri be kó ikuɔ̀ mieke tii dòò tii tú: Bè n níi detetirè.

²⁶Obáànti Muyaánsààmù n cice yó n duɔ̀ mmù kè n di duɔ̀, mù bo tuòkení dii m̀nni mù yó nnáá n kpeí nke. ²⁷Kè di múnke n náá n kpeí, nke yé di m bonèmè nè diketírini.

16 N ti ndi nàké dè bo yiemme mme kè di báá duò. ²Bè bo ndi beti titíntouti, m̀nni mari ké ndi kòu kè be yèmmè dò mbè pí Kuyie ntòmmú. ³Bè yó ndɔ̀ri memme bè í yé mèè kpeí nke n cice, bè me nyí n yé m mɔ̀mmu. ⁴N ti ndi nàkému kè de m̀nni tùòkení, di dentení n di nàké tì, n yí tì ndi nàké nè dim̀nni ke yé n di bonèmè.

Yesu nàké mè Muyaánsààmù yóo pí mmùu tómmú

⁵Di m̀nni n kúnti wèè n tōnní o borè nde, di kóò mɔ̀u me nyí m békú n kɔri kè. ⁶Kè di yèmmè né cààrè n di nàké mèè kpeí n kɔri kè. ⁷N di náá mɔ̀mmu nwe, kè n kò dè bo ntú di kó mesàà, nke yé kè n yí kò, Obáànti sàwè í kòriní, kè m me nkò m bo wè ndi duònni. ⁸Obáànti bo kòtení dii m̀nni, ò bo nte

kè benitibèe banté be yei, kébanté dèè tú timómmon̄ti, kébanté Kuyie mbeénti bomè. ⁹ Be yei ntú bè í n támè. ¹⁰ Bè í bantémè ke dò n d̄ori Kuyie ndómè ke k̄nti ku borè, di ténke í yó n yà, ¹¹ kébanté ke dò nKuyie mbeénti bo ke yé Kuyie mbekénèmè kutenkù kuu nkóo kpààti ke dèè.

¹² Tináànti kraámu péu n na ndi nàké tì, di me mmu mbáa na ké tì kèè di mm̄nni. ¹³ Muyaánsàdmù mùu tu timómmon̄ti mù bo k̄tení dii m̄nni, mù bo di nàké tim̄u, ke yé mù í yó nnáám-mè nè mu kó muw̄rímú, mù yó nnáá mmù kèè tinti ke di nàké dèè kpaaní. ¹⁴ Mù bo nni nsánti ke yé mù yó nnáám-mè mù kèè tinti m borè. ¹⁵ N cice m̄ke dè dem̄u dè tú n k̄pere nde, deè te kè n tu Muyaánsàdmù bo ndi náá mmù kèè tì m borè.

Yesu yèmmè o k̄be yèmmè bo caàrè k̄w̄ete k̄enarike

¹⁶ Dè bo yíe sámp̄ di ténke bá n yà, kè dèe w̄ete k̄yíe sámp̄ kè di n yà, ke yé n k̄ntimè n cice borè.

¹⁷ De m̄nni k̄o tanc̄ùmbè mabè mbékú bet̄bè ke tú: Ònti náànti tu, dè bo yíe sámp̄ di ténke bá n yà, kè dèe w̄ete k̄yíe sámp̄ kè di n yà, ke yé n k̄ntimè n cice borè? ¹⁸ Ba ntú dè bo yíe sámp̄? Ti í banté mùu me ntú.

¹⁹ Kè Yesu banté bè dómè k̄o beke kè bè nàké ke d̄o: Di d̄o kébanté mùu tu dè bo yíe sámp̄ kè di ténke bá n yà, kè dèe yíe sámp̄ kè di w̄ete kè n yaà? ²⁰ N di náá mmóm̄muo nwe, di bo k̄mmú, kè kutenkù k̄be nyānku. Di yèmmè bo caàrè, ke de kó meyen̄caàrimè né naá ndiw̄èl. ²¹ Onitipòkù peí dii m̄nni dè ò nhò yóumu, ke yé o m̄nni t̄ùdkemè kè debire yènni ke dèè w̄e yènkò kuyonku, ke yé ò peitémè onitì. ²² Di k̄pere me ndò, di yèmmè caàrèmu di m̄m̄nni, ke bo narike di bo w̄ete kè n yà dii m̄nni, bá òm̄u báa na kédeite de kó kuyeñnaatí.

²³ Kè de kó diyie t̄ùdke di ténke í yó mbeke timatì n di náá mmóm̄muo nwe de kó diyie di m̄óu dèè kó dimàà n cice nè nkó diyètiri ò bo dè ndi p̄a. ²⁴ Nè yíenni di mu nyí m̄o demarè Kuyie nè n kó diyètiri, m̄onè kè kù di p̄a, kè di yèmmè ñnaati.

Yesu namè kutenkù

²⁵ N di nàké de kó tináànti nè dináành̄ant̄iri ndi, de m̄nni kpaanímu, n ténke í yo ndi náánnè ke di ámmù, de m̄nni n yó ndi náá mpáíí nwe n cice k̄peti. ²⁶ De kó dim̄nni di bo mm̄óu n cice di d̄o dè nè n kó diyètiri. Dè í tú n yé n yó nhò báa ndi kpéí. ²⁷ N cice móm̄muo ndi d̄ómu di n d̄o m̄è kpéí, ke tá ke do m bonní o borè. ²⁸ N yiténí n cice borè nde ke k̄tení kutenkù, ke iti kutenkù ke k̄nti n cice borè.

²⁹ K̄o tanc̄ùmbè ò nàké ke d̄o: Nte a náámmè páíí bá a í ámmù. ³⁰ Di m̄m̄nni ti bantému ke dò nha yé dem̄u, kè dè í dò nhòm̄ou benné ké nda békú timatì. Deè te kè ti tá ke dò nha bonní Kuyie mborè. ³¹ Kè Yesu bè beke ke d̄o: Di tá di m̄m̄nnàà? ³² De m̄nni duunnímu ke t̄ùdkení, kè di bo cíté kékúú ndi c̄éí kè n yóu. M me nyí yó mbo m máà, n cice m bonèmu. ³³ N tì ndi nàké kè dè bo ndi naatimu ti kó metaummè mieke, bè yóo di f̄éummu, di yèmmè né báa caàrè n namu kutenkù.

Yesu b̄antémè Kuyie nho tanc̄ùmbè kpéí

17 Yesu béi m̄memme k̄edeè k̄ébóuté keínkè ke d̄o: N cice de m̄nni t̄ùdkemu, déúk̄unne a bire yètiri kè dèe déúk̄unne a k̄peri. ² Ke yé a dè duóm-mè muw̄rímú kè dè bo duó mmufòm̄mu mùu bo s̄áà benitibè a dè duó mbè. ³ Bè bo yíétémè f̄í nKuyie mmóm̄mon̄ku kùu bo kumáà, nè Yesu K̄irisi a t̄ōnni wè deè tú mufòm̄mu mùu bo s̄áà. ⁴ N dèemu mut̄ōmmú a yé m pí mmù ke déúk̄unne

a yètìrì ketenkè ínkè. ⁵Di mmònni n cice déúkùnne n yètìrì, ké n duó ndisānni n do mọke di a borè kè kute nkù mu nyí dḍò.

⁶Míi duó nkè bè da yìéte, benitibè a dèiteni bè kute nkù, ke bè nni nduó, fḥḥ do bè te ke bè nni nduó nkè bè yie nha náaḥti. ⁷Bè bantému di mmònni ke dḍò mmọke dèè kó dimàà bonni a borè. ⁸Ke yé a tu bè nàkémè tináaḥti a n duó nti kè bè tì cọté ke banté ke dḍò m mènke bonni a borè ke yie nke dḍò nfḥḥ n tōnni.

⁹N yí da báá nkute nkù kọbe kpéi, n da báá nha n duó mbè kpéi nke, ke yé fḥḥ bè temè. ¹⁰M mọke dè tú a kperè nde, kàa mọke dè tú n kperè. Meḥme kè bè déúkùnko n yètìrì. ¹¹N kúnti a borè nde, n ténke í yó nkpaá kute nkù mieke, kè bembe yó nkpaá. N cice wèè dḍò mpáíí, mپی mbe nè a kó diyètìrì kè bè íwē nke dḍò onitì omáà mí nnè fḥḥ nti dḍommè. ¹²M bè bonè ke bè bàamu kute nkù mieke nè a kó diyètìrì, ke píi nha n duó mbè bá be kóò mọ̀u í feti, kè dè í tú wèè do dḍò nkéfeti wènwe kè dèè dḍò tì wàri ke yèmmè. ¹³Di mmònni n kúnti a borè nde, ke kpaá ke bo kute nkù mieke, ke bè náá nkè bè bo mmọke n kó di-wèi mediè. ¹⁴M bè nàkémú a kó tináaḥti kè kute nkù kọbe bè níí bè í tú mèè kpéi nkute nkù kọbe kéndḍonnè m mómumu n yí tímè kute nkù kou. ¹⁵N yí da báá nke yé nha bè dènne kute nkù mieke, n yé nha mbè kánkè oyeiwe nwe. ¹⁶Bè í tú kute nkù kuu nkọbe, m mómumu n yí tímè kute nkù kou. ¹⁷Wénkùnne be né a náaḥti, a náaḥti tu timómumnti nti. ¹⁸A n tōnni mèè botí kute nkù mieke mme mbè tūḥ nku mieke. ¹⁹N duó m máá beè kpéi, kè dè bo yie nkè bè mènke ntú a kọbe.

²⁰N yí da báá mbeè máá kpéi, n da báammu nè bèè yóó keè a náaḥti ké nni ntá be kpéi. ²¹N da báá nke tú bè íwē nke dḍò nḥonitì omáà, mí nnè fḥḥ nti dḍommè ké nti taunè kè kute nkù banté fḥḥ n tōnnimè. ²²M bè duómumu tikpeti a n duó

nti, kè bè bo íwē nke dḍò nḥonitì omáà m mí nnè fḥḥ nti dḍommè. ²³Kè nní mbo be mieke kàa mbo m mieke kè bè íwē nke dḍò onitì omáà, kè kute nkù banté fḥḥ n tōnnimè ke bè dḍò a n dḍò mèè botí.

²⁴N cice n dḍò kè m borè a n duó mbè nde mbo, ke wúó n kpeti a n duó nti ke yé a n dḍokemè ke mu nyí dḍò kute nkù. ²⁵N cice a tú timómumnti yie nwe, kute nkù kọbe í da yé, mí mme nda yému, kè n tancḍumbè yé ke dḍò nfḥḥ n tōnni. ²⁶M bè nàkémú a tú wè ke yó nsókè ke bè benkú, kè bè nyé ke dḍò nha bè dḍò a n dḍò mèè botí, kè m bo be mieke.

Bè píimè Yesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Mariki 14:43-50 nè Duku 22:47-53)

18 Yesu nàké memme kédeè, nè o tancḍumbè kè bèè íté kékote Set-inḥ kó kukó, kè kupúú makù dè bo, kè bèè ta ku mieke. ²Sudaasi wèè yóó fité Yesu ò do yému de kó kupúú, ke yé Yesu nè o tancḍumbè do kḥrimè deborè sáá. ³Ikuḥ niùbè kó bekótibè nè Fadis-īēbe kè bèè tōnni behāāpḍmbè nè nti-hāāpḍnti tii bàà Kuyie ncīētè kè Sudaasii bè niitè kè bè tḍo fiti nè dehāanne ke tḍnè tikpārinenti. ⁴Yesu me nyémè tii yóó ò tūḍkení, kòò tḍónko be borè ké bè beke ke dḍò: Di wanti we? ⁵Kè bèè ò tēnné ke dḍò: Yesu Nansareti kou. Kè Yesu bè nàké ke dḍò: Míwē! Kè Sudaasi wèè ò fité kòò bè neínè. ⁶Ò bè nàké dii mḍnni ke dḍò: Míwē. Kè bè mbótírí ke duò. ⁷Kè Yesu wēte ké bè beke ke dḍò: Di wanti we? Kè bè dḍò: Yesu Nansareti kou. ⁸Kòò dḍò: N di nàkémú ke tú míwē, kè di wanti míwē, yóunè betòbè kè bèè íté.

⁹Meḥme kè dèè dḍò kéndḍonnè ò béi nti ke tú: N cice n yí fétinne a n duó mbè kóò mọ̀u. ¹⁰Kè Simḥ Pierii kpatè disie kékḍú ikuḥ niùti diwèè tḍnti toò youri. De kóò tḍnti yètìrì do tú Madikuusi. ¹¹Kè Yesu nàké Pieri ke dḍò: Nḥnne a siè di nḍrikù, a

yèmmè dò m báá yà febdòdè n cice n duş n fèà?

Bè kòtenèmè Yesu Anni borè

¹² Kè behāāpòmbè kóò kótii duş nd-inùù tihāāpònti nè tii bàa Kuyie ncîètè kè bèe pí nYesu kéboú. ¹³ Ke kété kóò kòtenè Anni, Kayifu còkù cîètè, wèè do tú ikuş niùti diewè de benni. ¹⁴ Weè Kayifu do nàké Sifube ke dò: Dè bo nwenni oniti omáà bo kúmè kubotí kumòu kpéi.

Pieri nènimmè Yesu

(Wénté Matie 26:69-70 nè Mariki 14:66-68 nè Duku 22:55-57)

¹⁵ Simòò Pieri nè Yesu tancòuntì tòu mòu, kè bè nítù nYesu. Ikuş niùti diewè né me nyémè Yesu tancòuntì tòu, kè wen-wee ta. ¹⁶ Kè Pieri nkpaá ditowaà ke kari dibòrì kè Yesu tancòuntì, ikuş niùti diewè yé wèe yènni kénáké osapàà nwèè bàa dibòrì kè Pieri bo ta. ¹⁷ Kè de kóò sapàà mbeke Pieri ke dò: A múnke í tú we ñniti kóò tancòuntì nweà? Kè Pieri dò: Óò! N yí ò tú!

¹⁸ Ke sò mmuséé mbo kè behāāpòmbè nè betòmbè kè bè tòtinne muhāá nke iiri, kè Pieri ncómmú deborè ke iiri.

Ikuş niùti diewè beké tì Yesu o tié nyínkè

(Wénté Matie 26:59-66 nè Mariki 14:55-64 nè Duku 22:66-71)

¹⁹ Kè ikuş niùti diewè beke Yesu o tancòumbè kpeti nè o tié nkpeti. ²⁰ Kè Yesu ò ténné ke dò: N yí nàké timati dis-òrì, nh òò ntiè ntiúintouti nè Kuyie ncîètè dietè mieke nke Sifube bemòu òò tíí ndè. ²¹ Dè dòmmè kàa m bèkú? Beke nh ò nnáà nkè bèè bo, bè yému n nàké tì.

²² Yesu béi memme kè kuhāāpònkù kùù ò tòkénè kè kùù ò bènte ke dò: Ikuş niùti diewè nwe a náammè memmaà? ²³ Kè Yesu dò: Kè m béi tiyeiti nti benke tii tu tiyeiti? Kè m me béi tisààti nti ba nte kàa m poté?

²⁴ Mèmmè kè Anni yóu kòo nkpaá boú kòo ò duşnko ikuş niùti diewè Kayifu.

Pieri nènimmè Yesu

(Wénté Matie 26:71-75 nè Mariki 14:69-72 nè Duku 22:58-62)

²⁵ Kè Simòò Pieri níde kpaá ke iiri, kòò mòu wète kóò beke ke dò: A í tú we ñniti kóò tancòuntì ñweà?

Kè Pierii ò nènni ke dò: N yí ò tú. ²⁶ Kè ikuş niùti diewè kóò tònti, Pieri dàte wèè tòò cîètè kouu béi nke dò: N do da yàmu kàa ò neínè kupúú mieke. ²⁷ Kè Pierii wète kóò nènni ke dò: N yí ò yé. De mòmni kè təkotεε kuş.

Pidati bekénèmè Yesu

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè Duku 23:1-5)

²⁸ Kè bèe íténe Yesu Kayifu cîètè, kóò sònnè kùmandáà cîètè kè dè kpaá uu, kè Sifube yete mutarimù bè yàà bo sãù mèè kpéi mbemáà képaà ndiyentébanni kó mudii. ²⁹ Kè Pidatii yènni ké bè beke ke dò: Di yè nhoniti yie ñcàke ba? ³⁰ Kè bèe ò ténné ke dò: Kòò do í càke demarè, ti na bá nhò kòtenní a borè. ³¹ Kè Pidatii bè nàké ke dò: Túóténè we, kóò bekénè di mómmòmbe di kuş dòmmè. Kè bè dò: Ti kó ikuş í yie nti kuşmè òmòu.

³² Kè dè bo yie nkè dèe dòò Yesu do yè nhò yóò kú mùù kúú. ³³ Kè Pidatii ta kudieku keyú Yesu kóò beke ke dò: Fòò tu Sifube kóò kpààtàà? ³⁴ Kè Yesu ò ténné ke dò: A m bèkú nè amáà ndaà? Kè betòbè beè yè nha m beke? ³⁵ Kè Pidatii ò ténné ke dò: N túmu Sifua? A botí kòbe nè ikuş niùbè kó bekóftbè beè da kòtenní m borè. A càke ba? ³⁶ Kè Yesu ò ténné ke dò: N kó tikpàti í tú kutenkù kuu nkpeti, kè tì do nti ntú, n kòbe na mbàaomu bá Sifube bá m pí. N kó tikpàti me nyí tú kutenkù kuu nkpeti. ³⁷ Kè Pidatii ò beke ke dò: A tú okpààti nwe yáà ba? Kè Yesu ò ténné ke dò: A ti mbéi, n tú okpààti nwe ke kòtení kutenkù, kè bè m peité kè

m bo náké timóm̄m̄nti. Bèè d́ timóm̄m̄nti beè kemmu n náaanti.

Bè do yēm̄m̄è bèe kuɔ Yesu

(Wénté Matie 27:15-31 nè Mariki 15:6-20 nè Duku 23:13-25)

³⁸ Kè Pidati d̀: Ba ntú timóm̄m̄nti? Ò béi mmemme ḱyè kékote Sifube borè ké bè náké ke d̀: N yí yà onitì yie n càkemu ke d̀ nti ò kù. ³⁹ Kéndonnè di kó ikuú mieke di 55 duóm̄m̄è kè n fíi nkukpetínkù makù diyentébanni yiè, di d́ n fíi nSifube kóo kpàtàtà? ⁴⁰ Kè bèe wekíí ke d̀: Ti í d́ a fíi nyie, ti d́ a fíi mBarabaasi nwe!

Barabaasi me ndo tú onitik̀d̀tì nwe.

Bè òóm̄m̄è Yesu ipo kó dipìi

19 Mem̄me kè Pidatii duú nkè bèe puotí Yesu yedá. ² Kè tihāāp̀nt̀ti duɔke ipo kó dipìi kóò òó, kóò dàtínne diyaàbòri wūōri. ³ Ke níí t́ónní kóò d̄u nke d̀: A kpeñnà Sifube kóò kpàt̀ti? Mbo sáà! Kóò bènte. ⁴ Kè Pidatii wēte ḱyènní ké bè náké ke d̀: N yóó ò dènnemu kè di banté n yí yàmè ò càkemu ke d̀ nti ò kù. ⁵ Kè Yesu yènní ke óké ipo kó dipìi ke dáátí diyaàbòri wūōri, kè Pidati d̀: Ntenè we! ⁶ Ikuú niùbè kó bekótf̀bè nè tihāāp̀nt̀ti tìi bàà Kuyie ncīètè kè bèe yà Yesu ḱpīēké ke d̀: Baaké we kudapāātí! Kè Pidati d̀: Túóténè we di móm̄m̄m̄be kébaaké! Mí n yí yà ò càke mù ke d̀ nti ò kù. ⁷ Kè Sifube ò t́ènné ke d̀: Ti kó ikuú tú ò d̀ nkékuomu, ò yí m̀è kpéí nhò tú Kuyie mBire.

⁸ Kè Pidatii keè de kó tináanti kè kufōwáà nhò auté. ⁹ Kòo wēte ḱeta kudieku kébeke Yesu ke d̀: A yènní de?

Yesu me nyí nhò t́ènné timat̀i. ¹⁰ Kè Pidati d̀: A í d́ ké n t́ènné timat̀à? A í yé ke d̀ m m̀ke muwērímú ke bo na ke da fíi, ke m̀ke muwērímú ke bo na ke da baakáa? ¹¹ Kè Yesu ò t́ènné ke d̀: A na bá mm̀ke muwērímú mam̀ n

yínkè kè Kuyie ndo í mù nda duú. Deè kpéí nte wèè m pí nke da duú nkòo kó meyei ndeunè a kōme.

¹² De m̀nni kè Pidati ndó ḱfíi nYesu, kè Sifube pīēké ke d̀: Kàa ò fíi nha í d́ okpàt̀ti diewe Sesaa, weè tú omáà okpàt̀ti, ò yete Sesaa kpeti nti.

¹³ Kè Pidatii keè de kó tináanti kédennéí Yesu kékari obeénkàri ínkkè, bè tú dè dibòri bè ce di. Nè ebedee kó tináanti: Kabata. ¹⁴ Dè do tú diyie s̄nni yiè ndi kè diyie còm̄m̄ú yeyo kè dè né bo wenté diyentébanni. Kè Pidatii náké Sifube ke d̀: Ntenè di kóo kpàt̀ti.

¹⁵ Kè bèe pīēké mediè nke d̀: Baaké we! Baaké we kudapāātí ínkkè! Kè Pidati d̀: M baaké di kóo kpàt̀ti kudapāātáa? Kè ikuú niùbè kó bekótf̀bè d̀: Ti í m̀ke okpàt̀ti t̀u m̀u kè dè í tú Sesaa.

Bè baakém̄è Yesu

(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki 15:21-32 nè Duku 23:26-43)

¹⁶ Mem̄me kè Pidatii bèe duú nYesu kè bè níkrinè ke bo baaké. ¹⁷ Kè Yesu ntó o dapāātí ḱetuɔke dibòri marì bè tú d̀i kuyukšú, nè be kó tináanti mieke Kodikotaa. ¹⁸ Deñde bè baakém̄è Yesu kudapāātí nè benit̀bè mabè bèdébè, kóò soó mbe cuoke.

¹⁹ Kè Pidatii duú nkè bèe wāri t̀dabeetè ke d̀: Yesu Nansareti kou, Sifube kóò kpàt̀ti, kédanne kudapāātí yóm̄m̄è. ²⁰ Bè do baaké dè Yesu do í d́tirinè diheì. Bè do wāri ebedee nè datēē nè kereki nwe kè benit̀bè péu mpēnkù ke tì kàa. ²¹ Kè ikuú niùbè kó bekótf̀bè náké Pidati ke d̀: A na bá nwāri ke yí Sifube kóò kpàt̀ti, wāri ke d̀ ò yē nhò tú Sifube kóo kpàt̀ti. ²² Kè Pidati d̀: N wāri tì t̀nti.

²³ Kè tihāāp̀nt̀ti baaké Yesu kédeè ḱetoté o yàt̀ti yecúò yèndà, bá kù nè ku kpeti, kè dè nkpaá o yaàbòri dierì dii í m̀ke kuyí. ²⁴ Kè tihāāp̀nt̀ti náké titòbè

ke dō: Ti báá kēté di nyaàbòrì, ti tãũ tété kéyà wèè bo di di.

Meṁme kè dèe dō tì wàri ke yēmmè tii tu: Bè totì n yààti ke tãũ n yaàbòrì dieri tété. Tihāāpòntì do me ndòò.

²⁵ Kè Yesu yō nè o yō nantè nè Maari Kodopaasi pokù nè Maari Makitadaa kou, kè bè còmú Yesu dapāāti také. ²⁶ Kè Yesu níwúó nho yō kòò pekénè o kòò tancòuntì ò dō wè mediè, nkòò ò náké ke dō: N yō, nte a bire. ²⁷ Ke náké o kòò tancòuntì ke dō: Nte a yō.

Meṁme kòò ò títóé kékonè.

Yesu kumè

(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè Duku 23:44-49)

²⁸ Yesu me nyémè ke dō ndemou dè dòò kébéi nke dō: Sinéyēi sii m bo, kè dè bo dōò tì wàri ke yēmmè.

²⁹ Ke s̄ ndidúu mari dè ñkú ke píéké menéyāā nkè tihāāpòntii méú dis̄s̄ú dè me mièke kécc̄w is̄p̄u kó kudóú kéyoutoo kétuú nYesu nù. ³⁰ Kòò s̄w̄te menéyāā nke béi nke dō: Demou dè dòòmu.

Ke sínnè o yuu kékú!

Kuhāāpònkù kúúmè Yesu píkù dikpānni

³¹ Dè do tú diyè s̄nni ndi kè dè nè bo wenté teomp̄tè, kè Sifube nyièkù teomp̄tè bo ns̄ommè bè kpaá idapāāti ñkè. De kó teomp̄tè do mánè diyentébanni ndi, kè Sifube m̄w̄ Pidati dinùu ke bo píé bè baaké bè tààke, ké bè cúünni.

³² Meṁme kè tihāāpòntii kote képié bè baakénè bè Yesu be tààke. ³³ Ke tuòke Yesu borè kéns̄ nhò ku, bá bè í mpié o tààke. ³⁴ Kè kuhāāpònkù makùu kúú o píkù dikpānni kéduute, menie nnè meyii nkè dèe yènni. ³⁵ Wèè dè yà wèè nàa nkòò nàa nti tú timómm̄nti, ò yà tì ò ti nnáa nkè dè bo yie nkè di ntá. ³⁶ Dè dòò tì wàri ke yēmmè mme tii tu: Bè í

yóo kéété o k̄úè mari. ³⁷ Kè titeti wàri ke tú: Bè yóo yamu bè dùute wèè píkù.

Bè kúnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki 15:42-47 nè Duku 23:50-56)

³⁸ Dè dòò memme kédeè, Sosefu Adimatee eì kou wèè do tú Yesu kou kè dè s̄ri, ke yé ò do démè Sifube, kòò k̄te kémc̄w Pidati dinùu ke bo títóé Yesu. Kè Pidatii yie, nkòò k̄te kòò títóé. ³⁹ Nikòdemmu wèè do k̄te keyènkè makè kéyà Yesu kòò múnke k̄te, ke t̄w̄ t̄d̄d̄arí kòò k̄w̄renè mutie mùu ò nte kòò c̄fi báa p̄āke mecāā. De kòò t̄d̄d̄arí do bo m̄bo cidòòbè sipis̄itāāti. ⁴⁰ Bedé kè bèe títóé Yesu kédòò Sifube òò d̄d̄mè, kòò p̄ú n̄tiyàati kéȳw̄re t̄d̄d̄arí.

⁴¹ Bè do baaké dè Yesu, dè do tókénè kupúu makù nku, kè kuf̄ti p̄ankù makù dè bo bè mu nyí tanné kù òm̄w̄. ⁴² Dè do yóo wenté teomp̄tè nte, kè deè ñte kè bè ndó mecāā, de kó kuf̄ti né me ntókémè deborè, kè bèe dè nhò d̄w̄.

Kuf̄tikperí

(Wénté Matie 28:1-8 nè Mariki 16:1-8 nè Duku 24:1-12)

20 Dìmáasi kó kukúnwentóo kè dè nkpaá ke uu kè Maari, Makitadaa eì kouu, k̄te kuf̄ti kéns̄ nditári pòòte. ² Kòò coké kéw̄te kénáké Pieri nè Yesu tancòuntì t̄w̄ Yesu dó wè ke dō: Bè k̄tému ti Yiè, nti me n yí yé bè ò yímè.

³ Pieri nè Yesu tancòuntì t̄w̄ kè bèe íte kénk̄ri kuf̄ti ⁴ ke cokù kè Yesu tancòuntì t̄w̄u diènnè Pieri kétuòke kuf̄ti, ⁵ kés̄iéké kéyà tiyàati bè do p̄ú nti Yesu kè tì duó ò me nyí nta. ⁶ Kè Sim̄w̄ Pierii tuòkení k̄eta kéyà tiyàati bè p̄ú nti Yesu kè tì duó ketenkè. ⁷ Kè kuyàakù kùu do f̄i ndiyuu kè kù kpéú ke c̄ā nke duó. ⁸ Kè Yesu tancòuntì t̄w̄ wèè do niitè kétuòke, kòò múnke ta kéyà k̄ntá. ⁹ (Yesu tancòumbè mu ndo í banté tii wàri ke tú:

Yesu do nkéyánté.) ¹⁰ De kó difōnkúò kè Yesu tancòumbèe kò.

Yesu yāntémè

(Wénté Matie 28:9-10 nè Mariki 16:9-11)

¹¹ Kè Maari kpaá kécómmú kufōti bènni ke kuò, nke sínné késíéké ¹² kényà Kuyie ntōrè yèdéè kè yè dàátí tiyaàpéfti ke kari bè do dóú ndé Yesu, dii nho yuu do duó dè, diteri o naàcèi do borè. ¹³ Kè yèè ò beke ke dò: Onitipòkù a kuònnè ba? Kòo yè tēñné ke dò: Bè tùóté n Yiè nwe, m me nyí yé bè ò yímè.

¹⁴ Ò béi memme kéwēēte kényà Yesu kòò còmúmú, ò me nyí nhò banté. ¹⁵ Kè Yesu ò beke ke dò: Onitipòkù dè dòmme kàa kuò? A waà nwe?

Kòo yèmmè ñdo okūnyòòrìwè nwe, ke dò: Kè fōò ò tùóté, m benke a ò dóú ndé kè n kòte kòò tùóté. ¹⁶ Kè Yesu ò yu ke dò: Maari!

Kòo bunnò ke dò: Okóti! Nè be kó tináahtì mieke dabunnii! ¹⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Bá n kááké, m mu nyí dèke n cice borè. Kòte kénáké n kòbe ke dò: N deèti n cice borè nde, wèè tu di kóo cice, Kuyie nkùù di te.

¹⁸ Kè Maari Makitadaa èi kouu kòte Yesu tancòumbèe borè ke dò: N yàmu ti Yiè.

Kòo bè nàké wè ò nàké tì.

Yesu benkemè omáà o tancòumbè

(Wénté Matie 28:16-20 nè Mariki 16:14-18 nè Duku 24:36-49)

¹⁹ De kòò òmáàsì kó kuyuoku kòò tancòumbèe ntíkú tecíètè matè mieke, ke kpetínné yebòrè ke pàá, mbè dé mèè kpéi nSifube, kè Yesu taroo kécómmú be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

²⁰ Ò béi memme kédeè kébenke o ncu nè o píkù kè diwèii bè pī mbè yàmè be Yiè. ²¹ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kunaatí ndi bonè! N cice n tōnni mèè boti m me ndi tūò.

²² Ò béi memme kédeè kéfuute be ínkè ke dò: Còuténè Muyaánsààmù. ²³ Di bo cíè mbè be yei mbè bo pété mecíém-mè, kè di í cíè mbè be yei, mbè báá pété mecíém-mè.

Yesu kpannèmè Tomaa ò í tāmè

²⁴ Dè do sò nTomaa, Yesu tancòumbèe kòò m̀ò, bè tu wè Didimmu í dè bo. ²⁵ Kè Yesu tancòumbèe tòbèe ò nàké ke dò: Ti yà ti Yiè.

Kè Tomaa dò: Kè n yí yà sikāū kó yebòrè o nou ke baá n nóm̄bii, kè n yí baá n nóm̄bii o píkù m bá n tá.

²⁶ Kè dè mmòke seménni òmáà kè Yesu tancòumbèe wēte kettí nkudieku mieke kè Tomaa ndè bo, kè yebòrè kpetí ke páké, kè Yesu taroo kécómmú be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè! ²⁷ Kédeè kénáké Tomaa ke dò: Youteni a nòùtè kébaá a nóm̄bii yebòrè, ke baá m píkù kéntá ke bá nyíèkù. ²⁸ Kè Tomaa kuónko ke dò: N Yiè! N kó Kuyie! ²⁹ Kè Yesu ò nàké ke dò: A n yàmu ke tá. Dè ñnaati bèè í n yà ke tá. ³⁰ Yesu d̀òmmu tidietì péu kòò tancòumbèe yà, bá ti í wàri dipátiri dii mmieke. ³¹ Tii nwàri kè di bo banté Yesu Kirisi tùmè mme Kuyie mBire ké nhò tá kèpété mufòmmu.

Yesu benkemè omáà o tancòumbèe Tiberiyati nie nnùù

21 Kè Yesu wēte kébenke omáà o tancòumbèe Tiberiyati kó menie nnùù. ² Nte ò bè benke mèè boti omáà: Simò Pieri nè Tomaa bè tú wè Didimmu nè Natannayèeri Kanaa Kadidee kó kutempē nkou, nè Sebedee kó ibí, nè Yesu tancòumbèe tòbèe mabè bèdébè kè bè ntíkú. ³ Kè Simò Pierii bè nàké ke dò: M bo kòte muyīmpímmù.

Kè betòbè dò: Ti bo nneí.

Kè bèe kòte kényié nke buò, mbá bè í pī mmumamù.

⁴ Dikúnweñni kè Yesu ñcóm̄mú menie nnùù bá o tancòumbèe í nhò banté. ⁵ Kè

Yesu bè beke ke dò: Bedapàmbè, di pī nsiyīā? Kè bè dò: Óò, ti í pètè. ⁶Kòò bè nàké ke dò: Bònne mudítimù kubakù you bíéké di bo pèté.

Kè bèe bɔ nkè siyī píe mmediè, bá bè í nna ke mù dènnení. ⁷Kè Yesu tancòuntì ò dɔ wèe nàké Pieri ke dò: Ti Yiè nwe.

Kè Simɔ Pieri tì kèè ke dáátí o yaábòri ke yé ò do í dáátímè mùmamù, kédoroo menie mmieke kèndèiti.

⁸Kè Yesu tancòumbè tɔbè nkéríní nè kudabekù ke yúú muyíndítimù kè siyī píéké. Bè do í dètirinè menie nnù, dè do bo mmɔke métiri tekòutè (100). ⁹Kè bèe yènní káyà muháá, nkè siyī áú mu ínkè nè pèè. ¹⁰Kè Yesu bè nàké ke dò: Deitenèni siyī di pī nsi.

¹¹Kè Simɔ Pieri ta kudabekù kécúūnní muyíndítimù kè siyī diesi píéké, ke bo tekòutè nè sipísìnùmmù nè sítááti (153), nè memme muyíndítimù í nkèté. ¹²Kè Yesu bè nàké ke dò: Kɔtenèni kèdi.

Ò tancòumbè kóò mɔ me nyí ndáátí kóò beke ò tú wè, bè do bantému be Yiè nwemè. ¹³Kè Yesu tóónní kètúóté pèè ké bè duó, ké bè duónnè siyī.

¹⁴Kuce metáámmè mme Yesu yánté kébenkemè omáá o tancòumbè.

Yesu bekemè Pieri kuce metááti ke tú: A n dɔáà?

¹⁵Bè di dī m̀nni kèdèe kè Yesu beke Simɔ Pieri ke dò: Simɔ Isāā kó debire a n dɔ kè dè pèèté betòbàà? Kòò dò: Èè n Yiè a yému n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cèmmú m pebí. ¹⁶Ke yíé kóò beke kuce medérímè ke dò: Simɔ Isāā kó debire a mènke n dɔáà? Kòò dò: Èè n Yiè a yému

n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cèmmú m pe. ¹⁷Kè Yesu wète kóò beke metáámmè ke dò: Simɔ Isāā kó debire a yé nha n dɔáà? Kòò dò: N Yiè, nha yému demɔ. Kè Pieri yèmmèe caàrè Yesu wète kóò bekemè kuce metáámmè ke tú: A ndɔáà? Kòò dò: N Yiè a yému demɔ, ke yé n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cèmmú m pe. ¹⁸N da náá mómumu nwe. A do kpáá ke be ndī m̀nni ke yī a naàk̀nnfè amáá ndi, ke kɔri a dɔ kè. A bo kóté dī m̀nni ke ní nyuo a nou nsi kòò tɔ fe nda yī, ke da kɔtenè a í dɔ kè.

¹⁹(Yesu náá mmemme ke benkú Pieri yóó kú mùù kíú mbotí nku ke déúk̀unne Kuyie nyètiri.) Kédeè kóò nàké ke dò: N túnne.

Yesu nàké tì Isāā kpéí

²⁰Kè Pieri wèète káyà Yesu tancòuntì ò dɔ wè kòò kèríní, (wèè do ò beke bè yo ndī m̀nni diyentébanni kó mudii ke dò: N Yiè, we nyóó da fíté?) ²¹Kè Pieri beke Yesu ke dò: N Yiè, yie ntá, o kpeti yó ndómme? ²²Kè Yesu ò tè́nné ke dò: Kè n dɔ we nfòù kè n yàa wètenèni a kpeti í bo, fí ní nni ntú.

²³Kè de kó tináantì pité be cuokè, kè bè dò de kóò tancòuntì í yóó kú. Yesu me ndo í nàké Pieri ke dò wè í yóó kú, ò do yī: Kè n dɔ wè nfòù kè n yàa wètenni, a kpeti í bo.

²⁴Weè tancòuntì mómumu nweè béi nde kó tináantì, ke tì wàri, kè ti yé tì tumè timómumnti.

²⁵Yesu do pímmu mutómumú tèmù, kè bè yé mbè bo tì wàri timɔ yepáte mieke, n yèmmè dò kutenkù báá pèté kù bo yé dɔú ndè.

Yesu Tõrè tõmmú pátíri Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Yesu tõrè kó dipátíri sɔ̀ténè tináànsààtì kpeye kó tináàntì nti. Duku ddotòri diewè Pɔ̀ɔ̀ri népo, ò do neitinè wè weè wári de kó dipátíri (Kɔ̀dɔ̀si 4:14). De kó dipátíri mieke yenáànkékè yèè ti náá mMuyaánsààmù pī mmùù tõmmú yè sūmu.

De kó dipátíri dii ti náá nKirisì kɔ̀be tìrè keté mèè botí Sifube cuokè kékètenè Sedisademmu bèè tu Sifube. Nè bèè í tú Sifube: Kɔ̀denti nè Āntiyɔ̀si nè Fidipu. De kó dipátíri dii ti náá mbè do màánè ì dièti mesàà nKirisì kɔ̀be tìrè yepànyè mieke, nè Muyaánsààmù do bè niitè kè bèè ti tũntè mèè botí.

Di mpátíri náàntì duó ke dòmme

1. Muyaánsààmù cùténímè nè Kirisì kɔ̀be tìnni ketémè Sedisademmu 1-12

2. Pɔ̀ɔ̀ri itémè Kuyie nnáàntì náammù 13-28

1 N népo Teofiiri, m pátíri ketirì mieke n da nàkémù Yesu pī mmùù tõmmú mumɔ̀ nè ò tié nti benitìbè nè ò keté ndiì yìè o tõmmú, ² kèntò kètuɔ̀kenè Muyaánsààmù ò niitémè kòò duó nho tannò o tancòumbè ò tãātè bè ke íté kédeke kéinkè. ³ O kúú nkó difɔ̀nkùò kòò mbè benkú omáà nè mebenkùmè péu mèè benkú ò fòùtemè, ke dò yewe sipísìnàà ke bè náá nKuyie nkpààtiyuu kpeti. ⁴ Diyìè mari ke s̄́ mbè yo nke Yesu bè nàké ke dò: Di báá dèténè Sedisademmu, dí nkari ke baa n cice do yè nhò yóó di pã dè, n di nàké dèè kpéí. ⁵ Isāā do di āā bātémù, nè menie mme yewe sãmpó mieke bè bo di ānné bātémù nè Muyaánsààmù.

Yesu dèkemè kéinkè

⁶ Kè bèè ò beke ke dò: De m̀nni ndi a yóó fíímmè Isidayeeribe kó dikpààtiyu-

uà? ⁷ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Di kpeti dɔ̀ke, di bo yíétémè de kó yem̀rè nè de kó yewe, n cice Kuyie nkumómmɔ̀nku kuù dɔ̀u nde kó yem̀rè nè de kó yewe. ⁸ Kù bo di duó mmuwērímú, kù bo cúúnní Muyaánsààmù di ínkè kè di naá mbèè yo nnáá n kpéí nSedisademmu mieke nè Sudee nè Sammarii de kó ketenkè kemɔ̀ mieke nè itemmànke imɔ̀ miekoo.

⁹ Ò ti mbè nàké dii m̀nni kédeè kéfé kéndeèti kéinkè, kè bè nhò bùs kè di-wetiri marii ò dàtínko.

¹⁰ Kè bè nkpaá búy, káyà benitìbè bèdébè kè bè dàátí tiyaàpéiti kékɔ̀tení be borè kébéi nke dò: ¹¹ Kadidee kó benitìbè dè dòmme kè di cómmú ke búy kéinkè? Yesu ité mèè botí di cuokè ke dèke kéinkè ò yóó wēténí mèè botí.

¹² Mèmmè kè bèè íté Odífè tãri kéwēténí Sedisademmu. De kó ditãri do í dètirinè Sedisademmu, dè do bo mbo cidòmétiri òmáà ndi. ¹³ Bè tũ̀kení dii m̀nni kédeke tecíètè bè s̄́ t̄́i ntèè mieke. Nte o tancòumbè bèè do mbe be yètè: Pieri nè Isāā nè Isaku nè Āntidee nè Fidipu nè Batidemii nè Matie nè Isaku Adifee kó debire nè Simɔ̀ Sedɔ̀tibe kó dit̄́nni kou nè Sudi Isaku kó debire. ¹⁴ Kè benitipòbè mabè múnke ndè bo nè Maari Yesu ȳ́ nè Yesu neí, bemɔ̀ kè bè nwè nke báá nKuyie nè meyèmmè mèmáà.

Wèè cɔ̀uté Sudaasi kó dif̄̀t̄́iri

¹⁵ Diyìè mari ke s̄́ mbè tó t̄́kú, ke bo ntũ̀dke tek̀d̀t̄́t̄́ nè sipísidè (120), kè Pieri béi nke dò: ¹⁶ N kɔ̀be Muyaánsààmù do niitè Dafitii kòò wári tì Sudaasi kpéí, nwèè niiténí bèè pī nYesu tì dò nkédɔ̀d̀mu. ¹⁷ Sudaasi do tú ti kou nwe kè ti wè nke p̄́ mmutõmmú.

(¹⁸ Kòò yè ke donténè kupaku o yei nkó idíítí, ò nùnné dè omáà, ke donní ke p̀nte, kòò nauti ciété ciété. ¹⁹ Kè Sedisademmu kɔ̀be bemɔ̀u yíètè de kó tináàntì ke yu de kó kupaku ke tú:

Mukúú nkó kupaku. Nè be kó tináànti Akeidamaa.)

²⁰Tì wàrimu Yesāā mpátíri mieke ke tú:

O cíètè bo naá nkudobonkù,
 bá òmòu ténke bá ntè ā,
 kòo tòu mòu cúté o f̄t̄iri.

²¹Dè dò ntí yà onìti mòu nwe wèè do ti bonè Isāā āā dìi m̀nni bātém̀m̀, ²²kénto kétuàkenè Yesu dèkemè kéínkè, kòo ti wènnènè kè ti nnáá nYesu kumè ke yàíté.

²³Kè bèe deite benitibè bèdébè, Sosefu bè do tú wè Baadisabasi kòd̄ yu ke d̄ Susituusi nè otòu mòu bè tu wè Matiasi.

²⁴Kédeè kébántè Kuyie nke d̄: Tì Yiè n̄f̄f̄ yé benitibè yèmmè, a tí benke a tāāté wè benitibè bie mmieke, ²⁵kòo cúté Sudaasi f̄t̄iri, ò yóu dì, ke kòte o kó kuce.

²⁶Kè bèe tāū tété kè tété do Matiasi ínke, kòo wènnènè Yesu t̄rè tepítè nè dimáá.

Muyaánsààm̀ cùténim̀

2 Kè Pántikoti kó diyìè nyóó tuàke, ke s̄ mbè tikú dibòri dimáá. ²Ké nyóó daate kékeè kutoweku makù kè kù cutiní kéínkè ke donnè kuyaakperíkù, ké bè kpèété bem̀ou bè kàri tètè cíètè mieke. ³Kè bèe yà ihāādeem̀bi kè ì donnè in-òndie nkéítotírí ke commu be ínke. ⁴Kè Muyaánsààm̀u bè píe, kè bèe keté kén-náá ntināāh̀c̀nti.

⁵Dè do s̄ nSifube bèe iténí titenti tim̀ou ke k̀tení ke bo Sedisadem̀mu. Bè do tú bèe dé bembè Kuyie. ⁶Bè kèè dìi m̀nni kutoweku ke tínní, kè dèe bè di mediè nke yé bá wè ò do yomè kè bè nàá nho kó tináànti m̀óm̀m̀nti. ⁷Kè dèe bè kpeí mediè, kè bè mbè wùó nke tú: Dè í d̄ nKadidee kòbe mbe bem̀ouà? ⁸Dè né d̀omme bá wè kòd̄ yò bè nāámmè o kó tináànti? ⁹Ti mieke kè bèmabè bonní Paditi kó ketenkè: Medii nè Medammu Mesopotamii nè Sudee nè

Kapadoosi nè P̄s̄ Asii kó ketenkè mieke.

¹⁰Nè Fidisii nè Pānfidii nè Esibiti nè Dibii kòbe mabè bèe t̀kénè Sidenni, kè bèmabè bonní Odommu, kè betòbè tu Sifube m̀óm̀m̀m̀be nè bèe tū nSifube kó kuwedounce nè Kereti kòbe nè Adabii kòbe. ¹¹Nè memme kè ti yò bè nāámmè bá wè o kó tináànti ke sántí Kuyie nku dieti kpéí.

¹²Kè dèe bè di mediè, bè í nyà bè bo béi ntí, kémbékú betòbè ke tú: Ba mbotí nku die?

¹³Kè bèmabè mbè daú ke tú: Bè muó mmenaà nnatimè mme.

Pieri nàké tì Muyaánsààm̀ cùténí dìi yiè

¹⁴Kè Yesu t̄rè tepítè nè yèdéè íté kécóm̀m̀, kè Pieri nnáánnè dit̄nni mekperimè ke tú: Díndi Kadidee kòbe nè bèe kó dimáà k̀tení Sedisadem̀mu mieke! Kénténè kékeè n yóó di nàké tì. ¹⁵Di yèmmè bá ndò mbenitibè bie mmuó mmenaà, diyìè kpaá ke bemmu. ¹⁶Kuyie pānāānti náāntò Soweeri do nàké tì t̄i d̄d̄. T̄i tu:

¹⁷Yewe s̄nye mmieke m bo cúúnní Muyaánsààm̀u benitibè bem̀ou ínke, di kó bedapàmbè nè di kó besapàmbè bo naá m pānāānti náāmbè. Kè bebém̀bè nyau mebenkùmè. Kè bekótibè nyau tidònti.

¹⁸De kó yewe mieke m mènke yóó cúúnkomu n Yaá n kó benitibè bem̀ou ínke, benitidaabè nè benitipòbè kè bèe naá m pānāānti náāmbè.

¹⁹M bo d̄d̄ tidietí kéínkè nè ketenkè, meȳ̄ nnè muhāá nè kuyukú diekù dè bo mbo de kó diyìè.

²⁰Diyìè bo s̄ute, kòo t̄ānkùu w̄t̄é kéndò meȳ̄, kè ti Yiè nkó diyìè dieri né na kétuàkení, dìi duò tikòm̀b̀d̄t̄i.

²¹De m̀nni wèè bo kuónnè

ti Yiè nKuyie nhò bo cooté.

²² Díndi Isidayeeribe kénténè kékéè n yóó di náké tí. Yesu Nansareti kou Kuyie ndi benke wèè mieke ku wērímú, kòò dḡḡ tidietì, di mómmombe kè di yà. ²³ Bè we ndi fiténè Kuyie ndo tí yému nè dimḡḡni, kuù duó nkè tí dḡḡ, kè di ò duó mbèè í yé Kuyie nkè bè ò baaké koò kù. ²⁴ Kè Kuyie nduó nkòò yánté, kè kù ò deeténè mukúú nkó iwēí, ke yé mukúú ndo í dommè mù bo na kóò píné muwērímú.

²⁵ Dafiti do náké wèè kpéí nke dḡ:

M búó n Yiè sáá,

ke yé we m bonémè m báá kpeute.

²⁶ Dèè te kè n yèmmè naati,

kè n diènnè diwèi.

²⁷ Ke yé ke dò mbá kè n ku,

m bá nkpaá kufḡti mieke.

Ke yé a í yóó yóumè a kou kòò pāáke.

²⁸ A m benkemu mufḡmmu kó kuce,

ke yóó nni mbonè ke n duó diwèi.

²⁹ N kḡbe n dḡ ke di náké ti yààri Dafiti kpéí nke, ò kúmu, kè bè ò kúnnè kòò fḡti kpaá bo nè yíenní. ³⁰ Ò do tú Kuyie mpāánáànti náántò nwe ke nyé ke dò nKuyie mbéi ke tú kù yóó kanne o yaábire marè o kpààtikàri ínkè. ³¹ Dafiti do náá nKirisí yóó yántémè mme ke tú:

Ò í yó nkpaá kufḡti mieke.

Ò í yóó pāáke.

³² Weè Yesu nwe Kuyie nduómmè kòò yánté timou kè ti ò yà. ³³ Kè Kuyie nhò tùóté koò kànnè kubakù you, koò duó Muyaánsààmù kù do náké mùù kpéí, kòò mù nti duḡnní, dende di kèèmmè ke dè yà. ³⁴ Dafiti í dèke kéínkè ke né béi nke dḡ:

Kuyie nnàkému n Yiè nke tú:

Nkari m bakù youí,

³⁵ kè n yàa da duó nha kprantídèntòbè

kàa bè cùùti.

³⁶ Isidayeeribe di tū mbanté ke dò nYesu di baaké wè kudapāātí ínkè, Kuyie nwe ndḡḡ ti Yiè nti deetíwè.

³⁷ Bè kèè diì mḡnni de kó tináànti kè tii bè kàáké mesàà, nkè bèe beke Pieri nè Yesu tḡrè teyè ke dḡ: Ti kḡbenè ti dò nkédḡḡ ba? ³⁸ Kè Pierii bè náké ke dḡ: Ceetenè kè bè di ānnè bātém̀m̀m̀ nè Yesu kó diyètìrì, kè Kuyie ndi cìé ndi yei nke di pā Muyaánsààmù. ³⁹ Ke yé kù béímmè de kó tináànti dfi kpéí, nè di bí, bèè bo die nnè bèè détirì. Nè betòbè ti Yiè nKuyie nyóó yu bè.

⁴⁰ Kè Pieri mbè náá ntináànti tati péu ke yáúkunko be kḡnti ke bè tiè nke tú: Yíènnè Tináánsààti kéyatenè dimáá benitiyeibe bie.

⁴¹ Bèè yie nho náánti kè bèe bè ānnè bātém̀m̀m̀ kè bè nsū, be bo ntùòke sikḡupísitāāti (3000), kè bèe wēñnénè Yesu kḡbe de kó diyè. ⁴² Ke níí nkém̀m̀m̀ Yesu tḡrè bè náá nti nè be yèmmè memḡu, kénwè nke yo nke yonnè Mudisààmù, ke báá nKuyie.

Kirisí kḡbe ketibè kó mufḡmmu

⁴³ Kè Yesu tḡrè ndḡori tidietì nè mebenkùmè péu nè de kpéí nkè benitibèe yḡte Kuyie. ⁴⁴ Kè Kuyie nkḡbe ntiku sáá, kè wèè mḡke dè bè nde wē mbemḡu. ⁴⁵ Kè bè nfiiti be kperè nè be paa nke totírì nè bèè kpa bá wè dè ò bèkúmè. ⁴⁶ Ke níí ntíkú ke bo Kuyie ncíètè ke báá nKuyie, ke wè mmeýèmmè memáá ke yo mbetòbè cèí, ke yonnè Mudisààmù. ⁴⁷ Ke sántí Kuyie, nkè benitibè bémḡu be dḡ kè ti Yiè mbè yèútí yewe yemḡu ò deetè bè.

Pieri nè Isāā bè miekúnnemè kuhḡùkù

3 Diyèè marì, diyèè tũnte diì mḡnni Pieri nè Isāā kè bè nkḡri mubáammu. ² Ke nsḡ nhonitì mḡu kàri ke tú kuhḡùkù nè bè ò peitémè, kè kù kàri Kuyie ncíètè kó dibòrì bè tú di disààri. Bè do kù tḡunímu yewe yemḡu ke kanninko deborè kè kù bo mmóú idíítí bèè taá mubáammu. ³ Pieri nè Isāā kè bè ntati kè kùu bè mḡu idíítí. ⁴ Pieri nè Isāā kè

bè nkù wùó nkè Pierii kù nàké ke dò: Ti wenté.

⁵ Kè kùu bè wènté kè ku yèmmè ndò mbè yóó kù pā dēmarè nde. ⁶ Kè Pierii kù nàké ke dò: N yí m̄ke idíítí ke bo da pā, m m̄ke dè, m bo dè nda pā. Nè Yesu Nansareti kou kó di yètiri íté kékété!

⁷ Ke pí nku nùtè youte, kényínní, dende bāmbà nkè ku naàcèi nè ku báá nkè dèe kpenke. ⁸ Kè kùu puu kécómmú, kénéinè Yesu tǒrè, kè bèe ta Kuyie ncíètè, kòo ncenti ke yānku, ke sántí Kuyie. ⁹ Kè benitibè bem̄ou nhò wùó, kòò cènti ke sántí Kuyie. ¹⁰ Bè banté dìi m̀nni ke dò nwèè do kari wenwe Kuyie ncíètè kó dibòri sààri ke m̄óú, kè dèe bè di bem̄ou kè kufōwaa mbè pī nkè bèe m̄ónté ò yímè ke mieté.

Pieri do nàké ti

¹¹ Kè de kóo niti baa ntú Pieri nè Isāā, kè dèe di benitibè bem̄ou, kè bè ncokòo be borè kufiiku bè tú kù Sodom̄o kó kufiiku mieke. ¹² Kè Pierii bè beke ke dò: Isidayeribe dè dōmme kè dè di di? Kè di ti wúó nke donnè t̄í kó muwērímú mmu yoo ti kpa m̄èè kpéí meyei nte nkè onit̄i yie mmieté? ¹³ Kuyie nti yembè, Abarahammu nè Isaki nè Sak̄obu do tū nkù kuù miékunne de kóo niti, ke déúkunne ku kóo t̄nti Yesu yètiri di pí nwè, ke duś ndiheì yembè, Odommu k̄obe, kè di ò yete Pidati ìikè, ke s̄́ nhò do d̄́ kòò f̄́í. ¹⁴ Kè di yete wèè d̀̀ri Kuyie ndóm̄e ke kpa meyei, nke bāntè okpàti Pidati ke dò wèè f̄́í onitik̀̀t̄i. ¹⁵ Kè di kù mufòmmu yiè, kè Kuyie nduś nkòò yānté. Kè ti ò yà ke náá. ¹⁶ Yesu ti tá wè kó diyètiri dii te, onit̄i di me nwúó nwè kòò yé ò mietém̄e páíí. Ti tá m̄èè kpéí nke Yesu deè te kòo kpenke.

¹⁷ N k̄obe n yému ke dò nde kó dim̀nni d̄́ndi nè di kó bekótibè di do í yé di d̀̀ri dè. ¹⁸ Kuyie mpāānānti náambè bem̄ou do ti nàkému nè dim̀nni ke tú: Odeetiwè dò nkéféúté. ¹⁹ Ceetenè t̄inke

kécuó nKuyie mbíékè kè kùu úté di yei. ²⁰ Kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie di pā meom̄p̄umè, ke di duōnni Odeetiwè Yesu kù nàké wèè kpéí nnè dim̀nni. ²¹ Yesu yó mbo kéínkè nke kè Muyaánsāam̄u t̄ūntenè dem̄ou kè dèe naá ndepānnè ku pāānānti náambè do ti nàké m̄emme. ²² M̄oyiisi do náá nweè kpéí ke tú: Kuyie mbo di duōnni ku pāānānti náant̄ò kòò nni ndōnnè. Di nyíé nho kpeti tim̄ou. ²³ Wèè bo yete o kpeti bè bo ò dènnè Kuyie nkó benitibè mieke kòò kù. ²⁴ Kuyie mpāānānti náambè, kékéténè Sammuyēeri nè o f̄́nkúò k̄obe bè nàkému bem̄ou ti m̄e mbo yèè we kpéí. ²⁵ De kó yewe bo d̄́i kpéí nke, kè di k̄oke Kuyie nkó metaummè mieke, ke yé kù do náānnè d̄́i yembè kù náá ndiì m̀nni Abarahammu ke tú kù bo d̄́ò mesàà nyibot̄i im̄ou ketenkè mieke nè o kpéí. ²⁶ Kuyie nduōnni ku Bire d̄́i kpéí nke meketimè, kè dè bo di d̄́ò mesàà nke di teennè kè dí yóu di d̀̀ri m̄èè yei.

Bè p̄ímmè Pieri nè Isāā ke kpetínné

4 Pieri nè Isāā kè bè nkpaá ke náānnè benitibè, kè ikuś niùbè kó bekótibè nè Sadusiēbe nè tihāāp̄ōnti t̄i bāa Kuyie ncíètè ti kóo kóti kè bèe tuōkení. ² Kè be miekeē peike Yesu tǒrè náāmmè benitibè ke tú: Yesu yānté kè becír̄ibè múnke bo yānté. ³ Kè bèe bè pí nke s̄́ ndè d̄́ k̄ébi-ite kè bèe bè kpetínné dikpetíntou k̄embaanè dè bo wentém̄e. ⁴ Bá nè memme bèè kèè de kó tināant̄i, kè b̄emabèe ti yie nkénsū, bè bo ntù̀̀ke sik̄up̄ísín̄um̄m̄u (5000).

⁵ Kè dèe wenté, Sifube kó bekótibè nè diheì kó bekótibè nè ikuś wā̀̀bè kè bèe t̄í nSedisademmu. ⁶ Kè ikuś niùt̄i diewè Anni ndè bo nè o c̄́ètè k̄obe: Kayifu nè Isāā nè Adekisāntiri nè ikuś niùt̄i diewè c̄́ètè k̄obe s̄ombe, ⁷ kéduś nkè bèe k̄ōtenní Pieri nè Isāā kè bèe bè beke ke dò: We ndi duś mmuwērímú? Nè we nkó diyètiri ndi di ò miékunnemè?

⁸ Kè Muyaánsààmù piéké Pieri kòo bè nàké ke dò: ⁹ Isidayeeribe kó bekpààtìbè nè bekotìbè, ti dòò mèè sàà nkuhòùkù kpéí nte kè di ti békú ke tú ti nàké dè yímè kè kù mieté. ¹⁰ Benitìbè bemòu nè Isidayeeribe banténè tǔnké weti weti ke do nnè Yesu Kirisi Nansareti kou di baaké wè kudapāātí, kè Kuyie nduú nkòò yǎnté, weè kó diyètìrì te kòo nitì yie mmieté páíí ke cómmú di ìkè. ¹¹ Yesu di yete wè, Kuyie nnáàntì nàá nweè kpéí ke tú:

Bèè màà bè dootóò diì tǎrì, diì naá ndipūū kó ditǎrì móm̄m̄m̄nni.

¹² Banténè ke dò nkutenkù kumòu mieke òmòu tòu báá na kédeeté, Kuyie nti duó nYesu nwe, weè ti deerí.

¹³ Kè bebeémbèè yà Pieri nè Isāā be m̄òke diì kòm̄bùò kè dèè bè di mediè, nke yé bè do yémè ke dò mbè í bebíí yepáte mediè, bè do yé bè neitinèmmè mme Yesu.

¹⁴ Bè né me nwúóm̄mè wèè mieté kòò còrímú be borè bè í nyà bè bo ténne tì.

¹⁵ Kè bèè bè dènne ke nàké bemáá ke dò: Ti bo yímè benitìbè bie? ¹⁶ Sedisademmu kòbe bemòu yém̄u beè dòòmè tidietì tii, ti báá na ké tì nènni. ¹⁷ Kè ti né dó kè de kó tináàntì d̄òke báá pité, ti bè kpànne, ké bè bàa kè bè ténke báá béinnè òmòu Yesu kó diyètìrì.

¹⁸ Kè bèè wète ké bè yùní ké mbè kpànne ke tú: Di yo báá kú kè di wète kényú Yesu yètìrì òmòu borè yoo dí ò nàké o náàntì. ¹⁹ Pieri nè Isāā kè bèè bè ténne kè dò: Wénténè di móm̄m̄m̄m̄be Kuyie nyìlkè nsa kè dè wenni, ti bo yiem̄mè díí kpeti kényete Kuyie nkpeti. ²⁰ Tínti báá na ke í mbéí ti yà dè nè ti kèè tì.

²¹ Kè bebeémbèè wète ké bè yùní bè í nyà bè bo yímè ké bè puotí, ke yóu, ké bè kpànne, ké bè fíinko, ke yé benitìbè bemòu do sántímè Kuyie nnè dèè dòò de kpéí. ²² Ke yé kuhòùkù bè miekùnne kù bie do pēētémè sipísínàà.

Yesu tǔrè m̄òòmè Kuyie ndikòm̄bùò

²³ Bè fíí ndiì m̄ònni Pieri nè Isāā kè bè p̄ánkeè kote be kòbe borè, ké bè nàké ikuú niùbè kó bekotìbè nè bekotìbè bè nè nàké tì. ²⁴ Bè ti kèè diì m̄ònni kéwènné kébántè Kuyie nke dò: Ti Yiè nf̄s nwèè dòò ketenkè nè kéínkè nè dām̄èrì nè dèè kó dimàà bo o mieke. ²⁵ F̄s̄ do duó Muyaánsààmù ti yààri Dafiti a kóo tǔnti kòo béí nke dò:

Ba nte kè ibotí mieke c̄óu?

Ba nte kè yebotè dàkii meyei nkpeí ndetetirè?

²⁶ Kè kutenkù yembè baati dikpànni, kè sikipààtìbìí wènné ke kpànne Kuyie nnè kù tǎāté wè.

²⁷ Móm̄muo Edoti nè P̄nsi Pidati bè wènnému dihei mieke nè bep̄òòbè nè Isidayeeribe ke bo dòò meyei nha kóo tǔnti Yesu a tǎāté wè wèè dò mpáíí. ²⁸ Dè dòò a dó t̄nti nè dimònni ke tì tǎāté.

²⁹ Ti Yiè nwénté bè ti kpànne, kéduó nha kó betòm̄bè dikòm̄bùò kè bè nnáá nha náàntì. ³⁰ Benke a w̄erímú kém-miekùnko bemuòm̄be, kéndòrì tidietì nè mebenkùmè nè a kóo tǔnti Yesu yètìrì wèè dò mpáíí.

³¹ Bè bántè diì m̄ònni Kuyie nkédeè, kè ketenkèe sántè bè tikú dè kè Muyaánsààmù bè píe nkè bè nnáá Kuyie nnáàntì nè dikòm̄bùò.

Yesu kòbe kó mewènnímè

³² Bèè kó dimàà do tá Yesu kè bè nwē mmeyèmmè mēmáà, òmòu í ntú ò te o kperè omáà, bè do dè wēmm̄u bemòu. ³³ Kè Yesu tǔrè nnáá mbenitìbè nè muw̄erímú Yesu yǎntémè, kè Kuyie mbè bonè ke bè dòòrì mesàà. ³⁴ Òmòu í mmònni dēmarè be mieke, bèè m̄òke depaa nyoo sic̄i kè bè ndè fiiti ke t̄uní idf̄íí ³⁵ ke duó nYesu tǔrè kè bè toti bá wè dè ò bèkùmè.

³⁶ Onitì m̄òu kè bè ò tu Sosefu Defii kó kuwuò kou, kè bè ò peitè Sipiri kó kutem-

pè mmieke, kè Yesu tõe è ò yu ke dò: Tikõnyauti yiè. Nè be kó tináànti Bannabaasi. ³⁷ Kòo fité o paku kètóni idííti ké ì duó nYesu tõe.

Ananniyaasi nè o pokù Safidaa

5 Ananniyaasi nè o pokù Safidaa kè be múnkee fité be paku, ² kéyaate kèsõnne, kòo ñkòrinè isõnyi ke bo duó nYesu tõe kòo pokù yé. ³ Kè Pierii o beke ke dò: Ananniyaasi! Dè dõmmè kàa yóu kè dibòd da ta kàa souté Muyaánsààmù, ke fité a paku ke yàate idííti ke sònne? ⁴ A í kù fité dè mònni kè kù í tú a kòkàà? A kù fité dè mònni ke í nte idíítaà? Dè dõmmè kàa yóu kè meyèmmè memme da ta? Dè í tú benitibè mbe a soutémè, a souté Kuyie nku.

⁵ Kè Ananniyaasii kèè tii náànti kédò kékú. Kè benitibèè dè kèè kè kufõwáà mbè pí mmediè. ⁶ Kè bedapàmbèè íté kòdò tütóté kékòte kékùnnè.

⁷ Kè dè mmòke tewebiètè mefitímè mètààti kòo pokù taroo bá ò í yé dèè dò. ⁸ Kè Pierii ò beke ke dò: Di fité di paku i ndííti nyià? Kòo dò: Èè inyi.

⁹ Kè Pieri dò: Dè dõmmè kè di dàke ke bo yááké Muyaánsààmù? Nte bèè kùnnè a dõu ke bo dibòri ke bo da tütóté.

¹⁰ Kòo pánkee do Pieri ñkè kékú. Kè bedapàmbèè taroo ke ś nhò ku, kè bèè ò tütóté kékòte kékùnnè kéréènnè o dõu. ¹¹ Kè kufõwáà mpí Kirisi kòbe nè bèè kò dimàà ti kèè.

Yesu tõe dõmmè tidieti péu

¹² Yesu kòbe do wẽmmu meyèmmè memáà, ke tiku Sodomò fiiku mieke, kè Yesu tõe dõri tidieti péu. ¹³ Bá betobè í ndáátí ke bo bè wẽnnénè kè benitibè mbè sántí. ¹⁴ Bèè tá ti Yiè nYesu benitidaabè nè benitipòbè kè bè nyéúti ke sũũnko. ¹⁵ Kè benitibè ntouni bemuõmbe nè be mièti nè be tẽi ke dũũnko kuce nũ, kè Pieri bo mpènké kòo fènkù dátinnè be mieke òmò. ¹⁶ Kè Sedisademmu kó si-

hekesí kòbe ntouni bemuõmbe nè yebòkè ta bè, bemòu kè bèè mièté.

Bè fẽũmmè Yesu tõe

¹⁷ Ikuó niùti diwèè nè o kòbe Sadusiẽbe kè bèè íté nè kemieke, ¹⁸ kèpí nYesu tõe kékpetinnè dikpetintou. ¹⁹ Keyènkè mònni kè Kuyie ntõnni kòtení kékpeté dikpetintou kó yecàkè kè bè dènne, kè bè nàké ke dò: ²⁰ Kòtenè Kuyie ncíètè kén-náà mbenitibè mufõmmu kó tináànti.

²¹ Kè bèè yie nkékòte dikũnwefni sèi Kuyie ncíètè, ke nnáà nKuyie nnáànti.

Kè ikuó niùti diwèè nè o kòbe kè bèè yú bebeémbè nè Sifube kó bekótibè kètõ nkè be bo yúni Yesu tõe dikpetintou. ²² Kè tihããpõntii kòte kè bè mònté, kèwètení kè bè nàké ke dò: ²³ Ti ś ndikpetintou kpetímu táu kè tihããpõnti bàa, kè ti kpeté ke ta ti me nyí yà òmò.

²⁴ Kè dèè di tihããpõnti tii bàa Kuyie ncíètè kóo kóti nè ikuó niùti diwèè kè bèè mònté de kó tináànti tu mù. ²⁵ De mònni kòdò mòu kòtení kè bè nàké ke dò: Di me nkpetinnè bèè nitibè bo Kuyie ncíètè ke náà nKuyie nnáànti.

²⁶ Kè tihããpõnti kóo kóti neinè o tõm-bè kè bèè bè pĩnni meyõmmè ke yé bè do démè benitibè yàà bo bè bũstímè yetàre kékua. ²⁷ Kè bèè bè kòtenè bebeémbè borè kè ikuó niùti diwèè be beke ke dò: ²⁸ Ti di nàkému ke tú: Di bá nnáà nhoniti yie nkpéi. Dè dõmmè kè di pité de kó tináànti Sedisademmu omò mieke, ke dò dè ndò tii te kè bè ò kùò?

²⁹ Pieri nè Yesu tõe teyè kè bèè bè tẽnnè ke dò: Ti dò nkéyie Kuyie nkpeti nti kè dèè pèètè benitibè kpeti. ³⁰ Kuyie nti yembè do tũ nkù kuù te kè Yesu yànté wenwe, di baaké wè kudapãáti kòdò kù. ³¹ Kuyie nwe ndéúkũnnè kòdò dõ okpààti, Odeetiwè, kè Isidayeeribe bo ceete kè Kuyie mbè cìè mbe yei. ³² Ti ti nyé kè Muyaánsààmù tì yé mummu Kuyie duó mmù bèè yie nku náànti.

³³ Bebeémbè tì kèè diì m̀ǹnni kè be miekee peike, kè bè ndó kékua Yesu tõrè. ³⁴ Kè Fadisiẽ m̀ou dè bo kòo yètiri tu Kamadiyèeri kòo yé Kuyie nkuó mesàà nkè benitibè ò dé, kòo íté kédúó nkè bèe mu ndene Yesu tõrè. ³⁵ Kòo béi nke d̀: Isidayeeribe, d̀d̀nè meyoðmmè benitibè bie. ³⁶ Dè í m̀nte onitì m̀ou ànnémè kè bè ò tu Tedaasi kòo yèmmè ndo nhò tú òm̀ou, kè benitibè sikousinàà (400) nhò tú. Kè bèe ò kua kè bèe cífétè kè dè dèè. ³⁷ De kó difõnkúò kè Sidaasi Kadidee kouu ànnè, kè kunitisúkùu ò túnne kòo múnkèe kú kè bèe cífétè. ³⁸ N di náámmu di ténke bá ndake benitibè bie nkpeti, kè be tómmú bè pí mmù tú benitibè kómmu mmu mù yóó deèmu. ³⁹ Kè mù me ntú Kuyie nkómmu mmu di báá na ké mù p̀a. D̀d̀nè meyoðmmè kè di báá dokénè Kuyie.

⁴⁰ Kè bèe yie nho kpeti ke yúní Yesu tõrè kédúó nkè bèe yè puotí yedá kè bè d̀ yè ténke bá nnáá nYesu kpéí kédeè ké yè fíinko. ⁴¹ Kè Yesu tõrèe íté bebeémbè borè nè kuyeñaatí, ke yé Kuyie nsómmè bè m̀annè bèe bè fèù nYesu kó diyètiri kpéí. ⁴² Kè bè nsókè yewe yemou Kuyie ncíètè nè sicéí mieke ke náá nTínáansààti Yesu Kiriisi Odeetíwè kpeti.

Yesu kòbe táãtè bè bèyiekè

6 De m̀ǹnni kè Yesu kòbe sũú nkè Sifube bèè nàá nkèrèki kè bè nkpanè nè Sifube bèè nàá nhebedee ke tú: Di í toti ti kó bekúpobè mudii mesàà. ² Kè Yesu tõrè tepítè nè yèdéé tíí nYesu kòbe tinnì, ké bè nàké ke d̀: Dè í wenni ti bo yóumè Kuyie nnáantì kéndakenè mudii kó mutotimù. ³ Tãáténè di mieke benitibè bèyiekè, bèè borime wenni, kè Muyaánsààmù bè piéké, kè bè m̀ke meciì, kè tí bè dúó nde kó mutómmú. ⁴ De m̀ǹnni kè tí pété mefiè nke mbáá nKuyie nke nnáá ku náantì.

⁵ Kè Yesu kòbe tinnii yie nde kó tínáantì kètãátè Etienni wèè tá Kuyie

mmesàà kè Muyaánsààmù ò piéké nè Fidipu nè Podokoo nè Nikannoo nè Timoo nè Padimenaà nè Nikodaà Ántiyosi ei kou wèè do tú nSifube kó kuwedounce, ⁶ ké bè kòtenè Yesu tõrè borè, kè yèe nóó nye nou be ínkè kébántè Kuyie mbe kpéí.

⁷ Kè Kuyie nnáantì dake mpitíri, kè Yesu kòbe nsúũnko Sedisademmu mieke, kè ikuó niùbè péuu yie nkéntá Yesu.

Bè pímmè Etienni

⁸ Kè Kuyie nni mbonè Etienni kóò dúó mmuwèrimú kòò ndooiri tidietì nè mebenkùmè càmmè benitibè cuokè. ⁹ Kè sifube bèè do kòri kutíntoukou bè tú kù tidaati bè fíi ntì kòku nè Sifube tòbè, Sidenni ei kòbe, Adekisántiri ei kòbe, Sidisii nè Asii ekè kòbe kè bèe yete Etienni kpeti ké nhò nènè. ¹⁰ Bè me nyí nhò na ke yé ò do náánnèmè meciì Muyaánsààmù ò dúó mmè. ¹¹ Kè bèe yóó kéyietí benitibè kè bè d̀: Ti kèèmu ò sáámmè M̀yiyisi nè Kuyie. ¹² Kè bèe íi mbenitibè mieke, dihei kó bekótibè nè ikuó wãábè, kè bèe pí nhEtienni kóò kòtenè bebeéndiebè borè, ¹³ kénnefinè benitibè kè bèe souté ke d̀: Onitì yie nsáá nKuyie ncíètè nte ke sáánnè M̀yiyisi kó ikuó. ¹⁴ Ti kèèmu kòò tu Yesu Nansareti kou bo pònte Kuyie ncíètè kéceete M̀yiyisi dúú nyii kuó.

¹⁵ Kè dibeéntinnii dieiri nwúó nhEtienni kòò iikè cèete ke d̀ Kuyie ntõnni kòke.

Etienni nàké tí

7 Kè Ikuó niùti diwèe beke Etienni ke d̀: Bè nàá mómmuo nwaá? ² Kè Etiennii béi nke d̀: N tebií nè n cicebè kénténè kékéè, Kuyie nnè ku kó tikpetì kuù do benke kumáá ti yààri Abarahammu ò kpaá bo diì m̀ǹnni Mesopotamii ke mu nyí kò Anaá, ³ kóò nàké ke d̀: Yóu a cíètè kòbe nè a ei kékote dihei n yóó da benke di. ⁴ Meñme kè Abarahammuu íté Kandee kékò Anaá, kòo cicee kú. Kè Kuyie nhò sáónnènní di mè mbo diì ei mieke yíe. ⁵ Kuyie nyí nhò

duş nketenkè deborè bá sámpó, ke né ò nàké ke dş kù bo ò duş nde kó dihei kòo yaábí di tieke ke sş nhò nyí mæke debire. ⁶Kè Kuyie nhò nàké ke dş: A yaábí bo kote betòbè cie kénáá ntidaati kè bèe ì fèù nyebie sikousinàà (400) mieke. ⁷Kè n fèù nde kó benitibè kè ìi íté ke pí n tõmmú die ndi nhei mieke. ⁸Kè Kuyie ntaunnè kumáà Abarahammu ke dş bè ncámmú. Mèmmè kè Abarahammuu peité Isaki kóò cãnté diyie nínni yiè, kè bèe me nsòté. Kè Isakii peité Sakõbu kóò cãnté kè Sakõbuu cãmmú ti yààribè tepítè nè bèdèbè.

⁹Kè ti yààribè mieke mpèi be tèbite Sosefu, kè bèe ò fité kòò bo naá nkudaakù Esibiti mieke. ¹⁰Kè Kuyie me nni nhò bonè, kod ðeeri kóò duş mme-ciù nkòo kpààtì ò pénsiri, kóò duş nho cíètè temou kòò mbaké. ¹¹Kè dikònni dierii tanní Esibiti omou nè Kannahã kè dè nyóù, bá ti yembè í mpètè bè bo di mù. ¹²Kè Sakõbuu keè tidiiti bomè Esibiti kètõ nti yààribè meketimè. ¹³Kè bèe wète medérimè kè Sosefuu bè benke omáà, kòo kpààtìi banté ò kòbe tú bè. ¹⁴Kè Sosefuu tş nkè bè bo yúni o cice Sakõbu nè o cíètè kòbe bemou sipisiyiekè nè bènùmmù. ¹⁵Mèmmè kè bèe kò nhEsibiti Sakõbu de nku, kè ti yembè múnke de nku. ¹⁶Kè bèe bè tş kékúnnè Sisemmu Abarahammu do donté kùù fõti nè idíftí Emõ bí borè.

¹⁷Kè dèe tuõke Kuyie ndo nàké ti Abarahammuu ti bo dõmè, kè ti kó kubotíi sùú mmediè Esibiti mieke. ¹⁸Kòo kpààtì pànwè mõuu buoté wèè í yé Sosefu, ¹⁹kényóù mediè nke sènninne ti yembè, ké n duş nkè bè mbuðnko be bí kè ì kõ. ²⁰De mðnni ndi bè peitémè Mõyiisi kòo nweni, kè Kuyie nni nhò dş, kè bè nhò yùðri o cice cíètè mieke, kòò mmæke betããbè bètããti ²¹kè bèe ò bõntóo, kè Esibiti kóo kpààtì kóo sapàà nhò tùoté ké nhò yùðri ke dõ nho bire mómmõnde. ²²Kè Mõyiisi bebíi Esibiti kó

meciù mmemõu kénno mmutõmmú ke yé tináahtì.

²³Ò tùðke dii mðnni yebie nsipisínàà kètããté kékõte ke bo yà o kòbe Isidayeeribe, ²⁴kénsş Esibiti kou puoti Isidayeeribe kou, kòo kónné o botí kou, képoté Esibiti kou kékuõ. ²⁵Kòo yèmmè ídò nho kòbe bo banté Kuyie nyóó duşommè kè weè bè ðeeté. Bè me nyí mbanté. ²⁶Kè dèe wenté kòo tó nsş Isidayeeribe máà kpà, kòo mbè pààtì ke dş: N kòbe dè yíme kè di kpa díndi kubotí kumáà kòbe? ²⁷Wèè do dş kèna otòù kòo baao ke dş: We nda pí ntikpàtì kàa bo nti bekùnè? ²⁸A dş ké n kuõ a wee kùòmè mme Esibiti kouà? ²⁹Kè Mõyiisi ti kèè kécoké kékõte Mandiyã kó ketenkè ké nke mbo kémõte ibí ìdèi.

³⁰Yebie sipisínàà kó difõnkúò kè Kuyie ntõnni kotení o borè Sinaii kó ditãri také, dikpáà cuokè difãpèù mari mieke kè di cõú. ³¹Kè Mõyiisi dè yà kè dèe ò di kòò ntõõntoo ke bo dõke wénté, kékeè ti Yiè nKuyie ntammè kè mè tu: ³²Míi tu Kuyie nha yembè Abarahammu, Isaki nè Sakõbu bè do tũ nkù, kè Mõyiisi kõnti nhau ò í nddãtí kèwénté. ³³Kè Ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dş: Deite a neùti a cõmmú kèè tenkè tú Kuyie nkõke nke. ³⁴N yà n kó ibí fèúrimè mme Esibiti eì mieke, ke kèè ì dabùò nke cùténí ke bo ì ðeeté ke yóó da tş nhEsibiti.

³⁵Mõyiisi Isidayeeribe do yete wè ke dş: We nda pí ntikpàtì kàa ti bekùnè, Kuyie nwète ke we ntõnni kòo naá mbe kóo kpààtì, be ðeetíwè nè Kuyie ntõnni ò do yà di difãpèù mieke di kó meteèmmè. ³⁶Weè bè dèenne tidaati mieke, ke dðò tidieti Esibiti mieke nè dàméèri wũõwè mieke nè dikpáà mieke yebie nsipisínàà. ³⁷Weè do bè nàké ke dş: Kuyie mbo di duõnni ku pããnáahtì náahtò mõù, di botí kou, kòo nni ndõnnè. ³⁸Weè do bonè Isidayeeribe ti yembè dikpáà cuokè bè do tíkù dè Sinaii tãri, kè Kuyie ntõnni

ò nàánnè, Kuyie nwe nduó mmufòmmu kó tináàntì, kòò tì nti tùo.

³⁹ Kè ti yembèe yete o kpeti kòò bàào kéndó kèwète Esibiti. ⁴⁰ Ke náké Anɔɔ ke dɔ: Ti í yé tìl tùòkení Mɔyiisi wèè ti dènnení Esibiti. Tí dɔɔ Kuyie nkùù nti dònne. ⁴¹ Kè bèe dɔɔ mesɔɔ nkè dè ndò nkunaabiiku, kè bèe kù fié iwūɔ, kényánkú nè bè dɔɔ dè be móm̄m̄ombe de kpéí. ⁴² Mem̄me kè Kuyie mbè yóu kè bè mbáá ndiyiè nè otánkù nè siwáá, kéndònne tì wárimè Kuyie mpāánáàntì náàntò pátíri mieke ke tú:

Isidayeeribe,

di do n feumu iwūɔ yebie nsipísínàà

di do dɔɔ yè dikpáà miekaà?

⁴³ Di do dɔɔ dibɔɔ Mɔɔki tenkaanitè nte nè Defáá kó tewátè kè nde báá.

Deè te kè n yóo di denne

ke di pēē mBabidɔnni.

⁴⁴ Ti yembè do m̄ake Kuyie nkó ditou ndi dikpáà cuokè, Mɔyiisi do dɔɔ di kè di ndònne Kuyie nyē nwèè di dɔɔ kè di ndòm̄m̄è kù do di nhò benke kè di ndòm̄m̄è. ⁴⁵ Kè bè ndi tɔuti kè Sosuwee yàà bè tanné diheì Kuyie ndo bèti diì mieke bèè í kù tū. Kè di mbo kétuakèné Dafiti kó dim̄nnì. ⁴⁶ Kòò dɔ: Ò bo maá Kuyie nSakɔbu do tū nkù teciētè ke yé kù ò dɔm̄m̄è mesàà. ⁴⁷ Nè mem̄me kòo bire Sa-domɔ weè né kù maá teciētè.

⁴⁸ Kuyie nkùù bo kéínkè kù í ā benitibè maá siì cēí mieke, Kuyie mpāánáàntì náàntò béim̄mu ke yī: ⁴⁹ Kuyie ntu:

Keínkè tu n kpààtikàri,

kè ketenkè tu n nacèdaánni.

Ōndi bòri ndi n dò nkéom̄pèm̄è?

⁵⁰ Dè í tú m̄i dè dɔɔ dem̄ɔà?

⁵¹ Kè Etiennii sɔtè kébéi nke dɔ: Di to yeè kpeñni di yembè kpeye do dòm̄m̄è, di í dó kékéè Kuyie nkpeti, ke yetírí Muyaánsàdm̄u yē mm̄u sáá. ⁵² Di yembè do fēūmmu Kuyie mpāánáàntì náàmbè bem̄ɔ, kékuɔ bèè nàà nhowen-iwe kōrinim̄è, kòò kòtení, kè di ò fité

koò kù. ⁵³ Kuyie ntõrè di duómmu Kuyie nkó ikuó bá di í yie nke í tùnne.

Bè bùótímè Etienni yetárè ke kù

⁵⁴ Kè bebeémbèe tì kèè kè be miekeè peike Etienni kè bèe maá nyebìè nhEtienni kpéí. ⁵⁵ Kè Muyaánsàdm̄u mpíéké Etienni kòò bùó kéínkè, kéyà Kuyie nkó tikpeti kè Yesu cómmú Kuyie mbakù yóu. ⁵⁶ Kòò béi nke dɔ: Keínkè kpetému kè n wúó nhOnitibire kè dè cómmú Kuyie mbakù yóu.

⁵⁷ Kè bèe pi be to kéwekii mediè, kébunnɔɔ bem̄ɔ o bíékè. ⁵⁸ Kóò dènnè diheì mànkú kòò bùótí yetárè kébanne be yààtì odapàà mm̄u kòo yètìrì tu Sɔɔri.

⁵⁹ Kè bè mbuɔti Etienni yetárè, kòò bántè Kuyie nke dɔ: N Yiè nYesu cɔutè n wēnnì.

⁶⁰ Kédeè kédo kénínkú képíékè ke dɔ: N Yiè mbáá bè yietí be yei!

Ò béi mmem̄me kékú.

8 Sɔɔri do wēñnèmu bèè kùù Etienni.

Bè fēūmmè Kirisi kɔbe

De kó diyèè kè bèe fēū nKirisi kɔbe Sedisadem̄mu mieke. Kè bèe cíété bem̄ɔ kékɔte Sudee nè Sammarii kó ketenkè kè Yesu tõrè yeè máá ñkpaá. ² Bèè dé Kuyie nkè bèe kunné Etienni kékóm̄m̄u o kúú mmediè.

³ Kè Sɔɔri nkòri Kirisi kɔbe cēí ke pī mbenitidaabè nè benitipòbè ke kpeti.

Fidipu nàkémè Tináansààtì Sammarii

⁴ Bèè cíété kè bè nkòri yehèkè yem̄ɔ ke náante Tináansààtì. ⁵ Kè Fidipuu kɔte Sammarii kó diheì marì ké bè nàkè Kirisi kpéí. ⁶ Kè benitibè bem̄ɔu yie, kénkém̄m̄u o náàntì, ke wúó nhò dɔ̀̀rimè tidietì. ⁷ Kè yebòkè kuò nke yiè benitibè mieke, kè tihùtù pèu nè yeciē nkè dè mierí. ⁸ Kè kuyènaatí diekù mbo de kó diheì mieke.

⁹ Ke s̄́ nhonitì m̄u dè bo kòo yètìrì tu Simɔ, kòò ní ndɔɔri tidietì kè dèè di Sammarii kɔbe, kòo yèmmè ñdò nhò

tú òmòù. ¹⁰ Kè benitìbè nhò tũ, nyibí nè bekótìbè ke tú onitì yie mmòke Kuyie nkó muwèrímú diemù.

¹¹ Bè do ò tũ nke yé ò dðòrimè tidieti sáã. ¹² Bè yie ndii mðnni kéntá Fidipu bè náá ntii náaansààti, Kuyie nkpààtiyuu kpeti, nè Yesu kó diyètìrì kè bèe bè ànné bàtèmmù benitidaabè nè benitipòbè. ¹³ Kè Simɔɔ múnke yie nkéntá Yesu kè bèe ò ànné bàtèmmù kòò mbonè Fidipu ke wúó nho dðòrimè tidieti nè meɔɔrimè càmmè kè dèe ò di.

¹⁴ Yesu tõrè yèè bo Sedisademmu mieke kè yèe keè Sammarii kòbe yiemme Yesu, kè bè duónko Pieri nè Isāã. ¹⁵ Kè bèe tuɔkoo kè bè bántènè Kuyie nkè bè bo pété Muyaánsààmù. ¹⁶ Ke yé mù mu ndo í cùténímè be kòò mòù ìnkè, bè do bè ànné bàtèmmù nè Yesu kó diyètìrì máà ndi. ¹⁷ Pieri nè Isāã kè bèe bè nðó nsinɔu kè bèe pété Muyaánsààmù.

¹⁸ Kè Simɔɔ yà bè bè nðómmè sinɔu kè Muyaánsààmù cùténì kètónì idíítì ke dð: ¹⁹ N duónnè de kó muwèrímú, kè n nðó nwè sinɔu wèe pété Muyaánsààmù.

²⁰ Kè Pierii ò náké ke dð: Feti nè a díítì, ke yé a yèmmè dðmmè bè do nKuyie nkó dipānni nè idíítì. ²¹ A í kòké de kó mutòmú mieke, a báá pété de kó dipānni, ke yé a toti mèè yèmmè í wen-nimè. ²² Yóu meyèmmè yeime kéceete kémɔɔ Kuyie mmecíémè kè dè naati kù da cíé nha toti mèè yèmmè yeime. ²³ M bantému ke dð nha mòke meyèmmè yeime ke tú meyei nkó kudaakù.

²⁴ Kè Simɔɔ náké Pieri nè Isāã ke dð: Di mómòmbe bántènè ti Yiè nKuyie n kpéí nkè di náké ti bá n tuòkení.

²⁵ Pieri nè Isāã kè bèe náké bè yà dè ke náké Tináansààti kédeè, kénwèti Sedisademmu ke náantoo Tináansààti Sammarii kó yehèkè péu yèè tókèné kuce.

Fidipu nè Etiopii kou

²⁶ Ke Kuyie ntõnnii náké Fidipu ke dð: Íté kékòte diyìè yìè kèè bíékè. Sedis-

ademmu kó kuce, kùù yìè dikpáà cuokè ke kòrinè Kasaa.

²⁷ Kè Fidipuu íté kékòte káyà Etiopii ei kóo nitipokpààti Kāndaasi kpààtiçètè kóo kóti. Bè do ò fñtemu kòo mbaà tikpàti. Dè do sù nhò boní Sedisademmu nwe ke kùnti o cie, ²⁸ ke kari o naásāntè mieke ke kaà nKuyie mpānāaànti náaàntò Esaii kó dipátíri. ²⁹ Kè Muyaánsààmù náké Fidipu ke dð: Kétóo kéninte de kó tenaasāntè.

³⁰ Kè Fidipuu coké kètɔ́nkoo, kékèè ò kàammè Kuyie mpānāaànti náaàntò kó dipátíri, kòo ò beke ke dð: A banté a kaà ntàà? ³¹ Kòo ténne Fidipu ke dð: M bo yíme kébanté kòò mòù í n náké ti tu mù? Kéduó nkè Fidipuu dekoo o naásāntè mieke kékari kóò pèènnè. ³² Ò do kaà ntii náaànti tu:

Ò do dð nfeplèfè bè kòrinè fēnfē mukdù, dipebii bè kēí dii cìti kè di cìéké, ò í ààte o nùù.

³³ Ke kékunne omáà kè bè ò sènkèrì, koò dðò bè do í dð nkóò dðò dè, òmòù báá na kénáké o wuo nna ndòmme.

Ke yé bè ò kùòmèmu ketenke ìnkè.

³⁴ Kè de kóo āpònkótii beke Fidipu ke dð: N da báammu n náké, Kuyie mpānāaànti náaàntò náá nhomáà kpéináà kòò mòù kpéí?

³⁵ De mðnni kè Fidipuu ò tũnte de kó tináànti, kóò náké Tináansààti, Yesu kpeti. ³⁶ Kè bè nkéri kètuòke menie mmamè, kè weè nitì dð: Nte menie, bá ndíítì a bo nhānnémè bàtèmmù? [³⁷ Kè Fidipu dð: Kàa tá nè a yèmmè memòu dè í yóù. Kòò dð: N támu ke dð nYesu Kirisi tu Kuyie mBire.]

³⁸ Kòo cónnè tenaasāntè kè bèe ta menie mmieke bedé, kè Fidipuu ò ànné bàtèmmù. ³⁹ Bè yènni dii mðnni menie mmieke, kè Muyaánsààmù tóóté Fidipu, kè weè nitii ò mðntóo, kén-sòké o ce nè kuyeñaatí. ⁴⁰ Kè Fidipu nyóó daate ke bo Asoo, késɔɔtè kénnaan-

too Tináansàdàtì yehèkè yemɔu ke yàa tuɔkenè Sesadee.

Sɔɔri cèètemè

(Yesu Tõrè 22:6-16, 26:12-18)

9 De kó yemòrè kè Sɔɔri baa kpaá fěũnko Yesu kɔbe ke bè kòù, kékɔte ikuú niùtì diewè borè, ²kòò beke yepáte ke bo kɔte Damaasi kó titíntouti, kèpímmú Yesu kɔbe benitidaabè nè benitipòbè kéboú kékònnè Sedisademmu.

³Meñme kòò nkéí kéhautóo Damaasi ké nyóó daate kè kuwenniku makú cùténí o ínkè ke pĩnti. ⁴Kòò do ketenkè, kékèè metammè mamè kè mè tu: Sɔɔri, Sɔɔri, dè yíme kàa nfěũnko? ⁵Kè Sɔɔrii beke ke dò: F́ nwe nni nwe kè mèe ò tēnnè ke dò: Mí nYesu nwe a fěũnkomè. ⁶A né íté kéta diheì kè bè da náké a dò nkédòdòmè.

⁷Bèè ò neínè kè bèe keè metammè bè me nyí nyà wèè nàá, kè dèe bè di kè bè ndò nyúóó. ⁸Kè Sɔɔrii íténi kèwénté ò í nna kèyà dèmarè, kè bèe ò dète kékɔtenè Damaasi. ⁹Kòò mbo, ke dò yewe yètāāti bá ò í wúó, nhò í yo, nhò me nyí yě.

¹⁰Ke s̄ nYesu kou m̀ò dè bo kòò yètiri tu Ananniyaasi, kè Kuyie nhò yu ke dò: Ananniyaasi! Kòò d̄: N Yiè nte mí! ¹¹Kè kùu ò nàké ke d̄: Íté kékɔte kuce bè tu kù kuce kùu síé, Sudaasi c̄tètè, kèbeke bè tú wè Sɔɔri Taasi kou, kòò m bàá. ¹²Kè nh ò benke òm̀ò kòò yètiri tu Ananniyaasi, kòò kòtoo koò n̄ó sinɔu ke bántè Kuyie nkòò bo wète kèwénté. ¹³Kè Ananniyaasii béi nke d̄: N Yiè! Benitibè péu n nàkému de kóo niùtì d̄ò mèè yei nha kɔbe Sedisademmu mieke. ¹⁴Kè ikuú niùbè kó bekóftbè ò duú ndinùu kòò bo p̄ímmú bèè tu a kɔbe kéboú. ¹⁵Kè ti Yiè nhò nàké ke d̄: Kɔte kè m̄i ò t̄āātè kòò bo náké n kpéi nyebotè nè bekpààtibè nè Isidayeeribe. ¹⁶N yóó ò benkemu ò dò nkéféútè mèè botí n kpéi.

¹⁷Kè Ananniyaasii kɔte kénóó sinɔu Sɔɔri ínkè ke d̄: N tebite Sɔɔri! Ti Yiè

nhèè da benke omáá kuce wèè n t̄õnní kàa bo wète kèwénté kè Muyaánsàdàmú da píe.

¹⁸De m̀nnì kè dèmarèe yenní o nuɔ ke donnè yeyĩnyiékè kèdo, kòò wète kèwénté, kè bèe ò ànnè bàtèmmú. ¹⁹Kòò di, kèwète kèpété muwèrímú.

Sɔɔri nàkémè Yesu kpéi Damaasi

Kòò nkpaá Damaasi ke dò yewe sámp̄ó ke bonè Yesu kɔbe. ²⁰Ke p̄ánkè nnáá titíntouti mieke Yesu tùmè Kuyie mBire. ²¹Kè dèe di bèè kó dimàà tì kèè kè bè ntú: Dè í do nhèè do fěũnko wènwe Yesu kɔbe Sedisademmaa? Ò í kàtení ke bo bè p̄ímmúmu kéboú kèduú nyikuú niùbàà?

²²Kè Sɔɔri d̄ke íkpénkú Kuyie nnáàntì mieke, ke náá nSifube bèè bo Damaasi mieke Yesu tùmè Kirisi.

²³Kè dèe yíé kém̄onte sámp̄ó kè Sifubeè dake ke bo kuɔ Sɔɔri, ²⁴kémbaa yebòrè keyènkè nè kuyie nkè dè bo yie nkè bèè ò kù. ²⁵Kè Yesu kɔbeè ò t̄ùóté nè dimám-m̀yúáá keyènkè makè késée nkuduotí.

Sɔɔri wènném̄mè Yesu t̄õrè

²⁶Kè Sɔɔrii tuɔke Sedisademmu kéndó kèwènnénè Yesu kɔbe, kè bè nhò dé, bè í ntá ke dò nhò mènke c̄uté Yesu. ²⁷Kè Bannabaasii ò niité Yesu t̄õrè borè, kè bè nàké ò yà mèè botí ti Yiè nnè ti Yiè nhò nàké tì, nè ò nàké mèè botí ti Yiè nképí Damaasi mieke nè dik̄òmbù. ²⁸Kè bèe ò c̄uté, kè bè nwè nke ceñti Sedisademmu ke náá nYesu kpéi nè dik̄òmbù. ²⁹Kòò múnke nnáá Sifube bèè náá kerèki, kè bè nèi kè bè nwanti ke bo ò kù. ³⁰Kòò kɔbeè tì kèè, kóò kàtenè Sesadee kòò bo kò nTaasi.

³¹De kó yemòrè mieke Kirisi kɔbe bèè bo Sudee nè Kadidee nè Sammarii de kó itemp̄è mmieke kè bèe om̄pè, kénkpénkú Kuyie nnáàntì mieke ke s̄ũnko kè Muyaánsàdàmú bè bonè.

Pieri miekùnnemè Endee

³² Kè Pieri ñcentì tipfìti timɔu ke sîète Yesu kɔbe, kékɔte Didaa eì kɔbe borè. ³³ Ke nsó nhonìti mɔu bè tú wè Endee naá kuhòkù, yebie nyèni ke ðou. ³⁴ Kè Pierii ò nàké ke ðò: Endee Yesu Kirisi da miekùnnemu! Íté kétúóté a dɔú!

Dende bàmbà nkòo íté. ³⁵ Kè Didaa eì kɔbe bemɔu nè Sanɔ eì kó kutempè nkɔbe kè bèe ò yà keyie nYesu.

Pieri fòukùnnemè Dɔrikaasi

³⁶ Onitipòkù mɔu weè do bo Sopee kòo yètìrì tu: Tabitaa, nè kerèkì kó tináàntì Dɔrikaasi, kòo ðòrri mesàa ke teennè becìribè, ³⁷ kémuɔke kékú kè bèe ò wùo kédɔú nkudànkù kudièku. ³⁸ Kè Yesu kɔbèe keè Pieri bomè Didaa ke tókénè Sopee, kètɔ mbenitibè bèdébè, kè bè bo ò bántè kòo kɔtení mecāā. ³⁹ Kè Pieri pànkee íté kè bè neinè kè bèe tuɔke kédeke kudànkù kudièku, kè bekúpobè kàri ke kuò, nkòò benke Dɔrikaasi do kpaá ke fòu kè bè dùðke yèè yaàbòrè. ⁴⁰ Kè Pierii denne benitibè bemɔu kénínkú kebántè nKuyie kéwèète ocñ bíékè ke ðò: Tabitaa, íté!

Kòo wénténí kòò yà, ke íté, kékari. ⁴¹ Kè Pierii pí nho nùtè kòò teennè kòo íté kécómmú, kòo yu Yesu kɔbe nè bekúpobè kè wè mbè benke kòo fòute. ⁴² Kè Sopee kɔbe bemɔu ti kèè kè kusúkùu yie nYesu. ⁴³ Kè Pieri mbo Sopee kémante. Ò do bo okònnuuriwè mɔu cîètè nte kè bè ò tú Simɔɔ.

Kòrinei yumè Pieri

10 Onitì mɔu weè do bo Sesadee kòo yètìrì tu Kòrinei, kòo tu ohāāpònkótì, ke ni Odommu kó ti-hāāpòntì tekùtè (100), ² ke dɔ Kuyie nnè o cîètè temɔu, ke kù dé, ke kù bàá nsáà ke pāā nyepàrè Sifube kó becìribè. ³ Diyie marì kuyuoku tewebietè mètāāti mònni

kè Kuyie ntōnnii taroo o cîètè kòo di yà weti weti, kè dii ò yu ke ðò: Kòrinei.

⁴ Kòo di wénté kè kufɔwāa nhò autè kòò ðò: N Yiè ndè dòmmè? Kè dii ò nàké ke ðò: Kuyie ncoutému a báámmu, ke pénsirì a pàrè a pāā nyè becìribè, ke dààtení a kpéí. ⁵ Tɔ mbenitibè Sopee kè bèe yúní Simɔɔ bè tu wè Pieri. ⁶ Ò bo Simɔɔ okònnuuriwè cîètè nte dāmèèrì také.

⁷ Kuyie ntōnni ò nàké kédeè kéíté, kòo yú ò tɔmbè bèdébè nè kuhāāpònkù ò tá kù, kè kù dɔ Kuyie, ⁸ kè bè nàké dè ðòò mèè botí kédeè kè bè tɔ nSopee.

Kuyie mbenkemè Pieri dèmarè

⁹ Kè dèe wenté kè bè nkérì ke tɔón-nènko Sopee, kè Pieri dèke kudànkù ke bo ðou nKuyie kè diyie còmúmú yeyɔ. ¹⁰ Kè dikònnii ò pí nkè bè nhò bèrì mudii, kè Kuyie nhò benke dèmarè. ¹¹ Kòo yà ti-weti kpetémè kè dèmarè cutiní kéíkkè ke dònnè kuyààkù, ke píítì de píítì tinàa ke tɔòntenì ketenkè. ¹² Kè iwūò imɔu botí bo de mieke: Itààke inàa kpeyi nè iwààke nè tinòtì tibotí tibotí. ¹³ Kòo keè metammè mamè kè mè tu: Pieri íté kékuo kécááké. ¹⁴ Kè Pierii yete ke ðò: Áà n Yiè! N yí di diyie marì ikuó yete dè nè dèè í wenni. ¹⁵ Kè metammèe yíé ke ðò: Bá nwúò nKuyie nyí dèè wenni ke tú dè sí.

¹⁶ Kè dè mme nhò ke ðò kuce mètāāti kéwèto kékèkkè.

¹⁷ Kè Pieri ntoti o yèmmè ke bo yà Kuyie ndó kòò nàké ti ke dè nhò benke, kè Kòrinei tōnni bè tùðkení ke cómmú dibòrì, ¹⁸ kébeke ke ðò: Die nde Simɔɔ bè tú wè Pieri ò bomàà?

¹⁹ Kè Pieri baa nkpaá toti o yèmmè kè Muyaánsàdmùu ò nàké ke ðò: Benitibè betāāti bie nkòtení a borè nde. ²⁰ Cútóo kè bè neinè, ke bá nyìèkù, mîl bè tōnní.

²¹ Kè Pierii cútóo kè bè nàké ke ðò: Mfì tú onitì di waà nwè, di yè mba? ²² Kè bè ðò: Ohāāpònkótì Kòrinei wèè ðòrri Kuyie ndó dè, ke kù dé, kè Sifube bemɔu ò dɔ,

Kuyie ntõnni we nnàké kòò ti tõnni ke tú a kòtoo kóò nàké a m̀ake ti.

²³ Kè Pierii bè còuté, kè bèe yíe.

Kè d̀e wenté kè bèe nei, kè Yesu kòbe bèè bo Sopee kè be kó bèmabèe ò cíe. ²⁴ Di wentíri kè bè ntuðkòo Sesadee ke s̀ó nKòrinei yu o cíètè kòbe bemou nè o né-posààbè kè bè ò bàa. ²⁵ Kè Pieri nítatoo kè Kòrineii íté kóò co kénínkóo o ìikè. ²⁶ Kè Pierii ò fíní ke d̀: N tú a nititòu nwe.

²⁷ Kè bè nnáante kétaroo kè benitibè tìkú péu. ²⁸ Kè Pierii bè nàké ke d̀: Di yému ke d̀ ò nSifube ci bè bo tamè wèè í tú Sifu o cíètè, mí nKuyie nné n nàkému ke tú m bá nwúo nhòmou osìnwè. ²⁹ D̀e te kè di n yu kè n yie nke k̀tení, n nàkénè di n yu mùu kpéi.

³⁰ Kè Kòrinei d̀: D̀è m̀ake yíe nyewe yèndà n sòò báámmè Kuyie, kè tewebiètè bo mètàāti, kè nní nyóó daate ḱyà onitì mou kòò còm̀m̀u n yìikè ke ā tiyààti kè ti mìèti, ³¹ ke n nàké ke d̀: Kòrinei, Kuyie ncòutému a báámmu, k̀ ò í yè nha p̀rè, a p̀ā nyè becírìbè. ³² Tõ mbenitibè Sopee kè bèe yúní Simoo bè tú wè Pieri, ò bo okõnnuuriwè mou cíètè kè bè ò tu Simoo, kòò bo d̀améèri také. ³³ Mèmmè kè m p̀ankèe tõ mbenitibè kè bè bo da yúní, k̀a yie nke k̀tení. Ti tìkú die nKuyie nyìikè ke bo keè Kuyie nda duó ntinti k̀a bo ti nàké.

**Pieri nàkémè Kuyie
nnáànti Kòrinei cíètè**

³⁴ Kè Pierii béi nke d̀: M bantému di mmõnni ke d̀ ò nKuyie nyí baati òmou. ³⁵ Bá k̀u botí mieke wèè k̀u dé ke d̀õri k̀u d̀ómè k̀u we ndó. ³⁶ Kuù tu benitibè bemou Yiè, ke duó nkè bè nàké Isidayeeribe Tináansàati tì bo taunnè benitibè Kuyie nnè Yesu Kìrisi kpéi. ³⁷ Di yému tì d̀ò Sudee omou nè Kadidee Isā ānné di m̀õnni benitibè bàtém̀m̀u kédeè. ³⁸ Di yému Kuyie ntāātémè Yesu Nansareti kou, kóò duó Muyaánsààm̀u nè muwèrímu kòo ncenti tipífti timou

ke miek̀unko dibòò f̀éũnkò bè, ke yé Kuyie nhò bonèmè. ³⁹ Kè ti yà ò d̀ò d̀è demou Sifube kó ketenkè Sedis-ademmu nè yehèkè yemou. Kè bè ò baaké kudapāāti ke k̀u. ⁴⁰ Kè Kuyie nhò fòũkũnne diyèe tād̀nni yíe ke duó nkòò ti benke omáà. ⁴¹ Tínti k̀u tād̀tè bè nè dimõnni kè ti bo nàké ò kpéi, kè ti ò wènnénè ke di ke yà. ⁴² Kòò yè nti nnáa mbenitibè, wèe tùmè Kuyie ntāātè wè kòò bo bekénè befòubè nè becírìbè. ⁴³ Kuyie mpāānāantì náam̀bè bemou nàké wèe kpéi nke tú wèè ò tá k̀u ò cíèe nho yei nnè o kó diyètiri kpéi.

**Muyaánsààm̀u cùténímè
bèè í tú Sifube be ìnkè**

⁴⁴ Pieri kpaá ke náa memme kè Muyaánsààm̀u cùténí ò náánnè bè ìnkè. ⁴⁵ Kè d̀e di Sifube bèè tu Yesu kòbe ke neínè Pieri, Muyaánsààm̀u Kuyie nduó mm̀u cùténímè bèè í tú Sifube be ìnkè. ⁴⁶ Ke yé bè do yomè kè bè náa ntínáàncantì ke sántí Kuyie nkù deumè. ⁴⁷ Kè Pieri d̀: Ti bo na ḱyete ti bo bè ānnémè bàtém̀m̀u menie nkou, bembe Muyaánsààm̀u cùténí bèè ìnkè mù cùténí mèè botí ti ìnkàà?

⁴⁸ Mèmmè kè bèe bè ānnè bàtém̀m̀u nè Yesu Kìrisi kó diyètiri, kédeè kè bèe ò bántè ke d̀ ò nkpaá be borè yewe sámpó.

**Bè kpānnèmè Pieri ò
k̀õtemè Kòrinei cíètè**

11 Yesu tõrè nè Yesu kòbe bèè bo Sudee kè bèe keè bèè í tú Sifube bè còutémmè Kuyie nnáànti. ² Pieri wètoo di m̀õnni Sedisademmu, kè Sifube bèè tu Yesu kòbe kè bè nhò kpānnè ke tú: ³ D̀è d̀õmmè k̀a k̀õte bèè í cāmm̀u be cie ke di wènné ke di?

⁴ Kè Pierii tuú nké bè nàké d̀è d̀ò demou ke d̀: ⁵ N sòò bo Sopee ei mieke nke, ké mbáa nKuyie, nkè k̀u m benke demarè kè d̀ ò d̀õnnè kuyàak̀u ke pífti tipífti tìndà, ke cutiní kéinkè ke n t̀õn-

tenni kè dè n di. ⁶Kè n wénté de mieke káyà iwūō itààke inàà kpeyi nè iwààke nè tinòtì timou botí, ⁷kékeè metammè mamè tùmè: Pieri íté kékuo kécááké. ⁸Kè n dò: Àà n Yiè! N yí di diyìè marì ikuó ci dè nè dèè í wenni. ⁹Kè metammèe yíé ke dò: Bá nwúó ndèmarè Kuyie nyí dèè wenni ke tú dè sǐ. ¹⁰Kè de mme nhō ke dò kuce mètàāti kéwētoō kéínkè. ¹¹De mōnni kè benitìbè bètàāti tūòkení ke boní Sesadee kè bè bè tōnní m borè. ¹²Kè Muyaánsààmù n náké ke dò: Kote ke bá nyíékù. Kè ti kòbe bekuò bie nni ncíe nkè tí kote kéta Kòrinei cíètè. ¹³Kòo ti náké ò yàmè Kuyie ntōnni o cíètè mieke, kè di ò náké ke tú: Wèe tō mbenitìbè Sopee kè bèe yúní Simou bè tú wè Pieri. ¹⁴Kòo ò náké tináànti tì bo ò deetè wenwe nè o cíètè kòbe. ¹⁵Kè nní ntì mbè nàà nkè Muyaánsààmùu cúténí be ínkè kéndònnè mù cùténímè ti ínkè meketimè mōnni. ¹⁶Kè n dentení ti Yiè ndo béi ntì ke tú: Isā do āā bàtém̀m̀m̀ nè menie mme, d́ndi bè bo di ānné bàtém̀m̀m̀ nè Muyaánsààm̀. ¹⁷Kè Kuyie mbè pā dipānni kù pā di t́nti bèè còutè Yesu Kírisi, yé n tú wè kè m̀fi bo paa nKuyie nkó mutōmm̀m̀!

¹⁸Bè kèè d̀i mōnni de kó tináànti kè be miekee do kè bè nsántí Kuyie nke tú: Kuyie ntù nkpetému kuce bèè í tú Sifube kè bè bo ceete kèpétè mufōmmu mùò bo sǎā.

Meféútímè mèè cíe nYesu kòbe

¹⁹Bè do kùò Etienni kédeè kè mēfēútímè mèè tanní kè Yesu kòbee cíeté tipítì timou, kékote Fenisii nè Sipiri nè Āntiyōsi kénnaante Tináansààti Sifube mǎà. ²⁰De mōnni Yesu kòbe bèè bo Sipiri nè Sidenni kè bèe kote Āntiyōsi, kénnaá Kerekibe Tináansààti ti Yiè nYesu kpeti. ²¹Kè ti Yiè nkó muwērím̀ú mbè bonè kè benitìbè péuu yie nkéceete, kètúnne ti Yiè.

²²Kè Sedisademmu kó Kuyie ncíètè kòbee tì kèè kètō mBannabaasi Āntiyōsi. ²³Kòo tuokoo káyà Kuyie mpímmè mutōmm̀m̀, kè dèe ò narike kòo yáúkunne be kōntì ke dò, bè dòke duó mbemáà ti Yiè nke nhò tàunè be yèmmè memou. ²⁴Bannabaasi do tú onitisàù nwe, ke dó Kuyie nkè Muyaánsààm̀m̀ nhò piéké kè benitìbè péuu yie nYesu.

²⁵Kè Bannabaasii sòtè kékote Taasi Sòri wamm̀. ²⁶Ò ò yà d̀i mōnni kè bèe wèe Āntiyōsi kémbo ke tiè Kírisi kòbe ke dò dibenni. Bè de nyú meketimè bèè tú nYesu ke dò Kírisi kòbe.

²⁷De mōnni kè Kuyie mpānāánti náambèe íté Sedisademmu kékote Āntiyōsi. ²⁸Kè Muyaánsààm̀m̀u píe be kóò m̀ou kòo yètiri tu Akabuusi kòo íté kébéi nke dò, dikōnni dieri bo tanní ketenkè kemou mieke. Kè di mènkee tanní Kododi kó tikpàti mōnni. ²⁹Kè Yesu kòbee wēnné kénáké ke dò bá wè wèe pā ò pètè kè dè māmè kéteennè Yesu kòbe bèè bo Sudee. ³⁰Bè me ndòò kédúú nde kó yepārè Bannabaasi, nè Sòri kè bèe kote kédúú nSedisademmu kó bewedōunkótìbè.

Bè kùòmè Isaku

12 De kó dimōnni kòo kpààti Edoti nféunko Kírisi kòbe mabè, ²kédúú nkè bèe kuò Isaku Isāa nantè nè disìè, ³káyà dè narikemè Sifube kòo yíé kédúú nkè bèe pí mPieri, ke sǐ ndè tu pèèbè bèè í kòorenè mutie mùò muuti be kó dibanni mieke. ⁴Kòo duó nkè bèe ò kpetínné kébanne tihāp̀ònti tepítè nè tikuò, tinàà tinàà, kè diyentébanni bo pèètè kè bèe ò bekénè. ⁵Kè Pieri m̀bo dikpetíntou kè Kírisi kòbe báá nKuyie nho kpéí sǎā.

Kuyie ntōnni deetémè Pieri

⁶Bè do boumu Pieri mēfímme mèdémè kòo ndúú tihāp̀ònti tìdèti cuokè kè titeti bàa dibòri, kèè yènkè na nwenté kè Edotii duó nkè bèe ò bekénè, ⁷kè Kuyie

ntõnnii taroo kè kuwenniku makùu míítè kufáá, kè ìi baùtè Pieri.

Kè mefimmee tãũ. ⁸ Kè ìi ò nàké ke dò: Yì a naàkõnfè kéánné a neùtì.

Kè Pierii me ndòð. Kè ìi dò: Daátí a yaàbòrì ké n túnne.

⁹ Kè Pierii ì túnne kè bè nyetì kè dè ò dò ntiduùntì bá ò í yé ke dò ndè tu móm-muo. ¹⁰ Kè bèe pèètè dibòrì ketirì kèpèètè didèrì, kètuoke timátì kperi, bè yè ìi, ke kòrì dihei, kè ìi kpeténè dimáa kè bèe yè, kédétóo sámpó kè Pierii móntóo Kuyie ntõnni.

¹¹ De mònni kè Pierii banté ke dò, Kuyie kuù tõnni ku tõnni kè ìi ò deaténè Edoti nè Sifube do ò dónè mèè yei.

¹² Kòo totíní o yèmmè, kékòte Isāa bè tu wè Mariki, o yõ Maari cìètè, ke nsó mbenitibè tikú péu ke báa nKuyie. ¹³ Kòo bente dicàù kòo sapàa mmòu bè tu wè Odotii íténi kébeke ke dò: Wenni nwe? ¹⁴ Kébanté Pieri tammè kè diwèi ò pí nkòo yóu ò bo kpetémè kéwètoo ké bè nàké ke dò: Pieri còmúmú dibòrì. ¹⁵ Kè bè dò: A yèmmè í naataà?

Kòo dò: N yí so, kè bè dò: A dáu ntiduuntì nti.

¹⁶ Kè Pieri baa mbie ndicàù, kè bèe kpeté kóo yà, kè dèe bè di. ¹⁷ Kè Pierii bè yèkìi tenùtè kè bè dò yúóó, kòo bè nàké Kuyie ntõnni ò dènnè mèè botí dikpetín-tou mieke, ke dò: Nákénè ti Isaku nè Yesu kòbe tóbè.

Ò me nyí keyé kékòte kupíku tekù.

¹⁸ Kè dèe wenté kè tihāpònti ríkpeuti ke békú titòbè Pieri kòte kè? ¹⁹ Kè Edotii duó nkè bèe wammú Pieri ke mónté. Kòo bekénè tihāpònti kè dò bèe ti kùo, kédeè kékòte Sesadee kэмbo.

Kuyie ntõnni potémè Edoti

²⁰ Edoti do í naatinè Tiiri nè Sitõõ ekè kòbe, kè bè né wènné dinùu kékòte keyà Edoti kó ditõnni, Badasitusi ke bo taun-nè Edoti ke yé be diiti do yienimè weè ei mieke.

²¹ Kè Edotii dáu mmetaummè kó diyè. Kè ìi tuòke kòo ánné o kpàtìyàdàti kénkari okpàtì kàrì ìnkè ke náánnè benitibè. ²² Kè bèe píèkú ke tú: Kuyie nkuu náa ndè í tú onitì.

²³ Dende bàmbà kè Kuyie ntõnni ò poté kè yebièe ò càáké kòo kú ke yé ò do còutémè Kuyie nkó disānni.

²⁴ Kè Kuyie nnáantì òke mpitírì tipfítì timòu.

²⁵ Bannabaasi nè Sòori kè bèe duó nyepārè bè do bè tõnnè yè Sedisademu kénwèti Sesadee ke nneínè Isāa bè tu wè Mariki.

**Muyaánsààmù tãāātémè
Bannabaasi nè Sòori**

13 Kirisi kòbe tinnì ìi bo Ān-tiyòsi di mieke Kuyie mpānāantì náaambè do bomu nè bèè tiè mbenitibè Kuyie nnáantì: Bannabaasi nè Simmeõõ osòuwè nè Dusiyu Sidenni kou nè Man-naa wèè do bìkú nè okpàtì Edoti nè Sòori. ² Diyèe marì kè bèe mboú dinùu ke báa nKuyie nkè Muyaánsààmùu bè nàké ke dò: Cānnénè Bannabaasi nè Sòori kè bèe pí mmutõmmú m bèe yu mùu kpéi.

³ Meimèe kè bèe nsóké ke bou dinùu kédeè kè bèe nòó nsinòu kébántè Kuyie, kè bèe yóu kè bèe íté kékòte.

Sòori nè onitinònti Edimaasi

⁴ Kè Muyaánsààmùu bèe niitè kè bèe kòte Sedisii kéta bàtòð kénkòri Sipiri kó ketenkè kèè soké menie mmieke, ⁵ kètuoke Sadaminni kénnáa nSifube Kuyie nnáantì titíintouti mieke, kè Isāa Mariki bèe teènnè.

⁶ Kè bèe nnáante Kuyie nnáantì kètuoke kumànkú tekù Pafòosi, ke máánè Sifu mòu kòo tú onitinònti, kòo yètìrì tú Baari-Yesu, kòo tu omáa Kuyie mpānāantì náantò. ⁷ Ke bo de kó di-hei kóo kùmàndáa Seesuusi Poduusi borè, wèè tu mecii nyiè, kéduó nkè bèe yúní Bannabaasi nè Sòori kè bèe bo ò

nàké Kuyie nnáàntì. ⁸Kè weè nitinòntì Edimaasi, ò yètìrì me ntú nè kerèki, kòò ndó képaannè kùmàndáá Kuyie nnáàntì. ⁹De m̀ǹnnì kè Muyaánsààm̀m̀ pìéké Sɔɔri, bè yu wè Pɔɔri, kòò ò wènté, ¹⁰kébéi nke d̀: F́́ ndibòò bire, oniti-sounti, ociih̀ti, a í yóó yóu a bo ncaàrimè Kuyie nkó mutòmmáá? ¹¹Kuyie mbo da poté bàmbà nkáa yēi ke ténke bá nwúó ndiyiè yemòrè mayè mieke.

Dende bàmbà kè Edimaasi yēi kén-háá nke wanti wèè bo ò d̀ete. ¹²Kè kùmàndáá dè yà kè d̀èè ò di, kè Kuyie nnáàntii kááké o yèmmè kòo yie nYesu.

Pɔɔri do nàké ti Āntiyɔsi

¹³Pɔɔri nè o népobè kè bèè ta bàtòó Pa-foosi kékɔte Pedisi Pānfidií kó ketenkè, Isāā Mariki de mbè yóu kēwēte Sedis-ademmu. ¹⁴Kè bè nsóké kētuoke Āntiyɔsi Pisidii kó kutempē mieke, teom̀p̀utè yie keta kutíintouku kénkari. ¹⁵Bè kàà ndii m̀ǹnnì Kuyie nkuó páte nè ku pāānāàntì náàmbè kpeye, kè kutíintouku kó beniùbèè duó nkè bèè nàké Pɔɔri ke d̀: Ti kòbe kè di m̀oke tìmatì ke bo ti teennè di bo na kébéi.

¹⁶Kè Pɔɔrii youte o nòtè kè bè d̀ yúóó kòò béi nke d̀: Isidayeeribe nè díndi bèè dé Kuyie nkém̀m̀únè kékéè. ¹⁷Kuyie ny-Isidayeeribe t̀i nkù, kuù tāāté ti yembè ke duó nkè bè s̀úú mbè bo dii m̀ǹnnì Es-ibiti, de kó dif̀nkúò kè kùu bè d̀enne nè ku kó muwērímú. ¹⁸Ké mbè tɔ yebie nsipísínàà dikpáà cuokè, ¹⁹kékuo ibotí iyiekè Kannahāā kó ketenkè ké kè duó nku kòbe kè bèè kè tieke, ²⁰kè dè mm̀ake yebie sik̀usínàà nè sipísínùmm̀ (450).

Kè Kuyie mbè duó mbebaatf̀bè kè bè m̀bo kētuokenè Sammuyeerì kó dim̀ǹnnì. ²¹Kè bè d̀ bè d̀ó okpààtì, kè Kuyie mbè duó Sauri Kiisi kó debire, Bensamee kó kufuku kou, kóo ǹtɔ tikpàtì ke d̀ yebie nsipísínàà. ²²Kè Kuyie nhò d̀enne ké-duó nDafiti tikpàtì, ke béi nke d̀: M̀ pètè onitì n yèmmè kou, wèè yó ndɔɔri n d̀ómè

mem̀ou. ²³Nè Dafiti kó kufuku mieke nke Kuyie nduònnímè Yesu Odèetiwè, kù yē nkù yóó duònni wè, kòo dèetè Isidayeeribe. ²⁴Yesu mu ndo í k̀tèní kè Isāā nákému Isidayeeribe ke d̀ bèè ceete kòò bè ànné bàtém̀m̀. ²⁵Isāā dèu dii m̀ǹnnì o t̀ommú ke nnáá nke tú: M̀fi í tú di baa wè, ò kèrínímu, n keté ke í sannè m bo seutemè o neùtì kó iwēi.

²⁶N kòbe díndi Abarahammu kó kufuku kòbe nè betòbè bèè dé Kuyie, tímbe Kuyie nduònnímè medèetímè kó tináàntì tii. ²⁷Sedisademmu kòbe nè be kó bekpààtibè me nyí banté Yesu, koò kùu ke né d̀ò Kuyie mpāānāàntì náàmbè wāri tì kè bè tì kàa nsiòmp̀u sim̀ou. ²⁸Bè í nyà meyei mmamè Yesu d̀ò mè ke ncíéké ke nàké Pidati ke d̀ wèè ò kùu. ²⁹Bè d̀ò dii m̀ǹnnì tìi wāri o kpéi tì yèmmè, kóò cúūnni kudapāāti kédúu nkuf̀tì mieke. ³⁰Kè Kuyie mme nduó nkòo yānté. ³¹Kòò benke omáà yewe péu mieke bèè do ò neínè Kadidee kékɔte Sedisademmu, bàmbà nke náá nyIsidayeeribe o kpéi. ³²Ti di náá tìi náānsààtì Kuyie ndo nàké ti yembè tii kpéi. ³³Kè tì d̀ò t̀nti be yaàbí tì kpéi, ke duó nkè Yesu yānté tì wāri ke yèmmè Yesāā mmieke mukàmm̀ mudérím̀u ke tú:

A tú m bire nde kè n da peité yíe.

³⁴Kuyie ndo nàké weè kpéi nke d̀:

M bo duó nkòo yānté m báá yóu kòo pāāke.

M bo di d̀ò mesàà n do yē n yóó d̀òmè Dafiti.

³⁵Ti wārimu Yesāā mmieke kupik̀u tek̀u ke tú:

A í yóó yóu kàa kou pāāke.

³⁶Dafiti do d̀òmmu Kuyie nyē nwèè d̀òmè, ke ku, kè bè ò kùnné o yembè borè kòò pāāke. ³⁷Kuyie me nduó nkè wèè yānté ò í pāāke. ³⁸N kòbe banténè t̀unke ke d̀ò nnè Yesu borè nde Kuyie mbo di cíèmmè di yei. ³⁹Kè wèè ò t́á, wèè úté

o yei mmemɔu, Mɔyiisi kó ikuɔ do í yóó na kéüté mè. ⁴⁰ Ndakenè tũnké kè Kuyie mpãánáànti náam̀bè do nàké tì báá di tuɔkení. Tìlì tu:

⁴¹ Wénténè d́ndi sifei yembè, kè dè di di kè di kú.
N yóó pí mmuɔmmú mamù mmu di kó yewe mieke di do í yóó yie nke d̀ò mmùu bo d̀ò̀ bá kè bè di nàké.

⁴² Bè yènní d̀lì m̀ònni kutíntouku kè bè d̀ò: Pɔɔri nè Bannabaasi bèe wètení teom̀pùtè tetè yìè ke yíé ké bè nàké de kó tináànti. ⁴³ Bè ciétè d̀lì m̀ònni kè benitibè péu, Sifube nè bèè í Sifube ke tũnne Sifube kó kuwedounce kè bèe cíe m̀Pɔɔri nè Bannabaasi kè bèe yáukũnne be k̀ònti ke d̀ò, bè ntaunè Kuyie nkù bè d̀ò̀ mèè sàà nkpeí.

Pɔɔri nè Bannabaasi bè kpáátémè be nacètáá

⁴⁴ Teom̀pùtè tetè yìè kè dihei k̀obe bemɔu sákee tí nke bo keè Kuyie nnáànti. ⁴⁵ Kè Sifube yà benitibè tím-mè ke sũ kè d̀eè bè yonke. Kè Pɔɔri nnáà ntii kè bè nàá ntiteti koò sáá. ⁴⁶ Pɔɔri nè Bannabaasi kè bèe bè nàké weti weti ke d̀ò: Dè do d̀ò mbèe keté kénáké dímbè Kuyie nnáànti. Di né me ntì yetemè ke benke di m̀ómmɔmbe di í d̀ómmè ke pété mufòmmu mùu bo sáà. Di mm̀ònni ti bo k̀ote bèè í tú Sifube be borè. ⁴⁷ Ke yé ti wàrimè ke tú:
N da tãátému,
kàa bo ntú yebotè yemɔu kó kuwenniku kénáké titenti timɔu k̀obe medeetímè kó tináànti.

⁴⁸ Bèè í tú Sifube kè bèe keè de kó tináànti kè d̀eè bè narike mesàà, bèè tú mufòmmu mùu bo sáà mu k̀obe kè bèe yie nYesu.

⁴⁹ Kè Kuyie nnáànti pité de kó ketenkè kemɔu. ⁵⁰ Kè Sifube sukú benitipodiebè bèè tũnne Yesu nè dihei kó benitidiebè, kè bèe fèù m̀Pɔɔri nè Bannabaasi ké bè dènne be tenkè. ⁵¹ Pɔɔri nè Bannabaasi kè bèe kpáá be nacètáá^{§§}, kédeè kékote Ikɔnni. ⁵² Kè diwèi m̀bo Yesu k̀obe bèè dè bo, kè Muyaánsààmù bè piéké.

Pɔɔri nè Bannabaasi bè do bomè Disiri

14 Pɔɔri nè Bannabaasi kè bè tó ta Ikɔnni kó kutíntouku, ke nnáà nKuyie nnáànti kè d̀eè narike Sifube nè bèè í tú Sifube, kè benitibè péuu yie nYesu. ² Bèè tu Sifube kè bèe sukú bèè í tú Sifube kè bè bo d̀ò̀ meyèi m̀Pɔɔri nè Bannabaasi. ³ Pɔɔri nè Bannabaasi kè bè mbo Ikɔnni kém̀onte, kénnáá Kuyie náànti nè dikòmbùd, ke nàá nKuyie mbè d̀ò̀ mèè sàà, kè ti Yiè nkó muwèrimú bè bonè kè bè d̀ò̀ri tidietì péu. ⁴ Kè de kó dihei k̀obe toté mèdémè, ke bie nni ndó Sifube kè betòbè d́o Yesu tõrè.

⁵ Sifube nè bèè í tú Sifube nè de kó bekpàatibè kè bèe dake ke bo fèù m̀Pɔɔri nè Bannabaasi, ke bo bè bùótí yetárè kékua. ⁶ Kè bèe tì kèè kécoké kékote Dikaonii kó yehekè: Disiri nè Deribu nè yehekè teyè yèè dè t̀òké, ⁷ kénnáá Tináànsàànti.

Bè do dómè ḱfíé Pɔɔri nè Bannabaasi inààke

⁸ Kòo niti m̀òu bo Disiri ke tú kuh̀ùkù nè bè ò peitémè ò í nɔ nke ceñtì. ⁹ Kè Pɔɔri nnáà nkè kù kèrnmú kè Pɔɔrii wén-té kébanté kù tãmè ke do nKuyie mbo kù miekũnne. ¹⁰ Ke béi mmekperimè ke d̀ò: Íté ke cómmú, kè kùu puuní mecãã nkékété. ¹¹ Kè benitibèe dè yà kèwekii nè Dikaonii kó tináànti ke d̀ò: Kuyie nnáà mbenitibè ke cùténí ti borè!

§§ **13:51 kpááté be nacètáá:** Dè benkú ke d̀ò mbe kpeti ténke í bè bonè ke yé bè yetemè bè bè tóní tìlì náànti.

¹² Kè bèe bè yú be kó yebòkè yètè, ke yú Bannabaasi ke dò: Seyuusi, ke yú Pɔɔri ke dò: Edimesi, ke yé weè do náám-mè. ¹³ Kè be kóo bɔɔyìè nwèè kó dibò-tou do bo dihei kó dibòri borè kòo tóni yenaadakè yèdèè, kè yè dùúkú mutepóó, nè benitibè kè bè bo wènnè ké yè fié Pɔɔri nè Bannabaasi. ¹⁴ Pɔɔri nè Bannabaasi kè bèe ti kèè kè be yèmmèe caarè, kè bèe kèrí be yaàborè kécokóo diñni mieke kékúonko ke dò: ¹⁵ Ti kòbe dè dòmmè kè di dɔɔri memme? Ti tú benitibè mbe ke di dònnè, ti di tóni Tináansààti nti, ke tú di yóu yebòkè kètúnne Kuyie kùu fòu, kùu dòò kéínkè nè ketenkè nè dàmmèri nè dèè kó dimàà bo o mieke. ¹⁶ Kuù do yóu yebotè bá wè kòo ntú ò dó kùu ce. ¹⁷ Nè memme kè kù baa di benkú kù bomè, ke di dɔɔri mesàà, nke di duònni fetaafè, kè di paa mpeí kè di mɔke ke yo nkè di yèmmè naati.

¹⁸ Kè dèe ari mesàà nkè bè né na ké bè bàa bè bo bè fiémè de kó inààke.

¹⁹ Kè Sifube yènni Āntiyosi nè Ikɔnni, késukú benitibè, kè bèe búótí Pɔɔri yetárè, ke nyé ke tú ò ku, kòò fúri kédenne dihei mànkú. ²⁰ Kè Yesu kòbee tíí nho borè kòo íté kéta dihei, kè dèe wenté nè Bannabaasi kè bèe kòte Deribu.

Pɔɔri nè Bannabaasi bè wètemè Āntiyosi

²¹ Pɔɔri nè Bannabaasi kè bèe náké Tináansààti Deribu kè benitibè péuu ti yie nkè bèe íté kéwète Disiri nè Ikɔnni nè Āntiyosi, ²² kényáúkunko Yesu kòbe kònti ke bè nàá nke tú bè nyé ke dò nti dò nkéféútému ke né ta Kuyie nkpaàtiyuu mieke.

²³ Ke kanninko Kirisi kòbe tìrè yemɔu bewedɔunkótíbè, ke bou yenò ke báá nKuyie, ke bè nàá nke tú ti Yiè ndi dó wè di teennè.

²⁴ Kòo deè kéyè Pisidii kó kutempè nkéta Pánfidii kòku, ²⁵ kénáké Pedisi Kuyie nnáantì kédeè kékòte Atadii. ²⁶ Bè

de ndèke bàtòò, kéwète Āntiyosi, bè do bè bántènè dè Kuyie nkè bèe kòte ke pí mmutómmú bè bo ke deu mù.

²⁷ Kòo bè nàké Kuyie mpí mmèè botí mutómmú ke kpeté kuce bèè í tú Sifube kè bè yie nYesu. ²⁸ Kè bè ndè bo nè Kirisi kòbe kè dèe mɔnte.

Bè nènnimè Sedisademmu

15 Kè bèmabèe yènni Sudee kékòte ke tú: Kè bè í di cāmú Mɔyiisi kó ikuó yèmmè Kuyie mbáá di còuté. ² Pɔɔri nè Bannabaasi kè bèe yete kè bèe nenni mediè, nkè Yesu kòbe dò: Pɔɔri nè Bannabaasi nè Āntiyosi kòbe mabè bèe kòte Sedisademmu kéyà Yesu tõrè nè bewedɔunkótíbè kè bèe náké de kó tináantì.

³ Kè bèe bè cíe nkédenne dihei, kè bè nkèrí kéyènnè Fenisii nè Sammarii kó ketenkè kènnáante bèè í tú Sifube bè còutémmè Yesu, kè de kó tináantì nnárinkunko Kirisi kòbe bemɔu yèmmè. ⁴ Bè tùòkoo dii mònni Sedisademmu Kirisi kòbe nè Yesu tõrè nè bewedɔunkótíbè kè bèe co Pɔɔri nè Bannabaasi kè bèe bè nàké Kuyie mbè pínnè mùu tómmú. ⁵ Kè Fadisièbe mabè bèè yie nYesu kè bèe béi nke dò: Bèè í tú Sifube ke yie nYesu bè dò nkécámmúmu kètúnne Mɔyiisi kó ikuó.

⁶ Kè Yesu tõrè nè bewedɔunkótíbè kè bèe tíí nke bo yà de kó tináantì, ⁷ kènnèi kè dèe mɔnte, kè Pierii íté ke béi nke dò: N kòbe, di yému Kuyie nni ntáátémè nè dimònni kè m bo náké Tináansààti bèè í tú Sifube ke yie nYesu. ⁸ Kuyie nkùu yé benitibè bemɔu yèmmè kè kù bè duó Muyaánsàdmù kù ti duó mmù, ke benke kù bè còutémmè. ⁹ Mecánnimè mamè í bo tínti nè be ti cuokè, be yie ndii mònni Yesu kè Kuyie nhüté be yei. ¹⁰ Dè dòmmè kè di dó kéyíi nKuyie mmieke kétoú mbèè yie nYesu ditɔu tínti nè ti yembè ti í na ke tɔ di. ¹¹ Di í yé ke dò nnè ti Yiè nYesu

kó mesàa mme timɔu ti cootémè tɪnti nè beàà?

¹² Kè benitibè dò yúóó, Bannabaasi nè Pɔɔri kè bèe bè nàké Kuyie ndòò tii dieti bèè í tú Sifube be cuokè. ¹³ Bè nàké dii m̀̀nni ke deè kè Isaku d̀̀: N kɔbe kèmmúnè! ¹⁴ Simɔɔ nàkèmu Kuyie ndàatenimè bèè í tú Sifube be kpéí nke t̀̀nkíí ku kɔbe. ¹⁵ Kuyie mpānānānti nāambè do nàké tì dè wẽmmu tii tú:

¹⁶ M bo wẽtení kémaá Dafiti c̣iētè, ḳéyíí nho dobuò.

¹⁷ Kè benitibè bemɔu

nè bèè í tú Sifube

n yu bè kè bè bo n tú n kɔbe

kè bèe wammú Kuyie.

¹⁸ Kuyie nti nnàké kunku kùù tì nti benke nè dim̀̀nni.

¹⁹ Kè Isaku d̀̀: N yèmmè í d̀̀ nti duó mbèè í tú Sifube ke yie nYesu de kó ikuó kè bè nhààri. ²⁰ Yóunè kè tí bè w̄ari ke d̀̀: Bè bá nyo iwūó bè fié ì yebokè, kémen-ténè bemáá bè bo ndoutinèmè betɔbè, ke báá cááké feh̄fè bè í fèúté fè yoo meyií.

²¹ Ke yé M̄yiyisi kó ikuó bomè nè dim̀̀nni kè bè ì k̄a siōmp̄iu simɔu titíntouti mieke.

Bè do w̄ari dii pátiri mucāmmù kpéí

²² Yesu t̄rè nè bewed̄unkótibè nè Kirisi kɔbe bemɔu kè bèe p̄nsiri de kó ikuó, k̄t̄āáté Sudi bè tú wè Baarisabaasi nè Sidaasi benitibè bemɔu tā bè, ké bè neínnè Pɔɔri nè Bannabaasi kè bèe kɔte Āntiyɔsi, ²³ ké bè duó ndipátiri kè di tu: Di kɔbe t̄nti Yesu t̄rè nè bewed̄unkótibè, ti di d̄unko d̄indi bèè í tú Sifube ke bo Āntiyɔsi nè Sidii kó item-p̄. ²⁴ Ti kèè ti kɔbe mabè k̄toomè ke di k̄kénè ke cààrè di yèmmè, t̄fi í bè duó nde kó dinùù. ²⁵ Deè te kè ti w̄enné ke t̄āāté bèmabè ke bè neínnènko ti népobè sààbè Bannabaasi nè Pɔɔri. ²⁶ Bèè duó mbemáá ke k̄āté mukúú kuce m̄p̄éu ti Yiè nYesu kó mut̄ōmmú kpéí. ²⁷ Ti t̄nko Sudi nè Sidaasi kè bè bo di tuo

ntii w̄ari t̄nti dipátiri mieke. ²⁸ Muyaán-sààmù muù ti niité kè ti yé nti báá di s̄úu mmucir̄imù kè dè í tú ikuó ì ì d̀̀ nkéyóu. ²⁹ Ìi tu di bá nyo iwūó bè fié ì yebokè nè meyií nè iwūó bè í fié ì, kémen-ténè dimáá di bo ndoutinèmè ditɔbè, kè di d̀̀ri memme dè bo nwenni. Dè nsúón-nè diyie mari.

³⁰ Kè bèe cau mbetɔbè kédeè kè bèe kɔte Āntiyɔsi k̄t̄íí nYesu kɔbe péu, ké bè duó ndipátiri. ³¹ Kè bèe di k̄a nkékeè, kè d̄e bè narike bemɔu. ³² Sudi nè Sidaasi bè me ntúmè Kuyie mpānānānti nāambè mbe, kè bèe bè duó nyitié mp̄éu k̄yáúk̄unne be k̄nti. ³³ Ké mbè bonè kè d̄e m̄nte, kè bèe bè cau nkéw̄ete bèè sòò bè t̄nni be borè nè kunaatí. [³⁴ Kè Sidaasi yie d̀̀ ò bo nkpaá.]

³⁵ Pɔɔri nè Bannabaasi nè betɔbè kè bèe r̄bo Āntiyɔsi ke tiè nYesu kɔbe ke bè n̄á Tináansààti Yesu kpeti péu.

Bannabaasi nè Pɔɔri bè yàtemè

³⁶ Kè d̄e m̄nte kè Pɔɔrii nàké Bannabaasi ke d̀̀: Tí w̄ete yehèkè yemɔu k̄síéké ti sòò nàké bè Kuyie nnāant̄i, k̄yá bè bo kè dè d̀̀mmè.

³⁷ Kè Bannabaasi ndó Isāā bè yu wè Mariki r̄bè neínnè. ³⁸ Kè Pɔɔrii yete ke d̀̀: Ò bá nti neínnè ke yé ò do ti yóunèmè mut̄ōmmú Pānfidii k̄íté. ³⁹ Kè d̄e naá tineit̄i mediè nkè bèe yate, kè Bannabaasii t̄úóté Mariki kè bèe ta kudabekù k̄k̄ote Sipiri. ⁴⁰ Kè Pɔɔrii t̄āāté Sidaasi kè bèe bè b̄ántènè Kuyie nkè bèe íté. ⁴¹ Kòo kɔte Sidii nè Sidisii k̄nkp̄nk̄unko Kirisi kɔbe Kuyie nkó kuce mieke.

Pɔɔri do t̄uótémè Tim̄ntee

16 Kè Pɔɔrii kɔte Deribu k̄ép̄ēté k̄ék̄ote Disiri, k̄yá odapàà mm̄uù bè tú wè Tim̄ntee, kòò tu Yesu kou, kòo ȳó tú Sifu ke t̄u nYesu, kòo cice tú Kereki. ² Kè Yesu kɔbe bèè bo Disiri nè Ik̄onni kè bè ò s̄ánti. ³ Kè Pɔɔri ndó Tim̄ntee

ò neinè, kòò tùóté kécānté Sifube bèè dè bo be kpéí, ke yé bè do yémè bemou o cice tùmè Kerekí. ⁴ Kè bè nkòri yehekè ke náante Yesu tõrè nè bewedoukótíbè bè tãáté ti Sedisademmu, ke tú bèè ti yie. ⁵ Mèmmè kè Kirisi kòbe ñkpénkú Kuyie nnáànti mieke ke súũnko yewe yemou.

Kuyie nyúmè Pɔɔri Maseduɔnni

⁶ Kè Muyaánsààmùu yete bè bo nàkémè Kuyie nnáànti Asii kè bèè pēēté Fidisii nè Kadasii, ⁷ kétuɔke Misii kó kutemmànku ke ndó kékɔte Bitinnii kè Muyaánsààmùu yete. ⁸ Kè bèè yóu kéta Misii kēpēēté kékɔte Todowaasi. ⁹ Kè Pɔɔri nduó keyènkè kè Kuyie nhò benke mebenkùmè kòo yà Maseduɔnni kou mɔ̀, kòò còmúmú koò bàá nke tú: Kɔtení ti cie kè ti teennè! ¹⁰ Kè ti banté ke dò nKuyie nkuù kè n ti yu kè ti bo náké Tináánsààti, kè ti pánkèe íté Todowaasi, ¹¹ kéta bàtòd kékɔte Sammutaasi dihèi diì soké menie mmieke. Kè dèe wenté kè ti kɔte Neapodii. ¹² Ke íté deborè kékɔte Fidipu Maseduɔnni kó kutempē nkó dihèi kètiri kè Odommu kòbe di baké, kè tí nke mbo ke dò yewe sámpó.

Didii túnmemè Yesu

¹³ Teomputè yie kè ti yè, kéta kukó nke bo yà Sifube bo nke bàá nKuyie. Ke súnké benitipòbè mabè deborè kékaroo kè mbè nàá Kuyie nnáànti, ¹⁴ keyà onitipòkù mɔ̀ bè tú wè Didii kòò bonní Tiyatiiri, ke fiiti tiyaàkpeti tiwũ̀ti ke tũ nKuyie, kè Kuyie nkpeté o yèmmè kòò nkémú Pɔɔri nàá nti. ¹⁵ Kè tí ò ànnè bàtémú nè o cīètè kòbe.

Kòo nyetíróo ke tú: Kè di yie nke dò m mènke cɔuté Yesu kɔtenèni kémbo n cīètè.

Pɔɔri bètimè onipopáũ kó dibɔ̀

¹⁶ Diyie mari ke ti nkòri mubáammu kéconè osapàà mmòu kòò tu kudaakù,

kè dibɔ̀ ò ta, kòò pãũ kòo yembè pèú idíítí. ¹⁷ Kòo nti tú nke wékíí ke tú: Benitibè bie ntú Kuyie ndiekù tɔmbè mbe, ke di nàá mmèdèetímè kó tináànti.

¹⁸ Kòo mme nhõ nyewe yemou kè dèe ou Pɔɔri kòo wēete kéréi ndibɔ̀ ke dò: Nè Yesu Kirisi kó diyètiri yè onitipòkù yie mmieke! Dende bàmbà nkè dii yè. ¹⁹ Onitipòkù yembè s̄̀ ndii mōnni bè ténke í yó mpéú idíítí, ke pí mPɔɔri nè Sidaasi kékɔtenè bebeémbè borè. ²⁰ Ke dò: Benitibè bie ntú Sifube mbe ke kòtenni die mmekòòmme. ²¹ Ke benkú be kó ikuó tínti Odommu kòbe ti í dò nkénti nyì.

²² Kè ditinnii ti yie nkè bebeémbèe duó nkè podúsibèe dáté Pɔɔri nè Sidaasi be yaàborè kè bè puotí yedá, ²³ kédeè kè bè kpetinné kéduó nkè kuhāpònkù mbè bàa mesàà, ²⁴ kè bè táú nkétannè kufáá ndétikù.

²⁵ Keyènkè cuokè kè Pɔɔri nè Sidaasi kè bè bàá nKuyie nke diè nke kù sántí, kè tikpetínti teti kémú. ²⁶ Kè bè nyóo daate kè ketenkèe sántè, kè dikpetíntouu sántè kè yebòrèe kpeté, kè bè bou mēè fimme tikpetínti nè bè bè táú nnè dè kè dèe duó. ²⁷ Kè kuhāpònkùu entení keyà yebòrè kpetémè ke nyé ke tú bè coké, kékpate disie ke bo kuɔ kumáà. ²⁸ Kè Pɔɔrii péi nke dò: Bàá dɔ̀ amáà meyei. Ti bomu timou.

²⁹ Kè ku kònti au kè kùu duó nkè bèe mífite kè kùu cokóo Pɔɔri nè Sidaasi be borè kéninkóo be ìlkè, ³⁰ kè bè dènneni kè bè beke ke dò: Bekótíbè, n dò nkéyímè kè Kuyie nni ndeetè? ³¹ Kè bèe kù ténne ke dò: N tá ti Yiè nYesu a bo cooté f̄̀ nnè a cīètè kòbe.

³² Kè bèe kù nàké Kuyie nnáànti nè bèè kó dimàà bo ku cīètè. ³³ Kè kùu bè tùóté ke s̄̀ be muɔ, nkè bè pánkèe kù ànnè bàtémú de kó keyènkè nè ku cīètè kòbe. ³⁴ Kè kùu yú Pɔɔri nè Sidaasi kékonnè kè bè duó mmudiì, kè diwèi nkù bo nè ku cīètè kòbe bè cɔutémmè Kuyie.

³⁵ Kè dèe wenté kè bebeémbèe t̃s mpòd̃f̃isibè, kè bèe kù nàké ke d̃ò kùu bè f̃f̃i.

³⁶ Kè kuhāāp̃ònkùu nàké P̃ɔ̃ɔri ke d̃ò: Bebeémbè t̃ɔ̃nñi ke tú n di f̃f̃i, di mm̃ònni yènnè kèp̃èēté ke bá nyièkù.

³⁷ Kè P̃ɔ̃ɔrii nàké p̃òd̃f̃isibè ke d̃ò: T̃inti Odommu k̃òbe bè ti puotí benitibè ìikè bá bè í ti bekénè ke né d̃ó ke ti f̃f̃i ndis̃òràà? Ti báá yie. Bèe k̃òtení be m̃ómm̃ombe ké ti denne.

³⁸ Kè p̃òd̃f̃isibèe k̃òte kénáké bebeémbè P̃ɔ̃ɔri nè o k̃òbe bè tumè Odommu k̃òbe ké kuf̃swaá mbè p̃i. ³⁹ Kè bèe k̃òte ké bè m̃ɔ̃ meciém̃mè, ké bè dènnè dikpet̃intou, ké bè bántè ke d̃ò bèe yè dihei. ⁴⁰ Kè bèe yè dikpet̃intou kék̃òte Didii ciētè, k̃éyà Yesu k̃òbe ke yáúk̃unne be k̃ònti, kèp̃èēté.

Bè p̃im̃mè Sas̃ɔ̃ nè o k̃òbe ke k̃òtenè bebeémbè borè

17 Kè bèe p̃èēté Ānfipodii nè Apodonii k̃étuoke Tesadoniki, kè Sifube kó kutíintouku dè bo. ² Kè P̃ɔ̃ɔri tó ta Sifube kó kutíintouku ke d̃ò siõmp̃ùu sitāāti ke nāá Kuyie nnāānti. ³ Ké mbè nāá nke tú: Kirisi do d̃ò nkéféútému kékú k̃éyánté, Yesu n di nāá nwèè kp̃éi weè tu Kirisi.

⁴ Be mieke kè Kerekibe bèè do dé Kuyie benitipodiebè kè bèe yie mP̃ɔ̃ɔri nè Sidaasi kp̃eti kénsü mesd̃à.

⁵ Kè dèe yonke Sifube kè bèe yú becièmbè kè bèe wènné kéānné dikp̃ànni kéiténè kemieke kénwanti P̃ɔ̃ɔri nè Sidaasi, kék̃òte Sas̃ɔ̃ ciētè ke bo bè k̃òtenè diñ̃ni borè, ⁶ ké bè m̃ònté, k̃épĩ nSas̃ɔ̃ nè Yesu k̃òbe mabè kék̃òtenè bebeémbè borè kénwékí ke tú: De kó benitibè càari kutenkù kum̃ɔ̃u kó ikũs nyi ke t̃òkení die nkè Sas̃ɔ̃ bè c̃outé. ⁷ Ke sènkèrì okp̃àti Sesaa ke nāá nke tú okp̃àti m̃òu bo kè bè ò tu Yesu.

⁸ Kè dèe yonke bebeémbè nè dihei k̃òbe. ⁹ Sas̃ɔ̃ nè o k̃òbe kè bèe yietí idiítí dihei yembè kè bè né na ké bè f̃f̃i.

P̃ɔ̃ɔri nè o k̃òbe bè nàkémè Kuyie nnāānti Bedee

¹⁰ Kè keyènkèe biite kè Yesu k̃òbe dũs nkè P̃ɔ̃ɔri nè Sidaasi kè bèe k̃òte Bedee, bè t̃ùd̃ke dii m̃ònni k̃éta Sifube kó kutíintouku. ¹¹ Kè bembè nd̃ò Kuyie nnāānti kèp̃èēté Tesadoniki k̃òbe, ke ní nti k̃àà nyewe yem̃ɔ̃u ke bo yà kè nsá kè bè nāá nti tu tim̃òmm̃ònti. ¹² Be mieke kè benitibè péuu yie nYesu, Kerekí kó benitipòbè nè benitidaabè péu. ¹³ Sifube bèè bo Tesadoniki kè bèe keè P̃ɔ̃ɔri nāámmè Kuyie nnāānti Bedee kék̃òtoo késukú benitibè. ¹⁴ Kè Yesu k̃òbe k̃òtenè P̃ɔ̃ɔri dāmèèrì kòd̃ bo ta bàtòd̃, kè Sidaasi nè Tim̃òntee kè bèè nk̃p̃á Bedee. ¹⁵ Kè bèe ò cíe nkétuoke Atenni k̃éwète Bedee kénáké Sidaasi nè Tim̃òntee ke d̃ò: P̃ɔ̃ɔri tu bèe k̃òtoo meciā.

P̃ɔ̃ɔri k̃òtemè Atenni

¹⁶ Kè P̃ɔ̃ɔri mbaa Sidaasi nè Tim̃òntee Atenni, k̃éyà yebòkè s̃ümè de kó dihei kòo yèmmèe càarè mediè. ¹⁷ Kòd̃ nnāānnè Sifube nè bèè í tú Sifube ke tú nSifube kó kuwed̃ounce titíintouti mieke, yewe yem̃ɔ̃u ke nnāānnè ò maunè bè. ¹⁸ Ke múnke mmaunè mecil̃ nyembè bè tu bè Epikudiyèbe, nè Sitoyisiēbe, kè bèmabè ntú oniti yie nnāá nh̃ònti? Kè betòbè tu de d̃ò nhò nāá nKuyie ncànkù makù kp̃éi nke, ke yé ò do nāāmmè Yesu kumè mme ke yānté.

¹⁹ Kè bèe ò k̃òtenè dihei kó bekótibè ò̃ t̃í ndè kòd̃ beke ke d̃ò: D̃òd̃ ke ti nàké tināāmp̃ànti a nāá nti tú mù. ²⁰ Ti mu nyí kèè de kó tināānti diyie marì ke d̃ò kébanté ti tu mù.

²¹ Atenni k̃òbe b̃em̃ɔ̃u nè bep̃òbè bèè bo de kó dihei, bè do ò̃ ntúú ke nāāmmu ke kém̃mú tināāmp̃ànti t̃iì yìèní.

²² Kè P̃ɔ̃ɔrii íté kék̃òmmú benitibè ìikè ke d̃ò: Díndi Atenni k̃òbe n yāmu ke d̃ò ndi wanti Kuyie mmediè. ²³ N cè ndihei ke yà di báá ndè ke tú Kuyie nke w̃ari

dèmarè ìnkè ke tú: Kuyie nti í yé kù. Di báá nkùu yie nke í kù yé, n kòtení ke bo di náké kuù kpéí. ²⁴ Kuù dḍò ketenkè nè dèè kó dimàà bo, kuù baké keínkè nè ketenkè, kù í ā benitibè maá tii touti mieke. ²⁵ Kù í yē nti nkù duḍ ndèmarè ke yé kuù duḍmmè mufòmmu denennè demou. ²⁶ Kuyie ndḍò wèè niti borè nde ibotí imou sūúmmè kutenkù kumou. Kè kù yé bá wè ò yó mborè nè o we māmè. ²⁷ Kù mè dḍò ke dḍ benitibèe kù wammúmu, kè bè kù waá mbá ke í yé bè bo kù wammúmmè bè bo kù yà, ke yé kù í ti dètirinèmmè. ²⁸ Ke yé kuù temè kè ti fòu ke bo, ke ḍḍ na kédḍò dèmarè. Di kó bepátiwāḍbè mabè ti nwàri ke tú: Ti tú kuù kó ibí. ²⁹ Kè ti tú ku bí, ti yèmmè bá ndò Kuyie ndònnè tetenkaanitè mesḍḍ nkpete, yoo mebirime kpete, yoo ditári onitì dḍò dè nè o kó mecii. ³⁰ Kuyie mbùútoomu meyei nti í kù yé dii mḍnni ke dḍri mè ke náá ndi mmḍnni benitibè ke tú: Bèe cèète meborime. ³¹ Ke yé kù tāātémè diyie ke yóó duḍ nkè Yesu bekénè benitibè bemou. Kù de mbenke ke duḍ nkè Yesu yānté

³² Kè bèe keè Pḍori nàámmè mukúkyéyántimù kpéí kè bèmabè nhò daú kè betḍbè tu: Diyie mari ndi a bo ti nti nákémmè.

³³ Meḍmmè kè Pḍorii íté deborè. ³⁴ Nè meḍmmè kè bèmabè nhò tū nkéyie nYesu. Beè kóó mḍu tu: Deniisi dibeéntinnì kou, nè onitipòkù mḍu bè tú wè Dammariisi nè betḍbè mabè.

Bè pḍimmè Pḍori Kḍdenti

18 Kè Pḍorii íté Atenni kékḍte Kḍdenti ² ke máánè Sifu mḍu bè tú wè Akidaasi Pḍḍ eì kou, kḍò boní Itadii nè o pokù Pirisiidi ke tūckení bàmbà. Ke yé okpààti dièwè Kododi do duḍmmè kè Sifubee yè Odommu kè Pḍorii kḍte ké bè yà. ³ Pḍori do me nnḍmmè muyaàdùḍ kè bèe wēíné

kénduḍkù tiyààti bè dḍḍrinè tì titouti. ⁴ Kè Pḍori nnáá nKuyie nnáànti sioḿpùu simou kutííntouku mieke ke yáúkunko Sifube nè Kerekibee kḍnti kè bè yie nKuyie nnáànti.

⁵ Sidaasi nè Timḍntee kè bèe íténi Maseduḍnni kétuḍkení, kè Pḍorii pété meffè nke nnáá nSifube Kuyie nnáànti ke tú Yesu wèe tu Odeetiwè, Kuyie nnàké wèè kpéí. ⁶ Kè Sifubee yete ké nhò nsáá, nkè Pḍorii piùrè o yààti ke dḍ: Kè di feti dè í tú n kpeti, di yei ndo di yo ìnkè nke, di mmḍnni n kḍri bèè í tú Sifube be bífékè nke.

⁷ Kòo yè kéta onitì mḍu cìètè bè tú wè Tituusi Susituusi kòo tū nKuyie, kòo cìètè pèkénè kutííntouku. ⁸ Kè Kirisipusi kutííntouku kóo kóti nè o cìètè kḍbe bemou kè bèe yie nYesu kè Kḍdenti kḍbe péuu keè Pḍori nàámmè ke múnkèe yie nYesu kè bèe bè ānné bàtémḍu.

⁹ Keyènkè makè kè ti Yiè mbenke omáá Pḍorii kóó náké ke dḍ: Bá nyièkù, sḍoté kénnáá, báá yóu a bo nnáámmè. ¹⁰ N da bonèmu, òmḍu báá na ke da dḍ meyei, ke yé n kḍbe sūmè dihei dii mmieke.

¹¹ Memme kè Pḍori mbo Kḍdenti ke dḍ dibenni nè dikèè ke bè náá Kuyie nnáànti.

¹² Kayḍḍ naá ndii mḍnni kùmandáá Akayii kó kutempè nkè Sifubee wēnné kèpí mPḍori kékḍtenè kubeéndieku. ¹³ Ke dḍ: Onitì yie ndó benitibè mbáá nKuyie mēmamè botí nku ikuḍ yetemè.

¹⁴ Kè Pḍori ndó ke na mbéi nkè Kayḍḍ náké Sifube ke dḍ: Kḍò do nyeténè dihei kó ikuḍ nyi, yoo ò dḍ meyei ndiemè mamè, n na nkèèmu di tú mù. ¹⁵ Dè né me ntúmè tináànti nè yeyètè dèè tu di kó ikuḍ kpere, dè tu di kpeti nti, m báá na ké tì beké.

¹⁶ De mḍnni ké bè bèti kubeéndieku. ¹⁷ Kè bèe pī Sositenni, kutííntouku kóo kóti kubeéndieku borè, kémpuotí, kè Kayḍḍ bùútoó.

Pɔɔri wɛtemè Āntiyɔsi

¹⁸ Kè Pɔɔri nkpaá Kɔdenti kémɔnte kécau nYesu kɔbe kénéinè Pirisiidi nè Akidaasi ke bo kɔte Sidii, kétuɔke bàtòò commu dè Sānkidee kékúó ke yé ò do cànnenèmè dinùù Kuyie. ¹⁹ Kè bèe tuɔke Efeesi kè Pɔɔrii yóu Akidaasi nè Pirisiidi kéta kutíntouku kénnáánnè Sifube. ²⁰ Kè bè dò wè nkpaá kòo yete, ²¹ ké bè cau nke dò: Kè Kuyie ndó m bo wɛtení diyèè mari. Ò me nyí kéta bàtòò kèpèēté, ²² kécúté Sesadee kèpèēté Sedisademmu kédɔu Kirisi kɔbe kédeè kékɔte Āntiyɔsi, ²³ kémɔnte sámpó kèpèēté, kékɔte Kadasií nè Fidisií de kó itempè mmieke ké nyáúkunko Yesu kɔbe kǎnti.

Apodoosi náammè Kuyie nnáànti Efeesi

²⁴ Kè Sifu mɔ̀u bè tu wè Apodoosi, Adekisántiri èi kouu tuɔkení Efeesi. Ò do tú onìti nwe wèè yé Kuyie nnáànti mesàà, ke nɔ nke náá. ²⁵ Ò do tì bebíí mesàà mme, kénnáá Yesu kpeti weti weti nè tikɔnyauti, bá ò me nyémè Isāá kóo bàtém̀m̀u máá. ²⁶ Kòo nnáá nkutíntouku mieke ke í yíèkù kè Pirisiidi nè Akidaasi kè bè nkém̀m̀u, kédeè kóò yu be cìètè kóò benke dèè ò dónni Kuyie nnáànti mieke. ²⁷ Kòò ndó kékɔte Akayii, kè Yesu kɔbèe yáúkunnè o kǎnti kèwári dipátíri Kirisi kɔbe bèè kè bo, kè bè bo ò cɔuté. Kòo kɔtoo kè Kuyie nkó mesàà nní nhò bonè, kòo teénnè bèè cɔuté Yesu. ²⁸ Kòo nnáá Sifube weti weti bá ke í sɔri, ke bè benkú nè Kuyie nnáànti mieke Yesu túmè Odeetíwè.

Efeesi kɔbe pètémè Muyaánsààm̀u

19 Apodoosi bo diì m̀nni Kɔdenti kè Pɔɔri ñcenti Asii kó yehekè yèè bo yetārè ñnkè, kétuɔke Efeesi kéyà bèmabè kè bè tú Yesu kɔbe. ² Kòo bè beke ke dò: Di pètè Muyaánsààm̀u nnè di tún-nemè Kuyienaà? Kè bè dò: Ti keté ke

í kèè Muyaánsààm̀u kpéí diyèè mari. ³ Kè Pɔɔrii bè beke ke dò: Bè di ánnè we mbàtém̀m̀u? Kè bè dò: Isāá kou. ⁴ Kè Pɔɔrii bè nàké ke dò: Isāá do áà bàtém̀m̀u bèè dó kéceete bèmbe be borime, ke bè náá nke tú bèe túnne wèè kèríní o kó difɔnkúò, wèè tu Yesu.

⁵ Kè bèe keè de kó tináànti kédúú nkè bèe bè ánnè bàtém̀m̀u nè ti Yiè nYesu kó diyètíri. ⁶ Kè Pɔɔrii nɔ́o nɔu be ñnkè, kébántè Kuyie nkè Muyaánsààm̀u cúténí, kè bè nnáá tináàncànti, ke náá Kuyie mpānánáànti. ⁷ De kó benitibè do bo tepítè nè bèdébè mbe.

⁸ Kè Pɔɔrii rítaà kutíntouku ke dò betáàbè bètāāti ke náá Kuyie nkpaàtìyuu kpeti bá ke í yíèkù, ke dó bèe tì yie. ⁹ Kè itookperí yembèe yete kénsáá nYesu, benitibè ñkè. Kè Pɔɔrii túóté Yesu kɔbe kékɔtenè Tidanuusi kóo dàkóòri ké mbè náá Kuyie nnáànti yewe yemɔu. ¹⁰ Ke dò yebie nyèdèè kè Asii kɔbe bèmɔu Sifube nè bèè í tú Sifube kè bèe keè Kuyie nnáànti.

Dibɔ̀ò puotímè Sefa bí

¹¹ Kè Kuyie nkó muwèrím̀u ríbonè Pɔɔri kòò d̀òòri tidietí. ¹² Kè bè ntɔu tiyàànti tìi kááké Pɔɔri ke nɔnku be-muɔmbe kè bè mierí kè yebòkè yèè yè ta bè. ¹³ Sifube mabè bèè do centi ke beti yebòkè kè bè múnkè ndó kèbeti dibɔ̀ò nè Yesu kó diyètíri ke dò: Nè Yesu, Pɔɔri náá nwèè kpéí kó diyètíri mí tu a yè onìti yie mmieke.

¹⁴ (Ikuú kóo niùti dièwè Sefa kó ibí iyiekè ñi do d̀òò mèmme.) ¹⁵ Kè dibɔ̀ò d̀ò: N yému Yesu! Ke yé Pɔɔri! Díndi né tú ãmbe?

¹⁶ Kè dibɔ̀ò ta wèè bunnɔ̀, ké bè puotí ké bè k̀ute k̀ute, kékèri be yàànti, kè bèe yè kécoké mebii. ¹⁷ Kè Efeesi kɔbe bèmɔu Sifube nè bèè í tú Sifube kè bèe keè de kó tináànti, kè kufɔwáá mbè pī nkè bè ndéúkunko tì Yiè nYesu kó diyètíri. ¹⁸ Benitibè

péu bèè yie nYesu kè bè nkòríní ke dáanko be yei. ¹⁹Kè betetiebe ntóunní betetepáte ke cúnko benitibè ìlkè, de kó yepáte díítí bo ntùðke medítíbii nsikoupsínùmmù (5000). ²⁰Meñme kè Kuyie nkó muwérímú mbè bonè kè Kirisi kòbe súunko.

Bè kparammè Dianni kpéí

²¹Kè Pɔɔri dð: M bo nkɔri dð mðnni Sedisademmu kényè Maseduɔnni nè Akayii kó itempè. Kè n dèè memme nkɔte Odommu.

²²Memme ò duómme kè Timɔntee nè Edasiti bèè do ò teénnè mutómú, kè bèè niité kékote Maseduɔnni kòo nkpaá Asii ke dð yewe sámpó.

²³De mðnni ndi dikɔnkɔðnni dierì tan-nímè Kuyie nnáahtì kpéí. ²⁴Kòo nìtì mɔù bè tu wè Demetiriyuusi kòo màátí mesɔ ke donnìkonè Dianni kó kudieku, ke yi-eti ò tɔmbè mesà. ²⁵Kòo tí ndiyè mari betɔbè bèè múnke pí nde kó mutómú, kè bè nàké ke dð: N kòbe di yému ke dð mmu ntómú muè te kè ti mɔke ti kperè. ²⁶Di wúommu ke yo dè í tú Efeesi máá, Asii kó ketenkè kemɔu ndi Pɔɔri náammè benitibè ke tú benitibè dðri sù tenkaani í tú Kuyie, kè kusúkù yíè nho kpeti. ²⁷Dè í dð ndè yóó caàrè ti kó mutómú máá, dè bo cake nè ti kó dibɔð dierì Dianni Aditemiisi kòo yètirì kèke, Asii kòbe nè kutenkù kumɔu kòbe tũ ndi bo naá detetirè.

²⁸Kòo kòbeè ti kèè kè be miekèe peike kè bè nwékí ke tú: Efeesi kó dibɔð Dianni deumu!

²⁹Kè kutowekuu dátínnè dihei dimɔu kè bèè pí Kayuusi nè Adisitaki Maseduɔnni kòbe bèè ciénní Pɔɔri, kékotenè bè ãã tíí ndè. ³⁰Kè Pɔɔri dð ò bo kote, kè Yesu kòbeè yete. ³¹Kòo népobè Asii kó benitidiebè mabèe tónnì òmɔu ke dð ò báá kotoo. ³²Kè benitibèe sɔnté kénwékí be bíékè be bíékè, besúkùbè keté ke í yé bè tíí mmù kè kpéí. ³³Kè bèè nàké Adekisān-

tiri dítinnì mieke dè dòmme, kè Sifube dð wèe béí, kòd tèntoo deyìlkè, kòd dð: Kémúnè! ³⁴Kè bèè banté ò túmè Sifu nwe kénwékí bemɔu ke tú: Efeesi kóo Dianni Aditemiisi deumu kè dè mmòke tewebiète mefitimè mèdémè.

³⁵Kè dihei kóo pátíwããtìi bónkùnne benitibè yèmmè, kébéí nke dð: Bá wè ò yému ke do ntínti Efeesi kòbe tíi bàa Dianni kó kutouku nè tetenkaanitè tètè donní kéínkè. ³⁶Òmɔù báá na ké tí nènni, di dð nkétotí di yèmmè mme ke báá sɔnté kédɔð timatì mecãã. ³⁷Di pínní benitibè bie mbè me nyí yùúkú dèmarè ti kó kubɔtɔouku mieke, bè me nyí sãá ti kó tetenkaanitè Dianni. ³⁸Kè nsà kè Demetiriyuusi nè o kòbe kè bè mòke nè òmɔù timatì nti, yebeénwe bomu, kè bebeémbè bo, bè dð nkényu yè betɔbè. ³⁹Kè di mòke titetì matì di bo na ké tí tũntè bebeémbè borè. ⁴⁰Ketenkè yembè bo na ke dð ti dð kényete be kpeti nè tũ dð yíe nti kpéí nke yé ti í yóó namè kénáké mùu te kè benitibè tíí.

⁴¹Ò béí memme kédeè kécié mbenitibè.

Pɔɔri kòtemè Maseduɔnni nè Keresi

20 Dikɔnkɔðnni dèè dð mðnni kè Pɔɔri tíí nYesu kòbe kényáúkùnne be kòntì ké bè cau nkéité kénkòri Maseduɔnni. ²Kényáúkùnko Yesu kòbe kòntì yehekè péu mieke kékote Keresi. ³Kém-mòke betããbè bètããti kéndó ke na nkòte Sidii kékeè Sifube ò díímè kényóu kèwète Maseduɔnni. ⁴Nte bèè do ò cie mbe yetè: Piduuusi Bedee èi kou bire nè Sopatee Adisitaki nè Sikunduusi Tesadoniki èi kou nè Kayuusi Deribu kou nè Timɔntee nè Tisiki nè Todofimmu Asii kó kutempè nkou. ⁵Kè bèè niité ké nti baa Todowaasi. ⁶Kè pèèbè bèè í kòorenè mutie mùu muuti de kó dibannii pèèté kè ti ta bàtòd Fidipu èi kèmmòke yewe yènummù ké bè sɔntóo Todowaasi, kè tí mbo ke dð yewe yèyiekè.

Pɔɔri duómme kè Etiisi yànté

⁷Dimáàsì yìè kè ti tíí nteciètè tètè mùmму, ke bo di kédinè Mudisààmù, kè Pɔɔri nnáá nKuyie nnáànti kè keyènkè yàa toté ke cuokè, ke yé ò naa itimè. ⁸Ti do tìkú kudànkù tǎànkù nku, kè ifitíyì cǎù mpéu. ⁹Kè Pɔɔri nnáá nkè dèe mǎnte mediè, kè dedapùmbire marè kari kudieku kó tebòtè ìnkè kè de yètìrì tu Etiisi, ke yé nke duó kédonnì, kè bè dǎ bè bo dè ìi nke sǎ ndè kú. ¹⁰Kè Pɔɔrii cúténì kè dè tùóté kébéi nke dǎ: Di bá nyìèkù debire fòumu.

¹¹Kéwète kédeke kè bèè di kédinè Mudisààmù. Kòo sǎoté kénnáá nkè diyìè yàa yènnì, kòo pèèté. ¹²Kè bèe kpènné de kó dedapùmbire kè dè fòu kè benitibè bemou yèmmèe narike.

Pɔɔri ítémè Todowaasi kékote Mideti

¹³Kè ti ta kudabekù kèniité Asoo kémbaa mPɔɔri, ke yé ò kèrímè o naàcèi. ¹⁴Kòo ti sǎnténì kè ti pèèté kékote Mitédonnì. ¹⁵Kè dèe wenté kè tí tuwke Kiyo, diyìè terì kétuwke Samwási ke cómmú, kèpèèté kékote Mideti. ¹⁶Kè Pɔɔri ndó kémbo Sedisademmu pǎntikoti kó diyìè kè nsà kè dè bo yie, kè dè nte kòò ì ndó kécómmú Efeesi Asii kó kutempè mmieke.

Pɔɔri caummè Efeesi kabe mesomme

¹⁷Kè Pɔɔrii mbo Midee kètǎ nkè bèe yúnì Efeesi kó bewedǎunkótibè. ¹⁸Kòo bè nàkè ke dǎ: Di yému meborime do dómme nè n tùòkenimè di borè Asii kó kutempè mmieke ke n yàa íténè. ¹⁹Di yému n kékùnkómè mmáa ke pí Kuyie ntǎmmú nè tinǎnnietì, kè Sifube n díf ke n fèũnko. ²⁰Di yému n di nàkè tì timou, metíimmè mieke nè sicèi mieke, n yí di sǎnne tìmatì tìi dǎ nké di teennè. ²¹N nàkèmu Sifube nè bèè ì tǎ Sifube ke tǎ bèè ceete be borime kètũnne Kuyie nkéyie nti Yìè nYesu. ²²Di mmònnì Muyaánsààmù

muù yé n kǎte Sedisademmu, m me nyí yé dè yó nni ndómme de bíékè. ²³Bá dii èi Muyaánsààmù ò n nàkèmu dikpetín-tou nè mefèúútímè dè m bàamè. ²⁴N kpeti ì bonè n fòmму, n dǎ n deè ti Yìè nYesu n duó mmù tǎmmú mму ke yé n nàkè Kuyie nkó Tináànsààti benitibè.

²⁵Di mmònnì n yému ke dǎ ndi ténke ì yó n yà, díndì n nàkè bè Kuyie nkpààtiyuu kpeti. ²⁶Deè te kè n di ná nyíe nke tǎ: Kè tìi di tùòkení dè ì tǎ n kpeti. ²⁷N di nàkèmu demou Kuyie ndó dè, n yí di sǎnne dèmarè. ²⁸N dakenè di mómmambe kpéi nnè Muyaánsààmù di duó mbè kpéi. Mbaanè Kuyie ndonté bè nè ku Bire kúú. ²⁹N yému ke dǎ m bo íté dii mònnì, benitiyeibe bo kǎtení kéndò yekpamaà nké ndi dǎdri meyei, mbá mesémme ì mbè bo. ³⁰Benitibè yóo yému di cuokè kè n náa nsiyáábísì ke bo yúú nYesu kǎbe be bíékè. ³¹Dentennì tũnke n di tiémme yebie nyètǎāti mieke, keyènkè nè kuyie nnè tinǎnnietì.

³²Di mmònnì n di duó nKuyie nku, kè ku kó mesàa nkó tináànti bo ndi baà. Kuù yóo na ke di kpénkũnne, ke di duó ndemou kù yé nkù yóo duó ndè ku kǎbe. ³³N yí beke òmou idíftí yoo tiyààti. ³⁴Di yému ke dǎ nnè n nou sii nsi m pímmè mutǎmmú ke teennè mmáa nè n kǎbe nè bè ti neiti. ³⁵Ke di benke di dǎ nkémpí mmèè botí mutǎmmú, ke teennè becìribè, kè n dènniní ti Yìè nYesu béi nti ke tǎ: Dè òò nda naati a pǎ dii mònnì ke pèèté bè da pǎ dii mònnì.

³⁶Pɔɔri nàkè memme kédeè ke nínkú kè bèe wènné ke bántè Kuyie. ³⁷Kè bèe ò cau nkòò ǎrì kékúú mbemou. ³⁸Kè be yèmmè cààrè mediè nhò béi nti kpéi nke tǎ, bè ténke ì yóo ò yà. Kè bèe ò cíe nkékǎtenè bàtódò commu dè.

Muyaánsààmù tumè Pɔɔri bo fèúte Sedisademmu

21 Kè tí cau ntítòbè kédeè, kè tí ta bàtódò kétuwke Koosi, kè dèe

wenté kè tí tuɔke Odoti kèpèēté kékɔte Patadaa. ²Ti de mpèté bàtòd wèè kòri Fenisii kéta kèpèēté. ³Kétóónnè Sipiri, kódo yóu kubakù cànku kèwetínné Sidii kó kutempè, kètuɔke Tiiri, bàtòd dò nkéçúú ndè tinenti. ⁴Ti de nyà Yesu kɔbe, kè mbè bonè ke dɔ yewe yèyiekè kè Muyaánsààmùu bè niitè kè bèe náké Pɔɔri ke dɔ ò báá kɔte Sedisademmu. ⁵De kó difɔnkúò kè bè ti cíe mbemɔu, benitidaabè nè be pobè nè be bí, ke ti denne diheì mànkú, kè tí nínkú dàmèèri také kèwènné kébántè Kuyie. ⁶Kécau ntitɔbè kè tí ntati bàtòd, kè be kúnti.

⁷Kè tí íté Tiiri kètuɔke Potodemayisi ke dɔ diyèè dìmáá ke dɔú nti kɔbe Yesu kɔbe. ⁸Kè dèe wenté kè tí pèēté kètuɔke Sesadee kéta Fidipu cîètè, bè do tãáté bè beyiekè kè bè bo nteénnè Yesu tɔrè kódo mɔu nwe. ⁹Kòdò mɔke besapàmbè bèndà bá bè í ye, ke tú Kuyie mpãánáànti náambè. ¹⁰Kè tí nde mbo ke dɔ yewe sãmpó, kè Kuyie mpãánáànti náàntò mɔu bè tú wè Akabuusi boní Sudee kètuɔkení. ¹¹Kékɔtoo ti borè kètúóté Pɔɔri naákɔnfè kéboú omáá o nɔu nè o naàçèi ke dɔ: Nte Muyaánsààmùu n náké tí, wèè te fenaákɔnfè fie, Sifube yóó ò boú mie mbotí nku Sedisademmu kéduú mbèè í tú Sifube.

¹²Ti kèè diì mɔnni de kó tináànti, nè Sesadee kɔbe kè tí bántè Pɔɔri ke dɔ ò báá kɔte Sedisademmu. ¹³Kòdò béi nke dɔ: Di kuðnnè ba ke caari n yèmmè? N wãkémú kè bè bo n kpetínné Sedisademmu bá bè n kuɔ ti Yiè nYesu kó diyètiri kpéi.

¹⁴Ti í nna ke bo ò bàa kéyóu ke dɔ: Kuyie ñdɔú kù dómè.

¹⁵Kè tí mmɔke yewe sãmpó ke báátí kékɔte Sedisademmu. ¹⁶Kè Yesu kɔbe bèè bo Sesadee kè bè ti cíe nkè ti bíí báté onitì mɔu cîètè bè tu wè Manasɔɔ, Sipiri èi kou, kòdò tu wèè cɔuté Yesu nè dimònni.

Pɔɔri dɔ̀̀mè Kuyie nkó ikuú Sedisademmu

¹⁷Ti tù̀̀ke diì mɔnni Sedisademmu kè Yesu kɔbe ti cɔuté nè diwèi. ¹⁸Kè dèe wenté, kè Pɔɔri ti kɔtenè Isaku cîètè, ke bewedɔunkótíbè bemɔu tíí. ¹⁹Kè Pɔɔrii bè dɔu nkédeè, kè bè náké demɔu Kuyie nhò p̃̀́nnè mèè botí mutómmú bèè í tú Sifube be mieke. ²⁰Kè bèe sãnte Kuyie nkédeè ke né ò náké ke dɔ: Wénté Sifube cɔuté Yesu ke sũ mèè botí, ke né kpaá tú mbe kó ikuú weti weti. ²¹Bè kèè kè bè tu a yè nSifube bèè bo ibotí t̃̀́i mieke bèe yóu Mɔyiisi kó ikuú, ke bá ncãmmù be bí, bè me mbá ntú Sifube kó medɔ̀̀rimè. ²²Kè bè kèè a tù̀̀kenimè ke kòtení ti yíme? ²³Dɔ̀̀dɔ̀̀ ti yóo me nda náké tí: Ti mɔke die mbenitibè bèndà ndi bèè cànnenè Kuyie ndinùu. ²⁴Neinè be kè dí dɔ̀̀dɔ̀̀ Kuyie nkó ikuú kèwenke, kàa yietí be kó tiyeti kè bèe bè kuó, kè benitibèe banté a tũ̀̀mmè Mɔyiisi kó ikuú, kè bè kèè tí, í tú timómmɔnti. ²⁵Ti wãrimu dipátiri bèè í tú Sifube, ke cɔuté Yesu, ti tãáté tí, ke tú bè bá nyo nyiwũs bè fié ì yebokè nè meyiì nè iwũs bè í fié ì kè meyiì nyè, kémenténè bemáá bè bo ndɔ̀̀utinèmè betɔ̀̀bè.

²⁶Kè Pɔɔrii bè neinè kè bèe dɔ̀̀dɔ̀̀ ikuú kèwenke, kè dèe wenté kè bèe ta Kuyie ncîètè mieke kéndáké ke dɔ yewe yèyiekè ikuú bo deè, bá wè kòo tɔ̀̀ní o wũs kèffé.

Bè p̃̀́mmè Pɔɔri Kuyie ncîètè mieke

²⁷Kè de kó yewe yeyiekè ndó kédeè, kè Sifube bèè bonní Asii kó kutempè kè bèe yà Pɔɔri Kuyie ncîètè késukú benitibè, kè bèe ò p̃̀́, ²⁸kékuóonko ke dɔ: Isidayeeribe ti deeténè! Onitì yie, nweè náante tip̃̀́tì timɔu Isidayeeribe kpéi, ke yete Mɔyiisi kó ikuú, ke dàátí ke tanné bèè í tú Sifube Kuyie ncîètè, ke tè s̃̀̀nkunne.

²⁹(Bè do náá memme ke yé bè yàmè Todofimmu Efeesi èi kou wèè tu Kiriis kou diheì mieke kòdò neinè Pɔɔri kè be yèmmè ndò mPɔɔri ò tanné Kuyie

nciètè.) ³⁰ Kè dèe yonke benitibè kè bèe yènní bemou dihei kèpí mPɔɔri Kuyie nciètè mieke kédete kéyènnè, kékpetín-né yebòrè mecāā. ³¹ Kè bè nwékíí ke d́ kòò kù, kè bèe náké Odommu kó behāāpòmbè kóo kóti ke d̀: Dikpànni bo dihei mieke. ³² Kòò yú behāāpòmbè nè iwēí yembè kè bèe kote mecāā. Bè bè yàní dìl m̀nni kéyóu bè bo mpuotimè Pɔɔri. ³³ Kè behāāpòmbè kóo kóti t́ónko kédúú nkè behāāpòmbèe bóú Pɔɔri mefimme mèdémè kédeè kòo beke benitibè Pɔɔri tú wè nè ò càke mù. ³⁴ Kè bie nni nnáá ntii, kè betòbè náá ntiteti, bá ò í mbanté kédúú nkè bèe ò k̀ntenè tehāāpònciètè, ³⁵ kéndèeti yedetisákè kè tihāāpòntii ò buuté benitibè mieke ò péi mèè kpéí. ³⁶ Ke yé kunitisíkù do tūmmè ke wékíí ke tú: Kuonè we!

Pɔɔri beémmè o kpeti

³⁷ Kè bè nhò tanninkoo kudieku kòo beke behāāpòmbè kóo kóti ke d̀: A bo yie nkè n da náké timatàá? Kòò āāpònkóti d̀: A yomu kerekìàà? ³⁸ F́óó í tú Esibiti kou wèè yete dihei kpeti ke waá mbekpàribè sikoupsínàà (4000) kè dí ta dikpáá miekaá? ³⁹ Kè Pɔɔri d̀: N tú Sifu nwe kè bè m peité Taasi dihei die, Sidisii kó kutempè, n da báammu yóu kè m béí.

⁴⁰ Kòò āāpònkóti yie nkè Pɔɔrii ncómmú yedetisákè kéyekii o ǹùtè benitibè kè bèe d̀ káré. Kè Pɔɔri béinnè Ebedeebe kó tináànti ke d̀:

22 N népobè nè n cicebè kémmúnè kè n di náké kè di banté n yí cààrèmmè mùmamù.

² Kè bèe keè ò bèe nàánnèmmè Ebedeebe kó tináànti ke d̀ke d̀ káré. ³ Kòò d̀: N tú Sifu nwe, kè bè m peité Taasi, Sidisii kó kutempè, kè m bíkú die Sedisademmu, kè Kamadiyèeri m benke ti yembè kó ikuú weti weti, kè n k̀nti ñyaunè Kuyie nkó mutómmú ke d̀ ndi kpeti mèe ndómmè yíe. ⁴ Kè nni nféúngo

Yesu kòbe, benitidaabè nè benitipòbè, ke bèe píi nke kpeti betòbè. ⁵ Ikuú ǹtiti dièwè nè o kòbe bèe yému, beè do n duó yepáte kè m bo kote Damaasi ke pímmú Yesu kòbe kékonnènni Sedisademmu kéféú.

Pɔɔri nàkémè ò cèète mèè botí

(Yesu Tõrè 9:1-19, 26:12-18)

⁶ Kè nni nkeri ke t́ónko Damaasi kè diyie còmmú yeyo, kè kuwenniku makúu cúténi kéinkè ké n fité. ⁷ Kè n do ketenkè kékeè metammè mamè tumè: Sɔɔri! Sɔɔri! Dè d̀omme kàa n féúngo? ⁸ Kè n d̀: F́ nwenninwe n Yiè? Kòò d̀: Mí nYesu Nansareti kou nwe a féúkomè. ⁹ Nè bèe ti nei kè bèe yà kuwenniku bèe me nyí nkèè metammè. ¹⁰ Kè n d̀: N Yiè n d̀ò nkédáá ba? Kòò d̀: Íté, kékote Damaasi, bèe yóó ke nda náké a d̀ò nkédáá ti. ¹¹ De m̀nni ke ś nde kó kuwenniku n tiité bá n yí wúó, kè n neínè bèe n dete kétanné Damaasi.

¹² Kòò niti m̀ou dè bo bèe tú wè Anan-niyaasi kòò dé Kuyie nke yíe nku kuú, kè Sifube bemou ò d̀. ¹³ Kòò kotení m borè ke d̀: N tebite Pɔɔri, wète kéwénté, de m̀nni kè n na kéwénté kóó yà. ¹⁴ Kòò béi nke d̀: Kuyie nti yembè tū nkù kuú da tãáté kàa yà wèè d̀d̀ri kù dómè kòò béi nkàa kèè ke bo banté o d̀ dè. ¹⁵ F́óó yóó náké o kpéí benitibè bemou a kèè ti nè a yà dè. ¹⁶ A ténke baa ba? Íté kè bèe da āānnè bātèmmù kàa duó nhamáá ti Yiè, nkòò da júté a yei.

Pɔɔri nàkémè ò kòtemè bèè í tú Sifube be cie

¹⁷ Kè n wètení Sedisademmu, kémbáá nKuyie nku ciètè mieke. ¹⁸ Kè ti Yiè nni mbenke omáá ké n náké ke d̀: Íté kéyè Sedisademmu mecāā nke yé bèe í yóó yiemme a bèe náá nti n kpéí. ¹⁹ Kè n d̀: N Yiè, mbèe yému be mómmòmbe m̀i do kòrimè titiántouti ke píi nha kòbe ke bèe puoti, ke bèe kpeti. ²⁰ Bèe do kòu a kóo t́nti Etienni kè m bomu ke wènnè bèe

ò kòù, ke baa be yààti. ²¹ Kè ti Yiè nni nnáké ke dò: N yóó da t̄ ndedétirè nde bèè í tú Sifube be borè.

Pɔɔri nè Odømmu kó kuhāāpònkù

²² Pɔɔri do náá kè bè kèmmúmu, bè né kèè diì m̀nni bèè í tú Sifube be kpeti kéwékí ke dò: Kuɔnè oniti yie, nwè í d̀ nkénf̀d̀.

²³ Kè bè nwékí ke buòhkoò be yààti ke déi mutáá. ²⁴ Kè behāāpònbè kóo kótii duó nkè bèè tanné Pɔɔri tehāāpònciētè, ke bo ò puotí yedá, kòo náké mùu te kè benitibè mieke ò c̀ú. ²⁵ Kòò táu nke bo ò puotí, kòo beke kuhāāpònkù kùu do bè bàa de kó diyè ke dò: Di m̀ke kuce ke bo puotí Odømmu kou ke í ò bekénàà?

²⁶ Kè kùu coké kénáké be kóo kótii ke dò: A bo yíme oniti yie? Ò tu Odømmu kou nwe.

²⁷ Kòo āāpònkótii k̀tení kébeke Pɔɔri ke dò: A m̀nke tú Odømmu kou nweà? Kòò d̀: ÈÈ, n we ntú.

²⁸ Kòo āāpònkótii d̀: Mí n yietí idiítii nyi mediè nke náa nhOdømmu kou. Kè Pɔɔri d̀: Mí nhò tu nè bè m peitémè mme.

²⁹ Bèè do d́ kòò puotí kè bèè íté, kè kuf̀waaá mpí nhohāāpònkótii ò duómmè kè bè boú mefimme Odømmu kou.

Pɔɔri nè bebeémbè diebè

³⁰ Kè d̀e wenté kòo āāpònkótii ndó ḱyá mùu te kè bè p̄ mPɔɔri, ke tíí nyikuó nùbè kó bekótibè nè bebeémbè kébouté Pɔɔri mefimme kécúunní kécónnè be cuokè.

23 Kè Pɔɔri nwúo mbebeémbè kébéi nke d̀: Kuyie nni nwúomu, nè m bomè timatí í k̀óonnè n yèmmè.

² Kè ikuó nùti diewè Ananniyaasii duó nkè bèè t̀kénè Pɔɔri kè bèè poté o nùu.

³ Kè Pɔɔri d̀: Kuyie nyóó poté f́ nwe, a d̀ nnè ditou s̀nni bè bi diì mum̀mmu péimù. A kari die nke bo m bekénè ikuó yèmmè ke wète ke ì yeténè, ke duó nkè bè m poté.

⁴ Bèè t̀kénè Pɔɔri kè bèè ò nàké ke d̀: Ikuó nùti diewè nwe a s̀áammàà? ⁵ Kè Pɔɔri d̀: N k̀be n do í yé ke do ikuó nùti diewè nwe, ke yé tì ẁrimè ke tú: A báá s̀áá nwèè ni a kó kubotí.

⁶ Kè Pɔɔri banté bebeémbè bomè ibotí idéi, Sadusiébe nè Fadisíébe, ke béi nke d̀: N tú Fadisíébe nwe kè n cice tú Fadisíé, n tá m̀è ḱpéi nke d̀ mukúkéyántímù bo, deè te kè di m bekùnè.

⁷ Ò béi memme Fadisíébe nè Sadusiébe kè bèè íté timèti ḱyate. ⁸ Kè Sadusiébe ntú mukúkéyántímù í bo, Kuyie ntõrè me nyí bo, yoo muyaá ntémù mamù me nyí bo, kè Fadisíébe bie nyé ke d̀ dende kó dimàà bo. ⁹ Kè kutowekuu deuke kè ikuó wāābè bèè tu Fadisíébe kè bèè kónnè Pɔɔri ke d̀: Ti í yà oniti yie ndò m̀è yei, kè dè yèmmè Kuyie ntõnni marì diì bo nhò béinnè, yoo muyaá ntémù mamù.

¹⁰ Kè dikpànnii deuke, kòo āāpònkótii híyèkù bè bo kuomè Pɔɔri, kéduó nkè behāāpònbèe c̀tòo kòò t̀oté ditinní mieke kétanné tehāāpònciētè.

¹¹ De kó keyènkè kè ti Yiè nk̀tení kénáké Pɔɔri ke d̀: A k̀nti báá yārike, a nàké m̀è botí nḱpéi Sedisadømmu k̀be a yóó me nnáké Odømmu k̀be n ḱpéi.

Sifube dàkemè ke bo kuɔ Pɔɔri

¹² Kè d̀e wenté kè Sifube wènné ke d̀ bè báá di, bè me mbáá yà d̀marè ke í kùu Pɔɔri. ¹³ Bèè do wènné ke bo ò kùu bè do bo mbo sipísìnàà, ¹⁴ kék̀te ḱyá ikuó nùbè kó bekótibè nè bekótibè kè bè nàké ke d̀: Ti yetemu ke tú ti báá di d̀marè ke í kùu Pɔɔri. ¹⁵ Bekenè ohāāpònkótii kè dè ndò ndi d́ ḱyá Pɔɔri ke wénté o náantí mesàà, kè bè ò k̀rinní, ti bo mbo de m̀nni kuce kòò kùu kòo mu nyí t̀ùkení.

¹⁶ Kè Pɔɔri t̀u biree keè bè dàkemè ke bo kuɔ Pɔɔri, kék̀te tehāāpònciētè kéta kòò nàké. ¹⁷ Kè Pɔɔri yú kuhāāpònkù makù ke d̀: Niitè we ndapàà nhOkótii borè, ò m̀ke timatí nti ke d́ kòò nàké.

18 Kè kuhāpònkùu ò neinè kè bèe kòte ohāpònkòtì borè, kè kùu ò nàké ke dò: Kukpetìnkù Pòori weè yē n kòtènnì we ndapàà nha borè kòdò da nàké tìmatì.

19 Kòo āpònkòtìi dete weè dapàà nkè bèe kenté kòdò dò: A yē mba? 20 Kòdò dò: Sífube beè dàke ke duó nkè bebeémbè bo da beke kàa naa nkòriñko Pòori kè dè ndò mbè dó ke wénté o náàntì mesàà.

21 Báá yie mbe kpetì! Bèè dó kòdò kùu bè bo mbo sipísìnàà ndi ke tú bè báá di, bè me mbáá yà dèmarè ke í ò kùu. Bè bàátímu ke baà fí nwe.

22 Kòo āpònkòtìi dò: Kò, a né báá nàké òmòu a tì nni nnàkémè.

Bè kòtemmè Pòori Fediisi borè

23 Kè behāpòmbè kóo kòtìi yú iwēi yembè bèdébè ke dò: Duónnè kè behāpòmbè sikòusinàà nè sipísìyiekèè (470) báátì. Kè sikòusidé (200) ñto tikpàrìnentì, kè sipísìyiekè ñdeke sisèí, kè sikòusidé tesii báátì, kè di íté keyènkè tewebiètè mèwei mòmni kékòte Sesadee. 24 Waánnè sisèí sù yó ñto Pòori kòo tuòke kùmàndáà Fediisi borè nè kusààkù.

25 Ò béi mmemme kéwāri dipátìri ke dò:

26 Kudodi Disiyasi mfi dɔunko kùmàndáà Fediisi. 27 M mè nda duónko wèè niti Sífube beè sòdò ò pì nkéndó kòdò kùu, kè n kòtoo nè nh āpòmbè. Kékeè ò túmè Odømmu kou kòdò fiètè, 28 kéndó kéyà bè ò pì mmùu kpéí, kòdò kòtènè bebeéndiebè borè. 29 Ke sù mbè ò pì mbe kó iwedɔunkú kpéí nke, ò me nyí dɔdɔ meyei mmamè mèè dò mbèè ò kùu yoo bèè ò kpetínné. 30 N kèè bè dàkemè mme ke dó kòdò kùu, ke pànke wè nda duónko kè bè bo kòtoo kàa yà o kpeti.

31 Kè behāpòmbèè dɔdɔ be kóo kòtìi bè nàké tì, kètúóté Pòori de kó keyènkè kékòtenè Àntipatirisi. 32 Kè dèè wenté kè behāpòmbè bèè cèntì be naàcèi kè bèè kpénté kè bèè dèke sisèí kè bèè nhò sòkénè.

33 Kétuòke Sesadee kéduó nkùmàndáà dipátìri nè Pòori. 34 Kè kùmàndáà kàa ndipátìri, kébeke Pòori ò tu kùu tempè nkou, kòdò dò: Sidisii. 35 Kòdò dò: N yóó wète ke da bekému bèè da pì bè bo tuòkení dii mòmni kédeè kòdò tanné Edotì do maá tèè cìètè mieke.

Bè bekunnèmè Pòori Fediisi borè

24 Yewe yènùmmù kó difònkùò kè ikuó nùtì diewè Ananniyaasii tuòkení nè dihei kó bekòtìbè nè opútíwè Tetiduusi, ke bo nàké kùmàndáà Pòori kó meyei. 2 Kè bèe yúni Pòori, kè Tetiduusi nyóó ò wátì késànte kùmàndáà ke dò: Kùmàndáà diewè Fediisi, 3 fí te kè ti òmpè, kè ti èi cèète ke wenke. Ti da sántì sáà tipíntì timòu a sàà nkpeí. 4 N né da báammu nè a sàà nkpeí, yóu kè n da nàké onitì yiè nkpeti sámpò. 5 Ò tú onitiyeiwe nwe, ke yaáatì Sífube tipíntì timòu, ò tu Nansareti kòbe kó ditínni kóo nùtì nwe. 6 Ò dó késìnkùnne Kuyie ncìètè nte ke ti ò pì, [ke na nhò bekénè ti kó ikuó yèmmè. 7 Kè behāpòmbè kóo kòtì Disiyasi ò fiètè nè muwèrímú, 8 kéduó nkè bèè ò pì nkè bè ò kòtènèní a borè.] Beke we a mómmuò nkòdò da nàké.

9 Kè Sífube yie mbemòu nke dò: Ò nàà mómmuò nwe.

Pòori nàkémè o kpeti Fediisi borè

10 Kè kùmàndáà dò Pòori béi, kè Pòori dò: Kùmàndáà diewè Fediisi, n yému ke dò nti kó ketenkè kəmòu kòbe bekù fí nwe yebie mpéu mieke, n yí yièkù m bo da nàkémè n kpeti. 11 A bo na ké bè beke. Nè n tùòkennímè Sedisademmu ke bo bántè Kuyie dè í pèèté yewe tepíitè nè yèdèè. 12 Òmòu í n yà Kuyie ncìètè mieke yoo titíntouti yoo dihei kè n neinè òmòu yoo n sukíí benitìbè. 13 Be nnitìbè báá na kénáké tìmatì bè m pì tìi kpéí. 14 Tìmatì máá ndi n yémè. N tū ti yembè kó kuce nku meborime pàmmè mieke, bembe yé mmèè í wenni, m me nyí yete tìi wāri

ikuś kó yepáte nè Kuyie mpāānāaṅṅi nāāmbè kpeye mieke. ¹⁵N támu bè támè ke dò nKuyie mbo duś nkè benitisààbè nè benitiyeibe kè bèe yánté. ¹⁶Deè te kè n yetíróo ke í dś kéyeténè Kuyie nè benitibè.

¹⁷Dè mðke yebie mpéu n yitémè Sedisademma, ke wētení ke tō idíftí ke bo pā n kɔbe kɛpā Kuyie nyepārè. ¹⁸Nsòò ye mpāā Kuyie nciētè mieke bá kutoweku í bo. ¹⁹Kè Sifube mabè bèè ɔ mboní Asii kè bè n sǎnté, bèè dò nke na mbo die, kè n cààrè dɛmarè nde bèe béi. ²⁰Yoo bèè bo die mbèe béi mbè sòò m bekunè kéyà mèè yei. ²¹Kè dè í tú n sòò béi ntí mekperímè be ìkè ke dð: N tá mèè kpéí nke dò mukúkéyántímù bo, deè kpéí nte kè di m bekunè yíe.

²²Fediisi wèè yē Yesu kó kuce do mmèè botí, kòo tente dikàtìrì ke dð: Behāāpòmbè kóo kótì Disiyasi bo tuɔkení diì mðnni m bo dðò kéwénté de kó tināaṅṅi.

²³Ò béi memme kénáké kuhāāpònkù ke dð kùu kpetínné Pɔɔri, ke né ò pā mefiè ke yóu kòo kɔbe nhò teénne.

Pɔɔri nàkémè o kpeti Fedikisi nè o pokù Turisiiri

²⁴Kè dè dð yewe sámpó kè Fedikisii neinè o pokù Turisiiri wèè tu Sifu, kékɔte, kéduś nkè bèe yúní Pɔɔri kòo mbè nàá nYesu Kirisi kpeti kè bè kèmmú. ²⁵Kè Pɔɔri nnáá onitì dòmme kéndɔri Kuyie ndó dè, kénno nke píi nhomáà. Nè Kuyie nyóó bekénèmè benitibè. Kè kufɔwaa mpí Fediisi kòò dð: Kè m pètè mefiè m bo wēte ke da yú.

²⁶Ò do dś Pɔɔri bo ò pāmè mme idíftí kè deè nte kòo nhò yu sǎà kè bè nàá.

²⁷Kè yebie nyèdèè pēēté, kè Pɔdisuusi Fesituusii cɔuté tikpàtì kè Fediisi ndó kénnaatinè Sifube ke yóu kè Pɔɔri ñkpetí.

Pɔɔri dómè kéyà okpàtì diewè Sesaa

25 Kè Fesituusii tuɔkení Sesadee kèmmɔke yewe yètāāti kékɔte Sedisademma. ²Kè ikuś niùbè kó bekótíbè nè Sifube kó bekótíbèe kɔtení o borè ké nhò nàá mPɔɔri kó meyei. ³Kòò bàá nke tú wèe duś nkè Pɔɔri kɔtení Sedisademma. Bè do dàkemu ke bo ò kùu kuce mieke. ⁴Kè Fesituusii bè nàké ke dð: Pɔɔri kpetí Sesadee nwe. Mí mmómмуò nkè n kúnti bàmbà. ⁵Di kó bekótíbè bo na ké n neinè Sesadee, kòò dðò meyei mmamè mme bèe náké.

⁶Kè Fesituusi mbè bonè ke dð yewe yèni yoo tepíttè, kéwēte Sesadee. Kè dèe wenté kòo ta kubeéndieku kéduś nkè bèe yúní Pɔɔri. ⁷Kòo tuɔkení, kè Sifube yènní Sedisademma kòò kèñné, ke nnáá ò nu ndòò mèè yei mpéu, bè me nyí mpètè dèè benkú ke dò mbè nàá ntí tú timóm-mɔnti. ⁸Kè Pɔɔrii yete ke dð: N yí yete Sifube kó ikuś mai, m me nyí yeténè Kuyie nciētè, m me nyí yete ketenkè yiè nkpeti matì.

⁹Kè Fesituusi ndó kénnaatinè Sifube kébeke Pɔɔri ke dð: A dś kékɔte Sedisademma kè bè nda bekunè kè m boàà? ¹⁰Kè Pɔɔrii ò tēñné ke dð: N dś kékɔte okpàtì diewè Sesaa borè nde kè wèe m bekénè, n yí dðò Sifube meyei mmamè kéndònnè a yémè a mómmуò. ¹¹Kè n do ncààrèmu yoo n dðò meyei mèè dò mbè n kuɔ, n yí yetíri m bo kúmè, kè bè me nsǎnté ke n níimmu òmɔù í mɔke kuce ke bo m pí nkè bè duś. N dś kéyà okpàtì diewè Sesaa nwe.

¹²Fesituusi nè o kɔbe kè bèe náké bemáá kédeè kòo náké Pɔɔri ke dð: Kàa dś kéyà Sesaa nwe a yóò ò yàmu.

Akiripaa dómè kékeè Pɔɔri nàámmè

¹³Kè dè dð yewe sámpó kóo kpàtì Akiripaa nè Beriniisi kè bèe kɔte Sesadee ke bo dɔu Fesituusi, ¹⁴kémbo kè dèe mɔnte sámpó kè Fesituusii ò nàké ke

dà: Fediisi n yóunè onitì m̀òu kòd kpaá kpetí. ¹⁵ Kè n sòd k̀tè Sedisademmu kè ikuś niùbè kó bekótíbbè nè Sifube kó bekótíbbè kè b̀è n nàké o k̀péí nke d̀d̀ nh ò k̀u. ¹⁶ Kè m̀ b̀è t̀énné ke d̀d̀: Odommu k̀òbe ̄̄ í nduś nhonitì o k̀pantíðentòbbè kè b̀è í beké, kòd nàké o k̀péí. ¹⁷ Mèmmè kè b̀èe k̀tèní die, kè d̀èe wenté kè m̀ p̀ankèe ta kubeéndieku k̀éduś nkè b̀èe yúní de kóo nitì. ¹⁸ Bèè ò p̀í mbè me nyí nàké meyei mmamè n yèmmè do d̀d̀ mbè yè nh ò d̀d̀mè. ¹⁹ Bèè do nèi be kó muwedɔummu k̀péí nke nè Yesu m̀òu wèè ku kè Pɔɔri tu ò f̀òu. ²⁰ Bá n yí mban-té m̀ bo beke m̀èè botí de kó tináantì, k̀ébeke Pɔɔri kòd bo ndś k̀ék̀tè Sedisademmu kè b̀èe ké mbeké. ²¹ Kè Pɔɔri yete ke tú: Ò d̀s okpààti diewè weè ò bekénè, kè m̀ me nyóu kòd kpetí ke kém-múnè m̀ bo ò duśnkomè Sesaa.

²² Kè Akiripaa d̀d̀: M̀ múnke d̀s k̀ékeèmu de kóo nitì nàa ntì. Kè Fesituusi d̀d̀: A naa bo ò yà k̀ékeè ò nàammè.

²³ Kè d̀èe wenté Akiripaa nè Beriniisi kè b̀è nk̀ori kè benitíbbè b̀è urí, kè b̀èe ta kubeéndieku ke neinè iwéi yembè nè di-hei kó bekótíbbè, kè Fesituusii duś nkè b̀èe yúní Pɔɔri. ²⁴ Kè Fesituusii béi nke d̀d̀: Okpààti Akiripaa nè d́ndi b̀èè bo die, ñtenè onitì Sifube bem̀ou Sedisademmu k̀òbe nè Sesadee k̀òbe yè n kuw wè. ²⁵ Mí n yí yà ò d̀d̀ m̀èè yei nke d̀d̀ nti ò k̀u, ò né me nyèmmè ò d̀s k̀éyà okpààti diewè, kè m̀ me nyie ke bo wè nhò duśnko. ²⁶ N yí yà m̀ bo wári ti, deè te kè nh ò yúní, f̀s̀ nhokpààti Akiripaa a ìikè nè betòbbè, kè ti bo nàké de kó tináantì kè n yà m̀ bo wári ti ketenkè yiè. ²⁷ Mí m̀ borè dè í wenni m̀ bo duśnkomè kukpetínkù okóti ke í nàké kù càkemu.

Pɔɔri beémmè okpààti Akiripaa

26 Kè Akiripaa nàké Pɔɔri ke d̀d̀: Tì da duśmmu dinùu. Nàké b̀è yè nha càkemu.

Kè Pɔɔri youte o ǹòutè ke bo beé nho kpeti ke béi nke d̀d̀: ² Okpààti Akiripaa dè n naatimu yíe mmesàa n yóo béimmè a ìikè Sifube m̀ bekùnè tìi k̀péí. ³ A yému Sifube kó ikuś nè b̀è m̀òkemè tineitì, n da báammu a minné ké n kènté.

⁴ M̀ bíkú Sedisademmu n k̀òbe cuokè nke kè Sifube bem̀ou yé. ⁵ Bèè n yému nè dim̀nni kè b̀è d̀s b̀è bo na kénáké n do túmè Fadisiè wèè t̀u nti kó ikuś kperíyi. ⁶ Bèè m̀ bekùnè yíe n tá m̀èè k̀péí nke Kuyie ndo nàké tì ti yembè. ⁷ Kè ti kó iwuɔ t̀epítè nè idéi p̀í nKuyie nkó mutòmmú ke baa tì bo d̀d̀mè. Okpààti, n ti ntá kè Sifube m̀ bekùnè. ⁸ Dè d̀òmme d́ndi Sifube kè di í tá ke d̀d̀ becíríbbè bo yánté?

⁹ Mí m̀ mómmuɔ n do yé ke tú desààrè nde kémmau ke bo paa mbè bo nyumè Yesu Nansareti kou kó diyètìrì. ¹⁰ Kè ikuś niùbè kó bekótíbbè n duś ndinùu kè m̀ p̀ím̀mú Yesu k̀òbe péu Sedisademmu mieke ke kpetínné, kè b̀è mbè kòu kè n d̀s, ¹¹ ké m̀ b̀è p̀íi titíntouti mieke ke puotì, kè b̀è bo yete Yesu, kè m̀ mieke mbè c̀óu mmesàa kè m̀ b̀è f̀éũnko nè yehekè teyè miekoo.

Pɔɔri nàkémmè ò cèète m̀èè botí

¹² Mèmmè kè ikuś niùbè n duś ndinùu kè nní nk̀ori Damaasi ke neínè n k̀òbe. ¹³ Okpààti! Kénkááké kuce kè diyèè còmmú yeyo, kè kuwenniku makùu cúténí ti ìnkè k̀épèètè diyèè k̀oku. ¹⁴ Kè ti duó tim̀ou ketenkè, kè n keè metammè mamè nè Ebedeebe kó tináantì kè m̀è tu: Sɔɔri! Sɔɔri ba nte kàa n f̀éũnko, dè bo nda yóunè a bo m̀ baaomè. ¹⁵ Kè m̀ beke ke d̀d̀: F̀s̀ wenni nwe? Kè m̀è d̀d̀: Ḿnwe Yesu a f̀éũnkomè. ¹⁶ A né íté k̀écómmú, n da benke m̀ màà ndi kàa bo naá n kóo t̀òntì, kénnaante a me nyà dè yíe nè n yóo yíe da benke dè. ¹⁷ N da t̀aátè Sifube nè b̀èè í tú Sifube be cuokè nke, ke bo da t̀ò mbè borè. ¹⁸ Kàa b̀è wéi, ké b̀è duś

nKuyie, kè bèe yie nkè kùu bè ciè nkè bèe wènnénè ku kɔbe ku ciètè.

Pɔɔri keté yèè ekè Kuyie nnáànti

¹⁹ Meɔmme okpààti Akiripaa n yí nyete Kuyie nni mbenke de. ²⁰ N keté kénáké Kuyie nnáànti Damaasi nwe nè Sedisademma nè Sudee kó yehekè yemɔu nè bèè í tú Sifube, ke tú bèe ceete kéndòɔri Kuyie ndómè. ²¹ Deè te kè Sifube m pí Kuyie nciètè mieke kéndó kè n kua. ²² Kè Kuyie nni ndeetè kè n kpáá fòu, ke náá ku náànti besámɔbè nè benitidiebè. N yí náá ntímati kè dè í tú Kuyie mpānānānti náám̀bè nè Mɔyiisi bè do náké tí ke d̀: ²³ Kirisi d̀ nkéféútemu kékú, kéntú oketiwè wèè yànté, kémífté ti kó kubotí nè ibotí tei kuwenniku.

Pɔɔri náammè Kuyie nnáànti Akiripaa

²⁴ Kè Pɔɔri nkpaá náá kè Fesituusi ò péi nke d̀: A bebíi yepáte kè yè da wáammaà? ²⁵ Kè Pɔɔri d̀: Okpààti, n yí wááté, n náá timóm̀m̀nti nti. ²⁶ Okpààti Akiripaa tí yému timɔu, deè te kè n náá ke í yíèkù, ke yé ti í d̀d̀m̀è disòri. ²⁷ Okpààti Akiripaa, n yému ke d̀ nha yie Kuyie mpānānānti náám̀bè náké tí. ²⁸ Kè Akiripaa d̀: Pɔɔri a yóó duó kè nní mbo ke náá nYesu kou nwe. ²⁹ Kè Pɔɔri d̀: Kè dè cārike yoo dè ɔɔte, mbáá nKuyie nku f́ nnè betɔbè bie ndi kpéi, kè di bo náá nYesu kɔbe, ké nni ndònnè, bè né báá di bou mefimme bè m boumè. ³⁰ Okpààti Akiripaa nè kùmāndáà nè Beriniisi nè betɔbè bemɔu, kè bèe íté. ³¹ Kénkéri ke náante ke tú onitì yie nyí d̀d̀ meyei mmamè ke d̀ mbèe ò kùu yoo bèe ò kpetínné.

³² Kè Akiripaa náké Fesituusi ke d̀: Ti na nhò fíimmu kòdò do í yè nhò d́ kèyà ketenkè yie.

Pɔɔri kòrimè Odommu

27 Bè yí dii m̀nni ti d̀ nkékote Itadii kéduó mPɔɔri nè tikpetínti teti kuhāāp̀ɔ̀nkù, kùu ni ketenkè yie nkó fehāāp̀ɔ̀nnafe bè tú kù Sidiyusi. ² Kè ti ta Atidamiti kóo bàtòd kòd kòri Asii, kè Adisitaki Maseduɔnni kó kutempè nkou kòo èi tu Tesadoniki kòo nti neínè. ³ Kè dèe wenté kè tí tuɔke Sitɔɔ. Sidiyusi wèè d́ Pɔɔri kòo yóu kòo kote kèyà o kɔbe, kè bèe ò ɔɔuté mesàà. ⁴ Kè ti íté deborè kè kuyaakùu yete ke ti kónté kèyè Sipiri bakù you. ⁵ Kè ti sénté dāmèèri wèè pekénè Sidisi nè Pānfidii kó itempè nkétuɔke Midaa Disii kó kutempè. ⁶ Deñde kuhāāp̀ɔ̀nkù yāmè Adekisāntiri kóo bàtòd kòd kòri Itadii kè kù ti tannè.

⁷ Kè ti nkéri ke d̀ yewe péu ke féúte mediè nke né na kétuɔke Kinidi, bá kuyaakù í nyie kè ti kónté kèyè Sadowɔnni kétuɔke Kereti. ⁸ Kè nhò peké ke áari, kétuɔke dibòri mari kè bè di tu: Dicónni sàari, kè di tókénè Dasee kó dihei.

⁹ Kè bàtòd kó mucèmmu d̀ke yónkù ke ti m̀nte kuce mediè dè do ś mmenùboummè kó dim̀nni pèètemu. ¹⁰ Kè Pɔɔrii béi nke d̀: N kɔbe, ti kó kuce kuù nyó nyóumu, bàtòd bo cake nè tinenti, kè ti í yé tí kú.

¹¹ Kè kuhāāp̀ɔ̀nkù ntá wèè piú bàtòd nè wèè ò te kè dè pèèté Pɔɔri béi nti. ¹² Bàtòd̀bè commu dè í wenni diyɔɔ, kè bèmabè d̀ bèe pèèté kékote Fennikisi, Kereti kóo bàtòd̀bè commu dè ke weti diyie taà kèè bíékè, dèè do d̀ á nde mbo diyɔɔ.

Kuyaakù diekù ìtémè dāmèèri mieke kénfuu

¹³ Kè kuyaakù makùu íténi kubakù cānku bíékè kénfuuti meɔd̀mmè, kè be yèmmè ndò bè bo tuɔke bè d́ dè, kédeite bàtòd cónniri, kèmpékénè Kereti kó ketenkè. ¹⁴ Kè dè nyóó yíe kè kutekù

makùu íténí kubakùu yóu diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù ke kpeñni. ¹⁵Bá ti í nna ke kù kètè, ke yóu kè kù nti tɔ. ¹⁶Kè ti pèètè Koda, dihei diì soké dàmèèrì mieke kè di nti kánkè sàmpòrè, kè ti áké ke né na kédeè mbàtòò sàmpòu. ¹⁷Kòò boú iwēi kényièkù ò bo tamè mubirímú kécúú ntiyààti, ke yóu kè kuyaakù ní tɔ. ¹⁸Kè dèe wenté kè kuyaakù baa nkpaá ti kóonko mekperímè, kè tí nídeì tinenti ke buòhko dàmèèrì mieke. ¹⁹Kè dè tó wenté kè bàtòò yembè mómmombe nídeì tipotanti ke dokòo dàmèèrì mieke. ²⁰Yewe péu mieke kè kuyaakù baa kpaá kpeñni, bá ti í nwúo diyìè nè siwàá, ti ténke í nyé ke dò nti bo cooté.

²¹Yewe péu mieke òmòu í ndi dèmarè, kè Pɔɔrii cómmú kébéi nke dò: N kòbe kè di sòò do nyie n kpeti kè tí nkpaá Kereti ti na bá nyà meháárimè miè nkè ti kperèe cake. ²²Di mmònni dí cáttinne di yèmmè, òmòu í yóo kú, bàtòò weè máà yóo yei. ²³Kuyie nkùu n te kè m pí ku tómmú ku tónni kòtenímu ke nyènkè ke n nàké ke tú: ²⁴Pɔɔri bá nyièkù a dò nké-tuókemu ketenkè yiè mborè, Kuyie nda dɔ mèè kpéi nte kè kù yóo deetè a neínè bè. ²⁵Deè te kè n tú cáttinnè di yèmmè, n yému weti weti dè yó ndòmmè Kuyie nni nnàkémè mme. ²⁶Ti né yóo fúúkúmu díbòrì marì dihei diì soké dàmèèrì mieke di borè.

²⁷Keyènkè tepíítè nè kenaankè do nke, kè kuyaakù kpaá ti kóonko kè ti baa bo dàmèèrì mieke, kè bàtòò yembè yèmmè ndò ti tóonnè ketenkè, ²⁸kébo nkuhóu kè mecúmpume mbo métiri sipísitáati nè mèyiekè, kè bèe yíé détóo kébo nkè mè mbo sipísidè nè mènì. ²⁹Kè bè nyièkù bàtòò bo bootemè dipèrì marì, kébo mbàtòò cònniyè yènàà o fònkúò bíékè, kémbaa dè bo wentémè kè dè bè cɔtí. ³⁰Kè bàtòò yembè ndó kécoké kécúúunko bàtòò sàmpòu ke dɔrì ke dò mbè pitírì bàtòò cònnírì. ³¹Kè Pɔɔrii nàké iwēi yiè nè tihāpònti teti ke dò:

Kè be nnitibè í kpaá bàtòò mieke òmòu báá cooté.

³²Kè tihāpònti kèétè iwēi ì pírtí bàtòò sàmpòu kòo pònté.

³³Kè dèe auté ke bo wenté kè Pɔɔrii bè nàké ke dò: Dè mòke yíe nyewe tepíítè nè yenàà di í dimè mòmamù. ³⁴Dinè kén-fòu, di kóo mòu kó kunònkúòkù í yóo feti.

³⁵Pɔɔrii béi memme kétúótè pèè késānte Kuyie mbe ìlkè ke wétè kécáá. ³⁶Bemou, kè be yèmmèe cáte, kè bèe di. ³⁷Timou ti do bo sikòusidè nè sipísiyiekè nè bèkuò (276) ndi bàtòò mieke. ³⁸Kè bèe di kédeè kédootóo tiditi sɔnti dàmèèrì mieke kè bàtòò bo yauke.

Bè diunèmè bàtòò

³⁹Dè wenté diì mònni bá bè í mban-té ketenkè, kèyà kubinkenkenkù makù kè mubirímú de bo, kè be yèmmè nídò kè bè bo na, bèe kòtenè bàtòò deborè. ⁴⁰Ke kèétè bàtòò cònniyè kèpítè dèè piúnè bàtòò kédeè kécónnè kuyààkù, kè kuyaakù mbè tèmù kè bè kòri deborè. ⁴¹Kéta mubirímú kó kupè mmakù, kè bàtòò fúúkú o ìlkè kè menie ní mpuoti o fònkúò kòò wéú.

⁴²Kè tihāpònti níyèkù tikpetínti bo deimè kè kùmakùu coké, kéndó kè tí kùò timou. ⁴³Kè iwēi yiè ní ndó kédeetè Pɔɔrii kèyete ke dò, bèe nò nke dei bèe dei kèniitè kèsénté. ⁴⁴Kè betobè mbe tū ke deitínè tidabèti yoo bàtòò kó yewétiyè. Memme kè bèe sénté bemou bá dèmarè í bè dòò.

Fewààfè dɔntémè Pɔɔrii

28 Ti sénté diì mònni nè kukòhnaati kékeè de kó dihei yètìrì tímè Mariti. Di do soké dàmèèrì mieke nke. ²Kè de kó dihei yembè ti dɔò mesàà. Ke sɔ nfetaafè niu kè musée mbo, kè bèe tɔttinne muháá mmediè. ³Kè Pɔɔrii otè tidabiti ke bo ànnè muháá mmieke, kè fewààfè ā ti mieke kékeè kuhāyìinkù

kéyènní kédónté o nùtè kénéáátí. ⁴Kè de kó dihei kòbe yà fewààfè càátímè Pɔɔri nùtè kénnáá mbemáà ke tú: Oniti yie mmènke tú onitikòùti nwe, bá ò me ncootémè dà mèèrì mieke meyei mbaa ò tùmму.

⁵Kè Pɔɔrii míétóo fewààfè muhāā mmieke bá ò í nkèè kuyonku. ⁶Kè bè nkémú dè bo múútímè yoo wèe doroo bàmbà nkékú. Kè dèe mɔnte bá dèmarè í dḍ, kè bèe ceete tináànti ke dḍ ò dḍ nKuyie nku.

⁷Ke ś nkùmàndáà bè tú wè Pibidiyusi, wèè te dihei kòo bàtè dè bo, kòo ti cɔuténè diwèi. Kè tí mbo ke dḍ yewe yètāāti. ⁸Kè timíétí bo o cice kòò yénkú meyi ke duḍ kè Pɔɔrii ò nḍ nsinɔu, ke bántè Kuyie nkòo miété. ⁹Kè bemuɔmbe tɔbè nkɔríní kòò bè miékùnko. ¹⁰Kè bè ti dḍ mesàà. Kè ti pèētímùu tuokení dīi mḍnni kè bè ti pāmmú dè ti békú dè.

Odommu kòbe do dómè Pɔɔri

¹¹Betāābè bètāāti kó difɔnkúò kè ti ta bàtòò mɔu wèè do dè bo diyḍḍ mieke, ke bonní Adekisāntiri, ke mɔke sitenkaanii sidési kè bè s̀ tu itáátébí. ¹²Kè ti tuɔke Sidakii ke cómmú ke dḍ yewe yètāāti. ¹³Ke íté deborè kémpékénè ketenkè kè dèe wenté kè ti tuɔke Desiyo kè kubakù cānku kó kuyaakù ríbo, kè ti mmɔke yewe yèdéé kétuɔke Pusɔɔri. ¹⁴Ke dè yà Yesu kòbe kè bè dḍ ti mbè bonè ke dḍ yewe yèyiekè. Kè ti mbè bonè kèpèēté kénkɔri Odommu. ¹⁵Kè Yesu kòbe bèè bo Odommu kè bèe keè ti kpéí, kékɔtení Dapiyusi bè taà dè dikàtìrì ke ti co, kè betɔbèe kɔtení bè tu dè titouti tītāāti bepḍḍbè kpeti. Kè Pɔɔrii bè yà kòo yèmmèe narike kòo sānte Kuyie. ¹⁶Ti tū̀ke dīi mḍnni Odommu kè bèe duḍ mPɔɔri kudieku kòo mbo kè kuhāāpònkù ò bàa.

**Pɔɔri nàámmè Kuyie
nnáànti Odommu**

¹⁷Yewe yètāāti kó difɔnkúò kè Pɔɔrii yú Sifube kó bekótíbè bèè bo Odommu kè bèe tínní kòo bè nàké ke dḍ, ti kòbe n yí yeténè ti yembè kó ikuḍ, kè bè m pī Sedisademmu ke duḍ nhOdommu kòbe.

¹⁸Kè bè m biéké kéndḍ kè n fīi ke yé bè í yàmè meyei n dḍmè ke dḍ mbè n kuɔ.

¹⁹Kè Sifube né yete, kè deè nte kè n dḍ: M bo yà ketenkè yiè, dè né í tú n yè m bo ò yà kóò nàké be kó meyei mmamè.

²⁰Deè te kè n dḍ ke di nàké, Isidayeeri be ba wè kpéí ntemè kè m boú mēfimme.

²¹Kè bèe ò tēnné ke dḍ: Bè í wāri a kpeti mati Sudee ke ti duɔnní, ti kou mɔu me nyí ke yènní ke ti nàké a cààrè mù.

²²Ti yému ke dḍ ntipínti timɔu bè í dḍ a tū̀ nkùu wedɔuncè, a ti nàké a mḍmmu nde kó tináànti.

²³Kè bèe dḍú ndikàtìrì kékɔtení de yiè Pɔɔri borè kénsúnè bè sòò māmè. Kè Pɔɔri ntúú nke bè náá Kuyie nkprààtiyuu kpeti, ke bè benkú Mɔyiisi nè Kuyie mpāānānti náāmbè do nàké ti, ke yetíróo ke dḍ bèe banté Yesu tū̀mè Odeetiwè. ²⁴Kè bèmabèe yie nkè betɔbèe yete. ²⁵Kè bè nyiti ke nei bemáà, kè Pɔɔrii béi nke dḍ: Muyaánsāāmù naatimu mù do me nnákémè Kuyie mpāānānti náāntò Esaii ke dḍ: ²⁶Kɔte kénáké ku mbotí kòbe ke dḍ:

Di bo nyo,
di me mbáá banté,
kénwúó, di me mbáá yà.

²⁷Ke yé de kó kubotí kòbe yèmmè kpeñnimè,
bè í yíé ntímatì,
ke ítínné be to, ke báá keè,
ke úú nke báá yà,
bè yàà bo ceete mèè kpéí
kè m bè miékùnne.

²⁸N yénè ke dḍ medeetímè kó tináànti kḍtemu bèè í tú Sifube be borè kè bembe yóó ti cɔuté.

[²⁹Ʋɔɔri béi memme kè Sifubee íté tineìtì bemáà kénkūnti.]

³⁰Kè Ʋɔɔri dò yebie nyèdéè ke yietì ò bo kùù dieku, ke cɔú bèè kòriní o

borè. ³¹Ke náá Kuyie nkpààtìyuu kpeti nè Yesu tùmè Odeetìwè bá ke í yíèkù, òmòù me nyí nhò kóónnè.

Pɔɔri wàri d̀̀i pátírí Kirisi kɔ̀be bèè bo Odommu

Di mpátírí tɔ̀ t̀̀i náànti

Kuyie nkóo tɔ̀nti Pɔɔri weè wàri de kó dipátírí Odommu kɔ̀be. De kó dipátírí d̀̀i ti náá nKuyie ndeeri m̀̀e botí oǹ̀ti, d̀̀i ti náá mbenitibè bemou túmè meyei nyem-bè mbe k̀̀e Kuyie nti deeri ti tá d̀̀i m̀̀nni Yesu. De m̀̀nni ndi Kuyie nhɔ̀ɔ ti cíém-mè k̀̀e Muyaánsààmù ti wénk̀̀unne. Kòò béi nho pátírí mieke ke tú tináansààti ò náá nti tu benitibè bemou kpeti nti. Ò í baàti òm̀̀ou.

Pɔɔri yóò p̀̀nté o pátírí, ké bè nàkémù bè dò nkénfòu m̀̀e botí be cuokè nè bè bo ndòmmè ketenkè yembè ìikè.

Di mpátírí náànti duó ke d̀̀ommè

1. Pɔɔri do d̀̀ómè k̀̀ekote k̀̀esíéké Yesu kɔ̀be bèè bo Odommu 1:1-17

2. Benitibè bemou tú meyei yembè mbe Kuyie mborè 1:18-3:20

3. Oǹ̀ti 5 ntá Kirisi nwe k̀̀e Kuyie nhò wénk̀̀unne 4-5

4. Ti wènnénè Kirisi nwe ke ku, koò wènnénè ke yánté, deè te ke ti wenke 6-8

5. Isidayeeri be do í yiemme Kuyie nkpeti 9-11

6. Yesu kou kó mufòmmu nè o borime d̀̀e d̀̀ommè kéndéúkunko Kuyie nyètiri 12:1-15:13

7. Yesu kou bo mbenkùmè o d̀̀ókùmè 15:14-16:27

Mudɔummu

1 Mí mPɔɔri, Yesu kóo tɔ̀nti m̀̀i di wàri di mpátírí, Kuyie nkuu n yu ke n tāáté ke n d̀̀òò ku kó ditɔ̀nni k̀̀e m bo náké ku náansààti. ²Kù do náké t̀̀i kpéi ku p̀̀ánáànti náànbè nè dim̀̀nni k̀̀e bè t̀̀i wàri. ³Ti náá nti Yìè nYesu kpéi nke wèè t̀̀oté tinitik̀̀nti k̀̀e bè ò peitè

Dafiti kó kufuku mieke. ⁴Kè Kuyie nhò duó mmuwèrimú k̀̀e Muyaánsààmù duó nkòo yánté ke benke ò tumè ku Bire. ⁵Weè te k̀̀e Kuyie nni nd̀̀òò mesàà k̀̀e n náá nku kó ditɔ̀nni ke bo yúánni ibotí imou k̀̀e ì nhò tá k̀̀eyíé nho kpeti. ⁶Díndi Odommu kɔ̀be di tú ìi botí kó bèmabè k̀̀e Kuyie ndi yu.

⁷N di d̀̀uummu díndi, Kuyie ndó bè, ke di tāáté, k̀̀e di bo nfòu kù d̀̀ómè. Ti cice Kuyie nnè ti Yìè nYesu Kirisi bè di p̀̀a mesàà nnè diwèi.

Pɔɔri d̀̀ómè k̀̀ekote k̀̀eyà Odommu kɔ̀be

⁸N sánti Kuyie nnè Yesu Kirisi kó diyètiri di kpéi, nke yé nh ɔ̀ɔ kote k̀̀e bíékè k̀̀e bè n náámmu di tá m̀̀e botí Kuyie. ⁹M báámmu Kuyie ndi kpéi nsáà k̀̀e kù yé, kunku m pí nk̀̀ù t̀̀ommú nè n yèmmè memou ke náá nku Bire kó Tináansààti. ¹⁰M báámmu Kuyie nsáà, ke tú k̀̀e kù d̀̀ó kù m p̀̀a kuce k̀̀e n kɔ̀too di cie. ¹¹N do d̀̀ó ke di yàmù ké di náké Kuyie nkó yep̀̀arè mayè kpéi nkè d̀̀e yie nkè di kpenke Kuyie nkó kuce mieke. ¹²Ke wète ke do d̀̀ó tí máá k̀̀eyáúk̀̀unne titòbè k̀̀nti, ke yé timou ti wèmmè ketá Kuyie.

¹³N kɔ̀be n d̀̀ó dí nyémmu n do d̀̀ómè k̀̀ekotoo di cie ke di náké Kirisi kpeti k̀̀e di t̀̀i yie, kéndò n t̀̀i nákémè ibotí t̀̀e k̀̀e ì t̀̀i yie. ¹⁴N kó mut̀̀ommú mmu n dò nképi mmù bèè tú Kerekibe nè bèè í tú Kerekibe, bèè yé yepátè nè bèè í yè yé be cuokè. ¹⁵N d̀̀ó t̀̀i tú m bo di nákémè Tináansààti díndi bèè bo Odommu.

Tináansààti tú Kuyie nkó muwèrimú mmu

¹⁶Ke yé ifei í m bonèmmè m bo nákémè Tináansààti, t̀̀i tú Kuyie nkó muwèrimú mmu, ke deeri bèè kó dim̀̀à t̀̀i tá k̀̀eketènè Sifube borè nè besomboo. ¹⁷Kuyie nhɔ̀ɔ wénk̀̀unne oǹ̀ti ò tá d̀̀i m̀̀nni ndi nè o yèmmè memou. T̀̀i

wàrimu ke tú: Wèè wetí ò bo nfòu ò tà mèè kpéí.

Benitibè báá na képeri Kuyie nyiikè

¹⁸ Kuyie mmieke cónnì kéinkè benitibè caàrimè nè meyei mbè dðri mè kè mè diítí timómmanti. ¹⁹ Dèè dò nkénte kè benitibèe banté Kuyie ndè feímu, Kuyie mmómmanku kuè dè mbè benke. ²⁰ Kuyie nkó medómmè nè ku wèrimú mùu bo sáà dè í dò nna kényà. Kàa né wénténí kù dðmmè kutekù dè feímu ke dò ntí na ké dè banté dè te kòo nití báá na képeri Kuyie nyiikè. ²¹ Ke yé bè kù bantémè ke yete bè bo déúkunnemè ku yetìrì, ké kù sànte, ke túnne iyèntotí detetirè kpeyi nè itookperí, ke ta dibìnni mieke. ²² Kè be yèmmè dò mbè cii kè bè né yei. ²³ Bè bo mbáámmè Kuyie nkùu í deu, kè bè bàá nsitenkaani sii dðnnè benitibè nè sinò nè tiwanwanti nè iwààke.

²⁴ Deè te kè Kuyie mbè yóu kè bè dðri meyei mbè dómè, ke dðri isòke kperè nè be kònti. ²⁵ Ke yóu Kuyie nkpeti ke tū nsiyáábisi, bè bo mbáámmè Kuyie nkè bè bàá nkù dð dè. Kuè do dò nkénsántí sáà, kè dè mme ndò.

²⁶ Deè te kè Kuyie mbè yóu kè bè dðri isòke, kè benitipòbè yóu bè bo ndounèmè benitidaabè ke dounè betòbè. ²⁷ Kè benitidaabè yóu bè bo ndounèmè benitipòbè ke dounè betòbè. Mèmmè kè Kuyie mbè yóu kè bè yàu be dðrimè kó tiyeti.

²⁸ Bè me nyetemè Kuyie ndèe te kè kù bè yóu kè bè tū mmeyèmmè yeime ke dðri bè do í dò nkéndòri dè. ²⁹ Bá bè í weti, ke dðri, ke dó idíítí, ke yóu, ke mòke mehèèmmè, ke dó munitikòu, ke dó yekpàrè, ke sou mbetòbè, ke cií mbetòbè, ke dó munáàntòu. ³⁰ Ke náante betòbè kpéí, ke í dó Kuyie, ke sáante betòbè, ke tú sifeí yembè, sipò yembè, ke waà mmeborime pàmmè bè bo yímè kédoò meyei ke yetíri be yembè kpeti. ³¹ Bè í yé bè dðri dè, bè me nyí dðri bè nàkè tí, bè

í dó betòbè, bè í mòke betòbè kó mesém-mè. ³² Bè yému ke dò nkuyie nkó ikuó mieke bèè dðri me kóò botí bè dò nkéta muháá mmieke. Bá nè memme kè bè sòké ke dðri meyei, dè í tú bè dðri meyei mmáà, bè kònmúmu bèè mè dðri.

Kuyie mbeénti wennimè

2 Fó wèè bekùnè betòbè, bè í yóó da coo, ke yé a bekùnè dii mðnni betòbè a bekùnè a máà ndi. Ke yé bè dðri tí a tí dðri mè. ² Ti yému ke dò nkuyie mbo bekénè bèè dðri de kó meyei mbotí kénnaati. ³ Fó nwèè náà mbetòbè dðri mèè yei nke mè dðri, a yèmmè dò nha bo yenténè Kuyie nkó tibeéntàà? ⁴ Yáà a sènkèri Kuyie nkó mesàà mme nè ku minnimè nè ku nití? Kè kù í da kpetín-né bàmbà nkù mímmu ke dó a ceete. ⁵ Kàa yèmmè kpenke kàa í dó kéceete a yéúti amáà ndi Kuyie nkó tiyēiti, ku beénti bo tuòke dii yiè. Kunku kùu bekù weti weti. ⁶ Kù yóó yetí bá wè o tómmú mannè tii yeti nti, ⁷ kéduò mmufómmu mùu bo sáà bèè wèèri ke dðri mesàà, ke dó kùu bè sànte, ⁸ képuotí bèè yete ku kpeti nè kemieke, bèè duó mbemáà meyei nke tū nsiyáábisi, ⁹ kè bè fèù, ké bè ànné meyeñcaàrimè, Sifube meketimè nè bèè í tú Sifube, ¹⁰ késànte bèè dðri mesàà nké bè duó ndiwèi, Sifube meketimè nè bèè í tú Sifube. ¹¹ Ke yé Kuyie nyí baàtimè òmòu.

¹² Bèè dðri meyei nke í yé Mòyiisi kó ikuó, bbè báá kù í kó mukúú, kè bèè yé de kó ikuó ke dðri meyei bè yóó i mbè bekénè. ¹³ A bo nyémè ikuó deè í tú a wenni, a dðri dii mðnni ndi ikuó yèmmè, Kuyie nhòò da wénkunnemè. ¹⁴ Bèè í tú Sifube ke í yé Mòyiisi kó ikuó bè dðrimu i yèmmè, bè í yé Mòyiisi kó ikuó kè ì né bo be mieke. ¹⁵ Be dðrimè benkúmu ke dò mbè yé Kuyie nkó ikuó. Be yèmmè meè 5 mbè bekùnè dimðnni mari, diteri ké mbè kònmú. ¹⁶ Dèè sðri dè bo yènní Kuyie nyóó duó ndii yiè kè

Yesu Kirisi bekénè benitibè be dɔ̀̀rimè ìnkè. Tináansààti n náá tì me nyè.

Sifu mómumu nyí tú wèè cānté

17 F́ nSifu wèè p̀̀ti a tùmè Sifu ke yé Kuyie nkó ikú ke sonku a yémè Kuyie. 18 A yému Kuyie ndó dè, ikú dè nda benkemu kàa bo na kètāāté dèè wenni. 19 Kàa yèmmè dò nha tú tiyù̀̀nti kóo dèri, ke mí bèè bo dibini. 20 Ke tú amáa tiyeinti nè íbí be kóo tenti, ke tú ikú da dú mmeyíétímè kàa yé timómumti. 21 F́ nwèè tiè mbetòbè ke í tiè nhamáa, ke tú bè bá nyuuku ke né yuuku. 22 F́ nwèè tu bá ndouti dɔ̀̀utinè ditòbè ke dɔ̀̀uti dɔ̀̀utinè betòbè, ke tú yebòkè í wenni ke wète ke yè waà nke bo kparikè. 23 Ke déúkunko amáa a yémè ikú, ke né dɔ̀̀ri í yete dè, ke caàri Kuyie nyèti. 24 Tì wàrimu ke tú: Díndi Sifube dí te kè ibotí tei sáá nKuyie. 25 F́ nSifu kàa d̀̀̀ri Kuyie nkú yém-mè, mucāmmù níwenni, kàa né í dɔ̀̀ri í yèmmè mucāmmù tú detetirè nde. 26 Wèè í tú Sifu ke í cānté kòò yie nyikú yèmmè Kuyie nhò wùò nwèè cānté wènwe. 27 Deè te wèè í cānté kòò bo da bekénè f́ nwèè tu Sifu ke cānté, ke m̀̀ke ikú kó dipátiri, ke í tú nyi yè mmù. 28 Kè bè da peité kàa tu Sifu ke cānté dè í sannè. Sifu mómumu ntú wèè cèète wènwe. 29 Dè tu Muyaánsààmù kó mutómummu, dè í tú ikú ì wàri dipátiri mieke. De kóo Sifu í wanti benitibè bo nhò sãntímè, ò wanti Kuyie nkuù ò sãnte.

Kuyie nwetímè bá kè ti í wetí

3 Kàa tu Sifu dè bo dɔ̀̀ ba? Mucāmmù bo da dɔ̀̀ ba? 2 Dè né bo dɔ̀̀mu bake, ke yé Kuyie nketé kedúommè Sifube mbe ku náahti. 3 Ti bo yí ba? Kè Sifube mabè í yie nKuyie mbéi nti dè d́ kè d̀̀ Kuyie nyí d̀̀̀mu kù béi ntàà? 4 Biti! Bá kè benitibè bem̀̀u í wetí Kuyie mbáa yóu kù bo nwetímè kéndonè tì wàrimè ke tú:

Kàa náa, nha náahti ntú timómumti, kè bè da bekùnè a kpeti nínaati.

5 Kè nsà kè ti yé ti bo dɔ̀̀ dè ke í dè d̀̀, kè kù d̀̀ kù béi nti, ti yí kù í wenni kù ti kpetinné diì m̀̀nnàà? (N náa mbenitibè yèmmè dómme mme.)

6 Biti! Biti! Kè Kuyie nyí wetí kù bo yíme kébekènè benitibè.

7 Kè nsà kè n yáabisí bo nte kè Kuyie nkó timómumti feité kédéúkunne ku yètiri, ba nkpeí bo nte kè kù m bekénè ténke? 8 Bèè tũ nyè nti ndɔ̀̀ri meyei nkè mèe peité mesàa, bèè náa mmemme Kuyie mbo bè kpetinné kennaati.

Òm̀̀u í dɔ̀̀ri Kuyie ndómè bá omáa

9 Ti bo yí Sifube pèèté bèè í tú Sifubaa? Biti! Tì béimmu ke tú Sifube nè bèè í tú Sifube bè tu meyei nkó tidaati nti. 10 Tì wàrimè ke tú:

Òm̀̀u í bo wèè wetí, bá omáa.

11 Òm̀̀u í ciì,

òm̀̀u í wanti Kuyie.

12 Bem̀̀u bè yetému, ke dèténè Kuyie.

Òm̀̀u í dɔ̀̀ri dèè wenni bá omáa.

13 Kè be náahti dò nkuf̀̀ti kùu feí, kè bè sou,

tì yìèni be nò kè tì tii ke dò mmewaàdómme.

14 Bá be nò í wenni, kè be náahti tii.

15 Kè bè ò ndó mecā nke bo ku.

16 Kè bè pèèté kèè bíékè, meyei nnè meyeñcaàrimè deè ànnè.

17 Bè í yé meom̀̀pùmè kó kuce.

18 Bè í dé Kuyie.

19 Ti yému ke dò nKuyie nkó ikú náannè bèè ì te bèmbe, kè dè bo yie nkè bè báa na képeri, kè benitibè bem̀̀u banté bè tùmè beyeibe Kuyie nyiikè.

20 Òm̀̀u báa na kédò ikú yèmmè kéwenke Kuyie nyiikè, ikú ti benkú ti tumè mme benitiyeibe.

Kuyie nwénkunko mètè botí benitibè

²¹ Di mmònni Kuyie nyí ti wénkunko nè ikuś mieke, ku pāānāaṅṅi náāmbè nè ikuś páte dè tì béimmu. ²² Kuyie nhōō wénkunne oniti ò tá dii mōnni ndi Yesu Kirisi. Kù mètè dōōri bētè kó dimàà tá bēmbē Yesu, kù í baāti òmō. ²³ Benitibè bemōu yetēmu ke pāà Kuyie nkó tikpeti. ²⁴ Di mmònni Kuyie nnètē ku kó mesāā nkètē kù bētē wénkunne fāārētē kētē Yesu Kirisi bētē dētētē nè meyei. Dipānni ndi fāārētē. ²⁵ Kuyie ndo mirĩmu nè dimōnni, kù nētē mē ndōōrimètē kù bēi ntí kù báá yie nkéyóu meyei nyembētē sāā ke í mbētē kpetinnētē, dētē te kētē kù tāātētē ku Birētē kētē bētē dētē kù, ke dētē bo ütētē benitibētē yei. ²⁶ Di mmònni Kuyie nwénkunko bētētē tá bēmbē Yesu ke benkú kù tímētē timōmmōnti yiētē. ²⁷ Kuyie nwénkunko òmmētē botí benitibētē? Bētē dōō mētētē kpéi nyikuś yēmāā? Óō! Bētē tá mētētē kpéi nke Yesu. Kētē dētē dō mmēmme oniti bo yīmētē kēsāntētē omāā. ²⁸ Ti yēmētē ke dō nhonití í dōōri Kuyie nkó ikuś kētē kù ò wénkunko, ò tá dii mōnni ndi Yesu. ²⁹ Yāā Kuyie ntu Sifube mādā kōku nku? Óō! Kù tú ibotí imōu kōku nku. ³⁰ Kuyie mbo kumādā ndi ke wénkunko Sifube nè bētētē í tú Sifube bētētē tá dii mōnni Yesu. ³¹ Ti paānkōmu ikuś ti tá mētētē kpéinādā? Óō, ti pētīnke í commu í fōōtīri ndi.

Kuyie nwénkunne mmētētē botí Abarahammu

4 Ti bo náké ònti ti yāāri Abarahammu kpéi? Kuyie ndo ò dōō ba wenwētē onititē? ² Kētē kù do nhō wénkunne o tōmmú kpéi nke ò na mpōtīmu, Kuyie mborētē dētē mētē nnētē í dō mmēmme. ³ Tī wārimu ke tú: Abarahammu do tá Kuyie nku kētē dētētē nte kētē kù dō ò weti. ⁴ Kōō nititē pī mmutōmmú bētē òō nhō yietīmu, dētē kō tīyētī í tú dipānni, o tōmmú yeti nti. ⁵ Kuyie mborētē dētē í tú nè mutōmmú kpéi

nke kù òō wénkunemētē onititē, ò tá dii mōnni ndi Yesu kù òō ò wénkunemētē. ⁶ Dētētē te Dafiti bēimmētē ke tú: Diwētētē ò mbo Kuyie nwénkunne wētē bá dētē í tú nè o tōmmú kpéi. ⁷ Dētē nnaati Kuyie ncīētē mbētē be yetīmētē, ke ütētē be yei. ⁸ Dētē nnaati Kuyie ntētēnke í kaānnētē bētētē kō meyei. ⁹ De kō diwētētē bo Sifube mādā kpéi nkaā? Óō! Di bomu bētētē í tú Sifube be kpéi mmúnke. Ti bo ke náá nke tú Kuyie nwénkunne Abarahammu ò kù tá mētētē kpéi nke. ¹⁰ Òmmōnni ndi Kuyie ndo wénkunemētē Abarahammu? Dētē do sō nho cāntāā kōō mu nyí cāntētē? Kuyie nyóó ò wénkunne kōō mu nyí cāntētē. ¹¹ Ò mu ndo í cāntētē kētētāmū Kuyie nkētē kūu duś nkōō cāntētē kētē dētē benke kù ò wénkunemētē ò kù tá mētētē kpéi. Dētētē te kōō tu bētētē tá Kuyie mbe kōō cīcē. ¹² Wētētē wētētē ke tú bētētē cāmmú be kōō cīcē, dētē nētē í tú bētētē cāmmú bemōu, bētētē tá bēmbē Kuyie nhō do kù tá mētētē botí ke mu nyí cāntētē.

Abarahammu yiemmetē Kuyie mbēi nti

¹³ Kuyie ndo yētē nhAbarahammu nè o yaābī bētē bo tieke kutenkū kumōu, dētē í tú ò do yie mmētētē kpéi nku kuś, ò do tá mētētē kpéi nke Kuyie. ¹⁴ Kētē nsā kētē bētētē yie nKuyie nkuś kētē bētētē mādā yōō tieke kutenkū, Kuyie mbētē dōunnētē dii nūū tū ntū detetīrētē ndētē, kētē bētētē kù tá kētē bētē kù tá detetīrētē. ¹⁵ Ikuś fīnko Kuyie nkō kemīekē nke, kētē ikuś í bo a báá í yetētētē. ¹⁶ Ti tá mētētē kpéi nKuyie ndētētē te kētē kù yētē nkū bo ti pā dipānni fāārētē, kētē di ntū Abarahammu yaābī imōu kperī, di í tú bētētē yie nyikuś mādā be kperī, di tu nè tīnti bētētē tá Kuyie nhAbarahammu do kù tá mētētē botí ti kperī ndi. ¹⁷ Tī wārimu ke tú: N da dōō ibotí péu kōō cīcē. Abarahammu yīmētē ke naā nyibotí kōō cīcē? Ò do tá mētētē kpéi nke Kuyie nkūū duś nkētē becīrībētē yānni, kūū dēnnīnkōnī dētētē í bo. ¹⁸ Dētē í dō ndi mōnni wētētē yei

nkòdò yie, meñme kòo naá nyibotí péu cice, kéndonnè tì wàrimè ke tú: A yaàbí bo nsù mediè. ¹⁹ Abarahammu bie ndo bo ntùàke tekòtè (100), kòo pokù Saraa múncee kóté kèpèètè ò bo peité dè, bá nè memme kòo tákùmè nñíká. ²⁰ Kòo yie nKuyie mbéi nti ke í nyíékù, ò tá mèè kpéi nkè dèe ò duó mmuwērímú kòo déúkúnne Kuyie nyètiri. ²¹ Kòo nyé weti weti ke dò nKuyie mbéi nti kù mǎke muwērímú ke bo tì dǎd. ²² Nè de kpéi nkè Kuyie ndò: Ò wetí. ²³ De kó ditannù dii tú Kuyie nhò wénté wèè wetí tì í wàri Abarahammu máá kpéi. ²⁴ Tì wàrinèmu tì kpéi, tì tú Kuyie nyóó tì wénté bèè wetí tìnti bèè tá tì Yìè nYesu, kù duó nkè wèè yǎnté. ²⁵ Wèè ku ti yei nkpéi nke yǎnté ke ti wénkúnko.

Kuyie ntaunnèmè kumáà oniti

5 Kuyie nhǎ ti wénkúnne ti yie ndii mǎnni ndi ku kpeti, Yesu dǎd dè tì kpéi ndeè te nè Kuyie nkè tì narike. ² Tì tá mèè kpéi nke Yesu deè te kè Kuyie nti dǎd mesàà kè tì na ke kù tǎǎnnè. Ke kù wéñnè ke fòu kè dè tì naati kè tì baa Kuyie mbo tì duómme ku kó tikpeti. ³ Tì arímu kè diwèi né tì bo ke yé mehárímè tì duòm-mè mewéérímè. ⁴ Meminnímè meè ǎǎ nte kè mehárímè tì tùðkení tí nwéèri. Kè mewéérímè nte kè tì pété tì baa dè. ⁵ De kó mubàrimù tì baa mù ǎǎ í nti souté ke yé Muyaánsààmù muù tì benkú kù tì dómè.

⁶ Tì do í mǎke dii mǎnni muwērímú ke bo deetè timáà, kè Kirisi ku ti yei nkpéi nKuyie ntááté dii mǎnni. ⁷ We mbo yie nké kù wèè dǎdri Kuyie ndómè o kpéi? Kè dè yete a sàà bo kù mesàà nyiè nkpéi nke. ⁸ Kuyie mbenkemu kù tì dómè, kè Kirisi ku tì kpéi nti tú dii mǎnni benitiyeibe. ⁹ Bàmbà nho kíú mme ntemè kè tì wenke, ba mbo nte kòdò báá ti deeténè Kuyie nkó kemieke? ¹⁰ Kè Kuyie nti taunnè kumáà ku Bire kó mukúú mmieke, tì tú dii mǎnni meyei nyembè, dè bo yíme

ku Bire me nyǎntémè kè kù báá ti deetè tì naá ndii mǎnni ku kǎbe! ¹¹ Dende kó difǎnkúò, kè tì wète ke mǎke diwèi ke yé nè Yesu Kirisi kó mukúú mmieke nke nè Kuyie nti taunnèmè.

Adammu nè Yesu be kó tináànti

¹² Nè oniti omáà borè nde meyei ntannímè kútenkù kumǎu, kè mukúú mbuoté ke kù benitibè bémǎu, ke yé bè yetémè. ¹³ Ikuó do í bo dii mǎnni kè meyei mbomu, ikuó né í me mbomè Kuyie nyí mbè bekúnè, ke yé bè í yémè dèè tu meyei, ¹⁴ kétúóté Adammu kó dimǎnni kétuǎkenè Mǎyiisi, kè mukúú nkòu bèè í yete Kuyie nkpeti Adammu do yete mèè botí.

Adammu do tú dibenkèri ndi wèè kèriní o kperi. ¹⁵ Adammu yétímè í wéñnè Kuyie nkó dipǎnni. Mómumu nwe oniti omáà yeté mèè kpéi nke kusúkù kómme. Nè oniti omáà Yesu Kirisi borè nde, Kuyie nti pǎmè mesàà nkè mè deu. ¹⁶ De kó mesàà nyí wéñnè oniti omáà yétímè, oniti omáà yeté mèè kpéi nke benitibè yátènèmè Kuyie nkè kù tì dǎd mesàà nnè Yesu Kirisi kpéi. ¹⁷ Oniti omáà yetémè kè mukúú ntanní ke kù benitibè, meè botí nku oniti omáà Yesu kó mesàà nkpéi nke benitibè péu mufòmmu, ke bo ò wénnénè kédi tikpàti.

¹⁸ N wète ke náammu ke tú oniti omáà yeté mèè kpéi nke benitibè í naatinèmè Kuyie. Meè botí nku oniti omáà wèè wetí o kpéi nke benitibè narikenèmè Kuyie, kè kù bè duó mmufòmmu. ¹⁹ Oniti omáà yete mèè kpéi nKuyie nkpeti deè te kè benitibè bémǎu naá mmeyei nyembè. Meè botí nku oniti omáà wèè yie nKuyie nkpeti ò yó ntemè kè kùu wénkúnne benitibè bémǎu.

²⁰ Ikuó ánnè ke bo fei mmeyei mme kè tì yà mè deumè. Meyei ndeu dè, Kuyie nkó mesàà nhǎ ndeu kèpèèté memme. ²¹ Kéndonnè meyei nkòumè benitibè, meè botí nku Kuyie nkó mesàà nti duòm-

mè mufòmму Yesu weè te kè Kuyie nti wénkùnko.

Ti kunèmè Yesu ke yǎnté

6 Kè dè dò mmemme ti bo nsaké ke dɔɔri meyei mme kè Kuyie nkó mesàà nné deukaà? ²Bitì, bitì! Ti yèmu meyei mmieke, ti ténke báa na ké mmè dɔɔri. ³Di í yé ke dò nkè bè ti ànné di mɔnni bātémumu ti wènnénè Yesu Kirisi nwe ke kúà? ⁴Bè ti kúnne di mɔnni menie ndé dònne bè ti kúnne Kirisi nwe, kéndò Kuyie nkó muwērimú diemù duómme kòò yǎnté kù múnke bo nte kè tí nfòu mufòmму pàmmù.

⁵Kè ti ò wènnénè ke ku ti bo ò wènnénè kényánté. ⁶Ti yému ke dò nti fòmму mukótímù, bè mù wènnénè Kirisi ke baaké kudapāātí, kè meyèmmè mèè do ti yūs mmeyei mbíékè kè mè ténke í mɔke muwērimú, ti ténke í tú meyei nkó tidaatì. ⁷Ke yé wèè ku ò ténke í bomè meyei mmieke. ⁸Ti nyé ke dò nkè ti wènnénè Yesu ke ku ti bo ò wènnénè o fòmму pàmmù. ⁹Ti yému ke dò nKirisi ku ke yǎnté, ò ténke í yóó kú. Mukúú ténke báa na kòò kù. ¹⁰Ò ku ke na meyei nkuce memáa ndi sáà, ke yǎnté ke fòu ke bo Kuyie mborè. ¹¹Wénténè dimáa meyei mbíéké kéndò ndi ku, ke nfòu Kuyie nkó mufòmму Yesu Kirisi borè.

¹²Báa yiennè kè meyei ní nte di kɔnti, kè di yèmmè ndi yūs nkè di dɔɔri meyei. ¹³Di báa yie nkè di tùdti naá mmeyei nkó titɔnnenti. Duómme dimáa kéndò mbenitibè bèè ku ke yǎnté, kéndò ntitɔnnenti Kuyie nkó mutómú kpeti. ¹⁴Meyei nténke í di te, di ténke í dò nkéndé ikuó, di bo Kuyie nkó mesàa mmieke nke.

Ti yèmè meyei mmieke

¹⁵Kè ikuó ténke í ti te tí ndɔɔri meyei mme ti bo mèè kpéi Kuyie nkó mesàa mmiekaà? Bitì! ¹⁶Di í yé ke dò nkàa duó nhamáa òmò, ke yíé nhò yèmmù, a naá

nho daakù nkuàà? Kàa dɔɔri meyei nha yóó kúmu, kàa me nyie nKuyie nkpeti kù da wénkúnne. ¹⁷Ti sánti Kuyie ndi do tímè meyei nkó tidaatì, di mmɔnni kényie nnè di yèmmè memɔu itié mbè ti nàké ì. ¹⁸Di mmɔnni di yèmu meyei nkó tidaatì mmieke, ke naá mmewetimmè kó tidaatì. ¹⁹N yóó béi nkédonnenè di yé ti nti, ke yé di mu nyí kpenkemè. Kéndò ndi do duómme dimáa mufòmму yeimu kénáa mmu kó tidaatì, di mmɔnni duómme dimáa kéndò mmewetimmè kó tidaatì kè di fòmму ndò mpáíí.

²⁰Di do tú di mɔnni meyei kó tidaatì, di do í wetí di do dɔɔri di dómè mme. ²¹Di do dɔɔri di mɔnni meyei nyifei mè ndi bonnèmè di mmɔnni kéréú òmmu cɔntimu? Di kó mucɔntimu do tú mukúú mmu. ²²Di mmɔnni di yèmu meyei nkó tidaatì mieke ke naá nKuyie nkó tidaatì kè kù di wénkúnne kè di pètè mufòmму mùu bo sáà. ²³Ke yé meyei nkó tiyeti tímè mukúú mmu, kè Kuyie nkó dipānni tú mufòmму mùu bo sáà ti taunnè ti Yiè nYesu Kirisi nwe ke mù pètè.

Ikuó ténke í ti te

7 N kɔbe n di náánnè ke dò mbenitibè mbe bèè yé ikuó, ikuó ò nte oniti ò kpaá fòu di mɔnni ndi. ²Ntenè medonnimè mamè, kòo nitipòkù ye nho dɔu ikuó ò taunnèmu o dɔu, kòo dɔu me nku ò tɔtemu. ³Kòò yenke otɔu kòo dɔu kpaá fòu ò tu wèè dɔuti dɔutinè wènwè benitidaabè. Kòo dɔu me nku ò feitému, de mɔnni kòò yenke otɔu ò í tú wèè dɔuti dɔutinè benitidaabè. ⁴Kéndò ndi wènnénè Kirisi ke ku, ikuó ténke í di te, di mmɔnni wèè ku ke yǎnté weè di te, kè di dɔɔrimè bo nweni Kuyie mborè. ⁵Ti do fòu di mɔnni ti mómme mbe ti dɔ mèè botí kè ikuó ò ti te, kè ti dɔɔri meyei, nkè de kó tiyeti tú mukúú. ⁶Di mmɔnni, ti yèmu ikuó kó tidaatì mieke, ke yé Yesu kúú nti dènnemè ikuó kó tidaatì mieke, kè Muyaánsàamù ti duó

mmeborime pàmmè, kè ti bo na kèpí Kuyie ntómmú káyóu ikuú kó meborime kótímè.

Ikuú wennimè

⁷Ti bo yí ikuú tú meyeimmaà? Bitì! Ikuú ì né te kè n yíété meyei, n na bá nyé ke dò nha bo nyáámmè otòù kperè dè í wenni, kè ikuú do í n nàké ke tú: A bá nyáá nhotòù kperè. ⁸Meyei ndiín-nè ikuú nyi ke fí m mieke otòù kperè kó muyáámmù, kè ikuú í bo dè, meyei 55 í nfeí. ⁹Ikuú do í bo dii m̀̀nni kè dèmarè í n kónnè, ì buotému kè n yíété meyei kè m̀̀n kù. ¹⁰Meɛmme ikuú ì na nni nkòtenè mufòmmu bíékè, kè ì né n kòtenè mukúú mbíékè. ¹¹Kè meyei nni ndiínnè ikuú ke n nintè ke n kù.

¹²Ikuú dò mpáíí nwe kè ku tannù dò mpáíí. ¹³Desààrè deè n kuàd? Bitì! Meyei mmeè tùóté dèè wenni ke n kuòné, kè dè bo yie nkè meyei nfeitè mè deu ke mamè.

N yí d̀̀ori n dómè

¹⁴Ti yému ke dò nyikuú tú Kuyie nkpeyi, kè mí ntú onitì meyei nkó kudaakù. ¹⁵N yí yé n d̀̀ori dè, n yí d̀̀ori mesàà n do d́ kédò mè, meyei n yí dómè n né me nd̀̀ori. ¹⁶Kè n d̀̀ori n yí dómè n t̀̀ nyiemmu ke dò nyikuú wenni. ¹⁷Mí í d̀̀ori n dómè, meyei mèè bo m mieke mèè n tèm̀̀mù kè m mè d̀̀ori. ¹⁸N yému ke dò n tú onitì kè mesàà nyí bo m mieke, nh 5 ndómu kédò mesàà nkémón-té muwérímú. ¹⁹N yí d̀̀ori mesàà n d́ kédò mè, n né d̀̀ori meyei mme n yí d́ mè. ²⁰Kè n d̀̀ori meyei n yí d́ mè, dè í t̀̀ mí mè d̀̀ori, meyei mmèè bo m mieke mèè n tèm̀̀mù.

²¹Nte ì kuú bo m mieke: Nh 55 ndó kédò mesàà kénsí n d̀̀ mèyei mme. ²²Nè n yèmmè mieke n dómu Kuyie nkó ikuú. ²³M bantému ke dò mmeyèmmè mèdémè mèè m màùnè: Mesàà nkóme nè meyei nkóme. Kè meyei nkóme n na kè n wète ke naá mmeyei nkó kudaakù. ²⁴Mí

nhosénniwè! We mbo n denne mukúú kó difòt̀̀ri dii mmieke? ²⁵Òm̀̀u bomu wèè tu Kirisi. Kuyie nnè mutómmú! De kó meyèmmè mèdémè baa bomu m mieke ke mie ndó Kuyie nkó ikuú yèmmè, kè metémè d́ n d̀̀ mèyei.

Muyaánsààmù kó mufòmmu

8 Di mm̀̀nni Kuyie nténke í yóó kpetínné bèè wénnè Yesu Kirisi. ²Ke yé Muyaánsààmù kó ikuú ì duò mmufòmmu bèè tàunnè Yesu Kirisi ì n dènnemè meyei nkó ikuú mieke ì k̀̀. ³Ikuú do í na ke ti duó mmufòmmu, ke yé onitì í m̀̀kemè muwérímú ke bo d̀̀ ì yèmmè, deè te kè Kuyie ntónni ku Bire kè dè t̀̀óté tinitik̀̀nti, ke bo ti deetè ke ku kudapááti ínke ke na meyei. ⁴Yesu ku ke d̀̀ ikuú yèmmè mme, di mm̀̀nni ti bo na kè ì t̀̀nne ke yé Kuyie nti duómmè Muyaánsààmù. ⁵Wèè t̀̀ nho mómmu nkó meyèmmè ò d̀̀ri tik̀̀nti kperè nde, kè wèè yie mMuyaánsààmù kpeti kòò d̀̀ri mù d́ dè. ⁶Kàa t̀̀ nha mómmu nkó meyèmmè dè da kòrinè mukúú mborè nde, kàa yie mMuyaánsààmù kpeti a pété mufòmmu nè diwèi. ⁷Bèè t̀̀ mbe mómmombe kó meyèmmè bè tú Kuyie nkantídèntòbè mbe, ke yé onitì kó meyèmmè í t̀̀mmè Kuyie nkó ikuú, mè keté ke báá na kè ì t̀̀nne. ⁸Bèè d̀̀ri be yèmmè dómè Kuyie mbáá bè pénsiri.

⁹Díndi ténke í t̀̀ ndi k̀̀nti kó meyèmmè, di t̀̀ mMuyaánsààmù kpeti nti mùù bo di mieke. Kòò m̀̀u í m̀̀ke Muyaánsààmù Kirisi duò mm̀̀ ò í t̀̀ Kirisi kou.

Mufòmmu pàmmù

¹⁰Bá di k̀̀nti me ntúmè t̀̀ yóó kú diyèè mari, kè Kirisi bo di mieke Kuyie ndi wénk̀̀mmu, kè Muyaánsààmù di duó mufòmmu pàmmù mùù bo sáà. ¹¹Kè Muyaánsààmù mùù te kè Yesu yànté kè mù bo di mieke, mummu mùù te kè Kirisi yànté mù bo duó nkè di k̀̀nti foute.

¹²N kɔbe kè dè dò mmemme di ténke í dò nkéndɔɔri di kònti dɔ dè. ¹³Kè di dɔɔri di yèmmè dómè di wèrè bo kú, kè di me nyóu ke Muyaánsààmù kùò di móm-mɔmbe kó meyèmmè, di bo nfòù sáá. ¹⁴Muyaánsààmù ni bèè kó dimàà beè tu Kuyie mbí. ¹⁵Kuyie nti duó mmùù Yáá nyí ti dɔɔri tidaati, ke ti áá kufɔwáá, mmù ti dɔɔri Kuyie mbí nyí, ke te kè ti kù yu ke tú ti cice. ¹⁶Muyaánsààmù mmuù ti náá nti yèmmè mieke ti túmè Kuyie mbí. ¹⁷Kè ti tú Kuyie mbí ke wènnénè Kirisi ke fèútí ti bo tieke Kuyie mmðke dè, kèwènnénè Kirisi kédí tikpàti.

Kuyie ndómè ti kù wènnénè kémbo ku kpeti mieke

¹⁸N yému ke dò nKuyie nti baanè tìi kpàti dɛumu ke pèētè ti me nfèùri mètè fèútímè. ¹⁹Kuyie ndòò dè kó dimàà bàamu Kuyie mbo dè benkemè ku bí kó tikpàti. ²⁰Kuyie ndòò dè ta mètè fèútímè detetirè kɔme dè í tú deè mè dɔ Kuyie nkuù yè ndè mme dò. ²¹Kuyie ndòò dè bàamu bè bo dè deeténèmè mefèútímè kè deè yè me kó tidaati kèwènnénè Kuyie nkó ibí meoìpùmè. ²²Ti yému ke do nnè dimònnini Kuyie ndòò dè demɔu yo mmesémmè, ke fèùri onitipòkù ò mpeí ke fèùri mèè botí. ²³Dè í tú Kuyie ndòò dè deè máá fèùri, tínti bèè niitè ke mððte Kuyie mpánni Muyaánsààmù, ti múnke fèùrimu ke baa Kuyie mbo deetè dii yie ti kònti páíí, ke ti túóté kédòò ku bí. ²⁴Yé nti cootému kè ti cootímè móm-mɔmme né kpaaní kè ti mè bàa. Kàa yà demarè a ténke òò í ndè bàa. ²⁵Kè ti baa ti í wúò ndè, ti òò ndè bàa nè mewéèrimè mme.

²⁶Ti í mɔke muwèrimú, deè te kè Muyaánsààmù ti teénnè, ke yé ti í yémè ti bo nkù bàá mmèè botí, kè mù kù bàá nke sáútí ti do í yóó na kédòò mè. ²⁷Kuyie nkùù yé ti yèmmè, kù yému Muyaánsààmù dɔ tì, ke yé Muyaánsààmù túmmè Kuyie ndómè mme ke kù bàá nku kɔbe kpéí.

²⁸Ti yému ke dò nKuyie ndòòri dè demɔu kù dè dòòri bèè kù dɔ be kó mesàà nkpeí nke, bembè kù yu bè ke tū nkù do tãátè tì be kpéí. ²⁹Kuyie ntãátè bè nè dimònni kù bè tãátè ke dɔ bè ndònnè ku Bire nde, kè dè ntú be kòò Po. ³⁰Kuyie ntãátè bè nè dimònni ku be nyu, kù yu bè kù be nwénkùnne kù wénkùnne bè kù be nduó nku kpeti.

Ba mbo na ke ti yatenè Kirisi

³¹Ti bo yí ba náke? Kè Kuyie nti kómú we mbo nti ní? ³²Kunku í ti yetenè ku Bire móm-mɔnde ke duó nkè bè dè kùò, dè bo yíme kè kù báá ti duó nde sɔnne? ³³We mbo sei nKuyie ntãátè bè? De yie nyí bo! Kuyie nkuù bè wénkùnne. ³⁴Ke yé Yesu Kirisi kumè ti kpéí nke ke yàntè ke bo Kuyie mbakù you ke báá nti kpéí. ³⁵Ba mbo ti yatenè Kirisi? Meháárimàà? Meyencaàrimàà? Mefèútímàà? Dikònnàà? Tidawantàà? Kufɔwaanàà? Yáá mukúú? ³⁶Ti wàrimu ke tú:

Fóò kpéí nke
bè ti dónèmè mukúú
ke ti dɔɔri ke dò ntipièti
tìi bo mukòò kpéí.

³⁷Demɔu memme wèè ti dɔ weè te kè ti tú bèè na ke mènke na. ³⁸N yému weti weti ke do ndèmarè báá na ké ti yatenè Kuyie nti dɔke mèè dókùmè nè Yesu borè! Bá mukúú, bá mufòmmu, bá Kuyie ntòrè, bá yebòkè kó meyei, bá meháárimè di mmònni kɔme, yoo mèè kpaaní. ³⁹Bá kéinkè kó bekperfbè, bá ketenkè kɔbe. Dèmarè báá na ke ti yatenè Kuyie nkùù ti dɔ ke ti duónni Yesu Kirisi wèè tu ti Yie.

Kuyie nkó mesémmè

9N tú Kirisi kou nwe kè Muyaánsààmù bo m mieke ke n ni kè n ndá ntimóm-mònti n yí sou. ²N yèmmè meè càari mediè nkè dè nyóù sáá. ³N na ndómu Kuyie nni ncòò kè n yatenè Kirisi

kè nsà kè dè bo yie nkè m botí kòbe Isidayeeribe cooté. ⁴Bè tu Isidayeeri yaàbí nyi, kè kù bè dḡḡ ku bí, ke bè benke kù deu mèè botí, ke bè taunnè kumáà. Ke bè duś nyikuś, ke bè benke ku kpeti, ke bè benke bè yóó nkù báámmè ke bè dḡúnnè yenḡ. ⁵Beè tu ti yààribè bèè yètè fei bè kó iyaàbí nyi, kè Yesu boñni bè kó kubotí mieke wèè baké denennè demḡu. Kuyie nyètiri ñdeu sáà. Kè dè mme ndò.

⁶Dè í tú n yè nKuyie nyí dḡḡ kù do bè dḡúnnè dii nùu, n dḡ ke yí Isidayeeribe bemḡu beè í tú Isidayeeribe móm̄mm̄ombe. ⁷Dè í tú Abarahamu yaàbí imḡu ìi tu o bí móm̄m̄nyi, ke yé kù do yè nkù bo ò dḡḡ mesàà nyIsaki kó ibí kpéi nke. ⁸Dè í tú bèè cice tú Abarahamu beè tú Kuyie mbí, bèè yie nkù do bè dḡúnnè dii nùu beè tu ku bí. ⁹Nte Kuyie ndo ò nàké ti ke dḡ: Dè yàà bo mmè nkááké kè nní nwēt-iní ke sḡ nSaraa peité denitidabire.

¹⁰Debekaa kó ibí idéi do wēm̄mu i cice Isaki. ¹¹⁻¹²Ò mu nyí ì peité dii mḡnni, ì í dḡḡ meyei mmamè yoo mesàà mmamè kè Kuyie ntāātè dēmarè kè dè bo ntú ku kperè, dè í tú ì dḡḡ mesàà mamè kè meè te, kù dḡḡ kù dḡ mēm̄me ke náké Debekaa ke dḡ: ¹³Ośámp̄ḡu bo mbaké Okóti, kéndonnè ti wārimè ke tú: N dḡke Sakḡbu ke nii Esayu.

¹⁴Ti bo yí Kuyie nyí wennaà? Áù! ¹⁵Ke yé kù do nàkémè M̄oyiisi ke dḡ: M bo kuś mmesém̄mè n dḡ ké mè kuś nwè kédḡḡ mesàà n dḡ ké mè dḡḡ wè. ¹⁶Dè í tú oniti weè ñ ndḡ yoo nè o kó mewéér̄imè, Kuyie nkuu ñḡ ò kuś mmesém̄mè. ¹⁷Ti wāri ke tú Kuyie ndo nàké Esibiti kóo kpààti ke dḡ: N da duś ntipàti ke bo benke n wēr̄imú mmu, kè bèè déúk̄unne n yètiri kutenkù kumḡu. ¹⁸Kè dè dḡ mmemme Kuyie nhḡḡ kuś mmesém̄mè kù dḡ ké mè kuś wènwe kékpénk̄unne kù dḡ kékpénk̄unne wèè kó yeto.

We mbo sei nKuyie?

¹⁹Kè dè yèmmè benitibè bo yí kè dè dḡ mmemme ba nné te kè Kuyie mbo ti kpetinné? We mbo na kéyete Kuyie nhò dóm̄mè? ²⁰A tú we f̄ñ nhoniti ke bo sei nKuyie? Tekúmbotè bo na kébeke wèè tè maá ke dḡ: Dè dōmme k̄da m maá mie mbotáà? ²¹Oyaamari bo na ke túóté tiyaati timáà ke maá tekúmbotè sààtè, kémaá kunés̄imbuuku.

²²Ti kperè me ndò, Kuyie mmieke do peikemu kè kù ndḡ kébenke kù kpeñnimè, ké né mḡḡte meminnimè bá kù í nkḡḡ bèè do dḡ nkḡḡu bè kḡḡ. ²³Ke ndḡ ké ti benke kù kpeñnimè mediè, nke ti kuś mmesém̄mè tínti kù t̄āātè bè nè dimḡnni kè ti bo di ku kpàti. ²⁴Tfi tú Kuyie ntāātè bè ke ti kuś mmesém̄mè, Sifube nè bèè í tú Sifube be mieke. ²⁵Ti wārimu Osee kó dipátiri mieke ke tú:

Bèè do í tú n kḡbe
m bo bè dḡḡ n kḡbe,
n do í dḡ bè m bo bè dḡke.

²⁶Díndi bè do í tú bè Kuyie nkḡbe
bè bo di yú Kuyie nkḡbe.

²⁷Kè Esaii béi nyIsidayeeribe kpéi nke dḡ: Bá kè Isidayeeribe do sū ke mannè dām̄éeri kó mubirímú, be mieke bèè bo nsúḡ mbeè yóó cooté.

²⁸Ke yé ti Yiè nKuyie nyóó dḡḡm̄emu kù béi nti páíí ké ti dḡḡ mecāā.

²⁹Esaii do yié kébéim̄mu ke dḡ:
Kè Ti Yiè nKuyie Mpakedaa
do í coo nti kó bēmaabè,
nè yie nti kperè do dēemu
ke naánè Sodḡmmu eì kḡbe kperè,
ke s̄ááténè Komḡḡ eì kḡbe kperè.

Kuyie nwénk̄unkomè bèè tá Yesu

³⁰Ti bo yí ba náké? Bèè í tú Sifube ke do í wanti Kuyie nku bè nwénk̄unne, di mmḡnni kù bè wénk̄un̄nemu bè tá mmèè kpéi nYesu. ³¹Kè Isidayeeribe bie bèè do wanti Kuyie mbè wénk̄unne nè ikuś mieke ke me nyí na ke dḡḡ ì yè mm̄u.

³²Ke yé bè í dómè Kuyie mbè wénkúnne bè tá mèè kpéí, ke dós kùu bè wénkúnne nè be dǎ̀rìmè mieke. Mèmmè kè bè bètè dibététári. ³³Tì wàri dí kpéí nke tú: Ntenè n dǎ̀ummè dibététári Siyṵṵ ínkè dipèrì diì buḍ, kè wèè di tá ò báá di ifei.

10 N kǎbe, n dós tì nè n yèmmè memǎu ke báá nKuyie nti kpéí tii tú Kuyie ndeeté Sifube. ²N yému ke dǎ̀ mbè kǎ̀ntì yau Kuyie nképéí kè meyiéítmè né bè dǎ̀nté. ³Bè í banté Kuyie nwénkúnko mèè botí benitibè ke wanti kéwenke nè bemáá ke í túnne kuce Kuyie nwénkúnko kù nè benitibè. ⁴Mǎmmuḍ nè Kirisi kǎ̀tenímè ikuḍ ténke í ti wénkúnko di mmǎ̀nni Kuyie nwénkúnko bèè tá bèmbe Kirisi.

Yesu weè máá dǎ̀erí

⁵Mǎyiisi do wàri kè dè ntukúnè Kuyie mbo wénkúnne onitì nè ikuḍ mieke ke dǎ̀: Wèè bo túnne ikuḍ yèmmè, ì bo nte kòò nfòu. ⁶Né nte ò nàké tì kè dè ntukúnè a bo ntámè kè Kuyie nda wénkúnne: Ò do tú: We mbo deke kéínkè? Ke yé nkéćúunní Kirisi nwe. ⁷Ò do tú: We mbo ta kudǎ̀nkù? Ke yé nkéyíinní Kirisi nwe becírìbè cuokè. ⁸Ò né wàri ke yé mba? Tii tú: Tináànti í da dǎ̀tirinè, tì bo a nùu ndi ke á a yèmmè mieke. De kó tináànti tú a bo ntámè mme, tiñti ti náantemè. ⁹Kàa béinnè a nùu ke yí Kirisi tú a Yiè ke tá nè a yèmmè mieke ke dǎ̀ nKuyie nduḍ nkòò yǎ̀nté, a bo cootému. ¹⁰Ke yé onitì ṵ ntámè nè o yèmmè mme kè Kuyie nhò wénkúnne kòò béi nnè o nùu ke pété medeetímè. ¹¹Ke yé tì wàrimè ke tú: Wèè ò tá ò báá di ifei. ¹²Sifu nè wèè í tú Sifu dè tū nyí cáá, be Yiè nhomáá ndi, kòò nǎ̀utè yàa mbèè kó dimàà ò kuǎ̀nnè be kpéí. ¹³Ti wàrimu nke tú: Bèè bo kuǎ̀nnè ti Yiè mbè bo cooté.

¹⁴Bè bo yíme kóò kuǎ̀nnè ke í ò tá? Bè bo yíme ké nhò tá kòò mǎ̀u í bè nàké o kpéí? Bè bo yíme kékéè o kpéí kòò mǎ̀u

í bè nàké. ¹⁵Bè bo yíme kénáké o kpéí kè bè í bè tǎ? Kéndonnè tì wàrimè ke tú: Diwèi ṵ mbo bèè náante Tináànsààti bè tǎ̀kení diì mǎ̀nni. ¹⁶Bemǎu òmǎu me nyí yie nde kó Tináànsààti, Esaii do béimmu ke dǎ̀: N Yiè nKuyie, we nyie nha náànti tì náá nti? ¹⁷Onitì ṵṵ kèè tináànti nti kéntá, de kó tináànti tú Kirisi kpeti nti.

¹⁸M bo beke ke dǎ̀: Sifube sàà í kèèmu de kó tináàntàà? Bè tì kèèmu ke yé tì wàrimu ke tú:

Be náànti pitému kutenkù kumǎu, kè bè tì kèè itemmǎnke imǎu.

¹⁹M bo beke ke dǎ̀: Isidayeeribe sàà í bantému de kó tináàntàà? Kuyie ndiè nke duḍ nkè Mǎyiisi béimmu ke tú:

M bo túóté bèè í tú Sifube, di yèmmè dǎ̀ mbèè í ciì, kè dè nte kè dè dí yonke, kè di miekee peike.

²⁰Kuyie nyí ke nàkému Esaii kòò tì wàri ke tú:

Bèè do í n wanti bè n yàmú, m benkemu m máá bèè do í dake n kpéí.

²¹Kuyie mbéimmu Isidayeeribe kpéí ke tú: N yuo n nǎu nsi yewe yemǎu itookperí yembè bèè yete n kpeti be bíékè.

Kuyie nyí yete Isidayeeribe

11 M bo yí Kuyie nyí dǎ̀mu Isidayeeribàà? Bitì, ke yé n túmè Isidayeerì nwe, Abarahammu yaàbire, Bensamee kó kuwuḍ nkou. ²Kuyie nyí yete ku kó benitibè kù tǎ̀até bè nè dimǎ̀nni, yáa di í yé Edii do kuǎ̀nnè Kuyie ke béi nti Isidayeeribe kpéí nke dǎ̀: ³N Yiè, mbè kùu a pǎ̀ánáànti náámbe bemǎu ke pùu nha wǎ̀ǎ̀tǎ̀rè, kè mǎ̀i kpaá m máá kè bè dós ké n kuḍ. ⁴Kuyie ndo ò tǎ̀nné ñnti? Kù do ò tǎ̀nné ke dǎ̀: N sǎ̀nnemu benitibè sikǎ̀upisiyiekè (7000) bèè í ninkú dibǎ̀ Baari ìkè. ⁵Mèè botí nku, bèmabè kpaámè yíe nKuyie ntǎ̀áté bè nè ku kó mesàa nképéí. ⁶Kù bè tǎ̀áté nè ku kó mesàa nképéí nke, dè í tú be

dòrìimè kpéí kè meè dọke dè ténke í tú ku kó mesàà.

⁷Ti bo yí ba náke! Isidayeeribe í pèté bè do wanti dèà? Kuyie ntāāté bè beè mǎà dè pèté, kè besombe to kpenke. ⁸Ti wǎrimu ke tú: Nè yíenní Kuyie nkuù bè tanné tikòncéētì mieke, ke bè yéikúnne ke kprénkúnne be to. ⁹Kè Dafiti múnkèe béi nke dò:

Yebaa mbè āà yèè naá mbe kpéí timáti nè ticùditi

kè bè tùditi
kè dè ntú be yei nkó yiyeti.

¹⁰Bèe naá ntiyùdnti
ke ténke bá nwuó mbá sámpó.
Pútínné be kè bè mpúútí sǎà.

¹¹M békúmu nke tú: Sifube bètè ke do sǎà nweà? Biti! Be kóo kédo kpéí nte kè Kuyie ndeeté ibotí tei kè dè bo bè yonke.

¹²Kè Sifube yete mèè kpéí nte kè kutenkù kumou pèté mesàà, kè bè pàà mèè sàà nnaá nyibotí tei kóme, dè né bo ndòm-mè bè bo ceete dii yiè kéwētení Kuyie mborè?

**Dikpáà kó itebake
naámmè kupaku kpeyi**

¹³N náánnè dímbè bèè í tú Sifube. Kuyie nni ntāāté kè m bo náké dímbè ku náànti, kè dè n naatinè de kó mutómú.

¹⁴Kè n yèmmè dò ndè bo yonke m botí kọbe Sifube kè bèmabèe túnne Kirisi.

¹⁵Kè Kuyie ndo bè yóu kétaunnè kumáà ibotí tei, dè né bo ndòmme bè bo wēte ké kù taunnè dii mǎnni. De mǎnni dè bo ndò bè do ku ke yǎnté.

¹⁶Kè Kuyie nte dicawéitiri kètiri, kù temu dicabuu dímbu. Kè kù te mutie kùnni kù temu mutie mumou. ¹⁷Sifube dǎnnè mutie bè buotí mǎmmu kupaku, kè bèè í tú Sifube kè bè dǎnnè dikpáà kómu, kè bè kōúní mu bake ke tuuténè kupaku kómu, kè ì pèù mu kó mekúm-mè. ¹⁸A né bá mpoti kàa yèmmè dò nha pèēté bè kǎú ìi bake, dikúnni dii da tǎ, fǎú í di tǎ.

¹⁹Kè dè yèmmè a bo yí: Bè kǎú ibake ke útóo ke bo tuuté mínwe. ²⁰Mómmu nwe bè ì kǎúmè ì ì tá mèè kpéí, ke da tuuté a tá mèè kpéí, a né bá mpoti, dǎd meyòmmè kéndé. ²¹Kè Kuyie nyí yóu kù bo kǎúmè mutie mómmumu kó itebake, kù báá da yóu. ²²A nyé ke dò nKuyie nyóumu ke wēte ke sà. Kù yóumu bèè kù yete be kpéí, ke sà a kpéí kénsà kàa í yè ku kó mesàà mmièke, kè meè dọke kù bo da kǎú itebake tei kóme. ²³Kè Sifube yóu be tookperí Kuyie mbo wēte ké bè tuuté be kùnni, ke yé kù mǎkemè muwērimú ke bo mè dǎd. ²⁴A nyé ke dò nha tú kutebaku dikpáà koku nku ke Kuyie nda kōúní ke tuuténè bè buotí mùu tie kupaku, dè tì ténke bá nkù yóunnè kù bo tuutémmè itebake mómmonyi i kùnni.

Kuyie mbo deeté Sifube

²⁵N kọbe n dọ ke di náké disòri kpeti matí nti kè di bá mpoti, Isidayeeribe to í yó nhā ke kpeíní sǎà, yè yó nkpeíní ke kémúnè Kuyie mbo deeté mèmme kù tǎāté bè bemou ibotí tei mieke.

²⁶Meè botí nku Kuyie nyóó deetémè Isidayeeribe kéndǎnnè tì wǎrimè ke tú:

Odeetiwè bo yènní Siyǎǎ
kéúté Sakobu yaábí yei mmemou.

²⁷Deè yó ntú mí nnè be ti kó metaummè, m bo bè úté dii mǎnni be yei.

²⁸Sifube yete Tináansààti nti ke naá nKuyie nkphantidèntòbè. Dèè tú ti kó mucóntimu Kuyie mbè dómu kù tǎāté mèè kpéí mbe yembè. ²⁹Ke yé Kuyie nhǎ í mpǎ kéfiete kù me nhǎ í nyete kù yu wè.

³⁰Di do tú bèè yete bèmbe Kuyie nkpeti. Di mǎnni kè kù di kuó mmesémmè Sifube yete mèè kpéí ku kpeti. ³¹Sifube yetemè Kuyie nkè kù di kuó mmesémmè kù múнке yóó me mbè kuó mmesémmè.

³²Kuyie nyóumu kè benitibè bemou yete ku kpeti, kè dè bo yie nkè kùu bè kuó mesémmè.

Kuyie nsàa ndeumu

³³ Kuyie nsàa ndeumu, kè ku cii ndeu kè kù yé demou. We mbo na kénáké kù tãáté ti nè kù dó kédòò ti. ³⁴ Kéndònnè ti wàrimè ke tú:

We nyé ti Yiè nyèmmè dòmmè?
We nkù duò nyitié?

³⁵ We nkù pã diyèè mari dèmarè ke baa de kó tiyeti?

³⁶ Kuù dòò demou, ke dè te, bá dè nè dè kó mutómmú. Kuyie nyètiri nídeu sáá. Kè dè mme ndò.

Tínti Kuyie ndeeté bè ti bo mpí mmèè botí ku tómmú

12 N kòbe Kuyie ndi dòòmu mesàa, deè te kè n di tiè nke tú dí kù duò ndi kònti nè di fòmmu kè dè ndò ndipãnni sàari dii kù wenni dii dò páíí. Deè yó ntú mubáammu di dò nké nkù báa mmù. ² Bá ncoúnè kuntenkù kuù nkó medòòrimè. Yóunè kè Kuyie nceete di yèmmè páíí, meimme di bo namè kébanté kù dó dè dèè wenni páíí.

³ Nè Kuyie nni ndòò mèè sàa nkpéí nké n naá ku kó ditònni, n dó ke di náké ke tú di yèmmè bá ndò ndi deu ke pèté di dommè. Kékúnne dimáa kéyie nKuyie ndi duò nyèè fìtè. ⁴ Wénténè onitì m̀̀ke mèè botí itùòti péu kè i tómmú cáá cáá.

⁵ Tínti Kirisi kòbe ti kperè me ndò, kè ti sù koò tàunè, ti wè tikònti timáa ndi, ke teé ntitòbè. ⁶ Bá wè kòo pãnni cáá nKuyie nhò pã kè dè màmè, kè Kuyie nyè nwèè duò nwè ku náantì, wè nti náa nti tákùmè dòmmè. ⁷ Kè Kuyie nyè nwèè nteé mbetòbè, wè mbè teé, kè kù yè nwèè ntiè mbetòbè, wè mbè tiè. ⁸ Kè kù yè nwèè nyáúkunko betòbè kònti wè nti yáúkunko, kè kù duò nkàa m̀̀ke a kperè a mpãa nnè meyèmmè mèmáa, kè kù yè nwèè nni betòbè wè nni kè dè wenni, kè kù yè nwèè nteé mbeciribè, wè mbè teé nnè diwèi.

Ti bo ndómè titòbè

⁹ Ndónè ditòbè nè timómmònti ke ní mmeyei ke taunnè dimáa mesàa nteii. ¹⁰ Ndónè ditòbè díndi Kirisi kòbe, kéndé ditòbè. ¹¹ Di bá ntú betónnédíébé, di kònti nyau kè di mpí nti Yiè ntómmú kè Muyaánsàamù ndi teennè. ¹² Dè ndi naati di baa dè kpéí, kè di féuri di mmi ke báa nKuyie nsáa. ¹³ Nteennè di kòbe Kirisi kòbe dèmarè bè dónni dii m̀̀nni, kécòú bepòòbè nè diwèi.

¹⁴ Kè bè di féunko di mbékú Kuyie nkó mesàa mbe kpéí, di mbékú Kuyie nkó mesàa bèè di féunko be kpéí, di bá mbè buò nkusinkù. ¹⁵ Di ní níwènnè diwèi bo bè ke yãnkù ke nwènnè bèè kuò, nke kuò. ¹⁶ Nyonè titòbè tú mù, di bá nhã sifeé, nkékunkonè dimáa, di yèmmè bá ndò di yé demou.

¹⁷ Di bá nfòku meyei bèè mè ndi dɔɔri. Ndɔɔrinè dèè wenni kè bènitièbè bemou wúó. ¹⁸ N dɔɔrinè di bo namè kennaatinè benitièbè bemou. ¹⁹ Di bá nwanti képeite di mómmòambe, yóunè kè Kuyie nkpa ndi kpéí, nke yé ti wàrimè ke tú: Mí nKuyie, mfi yóó kpà ndi kpéí. ²⁰ Kè dikònni bo a kprantídèntòu, duò nwe kòo di, kè sinéyèi ò bo, duò nwe kòo yã. Kàa dòò meimme dè dò nha còu yeháakúò nye o yuu ínkè. ²¹ A báa yie nkè meyei nda na, nídɔɔri mesàa nkè meè nte kàa na meyei.

Ndénè bèè baké

13 Benitièbè bemou dò nkényíemmu bèè baké be kpeti ke yé Kuyie nkuù bè kànnemè. Bèè kó dimáa baké Kuyie nkuù bè baá. ² Deè kpéí nte kè bèè yete bèè baké be kpeti, bè yete Kuyie nkpeti nti, kè bèè me nti yete tibeénti tiì doti be yó ínkè. ³ Bèè dòòri mesàa, mbè í dò nkéndé bèè baké, bèè dòòri meyei mbeè dò nké mbè dé. Kàa í dó ké mbè dé, dɔɔ mesàa nkè bè da sãnte. ⁴ Bè pí nKuyie ntómmú mmu ke bo da teennè kàa dɔɔ mesàa. Kàa dòòri meyei ndé be, ke yé

Kuyie nkuù bè duómme de kó mutómmu ke bè fěũnko bèè dǎdri meyei nke benkú Kuyie nyí dómme bè dǎdri dè. ⁵Deè kpéí nte kè ti dò nkényíé mbèè baké be kpeti, dè né bá ntú bè bo ti fěũmmè máà kpéí, ti yěmmè yàà bo nti bekùnèmè kpéí.

⁶Deè te kè di yieti dàmpòd. Bèè pí nde kó mutómmu Kuyie nkuù mù mbè duó, nké bè mù pí. ⁷Nduðnnè bá wè ò te dè: Ke yieti dàmpòd o yembè, ke yieti dèè dò do nkényieti di dò nké ndè yieti bè, kényíé di dò nkényíé mbèè kpeti, kéndé di dò nkéndé bè.

Ti bo ndómme ti kou tǎu

⁸Di bá mbannè òmòu, dibànni bomu di bo nyieti di dii tú di bo ndómme ditǎbè. Wèè dǎ betǎbè ò dǎd Kuyie nkuú imòu yěmmè mme. ⁹Ntenè ikuú yěmmè: Báà duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dǎu, báà kuw onitì, báà souté kécaàrè a kou tǎu yètirì, báà yúúkú, báà yaa nhotǎu kperè marè. De kó ikuú imòu kó dikùnni tú: Ndó a kou tǎu a dǎ mèè botí amáà. ¹⁰Wèè dǎ o kou tǎu ò í ò dǎdri meyei, ò dǎdri Kuyie nkuú yěmmè mme.

Ndakenè Yesu kó muwētìmù kpéí

¹¹Di yémèmu ti bo yèè mǎrè mieke. Dè tǎd kemu di bo entemè, ke yé ti tǎd nèmè medeetímè sòmme di mmònni. ¹²Keyènkè yòtèmu kè dè auté ke bo wenté, yóunè dibìnni kó mutómmu mumòu, ke báátí kuwenniku kó tikpàrinenti. ¹³Ti fòmmu nwenni kè ti kéri kuwenniku mieke. Ti yóu mudikétontímù nè tinayàkémúntì, ke bá ndouti dǎutinè titǎbè, ke bá nfòu mufòmmu yeimu, ke bá ndó yekpàrè nè mehèèmmè. ¹⁴Nfòunè mufòmmu pàmmù mùu tu Kirisi kǎmu, ke ténke bá ndǎdri di mómme mbe di kǎnti dómme.

Òmòu bá mbekùnè otǎu

14 Ncǎunè bèè kó metákùmè mu nyí kpenke, ke bá nsenku be yentotí.

²Òmòu yèmmè dòmmu ò bo na kényo ndemòu, wèè tákùmè mu nyí kpenke kòo yo ntikũnfǎàti. ³Wèè yo ndemòu ò báà senkèri wèè í yo ndemòu, wèè í yo ndemòu ò me mbá mbekùnè wèè yo ndemòu ke yé Kuyie mbè cǎutèmèmu. ⁴A tú we ke bo mbekùnè otǎu kó tǎnti? Kòo cómmú yoo ò do o yiè nkpeti nti. Ò me nyó ñcómumúmu ke yé ti Yiè mmòkemèmu muwèrimú ke bo nhò cúú. ⁵Bèmbè yèmmè dòmmu yewe mayè wenni nè yeteyè, kè betǎbè yèmmè dò yèmayè í cǎá, òmòu yèmmè cénke bá nhò bekùnè. ⁶Wèè yèmmè dò nyewe mayè wenni nè yeteyè, ò sǎntí Kuyie nku, kè wèè yo ndemòu kòo múnke kù sǎntí, ke yé ò ò nyóó dimè ké ku dǎunè nè mutómmu. Kè wèè í yo ndemòu kòo múnke ku nsǎntí. ⁷Òmòu í fòu omáà kpéí, òmòu me nyí kǎ nhomáà kpéí. ⁸Ke yé kè ti fòu, ti fòu Kuyie nkpeí nke, ke ti ku, ti ku Kuyie nkpeí nke. Kè ti fòu yoo ti ku, ti ã Kuyie nnòutè mieke nke. ⁹Ke yé Kirisi kumè ke yǎnté, ke baké becírìbè nè befòubè. ¹⁰Dè dòmmè kǎa bekùnè a kou tǎu? Ba nte kǎa ò senkèri? Timòu ti yóo cómmú Kuyie nyìkè nke kè kù ti bekénè.

¹¹Ti wǎrimu ke tú: Mí nKuyie m bomu! Benitìbè bemòu bo nínkú n yìkè, bá kùu botí kè kù n sǎnte. ¹²De mònni bá wè kòd kù nàké tì ò tukúnè.

A báà bǎ a kou

¹³Ti tú nyóunè ti bo bekùnèmè titǎbè, kètǎatè ké báà dǎd dèmarè dèè bo bo nha kou tǎu. ¹⁴Nè Yesu ti kó metaummè mieke n yémèmu weti weti ke dò ndèmarè í sí, a yèmmè dò ndèè sí ndèè òó naá ndesìnnè a kpéí. ¹⁵Kàa yo mmudii mamù kè dè kǎónnè a kou, a í ò dómú. Báà yie nkényo ndèmarè dèè bo fétinne a kou Kirisi ku wèè kpéí. ¹⁶A báà yie nkè bè da wátí dèmarè kpéí fí n yèmmè dò ndèè wenni. ¹⁷Kuyie nkpàtìyuu

í tú mudii nè muyáà kperi. Di tú a bo nwetímè mme kémwàke diwèi, Muyaánsààmù duò ndè. ¹⁸ Wèè tū nKirisì mebotí Kuyie nwe ndó kè benitibè ò sántí.

¹⁹ Kè dè dò mmemme, yóunè kè ti nwaà dèè bo nte kè kunaatí mbo ti cuokè, kè tí nkpénkunko titòbè Kirisì kó kuce mieke. ²⁰ Mudii muù bá nte kè ti cace Kuyie ntómmú. Mudii mamù í sī, ndè né í wenni a bo dimè dèmarè kébo nha kou. ²¹ Dèè wenni deè tú a bo yóunè imaa, ke bá nyō menaà, kényou dèè kó dimàà bo bo nha kou tōu. ²² Kàa yèmmè dòmmè de kó tináànti ínkè, nyé ti fí nnè Kuyie ndidé. Dè fínaati wèè dòòri timati kè dè í ò bekùnè. ²³ Wèè me nyo mmudii mamù kòo yèmmè ò bekùnè, Kuyie mmúnke ò bekénèmu ke dèè. Oniti dòòri dè kòo yèmmè ò bekùnè dè tú meyei mme.

Ti bo nteénnèmè titòbè

15 Tínti bèè kó metákùmè kpenke ti dò nkémimmu bèè mu nyí kpenke be kpéí, ti í dò nkéndòòri ti mè ndómè. ² Timòu bá wè ò ndòòri dèè bo nnaati o kou, dèè bo ò teennè kòo tákùmèe kpenke. ³ Ke yé Kirisì do í dòòrimè ò mè ndómè. Tì wàrimu ke tú: Bèè da sáá mbe sáàmbè do n yuu ínkè. ⁴ Kuyie nnáànti wàri ke bo ti benke ti do nkémmi mmèè botí nku, ke wèèri ke baa Kuyie nyóó ti duó ndè. ⁵ Kuyie nkùù 55 duó nhoniti meminnímè kóò bántè, kù di teennè kè dí nyo titòbè tú mù ke tū nKirisì kó itié. ⁶ Mèmmè di bo nwèmmè meyèmmè mèmáà nè metammè mèmáà ke sántí Kuyie ti Yiè nYesu Kirisì cice.

Tináànsààti bomè ibotí imòu kpéí

⁷ Kè dè do memme ncóunè ditòbè, Kirisì di coute mmèè botí kè Kuyie nyètèrii deuke. ⁸ Mómumu nwe n di náammè Kirisì dòò omáà Sifube kóo tónti, ke benke Kuyie ndo náké tì ti yembè tì tùmè mme timómmonti. ⁹ Ò kòtení kè bèè í tú

Sifube kè bè múnke bo sante Kuyie nku sàà nkpéí, kéndò nti wàrimè ke tú: M bo ndiè nke da sántí yebotè cuokè, kéndéúkunko a yètiri.

¹⁰ Kè titeti wàri ke tú: Ibotí imòu kòbe di wènnènè ku kó benitibè kè di nyānku.

¹¹ Kè titeti tu: Díndi yebotè yemòu kòbe nsántínè ti Yiè nKuyie, díndi ibotí ndéúkunkonè ku.

¹² Kè Esaii múnke bēi nke dò: Òmòu bo yènni Isaii kó kufuku mieke kémbaké yebotè yemòu, kè ibotí imòu nhò tá.

¹³ Kuyie nkùù 55 te kè ti ntá, kù di píe ndiwèi nè kuyeennaati di kù tá mèè kpéí. Kè Muyaánsààmù di teennè kè di dake ntá.

Pòòri nàkémè mùù te kòo bè wàrinè dikòmbùù

¹⁴ N kòbe n yému ke dò ndi nití, ke yé demòu, ke bo na kètié nditòbè.

¹⁵ Kuyie nni ndòò mèè sàà nkpéí nte kè n di wàri nè dikòmbùù bá n yí di sōnne timati, ke bo di dente di kèè tì nè dimònni. ¹⁶ N tú Yesu Kirisì kóo tónti nwe ke náá mbèè í tú Sifube o kpéí. M pí nKuyie nkó mutómmú mmu ke náá nTináànsààti kè Muyaánsààmù bo wénkùnne bèè í tú Sifube, kè bèe náá ndipānni sààri Kuyie ndó di. ¹⁷ Nè Yesu Kirisì ti kó metaummè mieke, dè n naatimu Kuyie nkó mutómmú m pí mmù kpéí. ¹⁸ N náá mmie nKirisì n tee mmèè kpéí nke, kè n nàké bèè í tú Sifube kè bè coute Kuyie. Weè n tee n náànti mieke nè n tómmú mieke. ¹⁹ Muyaánsààmù n teennèmu kè n dòò didietì péu, ke náké Kuyie nnáànti Sedisademmu nè Idirii kó kutempè nkumòu mieke. ²⁰ N tãáté ke dó kénáante Tináànsààti nti bè mu nyí ti kèè kèè bíékè, ke báá sòò nhòmòu kó

dipũú ínkè. ²¹N dđđ tí wãri memme ke tú:
 Bè do í nàké bè o kpéí,
 bè bo ò yà,
 kè bèe do í kèè o kpéí,
 kè bèe keè.

Pɔɔri dómè kékɔte Odommu

²²Deè n díftí sáá kè n yí kòtoo di cie. ²³Di mmònni n ténke í pí mutómú mamù i ntempè mmieke, yebie mpéu mieke nke n dómè ké di síéké. ²⁴Bàm-bà n dó kékɔte Esipanyi nwe, m bo nkɔri kéyeroo di cie ke di yà, kè n yèm-mèe narike kè ti dósóté, kè dí n teen-nè kuce. ²⁵N né yóó niitè kékɔte Sedisademmu nwe kéduú nKirisi kɔbe yepārè. ²⁶Maseduɔnni kɔbe nè Akayii kɔbe bèè pāmú yepārè ke bo teennè Kirisi kɔbe becìrìbè bèè bo Sedisademmu. ²⁷Bè tãáté nè bemáa ndi ke bè pã de kó yepārè, bè do dò nké bè pãmu. Ke yé Sifube bèè bo Sedisademmu bè bè nàkémè Kuyie nnáaànti bembe bèè í tú Sifube. Bè tũ ndò nké bè pãmu be kpere. ²⁸Kè m bè duú nde kó yepārè ke dèè, m bo nkɔri Esipanyi kéyeroo di cie. ²⁹N yému ke dò m bo nkɔroo ðii yiè ke di tɔo Kirisi kó mesàa mme.

³⁰N kɔbe n di békúmu, nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètiri kpéí nè Muyaánsàamù mùù ɔ nte kè ti ndó titɔbè ke tú di n wènnèndè dimàù kémbáá Kuyie n kpéí, ³¹kè n yenténè Sudee kó itookperí yembè. Kè Sedisademmu kɔbe cɔuté m bè tɔo yèè pārè. ³²Kè Kuyie ndó m bo tɔokoo di cie nè diwèi, kéòmpè sámp. ³³Kuyie nkùù duò nkuyènaatí kù ndi bonè dimɔu. Kè dè mme ndo.

Mudɔummu

16 N dó ke di nàké kè di nyé ti tãù Febee wèè pĩ nSánkiree Kirisi kɔbe tĩnni mieke mutómú, ò kèròomè mme. ²Dí ò cɔuté nè ti Yiè nkó diyètiri, Kirisi kɔbe dò nkéncòumè betɔbè, ké nhò

teénnè dè ò bèkú ðii mòmni meteèmmè. Ò teénnèmu benitibè péu, ke n teénnè mí m mómumu.

³N ðunko Piriisiidi nè Akidaasi nè bè ti wè nke pĩ nYesu Kirisi tómú. ⁴Beè kàáté mukúú ke n deeté. Dè í tú mí máa bè sántí, nè Kirisi kɔbe bemɔu ndi bèè í tú Sifube. ⁵N ðunko bèè tiku be cìètè ke báá nKuyie ke ðu n népo sàù Epaineti, wèè keté ke cɔuté Yesu Asii kó kutempè mmieke. ⁶N ðunko Maari wèè pĩ mmutómú mediè ndi kpéí. ⁷Ke ðunko ãndonnikuusi nè Sunniyaasi n cie kɔbe, nè bè ti do wè nke kpetí, benitidiebè mbe Yesu tɔrè mieke. Beè n niiténè ke cɔuté Yesu.

⁸Kè n ðunnènko ãmpidiyatuusi n néposàù ti Yiè nkó kuce mieke. ⁹Ke ðunko Udimee wèè múnke pĩ nKirisi tómú nè n népo Sitakiisi. ¹⁰Ke ðunko Apedesi Yesu tónti wèè fílkú ti Yiè nkó kuce mieke. Nè bèè pĩ mmutómú Adisitobuuri cìètè. ¹¹Ke ðunko Edodiyóó n cìètè kou nè Nasiisi cìètè kɔbe bèè cɔuté ti Yiè. ¹²N ðunko ti tãbè Tidifenni nè Tidifoosi, bèè pĩ nti Yiè ntómú nè ti tãù sàawè Pedisii wèè pĩ nti Yiè ntómú mediè. ¹³Ke ðunko Dufuusi Kuyie ntãáté wè nè o yó, wèè múnke tú n yó. ¹⁴Ke ðunko Asènkiriti nè Fekóó nè Edimesi nè Patirobaasi nè Edimaasi nè ti kɔbe Kirisi kɔbe bèè be bonè. ¹⁵Ke ðunko Fidokosi nè Sudii nè Nedee nè o tãù Odimpaasi nè Kirisi kɔbe bèè be bonè.

¹⁶Di ðunko ditɔbè nè diwèi. Kirisi kɔbe bemɔu di ðunko.

Nyénnè bèè áà metotímè be kpéí

¹⁷N kɔbe n di náámmu ke tú: Di nyé bèè áà metotímè Kirisi kɔbe cuokè be kpéí, ke náá ntii cáá ke bè fétinko. Di bè détinne dimáa. ¹⁸Bè í pĩ nti Yiè nKirisi kó mutómú, bè wanti bemáa kó mudii mmu. Ke ɔ nnáa nnè inunaatí nè yesáa, ke sou nKirisi kɔbe bèè í kpenke.

¹⁹ Benitìbè bemɔu yému di yiemme ti Yiè nkó tináaṅtì. Dè n naati mesàà, n né dɔ di nyému mesàà nnè meyei ke báá ta meyei mmieke. ²⁰ Kuyie nkùù duò nkuyèṅnaatí kù bo duó nkè di cuuti dibɔ̀̀ ké di nàntoo bàmbà.

Ti Yiè nYesu kó mesàà ní ndi bonè.

²¹ Timɔntee nè wè ti neiti wè di dɔunko, kè n cie kɔbe dususi nè Sasɔ̀̀ nè Sosipatee kè bè múnke di dɔunko.

²² Mí nTerisuusi wèè wàri dipátíri dii, m múnke di dɔunko ti Yiè nkó mewēn-nímè mieke.

²³ Kayuusi m bàté wèè cîêtè nè Kirisi kɔbe tiku dè ke báá nKuyie nè Edasiti di-hei kòd dífídóuntì nè ti népo Kadituusi bè di dɔunko.

[²⁴ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà ní ndi bonè dimɔu. Kè dè mme ndò.]

Kuyie nyètìrì ndeu

²⁵ Ti sántí Kuyie nkùù bo na ke di kpénkúnne ku kó kuce mieke nè Tináaṅsàatì n di náá ntì. De kó Tináaṅsàatì ti náá Yesu kpéí nke, ke ti benkú timómmɔnti Kuyie ndo sɔnne ti nè dimɔnni. ²⁶ Di mmɔnni de kó tináaṅtì ténke í sɔri, Kuyie mpānāaṅtì náaṅbè do ti nwàri. Kuyie nkùù bo sáà kuù yē ti ntì náá nyibotí imɔu kè ìi ti cɔuté ké ntì tá ke dɔori ti yēmmè.

²⁷ Nè ti Yiè nYesu kó diyètìrì Kuyie nyètìrì ndeu, kunku kùù máá tú meyèmmè yìè yebie nyebie. Kè dè mme ndò.

Pɔɔri w̄ari d̄i pátírì ketírì Kirisì kɔbe bèè bo Kɔdenti

Di mpátírì náá nti

Pɔɔri weè w̄ari di mpátírì Kɔdenti kɔbe. Ó do bo di w̄ari ke bo Efeesi kó di-hei ndi kékeè dikɔnkɔdnni d̄i bo Kɔdenti Kirisì kɔbe t̄inni mieke nè bemómmambe bè múnke do ò w̄arimè kóò biéké itié mmaì Kuyie nkó kuce mieke.

De kó dipátírì m̄ake itié nyibotí ibotí nku muwedounfómmu ínke d̄i ti náá mMuyaánsààmù duò nyèè p̄arè kpéí nnè ti dò nke nyè p̄innè mèè botí ke teennè titɔbè. Kòò w̄ète ke íkú Yesu tanf̄tè ke benke ke tú dem̄ou de mieke medókùmè mèè tu dèènni.

Di mpátírì náantì duó ke dòmmè

1. Mud̄ummu 1:1-9

2. Metotímè mèè do ānné Kirisì kɔbe bèè bo Kɔdenti be cuokè 1:10-4:21

3. Kirisì kou dò nkéndò mpáíí nwe nè dipopuò kó tináantì 5-7

4. Kirisì kou dò nkénte omáà kékáá ndè 8:1-11:1

5. Kirisì kɔbe dò nke níí ndòmmè kuwedoundieku mieke nè Mudisààmù tu mù 11:2-34

6. Muyaánsààmù nduò nyèè p̄arè kò tináantì nè ti bo ndómè titɔbè 12-14

7. Mukúkéyántímù kó tináantì 15

8. Dikòò nè mud̄ummu s̄ommu 16

Mud̄ummu

1 Mí mPɔɔri Kuyie nkuù n yu ke d̄ó n náá Yesu Kirisì kó dit̄onni mí nnè n népo Sositenni, t̄i di w̄āū di mpátírì d̄índi Kirisì kɔbe bèè bo Kɔdenti.

²Ti di d̄ouko d̄índi Kirisì kɔbe bèè bo Kɔdenti, d̄índi bèè w̄ennénè Kirisì kè Kuyie ndi wénk̄unne ke di c̄ānné, ke d̄ouko bèè kó dimàà yu ti Yiè nYesu

Kirisì yètìrì tip̄itì tim̄ou. Yesu wèè tú ti Yiè nke tú be Yiè. ³Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisì bè di d̄ò mmesàà nke di p̄a kuyeñnaatí.

Kuyie nti d̄ò mèè sàà nnè

Kirisì ti kó mewēñnì mè mieke

⁴N s̄ántímu Kuyie ns̄áà nè kù di d̄ò mèè sàà nnè Kirisì di kó mewēñnì mè mieke, ⁵ke di p̄ā ndem̄ou botí, kè di n̄o nke náá nKuyie nnáantì ke yé dem̄ou. ⁶Ke yé Kirisì kó tináantì f̄ik̄úmè di mieke tei tei. ⁷Kè di m̄ake Kuyie nkó yep̄arè yem̄ou d̄índi bèè bàa Kirisì bo w̄ētenímè. ⁸Kuyie mbo di f̄íí kè di na kētuoke kum̄anku. Kè ti Yiè nYesu Kirisì n̄wētíní ke báá yà ò bo di sei nt̄il ínke. ⁹Kuyie nkùù di yu ke di taunnè ku Bire ti Yiè nYesu Kirisì, kù d̄òòrimu kù béi nt̄i.

Meyatimè Kirisì kɔbe cuokè

¹⁰N kɔbe n di náámmu nè ti Yiè nYesu Kirisì kó diyètìrì, ke tú di nyo ditɔbè tu mù kè meyatimè bá mbo di cuokè, kè dí nwē mmeyèmmè mēmáà nè iyeñtotí imáà. ¹¹N kɔbe n náá mmemme ke yé Kodowe c̄ít̄è kɔbe n n̄akémè ke tú yekp̄arè bo di cuokè. ¹²N kèèmu bèmabè tumè: Mí nt̄ú Pɔɔri kou. Kòò t̄òu tu: Mí nt̄ú Apodoosi kou. Kòò t̄òu tu: Mí nt̄ú Pieri kou. Kòò t̄òu tu: Mí nt̄ú Kirisì kou. ¹³Di yèmmè dò nKirisì toté toté maà? Mí mPɔɔri mí ku di kpéí nkudap̄āítí ínkaà? Bè di ānné bàtém̄mù nè m̄i kó diyètìràà?

¹⁴N s̄ántí Kuyie n yí ānnémè bàtém̄mù di kóò m̄ou kè d̄è í tú Kirisipusi nè Kayusi. ¹⁵Òm̄ou báá na ke d̄ò bè ò ānné bàtém̄mù nè n kó diyètìrì. ¹⁶Éé! Nh ānnému bàtém̄mù Setifannaasi c̄ít̄è kɔbe, be kó dif̄onk̄uò n yí yé kè m bo nhānné ot̄ou m̄ou bàtém̄mù. ¹⁷Kirisì í n t̄ō nkè m bo nhāñ benit̄ibè bàtém̄mù, wè n yu kè m bo náké Tináansààti nti, ke bá nt̄i náá nnè onit̄i kó meciì, ti yàà bo kék̄unne kudap̄āítí náantì kó muw̄érímù.

**Kuyie nkó mecii
cǎǎnnèmè benitibè kɔme**

¹⁸ Kirisi kumè kudapǎǎtí ínkè kó tináànti dò nkuwaátóo nku bèè feti be borè, ke né tú Kuyie nkó muwǎrímú tǐnti kù deeté bè ti borè, ¹⁹ kéndònnè ti wǎrimè ke tú:

Bèè mǎke meyèmmè m bo mè dèite, kǎüté mecii yembè cii.

²⁰ We nténke né tú meyèmmè yiè? We ntu opátíyíétiwè? We ntu tineiti yiè? Kuyie mbenkemu ke tú benitibè mǎke mèè yèmmè tu mǎwáátéyèmmè mme.

²¹ Benitibè í na ke banté Kuyie nnè be kó meyèmmè, deè te kè Kuyie ntǎáté ke deeri bèè tá tináànti ti náá nti, tii dò ntiwááténáànti bèè ti yete be borè. ²² Sifube dǎ kǎyà tidietí, kè Kerekibe bie wanti mecii. ²³ Tǐnti me nnáá nKirisi kpéí nke bè baaké wè kudapǎǎtí ínkè, Sifube í dǎ de kó tináànti, ti dò ntiwááténáànti nti bèè í tú Sifube be borè. ²⁴ Bèè kó dimàà yie nKuyie, nSifube nè bèè í tú Sifube Kirisi bè benkúmu Kuyie nkó muwǎrímú nè ku kó mecii. ²⁵ Ke yé Kuyie ndòòri dè dòmmè dewáátékperè nde ke né pǎété benitibè kó mecii, kù dòòri kè dè dò ndè cǐnnimu ke né pǎété benitibè kó muwǎrímú.

²⁶ N kǎbe wénténè dimàà díndi Kuyie nyu bè. Mecii nyembè nè benitidiebè nè bekpààtibè bè í sù di mieke. ²⁷ Kuyie ntúóté kutenkù kuù nkǎbe wúó ndè kè dè dò ndewáátékperè ke fèikúnne mecii nyembè, ke tùóté bè wúó ndè kè dè cǐnni ke fèikúnne bekperibè, ²⁸ ke tùóté bè wúó ndè ke dò ndè í tú dǎmarè, bè sǎnku dè ke fèikúnne dedierè, kè dè naá ndetèirè, ²⁹ kè dè bo yie kòo mǎu báá déúkúnne omàà Kuyie nyiikè. ³⁰ Kuyie nkuu di taunnè Yesu Kirisi, kòo di duǎ mmecii nke di wénkúnne, ke di deeté ke di cǎnnè kè di tú ku kǎbe. ³¹ Ti wǎrimu ke tú: Kòo mǎu dǎ kǎnsǎntí omàà, ò nsǎntí omàà Kirisi ò deeté mèè kpéí.

Pǎori do í náánnè meniticii

2 N kǎbe n kòtoo dii mǎnni di cie, n do í di náké Kuyie n náànti nè yetannè dieyè yoo nè oniti kó mecii. ² N do í dǎ kè di náké titeti matí tii í tú Yesu Kirisi bè baaké wè kudapǎǎtí ínkè ò kpeti. ³ M bo dii mǎnni di cie ke dò nhociri nwe kè kufǎwáá nní nni mbo kè ò kpéutí. ⁴ N do í di tiè ke di náá nKuyie nnáànti nè menáànkùò nyoo nè mecii, n do náánnè Muyaánsààmú kó muwǎrímú mmu kè benitibè banní, ⁵ kè dè bo yie nkè di tákùmè bá nfiíkú oniti kó mecii nyiikè, mè nfiíkú Kuyie nkó muwǎrímú ínkè.

Kuyie nkó mecii sǎrimu

⁶ Nh 5 nnáá mmecii nKirisi kǎbe bèè kpenke bèmbè Kuyie nkó kuce mieke, de kó mecii nyí tú kutenkù kuù nkǎme yoo bèè baké be kǎme, ke yé bèè baké be wǎrímú yóo deèmmèmu. ⁷ Ti náá nKuyie nkó mecii mme mèè sǎri, kù do tǎáté mè kè kutenkù mu nyí bo, ke bo ti tanné ku kó tikpeti mieke. ⁸ Bèè baké kutenkù kuù mbè í banté de kó mecii, nkè bè do mmè banté bè na bá mbaaké ti Yiè ntikpeti yiè nkudapǎǎtí ínkè. ⁹ Ti wǎrimu ke tú:

Òmǎu í yà dè,

òmǎu í kèè ti,

òmǎu í totí ti o yèmmè

Kuyie nde ndòò bèè kù dǎ be kpéí.

¹⁰ Kuyie nduǎ nkè ku Yaá mbenke tímbe ku kó disòri, ke yé Muyaánsààmú yémèmu demǎu bá Kuyie nkó disòri dieri. ¹¹ We mbo na kényé otǎu yèmmè dòmmè kè dè í tú o mǎmmuǎ, mèè botí nku òmǎu í yémè Kuyie nyèmmè dòmmè kè dè í tú Muyaánsààmú. ¹² Kuyie nti duǎ mmùu Yaá nyí tú kutenkù kǎmu, Kuyie nkǎmu mmu kè dè bo yie nkè ti banté kù ti dòò dè nè ku kó mesdà. ¹³ Ti 55 í nnáá Kuyie nnáànti nè oniti kó mecii, ti 5 nnáá Muyaánsààmú ti duǎ nti nti. Ti 55 nti ntiè Kuyie nkó benitibè.

¹⁴ Wèè í mɔke Muyaánsààmù ò báá na kɛyie Muyaánsààmù ti náá Kuyie nkpeti tì, ti ò ndò ntiwááténáànti nti o borè. Bèè mɔke Muyaánsààmù beè bo na ké tì banté, bèè í mù mɔke bè báá na ké tì banté. ¹⁵ Wèè mɔke Muyaánsààmù weè bo na kébanté demɔ, wèè í mù mɔke ò báá na kòò bekénè, ¹⁶ ti wàrimu ke tú: We nyé ti Yiè nyèmmè dòmme? We nkù duó nyitié? Tínti me mmòkemu Kirisi kó meyèmmè.

Kuyie ntɔmbè bemɔu bè màmu

3 N kɔbe n yí di náánnè ke dònne bèè kpenke Kirisi kó kuce mieke, n di náánnè ke dònne kutenkù kuù nkɔbe mbe, ke yé di kpaá bemmè Kirisi kó kuce mieke. ² N do di duó memiè mme, n do í di duó mmuciè, ke yé di do í yóó namè ké mù di, bá nè yíenní di báá na, ³ ke yé di kpaá mɔkemè kutenkù kuù nkɔbe kó meyèmmè dèè tu yekpàrè nè mehèèmmè deè benkù di fòmму í cèètemè. ⁴ Kòò mɔu tú: Mí ntú Pɔɔri kou nwe, kòò tɔu tu: Mí ntú Apodoosi kou nwe. Di dɔɔri ke dò mbèè í yé bèmbe Kuyie.

⁵ We ntu Pɔɔri ke we ntu Apodoosi? Ti tú Kuyie nkó betɔmbè mbe ke di nitè Kirisi kó kuce, bá wè kòò pí nKuyie nyè nwèè pí mmùù tɔmmú. ⁶ N fímmu, kè Apodoosi yɔɔre, kè Kuyie nte kè dè kòté. ⁷ Dè í tú wèè fí nyoo wèè yɔɔre beè dòò mùmamù, Kuyie nkùù te kè dè kòté, kuù dòò demɔ. ⁸ Wèè fí nnè wèè yɔɔre bè màmu, Kuyie nyóó yietí bá wè o tɔmmú dòmme mme. ⁹ Ti wè nke pí nKuyie nkó mutɔmmú mmu kè di tú Kuyie nkó kupaku, ke dò nKuyie ncíètè kó imarí. ¹⁰ Kuyie nkuù n duó kè n dò mbemariè kóo kóti ke piùútè kè betɔbè sɔkù, bá wè ò né ndake ò maà mèè botí. ¹¹ Dipūù dɔú nke dèemu dii tu Yesu Kirisi, òmɔù báá na kèpúútè diteri mari. ¹² Dipūù dimáà ínkè bèmabè maàmù nè timátì péitì, kè betɔbè maà nè mesɔɔ, kè betɔbè maà nè yetásàayè, kè betɔbè

maà nè ideí, kè betɔbè maà nè timútì, kè betɔbè maà nè tiyontì. ¹³ Bá wè ò maánè dè bo feité Kuyie mbeénti yiè, kè kùu dè yàáké nè muháá. ¹⁴ Wèè maá dipūù ínkè kè muháá nyí còútè o kperè, de yiè mbo pété ticuuti. ¹⁵ Kè wèè kperè me ncòútè, ò báá pété ticuuti, ò né yóó cootému kè dè né ndò nhò yenté muháá mmieke ke yè.

¹⁶ Di í yé ke dò ndimɔu di wè nkétú Kuyie nkó teciètè nte kè Muyaánsààmù bo di miekaà? ¹⁷ Kòò mɔu kùu Kuyie ncíètè Kuyie mbo ò kùu múnke, ke yé Kuyie ncíètè dòmme páíí nwe kè di wè nke te ntú.

¹⁸ Òmɔù bá nsouú nhomáà, wèè yèmmè dò nhò cii kutenkù kuù nkó mecii wèè yei nkè dèe yie nkòò pété mecii mómme. ¹⁹ Ke yé kòò mɔu yèmmè dò nhò cii kutenkù kuù nkó mecii Kuyie nhò wùó nkuyèinkù nku. Ti wàrimu ke tú: Kuù duò nkè mecii nyembè cii mbè pí. ²⁰ Kè titetì wàri ke tú: Kuyie nyému mecii n yembè yeñtotí. Kù yému ì tùmè detetirè. ²¹ Òmɔù tú mbá mpɔtì ò wènnèmmè yie nyoo yie, bemɔu bè tu di kɔbe mbe. ²² Pɔɔràà, Apodoosàà, Pieràà, kutenkàà, mufòm-maà, mukúúnàà, demɔu dè tu di kperè nde, ²³ kè di tú Kirisi kɔbe kè Kirisi tu Kuyie nkou.

Kirisi kó yetɔrè

4 Di dò nké nti wúó nKirisi kó betɔmbè mbe ò duó nkè bèè náá nKuyie nkpeti tì sɔri. ² Bè bèkù tì otɔnti tu ò bo mpím-mè o tɔmmú weti weti. ³ Mí nkpeí kè díndi yoo kutenkù kuù nkó kubeéndieku makù bo m bekénè, dè í n kɔónnè, n yèmmè me mmúnke í m bekúnè. ⁴ N né í yè n wenni páíí, n Yiè nweè tu n kóo beénti. ⁵ Deè kpéí nte kè n tu di bá mbekúnè òmɔù kè dimònni mu nyí tùðke. Mbaanè ti Yiè mbo wètenímè, wèè yóó fei ndèè kó dimàà do sɔri demɔu, kédennení dèè

kó dimàà bo benitìbè yèmmè mieke, kè Kuyie nsāntè bá wè ò mǎnnè dìl sǎnni.

⁶N tùóté mí nnè Apodoosi ti kó medonnimè kè dè bo di teennèmu kè di banté dináahāntírì dìl tu: Òmòu báá sénté tìl wǎri. Òmòu tū mbá ndéúkunko omáà yoo Kuyie nkóo tǎntì mòu ke kékunko otòu. ⁷Dè dòmme kè di déúkunko dimáà? Di mǎke dè Kuyie nkuu í dè ndi pǎà? Kè kuu dè ndi pǎ, ba nte kè di pǎti ke dò ndí dè wáá nnè dimáà.

⁸Di yèmmè dò ndi yíétému kè dè sǎnnè kè di kpenke ke baaté, dè í dò mmemme, n né báámmu Kuyie nke dó dèe mè dǒò kè tí wǎnnè kébaaté. ⁹Dè dò nKuyie ntùóté tǐnti ku kó betǒmbè mbe ke dǒò kuyóu kǎbe, kè ti dǒnnè benitiyeibe bè dó kékuo bè, benitìbè bemòu nè Kuyie ntǒrè de ìlkè. ¹⁰Ti naá ntiyèintì nti Kirisi kpéí, Kirisi kpéí nkè díndi ciité, kè ti cǐnni kè di kpeñni, kè bè ti sènkú ke di sǎntí. ¹¹Mómumu nwe nè yíenní ti féúrímè nè dikǒnni nè sinéyèí, ke kpa tiyààtì, kè bè ti féũnko, kè ti áánte tipínti timòu ke kpa ti á dè ¹²ke pí mmutómú ke yonnè, kè bè ti sǎá nkè ti bè pǎá nKuyie nkó mesàà, kè bè ti féũnko kè ti mi, ¹³kè bè ti náá ntiyeiti kè ti bè ténninko tisààtì, kè bè ti wúó nkutenkú kuu mmieke ke dò ntiyontì nè desíntékperè bè ùtóó dè.

¹⁴N yí tì ndi wǎri ke bo di ánnè ifei, n tì ndi wǎri ke bo di tiémmu díndi m bí n dó ì. ¹⁵Bá kè di mǒòte bèè di baké kè bè tùòke tekǔupípitè (10000), míl tu di cice ke yé míl di nǎkémè Tináahsààti ke di benke Yesu Kirisi kó kuce. ¹⁶N di náámmu n tǔnne n kó meborime. ¹⁷Deè te kè n di duónko m bire Timǒntee n dó wè mediè kòò tū nti Yiè nYesu kè dè wenni, kòò bo di dente n tū mmè botí Kirisi ke mè tiè nKirisi kǎbe tǐrè yemòu.

¹⁸Bèmbè di mieke mǎke sifeí nsi kè be yèmmè dò n yí kǎroo di cie. ¹⁹Kè Kuyie ndó n kǎroomu ke bo yà de kó sifeí yembè, kéyà nsà kè bè náánnè be nò máà yoo bè dǒòri tǐmatì. ²⁰Kuyie nkpààtìyuu í tú

munùbémmù máà, di tu nè medǎòrimè mme. ²¹Di dó nní nkǎroo di cie ke tó didáù ndià? Yáa di dó nní nkǎroo ke di dó ke yǒò?

Meysi mmèè dǒòri Kirisi kǎbe cuokè

5 N yomu bè náámmè tipínti timòu di borime í wennimè. Kè di dǎori bá bèè í tū nKuyie mbè í dǎori dè. Bè tu òmòu dǎutinè o cice pokù. ²Nè memme kè di kpaá mǎke tefentè, dè do dò ndi yèmmè mèe caàrè kè di beti de kóo nitì di cuokè. ³Mí n kpéí, bá n yí me ndi bonèmè, n yèmmè di bonèmu kè n dié nke bekénè de kóo nitì. ⁴Di tǐfí nnè Yesu kó diyètírì, n yèmmè nè ti Yiè nYesu kó muwérímú dè yó ndi bonèmu. ⁵Kè di ò duó ndibòò, kòo kǒntìi kú kòo wǎnni cooté tibeénti yiè.

⁶Di í dò nkénsǎntí dimáà di wennimè, ke yé mutie mùu muuti péè mù òò mmamè sǎmpò nwe kè tipéècootii múútí timòu. ⁷Deitenè mutie mùu muuti péè di mieke kéntú tipéècootii pǎntì, ke yé bè kùòmè Kirisi wèè tu diyentébanni kó fepièfè ti kpéí. ⁸Nè dè kpéí nyóunè kè tí mbaànnè péè wèè í kǎorenè mutie mùu muuti dèè tu ti bo nwennimè ke náá ntimómmonnti, kéyóu péè wèè kǎorenè mutie mùu muuti dèè tu tidǒnnitì nè mufòmму yeimu.

⁹N sòò di wǎri dìl pátírì, n sòò di nàké ke tú di bá ntaunè bèè fòmму í wenni. ¹⁰N sòò í yè ndi yatènè kutenkú kǎbe bèè fòmму í wenni, kè bè duó mbe yèmmè idíftí, ke yuuku, ke feu yebǎkè. N sòò yè nKirisi kǎbe mbe bèè dǒòri me kóò botí. Kè n do mbe nyè n na nyí di yèmu kutenkú mieke. ¹¹Di mpátírì mieke n dó ké di náké ke tú kòò mòu tu omáà Kirisi kou kòo fòmму í wenni, yoo ò duó nho yèmmè idíftí, yoo ò feu yebǎkè, yoo ò cààri betǎbè yètè yoo ò tu kunaàyàákù yoo ò tu oyúókù, di keté ke báá ò wǎnnè kédì.

12-13 Mfi í dò nkébekénè bèè í tú Kirisi kɔbe, Kuyie nkuù yóó bè bekénè. Di dòmmu kébekénè di kó ditɔnni kɔbe, ti wàrimu ke tú: Betinè oyeiwe di cuokè.

Kirisi kɔbe dò nkéntünnimè be kpeti

6 Dè dòmmè dindi Kirisi kɔbe, kè di mɔke tìmatì nè ditɔbè di tì kòtenè bèè í tú nKuyie mbe borè, ke yóu di bo tì kòtenèmè Kirisi kɔbe borè? ²Di í yé ke dò nKirisi kɔbe beè yóó bekénè kútenkù kɔbaà? Kè beè yóó bekénè kútenkù kɔbe, dè dòmmè kè di né báá na kètúnte tìmatì sámpótì di cuokè? ³Di í yé ke dò nfi yóó bekénè Kuyie ntɔràà? Ti né bo yīēke ti bo tūntemè mme kútenkù kuù nkpetàà? ⁴Dè né dòmmè kè di ò mmɔke tìmatì ke tì kòtenè bèè í tú Kirisi kɔbe be borè kè beè tì beké? ⁵N tì béi nke ifei ù bo di pí. Òmòù í bo di mieke bá omáà wèè cii ke bo na kètúnte tìmatàà? ⁶Dè keté ke í dò ndi mmɔkenè ditɔbè tìmatì ke né báá tì kòtenè bèè í tú nKuyie mbe borè.

⁷Kè di mɔke tìmatì nè ditɔbè deè benkú di yīēkemè. Di níí na mmimmu bè di dɔɔri diì mɔnni meyei, nkè bè yùúkú di kperè di yóu kè dèe yei. ⁸Dfi pètinke dɔɔri meyei nke yuuku ditɔbè. ⁹Di yému ke dò mbèè borime í wenni bè í tati Kuyie nkprààtiyuu. Di bá nsoú ndimáà: Bèè fòu mufòmmu muyeimu nè bebɔɔféúbè nè bèè dɔuti dɔutinè betɔbè, nè bèè dɔɔrite isɔke: Benitidaabè bèè dɔunè bedatɔbè nè benitipòbè bèè dɔunè bepɔtɔbè, ¹⁰nè beyóóbè nè bèè duó mbe yèmmè idífi nè tinaàyààtì nè bèè cààri betɔbè yètè nè yeyoyóókperè. Bembe kó dimàà í tati Kuyie nkprààtiyuu. ¹¹Di mieke bèmabè do tú beè nitibè botì kè Kuyie ndi cīē ndi yei, nke di cànnè kè di tú ku kɔbe, kè kù di wénkünne. Yesu weè te kè Kuyie mmè dɔɔ nè ku Yaá mmieke.

Kirisi kou bo na kéndɔɔri ò dɔràà?

¹²Bèmabè di mieke tú dèmarè í ci, mómumu nwe, demòu dè né í ti dɔɔri

mesàà. N yí ci dèmarè n né í yóó ye nkénaá ndèmarè kó kudaakù. ¹³Di tú tidiiti bo dipitiri kpéi nke kè dipitiri bo tidiiti kpéi, mómumu nwe, nè memme Kuyie nyému dedé de mànkù tikònti tii me nyí bo di bo ndɔuti dɔutinè mèè kpéi nditɔbè, tì bo ti Yiè nKuyie nkpeí nke, kòò tì te. ¹⁴Kuyie kùu te kè ti Yiè nyánté kuù kó muwèrimú yó nte kè ti yánté múnke.

¹⁵Di í yé ke dò ndi kònti tu Yesu kpeti ntaà? M bo túóté n kònti kéduó nhonitipòkù wèè dɔuti dɔutinè benitidaabàà? Biti bitì! ¹⁶Di í yé ke dò kòò niti duónè onitipòkù wèè dɔuti dɔutinè benitidaabè bè naá tikònti tìmáà ndià? Ke yé ti wàrimè ke tú: Bedé bè bo naá nhoniti omáà. ¹⁷Kè wèè me ntàunè Yesu Muyaánsààmù mieke bè naá nhoniti omáà ndi.

¹⁸Ncokùnè di bo ndɔutinè mèè ditɔbè! Meyei ntēmè oniti dɔmmè í sìnkùnko o kònti wèè me nduónè o pokù í tú wèe yoo o dɔù í tú wèè ò sìnkùnne o kònti nti. ¹⁹Di í yé ke dò nKuyie ndi duó mMuyaánsààmù kè mù bo di mieke kè di kònti tu mu cīētàà? Di í te dimáà. ²⁰Kuyie nkuù di donté kudonku diekù, ndéúkùnkonè ku nè di kònti.

Dɔɔri tēnné tì dipopuò ínkè

7 M bo di tēnné di m beke tì náànti ke tú dè wenni oniti bo nkpramè o pokàà? Ĕē, kòò niti í kàaké onitipòkù dè wennimu. ²Benitibè né mè ndɔuti dɔutinè mèè betɔbè. Nè de kpéi mbá wèè nitidžù mmɔke o pokù, bá wèè nitipòkù kòò mmɔke o dɔù. ³Onitidžù řduó nho pokù ò dò nké nhò duó ndè, kòò nitipòkù múnke řduó nho dɔù ò dò nké nhò duó ndè. ⁴Onitipòkù í te o kònti o dɔù wèè tì te, onitidžù me nyí te o kònti, o pokù wèè tì te. ⁵Òmòù báá yetenè omáà otɔù, kè dè í tú di wēnnè ke tāté dimònni mari ke bo bántè Kuyie, kè di dèè di wēte kēsɔɔtè.

Dibɔɔ yàà bo di souté mɛ̀è kpéí nke yé di báá namè kéjí ndimáà.

⁶N di náá n yèmmè dò ndèè wenni dènde, n yí yé ndi dè dònè muwérímú. ⁷N na ndó dimɔu di nni ndònnèmu, timɔu ti né í wè nyepàrè, bá wè Kuyie nhò pà diì pänni cáámmu.

⁸Ntenè n náá nti tidakóóti nè tipokóóti nè bekúpòbè: Dè wennimu di bo nni ndònnèmmè. ⁹Kè di me nyí yóó na ke pí ndimáà, puokenè kéyenke, kè deè tóünè di bo ndómè kè dè di tuò.

¹⁰Kirisi kɔbe bèè po nè bèè ye, n yóó mè mbéi ndìl nùù í tú n kperi ti Yiè nkperi ndi, wèè ye nhò báá yete o dòu. ¹¹Kòò me nhò yete ò nkóké. Onitidùù me nyí dò nkébeti o pokù.

¹²Díndi betɔbè (n yóó di náké tí í tú ti Yiè nkpeti, n kpeti nti) kè Kirisi kou mɔù po wèè í yie nKirisi kòò dó ké nhò ye nhò báá ò bèti. ¹³Kòò nitipòkù wèè me ntú Kirisi kou ke ye nwèè í yie nKirisi kòò dó ké nhò po ò báá ò yete. ¹⁴Ke yé onitidùù wèè í yie nKirisi ò tókénèmmè Kuyie nnè ò pokù kpéí, kòò nitipòkù wèè í yie nKirisi kòò tókénè Kuyie nnè o dòu kpéí, kè bè me nyàte be bí bo détenè Kuyie nke né do kù tókénè. ¹⁵Wèè í dó Kuyie nkè wèè yete wèè dó Kuyie nwèè wè yóu. De mònni dèmarè ténke í bè tàunko. Kuyie ndi deeté kè di bo nfoù diwèi mieke nke. ¹⁶Onitipòkù, a bo yíme kényé ke dò nha bo deeté a dòu? Onitidùù a bo yíme kényé ke dò nha bo deeté a pokù?

Bá wè wèè yie nho f̄t̄iri

¹⁷Kè dè í tú m mè mbo ke náá nti ìnkè, bá wè wèè yie nho f̄t̄iri Kuyie nyóó ò deeté kòò bo di. Tiñti n tièmmè Kirisi kɔbe bemɔu. ¹⁸Kè Kuyie nyóó da deeté ke s̄́ nkàa cānté bá nsòri kàa me nyí cānté bá ntú a bo cānté. ¹⁹Kàa cānté yoo a í cānté de kpeti í bo, a bo nyíèmmè Kuyie nkuó deè wenni. ²⁰Bá wè wè mbo Kuyie nyóó ò deeté kòò bo diì f̄t̄iri kèntù nKuyie. ²¹Kè Kuyie

nyóó da deeté ke s̄́ nha tú kudaakù bá nyíèkù. Kè kuce me mbo a bo yíme ke ténke bá ntú kudaakù á yè. ²²Ke yé wèè do tú kudaakù ò tiekemè omáà Kirisi kó metaummè mieke, wèè do te omáà kòò naá nKirisi kó kudaakù. ²³Kuyie ndi dontému ke yietí kudonku diekù, ténke bá naánnè benitibè kó tidaati. ²⁴N kɔbe bá wè ò mbo Kuyie nyóó o deeté kòò bo diì f̄t̄iri ké nkù tü.

Bèè kóké nè bekúpòbè

²⁵Bèè í po nè bèè í ye, n yóó mè mbéi nti í tú ti Yiè nkpeti, mí nKuyie ndòò wè mesàà mmfi yèmmè mè dò, kè di bo na kéyie n kpeti.

²⁶N yèmmè dò nti mè mbo yèè m̀rè yeiye mieke, dè wennimu ke dò nhoniti mbo o f̄t̄iri. ²⁷Kàa m̀ke a pokù, a báá yí a bo ò bèti, kàa me nyí m̀ke, a bá nwanti képuoke. ²⁸Kàa po a í dòò meyei, kàa me nye nha í dòò meyei. Bèè po nè bèè ye mbè yó nháárimu, deè te ke n yí dó di ta meháárimè mieke.

²⁹Nte n duò nyì tié: Dimònni kúpému, bèè po, bè ndò mbè í po. ³⁰Bèè kuò mbè bá ndakenè yedabùò, bèè yānku bè bá ndakenè tiyānkùti, bèè do mbè bá ndakenè mudommu. ³¹Bèè m̀ke tikpàti bè bá nti dàkenè, ke yé kutenkù autémè ke bo deè.

³²N dó ké di deeténnè iyentotí nyi, wèè í po ò ò ndakenè ti Yiè nkó mutómmú mmu, ke dó kédòò ti Yiè ndó dè. ³³Wèè po kòò ndakenè o c̄t̄è kó mutómmú, ke dó kédòò o pokù dó dè. ³⁴Kòò yèmmè bo tip̄iti tidé. Mèè botí nku onitipòkù wèè í ye nnè osapàà nwèè í ye mbè ò ndakenèmmè ti Yiè nkó mutómmú, ke dó kénwenni be kònti nè be yèmmè. Wèè me nye nhò ò ndakenè o c̄t̄è kó mutómmú mmu ke dó kédòò o dòu dó dè.

³⁵N yí di d̄orinè muwérímú, n dó ké di teennèmu kè di mbo kè dè wenni, ke taunè Kuyie nke pí nku tómmú.

³⁶ Kòò mɔ̀u waá ndipocēnni ke s̄́ ndi dɔ́ kɛ̀pɛ́ɛ̀tɛ̀ di túòrè, kòò dɔ́ kɛ̀ di túóté, ke di túóté, wè í cààrè. ³⁷ Kòò mɔ̀u me ntotí o yèmmè weti weti, ke bo na kɛ̀mpí nhomáà, ke báá túóté o pocēnni, wè í cààrè. ³⁸ Wèè túóté o pocēnni ò dɔ̀ò kè dè wennimu, kè wèè í túóté kòo kperè òke wenni.

³⁹ Onitipòkù wèè ye nhò taunè o dɔ̀u nwe be fòmму mumɔ̀u mieke, kòo dɔ̀u me nku ò bo na kɛ̀yenke ò dɔ́ wè kè de yiè ncēnke tú Kirisi kou. ⁴⁰ N yèmmè dò nkòò í wè̀te ke yenke dè òke bo nhò naati. N yé̀mu ke dò n náá nti Muyaánsààmù muù tì nni nduó.

Iwū́ bɛ̀ fié ì yebòkè

8 Di mè nni mbekemè di bo nhōmmè iwū́ bɛ̀ fié ì yebòkè ì kó imaa.

Timɔ̀u ti tì yé̀mu. De kó meyié̀tímè botí né àà onití nwe tefenté, a bo ndómè otɔ̀u deè ti kpénkùnkò Kuyie nkó kuce mieke. ² Wèè yèmmè dò nhò yé̀ dɛ̀marè ò mu nyí yíé̀tɛ̀ ò dò nkényé̀ kè dè mà̀mè. ³ Wèè dɔ́ Kuyie, Kuyie nwe nyé̀.

⁴ Di m beke ke tú: Ti bo na kénécáá nyiwū́ bɛ̀ fié ì yebòkàà? Ti yé̀mu ke dò nyebòkè í mannè Kuyie. Kuyie mbo kumáà ndi. ⁵ Bá kè benitibè yèmmè dò nKuyie nyí bo kumáà, kè deterè marè bo ke kù mà̀nnè, ke mɔ̀ke muwērímú kèínkè nè ketenkè. Kutenkù kumɔ̀u mieke yebòkè bomu kè benitibè tu yè mà̀nnè Kuyie. ⁶ Tínti yé̀ ke dò nKuyie mbo kumáà ndi, ti cice wèè dɔ̀ò demɔ̀u, wèè ti te. Kè ti Yiè mbo omáà Yesu Kirisi, Kuyie nnè wè bè dɔ̀ò demɔ̀u, wèè ti duó mmufòmму.

⁷ Kirisi kòbe bèè do manténè bè bo nfeumè yebòkè ke mu nyí kpenke nè yienní, kè be yèmmè dò nyebòkè yeè te de kó imaa nkè bè ì càáké dè mbè kɔ̀onnè be yèmmè mieke ke bè s̄̀nkùnkò. ⁸ Mudii kpeti í bo tínti nè Kuyie nti kó metaummè mieke. Kàa í di dè í da yaari dɛ̀marè, kàa me ndi dè í yóó da yíé̀ dɛ̀marè.

⁹ Kàa bo na kénécáá mbè fié ì wū́ yebòkè, kè dè báá da dɔ̀ò dɛ̀marè a né ndake ke báá bɔ̀ nwèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke. ¹⁰ Wèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke kòò yà f̄́ nwèè yé̀ Kuyie nnáànti, kàa kàri yebòkè kó ditou mieke ke yo ndè báá yáúkùnne o k̄̀nti kòò ncáá iwū́ bɛ̀ fié ì yebòkàà? ¹¹ A yíé̀tɛ̀ mèè kpéí mba nte kàa bɔ̀ nwèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke Kirisi ku wèè kpéí. ¹² Ke yé̀ a bɔ̀ ndii m̀nni wèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke. A yeténè Kirisi nwe o móm-muɔ̀. ¹³ Kè imaa nyii bo nte kè m bɔ̀ n kou meyei mmieke, m báá ì càáké, n yàà bo ò bɔ̀ mmèè kpéí.

Bè dò nkèdɔ̀ò dè Kuyie ntɔ̀nti nè o dò nkèdɔ̀ò dè

9 M báá na kédɔ̀ò n dómáà? N yí tú Yesu tōnnàà? N yí yà ti Yiè nè n nòn-fàà? M̄́ í di nàké Kuyie nnáàntàà? ² Bá kè betɔ̀bè yè n yí tú Yesu tōnni, díndi do dò kényé̀mu, ke yé̀ m̄́ í di nàkémè Kuyie nnáànti kè di cèete.

³ N ti nténninkò bèè n wátiri. ⁴ M pí mùù tōmmú í dò di nni nduò kè n yo nke yōnnàà? ⁵ N do í dò nkém̀m̀ke m pokù wèè tu Kirisi kou kè ti neitaà, Yesu tōrè nè o neí nè Pieri bè dōmmaà? ⁶ Mí nnè Bannabaasi t̄́ í máá dò kɛ̀mpí mutōmmú ke yonnè, kè di teénnè betɔ̀bàà? ⁷ We nhā̀p̀ònti piú omáà? We nfiiku detie nke í yo nde be? We ncémmù inààke ke í yō nyi miè?

⁸ Di yèmmè bá ndò n náá nke weti kutenkù kuù nkpeti máà. Tì wàrimu Mɔ̀yiisi kó ikuó mieke ke tú: ⁹ Báá táú nfenààfè nùù fe puòtì dii m̀nni tidiiti, Kuyie nkuó nyinààke nyi mesémmàà? ¹⁰ Tì náá nt̄́ í kpéí nke, ke tú, wèè kúutí tidiiti nè wèè tì puòtì bè dɔ́ muc̄̀ntimu mmu bedé. ¹¹ Mí nwèè di duó ndi wèrè kó mudii di bo n duómmè tidiiti deè di yonkaà? ¹² Kè di teénnè betɔ̀bè, n do í dò nké di beke kè dèe p̄̀é̀tɛ̀ be kperàà?

M pètinke duś m máá ndi kè dèmarè báá dífínné Kirisi kó Tináansààti. ¹³Di í yé ke dò mbèè pī nyikuś tōmmú Kuyie nciētè mieke bè de nyonnè, kè bèè feu iwūś diwūśtōnni ínkè kè bè m̀̀ke be kó imaanàà? ¹⁴Meimè Kuyie mbéimmè ke tú bèè nàá nKuyie nnáànti bè tì nàá mbè, mbè duś nke bè yo.

¹⁵Mí n yí beke dèmarè òmòu, bá m mè ndi wāūmè dipátíri n yí dś di n duś ndèmarè, kè n ku nè dikōnni dè tōūnè m bo m̀̀mè kécake n yètirì. ¹⁶M báá na kéyóu Kuyie nnáànti ke yé Kuyie nkuù ti nni nduśmmè, kè n yí d̀̀d̀ memme Kuyie mbá n yóu. ¹⁷Kè m pī nde kó mutōmmú nè diwèi, Kuyie mbo n yietí, bá kè n yí dś ké mù pī, n dò nké mù pímmu ke yé Kuyie nkuù mù nni nduśmmè. ¹⁸Dende tú n kó mutōmmú kpamu tiyetaà? Ó̀̀, n kó tiyeti tú diwèi ndi nè m bo nákémmè Kuyie nnáànti fààrè ke báá còuté tiyeti n do dò nkécòuté tì.

¹⁹N temu m máá, n yí tú òmòu kó kudaakù, ke né duś m máá ke tú benitibè bemou kóo tōnti, ke bo yúśnni kusúku Kirisi kó kuce mieke. ²⁰Nh ̄ mbo Sífube cuokè ke d̀̀d̀ri bè d̀̀d̀rimè mme, kè bè tũ nyikuś, nni nyi tũ ke bo yúśnni kusúku Kirisi borè. ²¹Kè m̀̀ bonè òmòu m̀̀nni bèè í tú Sífube, bèè í yé M̀̀yiyisi kó ikuś be cuokè, nni ndoari bè d̀̀d̀rimè, ke dò n yí m̀̀ke ikuś ke né tũ nKirisi kó ikuś. ²²Kè m bo bèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke, m̀̀ bè ènnenè m máá, ké bè yúśnni Kirisi borè. M mè d̀̀d̀ri memou kè dè bo yie nkè n deatè bèmabè mbe. ²³N d̀̀d̀ri memme ke bo pitè Tináansààti nti, kè tì wènné kétoté tì kó ticuuti.

²⁴Di yému ke dò mbèè betí muceé mbè ̄ ncokù kòò máá weè pété tiyeti. Ncokùnè mesàà nképété tiyeti. ²⁵Bèè dś kébeté muceé mbè ̄̄ keté kémbéu kè dè yóumu, kè bè m̀̀ke bè ci dè péu. Bè wanti képété ketenkè kie nkó tiyeti nti, tii í m̀̀nni, kè tínti wanti képété kéinkè kó tiyeti tii yó mbo sáá. ²⁶Deè te kè

n cokù ke yé m beti dè, n yí s̀̀nté ke puòti detetirè. ²⁷N fèūnko m máá ndi weti weti ke pí n k̀̀nti mesàà nke yīèkù m bo nákémmè betòbè Kuyie nnáànti kè Kuyie nné n dootóo.

Di bá ndōnnè Isidayeeri kòbe

10 N kòbe n yí dś di yé nti yembè do kèrimè dikpáa cuokè kè diwetiri bè ni, kè bèè sénté dàmèèri tipènti kou. ²Ti bo na ke d̀̀ bè ànné bàtèmmù diwetiri mieke nè dàmèèri mieke, bè yie mmèè kpéí nke tũ M̀̀yiyisi. ³Kè bèè di bemou mudii mù duóni kéinkè, ⁴kéyà bemou Kuyie mbè duś mmèè nie, mèè yìèni dipèri. De kó dipèri do benkú Kirisi nwe. ⁵Nè memme Kuyie nyí mpén-siri bèmabè be mieke kè bèè kú dikpáa mieke.

⁶Dè d̀̀d̀ memme ke bo benke tímbe kè ti bá mbè dōnnè kéndó meyei nkó mudòrimù. ⁷Di bá ntũ nyebokè, be mieke bèmabè do dōmmè. Ti wàrimu ke tú: Kè bèè di kéyà menaà nkéité kénhau. ⁸Di báá ndoari dōutinè ditòbè, be mieke bèmabè do me nd̀̀d̀ kékú sikoupiisidé nè sikoupiisitaati (23000) diyie dimáa mieke. ⁹Di bá nyíinko Kuyie mmieke, bèmabè be mieke do me nd̀̀d̀ kè iwàakee bè dōmmú kè bèè kú. ¹⁰Di bá nséi nKuyie, be mieke bèmabè do me nd̀̀d̀ kè Kuyie ntōnni ku tōnni òmòu kè dii bè kù.

¹¹Dè mè d̀̀d̀ kè bè ti wàri ke bo benke tímbe yem̀̀rè sonye yie nkòbe. ¹²Kè dè tũ ndò memme, wèè yèmmè dò nhò cōmmú wè nyé kòò báá do. ¹³Mebennimè mamè í di tuòkuni betòbè í yémmè. Kuyie mbéi nti kù tì d̀̀d̀rimu, kù í yóo yóu kè mebenimè pèèté di wèrimú kè mè di tuòkeni ku yé kù yóo yimè ké di mè na kéyè.

¹⁴N kòbe n di náámmu, bá ntūnnè yebokè. ¹⁵N di náánnè ke dōnnè benitibè bèè ciì bèmbe. Wénténè di m̀̀m̀m̀m̀m̀be n di náá nti. ¹⁶Ti ̄̄ sante Kuyie nkéyà

fɛ̀è bòòfɛ̀ fɛ̀è benkú ti wēm̀m̀m̀e Kuyie nkó mesàà nti p̀ètém̀è nè Kirisi kó mukúú mmieke. Ti ẁerí dìì m̀ònnì p̀éè ke cáá ndè benkú ti wēm̀m̀m̀e mme Kirisi kó tikòntì mieke. ¹⁷ Ti 55 nyóó ẁerí p̀éè kòò wēm̀mu, dè me ndò nè Kirisi kòbe, bá kè ti sù, ti ẁe nhonitì omáá ndi. ¹⁸ Wénténè Isidayeeribe kó meborime, bèè cáá nyiwúò bè feu i Kuyie mbè kù tàunèmu.

¹⁹ Dè í me ndò nè imaa nyì fié yebòkè, imaa nyoo yebòkè dè í m̀ke muẁerímú mamù. ²⁰ N né d́ kè di náké ti tú: Kè imaa mbè fié i Kuyie mbè tàunkonè Kuyie, m̀è botí nku imaa mbè fié i yebòkè bè tàunkonèm̀è yebòkè. N né í d́ òm̀ò di mieke ntaunè dibò. ²¹ Di báá na k̀yà ti Yiè nkó f̀ebòòfɛ̀ nè yebòkè kòfe, di báá na k̀di ti Yiè nkó mudii nè yebòkè kòmu. ²² Yáá di d́ k̀fi nti Yiè nkó kemieke nke? Di yèmm̀è dò ndi kpeñni kóo p̀éètàá?

Dèmarè í ci, dem̀òu dè né í d̀òri mesàà

²³ Bèmbàbè di mieke tú: Dèmarè í ci! Móm̀mu, dem̀òu dè né í ti d̀òri mesàà. Dèmarè í ci, dem̀òu dè né í ti teéǹè Kuyie nkó kuce mieke. ²⁴ Òm̀ò bá nwanti omáá kó mmuc̀ntimu, ò p̀ètnke nwanti otòu bo c̀ntem̀è mme.

²⁵ Di bo na k̀ncáá mbè fiiti ìi maa ndikàtiri kè di yèmm̀è bá ndi bekùnè. ²⁶ Ti ẁarimu ke tú: Ketenkè nè dèè kó dimàà bo ke mieke, ti Yiè nweè dè te.

²⁷ Wèè í tũ nKuyie nkòo di yu mudii kè di kòte, dí di bè di duó ndèè kó dimàà, di yèmm̀è bá ndi bekùnè. ²⁸ Kòò m̀ò me ndi náké ke tú: Bè f̀éúté i m̀maa dibò ndi. Di báá di, dè yàá bo k̀kénèm̀è wèè di náké. ²⁹ Dè í tú n ỳe dí kó meyèmm̀è yó ndi bekùnè, wèè me ndi náké o k̀péi nke.

Kè dè yèmm̀è òm̀ò bo ỳi otòu k̀péi mbá nte kè n yóu n d́ kédòò dè, ³⁰ kè n sãnte Kuyie mmudii k̀péi nke yo, nhòm̀òu báá na kè n sei.

³¹ Kè di yo nyoo di ỳ, di d̀òri dèè kó dimàà dè ndéúkunko Kuyie nyètiri. ³² Di bá ndòri dèmarè dèè bo b̀o nhotòu, Sifu yoo wèè í tú Sifu yoo Kirisi kou m̀ò. ³³ Móm̀mu n ỳ wanti n kó kuyènaatí, n wanti betòbè kòku nku, kè dè bo yie nkè bèe còté.

11 Ntünne n kó meborime, kéndòǹè nè móm̀mu n tünnem̀è Kirisi kòme.

Onitipòkù nè onitidòu bè bo ndòm̀m̀è bè báá ndii m̀ònnì Kuyie

² N di sãntí di ỳm̀è n k̀péi nyem̀òrè yem̀òu nè di tünnem̀è itié n di duó nyi.

³ N né d́ di nyé ti tii tú tii: Kirisi wèè baké benitidaabè, kòo nitidòu baké onitipòkù, kè Kuyie mbaké Kirisi. ⁴ Dèè k̀péi nte kòo nitidòu báá nyoo ò náá nKuyie náànti ke óké dèmarè ò sènkèri Kirisi nwe. ⁵ Kòo nitipòkù me nyi k̀nké o yuu ò báá ndii m̀ònnì yoo ò náá nKuyie nnáànti ò sènkèri o d̀òu nwe dè í cááǹè ò bo kuóm̀è meyubii. ⁶ Kòo nitipòkù í d́ k̀nk̀nké o yuu wèè kuó, kè ifei me nhò bonè ò bo kuóm̀è wè nk̀nké o yuu. ⁷ Onitidòu í dò k̀nhóké dèmarè ke ỳé Kuyie nhò d̀òmm̀è kòò bo nkù dòǹnem̀u ke kù déúkunko, ke d̀ò onitipòkù kòò bo ndéúkunko o d̀òu. ⁸ Kuyie nyi t̀òté onitipòkù kó diwétiri ndi ke d̀ònnè onitidòu, kù t̀òté onitidòu k̀pèri ndi ke d̀ònnè onitipòkù. ⁹ Kuyie nyi d̀ò onitidòu onitipòkù k̀péi, kù d̀ò onitipòkù nwe onitidòu k̀péi. ¹⁰ Dèè te kòo nitipòkù dò nk̀nk̀nké o yuu, kè dèe benke Kuyie ntòrè ò yèmm̀è. ¹¹ Kuyie mborè onitidòu nè onitipòkù bè í cáá, ¹² kéndòǹnè onitipòkù yènnim̀è onitidòu borè, m̀è botí nku onitipòkù p̀éim̀è onitidòu. Bedé kè bè bohni Kuyie mborè.

¹³ Díndi wúó nkè dè wenni onitipòkù bo mbáámm̀è Kuyie nke í k̀nké o yuu? ¹⁴ Ti kó meborime mieke dè dò nyifei nyi onitidòu ỳtì bo nhokùm̀è, ¹⁵ ke tú diyètiri onitipòkù ỳtì bo nhokùm̀è.

Ke yé Kuyie nkuù ti nhò duóm̄mè kè ti bo nhò kánkè. ¹⁶ Kòò m̄ù dɔ́ kè ti yete, wè nyé ke dò mmí nnè Kirisi kɔbe tɔ̀bè ti í m̄ke de kó meborime.

Kuyie nkó mudii

(Wénté Matie 26:26-29 nè Mariki 14:22-25 nè Duku 22:15-20)

¹⁷ N dɔ́ kè di kpannèmu. Di tiku m̄èè tímmè ke yo nKuyie nkó mudii, mè í di d̄ɔ̀ri mesàà, mè p̄t̄inke di caàrimu. ¹⁸ Bè n nàké ke tú di ɔ̀ ɔ̀ tíf nkè metotímè m̄bo di cuokè, kè n ti yie ndikèè. ¹⁹ Me-totímè ɔ̀ nwennimu m̄nni mari, kè bè bo banténè bèè kéri kuce sààkù nè bèè yeté. ²⁰ Di ɔ̀ ɔ̀ tíf nkényo mmùù dii í tú Kuyie nk̄omu. ²¹ Di ɔ̀ ɔ̀ tíf mbá wè kòò nyo nho kó mudii mmu, wèè kpa kòò kàri dikònni kè betɔ̀bè de ndi ke sànnè, k̄yà menaà nkému. ²² Di í m̄ke di c̄í di bo nyommè ke yè ndi naànaà? Yáà di s̄enk̄eri Kirisi kɔbe t̄inni ndi, ke dɔ́ k̄eifeik̄unne bèè kpa be kperè? Di dɔ́ n di nàké ñnti? Di dɔ́ n di s̄antemaà? Biti! M báá di s̄ante.

²³ Ntenè ti Yiè nni nnàké ì tié kè n yi ndi t̄uo: Bè yóó pí nkèè yènkè ti Yiè nYesu, kòò túóté p̄éè, ²⁴ k̄ém̄w̄ Kuyie nkó mesàà nkòò w̄eri k̄édūs nho tanc̄ũmbè ke d̄: We mp̄éè wèè benkú ke dò m p̄a n k̄nti di kp̄í. Ñd̄ɔ̀rinè mie nke denniní n kp̄í. ²⁵ Kè bèe cááké k̄edeè kòò túóté febòd̄fè kè bè dūs nke d̄: Fe mbòd̄fè fèè benkú ke dò n ȳi m̄m̄è yó nte kè metaummè p̄amm̄è d̄d̄. Ñd̄ɔ̀rinè mie nyem̄d̄rè yem̄u ke denniní n kp̄í. ²⁶ Di cáá ndii m̄nni de kòò p̄éè ke yè nde kó febòd̄fè, di náá nKirisi kú m̄emme di kp̄í. Di yó m̄m̄e nh̄s kòò yàa w̄t̄enni.

²⁷ Deè kp̄í nte wèè bo cááké ti Yiè nkòò p̄éè k̄yà o kó febòd̄fè ke í man-nè, ò yeténè ti Yiè nkó tikònti nti nè o ȳi. ²⁸ Bá wè ò níí wénté omáà mesàà, ke né na k̄écááké ti Yiè nkòò p̄éè k̄yà o kó febòd̄fè. ²⁹ Ke yé wèè bo cááké de kòò p̄éè k̄yà de kó febòd̄fè, ke í bàte ò

ce nhomáà ndi Kuyie nkó tibeénti. ³⁰ Deè kp̄í nte kè b̄emūm̄be s̄u di cuokè nè ti-hòt̄i, kè besúkùbè ku. ³¹ Kè ti bekùnè timáà, Kuyie mbáá ti bekénè. ³² Kuyie nh̄s ti bekénè kè ti tié, dè bo yíemmè m̄m̄e kè kù báá ti w̄ennénè kutenkù kɔbe k̄ek̄petinnè.

³³ N kɔbe kè di níí t̄i nke bo di Kuyie nkó mudii, m̄baanè ditɔ̀bè. ³⁴ Kè dikònni níí bo wè wèè diní o c̄iétè kè di níí báá tíf k̄énce nKuyie nkó tibeénti. Kè n k̄tooo dii yiè m bo t̄unte t̄i kpaá.

Muyaánsààmù kó mutóm̄mù

12 N kɔbe n dɔ́ di bantému Muyaánsààmù p̄ā yèè p̄ārè benit̄ibè.

² Di ȳému ke dò ndi mu ndo í t̄i ndii m̄nni Kuyie kè yebòkè yèè di ȳnti kè di feu sitenkaan̄i s̄i í n̄o nke náá. ³ Kè Muyaánsààmù bonè onit̄i ò báá na k̄ésáá nYesu, kòò m̄ù ȳi Yesu tú o Yiè ndè bonni Muyaánsààmù mborè nde.

⁴ Muyaánsààmù bo mumáà ndi, kè mu p̄ārè s̄u mù mp̄ā nyè. ⁵ Kuyie ntóm̄mù s̄umu ke tú Kuyie nkumáà kó mutóm̄mù. ⁶ Ti bo mp̄í mm̄è boti Kuyie ntóm̄mù mè s̄umu Kuyie nkumáà kuù né mè nti benkú. ⁷ Kè Muyaánsààmù p̄a wè dii p̄ānni di ntú tim̄u kó mesàà. ⁸ Muyaánsààmù ɔ̀ p̄āmu òm̄ù mecii nkó tináañti, k̄ep̄a ot̄u meyíétim̄e k̄peti, ⁹ k̄ep̄a ot̄u metákumè, k̄ep̄a ot̄u kòo mmiek̄unko b̄emūm̄be, ¹⁰ k̄ep̄a ot̄u kòo nd̄ɔ̀ri tidiet̄i, k̄ep̄a ot̄u kòò nnáá nKuyie mp̄ān̄añti, k̄ep̄a ot̄u kòo n̄o nke baati Muyaánsààmù k̄peti nè yebòkè k̄peti, k̄ep̄a ot̄u kòò nnáá tináañc̄anti, k̄ep̄a ot̄u kòo n̄o ke ti t̄ionko. ¹¹ Dem̄u memme Muyaánsààmù kó mutóm̄mù mmu muù p̄ā nyep̄ārè kè yè c̄áá nc̄áá mmu dɔ́ m̄èè boti.

Onit̄i omáà it̄uòti péu

¹² Onit̄i bo omáà ndi ke m̄ke it̄uòti péu, Kirisi kɔbe kperè me ndò, kè bè s̄u ke né w̄. ¹³ Tim̄u t̄inti Sifube nè bèè í tú Si-

fube, tidaati nè bèè í tú tidaati, Muyaán-sàdmù mmuù ti taunnè Kirisi bèè ti ànné diì m̀nni bàtèmmù ke pí mmutōmmù timou ti mieke.

¹⁴ Kutùòti kumàà kuù í tú onìti, ì sūmu. ¹⁵ Kè tenaàcètè yete ke yí tè í tú tenòtè, tè í taunnè tikònti. Tè b́áa na, tè baa tú tikònti nti. ¹⁶ Kè ditòd yí di í tú fenònfè, di í taunnè tikònti. Di b́áa na, di baa tú tikònti nti. ¹⁷ Kè tikònti timou do ntú fenònfè nfe kè ditòd í bo ti yíme kényo? Kè ti me ndo tú ditòd ndi kè di-hònni í bo ti yíme kényo kunú. ¹⁸ Deè te kè Kuyie nhánné itùòti onìti kunku Kuyie nkù d́s mèè botí. ¹⁹ Kutùòti kumàà b́áa na kéntú onìti. ²⁰ Itùòti péu ì wènnè ke tú onìti.

²¹ Fenònfè b́áa na kénáké tenòtè ke d̀: M bo na m máà, b́a k̀a í bo. Diyuu me mb́áa na kénáké sinaàcèi ke d̀: M bo na m máà b́a kè di í bo. ²² Onìti k̀nti kpere dèè ḱr̀ni, deè kó mutōmmù pètinke deu. ²³ Onìti kpere dèè í d̀ nkéyà, ti de nyári ke dè daati tiyàati. ²⁴ Kè itùòti tei bo ti í sòri ì, Kuyie nhánné b́a kùù t̀òti nè ku tōmmù mmu, kè tikònti kpere ti sòri dè kó mutōmmù pèēté itùòti tei kōmu. ²⁵ Kutùòti kumàà b́áa na ḱpí mmutōmmù imou ì d̀ nkénteennè itòbè mbe. ²⁶ Kè kutùòti kumàà f̀èuri, itei ò nf̀èurimu, kè dè k̀ naati, dè nnaati itei.

²⁷ Dimou di tú Kirisi kó tikònti nti, b́a wè kòd tu kutùòti. ²⁸ Mèè botí nku Kuyie nhánnémè Kirisi kòbe mieke, meketimè Yesu t̀rè, medérímè bèè náa nKuyie mpāánáanti. Metáámmè bèè tiè mbenitibè Kuyie nnáanti, de kó difònkúò bèè d̀òri tidietì nè bèè miekùngo bemuambe nè bèè teennè betòbè nè bèè baké nè bèè náa ntinaàncànti. ²⁹ Bemou beè í tú Yesu t̀rè, bemou beè í tú bèè náa Kuyie mpāánáanti, bemou beè í tiè mbenitibè Kuyie nnáanti, bemou beè í d̀òri tidietì. ³⁰ Bemou beè í miekùngo bemuambe, bemou beè í náa ntinaàncànti,

bemou beè í tuòngo tináàncànti. ³¹ Tù ǹwammúnè yep̀rè yèè pèēté yeteyè.

M bo di benke dèè pèēté demou.

Medókkùmè

13 B́a kè n nò nke náa nyibotí imou kó tináanti nè Kuyie nt̀rè kpeti, ke né í m̀ke medókkùmè, n d̀ nkubaricíríkù nku bè bie nkù yoo kukànkànkù. ² B́a kè Kuyie nni mpā kè n nò ke náa ku pāánáanti, ke yé dèè s̀ri, ke yé mecì mmemou, ke tá Kuyie nkè m béi nyetārèe f̀te, kè n né í m̀ke medókkùmè n tú detetirè nde.

³ B́a kè n totí n kpere demou bec̀ribè, ke duó m máà kè bè n cóu, kè n yí m̀ke medókkùmè n tú detetirè nde. ⁴ Medókkùmè yiè nhò mmimmu, ke nitì, wè í è̀ennè betòbè, wè í m̀ke tipòti, wè í m̀ke tefentè. ⁵ Medókkùmè yiè nyí d̀òri dèè í wenni, ò í wanti omáà kó mucòntimu, ò í m̀ke kemieke, ò òò í nhu tináanti. ⁶ Dè òò í nnaati medókkùmè yiè otòu d̀ò diì m̀nni meyei, dè ò nhò naati otòu d̀ò diì m̀nni ndi mesàà. ⁷ Medókkùmè yiè nhòò c̀èmmu, kéntá, kэмбаа, kэмми ndemou mieke.

⁸ Kuyie mpāánáanti náam̀m̀u yóo deemu, kè tináàncàntii deè, kè meyíétímèe deè, medókkùmè me nyí yóo deè bitì. ⁹ Yíe nti yé Kuyie nnáanti dikéè ndi, ke ti náa ndikéè. ¹⁰ Dèè í kúmmú dè bo tuòkení diì m̀nni kè dèè kúmmú kè dèè pèētému.

¹¹ N do tú diì m̀nni debire ke náa ntibíkennáanti nti, ke m̀ke mebíkènyèmmè, kè n yeñtotí tú ibíkènkpeyi, ke kòté ke yoo debíkènkpere. ¹² Yíe nti wúo nkè dè d̀ nha ò nwóommè mme onìti dihuri, de m̀nni ti bo yà páíí. Yíe nti yé dikéè ndi, de yiè ke bo yíété páíí Kuyie nti yé mèè botí.

¹³ Yíe ndenennè dètāāti die ndeè bo: Metákùmè, ti bo mbaamè dèè kpaani

nè medɔkùmè. Dèè pɛ̀tè detèrè deè tú: Medɔkùmè.

**Tináaḅcànti nè Kuyie
mpāānāaḅti náammù**

14 Wammúnè meketimè medɔkùmè, ke múnke ndó kémɔɔte Muyaánsààmù kó yepārè, kénwanti dɔke di bo nnáammè Kuyie mpāānāaḅti. ² Wèè nàá tináaḅcànti ò nàánnè Kuyie nku, ke yé benitibè í yomè ò tú mù, ò nàá ndisòrì kpeti nti Muyaánsààmù ò duó nti. ³ Wèè nàá nKuyie mpāānāaḅti, ò nàánnè benitibè mbe ke bè kpénkunko, ke bè tiè nke yáúkunko be kǎnti. ⁴ Wèè me nnàá tináaḅcànti ò kpénkunko omáà ndi, kè wèè nàá nKuyie mpāānāaḅti kòo kpénkunko Kirisi kɔbe.

⁵ N dómù dimɔu di nnáá ntináaḅcànti ke né dɔke dɔ di nnáá nKuyie mpāānāaḅti, wèè nàá nKuyie mpāānāaḅti ò pɛ̀tému wèè nàá tináaḅcànti, kè de yiè nsàà í tì tùmumu Kirisi kɔbe kè bèe kpenke. ⁶ N kɔbe kè n kɔtoo di cie ke di nàánnè tináaḅcànti, dè bo di teennàà? Kè m me ndi nàké Kuyie nkó disòrì kpeti yoo n di yiè mecìi, yoo n di nàké nKuyie mpāānāaḅti, yoo n di duó nKuyie nkó itié, dè báá di teennàà?

⁷ Wénténè fetārifè dómme yoo kukùtidúkù. Kè bè eu yoo bè bie nke í baàti a bo yíme kébanté tìi auti boti nku. ⁸ Kè wèè eu tekpārìheutè, kòò í baàti, we mbo báátí kékɔte dikpānni. ⁹ Mèè boti nku kè di nàá tináaḅcànti kè bè í yo di tú mù dè bo ndò ndetetirè. ¹⁰ Tináaḅti bomu kutenkù mieke ke sū, bá kùu boti nè ku náaḅti. ¹¹ Kòò mɔu n nàánnè tináaḅti n yí yo tì ò ò ndò nhokpákparì nwe m borè kè n dò nhokpákparì o borè, ¹² kéndonnè di waàmmè Muyaánsààmù kó yepārè, wammúnè yèè bo íteennè Kirisi kɔbe.

¹³ Wèè nàá ntináaḅcànti, wèè mɔu Kuyie nkè kùu ò pā kòò nno ke tì tònko.

¹⁴ Kè m báá nKuyie nè tináaḅcànti, n yèmmè meè kù báá ndè í tú n ciì. ¹⁵ N dò nké dè dòdmu dedé. M bo mbáá nKuyie nnè tináaḅcànti, kémábáá nKuyie kè bè yo n tú mù. Kéndiè nè tináaḅcànti kéndiè kè bè yo n tú mù. ¹⁶ Kè nsà kàa sánti Kuyie nnè tináaḅcànti, bèè kàri kè bè í yo a tú mù bè bo yíme ké da wènnénè ke dò: Dè mme ndò? ¹⁷ A sánti Kuyie nkè dè wennimu yie, dè né í teennè betòbè.

¹⁸ N sánti Kuyie n náammè tináaḅcànti ke di pɛ̀tè dimɔu. ¹⁹ Kè m me mbo benitibè tikú dè, m bo béimmè yetannò yènummù kè dèe bè teennè, dè pɛ̀tè m bo nákémè tináaḅcànti yetannò sikɔu sikɔu kè bè báá keè n tú mù.

²⁰ N kɔbe bá mmɔkenè ibi kó iyèntotí, di né ndò nyibí meyei nyínkè, kè di yentotí dò mbenitimómme kpeyi. ²¹ Tì wàrimu ke tú:

M bo duó nkè ibotí teii
náké n kó benitibè n náaḅti,
m bo duó nkè bepòòbèe
bè nàké n náaḅti,
bè me mbáá ti kènté.

²² Tináaḅcànti benkú bèè í tū bèmbe Kuyie nku kó muwèrimú. Kàa bo nákémè Kuyie mpāānāaḅti dè benkú Kirisi kɔbe kù kó muwèrimú.

²³ Kè Kirisi kɔbe tii nke nàá ntináaḅcànti bemɔu, kè bewedumpám-bè yoo bèè í tú nKuyie nkè bè dè bo, bè báá yí di wáátáà? ²⁴ Bemɔu kè bè me nnàá nKuyie mpāānāaḅti, kòo wedumpānwè yoo wèè í tū nKuyie nkòò dè bo, ke kèè bè nàá nti, tì bo ò teennè kòo banté o yei. ²⁵ Kòo yèmmè kpeti tii sòri kè tii feitè, kòo sínnè kébanté Kuyie nkébanté Kuyie mmènke bomè di cuokè.

**Di bo ndɔɔrimè kè
dikɔnkɔɔnni bá mbo**

²⁶ N kɔbe kè di níí tii nke bo bántè nKuyie, bá wè wèè dɔò Kuyie nhò duó nti. Kè yie ndèntè feyènfè, otòu duó ny-

itié, kòo tɔ̀u náké Kuyie mpā́nààntì, kòo tɔ̀u béi ntínààncàntì, kòo tɔ̀u tì t̀u, kè dèe teennè Kirisi kɔ̀be kè bèe kpenke. ²⁷ Kè di níí nàá ntínààncàntì, benitìbè báá pēētè bèdébè yoo bètāāti, kénfeinko betɔ̀bè, kòo m̀u tì t̀uònkò. ²⁸ Kòo m̀u í bo wèè bo tì t̀u, á ncíéké Kuyie ncíētè mieke, kénnáá nhamáá nè Kuyie. ²⁹ Bèè nàá Kuyie mpā́nààntì bè mbo bèdébè yoo bètāāti kénnáá nke feinko betɔ̀bè, kè betɔ̀bè tì wéí ke bo yà tì bo ntú Kuyie nkpeti. ³⁰ Kàa nàá, nkè Kuyie mbenke ot̀u t̀imatì, a cíéké kòò feí. ³¹ Di bo na kénnáá nKuyie mpā́nààntì ke feinko ditɔ̀bè, kè dèe yie nkè di yíé benitìbè mecìi nke yáúk̀unne be k̀ntì. ³² Wèè nàá nKuyie mpā́nààntì ò d̀ò nkénnc̀mmu ke p̀ií nhomáá. ³³ Kuyie nyí tú dik̀nc̀k̀ònni k̀oku, k̀u tú diwèi k̀oku nku.

³⁴ Kéndònnè dè d̀omme Kirisi kɔ̀be t̀irè yem̀u, n d̀ó dè mme ndo ndi cie. Benitipòbè níí ncíéké Kirisi kɔ̀be t̀irè mieke, ke yé ikuó túmè bè ñyò̀mu. ³⁵ Kòo nitipòk̀u me ndó kébeke t̀imatì nti, wèe beke o d̀u t̀ecíētè, dè í wenni onitipòk̀u bo nnámme Kirisi kɔ̀be t̀innì mieke.

³⁶ Kè di d̀ó kéyete de kó tináàntì, Tináànsààtì í yènní d̀fi borè, bè tì ndi nákému. ³⁷ Kòò m̀u yèmmè d̀ò nhò tú Kuyie mpā́nààntì náànt̀ò yoo ò m̀ke Kuyie nkó dipā́nni mari, wè nyé ke d̀ò n di wàri tì tú tì Yiè nkó ditannùu ndi. ³⁸ Kòò m̀u yete de kó tináàntì, ti múnke ò yetemu.

³⁹ N kɔ̀be nwaànnè di bo nnámme Kuyie mpā́nààntì, kòò m̀u d̀ó kébéi ntínààncàntì, di báá ò bàa. ⁴⁰ Dí ndɔ̀ri dem̀u kè dè wenni bá dik̀nc̀k̀ònni bá mbo.

Yesu kumè ke yáánté

15 N kɔ̀be n d̀ó ké di dente Tináànsààtì n di náké t̀inti, kè di tì yie nke tì p̀i tei tei. ² Kè di kpaá t̀u nti n di náké m̀è botí Kuyie mbo di deeté,

ke meè d̀oke di yie ntì, di ti yie ndetetirè nde.

³ N kèè t̀i, n ti ndi náké, t̀i tú Kirisi ku ti yei nkpeí, kéndònnè ti wàrimè nè dimònni. ⁴ Kè bèe ò k̀unnè kòo yánté diyè t̀áánni yiè, kéndònnè tì wàrimè, ⁵ kébenke omáá Pieri, de kó dif̀nkúò kébenke omáá o tancóumbè tepítè nè bèdébè, ⁶ kéwète kébenke omáá o kɔ̀be dimònni dimáá mieke, bè bo mpēētè sikousinùmmu (500). Bèmabè k̀umu kè besú̀k̀ubè kpaá f̀òu. ⁷ Kòo wète k̀eyíé kébenke omáá Isaku nè Yesu t̀òrè yem̀u.

⁸ De kó dif̀nkúò kòo dente ké m benke omáá, mí nwèè do í mànnè. ⁹ Mfi tu Yesu t̀òrè kóo sámpòu, n do í mànnè bè nni ntú Yesu t̀ònni, ke yé n f̀éümmè Kirisi kɔ̀be. ¹⁰ Nè Kuyie nkó mesàá nkpeí nkè ò tu n tú wè, k̀u n d̀ò m̀è sàá nyí yè detetirè. Ke yé m p̀immè mutòmmú ke pēētè Yesu t̀òrè t̀eyè yem̀u, mfi í p̀i nde kó mutòmmú m máá, Kuyie nkó mesàá meè m bonè. ¹¹ Mí nnè Yesu t̀òrè t̀eyè ti wè nke nàá Tináànsààtì t̀imáá ndi kè di ti nyie.

Ti yóó yántémè

¹² Ti di náké tì kó diyuu tú: Kirisi ku ke yánté. Dè d̀omme kè bèmabè di mieke tú becír̀bè í yóó yánté? ¹³ Kè mukú̀k̀éyántímù í bo Kirisi na bá nku ke yánté. ¹⁴ Kè Kirisi do í ku ke yánté ti náá ntì na ntú detetirè nde, kè di ti tá detetirè. ¹⁵ Kè becír̀bè í yóó yánté t̀inti Yesu t̀òrè ti na ntú siyáábisi yembè mbe, ke yé ti túmè Kuyie nduó nkè Kirisi yánté. ¹⁶ M bo yíé kébéi nke d̀ò kè becír̀bè í yóó yánté, Kirisi t̀u mmúnke í yánté. ¹⁷ Kè Kirisi ku ke í yánté di yie ntì tú detetirè nde, kè di kpaá di yei mmieke. ¹⁸ Kè Kirisi kɔ̀be bèè ku kè bè feti. ¹⁹ Kè ti do mbaa Kirisi bo ti duómmè ketenkè kie nkperè nde, t̀i na ntú besénnibè kètìbè.

²⁰ Kirisi wèè tú oketiwè ke yánté, kè dè bo yie nkè bèè kú kè bèe yánté. ²¹ Ke yé onitì omáá wèè temè kè mukú̀ú ntánni,

mɛɛ botí nku onítì omàà yó ntemè kè becírìbè yánté, ²² kéndònnè Adammu kúmè kè benitìbè bemɔu kɔ, mmeɛ botí nku Kírìsi yántémè bemɔu kè bè yóó yánté. ²³ Bá wè nè o fiè mme, Kírìsi wèè tú oketiwè wèè ku ke yánté, ò bo wètení dìi yìè kédúú nkòo kɔbɛ yánté. ²⁴ Kírìsi bo na dìi m̀̀nni bekperíbè bemɔu, bediebè bemɔu nè yebòkè yemɔu, kèwète kédúú ntikpàtì o cice Kuyie, kè kute nkùu deè. ²⁵ Ke yé Kírìsi wèè yó ntúmè okpààtì ke kém̀̀m̀̀nè Kuyie m bo ò duúmmè o kpan-tí̀̀dèntòbè kòo bè cùtì. ²⁶ O kpan-tí̀̀dèntòu sɔnwe ò yóó na wè tu mukúú. ²⁷ Ti wàrimu ke tú: Kuyie nhò baá ndemɔu, bè né í yè nhò baké nè Kuyie nkùu ò baá ndemɔu. ²⁸ Demɔu dè bo b́́úté dìi m̀̀nni Kírìsi, o ḿ́mmu nhò bo b́́úté Kuyie nkùu ò duú ntikpàtì. De m̀̀nni kè Kuyie nkùu mbaké demɔu, demɔu páíí.

²⁹ N yo kè bè tu, di mieke bèmabè duú nkè bè bè ànné bàtém̀̀m̀̀u be kɔbe bèè ku be kpéí. Kè mukúkéyántím̀̀u í bo, de kóo bàtém̀̀m̀̀u tukúnè ba? ³⁰ Ti ḿ́mmu mbe ba nte kè ti káári mukúú nyem̀̀rè yemɔu? ³¹ N kɔbe, n káári mukúú nyewe yemɔu ndi, kè dè n naati nè d́́ndi ti wémmè ti Yiè nYesu Kírìsi mieke. ³² Ketenkè kie nkó ticuuti kpéí nke m manèmè yekpamaá Efeesi ei miekaá? Kè becírìbè í yóó yánté, t́́ntínè dikotinùu mari tí nyo nke yè, nke yé ti naa yóó kúmèmu.

³³ Nyénè ke dò nkàa neitinè wèè borime í wenni a ḱ́me ò ś́ntemu. ³⁴ Daatenè ke yóu meyei nkéndòori mesàa, bèmabè di mieke keté ke í yé Kuyie, m béi nti kè ifei ì bo di pí.

Ti yóó yánténè tìi k̀̀ntì

³⁵ Kè dè yèmmè òm̀̀u bo yí becírìbè yóó yánté òmme botí? Bè yó mmòke ònti k̀̀ntì? ³⁶ De yiè ntú kuyèinkù nku, ò í yé ke dò, nkàa buotí ditebii dì ò kúmu kè mutie né na kékótáá? ³⁷ Bè ò ò mbuotí kuye, bè ò buotí medibii mme

yoo ditebii mari, bè me nhò ntidibotí timɔu. ³⁸ Kuyie nkùu duú bá tìi diitì ti kó kubotí, bá mùu tie mu botí.

³⁹ Benitìbè nè iwúú nè tiwanwantì nè sínɔ dè í wè ntik̀̀ntì.

⁴⁰ Keínkè kperè nè ketenkè kperè dè í wè ntik̀̀ntì, demɔu dè wenniku kè de wenniku né cáá. ⁴¹ Kè keínkè kperè wète ke cáá, diyè nè otànkù dè wenniku í wè, siwáa me nyí wè nkuwenniku.

⁴² Mèè botí nku, bè kúnné onítì nè tìi k̀̀ntì ò pāākemu, ò yóó yánténè tìi me nyí yóó kú. ⁴³ Bè ò nkùri onítì kòo í wenni, ke bo yánté ke íwenni, ké nhò kùri kòo kpa muwérimú ke bo yánté ké mmù m̀̀ke mediè. ⁴⁴ Bè kúnné tìi k̀̀ntì do m̀̀ke ketenkè kó mufòmmu mmu, tìi yóó yánté kè tìi yó mmòke keínkè kómu. Kè ketenkè kó mufòmmu bo, keínkè kómu múnke bomu. ⁴⁵ Onítì kètiwè Adammu do m̀̀ke ketenkè kó mmufòmmu mmu, kè Adammu sɔnwe Kírìsi tú muyaá ke duú mufòmmu. ⁴⁶ Ketenkè kó mufòmmu mu ò keté, kè keínkè kómu ntúnní, dè báa na kéceete. ⁴⁷ Kuyie ndòò Adammu kètiwè nè mutáá mmu, kè Adammu dérinwè Kírìsi cùténí keínkè. ⁴⁸ Bèè tú Adammu kètiwè kɔbe, bè m̀̀ke ketenkè kó mufòmmu mmu kè Adammu wèè cùténí keínkè kòo duú nkéinkè kó mufòmmu bèè tú o kɔbe. ⁴⁹ Di m̀̀nni tìi dònne Adammu bè d̀̀nnè wènwè mutáá, nkè de m̀̀nni kpaaní kè tìi bo dontenè wèè cùténí keínkè.

⁵⁰ N kɔbe ntenè n d́́ ké di náké tìi, ketenkè kó tik̀̀ntì tìi í tati Kuyie nkpààtiyuu mieke, ke yé tìi k̀̀ntì yóó pāāke tìi báa na kèmbò sáá.

⁵¹ Ntenè dis̀̀ri kpeti n d́́ ke di náké tìi: Tìi í yóó kú timɔu d̀̀ke, tìi yoo ceetemu. ⁵² Kutenkù deèmu kó t̀̀heutè bo kuú ndii m̀̀nni, kè tìi ceetemu mecā nfenònfè kóo kámii tēmè, kè becírìbè yánté kè tìi mmòke tik̀̀ntì tìi yó nfòu sáá. ⁵³ Tik̀̀ntì tìi pāākù kè tìi naá ntii í yóó pāāke, kè tìi kó nkè tìi naá ntii yó mbo sáá. ⁵⁴ Tik̀̀ntì

tii p̄ākù tì bo naá ndii m̀nni tii í yóó p̄āake, tii k̄ó nkè tii naá ntii yó mbo s̄á, de m̀nni kè dèe d̄ó tì w̄arimè ke tú: Ò na mukúú.

⁵⁵ Mukúú nyé a nakùmè kòte kè?

Yé a kp̄anni kòte kè?

⁵⁶ Mukúú nkó dikp̄anni tu meyei mme, kè meyei nkó muw̄erímú tú ikuó. ⁵⁷ Ti s̄ántí Kuyie nkù tì duó mmuw̄erímú nè tì Yiè nYesu Kirisi borè.

⁵⁸ Kè dè d̀ memme, n kòbe nffíkùnè tei tei, kè di k̀nti ñyau, kè di pí nti Yiè nkó mutōmmú kè dè k̀ri de ìkè, kényé ke d̀ ndi pí mùu tōmmú tì Yiè nkpréi mmù í yè detetirè.

Bè p̄a yèè p̄arè Kirisi kòbe bèè bo Sedisademmu

16 Dèè tu yep̄arè bè p̄ā nyè Sedisademmu kòbe, ntenè n tiè nti Kirisi kòbe bèè bo Kadasii. Di d̀ nké tì nt̄unne. ² Bá t̄è òmp̄utè bá wè ò ní deite ò d̄ó k̄ep̄a kè dè mmamè kéd̄ú nho ciētè, ke báá mbaa m bo tuɔkoomè kè di né cuó yep̄arè. ³ M bo tuɔkoo dii m̀nni m bo w̄ari yep̄ate kéd̄ú ndi t̄āāté bè kè bèe k̄otenè de kó yep̄arè Sedisademmu. ⁴ Kè dè me ndò n k̄otemu, bè n neinè.

Pɔɔri kó ice

⁵ N yó nk̄oro di cie k̄yé Maseduɔnni nwe, n d̀ nké ke nyè. ⁶ Kè dè yèmmè m bo m̄onte di cie k̄edeè diȳō, kè di n teénè kè n na k̄ékote n d̀ nkékote kè. ⁷ N yí d̄ó k̄é di yà m̄à k̄ep̄ēté, n d̄ó tí mbo k̄ém̄ontemu kè nsà kè Kuyie ndó.

⁸ N né yó nkpaá die nde Efeesi k̄etuakenè P̄antikoti. ⁹ Kuyie nkpetému kuce kè m bo pí mmutōmmú die mbá n kpantíd̄ent̄obè me ns̄imè.

¹⁰ Kè Tim̄ontee t̄ùkoo di ò c̄uté kòo yèmmè báá caàrè, ke yé ò pímmè Kuyie nkó mutōmmú mmu ke n d̀onnè. ¹¹ Òm̄ò báá ò s̄enk̄eri, di ò teennè kòo w̄etenínè diwèi, nhò bàamu nè o kòbe bèè ò cie.

¹² N yáúkunkomu ti kou Apodoosi k̀nti ke tú wèe neinè bet̄obè k̄ékotoo, kòd tu o yèmmè í yie, kè mè yie ndii m̀nni ò bo k̄otoo.

Pɔɔri bè nàké tì mesōmme ke bè cau

¹³ Ndakenè, kè di t̄ákumè ñffíkú kè di mm̄ake dik̄omb̄ù kénkp̄enni Kuyie nkó kuce mieke. ¹⁴ Di d̄ɔɔri dè dem̄ou di ndè d̀d̄ri nè med̄ókumè.

¹⁵ Nyénè Setifannaasi nè o ciētè kòbe kp̄éi, mbèè keté ke c̄uté Kirisi Akayii temp̄e mmieke ke duó mbem̄à Kirisi kó mutōmmú, ke teennè Kirisi kòbe. ¹⁶ Ndénè de kó benit̄ibè botí nè bèè kó dim̄à bè w̄ñnè ke pí mmutōmmú.

¹⁷ Dè n naatimu ke yé m mu nyí k̄-toomè kè Setifannaasi nè F̄oritinnatuusi nè Akayikuusi kè bè k̄tení ke n teenè. ¹⁸ Ke yáúkunne n k̀nti bè yáúkunne mèè botí di kpeti. Ns̄ántinè de kó benit̄ibè botí.

¹⁹ Kirisi kòbe bèè bo Asii bè di d̄unko kè Akidaasi nè Pirisiidi nè Kirisi kòbe bèè tiku be ciētè kè bè di d̄unko nè tì Yiè nkó metaummè mieke. ²⁰ Kirisi kòbe bèè bo die mbem̄ou bè di d̄unko.

Ñd̄óunnè dit̄obè nè diwèi.

²¹ Mí mPɔɔri m̄fi w̄ari mud̄ummu muu nnè n n̄utè.

²² Kòo m̄ò í d̄ó tì Yiè, Kuyie nhò c̄ō. Maranata - Ti Yiè, nw̄etení!

²³ Ti Yiè nYesu kó mes̄à ní ndi bonè.

²⁴ N di d̄ómu dim̄ou nè Yesu Kirisi kó metaummè mieke.

Pɔɔri wàri dii pátíri déri Kirisí kɔbe bèè bo Kɔdenti

Di mpátíri tɔ̀ tii náànti

Pɔɔri wàri dii pátíri déri Kɔdenti kɔbe, kè ti dii kàa nti bo yà Pɔɔri do bòdɔtenè mèè áàrimè, Kɔdenti kɔbe nè wenwe be kó metaummè do dòmme. Kɔdenti kɔbe do cààrèmu Pɔɔri timóm-mɔnti bè í yiemme ke dò mPɔɔri mènke tú Kuyie nkóo tɔ̀nti. Kè Pɔɔri bè wàri ke bo bè benke ò tumè Kuyie nkóo tɔ̀nti. Mukàmmù níímmù mieke kè Pɔɔri nyáúkunko Kɔdenti kɔbe kònti ke tú bè nniti.

Di mpátíri náànti duó ke dòmme

1. Pɔɔri do bòdɔtenè mèè áàrimè Kɔdenti 1-7
2. Pɔɔri duómme kè bè pāmmú idííí Sedisadèmmu ei kó becírìbè kpéí 8-9
3. Pɔɔri nàkémè ò tú wè 10-13

Mudɔummu

1 Mí mPɔɔri Kuyie nkuu dɔ̀ kè n naá nYesu Kirisí kó ditɔ̀nni nè ti népo Timɔntee, tii dii wàri dii mpátíri, díndi Kirisí kɔbe bemɔ̀ bèè bo Kɔdenti nè Akayii omɔ̀ mieke. ²Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisí bè dii duó mmesàà nnè diwèi.

Kuyie nnárikunkomè ti yèmmè

³Ti sántí Kuyie nti Yiè nYesu Kirisí cice, ti cice wèè m̀ke mesèmmè ke nárikunko ti yèmmè meborime memɔ̀ mieke. ⁴Ò nárikunko ti yèmmè kè dè bo yie nkè ti na kénárikunne bèè bo meyencaàrimè mieke be kóme mme nè kù ti duó mmù wèrimú. ⁵Kéndonnè ti fèùrimè Kirisí kpéí mmediè, mè botí nku ò nárikunkomè ti yèmmè mediè. ⁶Ti fèùri kè dè bo nárikunne dii yèmmè mme, kè

dí pété medeetímè. Kirisí nárikunne ti yèmmè kè dè bo nárikunne díi kóme, kè dí mmi ndi fèùri dii m̀nni ti fèùri mèè fèùtímè. ⁷Ti yé ke dò ndi ti wènnè mèè botí ke fèùri, dii yóo me nti wènnè ti kó kuyeñaatí mieke.

⁸N kɔbe ti dɔ̀ dí yíétému ti fèùtè mèè botí Asii tempè mmieke, kè dèe cīēke kè ti yɔ̀nte, kè tí keté ke í nyé ke dò nti bo nfoù. ⁹Ti mènke sòò í yé ke dò nti bo nfoù, ke bútínko kénkémú Kuyie mmàà, kunku kùù ɔ̀ duó nkè becírìbè yánté. ¹⁰Kuù ti deeténè mukúú, nke yóo nti deeri, ti ku mbúú, kuù yóo nti deeri sáà. ¹¹Ke yé dii yóo nti wènnè mèè ke báá nKuyie, nkè kùu cɔ̀uté dii báammu kè ti dɔ̀ mesàà, nkè dí kù sántè de kpéí.

Pɔɔri do dómme kékɔte Kɔdenti kèwète kèyóu

¹²Nte dè ti naatinè tii: Ti yèmmè ti náammu ti borime wennimè kè ti dò mpáíí kutenkù mieke, ke né dɔ̀ke wenni dii borè, dè í tú nè onití kó mecii, ndè bonní Kuyie nkó mesàà mborè nde. ¹³Ti dii wáù tii í cáánnè dii kaà nti ke tii yo. Ti yèmmè dòmme ti dii ndi wàri, kè n yé ke dò ndi bo tii kàa nkékeè timɔ̀ páíí. ¹⁴Di yíétému bàmbà ndikèè tii tú ti Yiè nYesu Kirisí yóo wètenimè kè dii yèmmè ti narikenè ti kóme dii naatinè mèè.

¹⁵Nè de kó kuyeñaatí kpéí nke n do dómme kékete kékote dii cie, kèyíé kénárikunne dii yèmmè, ¹⁶képèētè kékote Maseduɔ̀nni kénwétiní kè dí n teennè kè n kɔte Sudee. ¹⁷N do tú dii m̀nni m bo kɔto ke wántímáà? N do sánté kénnáà m máà? Ke níí bo yí ēē kèwète ke dò áà? ¹⁸Kuyie nyému n do í soúmmè, n ndí bo yèdèè. ¹⁹Timɔntee nè Sidifèè nè mí mmómumu, ti dii nàké Kuyie mBire dèè kpéí, nYesu Kirisí ɔ̀ í nyí ēē, kèwète ke dò áà. ²⁰Yesu Kirisí kɔtenimè deè benkú ke dò nKuyie ɔ̀ í mbéi nkéceete. Deè te kè ti ɔ̀ yí nè Yesu yètirì: Kè dè mme ndò. Kédéúkunne Kuyie nyètirì. ²¹Kuyie

nkumómmonku kuù ti tããté timou nè dínni, ke ti kpénkúnne Kirisi kó metaummè mieke. ²²Kuù ti cànnè ke ti duó mMuyaáansààmù mùù benkú kù ti baanè mèè sàà.

²³Kè n soúmmu Kuyie nni nkuo! N yí dó kécaàrè di yèmmè deè te kè n yí wè-too di cie Kòdenti. ²⁴N yí dó ké di náké nè muwèrímú di dò nkéntù mmèè botí Kirisi. Di kpenkemu kè n dó kénárfkúnne di yèmmè.

2 Deè te kè n tããté ke í dó kéwètoo di cie kényí kécaàrè di yèmmè. ²M me nwúómmè dímbè kè n yèmmè naati, kè n cààrè di yèmmè, n yèmmè ténke né nnaatinè ìmbe? ³Deè te kè n di wàri n sòò di wàri tì. N do í dó n kòtoo kè n yèmmè caàrè n na nwúó mbè kè mè naati. N yému ke dò nkè n yèmmè naati, di kóme múnke bo nnaati. ⁴N sòò yó ndi wãù nè tinonnieti nti nè meyencaàrimè, de í dò n dó kécaàrè di yèmmè, n dó dí banté n di dó mèè botí nku.

Ti bo ciémmè wèè dòò meyei

⁵Kòò mòù te kè n yèmmè cààrè, mfi máá kóme í cààrè, timou ndi, yoo bèmabè di mieke kè n dòke báá de súú. ⁶Kusúkù di mieke ò cònné mèè cón-nímè sánnèmu. ⁷Di mmònni di dò nké ò ciémmu kénárfkúnne o yèmmè kè mè dòke báá caàrè. ⁸N di náámmu ke tú dònè dèmarè kòò banté di ò dómè. ⁹Deè te kè n di wàri dipátíri ke bo di yááké kényà kè di yíé n kó itié nyimou. ¹⁰Kè di ò cié nho yei, m múnke ò ciémmu. N dò nkécié nwè, nh ò ciémmu di kó mesàà nképí kè Kirisi yé. ¹¹Dè bo yiennèmè kè dibòò báá pété meffè nke yé di yémèmu dibòò yèmmè dòmmè.

¹²N tũòke dii mòmni Todowaasi kè Kuyie nkpété kuce kè m bo pí mmutómmú. ¹³N yí nyà n népo Titi kè n yèmmè caàrè kè m bè cau nképèté Maseduanni.

Fekperínafe kòbe

¹⁴Kuyie nyètíri ndeu, kunku kuù ti tanné fekperínafe mieke, nè Yesu Kirisi kpéí. Kè ti dò tũdààrí kufòòku kunatikù kou tipífti timou, ke bo nte kè benitibèe banté Kirisi. ¹⁵Kirisi ti dòò tũdààrí wèè fòòku naati wè nwe Kuyie nképí, bèè coorí nè bèè fieti kè bè bo nkú yo. ¹⁶Kè ti tú bèè í coorí be borè kufòòku kuù kòò. Ke tú bèè coorí be borè kufòòku kuù duó mmufómmu. We mbo na kèpí nde kó mutómmú? ¹⁷Ti í dònne betòbè bèè dòò Kuyie nnáanti kupotaá, tinti náá nKuyie nnáanti weti weti nwe, ke yé kuù ti tómmè kè ti tú Kirisi kó betómbè.

Metaummè pàmmè kó betómbè dò nkéndómmè

3 Ti mè mbéi ntì ti sánti timáá ndaà? Yáá ti dò nkénto yepáte nye yèè benkú ti tú bè, kéndónnè bèmabè dòòrimè? Yoo di ti duónni di kó yepáte? ²Díi tú yepáte yèè benkú ti tú bè, kè benitibè bo ndi wúó nkébanté ti pí mmùù tómmú. ³Deè benkú di túmè dipátíri Kirisi wàri di ke di nti duó ti di náké dii mòmni Kuyie nnáanti. De kó dipátíri í wàrinè mewáanie, di wàrinè Muyaáansààmù mmu, di í wàri titápífti ínkè, di wàri menitiyèmmè mieke nke.

⁴Ti náá mmie nke í yíèkù Kuyie mborè ti tá mèè kpéí nKirisi. ⁵Ti í yé nfi pí nde kó mutómmú nè ti kó muwèrímú ti dõri dèè kó dimàà bonni Kuyie mborè nde. ⁶Ke yé kù ti duómmè muwèrímú kè ti náá mmetaummè pàmmè kó betómbè. De kó metaummè pàmmè í bonni ikuó ìi wàri i borè. Ikuó kòumu kè Muyaáansààmù fòòkũnko.

⁷Ikuó bè do wãù ì yetáre ínkè ì do kòumu. Nè memme ke nneiné Kuyie nkó kuwenniku diekù, bá kù me ntúmè kùù pènké, kè Mõyiisi ìkè mpinti bá Isidayeeribe í nna ke bo nhò wùó. ⁸Kè Kuyie nkó kuwenniku diekù do bonè

ikuś ìi k̀ù, k̀ù bo mbonè Muyaánsààmù mùù duś mufòmму k̀ép̀èéte k̀ù do dòm̀m̀è. ⁹K̀è kuwenniku do bonè ikuś ìi k̀ù, k̀ù bo mbonè Muyaánsààmù mùù wénk̀unko benit̀ìb̀è k̀ép̀èéte k̀ù do dòm̀m̀è. ¹⁰Ti báá na k̀étúóté Kuyie nkó kuwenniku di mm̀ònni k̀òku k̀éhen-nenè k̀ù do p̀inti, di mm̀ònni k̀òku k̀ù p̀èéte. ¹¹K̀è Kuyie nkó kuwenniku do bonè d̀èè í yóò m̀ante, k̀ù bo mbonè d̀èè yóò mbo s̀áá k̀ép̀èéte k̀ù do dòm̀m̀è.

¹²Ti me nyém̀è ke dò nkù í yóò deè, deè te k̀è ti náá nke í ỳèk̀ù. ¹³Ti í d̀onnè M̀oyiisi wèè do ̀̀̀ k̀áá nho ìik̀è kuyààk̀ù bá Isidayeeribe í nya Kuyie nkó kuwenniku deè diì m̀ònni. ¹⁴Memme k̀è de kó kuyààk̀ù kpaá k̀ank̀è be yèmm̀è, k̀è b̀è k̀àà mmetaumm̀è kótím̀è kó dipátiri ke í banní. K̀àa í wènnénè Kirisi d̀è ̀̀̀ í nda k̀ááté. ¹⁵Ǹè yíenní ke d̀è baa kpaá ke b̀è k̀ank̀è, k̀è b̀è k̀àà m̀oyiisi kó yepáte ke í banní. ¹⁶Onit̀ì cúté diì m̀ònni ndi Yesu, de kó kuyààk̀ù ̀̀̀ k̀áátém̀è. ¹⁷Ke yé ti Yiè ntúm̀è Muyaánsààmù. Muyaánsààmù borè kunaatí de mbo. ¹⁸Tínti b̀èè cúté Yesu, k̀è de kó kuyààk̀ù k̀ááté, ti m̀okemu Kuyie nkó kuwenniku k̀è k̀ù ti ceeri k̀è ti naà nnè ti Yiè nyewe yem̀ou duóm̀è ke m̀òri o kpeti. Ti Yiè nkó muaá mmuù p̀i nde kó mutóm̀m̀ú.

Tikpàtì t̀ì bo tiyaamatì mieke

4 Kuyie nkuù ti d̀ò mesàa nke ti duś nku kó mutóm̀m̀ú, deè te k̀è ti mù p̀i nk̀è ti k̀ònti í yárfk̀ù. ²Ti yóumu medò̀rim̀è disòri k̀òme, ti d̀ò̀rim̀è mem̀ou síému, ti í cií nhòm̀ou, ti í ceeri Kuyie nnáant̀ì. Ti náá ntimóm̀- m̀antì nti benit̀ìb̀è k̀è Kuyie nwúó, b̀èè dó timóm̀m̀antì b̀è bo na k̀ébanté. ³Bá k̀è Tináansàat̀ì ti náá ntì kpaá ke s̀ò, ti s̀òunè b̀èè fieti b̀èmbè. ⁴B̀è í yie nke yé kutenk̀ù kuù nkóo kpàat̀ì dibòò b̀è ỳèik̀unnem̀è ke b̀è diítí bá b̀è í yau Tináansàat̀ì kó kuwenniku, Kirisi k̀òku k̀ù ti benk̀ù Kuyie ndòm̀-

m̀è. ⁵Ti í náá nti móm̀m̀ambe kpéí, ti náá nYesu Kirisi kpéí nke, wèè tú ti Yiè, ti tú d̀i kó betóm̀b̀è Kirisi kó metaumm̀è mieke. ⁶Kuyie nkùù ỳi kuwennikuu míité dibiinǹì mieke kuù míité ti yèmm̀è mieke, ke ti benke ku kpeti ǹè Kirisi borè.

⁷Ti d̀onnè tiyaamatì nti k̀è d̀èmarè sààrè bo ti mieke, k̀è benit̀ìb̀è bo banté de kó muwérím̀ú í tùm̀è ti kòmu k̀è Kuyie nkòmu mmu. ⁸B̀è ti féúkomu b̀è me nyí ti na, ke ti áá iỳèk̀è ti k̀ònti me nyí yárike. ⁹B̀è ti féúkomu k̀è Kuyie nti bonè k̀è b̀è ti buò nk̀è ti iiti. ¹⁰K̀è b̀è ti wantinè mukúú mbè do mù wantinèm̀è Yesu, k̀è b̀è bo banté Kirisi fòum̀è ti mieke, ¹¹ke ti wantinè mukúú nsáá Yesu kpéí, k̀è b̀è bo banté Yesu fòum̀è ti kó tikònti t̀ì yóó kú ti mieke. ¹²Ti náá nt̀ì náansàat̀ì k̀è di péu mufòm̀mu t̀ì te k̀è b̀è dó k̀è ti ku.

¹³Ti wàrimu ke tú: N yiemmu deè te k̀è n náá. Ti múnke yiemmu deè te k̀è ti náá. ¹⁴Ti yém̀u ke dò nKuyie nkùù te k̀è ti Yiè nYesu yánté kuù yó nte k̀è ti yánté ǹè d́ndi k̀è ti wènné k̀ék̀ote k̀émbo ku borè. ¹⁵Ti féúri d̀i kpéí nke kusúku di mieke bo pété Kuyie nkó mesàa k̀è ku kó yesáa ndòke deuke.

Tikònti t̀ì yóó kú

¹⁶Deè te k̀è ti k̀ònti í yárfk̀ù, bá k̀è tikònti c̀itiri ti wèrè yie péumu muwérím̀ú yewe yem̀ou. ¹⁷Ti féúri sámp̀ó nwe k̀è de kó meféútím̀è yóó p̀èéte, deè ti túnni ke bo ti tanné Kuyie nkó tikpeti mieke t̀ì de ke í sénní ke yóó mbo s̀áá, t̀ì p̀èéte mu ti m̀è nyo mm̀è sémm̀è. ¹⁸Ti í wanti ti nuò nwúó ndè, ti wanti ti í wúó ndè nde, onit̀ì wúó ndè ̀̀̀ í nhòote, ti í wúó ndè deè bo s̀áá.

5 Ti yém̀u ke dò nti kó tikònti t̀ì ntú yefe nye k̀è ti bo ye mieke, k̀è yè ku diì yie, Kuyie nti duóm̀mu sicèkperí k̀éink̀è kumóm̀m̀onku k̀ù maá si, siì yó mbo s̀áá. Si í maánè sinitinđu. ²Deè te di mm̀ònni k̀è ti féúri de kó yefe mieke ke dó Kuyie nti duś nkeínk̀è kó sicéí. ³Ti me nyóó

tamè de kó sicéi ti í yóó nfeío. ⁴Ti mọke tii kònti ketenkè kie nti ti fěúkomu, kè ti áàri, ti me nyí dó ke kú kénkpa tikònti, ti dó kẹpété kẹnkè kpeti nti kè dèe yie nkè mufòmumu maánko mukúú. ⁵Kuyie nkuù dè dòò ti kpéí nke ti duó Muyaán-sààmù mùù benkú kù ti baanèmè mesàà.

⁶Ti kpaá bo dìì m̀̀nnì tikònti tii mmieke ti í tókènè ti Yiè ncíètè ti kòmbùòti me nyí duò. ⁷Ti kéri nè metákùmè mme dè í tú ti dè wùò. ⁸Ti kòmbùòti í duò, ti pètinke dó kẹyèmu ti nkònti mieke kékote ti Yiè mborè. ⁹Deè te kè ti wanti kè ti ku yoo ti fòù Kuyie nti pènsìrì. ¹⁰Ke yé ti yóó cómmúmè diyie mari Kirisi ìkè kòo yietí bá wè dòòrìmè do dòmme, mesàà nyoo meyei nhò dòò mè ò kpaá fòù dìì m̀̀nnì.

Onitipànwè

¹¹Ti dé ti Yiè nwe ke pí nho tómmú, ke yūōnni benitibè o borè. Kuyie nyému ti yèmmè, kè n yèmmè dò ndi múnke n yé. ¹²Ti í dó késānte timáà, ti dó ké di náké ti náámmè mme timómmònti kè di yèmmè nti naatinè, kè di ní na kéténnè bèè di náánnè sipò bá dè í bonní be yèmmè mieke. ¹³Kè ti wàáté, ti wàáté Kuyie nkpéí nke, kè ti yèmmè me nwenni mè wenni dí kpéí. ¹⁴Kirisi kó medókùmè meè ti teṣm̀̀, kè ti yé ke dò nhonitì omáà kú dìì m̀̀nnì benitibè bəm̀̀u kpéí, tim̀̀u ti kumu. ¹⁵Ò ku tim̀̀u ti kpéí nke, ti ténke í te timáà, ti dò nkénfòù wèè kú ke yàáté ti kpéí o kpéí nke.

¹⁶Kè dè dò memme ti ténke í wúó nhòm̀̀u nè menitiyèmmè, ti me nténke í wúó nKirisi nè menitiyèmmè. ¹⁷Kòò m̀̀u tàunnè Kirisi ò naá nhonitipànwè nwe kè dè kófrè dem̀̀u pèēté, dem̀̀u kè dè naá ndepānnè. ¹⁸Dem̀̀u Kuyie nkuù dè dòòri, kunku kùù ti taunnè kumáà nè Kirisi borè, ke ti duó mmutómmú kè ti bo nyūōnì benitibè ku borè kè bèè kù taunnè. ¹⁹Kuyie ntaukonè kumáà benitibè nè Kirisi borè nde ke bè cìéńko be yei nke

ti duó nde kó mutómmú ke tú tí náké metaummè kpéí.

²⁰Ti cómmú Kirisi kó dif̀̀tìrì ndi ke di náánnè, Kuyie ndi náánnè ti nò mieke nke, ti di báámmu ke tú dí yie nke taunnè dimáà Kuyie. ²¹Kirisi do í mọke meyei mmamè, kè Kuyie nhò toú nti kó meyei mmem̀̀u kè dè bo yie nkè kù ti saákunne.

6 Tinti bèè wēñnè Kuyie nke pí nku tómmú, ti di náámmu ke tú di báá yóu kè Kuyie ndi duó mmèè sàà nyè detetirè. ²Ti wàrimu ke tú:

N kèemu a báammì dimònni sààri, ke ì còuté, ke da teénnè, n dó ke da deetè dìì m̀̀nnì.

Tóò, dimònni sààri tú dii. Yíe nwe Kuyie ndómè ké da deeté!

³Ti í dó ti dòòrìmèe bo nhòm̀̀u, kè bèè wátí ti tómmú. ⁴Ti dó bèè bantému ti dòòrìmè mem̀̀u mieke ti túmè Kuyie nkó betómbè. Deè te kè ti fě̀urì ke áàri, kè ti yèmmè cààri, ke ti mi. ⁵Kè bè ti puotì, ke ti kpeti, ke sukú benitibè kè be mieke ti peike, kè ti pí mutōnyonkumu, ke wenté inuò, ke wenté dikònni. ⁶Kè Muyaán-sààmù ti teénnè kè ti borime wenni, ke ti yé Kuyie nnáànti, ke mọke meminnímè, ke nitì, ke dó titòbè mómmu. ⁷Ti náá nKuyie nnáànti weti weti nwe kè Kuyie nwērímú ti bonè, ti kó tikpàrinenti tu ti bo dòòmè Kuyie ndómè. ⁸Kè bie nti sánti, betòbè nti sáá, kè bie nti wátìrì, kè betòbè náá nti kó mesàà nkpéí, ke ti wúó nsiyábisi yembè kè ti né náá ntimómmònti. ⁹Ke dōri ke dò mbè í ti yé ke né ti yé, kè ti wúó mbèè yóó kú kè ti né fòù, ke ti kpeti, bè me nyí ti kòù. ¹⁰Ke cààri ti yèmmè kè diwèì né ti bo sáá, ke ti wúó nyidawaá nkè ti né kparikùnko benitibè péu, ke ti wúó mbèè í mọke dèmarè kè ti né mọke dem̀̀u.

¹¹Ti kọbe, Kòdenti kọbe ti í di sònnè timatì, ti di dómu nè ti yèmmè mem̀̀u. ¹²Ti di duómmu ti yèmmè, dí í ti duó ndi

kɔme. ¹³N di náánnè ke dò m bí nyi, ti duónnè di yèmmè ti di duómmè ti kɔme.

Kuwenniku í wěnné dibiinni

¹⁴Di báá taunnè dimáà bèè í yé Kuyie. Dewennire í wěnnè desinnè, kuwenniku í wěnnè dibiinni. ¹⁵Kirisi í wěnnè dibɔɔ, Kirisi kou í wěnnè wèè í tú Kirisi kou. ¹⁶Bè í fiiku yebokè Kuyie nciētè. Ti tú Kuyie nciētè nte kù bo tēe mieke, kéndònnè tì wàrimè ke tu:

M bo mbo be cuokè ke be wěnné, ke be te ke bè tu n kɔbe.

¹⁷Deè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú: Yènnè be mieke kécánné.

Di báá kááké dèè sì, kè dèe yie nkè n di cɔuté,

¹⁸ké n tú di cice, kè di tú m bí.

Mí nKuyie Mpakedaa mî me nyē.

7 N kɔbe Kuyie nti dúónnè yèè nò kó dimàà tú yesààye nye, yóunè kè ti menténè timáà dèè sɔ̀nkunko tikònti nè meyèmmè, kéyetoo kéndò mpáí páí kéndé Kuyie.

Kɔdenti kɔbe cèetèmè kè dè narike Pɔɔri

²N dúónnè di yèmmè memɔu, n yí cààrè òmòu dèmarè, n yí tanné òmòu tidawantì mieke, n yí ciitè òmòu ke di o kperè. ³Dè í tú m béi memme ke di kprannè, n di nàkému kè n tú n di dúó n yèmmè memɔu ke ti wěnné, ke yó nwē mmufòmmu mieke nè mukúú mmiékoo. ⁴N di tá mediè mme kè n yèmmè di naatinè, kè m mòke dikòmbùdò kè diwèi m bo mesàà ndi kpéi bá nè ti me nféùrimè.

⁵N tùdke dii mònni Maseduɔnni ke máánè mehààrimè tipífti timɔu, n yí nna ke ompè, kénharinè bie nke yièkù betɔbè. ⁶Kuyie nkùu ɔ̀ɔ̀ bántè wèè yèmmè cààrè, kè kù m bántè kè Titii tuokení. ⁷Dè í tú dè n narike ò tùdkenimè máá kpéi, nè di sòò nàrikùnne mèè botí o yèmmè ò n nàkému di dómè kè n yà nè di yèmmè

sòò cààrèmmè nè di mòke tìi kɔnyauti n kpéi deè te kè diwèi dòke m pí.

⁸N sòò di wàri dipátíri kécaàrè di yèmmè n yí dèmmu, bá kè ò dèmmu de kó idebii í ɔ̀ɔ̀te, ke yé di yèmmè cààrèmmè dimònni sámpó nwe. ⁹Dè n naatimu di òmònni n di wàrimè de kó dipátíri dè né í tú n yé ndi yèmmè cààrè mèè kpéi, de kó meyencaàrimè di tee mmèè kpéi nke kè di cèete ke tũnne Kuyie nkù dó ku kɔbe mmòke meè yēncààrimè botí. N tũ n yí di cààrè dèmarè. ¹⁰Meyēncààrimè mèè tu Kuyie nkɔme mè teénnè oniti nwe koò cèeri. De kó meyencaàrimè botí bè ɔ̀ɔ̀ í òdèmmu me kpéi. Kutenkù kuù nkó meyencaàrimè í ceeri oniti mè ò kòumu. ¹¹Wénténè kényà de kó meyencaàrimè mieke Kuyie mpí mmùu tòmú, kè dè di yonke, kè di kòmbùdòti do, kè dí ndó kè n yà, kéíté kécómú kédeite wèè dòò meyei, ke benke ke dò ndi í ò kòmmú.

¹²N sòò í di wàri dipátíri wèè dòò meyei nhò kpéi nyoo ò cààrè wè kpéi. N di wàri ke di bo dòò kè dèe benke di ti dómè mme. ¹³Di dòò kè dè n narikemu, ke yìe ke n narike di sòò cɔutémmè Titi kénárikùnne o yèmmè. ¹⁴N sòò di sãntemu Titi borè ke s̄ nhò mu nyí kòtoo, kòò kòtoo ke s̄ ndè mènke me ndò. Nh ɔ̀ ndi náá mómumu nwe, kéndonnè n sòò sãntemè Titi di borè kè di mènke de nyà. ¹⁵Ò di dó mediè mme, ke í yiè ndi sòò ò cɔutémmè kényie nho tié nké nhò dé mediè. ¹⁶N yèmmè di naatinèmu, n yí di yièkù timatì mieke.

Maseduɔnni kɔbe kó yepārè

8 N kɔbe n dó kè di náké Kuyie ndòò mèè sàà mme Kirisi kɔbe tìrè yèè bo Maseduɔnni. ²Bá nè meféútímmè me nti s̄nkémè mediè nè memme kè ti mmòke diwèi mediè, ke pã mediè, bá nè ti me nc̄innimè. ³Kè tii ndó nè timáà tì bo pãmè, kápã kè dèe pēētè ti wērimú. ⁴Tii do yetíróo ke ti báá nke tú tí yóu kè tì múnkee pã ti kperè Kirisi kɔbe bèè

bo Sudee kó kutempē mmieke. ⁵Ti do keté kédúú ntimáà ndi Kuyie nkéndònnè Kuyie ndómè, ke né ti dúú timáà, ke pā kè dèe pēēté ti yèmmè do dò nti yóó pā kè dè mmamè. ⁶Deè te kè ti bántè Titi ke tú wèe wētoo késɔtè kényáúkúnne di kǒnti, kédeè mutōmmú ò keté mù. ⁷Dí tū beketibè demou de mieke, ke dó Kuyie mmediè, nke mɔke bèè nɔ nke náá Kuyie nnáànti, nè bèè nɔ nke ti tié nkè di kǒnti yau, kè di ti dó mediè. Kè n yé ke dò ndi bo ntú beketibè bèè pā mbe mieke.

⁸N yí yē ndi pā nè muwērímú, n dó ké di náke betɔbè pā mmè botí nku, kè dèe yáúkúnne di kǒnti ke di benke di dómè Kuyie. ⁹Di yému ti Yiè nYesu di dǒdǒ mèè sàà, wenwe wèè do tú okpààti ke yie nticiti ke di kpàrikúnne.

¹⁰N di náá n yèmmè dòmmè mme, dè wennimu ke dò ndi sɔtè kémpā, ke yé dí yàà yàmè de kó meyèmmè kéketé di bo pāmè. ¹¹Di keté de kó mutōmmú nè tikōnyauti nti, sɔténè ké mù dèè nè di-wèi, kémpā ndi bo na kápāmè. ¹²Kàa pā nè a yèmmè memou, bá kè dè í deu Kuyie nhō sɔtému, Kuyie nwèi a mɔke kè dè māmè mme.

¹³Bè í yē ndí pā betɔbè kéwante di mómombe, be yē ndi totému. ¹⁴Di mɔkemu yíe, dí nteennè bèè kpa, kè bèe nna mɔke kè di kpa bè di teennè. Bèe de ntú di toté. ¹⁵Kéndònnè ti wàrimè ke tú: Wèè do ɔ̄ kóú péu o kperè do ɔ̄ í nsúú, wèè kou sámpó o kperè me ndo ɔ̄ í nhò dònté.

Pɔɔri tōmmè Titi nè o népobè

¹⁶Ti sántí Kuyie nkuù teennè Titi kòd di dó ti di dómè. ¹⁷Ò yiemmu ke bo kɔto o di cie, dè í tú ti ò nàkémè máà, ò do dómú o mómumu ké di yà. ¹⁸Ti ò neinnènko ti népo wèè náà Tináansààti kè Kirisi kɔbe bemou ò sántí. ¹⁹Kirisi kɔbe bèè ò tāāté kòd bo ti cie nkè ti kotenè yepārè Sedis-

ademmu. Kè yèe déúkúnne Kuyie nyètiri ke benke ti dómè kénteennè titɔbè.

²⁰N yí dó kénɔ de kó idiítí dieyi m máà bè yàà bo n wátí mèè kpéí. ²¹Ti í wanti dèè wenni Kuyie nyìikè máà, ti dó dèè wenni dènde Kuyie nnè benitibè ìikè.

²²Ti yíe ke tōnko ti népo wè, ti ò yàákému kuce mèpéu ke s̄ nho kǒnti yau, ke né dɔke yauke di mmònni ò tá mèè kpéí. ²³Mí nnè Titi tfi wē nke pí mmutōmmú di kpéí, kè betɔbè, Kirisi kɔbe bèè bè tāāté, kè bè pí mmutōmmú ke déúkúnko ti Yiè nYesu Kirisi yètiri. ²⁴Benkenè be, di bè dómè, kè Kirisi kɔbe tìrèe banté mùu te ke ti di sántí.

Kuyie nti pāà nkè ti bo mpāammu

9 Dè ténke í békú n di wāri yepārè bè pāà nyè Kirisi kɔbe bèè bo Sudee ye kpéí. ²N yému di dómè ké bè teennè, ke di sante Maseduanni kɔbe borè, ke bè náke ke tú nè yàkení nwe Akayii kɔbe dómè kápā. Di kó tikōnyauti ti yáúkúnne besúkúbè kǒnti. ³N tōnko ti kɔbe bie nke dó nni ns̄ ndi bàátí ke deèmu, kè n di sante dii sanni ntú dimómomni. ⁴Kè dè do Maseduanni kɔbe mabè bo n neinè kè bè s̄ ndè í do mbè nàkémè dè bo naá nti kó ifei kè m báá yí di kpeyi. ⁵Deè te kè n tōnko ti kɔbe kè di bo tí nyepārè di ti nàké yèè kpéí. Nè di pāre mieke nke bè bo bantémè di pāmè nè meyèmmè memáà.

⁶Di yému ke dò nkàa buotí sámpó a ɔ̄ kóú sámpó nwe, kàa buotí mediè nha kóú mediè. ⁷Bá wè wèe pā o yèmmè dò nwèe pā kè dè mmamè, ke báá pā kédeè kédemmu yoo dè ndònnè muwērímú, ke yé Kuyie ndómè wèè pā wènwè nè o yèmmè memou. ⁸Kuyie mmòkemmu muwērímú ke bo di pā kè dè nsú ké ndi sànnè késús nke di dǒdǒ betɔbè mesàà. ⁹Kéndònnè ti wàrimè ke tú: Kù nitimu ke pāà mbeçiribè s̄à.

¹⁰Kuyie nkùu ɔ̄ dúú nhotenkúti tidiboti kénte kòo kóú mediè kápéte kényo, kù

bo ndi yéúti tidibotì kénké kè dè kòtírí ke di nìti dòke deuke. ¹¹ Kuyie nyóó di pāmu mediè, nkè di múnke pā mediè. Kè ti kɔtenè di pāre Sudee kè bèe sante Kuyie nye kpéí. ¹² Ke yé yepāre di pāa nyè í teénnè Kirisi kɔbe máá, yè yó ntemu kè bèe sante Kuyie. ¹³ Di pāre yeè yóó benke di tú bè, kénké kè kusúkúu déúkúnne Kuyie nyètírí, di yíé mmèè kpéí nTináansààti ke totírínè di kperè betɔbè. ¹⁴ Be yèmmè bo ndi naatinè kè bè ndi báánnè Kuyie nkù di dòò mèè sàà ndiemè kpéí. ¹⁵ Nsántínè Kuyie ku pānni dierí kpéí.

Pɔɔri nàké ti bèè ò wàtirì

10 Mí Pɔɔri mfi dó ké di béinnè. Mí nwèè yòò nKirisí n dòò mèè sàà nkpeí, kéndònnè di miéke bèmabè tumè nh 5 nyòò n di bonè diì m̀d̀nni kédété kékpenke. ² Báá duónnè kè n kɔtoo diì yie di cie kè n náànti íkpeñni, n yí yó nnáánnè bèè yèmmè dò n dɔɔri nè onitì kó meciì nke yièkù. ³ Ti tú benitibè mbe, ti né í maù nè onitì kó meciì. ⁴ Ti kó tikpàrinenti í tú kutenkù kuù nkpeti, ti tú Kuyie nkpeti nti ke kpeñni, ke bo na kèpɔnte sicèkperí. ⁵ Ti ti nkòunè meyáàbisíyèmmè nè sifeí kòme, dèè ti dífinko Kuyie mbíékè. Ti ti mpiĩnnè menitiyèmmè ke me niù Kirisi borè, kè mè yie nho kpeti. ⁶ Kè di yie ndiì m̀d̀nni ti kpeti ti bo kpetínnè bèè yetírí Kuyie nkpeti.

⁷ Bè wèí dèè wenni dènde fendnfè. Kòò m̀c̀òu yèmmè dò nhò tu Kirisi kou, wè nyé ke dò nti múnke be ntú. ⁸ Di yèmmè dò m pɔti Kuyie nni niímmè kpéí nke. N do dòmmu kémpɔti kè dèe pèēté memme bá ifei bá nni mbo, ke yé Kuyie kuù n niímmè kè m bo pí mmutómú ke di kpénkúnne, dè í tú n yóó di bo. ⁹ N yí di wāu yepáte kè bo donnè di kòmbùd̀ti. ¹⁰ Bèmabè náá nke tú: M páte náànti 5 nkpeñni ke yóu, kè n né kòtoo nni nciĩnni ke náá nke kɔó nkɔó nkè dè dò mmesém-

mè kperè. ¹¹ Wèè náá mmemme wè nyé ke dò n di wāu ti nè nh 55 kɔtoo kénnáá nti dè í cáá.

¹² M báá na kémbèunè m máá bèè yèmmè dò mbè deu. Bè tu tiyeinti nti ke erinè bemáá betɔbè. ¹³ M báá na kén-sántí m máá kè dèe pèēté Kuyie nni mbennè nè dè, n yó nsántí m máá Kuyie nni mbennénè dè nde. Dèè tú m bo kɔtoomè di cie. ¹⁴ N na nyí n dòò n do í dò nkédòò dè nde kè n do í kòtoo di cie, mfi me nkòtoo di cie ke di nàké Kirisi kó Tináansààti. ¹⁵ Ti í dó kémpɔtinè betɔbè pí mmù tómmú. Ti dó di tákumè meè kpenke, kè n tómmú yíé kédeuke di cuokè, mù né báá pèēté Kuyie nyé mmù íberinè dè. ¹⁶ De kó difónkúò m bo na kénáké Tináansààti yehékè teyè òm̀òu mu nyí nàké yè, n yí dó n sɔɔté òm̀òu pí ndè mutómú.

¹⁷ Wèè dó kémpɔti wè mpɔti nè Kuyie nhò deetémè. ¹⁸ Kuyie nsántí wè weè tu onitì dè í tú wèè sántí omáá.

Pɔɔri nè besòumbè

11 Kè di bo na kéminné kè n nàké kuyeinkù tēmè di minné. ² N di dó mediè mme kè dè n yóu, kè de kó kuyonku tú Kuyie nkòku. Di dònnè isapumbí nyi, kè n di waá ndi d̀òu Kirisi, ke dó di nwe nwetí omáá. ³ Ke né yièkù bè bo di sukúmè kè di ò yóu. Kéndònnè fewààfè do soutémè Èfu kòò fétinne. ⁴ Di í yetírí timati, bá kè bè di nàké Kirisi t̀òu m̀òu kpeti, di 55 yiemmu, kè bè di nàké dibòò kpeti di baa yienko, kè bè di nàké t̀i cáánnè Muyaánsààmù nè Tináansààti kpeti, di baa tó yienko.

⁵ N yèmmè í dò n kéñninè di tú bè Kirisi kó yetòrè dieyè. ⁶ Kè dè yèmmè n yí nò nke náá, n né yému Kuyie nnáànti páíí ke tí ndi nàké.

⁷ Meyei mme n kékúnne m máá ke di nàké Kuyie nnáànti fààrè ke di bo kpenkaá? ⁸ N yóu kè Kirisi kɔbe n tɔ, kè m bè kòte, ke bo teénnè dímbè. ⁹ N sòò

bo di cie kòd mɔ̀u í n tɔ. N kperɛ dèè dii mɔ̀nni, kɛ ti kɔbɛ Maseduɔnni kɔbɛ bɛɛ kɔtení kɛ m pã dèè kó dimàà n dɔ̀nté. Di kóòd mɔ̀u sòò í n tɔ, m me nyí dɔ̀ òmɔ̀u n tɔ. ¹⁰Nɛ Kirisi timómmɔ̀nti yiè nwèè bo m mieke ò kpéí, m báá yie nkè de kó dis-ánnii nóóté n yínkè Akayii kó kutempɛ nkumɔ̀u mieke. ¹¹N yí di dɔ̀mu dɛɛ te kè m béi memmáà? Kuyie nyému n di dɔ̀mè.

¹²N dɔ̀mè n yóò nsóké ke me ndɔ̀ri. De mɔ̀nni bèè wanti kɛmpɔ̀ti bè pímmè mutómmú ke ti dɔ̀nnè, bè báá péte bè bo mpɔ̀tinè mù. ¹³De kó benitibè tú besoumbè mbe ke dɔ̀ò bemáà Yesu tɔ̀rè. ¹⁴Dè í dò nke ti di, dibɔ̀ò mómmonni ɔ̀ namu kédòò dimáà Kuyie ntɔ̀nni. ¹⁵Dè í yóò dibɔ̀ò kó betɔ̀mbè bo dɔ̀mè bemáà Kuyie nkó betɔ̀mbè, bè né yóò yàmu de kó mucɔ̀ntimu diyie marí.

Pɔ̀ori féútémè

¹⁶M bo yíé kébéi nke dɔ̀: Òmɔ̀u bá nni nhwúó nkuyeinkù, kɛ di me nni nhwúó nkuyeinkù nku, yóunè kè nnáké tiyein-náànti, ke múnke fómú sámɔ̀. ¹⁷N dɔ̀ ke béi nti í tú ti Yiè nkpeti, tiyein-náànti nti. Dè dò n fómúmu kè n yóò fómú. ¹⁸Betɔ̀bè fuommu, kè be yèmmè dò mbè yé demarè, m múnke bo fómú. ¹⁹Díndi bèè yèmmè dò ndi ciì, di yie tiyeinnáànti, ²⁰ke yie nke tú be kó tidaati, ke yie nkè bè di sou nke tóú di kperɛ, ke yie nkè bè di senku, ke yie nkè bè di bemmù. ²¹Di naatimu di tímè n ciìnni, ifei ì ti nni mbonè n yí namè ke dɔ̀ò betɔ̀bè dɔ̀rimè.

Mùu te kè betɔ̀bè fuo m múnke mù mɔ̀kemu. N náá tiyeinnáànti nti. ²²Kè bè tu Ebedeebe mbe m múnke we ntú, kè bè tu Isidayeribe mbe, m múnke we ntú, kè bè tú Abarhammu kó iyaábí nyi, m múnke de ntú. ²³M bo yíé kénáké tiyein-náànti. Kè bè tu Kirisi kó betɔ̀mbè mbe, m múnke we ntú ke pí mmutómmú ke bè pɛ̀éte, kè bè n kpetínné kuce mɛ̀péu, kè m puotí kuce mɛ̀péu, kè n kàáté

mukúú nkuce mɛ̀péu. ²⁴Kè Sifube m puotí kuce mènùmmù didáú sipísitáati nè mɛ̀wei. ²⁵Kè Odommu kɔbɛ m puotí kuce mètáati, ke m bùótí yetárè kuce mènàà. Kè n diu nè bàtòò kuce mètáati, kémwàke menie mmieke kuyie nku máà, keyènkè kemáà ke deitíne kudabekù kó diwétiri. ²⁶N cemmù mieke kè n kàáté mukúú nyikó mmieke, Sifube nè bèè í tú Sifube be mieke, yehékè mieke nè depaa mmieke, dàmfèri mieke nè bèè sou nke tú bè tu Kirisi kɔbɛ be mieke. ²⁷Ke pí mmutɔ̀nyonkumu ke féúté, ke wenté inuɔ, kè dikònni m pí nkè sinéyèí m poté, kè m mɔ̀nté tidiiti ke bou dinuù, ke mɔ̀nté tiyààti kè muséé nni mpoté. ²⁸Kè nni mme ndò nke wète kɛtotí n yèmmè Kirisi kɔbɛ bemɔ̀u kpéí. ²⁹Kòòd mɔ̀u í kpeñni muwedɔ̀mmu mieke n yèmmè caàrè, kòòd mɔ̀u do meyei mmieke dè nni yóò.

³⁰Kè m bo mpɔ̀ti nni mpɔ̀tinè n ciì nti.

³¹Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice wèè tu mesàà nyiè nsáà, ò yému n yí soummè.

³²Okpààti Adetaasi kó dimònni, kè nni mbo Damaasi kè kùmàndáà duò nkè bèè bàa diheí kó yebòrè ke bo m pí. ³³Kè bè mè nni n ciùnnè dimámmùyáà kuduotí kó tebòtè, kè m bè yenténè.

Kuyie mbenke dè Pɔ̀ori

12 Dè í wenni a bo nfuommè. N né dɔ̀ kényíe timati nti Kuyie nni mbenke dè nè kù n dáa nti. ²N yé Kirisi kou mɔ̀u nwe Kuyie ndo tùóté wè ke dèkenè kéínkè, dè m̀kke yíe nyebie ntepiítè nè yènàà. Kù m̀nke do ò tùótémáà, dè ò dɔ̀ò tidɔ̀nti ntaà, n yí yé, Kuyie nkuù máà yé. ³N yému ke dò nkù ò tùóté ke kònnè diwèiheí. Kù m̀nke ò tùótémáà, dè ò dɔ̀ò tidɔ̀nti ntaà, n yí yé, Kuyie nkuù máà yé. ⁴Deborè kòò keè tináansààti mati, oniti í yóò na ke béi nti, oniti keté ke í dò nkè tì béi. ⁵Míí tu de kóò niti, ke na nna kɛmpɔ̀ti. N né dɔ̀ kɛmpɔ̀tinè n ciì nti. ⁶Kè n do dɔ̀ n na mpɔ̀timu, dè me na bá ntú siyáábísi, ke

yé n náámmè mómumu nwe. N né yóumu kédó n dɔ̀rìmè nè n náànti deè benke n tú wè, kòdò mòu bá nni nwúo nke dò n deu.

⁷Kuyie nyóu kè dibɔ̀dò nh ànné mumómumu yonkumu, kè m bá mmòke tefentè nè kù m benke dè kpéí. ⁸Kè n kù bántè kuce mètààti ke tú kù m miékùnne. ⁹Kè kù ò tḗnè ke dò: N kó mesàà nda bonè kè dè sànnèmù, nh ɔ̀ pí mmutómumu oniti cīnni dii m̀nni ndi. Deè te kè dè n naati n cīnnimè kè Kirisi kó muwērímú bo nni mbonè. ¹⁰Dè n naatimu n cīnnimè, kè bè n sàá, ke n fēũnko, ke caari n yèmmè Kirisi kpéí, ke yé n cīnni dii m̀nni ndi n kpeñimè.

Pɔ̀ri dómè kékɔte Kɔdenti metáámmè

¹¹Dí te kè ò nàké tiyèinnáànti ke fómumu, dí do dò nke nni nkómumu. Bá kè n yí tú òmòu di yé mbèè tu Yesu tōrè dieyè, bè í mpēēté mmùmamù. ¹²N fēũri ke mi nke dòdò tii dieti di cuokè tii benkú n tùmè Yesu tōnni. ¹³N dòdò ba Kirisi kòbe tīrè teyè ke í me ndi dòdò? Kè n cààrè di í n tòmè mme, n ciénnè.

¹⁴N kòtoo di cie kuce metáámmè mme, n yí dó di kperè marè, n dó dímbè di mómómbe ibí ù ɔ̀ í mpíí i yembè, i yembè beè ɔ̀ ò píí. ¹⁵Dè n naatimu m bo di duómme n kperè demòu kéduó m máà ke di teennè. M me ndi dómè mediè di bo nni ndó sámpòàà?

¹⁶Di yému ke dò ndi í n tɔ, kè bèmabè yèmmè dò n dòdò mecii nke di di kperè. ¹⁷Yáà n nàké n tōnko bèmbe kè bè di ciité? ¹⁸N tōnko Titi nwe nè ti kou di yé wè beè di ciitáà? Mí nnè bè ti wè mmeyèmmè memáà ndi nè ti pí mmèè botí mutómumu.

¹⁹Kè de yèmmè di yèmmè ndò n náá mmie nke dó kébenke n wennimè mme. Dè í dò mmemme, Kuyie nyému n náámmè Kirisi dómè mme, ke bo di kpénkùnne di tákùmè mieke. ²⁰N yīèkù m bo tuókoomè kénsí ndi í dɔ̀ri n dómè,

kè m múnke dɔ̀dò di í dómè. N yīèkù m bo nsómme di kpaá ke ènnè ditòbè, kè di mieke péi ditòbè, kè di sáá nditòbè, ke náá ntisinténáànti, ke mòke sifei ke kɔ̀nnè ditòbè. ²¹N yīèkù m bo tuókoomè kénsí mbèè dòdò meyei mbè kpaá sòke mufómumu yeimu mieke ke dɔ̀ri di dómè. Kè Kuyie nni ndíí nyifei kè n yèmmèè cààrè ke n kómumu be kpéí.

Pɔ̀ri wàrimè Kɔdenti kòbe ke tú bèe wénté bemáà

13 Kuce metáámmè mme n kòroomè di cie. Ti wàrimu ke tú kè bè wátiri òmòu dí tì tunte benitibè bèdèbè yoo bètààti ùkè bèè yà. ²N sòdò bo dii m̀nni di cie kuce medérímmè kécaummu bèè dòdò meyei, nkéwēte ké bè cau bá n yí me mbè bonèmmè bembè nè betòbè ke tú n ténke í yóo cíé nhòmòu m bo tuókoo dii m̀nni di cie. ³Kè di dó keyà dèè benkú dènde ke dò nKirisi náá m mieke di bo dè yà. Kirisi í cīnni ò benkúmu o wērímú di cuokè. ⁴Ò do cīnnimu kè bèe ò baaké kudapāātí kòo yāntè nè Kuyie nkó muwērímú, ti múnke cīnnimu ò do dómme, kè Kuyie nkó muwērímú né ti bonè mù do ò bonè mèè botí, kè ti pí mmutómumu di cuokè.

⁵Wéntènè dimáà keyà kè di tákùmè fííkú, keyááké dimáà keyà kè Kirisi bo di mieke, kè di yááké ke ś nhò í bo di mieke di yīèkemu. ⁶N yèmmè dò ndi yému n yáákémè m máà ke yà Kirisi bomè m mieke kè n tu o kou. ⁷M báámmu Kuyie nke di báá dɔ̀dò meyei, n yí dó m benke n nómme, bá kè n yí tú òmòu di ndɔ̀ri mesàà. ⁸M báá na kéyete timómmonnti tii tu Kuyie nkpeti, n ti ndó. ⁹Dè ɔ̀ nni nnaatimu n cīnni dii m̀nni kè di kpeñi. M báámmu Kuyie nke tú kù dòke di kpénkùnne ku kó kuce mieke. ¹⁰Deè te kè n di wàri dipátiri ke kpaáo, kè dè bo yie nkè n tùkoo m báá di kpannè. Kuyie nyí n duó mmuwērímú kè m bo di fēũ, kù

mù nni nduó nkè m bo di kpénkùnnemu ku kó kuce mieke.

¹¹N kɔbe dè ndi naati, kè di nkótírí Kuyie nkó kuce mieke, ke nyáúkùngo ditɔbè kǎnti, kénwē ndinùù, kénnaatinè ditɔbè. Kuyie nkùù ti dó ke ti duó ndiwèi kù ndi bonè.

¹²Dɔunè ditɔbè mesàà. Kirisi kɔbe bemɔu bèè bo die mbè di dɔunkoo.

¹³Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nní ndi bonè, kè Kuyie nni ndi dó, kè Muyaán-sààmù mùù ti taunko kè mù ndi bonè dimɔu.

Pɔɔri wàri dī pátírī Kírīsī kɔbe bèè bo Kadasii

Di mpátírī tɔ̀ tī náàntī

Pɔɔri do wàri di mpátírī Kírīsī kɔbe bèè bo bèmbe Kadasii. Pɔɔri do kəri lkɔnni nwe, kérépété de kó yehékè mieke ké bè nàké Kuyie nnáàntī. Pɔɔri ité dī m̀ǹǹǹi késɔwé yehékè tɔ̀yè, kè Sifube kó ikuś t̀mbèe kotení ḱeyete Pɔɔri nàké tī, kéce nKadasii kó yehékè yemɔu kénáké benitibè ke d̀ d̀ bè ntū mMɔ̀yīisi kó ikuś yém̀m̀. De kó dipátírī mieke ò í yóu ò bo béim̀m̀ Pieri do wənnem̀ bèè í tú Sifube ke yo ḱeyà Sifube késɔri, kòo ò kpannè, kébenke ke d̀ nyikuś ì ì í d̀eeri, kàa bo ntámè Yesu deè d̀eeri.

Di mpátírī náàntī duś ke d̀ommè

1. M̀ù kpéí nte kè Pɔɔri wàri de kó dipátírī 1:1-9
2. Pɔɔri yetemè bè nàké tī o ínke 1:10-2:21
3. Kuyie nh̄s̄s̄ ti d̀eeté ti kù t́á dī m̀ǹǹǹi ndi, dè í tú ti t̀ummè ikuś 3-4
4. Kírīsī kou wèè t́á Kuyie nh̄ò d̀ò nkéfn̄d̀ù mèè botí 5-6

Pɔɔri d̀uommè Kadasii kɔbe

1 Mí mPɔɔri Yesu kó ditōnni mfi di wàri, benitibè beè í n duś nde kó mutōmmú yoo onitì m̀ù, Yesu Kírīsī nè ti cice Kuyie nkùu te kòd̀ yànté, beè mù nni nduś. ²N kɔbe bèè m bonè, bè di d̀unko díndi Kírīsī kɔbe bèè bo Kadasii, ke tú ³Kuyie nti cice nè ti Yìè nYesu Kírīsī bè di d̀ò mesàa nke di duś ndi-wèi. ⁴Kírīsī d̀d̀d̀ Kuyie ndó memme ke duś nhomáa kè bè ò k̀ù, kòd̀ bo ti d̀eeténten kutenk̀ù yeiku kuu. ⁵Kuyie nyètiri ndeu s̄áà. Kè dè mme ndò.

Tináansàati bomè timáa

⁶Dè n dimu di p̀anke yóumè Kuyie, kunku kùu di yu Kírīsī ti d̀d̀d̀ mèè s̄àa nkpéí, ke d̀ó kétunne kuce tekù. ⁷N di náámmu kuce tekù makù í bo, benitibè beè d̀ó ké di souté ke ceeri Kírīsī kó tináantì. ⁸Kòd̀ m̀ù, yoo mí, yoo Kuyie ntōnni mari di nàké timati kè ti càánnè n di nàké tī náansàati, Kuyie nh̄ò c̄s̄s̄. ⁹N tī nàkému ke wète ke di náa, nkòd̀ m̀ù di nàké timati kè ti càánnè Tináansàati di yie nti, Kuyie nh̄ò c̄s̄s̄.

¹⁰N náa mmie nke d̀ó benitibè beè n s̄antaà? Bitì, n d̀ó Kuyie nkuu n s̄ante, kè n do d̀ó benitibè beè n s̄ante n na bá nkpaá tú Kírīsī kóo t̀nti.

Pɔɔri náa mmèè botí Yesu tōnni

¹¹N kɔbe n di náámmu Tináansàati n di náa nti í tú onitì kpeti. ¹²Mí mmóm-mu onitì wèè í tī nni nnàké, Yesu Odèetiwè wèè tī nni mbenke.

¹³Di kèemu n do d̀ommè n tū ndii m̀ǹǹǹi Sifube kó itié, di yému n do f̀éum-mè Kírīsī kɔbe nè tikōnyauti kéndó ké bè deè, ¹⁴kémpenk̀ù n dapuntɔ̀bè Sifube kó itié mmieke, kè n k̀nti nyaunè m bo ntūmmè ti yembè kó ikuś mesàa.

¹⁵Kuyie nnè ku kó mesàa nkpéí nkè kù n t̄āté kè bè mu nyí m peité, kè m bo pí nku tōmmú. ¹⁶Kè de m̀ǹǹǹi t̀ù̀ke kè kù m benke ku Bire kè m bo nàké Tináansàati bèè í tú Sifube, n yí mbeke òm̀ù itié. ¹⁷M me n yí k̀te Sedisademmu ke bo yà bèè n niiténè ke náa nYesu t̄rè, kè m p̀anke kote Adabii, ḱewētení Damaasi. ¹⁸Yebie nyètāāti kó difōnkúò ndi n k̀temè Sedisademmu ke bo yíété Pieri, ke d̀ó yewe t̄pítè nè yè̀ǹm̀m̀ù o borè. ¹⁹N yí nyà Yesu t̄rè tɔ̀yè ḱeyà Isaku nwe ti Yìè nnantè.

²⁰N di wāū tī tú timómm̄nti nti kè Kuyie nyé, n yí sou.

²¹De kó difōnkúò kékote Sidii nè Sidisii. ²²De m̀ǹǹǹi Kírīsī kɔbe bèè bo

Sudee bè mu ndo í n yé. ²³Bè do yo bè nàá mmème ke tú: Wèè do ti fěũnko, weè nàá ndi mmònni Tináansàati ò do í dó tìi mbo. ²⁴Kè bè nsántí Kuyie n kpéí.

Yesu tǒrè tǔmmè Sedisademmu

2 Kè dè mmòke yebie ntepiítè nè yènàà, kè nni nwěti Sedisademmu ke neínè Bannabaasi nè Titi. ²Ke yé Kuyie ndo n nàkémè ke dò n kòte. Nè bèè ni Kirisi kòbe tǔrè kè ti tíf, kè m bè nàké Tináansàati n nàá nti bèè í tú Sifube. N do í dó m pí mmùù tǔmmú ntú detetirè kǔmu, kè deè nte kè n kòte ké bè nàké. ³Bè me nyí nti yete, kè deè nte Titi nè wè ti neiti, wèè í tú Sifu, bè í nduó nkòo cānté. ⁴Mucāmmù kó tináanti na bá nhān- né bèè sou nke tú bè tú ti kòbe bèè tanní ke dó káyà Yesu Kirisi ti dènne mèè botí ikuó mieke. Bè do dó kèwète ké ti tanné ikuó kó tidaati mieke nke. ⁵Ti í nyie mbe kpeti, bá sǎmpó, ti yàà bo ceete mèè kpéí Tináansàati.

⁶Bèè do tú Kirisi kòbe tǔrè kó benìùbè diebè bè í nni nyíé itié mmai. Mí mborè timòu timáà ndi, Kuyie nyí baàti òmòu. ⁷Bè do bantému Kuyie nni ntáātémè ke nnáá nTináansàati bèè í tú Sifube, kéndònnè kù tǎātémè Pieri kòò tì nàá nSifube. ⁸Kuyie nkùù tǔ mPieri kòò nàá nSifube, kuù n tǔ kè n nàá mbèè í tú Sifube. ⁹Isaku nè Pieri nè Isāa bèè ni Kirisi kòbe kè bèè banté Kuyie nkuù n duóm- mè de kó mutǔmmú, káyǔkii mí nnè Bannabaasi ti ncu, dèè benkú ke dò nti wēnné tináanti. Kè ti kòte bèè í tú Sifube bíékè kè bembèe kòte Sifube bíékè. ¹⁰Bè do ti nàké ke tú ti nteénnè be kó becìrìbè mbe, ke sǔ n die nke mè dǔdri.

Pǔori kpànnèmè Pieri Āntiyōsi èi mieke

¹¹Pieri kǔtení dii mǔnni Āntiyōsi kè nh ò kpànnè benìtìbè ìikè ke yé ò dǔdòmè dèè í wenni. ¹²Ò do wēnnèmu Kirisi kòbe bèè í tú Sifube ke yo, kè Isaku tǔrèè

tuǔkení kòo yè yòte késori bá ò ténke í mbè wēnnè. ¹³Kè Sifube tabè bèè cǔutè Kirisi kè bèè wēnnénè Pieri késori, kè Bannabaasi múnke me ndǔd. ¹⁴M banté dii mǔnni ò ténke í tǔmmè timómmònti weti weti, kòò nàké benìtìbè ìikè ke dò: Fǔ nSifu nè bèè í tú Sifube di sòò wēnnèmu, dè dòmme kàa dó ké bè dǔdè muwērímù kè bèè tǔnne Sifube kó ikuó?

Kirisi weè deerí kè ikuó í deerí

¹⁵Mí nnè fǔ nti tú Sifube mbe ti í tú ibotí ìi í tú nKuyie. ¹⁶Ti yému ke dò nKuyie nhǔ wénkùnne oniti o tá dii mǔnni ndi Yesu, dè í tú ò tǔ mmèè kpéí nyikuó. Ti tá Yesu Kirisi nwe kè Kuyie nti wénkùnne dè í tú ti tǔ mmèè kpéí ikuó, ke yé Kuyie nhǔ ò n wénkùnne òmòu ò tǔ mmèè kpéí ikuó.

¹⁷Ti dó Kuyie nti wénkùnne Kirisi kpéí nke, kè bèè ti wúó mbèè í tú nKuyie, bèè í tú nyikuó. Dende benkú ke dò nKirisi weè te kè ti dǔdri meyei naà? Ódì! ¹⁸Kè n wète ke tǔnne ikuó n yete ì, n tǔ n do ì yeténèmu. ¹⁹Dèè tu ikuó bíékè n kumu, ke yé n yí namè ke ì tǔnne kè ì n kù. Di mmònni kè n fòu Kuyie nkó mufòmму. ²⁰Bè n wēnnénè Kirisi nwe kudapāatí ke kù mfi ténke í fòu, Kirisi weè fòu m mieke. M mǔke mùù fòmму di mmònni m mù fòu n tá mèè kpéí nke Kuyie mBire, dèè n dó ke ku n kpéí. ²¹M báá yete Kuyie nkó mesàà, kè kù ò wénkùnne oniti ò tǔ mmèè kpéí nke ikuó, Kirisi tǔ nku detetirè nde.

Ikuó í deerí a bo ntámè Kirisi deè deerí

3 Díndi Kadasii kòbe di yeimmaà? Bè di fèntemaà? N di nàkému páfí Kirisi kó mukúú nkpèti. ²N yóó di beke timati máà ndi, Kuyie ndi duó nku Yaá ndi tǔ mmèè kpéí nke ikuó, kè di kèè mèè kpéí nTináansàati ke tì yie? ³Dè dòmme kè di yei mmemme, di keténè Muyaánsààmù ke né dó kédentenè bàmbà ndi mómmòmbe kó muwērímáà? ⁴Muyaá-

sààmùu di benke dèè kó dimàà tú detetirè ndaà? Dè báá na kéntú detetirè. ⁵ Kuyie ndi duó nku Yaá nke dɔɔri tidieti di cuokè di tú mmèè kpéí nke nyikuá, kè di kèè mèè kpéí nTináansààti ke ti tá?

⁶ Tì wàrimu ke tú: Abarahammu do yie nKuyie nkè kùu ò wénkùnne, ò yie mmèè kpéí nkù yē mmù. ⁷ N yénè tũnke ke dò mbèè tá Kuyie mbeè tú Abarahammu kó iyaàbí mómmonyi. ⁸ Tì wàrimu nè dimònni ke tú: Kuyie mbo wénkùnne bèè í tú Sifube bè kù yie mmèè kpéí. Dèè do te kè kùu nàké Abarahammu ke dò: Nè a kpéí m bo dɔɔ mesàà nyibotí imɔu. ⁹ Abarahammu do tá Kuyie nku kè kùu ò dɔɔ mesàà. Mèè botí nku bèè kó dimàà bo yie nKuyie nkù múnke bo bè dɔɔ mesàà.

¹⁰ Bèè tũ nyikuá, kè be yèmmè dò nyi bo bè deeté bè bo yà. Tì wàrimu ke tú: Kè wèè í dɔɔri ikuá imɔu yèmmè ò bo yà. ¹¹ Onitì báá na kéwenke Kuyie nyiikè ò tú mmèè kpéí nyikuá. Tì wàrimu ke tú: Wèè wetí ò bo nfòu ò tá mèè kpéí*. ¹² Ikuá kó kuce í wènnè Kirisi kòku. Tì wàrimu ke tú: Kè wèè tũ nyikuá wè ndɔɔri ò yèmmè imɔu.

¹³ Kirisi tùóté ikuá do ti dɔɔri mèè yei mme ke tɔ. Ke yé tì wàrimè ke tú: Kè bè baaké wè kudapáàti ò tú Kuyie ncɔɔ wènwè. ¹⁴ Nè Yesu borè nde ibotí imɔu pètémè mesàà nKuyie ndo nàké Abarahammu mèè kpéí. Nè Yesu Kirisi borè nde ti pètémè Muyaánsààmù Kuyie ndo nàké mùu kpéí.

Ikuá nè Kuyie nnàké dii nùu

¹⁵ N kɔbe wénténè meborime dòm-mè. Kòo niti dɔú ndinùu nè otòu ke wàri, òmɔu 55 í nti cèète. ¹⁶ Kuyie ndo nàké mèè botí Abarahammu ke dò nè o yaàbire nde, kù í yī nè o yaàbí kè dè bo ndò nyi sù, kù tu o yaàbire ke yē nKirisi nwe omáà. ¹⁷ Nte n dó kè di nàké

tì: Kuyie ndo nàkému ke dò kù yóó deeté bèè kù tá, ke yóó bè deeté, ikuá ò tũkení yebie nsikɔusinàà nè sipisitàāti (430) kó difɔnkùò báá na kè tì pàa nyoo ò tì cèète. ¹⁸ Kè ikuá do yóó na kè ti deeté Kuyie nna bá nnàké timatì Abarahammu, kù do ò nàkému ke dò: Kù yóó ò dɔɔ mesàà nke mè nhò dɔɔ.

¹⁹ Ba nnè te kè Kuyie ndóu nyikuá? Kù í dɔú nkè dè bo benke benitibè mbe bè caàrimè. Ikuá do dò nkémbo kébennénè Abarahammu yaàbire bo kòtenimè mme wenwe wèè tàunko Kuyie nnè benitibè, Kuyie ntɔrè yeè do ò nàké onitì kòo ò tũò mbetɔbè. ²⁰ Kòo niti bo omáà dè 55 í mbékú otòu mɔu wèè bo ò taunnè. Kuyie mbo kumáà ndi.

Ikuá pí mmùu tómmú

²¹ Dende tú ikuá pietinèmu Kuyie nnàké tàà? Bitì, kè ikuá do nyóó ti deeté, Kuyie nna nwénkùnne benitibè ikuá mieke nke. ²² Tì wàrimu ke tú: Meyei ntieke kutenkù kumɔu, bèè kó dimàà tá ti Yiè nYesu Odeetíwè bèè yàu Kuyie ndo yē nkù yóó ti dɔɔ mèè sàà.

²³ Kuyie mmu ndo í ti kpeté dii mònni metákùmè kó kuce kè ikuá ò ti te. Kè ti tú i kó tidaati ke kèmmúnè kù bo ti benkemè metákùmè kó kuce. ²⁴ Ikuá ò do ti cèmmú ke kèmmúnè Yesu bo kòtenimè. Di mmònni Kuyie nhɔɔ ti wénkùnne ti tá mèè kpéí nke Yesu. ²⁵ Odeetíwè me ntũkenimè, ikuá ténke í dò nkè nti cèmmú.

²⁶ Ke yé di mmònni ti mɔu ti tùmè Kuyie nkó ibí nyi ti tá mèè kpéí nYesu Kirisi. ²⁷ Bè ànnè díndi bè bàtèmmú ke di wènnénè Kirisi, di ò dòntenèmu. ²⁸ Òmɔu tũ nténke í caànnè otòu, Sifu nè wèè í tú Sifu, kudaakù nè wèè í tú kudaakù, onitipòkù nè onitidòu, bemɔu bè wènnè onitì omáà ndi Yesu Kirisi kó metaummè mieke. ²⁹ Kè di tú Kirisi

*3:11 Wénté Abakuku 2:4.

ke yé bè yete wèè nitipòkù
kó ibí yó nsúúnnèmè
wèè ye nho kpeyi.

²⁸ N kòbe dínđi tú Kuyie nkó ibí nyi, kéndònnè Isaki Kuyie ndo dǔú ndinùù kè bè peité wè. ²⁹ Bè do peité dèè bire benitibè peímè do fèũnkomu bè peité dè nè Kuyie nYaá, ti kperè me ndò mmúnke. ³⁰ Tì wàrimu ke tú: Beti kudaakù nè ku bire ke yé kudaakù bire í yóó toténè wèè í tú kudaakù o bire de cice kperè. ³¹ N kòbe ti í tú kudaakù kó ibí, ti tú wèè í tú kudaakù o kpeyi nyi.

Kirisi nè ikuś de kó tináàntì

5 Kirisi ti dènnemu tidaati mieke páíí kè ti mènke yè, nfííkúnè teii, báá yi-ennè kèwète kénáá ntidaati.

² Mí mPɔɔri n di náámmu ke tú kè di cǎmmú, Kirisi ténke báá di teennè. ³ M bo yíé kébéi nke dò kè bèè yie nkécǎmmú bè ntú nyikuś imɔu. ⁴ Dínđi bèè dó Kuyie ndi wénkúnne di yie mmèè kpéí nyikuś, di yàtenèmu Kirisi, ke pàà Kuyie nkó mesàà. ⁵ Tínti yému ke dò nti tá Yesu kè Kuyie nyóó ti wénkúnne, deñde ti baamè nè Muyaánsààmù kó muwèrímú mùù bo ti mieke. ⁶ Kè ti taunè Yesu Kirisi ke cǎmmú yoo ti í cǎmmú, de kpeti í bo, ti bo ntámè Yesu, kéndó titòbè ke teénnè titòbè deè tu.

⁷ Di do keté kè dè nwennimu, we ndi còǎné kè di ténke í tũ ntimómmònti? ⁸ De yembè di tié nyìl tié nyí bonní Kuyie nkùù di yu ku borè. ⁹ Mutie mùù muuti pèè mù ɔɔ mma sǎmpórè nde, kè tipèè-cooti timɔuu múúti. ¹⁰ N yí di yièkù, n yému ke dò ndi yèmmè í cààrè n kòme. Wèè di kóǎnnè bá kòo tú wè, Kuyie mbo ò kpetínné.

¹¹ N kòbe bèmabè yèmmè dò n náá mmucǎmmú deerímè, kè dè tú mómmuɔ mbè na bá nni nfèũnko. N náá ntì ke tú Kirisi ku kudapáàtí ìnkè ti na bá nyóù òmò. ¹² Bèè me ndi kóǎnnè mucǎmmú kpéí, mbè dòke sɔoté kéfɔmmu.

¹³ Dínđi Kuyie ndi deeténèmu ikuś, kù né í di deeté kè di bo ndɔɔri di dómè, kù di deeté kè di bo ndó ditòbè mbe, ke teén- nè ditòbè. ¹⁴ Ke yé ikuś imɔu kó dikúnni tumè: N dó otòu a dómè amáà. ¹⁵ Kè di me nkpa, nke dǎmmù ditòbè, dǎnnè meyoǎmmè kè di báá kuɔ ditòbè kédeè.

Muyaánsààmù pí mmùù tǔmmú onitì mieke

¹⁶ Ntenè n dó ké di náké tì: Bá ndɔɔrinè di dó dè, yóunè kè Muyaánsààmù di benke di dò nkéǎdò dè. ¹⁷ Ke yé di dó dè í wèínnè Muyaánsààmù dó dè, di dó dè cǎámmu, kè Muyaánsààmù dó dè cǎá nkè dè pièti. Kè dè bo yie nkè di bá ndɔɔri di dómè. ¹⁸ Kè Muyaánsààmù di ni, ikuś ténke í di te.

¹⁹ Tì yému bèè dǎdǎri bè dómè be kó mufòmmu tú mù: Kéndòuti dɔutinè betòbè, ke fòù mufòmmu yeimu, ke fòù bè dómè, ²⁰ ke feu yebòkè, ke diiti detie, ke ní mbetòbè, ke kprantì, ke èèn- nè betòbè. Kè be mieke péi betòbè, ke sǎnkúnko betòbè yètè, ke yaati be cuokè, ²¹ ke dó betòbè kperè, ke tú tinayàké- muónti, ke ɔɔ nyo kunaatí ke yonko, ke dɔɔri meyei ntémè mèè mè dǎnnè. N ti ndi nákému ke wète ke di náá, bèè dǎdǎri me kó kubotí bè í tati Kuyie nkprààtiyuu mieke.

²² Ntenè Muyaánsààmù kó mutómmú: Muù ɔ nte kǎa ndó otòu, kǎa yèmmè ñnaati, kǎa mmòke diwèl ke nɔ nke mi, ke tú onitisààwè, ke niti, ke náá ntimómmònti, ke bá ndɔɔri, ke nɔ nke pí nhamáà. ²³ Ikuś í yete dende kó dimáà.

²⁴ Bèè taunnè Kirisi, be fòmmu kótímù nè mù do dó dè, bè dè wènnénè Yesu Kirisi nwe, ke baaké kudapáàtí. ²⁵ Muyaánsààmù mmuù ti duò mmufòmmu, mùù dò nke nti benkú ti bo ndɔɔrimè. ²⁶ Tì bá ntú sipɔɔ yembè, ke péikúnko titòbè mieke, ke dó titòbè ífètè.

Oniti buɔtí dè ò ɔ̃ de ndeite

6 N kɔbe dínɔi Kuyie nkɔbe, kòdò mɔ̀ù d̃d̃ meyei ndíndi Muyaánsààmù bonè bè di ò t̃́ñññ kuce sààkù mieke diyɔ̀ññ, ke né nyé kè di báá do di móm-mómbe meyei mmieke. ²Ntounè ditɔ̀bè kó yetuɔ, de m̃ññi di yie nKirisí kó ikú nyí. ³Kòdò mɔ̀ù yèmmè dò nhò tú òmɔ̀ù ò sou nhomáà ndi. ⁴Bá wè wè wénté o dɔ̀rímè kòdò d̃d̃ri Kuyie ndómè dè nhò naati omáà borè, kòdò bá mpɔ̀ti ke erinè betɔ̀bè omáà. ⁵Kuyie nyóó bekénè bá wè nè o kpeti nti.

⁶Bè nàá nwè Kuyie nnáantì, ò ntotírínè o kperè wèè tì nhò nàá.

⁷Di bá nsoú ndimáà, bè í daú Kuyie, oniti buɔtí dè, ò ɔ̃ de ndeite. ⁸Wèè buɔtí o mómumu nhò dó dè, dè bo ò peité mukúú. Kè wèè buɔtí Muyaánsààmù dó dè, kè dèe ò peité mufòmumu mùù bo sáà. ⁹Ti báá yóu ti bo ndɔ̀rímè mesàà. Kè ti dɔ̀rri mesàà nkè ti k̃ntì í yárike, kè de m̃ññi t̃̀d̃ke ti bo deite ti d̃d̃ dè kó yebe. ¹⁰Ti kpaá m̃kemu di mm̃ññi mefiè, yóunè kè ti ndɔ̀rri mesàà

mbenitibè bemɔ̀u, ke né d̃ke mmè d̃d̃ri Yesu kɔbe.

Mucaummu nè mudɔ̀ummu

¹¹Bàmbà mm̃fi wári m mómumu nè n ñt̃tè, di bo banté n wárii ì deu mème. ¹²Bèè di tié nke dó di cāmú, bè dó di mbè naatinèmu, bè í dó kénáà mbè baakémè Kirisí kudapāátí máá kpeti kè bèe bè féú. ¹³De kó benitibè bèè cāmú, bè í dɔ̀rri ikú imɔ̀u yèmmè, bè dó di cāmú kemp̃t̃inè di cāmúmè mme. ¹⁴Mí m p̃t̃inè bè baakémè mme Yesu kudapāátí. Deè te kè n yí yé ke dò nkutenkù kperè bo, dè me mmúnke í yé ke dò m bo. ¹⁵Kàa cānté yoo a í cānté de kpeti í bo. A bo naámme onitip̃anwè deè tu. ¹⁶Di mieke bèè kó dimáà yèmmè d̃ññè n k̃me Kuyie mbè duó mmesàà nkè bè p̃a diwèi: Bembe nè Kuyie nkɔbe bemɔ̀u bèè bo kutenkù mieke.

¹⁷Nè ti bo mbomè òmɔ̀ù ténke bá n kɔkénè, m m̃ke t̃i fíétì t̃i benkú n t̃úmè Yesu kóo t̃nt̃i.

¹⁸N kɔbe ti Yiè nYesu Kirisí kó mesàà nni ndi bonè dimɔ̀u, kè dè mme ndò.

Pɔɔri wàri dii pátírí Kírísí kɔbe bèè bo Efeesi

Di mpátírí tɔ̀ tii náànti

Pɔɔri do bo wàri di mpátírí kè bè ò kpetí Odømmu nwe. O pátírí náànti yuu tú: Kuyie nwènné kéínkè kperè nè ketenkè kperè kè Kírísí dè baké.

O pátírí mieke ò keté ke benke ti wè mmèè botí nku nè Kírísí, ke benke Kuyie nti yumè kè ti bo ntú ku kɔbe, ke benke kù ti deetémè nè ti yei nè ku Bire Yesu Kírísí borè nè kù ti cànnemè nè Muyaánsààmù.

Medérímè ke náá nti dò nkéntaunè mèè botí Kírísí. Nè medonnimè mèpéu mieke kòò benke ke tú Kírísí kɔbe tinnì dònne onitì kó tikɔ̀nti nti, kè Kírísí tu diyuu, ke benke ke tú Kírísí kɔbe tinnì dò nteciètè kè Yesu tu dipūū. Kè bè wète ke donnè onitipòkù kè Kírísí tu o dòu.

Di mpátírí náànti duó ke dòmmè

1. Kírísí nè o kɔbe tinnì 1-3
2. Mufòmmu mupámmù nè Kírísí 4-6

Pɔɔri dɔummè Efeesi kɔbe

1 Mí mPɔɔri Kuyie ntāātè wè, kè n tú Yesu Kírísí kó ditɔ̀nni, mfi di wàri dipátírí díndi Kírísí kɔbe bèè bo Efeesi ke taunnè Yesu. ²Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kírísí bè di dɔ̀ mesàà ke di duó ndiwèl.

Nè Kírísí kpéí nke Kuyie nti dɔ̀mmè mesàà

³Ti sántímu Kuyie nti Yiè nYesu Kírísí cice, wèè ti dɔ̀ kéínkè kó mesàà mmebotí mebotí, ti taunnè mèè kpéí nYesu Kírísí. ⁴Nè Kírísí kpéí nke Kuyie nti tāātémè kè mu nyí dɔ̀ kútenkù, kè ti bo nwenni páíí kè dè kù naati kù ti dɔ̀ mèè kpéí. ⁵Nè Yesu kpéí nke Kuyie nti

dómè ke mè tāātè nè dimònni, ke ti dɔ̀ ku bí, kuù mè dɔ̀ ke mè dɔ̀. ⁶Kè ti sántí Kuyie nkù ti kuó mmèè kpéí mmesémmè mediè, nti taunnè mèè kpéí nku Bire kù dɔ̀ dè mesàà.

⁷Kuyie nti donténè wèè kó meyií nke ti cíè nti yei nku sàà ndeu mèè kpéí, ⁸kè kù ti duó mmeciì nnè meyiétímè mediè. ⁹Kù ti benke dèè do sɔ̀ri dènde, kù do tāātémè nè dimònni nè Yesu Kírísí kpéí nke bo mè dɔ̀. ¹⁰Kù do dɔ̀ kè de mònni tũ̀ke kùu wènnè denennè demɔ̀u ndi, kéínkè kperè nè ketenkè kperè kè Kírísí ndè baké.

¹¹Nè Yesu kpéí nke kù ti tāātémè ke ti càáné. Kù do mɛ ndó nè dimònni, kù ò nkè kù tāātè tì kù ti ndɔ̀. ¹²Kù dɔ̀ tinti bèè tá Kírísí nè dimònni ti nkù sántímu kù deu mèè kpéí.

¹³Díndi múнке di kèè dii mònni timómmɔ̀nti, Tináansààti ke tá Kírísí kòò di deeté, de mònni ndi Kuyie ndi cànnemè ke di duó Muyaánsààmù kù do yè nkù yóó di duó mmù. ¹⁴Muù ti benkú ti yóó tiekemè mesàà nKuyie mbaanèmmè ku kɔbe, muù ti náá nti yóó tiekemè de kó mesàà nkù bo ti deeté dii yiè páíí, ti nkù sántí kù deu mèè kpéí.

Pɔɔri bàámmè Kuyie nhEfeesi kɔbe kpéí

¹⁵N kèèmu di tá mèè botí Yesu, nè di dɔ̀ mèè botí di kɔbe tɔ̀bè. ¹⁶Deè kpéí nte kè n yí yóu m bo nsántímè Kuyie ndi kpéí, ke denniní di kpéí m báámmu mieke sáà. ¹⁷Kè dè bo yie nkè Kuyie nti Yiè nYesu Kírísí cice di duó mmeciì kè di banté Yesu, kéyítè ò dɔ̀ dè di kpéí. ¹⁸N kù bàámmu ke tú kù di duó mmeciì nkè di banté kù di yu muù kpéí, kù bàanè dè bèè tu ku kɔbe, ¹⁹kébanaté muwérímú diemù kù ti duó mmù tinti bèè tá Kírísí mù deu ke mamè. ²⁰Nè muù wérímú mmu Kuyie nduómmè kè Kírísí yáánté, kè kù ò kànnè ku borè kéínkè dikàri sààri, ku bakù yóu. ²¹Kòò baké muwérímú yembè, nè ketenkè yembè nè

keínkè kɔbe, dèè kó dimàà bo bàmbà, di mmònni nè dèè kpaaní, Kirisi weè dè baké. ²² Kuyie nwe n duó ndemɔu, weè tu Kirisi kɔbe tìrè yemɔu kó diyuu, ²³ dii tú o kònti ò bo dii mieke, ke bo kute nkù kumɔu.

Ti do kumè ke yáńté

2 Di yei nnè di caàrimè deè do te kè di ntú bèè ku Kuyie nkó mufòmму bíékè. ² Di do fòu kute nkù kuù nkɔbe kòme mme, ke yíé nku kóo kpààti weè bo ketenkè nè keínkè de cuokè o kpeti, weè baké bèè kó dimàà yete Kuyie nkpeti. ³ Ti múnke do be ntú, ke dɔɔri ti kònti nè ti yèmmè dó dè, nè de kpéi nkè Kuyie mmieke ídò nkédo ti ínkè kè doti mèè botí betɔbè ínkè.

⁴ Kuyie nsémme né me ndeumè kè kù ti dɔke mediè. ⁵ Ti yei nnè ti caàrimè deè do te kè ti ntú bèè ku Kuyie nkó mufòmму bíékè kè Kuyie nti dɔɔ mesàà nke ti duó mmufòmму nè Kirisi ti kó mewènnímè, ku sàà mmeè te kè kù ti coo. ⁶ Kè ti wènnénè Yesu Kirisi ke fòu, ke wè nke kari keínkè ku borè. ⁷ Kuyie ndɔɔ memme ke bo benke kù ti dɔɔ mèè sàà ndeu mè mme, ke yó mbo sàà kù mè nti dɔɔ nè Yesu Kirisi borè nde. ⁸ Kuù di dɔɔ mesàà nke di deetè di tá mèè kpéi Yesu, dè í tú nè di mómmɔmbe kó muwérímú, Kuyie nkó dipànni ndi. ⁹ Òmɔu bá nsántí omáà, kòo yèmmè dò nhò dɔɔ dèmarè kè deè te kè kù ò deetè. ¹⁰ Kuyie nkuù ti dɔɔ, nè Yesu Kirisi ti kó metaummè mieke nke kù ti dɔɔmè, kè ti bo ndɔɔri mutómmú sààmù kù tũntemu nè dimònni kè ti bo mmù dɔɔri.

Yesu temè kè Sifube nè bèè í tú Sifube kè bè wènné onití omáà

¹¹ Dentenèní di do tú bè nè dimònni, di do í tú nKuyie, nkè Sifube di yu ke tú bèè í cãmmù, ke tú bemáà bèè cãmmù, de kó mucãmmù né do í tú mùmamù. ¹² Dentenèní di do í túmè Kirisi kɔbe, di do tú

bepòòbè mbe, di do í wènnè Kuyie nkɔbe, di do í mɔke di bac dè, di do í tú nKuyie. ¹³ Di do í tókénè Kuyie, di mmònni ke kù tóónnè, Yesu Kirisi duó mmèè kpéi nhomáà kè bè ò kù. ¹⁴ Kòò kù menímmè mèè do dò nkuduotí ke yaàti Sifube nè bèè í tú Sifube, kè bè narike ke wènné onití omáà. ¹⁵ Ke pàa nSifube kó ikuó yè mbè nci dè nè ò yè mbè ndɔɔri dè, ke wènné ibotí idé, ò do kpa nkè ò naá nkubotí kumáà, ke narike. ¹⁶ Bè ò kùɔmu kòò dèite menímmè de kó ibotí idé do mɔke mè, ke ò taunnè Kuyie, nkè ò naá nhonití omáà. ¹⁷ Ò pí mmuù tómmú ke nàké Tináansààti, diwèi kpeti, díndi bèè í tú Sifube ke dètìrinè Kuyie, nnè Sifube bèè do kù tókénè. ¹⁸ Timɔu Sifube nè bèè í tú Sifube, Kirisi weè ti niitè Kuyie mborè nè Muyaánsààmù kó meteemmè.

¹⁹ Di ténke í tú bepòòbè, yoo diheì marì kɔbe, di tú Kuyie nkó diheì kɔbe mbe, ku ciètè kɔbe. ²⁰ Yesu Kirisi weè tu dipūū, o tɔrè nè Kuyie mpānānānti náambè kè bè yāā nkè di sáké. ²¹ Kirisi weè te kè tē kpeñni, ke kótírí, ke naá Kuyie nciètè sààtè. ²² Nè Yesu kpéi di tú teciètè nte Kuyie mbo tē nè Muyaánsààmù.

Pɔɔri nàkémè bèè í tú Sifube Kuyie nnáànti

3 Mí mPɔɔri Yesu Kirisi kóo tɔnti, bè n kpetí n nàké mèè kpéi nke díndi bèè í tú Sifube Kuyie nnáànti. ² Di yému Kuyie nni nkuómmè mesémme ke n dɔɔ mesàà ke yè n nàké Tináansààti, díndi bèè í tú Sifube. ³ Tìl do sɔri Kuyie nti nni mbenke, kè n yìètè ku kó disòri kpeti, m mè mbo ke ti nwāūni. ⁴ Kè di ti kàa ndi bo bantè Kuyie nni mbenkemè Kirisi kpeti tìl do sɔri. ⁵ Kù do í benke de kó disòri kpeti dimònni kɔbe, kù mè nti benkemè di mmònni Yesu tɔrè nè Kuyie mpānānānti náambè nè Muyaánsààmù kó muwérímú. ⁶ De kó disòri tu: Sifube nè bèè í tú Sifube bè wènnémè onití omáà,

ke yóo di tikpàtì, kù yē nkù yóo duó nti bèè yie nYesu Kirisi kó Tináansààtì.

⁷Kù duó nkè n náá nti, kù n dḡḡ mesàà mme ke n duó nde kó mutḡmmú ke benkú nē n tḡmmú mieke ku wērímú deumè. ⁸Bá nē m me ntumè Kirisi kḡbe bemḡu kó besámḡpḡbè kóo sámḡpḡ, kè kù duó nkè m bo náké Tináansààtì bèè í tú Sifube, Kirisi kpàtì deumè ke í mḡke kumàнку, ⁹ke bè benke Kuyie nkó dis-ḡrì kpetí, kunku kùù dḡḡ demḡu kuù mè dḡ nē dimḡnnì, ¹⁰ke dḡ bèè baké kéínkè nē be kó bekperfbèe yà Kirisi kḡbe tinnì, kébanté Kuyie nciì ndeumè mediè ke í mḡke kumàнку. ¹¹Kuyie ndḡḡ kù dḡmè mme nē dimḡnnì ti Yiè nYesu Kirisi kpéí. ¹²Di mmḡnnì ti bo na ké kù tḡḡnnè ke bá nyíèkù, ti tá mèè kpéí nYesu, koḡ taun-nè. ¹³N di náámmu ke tú di kḡntì báá yāriike, bá kè n fḡúri, n fḡúri dī kpéí nkè dè bo di dḡḡ mesàà.

Kirisi ti dḡ mèè botí

¹⁴Deè kpéí nte kè n nínkú n núú ti cice Kuyie nyíikè. ¹⁵Kunku kùù te kè kéínkè kḡbe nē ketenkè kḡbe kè bè bo. ¹⁶N kù bàámmu ke tú kù di duó nku kpàtì dietì, kè Muyaánsààmù di kpénkúnne, ¹⁷kè Kirisi mbo di mieke, kè di nfííkú tei tei, Kuyie nkó medḡkùmè mieke, ¹⁸kéwēn-nēnè Kirisi kḡbe tḡbè kébanté Kirisi ti dḡ kè dè deū mèè botí ke okù mèè botí ke cūmpúri mèè botí bá ke í mḡke kumàнку, ¹⁹kéyíété Kirisi ti dḡmè kè dè pḡēté ti yíétímè, képété Kuyie nkperè demḡu.

²⁰Ti sántímu Kuyie nkùù wērímú diemù bo ti mieke, ke bo na kéḡḡḡ kè dèe pḡēté ti kù mḡu dè nē ti toti tì ti yèmmè. ²¹Ku yètìrì ndeu Yesu Kirisi kḡbe cuokè sáà Kirisi pī mmùù tḡmmú kpéí. Kè dè mmè ndò.

Kirisi kḡbe wē mmèè botí

4 N di náámmu, mí mPḡḡri bè kpetí wè Yesu kpéí, nke tú di ndḡ nKuyie ndi yu ke dḡ di ndḡmmè, ²kékúnne dimáà

kényḡḡ, kémmi, kéndḡ ditḡbè, kénteén-nè ditḡbè. ³Yetenko kè Muyaánsààmù di tau, kè di mmḡke Kuyie nkó diwèi. ⁴Ti mḡke Muyaánsààmù mumáà ndi, ke dḡ nhonitì omáà, ke baa dèmarè máà, Kuyie nti yu dèè kpéí. ⁵Ti Yiè mbo omáà ndi, kè ti tú nkuce kumáà, kè bàtémḡmù bo omáà. ⁶Kuyie mbo kumáà ndi, timḡu ti cice wèè baké demḡu, ke ti pínne mutḡmmú timḡu, ke bo timḡu ti mieke.

⁷Kuyie nti pāmu bá wè dipānnì kè Kirisi yè nti toti bá wè ò dḡ mè. ⁸Ti wārìmu ke tú: Ò wète ke deèti dī mḡnnì kéínkè ke neinè becírìfbè kó yewèrè yèè do kpetí, ke pā benitìbè yepārè.

⁹Ba ntú ò wète ke deèti? Dè benkú ke tú ò keté ke cùtému ke ta ketenkè miekoo decūmpure. ¹⁰Wèè cùténì, wèè wète ke dèke, ke bo kéínkè ke píléké tipfítì timḡu. ¹¹Weè duó nkè bèmabè tu o tḡrè, kè betḡbè tú Kuyie mpānānāntì náamḡbè, kè betḡbè tu bèè náante Tináansààtì, kè betḡbè tu bèè ni Kirisi kḡbe tḡrè, kè betḡbè tu bèè tiè nKuyie nnānāntì. ¹²Ò bè duó nde kó mutḡmmú kè bè bo tūnte o kḡbe mbe, kè bèe na ke pí nKuyie ntḡmmú, kè Kirisi kḡbe tinnì dī tu Kirisi kḡntì kè dī deuke. ¹³Kè ti nwē ntimḡu ti kéri kùù ce, ke kótírí kékpenke, kénaá mpáíí Kirisi dḡmmè. ¹⁴Ke bá ndḡnnè ibí ì mu nyí cìl, ke tū mbeniticìimbè bèè tiè nyiyáàbísítíe ke ì ti tḡu kuyaakù tḡumè tífḡkpéti. ¹⁵Ti dḡ nkénnáá ntimḡmmḡnti nti, kéndḡ titḡbè, memme ti bo nkótírímè kuwedounce mieke, ke naánnè Kirisi wèè tu diyuu. ¹⁶Kirisi weè te kòo kḡbe bemḡu wē nke dḡ nhonitì omáà nē itùòti, ke kpeñnì, bá kùù tùòti kè kù pī nku tḡmmú kù dḡ nkémpí mmù, kè tikḡntì timḡu kótírí, ke kpénkú Kuyie nkó medḡkùmè mieke.

Meborime pāmèè dḡ kéndḡmmè

¹⁷Ntenè n dḡ ké di náké tì, nē ti Yiè nkó diyètìrì, di bá ntù mbèè í báá nKuyie mbe kó meborime, bè tū mmèè yèmmè tú

detetirè kōme mme. ¹⁸Bè toti dibìnni kó iyentotí nyi, bè í yé Kuyie nduò mmùù fōmmu, bè í banté mēè kpéi nkè be to kpeñni. ¹⁹Bè ténke í baàti meyei nnè mesàà ke dōri dèè í wenni ke í diè ntikpàti, ke dōri desíntékpere deməu botí nē meyei mmeməu be yèmmè dómè ke í yīèkù.

²⁰Díndi bè í me ndi benke Kirisi kè di ò yīété. ²¹Díndi bie bè di tiémmu o kpeti kè di yīété o kó timómmonti, dèè tu: ²²Di bo yóumè meborime kótímè di do tū mmè, di do mōke medókumè yeime mme kè mè di sou nke di fétinko. ²³Yóunè kè di yèmmè ceete nē di yeñtotí, ²⁴kè di naá mbenitipambè Kuyie ndòò bè ke dōnnenè kumáà, kè di borimeə wenke kè di ntū ntimómmonti.

²⁵Di yóu siyáábisi, kénnáá nditobè timómmonti ke yé ti tùmè Yesu kònti kó itùòti nyi. ²⁶Kè di mieke peike di báá yóu kè kèe ɔte ke di cé mmeyei, di báá yie nkè diyie ta kè kè kpaá péi. ²⁷Di báá pā dibòò kuce. ²⁸Wèè do yuuku wèè yóu muyóò ke pí mmutómmú kémɔte o kperè kápā becìrbè. ²⁹Di bá nnáá ntínányeiti, kè di pètè mefiè nnáánè tìl bo teennè betòbè kè bèe kpenke Kuyie nkó kuce mieke, tìl bo teennè bá wè ò bo dii fìtìri. ³⁰Di bá ncaari Muyaánsààmù yèmmè, muù tu mecannimè Kuyie nti cànnè mè, muù te kè ti yé ke dò nKuyie nyóó ti deeté páíí diyie ɔnni. ³¹Bá mpoonnè ditòbè, bá nnífnè ditòbè, di mieke bá mpéi ditòbè, di bá mmōke yekpàrè, di bá nsínkunko ditòbè yètè, di bá ndōri meyei. ³²Ndōrinè ditòbè mesàà, nke ndó ditòbè, ke ncíenke ditòbè Kuyie nti cìé mmèè botí nē Kirisi kpéi.

Ti bo nyémè Kuyie ndó dè

5 Ntūnne Kuyie nkó meborime, ke yé di tùmè ku bí nyi, kù dó ì. ²Ndónè ditòbè Kirisi ti dó mèè botí ke duó

nhomáà kè bè ò kùò kòò dò ndipānni kufòku natikù kperi Kuyie ndó di.

³Di tú Kuyie nkòbe mbe, di bá ndouti dōutinè ditòbè di bá nsínkunko dimáà, di bá duó ndi yèmmè tikpàti. Dè keté ke í dò mbè nyo de kó tináànti di cuokè. ⁴Di bá nnáante ifei kpeti nē tiyèinnáànti nē tinányeiti, dè í wenni. Petinke nsántínè Kuyie nku sàà nkpeí. ⁵Nyénè ke dò nwèè dōuti dōutinè betòbè nē wèè sínkunko omáà, nē wèè í diè ntikpàti, dè í cáánnè wèè feu yebokè. De yiè mbotí í tati Kirisi nē Kuyie mbe kpàtìyuu mieke.

⁶Di báá yie nkòò mōù di souté nē detetirè kó tináànti: Dèè te kè Kuyie mmieke còú bèè yete ku kpeti. ⁷Di bá mmōkenè de kó benitibè botí metaummè mamè. ⁸Di do tú dibìnni kòbe mbe di mmōnni ke taunnè ti Yiè ke tú kuwenniku kòbe. Nfòunè ke dò mmenáà nkó ibí. ⁹Kuwenniku kó mutómmú tú: Tinitì, mewetímmè, nē timómmonti. ¹⁰Mbaàtinè ti Yiè ndó dè. ¹¹Di bá nkòké dibìnni kòbe kó mutómmú mieke, mù tú mutetímù mmu, di petinke mmù dáammu mmu. ¹²A bo nákémmè bè dōri dè disōri dè mōke ifei nyi. ¹³De kó mutómmú yènní dii mōnni kuwenniku mieke, kuwenniku ɔɔ mù feimmu. ¹⁴Mómmuə nwe bè dènnèní dè kuwenniku dè ɔɔ wenkemu. Tì wàrimu ke tú: Ente,

fí nwèè duó becìrbè mieke!

Kè Kirisi da mífté.

¹⁵Ndakenè mesàà di fòù mèè botí. Di báá ndò tiyèinti, ntúnè mecii nyembè. ¹⁶Bá nfétinkonè di fiè, ti bo yemòrè yeiye nye. ¹⁷Di bá ndò ntiyèinti, yetenke kényíété Kuyie ndó dè.

¹⁸Di bá mmuò mmenáà, mè di tanninko meyei mmieke nke. Yóunè kè Muyaánsààmù di píe. ¹⁹Kè di nwè nke yáúkunko ditòbè kònti, kéndiè nKuyie nkó yesāā, nnè ku kó iyie, ke diè Muyaánsààmù di duó nyii yie, kénsántí Kuyie nnè di yèmmè meməu, ²⁰nsántínè

ti cice Kuyie demɔu kpéí nsáà nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètìrì.

Onìtì nè o pokù bè dò kéntaumè

²¹ Nyíénnè ditɔbè kpeti, di dé mèè kpéí nKirisi.

²² Benitipòbè nyíénnè di daabè kpeti, di yie mmèè botí ti Yiè nkpeti. ²³ Ke yé onitidùù weè bakémè o pokù Kirisi baké mèè botí o kɔbe tìnni d̀̀i tú o k̀̀nti ke di deeri. ²⁴ Deè te kè benitipòbè dò nkényíé mbe daabè kpeti timɔu, Kirisi kɔbe tìnni yíé mmèè botí Kirisi kpeti.

²⁵ Bá wèè nitidùù kòo ndó o pokù Kirisi d́́ mèè botí o kɔbe tìnni ke ku di kpéí, ²⁶ ke di ùtè nè menie nnè Kuyie nnáànti. ²⁷ Ò d̀̀d̀d̀ memme ke d́́ di ntú o kperi ndi kénwenni, kénkpa kuyènkù, kénkpa meyóò, kénkpa meyei mmemɔu, kéndò mpáfí ke í mmòke bè bo di sei ntù ìnkè. ²⁸ Mèè botí nku bá wèè nitidùù dò nkéndómè o pokù ò d́́ mèè botí omáà. Wèè d́́ o pokù ò d́́ omáà ndi. ²⁹ Òm̀̀c̀̀ ò ò í mpóó nhomáà, ò ò nyárimu omáà, ke piú omáà. Kirisi me ndɔri o kɔbe tìnni. ³⁰ Ke yé ti tùmè o k̀̀nti kó itùòti nyi. ³¹ Tì wàrimu ke tú: Onìtì bo yóu o cice nè o yò kétaunnè o pokù, kè bèè náà ntik̀̀nti timáà. ³² Ti nnáànti tú disòrì dierì kpeti nti, tì tú Kirisi nwe nè o kɔbe tìnni, ³³ ke múnke tú di kpeti. Bá wèè nitidùù wè ndó o pokù ò d́́ mèè botí omáà, kòo nitipòkù ndé o d̀̀u.

Ibí nè i yembè kó tináànti

6 D́́ndi íbí nyíénnè di yembè kpeti. Kuyie mme ndó. ² Ndé a cice nè a yò. Kuyie ndóú nyìi kuó ke béi nke tú: ³ Kè dèè yie nkè dè nda naati, kàa fòmмуu okè ketenke ìnkè.

⁴ D́́ndi íbí yembè, di bá mpéikunko íbí mieke, ñtiènnè i ke ì t̀̀nni ti Yiè ndó mèè botí.

Tidaati nè ti yembè be kó tináànti

⁵ D́́ndi tidaati, nyíénnè bèè di te die nketenke ìnkè be kpeti, kè mbè dé mediè, kèmpí mbe tómmú nè meyèmmè memáà, kéndò ndi pí nKirisi kómu. ⁶ Di ní bá mpí mmutómmú bè bo di ò m̀̀nni máà kè dè bo bè narike, d̀̀d̀d̀nè dimáà Kirisi kó tidaati, kè mmú pí nnè di yèmmè memɔu Kuyie ndómè. ⁷ Di mpí mbe tómmú ke dò ndi pí nti Yiè nkómu, dè bá ndò ndi pí mbenitibè kómu. ⁸ Nyénè ke dò nkàa tú kudaakù yoo a í kù tu, Kuyie nyóó yietí bá wèè ò d̀̀d̀d̀ mèè sàà nkó tiyeti nti.

⁹ Kè d́́ndi tidaati yembè di nti pí mmesàà ndi bá nti péinko, nyénè ke dò nwèè di te dimɔu ò bo kéinkè nke, o borè òm̀̀c̀̀ ò í cáà.

Kirisi kɔbe dò nkémmòke t̀̀i k̀̀pàrinenti

¹⁰ Tisɔnti tú di bo ntaunnèmè Yesu kékpenke, kèpétè o wèrimú diemù. ¹¹ Báátínè Kuyie nk̀̀pàrinenti timɔu ke cómmú tei tei, kébaao dibò kó mesoùm-mè. ¹² Ti í kpannè benitibè, ti kpannè yebòkè nye, yèè bo muyaá mmieke, yèè kpeñi, bebòk̀̀pààtibè bèè te dibìnni kó kutenkù. ¹³ Nè de kpéí, túóténè Kuyie nkó tik̀̀pàrinenti timɔu, kè diyèè yeiri t̀̀d̀kení di na ke kpa nkè di kpa nke dèè, di nkpaá yé kénwáké.

¹⁴ Nyinè timómmònti di ka fenaàk̀̀nfè kóme, kénkánkè mewetímmè di c̀̀nc̀̀rè dimátiyaàbòrì kóme. ¹⁵ Ánnénè tik̀̀nyauti tineùtì kóme, ke náké Tináànsààtì t̀̀i duò mmeompùmè. ¹⁶ Ntɔnè metákùmè kè mè ndò nkudòpikù sáà kùu yó nte kè di na kékuo dibò kó ipie nyìi c̀̀ú. ¹⁷ Túóténè medeetímè kédòò dipìi, kètúóté Muyaánsààmù kó disie dii tú Kuyie náànti. ¹⁸ Muyaánsààmù ndi bonè kè di mbáà nKuyie nsáà, di nkù báà nyibáamìi imɔu botí ke kù sàútínè. Mbáánnè ku Kirisi kɔbe bemɔu kpéí.

¹⁹ Ké nkù báá n kpéí, kè dèe yie nkè nh ààte n nù nni nnáá nTínáànsààti tì do sòri ke í yíèkù, tì tu Kuyie ndeeri bèè í tú Sífube. ²⁰ Mbáánnè ku, kè kù n teennè kè n na kénnáá Tínáànsààti, bá nè bè me nni nkpetímè.

Mucaummu

²¹ N tōnko ti népo sàù Tisiki, ti Yiè nkóo tōnti sàwè, kòo bo di náké de

ndòmmè mme, ²² ké di náké tì kó dimàà bo ti cie, kényáúkùnne di kōntì.

²³ Ti cice Kuyie nnè Yesu Kirisi bè di duó mmeoṁpùmè, nè medókùmè nè metákùmè. ²⁴ Mesàà nni mbonè díndi bèè kó dimàà dó ti Yiè nYesu Kirisi ke fííkú teii.

Pɔɔri wàri dīl pátírí Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu

Di mpátírí tɔ̀ tìl náàntì

Bè do kpetí Pɔɔri Odommu nwe kòo wàri de kó dipátírí, ò do yóó di wàri kè benitibè mabè beè tanní ke tiè nyitié nyeyi Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu kè be yèmmè caarè. Bá nè memme kè Pɔɔri mmɔke diwèl ke yé ke dò nnè metákùmè ò mɔke mè Yesu Kirisi ínke, de bo tunte. Kòo bè sànte bè ò pā dīl pānni ke bo ò teennè dikpetíntou mieke, kéndó kényáúkùnne be kònti kè bè nwetí Kirisi ke báá yóu kè itié nyeyii ìl taní kè ìl bè soute. Ò do wète kéndó kényáúkùnne be kònti nti kè bèè wammú bè bo ntaunèmè betɔbè kèmmòke meyèmmè memáà Kirisi kó mutóm̄mú kpéí.

Di mpátírí náàntì duó ke dóm̄mè

1. Mudɔummu nè ò bántèmè Kuyie mbe kpéí. 1:1-11
2. Ò do bo mèè borime mieke 1:12-26
3. Ò yèmmè bè ntaunè Kirisi 1:27-2:18
4. Epafadoosi nè Timɔntee bèè do dɔɔri dèè wenni Pɔɔri nè Fidipu ei kɔbe be cuokè. 2:19-30
5. Pɔɔri do caummè Fidipu kɔbe bedùntɔbè kó meyei nkpéí 3:1-4:9
6. Ò dèntenè ti tú ò yáúkùnnemè be kònti, ke bè dɔunè mutóm̄mú, nè náke mudɔummu cénke 4:10-21

Pɔɔri dɔummè Fidipu kɔbe

1 Mí mPɔɔri nè Timɔntee Yesu Kirisi kó betɔmbè, ti di dɔunko díndi Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu nè bèè ni Kirisi kɔbe tìrè nè be kó bewedɔunkótìbè. ²Ti cice Kuyie nnè ti Yìè Yesu Kirisi bè di dɔ̀ mesàà nké di duó ndiwèl.

Pɔɔri dóm̄mè Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu

³M baá ɔ̀ nkè n dèntení di kpéí nni nsántímu Kuyie. ⁴Nh ɔ̀ mbáámmu Kuyie ndi kpéí nsáà kè dè n naati, ⁵di n teennèmè kè ti pitírí Tináànsààtì nè di yiemme Yesu nè yíenní. ⁶N yému weti ke dò nkuyie nkùl keté de kó mutóm̄mú sààmù di mieke, kù bo mmù sɔké ké mù dèè ti Yìè nYesu Kirisi bo wētenní dīl yìè. ⁷N di dóm̄u mesàà n yí di yìèkù, ke yé ti wēímmè Kuyie nkó mesàà di mmònni m me nkpetímè nè n yí kpetí dīl mònni nè m maumè ke bo fíí nTináànsààtì. ⁸N di dóm̄u kè Kuyie nyé, Yesu Kirisi weè n duó nde kó medókùmè.

⁹M báámmu Kuyie nke tú kù di teen- nè kè di dɔke ndó ditɔbè, kényíéte Kuyie nkébanté mesàà nkù dó dè, ¹⁰kéna kém- baàtì mesàà nnè meyei kénwenni kè dèe yie nkè Yesu wētini ò báá yà ò bo di sei ntìl ínke. ¹¹Yesu Kirisi yóó di teennèmu kè di dɔ̀rimè níwenni kè bè nsántí Kuyie ke déúkunko ku yètìrì.

Tínti Kirisi kɔbe ti fòu Kirisi kpéí nke

¹²N kɔbe n dɔ̀ di bantému tìl n tù̀kení tii temè kè Kuyie nnáàntì né dɔke pité. ¹³Tihā̀pòntì tìl bàa okpààtì diwè nè besɔmbe bemɔu bè yému be n kpetín- nèmè Kirisi kpéí nke. ¹⁴Kè Kirisi kɔbe kusúku yà n kpetímè kè be kònti yauke, kè bè náà nkuyie nnáàntì nè dikòmbùd.

¹⁵Kè bèmabè tì náà nke m betínè ke nh è̀ennè, kè betɔbè ti náànnè meyèmmè mèè wenni, ¹⁶bè n dɔ̀ mèè kpéí, ke yé ke dò nkuyie nni nduó nde kó mutóm̄mú kè m bo ma ku náàntì kpéí. ¹⁷Bèè nh è̀ennè bè í náà nkirisi kpeti nè meyèmmè memáà, bè dɔ̀ kè n yíè meyencaarimè mme dikpetíntou mieke.

¹⁸Kè be yèmmè wenni yoo mè í wenni, bè cénke me nnákémè Kirisi kpeti, dè n naatimu ke yó nni naati sáà. ¹⁹Ke yé n yému ke dò ndi báá Kuyie n kpéí, kè Muyaánsààmù n teennè, demɔu dè tú n

kó medeetímè mme. ²⁰M báámmu Kirisi nè n yèmmè memáa, ifei í we nni mbonè. Bá kè n fèùrì, n yó nnáámmu o kpéí nnè tikōnyauti, kéndōnnè n tì nàkémè. Kè m bo kú yoo m bo nfòù, n d́ kéndéúukùnkò o yètìrì ndi. ²¹Kè n fòù n dò nkémpí Kirisi kó mutōmmú mmu, kè m me nku n d́ke cōntemu. ²²Kè m me nfòù n yó nnáámmu benitìbè Kirisi kpeti, deè te kè n yí banté mufōmmu nè mukúú n dò nkétāāté dè. ²³N yèmmè meè sū. Mōnni mari dè ò ndò nni nfòù, diteri kéndò n kú kékōte Kirisi borè, n d́ke me ndó. ²⁴Dè né békú ke dò nni nkpaá fòumu ke di teennè. ²⁵Deè kpéí nte kè n yé ke dò n yó nkpaá fòù kè ndi teennè, kè di kpenke Kuyie nkó kuce mieke, kémōote diwèi. ²⁶Kè dèe yie nkè n wètoo dii yie kè di n yà, di sante Yesu Kirisi mediè ndi fōmmu mieke.

²⁷Bá kè dè dòmmè, ntūnne Kuyie nnáàntì yèmmè, kè n na ke kòtoo yoo n yí na, nni nyo di wēm̀mè meyèm̀mè memáa ke pitírì Kuyie nnáàntì, ke fííkú metákùmmè mieke. ²⁸Di bá nyièkù di kpantídèntòbè bèè í d́ Kuyie nnáàntì, deè benkú bè fetimè, kè di kó tikōnyauti benkú di cootémè. ²⁹Kuyie nyí di d̀ò mesàa nkè di bo yie nYesu máa, kù d́ di fèútému múnke. ³⁰Mí nnè d́ndi ti wè nke maumu, di sòò yàmu m maumè, ke kpaá maù nè yíenní.

Yesu kékùnnemè omáa

2 Di yie nKirisi kè dè di kpénkùnkò o kó kuce miekaà? Ò di d́ kè dè yáukùnkò di k̀ntàa? Muyaánsààmù di bonàa? Di d́ ditòbè mesàa nke kuò nditòbè mesém̀màa? ²Kè dende kó dimàa bo, di nwè ndinùù, ke wè mmedókkùmmè, ke wè mmeyèmmè memáa, ke pí mmutōmmú kè dè n naati. ³Di bá ndòri dèmarè ke è̀nnè ditòbè, yoo di ndè d̀òri ke d́ disānni detetirè kperi. Di nkékùnkò dimáa di d̀òrimè mieke, ke

ní nwúo nditòbè kè dò mbeè di deunè. ⁴Òmòù bá nwanti ò kó mesàa mmáa, múnke nwaànnè betòbè kōme. ⁵Ntūnnè Yesu Kirisi kó meborime.

⁶Ò do tú Kuyie nku, ò me nyí ndó kè kù ènnenè omáa, ⁷kéyóu o wèrímú kénáa nhonitì, kédòò omáa otòntì, ⁸kékékùnnè omáa, kényíe nKuyie nkpeti kè bè yàa ò baakénè kudapāātì onitikòùtì kōme kòo kú. ⁹Kè deè nte kè Kuyie nhò dèúkùnnè, kóo duó ndiyetidieri dii pèētè yesōnye. ¹⁰Kè kéinkè kòbe nè ketenkè nè ketenkè mieke kòbe kè bè bo nínkú o òikè. ¹¹Bá wè kòo béi nnè o nùù, ke dò Yesu Kirisi tú o Yiè! Kè ti cice Kuyie nyètìrìi deuke.

Kirisi kòbe bo mmimmè kutenkù mieke

¹²N kòbe nh ò mbo di borè kè di yíemmu n kpeti, nyiènnè ti bá kè n yí bo, deè d́ke wenni. Kuyie ndi deetému, mpínnè ku tōmmú ke kù dé mediè. ¹³Kuyie nkuù òò di duó mmeyèmmè, kè di ndó kédòò kù dómè, ke di duó mmuwèrímú kè di na kè mè d̀ò.

¹⁴Di níf bá ndòri dèmarè kè di yèmmè í bo kè di kpa. ¹⁵Di níwenni páfí kè bè báa yà di caàrimè, Kuyie nkó ibí dò nkénwennimu páfí benitiyeibe bèè d̀òri dèè í wenni be cuokè, kèmmí fitirè kōme, ¹⁶kè bè náa mmufōmmu kó tináàntì. Kè di d̀òri memme, n yèmmè bo ndi naatinè, kè Kirisi wètení dii yie, dèe benke n tōmmú nè n wè̀èrimè dè í yèmmè detetirè.

¹⁷Di támè Kuyie ndeè dò ndipānni di kù pā di. Kè n ku ke kpāa de kó dipānni, dè nni nnaati. Dè n naatimu kè diwèi m bo nè d́ndi. ¹⁸D́ndi múnke, nyānkunè kè ti nwè nke yānkú.

Pɔɔri tɔmmè Timɔntee nè Epafoḍiti Fidipu kó díhei

¹⁹ Kè Kuyie ndó m bo tɔnko Timɔntee bàm̀bà nkékeè di bo kè dè dòm̀mè, kè dèe yáú̀k̀unne n k̀nt̀i. ²⁰ Otò̀u m̀ò̀u í bo nè wè ti wè nke dake di kpéí. ²¹ Betò̀bè bie dakenè de kperè wammù mmu, bè í dake Kirisi kòbe kpéí. ²² Di yému Timɔntee duóm̀mè omáà ke n teennè kè ti náá nTínáànsààti, ke dò nhoniti nè o bire. ²³ Kè m banté ò̀ m̀nni dè yó nni ndòm̀mè m bo ò tɔnko. ²⁴ N yému weti weti ke dò nti Yiè mbo n teennè kè n kɔto o m móm̀mu nké di yà.

²⁵ N yèmmè dò m bo wète ké di duónko Epafoḍiti, di sò̀d m pā dipā̀nni kéduə̀nni wè, ke d̀ò wè n teennè mutóm̀m̀u kè ti wènnè ke mù pī nke fèú̀tè. ²⁶ Ò kèè di kèèmmè mme ò muokemè kòo yèmmè cà̀rè, kòò d́ó ké di yà. ²⁷ Ò mènke sò̀d muokemu, kékááté mukúú, ke Kuyie nhò kuó mmesém̀mè nè mí m múnke, kòò miék̀unne, n yèmmè d̀òke báá cà̀rè mèè kpéí. ²⁸ Deè te kè n d́ó kòò tḕǹǹwò mecā̀, nké di ò̀ yà kè di yèmmèe narike, kè n kōme múnke narike. ²⁹ Cɔuténè we nè diwè̀i ti Yiè nkó mewè̀nnimè mieke, ndénè de kó benitibè botí. ³⁰ Ò duó nhomáà ndi Kirisi tóm̀m̀u kpéí, nke kááté mukúú ke n teennè díndi bèè dètiri di do í yó̀o na ké n teennè mèè botí.

Pɔɔri yóumè deməu Kirisi kpéí

3 Tisənti tú tì, ñyānkunè ti Yiè nkó kuce mieke, n do tì wàrimu ke wète ke tì yíé, dè wennimu di kpéí. ² Ndakenè sinitiməw kpéí, betò̀mbè yeibe, bèè tú bè cāmmú, de kó mucāmmù né í tú m̀m̀mamù. ³ Tínti bèè báá nKuyie nnè Muyaánsàamù mmieke, ke í tū mbenitibè kó ikuó, tū tu bèè cāmmù mucāmmù móm̀m̀wmmu. ⁴ Kòò m̀ò̀u yèmmè dò nhò bo cootè ò tū mmèè kpéí nyikuó, n yému ikuó kòò pèété. ⁵ Bè m peitè kè nni mməke yewe yèni ndi kè

bè n cānté, n tú Isidayeri móm̀muə nwe, Bensamee kó kufuku kou, Ebedee móm̀muə nke tú Faadisīe ikuó yìè mmóm̀muə. ⁶ Kè n k̀nt̀i ñyau kè n fè̀unko Kirisi kòbe, ke yetíróo ke bo ntū nyikuó iməu. ⁷ Dèè do tú n kó disānni n dè ñwénté di mm̀nni detetirè Kirisi kpéí. ⁸ Dè í tú dèè do tú n kó disānni máà nè dèè do tú n kó mucóntimu, n dè yetemu n yìété mèè kpéí nYesu Kirisi wenwe wèè pèété deməu. Wèè te kè n dè wúó nké dè dò ntiyontí kè dè bo yie nkè nni mməke Kirisi. ⁹ Nh ò m̀ò̀te dè í tú Kuyie nyè n wetí n tū mmèè kpéí nyikuó, n tá Yesu nwe kè kù yè n wetí, ke yé Kuyie nhō yímè onití wetí ò tá ò̀ m̀nni ndi Yesu. ¹⁰ N d́ó tì di mm̀nni tu m bo yìété Kirisi máà, kèpété muwè̀rimú diemù mùu te kòò yááté, ke fèú̀tè o kpéí nkéku o kpéí. ¹¹ Kè dè bo yie nni ntū bèè yó̀o yááté be kòò m̀ò̀u.

Ti bo ncokùmè ke d́ó kumà̀nku

¹² Dè í tú n yè n ninte m betí dè yoo n wenke páíí, n kpaá cokùmu ke yetíróo ke bo ninte Kirisi ò n ninte mèè botí. ¹³ N kòbe m mu nyí t̀ò̀ke kumà̀nku, n dɔɔri dèmarè máà ndi, n yìè ndifɔ̀nkúò kperè nde, ke betí dèè bo n yìikè. ¹⁴ N cokùmu ke d́ó deyìikè, ke bo ninte ticuuti Kuyie nti yu ke bo ti duó ntí kéínkè, nè Yesu Kirisi kpéí.

¹⁵ Tínti bèè kpenke Kuyie nkó kuce mieke, ti dò nkém̀m̀ke meè yèmmè, kòò m̀ò̀u kōme kpaá cáá, Kuyie mbo ò teennè kòò banté. ¹⁶ Ti yìété tì, yóunè kè ti ntí pī nke wè nke kéri kuce kumáà.

¹⁷ Ntūnne n kó meborime, ke múnke ntū mbetò̀bè bèè kōme dònne ti kōme. ¹⁸ N tì ndi nákému ke wète ke tì ndi náá nnè tinənni, besú̀k̀ubè tú bemáà Kirisi kòbe, kè be d̀ò̀rimè né benkú bè senkèrimè ò kúmè kudapā̀tí. ¹⁹ Be kó kumà̀nku tú bè bo fetimè sáà, kè be pite tú be kó Kuyie, kè dè bè naatinè ifei do dò nké mbè bonè dè, kè bè d́ó kutenkú kperè máà. ²⁰ Tínti tú kéínkè kòbe mbe,

ke baa ti Yiè nYesu Kirusi bo wētennímè,²¹ kéceete ti kó tikōncìtì kè tii naánnè o kpeti kékpenke kéwenke, ò yóó namu ké dè dḍò ke yé ò mòkemè muwērímú ke baké denennè demḍu.

Pḍori tiémmè Fidipu kḍbe

4 Dínidi n kḍbe n di dómú mediè, n dḍ kḗwḗte ké di yàmu, dñi tu n kó diwèi nè n kó mucḍntimu, di ntaunè ti Yiè ntei tei.

²M báámmu Efordii nè Sēntisi ke tú bè ñwē mmeyèmmè Kuyie nkó kuce mieke.

³Fḍ n népo Sisii nè wè ti wē mmutḍmmú, a nteénnè de kó benitipòbè, bè n wēn-nénèmu kè ti nàké Tináansàtì ke fḗúté. Ke múnke wēnnénè Kedemaa mutḍmmú nè betòbè bèè kó yeyètè wàri mufòmmu pátíri mieke.

⁴Nyānkunè sáà ti Yiè nkó kuce mieke, n yíe ke ti béimmu, ñyānkunè.

⁵Yóunè kè benitibè bemḍuu yà di nitimè, ti Yiè nduúnnímu. ⁶Di bá nyīèkù, kè di dḍ dè, mḍonè Kuyie nké nkù sántí. ⁷Kè di dḍori memme Kuyie mbo di duḍ nku kó diwèi nè Yesu Kirusi di kó mewēn-nímè mieke, dii de, ke í dḍ nkéna kéyà di màmmè.

⁸N kḍbe n náánnè timḍmmḍnti, kéndḍori dèè wenni, kéndḍori Kuyie ndḍ dè, kéndḍori dèè sá, dèè dḍ nkéndḍ, dèè mànnè disānni. ⁹Ndḍorinè di kèè tì m borè, kéntū n kó medḍòrimè, Kuyie nkù duḍ ndiwèi kù yó ndi bonèmu.

Pḍori dḍummè Fidipu kḍbe nè mutḍmmú

¹⁰Dè n narike mediè kè n sántí ti Yiè ndi wète ke n teémmè, n yému ke dḍ ndi

ḍ ndḍ ké n teénnè di né mu nyí mpèté kuce. ¹¹Dè í tú n kpa mèè kpéi nte kè n nàá memme, kè m mḍke yoo n kpa, dè ḍ nni nnaatimu. ¹²M manténèmu m bo mmḍkemè nè m bo nkḍamè, kè n di ke sannè yoo nh auté, kè m mḍke kè dè sū yoo dè n dḍnté, dè n naatimu. ¹³Kirusi wèè n duḍ muwērímú kè n dè nḍ ndemḍu. ¹⁴Dè né wennimu di n teémmè nh áarimè mieke.

¹⁵Dínidi Fidipu kḍbe, di yému ke dḍ n di nàké dii mḍnni Tináansàtì meketimè, kényeti Maseduḍnni kó ketenkè dñi máá kó ditḍnni do n teénnè. ¹⁶Kè nni mbo Tesadoniki kè di n teénnè kuce mèdémè. ¹⁷Dè í tú dè n naati yepārè máá kpéi, dèè n naati deè tu di bo pètémè mucḍntimu. ¹⁸N yàmu di m pā dè ke duḍnni Epaḍoditi, di mmḍnni kè m mḍke péu. Di pārè dḍnnè tudààri nwe wèè fḍḍku naati kè Kuyie nyè cḍuté. ¹⁹Kuyie nkù n te ku kpàtì í sénni, kù yó ndi duḍmmu dè di békú dè nè Yesu Kirusi di kó metaummè mieke. ²⁰Ti cice Kuyie nyètìri ndeu sáà. Kè dè mmè ndḍ.

Mucaummu

²¹Dḍunnè Yesu Kirusi kḍbe bemḍu bèè bo di cie, ke dḍ bèè bo die mbè bè dḍunko. ²²Kḍo kpàtì dièwè Sesaa cīètè kḍbe múnke di dḍunko.

²³Ti Yiè nYesu Kirusi kó mesàà nni ndi bonè.

Pɔɔri wàri dīl pátírí Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdɔɔsi

Di mpátírí tɔ̀ tìl náàntì

Pɔɔri weè do wàri di mpátírí Kɔdɔɔsi Kirisi kɔbe tinnì, ké di duɔ̀ nTisiki nè Onnesimmu kè bè bo di kòtenè Kɔdɔɔsi. Pɔɔri weè do í bè nàké Kuyie nnáàntì. Be cie kou Epafadasi weè do wènné Pɔɔri ke náante Kuyie nnáàntì weè do tì mbè nàké.

Bè do kpetí dīl m̀nni Pɔɔri Odommu kè Epafadasi kɔtoɔ kòd nàké besoumbè mabè tannimè be cie Kirisi kɔbe tinnì mieke ke bè nàa nke tú: Kàa dɔ́ kényíté Kuyie nkè kù da deetè a dò nkémbáá nkéinkè kó bekperibè mbe ke dɔɔrinè ikuɔ̀ mai kéndonnè mucámmù nè ticiciti matì mudii ínke.... Pɔɔri tì kèè dīl m̀nni ke p̀nkee bè dèntení Kuyie nduðmmè mufòmmu nè Yesu borè máa ndi, ké bè wàri di mpátírí ke bo bè tié mbè dò nkéndommè ke báa túnne mufòmmu yeimu.

Di mpátírí náàntì duɔ̀ ke dòmme

1. Mudɔummu 1:1-8
2. Pɔɔri báa ntì Kuyie mbe kpéí 1:9-14
3. Kirisi bakémè demɔu 1:15-23
4. Ò bè cau ntì besoumbè kpéí 1:24-2:2
5. Mufòmmu pàmmù nè Kirisi tì kó mewènnimè mieke 3:1-4:6
6. Mɛcaummè 4:7-18

Pɔɔri dɔummè Kɔdɔɔsi kɔbe

1 Mí mPɔɔri Kuyie ntááté wè, kè n tu Yesu Kirisi kó ditɔ̀nni nè Timɔntee tñ di wàri dipátírí dínidi bèè bo Kɔdɔɔsi ke tá Yesu.

²Ti cice Kuyie ndi dɔ̀d mesàa nké di duɔ̀ ndiwèl.

Kuyie nti kuɔ̀ mmesémmè ké ti d̀d mesàa

³Ti ò nsántímu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, koð bàá nsáá di kpéí. ⁴Ke yé ti kèèmé di tá mèè botí Yesu Kirisi nè di dómè Kuyie nkɔbe bemɔu. ⁵Nè di kèè dīl yiè ndi Tináansààti tìl tu timómmanti, di bantémè Kuyie ndi baanè dè kéinkè ke dè bàa. ⁶Tináansààti pitírí kutenkù kumɔu ndi, dè í tú di cie máa, kè benitibè tì yé nkè be borime ceeri, di kóme cèètemè di tì kèè dīl m̀nni meketimè ke banté weti weti Kuyie nkó mesàa. ⁷Ti népo móm-muɔ̀ Epafadasi nè wè ti wè nke pí nKuyie ntómmú, weè tì ndi nàké. Ò pí mmù tómmú di cie mù tú musààmù mmu, Kirisi dɔ̀ mù. ⁸Weè ti nàké Muyaánsààmù di teé mmèè botí kè di dɔ̀ ditɔ̀bè.

⁹Deè kpéí nte nè ti kèèmé de kó tináàntì, tì í yóu ti bo mbáámmè Kuyie ndi kpéí nke tú kù di teennè kè di yíté kù dɔ̀ dè, kè Muyaánsààmù di duɔ̀ mmeciì nkè di nyé di dɔ̀ri dè, ¹⁰kéndɔ̀ri Kuyie ndɔ̀ dè, dèè dèúkunko ku yètìrì, kéndɔ̀ri ditɔ̀bè mesàa nke dɔ̀kee yíté Kuyie. ¹¹M báámmu Kuyie nke tú kù di kpénkúnne demɔu de mieke nè ku wèrimú diemù kè di na kémmi nke wèèrì. ¹²Nsántínè tì cice Kuyie nkùu te kè di mannè kéwēn-nénè ku kɔbe bèè bo kuwenniku mieke, kè kù yóo wènné ké di duɔ̀ nkù bàanè dè ku kɔbe. ¹³Kuù tì fiete dibiinni kóo kpààtì nɔu mieke, ke tì tanné ku Bire kù dɔ̀ dè mesàa nkó dikpààtiyuu mieke, ¹⁴wèè tì donté, ke tì cīé nti yei.

Kirisi weè tu oketiwè demɔu de mieke

¹⁵Òmòu báa na kèyà Kuyie, Kirisi weè tì benkù kù dòmme, weè tu Mpo ke baké Kuyie ndòd dè demɔu. ¹⁶Weè te demɔu ke dè d̀d, kéinkè kperè nè ketenkè kperè, tì wúo ndè nè tì í wúo ndè, bèè baké, bekótibè, muwèrimú yembè, bèè ni, kù dè d̀d demɔu weè kpéí. ¹⁷Demɔu dè yóo dɔ̀ kòd bomu, weè te kè dè bo kòd dè

baké. ¹⁸Weè tu diyuu, kòo kɔbe tú o kɔnti, kòo bè duó mmufòmму. Weè tu oketiwè wèè ku ke yáánté, Kuyie mme dɔ̀̀ kòo bo mbaké tipĩ̀ti timɔu ndi, ¹⁹ke yé Kuyie ndómè kэмbo ku Bire mieke nè ku dóm̀̀mè memɔu ndi. ²⁰Kuù dɔ̀̀ kétaunnè kumáa denennè demɔu kéĩnkè kperè nè ketenkè kperè nè ku Bire Yesu kó mukúú nkudapáati ínkè te demɔu kè dè narikenè Kuyie.

²¹Dĩndi múnke di do tú Kuyie nkpan-tĩdèntɔ̀̀bè mbe kè kù dètirinè, kè di yèm-mè s̄ nkè di dɔ̀̀ri meyei. ²²Di mm̀̀nni kè ku Bire tùóté tinitikɔ̀̀nti ke ku, kè kù di taunnè kumáa. Kè di bo na kénkɔ̀̀ri ku borè ke wenni páíí, ke kpa meyó̀̀ d̄̀ nkòo mɔ̀̀u báa na ke di sei. ²³Ntánè Kuyie nwetì weti, kè dèmarè báa di yatenè ku kó kuce yoo di baa dè, Tináà̀nsà̀̀ti di benke dè. De kó Tináà̀nsà̀̀ti bè tì nàkému kutenkù kumɔu, mí mPɔ̀̀ri kè n tì ndá.

Kuyie nduó mmùu tómmú Pɔ̀̀ri

²⁴Di mm̀̀nni dè n naatimu kè n f̄̀w̄̀ri di kpéí. Kè n soké ke f̄̀w̄̀ri Kirisi f̄̀w̄̀témè o kɔbe dĩndi bèè tu o kɔnti di kpéí. ²⁵Kuyie nkuù n tãatè ke m pínné Kirisi kɔbe cuokè mutómmú kè m bo bè nàké ku náà̀nti páíí, ké tì mbè tié. ²⁶Kuyie ndo tì mbè s̄nnenèmu, di mm̀̀nni kè tì mbè benke bembè bèè tu ku kɔbe. ²⁷Kuyie nkuù dɔ̀̀ kébenke ku kó dis-òri kpeti tì do s̄ri, tì tu: Kè Kirisi bo di mieke di nyé ke dò ndi bo ò toténè Kuyie nkó tikpeti. ²⁸Weè Kirisi kpéí nke ti náammè benitibè bémɔu, kè bè caú, ke bè tiè nKuyie nnáà̀nti ti yé kè dè màmè, kè dè bo yie nkè dĩ ntaunè Kirisi, kэмbo tuɔkoo Kuyie mborè ke dò mpáíí. ²⁹Deè te kè ti pí nde kó mutómmú ke maù, Kirisi weè n duó nho kó muwèrímu diemù.

2N dɔ̀̀ di yéítému m maù mèè botí di kpéí nnè Daodisee kɔbe kpéí nnè Kirisi kɔbe tɔ̀̀bè bèè í n yé be kpéí. ²M

báammu Kuyie nke tú kùu yáúkunne di kɔnti, kè dĩ nwè nke dɔ̀̀ ditɔ̀̀bè, kè kù di duó mmeciì nkè di d̄̀ke yéíté Kuyie nkó disòri di tu Kirisi. ³Weè tu mecii nnè meyíétimè kó disòri.

⁴N tì ndi nàké kè di bo nyému kòo mɔ̀̀u báa di souté nè kununaatí. ⁵Bá kè n yí di tókénè n yèmmè di bonèmu, kè n wùo ndi kéri mèè botí Kuyie nkó kuce mieke kè dè wenni kè di tá Kirisi kè dè n naati.

Deè bo ti teənnè kè tí na iyáabisitíe nyembè

⁶Di yiemmu Yesu Kirisi kòo tu di Yiè, dĩ nhò taunè weti weti. ⁷Yóunè kè di c̄̀è n̄fíkú o ínkè teii kè di tákùmèè kpenke kè di ntú ndi c̄̀utè ì tié nkéd̄̀ke nkù s̄ánti s̄áá.

⁸Ndakenè kòo mɔ̀̀u báa di souté nè meniticii nnè mebooyèmmè ké di fétinne, de kó tináà̀nti í tú Kirisi kpeti, benitibè kpeti nti. ⁹Kuyie nkó meborime memɔu do bomu Kirisi mieke ò tùóté di m̀̀nni tinitikɔ̀̀nti. ¹⁰Kè di ò taunè di pètému demɔu. Weè baké bebaatibè bémɔu nè kéĩnkè kó bekperibè bémɔu.

¹¹Di wènnénè Kirisi kè deè tu di kó mucámmù, dè í tú benitibè kó mucámmù Kirisi kó mucámmù tu ò di deeténèmmè medókùmè yeime. ¹²Dè dò mbè wè ndi wènnénèmu ke kúnnè bè di áà̀ di m̀̀nni bátèmmù, kè di ò wènnénè ke yáánté di tá mèè kpéí nke dò nKuyie mm̀̀ke muwèrímu ke bo duó nkè di yáánté, kù duómmè kè Kirisi yáánté. ¹³Di yei mmeè do te kè dĩ ntú becír̄̀bè Kuyie nkó mufòmму bíékè, di do í cāmmù, di do í yé Kuyie. Di mm̀̀nni nè Kirisi kpéí nkè kù di kuó mmesèmmè ke di c̄̀è nke duó nkè di yáánté. ¹⁴Ikuú do yè nti tú beyeibe mbe, ke dò nKuyie nti kpetínné, kè Kirisi k̄̀tení kè bè ò baaké kudapáati kòo kùo de kó ikuú. ¹⁵Kirisi ku di m̀̀nni kudapáati ke namu muyaá mmieke kó bekperibè bèè baké, ke bè f̄̀ikunne kè benitibè bémɔu yà ò bè namè.

¹⁶ Kè dè dò mmemme, di báá yie nkòd mɔ̀u di wátí di yo ndè nè di yò ndè ìnkè, nè yebaa ndi baà nyè, otā̀pānwè kpeye yoo teom̀pùtè kpeye. ¹⁷ Dende kó dimàà do tú dèè kpaaní de kó kufènkù nku, demómmɔ̀nne tú Kirisi nwe. ¹⁸ Di báá yie nkòd mɔ̀u di soute di í yau mèè kféí ntiduùnti, di í dóú mmèè kféí nKuyie ntɔ̀rè, di í kékùnkò mèè kféí ndimàà ke bè dònne. De kó benitìbè tu sifeí yem-bè mbe ke mɔ̀ke menitiyèmmè detetirè kòme. ¹⁹ Bè í taunè Kirisi wèè tu diyuu. Dentení Kirisi kɔ̀be tinnì dómme oniti kó tikònti dómme mme, ke mɔ̀ke itùditi nè icĩ nke nampú, ke kótírí Kuyie nkó kuce mieke kù dó mèè botí.

Ti kunèmè Kirisi koð wènnénè ke yánté

²⁰ Díndi bèè wènnénè Kirisi ke ku, kòd di deeténè yebakè kó tidaati. Dè dómme kè di yie nkè kutenkù kɔ̀be wète ke di duó nyikuó ì tu: ²¹ Báá túóté die, báá déúté die, báá kááké die? ²² De kó ikuó tú benitìbè kpeyi nyi, ì yóó deemu bàmbà. ²³ De kó ikuó tú mecìi nkpeyi nyi bake a bo nkékùnkòme amàà, ke báá nKuyie nke fèũnko a kònti, dè né í teennè ke dei meyèmmè yeime, dè teennè oniti kònti nti.

3 Di wènnénèmu Kirisi ke ku kòd duó nkè di yánté, ñwaànnè Kuyie nkperè dèè bo ò kàri dè, Kuyie mbakù you. ² Nwaànnè keĩnkè kperè ke bá nduò ndi yèmmè kutenkù kperè, ³ ke yé di kumèmu kè di fòmму pàmmù wèrínè Kirisi ke sɔ̀ri Kuyie mborè. ⁴ Kirisi wèè tu di fòmму kó dikùnni, ò bo wètení dìi yiè di bo nhò bonè, koð nwènnè o kpeti mieke.

Meborime kótímè nè mepàmmè kó tináahti

⁵ Kuɔ̀nè kutenkù kó meyèmmè, mèè tu: Di bo ndouti dɔ̀utinèmmè ditòbè, di bo mbenkùmè dimáà ke yū̀s mbenitìbè yèmmè,

di bo mməkemè iyentotí yeiyi. Di bá ntú bèè í diè ntikpàti, dè í cáánnè mubɔ̀ɔfèù. ⁶ Kuyie mbo bekénè bèè yete ku kpeti ke dɔ̀ri me kòd botí kè dè nyòu mediè. ⁷ Di do dɔ̀ri meè botí ke meyei ndi nɔ̀.

⁸ Di mmònni yóunè kumiepié nè kuyonku nè tidònniti nè yesáàmbè nè tináanyei. ⁹ Di bá nsoú nditòbè, ke yé di dàtémè di borime kótímè ke dootóo, ¹⁰ ke túóté meborime pàmmè ke dàátí kénáà mbenitipàmbè. Kuyie ndo di dòdò kè dí ndómme, kèmmɔ̀ke Kuyie nkó meciì. ¹¹ Mebatimè ténke í bo Sifu nè wèè í tú Sifu be cuokè, wèè cānté nè wèè í cānté, okpákpàri nè timúti kou, kudaakù nè wèè í tú kudaakù bemɔ̀u bè taunnè Kirisi nwe kòd bè te.

¹² Kuyie nkuù di dó ke di tāāté kè di tú ku kɔ̀be. Di mməkenè ditòbè mesém-mè, kènniti, kékékùnkò dimáà, kèntú benitisààbè, ke nɔ̀ nke mi. ¹³ Mməkenè meminnímè nè ditòbè, kènciènkò ditòbè, kòd mɔ̀u yeténè otɔ̀u wèè ò cĩé Kirisi di cĩé mmèè botí. ¹⁴ Tii dòke tú tidietì tii tu di bo ndómè ditòbè mesàà nkéna kènwè nweti weti. ¹⁵ Kirisi kó diwèi mbo di mieke. Kuyie ndi yu dii kféí kè di bo ñwè nke dò nhoniti òmàà. Nsántínè Kuyie kù di dɔ̀ri dèè kféí. ¹⁶ Kirisi kó tináahti mbo di mieke mesàà nkè di ncii, ke tiè nditòbè, ke yáúkùnkò ditòbè kònti, ke diè nKuyie nkó yesáà nnè ku kó iyie nke kù sánti nè Muyaánsàamu di duó nyii yie, ke nkù sánti nè di yèmmè memɔ̀u. ¹⁷ Di dɔ̀rimè nè di náahti dè mbenkú di túmè Kirisi kɔ̀be, kè di ndóunnè ti cice Kuyie mutómму Kirisi kféí.

Bèè tu Kirisi kɔ̀be be borime dò nkéndómme

¹⁸ Benitipòbè, nyiènnè di daabè kpeti, Kuyie nkɔ̀be dò nké mme ndɔ̀ri.

¹⁹ Benitidaabè, ndónè di pobè, di mieke báá sánté ké mbè còu nkè di bè kpànnè.

²⁰Ibí, nyíénnè di yembè kpeti timɔu, Kuyie mme ndó.

²¹Ibí yembè, di báá sǔnté kénkpannè ibí, i yèmmè yàà bo caàrè.

²²Díndi tidaati, nyíénnè bèè di te be kpeti timɔu, dè bá ntú bè bo diì mǎnni máá kè dè bo bè nariké, mpínnè be tǔmmú nè meyèmmè memáá di dé mèè kprí nti Yìè. ²³Di dɔɔri dè demɔu, dí ndè dɔ̀̀ri nè di yèmmè memɔu, ké ndò ndi pí nti Yìè nkó mutǔmmú, dè bá ndò ndi pí mbenitibè kǔmu, ²⁴kényé ke dò ndi bo wǎnnénè Kirisi kédì o cicé kpatì ò bàanè tì bèè tu o kɔ̀̀be. Ke yé wèè tumè di Yìè ndimɔu di pí nwèè tǔmmú. ²⁵Wèè me ndò̀̀ri meyi, ò bo yà me kó tiyeti, Kuyie mborè òmɔu í cáá.

4 Díndi tidaati yembè, di nti pí mmesàà nke nyé wèè múnké di te ò bomè kéínkè.

Pɔ̀̀ri bè dènte ti

²Mbáánnè Kuyie nsáá ke kù dɔ̀̀unnè mutǔmmú ke báá ɔ̀̀ ndimáá. ³Ke múnké nkù bàánnè ti kprí, kè kù ti pā kuce kè ti na kénnáá Tináaansàati bè n kpetí tii kprí. ⁴Mbáánnè ku kè n na ké nti náa nwti weti, n dò nké nti náa mmèè botí.

⁵Nyénnè di bo nfoù mèè botí bèè í tú Kirisi kɔ̀̀be be cuokè. Kè Kuyie nní di pā dè meffè, di báá mè fétinne, di náké ku náaanti. ⁶Di náaanti nnaati kéndò mmukókúú nkè bè nti dɔ̀̀, kòdò mɔ̀̀ di beke timati di tì nhò tǎnné weti weti.

Mudɔ̀̀mmu

⁷Ti kou Tisiki tu ti Yìè nkóo tǔnti sààwè nwe kè nh ò dɔ̀̀, nè we tii wé nke

pí mmutǔmmú, ò bo kɔ̀̀too diì mǎnni, ò bo di náké n kpeti. ⁸Nh ò tǔnko kòdò bo di náké ti bo kè dè dòmme mme, kéyáúkunne di kǔnti. ⁹Onnesimmu ti kou sààwè nwe wèè tii nti Yìè nwti weti, di cie kou nwe, n we neínnènkò Tisiki kè bè bo di náké ti bo kè dè dòmme.

¹⁰Adisitaki nè wè ti wé nke kpetí ò di dɔ̀̀unko, kè Mariki Bannabaasi tebite di dɔ̀̀unko. (N di nákému o kprí, kòdò tii koo dí ò cɔ̀̀uté nè diwèi.) ¹¹Sesua bè tu wè Susituusi ò di dɔ̀̀unko. Betáati bèè tu Sifube bèè yie nYesu, kè ti wé nke pí nKuyie nkpatìtyuu tǔmmú, beé yáúkunne n kǔnti.

¹²Epaɔ̀̀dasi di cie kou di dɔ̀̀unko. Yesu Kirisi kóo tǔnti nwe, ò báámmu Kuyie nsáá di kprí nke tú kù di kprénnè kè dí ndò mpáíí ke dɔ̀̀ri kù dómè. ¹³M bo na ké di náké ke dò ò mà̀̀umu mesàà ndi kprí, díndi Daodisee kɔ̀̀be nè Yiedapodii kɔ̀̀be kprí. ¹⁴Duku dò̀̀tóri ti népo sà̀̀, nè Demaasi bè di dɔ̀̀unko.

¹⁵Di dɔ̀̀unko Kirisi kɔ̀̀be bèè bo Daodisee, ké dɔ̀̀unnè Nenfaa nè Kirisi kɔ̀̀be bèè tiku o cíètè ke báá nKuyie. ¹⁶Kè di kàa nde kó dipátiri ke dèè dí duó nDaodisee kɔ̀̀be kè bèe kaa, kè bèe di duónní be kperi m bè wári di kè di kaa. ¹⁷Di náké Asipu ke dɔ̀̀ ò ndake ti Yìè nkó mutǔmmú kprí, ké mmú pí mmesàà.

¹⁸Mí mPɔ̀̀ri mí di wári nè n nùtè mudɔ̀̀mmu muu, di báá yé mbè n kpetímè.

Kuyie nkó mesàà nni ndi bonè dimɔu.

Pɔɔri wàri dī pátírí ketírí Kírísí kɔ̀be bèè bo Tesadoniki

Di mpátírí tɔ̀ tìi náàntì

Tesadoniki do tú Maseduɔ̀nni tempè nkó diheidiè ndi. Pɔɔri do náké Kuyie nnáàntì Fídipu èi kɔ̀be kédeè kékɔ̀te kè, ké kè keté Kírísí kɔ̀be tìnni ke né í nke m̀ntè ke yé Sifube mabè do yetemè o kpeti kénkɔ̀w kóò bèti.

Memme kòo dè ité kékɔ̀te Bedee (Yesu Tɔ̀rè 17:1-10). Ò ke mbo kè Timɔ̀ntee wèè do kpaá Tesadoniki kòo ò s̀ǹkóo kóò náké dè kè dòmmè. Kòo yèmmè narike mesàà nkòò s̀ante Kuyie mbè kù yie mmèè kpéi nke kù d́. Kòò bè dèntení ò do d̀ò m̀tù tɔ̀mmú be cie mu kpéi kényáukunne be k̀ntì Kírísí kó kuce kpéi. Ke múnke bè t̀nnè tìi do bè k̀ónnè mukúkyántimù ìnkè nè Yesu bo nyóo wètení kè dè dòmmè.

Di mpátírí náàntì duó ke dòmmè

1. Pɔɔri s̀antemè Kuyie Tesadoniki kɔ̀be kpéi 1-3
2. Pɔɔri tièmmè Tesadoniki kɔ̀be ke tú bè nfòu mufòmmu sààmù 4:1-12
3. Pɔɔri bè tié nti Yesu yóo wètení m̀èè botí 4:13-5:11
4. Itié nsɔ̀nyi 5:12-28

Pɔɔri dɔ̀ummè Tesadoniki kɔ̀be

1 Mí mPɔɔri nè Sidifèè nè Timɔ̀ntee, tìi di wàri di mpátírí d́ndi Kírísí kɔ̀be bèè bo Tesadoniki ke taunè ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kírísí kɔ̀be. Kuyie ndi dɔ̀w mesàà nké di duó ndiwèi.

Tesadoniki kɔ̀be yie mmèè botí Tináànsààtì

²N kɔ̀be ti s̀antímu Kuyie ndi kpéi nke kù bàá ndi kpéi nsáà. ³Ti í yìè ndi pí mmèè botí mutɔ̀mmú di tá m̀èè kpéi

nKuyie ke kù d́ nè di t̀imè ke baa ti Yiè nYesu Kírísí bo wètenímè. ⁴N kɔ̀be ti yému ke dò nKuyie nkuu di dɔ̀ke ke di t̀áatè, kè di tú ku kɔ̀be. ⁵Ti k̀tenko d̀i m̀nni Tináànsààtì, di do í ti d̀ò dekpèit̀kperè, Kuyie nkó muwèrímú do ti bonèmu kè Muyaánsààmù ti teénè nè kè tí nnáá nke í yìèkù. Di yému ke dò nti d̀ò dèè kó dimàà dè tu di kó mesàà mme. ⁶Di do cɔ̀uté Tináànsààtì kè bè di f̀éummu medíè nkè Muyaánsààmù me ndi duó ndiwèi, kè di tú nti Yiè nYesu ke t̀nnè ti kó meborime. ⁷Kè di borime wenni kè Maseduɔ̀nni nè Akayii kó itempè nkɔ̀be me t̀. ⁸Nè di borè nde Tináànsààtì pitémè, ke s̀enté Maseduɔ̀nni nè Akayii kó itempè nkè benit̀bè ti kèè, bè kèèmu tipítì timɔ̀u di tá m̀èè botí Kuyie, dè keté ke í dò ntí nti mbè náá. ⁹Kè ti k̀te kèè bíékè bè ò nnáámmu ti k̀too kè dí ti cɔ̀uté m̀èè nè diwèi nè di ùtómè yebókè, ke t̀nne Kuyie mmóm-mɔ̀nku kùu duó mmufòmmu. ¹⁰Ke baa ku Bire Yesu kù duó nkè wèè ỳántè, wèè ti deeri nè Kuyie mbeéntì t̀i kèríní.

Pɔɔri ketémè o t̀mmú Tesadoniki

2 N kɔ̀be di yému ke dò nti k̀too di cie nè m̀tù tɔ̀mmú í yè detetirè. ²Di yému bè ti s̀ámmú m̀èè botí Fídipu ke ti f̀éu nkè ti né na ke k̀too di cie, kè Kuyie mme nti duó ndik̀m̀bùd kè ti náá nku náàntì bá bèè do ti yete ké nti maunè bè do me nsùmè. ³Ti í náá nTináànsààtì ke d́ késoutè òm̀ò, ti me nyí wanti timáà kó mesàà nyoo ti ciité òm̀ò. ⁴Ti í náá nTináànsààtì ke d́ benit̀bè beè nti naatinè, ti d́ Kuyie nkùu yé onit̀i yèmmè kuu nti naatinè, kuu ti wèntè ke ś ndè dò ntí náké ku náàntì. ⁵Kuyie nyému ke dò nti í di náá nke di kpenti, yoo ti d́ ké di narikenè kédì di dífí. ⁶Kù yému ke dò nti do í d́ òm̀ò ti s̀ante, d́ndi yoo betòbè mabè. ⁷Ti tú Yesu t̀rè nye, ke do dò ntí ndi békú di bo nti tòmè, kè t̀i né petinke yɔ̀, ke di yuori debire ỳ ò ndè ỳdri m̀èè

botí. ⁸Ti do di dó mediè mme, dè í tú ti dó ké di náké Tináaṣàṣàti máà, ti do í yete ti bo kúmè di kpéí. ⁹Ti kòbe di yému ti do di náá ndii m̀̀nni Tináaṣàṣàti ke pí mmèè botí mutōmmú kuyie nnè keyènkè, ti í dó mèè kpéí nkéntú òm̀̀u kó ditou.

¹⁰Di yému kè Kuyie nyé ti borime do wennimè, kè ti í nwanti timáà kó mesàà, òm̀̀u í nyà ti caàrimè. ¹¹Di yému dim̀̀u ke dò nti do di pí nhoniti ò mpí mmèè botí nku o bí, ¹²ke yáúk̀̀nko di k̀̀nti, ke di báá nke di tiè nke yetíróo ke dó dí ndòri Kuyie ndómè kuù di yu ke dó dí ta ku kpààtiyuu nè ku kpeti mieke.

Ti bo ndòorimè Kuyie ndómè mehàárimè m̀̀nni

¹³Ti sántímu Kuyie nsáà ti di nákému ke nàaṣàti kè di tì còuté. Di í tì còuté benitibè kpeti kōme, di do tì còuté tì tu mèè kpéí nke Kuyie nnáaṣàti ke pí mmutōmmú di mieke, d́́ndi bèè tì yie. ¹⁴Kè di náá nYesu Kirisi kòbe ke d̀̀n- nè Sudee Kuyie nnáaṣàti keté dè kòbe, kè di cie kòbe di f̀̀ú, Sífube do f̀̀ú mmèè botí Sudee kòbe. ¹⁵Sífube beè kùu ti Yiè nYesu, ke kùu Kuyie mpānāaṣàti náaṣàti, ke ímmu Kuyie mmieke ke ní mbenitibè bem̀̀u. ¹⁶Kè bè ti paankonè ti bo nnáámmè benitibè Kuyie nnáaṣàti kè kùu bè deeté, ke òke yéúti bemáà meyei kè Kuyie mmieke bè do.

P̀̀ori dómè kéwète keyà Tesadoniki kòbe

¹⁷Nè ti itémè di cie, dè m̀̀nte sámpó, ti yèmmè kpaámu di borè, kè ti maù mmediè nke dó kéwètoo ké di yà. ¹⁸Ti sòò d́́mu ke na nk̀̀too di cie. Mí mP̀̀ori kè m báátí kuce m̀̀péu ke bo k̀̀too. Kè díbòò dii ti ditínné kè ti í k̀̀too. ¹⁹Ti yèmmè naatinè dímbè kè diwèi ti bo, díi yó nte kè ti yèè ncéè Yesu bo wètení dii m̀̀nni. ²⁰Díi tu ti kó diyeticèèri, diwèi ti bo díi kpéí.

P̀̀ori tōmmè Tim̀̀ntee Tesadoniki

3 Memmè ti í namè ke bo pí ntimáà, ti í yé mèè kpéí ndi bo kè dè d̀̀m- mè, kè ti nkpaá Atenni, ²kétōnko Tim̀̀n- tee nè wè ti wè nke pí nKuyie ntōmmú kòò bo yáúk̀̀nne di k̀̀nti, kè di kpenke Kuyie nkó kuce mieke, ³kè mef̀̀úútimè báá di na. Di yému ke dò nKuyie nkuù dó dè mme ndò. ⁴Ti do bo di cie ke di nákému ke d̀̀, bè yóò di f̀̀ú, ndèè t̀̀̀kení di m̀̀nni. ⁵Deè te kè n yìèk̀̀u díbòò bo di soutémè, kè ti tōmmú naá ndetètirè. Ke t̀̀nkoo Tim̀̀ntee kòò bo yà di kéri kè dè d̀̀mmè.

⁶Kè Tim̀̀ntee wètení di cie bàmbà ke ti náké di t̀̀u mmèè botí Kuyie nkó kuce kè dè wenni, ke dó ditòbè, ke dó ké ti yà kéndònnè ti dómè ké di yà. ⁷Kè de kó tináaṣàti yáúk̀̀nne ti k̀̀nti mehàárimè nè mef̀̀úútimè mieke. ⁸Di m̀̀nni ti yèmmè narikemu di t̀̀mmè ti Yiè nkó kuce weti weti. ⁹Ti m̀̀ke dii wèi di kpéí ndi deumu ti í yé ti bo sante mèè botí Kuyie. ¹⁰Ti kù báammu keyènkè nè kuyie nke tú kù ti pā kuce kè tí k̀̀too ké di teennè, kè di kpenke weti weti ku kó kuce mieke.

¹¹Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi ti pā kuce, kè tí k̀̀too ké di yà. ¹²Ti Yiè ndi teennè kè di òke ndó ditòbè nè benitibè bem̀̀u ti di dó mèè botí, ¹³kè di kpenke metáak̀̀mè mieke, kè ti Yiè nYesu nwētini nè o kòbe ke ś́ ndi wenni páíí, ke kpa meyei.

Meborime Kuyie ndó mè

4 Ti kòbe ti di nákému di dò nkéndòri mèè botí kè dè nnaati Kuyie nkè di mè d̀̀d̀ri. Ti né di báámmu nè Yesu kó diyètiri ke tú dí nsóké ke d̀̀ori kè dèè p̀̀éte memme. ²Di yému ti Yiè nYesu kó itié nti di duó nyi. ³Kuyie ndó di nweni páíí nwe, ke bá ndòuti d̀̀uti nè ditòbè. ⁴Bá wè ò nwetí o pokù máà kénwenni, Kuyie nnè benitibè bè me ndó. ⁵Di báá duó ndi yèmmè medóak̀̀mè yeime, bèè í

yé Kuyie mbe kōme. ⁶ Òmòù báá kááké otòù kperè, ò me mbáá kááké otòù pokù, ti tì ndi nàkému ke yíé ke di náá, Kuyie nyóó kpetínnému bèè dḍòri de kó meyei. ⁷ Kuyie nyí ti yu kè ti bo ndòuti nè titòbè, kù ti yu kè ti bo ndòori dèè wenni dènde. ⁸ Wèè yete ti nnáañtì, wè í yete onitì kpeti, ò yete Kuyie nkpeti nti kùù di duó mMuyaáansààmù.

⁹ Dè í dò ntí wāri ke di náké di bo ndó mèè botí ditòbè, Kuyie ntì ndi nàkému. ¹⁰ Ti yému ke dò ndíndi Maseduonni kòbe di dḍ ditòbè, ke né di báá nke tú di dḍke ndó ditòbè kè dèe pēēté memme. ¹¹ Ti di nàkému ke tú dí yóu tineitì kéndakenè di kpeti máà, kēmpí mmutōmmú ke yonnè, ¹² ke bá ntú òmòù kó ditòu, memme bèè í tú Kirisi kòbe bè bo ndi démè.

Becírìbè yóó yántémè

¹³ Ti kòbe ti dḍ di nyému Kirisi kòbe bèè ku be kpeti yó ndòmmè ke bá nyièkù bèè í tū nKuyie nke í baà dēmarè be kōme. ¹⁴ Ti yému ke dḍ Kirisi ku ke yánté ke yé ke dò nKuyie mbo duó nkè bèè tú o kòbe ke ku kè bèe yánté.

¹⁵ Nte ti Yiè nYesu ti nàké tì kè ti tì ndi náá, ò bo nwētíní kè tìnti bèè kpaá fòu ti í yóó niiténè bèè ku. ¹⁶ Kuyie mbo duó ndì mḍnnì kè ku tḍnnì dierii píēké, kè diterii eé kutenkù deēmù kó teheutè, kè ti Yiè ncúténí kēínkè, kòo kòbe bèè ku kè beè keté kēyánté. ¹⁷ Tínti bèè kpaá fòu kè ti bè neinè, kédeke kéco ti Yiè nYesu yewetè mieke, kè ti mbo sáà. ¹⁸ Nyáúúkunkonè ditòbè kḍntì nè de kó tináañtì.

5 Dè í dò nti keté ké di wāri ké di náké ti Yiè nwētíní diì mḍnnì. ² Di yému di mómmòmbè ti Yiè wētínímè benitibè í dake diì mḍnnì ndi, oyúókù ṣṣ kōtení mèè botí keyènkè. ³ Benitibè bo yí diì mḍnnì: Bàmbà nkutenkù narike, ti ténke í yièkù dēmarè. De mḍnnì ndi meyei ndiemè yóó bè domè, bá bè báá

na kēyenté, onitipòkù wèè pùò nhò ṣṣ í nnamè kēyenténè kupeitēyonku. ⁴ Ti kòbe, di í tú dibiiñnì kòbe ke dò nde kó diyèè di déété oyúókù kōme. ⁵ Di í tú dibiiñnì kòbe, di tú kuwenniku kòbe mbe. ⁶ Ndakenè kénno nke píi ndimáà, ke báá yé nkéduó bèè í tū nKuyie mbe kōme. ⁷ Bè dḍu keyènkè nke, ke muó mmenáà nkeyènkè. ⁸ Tínti tú kuwenniku kòbe mbe ke dò nkéndake kēmpíi ntimáà, kēmmòke medókùmmè nè metákùmmè kè dè nti dáátí dimátíyaaḍòri kōme, kēmbaa Kuyie mbo ti deetémè, kè dè nti kānké dipiì kōme. ⁹ Kuyie nyí ti dḍò ke bo ti kpetínné, kù ti dḍò kè Yesu bo ti deetému. ¹⁰ Kirisi ku ke bo ti duó mmufòmmu mmu, kòò wētíní ke sḍ nti ku yoo ti kpaá fòu ò yóó mù nti duómmu. ¹¹ Nyáúúkunkonè ditòbè kḍntì, ke kpénkunko ditòbè ti Yiè nkó kuce mieke, di dḍori mèè botí.

Kirisi kòbe kó meborime dḍò kéndòmmè

¹² Ndénè bèè pí nKuyie ntōmmú di cuokè ti Yiè nkó kuce mieke, ke di ni, ke di tiè. ¹³ Di báá mbè sēnku, ndónè be nè di yèmmè memòu. Yekpàrè bá mbo di cuokè.

¹⁴ Ti kòbe, ti di náámmu ke tú di ncaú mbèè fòu mufòmmu yeimu, kényéúití yekḍmbò bèè yèmmè cààrè, ke teénnè bèè í kpeñnì Kuyie nkó kuce mieke, kēmmòke meminnímè nè benitibè bemòu. ¹⁵ Nyénè kòò mòu bá nfòku bè ò dḍò mèè yei, nwaànnè di bo ndòorinè mesàà nsáà Kirisi kòbe nè bèè í tú Kirisi kòbe.

¹⁶ Mmòkenè diwèi sáà. ¹⁷ Mbáánnè Kuyie nsáà. ¹⁸ Díndi Yesu Kirisi kòbe bá kè di bo tìl mieke, nsántínè Kuyie, kù me ndó.

¹⁹ Di báá díttinné Muyaáansààmù kó mutōmmú. ²⁰ Di bá nsenku Kuyie mpānāañtì. ²¹ Di ndè wèi demòu ke yíé ndèè wenni, ²² ke mennínè dimáà dèè í wenni demòu.

²³ Kuyie nkùù duò ndiwèi kù di wénkùnne páíí: Di yèmmè nè di wḕrè nè di k̀̀ntì. Kè ti Yiè nYesu Kirisi nwētíní ke s̀́ ndi d̀̀ mpáíí ke í d̀̀ nkései. ²⁴ Kuyie nkùù í soú nkuù di yu ke bo dè d̀̀.

²⁵ Ti k̀̀be mbáánnè Kuyie nti kpéí.

²⁶ Di d̀̀u nKirisi k̀̀be bem̀̀u nè diwèi.

²⁷ N di báámmu nè ti Yiè nkó diyètìrì ke tú di kaa ndi mpátíri Kirisi k̀̀be bem̀̀u.

²⁸ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nní ndi bonè.

Pɔɔri wàri dī pátírí dérì Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki

Di mpátírí tɔ̀ tìi náàntì

Pɔɔri do wàri o pátírí ketiri Tesadoniki kɔbe, kè dè í mmònte kòo bè wàri didéri, kéwēte ké bè dēnte Yesu kó muwētīmù kó tináàntì, ke yé Yesu kó muwētīmù kó tináàntì do tonímè dikonkònni Kirisi kɔbe cuokè. Kè bèmabè be mieke ntú: Kirisi wēténimu ke dèè, kè bèmabè yete mutōmmú ke tú Kirisi wētīmù duunní ke kotiri betɔ̀bè. Dèè do te kè Pɔɔri bè wàri dipátírí, ke bo tūnte iyentotí yeiyi ì tanní be cuokè ke bè kɔ̀nnè.

Di mpátírí náàntì duó ke dōmmè

1. Mudɔ̀mmu nè ò yàúkùnnemè be kǎntì 1

2. Ò nàkémè osoùntì kpéí nnè Yesu wētīmù kpéí 2:1-12

3. Ti bo ndéúkùnkómè Kuyie nyètìrì nè ti dɔ̀rìmè mieke 2:13-3:15

4 Pɔɔri bè pāmè Kuyie nkó mesàà nnè Yesu kó diyètìrì nè mudɔ̀mmu sɔ̀mmu 3:16-18

Pɔɔri dɔ̀mmè Tesadoniki kɔbe

1 Mí mPɔɔri nè Sidifēē nè Timòntee, tñ di wàri di mpátírí dñdi Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki, ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Odéetiwè kɔbe. ²Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di dɔ̀ mmesàà ké di duó ndiwèl.

Kirisi wētínimè ke bo bekénè benitibè

³N kɔbe ti sántímu Kuyie ndi kpéí nsáà, ke yé di kótírímè ku kó kuce mieke ke dó ditɔ̀bè kè dè dèúkú sáà. ⁴Dèè te kè dè ti naati, kè ti náante di kpéí Kirisi kɔbe tìrè yemɔ̀, di támè ke mi nke tãri mēfēútímè nè mehárìmè mieke.

⁵Kuyie ntu kùù bekù kùnkù weti weti, ke yóo di tannè ku kpàtìyuu mieke di fēùrì dīi kpéí, ⁶kéféù mbèè di fēũnko. ⁷Mómmu nwe kù yóo ti oĩpùnnemè, Yesu bo cúténí dīi yìè kéĩnkè kénneínè Kuyie ntōrè dieyè, ⁸ke bo fehāādeēnfè mieke kékpetínne bèè yete Kuyie nke yete Tináànsààtì. ⁹Kè be kó tiyēĩti bè mán-nè tì ntú bè bo yatenèmè sáà ke dēténè Kuyie mborè nè ku wērímu nè ku kpeti dieti. ¹⁰Ò bo wēténí dīi yìè di yóo wēn-nénèmu o kɔbe bemɔ̀ ké nhò sántí koò dèúkùnko, ke yé di yiemme Tináànsààtì ti di nàké tì.

¹¹Dèè kpéí nte kè ti báá nKuyie nsáà di kpéí, ke tú kù di tūnte kè di maatenè mufòmmu pàmmù kù di yu mùù kpéí kèna kédɔ̀ mesàà nke pí mmutōmmú di dó kēpí mmù di tá mèè kpéí nKuyie. ¹²Memme di bo déúkùnnemè ti Yiè nYesu yètìrì, kòo múnkee déúkùnne di kpeye, Kuyie nnè Yesu beè kó mesàà nyó nte kè dèè dɔ̀.

Dèè yóo dɔ̀ kè Kirisi né na kéwēténí

2 Ti kɔbe di baamu ti Yiè mbo wēténimè kè tí tñi nho borè, di kǎntì ñyau di baa dè kpéí, ²kè benitibè nàa nke tú ti Yiè nduunní yoo ò tù̀kení yoo bè dɔ̀ tñi tì wàri dipátírí mari mieke, di báá yie nkòò mɔ̀ di souté. Ti Yiè mbo nyóo wēténí kè benitibè beè yete Kuyie nkpeti kòo yeiwe wèè feti kòo yènní ⁴képaá nKuyie mbáámmu nè mubɔ̀fèù, kéta kékari Kuyie ncíètè ke dò weè tu Kuyie.

⁵Di í kpaá yé n sòò di nàkémè m bo dīi mònni di cieà? ⁶Di yému mùù ò dífí kòò í kòtení, kè de mònni tù̀ke ò bo kòtení. ⁷Oyeiwe bomu bàmbà mmie, ke pí nho tōmmú disòrì nè mecii nke bo feiténí dèè ò dífí dè bo íté dīi mònni. ⁸Oyeiwe yóo yènnímu, kè ti Yiè nYesu nwētíní nè tikpeti kóò kùò, kóò nante. ⁹Obòkpàdì weè yóo duó nhoysiwe muwērímu, kòo

ndɔɔri tidietì péu nè dèmarè cànnè, ¹⁰ ké-souté bèè feti ke í yie nke bo túnne timóm̄m̄nti kè Kuyie mbè deeté. ¹¹ Deè te kè Kuyie nyóu kè bè yie nsiyáàbisí. ¹² Kù yóó kpetinému bèè í yie ntimóm̄m̄nti, ke d́ siyáàbisí ke sì tũ.

Kuyie nti tããtémè ke bo ti deeté

¹³ Ti dò nkésãntímu Kuyie nsáã, kùu di d́ ke di tããté, kè di tú beketibè bèè cooté, kè Muyaánsààmù di cànné kè di tú Kuyie nkobe di yie mmèè kpéí ntimóm̄m̄nti. ¹⁴ Nè Tináànsààti ti di nàké tinti Kuyie ndi yumè kè di bo mmàke tikpeti ti Yiè nYesu màke ti. ¹⁵ Ti kòbe nffíkúnè Kuyie nkó kuce mieke, ke mpí nyitié ti di nàké ì nè ti di wãri ì.

¹⁶ Ti Yiè nYesu Kirisí móm̄muɔ nè ti cice Kuyie nkùu ti d́ ke ti dɔɔ mesàà nke yáúkunko ti k̄nti sãã, ke ti teén-nè ke ti baa mesàà nkù yē nkù yóó ti dɔɔmè, ¹⁷ bèè di kpénkúnne, ké di duó mmuwerímú, kè di borime nè di náànti kè dè nweni.

Pɔɔri bekemè mubáammu

3 Ti kòbe mbáánnè Kuyie nti kpéí nkè tí na kénsóké ke pitírí ti Yiè nkó tináànti, kè bè nti yié ndi ti yie mmèè botí, ² ké nkù bàá kè kù nti deerínè benitiyeibe nè benitidónnibè. Di yému ke tú benitibè bemou beè í tá Kuyie.

³ Kuyie nyí sou, kù yóó ti duómu muwērímú ké nti baa osoùnti. ⁴ Ti Yiè nKuyie nti teennèmu, ke ti yé weti weti di dɔɔrimè ti di nàké tì, kè yó nsóké ke tì d̀̀̀ri.

⁵ Ti Yiè nKuyie ndi teennè kè dí mmàke ku kó medókùmè, ke màke Kirisí kó meminnímè.

Ti dòmmè kémpí mmutóm̄m̄ú

⁶ Ti kòbe di bá ntòkunè bèè kó dimàà m̀̀ke metónnédecii nke í tũ nyitié ti di duó nyì. ⁷ Ti í tú betónnédíébè, di yému ti do bo di cie ke dòmmè, mme ntúnne. ⁸ Omòu do í ti piú, ti do pí mmutóm̄m̄ú mmu keyènkè nnè kuyie ke yonnè, ti do í tú òmòu kó ditou. ⁹ Dè í tú ti do í dò ndi nti tɔ, ti do d́ ké di benke di dò nkéndòmmè mme. ¹⁰ Ti do bo di m̀̀nni di cie ké di nákému ke d̀̀: Kè wèè í d́ mutóm̄m̄ú ò bá nyo.

¹¹ Ti náá memme ke yé ti kèèmmè kè bèmabè di mieke í d́ mutóm̄m̄ú, ke taà t̀̀ í tú be kpeti ti mieke. ¹² De kó benitibè ti bè náammu nè ti Yiè nYesu Kirisí kó diyètiri ke tú bèè pí mmutóm̄m̄ú kèpété kèdi.

¹³ Díndi ti kòbe, di báá yóu di bo ndɔɔrimè mesàà. ¹⁴ Kòdò m̀̀u yete i ntié ndi nàké o kpéí kóò yàtenè, ke ifeii ò pí. ¹⁵ Di né bá nhò wùó ndi k̄pantídèntòu, di ò tié nhonitì ò̀̀ tiém̄mè o kou.

Pɔɔri m̀̀omè Kuyie nkó mesàà nTesadoniki kòbe kpéí

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkùu duò ndiwèi kù ndi ndi duò nyemòrè yemou meborime memou mieke. Ti Yiè nKuyie ni ndi bonè.

¹⁷ Mí mPɔɔri, mfi di wãri mu ndoumu nè n nòutè. Nte nh ò̀̀ wãri mpátiri ké di cànnemè.

¹⁸ Ti Yiè nYesu Kirisí kó mesàà nní ndi bonè dimou.

**Pɔɔri wàri d̀i
pátírì ketírì Timōntee
Di mpátírì tɔ̀ t̀i náàntì**

Timōntee yɔ̀ do tú Sifu nwe kòo cice tú Kerekì. Timōntee do yóó cɔuté Kuyie nke kpaá tú odapàà nwe. Pɔɔri do wàri Timōntee dipátírì ketírì ke bo ò cau nyitié nyeiyi kpéí nke. De kó itié nyeiyi do tú: Dèè kó dimàà tu tikòntì kperè dè í wenni. Kàa d́ kécóoté a dò nkéyóu tidiiti matì, a mē mbáá puoke yoo a yenke. De kó dipátírì ketírì mieke nke b̀è nàkémè mubáammu yó ndòm̀mè.

Kè Pɔɔri ò duónnè itié nhò bo ndòm̀mè otòntì sààwè kéndò ndibenkèri sààri betòbè kpéí nkényé ò bo mpím̀mè Kuyie nkòbe kó dit̀nni.

Di mpátírì náàntì duó ke d̀ommè

1. Mudummu 1:1-2

2. Itié nyì tukúnè Kirisi kòbe t̀nni nè di kó betòmbè 1:3-3:16

3. Pɔɔri duóm̀mè itié Timōntee kè dè ntukúnè o móm̀muo nho t̀mmú. 4:1-6:21

Pɔɔri d̀ummè Timōntee

1 Mi mPɔɔri, Kuyie nhOdèetiwè yu wè ke n d̀ò Yesu Kirisi ti baa wè kó dit̀nni, m̀fi wàri di mpátírì, ²Timōntee, m bire móm̀m̀nde Kuyie nkó kuce mieke. Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi b̀è da kuó mmesém̀mè ke da d̀ò mesàà nke da duó ndiwèi.

Ti bo nyémè iyáàbìsítíé nyembè kpéí

³N sòò k̀ri Maseduanni ke da nákému ke d̀ò a nkpaá Efeesi kébaa b̀èè tiè nyiyáàbìsítíé nkè b̀èè ì yóu, ⁴ké b̀è nàké kè b̀èè yóu b̀è bo ntúm̀mè tináàntì detetirè kpeti, kéyóu b̀è bo nfeím̀mè ifuke, dè ce tineiti nti. Dè í yóó b̀è teen-

nè kè Kuyie mbè dèeté, kù dèerí wèè kù tá wènwè. ⁵N yé nhá tì mbè tié nkè b̀è ndó Kuyie nku nè be yèmmè mem̀ou kè timatì bá mbè bekùnè kè b̀è tá Kuyie nweti weti. ⁶Bèmbè b̀t̀t̀nnèmu de kó itié nke d́ tineiti s̀ntíke kpeti. ⁷Ke d́ kéntú b̀èè benkú Kuyie nkuó, b̀è né í yé ì tú mù weti weti.

⁸Ti yému ke tú ikuó wennimu kè nsà kàa d̀òri ì yèmmè. ⁹Ikuó í bo b̀èè d̀òri mesàà mbe kpéí, nyì bo itookperí yembè kpéí nke nè b̀èè yete Kuyie nkpeti nè benitiyonkubè nè b̀èè d̀òri meyei nnè b̀èè sènkú Kuyie nnè b̀èè k̀ò be cicebè nè be yòbè, ke tú benitik̀òbè. ¹⁰Ikuó bo b̀èè d̀outi d̀outinè betòbè be kpéí nke nè benitidaabè b̀èè d̀outinè benitidatòbè nè benitipòbè b̀èè d̀outinè benitipotòbè, nè b̀èè fiiti benitibè ke yonnè nè beyáàbìsítiebe nè b̀èè ò mpariku ke né sou nnè b̀èè d̀òri deterè deterè Kuyie nnáàntì kó itié nyete dè. ¹¹De kó itié mbo Kuyie nkùò kpeñni ke d̀òri mesàà ku kó Tináànsààti mieke nke. Kù ti nni nduó.

Pɔɔri sántímè Kuyie nku sàà nkpeí

¹²N sántímu Yesu Kirisi ò n d̀ómè, ke n tãáté ke n duó muwèrimú, kè m pí nho t̀mmú. ¹³N do ò sáámmu, ke f̀éunko o kòbe, kè m mieke b̀è c̀ò mbá nè memme kè kù n kuó mmesém̀mè ke yé n do í yémè n d̀òri dè. ¹⁴Kè ti Yiè nni ndòò mesàà mmediè ke n teennè kè n tá Kuyie kè kù d́ n tàunnè m̀è kpéí nYesu Kirisi. ¹⁵Tináàntì tii ntú timóm̀m̀nti nti, ke d̀ò mbá wè wèè tì yie, Yesu Kirisi k̀tení kutenkù ke bo dèeté benitiyeibe mbe, kè n tu beyeibe kóo ketiwè. ¹⁶Kòò n kuó mmesém̀mè mí mbeyeibe kóo ketiwè, ke bo benke o minnì m̀è dèumè b̀èè yó nhò tá b̀è yóó namè kèpété mufòm̀mu mùù bo sáà. ¹⁷Kuyie nyètiri ndeu sáà. Kunku kuù tu okpààti ke bo sáà, ke í kò, ti í wúó nkù. Kuù máà tú Kuyie nkè ti yó nkù sántí sáà. Kè dè mme ndò.

¹⁸N kóo dapàà Timōntee, n da nàké tì náànti wēnnému Kuyie mpāānāànti náāmbè do nàké tì a kpéí. Mpí nde kó tināànti kè ti da teénnè kàa na kéma dimàù sààrì, ¹⁹kéntá Kuyie, ke yíe nkù da náánnè tì a yèmmè mieke. A báá dɔ̀ɔ̀ bèmabè dɔ̀ɔ̀mè ke yete Kuyie mbè náá nti be yèmmè mieke ke fétinne be tákùmè. ²⁰Be kó bèmabè tu Imindee nè Adekisāntiri. N duɔ̀ mbè dibɔ̀ɔ̀, kè di bo bè fèù nkè bèe yote bè bo nsáámmè Kuyie.

Ti bo mbáá mmè botí Kuyie

2 Meketimè, n dɔ̀ di mbáámmu Kuyie mbenitibè bemɔ̀u kpéí, ké nkù bàá nke kù mɔ̀u di kpa dè, ke kù sántí, ²ké nkù bàá mbekpààtibè kpéí nnè bèè baké bemɔ̀u be kpéí kè ti mbo bām-mùù kè dikɔ̀nkɔ̀nni bá mbo, kè ti nkù tū nke kù dé ke dɔ̀ɔ̀ri kù dómè. ³Kuyie mme ndɔ̀, kunku kùù tu ti deetiwè. ⁴Kù dómù benitibè bemɔ̀uu cooté, ke yíété timómmɔ̀nti. ⁵Kuyie mbo kumáá ndi, wèè tàunko Kuyie nnè benitibè kòò bo omáà, wèè tu Yesu Kirisi wèè tùóté tinitikɔ̀nti. ⁶Wèè duɔ̀ nhomáà ke naá ntiyeti kè bè ò kùù kòò bo deetè benitibè bemɔ̀u. Kuyie mmònni dii do tùòke kòò mè dɔ̀ɔ̀. ⁷Kuyie nkuù n tãátè ke n dɔ̀ɔ̀ ku tōnni, kè m bo náké bèè í tū Sifube timómmɔ̀nti kè bè ntá Kuyie. N náá mmómmu nwe, n yí souí.

⁸N dɔ̀ bá wè wè mbáá nKuyie nhò berínè kèè bíékè nè ò yèmmè memɔ̀u ndi, ke dò mpáíí ke bá mmòke mekpàriyèmmè yoo kemieke.

⁹Benitipòbè níí nyi tiyààti mesàà, bè bá nwanti idiítí ikperí kpeti nè mefimme mesɔ̀ nkòme nè yetootōre nè medèi nke pāàti tiyùti ke bo benke bemáà. ¹⁰Be kó tisàti ntú bè bo ndɔ̀ɔ̀rimè mesàà nke dé Kuyie. ¹¹Onitipòkù níí nkémú itié mbéu, kéyie nyi yè mmù. ¹²N yí dɔ̀ onitipòkù ntiè nhonitidùù yoo wè nhò baké. ¹³Ke yé Kuyie nketé ke dɔ̀mè Adammu nwe ke dènte Efu. ¹⁴Dè í tū Adammu

nwe dibɔ̀ɔ̀ soutémè, Efu nwe di soutémè, kòò yete Kuyie nkpeti. ¹⁵Kuyie nné yóó deetému onitipòkù ò mòke dii mōnni íbí, kè nsà nkòò kù tá ke kù dɔ̀, ke kpa meyei, kòò yèmmè wenni.

Kirisi kɔ̀be tinnì kó benitibè bo ndòmmè

3 Ti nnāànti tu timómmɔ̀nti nti, kòò mɔ̀u dɔ̀ kénni Kirisi kɔ̀be tinnì ò dɔ̀ mutómmú sààmù mmu. ²Wèè ni Kirisi kɔ̀be tinnì ò borime dò nkénwennimu, kòò mpo onitipòkù òmáà, kénno ke pī nhomáà, kécii ke dɔ̀ɔ̀ri dèè wenni, ke cɔ̀u bepòòbè, kénno nke tiè mbenitibè Kuyie nnāànti. ³Ò bá ntú kunaayáàkù, ò mieke bá ntonni, wè nweni ke bá nwanti yekpàrè, ò báá duɔ̀ nho yèmmè idííí. ⁴Ò mpí nho ciètè mesàà, kòò bí nhò dé ke yíe nho kpeti. ⁵Kòò niti í na ke pí nho ciètè ò bo yíme kéndake Kirisi kɔ̀be tinnì kpéí? ⁶Ò bá ntú wèè cɔ̀uté Kuyie mbàmbà, ò yàà bo mɔ̀ote tefentè kè Kuyie nhò kpetínné, dibɔ̀ɔ̀ tè mɔ̀ote mèè botí kè kù di kpetínné. ⁷Bèè í tū nKuyie kè bè báá pété bè bo ò wátí tū kpéí, ò yàà bo ta dibɔ̀ɔ̀ kó timátí mieke.

Bewedɔ̀untɔ̀mbè dò nkéndòmmè

⁸Bewedɔ̀untɔ̀mbè borime múnke dò nkénwennimu kè bè bè dé, bè bá mmòke yenò yèdé, bè bá ntú tinaayáàti, bè bá ndɔ̀ɔ̀ri mecii nkperè ke yo nyidííí. ⁹Bè ntú ntimómmɔ̀nti, ke bá ncaari Kuyie nyètiri. ¹⁰Bè níí keté ké bè yááké, kè bè na de kó mutómmú bè né bè dɔ̀ɔ̀ bewedɔ̀untɔ̀mbè. ¹¹Benitipòbè bèè tu bewedɔ̀untɔ̀mbè be borime múnke dò nkénwennimu, bè bá nnāante betɔ̀bè kpéí nkénno nke pī mbemáà, kè be dɔ̀ɔ̀rimè nweni demɔ̀u de mieke. ¹²Owedɔ̀untɔ̀nti dò nkémpo onitipòkù omáà ndi, ke pí nho ciètè mesàà, kòò bí nyíe nho kpeti. ¹³Bewedɔ̀untɔ̀mbè bèè pī mbe tómmú mesàà mbè ɔ̀ mbè dému, kè

bè nàá nYesu Kirisi kpéí nnè dikòm̀b̀ù̀ bè borime wenni m̀è̀ kpéí.

Yesu weè tu ti tákùm̀è̀ kó dikù̀nni

¹⁴N da wàri di mpátíri ke d́ kékótoomu bàmbà nke da yà. ¹⁵Kè mme n yí c̀aríke ke k̀òto, di mpátíri bo da teennè k̀àa nyé a bo mpí mmèè botí Kuyie nkòbe cuokè mutóm̀m̀ú. Kuyie mbomu kè kuù tó timóm̀m̀nti yesà̀nkè ò nto m̀è̀ botí tecíè̀tè. ¹⁶Timóm̀m̀nti disòri kpeti Kuyie nti duó nti kè ti tì nàá nti deumu, tì tu: Kirisi naá nhoniti nwe ke k̀òtení, Muyaánsààm̀ù̀ béimmu ò tumè timóm̀m̀nti yiè, kè Kuyie ntòrè ò yà, kè bè nàkè o kpéí nyebotè, kè kutenkù kum̀ou kòbe ò yie, kòò dèke keínkè nè diyetidierì.

Kuyie ndòò dèè kó dimàà wennimè

4 Muyaánsààm̀ù̀ ti náámmu nweti weti ke tú yewe sonye benitibè bo yete Kuyie nkó kuce kètünne meyáábisiyèmmè nè yebòkè kó itié. ²Meyèmmè mèdémè yembè nè siyáábisi yembè bo mbè sou. De kó siyáábisi yembè demarè í káa mbe yèmmè bè dò mbè bè t̀ònnè timátí wùòti nti. ³De kó benitibè bo nnáa nke tú dipopuò í wenni, ke tú bè nci mudii mamù. Kuyie ndè d̀òò kè dè tu oniti kó mesàà mme, bèè yie nKuyie mbè yíè́tému timóm̀m̀nti, ke òò kù d̀unnè mutóm̀m̀ú kédí. ⁴Kuyie ndòò dèè kó dimàà wennimu, demarè í dò nkéyóu. Ti né dò nke ní kù d̀unnè mutóm̀m̀ú mmu ké dè di. ⁵Kuyie nnáaanti nè mubáammu deè wénkùnkò demou.

Kuyie nkóo tónti sàawè dò nkéndòmmè

⁶A ntiè nti Kirisi kòbe. Mémme a bo ntúmè Yesu Kirisi kóo tónti sàawè, wèè bebíí Kuyie nnáaanti sáa kè tì dònne o kó mudii ke tũ nKuyie nnáaanti kó itié

nweti weti a ì bebíí m̀è̀ botí. ⁷Bútín- né tiyà̀aríneiti sòntíke kpeti, tì í yóo da teennè Kuyie nkó kuce, kéyetoò kéndòri Kuyie ndómè. ⁸A bo féúmmè a k̀nti dè wennimu yie, a né bo yetoomè Kuyie nkó kuce deè pèèté. Ke yé dè í tùmè mufóm̀mu muù mmáa kpéí nnè mùù kpaani mu kpéí nke. ⁹Tináaanti móm̀m̀nti nti benitibè bemou dò nkéntá tì. ¹⁰Deè te kè ti pí mmutóm̀m̀ú ke maù, ke yé tì támè Kuyie, kunku kùù bo sáa ke deeri benitibè bemou, d̀òke bèè kù tá.

¹¹Á dò nké nti mbè náámmu, ke tì mbè tiè. ¹²Á báa yóu kè bè da senkèri a tú m̀è̀ kpéí rhodapàà. A náaanti nè a d̀òrimè dè nwenni, k̀àa ndó betòbè, kéntá Kuyie mmesàa nke d̀òri dèè wenni, kè bè nda wúo nke tũ. ¹³Á nkaa Kuyie nnáaanti benitibè, ke tì mbè t̀nni, ke tì mbè tiè nke kém̀m̀ú m bo tuokoomè. ¹⁴A báa yè nKuyie nda pã dii pãnni, kè ku pãnáaanti námbè tì béi mbewedòunkótibè da nòò ndii m̀nni sinou ke bántè Kuyie. ¹⁵Totí a yèmmè de kó dipãnni ínkè, ke duó nhamáa de kó mutóm̀m̀ú, kè bè nwúo nha kérímè de ìkè. ¹⁶Ndake amáa kpéí nké mbè tiè nkè dè wenni, kénfííku teii. K̀àa d̀òri memme a bo deetè amáa, kédeetènè a tiè mbè.

A bo nni m̀è̀ botí benitibè

5 A ní bá nnáannè wèè da kóti mekperímè, a nhò náannè ke dò nha cice, kénnáannè bedapàmbè ke dò nha néi, ²kéndòri bepokótibè ke dò nha yòbè, kéndòri besapàmbè ke dò nha tábè, ke timati bá mbo di cuokè.

Kirisi kòbe dò nkéndake bèè kúpobè kpéí

³Á ndake bekúpobè bèè í m̀òke bèè bè teennè be kpéí, ké mbè dé ke dò nha yòbè. ⁴Kòò kúpokù m̀ou me mmòke ibí yoo o yaabí, ìi dò nké nhò tó ò do ì tó m̀è̀ botí kébenke ì tumè Kirisi kòbe. Kuyie

mmē ndó. ⁵ Okúpokù wèè í mọke wèè ò teennè ò ɔ mbús Kuyie nku, ke kù mmúsú meteemmè sáá. ⁶ Okúpokù wèè dđri ò dómè ò kumu, kòo yèmmè né dò nhò fòù. ⁷ A dò nké tì mbè nàkémú kè bè ndɔri dèè wenni. ⁸ Kòd mọù í dake ò kọbe kpéí, dđke ò cífètè kpéí, wè í tú Kirisi kou. Wèè í tú nKuyie nho kóme ò tɔ̀nèmu.

⁹ Nte a dò nkéwāri bèè kúpobè yètè kè mbè tɔ, wèè yenke onitidòu omáa ke mọke yebie sipísikuú. ¹⁰ Ke tiè nho bí mesàa, ke cajú bepđbè, ke yári Kirisi kọbe, ke dake besénnibè kpéí. Kòo tómmú mumou wenni.

¹¹ A báa wāri bekúpobè bèè kpaá be, Kirisi kọbe dò nkétɔ̀ bè be kó yeyètè mieke. Kè dè yèmmè bè bo bútinnè bè dounnè dii nùu Kirisi kéwēte kéndó kéyenke, ¹² kétɔ̀te bè do dounnè dii nùu Kirisi, kéyetènè Kuyie, ¹³ kénaá mbetɔ̀n-nédiebè, kéncenti centi sicéí, ke náante náante tì í tú be kpeti. ¹⁴ Deè te kè n dó bekúpobè bèè kpaá ke be bè nyenkú, képié ibí, kéndake be céí kpéí, kè ti kprantídèntɔ̀bè báa na ke ti wátí. ¹⁵ Ke yé bekúpobè mabè yóumè Kuyie nkó kuce ke túnne obɔ̀dkpáatí koku. ¹⁶ Kòo kúpokù mọù mọke o kọbe bèè tũ nKuyie bè nhò tɔ, kòd bá ntú Kirisi kọbe kó ditou kè bè ntɔ̀ bèè í mọke be kọbe.

Bè dò nkéntómè wèè náa Kuyie nnáaanti nè ò dò kéndómmè

¹⁷ Wèè náa Kuyie nnáaanti ke ni Kirisi kọbe tinní di nhò yietí kè dèe pēēté di duó ndè bekúpobè kuce mēdémè. ¹⁸ Tì wārimu ke tú: A báa táú nfenàáfè nùu fè puotí dii mōnni tidiiti. Ke wāri kupikù tekù ke tu: Bè dò nkényietimu otōnti. ¹⁹ Kè bè wátiri owedunkóti a báa yie nkè nsà kè bèdébè yoo bētāati beè í yà ke béí. ²⁰ Kòd mọù dđd meyei, nha ò kpannè benitibè iikè kè kufɔ̀wáa mbè pí nkè bèe yote meyei nkó mudɔ̀rimù.

²¹ N da báammu Kuyie nyiikè nè Yesu Kirisi kọke nè Kuyie ntōrè kù tāāté yè

iikè, ke tú a ntú nde kó itié ke bá mmọke yenđ yèdèè, ke bá mbaati òmou. ²² A bá ncáá a bo tāātémè oniti, kòd nđ nsinou, kòd duó mmutómmú, kàa mè dđd, kòo do, a múnke kókémú de kó meyei mmieke, fí nni wenni páíí.

²³ Á bá nyó mmenie mmáa, nyó ndiféè sámpó a pouti yonku kpéí.

²⁴ Bèmbè kó meyei mpánke ɔ nfeímu, kè betɔ̀bè kóme ɔ̀ dente kéfeitè. ²⁵ Mesáa nkperè me ndò, bèmbè kóme ɔ̀ dente kéfeitè.

6 Bèè tu Kirisi kọbe ke tú tidaati bè ndé be yembè, kè dèe yie nkè bè báa sáá nKuyie nkésenkèri ku náaanti. ² Tidaati tì yembè tu Kirisi kọbe, tì báa yóu tì bo mbè démmè ke dđ bè tu bemou Kirisi kọbe. Tì petinke dò nti mpí mbe tómmú mmu, kè dèe pēēté dè na ndómme.

Iyáabisítíé nnè tikpàti mómmonti de kó tináaanti

Nte a dò nké mbè tiè nti ke yáúkunko be kōnti. ³ Kòd mọù tié nyitíé mmai ìi cáánnè Kirisi kpeyi, ò yete Kuyie nkó kuce kpeti nti, ⁴ ke mọke tefentè, wè í yé demarè, ke mọke tineiti sɔ̀n-tíke kpeti, tì ce nyekpàrè nè yesáám-bè, ke mọke mehēemmè, ke wúo mbetɔ̀bè beyeibe. ⁵ Bèè mọke de kó tineiti botí bè ténke í yé timómmonti, kè be yèmmè dò nkuwedounce tu kuditikoku.

⁶ Kuwedounce kó tikpàti tu dè bo nda naatinèmmè a mọke dè. ⁷ Tì yému ke dò nti í tóní demarè bè ti péí dii mōnni, ti me nyí yó nto demarè ti kúú nyie. ⁸ Kè ti mọke ti yo mmù, ke mọke tiyàati dè ti sànnèmu. ⁹ Bèè dó kénaá mbedítikpàatibè, bè ɔ̀ do mebennímè mieke nke kè iyentotí yeiyii bè souté kè bèe ta meyei mmieke, káfeti kè dèe de. ¹⁰ A bo duómmè a yèmmè idífítí dè tu meyei nkó dikūnni ndi, bèmbè í ndọke ke détenè Kuyie nke fè̀uri.

Pɔɔri tiém̄mè Timōtee

¹¹ Fɔ́ nKuyie nkóo nìtì, menténè amáà de kó meyei nkéntū Kuyie nke dɔɔri kù dɔ́ dè, kényíé nku kpeti, ké nkù dɔ́, kénno nke mi nke bá ndɔri. ¹² M̄à dimàù sààrì a t̄á m̄èè kp̄í nKuyie nkép̄été mufòmmu mùù bo s̄áà Kuyie nda yu mùù kp̄í nk̄àa n̄áké benit̄ibè péu ìkè a kù t̄ámè. ¹³ Nè Kuyie nkùù duò mmufòmmu denennè dem̄ɔu ku yèt̄irì nè Yesu K̄irisi wèè do í ȳt̄e ò bo n̄ákém̄è P̄nsi Pidati ìkè ò tu wè o kperi, n da náámmu kè n tú: ¹⁴ A mp̄í nKuyie ntannùù k̄àa fòmmu nwenni páíí, kòò m̄òù báá da wátí, kè ti Yiè nYesu K̄irisi ȳàa wēt̄enní. ¹⁵ Kuyie ndiekù kùù m̄áa m̄òke muw̄érímú mum̄ɔu, bekp̄ààt̄ibè kóo kp̄ààt̄i, kùù baké bèè baké, kè ku m̄ònni t̄ùòke ò bo wēt̄ení. ¹⁶ Kuù m̄áa fòù s̄áà, ke ã kuwenniku diekù mieke

kùù kòù inuɔ, òm̄òù í yóó na ke t̄sónko kùù borè. Òm̄òù í yà Kuyie, òm̄òù m̄e mbáá na ké kù yà. Ku yèt̄irì ndeu, kè kù nkpeñnì s̄áà. Kè dè mme ndò.

¹⁷ Náké bèè m̄òke ku ntenkù kó tikp̄àt̄i kè bè bá mm̄òke sifeí, bè báá duó mbe yèmmè tikp̄àt̄i, ke yé bè í yém̄è t̄i p̄enké d̄ì m̄ònni. Bèè duó mbe yèmmè Kuyie nkùù ti duò ndem̄ɔu, ke dɔ́ dè nti naati. ¹⁸ Náké be kè bè ndɔri d̄èè wenni, kè be borime nwenni, kè bè nnit̄i ke p̄ā mbe kperè. ¹⁹ Memme bè bo p̄étém̄è tikp̄àt̄i kéínkè kpeti, t̄iì yó mbo s̄áà, kém̄m̄òke mufòmmu s̄áà.

²⁰ Timōtee a báá yóu a bo mp̄ímmè Kuyie nda duó mm̄òù t̄ómmú, menténè amáà bèè yèmmè dò mbè ciì, ke dɔ́ tineit̄i s̄ónt̄íke kpeti. ²¹ Bèmbè yèmmè dò mbè ciìmu ke détténè Kuyie nkó kuce.

Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè!

Pɔɔri wàri dīl pátírí déri Timōtee

Di mpátírí tɔ̀ tìl náàntì

Pɔɔri do yóó wàri Timōtee dipátírí déri ke bo Odømmu nwe. Ó do wàri de kó dipátírí Timōtee nwe ke bo o duó ny-itié, kè dèe yie nkè mēbennímè ò tù̀kení ò nwéèrì kéntié nKuyie ntié nyi dò nti nyi tiemmè.

Kòò ò nàké ke dò ò dò nkéndakemu bèè ce ntineiti detetirè kpeti, yetannò ínke detetirè kè dè bè dētinkonè Kuyie nkuó. Demou de mieke ke tié Timōtee ke tú wè nyé wenwe Pɔɔri ò fèú́tè mèè botí, nè meminnímè ò m̀d̀d̀temè mēfèú́tímè mieke nè ò d́ mèè botí Kirisi kòbe.

Di mpátírí náàntì duó ke dòm̀mè

1. Pɔɔri sántemè Kuyie, nè ò yáúkùn-nemè Timōtee k̀ntì ke dò ò ntéí 1:1-18
2. Pɔɔri duó nyìl tié nTimōtee 2:14-4:5
3. Pɔɔri ò m̀m̀muo nhò do bo tìl mieke 4:6-22

Mudɔummu

1 Mí mPɔɔri Yesu Kirisi kó ditōnni, Kuyie nkuù n tãátè kè m bo náké benitibè tináàntì tìl duó mmufòm̀mu kù do nàké tìl kpéí. Oniti ɔ́ taunnè Yesu nwe kèpétè de kó mufòm̀mu. ²Mí da wàri di mpátírí, f́ nTimōtee n kóo dapàà n tá wè. Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisi, bè da kuó mmesémmè ke da d̀d̀ mesàà nke da duó ndiwèi!

Pɔɔri yáúkùnkómè Timōtee k̀ntì

³N sántímu Kuyie kunku n yembè do tū̀ nkù, m pí nkù tōmmú bá n yèmmè í m bekùnè. N kù bàámmu keyènkè nè kuyie nha kpéí. ⁴Nh ɔ́ dentenímu ti sòò yóó yate dīl m̀nni kàa kuó mmèè

botí tinōnnieti, kéndó ke da yà kè dè n narike. ⁵N yému a tãmè Kuyie mmesàà, a yó kóti Doyiisi nè a yó Enniisi bè do kù tá mèè botí. ⁶A báá yè n da ǹd̀ ndī m̀nni sínou ke bántè Kuyie nkè kù da pā dīl pānni kpéí. ⁷Muyaánsààmù í ti bónkùnkò, mù ti duó mmuwèrímù mmu, ke te kè ti d́ titòbè, ke nò nke píi ntímáà.

⁸Ifei bá nda bonè a bo nákémmè í Yiè nYesu Kirisi kpéí nnè bè n kpetímè o kpéí. N wènnénè kèfèú́tè Tináànsààti a náá nti kpéí nnè Kuyie nda duó mmùù wèrímú. ⁹Kuù ti yu ke ti deetè, dè í tú kù yè nti d̀d̀rimè meè wenni, kuù mè d́ nè dim̀nni ke mu nyi d̀d̀ kutenkù, ke mè d̀d̀ nè Yesu Kirisi kpéí. ¹⁰Bàmbà nkè ti yà ku sàà nkù duonnímè Yesu Kirisi kòò ti deetè, ke na mukúú nke mù dèè, ke ti nàké Tináànsààti kè ti pètè mufòm̀mu mùù bo sáà.

¹¹Kuyie nni nd̀d̀ ku kó ditōnni kè m bo náké tìl náànsààti bèè í tú Sifube ké ti mbè tié. ¹²Tìl náànsààti te kè n fèú́ri bá ifei í m bo, n yé mèè kpéí n tá wè, ke yé ke dò nhò bo m baa ò n duó ndè kètuokenè tibeénti yè. ¹³A mpí nTináànsààti n da nàké tì, ke d̀ke duó nhamáà Kuyie, ke ndó betòbè nè muwèrímú ti m̀ke mù ti Yiè nYesu kó metaummè mieke.

¹⁴Mpí mmesàà mMuyaánsààmù mùù bo ti mieke mù da duó ndè. ¹⁵A yému ke dò nhAsii kòbe bèè do m bonè, Fiseeri nè Edimosenni bè n yóumu. ¹⁶Kuyie ndò mesàà Onnesifɔ̀ cìètè kòbe, ke yé bè n kpetímè bá ifei í ò bo, kòò k̀r̀r̀nì ke n dou nke yáúkùnkò n k̀ntì. ¹⁷Ò tù̀kení dīl m̀nni Odømmu mieke ké n wammú weti weti nwe kèna ké n yà. ¹⁸Ti Yiè nYesu ò kuó mmesémmè, kòò pètè mesàà nKuyie mbeénti yè. A yému wè n teennè mèè botí Efeesi.

Kirisi āp̀ntì sààwè wèè d̀d̀ri Kirisi dómè

2 Timōtee n kóo dapàà n tá wè mesàà, yetoo kè ti Yiè nYesu Kirisi

da duó mmùù wērímú da kpénkùnne. ²A kèè kè n náá nti benitibè, tuo nti betòbè bèè borime wenni, bèè yóó na ke ti tùo mbetòbè.

³N wènnénè kè ti fèúté a tú mèè kpéí Yesu Kirisi kóo āāpònti sààwè. ⁴Ohāpònti wèè dḍri wèè ò baké ò dómè, ò ḍḍ í ndḍori deterè marè kè dè í tú muhāpòntōmmú. ⁵Kòo niti me ndó kécoké kédíé nhò ḍ ntūmmu muceé nkó ikuó kòo í ì tūnne ò báá na kéniiité kápété tiyeti. ⁶Wèè kùúti mesàà nweè ḍ ndò nkéniiité kékḍú tidiiti. ⁷Totí a yèmmè ti nnáànti ínkè, ti Yiè nyóó da teennèmu kàa ti banté timḍu.

⁸Á báá yè nYesu Kirisi wèè ku ke yánté o kpéí. Bè peité wè Dafiti kó kufuku mieke. Tináànsààti n náá nti náá nweè kpéí. ⁹N náá mmèè kpéí nTináànsààti deè te kè n fèúri, kè bè n kpetí ke dò n tú onitikḍùti, bè me nyí yóó na kápaa nKuyie nnáànti. ¹⁰Deè te kè m mi nke fèúri Kuyie ntāātè bè kpéí, kè Yesu Kirisi bo bè deetè kè bèe ninte tikpeti tii bo sáà.

¹¹Tináànti tii ntú timḍmmḍnti nti:

Kè ti wènnénè Yesu Kirisi ke ku, ti bo ò wènnénè kénfòù.

¹²Kè ti wéèri koḍ tū,

ti bo ò wènnénè o kpàti mieke,

kè ti me nhò yete

ò bo ti yete múnke.

¹³Kè ti í ḍḍori Kuyie ndómè,

wenwe ḍḍorimu kù dómè.

Ke yé wè í yóó namè ke yóu ò dòmmè.

Otḍnti sààwè bo ndòmmè

¹⁴Dente be ti nnáànti, ké tí mbè nàké weti weti Kuyie nyìkè ke tú bèe yóu tisínténeiti, ti í ḍḍori mesàà, ti pètínke buḍmmu bèè ti kèmmú. ¹⁵Yetoo kéndò nhotḍnti sààwè Kuyie nyìkè, ke bá mmòke tii bo da pí nyifei a tḍmmú ínkè, kàa nnáá ntináànsààti dè bèkúmè. ¹⁶Nyennínè tineiti sḍntíke kpeti tii pietinè Kuyie nkó kuce, bèè dḍ de kó tisínténeiti ti bè détkonè Kuyie nku.

¹⁷De kó tineiti dḍnnè dimḍnsínni ndi ke ḍḍmmú, bèè ti mḍke be kó bèmabè tu: Imindee nè Fideti. ¹⁸Bè yóu timḍmmḍnti nti ke détkinnè bèmabè Kuyie, ke bè náá nke tú Kuyie nduó nkè becírìbè yánté ke deèmu. ¹⁹Nè memme Kuyie nduó nyèè pūke kè yè fífkú teii, kè ku náànti wāri ye ínkè ke tú: Ti Yiè nKuyie nyému ku kòbe. Kè titeti wāri ke tú: Kè wèè yí ò tú ti Yiè nkou wèe yóu meyei.

²⁰Tecíētè dietè mieke tinenti ḍ mbomu tibotí tibotí: Mesḍḍo kpeti nè timáti péfíti kpeti nè tiyaati kpeti nè ideí kpeti. Kè bè píinnè timati mutḍmmú yebaa mmieke, ke píinnè titeti yewe yemḍu, ke kounè titeti tiyontí. ²¹Wèè yóu meyei n náá mmèè kpéí ndie nhò bo ntú ti Yiè nkou, kéntú kunenkú sààkú bè píinnè kù mutḍmmú sààmú. ²²Pí nhamáà kè tidapànti báá da tanné meyei mmieke, kèmbeti timḍmmḍnti, kényetíroo ke tá Kuyie, kénwaa mmedókúmè, kèmbeti diwèi, kénwènnè bèè tū nKuyie nnè be yèmmè memḍu. ²³Bá nyíe ntiyeineiti detetirè kpeti, ti ce nyekpàrè nye. ²⁴Kuyie nkóo tḍnti í dò nkéndḍ yekpàrè, ò dò nkéndḍ benitibè bemḍu ndi, kénno nke bè tiè, kénno nke mi. ²⁵Ke tiè mbèè í dḍ o náànti meyoḍmmè, kè dè yèmmè Kuyie mbo bè teennè kè bèe banté timḍmmḍnti kéceete kè be borimee wenke. ²⁶Kè bèe yè dibḍḍ dii do bè pí ndi nḍùtè mieke, kénnaá mbesààbè kéndḍori Kuyie ndómè.

Benitibè yó ndòmmè yewe sonye

3 Timõntee, á nyé ke dò ndè yóó yonkemu yewe sonye mieke. ²Kè benitibèe naá nsinḍutēi yembè, kéduó mbe yèmmè idíftí, kénhā yepḍrè, kém-mòke sifeí, kénsáá nKuyie. Ke í sántí bè bè pāā ndè kpéí, ke sènkú dèè tu Kuyie nkperè. ³Kè be toḍ kpenke, kè bè nkpa mesémmè, ke náante betòbè kpéí, ke mòke kemieyonke, ke yóu, ke ní mbenitibè bèè dḍri dèè wenni. ⁴Bè

bo nfiiti betòbè, ke m̀ake kemieke nè sifeí, ke d̀wari be yèmmè d̀òmè ke í d̀s Kuyie, ⁵kénd̀wari ke d̀ò mbè t̀ù nKuyie nkó kuce ke né yetírí d̀èè tu bèè t́a be kó muwérímú, á yatenè amáa de kó benitìbè. ⁶Bèè kó bèmabè taà benitipòbè bèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce be c̀eí. De kó benitipòbè m̀ake meyei mme péu ke í nò nke p̀í mbemáa, ⁷ke t̀ú bè wanti timómmonti bè me nyí na ke t̀i banté. ⁸Bèè me ntaà benitipòbè c̀eí bè yete timómmonti nti, ke d̀onnè Esibiti kó benitinòmbè Sannesi nè Sámbeesi ³bè do yetemè M̀oyiisi kpeti, kè be yèmmè s̀inte kè bèè búttinné Kuyie nkó kuce. ⁹Be d̀wàrimè me nyí yó nh̄a ke s̀ari, mè yóó feitému kénd̀onnè de kó benitinòmbè k̀ome do feitémè.

P̀wari nàkémè Timõntee ò d̀ò nkénd̀ommè

¹⁰F̀s nTimõntee, a kèèmu n tié, ke ya m borime dòmmè ke ỳété m beti mù ke ya n t́a mèè botí Kuyie nnè m minnìmmè nè n d̀s mèè botí Kuyie nnè benitìbè, nè n f̀íkkùmè Kuyie nkó kuce mieke. ¹¹A yému bè n f̀éu mmèè botí nè nh̄ aké mèè botí. A yému t̀i n t̀ùkení Àntiyòsi nè Ikõnni nè Disiri. N yàmú mefèútímè memou botí kè Kuyie mme nni deeté. ¹²Bèè d̀s kénd̀wari Kuyie ndómè ke t̀ú nYesu Kírísí bè yóó bè f̀éummu. ¹³Kè benitiyonkubè bie nè iyáábìsítíe nyembè bè yó nsákému ke tati meyei mmieke, ke f̀étinko benitìbè nè bemómmombe. ¹⁴F̀s nni mpí mbè da tié nti kàa ti yie nnè a yèmmè memou, a yému wèè t̀i nda tié. ¹⁵A yému Kuyie nnáànti nè a bemmè, t̀i da duó mmeciì nkàa yie nYesu kòò da deeté. ¹⁶Kuyie nkuu niitè bèè wàri ku náànti, kè bè t̀i wàri kè t̀i wenni, ke ti benkú timómmonti nè ti yei nnè ti yetímè nè ti bo mbo mèè botí ke d̀wari Kuyie ndómè. ¹⁷Kù mè d̀òò

kè dè bo yie nkè ku kóò niti wèè t̀untè omáa mesàa nképi mmutómmú sàamù.

4 N da náammu nè Kuyie nkó diyètiri nè Yesu Kírísí kperi, wenwe wèè wétini ke bo baaté kutenkù kébekénè befòubè nè becírìbè kè n t̀ú: ²A yetoo kénnaá Kuyie nnáànti s̀áa, kè yemòrè wenni yoo yè s̀i. Kè wèè yeté a ò tié nkòo banté o yetímè, kè wèè d̀ò nha ò kpannè a ò kpannè, kè dè d̀ò nha yáúkunnè wèè k̀nti, á t̀i yáúkunnè, á mmi nké mbè tiè nnè meyèmmè memáa. ³Yemòrè kpaanímú kè benitìbè yóó yete itié nsàayi, kéwammú bèè bo mbè ni ke bè náa mbè d̀s t̀i. ⁴Kè bèè búttinné Kuyie nnáànti kèntunne iyáábìsítíe. ⁵A nno nke p̀í nhamáa, kémmake meminnímè mefèútímè mieke kénnaá nTínáansàati ke pí nha tómmú weti weti.

⁶N da náa mmie nke yè n duómmèmu n fòmmu ke yóó kú. N kúú mmònni dii t̀ùke. ⁷M màmu dè bèkùmè, ke t́a Kuyie nke t̀ùke kumànku. ⁸Ke baa ticuuti obeénti sàawè yó n duó nti tibeénti yiè, wè í yóó t̀i duó mmí mmáa. Ò yóó t̀i duó mbèè kó dimáa ò bàa bèmbè nè diwèi ò yóó wètení dii yiè.

P̀wari do yè Timõntee báa yè ndè

⁹Yetoo kékòtení mecáa nké n ya. ¹⁰Demaasi d̀s kutenkù kuù nkperè nde ke n yóu ke kòte Tesadoniki, kè Keresáa kòte Kadasii, kè Titi kòte Dadimasii. ¹¹Duku wèè máa kpaá ke m bonè. Kàa kòriní a nneinni Mariki kòò n teennè mutómmú. ¹²Tisiki yie nh̄ ò t̄ nhEfeesi nwe. ¹³Kàa kòriní a n t̀oni n yaàbòri n yóu di Todowaasi, Kapuusi c̀étè, kèntònni m páte, a báa yè nha bo n t̀onnímè Kuyie nnáànti kpeye.

¹⁴Adekisántiri omáati n d̀òò meyei mmediè, ti Yiè nyóó mè nhò yietímu.

³3:8 Sannesi nè Sámbeesi: De kó benitinòmbè bè náa mbèè kpéi Mudennimù 7:11-22 bè me nyí kè wàri be yetè.

¹⁵ Á nyé o kpéí, ò cààrimu ti náá ntìi kó dimàà.

¹⁶ Bè do m bekùnè dìi m̀̀nni meketimè kè bè n yóumu bəm̀̀u, Kuyie mbáá bè yietí be cààrimè. ¹⁷ Kè Kuyie mme nní nni mbonè, ké n deeténè yecirícirè, ké n duó mmuwérimú kè n nàké Tináànsààti bèè í tú Sifube. ¹⁸ Ti Yiè mbo nni ndeeri nè meyei mmem̀̀u, ké n tanné o kpààtiyuu, o yè̀̀tiri ndeu sáà. Kè dè mme ndò.

Mucaummu

¹⁹ A d̀̀u Pirisiidi nè o d̀̀u Akidaasi nè Onnesif̀̀w ciè̀̀tè k̀̀be. ²⁰ Edasiti kpaá

K̀̀denti nwe, kè Todofimmu m̀̀w nkè nh ò yóu Mideti. ²¹ Yetoo kék̀̀otení kè diỳ̀d̀̀ kpaaní.

Ebuduusi nè Pitāā nè Dinuusi Kododiya nè ti k̀̀be t̀̀bè bè da d̀̀unko.

²² Ti Yiè nni nda bonè!

Kuyie nkó mesàà nní nda bonè.

Pɔɔri wàri d̀̀i pátírí Titi

Di mpátírí tɔ̀ t̀̀i náànti

Titi do tú oniti nwe wèè í tú Sifu kó kubotí kou. Kòo yie nYesu, kénneitinè Pɔɔri kè bè nàá nKuyie nnáànti. Pɔɔri do yóó ò wàri di mpátírí ke ś́ nhò bo Kedeti nwe, Pɔɔri weè do kè nhò tɔ̀ nkòò bo paaté mutɔ̀mmú centimè nè bè t̀̀ntemè Kuyie mbáammu.

Meketimè kòò d̀̀o Titi d̀̀o nké bè dèntemu bèè ni Kirisi kɔ̀be t̀̀rè bè d̀̀o nkéndòmmè, de m̀̀nni bá wè ò do yému ke d̀̀o nKedeti kɔ̀be tú bèè f̀̀mmu í wenni.

De kó dif̀̀nkúò kè Pɔɔri ò duó nyitié nhò bo ntièmmè bedakótífbè nè bepokótífbè Kirisi kɔ̀be t̀̀nni mieke, kè bè múnkèe tuo nde kó itié mbebémbè nè bèè tú tidaat̀̀i. Kòo bè dènte Kirisi kɔ̀be d̀̀ommè kénnaatinè betɔ̀bè, kè d̀̀e yie nké metímè bá mbo.

Di mpátírí náànti duó ke d̀̀ommè

1. Bewedɔ̀unkótífbè d̀̀o nkéndòmmè 1
2. Bedakótífbè nè bepokótífbè bè d̀̀o nkéndòmmè 2
3. Kirisi kɔ̀be d̀̀o nkéndòmmè 3

Mudɔ̀ummu

1 Mí mPɔɔri Kuyie nkóo t̀̀nti, n tú Yesu Kirisi kó dit̀̀nni ndi ke náá nTináànsààti.

Kuyie nkuu n duó nde kó mutɔ̀mmú kè m bo náké Tináànsààti kù t̀̀áàtè bè kè bèè ti banté kéntá Kuyie, kéntù nku kó kuce bè d̀̀o nké nkù t̀̀ummè. ²Kè bèè banté ke d̀̀o mbè m̀̀ke muf̀̀d̀̀mmu mùù bo s̀̀á, kù do yè nkù yóó bè duó mmù ke mu nyí d̀̀ò kùntenkù. ³Di m̀̀nni ke mù nti benke ke duó nké n náá nTináànsààti. Kuù mè d̀̀ò ke bo ti deeté.

⁴Mí da wàri di mpátírí f̀̀s nTiti m bire m̀̀mm̀nde Kuyie nkó kuce mieke.

Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè da d̀̀ò mesàà nke da duó ndiwèi!

Pɔɔri duó mmùù t̀̀ommú Titi Kereti

⁵N do da yóu Kereti kàa bo deè mutɔ̀mmú mùù kpaá m̀̀mmu, kéntù nyitié n da duó nyi, kétanké bewedɔ̀unkótífbè bá d̀̀i èi mieke.

⁶Wèè ni Kirisi kɔ̀be t̀̀nni o d̀̀o nkéntù onitisàawè nwe, kempo onitipòkù omáà, kòo bí ntú bewedɔ̀umbè, kè ì borime wenni, kè ì yíe nyi yembè kpeti.

⁷Wèè ni Kirisi kɔ̀be t̀̀nni ò p̀̀i nKuyie ntɔ̀mmú mmu, ke d̀̀o nkénwenni, ò bá mmàke tefentè, ò bá mmàke kemieke, ò bá ntú kunaàyaàkù, ò bá nyóù, ò bá ncíi nke yo nyidíí. ⁸We ncoú bep̀̀òbè, kéndɔ̀ori mesàà nke c̀̀i, ke d̀̀ori Kuyie ndómè, kòo borime nwenni, kòo nno nke p̀̀i nhomáà. ⁹Wè mp̀̀i Kuyie nnáànti weti weti, ke t̀̀i tiè mbè t̀̀i nhò tié mèè botí, kòo d̀̀òri memme ò bo na kèntiè mbenitífbè itié m̀̀mm̀nyi, kè wèè yetè wèè na kóo benke o yetímè.

¹⁰Bèè í tú nKuyie nkó itié nweti weti bè d̀̀ke s̀̀u Sifube bèè c̀̀uté Yesu be mieke nke, bá bè í yíe ntimatí, ke náá mbenitífbè tináànti péu ke bè fétinko.

¹¹A bè bàa kè bè bá nnáá, bè buò nsicéi nsi ke s̀̀i p̀̀ù mpáíi ke tiè nyitié nyeiyi ke d̀̀o ticuuti. ¹²Kereti kɔ̀be kó Kuyie mpáánáànti náàntò m̀̀ù do

béimmu ke d̀̀o: Kereti kɔ̀be tú siyáàbisí yembè mbe ke yóu tikpas̀̀nti k̀̀me, ke dé mutɔ̀mmú, ke d̀̀o mudii máà. ¹³Kuyie mpáánáànti náàntò béi nti tu tim̀̀m̀nti nti, kpannè be mediè, kè bèè banté bè bo ntúmmè Kuyie nkó kuce ké-cooté. ¹⁴Ke yóu bè bo ntúmmè Sifube kó iyáàbisítíe kéntù ntim̀̀m̀nti ke yóu benitífbè d̀̀ó nyii tié. ¹⁵Demou dè weniimu Kuyie nwénk̀̀nne bè borè. Dèmarè me nyí wenni bèè yete Kuyie nkpeti ke s̀̀i mbe borè, be yèmmè nè be d̀̀òrimè dè s̀̀immu. ¹⁶Kè bè yèmmè d̀̀o mbe yé Kuyie

nkè be dɔ̀rìmè m̀ke isfe, bè í yie nKuyie nkpeti, bè báá na kédòò mesàà mmamè.

Kirisi kou dòmmè kèntiè nyitié nsàayi

2 F́ nni mbè tiè nyitié nsàayi Kuyie nkpeyi. ²Náké bedakótìbè kè bè nno nke pī mbemáà, ke tú benitìbè mómmòmbè, kè benitìbè mbè dé. Kè bè ntá Kuyie nweti weti, kéndó be kòbe tɔ̀bè, ke m̀ke meminnimè. ³A náké b̀pokótìbè kè be borime nwenni, kè bè bá nnáante betɔ̀bè kpéi mbè bá ntú tinaayáàti. Bè nduò nyitié nsàayi ⁴benitipobémbè, kè bè ndó be daabè nè be bí, ⁵kéntú benitiposààbè kénwetì be daabè, kénno nke pī mbemáà, ke pī mmucētōmmú mesàà, kè be yèmmè wenni, kè bè yìe mbe daabè kpeti kè be dɔ̀rìmè bá nte kòò m̀u senkèrì Kuyie nnáantì.

⁶A ntìe m̀bèbèmbè kè bè nciù, kénno nke pī mbemáà dem̀u mieke. ⁷F́ nha mómmuò nkàa borime nwenni, kàa mbè tiè nyitié nsàayi, ì tu imómm̀nyi. ⁸A tié nni ndò mpáíi kè ti kprantídèntɔ̀bèe m̀nté bè bo ti wátì tì, kè ifeii bè pī.

⁹A tié ntidaatì kè tì nyíe nti yembè kpeti, kéndɔ̀ri bè dómè, bè ní báá tì béinnè kè tii baao. ¹⁰Ti bá mbè yuuku, tì ndɔ̀ri mesàà nkè ti borime nwenni. Kè benitìbè ndé Kuyie nkùù deérì, kù ti duó ntii náantì.

¹¹Kuyie ndòò mesàà nke d́ kè ti deetému kè benitìbèe kù banté. ¹²Kù d́ ti yóu meyei mme nè kutenkù kó meyèmmè, kè ti borime nwenni kè tí nno nke pī ntimáà, ke dɔ̀ri Kuyie ndómè, ¹³kénkém̀m̀nè diyìe dierì ti baa di. De kó diyìe Kuyie ndiekù, ti Yiè nYesu Kirisi odeetf̀wè bo feíténì di nè tikpeti. ¹⁴Ò duó nhomáà ndi kè bè ò kùu ti yei nkpeí, kòò ti deeté, ke ti wénk̀nne, kè ti tú o kòbe, ke d́ mesàà nke mè d̀òri.

¹⁵A dò nké ntì mbè tiè nnè muwērímú ke nyáúkunko be k̀ntì, kè bè ndɔ̀ri ti yè mmù, Kuyie nkuù da duó nde kó

mutōmmú, báá yie nkòò m̀u senkèrì a tié.

Kirisi kòbe dò nkéndòmmè

3 Náké be kè bè ndé ketenkè yembè nè bekpààtibè, kényíe mbe kpeti, kémpí mmutōmmú kè dè wenni. ²Bè bá mmòke tísintènaàntì, bè bá nwanti yekpàrè, bè nwanti benitìbè bəm̀u kó mesàà. ³Ti múnke do tú tiyeintì nti, ke m̀ke meyèmmè yeime, ke í yíe ntimatì, ke tú nkuce yeiku, ke d́ kutenkù kperè dem̀u, ke dɔ̀ri dèè í wenni, ke èènnè titɔ̀bè, ke beúnè titɔ̀bè. ⁴Kè Kuyie nti d́ ke ti d̀ò mesàà nke ti deeté. ⁵Dè í tu ti d̀ò mesàà mmamè, kù ti kuó mmesémmè mme. Bè ti k̀nne diù m̀nni ndi menie mMuyaánsààm̀u ti d̀òmmè benitipàmbè ke ti duó mmufòmmu pàmmù. ⁶Ti Yiè nYesu Kirisi weè te kè Kuyie nti duó mMuyaánsààm̀u mediè. ⁷Ku kó mesàà mmeè te kè ti wenke, ke baa mufòmmu mùù bo sáà kù yè nkù yóó ti duó mmù. ⁸De kó tináantì tu timómm̀nti nti kè n d́ a tì mbè tié nkè bèe tì còuté kè tii bè teennè, kè bè ndɔ̀ri mesàà ndèè wenni ke yóó teennè benitìbè. ⁹Á bá nkòké tísintèneitì mieke: Ifuke kó tineitì nè Sifube kó ikuó, de ce nyekpàrè nye, dè í teennè mùmamù. ¹⁰Kòò m̀u totf́ri Kirisi kòbe, á ò cau nkuce mèdémè kòò yete á ò bèti. ¹¹De yiè nkó kubotí fetimu, ke dɔ̀ri meyei nke caari omáà.

Mucaummu

¹²Kè n t̀nko Atemaa yoo Tisiki. Á kotení mecāā Nikɔ̀podiisi n yó nde mbo diyòò. ¹³Teennè Senaasi obeéntì nè Apodoosi kè bèe kòte kupòòkù kè dèmarè báá bè d̀nté. ¹⁴Ti kòbe múnke dò nkéndɔ̀rimu mesàà, ke teennè benitìbè bèè bo ticitì mieke ke báá s̀nté kèmbò detetirè.

¹⁵Kirisi kòbe bèè bo die mbè da d̀unko. Á d̀unko Kirisi kòbe bèè bo di cie.

Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè dimɔu!

Pɔɔri wàri d̀̀i pátiri Fidemɔ Di mpátiri tɔ̀ t̀̀i náànti

Fidemɔ do tú onitidiwè nwe kéceete kèt̀̀unne Yesu kó kuce Kɔ̀dɔ̀si Kirisi kɔ̀be t̀̀nni. Kòo mmɔ̀ke o kó kudaak̀̀u mak̀̀u kè ku yè̀t̀iri tu Onnesimmu, kè k̀̀u coké o borè, kés̀̀nkoo Pɔ̀ri kukpet̀̀indieku, ké ke nceete kéyie nYesu. Dèè te kè Pɔ̀ri wàri Fidemɔ dipátiri ke bo ò bántè kòo wète kétaunnè o kó kudaak̀̀u koò nnà nke tú wèe k̀̀u cɔ̀uté ké k̀̀u c̀̀é, ke ténke bá nhò wùo nke dò nkudaak̀̀u ò nhò wùo nke dò nho kou.

Di mpátiri náànti dùs ke d̀̀ommè

1. Pɔ̀ri sántemè Fidemɔ 1-7

2. Bè bàámmè Fidemɔ ke tú wèe cɔ̀uté Onnesimmu 8-25

Mudɔ̀ummu

1 Mí mPɔ̀ri bè kpetí wè Yesu Kirisi kpéi nnè Timóntee t̀̀i da wàri f̀̀s nti népo sàù nè wè ti wè nti pí mm̀̀u t̀̀mmú. ²Ke d̀̀unnè Kirisi kɔ̀be bèè tiku a c̀̀tè nè ti t̀̀u Apiya nè Adisipu, wèè ti wènnè dim̀̀u. ³Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di d̀̀ò mesàà nke di dùs ndiwèi!

Fidemɔ t̀̀ámè Yesu nè ò d̀̀ómè o kɔ̀be tɔ̀bè

⁴Fidemɔ n népo sàù nh ̄ mbáá nKuyie nke k̀̀u sántimú a kpéi. ⁵N kèèmu a tá mèè botí ti Yiè nYesu koò d̀̀s ke d̀̀nè o kɔ̀be. ⁶M báámmu Kuyie nke tú meták̀̀umè mèè ti wènninko mí nnè f̀̀s, mè da teennè kàa banté ti m̀̀ke mèè sàà mmemɔ̀u ti wènnèmmè Kirisi. ⁷N tebite, a d̀̀ómè Kirisi kɔ̀be dèè n dùs ndiwèi ke nárík̀̀unko n yèmmè ke yáúk̀̀unne Kirisi kɔ̀be k̀̀nti.

Pɔ̀ri yèmmè Fidemɔ cɔ̀uté Onnesimmu nè diwèi

⁸N tú Kirisi kóo t̀̀nti nwe kè n do d̀̀s n da náké nè muwèrimú a dò nkédò t̀̀. ⁹N né d̀̀s ke da bántèmu n da d̀̀s mèè kpéi nnè Yesu Kirisi ti d̀̀s wè kó diyè̀t̀iri, mí mPɔ̀ri odakóti bè n kpetinnè Yesu Kirisi kpéi nke. ¹⁰N d̀̀s a cɔ̀uté Onnesimmu nwe kòò d̀̀ò mesàà. Mí ò náké Kuyie nnànti dikpet̀̀intou mieke kòò cè̀te, ke tú m bire Kuyie nkó kuce mieke. ¹¹N yèmu ke dò nhOnnesimmu do í da d̀̀ò mesàà, di mm̀̀nni ke yóo mè nda d̀̀ò ò mè nni nd̀̀ò mèè botí.

¹²Nè we ti naá nhoniti omáà ndi, kè n wè nda dùnko. ¹³Na ndómu wè nkpaá m borè, n kpetí dè Tináansàati kpéi nke n teennè, a na nni nteennè mèè botí. ¹⁴N né í d̀̀s n d̀̀ò dèmarè kàa í d̀̀s, m me nyí d̀̀s á n d̀̀ò mesàà nnè muwèrimú, n d̀̀s á wè nni ndùnni nè amáà ndi.

¹⁵Kè dè yèmmè dè dò nhOnnesimmu da yatenèmu yem̀̀rè sámpó mieke, kè di wète kéwènnè sáà. ¹⁶Di mm̀̀nni ò ténke í tú kudaak̀̀u c̀̀nkoo, ò naá nti kou nwe Kirisi kó mewènnimè mieke, kè nh ò d̀̀s mesàà nkè n yèmmè dò nha kperè yó mme ndò.

¹⁷Kàa yé ke dò m mènke tú a népo nwe, cɔ̀uté we a na nni ncouté mèè botí. ¹⁸Kòò da cààrè dèmarè yoo ò da bannè m bo dè nda yietí. ¹⁹Mí mPɔ̀ri mí wàri tináanti tii nnè n nùtè ke tú m bo dè nda yietí. N né í yè nha n yietí a m bannè dè, ke yé a m bannèmmè a fòmmu. ²⁰N tebite n da báámmu nè ti Yiè nkó diyè̀t̀iri ke tú a n d̀̀ò oniti ̄̀ d̀̀òmmè o kou Kirisi kó kuce mieke.

²¹N t̀̀i n da wàri ke yèmu ke dò nha yóo t̀̀i d̀̀ò kè dèè pè̀tè n yèmmè. ²²A n t̀̀unte kudieku, n yèmmè dò nKuyie mbo cɔ̀uté di báámmu ké m p̀̀a kuce kè n kɔ̀too di cie.

Mucaummu

²³Epafadasi, nè wè ti wē nke kpetí Kirisi kpéí nhò da dɔunko. ²⁴Nè Mariki

nè Adisitaki nè Demaasi nè Duku nè bè ti pĩ mmutɔmmú bè da dɔunko.

²⁵Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nní nda bonè!

Bè wàri òò pátírí Kírísí kòbe bèè tu Ebedeebe Di mpátírí tò tii náànti

Bè wàri Ebedee kó dipátírí Kírísí kòbe tírè mayè nye yèè do ta mehàárimè kéndó kédootóo metákùmè, weè bè wàri dipátírí kòò nyáúkunko be kònti ke tú bè ntéí, ké nyé ke dò ndèè do dɔ̀ri metaum-mè kótímè mieke onitì kó medeetímè kpéí, Kírísí de ndòò nè o kúú mmieke.

Ebedeebe kó dipátírí náá nke íkú yetannò yètááti ndi yèè tu:

1. Yesu Kuyie mBire kékunnemè omáa ke yie nho cice kpeti ke fèúté mediè. Yesu deunemu Kuyie mpā́nánáanti náám̀bè nè Kuyie ntṑrè.

2. Kuyie nnàkémè ke tú Yesu weè tu ikuò nìtù diwèè.

3. Yesu kó mukúú mmuù te kòo niti na ke pètè medeetímè iwúò kó mufèù do í na ke duóm̀mè onitì.

De kó dipátírí kó dikéè didèri mieke kòo yáúkunne Ebedeebe kònti kè bè bo nwéèri ke nfííkú Kírísí kó kuce mieke kéndònnè dimònni kòbe bèè do tá Kuyie. Kòo ntiè nKírísí kòbe ke tú bè nfííkú kén-tá nkétuokènè kumànkú.

Di mpátírí náànti duó ke dòmmè

1. Yem̀drè sonye yiè mmieke Kuyie nti benke kumáa nè ku Bire Yesu borè nde 1:1-3

2. Kírísí pēētémè demou 1:4-10:18

3. Metákùmè 10:19-13:17

4. Mudɔ̀mmu 13:18-25

Kuyie nti náánnè ku Bire nùù mieke nke

1 Kuyie ndo náánnè ti yembè nè ku pā́nánáanti náám̀bè nò mieke nke kuce m̀péú, nè meborime péu mieke. ²Yem̀drè sonye yie mmieke kè kù ti náán-

nè ku Bire nùù mieke. Nè ku Bire beè wēnné ke d̀òò kutenkù. Kù de ntā́áté kè dè yóó tieke demou. ³Ti yà Yesu deumè mme ke banté Kuyie ndeumè. Weè náànti kpeñni ke tò kutenkù ke te demou kè dè kéri mesàa. Weè ku ke úté ti yei nke dèè ke kári Kuyie nkùù nò ndemou ku bakù yóu.

Yesu pēētémè Kuyie ntṑrè

⁴Yesu kpeñnimu ke pēēté Kuyie ntṑrè, Kuyie nwe n duó ndiyètirì dièri, dii deu ke pēēté ku tṑrè kpeye. ⁵Kuyie nyí nàkè ku tṑnni marì ke yí:

A tú m bire nde yíe,

kè n tu a cice.

Kù me nyí nàkè ku tṑnni marì ke yí:

M bo ntú a cice,

kàa ntú m bire.

⁶Kuyie nyóó duónni dii m̀nni kutenkù mieke ku Bire dèè tu Mpo ke béimmu ke d̀ò:

Kuyie ntṑrè ndè bàá.

⁷Kuyie mbéimmu ku tṑrè kpéí nke yí:

Kuyie nkuù cèeri ku tṑrè

kè yè naà nkuyaakù,

ke ceeri ku tṑmbè

ke bè naà nfehā́ādeenfè.

⁸Ke né nàkè ku Bire ke yí:

A tú Kuyie nku,

kàa kpà̀tikàri yó mbo sáá,

a baké nè timómm̀nti nti.

⁹A d́o timómm̀nti nti,

a í d́o meyei,

deè te kè Kuyie nha Yiè nda tā́áté

a kòbe mieke,

ke waare a yuu mekùò,

ke da duó ndiwèi.

¹⁰Ke yiè ke bè nàkè ke yí:

F́ó nti Yiè

f́óò d̀òò ketenkè nè dimònni,

tiwetì tu a nòtè kó mutómmú mmu.

¹¹Dende yóó pēētému,

kè f́ó nni mbo,

dè yóó kótému kuyà̀kù tēmè.

¹²A yóó dè kpeúmu kuyà̀kù kōme,

kè dèe ceete.

Fó nyie me mbaa yó ndò nha dòntì nti, a í deu.

¹³ Kuyie nyí nàké ku kó ditǒnni mari ke yí:

Nkari m bakù youú

ke kémúnè m bo da duómme

a dootitǒbè kàa bè na ké bè cùti.

¹⁴ Ba ntu Kuyie ntǒrè? Ku tǒmbè mbe kù tǔǒnni bè, kè bè teennè kù yóó deeté bè.

Kuyie ndeerí mènè botí wennimu

2 Kuyie ndeerí mènè botí wennimu, deé kpéí nte kè ti dò nkémpí ntimóm-mǒnti ti kèè ti, ke báa yeté kuce. ² Nyénè ke dò nKuyie ntǒrè do touni ti ke náa mbenitibè ti tu timóm-mǒnti nti, kè bèè ti yetíri kè Kuyie mbè fǔũnko. ³ Ti kèè tii náaanti, Kuyie mBire deé ti nti nàké, kè bèè ti kèè kè bè múnke ti nàké. Kè ti ti yete ti bo yíme kéyenté? ⁴ Kè Kuyie ndòò tidietì tibotí tibotí, ke benke bè náa nti tumè timóm-mǒnti, ke bè pā Muyaán-sàdmù kó yepàrè kù dómè.

Yesu weé deeri

⁵ Kuyie nyí yē nku tǒrè yeé yó mbaké kute nkù kùu kpaaní, ti náa nkùu kpéí.

⁶ Ti wǎrimu nke tú:

Onitì kpeti tú ba

kàa dènniní ò kpéí?

Onitì tu we kàa dàke o kpéí?

⁷ A ò kékùnnèmu Kuyie ntǒrè

dimònni sámpóri mieke

kàa ò duó ntikpeti nè diyetidieri,

⁸ koò duó nha dòò dèè kó dimàà

koò dè baké demou.

Kuyie nhò duóm-mu demou koò dè baké ti né mu nyí yà ò bakémè demou. ⁹ Ti yàmu

Kuyie nhò kékùnnemè dimònni sámpóri mieke Kuyie ntǒrè, koò dèúkùnnè koò kpénkùnnè ò fǔútémè ke ku ti kpéí. Kuyie

nti dó mènè kpéí nte ò kumè timou kpéí. ¹⁰ Kuyie nkuù dòò dèè kó dimàà bo

demou, ke dè te ke dó benitibè péuu ta

ku kpeti mieke, deé te kè kù duó nkè Yesu fǔúté ke yè páíi ke bo bè deeté.

¹¹ Yesu weé ou benitibè be yei. Wèè wènkùnko nè ò wènkùnko bè bè wè mbe cice omàà ndi. Deé kpéí nte kè ifei í ò bo ò bo mbè tùmè o kǒbe, ¹² kòò béi nke dò: M bo nnáa nha kpéí n kǒbe cuokè, m bo nda sántí ditǒnni cuokè.

¹³ Ke wète ke yí:

M búú Kuyie nku.

Nte mí nnè ku bí kù n duó nyi.

¹⁴ Ò yu bè die nke tú ibí, ò yē mbèè mǒke bèmbe tinitikǒnti nè meyii. Yesu móm-mu nkòò naá nhoniti, ke mòòte ti mǒke tii kǒnti, ke ku ke na mukúú nyiè ndibòò, ¹⁵ ke deeté bèè do yīkèkù mukúú nke mù dé. ¹⁶ Wè í kòtení ke bo deeté Kuyie ntǒrè nye, ò kòtení ke bo deeté Abarahamu yaábí nyi. ¹⁷ Deé te kòò dòntenè o kǒbe weti weti, ke tú ikuú niùti diewè ke kuú mmesém-mè ke pí nKuyie ntóm-mú mesàà, ke ũùti benitibè yei. ¹⁸ Ò fǔútémè o móm-mu nke yà mesòummè memou. Di mmònni ke bo na kéteennè bèè fǔùri ke yau mesòummè.

Yesu deunèmè Mɔyiisi

3 N kǒbe Kuyie nyu bè, nwúónnè Yesu nwe, Kuyie ntǒnni wè, ikuú niùti diewè ti tū nwèè kó kuce. ² Ò do dǒori

Kuyie nkùu ò tǎáté kòò pí nde kó mutóm-mú kù dómè mme, ke dò mMɔyi-

isi do dòmmè. Ti wǎrimu ke tú Mɔyi-

isi do pí mmutóm-mú Kuyie ncíètè kè dè wenni. ³ Kòò nitì maá tecíètè kè tè wenni,

bè ò nsántí wèè tè maá wènwe. Mèè botí nku ti dòmmè kénsántí Yesu wèè pēēté

Mɔyiisi. ⁴ Kàa yà tecíètè a ò nyémè onitì weé tè maámè. Mèè botí nku ti yémè

ke dò nKuyie nkuù dòò demou. ⁵ Mɔyiisi do dò nhotǒnti nwe, ke pí nKuyie ncíètè

mieke mutóm-mú mumou kù dó mènè botí kè dè wenni, ke náa nKuyie nhò duó nti.

⁶ Kirisi tu Kuyie mBire nde, ke dǒori kù dómè sǎà. Weé tu omari, bèè ò yie nkè

bè tu teciète ò maà tè kè nsà kè ti tá ke baa dèè kpaaní nè diwèi.

Kuyie ndo dómè kéom̄p̄unne ku kɔbe

⁷Deè te kè Muyaánsàdmù nàà nke tú:

Mí nKuyie nkè n di béinnè yíe,

⁸di báá kpénkùnne di to,

di yembè do dɔ̄rimè ke yetírí n kpeti,
n do bè yááké dì m̀ǹǹni dikpáà cuokè.

⁹Yebie nsipísìnàà mieke

di yembè do yauumu n d̀d̀d̀ri t̀i dieti,
ke baa ncíéké ke n yáú.

¹⁰Deè do te

kè m miekee peike de kó benitibè,

kè m béi nke d̀:

Be nnitibè í yie n kpeti,
be yèmmè meè n déténè.

¹¹Kè m miekee peike

kè m parikè ke d̀:

Di í tati dihei meom̄p̄umè kperi.

¹²N kɔbe Kuyie mbomu, ndakenè kòd m̀u yèmmè báá s̄nt̄e kòd tōd kpenke, kòd k̀ k̀ d̀t̀éǹè. ¹³Nyáúk̀nk̀onè ditòbè k̀nt̀i yewe yem̄u. Yíe nKuyie ndi yumu, di báá yóu kè meyei nsouté òm̀u kè de kó diyìè ò p̄ēt̄é, kòd tōd kpenke kòd yete Kuyie nkpeti. ¹⁴Ti bo ntú Kirisi kɔbe kè nsà kè ti t̀i nKuyie nnáàn̄ti weti weti ke d̀ ò nti ti yie nd̀i yìè kè de nd̀ommè ke t̀d̀kenè kum̀nku.

¹⁵Ti wàrimu ke tú:

Mí nKuyie nkè n di béinnè yíe,

di báá kpénkùnne di to,

di yembè do dɔ̄rimè

ke yetírí n kpeti.

¹⁶Ōmbe mbe bèè do kèè Kuyie nkpeti ké ti yete? M̀ȳiisi do deeté bèmbe Esibiti ke bè dènne. ¹⁷Kuyie mmieke do péfíkù ìmbe yebie nsipísìnàà? Bèè do d̀d̀ bèmbe meyei nke kú dikpáà cuokè.

¹⁸Kuyie ndo parikè ke d̀ ò ìmbe í tati k̀ do d̀ bè ta kèè tenkè kéom̄p̄è? Bèè do yete bèmbe ku kpeti. ¹⁹Ba ndo te kè bè í nta? Bè do yete mèè kpéi nke ku kpeti, deè do te kè bè í nta de kó ketenkè.

4 Kuyie ndo béimmu ke d̀: Bá wè ò bo na kéta ku om̄p̄umè mieke, de kó dinùu kpaá bomu nè yíenní. Ndakenè kòd m̀u báá paà de kó meom̄p̄umè. ²Ti kèèmu Tináansààti bèè do bo dikpáà cuokè be k̄me. Bè do ti kèèmu t̀i me nyí mbè teennè bè do í t̀i tá mèè kpéi. ³Tínti bèè yie nKuyie nkpeti, ti tatimu meom̄p̄umè mieke k̀ b́i mmèè kpéi nke yí:

Di í tati n do yē ndi ta

kèè tenkè mieke kéom̄p̄è.

K̀ yóó b́i mmemme ke s̄ nk̀ d̀èmu ku t̄ommú nè dim̀ǹni. ⁴Ti wàrimu kupfíkù mak̀ diyìè yíenní kpéi nke tú: Kuyie mp̄i nku t̄ommú ke dèè ke om̄p̄è diyìè yíenní yìè. ⁵Ke yìè ke wàri ke tú: Di í tati n do yē ndi ta kèè tenkè mieke kéom̄p̄è. ⁶Bèè do niitè kékeè de kó Tináansààti ke í nti tá, bè í ta de kó meom̄p̄umè mieke. Yíe nkuce kpaá ke bomu de kó meom̄p̄umè kpéi, kè bèè yie nTináansààti bè bo na kéta me mieke. ⁷Deè te kè Kuyie ndóu ndiyìè teri ke di yu ke tú: Yíe. Dè do m̀n̄temu kè k̀u duó nkòd kpaàti Dafitii b́i nke d̀ Kuyie ntu:

Mí Kuyie nkè n di béinnè yíe,

di báá kpénkùnne di to.

⁸Kè Sosuwee do mbè tannè meom̄p̄umè mieke, Kuyie nna bá nwète ke nnáá ndiyìè teri marì kpéi. ⁹Kuyie ndo dèè ku t̄ommú kéom̄p̄èmu, meè botí nku bèè k̀ yie mbè yóó om̄p̄è. ¹⁰Wèè ta Kuyie nkó meom̄p̄umè mieke, ò òmp̄èmu nè o t̄ommú Kuyie ndo òmp̄è mèè botí. ¹¹Deè te kè ti d̀ nkéyetoo kéta de kó meom̄p̄umè mieke. Ti ndake ke báá yete Kuyie nkpeti képaà meom̄p̄umè, bè do ti yete mèè botí dikpáà cuokè ké mè paà.

¹²Kuyie nnáàn̄ti fòumu ke kpeñni ke si ke p̄ēt̄é disiè menatimè mèdémè kperi, ke si ke tuókù diwènni nè meyèmmè, ke kékíí yekúù ke tuókù mefemme, ke kpéinkoní meyèmmè mèè s̀ri nè iyentotí. ¹³Kuyie nkuù dè d̀d̀ dem̄u, demarè í

kù sòrinè, demɔu dè feĩmu, dèmarè í kù biinnìnè, ti yóo ku nnákè ti dòò dèè kó dimàà.

Kirisi tumè ikuú nùtì diewè

¹⁴Ti məkemu ikuú nùtì diewè, Yesu Kirisi, Kuyie mBire, wèè dèke keĩnkè. Tí ntéĩ ke tú nKuyie nti tá kù. ¹⁵Ti kó ikuú nùtì yému ti cĩnni mèè botí, kè mesém-mè ò bo, ò yàmu mesouhmmè memou ti yaumè, ò me nyí dòò meyei. ¹⁶Yóunè kè ti tóónnè Kuyie nkuú ti dó ke bá nyièkù, kè kù ti kuú mmesém-mè, ké nti dó, ké nti teennè dè dò nkù ti teennè dii m̀nni.

5 Ikuú nùtì diewè benitibè ɔ̄ ɔ̄ tāātè wè, o kó mutōmmú ɔ̄ ntú ò bo mbáámmè Kuyie mbenitibè yei nkpeí, ke kù duò mbe p̄rè, ke feu iwō benitibè yei nciémmè kpéí. ²Ò me ntúmè onitì nwe ke cĩnni, kè bè dòò meyei nhò yému bè í kpeñnimè. ³Ò cĩnni mèè kpéí nke dɔ̄ri meyei deè te kòò ɔ̄ keté kéféúté o mómumu nho yei nciémmè kó feɔ̄fe, kédeè kéfié betɔ̄bè kó meyei nciémmè kpeyi. ⁴Om̄u ɔ̄ í ntāāté omáà kénaá nyikuú nùtì diewè, Kuyie nkuú ɔ̄ ò tāāté, kù do tāāté mèè botí Anɔ̄.

⁵Kirisi kperè me ndò nweè í tāāté omáà ke bo naá nyikuú nùtì diewè, Kuyie nkuú ò tāāté ke béi nke yí:

A tú m bire nde yie

kè n tu a cice.

⁶Kupíkù tekù ke béi nke tú:

A yó ntú ikuú nùtì nwe s̄á

kéndònnè Mesisedeki.

⁷Yesu bo dii m̀nni ketenkè ínkè ke mbáá nKuyie nku, Kuyie nkuú kpeñni ke bo na kóò deténè mukúú, kékuú mmediè nkè kùu cɔ̄té o báámmu, ò yie mmèè kpéí nku kpeti. ⁸Bá ò me ntúmè Kuyie mBire kòò nf̄èr̄i ke baa yí nKuyie nkpeti. ⁹Kòò nyíé Kuyie nkpeti timɔu, ò í nyóu timatì ke naá nwèè duò mmufòmumu mùù bo s̄á bèè yie nho kpeti. ¹⁰Kuyie mbéimmu ke tú wèè tu ikuú nùtì diewè ke dònne Mesisedeki.

Ti bo nyémè ke báá yóu Kuyie nkó kuce

¹¹Tindaànti kpaámu péu n na ndi nàké tì, ti mè nnàkénì tì ìnkè ke né yóu ti bo yímè ké tì ndi nákè kè dí banté ke yé di ténke í cāāmè ke banní. ¹²Dí do dò nnè dim̀nni kéntiè benitibè Kuyie nndaànti kè di né kpaá ke dò mbè ndi tiè nKuyie nkó itié nketiyi, di do dò kényo mmuciè mmu, kè di né kpaá yáá mmemiè. ¹³Wèè kpaá ke yáá nhò báá na kébanté Kuyie nndaànti tu mù, ke yé ò kpaá ke tùmè debire nde. ¹⁴Bèè yo mmuciè bè kòtému ke yé mesàà nnè meyei.

6 Ti sɔ̄ténè Kuyie nndaànti kó itié nteí, bekótibè kpeyi, ke yóu iketiyi, ì tu ti bo yóumè meyei nkéceete kétunne Kuyie, ²bè bo nti āā mèè botí bàtémumu, ti bo nnɔ̄nkumè ti nɔ̄u benitibè ínkè kè bè mierí, becírìbè yóo yánté mèè botí nè Kuyie nyóo bekénèmè bá wè ku beénti yie. ³N yému ke dò nKuyie mbo ti teen-nè kè ti sɔ̄tè kéta itié ncũmpuyi.

⁴Bèè dié nke yiété Kuyie nkè kù bè m̄itè ku kó kuwenniku ke bè p̄a kéĩnkè kó dip̄anni kè bè m̀d̀te Muyaánsàámù, ⁵ke yiété Kuyie nndaànti wennimè, ke m̀d̀te kutemp̄ankù kó muw̄ér̄imú, ⁶kè bè yóu Kuyie ke ku yete bè báá na kéw̄ete kéceete medér̄imè. Dè dònne bè baakù Yesu nwe kuce medér̄imè kòò s̄á nkè dè feio.

⁷Onitì dònne ketenkè nke fetaafè nù kè s̄á, kàa kùtí kè dè peité Kuyie nhò kè d̀d̀mu mesàà. ⁸Kè kè me nyè tipotì nè timus̄inti, kè bo detetirè nde, kè Kuyie nyóo kè c̄ɔ̄ ké kè c̄u.

⁹N kɔ̄be ti náá memme ke yému ke dò ndi kéri kuce sààkù, ke yóo cooté. ¹⁰Kuyie ntu timóm̄m̄nti yie nwe, kù í yóo yè ndi p̄i mmùù tōmmú ku kpéí nke teennè Kirisi kɔ̄be ke kpaá ke bè teennè, ke benkú di kù dómè. ¹¹Ti dó di nsókému ke p̄i nde kó mutōmmú kétuoke kum̄anku, képété di baa dè. ¹²Ti í dó di

ntú betõnnékótìbè, ti d́ di ndõnnè bèè do yie mbèmbe Kuyie nké nkù t̀ nke mi, ḱetieke kù yē nkù yóó bè duó ndè.

Kuyie nyēmmè kù yóó d́d́ mesàà nhAbarahammu nè o yaàbí

¹³Kuyie ndo yóó d́õnnè dinùù Abarahammu képarikè nè ku yètiri ke yé òmòù í bomè ke kù deunè ke dò nkùù parikè ḱyúú o yètiri. ¹⁴Kè kùu béi nke t́, kù bo ò d́d́ mesàà nkòo yaàbí sùú mmediè. De kó tináànti tu timómmonti nti. ¹⁵Kè Abarahammuu yie nkémbaa ke ḱemmú, kè Kuyie nhò d́d́ de kó mesàà nkù do yē nkù yóó ò d́d́ mè. ¹⁶Kòo niti d́ bèe banté ò nàámmè mómmu, ò s̄s̄ yu wèè ò deunè o yètiri ndi kè tineitii deè. ¹⁷Deè kpéí ndo te kè Kuyie mbéi nképarikè ke bo benke ku nitibè ke dò nkù béi nti í yóó pàà. ¹⁸Kuyie mbéi nti nè kù parikèmè, de kó tináànti tidé tii benkú ke dò nKuyie nyí sou, tínti bèè yie nku kpeti, ti bo na ḱemmòke tikõnyauti ke ḱemmú kù yē nkù yóó d́d́ t̀. ¹⁹Ti yé mèè kpéí nke dò nKuyie mbo d́d́ kù béi nti, deè te kè ti kpeñni ke fííki, ke dò mbátòò cónniri. Ti támu Kuyie nkè dè kpeñni ke dò mbátòò cónniri kó mefimme, ke ti tanninko Kuyie ncíètè kufáá nkuyààkù kpetí kù. ²⁰Yesu weè ti kpeté Kuyie nkó kuce kè ti bo kòte ku borè. Weè tu ikuó nùtì diwèè ke dõnnè Mesisedeki.

Mesisedeki kó tináànti

7 Mesisedeki do tú Sademmu kóo kpààti nwe, Kuyie nkùù baké kéinkè nè ketenkè ku kuó nùtì. Kè Abarahammuu dokènè bekpààtibè ké bè na kénküntiní kòo ò co, kóò pā Kuyie nkó mesàà. ²Kè Abarahammuu deite ò pònte ke eí dè bá dè kó depíndè kóò duó. Diyètiri dii tu: Mesisedeki di benkú ò tumè mme okpààti sàawè. Kè Sademmu kóo kpààti benkú ò tumè meom̀pùmè kóo kpààti. ³Òmòù í yé

Mesisedeki cice yoo o yō yoo o yààribè. Òmòù í yé ò peité dè nè ò ku dè. Ò tu Kuyie nkuó nùtì nwe sáà, ke dõnnè Kuyie mBire.

⁴Ò deu mediè mme, deè te kè ti yààri Abarahammuu deite ò eí dè mieke bá dè kó depíndè kóò duó. ⁵Defii yaàbí ì tu ikuó nùbè, kè Kuyie nnáké M̄ȳiisi ke d́ bè mbe duó ndèè tu depíndè. Bá bè me ntúmè bemou Abarahammu yaàbí. ⁶Mesisedeki í tú Defii kó kuwuò kou, nè memme kòo pā Abarahammu Kuyie nkó mesàà, kòo deite ò eí dè kó depíndè kóò duó. ⁷Ti yému timou ke dò nwèè deu weè s̄s̄ pā mesàà nhosámp̄s̄. ⁸Ikuó nùbè, bè duó mbè depíndè bè tu benitibè mbe ke kō. Kuyie nnáànti nàámmu ke tú Mesisedeki í ku. ⁹Abarahammu do duómè ò eí dè kó depíndè, ti bo na ke dò o yaàbí Defiibe bè duó mbè depíndè beè do dè duó. ¹⁰Bè mu ndo í peité Defii, ò né do bomu o yààri Abarahammu mieke Mesisedeki ò co dii m̄nni kòo ò duó nhò eí dè kó depíndè.

¹¹Ikuó náá nke tú i nùbè yó ntú Defii kó kuwuò nkòbe mbe, kè Defiibe ikuó nùbè do nna ḱs̄úté Isidayeeribe yei mpáíí, Kuyie nna bá nduõnní ikuó nùtì t̀ò kòo ñdõnnè Mesisedeki. Anò kó kuwuò kòbe bèè tu Defii yààbí bè na nsánnèmu. ¹²Kè ikuó kó munìù cèète, ikuó s̄ ndò nkéceetemu. ¹³Ti Yiè nYesu, ti nnáànti nàá nwèè kpéí wè í tú ikuó nùbè kó kuwuò nkou, o kó kuwuò nkou m̀òù í pī nyikuó kó mutómmú diyèè mari. ¹⁴Ti yému ke dò nti Yiè nYesu tú Sudaa kó kuwuò nkou nwe. M̄ȳiisi do náá ndi m̄nni bèè yó mpí nyikuó kó mutómmú ò í mbéi nde kó kuwuò nkpéí.

Yesu tumè ikuó nùtì ke dõnnè Mesisedeki

¹⁵Ikuó nùtì t̀ò buotémè ke dõnnè Mesisedeki deè benkú ke dò nDefii kó ikuó nùbè í na ke útè benitibè yei. ¹⁶Yesu í tú ikuó nùtì ò tu mèè kpéí Defii kó kuwuò

nkou, ò kpeñnimu ke fòù sáà, deè te kòò naá nyikuś nùtì. ¹⁷ Tì wàrimu ke tú:

Ò yó ntú ikuś nùtì nwe sáà,
ke dònne Mesisedekí.

¹⁸ Ikuś ketiyi do cīnnimū, ke í nna ke deetē benitibē kē Kuyie nyi yóu. ¹⁹ M̄yisi kó ikuś do í na késúté ti yei. Di mm̄nni kē ti pētē kuce tekú kù kōrinē Kuyie mborē.

²⁰ Kuyie mbéimū ke pàrikē o kpéí. Kù í nàkē me botí ikuś nùtì t̄u m̄u kpéí.

²¹ Kuyie mme mbéimū Yesu t̄umē ikuś nùtì ke pàrikē ke yī:

Mí ndi Yiē nKuyie m bēimū ke pàrikē,
n yí yóo kpatē n nù:

A tú ikuś nùtì nwe sáà.

²² Yesu weè tu metaummē p̄ammē kó dik̄unni, deè te kē mē kpeñni ke wenni, ke p̄ētē mekótímē.

²³ Ikuś nùbē tobē do s̄umu ke yé bē kōmmē kē bet̄obē c̄ú. ²⁴ Yesu yie me nf̄òumu sáà, ke yó ntú ikuś nùtì sáà.

²⁵ Deè te kòò m̄ke muw̄erímú ke deerí benitibē, kē bē k̄ri Kuyie mborē bē ò tá mēè kpéí. Ò f̄òumu sáà ke báá nKuyie mbe kpéí.

²⁶ Yesu weè tu ikuś nùtì diewē, dē ò nti mm̄ke wē. Ò ò mpáíí nwe, wē í m̄ke meyei mmamē. Òm̄u báá na kòò wátí. Kuyie nh̄o c̄ánn̄en̄emu benitiyeibe kòò baá ndem̄u. ²⁷ Deè te kòò í dònne ikuś nùbē diebē tobē, bēè do feu iwūō yewe yem̄u, ke níí ketē k̄éfúútē be kó meyei nc̄íemmē kpeyi, kēdeē k̄éfíé bet̄obē kōme kpeyi, ò duś nhom̄á ndi kē bē ò kù kuce m̄em̄á kē dē dē. ²⁸ Kuyie ndo duś nyikuś M̄yisi kòò t̄āātē bēè n̄itibē kē bē ntú ikuś nùbē diebē bē do tú meyei nyembē mbe ke d̄ori meyei, Kuyie mbéi ndi nù ke pàrikē dii p̄a nyikuś kē kù t̄āātē ku Bire kē dē tu ikuś nùtì diewē ke ò mpáíí sáà.

Yesu weè tu ti kó ikuś nùtì diewē

8 Ntenē ti náá ntìl náan̄ti yuu: Kiriśi weè tu ikuś nùtì diewē, ke kari

keínkē dik̄ari dierì Kuyie mbakù you, ² ke pí nKuyie nkuś t̄ommú ku c̄iētē mieke, kù maá tē kum̄omm̄nku, onitì í maá tē.

³ Bē ōō kanne ikuś nùtì kòò bo nduō nyep̄arē nye Kuyie ke kù feu iwūō. Deè te kē ti kó ikuś nùtì ò nk̄éfúútē o k̄ofe. ⁴ Kē Kiriśi do bo ketenkē ín̄kē nke, ò na bá ntú ikuś nùtì. Ke yé ikuś nùbē dié nke bom̄emu ke feu iwūō ikuś yēmmē. ⁵ Ikuś nùbē do pí mm̄u t̄ommú do benkú dēè d̄̄ri d̄endē Kuyie nc̄iētē keínkē, M̄yisi do yóo maá dii m̄nni metaummē tou kē kù ò nàkēmu ke d̄: Maá di mesàà nwetì wetì kē di ndònne n da benke di dit̄ari ín̄kē. ⁶ Kiriśi kó mut̄ommú deumu, weè t̄aunko Kuyie nnē benitibē kē de kó metaummē deu ke p̄ētē mekótímē, weè tu Kuyie nyē nkù yóo d̄̄mē mem̄u kó dik̄unni.

Metaummē p̄ammē kó tináan̄ti

⁷ Kē metaummē kótímē do ns̄annē, mep̄ammē na bá mbuotē. ⁸ Kuyie nyà mē í s̄ann̄emē mme, ke béi nke yī:

De yiē kpaanímū

kē m bo w̄te k̄etaunnē Isidayeeribe
nē Sudaa k̄obe.

⁹ Dē t̄énke í yó ntú metaummē
n do d̄̄nn̄emē be yembē
m bē d̄te dii yiē Esibiti ke d̄enne.

De kó metaummē bē mē t̄temu
kē m bē b̄t̄innē.

Mí ndi Yiē nKuyie mm̄i béi.

¹⁰ Kē ti Yiē nKuyie mbéi nke d̄:

Nte de yiē n yóo d̄̄nnē
mēè taummē Isidayeeribe:

N yóo ānnē n kuś be mieke nke,
ké ì w̄ari be yēmmē mieke

ké m bē te mí nKuyie

kē bē ntú n k̄obe.

¹¹ De yiē òm̄u t̄énke

báá tié n kuś o kou,

yoo o kou ò tié nke d̄

wē n ȳt̄éé mí ndi Yiē nKuyie.

Bē yóo nyi ȳem̄u bem̄u,

ibí sámpòlì nè bekótìbè.

¹²N yóó bè cǐǐmmu be caàrimè, n ténke báá dentení be yei nkpeí.

¹³Kè Kuyie nnáá metaummè pàmmè kpéí kù yè meketimè kòtému ke pènké.

Keínkè kó mubáammu nè ketenkè kǒmu dè cǎá ndè

9 Metaummè ketimè do mǎkemu ikuú bè bo mbáá mmèè botí Kuyie nnè metaummè tou benitìbè maá dì. ²De kó ditou do mǎke tidieti tidéti nti, kè bè yu kuketikù ke tú ikuú dieku, kè fitírè nè tábùri kè dè bo ku mieke, kè péèbè bè pǎ bè Kuyie nkè bè daké tábùri ínke. ³Kè kuyààkù kpetí kudérìkù kó dibòri kè bè kù tu ikuú nentì kó kufáá. ⁴Kè dihúún-tǒnni mesɔɔ nkperi, bè cǔunko dii ínke tǔdààri kè dì bo ku mieke, kè metaummè tɔu bè dàri dì mesɔɔ nkè dì bo, kè titápíéti tidéti, bè wǎri tí Kuyie ntannò tepíítè nè disɔɔbuu mudii bè tu mù mánni mù á dì, nè Anɔɔ kó kupààti kùù do yè tifáàti kè dè bo de kó metaummè tɔu mieke. ⁵Kè beínkèmbàribè kó tifènti còrmú de kó ditɔu ínke ke benkú Kuyie ndè bomè, kè si fièti kǎnké bè ɔɔ míéte dè iwūɔ kó meyiì nkémɔɔ Kuyie mbe yei ncíémmè. Tináànti kpaámu péu, ti me mbáá na ké tí nàké tima tima.

⁶Dè do me ndò ndè kó kudieku mieke, kè ikuú niùbè taà kudieku ketikù yewe yemɔu, ke pǐi mbe tǔmmú. ⁷Ikuú niùti diewè máa weè do ɔɔ ta ikuú nentì kó kufáá nkuce mèmáa dibenni mieke, nè iwūɔ kó meyiì nkémɔɔ Kuyie nho yei ncíémmè, kédeè ké kù mɔɔ benitìbè yei ncíémmè. ⁸Nè de kó tidieti tidéti kó meborime mme Muyaánsààmù benkúmè ke dò nkè kudieku ketikù bo, kudérìkù kó kuce mu nyí kpeté. ⁹De kó tináànti tí náá nyíe nke dò nyepārè bè do pǎa nyè nè iwūɔ bè do feu ì, do í na kéwénkúnne benitìbè yèmmè páíí bèè do báá nKuyie mme botí. ¹⁰De kó mubáammu botí do tú tikǒnti kó ikuú kǒmu mmu, kè bè nyé

bè bo nyo ndii mǒnni nè bè bo nyo ndè nè bè bo nyɔ mmù nè bè bo nhɔu mèè botí bemáa. Bè do me nhɔ nke baɔ Kuyie mbo doɔ mèmme metaummè pàmmè.

¹¹Di mmǒnni Kirisi kǒtenímu ke tú ikuú niùti diewè mǒmmuɔ, ke ti cǐé nti yei. Ó pǐ mutǔmmù metaummè tou dii mieke di deumu ke wenni ke pèéte dike-tiri, di í tú kutenkù kuu nkperi, oniti weè í dì maá. ¹²Weè ta metaummè tou kuce memáa kè dè sǎnnè, ò tannè mèè yíi nyí tú yebɔdakè nè yenaadakè kǔme. Ó mǒmmuɔ nho kó meyiì mme, kòò ti ðúté ti yei nsáa. ¹³Kè yebɔdakè nè yenaadakè kó meyiì nnè yenaaserè kó mutápei mbè do ɔɔ míéte dè do ɔɔ wénkúnne benitìbè. ¹⁴Kirisi kó meyiì mpèétemu memme mediè ke ti ɔu ti yei mmemɔu, Muyaánsààmù mmuù ò teen-nè, kòò duɔ nhomáa kè bè ò kùɔ ti kpéí, wenwe weè í mǎke meyei mmamè, kòò ti deéte ke ti bo na képí nKuyie nkùù duɔ mmufòmму ku kó mutǔmmù.

¹⁵Meè botí nku Kirisi tàunnèmè Kuyie mbenitìbè, kè de kó metaummè tu mepàmmè. Nè meè mieke nke Kuyie ndòòmè ku do béi nti ke dǒ kù yóó duɔ mmufòmму mùù bo sǎa benitìbè. Kirisi kumu ke ðúté benitìbè yei mbè do dǔori mè metaummè kótímè mǒnni.

¹⁶Kuyie ndòò mèè taummè dǒnnè oniti ɔ nyóó kú mèmme kénáké weè yóó túóté o kperè, de yiè nné ɔɔ í ndè túóté kòò kpaá fòù. ¹⁷Ò béi nti ɔɔ í ndòò ò kpaá fòù dii mǒnni, ò ɔɔ kúmu kè tii dǒ. ¹⁸Metaummè kótímè do ɔɔ í mmǎke muwérímú kè bè í feúté feǔfè kè meyiì ncòù. ¹⁹Meè botí nku Mɔyiisi nàké dii mǒnni Kuyie nkuú benitìbè, kédeè kétúóté tipeçiti wūɔti nè tifáàti, bè tu tí isópù, képɔɔtè yebɔdakè nè yenaadakè bè fié yè kó meyiì nkémíéte ikuú kó dipátiri nè benitìbè. ²⁰Ke dǒ: Me nyii mmeè benkú Kuyie ndi taunnèmè kumáa. ²¹Ò me nyí kémíéte meyiì metaummè tou nè ikuú nentì. ²²Ikuú mieke meyiì mmeè ɔɔ

wénkúnne demou. Ikuú mieke kè meyiì n̄yí còu n̄Kuyie mbáá cíé mbenitibè be yei.

Kirisi kumè ke òuté benitibè yei

²³ Ikuú mieke bè do 55 wénkúnne demou nè iwūō kó meyiì mme. Dè do benkú keínkè kperè dōmmè mme. Iwūō kó meyiì mbáá na kewénkúnne keínkè kperè, deterè marè deè dō nkédòò dèè pèētè memme. ²⁴ Kirisi weè ta Kuyie ncíētè mómmon̄te, wè í ta metaummè tou benitibè maá di, dii tu Kuyie ncíētè kó kufènkù mómmon̄ku. Ò dèke keínkè nke ke bo Kuyie mborè, ke kù báá nti kpéí. ²⁵ Kirisi í ta Kuyie ncíētè ke bo duó nhomáà kuce m̄péu, ikuú niùti diewè do taànè meyiì mmèè botí bá dii benni metaummè tou mieke kuce memáà. ²⁶ Kè Kirisi kperè do me ndò, nè Kuyie ndòmmè kutenkù ò na nku kuce m̄péu ndi. Ò kòtení yem̄rè sonye nye ke duó nhomáà kè bè ò kùo kuce memáà, kòò dèite benitibè yei nkè dè dèè. ²⁷ Onitì 55 kú kuce m̄máà ndi, de kó difonkúò kè Kuyie nhò bekénè. ²⁸ Meè botí nku Kirisi duóm̄mè omáà kè bè ò kùo kuce m̄máà, kòò òuté benitibè yei. Ò yóó dòò bèè ò bàa bembè kè bèè ò dōntenè.

10 M̄yiyiisi kó ikuú do benkú Kirisi yóó ti dòò mèè sàà mme. Ì do í na ke bo deetè bèè ò tū nkè deè kpéí nní nte kè bè nfeu iwūō yebie nyemou. ² Kè ò do mbè deetè páíí kè bèè wenke, bè ténke na bá nyièkù ke feu iwūō. ³ De kó iwūō kó mufèu pètinke do bè dènni be yei mme yebie nyemou. ⁴ Ke yé yenaadakè nè yebòdakè kó meyiì mbáá namè késútè onitì kó meyei.

⁵ Deè te Kirisi kòriní dii m̄onni kutenkù ke náké Kuyie nke dò:

A í dó bè da feu ò wūō
nè bè da pāā nyèè pāā
a nh̄ ànnè tik̄n̄ti nti.

⁶ A í dó be feu ò ke tuó nyewūōt̄rè,
nè bè da feu ò meyei ncíēm̄mè kpéí.

⁷ Deè te kè n yí:

Nte mí n kòrimu
ke bo dòò f̄ n̄Kuyie nha dóm̄mè,
tì w̄ari n kpéí
ikuú pátiri mieke ke yēm̄mè.

⁸ Deè te kè Kirisi keté kébéi nke dò: A í dó iwūō bè da feu ò nè bè da pāā nyi ke tuó nè bè da feu ò meyei ncíēm̄mè kpéí bá nè bè me ndè n da pāammè ikuú yēm̄mè.

⁹ Kòo yí kébéi nke dò: Nte mí n kòrimu kè bo dòò a dóm̄mè. Memme Kirisi pāammè ikuú kótíyì ke cèete ipànyì. ¹⁰ Kirisi dòò Kuyie ndóm̄mè mme ke duó nhomáà kè bè ò kùo kuce memáà kòò ti òuté ti yei.

¹¹ Ikuú niùbè do 5 mpí mbe tōmmú yewe yemou ndi, ke baa feu iwūō sáà bá dè í ou be yei. ¹² Kirisi yie duó nhomáà kuce memáà ndi, kè bè ò kùo kòò òuté benitibè yei nke dèè ke kàri Kuyie mbakù you sáà. ¹³ Ke baanè Kuyie mbo ò duóm̄mè o kprantidèntòbè kòò bè cùuti. ¹⁴ Ò duó nhomáà kè bè ò kùo kuce memáà ndi, kòò òuté benitibè yei nkè bè wenke kòò naánnè sáà.

¹⁵ Muyaánsààmù ti yém̄u, ke kònné Kuyie mbéi nti ke yí:

¹⁶ Nte n yóó bè dōnnè mèè taummè
de kó yewe mieke.

N yóó ànnè n kuó be mieke nke,
ké ò w̄ari be yēm̄mè mieke.

¹⁷ N ténke báá dentení be yei nnè be caàrimè kpéí. ¹⁸ Kè Kuyie ncíé mbenitibè be yei mbè ténke 55 í nfeu iwūō me kpéí.

Yesu ti kpetémè kuce pànkù

¹⁹ N kòbe Yesu ku mèè kpéí nte kè ti m̄oke kuce, ke tá ke dò nti bo na kèta Kuyie ncíētè ikuú nenti kó kufáà kètuoke Kuyie mborè. ²⁰ Kirisi weè ti kpeté kuce pànkù, mufōmmu kòku, weè kēté kuyàdkù kùò do ti pi, ò duóm̄mè omáà kè bè ò kùo. ²¹ Ti m̄okemu ikuú niùti diewè wèè ni Kuyie ncíētè mieke. ²² Ti tū ntónnè timáà Kuyie nnè ti yēm̄mè wènimè ke bá nyièkù bá sàmp̄ò, ke yé bè ti wūòmè menésààmè. ²³ N kòbe ti p̄innè

weti weti ti yie nti kénkémú ti baa dè, Kuyie mbéimmu ke yóó dɔ̀ɔ̀ kù béi nti. ²⁴N kɔ̀bè ti ndake titɔ̀bè kpéí kéndɔ̀ titɔ̀bè kéndɔ̀ri titɔ̀bè mesàà. ²⁵Ti báá yóu ti bo ntaunnèmè ti kó yetirè bèmabè dɔ̀ɔ̀mè, tí nyáúúkùnkò titɔ̀bè kɔ̀nti, ti yému ke dò nhò wétiní bàmbà.

²⁶Kè ti yíēté timómmɔ̀nti ke wète ke tāāté meyei nke mè dɔ̀ɔ̀ri, Kirisi kó mukúú mbáá na ké ti deeté. ²⁷Tí pánke nkpeutí, muháá ndiemù Kuyie nyóó tan-né mù bèè yete ku kpeti mu kpéí. ²⁸Oniti do ɔ̀ nkòò dɔ̀ɔ̀ Mɔ̀yiisi kó ikuú ci dè, kè benitibè bèdébè yoo bètāāti ò yà ke béi, mbè ɔ̀ɔ̀ í nhò kuú mmesémme, bè ɔ̀ɔ̀ ò kùomu. ²⁹Wèè bo senkèri Kuyie mBire, késāū nde yīi metaummè pām-mè mèè ò òúté ké mmè wúò ndetetirè ke sáá Muyaánsàdāmù, o kperè bo pēēté memme. ³⁰Ti yému Kuyie nkuù béimmè ke tú kuù yóó peite, kè kuù fɔ̀ɔ̀. Ke yíé ke béi nke tú kuù yóó bekénè ku nitibè. ³¹Kuyie nfòumu, dè bo nyóùnè ku mieke bo do wè.

³²Dentenèní di yie ndi mɔ̀nni Kirisi kè dè ndómme, di do fēútémè kéáké, mehárìimè me nyí ndi na. ³³Kè bè ní ndi sáá nyemòrè mayè benitibè ìkè ke di puoti yeteyè, kè di nkómmú bè fēunkò bè. ³⁴Kè di wènné kéfēúté kè bè nfeùkù di kperè kè dè di naati di yé mèè kpéí nke dò ndi kpàti bo kéinkè, tì pēēté memme, tì yó mbo sáá. ³⁵Di báá yóu kè di kɔ̀ntii yārike, dí ndɔ̀ri Kuyie ndómè, kè kù di cú. ³⁶Di do nkénwḕrìmu ke dɔ̀ri Kuyie ndó dè kè kù di duú nkù yē nkù yóó di duú ndè. ³⁷Ti wàrimu ke tú:

Ò wétinímu bàmbà nhò í yóó ɔ̀ɔ̀te.

³⁸Kè titeti wàri ke tú:

Wèè wetí de yiè mbo nfòu

ò tá mèè kpéí.

Kè wèè yete Kuyie nkpeti

ku mieke bo nhò cúu.

³⁹Yóunè kè ti nwḕrì kè Kuyie nti duú mmufòmmu mùò bo sáá, ti bá ntú bèè yete ku kpeti kè kù yóó bè kpetínné.

Bèè yie nKuyie nweti weti be kó tináànti

11 A bo ntámè Kuyie ntú a bo nyémè mme weti weti ke dò nha baa dè a yóó dè yà, a bo nyémè ke dò ndè bo, bá a í me ndè wúómmè. ²Dimònni kɔ̀bè do tá mèè kpéí nKuyie ndeè do te kè kùu bè pènsiri.

³Ti tá mèè kpéí nKuyie, ndeè te kè ti yé ke dò nkuù béi nkè kutenkù dɔ̀ɔ̀. Ti támu ke dò nti wúó ndè Kuyie ndè dɔ̀ɔ̀ nè ti í wúó ndènde.

⁴Abèeri do tá mèè kpéí nKuyie ndeè do te kòò kù pā dii pānni diwúɔ̀tɔ̀nni ínke, kè Kuyie ndi pènsiri képēēté Kayēē kperè, kè Kuyie ndò ò wetí kécuté o pānni ò kù tá mèè kpéí. Abèeri támmè Kuyie nde kó tináànti kpaá ti náánnèmu bá ò me nkumè kè dè mɔ̀nte.

⁵Enòki do tá mèè kpéí nKuyie ndeè do te kòò í nku, kè kùu ò tùóté, kè bèè ò mɔ̀ntóo. Ti wàrimu ke tú: Kuyie mmu ndo í ò tùóté ke yému ò wetimè. ⁶Ti tá dii mɔ̀nni ndi Kuyie nkù ɔ̀ɔ̀ ti pènsirimè, kè ti kù tì nti dò nkéntámu ke dò nkù bo, ke yóó cú bèè kù wanti.

⁷Nɔ̀wee do tá mèè kpéí nKuyie ndeè do te kè kùu ò nàkè dèè kpaanní kòò yie nké nkù dé kédɔ̀ɔ̀ bàtòò, nè o cīētè kɔ̀bè kè bèè ta bemɔ̀ kécooté kè Kuyie nkuò betɔ̀bè ke dɔ̀ Nɔ̀wee wetí ò kù tá mèè kpéí.

⁸Abarahammu do tá mèè kpéí nKuyie ndeè do te kè kù dɔ̀ wèè kɔ̀te ketenkè kù yóó ò duú nkè diyèè mari. Kòò yie nkéité kénkéri bá ò í yé ò kòri kè, ⁹ké-tuòke de kó ketenkè Kuyie nyóó ò duú nkè diyèè mari, kémbò ke dò nhopɔ̀ɔ̀, ke ā titouti mieke. Isaki nè Sakòbu bè do me ndɔ̀ɔ̀, o kó difɔ̀nkúò Kuyie mmúnke do ti mbè nàkému. ¹⁰Abarahammu do baa Kuyie mbo ò duómmè kéinkè kó dihei ndi kumómmɔ̀nkù kù maá di kè di kpeñi.

¹¹Saraa do tá mèè kpéí nKuyie ndeè do te kòò mɔ̀ɔ̀te debire ke sá nhò kòtè mediè nke tú tēhāunte. Ò do tá mèè

kpéi nke dō nKuyie nyóó dᵔᵔ kù bēi ntì. ¹²Abarahammu do kòtému mediè nkéduúnnè mukúú nkémwᵔᵔ debire, kòo yaábíi súú nkémmannè siwāā nè mu-bírímú dāmèèrì nùù kōmu.

¹³Bemᵔᵔu bè do támu kékúnè ke í yà Kuyie ndo yē nkù yóó bè duᵔᵔ ndè, ke né ntá ke dō ndè kpaaní kè kù yóó dᵔᵔ kù bēi ntì, kè bèè bēi nke dᵔ: Ti dō mbepᵔᵔbè mbe kutenkù mieke. ¹⁴Bè nàà mmemme ke benkú bè wantimè mme be kò dihei. ¹⁵Kè bè do nkpaá dᵔ be èi bè iténí di ndi, bè na nnamu kēwēte. ¹⁶Bè do dᵔ dihei sààrì ndi dii pēētè bè iténí di, dii tu kéínkè kperi. Deè te kè ifei í bo Kuyie bè bo nkù yumè ke tú: Ti Yiè nKuyie.

¹⁷Abarahammu do tá Kuyie nku, kè deè nte kù ò yàáké dii mᵔᵔnni ke dᵔ wèè kù pā o bire kù ò duᵔᵔ ndè, kòo yie nke ndᵔ ké dè kùò diwūᵔᵔᵔnni ínkè. ¹⁸Kuyie ndo dᵔunnèmu dinùù Abarahammu ke dᵔ Isaki wèè yóó ò pié iyaábí. ¹⁹Abarahammu do támu ke dᵔ nKuyie mmᵔke muwērimú bá kòò kùò o bire kù bo na kéduᵔ nkè dèè yánté, nè o yèmmè mieke ò do támu ke dᵔ ndè ku kè Kuyie mme ndè fòùkúnne kè dè tu dibenkèrì.

²⁰Isaki do tá mēè kpéi nKuyie ndeè do te kòo kù mᵔᵔ mesàà nSakᵔbu nè Esayu kpéi, kéntá ke dᵔ nKuyie mbo dè dᵔᵔ.

²¹Sakᵔbu do tá mēè kpéi nKuyie ndeè do te, ò kòté dii mᵔᵔnni ke duúnnè mukúú nkòò nyíkú o pààti ke síí nkémᵔᵔ Kuyie nkó mesàà nSosefu kó ibí idé kpéi.

²²Sosefu do tá mēè kpéi nKuyie ndeè do te kòo nyóó kú kénáké Isidayeeribe ke dᵔ kè bè yèti bè ntᵔ o kúᵔ kékᵔnnè Kannahāā.

²³Mᵔyiisi yembè do tá mēè kpéi nKuyie ndeè do te kè bèè ò peité kéyà ò wennimè ké nhò sᵔrì betāābè bētāāti, bá bè í yᵔte okpààti bēi ntì.

²⁴Mᵔyiisi tá mēè kpéi nKuyie ndeè do te kòo kóténí kéyete bè bo nhò tumè okpààti kóo sapàà mbire, ²⁵kéwēnnénè

Kuyie nkᵔbe kè bè nfēūrì, kéyete ò bo ntúmè meyei nyiè, kédì kunaatí dimᵔnni sámpᵔ mieke. ²⁶Kòo nyé ke dᵔ nkòò fēúté Kirisi kpéi, Kuyie mbè nàké wèè kpéi, dè wenni ke pēēté ò bo ntúmmè meyei nkó kuce ke mᵔke Esibiti kó tikpàti timᵔᵔ. Ò do fēūrì memme ke yé Kuyie nyóó bè y-etímè mme dèè pēēté Esibiti kó tikpàti.

²⁷Mᵔyiisi do tá mēè kpéi nKuyie ndeè do te kòo kpààti mieke ò peike, kòo íté Esibiti, bá ò í yīèkù, kémbo nè dikᵔmbùᵔ ke dᵔ nhò wúò nKuyie mbè í wúò nkù. ²⁸Ò do tá mēè kpéi nke Kuyie ndeè do te kòo ānné diyentēbanni, ke níkéké mepēyī nyebòrè, kè Kuyie ntᵔnni dii kᵔᵔ kè di báá kuᵔ Isidayeeribe kᵔbe bèè tu Mpo.

²⁹Isidayeeribe do tá mēè kpéi nKuyie ndeè do te kè dāmèèrì tipènti kouu kúú kè bèè sénté, kè Esibiti kᵔbe mbè tᵔ nkè-tuᵔkoo ké bè tekii kēpᵔnté.

³⁰Isidayeeribe tá mēè kpéi nKuyie ndeè do te kè bèè fité Sedikoo ke dᵔ kuce mēyiekè kòo duotíi duó. ³¹Dahabu do tú onitipòkù wèè dᵔuti dᵔutinè wènwè benitidaabè kéntá Kuyie nkè deè nte kòo cᵔuté Isidayeeribe do tᵔnkoo bè kè bè bo paaté dihei, kòo bè dᵔᵔ mesàà. Kè dè nte kòo í íwēnnénè bèè yete Kuyie nkpeti kékú.

³²Kè n tú m bo náké bèè do tá nKuyie: Sedeᵔᵔ nè Baarakì nè Sānsᵔᵔ nè Sefutee nè Dafiti nè Sammuyeerì nè Kuyie mpāānāāntì náāmbè kpeti m báá deè.

³³Bè do tá mēè kpéi nKuyie ndeè do te, kè bèè dokénè ibotí ké ì na, kéndᵔᵔri Kuyie ndᵔ dè, kéyà Kuyie ndo yē nkù yóó bè duᵔᵔ ndè, kè yecírícirèe bè yīèke mucáammù. ³⁴Kè betᵔbèè bónkúnne fehāādeēnfè, kè betᵔbèè yenténè be kprantídèntᵔbè kó yese, kè betᵔbè ncīnni kè Kuyie mbè kpénkúnne, kè bèè kpa nkéna be kprantídèntᵔbè kébeti. ³⁵Benitipòbè mabè do tá mēè kpéi nKuyie ndeè do te kè kùu foukúnne be cēi kᵔbe.

Kè betᵔbèè yie nkè bè mbè fēúngo ke bè kᵔᵔ bá bè í cokù bè tá mēè kpéi

nke dò nKuyie mbo duó nkè b̄e yán-té, kè kùu b̄e duó mmufòmму p̄ammù mùu wenni ke p̄ēté ti m̄e nfòu mù. ³⁶ Bè tá m̄e kp̄éi nKuyie, ndeè do te kè b̄e mb̄e daú, k̄éféú mbetòbè, k̄éboú betòbè mefimme k̄éketín̄né, ³⁷ k̄ébuótí betòbè yetárè k̄ékuo, k̄ési betòbè k̄eyarí, k̄énkòu betòbè nè yese k̄embeti betòbè ke b̄e f̄éũko, k̄è b̄e naá nyidawaá ndieyi, k̄endaati tibòkònti nè tipekònti. ³⁸ Kè b̄e mb̄e bèti be c̄éi kè b̄e cokù ke taá yef̄tè nè titādènti. Kutenkù do í wenni ke dò mb̄e na k̄embo ku mieke.

³⁹ De kó benitibè bem̄ou b̄e do tá Kuyie nku kè kùu b̄e p̄énsirì. Nè memme kè b̄e k̄unè bá b̄e í yà Kuyie nȳe nkù yóo d̄ò d̄e. ⁴⁰ Kuyie ndò d̄emarè sààrè nde tim̄ou ti kp̄éi, kù í d̄ó b̄e máa ndè te, kù d̄ó tim̄ou ti d̄e w̄enn̄emu.

Kuyie nti tiè nti kó mesàa nk̄ep̄éi nke

12 Ti yembè bèè do tá Kuyie mb̄e s̄umu mediè nke í s̄enní. Kè d̄e dò mmemme ti dootóo d̄èè ti dí̄tinko nè meyei m̄eè ti caati mecāa mmecāa k̄encokù ke w̄èèrì ke t̄u nkuce Kuyie nti benke kù. ² Yóunè kè ti nk̄erí ke wetí Yesu w̄èè ti k̄peté Kuyie nkó kuce, ò yóo ti teenn̄emu kè tí tuòke kumànkù. Weè yie nke kú ifei kó mukúú nkudap̄āatí ìnkè ò do yé ò tati m̄emme diw̄èi mieke. Di m̄m̄nni ke kari Kuyie mbakù you dikp̄àatikàri.

³ W̄éntènè benitiyeibe bèè í ò d̄ó b̄e ò f̄éũ mm̄e botí, kè d̄e yáúk̄unne di k̄ònti k̄é di duó mmuw̄érímú. ⁴ Di maun̄emu meyei, di né mu nyí mà ke t̄uòke mukúú.

⁵ Di báa yè nKuyie mb̄éi nti ke tú:

Kè kù ȳú nha to,

a mieke báa peike

kè kù da tié nha ȳemm̄e báa caàrè.

⁶ Kuyie nh̄ò ȳú nkù d̄ó w̄e kó ditòò ndi, k̄étié nw̄èè tu ku bire.

⁷ Kè Kuyie ndi tiè ndí mmi. Di tú m̄eè kp̄éi nku bí deè te kè kù di tiè. We ndó o bire ke í ndè tiè? ⁸ Kuyie ntiemmu bèè tu ku

bí, kè kù í di tiè ndi tú ipoc̄embí nyi. ⁹ Ti do dò nyibí kè ti yembè ti tiemmu, kè ti b̄e dé. Ti dò nk̄enyíemmu Kuyie nk̄peti kè d̄e p̄ēté ti yembè k̄peti. ¹⁰ Ti yembè do ti tiè mb̄e d̄ó m̄eè botí nku dim̄nni s̄ampó mieke, Kuyie nkuu me nti tiè nti kó mesàa nk̄ep̄éi nke, ke d̄ó ti wenke kù wennim̄e. ¹¹ Kè b̄e da tiè ndè ò ndò ndè yóumu, k̄aa yie nha yà de kó mesàa nk̄aa borime nwenni k̄aa mm̄oke diw̄èi.

Ti bo nȳem̄e ke báa yete Kuyie nk̄peti

¹² Kp̄enk̄unnenè t̄unké di baá ndèè òòte k̄étié ndi núu nȳèè b̄òòtè. ¹³ Nk̄erínè kuce kùu èri, kè yec̄éi ntààke d̄ake báa tute, ì p̄è̄tink̄e s̄éit̄e.

¹⁴ Yetenko k̄enwanti k̄ennaatinè benitibè bem̄ou, k̄enwenni páíí. Kè d̄e í dò mmemme, di báa na k̄eyà Kuyie. ¹⁵ Nȳènè kòò m̄ou di mieke báa paa nhomáa Kuyie nkó mesàa nke fek̄enf̄e tiif̄ee yè o mieke kè fe d̄ømm̄e caàrè betòbè. ¹⁶ Nȳènè ke bá nd̄outinè ditòbè, òm̄ou báa senk̄erì Kuyie nkó kuce. Esayu do d̄òòm̄e k̄éceetenè dicabuu Mpo ò nte d̄e. ¹⁷ Ò w̄ète ke ndè d̄ó dii m̄nni k̄embáa nhò cice ke kuò ndè me nyí nyie.

¹⁸ Di í yà dek̄omb̄òdorikp̄ere Isidaȳeribe do yà d̄e Sinaii t̄ari ìnkè, muhāa ndo c̄ou ndè kè kuyukú f̄i, kè dib̄iinn̄i bo nè fetaafe kó kuyaakù, ¹⁹ kè siheú kuò nkè Kuyie mp̄éú metamm̄e, kè be k̄òmb̄ùd̄ti duò, kè b̄e kù báa nke tú kù t̄enke báa b̄e béinn̄e. ²⁰ Ke yé b̄e do í nam̄e k̄éto dinùu Kuyie mb̄e nàk̄é di ke tú: Kòo nit̄i yoo feòf̄e k̄aák̄é de kó dit̄ari b̄e ò bùótí yetárè k̄ékuo. ²¹ Dè do do M̄oyiisi k̄òmb̄ùd̄ti nti kòo béi ke d̄ò: Kuf̄w̄aa nkuu m̄ p̄i nkè n k̄petí.

²² Díndi me nk̄òtení dit̄ari b̄e tu d̄indi Siȳòò, Kuyie nkùu duò mmufòmму ku ei, de kó diheì tu keínkè kóo Sedisademmu nwe, Kuyie nt̄òrè tikù d̄e péu ke ȳanku ke kù s̄ántí. ²³ Díndi w̄enn̄ènè Kuyie mb̄i ketiyi nyi, ìi yète w̄ari keínkè. Ke t̄ón-

nè Kuyie nkùù bekùnè benitibè beməu. Ke tǝǝnnè bèè wetí ke wenke páíí. ²⁴Ke wǝnnénè Yesu wèè tàunko Kuyie nnè benitibè, kòo yìí nti ðúté ke ti cíenke. Mè í dǝnnè Abeeri kǝme mèè do dǝ képeite.

²⁵Dǝǝnnè meyoǝmmè, kékénté wèè di náánnè. Di bá ndǝnnè Isidayeeribe, bèè do yete Kuyie nkpeti Məyiisi bè náà nti kè kùu bè poté. Kè bè do yete ku kpeti kè kùu bè poté, kè ti yete Yesu ò múnke yóó ti potému. Ti báá na kéyenténè Kuyie nkùù bo kéínkè ke ti náánnènní. ²⁶Kù do náá nditári Sinaii ínkè kè ketenkè sǝntimu, ke ti náá nyie nke tú kù yóó yíé sǝntèmu ketenkè nè kéínkè. ²⁷De kó tináànti benkú ke dǝ nkuyie ndǝǝ dè yóó sǝntèmu képǝéé, dèè í sǝnti kè dè nkpaá.

²⁸Kuù béi nke tú dèè kó dimàà í yóó sǝntè deè yó nkpaá, òmǝù í yóó na késǝnté Kuyie nkó dikpààtiyuu. Ti sǝntímu Kuyie ndè kpéí nke kù bàá nkù dǝ mèè botí ke kù dé. ²⁹Ke yé ke dǝ nkuyie ndǝnnè muháá mmu ke cǝu ndeməu.

Ti bo yímè kè Kuyie nti pénsiri

13 Nsǝkénè ke dǝ ditǝbè, ke dǝ nteciéé tèmáà kǝbe. ²Nyénnè kéncǝú bepǝǝbè, bèmabè do me nhǝ nkéccǝuté Kuyie ntǝrè bá bè í yé ke dǝ nkuyie ntǝrè nye. ³Nyénnè tikpetínti kpéí, kéndò ndi bè wǝnné ke kpetí. Ke nyé bè féúngo bè kpéí, kéndò mbè wè nke di féúngo.

⁴Nyénnè ke dǝ nkuyie nkuù ánné dipopuò, di í dǝ ntí ndi càari. Oniti nè o pokù bè nwetí betǝbè. Kuyie nyóó bekénèmu bèè dǝuti dǝutinè betǝbè nè bèè dǝutinè be pobè í tú bè yoo be daabè í tú bè.

⁵Di báá yie nkéduş ndi yèmmè idííí, dè ndi naati nè di mǝke dè. Kuyie mbéimmu ke tú kù í yóó di yóu, kù í yóó di bǝntóo. ⁶Deè te bá wè kòo bo na kébéinnè dikǝmbùò ke dǝ: N Yiè nkuyie nni nkómmúmu, n yí dé dèmarè,

oniti bo na ké n dǝǝ ba?

⁷Nyénnè bèè do di ni, bèè di nàké Kuyie nnáànti kè di kù yíéé be kpéí, nwéínnè be borime do dǝmmè kè bè yàa kúnè kén-tá Kuyie mbè do kù tá mèè botí. ⁸Yesu í ceeri, ò do dǝmmè ò me ndò, ke yó mme ndò nsáá. ⁹Di báá yie nkè itié nsǝntíke kpeyi di fétinne, yóunnè kè Kuyie ndi duş mmèè sàà ndi kpénkúnne. Di báá na kékpenke di baàti mèè kpéí ndi yo ndè nè di ci dè. De kó ikuş botí í teénnè bèè ì tú.

¹⁰Ti mǝkemmu ti kó diwǝǝtǝnni. Ikuş niùbè bèè pí metaummè tou mieke mutǝmmú bè báá na kédí dèè daké de kó diwǝǝtǝnni ínkè. ¹¹Bè do ǝǝ féé iwǝş kè ikuş niùti diwèè tannè meyií nyikuş nenti kó kufáá kémmǝ Kuyie mmeyei nciémmè, kè bèè yènnè imaa ndiheí mǝnku nku kécǝu. ¹²Deè te kè Yesu ku diheí mǝnku, kòo yìí nhǝúté ti yei. ¹³Ti kǝtenè o borè diheí mǝnku, kóò wǝnnénè kédí ifeí ò di ì. ¹⁴Ke yé ti í mǝkemè ketenkè kie ndiheí dii yó mbo sáá, ti wanti dii kpaaní dindi, dii yó mbo sáá.

¹⁵Yóunnè kè Yesu ti teennè, kè yesáá nti kù sǝntí yè, ndǝnnè iwǝş bè do feu ì Kuyie, kè ti nkù sǝntí sáá. ¹⁶Di né báá yóu di bo ndǝǝrimè mesàà, di mpāa ndi kperè bèè kpa, Kuyie ndó yeè pǝrè botí.

¹⁷Nyénnè bèè di ni be kpeti, kéntú mbe tié, bèè dàke di wèrè kpéí, ke yóó náké Kuyie mbè pí mùù tǝmmú. Kè di yíé mbe kpeti bè bo mpí mbe tǝmmú nè kuyeñaatí. Kè dè í dǝ mmemme bè bo mmù pí nnè meyeñcaàrimè kè di paà mucǝntimu.

¹⁸Mbáánnè Kuyie nti kpéí, ti yémmu ke dǝ nti yèmmè í ti bekùnè timatí ínkè. Ti dǝ kéndǝri desààrè nde sáá. ¹⁹Mbáánnè Kuyie n kpéí kè n na kékǝtoo bàmbà.

Mubáammu

²⁰Kuyie nkuù te kè ti Yiè nYesu yǝánté, wèè ku kòo yìí ndǝǝ metaummè mèè yó mbo sáá, wèè di cǝmmú opecénti ǝ ncǝmmúmè o pe. ²¹Kuyie nkùù duş ndi-

wèi kù di teennè kè di ndɔ̄ri mesàà nkù dɔ̄ di ndɔ̄ri mè, kù di teennè kè di ndɔ̄ri dèè kù naati nè Yesu wèè deũ ke yó mbo sáà o kó diyètirì. Kè dè mme ndò.

Mudɔ̄mmu sɔ̄mmu

²²N kɔ̄be n di báámmu ke tú dí mmi nkékénté n di wàri tìi náāntì, tì dɔ̄ke

í deũ. ²³N kɔ̄be n dɔ̄ ké di náké ke tú bè kpeté ti kou Timɔ̄ntee. Kòò tù̀kení mecā̄ nti bo nei kékɔ̄too ke di yà.

²⁴Di dɔ̄unko bèè di ni, kédɔ̄unnè Kirisi kɔ̄be bẽmɔ̄, ti kɔ̄be Itadii kɔ̄be di dɔ̄unko. ²⁵Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè dimɔ̄!

Isaku wàri d̀̀i pátírí Di mpátírí t̀̀o t̀̀i náànti

Isaku weè wàri de kó dipátírí ke duş nKirisí k̀̀obe itié mbè d̀̀o nkétũnne ì ke náa nke duş mmedonnimè yewe yem̃o k̀̀ome Kirisí kou d̀̀o nkéntũmmè.

Kè de kó medonnimè benkú ti bo ndõmmè tidawantí mieke nè tikpàti mieke. Ti bo ndõmmè mehàárìmè mieke, yoo dibòd̀̀ kó mesoũmmè mieke. K̀̀o b̀̀e náké kuwedũnce m̃omm̃onku d̀̀o nkém-benkúmè nè ku d̀̀òrìmè mieke nke. Ti bo mbaàtìmè benitìbè, fenóndenfè kó medõmmè, de ìnkè kó mecii, yekpàrè nè tefentè, a bo kékũnnemè amáà, meminnímè, mubáammu. De kó dipátírí né d̀̀ake ìkú t̀̀i ìnkè t̀̀i tu: Ti bo mbenkúmè ti tákùmè nè ti d̀̀òrìmè mieke.

Di mpátírí náànti duş ke dõmmè

1. Mudũmmu 1:1
2. Metákùmè mèè 5 nfíká mebennímè mieke, nè Kuyie nkuù duşmmè mecii 1:2-8
3. Fedawanfè nè okpàati 1:9-11
4. Mebennímè nè meyáámè 1:12-18
5. A bo keèmè kédòd̀̀ t̀̀i yèmmè 1:19-27
6. Ti bo ndakemè ke bá mbaàti benitìbè 2
7. Kirisí kou dõmmè nkéndake o ńondenfè kpéi 3:1-12
8. Kirisí kou d̀̀o nkéndõmmè kute nkù k̀̀obe ìkè 3:13-5:6
9. Itié ns̃oyi 5:7-20

Mudũmmu

1 Mí nyIsaku Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisí be kóo t̃nti, mí wàri di mpátírí, ke d̃u nKuyie nk̀̀obe b̀̀è c̀̀eté ke bo tipíti tim̃o.

Ti bo mbáámmè Kuyie nke tá

²N k̀̀obe kè mehàárìmè di t̀̀òkení d̀̀e ndi naati. ³Di yèmu ke d̀̀o nke mehàárìmè di s̃ánté kè di kpaá tá Kuyie, de m̃nni ndi di 55 m̃oetè meminnímè. ⁴Yóunè kè di minnìmmè pí mme t̃mmú k̀̀etuoke me m̃nku kè dí kpenke Kuyie nk̀̀o kuce mieke kè ku kperè marè bá ndi d̃nni. ⁵Kè mecii ndònté òm̃ò, wèe mè m̃o Kuyie, ku ǹ̀utè yàammu kè kù p̃ā nnè diwèi kù bo mè nhò p̃ā. ⁶Ò bá mm̃ú ke yièkù, wè mm̃únnè o yèmmè mem̃o, k̀̀o yièkù ò d̃nnè dàmeèri kó yenf̃in-f̃irè nye kuyaakù t̃mmù yè tipíti tim̃o. ⁷Wèe m̃ú ke yièkù o yèmmè bá ndò nti Yiè mbo ò p̃ā d̀̀emarè. ⁸De yiè mboti yèmmè mèè s̃ũ, ò í yé ò d̀̀ó d̀̀e.

Okpàati nè fedawanfè demàa ndi Kuyie mborè

⁹Diwèi mbo b̀̀è kpa be kperè, ke yé Kuyie nyóo b̀̀è déúkũnnemè. ¹⁰B̀̀è m̀̀ke be kperè b̀̀è nyé ke d̀̀o mbe kpàti í tú timatí Kuyie mborè, t̀̀i yóo p̃ētèmu mutepóo nh̃õ yote mèè botí. ¹¹Kuyie nh̃õ tuw mmèè botí mutepóo nkè mùu móté k̀̀yote, mèè botí nku b̀̀e yóo p̃ētémè kè be kpàti deè.

Mehàárìmè nè mesoũmmè de kó tináànti

¹²D̀̀e nnaati mehàárìmè s̃̀nké wè k̀̀o fíká tei tei, ke yé mè yóo p̃ētémè kè Kuyie nhò yietí mufõmmu mùu bo s̃̀ā, Kuyie nyè nkù yóo duş mmù b̀̀è kù tá. ¹³Kè mesoũmmè s̃̀nké òm̃ò ò báá yí Kuyie nkuù te, Kuyie nyí sou nhòm̃ò nè meyei, kù í sou nhòm̃ò. ¹⁴Oniti 55 yàm̃o k̀̀yaa nkè d̀̀e ò tanné mesoũmmè mieke. ¹⁵Meyáammè mèè 55 púo nképeité meyei, kè meyei mpúo nképeité mukúú.

¹⁶N k̀̀obe d́ndi n d̀̀ó b̀̀e, di bá nsou ndimáá. ¹⁷Kuyie mp̃ā nyèè p̃ārè tu yesààyè nye ke wenni, kù í ceeri, kuù d̀̀ò

kuwenniku, dibiinní í bo ku borè. ¹⁸Kuù mè dós ke duò mmufòmму nè ku náànti mieke, kè tì bo ntú kù dḍḍ dè kó beketibè, bèè yóó kù dōntenè.

Ti bo nkemmumè Kuyie náànti ke dḍori tì yēmmè

¹⁹Nyénè ke ní nkémmú mesàà nke bá ncāā tináànti, di mieke bá ncāā ke péíkú. ²⁰Wèè mḍke kemieke wè í dḍori Kuyie ndómè. ²¹Nè de kpéí nyóunè dèè kó dimàà sìnkunko oniti nè meborime yeime, ke kékunne dimàà, kémpí nTináásààti Kuyie mbuḍtí tì di yēmmè mieke, tì yóó di dæté.

²²Ndḍorinè Kuyie nnáànti yēmmè. Kè di tì kemmu ke í dḍori tì yēmmè di sou ndimàà ndi. ²³Wèè kèmmú Kuyie nnáànti ke í dḍori tì yēmmè ò dōnnè wèè wènté wènwè tewéitè ke yà ò dōmmè páíí. ²⁴Ke ité ke yēnko dende bàmbà nhò do dōmmè. ²⁵Wèè me nsiéke Kuyie nnáànti tewéitè kōme tìi dæerí, ke í tì yè nke tì tū nwetí wetí, ke dḍori tì yēmmè, Kuyie mbo ò dḍḍ mesàà nho tōmmú mumḍu mieke.

²⁶Kòò mḍu yēmmè dò nhò tu Kiriḍi kou ke í nḍ nke pīi nho nùù ò sou nhomáà ndi kòò báammu tú detetirè. ²⁷Ti cice Kuyie ndós wèè dàke wènwè iciribí nè bekúpobè kpéí nke dḍori Kuyie ndómè ke yóu kutenkù kó meyei mmemḍu.

Kiriḍi kḍbe í dōmmè kémmḍke mebatimè

2N kḍbe dínḍi bèè tū nti Yiè nYesu Kiriḍi Kuyie ndéúikunne wè, di bá mbaàti benitibè. ²Kè benitibè bèdébè tanní di tíkú dè, kòò mḍu tu odítikpààti, ke ú mumámáá mmùù díftí kpeñni, ke dáátí tiyaàsààti, kòò cìrì dàátí tiyaàcítì. ³Kè di benke odítikpààti dikàri sààri ke yí: Kari die ndikotikàri. Ke nàké ocìri ke yí: Ncómḍú dende. Yoo di yí: Karoo ketenkè. ⁴Kè di dḍori memme di mḍke

mebatimè mme di cuokè, de kó meyèmmè í wenni.

⁵N kḍbe dínḍi n dós bè, Kuyie ntāāté kutenkù kuu nkḍbe wúó mbè mbe becìribè kè bè bo nkù tá mediè kéta ku kpààtiyuu mieke kù yè nkù yóó duò ndi bèè kù dós. ⁶Kè di baàti benitibè ke senku becìribè, di í yè ke dò mbedítikpààtibè beè di fèunko, ke di kōrinè bebeémbè boràà? ⁷Beè càari Kiriḍi yetisàari bè yu di ke di ànné bàtémmú.

⁸Kè di dós kèntú nyikuḍ dieyi, tì wārimu ke tú: Ndós a kou tḍu a dós mèè botí amáà. ⁹Kè di me mbààti benitibè di dḍori meyei mme, di í tū nyikuḍ. ¹⁰Kòò mḍu tū nyikuḍ ke yeténè ditannùù dimàà, ò yeténè ikuḍ imḍu ndi. ¹¹Kuyie nkùù yí a báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dḍu, kuù yí a báá ku oniti. Kàa í duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dḍu ke kùu oniti a yeténè ikuḍ imḍu ndi. ¹²Kè di náá nti yoo di dḍori dè dí nyé kè Kuyie nyóó di bekénèmu. ¹³Wèè í kuḍ nhotḍu mesémmè, Kuyie mbáá mè nhò kuḍ. Wèè kuḍ nhotḍu mesémmè, Kuyie nyóó we nkuḍ mmesémmè kòò yè tibeénti.

A tōmmú muè benkú a tákumè

¹⁴Kòò niti tu ò tá Kuyie nke í dḍori dèmarè dè bo dḍ ba? De kó metákumè botí bo na kòò dæetáà? ¹⁵Kè dè dò ndi tebite yoo di tūu mḍu kpa tiyààti yoo mudii. ¹⁶Kè di í ò duḍ ndèmarè, ke né ò nàké ke tú: Kḍte kè dè nnaati! Muséé nyí yóó da pí, a í yóó mōnté a bo di mù. Dè bo ò teennàà? ¹⁷Meè botí nku kòò mḍu tu ò tá Kuyie nke í dḍori dèmarè ò báammu tú detetirè nde.

¹⁸Oniti bo na ke dò kàa cénke tá Kuyie nke í dḍori mesàà ndè sànnèmu, kè mí n né ò tènné ke dò kàa tá Kuyie nke dḍori mesàà ndèè wenni, ke yé n dḍorimè meè benkú n kù támè. ¹⁹Kàa yé ke dò nKuyie mbo kumáà, dè wennimu, yeḍkè múnke tì yému kè kufḍwáà nyè bo kè yè kpeutí.

²⁰ Kuyieinkù fí, a í yé ke dò nkàa tá Kuyie nke í dɔ̀ri mesàà ndè tu detetirè ndaà?

²¹ Ti yà̀ri Abarahammu do yiemmu Kuyie nhò nàké ti ke ndó kéféúté o bire Isaki diwū̀tònni ìnkè, kè kù d̀ ò wenni.

²² A yà̀mu o tákùmè nè o dɔ̀rimè dè do neimèmu, kòo dɔ̀rimèe benke ò támè Kuyie mmediè. ²³ Memme ti wàrimè ke tú: Abarahammu do tá Kuyie nku kè kù d̀ ò wetí, kòo yu ke d̀ ku népo. ²⁴ Di yému ke d̀ ò nKuyie nhò yí oniti wetí o dɔ̀rimè kpéí nke, dè í tú ò kù támè máa.

²⁵ Dahabu do tú onitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè wènwe benitidaabè, kédò Si-fube mesàà nké bè benke kuce tekù kè bèe kò. Dè do te kè Kuyie ndò ò wetí. ²⁶ Kòo niti í wei ò kúmu. Meè botí nku kòo niti tá Kuyie nke í dɔ̀ri mesàà nhò báammu kumu.

Fenóndeñfè kó tináànti

3 N kɔ̀be di bá ndó dimɔ̀u di ntú bèè tiè mbenitibè Kuyie nnáànti. Kuyie nyóó bekénè tínti bèè nàa mbèmbè ku náànti kè dè nyóú kèpèétè betɔ̀bè. ² Timɔ̀u ti ɔ̀ yetému ti dɔ̀rimè mieke, kòo mɔ̀u ɔ̀ nnáa nke báa yeté ò do mpáíí nwe ke nɔ̀ nke pīi nhomáa. ³ Ti ɔ̀ táu ntimáti siséí nò kèna ké nsi túnni ti si dónèmmè mme. ⁴ Wénténè bàtòò de u ke mamè kè ɔ̀ nkéí kè kuyaakperí kù ò tèm̀m̀, kè bè ò pirinè dè né mà sámpòrè. ⁵ Fenóndeñfè me ndò ndinùù mieke, ke ma sámpò ke né pòti fe yóó namè ke pí mmutómmú diemù.

Muháa nhò mma sámpò nwe kécúútè ndikpáa dieri. ⁶ Fenóndeñfè bo dinùù mieke nke ke pí mmutómmú yeimu mediè, ke sìnkùnko oniti omɔ̀u, ke tuò nke d̀ ò mmuháa nKuyie nyóó ànné benitiyeibe mùù mieke. ⁷ Oniti bo na kètũnte dekpákperè debotí debotí nè sinɔ̀ nè debambaànnè nè menie mmieke kperè kè dèe yókè kènaa nteciètè kperè. ⁸ Omɔ̀u me mbáa na kètũnte fenóndeñfè, fè tu feyeife nfe, ke piéké medómmè mèè kòu.

⁹ Ti ɔ̀ fe nsántenè ti cice Kuyie, kèwète ké fe mbònténè kusìnkù benitibè Kuyie ndòò bè ke dònnonè kumáa. ¹⁰ N kɔ̀be dè í d̀ ò ndinùù dii pāa mmesàa ndi wète kémbómmùnè kusìnkù. ¹¹ Menie nnatimè nè metiime dè bo na kényièni dinébòri dimáa miekaà? ¹² N kɔ̀be, mutie bè tu mù fikíe bo na képeité odifíe kò yebea, yáa mutie bè tu mù fínýi mù bo na képeité fikíe kpeye? Meè botí nku menie mèè wèèti mè báa namè kényènni dinébòri tiiri mieke.

Kéinkè kó mecii ndómmè

¹³ Di mieke kòo mɔ̀u ciì, ke mɔ̀ke meyèmmè, o borime nè o tómmú dè nweni kòo náànti nnaati, kòo nyɔ̀. ¹⁴ Kè di me mmòke mepómmè ke u medómmè ke èènnè ditɔ̀bè, di nyé ke d̀ ò ndi toti ti di yèmmè í tú timómmɔ̀nti, di báa benné kémpòti. ¹⁵ De kó mecii mbotí í tú Kuyie nkòme, kutenkù kòme mme, menitikòme, mebɔ̀kòme. ¹⁶ Mepómmè nè mehèèmmè de borè, dikɔ̀nkɔ̀nni nè meyei mmemɔ̀u dè de mbo. ¹⁷ Wèè mòke Kuyie nkó mecii nhò wennimu, ke mɔ̀ke diwèi, kòo yèmmè yòò nkòo niti, ke kuò mbenitibè mesémmè, wè í baati benitibè, wè í mɔ̀ke meyèmmè mèdémè. ¹⁸ Bèè mòke diwèi bè di buotí tidibotí tèmè mme bè kɔ̀be mieke kè di yóó peité Kuyie ndómè kè bèe kóú.

Mùù te kè yekpàrè bo

4 Dimàù nè yekpàrè dèè bo di cuokè, dè bonni de? Dè bonni di móm-mòmbè borè nde, ke yé di dómè dèmarè péu dèè í wenni ke kpa nsáa. ² Di ɔ̀ ndó dèmarè nde ke mónté kénkòu ditɔ̀bè. Ke ndó otɔ̀u mòke dè ke mónté kénkpa. Di ɔ̀ mónté di í mɔ̀ mèè kpéí nke Kuyie. ³ Di móú kè kù í di pāa nke yé di móúnè mèè yèmmè í wennimè, di dó ké ndè dòrinè di dómè mme. ⁴ Dindi bèè tũ nyice idéyi di í yé ke d̀ ò nkè di dó kutenkù di tú Kuyie ndootitɔ̀bè mbea?

⁵Di yèmmè dò ntì sǎ́nté ke wàrimu ke tú: Kuyie ndó kuù máà nte diwènni kù ànné di onitì miékaà? ⁶Kù dó ké ti dǎ́ mesàà mme péu. Tì wàrimu ke tú: Kuyie ndǎ́ri mesàà mbèè kékúnne bemáà, ke yetírí sipǎ́ yembè. ⁷Duónnè dimáà Kuyie nkébaao dibǎ́ kè dii coké kédté. ⁸Tóónnè dimáà Kuyie nkè kù di tóónnè. Díndi meyei nyembè wénkúnne dimáà, díndi meyèmmè mèdémè yembè wénkúnne di yèmmè. ⁹Banténè di sémmè kè di yèmmè caàrè, kè di yóu mudaá nnè diwèi kénkuù. ¹⁰Kékúnne dimáà Kuyie nyiikè kè kù di déúkúnne.

Kirisi kǎbe í dòmmè kénnáante betǎ́bè kpéi

¹¹N kǎbe di bá nnáante ditǎ́bè kpéi nke wátiri ditǎ́bè, wèè nàà nhotǎ́ kpéi nkoò wátiri ò wátiri ikuú nyi, wèè me nwátiri ikuú wè ì yeténèmu. ¹²Kuyie nkuù máà ànné ikuú, kè kuù bekù, kè kuù dèi wèè naati nè wèè sí. Fǎ́ nnáke a tú we ke bekúnè a kou tǎ́!

Ti í dòmmè kémmǎke sifei

¹³N náánnè dímbè di mmǎnni díndi bèè tu: Yie nyoo nanke ti bo kǎte di nheì kémmǎke dibenni ke dǎ́ri kupotáà nke pété idíftí. ¹⁴Di í yé tìi naa yóó di tuǎkení, di dònnè mupáà mmu mùù òó yenní kǎpǎ́tǎ́o bǎmbà. ¹⁵Di dò nke ní na nyí: Kè Kuyie ndó ti nfòù kédoò die nyoo deterè. ¹⁶Kè di né mǎke tefentè ke tá dimáà, Kuyie nyí dó de kó tefentè botí. ¹⁷Wèè yé mesàà nhò dò nkédǎ́ mè, ke í mè dǎ́, ò dǎ́ meyei mme.

Bedítikpààtibè bo ndakemè

5 Díndi bedítikpààtibè meyei mmèè yóó di tuǎkení mè deumu. Nkuónnè. ²Di kpàti pǎ́akemu, kè ditúù càáké di yààti. ³Yemǎrè sǎ́nye nye di wammúmè mesǎ́ nnè idíftí ke còu nkè dè càke ke naa yóó di bekénè ké di cǎ́. ⁴Di í yietí bèè kúúftí di paa nnè bèè dèi di diiti. Kè

bè kuù nkè ti Yiè nKuyie Mpakedaa kèè be dabùò. ⁵Díndi dǎ́mu di dómè ketenkè ínkè, ke di ke dùnne ke baa di kó mukǎ́ yie. ⁶Díi bekénè benitisààbè ke yé mbè í naati ke bè kù, bá bè í di bàao.

Ti bo mmimmè meháárimè mieke

⁷N kǎbe mmiínè ke baa ti Yiè mbo wètenímè, fetaafè òó do kòo tenkúti mmi mmèè botí ke baa diyǎ́ bo deémè kòo kǎ́ o diiti. ⁸Mmiínè ke fífkú tei tei, ti Yiè nhauté ke bo wètenímu.

⁹N kǎbe di bá nnáante ditǎ́bè kpéi nKuyie nyàà bo di bekénè, obeénti tǎ́kenímu ke cómmú dibòri. ¹⁰Denténèni Kuyie pǎ́nǎánti náambè do náante ku náánti, ke féúri ke mi mmèè botí, dí mme ndò. ¹¹Dè nnaati bèè do féúri ke mi. Di kèèmu Isǎ́bu kó tináánti ke yà ò do mi nkétuǎke kumǎnku kè Kuyie nhò dǎ́ dè. Ke yé Kuyie nnitimèmu ke kuù mmesémmè.

¹²N kǎbe di nyé ke bá mparikunè kéinkè yoo ketenkè yoo deterè marè, di kóó éé ntú éé kè di kóó áà ntú áà, kè Kuyie mbáà di bekénè.

Ti bo nyumè bewedǎnkótífbè kè bè ti báánnè Kuyie

¹³Di mieke kè meháárimè sǎ́nté òmòu wèè bántè Kuyie, kè wèè yèmmè naati wè ndiè nke kù sántí. ¹⁴Kòò mǎu mǎ nwèè yu bewedǎnkótífbè kè bèè ò waare mekùò nnè ti Yiè nyètiri kébántè Kuyie. ¹⁵Kè bè bántè Kuyie nke tá, ti Yiè nKuyie mbo miékúnne omuǎnti, bá kòò dǎ́ meyei kùu mè nhò cǎ́. ¹⁶Ndáankonè ditǎ́bè di yei, ke báánnè ditǎ́bè Kuyie nke mierí, wèè dǎ́ri Kuyie ndómè o kó mubáammu kpeínimu mediè. ¹⁷Eii do tú onitì nwe ke ti dònnè ke bántè Kuyie nke dǎ́ fetaafè báá ni, kè fè dǎ́ yebie nyètǎ́ati nè dikéè bá fè í dùóté ketenkè. ¹⁸Kòò wète ké kù bántè kè fetaafè ni kè tidiiti peité.

¹⁹N kabe di mieke kòò m̀òu d̀éténè deetému de yiè nke yó nte kè Kuyie ncíé
Kuyie nkòo t̀ù ẁète kòò t̀ènnéní, ²⁰ò mmeyei mpéu.

Pieri wàri d̀̀i pátíri diketiri Di mpátíri t̀̀o t̀̀i náànti

Pieri pátíri ketiri nàánnè Kirisi k̀̀obe mbe bèè do ciété ké mbo Asii tenkè kubakù c̀̀anku bíékè, Pieri do yóó bè wàri dipátíri ke bo Odommu nwe. Ò do bè wàri ke bo yáúk̀̀unne Kirisi k̀̀obe bèè bo mef̀̀éúútmè mieke be k̀̀õnti nti, k̀̀oo mbè náá nke tú Kirisi kumu ke yáúnté, ke ti d̀̀ounnè dinùù ke ẁ̀etini.

Di mpátíri náànti duó ke d̀̀ommè

1. Mudɔummu 1:1-2

2. Pieri d̀̀entemè Kirisi k̀̀obe Kuyie mbè deetémè 1:3-12

3. Ò bè tiém̀̀mè ke tú bè nfoù mufòmmu wennimu k̀̀e be fòmmu ndéúúk̀̀unko Kuyie nyètiri 1:13-2:10

4. Kirisi kou bo ndòmmè mef̀̀éúútmè mieke 2:11-4:19

5. Kirisi kou dò nke k̀̀ék̀̀unne omáá ndi, ke mpí mmutòmmú betòbè kpéí 5:1-11

6. Mudɔummu sòmmu 5:12-14

Mudɔummu

1 Mí mPieri Yesu Kirisi kó ditõnni, mfi wàri dipátíri dii nKirisi k̀̀obe bèè ciété ke bo P55 nè Kadasii nè Kapadoosi nè Asii nè Bitinnii kó itempè mmieke. ²Ti cice Kuyie nkuù mè d́́ó ke di tãáté nè dimõnni, k̀̀e di bo ntú ku k̀̀obe, k̀̀e Muyaánsààmù di c̀̀ánné k̀̀e di bo nyíé nku kpeti k̀̀e Yesu Kirisi di òúté nè o yíi.

Kuyie ndi d̀̀o mesàà ké di duó ndiwèi mmedie!

Kuyie nyóó duó ndè ku k̀̀obe de kó tináànti

³Ti sãntímu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, ò d̀̀ò mèè sàà nkpéí nke duó nkè Yesu Kirisi yáúnté, k̀̀e ti pèté mufòmmu pãmmù, koò bàanè ti yèmmè memɔu.

⁴Kè diwèi ti bo Kuyie nyóó duó ndè ku k̀̀obe kéínkè de kpéí. Dè í caari, dè í sinni, dè í ceeri. ⁵Kuyie mbo teennè d́́indi bèè kù tá k̀̀e di tuòke diyie sɔnni k̀̀e kù di duó nkù s̀̀ori dè.

⁶Dè tũ nní ndi naati bá k̀̀e di f̀̀éúri ke áari yem̀̀rè sãmpó mieke. ⁷Di yému ke dò mbè 5 ndó kéwénk̀̀unne mesɔo ké mè p̀̀únnému bá mè í yóó me mmõntemè. Di ták̀̀umè p̀̀éētému mesɔo, mef̀̀éúútmè nè meháárimè k̀̀e dè di yáú k̀̀e bo yà di tá k̀̀e dè mààmè. Di yóó kpenkemu k̀̀e Kuyie ndi sãnte ké di déúúk̀̀unne Yesu bo ẁ̀etení dii yiè. ⁸Di ò d́́ómu bá di í me nhò ẁ̀óm-mè, koò tá bá di í me nhò yàmè, ke m̀̀oke kuyennaatí diekù oniti báá na kénáké kùù mààmè. ⁹Ke yé weti weti ke dò ndi tá Kuyie nkè kù yóó di deeté diyie sɔnni yiè.

¹⁰⁻¹¹Kuyie mpããnáànti náám̀̀bè do nàkémù kù yóó deetémè benitibè k̀̀e Muyaánsààmù mbè bonè ke bè benkú Yesu yóó f̀̀éúútmè mè botí k̀̀e Kuyie nhò déúúk̀̀unne, k̀̀e deè nte k̀̀e bèe fié yepáte ke bo yà dii m̀̀õnni ndi nè mèè botí nku dè yóó d̀̀ommè. ¹²Kuyie ndo benkemu ku pããnáànti náám̀̀bè k̀̀e bè nyé ke dò mbè náá nti í yóó d̀̀o k̀̀e bè kpaá fòù. Bè ti nàkè díi kpéí nke, bèè náante Tináànsààti k̀̀e bè ti ndi nàkè páíí nè Muyaánsààmù kó muwèrimú, k̀̀e Kuyie ntõrè d́́ó k̀̀e ti yíété.

Ti bo nwennimè páíí ke d̀̀onnè ti cice Kuyie

¹³Nwákénè ḱ́empí nKuyie ntõmmú kénno nke p̄i ndimáà, ḱ́embaanè di yèmmè memɔu Yesu yóó ẁ̀etení ke di duó ndè. ¹⁴Nyíénnè Kuyie nkpeti, bá ntúnne kutenkù kuu nkó meborime, di do í yé Kuyie nke d̀̀ommè. ¹⁵Ndõnnè páíí di borime memɔu mieke, Kuyie nkùù di yu kù d̀̀ommè. ¹⁶Ti wàrimu ke tú: N d̀̀onnè páíí mí nKuyie n d̀̀ommè páíí.

¹⁷Di kù yu ke tú di cice nwe, nyénnè ke dò nkù í baàti òm̀̀òù, kù yóó bekénè

bá wè o tǝmmú dǝmmè mme. Ndénè ku di fǝmmu mumǝu mieke ketenkè kie nyínkè. ¹⁸Di yému ke dò ndi do tǝ ndi yembè kó meborime yeime kè Kuyie ndonté di wǝǝ, kù né í yè donté nè mesǝ nyoo nè idííí dèè pènké. ¹⁹Kù yè donténè Kirisi kó mukúú mmu. Kirisi do mpáíí nwe, ke dò ndipebii ðii kra kuyènkù ke kra tesǝútè, bè ǝǝ kuǝ ði. ²⁰Kuyie nyóó ò tǝáté kǝo bo di dǝeté ke mu nyí ðǝ kutenkù, kǝò duǝnní yemǝrè sǝnye kǝò bo di dǝǝ mesà. ²¹Ke dúǝ nkǝo yǝnté, kè kù ò dǝúkǝnne, dǝè te kè ti tǝ Kuyie ke baa kù bo ti dǝetéme diyìè sǝnni yìè.

²²Di yie ntimǝmmǝnti nti kè tì di wènkǝnne, kè di bo na kéndó ditǝbè. Ndónè ditǝbè mediè nnè di yèmmè memǝu. ²³Di fǝù mùù fǝmmu í tú di yembè kǝmu, mùù yóó deè. Tinǝaǝsàtì tii bo sǝá ke duǝ mmufǝmmu tii mù ndi dúǝ nkè mù yó mbo sǝá. ²⁴Ti wǝrimu ke tǝ:

Onìtì dò ntimúti nti,

kǝo ārime dò mmumúpóó.

Timúti ǝǝ kpeímu kè ti póó nyote.

²⁵Ti Yìè nKuyie nkó tinǝaǝnti tinti me mbomu sǝá.

Tii tu Tinǝaǝsàtì bè di nǝké tì.

Kirisi kǝbe kó tinǝaǝnti

2 N kǝbe yóunè mepǝmmè, meciimmè, meyèmmè mèdémè, a bo ndǝmè otǝù kperè, nè tinǝanyeiti. ²Kuyie nnǝaǝnti wennimu: Ndónè ti ibíbènní dǝ mèè botí memiè, kèna kénkótírí Kuyie nkó kuce mieke. ³Di yǝákému ke yǝ Kuyie nwnennimè.

⁴Dí tǝǝnnè dimáà Kirisi wèè tu ditǝfǝuri Kuyie mpènsiri ði ke ði tǝáté ke bo púúténè ku cièté, kè benitibè ði yete.

⁵Duǝnnè dimáà Kuyie nke múnkèe naǝ nyetǝkperè kè kù di maǝnè ku cièté, kè dí ntú Kuyie nkuǝ niùbè bèè dò mpáíí ke pí mmutǝmmú kù dǝ mù. ⁶Ti wǝrimu ke tǝ:

N tǝáté ditǝsàari ndi

ke dǝu nSiyǝǝ kè ði tu dipǝú,

wèè ði tǝ dǝmarè báá ò nampe.

⁷De kó ditǝri tu dǝndi bèè ði tǝ ði kó disǝnni ndi. Bèè ði yete tì wǝrimu be kpéí nke tǝ:

Bemaribè dootóo ðii tǝri,

ðii naǝ ndipǝú kó ditǝri mǝmmǝnni.

⁸Titeti wǝrimu ke tǝ:

Weè tu ditǝri bè yó mbétírí ði,

dipèri ðii yó mbè buǝ

bè í tǝ mèè kpéí nho kpeti.

Bèè yete o kpeti bè yó nduǝmu, Kuyie nkuù me nyè.

⁹Dǝndi bie ði tú Kuyie ntǝáté bèmbè, Okpàtì kó ikuǝ niùbè, kubotí kùù cǝá, kubotí Kuyie ndonté kù. Kù ði tǝáté ke ði dènnení dibiinní, ke ði tanné ku kó kuwenniku ðiekù kè ði bo náké mutǝmmú ðiemù kù pí mmù mmu ði kpéí. ¹⁰Di do í tú Kuyie nkǝbe, ði mmǝnni ke bè naǝ. Kuyie mu ndo í ði ciè, ði mmǝnni ke ði ciè.

Kirisi kǝbe borime bo ndǝmmè

¹¹N kǝbe n dǝ bè, ði pǝǝnǝmu ke tǝ bepǝǝbè ketenkè kie ínke, dǝè te kè n ði tiè nke tǝ: Di yóu meyèmmè mèè dǝ meyei, mè maùnnè ði wènni ndi ðii dǝ Kuyie. ¹²Di borime nwnenni, bèè í tǝ nKuyie nkè bè ði sǝá mbèe yǝ mè wennimè, ke dǝúkǝnne Kuyie nyètiri ku beénti yìè.

¹³Di dǝ mèè kpéí nti Yìè, nyiènnè bèè baké be kpeti, okpàtì ðiewè ¹⁴nè o kó betǝmbè, ò kǝnne bè kè bè tiè mbèè cǝari, ke sǝntí bèè dǝǝri mesà. ¹⁵Kuyie ndó dí ndǝori mesà mme, bèè í kù tǝ nkè bè báá pété timati ke ði wátí.

¹⁶Kirisi ði dènnemu ikuǝ mieke, bè né í yè ndí ndǝori meyei ði yè mèè kpéí nyikuǝ mieke. Di borime nwnenni kè ði dǝori Kuyie ndǝmè. ¹⁷Di báá senkèri òmǝù, ndónè Kirisi kǝbe bemǝu, kéndé Kuyie, ke yíè nhokpàtì kpeti.

Kirisi fěútéme kè ti dò nkéféúté

¹⁸ Díndi betómbè nyíennè bèè di ni be kpeti ke bè dé, kè bè wenni yoo bè yóu. ¹⁹ Kuyie mbo di dọ́ mesàà nkè bè di fěúngo kè di mi ndi dọ́ mèè kpéí nke yie nKuyie nkpeti. ²⁰ Kàa dọ́ meyei nke fěúri dè í mọke diyètiri mari, kàa me ndọ́ mesàà nke fěúri ke mi, dè tu Kuyie nkó mesàà mme. ²¹ Kuyie ndi yu deè kpéí. Kirisi fěútému di kpéí nkè di dò nkétúnne o ce kéfěúté. ²² Wè í dọ́ meyei mmamè, ò me nyí nàké siyáàbisi nè ò bomè. ²³ Kè bè nhò sàá, mbá wè í tén-ninko, koò fěúngo kòò cǐéké, ke ànné demou Kuyie nkùu bekù weti weti ku nòutè mieke. ²⁴ Wee cọté ti yei nke tọ, kè bè ò baaké kudapááfi kè ti bo kú meyei mbíékè kénfòu mufòmmu Kuyie ndó mù. Bè we nkòute kè ti mieté. ²⁵ Bè we nkòute kè Kuyie nti deeté. Di do dò ntipièti tii feti tinti, di mmònni ke wète di cènti wèè bàa di wèrè o borè.

Benitipòbè nè be daàbè bè dò nkéndòmmè

3 Díndi benitipòbè dí nyíé ndi daàbè kpeti deè pēēté di bo mbè nàammè Kuyie nnáànti. Kè bèmabè be mieke í tii nKuyie, di borime nte kè bèè kù túnne. ² Ke yé bè yóó yàmè di borime wennimè kè di bè dé. ³ Di bá nsàri ke pāāti tiyùti ke do ntiyàti idítíkperí kpeti, yetootōre idítíkperí kpeye, ke bo benke dimáa. ⁴ Di wenniku ntú kùu bo di mieke kùu í ceeri, di yèmmè nweni ke boo, Kuyie ndó kuù wenniku botí. ⁵ Dimònni kó benitipòbè bèè do duó be máa Kuyie nké nkù bàa bè do me ndò nke yíé mbe daàbè kpeti. ⁶ Saraa do me ndò ke yu o dọ́ Abarahammu ke tú o yiè. Kè di dọ́ri memme di bo ntú o bí kè bá nyièkù tìmatì.

⁷ Díndi benitidaabè kè dí mpí ndi pobè mesàà nke yé di wérímú pēētémè be kōmu, ké mbè dé ke yé di yóó wēn-

némè ke pété mufòmmu mùu bo sàá. Kè di dọ́ri memme dèmarè báa dítinné di báammu.

A bo ndọ́rimè mesàà mbá kè bè da fěúngo

⁸ Nwērinè meyèmmè mèmáa, dinùu dimáa kèmmọke ditòbè kó mesèmmè, ke dọ́ ditòbè ke dò nteciètè tèmáa kọbe. Kéndọ́ri mesàà nke kékúngo dimáa. ⁹ Di bá nfọku ditòbè meyei, kè bè da sàá nha báa ténne, a petinkee mọ́ Kuyie nkó mesàà mme be kpéí. Kuyie ndó di mme ndọ́ri kè kù di dọ́ mesàà. ¹⁰ Tì wàrimu ke tú:

Wèè dọ́ kèmbò kè dè ò naati, wèè yóu tináanyeiti nè siyáàbisi.

¹¹ Ke yóu meyei kéndọ́ri mesàà, kényetíróo ke dọ́ kénnaatinè benitibè bemou.

¹² Ke yé Kuyie nyémè bèè dọ́ri kù dómè be kpéí nke, ke cọ́u be kó mubáammu, ke búúti bèè dọ́ri meyei mbe kōmu.

¹³ Kè di dọ́ri mesàà nwe mbo di dọ́ meyei? ¹⁴ Bá kè bè di fěúngo di dọ́ri mèè kpéí mmesàà ndi bá nyièkù òmọ́, kè di kóm̀bùtì duò. Dè ndi naati. ¹⁵ Ndenè Kirisi di Yiè, kòò mọ́ di beke o kó kuce kpeti dí ò nàké diyònni ke báa ò sènkèri. ¹⁶ Ndọ́rinè mesàà nke bá nyièkù, kè ifeii pí mbèè di wátiri ke di sàá, ke yé bè í yóó yàmè di dọ́ mèè yei. ¹⁷ Kàa dọ́ri mesàà nkè Kuyie ndó a fěúté, dè wennimu ke pēēté a bo dọ́mè meyei nkéféúté. ¹⁸ Kirisi fěútému ti yei nkpeí, wenwe wèè kpa meyei nke duó nhomáa kuce mèmáa kè bè ò kùu, ò me ntúmè onitì kòò ku, ke yánté ke yé ò tumè Kuyie, ke bo ti niitè Kuyie mborè. ¹⁹ Ò ku dii mònni kénákému Kuyie nnáànti becírìbè bèè kpetí. ²⁰ Bèè do yete bèmbe Kuyie nkpeti, Nọ́wee baakù dii mònni bàtòò kè Kuyie mmi nke bè bàa. Benitibè bèni, beè máa do ta bàtòò mieke kéyenténè menie. ²¹ De kó menie ndo dònne bàtèmmù nwe bè

di ǎǎ wè kòò di deerí, bè ǎǎ í nyóó ǎn-
né onítì bàtémmù ke bo súté o kǎntì kó
meyóǎǎ, dè benkú Kuyie nhúté mème o
yei nkòò wenke. Kuyie mbo na ké mè
dǎdǎ ke yé Kirisi kumè ke yǎnté. ²²Di
mmǎnnì Yesu dèke kéinkè nke ke kari
Kuyie mbakù yóú ke baké Kuyie ntǎrè
yemou nè kéinkè kó bekperíbè kè bè ò dé.

A bo yóumè meyei nkédǎǎ Kuyie ndómè

4 Kirisi fèútému! Nyénè ke dò ndi
múnke yóó fèúté, ke yé wèè fèùrì ò
yóumè meyei. ²Deè te kè ti dò nkéndǎǎri
Kuyie ndómè ti we yèè kpaá ye mieke
kéyóú timǎmmǎmbe ti dómè. ³Di do í
tù ndì mǎnnì Kuyie nke dǎǎri di dómè
mme, ke dǎutinè ditǎbè, ke tú tinaqyǎǎtì,
ke ǎǎ yedikéontébaa ke feu iwǎǎ yebakè
dèè tu meyei ndiemè. ⁴Di mmǎnnì ke dè
yóú, nè bè di do wé nke dǎǎri meyei kè dè
bè di, kè bè di sǎǎ nke di senku. ⁵Kuyie
nkùù yóó bekénè befóùbè nè becírìbè kù
yóó bè yietímu be dǎǎrìmè dómme. ⁶Deè
te kè Kirisi nàké Tinǎǎnsǎǎtì becírìbè,
kè Kuyie mbo bè bekénè kè bèe pété
mufómму kù duǎ mmù.

Kuyie nti duǎmmè ti tǎmmú ti tǎmmú

⁷Kutenkù auté ke bo deèmu, nciinè, ke
nyé ke báá nKuyie. ⁸Dèmarè ketirè tu: Di
bo ndómè ditǎbè, ke yé medǎkùmè dǎǎ-
timè meyei mmesúkùmè. ⁹Ncǎúnè Kirisi
kǎbe di cǎǎ nè diwèi. ¹⁰Kuyie mpǎmu
bá wè dipǎnnì, di nyè pǎnnè mutǎmmú
kè dè wenni, ke teennè ditǎbè. ¹¹Kuyie
nduǎ nwè kòò bo nnáá nku náǎntì, wè
nti náá mbetǎbè, kè kù duǎ nwè kòò bo
nteennè betǎbè wè mbè teennè o wèrímú
mumǎu Kuyie nhò duǎ mmù. Kè Kuyie
nyètìrìi deuke Yesu Kirisi kpéi nwèè de
ke kpeñni sǎǎ. Kè dè mme ndò.

A bo nfèùrìmè Kirisi kpéi nkè dè da naati

¹²N kǎbe n dǎ bè, kè di fèùrì mediè ndè
báá di di, kè di yèmmè ndò ndèmarè cǎn-
nè. ¹³Dè petinke ndi naati Kirisi fèútémè
kè di múnke fèùrì, kòò bo wètení kè di yà
ò deumè kè diwèi di pí. ¹⁴Kè bè di sǎǎ ndi
tú mèè kpéi nKirisi kǎbe dè ndi naati ke
yé Muyaǎnsǎǎmù kó muwèrímú diemù
di bonèmè. ¹⁵Nyénè kè bè bá nfèùnko
òmǎu ke tú ò kù onitì, yoo ò yùúkú,
yoo ò dǎǎ meyei nyoo ò ta otǎu kpeti
mieke. ¹⁶Kòò mòu fèùrì ò tu mèè kpéi
nKirisi kou, ifei bá nhò bo, ò petinke
sǎnte Kuyie nhò tu mèè kpéi nKirisi kou.

¹⁷Kuyie mbeénti tùǎkemù kè kù keténè
ku kǎbe. Kè Kuyie nketé ke bekùnè tínti
ku kǎbe dè né bo ndómme bèè kù yete?
¹⁸Bèè dǎǎri Kuyie ndómè kè bè fèúté ke
né na ke cooté, benitiyeibe nè benitidǎn-
nibè bo yíme kécooté? ¹⁹Bèè dǎǎri Kuyie
ndómè ke fèùrì bè nsókè ke dǎǎri mesǎǎ
nke duǎ mbemáǎ Kuyie nkùù bè dǎǎ, kù
béi ntì í ceeri, kù béimmu ke tú kù í yóó
bè yóú.

Ti bo ndakemè Kuyie nkǎbe kpéi

5 Di mmǎnnì n náǎnnè dímbè
bewedǎunkótìbè, m múnke we ntú
ke yà Kirisi fèútémè, ke yóó ò wènnè
o kpeti mieke. ²Ndakenè Kuyie nkǎbe
kù di duǎ mbè kpéi nkè mbè pí mmesǎǎ
nnè di yèmmè memǎu, dè bá ntú nè
muwèrímú yoo di dǎ idítì, dí mpí
ndi dǎ mèè kpéi nKuyie. ³Di bá ndó
kémbaké Kuyie ndi duǎ mbè, dí ntú bè
yó nwúó mbèè kó meborime ke tǎ. ⁴Kòò
cǎnti diwèè tùǎkení dìi yìè wèè di cú
ticuuti tikpeti tìl yó mbo sǎǎ.

⁵Díndi bebémbè, nyiénè bekótìbè
kpeti. Dimǎu kè di nkénkùnko dimáǎ. Ti
wàrimu ke tú: Kuyie nyetírì sifei yembè
ke dǎǎri mesǎǎ mbèè kékùnko bemáǎ.
⁶Kékùnne dimáǎ Kuyie nkperíkù ìikè,
kè ku mǎnnì tùǎke kù di déúkunnè.

⁷Duónnè ku di yentotí imɔu, ke yé kù dākemè di kpéí.

⁸Nyéñè kéndake, di kpantídèntòu dibɔ̀ dibò̀ firimu diciriciri kɔme, ke ùntí ke wanti di bo pí nwè. ⁹Nfííkúnè tei tei Kuyie nkó kuce kébaao dibɔ̀. Nyéñè ke dò ndi kɔbe bèè bo tipîti timɔu bè múnke fèùri mèè botí. ¹⁰Di yóó fèútému yemɔ̀rè sámpɔ mieke. Kuyie nkùu d̀̀̀ri mesà̀ nke di yu kè di bo wènnénè Kirisi kémbò ku kpeti mieke sá̀, kè kù di wénkúnne páí, ke di kpénkúnne, ke di fíí ndipũ̀ kperi ínke. ¹¹Kuù kpeñni sá̀. Kè dè mè ndò.

Mucaummu

¹²Ti kou Sidifèè weè n teennè kè ti wàri di mpátíri kè m bo di náké ke tú Kuyie ndi d̀̀̀mu mesà̀ nweti weti ke yáúkúnne di k̀̀nti kè di nfííkú teii kù kó kuce mieke.

¹³Kirisi kɔbe Kuyie ntāāté bè kè bè bo Odommu nè n kóo dapà̀ mMariki, bè di dɔunko. ¹⁴Díndi Kirisi kɔbe, ndóunnè ditɔ̀bè nè diwèi.

Díndi Kirisi kɔbe kunaatí ndi bonè dimɔu.

Pieri wàri dìi pátíri dérí

Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

Pieri do wàri o pátíri dérí Kirisi kɔ̀be bemɔ̀u ndi bá kè bè bo kùù píkù. Ó do bè wàri ke bo bè nàkèmu kè bè ndake kèbaao bèè tiè nyiyáàbisítíe nkè ì càari benìtìbè ke bè tannìnko meyei mmieke.

Pieri do ðake yíkù tìi ìnkè tìi tú: Kirisi í ɔ̀tí ò bo wēténímè. Kè Pieri nàkè de yembè ke tú, kè Kirisi ɔ̀tí ò í dómè mme kòò mɔ̀u feti, ò dɔ̀ timɔ̀u ti bantému kéceete ke yóu ti yei.

Di mpátíri náànti duś ke dómme

1. Mudɔ̀ummu 1:1-2

2. Kirisi kou kó mufòmmu dò nkéndómme 1:3-21

3. Pieri tumè bè ndake iyáàbisítíe nyembè kpéí 2:1-22

4. Pieri nàkémè Kirisi kó muwētímù nè Kuyie nkó diyìe de kpéí 3

Mudɔ̀ummu

1 Mí nSímɔ̀ Pieri m pí nYesu Kirisi kó mutómú mmu ke tú o kó ditònni. Míi wàri di mpátíri díndi bèè tá Kuyie nti kù tá mèè botí. Kuyie nnè Yesu Kirisi Odeetíwè bè wetímu deè te kè bè di duś mmetákùmè kè mè dònne ti kómè. ²Kuyie ndi teennè ké di ðɔ̀ mesàà mmediè nké di duś ndiwèi, di kù yíété mèè kpéí nnè ti Yiè nYesu Kirisi.

Kuyie nti tãátémè ke ti yu

³Kuyie nnè ku wērimú mieke kù ti duśmmu dè ti békú dèè kó dimàà kè ti bo nfòu ke kù sántí. Kuù te kè ti yíété wèè ti yu, kè ti bo ò toténè o kó tikpeti nè o kó mesàà. ⁴Nè deè mieke nke Kuyie nti ðounnémè yenò yedieyè yesààyè kè dè bo yie nkè ti pètè kù yē nkù yóo ti ðɔ̀ dè kè ti na kéyenténè kutenkù kuù nkó

meyei mmèè m̀ke medókùmè mèè kòù, kédontenè Kuyie. ⁵Nè de kpéí nyetenko kéyíe meborime sààmè di tákùmè ìnkè, kéyíe meyíétímè di borime sààmè ìnkè, ⁶kénnɔ̀ nke pīi ndimáà kè dèe yíénè di yíétímè ìnkè, kè di nɔ̀ nke pīi ndimáà di yetoo kémmɔ̀te mewéérímè, kéyíe Kuyie nkó disànni mewéérímè ìnkè, ⁷kéyetoo kéndó Kirisi kɔ̀be kémmɔ̀te medókùmè. ⁸Kè di m̀ke dende kó dimàà ke dè yéutí dè bo nte kè di tómmú ndéúkú kè di ðake yíété ti Yiè Yesu Kirisi. ⁹Wèè í m̀ke dende ò tu kuyù̀nkù nku, wè í wúo, ke í kpaá yé Kuyie nhò ðútémè o yei.

¹⁰Yetenko kétaunnè dimáà weti weti Kuyie nkùù di tãáté ke di yu. Kè di ðɔ̀ri memme di bo na kétuake kumànkù. ¹¹Kè Kuyie ndi kpeté dibòrì mesàà nkè di ta ti Yiè nYesu Odeetíwè kpààtìyuu mieke, dìi yó mbo sáà.

¹²Deè te kè n dɔ̀ ké ndi denni de kó tináànti sáà bá nè di me ndié nke ti yémè kè di ðake fífkú timómmɔ̀nti di tá ti mieke. ¹³Kè n kpaá fòù, n dɔ̀ ké ndi den-nimu de kó tináànti kè di báá yè nkéduś.

¹⁴Ti Yiè nYesu Kirisi n nàkèmu ke tú m m̀nni tùòke. ¹⁵Deè te kè n yetíróo ke baq ti ndi náá nke bo kú kè di nkpaá ke ti yé.

Kuyie mpããnáànti náàmbè nàkè tì tumè timómmɔ̀nti

¹⁶Ti náá ntii náànti ke di benkú ti Yiè nYesu Kirisi wētínímè nè muwērimú í tú pètèmpè benìtìbè keú wè nè mecìi. Ti yàmu nè ti nuɔ̀ nhò kpeñnimè. ¹⁷Ti do bomu ditàsààrì ìnkè kè ti cice Kuyie nhò sãnte kóò déúkunne nè ku kpeti dieti mieke kóò béinnè ke d̀: Yie nweè tú m bire kè nh ò dɔ̀ mesàà koò tá mediè. ¹⁸Ti do ò bonè ditàsààrì ìnkè nke kékéè de kó metammè.

¹⁹Deè te kè ti yie nke dò Kuyie mpããnáànti náàmbè do nàkè tì yóo ðɔ̀. Di dò nké tì yiemmu, tii dò nfitirè dèè mí keyènkè ke wenté, kè tekúnwentéwàtè yènní ke míté di yèmmè mieke. ²⁰Nyénnè

ke dò nKuyie mpāānāaṅtì náaṅtò mǎu í nàké timatì tìi tu o kpeti. ²¹ Onìtì báá na nè omáà kénáké Kuyie mpāānāaṅtì, Muyaánsààmù muù do bè bonè kè bè nnáá nKuyie mbè duś nti kè bè bo náké benitìbè.

Iyáàbisítíe nyembè kó tináaṅtì

2 Benitìbè do bomu bèè tu bemáá Kuyie mpāānāaṅtì náaṅbè ke souí. Meè botí nku benitìbè buotémè di cuokè ke náá mbenitìbè tìi í tú Kuyie nkpeti ke bè souí ke yete ti Yiè nwèè bè deeté o kpeti ke feti kè Kuyie nyóó bè kùu mēcāā. ² Kusúkù bo túnne be borime kè bè ndoutinè betòbè kè dè nte kè benitìbèe senkèrì Kuyie nkó kuce kùu tu timóm-mǎnti kǎku. ³ Bè yó ndi souí nke dǎ idíftí nyi, Kuyie mme nyóó bè kpetínémù bàmbà.

⁴ Kuyie nyí yóu ku tǎrè yèè yete ku kpeti, kù yè tanné difǎtǎrì cǔmpuri ndi dibiinnì mieke ke baanè tibeéntì yiè. ⁵ Kuyie ndo í yóu Nǎwee kó dimǎnni kǎbe. Kù do cúūnní fetaaǎ nǎe kè fǎe ku benitiyeibe, kényóu Nǎwee nè o cǎtè kǎbe beyiekè. Nǎwee do nákému benitìbè ke dǎ bèe dǎ Kuyie ndómè. ⁶ Kuyie ndo cǎu nSodǎmmu nè Komǎw kè benitìbèe kú páíí, kè dè benkú kù yóó kpetínémè mme benitiyeibe, ⁷ kédeeté Dǎti onitísàù wèè yèmmè do caari nè bè dǎdǎri mēè yei. ⁸ Ò do tú onitísàù nwe ke bo bè cuokè ke wúó mbè dǎdǎri mēè yei nke yo be náanyeiti kǎo yèmmè càari. ⁹ Kuyie nyému kù yóó deeté mēè botí ku kǎbe bèè fǎūri, ke yé kù yóó kpetínémè mēè botí benitiyeibe ku beéntì yiè. ¹⁰ Kù dǎke yóó kpetínémè bèè dǎdǎri bèmbe meyei mbe yèmmè dómè ke kù sǎnku.

Iyáàbisítíe nyembè, n di náá mbèè kpéí mmǎke yekǎmbǎ nye nè siféí, bè í dé kéinkè kó bekperíbè ke bè sǎá. ¹¹ Bá Kuyie ntǎrè yèè kpeñni ke bè pǎéte, yè í dàátí ke bo sǎá nkeínkè kó bekperíbè Kuyie mborè ke dǎ bè càarè. ¹² De kó

benitìbè í yé bè dǎdǎri dè, bè dò nyiwúú nyi ìi péí kè bè píi nke kǎu. Bè sǎá mbè í yé dǎnde kè Kuyie nyóó bè kùu iwúú tǎmè. ¹³ Bè dǎdǎ mēè yei nKuyie nyóó me mbè yietí. Bè dǎdǎri meyei mbè dómè mme kuyie ncuokè, kè ǎ mbo di yo ndè kè dè dò nyisíe ke di sǎnkùnkò, kè dè bè naatinè bè dǎdǎri mēè yei. ¹⁴ Ke dǎ benitipòbè máá ke dǎdǎri meyei nsǎá ke buǎ mbèè í kpeñni Kuyie nkó kuce, ke duś mbe yèmmè idíftí ke yé bè ǎmmè ke ì péu. Kuyie nyóó bè bǎntému kusǎnkù. ¹⁵ Bè yóu kuce sǎàkù nku ke tǎ mmeyei nkǎku. Badammu Beǎw bire do tǎ nkù kéndǎdǎri meyei nke dǎ idíftí. ¹⁶ Kè Kuyie nhǎ kpannè o tookperí kpéí nkè sǎmmarímù ò dèke wèe béi nhonitì kǎme, kóò pǎité ò dǎ kéǎw mēè yei nkpeí.

¹⁷ De kó benitìbè dò nsibíí sù kǎú sǎnsi, ke dò nyewetè kuyaakù tǎu yè. Kuyie mbo bè kpetínémè difǎtǎrì cǔmpuri dibiinnì mieke. ¹⁸ Bè náante siféí kó tináaṅtì nti nè tiyeinnáaṅtì, ke souí mbenitìbè nè mufǎmmu yeimu, ke yúú mbèè bo ke yetíní bèè feti be mieke. ¹⁹ Ke bè náá nke tú bèe yè tidaatì mieke, ke né tú bemǎmmǎmbe meyei nkó tidaatì, kè mē yóó bè kùu ke yé dèè nǎ nhonitì deè ò bakémè. ²⁰ Kǎo nitì cǎutè ti Yiè nYesu Kiriisi Odeetíwè ke yóu kutenkù kó meborime ke wète ke mē túnne, o borime ǎǎ sǎntemu képǎéte ò sòò í tǎ nKuyie nkè mē dǎmmè. ²¹ Kǎo do í yǎéte kuce sǎàkù dè na ntǎw képǎéte ò bo kù yǎétemè kéwète ké kù yete, kényete Kuyie ntié nsàayi bè ò tié nyi. ²² Dikotinúu mari náá nti ke tú: Temǎtè tǎ ke wète ke yo ntè tǎ dè, kè defǎnkùrè wùu ke wète ke muǎtì mesǎmmè. Tii ò tǎdǎke.

Ti Yiè nYesu yó nwētíní kè dè ndǎmmè

3 N kǎbe n dǎ bè, n di wǎri di mpátíri déríní ke dǎ kényéí di dentemu kè di ndake di kèè tì Kuyie nkó kuce mieke ti kpéí. ² Dentenèní Kuyie mpāānāaṅtì náaṅbè do náké tì nè ti Yiè nYesu Kiriisi

Odeetiwè duş nyì tié nkòo t̄s̄rè ì ndi t̄uò.
³Di nyé ke dò nyewe s̄onye benit̄ibè bo
 buoté kénd̄w̄ri bè d̄ómè ke di daú ke tú:
⁴Yesu yē nhò wēt̄iní, yé we? Ti yembè do
 bomu ke ku, nè Kuyie nd̄d̄mè ketenkè
 dem̄ou dè í cèètè. ⁵Bè í yóó yie nKuyie
 nkuù béimmè kè ketenkè nè keínkè kè dè
 buoté, kè kuù yíé kébéi nkè menie mb̄ate
 ke c̄āñné nè ketenkè. ⁶Meè nie ndo wēt̄e
 képié nketenkè kékuo benit̄ibè. ⁷Meè botí
 nku kù yóó béimmè keínkè nè ketenkè kè
 dèe c̄óúté, kè kùu bekénè benitiyeibe ké
 bè kpetínné.

⁸N k̄obe nyénè ke dò nti Yiè mborè
 yebie ntek̄upítè (1000) dò ndiyiè
 dimáà ndi kè diyiè dimáà dò nyebie
 ntek̄upítè. ⁹Ti Yiè nyí c̄otí, ò bo d̄d̄mè
 ò béi nti, benit̄ibè beè yèmmè mè dò, nhò
 í d̄ó òm̄ou feti, ò mim̄mu ke d̄ó bá wè
 wèe ceete ke yóu meyei.

¹⁰Ti Yiè nyóó wēt̄ení oyúókù k̄ome
 mme. De yie kè keínkèe uutè mediè
 nkép̄ēt̄óo kè muh̄āá nc̄óúté siw̄āā nè
 ketenkè nè ke kperè dem̄ou. ¹¹Dem̄ou
 kè dè yóó c̄óúté memme, di t̄u ndò

nkéceete di borime mme kénd̄w̄ri Kuyie
 ndómè. ¹²Mp̄innè ku t̄ommú nè di yèmmè
 mem̄ou kè de kó diyièe c̄ārike ké-
 tuakení, kè muh̄āá nc̄óúté keínkè kperè
 kè dèe yiete. ¹³Ti baa keínkè p̄ánkè nke
 nè ketenkè p̄ánkè, Kuyie nti d̄óunnè dèe
 kp̄éi ndinùù, meyei nyí yó mbo dè bá wè
 ò yó nd̄w̄ri dè Kuyie ndómè.

¹⁴N k̄obe n d̄ó bè, yetenko kénd̄ò mp̄áíí
 ke kpa meyei, kéntaunè Kuyie, kémbaa
 de kó diyiè. ¹⁵Nyénè ke dò nkè ti Yiè nyí
 wēt̄ení mec̄āā nhò mim̄mu ke d̄ó ké di
 deeté. Kuyie nduśmmu mec̄ii nti tebite
 P̄w̄ri kòò t̄i ndi w̄ari. ¹⁶Kè t̄i bo o páte
 mieke, kè t̄imatí yóu, bèè í banté nè bèè
 í kpenke, kè bè cèèri t̄i tu mù bè òmmè
 Kuyie nn̄áant̄i teti, bè ce mbemáà ndi
 Kuyie mbeénti.

¹⁷N k̄obe n t̄i ndi n̄akému, nyénè kè
 benitiyeibe báá di souté kè di yóu di
 f̄ííkú nkùu ce mieke. ¹⁸Ns̄akénè ke kótírí
 Kuyie nkó kuce mieke, ke d̄oke yíété ti Yiè
 nYesu Kirisi Odeetiwè, kòo yèt̄iri ndeu
 s̄áá. Kè dè mmè ndò.

Isāā wàri dīl pátírí ketírí

Di mpátírí tɔ̀ tìl náàntì

Isāā wèè wàri tináànsààtì kó dipátírí weè wàri dii. Ò wàri de kó dipátírí ke bo teennè Kirisi kɔ̀be mbe kè bè mmàkenè Kuyie mmetaummè sààmè, ke múnke ntaunnè betòbè kè dè wenni. Isāā náàntì mieke ò ikú dīl tanyuu tú a bo ndómè a kou tɔ̀. Kè Isāā dɔ̀ kè wèè yete, ke tú Yesu í tú Kirisi Kuyie ntááté wè, de yiè ntòte metaummè mme nè Kuyie nke mè tòte wenwe nè benitibè. Ti fòmму dò nkénwennimu kè tí ntú kuwenniku kó ibí, dibiinnì báá ná kénkɔ̀kénè kuwenniku.

Di mpátírí náàntì duó ke dòmmè

1. Yesu bè yu wè ke tú Tináàntì tìl duó mmufòmму 1:1-4
2. Ti bo nfòùmè kuwenniku mieke 1:5-2:17
3. Kirisi kprantídèntò 2:18-29
4. Meborime mèè benkú ti tùmè Kuyie mbí 3
5. Ti bo mbaàtìmè dèè tu meyetímè nè dèè tu timómumnti 4:1-6
6. Wèè dɔ̀ ò ò ndòmme 4:7-21
7. Ti bo yiemme Yesu deè bo nte kè ti na meyei 5:1-21

Bè tu wè Tináàntì

1 Meketimè mòmni kè bè tu wè tináàntì kòò bomu, kè Kuyie nhò duonnì kè ti ò yà, ke kèè ò náammè, koò kàáké, weè duò mmufòmму. ² Ò kòtenímu kè ti ò yà, weè duó mmufòmму. Deè te kè ti di náá nke tú ti yà Odèetiwè, wèè tu mmufòmму mùù bo sáà, ò do bo ti cice Kuyie mborè nde ke kòtení. ³ Ti yà dè nè ti kèè tì o borè ti mènke ti ndi náá, nkè di bo ti wēn-nénè kè tí ntaunè ti cice Kuyie nnè ku Bire

Yesu Kirisi. ⁴ Ti di wàri de kó tináàntì kè ti wèè dii bo píe.

Kuyie ntumè kuwenniku

⁵ Ntenè tináàntì ti kèè tì Yesu borè kè tì ndi náá, Kuyie ntú kuwenniku nku dibiinnì í bo ku borè. ⁶ Kè ti yè nti kù taunè ke kpaá dibiinnì mieke, ti soú ntimáá ndi, ti í tū ntimómumnti. ⁷ Kè ti me mbo kuwenniku mieke Kuyie mbomè kuwenniku, ti kù taunèmu ke taunè titòbè kè ku Bire Yesu yìl nhòu ti yei mmemou. ⁸ Kè ti tú ti í mɔ̀ke meyei, nti soú ntimáá ndi, ti í náá ntimómumnti. ⁹ Kè ti me ndáa nti yei, nti bo na ke nyé weti weti ke dò nkù ti cíé nke ti wénkùnne ti yei mmemou ke yé kù dòòrimèmu kù béi ntì. ¹⁰ Kè ti tú ti í mɔ̀ke meyei nti yu Kuyie nku siyáábìsì yiè, ti í yie nku náàntì.

Kirisi tumè wèè ti paàti

2 M bí n di wàri ti nnáàntì kè di bá ndòwri meyei mme, kòò mɔ̀u me ndòò meyei nti mɔ̀kemu Yesu Kirisi, wèè yóó náké ti kpéi nKuyie mborè wenwe wèè kpa meyei. ² Weè duó nhomáá kè bè ò kùò ti yei nkpeí nkè Kuyie mbo ti cíé, dè í tú timáá, benitibè bemou ndi.

³ Kè ti yíe nKuyie ntannò memme ti bo bantémè ke dò nti kù yé. ⁴ Kòò mɔ̀u tu ò yé Kuyie nkè né í tū nku tannò ò soúmму. ⁵ Wèè me nyíe nKuyie nkpeti, weè kù dɔ̀ mómму, nè dende ti bo bantémè ke dò nti kù taunnè. ⁶ Wèè yí ò taunnè Kuyie, nho borime ídò Kirisi kɔ̀me do dòmmè.

Ikuó pànyì kó tináàntì

⁷ N kɔ̀be n dɔ̀ bè, dè í tú ditannùù pànni ndi n di wàrimè, di di yému nè dimòmni, bè di ndi nàkému. ⁸ Kè di né tú dipànni, ke yé Kirisi weè di nti benkemè nè o borime mieke kè ti mè tū, ti yie ndi mòmni de kó ditannùù, dibiinnì òò pèetému kè kuwennikuu yènní.

⁹Wèè yèmmè dò nhò bo kuwenniku mieke, ke né ní nho kou tòu ò kpaá dibìinnì mieke nke. ¹⁰Wèè dós o kou tòu, weè bo kuwenniku mieke, wè í yóó do. ¹¹Wèè ní nho kou tòu ò bo dibìinnì mieke nke, kè di ò yèikúnne bá ò í yé ò kòri kè.

¹²M bí, n di wàri ke yé Kuyie ndi cìémèmmè di yei nnè Yesu Kirisi kpéí. ¹³Díndi bekótíbbè n tì ndi wàri ke yé di yíétémè weti weti Kirisi wèè do bo kè Kuyie mmu nyí dòò kutenkù. Díndi bedapàmbè n di wàri di na mèè kpéí nke oyeiwe.

Ti bá ndós kutenkù nè ku kpere

¹⁴Díndi ibí n di wàri ke yé di yíétémè ti cice. Díndi bekótíbbè n di wàri ke yé di yíétémè weti weti wèè do bo kè Kuyie mu nyí dòò kutenkù. Díndi bebémbè n di wàri, ke yé di yiemmmè Kuyie nnáànti kè ti pī nkè tì di kpénkúnne kè di na dibòò.

¹⁵Bá ndónè kutenkù kuu nnè ku kpere. Kòò m̀òu dós kutenkù ò í dós ti cice Kuyie. ¹⁶Kutenkù yeiku kuu mmieke a bo ndómè kédòò meyei nkó meyèmmè meè bo, kàa yà dè á ndè dós, kémpòti a m̀okemè. Kutenkù kpere í wènnè Kuyie nkpere. ¹⁷Kutenkù pènkémmè nè ku kpere, benitíbbè wùò ndè, ke dè yàá. Wèè d̀òòri Kuyie ndómè weè yó ǹòu sáá.

Kirisi kpanfidèntòu diewè kó tináànti

¹⁸M bí, kutenkù auté ke bo deèmu, di kèèmu, bè tumè Kirisi kpanfidèntòu dò nké̀kòtèní, Kirisi kpanfidèntòbè í sènni di mm̀ònni. Deè te kè ti banté ke dò nkutenkù auté ke bo deè. ¹⁹De kó benitíbbè do bo ti cuokè nke ke ité ke yé bè do í tímè ti kòbe m̀ómmòmbè, kè bè do ntú ti kòbe m̀ómmòmbè bè na nti kpaánèmu. Bè yèmu bá wè kòò banté ke dò mbè do í tú ti kòbe.

²⁰Díndi me nyí bè d̀onnè, Kirisi di duómmu Muyaánsààmù kè di yé timóm̀ònti. ²¹N yì di wàri ke yé ndi í yé

timóm̀ònti, di tì yému ke bo na kébate timóm̀ònti nè siyáábisi.

²²Siyáábisi yiè ntu we? Wèè yete wènwè ke yé nYesu í tú Kirisi, weè tu Yesu kpanfidèntòu, ke yé ò yetemè Kuyie nnè ku Bire. ²³Wèè yete Kuyie m̀Bire ò yetemu Kuyie, kè wèè yie nKuyie m̀Bire ò yiemmu Kuyie.

²⁴Deè te kè n tu nyíènnè bè di tié nyì tié m̀meketimè m̀ònni. Memme di bo ntaunnèmmè Kuyie nnè ku Bire sáá. ²⁵Kuyie m̀Bire ti nàkèmu ke tú dè bo ti duó mmufòmmu mùò bo sáá.

²⁶N di wàri de kó tináànti bèè di sou mbè kpéí nke. ²⁷Kirisi di duómmu Muyaánsààmù kè mù bo di mieke, dè ténke í dò mbè di náké dèè wenni nè dèè s̀i, mm̀u di tié nti tu timóm̀ònti nti, mù í sou. Nyíènnè mù di tié nti ké mm̀u taunè sáá.

²⁸M bí di ntaunnè ti Yiè, kòò nwètiní bá di í yíèkù kè ifei di bo. ²⁹Di yému ke dò nKirisi do d̀òri Kuyie ndómè, di dò nkényému ke dò nwèè d̀òri Kuyie ndómè, weè tu Kuyie m̀Bire.

Kuyie mbí í d̀ommè kéndòòri meyei

3 Wénténè ti cice Kuyie nti dós kè dè deu ke mamè, kè ti yu ke tú ku bí, kè ti mènke ì tu. Bèè yete Kuyie mbè yóó ti yetemu, ke yé bè í yémè Kuyie. ²N kòbe n dós bè, ti tú Kuyie mbí nyi di mm̀ònni, ti né mu nyí yé weti weti ti yó ndómè, ti né yému ke dò nhò bo wètení diè yiè ti bo ò d̀ontènè, ke yé ti yóó ò yàmè ò d̀ommè páíí. ³Wèè bàa ke bo dontènè Kirisi, wè nwénkúnko omáa páíí Kirisi d̀ommè.

⁴Wèè d̀òòri meyei, nhò yete Kuyie nkuó nyi, ke yé meyei ntúmè a bo yeténémè Kuyie nkuó. ⁵Di yému ke dò nKirisi í m̀òke meyei nke kòtèni ke bo deite benitíbbè yei. ⁶Wèè ò taunnè ò ̀̀̀ í nkpaá d̀òri meyei. Wèè me nkpaá d̀òri meyei nhò í ò yé, ò keté ke í ò yà. ⁷M bí, di báa yie nkòò m̀òu di souté, wèè d̀òòri Kuyie ndómè weè wenni ke d̀onnè

ti Yiè nYesu. ⁸ Wèè kpaá dɔɔri meyei nhò tu dibɔɔ kou nwe. Ke yé dibɔɔ dɔɔrimè meyei mme nè dì bomè. Kè Kuyie mBire kɔtení ke bo paa ndibɔɔ kó mutɔmmú.

⁹ Wèè tu Kuyie mbire ò ɔɔ í nkpaá dɔɔri meyei nke yé Kuyie nkó meborime bomè o mieke. ¹⁰ Nte dèè bààti Kuyie mbí nè dibɔɔ kpeyi. Wèè í dɔɔri Kuyie ndómè, yoo ò í dɔ otɔ̀ ò í tú Kuyie mbire.

Ti bo ndómè titɔ̀bè

¹¹ Ti kèè tì meketimè tì tu: Tí ndó titɔ̀bè. ¹² Ti bá ndonnè Kayēē, wèè do tú dibɔɔ kou, kékuo o nantè, ke né tē kùo ba nkpréí? Te tɔmmú wenni mēè kpréí nkòo kɔmu sī.

¹³ N kɔbe kè kutenkù kɔbe bèè yete Kuyie nkè bè di ní ndè báá di di. ¹⁴ Ti yému ke dò nti yè mukúú nkó kuce, ke ta mufòmmu kɔku ti dɔ mēè kpréí ntitɔ̀bè. Wèè í dɔ otɔ̀ ò kpaá mukúú nkó kuce mieke nke. ¹⁵ Wèè ní nho kou tɔ̀ ò tu onitikòtì nwe, di yému ke dò nhonitikòtì í yó nfòu sáá. ¹⁶ Yesu duómme omáá kè bè ò kùo ti kpréí ndèè benkú ò ti dɔ mē, ti múnke dò nkéduó ntimáá ndi titɔ̀bè kpréí. ¹⁷ Kòò mɔ̀ mɔ̀ke o kperè, kòo tɔ̀ kpa, kòò í dɔ kòò pā, ò báá na kéntú ò dɔ Kuyie. ¹⁸ M bí, ti bá ndó titɔ̀bè nè ti nɔ máá, yóunè kè ti dɔɔrimè meè mbenkú ti dómè titɔ̀bè.

Ti bo mbáámmè Kuyie nke bá nyièkù

¹⁹ Memme ti bo bantémè ke dò nti dɔɔri Kuyie ndómè ke bá nyièkù. ²⁰ Kè ti yèmmè me nti bekunè, Kuyie mpēētēmu ti yèmmè, ke yé demou. ²¹ N kɔbe n dɔ bè kè ti yèmmè me nyí ti bekunè, ti mɔkemu dikōmbùd Kuyie mborè. ²² Kù ti pā nti kù mɔ́ dèè kó dimàà ti yie mmèè kpréí nke ku kpeti ke dɔɔri kù dómè. ²³ Kuyie nti nàkè dii tannùu tu: Tí ntá ku Bire Yesu Kirisi nwe, kéndó titɔ̀bè. ²⁴ Wèè yíé nKuyie ntannò, ò kù taunèmu kè kù ò tàunè. Muyaánsààmù Kuyie nti duó mmù muè ti náá nkù ti bonèmmè.

Ti bo mbeimè tì tu Kuyie nkpeti nè tì í ti tú

4 N kɔbe n dɔ bè di bá nyíé benitibè bemou kpeti, bèè tu bè náá nti bonní Kuyie mborè, di níí bè yááké, kéyá kè bè náá nti bonní Muyaánsààmù borè, ke yé besúkùbè soummèmu ke tú bè náá nKuyie nnáàntì. ² Nte di bo yímè kébanté wèè náá Kuyie nkpeti. Wèè náá nweti weti Yesu Kirisi naámmè onitì, wèè náá ntì bonní Muyaánsààmù borè. ³ Wèè me nyí tì yie nhò mɔ̀ke Yesu kprantídētòu kó meyèmmè mme. Bè di ndkému ò kpréí, kòò keté o tɔmmú kutenkù mieke ke dèè.

⁴ M bí, Kuyie nkuu di te kè di na bèè sou nke tú bè náá nKuyie náàntì, ke yé wèè di bonè ò kpeñnimè ke pēēté wèè bè bonè. ⁵ Bè tu kutenkù kɔbe mbe, kè be náàntì tu kutenkù kpeti, kè kutenkù kɔbe bè kèmmú. ⁶ Tínti tú Kuyie nkɔbe mbe, wèè dɔ Kuyie nweè kèmmú ti kpeti, wèè í yie nKuyie nwe í yóó yie nti náá ntì, deñde ti bo bantémè bè náá ntì tumè timómmònti, Muyaánsààmù nkpeti.

Kuyie nti dómè

⁷ N kɔbe n dɔ bè, ti ndó titɔ̀bè ke yé Kuyie ntúmè medókùmè yìè nwe. Wèè dɔ otɔ̀ wèè tu Kuyie mbire ke yé Kuyie. ⁸ Wèè í dɔ otɔ̀, wè í yìéte Kuyie nke yé Kuyie ntúmè kùu dɔ kùnkù benitibè. ⁹ Kuyie mbenke kù ti dómè, kù duónní mēmmè ku Bire dèè bo demáá kutenkù mieke kè dè bo ti duó mmufòmmu. ¹⁰ Deè benkú kù ti dómè, dè í tú tñ kù dɔ, kuù ti dɔ ke duónní ku Bire kè bè dè kùo ti yei nkpréí.

¹¹ N kɔbe n dɔ bè kè Kuyie nti dɔ memme, ti múnke dò nkéndómu titɔ̀bè. ¹² Òmòu í yà Kuyie mbiti, kè ti dɔ titɔ̀bè kù ti bonèmu ke te kè ti dɔ titɔ̀bè kù ti dɔ mēè botí.

¹³ Kù ti duómmu ku Yaá ndèè te kè ti yé ke dò nti kù taunè kè kù ti bonè. ¹⁴ Ti yàmu Kuyie mBire, ke náá nke tú kù dè

duɔnní kè dè bo deeté kutenkù. ¹⁵ Kòò mɔ̀u náá nYesu tùmè Kuyie mBire, ò kù taunèmu kè kù ò bonè. ¹⁶ Ti bantému Kuyie nti dómè, ke kù yie.

Kuyie ndómu benitibè. Wèè m̀òke medókùmè weè taunè Kuyie nkè kù ò bonè. ¹⁷ Nè ku ti kó mewēnnímè kpéí nyó nte kè ti na kémmòke medókùmè móm-mómme kè bá nyièkù. Kuyie mbeénti yiè, ke yé ti fòmму dómme Yesu kómu do dómme. ¹⁸ Kàa d́ otɔ̀u kufɔ̀waá nténke ɔ̀ɔ́ í nwè nda bonè. Wèè d́ otɔ̀u mesàa kufɔ̀waá nhɔ̀ɔ́ yèmu, ke yé wèè yièkù ò yièkùmè tibeénti nti.

¹⁹ Ti d́ Kuyie nkè yé kuù ketémè ke ti d́. ²⁰ Kòò mɔ̀u tu ò d́ Kuyie nkè í d́ o kou tɔ̀u, ò soúmmu. Ke yé wèè í d́ o kou ò wúó nwè ò báá na kéndó Kuyie nwè í wúó nkù. ²¹ Yesu béimmu ke tú, kè wèè d́ Kuyie nwè ndó o kou tɔ̀u.

Ti bo yíme kéná meyei

5 Wèè yie nYesu Kirisi tumè Kuyie mBire de yiè ntu Kuyie mBire nde. Wèè d́ ti cice Kuyie nwe ndó ku bí tei. ² Kè ti d́ Kuyie nkè t̀̀ nku tannò ti bo de mbanté ti tùmè ku bí. ³ Kàa d́ Kuyie ndè ɔ̀ɔ́ í nda yóunè a bo ndɔ̀rimè ku tannò yèmmè. ⁴ Kuyie nkó ibí nómму kutenkù metákùmè meè ɔ́ nte kè ti na kutenkù. ⁵ We nhɔ̀ɔ́ na kutenkù kuu? Wèè tá wènwe ke dò nYesu tú Kuyie mBire.

Yesu mènke tùmè Kuyie mBire

⁶⁻⁷ Denennè bo dètāāti ndi dèè ti náá nYesu tùmè Kuyie mBire. Kuyie ntammè bè do kèè mè bè ò āā dii m̀nni bātémму, nè t̀̀ do d̀̀ ò kúú m̀nni, nè Muyaánsààmù mm̀̀̀ bo ti mieke mù ti náá nti. ⁸ Menie nnè ò kúú nè Muyaánsààmù dè

wēmму dè náá nti. ⁹ Kòò niti yà dèmarè ke béi, nti ɔ̀ɔ́ yiemmu. Kuyie mpēētému oniti, ti dò nkéyiemmu kù béi nti ke yé Yesu tú ku Bire. ¹⁰ Wèè yie nKuyie mBire ò yie nKuyie mbéi nti nti, wèè me nyí dè yie nhò yu Kuyie nku siyáabisí yiè, ke yé ò í yiemme kù béi nti ku Bire kpéí. ¹¹ Nte Kuyie nnàké ti ke tú nè ku Bire borè nde kù ti duómme mufòmму mùò bo sáá. ¹² Wèè tá Kuyie mBire weè yó nfòu sáá, wèè í dè tá ò bá nfòu sáá.

Wèè tá Kuyie mBire ò m̀kemu mufòmму mùò bo sáá

¹³ N di wàri de kó tináañti, kè di bo nyé di m̀ke mèmme mufòmму mùò bo sáá, díndi bèè tá Kuyie mBire. ¹⁴ Nte dèè te kè ti í yièkù, kè ti m̀ɔ̀ dèmarè Kuyie, kè dè tu ku kó medókùmè kù ɔ̀ɔ́ ti kéntému. ¹⁵ Kè ti yé ke dò nkù ti kémmú, ti nyé ke dò kù ti duómму ti kù m̀ɔ̀ dè.

¹⁶ Kòò mɔ̀u yà otɔ̀u kòò d̀̀̀ri meyei mmèè dò nKuyie mbo ò cié nwèe bán-tè Kuyie nkè kùu ò cié. Meyei mmamè bomu Kuyie nyí ćénko mè n yí yé ndi mbáá Kuyie mmeè kpéí. ¹⁷ Meyei mem̀̀u tú meyei mme, kè mèmamè né bo kè Kuyie mmè ćénko.

¹⁸ Ti yému ke dò nKuyie nte wè ɔ̀ɔ́ í nkpaá d̀̀ri meyei, Kuyie nte wè tu wè, kù ɔ́ nhò bàamu dibɔ̀ kè di báá ò kááké.

¹⁹ Ti yému ke dò nKuyie nkuù ti te, kè dibɔ̀ te kutenkù kuu nkòbe bèè yete Kuyie nkpeti.

²⁰ Ti yému ke dò nKuyie mBire k̀tení ke ti teennè kè ti yiété Kuyie nkumóm-m̀nku, ke kù taunè ku Bire Yesu Kirisi kpéí, nweè tú Kuyie nkumóm-m̀nku, ke duè mufòmму mùò bo sáá.

²¹ M bí mentenè dimáá yebòkè!

Isāā wāri dīi pátíri dérínni Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

Wèè wāri Isāā pátíri ketirì wèè wāri didèrì, ke yu omáà ke tú: Okótì, ke wāri o pátíri onitipòkù mɔ̀ Kuyie ntāāté wè kòo yètìrì tu Kiriya, wenwe nè o bí. Bèmbabè yèmmè dò nde kóo nitipòkù nè o bí dè benkú Kirisi kɔ̀be tinnì ndi nè di nitibè. O pátíri mieke kòò nàà nKirisi kɔ̀be ke tú bè nfdù timómmɔ̀nti mieke kéndɔ̀ betɔ̀bè, kéndake iyáàbisítíe nyem-bè kpéí nke bá ncoá bè duś nyii tié nyeyi.

De kó dipátíri náànti duś ke dōmmè

1. Mudɔ̀mmu 1-3
2. Onitì a bo ndómè Kuyie nnè benitibè tɔ̀bè deè pèēté demɔ̀ 4-6
3. Isāā bè caummè iyáàbisítíe nkpéí 7-11
4. Isāā tùmè ò bo kɔ̀too ké bè siéké nè mudɔ̀mmu sɔ̀mmu 12-13

Mudɔ̀mmu

1 Mí nhokótì Isāā, mfi da wāri fí nKiriya nè a bí, n di dómu mesàà. Dè né í tú m máà, bèè yie ntimómmɔ̀nti bè múnke di dómu. ²Ke yé timómmɔ̀nti

bomè ti mieke ke yó mbo sáà, òmɔ̀ù í yóó na ké tì dèite.

³Ti cice Kuyie nnè Yesu Kirisi bè ti kuś mmesémmè ke ti dɔ̀ mesàà nke ti duś ndiwèi kè ti ndó titɔ̀bè mómumu.

Ti bo ndakemè itié nyeyi yembè kpéí

⁴Dè n naatimu n yàmè a bí maì yiem-mè timómmɔ̀nti, ke dɔ̀ri ti cice Kuyie nyèmmè. ⁵Fí nKiriya n da wāri tì í tú tipànti, ti yé tinti nè dimònni tì tu: Tì ndó titɔ̀bè. ⁶Kè ti dó Kuyie nti yie nku taannò nye, kù ti nàkému nè dimònni ke tú ti ndó titɔ̀bè.

⁷Besoùmbè bomu kutenkù mieke, bèè í yie nYesu Kirisi tùótémè tinitikònti, besoùmbè mbe, Yesu kpantídèntɔ̀bè. ⁸Yetenko kémpí ndi tómmú kétuòke kumànkù ke báá paà tiyeti.

⁹Kòò mɔ̀ù yóu Kirisi tié nke yie nyimàì, ò ténke í tú nKuyie. Wèè me nyie nke ì tì nweè taunè Kuyie nnè ku Bire. ¹⁰Kòò mɔ̀ù kòtèni ke tɔ̀ itié nteì, di báá ò cɔ̀uté, di keté ke báá ò dɔ̀. ¹¹Kè wèè ò dɔ̀ mbè wènnèmu de kó mutómmú yeimu.

¹²N kpaá məkemu tináantì péu n na ndi nàké tì, n né í dó ké tì wāri. N dó kékɔ̀toomu kè ti kari ké tì nàké kè dè nnaati.

¹³Kirisi kɔ̀be Kuyie ntāāté bè bèè bo die mbè da dɔ̀unko.

Isāã wàri dùi pátíri ditāánni Di mpátíri tɔ̀ tìi náaanti

Wèè wàri Isāã pátíri déri, wèè wàri ditāánni, ke di wàri Kirisi kɔ̀be tìnni kóo niùtì mɔ̀u, kòo yetirì tu Kayuusi, koð sántí ò teennèmè Kirisi kɔ̀be, ke bè caú nke tú bè nyé onìtì bè tu wè Diyotirefu o kpéí.

Di mpátíri náaanti duó ke dòmme

1. Ò sántímè Kayuusi 1-8

2. Diyotirefu kó tefenté nè bè sântemè Demetiriyuusi 9-15

Bè sântemè Kayuusi

1 Mí nhokóti Isāã, mîi da wàri fí nKayuusi, n da dómú mesàà. ²N népo sàù, n dó a kperè demɔ̀u nkéí séi nwe, a kòntì nnaati a kpeñni mèè botí Kuyie nkó kuce mieke. ³Ti kɔ̀be tùðkení ke ti nàké a tũ mmèè botí Kuyie nweti weti, kàa borime wenni kè dè n narikemu mesàà. ⁴Timatì ʒʒ í nni nnarike ke pēēté m bo keèmè díndi m bí kè di tũ nKuyie nweti weti.

Kayuusi teennèmè Kirisi kɔ̀be ke benkú ò dómè Kuyie

⁵N népo sàù, a tǒmmú wennimu Kirisi kɔ̀be cuokè, kàa cɔ̀ú Kirisi kɔ̀be bèè tu

bepòðbè. ⁶Bè ti nàkému Kirisi kɔ̀be mieke a bè dǒd mèè sàà. Teennè be Kuyie ndó mèè botí kè bèe sɔ̀tè be cèmmu. ⁷Bè cèntì ke náante Yesu kpeti nti, bè í dǒ bèè í tú Kirisi kɔ̀be bè mbè teennè. ⁸Tínti Kirisi kɔ̀be tǐi dò nké mbè teennè, ke yé ti wèímmè mutǒmmú ke pitírí Kuyie nnáaanti.

Diyotirefu yóumè

⁹N wàrimu tináaanti sámpó Kirisi kɔ̀be bèè bo a cie, kè Diyotirefu wèè dǒ ké nni kòo yete n yē mmù. ¹⁰M bo kɔ̀too dīi yīe m bo da náké ò náantemè n kpéí nke n sáá nke í cɔ̀ú bèè náante Kuyie nnáaanti, ke wète ke paanko bèè dǒ ké mbè cɔ̀ú, ke betì bèè yete o kpeti Kirisi kɔ̀be tìnni mieke.

¹¹N népo sàù, báá teeté bèè dǒdri meyei, ntũ nkuce sààkù. Wèè dǒdri mesàà nweè tu Kuyie nkou, wèè dǒdri meyei nwè í yé Kuyie.

¹²Demetiriyuusi yie borime wennimu, kè benitibè bemɔ̀u ò sántí, kè ti múnke ò sántí kàa yé ti náámmè mǒmmuɔ̀.

Mucaummu

¹³M mǎkemu tináaanti péu n na nda náké tì, nné í dǒ ké tì wàri. ¹⁴N dǒ ké da yàmu ye nwe mieke kè ti náké.

¹⁵A népobè bèè bo die mbè da ðunko. Á ðou nha cie kɔ̀be bá wè kè di mbo kè dè naati.

Sudi wàri dīi pátírí

Di mpátírí tɔ̀ tìi náàntì

Sudi wàri o pátírí Kirisi kɔ̀be bemɔ̀u ndi, o pátírí náàntì dònne Pieri pátírí dèrì kpeti nti, ke caú nKirisi kɔ̀be ke tú bè ndake itié nyeiyi yembè kpéi mbèè pitírí itié nyeiyi tipfítì timɔ̀u. Kòo ntiè nKirisi kɔ̀be ke tú bè ntéi Kuyie nkó kuce mieke.

Di mpátírí náàntì duś ke dòmme

1. Mudɔ̀ummu 1-2
2. Itié nyeiyi yembè yóo dentenè ti 3-16
3. Kirisi kɔ̀be bo nffíkúmè o kó kuce mieke 17-23
4. Ò duśmme Kuyie ndisànni 24-25

Mudɔ̀ummu

1 Mí nSudi Yesu Kirisi kóo tǎntì, Isaku nantè, mī wàri ke di dɔ̀unko díndi Kuyie nti cice yu bè ke bè dɔ̀, kè Yesu Kirisi di baa.

²Kuyie ndi kuś mmesémme, ké di duś ndiwèi kè di dɔ̀ke ndó ditɔ̀bè.

Beyeiɓe pí mmùu tǔmmú

³N kɔ̀be n do dǔmu nè n yèmmè memɔ̀u ké di wàri Kuyie nti dèerí mèè botí, ke sǔ ndè dò n di wàri ke yáúkunnè di kǔntì, kè di cómmú ke tǔi nKuyie nkó kuce mieke. ⁴Ke yé benitiyeiɓe sòrimè ke tanní di cuokè, ke caàri Kuyie nkó mesàà nnáàntì ke bo na kéndɔ̀ari bè dómè, ke yete Yesu Kirisi. Weè máa ti baké, weè ti te. Tì wàrimu nè dimònni Kuyie nyóó bè kpetínné mèè botí.

⁵N dɔ̀ ké di dente Kuyie ndo dæetè mèè botí nku Isidayeeriɓe, bá di me nti yémè. Kù do bè dènnemu bemɔ̀u Esibiti mieke, de kó difǔnkúò kékua bèè yete ku kpeti. ⁶Di nyé ke dò nKuyie ntǔrè yèè yete Kuyie nyè duś mmùu tǔmmú, ke itè

yè do dò nkémbo dè, Kuyie nyè kpetín-nému dibìnni mieke ke baanè ku beénti yè. ⁷N dɔ̀ kényé di dente Sodɔ̀ummu kɔ̀be nè Komɔ̀ kɔ̀be nè yehékè yèè dè tǔké be kperè do dǔmme mme. Be borime do í wenni, kéndònnè Kuyie ntǔrè íyie, kè benitidaabè dɔ̀unè betɔ̀bè, kè benitipobè dɔ̀unè betɔ̀bè, kè Kuyie mbè cɔ̀u mmuháá. Ti dò nké nti yému.

⁸De kó benitibè bèè tanní di cuokè be kperè me ndò, kè be yentotí tannínko meyei mieke kè bè sǔnkúnko be kǔntì, ke senku Kuyie nkó muwérímú ke sáá nkeínkè kó bekperibè. ⁹Bá Mɔ̀yiisi ku dīi mǔnni kè Misæeri Kuyie ntǔrè dieyè kó dīmarí ndó kóò tǔoté nè dibɔ̀ kè bè nkpa nho kpéi nhò í nyie ke di sáá, ké di nàké máa ke dò: Kuyie nda yietí a yei. ¹⁰De kó benitibè í yé bè dǔdri dè. Iwūś kǔme bè tǔūnèmu, bè sǔnté ke sáante bè í yé dè nde, ke yóo feti. ¹¹Bè bo ya! Bè me ntǔm-mè Kayēè wèè do kùu o nantè o kó kuce, bè dɔ̀ idíftí nyi kè ì bè tanné Badammu kó kuce. Bè yete Kuyie nkpeti nti, ke yóo kú Kodee kɔ̀be do yetemè Mɔ̀yiisi kpeti kékú. ¹²Díndi Kirisi kɔ̀be kè di tǔi nke bo di kébenke di dómè ditɔ̀bè, bè nkóké di mieke ke yo nke yǔ mbá ifei í bè bo, bè me nyí dake òmòu kpéi. Bè dò nyisoke nyi di cuokè ke dònne fetaafè fèè kpèri ke í niù, ke dònne detie ndèè í peí, ke dònne detie mbè u dè kè dè kpéi ke ku. ¹³Bè dònne dà mèèrì kó yenéfinfìrè nye yèè kpefíni, kè be tǔmmú sǔ nke dònne dà mèèrì kó kupémúwùòkù. Bè dònne siwàà sǔ tǔū sinsi. Kuyie mbo bè tanné difǔtiri cūmpuri dibìnni mieke kù dǔò di be kpéi nkè bè mbo sáá.

¹⁴Beè kpéi nke Enoki, Adammu yaàbire kudapùtǔnkù kuyiènkù kou do béimmè ke dò: Nyénè kè ti Yiè nKuyie nkòrinímu ke bo nneínè Kuyie ntǔrè sikɔ̀upí sikɔ̀upí, ¹⁵ke bo kpetínné bèè yete Kuyie nkpeti ke dǔari meyei nke náante tisíntenáàntì, ke sáá nKuyie nkè dèè benke bè kù càkemè. ¹⁶De kó

benitibè ƆƆ í nsànnè m̀nni marì Kuyie mbè p̄ā ndè kè be yèmmè cààri, kè bè kpa nke d̄ɔri bè d̄ómè, ke náá ntipocēmmúnáànti, ke kpentì benitibè ke yo mbe kperε.

**P̄ɔri caummè Kirisi k̄be ke
bè nàké bè d̀ nkéndòmmè**

¹⁷Díndi n k̄be n d̄ó bè dentenèní ti Yìè nYesu Kirisi t̄rè do nàké tì ke d̀: ¹⁸Yem̀rè s̄nyε mieke benitibè yóó buotému, k̀nsenku Kuyie nke d̄ɔri bè d̄ómè. ¹⁹Bè buotému ke di yaati, ke d̄ɔri bè d̄ómè, Muyaánsààmù í bè bonè. ²⁰Díndi n k̄be, di báammu kpénìmu ke d̀onnè dip̄ũ, nsòkénè ke kótírì mesàà nke mbáá nKuyie nnè Muyaánsààmù kó muwḗrímù. ²¹Di báá d̄éténè Kuyie nkùù di d̄ó, mbaanè mufòmmu mùù bo s̄áá ti

Yìè nYesu yóó di duó mm̀, ke yé ò di kuómmè mesémmè.

²²Mesémmè ndi bonè bèè yèmmè s̄ũ, kè di bè teennè kè bèε t̄āté kuce s̄ààkù. ²³Deeténè be mecāā mbè ƆƆ p̄t́é m̀è botí onitì muh̄áá mmieke, kékuó mmesémmè bèè d̀̀ri bè d̄ómè, ke né nyé kè meyei mm̀è s̄ũ be yà̀ti kè m̀é báá di cánté.

Ti bo nsántímè Kuyie nku kpetì kpéí

²⁴Ti s̄ántí Kuyie nkùù m̀ke muwḗrímù ke di baa mudorimù mum̄ɔ, kè di bo ndò mp̄áí, k̄ta ku kpetì mieke nè diwèi. ²⁵Nsántínè ku, kuù t̄nni Yesu kòò ti deeté, kuù yètiri de, kunku dem̄ɔ kpà̀ti, wèè baké dem̄ɔ, wèè do te dem̄ɔ, ke dè te, ke yó ndè te. Kè dè mme ndò.

Isāā wārimè Mudáammu Di mpátíri tɔ̀ tìi náànti

Isāā weè wāri mudáammu kó dipátíri, dii tu Kuyie nnáànti páte kó disónni. Ò di wāri ke náá nKirisí ò benke tinti. Isāā do yóó wāri Mudáammu pátíri ke s̄́ mbè f̄́ũnkoomu Kirisi kɔ̀be, kòo bè wāri ke bo yáúikũnne be k̄̀nti kè bè n̄́f̄́íkú Kuyie nkó kuce mieke. Isāā do yà mèè benkùmè do dò ncáá ncáá nwe ke né w̄́ mme k̄̀nni d̄̀è tu: Meyei nkóo kpààti dòm̄̀mè ò no, d̄̀è né bo nyóó dentenè Kuyie nnè ku kɔ̀be kè bèe na, kè Yesu Kirisi baaté.

Di mpátíri náànti duó ke dòm̄̀mè

1. Mudáammu 1:1-8
2. Mebenkùmè ketimè Kuyie nhò benkemè nè yepáte yèyiekè ò wāri yè Kirisi kɔ̀be t̄̀rè 1:9-3:22
3. Dipátip̄̀d̄̀ũ nè yecanniyè yèyiekè 4:1-8:1
4. Yetátehe yèyiekè kó tináànti 8:2-11:19
5. Dinit̄̀r̄̀i nè desinnè d̄̀èd̄̀èrè kó tináànti 12:1-13:18
6. Mebenkùmè t̄̀m̄̀mè Kuyie nhò benkémè 14:1-15:8
7. Kuyie mmieke kó ibòòke 16
8. Babid̄̀nni kó mudorimù nè bè namè mus̄̀immù nè Kuyie mp̄̀ānāànti náam̄̀bè siyáàb̄̀isi yembè 17:1-20:10
9. Tibeénti s̄̀nti 20:11-15
10. Keínkè p̄̀nkè nè ketenkè p̄̀nkè 21:1-22:5
11. Tináànti kó dik̄̀d̄̀u 22:6-21

Dimònni duunnímè

1 Yesu Kirisi dáa nt̄̀i náànti t̄̀i bo di mpátíri mieke. Kuyie nkuu duó nkòò nàké o t̄̀mbè t̄̀i yóó tuak̄̀n̄́, kòo duó nkè Kuyie nt̄̀nni t̄̀i nàké o kóo t̄̀nti Isāā. ² Kè Isāā t̄̀i wāri tim̄̀u. Kuyie nhò nàké t̄̀i nè

Yesu ò benke t̄̀i, ò yà d̄̀è nè ò kèè t̄̀i. ³ Dè nnaati wèè kàa nti nnáànti Kuyie ndáa t̄̀i, kénnaati bèè k̄̀nm̄̀ú ke t̄̀i yie. Kuyie ndo nàké dii m̄̀nni kp̄̀éi di duunnímu.

Isāā d̄̀ummè Kirisi kɔ̀be t̄̀rè yèyiekè

⁴ Mí nyIsāā m̄̀i d̄̀unko Kirisi kɔ̀be t̄̀rè yèyiekè yèè bo Asi.

Kuyie nkùu do bo, ke bo, ke yó mbo nè ku Yaá mmuyiekè mùu fitè ku kp̄̀àtikàr̄̀i, bè di d̄̀d̄̀ mesàa ke di duó ndiwèi ⁵ nè Yesu Kirisi wèè t̄̀i nàké Kuyie nkpeti weti weti, wèè ku ke ȳ̀ánté meketimè, wèè baké bekp̄̀àtibè b̄̀m̄̀u.

Wèè t̄̀i d̄̀s ke còu n̄́o ȳ̀i ke t̄̀i d̄̀et̄̀enè meyei, ⁶ ke t̄̀i ta o kp̄̀àtiyuu mieke ke t̄̀i ikuó niùbè, ke p̄̀i n̄́o cice Kuyie nt̄̀mm̄̀ú. O yètir̄̀i nd̄̀e, kòo mbaké s̄̀á! Kè de mme ndo.

⁷ Daatenè! Ò k̄̀r̄̀ínim̄̀u yewetè mieke, kè titent̄̀i tim̄̀u kɔ̀be nè bèè ò k̄̀u kè bè bo ò yà k̄̀k̄̀mm̄̀ú. Dè mme ndò.

⁸ T̄̀i Yiè nKuyie mmuw̄̀r̄̀im̄̀ú mum̄̀u yiè mbéimmu ke t̄̀i kuu tu diketir̄̀i nè kum̄̀nk̄̀u. Kù do bomu, ke bo, ke yóó k̄̀tení.

Kuyie mbenke d̄̀è Isāā

⁹ Mí nyIsāā di tebite Kirisi kó metaummè mieke, kè t̄̀i w̄́ nke f̄́ũr̄̀i ke mi nke taunè Kirisi, ke w̄́ n̄́o kp̄̀àtiyuu mieke. Bè n k̄̀anne Patim̄̀si, diheì dii soké menie mmieke, n nàké mèè kp̄̀éi nke Kuyie nnáànti nè Yesu m benke t̄̀i. ¹⁰ Teom̄̀p̄̀t̄̀è matè yiè kè Muyaánsàam̄̀u n túóté kè n keè metammè mamè n f̄̀nk̄̀úò kè mè kpeñni ke dò ndit̄̀ateheù k̄̀me kè mè tu: ¹¹ Wāri a wúó ndè nkè-duonko Kirisi kɔ̀be t̄̀rè yèyiekè: Efeesi kperi, Siminni kperi, Perikammu kperi, Tiyatiiri kperi, Sariti kperi, Fidaderifii kperi, nè Daodisee kperi.

¹² Kè n w̄̀ète ke bo yà wèè n nàán-nè, ke yà sifit̄̀kèkè siyiekè mes̄̀u kpesi. ¹³ Kòò m̄̀u cònm̄̀ú si cuokè ke dòn̄̀nè Onit̄̀bire ke dáát̄̀i diyaàb̄̀òr̄̀i kè di c̄̀t̄̀é ke

kááké o naàcèi, kòo bou fesoonaàkǎnfè o cuokè. ¹⁴ Kòo yùtì péi ke dò ntikóntì, kòo nuw ncóu mmuháá. ¹⁵ Kòo naàcèi còu nke dò mmebierime bè pùtírì mmè di-hònnì. Kòo tammè dò mmenie nhō nhuutimè kucúcuku mieke. ¹⁶ Kòo tò siwǎǎ siyiekè o nùtè youte, kè disìè menatimè medémè kperi yiení o nùù, kòo ìlkè pìnti diyè ÿ ncóumè kuyie ncuokè. ¹⁷ Kè n do o ìlkè kéndò n ku, kòo nòs nho nùtè youte n yínkè ke dò: Kufōwáá mbá da pí, mfi tu diketírì nè kumàнку. ¹⁸ N fòumu! N do kumu ke yǎnté ke yó nfòu sǎà, ke baké mukúú nke tò mu èi kpetínsì. ¹⁹ Wǎri a wúo ndè nè a yóo yà dè. ²⁰ Nte siwǎǎ siyiekè n tò sì n nùtè youte nè sisowfitkèkèè siyiekè benkú mù: Siwǎǎ siyiekè tu Kuyie ntōrè nye yèè bo Kirisi kòbe tìrè yeyiekè mieke. Kè sikèkèè tu Kirisi kòbe tìrè yèyiekè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kòbe tinnì dii bo Efeesi

2 Wǎri Kuyie ntōnnì dii bo Kirisi kòbe tinnì dii bo Efeesi ke dò: Nte wèè tò siwǎǎ siyiekè o nùtè youte nè sisowfitkèkèè ò tu mù: ² N yému a pī mmùù tōnkperímù, ke fèúté ke mi nke yàáké bèè tu bemáa Yesu tōrè ke yà bè soúmmè. ³ N yému a fèúrìmmè n kpéi nke mi, mbá a kǎntì í yárike. ⁴ Nte n yèmmè né í da naatinè tì: A ténke í n dó a do n dómè meketimè. ⁵ Dentení a do dii bòrì kéceete kèpí nha do pí mmùù tōmmú meketimè mōnnì, kàa í cèète n kéroomu ke bo deite a fitirè de kàrì. ⁶ Nè memme a dōd dè dèè wenni deè tú a yetemè Nikodaitibe tōmmú m mù yete mèè botí.

⁷ Wèè mǎke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàa ntì Kirisi kòbe tìrè.

Wèè bo na kétuòke kumàнку m bo ò duó mmufòmmu tie mùù còmúú Kuyie nkó kupúú sààkù mu kó dibii kòo di.

Kuyie nnàké tì Kirisi kòbe tinnì dii bo Siminni

⁸ Wǎri Kuyie ntōnnì dii bo Kirisi kòbe tinnì dii bo Siminni ke dò:

Nte wèè tu diketírì nè kumàнку, wèè ku ke yǎnté, ò tu mù: ⁹ N yému a fèúrìmmè, ke yé a cīnnimè ke né tú okpààtì Kuyie mborè. ¹⁰ N yému bèè tu bemáa Sifube ke í bè tu, bè di nímmè, bè tu dibòò kòbe mbe. Bá nyìèkù a bo fèútémè, dibòò yóo di bennému kéduú nkè bèè kpetínné bèmabè, kè di fèúté yewe tepítè. N wèèrì kétuòke kumàнку kè n da cú mufòmmu kó dipìlì.

¹¹ Wèè mǎke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàa ntì Kirisi kòbe tìrè.

Wèè bo na kétuòke kumàнку ò báa kú mukúú ndérìmmù.

Kuyie nnàké tì Kirisi kòbe tinnì dii bo Perikammu

¹² Wǎri Kuyie ntōnnì dii bo Kirisi kòbe tinnì dii bo Perikammu ke dò:

Nte wèè tò disìè menatimè mèdémè kperi ò tu mù: ¹³ N yému a àmè dibòò èi. Bá nè memme ke n taunè weti weti bá a í n yete, bá nè bè me nkùòmè n kóo tōntì sàawè Àntipaa a cie dibòò à dè. ¹⁴ Kè timatì né bo, n yí da naatinè tì, a kòbe mabè yiemme Badammu kpeti, wèè do tié mBadaki kè bèè souté Isidayeeribe, kè bèè cááké imaa mbè fié ì yebòkè, kéndounè betòbè. ¹⁵ Kàa wèè ke mǎke bèè tù nNikodaitibe kó ití. ¹⁶ Kàa í cèète, n kéroomu ke bo kuò de kó benitibè nè n nùù kó disìè.

¹⁷ Wèè mǎke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàa tì Kirisi kòbe tìrè.

Wèè bo na kétuòke kumàнку, m bo ò duó mánnì wèè sòri, kòd duó ditápéiri bè wǎri di diyetipànnì, òmòù í yé di kè dè í tú bè di duó nwè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kòbe tìnni dìi bo Tiyatiiri

¹⁸ Wāri nKuyie ntōnni dìi bo Kirisi kòbe tìnni dìi bo Tiyatiiri ke dò:

Nte Kuyie mBire dèè nuò n̄c̄su mmuhāá nkè de naàc̄ei c̄su nke d̄o mmebierimè bè p̄t̄íríní mè dihònni d̄e tu mù: ¹⁹ N ȳ́mu a d̄w̄ri d̄e dem̄ou nè a n d̄ómè ke n t̄á ke f̄ífkú Kuyie nkó kuce, ke duó nhamáà mutōmmú ke mi, k̄a tōmmú deuke ke p̄ēt̄é mù do d̄ommè. ²⁰ Nte n yí da naatinè tì: A yóumè onitipòkù Sesabeedi "wèè tu omáà Kuyie mpāānāānti náāntò k̄o suó n kòbe, kè bè d̄outi d̄outinè betòbè ke c̄áá nyimaa mbè f̄íé ì yebòkè. ²¹ Nh ò duómmu meff̄è nkòd̄o bo ceete, ò me nyí yie nke bo yóu o yei. ²² Deè te kè n yóó ò f̄éú nkéféú mbèè ò d̄outinè, kè bè s̄aá í yóumu de kó meyei. ²³ M bo kuò o kòbe, kè Kirisi kòbe t̄irè yem̄ou banté n yémè benitibè yentotí nè be yèmmè, ke yóó yietí bá wè o tōmmú d̄ommè.

²⁴ D̄índi Tiyatiiri kòbe bèè í t̄unne de kó itié nyeiyi, bèè í ȳ́t̄é bè tu d̄e dib̄w̄s̄r̄i kpeti. N yí yóó di yíé dit̄ou mari. ²⁵ Mp̄innè di kèè tì weti weti kè n ȳ́a w̄eten̄n̄í. ²⁶ Wèè bo nd̄w̄ri n d̄ómè k̄et̄uòke kum̄anku m bo duó nk̄o mbaké ibotí. ²⁷ Ò bo nyi c̄emmú nè kumátip̄àti, kè nyi p̄ùd̄ ntiyaamatí k̄ome. ²⁸ Kè nh ò duó ntek̄unwent̄ew̄at̄e.

²⁹ Wèè m̄òke yeto ke bo keè wèè keè Muyaáns̄àmmù n̄à nti Kirisi kòbe t̄irè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kòbe tìnni dìi bo Sariti

3 Wāri Kuyie ntōnni dìi bo Kirisi kòbe tìnni dìi bo Sariti ke dò: Nte wèè m̄òke Muyaáns̄àmmù mùyiekè ke t̄o si-w̄āá siyiekè ò tu mù: N ȳ́mu a d̄w̄ri d̄e, benitibè yèmmè d̄o nha f̄òumu k̄a né ku.

² Daate k̄ékpénk̄unne bèè k̄paá kè bè mu nyí ku páfí. N ȳ́mu a borime í wennimè Kuyie nyiikè. ³ Dentení bè do da nàké itié mmèè botí, k̄éw̄ete k̄é ì t̄unne k̄eyóu meyei, k̄aá í dàate n k̄eróomu ke bo da dééte oyúókù k̄ome bá a bá nyé n t̄ùd̄koo dìi m̄ònni. ⁴ Bá nè memme bèmabè bomu Sariti mieke bèè í s̄āu mbe ȳ́d̄ati, bè bo nni nneinè ke dáátí tiyaáp̄éti ke yé be borime wennimè. ⁵ Wèè bo na k̄et̄uòke kum̄anku ò bo dáátí tiyaáp̄éti, m báá üt̄o ȳ́t̄ir̄i muf̄ommu páf̄iri mieke. M bo nákè n cice Kuyie nnè ku t̄ōrè ò tumè n kou.

⁶ Wèè m̄òke yeto ke bo keè wèè keè Muyaáns̄àmmù n̄à nti Kirisi kòbe t̄irè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kòbe tìnni dìi bo Fidaderifii

⁷ Wāri Kuyie ntōnni dìi bo Kirisi kòbe tìnni dìi bo Fidaderifii ke dò:

Nte wèè k̄pa meyei nke tú timómm̄ont̄i yiè, wèè t̄o okp̄àti Dafiti kó sikpet̄is̄i, ke ÿ̄ kpeté bá òm̄ou báá na k̄ékp̄et̄in̄é, k̄o k̄pet̄innè òm̄ou báá na k̄ékp̄et̄é, ò tú mù: ⁸ N ȳ́mu a tōmmú ke yé a c̄innimè, nè memme ke yíé n kpeti ke n taunè, kè n da kpeté kuce k̄a pí n tōmmú, bá òm̄ou í yóó na k̄é mù p̄a. ⁹ Nte a yóó d̄òmmè bèè tu dib̄w̄d̄ kòbe ke sou nke tú bemáà Sifube ke í bè tu. N yóó duó nkè bèè nínkúmu a ìkè k̄ebanté n da d̄ómè. ¹⁰ A mè nyiem̄mè n kpeti ke f̄èur̄i ke mi, kè mef̄éú̄t̄imè t̄ùd̄kení dìi yiè k̄utenkù kum̄ou kè bè f̄èur̄i, m bo nda k̄ānké. ¹¹ N w̄etin̄im̄u b̄āmb̄a, mp̄í nha kèè tì weti weti k̄òd̄ m̄ou báá c̄outé a cuuti. ¹² Wèè bo na k̄et̄uòke kum̄anku m bo ò d̄d̄ dis̄ā k̄peri Kuyie nc̄iēt̄é mieke, k̄ew̄ari o ìnkè Kuyie nȳ́t̄ir̄i nè ku èi k̄peri, Sedisad̄emmu p̄ānwè wèè c̄ut̄éní k̄éinkè, k̄ew̄ari o ìnkè diȳ́t̄ir̄i p̄ānni m m̄òke di.

¹2:20 *Sesabeedi*: De kóo nitipòkù nwe Sedoboammu do puokemè kòo ò tannè mub̄w̄f̄éú mieke. Wénté 1 Bekp̄àt̄ibè 16:31. 19:1-2 nè 2 Bekp̄àt̄ibè 9:22,30.

¹³Wèè mòke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàà ntì Kirisi kɔbe t̄rè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kɔbe t̄nnì d̄i bo Daodisee

¹⁴Wāri Kuyie nt̄nnì d̄i bo Kirisi kɔbe t̄nnì d̄i bo Daodisee ke d̄:

Nte wèè yètirì tu: Dè mme ndò, wèè d̄d̄rì ò nàá ntì ke í sou, wèè baké Kuyie nd̄ò d̄ demɔu ò tu mù: ¹⁵N yému a t̄mmú í tonnìmè, mù me nyí boo. N d̄ó mù ntonnimu yoo mù mboo. ¹⁶A do ndàà dàà nwe, a í tonni, a me nyí boo, kè m bo da t̄t̄t̄óo. ¹⁷A yèmmè meè d̄o nha tú okpààti ke m̄ke demɔu, ke í kpa d̄em̄arè. A né í yé ke d̄o nKuyie mborè a tú osénniwè ke tú oc̄irì ke tú fedawanfè ke tú kuyūḍnkù ke bo dif̄kperì. ¹⁸N da tièmmu ke tú a donté m borè mesɔu mbè wènk̄unne mè kékparikè, nè tiyaàpéfti kék̄áá nha fei, nè munɔntie kéánné a nu nkéna kéyà. ¹⁹N tièmmu n d̄ó bè ke bè puotì. Yóu meyei nke yáúk̄unne a k̄ntì. ²⁰N cómmú dib̄orì ndi ke bie, kè wèè kèè n tammè ke kpeté, n taroo kè ti nwè nke yo. ²¹Wèè bo na kétuɔke kum̄anku m bo ò k̄anne dikpààtikàrì m borè, n na mèè botí ke k̄ari Kuyie mborè.

²²Wèè mòke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàà ntì Kirisi kɔbe t̄rè.

Kuyie nkpààtikàrì

4 De kó dif̄nk̄úd̄ kè n wète kéyà kéinkè kpetémè, kékeè metammè kè mè nd̄onnè n sòd̄ kèè d̄i t̄ateheù k̄me kè mè tu:

Dekení die nkè n da benke d̄èè yóó d̄d̄.

²Dende bàmbà nkè Muyaánsààmù m pié kè n yà kéinkè dikpààtikàrì kòd̄ m̄ò di k̄ari, ³kòd̄ ìkè d̄o ntin̄óbénti ke mieti, ke wète ke mieti ke d̄o nyek̄úḍ̄. Kè kut̄ammeyārì fité de kó dikpààtikàrì ke mieti ke d̄o mmen̄ɔnn̄ú. ⁴Kè yekpààtikàrè sipísidè nè yènáà di fité, kè bekótibè sipísidè nè bènàà yè k̄ari ke dáátí tiyaàpéfti ke óké yesɔpikè.

⁵Kè dikpààtikàrì p̄inti ke k̄unti ke péú fetaafe ṽṽ mmíí nkè dè k̄unti ke péumè, kè ift̄iyì iyiekè c̄su nyì tu Kuyie nyaá mm̄uyiekè. ⁶Kè de kó dikpààtikàrì ìkè d̄o ndàméèrì, ke d̄o ndoi ke d̄o ntewéitè.

Kè d̄em̄arè fòurè dènàà k̄ari ke di fité ke m̄ke inu nde ìkè nè de f̄nk̄úd̄. ⁷Kè deketirè d̄o ndic̄ir̄ic̄irì, dedèré dinaadaa, kè det̄áánnè ìkè d̄o nhonitì k̄oke, kè denaannè d̄o nfetúúfé èinte. ⁸Bá dè, kè dè mòke ift̄etì ìkuḍ̄ kè inu nhā í ìnkè nè i mieke, kè dè diè ns̄áà ke tú:

Ti Yiè nKuyie mmuwer̄imú mumɔu yiè ndò páí, páí, páí nwe,
kù do bomu,
ke bo, ke yóó kotení.

⁹Kè de kó denennè denàà diè nke s̄ánti wèè fòu s̄áà, ke kari dikpààtikàrì. ¹⁰Kè bekótibè sipísidè nè benàà nínkú wèè fòu s̄áà ò ìkè kéhóóté be pikè kéd̄óú nho ìkè ke d̄o:

¹¹Ti Yiè nKuyie
f̄ṽṽ d̄o nti nda s̄ánti
ke déúk̄unko a yètirì,
a kpeñnimu
ke yé f̄ṽṽ d̄ómè ke d̄òd̄ demɔu
ke te kè dè bo.

Yekpétinyè yèyiekè kó tináàntì

5 Kè n yà wèè k̄ari dikpààtikàrì kòd̄ t̄o ò n̄ùtè teyoute dipát̄rì d̄i w̄arì di ìnkè nè di mieke, ke kpèú nke d̄anne yecanniyè yèyiekè. ²Kè n yà Kuyie nt̄nnì kperì kè di p̄ièk̄u ke tú: We mbo na kékééte yecanniyè yie nkép̄inte dipát̄rì?

³Òm̄òú í mbo kéinkè mieke nè ketenkè ìnkè, yoo ketenkè mieke, wèè bo na k̄ép̄inte de kó dipát̄rì kékaa. ⁴De m̄nni kè n kuṣ̄ mmèdè, òm̄òú í bomè wèè bo na ké di p̄inte kékaa. ⁵Kè bekótibè kòd̄ m̄òú n nàké ke d̄o: Bá nkuḍ̄, nte Sudaa kɔbe kó dic̄ir̄ic̄irì, okpààti Dafiti yaàbire wèè na dikp̄anni, ke bo na kékééte de kó yecanniyè k̄ép̄inte de kó dipát̄rì.

⁶ Kè n yà dèmarè kè de dò ndipebii ke cómmú dikpààtikàrì nè bekótìbè nè dèmarè fòurè dènàà cuokè, ke dò mbè do di kùò, ke mọke yeyìè nyèyiekè nè inuò nyiyiekè, dèè tu Kuyie nYáá mmùyiekè kù duónnì mù kutenkù kumòu. ⁷ Kè de kó dipebii tóónnì wèè kàri dikpààtikàrì o borè kécóuté ò tò dìl páátírì o nùtè youte. ⁸ Kè denennè defòurè denàà nè bekótìbè sipísìdè nè bènàà nínkú di ìkè ke tò bemòu tikùtìdùtì nè sisòobúkúsí, kè si píéké tùdààrì, dèè tu Kuyie nkobe kó mubámmu. ⁹ Kè bè ndiè nfeyermpànfè ke tù:

Fᵒᵒᵒ mǎnnè kécóuté dipátírì
kékéété di kó yecanniyè,
ke yé fᵒᵒᵒ kúmè ke deetè
iwuò nyimòu nè ibotí imòu
nè benitìbè bemòu nè yebotè yemòu
ke bè duó nKuyie.

¹⁰ Ke bè tannè ku kpààtiyyu mieke
kè bè tù ikuó nìùbè,
ke pí nKuyie ntómmú,
ke yó mbaké kutenkù.

¹¹ Kè n wète kèwénté kèkèè Kuyie
ntòrè sikòupípi cèètemè dikpààtikàrì nè
dèmarè fòurè denàà nè bekótìbè ke diè
mmediè nke tù:

¹² Dipebii bè kùò dì,
dìl mǎnnè Kuyie ndi duó mmuwērímú,
nè tikpàti nè mecìl,
nè tikpetì, nè disǎnnì,
nè didontírì nè diyetidierì!

¹³ Kè n keè Kuyie ndòò dèè kó dimàà,
kèinkè kperè nè ketenkè kperè nè ketenkè
mieke kperè nè dàmèèrì kperè dè dièmmè
ke tù:

Wèè kàri dikpààtikàrì nè dipebii,
bèè te disǎnnì, nè didontírì,
nè diyetidierì,
nè muwērímú mumòu yebie nyebie.

¹⁴ Kè denennè fòurè denàà dò: Dè mme
ndò. Kè bekótìbèè nínkú kè bè sǎnte.

Sisèí sìnàà kó tináahtì

6 Kè n wénté kèyà dipebii kèetémè
dicannirì ketirì, kè dèmarè fòurè
dènàà kó dèmarèè pee fetaafe kóme
ke dò: Kòtení! ² Kè n yàni tesāmpéitè,
wèè tè dèke kòò tò mutāmmù ke kàri
dikpānnì, ke óké menakùmè kó dipìl. Ó
dié nkénamu dikpānnì ke kàri ke bo yíé
kékpa nkéna.

³ Kè dipebii yíé kékéété dicannirì
dérinnì kè n kèè denennè fòurè dérrinnè
béimmè ke tù: Kòtení! ⁴ Kè tesānwūōtèè
yènnì kè bèè duó nwèè tè dèke muwērímú
nè disìè dièrì kòò bo konne benitìbè kè
bèè kuò betòbè kutenkù kumòu.

⁵ Kè dipebii kèéte dicannirì tāánnì,
kè denennè fòurè tāánnèè béi nke dò:
Kòtení! Kè n yàni tesānsòutè, wèè tè dèke
kòò tò tebiètè. ⁶ Kè n kèè denennè fòurè
denàà kó dèmarè béimmè ke dò: Tidiiti
bè tu ti bèdèé tebiètè mèmáà nè bè tu ti
ódisì tebietè mètàāti diyìè dimáà tōmmú
kpéí, kèyóu mekùò nnè menàà.

⁷ Kè dipebii yíé kékéété dicannirì
naannì, kè n keè dèmarè fòurè naanne
béimmè ke dò: Kòtení! ⁸ Kè n yà tesāntè
kè tè dò mmenòónnùò, nkè wèè tè dèke
kòò yètìrì tu mukúú, kè mukúú nhò tù.
Kè bèè mù duó muwērímú, kè mù bo kuò
ketenkè wétìrì kó dikèè kobe nè yese nè
dikònnì nè mumòmmú, kè tikpasìntì mbè
càà nke kòò.

⁹ Kè dipebii kèéte dicannirì nummùrì,
kè n yà diwūōtònnì borè bèè do náante
Tináaansààtì kè bè bè kùò be wèrè. ¹⁰ Kè
be píèkù ke tù: Ti Yiè nwèè kpa meyei,
ke náà ntimómmònti, a yóò bekèné òm-
mònnì kutenkù kobe kè bè kpetinnè ke
fᵒᵒ mbè ti kùòmè? ¹¹ Kè bèè duó mbá
wè diyaàbòrì péri kè bè nàkè ke dò: Di
nkpaá ke mi nke kèmmú bè bo kuòmè di
kobe bè dò nkékuò bè bè di kùò mèè botì,
nè bè di wè mmuōtōmmú.

¹² Kè dipebii kèéte dicannirì kuónnì, kè
ketenkèè sǎntè mmediè nkè diyìè soute

kuyaasòùkù kōme, kòo tǎnkùu wūōté ké ndò mmeýì. ¹³Kè siwǎā nduòní kuyaakù ÿ̄ fuutè kè fikìé kó yetebe nduòní mēè botí. ¹⁴Kè keínkēe kpéú nkpeú nkumìèkù kōme képēētóo, kè yetārè nè ketenkè kēè soké dāmēèrì kè dēe íté dè do borè. ¹⁵Bēè baké ketenkè, bekpààtibè, behāāpòmbè iwēi yembè, bedítìkpààtibè, bekperfbè nè benitibè bemou, tidaati nè bēè í tú tidaati, kè bēè cokù ke taà titādèntì nè tidúótì. ¹⁶Ke dè nàá nke tú: Duónèní ti ínke ke ti kǎā nKuyie nnè dipebii kè be mieke bǎá ti do. ¹⁷Be mieke kó diyie yeiri dii tūðke kè be mieke peike. We mbo nkpaá?

Isidayeeribe bē ikú bē Kuyie nkó mecannimè

7 De kó difñkúò kè n yà Kuyie ntōrè yèndà yèè te kuyaakù kè yè còmú itemmànke inàà, bá di kè di bàa di kó kuyaakù, kè kù bǎá fuute keínkè nè ketenkè yoo dāmēèrì yoo mutie mamù. ²Kè Kuyie ntōnni terii yènni diyie yènni kèè bíékè, ke tō Kuyie nfòukù kó mecannimè, képi nKuyie ntōrè yèndà kù duó nyè muwērimú kè yè bo pante ketenkè nè dāmēèrì. ³Ke dō: Di mu mbáá nampe ketenkè yoo dāmēèrì yoo mutie mamù. Yóunè kè bēè ikú Kuyie nkòbe tīi mmecannimè kédeè. ⁴Kè yè n náké yè ikú Isidayeeribe wuo nyimou mieke benitibè tīi mecannimè kè bēè māmè kè bēè mbo tekoupíkòtè nè sikoupísinàà nè sikoupísinàà (144000). ⁵⁻⁸Sudaa kòbe tekoupípítè nè sikoupísidé (12000), Dubenni kòbe 12000, Kati kòbe 12000, Asee kòbe 12000, Nefutadii kòbe 12000, Manasee kòbe 12000, Simmeōō kòbe 12000, Defii kòbe 12000, Isaka kòbe 12000, Sabunoo kòbe 12000,

Sosefu kòbe 12000,
Bensamee kòbe 12000.

Iboti imou tinnì kó tináantì

⁹De kó difñkúò kè n yà yebotè yemou kòbe nè ibotí imou kòbe, nè benitibè bemou nè iwuo nyimou kòbe kè bēè tikú ditinnì dierì ke í dò nkéna kékaa nke dáátí tiyaapéiti, ke còmú dikpààtikàri nè dipebii de ìlkè, ke pikú tipuonti. ¹⁰Ke pièkù ke tú: Kuyie nkùu kàri dikpààtikàri ínke nè dipebii, bēè ti deetè. ¹¹Kè Kuyie ntōrè yemou nè bekóftibè nè denennè fòurè denàà kè bēè cēète dikpààtikàri, ke nínkú ke sánti Kuyie ¹²nke tú: Dè mme ndò! Tì Yìè nKuyie nfó nnè mutómú! Fōō mǎnnè disānni nè diyetidierì nè mecii, nè didontiri nè muwērimú mumou yebie nyebie. Kè dè mme ndò.

¹³Kè bekóftibè kóò mǎu m beke ke dō: A yé bēè me ndáátí tiyaapéitáà, bēè yènni dèà? ¹⁴Kè nh ò tēnné ke dō: N yìè nfōō yé. Kòo n náké ke dō: Bēè fēúté bēembe mediè nke òu be yaàbòrè nè dipebii yìi nkè yè peike. ¹⁵Deè te kè bēè bo die nKuyie nkpààtikàri ìlkè, ke pí nku tómmú sǎà ku cīètè. Wèè kàri dikpààtikàri kòo bo mbè bonè ke bēè kánké. ¹⁶Dikònni nè sinéyēi dè ténke bǎá bēè pí, diyie nè kuyiinkù dè me mbáá bēè poté. ¹⁷Dipebii dii kàri dikpààtikàri dii yó mbè cēmmú ké bēè nitè mufòmму binte kè Kuyie mbè ütè be nonnietì.

Dipebii kèétémè dicanniri yiènni

8 Dipebii kèété dii mōnni dicanniri yiènni, kè dè dō yúóó keínkè mieke kémwòke tewebiète mēfitimè sipísitāati. ²Kè n yà Kuyie ntōrè yèyiekè, kè kùu yè duó nyetātehe yèyiekè.

³Kè Kuyie ntōnni terii kōtení kécóm-móo dihúúntōnni ìlkè ke tō tesòobuute, kè bēè tē píe ntùdààrí, kè dii wēnnénè Kuyie nkòbe kó mubáammu ke bo tuo ndihúúntōnni ínke mesoo nkperi

diì bo dikpàatikàri ìikè. ⁴Kè kuyukú tùdààri kòku wènnénè Kuyie nkòbe kó mubáammu Kuyie ntõnni nòtè mieke kéndekù Kuyie mborè. ⁵Kè Kuyie ntõnni tútótè tesòbuute kékouté muháá nkéúté ketenkè, kè fetaqfè mpéú, ke kuò, nke wéí, kè ketenkè sánti mediè.

Kuyie ntõrè yèyiekè éémè yetáthe yèyiekè

⁶Kè Kuyie ntõrè yèyiekè yèè tɔ yetáthehe kè yèè báátí ke bo eé.

⁷Kè diketirii eé kè yemátárè nè muháá nkè dè nkòkénè meyií nke duóni, kécóúté ketenkè kó yewétiyè yètáati kó òimari nè detie nnè tímúsùùti.

⁸Kè Kuyie ntõnni dérri eé ditátheuè, kè òemàrè ncóú nke òe ke òò nditári òieri, kédoroo òàmèèri mieke, kòò wétiyè yètáati kó òimari naá mmeyií. ⁹Kè òe kó òiwétiri kó siyií kú, kè bàtóòbè bèè bo òe mieke kè bèè cake.

¹⁰Kè Kuyie ntõnni tãánni eé, kè tewàtè òietè matè còú mmuháá nké-donnì ikó nnè sibii kó yewétiyè yètáati kó òimari mieke. ¹¹Kè òe kó tewàtè yètiri tu medòmmè, kè tè òò wétiri kó menie nnaá mmedòmmè kè benitibèe yá kékú.

¹²Kè Kuyie ntõnni naannii eé. Diyie nè otánkù nè siwáá kó yewétiyè yètáati kó òimari soute kè kuwenniku í mbo kuyie nkó yewétiyè yètáati kó òimari nè keyènkè kpeye kó òimari.

¹³Kè n yà fetúúfè mafè kè fè èinte kéinkè, ke kuò nke tú: Díndi ketenkè kòbe òi bo yà! òi bo yà! òi bo yà! Kuyie ntõrè yètáati teyè bo eé òi mònni yetáthehe.

9 Kè Kuyie ntõnni nummùrii eé ditátheuè, kè n yà tewàtè òonnimè ketenkè kè bèè tè òú ndifòtiri cùmpuri kó sikpetínsi. ²Kè tèè òi kpeté, kè kuyukú òiekù nyièni fehããtofe kòme, késòkùnnè diyie kè òèè biitoo. ³Kè fecofee yènni kuyukú mieke kèpitoo ketenkè. Kè Kuyie nfè òú mmuwèrímu kè fè bo ntùòti benitibèe inaá nkòme. ⁴Kè

Kuyie nfè nàké ke òò: Báá kááké tímúti nè òetie nnè tidiiti. A ntùòti n yí íkú bèè tii mmecannimè máà. ⁵A báá bè kùò, á mbè tùòti kè òè yòu ke òò nyinaá, kè bè fèú mbetããbè bènnùmmù. ⁶Òe kó betããbè mieke benitibè bo wammú mukúú kémónté, bè bo mmù òó nè be yèmmè memòu kè mùu coké kédété.

⁷Kè òe kó fecofe òò nsisèi sii bàátí ke kòri dikpànni, kè fè yò òò nyecòpikè, kè fè ìikè òò nkenitikòke. ⁸Kè fè yùti òkù ke òò ntinitipokpeti, kè fè nì òò ndiciriciri kpeye. ⁹Kè fè òáátí òimátiaabòri ke kòri dikpànni, ke puti kè òè ùuti ke òò nsikpàrinaasèi. ¹⁰Kè fè mòke iyéi kè òò nyinaá nkpeyi. Kuyie nfè òú mmuwèrímu kè fè yó nyi ntùòtinè benitibè betããbè bènnùmmù. ¹¹Kè òifòtiri cùmpuri kóò kpààti fè baké kòò yètiri tu: Okòùti, nè ebedee kó tinããnti Abanòò, nè kereki kpeti Apodiyòò.

¹²Meyei nketimè pèètému kè mèdémè kpáá kèríni.

¹³Kè Kuyie ntõnni kuónni eé ditátheuè, kè n kèè metammè mamè yènnimè òisòòhúúntõnni òi bo Kuyie nyìikè òi pùti. ¹⁴Kè mèè náké Kuyie ntõnni kuónni ke òò: Bouté yebòkperè yendà yèè boú kukó òdiekù Efadati borè. ¹⁵Yè òò òe bo ke baa òe kó òibenni òi nè òe kóò tánkù nè òe kó òiyie nè òe kóò òèèri weti weti. Kè bèè yè bouté kè yèè kuò ketenkè kó yewétiyè yètáati kó òimari kòbe. ¹⁶Kè bè n náké ke òò: Behããpòmbè bèè òèke sisèi, bè sùmu ke bo sikòupí sikòupí. ¹⁷Kè n yà sisèi, bèè si òèke kè bè òáátí yemátiaabòrè, kè yèmayè wúò ke òò muháá, kè yeteyè òò ntiwetì, kè yeteyè òò mmuhããponyuo, kè sisèi yò òò nyeciricirè kpeye. Muháá nnè kuyukú nè muhããpòpùò nkè òè yìèni si òò, ¹⁸kékùò ketenkè wétiyè yètáati kó òimari kòbe. ¹⁹Kè si òò òómmù ke kòu kè si yéi mòke yeyò kè yè òò nyiwáàke ke òómmù ke kòu.

²⁰ Meyei nyí kùò bè í nyie nke bo ceete kètúnne Kuyie, kénkraá tū nyebòkè ke yè bàá nnè sisɔɔtenkaani, nè timátì péítì kpesi nè disɔɔwũ̀ kpesi nè yetárè kpesi nè ideí kpesi. Bè dè d̀òmmu, dè í wúó ndè í nɔ nke náá, dè í nɔ nke centì. ²¹ Bè í yie nke bo yóu muyóó, munitik̀òtù nè tinitinòntì, ke d̀outi d̀outinè betòbè.

Kuyie nt̀ònnì tòmè tepátíte

10 Kè n yà Kuyie nt̀ònnì kperì mari, kè di c̀uténì keínkè yewetè mieke, ke írí kutámmeýárí, kè di ìkè p̀inti ke d̀ò ndiyè, kè di tààke c̀óu mmuháá. ² Kè di pikú tepátíte, kèna di naàcètè youte dàmèèrì kèna tecānkutè ketenkè. ³ Kè dii pee metammè mediè ndiciricirì kōme, kè itapíè ìyiekè c̀óúté. ⁴ Kè nni ndó kèwāri di béi ntì kè metammè mamèe béinnì keínkè ke d̀ò: Báá tì wāri, ntì yé amáá.

⁵ Kè n yà Kuyie nt̀ònnì dii do na di naàcètè dàmèèrì kè tetetè na ketenkè, kè dii youte di ǹòtè keínkè, ⁶ képarikè kèyú wèè bo sáà nho yetìri wèè d̀ò keínkè nè dèè kó dimàà bo ke mieke, ketenkè nè dèè kó dimàà bo, dàmèèrì nè dèè kó dimàà bo, ke béi nke d̀ò: Dè ténke í yóó ɔɔte dè bo d̀òmmè. ⁷ Kuyie nt̀ònnì yiènnì bo eé dii m̀ònnì ditàteheù kè Kuyie ndòò ku s̀òri kpeti kù do nàké tì ku kó betòmbè ku pāānāāntì náāmbè.

⁸ N do kèè m̀èè tammè kè m̀èè wète kèbéinnì keínkè ke d̀ò: Ɔɔte kécɔutè tepátíte Kuyie nt̀ònnì dii c̀òmmú dàmèèrì nè ketenkè di tɔ tè.

⁹ Kè n Ɔɔto ke d̀ò: N duó ntepatíte. Kè di d̀ò: Nto te kémaánko. Tè bo nweeti a nùu ke d̀ò mmecekùò, kèntii a p̀outi.

¹⁰ Kè n c̀outè tepátíte Kuyie nt̀ònnì ǹòtè mieke kémaánko, kè tè mènke nweeti n nùu ke d̀ò mmecekùò, kétaroo m p̀outi kèntii.

¹¹ Kè Kuyie nt̀ònnì d̀ò: A d̀ò nkéyíé nákému Kuyie mpāānāāntì titenti timɔu kpeí, ibotí imɔu nè bekpāātìbè kpeí.

Kuyie mpāānāāntì náāmbè bedé kúú nnāāntì

11 Kè bè n duó nkupāāti kùu beúnè ke d̀ò: Íté kébenné Kuyie ncíètè nè diwũ̀t̀ònnì, kékaa mbèè bo te mieke ke báá nKuyie. ² A me mbáá benné Kuyie ncíètè kó kudānkù, ke yé Kuyie nyóó duómmè kè yebotèe m̀può ndiheí sààri ke d̀ò betāābè sipísìnàà nè bèdébè §, ³ kè í duó nkè benitìbè bèdébè nnáá n kpeí nkè bèè dáátí tif̀òt̀òntì, ké nnáá m pāānāāntì ke d̀ò yewe tekɔupítè nè sikɔusidè nè sipísikuò (1260) **nyètāāti ndi nè dikéè.

⁴ De kó benitìbè tu odifíè kó detie ndèdèrè nde nè sifitíkèkèe sidési dèè c̀òmmú Kuyie nkùu baké ketenkè ku ìkè.

⁵ Kòò m̀òu d́ó ké bè d̀òò meyei mmuháá nyènnì be nɔ mieke kóò kùu. ⁶ Kè bè m̀òke muwèrímu ke bo na kèwetínné fetaafè bè náá ndì m̀ònnì Kuyie mpāānāāntì, ke bo na kéceete menie nkè m̀èe naá mmeýíí, ke bo na kédòò meyei mmemɔu bè d́ó m̀èè botí.

⁷ Bè dèè dii m̀ònnì mutòmmú Kuyie mbè duó mmù, kè musìmmùu yènnì dif̀òt̀òrì c̀umpuri, ké bè kpannè ké bè na, ké bè kùu, ⁸ kédòúinko diheí dierì mieke bè do baaké dè be Yiè nkudapāātí. Kè bè nduó kuce nùu. Bè yu dii eí ke donninkonè Sodammu yoo Esibiti. ⁹ Bè bo bè kùu, kè benitìbè bemɔu, ibotí imɔu kɔbe, iwɔu nyimɔu kɔbe, yebotè yemɔu kɔbee tíí, ké mbè wèí ke d̀ò yewe yètāāti nè dikéè, kèyete bè bo bè kùnnémè. ¹⁰ De kó benitìbè bedé kúú mbo narike kutenkù kumɔu kó benitìbè, kè bè mpāā mbetòbè yepārè, ke yé de kó Kuyie mpāānāāntì náāmbè do bè

§11:2 Betāābè sipísìnàà nè bèdébè dè bo yebie nyètāāti ndi nè dikéè.

**11:3 Yewe tekɔupítè nè sikɔusidè nè sipísikuò bo yebie

kóonnèmè. ¹¹ De kó yewe yetāāti nè dikée kó difōnkúò kè Kuyie mbè fùute muyaá nkè bèe yánté, kè kufōwaá mpí mbèè do bè wùò mmediè. ¹² Kè bèe keè metammè mamè kè mè pīēkù keínkè ke tú: Dekenēní die. Kè bè ndeētòo yewetè mieke, kè be kpantíðentòbè bè wùò. ¹³ Dende bāmbà nkè ketenkèe sāntè mediè nkékuò diheì wétiri dipínni kòbe sikòupísiyiekè (7000) kè kufōwaá mpí mbesòmbè kè bè ndéúkunko Kuyie nyètiri.

¹⁴ Meyei ndérímè pēētému kè metāām-mè yóò tuōkení bāmbà.

Kuyie ntōnni yíènni eémè ditāteheù

¹⁵ Kè Kuyie ntōnni yíènni eé ditāteheù kè metammè mamèe pee deínkè ke dò: Ti Yiè nKuyie nnè Kirisi beè yó mbaké kutenkù yebie nyebie nsáà. ¹⁶ Kè bekótíbè sipísidé nè bènàà bèè kàri yekpààtikàrè Kuyie nyìlkè kè bèe nínkoo ké kù sante ke dò:

¹⁷ Kuyie nkperíkù,
ti da sántí fí nwèè do bo,
ke bo, a benkemè a wērímú ke baaté.

¹⁸ Benitìbè mieke do da péimu,
di mmònni kàa kòke bè peike,
kàa yóò bekèné becírìbè
kéyietí a tōmbè a pānāaanti náam̀bè
nè bèè tu a kòbe ke da dé,
benitidiebè nè besám̀pòbè kékuò bèè
càari kutenkù.

¹⁹ Kè n yà Kuyie nciètè kpetémè keínkè, kè metaummè tou ííkú te mieke. Kè fetaafe mii nke péú, kè yemátárè duòni mediè kè ketenkè sánti.

Onitipòkù péimè kè dinitìri còm̀mú ke baa

12 Kè n yà dèmarè kè dè dò nhonitipòkù ke dáati diyie tiyàati kòme, ke na otānkù, ke óké siwāā tepíitè nè sidési kó dipii. ² Ke pùò nke dó képeitè ke kuōnnè kuyonku.

³ Kè n yà dinitìri dierì mari kè di dò ndiwūōrì, ke m̀ake yeyo yèyiekè, yeyiè ntepiítè, bá dii yuu kè di òké dipii. ⁴ Kè di yóú kau siwāā yewétiyè yètāāti kó òmari kpesi ke buōnni ketenkè, kè di bàa onitipòkù bo peitémè kè dii cááké debire. ⁵ Kòo nitipòkùu peité kè Kuyie mpānkee túóté debirè kékònnè. Deè bire yó mbaké benitìbè ke bè cēm̀mú nè kumátipàati. ⁶ Kòo nitipòkùu coké kéta dikpáà kénsori kè Kuyie nhò piú ke dò yewe tekoupiítè nè sikou sidé nè sipísikuò (1260).

⁷ Kè mudodò ānné keínkè kè Kuyie ntōnni Misceri nè o kòbe kè bèe kpannè dinitìri nè di kòbe, ⁸ ké bè na kè bè ténke í mm̀ake kuce ke bo mbo keínkè. ⁹ Kè bèe tentenì de kó dinitìri dierì nè di kòbe ketenkè, fewààfè fèè do bo nè dimònni bè tu fè dibòò yoo Satāā.

¹⁰ Kè n kèè metammè pèùmè keínkè ke tú: Kuyie mmònni tùòkemu kè kù deetè benitìbè, ke benke ku wērímú, kè Kirisi baaté, kè bè tentenì dibòò dii do wátiri Kirisi kòbe Kuyie mborè keyènkè nè kuyie.

¹¹ Dipebii kó meyiì nnè bè nàké mèè kpéi ntím̀m̀m̀nti, deè te kè bè di na, ke yie nke duò mbemáà kè bè bè kùò bá bè í yòte mukúú. ¹² Fí nkeínkè nè a kòbe dè ndi naati. Ketenkè kòbe nè dàmfèrì kòbe di bo yà, ke yé dibòò cùténimè di borè kè di mieke còu ndi yé mèè kpéi nke dò ndimònni kùpe.

¹³ Dinitìri yà dii m̀nni di donnimè ketenkè, kéannè onitipòkù wèè do peité denitidabire. ¹⁴ Kè Kuyie nhò ānné itúfiètì kòo puu kéta dikpáà cuokè késorinè fewààfè, kém̀m̀ake yebie nyètāāti nè dikée, kè Kuyie nhò piú. ¹⁵ Kè fewààfèe t́ menie nkè mèè naá nkukó ndiekù ke bo pōnténè onitipòkù. ¹⁶ Kè ketenkèe deetè onitipòkù kémaánko mèè nie ndinitìri t́ mè. ¹⁷ Kè dèe yonke dinitìri kè dii kòte kékpannè o bí sonyi. Bèè kó dimàà yie

nKuyie nkuó ke tú weti weti Kiriisi kɔbe,
¹⁸kékɔte kécómmú dàméèrì také.

Dinitirì yóó pí mmùù tǎmmù

13 Kè n yà musǎmmù mamù kè mù yètiní dàméèrì, ke mɔke yeyɔ yèyiekè, nè yeyiè ntepítè, bá dii yènni kè di òké dipiì, bá dii yuu kè di wàri ke sáá nKuyie. ²Kè de kó musǎmmù dònne dimanni, kè mu tààke dò nkutontonkù kpeyi, kè mu nùù dò ndiciriciri kperi, kè dinitirì mù duó ndi wérímú, kè mù kánne mu kó dikpààtikàrì kè mù duó ntikpeti. ³Kè mu yuu mari dò ndi kùte ke na nku ke mieté. Kè dèe di kutenkù kumɔu kɔbe kè bè mmù tǔ, ⁴kénsántí dinitirì di duó mmèè kpéí ndi wérímú musǎmmù. Ke múnke nsántí musǎmmù ke tú: We nda mannè, we mbo na ke da kpannè!

⁵Kè dinitirì duó mmuwérímú musǎmmù kè mù mbaké kutenkù ke dǎ betààbè sipísìnàà nè bèdébè, ke náá ntepòtè kó tináànì ke sáá nKuyie. ⁶Ke náá ntínányeyi, ke caari Kuyie nyètìrì, ke sáá nku èi kéinkè, nè ku kɔbe bèè kè bo. ⁷Kè dinitirì duó mmuwérímú musǎmmù kè mù bo kpannè Kuyie nkɔbe kè bè na, kémbaké iwuɔ nyimɔu, benitibè bemɔu ibotí imɔu, yebotè yemɔu. ⁸Bèè yètè í wàri mufòmmu pátúri Kuyie mpebii bè kùò di kperi, bèè yètè í bo de miéke nè Kuyie ndòòmè kutenkù kè bè nninku ke mù báá.

⁹Wèè mɔke yeto ke bo keè, wèe keè. ¹⁰Dè dò mbèe kpetínné wè bè yóó ò kpetínnému, dè dò mbèe kuɔ wè nè disie bè yóó ò kùmmu. Deè te kè Kuyie nkɔbe dò nkénwéèrì ke tǔ nKuyie.

¹¹Kè n yíé keyà musǎmmù mamù kè mù yètiní ketenkè, ke mɔke yeyiè nyèdéè, kè yè dò ntepedaatè kpeye, kè mu tammè dò ndinitirì kɔme. ¹²Kè mù mɔke muketimù kó muwérímú, kéduó nkè ketenkè kemɔu kɔbe mbáá mmusǎmmù ketimù mùù do kùute, ke na nku ke mieté. ¹³Kè de kó musǎmmù dérímù ndɔrì tidieti

ke ní béi nkè muháá ncúténí kéinkè benitibè bemɔu iikè. ¹⁴Kè mù ndɔrì tidieti bè yè mmù duó tì ke fétinko benitibè kè muketimù wùó. Kè mù duó nkè bèe duó muketimù bè do kùtemu nè disie kè mù mieté mu kó tetenkaanitè ke bo mmù dèúkunko. ¹⁵Kè de kó musǎmmù dérímù mmɔke muwérímú, kéánnè mufòmmu tetenkaanitè kè tè nno nke náá nkéduó nkè bè nkòù bèè yete bè bo nínkúmè kè tè sante. ¹⁶Kè mù duó nkè bèe canne benitibè bemɔu, bediebè nè besámpróbè, bekpààtibè nè idawaá tidaatì nè bèè í tú tidaatì, bá wè be nɔu siyóú nè be tǔ. ¹⁷Òmɔu báá na kéffité yoo wèe donté kè bè í ò wàri musǎmmù yètìrì yoo mu cannimè.

¹⁸Wèè cii wèe bo banté musǎmmù kó mecannimè mie mmèè tu onitì yètìrì: Sikɔu sikuò nè sipísikuò nè mèkuò (666).

Kuyie ndonté bè dièmmè feyèmpànfe

14 Kè n yà dipebii kè di còmmù ditāri Siyōō ínkè, kè benitibè dè bo tekoupiókùtè nè sikoupiópísìnàà nè sikoupiópísìnàà (144000) kè dipebii yètìrì nè di cice kperi kè dè wàri be tǔ. ²Kè n kèèni metammè mamè kéinkè kè mè ùuti ke dò mmenie nduò kucúcuku, ke péú fetaafè kɔme, ke wète ke dò mbè bie ntikùtidùtì. ³Kè de kó benitibè tekoupiókùtè nè sikoupiópí sìnàà nè sikoupiópísìnàà (144000) còmmù Kuyie nkpààtikàrì nè denennè fòurè denàà de iikè nè bekótibè iikè, ke diè nfeyèmpànfe òmɔu í yóó na kédenté fè kè dè í tú bembe Kuyie ndonté bè.

⁴Bè í sǎu mbemáà nè benitipòbè, bè dò mpáíí nwe, ke tǔ ndipebii tipítì timɔu, Kuyie nkuù bè donté, kè bè duó mbemáà Kuyie nnè dipebii. ⁵Bè í nàkè siyáàbisì diyè mari, bè í dǎò meyei mmamè.

Kuyie ntōrè yètāātì kó tináànì

⁶Kè n yíé keyà Kuyie ntōnni teri kè di èinte kéinkè ke tǔ Tináànsàatì tǔ

nkùu bo yebie nyebie ku mieke píéké i mieke. ⁸Kè Kuyie ndòò tidietì kébenke ku wérímú, kè kuyukúu dátínnè ku cîètè, òmòu í nna kéta, kénkémúu ku tórè nyèyiekè tò mètè yei mbo deèmè.

Kuyie mmieke yóo peike kè kùu duònní mètè yei

16 Kè n kètè òmòu píèkéní Kuyie ncîètè, ke náké ku tórè yeyiekè ke dò: Kòtenè kéúté mmeyei mmètè ā isòòbòòke iyiekè ketenkè, Kuyie mmieke peikemu!

²Kè Kuyie ntònni ketirìi úténí di kó febòòfè kó meyei nketenkè, kè yemònsìnyèè pí mbètè mòke musìmmù cannimè, ke ninku ke sánti tetenkaanitè, kényóu mediè.

³Kè Kuyie ntònni dérìi úténí di kó febòòfè kó meyei ndàmèèrì mieke kòo naá mmeyìi, kéndò mbè kùu onitì, dètè kó dimàà bo o mieke kè dèe kú.

⁴Kè Kuyie ntònni tǎánni úténí di kó febòòfè kó meyei nyikó mmieke nè sibií kè dèe naá mmeyìi. ⁵Kè n kètè Kuyie ntònni dii baké menie ndi nǎámmè ke tú: A beénti wennimu fí nwèè dò mpáfí, ke do bo, ke bo. ⁶Ke yé bè kùòmè a kó benitibè nè Kuyie mpǎánáànti náámbe, di mmònni kàa bè duó mmeyìi nètè bè bo yǎ. A bè duó mbè dò nha bè duó ndènde. ⁷Kè n yíé kékéè metammè yènnímè di-húúntònni bíékè ke tú: N Yiè nKuyie nha bekù weti weti nwe, kè dè wenni.

⁸Kè Kuyie ntònni naannii úténí di kó febòòfè kó meyei ndiyiè, kè di áá ntuo mbenitibè. ⁹Kè bè ncóú mmediè nke sǎá nKuyie nkùu duònni de kó meyei. Bè me nyí nyie nke bo yóu meyei nke déúkkunne Kuyie nyètiri.

¹⁰Kè Kuyie ntònni nummùrìi úténí di kó febòòfè kó meyei musìmmù kpààtikàrì ínkè, kè mu ei biitoo, kè mu nitibè nkuònnè kuyonku ke cáá mbe niì. ¹¹Kè yemuò mbè dómúu kè dè bè yóu,

kè bè sǎá nKuyie nkéínkè kòku. Bè me nyí nyie ke bo yóu meyei nkéceete.

¹²Kè Kuyie ntònni kuònni úténí di kó febòòfè kó meyei nkukó ndiekù Efadati kè kùu kúú, kè diyiè yìèni kètè bíékè kó bekpààtibè bo na kèpèèté. ¹³Kè n yà yebòkè yètǎati kè yè dò nyecedakè. Kè yè yìèni dinitiri nùu mieke, yeteyè musìmmù kperi mieke, yeteyè wèè sou nke tú ò náà nKuyie mpǎánáànti ò nùu mieke. ¹⁴Yebòkè nye yèè nò nke dǎori tidietì. Kè yèe kote káyà titenti timòu kó bekpààtibè, kè bè bo wènné kékpanne Kuyie nkùu baké kéínkè nè ketenkè, dikpànni dieri yiè.

¹⁵Nyénè kè n kéroomu oyúókù kòme, dè nnaati wèè dǎke ke ā ò yààti ke báá ce nhotetiri kè bèe yà ò fei!

¹⁶Kè de kó yebòkèe tíi mbekpààtibè bemòu dibòrì mari bè yu di nè Ebedeebe kó tináànti ke tú: Adimaketòò.

¹⁷Kè Kuyie ntònni yìènni úténí di kó febòòfè kó meyei nyewetè miekení, kòò mòu píèkéní Kuyie ncîètè ku kpààtikàrì borè ke dò: Dè dòò ke dèemu. ¹⁸Kè fetaafe mí nke uuti, ke péu, kè ketenkè sánti mediè, kè mu nyí sántè mebotí nè Kuyie ndòòmè onitì. ¹⁹Kè diheidièe toté mètǎati, kè yebotè kó yehekè yemòuu íduò. Kè Kuyie nyí nyè mBabidònni kòbe kó meyei, kè ku miekee peike kè kùu bè niì nku bòòfè yeife kó menaà. ²⁰Kè bèe móntóo ketenkè kètè soké soké dàmèèrì mieke nè yetārè. ²¹Kè fetaafe mǎtārè nduòni ke cèè ke tuòkù cidòò sipísìnà, ke buòti benitibè, kè bè nsǎá nKuyie nde kó meyei nképí. Ke yé mè do yóumè mediè mmómómme.

Bè yóo kuòmè onitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè

17 Kè Kuyie ntòrè yèè do tò meyei mmèyiekè kó ibòòke kè ye kó òimari n nàké ke dò: Kòtení kè n da benke Kuyie nyóò bekenè mètè botí onitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè kè

dè tonté, wèè tu: Diheidiè dii bo ikó mpéu borè. ² Kè ketenkè kó bekpààtibè beməu nè ketenkè kó benitibè beməu kè bè di duónè, ke muś mmenaà kōme.

³ Kè Muyaánsààmùu n túóté kékətenè dikpáa cuokè, kè n yà onitipòkù m̀u kòò dèke musìmmù wūōm̀u, kè mù wàri mu k̀nti timəu iwàrii kè ì sáá nKuyie, kè mù m̀ke yeyo yèyiekè nè yeyiè ntepíítè.

⁴ Kè de kóo nitipòkù dàáti tikpààtiyàati kè tì wūō, ke sàri weti weti nè medèi mmèè d̀d̀nè mesəw ǹnè yetásàayè ke tə febdòfè kè isəke nè meyei nhò d̀d̀mmè benitidaabè kè dè ā de mieke. ⁵ Kòò wàri o f̀nni ke kutinne ke tú: Babidənni, bèè d̀uti d̀utinè betəbè nè bèè d̀d̀ri isəke kperè be kóo yō.

⁶ Kè n yà ò muśmmè Kuyie nkəbe kó meyi mme nè Kirisi kəbe bè k̀uò bè, bè yie mmèè kpéi nYesu.

Kè n dè yà kè dè n di. ⁷ Kè Kuyie ntənni m beke ke d̀: Dè da di ba nképé? M bo da náké onitipòkù nè ò dèke mùu s̀mmù kè mù m̀ke yeyo yèyiekè nè yeyiè ntepíítè dè benkú mù. ⁸ A me nwúo mm̀u s̀mmù do bomu, kàa mù m̀ntóo. M̀u wète ke yènni dif̀t̀ri ndi kè bè mù k̀uò. Kè dèe di benitibè bèè yètè í bo mufòmmu pátiri mieke nè Kuyie nd̀d̀mè kutenk̀, ke yé bè do mù yàmè ke wète ke mù m̀ntóo, ke wète ke mù yà.

⁹ Die ntú mecii nkperè nde, yeyo yèyiekè tu yetārè yèyiekè nye onitipòkù k̀ari yèè ìnkè, ke wète ke tú bekpààtibè bèyiekè. ¹⁰ Bè̀ǹmmù domu, kòo kuśnwè kpaá, oyiénwè bo tuəkeni dii m̀nni wenwe í yóo əte. ¹¹ Musìmmù mùu do bo kè bèè mù m̀ntóo mù tu okpàati níinwè, ke wète ke wènné beketibè beyiekè ke yóo kú.

¹² A yà yèè yiè ntepíítè tu bekpààtibè mbe tepíítè bèè mu nyí di tikpàti. Bè né yóo tì dimu, kénwènnè musìmmù ke d̀ dimənni sámpó. ¹³ Beməu tepíítè tente bè yóo wènné dinùu ndi, kéduś mmusìmmù be wèrimú nè be kpeti. ¹⁴ Kè bèè dokénè

dipebii kè dii bè na, ke yé dii bakémè bèè baké, ke tú bekpààtibè kóo kpàati. Kè di kəbe tú Kuyie ntāātè bè ke bè yu, kè bè k̀uò t̀ mmesàa.

¹⁵ Kè Kuyie ntənni n náké ke d̀: A do yà m̀èè nie nhonitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè kòò k̀ari me ìnkè, mè tu benitibè mbe nè yetírè nè yebotè nè ibotí iməu kəbe. ¹⁶ Musìmmù yiè ntepíítè a yà yè tu bekpààtibè mbe bèè yó nni nhonitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè, kéfietè o kperè deməu kóò cònnóo dif̀kperè, kóò càáké kécúu ndesənnè muháá. ¹⁷ Kuyie nkuu yóo bè duś nde kó meyèmmè kè bèè wènné dinùu, ke duś mmusìmmù be wèrimú kè mùu d̀d̀ Kuyie béi ntì.

¹⁸ A yà wèè nitipòkù tu diheidiè ndi, dii baké kutenk̀ kó bekpààtibè beməu.

Babidənni domè

18 De kó dif̀nkúò kè n yà Kuyie ntənni c̀ténimè kéinkè ke m̀ke muwèrimú mediè nke mieti kè dèe wenkoo kutenk̀ kuməu. ² Kè dii pīkè mediè nke d̀: Babidənni diewè domu! Ò domu! Ke naá nyebəkè s̀nyè nè tiǹti s̀inti kó dihei. ³ Tienti timəu kəbe nè bekpààtibè, kè bè ò duónè ke muś mmenaà nkōme, kè benitibè d́ idíí kperí kperè, kè de kó bepota mbè kpàrikè.

⁴ Kè n yé kékeèni metammè mamè kéinkè kè mè tu: Díndi n kəbe, yènnè de kó dihei kéyenténè meyei mmèè yóo di t̀d̀keni. ⁵ Ke yé de kó dihei yei ns̀iimmè, kè Kuyie ndàateni di kpéi. ⁶ Fóənnè di, di di d̀d̀ dè, ke nóo nkuce mèmáa, ké di nni mmenaà mèè nkpeñni kuce mèdémè képèētè di do di duəmmè. ⁷ Féūnnè di mediè nkè dè mmannè di di t̀i kpàti ke yé di do fuommè ke tú, di tú onitipokpàati nwe, di í tú okúpokù ke bo nkuò. ⁸ Deè te kè Kuyie nyóo di potè tiyèti diyèe dimáa mieke: Muməmmù mùu k̀uò nè dikənni, ké di c̀uú mmuháá

nkè di ñkuò ndikúdabònni, ke yé ti Yiè nKuyie nkpeñnimèmu kè kuù di bekénè.

⁹Kè kutenkù kó bekpààtibè bèè ò duónè ke kpàrikè, ke naá mbedítikpààtibè kè bèè yà di cóummè kè kuyukú yiè kénkuò, ¹⁰kéyote de kó meféútímè, kécómmú medétimè ke saúti ke tú: Áú yod! Áú yod! Babidónni wèè do deũ ke kpeñni, weè féũri mie ndende bãmbànàà?

¹¹Kè kutenkù kó bepotambèe kómmú, ke yé òmòu ténke í dommè be potanti.

¹²Tii tu: Mesɔɔ, timáti péfíti nè yetásààyè yebotí yebotí, medèi, tiyaàsààti tibotí tibotí, tidabeesààti tibotí tibotí, yepápanii nkó tinenti, disɔɔwũ̀ nè timáti. ¹³Ikũmbotí imɔu, tũdààribè nè tihúúnti bè tu ti mĩri nè ànsáà nè menàà nè mekũ̀d nè muyuo nsààmù nè bédèé nè inààke nè ipe nè siséí nè sinaàséí nè tidaati bè fiiti ti. ¹⁴Kè bepotambè nnáá nke tú: Idítikperí kperè a do mɔke dè ténke í kpaá, a ténke báá dè pètè bitì. ¹⁵Kè bèè do fiiti tipotanti de kó diheì, kè bèè yote meféútímè kécómmú medétimè ke kuò ndikúdabònni ke tú: ¹⁶Áú yod! Diheidiè dii do mɔke tisáti timɔu idítikperí kpeti: Tiyaàsààti idítikperí kpeti tii mièti nè mesɔɔ nnè medèi mmèè dònè mesɔɔ nnè yetásààyè yebotí yebotí. ¹⁷De kó tisáti cãke dimònni dimáà.

Bèè piú bàtóòbè nè betòbè bèè pĩ mmutómmú de mieke, kè bè ncònmú mekentímè. ¹⁸Ke wúó ndi cóummè kè kuyukú fi ke ntú: Diheì dii ndo í man-nè òmarì, ¹⁹kénkuò nke pí mbe yɔ ke tú: Áú yod! Diheidiè dii kó tikpàti do te kè bepotambè bèè cèntinè bàtóòbè kè bè kpàrikè dii pònte mie ndimònni dimáà?

²⁰Dè nnaati kéinkè kòbe nè Kuyie nkòbe nè Yesu t̄rè nè ku pãñáan̄ti náambè, Kuyie mpònte de kó diheì ke f̄ó ndi di d̄ò mèè yei mme.

²¹De mònni kè Kuyie nt̄onni kperì marii túóté ditádièri marii kè di man-nè dinàà kébɔ ndàmèèri mieke ke d̄ò:

Meè botí nku Babidónni diewè yóó domè mecāá bá bè ténke báá ò yà. ²²Òmòu ténke í yóó keè tikùtidùùti, nè itāri nè yetātehe dè kuòmmè. Beyántibè ténke í yó mbo, òmòu ténke í yóó keè cònni kuòmmè. ²³Muhāá nténke í yó ncóu, nhòmòu ténke í yóó keè odapàà nè os-apàà mbè daúmè. A kó bepotambè bèè do baké titenti timɔu ke d̄ɔri denit-inònkperè, ke suó benitibè.

²⁴Kuyie nyóó bè bekénè Kuyie mpãñáan̄ti náambè bè kùò bè kpeí nke nè Kuyie nkòbe bè kùò bè.

Dipebii tóúmè di pokù

19 Kè n keè dit̄innì marii dièmmè ke tú: Adeduya! Sāntenè Kuyie nkùu kpeñni kè ku yèt̄iri ndeu, kùu ti deeté. ²Kuyie mbekù weti weti nwe kè dè wenni, kù kpet̄innému onitipòkù wèè d̄outi d̄outinè benitibè ke bè càari. Ò kùu ku t̄ombè mbe kè kù ò kpet̄inné ke f̄ó. ³Ke yí ke d̄ò: Adeduya! Sāntenè Kuyie, nde kó diheì cóummu kè kuyukú dekù tiwetì yebie nyebie. ⁴Kè Kuyie nni nkari ku kpààtikàri kè bekótibè sipísidé nè bèndà nè dèmarè fòurè dèndà ninkoo ku ìkè ke tú: Adeduya! Dè mme ndò. Sāntenè ti Yiè nKuyie.

⁵Kè n keè òmòu béinnimè Kuyie nkpààtikàri borè ke tú: D̄indi ku t̄ombè bèè ku dé, bekótibè nè besám̄pòbè sãntenè Kuyie. ⁶Kè n yí kékeè dit̄innì dièri marii dièmmè kè dè ùuti ke d̄ò mmenie nduò kucúcuku, ke péú fetaafe k̄ome ke tú: Adeduya! Sāntenè ti Yiè nKuyie nkùu kpeñni ke tú okpàati, ke baké. ⁷Dè nti naati, ke yé Kuyie mpebii yóó túótémè di pokù, ò bàátí ke dèemu. ⁸Kuyie nhò s̄arimu koò dàt̄innè tiyaàkpeti tii wenni ke mièti, tii tu ku kòbe pí mmùu t̄ómmú sààmù kù d̄ó mù.

⁹Kè Kuyie nt̄onni n náké ke d̄ò: Wāri ke d̄ò: Dè nnaati Kuyie nyú bè ku pebii potúòmù, Kuyie nkuù ti béi.

¹⁰ Kè n nínkú ke bo di sante kè di dō m báá di sante kè di tu Kuyie nkóo tōnti nwe ke dōnnè mí nnè Kirisi kōbe tōbè, kè n sante Kuyie nku.

Yesu nàké tì, Kuyie mpānāaanti nāambè do nàké tì, ti ti nnáá.

Wèè dèke tesāmpéítè ò namè dikpànni

¹¹ Kè n yà keínkè kpetémè, kòò mōu dèke tesāmpéítè kòo yètìri tu: Timóm-mōnti, kòò dōdri Kuyie ndómè ke bekù nè timóm-mōnti ke kpa nnè timóm-mōnti.

¹² Kòò nuu ncóu mmuhāá nkòò òké yekpààtipikè, kè diyètìri mari wàri ye ínke kè weè máá di yé. ¹³ Kè bè ò yu ke tú: Kuyie nnāaanti. Kòò dáátí diyaàbòrì kè bè di mèù mmeyi. ¹⁴ Kè keínkè kó tihāāpōnti ò tū nke dáátí tiyaàsààti tikpeti tipéítì ke deke sisāmp-íé. ¹⁵ Kòò cēm-mú bèè yete Kuyie nkpeti nè kumátipààti, kè kuseú natikù yìenì o nùù ò yóó bè kùonè kù, kè bè benke Kuyie nkperikù mieke bè còm-mè kè be yi m-pōnté kè ndò bè sō naumè yetebe diyetituo mieke. ¹⁶ Ke wàri o yaàbòrì ínke nè o kperì o yètìri ke tú: Bekpààtibè kóo kpààti, bekótìbè kóo kótì!

¹⁷ Kè n yíé kényà Kuyie ntōnni mari kè di còm-mú diyèè také, ke píèkù ke yu tinōtì ke tú: Tíinnènní, kè Kuyie ndi ānné dibanni dierì kè dí di. ¹⁸ Kōtenèní kécc bekpààtibè, behāāpōmbè iwēi yem-bè, bekperibè, sisēí nè si dèèbè, benitibè bemou, tidaati nè bèè í tú tidaati, bediebè nè besāmpóbè.

¹⁹ Kè n yíé kényà musimmù nè kute nkù kumōu kó bekpààtibè nè be kó behāāpōmbè, kè bè tíí nke bo dokénè wèè dèke tesāntè nè o āāpōmbè. ²⁰ Kè bèè kpetinné musimmù nè wèè do sou nke tú ò nàá nKuyie mpānāaanti, wèè do mù neínè ke dōdri tidietì. (Ò do dōdri tìi dietì ke suó mù cānne bè, kè bè

nninku ke sántí mu tenkaanitè.) De kó musimmù nè wèè do sou nke tú ò nàá nKuyie mpānāaanti, kè bèè bè dootóo befòubè kuhāābinku, muhāpōpūo mmieke, ²¹ kékuo betōbè nè kuseú kùù yìenì wèè dèke tesāntè o nùù, kè tinòtìi be cō kékpenke.

Kuyie nyóó kpetinnémè dibōò yebie ntekoupiítè

20 Kè n yà Kuyie ntōnni cùténímè keínkè ke tō difōtìri cūmpuri kó sikpetínsi nè mēfimme diemè. ² Ke pí nd-initìri, fēwààfè fēè do bo nè dimōnni, fēè tu Satāā kéboú kè di mboú ke dō yebie ntekoupiítè (1000). ³ Kè Kuyie ntōnni di dootóo difōtìri cūmpuri, ke kpetinné kápáá nképōnné, kè di nke bo kè yebie ntekoupiítè yàa deenè, bá di ténke í sou nhòmōu. Kè bèè wēte ké di fíí ndimōnni sámpō.

⁴ Kè n yíé kényà yekpààtikarè, kè Kuyie nduú mbèè yè kàri muwērímù kè bè bo bekénè benitibè. Kè n yà becírìbè bè do kùò bè, bè nàké mèè kpéí nKirisi kpéí nè Kuyie nnāaanti. Bèè do í yie nke nínkú kéccu mmusimmù nè mu tenkaanitè bè í nyie kè mùu bè cānne be tíí nyoo be nōu. Kè m bè yà kè bè yānté ke wēinnè Kirisi ke yo ntikpàti yebie ntekoupiítè. ⁵ Bèè yānté bēembe meketimè, kè besōmbe yóó yānté yebie ntekoupiítè bo pēētémè. ⁶ Dè nnaati Kuyie ncānné bè, bèè keté ke yānté, bè ténke í yóó kú mukúderímù, bè yó ntú Kuyie nnè Kirisi be kó ikuú nùùbè mbe, kénwēinnè Kirisi ke yo ntikpàti yebie ntekoupiítè.

Kuyie nyóó namè dibōò nè di kōbe

⁷ Kè yebie ntekoupiítè (1000) pēēté kè Kuyie nkpeté dibōò. ⁸ Kè dii suó titenti timōu kōbe, ke tíí nKuyie nkpanfìdèntōbè bè tu bè: Kōku nè Makōku ††, kè bè

†† **20:8 Kōku nè Makōku:** Kōku tū diheì ndi kè Makōku tu de kó diheì kóo kpààti yètìri (wénté Esekieri 38:2). Ke wēte ke benkú yebotè yèè yóó íté ke bo kpānnè Kuyie nnè ku kó benitibè yemōrè sōnye.

nsū ke mànnè dàméèrì kó mubirímú. ⁹Kè bèe íté kécéète Kuyie nkòbe dihei ku dó di. Kè Kuyie ncúunní muháá nkè mùu bè kù. ¹⁰De mǎnni kè bèe dootóo dibòò dii do bè sou mmuháá nnè kuhāābinku muhāpòpùo mmieke, musimmù nè wèè do sou nke tú ò nàá nKuyie mpāānāānti de borè, kè dè nfēūrì kuyie nnè keyènkè sǎā yebie nyebie.

Tibeénti sǎnti

¹¹Kè nwènté kémóntóo ketenkè nè kéínkè, kéyà dikpààtikàrì péiri dieri, kòò mòu kàri di ínkè. ¹²Kè n yà becírìbè: Bekótfbè nè besámǎbè, kè bè còmú dikpààtikàrì ìkè, kè bè pǐnte yepáte, bá wè o dǎrìmè wǎri dè. Kè Kuyie mbè bekénè be dǎrìmè dòmme. ¹³Kè dàméèrì tǎnnéni becírìbè kè kudǎnkù tǎnnéni ku kòbe, kè bèe bekénè bá wè o dǎrìmè dòmme, ¹⁴képi mmukúú nè kudǎnkù, kédootóo kuhāābinku mieke mùu tu mukúderímù. ¹⁵Kè bè í yà wèè yètiri mufòmму pátiri mieke bèe ò dootóo kuhāābinku mieke.

Keínkè pànkè nè ketenkè pànkè de kó tināānti

21 Kè n yà keínkè pànkè nè ketenkè pànkè, kekófikè nè dàméèrì kè dè pēēté. ²Kè n yà dihei sàari Sedisademma pànwè, kòò cutiní keínkè Kuyie mborè, ke sàri ke dò nhosapàà nsàri ke kàri o dòu. ³Kè n kèè òmòu píekénimè dikpààtikàrì borè ke tú: Di mmǎnni Kuyie ncíētè bomu benitibè cuokè, kù yó mbè bonèmu kè bè wē nkè bè tu ku kòbe, kè kù bè te. ⁴Kè kùu úté be nonnieti páfi. Mukúú mbá mbo, yekúdabùò mbá mbo, isáútii bá mbo, mumǎmmú bá mbo, dekófirè demòu yóò pēētému.

⁵Wèè kàri dikpààtikàrì ínkè kòò béi nke dò: Di mmǎnni m bo dǎò demòu depànnè ke yíé dò: Wàri n yóò da náké tì, tì tu timǎmmǎnti nti ke dò ndí tì yie.

⁶Ke yíé kébéi nke dò: Dè dǎò ke dèèmu. Míi tu oketiwè ke tú osǎnwe, ke tú diketiri ke tú kumǎnku. Kè sinéyēi bo wè m bo ò pā mufòmму kinte nie nkòò yǎ kénfòu. ⁷Bèè bo na kētuoke kumǎnku m bo bè duó n yē n yóò bè duó ndè, ké mbè te kè bè tu m bí. ⁸Ifōwáá nyembè, bèè í dǎori bè nàà nti, bèè dǎdǎri isǎke kperè, benitikǎbè, bèè dǎunè betǎbè, btedi-ibè, bebǎféúbè nè siyǎabisí yembè, m bo bè ànnè kuhāābinku nè muhāpòpùo mmieke dèè tu mukúú ndérímù.

Sedisademma pànwè yó ndómme

⁹Kè Kuyie ntǎrè yèyiekè kó dimari, dii do to meyei nkó ibòòke sǎnyí iyiekè n yu ke dò: Kǎteni kè n da benke Kuyie mpebii pokù.

¹⁰Kè Muyaánsàdàmù m píe nkè ku tǎnni n túóté, kédekenè ditāri dieri mari ínkè, ké m benke dihei sàari Sedisademma wèè cutiní keínkè Kuyie mborè. ¹¹Kè Kuyie nkó tikpeti di dǎátí ke pǐnti ke dò ndoii ke dò ntewéitè, ke mieti ke dò nyetásàayè. Kè dimari dò ntinǎbénti kè diteri dò ndoii ke dò ntewéitè. ¹²Kè di duotí okù mediè nke mǎke yebòrè tepíitè nè yèdèè, kè Kuyie ntǎrè tepíitè nè yèdèè yè bàa, kè de kó yebòrè wǎri ye ínkè. Isidayeeribe wuǎ ntepiitè nè idēi yètè. ¹³Kè de kó yebòrè keú tipfiti tinàà: Yètāāti diyie yìè kèè bíékè, yètāāti di taà kèè bíékè, yètāāti kubakù cǎnku, yètāāti kuyóu. ¹⁴Kè de kó kuduotí cómму yetārè tepíitè nè yèdèè ínkè. Kè yè wǎri dipebii tǎrè tepíitè nè yèdèè yètè.

¹⁵Kè Kuyie ntǎnni dii n náannè kè di to kusǎpàati, kè bo benné dihei nè yebòrè nè iduotí, ¹⁶kébennè kè dè mma tipfiti timòu nè mehokùmè nè mecómme, kémbo cidómétiribè sikǎupisidé nè sikǎusidé (2200). ¹⁷Kébennè kuduotí cēè nkè mè mbo métiribè sipisikuò nè bènùmmù (65). ¹⁸Kè kuduotí maánè yetásàayè, yèè dò ntinǎbénti, kè dihei maánè mesǎ mmèè dò ndoii ke

dò ntewéitè. ¹⁹⁻²⁰ Kè bè dàri yetásààye yebotí yebotí dipūū, kè òmari dò ntínóbénti, kè diteri dò nyekúú, kè diteri dò mmeyi, kè diteri dò nfetònfè, kè diteri dò mmebèrimè, kè diteri dò ntedàntè, kè diteri dò mmutapéí. Kè diteri dò ntiweti, kè diteri dò mmekòcèburime. ²¹ Kè yebòrè tepíítè nè yédèè dònè mèdei, bá di kè di mòke mèmáà. Kè dihei kó kuce tú mesò mmèè dò ndoi ke dò ntewéitè.

²² Bá n yí nyà Kuyie ncíètè bè kòri kè ke báá, ti Yiè Kuyie nkùù baké ketenkè nè kéinkè nè dipebii beè do dè bo kè bè mbe mbáá tipíiti timòu. ²³ Diyie nè otànkù dè í mbo ke bo mmí dihei. Kuyie nkuù do mieti kè dè wenni, kè dipebii tú defitíre. ²⁴ Kè titenti timòu kòbe centi di wenniku mieke, kè titenti timòu kó bekpààtibè korínko be kpàti deborè. ²⁵ De kó dihei bòrè yó nfeímu sáà, ke yé keyènkè í yó mbomè. ²⁶ Bè yó nde ntuo titenti timòu kòbe kpàti sààti. ²⁷ Dèmarè sinnè í tati de kó dihei, yoo wèè dòri isòke kperè yoo siyáàbisí yiè. Bèè yètè wàri mufòmму pátiri mieke dii tu dipebii kperi, beè máá tati de kó dihei.

Menie mmèè duó mmufòmму me kó tináànti

22 Kè Kuyie ntònni m benke kukó nkùù kó menie nduò mmufòmму, kè mè yìèní Kuyie nnè dipebii be kpààtikàri borè, ke dò ndoi ke dò n tewéitè. ² Ke pūù ndihei mieke, kè detie ndèè duò mmufòmму kè dè cònmú yeyakè yèdé ke pei kuce tepíítè nè mède mè dibenni, kuce mèmáà otànkù, kè mu fààti miekùnko yebotè. ³ Dèmarè í yó mbo de kó dihei mieke Kuyie ncō dè.

Kuyie nkpààtikàri nè dipebii kperi yó mbo dihei mieke nke, kè Kuyie ntòmbè kù báá. ⁴ Ke wúó nku iikè, kè kùu wàri ku yètìri be tii. ⁵ Keyènkè í yó mbo, diyie nè otànkù dè me nyí yó mbo. Ti Yiè nKuyie nkuù yó mpinti kè dè wenni, kè bè yo nku kpàti sáà yebie nyebie.

Yesu wētinimè bàmbà

⁶ Kè Kuyie ntònni n náké ke dō: De kó tináànti tu timómmonti nti ke dò ntí ntí tá. Ti Yiè nKuyie nkuù píe nku Yaá nku pānāànti náambè, ke tōnni ku tōnni kè di bè nàké dèè yóó dō.

⁷ Kè Yesu dō: Ndakenè n wētinimū bàmbà. Dè nnaati wèè yie ndi mpátiri náànti.

⁸ Mí nyIsāa n kèèmu ke yà de kó denennè, n kèè dii mōnni ke yà kénínkóo Kuyie ntònni dii dè nni mbenke, di iikè ke bo di sante.

⁹ Kè di dō: A báá n sante, kè n tu Kuyie ntònti nwe, ke da dōnnè nè Kirisi kòbe tòbè, á sante Kuyie nku.

¹⁰ Á báá yóu a bo nákéme di mpátiri kó tináànti, ke yé de mōnni tōónimèmu kè ti yóó dō. ¹¹ Meyei nyie ndòke sòtè o yei, wèè sī nkòo dòke sīntè, wèè dòri mesàà nkòo dòke mmè dòri, wèè dò mpáíí kòo dòke wénkùnne omáà.

¹² Kè Yesu dō: Ndakenè! N wētinimū bàmbà nke bo yietí bá wè o dòrimè dò mmè. ¹³ Mí tu Oketiwè ke tú Osòwè, ke tú diketiri nè kumànku.

¹⁴ Dè nnaati bèè òú be yààti kè dè bo yie nkè bèe di mutie mùù duò mmufòmму mu kó yebe kéta dihei kó yebòrè. ¹⁵ Bèè dòri isòke kperè, betediibè, bèè dautinè betòbè, benitikòbè, bebòcèfúbè nè siyáàbisí yembè, bembè kó dimáà yó mbo ditowàà ndi.

¹⁶ Mí nYesu mfi tōnni n tōnni kè di ti náké n kòbe tìrè. Mfi tu Dafiti yaàbire, ke tú tekúnwentéwàtè tèè pinti.

¹⁷ Kuyie nYaá nnè Kirisi kòbe bèè tu o pokù ò tātè wè kè bè dō: Kòtení!

Bèè kèè kè bè múnke dō: Kòtení!

Kè sinéyēi bo wè wèè kòtení kèyà fààrè menie mmèè duó mmufòmму.

Bè caummè wèè bo kaa ndi mpátiri

¹⁸ Mí nyIsāa n náámmu bèè kàa ndi mpátiri ke tú: Wèè yèè timati de mieke

Kuyie mbo ò yìé meyei mbè nàá mmèè kpréí de kó dipátíri mieke. ¹⁹ Kòò mmòu me nyààte tìmatì, Kuyie mbo o m̀nte mutie mùù duò mufòmmu mu kó dibii, bá ò báá ta diheì sààrì kù nàá ndì kpréí ò mpátíri mieke.

²⁰ Mí nyIsāā n nàá mómumu nwe ke tú: Ò béimmu ke tú: N wētínímu bàmbà. Dè mme ndò! Wēténí ti Yiè nYesu!

²¹ Ti Yiè nYesu kó mesàà nní ndi bonè dimou.